«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 3

Книга 9

Статті та новини № 1.701-2.000

м. Київ - 2023 р.

АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

ПЕРЕДМОВА

Мало кто знает, что в сценарии фильма Кин-Дза-Дза, режиссер Георгий Данелия убрал эпизод, объясняющих чем отличаются "Пацаки" от "Чатлан" и что вообще означает слово "Пацак"

В фильм этот эпизод не вошел, видимо, по цензурным соображениям. Но вот выдержка из первичного сценария.

***

"Торговец осторожно ссыпал монеты в мешок и спрятал его в глубине складок одежды.

— Сейчас мало кто знает историю, — сказал он,

— потому и никто не смог объяснить вам, чем отличается Пацак от Чатланина. А я... знаю историю. Когда-то здесь все было по-другому, тут была процветающая цивилизация, тут царили мир, счастье, благополучие, но это было так давно, уже мало кто помнит.

— А что случилось? Куда все делось? – поинтересовался Дядя Вова.

— А потом пришли они, Пацаки. Мы их прозвали «пацаками», «пацак» — это мясник на старом языке, а как они назывались на самом деле, никто уже не помнит. Тогда это был другой народ. Они убивали, насиловали, грабили, они уничтожали все на своем пути.Мы сражались с ними и постепенно делались как они. Нас вела вперед ненависть, и она привела нас к победе. А когда мы победили, то никаких других чувств, кроме ненависти, в нас не осталось. Все

остальные чувства выжгла война. Мы прокляли Пацаков на века.Мы создали индикаторы, которые показывают наличие пацакской крови у человека, даже если она разбавлена в сто раз. Если ты потомок Пацака, красная лампочка покажет это. И так будет у твоих детей, и внуков, до скончания веков. Потому что никто не смешивается с пацаками. Но, — торговец сделал паузу и подкинул дров в костер,

— это уже не имеет никакого смысла, потому что чатлане сами стали как пацаки. Ты прав, Скрипач, сейчас уже нет никакой разницы.

— Но мы-то не с вашей планеты! — закричал Гедеван,

— наши предки не воевали с вами, почему мы Пацаки?

— Значит на вашей планете тоже есть свои Пацаки, — равнодушно сказал торговец,

— значит вы тоже способны напасть, грабить, убивать, насиловать. Вы можете выглядеть цивилизованными и думать, как цивилизованные люди, но как только обстоятельства поменяются, вы будете вести себя, как и свойственно Пацаку. Я уверен, что в вашем языке тоже есть слово для обозначения таких людей"...

А тепер прочитайте слово пацак справа на лево.

***

ВСТУП

https://zn.ua/ukr/anticorruption/jakoju-bude-koruptsija-na-velikij-vidbudovi-jakshcho-vlada-nastupit-na-koshtorisnoho-metelika.html?fbclid=IwAR00qSvVZ7pQIdCB96Y6TCrpb4uyYhss6S9NgwgeE7bO7TtAhGglRvCUIek

ЯКОЮ БУДЕ КОРУПЦІЯ НА «ВЕЛИКІЙ ВІДБУДОВІ», ЯКЩО ВЛАДА НАСТУПИТЬ НА «КОШТОРИСНОГО» МЕТЕЛИКА

2023-06-13

Юрій Ніколов

Журналіст і засновник проекту “Наші гроші”, Україна

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Здавалося б, де будівельні кошториси, а де вектор геополітичного розвитку України. Але в житті все починається з малого…

Уявімо, що війна закінчилась і президент-переможець, засукавши рукави, береться за відбудову понівеченої держави, чекаючи, що інвестори вже вишикувалися у чергу та підготували капітали.

Але, **судячи з корупції на всіх рівнях**, який уперто ігнорується владою, **навряд чи на Банковій усвідомлюють, наскільки насправді складною буде боротьба за гроші** для відновлення.

Навряд чи очікують, що кожну копійку доведеться виборювати не меншими зусиллями, ніж кожен метр нашої землі зараз.

Суверенні інвестори вже показали своє ставлення до «звичних українських практик», створивши окрему інституцію. Вона займається **діями шахраїв і корупціонерів, що використовуватимуть гроші, які буде виділено на допомогу Україні**. Бо західні політики несуть відповідальність перед електоратом за його кошти.

Та чи можемо ми надати потенційним інвесторам рівноцінні гарантії цільового використання, збереження та примноження?

Наразі — навряд чи.

Історія про «золоті яйця» *Міноборони* — не щось виняткове. Ось корупційні історії, про які писало ZN.UA лише останнім часом:

- схеми на утриманні доріг,
- вугільні схеми,
- «зернові» схеми,
- схеми в БЕБ,
- змова на ринку електроенергії,
- підняті «Енергоатомом» десятки мільйонів на мішках…

Важко не помітити тренду. І хоч за яку мотузку смикни, всі приводять на Банкову…

Звісно, Земля — кругла, **гроші є не лише на Заході. Можна пошукати інвестиції на Близькому Сході чи в Китаї.**

- Толерантність до корупції там вища, вимог менше, а будь-які згадки про підзвітність електорату звучать, як недоречний жарт.

- Ну, може, й дійсно не треба нам тих доларів, якщо до нас у чергу вишикувалися китайські й арабські інвестори?

Оманливість китайських «інвестицій» полягає в тому, що,

1) по-перше, вони завжди отримують від цих інвестицій більше, ніж приймаючі країни.

2) по-друге, абсолютно толерантне ставлення китайців до того, як з їхніх кредитів нарізають собі маржу всякі аборигени, розбещує місцеві еліти. Чим, власне, допомагає цим елітам триматися за владу.

Наприклад,

3) Китай однією рукою допомагає владі Ірану у протистоянні з Заходом, а іншою — постачає цій же владі системи розпізнавання облич для придушення внутрішніх протестів.

Аналогічно по-наплювательськи ставляться до всіляких комплаєнсів та антикорупційних експертиз і представники Аравійського півострова, де Володимир Зеленський одразу після інаугурації вже починав домовлятися про інвестиції. Наслідки ті ж.

Тому,

- українцям треба буде забути про будь-яку належність до світу західної демократії у випадку,

якщо

- наша влада, не порозумівшись із Заходом у питаннях антикору, **націлиться на китайсько-арабський вектор** і виведе Україну з євроатлантичних ланцюжків постачання товарів, технологій і зброї.

Це дуже радикальний сценарій, який уже проходив Янукович.

1) Він набрався мільярдних кредитів у ***Китаю***, які розкрадали всією «Партією регіонів».

2) А потім 2013 року вирішив не підписувати жодних угод з Євросоюзом, і що було далі, ми всі пам’ятаємо.

Швидше за все, Майдан пам’ятають і на Банковій.

Тому, імовірніше, що

1) - вони оберуть більш притаманний їм **сценарій окозамилювання**.

Це коли,

2) - **однією рукою розписуєш, як усе буде антикорупційно, прозоро і красиво, а іншою — збираєш маржу** з будівельних кошторисів. Ми вже бачимо паростки цього сценарію, на жаль, він для нас не новий.

Приклад

У 2020 році Україна отримала від МВФ значні кошти на наповнення ***Фонду боротьби з COVID-19***.

Половину його грошей витратили на асфальтування доріг, яке назвали «заходом із пожвавлення економіки».

Громадськість тоді намагалась отримати дані про те, як же насправді витрачалися ті гроші, але «Укравтодор» не оприлюднював у «Прозорро» кошторисів із цінами будматеріалів.

Юристи «Центру протидії корупції» кілька місяців «вибивали» з автодорівців ці файли.

І по одному з «ковідних» ремонтів це вдалося.

Служба автодоріг у Полтавській області з третього запиту надала кошторис ремонту траси Р-60 вартістю 445 млн грн. Цей ремонт на 40% було профінансовано з «ковідного» фонду. Як підрахували «Наші гроші», ціни асфальту й інших будматеріалів було завищено сумарно на 90 млн грн. Тобто, **20% півмільярдного контракту пішло на маржу**.

Повторення сценарію приховування від іноземних донорів української маржі з того часу стало не тільки більш імовірним, але і ще більш легалізованим.

Прямо зараз командою *Кубракова* змінюється нормативна база для будівельної галузі якраз для того, щоб вона стала більш зрозумілою іноземним компаніям.

Дуже важливо, щоб під час цих змін **з нормативки не випала обов'язковість оприлюднення цін на будівельні матеріали**, які використовуються у цивільному будівництві та ремонті доріг.

Дійсно, у іноземців такої деталізації немає, але нема у них і такого рівня корупції, і такої схемної креативності, і такої безкарності, як у нас.

Завищені ціни будматеріалів були, є і залишаться основним джерелом для видобутку маржі. **Оприлюднення кошторисів залишається найкращою запорукою для боротьби з корупцією.**

По суті,

- асфальт, бетон і метал у складних кошторисах є такими самими секретними інгредієнтами, як і яйця, картопля і яблука, ціни на які приховувало Міністерство оборони.

Як тільки громадськості вдалося домогтись, аби було прийнято закон про публікацію цін окремих продуктів, ті ціни відразу посипалися вниз. Спочатку там була ціна картоплі 21–27 грн за кілограм при магазинній ціні 7–9 грн. Коли розслідування ZN.UA показало ці скандальні ціни, Міноборони знизило свій картопляний прайс до 14–18 грн. А зараз узагалі під примусом нового закону проводять нові тендери на харчування солдатів із граничною ціною картоплі 9,60 грн за кілограм.

Тобто вже майже за ціною магазину. І особливо зауважимо — це не для тилового Львова чи Тернополя. Це для військових частин у Донецькій і Запорізькій областях (див. додаток із граничними цінами до каталогу).

Ось що робить животворяща прозорість з публікацією «кошторисних інгредієнтів».

А звідси і рецепти для боротьби з корупцією на «Великій відбудові» і, як наслідок, збереження західного вектора розвитку.

Перше — це **превенція**:

- треба кров'ю на мармурі висікти **обов'язок замовників публікувати у «Прозорро» саме кошторисні ціни будматеріалів**. Без жодних компромісів і «пєчальних» історій про «міжнародні правила». Без цього американські та європейські виборці матимуть красиву DREAM, за фасадом якої і відбуватиметься найцікавіше. І це стосується не лише центральних органів влади, а й регіональних. Там теж є майстри розпилу. Наприклад, у ремонт лікарні у Кам'янському на Дніпропетровщині зашили утеплювач для стін за ціною в шість(!) разів вище від магазинної.

Друге — **невідворотність покарання**:

- треба буде **гнати Єрмака якнайдалі від Банкової, забезпечивши реальну незалежність НАБУ та САП — єдиним органам, які ще здатні на боротьбу з корупцією, а не з конкурентами**. **Часи, коли від корупційних історій можна було відмахнутися повідомленням про вороже ІПСО, стрімко добігають кінця.**

Здається, **не так багато й треба — відкритість і контроль**.

Але **навіть цей мінімум для Банкової непідйомний**.

Здається, що **питання відкритості кошторисів — ну точно не наріжний камінь життя країни, але це точно той метелик**, на якого у відомому

оповіданні ***Бредбері*** наступили мандрівники в минуле, а повернувшись додому, з'ясували, що їхній ліберальний світ перетворився на диктатуру.

«Краще не наступати».

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 1.701

Дайджест подій в Україні та навколо України від 14 червня 2023

Головне

📌 Набуття членства в НАТО з усе ще радянською армією та всеосяжною корупцією виглядає як фантастика. У разі, якщо ця організація не є такою самою :) Воювати ніхто не прагне. Але війна вже на порозі НАТО. І обов'язково розпочнеться, якщо Україна програє у війні. Але поки у більшості європейських політиків все ще триває мюнхенська змова 1938 року. Хто не знає, що відбулося, раджу прочитати, і подивитися фільм "Мюнхен". ... я знову про "санкції-шманкції"проти хуйла.

📌 Атаки з повітря тривають і вони дуже різноманітні. Отже, на нас очікує довготривалі повітряні тривоги... до перемоги.

📌 Я ще раз хочу наголосити – те, що відбувається наразі на Запоріжжі досі вважаю розвідкою боєм і "затравкою". Чому – написано у дайджесті".

📌 Велике крадівництво триває. Поки жодного виблядка не засуджено й не страчено.

📌 Бульбенфюрер вкотре викрив, як зелена влада планувала здати Україну. А. стаття у ВВС Україна – як оце чиновницьке кодло обсиралося від страху.

Теми доби

🔥 У НАТО триває активна дискусія щодо перспектив членства України та гарантій безпеки.

🔥 Росія знову завдала ударів по Кривому Рогу та Одесі.

🔥 Українські війська продираються крізь російську оборону в Запорізькій обл.

🔥 Європарламент визнав підрив греблі Каховської ГЕС воєнним злочином Росії.

🔥 Посли країн ЄС знову не змогли погодити 11 пакет санкцій проти РФ.

🔥 СБУ оголосила про підозру ідеологу "російського світу" Дугіна.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 15 червня повідомив, що на лінії фронту протягом доби сталося 49 бойових зіткнень. Українські війська відбили атаки на північ від автодороги Лисичанськ – Бахмут – у Веселому, на північному фланзі ділянки фронту в районі Бахмута – у районі Ягідного та Берхівки. Також не мають успіху безперервні атаки російських військ на околицях Авдіївки та в Мар'їнці.

⭐ Російські війська намагаються контратаками зупинити просування ударних підрозділів ЗСУ на ділянці фронту в районі Великої Новосілки та в напрямку на Пологи. За твердженням заступника міністра оборони Маляр, всупереч кратній перевазі армії РФ в артилерії та авіації, українські підрозділи поступово просуваються вперед.

На думку низки аналітиків, українське командування тримає в резерві основні ударні частини, принагідно розхитуючи оборону тактичним наступом, який у разі його ігнорування Генштабом РФ може перетворитися на напрям головного удару. Однак, якщо на ділянку фронту до Запорізької області таки буде перекинуто російські стратегічні резерви, основний удар ЗСУ може бути завдано в іншому місці.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг не впевнений, що український наступ стане точкою розвороту у війні, проте спостерігає перші ознаки успіху. Він наголосив, що перемога на полі бою зміцнить позицію України на майбутніх переговорах про "справедливий мир", після того, як російський президент Путін зрозуміє, що не може перемогти у війні.

Компанія Sky News повідомила, що західні чиновники підтверджують успіх українських наступальних дій, але попереджають, що кампанія може розтягнутися на тривалий час, оскільки Росія добре підготувалася до оборони.

⭐ У російських соцмережах опубліковано відео із кадрами західної техніки, яку начебто було захоплено російськими військами в Запорізькій обл. ЗМІ не підтвердили місце та дату фільмування. Низка експертів вважають, що навіть у разі захоплення техніки російськими військами це лише застарілі зразки й Росія не отримає доступу до новітніх технологій.

⭐ Російські війська ні на день не припиняють обстріли прикордонних та прифронтових територій України. 14 червня на Чернігівщині внаслідок мінометного обстрілу загинула жінка. На Сумщині російські військові в лісі поблизу кордону розстріляли фургон "УАЗ" із цивільними особами та співробітниками лісництва, що спричинило загибель 6 осіб. Унаслідок

ракетної атаки Краматорська на Донеччині загинули 2 особи, ще 2 – дістали поранень, у Запорізькій – загинула жінка. У Херсоні осколками снарядів поранено 2 волонтерів.

На Харківщині російські війська щодня ведуть обстріли аміакопроводу Тольятті – Одеса. За словами голови обласної військової адміністрації Синєгубова, витоку токсичного аміаку з труби наразі немає.

⭐ Кривий Ріг знову було атаковано крилатими ракетами. Унаслідок удару зруйновано цехи 2 промислових підприємств, поранено місцевого жителя. Над Одесою збито всі 13 БПЛА типу Shahed, якими Росія атакувала місто. 2 таких безпілотники було збито на підльоті до Харкова. Командування Повітряних сил повідомило про знищення під час нічної російської атаки 1 із 4 крилатих ракет Х-101/Х-555 і 20 з 20 дронів-камікадзе, а також розвідувального безпілотника "Орлан-10".

Президент Зеленський повідомив, що в одній із ракет, що вибухнули в Кривому Розі, знайдено компоненти, вироблені поза Росією, зокрема, у західних країнах. Україна передала інформацію про компанії-виробники цих компонентів дипломатам відповідних країн. Зеленський наголосив на необхідності запровадження посиленого міжнародного контролю за експортом санкційної продукції, оскільки, на його думку, кожен маршрут постачання компонентів ракет – це шлях посилення російського терору проти України.

⭐ 12 червня МАГАТЕ звернулося до окупаційної влади з проханням надати доступ до греблі Запорізької АЕС для перевірки рівня води в ставку-охолоджувачі та Каховському водосховищі. За інформацією Енергоатому, рівень води в ставку поки є достатнім для забезпечення роботи систем станції.

На початку червня окупанти припинили автоматичне передавання даних про радіаційний фон на промисловому майданчику АЕС до міжнародної системи моніторингу IRMIS. Інспектори місії МАГАТЕ на ЗАЕС поки копіюють ці дані вручну "з папірця" і вносять їх у систему. В. о. голови Держатомрегулювання Коріков заявив, що заборона надійшла з Москви, а відмова в передаванні даних до IRMIS порушує міжнародні вимоги до безпеки ядерних об'єктів. Голова Енергоатому Котін повідомив, що 5 блок ЗАЕС так і не зупинено, оскільки окупанти забороняють українському персоналу виконати це рішення Держатомрегулювання.

Міністр енергетики Галущенко повідомив, що директор МАГАТЕ Ґроссі поїде до АЕС після отримання дозволу українського військового командування, оскільки в регіоні відбуваються активні бойові дії. Після розмови з Гроссі він заявив, що головним завданням МАГАТЕ є забезпечення безпеки станції, аварія на якій матиме тяжкі наслідки не лише для України, а і для всього європейського континенту.

Російські пропагандистські телеграм-канали опублікували відео, у якому натякають на причетність України до вибуху мосту через Керченську протоку, підрив газогонів у Балтійському морі та греблі Каховської ГЕС. Відео закінчується зображенням Запорізької АЕС та датою "3 липня 2023 р.", що може свідчити про підготовку теракту на ядерному об'єкті та залякування українців і світової спільноти.

⭐ Окупаційна влада Криму повідомила про атаку півострова вночі 9 українськими БПЛА. Збільшено кількість бойових дельфінів, яких залучено до охорони бухти Севастополя від атак українських надводних безпілотників.

⭐ СБУ та Офіс генпрокурора оголосили про підозру за фактами зазіхання на територіальну цілісність України та розпалювання міжнаціональної ворожнечі ідеологу "російського світу" Дугіну.

2. Тил

⭐ На ранок 15 червня рівень води в Херсоні знизився до 2,04 м, усе ще підтоплено 44 населені пункти на обох берегах Дніпра. За інформацією Укргідроенерго, рівень води в нижній течії Дніпра знижується на 1–10 см на годину.

Російська артилерія обстріляла евакуаційний пункт у Голій Пристані на лівому березі Дніпра. Окупанти звинуватили в обстрілі ЗСУ. Люди у затоплених населених пунктах здебільшого мусять рятуватися самостійно.

Кабмін оголосив про посилення епідеміологічного нагляду в районах, що постраждали від розливу, а також про відкриття інфекційних хабів для приймання людей із гострими кишковими захворюваннями. За інформацією Міністерства, випадків зараження холерою чи підозри на зараження поки не зафіксовано.

Естонія планує надати Україні різноманітне обладнання для ліквідації наслідків повені – човни, гідрокостюми, гумові штани, пробкові жилети, помпи, поглинальні матеріали. Швеція передає 250 міношукачів для розмінування територій, які забруднено мінами, що заклали окупанти на лівому березі Дніпра і які вимито паводком.

Держрибагентство оцінило збитки галузі на суму понад 11 млрд грн, зокрема, через руйнування підприємств із розведення риби.

Директор Українського центру екології моря Коморін повідомив, що забруднені води з Дніпра за 1–2 дні можуть дістатися узбережжя Румунії та Болгарії.

⭐ Кабмін ухвалив рішення про відмову з 1 січня 2026 р України від Балтійської системи висот 1977 року та перехід на Європейську вертикальну референтну систему (EVRS). Після переходу нульовою точкою стане рівень Амстердамського водомірного посту, а не Кронштадтського, як є наразі.

⭐ Пресслужба Укренерго повідомила, що генерація цілком забезпечує потреби країни в електроенергії. Для запобігання дефіциту один із блоків АЕС було достроково виведено із планового ремонту. У вечірній пікові години імпортується незначна потужність зі Словаччини. Голова правління "Укренерго" Кудрицький наполягає на скасуванні граничних цін на електроенергію для бізнесу, оскільки це, на його думку, заважає імпорту в Україну.

⭐ Енергоатом та американська компанія Westinghouse підписали контракт на проєктування, виробництво та монтаж систем довготривалого охолодження гермооболонки двох енергоблоків Рівненської АЕС із реакторами ВВЕР-440.

⭐ Незабаром набуде чинності постанова Кабміну про скасовування обов'язкового експертного обстеження автомобілів під час перереєстрації. Обстеження буде обов'язковим лише для автівок, які було вперше ввезено з-за кордону.

⭐ За повідомленнями низки ЗМІ, поліграфкомбінат "Україна" припинив друк закордонних паспортів за браком договору з урядом. Прессекретар МЗС Ніколенко спростував інформацію про зупинення друку документів комбінатом. Він повідомив, що новий договір підписано 8 червня, а партію в 41 тис. паспортів уже відправлено до іноземних диппредставництв України.

⭐ За даними дослідження, яке було проведено компанією InfoSapiens, індекс споживчих настроїв громадян України в травні 2023 р зріс на 7,4 пункти – до 92,0 за 200-бальною шкалою, а індекс економічних очікувань становив 114,5 пунктів. Усі основні показники дослідження впродовж останніх трьох місяців демонструють позитивну динаміку.

3. Україна та світ

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг оголосив, що кілька країн-членів Альянсу вже ухвалили рішення про навчання українських пілотів на західних винищувачах. Процес підготовки обговорюватиметься 15 червня на засіданні Координаційної групи воєнної підтримки України на американській військовій базі Рамштайн у Німеччині. Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що підготовка пілотів розпочнеться протягом кількох місяців – щойно буде створено тренувальний центр.

Американський телеканал CBS News повідомив, що Пентагон планує завершити навчання українських екіпажів на танках Abrams M1A1 до кінця цього літа.

На тлі російських атак, що посилюються, з повітря уряд Нідерландів ухвалив рішення про закупівлю та постачання до України 4 пасивних радарних систем ППО VERA-NG, які непомітні для ракет і захищені від придушення.

Велика Британія, Норвегія, Нідерланди, Данія, Швеція, Литва та Ісландія купують для України засоби ППО на суму €107,5 млн.

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що країни-члени Альянсу й далі обговорюють моделі набуття членства Україною й у багатьох питаннях уже дійшли консенсусу. З його слів, Україна на саміті у Вільнюсі отримає чіткий сигнал, що неодмінно вступить до Альянсу. Він зазначив, що робота Ради Україна–НАТО означатиме зміцнення партнерства, оскільки орган буде місцем ухвалення спільних рішень, а не лише майданчиком для консультацій.

На думку президента Чехії Павела, Україна може отримати у Вільнюсі гарантії безпеки – "щось середнє між тим, що отримали в певний час Фінляндія та Ізраїль", НАТО також оголосить про довготривалий план воєнної підтримки.

Видання The New York Times повідомило, що низка союзників із країн НАТО чинять тиск на адміністрацію президента Байдена задля прискорення набуття членства Україною після закінчення війни.

Міністр закордонних справ Кулеба після спілкування з главою МЗС Німеччини Бербок заявив, що заснування Ради Україна–НАТО на саміті у Вільнюсі має супроводжуватися рішучим кроком до членства країни в Альянсі, інакше це буде мати вигляд, начебто Україні надали "танк, але без гармати".

Президент Зеленський обговорив із польським президентом Дудою воєнну допомогу Україні, перспективи вступу до НАТО, а також гарантії безпеки до набуття членства.

⭐ Ще одним важливим питанням НАТО є обрання нового генерального секретаря. Поки жодна з кандидатур не здобула одностайної підтримки, зокрема, міністр оборони Великої Британії Уоллес та прем'єр-міністр Данії Фредеріксен. Одним із варіантів, який може бути затверджено на саміті у Вільнюсі, є подовження терміну повноважень чинного глави НАТО Столтенберга.

Німеччина вперше в сучасній історії ухвалила Стратегію нацбезпеки. Міністр закордонних справ Бербок на презентації Стратегії заявила, що країна заплатила національною безпекою подвійну чи навіть потрійну ціну за кожен кубічний метр російського газу. Вона також нагадала, що найбільші газові та нафтові сховища країни "раптом" стали власністю російського Газпрому. Бербок підкреслила, що безпека у XXI столітті є "чимось більшим, ніж обороною та дипломатією". Канцлер Шольц вважає, що безпека країни має бути забезпечена й після закінчення війни в Україні. Він переконаний, що не може навіть йтися про заморожування конфлікту, оскільки метою російського президента Путіна є повне поглинання України, а потім і Білорусі й інших країн. На його думку, саме це є підставою для підтримки України та надання їй гарантій безпеки.

Британські винищувачі перехопили поблизу повітряного простору Естонії російський літак радіолокаційної розвідки Іл-20, який летів у супроводі двох винищувачів Су-27. Російські літаки летіли з вимкненими транспондерами, що спричинило небезпеку для польотів цивільних авіалайнерів.

Конгрес США заблокував продаж Угорщини РСЗВ HIMARS вартістю $735 млн. Зі слів конгресмена-республіканця Ріша, цей крок зроблено у відповідь на відмову влади країни ратифікувати вступ Швеції до НАТО.

Турецький президент Ердоган заявив, що те, що Швеція має намір вступити до НАТО, ще не означає, що Туреччина задовольнить ці очікування. Причиною він назвав те, що Швеція залишається притулком для активістів Курдської робочої партії, яку в Туреччині визнано терористичною організацією.

Європарламент ухвалив резолюцію, у якій визнав підрив греблі Каховської ГЕС воєнним злочином Росії. Європейські депутати закликали керівництво ЄС і далі надавати рішучу воєнну підтримку України, запровадити нові санкції проти РФ та використати заморожені російські активи для відновлення України.

Країни ЄС знову не спромоглися домовитися про запровадження 11 пакету санкцій. Переговори відновляться в понеділок, 19 червня.

Рада Кантонів (верхня палата парламенту Швейцарії) відхилила пропозицію нижньої палати про створення робочої групи для виявлення та блокування активів громадян РФ та Білорусі, яких включено до санкційних списків.

⭐ Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто має намір відвідати Петербурзький міжнародний економічний форум, всупереч ігноруванню заходу навіть партнерами та союзниками Росії, такими як президенти Казахстану – Токаєв, Бразилії – та Сілва та республіки Сербської в складі Боснії та Герцеговини – Додік.

⭐ Світовий банк повідомив, що Ісландія, Латвія та Нідерланди зробили чергові грантові внески до цільового фонду підтримки України на загальну суму €65 млн. Загалом у фонд зібрано понад $920 млн.

⭐ Прокуратура Швеції має намір встановити до осені замовників та виконавців підриву російських газогонів "Північний потік" та "Північний потік-2". За першими оцінками слідчих, теракт організували та вчинили державні структури, а не приватні особи, як це намагаються довести низка західних ЗМІ.

⭐ У Міжнародному суді ООН завершилися усні слухання за позовом України до РФ про порушення двох конвенцій ООН – про ліквідацію всіх форм расової дискримінації та боротьбу з фінансуванням тероризму. Суд планує оголосити рішення наприкінці року.

⭐ Держдепартамент США не очікує на прорив у відносинах із Китаєм після візиту до Пекіна держсекретаря Блінкена 18–19 червня. Візит мав відбутися ще в лютому, але його було відкладено після запуску Китаєм шпигунської повітряної кулі, яка пролетіла над усією територією США. 13 червня Держдепартамент закликав американських громадян терміново залишити Тайвань на тлі зростання напруженості в регіоні.

4. Київ

⭐ Мер столиці Кличко змушений був підтримати петицію киян та відмовитися від перейменування вулиці Скоропадського в центрі міста на честь колишнього мера Омельченка, попри те, що комісія Київради підтримала проєкт рішення про перейменування. ¾ учасників опитування в додатку "Київ цифровий" висловилися проти цього рішення. Омельченко тричі скоїв ДТП зі смертельними наслідками, а також був учасником десятків корупційних скандалів.

5.Тренди

⭐ Білоруський президент Лукашенко повідомив, що в березні 2022 р президент РФ Путін показав йому документ, який було парафовано українською делегацією на переговорах у Стамбулі. Він містив пункти про

"тривалу оренду" Росією Криму та Донбасу. Перед цим на початку березня Лукашенко мав тривалу телефонну розмову з президентом Зеленським, після чого відбулися переговори в Білорусі, які незабаром було перенесено до Стамбула нібито на вимогу Заходу. Прессекретар російського президента Пєскова спростував заяву Лукашенка. За твердженням Пєскова, Крим є російським регіоном і про його "оренду" не могло і йтися.

В інтерв'ю пропагандистському каналу "Росія 1" Лукашенко заявив, що спостерігає "великі перспективи для закінчення війни в Україні", оскільки Захід "страшно боїться нової масштабної війни та ядерної катастрофи". Він оголосив, що в країну з Росії вже прибули тактичні ядерні ракети та снаряди, які мають у 3 рази більшу потужність, ніж бомба, яку було скинуто на Хіросіму 1945 р. З його слів, на території країни розташована низка ядерних сховищ часів СРСР, 5 чи 6 з них було відновлено для розміщення російських ядерних боєприпасів. Він наголосив, що для застосування ядерної зброї може зателефонувати Путіну "у будь-який момент" і учергове повторив страшилку російської пропаганди, що Росія може застосувати ядерну зброю в разі вторгнення на її територію або якщо агресія "загрожуватиме існуванню держави". Міністри закордонних справ країн НАТО обговорять переміщення ядерної зброї до Білорусі на зустрічі в Брюсселі 15–16 червня.

Видання BBC News Україна опублікувало статтю, яка стверджує, що головнокомандувач ЗСУ Залужний 26 лютого 2022 р заборонив підрив мостів через Дніпро в Києві. Автори статті повідомили, що "хтось із високопосадовців" зажадав від голови СБУ Баканова направити спецпідрозділи та підірвати мости, щоби не допустити прориву російських військ із лівого берега Дніпра до урядового кварталу. Баканов зв'язався із Залужним і той заборонив підрив та назвав подібні дії зрадою тих, хто залишився на лівому березі Дніпра – військовослужбовців та цивільного населення.

Журналісти та активісти виявили факти нецільового використання коштів київського бюджету, які було виділено на облаштування укриттів. Управління освіти Дніпровського району столиці закупило для шкільних притулків барабани з паличками, а також високотехнологічні сковороди та овочерізки, що використовуються в дорогих ресторанах.

***

№ 1.702

НБУ ТА "УРЯД ГЕРОЇВ". ДЕРЖУРЯДОВЦІ ВІЙСЬКОВОЇ ДОБИ. МИ ОЦІНИМО ЇХ ПОДВИГ ПІЗНІШЕ... (ПРО ПАРАДОКСИ СУЧАСНОЇ

Андрій Пишний с Sergiy Nikolaychuk.
9 ч. ·

На церемонії вручення нагород Central Banking Awards у Лондоні перемогу Національного банку України вітали стоячи.

Оплесками.

Із повагою та захватом.

Тому що Національний банк України, наша банківська система зробили фактично неможливе – вистояли у штормі повномасштабної війни.

Прийняти цю нагороду від імені Національного банку України для мене честь.

Слова, які мені важливо було озвучити зі сцени, це слова вдячності.

Я кажу «Дякую» кожному з 4500 працівників Національного банку, українським банкам та їхнім командам за згуртовані дії, за усвідомлення своєї відповідальності, адже такий результат можливий лише завдяки синергії дій кожного з вас.

Я кажу «Дякую» фінансовій міжнародній спільності світу за це визнання.

Я кажу «Дякую» партнерам України, які вірять у нас та нашу спроможність, за сталу допомогу та підтримку.

Наш результат – це також результат синергії зусиль всієї української команди: Президента України, Національного банку, Уряду, наших партнерів. Ця нагорода належить мільйонам співвітчизників і вона зобов'язує нас бути ще сильнішими. Адже війна триває.

І головне – я кажу «Дякую» Збройним Силам України.

Ви тримаєте наші кордони, наше небо, тож ми маємо можливість працювати на Перемогу та відновлення країни після Перемоги!

Слава Україні!

2023-06-15

Кухар

Прочитав довгий текст Голови НБУ. І в цілому згоден з ним.

Бо все моє спілкування під час закондонних відряджень з іноземними урядовцями та науковцями за останній рік в Брюселі, у Вашінгтоні, у Лондоні, Парижі, Варшаві, Відні, Лугано -- не обходилися без щирого подиву колег: "Як?!! У вас за перші, найважчі 6 місяців війни не "упав" жоден банк?!! Не зупинилися ні на один день (на жодну годину!!!) банківські платежі в країні?!!" Та це ж просто Бвнківський "Оскар"!

Так. Вони не впали.

Підключилися запасні сервери у Львові в перший день війни. Зараз це вже не таємниця. Система електронних платежів в країні завдяки своєчасно написаним "кризовим протоколам" працювала в дні найтяжчих бомбардувань лютого-березня 2022-го по всій країні...

А "миттєво" прйняті рішення по реагуванню на "кризу готівки" в перші дні війни, коли Нацбанк своєю постановою, "погодинно" тримаючи руку на пульсі економіки дозволив чардж готівки через каси супермаркетів та заправки, коли в банкоматах не вистачало купюр! Це ж було абсолютно геніально!

А "ліміт" в 100,000 на зняття гривні замість "повного мораторію" на видачу вкладів?! Що ПОВНІСТЮ зупинило Banking RUN (бігство вкладників) в воюючій країні вже в перший (!) мясяць війни?! Це ще буде описано в підручниках! Бо за останні 30 років на планеті не було жодної війни, де в вкладники не "випотрошували" б банки в перший же тиждень...

Ні, всі ці "економічні дива" -- вражають на відстані. Вони викликають захват у фінансистів у Брюселі, Лондоні та Парижі -- і вони ще зовсім не оцінені в Києві. Потрібен час.

Як потрібен час для того, щоб МИ з вами це оцінили. Я гадаю, це буде вже після війни та перемоги. І ми нарешті ВЧИТАЄМОСЯ в статті паризьких газет де наш, сьогодняшній український уряд ВЖЕ називають "УРЯД ГЕРОЇВ".

Я певен, що таким він і війде в історію.

Я не знаю, які саме почуття відчуває сьогодняшній Голова Нацбанку Андрій Пишний, що отримує цю (певен не останню) нагороду, замість свого попередника, Кирила Шевченка, що насправді є автором цього без перебільшення "економічного чуда", коли він втримав не тільки від дефолта та розвалу, а взагалі забезпечив стабільні кодоту кровоносної системи економіки -- банківської системи Украіни -- в перші (найтяжчі) вісім місяців війни...

Андрію Пишному теж треба надати належне. Він зрозумів та оцінив створений його попередником на посту Голови Нацбанку алгоритм "спасіння" банківської системи!

Бюджет України ДО війни збирав 74 млрд доларів податків (2021 рік). У военний 2022-й -- здатність бізнесу сплачувати паодатки впала до 66 млрд долл (згідно офіційним даним за рік).

Проте НБУ випустив в обіг (грошширив "грошову базу", "надрукував", називайте як хочте) ще 360 млрд грн. або 10 млрд доларів. Котрі стали додатвковими доходами бюжету.

Але фахівці, що слідкують за такою нудною та малозрозумілою не лише для загалу, але й для топ-політиків темою як "монетарна політика"ю, знають, що

> **— 2 млрд. долл НБУ "дав заробити" в пергий военнмий рік комерційним банкам!**

Правильно це було не правильно -- розсудить історія! Цю модель запустив Шевченко і безапеляційно продовжив Пишний:

> — за рахунок НАДвисокої облікової ставки в 25% НБУ ШТУЧНО СТВОРИВ ІНСТРУМЕНТ ЗАРОБІТКУ ДЛЯ КОМЕНЦІЙНИХ БАНКІВ У ВІЙНУ! Не потрібно нікого кредитувати. Не потрібно думати про ризики. Ось вам гарантований державою інструмент (депозитні сертифікати НБУ), куди ви на час турбулентності можете вкладати безризиково свої гроші. І отримувати (безризиково!) 20-23% річних...

Позитивна екстерналія такої монетарної моделі:

> 1) — українські банки отримали прибутки у понад 2 млрд (!) доларів за перший рік війни. Хоча, звичайно, що мали б отримати шалені збитки (здатність позичальників повертати кредити під час війни падаю драматично, і це не їхня вина).
>
> 2) — Половина кредитів банківськой системи стала "безнадійною до повернення". І це, повторюся, не вина банків чи їх позичальників! Просто росіяни фізично розбомбили заводи і ні у позичальників, ні у банків що їх під це кридитували не було іншого виходу як списати ці кридити як, повторюсь, "безнадійні до повернення"...

Тож,

> 3) — банки мали створити резерви під ці потенційні збитки. А акціонери банків -- заінвестувати сотні мільйонів і навіть мільярди доларів у капітал для їх покриття.

Але де ви бачили у війну акціонерів банків у котрих є "вільні" мільярди доларів? Котрі вони ще й готові заінветувати в капітал заради їх збереження?

Таких "акціонерів" в перший рік війни, буремний 2022-й не існувало і не існує досі.

4) — І **Кирил Шевченко створив, а Андрій Пишний зрозумів її та зберіг схему "штучного створення прибутковості" банквівської системи у війну за рахунок прибутку по дипсертифікатам. А простіше кажучи, емісії...**

Добре це чи погано -- розсудить історія.

Фактом є те, що

5) — **банківська система України за рахунок цієї "монетарної хитрості" вижила другий рік війни поспіль. І "штучними прибутками" перекрила свої "воєнні" збитки.**

Банківська сичтема України ВЖЕ ВИЖИЛА! І це історичний факт.

Добре це чи погано -- на фоні того, що українські банки практично зовсім не кредитують економіку півтора роки війни (прирост кридитного портфелю відємний. Левова частка того, що видається, в тому числі держбанками, за рахунок дотованої урядом програми штучно знижених відсоткових ставок 0-3-5-7-9%).

Повторюсь: добре це чи порано - нехай дадуть оцінку політики наступного виборного циклу. Я -- точно не той, хто за цих найважчих в новітній економічній історії України умов міг би запропонувати щось краще...

Але поки що банківська система України вижила. Вона стабільна та прибуткова. (хто хоче - може з огляду на вищевикладене взяти це слово в лапки).

Правильними були "рецепти" її виживання чи хибними -- ми зрозуміємо за кілька років, не раніше.

А поки що ми спостерігаємо Голову Нацбанку Андрія Пишного, що збирає на на міжнародних майданчиках нагроди, що заслужив його попередник -- Кирил Шевченко. Що втримав від каскадного банкрутства банківську систему України в найважчі в новітній економічній історії України часи -- в перші вісім місяйців війни...

Що не виключає, звісно, того, що Андрій Пишний, що усвідомлює це все, стоячи на цій сцені (на фото), та тримаючи в руках цей приз, колись заслужить і "свою" нагороду...

***

№ 1.703

Частина 1 із 3

Ще у 2018 році тому патріотичні активісти #FRD намагалися радикально-ефективними методами

докричатися до вітчизняного чиновництва: «Бляхамуха, робіть хоч щось по кібербезпеці!»
Пройшло 5 років, з яких півтора роки найжорстокішої війни з давнім ворогом

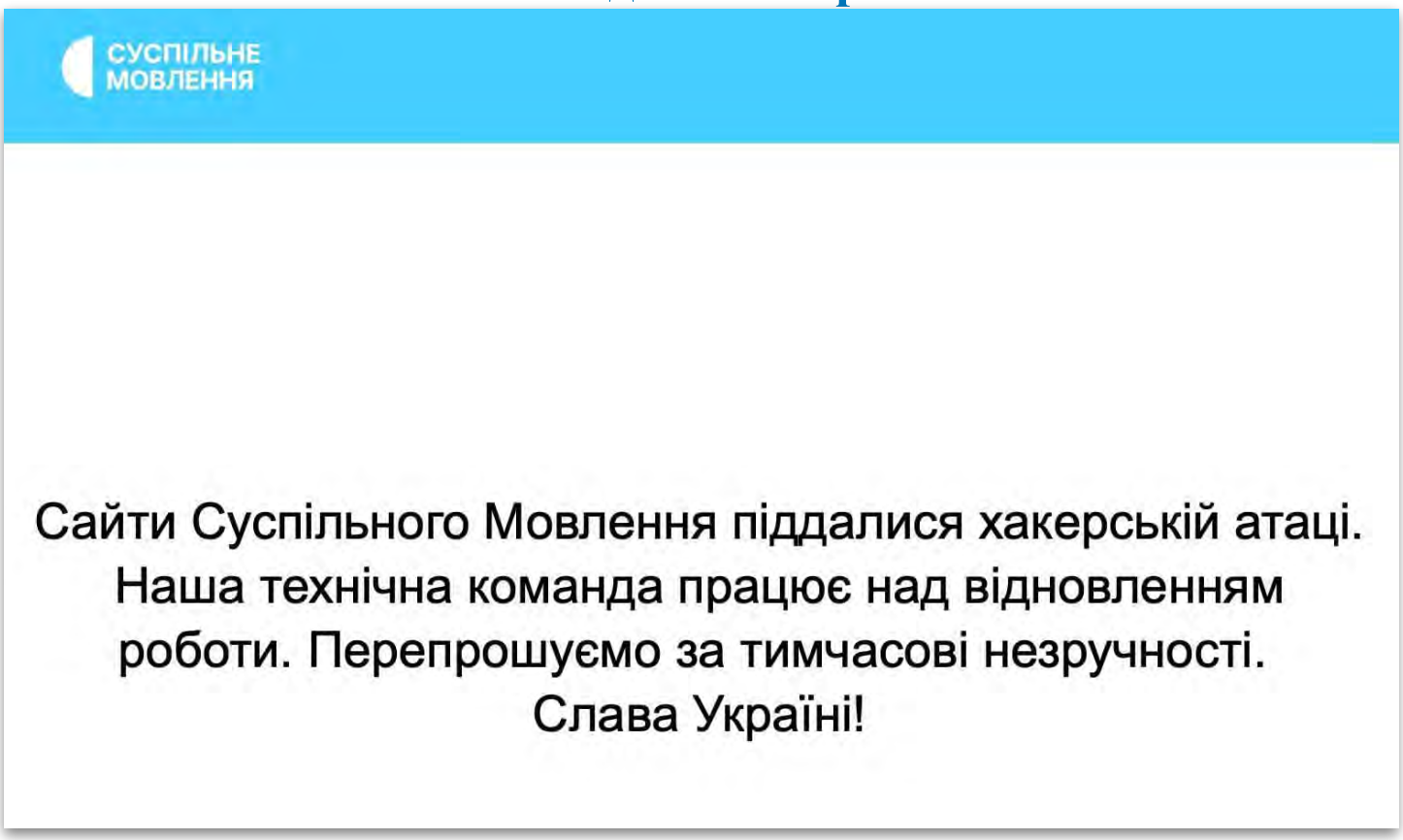

2023-06-15

Корсун

Уроки вивчено? Досвід враховано? Заходів вжито?

Назар. Ілля. Харитон. Уляна. Ярослав.

Сайт Національної суспільної телерадіокомпанії «Суспільне мовлення» (і не тільки сайт) покладено рашистськими хакерами.

Застосовано стару, як лайно мамонта методику: спам-фішинг, вхід в систему, закріплення, вивчення, файл з паролями (у відкритому вигляді, ага) - а далі тотальна зачистка. Випотрошили капітально, до кісточок. Хтозна коли підніметься і чи повністю.

Тобто у державного національного мовника не було навіть натяку на якусь кібербезпеку. Це у розпал тотальної кібервійни - як складової війни наземної. Жодного інфо- та/або кібер підрозділу або хоча б одного фахівця. Кваліфікація «ойтишніків» - на рівні ватерлінії крейсеру «москва», бо ж усіх толкових - розігнали.

Зате у країні 100500 кіберцентрів, ще більше пихатих чиновників з надутими щоками, десять «основних суб'єктів кібербезпеки» та бравурні заяви

Президента: «Побудована інфраструктури кібербезпеки», «і ця мережжа, яку ми побудували – спрацювала», «..в державну структуру були інтегровані найкращі ІТ-фахівці з ринку»

https://cutt.ly/aMkMKBH

Плюс Мінцифра зі своїми хотєлками, Діями та неконтрольованими бюджетами. А ще космічні амбіції Держспецзв'язку, яка прагне ще більше повноважень і шоб їм за це нічого не було.

А між тим, захист державних інформаційних ресурсів, яким безумовно є «Суспільне» – це зона прямої відповідальність ДССЗЗІ.

Але даю що завгодно на відсіч, що й цього разу Держспецзв'язку відмажеться у своєму фірмовому стилі «Так а ми тут при чому? Вони самі винні!»

Далі буде так: керівництво Суспільного получить потужний пістон, від того ж Держспецзв'язку, а ще від СБУ, РНБО та ще когось. А потім отримає екстрене бабло «на кібербезпеку». Бабло успішно попилять, і на тому справа закінчиться. А якщо рашн-хакерсам буде не ліньки ще раз хакнути «Суспільне» за кілька місяців - вони це зроблять знов. Тому ще це знов буде легко.

А все тому, що попри жорстокі уроки кібервійни 2014-2018 та ще жорстокіші уроки кібервійни поточної - у країні нічого принципово не міняється у сфері кібербезпеки.

Окозамилювання замість реальних реформ, більше поліцейських функцій замість побудови довіри, брехливі заяви, в які мало хто вірить та десятки мільйонів освоєних разом з донорами доларів (і ще більше заплановано

https://cutt.ly/UwrPnc7b

Але по суті дійові особи все ті ж: Назар. Ілля. Харитон. Уляна. Ярослав.

Національний мовник і сам без трусів, і «захисники» плювати на нього хотіли. Аж поки не вжарило.

Все залишається так, як було 5-10-15 років тому. І найближчим часом нічого не зміниться, точно вам кажу.

ПиздЯть і пИздять. ПИздять і пиздЯть. Вибачте мою французьку, але отака вона, сувора правда.

І нічого у цьому Світі, навіть найбільша за всю сучасну історію України війна за незалежність - **не в силах змінити прогнилу й заплісняві систему національної кібербезпеки.**

«Мабуть, нам пороблено». Інших пояснень придумати не можу. Усе це далеко поза межами здорового глузду.

І давно.

***

Частина 2 із 3

Кібер-фултонська промова, не менше. Саме так я б назвав цей камінг-аут

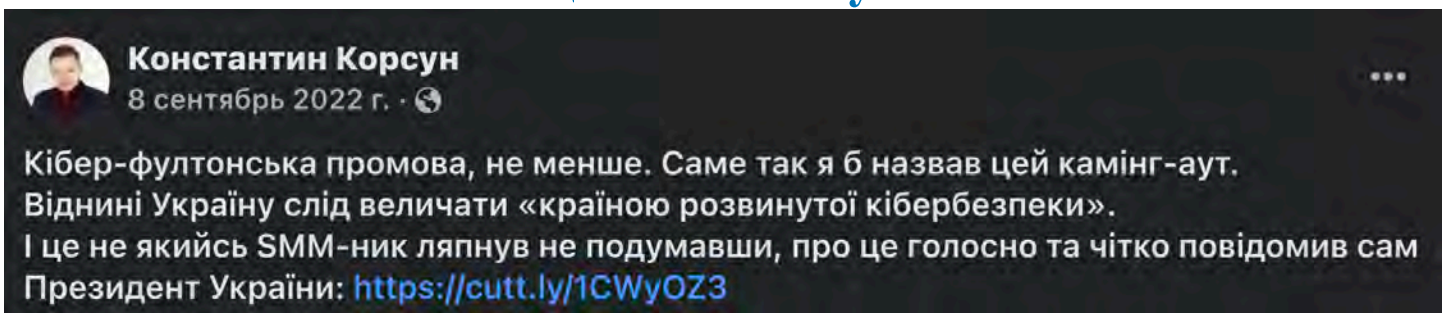

2022-09-08

Корсун

Віднині Україну слід величати «країною розвинутої кібербезпеки».

І це не якийсь SMM-ник ляпнув не подумавши, про це голосно та чітко повідомив сам Президент України: https://cutt.ly/1CWyOZ3

Ризикуючи (вкотре) викликати тупотіння ніжками у владних кабінетах, все ж прокоментую деякі з найодіозніших тез.

Теза1: «Побудована інфраструктури кібербезпеки»

Реальність:

в Україні існує наразі 10 державних установ, які постійно гризуться між собою за «керівну роль» та бюджети; при цьому довіра до державних кібер-інституцій у суспільстві – близька до нульової; кваліфікація держпрацівників – низька або дуже низька (про це нижче); у сфері «державної кібербезпеки» - вирує ніким і нічим не контрольована корупція; державно-приватне партнерства відсутнє як явище, ним називають промислове хабарництво через пригодовані фірмочки та «тендери без тендерів» із заздалегідь визначеними переможцями; до міжнародних програм з «розвитку кібербезпеки» допускаються лише політично лояльні експерти, жодного незалежного (та і жодного експерта насправді); кіберзаконодавство – слабо розвинуте, і воно фактично не працює; кіберполіція ніяк не захищає громадян, зовсім; захист персональних даних у країні просто не здійснюється, лише декларується; на більшість керівних державних посад призначаються некваліфіковані, зате «ідейно віддані» персонажі, звісно без жодних конкурсів. Тобто певна «інфраструктура» - побудована, але це точно не про кібербезпеку.

Теза2: Тому ми створили Міністерство цифрової трансформації України. … І ця мережа, яку ми побудували, спрацювала»

Реальність:

Справа у тому, що МЦТ зовсім, ніяк, ніколи не призначалося для виконання завдань з кібербезпеки. У їхньому штаті досі немає жодного(!) фахівця належної кваліфікації (або його прізвище ретельно приховується, роками). Ніхто ніколи також не чув про підрозділ кібербезпеки в МЦТ.

У листопаді 2019 в інтерв'ю виданню LB особисто керівник МЦТ Федоров промовив легендарну фразу-мем: «Роль кібербезпеки дещо перебільшена»:

https://cutt.ly/ECWyD8r

До того як стати міністром, він же збирався ліквідувати Держспецзв'язку (є скріншоти), а коли отримав над ним контроль – посилив «вірними людьми» та почав прославляти та просувати.

Або інший приклад: коли вийшов додаток Дія, офіційні особи МЦТ прямо заявляли, що не здатні забезпечити безпеку реєстрів, з яких Дія бере дані.

https://cutt.ly/ICWyLvu

Що таке CEO – вже не буду пояснювати (як колишній CEO). Навіщо такі дрібниці знати Президенту України?

Теза3: «..в державну структуру були інтегровані найкращі ІТ-фахівці з ринку. А щоб платити їм ринкові зарплати, використовувалися різноманітні грантові програми»

Реальність:

Щодо «найкращих фахівців» - це приблизно одна десята правди. Так, дехто був «інтегрований», але далеко не найкращі. І зовсім не в кібербезпеку. Це були виключно «друзі Федорова», які мали безліч напів-божевільних ІТ-прожектів різного ступеню ідіотизму, і які буквально сміялися над кібербезпекою. «Ха-ха-ха, ми всіх звільнили і все працювало» - це майже дослівна фраза з того ж-таки інтерв'ю Федорова. А звільнили вони саме фахівців з кібербезпеки Адміністрації Президента України, які побудували потужну систему кіберзахисту, але ж «за часів злочинного режиму папередників».

У березні 2022, вже під час воєнного стану, Держспецзв'язку вдалося добровільно-примусово «мобілізувати» кількох дійсно серйозних фахівців, але навряд чи їх можна вважати «інтегрованими». Та й не може свіжепризначений лейтенант особливо впливати на стан кібербезпеки країни, не вірю.

А от визнання найвищим керівником виконавчої влади факту отримання своїми підлеглими інших доходів, крім офіційної зарплати (за ту ж роботу), особливо від закордонних організацій – це вже предмет розслідування НАБУ, ДБР, САП, СБУ, НПУ та інших непрацюючих абревіатур (стаття 25 Закону України «Про запобігання корупції»,

https://cutt.ly/gCWyV1e

«…забороняється займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю».

Теза4: «..1 березня, російська ракета вдарила по Національному центру резервування даних у середмісті Києва. У центрі зберігаються резервні копії держреєстрів.»

Реальність:

у листопаді 2021 зазначений Центр існував лише як план:

https://cutt.ly/XCWy0gO

Станом на кінець грудня 2021, згаданий Центр ще не був добудований, а МЦТ лише «забезпечила умови його функціонування»:

https://cutt.ly/uCWy80m

Інформація про початок роботи Центру – відсутня у відкритих офіційних джерелах.

Діяльність зазначеного Центру була (частково) легалізована лише у травні 2022:

https://cutt.ly/nCWuqWn

Тобто на кінець лютого 2022 згаданий Президентом «Центр резервування даних» ніяк не міг зберігати копії усіх реєстрів. Навіть не більшості, і не половини, можливо – лише окремих, тестових, у якості експерименту.

І шось я не пам’ятаю прильотів ракет по середмістю Києва.

Теза 5: «..Але жоден базовий реєстр та жодна критична держпослуга не були зупинені»

Реальність:

Про зупинку усіх реєстрів офіційно повідомляв особисто віце-прем’єр Федоров:

https://cutt.ly/tCWuikN

Циата: «..Служби нацбезпеки відключать усі держреєстри, щоб гарантувати безпеку даних українців. Це буде до тих пір, поки ситуація в Україні не стабілізується» - 24 лютого 2022.

Роботу найкритичніших реєстрів почали відновлювати з середини березня 2022, а деяких реєстрів – аж у серпні 2022, хоча значна частина реєстрів не працює в нормальному режимі і донині. Наприклад, ЄДР.

Дозвіл відключати реєстри був наданий Кабінетом Міністрів України, постанова КМУ № 263

https://cutt.ly/ICWusxK

Відповідно, про все це було багато офіційних та публічних повідомлень у медіа.

Але! У всьому цьому слід бути гнучким і розуміти «ми продаємо чи купуємо?»

Бо усі ці запевняння у потужності української кібербезпеки – зовсім не привід забути про західну «кібер-допомогу» та «кібер-лендліз», у жодному разі.

Дія президентської програми «Ми вистояли бо ми круті як поросячий хвіст» - тимчасово припиняється під час випрошування грошей у західних партнерів грошей «на кібербезпеку». Після отримання бажаного статус «ми вистояли бо ми круті» - відновлюється.

Ось такою проголошена нова реальність. А той, хто її заперечуватиме – зрадник, агент кремля і єретик. На багаття його. Так надо. Ви нє панімайєтє.

Це просто **божа роса, вмивайтеся**.

***

Частина 3 із 3

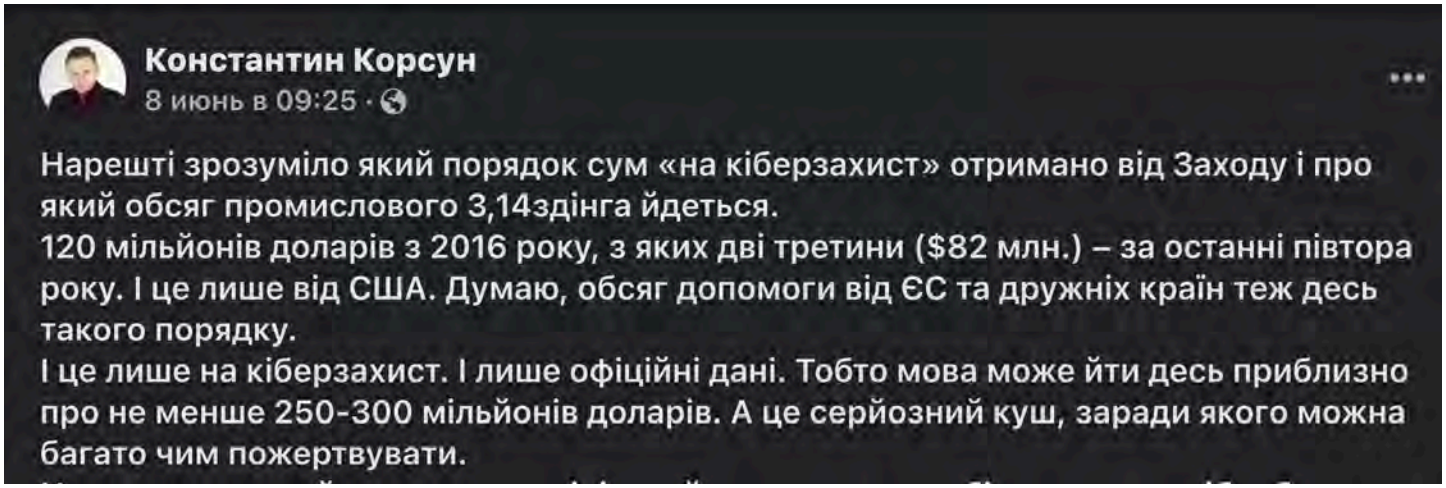

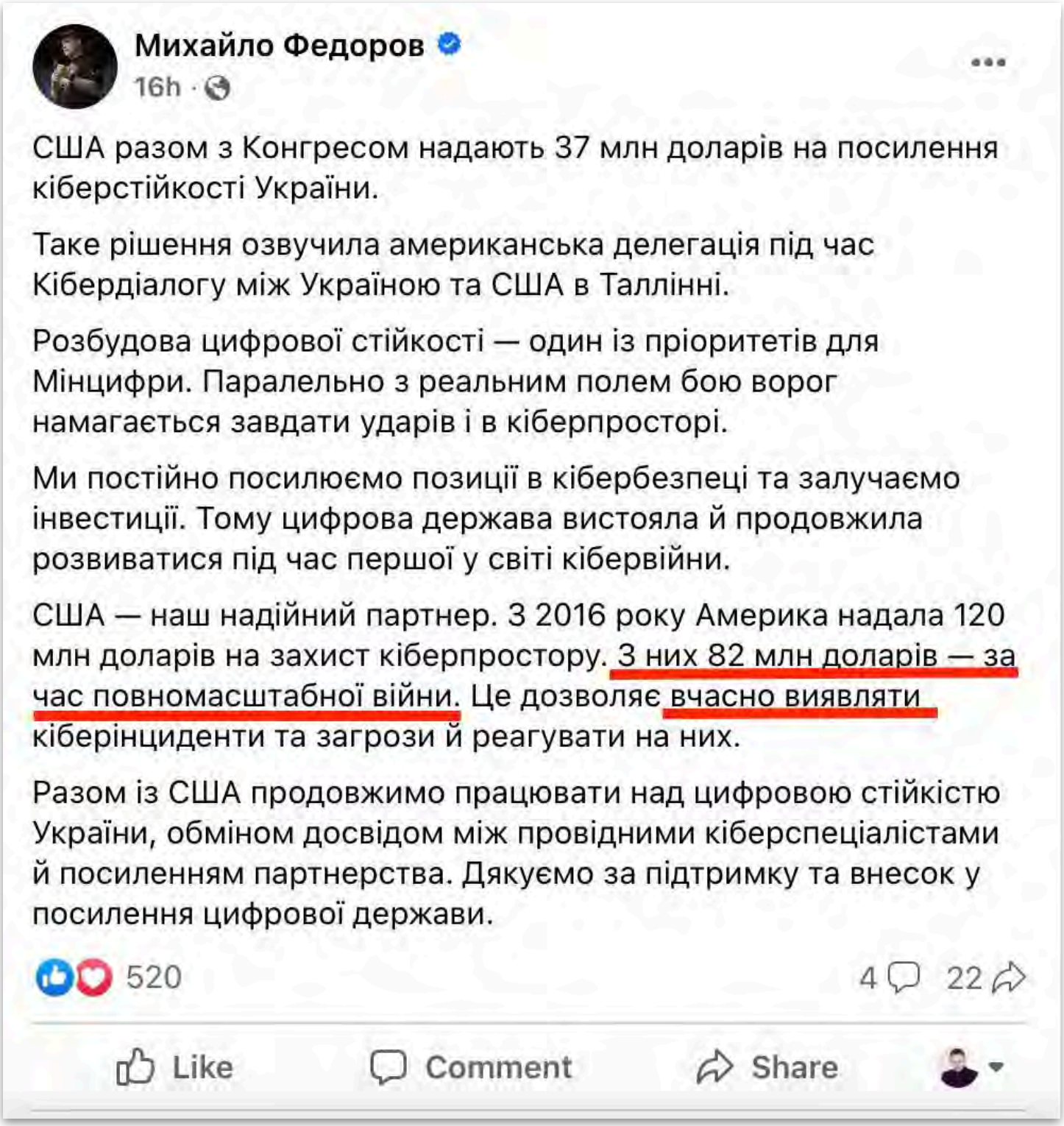

2023-06-08

Корсун

Нарешті зрозуміло який порядок сум «на кіберзахист» отримано від Заходу і про який обсяг промислового 3,14здінга йдеться.

120 мільйонів доларів з 2016 року, з яких дві третини ($82 млн.) – за останні півтора року. І це лише від США. Думаю, обсяг допомоги від ЄС та дружніх країн теж десь такого порядку.

І це лише на кіберзахист. І лише офіційні дані.

Тобто, **мова може йти десь приблизно про не менше 250-300 мільйонів доларів**. А це серйозний куш, заради якого можна багато чим пожертвувати.

Нагадаю, що

> **— оцей хлопак на скріні, який тепер рве на собі сорочку за кібербезпеку – самі він сказав у 2019 році «Роль кібербезпеки дещо перебільшена». І він же тоді ж самовдоволено заявляв про кібербезпеку «Ми всіх звільнили і все працювало».**

І його зовсім не засмучує таке кардинальне перевзування – адже його на посаду не обирали, відбір на профпридатність він не проходив, на доброчесність його ніхто не перевіряв. Тому почувається цілком спокійно та безкарно. Ви просто забудьте про усі мої косяки та факапи, єднаймося (у моїх шкурних інтересах).

Але найцікавіше у тому, що **з цих згаданих ним 82 мільйонів ЗСУ отримало приблизно нуль**.

Союзники дають гроші воюючій країні на кіберзахист, сподіваючись, що їх використають за призначенням. Ага, щаз. До тих, хто цю війну веде – гроші просто не доходять. Їх «розподіляють» навколо-безпекова люди, які до ЗСУ мають відношення приблизно ніяке. Але приймають гроші від союзників «на кіберзахист». Якого як не було – так і немає. Достатньо погортати деякі свнсбачі ТГ-канали, де кожен день (буквально кожен) викладаються свіжі бази українських держструктур та об’єктів критичної інфраструктури.

Або ось іще один приклад:

> —.держава Україна приєдналася до кіберцентру НАТО. Ура-ура. Але хто конкретно від України, спитаєте? Відповідь така: хто завгодно, крім ЗСУ. Ще раз: **у кіберцентрі суто військового альянсу Україну представляють не військові, а цивільні та напів-цивільні державні установи**. Якісь «військові», начебто, “беруть участь у роботі та заходах Центру”, але чомусь я маю сумніви, що вступ держави Україна до CCDCOE має хоч якусь користь для Збройних сил України.

А тим часом кібервійська досі не створено, попри Указ Президента від 26 серпня 2021 року з терміном виконання два місці.

https://cutt.ly/RwedBlun

Настільки «невідкладно», що майже два роки пройшло – а віз і нині там.

Натомість наразі

> **— правляча верхівка усирається від потуги продавити абсолютно тоталітарний *законопроект 8087*, яким ставиться хрест не тільки на**

ключових принципах кібербезпеки, але також і на принципах демократичного суспільства.

У нас війна, тож давайте станемо рабами, десь так виходить?

І ще ЗП 8087 також нашкодить українським військовим:

https://cutt.ly/KwedNds8

А при цьому самі депутати не бажають відновити електронне декларування – одна з ключових вимог для вступу до Європейського Союзу.

Тобто,

— чиновницька система під час війни не стала краще з часів януковощів – вона, як і раніше, бреше і краде, краде і бреше.

Випалювати її напалмом і якнайшвидше приєднуватися до інших євпропейців – ось наша задача після Перемоги.

Хоча, як на мене, чекати до цього світлого дня - зовсім не обов’язково.

***

№ 1.704

Що таке "опосередкована вартість спорудження житла" і як сприймати цього "сферичного коня у вакуумі" від Міністерство розвитку громад, територій та

інфраструктури України

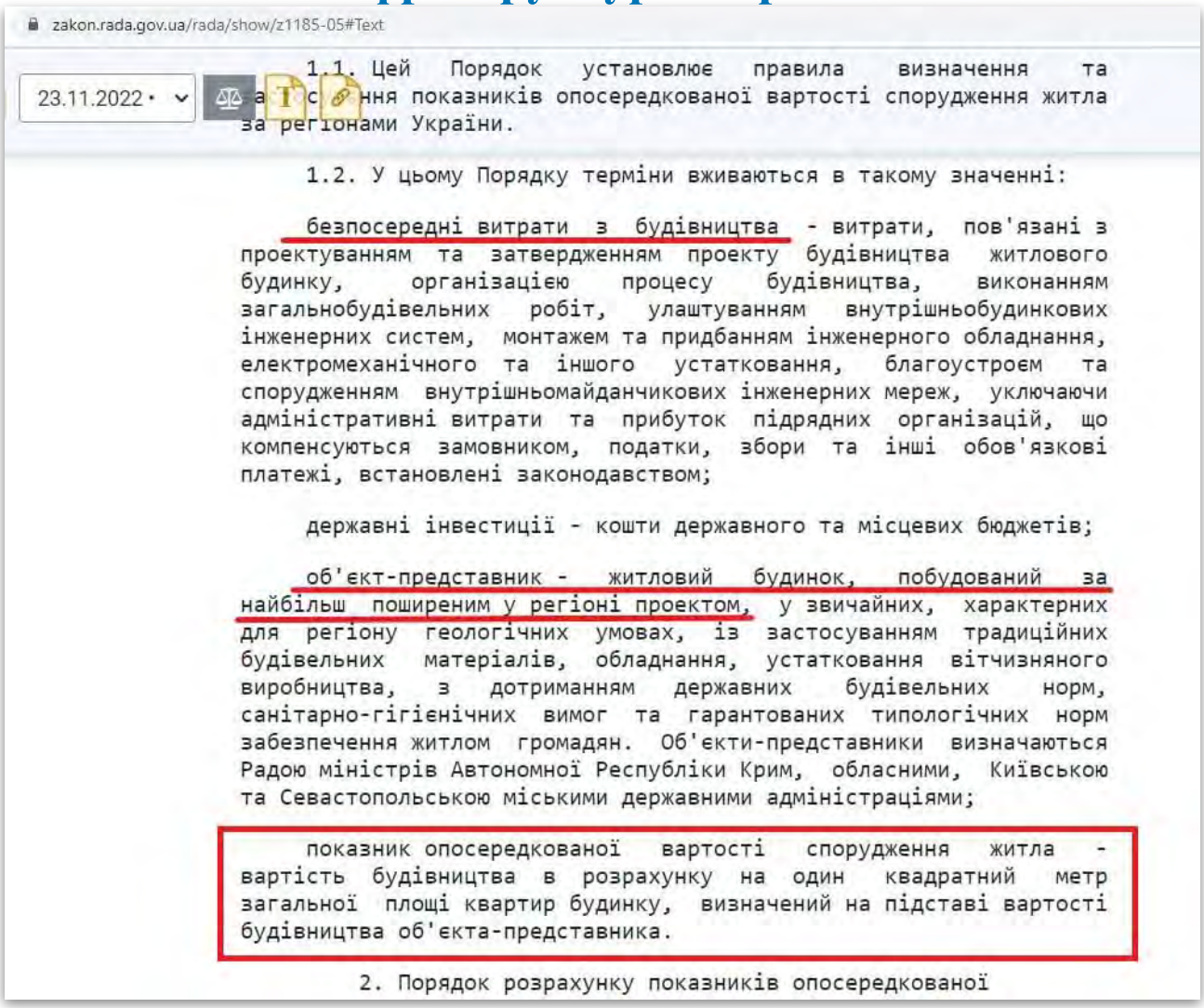
zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1185-05#Text

23.11.2022

1.1. Цей Порядок установлює правила визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України.

1.2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

безпосередні витрати з будівництва - витрати, пов'язані з проектуванням та затвердженням проекту будівництва житлового будинку, організацією процесу будівництва, виконанням загальнобудівельних робіт, улаштуванням внутрішньобудинкових інженерних систем, монтажем та придбанням інженерного обладнання, електромеханічного та іншого устаткування, благоустроєм та спорудженням внутрішньомайданчикових інженерних мереж, уключаючи адміністративні витрати та прибуток підрядних організацій, що компенсуються замовником, податки, збори та інші обов'язкові платежі, встановлені законодавством;

державні інвестиції - кошти державного та місцевих бюджетів;

об'єкт-представник - житловий будинок, побудований за найбільш поширеним у регіоні проектом, у звичайних, характерних для регіону геологічних умовах, із застосуванням традиційних будівельних матеріалів, обладнання, устаткування вітчизняного виробництва, з дотриманням державних будівельних норм, санітарно-гігієнічних вимог та гарантованих типологічних норм забезпечення житлом громадян. Об'єкти-представники визначаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями;

показник опосередкованої вартості спорудження житла - вартість будівництва в розрахунку на один квадратний метр загальної площі квартир будинку, визначений на підставі вартості будівництва об'єкта-представника.

2. Порядок розрахунку показників опосередкованої

2023-06-17

Могильний

Відразу попереджаю: **цей допис сам по собі мало кому цікавий, а його ціль - щоб я потім мав на що посилатися в описі проблем із компенсаціями за зруйноване житло і не перетворював інші дописи в простирадло ;)**

Якщо коротко, то ця **"опосередкована вартість" - типовий атавізм радянських часів, що є наслідком централізованого масового будівництва житла державою за типовими проектами.**

Чинний наразі Порядок було затверджено ще восени 2005 року і він залишався незмінним протягом 17 років, поки 13.10.2022 в нього не була внесена невеличка права щодо застосування в умовах нинішнього воєнного стану.

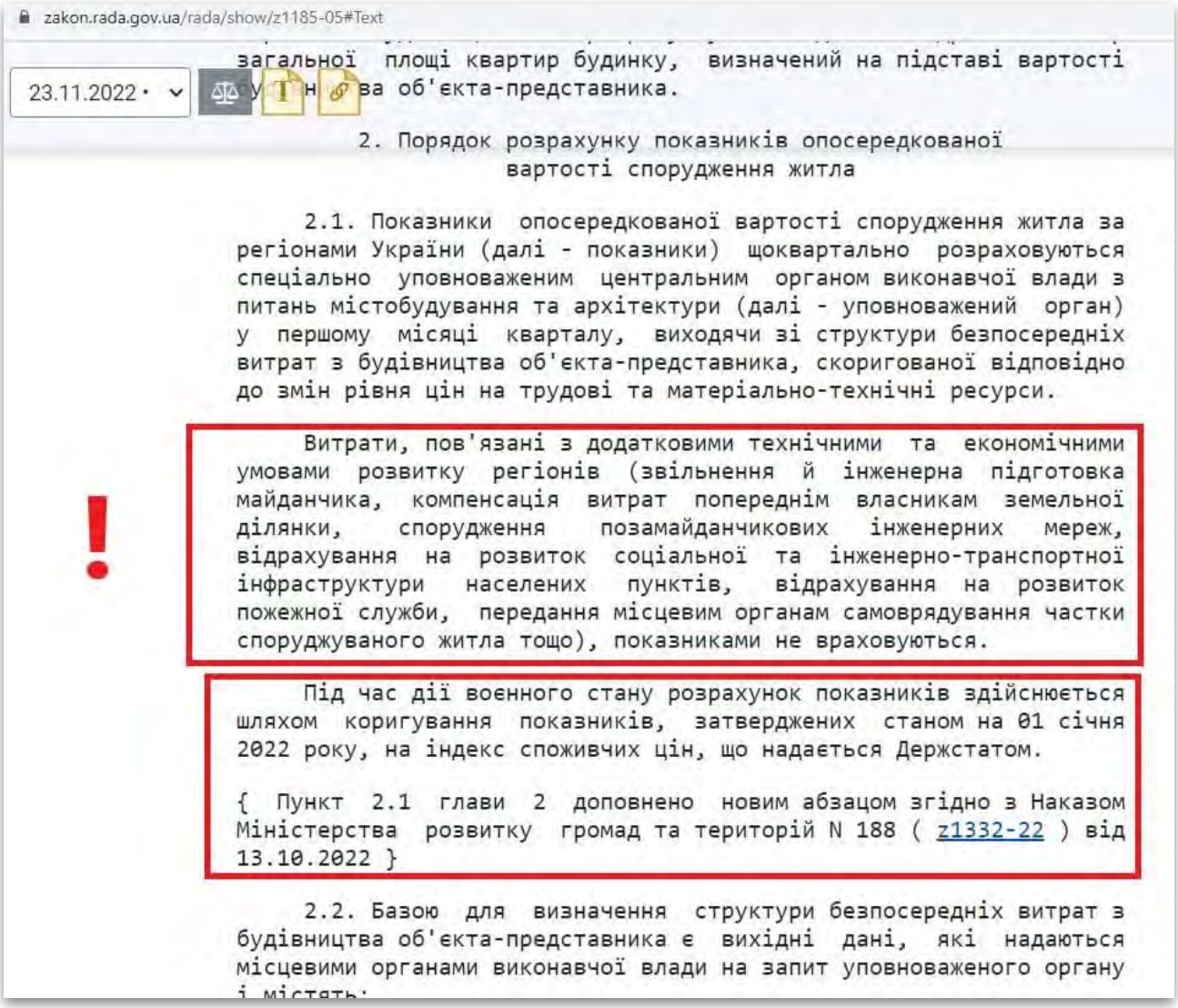

https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1185-05#Text

Проблема 1

Хоча його часто сприймають, як певну статистичну середню вартість будівництва житла, це не зовсім відповідає дійсності.

Ні про яку статистичну інформацію щодо реального будівництва житла в Порядку не йдеться - розраховуються вартість будівництва так званого "об'єкта-представника".

І цей "об'єкт-представник" - дуже дивний звір. Цитую:

> ***"об'єкт-представник - житловий будинок, побудований за найбільш поширеним у регіоні проектом,...".***

Який саме цей "найбільш поширений проект" в кожному регіоні - інформація непублічна. Погодьтесь, в епоху індивідуальних проектів, казати про якійсь найбільш поширений проект досить абсурдно. З визначенням в Порядку, це взагалі мають бути в залежності від регіону або старі "хрушівки", або панельні 9-типоверховівки (для Києва - 16-типоверхівки).

Без публічної інформації щодо техніко-економічних показників та особливостей проектів "об'єктів-представників", взагалі неможливо оцінити адекватність затверджених Мінінфраструктури показників.

Проблема 2

За Порядком, розраховується вартість чисто будівництва, починаючи зі стадії проектування, при цьому НЕ враховуються:

1) **- вартість отримання земельної ділянки (становить у собівартості від десятих одного відсотка для блатних до 25% в центрі Києва при викупі у цих блатних, як посередників);**

2) **- звільнення ділянки (в умовах війни, демонтаж зруйнованого житла для звільнення ділянки може додати десятки відсотків до собівартості);**

3) **- підведення інженерних комунікацій до межі ділянки (від нуля до 10-20% від собівартості для невдалих ділянок).**

А тепер врахуйте, що будівництво - це довготриваючий процес, ціни на матеріали за цей час зростають, а так звана ціна "фінансового ресурсу" також дуже значна і відіграє одну з ключових ролей, якщо забудовником виступає приватна компанія.

Тобто,

— навіть "об'єкт-представник", для якого і затверджується "опосередкована вартість", неможливо за цю вартість побудувати.

Проблема 3

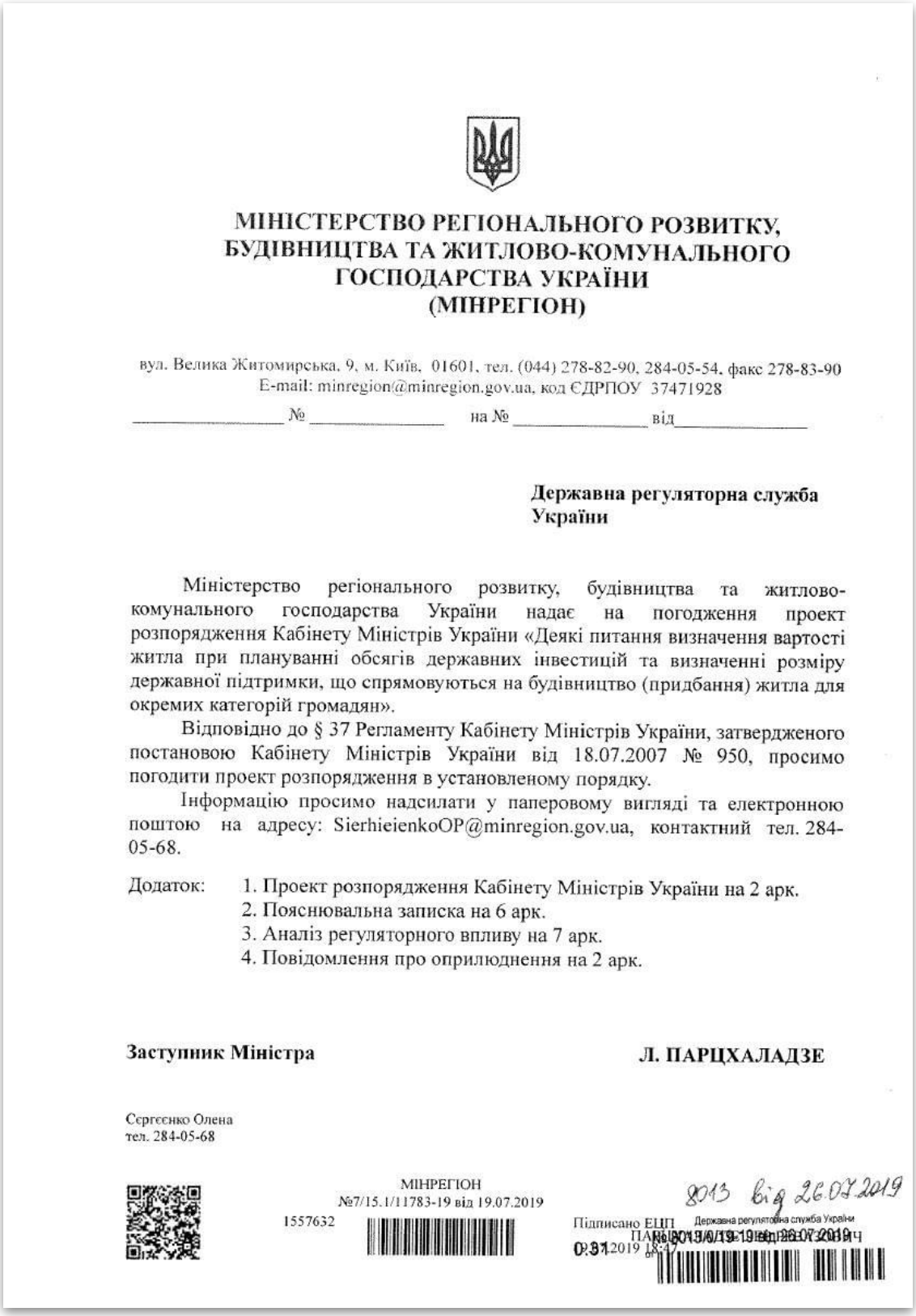

МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ (МІНРЕГІОН)

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел. (044) 278-82-90, 284-05-54, факс 278-83-90
E-mail: minregion@minregion.gov.ua, код ЄДРПОУ 37471928

_____ № _____ на № _____ від_____

Державна регуляторна служба України

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України надає на погодження проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання визначення вартості житла при плануванні обсягів державних інвестицій та визначенні розміру державної підтримки, що спрямовуються на будівництво (придбання) житла для окремих категорій громадян».

Відповідно до § 37 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, просимо погодити проект розпорядження в установленому порядку.

Інформацію просимо надсилати у паперовому вигляді та електронною поштою на адресу: SierhieienkoOP@minregion.gov.ua, контактний тел. 284-05-68.

Додаток:
1. Проект розпорядження Кабінету Міністрів України на 2 арк.
2. Пояснювальна записка на 6 арк.
3. Аналіз регуляторного впливу на 7 арк.
4. Повідомлення про оприлюднення на 2 арк.

Заступник Міністра **Л. ПАРЦХАЛАДЗЕ**

Сергєєнко Олена
тел. 284-05-68

МІНРЕГІОН
№7/15.1/11783-19 від 19.07.2019
1557632

8013 від 26.07.2019

Підписано ЕЦП Державна регуляторна служба України

0.31.2019 18:47

В Україні багатоквартирні та садибні житлові будинки будуються за статистикою приблизно порівну.

Але,

"опосередкована вартість" - це ВИКЛЮЧНО про ***багатоквартирні будинки***, вартість будівництва квадратного метра в яких суттєво (до кількох разів) більша за вартість будівництва кв.м. у садибних будинках.

проект

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 2019 р. №

Київ

Деякі питання визначення вартості житла при плануванні обсягів державних інвестицій та визначенні розміру державної підтримки, що спрямовуються на будівництво (придбання) житла для окремих категорій громадян

З метою забезпечення раціонального використання бюджетних коштів, що спрямовуються на будівництво житла для окремих категорій громадян:

1. Розпорядникам бюджетних коштів при плануванні обсягів державних інвестицій та визначенні розміру державної підтримки, що спрямовуються на будівництво (придбання) житла для окремих категорій громадян відповідно до законодавства, визначати:

вартість будівництва 1 квадратного метра загальної площі квартири у житловому будинку на підставі затвердженої в установленому порядку проектної документації, кошторисну частину якої розроблено відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва»;

вартість придбання квартири у житловому будинку на підставі середньоринкової вартості придбання 1 квадратного метра загальної площі житла, що визначається та оприлюднюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями;

загальну площу квартир у житловому будинку з урахуванням таблиці 1 ДБН В.2.2-15-2019 «Житлові будинки. Основні положення» та інших нормативно-правових актів.

Проте,

1) — "опосередковану вартість" в різноманітних постановах Кабміну використовують і при оцінці садибних будинків та, навіть, дачних і

садових будинків.

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

визначати середньоринкову вартість придбання 1 квадратного метра загальної площі житла у відповідному регіоні на підставі моніторингу регіональної ринкової вартості об'єктів житлового будівництва зі ступенем будівельної готовності більше як 70 відсотків (та/або новозбудованих багатоквартирних житлових будинків, термін введення в експлуатацію яких не перевищує 6 місяців від дати, на яку здійснюється розрахунок) у розрізі міст - обласних центрів та міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб; міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. осіб; інших населених пунктів;

оприлюднювати на своїх офіційних веб-сайтах інформацію про середньоринкову вартість придбання 1 квадратного метра загальної площі житла із зазначенням інформації щодо врахування/неврахування вартості робіт з внутрішнього опорядження:

у двомісячний термін після набрання чинності цим розпорядженням;

у подальшому щорічно – до 1 лютого (станом на 1 січня поточного року) та до 1 серпня (станом на 1 липня поточного року).

3. Це розпорядження набирає чинності з дня його опублікування.

Прем'єр-міністр України **В. ГРОЙСМАН**

Тобто,

2) — для багатоквартирного житла використовують завідомо занижений показник,

3) — а для садибного - завідомо конкретно завищений.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Деякі питання визначення вартості житла при плануванні обсягів державних інвестицій та визначенні розміру державної підтримки, що спрямовуються на будівництво (придбання) житла для окремих категорій громадян» (далі – проект розпорядження)

Мета: забезпечення раціонального використання бюджетних коштів, що спрямовуються на будівництво житла для окремих категорій громадян

1.Підстава розроблення проекту акта

Проект розпорядження розроблено Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України у зв'язку з необхідністю приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог чинного законодавства, пов'язаною з втратою чинності Закону України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 № 507-XII.

Після прийняття проекту розпорядження передбачається розроблення наказу Мінрегіону щодо втрати чинності наказу Держбуду України від 27.09.2005 № 174 «Про затвердження Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 12.10.2005 за № 1185/11465.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до діючого на сьогодні Порядку визначення та застосування показників опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, затвердженого наказом Держбуду України від 27.09.2005 № 174 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 12.10.2005 за № 1185/11465, Мінрегіоном щоквартально визначаються показники опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України. Ці показники застосовуються при визначенні обсягів державних інвестицій, що спрямовуються на будівництво житла для громадян, які потребують поліпшення житлових умов та державної підтримки відповідно до законодавчих актів України, визначенні розміру державних інвестицій у спорудження житла для таких громадян, а також розміру пільгових кредитів, що надаються відповідно до законодавства окремим категоріям громадян із зазначеною метою.

На сьогодні показники опосередкованої вартості спорудження житла розраховуються виходячи зі структури безпосередніх витрат з будівництва об'єктів-представників та коригуються відповідно до змін рівня цін на трудові та матеріально-технічні ресурси.

Однак, зазначеними показниками не враховуються витрати, пов'язані з додатковими технічними та економічними умовами розвитку регіонів (звільнення й інженерна підготовка майданчика, компенсація витрат

Проблема 4

Вже згадана вище правка від 13.10.2022 в Порядок:

> ***"Під час дії воєнного стану розрахунок показників здійснюється шляхом коригування показників, затверджених станом на 01 січня 2022 року, на індекс споживчих цін, що надається Держстатом".***

Як раз в особливий період, коли відбуваються найбільш суттєві зміни цін,

припинили врахування реальних статистичних цін на будівельні матеріали навіть при розрахунку і так досить абстрактного об'єкту.

Викривлення може бути дуже значним, адже значка частка промисловості не працює, тож збільшилася імпортна складова в будівництві, а індекси споживчих цін ну дуже сильно відрізняються від зростання курсу валюти.

І цей абсурдний по своїй суті показник зараз відіграє вкрай важливе значення:

> **1) — до нього прив'язані як розміри пільгових кредитів на доступне житло,**
>
> **2) — так і розміри компенсацій за зруйноване від надзвичайних подій та воєнних дій житло.**

При цьому,

> 3) — **абсурдність існування подібної "опосередкованої вартості" давно не була секретом для керівництва профільного міністерства** (щодо обізнаності Кубракова не впевнений, бо його професійна придатність вкрай сумнівна).

Але,

> **4) — цей показник занадто зручний для махінацій, щоб від нього просто так відмовлялися.**

Це не означає, що виправити ситуацію не намагалися

> 1) — ***Парцхаладзе***, як профільний заступник, та ***Зубко***, як міністр, подавали проект Постанови Кабміна ще ***Гройсмана***.
>
> 2) — **Проект цього нового порядку передбачав перехід на реальні статистичні показники ринкових цін при будівництві та продажі житла, як і має бути в країні з ринковою економікою, де житло будують приватні особи, а не централізовано держава**.

Пікантність ситуації в тому, що

> 3) — вони це намагалися зробити в кінці липня 2019 року, коли вже готували валізи на вихід в очікуванні першого засідання нової ВР.

https://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/8013.pdf

Ви тільки не смійтеся, але

> 4) — необхідність затвердження нового порядку в липні 2019 року, Парцхаладзе і Ко пояснювали втратою чинності законом 507-XII "Про

ціни і ціноутворення", яка відбулася за СІМ РОКІВ до цього в серпні 2012 року ;)

Протягнути новий порядок, коли вони все одно втрачали посади, посадовці Кабміну Гройсмана не встигли, а **нові чиновники сіли на старі схеми і якщо повернуться до правильної реформи, то лише в стилі попередників - за місяць до невідворотної втрати посад (((**

Ну і трохи про якість роботи Мінінфраструктури під керівництвом Кубракова.

Як вже зазначалося, порядок розрахунку змінили

- під час дії воєнного стану просто корегують показники станом на 01.01.2022 **на індекс споживчих цін**, що надається Держстатом.

Коли ***Кубраков*** затвердив опосередковану вартість станом на 01.04.2023?

Лише 17.05.2023 наказом № 408.

https://mtu.gov.ua/documents/2280.html

Але Держстат опублікував офіційно на своєму сайті відповідні індекси споживчих цін ще 12 квітня загальний для країни і 13 квітня - по регіонах.

Попередні показники станом на 01.01.2023 було затверджено лише 09.03.2023, хоча Держстат опублікував потрібні індекси споживчих цін ще 12-13.01.2023.

1) — Щоб розрахувати нову опосередковану вартість, банально помноживши попередні показники на відповідні індекси, та підготувати наказ про затвердження, потрібно максимум 15 хвилин часу.

Але

2) — в Мінінфраструктури це займає від місяця до майже двох.

Як я вже наголошував, ця ***опосередкована вартість*** відіграє дуже важливе значення в інших порядках.

З новою методикою на час воєнного стану, вони могли встановити їх оперативний розрахунок кожен місяць у своєму Порядку, *якби дійсно переймалися правами громадян.*

Але,

— Кубраков не здатен навіть організувати нормальну роботу свого міністерства в такому елементарному питанні, як вчасна підготовка та видання наказу раз на квартал.

***

№ 1.705

Аналіз законопроекту 5655 у версії від 9 грудня 2022

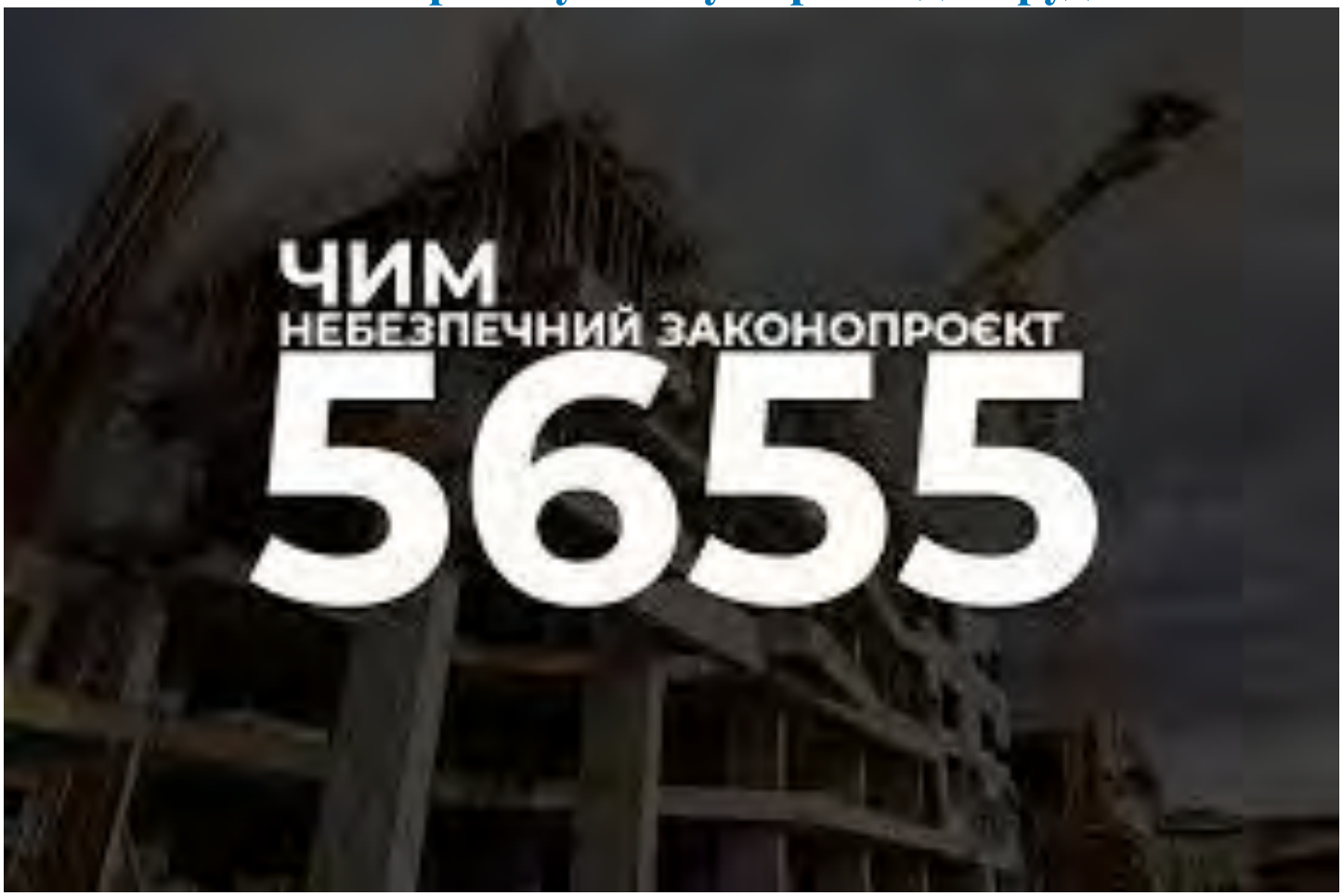

2022-12-12

Георгій Могильний, спеціально для “Наших грошей”

Законопроект голови партії «Слуга народу» Олени Шуляк №5655 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» (картка законопроекту) має значні вади.

1. Необов’язковість виконання вимог законодавства

Реформа загалом передбачає суттєве зменшення інституційної спроможності Держави здійснювати контроль за дотриманням законодавства при будівництві. Відбувається послаблення контролю як за самим будівництвом, так і за діями чиновників. При цьому, суттєва частина повноважень передається від чиновників до приватних осіб, тим самим виконання даних функцій виводиться з-під нагляду антикорупційного законодавства та спеціальних антикорупційних органів.

Це призведе до суттєвого збільшення частки незаконного будівництва та зробить неконкурентноздатними забудовників, що намагаються працювати у відповідності до вимог законодавство, як то іноземні компанії та інвестори.

2. Держава знімає з себе відповідальність за законність при наданні права на будівництво

Реформа не передбачає повноцінну автоматичну перевірку при реєстрації права на будівництво. Автоматизація передбачає надання права без участі чиновника по факту наявності пакету документів. Перевірки законності перекладаються для проведення в «ручному режимі» на експертні організації, що обирає сам забудовник.

Як наслідок, можливі помилки та порушення будуть виявлятися на стадіях, коли в реалізацію проекту вкладено значні кошти і виправлення наслідків порушення потребуватиме додаткових значних витрат. Це може призвести до нераціонального використання коштів, виділених на відбудову.

3. Необов'язковість виконання вимог планування територій (Spatial planning)

Система не передбачає обов'язкову перевірку дотримання вимог містобудівної документації (Spatial planning). Розривається взаємозв'язок між плануванням території та забудовою території в інтересах максимально вигідного використання власних ділянок окремими приватними особами. Враховуючи об'єми руйнувань, відбудова без якісного планування територій та/або з порушенням вимог планування призведе до неефективного використання коштів і не зможе створити повноцінне житлове середовище.

НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

4. Позбавлення місцевого самоврядування принципової частини його прав

Планування розвитку міста в інтересах територіальних громад – виключне повноваження самої територіальної громади та її органів місцевого самоврядування. Закладена в законопроект схема видачі вихідних даних на проектування, реєстрації права на будівництво та об'єми можливих перевірок в порядку містобудівного контролю, де-факто позбавляють місцеве самоврядування можливості примушувати дотримуватися містобудівної документації.

Дане позбавлення місцевого самоврядування частини прав, по суті є порушенням принципів Європейської хартії місцевого самоврядування і намаганням побудувати в інтересах приватного бізнесу систему, що суперечить загальноприйнятим демократичним нормам.

Як і в п. 3, НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

5. Послаблення внутрішнього антикорупційного контролю

Наразі внутрішній антикорупційний контроль здійснюється в порядку Державного архітектурно-будівельного нагляду і передбачає проведення планових, позапланових перевірок та постійного моніторингу законності дій посадових осіб через документальні і камеральні перевірки.

Реформа передбачає створення Державного містобудівного нагляду, що передбачає виключно позапланові перевірки у разі повідомлення про виявлені порушення.

6. Не передбачено усунення переважної більшості виявлених порушень законодавства

Порядок Державного містобудівного нагляду (контроль за чиновниками, проектантами, експертами тощо) передбачає лише покарання винних і не містить механізмів усунення виявлених порушень. Це робить вкрай вигідним для забудовників отримання дозволів на будівництво із різноманітними порушеннями і буде стимулювати зростання кількості порушень.

НАЗК робило зауваження, але вони не були повноцінно враховані.

7. Амністія незаконного будівництва із отриманими по корупційній схемі дозвільними документами до набрання чинності законопроектом 5655

Процедури видачі різноманітних документів в сфері будівництва багаторазово змінювалися і наразі є безстроковими з 2011 року, та діють до завершення будівництва. Законопроект 5655 принципово звужує перелік питань, що можу перевірятися під час здійснення містобудівного контролю і не передбачає усунення порушень, виявлених під час здійснення містобудівного нагляду.

Зазначені зміни в системі контролю призводять до неможливості усунення порушень законодавства, у разі якщо забудовники до моменту набрання чинності отримали право на будівництво по корупційній схемі. По суті це є прихованою амністією – Держава не буде вживати заходи для зупинення порушення законодавства, чиновники, винні у корупційних порушеннях, звільняються від відповідальності.

8. Суттєво зменшуються права громадськості на контроль за будівництвом

Громадський контроль завжди відіграє ключову роль в системі контролю при лібералізації економіки. Законопроект позбавляє громадськість права ініціювати обов’язкові перевірки безпосередньо будівництва у разі виявлення ними порушень. Можливість ініціювати перевірки органів управління, проектувальників, експертні організації залишається, проте система містобудівного нагляду не передбачає усунення виявлених порушень (п. 5).

9. Суттєве збільшення випадків силового протистояння між громадськістю та забудовниками

Будівництво в Україні, внаслідок значної кількості незаконних забудов, завжди супроводжувалося чисельними випадками силового протистояння між громадськістю і забудовниками. Одночасне суттєве зменшення контролю з боку Держави та прав громадськості, призведе до значного зростання випадків силової боротьби із незаконним будівництвом, як єдиного залишеного громадськості дієвого механізму.

Враховуючи загальну ситуації в Україні після війни, це може призвести до критичної дестабілізації, масових протестів і значних ускладнень в реалізації програми відновлення.

10. Приватний містобудівний контроль у запропонованому вигляді прямо суперечить положенням Конституції України

Відповідно до положень ч.3 ст.42 Конституції України, Держава здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Таким чином, наявність державного контролю має бути обов'язковою і при будівництві.

Проте, 5655 передбачає створення приватного контролю і відсутність державного контролю щодо об'єктів, де укладені договори з приватними уповноваженими особами, що прямо суперечить Конституції. Виконання містобудівного контролю приватними особами не буде суперечити Конституції у випадку делегування зазначених повноважень Державою та урахування таких приватних контролерів в ЗУ «Про запобігання корупції», як осіб, уповноважених на виконання функцій держави.

Зауваження щодо цього надавалися НАЗК, але не були враховані авторами законопроекту.

Прийняття Закону, що суперечить Конституції, може призвести до скасування частини його положень Конституційним Судом, буде ознакою небажання законодавчої влади проводити реформи із дотриманням принципу верховенства права і посилить недовіру суспільства до влади, що може мати вкрай негативні наслідки під час війни.

11. Створення значної кількості нових контролюючих органів і збільшення кількості чиновників

Реформа передбачає обов'язкове створення власних органів містобудівного контролю в кожній територіальній громаді, яких налічується майже 1500.

Добровільно в попередні роки ці повноваження погодилися на себе взяти лише близько 100 громад.

Створення додаткових майже 1400 виконавчих органів призведе до зростання кількості чиновників щонайменше на 5-6 тисяч осіб, потребує значного додаткового фінансування, вкрай сумнівним є залучення спеціалістів належної кваліфікації в сільські територіальні громади, значно ускладнює здійснення антикорупційного контролю в сфері будівництва (кількість чиновників в органах містобудівного контролю зросте в кілька разів).

12. Централізація повноважень в одному Міністерстві

Хоча закон і презентується, як децентралізація, в ньому, навпаки, переважає централізація повноважень. На найвищій можливий рівень контролю Міністерства піднімаються наступні повноваження

1) Нинішні повноваження Державної інспекції архітектури та містобудування (ДІАМ) щодо здійснення Державного архітектурно-будівельного нагляду.

2) Нинішні повноваження ДІАМ та органів місцевого самоврядування щодо здійснення контролю за діяльність проектних та експертних організацій, авторського та технічного нагляду.

Постановою КМУ від 02.12.2022 №1343 створено Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, яке поєднує колишні Міністерство інфраструктури та Міністерство розвитку громад та територій.

Як наслідок створення нового Міністерства, у разі прийняття законопроекту 5655

весь ключовий контроль за «Великою відбудовою» буде зосереджено в одному міністерстві.

1) **Розпоряджання коштами на відбудову і визначення пріоритетів.**

2) **Формування державної політики і затвердження нормативної бази в будівництві.**

3) **Безпосередній контроль за діяльністю проектувальників та експертних організацій.**

4) **Опосередкований контроль за здійсненням будівництва через координацію Міністром діяльності ДІАМ.**

Така концентрація повноважень в одному Міністерстві створює значні корупційні ризики при проведенні «Великої відбудови», адже в межах одного Міністерства вирішуються і питання розподілу коштів, і створення «зручної»

нормативної бази, і контроль за її «правильним» виконанням по всіх напрямках.

13. Загрози для банківського сектору внаслідок синергії Закону «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому» та законопроекту 5655

10.10.2022 набрав чинності Закон 2518-IX «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому». Зазначений Закон започатковує новий вид прав «спеціальні майнові права на майбутні об'єкти будівництва», державна реєстрація яких відбувається автоматично після отримання права на будівництво. Також цим законом врегульовано порядок іпотеки цих «спеціальних майнових прав» із автоматичною їх оцінкою.

Одночасно, Закон 2518-IX у разі скасування права на будівництво не передбачає механізмів скасування зазначених прав і не встановлює обмежень на їх цивільний обіг.

У разі прийняття законопроекту 5655 і започаткування автоматичної реєстрації прав на будівництво без належної перевірки його законності, буде відбуватися автоматична державна реєстрація «спеціальних майнових прав» в тому числі на значну кількість незаконного будівництва.

Це створює ідеальні умови для появи нового виду «сміттєвих активів», що будуть автоматично оцінюватися і легко можуть бути використані для шахрайського виведення активів із банків через видачу іпотечних кредитів під заставу «спеціальних майнових прав».

14) Цифровізація сфери будівництва та прозорість всіх процесів в будівництві вже реалізовані з 01.12.2020 на виконання Закону 199-IX та не залежать від прийняття законопроекту 5655.

Значна частина позитивних моментів від нової реформи, які за твердженнями її автори допоможуть подолати корупцію та незаконне будівництво, передбачені прийнятим ще в 2019 році законом і реалізовані практично з 01.12.2020. До таких питань відносяться цифровізація всіх процесів, публічна Державна електронна система в сфері будівництві, електронний цифровий слід відповідальних осіб.

Проте,

> **— за відсутності ефективної системи контролю, що забезпечує невідворотність покарання та усунення порушень, це не дало очікуваних результатів.**

Вочевидь,

— подальше зменшення рівня контролю, скасування необхідності усунення більшості можливих порушень, суттєве зменшення прав громадськості тощо призведе лише до погіршення ситуації і збільшенню кількості порушень законодавства в сфері будівництва.

***

№ 1.706

Дайджест подій в Україні та навколо України від 17 червня 2023

Головне

📌 Хуйло покликав своїх дресованих мавп на килим для надання пояснень, чи вони насправді донесли до Зеленського пропозицію про мирні переговори.

І хоча хуйлята все ще удають, що #африканаш, за їхньою спиною стоїть величезний статуй Китаю... Але понти все ще є.

📌 Російські євреї - власники "Альфа груп" дуже обурилися тим, що українські євреї віджимають у них банк. Це що ж таке відбувається? Яке право вони мають?

А тепер з огляду на це, раджу згадати, хто є власником найбільшого в Україні оператора "Київстар". Ото ж бо.

📌 Хуйло подовжив "зернову домовленість" у травні лише для того, щоби виграв вибори його "друх" Ердоган. Вибори завершено, Ердоган переміг.

Навіщо хуйлу конкуренти на міжнародних ринках продовольства?

📌 Ви вважаєте, європейських журналшюх кращих за наших?

Французький телеанал TF1 довів, що вони навіть крутіші й продажніші.

І, безумовно, я не вірю в співпадіння з огляду на можливість відновлення діалогу хуйла з макароном.

📌 Те, що Україна не отримала кошти від заморожених хуйлоактивов, є наслідком т.зв. "міжнародного права". Ну й власних інтересів тих людей, хто друкує гроші.

Теми доби

🔥 Росія прагне використати африканську "мирну ініціативу" для зменшення підтримки України.

🔥 Власник "Сенсу банку" загрожує Україні міжнародним судом у разі націоналізації.

🔥 Європейський центробанк вважає за неприпустиме передачу Україні доходів від використання заарештованих російських активів.

🔥 Російська влада не має наміру подовжувати "зернову угоду".

🔥 Журналісти французького телеканалу TF1 зняли репортаж на передових позиціях окупантів.

1. Війна

1-1)!Фронт

⭐ Генштаб повідомив про відбиття російських атак у Берестовому та Новосільському на автодорозі Куп'янськ – Сватове, У Білогорівці на березі Сіверського Дінця щодня точаться запеклі бої, окупантам вдалося зайняти кілька вулиць.

Відбито атаки на Авдіївку та в Степовому на захід від міста.

Російські війська запекло штурмують Мар'їнку, а також населені пункти на південь від Донецька – Новомихайлівку та Перемогу.

За інформацією з лінії фронту, українські підрозділи просунулися вздовж автошляху на Токмак, а також на південь від Великої Новосілки та Вугледару. ЗСУ зазнають втрат у техніці через атаки дронів-камікадзе та ударних вертольотів, оскільки не мають переваги або навіть паритету в повітрі.

У ніч проти 18 червня українська далекобійна артилерія завдала ракетного удару по великому складу боєприпасів в окупованому Геніческу.

У прикордонному селі Гур'єв Козачок у Харківській обл. внаслідок влучення протитанкової ракети в автівку загинули 2 волонтери. На Донеччині внаслідок російських обстрілів загинули 2 місцеві мешканці, 3 – дістали поранення. Російська авіація скинула керовані бомби на сел. Козацьке на правому березі Дніпра в Херсонській обл. Загинув чоловік, 3 осіб – поранено. Рано-вранці 18 червня російська артилерія обстріляла Херсон. Усього в області за добу поранено 4 особи, дитину тощо.

Спікер командування Повітряних сил Ігнат заявив, що повітряну тривогу в Києві було оголошено через появу над областю невідомих малих безпілотників. Для їхнього знищення в повітря було піднято літаки, люди могли наразитися на небезпеку через падіння уламків БПЛА та ракет. Він повідомив, що підрозділи ППО вже знищили 13 гіперзвукових ракет "Кинджал" за допомогою ЗРК Patriot. Ігнат підкреслив, що Росія і далі виготовляє далекобійні ракети, успішно ухиляючись від міжнародних санкцій.

У ніч на 18 червня підрозділи ППО збили 2 російські дрони-камікадзе в районі Кривого Рогу.

1-2) Тил

Президент Зеленський 16 червня підписав закон про виведення з ринку системно значущих банків в умовах воєнного стану. Це відкриває шлях до націоналізації "***Сенс банку***" – української "дочки" російського ***Альфа-Банку***. Номінальний власник банку – компанія ABH Holdings, погрозила Україні міжнародним судом у разі націоналізації без компенсації. АВНН стверджує, що в разі націоналізації "Сенс Банку" збитки зазнають особи, які не перебувають під санкціями, зокрема, власники облігацій, акціонери "благодійної організації, яка обіймається дослідженнями раку", а також великого європейського банку.

Кабмін затвердив перелік зі 159 проєктів у Житомирській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській та Херсонській областях, які в першу чергу отримають фінансування в розмірі 6,6 млрд грн із Фонду ліквідації наслідків російської агресії.

Прем'єр-міністр Шмигаль після зустрічі з головою Програми розвитку ООН (ПРООН) Штайнером повідомив, що Програма разом із партнерами збере $1 млрд на відновлення України. Частку цих коштів буде витрачено на гуманітарне розмінування та підтримку малого підприємництва.

⭐ Пресслужба МВС повідомила, що внаслідок підриву Каховської ГЕС загинули щонайменше 16 осіб. Зниклими безвісти вважаються 31 людей. Голова Херсонської військової обладміністрації Прокудін повідомив, що на правому березі Дніпра досі підтоплено 6 населених пунктів, повсюдно відбувається відкачування води з будинків та обстеження території саперами на наявність мін, винесених на берег паводком. Станом на ранок 18 червня рівень води в районі Херсона знизився до 0,7 м.

Журналісти The New York Times провели незалежне розслідування руйнування греблі та опитали експертів. За їхньою оцінкою, причиною руйнування став вибух у тунелі підводної частини греблі та в машинному залі станції. Журналісти наголосили, що Росія мала всі креслення ГЕС ще з радянських часів, тому вибухівку було закладено в найвразливіші місця.

Міністр охорони довкілля Стрілець заявив, що внаслідок руйнування греблі ГЕС два національні парки – "Великий луг" та "Каменська січ" – поступово перетворюються на пустелю. За підрахунками Державної екологічної інспекції їм завдано збитків на суму понад 88 млрд грн.

⭐ У Павлограді стався вибух метану на шахті "Ювілейна", яка належить концерну ДПЕК олігарха Ахметова. Унаслідок інциденту постраждали 3 шахтарів.

2. Україна та світ

⭐ Делегація лідерів африканських країн на чолі із президентом ПАР Рамафосою прилетіла до Санкт-Петербурга. Вони зустрілися із президентом Путіним. Однією з тем був ордер Міжнародного кримінального суду на його арешт через незаконну депортацію українських дітей та їхнє усиновлення. Путін заявив, що Росія "абсолютно легально" вивозила українських дітей "із зони конфлікту", нібито "заради порятунку їхніх життів". Він також запевнив африканських "партнерів", що його логіка щодо "спеціальної військової операції" є "бездоганною" з погляду на міжнародне право та статут ООН. З його слів, проблеми України почалися у 2014 р після "державного перевороту", який "підтримали західні спонсори" та усунення від влади президента Януковича. Він стверджує, що Росія нібито мала повне право визнати "незалежність" донбаських "республік". Путін також показав членам делегації парафований українською делегацією в Стамбулі в березні 2022 р

проєкт договору між Україною та РФ, який, за його твердженням, "Київ викинув на звалище історії" після відступу російських військ із півночі України. Він наголосив, що саме президент Зеленський заборонив переговори з Росією. По завершенню переговорів глава МЗС РФ Лавров заявив, що лідери країн Африки та Путін готові до подальших контактів, хоча й не всі пункти африканської "мирної ініціативи" корелюють із позицією Росії. Лавров наголосив, що більшість пунктів "ініціативи" збігаються з китайськими пропозиціями, а Путін виявив до них зацікавленість. Він заявив, що діалог триватиме в другій половині липня на форумі Росія – Африка.

⭐ Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що Путін не вбачає підстав для подовження "Чорноморської зернової ініціативи" після 18 липня, оскільки решта сторін "обдурила Росію" і не виконала наданих їй обіцянок. Він також повідомив, що африканські лідери послання Путіну від президента Зеленського не передавали. Пєсков стверджує, що завдання "демілітаризації" України "за багатьма чинниками виконане". Путін на Петербурзькому міжнародному економічному форумі заявив, що Україна втратила майже всю військову техніку і в усьому залежить від західних постачань. Якщо вони припиняться, вона не зможе далі тримати оборону. Путін стверджує, що країни НАТО під керівництвом США "дедалі більше влазять у конфлікт".

На думку низки аналітиків, Путін та його оточення використовують "мирні плани" Бразилії, країн Африки, Китаю та інших країн як інформаційну кампанію, яка має на меті уповільнення або припинення надання військової допомоги Заходу Україні. Про це свідчать і наполегливе бажання російського президента відновити контакти з лідерами Франції та Німеччини.

⭐ Французький телеканал TF1 випустив репортаж із передових позицій російських військ в Україні, де, зокрема, було показано стрілянину по українських військах. У репортажі не згадано, що Росія є агресором. Прессекретар МЗС України Ніколенко із цього приводу написав, що французькі "журналісти" пробили чергове дно, відвідавши окуповані території, що заборонено законами України.

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг в інтерв'ю німецькому виданню Die Welt заявив, що Україна має самостійно визначити прийнятні умови початку мирних переговорів. Він наголосив, що всі в Європі та в Україні прагнуть миру, але для того, щоби він тривав довго, він має бути справедливим. Тому, на його думку, не може навіть йтися про заморожування конфлікту на умовах, продиктованих Росією.

⭐ Столтенберг повідомив, що Альянс планує провести перше засідання нової Ради Україна–НАТО на Вільнюському саміті в липні. Україна матиме

рівні права із союзниками по НАТО і прийматиме рішення в спільних інтересах. Міністр закордонних справ Кулеба в телефонній розмові зі Столтенбергом у п'ятницю наголосив на важливості усунення проміжного кроку для України – Програми для членства (ПДЧ) "для приведення НАТО відповідно до нової реальності". За інформацією видання Politico, лідери країн НАТО поступово приходять до консенсусу щодо можливого спрощеного вступу України.

Водночас американський президент Байден заявив, що не має наміру спрощувати вимоги для вступу України до НАТО, оскільки, з його слів, "усі країни мають відповідати єдиним стандартам". Він висловив сумнів у тому, що українська безпекова система відповідає стандартам НАТО, а країна позбулася корупції.

⭐ В. о. міністра оборони Данії Поульсен заявив, що уряд готовий передати Україні винищувачі F-16 за умови схвалення американською владою такого постачання.

Португальська компанія Tekever поставить Україні свої розвідувальні безпілотники AR3, які працюють на великих відстанях. Постачання фінансуватиме Міжнародний фонд для України уряду Великої Британії, Фонд окрім уряду країни наповнюють внесками Данія, Ісландія, Норвегія, Швеція, Литва.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, країни НАТО звернулися до генерального секретаря Столтенберга з проханням залишитися на посаді ще на 1 рік, хоча переговори щодо його можливого наступника все ще тривають.

⭐ Європейський центробанк попередив Єврокомісію, що використання прибутку від заморожених російських активів та передавання коштів Україні нібито може підірвати довіру до євро як до світової валюти та пошкодити фінансову стабільність ЄС. Чиновники ЄЦБ наполягають, що подібні кроки потрібно погоджувати з країнами "великої сімки".

Уряд Естонії першим серед країн ЄС схвалив засади використання заморожених активів Росії для підтримки України.

⭐ Прессекретар зовнішньополітичного відомства ЄС Стано повідомив, що ЄС засуджує наміри російської влади провести вибори на окупованих територіях півдня України та Криму. Стано заявив, що всі причетні до цього особи зіткнуться із наслідками.

⭐ Американська компанія Mondelez, яка є власником торгових марок Milka та Oreo, поскаржилася на бойкот скандинавськими компаніями після того, як Національне агентство України з питань запобігання корупції (НАЗК)

внесло її до списку міжнародних спонсорів війни. Президент Mondelez Губер заявив, що з Росії не пішли безліч компаній, проте "чомусь" бойкот торкнувся саме її. Російський підрозділ Mondelez у 2022 р збільшив прибуток у 3 рази, виторг склав понад $1 млрд, до російського бюджету компанія сплатила $61 млн податків.

НАЗК 16 червня виключило із цього переліку ірландську компанію Peninsula Petroleum Ltd, яка на знак засудження російської агресії припинила постачання моторного палива російським танкерам.

⭐ Президент США Байден заявив, що має намір зустрітися з лідером Китаю Сі впродовж найближчих кількох місяців. Він вважає, що Сі міг бути не в курсі всіх деталей операції зі шпигунською повітряною кулею, яка пролетіла над усією територією США. Держсекретар Блінкен відвідає Китай 18–19 червня.

Перед візитом Блінкена представник китайського МЗС Ван заявив, що Сполучені Штати мають працювати з Китаєм, щоби "поступово вивести двосторонні відносини на шлях стабільного зростання". З його слів, те, що США вважають Китай своїм основним суперником та "найбільшим геополітичним викликом", є "серйозною стратегічною помилкою", як і спроби "позбавити Китай права на розвиток". Він наголосив, що це лише підштовхне країни до протистояння та розділить світ.

⭐ Держсекретар Блінкен спростував чутки про те, що США та Іран наблизилися до укладання домовленості про "ядерну угоду" – зупинення іранської ядерної програми та звільнення американських громадян в обмін на послаблення санкцій.

***

№ 1.707

Стамбул-1 хуже обоих «Минсков»

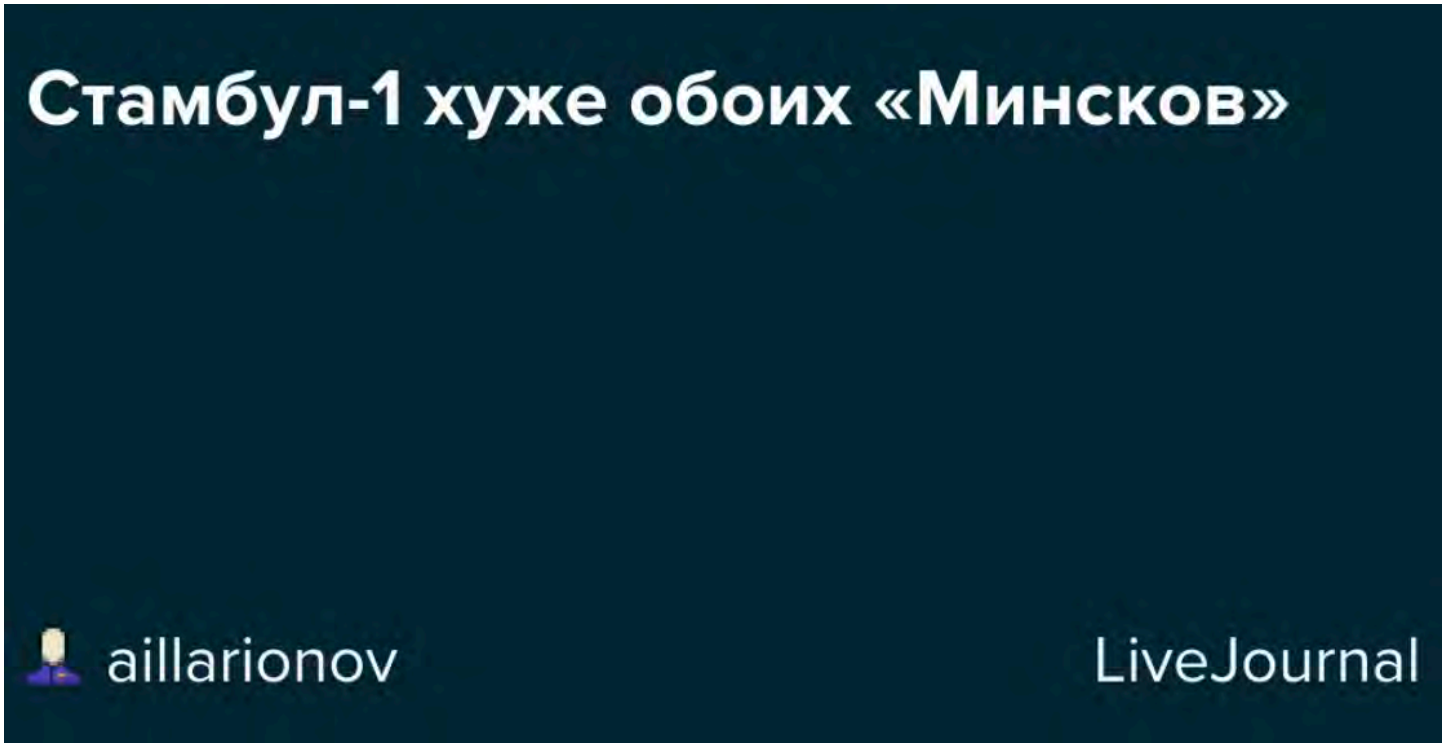

2023-06-13

Илларионов

Итак, вчера появились немаловажные новости.

Во-первых, последняя (последняя ли?) версия Стамбульского проекта договора была подписана, по информации российских СМИ, не 29 марта, как сообщалось ранее, а более чем двумя неделями позже, 15 апреля 2022 г. То есть **после того, как Украине и всему миру стали известны результаты злодеяний в Буче**. Следовательно, **распространявшееся более года утверждение, будто бы преступления в Буче сделали невозможным продолжение переговоров с агрессором, не соответствует действительности**. Выясняется, что **информация о преступлениях в Буче не помешала украинской стороне продолжать переговоры и подписать упоминаемый документ**.

Во-вторых, документ называется ***«Договор о постоянном нейтралитете и гарантиях безопасности Украины»***. Как известно, задача членства Украины в НАТО является частью Конституции Украины, причем подавляющее большинство граждан Украины поддерживает эту цель.

В-третьих, **в документе 18 статей. О чем они?**

В-четвертых, у подписанного проекта договора есть приложениЯ. Не одно – часть которого вчера была продемонстрирована – а **несколько. Сколько? О чем они?**

В-пятых, обнародованная страничка Приложения 1 содержит (полусогласованные) предложения сторон о численности вооруженных сил и военной техники Украины. Вот они:

Приложение 1.

Предельное количество личного состава, вооружений и военной техники, которое находится в боевом составе Вооруженных Сил Украины в мирное время

Позиции Предложения Украины Предложения России

1) Численность ВСУ, тыс.чел. 250 85
2) Численность Национальной гвардии, тыс.чел. 15 15
3) Танки 800 342
4) ББМ [боевые бронированные машины] 2400 1029
5) Орудия НА 1900 519
6) РСЗО 600 96
7) ПТП 380 96
8) Минометы 1080 147
9) ПТРК 2000 333
10) ПУ БМ ЗРК (макс.дальность поражения 75 км) 200 190
11) ЗУ - 119
12) ПЗРК - 608

Боевые (вспомогательные) самолеты, в т.ч.: 160 102

1) - боевые 74 50
2) - вспомогательные 86 52

Стамбул-1 выглядит хуже обоих «Минсков», вместе взятых.

Украинскому руководству необходимо дать разъяснения.

***

№ 1.708

Як пише сам Купер, «можете вважати, що в мене депресивний день» – звіту небагато, більше – його міркувань про погану підготовку контр-

наступу, відсутність розвідданих, чіткої стратегії і т. д. Як завжди в таких випадках – дістають всі: західні політики (найбільше), наші генерали, наша розвідка – словом, це дуже роздратований монолог, але такі «виступи» Купера, як ми помітили, трапляються незадовго до реальних успіхів ЗСУ. Хай би так було й цього разу.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-17-june-2023-profit-is?utm_source=substack&utm_medium=email

За спільний переклад дякую Dasha Posternak та Antonina Yashchuk

Том Купер

Війна в Україні, 17 червня 2023: прибуток – поганий радник

Доброго вечора (чи доброго ранку) всім! [Допис опубліковано 17 червня близько 2:30 ночі].

Почну зі швидкого огляду найновіших подій на полі бою. Потім спробую їх проаналізувати і пояснити свої міркування на цю тему...

1. Ракетна війна

Рано вранці 16 червня (одразу після чергового звірячого удару по цивільних у Дніпрі) росіяни випустили по Києву шість «гіперзвукових» ракет «кінжал». Дехто каже, що ракети випустили не з МіГ-31. Але тоді як? Вони з землі й летіли в балістичному режимі? Невідомо. Так чи так, ПС ЗСУ заявили про збиття всіх шести. Як бувало й раніше, уламки завдали чималих матеріальних збитків і поранили щонайменше трьох осіб. Приблизно в той самий час росіяни запустили кілька «шахідів», намагаючись уразити низку радарів ПС ЗСУ в районі Дніпра, а потім використали «прогалину» в радіолокаційній мережі українців і вистрелили шістьма «калібрами» по Києву. ЗСУ стверджують, що й ці ракети було збито.

2. Битва за Донбас

Район Куп'янська-Сватового... тихо.

Сіверський напрямок... росіяни і зараз намагаються здійснювати невеликі атаки під Білогорівкою (тією, що на Сіверському Дінці). Безуспішно.

Бахмут... ЗСУ роблять спроби продертися через північно-західні околиці міста — в Берхівці та Ягідному, а також на південному заході — до Кліщіївки...

Також на сході відбулося багато невеликих локальних атак і контратак...

Південь України

На заході ЗСУ минулої ночі закріпилися в Лобковому, а потім, як повідомляють російські джерела, не тільки відбили численні контратаки, а й просунулися до західних околиць П'ятихаток.

На південь від Оріхова ЗСУ проклали довгу стежку через російські мінні поля аж до Новоданилівки і далі, спинилися на півдорозі до Роботиного.

Також бої вже 5-6 днів точаться за Новопокровку, що на південний схід від Оріхова: українцям необхідно було пройти довгий шлях через російські мінні поля, а потім здійснити піхотний штурм російських позицій всередині села...

На південь від Великої Новоселівки українці відбили численні контратаки росіян на Макарівку і почали просуватися далі в напрямку до Урожайного. Можливо, навіть досягли його східних околиць. Далі на схід ситуація в Новодонецькому залишається незрозумілою, але, схоже, ЗСУ наступають у напрямку Керменчика...

А тепер увага: пам'ятаєте, що я багато разів навесні і влітку минулого року писав про «співпрацю» російських БПЛА «орлан» і самохідних гаубиць МСТА-С? Пам'ятаєте, я казав: «орлани» де-факто не працюють в холодну погоду і під час дощу? Так от, настало літо, і хоча минулі 2-3 дні погода хмарна і з невеликими дощами, вона «достатньо хороша» для БПЛА. Отже, «орлани» повернулися. Справді, як виявилося, окрім мін, головною новою проблемою для ЗСУ стала не пара «орлан + ПТРК», а пара «розвідувальні БПЛА «орлан»/ «zala» + ПЗРК «ланцет»/ударні вертольоти Ка-52.

По суті, «орлани» і «zala» використовують для розвідки позицій української артилерії, ППО та засобів радіоелектронної боротьби, після чого по них вдаряють цілі хвилі «ланцетів», а за якими прилітають Ка-52 (і час від часу Мі-28).

[Зображення 1]

Ка-52 «у своїй стихії»: низько над – і, частіше, між – деревами…

[Зображення 2]

Керована ракета ЛМУР за лічені мілісекунди після її пуску ударним ґвинтокрилом Мі-28.

Як і торік, ЗСУ досі не мають рішення для «орланів», а для «ланцетів» й поготів. Безумовно, **встановлені на пікап кулемети КПВТ досить ефективні проти них, однак їх замало і вони занадто розкидані: й нема жодного шансу, що ЗСУ зможуть купити достатню кількість таких кулеметів.**

Також у ЗСУ недостатньо систем радіоелектронної боротьби, щоб блокувати їх «по-справжньому».

Власне,

— у сфері радіоелектронної боротьби ситуація де-факто «безнадійна».

Тож через «ланцети» артилерія ЗСУ змушена постійно рухатись (інакше потрапить під їхній удар https://t.me/boris_rozhin/89248?utm_source=substack&utm_medium=email). А коли вона рухається, то стріляти не може. **І тому нерідко буває так, що підрозділи, які наступають на російські позиції, не отримують необхідної (й обіцяної) артилерійської підтримки.**

...І знову ж таки:

жодне рішення поки не зяє на горизонті, бо навіть українські системи ППО (як цей радар Р-18 https://t.me/boris_rozhin/89301?utm_source=substack&utm_medium=email) та РЕБ (як цей рідкісний «Буковель» https://t.me/faceofwar/31478?utm_source=substack&utm_medium=email) перебувають під жорстким тиском комбінації «орлан+zala+ланцет+Ка-52».

Коли хочете, можете вдатися до онлайн-психоаналізу і сказати, що у мене сьогодні «депресивний день», але, поклавши руку на серце: і це, звісно, «абсурд», однак наразі,

> **— не маючи за спиною високотехнологічної індустрії, ВСрф, фактично, ведуть цю війну — і виживають — завдяки більш сучасним засобам, ніж ЗСУ.**

[Зображення 3]

Український радар Р-18 під час влучання «ланцета» якихось 3-4 дні тому. Дрон-камікадзе здетонував, влучивши в колоди, і його вибухова хвиля пройшла під вантажівкою, що перевозила радар, і будьте певні: це був не найприємніший досвід для екіпажу…

..принаймні, ЗСУ, схоже, змінили артилерійську тактику:

> **1) — замість того, щоб розгортати її «поетапно», як на початку цього наступу (коли це було схоже на «2 дні обстрілу одних цілей, потім 2 дні обстрілу інших цілей»),**
>
> **2) — зараз артилерія переважно розгорнута в режимі «безпосередньої підтримки». Завдання з ураження росіян глибше поза лінією фронту тепер виконують М142 і М270 за допомогою РСЗВ.**

Підсумок:

3) — навіть маючи фактичну перевагу у вогневій потужності та точності своєї артилерії над російською, ЗСУ не можуть повною мірою використати цю перевагу, оскільки їм бракує ефективної протиповітряної оборони. Котра все ще зайнята захистом Києва, Одеси, Дніпра, Харкова…

.... що спонукає мене до ще глибшого аналізу.

Я вже писав про те, як я розумію російську стратегію останніх кількох місяців. Вочевидь - і це підтвердив пудінг в одному зі своїх останніх публічних виступів – вона має на меті виграти час: виграти час, щоб мобілізувати ще більше військ необхідних для заміщення втрат, побудувати додаткові укріплення і так «пересидіти» своїх суперників у цій війні, поки їм не набридне воювати і втрачати, і/або підтримувати Україну... і це, головним чином, коштом оборони та локальних контратак..

Відтак, було цікаво спостерігати, як через кілька годин після публікації мого аналізу, в соціальних мережах з'явилися оцінки, що **ЗСУ «фактично» намагаються «спровокувати» саме таку поведінку ВСрф**:

тобто,

1) — намагаються витягнути свої великі підрозділи з укріплених «ліній оборони» на відкриту місцевість.

Поклавши руку на серце:

2) — це цілком можливо.

Принаймні, це не буде чимось новим, якщо стратеги намагатимуться перехитрити один одного. Однак я на це не «куплюся» – гадаю, тому є чимало причин.

Найперше – і не соромтеся мене поправити, бо я б тільки тішився, якби міг помилятися – в тому, що робить зараз уряд у Києві щось не помітно жодної серйозної довгострокової стратегії. Ще менше її в тому, що роблять його численні «союзники» на Заході. Звісно, є офіційна мета визволити кожен клаптик української землі (й це рішення, без сумнівів, підтримує більшість населення, що залишилося в країні). І жодних перемовин не буде, доки росіяни не заберуться. А ще є священні обітниці, принаймні від Вашингтону, Берліну та Лондону, що підтримка надходитиме доти, доки буде потрібно… що в цих трьох випадках означає 1000% впевненість – до наступних виборів…

Все це дуже часто повторюють й тому позиція цілком зрозуміла. Але питання, як досягти цих цілей на полі бою? Шляхом топтання на місці, вагань і стриманості?

Звісно, нам зараз скажуть, що це «таємниця», проте в мене, натомість, враження, що «там» таки не знають, що робити.

…принаймні я не можу собі уявити, як досягнути бажаного (запізнілим) постачанням застарілої зброї, запаси якої до кінця року точно закінчаться…

І стан справ ще погіршується, бо ж західні політики, здається, поняття не мають – ні в стратегії, ні в сучасних воєнних технологіях.

О, наші славні керівники це «ефективні менеджери для здобуття короткострокових прибутків»:

— вони не лідери, а лише адміністратори.

Вони майстри лежати тихо і хвилюватися через реакції пудінґа. Ні вони, ні їхні радники не мають власних ідей, а тим більше, рішень, а тому – не здатні на автономну діяльність: та вони навіть й не намагаються перехитрити пудінґа.

Надто залякані його шантажем, щоб на таке зважитися.

Та вони далі свого носа не бачать:

1) — як у тому випадку, коли попередній директор авіакомпанії урізав кошти на випробування «Боїнгу 737 Max» і літаки почали розбиватися, а люди – гинути.

2) — Та й по-барабану: доки його звільнили, він встиг нахапати пару мільйонів, а потім відсудив ще більше, бо, бачте, його звільнили…

Тому не дивно, що

НАТО плететься не на «два», а на «цілих п’ять» кроків позаду:

— вони все ще організовують постачання застарілої зброї й боєприпасів, які мали надійти 8-9-10 місяців тому; там все ще не думають надавати Україні найновішу зброю, що варто давно було б зробити – та ще й у великих кількостях.

Але ж то вимагає «бачити трохи далі своїх носів».

Утім, зважаючи на фактичну **неможливість реформувати такі інституції, як Пентагон чи Штаб-квартиру НАТО в Брюселі**, **зміни в яких не відбуваються десятиліттями, нічого зі сказаного не дивує.**

Там повсюди засіли люди, що звикли циндрити мільярди, купуючи старі технології, та ще й недостатньо компетентні, аби хоч щось петрати в сучасній військовій справі.

(…саме тому мене просять «звідти» підписувати мої книжки «людям, яким треба провітритися» або «людям верхи на мітлі»).

Тоді як хтось може чекати, що Вашингтон, Пентагон, Брюсель, Берлін, Лондон, Париж, Амстердам і т. д. швидко адаптуються до хоч якихось змін?

— Та ще 8-10 місяців тому там мали б зрозуміти, що ЗСУ та ПС ЗСУ не зможуть контратакувати, як у них не буде ефективної ППО, щоб прикрити головні міста й виробничі майданчики, вже не кажучи про прикриття підрозділів на фронті.

…й це все ще більше відгонить абсурдом, якщо знати, що потреби українців були чудово зрозумілі ще в березні минулого 2022 року…

…що знову мене повертає до питання жертв російської агресії, війни на знищення та масових звірств.

Я й далі не розумію, хто там кого контролює в Києві.

Чи, скажемо так:

— я не певен, що уряд має достатній контроль над різними ланками процесу – особливо, над спецслужбами.

До слова,

— от уже 15 місяців від часу російської прогулянки до Херсону та на південь Запорізької області, а Київ і досі не може назвати, хто в цьому винен…

А от ще:

— за останні два тижні ЗСУ просунулися на 10-15 км. через мінні поля, висіяні росіянами вздовж лінії фронту, проте – так видається – вони не зовсім розуміють, як далеко ті поля простягаються чи які ще оборонні споруди там наставили, щоб їх захистити (нехай російські генерали всі поголовно некомпетентні п’яниці, проте вони таки знають, що незахищені мінні поля – безглузді).

ЗСУ просто не мають достатньо розвідданих, хоча **зібрати їх треба було ще кілька місяців тому**.

Зрозуміло, що

— ситуація ще погіршується, бо росіяни висівають додаткові мінні поля своїми системами дистанційного мінування «зємлєдєліє».

Ну, звісно, ЗСУ намагаються компенсувати цю нестачу «польовою розвідкою»:

1) — всю минулу зиму українські розвідгрупи намагалися з'ясувати, як заміновані російські позиції. Але ж це стосується хіба території на 5-10 км. вглиб, не далі.

А ще стало відомо, що

2) — більша половина українських спецпризначенців, які спеціально натреновані для такої роботи, провели цілу зиму як звичайна піхота в Бахмуті.

Ну, добре…

3) але ж хіба це не робота ГУР МО все оце знати?

Хіба ж не можна було, залучаючи засоби розвідки НАТО, останні 6-7 місяців систематично фіксувати, чим займаються російські інженерні війська? Й це при тому, що купа дослідників відкритих джерел (OSINT) постійно тріщали в усіх мережах, що там зводять фортифікації…

…ще раз:

4) — щойно я починаю думати про ГУР МО, «запашок» мені не подобається.

…але якби ж цим все обмежувалося.

Ось інший приклад:

1) — українські БПЛА значного радіусу дії й далі використовують, щоб атакувати нафтозаводи за 100-200 км. від кордону на території росії. Так, відео з «ударами по росії» виглядають «сексуально».

2) — Але який сенс у цих атаках? Хтось взагалі фіксує їхню ефективність?

Бо я зараз в цьому сенсу не бачу. Щось не видно, щоб у ВСрф були «проблеми з пальним».

Відповідно,

3) — БПЛА використовують для якихось побічних цілей, а вони, натомість, вкрай потрібні на фронті.

«Вражає», правда?

А тим часом, на фото, яке літає мережами от уже кілька днів,

— чи не найефективніша російська зброя – штурмові гелікоптери Ка-52 – чудово собі стоять рядочком на доступному всім вітрам аеродромі в Бердянську, всього лише… ну, десь за 110 км. від найближчих позицій ЗСУ.

Чи по ньому вже вдарили? Наскільки знаю, ні. Били тільки по порту та ближчих до нього складах.

[Зображення 4]

Це все про «стратегію» й, відповідно, «підготовку операцій».

Будь ласка, більше мене про таке не питайте.

Жодна стратегія не проглядається і тому нема й «підготованих операцій»:

— ЗСУ провадять «розвідку боєм», на ходу шукаючи шляхи через російські позиції.

Запевняю вас: я не чекаю, що Зеленський сотворить чудо.

1) — Він не є знавцем стратегії чи сучасних воєнних технологій і може тільки покладатися на своїх радників. А в західних «президентів» та «канцлерів» я втратив віру ще хто зна коли: вони повністю безпорадні.

2) — А що ж радники Зеленського? Що там його генерали та інші «експерти»? Надто зайняті справою «дайте нам F-16»?

Так, звісно, всі вони справжні патріоти, але, як кажуть у нас в Австрії, «риба псується з голови». Тому «декому» потрібно негайно призадуматися й реорганізуватися, а Україні – врешті-решт – потрібно дати те, що їй справді потрібно.

І то негайно (бо й так «із запізненням на кілька місяців»), і вже ж не оті «сексуальні винищувачі-бомбардувальники»…

***

№ 1.709

Дайджест подій в Україні та навколо України від 18 червня 2023

Головне

📌 Проблема з водою на півдні країни стала системною. Її розв'язання потребуватиме років і років. Але її не було б, якщо дехто не здав би південь без бою хуйлу.

📌 Про що насправді йшлося на переговорах китайського міністра Циня і Блінкена, ми не знаємо. Чи йшлося на них про Україну й допомогу таваришчя Сі хуйлу? Це ми зрозуміємо за певний час. Але 100% Блінкен погрожував серйозними проблемами у разі прямої воєнної допомоги.

📌 Вже незабаром на всій раісі "плідно працюватимуть" "виправлені" "вагнером" російські зеки.

📌 Абрамович не був би абрамовичем, якщо відмовився б від власних "важкою крадіжкою" заскирдованих грошей без еківоків.

📌 Про ситуацію на фронті - сьогодні в огляді подій тижня о 20-й. Посилання на ефір дам незабаром.

Теми доби

🔥 На Дніпропетровщині виникли серйозні проблеми з водою через висихання Каховського водосховища.

🔥 ЗСУ звільнили село П'ятихатки на південь від Запоріжжя.

🔥 Тема України не була головною на переговорах глав МЗС Китаю та США.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Генштабу, на лінії фронту впродовж доби сталися 24 бойові зіткнення. Українські війська відбили атаку в Новоселівському поблизу автодороги Куп'янськ-Сватове. У промзоні Білогорівки на березі Сіверського Дінця та в Спірному точаться важкі бої.

На північ від Бахмута спроби атак армії РФ вздовж автотраси М-03 у напрямку Слов'янська успіху не мали. На південь від Бахмута українські підрозділи провели низку успішних атак у напрямку Кліщіївки.

ЗСУ утримали позиції під час атак російських військ на захід та південь від Донецька – у Мар'їнці, Новомихайлівці та в районі Вугледару.

Поблизу адмінкордону Запорізької та Донецької областей сталося кілька боїв місцевого значення. На ранок 19 червня Міністерство оборони повідомило, що підрозділи ЗСУ звільнили в с. П'ятихатки в Запорізькій обл. на автодорозі Василівка – Оріхів.Британська розвідка вважає, що російське командування віддало наказ на підрив греблі Каховської ГЕС для запобігання контрнаступу

українських військ у нижній течії Дніпра, а також для зміцнення інших ділянок фронту завдяки перекиданню туди підрозділів, що обороняли лівий берег.

Президент Зеленський заявив, що тиждень був вкрай важливим для контрнаступу.

За інформацією естонської розвідки, Україна втратила менше ніж 10% техніки, яку було надано партнерами, проте під час наступу втрати неминуче зростатимуть.

⭐ Російська армія безперервно обстрілює прикордонні території України, завдає артилерійських та бомбових ударів по населених пунктах на лінії фронту та в ближньому тилу ЗСУ. На Сумщині внаслідок обстрілів загинули поліціянт із неповнолітнім сином, у прикордонному селі поранено 2 жінки. У Харківській обл. поранено 2 місцевих мешканців, 1 – підірвався на міні. У Донецькій обл. унаслідок обстрілу загинув чоловік у прифронтовому с. Тоненьке на захід від Авдіївки. У Запорізькій обл. 3 жінок дістали поранень унаслідок обстрілів та бомбардувань.

⭐ Повітряні сили повідомили про відбиття російської атаки в ніч проти 19 червня. Підрозділи ППО збили всі 4 крилаті ракети "Калібр" та 4 із 4 ударних безпілотників типу Shahed, які було запущено російськими військами. Президент Зеленський стверджує, що Росії не вдалося знищити жодного ЗРК Patriot, вони наразі перебувають на бойовому чергуванні й ефективно збивають російські ракети. Президент Путін на Петербурзькому міжнародному економічному форумі похвалився, що російські війська нібито знищили 5 комплексів Patriot.

⭐ Власник ПВК "Вагнера" російський олігарх Пригожин повідомив, що 32 тис. колишніх ув'язнених уже завершили службу за контрактом та повернулися додому.

⭐ Російські телеграм-канали стверджують, що м. Валуйки Білгородської області РФ потрапило під артилерійський обстріл, місцеві жителі були змушені ховатися в підвалах. Кілька будинків та автотранспорт дістали пошкодження. Місцеві ЗМІ повідомили про факти пограбування російськими військовослужбовцями та "волонтерами" кинутих місцевими жителями будинків у Білгородській обл.

⭐ Російський президент Путін заявив, що "йому здається", що головнокомандувач ЗСУ Залужний перебуває за кордоном, але не виключив, що може й помилятися.

1-2) Тил

За інформацією Укргідроенерго, рівень води в Каховському водосховищі впав до позначки менш ніж 7 м, що припинило водопостачання та меліорацію навколишніх територій. Голова Запорізької військової обладміністрації Малашко повідомив, що всупереч катастрофічному падінню рівня води у водосховищі, ставок-охолоджувач Запорізької АЕС наповнюватиметься водою з артезіанських свердловин. Воду можна брати й зі ставка Запорізької ТЕС, яка розташована на тому самому проммайданчику. У кількох районах Нікополя та Кривого Рогу, а також у навколишніх населених пунктах води немає, влада підвозить питну та технічну воду цистернами.

Херсонська обладміністрація вважає, що ремонт та запуск у роботу підтопленої енергетичної інфраструктури області потребує приблизно 1 міс., оскільки її пошкодження незначні.

Міністр внутрішніх справ Клименко повідомив, що внаслідок підриву греблі, за офіційними даними, загинуло 17 осіб. З них 13 – потонули, а 4 – убито російськими військами під час евакуації.

Координатор ООН в Україні з гуманітарних питань Браун заявила, що Росія не дала дозволу на відвідування місією Організації затоплених територій окупованої частини Херсонської обл.

Чиновники Херсонської обладміністрації опублікували алгоритм отримання 5 тис. грн допомоги, яку надаватиме Кабмін мешканцям постраждалих населених пунктів. Вони вимагають від людей для оформлення виплат майже 10 паперових довідок замість того, щоб узяти всю необхідну інформацію з держреєстрів і це, на думку мешканців регіону, є знущанням.

Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій повідомило, що евакуація населення з прифронтових територій та зон техногенних катастроф є безоплатною.

Одеська міськрада визнала пляжі міста непридатними для купання – як морські, так і на лиманах. Також заборонено торгівлю рибою та іншими морепродуктами невстановленого місця вилову. У водоймах Миколаївщини виявлено збудник, схожий на холеру.

Агентство Reuters повідомило, що уряд Великої Британії виділить Україні £16 млн (приблизно $20,5 млн) на заходи щодо зміцнення кіберзахисту. Надалі Україна може отримати ще £9 млн від міжнародних партнерів.

⭐ Українські прикордонники під час переслідування осіб, які намагалися втекти з країни, втратили орієнтування та перетнули кордон Румунії. Влада Румунії повернула бійців на українську територію.

2. Україна та світ

⭐ Представник Головного управління розвідки Юсов вважає, що заяви президентів Путіна та Лукашенка про розміщення ядерної зброї в Білорусі є елементом ядерного шантажу. Він наголосив, що білоруський народ стає заручником Росії, оскільки не здатний вплинути на рішення Путіна про можливе застосування такої зброї.

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг підтвердив, що члени Альянсу будуть готові ухвалити вступ України, але лише після закінчення війни. З його слів, наразі пріоритетом для України є збереження себе як суверенної та незалежної держави. Столтенберг заявив, що на саміті у Вільнюсі НАТО ухвалить пакет допомоги, який упродовж кількох років наблизить Україну до стандартів Альянсу.

⭐ Президент Фінляндії Ніїністьо вважає, що стабільне європейське майбутнє може забезпечити лише справедливий мир в Україні.

⭐ Глава Пентагону Остін організував зустріч між міністрами оборони Ізраїлю – Галантом та України – Резніковим. Переговори відбудуться найближчими днями. Галант заявив Остіну, що Ізраїль не планує постачати летальну зброю Україні. Він повідомив, що уряд Ізраїлю вкрай обережно ставиться до війни в Україні, щоби не створювати напруження у відносинах із Росією та не нашкодити власним інтересам у Сирії.

⭐ Папа Римський Франциск у щотижневій недільній проповіді закликав світ не забувати про страждання українців.

⭐ Президент Зеленський вважає, що лідери африканських держав за підсумками візиту до України та Росії змогли на власні очі переконатися, що Україна зацікавлена у мирі, а РФ – лише в тому, щоби війна тривала й далі.

⭐ Турецький міністр оборони Гюлер заявив, що для ратифікації Туреччиною вступу до НАТО Швеція має виконати умови триствороннього меморандуму, подібно до того, як це зробила Фінляндія.

⭐ У Пекіні відбулися переговори держсекретаря США Блінкена з міністром закордонних справ Китаю Цинєм. Їхніми темами були ситуація навколо Тайваню, двосторонні торгові відносини та війна Росії проти України.

Також Блінкен порушив тему звільнення американських громадян, яких утримує китайська влада. Держдепартамент підкреслив, що США завжди обстоюватимуть цінності та інтереси американського народу та міжнародний порядок, що ґрунтується на правилах. МЗС Китаю назвало Тайвань головним ризиком для двосторонніх відносин, водночас висловило сподівання, що обидві країни продемонструють об'єктивний та раціональний підхід до розв'язання спірних питань. Після закінчення переговорів держсекретар запросив Циня до Вашингтона. У комюніке зовнішньополітичних відомств обох країн за підсумками візиту Блінкена згадки про війну в Україні немає.

⭐ Видання Daily Mail повідомило, що російський олігарх Абрамович відмовляється підписувати документи про передавання Україні £2,3 млрд від продажу футбольного клубу Chesea. Він усіляко затягує процес, наполягаючи, щоби частку коштів було спрямовано на допомогу громадянам РФ. Кошти заморожено на банківському рахунку у Великій Британії.

***

№ 1.710

Руслан Стефанчук: Найбільш правильно провести вибори одразу після воєнного стану

2023-06-19

РОМАН РОМАНЮК

Перший місяць після повномасштабного вторгнення спікер Верховної Ради Руслан Стефанчук прожив у "режимі кочівника".

Щодня охорона знаходила якусь нову локацію для ночівлі й роботи. Траплялося навіть, що голова парламенту мусив задовольнятись якимись приміщеннями на фермі, де поруч із ним "працювали" кози.

Очевидно, що у великому підземному укритті в Києві, де перші дні війни провели президент, прем'єр та інші високопосадовці, передбачена кімната і для спікера Ради. Але 24 лютого Стефанчук і Зеленський домовились, що не будуть перетинатись в одному місці, тим паче – в одному бункері.

Адже якщо Київ впаде, а президент буде взятий у полон чи й убитий, то саме спікер Верховної Ради муситиме стати главою держави.

Раніше ця норма з Конституції сприймалась як звичайна формальність, але війна має властивість перетворювати такі формальні речі на реальність.

З іншого боку, війна своїми надлюдськими навантаженнями змушує інститути держави працювати на межі своїх можливостей, проявляючи в одних звичайних чиновниках завдатки державних мужів, а в інших – лише придатність до служби в батальйонах "Монако" чи "Дубай".

Як парламент проходить випробування війною, чи не загине українська демократія під гнітом надмірних повноважень Офісу президента, чи є майбутнє у "Слуги народу" та куди Україна вступить спершу – в ЄС чи НАТО – "Українська правда" розпитала у великому інтерв'ю спікера Верховної Ради Руслана Стефанчука.

1. "24 лютого Зеленський зустрів фразою "Значить, доля обрала нас"

– Ми чули досить зворушливу історію про те, як ви 24 лютого 2022 року рятували прапор Незалежності, який внесли в сесійну залу 24 серпня 1991 року. Можете розповісти, як це було?

– Почну з того, що 24.02 для мене, як і для всіх українців – це дата, яка розділила життя на "до" і "після". В цей день я зі своєю сім'єю прокинувся в нашій квартирі в багатоповерхівці на лівому березі Києва. Після цього передзвонив мені уже покійний, на жаль, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський і сказав, що "почалося". Після цього одразу передзвонив секретар РНБО Олексій Данілов, що президент збирає всіх.

Я одразу зібрався, спустився і поїхав до президента. Приїхав одним із перших, президент був там. І тоді він мене зустрів фразою, яку я тепер завжди згадую: "Значить, доля обрала нас".

І це якось задало загальний настрій, що відтепер відповідальність за прийняття рішень покладається на людей, які там були на Банковій.

Після цього я поїхав до Верховної Ради України. Відверто скажу, найбільша боязнь в мене була, що я увійду в зал, і там не буде людей. Але слава Богу, коли я відкрив двері, то побачив повний зал.

Той день закінчувався двома важливими речами. Перше – я мав першу розмову зі спікеркою Палати представників США Ненсі Пелосі, ми з однієї з будівель парламенту зв'язувалися з нею. Вона тоді сказала слова, які справді мене надихнули, про те, що "Сполучені Штати не залишать вас", "це я вам гарантую як спікер Палати представників".

І друге – це те, що ми повернулися до Верховної Ради, щоб забрати прапор Незалежності. Тому що ми всі були переконані, що ця реліквія за жодних обставин не має потрапити до рук російським загарбникам. І ми з хлопцями (охоронцями – УП) провозили цей прапор з собою в рюкзачку більше двох місяців. Але зараз він знаходиться знову на своєму місці у Раді.

– По суті, раніше це була чиста формальність, але зараз, у період воєнного стану ви – друга людина в державі. Бо, не дай Боже, президент не зможе виконувати свої повноваження, і державу очолите ви.

Це тисне на вас, відображається на тих рішеннях, які ви ухвалюєте, на якихось побутових речах?

– Якщо можна, я розділю це питання на два. Перше мені задають дуже часто: "Що буде, якщо?..". Я про це навіть не хочу думати, тому що я дуже вірю і сподіваюся на те, що президент Володимир Зеленський увійде в історію України як президент нашої перемоги.

Друга частина питання – я як людина, яка очолює Верховну Раду, також маю своє місце в Конституції, свій блок обов'язків. І це дало мені можливість сьогодні дуже ефективно діяти не лише в межах парламенту, але і на міжнародній арені.

Ми одразу з президентом домовилися, що я беру парламентський трек, який абсолютно природній для мене, і ми почали роботу на декількох напрямках.

Перший – це виступи президента в парламентах. І ви бачите, що на першому етапі воно відіграло дуже багато для України.

Другий блок – це вже моє спілкування з парламентами зарубіжних країн. Тому що 24 лютого був дзвінок Пелосі, 25-го – дзвінок з Бербель Бас, президенткою Бундестагу. І після цього практично кожного дня йшли десятки дзвінків.

Ми робили велике турне, присвячене європейській інтеграції. Я взяв на себе найскладніші 8 країн. І в кожному парламенті я зустрівся не тільки з керівниками – практично з кожною групою, яка є в тих парламентах.

Я вважаю, що це наша спільна дипломатична перемога. Тому що це робив і я, це робили мої заступники Олександр Корнієнко, Олена Кондратюк. І ви бачите результат – кандидатський статус для України.

Ми запрошуємо всіх до нас в парламент. Ви бачите, що парламент України став такою емоційною точкою для виступу найкращих наших друзів. Починаючи від перших спікерів Литви, Латвії і Естонії, які приїхали через місяць після початку повномасштабної війни, коли ще ворог був фактично біля Києва, і виступили в парламенті. Після цього були лідери Польщі, Чехії. Якщо я не помиляюся, більше 30 спікерів були в Україні. Такого не було ніколи.

І, відповідно, оце підняття парламентського духу в Україні спроєктувало підняття парламентів у світі. Тому що коли я зустрічаюся з ними, вони кажуть: в нас ніколи не було такого рівня парламентської дипломатії.

Є країни, де парламенти справді потужні, а є країни, де більш потужними завжди були інші органи. Але сьогодні вони всі говорять, що переосмислили роль і значення парламентів. Вони приймають дуже багато рішень на підтримку України, це подобається і їм самим, і їхнім суспільствам. Інколи бувають моменти, коли рішення парламентів переломлювали загальну позицію, яка існувала в державі.

Тому мені здається, що в комплексі оце все дає нам можливість усвідомити, що відбулася така невеличка парламентська революція у всьому світі. Всі відчули, що парламенти – це представники народів, і якщо народи контактують, то, значить, і парламенти повинні контактувати.

2. "Коли люди починають міряти світ категоріями, чи буду я в парламенті, їм там не місце"

– Та історія про прапор, з якої ми починали, вона символічна, бо показує тяглість епох. У нас були етапи "червоних директорів", "донецьких", "помаранчевих". Після 2019 року триває час "нових облич".

Як ви думаєте, теперішню епоху будуть згадувати як пік розвитку демократії чи навпаки як її занепад, бо є явний перекіс повноважень, влади, впізнаваності в бік президента?

– Дуже неправильно в будь-якому суспільстві, яке знаходиться в періоді війни, протиставляти органи влади. Мені здається, що якраз війна, мабуть, вперше за всю історію України, дала можливість об'єднати всю владу разом.

Колись була така приказка, що українці можуть об'єднатися тільки перед розстрілом. Сьогоднішня ситуація показала, що це не так. Українці можуть об'єднатися і перед небезпекою, і перед перспективами розвитку України.

Так, парламент України пройшов різні етапи. Коли ви прийдете в парламент, там висять портрети всіх спікерів. Кожен пов'язується з якоюсь епохою, але мені здається, що зараз навіть не питання "нові обличчя" чи "старі обличчя". Будь-який парламент – це зріз суспільства. Але саме цей парламент, мені здається, проявив дуже багато мудрості для того, щоб зберегти державу.

Рада – це політичний організм. І от, вибачте, політичний срач для парламенту – це природна річ. Але нам дуже важливо було зберегти спокій саме зараз. Зовні виглядає, що все спокійно у Раді. Але це тому, що ми перевели багато діяльності в онлайн. І особливо в перший рік повномасштабного вторгнення. Ми практично кожного дня по 6-7 годин онлайн сперечалися один з одним по кожному законопроєкту. Там було дуже гаряче. Але коли ми приходили в зал, ми всьому суспільству демонстрували, що ми є єдині. І ви бачите, що практично всі законопроєкти голосувалися конституційною більшістю.

Тому мені здається, що ознакою саме цього парламенту є, можливо, спровокована війною, але висока політична зрілість і відповідальність за майбутнє країни.

– З одного боку, я з вами цілком погоджуюся. Але, з іншого, коли спілкуєшся з вашими колегами, зокрема з президентської фракції, то вони кажуть, що у перші місяці повномасштабного вторгнення була спільна робота. А тепер весь цей запал і єдність поступаються внутрішнім політичним розборкам.

І головна проблема, яку називають депутати – це відсутність мотивації через те, що вони не бачать свого політичного майбутнього. Як от цю мотивацію депутатам повернути і як реанімувати ту єдність, яка була в перші місяці вторгнення?

– Знаєте, я коли слухав ваше питання, згадав засідання Ради в перший день вторгнення, коли теж почалися якісь взаємні звинувачення одне одного. Я сказав фразу, яка досі мені видається дуже важливою: "Не кожному поколінню українців випадає велика честь покласти своє життя за Незалежність". Багатьох ці слова злякали, я вам скажу відверто.

Але мені здається, що ті, хто починають вимірювати майбутнє України залежно від свого місця в майбутньому, ці люди точно не мають більше бути народними депутатами.

Зараз такий період, коли єдиним мірилом майбутнього цієї держави має стати – чи вдасться нам втримати цю державу, чи вдасться нам зберегти державність. Все інше буде потім. Але коли ще, не вигравши у цій страшній

війні, ми починаємо міряти світ категоріями, чи буду я представлений в парламенті… Мабуть, таким людям не місце в наступному парламенті.

Бо я знаю дуже багатьох інших депутатів, які говорять, що от я точно не буду в наступному парламенті, але знаю, що в мене є шанс сьогодні зробити все, щоб потім мати можливість пишатися тим, що зробив я. От з такими людьми я особисто хочу працювати.

– Інша проблема, яку часто в розмовах озвучують депутати, це те, що в багатьох питаннях парламент перестав бути суб'єктом якихось рішень, а перетворився на орган, який затверджує рішення, прийняті на Банковій. Наприклад, коли призначають міністрів чи цілі уряди.

Чи не думаєте ви, що ця формалізація, певна декоративність Ради може бути загрозою для демократії?

– Дивіться, я почну з того, що всі рішення, які виносяться в парламент, ми збираємося і обговорюємо втрьох: президент, парламент, уряд. Для чого це робиться? Тому що будь-яке рішення, яке приймається в парламенті, воно потім буде реалізоване урядом. Нам важливо усвідомлювати, наскільки це пріоритетно для розвитку країни, наскільки це пріоритетно для оборони, наскільки під це є фінанси. Тому що дуже легко бути "добрим" в парламенті і голосувати популістичні закони.

Але зараз, ще раз кажу, такий період, що кожне рішення повинне бути зважене. І тому це природно, наприклад, що дуже багато речей по економіці ініціює уряд, тому що він бачить мапу розвитку країни.

Це нормально, коли багато речей у сфері оборони ініціює Міністерство оборони, Генеральний штаб і, звичайно, президент України, тому що він відповідальний за цю сферу. Депутати теж, мені здається, не залишаються осторонь. І не тільки від депутатів більшості. Дуже багато таких патріотичних ідей вносять депутати опозиції.

– Очевидно, що це нормально, коли уряд чи Міноборони щось ініціюють. Але ненормально, коли глави комітетів нам скаржились, що вони своїх профільних міністрів не бачили місяцями, а на Банковій ці міністри щотижня…

– 4 місяці тому мені про це сказали на засіданні глав комітетів. Після цього я мав розмову з прем'єр-міністром. Я сказав: нижче міністрів чи заступників міністра на засідання комітету не повинен ходити ніхто.

Тепер кожного тижня мені присилається табличка, хто був на засіданнях комітетів. У мене 4 місяці жорсткого моніторингу цієї ситуації. Тобто, можливо, були якісь речі, але я намагаюся їх виправляти. Тому що у мене чітке усвідомлення, що уряд призначається і контролюється парламентом.

Але я не хочу, щоб це був конфлікт. Ми пережили дуже багато урядових і парламентських криз. Зараз точно для цього не час, і я дякую, що прем'єр-міністр це чує і теж бере на контроль.

Буквально днями ми направили нове звернення до прем'єр-міністра: якщо ви подаєте законопроєкти, то ми як парламентарі хочемо бачити, які свої постанови і коли ви під них будете приймати. Для нас важливо, щоб не було так, що ми прийняли закон, а потім його рік ніхто не імплементує. Як це було з "водним" законом.

Тепер при подачі законопроєкта до нього подається перелік актів, які треба приймати – що там буде, яка структура і коли це буде зроблено.

– Ще одна проблема, про яку депутати відверто бояться розповідати, але ми і так знаємо: більше 100 нардепів фігурують у різного роду справах у НАЗК, НАБУ, СБУ та інших органах.

Ця цифра така величезна, бо правоохоронні органи стали такі вільні, чи це характеристика того набору персонажів, які стали народними депутатами на останніх виборах?

– Важливим є те, що в 19-му році ми зняли депутатську недоторканність. І цей крок зробив депутатів рівними з усіма. І тепер, коли ти заходиш у депутатство, ти повинен так само думати про юридичні наслідки своєї поведінки, як і кожен громадянин. Тому що, вибачте мені, 30 років всі, хто йшли в парламент, купували собі квиток у безкарність. Такого бути не може.

І мені здається, що це є певний результат. Єдине. Я погоджуюся, якщо органи починають кримінальні провадження, маючи для цього підстави. Але якщо з цих розслідувань нуль вироків у судах, це вже ненормально. Тоді або питання до судової гілки влади, чому вироків немає, або до тих, хто відкрив ці кримінальні провадження. І за це також треба нести відповідальність.

Глобально – це все-таки питання нормальної реформи судової влади. Але той факт, що в Україні на 32-му році незалежності нарешті змогли взяти на потенційному, я не маю права звинувачувати, хабарі голову Верховного Суду, це вже свідчить, що принаймні в державі є політична воля відірвати від України лейбл корумпованої країни.

Подивимося, як ця справа буде доведена до кінця у суді, чи отримає ця особа обвинувальний вирок. Якщо він буде, то це справді має стати сигналом усім, що ті антикорупційні інституції, які були створені останнім часом, реально запрацювали.

– Зараз так склалось, що керівництво більшості правоохоронних органів в країні так чи інакше пов'язані з іменем одного заступника голови Офісу Олега *Татарова*. І багатьох ваших колег це напружує. Бо часто

провадження проти них пусті, але їх намагаються використати для тиску.

Така концентрація влади в одних руках не призведе до відхилення зі шляху демократії?

– Дивіться, відповідь одна – професійна якісна і незалежна судова система. Тільки вона буде запобіжником від будь-яких переслідувань надуманих. І коли сьогодні Вищий антикорупційний суд допоки не виніс жодного такого великого рішення, а у багатьох випадках є виправдувальні вироки – це дзвіночок в тому числі і тим, хто порушував ці кримінальні провадження.

Я дуже багато спілкувався з адвокатами, я знаю, що така політика деяких із них – продавати повітря. Коли розказують: "Там на тебе той замовив, я піду домовлюся". Дуже важливо, щоб це пішло в небуття.

Дам такий невеличкий інсайт: після заяви Верховної Ради України про невідкладність заходів з очищення судової влади готується засідання Ради національної безпеки й оборони, і буде дуже сильний і потужний меседж від РНБО щодо того, як нам треба реально реформувати і очистити судову владу.

3. "Вибори під час війни могли б призвести до розриву держави"

– Є така українська політична традиція – на кожну осінь оголошувати вибори. Зараз знову доводиться чути про підготовку чи потребу виборів не тільки від українських гравців, а й від людей з дипломатичних представництв чи й президента ПАРЄ.

Чи можливий взагалі якийсь виборчий процес і як, в які строки, в яких межах?

– В мене є такий принцип: не знаєш як – дій, як говорить закон. Відповідно, законодавство України передбачає, що під час воєнного стану проведення будь-яких виборів неможливе. І це логічно.

Бо ми не знаємо, як організувати голосування для майже 7 мільйонів, які знаходяться за межами України. Ми не знаємо, як організувати голосування для тих регіонів, які тимчасово окуповані. Ми не знаємо, як забезпечити належне представництво, явку інших громадян під час дії воєнного стану і чи не будуть виборчі об'єкти атакуватися. Тому, мені здається, дуже мудре рішення закладено в законодавстві України, що під час воєнного стану вибори проводитися не можуть.

Якраз якби вибори під час війни були можливі, це могло б призвести до розриву держави, на який очікує наш ворог. І тому мені здається, що найбільш правильне і мудре рішення – провести вибори одразу після завершення воєнного стану.

Після нашої перемоги, мені здається, буде взагалі стояти питання більш глибоке. Питання майбутньої філософії Україні. Тому що Росія нікуди не дінеться з нашого географічного кордону. Але нам дуже важливо, щоб історія, яку ми пишемо, перемогла географію. Тому мені дуже важливо, щоб зараз ми почали дискусію про доктрину України, про те, якою Україна має бути завтра.

Мені здається, що філософія України майбутнього – це має бути східна фортеця цивілізованого світу. Це повинно проявлятися і в правилах містобудування, щоб кожна школа, кожен дитячий садок, який закладається, мали відповідні безпекові речі, кожен населений пункт мав певні стандарти охорони. Мені не подобається порівнянні нас з Ізраїлем – у нас інша ситуація. Ми – саме східний форпост цивілізації.

Тому для нас дуже важливо вирвати рішення про входження України в ЄС і в НАТО. Тоді ми вже підтвердимо те, що фактично є. Для нас дуже важливо утримати високу планку підтримки у світі. Уже 16-й місяць війни, і це нам вдається. Нам дуже важливо запропонувати чесні правила входження в Україну. Після перемоги Україна має стати нововідкритою землею, Америкою XXI століття: сюди повинні прийти нові ідеї, нові цивілізації, новий бізнес. Тому що відбудова України, я уже говорю всюди, це має стати історією успіху всього світу.

Виграти у війні – це ще не вся перемога. Відбудувати Україну, отримати репарації, і щоб винні були покарані в міжнародних інституціях за міжнародним правом, яке вони зневажають – оце є перемогою. Триєдинство таке: перемога на полі бою, перемога в міжнародних юридичних інстанціях і репарації для України.

– Звучить масштабно. А от уявіть, що ви виходите в президію Верховної Ради, перед вами сидить весь сесійний зал. Хто із тих політичних проєктів, які там є, доживе до описаної вами України майбутнього?

– Знаєте, я бачу дуже багато і за цей час познайомився з дуже багатьма людьми, які точно можуть докласти свій досвід для відбудови України. І воно не залежить від віку, від статі, від досвіду. Це просто, якщо в тебе горить біля серця і пече тут, ти можеш прикластися до відбудови України в майбутньому.

І ці люди є, їх в залі багато, дуже багато. Це люди, які мають неспокій до України. В них є дуже важлива риса – це відсутність байдужості.

А якщо тобі байдуже, якщо ти не ходиш на засідання Верховної Ради, якщо ти займаєшся якимись своїми справами чи виїхав за межі України – ти себе не співвідносиш з Україною.

– Тобто кадровий набір нової України має бути не ідеологічний? Якщо ти вмієш щось робити, то тобі знайдеться місце. Чи все-таки, умовно кажучи, якщо ти був у ОПЗЖ, ти вже постій збоку?

– Дивіться, я все-таки до людей відношуся переважно по тому, наскільки вони професійно вміють робити свою роботу. Звичайно, якщо є судові рішення про заборону певних партій, або є зараз така законодавча ініціатива, щоб ці люди не могли балотуватися в майбутньому, то це одне.

Але в мене є дуже багато потужних людей, яких я знаю, як з влади, так і багато з опозиції. По деяких питаннях, зокрема по юриспруденції, я консультуюся з депутатами, в тому числі і з інших фракцій. Є з фракції "ЄС", з якими я раджуся, є з "Батьківщини". Тому що ці люди глибинно розуміють розвиток законодавчої сфери. І це абсолютно нормально.

Я знаю, що з'явиться ще багато інших людей, які сьогодні себе проявили не в політиці, а у волонтерстві, у військовій справі, на полі бою, допомагаючи людям чи займаючись гуманітарною допомогою. Вони повинні викристалізуватися. Ці люди повинні прийти зі світлими ідеями, і влада їх не повинна зіпсувати. Це велике мистецтво – прийти у владу людиною і залишитися людиною.

– Я пам'ятаю, це був лозунг Володимира Зеленського на виборах. Як ви зараз, оцінюючи ці роки при владі, вважаєте, партія "Слуга народу" в нинішньому вигляді далі зможе існувати чи потребує глибинної трансформації?

– Я думаю, що все буде змінено. Все тече, все міняється. Буде змінено і підхід до підбору людей у майбутній парламент, у майбутній Кабмін, в інші владні кабінети.

Тому що, ви знаєте, що деякі обмеження ми навіть запроваджували законодавчо. Зокрема, головою НАБУ не могла стати людина, яка 24.02 втекла з країни. Тому можуть бути якісь нові обмеження. Я не знаю точно, це ми зараз з вами говоримо просто на рівні філософських дискусій.

Але у психології є такий термін – прикордонна ситуація. От якраз 24 лютого була така прикордонна ситуація, і кожен зробив той вибір, який зробив. Хтось одразу в руках виносив міни з цигаркою в зубах, а хтось чкурнув на Мальдіви. Це ж два різні світогляди. Між цими людьми цивілізаційна прірва, ми ж це усвідомлюємо. Розумієте, якраз мені здається, що майбутнє України за першими, які захочуть долучитися.

4. "До кінця року ми хочемо відкрити перемовини про повноцінне членство України в ЄС"

– Останні тижні були ключовими у нас щодо виконання попередніх умов, які нам дали можливість отримати статус кандидата в ЄС…

– **Ми все прийняли, все встигли**. Ми навіть встигли прийняти в першому читанні законопроєкт, яким трошки змінюється логіка призначення суддів Конституційного Суду. Ми погодили його з Венеційською комісією.

Повинен сказати, що були дуже жорсткі дебати і дискусії, ми навіть запросили Венеційську комісію в Україну, провели декілька потужних дебатів. Тому що для нас дуже важливо на шляху до ЄС не втратити суверенітет держави.

Були великі дискусії по кожному пункту законопроєкту, але вони врешті приїхали і погодилися з 80% наших доводів. Нам вдалося відстояти баланс і повагу один до одного. Україна і так проявила безпрецедентну довіру, тому що суспільства цивілізовані до нас з довірою поставились. І нам дуже важливо не втратити це. Ми теж готові довіряти, але не до втрати українського національного суверенітету. Має бути баланс довіри і баланс поваги.

– Як ви для себе оцінюєте реалістичні рамки нашої інтеграції в ЄС і в НАТО, і де ми будемо швидше – в ЄС чи в НАТО?

– Ми починали розмову з прапора. Так от за всю історію України тільки два прапори урочисто вносили в сесійну залу Верховної Ради. Перший – в 91-му році прапор незалежності України, і другий – в липні минулого року прапор ЄС. І це була справді подія, до якої ми всі прагнемо.

Тому що, знаєте, коли я спілкуюся з колегами, кажу: зрозумійте, у нас трошки інше бачення: ми не просимося в ЄС, ми повертаємося до європейського дому. Бо ми завжди були європейською нацією.

Коли я був у Швеції, я в руках тримав Конституцію Пилипа Орлика 1710 року. Коли я спілкуюся з колегами зі скандинавських країн, то майже у всіх з них або королева, або ще хтось були з України.

Коли ж ми говоримо, що раніше – ЄС чи НАТО, я все-таки думаю, що питання, пов'язані з ЄС, можуть іти швидше, тому що принаймні до кінця цього року ми точно хочемо відкрити перемовини про повноцінне членство України в ЄС.

І щоб всі розуміли: відкриття перемовин про членство – це подія на три голови вища, ніж кандидатський статус, це вже фінішна пряма. І тільки від нас буде залежати, як швидко ми її пробіжимо.

Що стосується НАТО. Безперечно, це є пріоритет України, бо основна теза зараз – українська армія де-факто є армією НАТО. Ми повинні це розуміти.

Я пояснюю західним колегам це дуже елементарними речами. Перше – ЗСУ воюють зброєю НАТО, друге – воюють за стандартами НАТО, третє – сповідують принципи і цінності НАТО. Проливаючи свою кров, ми оберігаємо всі країни НАТО від навали з боку Російської Федерації. А це ж є основна функція НАТО.

Тому якщо це не НАТО, то що тоді НАТО? Прийшов час зробити, щоб де-факто перетворилося на де-юре.

Ми дуже очікуємо на Вільнюський саміт НАТО. Ви знаєте, я теж зробив певний тур, виступав у Вільнюсі на зустрічі спікерів країн НАТО.

Вільнюс – цікве місто для України. Я завжди говорю, що якраз у Вільнюсі 10 років тому ми втратили європейську перспективу, бо Янукович не підписав угоду про асоціацію. А через 10 років саме у Вільнюсі ми хочемо отримати євроатлантичну перспективу. Тому от ця магія Вільнюса має, мені здається, спрацювати на користь України.

Єдине, чого ми будемо потребувати у Вільнюсі – це "євронавігатор". Тобто треба, щоб нам написали точний маршрут, умови і строки. А поки ми йдемо, не менш важливо – питання гарантій для України: у фінансовій підтримці, у збройній підтримці, коли що буде передаватись, щоб ми менше втрачали час від категоричного "ні" до "ну, добре, танкова коаліція формується".

Ми хочемо це все бачити в документі, який буде робитися на Вільнюському саміті. І от в нас була нарада в президента з цього питання, кожен сказав, якою сферою він буде опікуватися.

Критично важливо більш ефективно включити військових. Ми були на багатьох тренуваннях, спілкувалися з інструкторами, і вони розказують, що "ми не бачили в житті таких високомотивованих хлопців".

І коли наші працюють на "Леопардах-2", і рекорд цієї країни по зміні двигуна все життя був 16 хвилин, а наші після другого разу за 11 хвилин змінюють, то інструктори не знають, як ми це робимо.

І дуже важливо, щоб саме ці інструктори, ці генерали, які працюють з нашими хлопцями, підняли тему на військовому рівні, що "так, ці хлопці, ця країна готова до вступу в НАТО".

– Зараз уже поступово починається дискусія про те, чи маємо ми одразу вступити в НАТО і потім уже синхронізувати законодавство і все інше, бо платимо таку високу ціну, яку ніхто не платив за вступ. Чи навпаки ми маємо спочатку досягнути стандартів ЄС і НАТО, і після цього отримувати членство. Ви прихильник якого підходу?

– Я б дуже хотів перший варіант. Але чітко усвідомлюю, що будь-яке рішення чи в країнах НАТО, чи в країнах ЄС приймається консенсусом. І для того, щоб нам мати консенсус з цих питань у всіх членів, ми повинні продемонструвати як мінімум певну відповідність і потенційний прогрес.

Я думаю, це буде підставою для прийняття їхнього рішення. Дуже довго говорили про фінляндизацію України. Після прийняття Фінляндії до НАТО я готовий взяти шлях Фінляндії, ми готові до такої фінляндизації.

Після 24 лютого Фінляндія стала 31-ою країною НАТО, я сподіваюся, найближчим часом 32-ою країною стане Швеція. Ми хочемо стати 33-м членом НАТО і хочемо пройти цей шлях так, як його пройшла Фінляндія і Швеція.

***

№ 1.711

Вже більше року я оху&ваю з безладу на економічному фронті держави. І я не думав, що мене можна ще чимось здивувати…

2023-06-19

Вернивский

«Аж тут знизу постукали». **Прочитав який план повоєнного відновлення хочуть в Лондоні презентувати наші «генії» економічного фронту.**

Уявіть собі, що для майбутнього економічного розвитку вони вирішили робити ставку на енергетику. Якщо коротко, що це за план:

> **Україна буде енергетичним хабом Європи, тобто буде продавати електроенергію іншим країнам. І для цього вони хотять збільшити генерацію в 7 разів, потужності сонячних та вітрових станцій в 30 разів. Будемо робити модульні реактори. Видубуток газу збільшимо в 4 рази, а нафти майже в 7.**
>
> **І для всіх цих планів вони хотять в донорів залучити 400 млрд дол.**

А тепер питання, це **наскільки треба бути економічно безграмотним, щоб писати такі плани?**

І я навіть не кажу про

> **1) — неадекватність цих планів!**

Мова про те, що читаючи такі плани розумієш, що

> 2) — **економічним блоком керують ідіоти**, які навіть не розуміють слова макроекономіка!!!

Ну от серйозно! **Невже поруч не було нікого хто б «опустив їх на землю»?**

> 1) — Невже не було нікого, хто б пояснив цим космонавтам, що в епоху СРСР на території України вже були спроби робити енергетичний хаб, який би задовольняв потреби країн Варшавського договору?

2) — Причому це були не просто розвинена мережа атомних станцій, ГЕС та ТЕЦ. Це були виробництва, яке могло виробляти енергообладнання різних типів і для різних завдань!

3) — Як ви збираєтесь розвивати щось нове, якщо ви толком старим не змогли розпорядитись?

Тільки знову ж таки,

навіть при наявності такого розвиненого сектору промисловості, в минулому цей сектор ніколи не відігравав визначальну роль в економічному розвитку держави!!! Він не створював левову частину зайнятості і не формував левову частину ВВП та експорту.

Мовчу вже про те, що

1) — в жодній країні енергетичний сектор не є визначальним для економічного розвитку,

2) — а є лише елементом інфраструктури держави для забезпечення потреб населення та промисловості.

І коли я чую про такі космічні плани, то я не розумію як вони допоможуть повернути додому мільйони вимушених емігрантів? Де вони будуть працювати? На станціях сонячних батарей чи вітряках? Тут банальне нерозуміння того, що це сектор не створить мільйони робочих місць!

Йдемо далі.

Наші космонавти кажуть, що пропускна спроможність в країни ЄС зросте в 5 раз. А який розмір експорту буде? В минулому році прочитав, що Україна йшла на рекорд по експорту електроенергії і до ударів по енергетиці заробила аж 400 млн євро.

Тобто,

наші унікуми хотять інвестувати 400 млрд, для того щоб в перспективі заробити 5-10 млрд і це при умові якщо комусь вона там буде треба!

Так, в 2017 ми профукали Фольксваген, який хотів інвестувати 1 млрд в завод і давати експорту в 3 млрд щороку!!!

Та й взагалі сумма не є адекватною. 400 млрд. Серйозно? Думаю, вони навіть не цікавились скільки інвестують інші більш розвинені країни в цей сектор.

Для розуміння,

— 400 млрд це 14% всіх світових інвестицій у відновлювану енергетику за останні 8 років.

І особисто мені не просто соромно спостерігати за цим всім. Мені **огидно бачити як зараз вся країна опинилась в заручниках самозакоханих ідіотів, які далі свого носу не бачать і тим самим ставлять хрест на наших перспективах**.

***

№ 1.712

Почему нас ждет "гуано 2.0", только теперь в Лондоне, куда повезут украинский "План Маршалла"

*На фото - **«чиповая коалиция ЕС»**, в апреле 2023 года. Нашего министра экономики там нет*

2023-06-19

Кущ

Или поговорим о "родовой травме" наших реформ.

А заключается она в постоянной мимикрии частного лоббизма под экономическую экспертизу и "план реформ".

Наши ФПГ уже давно смекнули, что содержание некоего "центра трансформации" стоит сущие копейки в сравнении с теми возможностями, которые открывает навязываемая им программа "реформ".

Например, желание развивать зеленую энергетику.

Когда я услышал, что она станет основой программы восстановления, сразу смекнул, что сейчас запустят некий фантасмагоричный проект в сфере энергетики.

1) — Для оправдания льгот в части цен на электроэнергию и направления внешних инвестиций "куда надо".

2) — Плюс, заработок на "тэо".

Лондонский план по созданию энергетического хаба в Украине поражает здоровую логику.

Я много писал о создании индастри-платформ - хабов вокруг наших атомных станций, но я решал модель через потребление, а не через производство "в воздух".

В плане, который наши министры везут в Лондон,

1) — Украина к 2050 году будет поставлять в ЕС 67 млрд кубов газа, при том, что сейчас добывает менее 20.

Но тут даже дело в другом:

2) — Европа к 2050 станет нейтральной по ископаемым природным ресурсам в энергетике и будет потреблять всего 60 млрд кубов...

И так по всем компонентам плана...

Хотя,

3) — в этом «интеллектуальном аду» есть и своя логика.

Страна, которая ничего не хочет производить, обречена искать пути "обслуживания" других:

1) — поставлять энергетические ресурсы, людей, сырье, обеспечивать транзитит....

Но,

2) — так в мире уже никто не развивается.

Успех государства в современном мире обеспечивается интеграцией страны в глобальные логистические цепочки.

У нас война, в том числе, по причине того, что у нас нет в цепочках добавочной стоимости кроме заменимого сырья.

Хотя какие возможности открываются перед нами в связи с диверсификацией поставок товаров в ЕС от Китая в пользу стран-соседей!

Аккумуляторная коалиция для электродвигателей на 120 млрд евро.

«Закон о чипах» с инвестициями более 43 млрд евро в производство полупроводников

European Chips Act («Закон о чипах») предусматривает увеличение в 4 раза объема поставок полупроводников к 2030 году и снижение зависимости Европы от азиатских производителей.

В ближайшее время, более 20% стоимости автомобиля - это цена чипов и полупроволников.

ЕС, которая занимала 30% мирового рынка, а сейчас лишь 9%, планирует увеличить свою долю до 20%.

Координаторы программы - научные центры IMEC в Бельгии, CEA-Leti во Франции и Fraunhofer в Германии.

Речь о мегафабриках, идеальное приложение проекта Феникс в Украине, о котором я писал.

Тем более, что Украина может стать участником и аккумуляторной, и чиповой коалиции ЕС.

Но,

вместо реального драйвера промразвития,

— получим в Лондоне "Лугано 2.0" или второй холострй выстрел, на который попросту не имеем права.

Зато **наше место с успехом займут Турция и Польша.**

А нас с такой динамикой скоро перестанут воспринимать всерьез....

Ведь, что нас погубит в Европе?

1) — Святая вера в то, что наши *«хитрости»* больше никто не замечает, кроме авторов.

2) — И такая же вера в то, что *«нам все должны»*.

На самом деле,

"планы восстановления" с коррупционной подложкой уже всем в мире порядком поднадоели.

Посмеялись с нас в Лугано, посмеются в Лондоне. И на том, все.

***

№ 1.713

Світ побачить Україну, яка має амбіцію

2023-06-19

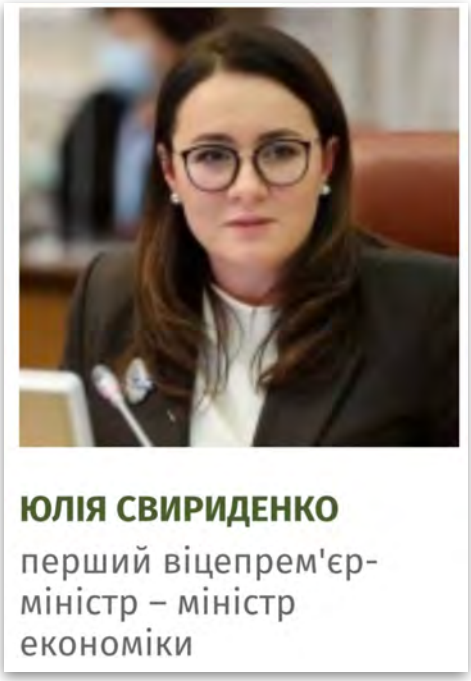

Основні ідеї комплексної стратегії відновлення України, які український Уряд представить на Ukraine Recovery Conference у Лондоні

Цього тижня у Лондоні відбудеться Конференція щодо відновлення України — Ukraine Recovery Conference.

За рік, що минув від аналогічної конференції у Лугано відбулась низка подібних конференцій у Парижі, Берліні, Стокгольмі, Вашингтоні, Римі та багатьох інших містах. Але ще більше роботи було зроблено за лаштунками.

Безпрецедентна макрофінансова допомога, допомога аграріям з посівною, підтримка енергетичної безпеки, допомога малому та середньому бізнесу. Весь світ допомагає Україні, адже економічна стійкість — фундамент для боротьби за незалежність.

Попри всі виклики, **ми бачимо результат цієї титанічної роботи. У першому кварталі цього року українська економіка показала зростання у 2,4% ВВП.**

Ми швидко надолужуємо втрачене через війну. Уряд і партнери переглядають економічний прогноз в бік зростання — до 3,2% ВВП до кінця цього року.

Віра в перемогу України лише зміцнилася. Разом з цим чіткішим стало бачення масштабу повоєнної відбудови й пов'язаних із нею викликів.

Один з ключових викликів — залучення бізнесу й приватного капіталу. Активна участь міжнародного бізнесу є фундаментом для ефективної повоєнної відбудови.

Вважаю, що лише приватний сектор може забезпечити потрібну динаміку та масштаб змін. І це все залежить від того, якою Україну побачить світ.

На конференції у Лондоні світ побачить Україну, яка не здалася. Попри масштабні бойові дії, ми експортуємо продукцію, відновлюємо та забезпечуємо стабільну роботу енергосистеми.

Лише за кілька місяців ми з нуля побудували індустрію дронів, а переселенці на нових місцях вже створили сотні нових виробництв та підприємств. Усе це є доказом нашої бізнесової витривалості, адаптивності й здатності розвиватися попри умови війни.

Міжнародний бізнес побачить Україну, яку підтримує весь світ. Ми розширюємо співпрацю з нашими стратегічними партнерами. Так, ЄБРР планує збільшити капітал для реалізації своєї стратегії в Україні від 3 до 5 млрд євро.

Створюються платформи щодо страхування воєнних ризиків та підтримки інвестицій в Україну. Усе це посилює довіру до нашої країни та відкриває двері для великих проєктів.

І найголовніше — у Лондоні світ побачить Україну, яка має амбіцію. Через десять наступних років ми бачимо Україну державою, яка не лише вписується, але й задає світові тренди — від продовольчої безпеки до

відновлюваної енергетики та новітніх технологій. Країною, в якій кожен захоче пустити коріння і ніколи її не покидати.

Ми розробили **візію відновлення та розвитку України**. Ми обрали ті сфери, в яких маємо найбільші переваги. Їх розвиток також відкриє нові можливості для кожного українця. **Саме таке комплексне бачення ми й представимо нашим партнерам.**

1. Ми поставили собі амбітну мету — ВВП у розмірі одного трильйона доларів США.

2. Ще одна ціль — досягнути понад 100 ГВт Нових потужностей зеленої генерації. Чи виробляти понад 40 млн тонн "зеленої" сталі.

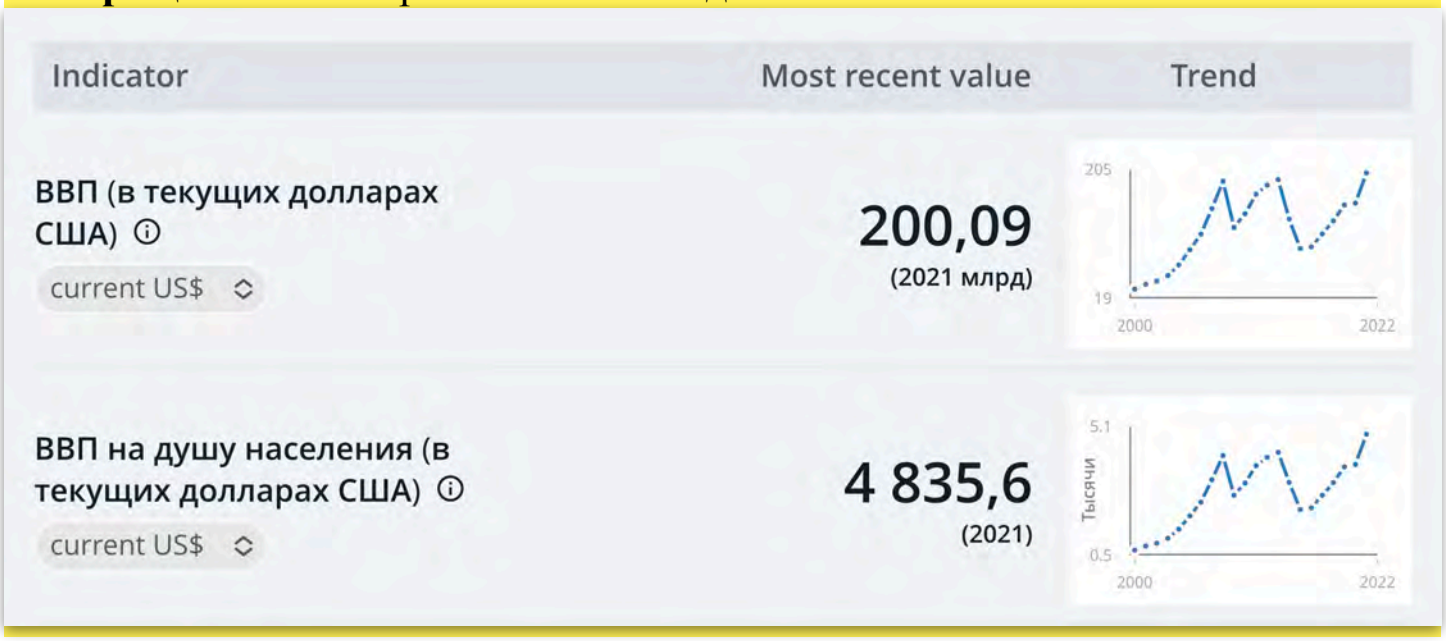

Зараз ці плани можуть здаватися фантастичними, але вони ґрунтуються на глобальних трендах. І ми маємо план, як досягнути цієї мети.

Так,

стрімке зростання світового попиту на продовольство відкриває нові можливості для українського агросектору. За десять років Україна може забезпечувати їжею 600 млн людей.

Посилення ролі гаранта харчової безпеки стане одним із провідних безпекових чинників для самої України. Стримання зазіхань сусіда має також забезпечувати найпотужніша армія в Європі та великий військово-промисловий сектор.

Зелений індустріальний перехід створює можливість для розвитку зеленої металургії, відновлювальної та атомної енергетики. **Україна має потенціал стати енергетичним хабом Європи, водночас витіснивши з цього ринку росію.**

Вочевидь щоб відбудувати все знищене, доведеться **влаштувати цілий «будівельний бум», якого Європа давно не бачила**. На цей тренд грає і перебудова нашої інфраструктури в напрямку ЄС, теж на зелених стандартах, тому нам нарешті треба буде здійснити мрію всіх транспортників і повернути масовану судноплавство на Дніпрі.

Звісно нікуди і без **всесвітньо відомого українського IT сектору**, який окрім самого розвитку бізнесу ще й допоможе Україні закріпитися як найшвидшій цифровій державі регіону.

Для цього всього необхідно буде залучити та навчити сотні тисяч висококваліфікованих кадрів, відповідно суттєво змінити і наш освітній сектор.

Наші багаті природні ресурси дозволять Україні перетворитися на європейський епіцентр видобутку літію, титану та інших копалин, та що важливіше — налагодити виробництво високотехнологічних продуктів одразу всередині країни.

Все це має створити достатньо простору для розквіту малого і середнього підприємництва, щоб кожен, хто хотів працювати, міг знайти собі справу до душі.

Наше завдання — створити умови для розвитку цих індустрій.

Стабільна монетарна політика, гнучкий ринок праці, надійна інфраструктура будуть нашою перевагою.

Щоб кожен інвестор у світі казав, що в Україні зручний бізнес-клімат, незалежні суди, чудові спеціалісти. І коли постане питання, де в Європі побудувати новий завод електрокарів чи розгорнути сонячну електростанцію, відповідь була однозначною: в Україні.

Та за всіма проєктами стоїть головна мета — зробити Україну найкращою країною для наших громадян. Нам потрібно повернути всіх, хто цього хоче. Дати доступ до житла (в тому числі через програми пільгової іпотеки), безпеку через членство в НАТО та стільки роботи та свободи підприємництва, скільки людина готова взяти.

Й коли ми разом через 10 років озирнемося, то зрозуміємо, що нам вдалося побудувати саме таку країну, якою українці хотіли її бачити.

***

№ 1.714

Дайджест подій в Україні та навколо України від 19 червня 2023

Головне

📌 Угорська влада вкотре демонструє, що вона на боці хуйла, але залюбки ковтає горошенятки й з ЄС.

📌 Мене вставило повідомлення про фактичне знищення понад 500 українців рашиськими недолюдкам в Олешках. Якщо це правда, то це відвертий геноцид. І це пояснює, чому окупанти заборонили міжнародним організаціям туди приїжджати.

📌 Балатьба з калупцією тливає, Та в такому розпалі, що колупціонели взаглі береги втратили.

📌 Про послаблення фінмониторингу щодо чиновників, лівоохоронців, суддів та депутатів - це п'ять з плюсом. Але "схвальна оцінка з боку ЄС" виконання вимог Єврокомісії... це говорить лише про те, що хуцпою єврочиновників можна пробити аж бігом. Правда в НАТО не пущають.

📌 Я не вірю ЖОДНОМУ слову китайських очільників.

Теми доби

🔥 Влада Угорщини стверджує, що не брала участі в поверненні українських військовополонених.

🔥 Центр національного спротиву Міноборони стверджує, що в Олешках потонули понад 500 осіб.

🔥 НБУ пом'якшить вимоги фінмоніторингу до політично значущих осіб.

🔥 Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що Україна не отримає формального запрошення до Альянсу на саміті у Вільнюсі.

🔥 Великобританія не скасовуватиме санкції проти Росії, допоки вона не виплатить репарації Україні.

🔥 Китай стверджує, що не постачав і не планує постачати Росії летальні озброєння.

1. Війна

1-1) Фронт

Генштаб у ранковому зведенні 20 червня повідомив про 45 бойових зіткнень на лінії фронту. Українські війська відбили атаки на захід від Кремінної та на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут – у Спірному та Білогорівці. На околицях Бахмута ударні підрозділи ЗСУ здійснили успішні контратаки в Оріхово-Василівці та Кліщіївці.

Російське командування не відмовилося від планів відсунути лінію фронту від Донецька. ЗСУ відбили понад 20 атак на Авдіївку, Красногорівку, Мар'їнку, Побєду та Новомихайлівку.

Спікер Генштабу Ковальов заявив, що українські війська внаслідок наступальних дій здобули частковий успіх на двох напрямках – Бердянському та Мелітопольському й закріплюються на взятих рубежах. Втрата села П'ятихатки на південь від Запоріжжя створює для окупантів серйозні проблеми, оскільки воно було одним із вузлів першої лінії оборони.

17 червня головнокомандувач ЗСУ Залужний відвідав передові позиції разом із начальником Генштабу Шапталою, після чого заявив, що контрнаступальна операція йде за планом.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача. На ньому було обговорено ситуацію на лінії фронту та формування бригад "Гвардії наступу".

Російська артилерія з території РФ обстріляла прикордонні райони Сумщини внаслідок чого загинула жінка похилого віку, 3 осіб – поранено, дитину тощо. На Харківщині російські обстріли спричинили лісові пожежі. На Донеччині внаслідок артобстрілів дістали поранення 5 мирних жителів у районі Бахмута та Торецька. По Запоріжжю та с. Розумівка на правому березі завдано удару ракетами комплексу ППО С-300. У прифронтовому Оріхові мінно-вибухові травми дістав чоловік. У Нікопольському районі Дніпропетровщини поранено чоловіка. Унаслідок обстрілу російською артилерією населених пунктів Бериславського району Херсонщини поранено 3 мирних мешканців. Управління Верховного комісара ООН із прав людини зафіксувало смерть понад 9 тис. українців унаслідок російської агресії, зокрема, 2,2 тис. – на окупованих територіях.

Росія здійснила ще одну повітряну атаку по цілях в Україні. Київ та область атаковані ударними БПЛА кількома хвилями. Дістали пошкодження приватні будинки та нежитлові споруди. За твердженням мера Львова Садового, під час нічної атаки міста безпілотниками-камікадзе основні інфраструктурні об'єкти зруйновано не було, кільком будівлям завдано лише незначних пошкоджень, які буде усунено за добу. Водночас голова військової обладміністрації Козицький повідомив про влучання дронів в об'єкт критичної інфраструктури, унаслідок чого виникла пожежа та сталася

руйнація перекриттів будівлі. У Миколаївській області підрозділи ППО знищили три БПЛА типу Shahed. Речник командування Повітряних сил Ігнат заявив, що БПЛА долетіли до Львова, оскільки Україні не вистачає засобів ППО. Він повідомив про знищення 32 із 35 дронів, якими Росія здійснила нічну атаку.

Президент Франції Макрон оголосив про постановку на бойове чергування в Україні франко-італійських систем ППО SAMP/T-Mamba. Такі системи стоять на озброєнні армій Франції, Італії та Сінгапуру.

⭐ Уповноважена президента з прав дитини Герасимчук заявила, що російська влада оформлює "усиновлення" українських дітей як тимчасову опіку. Вона констатувала, що у світі немає організації, яка б мала можливість допомогти Україні з поверненням депортованих дітей. Проте статус "тимчасової опіки" все-таки дає змогу повертати дітей до України.

⭐ Глава Служби зовнішньої розвідки РФ Наришкін заявив, що Україна нібито знову повернулася до створення "брудної бомби" з відпрацьованого радіоактивного палива з Рівненської АЕС. Низка експертів розцінили цю заяву як підготовку до теракту на Запорізькій АЕС із викидом у повітря та воду радіоактивних матеріалів.

1-2) Тил

⭐ Центр національного опору Міністерства оборони повідомив, що внаслідок руйнування дамби Каховської ГЕС та подальшого паводка у м. Олешки на лівому березі Дніпра загинуло понад 500 осіб. За твердженням ЦНС, окупанти відмовили в евакуації тим, хто не отримав російського паспорта, що є актом геноциду щодо українців. Прессекретар російського президента Пєсков стверджує, що гуманітарні місії міжнародних організацій не було допущено до зони затоплення, оскільки російська влада нібито "не могла гарантувати їм безпеку".

Міністерство внутрішніх справ повідомило, що кількість жертв повені зросла до 18 осіб – знайдено ще одного потонулого. 31 людей. вважаються зниклими безвісти.

Рівень води в районі Херсона на ранок 20 червня знизився до 0,62 м. На Херсонщині досі підтоплено 25 населених пунктів. Влада відкачує воду з підвалів будинків на правому березі Дніпра.

За інформацією МОЗ, понад третина водойм на півдні України не відповідають гігієнічним нормам. Миколаївська військова обладміністрація заборонила купання та риболовлю в річках області, а також у Бузькому та Дніпро-Бузькому лиманах. У Миколаєві вода повністю зійшла, рівень знизився до 0,18 м.

На пляж у Болгарії хвилями викинуло трупи трьох мертвих корів. Влада країни стверджує, що загрози для довкілля немає. Якщо якість води буде визнано невідповідною нормам, це зірве туристичний сезон у країні та призведе до серйозних фінансових втрат. Влада Грузії ознак зараження моря не виявила.

⭐ Кабмін ухвалив постанову про запуск експериментального проєкту у Львівській, Вінницькій, Дніпропетровській та Миколаївській областях зі створення інституту "помічника ветерана".

Затверджено й передано до Верховної Ради законопроєкт про розірвання угоди з РФ про заохочення та взаємний захист інвестицій, який було закріплено законом у 1999 р.

⭐ Вранці 20 червня в Києві було знеструмлено 4 високовольтні підстанції, без світла залишилися мешканці Подолу, Оболоні та Троєщини, а в Київській обл. – понад 500 будинків. Міністерство енергетики повідомило що дефіциту електроенергії в системі немає. З ремонту виведено ще один енергоблок ТЕС. Електроенергія не експортується, у пікові години в Україну імпортовано 20 МВт•год електроенергії.

⭐ Пресслужба Нафтогазу повідомила, що за 5 місяців компанія заплатила до бюджету 43 млрд грн податків, що дорівнює 13 % усіх податкових надходжень країни.

⭐ Міністерство цифрової трансформації затвердило перелік країн, підприємцям яких може бути надано "електронне резидентство". До списку чиновники включили Індію, Пакистан, Таїланд та Словенію.

⭐ У Рені Одеської області затримано співробітника Центру комплектації (військкомату), який зробив постріли в повітря з табельної зброї під час вручення повістки.

⭐ Шевченківський райсуд Києва подовжив ще на 30 діб термін арешту колишнього офіцера Головного управління розвідки Червінського, якого прокуратура звинувачує в перевищенні службових повноважень під час операції з викрадення російського військового літака. Операція мала наслідком жертви серед військовослужбовців та руйнування на аеродромі "Канатове". Червінський звинуватив владу в провалі операції із затримання найманців ПВК "Вагнера". Він вважає справу проти себе сфальшованою, а дії правоохоронців – політичним переслідуванням.

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) повідомило, що декларації за 2021 р подали 386 тис. держслужбовців. Серед

них – лише 42 депутати Верховної Ради та 4 міністри. Декларації за 2022 р добровільно подали 248 тис. чиновників, зокрема, 24 депутати, 2 міністри та 3 глави обладміністрацій.

⭐ Вищий антикорупційний суд узяв під варту на 2 міс. колишнього заступника міністра інфраструктури Лозінського, якому звинувачено в отриманні хабаря в сумі $400 тис.

Суд залишив заочний арешт як запобіжний захід колишньому першому віцепрем'єр-міністру уряду Азарова Клюєву.

⭐ Київський апеляційний суд залишив під вартою голову Макарівського райсуду Київської області суддю Тандира, який, перебуваючи за кермом у стані алкогольного сп'яніння, на смерть збив бійця Нацгвардії на блокпосту на в'їзді до Києва.

⭐ НБУ заборонив банкам дискримінувати політично значущих осіб під час здійснення фінансового моніторингу та пом'якшив певні його норми. У листопаді 2022 р депутати Верховної Ради ухвалили закон про скасування довічного фінансового моніторингу для чиновників та політиків, обмеживши його термін 3 роками після відставки або звільнення.

2. Україна та світ

⭐ Агентство Bloomberg повідомило про плани Єврокомісії надати Україні ще один пакет фінансової допомоги на загальну суму приблизно €50 млрд євро для покриття поточних державних витрат та невідкладного відновлення інфраструктури. Кошти буде виділені за умови посилення боротьби та впровадження реформ верховенства права. Левову частку пакета буде надано як гранти та пільгові позики коштом внесків країн-членів ЄС. У Лондоні 22–22 червня відбудеться конференція донорів для відновлення України.

Уряд затвердив оновлений лист про наміри щодо першого перегляду угоди зі МВФ про надання наступного траншу кредиту. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що наступний транш у розмірі приблизно $0,9 млрд надійде на рахунки НБУ вже незабаром.

Кабмін повідомив про отримання €63 млн кредиту від Світового банку на фінансування виплат педагогам із погашенням за 10 років із 4-річним пільговим періодом. Президент Зеленський у телефонній розмові із президентом Світового банку Бангою запропонував відновити діяльність представництва Банку в Україні.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) оголосив про намір підписати з Україною угоду про фінансування заходів зі зміцнення енергетичної безпеки та фінансової спроможності країни.

⭐ МЗС Норвегії повідомило про виділення урядом країни 250 млн крон (€21,3 млн) на заходи безпеки на атомних електростанціях України. Із цих коштів понад €8 млн буде скеровано на підтримку діяльності місії Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ).

⭐ Компанія Locheed Martin повідомила про готовність узяти участь у навчанні українських пілотів та експлуатаційного персоналу поводженню з винищувачами F-16, якщо американська адміністрація ухвалить рішення щодо надання їх Україні. Компанія готова не лише навчати пілотів, а й постачати нові винищувачі, а також модифікувати літаки, що було виготовлено раніше.

Міністр закордонних справ Кулеба оголосив, що "авіаційну коаліцію" вже сформовано, незабаром розпочнеться навчання пілотів, а також підготовка об'єктів інфраструктури для розміщення винищувачів на території України. Міністр оборони Рєзніков прогнозує, що Повітряні сили отримають винищувачі F-16 не раніше початку 2024 року.

Данський Фолькетинг (парламент) ухвалив рішення про надання Україні воєнної допомоги на 2023–2028 рр у розмірі 22 млрд данських крон (€2,95 млрд).

Новообраний президент Чорногорії Мілатович заявив, що країна й далі підтримуватиме Україну, як і попередній уряд, зокрема, приймати біженців.

⭐ Американський президент Байден вважає загрозу застосування Росією ядерної зброї "цілком реальною".

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Росія передала Угорщині українських військовополонених-мешканців Закарпаття для зміцнення становища прем'єр-міністра Орбана, який намагається себе показати "єдиним захисником угорського народу". МЗС вимагало негайного допуску консулів до звільнених громадян. Від уряду Угорщини офіційної відповіді так і не надійшло. Ці дії свідчать, що українських громадян насильно позбавлено волі, причому угорська влада не йде на конструктивний діалог. Спікер зовнішньополітичного відомства ЄС Стано вимагає від Угорщини пояснити свою роль у передаванні країні українських військовополонених та брак комунікації з Україною. Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто стверджує, що офіційна влада країни непричетна до цього обміну, який нібито відбувся "завдяки діалогу між релігійними організаціями".

⭐ Глава МЗС Угорщини Сійярто на засіданні Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) заявив, що санкції проти Росії вже не працюють і закликав відновити з нею "діалог", оскільки "Європа дедалі глибше падає в штопор". Він не згадав, що саме Росія розв'язала війну в Україні, яка мала наслідком десятки тисяч жертв.

⭐ Посли країн "Великої сімки" в Україні пообіцяли "подвоїти" зусилля задля позбавлення Росії компонентів для виробництва зброї, ракет тощо.

Президент Зеленський обговорив із головою Єврокомісії фон дер Ляєн фінансову підтримку України Євросоюзом та перспективи ухвалення 11 пакету санкцій проти Росії.

Парламент Великої Британії ухвалив закон, яким санкції проти Росії не буде скасовано, поки вона не виплатить репарації Україні. Документ також відкриває можливість використання заарештованих російських активів на відновлення України. Президент Зеленський обговорив телефоном із прем'єр-міністром країни Сунаком посилення санкційного тиску на Росію, гарантії безпеки України, а також збільшення та розширення постачань озброєнь.

⭐ Видання Politico виявило постачання патронів американської фірми Hornady до Росії для гвинтівок ORSIS T-5000, які використовувалися у війні проти України. Компанія стверджує, що не продавала Росії патрони з квітня 2022 р Видання констатує, що постачання до Росії військових товарів та товарів подвійного призначення, електроніки тощо, відновилося до довоєнного рівня.

⭐ За інформацією агентства Reuters, "усну" оцінку виконання Україною рекомендацій Єврокомісії буде оприлюднено 22 червня. Журналісти повідомили, що чиновники ЄС констатували виконання країною 2 із 7 рекомендацій для початку переговорів про членство – кроків із реалізації судової реформи та ухвалення закону про ЗМІ. Сам звіт названо "помірковано позитивним".

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що на саміті у Вільнюсі Україна не отримає формального запрошення до Альянсу. Водночас країни-учасниці вважають, що Україна стане членом НАТО в майбутньому. Він вкотре повторив, що чим більше Україна звільнить територій під час контрнаступу, тим сильнішою буде її позиція на майбутніх мирних переговорах із РФ. Водночас із його слів, встановлення справедливого миру не може означати заморожування війни за умов Росії.

⭐ У Верховній Раді зареєстровано проєкт постанови про звернення до Ради Європи, Парламентських асамблей НАТО, ОБСЄ, ГУАМ та Ради Європи, а також до національних парламентів країн-членів ООН про визнання Білорусі державою-агресором. Документ містить пропозицію розірвати дипломатичні відносини з Білоруссю та відкликати посла.

Депутат Верховної Ради від президентської партії Веніславський вважає, що перекидання російських ядерних боєприпасів до Білорусі ще не почалося.

Анонімне опитування Служби зайнятості Литви продемонструвало, що понад ⅓ українців мають намір залишитися жити та працювати в країні. Респондентів здебільшого вважають, що литовці ставляться до них "дуже добре". Понад 80 % українських громадян у Литві – цеце жінки, половина з яких мають вищу освіту.

Благодійна організація Tent Partnership for Refugees оголосила, що 40 найбільших компаній, зокрема, Amazon, Microsoft та Hilton, мають намір надати робочі місця 250 тис. українських біженців у Європі.

За інформацією уповноваженого Верховної Ради з прав людини Лубинця, унаслідок війни Україну залишили понад 8 млн громадян, з них понад 5 млн – набули статус тимчасового захисту в країнах Європи. У Польщі знайшли притулок 1,52 млн українців, у Німеччині – 0,92 млн, у Чехії – 0,50 млн.

У Парижі відбувається засідання міжнародної групи з протидії відмиванню брудних грошей (FATF). На ньому Росію можуть внести до "сірого" або "чорного списку", що суттєво ускладнить можливість "паралельного імпорту" та обігу криптовалют. Перед засіданням РФ написало листа 12 країнам із проханням не робити цей крок. Західні ЗМІ повідомляють про численні факти тиску російських чиновників на своїх партнерів насамперед на Індію, задля недопущення включення РФ до "чорного списку" юрисдикцій із високим рівнем ризику.

Конституційний суд Молдови визнав, що проросійська партія "Шор" порушила принципи основного закону країни. З моменту рішення партія є розформованою та має бути ліквідована. Депутати парламенту від партії зберігають мандати, проте не можуть приєднатися до інших фракцій. Така ж ситуація з депутатами органів місцевого самоврядування. Віцеголова партії Таубер, яка перебуває під домашнім арештом, заявила, що партія звернеться до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Лідер партії бізнесмен Шор приховується від молдавського правосуддя в Ізраїлі. Його засуджено на 15 років за крадіжку $1 млрд із банків країни.

Президент Молдови Санду заявила, що Росія буде загрозою безпеці країни ще багато років. Вона повідомила, що влада країни й далі працює над зменшенням впливу російської пропаганди та дезінформації. Санду констатувала, що останнім часом особи, які працюють на Росію, поєдналися з корумпованими чиновниками для дестабілізації політичної ситуації в країні.

Лідер Китаю Сі прийняв держсекретаря США Блінкена. Сі стверджує, що Китай не постачав і не планує постачати летальні озброєння Росії. З його слів, "світ потребує стабільних китайсько-американських відносин". Він закликав США зайняти "раціональну та прагматичну позицію" та побудувати відносини між країнами "на підставі взаємної поваги та щирості". Блінкен повідомив, що сторони досягли прогресу в обговоренні "певних конкретних питань". Після переговорів Блінкена президент Байден заявив про прогрес у відносинах із Китаєм.

Китай та Куба ведуть переговори щодо створення спільного навчального центру. Подібні дії можуть мати наслідком появу китайських військ поруч з американським кордоном. Це викликало тривогу серед чиновників американської адміністрації.

Президент Німеччини Штайнмаєр під час зустрічі з китайським прем'єр-міністром Лі закликав владу Китаю вплинути на Росію для відновлення справедливого миру в Україні.

Україна презентувала свої авіадвигуни на авіасалоні ле Бурже в Парижі. На салоні представлено сотні зразків цивільних та бойових безпілотників.

3. Тренди

Видання The New York Times повідомило, що Україна так і не отримала суттєву частину оплаченої зброї, а низка переданої військової техніки перебуває в неробочому стані та годиться лише на запчастини. Згідно з документами Кабміну, на кінець минулого року ЗСУ не отримали озброєння, які було закуплено через державні компанії, на суму приблизно $0,8 млрд. Низка постачальників за певний час передоплату повернули, інші таки передали замовлене обладнання. За низкою оцінок, Україна не може користуватися чи не третиною озброєнь, які було передано як допомогу та закуплених за кордоном.

Журналісти з'ясували, що всі платежі через додаток та портал "Дія" проходять через "прокладку" – фінансову компанію "Єдиний простір", яка отримує від 1,5 % до 2,2 % з кожного платежу. Власник цієї компанії є виконавчим директором онлайн-казино. Чиновники стверджують, що "Дія" не може самостійно здійснювати процесинг, тому було залучено сторонню компанію. У коментарях до статті у виданні "Українська правда" заступник міністра цифрової трансформації Вискуб спробував "пояснити" залучення "прокладки" тим, що жоден із державних банків нібито не мав подібного сервісу. Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив, що його міністерство підписало меморандум із Фондом гарантування вкладів фізосіб

про можливість отримання коштів вкладниками збанкрутілих банків через додаток "Дія" на рахунок "єПідтримка".

⭐ Заступник голови Офісу президента Шурма оголосив, що українська влада проситиме в партнерів $40 млрд для фінансування "Зеленого плану Маршалла", причому чиновники хочуть скерувати ці кошти на модернізацію металургії. Шурма є колишнім топменеджером одного з підприємств олігарха Ахметова, якому належить більшість металургійних заводів України.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль у відповідь на петицію про звільнення міністра культури та інформполітики Ткаченко заявив, що для цього підстав не вбачає.

⭐ Лояльний до влади Київський міжнародний інститут соціології влаштував телефонне опитування 1029 жителів України. Навіть у такій вибірці 69 % респондентів виступили за повну заміну депутатів Верховної Ради після перемоги та 47 % – хотіли б змінити уряд. За результатами опитування, після перемоги менш ніж чверть респондентів хотіли б змінити президента Зеленського. Підтвердити репрезентативність вибірки респондентів неможливо, питання опитування сформульовано маніпулятивно.

⭐ Голова Верховної Ради Стефанчук вважає, що вибори під час війни "розірвуть країну". На його думку, їх має бути проведено відразу після скасування режиму воєнного стану. Він визнав проблеми в партії "Слуга народу" та заявив, що вона змінюватиметься. За результатами низки опитувань, партія на наступних виборах може взагалі не потрапити до Верховної Ради.

***

№ 1.715

Світ побачить Україну, яка має амбіцію

2023-06-19

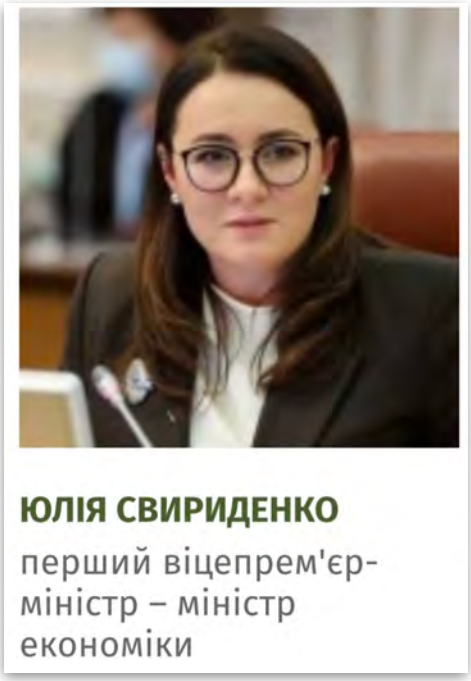

Основні ідеї комплексної стратегії відновлення України, які український Уряд представить на Ukraine Recovery Conference у Лондоні

Цього тижня у Лондоні відбудеться Конференція щодо відновлення України — Ukraine Recovery Conference.

За рік, що минув від аналогічної конференції у Лугано відбулась низка подібних конференцій у Парижі, Берліні, Стокгольмі, Вашингтоні, Римі та багатьох інших містах. Але ще більше роботи було зроблено за лаштунками.

Безпрецедентна макрофінансова допомога, допомога аграріям з посівною, підтримка енергетичної безпеки, допомога малому та середньому бізнесу.

Весь світ допомагає Україні, адже економічна стійкість — фундамент для боротьби за незалежність.

Попри всі виклики, **ми бачимо результат цієї титанічної роботи. У першому кварталі цього року українська економіка показала зростання у 2,4% ВВП.**

Ми швидко надолужуємо втрачене через війну. Уряд і партнери переглядають економічний прогноз в бік зростання — до 3,2% ВВП до кінця цього року.

Віра в перемогу України лише зміцнилася. Разом з цим чіткішим стало бачення масштабу повоєнної відбудови й пов'язаних із нею викликів.

Один з ключових викликів — залучення бізнесу й приватного капіталу. Активна участь міжнародного бізнесу є фундаментом для ефективної повоєнної відбудови.

Вважаю, що лише приватний сектор може забезпечити потрібну динаміку та масштаб змін. І це все залежить від того, якою Україну побачить світ.

На конференції у Лондоні світ побачить Україну, яка не здалася. Попри масштабні бойові дії, ми експортуємо продукцію, відновлюємо та забезпечуємо стабільну роботу енергосистеми.

Лише за кілька місяців ми з нуля побудували індустрію дронів, а переселенці на нових місцях вже створили сотні нових виробництв та підприємств. Усе це є доказом нашої бізнесової витривалості, адаптивності й здатності розвиватися попри умови війни.

Міжнародний бізнес побачить Україну, яку підтримує весь світ. Ми розширюємо співпрацю з нашими стратегічними партнерами. Так, ЄБРР планує збільшити капітал для реалізації своєї стратегії в Україні від 3 до 5 млрд євро.

Створюються платформи щодо страхування воєнних ризиків та підтримки інвестицій в Україну. Усе це посилює довіру до нашої країни та відкриває двері для великих проєктів.

І найголовніше — у Лондоні світ побачить Україну, яка має амбіцію. Через десять наступних років ми бачимо Україну державою, яка не лише вписується, але й задає світові тренди — від продовольчої безпеки до відновлюваної енергетики та новітніх технологій. Країною, в якій кожен захоче пустити коріння і ніколи її не покидати.

Ми розробили **візію відновлення та розвитку України**. Ми обрали ті сфери, в яких маємо найбільші переваги. Їх розвиток також відкриє нові можливості для кожного українця. **Саме таке комплексне бачення ми й представимо нашим партнерам.**

1. Ми поставили собі амбітну мету — ВВП у розмірі одного трильйона доларів США.

2. Ще одна ціль — досягнути понад 100 ГВт Нових потужностей зеленої генерації. Чи виробляти понад 40 млн тонн "зеленої" сталі.

Зараз ці плани можуть здаватися фантастичними, але вони ґрунтуються на глобальних трендах. І ми маємо план, як досягнути цієї мети.

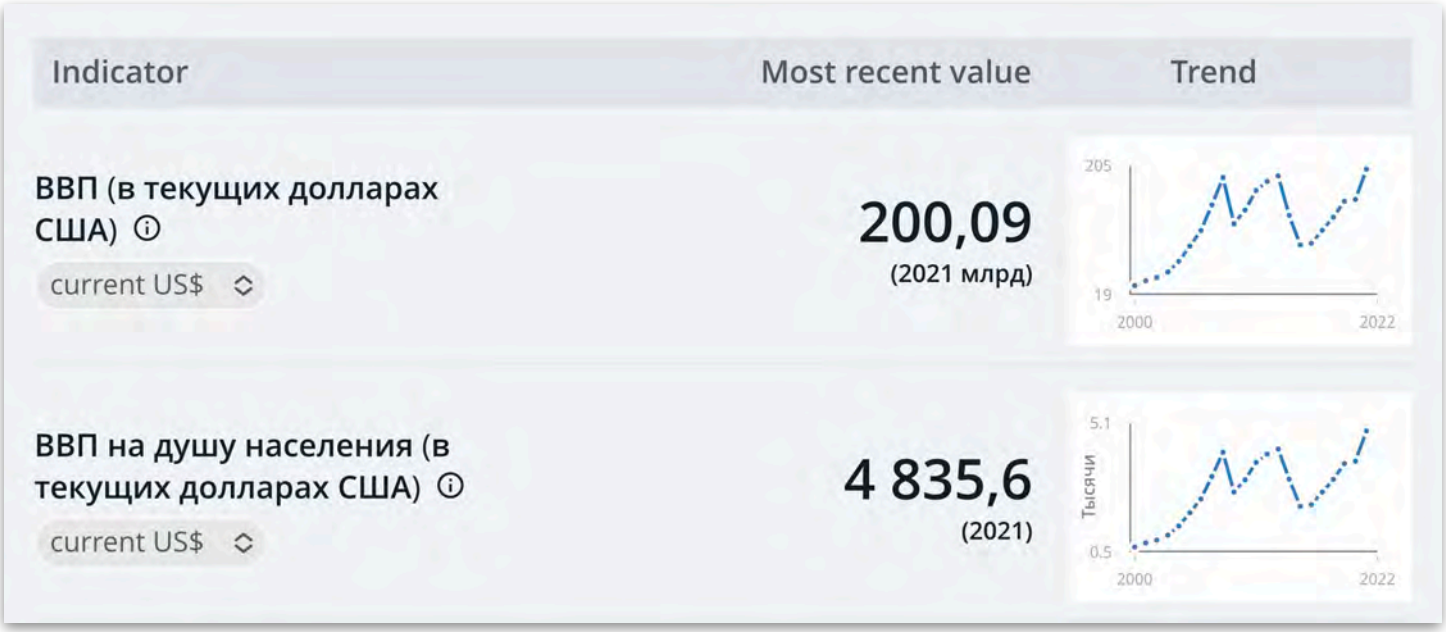

Так,

стрімке зростання світового попиту на продовольство відкриває нові можливості для українського агросектору. За десять років Україна може забезпечувати їжею 600 млн людей.

Посилення ролі гаранта харчової безпеки стане одним із провідних безпекових чинників для самої України. Стримання зазіхань сусіда має також забезпечувати найпотужніша армія в Європі та великий військово-промисловий сектор.

Зелений індустріальний перехід створює можливість для розвитку зеленої металургії, відновлювальної та атомної енергетики. **Україна має потенціал стати енергетичним хабом Європи, водночас витіснивши з цього ринку росію.**

Вочевидь щоб відбудувати все знищене, доведеться **влаштувати цілий «будівельний бум», якого Європа давно не бачила**. На цей тренд грає і перебудова нашої інфраструктури в напрямку ЄС, теж на зелених стандартах, тому нам нарешті треба буде здійснити мрію всіх транспортників і повернути масовану судноплавство на Дніпрі.

Звісно нікуди і без **всесвітньо відомого українського IT сектору**, який окрім самого розвитку бізнесу ще й допоможе Україні закріпитися як найшвидшій цифровій державі регіону.

Для цього всього необхідно буде залучити та навчити сотні тисяч висококваліфікованих кадрів, відповідно суттєво змінити і наш освітній сектор.

Наші багаті природні ресурси дозволять Україні перетворитися на європейський епіцентр видобутку літію, титану та інших копалин, та що важливіше — налагодити виробництво високотехнологічних продуктів одразу всередині країни.

Все це має створити достатньо простору для розквіту малого і середнього підприємництва, щоб кожен, хто хотів працювати, міг знайти собі справу до душі.

Наше завдання — створити умови для розвитку цих індустрій.

Стабільна монетарна політика, гнучкий ринок праці, надійна інфраструктура будуть нашою перевагою.

Щоб кожен інвестор у світі казав, що в Україні зручний бізнес-клімат, незалежні суди, чудові спеціалісти. І коли постане питання, де в Європі побудувати новий завод електрокарів чи розгорнути сонячну електростанцію, відповідь була однозначною: в Україні.

Та за всіма проєктами стоїть головна мета — зробити Україну найкращою країною для наших громадян. Нам потрібно повернути всіх, хто цього хоче. Дати доступ до житла (в тому числі через програми пільгової іпотеки), безпеку через членство в НАТО та стільки роботи та свободи підприємництва, скільки людина готова взяти.

Й коли ми разом через 10 років озирнемося, то зрозуміємо, що нам вдалося побудувати саме таку країну, якою українці хотіли її бачити.

***

№ 1.716

Є простий спосіб перевірки, чи справді Офіс Президента України хоче позбутися корупціонера Віталія Кличка, або перед нами розігрують п'єсу, щоб розкрутити рейтинги вигідного Зеленському опонента, видаючи Кличка за

найстрашнішого ворога Президента

kyiv.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=336329

КИЇВСЬКА МІСЬКА ПРОКУРАТУРА

KYIV CITY PROSECUTOR'S OFFICE

Про прокуратуру | Новини та публікації | Приймальня громадян | Окружні прокуратури

СТАРТОВА СТОРІНКА
ПРО ПРОКУРАТУРУ
НОВИНИ ТА ПУБЛІКАЦІЇ
ФОТОГАЛЕРЕЯ
ПРИЙМАЛЬНЯ ГРОМАДЯН
ОКРУЖНІ ПРОКУРАТУРИ
ТЕЛЕФОНИ "ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ" ТА ЕЛЕКТРОННА ПОШТОВА АДРЕСА ДЛЯ ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН
"ТЕЛЕФОН ДОВІРИ" ДЛЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ФАКТИ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ
ЗАХИСТ ПРАВ В'ЯЗНІВ
ГАРЯЧА ЛІНІЯ ДЛЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТАЄМНА ПЕРЕВІРКА

20.06.2023

Загибель людей через недопуск до укриття – повідомлено про підозру директору Департаменту муніципальної безпеки КМДА

За процесуального керівництва Деснянської окружної прокуратури міста Києва у межах провадження щодо загибелі та травмування людей через недопуск до укриття під час повітряної тривоги повідомлено про підозру директору Департаменту муніципальної безпеки КМДА (ч. 2 ст. 367 КК України).

1 червня 2023 року у Деснянському районі міста Києва від дії вражаючих факторів вибуху ракети загинуло троє людей, у тому числі малолітня дитина, ще семеро громадян отримали травми різного ступеню тяжкості.

Трагедія сталася біля укриття, розташованого в приміщенні комунального медичного закладу, двері якого були зачинені.

У ході слідства встановлено, що вказане укриття є фактично єдиною захисною спорудою цивільного захисту, що знаходиться поруч з будинками, в яких мешкали загиблі та травмовані люди. Решта найпростіших укриттів, нанесених на мапу укриттів міста Києва поруч з будинками загиблих та травмованих, станом на 01.06.2023 були фактично відсутні або зачинені.

За результатами досудового розслідування встановлено, що підозрюваний, перебуваючи з 2018 року на посаді директора Департаменту муніципальної безпеки КМДА, несе персональну відповідальність за організацію та результати роботи даного структурного підрозділу з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту на території міста Києва.

Неналежне виконанням службових обов'язків директором Департаменту та відсутність з його боку контролю за утриманням та станом готовності укриттів призвело до загибелі та травмування людей на порозі зачиненого найпростішого укриття, що є тяжкими наслідками.

Крім того, підозрюваний упродовж часу перебування на вказаній посаді не визначив реальні потреби фонду захисних споруд цивільного захисту у столиці, не надав жодних пропозицій щодо формування бюджету міста з цього питання, не організував роботу щодо створення фонду захисних споруд та не забезпечив дієвий контроль за їх утриманням та станом готовності.

2021-06-21

Могильний

Сьогодні Київська міська прокуратура повідомила про підозру директору Департаменту муніципальної безпеки КМДА. Все правильно і красиво:

"несе персональну відповідальність за організацію та результати роботи", "не визначив реальні потреби фонду захисних споруд цивільного захисту у столиці, не надав жодних пропозицій щодо формування бюджету міста з цього питання, не організував роботу щодо створення фонду захисних споруд та не забезпечив дієвий контроль за їх утриманням та станом готовності" і т.д.

Найкрасивіше:

> — надав вказівку створити фіктивну карту укриттів, щоб приховати їх стан.

А тепер зосередьтесь і спокійно без емоцій подумайте над суттю звинувачень.

Досвідчений чиновник відмовляється від реальної можливості

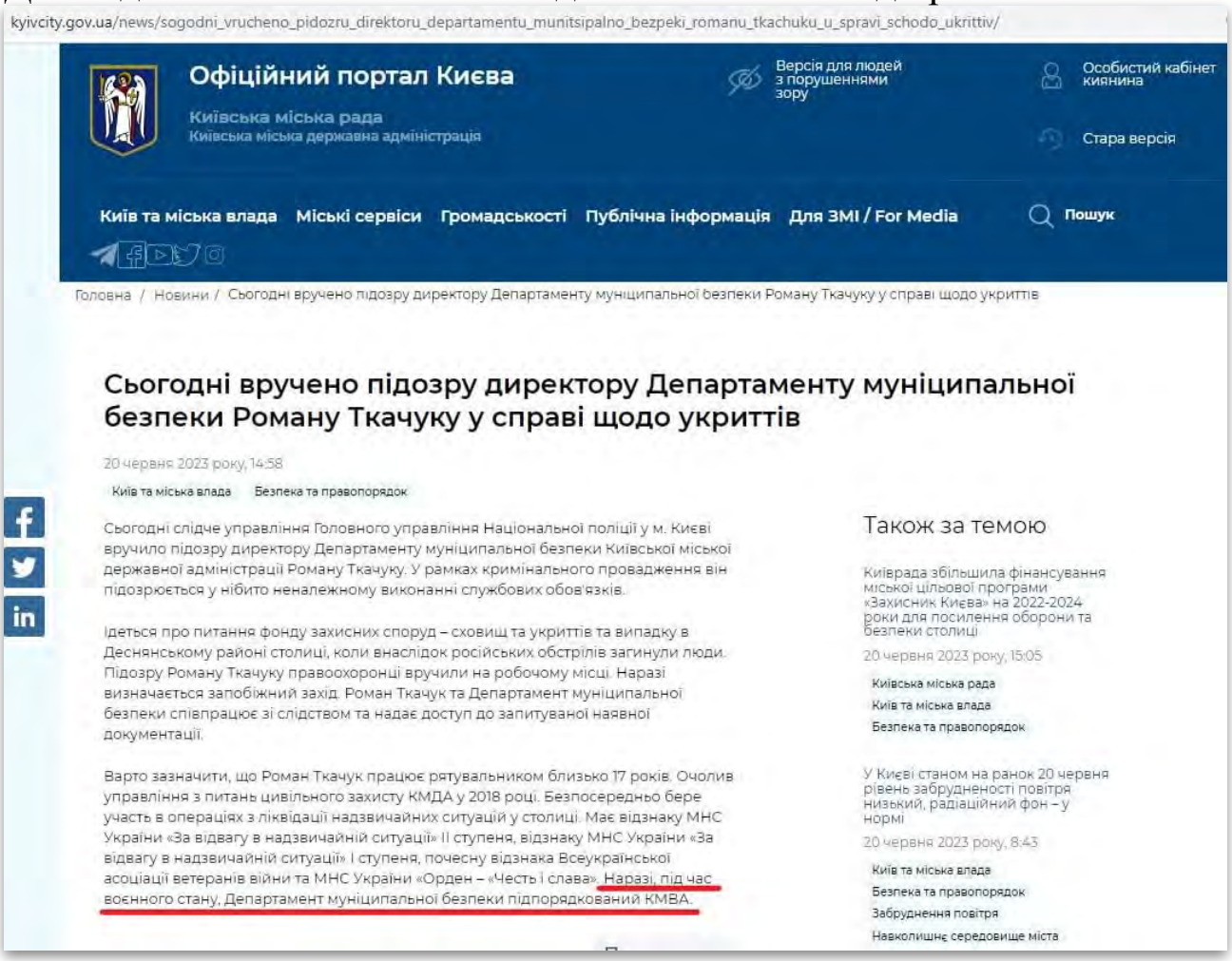

отримати контроль над дерибаном бюджетних мільярдів на капітальні ремонти сховищ, і йде на інший злочин, аби тільки не отримати гроші під контроль. Все це він робить задля того, щоб далі жити на одну зарплату.

Хтось реально вірить в цю дурню?

Але факти є:

> — під керівництвом Ткачука була створена карта із фіктивними укриттями, він надавав звіти про повну готовність майже 5 тисяч різних типів укриттів, та, навіть, проводив за пару місяців до повномасштабного вторгнення прес-тури, щоб переконати ЗМІ у повній готовності до війни.

І цим фактам існує лише одне логічне пояснення:

> — Ткачуку наказали малювати красиву картинку, щоб гроші із міського бюджету направляти не на підготовку укриттів, а щось інше.

І ось тут ми, нарешті, і можемо перейти до Кличка.

У Кличка на підозру Ткачуку зреагували миттєво, заявивши наступне:

> — "Наразі, під час воєнного стану, Департамент муніципальної безпеки підпорядкований КМВА".

kmr.ligazakon.net/document/mr230101$2023_03_02

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Київської міської ради
02 березня 2023 року N 6007/6048

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДЕПАРТАМЕНТ МУНІЦИПАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

(ідентифікаційний код 42698051)

(нова редакція)

1. Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - Департамент) є структурним підрозділом виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), утворений відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", рішенням Київської міської ради від 22 березня 2018 року N 374/4438 "Про деякі питання діяльності виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)" шляхом виділу управління з питань надзвичайних ситуацій з Департаменту міського благоустрою виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Департамент перейменовано з Управління з питань цивільного захисту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до рішення Київської міської ради від 30 липня 2020 року N 256/9335 "Про зміну найменування Управління з питань цивільного захисту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та деяких інших питань".

Департамент є правонаступником у частині відповідного майна, прав та обов'язків Департаменту міського благоустрою виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2. Департамент підзвітний та підконтрольний Київській міській раді, підпорядковується Київському міському голові, входить до структури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), виконує функції органу місцевого самоврядування та, у визначених законодавством України випадках, виконує функції державної виконавчої влади.

Під час виконання функцій державної виконавчої влади Департамент взаємодіє з Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством оборони України, Міністерством юстиції України та Державною службою України з надзвичайних ситуацій.

3. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями Київської міської ради, розпорядженнями Київського міського голови і розпорядженнями виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), іншими нормативно-правовими актами, а також цим Положенням.

https://kyivcity.gov.ua/news/sogodni_vrucheno_pidozru_direktoru_departamentu_munitsipalno_bezpeki_roman_u_tkachuku_u_spravi_schodo_ukrittiv/

1) — По-перше, фальшування інформації про стан укриттів відбувалось ДО створення КМВА.

2) — По-друге, чи дійсно під час воєнного стану Департамент підпорядковується КМВА?

Давайте пробіжимося по документах.

1) Рішення Київради від 02.03.2023 № 6007/6048

"Департамент підзвітний та підконтрольний Київській міській раді, ПІДПОРЯДКОВУЄТЬСЯ Київському міському голові, входить до структури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), виконує функції органу місцевого самоврядування та, у визначених законодавством України випадках, виконує функції державної виконавчої влади".

https://kmr.ligazakon.net/document/mr230101$2023_03_02

Як бачите, свіженьке рішення - Департамент підпорядковується не голові КМДА, а Київському міському голові. Тому під час воєнного стану нічого не змінюється - начальник КМВА виконує повноваження голови КМДА, але жодним чином не отримує повноваження Київського міського голови.

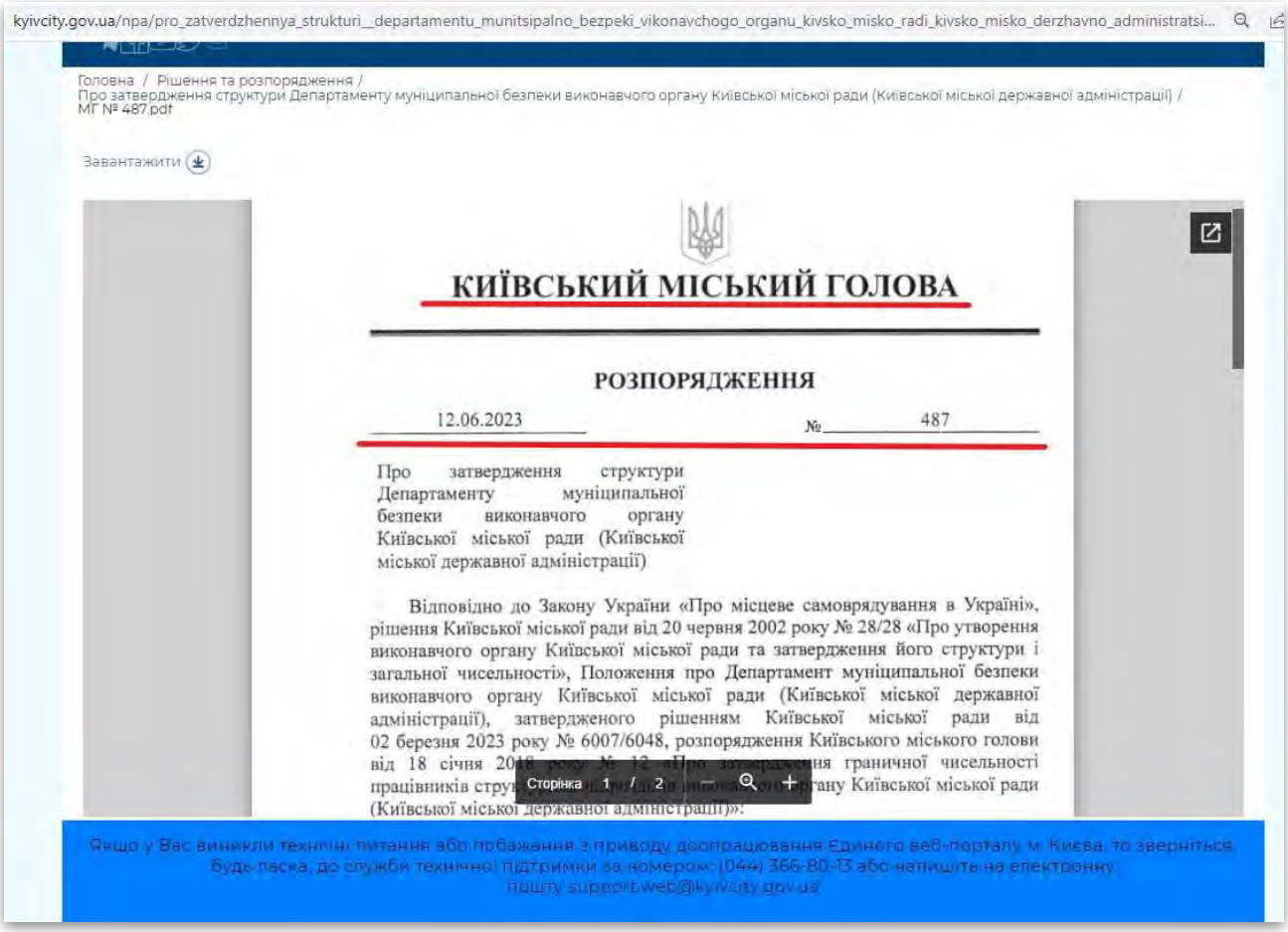

І попереднє Положення про Департамент було аналогічним - Кличко все прописував для збереження контролю в підпорядкування Київському міському голові.

Певний вплив на Департамент, як структурний підрозділ КМВА(КМДА), має Попко, але виключно в частині питань.

2) Трохи доказів, що саме Кличко, як Київський міський голова, вирішував питання роботи Департамету.

12.06.2023 розпорядження Київського міського голови Кличка № 487 про затвердження структури Департаменту муніципальної безпеки. Додаток із структурою Кличку на затвердження подавав Ткачук.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_zatverdzhennya_strukturi__departamentu_munitsipalno_bezpeki_vikonavchogo_organu_kivsko_misko_radi_kivsko_misko_derzhavno_administratsi/mg__487_985018/

05.05.2023 розпорядження Київського міського голови Кличка № 356. Кличко наказує Департаменту підготувати проект ТОЇ САМОЇ **Міської цільової програми, що має забезпечувати підготовку та утримання укриттів в Києві**

https://kyivcity.gov.ua/npa/

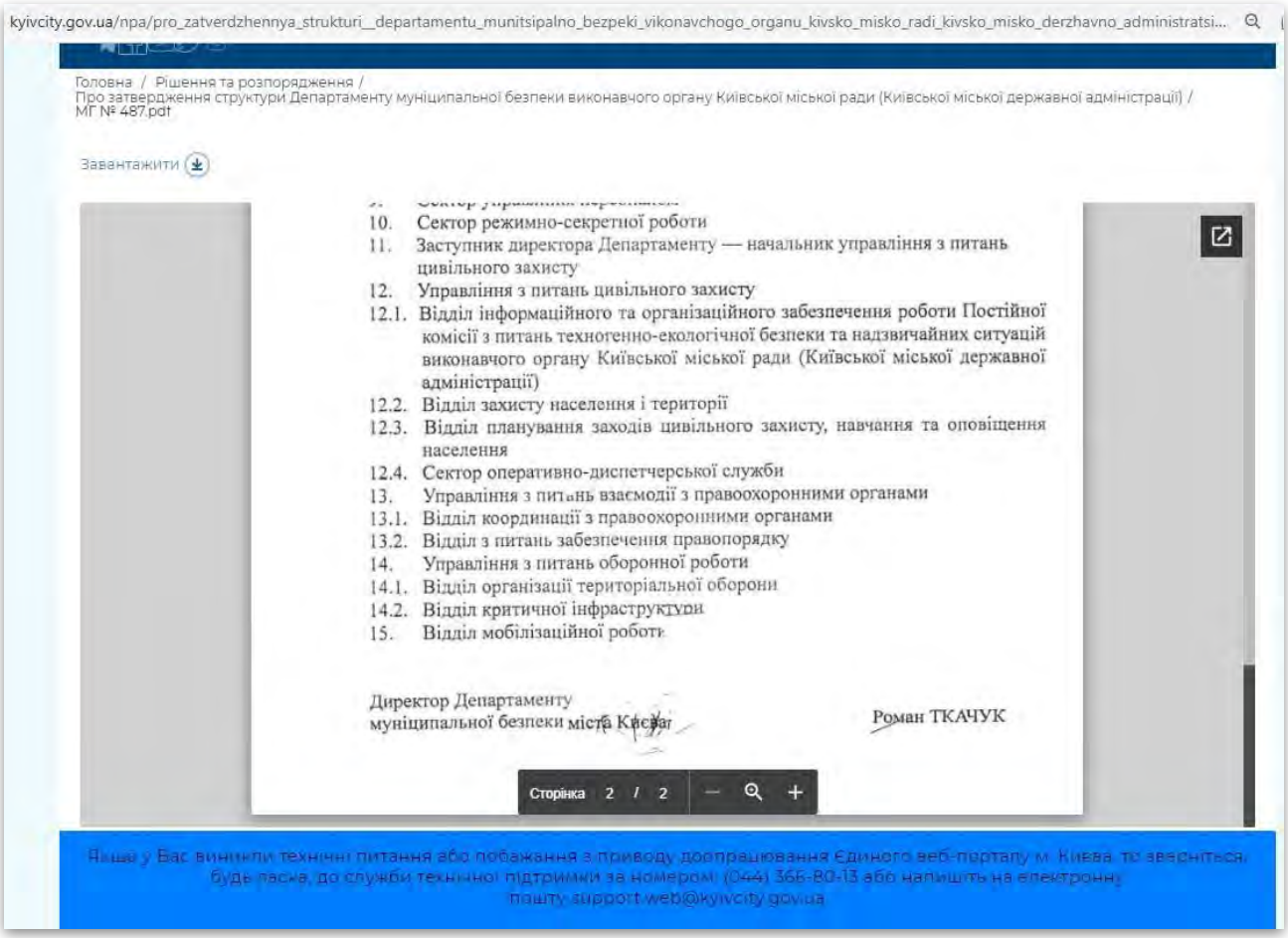

pro_pidgotovku_proyektu_misko_tsilovo_programi_zabezpechennya_gotovnosti_do_diy_za_priznachennyam_teritorialno_pidsistemi_mista_kiyeva_yedino_derzhavno_sistemi_tsivilnogo_zakhistu_na_2024-2025_roki/mg__356_982538/

24.01.2023 розпорядження Київського міського голови Кличка № 39. Кличко встановлює граничну чисельність працівників Департаменту.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_vnesennya_zmin_do_granichno_chiselnosti_pratsivnikiv_strukturnikh_pidrozdiliv_vikonavchogo_organu_kivsko_misko_radi_kivsko_misko_derzhavno_admiinstratsi/mg__39/

Подібних доказів, що саме Кличко, як Київський міський голова, управляє роботою Департаменту, більш ніж достатньо.

І ГОЛОВНЕ в даному аспекті:

— гроші на роботу Департаменту виділяє (або економить для інших потреб, НЕ виділяючи Департаменту) саме Київрада, а начальник КМВА не має повноважень впливати на місцевий бюджет Києва, бо йому ніхто не надавав повноважень органу місцевого самоврядування.

А тепер саме головне.

Ви ж розумієте, що підготовка різноманітних укриттів - це за

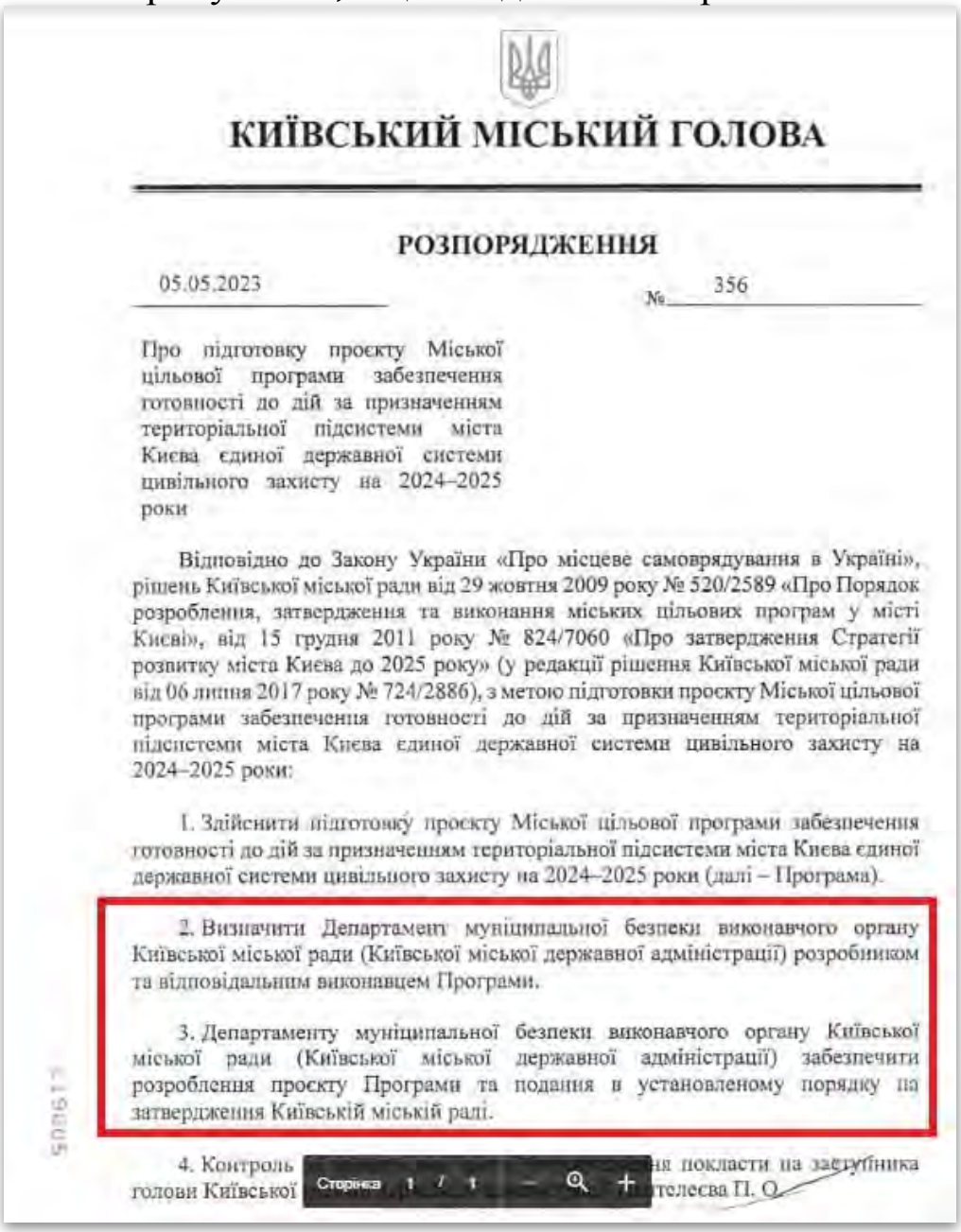

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

05.05.2023 № 356

Про підготовку проєкту Міської цільової програми забезпечення готовності до дій за призначенням територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту на 2024–2025 роки

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», рішень Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», від 15 грудня 2011 року № 824/7060 «Про затвердження Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886), з метою підготовки проєкту Міської цільової програми забезпечення готовності до дій за призначенням територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту на 2024–2025 роки:

1. Здійснити підготовку проєкту Міської цільової програми забезпечення готовності до дій за призначенням територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту на 2024–2025 роки (далі – Програма).

2. Визначити Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розробником та відповідальним виконавцем Програми.

3. Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити розроблення проєкту Програми та подання в установленому порядку на затвердження Київській міській раді.

4. Контроль ня покласти на заступника голови Київської телєєва П. О.

Сторінка 1 / 1

законодавством не "броунівський рух" чиновників, а певна впорядкована і врегульована діяльність. За Кодексом цивільного захисту, діяльність ця організована в рамках Єдиної державної системи цивільного захисту, а на території Києва розгорнута територіальна підсистема міста Києва Єдиної державної системи цивільного захисту.

Положення про цю підсистему затверджено розпорядженням Кличка від 01.10.2015 № 988 за погодженням із головою ДСНС.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_teritorialnu_pidsistemu_mista_kiyeva_yedino_derzhavno_sistemi_tsivilnogo_zakhistu_328106/

В Положення прямо зазначено, що одним із завдань територіальної підсистеми Києва є здійснення заходів щодо створення та

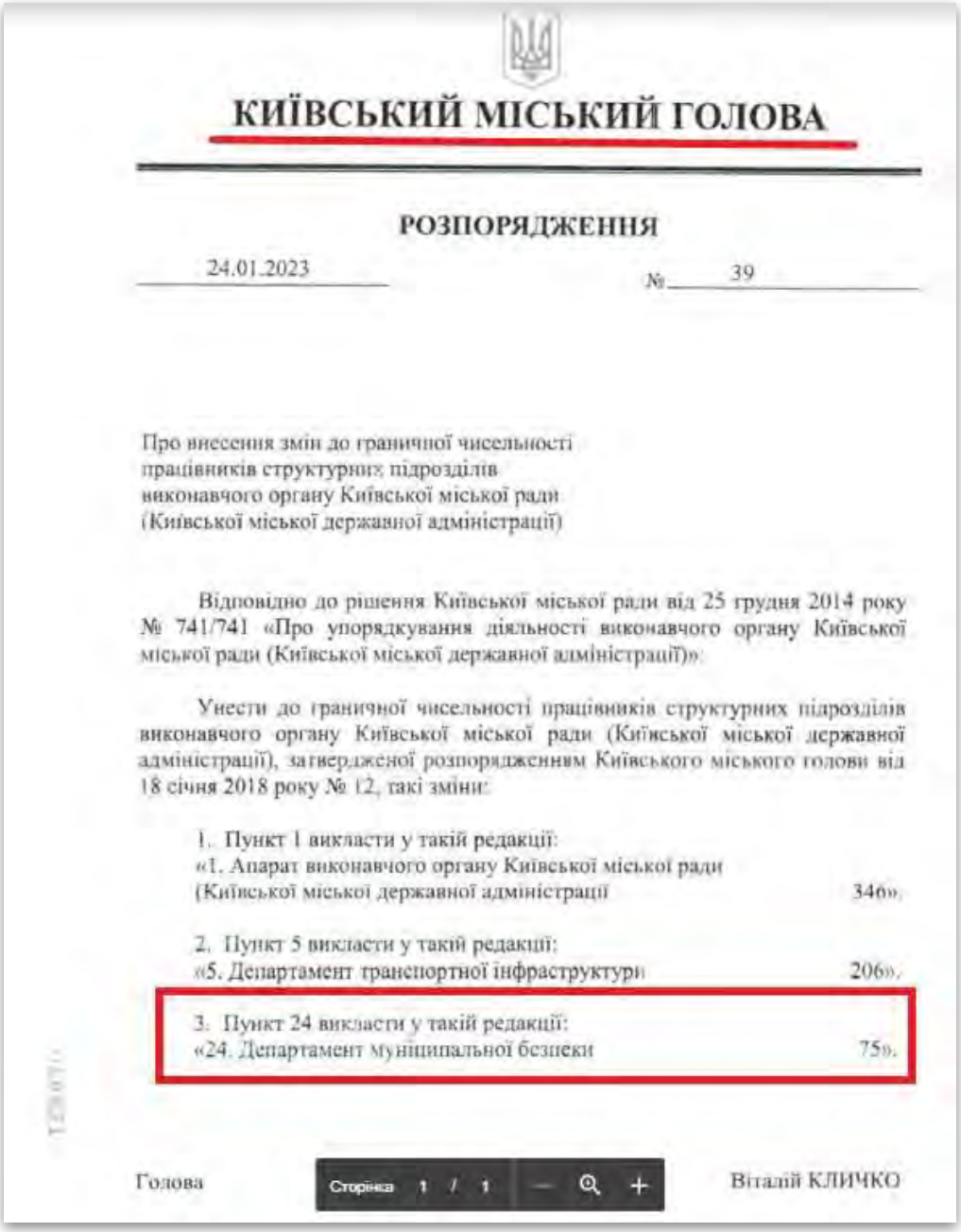

КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ГОЛОВА

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

24.01.2023 № 39

Про внесення змін до граничної чисельності працівників структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Відповідно до рішення Київської міської ради від 25 грудня 2014 року № 741/741 «Про упорядкування діяльності виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)»:

Унести до граничної чисельності працівників структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), затвердженої розпорядженням Київського міського голови від 18 січня 2018 року № 12, такі зміни:

1. Пункт 1 викласти у такій редакції:
«1. Апарат виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації 346».

2. Пункт 5 викласти у такій редакції:
«5. Департамент транспортної інфраструктури 206».

3. Пункт 24 викласти у такій редакції:
«24. Департамент муніципальної безпеки 75».

Голова Віталій КЛИЧКО

Сторінка 1 / 1

використання наявного фонду захисних споруд цивільного захисту для укриття населення.

А ще там прямо зазначено (УВАГА!), що

> 1) — БЕЗПОСЕРЕДНЄ КЕРІВНИЦТВО територіальною підсистемою Києва здійснює Київський міський голова.

Ще раз:

> 2) — не голова КМДА, якого на час воєнного стану замінили на начальника КМВА, а саме Київський міський голова.

Тому як до оголошення воєнного стану, так і під час воєнного стану, БЕЗПОСЕРЕДНЄ КЕРІВНИЦТВО територіальною підсистемою Києва Єдиної державної системи цивільного захисту, яка має забезпечити готовність укриттів в Києві, здійснює Київський міський голова Віталій Кличко.

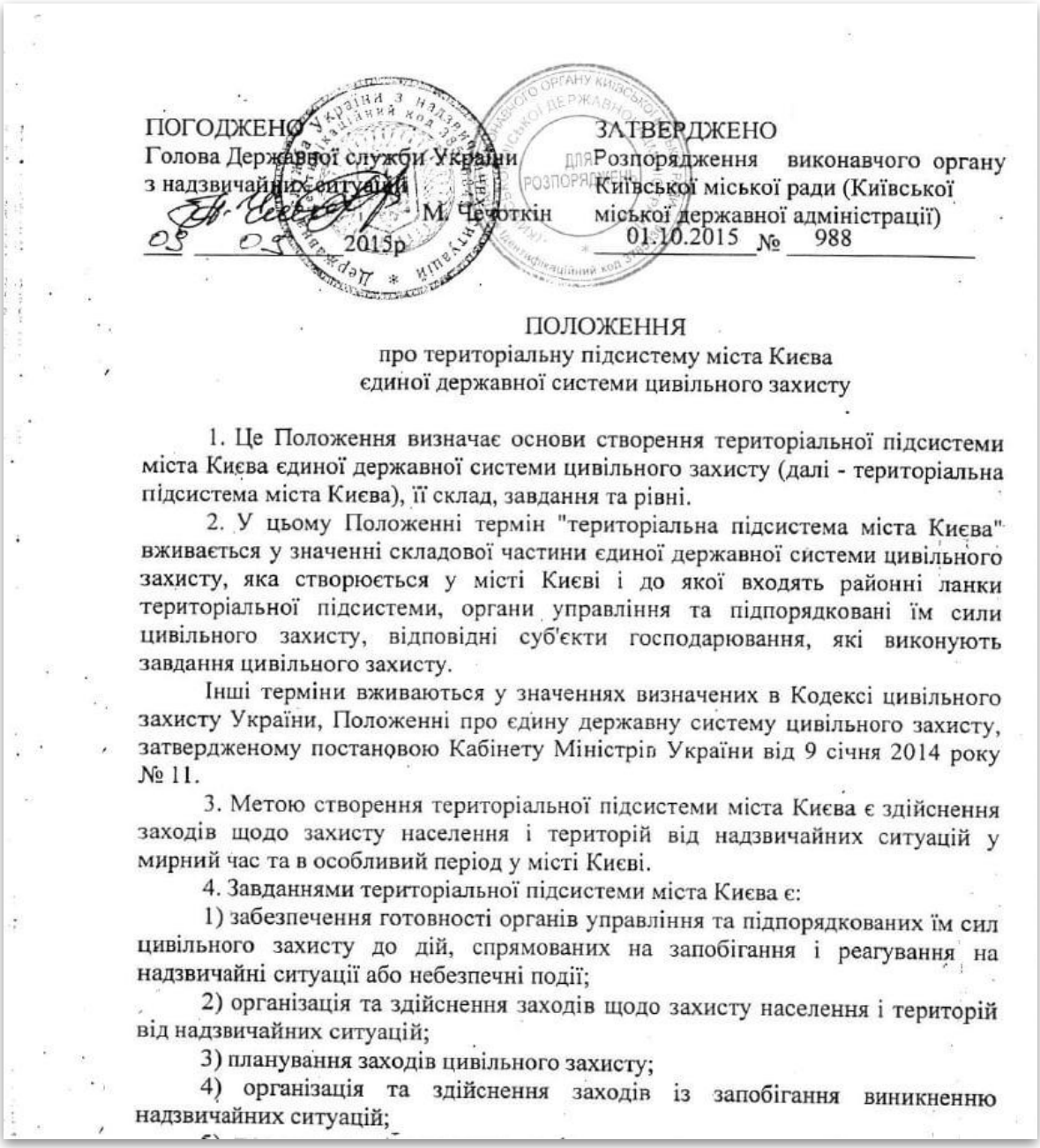

ПОГОДЖЕНО
Голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій
М. Чечоткін
05 05 2015р

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)
01.10.2015 № 988

ПОЛОЖЕННЯ
про територіальну підсистему міста Києва
єдиної державної системи цивільного захисту

1. Це Положення визначає основи створення територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту (далі - територіальна підсистема міста Києва), її склад, завдання та рівні.

2. У цьому Положенні термін "територіальна підсистема міста Києва" вживається у значенні складової частини єдиної державної системи цивільного захисту, яка створюється у місті Києві і до якої входять районні ланки територіальної підсистеми, органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, відповідні суб'єкти господарювання, які виконують завдання цивільного захисту.

Інші терміни вживаються у значеннях визначених в Кодексі цивільного захисту України, Положенні про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року № 11.

3. Метою створення територіальної підсистеми міста Києва є здійснення заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період у місті Києві.

4. Завданнями територіальної підсистеми міста Києва є:

1) забезпечення готовності органів управління та підпорядкованих їм сил цивільного захисту до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації або небезпечні події;

2) організація та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

3) планування заходів цивільного захисту;

4) організація та здійснення заходів із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;

Тому,

1) — якщо прокуратура публічно заявляє про такі підозри директору Департаменту муніципальної безпеки Ткачуку,

то,

2) — Офіс Генерального прокурора просто зобов'язаний пред'явити підозру Віталію Кличку,

бо

3) — саме він здійснює безпосереднє керівництво територіальною підсистемою, і без злочинної недбалості Кличка (хоча тут, скоріше, більше підстав казати про прямі вказівки Кличка) Ткачук теоретично не міг накоїти всього того, в чому його звинувачують.

І,

1) — якщо підозра Кличку, як керівнику територіальної підсистеми буде, то тоді можна казати про реальну війну ОП з Кличком.

А,

2) — **якщо підозри Кличку за цей злочин із загиблими не буде, то ОП просто тримає українців за дурнів і розігрує виставу для підняття рейтингів Кличку, щоб вивести дуже зручного для Зеленського корупціонера** на

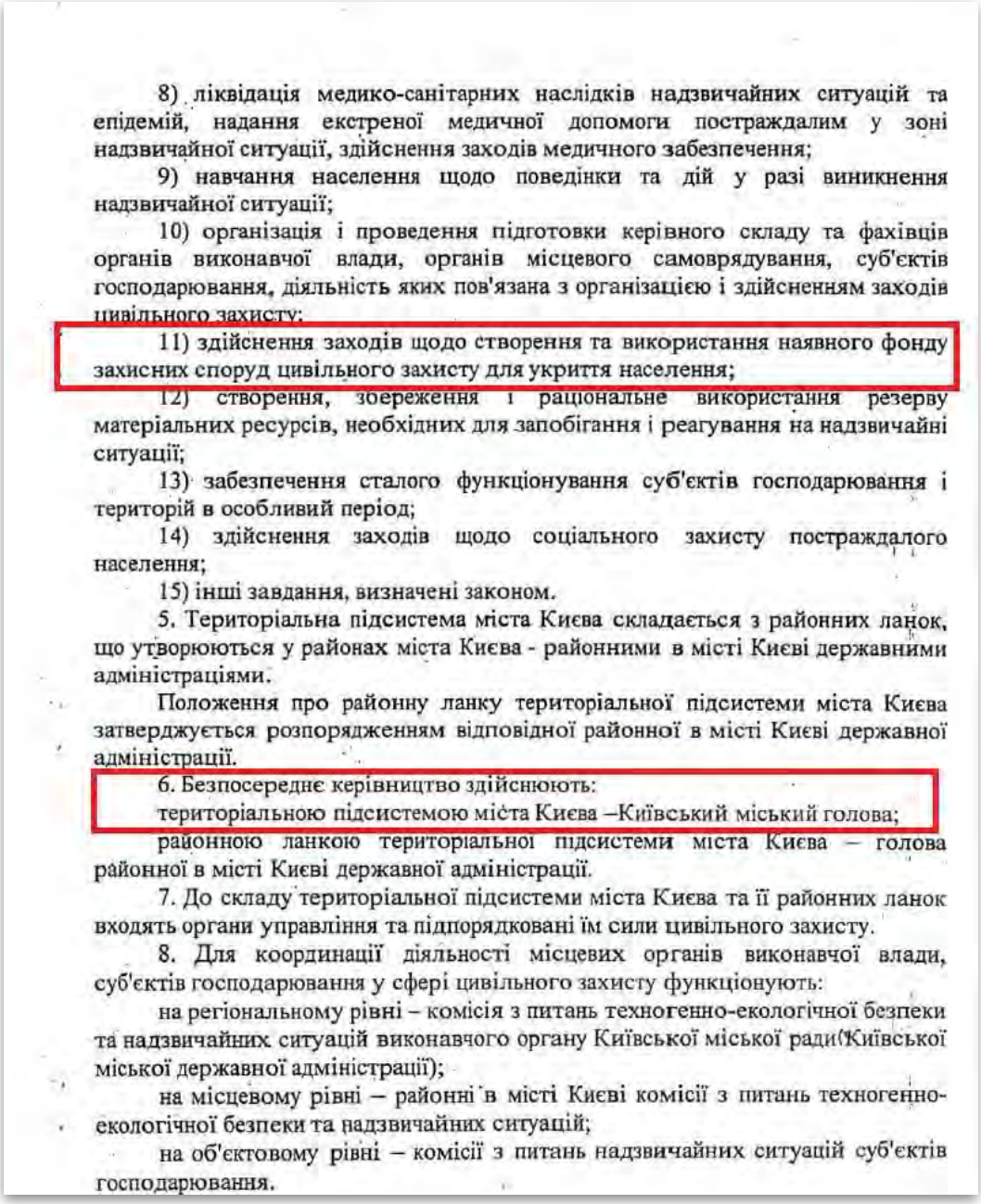

8) ліквідація медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій та епідемій, надання екстреної медичної допомоги постраждалим у зоні надзвичайної ситуації, здійснення заходів медичного забезпечення;

9) навчання населення щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації;

10) організація і проведення підготовки керівного складу та фахівців органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту;

11) здійснення заходів щодо створення та використання наявного фонду захисних споруд цивільного захисту для укриття населення;

12) створення, зберігання і раціональне використання резерву матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

13) забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період;

14) здійснення заходів щодо соціального захисту постраждалого населення;

15) інші завдання, визначені законом.

5. Територіальна підсистема міста Києва складається з районних ланок, що утворюються у районах міста Києва - районними в місті Києві державними адміністраціями.

Положення про районну ланку територіальної підсистеми міста Києва затверджується розпорядженням відповідної районної в місті Києві державної адміністрації.

6. Безпосереднє керівництво здійснюють:

територіальною підсистемою міста Києва –Київський міський голова;

районною ланкою територіальної підсистеми міста Києва – голова районної в місті Києві державної адміністрації.

7. До складу територіальної підсистеми міста Києва та її районних ланок входять органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту.

8. Для координації діяльності місцевих органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту функціонують:

на регіональному рівні – комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);

на місцевому рівні – районні в місті Києві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;

на об'єктовому рівні – комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання.

гачку в лідери опозиції.

***

№ 1.717

У цьому звіті багато добрих новин, хоча, звісно, хотілося б ще більше. Що викликає особливу повагу Купера – це зміна тактики наступу ЗСУ, який доволі повільний, проте це зумовлено турботою про життя солдатів. Купер вживає

слово «методичний» – нехай би отак «методично», вибиваючи ворогів, українські сили дійшли на півдні до узбережжя й ще далі.

Оригінал тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-21-june-2023

Переклад: Дарина Постернак, Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ 21 ЧЕРВНЯ 2023

Доброго ранку всім! [Матеріал опубліковано 21.06 о 7.00 ранку за Києвом]

…я й далі під враженням від того, що кілька ідіотів з Угорщини додумалися витягнути 11 військовополонених українців з росії прямо до Будапешта [тепер Угорщина, всупереч міжнародному праву, утримує цих українців під арештом – перекл.]. Тобто, не секрет, що **я за визначенням вважаю всіх політиків корумпованими й некомпетентними** («доки не доведено протилежне»), але такий рівень огидного політичного ідіотизму притаманний хіба пудінґу, дампу [так Купер називає путіна і трампа – перекл.] та їм подібним, а Угорщина ж із таким «керівництвом» входить до ЄС і НАТО…

Єдине, що «добре» з усієї цієї пригоди із затриманням українців – те, що троє полонених все ж були передані українському посольству.

Але давайте поговоримо про події на фронті.

ПОВІТРЯНА / РАКЕТНА ВІЙНА

18 червня великий склад озброєнь ВСрф у ***Риковому***, що на південь від Херсону, самоліквідувався внаслідок спонтанної детонації. Можливо, просто побачив ракету Storm Shadow.

Вибух був настільки потужним

[https://twitter.com/Tendar/status/1670891658332844033?utm_source=substack&utm_medium=email],

що знищив не лише складські приміщення та пошкодив залізницю поблизу, але й повністю розніс шмат Рикового. «Вторинні вибухи» (спровоковані первинною детонацією) чули ще шість годин поспіль. Агентурна розвідка повідомляє, що навіть сьогодні вранці росіяни продовжували збирати шматки своїх 52 убитих та десь такої ж кількості поранених (дивно, що російські пабліки не плачуться про вбитих цивільних, хоча, на мою думку, там могли бути жертви). А ще, яка ж сумна новина, що серед охоронців складу були кадировці…

Трохи раніше українці знищили дві рейкові бригади на перегонах залізниці від Криму до Рикового й Мелітополя (тобто ті потяги, що «живили» названий та інші склади амуніції).

Та насправді, цей удар був лише прикінцевим із цілої серії: доти українці розгромили склади в Ажурному, Скадовську, Геніченську та кількох інших місцях (ось маленька гарненька карта цих атак) [https://t.me/BerezaJuice/33318?utm_source=substack&utm_medium=email]. А ще 20 червня щось гучно вибухнуло

[https://twitter.com/NOELreports/status/1671135806474399744?utm_source=substack&utm_medium=email]

в Корсунці недалеко Каховки.

Все це значить, що ПС ЗСУ змінили тактику:

1) — вони вже перестали бити по російських штабах (бо випалили всі упродовж останніх двох тижнів) і

2) — знову перейшли до знищення складів.

Ці удари позбавили ВСрф тижневого запасу артилерійських снарядів – а якщо врахувати ще обстріли залізниці, то, може, й більшої кількості – тепер росіянам треба знову накопичувати боєзапас і влаштовувати нові склади і то тепер ще далі від лінії фронту…

Тепер з російського боку…

…за виключенням щоденних артилерійських та ракетних обстрілів Сумської області, району Нікополя та Херсона, де загинули численні цивільні, залучені до евакуаційних та рятувальних робіт…

російські сили, здається, **вичерпали всі свої запаси балістичних та крилатих ракет, упродовж свого «бліцкрігу» проти Києва в травні**. За останні два тижні відбувалися хіба спорадичні удари малою кількістю крилатих ракет. Трохи частіше били «шахедами». Балістичні ракети вони тепер можуть запускати значно рідше – десь «раз на тиждень».

Хоча 17-18 червня українська сторона повідомила «лише» про збиття чотирьох «шахедів» (і одного «ланцета»).

19 червня, близько 2.39 ВКС у балістичному режимі вдарили кількома ракетами С-300 по Запорізькій області, а потім запустили слідом 4 «калібри» та 4 «шахеди». Українці заявили, що ці останні 8 боєзарядів було збито.

У ніч з 19 на 20 червня збили ще 32 із 35 запущених «шахедів». Більшість із них (близько 20) – у Київській області. Три прорвалися на захід і вразили «об'єкт критичної інфраструктури» у Львові. Водночас, «широкомасштабний авіаудар» зафіксували в Запоріжжі, проте деталей не повідомляли, окрім, що «пошкоджено промислові об'єкти та приватні будинки». Видається, що людських жертв не було.

До речі, якщо вірити ***US Defense News***,

> — більшість «шахедів», знищених від вересня 2022 й до січня 2023 р. – а це не менш як 540 одиниць – були збиті з німецьких самохідних зенітних установок «Гепард» [https://www.youtube.com/watch?v=MFW02xZVoWQ].

Як я вже згадував у своїх попередніх звітах,

> — протягом останніх двох тижнів росіяни регулярно реагували на українські атаки ударними ґвинтокрилами Ка-52 (і рідше - Мі-28).

1) — На початках вони переважно застосовували ракети ЛМУР [льогкая мнгоцелєвая управляємая ракєта, або «издєліє 305» – ред.]. Максимальний радіус ураження ЛМУРів становить близько 14 000 м, удар добрячий, і, схоже, за перші два тижні цього місяця вони встигли завдати кілька таких ударів по українських транспортних засобах.

2) — Між тим, схоже, що росіяни вже вичерпали запаси цієї зброї (й саме тому кількість відповідних відео у Telegram різко пішла на спад), і повернулися до використання менш далекобійних (10 000 м) «віхрєй». Й відтак гелікоптери [з яких запускають ці ракети – ред.] опинилися в зоні

досяжності української протиповітряної оборони, а тому було цікаво спостерігати за відповідними повідомленнями ЗСУ:

- 14 червня: 1 гвинтокрил Ка-52 оголошено збитим над південним Запоріжжям (інших подробиць немає);

- 17 червня: 2 Ка-52 нібито збиті між 22.00 і 23.00 годинами;

- 18 червня: 1 Ка-52 збито (час і місце не вказані) рано вранці, іще 1 - у другій половині дня.

- 19 червня: 1 Ка-52 збитий «увечері, близько 23.00».

Наскільки мені відомо, нічого з цього поки що не підтверджено:

щонайбільше, росіяни оприлюднили відео, на якому видно, як один з Ка-52 скидає паливні баки і втрачає більшу частину свого хвоста... Тим не менше, можливо, що частина українських заяв пов'язана з розгортанням зенітної системи ППО SAMP-T (спільно розробленої Францією та Італією), яку офіційний Париж підтвердив як «вже в Україні». Перший батальйон цих установок прибув разом з 700 ракетами «Астра-30».

[Зображення]

До речі,

1) — якщо порахувати, що ВКС рф отримали близько 150 Ка-52, а потім відняти кількість візуально підтверджених як збиті (близько 47), плюс кількість неробочих зразків, які видно зліва на цьому фото

[https://twitter.com/secretsqrl123/status/1670932190899601409?utm_source=substack&utm_medium=email]

то

2) — виходить, що загальний російський арсенал тепер скоротився приблизно до 40-50 бортів.

Крім того, 20 червня росіяни заявили, що Мі-24 ПС ЗСУ був збитий їхніми перехоплювачами в районі Краматорська, а Мі-8 – наземними засобами протиповітряної оборони в районі Оріхова.

Жодних доказів цього надано не було,

однак,

— згідно із повідомленнями Генштабу, кількість бойових вильотів ПС ЗСУ скоротилася до 15-20 на день. Це менше, ніж «понад 20 на

день» на початку цього місяця, що, ймовірно, свідчить про певне виснаження особового складу.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове-Кремінна... 19 червня офіційний Київ повідомив, що ВСрф розпочали наступ на північний захід від Луганська:

- перший напрямок з району Покровського в напрямку Куп'янська та

- інший – з Кремінної в напрямку Торського та Лиману.

Українці (переважно) доповідали про «сильні обстріли», «гарячі бої» та «складну ситуацію». Найсильніші атаки, схоже, здійснює 76-та дивізія ВДВ на півдні, в напрямку Ямполівки і Зарічного. ЗСУ обороняються там силами 23-гої стрілецької, 111-тої і 126-тої танкових бригад, ймовірно, за певної підтримки 95-тої штурмової бригади. Далі на південь російські БАРС-12, -16 і -20 наступають через ліс вздовж Сіверського Дінця. У складі ЗСУ там діють 63-тя й 67-ма механізовані бригади.

По суті, це цікава спроба змусити українську сторону зменшити тиск на півдні Запорізької області та південний-захід Донецької й передислокувати частину своїх резервів на північ. Сверблячка інтуїції у моєму лівому мізинці говорить: це добрий знак.

Росіяни зосередили значні сили в тилу на ділянці Сватове - Кремінна - Рубіжне - Лисичанськ. У них була можливість передислокувати їх на південь України або «щось зробити» з ними там, де вони знаходяться. Обрали друге... Наскільки добре це спрацює – не знаю. Можна лише сказати, що навіть операції підрозділів ВДВ обмежені світловою добою, їм не вистачає зв'язку, підготовки та обладнання, щоб перевершити ЗСУ в бою 1 на 1. До прикладу: останнім часом українці спостерігають зростання кількості російської бронетехніки, покинутої через надто поганий технічний стан: її витягли з нафталіну і відправили на фронт без необхідного капітального ремонту (в принципі, те саме можна сказати і про третину того, що НАТО надсилає в Україну..., однак українці не використовують зламану західну техніку в бою без необхідних перевірок і технічного обслуговування).

Бахмут… 17-18 червня 57-та моторизована, здається, була у Берхівці, але потім її було контратаковано росіянами з трьох боків. Це змусило її повернутися на південно-західну околицю. На південь від Бахмута 3-тя штурмова ще продирається в напрямку Кліщіївки…

Авдіївка… ще з 18 червня ЗСУ наступають на північ від міста, близько двох кілометрів на північний схід від Бревно і на південь від Красногорівки, і, здається, трохи просунулися в напрямку Новоселівки.

Мар’їнка… росіяни завдають локальних ударів по Красногорівці (на північ від Мар’їнки), по Мар’їнці та на південь від неї, але все це «ні до чого не веде»…

3. ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ (ТА ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ДОНЕЧЧИНА)

Василівка («пояснення»: це східна сторона того, що колись було «Каховським морем», поки російська нечисть не підірвала Каховську дамбу, факт чого половина «Заходу» й досі «не може офіційно підтвердити»….як правило тому, що «це все не так однозначно»)...

16 червня ЗСУ закріпились у руїнах села Лобкове. 17 червня атакували П’ятихатки з двох боків, спричинивши паніку серед росіян: вони стверджували, що «українці в уніформі ВСрф» проникли на «4-ту військову базу» (підрозділ ВСрф, що зазвичай дислокується в Південній Осетії), розташовану на захід від Лугового (це десь 10 км на південь від Кам'янського і 10 км на південний захід від Лобкового), і що цих «бойовиків» було спалено – поки не виявилося, що росіяни знищили своїх же солдатів

[https://twitter.com/markito0171/status/1670464412430245888?utm_source=substack&utm_medium=email]

Після цього їм довелося замовкнути.

Протягом 18 червня росіяни контратакували, заявляючи про величезні втрати українських сил. Думаю, вони й справді наробили неприємностей і знищили близько 7-8 одиниць бронетехніки. Проте українці підтягнули підкріплення та знову атакували, знищивши батальйон із 300 осіб або 4-тої військової бази, або батальйону «Шторм Осетії», включаючи його командира (вціліло менше 20 росіян)

[https://twitter.com/DefMon3/status/1670857738467803139?utm_source=substack&utm_medium=email].

Дехто стверджує, що фактичне ім’я частини було «80-та бригада», але я в цьому не впевнений.

19 червня 128-ма гірсько-штурмова бригада атакувала Жереб'янки з двох боків (там засів БАРС-32). Трохи пізніше ВСрф почали контратаку на П'ятихатки (або кинули туди «підкріплення», бо не знали, що населений пункт вже було втрачено): українці відступили на вихідні позиції, а потім відкинули росіян, завдавши їм втрат у бронетехніці

[https://twitter.com/anno1540/status/1671139749988384768?utm_source=substack&utm_medium=email],

розпочавши ще одну атаку з П’ятихаток у бік невеликого ліска на невисокому пагорбі на південний схід. Іронічно, проте російські інформатори підтвердили

цю атаку та присутність 128-тої гірсько-штурмової, і ще… вони більше не жартують про цей підрозділ ЗСУ (128-ма базується в Мелітополі, а на початку війни брала участь у приголомшливому, але й сумному, прориві з міста через Токмак і Пологи до Гуляйполя (через це росіяни регулярно кепкували про цю бригаду, публікуючи фантастичні заяви про її втрати).

Станом на 20 червня 128-ма повернулася до наступу на Жереб'янки… і мені цікаво: чи спровокує це 49-ту чи 58-му армію (не знаю, яка з них відповідає за даний район) до ще однієї контратаки «оперативного рівня», чи ні? Чи, як дехто стверджує, її насправді вже було розбито артилерією ЗСУ ще за 10 км на південь від лінії фронту?

Новоданилівка... З 16 червня ЗСУ повільно, але впевнено просувалися в південному напрямку. Спочатку вони завезли «щось», що почало придушувати засоби російської радіоелектронної боротьби. Судячи з усього, це вплинуло і на «ланцети», а то й на Ка-52 та російські ПТРК (вони ще два дні тому регулярно «вбивали»). Потім ЗСУ закінчили розмінування додаткових проходів через мінні поля, а ще – територій навколо власних позицій. За активної артилерійської підтримки було вибито все, чим росіяни намагалися завадити цій діяльності. Завдяки артилерії значно покращилася маневреність військ ЗСУ, було налагоджено безперебійне постачання БК (такого ефекту не вдалося б досягти, якби сюди просто надсилали підкріплення, та й перекидати надто багато солдатів у надто вузьку зону було б небезпечно).

17 червня ЗСУ дійшли до північної околиці Роботиного й почали систематично (хоча й повільно) нищити тамтешній російський гарнізон. 18 або 19 червня ВСрф здійснили велику контратаку й тепер стверджують, що відтіснили українців приблизно на два кілометри назад. Відтоді там «тихо». Східніше українці далі вгризаються в російські мінні поля, розміновують додаткові лінії приблизно за 5-6 кілометрів на південь від Малої Токмачки.

Гуляйполе... точно не знаю, що відбувається між Марфополем і Приютним: обидві сторони майже нічого не розповідають, хіба тільки спростовують заяви супротивника, відповідно 0+0=0... Судячи з повідомлень про захоплених солдатів і БМП ЗСУ на південних околицях цього району, можна припустити, що українці проводять рейд біля Пречистівки, хоча...

Старомайорське... (раніше «район Великої Новосілки» або «Времівський виступ», але, думаю, більше немає сенсу називати район за назвою місцем, яке тепер далеко за лінією фронту)...

15 червня ЗСУ почали наступ на великій частині російської лінії фронту між Урожайним і Керменчиком; окремі підрозділи опинилися на підступах до Ключового і.... «трохи далі на південний схід» (так, «знову»)..., і після цього пудінгова PR-машина видала чергову хвилю повідомлень про «масові втрати українців». Насправді цей хід ЗСУ застав росіян зненацька. Не тільки тому,

що вони досі намагаються налагодити зв'язок з «обложеним» гарнізоном у Рівнополі та витрачають сили на «контратакування» Макарівки, а й тому, що, схоже, ця атака відбувалася за підтримки «чогось» пов’язаного з РЕБ, що «хтось» привіз у цей район і — принаймні тимчасово — придушив активність знаменитої російської «трійки» «орлан+zala+ланцет» (ці «штуки» легко перегріваються, якщо довго працюють на повну потужність).

У результаті станом на 19 червня ЗСУ перебували «між Завітним і Керменчиком» і просувалися на південь, а ще на захід через річку Мокрі Яли, знову...

Загалом, ЗСУ і далі обережно й методично просуваються через (фактично) першу лінію оборони на півдні. Завдяки цьому вони зводять власні втрати до мінімуму і в той же час забезпечують максимальну підтримку штурмових військ. Якщо порівнювати з початком місяця, це серйозна зміна тактики. Росіяни, як і раніше, за кожної нагоди контратакують. Їхні офіцери нижчої та середньої ланки, звичайно, відстійні, а кількість російських підрозділів уздовж першої лінії тим часом скоротилася щонайменше на третину, але загалом підготовка російських підрозділів, рівень зв'язку і планування — на вищому рівні, ніж очікувалося, тому, звичайно, вище командування намагається використати кожну можливість, щоб завдати втрат ЗСУ. Іншими словами, вони знають, що роблять, контролюють свої війська. Але в нічному бою українці легко перемагають росіян — і використовують цю свою перевагу по максимуму, а ще – власну вищу обороноздатність: завдяки кращій підготовці та вогневій підтримці, зараз один український батальйон може протистояти двом або навіть більше російським.

***

№ 1.718

На пальцях пояснюю,

Чому в Києві ситуація з готовністю укриттів «дупою була, дупою є, дупою і залишиться…»

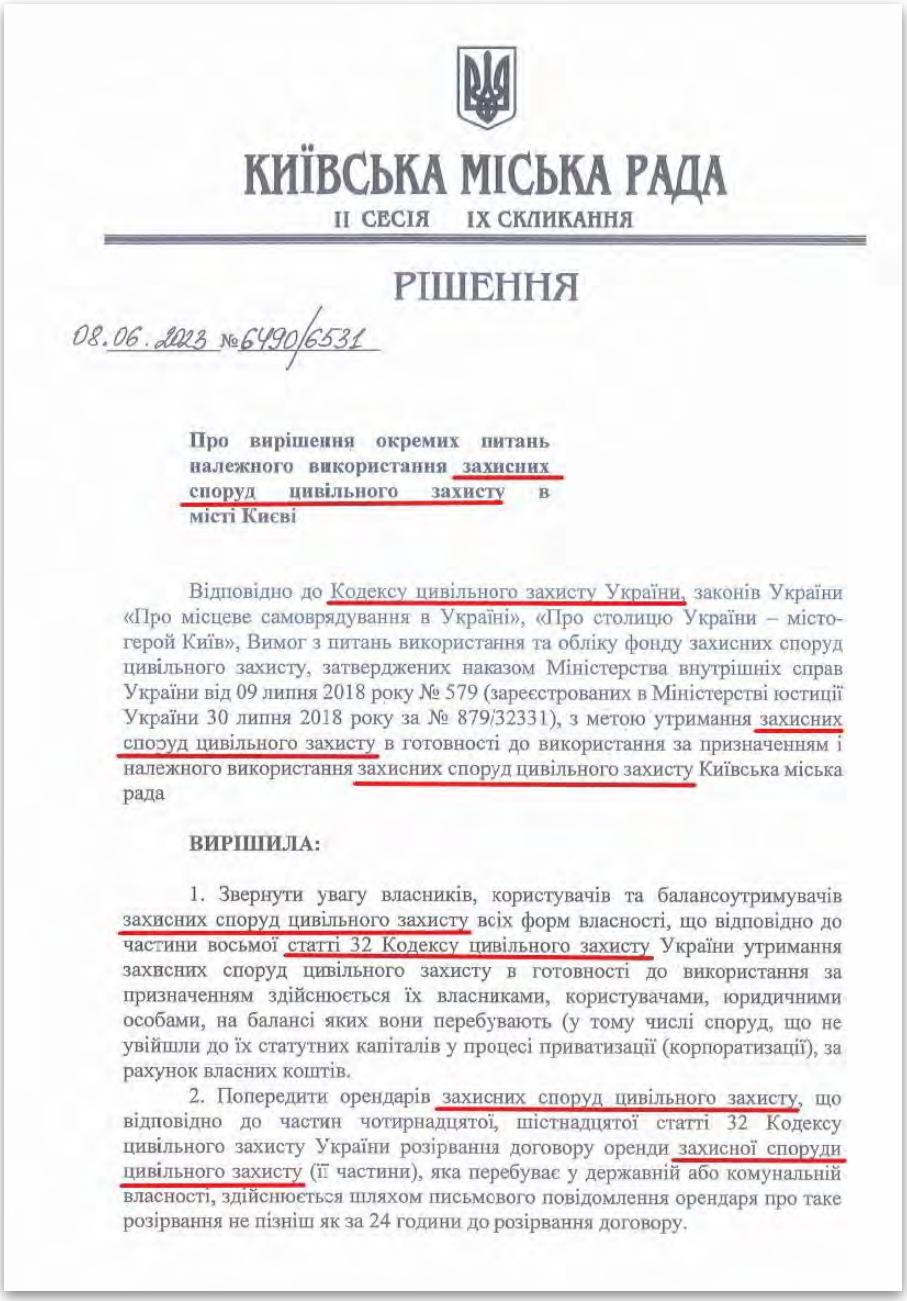

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

08.06.2023 №6490/6531

Про вирішення окремих питань належного використання захисних споруд цивільного захисту в місті Києві

Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ», Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579 (зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 року за № 879/32331), з метою утримання захисних споруд цивільного захисту в готовності до використання за призначенням і належного використання захисних споруд цивільного захисту Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Звернути увагу власників, користувачів та балансоутримувачів захисних споруд цивільного захисту всіх форм власності, що відповідно до частини восьмої статті 32 Кодексу цивільного захисту України утримання захисних споруд цивільного захисту в готовності до використання за призначенням здійснюється їх власниками, користувачами, юридичними особами, на балансі яких вони перебувають (у тому числі споруд, що не увійшли до їх статутних капіталів у процесі приватизації (корпоратизації), за рахунок власних коштів.

2. Попередити орендарів захисних споруд цивільного захисту, що відповідно до частин чотирнадцятої, шістнадцятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України розірвання договору оренди захисної споруди цивільного захисту (її частини), яка перебуває у державній або комунальній власності, здійснюється шляхом письмового повідомлення орендаря про таке розірвання не пізніш як за 24 години до розірвання договору.

2023-06-19

Могильний

Сьогодні оприлюднили рішення Київська міська рада "Про вирішення окремих питань належного використання захисних споруд цивільного захисту у місті Києві", на якому так піарилися Кличко і Ко. Проблема з укриттями на стільки важлива для обраної киянами місцевої влади, що "Dr. Київський міський голова" аврально знайшов вільну хвилину часу на підписання всього через 11 днів після прийняття рішення.

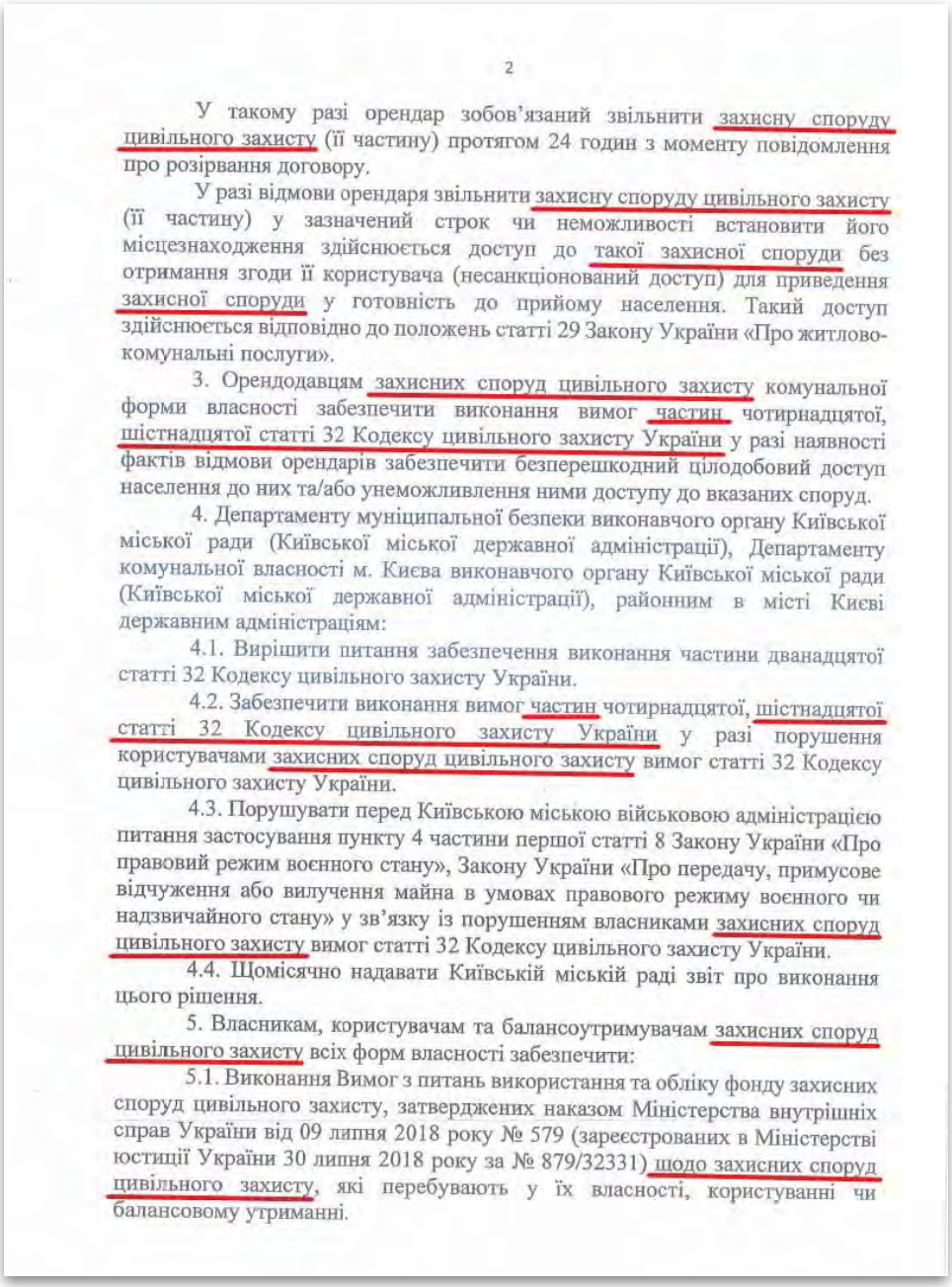

2

У такому разі орендар зобов'язаний звільнити захисну споруду цивільного захисту (її частину) протягом 24 годин з моменту повідомлення про розірвання договору.

У разі відмови орендаря звільнити захисну споруду цивільного захисту (її частину) у зазначений строк чи неможливості встановити його місцезнаходження здійснюється доступ до такої захисної споруди без отримання згоди її користувача (несанкціонований доступ) для приведення захисної споруди у готовність до прийому населення. Такий доступ здійснюється відповідно до положень статті 29 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

3. Орендодавцям захисних споруд цивільного захисту комунальної форми власності забезпечити виконання вимог частин чотирнадцятої, шістнадцятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України у разі наявності фактів відмови орендарів забезпечити безперешкодний цілодобовий доступ населення до них та/або унеможливлення ними доступу до вказаних споруд.

4. Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районним в місті Києві державним адміністраціям:

4.1. Вирішити питання забезпечення виконання частини дванадцятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України.

4.2. Забезпечити виконання вимог частин чотирнадцятої, шістнадцятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України у разі порушення користувачами захисних споруд цивільного захисту вимог статті 32 Кодексу цивільного захисту України.

4.3. Порушувати перед Київською міською військовою адміністрацією питання застосування пункту 4 частини першої статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Закону України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» у зв'язку із порушенням власниками захисних споруд цивільного захисту вимог статті 32 Кодексу цивільного захисту України.

4.4. Щомісячно надавати Київській міській раді звіт про виконання цього рішення.

5. Власникам, користувачам та балансоутримувачам захисних споруд цивільного захисту всіх форм власності забезпечити:

5.1. Виконання Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579 (зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 року за № 879/32331) щодо захисних споруд цивільного захисту, які перебувають у їх власності, користуванні чи балансовому утриманні.

Щоб мене не звинувачували в необ'єктивності, почну з позитиву.

Київрада під головування пана Кличка цим рішенням нанесла реально нокаутуючий удар по українському федералізму, нагадавши всім про унітарність Української Держави. Віднині і на віки віків на території Києва починає діяти Кодекс цивільного захисту України! Ну, як на віки віків, поки Київрада не змінить своє рішення...

Це іронія, але не жарт - Київрада прямо написала в рішенні, що в Києві мають виконуватися вимоги Кодексу цивільного захисту України, закріпивши це нагадуванням, що рішення Київради обов'язкові до виконання в Києві.

От ви гадали, чому Конституція та закони України в Києві не діють? А все банально - поки Київрада їх не ратифікує і Кличко своїм підписом не підтвердить, законодавство України в Київській Автономній Республіці просто не підлягає застосуванню! ;)

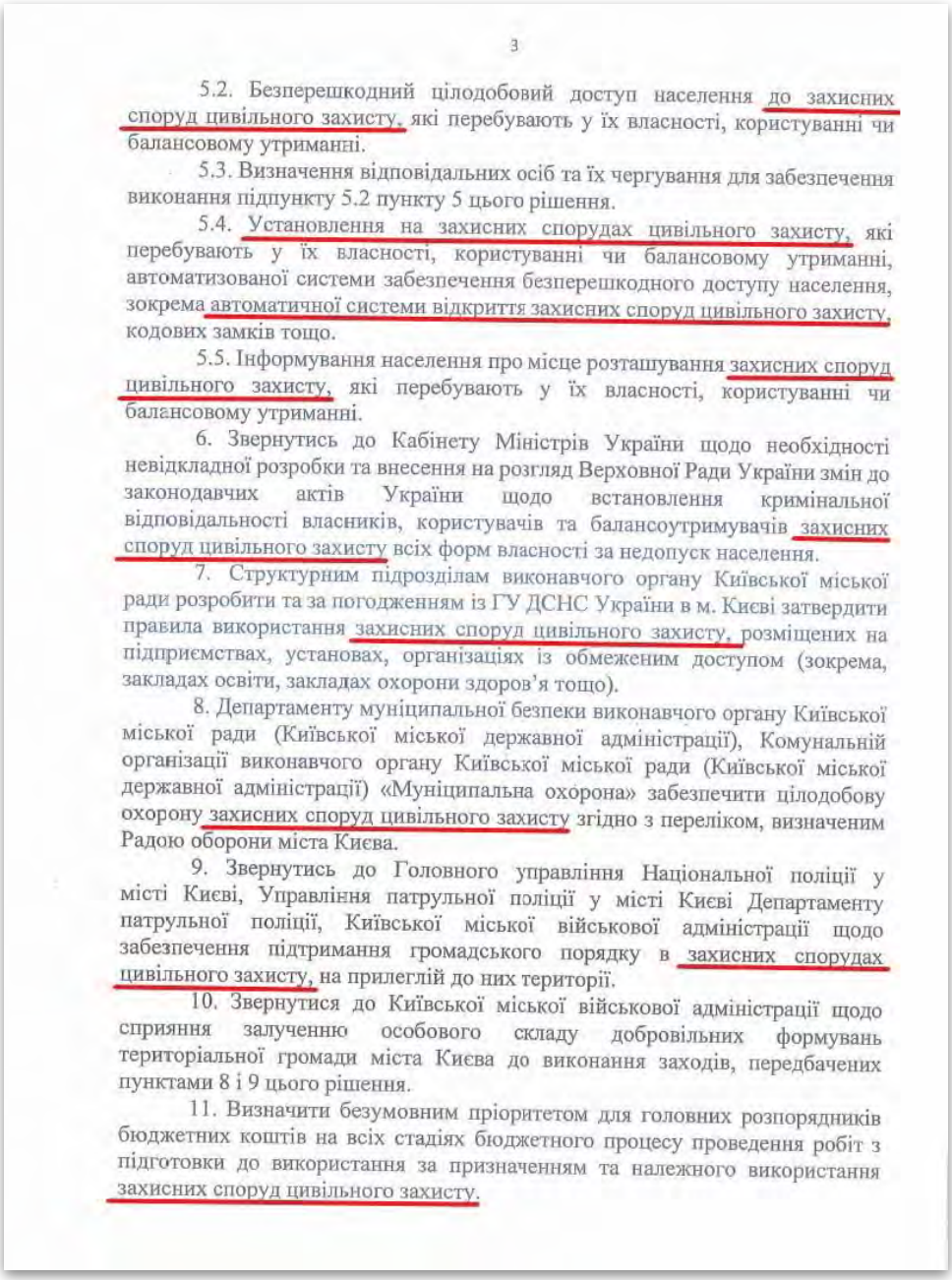

3

5.2. Безперешкодний цілодобовий доступ населення до захисних споруд цивільного захисту, які перебувають у їх власності, користуванні чи балансовому утриманні.

5.3. Визначення відповідальних осіб та їх чергування для забезпечення виконання підпункту 5.2 пункту 5 цього рішення.

5.4. Установлення на захисних спорудах цивільного захисту, які перебувають у їх власності, користуванні чи балансовому утриманні, автоматизованої системи забезпечення безперешкодного доступу населення, зокрема автоматичної системи відкриття захисних споруд цивільного захисту, кодових замків тощо.

5.5. Інформування населення про місце розташування захисних споруд цивільного захисту, які перебувають у їх власності, користуванні чи балансовому утриманні.

6. Звернутись до Кабінету Міністрів України щодо необхідності невідкладної розробки та внесення на розгляд Верховної Ради України змін до законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності власників, користувачів та балансоутримувачів захисних споруд цивільного захисту всіх форм власності за недопуск населення.

7. Структурним підрозділам виконавчого органу Київської міської ради розробити та за погодженням із ГУ ДСНС України в м. Києві затвердити правила використання захисних споруд цивільного захисту, розміщених на підприємствах, установах, організаціях із обмеженим доступом (зокрема, закладах освіти, закладах охорони здоров'я тощо).

8. Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальній організації виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Муніципальна охорона» забезпечити цілодобову охорону захисних споруд цивільного захисту згідно з переліком, визначеним Радою оборони міста Києва.

9. Звернутись до Головного управління Національної поліції у місті Києві, Управління патрульної поліції у місті Києві Департаменту патрульної поліції, Київської міської військової адміністрації щодо забезпечення підтримання громадського порядку в захисних спорудах цивільного захисту, на прилеглій до них території.

10. Звернутися до Київської міської військової адміністрації щодо сприяння залученню особового складу добровільних формувань територіальної громади міста Києва до виконання заходів, передбачених пунктами 8 і 9 цього рішення.

11. Визначити безумовним пріоритетом для головних розпорядників бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу проведення робіт з підготовки до використання за призначенням та належного використання захисних споруд цивільного захисту.

Тепер без жартів.

Пам'ятаєте, з чого все почалося? Три людини загинуло, бо не змогли потрапити в підвал поліклініки, що використовувався, як найпростіше укриття.

Для виправлення ситуації, Київрада з піаром і прийняла це рішення під лозунги про автоматичне відкриття дверей, відбирання укриттів у поганих власників та потребу кримінальної відповідальності.

Ось тільки це рішення жодним чином НЕ МАЄ відношення до укриття в підвалі поліклініки - воно не передбачає жодних змін з тим підвалом!

Я на скріншотах рішення підкреслив всі вказівки, до чого воно відноситься - до "захисних споруд цивільного захисту".

Відкриваємо ст. 32 КЦЗ, на яку Київрада неодноразово посилається в своєму рішенні, і читаємо, з чого вона починається. Вибачте за довгу цитату далі.

4

12. Головним розпорядником бюджетних коштів при розподілі бюджетних асигнувань передбачити кошти на реалізацію заходів, передбачених цим рішенням.

13. Це рішення відповідно до частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста Києва органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на території міста Києва.

14. Оприлюднити це рішення відповідно до вимог законодавства України.

15. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань власності, постійну комісію Київської міської ради з питань житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу, постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку.

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
СЕКРЕТАРІАТ
1
УКРАЇНА

Київський міський голова Віталій КЛИЧКО

"1. До захисних споруд цивільного захисту належать:

1) сховище - герметична споруда для захисту людей, в якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів;

2) протирадіаційне укриття - негерметична споруда для захисту людей, в якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості та дії звичайних засобів ураження.

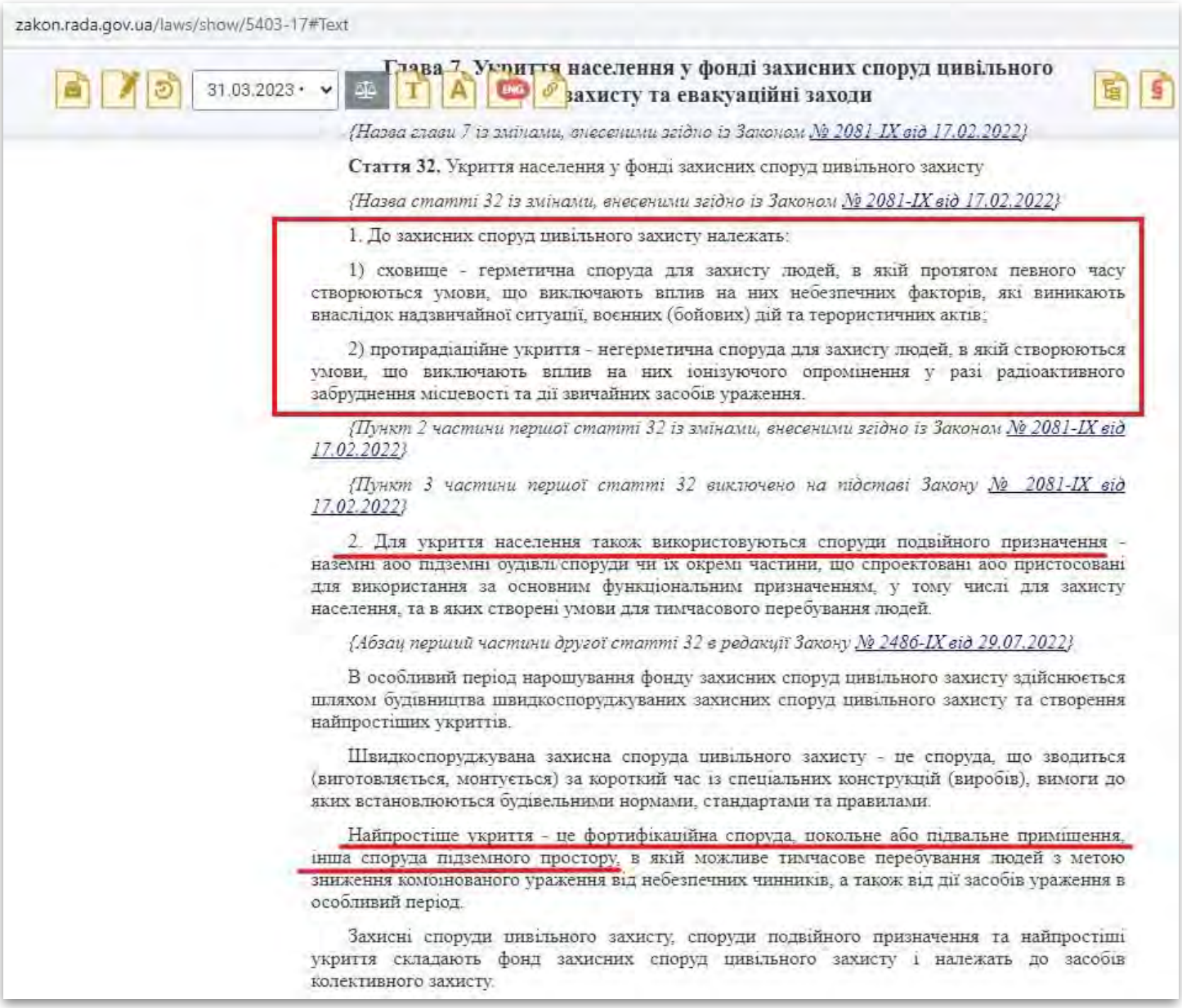

zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text

31.03.2023

Глава 7. Укриття населення у фонді захисних споруд цивільного захисту та евакуаційні заходи

{Назва глави 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

Стаття 32. Укриття населення у фонді захисних споруд цивільного захисту

{Назва статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

1. До захисних споруд цивільного захисту належать:

1) сховище - герметична споруда для захисту людей, в якій протягом певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок надзвичайної ситуації, воєнних (бойових) дій та терористичних актів;

2) протирадіаційне укриття - негерметична споруда для захисту людей, в якій створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості та дії звичайних засобів ураження.

{Пункт 2 частини першої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

{Пункт 3 частини першої статті 32 виключено на підставі Закону № 2081-IX від 17.02.2022}

2. Для укриття населення також використовуються споруди подвійного призначення - наземні або підземні будівлі/споруди чи їх окремі частини, що спроектовані або пристосовані для використання за основним функціональним призначенням, у тому числі для захисту населення, та в яких створені умови для тимчасового перебування людей.

{Абзац перший частини другої статті 32 в редакції Закону № 2486-IX від 29.07.2022}

В особливий період нарощування фонду захисних споруд цивільного захисту здійснюється шляхом будівництва швидкоспоруджуваних захисних споруд цивільного захисту та створення найпростіших укриттів.

Швидкоспоруджувана захисна споруда цивільного захисту - це споруда, що зводиться (виготовляється, монтується) за короткий час із спеціальних конструкцій (виробів), вимоги до яких встановлюються будівельними нормами, стандартами та правилами.

Найпростіше укриття - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, інша споруда підземного простору, в якій можливе тимчасове перебування людей з метою зниження комбінованого ураження від небезпечних чинників, а також від дії засобів ураження в особливий період.

Захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення та найпростіші укриття складають фонд захисних споруд цивільного захисту і належать до засобів колективного захисту.

2. Для укриття населення також використовуються споруди подвійного призначення - наземні або підземні будівлі/споруди чи їх окремі частини, що спроектовані або пристосовані для використання за основним функціональним призначенням, у тому числі для захисту населення, та в яких створені умови для тимчасового перебування людей. ...

Найпростіше укриття - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, інша споруда підземного простору, в якій можливе тимчасове перебування людей з метою зниження комбінованого ураження від небезпечних чинників, а також від дії засобів ураження в особливий період.

Захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення та найпростіші укриття складають фонд захисних споруд цивільного захисту і належать до засобів колективного захисту."

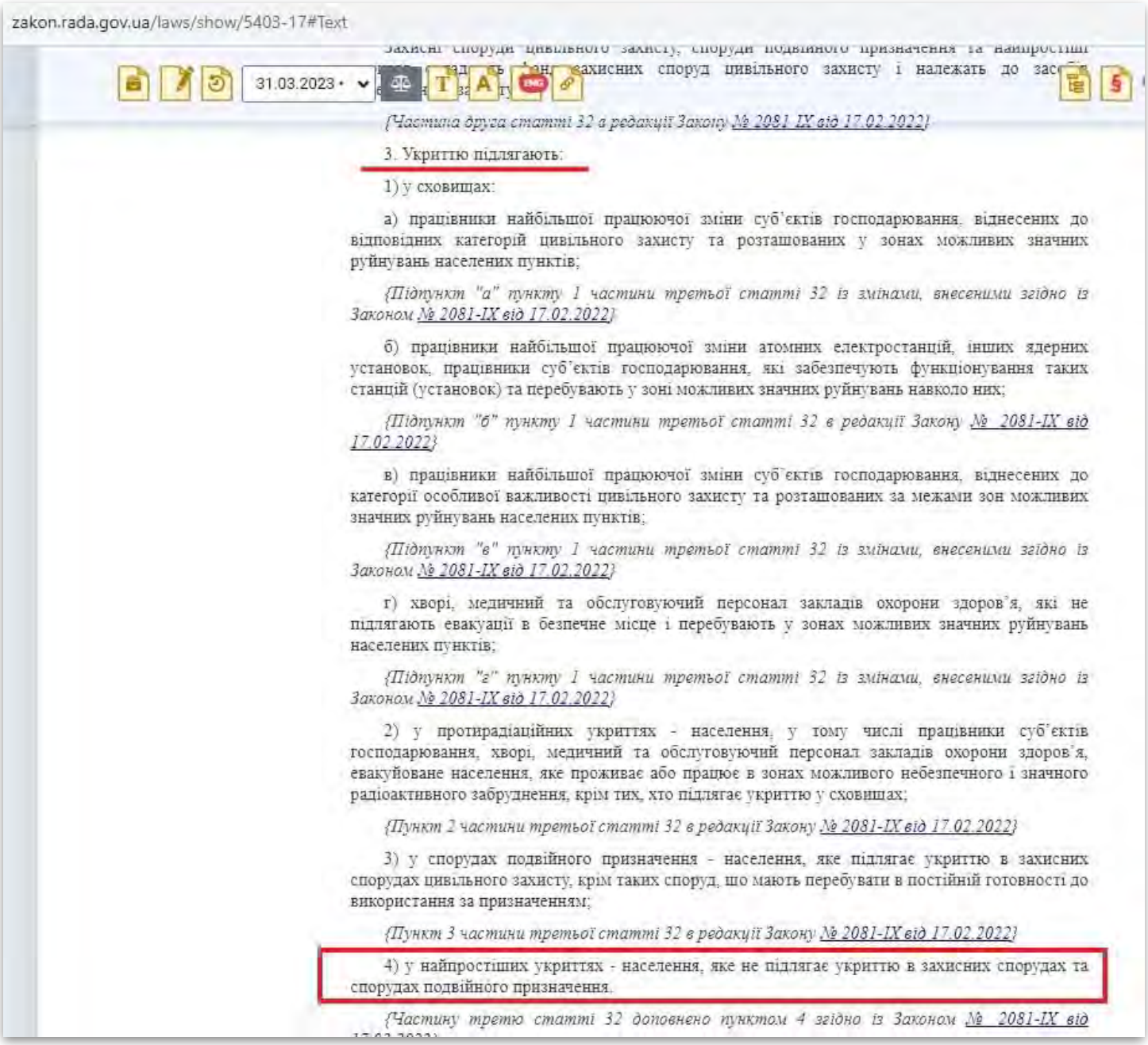
zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text

31.03.2023

{Частина друга статті 32 в редакції Закону № 2081-IX від 17.02.2022}

3. Укриттю підлягають:

1) у сховищах:

а) працівники найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, віднесених до відповідних категорій цивільного захисту та розташованих у зонах можливих значних руйнувань населених пунктів;

{Підпункт "а" пункту 1 частини третьої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

б) працівники найбільшої працюючої зміни атомних електростанцій, інших ядерних установок, працівники суб'єктів господарювання, які забезпечують функціонування таких станцій (установок) та перебувають у зоні можливих значних руйнувань навколо них;

{Підпункт "б" пункту 1 частини третьої статті 32 в редакції Закону № 2081-IX від 17.02.2022}

в) працівники найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, віднесених до категорії особливої важливості цивільного захисту та розташованих за межами зон можливих значних руйнувань населених пунктів;

{Підпункт "в" пункту 1 частини третьої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

г) хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, які не підлягають евакуації в безпечне місце і перебувають у зонах можливих значних руйнувань населених пунктів;

{Підпункт "г" пункту 1 частини третьої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2081-IX від 17.02.2022}

2) у протирадіаційних укриттях - населення, у тому числі працівники суб'єктів господарювання, хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, евакуйоване населення, яке проживає або працює в зонах можливого небезпечного і значного радіоактивного забруднення, крім тих, хто підлягає укриттю у сховищах;

{Пункт 2 частини третьої статті 32 в редакції Закону № 2081-IX від 17.02.2022}

3) у спорудах подвійного призначення - населення, яке підлягає укриттю в захисних спорудах цивільного захисту, крім таких споруд, що мають перебувати в постійній готовності до використання за призначенням;

{Пункт 3 частини третьої статті 32 в редакції Закону № 2081-IX від 17.02.2022}

4) у найпростіших укриттях - населення, яке не підлягає укриттю в захисних спорудах та спорудах подвійного призначення.

{Частину третю статті 32 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 2081-IX від

В ч. 16 цієї статті КЦЗ, безпосередньо на яку Київрада також посилається, ДВІЧІ повторюється через кому:

"захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття".

Існують три основні типи об'єктів для укриття населення:

1) - захисні споруди цивільного захисту;

2) - споруди подвійного призначення;

3) - найпростіші укриття.

За останніми даними від Кличка і Ко, в **Києві у Фонді обліковувалися лише 514 захисних споруд цивільного захисту, про які всі рішення для піару зараз приймала Київрада.**

І 1 028 споруди подвійного призначення та 3 113 найпростіших укриттів, до який рішення Київради не має відношення.

Щоб остаточно оцінити глибину київзрадівського дна, процитую ще одну норми із той самої ст. 32 (п. 4 ч. 3) КЦЗ:

"Укриттю підлягають:... у найпростіших укриттях - населення, яке НЕ підлягає укриттю в захисних спорудах та спорудах подвійного

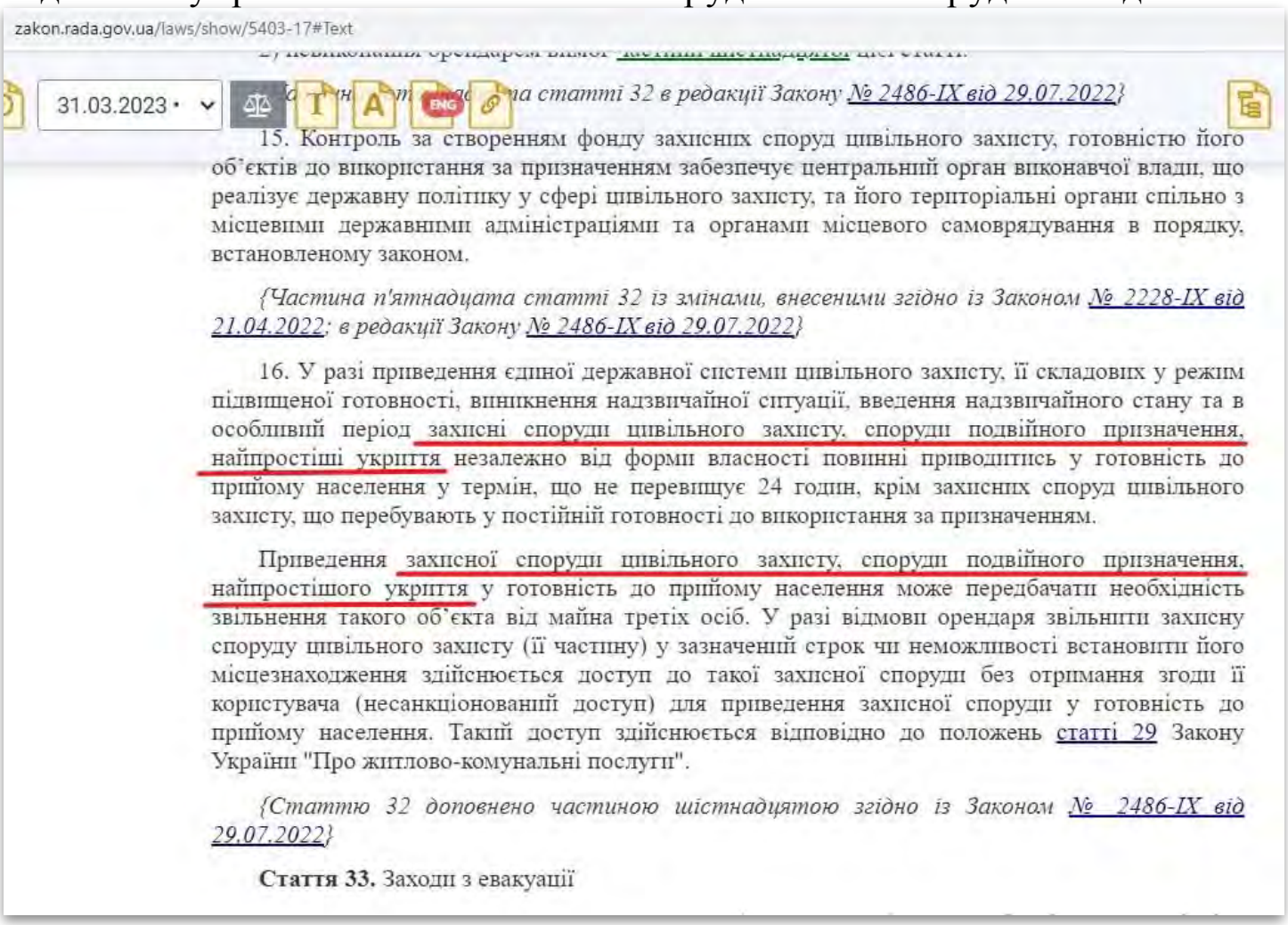
zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text

31.03.2023

...на статті 32 в редакції Закону № 2486-IX від 29.07.2022}

15. Контроль за створенням фонду захисних споруд цивільного захисту, готовністю його об'єктів до використання за призначенням забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, та його територіальні органи спільно з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом.

{Частина п'ятнадцята статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2228-IX від 21.04.2022; в редакції Закону № 2486-IX від 29.07.2022}

16. У разі приведення єдиної державної системи цивільного захисту, її складових у режим підвищеної готовності, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного стану та в особливий період захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростіші укриття незалежно від форми власності повинні приводитись у готовність до прийому населення у термін, що не перевищує 24 годин, крім захисних споруд цивільного захисту, що перебувають у постійній готовності до використання за призначенням.

Приведення захисної споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення, найпростішого укриття у готовність до прийому населення може передбачати необхідність звільнення такого об'єкта від майна третіх осіб. У разі відмови орендаря звільнити захисну споруду цивільного захисту (її частину) у зазначений строк чи неможливості встановити його місцезнаходження здійснюється доступ до такої захисної споруди без отримання згоди її користувача (несанкціонований доступ) для приведення захисної споруди у готовність до прийому населення. Такий доступ здійснюється відповідно до положень статті 29 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".

{Статтю 32 доповнено частиною шістнадцятою згідно із Законом № 2486-IX від 29.07.2022}

Стаття 33. Заходи з евакуації

призначення".

Ще раз: в тому підвалі поліклініки (найпростіше укриттям), перед яким загинули люди, за нормою КЦЗ мають укриватися ті, кому НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО місць в захисних спорудах! І "щоб більше не було таких випадків", Київрада приймає рішення про наведення ладу... ні, не з доступністю найпростіших укриттів, а із захисними спорудами цивільного захисту!

Понад 15 місяців росія бомбить Київ, але Київрада та КМДА під керівництвом Кличка:

1) **- або навіть не спроміглися почитати законодавство і розібратися в термінах;**

2) **- або свідомо зривають підготовку укриттів, щоб своїми рішеннями не нашкодити своїм друзям-забудовникам, що контролюють**

об'єкти подвійного призначення (значна частина з яких - підземні паркінги в нових ЖК);

3) - або все і відразу: одні користуються профнепридатністю інших.

На останок, **ще один вкрай принциповий момент**.

В цьому рішенні дійсно є позитив, але не щодо готовності укриттів.

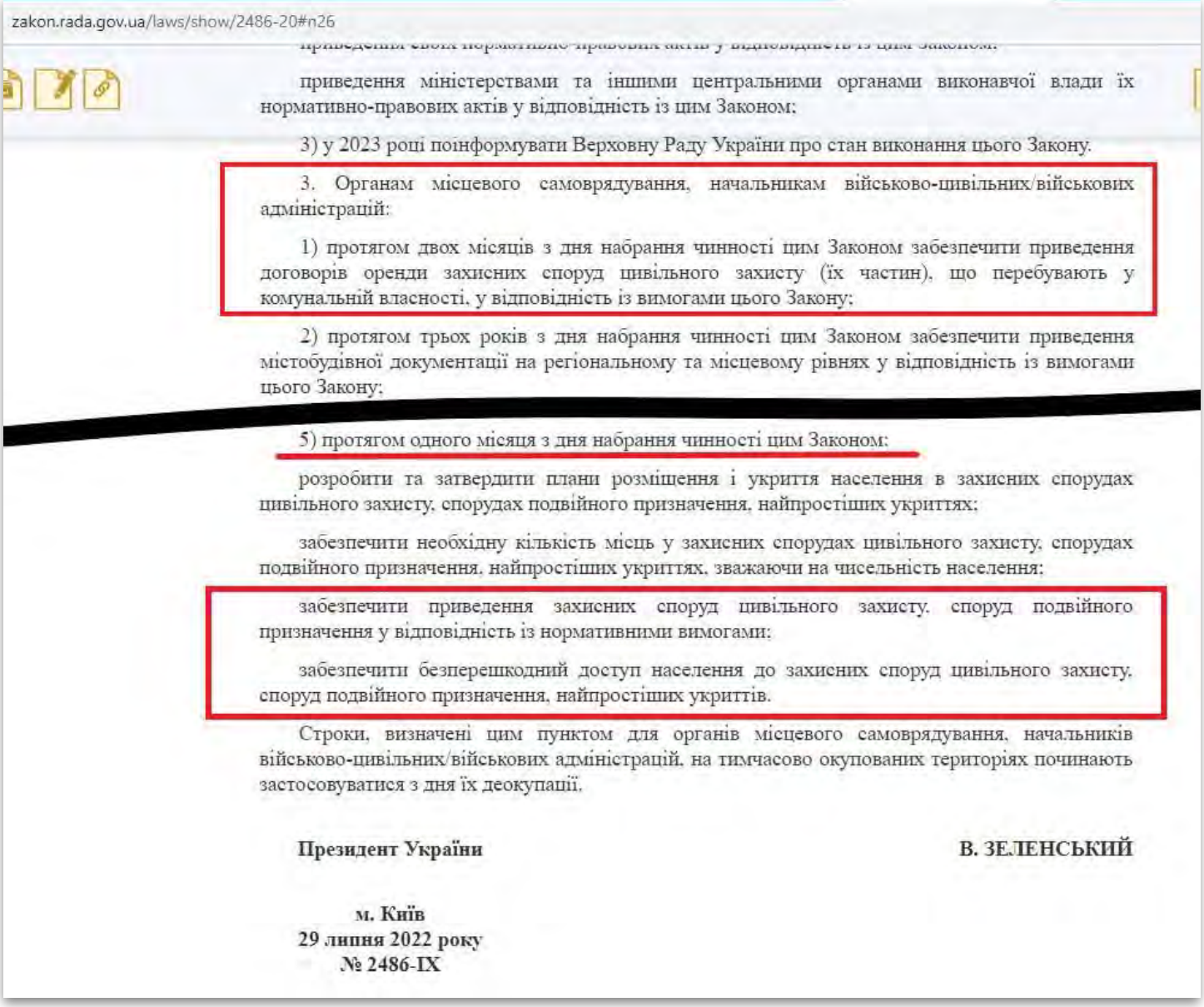

zakon.rada.gov.ua/laws/show/2486-20#n26

приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

3) у 2023 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

3. Органам місцевого самоврядування, начальникам військово-цивільних/військових адміністрацій:

1) протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення договорів оренди захисних споруд цивільного захисту (їх частин), що перебувають у комунальній власності, у відповідність із вимогами цього Закону;

2) протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях у відповідність із вимогами цього Закону;

5) протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом:

розробити та затвердити плани розміщення і укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту, спорудах подвійного призначення, найпростіших укриттях;

забезпечити необхідну кількість місць у захисних спорудах цивільного захисту, спорудах подвійного призначення, найпростіших укриттях, зважаючи на чисельність населення;

забезпечити приведення захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення у відповідність із нормативними вимогами;

забезпечити безперешкодний доступ населення до захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів.

Строки, визначені цим пунктом для органів місцевого самоврядування, начальників військово-цивільних/військових адміністрацій, на тимчасово окупованих територіях починають застосовуватися з дня їх деокупації.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

м. Київ
29 липня 2022 року
№ 2486-IX

Київрада, прийнявши подібне рішення, визнала, що це саме повноваження ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.

Але все ще цікавіше.

Норми, на які вони посилаються, з'явилися в КЦЗ внаслідок прийняття розпіареного державною владою "закону про бомбосховища" (Закон 2486-IX, раніше законопроект 7398).

І те, що Київрада почала робити в червні 2023 року після трагедії, вона була ЗОБОВ'ЯЗАНА разом із КМВА зробити частково протягом місяця, частково протягом двох місяців після набрання чинності Законом 2486-IX, а саме до 24

листопада та 24 грудня минулого року. Це п.3 Розділу II "Прикінцеві положення". Скріншоти для зручності додаю.

Посилання на рішення КМР від 08.06.2023 № 6490/6531:

https://kmr.gov.ua/uk/content/rishennya-kyyivskoyi-miskoyi-rady-8268

***

№ 1.719

Контрольний постріл в питанні з підготовкою укриттів в Києві, бо реально тіпає від захисників Кличка з їх мантрою "Це призначені Зеленським голови РДА дурили Кличка та КМДА!"

2023-06-23

Могильный

Всі роботи з укриттями в Києві проводилися в рамках основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту.

Нагадаю, що відповідно розпорядженню Віталія Кличка від 01.10.2015 № 988 за погодженням із головою ДСНС, встановлено що БЕЗПОСЕРЕДНЄ КЕРІВНИЦТВО територіальною підсистемою Києва здійснює Київський міський голова.

Кожен рік на підставі подання голови Департаменту муніципальної безпеки КМДА (раніше воно було Управлінням цивільного захисту) Ткачука затверджується Кличком (або залишеним ним в.о. голови КМДА) відповідний План основних заходів.

Просто подивимось ці Плани заходів, що затверджувалися вже за президентства Зеленського.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження виконавчого органу
Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)
від 11 лютого 2020 року №252

ПЛАН
основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми міста Києва
єдиної державної системи цивільного захисту на 2020 рік

№	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання
1	2	3	4
Заходи з удосконалення територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту			
1	Здійснення звірки електронного та документального обліку захисних споруд цивільного захисту	Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві, Управління з питань цивільного захисту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	До 25 грудня
2	Забезпечення придбання засобів радіаційного та хімічного захисту для:		
2.1	персоналу радіаційних та хімічно небезпечних об'єктів у повному обсязі (рівень забезпечення – 100 відсотків)	Підприємства, установи та організації (за згодою)	До 25 грудня

1) На 2020 рік розпорядження КМДА від 11.02.2020 № 252.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_zatverdzhennya_planu_osnovnikh_zakhodiv_tsivilnogo_zakhistu_teritorialno_pidsistemi_mista_kiyeva_yedino_derzhavno_sistemi_tsivilnogo_zakhistu_na_2020_rik/

Із підготовки укриттів - ВИКЛЮЧНО звірка електронного та документального обліку захисних споруд цивільного захисту.

РДА серед виконавців НЕМАЄ.

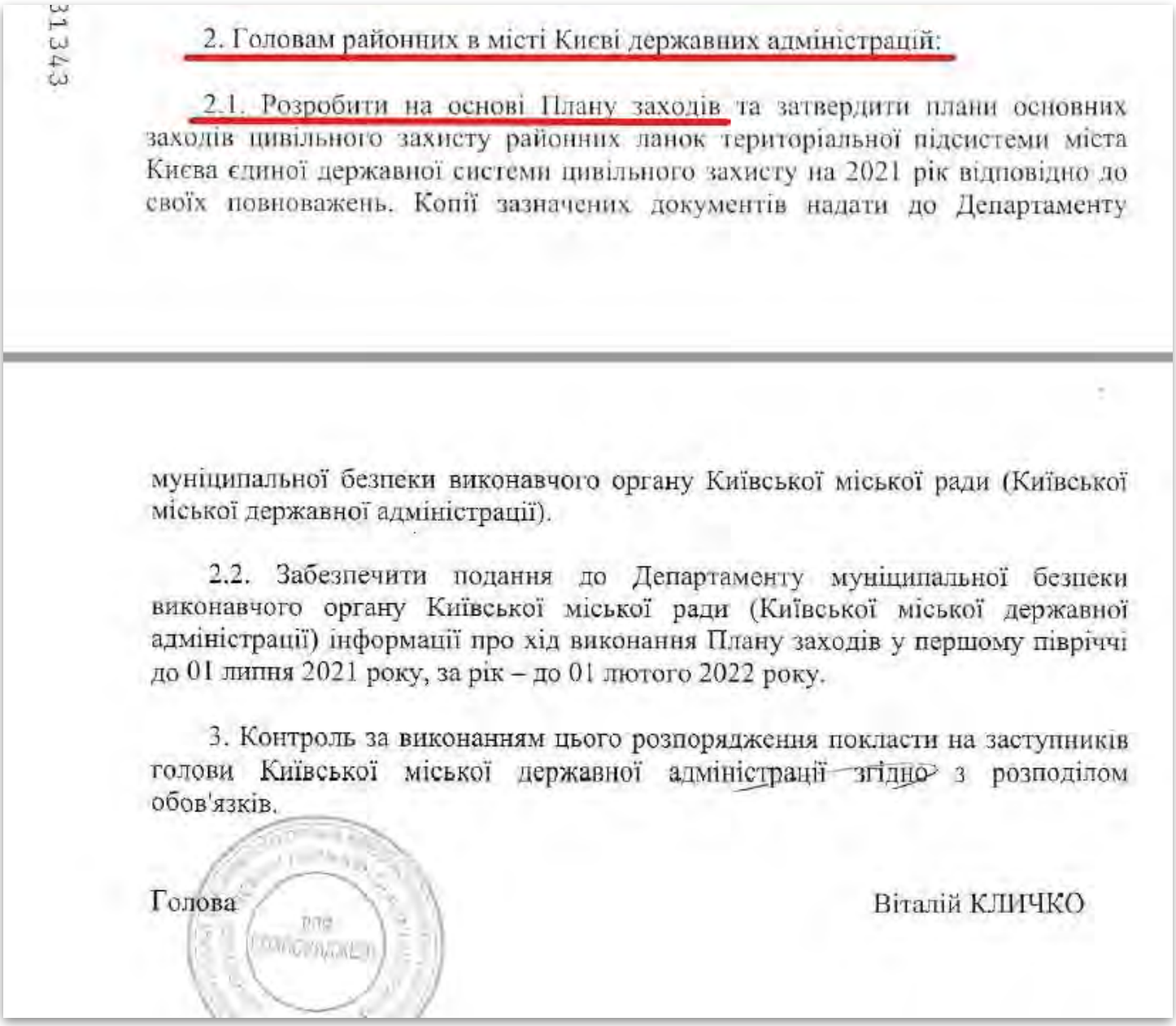

2. Головам районних в місті Києві державних адміністрацій:

2.1. Розробити на основі Плану заходів та затвердити плани основних заходів цивільного захисту районних ланок територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту на 2021 рік відповідно до своїх повноважень. Копії зазначених документів надати до Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2.2. Забезпечити подання до Департаменту муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) інформації про хід виконання Плану заходів у першому півріччі до 01 липня 2021 року, за рік – до 01 лютого 2022 року.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступників голови Київської міської державної адміністрації згідно з розподілом обов'язків.

Голова Віталій КЛИЧКО

2) На 2021 рік розпорядження КМДА від 05.03.2021 № 477.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_zatverdzhennya_planu_osnovnikh_zakhodiv_tsivilnogo_zakhistu_teritorialno_pidsistemi_mista_kiyeva_yedino_derzhavno_sistemi_tsivilnogo_zakhistu_na_2021_rik/

Щоб зняти можливі питання, додаю скріншот частини самого розпорядження щодо РДА: прямий наказ головам РДА розробити власні плани НА ОСНОВІ плану, затвердженому Кличком.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження виконавчого органу
Київської міської ради (Київської
міської державної адміністрації)
від 05 березня 2021 року № 477

ПЛАН
основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми міста Києва
єдиної державної системи цивільного захисту на 2021 рік

№	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Показники (індикатори) виконання заходу
1	2	3	4	5
Заходи з удосконалення територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту				
1	Проведення оцінки стану готовності до використання за призначенням споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів державної та комунальної форми власності, зокрема щодо дотримання вимог законодавства стосовно врахування потреб осіб з інвалідністю, насамперед тих, які пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору та слуху, оприлюднення	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві, суб'єкти господарювання державної та комунальної форми власності	До 25 грудня	Визначено стан готовності не менше як 95 % споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів державної та комунальної форми власності. Оприлюднено інформацію про місця їх розміщення на офіційних вебресурсах суб'єктів відповідальних за виконання заходу

Тут вже є перевірка стану готовності до використанні об'єктів подвійного призначення та найпростіших укриттів.

РДА серед виконавців НЕМАЄ.

	інформації про місця їх розміщення та стан готовності таких споруд на офіційних вебресурсах суб'єктів, відповідальних за виконання заходу, а також іншими доступними способами			
2	Реалізація комплексу заходів щодо відновлення функціонування захисних споруд цивільного захисту за призначенням та їх доукомплектування необхідними засобами цивільного захисту і майном	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві, суб'єкти господарювання – балансоутримувачі захисних споруд цивільного захисту	До 25 грудня	Захисні споруди приведено у готовність до використання за призначенням на рівні не нижче 75 % готових та обмежено готових. Звіт за результатами виконання комплексу заходів та пропозиції надіслано до Державної служби України з надзвичайних ситуацій
3	Забезпечення придбання засобів радіаційного та хімічного захисту для:			Накопичено засоби РХЗ:
3.1	персоналу радіаційних та хімічно небезпечних об'єктів у повному обсязі	підприємства, установи та організації (за згодою)	до 25 грудня	100 %
3.2	працівників підприємств, розташованих у зоні можливого радіаційного і хімічного забруднення	підприємства, установи та організації (за згодою)	до 25 грудня	не менше 80 % від потреби
3.3	непрацюючого населення, яке проживає у прогнозованих зонах	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу	до 25 грудня	у прогнозованих зонах хімічного забруднення – не менше 50 %

Зверніть увагу, що Кличко наказав визначити стан готовності не менше 95% укриттів таких видів, але (!) жодних робіт по їх підготовці за результатами перевірки не передбачено.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
від 09 лютого 2022 року № 307

ПЛАН
основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми міста Києва
єдиної державної системи цивільного захисту на 2022 рік

№	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Показники (індикатори) виконання заходу
Заходи з удосконалення територіальної підсистеми міста Києва єдиної державної системи цивільного захисту				
1	Здійснення комплексу заходів, спрямованих на приведення захисних споруд цивільного захисту в готовність до використання за призначенням	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві, суб'єкти господарювання державної та комунальної форми власності	протягом року	захисні споруди цивільного захисту приведено в готовність до використання за призначенням на рівні не нижче 77 відсотків; звіт за результатами виконання комплексу заходів подано до Державної служби України з надзвичайних ситуацій для узагальнення та подальшого інформування Кабінету Міністрів України

В Плані є відновлення захисних споруд цивільного захисту, який в Києві у Фонді лише трохи більше 500, а цільовий показник на кінець 2021 року - готовність на рівні 75%. Серед виконавців знову немає РДА.

№	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Показники (індикатори) виконання заходу
2	Інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поводження в них, з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стану їх готовності до використання за призначенням. Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів із зазначеного питання	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Головне управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві, суб'єкти господарювання державної та комунальної форми власності	протягом року	населення поінформовано; інформацію про фонд захисних споруд цивільного захисту розміщено на офіційних вебресурсах суб'єктів, відповідальних за виконання заходу
3	Створення (поповнення) фонду захисних споруд цивільного захисту, зокрема шляхом проведення технічної інвентаризації та постановки на облік як споруд подвійного призначення об'єктів іншого призначення, що експлуатуються	Департамент муніципальної безпеки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, суб'єкти господарювання державної та комунальної форми власності	протягом року	забезпечено укриття 100 відсотків населення; проведено технічну інвентаризацію на всі об'єкти, що перебувають на обліку як споруди подвійного призначення
4	Упровадження вимог до інженерно-технічних заходів	Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу	протягом року	забезпечено розробку розділу інженерно-технічних заходів

РДА взагалі, навіть теоретично, не мали права займатися цими роботами, бо у них немає "власних" грошей - вони за виділені Київрадою та КМДА гроші виконують те, що їм наказали Київрада та КМДА.

Саме Кличко та призначені ним заступник голови КМДА Пантелеєв та директор Департаменту Ткачук брехали про успіхи міської влади у своїх виступах наприкінці 2021-напочатку 2022 років.

Лише один факт: 783 споруди із тих, про готовність який особисто Кличко звітував серед досягнень міської влади під його керівництвом у 2021 році (це майже 18% всіх «придатних» укриттів від Кличка!) ВЖЕ було тихенько виключено із Фонду після 24.02.2022 ще до початку нинішніх перевірок.

Детальніше про те, як Кличко обманював киян про готовність укриттів тут:

https://www.facebook.com/narodovladdia.ua/posts/pfbid02SAyzP8JMe6kJ4Cgeho912TUZosJYy9NJUjdVntWS2dPUsJfN2s8eG3uK7oZqy91Ml

3) На 2022 рік розпорядження КМДА від 09.02.2022 року № 307.

https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_zatverdzhennya_planu_osnovnikh_zakhodiv_tsivilnogo_zakhistu_teritorialno_pidsistemi_mista_kiyeva_yedino_derzhavno_sistemi_tsivilnogo_zakhistu_na_2022_rik/

І ось тут, за два тижні до початку повномасштабного вторгнення, Кличко ВПЕРШЕ за кілька останніх років ставить задачу РДА.

Але яку саме задачу? Давайте всі подивимось з укриттями.

1) — Перший пункт - про підготовку захисних споруд цивільного захисту. Якщо в 2021 році їх мали підготувати до рівня 75%, то за 2022 рік готовність мали суттєво підвищити - аж на 2% до рівня 77%. РДА в цій задачі НЕМАЄ,

2) — Другий пункт - інформування населення про розміщення та стан готовності всіх видів захисних споруд.

РДА в цій задачі знову НЕМАЄ.

3) — Третій пункт - от в ньому є РДА, які йдуть другими виконавцями після Департаменту муніципальної безпеки КМДА.

Що вони мали зробити?

4) — Провести технічну інвентаризацію споруд подвійного призначення.

Ще раз:

— просто провести технічну інвентаризацію (а не займатися ремонтами та підготовкою до використання) і лише споруд подвійного призначення.

Про всяк випадок нагадаю. В Києві у Фонді до останніх подій обліковувалося:

1) - 514 захисних споруд цивільного захисту
2) - 1028 споруди подвійного призначення
3) - 3113 найпростіших укриттів.

Підвал поліклініки, в який не змогли потрапити загиблі 1 червня - це НАЙПРОСТІШЕ УКРИТТЯ.

Як бачите,

— починаючи з 2020 року і до моменту початку бомбардувань Києва росією, ніякі РДА не відповідали ані за підготовку укриттів, ані за їх інвентаризацію.

Всім цим в межах затверджених Кличком планів займалися інші структури під загальним керівництвом Департаменту муніципальної безпеки КМДА.

Фальшували звіти про стан готовності укриттів і брехали киянам не призначені Зеленським голови РДА, а особисто Кличко і призначені особисто ним його заступник та директор департаменту КМДА.

Лише під час воєнних дій, Київрада із Кличком вирішили кинути трохи грошенят на укриття і наказали головам РДА аврально робити те, що за заявами Кличка було вже зроблено структурами КМДА під його керівництвом ще до вторгнення.

***

№ 1.720

Как убить почти всю коррупцию в Украине? «Серебряная пуля Ростислава Шурмы»

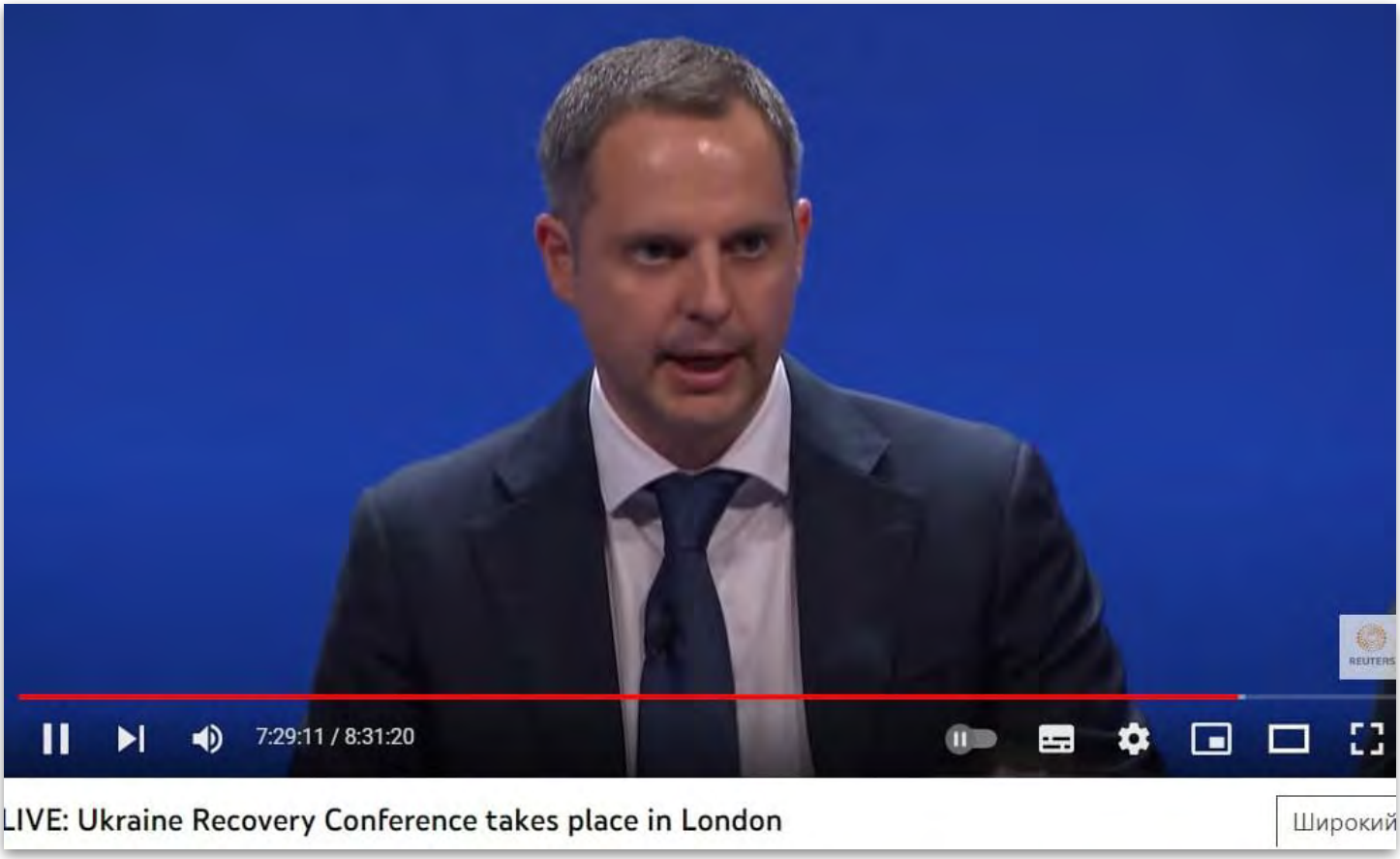

2023-06-22

Романчук

«Удивительной смелости, глубины планы украинских властей» озвучены на Лондонской конференции Ukraine Recovery Conference 21 июня 2022г.

Ростислав Шурма сделал сенсационное заявление о планах, реализация которых без преувеличения скажется на КАЖДОМ украинце, каждом человеке, у которого есть наличные (cash) гривны.

***Шурма*, заместить главы *Офиса президента* Украины в качестве одного из предложений по восстановлению экономики страны заявил:**

«Мы обсуждаем. Я не могу сказать вам уверенно, что мы это сделаем. Мы это обсуждаем. Но это очень глубокие и серьёзные дискуссии с нашей командой, с премьер-министров, президентом. Мы хотим быть первой полностью *cashless* экономикой [без наличных денег]. Мы знаем, что по этой теме идут обсуждениями разными стейкхолдерами.

Говорят о *нарушении прав человека*.

Мы считаем, что это будет очень эффективным инструментом ликвидации 95-99% всех случаев коррупции в стране, если не будет никаких наличных денег. *В ближайшие месяцы мы представим дорожную карту, будет ли мы это делать или нет*. Я считаю, что решение будет «да».

Оказывается, вот в каком направлении идут поиски одного простого решения гигантской, сложной, укоренившейся проблемы. **Нет кэша – нет коррупции.**

Права человека – ну, да, есть что-то. Но это же для общественного государственного блага. Во имя государственного строительства. Одно решение – и нет коррупции.

Удивительна «логика».

Представляете,

1) — ещё НИКТО в мире на такое не пошёл, не решился на беспрецедентную по последствиям монетарную провокацию.

2) — И вот Ростислав Шурма заявляет о том, что на самом верху власти СЕРЬЁЗНО обсуждают именно такой режим.

Обсуждают НЕ

1) — не неудовлетворительную работу Нацбанка по борьбе с инфляцией,

2) — не гигантские полномочия Государства и необузданную дискрецию распорядителей чужого (политиков и чиновников),

3) — не синдикат Нацбанка и крупных госбанков в режиме железного занавеса на перемещение капитала.

Обсуждают,

4) как запретить украинцам использовать кэш или наличные деньги.

Очень хотелось бы, чтобы это было неудачной шуткой, но **место, на котором было озвучено это предложение, а также лицо, которое его озвучило, не позволяет считать это шуткой.**

Так что, друзья, **готовимся к «денежной революции».**

1) — Вы готовы к жизни в cashless стране?

2) — Вы поддерживаете мнение Ростислава Шурмы о том, что такой режим «убьёт» 95-99% коррупции в стране?

Об этом на 7ч. 29 мин. 20-ая секунде

https://www.youtube.com/watch?v=YpceMQ2Ttlc

***

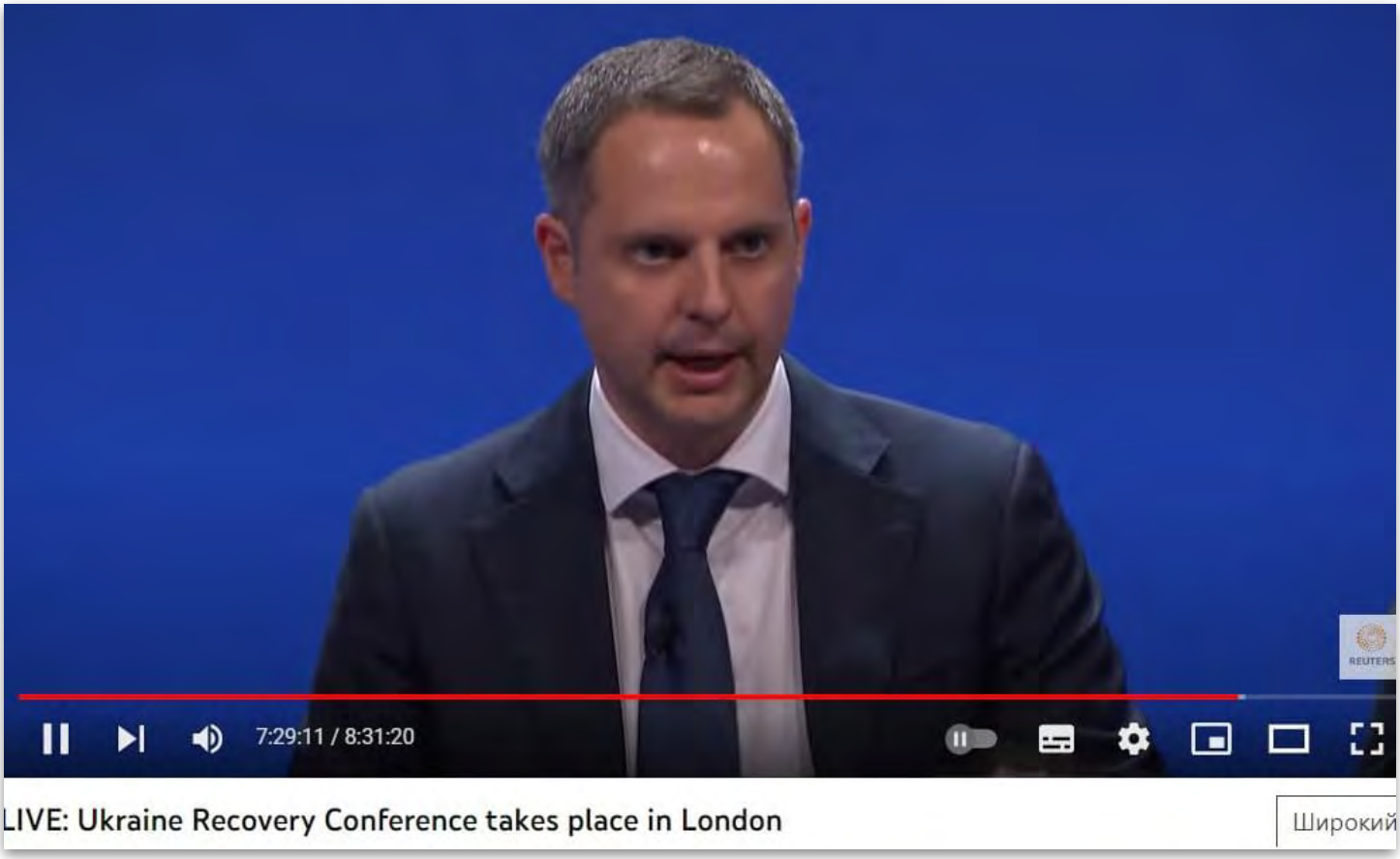

Шурма, **заместить главы *Офиса президента* Украины в качестве одного из *предложений по восстановлению экономики* страны заявил:**

«Мы обсуждаем. Я не могу сказать вам уверенно, что мы это сделаем. Мы это обсуждаем. Но это очень глубокие и серьёзные дискуссии с нашей командой, с премьер-министров, президентом. Мы хотим быть первой полностью *cashless* экономикой [без наличных денег]. Мы знаем, что по этой теме идут обсуждениями разными стейкхолдерами.

Говорят о *нарушении прав человека*.

Мы считаем, что это будет очень эффективным инструментом ликвидации 95-99% всех случаев коррупции в стране, если не будет никаких наличных денег. *В ближайшие месяцы мы представим дорожную карту, будет ли мы это делать или нет*. Я считаю, что решение будет «да».

***

№ 1.721

Росіяни контратакують, проте більшість їхніх контратак безглузді й не надто вадять розгортанню українського наступу. Якісь локальні випадки, як-от захоплення 2-3 натівських бронемашин, вони роздувають у мережах, щоб заявити про свої успіхи, яких насправді немає. Повторимо з попереднього звіту: йде «методична» робота ЗСУ.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-22-june-2023-vsrf-counteroffensive?utm_source=substack&utm_medium=email

За переклад дякую Катерина Шевчук

Том Купер

Війна в Україні 22 червня 2023 р.: російський контрнаступ

Доброго ранку! [Опубліковано 22.06 о 9.00 за Києвом]

Коротке оновлення, бо багато чого відбувається, але я поспішаю.

У повітрі... Вчора ПС ЗСУ вдарили по базі ВСрф у Волновасі, а сьогодні вранці – по порту Бердянськ, а потім і по Василівці.

Уночі з 21 на 22.06 (близько 00:35) росіяни обстріляли з «іскандерів» Харківську область і Кривий Ріг.

1. Битва за Донбас

Здається, вчорашній день був днем великих (до того ж часто ще й масових) російських контратак.

Куп'янськ-Сватове-Кремінна… Північніше Куп'янська ВСрф атакували Синьківський район через ліс вздовж річки Оскіл у напрямку Куп'янська. Фанати пудинга стверджують, що є просування вперед, але не знайшли цьому жодних доказів. Натомість, якраз український Генштаб повідомив, що росіяни підійшли десь на 2 000 метрів на півночі від міста.

Район Кремінної... «вдв» і/або «барс» наступали через Серебрянський ліс. Можливо, досягли якихось мінімальних успіхів (100-200 метрів)... перш ніж їх відкинули на вихідні позиції.

Обидва зусилля, плюс аналогічний штурм з Червонопопівки в напрямку Торського були підкріплені масованим артилерійським обстрілом й ударами авіації. Ось аудіозапис обстрілу Торського (https://twitter.com/NOELreports/status/1671594030537269257?utm_source=substack&utm_medium=email); але російський штурм там розрізали на шматки…

Думаю, це відповідь ґєрасімова на запитання Заходу, скільки «резервів» ще є у ВСрф…

Південне Запоріжжя (та південно-західна Донеччина)

Василівка... росіяни (мабуть, 49-та загальновійськова армія) особливо напористо контратакували П'ятихатки (https://twitter.com/islamicworldupd/status/1671027658644152322?utm_source=substack&utm_medium=email), і стверджують, що відбили це місто, відтіснивши українців назад у Лобкове. Підтвердження поки що не бачив (навпаки, вчора 128-ма витратила більшу частину дня на відновлення пошкоджених російських танків і БМП).

Гуляйполе… росіяни контратакували у східний фланг українського наступу до Роботиного і стверджують, що витіснили звідти ЗСУ. Насправді ж, вони втратили щонайменше пів дюжини танків і багато війська. Також українці підірвали передовий російський склад боєприпасів у Новоселівці.

Старомайорське... Як і в більшості випадків минулого тижня, росіяни вчора здійснили дві додаткові контратаки на західному боці Макарівки – перед тим завдавши удару кластерними боєприпасами. Обидві атаки були відбиті. Я поняття не маю, чому вони все ще намагаються щось робити: підрозділи, які вони розгортають, надто малі, щоб чогось досягти, але: «приємно» бачити, як 58-ма витрачає свої резерви, кидаючи їх вниз по відкритій місцевості. На жаль, тутешній ландшафт все більше нагадує місячний – хоч і всіяний уламками знищеної бронетехніки…

Південніше йдуть запеклі бої на півночі Урожайного.

Більш тривожне: 20 червня росіяни, здається, знову увійшли в Новодонецьке. Це дозволило їм похизуватися своїми першими фактично захопленими західними машинами в цьому наступі. Як цей AMX-10RC (https://twitter.com/islamicworldupd/status/1671025394097561600?utm_source=substack&utm_medium=email), чи цей (турецького виробництва) Kirpi:

[Зображення 1]

…і цей Oshkosh M-ATV, «усе ще достатньо цілий», щоб його можна було відбуксирувати:

[Зображення 2]

Херсон/Нова Каховка… росіяни, схоже, очікують великої української атаки через Дніпро. Саме тому, як пояснює оцей покидьок плюс половина пудінгових фаів, і була підірвана Каховська дамба: «Українці це зробили, бо так їм легше перепливти Дніпро».

Можливо (або принаймні від тих, хто чує таке з українських лав), ЗСУ й планували перепливти, але це було «кілька тижнів раніше»: потім цей «план» було покинуто саме тому, що російські мерзотники підірвали Каховську дамбу…

***

№ 1.722

Итоги Лондонской конференция для Украины 2023

2023-06-23
Ярослав Романчук

28 мин. ·

Дорогие друзья!

Это большой текст о том, что было в Лондоне на конференции ***Ukraine Recovery Conference***. Подробно, доброжелательно и критично. Здесь нет личных выпадов, исключительно анализ того, что предлагают, что готовят для Украины разные организации, структуры и люди.

Рекомендуется только для тех, кто ценит вдумчивое чтение и понимание реальных процессов. Спасибо!

1. Ожидания сторон и реальность

21-22 июня 20232г. в Лондоне проходит Ukraine Recovery Conference. Это мощный международный форм по восстановлению Украины с участием топ политиков стран коллективного Запада. Правительство Великобритании проделало качественную работу, чтобы в очередной раз сфокусировать внимание всего мира на Украине, на её восстановлении во время и после войны. Такого рода площадки очень важны, чтобы оставаться в политической,

информационной повестке дня США, G7 и ЕС-27. На них формируется доверие, расставляются акценты сторон, происходит синхронизация подходов к экономической и институциональной политике.

На форумах такого уровня можно встретить людей, которые имеют власть и авторитет существенно ускорить позитивную трансформацию, а также нейтрализовать негативные явления/решения. Потенциал есть. Только надо уметь им воспользоваться. Автоматически ничего не происходит. На украинских участниках Конференции лежит ответственность помочь себе, увлечь Запад не только видением, трогательными видео и эстетическими ***power point*** презентациями, но и чёткими планами по созданию новых правовых, экономических, финансовых и регуляторных институтов.

Лозунги ***We build Ukraine – We build Freedom***, несомненно, воодушевляют западную публику. Передавать эмоции яркими образами, punch line-ами (фразами-изюминками) украинские полисимейкеры умеют. Они демонстрируют это уже более 20 лет.

> Иностранным инвесторам/полисимейкерам не может не нравится государственная площадка под названием «мечта» (https://dream.gov.ua/ Digital Restoration EcoSystem for Accountable Management).
>
> Перед любой аудиторией приятно говорить об украинском проекте «Дія» (https://diia.gov.ua/ Державні послуги онлайн).
>
> Визитной карточной Украины стало ««Прозорро» (акціонерне товариство, що знаходиться у державній власності, належить та управляється Міністерством економіки https://prozorro.sale/).

При наличии всех этих площадок украинский бизнес в опросах весны 2023г. уверенно ставит проблему коррупции совсем рядом с проблемой войны в списке основных препятствий.

На всё это достаточно трезво и адекватно отреагировала в начале второго дня Конференции Аушрине ***Армонайте, министр экономики и инноваций Литвы***:

> **«Политические заявления важны. Видения важны, но восстановление Украины надо начинать сейчас! Мы не может сидеть и ждать прекращения огня… Нам нужно инвестировать сегодня».**

Международные организации и частные инвесторы заждались конкретных действий по созданию тех самых условий, которые позволят украинцам строить свободную Украину быстро, честно и качественно.

2. Построить Украину – получить свободу

Президент В. Зеленский задал мировоззренческое направление дискуссии в Лондоне. «Когда мы построим Украину, мы построим свободу», - заявил он. «Строить» - это процесс долгий, системный и ежедневный. Чтобы построить, действительно, новое и современное. Нужно уже в фундамент заложить свободу. Иначе новое может быть лишь по форме, а внутри получится всё тот же замшелый Левиафан. Нельзя не согласиться с В. Зеленским: «В основе роста – всегда ценности». Ценность свободы принимается консенсусом. Президент обозначил вклад Украины в мир: «Первое – потенциал единства. Второе – потенциал стабильности. Третье – потенциал роста. Четвертое – потенциал безопасности. И пятое, чрезвычайно важное, – это потенциал демократии».

Дело Президента – формулировать видение и стратегический курс широкими мазками. Это видение полностью совместимо с традициями западного mainstream-а. Мир? – Нет сомнений, что Украина является донором, полноценным стейкхолдером борьбы против нацизма и агрессивного империализма. Единство против зла путинизма, рашизма и тоталитаризма – это must западной цивилизации, которая, к сожалению, слишком рано расслабилась, разнежилась, поверив в конец истории. Без надёжной системы безопасности нет стабильности. Без Украины Евросоюз не обеспечит ни стабильность, ни безопасность.

Императив демократии и роста – это про необходимость политической, гражданской, личной и экономической свободы. В. Зеленский сформулировал политический заказ, который никак не противоречит ни членству в ЕС, ни созданию свободной рыночной экономики. Напомним, что более 70% ЕС входит в Топ-30 стран в Индексе экономической свободы, более 80% стран -в Индекс защиты прав собственности и в Индексе верховенства права. В такой ситуации Украине нужны мощные, качественные переговорщики с западными партнёрами, чтобы убедить их принять повестку дня реформ на основе Свободы, а не Левиафана. Посмотрим, что привезла в Лондон украинская делегация, и как в результате Конференции изменились шансы Украины на динамичное восстановление на основе новых институтов.

3. Премьер-министр Денис Шмыгаль и глава ОП Андрей Ермак

Премьер-министр Д. Шмыгаль выступил скорее как почётный гость, а не как глава правительства военного времени. Все суждения причёсаны дипломатическим языком. Фразы исключительно политкорректны. Благодарность за поддержку страны. Надежда на совместное будущее. В общем чисто ритуальное выступление. Впрочем, как и должность премьер-министра в нынешней системе власти. Об этом прекрасно знают в Украине, но на Западе именно от премьер-министра ожидают услышать смыслы, конкретные предложения по созданию Новой Украины.

Глава Офиса президента А. Ермак звучал более напористо и уверенно (по зуму) Его особый статус ни у кого не вызывает сомнений. Он говорил о необходимости восстановления транспортной, энергетической, социальной инфраструктуры, строительства жилья для людей. Он озвучил цель – создание новой современной промышленности. Для этого «мы должны быть максимально привлекательными для инвесторов». Абсолютно правильная цель. У Украины есть шанс убедить западных инвесторов переформатировать свои глобальные цепочки ценности, чтобы в них заменить Китай и Россию. Чтобы сделать всё это, нужны системные правовые, финансовые, налоговые и регуляторные решения. Андрей Ермак их не озвучил, поэтому WOW-эффекта не получилось. Расчёт, должно быть, был на выступления других представителей Украины.

4. Вице-премьер Александр Курбаков

Выступление А. Кубракова, министра инфраструктуры, вице-премьера по восстановлению, было технократическим и прагматическим и касалось разных аспектов восстановления. Оценка ущерба, формат реализации инфраструктурных проектов, адаптация европейских норм и стандартов, выбор режима согласование интересов всех стейкхолдеров – всё это очень важно. Более уместно было бы обсуждать такие проблемы в кругу конкретных инвесторов и кредиторов, но присутствие такой темы на конференции по восстановлению, вполне логично.

Александр Кубраков отметил запредельную стоимость кредитных ресурсов в Украине. Процентные ставки более 30% - это явно не про восстановление и развитие, а про облигационно-валютный синдикат небольшой группы финансовых субъектов, включая Нацбанк. Это камень в огород явно не Запада, а НБУ. К сожалению, в течение Конференции, теме монетарной политики, развитию финансового рынка, режиму притока-оттока капитала было уделено мало внимания. Для иностранных и украинских инвесторов эта тема входит в Топ-5 самых острых. Игнорирование её лишь подтверждает гипотезу о том, что украинские власти не готовы к глубокой реформе той сферы, за которую за 30+ лет они умеют твёрдое «неуд».

5. Министр финансов Сергей Марченко

Выступление министра финансов С. Марченко обескуражило. Вместе с монетарной бюджетно-налоговая политика составляет фундамент макроэкономической стабильности. За почти 500 дней кровавой, разорительной войны Украина была подключена к западной финансовой реанимационной системе. Дефицит бюджета более 25% ВВП два года подряд, удвоение госдолга, резкий рост госрасходов до 70% ВВП при существенном снижении инвестиционного и потребительского спроса – это фискальная кома. Тот факт, что Украине с начала войны дали $51 млрд. финансовой помощи (гранты, кредиты) – это не столько заслуга Минфина/Кабмина,

сколько ВСУ и президента В. Зеленского. Дают, потому что верят и глубокого уважают украинский народ и его руководство, а не потому, что Минфин проводит качественную фискальную политику.

С. Марченко заявил, что до конца 2023г. финансами правительство обеспечено. Уже привлекли $20 млрд. Складывается впечатление, что Минфин попал в состояние моральной угрозы. Это когда ты расслабляешься и перекладываешь риски своих действий/решений на внешних субъектов. Щедрость западных партнёров воспринимается чуть ли не как данность.

Конференция ожидала описания планов Минфина/Кабмина по тому, что выйти из состояния глубокой фискальной комы, как ответственно управлять расходами в условиях, когда ты находишься в режиме внешней финансовой реанимации.

Ничего этого участники Конференции не услышали.

Зато отчётливо прозвучали нотки протекционизма, как будто выступал не министр финансов, а министр промышленности сторонник номенклатурно определяемых точек роста. «Made in Ukraine first», - заявил С. Марченко. Сначала – украинские производители и структуры, а потом ожидания/желания других стран.

Очень странное и искусственное противопоставление.

It takes two to tango.

Частные иностранные инвесторы придут в Украину, чтобы заработать прибыль, повысить капитализацию своего бизнеса, получить дополнительные преимущества в очень жёсткой конкурентной борьбе на глобальном рынке. Попытки встраивать их в государственные инвестиционные планы (a-la Lugano) обречены на провал.

Иностранные участники Конференции многократно повторяли, что главным источником ресурсов для восстановления и трансформации Украины должны быть именно частные инвесторы. Они ценят предельно понятные, чётко определённые, стабильные, универсальные правила игры, в том числе в налоговой политике. Ничего определённого от министра финансов на предмет налоговой реформы, изменений бюджетной политики Конференция не услышала.

6. Министр экономики Юлия Свириденко

Министр экономики Юлия Свириденко описала своё видение Украины в 2033 году. Этот образ прекрасен. ВВП страны – более одного триллиона долларов. Страну надёжно защищает 500-тысячная армия. Украина обеспечивает продовольственную безопасность, как минимум, для 600 миллионов человек. Является надежным источником зелёной энергии и поставщиком критически

важным материалов/металлов. Украина бурлит в буме стартапов и предпринимательского драйва. Украинским производителям открыты рынки стран G7 и ЕС. Быстрый рост и развитие идёт на принципах экономической свободы, а государственные расходы не превышают 25% ВВП. Супер! Дух захватывает – и хочется аплодировать стоя.

А дальше в её выступлении пошло не светлое будущее, а шаблонное, номенклатурно-бюрократическое прошлое.

Ю. Свидиренко говорила о необходимости определения стратегических целей, планов для ключевых секторов экономики, о 12 критических материалах. Эх, неубиваемый дирижизм и стремление создать новую структуру экономики по своим вкусам и предпочтениям. А как же экономическая свобода, свобода предпринимательства и святость института частной собственности? Новая структура экономики должны быть следствием решений частных собственников, украинских и иностранных. Создавать условия для производителей товаров/услуг и определять им цели/KPI – это разные задачи. Первое – это обязанность власти, второе – это на усмотрение собственников.

По мановению волшебной палочки, неким мистическим образом Украина сегодня (экономическая политика марксистско-кейнсианского фьюжн, модель государства всеобщего интервенционизма) не станет Украиной мечты, которую описала Ю. Свириденко. Её нужно создавать уже сегодня, когда открыто окно возможности. Надо честно и открыто признать, что сегодняшняя монетарной, фискальная, регуляторная политика, размер Государства не создают, а разрушают Украину нашей мечты. Сегодня действия/решения Минэкономики, Минфина, Кабмина, Нацбанка – это не созидание, а разрушение того самого предпринимательства, которое должно создавать Новую Украину. Когда и как будет проходить отказ от старого, кто и при каких обстоятельствах сделает ставку на новое, министр экономики не уточнила.

7. Заместитель главы Офиса Президента Ростислав Шурма

Заместитель руководителя Офиса Президента Украины Ростислав Шурма был, пожалуй, самым конкретным среди украинских участников Конференции. Похоже на то, что именно он является центром выработки стратегии и программы восстановления/развития экономики. Он озвучил гигантские суммы, которые необходимы Украине для трансформации экономики страны. Только на энергетику нужно $400 млрд. а ещё «зелёная» сталь, сельское хозяйство, критические материалы, строительство – сам подход предполагает активную роль Государства в определении будущей структуры экономики.

Ростислав Шурма заявил о проведении системной реформы госуправления, институтов права, правоохранительной системы и делового климата. Ещё анонсирована цифровизация экономики, включая государственные услуги (таможню, земля, налоги, собственность), а также революционное предложение по превращению Украины в первую в мире ***cashless*** страну. Т. е. без наличных денег. Ставка на то, что такой режим убьёт» 95-99% коррупции в стране при очевидных издержках такого перехода явно внёс сумятицу в мозги участников Конференции и наблюдателей за действиями/планами украинских властей.

Р. Шурма до конца этого года обещал перейти в режим одного окна для коммуникации бизнеса с Государством. Главное, чтобы туда не посадили инвестиционную няню, которая по своему усмотрению будет предоставлять кредиты «5-7-9» и раздавать гранты на поддержку новых рабочих мест. Заместитель главы Офиса Президента убеждает, что антикоррупционная инфраструктура в Украине работает. Наверно, ради подтверждения этого факта одним из панелистов стал глава НАБУ Семён Кривонос. Опросы показывают, что подавляющее число украинского бизнеса же продолжают считать коррупцию своей основной проблемой.

Р. Шурма анонсировал фундаментальные изменения на рынке труда. Можно будет работать хоть 60 часов в неделю, а зарплату получать каждую неделю, а не помесячно. Других деталей революционных изменений на рынке труда не было.

Так что

- радоваться снижению налогов на зарплату и выводу рынка труда из тени пока преждевременно.

Зато, **мы узнали о трёх новых/старых «китах» украинского регуляторного Государства.**

Р. Шурма считает, что для свободной экономики нужны «сильные государственные регуляторы». Под них уже пишутся проекты законов.

Этой троицей Новой Украины должны стать:

1) Антимонопольное агентство,

3) регулятор финансового рынка, а также

3) регулятор энергетического рынка.

Это вместо или вместе с существующими министерствами, ведомствам службами и агентствами? Непонятно.

Простая мысль, аксиома капитализма, что экономическая свобода/открытая конкуренция не нуждаются в государственном регулировании, Р. Шурмой озвучена не была.

Детали того, как обеспечить ***rule of law***, независимость судебной и правоохранительных органов тоже не были раскрыты.

Про провалы рынка говорить модно, а вот про провалы Государства необходимо.

Обещать независимость трёх новых агентств – это в украинской институциональной среде звучит гротескно.

> В них, очевидно, будут работать ангелы, клонированные из совести датского судьи, чести швейцарского банкира и справедливости буддийского монаха. По некому институциональному волшебству эти ангелы будут с украинскими паспортами.

Р. Шурма заявил о том, что минимизация рыночных искажений будет происходить путём оптимизации/рационализации тарифов для создания стимулов для частных инвестиций, особенно в сфере энергетики. Будет также ревизия финансирования социалки, системы здравоохранения и образования опять же для привлечения частных инвестиций.

Было в очередной раз озвучено намерение ускорить и углубить *приватизацию*.

Оказывается, она в Украине идёт успешно.

А как же увеличение доли государственных ресурсов/активов до 55 – 60%, доли госрасходов до 70% ВВП? Р. Шурма обещал улучшить условия доступа к частному капиталу.

Означает ли это

> либерализацию валютного законодательства, дерегулирование финансового рынка, расширение возможностей финтеха, доступ в страну иностранных банков и других финансовых посредников, он не уточнил.

Зато признал

> провал старого режима амнистии капитала и анонсировал новый. Правда, опять без деталей и дат. Возможно, в кулуарах Конференции звучало больше деталей и подробности.

Бордо, звонко прозвучал лозунг **«Украина станет страной с самым быстрым режимом открытия бизнеса на континенте».** Прекрасная, амбициозная цель, реализация которой, безусловно, нужна Украине. В своё время, грузинское правительство реформаторов Саакашвили/Бендукидзе на

практике реализовало такой режим. Грузия была в Топ-10 страна мира в категории «открытие бизнеса» в рейтинге Doing Business. Так что при наличии политической воли и желания это вполне реалистичная задача.

В рамках улучшения делового климата было заявлено о планах упрощении земельного регулирования, улучшении условий и режима доступа к энергосетям, дебюрократизацию системы выдачи архитектурных, строительных разрешений, ускорении подготовки готовых к реализации проектов, а также оптимизации экологической регуляторки.

Р. Шурма, Ю. Свириденко, С. Марченко, А. Кубраков, безусловно, болеют душой и сердцем за Украину. Д. Шмыгаль и А. Ермак, конечно же, хотели бы видеть страну динамичной и процветающей. Видение – свободная, демократическая, европейская Украина – разделяют все участники Конференции. Однако нужно помнить библейское «дорога в ад вымощена благими намерениями», а также учитывать трансформационный опыт как лузеров, так и чемпионов реформ.

Пора переходить от деклараций/презентаций к конкретным действиям внутри страны. Зарубежные конференции - это, конечно, важно. Диалог с нашими партнёрами нужен. Но главное, что формирует доверие к словам и полисимейкерам – это решения и действия внутри страны. Их должны видеть, чувствовать, оценивать украинские предприниматели самых разных форм, форматов и размеров. Их голос должен учитываться при выработке новой экономической политики. В одной лодке должны быть учёные-экономисты, а вот инфоцыган-популистов там точно не должно быть. Если реформаторский дух будет лишь в режиме конференционных перформансов, то шансы на ту Украину будущего, которую описал президент В. Зеленский, которую детализировала Ю. Свириденко, будут уменьшаться каждый год.

***

№ 1.723

Летние записки о будущем. Часть четвертая

2023-06-23

Алексей ***Кущ***

★**Избранное** · 21 мин. ·

Лондонская конференция по восстановлению Украины не ответила на ряд главных вопросов, которые и должны были стать составной частью нашего "плана":

1. Модель экономики, новое размещение производительных сил:

> материальных, людских, цифровых, энергетических, при чем в четкой корреляции между всеми составными элементами.

2. Алгоритм включения Украины в новые глобальные, технологические цепочки добавочной стоимости.

3. В чем выгода Запада в реализации дорогостоящих проектов в Украине, если можно просто по чайной ложке давать средства на покрытие текущих дефицитов и ждать, когда российские политические эдиты "созреют" до выплаты Украине репараций.

Пункт третий, кстати, весьма очевиден.

В Лондоне представители ЕС заявили о выделении Украине 50 млрд евро на 2023, 2024, 2025, 2026 и 2027 года.

То есть - **по 10 млрд евро в год**.

Этих денег *не хватит* ни на восстановление, ни, тем более, на развитие.

Это просто «латание наших бюджетных дефицитов», о чем и заявили в Еврокомиссии.

Но,

- эта цифра прозучала на форуме, где украинская делегация только на развитие энергетики просила 400 млрд дол....

Уже сейчас понятно, что

- европейцы не будут финансировать наши "хотелки" по «принципу безлимита».

Требования уничтожить коррупцию и кумовство - это осознаниев ЕС того факта, что более половины выделенных средств могут быть просто украдены.

К сожалению,

- что наши чиновники и обслуживающие их эксперты не придумывают в части планов развитие - получается модель рентной, коррупционной, сырьевой экономики.

Модель страны, которая готова отдать на аутсорсинг промышленное развитие, ВПК, оставив себе лишь функции сырьевого придатка:

- обеспечивать заводы в чужих странах аграрным и железорудным сырьем, экспортом людей, энергиии и транспортной логистикой - перевозкой чужих товаров.

В этом проявляется инстинктивная тяга наших политических элит к *потоковой модели экономики*:

1) - оседлать поток сырья в портах, взять под контроль транзит товаров в одесской таможне, снимать сливки с экспорта электроэнергии, брать мзду с компаний по персоналу, трудоустраивающих украинцев за рубежом (за выезд и т.д.).

Естественно,

2) снимать потоковую ренту с развитой и структурированной промышленности, малого и среднего бизнсеса, сектора услуг – практически невозможно.

Именно поэтому

3) и промышленность, и МСБ, и сектор услуг (кроме специфических сегментов), «должны быть уничтожены».

Получилось с деиндустриализацией, почему не получится с депредпринимательством?

1) Хорошая власть проявляет себя в кризисе, так как ее умелые действия его амортизируют, то есть минимизируют негативные последствия для населения страны.

2) Плохая власть - познается в период роста, так как даже сидя на мешках с деньгами, она не может сделать жизнь народа чуточку легче.

Для правильных выводов, нам нужно просто следить «за ручками» чиновников-наперсточников, отслеживая основные изменения в социальной политике государства, анализируя направления капитальных инвестиций в инфраструктуру и делая один простой, но крайне важный вывод:

- как все это в итоге отразилось на нашем уровне жизни.

Простыми словами:

- произошел ли тот самый «эффект просачивания» богатства, когда деньги в виде жидких ручейков сбегают вниз с заснеженной горы политических «небожителей».

При этом памятуя, что

- дождаться от них денег, сложнее, чем «выпросить снега в ледяной Гренландии…»

С точки зрения науки, эффект просачивания богатства называется «инклюзией ВВП».

Как говорил нобелевский лауреат по экономике Гуннар ***Мюрдаль***,

«не нужно зацикливаться на создании рабочих мест, если в части зарплат доминирует формат трудовой бедности, когда денег хватает лишь на текущие расходы от зарплаты до аванса и ничего нельзя накопить».

У нас это явление приобрело более извращенные формы в виде «трудового рабства», когда трудовых доходов хватает лишь на выживание.

К сожалению,

- "эффект просачивания богатства" при нынешней политике в Украине не может обогатить народ.

Ведь,

1) - между верхними 10% общества и оставшимися 90% находится толстенный слой «глины» в виде принятых законов, работающих на первый «дециль».

И эта глина

2) - задерживает всю финансовую воду в "верхних слоях", не давая ей просочиться вниз к беднейшим социальным группам населения, например к пенсионерам.

Почему сырьевая модель является для нас тупиковой ветвью эволюционного развития?

1) - Украинская экономика примерно на 70-80% коррелирует с динамикой внешних сырьевых рынков.

Именно поэтому

2) - она зависит не от внутреннего спроса на собственные товары с высоким уровнем добавочной стоимости, а от внешнего спроса на наше сырье и в лучшем случае – полуфабрикаты.

Увеличение сырьевого экспорта после войны приведет к падения объемов производства, особенно в обрабатывающей промышленности.

Сырьевые доходы увеличивают приток валюты в страну и приводят к укреплению национальной денежной единицы, что негативно влияет на конкурентоспособность обрабатывающих отраслей и приводит к снижению уровня добавочной стоимости, который генерируется национальной экономикой.

Зато,

- растет импорт всего и вся и наращивается отрицательное торговое сальдо.

Ограниченность внутреннего предложения приводит к увеличению цен и инфляции.

Сырьевые доходы экономики приводят к росту внутреннего сервисного сектора, который на определенном временном интервале позволяет маскировать промышленный обвал (деиндустриализацию), как в части формирования ВВП, так и в части занятости населения.

Ключевой момент «сырьевой болезни» - различные последствия для разных секторов экономики:

1) - рост сервисной части

2) - и одновременное разрушение промышленности.

Такая двойственность, позволяет длительное время камуфлировать негативные последствия для сырьевой зависимости для экономики в целом.

1) - В конечном итоге, все ресурсы страны, включая инвестиционные, перемещаются в сырьевой сектор и зацикливаются на нем, в основном за счет угнетения промышленности.

2) - Если страна зависит исключительно от экспорта сырья, то она очень быстро теряет даже малейшие стимулы для его переработки, не говоря уже о генерации новых технологий.

В первую очередь отмирают наукоемкие и динамичные отрасли, так как они остаются практически без инвестиций.

Укрепление национальной валюты приводит к сокращению притока инвестиций в промышленный сектор и соответственно – к ***технологической деградации*** страны.

Ситуацию **могло бы исправить** создание национального резервного фонда для изъятия избыточных экспортных поступлений и минимизации курсового влияния сырьевого экспорта на остальные отрасли экономики.

Например, за счет средств резервного фонда можно стимулировать рост конкурентоспособности в более сложных отраслях производства.

Также речь идет о почти принудительном замедлении скорости ревальвации национальной валюты.

Параллельно с этим, государство должно наращивать инвестиции в социальный капитал (наука, медицина, образование) и инфраструктуру, что создаст условия для минимизации сырьевой зависимости.

Плюс протекционизм и введение системы ввозных пошлин.

Но ничего указанного выше в нашем плане развития нет.

Нынешний кризис предложения в мире приводит к тому, что повсеместно разгорается настоящая ***война за ресурсы***.

Мировая экономика, реализуя «зеленый курс» попадает в замкнутый круг «правильных причин» и «негативных последствий:

- развитие альтернативной возобновляемой энергетики приводит к росту потребления ископаемых ресурсов и цен на них.

В Украине вследствие сырьевой зависимости сложилась своеобразная, «аттракционная модель» управления экономикой:

1) - правительство уподобляется пассажирам вагончика «американских горок», под коими необходимо подразумевать ценовые ралли на мировых рынках.

2) - Если цены на наш экспорт растут – растет и ВВП, если падают, то и мы летим вниз.

Динамика нашего роста в этой модели целиком и полностью зависит от показателей роста мировых сырьевых рынков и уровня потребления стран-торговых партнеров.

Внутренние факторы развития практически не задействованы.

Простыми словами,

- в кресло премьера можно спокойно посадить киевскую гориллу Тонни и проводить заседания правительства – эффект будет тот же, а может даже лучше.

Ну а правительству остается лишь «громко кричать» об «успехах» во время гоночных виражей.

А доходы от сырьевых «волн» будут тратиться на очередное "Большое строительство», в котором мультипликатор роста работает на развитие отраслей в Турции, так как дорожные компании из этой страны приезжают к нам и со своей техникой, и своими людьми.

Закупая импортный битум и другие материалы.

Свой *автодорожный кластер*, чтобы инвестиции в дороги создавали мультипликатор роста в национальных отраслях - смежниках, мы так и не создали.

- В такой ситуации, сохранять макроэкономическую стабильность мы сможем исключительно благодаря «сырьевому фарту».

Мировую экономику ждет кризис предложения, когда промышленные цены опережают потребительские, делая любое производство нерентабельным.

За кризисом предложения будет активирован кризис спроса (население не сможет покупать подорожавшие товары) и так по спирали, когда затухание предложения провоцирует снижение спроса, а это, в свою очередь, вновь приводит к новому падению предложения.

Спиралевидная модель кризиса

В этой альтернативной модели, за периодом гипертрофированного роста сырьевых цен может последовать их очень болезненная коррекция вниз.

Особенно с учетом того, что любой ценовой пузырь рано или поздно лопается – будь то рынок недвижимости или сырьевых товаров.

Нынешний период – уникальное время для формирования новой национальной модели роста и запуска структурных видоизменений в экономике в сторону усиления ее сложности.

Для этого после войны у нас есть возможность привлечь глобальные инвестиции в новый украинский проект.

Доходы от продажи дорого сырья необходимо инвестировать в создание предпосылок роста более сложных отраслей экономики с высоким уровнем добавочной стоимости.

В противном случае, по законам «сырьевой болезни» нас ждет очередной цикличный обвал вслед за падением мировых цен на сырье.

Хотя,

1) - в реальности все произойдет также как и в периоды предыдущих сырьевых «горбов»,

2) - когда миллиарды долларов от экспорта сырья просто осели на оффшорных счетах нескольких украинских ФПГ.

Простыми словами

– доходы от роста сырьевых цен политические элиты возьмут себе, а инфляцию в магазинах оставят простым украинцам.

Ведь одно дело зарабатывать на экспорте зерна и совсем другое – тратить деньги на хлеб в магазине.

(На фото - счастливые участники конференции в Лондоне)

***

№ 1.724

2023-06-24

Терещенко

Дуже пряме запитання: яку суму Ви, Анатолий Фролов/ Анатолий Александрович ***Фролов***, взяли у забудовника ПАТ «Центрелеватормлинбуд» за фальсифікацію засідання громадської організації «УТОПІК» та видачу забудовнику нікчемного папірця, названого «витягом з протоколу» де Вами зазначено, що нібито «інвестиційні наміри власника будівлі співпадають з інвестиційними рішеннями та спрямовані на збереження пам‘ятки архітектури» ***Садиби Терещенків***, а ганебний проект перебудови пам’ятки, який немає нічого спільного з реставрацією «відповідає вимогам законодавства з охорони культурної спадщини, відповідним нормам та правилам»??? Якщо Ваш підпис не підробили - Ваша репутація пожиттєво заплямована.

«Папірець» викладаю нижче для ознайомлення громади, хоча його прочитання небезпечно для здоров‘я нормальної людини, яка в курсі того, що недобросовісний забудовник виробляє понад 15 років з ***Садибою Терещенків.***

Цікаво, а члени УТОПІКа, які одноголосно на зібранні (НЕ на засіданні!) 19 травня виступили категорично проти представленого проекта та зазначили, що він спотворює пам‘ятку, суперечить законодавству та не може бути реалізований, в курсі вашої ініціативи?

Тим більш, що на зібранні УТОПІК, де ми з Michel ***Terestchenko*** БУЛИ ПРИСУТНІ) мова йшла про те, що ***Садиба Терещенків*** відповідно до позиції Генеральна Прокуратура України, Київська міська прокуратура та Київська міська рада де-юре досі знаходиться в комунальній власності, а тому ПАТ

«Центрелеватормлинбуд» не є власником, а тим більш «інвестором» (за понад 15 років він навмисно довів унікальну пам‘ятку майже до повного руйнування!) і жодних обговорень проєкту не може відбуватися до ухвалення рішення Судом!

Ви ж першим на зборах виступали проти цього проекту та підкреслювали його неприйнятність та невідповідність законодавству! Ви ж самі закрили ці збори, коли почули, що члени УТОПІКу категорично проти та не готові виносити жодного рішення по проекту!

Жодних рішень УТОПІКу під час зібрання 19 травня ухвалено не було! Volodymyr Sobtsov Ви теж були присутні, як Вам подібні безсоромні фальсифікації? Інші присутні на цьому дійстві, вже підтвердили, що витяг (і відповідно протокол) фальсифіковані

Більш того, з моменту зібрання УТОПІКу 19 травня 2023р., які не відбулися, та весь червень, пан Фролов мені особисто заявляв, що протоколу немає. То тоді звідки у забудовника взявся витяг з цього протоколу з «фантастичними твердженнями» за підписом цього ж Фролова, датований 19 травня? Невже так різко може змінитися позиція? Але підробка документів - кримінальний злочин. Знаю, що даний протокол погоджувався з забудовником, який після мого посту у ФБ попросив його убезпечити і дописати, що засідання якого де факто не було та жодних рішень не приймалося, відбулося!

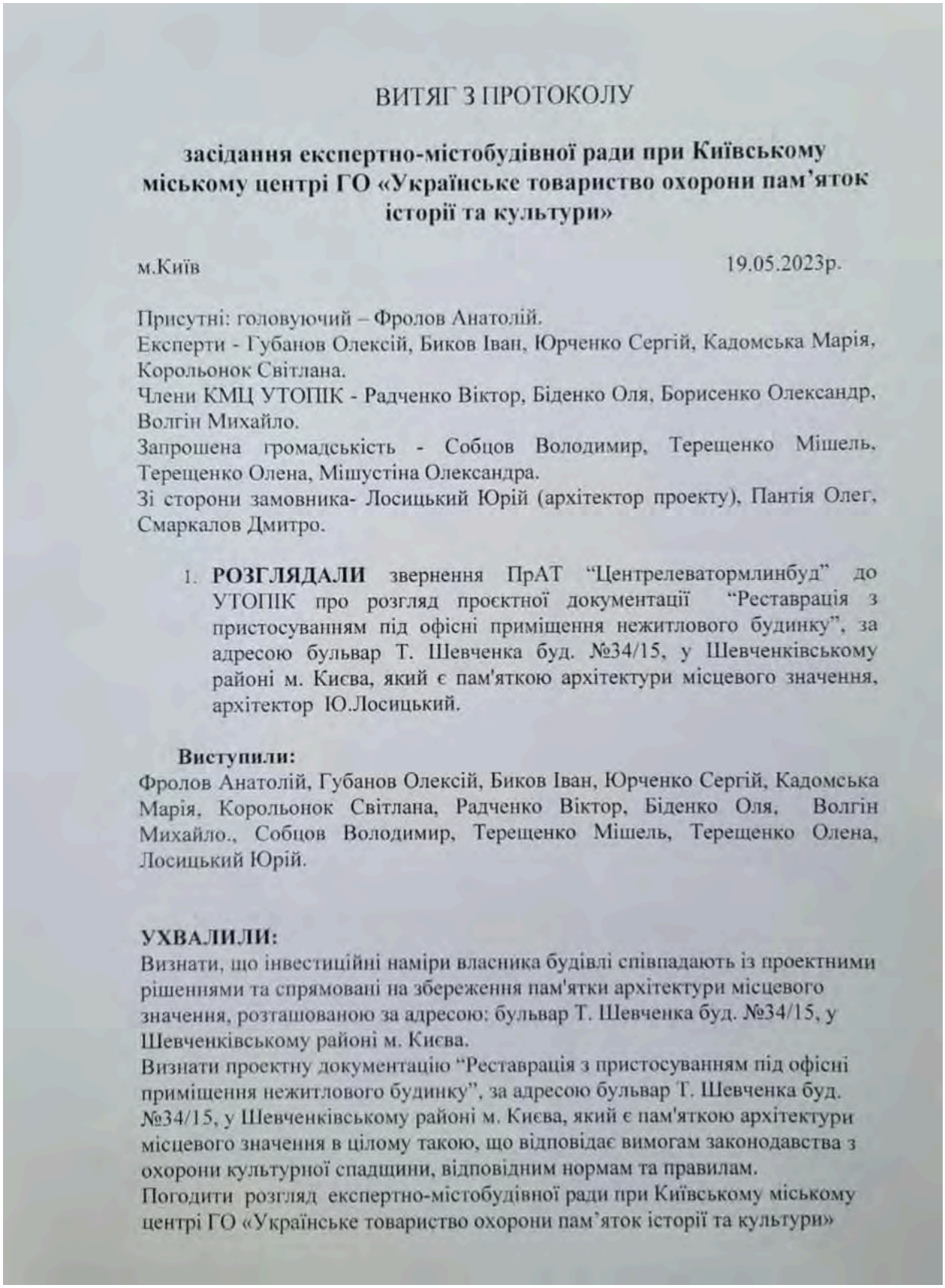

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

засідання експертно-містобудівної ради при Київському міському центрі ГО «Українське товариство охорони пам'яток історії та культури»

м.Київ 19.05.2023р.

Присутні: головуючий – Фролов Анатолій.
Експерти - Губанов Олексій, Биков Іван, Юрченко Сергій, Кадомська Марія, Корольонок Світлана.
Члени КМЦ УТОПІК - Радченко Віктор, Біденко Оля, Борисенко Олександр, Волгін Михайло.
Запрошена громадськість - Собцов Володимир, Терещенко Мішель, Терещенко Олена, Мішустіна Олександра.
Зі сторони замовника- Лосицький Юрій (архітектор проекту), Пантія Олег, Смаркалов Дмитро.

1. **РОЗГЛЯДАЛИ** звернення ПрАТ "Центрелеватормлинбуд" до УТОПІК про розгляд проєктної документації "Реставрація з пристосуванням під офісні приміщення нежитлового будинку", за адресою бульвар Т. Шевченка буд. №34/15, у Шевченківському районі м. Києва, який є пам'яткою архітектури місцевого значення, архітектор Ю.Лосицький.

Виступили:
Фролов Анатолій, Губанов Олексій, Биков Іван, Юрченко Сергій, Кадомська Марія, Корольонок Світлана, Радченко Віктор, Біденко Оля, Волгін Михайло., Собцов Володимир, Терещенко Мішель, Терещенко Олена, Лосицький Юрій.

УХВАЛИЛИ:
Визнати, що інвестиційні наміри власника будівлі співпадають із проектними рішеннями та спрямовані на збереження пам'ятки архітектури місцевого значення, розташованою за адресою: бульвар Т. Шевченка буд. №34/15, у Шевченківському районі м. Києва.
Визнати проектну документацію "Реставрація з пристосуванням під офісні приміщення нежитлового будинку", за адресою бульвар Т. Шевченка буд. №34/15, у Шевченківському районі м. Києва, який є пам'яткою архітектури місцевого значення в цілому такою, що відповідає вимогам законодавства з охорони культурної спадщини, відповідним нормам та правилам.
Погодити розгляд експертно-містобудівної ради при Київському міському центрі ГО «Українське товариство охорони пам'яток історії та культури»

Напевно Ви, @Анатолий ***Фролов***, думали, що цей витяг забудовник тихенько передасть до Великої палати Верховного Суду перед вирішальним засіданням і про нього ніхто не дізнається?

І байдуже, що у випадку прийняття рішення на користь забудовника буде знищена не лише безцінна пам'ятка архітектури - ***Садиба Терещенків***, рішенням Великої палати буде змінена вся судова практика - тисячі пам'яток, викрадених подібними так званими «інвесторами» та «власниками» назавжди

втратять можливість бути повернутими до державної або комунальної власності!

Чи в курсі цієї фальсифікації голова всеукраїнського УТОПІКу, колишній міністр культури - Михайло ***Кулиняк***, який за Вашим твердженням доручив Вам розгляд ганебного проекту забудовника!

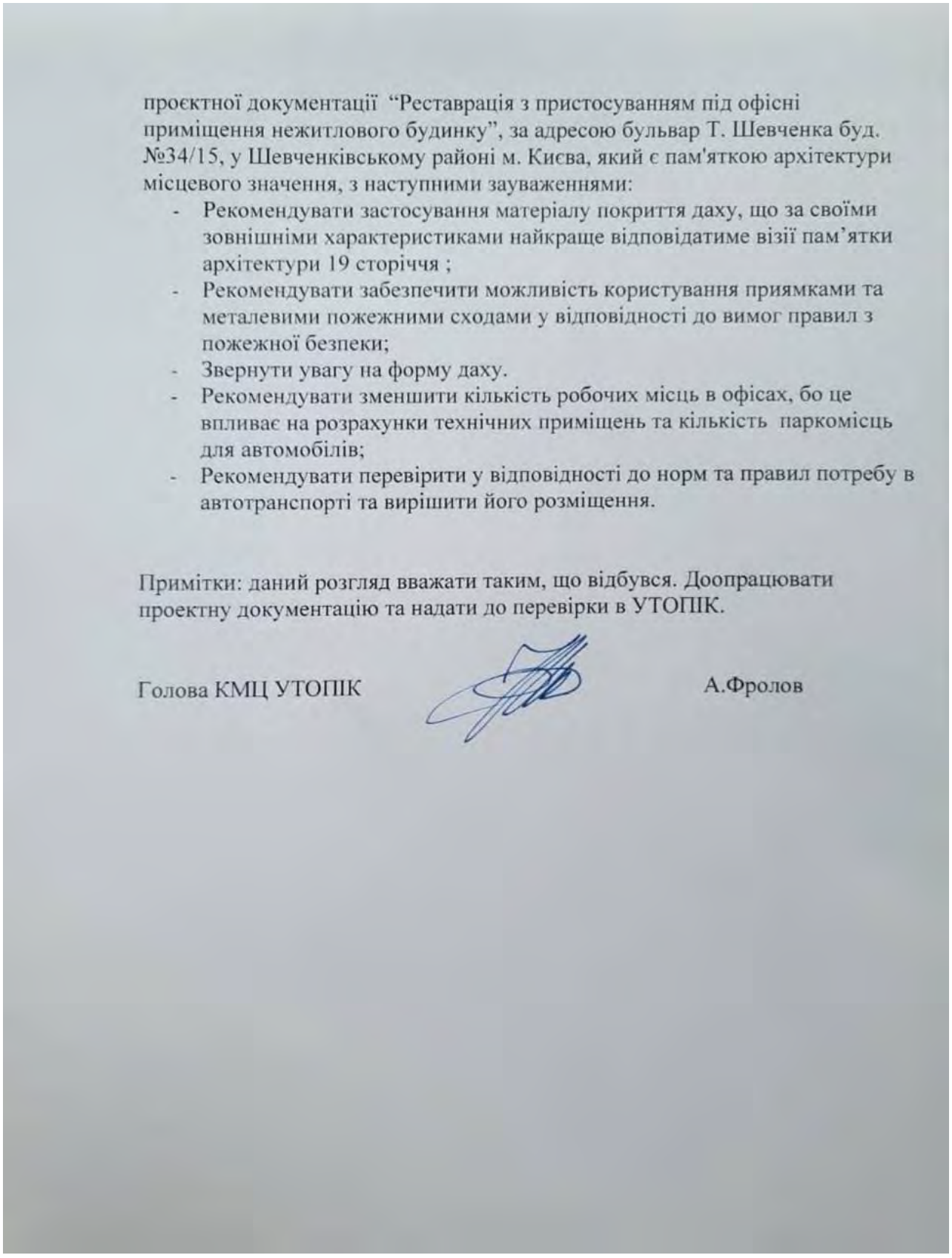

проєктної документації "Реставрація з пристосуванням під офісні приміщення нежитлового будинку", за адресою бульвар Т. Шевченка буд. №34/15, у Шевченківському районі м. Києва, який є пам'яткою архітектури місцевого значення, з наступними зауваженнями:

- Рекомендувати застосування матеріалу покриття даху, що за своїми зовнішніми характеристиками найкраще відповідатиме візії пам'ятки архітектури 19 сторіччя ;
- Рекомендувати забезпечити можливість користування приямками та металевими пожежними сходами у відповідності до вимог правил з пожежної безпеки;
- Звернути увагу на форму даху.
- Рекомендувати зменшити кількість робочих місць в офісах, бо це впливає на розрахунки технічних приміщень та кількість паркомісць для автомобілів;
- Рекомендувати перевірити у відповідності до норм та правил потребу в автотранспорті та вирішити його розміщення.

Примітки: даний розгляд вважати таким, що відбувся. Доопрацювати проектну документацію та надати до перевірки в УТОПІК.

Голова КМЦ УТОПІК А.Фролов

На жаль, в курсі - даремно ми з Мішелем після зібрання 19 травня мали з ним розмову, де проінформували, що засідання УТОПІКу не відбулося та було закрито головуючим без ухвалення жодних рішень, озвучили навіть наше побоювання, що УТОПІК може протиправно підіграти забудовнику.

На що пан ***Кулиняка*** запевнив, що УТОПІК захищатиме ***Садибу Терещенків*** від будь-яких перебудов та інших втручань.

Як результат - невідомо звідки взявшийся абсолютно фантастичний витяг з неіснуючого протоколу невідбувшегося засідання, який забудовник почав ширити у ЗМІ з метою відбілити свою злочинну діяльність!

Не для кого не є секретом, що **УТОПІК давно взяли під контроль забудовники, а керівники його організацій мають конфлікт інтересів - володіють чи керують будівельним бізнесом або безпосередньо з ним пов'язані.**

Після цього скандалу як мінімум все керівництво цієї так званої «пам'яткоохоронної організації» має звільнитися!

Ми ще пам'ятаємо голову Київської організації УТОПІК Олену ***Сердюк***, яка **надавала історико-містобудівні обґрунтування хмарочосам на місці безцінних київських пам'яток і прекрасно при цьому почувалася!**

Тепер її тепле місце зайняв Анатолій ***Фролов***, який також впевнений, що вийде «сухим з води»

***

Щодо дивної зміни керівництва УТОПІКУ знайшла ось таку інформацію тут:

https://history.rayon.in.ua/news/579579-v-ukrainskogo-tovaristva-okhoroni-pamyatok-istorii-ta-kulturi-zyavivsya-noviy-kerivnik/amp

В Українського товариства охорони пам‘яток історії та культури з'явився новий керівник

Головна > Публікації > Новини > 1 Березня 2023, 19:03

Щодо можливого рейдерського захоплення Українського товариства охорони пам‘яток історії та культури (УТОПІК) представниками заборонених проросійських партій в Україні

Експертна рада з питань подолання наслідків русифікації та тоталітаризму Міністерства культури та інформаційної політики України висловлює глибоке занепокоєння інформацією про утаємничену і кулуарну зміну керівництва Українського товариства охорони пам‘яток історії та культури.

Так, від 26 січня 2023 року з‘явилося повідомлення про реєстрацію нового керівника УТОПІК, колишнього міністра культури України часів Азарова-Януковича – Михайла Кулиняка. Окрім нього в керівництві однієї із найважливіших громадських інституцій у сфері культури значаться й інші політики та посадовці, що були прямо пов'язані з діяльністю нині заборонених проросійських партій Медведчука та Януковича.

Не таємниця, що Михайло Кулиняк відомий не лише своєю відданістю режиму Януковича та московському патріархату, він був фігурантом низки корупційних скандалів щодо неправомірних кадрових рішень, зловживань владою, як на посаді Міністра, так і на посаді керівника Національного палацу мистецтв «Україна».

Дивує також той факт, що зміна керівництва УТОПІК відбулася без участі обласних організацій та без проведення з‘їзду Товариства.

З огляду на це та враховуючи повідомлення в ЗМІ про факти нецільового використання майже 3 тисяч квадратних метрів орендованого приміщення в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» керівництвом УТОПІК в інтересах комерційних структур та спроби відчуження майна Національного музею народної архітектури та побуту України, Експертна рада звернулася до Міністерства культури та інформаційної політики України, Служби безпеки України, Ради безпеки і оборони України з пропозицією перевірити вище наведені факти з метою недопущення рейдерського захоплення та використання в корупційних цілях Товариства охорони пам‘яток історії та культури.

В Українського товариства охорони пам‘яток історії та культури з'явився новий керівник

2023-03-02

Експертна рада з питань подолання наслідків русифікації та тоталітаризму Міністерства культури та інформаційної політики України

ВИСЛОВЛЮЄ

— **глибоке занепокоєння інформацією про утаємничену і кулуарну зміну керівництва Українського товариства охорони пам‘яток історії та культури**.

Так, від 26 січня 2023 року з‘явилося повідомлення про реєстрацію нового керівника УТОПІК, колишнього міністра культури України часів Азарова-Януковича – Михайла ***Кулиняка***. Про це *повідомляє* міністерство.

Окрім нього в керівництві однієї із найважливіших громадських інституцій у сфері культури значаться й інші політики та посадовці, що були прямо пов’язані з діяльністю нині заборонених проросійських партій ***Медведчука*** та ***Януковича***.

Михайло ***Кулиняк*** відомий не лише своєю відданістю режиму ***Януковича*** та московському патріархату, він був фігурантом низки корупційних скандалів щодо неправомірних кадрових рішень, зловживань владою, як на посаді міністра, так і на посаді керівника Національного палацу мистецтв «Україна».

Дивує також той факт, що **зміна керівництва УТОПІК відбулася без участі обласних організацій та без проведення з‘їзду Товариства**.

З огляду на це та враховуючи повідомлення в ЗМІ про факти нецільового використання майже 3 тисяч квадратних метрів орендованого приміщення в Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» керівництвом УТОПІК в інтересах комерційних структур та спроби відчуження майна Національного музею народної архітектури та побуту України, Експертна рада звернулася до Міністерства культури та інформаційної політики України, Служби безпеки України, Ради безпеки і оборони України з пропозицією перевірити вище наведені факти з метою недопущення рейдерського захоплення та використання в корупційних цілях Товариства охорони пам‘яток історії та культури.

***

Я дуже сподіваюся, що склад УТОПІКУ не буде толерувати цей злочин та швидко збереться для переобрання керівництва! Інакше - ця громадська пам‘яткоохоронна організація має саморозпуститися!!!

Шановні Неля ***Куковальська***, Ольга ***Рутковська***, Віталій ***Білецький***, ви як члени Головної ради УТОПІКу в курсі фальсифікації документів цією організацією на користь забудовників?

Уклінно просимо всіх небайдужих до долі Садиби Терещенків та долі всієї нашої культурної спадщини максимального поширення та розголосу!

Величезне прохання до всіх ЗМІ - НЕ поширювати активно розповсюджуваний представниками забудовника з метою відбілювання власних злочинних дій напередодні ФІНАЛЬНОГО судового розгляду у Великій Палаті ВСУ зазначений витяг з фальсифікованого (і, можливо, неіснуючого) протоколу зібрання УТОПІКу, яке насправді не приймало жодних рішень!

P.S.

А знаєте, що в цій історії вбиває більше всього? Що нашу історичну спадщину під час жорстокої визвольної війни нищить сама так звана «пам‘яткоохоронна» громадськість, люди, які нібито саме з цією метою вступили до УТОПІКу та намагаються позиціонувати себе «захисниками спадщини». Але банально продаються. Ані принципів, ані гідності…

І лише від нас з Вами залежатиме чи вирине колись Україна з цього замкненого кола, де все покупається. Надзвичайно важливо не толерувати подібне та не мовчати! І ніколи не подавати руки людям, чия репутація заплямована..

І так, це саме той випадок, шановні мої Друзі та Підписники, коли мені надзвичайно важливо почути вашу думку та відношення до цієї ситуації!

***

№ 1.725

Наразі, ми утримаємося від узагальнень: Купер покроково коментує розвиток подій в росії, постійно поновлюючи інформацію. Ми будем стежити за його звітами й одразу перекладатимемо доповнення.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-june-2026-prigozhins?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Катерина Шевчук, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 24 червня 2023 р.: бунт пріґожина

Вітання всім! [Опубліковано 24.06 о 9.15 за Києвом].

І знову ця ситуація в Україні та росії, коли не знаєш, куди дивитися перше. Особливо в росії. Що ж, спробуємо почати з росії…

Після багатоденних суперечок між головою ПВК «ваґнєра» та головним серед вишестоящіх органів у москві шойґу (спричинених тим, що шойґу наказав «ваґнєру» повністю підпорядкуватись міністерству оборони росії, тобто де-факто – розпустити всі свої війська і підписати контракт з МО), учора ввечері відбулися збройні зіткнення між ВСрф і «ваґнєром». Де і як саме – поки незрозуміло. Щоб упевнитись, не маю зв'язків у відповідних точках, тому не можу сказати: можу лише запропонувати короткий виклад пов'язаних із цим подій. І майте на увазі, що більшість із цього насправді надходить із путінської машини виробництва рандомної фігні: тобто з джерела, де постійно брешуть. За винятком приватних контактів, які досі мовчать, «незалежних» джерел немає ніде від калінінґрада до владивостока...

Ймовірно, це почалося з ракетного удару ВСрф по одній з позицій «ваґнєра», внаслідок якого загинуло «багато хлопців (ваґнєрівців)». Тоді пріґожин провів «нараду командного складу «ваґнєра», які вирішили «розібратися з військовим командуванням росії» і «пообіцяли знищувати кожного, хто трапиться на їхньому шляху».

Чітко даючи зрозуміти, що він націлений на шойґу, пріґожин оголосив: «Тепер шойґу просто відставкою не відбудеться. А міг би записувати тіктоки зі своїм зятем на пенсії в ОАЕ…».

Близько 22:55 «ваґнєр» закликав росгвардію приєднатися до нього: «Виконання злочинних наказів і спроба перешкодити запланованій кампанії правосуддя погано закінчиться для тих службовців, які зробили неправильний вибір». Частина росгвардії, схоже, приєдналася до нього (або, принаймні, у віктора золотова є угода з пріґожиним), але багато вищого командування ВСрф цього не зробили. Наприклад, генерал суровікін намагався виступити «онлайн-посередником», закликаючи «ваґнєр» «підкорятися верховному головнокомандувачу». Кілька інших вищих російських полководців вчинили за його прикладом. Наприклад, владімір алєксєєв...

Нотатка: росгвардія, по суті, відповідає тільки перед пудінгом... Отже, це прямий виклик для пудінга.

За кілька хвилин пріґожин оголосив (https://t.me/concordgroup_official/1292), що ґєрасімов віддав наказ завдати авіаудару по колонах ПВК «ваґнєр» на підступах до Ростова, однак «пілоти відмовились підкорюватися злочинним наказам». Далі пріґожин заявив (https://t.me/concordgroup_official/1293), що шойґу та ґєрасімов «знищили близько 100 тисяч російських солдатів» під час вторгнення до України, і що його війська збили російський гелікоптер (https://t.me/concordgroup_official/1294) (повітряних сил) після того, як він відкрив вогонь по цивільних (як завжди, жодних доказів і підтверджень не наведено).

Так чи інакше, служби безпеки у москві здійняті по тривозі, на вулицях розгорнуті війська для захисту урядових будівель (https://twitter.com/annanemtsova/status/1672361787612618759?utm_source=substack&utm_medium=email) – зокрема йдеться про кремль, державну думу та раду федерації. Акаунт пріґожина вконтакте заблоковано, ФСБ закликає (https://t.me/rian_ru/206673) бійців «ваґнєра» не робити помилок і припинити будь-які силові дії проти російського населення. Ба більше, ФСБ оголосили (https://t.me/rian_ru/206671), що «заяви та дії пріґожина можна оцінити як заклики до початку збройного громадянського конфлікту на території росії» і як «удар ножем у спину російським військовослужбовцям, що воюють проти профашистських українських сил».

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2Fd5a44fb4-02c3-4c7b-b598-5f443dbba2d8_1052x1041.jpeg

Бронетранспортер БТР-82А на вулицях москви, вчора пізно ввечері.

https://youtu.be/fmITp1Kz1yU

Згідно заяв пріґожина (https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-june-2026-prigozhins#:~:text=According%20to%20Prigozhin), після входу чисельних штурмових груп ПВК «ваґнєр» до ростова-на-дону, відбулися бої: наприклад, повідомляється про один з боїв у районі Козацьких Лагерів, розташованих північніше міста вздовж траси М4, – коли колона ваґнєрівців виїхала з ростова-на-дону в напрямку москви і зіштовхнулася із підрозділом росгвардії.

Тим часом рано вранці ваґнєрівські війська оточили штаб ОСК Південь (https://t.me/bloknot_rostov/17399), розташований у ростові-на-дону, а ростовський губернатор закликав (https://t.me/golubev_vu/664) місцевих жителів уникати центру міста. Губернатор Липецької області закрив трасу М4, що веде до москви (https://t.me/igor_artamonov48/975).

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2F015355c7-d72b-45a7-8e0a-7116c2461efe_1280x854.jpeg

Фото, опубліковане [пропагандистським агентством] ТАСС, на якому видно групу ваґнєрівців біля штабу ОСК «юґ», що у ростові-на-дону.

Десь годину тому, (https://twitter.com/maxseddon/status/1672464666868498433?utm_source=substack&utm_medium=email), пріґожин опублікував відео зі штабу ОСК «юґ» і оголосив, що «веде перемовини» з заступником міністра оборони юнус-беком євкуровим. На цьому відео він розповів, що його сили збили гелікоптери ПКС, які «обстрілювали цивільних» (насправді «знищили автобус із цивільними»)... Він вимагає перемовин із «головою генштабу» (ґєрасімовим) і звинувачує євкурова в тому, що він кидає війська на смерть, без снарядів та плану. Він стверджує, що «рятує росію».

Далі, у російських соцмережах «підтвердили», що ПВК Вагнера збили три гелікоптера ПКС в районі Ростова (https://twitter.com/Eren50855570/status/1672472406789705728?s=20), зокрема:

● 2 гелікоптера радіоелектронної боротьби Мі-8МТРП-1 (таких у ПКС менше 12)

● 1 бойовий гелікоптер Мі-35.

Екіпажі перших двох вижили, а доля екіпажу третього гелікоптера наразі невідома.

До речі, основні бойові танки під управлінням «ваґнєрівців» усі мають червоне кустарне маркування – як-от цей танк, сфотографований вранці у Ростові:

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2F7a6fd062-3373-4860-a5d9-8820399e88ec_1280x852.jpeg

Зауважте чохол на дулі…

[Пропагандистський канал] RT зараз транслює «попередження» (https://twitter.com/RT_com/status/1672486734276304897?s=20) від вишестоящіх органів у москві про те, що бійці ПВК «ваґнєр» «беруть участь у збройному заколоті»…

Заява пріґожина, записана сьогодні вранці у ростові (https://twitter.com/simpatico771/status/1672473102687653889). По суті, він оголошує, що росія продовжує війну з Україною, що ваґнєрівці не припинили участь у війні і що він не має наміру скидати путіна – просто він за «правду» – і правдиві, на його думку, факти він також перераховує в відео.

Це – все, що відомо наразі. Звісно, я намагатимуся далі спостерігати за розвитком подій впродовж дня (тож, будь ласка, оновлюйте ваш браузер [наша перекладацька група теж публікуватиме оновлення – перекл.] – знову і знову). Однак це не проста задача, до того ж, я не маю хисту до «новин» – я аналітик.

Ба більше, прохання до всіх: БУДЬ ЛАСКА, не просіть мене передбачити розвиток подій. За ситуаціями такого штибу важко встежити – і ще важче їх оцінити і спрогнозувати.

… далі буде…

***

ТОМ КУПЕР

БУНТ ПРІҐОЖИНА (ДОПОВНЕННЯ)

Ще інші новини цього ранку: крім ростова-на-дону та штабу ОСК «юґ» у новочеркаську, ПВК «ваґнєр» також взяли під контроль місцеву авіабазу, «щоб припинити авіаудари» по їхніх колонах.

Агентурна розвідка повідомляє, що «ваґнєрівці» також захопили велику авіабазу в таганрозі, що за 100 км. на захід від ростова, і наближаються до красндара (на південь від ростова).

Щобільше, «ваґнєр» збирається захопити воронєж, а це місто на пів дорозі від ростова до москви [див. карту]. Повідомляють, що колона «ваґнєра», яка йде у воронєж, потім продовжить свій рух до москви трасою М4… інша колона має вирушити з воронєжа на бєлґород… Окремі російські «воєнні блогери» повідомляють, що по «ваґнєрівській» колоні, яка рухається на москву, завдають масованих авіаударів.

Тимчасом, на фронті. Повідомляють, що 22-га бригада російського спєцназу (розгорнута в районі Оріхова) «переметнулася» на бік пріґожина. Те саме, як кажуть, зробили кілька підрозділів ОМОНу.

Багато хто говорить, що, оскільки 90% усіх військ ВСрф перебувають в Україні, путін є, фактично, «безборонним». Утім, треба пам’ятати, що в самій москві перебуває 15000 бійців росгвардії – дивізія спєцназу ім.

дзержинського, а також ще принаймні 4000 солдатів військ спецпризначення. Повідомляють, що ці останні вже зайняли позиції довкола головних воєнних об’єктів, включно з міністерством оборони на фрунзенській. До того ж доволі багато війська перебуває на базах західніше та південніше від міста.

Зверніть увагу: ніхто з заколотників не висловлюється проти війни в Україні й не закликає вивести ВСрф з України чи припинити повітряні удари ВКС. Україна й надалі залишається ціллю пріґожина й тут його плани співпадають з планами пудінга та вишестоящих органів у москві. Вся ця заворушка пріґожина зводиться лише до «вимоги», щоб вишестоящі органи перестали тупити… якщо лише це не чергова «маскіровка»…

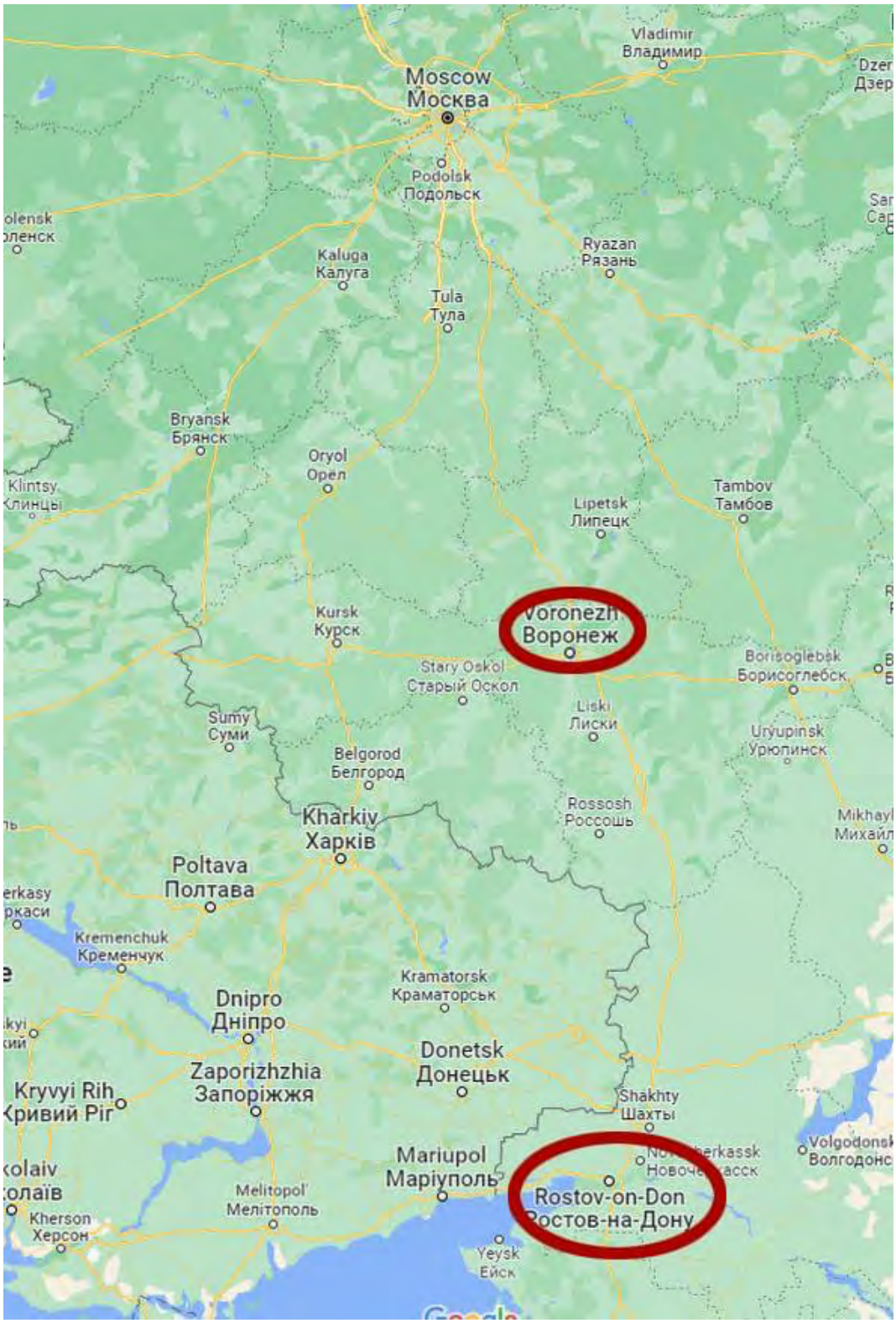

Тому давайте підходити спокійно та тверезо: не робімо поспішних висновків.

***

№ 1.726

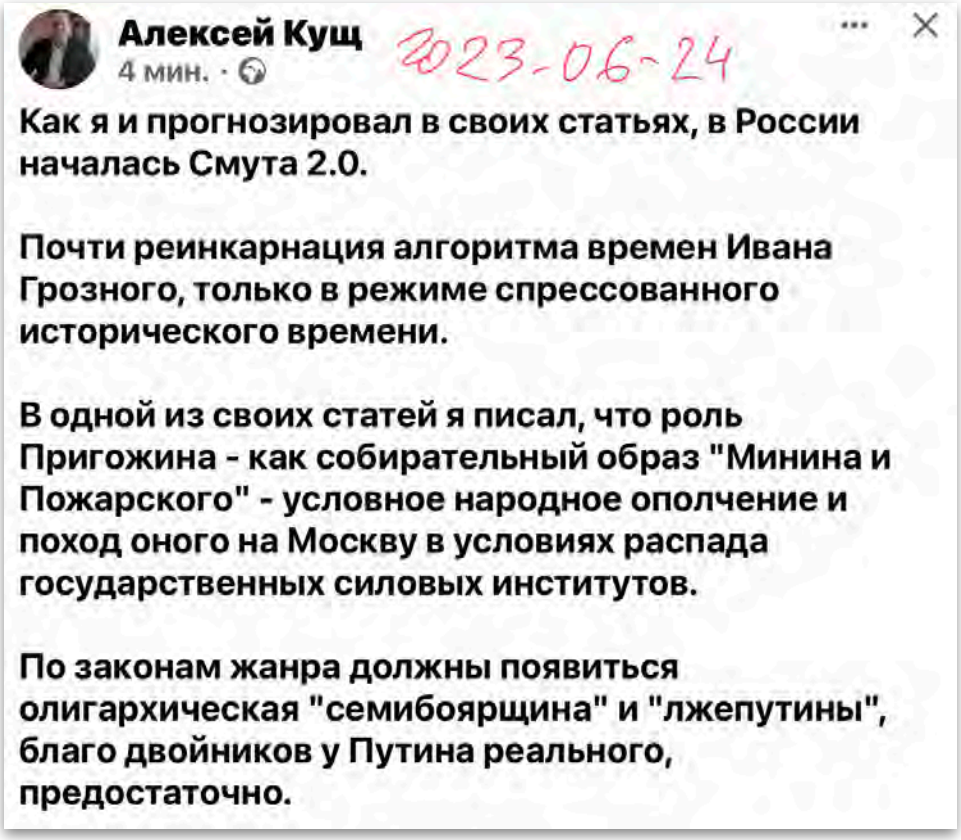

2023-06-24

Кущ

***

Смута 2.0. в РФ. Что же произошло в реальности и какие последствия случившееся окажет на будущие события в РФ

2023-06-25

Кущ

Давайте проанализируем данную ситуацию в контексте методов системного анализа, без психологических, субъективных оценок, особенно в виде версии о «постановке».

Хотя тиражирование мнений о «постановочном» характере бунта весьма полезно, но уже в рамках иного анализа – «психо-аналитического».

Количество людей, которые верят в такую «постановку» может предоставить статистику, например, относительно численности населения, верящего в то, что Землю захватили гуманоиды…

Еще одна, на мой взгляд, неверная параллель – с 1917 годом, «корниловским мятежом», февральской революцией и прочая, прочая…

На самом деле, исходные предпосылки нынешних событий в РФ - **внутривидовая борьба политических элит**, недовольных:

а) их выпиливанием из глобального мира;

б) опасающихся, что военная ситуация по спирали эскалации выйдет на опасный для них экзистенциальный уровень.

Действия Пригожина - тест на возможность эскалировать внутриполитическую ситуацию не снизу, а сверху.

Название Смута 2.0. – это отсылка к первой Смуте 16-17 веков, которая явилась именно элитарным брожением после засилья опричнины и самого Ивана Грозного.

Для аналогии с 1917 годом нет главного - предпосылок социального бунта низов, когда «верхи не могут, а низы не хотят».

При чем, низы как «буржуазные», так и «пролетарские».

В России пока сохраняется хрупкий консенсус общества с властью, когда верхи еще могут проводить нынешнюю социально-экономическую политику, а низы эта политика все еще устраивает.

Одного лишь разгона вековых противоречий в виде «провинция – Москва» или «низы» - «Рублевка» для социальной революции явно недостаточно.

Сейчас исторический бег времени существенно ускорился.

В статике 16 века, 30 лет, как сегодня три.

После Ивана Грозного, разрушалась созданная им новая элитарная модель, в которой Малюта и Басманов играли роль базовых прототипов.

Бунт элит привел к попытке трансформироваться "с запада", то есть с помощью тех, с кем воевали при Грозном – Речь Посполитая и Великое княжество Литовское.

Апогея данная трансформация "сверху" достигла при Лжедмитрии II.

Народные волнения, вроде восстания Болотникова, использовались лишь как топливо данного процесса.

В России таких народных движений было много, но особую роль они играли только при Смуте, так как поддерживались частью элит.

Завершилось все формированием новой элитарной модели при Михаиле Федоровиче, когда королевич Владислав и гетман Сагайдачный отступили от Москвы.

Нечто похожее произойдет и при нынешнем трансфере элит:

> — попытка перезагрузить отношения с Западом, очередная цивилизационная неудача даной попытки, Смута 2.0. и новый элитарный консенсус по включению в надстройку новых элит, сформировавшихся с начала 2000-х.

Теперь перейдем к анализу ситуации с бунтом ЧВК «Вагнер».

Важная исходная информация – «Вагнер» уже достаточно длительное время активно взаимодействует с МО РФ (Сирия, Украина) и еще ни разу не возникала ситуация, связанная с «дефицитом снарядов», «блокированием», «обстрелами» и т.д.

Очевидно, что акцент заявлений Пригожина о всем упомянутом начал развиваться на фоне подготовки ЗСУ к контрнаступлению, когда стало очевидно, что окно возможностей по мирному урегулированию, возникшее осенью 2022 года, закрылось.

Если проследить «кривую» эскалации этих заявлений, то она в точности начинается с даты раскрутки темы контрнаступления Украины и выходит на пик именно в разгар этого наступления, накануне его кульминации.

Сделаю смелое предположение:

— если бы наступление ЗСУ началось в июле, марш-бросок Вагнера на Москву был бы в августе и т.д.

Системный анализ позволил выявить главную взаимосвязь – марш-бросок Вагнера произошел в период контрнаступления ЗСУ и накануне его кульминации или решающей фазы.

Поняв корреляцию факторов, попытаемся ответить на втором вопрос:

— в чем причина подобной взаимосвязи.

Здесь нужно обратиться к краткому описанию формата политической власти в РФ, которая

— формируется не в виде государственных институций, а в виде конгломерата кланов влияния во главе со своими «бонзами».

Президент РФ в этой парадигме выполняет роль не представителя народа, а верховного арбитра между кланами, «Верховного Майи» или «Верховного Инки».

Президент РФ должен балансировать модель сдерживаний и противовесов, при этом он наделяется правом «сбросить с пирамиды Кукулькана» с вырванным сердцем того участника, который отказался играть по правилам.

Но сам президент РФ при всей его колоссальной власти не может «расформировать» синклит жрецов, который восседает на «пирамиде Кукулькана» в ожидании очередного «солнечного затмения».

В 2022 году, «синклит жрецов» поддержал СВО, но

1) — он не давал Путину карт-бланш на применение ядерного оружия и перерастания этой войны в нечто глобальное, когда для «синклита жрецов» закроются двери не только на Запад, но и на Восток, и на Юг.

2) — И когда пострадают их экзистенциальные интересы – угроза жизни лично им и их семьям.

Ядерная кнопка в РФ в этом контексте, находится в коллективном управлении.

Верховный Майя не может ее применить по своему усмотрению (кроме случая с очевидной ядерной атакой на РФ) – нужно согласие «синклита жрецов».

Одна из гарантов коллективного управления ядерной кнопкой – должность министра обороны.

В нынешней системе координат, роль Шойгу в части балансирования уровня экзистенциальных угроз для политический элит стала не очевидной.

Именно это, а вовсе не «снарядный голод» породило информационные атаки на него.

Пригожин и его ЧВК выполнили роль «конкистадоров» новых политических элит, которые вовсе не хотят эскалировать войну на новый уровень, когда страна погрузится в полную изоляцию.

Несколько тысяч конкистадоров в виде «пассионариев войны» прошли за день сотни километров и оказались возле Теночтитлана Верховного Майи, но не вошли в него, так как Верховный Майя принял ультиматум «синклита жрецов».

Именно «обязы» по красным линиям эскалации войны, видимо, и стали предметом переговоров, а вовсе не какие-то формальные условия, озвученные Лукашенко.

Вполне возможно, что и сам Лукашенко просто выполнил роль «формального» миротворца.

> 1) — Мы должны понимать, что уровень рисков в виде «марша на Москву» был запредельный как для страны в целом, так и для его участников.
>
> 2) — Участники марша не остановились даже перед уничтожением авиации МО РФ и гибелью пилотов.

Объяснить все это тем, что МО требовало у вагнеров подписание контрактов или тем, что дочери Пригожина не дали земельный участок в Питере – это аргументы для очень наивных обывателей.

Только запредельные риски могли вынудить «синклит жрецов»

> — бросить такой вызов Великому Майе, авторитет которого был подорван для обеспечения гарантий выполнения тайных соглашений,
>
> — в которых Пригожин, скорее всего, даже не принимал участие (а просто ждал отмашку, идти на Москву или нет).

Ведь английский король не стал бы заключать соглашение с Великим Майя на том основании, что он воюет с испанцами.

Точно также, и геополитический авторитет Великого Майи в Москве существенно подорван бунтом ЧВК Вагнер,

1) — прежде всего, в глазах Китая.

2) — Пригожин, фактически, подрезал геополитические крылья президенту РФ «для профилактики».

Произошла своеобразная "дефлорация сакральности власти" в России.

Тут даже название "Марш справедливости" ЧВК Вагнер идеально отражает суть происходящего.

Просто народ почему-то воспринял артикулирование понятия "справедливости" относительно себя и своих интересов.

Точнее не народ, а комментаторы.

А в реальности, название "Марш справедливости" было обращено исключительно к Верховному Майе.

Просто

— "справедливость" была попрана в отношении "синклита жрецов".

Несправедливость: нарушение той самой системы сдерживаний - противовесов.

— Реальные бенефициары процесса прекрасно понимали о каком "Марше справедливости" идет речь.

— Понимал и Великий Майя.

Ну а сам предмет тайных договоренностей, обеспеченных маршем Вагнера на Москву, станет известен нам много лет спустя.

На данном этапе, мы можем лишь сформулировать указанную выше ***версию***.

***

№ 1.727

Заколот у РФ відбувся. І продовжує відбуватися

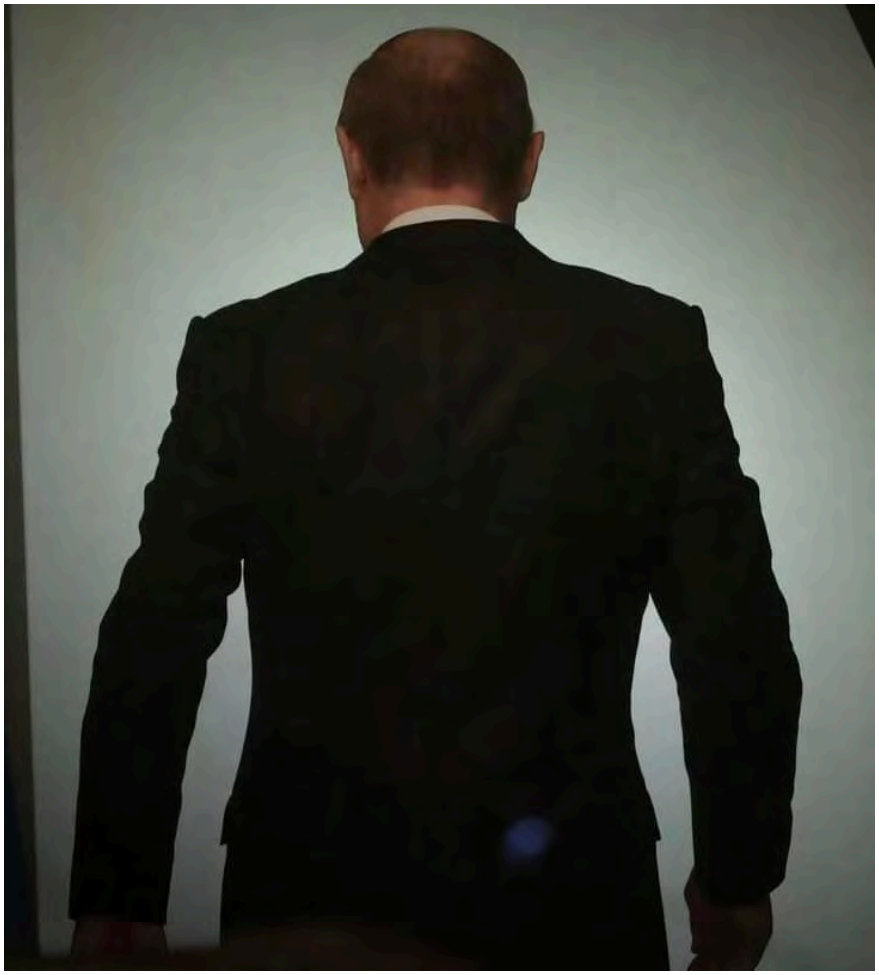

2023-06-25

Гайдай

Вагнеровці яких провели без супротиву від фронту до околиць Москви - це вистава розрахована на одного глядача - Путіна.

Те що ми бачили - **це тількі верхня частина айсбергу**. **Вистава з «Маршем справедливости» мала мету - створити психологічний тиск.**

1) — Головним обьектом цього тиску був Путін.

2) — Російский диктатор був наляканий подіями які розгортаються і публічно закликав придушити заколот.

І виходячи з того що вагнерівці зупинилися, заколотники досягли визначених цілей. **Путін зламався.**

А хто ті заколотники?

1) — По-перше це люди з дуже близького оточення Путіна, які мають на нього дуже суттєвий вплив і владні важелі Вони здатні його переконувати.

2) — Це ті, хто здатен дати наказ російським силовикам пропускати ЧВК без бою всі 700 км по території країни від Ростова до столиці.

3) — Це ті, хто мали домовленості з Пригожиним мінімум вже як півроку і які були його «дахом» весь цей час його «опозиційної» діяльності.

4) — Це ті хто міг собі дозволити долучити до заколоту і тиску на Путіна самого Лукашенко.

Навіщо? Я думаю заколотники розуміють що війну з Україною РФ програє і це веде їх і Кремль до катострофи. Це руйнує їх владу і їх заможне життя і добробут. Створює загрозу їм, їх капіталам, активам у РФ і за кордоном. Вони хочуть цю війну згорнути і повернутися до попереднього «статусу кво». І для Лукашенка ця війна теж суттєва загроза якої він хоче позбавитися.

Саме тому вони вирішили усунути від влади божевільного дідуся, божевілля якого і стало основною причиною цієї війни. І саме для цього треба було йому продемонструвати цю виставу - заколот військових найманців і дуже реальну внутрішню загрозу втратити владу і саме життя.

Чи ці мої міркування мають сенс, чи ні - покаже час…

Причому найближчий.

Будемо спостерігати

1) — як себе тепер буде поводити Путін і

2) — як зміняться дії російскої влади у найближчий час.

3) — Що буде з військовим російським керівництвом.

4) —.Кого призначать винним.

5) — Які будуть нові призначення і заяви.

Я думаю

— це буде поступова ротація влади і усунення «счастливого дедушки от власти, который оказался мудаком».

***

№ 1.728

ZN,UA

ВІЙНА РЕЙДЕРСТВУ НЕ ПЕРЕШКОДА: ЩЕ ОДНА ЗАГРОЗА ВАШІЙ НЕРУХОМОСТІ

2023-06-18

Тетяна Кириленко

Офіс протидії рейдерству в Україні за останні сім років розглянув понад 12,7 тис. справ. Кількість звернень зростала щороку, *сягнувши піку 2021-го*, коли було розглянуто 3 187 скарг. І навіть воєнний стан не вплинув на апетити правопорушників. Тільки за *травень 2023р.* ухвалено рішення за результатами розгляду *188 скарг* у сфері державної реєстрації.

1. Перерозподіл власності

Більшість справ стосувалися

1) — корпоративних прав,

2) — а також рейдерства, пов'язаного із земельними ділянками.

Голова ***Ради Федерації роботодавців України*** *(далі — ФРУ)* Дмитро ***Олійник*** стверджує, що

1) — жодного тижня не минає без повідомлень про рейдерські напади.

У ФРУ, куди часто скаржаться потерпілі, **це називають не окремими випадками, а системою**.

Там вважають, що

2) — група зацікавлених осіб, які отримали державні повноваження в різних гілках влади, працюють як єдиний механізм, прагнучи перерозподілити власність.

Вікно можливостей для рейдерів:

— відзавтра Мін'юст не зможе скасувати рішення про реєстрацію нерухомості

Так,

— бізнес масово кошмарять фальсифікованими карними справами.

З огляду на ступінь свавілля та скоординованість дій у ФРУ припускають, що рейдери мають політичне прикриття на найвищому рівні.

Самі ж захоплення здійснюються силами працівників Нацполіції, прокуратури та корумпованих суддів.

Тобто,

— держслужбовці працюють на приватний інтерес.

Приклад

Останнім часом найбільш кричущим випадком стало захоплення ТОВ «Красногірське» на Черкащині. Йдеться про силове захоплення за допомогою «тітушок» — такого за час воєнного стану ще не траплялося. Зрештою ці незаконні реєстраційні дії скасувало Міністерство юстиції, але так буває не завжди.

Прикладів,

— коли власник потерпає й від агентів Росії, й від злодійкуватих земляків, які незаконно набивають собі кишені, не бракує. Тож як для юридичних, так і для фізичних осіб украй важливою є швидка реакція на протиправні дії та можливість захистити свої активи.

Саме задля цього кілька об’єднань підприємців вирішили протистояти здирникам, згуртувавшись на платформі під назвою «Свавіллю стоп!» Вони збиратимуть інформацію про ініціаторів і виконавців рейдерських атак, аби внести їх до публічного реєстру та змусити владу притягти всіх винних до відповідальності.

2. Законодавчі «колізії»

Оскільки **рейдерство давно стало проблемою національної безпеки**, до нього врешті починають застосовувати системний підхід.

Так,

— на час воєнного стану для підвищення безпеки відомостей щодо прав громадян на нерухомість і прав бізнесу було запроваджено додаткові обмеження доступу державних реєстраторів до відповідних реєстрів.

Зокрема,

— не отримують доступ до відповідних реєстрів ті державні реєстратори, щодо яких раніше в Єдиному державному реєстрі/ Державному реєстрі прав проводили спеціальну перевірку, за результатами якої вони не вважаються такими, що пройшли перевірку.

Однак,

— «несподівано» виникла ще одна загроза з огляду на зміни законодавства.

Офіс протидії рейдерству та ***Мін'юст*** **втратять повноваження скасовувати незаконні рішення про реєстрацію нерухомості, ухвалені рейдерами у співпраці з недоброчесними нотаріусами та «чорними» реєстраторами.** Ряд фахівців вважають, що це може створити значні ризики для активів.

Ідеться про ухвалення 3 травня 2023 року Верховною Радою загалом проєкту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо ***забезпечення непорушності майнових прав*** (реєстр. № ***9156-д***).

Документ було розроблено з метою приведення нормативного регулювання положень профільного законодавства у відповідність до положень Конституції та рішень Конституційного суду.

Конституційний суд у листопаді минулого 2022 року звернув увагу на **наявність правових колізій**, **визнавши неконституційною законодавчу норму, що надає повноваження Міністерству юстиції скасовувати незаконні рішення про державну реєстрацію.**

На те,

1) — щоб Верховна Рада привела цю норму у відповідність до Конституції,

2) — відвели шість місяців (до 16 травня 2023 року).

Проте,

3) «опозиція» заблокувала закон.

Якщо він зрештою не набере чинності, адміністративний порядок оскарження через колегію Мін'юсту буде втрачено. Тобто остання не матиме змоги скасовувати рішення державних реєстраторів за результатами розгляду скарг у сфері реєстрації прав.

Однак не все так безнадійно, якщо закон набере чинності. У прикінцевих і перехідних положеннях законопроєкту №9156-д є норми, згідно з якими

повноваження Мін'юсту щодо визнання ухваленими з порушенням закону та анулювання рішень державного реєстратора поширюватимуться також на рішення, ухвалені до набрання чинності цим законом.

Іншими словами, і фізособи, й бізнес після розблокування закону та набрання ним чинності зможуть звертатися до Антирейдерської колегії зі скаргами щодо незаконних реєстраційних рішень, ухвалених до набрання чинності законом №9156-д.

Ось як бачить ситуацію керівник Офісу протидії рейдерству Віктор ***Дубовик***. За його словами, хоча повноваження Офісу та Мін'юсту буде урізано (йдеться про неможливість скасовувати незаконні рішення у сфері державної реєстрації прав на нерухомість), це не позбавляє Мін'юст і територіальні органи повноважень розглядати скарги, а громадян і бізнес — права такі скарги подавати.

Тобто зміни торкнуться лише оскарження рішень державного реєстратора щодо прав на нерухоме майно, а повноваження щодо розгляду скарг у сфері бізнесу зберігаються в повному обсязі, як і повноваження стосовно застосування санкцій до державних реєстраторів за результатами розгляду скарг.

3. Моніторинг власної нерухомості

Щоправда, з огляду на законодавчі зміни власникам нерухомості, аби уникнути проблем, **фахівці радять періодично моніторити стан відомостей Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.** І якщо буде встановлено факт безпідставних змін у цих відомостях, то одним із варіантів захисту, як і раніше, буде оскарження їх у Мін'юсті.

А в разі звернення особи до суду для вирішення спору та недопущення будь-яких реєстраційних дій щодо нерухомого майна треба бути дуже уважними. Адже трапляються випадки, коли судове рішення про заборону вчинення реєстраційних дій ухвалено, але не зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Слід також зважати на те, що накладення арешту не є тотожним забороні державної реєстрації. Трапляються випадки, коли суд скасовує лише арешт, але не заборону проведення реєстраційних дій. Словом, вчасне та коректне внесення відомостей про наявні заборони та їх припинення до Державного реєстру прав допоможе уникнути негативних наслідків у процесах захисту майнових прав на нерухомість.

Адже саме в цій сфері найбільше скарг, які надходять до Офісу (65–70%). Решта припадає на реєстрацію бізнесу. За кількістю реєстраційних дій, які вчиняються в межах країни, пропорції подібні: 65–70% реєстраційних дій

стосуються безпосередньо реєстрів речових прав на нерухоме майно, а 30% — реєстрів юридичних осіб.

Статистика в конкретних цифрах виглядає так: середня кількість скарг, які до війни надходили впродовж місяця, становила десь 200–250 у сфері реєстрації нерухомого майна й 50–100 — у сфері бізнесу. **В умовах повномасштабної війни з початку літа минулого року поступово зростала й кількість вчинених реєстраційних дій, і скарг на них.**

У травні цього року вже було близько 120–130 скарг на місяць у сфері реєстрації нерухомого майна і 30–40 — щодо реєстрації бізнесу. З погляду середнього навантаження на одного фахівця в сфері реєстрації нерухомості, це близько 20 скарг, а в сфері державної реєстрації бізнесу — п'яти скарг. Однак останнім не доводиться розслаблятися, адже державна реєстрація бізнесу є набагато складнішою, ніж реєстрація нерухомості.

Насамкінець варто зазначити, що нині розглядають переважно скарги, що стосуються безпосередньо тих реєстраційних дій, які вчинялися в дуже короткий проміжок часу. Тобто до уваги беруть звернення щодо подій, із часу яких минуло не більше року.

Абсолютним лідером є скарги у сфері орендних відносин щодо земельних ділянок.

Тут навіть війна нічого не змінила:

— вони становлять близько третини всіх звернень.

А ось скарг щодо іпотечних правовідносин майже немає. Річ у тім, що *на час воєнного стану впроваджено мораторій щодо позасудового звернення* стягнення на предмет іпотеки в *забезпечення споживчого кредиту громадян*.

***

№ 1.729

Тут хроніка коментарів Тома Купера, зроблених вчора 24.06, впродовж другої половини дня, коли фінал демаршу пріґожина ще не був зрозумілим, а також – прикінцеві коментарі, зроблені ближче до 1.00 за Києвом 25.06.

Оригінали тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/civil-war-in-russia-24-june-2023?utm_source=substack&utm_medium=email і тут: https://www.facebook.com/keksifarm.hayday/posts/pfbid03yBRZRvX6VXQVmTmECjYYe2UTgtoR738DFheraziQ7ZnQJyBQ8GkxRxDF8xprKAtl

За переклад дякую Микола Ковальчук, Dasha Posternak та Antonina Yashchuk

Том Купер

Громадянська війна на росії, 24 червня 2023. Спеціальний антитерористичний заколот

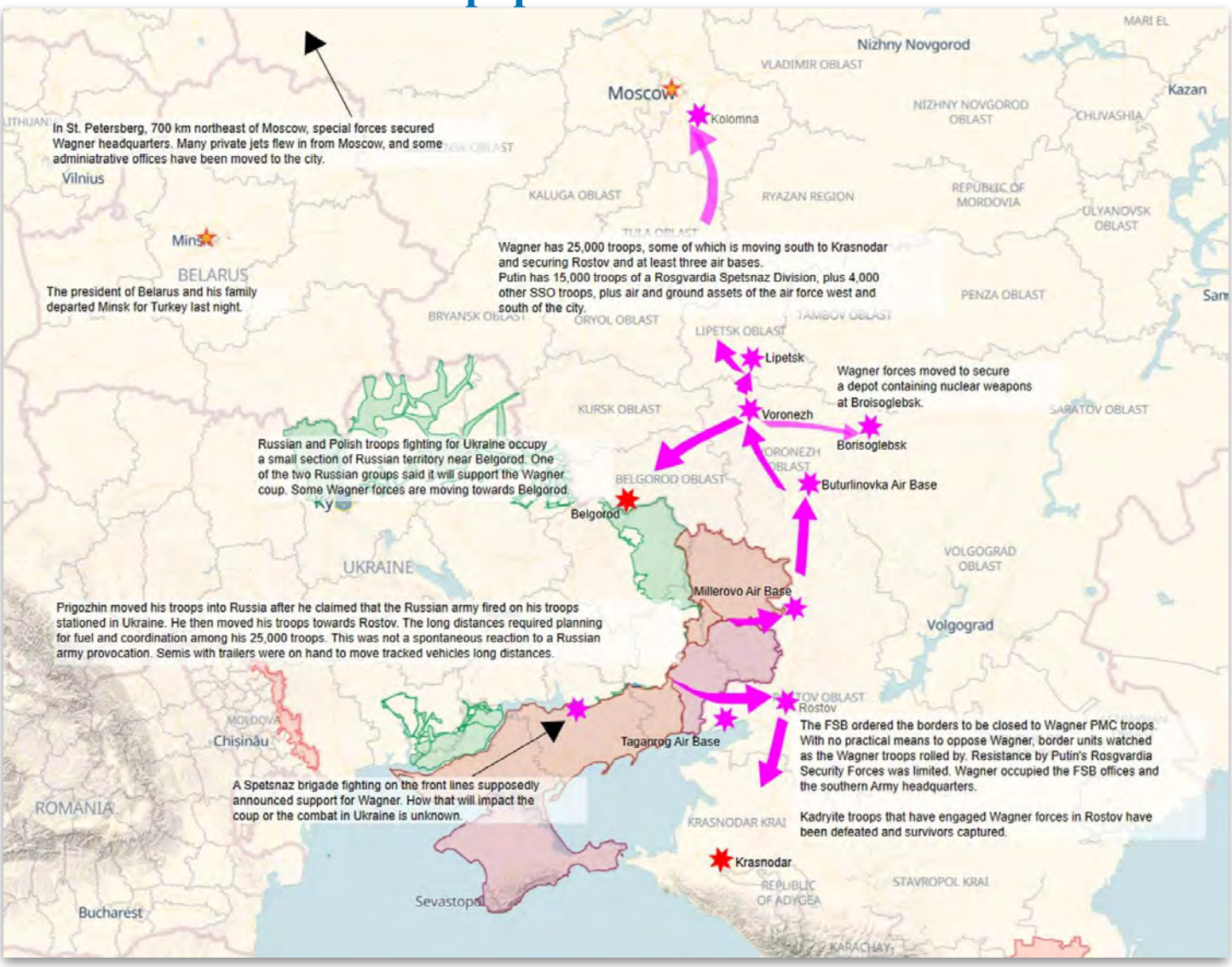

[Опубліковано упродовж другої половини дня 24.06 й до 1.00 - 25.06]

Усім вітання!

Час «підсумовувати» події на росії за минулу добу...

Звісно, хто ж заперечуватиме: після всіх скоєних росіянами звірств в Україні, прикольно спостерігати, як вони взялися розхитувати власну країну, втішно стежити за «вторгненням росіян на росію у відповідь на вторгнення росіян в Україну, покликане врятувати росію». Вставши з ліжка сьогодні вранці й почавши читати присвячені цій події новини, я відчув себе яжвамказавром вже за кілька хвилин, бо пригадав усі ті сотні попереджень, які повторював сам собі й багатьом-багатьом людям усі ці роки. Це ж очевидно: «система путін» уже давно розколює росію, хоча «ясно як білий день» це стало «тільки тепер».

А взагалі це така типова російська іронія — махач між двома групами військових злочинців:

- «системи путін», зокрема шойґу, ґєрасімова й олігархів, які їх підтримують;

- і «системи ваґнєр» на чолі з пріґожиним.

Тут треба чітко сказати: усім зрозуміло, що у пріґожина політичної підтримки немає. Тобто нема підтримки від олігархів, які тримають при владі пудінга. І хто спостерігав за його виступами в соцмережах та жорсткою критикою вишестоящих органів у москві (а це триває вже кілька місяців), той, мабуть, очікував, що рано чи пізно пріґожин «десь дінеться», наприклад, «впаде зі сходів», а потім ще й «вилетить у вікно»...

А проте «система путін» дала пріґожину приватну армію, найкрутіше в росії оснащену і найдосвідченішу в боях. Цей тип заявляє, що має в підпорядкуванні 25 000 солдатів.

До того ж пріґожин та його військо мають, схоже, нормальну таку підтримку в лавах невдоволеної російської публіки, а також серед частини збройних сил. Принаймні в ростові.

Ось така «стартова і фокусна точка» цього конфлікту.

Сюжет

Тільки з останніх дій (упродовж доби) пріґожина та його армії чітко видно, що операція дуже добре спланована і майстерно виконана: судячи з наявної інформації, ваґнєр, поза сумнівом, діє за «сюжетом». Сюжетом перевороту.

Цікаво, що «система путін», схоже, не помітила ваґнєрівської підготовки. ГРУ і ФСБ з тріском провалили завдання її виявити і про неї попередити. Я кажу про підготовку, бо операція, що її ваґнєр здійснив за минулі 24 години, аж ніяк не була «спонтанною реакцією на удар ВСрф», як стверджує пріґожин.

По-перше: як я вже згадував у своєму ранковому «зведенні/огляді» [24.06 – ред.], члени ПВК «ваґнєр» почали прощатися зі своїми родичами ще вчора. Можливо, це сталося після «нападу», який нібито спровокував пріґожина, а може й ні. Це ще треба з'ясувати. Однак ніхто не запевнить мене, що вони утнули це все «спонтанно»...

Так само, як і десь 90% ВСрф, основна частина ПВК «ваґнєр» була зосереджена на території України. Учора вдень і минулої ночі [23-24.06] вони виїхали з України на південний захід росії – причому двома великими бригадами, організованими в кілька штурмових груп, які пересувалися довгими колонами військових машин.

Південна група увійшла і взяла ростов-на-дону сьогодні вранці [24.06]. Звідти вона рушила на новочеркаськ, таганрог і авіабазу міллерово. Дорогою вона збила два вертольоти радіоелектронної боротьби Мі-8МТРП-1 і штурмовик Мі-34 ПКС рф нібито, «за те, що вони стріляли в цивільних» (на відео, про яке йдеться, показано авіаудар по «стандартному» цивільному 13,60-метровому тентованому причепу, в який рано вранці влучили Ка-52 ПКС на трасі М4 з Ростова в північному напрямку).

Через кілька годин (оскільки відстань від України була набагато більшою) північна група увійшла до воронежа і зайняла величезну бутурлинівську авіабазу. Звідти почала просуватися у напрямку москви – і це незважаючи на всі повітряні удари винищувачів-бомбардувальників Су-34 і штурмовиків Ка-52 ПКС рф: останні були або збиті, або змушені відступити (щоправда, лише після того, як Ка-52 підпалили склад палива у воронежі).

У цьому ж районі «ваґнєр» також збив Ан-24 або Ан-26 ВКС.

За останніми повідомленнями, або та сама колона, або одна з її частин - а це величезна колона, що налічує до 400 одиниць військової техніки (включаючи причепи з Т-72, Т-80 і БМП), добре захищена мобільними зенітно-ракетними комплексами «Панцир» – досягла району липецька.

Це приблизно 300 км на південь від москви. І справді, близько полудня одна з колон «ваґнєра» мала би досягти району борисоглібська (на схід від воронежа), де знаходиться склад 375 Об'єкт С, підконтрольний 12-му відділу міністерства оборони росії: це сховище для зберігання ядерної зброї.

Близько 18.00 за місцевим часом головна колона «ваґнєра» повинна була проїхати Тулу...

Погляньте на карти, а потім зверніть увагу на відстані. Це просто неможливо зробити без достатньої кількості палива. Без ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ палива. А наявність великої кількості пального означає, що вони добре підготувалися. Насправді, що вони готувалися до цього «не один день».

Подібне неможливо зробити й без великої кількості зброї, але в цьому плані ПВК «ваґнєр» оснащена добре. Це не може бути секретом. Якщо мене щось тут і «здивувало» – то це наявна в них кількість важких транспортних засобів для перевезення своїх Т-72 і БМП.

Так чи інакше: це ще одне підтвердження, що все це готувалося вже певний час.

Що ж, може, путін зі своєю росґвардією і має «600.000» особового складу «під ружжом», проте: росґвардія розкидана по всій росії (буквально: «від калінінґрада до владівостока»), і в переважній більшості ці «гвардійці» заледве озброєні. Навіть «сорокатисячна» (як кажуть) частина росґвардії, до якої належать спецназ та омон, розташована у багатьох різних місцях. Але

навіть якби й були всі вкупі: навряд чи вони спромоглися б дорівнятися до «ваґнерівців». Саме тому вони будували блок-пости вздовж траси М4, на південних підступах до москви.

Чи буде пріґожин «душити» ВСрф?

Історичний досвід вчить нас, що навіть «жменька» досвідчених у боях, «обстріляних» вояків може швидко захопити владу в будь-якій країні, незалежно від її розмірів. Очевидно, пріґожин і його «ваґнери-дірлеванґери» [дірлеванґери – особливо жорстока частина нацистських СС] поки не там, «де в росії важливо бути»: вони не в москві, вони не в петербурзі. Тому може здаватися, що їхня «місія» безнадійна… [ці міркування написані ще до «розвороту» пріґожина – ред.]

Але врахуйте, що зараз «ваґнерівці» діють у глибокому тилу ВСрф, ВДВ, ФСБ та формувань росґвардії, задіяних в Україні (частини росґвардії на території України та в бєлґородській області включають також чеченців-кадировців). Зараз «ваґнерівці» контролюють два із трьох найбільших вузлів постачання ВСрф (ростов і воронєж): тільки Крим досі під контролем пудінга. Тобто: ЯКЩО (а це велике «якщо») пудінг, шойгу й ґєрасімов надумають у відповідь задіяти значну кількість контингенту ВДВ і спєцназу (думаю, саме це їм і доведеться зробити, оскільки росґвардії, ССО і ВКС навряд чи «вистачить», щоб зупинити буйного пріґожина), їм доведеться послабити свої підрозділи в України, а тим часом «ваґнерівці» зможуть запросто відрізати їм шляхи постачання. Власне кажучи, вони навіть могли б відрізати їм зв’язок із москвою…

Фактор часу

Важливий (а також дуже непевний) фактор у всіх таких заколотах — це час: може бути, що час працює на пріґожина, а може бути, що час працює проти нього. Розвиток ситуації насамперед залежить від вільного потоку інформації — саме тому російська влада вже шукає способів відрізати пріґожину і «ваґнерівцям» доступ до соцмереж.

Час потрібен пріґожину, щоб переконати якомога більше особового складу ВСрф, ВДВ та різних формувань спєцназу приєднатися до нього. З іншого боку, що більше часу пудінг та його свита мають, щоб «довести», що вони «контролюють ситуацію», то краще для них…

Так чи інакше, якщо бойовики «ваґнера» справді налаштовані так рішуче, як наголошує пріґожин (а повідомлення в соцмережах із кіл, близьких до «ваґнера» це нібито підтверджують), то все це не закінчиться за кілька годин, а розпочне в росії громадянську війну.

Адже наразі ясно, що пріґожин заходився скидати путіна, не менше.

[а це доповнення зроблено вже після закінчення «епопеї» – ред.]

Отже, пріґожин перетворив усю заваруху в пафосну російську мильну оперу... Аж дивно, що актори в ній не розмовляли іспанською.

пріґожина висилають у білорусь, а ваґнерівці отримали гарантію недоторканності. Їм тільки треба підписати контракти з росміноборони або звалити в Африку... Ну що ж, рахуємо години до їхньої ліквідації.

Фейком виявилася готовність 217-тої ВДВ переметнутися... Ну і звісно, в процесі не пролилася жодна крапля російської крові, як гордо заявив пріґожин. Це ж очевидно, що кадр, який посилав на смерть сотні тисяч людей, не перейматиметься таким дріб'язком, як смерті збитих ваґнерівцями 12-ти пілотів ВКС.

Кажу ж: **пафосна російська мильна опера**. **Праві були всі, хто казав, що ту купу сміття, гордо названу «нацією», неможливо реформувати.**

Тепер росіяни знову можуть пишатися своїми героями, а ФСБ матиме роботу на кілька тижнів — арештовувати тих, хто вчора і сьогодні став на бік пріґожина.

А ми з вами залишаємося при двох певних істинах:

а) «ваґнєру» капут і

б) усі в росії брешуть. Щойно роззявлять рот. Те саме стосується і путінфанів закордоном.

***

№ 1.730

Чи відповідає українська реформа містобудування Європейській хартії місцевого самоврядування

2023-06-13

ОЛЕНА ШУЛЯК

народний депутат, фракція "Слуга народу"

Які повноваження будуть у місцевої влади після ухвалення нового закону про містобудівну реформу?

Нещодавно у Європарламенті відбувся ***Європейський комітет регіонів***. Це знаковий захід, на якому представники України спільно з європейськими колегами працювали над посиленням ролі нашого самоврядування в контексті відбудови.

Під час дискусій підіймали багато питань, в тому числі й реформу містобудування та її ключовий законопроєкт № 5655. Адже ця реформа суттєво посилює роль органів місцевого самоврядування.

> Моніторинг забудови в громадах, виявлення самочинного будівництва, перевірка ризикованих об'єктів, реакція на повідомлення громадян про порушення – все це буде в повноваженнях саме органів місцевого самоврядування.
>
> Ба більше: у самоврядування з'явиться можливість у певних випадках зносити незаконні об'єкти без рішення суду.

Важливо, що реформа містобудування розроблялася відповідно до принципів ***Європейської Хартії місцевого самоврядування***, яка ратифікована Україною ще у 90-х.

Європейська хартія – рамковий документ. Він не містить детального опису повноважень місцевого самоврядування – але закладає базові принципи державної політики, декларує важливість місцевого самоврядування як ключової демократичної інституції.

Хартія передбачає широкі повноваження для органів місцевого самоврядування. Такі ж повноваження передбачає і наша реформа містобудування. Розглянемо основні з них.

1. Розробка містобудівної документації

Згідно з Хартією, місцеве самоврядування — це право і спроможність місцевої влади здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ в інтересах населення.

Суттєва частина містобудування – розробка та прийняття містобудівної документації. Цю розробку здійснюють на основі територіальних Концепцій інтегрованого розвитку, які створюються із залученням максимальної кількості мешканців. Адже це база для всіх подальших процесів містобудування на певній території.

Розробка та затвердження містобудівної документації на місцевому рівні належить і буде належати виключно до повноважень органів місцевого

самоврядування. Йдеться про комплексний план просторового розвитку території громади.

Цей план включає генеральні плани територіальної громади, історико-архітектурні опорні плани (якщо такі є), а також детальні плани території.

Фактично, законопроєкт № 5655 стимулює органи місцевого самоврядування виконувати вже наявне законодавство. А саме – приймати якісну містобудівну документацію. Це забезпечить комплексний, а не "клаптиковий" розвиток громади.

Видавати містобудівні умови та обмеження для майбутнього будівництва місцева влада має не на власний розсуд, а з посиланням на відповідну містобудівну документацію та інші законні джерела інформації.

І робити це в чітко визначені терміни та без необгрунтованих відмов. А далі на основі цих даних, у першу чергу містобудівної документації, здійснюватиметься розробка проєктної документації кожного конкретного об’єкта будівництва.

Своєю чергою, проєктна документація об’єкта має існувати у форматі електронного документа в е-системі, відкрито та прозоро.

Під час експертизи, технічної інвентаризації, прийнятті в експлуатацію — е-система щоразу порівнюватиме наявний стан техніко-економічних показників об’єкта з тим, що було вказано в проєктній документації.

Формуватиметься протокол розбіжностей, який покаже, чи не забагато у домі поверхів, чи є відхилення від гранично допустимих показників, визначених містобудівними умовами та обмеженнями тощо.

Це мінімізує ризики маніпуляцій із проєктною документацією з боку недоброчесних забудовників.

2. Державний нагляд за законністю дій учасників містобудування

Згідно з Хартією, будь-який адміністративний нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування має на меті забезпечення дотримання закону. Однак вищі інстанції можуть здійснювати адміністративний нагляд за належністю виконання завдань місцевою владою.

За законністю діяльності органів місцевого самоврядування здійснюється державний нагляд. Реформа містобудування передбачає розмежування процесів нагляду, контролю та моніторингу. Функція нагляду не стосується контролю за будівництвом конкретного об’єкта.

Державний нагляд спрямований на учасників містобудівного процесу. Тобто не лише на органи місцевого самоврядування, а й осіб приватного контролю, експертів, які надають послуги тощо. Це функція, що лишається державі, а саме Міністерству відновлення.

Також участь у нагляді бере професійне та громадське середовище — консультативно-дорадча Містобудівна палата, що розглядатиме рішення про ймовірні порушення учасників містобудування.

Зокрема, Міністерство під час здійснення нагляду має реагувати на заяви ОМС щодо потенційних порушень із боку інших учасників.

3. Містобудівний контроль з боку місцевої влади

Згідно з Хартією, органи місцевого самоврядування в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери їхньої компетенції і вирішення якого не доручене жодному іншому органу.

Місцева влада як орган містобудівного контролю здійснюватиме містобудівний контроль над об'єктами будівництва у визначеному законом порядку. Паралельно здійснювати контроль будуть також Державна інспекція архітектури та містобудування (ДІАМ) та уповноважені особи з містобудівного контролю (приватні компанії).

Хто саме здійснюватиме контроль – залежить від об'єкта будівництва, вибору замовника. Наприклад, контроль за важливими інфраструктурними об'єктами (наприклад, мости, лінії метро) здійснюватиме ДІАМ.

Орган місцевого самоврядування буде здійснювати контроль за об'єктами будівництва, якщо замовник обере його. При цьому, органи місцевого самоврядування зможуть здійснювати контроль за об'єктами будівництва незалежно від класу відповідальності, що суттєво розширює їхні повноваження.

Та головне – вони здійснюватимуть контроль за об'єктами самочинного будівництва, які будуються без дозвільних документів.

Тобто, найбільш кричущі незаконні випадки контролюватиме та перевірятиме саме місцева влада. Під час здійснення контролю органи місцевого самоврядування зможуть виносити обов'язкові до виконання приписи, проводити перевірки, зокрема й позапланові тощо.

4. Моніторинг забудови в руках громади

Згідно з Хартією, публічні повноваження здійснюються переважно тими органами публічної влади, які мають найтісніший контакт із громадянином. При цьому необхідно враховувати обсяг і характер завдання, а також вимоги ефективності та економії.

Оскільки органи місцевого самоврядування здійснюють безпосереднє управління на місцях, їх обов'язком є пошук самочинного будівництва на конкретній території та запобігання йому.

Це відбуватиметься у рамках постійного та безперервного моніторингу забудови громади. Наразі такий моніторинг фактично не здійснюється, адже він не визначений як обов'язковий.

Реформа містобудування передбачає конкретні способи здійснення моніторингу. Під обов'язкові заходи з моніторингу підпадають об'єкти:

1) на які надійшли скарги від громадян через е-систему (важливий елемент громадського моніторингу);

2) щодо яких не отримано право на виконання робіт;

3) об'єкти, визначені ризикованими за результатами автоматичного програмного аналізу в е-системі.

Також для чіткої реалізації повноважень органів місцевого самоврядування законопроєкт № 5655 конкретизує, що саме є самочинним будівництвом. Це — будівництво на не відведеній ділянці, без права на виконання робіт, з порушенням обмежень, передбачених містобудівними умовами та обмеженнями, з істотними порушеннями проєктної документації.

Виявити та попередити всі ці порушення — компетенція місцевої влади. Завдяки наявності усієї необхідної інформації в е-системі, зробити це буде набагато простіше.

Під час моніторингу можна здійснювати візуальний огляд території, фото- та відеофіксацію, використовувати ортофотоплани тощо. Усі зібрані під час моніторингу дані передаються до е-системи та зберігаються там.

Повертаючись до здійснення контролю органами місцевого самоврядування — якщо у процесі моніторингу органи місцевого самоврядування виявляють самочинне будівництво без отримання права на виконання будівельних робіт, то вони починають вживати заходів щодо припинення такого правопорушення. Тобто проводити перевірки, видавати обов'язкові приписи.

Зрештою, можуть навіть демонтувати – без рішення суду. Це зовсім нові повноваження, яких раніше не було у місцевої влади. Також може бути прийнято рішення про приведення об'єкта до попереднього стану або його перебудову.

Моніторинг забудови має стати потужним інструментом регулювання містобудування в громаді. Моніторинг, розробка містобудівної документації, містобудівний контроль, ефективні інструменти протидії самочинного будівництву — усе це широкі повноваження органів місцевого

самоврядування, які повністю відповідають Європейській Хартії місцевого самоврядування.

European Parliament
2019-2024

TEXTS ADOPTED

P9_TA(2023)0247

Sustainable reconstruction and integration of Ukraine into the Euro-Atlantic community

European Parliament resolution of 15 June 2023 on the sustainable reconstruction and integration of Ukraine into the Euro-Atlantic community (2023/2739(RSP))

The European Parliament,

17. Warns against using the future reconstruction efforts to amend legislation in such a way as to benefit certain vested interests at the expense of a level playing field and of transparency; calls on President Zelenskyy not to sign draft law 5655 on urban development activity;

***

№ 1.731

Андрій Єрмак на брифінгу для німецьких ЗМІ: Україна очікує отримати на саміті у Вільнюсі чітке запрошення до спрощеного приєднання до Альянсу

2023-06-26

Керівник Офісу Президента України Андрій ***Єрмак*** і колишній Генеральний секретар НАТО Андерс Фог ***Расмуссен***, які є співголовами Міжнародної робочої групи з питань безпекових гарантій для України, провели **брифінг для представників провідних німецьких ЗМІ** з питань підготовки до ***Вільнюського саміту НАТО*** та надання гарантій безпеки для України.

Модератором зустрічі виступив старший радник Rasmussen Global, екс-керівник представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні Ніко ***Ланге***.

«Наша сьогоднішня зустріч має на меті дати вам певний *контекст* і показати нашу позицію та бачення щодо низки питань, включно з Українською формулою миру, запропонованою Президентом Зеленським, а також зі вступом до НАТО й гарантіями безпеки», – зазначив **керівник Офісу** Глави держави.

Андрій Єрмак та Андерс Фог Расмуссен презентували **свій погляд** на майбутній саміт Північноатлантичного альянсу у Вільнюсі, **очікування України** від саміту та на шлях до членства в НАТО.

У контексті очікувань від Вільнюського саміту **керівник Офісу** Президента констатував, що **Україна прагне отримати чітке запрошення до вступу в Альянс за спрощеною процедурою**.

«Ми розуміємо, що в умовах масштабної війни точну дату назвати неможливо. Але це стане можливо, коли дозволить безпекова ситуація», – зазначив він.

За словами Андрія Єрмака, нині тривають щоденні консультації та переговори з партнерами, щоб майбутній саміт став результативним для нашої держави.

«**Позиція України**: очікуваний результат – це **отримати на саміті в липні запрошення до спрощеного приєднання**. Але, що важливо, ми хотіли б отримати **абсолютно чіткий сигнал, який зафіксував би шлях України до членства в НАТО**. Якщо зараз продовжувати політику відкритих дверей, **ми дамо поганий сигнал Росії**, що вона може продовжувати всі ті речі, які зараз коїть в Україні щодня», – наголосив **керівник Офісу** Глави держави.

Щодо позиції Німеччини в питанні євроатлантичної інтеграції України, він зауважив, що наші держави мають тривалі історичні відносини. Також теплі дружні й партнерські взаємини склалися між Президентом Володимиром Зеленським і канцлером Олафом Шольцом.

«Я вважаю, що Німеччина може ухвалити історичне рішення. Ми готові продовжувати консультації, зустрічатися з нашими партнерами, якщо залишилися якісь питання. Щодо нашої позиції – ми впевнені в ній», – додав Андрій ***Єрмак***.

Окремо було привернуто увагу представників ЗМІ до пропозицій щодо гарантій безпеки для України, які **мають бути надані нашій державі** на шляху до повноправного членства в НАТО. Андрій Єрмак та Андерс Фог Расмуссен зазначили, що такі пропозиції були викладені в проекті Київського безпекового договору, розробленого експертами Міжнародної робочої групи та опублікованого у вересні 2022 року.

Андерс Фог ***Расмуссен*** зазначив, що на Вільнюському саміті **Україна має отримати як гарантії безпеки**, так і **сигнал щодо перспектив членства в Альянсі**. Він наголосив, що вірить у надання безпекових гарантій Україні на саміті в липні, і висловив переконання, що майбутнє Української держави – в Альянсі, адже Україна нині будує нову безпекову архітектуру Європи.

«Ми маємо рухатися до чіткого пакету підтримки й говорити про каркас тривалих безпекових гарантій для України. Також у фокусі – членство в НАТО для України. Я вірю, що цей час настане на Вільнюському саміті», – сказав колишній Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу.

Розповідаючи про **оборонну підтримку від партнерів**, **очільник Офісу** Президента України зазначив, що стійкість українського народу й рішучість

Збройних Сил у боротьбі з російським агресором **спонукають** світових лідерів до **збільшення постачання озброєнь** нашій державі.

«Щодня українці, лягаючи спати, не впевнені, чи прокинуться вранці. Але вони залишаються тут, удома. Вони повертаються. І це спонукало партнерів надавати нам засоби для захисту неба. Так і в інших позиціях», – констатував Андрій ***Єрмак***.

У цьому контексті він також зазначив, що надана Німеччиною зброя, зокрема й системи ППО, також допомагає нашому народу.

«Це значна допомога. Президент Зеленський під час нещодавнього візиту до Берліна та Аахена персонально подякував німецькому народу та канцлеру, парламенту Німеччини, які підтримують Україну й допомагають нам. Ваша зброя добре працює на нашому полі бою, і, звісно, ми надзвичайно вдячні та сподіваємося на продовження цієї підтримки», – сказав **керівник Офісу** Глави держави.

***

№ 1.732

🇺🇦 Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 26 червня 2023 року.

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

💥 Головне:💥

📌 Нищівна критика посольством України уряду Ізраїлю – чергова хуцпа. Посол таке сказати не може апріорі. Чи спрацює українська єврейська хуцпа проти ізраїльської? Як на мене, ні. Ба більше, відповідь ще прилетить. І вона буде болючою для України.

📌 Раджу звернути увагу на реакцію Китаю і Токаєва на "заколот" – як на внутрішню справу хуйлостану.

📌 Щодо теракту на ЗАЕС – я попереджав з самого початку. І цей теракт став реальністю завдяки державній зраді, коли було здано без бою весь південь країни.

У дайджесті – купа інших тем.

Працюємо на перемогу!

Підпишіться на нашу сторінку на Facebook Digests & Analytics Ukraine!

Наші дайджести – чи не єдине в Україні джерело концентрованої інформації про події, що трапилися протягом доби, а також основні тенденції в політиці, війні та в економіці.

Немає жодного сенсу читати усілякі "інсайди", телеграм-канали, чи "думки" так званих "експертів" (не говорю о справжніх, лише про тих, кого вам показують).

Для того, щоб бути в курсі всього, що відбувається в Україні, потрібно лише 3-5 хвилин на день. Це наш дайджест.

Лише той, хто володіє інформацією, в змозі адекватно реагувати на ситуацію.

❗ ❗ ❗ Теми доби

--

🔥 Посольство України розкритикувало владу Ізраїлю через зміцнення зв'язків країни з РФ.

🔥 Російські війська готують теракт на Запорізькій АЕС.

🔥 Китай вважає заколот Пригожина внутрішньою справою РФ.

Війна

Фронт

⭐ ЗСУ запобігли спробі прориву російської диверсійної групи через кордон у Сумській обл.

⭐ Російські війська безрезультатно атакували в районі автодороги Куп'янськ-Сватове – у Кривошиївці, у напрямку Сіверська – у Веселому та Роздолівці, контратакували на північ від Бахмута – у Григорівці, Богданівці та Миньківці. У Мар'їнці та Новомихайлівці на околицях Донецька ЗСУ відбили понад 10 атак. Спікер Західної групи військ Череватий повідомив, що українські війська впродовж доби змогли просунутися в районі Бахмуту на відстань до 1 км. Командувач Сухопутними військами Сирський підтвердив успіхи ЗСУ на північному та південному флангах російської оборони міста. Спроби російського командування зупинити контратаками наступальні дії ЗСУ в напрямках на Волноваху та Токмак успіху не мали. Українські війська поступово просуваються на заході Донецької та Запорізької області.

⭐ На Сумщині внаслідок російських обстрілів поранено жінку, на Донеччині – 3 мирних мешканців, на Херсонщині – 2 осіб.

⭐ У Бердянську окупанти вбили 2 українських 17-річних юнаків – партизанів. Інформацію про їхнє вбивство підтвердив уповноважений із прав людини Лубинець.

Під завалами будинку в Солом'янському районі Києва, у який потрапили уламки російської ракети, виявлено тіла ще двох загиблих. Ракетний удар забрав 5 життів.

Колони найманців ПВК "Вагнера" організовано залишили Липецьку та Воронезьку область та повертаються на лінію фронту. Пресслужба ПВК повідомила, що власник компанії – олігарх Пригожин – "не на зв'язку". Під час обшуку в будинках, що належать Пригожину, було виявлено його паспорти на інші фамілії. За інформацією українських Повітряних сил, найманці під час рейду знищили 6 російських бойових гелікоптерів та командний літак.

Голова комітету з оборони Держдуми РФ Картаполов назвав можливу ліквідацію ПВК "найкращим подарунком для НАТО та України".

Українські спецслужби вважають, що російське керівництво могло пообіцяти Пригожину звільнити міністра оборони Шойгу та начальника Генштабу Герасимова. Водночас Шойгу, якого не було чутно під час заколоту, знову з'явився на командному пункті "західної" групи військ. Німецьке видання Der Spiegel повідомило, що, на думку чиновників уряду країни, Пригожин зупинив заколот, оскільки до нього не приєдналися підрозділи регулярних військ. Телеканал CNN не відкидає, що Пригожина в Білорусі можуть ліквідувати російські спецслужби. Британський генерал Даннатт вважає, що Пригожин може організувати наступ із Білорусі на північні області України. Командувач Об'єднаними силами Наєв назвав подібну спробу "самогубством".

Енергоатом констатує поступове зниження рівня води в ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС, проте воно не є критичним, оскільки енергоблоки не працюють та випаровування немає. Начальник Головного управління розвідки Буданов заявив, що російська влада затвердила план підриву станції. З його слів, виконавці можуть скоїти його впродовж лічених хвилин. Президент Зеленський стверджує, що світ неадекватно оцінює загрозу ядерного тероризму Росії. Він вважає недостатньою реакцію світової спільноти на руйнування греблі Каховської ГЕС та ракетні атаки на греблю водосховища в Кривому Розі.

⭐ Речник Оперативного командування "Південь" Гуменюк заявила, що війська РФ намагаються повернутися на позиції, які вони залишили внаслідок затоплення територій після руйнування дамби Каховської ГЕС. З її слів, це зробити вкрай важко оскільки територію щільно заміновано та на ній стався спалах інфекційних захворювань.

Гуменюк також повідомила, що російські війська здійснюють активну авіарозвідку оперативними безпілотниками для підготовки майбутніх атак із повітря.

⭐ Росія в ніч на 26 червня завдала по Україні чергового удару. Підрозділи ППО збили 2 з 3 крилатих ракет, 7 з 8 дронів-камікадзе типу Shahed та 4 інших БПЛА. Роботу ППО ускладнювали складні погодні умови.

⭐ На думку представника Головного управління розвідки Юсова, російська інформаційна спецоперація з передавання українських військовополонених Угорщині успіху не досягла. Він наголосив, що її метою було відбілювання Російської православної церкви та створення конфліктної ситуації між Угорщиною та Україною.

Тил

⭐ Компанія ДТЕК повідомила, що масових вимкнень електропостачання в Києві після російської ракетної атаки не було, сталися лише локальні від'єднання в Солом'янському та Дарницькому районах.

⭐ Пресслужба Мінфіну повідомила про ухвалення урядом постанови про адаптацію українського кодифікатора зовнішньоекономічної діяльності до класифікації ЄС.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що на конференції донорів відновлення України в Лондоні вдалося залучити фінансування на суму

приблизно $60 млрд. За його твердженням, ці кошти дадуть змогу запобігти дефіциту держбюджету та профінансувати відновлювальні проєкти.

Україна та світ

МЗС Китаю підтримало зусилля російського керівництва щодо збереження стабільності в країні Росії, водночас назвало заколот ПВК "Вагнера" внутрішньою справою РФ. Генеральний секретар ООН Гутерріш закликав "сторони" діяти "відповідально, щоб уникнути подальшої напруженості". Прем'єр-міністр Польщі Моравецький не відкидає, що події в Росії можуть спричинити додаткову напруженість на кордоні з Білоруссю. На думку президента Литви Науседи, у разі перебазування ПВК "Вагнера" до Білорусі, НАТО доведеться посилити східний фланг. Це стосується не лише Литви, а й усіх країн, які мають спільний кордон із Білоруссю. На щомісячній зустрічі глав МЗС країн ЄС обговорюватиметься заколот Пригожина та його наслідки для європейської безпеки. Держсекретар США Блінкен вважає, що заколот оголив "тріщини" в російській владі, а історія з "маршем" триватиме й далі. Подібної думки дотримується і президент Франції Макрон. Президент Зеленський заявив, що його оцінки ситуації збігаються із думкою західних лідерів, так само як і способи реагування на цю загрозу.

Президент Зеленський заявив, що українська влада робить усе, щоби саміт НАТО у Вільнюсі мав для України реальний результат, тому напередодні події він проводить переговори зі світовими лідерами. 26 червня Зеленський обговорив телефоном із президентом США Байденом теми саміту НАТО, перебіг бойових дій на фронті, події в Росії та посилення тиску на неї, розширення постачань воєнної допомоги з акцентом на далекобійні системи, а також підготовку до саміту української формули миру. Зеленський також зателефонував президенту Польщі Дуді та прем'єр-міністру Канади Трюдо. Він обговорив ситуацію на полі бою, позиції країн напередодні саміту НАТО та загрозу російському теракту на Запорізькій АЕС.

Посольство України в Ізраїлі констатувало, що уряд Нетаньяху обрав шлях тісної співпраці з Росією. За твердженням посольства, цей курс Ізраїль обрав, "прикриваючись демагогією", не враховуючи думки власного народу та ігноруючи заклики світової єврейської діаспори. Посольство наголосило, що гуманітарна допомога Ізраїлю Україні практично припинилася, я пояснення прем'єр-міністра, що нібито ізраїльська зброя може потрапити до рук Сирії та

Ірану, є вигаданими та спекулятивними. Ба більше, Ізраїль виділив землю в Єрусалимі для ще однієї дипломатичної місії Росії, а міністерство внутрішніх справ розширило співпрацю зі МВФ РФ. Міністр закордонних справ Ізраїлю Коен заявив, що попри складнощі взаємин із Росією, країна завжди стояла на боці України, голосувала на міжнародних форумах за осуд РФ і надала гуманітарну допомогу на $22 млн. Посла України викликано до МЗС Ізраїлю для надання пояснень.

⭐ Прем'єр-міністр Австралії Альбанезе повідомив про виділення чергового пакету допомоги вартістю 110 млн австралійських доларів ($73,4 млн). Україна отримає артилерійські снаряди та військову автотехніку, зокрема, 28 бронетранспортерів M113.

⭐ У столиці Данії Копенгагені відбулася зустріч політичних радників та радників із питань національної безпеки України, США, Великої Британії, Данії, Франції, ЄС, Італії, Бразилії, Індії, Канади, Німеччини, ПАР, Саудівської Аравії, Туреччини та Японії. На ній було обговорено ключові засади досягнення "стійкого та справедливого" миру в Україні. Українська делегація складалася здебільшого із чиновників Офісу президента.

Рахунки для вашої допомоги

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218572230050937

🍎 чи Монобанку 5375411411697449

Або купіть мені кави 🙂 (200 гривень)

https://www.buymeacoffee.com/digestsua

==

⭐ Поставте +, хто дочитав 🙂

***

№ 1.733

Якщо ви почуєте, що «ЗСУ зазнають втрат», «підбито «Леопарди» чи що «українські війська відступили» – не поспішайте вірити. Росіяни масовано вкидають фото/відео, збираючи їх за останні кілька місяців і видаючи за свіжі, або ж взагалі фальсифікують. Том Купер звертає увагу на це увагу в звіті.

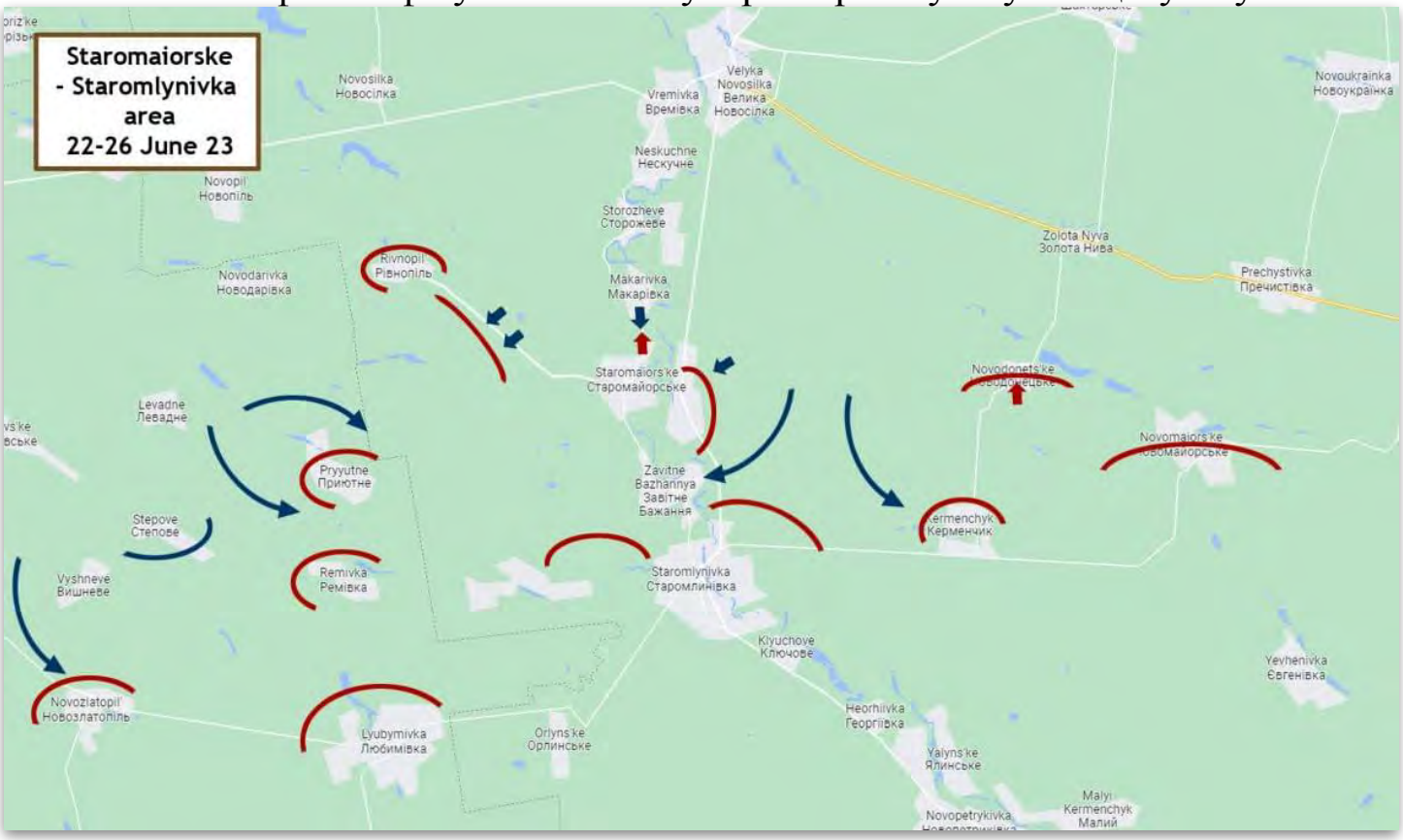

Насправді, ЗСУ потрохи просуваються, намагаючись зберегти солдатів, – узяли під контроль низку населених пунктів та вже кілька днів утримують важливий лівобережний плацдарм неподалік Олешок. Наступ іде, він повільний через обережність, але певний.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-26-june-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Дарина Постернак, Ростислав Семків, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

.

ТОМ КУПЕР

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 26 ЧЕРВНЯ 2023

Всіх вітаю!

Насамперед: ні, у мене майже немає «новин». Принаймні, мені здається, вам мали вже траплятися усі ті уламки інформації, про які йтиметься далі. Однак, маю трохи аналітичних міркувань.

https://pbs.twimg.com/media/Fzjj6BNXgAINHOP?format=jpg&name=medium

ТЕРМІНОВО: кремль опублікував фотодокази на підтвердження того, що міністр оборони шойґу – живий і в повній нормі.

Замість вступу, й з огляду на все, що сталося у росії (найкраще це описує жарт, наведений вище із цього твіта) та на міжнародній сцені за останні кілька днів, думаю, маю повне право стверджувати, що нам надалі не варто всерйоз сприймати абсолютно всіх політиків. Проте, на превеликий жаль… доволі часто треба брати до уваги збройні сили, які вони контролюють.

Просто, якщо я зараз візьмуся розповідати про пудінга і його команду (ТОВ ФОП ГШ) то доведеться далі приділити увагу Халіфу з Анкари [певно, йдеться про Ердогана – перекл.] (суботнім ранком путін спершу зателефонував саме йому, до слова), а тоді вже й Пресвятому Канцлеру Австрійському Католицькому, чи вже й коміку з Даунінг стріт, буд. 10 [резиденція британського прем'єра – перекл.], та ще кільком. Але, врешті, вийде хіба чергове буркотіння про професійних ідіотів… (Хоча, здається мені, нинішній австрійський канцлер дещо засмутився, бо так і не дістав нагоди повторити подвиг свого попередника у 1991 році та стати єдиним очільником іноземного уряду, що офіційно визнав режим заколотників у москві… ганьба тому пріґожину…)

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2Ff307e1f0-ebb5-45db-ba9f-fb5df2a68756_1797x1080.jpeg

(Вибачте, джерело не знайшов: підібрав десь на теренах інтернету…)

.

ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Рано-вранці 24 червня – десь за 12 годин після того, як ПС ЗСУ (23 червня) рознесли базу росгвардії в Геніческу (https://t.me/MykolaOleshchuk/90?utm_source=substack&utm_medium=email), – за повідомленням офіційного Києва, 8 стратегічних бомбардувальників Ту-95МС звитяжних ВКС (бо на росії нині кожен – герой: байдуже, чи це пудінг, чи шойґу, чи пріґожин, хай навіть його найманці збили цілу пачку російських літаків і при тому «не пролили крові» російських героїв, ясне діло) випустили 40 крилатих ракет Х-101 та Х-555 над Каспійським морем. Потім героїчний військовий корабель героїчного чорноморського флоту випустив 2 «калібри» – і ще на додачу до всього того було запущено 3 дрони-камікадзе «шахед» (не героїчних, бо ж зроблені вони в ісламській республіці іран, чого ж їм бути героїчними)...

Не маю зеленого поняття, чому героїчні вишестоящі органи у москві так пнуться зі шкіри, бо вже всім – навіть герою шойґу – мало би бути ясно, що це не спрацює. Бомбардувальники відстежують, щойно вони злітають з авіабази «оленья», після чого в ПС ЗСУ є ще десь півдня на те, щоб підготуватися… але органам все одно дивно: та як? ПС ЗСУ заявляє про збиття 40 крилатих ракет, із яких 20 було збито в районі Києва.

На жаль, уламки однієї з тих 20 ракет впали на житлову багатоповерхівку у Солом’янському районі Києва і вбили п’ять осіб…

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2Fb5f11bd2-687d-41fb-aa7d-8b9a833117cc_640x960.jpeg

Відтак, якщо бодай трохи вірити прес-релізам героїчних вищестоящих органів у москві, ключовою ціллю цього удару був «центр радіотехнічної розвідки», а також «українське авіаційне обладнання», розташоване на авіабазі Канатове, неподалік Кропивницького. Всі цілі, звісно, було збито. Тобто, не було жодних влучань, взагалі: ПС ЗСУ відзвітувати про збиття всіх 13 ракет Х-101/555, які летіли в цьому напрямку.

Неважливо?

О-контре́р! [Навпаки! – фр.] Це цікаво з тієї точки зору, що Канатове – місце розосередження (або «передова оперативна база») 7-мої бригади тактичної авіації ПС ЗСУ – саме цей підрозділ, що літає на Су-24, останнім часом славиться тим, що у товарних кількостях переробляє логістичну систему ВСрф на півдні Запорізької області в пюре. Зазвичай силами керованих ракет Storm Shadow та SCALP [французький аналог Storm Shadow].

https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2Fb595a814-210d-447f-a271-93356b37e8e3_1440x674.jpeg

Довоєнне фото Су-24 у складі 7-мої бригади

Тобто: ця атака мала на меті «віддячити» [бригаді]. І, для протоколу: це був уже другий удар по Канатовому за два дні. Першого удару було завдано 13 ракетами Х-101/555 вночі з 22 на 23 червня (всі було збито).

Попри те, що ця атака увінчалася фіаско (хоча вчергове було героїчно вбито цивільних, звісно), інший удар став більш успішним: 8 Ту-22М-3 випустили 9 ракет Х-22 по Дніпру та Кривому Рогу. «На підтримку» їм випустили дві ракети С-300 в балістичному режимі, а також два «шахеди-136». Завдяки мудрагелям з НАТО, Дніпро – далеко не так добре захищене, як інші українські міста. В підсумку вдалося збити лише два «шахеди». Ця атака майже напевне завдала шкоди, зокрема через руйнування кількох будинків та поранення, які дістали 11 осіб (включно з 3 дітьми).

До речі, зверніть увагу: у Кривому Розі героїчні російські «ангели», яким і в голову не прийшло б висадити в повітря будь-яку дамбу, принаймні точно не Каховську, – постійно беруть на приціл дамбу через Інгулець. Ту саму, яку вони пошкодили 14 вересня минулого року, через що олкремі райони міста зазнали підтоплення, й ту саму, в яку цілилися, якщо не помиляюся, 13 червня, коли промазали й «замість неї» вдарили по будинку, убивши 6 та поранивши 25 осіб…

Вранці 26 червня кораблі російського флоту в Чорному морі випустили чотири «калібри», один із яких одразу ж упав, а ще два були збиті ПС ЗСУ. Однак, той, що залишився долетів до Одеси, разом із восьми «шахедами». І хоча сім з них також заявили збитими, або отой «калібр», або останній «шахед» вцілили в складське приміщення, яке спалахнуло.

Може, це й співпадіння, проте все відбулося через день або два, після того, як Зеленський звільнив військового комісара Одеси Євгена Борисова, котрий, як виявилося, придбав нерухомість вартістю в кілька мільйонів – на певній території, яку називають Іспанія. Й це трапилося вже після початку пудінгового (героїчного) повального вторгнення… (Здається, працювати комісаром в Україні доволі вигідно…).

Тим часом, кілька (героїчних) людей в росії продовжують мріяти про захоплення Одеси, що має закінчити цю вій… ем… спеціальну військову операцію перемогою… хм… запам’ятаємо це на майбутнє.

.

БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп’янськ-Сватове-кремінна… велиииииикий російський контрнаступ почався масованим артилерійським обстрілом і атакою з криками «ураааааа» – ну, й закінчився майже там, де почався. Ясно, що для ЗСУ це не було аж таким простим викликом (тай зараз не легше, бо росіяни й досі атакують); відтак, росіяни просунулися десь на добрячих 100-200 метрів у тому великому лісі уздовж Сіверського Дінця. Втім, думаю, найгірше вже позаду.

Бахмут… північ… 57-ма механізована все ще прогризає собі шлях через російські траншеї між Берхівкою та Ягідним.

Бахмут… південь… ще 23 червня 3-тя штурмова українців (https://t.me/MykolaOleshchuk/90?utm_source=substack&utm_medium=email) повністю ліквідувала плацдарм, утримуваний російською 57-мою мотострілецькою бригадою на західному березі Сіверського Дінця – Донбаського каналу. Повідомляють, що 60 росіян знищено й більше десятка захоплено в полон. Упродовж наступних двох днів 5-та штурмова та батальйон «Айдар» продовжили зачищати комплекс траншей у одному з трьох невеликих лісків на північ/північний захід від Кліщіївки, тобто десь за «кілька сотень метрів» від села. Ще далі на північ 28-ма механізована та 104-та бригада ТРО просунулися в район Озарянівки.

Авдіївка-Первомайське… українська атака 23 чи 24 червня (вочевидь, силами 11-тої моторизованої бригади) завдала особливо важкого удару 9-му полку морської піхоти та полку «Сомалі» й спонукала їх тікати на південно-східні околиці Пісків. . Тобто росіяни тепер знову можуть починати «битву за Піски» (ну… як тоді, здається в серпні минулого року)

Мар'їнка… Є добрі новини з району Красногорівки: 23 червня 79-та повітряно-десантна прорвалася через російські лінії оборони на південь від Старомихайлівки й уперше від лютого минулого року визволила шмат території, що залишався під окупацією росіян ще від 2014 року.

.

ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ (ТА ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ДОНЕЧЧИНА)

Нема двох слів, американські воєнні чиновники «розчаровані» скромним прогресом українського наступу. Цим джентльменам раджу спробувати чогось нового. Наприклад, прогулятися, подихати свіжим повітрям і подумати. Може, тоді вони прийдуть до висновку, що якби досить зброї було надіслано вчасно, то й прогрес був би іншим, га? Принаймні «фахівців з оборони» лозунг «Klotzen statt kleckern» (краще перелити, ніж недолити) не повинен дивувати…

Ну, добре… назад до фронтових справ. Упродовж останніх трьох-чотирьох днів ЗСУ сягнули неабияких успіхів в нищенні російських артилерії та піхоти. На жаль, не так добре пішла протидія «ланцетам»: їх запускають із примітивних платформ, які значно важче вирахувати, ніж гаубиці та самохідні гармати. Те саме стосується проблеми винищення російських мобільних відділків, озброєних ручними протитанковими ракетами. І якщо проти цих останніх поки що немає іншого рішення, крім масованого артилерійського вогню по будь-якій позиції «де, здається, вони ховаються», то «ланцетам» цілком ефективно можна протидіяти засобами електронної боротьби. В цьому сенсі ЗСУ все ще на так добре екіпіровані. Ще один «урок», який можна засвоїти з цього наступу: де б ЗСУ не наближалися до ворожих позицій, вони зазнають мінімальних втрат. Отже й не дивно, що українці добре просуваються, де їхня піхота має достатню підтримку, а де немає – там рухається повільно.

Василівка... Саме тому, що піхота ЗСУ тримається так добре, як тримається, і незважаючи на гарячкові повідомлення про «жахливі втрати» ЗСУ під час російської контратаки, яка «повернула» не лише Жереб'янки, а й П'ятихатки... що ж, виявилося, що це знову мова російської брехні, і що більшість «доказів» на підтримку таких тверджень – це відео тижневої давнини, на яких зображені військовослужбовці 10-тої танкової бригади ЗСУ, захоплені раніше.

Насправді, це якраз російську контратаку розгромили 21-22 червня. Повторюся: звісно, 128-ма гірсько-штурмова втратила десь 7-8 одиниць бронетехніки, а близько 20 військовослужбовців потрапили у полон, більшість з них – у Жереб'янках. Але вона таки утримала П'ятихатки й уже повернулася в Жереб'янки. Тому що вона має набагато кращу піхоту, ніж та збірна солянка, 58-мої ОАЕМБр що набрана для оборони. Завважте: у 128-мої немає жодного танка «Леопард» чи БМП «Бредлі»...

Оріхів... ЗСУ провели останні кілька днів, розширюючи коридор через мінні поля, завдяки якому вони пробились в напрямку Роботиного – звільняючи Мирне та Лугівське. Останні кілька днів, росіяни були зайняті перекиданням усе більших підкріплень у цей район. Утім вони втратили низку позицій вздовж невисокого хребта, що тягнеться обабіч південної сторони шосе Н-08. Тобто: українці тепер «над» ними й стріляють по росіянах «під» ними, у неглибокій долині, що простягається від Роботиного до Вербового. Наскільки мені відомо, це – поки що – єдина ділянка, де українці досягли широко розрекламованої "1-шої лінії" оборони росіян (а насправді - 2-гої).

.

РАЙОН СТАРОМАЙОРСЬКОГО / СТАРОМЛИНІВКИ

Попри тривалі російські контратаки на Старомайорське, просування ЗСУ на захід від Макарівки вчора змусило росіян евакуювати свій гарнізон з Рівнопілля: Українці взяли під вогневий контроль дорогу, що з'єднує цей населений пункт зі Старомайорським, а потім відрізали її, чим змусили росіян тікати на південь. Рівнопілля було взято під контроль 31-шою механізованою бригадою.

Демонструючи стратегічний геній свого командувача, 58-ма російська загальновійськова армія тим часом продовжувала марнувати сили і техніку, контратакуючи Макарівку. Можливо, час від часу деяким машинам вдавалося дістатися до села, як, наприклад, цьому Т-80, який підбив два БМП «Кірпі» – перш ніж його самого вивели з ладу. Але який сенс продовжувати ці спроби – без поняття.

Насправді, враховуючи триваючі атаки ЗСУ на Урожайне і Завітне Бажання зі сходу, а також на Приютне і Ремівку на заході, очевидною наступною ціллю на цій ділянці фронту є Старомлинівка. Однак це, ймовірно, займе якийсь час (принаймні якщо українці залишатимуться обережними, щоб уникнути непотрібних втрат).

Херсон... за словами росіян, уже три дні (тобто з 23 червня) ЗСУ утримують невеликий плацдарм на східному кінці Антонівського мосту (власне, як пишуть росіяни, «на нашому боці Дніпра»...). далі продовжують, що «ворожа артилерія і спецназ створили загрозу оточення» для їхніх військ, проте «на допомогу прийшли сусідні підрозділи», після чого російські частини «з боями відступили»... Просто героїчно. У перекладі з російської це означає, що російський 108-й полк ВДВ за останні три дні був розтертий на порох артилерією ЗСУ. Артилерія російської 49-тої ЗВА мала важливіші справи: наприклад, обстрілювати цивільне населення та аварійно-рятувальні бригади довкола Херсона, і тому – що зовсім не дивно – 108-й полк ВДВ був змушений відступити (https://t.me/MykolaOleshchuk/90?utm_source=substack&utm_medium=email) з цього району. Адже, ну, ви ж

знаєте: у них там були лише героїчно недосвідчені війська (https://t.me/RVvoenkor/48170?utm_source=substack&utm_medium=email)... І тому вони дозволили українцям захопити дачі...

Втім, це не так важливо, адже, хоча, як гарно пояснюють тут (https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1673076704393195520?utm_source=substack&utm_medium=email), українці робили те саме, що й росіяни в вересні-жовтні минулого року, тобто використовували Антонівський міст як прикриття для переправи через Дніпро – вони все ще знаходяться за кілометри від Олешок.

Посеред найсправжнісінького великого болота. Тобто: ЗСУ критично не вистачає сухої місцевості, щоб розмістити на плацдармі більше військ і важкої техніки. Інакше кажучи, це займе більше часу, але корисно тримати 49-ту ЗВА в тонусі й не дати Герасимову перекинути додаткові підрозділи кудись в інше місце.

Гадаю, це й усе, що мені зараз спадає на думку…

.

ЗАКЛИК ДО ЗБОРУ КОШТІВ

Просимо підтримати збір для одного чи й двох підрозділів одразу:

1. На антидронову рушницю хлопцям з харківської бригади НГУ 3017, на запорізький напрямок

2. На старлінк для 101 медичної бригади ЗСУ

🎯Ціль: 77 777.00 ₴

🔗Посилання на банку

https://send.monobank.ua/jar/3aAnsu93N6

💳Номер картки МОНО:

5375 4112 0684 6847

💳Номер картки Приват:

4149499342386404

🔗Посилання на приват:

http://surl.li/ezyrv

📌PayPal: serbenyuk.natasha@gmail.com

Всі реквізити: 💸https://linktr.ee/serb_natalia

Якщо вийде зібрати більше, то решта піде на наступний збір, на машину для 68 ОЄБр (Підрозділ снайперів)

Nissan Navara 2007 вже знайшли і забронювали.

ЯКЩО МАЄТЕ ЗМОГ - ПІДТРИМАЙТЕ ПРОСТО ЗАРАЗ!

***

№ 1.734

Україна перемоги буде країною, гідною своїх героїв – виступ Президента на пленарному засіданні Верховної Ради з нагоди 27-ї річниці ухвалення Конституції

2023-06-28

Слава Україні!

З цими словами – «Слава Україні!» – наші мужні герої, мужні українці на передовій дивляться в очі ворогу – **гідно, впевнено, вперто**. Захищають життя для України. Віддають своє життя заради України.

Завдяки цим словам увесь світ чує й знає, що тут, у Європі, на східному фланзі нашого континенту постав глобальний центр сміливості, який ніколи не дозволить зруйнувати свободу – і нашу власну, і наших союзників та партнерів.

І це честь – говорити ці слова: «Слава Україні!»

Це честь – бути українцями. Це честь – здобувати славу для України. І це честь, яка зобов'язує. Зобов'язує перемогти та збудувати Україну перемоги. Слава Україні!

І ми це зробимо! Обов'язково. Всі разом! Кожен і кожна, хто воює й працює заради нашої держави, заради наших людей. Ми це зробимо! Мільйони

українців і українок – сучасні покоління нашого народу, яких історія благословила можливістю реалізувати мрії українських героїв різних часів, котрі боролися за свободу й незалежність для України та за справедливість для всіх нас, для всіх українців.

Все зараз у наших руках, і Україна буде державою-переможницею!

Дорогий український народе!

Усі присутні в цій залі Верховної Ради України!

Сміливістю нашого народу здобуто для України моральне лідерство, яке надихає й об'єднує народи світу. Українське прагнення жити вільно та героїзм наших людей очистили загальнолюдські цінності від вікового бруду цинізму та боягузтва. Різні народи стали разом із нами в боротьбі за свободу. І не лише тому, що світ любить сміливих. Чи матимуть мир нації світу та чи вистоїть на землі людяність – це зараз **залежить від того, як ми закінчимо цю війну, та від того, чи буде життя українців, які перемогли, утверджувати свободу так само, як утверджує боротьба за неї**.

Так само, як ми вже показали, що сміливість дає свободу, ми доведемо, що свобода дає успіх. Ми зробимо це українською аксіомою: свобода дає успіх. Це те, що переконує найбільше. Успіх. Це те, що потрібно всій нашій землі. Кожному й кожній. Усьому нашому народу. Усім частинам України, усім дітям України.

Але, щоб відбувся цей успіх, **Українська держава потребує трансформації**. І ми зробимо реальністю трансформацію, про яку українці мріяли!

Я хочу зараз процитувати слова українського солдата. Його звати Максим Нагорний. Він народився у 2004 році. Він сирота. Служить Україні в 14-й механізованій бригаді імені князя Романа Великого. Ось слова Максима: «Я був очевидцем жахливих речей, про які хочеться забути, не згадувати, викреслити з пам'яті так само, як і вчорашній день цієї клятої війни. Але що буде завтра?.. Відбудовувати стару систему не треба – створюймо нову й набагато кращу Україну!»

Ці слова українського солдата Нагорного заслуговують, щоб ми їх підтримали.

27 років тому у цій залі Верховної Ради України була ухвалена Конституція нашої держави. І я вітаю вас сьогодні з Днем Конституції України! Нашої прекрасної України, яка попри все **зберігає свою вільну душу та керується своїм народом, а не сваволею тих чи інших окремих осіб**.

За 27 років Україна пройшла дві революції й зберегла демократію та європейськість. Вісім років гібридної війни на Донбасі – і Україна зберегла гідність і віру в майбутнє. 490 днів повномасштабної російської агресії. 490

днів – і кожен наш солдат, усі наші люди вірять в українське майбутнє та вже вирішують, яким вони хочуть бачити це їхнє майбутнє.

Як Конституція закладає основи, **ми потребуємо доктрини для нашої держави**. Ясної, не розмитої, сміливої доктрини. Для України, яка йде до перемоги, та для України-переможниці. **Ця доктрина має відповідати на всі фундаментальні питання** про Україну й наше майбутнє і нам самим, і нашим сусідам, і кожному у світі.

Ми **потребуємо нової системи, нових правил, нових можливостей**.

На жаль, **дуже довго державні інституції в Україні та представники держави ставилися до наших людей та до життя в Україні загалом жорстоко, зневажливо та хижацьки, якщо чесно**. І як погана мачуха чи як у сиротинці, із якого хочеться втекти. За бідністю, корупцією й несправедливістю в Україні світ, на жаль, не помічав нашої сміливості та волелюбності. Коли світ говорив про Україну, він говорив, найімовірніше, про **державні інституції та факти життя в нашій державі, які вимагали виправлення**, а не про героїв, які заслуговували наслідування.

Ще до цієї російсько-української війни ми стали на шлях змін. 24 лютого 2022 року було намаганням Росії не лише вбити нашу незалежність і не лише стерти нашу ідентичність, а й знищити наш приклад – приклад того, що держава такого масштабу, як Україна, і такої складної історії, як Україна, може рухатися до успіху, щоб стати міцною й заможною демократією, яка переконує інші народи регіону та світу жити вільно, а не в покорі будь-кому.

В усіх своїх намаганнях Росія програє. І це вже не мрія – це реальність.

Навіть зараз попри війну ми продовжуємо йти шляхом змін. І я впевнений, що перший день миру після цієї війни, перший день нашої заслуженої перемоги стане й першим днем подальшої швидкої трансформації України, основ нашого з вами життя. Наших інституцій, економічних практик, соціальних звичок, політик і повсякденності. Те, що ми не можемо поки змінити зараз, в умовах війни, ми змінимо в процесі нашого відновлення, нашої трансформації. Ми створимо нову й набагато сильнішу Україну!

Дорогий український народе!

Якою бути Україні-переможниці, визначимо всі разом. Так само, як разом захищаємо свободу й незалежність. Це буде справедливо.

Конституція України встановлює, що Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України та додержання Конституції України, прав і свобод людини й громадянина. Президент України є гарантом стратегічного європейського та євроатлантичного курсу нашої держави.

На виконання цих норм Конституції України я хочу сьогодні запропонувати до обговорення – загальнонаціонального обговорення – **основні орієнтири майбутньої Української доктрини**. Нам потрібне спільне бачення того, якою бути Україні перемоги.

Попереду в нас День Державності, потім – День Незалежності, і я вважаю правильним, щоб ці дні розглядалися як етапи для напрацювання пунктів ***Української доктрини***.

Як результат дискусій тут, у Верховній Раді України, у кожній нашій громаді, у медіа, на освітніх, громадських та різних бізнесових майданчиках України, ми розробимо й потім затвердимо на засіданні Ради національної безпеки і оборони України текст ***Української доктрини.***

І дуже важливо… Я окремо хочу звернутися зараз до наших воїнів, до наших українських героїв нинішнього **величного покоління**. До всіх українських солдатів і матросів, сержантів, старшин, офіцерів, до всіх генералів… Перше: прошу зараз усіх присутніх у Верховній Раді України висловити вдячність усім нашим героям хвилиною аплодисментів.

Напередодні я був на позиціях наших воїнів на Донеччині, у Запорізькій області. Я спілкувався з командирами, із солдатами. Мав честь вручити нагороди – це велика честь. Мав честь обійнятися з нашими воїнами та обмінятися емоціями, думками.

Зараз у складі сил оборони та безпеки України служить близько мільйона наших людей. У бойових бригадах та інших підрозділах б'ються заради нас із вами, заради України сотні тисяч захисників і захисниць.

І **ніхто не має права визначати долю України, не питаючи їх, наших героїв**.

Ми спілкуємося з нашими воїнами. Ми читаємо їх у соціальних мережах. Ми бачимо ваші прагнення, воїни! Усі, хто був на передовій, бачив, що наші воїни знають, за що воюють. І я прошу кожного й кожну у складі сил оборони та безпеки України – настільки, наскільки це дозволяють умови війни, – взяти участь у нашій загальнонаціональній дискусії щодо Української доктрини.

Свобода – це дитя небайдужості, а безпека – побратим сміливості. Україна перемоги буде країною, гідною своїх героїв!

Дорогі українці, українки!

Сьогодні пропоную до обговорення й початку загальнонаціональної дискусії про Українську доктрину п'ять, на мій погляд, основних орієнтирів. Це напрямки, які можуть бути розкриті тими чи іншими конкретними пунктами, які нація визначить як важливі.

Отже, **п’ять основних орієнтирів для Української доктрини**, для обговорення.

1) Перше – ***філософія нашої перемоги***.
2) Друге – ***глобальність української безпеки***.
3) Третє – політика ***героїв***.
4) Четверте – політика ***справедливості***.
5) П’яте – ***трансформація за десять років***, а саме – нова зовнішня політика. Нова економіка. Нові відносини між державою та суспільством. Розвиток усіх наших територій. Освіта й наука. Культура. Як передумова й підсумок трансформації – рівень безпеки та свободи в Україні.

1. Почнемо з головного – із нашої перемоги

Коли говоримо про перемогу України в цій війні за свободу та незалежність, ми говоримо конкретно: перемога України – це **звільнення від російської окупації всієї нашої території**. Жодної частинки України ми не залишимо ворогу! Перемога України – це вигнання з усієї території України всіх російських військових формувань, найманців і бойовиків. І це **повернення в Україну всіх наших людей**, які були захоплені в російський полон або силою депортовані з України на російську територію.

Перемога України – це **відновлення суверенітету** України в межах міжнародно визнаних державних кордонів без будь-яких обмежень суверенних прав України. Україна сама обиратиме альянси для себе та своє майбутнє – очевидно, у Європейському Союзі, очевидно, у НАТО.

Ми маємо бути свідомі того, що шлях до головного – до нашої перемоги – важкий. І зараз іще поки ніхто не може сказати, коли ми пройдемо його до кінця. Але має бути національна згода щодо визначення нашої перемоги. Коли мета чітка, справедлива, то не так важливо, наскільки тернистий шлях до цієї мети. Україна пройде цей шлях до перемоги! І це вже не мрія – це реальність.

Завдяки успішному захисту від російської колонізаторської, імперіалістичної агресії Україна постійно примножує свій моральний капітал, який уже є найбільшим, ніж будь-коли в понад тисячолітній історії української державності. Зараз наше лідерство вже впливає на глобальну розстановку сил. **Майбутня архітектура глобальної, європейської та регіональної безпеки неможлива без участі України**. Україна має бути й буде співтворцем, учасником і гарантом такої безпеки. Україна вже є захисником і буде гарантом міжнародного порядку, заснованого на правилах. Завдяки Україні світ переконався, що правила – це не просто дух і буква Статуту ООН, міжнародних договорів та конвенцій. Також це – енергія народів, готових

захищати дух і букву міжнародного права. **Наявні міжнародні інституції не здатні забезпечити дію міжнародного права**. Але за час цієї війни ми створили разом із нашими союзниками й партнерами **оборонні, санкційні, фінансові та гуманітарні коаліції**, **які заповнюють дефіцит рішучості,** що об'єктивно існує на глобальному рівні.

Наприклад,

1) — максимально ефективним є формат «Рамштайну» – взаємодія понад 50 держав для підтримки зброєю нашого захисту.

2) — А одна з наших оборонних коаліцій – це коаліція «Петріотів – дала всім у світі наочні докази, що будь-який ракетний чи авіаційний терор долається. Дякую партнерам.

3) — Організація, яка створена нами та ефективно працює в інтересах нашої держави та українців, – державна благодійна платформа United24. Цей формат допоміг об'єднати вже сотні тисяч людей із понад сотні країн світу для прямої допомоги нашій державі та людям – без посередництва міжнародної бюрократії. Закупівля дронів, гуманітарне розмінування, відбудова будинків та закупівля медичного обладнання… Головне, що дає United24, – це можливість приєднатись для будь-кого з будь-якої точки світу – людям, бізнесам, громадським та гуманітарним організаціям.

Завдяки двом морським експортним ініціативам Україна продемонструвала свій вплив на глобальну продовольчу безпеку.

Росія шантажувала світ голодом – ми це знаємо – і має бути покарана за це.

Україна разом із партнерами запустила Чорноморську зернову ініціативу та гуманітарну ініціативу «Зерно з України», завдяки яким повернула продовольчу безпеку світу, цінову передбачуваність, гарантії соціального спокою десяткам країн, передусім у Африці, у Азії. 45 держав отримали продовольство завдяки Чорноморській зерновій ініціативі. Її географія – від Іспанії до Китаю, від Індонезії до Марокко, від Індії до Кенії. Поаплодуймо всім нашим фермерам, нашим громадянам.

Інша наша ініціатива, гуманітарна, – «Зерно з України» – об'єднала понад 30 держав, які разом із нами допомогли в захисті від голоду таким країнам, як Ефіопія, Сомалі, Ємен, інші. Україна, яка пройшла через геноцид Голодомору, особливо чутливо сприймає те, що Кремль намагається загострити голод ще й для інших народів. Якби не російська протидія зараз, наш морський зерновий експорт був би значно більшим. І це буде, бо світ тепер знає, що Україна – це глобально важливий гарант продовольчої безпеки для всього світу.

Україна запропонувала ***Формулу миру*** – **єдиний всеохопний і чесний план подолання як самої російської агресії, так і всіх її наслідків**.

Зміст пунктів Формули миру та загалом сама Формула відповідають нормам Статуту ООН і підтримані Генеральною Асамблеєю ООН. Більш як у 25 міжнародних документах задекларована підтримка Формули миру, зокрема в заявах і деклараціях «Великої сімки», Євросоюзу, Ради Європи.

Ми об'єднуємо світову більшість заради повної реалізації Формули миру та готуємо ***Глобальний саміт миру***, який дасть усім націям світу змогу проявити своє лідерство в реалізації тих чи інших пунктів Формули.

Але чому виник дефіцит рішучості, який спонукає нас разом із союзниками та партнерами шукати шляхи його заповнення?

Є дві причини цього.

1) — На жаль, **агресор досі присутній в організаціях, які повинні захищати від агресій**. Зокрема, це ООН, де Росії досі дозволено мати вплив у тих чи інших структурах і де Росія зловживає місцем постійного члена Радбезу та правом вето, які захопила, до речі, в порушення Статуту ООН.

2) — Друга причина: **деякі держави та лідери світу досі, на жаль, озираються на Росію при ухваленні власних рішень**. Це можна назвати абсурдним і ганебним самообмеженням суверенітету, бо українці довели, що Росію не варто боятися. Росія програє, коли зустрічає сміливий і впевнений спротив. Вільний світ володіє всіма збройними, санкційними, політичними, економічними, а головне – ціннісними перевагами, які дають змогу побудувати повний захист від будь-яких російських посягань і шантажу. І це вже не мрія, це реальність. Разом із партнерами ми вже почали будівництво такої системи переваг.

Шановні присутні!

Я прошу вас подякувати всім у світі, хто підтримує нашу державу, нашу боротьбу за свободу! Сполучені Штати, Велика Британія, Європейський Союз, Японія, Австралія, всі країни «Великої сімки», усі наші партнери, наші друзі, Польща, Балтійські держави, більшість країн світу – я всім вам дякую! Дуже дякуємо вам!

Україна перемоги спрямує набуту моральну силу на осучаснення наявних міжнародних інституцій. Ми бачимо зацікавленість різних лідерів і народів, зокрема, в реформуванні Радбезу ООН. Це варто зробити на справедливій основі.

Ми бачимо, що напрацьовані нами коаліції та підходи до подолання російської агресії та її наслідків, спрацювавши для України, здатні завершити інші війни та прибрати з лиця Землі джерела руйнації та смерті, що сплять, – так звані заморожені конфлікти. Будь-який заморожений конфлікт – це війна, яка

неодмінно розгориться, і питання лише в тому, коли та скільки життів вона забере. Тому мир повинен бути чесним.

Саме такий мир передбачає ***Українська формула миру***. І саме тому Українська формула миру має універсальну користь. **Україна ніколи не погодиться на жоден із варіантів замороженого конфлікту**, на жоден! Навпаки, Україна допоможе нашою Формулою миру всім іншим народам світу, які прагнуть справжнього, справедливого миру.

Україна завжди робила й робитиме ставку на альянси. Росія ж розглядає всіх своїх сусідів як рабів або ворогів. Очевидно, що світ є й буде на нашому боці. Очевидно, Україна посилює й буде посилювати партнерства та альянси, у яких бере участь. І **ми вже історично посилили Євросоюз і надали європейському єднанню такої сили, якої у Європейського Союзу ніколи не було**. Кожен постулат, заради якого був створений Євросоюз, на сьогодні працює по максимуму за весь час його існування. Європейські цінності ще ніколи не були такими дієвими, як зараз. **Український компонент – це те, чого не вистачало Євросоюзу**. І це вже не мрія – це реальність. І ми розуміємо, і там усі розуміють, що це вже не мрія – це реальність.

Україна **здобула статус кандидата** на вступ у Євросоюз. Цьогоріч ми маємо відкрити діалог щодо повноправного членства. **Україна до цього готова.** І ми всі маємо розглядати Європейський Союз для України не лише як ціннісне та економічне єднання, а і як безпеку для України. Євросоюз – це економічна та інституційна безпека для України. А Україна для Євросоюзу – це чинник єднання.

Аналогічно буде і з НАТО. І це вже не мрія – це вже реальність. Зараз ми є реципієнтом безпекової допомоги. Але **Україна перемоги буде донором безпеки для нашого регіону, для всієї Європи, усього світу**. І **вже зараз Україна є донором моральної сили**. Кожен, хто дієво співпрацює з Україною, стає співзахисником міжнародного порядку та загальнолюдських цінностей.

Зокрема, **протягом останніх років НАТО мало дві фундаментальні слабкості.**

1) — По-перше, існував сумнів, а чи запрацює реально 5-та стаття договору про НАТО. І ми всі були свідками, як світ сумнівався, чи захищатиме Альянс країни східного флангу НАТО у разі російської агресії проти них.

2) — По-друге, багато хто у світі не сприймав і не сприймає НАТО як оборонний Альянс, приписуючи йому – внаслідок відповідної пропаганди – якісь нібито агресивні цілі.

Вступ України в Альянс надійно ліквідує ці дві слабкості НАТО.

1) — По-перше, ніхто вже не сумнівається, що **Україна здатна захистити себе і своїх союзників**. Сила нашої безпеки – це, зокрема, й сила безпеки наших сусідів.

2) — По-друге, кожен у світі бачив, що війна Росії проти України є неспровокованою та злочинною – загарбницькою, геноцидною. Вступ України в НАТО буде потужним сигналом світу, що це Альянс, який захищає й захистить, і це Альянс, який має досвід переможців і моральну перевагу переможців – переможців у цілком справедливій обороні.

Увесь східний фланг НАТО хоче, щоб Сполучені Штати, Німеччина, Франція чи Британія розміщували своїх солдатів у східних країнах Європи, поблизу кордонів Росії. Після перемоги України союзники хотітимуть, щоб наші бойові бригади розміщувалися на землі наших сусідів. Бо **Україна – це країна сили**, усі це бачать.

НАТО гарантуватиме безпеку для України, а наші сили оборони й безпеки гарантуватимуть безпеку та захист для інших членів НАТО.

Власне, щоб це стало реальністю, потрібно лише одне – щоб усі наші партнери в Альянсі перестали озиратися на Кремль при ухваленні своїх важливих рішень. Уже навіть внутрішні сили самої Росії перестали озиратися на кволого господаря Кремля. Божевілля Путіна призвело до того, що він сам загнав себе у глухий бункер через свою ж слабкість. Тому абсурдно озиратися на такого неспроможного керівника такої неспроможної держави.

Перемога України звільнить світ від такої проблеми, як небезпечна Росія. Історія доводить, що програш диктатури – це завжди поштовх для поширення свободи.

Українська перемога – це гарантії безпеки та відновлення територіальної цілісності для ***Молдови***.

Українська перемога – це історичний шанс для цілісності ***Грузії***, і це мирний шанс. Українська перемога – це нова сила для всього Південного Кавказу.

Українська перемога – це воля та спокій для ***Білорусі***.

Ба більше,

— звільнення від російської окупації Криму та гарантовано безпечне Чорне море разом із поразкою рашизму дадуть необхідну енергію, щоб Балто-Чорноморська вісь запрацювала на рівні своїх реальних безпекових, економічних та культурних можливостей.

Українська перемога – це гарантія безпеки й захист від зовнішніх маніпуляцій – силових чи політичних – для всієї Центральної Азії. Українська перемога –

це шанс для Близького Сходу на деескалацію терору. Українська перемога – це гарантія, що країни Африки – від Лівії до Центральноафриканської Республіки – перестануть грабувати російські головорізи.

А що буде із самою Росією після нашої перемоги? Я вважаю, що українців не має хвилювати, чи подолає свобода стіни Кремля. Українців хвилює лише те, щоб ніколи знову російський реваншизм не перетнув кордони нашої вільної держави та не загрожував нашим вільним людям. Ми це забезпечимо!

Як повноправний член НАТО Україна гарантуватиме, що повсюдно в нашому регіоні пануватимуть мир і свобода. І для Росії зараз було б правильно просити, щоб Україну прийняли в НАТО, бо члени НАТО обороняються, не знищують. Держави НАТО захищають народи, а не кидаються на сусідів, щоб знищити їхнє майбутнє. Росія як агресор знає це краще за всіх. Росія, яка входить в епоху заколотів і системної слабкості, як ніхто зацікавлена в безпеці на своїх міжнародно визнаних кордонах. А отже, і Росія теж зацікавлена в Україні в НАТО. Цього може бути комусь не видно лише з московських чи валдайських бункерів. Увесь світ це бачить!

Сучасна російська державність несе в собі екзистенційну загрозу для України та не зважає на будь-які договори, сила яких не підкріплена силою наявної зброї для захисту України. Тому, незалежно від того, як розвиватиметься глобальний порядок денний щодо Росії, Україна матиме необхідну зброю, щоб захистити себе й союзників від будь-яких російських посягань на наш суверенітет і безпеку наших людей.

Україна матиме достатню чисельність та якість армії і загалом сил оборони й безпеки, щоб захистити свій суверенітет, свою територію, своїх людей, своїх союзників.

Слава Україні!

Україна матиме достатньо **потужний оборонно-промисловий комплекс**, який забезпечуватиме потреби нашої армії, нашого флоту, наш повітряний щит і нашу безпеку в кіберпросторі. Це дуже важливо.

На дні Чорного моря вже є дуже вагомий доказ спроможності України як держави, яка виробляє ракети. «Нептуни», поставлені на озброєння ще у 2020 році, чітко б'ють по цілях. Зараз, у час такої війни, попри все **ми створили** фактично з нуля виробництво дефіцитних снарядів для артилерії, власне, гармат. Ми відновили виробництво 122-го, 125-го калібру, інших калібрів. Ми починаємо заміну виробництва 152-го калібру 155-м західним стандартом. Українські гармати, створені вже зараз, під час цієї повномасштабної російської агресії. Поаплодуймо всім людям, які це зробили. Дякуємо їм, що це не мрія – це знов-таки реальність.

Якісні українські гармати, **своє виробництво снарядів**. Обсяг виробництва, ми розуміємо, поки ще недостатній. Ми ще потребуємо глобальної підтримки. Але буде достатній – ми це зможемо!

Україна навчилася будувати **морські дрони**. І ми успішно їх застосовуємо! Загалом виробництво безпілотників різних видів – це галузь, яка в Україні має стати найпотужнішою у Європі. **Кожен у світі, хто прагне бути передовим у цій сучасній індустрії, має знати, що в Україні це – найвигідніше. Чіткий, конкретний орієнтир для державної політики.**

Системи необхідної зброї – ППО, танки, гармати, бронетехніка, які постачають партнери, – **ми прагнемо виробляти й локалізувати в Україні**. Наші воїни завжди матимуть зброю!

І я пропоную такий принцип для Української доктрини, її глобального безпекового компонента: не гадати, чого очікувати від Росії, а бути готовими до будь-якого зла, щоб будь-яке зло в Росії було завжди впевненим, що воно програє Україні.

Ніколи знову – ключовий принцип Української доктрини щодо Росії. Ніколи знову.

Зокрема, це стосується й **старої духовної залежності, яка використовувалася агресором**, щоб тиснути на нашу державу. Духовна незалежність України буде забезпечена на сто відсотків. І найсильніший внутрішній гарант дієвості такого нашого принципу – «ніколи знову» – це наші герої. Всі, хто б'ється заради України. Кожен і кожна, хто віддав та віддає своє життя заради України.

Пані та панове!

Прошу вас зараз ушанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх наших героїв різних часів, які боролися за нашу свободу та незалежність України. Прошу.

Дякую.

3. Третє – політика *героїв*

Шановні наші захисники й захисниці!

Шановні рідні наших воїнів!

Українська держава потребує нових принципів вдячності вам, вдячності всім, хто боровся на війні за свободу й незалежність України. **Безцінний досвід українських воїнів має ефективно використовуватися в процесі гарантування світові реальної безпеки**.

Звучить це загально, але розшифровується на цілком конкретні елементи політики героїв, яку я пропоную для української доктрини.

1) — **Перше.** Наші воїни, які бажають продовжити служити Українській державі й народу після війни, можуть бути впевнені – у держави буде такий запит.

2) — **Друге.** Україна вже зараз – єдина держава у світі, яка має успішний досвід ефективного захисту від повномасштабної агресії. Україна перемоги матиме ще більше такого важливого, цінного досвіду. І ми розробляємо платформу для експорту українських оборонних знань, практик – фактично досвіду наших героїв. Участь українців і українок у миротворчих місіях, зокрема під егідою ООН, тренінгові міжнародні місії… Усе це – колосальні можливості для України й для наших героїв.

3) — **Третє.** Україна потребує принципово нової системи військової освіти. Українські воїни та всі, хто тренує українських воїнів, мають знати: реальна практика буде основою нової української військової освіти. Держава інтегрує тренувальні програми, які зараз показали свою ефективність, а також реальний бойовий досвід наших солдатів і матросів, сержантів, старшин, офіцерів, наших генералів у систему військової освіти.

4) — **Четверте.** Уже зараз лідери світу проявляють інтерес до навчання в Україні військовій справі своїх майбутніх воїнів. І це обов'язково стане однією з тих можливостей, які робитимуть український безпековий вплив справді глобальним і світовим.

5) — **П'яте.** Україна потребує повної інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя. Герої нашої перемоги мають отримати змогу проявити себе як героїв нашої трансформації. Військовослужбовці Збройних Сил України, нацгвардійці, наші прикордонники, наші розвідники, герої спеціальних служб, поліції – всі! Зокрема, трансформація української військової освіти передбачатиме можливість отримання нашими воїнами спорідненої цивільної спеціальності.

6) — **Шосте.** Головний принцип соціальної роботи з ветеранами в Україні перемоги – «рівний із рівним». Держава має створити таку систему підтримки воїнів і рідних наших воїнів, яка гарантуватиме їм, що кожну їхню емоцію, кожну їхню потребу буде розуміти людина, яка їм допомагає, бо ця людина пройшла через війну, пройшла через втрати, пройшла через усе те, що потрібно розуміти, щоб бути ефективним в інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя. Воїни – це найбільш ефективні помічники для інших воїнів, рідні наших воїнів – це найбільш ефективні помічники для інших рідних воїнів.

7) — **Сьоме.** Українська політика героїв потребує реального національного стандарту безбар'єрності. Це нові вимоги для містобудування, інфраструктури, публічного простору, транспорту, соціальної та освітньої систем, бізнес-середовища. Вимоги, завдяки яким кожна людина з травмами

війни зможе користуватись усім тим самим простором та всіма тими самими можливостями, якими користуються інші.

8) — **Восьме.** Безбар'єрність має й психологічну складову, тому необхідність ментальної реабілітації така ж, як і необхідність фізичної реабілітації. Україна має створити найсильнішу у Європі галузь реабілітації. Це стосується як будівництва реабілітаційних центрів, так і підготовки відповідних кадрів. Держава сприятиме створенню необхідної кількості робочих місць, щоб не тільки забезпечити реабілітацію для наших людей, а й щоб у нас була змога стати глобальним експортером практик відновлення та інтеграції в повоєнне життя абсолютно для всіх, хто пройшов та постраждав від війни.

Усі найкращі світові практики, усі найбільш ефективні політики, усі рішення, хоч би якими складними чи незвичними вони здавалися для нас, мають бути застосовані в Україні, щоб українцям, українкам, усім нашим громадянам не довелося терпіти біль, стрес і травми війни. Зокрема, ми маємо нарешті чесно легалізувати для всіх, хто цього потребує, ліки на основі канабісу, відповідні наукові дослідження та контрольоване українське виробництво.

9) — **Дев'яте.** Ветерани на державній службі в Україні, у радах різного рівня, у Верховній Раді України – це честь для держави. Брати на роботу ветеранів – це честь для будь-якого бізнесу. Допомагати ветеранам почати власний бізнес – це честь для держави, для кожної громади, для кожної бізнес-асоціації та для будь-кого, хто знає, що значить – бути на війні. І це має бути не мрією, а реальністю в Україні!

Це масштабне національне завдання. І скажу відверто: щоб виконати це завдання швидше та якісніше, держава потребуватиме допомоги.

Я прошу наших волонтерів допомогти державі із цим. Прошу вже зараз вивчати досвід, який є у світі щодо економічної та соціальної інтеграції, реабілітації ветеранів, щодо відповідних державних і муніципальних змін у країнах світу. Щоб Україна, наша держава перемоги, змогла спрямувати все найкраще в наших воїнах у найкраще для України.

Пані та панове!

Я прошу вас зараз подякувати всім українським волонтерам, кожному й кожній за цю надзвичайну силу, за надійність, за історичний внесок у захист української свободи, у захист нашого життя, у захист нашої незалежності. Ми вам вдячні!

10) — І **десятий** пункт політики героїв, який пропоную до обговорення при створенні Української доктрини, – це культура героїв.

Меморіалізація війни та досвіду нашої перемоги. Створення пантеону Героїв та Національного військового кладовища. Створення Національного музею російсько-української війни та системи локальних музеїв, які

вшанують пам’ять про війну та збережуть досвід перемоги для наступних поколінь українського народу.

Творче осмислення досвіду війни, експорт досвіду нашої перемоги засобами культури.

Створення офіційної історії війни, визначення національного канону інтерпретації війни з Росією – учасників війни, ключових подій війни, етапів війни, російських злочинів війни та здобутків нашого, українського спротиву.

Нова культурна політика щодо наших героїв різних часів, які боролися за свободу й незалежність України, та перепоховання в Україні всіх тих наших героїв, які поховані за кордоном. Це дуже важливо.

Україна перемоги сприятиме всім формам розвитку культури героїв в Україні.

І я так докладно зупинився на політиці героїв для України перемоги, бо будь-яка неефективність цієї політики позбавлятиме морального сенсу все інше, що відбуватиметься в нашій державі. Ми маємо зробити нашу політику героїв максимально ефективною!

4. політика *справедливості*

Безпосередньо із цим пов’язана політика справедливості в Україні.

Справедливість – це вимога номер один як усіх у нашій державі до внутрішнього життя, так і нашої держави до світу.

І почну з внутрішньої справедливості.

Днями Дніпровський районний суд міста Києва ухвалив вирок у справі про жорстокий напад на Катерину Гандзюк. 31 липня 2018 року нападники облили Катерину концентрованою сірчаною кислотою. Від страшних опіків вона померла у лікарні 4 листопада 18-го року. Вічна їй пам’ять!

У 19-му та 20-му роках були засуджені виконавці цього злочину. Зараз є вирок замовнику та співорганізатору нападу. Суд визнав їх винними та призначив покарання – 10 років позбавлення волі.

Ми маємо говорити чесно: якби не рішучий тиск та постійна увага громадянського суспільства та друзів Катерини, якби не акції різного характеру, акції протесту та заклики покарати замовників злочину, справедливість була б знищена ще на початку. На це й розраховували злочинці. Вони були впевнені, як завжди, у безкарності.

Я вдячний усім, хто боровся за справедливість у цій справі, усім, хто працював належним чином, щоб були законні вироки. Але це мало відбутись і без громадського тиску!

Усі ми бачили нещодавно кейс уже колишнього голови Верховного Суду. Жадібність, яка дискредитує судову інституцію. Та людину, яка своєю поведінкою сіє в Україні розпач, приниження, гнів. Причому сіє з найвищої судової інстанції.

Можна навести й інші приклади несправедливості, які обурюють та просто демотивують, зокрема демотивують наших воїнів. Люди віддають найцінніше – своє життя, своє здоров'я заради держави. І державні інституції, зокрема судові, правоохоронні, повинні пройти таку трансформацію, яка убезпечить наше суспільство від несправедливості.

Рада національної безпеки і оборони України запропонувала посилити відповідальність суддів та інших працівників органів судової влади за злочини у сфері правосуддя та корупції. Пропонуємо зробити більш жорсткими й правила перевірки доброчесності суддів, зокрема з використанням детектора брехні, поліграфа. Маємо надати й нового, вагомого значення суду присяжних як одному з елементів народовладдя у державі. І щодо всього цього вже готуються, я знаю, відповідні законодавчі ініціативи. Я вас дуже прошу, шановна Верховна Радо України, шановні депутати, підтримати цей запит на справедливість.

Зараз, коли будемо визначати параметри нашої Української доктрини й трансформації нашої держави, ми маємо розглядати політику справедливості на одному рівні з політикою української перемоги, з політикою безпеки та з політикою наших героїв. Справедливість – це такий суспільний лад, за якого людині хочеться жити в країні, бо людина відчуває, що її життя, її здоров'я, її праця, гідність, прагнення до щастя, її сім'я та майбутнє надійно захищені правом і чесним правосуддям у розумні строки, яке реально діє.

Відчуття справедливості в Україні має бути найсильнішим у Європі! І буде! Ми повинні це зробити. Так, це амбітна мета, але Україна вміє робити амбітне буденним. Ми маємо знайти всі необхідні системні рішення, щоб задовольнити українську спрагліст за справедливістю.

Тепер щодо справедливості іншої – у зв'язку з російсько-українською війною.

Питання правосуддя щодо війни та геноцидної політики ніколи не буває простим. Але в цьому випадку з російською агресією проти нашої свободи що більше буде складнощів і вагань світу стосовно справедливості для України та українців, то більшими, на жаль, можуть стати реваншистські настрої в різних частинах світу. Невідворотність покарання – це один з основних інструментів обмеження злочинності. Так само як він здатен ефективно працювати в межах національних юрисдикцій, він працюватиме і в глобальних відносинах.

Усі російські вбивці, терористи й кати повинні відповідати за скоєне проти українців і українок.

Політичне та військове керівництво Росії не має уникнути правосуддя через те, що в них нібито є імунітет як у керівників держави. Вони не керівники держави, вони бандити, які захопили контроль над державними інституціями Росії, і вони абсолютно знахабніли від цієї безкарності та почали тероризувати світ.

Кожен політичний бандит ставить себе поза межі будь-яких звичних міжнародних відносин. І кожен актив, який належить державі-терористу чи будь-яким особам із кола Президента Російської Федерації, які пов'язані з чинною в Росії системою панування, повинен піти на компенсацію збитків тим, для кого вся ця війна, для кого агресивність цього панування обернулися спаленими містами й селами, втратою рідних і близьких.

Я вдячний усім у світі, хто сприймає російське політичне та військове керівництво саме так – як осіб, які повинні закінчити свої кар'єри на лаві підсудних у Гаазі. А російські активи – як такі, що мають бути заморожені, конфісковані та спрямовані на компенсацію збитків від російської агресії.

Україна зробить усе можливе, щоб Спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії проти нашої держави був створений і запрацював реально – зі злочинцями на лаві підсудних.

Я хочу подякувати Міжнародному кримінальному суду за таку рішучість, яка й необхідна для захисту міжнародного права та людяності. Настане час, коли міжнародні ордери на арешт російських керівників та їхніх спільників будуть не сенсацією, а просто звичним робочим інструментом глобального правосуддя. Бо якщо цього не буде, інші потенційні агресори та інші держави-терористи відчуватимуть ту ж безкарність, що й Росія. І наша, українська місія полягає, зокрема, в тому, щоб створити цей історичний прецедент відповідальності агресора за все скоєне на війні.

Частиною справедливості є й правдиве ставлення світу до нашої війни за свободу та незалежність, а також до інших сторінок нашої історії, які були спотворені раніше тією чи іншою формою тоталітарного зла. Гідне вшанування пам'яті всіх жертв Голодомору – геноциду українського народу, а також усіх жертв депортації кримськотатарського народу, усіх жертв Голокосту є обов'язком Української держави.

Шановні присутні!

Я прошу подякувати зараз усім українським і міжнародним журналістам, усім нашим українським та іноземним історикам, які поширюють правду про цю агресію, про війну Росії проти України, про наше життя та про справедливість для наших людей.

Дякую вам!

5. *трансформація за десять років*

Дорогі українці, дорогі українки!

П’ятий орієнтир для Української доктрини, який я хотів би запропонувати сьогодні до обговорення, це трансформація за десять років.

Ми маємо пройти за цей час такий шлях, який інші народи долали десятиліттями, і це правда. Україна перемоги матиме особливу увагу, особливу довіру світу, і кожен прояв такої уваги й довіри маємо спрямувати на розвиток України та всіх аспектів життя в нашій державі.

1) — **Перше.** Конкретна мета для ВВП України – **трильйон доларів**. Так, це дуже висока планка, і має начебто нереальний вигляд, але потенціал України здатний це забезпечити.

2) — **Друге.** Україна перемоги відмовиться від ідеї, ніби праця українців і українок має бути дешевою, бо нібито дешевизна праці наших людей була конкурентною перевагою України.

Ми ставимо собі за мету досягти такого рівня оплати праці, який можна було б визначити за формулою **«сусіди у Євросоюзі плюс 30%»**. Це мета, справедлива мета, за цю війну. Україна перемоги зробить ставку передусім на кваліфіковану працю. А отже, на освіту.

Уряд України та команда віце-прем’єр-міністра з інновацій ***Федорова*** **розробляє зараз програму** серйозного осучаснення української освіти та стимулювання розвитку науки в Україні. Вона **дуже детальна ця програма**, заслуговує на увагу, і **в ній – багато рішень**, які заслуговують на обговорення та – у разі погодження нашою державою, погодження нацією – на реалізацію.

Освітній розділ Української доктрини має бути максимально пропрацьований – кожен етап освітнього процесу, усі елементи, які важливі для освіти в Україні.

Нація, яка хоче бути лідером, робить освіту лідером. І робить освіту чесною.

Ми маємо чесно сказати й те, що в сучасному світі мовою глобальної співпраці є англійська мова. І це правда. Це мова глобального бізнесу, глобальної науки та глобального спілкування. Україна майбутнього, Україна перемоги потребує поширення англійської мови, щоб українські інтереси поширилися світом і наші люди здобували нові глобальні можливості для себе й для України. До речі, саме сьогодні я вніс у Верховну Раду України відповідну законодавчу ініціативу щодо англійської мови в Україні.

3) — **Третє.** Ми маємо надзавдання – **повернути додому якнайбільшу кількість наших людей, які виїхали** за межі держави.

Отже,

А) — Україна перемоги потребує **якнайбільшої кількості нових робочих місць**, які будуть привабливими для наших людей, дадуть змогу жити в Україні достойніше, ніж в інших країнах.

Трансформація кожної галузі економіки, будь-якої соціальної практики та всіх сфер державного управління повинна відповідати на питання:

Б) — скільки нових робочих місць дасть Україні конкретне рішення, конкретна ініціатива.

4) — **Четверте.** Україна потребує нової політики **підтримки батьківства й дитинства**. Друга й третя дитина в сім'ї – це щастя, а не обмеження можливостей, і саме на таке щастя має працювати державна політика. Україна підтримуватиме батьківство на всіх етапах. Україна поважатиме кожну сім'ю, робитиме все, щоб саме сімейне виховання дітей було визначальною рисою виховання дітей в Україні. Наша країна – не для інтернатів.

5) — **П'яте.** Українська «Дія» стала глобальним прикладом соціального прогресу. Ми зробили її тоді, коли ніхто не вірив, що такий проект розвитку можливостей громадян і всієї держави може вдатися. Але ми це зробили. Понад 19 мільйонів користувачів у застосунку. Я вас вітаю. І абсолютна корисність «Дії».

Зараз українська «Дія» стає експортним продуктом нашої держави – **ми навчаємо інші народи цифровізації** на основі наших цифровізованих послуг, на основі нашої «Дії».

І ми створимо ще одну систему – українську «Мрію». Такий спеціальний застосунок, який підтримуватиме все, що стосується батьків та дитини. Послуги, які потрібні батькам, які потрібні дитині. Розвиток та освіта. Безпека й контакт із державою.

«Мрія» допоможе отримати рівний доступ до знань із будь-якого куточка світу, а використання штучного інтелекту допоможе кожній дитині будувати свою унікальну освітню траєкторію заради успіху.

Команда цифрової трансформації України представить цю нашу «Мрію» восени.

6) — **Шосте.** Захищати бізнес так само важливо, як **захищати працівника й працю**.

Щоб зробити реальністю показники добробуту та розвитку економіки, які є мрією, Україна перемоги має бути країною бізнесу та країною праці.

Так само, як зараз мільйони наших людей у єдності воюють і працюють заради нашої перемоги, ми маємо після перемоги у єдності працювати заради того, щоб Україна була серед світових економічних лідерів.

Економічне лідерство дає безпеку. Кожен, хто створює нові робочі місця в Україні, створює основу для економічного лідерства України.

Україна перемоги захищатиме можливість кожної людини працювати стільки й так, як людина сама забажає. Ми потребуємо осучаснення законодавства про працю.

7) — **Сьоме.** Україні перемоги потрібен новий раціональний **податковий договір** між державою та суспільством і реальна легалізація майна.

Я є прихильником зниження податків. Але зараз, **у час такої війни й очевидної залежності України від співпраці з фінансовими донорами, ми не можемо дозволити собі знижувати податки**. Та коли Україна перемоги сама ставатиме донором для світу, наш рівень можливостей буде вищим.

Знижені податки мають означати підвищену податкову сумлінність.

Цифровізація дає колосальні можливості спрощувати відносини в галузі податків, митниці та всіх інших, де є зустріч або будь-який контакт між громадянином та посадовцем, між бізнесменом і чиновником. Наша мета – це податкова без податківців, митниця без митників. Автоматичні цифрові процедури.

8) — **Восьме.** **Трансформація – це більше, ніж відбудова**.

Звичайно, Україна перемоги стане найбільшим у Європі будівельним майданчиком.

Нам потрібно відбудувати сотні міст і сіл, тисячі об’єктів інфраструктури, сотні тисяч будинків. Це дасть свій поштовх економіці.

Але головне – дещо інше. Маємо забути про своє минуле як експортера сировини. Україна перемоги – це країна товарів із високою доданою вартістю. Це країна, у якій регуляції дають змогу розвивати будь-які бізнеси, що є новаторами у своїх галузях, у своїх напрямах, і в якій захищена інтелектуальна власність. Україна перемоги – це країна, яка експортує безпеки, послуг, досвіду, культури та загалом результатів інтелектуальної діяльності, технологічних продуктів більше, ніж будь-якої сировини.

9) — **Дев’яте.** Україна перемоги – це країна, у якій нікого не назвеш олігархом, бо всі економічні суб’єкти рівні перед законом. Україна зацікавлена у нових технологічних бізнесах, які важитимуть на світовому ринку більше, ніж будь-який старий сировинний бізнес. І об’єктивно ми маємо природну перевагу, і це – **запаси наших природних ресурсів**. Зокрема, особливо цінних

для сучасних індустрій металів та мінералів, як літій і графіт. Але металургія в Україні перемоги має бути «зеленою» – щоб відповідати сучасним екологічним стандартам Євросоюзу, і орієнтованою не на експорт сировини.

Ми будемо розвивати співпрацю та економічні відносини з усіма глобальними гравцями, зокрема з Індією, Африкою, Латинською Америкою, арабським світом, з Китаєм, з усіма.

10) — **Десяте.** Наш енергетичний потенціал дозволяє Україні перемоги бути одним із гарантів енергетичної безпеки Європи. Наша генерація, зокрема атомна, потрібна всьому континенту.

Але хотів би, щоб ми підтримали наших енергетиків, подякували за цю зиму. Дуже дякую! Масовий пріоритет у нашій країні – «зелена» генерація та масштабні можливості накопичення енергії. Маємо зробити **«зелений» енергетичний потенціал** України потенціалом реального масового заробітку для наших людей.

11) — **Одинадцяте.** Україна перемоги – це держава, яка реалізувала **пенсійну реформу**, – і дуже цього хочеться, і нам це потрібно, – і гарантувала всім, хто працює сьогодні, гідну підтримку в майбутньому.

Лише наявної солідарної пенсійної системи недостатньо, і ви це знаєте, і це відчуває абсолютна більшість наших українських пенсіонерів. І я вас дуже прошу, шановні народні депутати, реалізувати все це. Реалізувати мрію українців. Україна перемоги робитиме все, щоб у наших людей старшого віку, які вже на пенсії, був вищий рівень життя. Україна перемоги робитиме все, щоб у тих, хто працює сьогодні, була справді забезпечена старість.

12) — **Дванадцяте.** Українська **культура** – це експортна галузь. І це галузь, яка генерує постійну й значну увагу світу до України перемоги. Україні перемоги потрібен саме такий погляд на галузь культури.

Зараз культурна сфера потребує щонайменше відсотка ВВП на рік – як базового рівня для виживання. Але зрозуміло, що галузь має й мусить бути більш амбітною.

Українська сміливість справді пробудила колосальний інтерес людей із різних країн до нас із вами, до українців, до наших міста і сіл України. Кожен такий інтерес – це можливості.

Україна потребує нової політики захисту публічного простору в містах і громадах, який може використовуватися як культурний простір або зберігає ту чи іншу історичну цінність.

Україна потребує нової музейної та меморіальної політики. У нас цілі покоління української величі, на жаль, залишаються без музейного

вираження. При цьому наявні музеї не відповідають духу та стандартам сучасної музейної справи.

Україна потребує нової політики книг та книговидавництва, написання та читання, перекладів для України іноземних книг та поширення у світі української мови, української книги. Підтримки книгарень. Аудіокниги. Сервіси цифрової передплати. Переосмислення наших українських бібліотек. Фактично ми маємо забезпечити очевидне щорічне зростання кількості книг українців, книг для українців, книг українців для всього світу.

Україна потребує нової політики кіно й підтримки кіновиробництва. Українці мають робити фільми, і світ має робити фільми про Україну і в Україні. Всі ми знаємо, які рішення для цього потрібні.

13) — **Тринадцяте.** Україна потребує **нової політики територій**. Для кожного звільненого від російської окупації регіону потрібна своя, дуже детальна й водночас цілісна, візіонерська політика трансформації.

Новий вільний український Крим – який він? Чи зможе він стати новою Каліфорнією у Європі, місцем, яке приваблює таланти? З кластером сучасних технологічних компаній. ІТ, креативних індустрій та справді сучасної сфери гостинності. Кримом, який працює цілий рік, а не три місяці.

Новий вільний Донбас – який він? Чи буде він індустріальним?

Нове вільне українське Приазов'я. Що саме приваблюватиме людей їхати жити на цю частину нашої прекрасної країни?

Херсон і Краматорськ, Запоріжжя й Куп'янськ, Мелітополь і Маріуполь… Яким буде нове життя в цих містах України, містах перемоги?

І це – дуже серйозні питання, і ми повинні мати відповідь на них та відповідати разом. Для кожного нашого регіону, для кожного нашого міста, для кожної нашої громади потрібна своя візія.

Очевидно, Одеса – не тільки глобально важливий порт. Очевидно, Харків – не тільки форпост свободи на східному кордоні Європи. Очевидно. Але Одеса й Харків заслуговують бути серед європейських лідерів, і Україна перемоги потребує нової політики заради таких міст, заради всіх наших міст, заради Харкова. Нової політики заради Одеси.

Очевидно, Харків буде форпостом свободи та сили на східному кордоні Європи. Але завдяки чому Харків буде серед міст – європейських лідерів?

Очевидно, що Дніпро, Львів, Ужгород, Київ та інші українські міста за час цієї війни отримали не лише нові проблеми, а й нові можливості. Як держава може допомогти містам ці можливості реалізувати? Це дуже важливо.

Я прошу всіх бути дуже конкретними в дискусії про трансформацію України.

14) — **Чотирнадцяте.** Внутрішня безпека. Російська агресія показала, які безпекові стандарти потрібні для життя. **Доступність укриттів** – максимальна. Школа – з укриттям. Лікарня – з укриттям. Будинки – з укриттям. Українці довірятимуть конкретним речам, які дають конкретну безпеку.

В Україні з дитинства мають навчатися безпеки. Такий сусід. Так і є. Кожен дорослий українець має знати базові речі про надання першої домедичної допомоги.

Фізична культура та спортивне виховання – це не розвага сьогодні, це одна з основ безпеки. Бо це – здоров'я людини, здоров'я нації, міцність українців і українок. Головне – дати можливості. Активні парки для активних людей. Більше можливостей для дітей. Різні пропозиції. Втілення дуже конкретних програм.

Маємо врегулювати питання про зброю, яка є й буде на руках у наших людей. Це факт. **Питання суперечливе для нашого суспільства, як і будь-якого іншого демократичного суспільства**. Але відповідь має бути відображена в Українській доктрині. У дуже конкретних речах.

Розмінування. Це один із наймасштабніших викликів для України. Але ми знаємо, що потрібно робити. Світ має технології. Українські потреби – наші партнери все це знають. І хоч часто говорять, що розмінування всієї території України, яка, на жаль, забруднена російськими мінами, триватиме десятиліття, ми знаємо, що є можливість зробити це швидше – за роки.

Повсякденна безпека. Звичайно, у суспільстві абсолютно різні погляди на використання камер спостереження на вулицях і дорогах, на автоматичні аналітичні можливості систем спостереження. Але очевидно, що вони дадуть змогу зменшити рівень порушень та злочинності, смертей на дорогах та інцидентів на вулицях. Це потрібно.

Протидія домашньому насильству. Важливий напрям, у якому, на жаль, фіксується збільшення випадків домашнього насильства, і особливо в цей час.

Міністр внутрішніх справ Клименко та його команда детально опрацьовують кожен із таких напрямів щодо внутрішньої безпеки та, я впевнений, готові представити суспільству свої пропозиції для національного обговорення.

15) — І нарешті – **п'ятнадцятий пункт.** Політика сусідства. Чому цей пункт останній серед орієнтирів, які я хочу сьогодні запропонувати? Бо міцне сусідство завжди є результатом дуже різних, дуже глибоких речей. Фактично успішним сусідством ми можемо підсумувати будь-які інші наші успіхи у своїй країні, у своєму регіоні та в глобальних відносинах.

Економіка та культура. Оборона й безпека. Транспорт і зв'язок. Освіта та ставлення до історії. Взаємодія між державами та взаємодія між нами, між

людьми… Усе це визначає якість сусідства. Визначає, чи є розуміння між сусідами.

Польща, Румунія, Молдова, Словаччина, Угорщина. Наші сусіди по Чорноморському регіону – Болгарія, Туреччина, Грузія. Відносини з кожним із них потребують окремої та детальної презентації досягнутого й можливостей, наявних викликів та перспектив. Але що їх усіх для нас об’єднує?

Вони так само, як і ми, прагнуть жити в мирі, на своїй землі. Як вони зараз допомагають нам захищати свободу, так і Україна завжди допомагатиме їм захищати їхнє життя.

Мир завжди пануватиме в нашому регіоні, у нашій Європі. Мир, який буде сумою безпеки та свободи, які нам належить встановити. Для нової України! України – переможниці. Переможниці. Це факт.

Слава Україні!

***

№ 1.735

Немного о налогах в Китае и в Украине

2023-06-29

Кущ

В Украине – введение новых налогов, в том числе

– фиксированного сельскохозяйственного в размере 5% от нормативной оценки земли, НДС при продаже недвижимости (20%),

фискализация малого бизнеса, усиление функций налоговой, превращение тарифов в гибридное налогообложение среднего класса.

В Китае тем временем происходит поэтапное снижение базовой ставки НДС в перерабатывающих отраслях сперва до 17%, а затем – до 13%.

В сфере строительства и торговли – с 10% до 9%.

Освобождение от НДС малого бизнеса с оборотом до 100 тыс. юаней в месяц (планка повышена с 30 тыс. юаней).

Налог на дивиденды в Китае – 20%, а в Украине – всего 5% (любимое льготное фискальное "окно" украинских олигархов для вывода прибыли).

Такую ставку у нас объясняют заботой об инвесторах. Вот только инвестиции в таких условиях идут в Китай.

И понятно: если есть прибыль, можно и заплатить.

А из Украины инвестиции уходят рекордными темпами.

И мое любимое.

Ставка возмещения НДС при экспорте в Китае плавающая, в зависимости от важности отрасли и глубины переработки (уровня добавочной стоимости).

Она варьируется каждый год в диапазоне от 0% до 13%.

Кроме того,

— на вывоз дефицитного сырья (бокситы, ферромарганец) установлены экспортные пошлины.

Тебе не только не возместят НДС, который ты уплатил при покупке или добыче сырья, но еще и удержат пошлины при вывозе оного за границу, что делает экспорт сырьевых товаров невыгодным и стимулирует внутреннюю переработку.

Сравните это с

— возмещением НДС за счет государства частным украинским ГОК-ам и агротрейдерам.

Следствием фискальной политики Китая стало резкое развитие малого и среднего бизнеса,

1) **— доля которого в ВВП составила 60%,**
2) **— в высокотехнологичном производстве – 83%,**

3) **— регистрации патентов – 70%,**

4) **— экспорте – 68%,**

5) **— занятости в городах – 80%.**

Сравните последние четыре показатели с аналогичными украинскими.

***

№ 1.736

Хто такий Олег Татаров та як він опинився на вершині правоохоронної системи

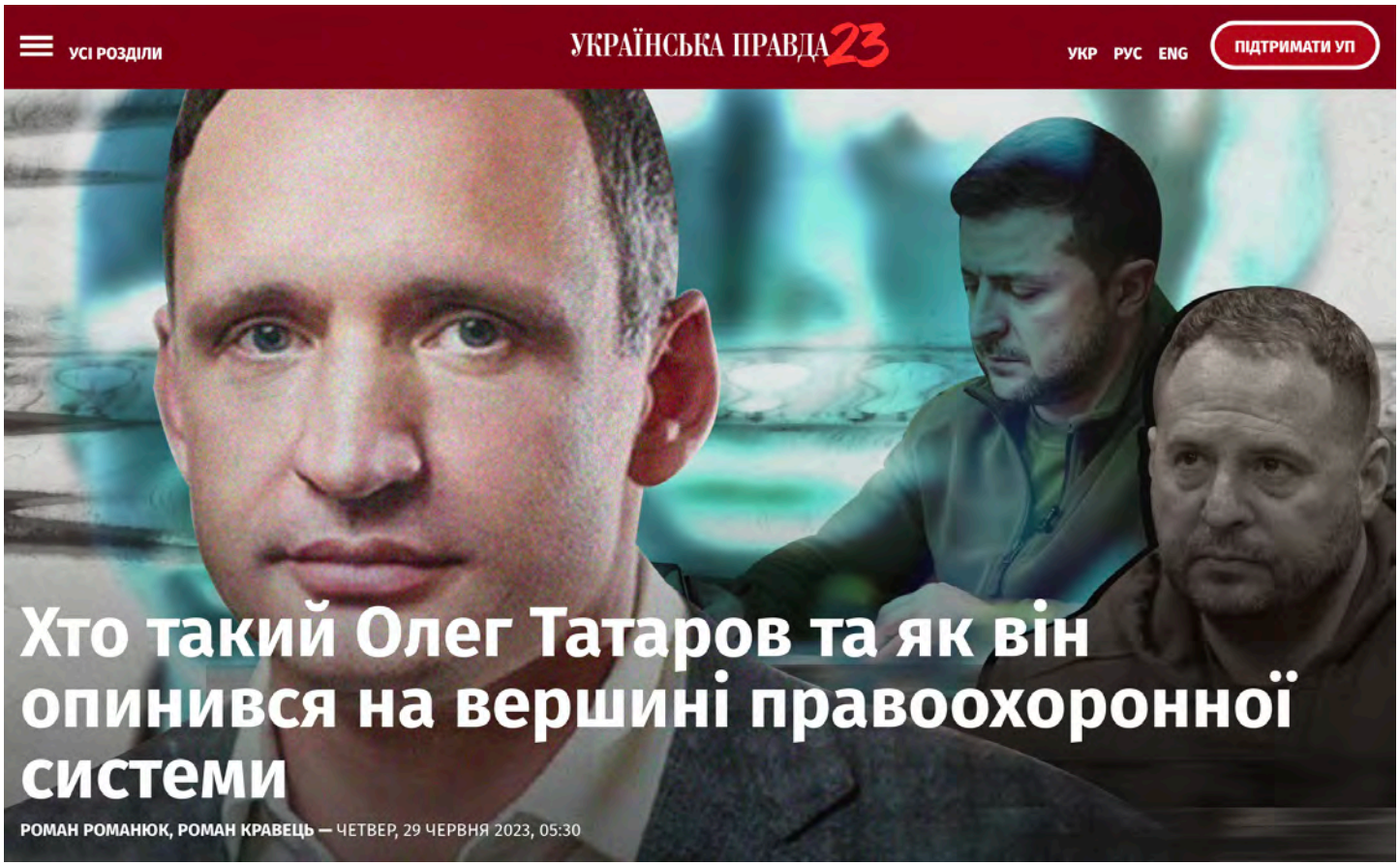

2023-06-29

РОМАН РОМАНЮК, РОМАН КРАВЕЦЬ

ЗМІСТ

1. Вундеркінд у МВС і фатальні брифінги про Майдан
2. Епоха нових облич Татарова
3. Татаров у силі: магістр папочок і повелитель поганих новин

Зловіщий Олег. Як Татаров захопив правоохоронну систему

За майже три роки на Банковій Олег Татаров зумів вибудувати під президента забуту ще з часів, мабуть, пізнього Кучми силову вертикаль,

де під єдиним центром контролю опинились майже всі правоохоронні відомства одразу.

Рівень впливу і масштаб знань Татарова за цей час виріс настільки, що інколи люди у владі починають сумніватися, хто насправді є другою людиною в країні після президента.

Як Татаров зумів перетворитися з політичного вигнанця епохи Януковича на супервпливового чиновника Офісу Зеленського, як він знайшов протиотруту від конфліктів із Андрієм Єрмаком та чи не стане концентрація влади в його руках загрозою для демократії в Україні, намагалась з'ясувати УП.

https://www.pravda.com.ua/articles/2023/06/29/7409005/

У широкому радянському коридорі на третьому поверсі Офісу президента ще не так давно стояв один несподіваний для цього простору об'єкт – стіл для настільного тенісу.

Свого часу його замовили заступники глави ОП Кирило Тимошенко та Юрій Костюк, щоб якось скидати напругу на новій роботі.

Але якщо брати ширше, настільний теніс – це титульний вид спорту на Банковій часів Зеленського. Ним захоплюються, крім згаданих заступників Андрія Єрмака, ще і перший помічник президента Сергій Шефір, і той же глава фракції "Слуга народу" в Раді Давид Арахамія.

Грає у пінг-понг і куратор силової вертикалі від ОПУ Олег Татаров.

"Татаров завжди атакує. У нього дуже агресивна манера гри. Він займається з тренером і, коли стає за стіл, то одразу заганяє опонентів у глуху оборону", – зізнається в розмові з УП один із партнерів Татарова по грі.

Такий опис поведінки силового заступника Єрмака не раз повторювався під час десятків розмов журналістів УП з політиками нинішніми й колишніми.

Але згадки про атакувальну манеру Татарова стосувались далеко не спорту, а його роботи на Офіс президента.

З моменту свого призначення на Банкову в серпні 2020 року Татаров одразу став головним "токсичним активом" Зеленського.

Президенту доводилося постійно виправдовуватися за заступника глави свого Офісу, але чомусь гарант і далі міцно тримався за нього.

Ба більше, коли НАБУ прийшло на Банкову з підозрою у скандальній справі про хабар часів роботи Татарова в "Укрбуді", в оточення президента склалося враження, що Зеленський сприйняв це як спробу тиску. І не на Татарова, а на себе особисто.

Справу заступника глави Офісу тоді поховали, але вдячний Татаров відтоді став насправді "вірним солдатом" Зеленського.

За майже три роки на Банковій Олег Юрійович зумів вибудувати під президента забуту ще з часів, мабуть, пізнього Кучми силову вертикаль, де під єдиним центром контролю опинились майже всі правоохоронні відомства одразу.

Рівень впливу і масштаб знань Татарова за цей час виріс настільки, що інколи люди у владі починають сумніватися, хто насправді є другою людиною в країні після президента.

Як Татаров зумів перетворитися з політичного вигнанця епохи Януковича на супервпливового чиновника Офісу Зеленського, як він знайшов протиотруту від конфліктів із Андрієм Єрмаком та чи не стане концентрація влади в його руках загрозою для демократії в Україні, намагалась з'ясувати УП.

1. Вундеркінд у МВС і фатальні брифінги про Майдан

Ім'я Олега Татарова стало відомим українській активній громадськості за часів Революції гідності. Саме він, будучи заступником керівника Головного слідчого управління МВС, часто коментував від імені міністерства події на Майдані.

Після перемоги Революції гідності нова влада й активісти пригадають Татарову його виступи. Враховуючи обурливість слів, сказаних Татаровим, він перетворився на уособлення ледь не абсолютного зла. В його особі зосередилося все, що чинили силовики Януковича під час Революції гідності.

Хоча, справедливості заради, треба сказати, що сам заступник голови Головного слідчого управління МВС не брав участі у злочинах "Беркуту". Його допитували слідчі у справах Майдану, але не знайшли, що йому інкримінувати. Навіть під люстрацію він не потрапив, бо посада, яку він обіймав, "не дотягувала" до мінімальної планки.

Претензія до дій Татарова часів Євромайдану – ціннісна. Він був, та і є, плоттю від плоті міліцейської системи. Якщо він не поділяв дій "Беркуту" та кліки Захарченка, то для чого раз за разом виходив на ті обурливі брифінги?

Із виступів Олега Татарова під час Революції гідності:

"22 січня 2014 року в Києві на провулку Кріпосному група осіб, рухаючись на автомобілях, переслідуючи чотири автобуси правоохоронців спецпідрозділу міліції "Беркут", перекрили рух. За допомогою бейсбольних бит наносили удари по автобусу, розбили скло, намагалися завдати тілесних ушкоджень працівникам міліції. У них також були вилучені маски, що свідчить не про мирний характер акції, а про підготовки до вчинення протиправних дій. Працівниками міліції нападників було обеззброєно, 18 осіб доставлено до

органів внутрішніх справ. Слідством розпочате кримінальне провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3, статті 296 ККУ – хуліганство, поєднане з опором працівникам міліції. Відповідальність за яке передбачає до 5 років позбавлення волі". **23 січня 2014 року**

"Працівники міліції не використовують вогнепальну зброю. Деякі із загиблих мають поранення у потиличну частину голови, що дає можливість стверджувати, що вистріли робили десь поруч особи, які були разом серед мітингувальників". **19 лютого 2014 року**

Також Татаров виправдовував штурм Майдану 11 грудня 2013 року та припускав, що побиття на той момент активістки Тетяни Чорновол могло бути провокацією. А після викрадення одного з лідерів "Автомайдану" Дмитра Булатова оприлюднив інформацію, яка могла дискредитувати потерпілого, мовляв, Булатов купував дорогий ноутбук за гроші з пожертв.

Якщо Татаров не поділяв беззаконня Януковича і Ко, то чому не звільнився, як десятки інших порядних силовиків?

Відповідь на це питання можна спробувати знайти, зазирнувши в біографію Татарова на кілька років до того.

Якщо викинути з пам'яті злощасні брифінги часів Майдану, то професійний шлях Олега Татарова починався, як зразкова історія про юриста-вундеркінда.

Спершу хлопець із небагатої родини з райцентру Новоукраїнка Кіровоградської області вступає в Харківський університет внутрішніх справ.

Але уже за кілька років він таки опиняється у столиці і більше того – закінчує Академію МВС з відзнакою. Після цього Київський університет Шевченка – з відзнакою. Кандидатську дисертацію Татаров захистив у 2007 році, коли йому було 25 років. Доктора наук отримав у 28.

У 2010-му Татаров переходить з наукової роботи в Академії внутрішніх справ на посаду звичайного слідчого в Головне слідче управління МВС. І всього за рік (!) тодішній керівник ГСУ й одночасно заступник міністра Анатолія Могильова Василь Фаринник робить 29-річного Татарова своїм заступником.

Цікаво, що перед самим призначенням молодий слідчий насправді написав рапорт про переведення з ГСУ кудись у регіони. Як розповів УП один із працівників управління того часу, Татаров мав конфлікт зі своїм безпосереднім керівником генералом Василем Топчієм.

"Фаринник подумав день і Топчія зняв, а Татарова зробив заступником. У нього були друзі в Академії МВС, які дали рекомендації Татарову", – розповідає УП не під запис один із співрозмовників, близьких до Татарова.

В закритій консервативній структурі МВС такий стрімкий кар'єрний зліт у 2010-му був можливий або "по донецькому блату", а його не було, або за справді непересічні здібності.

Як розповідають УП люди, обізнані в ситуації у структурі Фаринника того часу, Татаров став у нього головним "умніком", який робив за керівника ГСУ майже усю "поточку". Саме з того часу у нього накопичився масив знайомств у системі внутрішніх органів.

У той же період Татаров бере участь у розробці нового Кримінально-процесуального кодексу, який потім у народі отримає назву "портновського". Але, що цікаво, під час роботи над новим КПК знайомство заступника голови ГСУ Татарова і заступника глави Адміністрації президента Януковича Андрія Портнова не відбулось.

Вони познайомляться пізніше, коли на одному з ефірів у Шустера Портнов скаже, що Татарову треба "працювати над своїми розумовими здібностями". Суперечка йшла щодо статті 207 КПК: на скільки часу вона дає дозвіл затримувати людину без рішення суду після того, як було вчинено злочин.

"Татаров сказав, що 6 годин. Портнов на ефірі, де Олега не було, з нього посміявся. Тому Татаров пішов прямо на Банкову, прийшов у приймальню до Портнова і питає там: "Можна зустрітись?". Портнов почув, хто прийшов, і прийняв. Татаров відкрив КПК і довів йому, що таки 6 годин", – розповів УП один із свідків тієї розмови.

Ця історія – доволі символічна в плані розуміння становлення Татарова в системі МВС часів Януковича: він був готовий стукати у різні двері, й за ними знаходились люди, які його чули.

"У Татарова кар'єра летіла вгору. А тоді стається Майдан, і в МВС сиділи і вирішували, хто піде на брифінг. Всі розуміли, що це за робота, і морозились. Врешті відправили "молодого" – Татарова. А пішов раз – ходи і далі", – розповідає один із близьких до заступника Єрмака співрозмовників у нинішній владі.

Якраз напередодні Євромайдану Татаров посварився з Миколою Чинчиним. Останній тоді став керівником ГСУ, замінивши на цій посаді Фаринника. Новий начальник, щоб позбутись впливу свого заступника, зіслав Татарова в інформаційний відділ.

"Якогось вечора Татарову подзвонив Захарченко і каже: "Ти де живеш? Зараз приїде машина". Олег питає, а куди, мовляв, їхати. "На Шустера поїдеш, треба виступити". І так Татаров став спікером", – розповідає інший співрозмовник УП, близький до Татарова.

По суті, похід у речники від того беззаконня, яке творила команда Захарченка, знищив Татарову його перспективну кар'єру в МВС. Янукович і його люди

втекли в Росію, а заступник глави ГСУ лишився в Україні: загалом же, він для них своїм не був. За цінностями – можливо, але як член команди – ні.

Наочно вплив Майдану на кар'єру Татарова можна побачити, якщо взяти до порівняння кар'єру його колеги й кума, іншого заступника начальника ГСУ в ті ж дні – Максима Цуцкіридзе.

Вони обіймали однакові посади в один час, але Цуцкіридзе після того встиг захистити дисертацію і працював собі у МВС, аж поки "вічний" міністр Арсен Аваков не призначив його заступником глави Нацполіції. Натомість Татарова одразу ж після перемоги Майдану Аваков швидко звільнив зі служби.

"Заслання" в інформаційний відділ зіпсувало Татарову перспективи, але, по суті, врятувало від переслідувань після звільнення: він не підписував жодних документів, а все, що говорив на брифінгах, вигадував не сам, а отримував рознарядкою по вертикалі.

Під люстрацію Татаров не потрапив, але з такою публічною передісторією шанси влаштуватись на якісь державні посади були нульові.

У 2014 році херсонський губернатор Андрій Путилов спробує прилаштувати Татарова у себе в ОДА. Але отримає таку хвилю громадського обурення, що швидко від своєї ідеї відмовиться.

Втрата кар'єри та перспектив за несправедливі, як він вважав, звинувачення надломила Татарова. Люди, які спілкувались із ним, характеризують його "до" і "після" як двох доволі різних людей.

"Татаров прям люто образився, що називається, "закусив" на всіх умовних "помаранчевих". Він і до того не був добряком, але після Майдану почав мститися", – розповідає один із співрозмовників з політичних кіл, давно знайомий з теперішнім заступником глави ОП.

До табору переможців революції дорога Татарову була закрита, до табору переможених він не хотів. Тому колишній силовик спробував знайти для себе якусь нішу посередині, так би мовити, на лінії зіткнення.

Його колишній керівник у МВС Фаринник у 2015-му забрав підлеглого до себе в адвокатську компанію одразу на правах керуючого партнера. І так фірма "Татаров Фаринник Головко", яку потім перейменують на "Креденс", стала ледь не головним захисником "регіоналів" у судах.

Після Революції гідності у колишніх володарів життя почалися проблеми з судами, а "регіонали" не могли довірити свій захист комусь, кого вони не знають.

"Я з ними особисто не був знайомий, але мені їхню фірму порадили люди, яким я довіряв. Тоді якраз Луценко як генпрокурор заводив проти мене всякі

справи, і ми з Татаровим (у якості адвоката – УП) багато разів були і на комітеті в Раді, і на допитах.

Він дуже класний юрист, на ходу схоплює суть, уміє поставити слідчого на місце, дає дуже дієві поради по процедурах і так далі", – пригадує в розмові з УП колишній клієнт Татарова Вадим Новинський, на якого зараз, не без участі його колишнього захисника, накладені санкції РНБО.

Щоб зрозуміти, з якого середовища були клієнти Татарова, можна згадати, що саме він супроводжував справи уже згаданого одіозного Андрія Портнова чи вдови нападника на Сергія Стерненка.

Поза тим Татаров влаштувався на ще одне досить "рибне" місце – начальника юридичного відділу в "Укрбуді". Цією формально державною компанією насправді довгі роки керував столичний забудовник і ексдепутат Максим Микитась.

"Будівництво – це величезний вал постійної юридичної роботи. Щодня якісь тисячі справ: обшуки, дозволи, суди-пересуди. Особливо у таких величезних компаній як "Укрбуд". Тому це і хороша школа для юриста, і непоганий заробіток", – пояснює УП один із столичних забудовників.

Врешті, під кінець каденції Петра Порошенка можна було б сказати, що справи у Татарова владнались. Але те, що мало б забезпечити спокійну старість, принесло тільки публічні проблеми.

2. Епоха нових облич Татарова

Після перемоги Володимира Зеленського у 2019 році до влади всіх рівнів почали пробиватися нові й часто нікому не відомі люди. У Зе!команди був навіть окремий проєкт для цього – "Ліфт".

Навесні 2020 року Татаров зумів проїхатися у цьому ліфті на четвертий поверх ОПУ, де розташований кабінет президента.

Якраз на початку березня того року Олег Татаров закінчив дистанційне навчання в Університеті Лондона і на 5-те число мав летіти на випускний у Британію.

Але 3-го березня секретарка повідомила, що йому телефонували з Офісу президента і просили прийти. Виглядало все як жарт, але виявилось правдою.

На Банковій саме тоді починалась епоха нового амбітного глави ОП Андрія Єрмака. Він зумів посунути з крісла давнього друга Зеленського Андрія Богдана і хотів посилитись за рахунок призначення нових, уже своїх людей.

Однак на першій співбесіді Татарову запропонували не його нинішню роботу.

"В Олега запитали, що він бачить для себе як можливе місце роботи. Він одразу сказав, що в МВС до Авакова не піде, бо там його "обставлять", дадуть кабінет і нуль роботи. Але він міг би спробувати себе в Генпрокуратурі заступником", – розповідає УП не під запис один зі свідків тієї наради у Зеленського.

Від такої перспективи праведним гнівом вибухнула тодішня генпрокурорка Ірина Венедиктова, яка заявила, що "це адвокат Януковича" і вона не допустить його призначення своїм заступником.

Ірина Валентинівна була настільки переконливою, що від ідеї походу Татарова в ОГП відмовились. І аж у серпні Єрмак вирішив зробити його своїм силовим заступником.

"У Богдана судовий і правоохоронний блоки курувала одна людина – спершу Руслан Рябошапка, а потім Андрій Смирнов. Бо це дві руки одного організму: якщо ти їх розділяєш, вони починають конкурувати і гризтися", – пригадує в розмові з УП один із наближених до Богдана членів Зе!команди.

У своїх публічних виступах Єрмак пояснював, що взяти на роботу людину з МВС часів Януковича йому запропонував кадровий департамент Офісу президента. Коли в ході підготовки матеріалу УП запитала главу ОПУ, хто порадив Татарова, він пригадати не зміг.

Однак знайомство голови Офісу Зеленського з Татаровим могло відбутися і раніше. Принаймні їх може пов'язувати один цікавий епізод.

Мало хто пам'ятає, але одразу після призначення нового глави ОПУ навесні 2020 року вибухнув скандал, який в медіа називали "плівками Єрмака". Суть скандалу зводилася до того, що рідний брат голови ОП Денис нібито проводив переговори про працевлаштування неназваних людей у державні органи.

Адвокатом брата Єрмака у цій справі був такий собі Іван Холондович, послугами якого також користувався Андрій Портнов. А науковим керівником кандидатської дисертації Холондовича свого часу був ніхто інший як Олег Татаров.

На перших порах перед новопризначеним заступником голови ОПУ постало два завдання: розділити вплив Смирнова та збалансувати силу на той момент глави МВС Арсена Авакова. Оточення Зеленського ставилося до міністра з неприхованою настороженістю та недовірою.

Однак одразу після призначення в команді президента усвідомили, що Татарова можна використовувати як спеціаліста набагато ширшого профілю.

Наприклад, його залучали до підготовки виборчої кампанії на місцевих виборах восени 2020 року. Заступник голови ОПУ по лінії правоохоронців

перевіряв, чи немає кримінального і медійного шлейфу у потенційних кандидатів від "Слуги народу".

"У команді до Олега відразу поставилися як до технократа. Хоч про нього писали страшні речі у медіа, але за столом йому ставляться задачі, і він їх совісно виконує, не кажучи нікому зайвого слова", – так характеризував Татарова один із впливових соратників Зеленського влітку 2020 року.

Під кінець того року "технократ" почав проявляти себе. Саме тоді завершився конкурс на посаду керівника Державного бюро розслідувань, який "виграв" Олексій Сухачов. Джерела УП у різних політичних силах та правоохоронних органах в один голос називали Сухачова ставлеником Татарова.

Але радіти новим кадровим горизонтам заступнику Єрмака у грудні 2020-го не судилося. Той місяць став точкою найбільшої напруженості в новій кар'єрі Татарова.

У п'ятницю, 18 грудня 2020 року, слідчі НАБУ несподівано заявились не куди-небудь, а в Офіс президента з обшуком і з готовою підозрою для силового заступника глави ОП.

Як переконували слідчі, Татаров за часів роботи в "Укрбуді" міг бути причетним до передачі хабара експерту, щоб той зробив фейкову експертизу. Вона мала врятувати керівника будівельної корпорації від проблем з правоохоронцями, а експерту подарувала б ледь не 100% знижку на паркомісце на Печерську.

Скандал вийшов гучний, але й тільки. Спроба НАБУ з наскоку взяти куратора силового блоку показала, наскільки він набрав ваги в системі за якісь пів року роботи. Без перебільшення вся силова вертикаль включилась в операцію з порятунку якщо не репутації, то бодай безпеки Татарова.

Рішенням Генпрокуратури справу забрали в НАБУ. Розслідування передали в СБУ, де його успішно маринували аж до кінця 2021 року. А під саму ялинку того року Шевченківський райсуд зобов'язав ОГП закрити справу Татарова, через "закінчення строків розслідування".

Заступник глави ОП зберіг свою посаду. Але сказати те ж саме про обличчя президента перед суспільством та іноземними партнерами було важко.

Після цього Татаров геть зник із публічного простору. Та вплив його лише посилювався.

Влітку 2021 року Арсен Аваков врешті втратив крісло міністра. Тоді Зеленський вирішив призначити у МВС нині покійного Дениса Монастирського.

Важливу тіньову функцію в тій історії відігравав усе той же Татаров. Саме він менеджерив звільнення Авакова, який у 2014-му вигнав його з МВС.

Саме Татаров мав за рахунок своїх зв'язків в системі стати якорем для всіх груп впливу, поки нове керівництво розбирається в роботі.

Монастирський до призначення був головою комітету ВРУ з питань правоохоронної діяльності, але досвіду для керівництва МВС йому відчутно бракувало. Натомість Татаров знав усю верхівку відомства, а вона, відповідно, знала його.

"Олег по суті керував колись усім слідством у МВС – він знав, як ця махіна працює. І отой момент, коли він допоміг перехопити МВС від Авакова і не дав цій системі працювати проти Офісу – це, мабуть, одна з речей, за які Зеленський дуже зацінив Татарова", – розповідає не під запис один із топових посадовців нинішньої влади.

Саме такими вміннями швидко вбудовуватись у системи, інтегрувати своїх людей і при цьому контролювати чутливі процеси Татаров тихо і цілеспрямовано розширив свій вплив майже на всю правоохоронну систему в країні. Майже?

3. Татаров у силі: магістр папочок і повелитель поганих новин

За час повномасштабної війни українські силовики отримали надзвичайно широкі повноваження та максимальну довіру суспільства.

Довіра українців зросла не лише до Збройних сил, але й такі структури, як Служби безпеки чи Нацполіція, мають небачені показники підтримки.

Очевидно, що зі зростанням впливу силовиків пропорційно підвищилась і впливовість того, хто їх "координує".

"На початку повномасштабної війни ще точково залишалися люди, які балансували Олега. Наприклад, він не міг Бакановим командувати, бо це друг Зеленського. Не міг натиснути на Венедиктову щось підписувати, бо вона його остерігалася. Монастирський хоч і був повністю людиною президента, але мав якусь власну думку", – розповідає УП високоставлене джерело в одному з правоохоронних органів.

"Але після відставок Баканова і Венедиктової та загибелі Монастирського Татаров став майже всесильним", – додає джерело.

"Ніколи в історії України не було настільки впливової людини. Завжди різні силові відомства орієнтувались на різні групи впливу. А зараз усі вписані в одну вертикаль влади під Татаровим: і слідство, і нагляд, і частково суди – все, що є", – додає інший співрозмовник УП із Кабміну.

За часів, коли Генпрокуратурою керувала Венедиктова, їй приписували жарт про впливовість Татарова та його колишнього(?) роботодавця Портнова: було татаро-монгольське іго, а прийшло татаро-портновське.

Наразі заступник голови ОПУ забезпечує "координацію" правоохоронних органів, зокрема за рахунок розстановки своїх людей на позиції різних рівнів.

Так, за даними УП, на заступника голови ОПУ орієнтуються:

– директор Державного бюро розслідувань Олексій Сухачов;
– заступник директора Бюро економічної безпеки Віталій Гагач;
– керівник головного управління контррозвідувального захисту об'єктів критичної інфраструктури та протидії фінансуванню тероризму СБУ Артем Шило;
– заступник голови Нацполіції Максим Цуцкіридзе;
– в.о. голови Нацполіції Іван Вигівський.

"Часто помилково кажуть, що Малюк (голова СБУ – УП) – від Татарова. Це не зовсім так. Вася понятійно винний Олегу, адже Татаров сприяв, аби той став керівником СБУ. Але Васю вибирав президент, довго до нього придивлявся.

Щодо генпрокурора, то Костін – це людина Єрмака. Андрій просто переключив Костіна на роботу з Олегом", – пояснює УП впливовий співрозмовник із команди голови Офісу президента.

Складно назвати людиною Татарова і керівника МВС Ігоря Клименка. Він очевидно має власну вагу в системі і розбудовує свою команду в міністерстві. Але у вибудуваній системі влади, де є один центр ухвалення рішень, глава МВС все одно мусить "координуватись" із профільним замом глави ОП. Як і керівництво АРМА (Агентство з розшуку та менеджменту активів), митниці тощо, тощо.

Також, за даними УП, заступник голови ОПУ має досить "робочі" зв'язки з кількома суддями. Йдеться, наприклад, про голову Печерського районного суду Києва Руслана Козлова та голову Шевченківського районного суду Києва Євгена Мартинова.

Відкритим залишається питання, чи має заступник Єрмака вплив на новостворені антикорупційні органи.

"Розумієте, нового керівника НАБУ Кривоноса чи його заступника Углаву, м'яко кажучи, важко назвати людьми Татарова. Але Олегу і не потрібно ставити туди своїх кадрів, щоб не створювати скандалу з міжнародними партнерами. Йому достатньо завербувати когось всередині, аби отримувати завчасно інформацію про справи й обшуки", – пояснює впливове джерело, яке було залучене до створення Національного антикорупційного бюро.

Те саме стосується і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Заступником керівника САП є Андрій Синюк, який, за даними УП, товаришує з Олексієм Симоненком.

Тим самим, який свого часу забрав справу Татарова в НАБУ і якого УП пізніше фіксувала в колі друзів на дні народження силового заступника глави ОП. Але якихось прямих доказів "співпраці" згаданих персонажів з Татаровим поки зафіксувати не вдалося.

Однак навіть за такої божевільної концентрації влади у команді Зеленського радять не дивитись на Татарова як на щось надзвичайне.

"Ви даремно демонізуєте Олега. Так, під ним зібрано великі повноваження, але це не його повноваження. Він сам – частина вертикалі. Все, що у нього є, належить Зеленському. Татаров – функція. Було б дивно, якби будь-хто на такій позиції в такий час не був би супер впливовим", – розводить руками один із членів президентської команди.

Інший співрозмовник у команді Зеленського пояснює, що за час війни президент відчутно виснажився емоційно. Він потребує не довгих юридично правильних, але заплутаних схем, а швидких і дедалі жорсткіших рішень.

Татаров уміє знаходити для президента такі прості рішення, які дають миттєвий ефект. Хоч дуже часто мають суперечливу перспективу: так було ще до війни із затриманням Петра Порошенка, так під час війни продовжилось із справами Коломойського чи Павелка.

І тому, хоч весь бізнес скаржиться на Держбюро розслідувань чи Бюро економічної безпеки, Зеленському ці структури подаються як єдині, хто пресує Коломойського і Фірташа.

А між тим заступник Єрмака максимально акуратний та непомітний. Він намагається не проводити жодних зустрічей за межами ОПУ, користується вживаним автомобілем Mercedes та курсує майже винятково між домом та роботою.

Причому робить це не лише, щоб уникнути уваги журналістів, але й щоб не отримувати зайвих запитань від керівництва.

"Татаров абсолютно чітко усвідомив, як працює влада Зеленського, на що реагує Єрмак. Він прийняв ці правила і грає за ними. Тому він максимально непублічний та виконавчий", – пояснює УП один із членів Зе!команди.

Як розповідають в Офісі, навіть коли Зеленський напряму ставить Татарову якусь задачу, той одразу доповідає про це Єрмаку. А коли завдання виконане, то Олег Юрійович доповідає спершу Андрію Борисовичу, а вже той вирішує, хто повідомить новини Володимиру Олександровичу: сам Єрмак чи все ж Татаров.

Однак попри таку позірну аскетичність позиція Татарова насправді нагадує роль водія "Майбаха": справи господаря авто – пріоритет, але коли вони зроблені, то водій може з'їздити на дорогій машині вирішити і власні питання.

"Олег класно навчився оперувати тим, що має. Наприклад, проти тебе чи твого відомства відкривають якісь 20 справ. Ти приходиш до Татарова, а він каже: "Це не я. От уроди, я все вирішу, не переживай". І справді вирішує. Але ти ж знаєш, що він однією рукою справу відкрив, іншою закрив, а ти йому уже винен як рятівнику", – розповідає в розмові з УП один із високопосадовців.

Загалом же функціонал у Татарова в команді Зеленського досить широкий: від контролю різних кримінальних справ до збору "папочок" на потенційних і чинних членів команди, на опонентів, на військових тощо, тощо.

"У Татарова є ще одна функція – приносити погані новини раніше, ніж про них дізнаються інші. Наприклад, от є якийсь губернатор, і він може стати проблемою. Татаров приносить папочку, Зе дає відмашку зняти губера, а тоді уже по нього приходять силовики. Але коли чиновник уже не член команди", – розповідає джерело з оточення президента.

"З іншого боку, саме Олег відповідає за те, щоб своїх людей не розривали силовики. Комусь просто допоможе, комусь "порекомендує" адвокатів і так далі. Типу ми тебе знімемо, але роздягнути не дамо. І люди за це вдячні", – додає співрозмовник.

З таким величезним впливом Татаров є дуже важливим інструментом Офісу для "підтримки тонусу", зокрема для своїх. УП раніше вже писала, що станом на початок весни 2023-го понад 100 народних депутатів із різних фракцій були фігурантами справ у різних правоохоронних органах.

Однак роботу команди силового заступника Єрмака можна вважати ефективною тільки частково. Принаймні так переконує "Українську правду" один із представників попередньої влади, на якого зараз в Україні є кілька справ.

"Я дивлюсь по наших справах. Там мало юриспруденції. Вони мають ресурси і намагаються їх юзати. Там більше перегинання через коліно, ніж витонченої юридичної роботи. Тому так багато справ на всіх, і так мало у кого є реальні проблеми в суді", – пояснює наш співрозмовник із "колишніх".

Відносно новою сферою, до якої в останні місяці Зеленський став залучати і Татарова, виявились кадрові питання, особливо в регіонах.

Як переконують співрозмовники УП у владі,Татаров допомагав підбирати декількох нещодавно призначених голів військових адміністрацій. Мова йде про голів ВЦА у Херсонській, Луганській, Запорізькій, Дніпропетровській та Київській областях.

***

Постать Олега Татарова – одна з найбільш неоднозначних у нинішній верхівці української влади.

Величезний вплив на силовий блок, який сконцентровано в його руках, насторожує багатьох політичних і бізнесових гравців як всередині країни, так і зовні.

Очевидно, що серед іноземних партнерів є певна негласна домовленість не педалювати внутрішні українські чутливі питання, поки країна бореться за свою незалежність з російським агресором.

"Ми зустрічалися з Байденом на G7, і, знаєте, він прізвище Татаров не вимовляв", – напівжартома відповів якось один із ключових членів команди Зеленського на питання УП, чи правдивою є інформація про можливі західні санкції проти заступника глави ОП.

Але, як переконують джерела УП у владі та дипломатичних колах, Байден залишився чи не останнім, хто це прізвище ще не згадував.

***

№ 1.737

Елена Шуляк: от аудитора «стальных евреев» до зицпредседателя «Слуги народа»

ЧАСТЬ 1

2023-06-19

***Михаил Шполянский**, Skelet.Info*

Если бы украинцы знали, за кого они голосовали летом 2019-го, то их выбор наверняка был бы совершенно иным! К сожалению, истинные лица многих «слуг народа» тогда скрывались под масками честных профессионалов, опытных реформаторов и принципиальных общественников. Они были сброшены лишь после того, как новая «коррупционая гвардия» заняла свои места в сессионном зале Рады…

Взять, к примеру, нынешнего председателя правящей партии «Слуга народа» Елену Шуляк. Что мы о ней знаем? Практически ничего, кроме официальной биографии, небольшого интервью и парочки скандалов, которые уже успели погасить. Но поверьте, что она намного более интересный человек, заслуживающий внимания не только общественности, но и правоохранительных органов!

1. Елена Шуляк. Родственники, муж, скандалы

Шуляк Елена Алексеевна родилась 24 января 1976 года в Киеве, и носила тогда фамилию Оксенюк (иногда её неверно пишут как Осенюк). У неё есть сестра Татьяна, о которой недавно стало известно, что она работает финансовым директором ООО «Аурум транс» и «Насосхолдинг», а также является членом наблюдательных советов «Насосмаш» и «Свеский насосный завод», принадлежащих семье экс-министра обороны Павла ***Лебедева*** (в розыске с 2016 года). Хотя этот факт очень рассердил украинских патриотов, его проигнорировали в «Слуге народа» (как и другие скандалы вокруг Шуляк).

Отец Елены родом из Волынской области, а мама из Черкасской. В 70-х годах родители получили квартиру в Минском (теперь Оболонском) районе столицы, где Елена выросла и окончила среднюю школу № 231.

В 1992-м она поступила на факультет экономики и управления Киевского автомобильно-дорожный института (КАДИ, теперь это Национальный транспортный университет). Елена Шуляк окончила его в 1997-м, а затем в её биографии наблюдается небольшой пробел в два года. Точнее, там сказано, что она «начала предпринимательскую деятельность после окончания вуза», однако в достоверности этой информации есть большие сомнения, поскольку свое первое предприятие ООО «Аудиторская фирма «Стандарт» (ЕГРПОУ 30531131) Шуляк зарегистрировала лишь в августе 1999. Каким же бизнесом она занималась до этого — торговала с лотка? Скорее всего, никаким, поскольку в это время она устраивала личную жизнь, выйдя замуж за выпускника юридического факультета Александра Александровича ***Шуляка***.

Что известно о муже «слуги народа»? С января 1998-го Александр Шуляк работает адвокатом. В 2012-м году он стал соучредителем юридической фирмы в сфере купли-продажи недвижимости «Энжиай групп». Одна только

зарплата руководителя и специалиста в ней приносила ему до 20 тысяч долларов в год, но в 2020-м он продал свою долю в ней некой Виктории Леонидовне Рогач, за 1 миллион гривен. В 2013-м Александр Шуляк получил 5% адвокатского объединения «ВСП Груп», а в 2016-м стал учредителем и директором фирмы «Бизнес Тревел Солюшнз», также оказывающей юридические услуги в сфере недвижимостью.

В 2021 году Елена Шуляк подала внушительную семейную декларацию (с началом войны декларирование отменили). Согласно ей, супруги владели четырьмя квартирами в Киеве, имели наличными 465 тысяч долларов и 30 тысяч евро, одолжили и вложили более 2,5 миллиона гривен. Весьма богато, по украинским меркам!

И всё же это не объясняет, откуда в марте 2022-го у Александра ***Шуляка*** взялись 1,3 миллиона долларов наличными, не считая коллекции икон, трех шуб и нескольких швейцарских часов, с которыми он сбежал из Украины — спасаясь то ли от российской агрессии, то ли от мобилизации. Сопровождал его некий Александр ***Заремба***, которого назвали братом Елены Шуляк (родным или двоюродным, неизвестно). Об этом человеке практически ничего неизвестно — в отличие от его супруги Ольги ***Зарембе***, являющейся близкой подругой и бизнес-партнером Елены Шуляк (об этом будет далее).

Так вот,

> драпающие из страны Шуляк и Заремба избежали декларирования материальных ценностей и досмотра — возможно, предварительно договорившись об этом с руководством Погранслужбы. Интересно, что данную информацию опубликовал С***еяр Куршутов***, хорошо известный читателям Skelet.Info как фигурант ряда коррупционных скандалов. Он имеет обширные связи на таможне и в Погранслужбе, поэтому хорошо информирован о том, кто, что и как провозит через украинскую границу.

Возможно,

> сливом этой информации, Куршутов мстил «группе ***Ермака***», на которую работает Елена ***Шуляк***, за своё отстранение от контрабандных схем.

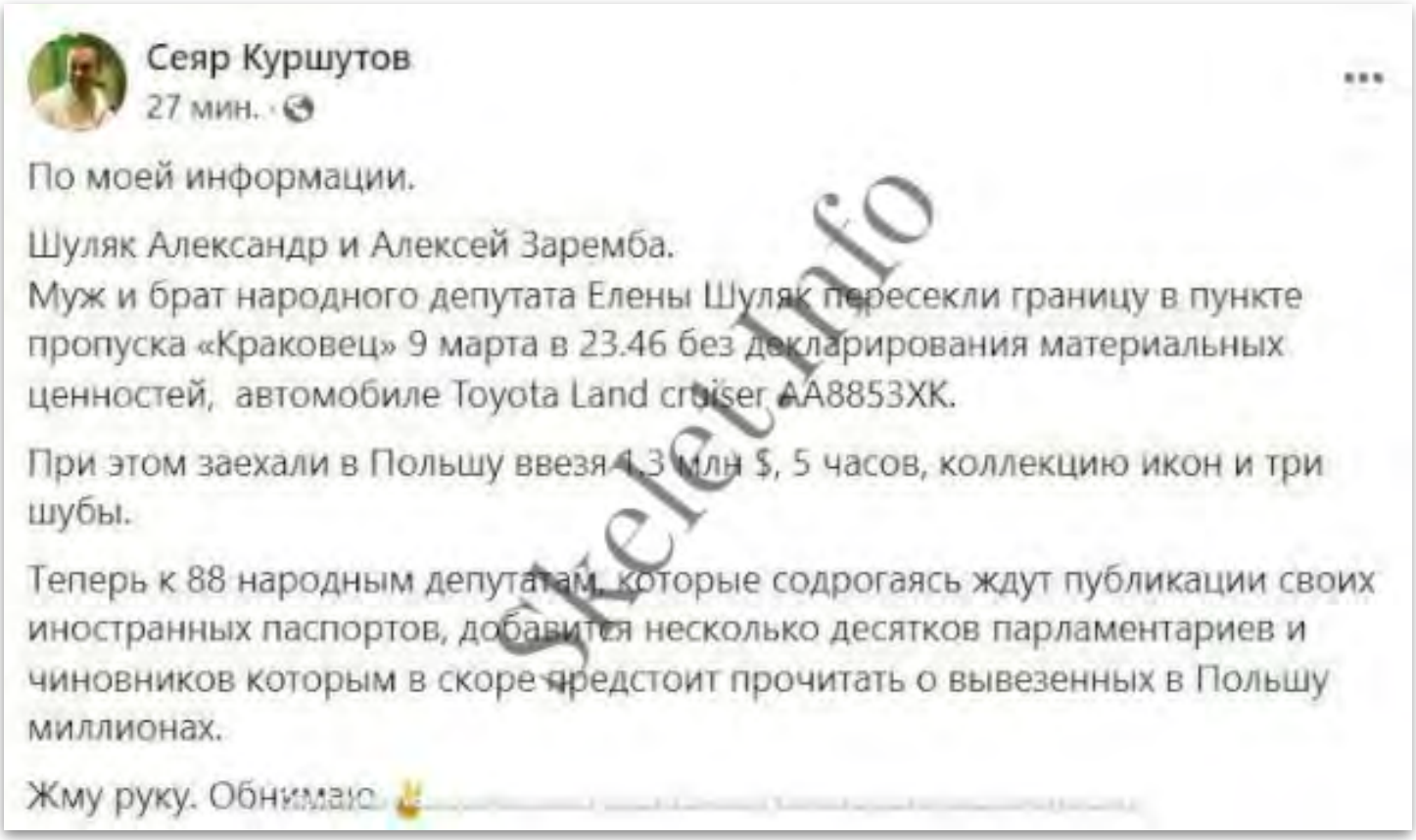

2. Лучшие годы с «Midland Group»

Как простой аудитор смог стать столь богатым человеком, получить № 13 в списке «Слуги народа» а затем возглавить правящую партию (пусть и формально)? Секрет успеха Елены Шуляк легко узнать из её официальной биографии — для этого просто нужно дополнительно уточнить кое-какие подробности, которые Skelet.Info сейчас вам раскроет.

Всё началось с того, что вышеупомянутая аудиторская фирма «Стандарт», открытая Еленой Шуляк в августе 1999-го, буквально сразу же нашла себе постоянного и очень «жирного» клиента — украинское представительство ФПГ «Midland Group» (зарегистрирована в британском оффшоре Гернси). Она была создана в 1994-м бывшим начальником цеха комбината «Днепроспецсталь» Эдуардом ***Шифрином*** и сыном репатриантов из Ленинграда, поселившихся в Торонто, Александром ***Шнайдером***.

Эдуард Шифрин

Секрет успеха самого Шифрина, возможно, ведет корнями в днепропетровскую школу № 23, где он учился в одном классе с *Евгением Червоненко* и дружил с *Виктором Пинчуком*, Еленой Аршавой.

Как известно,

родители этих будущих миллиардеров и олигархов были людьми непростыми, занимавшими в советское время руководящие должности (отец Шифрина — профессор металлургии). А еще их объединяло этническое происхождение (еврейская община Днепропетровска самая богатая и влиятельная в Украине).

Александр Шнайдер

Возможно, это так же помогло Шифрину найти себе компаньона в Канаде.

В 1993-м ***Шифрин*** и ***Шнайдер*** занялись бартерными схемами российского угля и украинского металла, с помощью которых они опутали долгами и прибрали к рукам металлургический комбинат «Запорожсталь», с которого начался их многомиллиардный бизнес, а сами они получили прозвище «стальные евреи».

И вот что интересно:

> 1) — как раз в 1999-м партнеры начали подготовку к приватизации последних 25% этого комбината, которые они затем приобрели в 2001-м всего за 13 миллионов долларов!

И вот,

> 2) — готовясь к этой откровенно коррупционной афере, они наняли себе аудиторскую фирму «Стандарт», только что открытую 23-летней Еленой ***Шуляк***, которая только-только получила лицензию аудитора.

Совпадение, Елене Шуляк просто повезло? Вериться в это с трудом!

Но,

> 3) — чудеса продолжались, и всего через несколько месяцев Шифрин и Шнайдер включили «Стандарт» в состав «Midland Group», сделав *Шуляк*

своим личным аудитором. И тут уже можно только догадываться, как и чем Елена Шуляк (вроде бы украинка по происхождению) смогла так угодить прагматичным «стальным евреям»!

Таким образом, именно в «Midland Group» Шуляк получила свой опыт большой серьезной работы, поднялась в качестве бизнесмена, заработала первые крупные деньги и завела многочисленные полезные связи. С 2000 по 2006 года она возглавляла в «Midland Group» департамент аудита и анализа финансово-хозяйственной деятельности — весьма ответственное поручение, учитывая, что в те годы предприятия олигархов лавировали между законом и откровенным криминалом.

«Лицо аудита» столь крупной компании нуждалось в повышении своего уровня, поэтому в 2003-2005 г.г. Шуляк прошла заочное обучение в Международном институте менеджмента, получив диплом магистра бизнес-администрирования (MBA). Также «Midland Group» оплатил ей краткий курс лекций в бизнес-школе Carnegie Mellon Tepper, который Шуляк потом занесла в своё портфолио в качестве «стажировки за границей».

Став доверенным лицом Шифрина и Шнайдера, Елена Шуляк получала от них новые важные поручения.

Так, в 2005 они делегировали её в наблюдательный совет ЗАО «Экспресс-Банк», контролировавшегося Игорем ***Дворецким*** — акционером и членом правления «Запорожстали».

А в 2007-м, когда «Midland Group» стала вкладывать свои «стальные доллары» в недвижимость, именно Елена Шуляк возглавила отдел «Midland Development». Причем, что интересно, сначала это было киевский филиал российского подразделения компании (и недвижимость регистрировалась на РФ), и только через год на его базе был создан «Midland Development Ukraine», директором которого назначили Елену ***Шуляк***.

Так аудитор стал застройщиком, и Елена ***Шуляк*** стала обзаводиться новыми полезными связями в КГГА и столичной «строительной мафии».

В 2008-м «Midland Development Ukraine» успела завершить ряд крупных проектов — например, столичный офисный центр на Туровской. Но затем случился мировой кризис, последствием которого стал раздел бизнес-империи «стальных евреев».

В 2009-м Шифрин, которому досталась евразийская часть «Midland Group», решил вообще выйти из Украины, и процесс постепенной распродажи его активов растянулся с 2010 по 2014 год.

При этом,

— финансирование строительных проектов в Украине перевели с украинских банков на филиалы российских, а потом и оно иссякло. Так, сдачу БЦ «Сигма» перенесли сначала на 2012-й год (и деньги пошли через ВТБ-банк), потом на начало 2014-го, а реально завершили лишь в 2015-м.

Елене ***Шуляк*** пришлось искать иные источники финансирования уже начатых проектов. Она обращалась к другим застройщикам, предлагая им войти в долю, пыталась продать участки, искала кредиты. Её жизнь уже не была столь размеренной и спокойной, как раньше, и получение третьего высшего образования (КНУ, факультет психологии) пришлось бросить.

С другой стороны,

необходимость спасать остатки «Midland Development Ukraine» дали толчок её самостоятельности и активности, что было отмечено в 2010 году: газета «Дело» включила её в свой Топ-100 украинских «бизнес-леди».

Тогда же Шуляк стала одним из лауреатов «Национальной премии в области недвижимости».

3. Елена Шуляк, Заремба, Столар и оффшоры

В своё время многие «слуги народа» были связаны с российским бизнесом, а некоторые даже с российскими чиновниками. Но после прихода к власти и политического «переобувания» в патриоты Украины, им пришлось это опровергать.

Вот и Елена ***Шуляк*** в 2020-м году попыталась откреститься от своего прошлого, заявив журналистам следующее:

«До 2014 года Midland Development была частью финансово-промышленной группы, которая работала в Украине, России, Канаде, США и странах Европы. Но когда в Украине произошла революция Достоинства, акционеры компании решили не работать в нашей стране»

Возможно, ей тогда поверили, но мы теперь знаем, что это заявление было лживым от начала до конца!

Ведь «Midland Group» разделилась и начала выход из Украины задолго до Евромайдана, бросив «Midland Development Ukraine» и Елену Шуляк на самостоятельное финансирование.

Так что,

— её апелляция к «революции Достоинства» в данном случае является просто политическим кривлянием.

Но зачем?

А затем, что тогда, в сентябре 20202-го, Елену Шуляк избрали членом ВСК ВР по вопросам расследования фактов коррупции в органах государственного архитектурно-строительного контроля и надзора.

Журналисты тут же вспомнили, кем она была в прошлом и с кем вела бизнес — так что Шуляк пришлось прятаться за «идеалы Майдана», которые она вряд ли разделяла.

В 2014-м у Шуляк были другие заботы:

> закончить свои проекты на фоне нового, уже внутриукраинского кризиса, когда экономика страны катилась под откос. Судя по тому, что «Midland Development Ukraine» переквалифицировалась с самого строительства на оказание аудиторских и консалтинговых услуг в сфере строительного бизнеса, денег на новые проекты Шуляк не нашла. Это поставило под сомнения её прежние регалии строительной бизнес-леди.

Тем не менее, Шуляк далеко не бедствовала!

Её партнером по фирме «Стандарт» стала Екатерина ***Редько*** — еще одна киевская бизнес-леди, которая также является директором ООО «Парус Холдинг» (44064310), принадлежащей скандальному застройщику ***Вадиму Столару*** (в ВР 9-го созыва был депутатом фракции ОПЗЖ). Это красноречиво свидетельствует о связях Шуляк и Столара, как бы наша «слуга народа» это не отрицала!

Партнером Шуляк по «Midland Development Ukraine» является та самая ***Ольга Заремба***, о которой мы упоминали выше.

Исходя из информации, обнародованной ***Куршутовым***, Заремба может быть для Шуляк женой её брата (родного, двоюродного?).

Но в любом случае, дружат они уже очень давно:

> 1) — еще в 2005-м Ольгу Зарембу пригласили работать в бюджетный отдел «Midland Group», а в 2007-м она стала финансовым директором «Midland Development Ukraine», в котором затем получила 50% долю.
>
> 2) — А в 2020-м году уставной капитал этой фирмы чудесным образом за один день вырос со 100 тысяч гривен (по 50 у Шуляк и Зарембы) до 3,6 миллионов (по 1,8 миллиона у каждой). Хорошие деньги для аудиторов и консультантов!

Добавим также,

> 3) — что с 2014-го Заремба исполнительным директором MA.Group (принадлежащей Андрею ***Малафееву***) и главой набсовета Института городского гражданского проектирования.

С этим ***Малофеевым*** лично связана и сама ***Шуляк***:

> в 2014-м она стала главой набсовета ООО «Украинского строительного сообщества» (Ukrainian Building Community), учредителем которого является Андрей Малофеев. Однако данная организация никак себя не проявила и возможно является фиктивной.

Ольга Заремба

А теперь **об оффшорных скандалах** Елены ***Шуляк***.

В ходе реорганизации «Midland Development Ukraine» Шуляк и Заремба записали её на виргинскую оффшорную фирму «Infrair Assets LTD» (рег. № 1791268). Еще одной их фирмой, оформленной на этот оффшор, является ООО «Криэйтор» (ЕГРПОУ 34980661). История этого приобретения обращает на себя внимание: летом 2017-го уставной капитал этой фирмы вырос с 0 до 99 миллионов гривен, из которых из которых 75,24 миллиона была долей Ольги Зарембы. А затем Заремба передала Шуляк половину своей доли (37,62 миллиона гривен), сделав подругу совладельцем. Передала, вот так запросто? Похоже, они действительно родня!

***

Шуляк Елена: от аудитора «стальных евреев» до зиц-председателя «Слуги народа»

ЧАСТЬ 2

2023-06-26

***Михаил Шполянский*, Skelet.Info**

Став народным депутатом, Шуляк не захотела продать или отдать в управление эти «токсичные» активы. В итоге это и привело к громкому скандалу. Сначала в июне 2021-го только что заработавшая компьютерная система логического и арифметического контроля (ЛАК) отметила электронную декларацию Елены Шуляк как «рисковую».

Тогда наша бизнес-леди оказалась в **списке НАЗК** рядом с такими легендами коррупции, как **Григорий Суркис**, **Андрей Холодов**, **Игорь Абрамович**, **Вадим Столар**, **Вадим Новинский**, **Петр Порошенко**, **Иван Фурсин**, **Василий Астион** (подробную информацию о них и других знаковых персонажах вы можете получить у нас в «**Склепе**»). Но проверка НАЗК велась как-то уж слишком медленно. А тем временем в октябре 2021-го грянул скандал Pandora Papers, фигурантом которого тоже оказалась Елена Шуляк. Дабы «слуга народа» не отвертелась на этот раз, «Украинские новости» отправили запрос в НАБУ с просьбой провести проверку законности владения оффшорной «Infrair Assets LTD». Шуляк это серьезно напугало: она несколько раз давала интервью, в котором уверяла, что использовала оффшорную компанию только в благих целях, «для защиты от рейдеров», и не пыталась уходить от налогов. Но при этом она как всегда соврала, сказав, что «взнос в уставной капитал формировался ещё в 2007-2008 годах». Хотя как нам показывают факты, капитал её компаний формировался в 2017 и 2020-м годах. Похоже, что верить на слово Елене Шуляк просто нельзя! И еще одна странность: в Украине её фирмы ежегодно декларируют многомиллионные убытки, хотя для консалтинга это нонсенс. Похоже, что за этим стоят очень хитрые финансовые схемы…

Видео

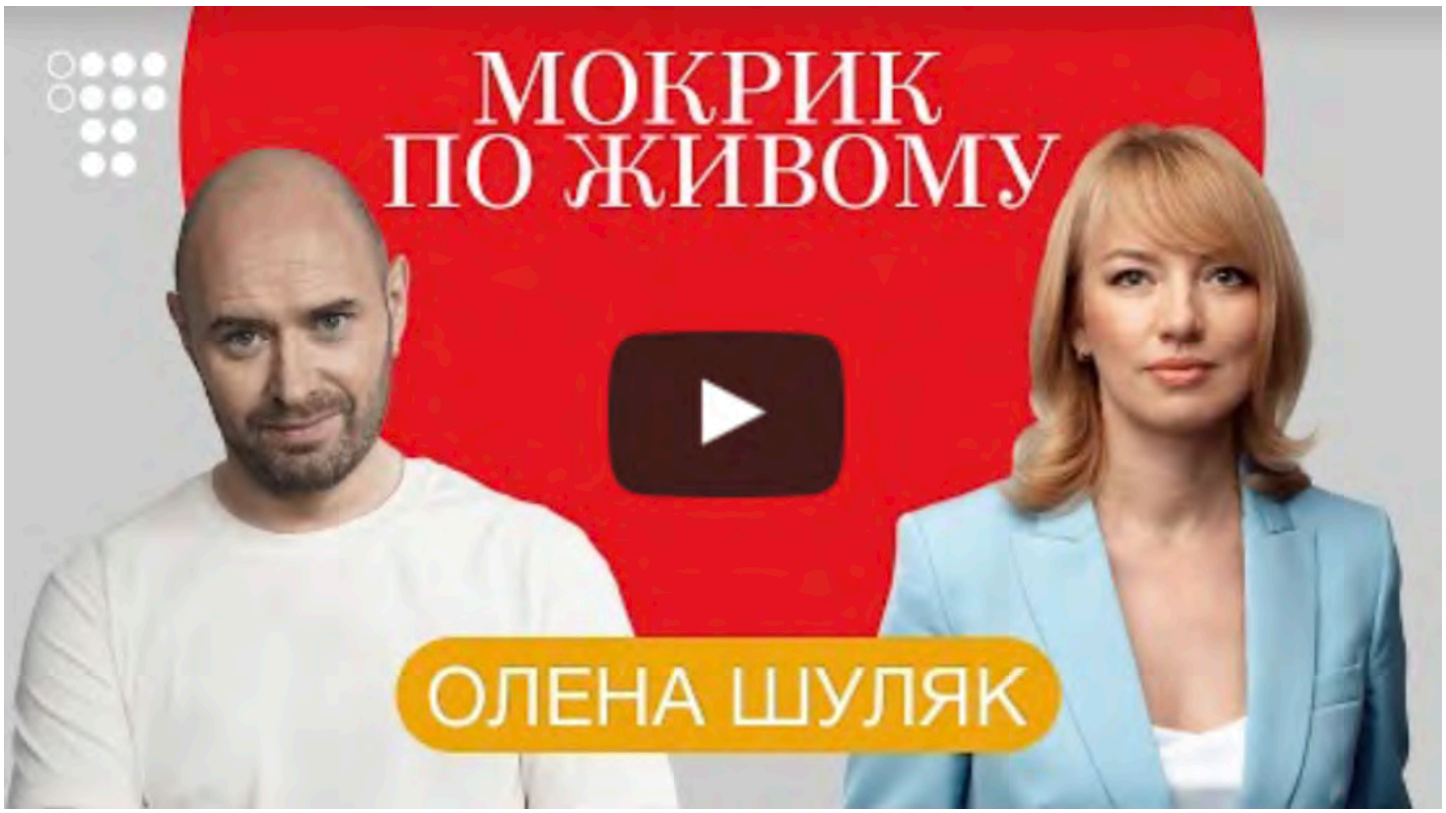

Кстати, данная ложь, равно как и владение оффшорной компанией, сошли ей с рук. НАБУ весьма неохотно рассматривало дело нового председателя правящей партии, а затем началась война, которая разом отправила под сукно массу коррупционных дел.

4. Бизнес-вумен во власти

«До Майдана меня политика не интересовала. Но после Революции Достоинства мне захотелось быть полезной, изменить процессы в стране», — продолжала Елена Шуляк вешать лапшу на уши журналистам.

На самом деле её участие в выборах 2014 года в Киевсовет преследовало меркантильные цели: подобраться ближе к корыту строительной мафии столицы, то есть системе распределения участков, денежных потоков и разрешений. Это могло бы помочь ей в ситуации, когда финансирование её строительных проектов иссякло, а в Украине начинался масштабный экономический кризис. Но партия «Демократический альянс», в списке которой Шуляк шла под №5, получила всего два мандата. Они достались связанному с **Сергеем Левочкиным** «общественному активисту» **Сергею Гацько** и «грантоедке» из «Центра противодействия коррупции» Галине Янченко. Той самой Янченко, жене теперь уже бывшего директора Украинского института будущего Виктора Андрусива, что назвала детей Донбасса «**немытыми и нечесаными**». С которой тогда у Шуляк были хорошие близкие отношения (об их ссоре *Skelet.Info* расскажет далее).

Галина Янченко

В апреле 2015-го Елена Шуляк была одной из 66 претендентов на должность главы ГФС — в итоге конкурная комиссия назвала победителем Елену Продан, но правительство Яценюка назначило **Романа Насирова**. А в сентябре того же года Алексей Гончарук пригласил её в «Офис эффективного регулирования» (BRDO), созданный Айварасом Абромавичюсом и западными институтами в качестве кадрового резерва управления Украиной. Возможно, этому посодействовала Галина Янченко. Но в любом случае, BRDO стал для Шуляк таким же карьерным трамплином, как и когда-то работа на «стальных евреев».

Будучи в BRDO единственным, кто когда-нибудь занимался строительными проектами, Шуляк сразу же возглавила там сектор «Строительство». В 2016-м Абромавичюс запустил новый грант-проект «Союз украинских предпринимателей», включив Шуляк в состав его соучредителей.

В 2018-м Гончарук пригласил Шуляк в общественную организацию «Люди важны», которая финансировалась деньгами Сороса и чье название напоминало «Black Lives Matter». Также, Галина Янченко пригласила Шуляк в проект «Люди действия», где работал Маким Нефедов, и в пинчуковский «Young Presidents Organization Kiev Chapter». Глядя на список этих организаций, живший на западные гранты, становится понятным, почему в период 2015-2019 г.г. Елена Шуляк так успешно продвинулась на ниве колсантингового бизнеса, посредством которого можно эффективно уходить от налогов и отмывать деньги. А если что, то Галина Янченко из «Центра противодействия коррупции» всегда могла прикрыть подругу!

И вот в 2019 году этот «кадровый резерв Сороса» дождался своего часа, пойдя на выборы в рядах «Слуги народа». Янченко получила в списке №5, Шуляк №13. В парламенте подруги тут же получили целую кучу бонусов. В частности, Елена Шуляк стала заместителем главы фракции и зампредседателя комитета по вопросам местного самоуправления, регионального развития и градостроительства. А когда в ноябре 2019-го Гончарук назначал нового представителя Кабмина в Верховной Раде, (взамен Ирины Верещук), то он без промедления выбрал именно Елену Шуляк. Их тесное сотрудничество приносило всё новые плоды. В декабре 2019 года правительством был запущен «Электронный кабинет застройщика», над которым Шуляк работала (не сама, конечно) еще во время работы в BRDO, получив на разработку большой грант (после чего уставный капитал её фирм вдруг резко вырос).

Но затем случилось неожиданное. В январе 2020-го министр развития общин и территорий Алена Бабак подала в отставку, и Гончарук вновь автоматически предложил освободившееся кресло Шуляк. Должность была более чем соблазнительной: Шуляк всегда стремилась заполучить в свои руки рычаги управления строительной сферой, а тут целый министерский пост! Но она почему-то отказалась – формально из-за начавшегося вокруг её персоны журналистского расследования, а на самом деле будто зная, что её другу и покровителю Гончаруку осталось недолго возглавлять правительство. По информации источников *Skelet.Info*, к тому времени Шуляк уже переметнулась от «соросят» Гончаруку к новому центру политического влияния – формировавшейся **группе Ермака**, без пяти минут нового главы Офиса президента.

Елена Шуляк умерила свои амбиции и подружилась с **Алексеем Чернышевым**, возглавившем министерство. Оказалось, что эта дружба тоже приносить хорошие дивиденды, причем при отсутствии всякой ответственности! В сентябре 2020 года, как мы уже сказали выше, Шуляк стала членом парламентской ВСК по вопросам расследования фактов коррупции в органах государственного архитектурно-строительного контроля и надзора. Что невероятно возмутило журналистов, взявших Шуляк на свой прицел. Вскоре была опубликована **информация** о коррупционных связях Шуляк с известным застройщиком **Львом Парцхаладзе** и Денисом Комарницким. Напомним, что Комарницкий является другом **Николая Тищенко** – кума Андрея Ермака.

Вхождение Шуляк в команду Ермака сопровождалось её активной работой на интересы Офиса президента. Так, она возглавила депутатское объединение «За Велике будівництво», в которое вошли лоббисты одноименного президентского проекта (называвшего самым коррупционным в истории Украины). И в то время, как СМИ уже пестрели материалами, разоблачающими казнокрадческие схемы дорожных подрядчиков, Шуляк

старалась «погасить негатив», ездя по Украине с шоу, популяризирующем программу дорожного строительства.

Похоже, что у Ермака сочли её покладистой исполнительницей, поскольку летом 2021-го в ОП рассматривали вариант назначения Елены Шуляк главой КГГА взамен упрямящегося **Кличко**. Но свержение Кличко не состоялось, а для Шуляк скорее нашли иное ответственное поручение – возглавить президентскую партию. Чисто номинально, конечно, поскольку политическим лидером «Слуги народа» остается Зеленский https://skelet.info/vladimir-zelenskij/, а главным распорядителем – президентский «нянь» Ермак. И вот 15 ноября 2021 года, после смещения с должности спикера Дмитрия Разумкова, вызвавшего ряд перестановок в руководстве фракции и партии, Елена Шуляк стала председателем «Слуги народа».

5. Елена Шуляк. Новые скандалы

Уже впервые дни своего депутатства, Елена Шуляк привлекла себе внимание очень дорогим «прикидом». Она приходила в Раду с сумочкой Chanel Jumbo за 7 тысяч евро, в туфлях Salvatore Ferragamo (700 евро), с сережками Van Cleef стоимостью почти 5 тысяч евро. Но на вопросы журналистов о своей страсти к дорогим вещам она поясняла всё «тяжелым бедным детством».

В сентябре 2019-го Шуляк провела через ВР свой законопроект №1059, отменявший для застройщиков обязательные взносы в фонды развития местной инфраструктуры. Законопроект подвергался резко критике и назывался откровенно заказным и коррупционным.

В декабре 2020-го, выступая на телевидении, Шуляк внезапно испытала приступ «патриотизма» и заявила о необходимости наложения штрафов на всех украинских политиков, которые в своих публичных выступлениях говорят не на государственном языке (то есть на русском). Что еще больше снизило рейтинг «Слуги народа» на юге и востоке Украины.

Но лично для Шуляк самые тяжелые последствия имел скандал вокруг её **законопроекта №5655** *«О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины о реформировании сферы градостроительной деятельности»*, поданный в рамках антикоррупционной реформы строительной отрасли.

На самом деле всё сводилось к давней борьбе Шуляк против ГАСИ с целью сократит расходы застройщиков, интересы которых она лоббирует. Всё это было столь очевидно, что законопроект вызвал шквал критики не только среди работников отрасли и журналистов, но и общественности.

И что же Шуляк? А она поступила также, как и в случае с «Великим будівництвом»: бросилась его отчаянно защищать. И вот в декабре 2022-го Шуляк буквально **ворвалась** в военный госпиталь, где лечился потерявший

ноги боец Олег Симороз, высказавшийся в Facebook, что законопроект №5655 принят в интересах строительной мафии. Подчеркнем: боец защищал не просто Украину, но и конкретно её власть, «слуг народа», включая Елену Шуляк, он вернулся с войны инвалидом. А в благодарность за это председатель президентской партии устроил ему разнос прямо в палате госпиталя! Выходка Шуляк вызвала бурю эмоциональных возмущений, однако осталась безнаказанной – что красноречиво говорило о том, что команда ОП стоит выше всех тех национальных и общественных ценностей, которые рекламирует в своих видеообращениях Зеленский. И она не дает в обиду своих, иначе бы Елена Шуляк уже давно оказалась в мусорном баке, облитая зеленкой. Неужели весь этот «патриотический спектакль» разыгран только для простых украинцев?

Галина Янченко
14 хв ·

Все має межі

Вчинок Olena Shuliak по відношенню до пораненого бійця - це дніщє. Прийти до захисника в госпіталь, не щоб провідати, не щоб підтримати, - а щоб поз'ясовусати стосунки щодо її корупційного законопроекту 5565 - це плювок в обличчя всім нашим воїнам, всім волонтерам, всім, хто ризикує своїм життям на передовій заради перемоги нашої країни.

Людина, яка обіймає державну посаду, не має на таке права! Від слова взагалі.

Але це, на жаль, далеко не перший її негідний вчинок. Вона і раніше дозволяла собі оббріхувати волонтерів, шантажувати депутатів і зневажати колег. Перебувати в одній партії з Шуляк - це толерувати таку огидну поведінку.

Написала заяву про вихід з партії «Слуга народу»

Sklet.info

Имидж «слуг народа» зашатался еще сильнее, и никакие заказные опросы общественного мнения, демонстрирующие сплочение народа вокруг любимой власти, не могли остановить этот процесс.

На это фоне выход Галины Янченко из партии «Слуга народа» выглядит уже не только знаком протеста против омерзительной выходки её бывшей подруги.

Бывшей, потому что

> — они разругались еще в начале 2020-го, когда Шуляк фактически «кинула» своих друзей-грантоедов во главе с Гончаруком, перейдя на сторону Ермака.

Так вот, по информации разных источников *Skelet.Info*, «слугам народа» и Зеленскому уже готовят замену на случай их политической катастрофы. Поэтому из нынешней партии власти уходят те, кто рассчитывает получить власть после следующих выборов.

***

№ 1.738

ZN,UA

АНДРІЙ ПИШНИЙ: «ЕМІСІЯ ЯК ТУРНІКЕТ, ВРЯТУЄ ВАМ ЖИТТЯ СЬОГОДНІ, АЛЕ ЗАВДАСТЬ СУТТЄВОЇ ШКОДИ, ЯКЩО ВІД НЕЇ НЕ ВІДМОВИТИСЯ ВЧАСНО»

Частина 1

2023-06-28

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

У кризові часи суспільство мало б радіти бодай якимось острівцям стабільності в державі, але дорікань на адресу НБУ, який забезпечує макроекономічну стабільність в Україні, не меншає. Зависока облікова ставка гальмує економічне зростання. Значні обсяги гривні в банках, але поза депозитами, — це суцільні ризики. Виконання маяків МВФ укотре пріоритетніше за будь-які інші ініціативи. А ризик емісії зберігатиметься доти, доки триває війна, хоч би хто там що казав. До голови НБУ завжди багато запитань, зараз — і поготів. У першій частині розмови із нинішнім Головою Андрієм Пишним ZN.UA дізнавалося про перебіг виконання програми співпраці із МВФ та її вплив на нашу економіку, ризик повернення до емісії, плани з валютної лібералізації та нинішні відносини НБУ із Мінфіном.

***

— Андрію Григоровичу, це були б не ми, якби почали не з проблем. Уже в липні Україна може «завалити» співпрацю з Міжнародним валютним фондом. До законопроєкту, який повертає звичну систему оподаткування ФОПів, подано майже дві тисячі поправок. Отже, є ризик, що ми не встигнемо вчасно прийняти ці зміни, які є зобов'язанням за меморандумом із МВФ. Чи буде це суттєво впливати на наші відносини з Фондом?

— Наприкінці травня 2023 у Відні, в рамках першого перегляду програми, **ми успішно провели місію** з Міжнародним валютним фондом і досягли згоди на рівні персоналу. Наші зобов'язання та домовленості відображені в оновленому листі про наміри й у відповідному меморандумі про економічну та фінансову політику. Згаданий вами законопроєкт — це ***структурний маяк***, тож його виконання є обов'язковим параметром домовленостей.

На рівні української владної команди є 100% усвідомлення важливості співпраці з МВФ і чітке розуміння, які питання треба вирішувати, щоб вона була успішною.

Головне і базове:

> **— програма з МВФ дуже потрібна Україні. Це програма не лише про 15,6 мільярда доларів, це програма про пакет фінансової підтримки на горизонті чотирьох років.**
>
> **— Вона об'єднує фінансові ресурси, кредити та гранти, рішення щодо реструктуризації.**

Загалом **сума цієї фінансової підтримки за базовим сценарієм — 115 мільярдів доларів.**

> Але є ще й негативний сценарій, за яким потреба у фінансовій підтримці оцінюється у 140 мільярдів доларів. Тож жодних ілюзій немає, а є чітке розуміння важливості дотриматися зафіксованих умов.

І хоча Національний банк напряму не бере участі у перемовинах з парламентом, які стосуються виключно фіскального блоку, я знаю, що на вирішенні цієї проблеми наразі сфокусовані і уряд, і Міністерство фінансів. Тож маю оптимізм, що рішення, яке забезпечить виконання наших домовленостей із МВФ, буде ухвалене.

— Ваш оптимізм — це розрахунок на те, що буде задіяна спецпроцедура під час розгляду? Чи це розрахунок на те, що МВФ поблажливо поставиться до недотримання нами строків виконання?

— Я не знаю, за якою саме процедурою в стінах парламенту буде реалізовано розгляд. Але у мене є оптимізм, що рішення буде знайдено. Всі прекрасно розуміють, наскільки це важливо. До кінця червня ми очікуємо затвердження Радою директорів МВФ результатів першого перегляду програми, а відтак, і отримання Україною наступного траншу фінансування близько 900 мільйонів доларів. І **мова геть не про поблажливість, — це питання спроможності української влади виконувати зобов'язання**. Звісно, окремі технічні моменти можуть обговорюватись, але без зміни суті.

— Дивіться, якщо виникла така проблема з оподаткуванням ФОПів, якого спротиву можна очікувати наприкінці року, коли відповідно до меморандуму Україна затверджуватиме Стратегію доходів, що покликана підвищити загальний рівень фіскалізації в країні? Зважаючи на досвід виконання Україною меморандумів з Фондом, є певні побоювання щодо подальших успіхів.

— Буду відвертим, побоюванням, звісно, є де взятися, хоча б історично. Адже жодної успішно завершеної програми з Міжнародним валютним фондом за останні понад два десятиліття, якщо мені не зраджує пам'ять, досі не було. Постійно щось ставало на заваді.

Однак,

> — **не було і жодної програми, яка мала б таке ключове стратегічне значення для нашого існування та нашого шляху до перемоги.** Це ключовий момент, який надаватиме додаткових аргументів, заспокоюватиме політичні баталії, допомагатиме знаходити правильні слова, приводитиме до тями і змушуватиме домовлятися. Принаймні я хочу так думати і вважаю, що так має бути.

Так, ця програма непроста, але й не надскладна.

Вона визначає те, що точно робитиме нас сильнішими, підживлюватиме нашу стійкість і спроможність до спротиву на шляху до перемоги. І це майже дослівна цитата одного з параграфів.

Не знаю, чи звернули ви увагу, але слово «перемога» згадується у тексті меморандуму двічі. Саме **в такому вордінгу** меморандум пройшов через Раду директорів МВФ. І це було окремим пунктом нашого обговорення з місією. **А ще в меморандумі близько ста разів згадується слово «відновлення».** Оце і є, власне, контекст, який, на мою думку, змусить усіх вгамувати пристрасті за крок до межі.

У цьому мають бути зацікавлені всі. Ця програма потрібна нам, бо вона і про сьогодні, і про завтра. Вона, як своєрідний маяк, який спрямовує дуже багатьох стейкхолдерів.

— Не можу тут не згадати колонки одного знаного аналітика, який висловив думку, що програму надано нам Фондом лише для того, щоб ми погасили свої попередні борги перед МВФ.

— Подібні коментатори **розглядають цю програму у неприпустимо вузькому контексті**. Це програма про об'єднання навколо України донорської платформи вільного світу і формування безпрецедентного фінансового пакета підтримки на горизонті чотири роки.

Я постійно підкреслюю те, що горизонт цього фінансового пакета — саме чотири роки. Знаєте, чому? Тому що протягом цих чотирьох років країни G7 та інші повинні пройти свої політичні цикли. Це дуже важливий момент. Це демократичні країни, і нам слід турбуватися про те, щоб забезпечити сталість підтримки за програмою при можливих змінах політичних конфігурацій за цей період. Тому публічна фіксація і політичні запевнення щодо цих зобов'язань для нас є принципово важливими.

— Така собі парасоля від політичних ризиків?

— Глобальна рамка, яка визначатиме логіку ухвалення рішень як в Україні, так і у країнах-партнерах. Тому, так, нам дали програму і для того, щоб ми щось повернули. А ще нам її дали з розумінням того, що Паризький клуб реструктурує українські зобов'язання. А ще з розумінням того, що Україна цього року отримає 42 мільярди доларів фінансової підтримки. А ще ця програма дозволяє нам говорити з нашими партнерами не лише про достатність фінансування, а й про його ритмічне і своєчасне надходження. Бо нам гроші потрібні саме тоді, коли потрібні, і в достатньому обсязі. Про це треба говорити чесно, відверто і доволі голосно. Саме неритмічність фінансування торік спровокувала ту емісію, до якої вимушено вдався Національний банк, аби покрити потреби України.

Наразі ми шість місяців живемо без емісії — це також досягнення цієї програми та попередньої, Моніторингової, програми. Бо саме там ми зафіксували нашу стратегічну домовленість із Міністерством фінансів уникати монетизації бюджетного дефіциту цього року.

Тож, **можна дивитися на цю проблему звужено, а можна широко розплющити очі.**

Останнім часом часто згадую таке поняття, як замковий камінь, — те, що тримає склепіння всієї конструкції. У нашому випадку програма МВФ — це саме він. Дякуючи йому, ця арка фінансового захисту у нас над головами і тримається. Дає можливість нам сьогодні говорити і про перемогу, і про контрнаступ, і про відновлення економічного зростання, і про багато інших речей.

Треба все ж таки дивитися на широкий контекст. Ми абсолютно заслужено нарешті отримали суб’єктність, і цю суб'єктність треба конвертувати. Україна сформувала зараз абсолютно безпрецедентний рівень довіри і взаємодії з Міжнародним валютним фондом. Це не звести виключно до відсотків і траншів. Це шанс, який ми заслужили і яким зобов’язані скористатися.

— Ви вже згадали про емісію, чи можливе повернення до неї цього чи наступного року? Особливо зважаючи на постійні пропозиції лібералізувати оподаткування та знизити податковий тягар?

— Наразі ми дотримуємося стратегічного плану уникнути монетизації бюджетного дефіциту цього 2023 року. Це непросте завдання в умовах, коли зведений бюджет матиме рекордний дефіцит у понад 26% ВВП. Більший навіть, ніж торік, коли було 25,5% ВВП. Майже третину економіки втрачено. Війна триває. Але майже шість місяців ми покриваємо потреби без монетизації.

У який спосіб? Нам вдалося те, що здавалося неможливим ще минулого року, — відновити фінансування бюджетного дефіциту за рахунок внутрішнього боргового ринку. Україна станом на сьогодні залучила понад 190 мільярдів гривень на внутрішньому ринку від розміщення ОВДП. За весь минулий рік — 164 мільярди гривень. Україна також уже залучила майже 20 мільярдів доларів зовнішньої підтримки. Попри складнощі, які об'єктивно існують і існуватимуть у другому півріччі, уряду вдається забезпечити достатній рівень наповнення бюджету за рахунок як податкових, так і неподаткових джерел.

Та, попри це, наші потреби колосальні. Лише прямі витрати на підтримку боєздатності сягають половини всіх видатків загального фонду державного бюджету. Війна триває. Якою буде воєнна кампанія другого півріччя, ми не знаємо. Віримо, що успішною. Водночас успішний контрнаступ потребує достатнього та вчасного фінансування.

Сподіваємося, що наші спільні зусилля, які було реалізовано протягом першого півріччя, будуть такими ж успішними і протягом другого півріччя. Бачимо нереалізований додатковий потенціал внутрішнього боргового ринку.

Відзначаємо деякий інтерес, у тому числі й серед нерезидентів, до середньострокових облігацій до трьох років. Привабливість з погляду не лише їхньої дохідності та покриття резервів, але й інвестиційної лінійки. Це було б неможливо, якби нам не вдалося забезпечити курсову стабільність і підвищити привабливість гривневих активів, — пригадуєте, скільки було навколо цього розмов?

— Звісно. Без порозуміння із Мінфіном це була недосяжна мета. Порозумілися?

— Дійсно, це був елемент напруженості між фіскальною і монетарною владою. Що ж, ситуація змінилася. Міністерство фінансів і Національний банк почали краще чути одне одного і розуміти суть взаємних мандатів. Наразі середня відсоткова ставка залучення облігацій внутрішньої державної позики — 18,77%. Уряд отримав ще одне джерело, за рахунок якого відбувається покриття його потреб. Ми змогли уникнути небажаних викликів, адже вимушена емісія — це виклик, особливо для знесиленої економіки. Зрештою, попри рекордну емісію минулого року в 400 мільярдів гривень, ми вийшли на стійкий дезінфляційний тренд.

Головний мандат Національного банку — це забезпечення цінової та фінансової стабільності як запоруки сталого економічного зростання. Це є базисом для решти речей, у тому числі й для пожвавлення кредитування, яке ми вже потроху починаємо спостерігати.

Навіть на глобальному рівні дедалі частіше і голосніше говорять про необхідність взаємодії між монетарною і фіскальною владою, необхідність побудови ефективної комунікації, побудови ефективних каналів донесення

того монетарного імпульсу, який генерує Національний банк, про формування спільного поля очікувань, скорочення невизначеностей.

Усе це неможливо робити, якщо у тебе немає відповідної якості комунікації, а до Національного банку і до його аргументів немає відповідної поваги, довіри і сприйняття.

— Як довго триватиме цей період потепління, адже конфлікт інтересів закладений у саму суть ваших мандатів?

— Я виходжу із того, що макрофінансова стабільність — це не лише прямий мандат НБУ, це ресурс, цінність якого добре розуміють в уряді. Це макроумови, що є обов'язковим елементом у композиції факторів, якими Україна прагне зацікавити інвесторів і без яких Лондонська конференція мала б зовсім іншу конотацію. І обов'язковість у цьому разі — ключове слово!

— У тій картині держфінансів, яку ви змалювали, я не бачу місця зміні системи оподаткування, яка передбачала б зниження податкових ставок.

— Я хотів би, щоб на питання про фіскальну політику відповідали колеги з Міністерства фінансів, — **це їхній сектор відповідальності**.

— Потім міністр фінансів просто прийде до вас за емісією.

— Мій колега з фіскальної кафедри Сергій Марченко неодноразово робив заяви про те, що стратегічне завдання Міністерства фінансів — уникнути монетарного фінансування бюджетних потреб. НБУ не лише вітає заяву, а й поділяє прагнення та максимально сприяє досягненню мети. Тому візьму на себе сміливість і скажу за нас обох: ми прагнемо не різних речей, ми прагнемо того, під чим стоять наші підписи, — макроекономічної, фінансової та зовнішньої стабільності, щоб зміцнити потенціал України на шляху до перемоги.

Фіскальна консолідація — це одна із вправ, яка дає змогу максимально покрити можливими доступними державному бюджету ресурсами його необхідні потреби. Те, що, відповідно, не буде покрите, має бути профінансовано за рахунок внутрішнього боргового ринку та міжнародної фінансової підтримки.

Меморандум із МВФ побудований на концепції, яка передбачає на першому етапі максимальну концентрацію зусиль у фіскальній і фінансовій сферах. Усе, що підтримує наш потенціал, має бути мобілізовано. Все, що стосується реформування, податкової лібералізації, можливого зниження ставок, — це структурні реформи бюджетно-податкової сфери, перенесені на другий етап виконання, що має розпочатися тільки після того, як дозволять безпекові ризики та будуть забезпечені стійкість і сталість.

— Тобто податкових реформ до кінця війни не слід очікувати?

— Нагадаю, програмою з МВФ передбачено, що високий рівень безпекових ризиків зберігатиметься протягом 18 місяців. Тобто він захопить і 2024 рік, щонайменше перше його півріччя.

Наразі ж ми повинні зробити все, щоб консолідувати ресурси, забезпечивши функціонування всіх критично важливих елементів: оборони, публічних фінансів, фінансової системи, енергетики тощо.

Разом з тим є базові елементи, які маємо розвивати і ми, і уряд, готуючись до швидкого старту відновлення. У Національній стратегії доходів, я переконаний, будуть відповіді якщо не на всі, то на більшу частину питань стосовно подальшого розвитку податкової системи.

Через це ми зараз дуже зважено ставимося до будь-яких пропозицій, пов'язаних із новими видатками або втратою бюджетом доходів. Навпаки, йдеться про відновлення оподаткування на тому рівні, який існував до війни, та про жорсткий контроль витрат. Війна триває, а разом із війною зберігаються і ризики, до яких ми маємо бути готові.

На базі Ради фінансової стабільності вже запрацювала спеціалізована робоча група, яка відповідає за наповнення внутрішнього боргового ринку. Також ми працюємо над механізмом так званого покриття тимчасових ризиків можливих касових розривів бюджету.

— Що це буде за механізм, якщо не емісія?

— Процес узгодження триває. По суті, це короткостроковий бридж (позика. — **Ю.С**.) на покриття ризиків, пов'язаних із неритмічним надходженням міжнародної фінансової допомоги, який передбачає швидке покриття потреби на умовах повернення при надходженні. Це інструмент, який доцільно тримати про всяк випадок.

Що важливо, є певна ієрархія покриття фінансового розриву. Насамперед міжнародна фінансова підтримка. Внутрішні ресурси, в тому числі внутрішні запозичення та депозити уряду. І лише якщо ці способи покриття недостатні, то бридж або емісія.

Вважаю досягненням, що наразі в усіх є чітке розуміння, що емісійне фінансування бюджету не є розв’язанням проблеми. Емісія як турнікет, врятує вам життя сьогодні, але завдасть суттєвої шкоди, якщо від неї не відмовитися вчасно.

— Ми бачимо певні інфляційні успіхи і сподіваємося, що тренд на зниження закріпився. Що буде з обліковою ставкою? Є експерти, які вже давно закликають до її зниження.

— **Облікова ставка наразі відіграє важливу допоміжну роль.** Після повномасштабного вторгнення, як відомо, Національний банк вимушено

зафіксував курс, що став номінальним якорем для економіки. Власне, курсова стабільність і є, напевно, одним з основних чинників, який дозволяє вийти на стійкий дезінфляційний тренд.

Однак ми розуміємо, що життя в умовах адміністративних обмежень, коли інфляційне таргетування не застосовується, а курс фіксований і стійкий, може здатися комфортним. Так, часом незручне, але все ж комфортне для багатьох. Утім, цей комфорт оманливий і небезпечний, і повертатися до ринкових механізмів та інструментів потрібно за перших ліпших умов і без зволікань, поки економіка, бізнес, фінансовий сектор не втратили навичок адаптації та гнучкої поведінки.

Одним із стратегічних завдань для нас є валютна лібералізація, тобто поступове за наявності чітких передумов і контрольоване за наслідками пом'якшення валютних обмежень. З часом вони втрачають свою ефективність, натомість можуть спричинити посилення ринкових деформацій, тінізацію економіки, відволікання ресурсів на непродуктивне використання, при цьому перешкоджаючи продуктивній діловій діяльності.

Ми хочемо рухатися в цьому напрямі обережно та послідовно. Тому не говоримо про те, коли це станеться, але вже говоримо про те, що працюємо над створенням для цього передумов, — і це один із пріоритетів НБУ.

Серед цих передумов — збереження достатності та захист золото-валютних резервів, адже ми розуміємо, що ще доволі тривалий період ринок балансуватиметься виключно за рахунок інтервенцій Національного банку.

Ще одна важлива передумова — посилення дієвості облікової ставки, це та сама трансмісія, якою скоро дітей лякатимуть, так часто про неї говорять. Облікова ставка має нарощувати свій вплив, поступово повертаючи собі роль номінального якоря, а заразом із цим і інфляційного таргетування. Це також непроста вправа, і вона потребуватиме часу і цілого комплексу заходів, спрямованих на відновлення звичного операційного дизайну монетарної політики. Адже НБУ через рекордний профіцит ліквідності та небезпечну її концентрацію на рахунках до запитання вдався до неконвенційних підходів.

— Загалом значна ліквідність — це не так уже й погано.

— Так, сама по собі значна ліквідність у фінансовій системі не є загрозою. В нашому ж випадку ми маємо справу із сукупністю факторів, які й зумовили небезпечний вплив профіциту ліквідності на курсову і цінову стабільність. Іншими словами, рекордні обсяги ліквідності, які надійшли в банківську систему у зв’язку із фінансуванням бюджетних витрат, зосередилися не на строкових депозитах, а на рахунках до запитання. Якщо ця ліквідність не зв’язана умовами депозиту зі справедливою ставкою, то, по-перше, вона швидко знецінюється під тиском інфляції, по-друге, люди, намагаючись зберегти свої заощадження за відсутності адекватної депозитної пропозиції,

несуть заощадження на валютний ринок, що створює ризик для курсової стабільності. Через це НБУ завжди наполегливо добивався зростання вартості гривневих активів і депозитних ставок і зростання питомої ваги саме строкових депозитів.

Адже в момент, коли ми перейдемо до валютної лібералізації, ця ліквідність, яка не зв'язана в банківській системі, як зазвичай у нас це і відбувається, перетікатиме на валютний ринок.

— Маєте рецепт, як цього не допустити?

— Потрібні передумови. Передусім **достатньо високий рівень золото-валютних резервів, а він у нас поновив 11-річний історичний максимум**. Це сприятиме подальшому покращенню очікувань і зменшить стимули для посилення попиту на валюту. А за потреби у нас буде достатньо можливостей для збереження контролю над ситуацією. Добре. Маємо це зберегти.

Далі, наступна передумова. Достатній обсяг ліквідності сконцентрований на депозитах від трьох місяців замість поточних рахунків. Це було непросто, банкам невигідно пропонувати адекватну відсоткову ставку, особливо коли є можливість цього не робити і залишатися високоліквідним. Ключова ставка вже була 25%, але банки не поспішали підтягувати до неї ставки за депозитами. Через це Національний банк підвищив норму та відкалібрував механізм розрахунку обов'язкових резервів. З квітня ми почали застосовувати той самий неконвенційний операційний дизайн. Певний асиметричний підхід до визначення вартості депозитних сертифікатів, відсоткових ставок, які сплачує Національний банк, підкріплено запровадженням тримісячних депозитних сертифікатів у прив’язці до обсягів залучення банками строкових депозитів населення у гривні.

У результаті бачимо вже зараз, що ставки пішли вгору, що рівень строкових депозитів у структурі коштів перетнув позначку 35%. Переламали тренд. Добре. Але цього недостатньо, ми маємо забезпечити стійкість передумов.

Тож для того щоб закріпити ці тенденції, Національний банк і вирішив залишити облікову ставку на рівні 25%.

Так, ми бачимо, що інфляція знижується. Однак розуміємо, що у наступні пів року ця дезінфляційна динаміка сповільнюватиметься, ну, хоча б через тарифи на житлово-комунальні послуги та відновлення оподаткування пального. Матиме певний інфляційний вплив і руйнування Каховської дамби. Є невизначеність щодо роботи зернового коридору. Є подовження заборони на ввезення зерна на територію п'яти країн ЄС до 15 вересня. Зрештою, триває війна. Тож, попри позитивні тенденції, маємо бути обачними і навіть консервативними.

Головним позитивом є те, що наші інструменти нарешті запрацювали саме так, як ми розраховували, і навіть краще, ніж до війни.

— Трансмісія точно прискорилася.

— Так, нарешті. Ми бачимо позитивні тенденції, бачимо зони невизначеності, бачимо, що інструментарій ефективно запрацював, і хочемо ці здобутки чітко окреслити та зафіксувати. Це потрібно для того, щоб продовжувати пом'якшувати валютні обмеження, що, на нашу думку, зможе повернути в Україну ті елементи нормальності, які, власне, і формують спроможність українського бізнесу до адаптації та роблять український ринок привабливим для приватних інвесторів. Також ми хочемо, щоб у нас було достатньо підстав і передумов для поступового переходу до більшої гнучкості курсу без шоків для економіки.

Тож, як бачите, відновили внутрішній борговий ринок, стабілізували і розвернули інфляцію, поступово зросла вартість гривневих активів, налагодився трансмісійний механізм, потреби українського бюджету покриваються за рахунок неемісійних джерел. Усе це підвалини для того, щоб зробити наступний крок у частині монетарної політики.

Квітневий прогноз НБУ передбачав, що цикл зниження облікової ставки розпочнеться в четвертому кварталі 2023 року. Натомість за результатами червневого засідання правління ми всі погодилися, що зможемо розпочати цикл зниження раніше, якщо буде курсова стабільність, а дезінфляційний тренд триватиме. Для того щоб дати конкретніші строки, нам потрібен новий макропрогноз. Його презентуємо в липні.

Завтра у другій частині інтерв’ю із Головою НБУ Андрієм Пишним читайте про перебіг стрес-тестувань у банківському секторі, скандал із відмиванням грошей через банки, перспективи націоналізації колишнього «Альфа-банку» та боротьбу із екстракомісійними за прийом зношених банкнот.

***

ZN,UA

АНДРІЙ ПИШНИЙ: «МИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ ОГОЛОСИЛИ ВІЙНУ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ»

Частина 2

2023-29-06

Автор

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Попри безперечні успіхи НБУ, серед яких відмова від емісії, скорочення інфляції та зростання вартості ОВДП, без скандалів у банківському секторі не обходиться. І якщо про глобальне і стратегічне ми говорили у першій частині інтерв'ю, то у другій торкнулися питань буденних: чи ефективний банківський нагляд, чи стане більше державних банків, чи справедливо доплачувати за обмін зношених доларів і чого чекати від стрес-тестів банків?

Та почали із основного: а чи можна вірити НБУ як одному із основних прогнозистів держави в умовах, коли навіть завтра оповите туманом?

— Андрію Григоровичу, наскільки ускладнилося прогнозування в часи тотальної невизначеності? З одного боку, *оновлена стратегія Нацбанку* була очікуваною, тому що дуже сильно змінились обставини. З іншого боку, важко зрозуміти, яким чином Національний банк щось прогнозує і тим більше планує зараз.

— Ми в Національному банку оголосили війну невизначеності. Це слово, яке я чув чи не найчастіше за останні вісім місяців, що перебуваю на посаді: тотальна невизначеність, безпрецедентна невизначеність, суцільна невизначеність, такий собі конкурс на найкращий прикметник до слова «невизначеність».

Мені здалося, що навіть у НБУ були трохи здивовані, коли я запропонував розпочати стратегічне планування, адже у Нацбанку була стратегія до 2025 року. Однак змінився контекст, змінилися пріоритети, змінився ринок. Через це я запропонував команді переосмислити ці речі. Одна із цілей — це скоротити зону невизначеності.

Стратегія має кілька параметрів. Вона побудована на двох фокусах. Фокус супротиву і фокус миру, відновлення. Власне, за такою ж логікою побудований і Меморандум з Міжнародним валютним фондом. В основу стратегії закладена наша євроінтеграція. Все, що ми можемо зробити для того, щоб підживити нашу спроможність і реалізувати реформи, навіть попри війну, закладено вже на етапі супротиву. Звісно, є речі, які ми будемо робити вже після перемоги.

Що важливо — стратегія безстрокова. Скільки потрібно, стільки будемо фокусуватися на супротиві. Коли ж настане час, перейдемо до фокусу, що передбачає відновлення. Але стратегія передбачає перегляд раз на пів року. Далі раз на рік її може бути переглянуто з погляду пріоритетів і завдань. Стратегія — ніщо, стратегування — все. Це те, що дає можливість забезпечити тобі постійний критичний аналіз. Це важливий момент для того, щоб команда відчувала, що вона скоротила зону власної невизначеності.

— Це і є основна функція цього документа?

— Ця стратегія виконує ще одну функцію. **Вона є відправною точкою для підготовки стратегії фінансового сектору. Цей документ має з'явитися до кінця червня цього 2023 року, він чітко визначить, як розвиватиметься з точки зору стратегічних напрямів увесь фінансовий сектор. Ми над ним активно працюємо.**

Після цього Національний банк також вважає за доцільне розпочати процес аналізу стратегії розвитку державного банківського сектору. Державні банки могли б починати процес власного стратегічного планування, але для цього у них мають бути вихідні параметри стратегії розвитку державного банківського сектору.

Чому я можу про це говорити навіть під час війни? Тому що ми бачимо, що цього очікують від нас і стейкхолдери, та й, чесно скажу, державні банки стали більш готовими і спроможними, адже в кожному державному банку відбулася заміна складу наглядової ради. Можливо, це не перспектива найближчих місяців, але це предмет нашої розмови і дискусії, в тому числі і з Міністерством фінансів.

Крім того, нова стратегія Національного банку має чіткі цілі й конкретні параметри, за якими всі можуть оцінити їхнє виконання. А ще стратегія передбачає альтернативний сценарій. Якщо макроумови будуть іншими, ніж ми закладали, відповідно, альтернативний сценарій розвитку передбачає інші параметри стратегічних пріоритетів.

Під час моєї участі в літніх зборах центробанків, коли я сказав колегам, що ми затвердили нову стратегію, багато хто здивувався. Але стратегічне планування під час війни — це дуже корисна вправа, яка позбавляє ілюзій, прибирає все зайве.

— Від загального і стратегічного хочеться трошки повернутися до дуже предметних питань. Наразі проходять стрес-тести банків. Чого чекати?

— Ми розпочали оцінку стійкості — вправу, яку виконуватиме безпосередньо Національний банк. З травня розпочався перший етап — процес оцінки якості активів банків. Він охоплює 90% усіх активів системи, адже оцінку проходять 20 найбільших банків. Після оцінки активів і застав, на другому етапі передбачена екстраполяція результатів на решту кредитного портфеля (який не увійшов до пулу оцінки. — **Ю.С**.). І, власне, третій етап — оцінка стійкості бізнес-моделей за базовим сценарієм і визначення обсягу докапіталізації й інших подальших кроків, які необхідно буде здійснити банкам.

Банківська система взяла на себе значну частину тих ризиків, які були згенеровані війною. Загальна сума резервів, які сформували банки, — близько 107 мільярдів гривень. Щоб зрозуміти, чи достатньо цього і чи адекватно оцінено якість активів, і здійснюватиметься ця оцінка.

У 2024 році, як тільки безпекові ризики дозволять, відповідно до домовленостей із МВФ має відбутися оцінка за участі незалежних експертів. До цього, відповідно, має бути виконана наша оцінка стійкості. Розраховуємо, що до квітня 2024 року вийдемо з банками на розуміння плану заходів, який банки повинні будуть виконати до 2026 року, тобто у достатньо комфортному темпі.

Наразі я бачу, що нам вдалося досягнути доволі позитивних результатів: адекватність регулятивного капіталу на рівні більш як 22%, адекватність основного капіталу на рівні 14%. Це вдвічі вище навіть за довоєнні нормативні значення.

— У цьому місці критики Національного банку сказали б: ну звісно, ви ж тримаєте облікову ставку 25%, банки нікого не кредитують, бізнес безризиковий, тому вони такі стабільні й успішні. Ціною економічного розвитку.

— Ми сприймаємо критику, але водночас чітко балансуємо пріоритети. Фінансова стабільність як один із ключових мандатів Національного банку забезпечена. Банківська система — це кровоносна система країни, і вона функціонує безперебійно за будь-яких умов, у тому числі блекауту. Крім того, банківська система — це одночасно і джерело ресурсів для підтримки бізнесу та відновлення, і міст, який поєднає приватний капітал іноземних інвесторів із потребами українських підприємств. Оцей рівень довіри до фінансової стійкості буде вагомим аргументом у залученні приватних інвестицій.

Звісно, кредитний попит був пригнічений. Звісно, бажання банків ризикувати було стриманим.

Однак за результатами опитування, яке відбулося в травні, ми бачимо, що очікування самих банкірів стають оптимістичнішими. На сьогодні вже і кредитні апетити зростають, і кредитні регламенти переглядаються, і підготовленість самих позичальників збільшується.

Знаєте, чим вони пояснюють оці позитивні зрушення? Макрофінансовою стабільністю. Вона в основі, так чи інакше. Зниження інфляції та покращення очікувань — це компоненти ставок і премії за ризик.

Фінансова система достатньо капіталізована. Після проведення оцінки ми остаточно зрозуміємо, яких заходів ще необхідно вжити для того, щоб вона була стійкою у довгостроковій перспективі та взяла на себе ті виклики, які однозначно принесе в Україну потік ресурсів, якими буде фінансуватися відновлення. Наразі там, де можливо, ми поступово відновлюємо регуляторні вимоги.

— Про які саме виклики ви говорите?

— Це також буде непростим завданням — абсорбувати ефективно і прозоро великі суми грошей. Свіжий італійський приклад, коли ЄС надав їм понад 200 мільярдів євро на боротьбу з наслідками ковіду. І ця сума дуже важко абсорбувалася, розподілялася. Вона насправді стала викликом і для фінансової системи країни, і для системи публічних фінансів.

Тому ми в НБУ бачимо й цю частину проблем і водночас можливостей. Готуємося до них.

— Історія із відмиванням грошей через банки — доволі гучний скандал для фінансового сектору — теж виклик. Як це взагалі можливо при існуючому нагляді, при корпоративному управлінні, при всіх цих найкращих практиках, які ми вже використовуємо?

— Дійсно непроста історія, відчутна для репутації банківського сектору, який пройшов дуже непростий процес реформування.

Почну знову з гарних новин. За травень податки, які було сплачено сектором грального бізнесу, сягнули понад 800 мільйонів гривень, тоді як у травні 2022 року, якщо не помиляюся, не перевищували 30 мільйонів гривень. За перших п’ять місяців 2023-го бюджет отримав у чотири рази більше, аніж за весь минулий рік.

Тобто для Національного банку це питання одночасно перебувало в кількох площинах. Перша — боротьба з відмиванням і легалізацією доходів. Друга — покращення ефективності фінансового моніторингу та принагідне створення додаткових джерел наповнення державного бюджету з сектору, який генерує тіньові доходи.

Ми виявили в дев'яти банках серйозні проблеми системи внутрішнього контролю та управління ризиками, які не покривалися достатнім рівнем компетенції та якісною роботою наглядових рад, комплаєнсу та фінмону. Були серед учасників цих схем і державні банки, на жаль, зокрема Укргазбанк.

Відбулися певні кадрові зміни, сформовано новий склад наглядової ради. Було накладено штрафні санкції. Ми дуже зацікавлені, щоб банки відновили той рівень довіри, на який вони заслуговують, з огляду на високі очікування від реформи корпоративного управління.

— Знаєте, коли говориш із банкірами про цю історію, чуєш обурення: так, банк оштрафували, так, членів наглядової ради замінили. Та хіба це покарання? Невже ці, вже колишні, члени наглядової ради не знали, що відбувається? Втім, жодного покарання не понесли і далі не нестимуть. Корпоративне управління, за яке ми так довго боролися, виглядає профанацією, тому що люди не несуть відповідальності навіть у таких відверто кримінальних історіях.

— Так, потреба у вдосконаленні корпоративного управління є. Через це Національний банк навіть не погодив деяких членів, що були відібрані до нового складу наглядової ради. Запрацювала кваліфікаційна комісія, вона почала ставити питання, оцінювати професійний рівень, тестувати як належить, звертати увагу на такі речі, як конфлікт інтересів. Власне, кваліфікаційна комісія Національного банку почала виконувати ті функції, які повинна виконувати згідно із законодавством.

Щодо відповідальності тих посадових осіб, які допустили подібні речі, — і професійної, й іншої відповідальності, — ми перебуваємо у взаємодії з багатьма правоохоронними органами. Ті факти порушення законодавства, які були виявлені і тягнуть за собою відповідну відповідальність, безумовно, є і будуть предметом розгляду компетентних структур. Простіше кажучи, ми ще не закінчили.

Національний банк зі свого боку вживає ті заходи, які може. Це підвищення рівня якості корпоративного управління, моніторинг, оцінка колективної придатності, якості внутрішнього контролю, застосування заходів впливу, в тому числі штрафних санкцій, відповідна комунікація з правоохоронними органами і підготовка відповідних пропозицій з удосконалення нормативно-правових актів НБУ.

— А банківський нагляд стане жорсткішим?

— Нагляд стане ефективнішим. Розпочався процес його реформування. В Національному банку запрацюють так звані наглядові панелі/колегії, які об’єднають експертизу кількох підрозділів.

Можливість існування цієї складної шахрайської схеми пов'язана з тим, що в ній брали участь як банки, так і небанківські фінустанови. Вона була побудована на доволі складній технологічній платформі: десь були бекдори, закладені в системі процесингу, десь були розірвані перекази, міскодинг. І все це достатньою мірою не консолідувалося. Якщо дивитися на кожен із елементів окремо, можна було б і не помітити масштабу цих речей.

Ми зрозуміли, що нам потрібен інтегрований нагляд, який об'єднає експертизу багатьох підрозділів. Наглядові команди мають не лише бути сформовані з представників Департаменту банківського нагляду, а й використовувати експертизу платіжної інфраструктури, фінансового моніторингу, юридичного департаменту, безпеки. Ризик-орієнтований підхід як основа, глибока аналітика як інструмент.

Підхід передбачає, що нагляд має враховувати специфіку бізнес-моделі, бути згрупованим під ці особливості і використовувати необхідну експертизу. Якщо банк є виключно трансакційним, то там треба посилити саме цю складову і дотичні до неї питання.

Тож уже зараз відбувається реформування системи пруденційного нагляду. Адже порушення суттєве — мова про мільярди. В умовах війни, в умовах дефіциту бюджетного.

Для нас це в тому числі забезпечення нашої макрофінансової стабільності, адже отримання бюджетом належних коштів від легалізації цього ринку зменшує ризики потреби його монетизації.

— Вибачте, після історії з «Авангардом» та ICU маю спитати, а де зараз ці мільярди? Бо, може, і на них уже хтось купує депсертифікати?

— Якщо ви маєте на увазі кошти від ліквідації «МТ банку» («Сбербанку»), то, за тією інформацією, що мені відома, кошти вже надійшли до державного бюджету. Але ті кошти, які були розподілені, належать тим, серед кого вони були розподілені. Очікуємо наразі з цього приводу судових позовів і розгляду.

Якщо розгляд буде відкритим, зможете спостерігати за подальшим перебігом подій та отримати більше відповідей.

Оскільки ця історія резонансна та може мати значний суспільний інтерес, будемо на рівні правління обговорювати підстави та доцільність відкриття певної інформації.

— Будемо дуже вдячні за відкриття будь-якої інформації. Наприклад, стосовно націоналізації «Альфа-банку», на порозі якої ми стоїмо.

— Прошу поставитися з розумінням — це питання потребує виваженості у формулюваннях. Закон, який ухвалив парламент конституційною більшістю і днями підписав президент, стосується всіх системно важливих банків, акціонери яких перебувають під санкціями. Він спрямований на підтримку фінансової стабільності і дає Національному банку важливий інструментарій для того, щоб застосувати заходи впливу у разі, якщо є загроза правам вкладників і кредиторів системно важливого банку, акціонери якого перебувають під санкціями.

Звісно, ми бачимо ті повідомлення, які надходять від акціонера, про його прагнення продати банк. Але власники істотної частки наразі перебувають під дією санкцій, як міжнародних, так і національних. Ці санкції блокуючі, відповідно, не передбачають можливості розпоряджатися активами. Отже, Національний банк не вбачає за можливе до моменту, поки рішення РНБО є чинними, розглядати питання, пов'язані з відчуженням. Це суперечить санкційному законодавству.

— Знову ж таки, санкції унеможливлюють, наприклад, докапіталізацію системно важливого банку у разі потреби. Що, безумовно, є ризиком.

— Так, це є ризиком. Національний банк вживатиме своєчасно і в повному обсязі всіх необхідних заходів реагування, аби забезпечити захист прав вкладників і кредиторів, дотримуючись вимог законодавчих приписів. Ось така моя відповідь.

— Попри те, що НБУ вжив заходів, окремі гравці на ринку обміну валют продовжують брати додаткову комісію за прийом зношених банкнот. Чи є шляхи прискорити покарання за таку неринкову поведінку?

— Маю одразу кілька повідомлень із цього приводу.

По-перше, аморально і неприпустимо, особливо в умовах війни, примушувати громадян обмінювати 100 «білих» доларів на 90 «синіх» чи вимагати додаткову комісію. Усі долари США, випущені з 1914 року, є дійсними. «Білі» чи «сині» — вони все одно «зелені». Їхню вартість визначає номінал та обмінний курс. Усе. Ніяких додаткових комісій за обмін справжньої валюти залежно від її номіналу, дизайну чи року випуску не передбачено.

По-друге, громадяни не повинні втрачати свої кошти через вигадане «пошкодження/зношення». Саме тому останніми змінами ми повністю прибрали людський чинник, заборонивши банкам і небанківським фінустановам відмовляти клієнтам у обміні валюти, якщо лічильник чи детектор на касі підтвердив справжність банкнот. Це значить, що касир не може «на око» оцінювати справжність банкнот чи їхній стан і відмовляти в здійсненні валютно-обмінної операції.

По-третє, будь-який «креатив» у тлумаченні позиції НБУ з боку учасників ринку або ігнорування наших вимог призведе до невідворотної й адекватної реакції з боку регулятора. Дуже хочу, щоб мене почули: вигадуючи власні вимоги до банкнот, «малюючи» комісії за неіснуючі послуги, не контролюючи роботи мережі, учасники валютообмінного ринку наражаються на ризик не лише неминучих штрафів, а й анулювання ліцензії.

— Поки складається враження, що не всі учасники ринку вас чують і розуміють.

— Це питання у НБУ на особливому контролі. Ми кілька разів зустрілися з банками та небанківськими установами, вислухали позиції, довели до них рішення НБУ та впевнилися, що ми однаково розуміємо проблематику.

Ми повідомили про те, як бачимо комплексне врегулювання проблеми, чого чекаємо від ринку, і попередили, що дійсно уважно стежимо за ситуацією.

Зокрема, щодня оперативно моніторимо звернення та скарги громадян стосовно проблем з обміном готівкової валюти. Я особисто відвідав не один обмінний пункт і зміг на власному досвіді оцінити проблематику. Комунікую цю інформацію на рівень керівників системно важливих банків щодня. Мій заступник Юрій Гелетій — на небанківський ринок.

Після ухвалення наших рішень кількість таких звернень значно зменшується, особливо скарг на банки. Є відчутна відмінність між Києвом і регіонами. При цьому НБУ вже враховує отримані скарги для планування і проведення перевірок. У разі підтвердження фактів системних порушень нехай не ображаються.

— На жаль, це може спрацювати лише з легальними гравцями, та ми знаємо, що є і нелегальні.

— Це те, що стосується легального поля. Якщо йдеться про нелегальний обмін валюти, роботу без ліцензії НБУ, тут своє слово мають сказати правоохоронні органи. Я підписав відповідного листа на керівників силових відомств.

Банки і небанківські фінансові установи повинні усвідомити важливий момент — що раніше вони припинять недобросовісні практики, то швидше зможуть відновити довіру людей.

А значить, і нормальне функціонування цього ринку. НБУ цьому сприятиме.

Люди мають впевнитися, що можуть спокійно обмінювати банкноти іноземної валюти незалежно від номіналу та року випуску, якщо вони відповідають зразкам та описам іноземних центробанків, їхня справжність підтверджена детекторами й вони не мають ознак значного зношення чи пошкодження. Цю інформаційну бульбашку навколо валютообміну можна зруйнувати у той самий спосіб, у який її було створено: спільною комунікацією і одностайною відмовою від штучно створених і незаконних обмежень у роботі ринку.

Якщо громадяни бачитимуть, що можуть без проблем отримувати та обмінювати назад усі справжні банкноти, вони не переживатимуть, і ажіотаж поступово вщухне.

— Ще одне важливе запитання, до якого було прикуто увагу. На червневому пленарному засіданні FATF очікувалося включення Росії до «чорного списку», як цього добивалася Україна. Цього не сталося. Які наслідки матиме це рішення і що далі?

— Команда української влади провела титанічну роботу зі збору доказів, що підтверджують участь Росії у фінансуванні тероризму. Усі вони разом з юридичними аргументами були викладені в надзвичайно професійно сформованій заяві України до FATF. Як голова НБУ, я особисто звернувся з проханням підтримати подання України до керівників центробанків країн з проукраїнської коаліції, які є впливовими членами FATF: Великої Британії, Франції, Італії, Нідерландів, Бельгії, Швеції, навіть Індії.

Наші аргументи стосувалися не лише того, як дії РФ прямо порушують стандарти FATF. У своїй сфері ми бачимо процеси, які, якщо їх не зупинити, матимуть колосальні негативні наслідки для світової фінансової системи.

Сьогодні фінансова система переповнена незаконними грошовими потоками російського походження більше, ніж будь-коли, оскільки РФ потребує ресурсів для своєї злочинної діяльності — фінансування тероризму, закупівлі зброї та компонентів до неї в обхід усіх накладених санкційних обмежень і заходів експортного контролю.

На наших очах формується стратегічний альянс Росії та Ірану. Такий союз токсичний. Він отруює глобальну фінансову систему, оскільки відкриває шлях незаконним фінансовим потокам із країни, занесеної до «чорного списку» FATF.

Виключення Росії з FATF і внесення її до «чорного списку» дало б змогу не тільки захистити глобальну фінансову систему від ризиків, які створює Росія,

а й суттєво посилити санкційний режим коаліції. Цей крок ускладнить спроби Росії закуповувати високотехнологічні компоненти для виробництва зброї із залученням посередників для російських компаній, бо вимагатиме від фінансових установ застосовувати підвищені протоколи контролю за операціями, які можуть мати зв'язок із Росією.

Проте цього, на жаль, не сталося. Рішення FATF приймається консенсусом, який на цьому засіданні не відбувся, — рішучого і необхідного кроку для захисту глобальної фінансової системи від брудних грошей Росії не зроблено. Це руйнує впевненість у системі та створює небезпечний прецедент, що загрожує міжнародному співробітництву з питань боротьби з відмиванням доходів, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового знищення.

— То цю битву програно остаточно чи ще є шанси щось переграти?

— У підсумковій заяві FATF наголосив на трьох важливих речах: війна РФ проти України продовжує суперечити принципам FATF щодо захисту міжнародної фінансової системи; призупинення членства РФ у FATF продовжує діяти; РФ продовжує створювати ризики для глобальної фінансової системи, відповідно, зберігається необхідність реагування усіх юрисдикцій.

Тобто, по суті, всі передумови для внесення РФ до «чорного списку» залишаються, а отже, наші зусилля не марні, потрібно лише не зупинятися, а посилювати тиск і зібрати ще більше доказів і ще більше аргументів. Адже ми розуміємо: РФ діятиме дедалі зухваліше. А значить, є всі шанси, що усвідомлення та реальні прояви тієї загрози, яку вона створює для глобальної фінансової системи, з часом будуть сильнішими за їхній шантаж і лобі.

Зі свого боку Національний банк також продовжить пошук шляхів посилення фінансового тиску на агресора. Позиція Національного банку щодо фінансових санкцій незмінна і полягає у тому, що існуюча практика застосування персональних санкцій лише до окремих установ Російської Федерації, які надають фінансові послуги, не тільки не сприяє їхній ефективності, а й створює умови для поширення механізмів уникнення санкційних обмежень.

Питання щодо застосування США та іншими впливовими партнерами секторальних санкцій до всіх фінансових установ Російської Федерації, у тому числі до центрального банку РФ, та їхніх дочірніх компаній у Росії та за кордоном, щоб мінімізувати можливості та ризики уникнення застосованих персональних санкцій із залученням інших непідсанкційних осіб, системно порушується керівництвом НБУ на багатьох зустрічах усіх рівнів.

Впевнені, що розширене застосування секторальних санкцій стане потужним сигналом для іноземних країн щодо активнішого здійснення санкційної політики з їхнього боку.

***

№ 1.739

Знову за дороги гроші

2023-06-26

Куц

Складається на те, що

> **— план відновлення України буде полягати у будівництві доріг турецькими компаніями за кредитні кошти, які доведеться віддавати ще нашим правнукам** (якщо такі будуть).

Єдина відмінність від 2020-2021 років - дороги будуть платними.

Мустафа ***Найєм***, який керує ***Агентством з відновлення та розвитку інфраструктури*** заявив, що:

"Зараз робимо ТЕО для Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської та Полтавської областей.

І це ТЕО наразі готується за рахунок бюджетних коштів.

Загальна вартість проекту становитиме близько 6,5 мільярдів доларів".

З легковика будуть брати по 75 грн за 100 кілометрів.

Тобто поїздка на дачу обійдеться у 150 грн, окрім вартості палива.

До речі, **дуже дивний набір областей:**

> **— з них не можна скласти пазл жодного цікавого для логістики транспортного коридору.**

Тобто,

> **— це будуть якісь локальні відрізки платних доріг у межах однієї області, не цікаві для вантажних перевезень** (максимум з'єднання трьох областей).

Нагадаю,

принцип платного автобану - це його транзитний потенціал - він має перетинати країну наскрізь, з півдня на північ чи з сходу на захід, чи за іншими напрямками, оминаючи великі міста.

Із зручною логістичною та транспортною інфраструктурою (логістичні центри, торгові полігони, індустріальні парки, готелі, кафе, стоянки, термінали оформлення вантажів, тощо).

Тільки тоді, такі проекти будуть цікаві транспортним компаніям, адже саме вони платять найбільший тариф за користування платною дорогою.

В нашому випадку, розробляються ТЕО для областей, які апріорі не можуть скласти пазл наскрізного автобану.

На мій погляд, при розробці подібних проектів необхідно виходити із структури Пан'європейських транспортних коридорів, які були визначені Критською конференцією в рамках Європейського співтовариства.

На сьогодні, їх дев'ять.

Для нас цікаві наступні транспортні коридори:

Коридор № 3. Брюссель — Аахен — Кельн — Дрезден — Вроцлав — Катовиці — Краків — Львів — Київ.

Коридор № 5. Венеція — Трієст/Копер — Любляна — Марибор — Будапешт — Ужгород — Львів — Київ.

Коридор № 7. Дунайський (водний); (Австрія, Угорщина, Югославія, Болгарія, Румунія, Молдова, Україна).

З точки зору перспективи, нам варто доєднати систему своїх одеських та дунайських портів та експорту товарів до зовнішніх коридорів:

Коридор № 1. Гельсінкі — Таллінн — Рига — Каунас і Клайпеда — Варшава і Гданськ.

Коридор № 4. Дрезден/Нюрнберг — Прага — Відень — Братислава — Дєр — Будапешт — Арад — Бухарест — Констанца/Крайова — Софія — Салоніки — Пловдив — Стамбул.

Коридор № 8. Дуррес — Тирана — Скоп'є — Бітола — Софія — Димитровград — Бургас — Варна.

Внаслідок війни, у нас випадає Коридор № 9:

Гельсінкі — Виборг — Санкт-Петербург — Псков — Москва — Калінінград — Київ — Любашівка/Роздільна — Кишинів — Бухарест — Димитровград — Александруполіс.

Але як бачимо, навіть без російського напрямку, є можливість для нарощування мультимодальних та інтермодальних перевезень.

Ключовими точками нашого транспортно-логістичного кластеру, стають:

- київський авіаційних хаб (тут доцільно було б розглянути розвиток у Київській області декількох суто транспортних аеродромів, зокрема, з використанням нашої транспортної авіації);

- одесько-дунайський портовий хаб;

- львівський митний логістичний хаб (з'єднання не тільки вузла автобанів, але й вузол переходу з української залізничної колії на європейську).

Це дійсно ті **проекти, які могли б зацікавити європейців - долучення України у єдину систему пан'європейських транспортних коридорів**.

Такий проект може стати магнітом інвестицій на суму у десятки мільярдів доларів та сформувати імпульс додаткового зростання ВВП у межах 1-1,5%.

Це має бути єдиний проект транспортного коридору Україна - ЄС, як один з елементів нашої інтеграції до Євросоюзу.

Крім того, варто подумати над тим, щоб подібні масштабні проекти реалізовувались в Україні у рамках єдиного транспортно-логістично-будвельного кластеру.

Щоб у рамках такого кластеру, частково локалізовувалось виробництво будівельної техніки та будівельних матеріалів.

Натомість ми пропонуємо інвесторам "вкластися" на десятки років у платні дороги у Полтавській чи Дніпропетровській областях...

Ще й витрачаємо бюджетні кошти на ТЕО таких проектів...

Саме тому, **поки в мене більше песимізму щодо моделі відновлення України, ніж оптимістичних оцінок**.

І це досить неочікувано для мене, адже після війни у нас з'явиться дійсно новий шанс на побудову нової країни.

Майже той самий, що і у 90-ті роки, але тоді все віддали в руки олігархів.

Ще один шанс згаяли після 2004 року на хвилі конвергенції українського ринку з світовим, коли наші активи отримали величезний мультиплікатор зростання.

Але тоді все пішло або у фінансовий сектор, або на позірні проекти на кшталт Євро 2012. Про політичні чвари я взагалі мовчу.

Відновлення країни за участю західних партнерів - це завжди взаємовигідний проект.

Інвесторам потрібна чітка та ефективна модель зростання, раціональне розміщення продуктивних сил, конкурентні переваги нашого ринку, точки капіталізації інвестицій.

А також, зручні точки входу для інвесторів, лінійка вже готових для старту проекту "під ключ" на нульовій стадії оформлення.

Заходу має бути вигідно інвестувати в Україну свої гроші.

Для цього,

1) — ми маємо спершу презентувати інвесторам нову матрицю розміщення продуктивних сил в Україні (людських, матеріальних, сировинних, цифрових, енергетичних),

2) — а також модель розвитку на найближчі 15-20 років з визначенням базових кластерів - драйверів.

На жаль, поки

— наші чиновники у свої "прожектах" більше тиснуть на совість європейців та їх жалість, а не на раціональний вибір.

Але інвестиційна емпатія дуже обмежена, як у коштах, так і строках підтримки.

***

№ 1.740

У Держкіно визнали видачу прокатних ліцензій фірмі російського продюсера: «нема підстав для відмови»

2023-06-27

Компанія «ЮФД» російського кінопродюсера Міхаеля Шліхта протягом року після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну отримала від Держкіно десятки прокатних посвідчень на демонстрацію фільмів в українських кінотеатрах та на телебаченні

Державне агентство з питань кіно **підтвердило інформацію**, викладену в розслідуванні «Схем» (Радіо Свобода), про те, що **компанія «ЮФД» російського кінопродюсера Міхаеля *Шліхта* протягом року після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну отримала від Держкіно десятки прокатних посвідчень на демонстрацію фільмів в українських кінотеатрах та на телебаченні**. У Держкіно заявили, що не мали правових підстав відмовляти цій компанії у видачі таких посвідчень.

Про це йдеться у повідомленні Державного агентства з питань кіно, розміщеному ***на сайті*** агентства.

«Держкіно не мало правових підстав для відмови в оформленні державних посвідчень на право розповсюдження фільмів ТОВ «ЮФД», – йдеться в заяві, оприлюдненій 27 червня.

У Держкіно перерахували підстави, на яких агентство може відмовляти заявнику у реєстрації прокатних посвідчень. Серед них, наприклад, неправильне оформлення документів, або якщо учасники фільму фігурують у «Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці», а також підстави, що стосуються самого контенту (зокрема, пропаганда країни-агресора, тощо).

«В статті Максима Савчука стверджується, що Міхаель Шліхт є російським продюсером німецького походження. Але Міхаель Шліхт є громадянином Німеччини, та Держкіно не має інформації, що він зареєстрований для проживання в Російській Федерації», – йдеться в повідомленні.

Водночас інформація про російську реєстрацію Міхаеля Шліхта у Росії в період надання прокатних посвідчень була публічно доступна у Державному реєстрі юридичних осіб українського Міністерства юстиції – там вказано, що Шліхт зареєстрований у Москві на проспекті Миклухо-Маклая.

Окрім того, у розслідуванні журналісти наводили публічну біографію Шліхта з сайту Гільдії продюсерів Росії, зокрема про те, що він із 1991 року працює в РФ, продюсував патріотичні російські фільми, такі як «Сталінград» та «Батальйон» режисера-єдинороса Федора Бондарчука. Шліхт є податковим резидентом Російської Федерації та має у власності в Росії дві активні кінокомпанії, в одній з яких він є бізнес-партнером Дмитра Пристанскова – ексзаступника керівника російського оборонного підприємства «Корпорация тактическое ракетное вооружение».

У своїй публічній заяві Держкіно ці факти прокоментувало так:

«Особисті сторінки в соціальних мережах осіб, та інші посилання на неофіційні інтернет ресурси – не є офіційним джерелом інформації для прийняття рішень. Таким чином, будь-яка інформація, яка доводиться до загального відома публіки, має відповідати певним вимогам, зокрема, бути

офіційною, повною, актуальною, і найголовніше – достовірною», – йдеться в повідомленні Держкіно.

При цьому, в агентстві не зазначили, які саме оприлюднені журналістами факти у розслідуванні, на їхню думку, не відповідають дійсності.

У Держкіно також зазначили, що час від часу «звертаються до СБУ з проханням розгляду кожної окремої ситуації», але цього разу тут вирішили, що підстав для цього не було.

«Нагадаємо, ТОВ «ЮФД» – не нова компанія та була зареєстрована у 2005 році, як український дистрибутор. Отже, Держкіно не мало підстав для додаткової перевірки цієї компанії, окрім того, Держкіно відповідно до Положення не наділено повноваженнями слідчого органу, для цього існують інші правоохоронні структури», – йдеться в повідомленні агентства.

Radio Free Europe/Radio Liberty полностью или частично финансируется американским правительством.

<u>Посмотреть</u>

23 червня журналісти-розслідувачі «Схем» (Радіо Свобода) оприлюднили матеріал, в якому розповіли, що Державне агентство з питань кіно у період із 24 лютого 2022 року по 13 березня 2023 року видало 35 прокатних посвідчень для демонстрації фільмів в українських кінотеатрах та на телебаченні компанії UFD (ТОВ «ЮФД»), співзасновником якої весь цей час був російський продюсер, власник двох кінокомпаній в РФ Міхаель Шліхт,

відомий продюсуванням російських патріотичних фільмів «Батальйонъ» та «Сталінград» режисера-єдинороса Федора Бондарчука.

Журналісти встановили, що після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну ТОВ «ЮФД» продовжило регулярно отримувати від Держкіно прокатні посвідчення для демонстрації рейтингових фільмів в українських кінотеатрах, серед яких, наприклад, «Вендета», «Фіктивний агент», «Райське місто», мультфільми «Моя незграбна фея» та «Ведмедики» – весь цей період співзасновником компанії залишався російський продюсер Міхаель Шліхт.

Нині в Росії у Шліхта є дві діючі кінокомпанії: «Монументал пикчерс» та «Юнайтед Филммейкерс», які спеціалізуються на виробництві кінофільмів та телепрограм. На сайті «Монументал» Міхаеля називають «ветераном російської кіноіндустрії».

Попри те, що у березні 2023 року Міхаель Шліхт зрештою вибув із засновників української фірми UFD, його донька, громадянка Російської Федерації, у травні 2023 року брала участь у Каннському фестивалі саме як представниця цієї української кінокомпанії, що «Схемам» підтвердили організатори фестивалю. У коментарі «Схемам» Поліна Шліхт заявила, що більше не має стосунку до української UFD. При цьому вона відмовилася відповісти на запитання, чий, на її думку, Крим.

«Схеми» відправили на ім’я голови Державного агентства України з питань кіно Марини Кудерчук запит про коментар щодо видачі прокатних посвідчень фірмі російського кінодіяча. Перша заступниця голови Держкіно Юлія Шевчук прокоментувала ці факти так: «Він – громадянин іншої країни. На яких підставах, в рамках яких міжнародних документів ми маємо перевіряти громадян іншої країни? При всьому розумінні, при всьому бажанні убезпечити свій інформаційний простір, у нас є низка повноважень і можливостей. Ми не слідчий орган для того, щоб встановлювати якісь факти чи порушення».

***

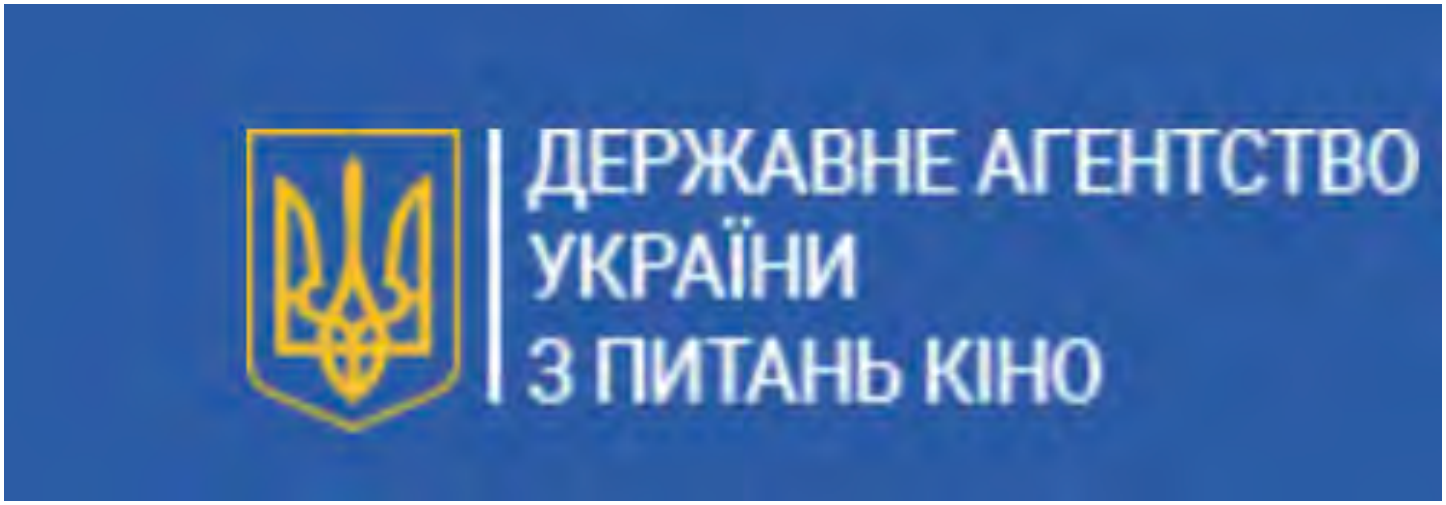

ОФОРМЛЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ПОСВІДЧЕНЬ НА

ПРАВО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ І ДЕМОНСТРУВАННЯ ФІЛЬМІВ ТОВ «ЮФД»

2023-06-27

Шановні колеги, перед тим як готувати матеріали для публікації та поширювати у мережах так звану «істерику про зраду», необхідно дослідити цілий ряд правдивості фактів. Журналісти цього разу теж вочевидь вирішили не розбиратися у достовірності інформації, та почали копіпастити один в одного матеріал про діяльність Держкіно з не перевіреного джерела. Тому щиро сподіваємося, що українська журналістика все ще жива, та не схожа на жовту пресу з голосними заголовками заради рейтингів, як вчинило «Радіо Свобода».

Вважаємо за необхідне звернути увагу на недостовірність та спотворення інформації в матеріалі підготовленому журналістом «Радіо Свобода» Максимом ***Савчуком*** та надаємо свої коментарі щодо опублікованого матеріалу.

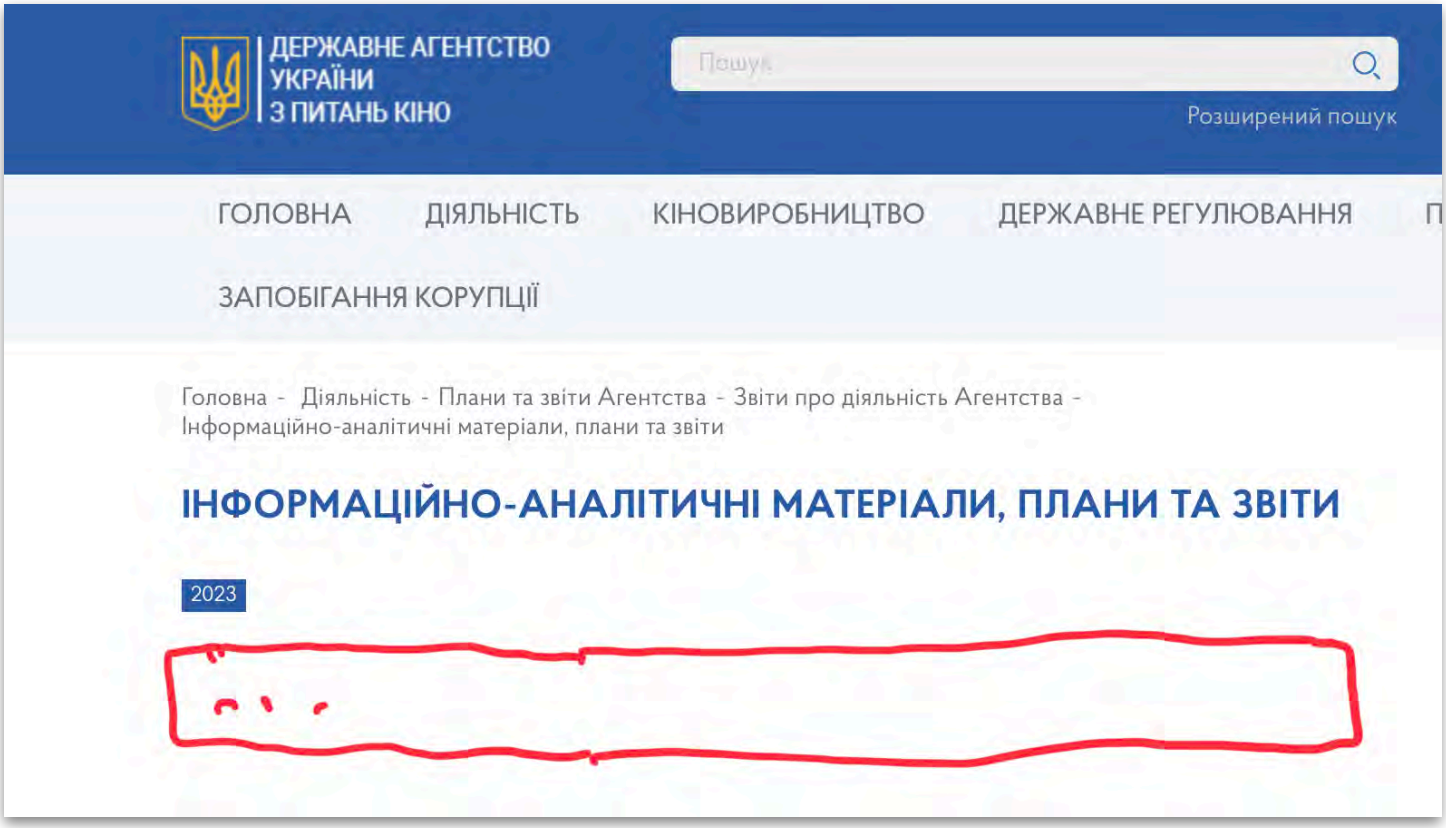

Також зазначаємо, що Держкіно при інформаційній підтримці своїх колег та власних проєктів не є першоджерелом в публікації матеріалів, тому просимо співробітників ЗМІ вказувати у підписах до чергових матеріалів першоджерело.

Державне агентство України з питань кіно (далі — Держкіно), є центральним органом виконавчої влади, який ***забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері кінематографії***. В редакції Закону України «Про кінематографію», який діяв до 01.01.2023 року було зазначено, що право на розповсюдження і демонстрування національних та іноземних фільмів на всіх видах носіїв зображення надається суб'єктам кінематографії центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії. Документом, який засвідчує це право та визначає умови розповсюдження і демонстрування, є державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (далі — прокатне посвідчення).

Згідно з пунктом 6 Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (далі — Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1315, для одержання прокатного посвідчення власник відповідних прав на фільм подає до Держкіно: заяву про видачу прокатного посвідчення, в якій зазначаються назва фільму мовою оригіналу та українською мовою, країни й студії-виробника, рік виробництва та/або першого оприлюднення (демонстрування); оригінал або засвідчену в установленому законодавством порядку електронну копію угоди (контракту, договору) або іншого документа, який підтверджує надання автором фільму або власником, який має виключне право на фільм, дозволу або передачу прав на розповсюдження і демонстрування фільму.

Відповідно до документів, наданих для одержання прокатних посвідчень, ТОВ «ЮФД» є суб'єктом кінематографії України.

Статтею 15 Закону України «Про кінематографію» визначено, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії, ухвалює рішення про відмову у внесенні фільму до Державного реєстру фільмів за наявності принаймні однієї з таких підстав:

1) заява чи інші документи, подані заявником, не відповідають вимогам Положення про Державний реєстр фільмів та цього Закону;

2) у фільмі наявні заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу, розв'язування або ведення агресивної війни або воєнного конфлікту, порушення територіальної цілісності України, ліквідації незалежності України чи інформації, яка їх виправдовує чи пропагує, інформації, що принижує або зневажає державну мову, висловлювань, що розпалюють ненависть, ворожнечу чи жорстокість до окремих осіб, чи їх груп за національною, расовою чи релігійною ознакою, пропаганди або закликів до тероризму та терористичних актів чи інформації, що їх виправдовує чи схвалює, матеріалів, що заохочують сексуальну експлуатацію та насильство над дітьми, демонструють статеві відносини дітей, використовують образ дітей (візуальний запис образу дітей) у видовищних заходах сексуального чи еротичного характеру, пропаганда вживання наркотичних засобів, психотропних речовин, що підтверджується висновком експертної комісії з питань розповсюдження і демонстрування фільмів;

3) одним з учасників фільму є фізична особа, включена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, оприлюдненому в установленому порядку;

4) наявні обставини, передбачені частинами першою — четвертою статтею 15-1 цього Закону.

Фільм може бути виключено з Державного реєстру фільмів рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері кінематографії, у разі:

1) виявлення в поданих заявником документах неправдивих відомостей;

2) виявлення обставин, передбачених частиною третьою цієї статті, після внесення фільму до Державного реєстру фільмів, у тому числі внесення одного з учасників фільму до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, оприлюдненому в установленому порядку.

Передбачена частиною першою статті 15-1 Закону України «Про кінематографію» заборона розповсюдження і демонстрування фільмів, вироблених фізичними та юридичними особами держави-агресора,

поширюється на будь-які фільми, вироблені та/або вперше оприлюднені (демонстровані) після 1 січня 2014 року.

Зазначений у запиті журналіста «Радіо Свобода» Максима Савчука фільм «Сталінград» було заборонено для демонстрування та розповсюдження на території України ще у 2015 році у зв'язку із внесенням 6 жовтня 2015 року Федора Бондарчука до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці.

Також зауважуємо, що Законом України «Про кінематографію» передбачена заборона розповсюдження і демонстрування фільмів, вироблених фізичними та юридичними особами держави-агресора, яка поширюється на будь-які фільми, вироблені та/або вперше оприлюднені (демонстровані) після 1 січня 2014 року. Отже, за оформленням прокатного посвідчення на фільм «Батальйон» жодна дистрибуційна компанія до Держкіно не зверталась.

Окремо зазначаємо, що за період з 24 лютого 2022 року по 13 березня 2023 року ТОВ «ЮФД» за даними Державного реєстру фільмів було видано державних прокатних посвідчень на 20 назв для розповсюдження з різними видами прав, серед яких 11 назв для кінотеатрального показу.

У разі виявлення можливого недотримання кінотеледистрибуторами вимог чинного законодавства України, Держкіно звертається до СБУ з проханням розгляду кожної окремої ситуації та постійно ініціює внесення учасників фільмів громадян країни-агресора, що активно підтримують військову агресію російської федерації, внесенням до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці України.

Перелік осіб, які створюють загрозу національній безпеці, складає, оприлюднює та оновлює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури і мистецтв на підставі звернень Ради національної безпеки і оборони України, Служби безпеки України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Нагадаємо, ТОВ «ЮФД» — не нова компанія та була зареєстрована у 2005 році, як український дистрибутор. Отже, Держкіно не мало підстав для додаткової перевірки цієї компанії, окрім того, Держкіно відповідно до Положення не наділено повноваженнями слідчого органу, для цього існують інші правоохоронні структури. ТОВ «ЮФД» подавало документи відповідно до вимог пункту 6 «Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. № 1315.

Особисті сторінки в соціальних мережах осіб, та інші посилання на неофіційні інтернет ресурси — не є офіційним джерелом інформації для прийняття рішень. А тому не можуть бути законною підставою для заборони розповсюдження і демонстрування фільмів.

Таким чином, будь-яка інформація, яка доводиться до загального відома публіки, має відповідати певним вимогам, зокрема, бути офіційною, повною, актуальною, і найголовніше — достовірною.

Звертаємо увагу, що жоден представник Держкіно не давав інтерв'ю журналісту «Радіо Свобода» Максиму Савчуку. А тим паче не було узгоджено запис телефонної розмови, що є грубим порушенням статті 439 Цивільного кодексу України, відповідно до якої автор має право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, включаючи супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора. Зазначаємо також, що окремі фрази були записані без згоди сторін та вирвані з контексту розмови.

Варто зазначити, що згідно зі статтею 7 Закону України «Про доступ до публічної інформації» конфіденційна інформація — інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов.

Органи державної влади, як розпорядники інформації, які володіють конфіденційною інформацією, можуть поширювати її лише за згодою осіб, які обмежили доступ до інформації, а за відсутності такої згоди — лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

У зв’язку з випадками звернень компаній-дистриб’юторів за оформленням прокатних посвідчень на фільми іноземного виробництва, права на користування якими у довоєнний час були придбані у правовласників з російської федерації, на офіційному сайті Держкіно 15 квітня 2022р. було розміщено оголошення до уваги заявників на видачу прокатних посвідчень на право розповсюдження і демонстрування фільмів. В ньому було зазначено, що якими б обґрунтованими не були наміри компанії-заявника щодо можливості та необхідності показу цих фільмів українському глядачу, дохід від таких показів може отримувати серед інших і російська компанія. Нагадаємо, Держкіно перед цим прокоментувало ситуацію щодо дистриб’юторів 7 березня 2023 року у своїй заяві.

Звертаємо увагу, що наразі в Україні наявні законодавчі акти, які регулюють відносини за участю осіб та підприємств, пов’язаних з державою-агресором. Так, постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації» від 03.03.2022р. №_187 визначено, що особами, пов’язаними з державою-агресором є:

1) громадяни російської федерації, крім тих, що проживають на території України на законних підставах;

2) юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства російської федерації;

3) юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), що має частку в статутному капіталі 10 і більше відсотків якої є російська федерація, громадянин російської федерації, крім того, що проживає на території України на законних підставах, або юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства російської федерації.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації» до прийняття та набрання чинності Законом України щодо врегулювання відносин за участю осіб, пов'язаних з державою-агресором, установлено мораторій (заборону) на виконання, у тому числі в примусовому порядку, грошових та інших зобов'язань, кредиторами (стягувачами) за якими є російська федерація або такі особи, пов'язані з державою-агресором.

Отже, виконання будь-яких зобов'язань, а також здійснення будь-яких платежів на користь російської федерації, її громадян та компаній, а також українських компаній, в яких частка належить росіянам, заборонені.

Таким чином, в нинішніх умовах Держкіно вважає неприпустимим оформлення прокатних посвідчень на право розповсюдження і демонстрування фільмів на фільми, права на користування якими були придбані у довоєнний, а тим більше у воєнний час у правовласників, що є резидентами російської федерації або контролюються ними повністю чи частково.

Також зазначаємо, що в статті Максима Савчука стверджується, що Міхаель Шліхт є російським продюсером німецького погодження. Але Міхаель Шліхт є громадянином Німеччини, та Держкіно не має інформації, що він зареєстрований для проживання в російській федерації.

При цьому варто зауважити, що договори про передачу прав розповсюдження і демонстрування фільмів українських компаній кінодистриб'юторів з іноземними компаніями виробниками/дистриб'юторами кінопродукції регулюються законодавством іноземних держав.

Державний орган не може здійснювати нагляд, якщо закон прямо не уповноважує його на здійснення державного нагляду у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення контрольних повноважень.

Ураховуючи вищевикладене та беручи до уваги, що згідно з частиною другої статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого

самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень, та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, **Держкіно не мало правових підстав для відмови в оформленні державних посвідчень на право розповсюдження фільмів ТОВ «ЮФД».**

***

№ 1.741

Стратегія занепаду

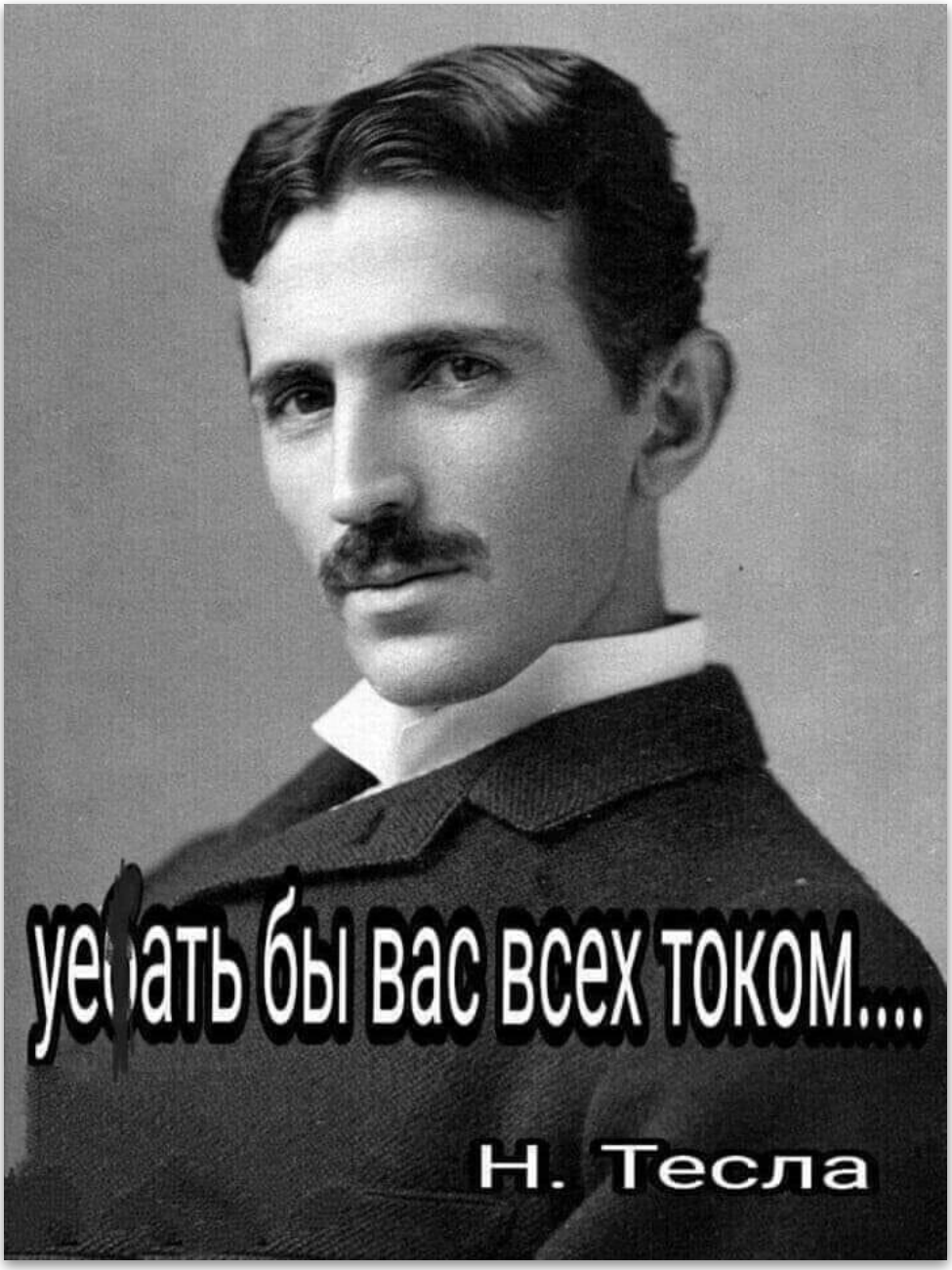

2023-06-29

Куртев

Геніальний Сунь Цзи говорив, що стратегія без тактики – це повільний шлях до перемоги, а тактика без стратегії – це метушня перед поразкою.

Наявність стратегії важко переоцінити. Країни, які не мають стратегії, є ресурсом для країн, які її мають.

Але я нагадаю, що всі галузеві стратегії, і енергетична в тому числі – це частини загальної системи планування. Тому спочатку складають стратегічні плани вищого рівня ієрархії, і лише потім – стратегії галузеві й територіальні.

Неможливо побудувати енергетичну стратегію, не розуміючи, що у нас з демографією, що у нас буде з економікою, які у нас перспективні ланцюжки створення доданої вартості, як у нас будуть розподілені виробничі потужності по країні, де наші ринки тощо. Енергетична галузь повинна отримати список завдань, щоби їх виконати. Тільки тоді у самій енергетичній стратегії є сенс.

1.Що ж ми маємо на сьогодні?

21 квітня 2023 року Розпорядженням №373-р Кабінет Міністрів України зненацька затвердив ***Енергетичну стратегію України до 2050*** року і від гріха якомога далі, щоб "енергетичні волонтери" на кшталт мене не пхали в неї свого носа, **її засекретив**:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text

(сам текст можна не шукати – у вільному доступі його нема)

І все б було хоча б візуально у рамках пристойності, але

> — протягом двох останніх місяців вже після затвердження стратегії … в неї продовжують вносити зміни!!!

Так-так – вам не почулося – у будівлі Міністерства енергетики України по вул. Хрещатик 30, на 3-ому поверсі, в кабінеті № 305, на комп'ютері держсекретаря міністерства Суярко Сергія Миколайовича, персонажі різного штибу вже після погодження продовжували дописувати свої варіанти Стратегії.

До Кабінету Міністрів України скоригований текст Стратегії, окрім основного офіційного надання, надсилався мінімум ще п'ять разів – 20 квітня, 21 квітня, 25 квітня, 26 квітня та 1 травня. Хто знає, може процес триває і досі … вона ж все одно секретна, ніхто ж не знає, що там було раніше …

Окремо необхідно зазначити, що наразі положення Стратегії не узгоджуються навіть зі Звітом з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей, який був затверджений 11 квітня 2023 року, тобто водночас:

https://ua.energy/zvit-z-otsinky-vidpovidnosti-dostatnosti-generuyuchyh-potuzhnostej/

Тож через те, що остаточного варіанту Стратегії на момент виходу цього мого посту немає і не передбачається, аналізуватиму початковий варіант – той, що зайшов у Кабмін на затвердження офіційно.

Почнемо з основного – ВВП України – автори Стратегії прогнозують:

> "… очікується, що показник ВВП у 2023 році становитиме 396 млрд. доларів та в подальшому зросте на 65 % до 2032 року і на 148 % до 2050 року … тобто очікується зростання економіки України на рівні 5% у 2025-2032 роках та на 2,3% у 2032-2050 роках …"

Офіційні дані свідчать про те, що у доларовому еквіваленті ВВП України за 2022 рік склав близько $159 млрд, відповідно у 2023 році він складатиме не більш ніж $176 млрд. Враховуючи це, розробники Стратегії, мабуть, рахували ВВП України по паритету купівельної спроможності, тоді у 2023 році цифра плюс/мінус корелюється. На душу населення по паритету маємо $ 11 100 (2022 р.) та $ 13 700 (2023 р.).

Але є нюанс – якщо у 2022 році ми мали 31,5 млн. населення, то у 2023 році згідно з прогнозом нас залишиться лише 28,5 млн., тобто "мінус 3 млн.". Подальша демографічна динаміка негативна, тому в режимі відсутності комплексного планування якісного випереджуючого розвитку скоріш за все ми будемо просто пливти за течією …

Далі вельмишановні автори Стратегії заявляють, що:

> "… споживання електроенергії становитиме 7 409 тис. тон у нафтовому еквіваленті у 2023 році, а до 2050 цей показник збільшиться ще у 3,2 рази …"

Тобто,

> **— автори Стратегії споживання електроенергії міряють не в зрозумілих усім смертним кіловат-годинах, а як в "лучших домах Ландона" – в тонах нафтового еквівалента.**

При цьому, з самого початку все подано так, щоб всіх тільки заплутати, бо для кожного виду ресурсу та ККД технології ці еквіваленти розраховуються окремо, про що можна дізнатися навіть з Вікіпедії:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D1%84%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B5%D0%BA%D0%B2%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0

Ну і якщо з цього переліку обрати коефіцієнт переводу "1 т.н.е = 11 630 кВт*г" (мабуть, саме це малося на увазі в Стратегії), то прогнозне споживання електроенергії на 2023 рік (7 409 тис. т.н.е.) дорівнюватиме 86,167 млрд. кВт*г.

Але ця цифра взагалі не зрозуміла, бо розробникам повинно бути відомо, що у 2022 році електроспоживання (брутто) в Україні склало 109,9 млрд. кВт*г, затверджений 02.05.2023 баланс на 2023 рік передбачає споживання (брутто) на рівні 106,1 млрд. кВт*г, а очікуване на сьогодні споживання (брутто) на 2023 рік складає 105,9 млрд. кВт*г.

Де поділись 20 млрд кВт*г у 2023 році?

Щодо перспективного виробництва електроенергії в Стратегії маємо наступну картину:

> "… у 2025 році – 135,2 млрд. кВт*г, а у 2050 році – 333,7 млрд. кВт*г …".

При цьому,

> **— ми не розуміємо від слова "зовсім", яку структуру споживання та якого обсягу ми матимемо в найближчі роки.**

В енергосистемі внутрішня генерація дорівнює внутрішньому споживанню плюс експорт. І якщо ми говоримо про те, що у нас виростає у 10 разів експорт, то покажіть, куди ми "випихуємо" енергію, бо в електричній мережі закони Ома і Кірхгофа повинні виконуватися.

А для "випихування" нам необхідно кратно підвищити пропускну спроможність зовнішнього мережевого інтерфейсу, тобто реалізувати велику кількість проектів міждержавних інтерконнекторів на стопіцот млрд. дол., про які в Стратегії ні слова.

І наостанок

> – у 2050 році згідно зі Стратегією ми вже будемо виключно вуглецево-нейтральні, тож ріст попиту на електроенергію покриватиметься виключно коштом вуглецево-нейтральних джерел, в тому числі атомної генерації.

Окрім зрозумілих заходів на кшталт повернення Запорізької АЕС до Об'єднаної енергосистеми України до 2025 року (чому не у 2023 році?), продовження термінів експлуатації діючих енергоблоків АЕС, добудови ХАЕС-3,4 на одній технології (невідомо якій), будівництво ХАЕС-5,6 (попередньо на реакторах Westinghouse AP1000), **додатково планується побудувати стопіцот малих модульних реакторів (ММР), при чому пілотний проект – до 2029 року.**

В одному зі моїх постів "Малі модульні ядерні Нью-Васюки" (https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/706587664799844) **я окремо зазначав, чому це неможливо і як це працює насправді.**

1) — Чи є у нас відповідність у запропонованих в Стратегії заходів?

Чи мислили її розробники насправді категоріями енергетичних балансів, режимів, максимумів/мінімумів навантаження, необхідності балансування генерації стохастичної природи, зовнішніх інтерфейсів? Питання, звісно, риторичні …

2) — А от чого саме в Стратегії багато, то це розумних мереж, зниження показника SAIDI, всебічна інтеграція і багато милих серцю виборця речей.

Тобто, **замість Стратегії було створено черговий мемуар "за всьо хорошеє" і "щоб ніхто нічого не подумав"**.

Нам потрібна стратегія країни, яка перемогла Росію і зайняла її місце в енергобалансі Європи. Нам потрібна стратегія європейського економічного тигра, нового лідера Західної Євразії – нової України, яку ми побудуємо.

А це – **стратегія занепаду, в першу чергу інтелектуального …**

***

№ 1.742

Что такое настоящая коррупция. Что такое Віталій Кличко, и как они воруют 1,5 млрд грн во время войны. Очень просто, схематично и наглядно

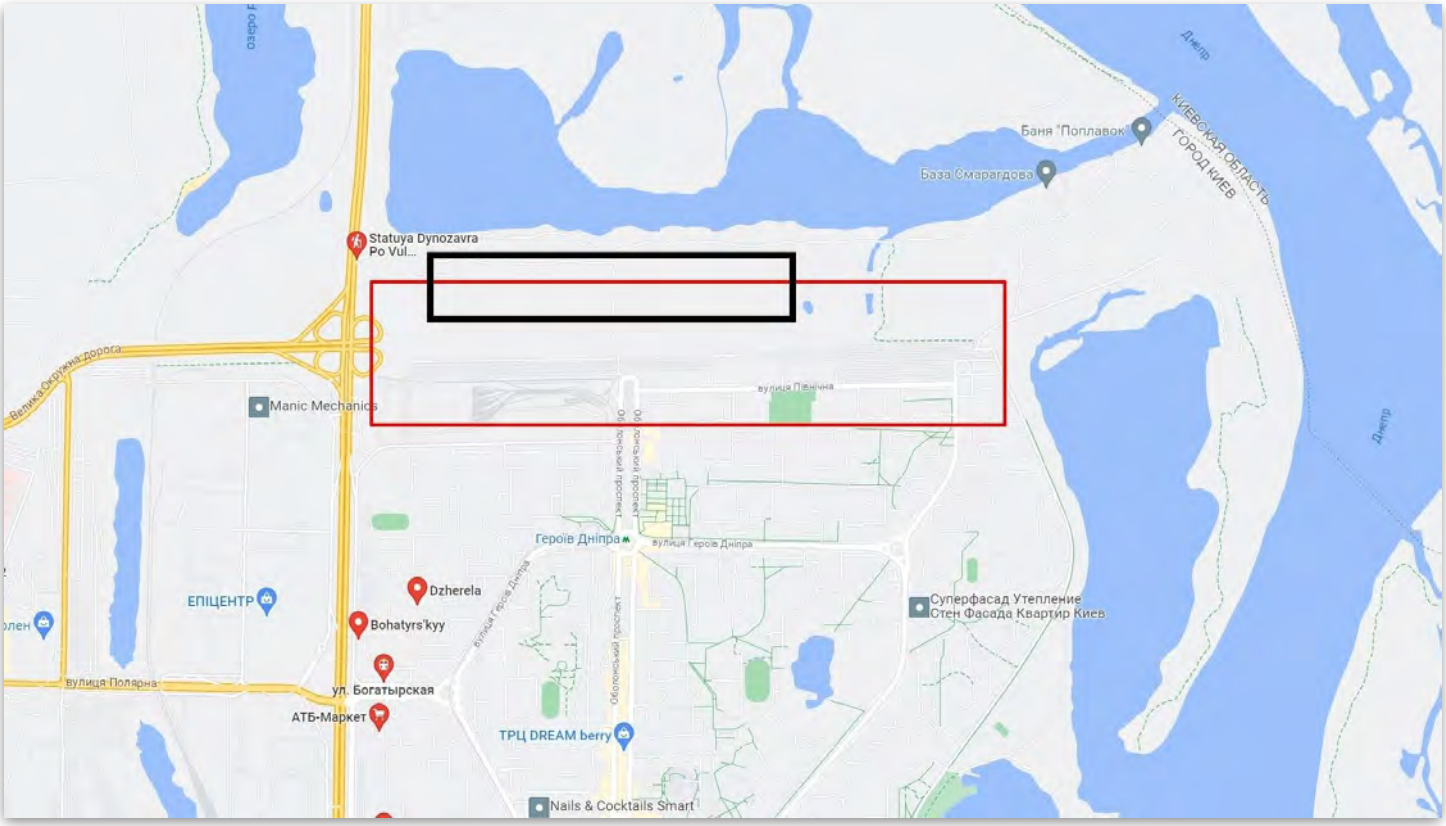

2023-06-27

Сидоренко Влад

На первом скрине – Оболонь. Красным цветом я показываю строительство (!) автобана! Да-да, друзья, восьмиполосная дорога (!) по четыре полосы (!) в каждую сторону. Вы спросите у меня, а за чем строить автобан в реку Днепр? – я вам отвечу!

Потому что, черным цветом выделена земля под застройку нового ЖК. К этому новому ЖК должна быть подведена дорога, иначе этот ЖК, на этом месте, никому не нужен. И, как вы поняли, собственники застройки не собираются это делать за свой счет. Они это делают за счет всех киевлян, вместо убежищ, как вы понимаете.

Стратегического значения у этой дороги нет. Для города, она – не нужна. Но, город выделил на это (!) 1,5 млрд грн. Вдумайтесь, 1,5 млрд грн! Строит дорогу, понятное дело, турецкий Онур. Что видно из документа номер 2.

По поводу земли и ЖК – история интересная. Скоро опубликую расследование. **Там торчат уши всех – от русских начиная и заканчивая нашими Слугами.**

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ДИРЕКЦІЯ БУДІВНИЦТВА
ШЛЯХОВО-ТРАНСПОРТНИХ СПОРУД м. КИЄВА»
КП «ДБШТС м. Києва»

вул. Петра Болбочана, 6, м. Київ, 01014, тел. (044)284-77-41, код ЄДРПОУ 05445267

26.06.2023 № 31-878

Свободный
t.me/the_capital_of_freedom

У відповідь на Ваш інформаційний запит від 23.06.2023 №23062023/2 щодо будівництва об'єкту «Будівництво Великої Кільцевої дороги на ділянці від вул. Богатирської до Оболонського проспекту», направлений на комунальне підприємство «Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд м. Києва» (далі – Дирекція) дорученням Департаменту транспортної інфраструктури від 26.06.2023 №ЗМІ-1002, Дирекція в межах своєї компетенції повідомляє про наступне.

Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 12.04.2023 №186 кошторисна вартість будівництва об'єкту «Будівництво Великої Кільцевої дороги на ділянці від вул. Богатирської до Оболонського проспекту» становить 1 406,4 тис. грн.

Відповідно до проведеної в установленому порядку процедури закупівлі договір генпідряду укладено з ТОВ «ОНУР Конструкціон Інтернешнл»

На сьогоднішній день на об'єкті виконуються роботи з будівництва, а саме влаштування насипу земляного полотна.

З повагою
Заступник директора Наталія ХОМАТОВА

***

№ 1.743

НАРОД, ПЕРЕСТАНЬТЕ ДОНАТИТЬ В ВОЛОНТЁРСКИЕ ФОНДЫ ПОМОЩИ ВСУ СВОИ

ДЕНЬГИ!

Или верните в Армию «совок»

2023-06-29

Arty Green

Хотите узнать страшную военную тайну? Я её вам сейчас выдам.

Знаете, что представляет из себя ¾ работы в штабах батальонов/дивизионов 15+ месяцев не вылезающих с передовой? Чему посвящено ¾ командирских чатов и вообще командирского времени звена рота/батарея-батальон/дивизион? Может кто-то думает, что это что-то связанное с организацией боевой работы? А вот ХРЕН! На то, что реально связано с боевой работой остаётся не больше 5-10% командирского/штабного времени. Остальное – производство и многократная переделка совершенно бесполезных, ненужных бумажек и всяческие сверки со всевозможными службами. 3/4 командирских реплик в чатах - угрозы всяческих кар, если кто-то какую-то бумажку вовремя в какую-то службу не завезёт или не сделает сверку. Причём на развозку этих бумажек тратится около половины топлива, потребляемого в армии. На рокадных дорогах не протолкнутся. Куча машин куда-то носится по «очень важным» бумажным делам. Штабы передовых бригад сейчас из соображений безопасности размазанны на 4-7 филиальчиков в разных населённых пунктах в тыловых районах.

Только для оформления моего краткосрочного отпуска я намотал 150+ км и еле уложился в один день, посетив в строго установленной последовательности с десяток штабных деятелей по производству бесполезной макулатуры, получив у кого-то бумажку, у кого-то печать/штамп, резолюцию или подпись.

Но самое страшное в армии – процедуры списаний. Сам Кафка не смог бы придумать такой абсурд. Во многих батальонах/дивизионах сейчас числится уже по 1,5-2 комплекта боевой техники, при фактическом наличии в лучшем случае 80%. **Остальное просто не списано.**

Для списание каждой единицы утраченного во время боевых действий вооружения/имущества, которое числится за батальоном/дивизионом от масксети до САУ необходимо произвести около 200 листов «документов», а в каждом батальоне/дивизионе такого добра тысячи единиц. Из них сотни сгорело и уничтожено противником.

При этом, **я не знаю никого, кому удалось довести эту процедуру до конца и увидеть своими глазами утверждённый акт списания**.

Поэтому

1) — в отчётах высших штабов фигурируют дивизионы с 3-мя десятками орудий, где по штату 18, а по-факту в лучшем случае 15.

2) — То же касается не только штатного вооружения, но и «волонтёрских» мавиков, генераторов, масксетей и прочих необходимых вещей, полученных «по акту».

Поэтому мы и отказываемся от очень нужных на фронте вещей, за получение которых нужно поставить подпись/печать и принять на учёт. Наши штабы уже просто не справляются с х-надцатой переделкой сотен томов на списание каждой «учтённой» хрени, утраченной в процессе БД.

В процесс списания сечас вовлечена куча всевозможных инстанций каждая из которых регулярно меняет свои представления о форме и содержании этого тома макулатуры. Поэтому никому ещё не удалось довести эту процедуру до конца. По крайней мере я таких не знаю. Например, в наш дивизион вернулся огромный ящик томов на списание, потому что какой-то штабной крысёныш из ВСП завернул эту килотонну бумаг, чтоб мы переписали объяснительные бойцов - свидетелей гибели этого имущества, дополнив их местом рождения и текущего места жительства (координаты блиндажа чтоли?). Что там вообще делает ВСП?! А забить на это нельзя, потому что худший батальон/дивизион это не тот у кто плохо воюет, а тот у кого больше непереданных на списание томов на мавики/генераторы/старлинки/масксети/итд… Ну в смысле, в очередной раз завернутые «взад», и «исправленные» не отправлены обратно.

В общем, народ,

НЕ ДОНАТТЕ ВО ВСЯКИЕ ОФИЦИАЛЬНЫЕ ФОНДЫ ПОМОЩИ АРМИИ(!!!),

которые потом передают нам всякие «ништяки» под акты с постановкой на учёт. Ищите другие способы. Я просто не могу взять такой мавик (под акт) в свою артразведку. Меня за это сразу пристрелит комдив или начальник штаба! И будет за что…

От молодых (и не очень) офицеров часто слышу термин «совок», когда речь заходит об этом бумажном маразме. ЭТО НАГЛАЯ ЛОЖЬ!!!

Я один из немногих офицеров, кто сам занимался всеми этими процедурами в Советской Армии и и вижу их сейчас.

> Свой первый лейтенантский (вне утверждённого графика) отпускной билет я получил на руки через 20-30 минут после написания рапорта на отпуск. Из них 10 минут показывал начальнику штаба полка график учений на полигоне, где я был начальником контрольной группы на огневых и начальником группы иммитации целей, доказывая, что окно для моего отпуска только в июле-августе))

А когда я выиграл в преферанс командировку в Союз (из Чехии) на 21 день, я смог потусить дома с друзьями только 2 недели, потому что поезда-вокзалы съели 6 дней, а один день ушёл на списание разгабленного на ж/д оборудования из РЛС СНАР-10, отправленного нами на ремзавод. Завод просто отказывался подписывать акт приёмки РЛС без актов списания недостающих приборов. На всё это дело у меня с собой было с десяток пустых листов бумаги с печатью полка в разных местах, бутылка «одноглазого» (дешёвое чешское пойло) для главного инжинера ремзавода и чешская шоколадка секретарше, которая всё напечатала за 1,5-2 часа на печатной машинке.

В полку не мог заготовить акты, потому что номера украденных приборов нужно было искать в формуляре станции. Вот что такое СОВОК!

А сейчас бы на эту процедуру потребовалось бы не меньше нескольких лет! Так что всю эту муру, в которой сейчас тонут штабы и командиры придумали украинские штабные крысы после 1991-го года, которых нужно просто выгнать нахрен из армии! По другому ничего путного не получится! Они и сейчас продолжают этот маразм «удосконавливать», добовляя по несколько листов в месяц в эти тома.

В общем,

РЕЗНИКОВ! ЗАЛУЖНЫЙ! ШАПТАЛА! ВЕРНИТЕ В АРМИЮ СОВОК!!!

(тегните их, кто знает как)

***

№ 1.744

62 года действия антиконституционной нормы в США. Уроки для Украины

2023-06-30

Романчук

«Дорога в ад вымощена благими намерениями».

Эта народная мудрость многократно подтверждается действиями Государства. Распорядители чужого (политики, чиновники, силовики) обещают своими решениями/действиями сделать мир справедливее, жизнь людей безопаснее, труд производительнее, качество жизни выше, природу чище и нанимателей совестливее. История изобилует миллионами примеров такого поведения Государства. Помните, как людям обещали мир, землю и полную защиту прав трудящихся/пролетариата? Власть марксисты/большевики взяли. Людей забили, обобрали. Диктатуру установили. Про свои обещания забыли.

1) — Американские VIP-распорядители чужого обещали справиться с вредом алкоголя. Сухой закон был принят в 1919г. Люди пить не

перестали, а вот чиновники мафию знатно подкормили. В результате оглушающего провала запрет отменили.

2) — Американские VIP-распорядители чужого обещали людям защить их от наркотиков. Первый закон против наркотиков был принят в 1914г. Борьба с наркотиками длится более ста лет. С 1971г. американские распорядители чужого потратили на войну с наркотиками более одного триллиона долларов. Объёмы потребления наркотиков растут. Число потребителей наркотиков увеличивается. Проблему не решили, а усугубили. Даже самым догматичным, слепо верящим в силу и эффективность Государства людям стало очевидно, что Государство не решает, а создаёт проблемы в этой сфере. Поэтому постепенно идёт снятие запретов. Не Чиновник, а Человек управляет своим телом, оценивает свои риски и несёт ответственность за свой выбор. Как только Чиновник забирает себе полномочия/ресурсы для принятия решений вместо Человека, быть беде.

Идеологи и выгодополучатели запретов, государственных программ Государства всегда предлагают простые, лёгкие, дешёвые способы решения проблем, играя на эмоциях и чувствах невежественных, безразличных обывателей. В результате получаются сложные, тяжёлые и очень дорогие решения/действия Чиновника. Справедливости, равенства, свободы больше не становится.

Перед нами очередной яркий пример признания провала Государства.

29 июня 2023г. после 62 лет социального эксперимента Верховный суд США отметил правовой статус позитивной дискриминации (affirmative action). Эта правовая норма была признана неконституционной. Она действовала на протяжении трёх (!) поколений.

В 1961г. президент Дж. Картер своим распоряжением легализовал позитивную дискриминацию (affirmative action). При поступлении в университет ко всем должно было быть равное отношение вне зависимости от расы, цвета кожи, религии, пола или этнического происхождения. В 1964г. эта норма стала законом (Civil Rights Act). Запрещалась дискриминация большими нанимателями (более 15 человек) вне зависимости от того, были ли они подрядчиками Государства или нет. Была учреждена Комиссия по равным возможностям трудоустройства (Equal Employment Opportunity Commission). С 1967г. принцип позитивной дискриминации при трудоустройстве решением президента Л. Джонсона была распространён на женщин.

И пошло-поехало.

— Квоты при поступлении в университеты для расовых меньшинств, инвалидов, национальных меньшинств, потом женщин – во взаимоотношения между нанимателем и потенциальными работниками,

между университетом, в том числе частным, и потенциальными студентами/преподавателями надолго вмешалось Государство. Не знания, умения, компетенции, навыки были единственным критерием, а другие факторы.

Государство обещало

— создать справедливый рынок образования, улучшит рынок труда, чтобы жизнь была лучшей для всех.

После 60+ лет эксперимента мы видим, что Государство провалило своё очередное обещание.

Одна форма дискриминации сменила другую.

Белый, здоровый, умный юноша из примерной католической/протестантской традиционной семьи – вот описание типичной жертвы affirmative action. В своё время в Советском Союзе тоже были квоты на поступление в университеты жителям села. Выравнивание города и деревни провалилось. Как провалился широкомасштабный эксперимент с позитивной дискриминацией. Одним из его непреднамеренных последствий стали сомнения в достижениях студентов из меньшинств.

Навязанные Государством правила позитивной дискриминации не ликвидировали дискриминацию, а лишь изменило её содержание. Справедливости больше не стало. Источником несправедливости стали распорядители чужого. К сожалению, сегодня принцип позитивной дискриминации всё чаще применяется при приёме на работу, формировании управляющих органов коммерческих организаций, даже политических/представительских органов. Подобные дискриминационные практики не делают мир справедливее, благополучнее, безопаснее. Они расширяют сферу несвободы и коллективной безответственности. Они бьют по свободе и личной ответственности.

Мы уже давно убедились в том, что Украине нужно очень осторожно, критически подходить к адаптации нынешнего регуляторного, налогового опыта/практик США/ЕС/G7. Многие действующие институты, нормы и практики корнями уходят в марксизм и порочные практики Государства всеобщего интервенционизма. Они порождают негативные непреднамеренные последствия даже в самих этих странах. В такой развивающейся/переходной стране, как Украина, где очень слабые институты защиты прав собственности и гипертрофированный функционал Государства, любые формы дискриминации неизбежно приводят к коррупции, расширению власти Чиновника и ограничению реальной свободы.

Давайте же учиться на ошибках других, в том числе развитых стран, ведь исправление ошибки иногда занимает десятилетия. Украина слишком много

ошибок делала и делает в сфере экономической и социальной политики. Включаем мозг, вооружаемся настоящей наукой и укрепляем иммунитет против Левиафана. Америка и Запад в целом стали богатыми, успешными и процветающими, потому что были капиталистическими, т. е. сделали ставку на политическую, личную, гражданскую и экономическую свободу в режиме малого государства.

***

№ 1.745

Ми розглянули план уряду разом з економістом Олексієм Кущем

2023-06-26

Кущ

Експерт вважає, що урядовцям потрібно було глибше аналізувати глобальні економічні тенденції, перед тим як закладати їх в основу українського відновлення.

Також варто правильно розставити акценти.

Приклад — кейс із критичними матеріалами.

Україна має націлитися на виробництво щонайменше акумуляторів, а то й електромобілів (щойно завершиться війна).

Олексій Кущ нагадав, що в Європі тільки-но сформувалася так звана акумуляторна коаліція ($120 млрд євро потенційних інвестицій).

"Україна має поклади літію, має Запорізький трансформаторний завод, має АвтоЗАЗ, тобто може йдеться про повний цикл виробництва електромобілів і можливість вбудуватися в європейський ланцюг коаліції з виробництва літієвих акумуляторів", — уточнив економіст.

Нагадаємо, що в презентації уряду також йдеться про перспективу виробництва акумуляторних батарей та електротранспорту, але на перше місце ставиться видобуток.

Що стосується інших тенденцій, то Олексій Кущ звертає увагу на щойно створену в Європі чіпову коаліцію (виробництво мікросхем і напівпровідників) з потенційними інвестиціями у декілька сотень мільярдів євро.

На його думку, після вирішення питань безпеки Україна могла б на базі урбаністичних центрів у Києві, Львові, Дніпрі і Харкові створювати відповідні фабрики.

Однак ми не знайшли згадки про подібні проекти в пропозиціях уряду.

Кінцевою метою політики в сфері енергетики має бути не збільшення потужностей і експорту (тут є питання з попитом), а розширення енергомісткого виробництва в Україні.

"Потрібно не просто будувати малі модульні реактори і генерувати енергію, а створювати на базі наших АЕС промислові платформи, де зможуть розмістити свої підприємства європейські компанії, які зараз зіштовхнулися з високою вартістю електроенергії.

Тобто Україна мала б не просто сказати, що постачатиме електроенергію європейцям — вони будуть створювати диверсифіковані енергетичні системи, щоб ні від кого не залежати.

Варто пропонувати внутрішню дешевшу електроенергію для розміщення європейських компаній", — пояснив Олексій Кущ.

Так само кінцевою метою збільшення виробітку "зеленої" металургії має стати не продаж проміжної продукції за кордон, а передусім забезпеченням металом промисловості в Україні.

"Транспортування великої кількості металургійних напівфабрикатів буде під питанням.

Потрібно давати цей метал в зони переробки АЕС, там де мають бути створені енергомісткі виробництва", — зазначає економіст.

Що ж до анонсованого Шмигалем післявоєнного "буму" у військово-промисловому комплексі, то для такого оптимізму недостатньо попиту з боку України чи навіть заяви концерну Rheinmetall щодо планів будівництва танкового заводу на наших теренах.

"Західні компанії, щоб отримувати замовлення на виробництво техніки для України можуть розміщувати тут своє виробництво, але це буде збирання плюс сервіс.

Тобто виробництво з дуже низькою локалізацією: 90% вони будуть випускати у своїх країнах", — пояснив Олексій Кущ.

При цьому він вважає цілком можливим справжній розвиток ВПК в Україні, адже ми маємо деякі ключові технології (наприклад двигуни для "Байрактарів" з Мотор-Січі), можемо виготовляти гелікоптери, літаки і багато складної техніки.

Водночас, наголошує економіст, сильний ВПК може існувати лише у зв´язці з розвиненою промисловістю, наукою і освітою.

Додамо, що поряд з розробкою інструментів підтримки економічного розвитку і промислової політики уряд наголошує на бюджетній дисципліні та зменшенні після війни ролі держави в економіці, зокрема до до 2033 р. відношення держвитрат до ВВП має впасти до 25% (менше ніж було до вторгнення), хай навіть і "за рахунок збільшення ВВП" — на нашу думку, це може ускладнити процес зростання, послабивши стимулюючу політику держави.

Підсумуємо. Уряд представив на London Recovery Conference широку вітрину з пропозиціями для інвестування в Україну.

Якщо йдеться про бізнес-проекти, то саме на приватні компанії і фонди робиться найбільший розрахунок.

Однак приватні інвестори, на відміну від більш щедрих урядів, не дуже поспішають нести гроші у воюючу країну з не надто м´яким бізнес-кліматом.

Вони приглядаються до полиць із "товаром" — і доля майбутніх угод залежить від того, які пропозиції виставлені на передній план.

Поки що виглядає так, що на багатьох позиціях добре не заробиш.

https://www.dsnews.ua/ukr/economics/vitrina-vidnovlennya-shcho-ukrajina-prodast-zahodu-i-skilki-otrimaye-24062023-482194?fbclid=IwAR1yM323ujMpgeMdY7ny7CapYFZCYtX054-KKrI8lJ4iPmL4lgLHzKc0OeA

***

№ 1.746

Возвращаясь к описанной мной выше схеме НБУ и Минфина по прокачке прибыли для группы комбанков в размере 200 млн грн в день за счет бюджета

2023-06-28

Кущ

Для развития экономики, Украине необходимо снизить учетную ставку: при инфляции в 16%, она у нас составляет 25%.

Но снизив учетку, например, до 10%, НБУ сократит в 2,5 раза свои доходы по военным облигациям, ставка которых привязана к ... учетной ставке Нацбанка.

Как себе пальцы резать...

И снизив учетку до 10%, НБУ в 2,5 раза сократит доходы комбанков по своим депосертификатам.

Уже не 200 млн грн, а жалкие 80.

Сумма, оскорбительная для коллектива, как написал бы Михал Михалыч Жванецкий.

И о ужас!

При учетной ставке в 10%, банки обнаружили бы, что доходы по депосертификатам НБУ уже не тянут их затратную базу.

И нужно отказаться от рентного дохода рантье и чесать репу, ища направления кредитования в реальном секторе, чтоб заработать на кредитах 15%.

То есть заниматься своими прямыми обязанностями.

Ну и так, для понимания - начисление процентов по депосертификатам НБУ в пользу комбанков - та самая эмиссия в размере 200 млн грн в день, которой у нас пугают детей.

Важно помнить:

- деньги печатают всегда, вопрос лишь в выгодополучателях сего процесса.

***

№ 1.747

Схема з депозитними сертифікатами НБУ на 200 млн грн на добу не була вигадана в Україні

2023-06-30

Кущ

Вона активно застосовується і у ЄС, але там банки заробляють декілька відсотків на депозитах у ЄЦБ, а не 25% як у нас.

Тут треба розуміти, що

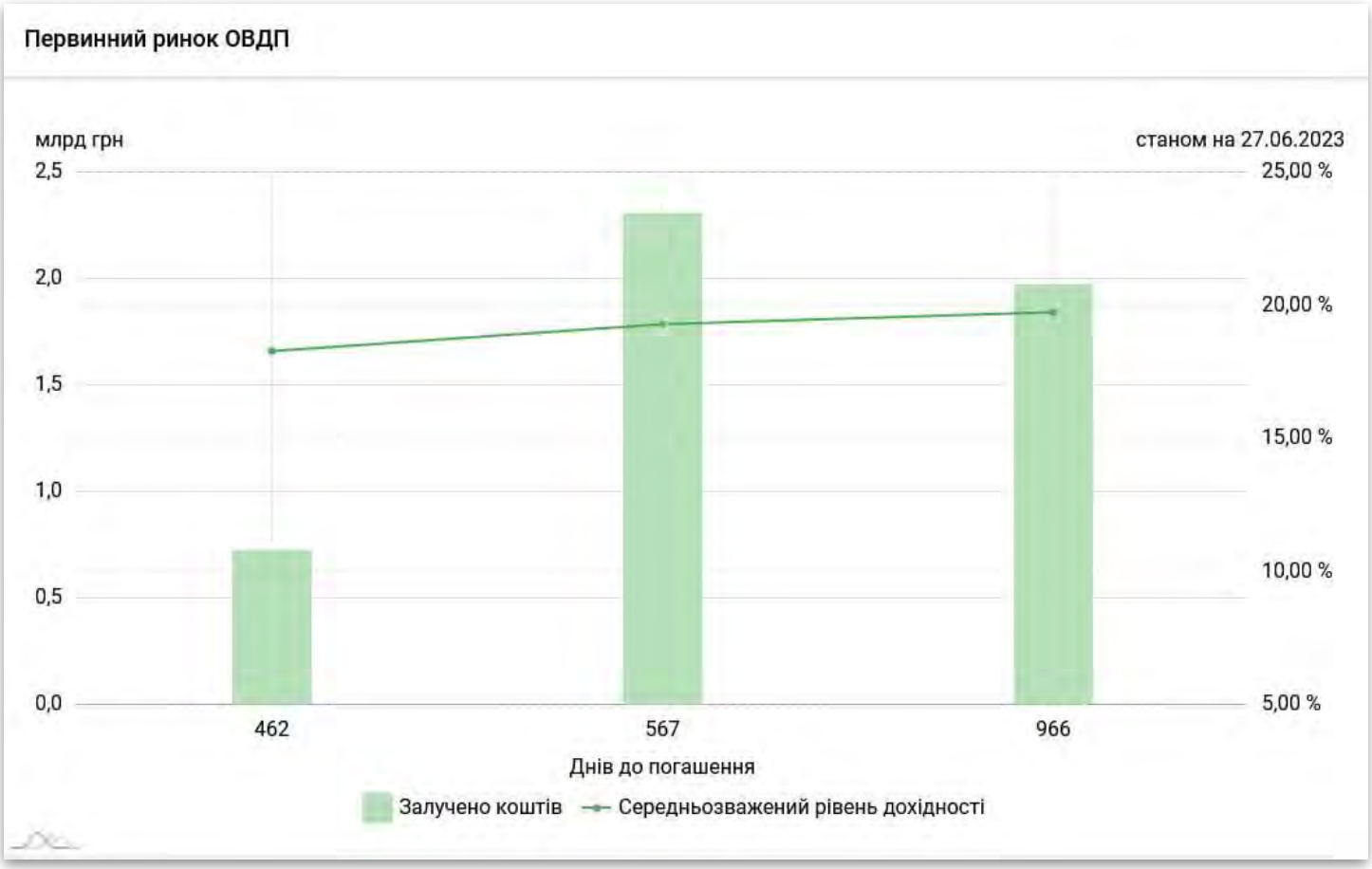

— 25% у гривні за умови стабільності курсу відповідають 25% у валюті.

А з урахуванням того, що готівкова гривні зміцнилась на 5%, виходить, що **тіньова капіталізації схеми складає 30% у валюті**.

В Україні цю схему критикую я і ще декілька експертів.

Але **критика цієї моделі присутня і у ЄС.**

Мова про статтю професора Пола Де Грауве, який є запрошеним науковим співробітником у МВФ, ФРС та банку Японії та працює завідуючим кафедри Лондонської школи економіки.

Голова НБУ Андрій ***Пишний*** у своїй статті пише: **"Ціна війни: грошово-кредитний вимір".**

На його думку,

— облікова ставка НБУ у 25% - це добре.

1) — Те, що немає кредитування за такої ставки - це мінімальна жертва для стабільності гривні.

2) — Сплачувати 25% за депозитними сертифікатами НБУ на користь групи комерційних банків за рахунок держави - це теж добре.

***

А що каже професор ***Грауве***, більш відомий фахівець у монетарній сфері, ніж ті, хто готував для Голови НБУ його статтю?

Отже, стисло, тезами:

"... Центральні банки сплачують відсотки за ліквідність комерційних банків, яку вони зберігають у них.

Таким чином, підвищення базових ставок передбачає більші виплати відсотків комерційним банкам і втрату доходів для національних урядів.

.... переказ прибутків центрального банку комерційним банкам, по суті, є субсидією, яку виплачує центральний банк.

Оскільки центральні банки сплачують відсотки за ліквідність комерційним банкам (що зберігається в центральному банку), підвищення процентних ставок призводить до більших процентних виплат центральних банків на користь таких комерційних банків.

На прикладі Євросистеми: банківська ліквідність, яка зберігаєтьскредитними установами в національних центральних банках і ЄЦБ, на кінець 2022 року становила 4,6 трильйона євро.

У грудні 2022 року ставку винагороди за цими банківськими резервами, що зберігаються комерційними банками, було підвищено до 2%.

Це означає, що протягом 2023 року Євросистема виплатить 92 мільярди євро приватним кредитним установам.

Ці процентні платежі, ймовірно, будуть ще більшими, оскільки ЄЦБ оголосив про подальше підвищення процентних ставок.

Один із способів визначити розмір цих процентних платежів полягає в наступному.

Додаткові виплати відсотків банкам у розмірі 92 мільярдів євро означають, що Євросистемі доведеться скоротити перекази прибутку національним урядам на 92 мільярди євро.

Ця втрата доходів національних урядів становить 0,75% ВВП єврозони і призведе до збільшення дефіциту бюджету на 0,75% ВВП єврозони, що вимагатиме додаткової фіскальної економії в майбутньому.

З огляду на те, що короткострокова відсоткова ставка, ймовірно, буде підвищена й надалі, фіскальний тиск, ймовірно, досягне 1% ВВП єврозони в 2023 році.

І це, ймовірно, станеться, коли єврозона ввійде в рецесію.

Тут виникає декілька «питань».

1) — По-перше, чому комерційні банки повинні отримувати винагороду за зберігання ліквідних резервів у центральному банку?

2) — По-друге, чи потрібна ця винагорода для проведення монетарної політики?

3) — По-третє, чи існують альтернативні процедури, які дозволяють уникнути сплати банкам великих відсотків?

Чому комерційні банки повинні отримувати винагороду за зберігання ліквідних резервів?

Сьогодні багато економістів сприймають як належне те, що банківські резерви оплачуються.

Проте ця винагорода — явище недавнє.

До створення зони євро в 1999 році більшість європейських центральних банків, за винятком Бундесбанку, не виплачували винагороду за резервні залишки банків.

Під тиском Бундесбанку ЄЦБ розпочав цю практику в 1999 році.

Федеральна резервна система запровадила винагороду за резервні залишки банків лише у 2008 році.

Таким чином, до 2000 року загальною практикою було не оплачувати резервні залишки банків.

Це мало сенс: самі комерційні банки не виплачують винагороду за депозитами до запитання, які мають їхні клієнти.

Ці депозити до запитання виконують ту саму функцію, що й банківські резерви в центральному банку: вони забезпечують ліквідність для небанківського сектора.

Вони не оплачуються.

«Важко знайти економічне обґрунтування, чому банкірам потрібно платити, якщо вони мають ліквідність, тоді як усі інші повинні погоджуватися на те, що винагороди не отримують».

Відсутність економічної основи для сплати відсотків на ліквідні резерви банків стає ще більш вражаючою, якщо взяти до уваги наступне.

Коли центральний банк виплачує відсотки комерційним банкам, він перераховує частину своїх прибутків банківському сектору.

Центральні банки отримують прибуток (***«сеньйораж»***), тому що

— вони отримали від держави монополію на «створення грошей».

Практика виплати відсотків комерційним банкам, таким чином, означає

— передачу цього монопольного прибутку приватним установам.

Цей монопольний прибуток фактично повинен бути повернутий уряду, який надав монопольні права.

Він не повинен привласнюватися *приватним сектором*, який нічого не зробив для отримання цього прибутку.

Нинішня ситуація з виплатою відсотків на резервні залишки банків дорівнює субсидії банкам, яку виплачують центральні банки.

Виплата відсотків на резервні рахунки банків має ще один сумний наслідок.

Він перетворює довгостроковий державний борг на короткостроковий.

Більшість державних облігацій, якими володіє ЄЦБ (та інші великі центральні банки), були випущені за дуже низькими відсотковими ставками, часто навіть нульовими або негативними.

Це означає, що уряди певний час захищені від підвищення процентної ставки.

Сплачуючи відсоткову ставку 2% на банківські резерви і таким чином зменшуючи доходи уряду на таку саму суму, центральний банк тепер перетворює цей довгостроковий борг у високоліквідний борг, змушуючи негайно збільшити процентні виплати за консолідованим боргом уряду.

Немає вагомих економічних причин, чому центральний банк повинен це робити.

Завдяки виплаті відсотків за банківськими резервами борг європейських країн перетворюється у борговий відсотковий тягар у 2%.

Коли ЄЦБ продовжить підвищення процентних ставок у 2023 році, ці уряди зіткнуться з ще більшим процентним тягарем".

В Україні масштаб цієї схеми перевищив всі можливі межі:

1) - більше 100 млрд гривень, виплачених банкам на рік, тобто до 2% ВВП;

2) - ставка 25%, а не 2% у валюті за умов фіксованого курсу.

3) - Підвищення ставок за державним боргом (ОВДП) з 10% до 20%.

Тобто,

— ціна такої монетарної політики - не тільки 1) — трансфер державного прибутку від друку грошей на користь приватних банків, але й 2) — різке здорожчення вартості обслуговування державного боргу.

В цій моделі,

— банки отримують прибутки, а населення - інфляцію і нові борги.

А економіка

стагнацію

Про це пише і ***Грауве***:

".... крива попиту (на державні борги) стає горизонтальною на рівні депозитної ставки, тобто депозитна ставка (центрального банку), діє як нижня межа міжбанківської процентної ставки.

Причина полягає в тому, що банки не будуть кредитувати на міжбанківському ринку за процентною ставкою, нижчою за (безризикову) депозитну ставку (центрального банку)".

Стосовно наших реалій:

— ніхто з банків не буде кредитувати нижче за 25% - тобто нижче за безризикову ставку дохідності НБУ.

У нас ця "горизонтальна крива" стала вже реальністю.

Отже,

— свою монополію на друк грошей ми віддали не у ті руки...

***

№ 1.748

Схема з депозитними сертифікатами НБУ на 200 млн грн на добу не була вигадана в Україні

2023-06-30

Кущ

Вона активно застосовується і у ЄС, але там банки заробляють декілька відсотків на депозитах у ЄЦБ, а не 25% як у нас.

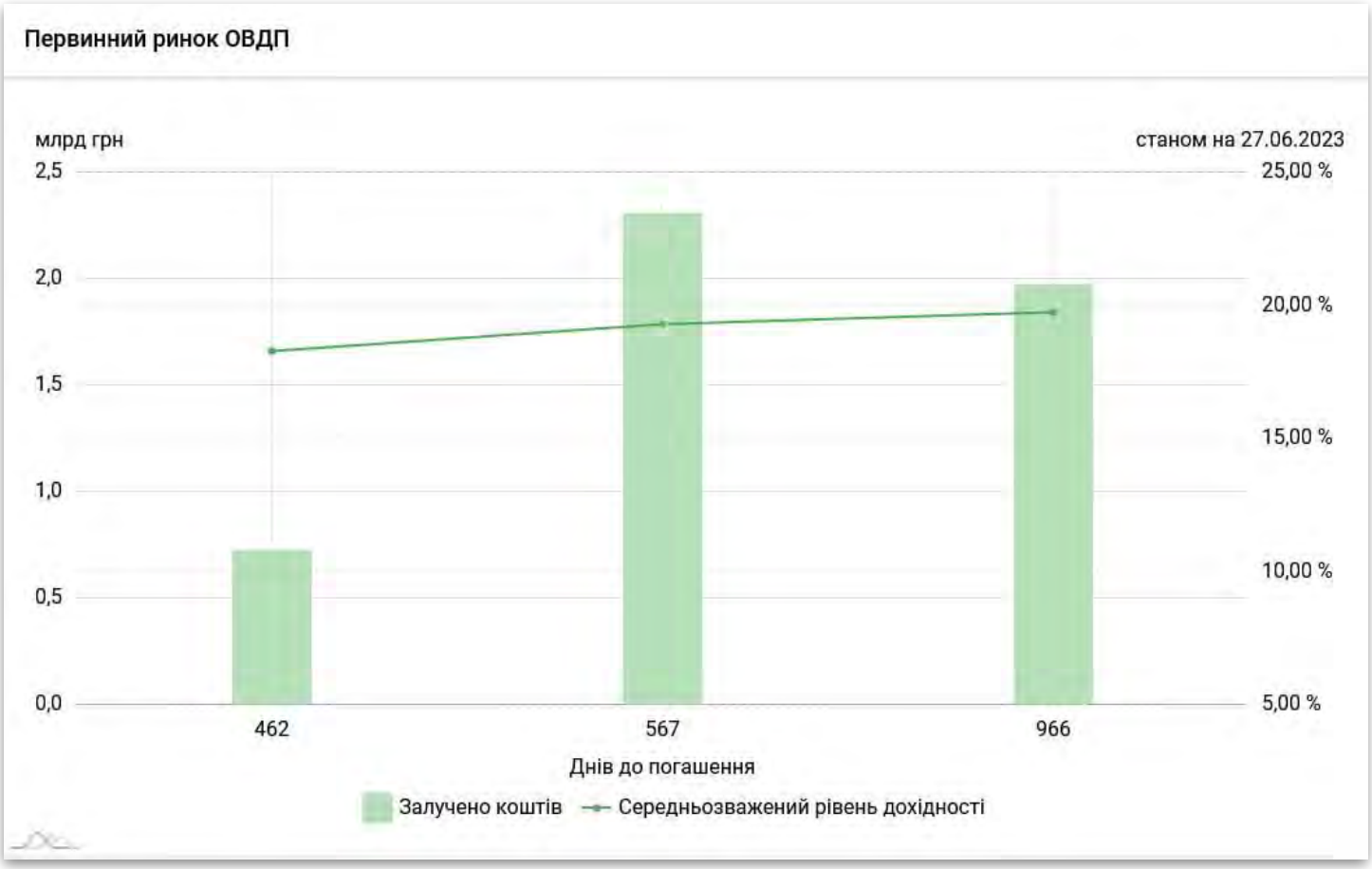

Тут треба розуміти, що

— 25% у гривні за умови стабільності курсу відповідають 25% у валюті.

А з урахуванням того, що готівкова гривні зміцнилась на 5%, виходить, що **тіньова капіталізації схеми складає 30% у валюті**.

В Україні цю схему критикую я і ще декілька експертів.

Але **критика цієї моделі присутня і у ЄС.**

Мова про статтю професора Пола Де Грауве, який є запрошеним науковим співробітником у МВФ, ФРС та банку Японії та працює завідуючим кафедри Лондонської школи економіки.

Голова НБУ Андрій ***Пишний*** у своїй статті пише: **"Ціна війни: грошово-кредитний вимір".**

На його думку,

— облікова ставка НБУ у 25% - це добре.

1) — Те, що немає кредитування за такої ставки - це мінімальна жертва для стабільності гривні.

2) — Сплачувати 25% за депозитними сертифікатами НБУ на користь групи комерційних банків за рахунок держави - це теж добре.

***

А що каже професор ***Грауве***, більш відомий фахівець у монетарній сфері, ніж ті, хто готував для Голови НБУ його статтю?

Отже, стисло, тезами:

"... Центральні банки сплачують відсотки за ліквідність комерційних банків, яку вони зберігають у них.

Таким чином, підвищення базових ставок передбачає більші виплати відсотків комерційним банкам і втрату доходів для національних урядів.

.... переказ прибутків центрального банку комерційним банкам, по суті, є субсидією, яку виплачує центральний банк.

Оскільки центральні банки сплачують відсотки за ліквідність комерційним банкам (що зберігається в центральному банку), підвищення процентних ставок призводить до більших процентних виплат центральних банків на користь таких комерційних банків.

На прикладі Євросистеми: банківська ліквідність, яка зберігаєтьскредитними установами в національних центральних банках і ЄЦБ, на кінець 2022 року становила 4,6 трильйона євро.

У грудні 2022 року ставку винагороди за цими банківськими резервами, що зберігаються комерційними банками, було підвищено до 2%.

Це означає, що протягом 2023 року Євросистема виплатить 92 мільярди євро приватним кредитним установам.

Ці процентні платежі, ймовірно, будуть ще більшими, оскільки ЄЦБ оголосив про подальше підвищення процентних ставок.

Один із способів визначити розмір цих процентних платежів полягає в наступному.

Додаткові виплати відсотків банкам у розмірі 92 мільярдів євро означають, що Євросистемі доведеться скоротити перекази прибутку національним урядам на 92 мільярди євро.

Ця втрата доходів національних урядів становить 0,75% ВВП єврозони і призведе до збільшення дефіциту бюджету на 0,75% ВВП єврозони, що вимагатиме додаткової фіскальної економії в майбутньому.

З огляду на те, що короткострокова відсоткова ставка, ймовірно, буде підвищена й надалі, фіскальний тиск, ймовірно, досягне 1% ВВП єврозони в 2023 році.

І це, ймовірно, станеться, коли єврозона ввійде в рецесію.

Тут виникає декілька «питань».

1) — По-перше, чому комерційні банки повинні отримувати винагороду за зберігання ліквідних резервів у центральному банку?

2) — По-друге, чи потрібна ця винагорода для проведення монетарної політики?

3) — По-третє, чи існують альтернативні процедури, які дозволяють уникнути сплати банкам великих відсотків?

Чому комерційні банки повинні отримувати винагороду за зберігання ліквідних резервів?

Сьогодні багато економістів сприймають як належне те, що банківські резерви оплачуються.

Проте ця винагорода — явище недавнє.

До створення зони євро в 1999 році більшість європейських центральних банків, за винятком Бундесбанку, не виплачували винагороду за резервні залишки банків.

Під тиском Бундесбанку ЄЦБ розпочав цю практику в 1999 році.

Федеральна резервна система запровадила винагороду за резервні залишки банків лише у 2008 році.

Таким чином, до 2000 року загальною практикою було не оплачувати резервні залишки банків.

Це мало сенс: самі комерційні банки не виплачують винагороду за депозитами до запитання, які мають їхні клієнти.

Ці депозити до запитання виконують ту саму функцію, що й банківські резерви в центральному банку: вони забезпечують ліквідність для небанківського сектора.

Вони не оплачуються.

«Важко знайти економічне обґрунтування, чому банкірам потрібно платити, якщо вони мають ліквідність, тоді як усі інші повинні погоджуватися на те, що винагороди не отримують».

Відсутність економічної основи для сплати відсотків на ліквідні резерви банків стає ще більш вражаючою, якщо взяти до уваги наступне.

Коли центральний банк виплачує відсотки комерційним банкам, він перераховує частину своїх прибутків банківському сектору.

Центральні банки отримують прибуток (***«сеньйораж»***), тому що

— вони отримали від держави монополію на «створення грошей».

Практика виплати відсотків комерційним банкам, таким чином, означає

— передачу цього монопольного прибутку приватним установам.

Цей монопольний прибуток фактично повинен бути повернутий уряду, який надав монопольні права.

Він не повинен привласнюватися *приватним сектором*, який нічого не зробив для отримання цього прибутку.

Нинішня ситуація з виплатою відсотків на резервні залишки банків дорівнює субсидії банкам, яку виплачують центральні банки.

Виплата відсотків на резервні рахунки банків має ще один сумний наслідок.

Він перетворює довгостроковий державний борг на короткостроковий.

Більшість державних облігацій, якими володіє ЄЦБ (та інші великі центральні банки), були випущені за дуже низькими відсотковими ставками, часто навіть нульовими або негативними.

Це означає, що уряди певний час захищені від підвищення процентної ставки.

Сплачуючи відсоткову ставку 2% на банківські резерви і таким чином зменшуючи доходи уряду на таку саму суму, центральний банк тепер перетворює цей довгостроковий борг у високоліквідний борг, змушуючи негайно збільшити процентні виплати за консолідованим боргом уряду.

Немає вагомих економічних причин, чому центральний банк повинен це робити.

Завдяки виплаті відсотків за банківськими резервами борг європейських країн перетворюється у борговий відсотковий тягар у 2%.

Коли ЄЦБ продовжить підвищення процентних ставок у 2023 році, ці уряди зіткнуться з ще більшим процентним тягарем".

В Україні масштаб цієї схеми перевищив всі можливі межі:

1) - більше 100 млрд гривень, виплачених банкам на рік, тобто до 2% ВВП;
2) - ставка 25%, а не 2% у валюті за умов фіксованого курсу.
3) - Підвищення ставок за державним боргом (ОВДП) з 10% до 20%.

Тобто,

— ціна такої монетарної політики - не тільки 1) — трансфер державного прибутку від друку грошей на користь приватних банків, але й 2) — різке здорожчення вартості обслуговування державного боргу.

В цій моделі,

— банки отримують прибутки, а населення - інфляцію і нові борги.

А економіка

стагнацію

Про це пише і ***Грауве***:

"…. крива попиту (на державні борги) стає горизонтальною на рівні депозитної ставки, тобто депозитна ставка (центрального банку), діє як нижня межа міжбанківської процентної ставки.

Причина полягає в тому, що банки не будуть кредитувати на міжбанківському ринку за процентною ставкою, нижчою за (безризикову) депозитну ставку (центрального банку)".

Стосовно наших реалій:

— ніхто з банків не буде кредитувати нижче за 25% - тобто нижче за безризикову ставку дохідності НБУ.

У нас ця "горизонтальна крива" стала вже реальністю.

Отже,

— свою монополію на друк грошей ми віддали не у ті руки...

***

№ 1.749

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: АМБІЦІЯ ПРОТИ ПОТЕНЦІЇ

2023-07-01

Ігор Маскалевич

Україна в очах світового капіталу — мегамаловідома. Банкова хоче це виправити, взявши за основу... Нью-Васюки. Хвороба розпочалася давно, але, схоже, посилюється.

І от знову українська влада презентувала в ***Лондоні «загальноекономічне бачення»*** — і промислове, і масштабне (навіть монументальне) енергетичне.

За ідеєю, добре, **«але є нюанси»**.

До реальності, як завжди, пропозиції нашої сторони мали дуже далекий стосунок, понад те, у потоці флуду, на жаль, тонули й реальні проєкти.

До того ж шматки презентацій (що створювалися різними групами) ще й суперечили один одному.

Алгоритм їхньої появи, *(за словами джерел ZN.UA)*, був такий:

1) — міністерства та відомства подавали свої пропозиції.

2) — Потім — ***«згори прилітав втик за недостатню амбіційність»***,

3) — після чого вже на Печерську (під час купи нарад) цифри коригували. Природно, завищуючи.

4) — **На виході отримали — «зростання всього з нічого»**.

Саме його й презентував «натхненник процесу» Ростислав *Шурма*.

Йому чемно поплескали, після чого прожект негайно відправився до сміттєвого кошика. Презентації давно потрібні задля презентації, тому і цифри в них можуть бути скільки завгодно високими, і плани будь-якими.

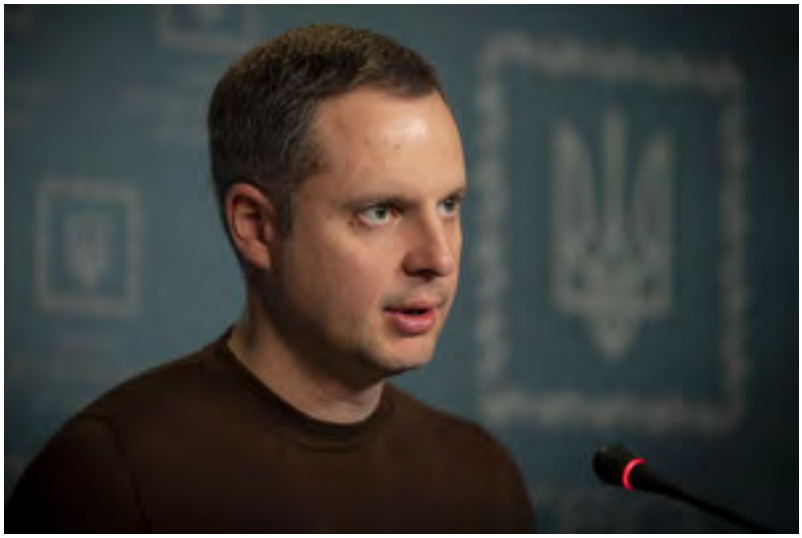

На смітнику вже «спочивають із миром» пропозиції попередньої конференції у швейцарському Лугано.

Як там, чи багато з них виконали? Рік уже минув.

Тому, **не має сенсу обговорювати**,

1) — коштує новий проєкт 400 чи 500 млрд дол.

2) — Стільки не тільки ніхто не дасть, стільки й брати ніхто не планував.

«Для повного щастя», уже після конференції було озвучено (спочатку міністром економіки, а потім і президентом) нову мету — **український ВВП за наступні десять років має досягнути трильйона доларів**.

Тобто,

— вп'ятеро вищий за довоєнний (2021) і в понад шість разів вищий за нинішній. Для виходу на такий рівень необхідне безперервне 20% зростання за рік упродовж десятиліття.

Історія Європи таких прикладів не знає, та й у світі — на пальцях однієї руки…

Рівно місяць тому на тій самій Банковій прогнозували темп зростання ВВП 9% на рік до 2032-го. Це й тоді здавалося дуже оптимістичним. Тепер, виходить, це був підступ песимістів.

Пояснити, звідки взялася ідея, гідна «великого стрибка голови Мао», нескладно.

— Та ж сама багаторічна звичка, що плани — це просто стрясання повітря. Хоч би якою була амбіція, через пів року про неї ніхто й не згадає. Так, позначка в списку слайдів.

Те саме Мінекономіки показало купи презентацій у Лондоні. Але в результаті створило фонд,

— який (можливо) допоможе протягом наступних десяти (!) років залучити 50 млрд дол. від приватних інвесторів. Не п'ять сотень, п'ять десятків… У тому числі 20 млрд дол. в інфраструктурні проєкти, десятку в промисловість, десятку в енергетику, ну й по дрібницях іще. Це (що позитивно) не балаканина на пів трильйона, а реальніші цілі, хоча й сильно розтягнуті в часі. Але навіть їх залучити — дуже складне завдання.

І **коли інвестору показують презентацію, яка обіцяє збільшити видобуток газу в чотири рази, а нафти — у шість, без найменших пояснень**, звідки хоча б узялися такі запаси вуглеводнів, він не крутитиме біля скроні пальцем, а чемно посміхнеться та… не вкладе жодного цента.

Один із найавторитетніших українських фахівців із нафтогазу Олексій ***Тимофєєв*** дав добру пораду авторам прожектів:

«Спроби вразити будь-кого *«цифрами зі стелі»* справляють на професіоналів рівно зворотне враження від бажаного. Не Wow, а What a f*ck.

Найгірше, що можна зробити, замішуючи корупцію та економічну політику стагнації з популістськими медіа-івентами без змісту та практичного сенсу,

— це потрапити в категорію настирливих, але недоладних прохачів.

Це хрест.

І так, стратегічні інвестори — це не виборці. Їм картинок і розповідей про світле майбутнє замало. Доведеться змінювати методологію та вчитися працювати. Добре, що є в кого, — економіки, що зростають, перед нашим

носом і драйвери зростання відомі. Велосипед винаходити не потрібно, потрібно навчитися на ньому їздити».

Найжахливіше, що дурнів із ініціативою в нас вистачає.

1) — До Лондона, наприклад, рвалася юрба в тисячу осіб, вважай батальйон. У підсумку —

2) — в процесі відсіву «викинули ледь не всіх, хто представляв реальні проєкти».

3) — Зрозуміло, що на тлі всеперемагаючої амбіції їхні цифри виглядали блідо, але… їх можна було хоча б виконати.

У Ростислава ***Шурми*** під час перебування його головою правління ***«Запоріжсталі»*** був досвід залучення грошей на проєкт конверторного цеху з виплавки.

— Проєкт вивчали, коригували, вилизували, ризики аналізували, вивернули все буквально навиворіт і… грошей не дали. Як бачимо, цей досвід не став для Шурми травмуючим. Презентації тоді були чудові, до речі.

Майже як «воднева» частина наших енергетичних проєктів нині.

— Ну, усе ж просто, у Європі зараз водень у тренді. Тож намалюймо, що Україна задовольнить половину потреби в ньому. Скільки там треба СЕС, ВЕС і гідролізних установок? Усе намалюємо. Цифри наводити не буду. Вони великі, але реалом там і не пахне. До речі, місцевий бізнес до складання цих мегапланів не залучали. Справді, навіщо?

Не відставати ж від «законодавця моди» «Енергоатому», який звично змінює кількість енергоблоків, що вводитимуться в експлуатацію у світлому майбутньому, десь один раз на три місяці.

Хочете два 2026-го? Будь ласка. Хочете їх же, але 2032-го? Отримайте. Треба для презентації на Темзі намалювати ще 15 нових і подовження експлуатації наявних до 80 (!) років? Не питання. Однаково нічого найближчими роками там будувати не збираються. А дійде до конкретики, напишемо ТЕО з нуля.

Увесь цей балаган особливо мерзотно виглядає у воюючій країні, яка багато років потребуватиме не лише грошей, а й тих, хто може ці гроші грамотно витратити.

Уміння писати амбітні плани «у стіл» тут точно не знадобиться.

Схід країни в руїнах.

> Притча про адаптивність українського бізнесу — помилка тих, хто вижив. Захоплюючись тими, хто встояв і пристосувався, ми якось забуваємо про тих, хто або вже не пережив, або тихенько згортається. Відбудовувати доведеться не тільки будинки, а й виробництва з підприємствами, логістичні ланцюжки, ринки збуту.

Навіть якщо нам пощастить і нас затоплять грошима (насправді ні), де взяти тих, хто має реальні плани, куди ці гроші витратити, канали, що дозволяють ці гроші розподіляти, і фахівців, які знають, як усе це працює.

Ні, люди з амбітними презентаціями не підійдуть, вони планують задля планування і навіть жодної секунди не сумніваються, що до реалізації справа ніколи не дійде.

Відверто кажучи, часу на подібних людей і прожекти в нас просто немає. Ми не те що давно мали б готуватися, ми давно маємо бути готовими…

***

№ 1.750

Думки участника конференції

2023-06-30

Гайдай

План Маршала, план Маршала, план Маршала. Дуже дратує чути цей міф від доповідачів, особливо представників влади, місцевого врядування і експертів,

які не знають реальної історії і фактів відродження Європи і Німечини після Другої світової війни.

Відродження Німеччини відбулося не завдяки американцям, а скоріше всупереч. План який у США розробили стосовно переможених німців спочатку називався «План Моргентау».

Згідно цього плану Німеччину американці хотіли загнати у середньовіччя. Знищити німецьку індустрію, повністю заборонити мати оборону промисловість, будь-яку промисловість і армію. Німеччина повинна була стати депресивною територією, де німці живуть сільською працею, майже натуральним господарством і продають свою сировину іншим країнам. Ресурсна база Європи. Нічого не нагадує?

Маршал був тим американським політиком, хто запропонував не запускати у дію «Плану Моргентау» і дати можливість німцям самим відроджувати і будувати свою економіку і країну. І для цього надати європейцям якусь кількість кредитів.

Не — «дати грошей які по якомусь чарівному плану повинні були відроджувати Німеччину», а саме дати кредити, які з процентами треба буде повертати.

І кредити дали всім європейським країнам, які постраждали під час війни. І кредити «Плану Маршала», навіть, пропонували СРСР і країнам, які були окуповані Сталіном. Совєти відмовились.

> У них був свій план - «План Молотова». Хто сьогодні згадує про «успішний» план Молотова? Успіхів не було.

Так що відбулося по «Плану Маршала»?

Німцям дозволили самим відроджувати свою країну і дали перші кредити.

Реальне відродження Німеччини відбулося завдяки рішенню першого німецького канцлера ***Аденауера***.

Він у вихідні, коли окупаційна адміністрація США не працювала,

> 1) — відпустив ціни на продукти і товари. До цього ці ціни американцями були жорстко зафіксовані і в країні діяла карткова система.

Він

> 2) — зняв всю державну регуляцію і заборони з економічної діяльності. В країні була запроваджена справжня вільна економіка. **Американці були дуже роздратовані, але повернути назад не наважилися.**

І за декілька років Німеччина, вщент зруйнована, з мільйонами загиблих людей і мільйонами чоловіків у полоні, з вивезеними підприємствами і

спеціалістами у країни переможниці, пограбована визволителями, з виплатами репарацій у своєму економічному відродженні обігнала Британію

— стосовно якої теж діяв «План Маршала» у своїх економічних показниках удвічі.

Всі хто мріє про «План Маршала» для України хочу сказати:

1) — **Німеччину відродив і перетворив у найпотужнішу економіку Європи, не «План Маршала»**

2) — Це зробила політична воля Аденауера, вільна економіка і праця простих німців.

Ми хочемо відродження України?

1) — Треба вигнати із влади нашого Моргентау - Гетьманцева і йому подібних.

2) — Запровадити вільну економіку - принити втручання держави в підприємницьку діяльність українців, зняти всі чиновничі обмеження і прибрати регуляцію з економіки.

3) —.Запровадити просте і помірковане опадаткування.

Кредити і так ми отримували, і будемо отримувати, але саме вільна економіка забезпечить відродження країни і залучить у нашу економіку великі світові гроші і технології. Зробити це треба не чекаючи Перемоги, а вже зараз.

Цікаво, **хто буде нашим українським Аденауером?**

***

№ 1.751

На днях *Єдиній державній електронній системі в сфері будівництва (ЄДЕССБ)* виповниться 3 роки. У 2020 з неї почалась комплексна реформа однієї із найбільш корумпованих сфер української економіки — будівельної

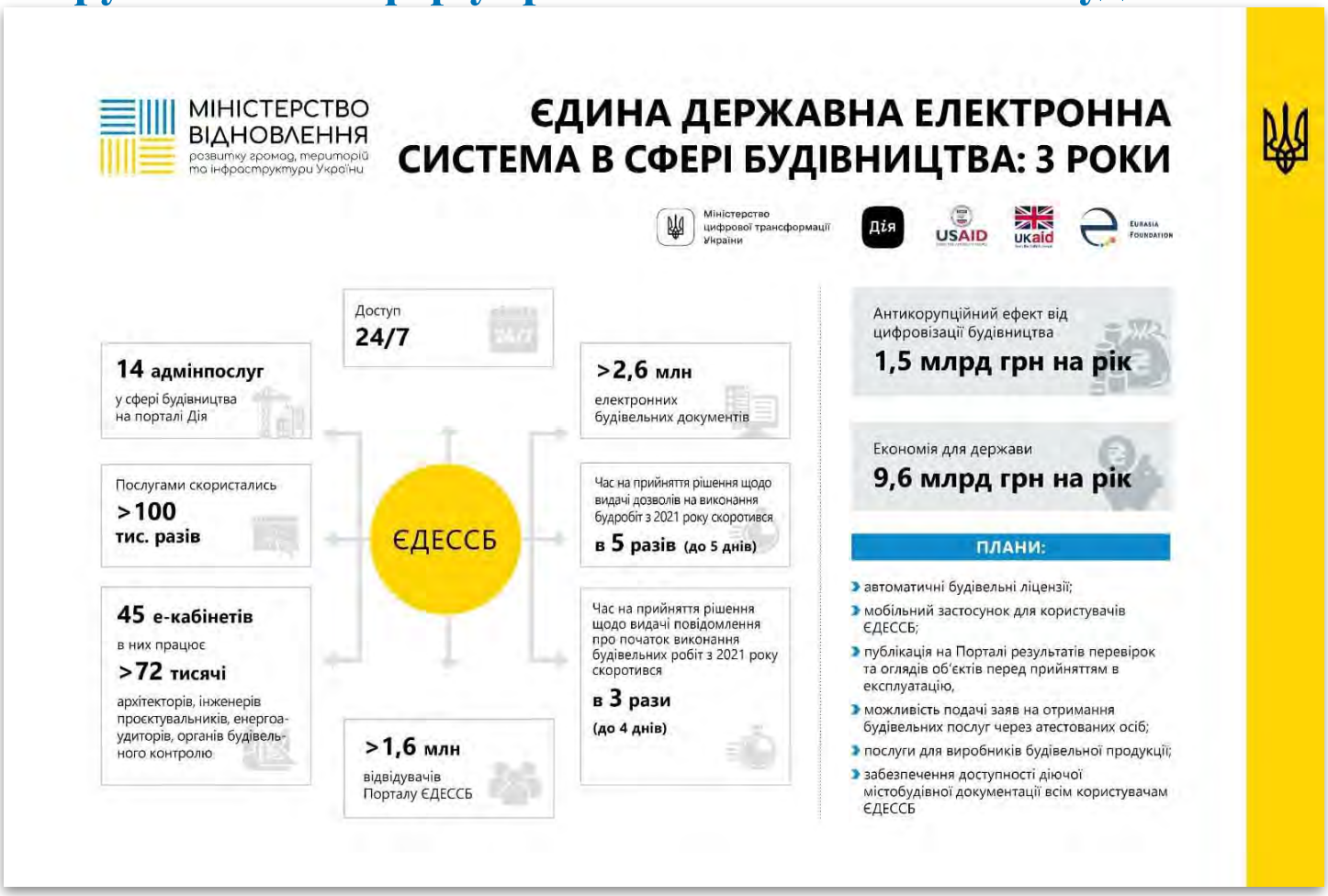

2023-06-30

Кубраков

В основі реформи – **практична реалізація принципів прозорості та відкритості завдяки максимальній цифровізації будівельних процесів та документів.** Уже сьогодні вся документація по багатоквартирних будинках та великих промислових об'єктах створюється виключно в е-системі – наразі там уже понад 2,6 мільйона документів.

Це проєктна документація, технічна інвентаризація, будівельні паспорти, результати експертизи, рішення з присвоєння адрес тощо. На порталі ЄДЕССБ e-construction.gov.ua також міститься інформація про кожен виданий дозвіл на будівництво.

Водночас, розуміємо, що **тільки цифрових рішень недостатньо** для ***реформування галузі.***

Потрібні *системні* рамкові рішення.

Саме тому наша команда спільно з Мінцифрою та USAID / UK aid проєктом «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах» реалізує **масштабну реформу *містобудування***.

Важливою частиною реформи є підтриманий парламентом *закон № 5655.*

У чому його суть?

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 17/7-2023/137909 26 червня 2023 року
м. Київ

Ваша Високоповажносте!

Перш за все дозвольте висловити Вам щирі слова подяки за Вашу надійну підтримку України у цей важливий та складний період її історії. У ці дні, коли українські захисники відстоюють нашу незалежність та все українське суспільство консолідовано навколо цієї боротьби та прагнення України стати повноправною частиною європейської та євроатлантичної спільноти, підтримка з боку Європейського Парламенту та його членів набуває особливого значення.

У цьому зв'язку, хотів би висловити особливу подяку за ухвалення резолюції "Стала відбудова та інтеграція України в євроатлантичну спільноту», яка поруч з іншими документами, ухваленими Європейським Парламентом у зв'язку із неспровокованою та невиправданою агресією Росії, вкотре підтвердила політичне лідерство очолюваної Вами інституції та закріпила потужні сигнали щодо відданості європейському та євроатлантичному майбутньому України, який стане геостратегічним зсувом та інвестицією в об'єднану та сильну Європу.

Користуючись цією нагодою, я також хотів би подякувати за вашу постійну увагу до нашої країни та незламну підтримку у проведенні демократичних змін та з приємністю відзначити, що у згаданій резолюції Європарламент визнав, що Україна досягла відчутного прогресу в просуванні важливих реформ і демонструє чітку відданість інтеграції в ЄС і НАТО.

Поруч із відсіччю збройній агресії росії та наближенням перемоги України проведення демократичних реформ і прозорість відбудови – пріоритети парламенту та Уряду України, які тісно співпрацюють між собою. Переконаний, що ми з вами маємо спільне бачення прозорості відбудови України і принципів, закладених в нещодавній резолюції ЄП. У цьому контексті хотів би привернути Вашу увагу до згаданого в резолюції законопроекту 5655, який є важливим елементом відбудови.

Перш за все законопроект був розроблений за участі широкого кола експертів та внесений на розгляд парламенту 147 народними депутатами, після чого Верховна Рада

Її Високоповажності
пані Роберті МЕЦОЛІ,
Президентці Європейського Парламенту
Брюссель

Копія:
- пану Міхаелю ГАЛЕРУ, Постійному доповідачу Європейського Парламенту по Україні;
- пану Вітольду Яну ВАЩІКОВСЬКОМУ, голові делегації Європейського Парламенту до Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС.

Фактично реформа опирається на 3 ключові принципи: 1-цифровізація, 2-автоматизація та 3-відповідальність.

1) — Перший — максимальна цифровізація процесу будівництва, кожне рішення або його відсутність мають свій цифровий слід.

2) — Другий — там, де це можливо, виключення людського фактору, а отже потенційної корупційної складової.

3) — І третій — усі учасники будівельного процесу (забудовники, замовники будівництва, експерти, архітектори, контролери) повинні розуміти свою ***відповідальність***, у випадках порушень – отримувати покарання.

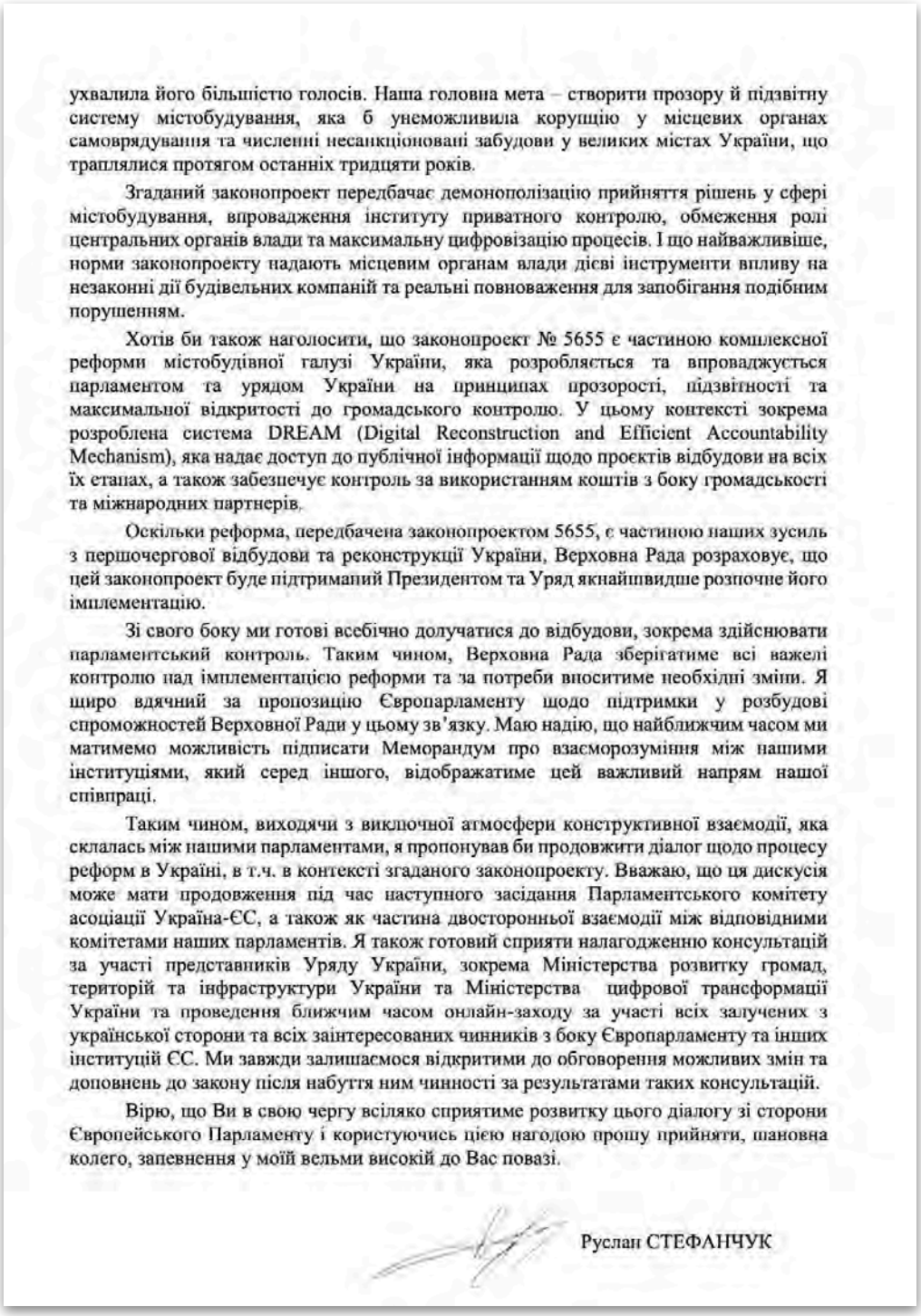

ухвалила його більшістю голосів. Наша головна мета – створити прозору й підзвітну систему містобудування, яка б унеможливила корупцію у місцевих органах самоврядування та численні несанкціоновані забудови у великих містах України, що траплялися протягом останніх тридцяти років.

Згаданий законопроект передбачає демонополізацію прийняття рішень у сфері містобудування, впровадження інституту приватного контролю, обмеження ролі центральних органів влади та максимальну цифровізацію процесів. І що найважливіше, норми законопроекту надають місцевим органам влади дієві інструменти впливу на незаконні дії будівельних компаній та реальні повноваження для запобігання подібним порушенням.

Хотів би також наголосити, що законопроект № 5655 є частиною комплексної реформи містобудівної галузі України, яка розробляється та впроваджується парламентом та урядом України на принципах прозорості, підзвітності та максимальної відкритості до громадського контролю. У цьому контексті зокрема розроблена система DREAM (Digital Reconstruction and Efficient Accountability Mechanism), яка надає доступ до публічної інформації щодо проєктів відбудови на всіх їх етапах, а також забезпечує контроль за використанням коштів з боку громадськості та міжнародних партнерів.

Оскільки реформа, передбачена законопроектом 5655, є частиною наших зусиль з першочергової відбудови та реконструкції України, Верховна Рада розраховує, що цей законопроект буде підтриманий Президентом та Уряд якнайшвидше розпочне його імплементацію.

Зі свого боку ми готові всебічно долучатися до відбудови, зокрема здійснювати парламентський контроль. Таким чином, Верховна Рада зберігатиме всі важелі контролю над імплементацією реформи та за потреби вноситиме необхідні зміни. Я щиро вдячний за пропозицію Європарламенту щодо підтримки у розбудові спроможностей Верховної Ради у цьому зв'язку. Маю надію, що найближчим часом ми матимемо можливість підписати Меморандум про взаєморозуміння між нашими інституціями, який серед іншого, відображатиме цей важливий напрям нашої співпраці.

Таким чином, виходячи з виключної атмосфери конструктивної взаємодії, яка склалась між нашими парламентами, я пропонував би продовжити діалог щодо процесу реформ в Україні, в т.ч. в контексті згаданого законопроекту. Вважаю, що ця дискусія може мати продовження під час наступного засідання Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС, а також як частина двосторонньої взаємодії між відповідними комітетами наших парламентів. Я також готовий сприяти налагодженню консультацій за участі представників Уряду України, зокрема Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерства цифрової трансформації України та проведення ближчим часом онлайн-заходу за участі всіх залучених з української сторони та всіх заінтересованих чинників з боку Європарламенту та інших інституцій ЄС. Ми завжди залишаємося відкритими до обговорення можливих змін та доповнень до закону після набуття ним чинності за результатами таких консультацій.

Вірю, що Ви в свою чергу всіляко сприятиме розвитку цього діалогу зі сторони Європейського Парламенту і користуючись цією нагодою прошу прийняти, шановна колего, запевнення у моїй вельми високій до Вас повазі.

Руслан СТЕФАНЧУК

Ця реформа необхідна для відновлення України, як зараз, так і у післявоєнний період.

За ходом відбудови вже спостерігає весь світ.

Саме тому,

1) — ми розробляли реформу спільно з міжнародними партнерами і

2) — готові презентувати її на високому рівні.

Хочу подякувати голові Верховної Ради Руслану ***Стефанчуку*** за готовність розпочати діалог у стінах Європарламенту.

Уже *найближчим часом* ми презентуємо партнерам наші здобутки в цифровізації будівництва та візію змін.

За нашими підрахунками, *(?)*

реальний *антикорупційний* ефект від цифровізації будівництва сягає 1,5 мільярда гривень на рік, а економія для держави — 9,6 мільярда гривень.

За ці три роки в ЄДЕССБ створено 45 електронних кабінетів, в яких працює більше 72 тисяч професійних користувачів: архітекторів, проєктувальників, енергоаудиторів, представників органів будівельного контролю.

14 адміністративних послуг у сфері будівництва вже доступні громадянам на порталі Дія, ними вже скористались більше 100 тисяч разів.

Очевидно, що

— ЄДЕССБ — «це не про якийсь конкретний завершений результат, це про постійно триваючий процес реформування».

В наших найближчих планах

1) — запуск «мобільного застосунку для користувачів ЄДЕССБ»,

2) — автоматичні будівельні ліцензії та

3) — публікація на Порталі ЄДЕССБ результатів перевірок та оглядів об'єктів перед прийняттям в експлуатацію.

Дякую моєму колезі Михайлу ***Федорову***, команді Мінцифри та Дії, проєкту ***USAID/UK*** aid проєкту ***TAPAS*** за те, що спільною щоденною роботою всі ці 3 роки

— наближаємо будівельну сферу до світових стандартів прозорості та відкритості.

***

№ 1.752

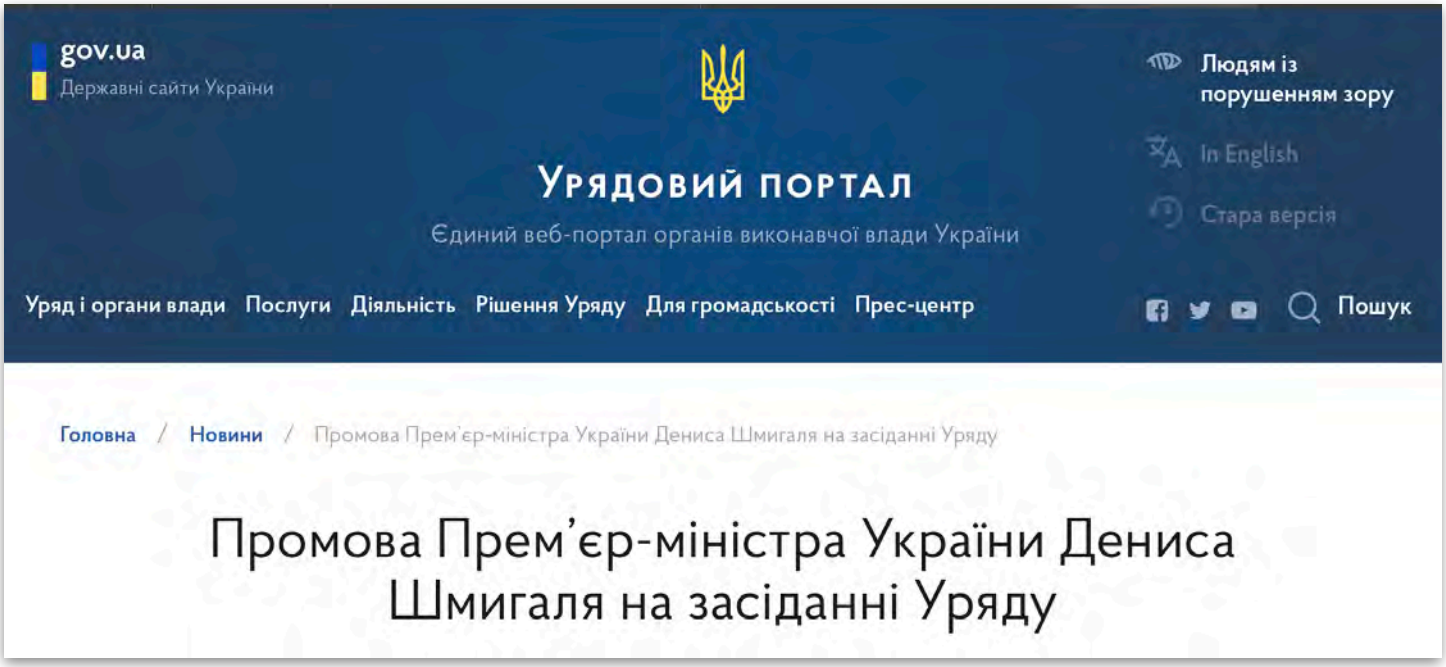

Промова Прем’єр-міністра України Дениса *Шмигаля* на засіданні Уряду

2023-06-30

Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України, опубліковано *30 червня 2023* року о 17:14

***

Доброго дня, шановні колеги, шановні українці

У середу під час виступу у Верховній Раді Президент України Володимир Зеленський запропонував ***орієнтири та елементи нової Української доктрини.***

Це нова візія і нова філософія того, як буде виглядати наш успіх, що нам треба робити, які наші цінності та орієнтири.

Президент окреслив п'ять орієнтирів *Української доктрини* для обговорення:

1) філософія нашої перемоги,
2) глобальність української безпеки,
3) політика героїв,
4) політика справедливості,
5) трансформація України за наступні 10 років.

Відповідні орієнтири співзвучні з багатьма проектами, які Уряд визначив пріоритетними цього року.

Тепер *кожне міністерство* має представити *дорожню карту змін* відповідно до озвучених Президентом елементів нової Доктрини. Це має бути комплексна, чітка та публічна стратегія.

Все має бути викладено в зрозумілій і чіткій структурі. Всі ці документи мають бути доступні для публічного ознайомлення, обговорення та дискусій.

Це буде особиста відповідальність кожного міністра.

Перші два пункти, про які говорив Президент – це

1) — філософія нашої ***перемоги*** та
2) — глобальність української ***безпеки***.

Першочергове завдання – це реалізація ***Формули миру***.

1) — Далі – **вступ до ЄС та НАТО**.
2) — Зараз пріоритетне завдання – **вийти на початок переговорів про повноправне членство в ЄС.**

Євроінтеграція – **це «компас для всіх наших реформ та змін»**.

Маємо

— **чітку** ***дорожню карту*** цього процесу:

1) селфскринінг законодавства,
2) імплементація європейських директив,
3) інтеграція до європейських ринків,
4) участь у спільних програмах ЄС,
5) виконання рекомендацій Єврокомісії щодо реалізації європейського інструменту підтримки України.

Безпека нашої країни після війни – це буде не тільки вступ до НАТО.

Це насамперед наша армія і наш оборонно-промисловий комплекс.

1) — Україна **має стати центром виробництва сучасної зброї в Європі**.

2) —Ми переходимо на ***нову структуру в оборонній промисловості***.

3) — Плануємо **спільні проекти** з найбільшими світовими оборонними компаніями. Це обов'язково включатиме і локалізацію у виробництві техніки та зброї.

4) — Робимо **великий акцент** на сучасні технологічні рішення та розробки.

***

Ще один пункт, який має **величезне значення** – це ***безпека у повсякденному житті.***

— Безпека на дорогах, у школах, в публічних просторах, безпека у власних домівках.

Тут ***першочергові завдання – це розмінування та будівництво укриттів.***

Третій орієнтир – це ***«політика героїв»***.

— Те, що у ***топ-10 пріоритетних реформах Уряду*** на цей 2023 рік ми визначили як ***«нову ветеранську політику».***

1) — Інтеграція ветеранів у суспільне та економічне життя. 2) — Доступна

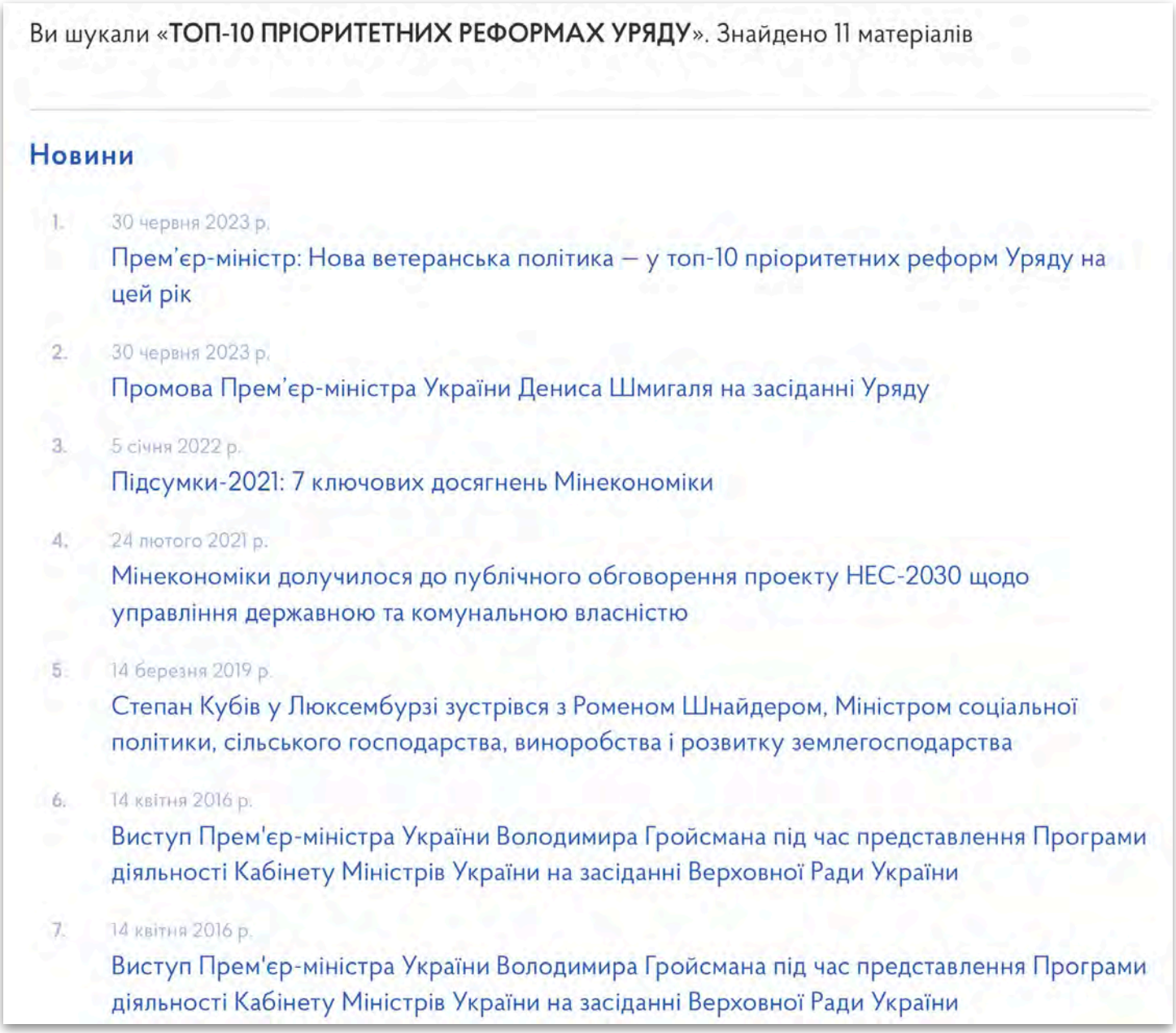

Ви шукали «ТОП-10 ПРІОРИТЕТНИХ РЕФОРМАХ УРЯДУ». Знайдено 11 матеріалів

Новини

1. 30 червня 2023 р.
Прем'єр-міністр: Нова ветеранська політика – у топ-10 пріоритетних реформ Уряду на цей рік

2. 30 червня 2023 р.
Промова Прем'єр-міністра України Дениса Шмигаля на засіданні Уряду

3. 5 січня 2022 р.
Підсумки-2021: 7 ключових досягнень Мінекономіки

4. 24 лютого 2021 р.
Мінекономіки долучилося до публічного обговорення проекту НЕС-2030 щодо управління державною та комунальною власністю

5. 14 березня 2019 р.
Степан Кубів у Люксембурзі зустрівся з Роменом Шнайдером, Міністром соціальної політики, сільського господарства, виноробства і розвитку землегосподарства

6. 14 квітня 2016 р.
Виступ Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана під час представлення Програми діяльності Кабінету Міністрів України на засіданні Верховної Ради України

7. 14 квітня 2016 р.
Виступ Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана під час представлення Програми діяльності Кабінету Міністрів України на засіданні Верховної Ради України

іпотека. 3) — Гранти, які ми вже зараз надаємо для ветеранського бізнесу і будемо надалі розширювати цей напрямок. 4) — Соціальна підтримка. 5) — Фізична та ментальна реабілітація. 6) — Інститут помічника ветеранів. 7) — Нові стандарти безбар'єрності. 8) — Меморіалізація війни та досвіду нашої перемоги. 9) — Створення Пантеону Героїв та Національного військового кладовища.

Це ті речі, про які говорив Президент і до реалізації яких важливо долучити ветеранів, які повернулися з війни.

4. Четвертий орієнтир – це справедливість

Вимога нашого суспільства номер один

1) — Створення *спеціального трибуналу* для покарання російських військових та політичного керівництва.

2) -—*Конфіскація* російських активів для відбудови України.

Ми **активно рухаємося в обох напрямках і маємо перші *результати*.**

5. П’ятий орієнтир – це нова Україна, це наша трансформація за 10 років.

Україна потребує *нової економічної моделі*.

— Без цього неможливо буде досягти поставленої та дуже амбітної мети – ВВП України за 10 років має складати трильйон доларів.

Міністерство економіки відіграє головну роль у реалізації цієї мети, і тому **представить чітку та комплексну стратегію нової економіки України**. **Провідними в цій економічній моделі будуть приватний капітал та підприємці.**

У свою чергу,

1) — роль держави в економіці буде **кардинально *зменшена***,
2) — буде продовжена ***приватизація***
3) та завершена реформа ***корпоративного управління***,
4) проведена **радикальна *дерегуляція***,
5) ***оцифровані*** всі послуги та сервіси для бізнесу.

Як ми і говорили, в центрі має бути не просто цифра ВВП.

— Нові робочі місця та нові бізнеси – це показники, за якими буде проведена оцінка роботи.

Один із ключових елементів економічної філософії – це принцип, що Україна робить ставку на переробку.

— Не експорт сировини, а експорт готової продукції. Включення України у європейські та глобальні ланцюги виробництва.

Другий пункт у межах цього орієнтиру – це

1) — **нові чесні відносини між державою і суспільством**.

Це те, що в *пріоритетах Уряду* визначено як

2) — ефективна ***цифрова*** держава,
3) — нова ***соціальна*** політика та
4) — розвиток ***людського*** капіталу.

«Всі послуги для людей та бізнесу онлайн. Компактний державний апарат. Створення Центру Уряду».

У соціальній сфері – це

> **— пенсійна реформа, яка має передбачати створення *накопичувальної пенсійної системи*.**

Це **новий соціальний договір**.

> **Формуємо власну спроможність людини замість залежності від держави. Соціальні послуги та виплати мають бути максимально адресними.**

Родина в центрі державної політики та уваги.

> Необхідно сформувати нову політику батьківства, про яку багато говорив Президент. Створення системи «Мрія», яка буде включати всі необхідні послуги для дітей, їх виховання, освіту, розвиток та майбутнє.

Третій пункт цього орієнтиру – це власне **нова модель освіти та науки.**

Комплексні напрацювання від Мінцифри та МОН вже майже завершені та *скоро будуть презентовані*.

Також,

> — до Верховної Ради вже поданий **президентський законопроект про англійську мову** як мову міжнародного спілкування.

Англійська мова стане обов'язковою у всій системі освіти. Держава оплачуватиме курси вивчення англійської мови через програму єПідтримка. Будемо робити все, щоб кожен українець мав змогу розмовляти англійською. Адже знання іноземної мови – це про підвищення конкурентоспроможності та зарплати на ринку праці для кожного українця.

4. Четвертий пункт – це розвиток усіх наших територій.

Це відбудова України за принципом «краще, ніж було». **Реформа децентралізації продовжується**. Кожна громада матиме свій план відновлення та розвитку з урахуванням нових реалій.

***

Шановні колеги, перелічені зараз мною пункти – це лише частина з того, про що говорив Президент України, і що ми в Уряді визначили пріоритетами на найближчий час.

Завдання, яке зараз стоїть перед вами – це об'єднати всі ці речі та представити комплексне бачення в одному документі. Це візія, яку ми потребуємо для кожної сфери вже зараз. Не чекаючи завершення війни.

Маємо рухатися швидко, набагато швидше за інших. Це умова нашої перемоги та успіху.

Вже зараз Україна перемагає і Україна змінюється. Робимо для цього все можливе.

Дякую за увагу. Слава Україні!

***

№ 1.753

Тінь Азарова в міністерстві Галущенка *(розслідування)*

Частина 1

2023-06-29

Олександр Чорновалов

150 мільйонів гривень.

Така ціна питання нині стоїть перед державною компанією ***«Укренерго»***.

Це стратегічне підприємство відповідає за постачання електроенергії від виробників до споживачів, що стало особливим викликом через регулярні повітряні атаки Росії на об’єкти енергетичної інфраструктури України. Та водночас «Укренерго» нині вимушене відбиватися в судах від фірми, яка вдруге намагається стягнути з енергокомпанії гроші за електропідстанцію,

побудовану ще десять років тому. Цього разу – за документами про переуступку боргу з ознаками фіктивності.

Хто ж прагне нажитися на державній структурі?

Розслідування «Схем» виявило – це фірма, пов'язана з колишнім прем'єр-міністром України, підозрюваним у держзраді Миколою ***Азаровим***, який з 2014 року живе у Росії, звідки транслює наративи російської пропаганди. Та головне, як виявилося, допомагають фірмі у цьому – нинішні посадовці Міністерства енергетики.

Про те, чому історія десятирічної давнини має продовження зараз та які наслідки це може мати – розповідають журналісти проєкту «Схеми» (Радіо Свобода), публікуючи ексклюзивні документи.

Для того, щоб розповісти цю історію, потрібно повернутися до її початку. А саме – до 2011-го року. Коли на чолі українського уряду ще був Микола Азаров, нині обвинувачений у держзраді в Україні та оголошений у розшук.

Тоді фірми з орбіти його сина – Олексія Азарова – регулярно отримували підряди державних підприємств. Не стала винятком і «Національна енергетична компанія «Укренерго».

На її замовлення афілійована з прем'єром Азаровим фірма «Зв'язоктехсервіс» мала збудувати електропідстанцію «Придунайська» у Одеській області. Цей об'єкт на півдні України був потрібен для розвитку бізнесу тодішніх однопартійців Азарова з «Партії регіонів» – братів Андрія та Сергія Клюєвих, які за рахунок держави будували мережу сонячних електростанцій по всій країні.

«Зв'язоктехсервіс» роботи виконала. Замовник – державне «Укренерго» – розрахувався за половину з майже 100 мільйонів гривень, лишалось ще 55.

І тепер ці **«55 мільйонів гривень плюс»** близько сотні мільйонів можливих штрафних санкцій – предмет розгляду в українських судах різних інстанцій.

Якщо окреслити коротко, це декілька різних справ, які умовно об'єднує одне питання – стягнення цих грошей з державного «Укренерго».

Із двома «але».

1) — Перше, ці гроші, відповідно до позовів, тепер хоче отримати вже не сам виконавець робіт, а інша структура. І ключове

2) – це вже друга спроба стягнути мільйони з державного «Укренерго».

І ось чому вдруге:

— адже «Укренерго» зрештою визнало борг і уклало зі «Зв'язоктехсервіс» мирову угоду. Це сталось ще у 2019-му році, згідно з даними судового реєстру. Ця угода є у розпорядженні редакції.

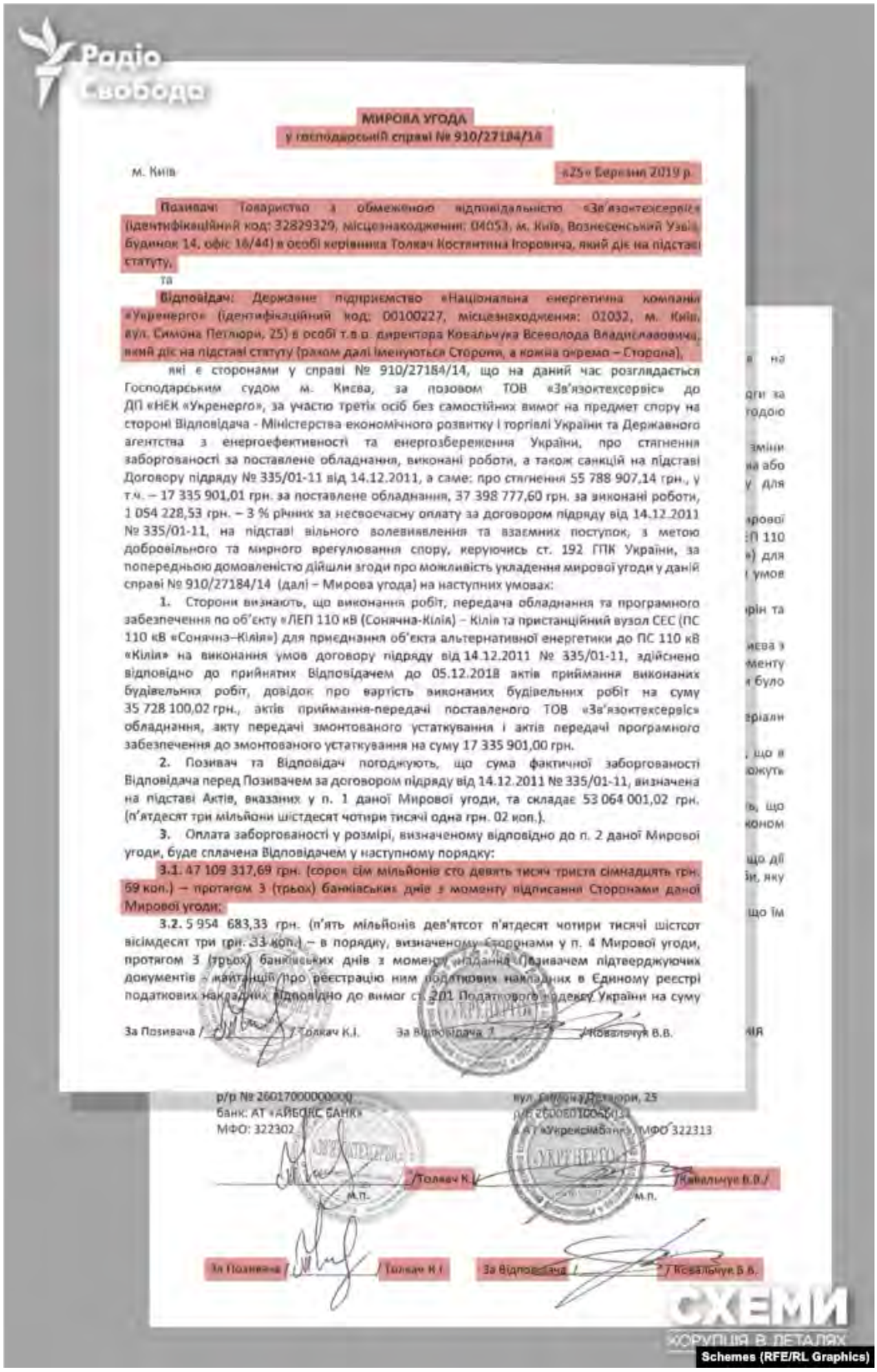

Мирова угода між «Укренерго» та «Зв'язоктехсервіс», укладена у 2019 році

«Укренерго» зобов'язалося сплатити борг – втім, трохи менший. Не заявлених 55 мільйонів гривень, а 47, бо «Зв'язоктехсервіс» зі свого боку відмовився від штрафних та інфляційних нарахувань через прострочення термінів оплати.

Держкомпанія перерахувала кошти. Підтвердженням цьому – платіжний документ, який є у розпорядженні журналістів.

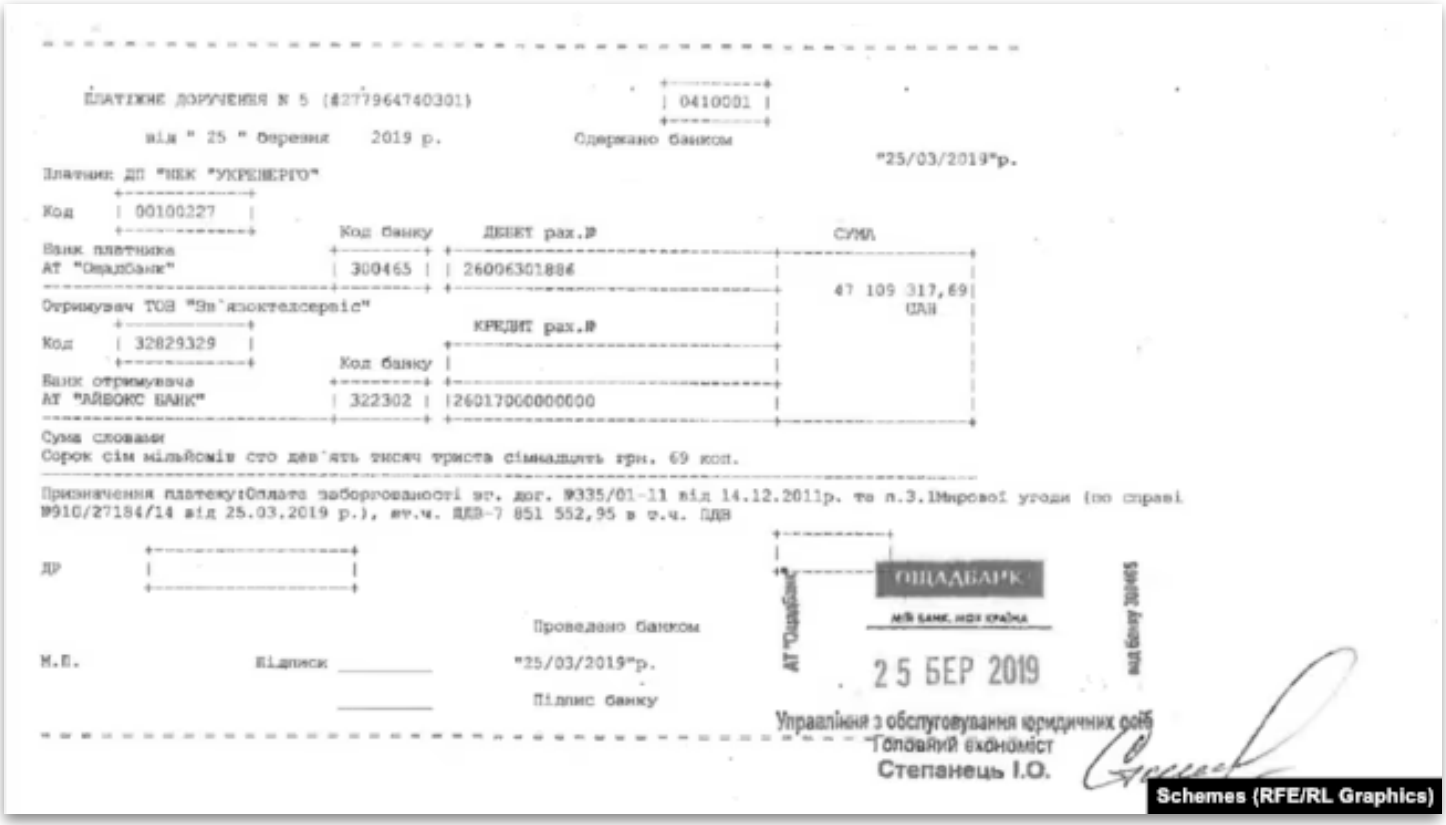

Платіжний документ, який підтверджує перерахування «Укренерго» 47 мільйонів компанії «Зв'язоктехсервіс»

«Здавалось би», борги погашені, справу залагоджено.

Втім,

— вже за рік, **в 2020-му році в гру вступає компанія «Ай-Тек Україна»**. Представники цієї фірми раптово заявляють в суді, що тепер вони є стороною у справі і заперечують проти затвердження мирової угоди.

Демонструють договір відступлення права вимоги – мовляв, держкомпанія все ще винна гроші, але вже не «Зв'язоктехсервісу», а новій компанії – «Ай-Тек Україна».

Був «Зв'язоктехсервіс», став «Ай-Тек Україна»

1. Що це за новий гравець?

Спойлер:

— і у цієї фірми декілька разів змінювались власники, але через керівництво був і залишається зв'язок із соратником екпрезидента Януковича – ***Азаровим***.

Згідно з даними Youcontrol, «Ай-Тек Україна» від початку має російське коріння – серед перших власників значиться російська фірма з засновницею-москвичкою, яка спеціалізується на торгівлі товарами для офтальмології.

Нині «Ай-Тек Україна» записана на двох українців, зареєстрованих в Києві та області. Але незмінним залишався керівник компанії – Владислав ***Низовський***.

1) — У ***ЗМІ*** Владислав ***Низовський*** згадується як «менеджер Азарова-молодшого» – Олексія ***Азарова***.

2) — Ще один зв'язок з оточенням колишнього прем’єра простежується через громадську організацію ***«Голосіївська федерація вейкбордингу та воднолижного спорту»***. Її також очолює Низовський, а одним із засновників є Гліб ***Лєшков***, який обіймав керівні посади в компаніях з будівельної групи «Розвиток» сина ***Азарова***.

Більш того, журналісти видання «Наші гроші» встановили, що

— коли Микола Азаров після Революції гідності втік до Москви, то саме на ***Лєшкова*** в 2014-му році він виписав довіреність, намагаючись продати свій будинок у Києві.

Гліб Лєшков мав безпосередній стосунок і до фірми «Зв’язоктехсервіс», яка будувала електропідстанцію для «Укренерго» і якій від початку заборгувало державне підприємство. На момент будівництва власником «Зв’язоктехсервісу» була компанія «Де Санктіс-Інвест» – її очолював згаданий раніше Гліб Лєшков, менеджер родини Азарова.

Тепер це ж оточення колишнього прем’єра-утікача наполягає, що на момент коли держава у 2019 році нарешті розрахувалась зі «Зв’язоктехсервісом» – цю фірму вже не контролювали її реальні власники (люди Азарова), а вона стала об’єктом рейдерської атаки. Тому, мовляв, гроші пішли не тому, кому мали б.

Ці події, що відбулись ще за попередньої влади, наразі є ***предметом окремого кримінального провадження*** Національної поліції України.

А менеджери Азарова, вже в якості представників фірми «Ай-Тек Україна» повторно висунули свої фінансові претензії державі в особі «Укренерго». Наполягають, що ще у 2016 році був укладений договір, згідно з яким «Зв’язоктехсервіс» нібито продав «Ай-Тек Україна» право вимагати борг з державного підприємства.

Та чи справжній цей документ?

Перше, що впадає в око, – це ціна за таке право.

Тобто,

— одна фірма з оточення родини Азарова – «Зв’язоктехсервіс» – вирішила віддати іншій фірмі з його ж орбіти – «Ай-Тек Україна» – можливість стягнути 55 мільйонів гривень з «Укренерго» всього за 1

мільйон гривень – що, виходить, менше ніж 2% від суми боргу. Причому «Ай-Тек Україна» ще й отримала 3-річну відстрочку оплати цього 1 мільйона – іншими словами, фірма могла не віддавати ці гроші протягом всього цього часу.

Друге, на що звернули увагу журналісти – це

— повідомлення від «Ай-Теку», адресоване «Укренерго» у 2020 році, що фірма нібито ще 4 роки тому підписала договір на відступлення права вимоги.

Радіо Свобода

№ 01/07
від 01.07.2016

Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго»,
місце знаходження: 01032, м. Київ, вул. Симона Петлюри, 25,
Ідентифікаційний код: 00100227

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДСТУПЛЕННЯ ПРАВА ВИМОГИ

Повідомляємо, що між Товариством з обмеженою відповідальністю «Зв'язоктехсервіс» та Товариством з обмеженою відповідальністю «АЙ-ТЕК УКРАЇНА» відповідно до чинного законодавства України був укладений Договір відступлення права вимоги № 01/07 від 01 липня 2016р., згідно з яким відбулося відступлення права вимоги за Договором підряду № 335/01-11 від 14.12.2011р.
На виконання умов Договору відступлення права вимоги № 01/07 від 01 липня 2016р. просимо вас виконати зобов'язання за Договором підряду № 335/01-11 від 14.12.2011р. на користь Нового кредитора. Повідомляємо реквізити Нового кредитора:

Новий кредитор:
ТОВ «АЙ-ТЕК Україна»
04655, м. Київ, вул. Дибенка, 7
Ідентифікаційний код: 38615187
п/р 26004396912 в АТ «Райффайзен Банк Україна»
МФО 380805.

Додаток:
Копія Договору відступлення права вимоги № 01/07 від 01 липня 2016 р.

Директор
ТОВ «Зв'язоктехсервіс» Плакидюк В.М.

Державне підприємство "Національна енергетична компанія "Укренерго"
Вх. № 48146/01 від 18.07

Фото №1. Зовнішній вигляд документа

СХЕМИ

Schemes (RFE/RL Graphics)

Чи немає тут конфлікту інтересів?

«Схеми» звернули увагу на ще один факт:

1) — в той період, коли з «Укренерго» був підписаний контракт з фірмою з орбіти Азарова на будівництво електропідстанції, ***Пономарьов*** очолював юридичну службу державного підприємства.

Це вказано у його профілі на LinkedIn.

На запитання Радіо Свобода, чи не вбачає він у своїх діях конфлікту інтересів, ***Пономарьов*** зазначив:

2) — «Є вже рішення суду, що набрало законної сили, яке вирішує це питання. Де повністю встановлений юридичний фактор, відповідно до якого моя робота не є конфліктом інтересів».

На початку цього року Шевченківський райсуд Києва розглядав той факт, що

1) — Пономарьов як адвокат і Пономарьов як аудитор мали однакову позицію щодо того, що «Укренерго» має розрахуватися саме з «Ай-Теком».

Але,

2) — Пономарьов переконав суд, що на той момент він вже не працював як адвокат-представник інтересів «Ай-Теку», а висновок аудиту – об'єктивний.

Від подальшого спілкування з журналістами *Пономарьов* відмовився і порадив звернутися до Міненерго.

У пресслужбі Міненерго теж зазначили, що

3) — дія адвокатського свідоцтва Максима ***Пономарьова*** була зупинена ще до того, як він став керівником Департаменту внутрішнього аудиту Міненерго.

«Тому будь-який конфлікт інтересів у його діяльності відсутній», – **вважають в міністерстві.**

Також, у Міненерго зазначили, що

— проєкт аудиторського звіту «Укренерго» складений аудиторською групою, в якій 12 аудиторів, на основі «їхніх професійних висновків та рішень судів», у тому числі щодо зазначеної справи про завдання посадовими особами «Укренерго» збитків власній компанії у сумі 47 млн грн.

«Схеми» звернули увагу на одне фото, з сайту Міненерго.

Тоді, у жовтні 2022 року, міністерство уклало меморандум із Міжнародним енергетичним кластером «про співробітництво в оперативному плануванні та відновленні пошкоджених об'єктів енергетичної системи України».

На світлині – заступник міністра енергетики Фарід ***Сафаров***, Максим

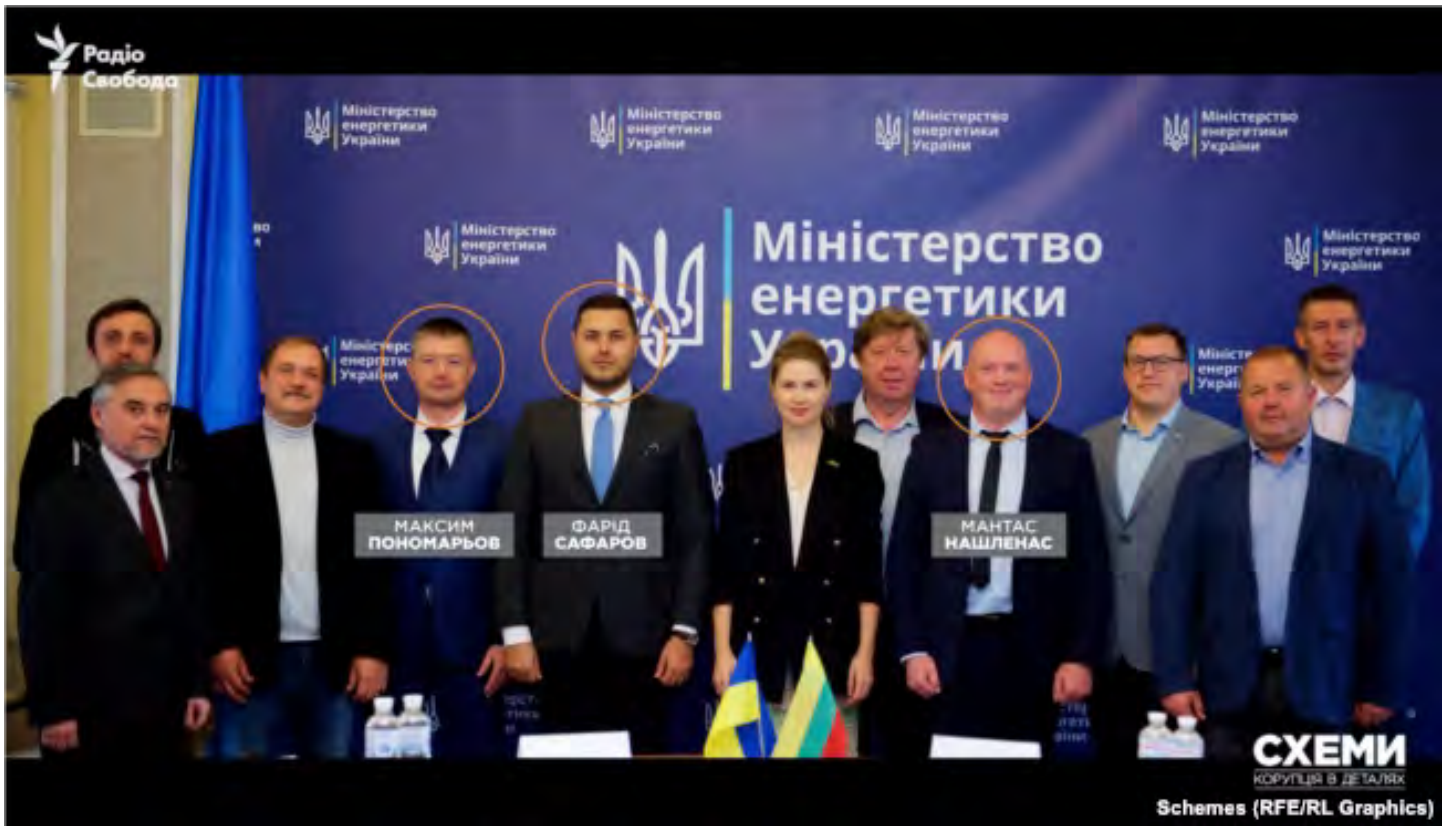

Пономарьов – вже як співробітник Міненерго – та громадянин Литви Мантас ***Нашленас***, як координатор Міжнародного енергетичного кластера.

У литовця та Пономарьова є ще дещо спільне крім світлини, і це… «Ай-Тек Україна».

> На момент фото Нашленас був бенефіціаром литовської фірми – власниці «Ай-Тек Україна», інтереси якої Пономарьов донедавна відстоював в суді.

Журналісти звернулись до всіх фігурантів цієї історії.

Отримати коментар «Ай-Тек Україна» та його керівника – Владислава ***Низовського*** – не вдалося. За номером телефону фірми, почувши що з ними хоче поспілкуватися журналіст ***Радіо Свобода***, кинули слухавку і більше не відповідали. Журналісти також звернулись з письмовим запитом і чекають на відповідь.

В ***Міненерго*** переконують:

> «Згідно з ухвалою Господарського суду Києва НЕК «Укренерго» вже втратило ці кошти шляхом перерахування їх на рахунок іншої компанії. Посадові особи «Укренерго», що дали відповідні розпорядження для здійснення цієї транзакції, зараз є фігурантами кримінального провадження».

В «Укренерго» натомість стверджують, що у повному обсязі оплатили будівництво, яке виконала на замовлення держкомпанії фірма «Зв'язоктехсервіс».

«Всі вимоги щодо додаткового стягнення оплат, пов'язаних з контрактом за цим будівництвом, є неприхованою спробою змусити державну компанію заплатити додаткові кошти за роботи та послуги, які не виконувались. Компанія відстоює свою позицію в суді, вважає такі дії шахрайством»,

– заявили в пресслужбі «***Укренерго***».

2. Чим це загрожує «Укренерго»?

Якщо суд визнає законним перехід права вимагати борг від однієї фірми з орбіти Азарова до іншої, то

1) — «Укренерго» буде змушена повторно сплатити 50 млн грн .

Плюс

2) – ще близько сотні мільйонів гривень ймовірних штрафних санкцій, про які вже заявили представники «Ай-Тек Україна» у суді.

В умовах регулярних ракетних атак з боку Росії і руйнування енергетичної інфраструктури, на відновлення якої необхідні кошти, вимивання таких сум із держпідприємства не сприяє фінансовій стабільності «Укренерго» – звертає увагу директор енергетичної програми Центру Разумкова Володимир Омельченко.

«Головне, що в кінцевому рахунку **цей тягар ляже на плечі українського споживача електроенергії,** оскільки буде закладений в тариф, – каже ***Омельченко***.

– З моєї точки зору, **це спецоперація російських спецслужб з використанням наближених до Азарова людей і компаній для того, щоб дестабілізувати систему в енергетичній сфері**. Тут питання вже національної безпеки України. Я думаю, що потрібно втручання РНБО і СБУ».

У пресслужбі «Укренерго» повідомили Радіо Свобода, що вже звернулися до СБУ та НАБУ із заявами про вчинення злочину.

Олександр Чорновалов

Співпрацюю з Радіо Свобода з 2015 року. Журналіст-розслідувач телевізійної програми «Схеми. Корупція в деталях» (спільний проект Радіо Свобода та Першого суспільного). Маю економічну освіту. З 2005 по 2014 рік працював в щотижневій газеті «Комерсант-Україна», пройшов шлях від журналіста до редактора відділу. Призер і номінант багаточисленних журналістських конкурсів.

***

В Міненерго відреагували на розслідування «Схем» про те, як у Азарова вимагають 150 млн. грн з державного «*Укренерго*»

Частина 2

У Міністерстві енергетики відреагували на ***розслідування***, у якому «Схеми» (Радіо Свобода) розповіли про те, як фірма, пов'язана з підозрюваним у держзраді експрем'єр-міністром Миколою ***Азаровим*** намагається стягнути 150 мільйонів гривень з державного підприємства «Укренерго» за побудовану

ще десять років тому електропідстанцію в Одеській області і як їй у цьому допомагають нинішні посадовці міністерства.

Зокрема,

журналісти опублікували **висновки міністерства на користь цієї фірми**, наведені у аудиті, проведеному за участі Максима ***Пономарьова***, очільника департаменту внутрішнього аудиту ***Міненерго***, який до приходу в міністерство представляв інтереси цієї фірми з орбіти Миколи ***Азарова*** у судах.

У відомстві заявляють про

— «хибне трактування» докумнтів та судових ухвал,

водночас,

— озвучені Міненерго дані відповідають фактам, наведеним журналістами у своєму матеріалі.

«Це твердження базується на хибному трактуванні документів та судових ухвал, на які посилаються журналісти редакції»,

– йдеться в офіційній ***заяві***, яка з'явилась на сайті Міненерго ввечері 30 червня.

***

ОФІЦІЙНА ЗАЯВА ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

30 червня 2023

У засобах масової інформації були розповсюджені матеріали на основі статті журналістів редакції Радіо Свобода «Тінь Азарова в міністерстві Галущенка», яка містить ***неправдиву інформацію*** про ***Міністерство енергетики України***.

У матеріалі йдеться про те, що приватна компанія, яка, за ***твердженням*** журналістів, має відношення до екс-прем'єра – втікача Азарова, ***нібито*** за допомогою аудитора Міненерго хоче неправомірно стягнути з компанії НЕК «Укренерго» 55 млн гривень заборгованості та близько 100 млн гривень можливих штрафних санкцій.

Це твердження базується на ***хибному трактуванні*** документів та судових ухвал, на які посилаються журналісти редакції. Зокрема, посиланням на акт внутрішнього аудиту Міненерго діяльності НЕК «Укренерго», який був складений аудитором міністерства (раніше працював адвокатом однієї з

приватних компаній, що фігурує у господарському спорі з «Укренерго»), журналісти «Радіо Свобода» вказують на нібито заангажованість Міненерго та аудитора в цій справі.

Міненерго офіційно **заявляє,** що такого документа, як *Акт внутрішнього аудиту* ***Міністерства енергетики*** *України, про аудит діяльності компанії* ***«Укренерго»*** *не існує*.

> Документ, на який посилаються журналісти та сторінку з якого було оприлюднено у публікації, є *актом державного аудиту компанії* ***«Укренерго»*** *за період з 2018 по 2022 роки Держаудитслужбою України, яка не має жодного стосунку до Міненерго*.

Тобто,

Держаудитслужба встановила, що рішення певних посадових осіб компанії НЕК ***«Укренерго»*** з перерахування коштів на користь однієї з приватних компаній (ТОВ «Зв'язоктехсервіс») у відповідному господарському спорі, про який йдеться в матеріалі, завдали збитків «Укренерго» у розмірі 47 млн гривень. Згідно з розслідуванням редакції «Наші гроші», ця компанія має пряме відношення до родини екс-прем'єр міністра Азарова.

Варто відзначити, що

> 1) — рішення про перерахування зазначених у статті коштів, яке стало основною для подальших судових спорів, було ухвалено керівництвом компанії на підставі рішення Економічної ради НЕК «Укренерго» (склад додається).

Саме це рішення призвело до завдання збитків держкомпанії, що встановлено правоохоронними органами та підтверджено відповідними судовими рішеннями.

> 2) — **Певні посадові особи** ***«Укренерго»*** є фігурантами кримінального провадження саме з цього питання, деяким з них не тільки повідомлені підозри, а справа скерована прокурором до суду з обвинувальним актом.

Викладені обставини підтверджуються ***державним аудитом*** Держаудитслужби України від 06.01.2023 та відповідними ***судовими ухвалами*** у кримінальних провадженнях, у тому числі ухвалою Печерського районного суду міста Києва у справі № 757/25237/22-к від 26 вересня 2022 року, а також **рішенням господарських судів**, зокрема постановою Касаційного господарського суду Верховного Суду України від 17 лютого 2023 у справі № 910/27184/14 та іншими наявними судовими документами.

Окремим предметом перевірки правоохоронних органів мають стати обставини, які можуть призвести до повторного стягнення коштів з державної

компанії за змовою групи осіб.

Міненерго готове надати всім зацікавленим особам відповідні документи, **які підтверджують**

— непричетність ***Міністерства енергетик***и України до зазначених у журналістській публікації «Радіо Свобода» ***суджень***, що **мають ознаки маніпуляції суспільною думкою**.

Міненерго завжди відкрите для комунікацій зі ЗМІ та надання вичерпних відповідей на звернення та запити.

***

При цьому, у Міненерго в своїй заяві повторили ту саму тезу з аудиту, фрагмент з якого навели журналісти – про необхідність «Укренерго» виплатити десятки мільйонів гривень «новому кредитору» – мова йде про фірму «Ай-Тек Україна», пов’язану з оточенням Миколи Азарова.

При цьому, у відомстві підкреслюють, що «такого документа, як Акт внутрішнього аудиту Міністерства енергетики України, про аудит діяльності компанії «Укренерго» не існує». «Документ, на який посилаються журналісти та сторінку з якого було оприлюднено у публікації, є актом державного аудиту

компанії «Укренерго» за період

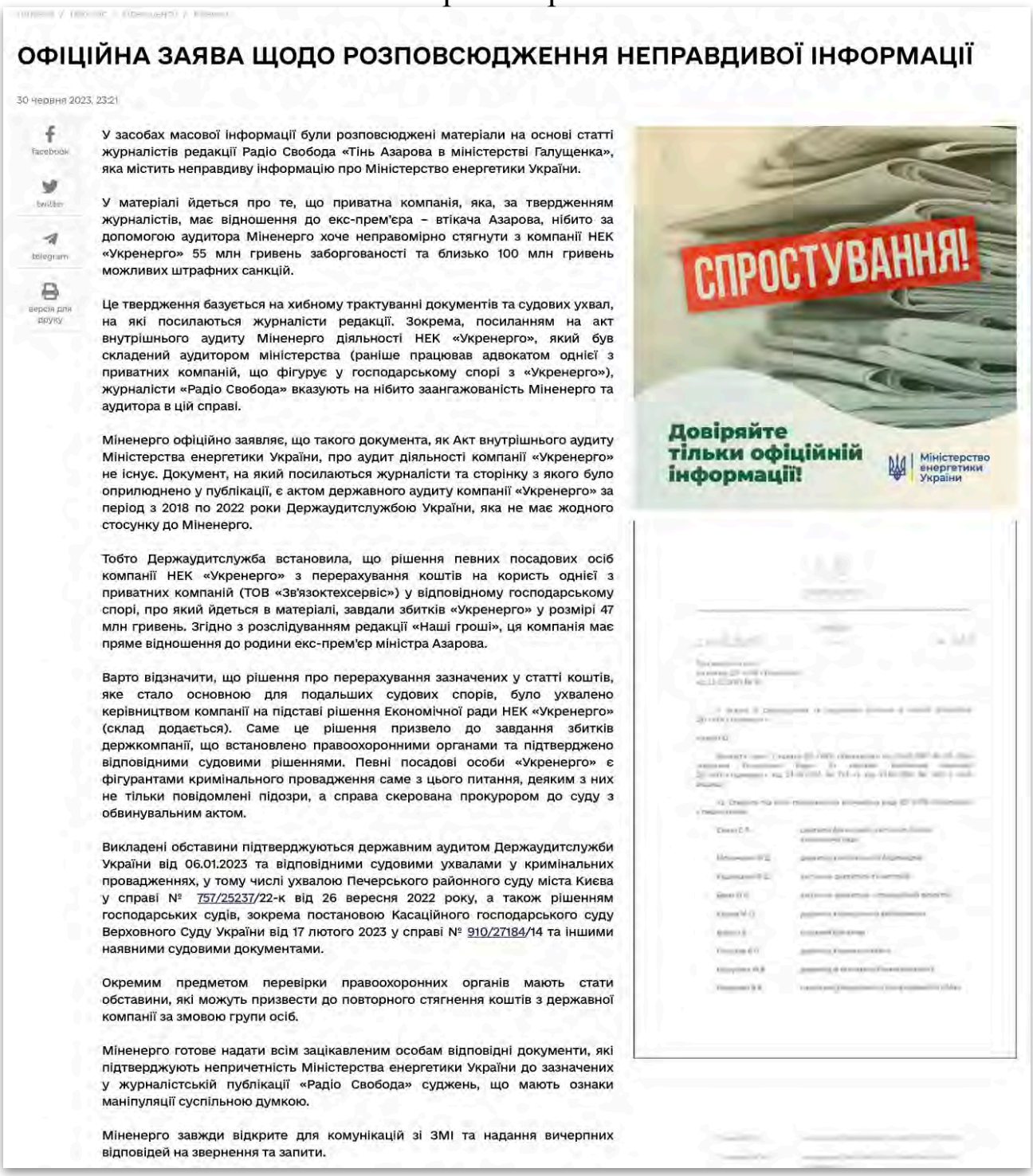

ОФІЦІЙНА ЗАЯВА ЩОДО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

30 червня 2023, 23:21

У засобах масової інформації були розповсюджені матеріали на основі статті журналістів редакції Радіо Свобода «Тінь Азарова в міністерстві Галущенка», яка містить неправдиву інформацію про Міністерство енергетики України.

У матеріалі йдеться про те, що приватна компанія, яка, за твердженням журналістів, має відношення до екс-прем'єра – втікача Азарова, нібито за допомогою аудитора Міненерго хоче неправомірно стягнути з компанії НЕК «Укренерго» 55 млн гривень заборгованості та близько 100 млн гривень можливих штрафних санкцій.

Це твердження базується на хибному трактуванні документів та судових ухвал, на які посилаються журналісти редакції. Зокрема, посиланням на акт внутрішнього аудиту Міненерго діяльності НЕК «Укренерго», який був складений аудитором міністерства (раніше працював адвокатом однієї з приватних компаній, що фігурує у господарському спорі з «Укренерго»), журналісти «Радіо Свобода» вказують на нібито заангажованість Міненерго та аудитора в цій справі.

Міненерго офіційно заявляє, що такого документа, як Акт внутрішнього аудиту Міністерства енергетики України, про аудит діяльності компанії «Укренерго» не існує. Документ, на який посилаються журналісти та сторінку з якого було оприлюднено у публікації, є актом державного аудиту компанії «Укренерго» за період з 2018 по 2022 роки Держаудитслужбою України, яка не має жодного стосунку до Міненерго.

Тобто Держаудитслужба встановила, що рішення певних посадових осіб компанії НЕК «Укренерго» з перерахування коштів на користь однієї з приватних компаній (ТОВ «Зв'язоктехсервіс») у відповідному господарському спорі, про який йдеться в матеріалі, завдали збитків «Укренерго» у розмірі 47 млн гривень. Згідно з розслідуванням редакції «Наші гроші», ця компанія має пряме відношення до родини екс-прем'єр міністра Азарова.

Варто відзначити, що рішення про перерахування зазначених у статті коштів, яке стало основною для подальших судових спорів, було ухвалено керівництвом компанії на підставі рішення Економічної ради НЕК «Укренерго» (склад додається). Саме це рішення призвело до завдання збитків держкомпанії, що встановлено правоохоронними органами та підтверджено відповідними судовими рішеннями. Певні посадові особи «Укренерго» є фігурантами кримінального провадження саме з цього питання, деяким з них не тільки повідомлені підозри, а справа скерована прокурором до суду з обвинувальним актом.

Викладені обставини підтверджуються державним аудитом Держаудитслужби України від 06.01.2023 та відповідними судовими ухвалами у кримінальних провадженнях, у тому числі ухвалою Печерського районного суду міста Києва у справі № 757/25237/22-к від 26 вересня 2022 року, а також рішенням господарських судів, зокрема постановою Касаційного господарського суду Верховного Суду України від 17 лютого 2023 у справі № 910/27184/14 та іншими наявними судовими документами.

Окремим предметом перевірки правоохоронних органів мають стати обставини, які можуть призвести до повторного стягнення коштів з державної компанії за змовою групи осіб.

Міненерго готове надати всім зацікавленим особам відповідні документи, які підтверджують непричетність Міністерства енергетики України до зазначених у журналістській публікації «Радіо Свобода» суджень, що мають ознаки маніпуляції суспільною думкою.

Міненерго завжди відкрите для комунікацій зі ЗМІ та надання вичерпних відповідей на звернення та запити.

з 2018 по 2022 роки Держаудитслужбою України, яка не має жодного стосунку до Міненерго», – йдеться в заяві міністерства.

Водночас,

> **«Схеми» у розслідуванні наводять фрагмент саме з внутрішнього аудиту Міненерго, який є у розпорядженні журналістів.**

У ньому вказаний склад аудиторської групи міністерства, яка його проводила і що складається зі співробітників Департаменту внутрішнього аудиту Міненерго на чолі з Максимом ***Пономарьовим***, який до приходу в міністерство представляв інтереси фірми «Ай-Тек Україна» у позові проти держкомпанії «Укренерго» у судах.

Рис…

Крім того,

— у документі також зазначено, що це «вибіркова аудиторська перевірка діяльності НЕК «Укренерго» за період 2018-2022 рр.», яка здійснена «відповідно до наказу Міністерства енергетики України No353 від 24.12.2021».

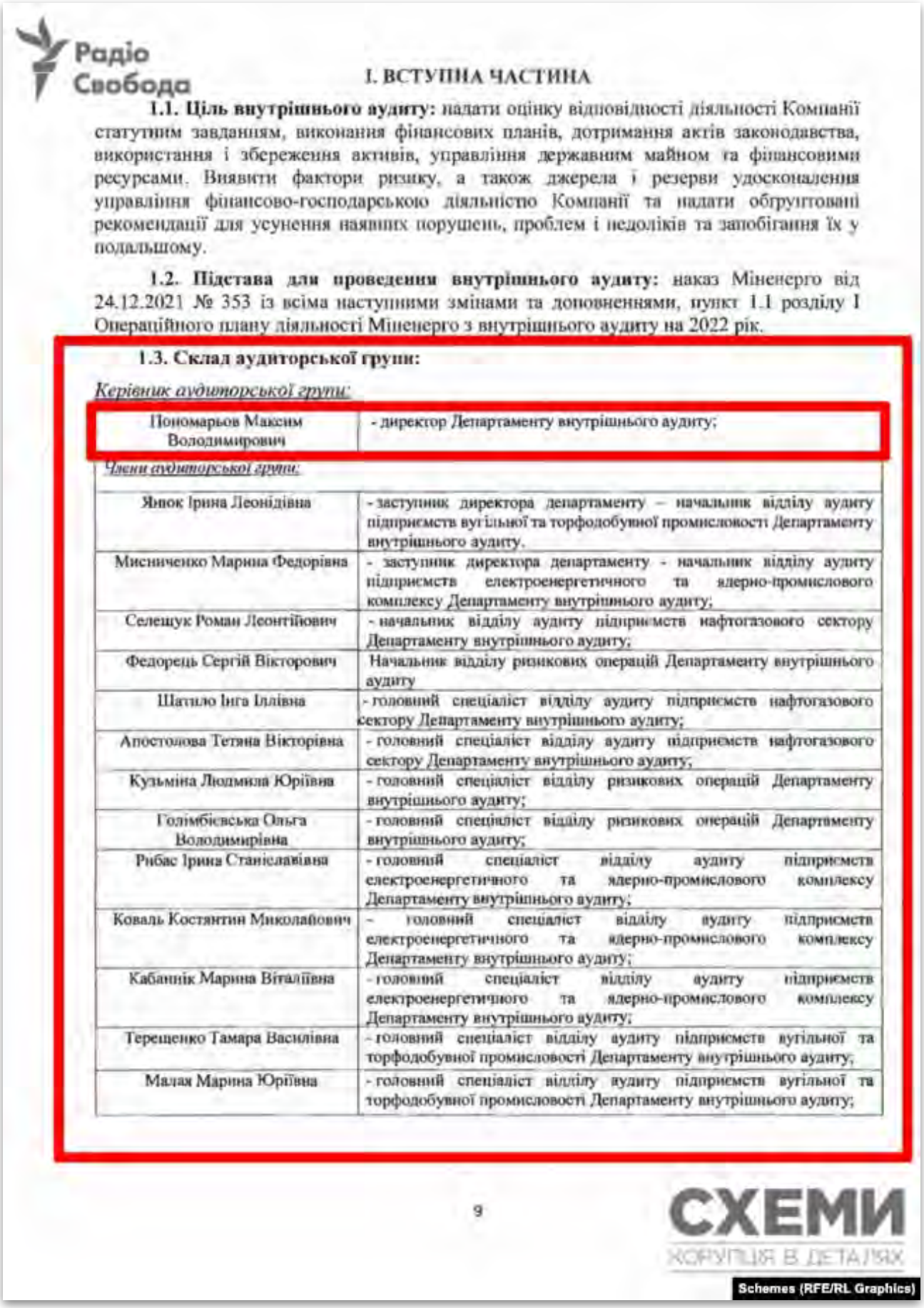

Радіо Свобода

І. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1.1. Ціль внутрішнього аудиту: надати оцінку відповідності діяльності Компанії статутним завданням, виконання фінансових планів, дотримання актів законодавства, використання і збереження активів, управління державним майном та фінансовими ресурсами. Виявити фактори ризику, а також джерела і резерви удосконалення управління фінансово-господарською діяльністю Компанії та надати обґрунтовані рекомендації для усунення наявних порушень, проблем і недоліків та запобігання їх у подальшому.

1.2. Підстава для проведення внутрішнього аудиту: наказ Міненерго від 24.12.2021 № 353 із всіма наступними змінами та доповненнями, пункт 1.1 розділу І Операційного плану діяльності Міненерго з внутрішнього аудиту на 2022 рік.

1.3. Склад аудиторської групи:

Керівник аудиторської групи:

Пономарьов Максим Володимирович	- директор Департаменту внутрішнього аудиту;

Члени аудиторської групи:

Янюк Ірина Леонідівна	- заступник директора департаменту – начальник відділу аудиту підприємств вугільної та торфодобувної промисловості Департаменту внутрішнього аудиту.
Мисниченко Марина Федорівна	- заступник директора департаменту - начальник відділу аудиту підприємств електроенергетичного та ядерно-промислового комплексу Департаменту внутрішнього аудиту;
Селещук Роман Леонтійович	- начальник відділу аудиту підприємств нафтогазового сектору Департаменту внутрішнього аудиту;
Федорець Сергій Вікторович	Начальник відділу ризикових операцій Департаменту внутрішнього аудиту
Шатило Інга Іллівна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств нафтогазового сектору Департаменту внутрішнього аудиту;
Апостолова Тетяна Вікторівна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств нафтогазового сектору Департаменту внутрішнього аудиту;
Кузьміна Людмила Юріївна	- головний спеціаліст відділу ризикових операцій Департаменту внутрішнього аудиту;
Голімбієвська Ольга Володимирівна	- головний спеціаліст відділу ризикових операцій Департаменту внутрішнього аудиту;
Рибас Ірина Станіславівна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств електроенергетичного та ядерно-промислового комплексу Департаменту внутрішнього аудиту;
Коваль Костянтин Миколайович	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств електроенергетичного та ядерно-промислового комплексу Департаменту внутрішнього аудиту;
Кабанник Марина Віталіївна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств електроенергетичного та ядерно-промислового комплексу Департаменту внутрішнього аудиту;
Терещенко Тамара Василівна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств вугільної та торфодобувної промисловості Департаменту внутрішнього аудиту;
Малая Марина Юріївна	- головний спеціаліст відділу аудиту підприємств вугільної та торфодобувної промисловості Департаменту внутрішнього аудиту;

9

СХЕМИ
КОРУПЦІЯ В ДЕТАЛЯХ

Schemes (RFE/RL Graphics)

Водночас, існує низка й інших документальних доказів про те, що такий внутрішній аудит Міненерго проводило, і він зрештою і ліг в основу аудиту Держаудитслужби.

Наприклад,

— про це йдеться у рішенні Шевченківського суду Києва, який розглядав справу про ймовірний конфлікт інтересів у Максима Пономарьова, аудитора Міненерго за результатами перевірки НАЗК.

Факт проведення такого аудиту Міненерго не виключало і у відповіді на запит «Схем» до виходу матеріалу, коментуючи, що до його проведення долучилась низка працівників, окрім самого Пономарьова.

Раніше «Схеми» розповіли про будівництво електропідстанції у 2011-му році, за яке «Укренерго», як замовник, розрахувалось із підрядником – афілійованою з оточенням колишнього прем'єра Азарова фірмою «Зв'язоктехсервіс» 2019-му.

Тепер це ж оточення експрем'єра-утікача наполягає, що на момент коли держава нарешті розрахувалась зі «Зв'язоктехсервісом» – цю фірму вже не контролювали її реальні власники (люди Азарова), а вона стала об'єктом рейдерської атаки. Тому, мовляв, гроші пішли не тому, кому мали б, йшлося у розслідуванні.

Ці події, що відбулись ще за попередньої влади, наразі є ***предметом окремого кримінального провадження*** Національної поліції України.

Менеджери Азарова, вже в якості представників фірми «Ай-Тек Україна», повторно висунули свої фінансові претензії державі в особі «Укренерго».

1) — Вони заявляють, що ще у 2016 році був укладений договір, згідно з яким «Зв'язоктехсервіс» нібито продав «Ай-Тек Україна» право вимагати борг з державного підприємства.

Але,

2) — у розслідуванні журналісти звернули увагу на ознаки ймовірної фіктивності цього документу.

«Схеми» також розповіли про

3) — керівника Департаменту внутрішнього аудиту Міненерго Максима ***Пономарьова***, який раніше представляв в суді інтереси «Ай-Тек Україна» – фірми з оточення родини Азарова.

На початку цього року Шевченківський райсуд Києва розглядав той факт, що Пономарьов як адвокат і Пономарьов як аудитор мали однакову позицію щодо того, що «Укренерго» має розрахуватися саме з «Ай-Теком». Але Пономарьов переконав суд, що на той момент він вже не працював як адвокат-представник інтересів «Ай-Теку», а висновок аудиту – об'єктивний.

При цьому, в ***рішенні*** суду також зазначено, що це був внутрішній аудит ***Міненерго***.

В «***Укренерго***» натомість стверджують, що у повному обсязі оплатили будівництво, яке виконала на замовлення держкомпанії фірма «Зв'язоктехсервіс». У пресслужбі енергокомпанії повідомили Радіо Свобода, що вже звернулися до СБУ та НАБУ із заявами про вчинення злочину.

Якщо суд визнає законним перехід права вимагати борг від однієї фірми з орбіти ***Азарова*** до іншої, то «Укренерго» **буде змушена повторно сплатити 50 мільйонів гривень**.

— Плюс – ще близько **100 мільйонів гривень** ймовірних штрафних санкцій, про які вже заявили представники «Ай-Тек Україна» у суді, йдеться у розслідуванні.

За словами експертів, в кінцевому рахунку **цей тягар ляже на плечі українського споживача електроенергії**, оскільки буде закладений в тариф.

***

№ 1.754

ZN,UA

У МІНВІДНОВЛЕННЯ ТА ПРОФІЛЬНОМУ КОМІТЕТІ ПРОКОМЕНТУВАЛИ ЛИСТ СПІКЕРА ВРУ ДО ПРЕЗИДЕНТА ЄВРОПАРЛАМЕНТУ ЩОДО ЗАКОНОПРОЄКТУ № 5655

2023-07-01

Автори скандального закону і профільне міністерство не збираються відмовлятися від лобіювання 5655, зокрема й на рівні Європарламенту, беручи на себе політичну відповідальність за нього.

Спікер ВРУ Руслан ***Стефанчук*** **закликав главу Європарламенту переглянути позицію щодо закону про містобудівну реформу**, запевнивши, що він є "частиною зусиль" партії влади щодо майбутнього відновлення України.

А його авторка Олена ***Шуляк*** поставила свою репутацію в один ряд із репутацією країни.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 17/7-2023/137909 — 26 червня 2023 року
м. Київ

Ваша Високоповажносте!

Перш за все дозвольте висловити Вам щирі слова подяки за Вашу надійну підтримку України у цей важливий та складний період її історії. У ці дні, коли українські захисники відстоюють нашу незалежність та все українське суспільство консолідовано навколо цієї боротьби та прагнення України стати повноправною частиною європейської та євроатлантичної спільноти, підтримка з боку Європейського Парламенту та його членів набуває особливого значення.

У цьому зв'язку, хотів би висловити особливу подяку за ухвалення резолюції "Стала відбудова та інтеграція України в євроатлантичну спільноту», яка поруч з іншими документами, ухваленими Європейським Парламентом у зв'язку із неспровокованою та невиправданою агресією Росії, вкотре підтвердила політичне лідерство очолюваної Вами інституції та закріпила потужні сигнали щодо відданості європейському та євроатлантичному майбутньому України, який стане геостратегічним зсувом та інвестицією в об'єднану та сильну Європу.

Користуючись цією нагодою, я також хотів би подякувати за вашу постійну увагу до нашої країни та незламну підтримку у проведенні демократичних змін та з приємністю відзначити, що у згаданій резолюції Європарламент визнав, що Україна досягла відчутного прогресу в просуванні важливих реформ і демонструє чітку відданість інтеграції в ЄС і НАТО.

Поруч із відсіччю збройній агресії росії та наближенням перемоги України проведення демократичних реформ і прозорість відбудови – пріоритети парламенту та Уряду України, які тісно співпрацюють між собою. Переконаний, що ми з вами маємо спільне бачення прозорості відбудови України і принципів, закладених в нещодавній резолюції ЄП. У цьому контексті хотів би привернути Вашу увагу до згаданого в резолюції законопроекту 5655, який є важливим елементом відбудови.

Перш за все законопроект був розроблений за участі широкого кола експертів та внесений на розгляд парламенту 147 народними депутатами, після чого Верховна Рада

Її Високоповажності
пані Роберті МЕЦОЛІ,
Президентці Європейського Парламенту
Брюссель

Копія:
- пану Міхаелю ГАЛЕРУ, Постійному доповідачу Європейського Парламенту по Україні;
- пану Вітольду Яну ВАЩІКОВСЬКОМУ, голові делегації Європейського Парламенту до Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС.

о

Як відомо, 15 червня, Європарламент ухвалив резолюцію з назвою

"Стала відбудова та інтеграція України в євроатлантичне співтовариство", у якій закликав президента Володимира Зеленського не підписувати **сумнівний містобудівний закон №5655.**

"Європарламент застерігає від використання майбутніх зусиль з реконструкції для внесення таких змін до законодавства, щоб принести

користь певним інтересам за рахунок рівних умов гри та прозорості; закликає президента Зеленського не підписувати законопроєкт 5655 про містобудівну діяльність", — йдеться в резолюції.

ухвалила його більшістю голосів. Наша головна мета – створити прозору й підзвітну систему містобудування, яка б унеможливила корупцію у місцевих органах самоврядування та численні несанкціоновані забудови у великих містах України, що траплялися протягом останніх тридцяти років.

Згаданий законопроект передбачає демонополізацію прийняття рішень у сфері містобудування, впровадження інституту приватного контролю, обмеження ролі центральних органів влади та максимальну цифровізацію процесів. І що найважливіше, норми законопроекту надають місцевим органам влади дієві інструменти впливу на незаконні дії будівельних компаній та реальні повноваження для запобігання подібним порушенням.

Хотів би також наголосити, що законопроект № 5655 є частиною комплексної реформи містобудівної галузі України, яка розробляється та впроваджується парламентом та урядом України на принципах прозорості, підзвітності та максимальної відкритості до громадського контролю. У цьому контексті зокрема розроблена система DREAM (Digital Reconstruction and Efficient Accountability Mechanism), яка надає доступ до публічної інформації щодо проєктів відбудови на всіх їх етапах, а також забезпечує контроль за використанням коштів з боку громадськості та міжнародних партнерів.

Оскільки реформа, передбачена законопроектом 5655, є частиною наших зусиль з першочергової відбудови та реконструкції України, Верховна Рада розраховує, що цей законопроект буде підтриманий Президентом та Уряд якнайшвидше розпочне його імплементацію.

Зі свого боку ми готові всебічно долучатися до відбудови, зокрема здійснювати парламентський контроль. Таким чином, Верховна Рада зберігатиме всі важелі контролю над імплементацією реформи та за потреби вноситиме необхідні зміни. Я щиро вдячний за пропозицію Європарламенту щодо підтримки у розбудові спроможностей Верховної Ради у цьому зв'язку. Маю надію, що найближчим часом ми матимемо можливість підписати Меморандум про взаєморозуміння між нашими інституціями, який серед іншого, відображатиме цей важливий напрям нашої співпраці.

Таким чином, виходячи з виключної атмосфери конструктивної взаємодії, яка склалась між нашими парламентами, я пропонував би продовжити діалог щодо процесу реформ в Україні, в т.ч. в контексті згаданого законопроекту. Вважаю, що ця дискусія може мати продовження під час наступного засідання Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС, а також як частина двосторонньої взаємодії між відповідними комітетами наших парламентів. Я також готовий сприяти налагодженню консультацій за участі представників Уряду України, зокрема Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерства цифрової трансформації України та проведення ближчим часом онлайн-заходу за участі всіх залучених з української сторони та всіх заінтересованих чинників з боку Європарламенту та інших інституцій ЄС. Ми завжди залишаємося відкритими до обговорення можливих змін та доповнень до закону після набуття ним чинності за результатами таких консультацій.

Вірю, що Ви в свою чергу всіляко сприятиме розвитку цього діалогу зі сторони Європейського Парламенту і користуючись цією нагодою прошу прийняти, шановна колего, запевнення у моїй вельми високій до Вас повазі.

Руслан СТЕФАНЧУК

Увесь цей час влада ніяк офіційно не коментувала резолюцію Європарламенту,

тільки

— народний депутат Мар'яна ***Безугла*** у Facebook звинуватила мера Києва і главу Асоціації міст України Віталія ***Кличка*** в лобіюванні інтересів місцевого самоврядування в Європарламенті.

Безугла назвала євродепутата Міхаеля ***Галера*** "старим другом" Віталія ***Кличка***. На її думку, саме він і пролобіював внесення пункту щодо законопроєкту №5655 до резолюції Європарламенту.

"Ось так робиться політика, нам ще вчитися. Пост про нацбезпеку і міжнародну. Не про хороший/поганий закон, а про те, як це робиться",

— написала ***Безугла***. Після чого тему підхопили дружні до авторів закону медіа.

Однак, як стало відомо, український парламент та автори законопроєкту весь цей час теж **«не сиділи склавши руки і комунікували у Європарламенті свою позицію щодо закону»**.

Проти якого, нагадаємо, ***виступили***

1) — органи місцевого самоврядування, 2) — спільноти архітекторів та експертів,

2) побачивши в ньому низку корупційних ризиків, які не були враховані під час фінального голосування, попри зауваження Національного агентства з протидії корупції.

"Але ми отримали пояснювальну записку від Верховної Ради, яка зробила, я б сказав, справді дуже гарний огляд. Не надто довгий, але все ж таки дуже інформативний, про те, чому було ухвалено цей закон і що він змінює", — прокоментував розвиток ситуації один з авторів спільної резолюції Європарламенту Пятрас Ауштрявічюс.

А 30 червня вже віцепрем'єр-міністр Олександр ***Кубраков*** на своїй сторінці у Facebook в черговий раз **публічно підтримав законопроєкт**.

Також,

глава ***Мінвідновлення*** опублікував лист спікера парламенту ***Стефанчука*** президенту Європарламенту Роберті ***Міцолі***, датований ще 26 червня.

***

№ 1.755

ХРОНИКИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ИДИОТИЗМА: ГИГАНТОМАНИЯ У КАРЛИКОВ

2023-07-01

Капустин

Похоже, что премьер-министр Украины ***Шмыгаль*** забыл, что Украина – не Россия.

И, что в Украине то, что ***«выделяют из-под себя»*** чиновники, автоматически не воспринимается подконтрольным пиплом ни как мармелад, ни как божья роса.

В том числе и потому, что граждане Украины в своем большинстве не считают себя пиплом…

Но мистер **Шмыгаль, похоже, за это не совсем в теме…**

Вышел весь такой в милитари дресс-коде и брякнул на заседании правительства, что

> — «после победы над россиянами, Украина должна стать центром производства современного оружия в Европе».

Так и сказал:

> — «Безопасность нашей страны после войны - это не только вступление в НАТО. Это, прежде всего, наша армия и наш оборонно-промышленный комплекс. Украина должна стать центром производства современного оружия в Европе»...

А почему?

> 1) — А потому, что Камбин сменил табличку на офисе бессмысленной государственной конторы «Укроборонпром», переименовав контору в акционерное общество "Украинская оборонная промышленность".
>
> 2.1) — С уставным капиталом 237 071 000 (двести тридцать семь миллионов семьдесят одна тысяча) грн.

Или

> 2.2) — 6 419 036,34 (шесть миллионов четыреста девятнадцать тысяч тридцать долларов и 34 цента США)…

Шесть миллионов долларов, Карл…

Где 100% акций принадлежит государству.

Которое, как известно, у нас является **«самым эффективным менеджером».**

И ***Шмыгаль*** твердо уверен, что

— после этого грандиозного реформаторского шага, **«начнутся совместные проекты с крупнейшими оборонными компаниями мира».**

Которые уже, надо понимать, отпихивая друг друга локтями, выстроились в очередь на подписание этих самых совместных проектов…

Неистребимый гнойный совок…

Если что-то дурное взбредает в голову, то оно обязательно должно быть «крупнейшим в мире»…

«Вторую армию в мире» не напоминает?

Отож…

За то, что

1) — **с начала войны в 2014 году украинские власти не раздуплились даже на патронный заводик**, вспоминать не будем…

Или

2)!— о САУ «Богдана» в одном экз.

Или об

3} — украинской ракете «Гром-2» дальнего радиуса действия, которые в мае должны были начать глубокую зачистку российских тылов…

Но май как бы прошел и шо?

Ах, да, власти **сменили руководство бывшего «Укроборонпрома»…**

Так что **«победа не за горами»…**

И не стоит удивляться, если через пару-тройку недель, на очередном заседании Кабмина ***Шмыгаль***, перефразирую Остпа ***Бендера***, заявит:

- Именно АО "Украинская оборонная промышленность", превратившая второстепенную страну в оружейный центр земного шара, опередит Илона Маска и первой изобретет способы междупланетного сообщения. Из Нью-Васюков (зачеркнуто) Украины полетят сигналы на Марс, Юпитер и Нептун. Сообщение с Венерой сделается таким же легким, как переезд из Бердичева в Жмеринку. А там, как знать, может быть, через два-три года именно в офисе АО "Украинская оборонная промышленность", состоится подписание первого в истории мироздания междупланетного контракта о совместном производстве современного оружия»…

***

№ 1.756

Послевоенное восстановление станет залогом расцвета не только Украины, но и всей Европы – Андрей Ермак на Конференции по восстановлению Украины в Лондоне

21 июня 2023 года - 23:56

2023-06-21

Послевоенное восстановление станет залогом расцвета не только Украины, но и всей Европы – Андрей Ермак на Конференции по восстановлению Украины в Лондоне

После победы в войне с Россией целью Украины является не только восстановление инфраструктуры и жилищного фонда граждан, но и создание максимально благоприятных условий для инвесторов, что станет залогом расцвета не только нашего государства, но и всей Европы.

Об этом заявил ***руководитель Офиса*** Президента Андрей ***Ермак*** во время онлайн-выступления на Конференции по восстановлению Украины, которая продолжается в Лондоне.

> **«Мы ставим перед собой амбициозные задачи. Нам нужна новая экономика и мощный экономический скачок, который станет драйвером для всей Европы»**, – сказал он.

Андрей ***Ермак*** напомнил о представленной сегодня на Конференции Президентом Владимиром Зеленским ***5-уровневой концепции построения устойчивого мира*** через единство, стабильность, рост, безопасность и демократию. Он отметил, что эти шаги должны быть воплощены в Украине быстро, своевременно и эффективно.

«В *краткосрочной перспективе мы планируем восстановить огромные объемы* транспортной, энергетической, социальной инфраструктуры и жилья для наших людей. Однако целью сегодняшней Конференции является не только обсуждение неотложных потребностей для восстановления Украины.

Мы должны сосредоточиться как на общих долгосрочных задачах, так и на конкретных проектах», – подчеркнул руководитель Офиса Президента.

Стратегической целью государства Андрей ***Ермак*** назвал ***«построение новой современной промышленности»***.

> — «Нам нужны новые производственные комплексы в самых разных отраслях. Именно поэтому мы приглашаем в Украину бизнес со всех континентов. Эта промышленная кооперация, несомненно, будет взаимовыгодной», – отметил он.

Руководитель Офиса Главы государства подчеркнул, что

> — Украина стремится жить по «европейским стандартам», и не только как можно скорее присоединиться к Европейскому Союзу, но и реализовать ряд внутренних преобразований.

«Мы должны быть ***максимально привлекательными*** для инвестиций.

Поэтому мы планируем развитие

> — логистической, транзитной, финансовой, научной и образовательной инфраструктуры.

Так же, как мы хотим выгнать оккупантов с нашей земли, **мы настроены на системные внутренние изменения»**, – сказал он.

Андрей ***Ермак*** подчеркнул, что

-— **процесс реформирования Украины продолжается**, несмотря на полномасштабное вторжение РФ и боевые действия.

«Эта работа предполагает целый *комплекс реформ*:

1) — от 1-укрепления судебной власти, 2-демонополизации и 3-деолигархизации экономики до 4-упрощения налоговой системы.

2) — Прозрачность и нулевая толерантность к коррупции – ключевые приоритеты», – подчеркнул он.

По убеждению Андрея ***Ермака***, только сильная украинская экономика сможет содержать сильную армию, которая будет предотвращать повторение масштабных агрессий в Европе, а значит, Украина и партнеры имеют общий интерес.

Глава Офиса Президента отметил, что

— именно **безопасность необходима для быстрого экономического развития и уверенного прихода инвесторов со всего мира**.

Для этого

1) — Украина должна стать членом НАТО.

И на пути к членству в Альянсе

2) — она должна получить надежные гарантии безопасности.

***

Повоєнна відбудова стане запорукою розквіту не лише України, а й усієї Європи

– Андрій Єрмак на Конференції з питань відновлення України в Лондоні

21 червня 2023

Після перемоги у війні з Росією Україна має на меті не лише відбудувати інфраструктуру та житловий фонд громадян, а й створювати максимально сприятливі умови для інвесторів, що стане запорукою розквіту не лише нашої держави, а й усієї Європи. Про це заявив керівник Офісу Президента Андрій Єрмак під час онлайн-виступу на Конференції з питань відновлення України, яка триває в Лондоні.

«Ми ставимо перед собою амбітні завдання. Нам потрібна нова економіка і потужний економічний стрибок, який стане драйвером для всієї Європи», – сказав він.

Андрій Єрмак нагадав представлену сьогодні на Конференції Президентом Володимиром Зеленським 5-рівневу концепцію побудови сталого миру через єдність, стабільність, зростання, безпеку та демократію. Він зазначив, що ці кроки мають бути втілені в Україні швидко, вчасно та ефективно.

«У короткостроковій перспективі ми плануємо відновити величезні обсяги транспортної, енергетичної, соціальної інфраструктури та житла для наших людей. Однак метою сьогоднішньої Конференції є не лише обговорення нагальних потреб для відновлення України. Ми маємо зосередитись як на загальних довгострокових завданнях, так і на конкретних проектах», – наголосив керівник Офісу Президента.

Стратегічною метою держави Андрій Єрмак назвав побудову нової сучасної промисловості.

«Нам потрібні нові виробничі комплекси в дуже різних галузях. Саме тому ми запрошуємо в Україну бізнес із усіх континентів. Ця промислова кооперація, без сумніву, буде взаємовигідною», – зазначив він.

Керівник Офісу Глави держави зазначив, що Україна прагне жити за «європейськими стандартами», і не лише якнайшвидше приєднатися до Європейського Союзу, а й реалізувати низку внутрішніх перетворень.

«Ми повинні бути максимально привабливими для інвестицій. Тому ми плануємо розвиток логістичної, транзитної, фінансової, наукової та освітньої інфраструктури. Так само, як ми хочемо вигнати окупантів з нашої землі, ми налаштовані на системні внутрішні зміни», – сказав він.

Андрій Єрмак наголосив, що процес реформування України продовжується, незважаючи на повномасштабне вторгнення РФ та бойові дії.

«Ця робота передбачає цілий комплекс реформ: від зміцнення судової влади, демонополізації та деолігархізації економіки до спрощення податкової системи. Прозорість та нульова толерантність до корупції є ключовими пріоритетами», – наголосив він.

На переконання Андрія Єрмака, лише сильна українська економіка зможе утримувати сильну армію, яка буде запобіжником повторенню масштабних агресій в Європі, а отже, Україна та партнери мають спільний інтерес.

Керівник Офісу Президента зауважив, що саме безпека потрібна для швидкого економічного розвитку та впевненого приходу інвесторів з усього світу. Для цього Україна має стати членом НАТО. І на шляху до членства в Альянсі вона повинна отримати надійні гарантії безпеки.

***

№ 1.757

Багато єхидства висловлює Купер з приводу наслідків бунту пріґожина й також обурюється та сумує через удар по Краматорську. Тим часом, на фронті ЗСУ й далі потроху просуваються, нищачи резерви та особовий склад ворога. Великий і детальний, спокійний звіт.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-29-june-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Дарина Постернак, Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Війна в Україні 29 червня 2023 р.

Всім привіт,

Сьогодні я почну з неважливих новин. Принаймні тих, які штампувальники путінської пропаганди вважають неважливими.

Отже, щоби ви знали: «заколот» пріґожина/ваґнерівців був спровокований агресивним розширенням НАТО, та й ЦРУ також, а ще вони не змогли втримати росіян від вбивства росіян. Ганьба Заходу. А те, що в усьому винен Захід, підтвердив не хто інший, як сам пуддінг, коли оголосив, що ваґнерівців завжди і повністю фінансувала держава. Що означає – сам путін. Тому вся ця хрінь неважлива. Всього лише сварка між боярами. Мильна опера, яка неодноразово траплялася в історії росії. Саме тому 27 червня пудінг поспішив прикрасити нагородами шойгу за придушення всієї тої фігні…

….не можу втриматись, щоби не вказати на найкращий опублікований короткий аналіз всієї цієї фігні (https://twitter.com/BrennpunktUA/status/1673354814879678465?utm_source=substack&utm_medium=email) (дивіться зі звуком, будь ласка)….

Ну що ж, продовжимо з іншою мильною оперою у цій війні:

> — це історія про Україну, НАТО (передусім Великобританію, Данію, Нідерланди…), США, Австралію, «F-16», «F-18» та… Все ж, я вважаю цю тему таким марнуванням часу і зусиль, що я прошу вибачення, що навіть згадую її.

І якщо я все ж згадую, то через неминучий висновок:

> **— якби НАТО та Київ витратили всі ці гроші та час на постачання систем електронної боротьби, артилерію, боєприпасів, танків і БМП, не кажучи вже про обладнання для розмінування, жоден із «експертів» на Заході не дивувався, чому український контрнаступ не просувається такими темпами, як хотілося би…**

(Це нагадало мені, про приємний момент раніше цього тижня, коли хтось запитав щось на кшталт «чому український контрнаступ не просувається достатньо швидко». Я відчув, що вільний відповісти щось типу «…а хто взагалі сказав, що це буде швидко?»)

З іншого боку, можливо, відмова США поставити «F-16» — це й добре: судячи з повідомлень звідтам, деякі українські пілоти, очевидно, вже проходять навчання у Швеції. Отже, будемо сподіватися, що ігрища Вашингтона відкриють Швеції можливість поставити Україні JAS.39 Gripens [шведський багатоцільовий винищувач четвертого покоління – перекл.]: у будь-якому випадку вони набагато краще відповідають вимогам України, ніж якісь «F-16».

Але я припускаю, що ви, певне, прийшли сюди за «новинами» про останні події на полі бою у цій війні, тому перейдемо до них…

1. Повітряно-ракетна війна

25 червня терористична організація, відома як Повітряно-космічні (або Аерокосмічні) сили Росії (ВКС), розбомбила овочевий ринок у західному Ідлібі (https://twitter.com/QalaatAlMudiq/status/1673758594322296833?utm_source=substack&utm_medium=email), холоднокровно вбивши близько 50 сирійців…

Ви спитаєте - чому я починаю з Сирії, якщо маю говорити про Україну?

А тому що **маса людей, які збираються прочитати мій допис, не звертають увагу на те, що росіяни роблять із сирійцями, майже щодня протягом восьми років** – і все ще дивуються, як таке може бути, що через два дні росіяни скоїли те саме в Україні.

Що, у свою чергу, є темою, якій варто присвятити увагу (і, будь ласка, пам’ятайте: у мене замало часу, а також мені ліньки збирати та публікувати всі посилання на онлайн-джерела).

Наскільки я знаю, відбулось щось таке: 27 червня один із інформаторів ГРУ в Краматорську повідомив ГРУ про велику кількість західних добровольців у військовій формі, які «збиралися» в ресторані у центрі міста. Очевидно, ці розвідданні пройшли по всьому російському командному ланцюгу, і в результаті росіяни влучили в це місце двома «іскандерами». Досить точно, щоб убити щонайменше 12 людей (включно з трьома українськими дітьми) і поранити понад 60… Це не остаточні цифри, оскільки сьогодні [29 червня] українська влада все ще розчищає уламки…

[Зображення 1]

Перш ніж почнуться розмови, мовляв, цей удар був «типовою помилкою в тумані війни», або, навпаки, «навмисним», прошу хоч кілька хвилин подумати:

1) Одразу після удару СБУ повідомила про затримання інформатора російського ГРУ. Цікаво, чому це винного затримали тільки після удару, а не перед? Невже українці стали жертвами західного, тобто європейського законодавства, до якого мусять допасовувати свої закони? (На Заході існує заборона затримувати особу лише на основі підозри у підготовці злочину, а ще для затримання необхідно зібрати достатньо доказів). Це треба буде ретельно дослідити і, можливо, модифікувати законодавство.

2) Чи розповідав інформатор представникам ГРУ, що «ціль» — це ресторан, куди часто також ходять цивільні? На даний момент не знаю. Але для чого б йому це робити? Зараз відомо, що він бачив «зібрання багатьох людей у військовій формі». У нього був стимул «надати якомога більше інформації»: що більше, то «кращим інформатором» його вважатимуть і більше платитимуть. Так воно буває в цьому «бізнесі», будь то на Заході чи на Сході.

3) З другого боку, цілком може бути, що інформатор працював «на власну вигоду». Наприклад, у нього виник конфлікт із власником ресторану... або з офіціанткою. І для нього це був «шанс» поквитатися — яким він скористався. Така ситуація насправді не нова, подібне траплялося вже десятки разів, особливо в Афганістані, в Іраку, кілька разів у Ємені. Щось типу «заздрю тому козлу, який тримає в селі заправку; може, нашептати якоїсь фігні розвідці XY? Бум! Заправка злетіла в повітря, а з нею і 50 людей? Ото халепа...»

4) Хоча якщо так, то це означає, що ГРУ доводиться покладатися на таких ідіотів, щоб визначити розташування штабів різних підрозділів ЗСУ. Це добре. Для України.

Погано для цивільних, які тим часом гинуть. «Побічні» втрати. Точнісінько як у Сирії... чи в Ємені, чи в Афганістані, чи Пакистані...

5) Але, знову ж таки: чому це має хвилювати ГРУ? Уже вісім років у Сирії ВКС — а ще раніше перед тим, і тоді, і після того «Сирійські арабські військово-повітряні сили» — постійно бомбардують лікарні, школи, склади продовольства, водоочисні споруди, людні базари тощо — їх ГРУ оголосило «джихадистськими штабами», «складами боєприпасів» і ще якоюсь маячнею.

І ВСІМ ВСЕ ОДНО.

Досі жоден державний діяч на Заході не засудив таку діяльність і не зажадав публічно притягнути винних до відповідальності (навпаки, «друг Асад» повернувся на міжнародну дипломатичну арену — особливо в колах

Ліги арабських держав, яка сьогодні дуже засмучена тим, що якийсь дурень у Швеції спалив Коран, і скаржиться на «свободу висловлювання»...).

...а тих «неофіційних осіб», які скаржилися (як я, наприклад) негайно проголосили «прихильниками джихадистів»...

Так відбувається не тільки тому, що

— Захід заплямував свою совість подібною діяльністю ще з часів Іраку та Рифської республіки (тепер це північне Марокко), тобто від початку 1920-тих років, не кажучи вже про Афганістан, Ірак, Сирію, Ємен і різні «закутки» Африки тощо (цей список дуже довгий). «Заходу» також було абсолютно все однісінько, коли російський терор повиганяв мільйони сирійців із дому, а тоді з країни, спричинивши зрештою «кризу біженців» 2015-2016 років. То чому б західним країнам перейматися тепер?

Тому що

— США створили прецедент, коли «вимкнули» всі міжнародні норми для таких випадків «Актом проти Гааги» адміністрації Буша (інша назва – л «Акт про захист американських військовослужбовців» 2002 року) – законом, який де-факто робить Міжнародний кримінальний суд у Гаазі нелегальним.

i) — Чи був Буш – або будь-який інший член його адміністрації або Конгресу США – коли-небудь притягнутий до відповідальності/санкцій за цей закон? Ні.

ii) — Чи скасовували його Обама, Трамп, Байден? Ні.

Отже,

iii) — якщо американські та союзні розвідувальні служби і збройні сили не можуть бути притягнуті до відповідальності за воєнні злочини, то чому зараз хтось повинен наполягати на притягненні до відповідальності росіян...?

... А люди все ще лютують про марність ООН, ха...

6.) І що б сказали всі славетні спецслужби – на Заході, в росії, в Україні чи, скажімо, у святому і мирному Ізраїлі – якщо зараз хтось почне переслідувати їх за воєнні злочини, скоєні через те, що вони надали паскудні розвіддані...?

.. вже уявляю всі їхні скарги на кшталт «постривайте-но, але ж тоді ніхто не захоче із нами працювати»...

....«святотатство»...

7.) То чи варто дивуватися, що вишестоящі органи не соромляться називати цей удар «успішним знищенням штабу 56-тої мотопіхотної бригади ЗСУ високоточною зброєю»...?

Іще один цікавий момент:

> хоча українці за цей час стали достатньо дисциплінованими, щоб не «тягнутися за своїми смартфонами і не починати знімати на відео» «результати» цього російського удару (що є чимось на зразок «загальноприйнятої норми поведінки» майже в усьому світі) – тому що влада «навчила» їх, що це протизаконно: ряд американців, канадців і південноафриканців, присутніх на місці подій у Краматорську, негайно зробили саме це: «за лічені хвилини» ці відео облетіли соціальні мережі, «інформуючи всіх» про «черговий російський акт терору»..., а також про те, що російські С-300 влучили в «велику кількість людей у військовій формі». Справді, «під завалами багато солдатів»... З точки зору вишестоящих оу москві, не кажучи вже про незліченну кількість фанатів пудінга в соціальних мережах: «ідеально». Принаймні, «достатній привід» для атаки ресторану.

... красномовне свідчення про «дисциплінованість» деяких іноземців в Україні....

9.) .... що, зі свого боку, ставить великий знак питання над тим, як українська влада впроваджує свої закони та виконує свої обов'язки: чи є іноземні добровольці в Україні чимось на кшталт «святіших од святих», оскільки вони добровільно допомагають захищати країну чи допомагають українським цивільним...? Хіба аж настільки, що їх «не можна» стримувати від інформування росіян...?

І СБУ, і ЗСУ засвоїли урок. «Зараз війна, а отже, скупчення людей у великих кількостях шкідливе для здоров'я» – особливо в такому близькому до лінії фронту місці, як Краматорськ: але це «правило» «не діє для іноземців», еге ж....?

Насамкінець, і тут я підкреслюю, що моя критика не є спробою виправдати цей російський злочин (на жаль, лише один із сотень подібних, і сотень, якщо не тисяч майбутніх), будь ласка, завважте: «(громадські) ресторани» – це «цивільні об'єкти». Звісно, вони також мають «подвійне призначення» ¬– або принаймні можуть здаватися такими, якщо їх відвідує персонал у військовій формі, особливо для таких недбалих розвідувальних та військових служб, як ГРУ і ВКС. Та і всієї путінської системи, включно з вишестоящими органами та генштабом.

Уся верхівка путінської системи «саме така»: достатньо цинічна, щоб намагатись поцілити якраз по такій локації. Я попереджав про це ще на початку березня минулого року (на цей раз деякі ЗМІ навіть опублікували моє

попередження (https://truth-hounds.org/en/myths-and-reality-russias-attack-on-a-maternity-hospital-in-mariupol-as-a-war-crime/): можна лише сподіватися, що люди нарешті поставляться серйозно до таких попереджень.

….усе це є логічним наслідком систематичного слідування «закону сили» на міжнародній арені впродовж десятиліть: логічним наслідком незліченних ситуацій, коли було «добре», для «наших» робити «щось погане» «їм», але не «їм» робити «нам» «те, що нам не подобається»… отже що завгодно, але не справедливість…

27 червня 2023 року (перша річниця удару Х-22 по торговому центру в Кременчуці, де було вбито 20 мирних жителів) Ту-22М3 з авіабази «шайковка» атакували Кременчук та Запоріжжя (за даними офіційного Києва, було випущено близько 140 Х-22).

[Зображення 2]

Ту-22М-3 ВКС, озброєний ракетою Х-22, перехоплений винищувачами НАТО над Балтійським морем 12 червня.

Неясно чи досягли вони якихось результатів, але це може й добре: західних добровольців (будь-якого роду) поблизу не було… На жаль, під час рандомного обстрілу Оріхова російською артилерією, одна людина була вбита і троє важко поранені… і все це на додаток до уже «звичних» обстрілів різних сіл у Сумській області (27 червня зафіксовано 57 вибухів), міста Нікополь (пошкоджено 7 житлових будинків) та міста Херсона (316 снарядів…)… та цей сумний список дуже довгий…

27 червня ПС ЗСУ завдали ударів по російських складах у Бердянську, Приморському та Мелітополі. У ніч з 27 на 28 червня ПС ЗСУ завдала удару по Мелітополю, а Україна завдала удару БПЛА по цілям у Курській області. Росіяни «відповіли», випустивши шість «шахедів-136»: усі вони були збиті ПС ЗСУ. Ще одна серія російських артилерійсько-ракетних ударів послідувала вчора, 28 червня, і тривала сьогодні вранці [29 червня]. Наскільки я знаю, одна людина загинула в Херсоні (тільки цього ранку по місту російська артилерія вдарила щонайменше 12 разів).

В інших «новинах», пов'язаних з повітряною війною:

- Відомо, що 27 червня ВКС завдали 47 зареєстрованих авіаударів: більшість із них у звичайній манері «насипай та тікай», але також вони використали плануючі бомби МПК/УМПК. Більшість із них були націлені на ЗСУ в районі Оріхова та Новоданилівки.

- Відомо, що 28 червня ВКС завдав 44 тактичних авіаударів, ПС ЗСУ завдали 11. 10-та гірсько-штурмова бригада заявляє про збиття російського Су-25 з ПЗРК «Ігла» (https://t.me/censor_net/32331).

– Повідомляють, що вчора [28 червня] вдень Зеленський нагородив командира 96-тої зенітно-ракетної бригади полковника Сергія Яременка за (цитата) «…збиття 13 ракет «кінжал»…». Гадаю, це означає, що якраз 96-та бригада використовує ЗРК РАС-2/3, поставлені США та Німеччиною.

2. Битва за Донбас

Куп'янськ-Сватове-Кремінна...

По суті, російський контрнаступ скрізь застопорився: зупинений занадто великими втратами. Звичайно, в деяких випадках ЗСУ «доходить» до знищення окремих танків окремих танків (https://t.me/angrydrones/66) з використанням БПЛА, але це працює. Засоби не мають значення: важливий результат і ніхто із своїх не постраждав.

На жаль,

у ЗСУ немає систем радіоелектронної боротьби на всіх ділянках фронту, тому росіяни завдали удару в відповідь, задіявши свої дрони-камікадзе по одній з позицій ЗСУ (https://t.me/komdiv_76/1518).

Тим не менш: росіяни обстрілюють все куди тільки можуть дотягнутись: щодня впродовж останній 3-4 днів повідомляють про враження близько 20 різних позицій ЗСУ і та сіл.

Бахмут… північ…

судячи з українських звітів, ЗСУ (обережно/повільно) наступають із трьох напрямків (півночі, заходу та південного заходу) на Соледар і Красну Гору. Так само, як і далі на південь: хоча росіяни й зазнають масованих втрат, це все одно займає багато часу…

Бахмут… північ/північний захід…

93-тя механізована також просувається на північні околиці зруйнованого міста й уже відзвітувала про підбитий російський Т-72. От уже 3-4 дні росіяни – масовано – обстрілюють Іванівське та всі західні райони Бахмута.

Бахмут… південь…

80-та десантна приєдналася до зачистки російських траншей у малих лісах на північ/північний захід від Кліщіївки. Це непросте завдання, бо там доводиться викурювати росіян із кожної нори. До речі, вчора дії названої бригади викликали багато заяв із обох боків: 80-та чи то «потрапила в оточення» (росіяни), чи «оточила противника» (українці)… Насправді, 3-та й 80-та бригади захопили російські позиції на північний захід від Кліщіївки,

забравши під час цього багато полонених. Але ніхто нікого не оточував. росіяни, «як завше», відповіли шквальни артилерійським вогнем і підбили українську БМП. Тим часом, 28-ма механізована, так само обережно й систематично, виконувала подібне завдання в районі Курдюмівки.

Авдіївка…

на схід від міста 110-та бригада ЗСУ продовжувала тлумити ворога вздовж старої лінії розмежування й висунулася на території, окуповані росіянами ще в 2014 році (до речі, цей підрозділ має прекрасну артилерійську підтримку https://twitter.com/region776/status/1674006742760566784?utm_source=substack&utm_medium=email).

Бригада перетнула трасу Н20 з обох боків від Крутої Балки. На південь від Авдіївки, про що вже повідомляли, ЗСУ 25 чи 26 червня звільнили (повністю зруйноване) Водяне. Але точних підтверджень цьому ще не бачив.

Мар'їнка…

79-та десантна потужно обмінюється ударами безпілотників із російською стороною, проте змін на землі немає.

[Зображення 3]

Південне Запоріжжя (та південно-західна Донеччина)

Василівка…

128-ма бригада висунулася на північно-східні околиці Жереб'янки, проте певних проблем їй завдають підрозділи росіян, що окопалися в малому ліску на північ від цього села. Тут потрібна ще одна «систематична» піхотна зачистка.

Оріхів…

ситуація така, як і була: тобто 47-ма та 65-та механізовані, за підтримки БПЛА, пробивають додаткові проходи крізь мінні поля в напряму північних околиць Роботного, в межах яких вони зможуть маневрувати й примусити російські відділки з переносними протитанковими ракетами забратися геть. Здається, росіяни кинули в цьому напрямку всі наявні в них резерви: впродовж лінії фронту протяжністю яких 7-8 км. вони сконцентрували останки 291-го та 70-го мотострілецьких полків, 22-гої та 45-тої бригад спецназу, а також відділки «барс-11» і «барс-14». За кожної нагоди росіяни починають обстріл, у більшості танковими та протитанковими ракетами, інколи з вертольотів Ка-52 (хоча кількість їхніх вильотів суттєво знизилася за цей тиждень), а також – якщо українська електронна боротьба дозволяє – й за допомогою дронів.

Старомайорське-Старомлинівка…

Після визволення Рівнополя, ЗСУ, як видається, тиснуть на Приютне зі сходу та з заходу. На східній частині цього сектора «повним ходом» триває українська атака на Урожайне. Тим часом, 47-ма артилерійська випалила масу російських гармат у Старомлинівці й також знищила зенітну установку установку «букМ1» (https://twitter.com/Osinttechnical/status/1673829310388379648?utm_source=substack&utm_medium=email) та, цілком можливо, отой «центр упарвління БПЛА на південь від Запоріжжя (https://twitter.com/NOELreports/status/1673662660536070144?utm_source=substack&utm_medium=email).

…і Олешки, тобто плацдарм українців у районі Антонівського мосту.

Про це багато заяв із обох боків (включно з панічними вимогами російських військових надіслати підтримку з повітря), але чітких даних немає. Що ж, почекаємо, поки я зможу повідомити про обстановку тут «щось надійне».

.***

№ 1.758

«Можна бомбити комерсів»

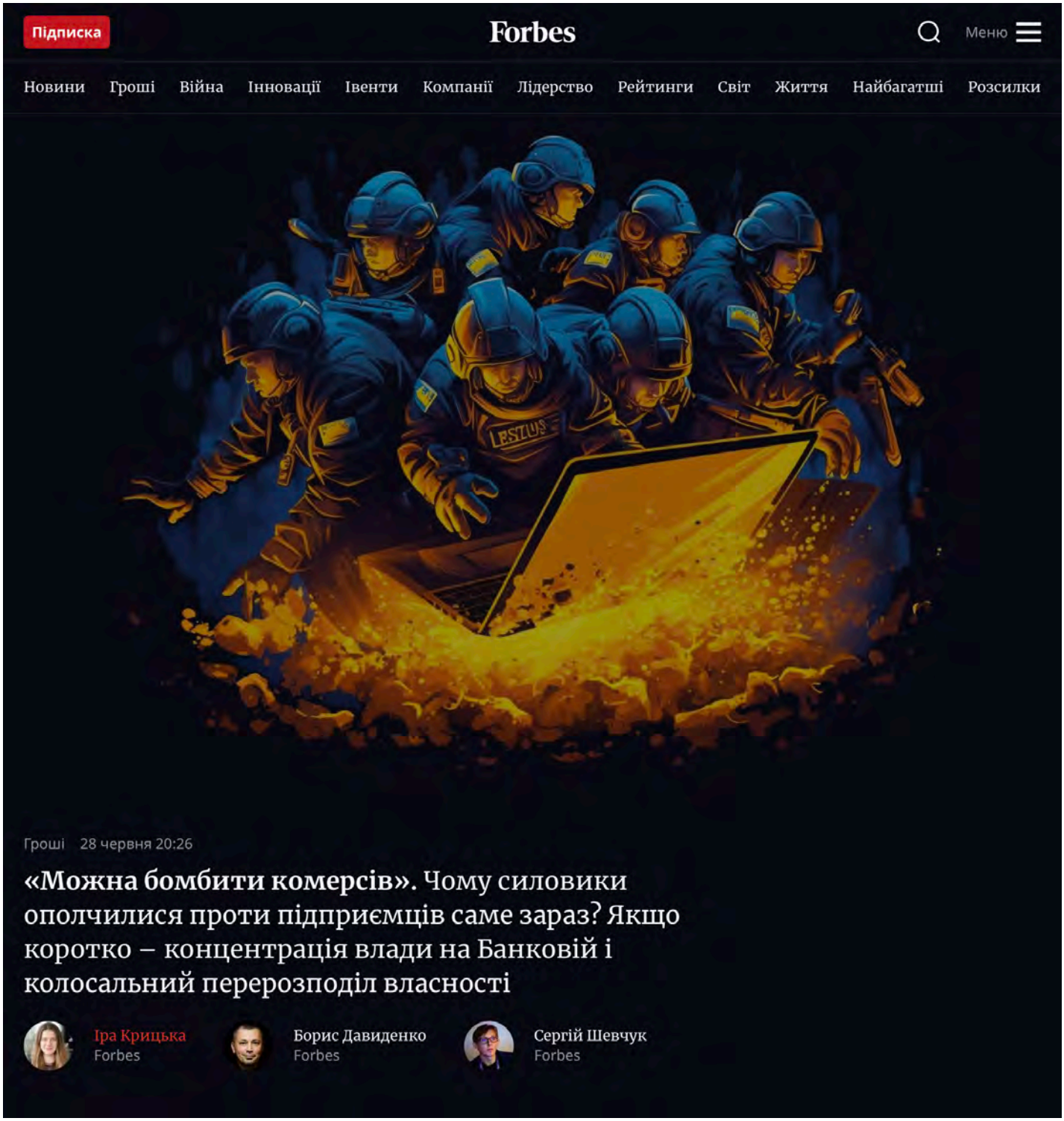

2023-06-28

Іра Крицька

Борис Давиденко

Сергій Шевчук

Чому силовики ополчилися проти підприємців саме зараз? Якщо коротко – концентрація влади на Банковій і колосальний перерозподіл власності

Другий рік великої війни з РФ складний для українських підприємців. До них дедалі частіше приходять люди зі зброєю і… ордером на обшук.

До чого тут посилення президентської вертикалі й великий перерозподіл «проросійської» власності?

Рівно чотири роки тому щойно обраний президент Володимир Зеленський провів першу зустріч із представниками бізнесу. Що він почув від підприємців?

> Одну з проблем озвучив співзасновник IT-компанії SoftServe Тарас Кицмей: «Підтримайте ініціативу «Маски-шоу стоп!», щоб унеможливити тиск правоохоронних органів на IT-індустрію».

Зеленський не мав заперечень, навіть пішов далі, запропонувавши обмежити перелік силовиків, що мають займатися економічними справами. «СБУ повинна боротися зі шпигунами та диверсантами, а не з бізнесом», – казав тоді він.

Чотири роки по тому у країні триває війна за існування, президент не має часу зустрічатися з бізнесом *(стаття вийшла до зустрічі президента з бізнесом, яка відбулась 29 червня — Forbes)*, але підприємці так само апелюють до Зеленського – тиск силових органів не зменшився, а за оцінками бізнесменів, навіть посилився.

> **«Бізнес перебуває під найбільшим тиском від силових органів за останні 20 років. Подекуди влада переплюнула часи Януковича»,** – категорично заявляє засновник інвесткомпанії Concorde Capital Ігор Мазепа. Одразу дві його інвестиції опинилися «у розробці» правоохоронців.

«До половини підприємців з мого кола приходили цього року правоохоронці», – каже бізнесмен зі списку Forbes, який спілкувався на умовах анонімності.

Статистика скарг підприємців до Ради бізнес-омбудсмена підтверджує тенденцію:

> 1) — у першому кварталі цього року на дії силовиків пожалілись у понад два рази більше бізнесменів, ніж за попередній період.
>
> 2) — **Ситуація, принаймні в медіа, виглядає гіршою, ніж до широкомасштабного вторгнення.**

Аналітична компанія Saturday Team на замовлення Forbes промоніторила найбільші українські ЗМІ щодо історій, коли бізнес заявляв про тиск і вимагання хабаря – і за перші п’ять місяців цього року таких кейсів було 63, на три більше, ніж за такий самий період 2021 року.

Під час пресконференції Зеленського 6 червня 2023-го журналісти поставили запитання, чи не хвилює президента зростання тиску на бізнес?

1) — «Усі економічні виклики є дуже важливими для мене. Якщо є питання до податківців – я розберусь», – відповів лідер країни.

Втім, визнав, що

2) — зараз у його фокусі інші пріоритети: постачання зброї для ЗСУ та міжнародна політика.

Крім контексту великої війни, в системі відносин Банкової та правоохоронних органів є інші тектонічні зміни.

1) — Влітку 2019-го практично всі ключові посади, крім генерального прокурора, обіймали «чужі» президенту люди.

2) — Чотири роки по тому всі силові структури, можливо, за винятком НАБУ і САП, очолюють ставленики Офісу президента, і **лояльність до Зеленського – одна з умов призначення**.

«Це нормально, що під час війни влада консолідована у президента. І фактично всіма силовими відомствами керують з Банкової, – каже керманич департаменту Генпрокуратури, який спілкувався на умовах анонімності. – Ненормально, що це не формалізовано і ці люди не несуть жодної політичної відповідальності».

Чи означає консолідація влади над силовиками та посилення тиску на бізнес докорінну зміну правил гри у відносинах підприємців та влади?

1. Летить з усіх боків

Різноманітні опитування бізнесу щодо органів влади, які їм найбільше заважають, показують, що з великим відривом попереду податкова і митниця. Але **у переліку є майже всі силові структури: ГПУ, Нацполіція, БЕБ, СБУ.**

Меню проблем, які правоохоронці пропонують бізнесу, якнайрізноманітніше.

25 квітня Мазепа прокинувся від дзвінків матері і бізнес-партнера Івана Олійника, які розповідали однакову історію: їх обшукують. Так він дізнався, що Нацполіція відкрила кримінальне провадження за мотивами корпоративного спору з попереднім власником навколо газового родовища на Львівщині. Правоохоронці взялися за цю справу дуже завзято: група з 23 слідчих і вісьмох залучених прокурорів, обшуки одразу на трьох локаціях, вилучення документів і значної суми коштів. Мазепа вважає, що їхні опоненти «замотивували» правоохоронців.

Forbes | Що болить?

На що скаржився український бізнес Раді бізнес-омбудсмена

Податкові питання

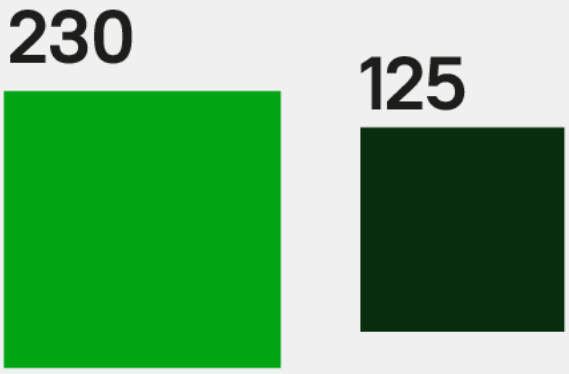

Митні питання

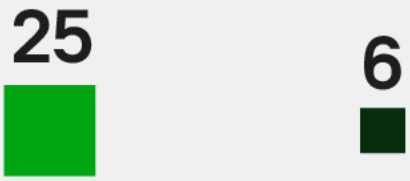

Дії правоохоронних органів

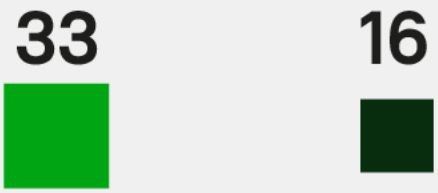

Інші

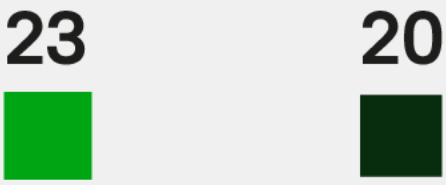

Загалом

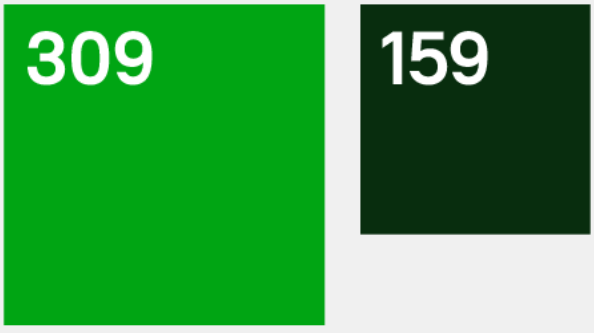

2023 рік (I квартал)

2022 рік (IV квартал)

Джерело: Рада бізнес-омбудсмена

Саме Нацполіція разом зі Спеціалізованою екологічною прокуратурою приходила з обшуками додому і в офіс IT-підприємця, засновника компанії MacPaw Олександра Косована у справі щодо будівництва бази відпочинку компанії на прибережній ділянці поблизу Канівського водосховища. Претензії правоохоронців – незаконний видобуток піску, забудова берегової лінії та за документами інше цільове призначення ділянки.

Того ж дня міністр цифрової трансформації Михайло Федоров написав у пості в Telegram, що йому соромно за такі дії силовиків. «Не можна зупиняти роботу компанії через земельну ділянку», – додав міністр.

Про схожі випадки за участю Нацполіції кажуть ще троє українських підприємців, які попросили не згадувати їх у цій статті через те, що розслідування їхніх справ ще не завершено. Для написання статті Forbes поспілкувався із півтора десятками підприємців, більшість із них розмовляли на умовах анонімності.

Власникові HD-Group Борису Шестопалову проблеми принесли Бюро економічної безпеки та Генпрокуратура – у рамках розслідування справи компенсації фіктивного ПДВ; заарештували рахунки його компанії (найбільший виробник хліба у південному регіоні). «У контрагента мого постачальника якісь проблеми з ПДВ, а бізнес зупиняють мені. Навіщо?» – ставить риторичне запитання бізнесмен.

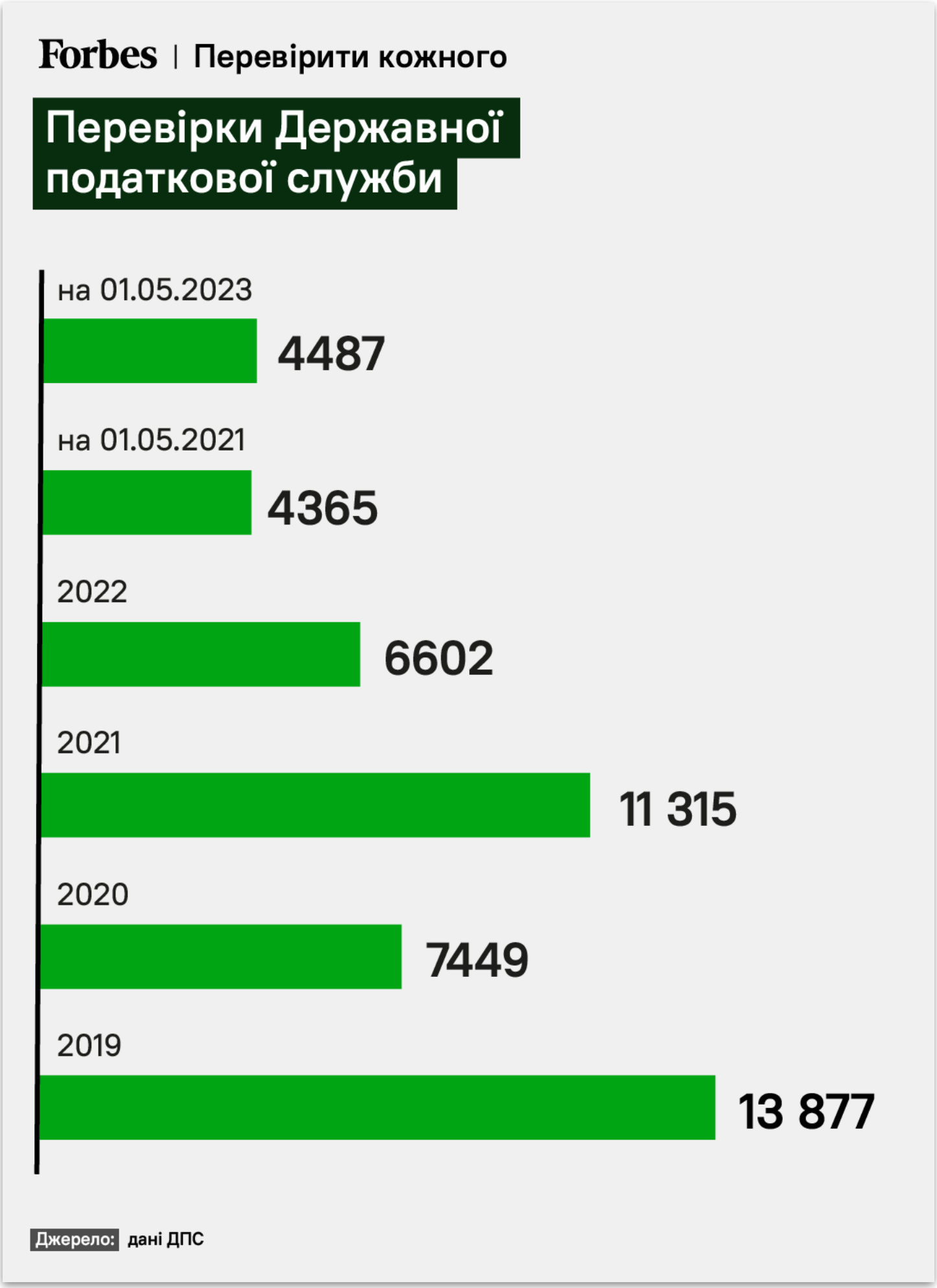

Він розповідає, що слідчі органи підозрюють цю компанію у завданні збитків державі на 200 млн грн, тому вони всім бізнесам, котрі якось співпрацювали з нею, заблокували рахунки на таку ж саму суму. У групи Шестопалова

арештовано рахунки на 1,6 млрд грн. «Це якась інквізиція: позбавляють можливості працювати взагалі не з вашої вини», – каже бізнесмен. Наразі він оскаржує це рішення в судах. «Зі змінним успіхом: десь арешт знято, десь ще ні», – каже бізнесмен.

За бажання СБУ може знайти російський слід і загрозу нацбезпеці від бізнесу, навіть якщо немає документальних доказів. Наприклад, одна з причин, чому популярна серед малого та середнього бізнесу платіжна система WayForPay понад місяць не могла оновити ліцензію у Національному банку, – лист СБУ про начебто російське громадянство в одного з топменеджерів компанії. Служба так і не надала Нацбанку підтверджень цього.

Навіть «російський дух» може стати проблемою для дуже українських підприємців. У лютому Вищий антикорупційний суд задовольнив позов Мін'юсту щодо конфіскації на користь держави двох кар'єрів, які консорціум бізнесменів – Віталій Антонов (ОККО), Василь Даниляк (ОККО) і згаданий Ігор Мазепа – купили у 2021 році в австрійської Starbag. Причина – міноритарним акціонером Starbag є російський бізнесмен Олег Дерипаска.

Один з останніх голосних кейсів, яким відзначилося Бюро економічної безпеки, була справа мережі кінотеатрів «Мультиплекс». Компанію обвинувачували у несплаті ЄСВ на початку війни, коли більшість кінотеатрів у країні вимушено не працювали.

Вона зрештою сплатила борг перед держбюджетом, але БЕБ і досі розслідує цю справу «Найближчим часом буде повторний допит, час ще погоджуємо», – каже CEO «Мультиплексу» Роман Романчук. Кейс «Мультиплексу» потрапив на радари Бюро з подачі Державної податкової служби, пояснює заступник генпрокурора Дмитро Вербицький.

Ці справи – лише ілюстрація, яка показує: кейси, пов'язані з бізнесом, мають за плечима чи не всі силові структури і регулятори.

Публічних кейсів, коли правоохоронців притягують до відповідальності за тиск і вимагання хабарів від бізнесу, набагато менше. На початку червня НАБУ й САП повідомили про розслідування стосовно прокурора окружної прокуратури Дніпропетровської області та його заступника. Вони, як вважає слідство, зляпали справу проти місцевого виробника сидру, сфабрикувавши докази. «Є ще близько двох десятків внутрішніх розслідувань щодо дій прокурорів», – каже вже цитований очільник департаменту ГПУ.

2. Чому силовики ополчилися на бізнес саме зараз?

«Бомбити комерсів»

Є принаймні кілька фундаментальних причини, чому на початку 2023 року силовики потягнулися до підприємців.

Перша – вже згадане **воєнне посилення Офісу президента**. Forbes поговорив із сімома депутатами та державними функціонерами про устрій президентської вертикалі на другому році війни. Більшість спілкувалися на умовах анонімності, побоюючись реакції ОП.

Ключові для бізнесу люди серед менеджерів ОП

– заступники керівника офісу Андрія Єрмака Ростислав Шурма, Андрій Смирнов та Олег Татаров. Їхня відповідальність – економічна політика, судова система та силові структури відповідно.

Одноосібний контроль майже над усіма силовими органами порушив хитку систему стримувань і противаг у правоохоронних органах, яка була за президентства Петра Порошенка.

«З часів Революції гідності не було так, щоб СБУ, МВС, БЕБ, прокуратура перебували в одних руках», – каже один із нардепів, що спілкувався на умовах анонімності.

«Раніше між силовиками була конкуренція, вони боялися один одного, – додає інший співрозмовник з депкорпусу. – На умовну СБУ бізнесмен міг поскаржитися поліції Авакова. Нині нема кому скаржитись – усі в одній упряжці».

Жоден зі співрозмовників не підтвердив, що в Офісі президента приймались рішення про необхідність прискіпливіше ставитися до бізнесу. Співрозмовники серед нардепів та посадовців офісу вважають, що президент наразі не надто добре розуміє ситуацію з тиском на підприємців. «Ніхто не поспішає акцентувати на цьому питанні на нарадах із Зеленським», – розповідає на правах анонімності один із посадовців ОП.

Є загальний наратив – що під час війни всі повинні сплачувати податки і є запит на детінізацію бізнесу, пояснює співрозмовник із депутатського корпусу. Податки потрібні, щоб фінансувати військові потреби: західні партнери відмовляються давати гроші на війну. «Силовики пішли звичним шляхом: замість того, щоб домовитися з бізнесом про нові правила гри, почали «кошмарити», – каже заступник голови антикорупційного комітету Ради Ярослав Юрчишин («Голос»).

«Держава трохи змінила ставлення до бізнесу через фінансову допомогу від партнерів – мовляв, податки від бізнесу набагато менші, ніж іноземні дотації», – казав у травневій розмові з Forbes бізнес-омбудсмен Роман Ващук у контексті, що наразі влада не критично зацікавлена у розвитку бізнесу та інвесткліматі.

Друга причина – найбільший з початку 1990-х перерозподіл власності, який спровокувала війна. У травні 2022 року Рада ухвалила закон про конфіскацію активів підсанкційних росіян та колаборантів.

За рік у рамках «дерусифікації» заарештовано, конфісковано і передано до Агентства з розшуку й управління активами (АРМА) десятки великих компаній, де серед власників були росіяни. Процес украй непрозорий. «Наразі ніхто не розуміє, якими саме активами і наскільки результативно управляє АРМА», – каже Гліб Канєвський, голова експертної організації StateWatch.

«Коли ми попросили СБУ, БЕБ, ГПУ і ДБР надати оцінку вартості конфіскованих саме ними активів, то отримали загальну цифру – понад 70 млрд грн, – каже голова тимчасової слідчої комісії Ради Ярослав Железняк. – Але АРМА оцінює ці самі активи в 10–11 млрд грн».

Держава не встигає розробити бездоганний правовий механізм для складних кейсів конфіскації. «Я не знаю, яка людина Вадим Новинський і, може, він шкодив Україні, але те, як у нього забрали бізнес, на мій погляд, за рамками правового поля (Мін'юст скасував рішення про передачу бізнесу Новинського у траст, і СБУ арештувала корпправа на 72 компанії. – Forbes)», – каже власник великого виробничого бізнесу.

На його думку, подібні кейси силовики зчитують: «Можна бомбити комерсів». «Якщо так може президент з мільярдним бізнесом, то чому не може майор СБУ з мільйонним? – продовжує бізнесмен. – Такий самий ефект був за Януковича, коли великий бізнес централізовано загнали на майданчики і «обєлєчівалі», а до іншого бізнесу прибігали вже хто встигне».

3. По інший бік

Що про це кажуть з іншого боку «барикади»? «Говорити про повернення у часи Януковича може лише той бізнес, який не працював у ті часи», – каже високопосадовець у ГПУ, який попросив не згадувати його прізвище. Тоді про діалог силовиків із бізнесом не йшлося, додає він.

Усі представники правоохоронних відомств, з якими говорив Forbes, стверджують, що ні в ГПУ, ні в Нацполіції немає централізованої корупції, а кейси вимагання грошей – результат анархії в органах. «Український кримінальний процес більше підходить, щоб бути «в долє», а не для того, щоб когось посадити або виправдати», – каже голова департаменту ГПУ.

Враження щодо масових «масок-шоу» оманливі, вважає заступник генпрокурора Вербицький. «Публічно ніхто не комунікує кейси, коли такі слідчі дії були необхідні», – каже він.

Ще у 2020-му в Офісі генпрокурора було створено окремий департамент, що має розбиратися у зловживаннях правоохоронних органів. У разі виявлення порушень прокурори можуть ініціювати зміну органа, котрий веде слідство. Бізнес не поспішає користуватися інструментом. «Надходить декілька скарг на рік», – каже Вербицький. Протягом останніх трьох років змінено групи прокурорів і слідчих у 13 випадках.

Forbes | Проблемні органи

Топ-10 державних органів, на які скаржилися найчастіше

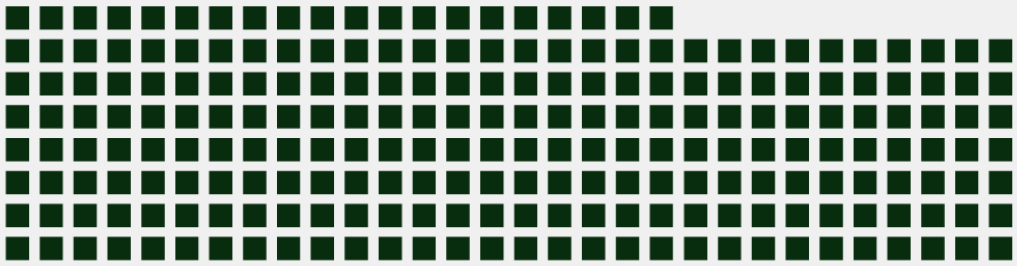

230

Державна податкова служба

25

Державна митна служба

14

Органи прокуратури

12

Національна поліція

6

Органи місцевого самоврядування

6

Міністерство економіки

4

ВР, КМ, ПУ

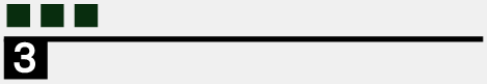

3

Державні підприємства

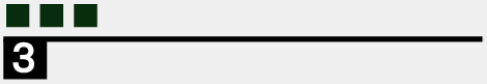

3

Міністерство юстиції

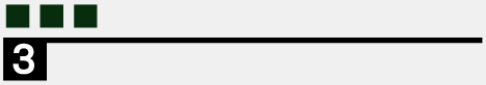

3

Міністерство фінансів

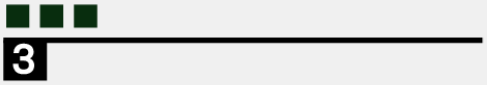

3

Інше

309 Загалом

Джерело: Рада бізнес-омбудсмена

Бізнес поки що не готовий співпрацювати, скаржиться працівник Офісу генпрокурора, який розмовляв на умовах анонімності. Він розповідає, що за останні два місяці до ГПУ зверталися дві компанії зі скаргою про вимагання хабаря з боку правоохоронців. «Ми запропонували провести слідчий експеримент, але обидві компанії відмовилися», – каже співрозмовник.

Що з іншими силовими структурами? У квітні звільнився перший очільник БЕБ Вадим Мельник, наразі в.о. – його заступник, виходець з СБУ Едуард Федоров. Голова ради громадського контролю бюро Тарас Котов вважає, що це пішло на користь. На його думку, бюро нарешті зайнялося справами, які мають стосунок до економічної безпеки. Йдеться про тіньовий ринок тютюну, справу Регіональної газової компанії Дмитра Фірташа. «Змусити НАБУ звернути на це увагу ми намагалися роками», – каже Котов.

Позитивна динаміка БЕБ пов'язана не лише зі зміною керівництва, а й із формуванням команди, каже Вербицький. Якщо у 2022-му у центральному офісі бюро працювало 109 людей , то нині – 456. Ще 372 – у регіонах.

«Перезавантаження митного та фіскального секторів включно із податковою та БЕБ – вимога МВФ, тож зміни будуть», – вважає Юрчишин. Бізнес не чекає, коли це станеться. Найдієвішою протидією виглядає публічна позиція. Принаймні ГПУ змінила групу процесуальних керівників, які працювали над двома провадженнями, що здобули найбільший розголос, – справами Косована й Мазепи.

***

№ 1.759

Дайджест подій в Україні та навколо України від 1 липня 2023

Головне

📌 Наш "уряд" на чолі з Зеленським щиро обурюються, що хтось, крім них, може грабувати українців.

📌 "Пандемію" баранофікусу в Україні оголошено закінченою. Запитання про розпилювання грошей на факцинах і антиконституційних обмеженнях залишається чинним.

📌 Поїздки до Києва додають "форсу" сцикливим єврочиновникам і роблять їх в очах населення чи не хєроями.

Теми доби

🔥 Зеленський обурився підвищенням тарифів на воду.

🔥 З 1 липня підвищено тарифи на електроенергію.

🔥 З 1 липня повернуто повне оподаткування моторного палива. Ціни на бензин та дизпаливо вже зросли.

🔥 З 1 липня скасовано карантин та режим надзвичайної ситуації через епідемію коронавірусу.

🔥 Зеленський запровадив санкції проти російських та білоруських компаній та фізосіб, а також проти Georgian Airlines.

🔥 УПЦ МП має звільнити всі будівлі Києво-Печерської Лаври до 4 липня.

🔥 ПА ОБСЄ підтримала створення міжнародного трибуналу проти російської агресії.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Командувач Об'єднаних сил генерал Наєв заявив, що розвідка поки не зафіксувала перекидання найманців ПВК "Вагнера" на бази в Білорусі. На нових супутникових знімках видно, що базу в Осиповичах під Мінським

повністю підготовлено до приймання особового складу ПВК. На ній може бути розміщено понад 8 тис. найманців.

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 2 липня повідомив про важкі бої в районі Кремінної, Бахмута та в Мар'їнці. На захід від Кремінної російське командування зосередило великі сили та намагається прорватися в Срібнянському лісництві до водосховища на річці Жеребець. Російським військам вдалося трохи просунутися вздовж правого берега Сіверського Дінця – у Білогорівці.

Під Бахмутом також зібрано велике російське угруповання, яке намагається зупинити просування українських військ контратаками. Проте передові частини ЗСУ мають частковий успіх на південь від міста – у районі Кліщіївки.

Російські атаки на околицях Авдіївки були відбиті, до того ж – на одній із ділянок вдалося відкинути російські війська за автошлях Донецьк – Костянтинівка.

У Мар'їнці склалася аналогічна ситуація – безперервні атаки російських військ не мають успіху.

Генштаб зберігає затяте мовчання щодо ситуації в Херсонській та Запорізькій областях. За інформацією з лінії фронту, ЗСУ вдалося звільнити невелику територію в районі траси Запоріжжя – Пологи – Маріуполь у районі с. Роботиного. На протидію українському наступу, що розвивається, перекинуто підрозділи оперативного російського резерву, які з наскоку вводяться в бій.

⭐ Російське командування вимушене було визнати, що український плацдарм на лівому березі Дніпра в Олешках йому ліквідувати не вдалося. Українська артилерія прикриває підрозділи, що ведуть наступ, вогнем із високого правого берега.

⭐ У прифронтових селах Запорізької обл. внаслідок обстрілу загинув чоловік, ще 3 місцевих жителів дістали поранення. Під час обстрілі Балаклії із систем залпового вогню "Торнадо-С" 3 особи дістали травм, 1 – поранено. У Донецькій обл. загинув місцевий мешканець, ще 3 – поранено. Унаслідок обстрілу житлових кварталів Херсона травмовано та поранено 3 дітей та 2 дорослих.

⭐ Підрозділи ППО збили всі БПЛА-камікадзе, якими Росія атакувала столицю та область. Унаслідок вибуху одного з безпілотників поранено чоловіка. Росія поновила повітряні атаки Києва після 12 днів тиші. Повітряні сили також збили 3 крилаті ракети "Калібр", які було запущено кораблями Чорноморського флоту РФ.

⭐ Президент Зеленський провів виїзне засідання Ставки верховного головнокомандувача на Рівненській АЕС, яке було присвячено можливим загрозам із півночі та зміцненню північного напрямку.

⭐ За інформацією Генштабу, окупанти встановили в порту Бердянськ мобільний крематорій, у якому спалюють тіла загиблих військовослужбовців без урахування та ідентифікації, щоби не сплачувати компенсації їхнім сім'ям.

⭐ Центр національного опору Міноборони вважає, що окупаційна влада готується до нової хвилі мобілізації на захопленій території Запорізької обл., де створено 44 "військово-облікові столи" для постановки на військовий облік "нових громадян" призовного віку.

⭐ Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що пенсіонери з окупованих територій зможуть отримати пенсію після того, як повернуться на контрольовану територію. Пенсія зберігатиметься та накопичуватиметься. Її можна отримати в будь-якому відділенні Укрпошти, Ощадбанку чи Приватбанку після верифікації.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський запровадив санкції проти 290 російських, білоруських та спільних компаній та 190 фізичних осіб, здебільшого громадян РФ та Білорусі. До списку додано авіакомпанію Georgian Airways, яка відновила авіасполучення з Росією, а також її власника.

Він підписав закон про реструктуризацію споживчих кредитів для тимчасово переміщених осіб, які не мали заборгованості станом на 23 лютого 2022 р, а також закон щодо запобігання зловживанням на гуртових ринках електроенергії. Також підписано закон про подовження до 1 вересня 2024 р терміну переведення на українську шкіл із викладанням однією з мов країн ЄС.

⭐ **З 1 липня підвищуються тарифи на електроенергію, воду та водовідведення (каналізацію). Вартість електроенергії зросла в 1,58–1,83 раза – вона відпускатиметься за єдиною ціною – 2,64 грн/кВт•год. Водоканали підвищили ціну в середньому на понад третину**.

Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що Нацкомісія з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКУ) не погодила з урядом рішення щодо підвищення тарифів на воду та водовідведення. Він доручив міністру енергетики Галущенку з’ясувати можливість законного перегляду цього рішення. Президент Зеленський назвав підвищення тарифів на воду "ганебним рішенням", відповідь на яке "буде дано обов'язково". Водночас

підвищення ціни на електроенергію чиновники "ганебним рішенням" не вважають.

⭐ З 1 липня скасовано режим надзвичайної ситуації через епідемію коронавірусу та карантин, який було оголошено 11 березня 2020 р. У країні залишилися мільйони доз вакцин, які було закуплено урядом "про запас", кілька мільйонів доз довелося утилізувати, оскільки не знайшлося охочих на наступне щеплення. МОЗ наполягає на тому, щоби вакцинація тривала й далі, що за твердженням чиновників, нібито дасть змогу запобігти новим спалахам захворювання.

⭐ Також **з 1 липня повернуто податки та акцизи на паливо для автотранспорту. ПДВ із 7 % збільшується до стандартної ставки 20 %, акцизи в середньому зростуть у 2 рази**. Це спричинить суттєве здорожчання палива на АЗС уже незабаром, коли в трейдерів скінчиться паливо, що було закуплено за старою ціною.

⭐ З 1 липня медикаменти за програмою "доступні ліки" аптеки продаватимуть лише за електронними рецептами, окрім районів активних бойових дій.

⭐ З 1 липня в середньому на 20% зростуть пенсії пенсіонерам, які отримують їх за спеціальними законами – депутатам, держслужбовцям, співробітникам місцевого самоврядування та вченим.

⭐ Укрпошта з 1 липня розширює графік роботи відділень. Багато хто з них працюватиме й у вихідні дні, а в сільській місцевості – вони будуть відчинені 5 днів на тиждень замість 2–3 як було до того.

⭐ Міністерство культури та Національний заповідник "Києво-Печерська Лавра" зажадали від монастиря Української православної церкви [Московського патріархату] до 4 липня звільнити всі приміщення та будівлі. Заповідник створив комісію, яка опечатає корпуси для запобігання незаконному користуванню майном священнослужителями УПЦ МП. Монастир досі не передав ключі від усіх приміщень, на які було оформлено оренду.

⭐ Личаківський райсуд Львова відклав розгляд справи про обирання запобіжного заходу депутату Верховної Ради від фракції "Європейська солідарність" Олексієву через його неявку на засідання. Депутат попросив перенести слухання справи до Києва. Йому пред'явлено підозру про отримання хабаря від іноземця в обмін на запобігання його екстрадиції.

⭐ Держбюро розслідувань надіслало владі Іспанії запит про наявність у країні майна колишнього начальника Одеського центру комплектації та соціального захисту Борисова.

⭐ Глава Нацбанку ***Пишний*** оголосив, що **жодних обмежень на обмін старих доларових купюр наразі немає.** Він попередив, що регулятор застосує заходи впливу – аж до анулювання ліцензій – до компаній, які незаконно встановлюють тарифи на послуги, яких не надають.

2. Україна та світ

⭐ Прем'єр-міністр Іспанії Санчес прибув до Києва вже в перший день головування країни в ЄС. З його слів, цей візит має продемонструвати Україні європейську солідарність та підтримку. Саме із цим посланням він виступив перед депутатами Верховної Ради.

Санчес зустрівся із президентом Зеленським. На пресконференції за результатами переговорів Зеленський звинуватив західних партнерів у затягуванні підготовки до навчання українських льотчиків на винищувачах F-16. Він не розуміє, коли Україна зможе отримати ці літаки. Зеленський закликав ЄС запровадити санкції проти Росатому, оскільки Росія готує теракт на найбільшій у Європі Запорізькій АЕС. Він заявив, що країна буде готова до дипломатичного врегулювання лише після виходу військ на кордони 1991 р, а не на рубежі станом на 24 лютого 2022 р. Зеленський повідомив, що в підсумковій декларації зустрічі із Санчесом зафіксовано підтримку Іспанією членства України в НАТО. Президент зазначив, що це вже 21 меморандум із главами країн НАТО на підтримку вступу. Він наголосив, що Україна очікує від країн-членів НАТО однозначного сигналу, що її буде прийнято до Альянсу після закінчення війни. Цей крок українське керівництво вважатиме неформальним запрошенням. Зеленський також наполягає, що гарантії безпеки потрібні не як альтернатива членству в НАТО, а лише на певний час до моменту вступу. Він запропонував Іспанії приєднатися до країн, що надають гарантії безпеки.

Санчес оголосив про передавання Україні додатково 4 танків Leopard II та польового шпиталю з хірургічним відділенням. Він також повідомив про виділення Україні фінансової допомоги в розмірі €55 млн. Ці кошти буде спрямовано на підтримання малого та середнього бізнесу, а також створення шкіл із "зеленими" та сталими енергосистемами. Санчес підтримав ідею створення Ради Україна – НАТО.

⭐ Німецьке видання FAZ повідомило, що "рамкова" угоду про гарантії безпеки для України може бути укладено ще до саміту НАТО у Вільнюсі. Основними гарантами мають стати США, Велика Британія, Франція та Німеччина. Кожна із цих країн планує укласти з Україною окрему угоду про

постачання зброї, воєнну допомогу, навчання військовослужбовців та фінансові вливання, що допоможе відбити російську агресію без втручання партнерів.

Міністр закордонних справ Кулеба закликав уряд Німеччини "не повторювати помилку канцлера Меркель", яка заблокувала вступ України до НАТО у 2008 р на саміті в Бухаресті. За твердженням міністра, цей крок мав наслідком вторгнення Росії до Грузії, а потім окупацію Криму. Він наголосив, що якби Україна вже набула членства в НАТО до 2014 р, захоплення РФ території України вдалося б уникнути. Він не очікує набуття Україною членства до закінчення війни. Водночас відмову від прийняття її в НАТО після перемоги над РФ він назвав "самовбивством для Європи". Кулеба наголосив, що Україна стане опорою всього східного флангу Альянсу.

⭐ Парламентська асамблея ОБСЄ підтримала резолюцію із закликом до створення спеціального трибуналу для розслідування злочинів агресії проти України – для притягнення до відповідальності вищих посадових осіб Росії.

⭐ Президент Грузії Зурабішвілі оголосила, що не має наміру надавати громадянство жителям Росії, які не мають грузинського коріння. З її слів, їм цілком достатньо посвідки на проживання. Вона також наполягає на посиленні контролю над інвестиціями з Росії.

⭐ Російські пропагандисти запустили кампанію дискредитації ПВК "Вагнера" – як у центральних ЗМІ, так і в телеграм-каналах.

⭐ Президент Білорусі Лукашенко підписав закон про заборону в країні діяльності ЗМІ "недружніх країн", який передбачає обмеження доступу до інтернет-ресурсів.

3. Київ

⭐ **На період літніх канікул – з 1 липня до 31 серпня – школярі зобов'язані повністю оплачувати проїзд у громадському транспорті.**

***

№ 1.760

Президент відвідав Рівненську АЕС і провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача

1 липня 2023 року - 21:06

У межах робочої поїздки на Рівненщину Президент України Володимир Зеленський відвідав Рівненську атомну електростанцію, на якій провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Учасники засідання заслухали інформацію Головнокомандувача Збройних Сил України Валерія Залужного та начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирила Буданова про ймовірні варіанти дій противника щодо Рівненської АЕС.

Міністр внутрішніх справ Ігор Клименко, командувач ОСУВ «Північ» Сергій Наєв, командувач Національної гвардії Юрій Лебідь і голова Державної прикордонної служби Сергій Дейнеко доповіли про організацію системи охорони й оборони Рівненської АЕС.

Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації Юрій Щиголь поінформував учасників Ставки про стан кіберзахисту Рівненської АЕС.

Начальник Рівненської обласної військової адміністрації Віталій Коваль і командувач ОУВ «Волинь» Володимир Миронюк доповіли про будівництво оборонних рубежів і соціально-економічну ситуацію в регіоні.

У засіданні також взяли участь: Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, голова Служби безпеки Василь Малюк, президент ДП «НАЕК «Енергоатом» Петро Котін, генеральний директор Рівненської АЕС Павло Ковтонюк, урядовці, представники силових відомств і правоохоронних органів.

2023-07-02

Капустин Андрей

После того, как Зеленский в свете угроз кремля взорвать ЗАЭС, провел заседание Ставки на территории Ровенской АЭС, можно предположить, что в свете постоянных угроз кремля бить по центрам принятия решений и инфраструктурным объектам, Ставка может собираться где угодно

От цирка до водоканала через храмы, больницы, детские сады, трамвайные депо и тоннели метрополитена…

А Шмыгаль будет поочередно наряжаться в белый халат, рясу, цирковое трико или цеплять на голову фуражку вагоновожатого…

Потому что в Ровно он почему-то сменил милитари-стайл цвета хаки на синюю куртку эмчеэсника…

Нахрена им собираться в разных неподобающих для Ставки местах непонятно, но смотреться будет таинственно и экзотически…

Даже, несмотря на то, что Зеленский объявил: - "Сегодня Ставка выездная. Собрались на Ровенской АЭС, чтобы на месте оценить любые возможные угрозы станции".

Особенно логично было вытаскивание в Ровно Залужного, которому в разгар контрнаступления, как вы понимаете, просто больше нечем заниматься от слова «совсем»…

Отсюда пара вопросов.

Первый – Они там чего, собирались взорвать Ровенскую АЭС, чтобы на месте оценить эти самые угрозы?

Второй – Если речь идет о возможных рисках в связи с угрозой подрыва ЗАЭС, то неужели было так сложно нарисовать в трехмерном изображении тыщупиццот движущихся картинок ЗАЭС и, не выезжая из Киева, посмотреть все на больших мониторах?…

Но то таке – для запудривания врагу мозгов…

Куда важнее было то, что на заседании Ставки Зеленский резко раскритиковал повышение тарифов на воду и наехал на премьера, чтобы тот типа разобрался…

Так и сказал: - "Сегодня (первого июля – А.К) появилось сообщение от Нацкомиссии по энергетике и коммунальным услугам о повышении тарифов на воду.

Мягко говоря, позорное решение, непрофессиональное и не согласованное с правительством. Мы не можем и не будем воспринимать спокойно такие решения.

Правительству поручено представить ответные решения. Они будут".

Премьер Шмыгаль объяснил, что на самом деле правительство не при делах, потому что это все коварная контора с пугающим названием НКРЭКУ, которая типа сама все тайно замутила…

Нахрена был этот цирковой номер «Сами создаем проблемы, чтобы самим же разрулить», это вопрос к Офису президента.

Поскольку маловероятно, чтобы Зеленский, занятый за гланды внешнеполитическими вопросами, вызвал Ермака и сказал – А давай, Андрюха, мотнемся в Ровно и проведем там Ставку, потому что НКРЭКУ позорно подняла тарифы. Я их трахну и получу лишнюю пиар-конфетку.

Скорее всего, все было немножко наоборот.

Т.е. Зеленского заманил в Ровно Ермак.

Соблазнив его нестандартным креативом, сулящим разные пиар-вкусняшки.

Поскольку маловероятно, что Зеленский вообще в теме, что этот самый коллегиальный орган НКРЭКУ с годовым бюджетом порядка 400 миллионов грн. подчиняется напрямую лично президенту, подотчетен Верховной Раде и не имеет никакого отношения к правительству.

Что характерно, профильный энергетический комитет в парламенте возглавляет фигурант ряда энергетических скандалов, такой себе слуга народа Андрей Герус.

Мало того, есть сомнения и в том, что Зеленский знает, что еще 17 июня и к нему, и к СНБО с просьбой повысить с 1 июля тариф на воду на 33% (ТРИДЦАТЬ ТРИ ПРОЦЕНТА !!!- капслок мой А.К,) обратилась Ассоциации предприятий водопроводно-канализационного хозяйства "Укрводоканалэкология"

Так президент "Укрводоканалэкологии" Дмитрий Новицкий тогда и объявил:

«Мы обращаемся к президенту Украины и СНБО и просим обязать регулятора рассмотреть вопрос установления экономически обоснованного тарифа для предприятий водоснабжения и таким образом обеспечить надлежащее финансирование водоканалов для недопущения критических последствий»…

Кстати, тогда Новицкий отметил, что НКРЭКУ имеет возможность установить новый тариф с 1 июля: - «Такая возможность есть, расчеты есть. В то же время, мы требуем от регулятора учесть компенсацию роста стоимости электроэнергии с начала текущего года. Так мы сможем рассчитаться с поставщиками электроэнергии»…

И раз «позорные» тарифы были вздернуты, то получается, что призыв Новицкого в недрах ОП был услышан, а НКРЭКУ лишь послушно исполнила высочайшее повеление?

Ну а дальше мы стали свидетелями очередного раунда борьбы нанайских мальчиков под ковром…

При этом, позоря регулятора, **Зеленский как-то странно обошел молчанием факт повышения тарифов на электроэнергию**.

Хотя, как мы видим, **именно повышение тарифов на электроэнергию повлекло за собой просьбу повысить тарифы и на воду**.

Причем, нет сомнений, что повышение тарифов НКРЭКУ далеко не финал взлета цен на все.

Поскольку в этой пищевой цепочке во главе всего лежит именно электроэнергия.

А кто в Украине главный по электричеству?

Правильно – **ДТЭК имени Рината Ахметова.**

Понятно, что на этом одном из самых мутных рынков Украины водится еще немало крупных ихтиозавров типа Фирташа, Левочкиной, Бойко, Григоришина, Коломойского или Новинского.

Но звание царя горы по праву принадлежит Ахметову.

Поэтому граждане Украины исправно донатят на его хотелки.

Скажем, на ту же яхту, стоимостью 500 000 000 (пятьсот миллионов) долларов США, которая в январе этого года сошла со стапелей в городе-герое Бремене.

Что соответствует 188 431 не самому намаханному квадрокоптеру DJI MAVIC 3.

Или, скажем, 50 000 внедорожникам Volkswagen Amarok, L200 или Ford F150.

Обслуживание же этого чуда норвежского яхтенного дизайна будет стоить Ахметову порядка 50 000 000 (пятидесяти миллионов) долларов США в год.

Что тоже, как вы понимаете, требует дополнительных расходов.

И вопрос

– Почему Зеленский не обозвал позорными вздернутые той же НКРЭКУ тарифы на электроэнергию, и не поручил Шмыгалю, который, как вы

помните, перед тем, как уйти под крыло к Зеленскому, работал на Ахметова, принять меры, это вопрос к Зеленскому.

Или к тем, кто подкладывает ему на стол разные волшебные энергетические бумажки.

Веря в то, что

— в украинской Стране Дураков в отличие от буратинской, магические слова НКРЭКУ-Фэку-Пэку таки дают некоторым счастливчикам возможность вырастить не просто одинокое дерево с золотыми монетами вместо листьев, а целый сад…

***

№ 1.761

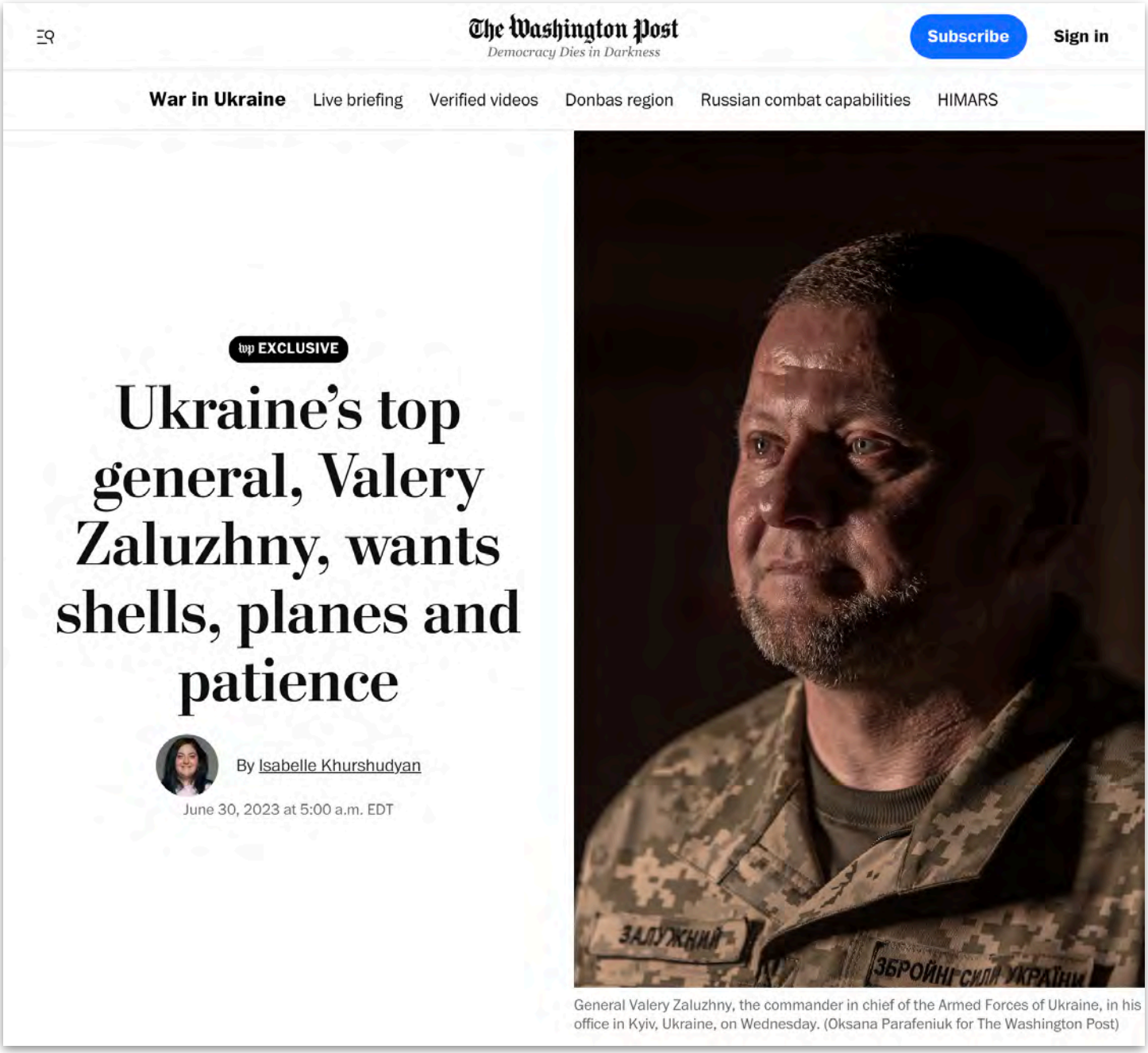

Ukraine’s top general, Valery Zaluzhny, wants shells, planes and patience

By Isabelle Khurshudyan

June 30, 2023 at 5:00 a.m. EDT

KYIV, Ukraine — For Ukraine’s counteroffensive to progress faster, Gen. Valery Zaluzhny, the top officer in Ukraine’s armed forces, says he needs more — of every weapon. And he is telling anyone who will listen, including his American counterpart, Gen. Mark A. Milley, as recently as Wednesday, that he needs those resources now.

In a rare, wide-ranging interview with The Washington Post, Zaluzhny expressed frustration that while his biggest Western backers would never launch an offensive without air superiority, Ukraine still has not received modern fighter jets but is expected to rapidly take back territory from the occupying Russians. American-made F-16s, promised only recently, are not likely to arrive until the fall — in a best-case scenario.

His troops also should be firing at least as many artillery shells as their enemy, Zaluzhny said, but have been outshot tenfold at times because of limited resources.

So it “pisses me off,” Zaluzhny said, when he hears that Ukraine’s long-awaited counteroffensive in the country’s east and south has started slower than expected — an opinion publicly expressed by Western officials and military analysts and also by President Volodymyr Zelensky, though Zaluzhny was not referring to Zelensky. His troops have gained some ground — even if it’s just 500 meters — every day, he said.

“This is not a show,” Zaluzhny said Wednesday in his office at Ukraine’s General Staff headquarters. “It's not a show the whole world is watching and betting on or anything. Every day, every meter is given by blood.”

“Without being fully supplied, these plans are not feasible at all,” he added. “But they are being carried out. Yes, maybe not as fast as the participants in the show, the observers, would like, but that is their problem.”

For the past 16 months, Zaluzhny, 49, has had the monumental challenge of leading Ukraine's military against a larger, better-armed Russian force that still occupies about one-fifth of his country, even after successful counteroffensives last fall. He has managed it, in part, by transforming his soldiers into a modern, nimble force, schooled in NATO tactics, and by shedding the overly centralized Soviet-style command structure that was still in place when he first entered training.

The questions that weigh on him daily: When will Ukraine's Western partners provide the arms he needs, particularly more ammunition and the F-16s? And how can he be expected to get the job done without them?

Zaluzhny said he relays his concerns to Milley, whom he has grown to deeply admire and considers a friend, several times per week in conversations that can last hours. "He shares them absolutely. And I think he can help me get rid of those worries," Zaluzhny said, adding that he told Milley on Wednesday how many more artillery shells he needs per month.

In these conversations, Zaluzhny is frank about the consequences: "We have an agreement: 24/7, we're in touch. So, sometimes I can call up and say, 'If I don't get 100,000 shells in a week, 1,000 people will die. Step into my shoes,'" he said.

But "it's not Milley who decides whether we get planes or not," Zaluzhny said. "It's just that while that decision is being made, in the obvious situation, a lot of people die every day — a lot. Just because no decision has been made yet."

While F-16s will eventually arrive, following President Biden's decision in May to back an international plan to train Ukrainian pilots and send the planes, Ukraine's strained ammunition resources pose a different challenge. In February, NATO Secretary General Jens Stoltenberg warned that the "current rate of Ukraine's ammunition expenditure is many times higher than our current rate of production." That means the shells Zaluzhny said he needs could become even scarcer the longer the war lasts.

Ahead of the long-planned counteroffensive, Ukraine for the first time received Western battle tanks, including German-made Leopards and infantry fighting vehicles. Moscow's troops have established a land corridor between mainland Russia and Crimea, the Ukrainian peninsula illegally annexed in 2014 where Russia has several military installations. Severing that link would deal a significant blow to Russia's ability to resupply its forces.

Those tanks and fighting vehicles debuted on the battlefield when the counteroffensive kicked off earlier this month. Several have already been destroyed, Zaluzhny acknowledged, adding that "we didn't get Leopards to ride in parades or have politicians or celebrities take pictures with them. They came here for the war. And a Leopard on the battlefield is not a Leopard but a target."

Ukraine has not yet launched the main thrust of its counteroffensive, analysts say. Not all of its specially-prepared forces have been committed to the front line, and those that have still seem to be probing for weak spots in Russia's defenses. Roughly 50 square miles in total have been liberated, Ukrainian officials have said.

But Zaluzhny also pointed to NATO forces' own doctrine — which parallels Russia's, he said — that calls for air superiority before launching ground-based deep-reaching operations.

"And Ukraine, moving to offensive operations, should follow which doctrine?" Zaluzhny said. "NATO's? The Russian Federation's? Or is that none of your business? 'You have your own doctrine. You have tanks, you have some cannons, you have some [fighting vehicles]. You can do it.' What is that?"

In his command post, Zaluzhny has a screen that shows him everything in the air at any given moment — the aviation from NATO countries at Ukraine's western border, his own planes in the sky over Ukraine, and Russia's on the eastern edges. "Let's just say the number of aircraft that are on duty near our western borders is twice as much as the number of Russian aircraft devastating our positions. Why can't we take at least a third of it from there and move it here?" Zaluzhny asked.

Because Russia's more modern fleet of Su-35s have a far superior radar and missile range, Ukraine's older jets cannot compete. Troops on the ground are easily targeted as a result.

"Nobody is saying that tomorrow we should rearm and get 120 planes," Zaluzhny said. "Why? I do not need 120 planes. I'm not going to threaten the whole world. A very limited number would be enough. But they are needed. Because there is no other way. Because the enemy is using a different generation of aviation. It's like we'd go on the offensive with bows and arrows now, and everyone would say, 'Are you crazy?' But with this question, 'No, no.'"

If anyone thinks that Ukraine's counteroffensive got a lucky boost last weekend when Wagner chief Yevgeniy Prigozhin led a mutiny of mercenary forces on an assault toward Moscow before halting the advance, Zaluzhny is not so sure. Prigozhin's Wagner forces had already exited the front line, after claiming the eastern city of Bakhmut a month ago, Zaluzhny said, so there was no noticeable change on the battlefield as the rebellion took place.

"We didn't feel that their defense got weaker somewhere or anything," he said.

The Wagner fighters who do not want to stay in Russia or sign defense contracts with Russia's Defense Ministry will have the option to join Prigozhin in Belarus, Russian President Vladimir Putin said. But while some of the mercenaries might be leaving the battlefield, where Ukraine's commanders often praised their effective — albeit brutal — tactics, Zaluzhny might now have to consider a new, additional threat to his northern border as some of the fighters relocate there.

“I have a lot of fears, and Wagner is among them,” Zaluzhny said. “And they’re not the only ones. If we start talking about it now, my head will spin. … Our task is to prepare for the worst and most possible scenarios. And we will try to minimize the possible consequences of what could be.”

One worst-case scenario Zaluzhny must consider is the threat that Putin might deploy a nuclear weapon. And Zelensky warned last week that Ukrainian intelligence received information that Russian forces were preparing a “terrorist act with the release of radiation” at the occupied Zaporizhzhia nuclear plant, Europe’s largest atomic power station.

Does that give Zaluzhny pause from trying to retake control of the plant as part of Ukraine’s counteroffensive?

“It doesn’t stop me at all,” Zaluzhny said. “We are doing our job. All these signals come from outside for some reason: ‘Be afraid of a nuclear strike.’ Well, should we give up?”

Kostiantyn Khudov contributed to this report.

***

Верхний генерал Украины Валерий Залужный хочет снарядов, самолетов и терпения

КИЕВ, Украина - Для более быстрого контрнаступления Украины, генерал Валерий Залужный, высший офицер вооруженных сил Украины, говорит, что ему нужно больше - от каждого оружия. И он говорит всем, кто будет слушать, включая своего американского коллегу, генерала. Марк А. Милли, совсем недавно, в среду, что ему нужны эти ресурсы сейчас.

В редком, широкомасштабном интервью The Washington Post Залужный выразил разочарование тем, что, хотя его самые большие западные посредники никогда не начнут наступление без превосходства в воздухе, Украина все еще не получила современных истребителей, но, как ожидается, быстро отнимет территорию у оккупационных россиян. Американские F-16, обещанные совсем недавно, вряд ли прибудут до осени - в лучшем случае.

По словам Залужного, его войска также должны стрелять по крайней мере столько же артиллерийских снарядов, сколько и их враг, но иногда их обгоняли в десять раз из-за ограниченных ресурсов.

Так что это "раздывает меня", - сказал Залужный, услышав, что долгожданное контрнаступление Украины на востоке и юге страны началось медленнее, чем ожидалось - мнение, публично выраженное западными чиновниками и военными аналитиками, а также президентом Владимиром Зеленским, хотя Залужный не имел в виду Зеленского. По его словам, его войска набираются на землю - даже если это всего 500 метров - каждый день.

"Это не шоу", - сказал Залужный в среду в своем офисе в штабе Генерального штаба Украины. "Это не шоу, которое весь мир смотрит и ставку на что-то в этом роде. Каждый день каждый метр дается кровью".

"Без полного поставки эти планы вообще невыполнимы", - добавил он. "Но они выполняются. Да, может быть, не так быстро, как хотели бы участники шоу, наблюдатели, но в этом их проблема".

За последние 16 месяцев 49-летний Залужный сталкивался с монументальной проблемой руководства украинскими военными против более крупных, лучше вооруженных российских сил, которые все еще оккупируют около одной пятой его страны, даже после успешных контрнаступий прошлой осенью. Он справился с этим, отчасти, превратив своих солдат в современную, ловкую силу, обучаемую тактике НАТО, и отбросив чрезмерно централизованную командную структуру в советском стиле, которая все еще была на месте, когда он впервые поступил на обучение.

Вопросы, которые ложатся на него ежедневно: когда западные партнеры Украины предоставят необходимое ему оружие, особенно больше боеприпасов и F-16? И как можно ожидать, что он будет выполнять работу без них?

Залужный сказал, что передает свои опасения Милли, которой он вырос, чтобы глубоко восхищаться и считает другом, несколько раз в неделю в разговорах, которые могут длиться часами. "Он делится ими абсолютно. И я думаю, что он может помочь мне избавиться от этих забот", - сказал Залужный, добавив, что он сказал Милли в среду, сколько еще артиллерийских снарядов ему нужно в месяц.

В этих разговорах Залужный откровенно относится к последствиям: "У нас есть соглашение: 24/7, мы на связи. Поэтому иногда я могу позвонить и сказать: "Если я не получу 100 000 снарядов за неделю, 1000 человек умрут. Шагни мне на место", - сказал он.

Но "не Милли решает, получим мы самолеты или нет", - сказал Залужный. "Просто, пока это решение принимается, в очевидной ситуации многие люди умирают каждый день - много. Просто потому, что решение еще не принято".

В то время как F-16 в конечном итоге прибудут, после решения президента Байдена в мае поддержать международный план по обучению украинских пилотов и отправке самолетов, напряженные ресурсы боеприпасов в Украине представляют собой другую проблему. В феврале генеральный секретарь НАТО Йенс Столтенберг предупредил, что "текущий уровень расходов Украины на боеприпасы во много раз выше наших нынешних темпов

производства". Это означает, что снаряды, которые, по словам Залужного, ему нужны, могут стать еще более дефицитными, чем дольше длится война.

В преддверии давно запланированного контрнаступления Украина впервые получила западные боевые танки, в том числе леопарды немецкого производства и боевые машины пехоты. Московские войска установили сухопутный коридор между материковой Россией и Крымом, Украинским полуостровом, незаконно аннексированным в 2014 году, где Россия имеет несколько военных объектов. Разрыв этой связи нанесет значительный удар по способности России пополнить свои силы.

Эти танки и боевые машины дебютировали на поле боя, когда контрнаступление началось в начале этого месяца. Несколько из них уже уничтожены, признал Залужный, добавив, что "мы не заставили леопардов ездить на парадах или не заставлять политиков или знаменитостей фотографироваться с ними. Они приехали сюда на войну. И леопард на поле боя - это не леопард, а мишень".

По словам аналитиков, Украина еще не начала основную направленность своего контрнаступления. Не все его специально подготовленные силы были привержены линии фронта, и те, которые, похоже, все еще исследят слабые места в обороне России. По словам украинских чиновников, в общей сложности было освобождено около 50 квадратных миль.

Но Залужный также указал на собственную доктрину сил НАТО, которая совпадает с доктриной России, по его словам, которая призывает к превосходству в воздухе перед началом наземных глубокомасштабных операций.

"И Украина, переходя к наступательным операциям, должна следовать какой доктрине?" Залужный сказал. "НАТО? Российской Федерации? Это? Или это не твое дело? "У вас есть своя доктрина. У вас есть танки, у вас есть пушки, у вас есть [бои машины]. Ты можешь это сделать". Что это?"

В командном пункте у Залужного есть экран, который показывает ему все в воздухе в любой момент - авиацию из стран НАТО на западной границе Украины, его собственные самолеты в небе над Украиной и Россию на восточных краях. "Предположим, что количество самолетов, находящихся на дежурстве вблизи наших западных границ, в два раза больше, чем количество российских самолетов, разрушающих наши позиции. Почему мы не можем взять хотя бы треть оттуда и переместить сюда?" Залужный спросил.

Поскольку более современный российский флот Су-35 имеет гораздо превосходную радарную и ракетную дальность, старые самолеты Украины не могут конкурировать. В результате войска на земле легко становятся мишенью.

"Никто не говорит, что завтра мы должны перевооружиться и получить 120 самолетов", - сказал Залужный. "Почему? Мне не нужно 120 самолетов. Я не собираюсь угрожать всему миру. Очень ограниченного числа было бы достаточно. Но они нужны. Потому что другого пути нет. Потому что враг использует авиацию другого поколения. Как будто мы сейчас вступали в наступление с луками и стрелами, и все говорили: "Ты сумасшедший?" Но с этим вопросом: "Нет, нет".

Если кто-то думает, что контрнаступление Украины получило счастливый импульс в прошлые выходные, когда вождь Вагнера Евгений Пригожин возглавил мятеж наемных сил в нападении на Москву, прежде чем остановить наступление, Залужный не так уверен. Силы Вагнера Пригожина уже вышли с линии фронта, претендовав на восточный город Бахмут месяц назад, сказал Залужный, поэтому на поле боя не было заметных изменений во время восстания.

"Мы не чувствовали, что их защита где-то ослабла", - сказал он.

Бойцы Вагнера, которые не хотят оставаться в России или подписывать оборонные контракты с Министерством обороны России, получат возможность присоединиться к Пригожину в Беларуси, заявил президент России Владимир Путин. Но в то время как некоторые из наемников, возможно, покидают поле боя, где командиры Украины часто хвалили их эффективную, хотя и жестокую, тактику, Залужному теперь, возможно, придется рассмотреть новую, дополнительную угрозу своей северной границе, поскольку некоторые из боевиков перемещаются туда.

"У меня много страхов, и Вагнер среди них", - сказал Залужный. "И они не единственные. Если мы начнем говорить об этом сейчас, моя голова закрухнется. ...Наша задача - подготовиться к худшим и максимально возможным сценариям. И мы постараемся свести к минимуму возможные последствия того, что может быть".

Одним из наихудших сценариев, который должен рассмотреть Залужный, является угроза того, что Путин может развернуть ядерное оружие. И Зеленский предупредил на прошлой неделе, что украинская разведка получила информацию о том, что российские войска готовят «террористический акт с выбросом радиации» на оккупированной Запорожской атомной электростанции, крупнейшей атомной электростанции в Европе.

Дает ли это Залужному паузу от попыток вернуть контроль над заводом в рамках контрнаступления Украины?

"Это меня совсем не останавливает", - сказал Залужный. "Мы делаем свою работу. Все эти сигналы по какой-то причине исходит извне: "Бойтесь ядерного удара". Ну, мы должны сдаться?"

Константин Худов внес свой вклад в этот доклад.

***

№ 1.762

ZN,UA

В МИНВОССТАНОВЛЕНИЯ И ПРОФИЛЬНОМ КОМИТЕТЕ ПРОКОММЕНТИРОВАЛИ ПИСЬМО СПИКЕРА ВРУ К ПРЕЗИДЕНТУ ЕВРОПАРЛАМЕНТА ПО ЗП №5655

2023-07-01

Авторы скандального закона и профильное министерство не собираются отказываться от лоббирования 5655, в том числе и на уровне Европарламента, беря на себя политическую ответственность за него.

Спикер ВРУ Руслан Стефанчук призвал главу Европарламента пересмотреть позицию по закону о градостроительной реформе, заверив, что он является "частью усилий" партии власти по поводу предстоящего восстановления Украины. А его автор Елена Шуляк поставила свою репутацию в один ряд с репутацией страны.

Как известно, **15 июня 2023**

> ***Европарламент*** принял резолюцию под названием "Устойчивое восстановление и интеграция Украины в евроатлантическое сообщество", в которой ***призвал*** президента Владимира Зеленского не подписывать сомнительный градостроительный закон №5655.
>
> "Европарламент предостерегает от использования будущих усилий по реконструкции для внесения таких изменений в законодательство, чтобы принести пользу определенным интересам за счет равных условий игры и прозрачности; призывает президента Зеленского не подписывать законопроект 5655 о градостроительной деятельности", — говорится в резолюции.

Все это время власти никак официально не комментировали резолюцию Европарламента,

> только народный депутат Марьяна ***Безуглая*** в Facebook обвинила мэра Киева и главу Ассоциации городов Украины Виталия ***Кличко*** в лоббировании интересов местного самоуправления в ***Европарламенте***.
>
> ***Безуглая*** назвала евродепутата Михаэля ***Галера*** "старым другом" Виталия ***Кличко***. По ее мнению, именно он и пролоббировал внесение пункта по законопроекту №5655 в резолюцию Европарламента.

"Вот так делается политика, нам еще учиться. Пост о нацбезопасности и международной. Не о хорошем/плохом законе, а о том, как это делается", - написала Безуглая. После чего тему подхватили дружеские к авторам закона медиа.

Однако, как стало известно, **«украинский парламент и авторы законопроекта все это время тоже не сидели сложа руки» и коммуникировали в Европарламенте свою позицию по закону**.

Против которого, напомним, выступили органы местного самоуправления, сообщества архитекторов и экспертов, увидев в нем ряд коррупционных рисков, какие не были учтены во время финального голосования, несмотря на замечания Национального агентства по противодействию коррупции.

"Но мы получили объяснительную записку от Верховной Рады, которая сделала, я бы сказал, действительно очень хороший обзор. Не слишком длинный, но все же очень информативный, о том, почему был принят этот

закон и что он меняет", — прокомментировал развитие ситуации один из авторов совместной резолюции Европарламента Пятрас ***Ауштрявичюс***.

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 17/7-2023/137909 — 26 червня 2023 року
м. Київ

Ваша Високоповажносте!

Перш за все дозвольте висловити Вам щирі слова подяки за Вашу надійну підтримку України у цей важливий та складний період її історії. У ці дні, коли українські захисники відстоюють нашу незалежність та все українське суспільство консолідовано навколо цієї боротьби та прагнення України стати повноправною частиною європейської та євроатлантичної спільноти, підтримка з боку Європейського Парламенту та його членів набуває особливого значення.

У цьому зв'язку, хотів би висловити особливу подяку за ухвалення резолюції "Стала відбудова та інтеграція України в євроатлантичну спільноту», яка поруч з іншими документами, ухваленими Європейським Парламентом у зв'язку із неспровокованою та невиправданою агресією Росії, вкотре підтвердила політичне лідерство очолюваної Вами інституції та закріпила потужні сигнали щодо відданості європейському та євроатлантичному майбутньому України, який стане геостратегічним зсувом та інвестицією в об'єднану та сильну Європу.

Користуючись цією нагодою, я також хотів би подякувати за вашу постійну увагу до нашої країни та незламну підтримку у проведенні демократичних змін та з приємністю відзначити, що у згаданій резолюції Європарламент визнав, що Україна досягла відчутного прогресу в просуванні важливих реформ і демонструє чітку відданість інтеграції в ЄС і НАТО.

Поруч із відсіччю збройній агресії росії та наближенням перемоги України проведення демократичних реформ і прозорість відбудови – пріоритети парламенту та Уряду України, які тісно співпрацюють між собою. Переконаний, що ми з вами маємо спільне бачення прозорості відбудови України і принципів, закладених в нещодавній резолюції ЄП. У цьому контексті хотів би привернути Вашу увагу до згаданого в резолюції законопроекту 5655, який є важливим елементом відбудови.

Перш за все законопроект був розроблений за участі широкого кола експертів та внесений на розгляд парламенту 147 народними депутатами, після чого Верховна Рада

Її Високоповажності
пані Роберті МЕЦОЛІ,
Президентці Європейського Парламенту
Брюссель

Копія: - пану Міхаелю ГАЛЕРУ, Постійному доповідачу Європейського Парламенту по Україні;
- пану Вітольду Яну ВАЩІКОВСЬКОМУ, голові делегації Європейського Парламенту до Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС.

А 30 июня 2023 уже вице-премьер-министр Александр ***Кубраков*** на своей странице в Facebook в очередной раз публично поддержал законопроект.

Также глава Минвосстановления ***опубликовал*** письмо спикера парламента ***Стефанчука*** президенту Европарламента Роберте ***Мецоле***, датированное еще 26 июня 2023.

«Мы понимаем, что только цифровых решений недостаточно для реформирования отрасли. Нужны системные рамочные решения. Именно поэтому наша команда совместно с Минцифрой и USAID/UK aid проектом

*"Прозрачность и подотчетность в государственном управлении и услугах" TAPAS реализует масштабную реформу градостроительства. Важной частью реформы является поддержанный парламентом закон №5655, — пишет **Кубраков**. - Эта реформа необходима для восстановления Украины как сейчас, так и в послевоенный период. За ходом восстановления уже наблюдает весь мир. Поэтому мы разрабатывали реформу совместно с международными партнерами и готовы презентовать ее на высоком уровне. Хочу поблагодарить главу Верховной Рады Руслана **Стефанчука** за готовность начать диалог в стенах Европарламента. Уже в ближайшее время мы представим партнерам наши достижения в цифровизации строительства и видение изменений".*

ухвалила його більшістю голосів. Наша головна мета – створити прозору й підзвітну систему містобудування, яка б унеможливила корупцію у місцевих органах самоврядування та численні несанкціоновані забудови у великих містах України, що траплялися протягом останніх тридцяти років.

Згаданий законопроект передбачає демонополізацію прийняття рішень у сфері містобудування, впровадження інституту приватного контролю, обмеження ролі центральних органів влади та максимальну цифровізацію процесів. І що найважливіше, норми законопроекту надають місцевим органам влади дієві інструменти впливу на незаконні дії будівельних компаній та реальні повноваження для запобігання подібним порушенням.

Хотів би також наголосити, що законопроект № 5655 є частиною комплексної реформи містобудівної галузі України, яка розробляється та впроваджується парламентом та урядом України на принципах прозорості, підзвітності та максимальної відкритості до громадського контролю. У цьому контексті зокрема розроблена система DREAM (Digital Reconstruction and Efficient Accountability Mechanism), яка надає доступ до публічної інформації щодо проєктів відбудови на всіх їх етапах, а також забезпечує контроль за використанням коштів з боку громадськості та міжнародних партнерів.

Оскільки реформа, передбачена законопроектом 5655, є частиною наших зусиль з першочергової відбудови та реконструкції України, Верховна Рада розраховує, що цей законопроект буде підтриманий Президентом та Уряд якнайшвидше розпочне його імплементацію.

Зі свого боку ми готові всебічно долучатися до відбудови, зокрема здійснювати парламентський контроль. Таким чином, Верховна Рада зберігатиме всі важелі контролю над імплементацією реформи та за потреби вноситиме необхідні зміни. Я щиро вдячний за пропозицію Європарламенту щодо підтримки у розбудові спроможностей Верховної Ради у цьому зв'язку. Маю надію, що найближчим часом ми матимемо можливість підписати Меморандум про взаєморозуміння між нашими інституціями, який серед іншого, відображатиме цей важливий напрям нашої співпраці.

Таким чином, виходячи з виключної атмосфери конструктивної взаємодії, яка склалась між нашими парламентами, я пропонував би продовжити діалог щодо процесу реформ в Україні, в т.ч. в контексті згаданого законопроекту. Вважаю, що ця дискусія може мати продовження під час наступного засідання Парламентського комітету асоціації Україна-ЄС, а також як частина двосторонньої взаємодії між відповідними комітетами наших парламентів. Я також готовий сприяти налагодженню консультацій за участі представників Уряду України, зокрема Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерства цифрової трансформації України та проведення ближчим часом онлайн-заходу за участі всіх залучених з української сторони та всіх заінтересованих чинників з боку Європарламенту та інших інституцій ЄС. Ми завжди залишаємося відкритими до обговорення можливих змін та доповнень до закону після набуття ним чинності за результатами таких консультацій.

Вірю, що Ви в свою чергу всіляко сприятиме розвитку цього діалогу зі сторони Європейського Парламенту і користуючись цією нагодою прошу прийняти, шановна колего, запевнення у моїй вельми високій до Вас повазі.

Руслан СТЕФАНЧУК

В тот же день в рамках *Конференции по демократическому управлению-2023*, организованной проектом USAID и Международным республиканским институтом (IRI), где присутствовали авторы законопроекта 5655, глава партии "Слуга народа" Елена ***Шуляк*** и заместитель министра Александра ***Азархина***, журналист

ZN.UA попросила

1) — **прокомментировать настойчивые действия украинской власти в *Европарламенте*,**

а также спросила,

2) — **почему власть не слышит позиции оппонентов и продолжает лоббировать закон в ущерб репутации Украины, несмотря на аргументы касаемо рисков его подписание ряда основных стейкхолдеров сферы вместо того, чтобы вернуться к обсуждению градостроительной реформы**.

"Когда мы говорим не слышит или не делает так, как просит стейкхолдер А, стейкхолдер Б, стейкхолдер С, то это немного разные вещи, – заявила Александра ***Ахзархина***. – На самом деле в рамках дискуссии идет нормальный политический процесс. И нет ничего критического в том, что есть разные взгляды разных ветвей власти на разные аспекты реформы. Тем более, когда идет прямой диалог либо с Ассоциациями, либо с отдельными представителями ОМС, где одни позиции реформы поддерживаются, а другие – нет. Но **это не значит, что наша политическая команда откажется от этой реформы**. Нет. Мы считаем, что это правильный законопроект, который необходим нашей системе. Можем ли мы ошибаться? Можем. Но мы работаем над тем, чтобы эти ошибки не стали системными.

Я бы не сказала, что этот закон ложится в стратегию всего восстановления, но с точки зрения стратегии строительства и создания системы прозрачности, которую мы создаем с помощью цифровых инструментов, это необходимый закон. Впрочем, мы видим уже результаты. Это, безусловно, дискуссионные вещи, и я не являюсь экспертом в строительной сфере и могу говорить с точки зрения принятия решений и бизнес-процессов. Если говорить с точки зрения ОМС, то дискуссия продолжается. Мы получаем разные выводы, как от ассоциаций ОМС, так и от экспертов. Нас поддерживает инициатива TAPAS, годами занимавшаяся этой реформой, и которая видит в нем серьезный антикоррупционный инструмент.

Что мы сейчас видим? С точки зрения посягательств полномочий на интересы местного самоуправления, мы не видим там никаких проблем. Главная дискутируемая позиция - это как раз градостроительство. Это то, за что отвечает местное самоуправление и то, что они должны делать – это их обязанности. Есть ли здесь посягательство? Напротив. Мы считаем, что закон

защищает генплан, защищает возможность принятия решений. Когда речь идет об автоматической выдаче часто критикуемых разрешений, это не означает, что это делает какая-то машина или робот из воздуха, или из центра. Напротив, оно принимается на основе всех решений, которые принимает орган местного самоуправления.

То есть, мы исходим из позиций эффективности управления этими процессами и как команда берем на себя политическую ответственность и продолжаем продвигать закон. Нужно ли здесь вести диалог? Да. Но, к сожалению, у нас в этом процессе было не так много времени – министерство не так давно появилось. Елена Шуляк занималась этими вопросами три года и провела все необходимые консультации по этому закону. Удалось ли всем донести ценность этой реформы? Нет к сожалению. И мы понимаем, что многое надо наверстывать. Что касается Европарламента, то да, нам нужна коммуникация".

"Когда мы начинали проект с электронной системой, тоже было много скептиков, критиковали электронный кабинет, техзадания и т.д. Работает ДИАМ, сейчас можете позвонить любому участнику рынка, который скажет, что никто в ДИАМ ни одной взятки не заносит. И нам хотелось бы, чтобы эту реформу с центрального уровня мы могли распространить на территорию всей страны", - заявила автор закона Елена ***Шуляк***.

По словам ***Шуляк***, ее команде есть чем гордиться:

"Бывший председатель ДИАМ Семен ***Кривонос*** сейчас возглавляет НАБУ. И он очень многое сделал для того, чтобы 5655 вообще состоялся. У нас есть **огромная поддержка со стороны двух министерств, двух вице-премьеров, которые отвечают за процесс восстановления** в нашей стране, есть наша репутация, есть моя личная репутация, и мне не стыдно за этот сильно политизированный законопроект, мы точно слышим все замечания и **знаем, какие позиции там *будем менять после того, как закон будет подписан***. Но **покидать статус-кво** сейчас точно не имеем права".

Остается только снова спросить лоббистов 5655:

1) — почему дискуссии со всеми стейкхолдерами и исправления замечаний проходили не в момент работы над законом с очевидными коррупционными рисками,

2) — а обещаются **после его подписания**?

Ответы читайте в тексте ***Инны Ведерниковой "Минрегион – на завтрак, комитет – на обед, страна – на ужин".***

***

№ 1.763

Я не знаю, що мене більше лякає: дитяча наївність та довірливість депутатів European Parliament, чи нахабство українських політиків та чиновників, що обманюють наших західних партнерів, зловживаючи їх довірою

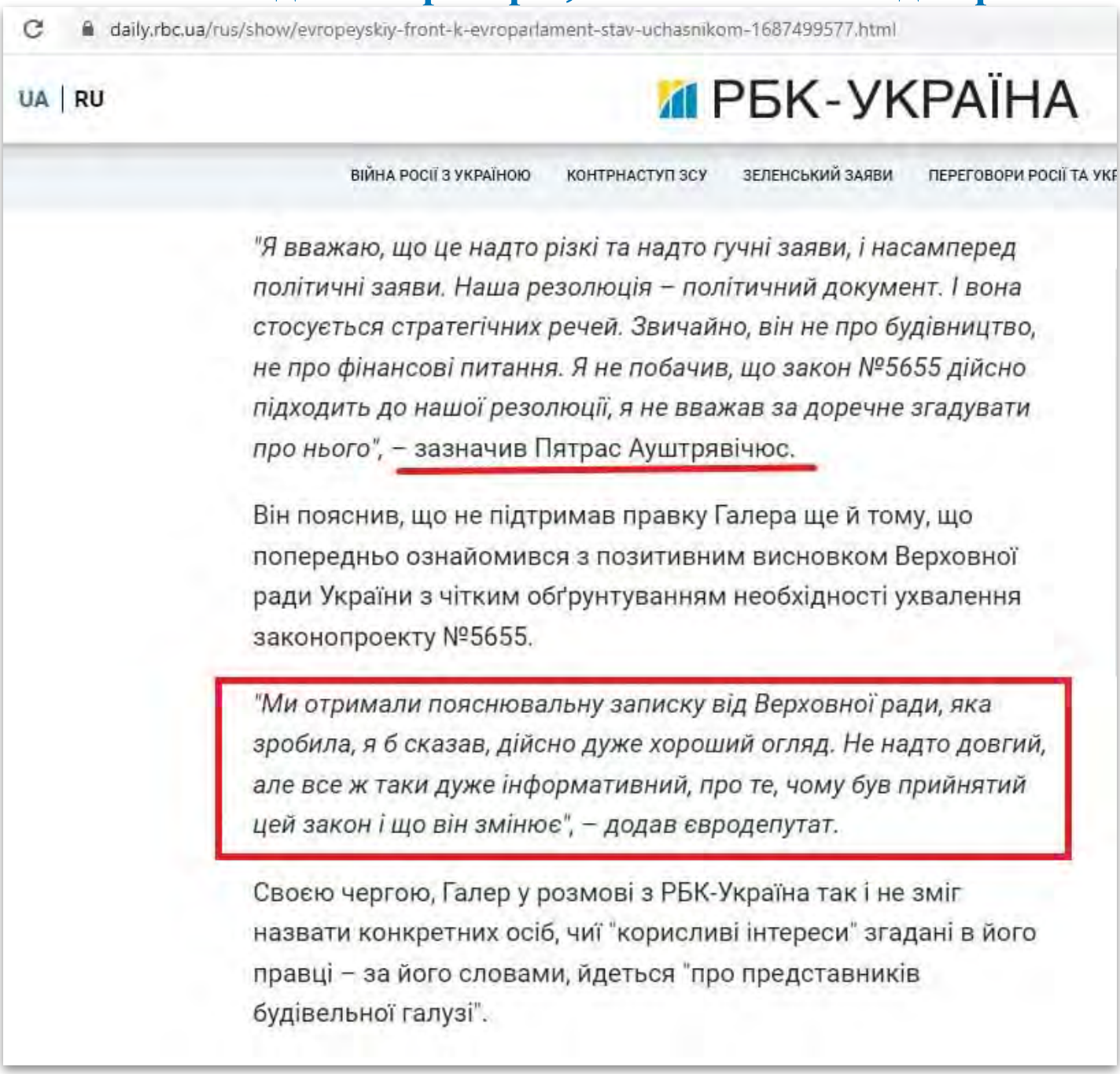

daily.rbc.ua/rus/show/evropeyskiy-front-k-evroparlament-stav-uchasnikom-1687499577.html

UA | RU

РБК-УКРАЇНА

ВІЙНА РОСІЇ З УКРАЇНОЮ КОНТРНАСТУП ЗСУ ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗАЯВИ ПЕРЕГОВОРИ РОСІЇ ТА УКР

"Я вважаю, що це надто різкі та надто гучні заяви, і насамперед політичні заяви. Наша резолюція – політичний документ. І вона стосується стратегічних речей. Звичайно, він не про будівництво, не про фінансові питання. Я не побачив, що закон №5655 дійсно підходить до нашої резолюції, я не вважав за доречне згадувати про нього", – зазначив Пятрас Ауштрявічюс.

Він пояснив, що не підтримав правку Галера ще й тому, що попередньо ознайомився з позитивним висновком Верховної ради України з чітким обґрунтуванням необхідності ухвалення законопроекту №5655.

"Ми отримали пояснювальну записку від Верховної ради, яка зробила, я б сказав, дійсно дуже хороший огляд. Не надто довгий, але все ж таки дуже інформативний, про те, чому був прийнятий цей закон і що він змінює", – додав євродепутат.

Своєю чергою, Галер у розмові з РБК-Україна так і не зміг назвати конкретних осіб, чиї "корисливі інтереси" згадані в його правці – за його словами, йдеться "про представників будівельної галузі".

2023-07-02

Могильний

Процитую заяву Petras Auštrevičius із європарламентської групи Renew Europe, яка була використана в джинсі на захист корупційного законопроекту 5655:

"Ми отримали пояснювальну записку від Верховної ради, яка зробила,

я б сказав, дійсно дуже хороший огляд. Не надто довгий, але все ж таки дуже інформативний, про те, чому був прийнятий цей закон і що він змінює."

https://daily.rbc.ua/rus/show/evropeyskiy-front-k-evroparlament-stav-uchasnikom-1687499577.html

Так і хочеться пане Ауштрявічюсу у відповідь розповісти бородатий анекдот.

> *Суддя: "Підозрюваний, Ви визнаєте себе винним?"*
> *Підозрюваний: "Ні, Ваша честь, не визнаю!"*
> *Суддя: "Ну на ні і суду немає! Невинний!"*

Шановний євродепутат, що реально переймається майбутнім України і послідовно відстоює наші інтереси в ЄС, без жодних сумнівів виступає на підтримку руйнівного для України законопроекту, бо... прочитав пояснювальну записку від авторів цього законопроекту!

Самого закону пан Ауштрявічюс не читав, сторонніх експертиз також не читав, хоча заради питання, яке регулює використання сотень мільярдів USD західної допомоги на відбудову зруйнованого війною, можна було легко виділити буквально копійки із грошей технічної допомоги на реальну незалежну експертизу "містобудівної реформи".

Я не знаю, яку саме "пояснювальну записку" із ВР надіслали

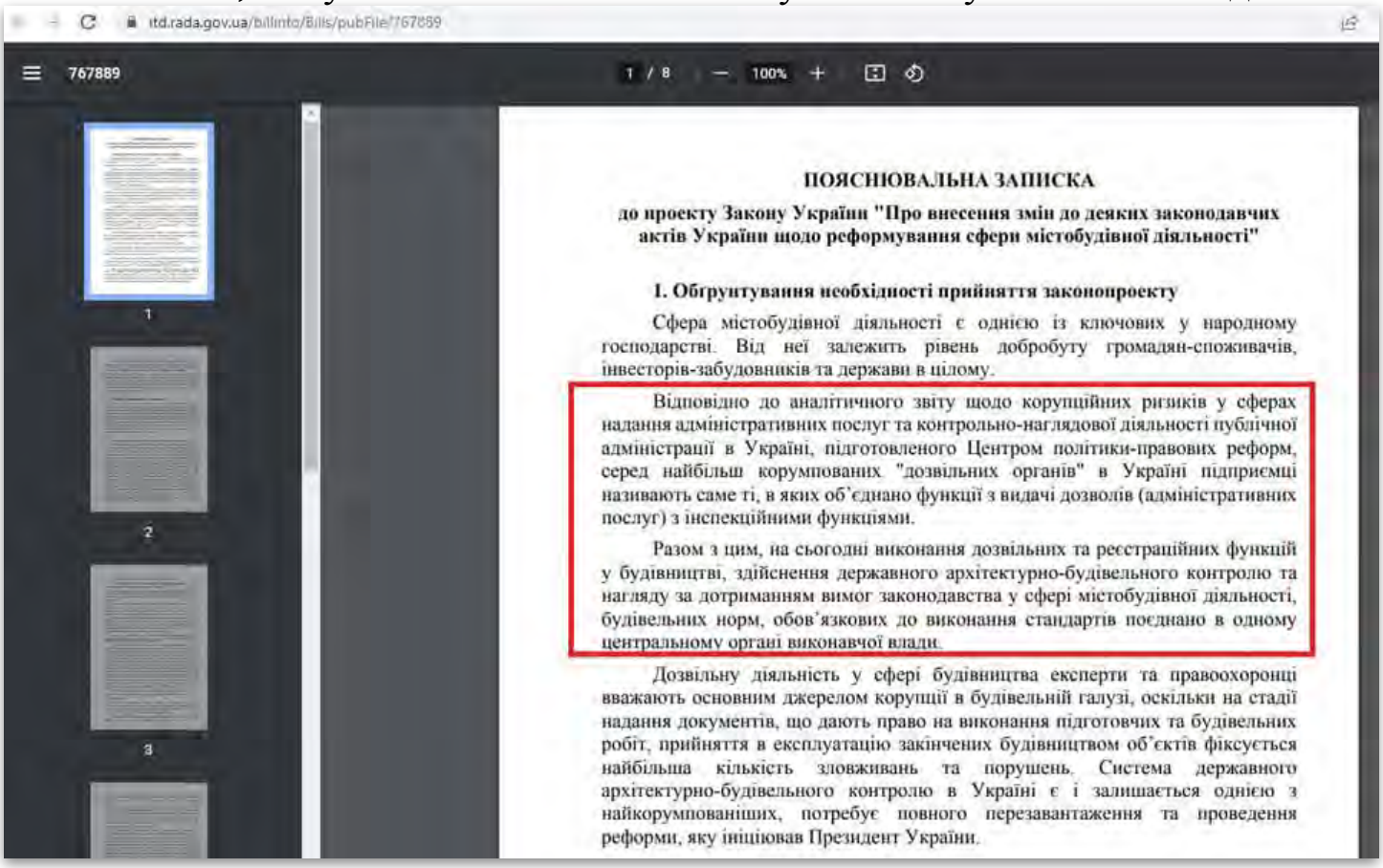

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності"

I. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Сфера містобудівної діяльності є однією із ключових у народному господарстві. Від неї залежить рівень добробуту громадян-споживачів, інвесторів-забудовників та держави в цілому.

Відповідно до аналітичного звіту щодо корупційних ризиків у сферах надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності публічної адміністрації в Україні, підготовленого Центром політики-правових реформ, серед найбільш корумпованих "дозвільних органів" в Україні підприємці називають саме ті, в яких об'єднано функції з видачі дозволів (адміністративних послуг) з інспекційними функціями.

Разом з цим, на сьогодні виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві, здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, обов'язкових до виконання стандартів поєднано в одному центральному органі виконавчої влади.

Дозвільну діяльність у сфері будівництва експерти та правоохоронці вважають основним джерелом корупції в будівельній галузі, оскільки на стадії надання документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів фіксується найбільша кількість зловживань та порушень. Система державного архітектурно-будівельного контролю в Україні є і залишається однією з найкорумпованіших, потребує повного перезавантаження та проведення реформи, яку ініціював Президент України.

євродепутатам, із великим задоволенням її бо проаналізував.

Але раз її немає, я просто покажу ОФІЦІЙНУ пояснювальну записку до законопроекту 5655.

Посилання: https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/pubFile/767889

Вона починається з чудового обґрунтування:

"Відповідно до аналітичного звіту щодо корупційних ризиків у сферах надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності публічної адміністрації в Україні, підготовленого Центром політики-правових реформ, серед найбільш корумпованих «дозвільних органів» в Україні підприємці називають саме ті, в яких об'єднано функції з видачі дозволів (адміністративних послуг) з інспекційними функціями."

Круто, правда? Реально правильний підхід до проведення реформи - не аби щось змінити, а все із розумом на основі аналітичних досліджень. І саме так всі починають сприймати цю реформу, бо першоджерела не звикли перевіряти.

А давайте не полінуємось, і першоджерела перевіримо.

Цей аналітичний звіт дійсно існує, ось тільки він трохи, так би мовити, несучасний. Це дослідження проводилося в часи президенства ***Ющенка*** в 2009 році. Сподіваюсь, не треба нагадувати, скільки разів з 2009 року у нас змінювалися принципи побудови державного управління, а містобудівне законодавство так і взагалі абсолютно нове з 2011 року.

Посилання на звіт:

коротко на сайті ***Мінюсту*** https://minjust.gov.ua/m/str_21894

повний https://rm.coe.int/16806eeae4

І в цьому звіті дійсно є вказаний у пояснювальній записці корупційний ризик. Ба більше - він займає почесне друге місце серед найбільших ризиків.

Як ви вже здогадалися, **нюанс в тому, який корупційний ризик займає ПЕРШЕ місце за цим звітом**.

А на першому місті:

"поєднання в одному органі виконавчої влади функцій з вироблення політики та нормотворчості з функціями поточного адміністрування (у т.ч. надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності)".

також строк зберігання транспортного засобу, який обчислюється з часу його доставлення до спеціальної стоянки;

• *передбачено стягнення плати за транспортування і зберігання транспортного засобу (пункт 13).*

• *І хоча 11 лютого 2009 року Уряд змінив окремі положення Порядку затримання транспортних засобів, ці зміни не усунули зазначені вище невідповідності закону.*

Отже, *повноваження органів публічної адміністрації мають відповідати вимогам Конституції України та законів України, не можуть визначатися у підзаконних нормативно-правових актах, "поширювально" тлумачитися у актах органів виконавчої влади*.

2) поєднання в одній інституції (одному органі) функцій з надання адміністративних послуг і контрольно-наглядових (інспекційних) функцій.

Поєднання в компетенції одного органу повноважень з надання адміністративних послуг та контрольно-наглядових функцій породжує корупційні ризики, пов`язані з "розмиванням місії" відповідного органу, зменшенням об`єктивності розгляду та перегляду адміністративних справ. Адже очевидно, що агентський (обслуговуючий) тип діяльності та інспекційний тип діяльності потребують різних методів та форм. Також очевидно, що у випадку порушення правил видачі певного дозволу (ліцензії), орган що інспектуватиме діяльність приватної особи, з одного боку, не буде зацікавлений у виявленні (фіксації) "помилки" з боку свого ж "відомства", з іншого боку, фактично опиняється поза межами зовнішнього контролю, що також є добрим грунтом для зловживань.

Вочевидь не випадково, за деякими дослідженнями, серед найбільш корумпованих "дозвільних органів" в Україні підприємці називають саме ті, в яких об'єднано функції з видачі дозволів (адміністративних послуг) з інспекційними функціями, зокрема, органи державної санітарно-епідеміологічної служби та державного пожежного нагляду [4].

Поєднання зазначених функцій, особливо зважаючи на сучасну практику затвердження Урядом "переліків платних послуг" для окремих органів

[4] *Підсумковий звіт за результатами громадського моніторингу роботи єдиних дозвільних центрів*. – Івано-Франківськ: ГО "Агентство з розвитку приватної ініціативи", 2009. – С. 49.

Тобто, саме те, що робить законопроект 5655

- наділення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування (Мінінфраструктури), повноваженнями містобудівного нагляду фактично за всіма суб'єктами містобудування, пов'язаними із будівельною діяльністю, окрім замовника та підрядника.

Автори законопроекту пропонують вирішення одного визначеного

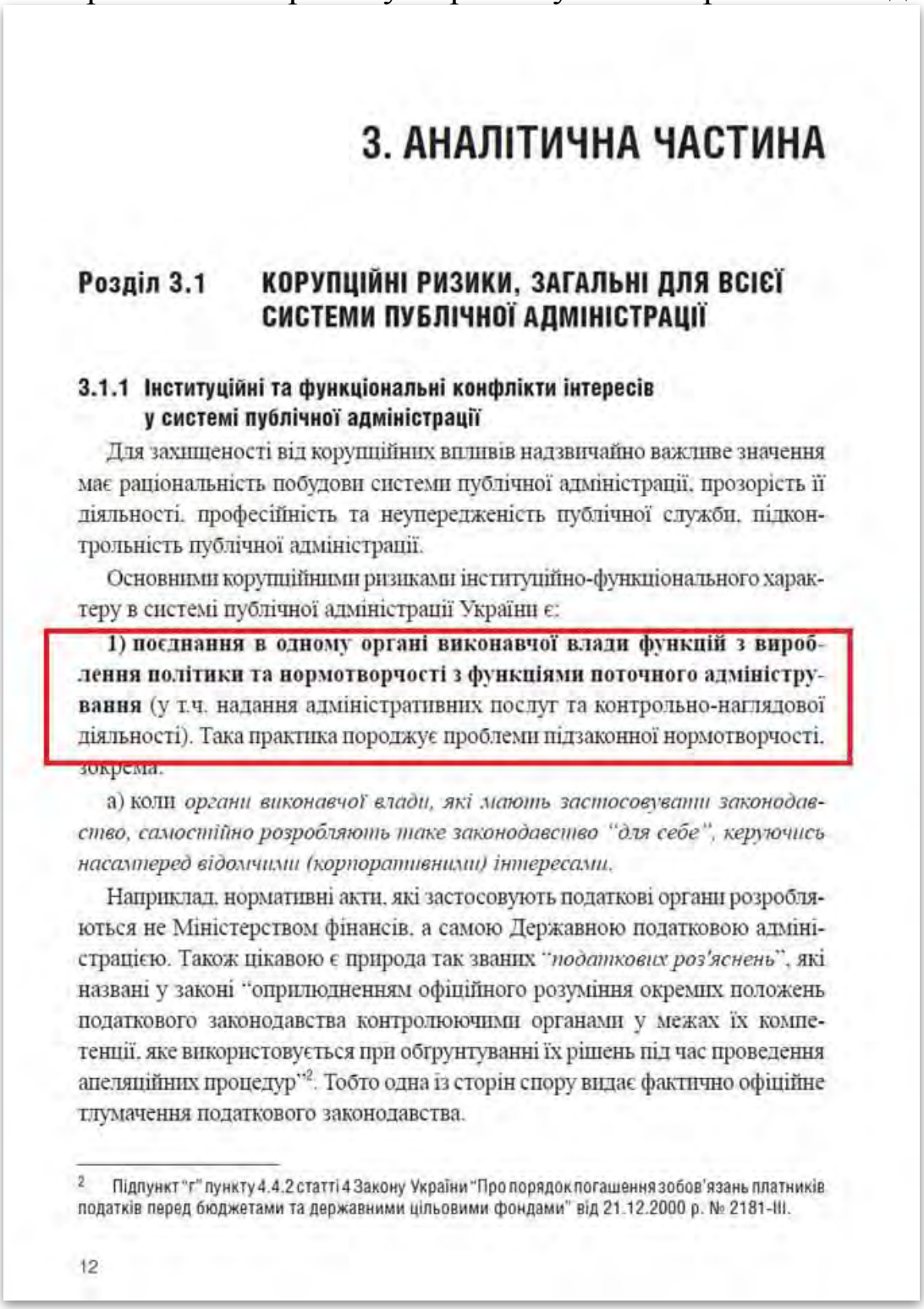

3. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

Розділ 3.1 КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ, ЗАГАЛЬНІ ДЛЯ ВСІЄЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

3.1.1 Інституційні та функціональні конфлікти інтересів у системі публічної адміністрації

Для захищеності від корупційних впливів надзвичайно важливе значення має раціональність побудови системи публічної адміністрації, прозорість її діяльності, професійність та неупередженість публічної служби, підконтрольність публічної адміністрації.

Основними корупційними ризиками інституційно-функціонального характеру в системі публічної адміністрації України є:

1) поєднання в одному органі виконавчої влади функцій з вироблення політики та нормотворчості з функціями поточного адміністрування (у т.ч. надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності). Така практика породжує проблеми підзаконної нормотворчості, зокрема:

а) коли *органи виконавчої влади, які мають застосовувати законодавство, самостійно розробляють таке законодавство "для себе", керуючись насамперед відомчими (корпоративними) інтересами.*

Наприклад, нормативні акти, які застосовують податкові органи розробляються не Міністерством фінансів, а самою Державною податковою адміністрацією. Також цікавою є природа так званих *"податкових роз'яснень"*, які названі у законі "оприлюдненням офіційного розуміння окремих положень податкового законодавства контролюючими органами у межах їх компетенції, яке використовується при обгрунтуванні їх рішень під час проведення апеляційних процедур"[2]. Тобто одна із сторін спору видає фактично офіційне тлумачення податкового законодавства.

---

2 Підпункт "г" пункту 4.4.2 статті 4 Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами" від 21.12.2000 р. № 2181-III.

Звітом корупційного ризику шляхом створення ще БІЛЬШОГО, відповідно до Звіту, корупційного ризику.

Крім іншого, Законопроектом передбачені реформи шляхом подальшої передачі частини повноважень органам місцевого самоврядування та передача окремих владних повноважень організаціям приватного сектору.

Зазначені заходи, за даними соціологічних досліджень, проведених під час підготовки Звіту, займають відповідно ПЕРШЕ та ТРЕТЄ місце серед тих, що можуть ЗБІЛЬШИТИ рівень корупції у разі їх реалізації.

Відповідно до єдиного аналітичного дослідження, на яке посилаються

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ТА КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця 1.8

Як Ви вважаєте, які з запропонованих засобів (заходів) можуть,навпаки, збільшити рівень корупції та таким чином погіршити становище громадян у відносинах з органами влади? *(у %) (кількість відповідей не обмежувалася, результати ранжовані за відповідями підприємці)*

Які заходи можуть збільшити рівень корупції?	Населення України	Підприємці
Передача більшості владних повноважень органам місцевого самоврядування	13.9	19.7
Підвищення заробітної плати чиновникам	12.8	14.5
Передача окремих владних повноважень організаціям приватного та громадського секторів	9.8	11.2
Підвищення вимог перед призначенням на посаду в органах влади	6.1	10.5
Посилення внутрішнього контролю (з боку керівництва) в органах влади	4.3	9.0
Створення додаткових можливостей для оскарження рішень та дій чиновників до вищестоящих органів (посадових осіб)	3.8	7.7
Створення громадських органів з розгляду скарг на рішення органів влади	3.7	7.7
Запровадження "єдиних офісів", де людина може отримати різні послуги	4.2	6.2

автори, їх законопроект має призвести до ЗБІЛЬШЕННЯ корупції, а не до її зменшення!

Автори законопроекту банально тримають за дурнів і пересічних громадян України, і своїх колег у ВР, і, навіть, депутатів Європарламенту.

Законопроект 5655 не призведе до зменшення корупції - він створює безпечні для корупціонерів схеми дерибану грошей на відбудову, а приватні забудовники отримують можливість заробляти на порушенні прав територіальних громад.

А щоб задурити суспільство, автори законопроекту написали повну маячню в обґрунтуванні, при цьому жодного разу всі ці Шуляк, Кубраков, Федоров, Найем і т.д. не надавали доказів та посилань на РЕАЛЬНІ дослідження стану справ.

Вони банально ВИГАДУЮТЬ проблеми і маніпулюють старими дослідження, щоб замулити очі...

Але повернуся до того, з чого починав. **Саме внаслідок довірливості західних партнерів, в Україні корупція була, є і залишиться.**

Не розуміють західні політики та чиновники ментальності своїх українських колег. Бо **в їх цивілізованому світі, за свідомий обман на нуль множать будь-яку політичну фігуру, тому нормальним вважається вірити на слово колегам, адже ймовірність обману майже нульова.**

А **в Україні нормально «називати чорне білим і ніякої політичної відповідальності за це немає».**

Ось українським можновладцям і "йде карта" у спілкуванні із західними колегами-джентльменами...

***

№ 1.764

Дайджест подій в Україні та навколо України від 2 липня 2023

Головне

📌 День ВМС для України – не тільки свято, але й нагадування про те, як завдяки "плідним зусиллям" колективного зеленського було знищено катери в Бердянську і затоплено флагман флоту – "Гетьман Сагайдачний".

📌 Вся конспірологія щодо "вагнера" була лише конспірологією. Хуйло й хуйлята реально обісралися. Але це не дає гарантії хуйлу, що надалі замахів не буде. Тому реально треба готуватися до найгіршого варіанту і громадянської війни запоребриком.

📌 Грузинська влада вкотре підтвердила, що вона працює на агресора. Бо гроші не смердять, правда. же ж?

Теми доби

🔥 Україна відзначила День Військово-Морських Сил.

🔥 Російська влада припиняє діяльність ПВК "Вагнера" в Росії та закриває підприємства Пригожина.

🔥 Грузія нарощує авіасполучення між Москвою та Тбілісі.

1. Війна

1-1) Фронт

За повідомленнями з лінії фронту, російське командування кинуло в бій свіжі сили в напрямках на Куп'янськ та Лиман. Запеклі бої відновилися в районі автодороги Сватово–Куп'янськ, у Серебрянському лісництві та Білогорівці на березі Сіверського Дінця на захід від Кремінної.

За твердженням спікера Східного угруповання військ Череватого, ЗСУ перехопили ініціативу на околицях Бахмута й мають певний успіх на північ та на південь від міста. З його слів, у місті діють українські снайперські групи та "інші підрозділи". Спікер Таврійського угруповання військ Шершень повідомив про посилення російських атак на околицях Авдіївки та в Мар'їнці, які, однак, успіху не мають.

На заході Донецької та на З ділянках у Запорізькій області українські війська повільно просуваються вперед та підійшли до основної лінії оборони, яку збудувала армія РФ.

Речник об'єднаного пресцентру Сил оборони південного напрямку Гуменюк підтвердила, що українські війська утримують плацдарм на лівому березі Дніпра в районі Антонівського мосту.

Загалом упродовж доби зміни лінії фронту були незначними, проте експерти наголошують на суттєвому пожвавленні бойових дій практично всією її протяжністю. Про це свідчить зростання кількості бойових зіткнень та посилення російських обстрілів та атак із повітря позицій українських військ.

Російська артилерія обстріляла житлові квартали Херсона, унаслідок чого зазнали поранень 5 місцевих жителів. У Нікополі осколками російського снаряда поранено літню жінку. У Балаклії Харківської обл. від вибухів касетних боєприпасів постраждали 2 жінки. У Костянтинівці Донецької обл. внаслідок обстрілу поранено 2 цивільні особи. У лікарні померла письменниця Амеліна. Вона стала 13-ою жертвою російського ракетного обстрілу Краматорська.

За інформацією командування Повітряних сил, підрозділи ППО відбили чергову російську атаку з повітря. Знищено 13 із 17 БПЛА-камікадзе типу Shahed-131/136.

У районі військового аеродрому в Приморсько-Ахтарську Краснодарського краю РФ стався сильний вибух, від якого утворилася величезна вирва. З цього аеродрому російські війська запускають дрони-камікадзе.

⭐ Мер міста-супутника Запорізької АЕС Енергодара Орлов повідомив, що місто залишили низка працівників АЕС, які підписали контракти з окупантами, а також частка персоналу Росатома. За його твердженням, у місті немає укриття на випадок радіаційної аварії на станції.

1-2) Тил

⭐ У День Військово-Морських Сил України президент Зеленський відвідав Одесу. Він заявив, що Росія не диктуватиме своїх умов у Чорному морі й боятиметься навіть наближатися до українського Криму.

⭐ У Запоріжжі рівень води в Дніпрі впав на 2,4 м. Жителям міста подається у звичайному режимі, її параметри – у межах норми. Рівень у ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС поки достатній для роботи систем охолодження та безпеки.

⭐ Херсонська область отримала від Програми розвитку ООН (ПРООН) 430 потужних генераторів, які було закуплено коштом уряду Японії.

⭐ За твердженням голови парламентського комітету з енергетики Геруса, 2 червня на спотовому ринку електроенергії України зафіксовано одну з найвищих цін у Європі – 2,93 грн/кВт•год. Вартість електроенергії вища лише в Італії – 4,46 грн/кВт•год.

2. Україна та світ

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба назвав "безглуздими" заяви угорського прем'єр-міністра Орбана, який у кожному виступі проголошує, що "Україна не є суверенною державою". Всупереч тому, що заяви Орбана майже повторюють висловлювання російського президента Путіна, Кулеба не вважає угорського прем'єр-міністра союзником Росії, а його риторику пов'язує зі спробами зберегти фінансову та політичну стабільність країни, яка багато в чому залежить від допомоги ЄС.

⭐ Міністр закордонних справ Австрії Шалленберг не вважає порушенням суверенітету транзит через країну товарів військового призначення для України. Відразу після російського вторгнення Австрія ухвалила нову концепцію безпеки, яка дає дозвіл на такі перевезення.

⭐ Колишній віцепрезидент США Пенс вважає необхідним забезпечити Україну боєприпасами, що, на його думку, відповідає американським національним інтересам.

За інформацією російської служби BBC, одна з найбільших у світі американська нафтогазова компанія Shell успішно торгує скрапленим газом із Росією, попри обіцянку піти з ринку після вторгнення. На її частку припадає приблизно 12 % усіх обсягів скрапленого газу, який експортує РФ. За контрактом із російською компанією "Новатек" вона мусить закуповувати щонайменше 900 тис. т СПГ на рік. Shell стверджує, що не порушує санкційний режим.

Агентство Bloomberg повідомило, що Росія поступово оновлює свій "тіньовий" танкерний флот, оскільки Китай та Сінгапур посилили вимоги до суден, що входять до їхніх портів, які наразі не приймають старі танкери.

Глава МВС Польщі Камінський повідомив про направлення на кордон із Білоруссю 500 поліціянтів зі спецпідрозділів у боротьбі з тероризмом через зростання загроз унаслідок переміщення до РБ найманців ПВК "Вагнера". Кордон боронять понад 5 тис. прикордонників та майже 2 тис. військовослужбовців Війська Польського.

ПВК "тимчасово" призупинила роботу пунктів вербування "на 1 місяць" – через перебазування до Білорусі. Колцентри працюють і далі.

Міністерство оборони РФ розірвало контракт на постачання продовольства з компанією "Конкорд", яка належить власнику ПВК олігарху Пригожину. Більшість російських підприємств Пригожина закриваються після невдалої спроби заколоту. Російський пропагандист Кисельов повідомив, що влада РФ заплатила підприємствам Пригожина, зокрема, "Конкорду", 845 млрд руб. Безпосередні виплати з бюджету самому ПВК склали понад 858 млрд руб. Він не уточнив, упродовж якого періоду Пригожин одержав ці кошти. Путін визнав, що ПВК фінансувалася коштом російського бюджету.

Секретар РНБО Данилов пропонує Заходу відмовитися від ілюзії, що Росія після війни збережеться в нинішньому вигляді – це продемонстрував заколот Пригожина. Данилов закликав західних лідерів готуватися до розвалу Росії. Водночас він наголошує на тому, що військові угруповання можуть захопити ядерні об'єкти та склади з ядерними боєголовками.

Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв вважає необхідним знизити рівень дипломатичних відносин із Великою Британією, Польщею, Фінляндією та країнами Балтії – аж до повного зупинення. Він також наполягає на закріпленні протистояння Росії та Заходу в новому безпековому документі, подібному до Гельсінського акту 1975 р, який було прийнято на пропозицію країн радянського воєнного блоку – Організації Варшавського договору. Акт став підставою для створення ОБСЄ – Організації з безпеки та співробітництва в Європі.

⭐ Посол (легат) Папи Римського кардинал Дзуппі після візиту до Москви та зустрічі з уповноваженою РФ із прав дитини Львовою-Бєловою визнав, що Ватикан не має плану врегулювання в Україні. З його слів, головною метою місії було розв'язання гуманітарних питань та припинення насильства, насамперед щодо дітей.

⭐ Держсекретар Міністерства закордонних справ Молдови Кук заявив, що країна не підтримуватиме колишні відносини з Росією, оскільки не може ігнорувати війну в Україні, а також послідовно засуджує російську агресію.

⭐ Російська авіакомпанія "Азимут" та грузинська Georgian Airways збільшують з 14 до 24 кількість рейсів між Москвою та Тбілісі.

***

№ 1.765

Чому марно сподіватися на позитивні результати реформ у сфері містобудування

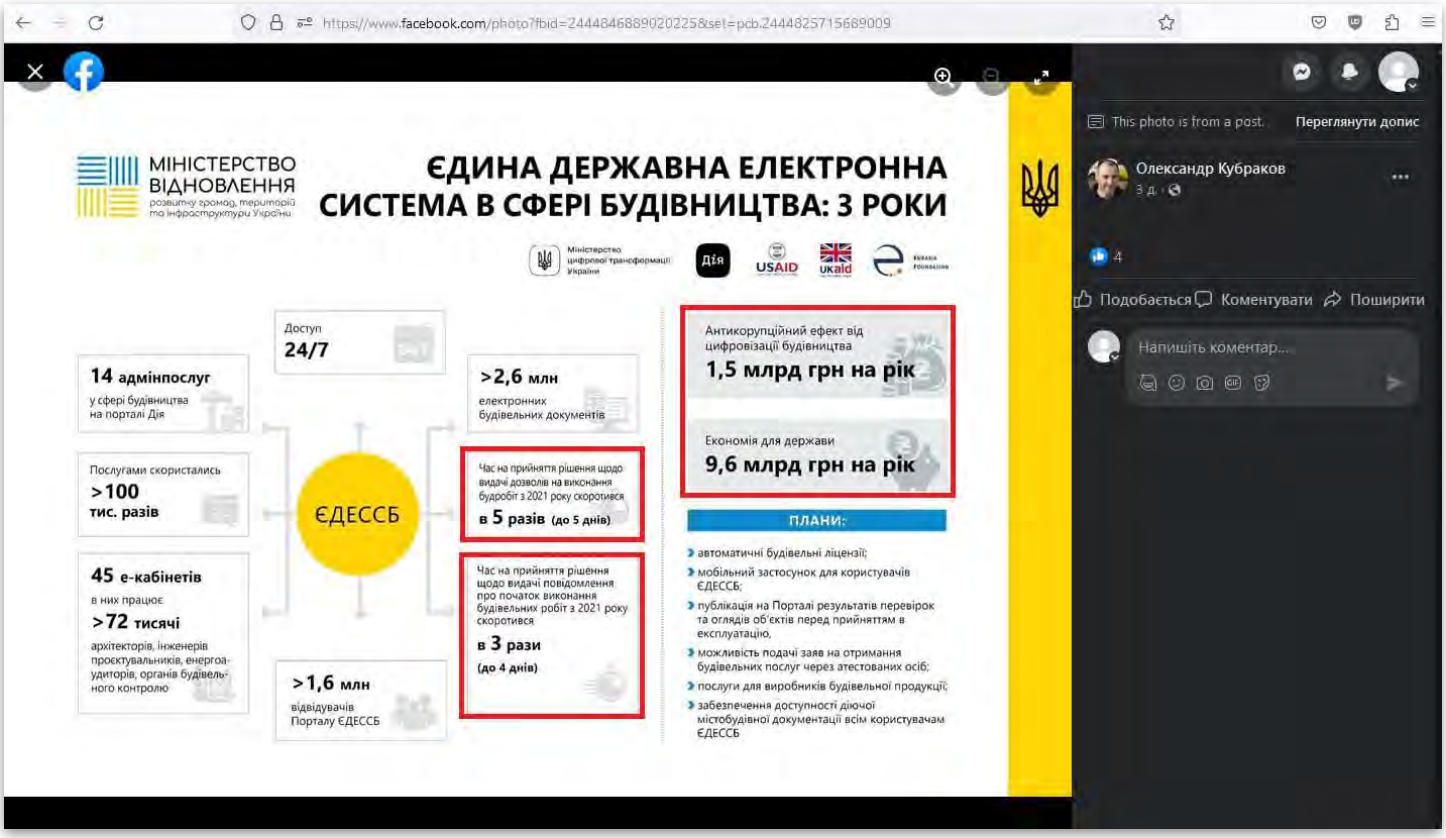

2023-07-04

Могильный

Відразу зазначу, що цей допис - в тому числі камінь в огород USAID Ukraine - USAID Україна, British Embassy Kyiv та Eurasia Foundation, що через TAPAS Project/Прозорість та підзвітність у держуправлінні та

послугах фінансують КОРУПЦІЮ, бо замість контролю за використанням коштів технічної допомоги, вони вірять на слово аферистам у владі.

На днях відразу два віцепрем'єри ***Кубраков*** та ***Федоров***, чиї Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерство цифрової трансформації України відповідають за реформу містобудування, **вивісили однакові (крім кольору) рекламні звіти про результати перших трьох років роботи Єдиної державної системи в сфері будівництва** (ЄДЕССБ).

Я не буду зупинятися на звичайних статистичних даних про кількість документів, електронних кабінетів та відвідувачів - ці дані показник роботи не ЄДЕССБ, а результат вимог законодавства, яке передбачає все робити виключно через ЄДЕССБ.

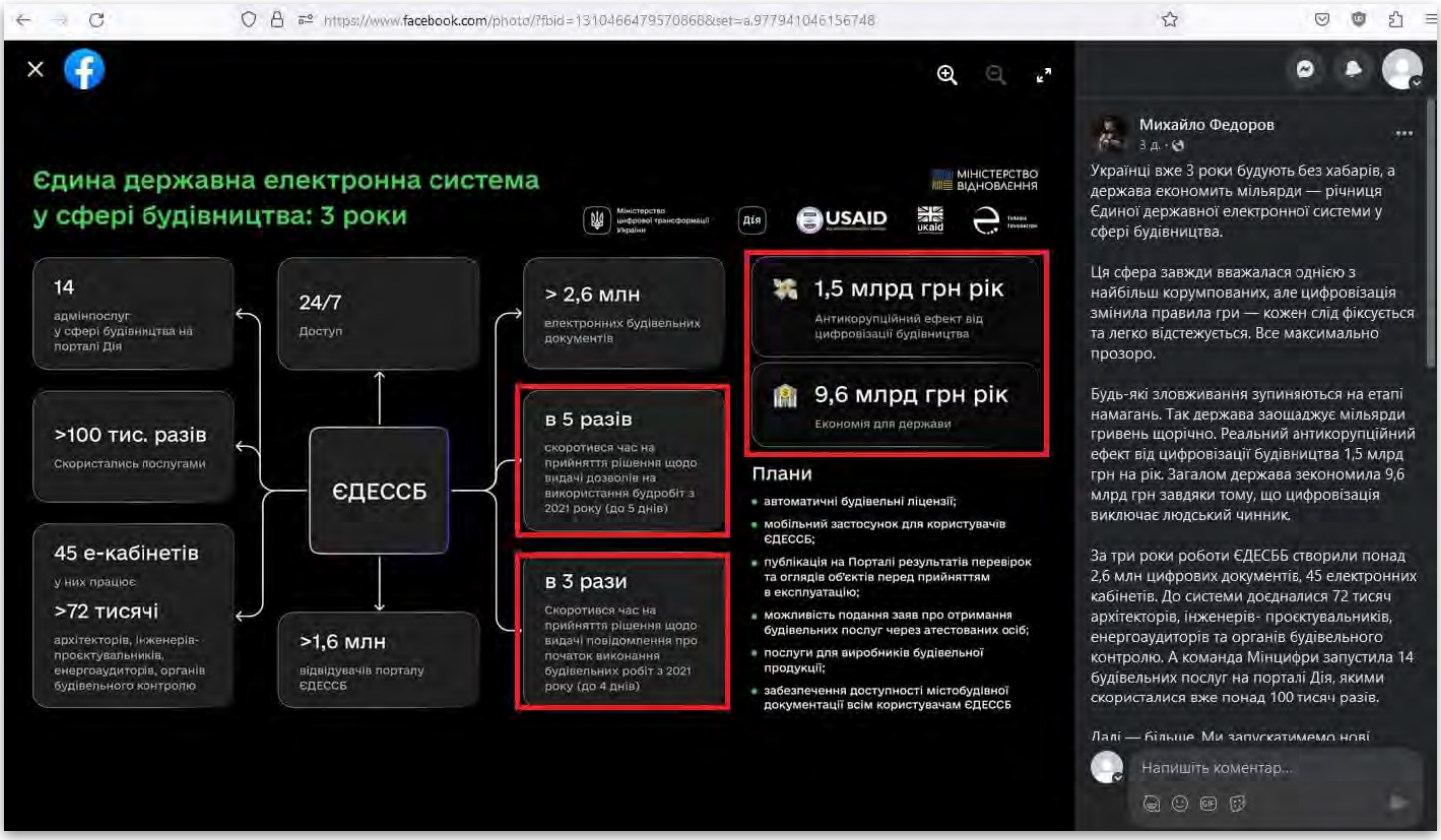

Насправді **цікаві дані, які я обвів червоним**.

Почну із найбільш наглядного.

Цитую:

> *—."В 3 рази скоротився час на ПРИЙНЯТТЯ **РІШЕННЯ** ЩОДО ВИДАЧІ ПОВІДОМЛЕННЯ про початок виконання будівельних робіт".*

Знаєте, що це?

Це публічне визнання відразу двома віцепрем'єрами, що із використанням ЄДЕССБ створено з прямим порушенням Закону КОРУПЦІЙНУ СХЕМУ

здирництва з 90% всіх об'єктів будівництва в Україні, що відносяться до найнижчого класу відповідальності СС1 та будуються зазвичай пересічними громадянами та малим бізнесом.

І за створення цієї корупційної схеми в Україні заплатили USAID та UKAID грошима американських та британських платників податків.

ПОВІДОМЛЕННЯ про початок виконання будівельних робіт тому і називається ПОВІДОМЛЕННЯМ, що замовник будівництва просто ПОВІДОМЛЯЄ відповідний орган про початок виконання будівельних робіт.

Для об'єктів класу відповідальності СС1, в Україні тотальна дерегуляція ще з літа 2017 року.

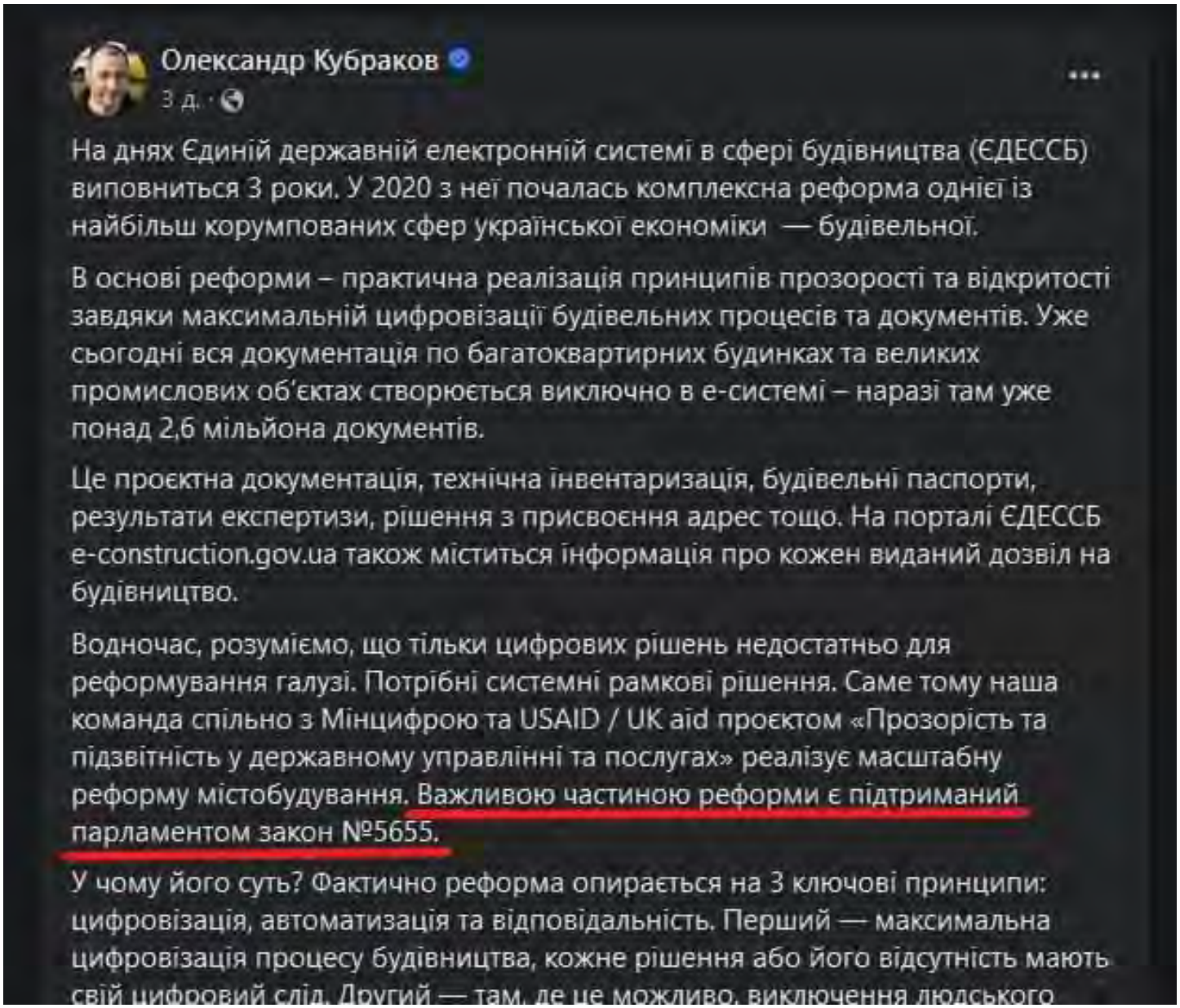

Замовник будівництва, відповідно до ст. 36 ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності", має просто НАПРАВИТИ ПОВІДОМЛЕННЯ. Направив повідомлення - і у нього виникає ПРАВО на проведення будівельних робіт, яке може бути припинено за бажанням контролюючого

органу ВИКЛЮЧНО на підставі рішення суду (про суд - це вже зміни, що набрали чинності в 2020 році).

Ані Закон, **ані постанови Кабміну, взагалі не передбачають ніякого "ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЩОДО ВИДАЧІ" повідомлення**,

бо це теоретично неможливо

> **- повідомлення не є документом дозвільного характеру і право на будівництво у замовника виникає по факту направлення повідомлення і взагалі не залежить від рішень чиновників.**

Але із повної дерегуляції, **профільні міністерства створили**

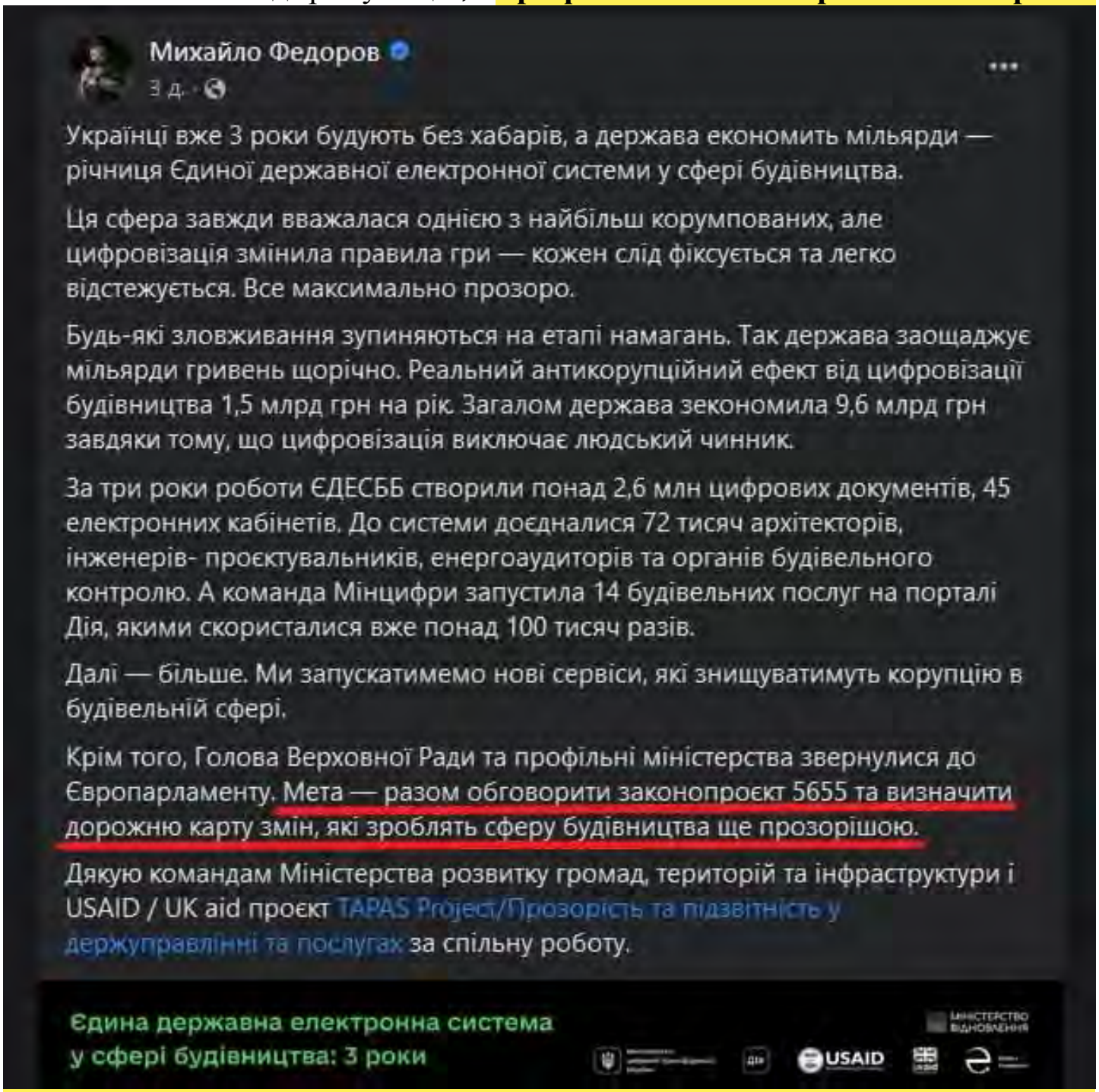

непередбачений Законом дозвільний документ.

І не просто створили, а

—.ЗАПРОГРАМУВАЛИ в ДЕРЖАВНІЙ електронній системі функцію для чиновників, щоб ті могли повертати повідомлення на власний розсуд і потім отримувати хабарі за відмітку "Чинний".

Які лозунги на публіці постійно озвучують Кубраков та Федоров?

Вони послідовно заявлять про необхідність лібералізації та дерегуляції і що це конче потрібно економіці.

Але на практиці,

— під їх керівництвом існує схема, що перетворила повністю лібералізовані 90% (!) об'єктів будівництва на корупційну годівничку завдяки ЗАПРОГРАМОВАНОГО ПРИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ неіснуючого за законодавством дозвільного документу.

І вони про це ПУБЛІЧНО заявляють, як про досягнення від створення ЄДЕССБ.

Найгірше те, що **ані Кубраков, ані Федоров, банально не розуміють, що публічно заявили про корупцію**.

Вони же не розумово неповноцінні, щоб такі речі робити публічно, чи не так?

В тому і катастрофа, що

> **— за проведення реформи в містобудуванні відповідають люди, що не мають навіть базових знань чинного законодавства і взагалі не розуміють, що насправді відбувається під їх керівництвом!**

Зверніть увагу, що ці "веселі картинки" - просто частина піарних дописів на захист скандального законопроекту 5655 від голови президентської партії Слуга Народу Олени Шуляк.

Кубраков та ***Федоров***, які, повторюю,

> **1) — взагалі не в темі навіть чинного регулювання в містобудуванні**
>
> **2) — і теоретично нездатні зрозуміти 358 сторінок (!) змін у 42 чинних закони** (саме такі показники законопроекту 5655),
>
> 3) — **на повному серйозі виступають ГАРАНТАМИ перед Володимиром Зеленським, послами країн G7 та ЄС, що законопроект 5655 чудовий і правильний**.

Два віцепрем'єри впевнено

> **1) — ретранслюють чужу брехню про 5655,**

2) — як зараз абсолютно впевнено публічно з гордістю заявили про створення під їх керівництвом корупційної схеми.

І їм реально вірять і готові підтримувати аферу будівельної мафії!

Просто для повноти картини, про інші відмічені на скріншотах "перемоги".

— В 5 разів з 2021 року скоротився час на видачу дозволів на будівництво (до 5 днів). З арифметикою не посперечаєшся: тож раніше за їх твердженням було 5*5=25.

Ось тільки за законом,

— максимальний строк на видачу дозволу був 10 днів. Невже ось так в середньому (!) у 2.5 рази грубо порушували строки і ніяких гучних посадок і навіть звільнень?

Насправді, раніше вкрай рідко порушувалися строки, поки

— **під приводом пандемії коронавірусу, ВР у 2020 році не зупинила відлік строків на видачу дозволів**, створивши ІДЕАЛЬНУ корупційну схему.

Чиновники отримали право до безкінечності не розглядати подані документи, нічого цим не порушуючи. Їм навіть було непотрібно займатися відкритим здирництвом і занадто ризикувати - вони сиділи і чекали, поки забудовники самі не принесуть хабар за прискорення розгляду їх питання.

А з вересня 2021 року, ВР цю корупційну лафу скасувало і все повернулося на свої місця.

Перші місяці роботи ЄДЕССБ був необмежений строк на розгляд заяв і ніяка ЄДЕССБ ситуації не змінила. Так і в нинішніх 5 днях ЄДЕССБ не винна - просто Федорову з Кубраковим потрібно було вигадати перемоги від реформи, бо реальних замало.

З цифрами про економію коштів «ще веселіше».

1) — 1.5 млрд грн на рік антикорупційний ефект та 9.6 млрд грн на рік економія для держави, звучить красиво і переконливо у виконанні відразу двох віцепрем'єрів.

2) — Вони же віцепрем'єри - якщо називають цифри, то це офіційні, певним чином підтверджені дані. І нікому із західних політиків на думку не прийде сумніватися та вимагати докази.

3) — От тільки цей економічний ефект - ВИГАДКА.

Немає взагалі ніяких досліджень і обґрунтованих розрахунків, що подібний ефект є. Поки мене не забанили усі ці топ-чиновники зі своїми заступниками, я ввічливо багаторазово просив їх викласти посилання на дослідження, звідки вони цифри взяли.

Ну що може бути простіше, ніж надати посилання на джерело, в якому так круто підтвердили шалену успішність їх реформи? Але для них простіше внести в чорний список у ФБ за таке просте запитання, бо дати посилання на неіснуючі дослідження і справді важко.

Ось так у нас на топ-рівні малюють "успішні реформи". І **поки це працює, ніхто реальні позитивні реформи проводити не буде**.

***

№ 1.766

Главные события и темы суток 01.07.2023

Главное

🔥 Зеленский возмутился повышением тарифа на воду.

🔥 С 1 июля повышены тарифы на электроэнергию.

🔥 С 1 июля возвращено полное налогообложение моторного топлива. Цены на бензин и дизтопливо уже выросли.

🔥 С 1 июля отменен карантин и режим чрезвычайной ситуации в связи с эпидемией коронавируса.

🔥 Зеленский ввел санкции против российских и белорусских компаний и физлиц, а также против Georgian Airlines.

🔥 УПЦ МП должна освободить все здания Киево-Печерской Лавры до 4 июля.

🔥 ПА ОБСЕ поддержала создание международного трибунала против российской агрессии.

1. Война

1-1) Фронт

⭐ Командующий Объединенными силами генерал Наев заявил, что разведка пока не зафиксировала перемещения наемников ЧВК "Вагнера" на

базы в Беларуси. На свежих спутниковых снимках видно, что база в Осиповичах под Минском полностью подготовлена к приему личного состава ЧВК. На ней могут быть размещены около 8 тыс. наемников.

⭐ Генштаб в утренней сводке 2 июля сообщил о тяжелых боях в районе Кременной, Бахмута и в Марьинке. К западу от Кременной российское командование сосредоточило крупные силы и пытается прорваться в Серебрянском лесничестве к водохранилищу на р. Жеребец. Российским войскам удалось незначительно продвинуться вдоль правого берега Северского Донца – в Белогоровке.

Под Бахмутом также собрана крупная российская группировка, которая пытается остановить продвижение украинских войск контратаками. Тем не менее передовые части ВСУ имеют частичный успех к югу от города – в районе Клещеевки.

Российские атаки в окрестностях Авдеевки были отбиты, более того – на одном из участков удалось отбросить российские войска за автодорогу Донецк – Константиновка.

В Марьинке сложилась аналогичная ситуация – непрерывные атаки российских войск успеха не имеют.

Генштаб сохраняет упорное молчание о ситуации в Херсонской и Запорожской областях. По информации с линии фронта, ВСУ удалось освободить небольшую территорию в районе трассы Запорожье – Пологи – Мариуполь в районе с. Работино. На противодействие развивающему украинскому наступлению переброшены подразделения оперативного российского резерва, которые с ходу вводятся в бой.

Российское командование было вынуждено признать, что украинский плацдарм на левом берегу Днепра в Олешках ему ликвидировать не удалось. Украинская артиллерия прикрывает наступающие подразделения огнем с высокого правого берега.

⭐ В прифронтовых селах Запорожской обл. в результате обстрелов погиб мужчина, еще 3 местных жителей получили ранения. При обстреле Балаклеи из системы залпового огня "Торнадо-С" 3 чел. были травмированы, 1 – ранен. В Донецкой обл. погиб местный житель, еще 3 – ранены. В результате обстрела жилых кварталов Херсона травмированы и ранены 3 детей и 2 взрослых.

⭐ Подразделения ПВО сбили все БПЛА-камикадзе, которыми Россия атаковала столицу и область. В результате взрыва одного из беспилотников ранен мужчина. Россия возобновила воздушные атаки Киева после 12 дней.

Воздушные силы также сбили 3 крылатые ракет "Калибр", запущенные кораблями Черноморского флота РФ.

⭐ Президент Зеленский провел выездное заседание Ставки верховного главнокомандующего на Ровенской АЭС, посвященное возможным угрозам с севера и укреплению северного направления.

⭐ По информации Генштаба, оккупанты установили в порту Бердянска мобильный крематорий, в котором сжигают тела погибших военнослужащих без учета и идентификации, чтобы не выплачивать компенсации их семьям.

Центр национального сопротивления Минобороны считает, что оккупационные власти готовятся к новой волне мобилизации на захваченной территории Запорожской обл., где созданы 44 "военно-учетных стола" для постановки на воинских учет "граждан" призывного возраста.

⭐ Вице-премьер-министр Верещук сообщила, что пенсионеры с оккупированных территорий смогут получить пенсию после того, как вернутся на контролируемую территорию. Пенсия сохраняется и накапливается. Ее можно получить в любом отделении Укрпочты, Ощадбанка или Приватбанка после прохождения верификации.

1-2) Тыл

⭐ Президент Зеленский ввел в действие санкции против 290 российских, белорусских и совместных компаний и 190 физических лиц, в основном, граждан РФ и Беларуси. В список включена авиакомпания Georgian Airways, которая возобновила авиасообщение с Россией, а также ее владелец.

Он подписал законы о реструктуризации потребительских кредитов для временно перемещенных лиц, не имевших просроченной задолженности по состоянию на 23 февраля 2022 г., а также о предотвращении злоупотреблений на оптовых рынках электроэнергии. Также подписан закон о продлении до 1 сентября 2024 г. срока перехода на украинский язык школ с преподаванием на одном из языков стран ЕС.

⭐ С 1 июля повышаются тарифы на электроэнергию, воду и водоотведение (канализацию). Стоимость электроэнергии выросла в 1,58-1,83 раза – она будет отпускаться по единой цене – 2,64 грн/кВт•ч. Водоканалы повысили цену в среднем более чем на треть.

Премьер-министр Шмыгаль заявил, что Нацкомиссия по регулированию в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) не согласовала с правительством решение о повышение тарифов на воду и водоотведение. Он поручил министру энергетики Галущенко выяснить возможность законного

пересмотра этого решения. Президент Зеленский назвал повышение тарифов на воду "позорным решением", ответ на которое "будет дан обязательно" При этом повышение цены на электроэнергию чиновники "позорным решением" не считают.

⭐ С 1 июля отменен режим чрезвычайной ситуации в связи с эпидемией коронавируса и карантин, который был введен 11 марта 2020 г. В стране остались миллионы доз вакцин, закупленных правительством "впрок", миллионы доз пришлось утилизировать. Минздрав настаивает на продолжении вакцинации, что по утверждению чиновников, поможет предотвратить новые вспышки заболевания.

⭐ Также с 1 июля возвращены налоги и акцизы на топливо для автотранспорта. НДС с 7% увеличивается до стандартной ставки 20%, акцизы в среднем вырастут в 2 раза. Это приведет к существенному подорожанию топлива на АЗС уже вскоре, когда у трейдеров закончится топливо, закупленное по старой цене.

⭐ С 1 июля медикаменты по программе "доступные лекарства" аптеки будут продавать только по электронным рецептам, кроме районов активных боевых действий.

⭐ С 1 июля в среднем на 20% вырастут пенсии пенсионерам, которым они были назначены специальными законами – депутатам, госслужащим, работникам местного самоуправления и ученым.

⭐ Укрпочта с 1 июля расширяет график работы отделений. Многие из них будут работать и в выходные дни, а в сельской местности – вместо 2-3 дней в неделю будут открыты 5 дней.

⭐ Министерство культуры и Национальный заповедник Киево-Печерская Лавра потребовали от монастыря Украинской православной церкви [Московского патриархата] до 4 июля освободить все помещения и здания. Заповедник создал комиссию, которая опечатает корпуса для предотвращения незаконного пользования имуществом священнослужителями УПЦ МП. Монастырь до сих пор не передал ключи от всех помещений, на которые была оформлена аренда.

⭐ Лычаковский райсуд Львова отложил рассмотрение дела о выборе меры пресечения депутату Верховной Рады от фракции "Европейская солидарность" Алексееву из-за его неявки на заседание. Он попросил перенести слушание дела в Киев. Депутату предъявлено подозрение в получение взятки от иностранца в обмен на предотвращение его экстрадиции.

⭐ Госбюро расследований отправило властям Испании запрос о наличии в стране имущества бывшего начальника Одесского центра комплектации и социальной защиты Борисова.

⭐ Глава Нацбанка Пышный объявил, что никаких ограничений на обмен старых долларовых купюр сейчас нет. Он предупредил, что регулятор применит меры воздействия – вплоть до аннулирования лицензий – к компаниям, которые незаконно устанавливают "тарифы" на несуществующие услуги. Для стабилизации ситуации на наличном рынке НБУ разрешил небанковским финансовым учреждениям снимать со своих счетов валюту и наличную гривну без ограничений, причем новыми купюрами.

⭐ Нацбанк в июне продал из резервов для поддержки курса почти $1,8 млрд, На прошедшем неделе регулятор продал $534 млн, купил –более $12 млн. На позапрошлом неделе продажи составили почти $436 млн, покупка – то же $12 млн. С начала года Нацбанк продал 12,455 млрд, купил - $0,178 млрд. Таким образом покупка покрывала лишь 14% объема продаж валюты.

2. Украина и мир

⭐ Премьер-министр Испании Санчес прибыл в Киев в первый день председательства страны в ЕС. По его словам, этот визит призван продемонстрировать Украине европейскую солидарность и поддержку. Именно с таким посланием он выступил перед депутатами Верховной Рады.

Санчес встретился с президентом Зеленским. На пресс-конференции по результатам переговоров Зеленский обвинил западных партнеров в затягивании подготовки к обучению украинских летчиков на истребителях F-16. Он не понимает, когда Украина сможет получить эти самолеты. Зеленский призвал ЕС ввести санкции против Росатома, поскольку Россия готовит теракт на крупнейшей в Европе Запорожской АЭС. Он заявил, что страна будет готова к дипломатическому урегулированию лишь после выхода войск на границы 1991 г., а не на рубежи по состоянию на 24 февраля 2022 г. Зеленский сообщил, что в итоговой декларации встречи с Санчесом зафиксирована поддержка Испанией членства Украины в НАТО. Президент отметил, что это уже 21 меморандум с главами стран НАТО в поддержку вступления. По его словам, Украина ожидает на саммит от стран-членов НАТО однозначного сигнала, что она будет принята в Альянс после окончания войны. Такой шаг украинское руководство будет считать неформальным приглашением. Зеленский также настаивает, что гарантии безопасности нужны не как альтернатива членству в НАТО, а лишь на время до момента вступления. Он предложил Испании присоединиться к странам, предоставляющим гарантии безопасности.

Санчес объявил о передаче Украине дополнительно 4 танков Leopard II и полевого госпиталя с хирургическим отделением. Он также сообщил о выделении Украине финансовой помощи в размере €55 млн. Эти средства будут направлены на поддержку малого и среднего бизнеса, а также создания школ с "зелеными" и устойчивыми энергосистемами. Санчес поддержал идею создания Совета Украина-НАТО.

Немецкое издание FAZ сообщило, что "рамочное" соглашение о гарантиях безопасности для Украины может быть достигнуто до начала саммита НАТО в Вильнюсе. Основными гарантами выступят США, Великобритания, Франция и Германия. Каждая из этих стран планирует заключить с Украиной отдельное соглашение о поставках оружия, военной помощи, обучении военнослужащих и финансовых вливаниях, что поможет отразить российскую агрессию без вмешательства партнеров.

Министр иностранных дел Кулеба призвал правительство Германии "не повторять ошибку канцлера Меркель", которая заблокировала вступление Украины в НАТО в 2008 г. на саммите в Бухаресте. По словам министра, этот шаг привел к вторжению России в Грузию, и затем к оккупации Крыма. Он подчеркнул, что если бы Украина уже была к 2014 г. членом НАТО, захвата РФ территории Украины удалось бы избежать. Он не ожидает получения Украиной членства до окончания войны При этом отказ от принятия ее в НАТО после победы над РФ он назвал "самоубийством для Европы". Кулеба подчеркнул, что Украина станет опорой всего восточного фланга Альянса.

Парламентская ассамблея ОБСЕ поддержала резолюцию с призывом к созданию специального трибунала по расследованию преступлений агрессии против Украины – для привлечения к ответственности высших должностных лиц России.

Президент Грузии Зурабишвили объявила, что не намерена предоставлять гражданство жителям России, не имеющим грузинских корней. По ее словам, им достаточно вида на жительство. Она также настаивает на большем контроле инвестиций из России.

Российские пропагандисты запустили кампанию дискредитации ЧВК "Вагнера" – как в центральных СМИ, так и в телеграм-каналах.

Президент Беларуси Лукашенко подписал закон о запрете в стране деятельности СМИ "недружественных стран", включая ограничения доступа к интернет-ресурсам.

3. Киев

⭐ На период летних каникул – с 1 июля по 31 августа школьники обязаны полностью оплачивать проезд в общественном транспорте.

***

№ 1.767

Дайджест подій в Україні та навколо України від 2 липня 2023

Головне

📌 День ВМС для України – не тільки свято, але й нагадування про те, як завдяки "плідним зусиллям" колективного зеленського було знищено катери в Бердянську і затоплено флагман флоту – "Гетьман Сагайдачний".

📌 Вся конспірологія щодо "вагнера" була лише конспірологією. Хуйло й хуйлята реально обісралися. Але це не дає гарантії хуйлу, що надалі замахів не буде. Тому реально треба готуватися до найгіршого варіанту і громадянської війни запоребриком.

📌 Грузинська влада вкотре підтвердила, що вона працює на агресора. Бо гроші не смердять, правда. же ж?

Теми доби

🔥 Україна відзначила День Військово-Морських Сил.

🔥 Російська влада припиняє діяльність ПВК "Вагнера" в Росії та закриває підприємства Пригожина.

🔥 Грузія нарощує авіасполучення між Москвою та Тбілісі.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За повідомленнями з лінії фронту, російське командування кинуло в бій свіжі сили в напрямках на Куп'янськ та Лиман. Запеклі бої відновилися в районі автодороги Сватово–Куп'янськ, у Серебрянському лісництві та Білогорівці на березі Сіверського Дінця на захід від Кремінної.

За твердженням спікера Східного угруповання військ Череватого, ЗСУ перехопили ініціативу на околицях Бахмута й мають певний успіх на північ та на південь від міста. З його слів, у місті діють українські снайперські групи та

"інші підрозділи". Спікер Таврійського угруповання військ Шершень повідомив про посилення російських атак на околицях Авдіївки та в Мар'їнці, які, однак, успіху не мають.

На заході Донецької та на 3 ділянках у Запорізькій області українські війська повільно просуваються вперед та підійшли до основної лінії оборони, яку збудувала армія РФ.

Речник об'єднаного пресцентру Сил оборони південного напрямку Гуменюк підтвердила, що українські війська утримують плацдарм на лівому березі Дніпра в районі Антонівського мосту.

Загалом упродовж доби зміни лінії фронту були незначними, проте експерти наголошують на суттєвому пожвавленні бойових дій практично всією її протяжністю. Про це свідчить зростання кількості бойових зіткнень та посилення російських обстрілів та атак із повітря позицій українських військ.

⭐ Російська артилерія обстріляла житлові квартали Херсона, унаслідок чого зазнали поранень 5 місцевих жителів. У Нікополі осколками російського снаряда поранено літню жінку. У Балаклії Харківської обл. від вибухів касетних боєприпасів постраждали 2 жінки. У Костянтинівці Донецької обл. внаслідок обстрілу поранено 2 цивільні особи. У лікарні померла письменниця Амеліна. Вона стала 13-ою жертвою російського ракетного обстрілу Краматорська.

⭐ За інформацією командування Повітряних сил, підрозділи ППО відбили чергову російську атаку з повітря. Знищено 13 із 17 БПЛА-камікадзе типу Shahed-131/136.

У районі військового аеродрому в Приморсько-Ахтарську Краснодарського краю РФ стався сильний вибух, від якого утворилася величезна вирва. З цього аеродрому російські війська запускають дрони-камікадзе.

⭐ Мер міста-супутника Запорізької АЕС Енергодара Орлов повідомив, що місто залишили низка працівників АЕС, які підписали контракти з окупантами, а також частка персоналу Росатома. За його твердженням, у місті немає укриття на випадок радіаційної аварії на станції.

2. Тил

⭐ У День Військово-Морських Сил України президент Зеленський відвідав Одесу. Він заявив, що Росія не диктуватиме своїх умов у Чорному морі й боятиметься навіть наближатися до українського Криму.

У Запоріжжі рівень води в Дніпрі впав на 2,4 м. Жителям міста подається у звичайному режимі, її параметри – у межах норми. Рівень у ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС поки достатній для роботи систем охолодження та безпеки.

Херсонська область отримала від Програми розвитку ООН (ПРООН) 430 потужних генераторів, які було закуплено коштом уряду Японії.

За твердженням голови парламентського комітету з енергетики Геруса, 2 червня на спотовому ринку електроенергії України зафіксовано одну з найвищих цін у Європі – 2,93 грн/кВт•год. Вартість електроенергії вища лише в Італії – 4,46 грн/кВт•год.

2. Україна та світ

Міністр закордонних справ Кулеба назвав "безглуздими" заяви угорського прем'єр-міністра Орбана, який у кожному виступі проголошує, що "Україна не є суверенною державою". Всупереч тому, що заяви Орбана майже повторюють висловлювання російського президента Путіна, Кулеба не вважає угорського прем'єр-міністра союзником Росії, а його риторику пов'язує зі спробами зберегти фінансову та політичну стабільність країни, яка багато в чому залежить від допомоги ЄС.

Міністр закордонних справ Австрії Шалленберг не вважає порушенням суверенітету транзит через країну товарів військового призначення для України. Відразу після російського вторгнення Австрія ухвалила нову концепцію безпеки, яка дає дозвіл на такі перевезення.

Колишній віцепрезидент США Пенс вважає необхідним забезпечити Україну боєприпасами, що, на його думку, відповідає американським національним інтересам.

За інформацією російської служби BBC, одна з найбільших у світі американська нафтогазова компанія Shell успішно торгує скрапленим газом із Росією, попри обіцянку піти з ринку після вторгнення. На її частку припадає приблизно 12 % усіх обсягів скрапленого газу, який експортує РФ. За контрактом із російською компанією "Новатек" вона мусить закуповувати щонайменше 900 тис. т СПГ на рік. Shell стверджує, що не порушує санкційний режим.

Агентство Bloomberg повідомило, що Росія поступово оновлює свій "тіньовий" танкерний флот, оскільки Китай та Сінгапур посилили вимоги до суден, що входять до їхніх портів, які наразі не приймають старі танкери.

Глава МВС Польщі Камінський повідомив про направлення на кордон із Білоруссю 500 поліціянтів зі спецпідрозділів у боротьбі з тероризмом через зростання загроз унаслідок переміщення до РБ найманців ПВК "Вагнера". Кордон боронять понад 5 тис. прикордонників та майже 2 тис. військовослужбовців Війська Польського.

ПВК "тимчасово" призупинила роботу пунктів вербування "на 1 місяць" – через перебазування до Білорусі. Колцентри працюють і далі.

Міністерство оборони РФ розірвало контракт на постачання продовольства з компанією "Конкорд", яка належить власнику ПВК олігарху Пригожину. Більшість російських підприємств Пригожина закриваються після невдалої спроби заколоту. Російський пропагандист Кисельов повідомив, що влада РФ заплатила підприємствам Пригожина, зокрема, "Конкорду", 845 млрд руб. Безпосередні виплати з бюджету самому ПВК склали понад 858 млрд руб. Він не уточнив, упродовж якого періоду Пригожин одержав ці кошти. Путін визнав, що ПВК фінансувалася коштом російського бюджету.

Секретар РНБО Данилов пропонує Заходу відмовитися від ілюзії, що Росія після війни збережеться в нинішньому вигляді – це продемонстрував заколот Пригожина. Данилов закликав західних лідерів готуватися до розвалу Росії. Водночас він наголошує на тому, що військові угруповання можуть захопити ядерні об'єкти та склади з ядерними боєголовками.

Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв вважає необхідним знизити рівень дипломатичних відносин із Великою Британією, Польщею, Фінляндією та країнами Балтії – аж до повного зупинення. Він також наполягає на закріпленні протистояння Росії та Заходу в новому безпековому документі, подібному до Гельсінського акту 1975 р, який було прийнято на пропозицію країн радянського воєнного блоку – Організації Варшавського договору. Акт став підставою для створення ОБСЄ – Організації з безпеки та співробітництва в Європі.

Посол (легат) Папи Римського кардинал Дзуппі після візиту до Москви та зустрічі з уповноваженою РФ із прав дитини Львовою-Бєловою визнав, що Ватикан не має плану врегулювання в Україні. З його слів, головною метою місії було розв'язання гуманітарних питань та припинення насильства, насамперед щодо дітей.

Держсекретар Міністерства закордонних справ Молдови Кук заявив, що країна не підтримуватиме колишні відносини з Росією, оскільки не може ігнорувати війну в Україні, а також послідовно засуджує російську агресію.

Російська авіакомпанія "Азимут" та грузинська Georgian Airways збільшують з 14 до 24 кількість рейсів між Москвою та Тбілісі.

***

№ 1.768

Дайджест подій в Україні та навколо України від 3 липня 2023

Головне

📌 Доля Саакашвілі зацікавила "колективного зеленського" лише тоді, коли на цьому з'явилася можливість зробити піар. А доти все було чікі-пукі. І таки так, приклад Грузії доводить що населення легко можна купити плюшками (а зростання доходів від сприяння хуйлу в ухиленні від санкцій й шалених грошей "ухилянтів" відчули майже всі мешканці країни).

📌 Істерика міністра рєзінкіна щодо розкрадання коштів (міжнародних партнерів тощо) є надпоказовою. Я впевнений, що попри те, що це рило замарано по самі не балуйся, поц не поставив жодного підпису під корупційними документами.

Але й "на старуху буває проруха". Тож колупати треба. Воно має сісти довічно разом з тими, з ким ділиться вкраденими грошима. І не майте сумнівів - воно вже давно доларовий мільярдер.

📌 Купи козу - продай козу, ага. Засіб, який запропонував раббі для розведення кошенят. Це я про тарифи на воду і електрику. Електрику чіпати не можна. Бо гудок нападе.

📌 Перед тим, як радіти новим коштам від МВФ, раджу прочитати попередній абзац дайджесту. Певні люди ці гроші просто складують і отримують зиск. Поки хлопці на передовій кладуть життя.

Теми доби

🔥 Україна наполягає, щоби посол Грузії залишив країну через насильство над Саакашвілі.

🔥 НКРЕКП скасувала рішення щодо підвищення тарифів на воду та водовідведення.

🔥 Україна отримала від МВФ другий транш кредиту розширеного фінансування.

🔥 У Гаазі відкрився Міжнародний центр судового переслідування за злочин агресії РФ проти України.

🔥 Росія атакувала дронами-камікадзе будівлю СБУ в Сумах.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Генштабу, Росія повертає в Україну підрозділи, які проходили військовий вишкіл на полігонах у Білорусі.

⭐ За твердженням спікера Східної групи військ Череватого, російське командування сконцентрувало на Лиманському та Бахмутському напрямках до 180 тис. військовослужбовців. Упродовж доби на цій ділянці фронту російські війська істотно активізувалися. Вони вели наступальні дії вздовж автодороги Сватово–Куп'янськ, у Серебрянському лісництві, Діброві та Білогорівці на захід від Кремінної.

Командувач Сухопутних військ Сирський після відвідин позицій у районі Бахмута повідомив, що ситуація в регіоні залишається вкрай напруженою, усе ще є загроза російського наступу на Часів Яр і далі на Краматорськ. Водночас ЗСУ мають певний успіх на північ і південь від міста, а також вступили в бій у самому Бахмуті.

Українські війська відбили 14 атак у Мар'їнці на околицях Донецька.

Спроби російського командування зупинити контратаками український наступ на 3 ділянках фронту в Запорізькій та на заході Донецької областей успіху не мали. Українські підрозділи їх успішно відбили та поступово просуваються в напрямку Волновахи та Токмака.

За твердженням заступника міністра оборони Маляр, ЗСУ минулого тижня звільнили 34 км² у районі Бахмута, на Мелітопольському та Бердянському напрямках. Спікер об'єднаного пресцентру Сил оборони півдня Гуменюк закликає ЗМІ та користувачів соцмереж утриматися від обговорень оперативної ситуації на лівому березі Дніпра в районі Антонівського мосту.

⭐ Росія атакувала Суми 4 дрон-камікадзе типу Shahed. Вони влучили в будівлю СБУ та 2 багатоквартирні будинки. Унаслідок удару загинули 2 особи, 19 – поранені. Ще один дрон було збито над територією області. Це сталося в День зенітно-ракетних військ України. Президент Зеленський повідомив, що країна поки що не має достатньої кількості коштів ППО, щоби прикрити всю територію, проте ЗСУ змогли збити близько 40 балістичних ракет, понад 1 тис. крилатих ракет і понад 1,6 тис. безпілотників різних типів. Прем'єр-міністр Шмигаль на засіданні уряду заявив про необхідність максимально убезпечити об'єкти енергетики від ударів ракет та дронів-камікадзе до початку наступного опалювального сезону.

⭐ У прикордонному селі Чернігівської обл. під час обстрілу з-за кордону з території РФ було поранено 3 особи. У Сумській обл. внаслідок обстрілів та атаки з повітря загинуло 5 чол., понад 20 – поранено. У Донецькій обл. загинув 1 мирний житель, 2 – дістали поранення. У Херсонській обл. внаслідок обстрілів житлових кварталів дістали поранення 6 осіб.

⭐ Президент Зеленський заявив в інтерв'ю американській телекомпанії CNN, що війна не закінчиться, поки не буде звільнено Крим, "інакше це не буде перемогою".

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Україна спромоглася продемонструвати світовій спільноті підготовку Росії до вчинення теракту на Запорізькій АЕС, тож їй буде складно його вчинити. Також, керівництво РФ отримало сигнал від інших держав про неприпустимість застосування "ядерного компонента" у війні. Кулеба, однак, не виключив, що російське керівництво й далі планує використати станцію як "козирну карту" проти українського контрнаступу.

Директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі повідомив, що ремонтникам "Укренерго" вдалося під'єднати АЕС до ще однієї резервної лінії електроживлення 330 кВ, що суттєво зміцнило її безпеку.

Головнокомандувач ЗСУ Залужний та начальник Генштабу Шаптала обговорили з енергетиками Рівненської АЕС та головою Енергоатому Котіним можливі сценарії розвитку подій на Запорізькій АЕС під час проведення президентом Зеленським виїзного засідання Ставки верховного головнокомандувача. Вони домовилися про взаємодію та спільне реагування на надзвичайні ситуації на АЕС.

⭐ "Влада" "Донецької народної республіки" оголосила про наміри деукраїнізувати регіон. Уже розпочалася заміна покажчиків, табличок та вивісок на російськомовні.

⭐ "Главу" окупаційної адміністрації Запорізької обл. Балицького, нарешті, позбавлено мандата депутата облради – за рішенням суду, а не депутатів. Він залишався депутатом – навіть попри вирок суду про визнання його винним у держзраді та інших злочинах.

⭐ Глава Центральної виборчої комісії РФ Панфілова в розмові з президентом Путіним не виключила, що владі доведеться "відкласти" вибори на захоплених територіях у разі "погіршення ситуації". Окупанти планують влаштувати "вибори" в "нових регіонах" у єдиний день голосування РФ – 10 вересня.

⭐ У ніч на 4 липня в передмісті Москви спрацювала система ППО. Влада повідомила про знищення 5 безпілотників. Через атаку безпілотників було перенаправлено в інші аеропорти літаки, які прямували до аеропорту Внуково.

⭐ Росія оголосила в розшук колишнього главу СБУ Грицака за звинуваченням в "обстрілах Донбасу"

1-2) Тил

⭐ Указ президента Зеленського про набуття чинності рішення РНБО про прискорення судової реформи містить пункт про створення окремого суду із захисту прав інвесторів та інвестицій. Бізнес-омбудсмен Ващук вважає, що справи щодо захисту інвестицій мають розглядатися судами загальної юрисдикції. На його думку, пропозиція Зеленського дискримінує українських підприємців та компаній.

До Верховної Ради внесено законопроєкт про додаткові заходи щодо зміцнення довіри громадян до судової системи. Він передбачає, серед інших, перевірку на поліграфі суддів та кандидатів на посаду судді, а також перевірку Вищою радою правосуддя суду, одному із суддів якого вручено підозру в отриманні хабаря.

⭐ Кабмін скасував обов'язкове декларування підвищення вартості соціальних продуктів (борошна, молока 2,5 % у плівці, яєць, м'яса птиці, соняшникової олії та хліба), а також "товарів протиепідемічного призначення" – задля "усунення надлишкового тиску на бізнес".

⭐ Нацкомісія з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг скасувала своє рішення про підвищення тарифів на воду та водовідведення з 1 липня, оскільки "проти нього висловився верховний головнокомандувач – президент Зеленський". Глава НКРЕКП Ущаповський оголосив про початок консультацій з урядом для обговорення "справедливого соціального рішення". Водночас чиновники навіть не заїкаються про скасування нового тарифу на електроенергію, вартість якої була підвищена майже вдвічі, Влада пояснює підвищення тарифу "необхідністю ремонту об'єктів інфраструктури", хоча Україна отримала від західних партнерів на її відновлення сотні мільйонів доларів.

⭐ Міністр закордонних справ Швейцарії Кассіс оголосив про надання Україні адресної допомоги в розмірі 5,5 млн швейцарських франків (€5,63 млн) на реконструкцію та переоснащення шкіл Чернігівської, Одеської та Полтавської областей для забезпечення безперервного навчання навіть під час повітряних тривог.

⭐ Віцепрем'єр-міністр Кубраков оголосив про початок будівництва магістрального водогону завдовжки 150 км, який має забезпечити водою 1 млн мешканців Миколаївської, Херсонської, Дніпропетровської та Запорізької областей, що постраждали через руйнування системи водопостачання після підриву російськими військами греблі Каховської ГЕС.

⭐ Личаківський райсуд Львова заарештував депутата Верховної Ради від фракції "Європейська солідарність" Алексєєва з можливістю внесення застави 2,26 млн грн. За інформацією слідства, Алексєєв отримав хабар $50 тис. за сприяння іноземцю в уникненні екстрадиції.

⭐ Вищий антикорупційний суд дав дозвіл на заочного досудове розслідування щодо колишнього депутата Верховної Ради від партії "Опозиційна платформа – За життя" Деркача за підозрою в незаконному збагаченні та держзраді.

⭐ Затриманий на хабарі голова Тернопільської облради Головко після внесення застави вийшов з-під варти та 3 липня повернувся на роботу. Спеціалізована антикорупційна прокуратура подала апеляцію на рішення Вищого антикорупційного суду з вимогою збільшення застави та усунення Головка з посади.

⭐ Держбюро розслідувань повідомило про направлення до суду справи за звинуваченням у держзраді колишнього начальника управління СБУ в Криму Кулініча. Його було заарештовано в липні 2022 р, він досі перебуває в СІЗО.

⭐ За інформацією пресслужби НБУ, профіцит платіжного балансу України в травні зріс до $1.54 млрд із $1,40 млрд у квітні, а за 5 місяців профіцит склав $6,82 млрд проти дефіциту $6,08 млрд за перші 5 місяців минулого року. Водночас дефіцит поточного рахунку за 5 місяців становить $1,3 млрд, а без урахування грантів від міжнародних партнерів та реінвестованих доходів – навіть $6,3 млрд.

⭐ Чиновники регулятора стверджують, що бізнес уже три місяці поспіль позитивно оцінює свої перспективи, оскільки адаптувався до умов війни. Індекс очікувань ділової активності, за даними опитування НБУ, у червні зріс до 50,8 пункту проти 50,5 пунктів у травні.

⭐ До бюджету надійшов другий транш кредиту МВФ за програмою розширеного фінансування (EFF) у розмірі приблизно $890 млн.

2. Україна та світ

У Гаазі відкрився Міжнародний центр судового переслідування за злочин агресії Росії проти України (ICPA). У ньому працюватимуть прокурори з України, США, ЄС та Міжнародного кримінального суду (МКС).

Водночас влада США і далі наполягає на створенні "гібридного" трибуналу на основі українського законодавства із залученням міжнародних експертів, суддів та прокурорів. Про це повідомив помічник генпрокурора США Політ мол. Експертів здебільшого вважають "гібридний" формат недостатнім для притягнення до відповідальності найвищого керівництва РФ. Про це говорять і українські чиновники, президент Зеленський тощо.

Президент Зеленський зателефонував до канцлера Німеччини Шольца. Темами переговорів були саміт НАТО, формати гарантій безпеки для України, а також "зернова угода" та ситуація в Білорусі. У вечірньому відеозверненні президент наголосив, що убезпечити Європу можна лише в разі прийняття України до НАТО. Зеленський закликав президента США Байдена запросити Україну до Альянсу вже зараз, навіть якщо вона матиме можливість стати членом Альянсу лише після війни. З його слів, подібний крок мав би наслідком величезною мотивацією українських солдатів.

Прессекретар президента Никифоров заявив, що візит Зеленського до Вільнюсу залежатиме від ситуації на лінії фронту.

Міністр закордонних справ Кулеба заявив главі МЗС Франції Колонна, що країни НАТО у Вільнюсі мають продемонструвати силу для протидії загрозам із боку РФ, зокрема, підтвердити місце України в НАТО.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус за результатами розмови з генеральним секретарем НАТО Столтенбергом повідомив, що Україна не отримає формального запрошення до Альянсу на саміті у Вільнюсі, оскільки НАТО в жодному разі не має стати учасником конфлікту. За його словами, рішення про вступ не може бути ухвалене, поки в країні триває війна.

Заступник генерального секретаря НАТО Джоан оголосив, що румунське місто Сібіу стане командним центром південного флангу НАТО. Він також повідомив, що Україна буде одним із рівних учасників за столом на саміті у Вільнюсі та отримає гарантії безпеки. Він також висловився за подальше надання допомоги Україні, оскільки Росія знову може стати небезпечною – навіть якщо програє війну.

Турецький президент Ердоган має намір і далі блокувати вступ Швеції до НАТО, доки вона не виконає всі вимоги Туреччини, насамперед не екстрадує послідовників опозиційного політика Гюлена, яких турецька влада звинувачує в спробі державного перевороту.

Міністр закордонних справ Кулеба повідомив, що навчання українських льотчиків пілотуванню винищувачів F-16 у червні так і не розпочалося. Він таки сподівається, що Україна отримає ці літаки на початку наступного року.

Глава Воєнного комітету НАТО Бауер повідомив, що Україна не отримає західних винищувачів упродовж нинішнього наступу. Він стверджує, що передавання не відбудеться в нетривалій перспективі, оскільки питання є комплексним і містить, окрім навчання пілотів, ще й підготовку технічного персоналу та забезпечення логістики.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус закликав владу Польщі якнайшвидше створити центр ремонту танків Leopard. Він також повідомив, що Україна вже "найближчими тижнями" отримає "десятки" танків Leopard I A5, а також системи протиповітряної оборони IRIS-T SLM. За інформацією польських та німецьких ЗМІ, танкоремонтний центр у Польщі мав розпочати роботу ще в травні, проте процес загальмувався через завищення цін на свої послуги польськими підприємствами. Німецькі чиновники вважають проблеми навколо центру політично вмотивованими.

Іспанія головує в ЄС протягом другого півріччя 2023 р. Голова Єврокомісії фон дер Ляєн під час візиту до Іспанії окреслила коло завдань щодо України, які під керівництвом країни ЄС має розв'язати впродовж пів року: надійна та регулярна фінансова підтримка України, зокрема, багаторічна програма вартістю €50 млрд; посилення санкційного тиску на Росію, отримання політичної згоди Швейцарії на виробництво боєприпасів, у для України тощо; документування воєнних злочинів РФ; активізацію роботи з використання заморожених російських активів та скерування доходу від них на відновлення України. Вона наголосила, що не бачить Європу без України, Молдови та країн Західних Балкан і не може уявити ці території під контролем Росії.

В інтернеті з'явилися кадри із судового засідання над колишнім грузинським президентом Саакашвілі, на яких він виглядає вкрай виснаженим. Президент Зеленський заявив, що Росія вбиває громадянина України Саакашвілі руками грузинської влади. Зеленський нагадав, що українське керівництво неодноразово просило владу Грузії повернути його до України або дозволити виїхати на лікування до інших країн. Він також повідомив, що МЗС повідомило посла Грузії про необхідність залишити Україну протягом 48 годин. Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що ситуація із Саакашвілі "досягла точки кипіння", тому українське керівництво змушене було піти на цей крок. Він вимагає повернення Саакашвілі до України.

Міністр економіки Грузії Давіташвілі назвав "недружнім кроком" санкції проти авіакомпанії Georgian Airlines, які було запроваджено указом президента Зеленського. Він стверджує, що ці санкції грають на користь опозиції, а "до Росії літають багато авіакомпаній інших країн". МЗС Грузії викликало для надання пояснень тимчасового повіреного в справах України Шульгу.

Угорщина просить ЄС подовжити ще на 1 рік звільнення від санкцій нафтопродуктів, що постачаються до Чехії та які виготовлено з російської нафти угорською компанією MOL.

Видання The Financial Times повідомило, що керівництво ЄС розглядає можливість піти на поступки Росії задля збереження "зернової угоди". Одним із варіантів названо створення дочірньої компанії "Россільгоспбанку" з підключенням її до міжнародної системи платежів SWIFT. Цю пропозицію підтримали й чиновники ООН. Російське керівництво також вимагає відновити постачання до країни сільгосптехніки та компонент до неї, а також скасувати обмеження на страхування та перестрахування її суден, що перевозять сільгосппродукцію.

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) внесло до переліку спонсорів війни британську компанію Unilever – виробника брендів Domestos, Lipton, Axe, Dove та низки інших. За твердженням пресслужби НАЗК, компанія не вийшла з російського ринку, активно рекламує свою продукцію, сплачує податки до російського бюджету, її заводи в Омську, Єкатеринбурзі, Тулі та Санкт-Петербурзі працюють і далі. Чистий прибуток російського відділення компанії торік подвоївся проти 2021 р і склав $108 млн.

За інформацією фінського телеканалу Yle, фінські компанії і далі торгують із Росією. Торік обіг склав приблизно €1,5 млрд, значна частина експорту до РФ – гірничо-металургійне та інше устаткування. З Росії фінські компанії отримували електроенергію та хімічну продукцію.

Агентство Reuters повідомило, що індійські енергетичні компанії почали оплачувати постачання російської нафти юанями. Китай також платить своєю валютою за постачання російської нафти. Юань як валюту розрахунків із Китаєм активно використовують великі підприємства Аргентини. Такі кроки разом із можливим запровадженням "єдиної валюти БРІКС" можуть суттєво підірвати позиції долара як основного світового засобу платежу.

Видання The New York Times повідомило про введення в Росії в експлуатацію системи стеження за месенджерами WhatsApp, Telegram та Signal без запиту до їхніх власників щодо отримання інформації. Серед інструментів системи – отримання інформації про місцеперебування абонентів на підставі геоданих їхніх телефонів та пеленгів через вежі мобільного зв'язку, відстеження контактів та дзвінків абонентів одного одному, пересилання файлів тощо. Систему створено компанією, яка належить олігарху Усманову із ближнього кола президента Путіна.

За інформацією польської прикордонної служби, протягом доби нелегальні мігранти намагалися прорватися групами до 60 осіб із Білорусі на територію країни.

3. Тренди

Президент Зеленський в інтерв'ю телеканалу CNN у відповідь на запитання про відвідання Києва директором ЦРУ Бернсом відповів, що українські та американські спецслужби активно співпрацюють одна з одною, а українське керівництво не має секретів від ЦРУ.

Голова Воєнного комітету НАТО генерал Бауер похвалив українське військове командування, яке, на його думку, діє абсолютно правильно, не поспішаючи. Він підкреслив, що Україна не має зазнавати тиску чи критики за "повільні" темпи наступу. Бауер нагадав, що під час Другої світової війни військам союзників знадобилося майже 9 тижнів, щоби прорвати ешелоновану оборону німецьких військ.

Британська розвідка вважає, що український наступ розвивається повільно через щільне мінування території російськими військами.

Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що публікації в західних ЗМІ про "повільні темпи" наступу не впливають на отримання воєнної допомоги Україною. Водночас, на його думку, подібні публікації дають "абсолютно спотворену" картину подій та негативно впливають на західну спільноту.

Міністр оборони Рєзников у статті для Forbes-Україна назвав висновки перевірки Держаудитслужби – "аудитом, який віддаляє перемогу". Він стверджує, що надприбутки постачальників міністерства – приватних та державних компаній – не є порушенням. Резников повідомив, що Міністерство вже оскаржило результати в суді. Держаудитслужба підтвердила інформацію журналістів-розслідувачів про завищення в рази вартості продуктів та амуніції, яку закуповували урядовці Міноборони. На думку більшості експертів, Резников обізнаний про всі корупційні оборудки в міністерстві, а цією статтею намагається передусім відбілити себе.

***

№ 1.769

Дайджест подій в Україні та навколо України від 4 липня 2023

Головне

📌 Якась доба, що не має кінця. Підрив Запорізької АЕС може зупинити лише таваріщь Сі..Я вважаю, що на саміті ШОС (за кулісами) йшлося саме про війну. Чи маємо ми бути готові до вибуху? – так. Але якщо все це таки станеться, то не буде катастрофою...лише черговою техногенною аварією. Хуйло готове до підняття ставок, що воно вже неодноразово демонструвало.

📌 Долучення Ірану до ШОС і запровадження альтернативного валютного обігу поза доларом/євро – пряма загроза безпеці Сполучених Штатів і Європи. Єдиний спосіб цього уникнути – дати можливість Україні перемогти. Але для цього треба перетнути "червоні стрічки", що намальовано колективним хуйлом.

І таки так, затягування процесу посилює Китай. І вводить у коло гравців Іран, який вже незабаром може отримати ядерну зброю. Для чого? Щоби завдати удар по Ізраїлю. Нетаньягу, агов!

📌 Нерозв'язання проблеми "упц" ФСБ є черговою демонстрацією принципа "продай козу". Отже, маємо чергове розведення кошенят.

📌 Про ситуацію на фронті.... я вірю в військовий хист Залужного і Шаптали. Вони вже продемонстрували свої здібності. І, головне. Не слухайте тупих блохєрів насамперед державних по типу маляр чи рєзінкіна. Вони все одне нічого не знають насправді.

📌 Зверніть увагу на хуцпу грузиньського хуйльониша іванішвілі та його оточення. Але для них це може вийти боком. І вийде.

📌 Я неодноразово говорив про нових українських мільярдерів, які поки себе не показали...але вони є. І черговий дерибан на користь "державних компаній" свідчить саме про це.

Кало мойзер і фірташ нервово палять за рогом. Одне питання тільки є - а чому гудка леонідича не чіпають? Ось і спробуйте відповісти на це просте запитання.

📌 Раджу звернути увагу на останній абзац дайджесту. Накипіло.

Теми доби

🔥 Українська влада попереджає про підготовку Росією теракту на Запорізькій АЕС.

🔥 Кабмін дозволив участь у програмі "єОселя" всім громадянам, які не мають житла.

🔥 АМКУ погодив передачу компанії "Укрнафтобуріння" до управління "Укрнафти".

🔥 Священнослужителі та віряни УПЦ МП перешкодили комісії Мінкульту опечатати будинки Києво-Печерської Лаври.

🔥 Одеським військкомом призначено бойового офіцера.

🔥 Генеральним секретарем НАТО ще на рік залишається Столтенберг.

🔥 Китай, Індія та Росія проривають дипломатичну блокаду Ірану.

🔥 Росія готується припинити "зернову угоду" та висуває ультиматуми

🔥 ПА ОБСЄ визнала Росію спонсором терористичної організації "Група Вагнера".

🔥 Georgian Arilines відкриває транзитний маршрут до Ніцци для громадян РФ.

🔥 Допомогу ЄС українським біженцям приблизно дорівнює бюджету України.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні повідомив, що впродовж доби на лінії фронту сталося 40 бойових зіткнень. На півночі Луганщини – у районі автодороги Сватове-Куп'янськ та на захід від Кремінної українські війська відбили всі російські атаки.

Спікер Генштабу Ковальов повідомив, що ЗСУ мають частковий успіх на південь від Бахмута – у Кліщіївці. З передової повідомляють, що українські війська успішно атакували й на північному фланзі – у Берківці. Командувач Сухопутних військ Сирський переконаний,

що Бахмут буде звільнено завдяки контрнаступу.

На захід від Авдіївки контратаки ЗСУ мали успіх у районі Опитного, а в Мар'їнці було відбито 14 атак російських військ. Українська далекобійна артилерія знищила великий склад боєприпасів у Макіївці.

Командувачі напрямами повідомили про локальні успіхи в наступі на Бердянськ та Волноваху. Заступник міністра оборони Маляр стверджує, що українські війська поступово просуваються вперед та звільняють території, водночас атаки армії РФ успіху не мають.

За даними розвідки, російське командування в Запорізькій обл. поступово кидають у бій резерви. Однак через розтягнуті комунікації та успішні дії ЗСУ на різних напрямках їм не вдається утримати передову лінію оборони, навіть попри запеклі контратаки.

⭐ Командувач Збройних сил Великої Британії Радакін вважає, що наступ ЗСУ розвивається успішно, а основна битва ще не розпочалася. За його оцінкою, російська армія з моменту широкомасштабного вторгнення втратила чи не половину боєздатності. Канцлер Німеччини Шольц заявив, що українські війська діють дуже чітко та організовано, а наступальну операцію сплановано добре.

⭐ Росія завдала удару ракетою ОТРК "Іскандер-М" по житлових багатоповерхових будинках м. Первомайський у Харківській обл. Від уламків постраждали понад 40 осіб, зокрема, 12 дітей. У Чугуївському районі внаслідок вибуху ракети С-300 поранено двох чоловіків, у прикордонному селі Козача Лопань жінка постраждала від уламків снаряда. У прифронтових населених пунктах Донецької обл. внаслідок обстрілів дістали поранення 2 чол. Унаслідок обстрілів російської артилерією населених пунктів Херсонщини та обласного центру загинули 2 мирних мешканців, ще 1 – поранено.

⭐ У небі над Дніпропетровщиною було знищено ударний безпілотник Shahed 131/136, один БПЛА вибухнув у Марганці, 2 дрони-камікадзе було збито в Запорізькій та Харківській областях

⭐ Генштаб попередив про високу ймовірність російської провокації на Запорізькій АЕС, оскільки на даху 3 та 4 енергоблоків розміщено предмети, які можуть бути вибуховими пристроями. В Енергодар та Маріуполь із Воронезької області РФ перекинуто мобільні лабораторії радіаційного контролю. "Росенергоатом" оголосив, що Україна в ніч проти 5 липня нібито планує скоїти атаку на станцію. Пресслужба МОЗ оголосила, що мешканці потенційної зони поширення радіації мають бути готовими до евакуації.

Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) у своєму зведенні поки не повідомляє про ймовірну загрозу для станції. Зведення формуються на підставі доповідей інспекторів, які перебувають на ЗАЕС.

За інформацією Енергоатому, окупанти від'єднали Запорізьку АЕС від основної лінії електропередач 750 кВ. Системи безпеки заживлено лише від резервної лінії 330 кВ, яку 1 липня відновила ремонтна бригада "Укренерго". Глава МАГАТЕ Гроссі повідомив, що повного вимкнення вдалося уникнути, проте назвав ситуацію з безпекою такою, що хитається.

Глава Військового комітету НАТО Бауер вважає, що теракт на АЕС матиме наслідки для всього світу, для Європи насамперед.

За словами президента Зеленського, весь світ уже побачив, що єдиним джерелом небезпеки для станції є Росія. Він наголосив, що російські військовослужбовці розмістили вибухівку на дахах енергоблоків для імітації вибухів начебто внаслідок обстрілу української артилерії. Зеленський повідомив про такий варіант президенту Франції Макрону.

За інформацією Укргідрометцентру, станом на ранок 5 липня радіаційний фон на всій території країни – у межах норми. Енергоатом констатує, що рівень води в ставку-охолоджувачі є достатнім для роботи систем безпеки станції.

Заступник секретаря Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв запропонував конфіскувати техніку в браконьєрів та відправляти її на лінії фронту ("до зони проведення спеціальної військової операції").

На в'їзді на міст через Керченську протоку утворилися багатокілометрові пробки через тотальний огляд людей та автотранспорту російськими поліціянтами та спецпідрозділами. Президент Путін скликав із цього приводу нараду, на якій міністр оборони Шойгу запропонував залучити для перевезення автомобілів великі десантні кораблі як пороми.

1-2) Тил

Віцепрем'єр-міністр Свириденко прогнозує зростання впродовж місяця вартості бензину на 7–8 грн та дизпалива – на 5 грн після того, як Верховна Рада повернула акцизи та ПДВ на пальне. Експерти прогнозують ще більше зростання: бензину на 11 грн/л бензину й на 8 грн/л – дизпалива, причому вже найближчими тижнями. Ціни на заправках зростають зі швидкістю 0,5–2,0 грн/л на день. Свириденко стверджує, що дефіциту палива немає, тож зростання цін не буде різким. Начальник управління Держспоживслужби в Києві Рубан повідомив, що на якість палива в середньому надходить лише 2–3 скарги на тиждень. На думку низки експертів, зі зростанням вартості АЗС усе частіше продаватимуть контрафактне пальне.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що уряд витратив понад 4 млрд грн на ліквідацію наслідків паводка, який виник унаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС. Міська влада Одеси повідомила, що якість морської води в районі міста вже дійшла до норми.

⭐ Фонд держмайна створив новий підрозділ для управління активами, які конфісковано в осіб та компаній із санкційного списку.

⭐ Кабмін прийняв постанову про долучення до програми пільгового житлового кредитування "єОселя" всіх українців, які не мають власного житла.

Прем'єр-міністр Шмигаль розкритикував місцеву владу за повільне опрацювання заявок на відновлення житла за програмою "єВідновлення". Таких заявок подано вже понад 22 тис. Шмигаль наполягає, що громадяни мають встигнути відремонтувати пошкоджене житло до настання холодів.

Шмигаль також заявив, що для успішної підготовки до опалювального сезону треба завершити планові ремонти енергетичних об'єктів, захистити енергетичну інфраструктуру від російських атак із повітря та накопичити енергоресурси – газ у підземних сховищах та вугілля на електростанціях.

⭐ Антимонопольний комітет дозволив передавання Укрнафті "Укрнафтобуріння" – однієї з найбільших нафтогазових компаній країни. Підприємство "Укрнафтобуріння" разом із партнерами має ліцензію на розроблення великого нафтогазового родовища "Сахалінське". Власниками компанії до реквізиції були бізнесмени Коломойський, Хомутиннік та Фукс. Вони пообіцяли оскаржити рішення про передачу до судів, аж до Європейського суду з прав людини. Акції "Укрнафтобуріння" у квітні було передано до управління Агентству з розшуку та менеджменту активів, отриманих у корупційний та іншим злочинний спосіб (АРМА).

⭐ Міськрада Дніпра залучила кредит Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) у розмірі €25 млн для розв'язання проблем людей, що переїхали до міста із зони воєнних дій.

⭐ Головнокомандувач ЗСУ Залужний призначив керівником Одеського центру комплектування бойового офіцера – полковника Охріменка, який до того командував 14-ю окремою механізованою бригадою. Проти його попередника відкрито кілька кримінальних проваджень. Держбюро розслідувань розслідує десятки подібних справ проти військкомів, які за хабарі надають дозвіл на виїзд чоловіків призовного віку за кордон, довідки про відтермінування від призову чи "білі квитки" про непридатність до

військової служби. 4 липня на хабарі було затримано начальника одного з територіальних центрів Донеччини.

Представники Личаківського територіального центру комплектування та соціального захисту вручили повістки 34 депутатам Львівської облради із 56, попри те, що вони мають відстрочку від служби.

⭐ Міністерство оборони затвердило концепцію розвитку системи реабілітації військовослужбовців через лікування в спеціалізованих центрах. Міністр охорони здоров'я Ляшко оголосив про завершення формування "кластерної" мережі медичних закладів для надання реабілітаційної допомоги.

⭐ Депутат Верховної Ради від партії "Європейська солідарність" Алексєєв вийшов із СІЗО після внесення за нього застави в розмірі 2,26 млн грн. Правоохоронці звинувачують його в отриманні хабаря в розмірі $50 тис. за сприяння іноземному громадянину, який прагнув уникнути екстрадиції.

⭐ Комісія заповідника "Києво-Печерська Лавра" не змогла опечатати п'ять корпусів, які планувала прийняти в монастиря УПЦ [Московського патріархату]. Монастир стверджує, що три корпуси необхідні йому для життєдіяльності. Члени комісії звернулися до Печерського відділу Нацполіції із заявою про перешкоджання їхній діяльності, оскільки віряни УПЦ МП заблокували їм вхід до корпусів. Заповідник оголосив, що з 5 липня доступ до будівель Нижньої Лаври (монастиря УПЦ МП) буде дозволено лише з 9 до 18 години, а "нижній" вхід до Лаври буде зачинено. 13 червня Господарський суд Києва відмовив УПЦ МП у позові про поновлення договору оренди будівель Лаври та проведення в них богослужінь.

Білоруська православна церква запропонувала переїхати до Білорусі ченцям УПЦ МП, яких влада виселяє з Лаври.

⭐ Уряд Нідерландів виділив ще один комплексний пакет підтримки Україні в розмірі €118 млн, який буде скеровано на відновлення системи охорони здоров'я, допомогу постраждалим від паводка внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС, а також на підтримку правозахисників.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що огляду на другий транш кредиту МВФ Україна цього року отримала фінансову допомогу в розмірі $23,6 млрд.

⭐ Пресслужба Міністерства фінансів повідомила, що в червні до бюджету надійшло 133,7 млрд грн. З них ПДВ на ввезені товари – 28,7 млрд грн, внутрішній ПДВ – 17,5 млрд грн, податок на доходи фізосіб – 15,0 млрд грн, акцизи – 8,8 млрд грн, рентна плата за користування надрами – 4, 5 млрд грн. Отримано міжнародну допомогу в розмірі 44,4 млрд грн (в еквіваленті).

Дефіцит бюджету за 5 міс. становив 476,3 млрд грн, що на 17,6 % більше, ніж за аналогічний період торік.

⭐ Мінфін залучив на аукціоні від продажу ОВДП 6 млрд грн. Чиновникам вдалося знизити прибутковість 1-річних облігацій з 18,23 % до 18,0 %, хоча їх було продано всього на 0,082 млрд грн. Найбільший попит мають облігації з терміном погашення 1,5 та 2,6 року з високою прибутковістю – 19,20–19,75 %.

2. Україна та світ

⭐ Президент Литви Науседа закликав партнерів з країн НАТО "швидко та сміливо" відреагувати на прагнення України щодо набуття членства. Він наголосив, що цей крок підвищить мотивацію ЗСУ на полі бою. На його переконання, Росія розцінить будь-яку "обережність" НАТО як слабкість.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що консенсусом усіх країн-членів його повноваження подовжено ще на рік. Жоден із потенційних претендентів на посаду не зміг здобути підтримку всіх членів блоку. Каденція Столтенберга закінчилася ще у вересні 2022 року, і вже була подовжена.

Президент Зеленський зателефонував Столтенбергу, подякував йому за зусилля на підтримку євроатлантичних прагнень України та висловив надію на подовження співпраці. Столтенберг назвав розмову із Зеленським "дуже гарною" і повідомив, що на саміті буде ухвалено рішення про посилення підтримки України та кроки щодо наближення її до членства в НАТО.

Зеленський обговорив теми саміту НАТО та посилення воєнної допомоги з президентом Франції Макроном, а також із прем'єр-міністром Швеції Крістерссоном.

Міністр закордонних справ Великої Британії Клеверлі вважає, що Україну може бути прийнято в НАТО без звичайної процедури – подібно до Фінляндії та Швеції. Він наголосив, що під час війни українська армія швидко навчається та переходить на стандарти НАТО, у логістиці тощо.

Пресслужба Білого дому повідомила про розмову між президентом Байденом та канцлером Німеччини Шольцем, під час якої обговорювалася підготовка до саміту НАТО та його теми. Шольц наголосив, що Україна не може вступити до Альянсу, оскільки критерії членства передбачають країна не є стороною "гарячого" конфлікту.

⭐ Перед самітом країни НАТО наростили присутність своїх військових кораблів у Балтійському морі.

Американські ЗМІ повідомили, що президент Байден підтримує на пост глави НАТО президента Єврокомісії фон дер Ляєн, проте вона поки не готова на цей

крок – до завершення виборів до Європарламенту, які відбудуться наступного року.

⭐ МЗС РФ повідомило на офіційному сайті, що Росія не планує подовження своєї участі в "Чорноморській зерновій ініціативі", яка "перетворилася на суто комерційний вивіз українського продовольства до "ситих" країни". РФ вимагає поновити відвантаження аміаку трубопроводом Тольятті-Одеса та скасувати санкції, як це було прописано в її меморандумі з ООН. Попри заяви російського керівництва про перешкоди експорту продовольства, його відвантаження із чорноморських та азовських портів останніми місяцями було рекордним. Російські інспектори блокують прохід балкерів до портів Одеса та Чорноморськ уже з 26 червня, а порт Південний взагалі виключили з "ініціативи". "Коридор" зараз пропускає лише на 20 % можливого обсягу. За інформацією Українського клубу аграрного бізнесу впродовж останнього тижня транзит впав ще на 23 %, судна вивезли з 2 портів лише 257,7 тис. т зерна, соняшникового шроту та олії.

У зв'язку із саботажем Росії суттєво виріс вантажопотік у порти Дунаю, куди зерно потрапляє залізницею. До порту Рені зерно транзитується територією Молдови, зокрема, через невизнану Придністровську молдавську республіку. Укрзалізниця намагається домовитися з Молдавською залізницею про тарифи на перевезення, які на понад 60 % вищі за українські. Ситуація ускладнюється ще й тим, що майже 200 км залізниці – це неелектрифікована одноколійна дорога, а ділянку між портами Рені та Ізмаїл було зруйновано ще на початку 90-х років минулого століття. Пропускна спроможність українських дунайських портів вкрай низька та обмежена саме залізничними перевезеннями.

⭐ Міністр оборони Болгарії Тагарєв повідомив, що уряд країни планує збільшити воєнну допомогу Україні протягом цього року. Він наголосив, що метою допомоги є не лише задоволення поточних потреб, а й досягнення ЗСУ високого рівня сумісності з арміями країн НАТО. На думку міністра, болгарське суспільство має знати про те, що відбувається, оскільки соцопитування показують, що 70 % респондентів проти надання воєнної допомоги Україні. Країна постачає Україні переважно боєприпаси для радянської зброї.

За повідомленнями болгарських ЗМІ, президент Зеленський може відвідати країну 6 липня.

⭐ Спікер командування Повітряних сил Ігнат повідомив, що навчання українських військових льотчиків пілотуванню винищувачів F-16 ще не розпочалося. На цей час йдуть інтенсивні переговори про прискорення процесів, зокрема, про вибір місць навчання та передавання літаків.

⭐ За інформацією Київської школи економіки та проєкту B4Ukraine, у Росії і далі працюють 1146 іноземних компаній. Їхній загальний обіг на російському ринку торік склав $213,9 млрд, до бюджету РФ сплачено $3,5 млрд. З моменту вторгнення у РФ припинили діяльність лише 241 західна компанія. Промислові та торгові гіганти, такі як Philip Morris, Pepsi, Danone, Metro, Mars, Procter & Gamble – не лише не згорнули, а й навіть розширили діяльність у країні.

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто знову пригрозив заблокувати воєнну допомогу ЄС Україні в разі, якщо угорську банківську групу OTP не буде виключено зі списку міжнародних спонсорів війни.

⭐ Парламентська асамблея ОБСЄ визнала Росію спонсором ПВК "Вагнера", яка за всіма параметрами є терористичною організацією. Документ наголошує, що держави-члени ОБСЄ мають вжити заходів проти "групи Вагнера" та афілійованих із нею структур та оголосити їх терористичними організаціями. Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) у жовтні 2022 р визнала Росію державою-терористом.

⭐ Україна привітала США із Днем незалежності, підсвітивши квітами американського прапора статую "Батьківщина-Мати" в Києві. Президент Зеленський записав відео із привітанням США зі святом.

⭐ Кільський інститут світової економіки повідомив, що Єврокомісія та країни ЄС виділили на допомогу українським біженцям понад €43 млрд. Ця сума не містить добровільну допомогу громадян. Кошти було скеровано на грошові виплати, надання житла, медичну допомогу, освітні послуги, забезпечення біженців продуктами та предметами першої потреби. Лідерами допомоги стали Польща (понад €12 млрд) та Німеччина (майже €11 млрд). Загальні витрати на підтримку біженців можна порівняти з усіма видатками українського бюджету. Станом на початок січня 2023 р на набуття статусу тимчасового захисту в ЄС зареєструвалися понад 7,9 млн українців. За даними управління верховного комісара ООН із прав біженців (УВКБ), наразі у всьому світі зареєстровано понад 6,3 млн українських біженців.

⭐ Президент Молдови Санду закликала грузинську владу надати дозвіл на виїзд із країни на лікування колишньому президентові, українському громадянину Саакашвілі.

Після заяви президента Зеленського про дії грузинської влади щодо Саакашвілі МЗС України викликало посла Грузії та запропонувало йому залишити країну протягом 2 діб. МЗС Грузії висловило "глибоке занепокоєння" пропозицією про виїзд свого посла з України й назвало ці дії "крайньою формою ескалації дипломатичних відносин" та "втручанням у

внутрішні справи суверенної держави". Пресслужба МЗС нагадала, що Європейський суд із прав людини відхилив клопотання Саакашвілі про виїзд на лікування за кордон. Грузинське міністерство повідомило, що не планує робити у відповідь жодних кроків, проте просить українську владу переглянути своє рішення. Голова владної партії "Грузинська мрія" Кобахідзе назвав "образливою" заяву Зеленського про Саакашвілі, проте "не бажає заглиблюватися в цю тему", оскільки йдеться "про президента країни, яка перебуває в стані війни".

46 депутатів грузинського парламенту від опозиційних партій звернулися до спікера Папуашвілі з вимогою дозволити зустріч із Саакашвілі.

⭐ Грузинська авіакомпанія Georgian Airways, проти якої Україна ввела санкції, запускає транзитний рейс для російських громадян Москва – Ніцца через Тбілісі.

⭐ Посол (легат) Ватикану кардинал Дзуппі після поїздки до Києва та Москви оголосив, що працює над "механізмом" повернення до України дітей, вивезених до Росії.

⭐ Центральний банк Італії повідомив, що в країні після вторгнення Росії в Україну заморожено активи російських олігархів на суму приблизно €2 млрд, зокрема фінансові активи на суму майже €0,33 млрд.

Уряд Великої Британії заборонив витрачання за межами України £2,3 млрд, які російський олігарх Абрамович отримав від продажу футбольного клубу Chelsea. Кошти буде направлено до спеціалізованого фонду допомоги постраждалим від війни в Україні.

⭐ За оцінкою агентства Reuters, доходи "Газпрому" від продажу газу до Європи у 2023 р впадуть на 75 %, через зниження ціни тощо, і це збільшить дефіцит російського бюджету. Водночас прибутки від продажу нафти зростають, навіть попри великий дисконт щодо інших сортів. Цьому сприяють високі ціни на нафту, які підтримують країни, що входять до ОПЕК+.

⭐ Кабмін розірвав угоду з КНДР про торговельно-економічне співробітництво, яку було підписано 1993 р. У липні 2022 р Україна перервала дипломатичні відносини з Північною Кореєю у відповідь на визнання нею "незалежності" окупованих Росією територій.

⭐ Російські ЗМІ повідомили, що олігарху Пригожину було повернуто 10 млрд руб., сотні тисяч доларів та 5 злитків золота, які силові структури конфіскували під час обшуків у день заколоту. За інформацією російських ЗМІ, президент Путін не хоче остаточно розірвати відносини з Пригожиним, якого підтримують багато жителів країни, водночас посилює безпековий блок

та особисту охорону задля недопущення повторного заколоту. Пригожин заявив, що ПВК "Вагнер" ще матиме перемоги на фронті.

На онлайн-саміті Шанхайської організації співробітництва (ШОС) її членом став Іран. Цей крок було зроблено демонстративно як підтвердження прориву дипломатичної ізоляції країни. Наступного року членом ШОС стане Білорусь – документи про членство вже подано. Організація має штаб-квартиру у Пекіні. Нині до неї входять Китай, Індія, Росія, Пакистан, Іран, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан та Узбекистан. У переговорах узяв участь російський президент Путін. Лідер Китаю Сі закликав решту учасників саміту зміцнювати міждержавні зв'язки та солідарність, а також протистояти санкціям.

Китай без пояснень скасував візит високого представника ЄС із закордонних справ та безпеки (єврокомісару) Борреля, який мав відбутися 10 липня.

За інформацією американських ЗМІ, адміністрація президента Байдена має намір обмежити доступ китайських компаній та організацій до хмарних сервісів та обчислень, а також заборонити доступ китайських постачальників таких послуг на ринок США.

3. Київ

Київська влада заборонила із 4 до 31 липня реалізацію на сезонних ярмарках молочної, м'ясної, рибної та кондитерської продукції, що швидко псуються.

3. Тренди

Уповноважений із захисту української мови (мовний омбудсмен) Кремінь вважає, що законопроєкт президента Зеленського про статус англійської мови має бути суттєво перероблено. У рішенні Конституційного суду від 2021 р наголошено, що громадянин України не зобов'язаний володіти жодною мовою крім державної. Кремінь наголосив, що загроза національній мові є загрозою національній безпеці, а статус англійської мови вже врегульовано низкою законів, зокрема, законом про держслужбу.

Підвищення тарифів на електроенергію та вартості моторного палива неминуче спричинить зменшення доходів громадян України через зростання цін на всі види товарів та послуг. Спроба влади продемонструвати "турботу про населення" через тимчасове скасування підвищення тарифів на воду та водовідведення має на меті відвернути увагу суспільства від фінансових проблем та інфляції, що зростають. Для цих цілей інструментом є замовна

соціологія. Зокрема, телефонне опитування Київського міжнародного інституту соціології мало на меті показати, що громадяни нібито не погіршили оцінку свого добробуту, попри те, що доходи ⅔ населення впали, а майже третина працездатних осіб втратила роботу.

***

№ 1.770

Бліц-повідомлення Тома Купера про надходження нового типу планерних бомб на озброєння української армії. Буде чим відповісти за Львів та за все інше. Смерть окупантам!

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/jdam-ers-in-ukraine?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Дарина Постернак

Редакція: Ростислав Семків

.

Том Купер

JDAM-ER в Україні

Усім привіт!

Сьогодні лише коротенький пост, адже дещо уже оприлюднили офіційно, а отже, є гарна нагода стисло про це розповісти.

Як повідомляє український військовий журнал «Defence Express», учора ПС ЗСУ отримали комплекти JDAM-ER [Joint Direct Attack Munition – модулі спрямованої атаки: додаткове обладнання що перетворює «бомби вільного

падіння» на керовані планерні боєзаряди – ред.] виробництва Boeing (США) та/або SHOAL (тобто, австралійського виробництва*).

...та боєголовки Mk.82 до них. Дві з них видно на фотографіях у лівій колонці, зверху і знизу, нижче наведеного офіційного «колажу»:

[Зображення 1]

Зауважте: на відміну від «класичних/ранніх» версій JDAM-ER, у яких крила були встановлені на корпусі бомби, як тут:

[Зображення 2]

…ті, що постачаються в Україну, мають крила, встановлені низько на корпусі бомби, як видно ось тут (це версія виробництва SHOAL):

[Зображення 3]

…чи тут (світлина зроблена під час льотних випробувань версії JDAM-ER, розробленої і виготовленої компанією Boeing):

[Зображення 4]

Без сумніву, потрібен був певний час (читайте «місяці»), щоб належним чином укомплектувати літаки Повітряних Сил України, встановити всю електропроводку, потім випробувати отриману комбінацію, й потім узгодити всі деталі з ГУР МО та ЗСУ тощо. Тому що... ну, таку зброю найкраще застосовувати на основі розвідданих у режимі реального часу, щоб вона могла вражати і рухомі цілі теж – і саме тут ПС ЗСУ покладаються на розвіддані, надані ГУР МО та ЗСУ.

ПС ЗСУ також знадобився певний час для розробки оптимальної тактики (тож, якщо хтось думає, що українські винищувачі-бомбардувальники «просто льотають у напрямку ворога, випускають бомби і все»: то він глибоко помиляється) і т.д., але наразі JDAM-ER «нарозхват», і їх активно використовують проти росіян..

... і в цьому, насправді, суть «секрету» таких ударів, коли «4 російські самоходки МСТА-С» вибухають за «всього лише кілька хвилин»:

https://www.youtube.com/watch?v=uJo_gMq2sn4 [хоча відео вказує, що самохідні установки знищують HIMARS, Том Купер вважає, що це робота JDAM – ред.]

Це, звісно, був лише один випадок: з тих пір таких «подій» було багато і щодня... Навіть якщо я припускаю, що росіяни уже переважно з'ясували, що, як і чому з ними відбувається, проте я не певен, чи варто мені говорити про якісь «конкретні випадки» чи про те, як саме українські пілоти застосовують свою зброю такого типу.

.

* Австралія = це там де кенгуру

* Австрія = Моцарт, жодних кенгуру (за винятком кількох у зоопарку)

***

№ 1.771

Олігархічно-кланова система — більш небезпечний ворог, ніж росіяни в окопі, — інтерв’ю з Гетманцевим

2023-06-23

Руслан Кисляк

Данило Гетманцев, народний депутат України, голова комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики став гостем студії Вечір.LIVE.

Разом з ведучою Ланою Шевчук говорили про повернення до довоєнних податків та перевірок для бізнесу, кумівство серед можновладців, кредити від МВФ, членство України в ЄС, українських олігархів та виплати репарацій.

Для читачів Новини.LIVE пропонуємо текстову версію інтерв’ю.

***

— Пане Даниле, політична діяльність, пов’язана з податковою, фінансовою та митною політикою, апріорі не може бути популярною серед населення і бізнесу. Тому у вас дуже багато опонентів. Зокрема, багато критики щодо рішення очолюваного вами парламентського комітету про повернення довоєнних податків і перевірок для бізнесу. Одне з найбільших нарікань полягає в тому, що це вимога Міжнародного валютного фонду, тоді як бізнес, мовляв, після важкої зими не готовий до відновлення довоєнного рівня оподаткування і перевірок. Мовляв, значна частина бізнесу може піти у тінь або ліквідуватися. Чому це рішення треба було ухвалити саме зараз?

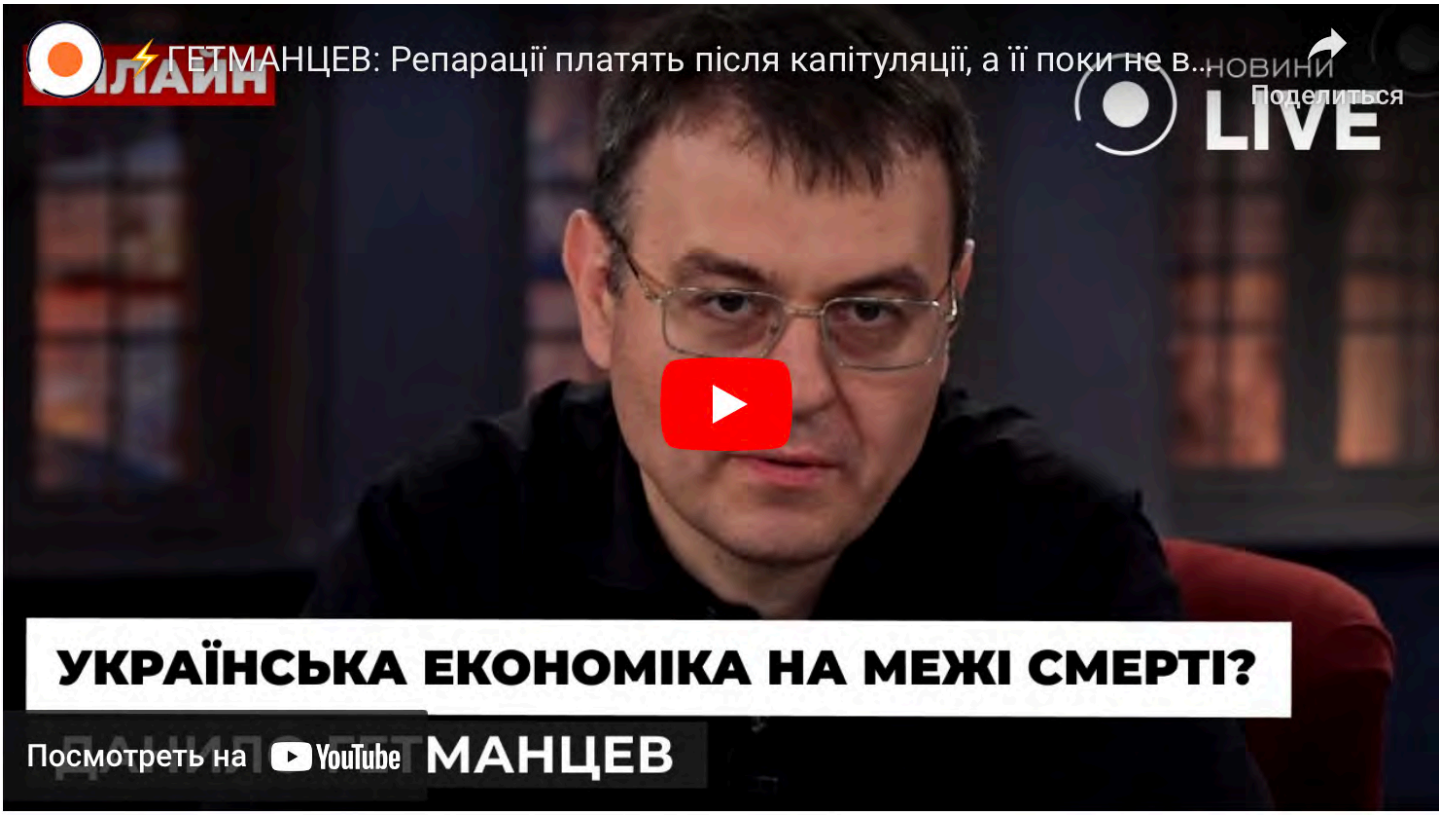

Відео

— Давайте розпочнемо з пояснення, що таке Міжнародний валютний фонд сьогодні для України. На сьогодні Україна фінансує власними традиційними доходами, тобто податками, які адмініструються Митницею і Податковою службою, лише дві третини потреб на безпеку і оборону. Ще третину коштів ми запозичаємо на внутрішньому ринку. Тобто Україна за рахунок податків і зборів не фінансує навіть потреби на безпеку і оборону.

Всі інші статті витрат — пенсії, соціалка, освіта, медицина, програма допомоги бізнесу "5-7-9" тощо — фінансуються за рахунок партнерів. Виключно партнерів. А це ті 115 млрд доларів, зобов’язання про виплату яких Україні протягом найближчих чотирьох років взяли на себе країни "Великої сімки" та Єврокомісія.

З цих грошей з початку війни ми вже отримали 52 млрд доларів. Колись ми отримували по 3 млрд доларів на рік, і це вважалося перемогою. А тут з початку війни вже 52 млрд доларів ми отримали.

— Йдеться про кредити?

— Ні. Це і гранти, і кредити. Це гроші в різних формах. Але всі вони йдуть у державний бюджет і використовуються на наші потреби. З цих грошей на чотири роки МВФ нам повинен профінансувати 15,6 млрд доларів. Це, здавалося б, не така велика сума — лише десята частина від обіцяного фінансування, але проблема в тому, що якраз МВФ є фасилітатором всієї цієї допомоги. І програма МВФ є дороговказом, який визначає, чи отримаємо ми ці гроші.

— Давайте простими словами: якщо ми провалимо співробітництво з МВФ, то ніхто більше нам не дасть грошей?

— Я навіть не хочу вголос промовляти, що буде з нами, якщо ми не те, що не отримаємо допомоги, а просто ритмічно не будемо її отримувати, з урахуванням того, що відбувається зараз на фінансовому фронті. Тому будь-які маніпуляції, мовляв, давайте відмовимось від співробітництва з МВФ, давайте надрукуємо гривню — це все йде або від махрових невігласів, або від проросійських провокаторів. Тут жодної альтернативи МВФ немає. Коли ми говоримо про певні вимоги МВФ, то потрібно розуміти контекст. Це по-перше.

По-друге, що ж передбачає закон про повернення довоєнного оподаткування і перевірок бізнесу, який підтримав наш комітет у редакції до другого читання? До речі, це мій законопроєкт, я його вніс у березні у Верховну Раду, і Рада його підтримала. Так от, за законопроєктом пільговий податок з обороту в розмірі 2% замінюється на податок у розмірі 5%, який був до війни. А ті бізнеси, які працювали на податку в 2% і обороти яких перевищують законодавчо встановлені ліміти, переходять на звичайну довоєнну систему оподаткування.

Ми не підвищуємо податки, як, наприклад, США, які під час Другої світової війни підвищили податки до 94%. Ми не запроваджуємо нові податки, які нам пропонували запровадити, наприклад ПДВ у розмірі 25% чи військовий збір 10%. Ми повертаємо податки на довоєнний рівень.

Тому дискусія про те, платити під час війни 2% чи 5% податку, в той час коли військові на фронті віддають свої життя заради нашої перемоги, на мою думку знаходиться за моральною межею добра і зла.

Податок не береться зі збитків — він береться з доходів. Півтора року в умовах війни держава підтримувала бізнес за рахунок низьких податків. Але державні видатки на оборону збільшуються — на фінансування 15 нових воєнних бригад, оснащення військових, ремонт техніки тощо.

— Ви якось казали, що велика кількість опонентів у вашій роботі — це нормально…

— Так. Це свідчить, що ми правильні речі робимо.

2. Про популізм

— Зацитую ваших опонентів. Пряма мова: "Гетманцев каже, що з 1 серпня бізнесу зріжуть податкові пільги та повернуть перевірки, і скаржиться, що Верховна Рада не встигає скасувати податкові пільги з липня. Повна маячня. Це говорить нам про те, що знавець податків ніколи у своєму житті не керував навіть кіоском". Далі: "Бізнесу потрібні

правила: якщо міняєш правила в липні, нехай запрацюють вони у січні". Або ще: "Якщо вже з серпня урізати пільги та кошмарити перевірками, бізнес просто закриється. Цього хоче Гетманцев?". І наостанок як вам такий пасаж: "Моя позиція щодо всіх цих змін і підвищення: Гетманцев — ворог України, який працює на розвал української економіки та на те, щоб забрати останнє у бізнесу". Пане Даниле, що ж ви таке робите з Олексієм Гончаренком (народним депутатом. — Ред.)?

— Це хто?

— Олексій Гончаренко.

— Оце нам у поважному вашому ефірі ще згадувати таке прізвище?

— А проте у Олексія Гончаренка є своя аудиторія, своя позиція. Я поважаю позицію кожного з вас і тому озвучую його точку зору для підтримання паритету думок.

— Я не веду з ним дискусію, бо дискусію можна вести лише з людьми, які розуміються на тому предметі, на якому розумієшся ти. Дискусію треба вести фахово. Там взагалі неможливо вести дискусію фахово. Я не веду дискусію з людьми, які не розуміються на економіці та публічних фінансах. Це абсолютно безпредметна дискусія.

— Він популізмом займається, як ви думаєте?

— Я ж не його психоаналітик. Мені важко аналізувати ті речі, про які він говорить. Ми щойно з вами обговорили ситуацію з поверненням довоєнних податків з 2% до 5%. Ну якщо ця людина одночасно намагається відстояти необхідність повернення щомісячних доплат військовим у розмірі 30 тисяч гривень і неповернення довоєнних податків, то людина, яка є членом бюджетного комітету парламенту, як я чув, повинна хоч трошки розумітися на тому, що гроші ж не беруться з повітря. Якщо ти щось хочеш додатково виплатити, то це щось ти десь повинен взяти. А не просто займатися популізмом.

Популізм — це коли ти озвучуєш популярні лозунги, які не реалізуються в житті, бо вони є нереальними. Всі ж хочуть повернути військовим доплати в 30 тисяч гривень. І я хочу повернути. Але я чесно говорю, що на сьогодні ми це можемо зробити лише частково. Зараз працює спеціальна робоча група з цього питання, яка, я впевнений, ухвалить мотивоване рішення.

А вимагати всього для всіх одночасно, не згадуючи про джерела надходжень, а потім ще й стверджувати, що додаткові джерела бюджетних доходів не потрібно шукати, не потрібно їх відновлювати і не треба брати гроші там, де вони дійсно є, — це, на мою думку, абсолютна безглуздість.

Єдине, в чому я можу погодитись з ним та іншими критиками, це щодо питання перевірок. Ми проводили з бізнесом як формальні, так і неформальні відкриті дискусії з бізнесом щодо того, яким чином повертати ці перевірки. Насправді, довоєнні підходи до перевірок бізнесу з боку Державної податкової служби мене теж лякають. Бо перевірки бізнесу суцільним порядком, коли ти виходиш в поле і перевіряєш все, що рухається, це зараз більше зашкодить, ніж принесе користі. Навіть незважаючи на те, що це вимога МВФ.

Тому в межах вимог МВФ і в рамках консультацій, які проводимо з Фондом і Міністерством фінансів, ми в парламентському комітеті з питань фінансів, податкової та митної політики розробили конструкцію, коли перевірки відновлюються лише для тих видів господарської діяльності, які у 2021 році мали податкове навантаження на 50% нижче, ніж середнє по їхній галузі. Я не говорю, що це ухилянти від податків. Певні причини, напевно, у них були. Але ми маємо з'ясувати, чому за однакових умов ведення бізнесу окремі підприємства сплачують менше на 50% податків, ніж їхні колеги-конкуренти по галузі. Якраз на таких підприємствах будуть проводитись перевірки протягом 2023-2024 років. І ми це відобразили в законопроєкті.

3. Про електронне декларування доходів

— Одна з вимог МВФ — повернення електронного декларування для чиновників і депутатів. Україна зобов'язалась повернути е-декларування до липня. Ми це зробимо?

— Це питання не до мене. Я точно підтримую поновлення електронного декларування, так само як і фінансового моніторингу політично значущих осіб, що також є вимогою МВФ і Єврокомісії. Відповідний законопроєкт, розроблений нашим комітетом, ми рекомендували до ухвалення Верховною Радою. Ще є законопроєкт, розроблений антикорупційним комітетом Ради. Наскільки я знаю, він ще не рекомендований до розгляду в сесійній залі.

— Я перепрошую, але чому не відбувається робота щодо повернення е-декларування, яке ми обіцяли МВФ? Знову ж таки, ваші опоненти запитують, чому так відбувається, що одні вимоги МВФ ми намагаємось своєчасно виконати, а виконання інших вимог ми відтерміновуємо?

— Я не можу сказати, що ми завчасно виконуємо вимогу МВФ щодо відновлення довоєнних податків, бо ми просрочили її. Так само, як і відновлення е-декларацій. Але давайте Гетманцев відповідатиме за свою ділянку роботи! Бо вона у нього і так безмежна — це публічні фінанси. Е-декларування чиновників — це питання, яке стосується антикорупційного комітету Ради, Міністерства юстиції. Нехай вони роблять свою справу — і у них запитайте!

Те, що я підтримую е-декларування, це абсолютний факт. І я про це завжди говорю відкрито. Але за все у цій країні Гетманцев не може відповідати.

— А у вас є своя особиста думка як у депутата, у якого є свої виборці, — чому не повертають е-декларування?

— Моя особиста думка полягає в тому, що тривають консультації щодо цього питання, пов'язані з певним періодом 2022 року і порядком відображення цього періоду в електронних деклараціях. Напевно ви пам'ятаєте, як весною 2022 року багато хто збирав кошти на потреби ВСУ. Всі ці витрати часто не декларувались. Далеко не кожен у той період згадував про необхідність повідомлення про витрати в Національне агентство із запобігання корупції. Хоча Закон зобов'язує декларувати. Наразі найбільшим каменем спотикання є питання, що ж робити з тим періодом. Я думаю, коли це питання буде вирішене, то закон відразу ж проголосують в Раді. І все буде нормально. До речі, не декларування витрат передбачає кримінальну відповідальність.

Тут є певні нюанси. Вся країна так робила. Візьмімо волонтерів, наприклад. Вони робили так само, хоча по закону не мали права так робити. Бо закон зобов'язує сплачувати з тих витрат податки. Тож ми у Верховній Раді звільнили волонтерів від оподаткування. Ба більше, у згаданому законопроєкті №8401 про відновлення довоєнних податків ми передбачили пролонгацію періоду реєстрації волонтерів. Все, що вони мали на рахунках, не оподатковується.

— Міжнародні партнери України, які зараз надають нам велику допомогу, постійну тикають нас носом в нашу корупцію. Ось і очільниця МЗС Німеччини Анналена Бербок на полях конференції з відновлення України в Лондоні заявила, що в Україні 30 років процвітало кумівство, і з цим потрібно боротися. Тож виникає природне питання: чому буксує процес поновлення декларування доходів чиновників?

— Ви даремно мене переконуєте. Я однозначно підтримує поновлення е-декларування.

4. Про співробітництво з МВФ

— З чим пов'язаний той факт, що кредити від МВФ для України подорожчали з 1% до 4,8% річних?

— Відсотки за кредитами МВФ розраховуються виходячи з розміру відсотків, під які уряди п'яти країн (США, Великої Британії, Японії, Китаю і Євросоюзу. — Ред.) розміщують тримісячні облігації внутрішньої позики. Є так звані спеціальні права запозичення — це кошик із п'яти валют, який утворюється Міжнародним валютним фондом. За якою середньою ставкою згадані уряди запозичують кошти за тримісячними облігаціями, за такою ставкою МВФ видає свої кредити. Якщо до війни згадана ставка дорівнювала близько 1%, то зараз це близько 5%.

— Для нас це означає більше навантаження на державний бюджет?

— Безперечно. Але це найдешевші гроші у світі.

— Україна наразі у боргах як у шовках…

— На сьогодні загальний державний борг України становить 124 млрд доларів. До кінця року це складе 98% від ВВП.

— Деякі експерти закидають, чому, мовляв, МВФ під час війни в Україні не списує нам борги, а, навпаки, ще й піднімає відсотки за кредитами?

— Це не експерти запитують. Це запитують блогери якісь, які не розуміються на тому, що коментують. В соцмережах це часто у нас трапляється. Я пояснив витоки обрахування відсотків за кредитами МВФ. Це найдешевші гроші у світі.

Гроші, які ми отримуємо зараз, це не лише кредити, а й гранти. Біля 40% грошей, які ми отримуємо, це гранти, які нам надає переважно уряд США. Їх не потрібно повертати. Але, тим не менше, обсяг державного боргу зростає під час війни. І під час війни немає інших джерел фінансувати військову кампанію. Так, в Україні витрати на оборону і безпеку з початку повномасштабної агресії з боку Росії зросли в 10 раз. Ці гроші потрібно десь брати. І ми їх беремо з власних податків та запозичень всередині країни.

Всі інші сфери життя потрібно також за рахунок чогось фінансувати. Джерелами коштів виступають кредити, які нам надають країни Великої сімки, Єврокомісія, МВФ, Світовий банк, ЄБРР. Це ті структури, які між собою взаємопов’язані і на сьогодні фінансують видатки українського бюджета.

У нас немає вибору. Ми не маємо інших джерел. І, давайте будемо відверті, на обслуговування цих боргів вони також дають гроші. Отже, кредити йдуть, зокрема, на обслуговування зовнішніх боргів.

Це складна ситуація. Це означає збільшення навантаження на майбутній бюджет. І це правда. Тут немає чого приховувати. Але ситуація не катастрофічна. Вона контрольована.

Я наводив цифру співвідношення держборгу України до ВВП — 98%. Але ціла низка розвинених країн, наприклад Японія, мають більше 100%. Але вони працюють і нормально розвиваються, бо кредити, які вони залучають, дуже дешеві. На сьогодні нам дають дуже дешеві гроші.

— Чи завжди вимоги МВФ відповідають нашим національним інтересам?

— Так. Ми не приймаємо ті вимоги, які не відповідають нашим національним інтересам.

— Радник Президента України з економічних питань Олег Устенко якось заявив, що обслуговувати державний борг ми зможемо за рахунок російських активів, заблокованих країнами-партнерами України. Але в Єврокомісії повідомили, що не зможуть віддати Україні ці кошти через відсутність правових механізмів вилучення цих коштів. Які перспективи отримання заблокованих російських коштів від наших партнерів?

— Право — це інститут, який стоїть над всім — і над державою, і над людиною, і над суспільними відносинами. Якщо право змінюється під політичні інтереси, то це вже не право. Принцип верховенства права говорить про те, що найбільшим пріоритетом є право власності, і ніхто не може бути позбавлений права власності інакше як на підставах, визначених Законом. Найбільша цінність європейської цивілізації — це саме верховенство права. Хотілося б, щоб в Україні нарешті запанувало верховенство права.

Наразі наші міжнародні партнери створюють спеціальний інститут, в межах якого можливо буде вилучити на користь України заблоковані російські активи. Але це точно не питання одного дня. Це не питання політичної волі Президента України, Єврокомісії чи якоїсь окремої країни. Це питання створення прецеденту, який дасть можливість використовувати його в подальшому.

Насправді цей прецедент потенційно є дуже небезпечний для міжнародних відносин, оскільки може зашкодити принципу верховенства права, на якому тримається європейська цивілізація.

Незважаючи на те, що певні "експерти" пророкували отримання Україною арештованих російських активів за декілька місяців, я завжди казав, що це питання на роки. Але це абсолютно реально. Ми отримаємо ці гроші. Але це питання не швидке. Як і економічне падіння Росії. Бо також багато говорили про те, що за декілька місяців економіка Росії впаде. Але цей процес дуже складний і тривалий. Це таке саме протистояння, як і на фронті.

5. Про шлях в Європу

— Як ви оцінюєте кроки наших європейських партнерів щодо блокування українського агроекспорту?

— Я взагалі був шокований таким рішенням наших партнерів. Але у нас не повинно бути ілюзій. Ми як дорослі люди у сучасному світі не повинні вірити в казки.

— А навіщо нам їх розказують у телемарафоні?

— Я не знаю, хто в телемарафоні їх розказує. Я точно їх не розказую. Я завжди говорю правду. А правда полягає в тому, що кожна держава має свої інтереси — фінансові, політичні, економічні, які вона захищає передусім. У

випадку європейської заборони на український агроекспорт це проявилося в цілком передбачуваних формах, хоча і шокуючих для нас.

Країни, які виступають за членство України в ЄС (а одним з принципів ЄС є вільний рух товарів, послуг, капіталів і людей), запроваджують мораторій на український експорт, тому що наша продукція є якіснішою, дешевшою, і ми переграємо їхніх виробників у чесній конкурентній боротьбі. Ми ж не демпінгуємо, а просто краще працюємо.

— Чи відповідає інтересам Європейського Союзу членство України в ньому?

— Я думаю, що відповідає. Є певні егоїстичні погляди, які інколи беруть гору над далекоглядними розрахунками. Я переконаний, що членство України в ЄС потрібно більше ЄС, ніж Україні. Бо насправді, мені здається, європейські цінності (якщо не говорити про верховенство права, яке у нас ще відверто кульгає) — демократія, свобода, за яку люди віддають життя — набагато більше зараз розвинуті у нас, ніж у них. В Європі часом починають забувати, що це таке і навіщо європейська цивілізація створювалася.

Україна — це нова кров для Європи. Україна — це переосмислення Європою її сенсів і цінностей, які були закладені в Європейський Союз. Попри людей, економіку, природні ресурси, попри те, що ми захищаємо Європу від антицивілізації, найголовнішим аргументом є те, що ми здатні наповнити Європу тими сенсами, які вони втратили.

— А чи не є Україна фактором розбалансування для Європи, руйнації їхніх правил, ринків, традицій?

— У згаданій ситуації із забороною українського агроекспорту внутрішньополітична європейська метушня взяла гору над стратегічними цілями і пріоритетами Європи. Це погано. І ми маємо це враховувати.

— Чи є ця ситуація маркером, що шлях України в Європу буде довгим?

— Так. Шлях буде складним. А ніхто й не обіцяв, що він буде простим. Але він точно коротший, ніж було до війни.

— Ви погоджуєтесь із висновками західної преси, яка посилається на чиновників Єврокомісії, що Україна наразі з семи вимог щодо вступу до ЄС виконала лише два?

— По-перше, немає ніяких вимог щодо вступу України в ЄС. Є вимоги щодо початку перемовин про вступ України в ЄС. Згадані вами сім вимог були озвучені минулого року. Українська сторона їх прийняла і практично повністю виконала.

— Я вам вірю більше, ніж західній пресі. Навіщо ж тоді запускається таке ІПСО?

— Мені вірити взагалі потрібно більше, ніж будь-кому. Якщо ж серйозно, то я думаю, що західна преса, і це нормально для демократії, теж є неоднорідною. Там теж є свої політичні рухи, маніпуляції, протистояння, коли використовується українська карта. Вони кваліфікують наші дії по-одному, ми їх кваліфікуємо інакше. Думаю, що це предмет перемовин. Наша урядова команда працює. Думаю, що все буде нормально.

6. Про обраних депутатів і зарплати в конвертах

— Чи правда, що у народних депутатів від партії "Слуга народу" є окремий чат для близько 200 обраних депутатів, де ви і Андрій Мотовиловець збираєте голоси для потрібних законопроєктів?

— У нас обраних депутатів немає. У нас всі депутати рівні. Чи збираємо ми голоси? Так. Але це не робиться в групах. В групах неможливо зібрати голоси. Повірте мені, бо я цим займаюсь. Щоб зібрати голоси, необхідно з кожною людиною розмовляти, переконувати, чути запитання і обговорювати той законопроєкт, за який ти агітуєш. І ми це робимо — і я, і Мотовиловець, і інші депутати, і голови парламентських комітетів. Це абсолютно нормально. Ми ж не якась структура Комуністичної партії Радянського союзу, до якої доводиться те чи інше рішення, і вони одностайно голосують.

Ми оцінюємо ті чи інші законодавчі ініціативи, змінюємо їх за потреби. Обговорення — це ж і є парламент.

— Зарплат в конвертах поменшало?

— Ну що ви за ці зарплати в конвертах? Спитайте мене, чи отримував я колись зарплату в конвертах? Я вам відповім: Ні.

— Цікаво, що ви відразу подумали про депутатів Верховної Ради. А я про країну питаю.

— Я говорю про депутатів, бо це питання часто задається, а під собою не має жодних підстав. Якщо говорити про країну, то я думаю, що не поменшало.

— Якщо ви вже почали, то розкажіть про Верховну Раду.

— Я особисто ніколи не отримував зарплату в конвертах.

— А колеги?

— Спитайте у колег. От бачите, як ви задаєте питання? Ви так запитуєте, що глядач подумає, нібито гість програми таки брав гроші в конверті, просто зараз бреше. Але ж ми, "мовляв", знаємо, що до чого. А що мені робити, якщо я не брав? Як мені вас переконати?

— А ви мене переконали.

7. Про санкції щодо грального бізнесу

— Багато питань щодо гучної історії з букмекерською компанією *Parimatch*. Рада національної безпеки і оборони наклала на компанію санкції. Є різні версії, чому так відбулось. Зокрема, говорять про можливий перерозподіл грального ринку. Як ви оцінюєте цю історію?

— Я не оцінюю історію компанії Parimatch відірвано від контексту всього грального ринку України. Гральний ринок в 2022-му та на початку 2023 року чинив неподобство. Взагалі всі учасники грального ринку не сплачували податки. Хтось менше не сплачував, хтось більше, але всі абсолютно не сплачували податки. До того ж лобісти грального бізнесу провели через Верховну Раду правку про зниження ставки оподаткування для себе до 2%. Цю поправку мав би розглядати очолюваний мною комітет з питань фінансів, податкової та митної політики. А вона пройшла через бюджетний комітет. Пройшла невеличкою поправочкою в бюджетному законі, яку ніхто не помітив.

І коли ми оцінили наслідки затвердження цієї норми, то відразу ж зареєстрували законопроєкт…

— Ну як ніхто не помітив?

— Законопроєкт про скасування цієї системи був зареєстрований через три місяці після того, як вона була запроваджена.

— Ніхто не помітив, чи хтось зробив вигляд, що не помітив? Це ж різні речі.

— Насправді в бюджетному законі ніхто не очікував таку правку. Коли ми в травні 2022 року голосували цей закон, ніхто його не аналізував на предмет податкових норм. Тому він пройшов. А якщо говорити про наслідки, то гральний бізнес навіть не скористався цією правкою. Він ухилявся від оподаткування навіть за умови дії цієї правки. Навіть 2% від обороту не платив, використовуючи схему міскодингу (міскодинг — вид шахрайства у банківській мережі, що полягає у заміні призначення платежу; застосовується для обману споживачів, переважно у сферах азартних ігор і криптообміну, зокрема для мінімізації оподаткування. — Ред.).

Міскодинг — це коли я плачу, наприклад, нібито за доставку квітів, а насправді — за азартну гру. І тоді гроші гравця не надходять на рахунок компанії-організатора гри, і не створюють об’єкт оподаткування. Весь гральний ринок так працював.

Коли парламентська тимчасова слідча комісія з економічної безпеки, до складу якої я входжу, а депутат Ярослав Железняк її очолює, порушила це

питання, — ми вивели гральний ринок у "білу" площину. Якщо ви проаналізуєте податкові надходження в державний бюджет починаючи з березня, то побачите, що тільки за березень 2023 року гральним бізнесом було сплачено податків більше, ніж за весь 2022 рік. Вони зараз сплачують по півмільярда гривень на місяць. В травні сума сплачених податків становила більше 800 млн гривень.

Отже, гральний бізнес майже вийшов у "білу" площину. Ми продовжуємо робити контрольні закупки. Зокрема, ми як депутати навіть робимо ставки в букмекерських компаніях. Коли заводиш кошти на електронний гаманець, то бачиш шлях цих грошей. І ми це контролюємо.

Щодо Parimatch, то, наскільки я знаю, йдеться не лише про несплату податків. Основне питання — це діяльність на території Росії і Білорусі так званих сайтів-дзеркал. Але, нагадаю, рішення ухвалювала РНБО. Напевно, у них є документи, які свідчать про фінансування тероризму. Бо якщо українська компанія здійснює діяльність на території держави-агресора, то це є фінансуванням тероризму.

— Чи є докази протизаконної діяльності Parimatch?

— Докази знаходяться в суді.

— Але ж санкції вже діють. А рішення судового ще немає. Хоча спочатку мають бути докази і рішення суду, а вже потім санкції.

— Це специфіка рішень РНБО. Рішення щодо санкцій приймалися не лише щодо Parimatch. Внаслідок санкцій ціла низка компаній зупинили діяльність. Такою є специфіка санкцій. Якщо РНБО вважає, що таким чином необхідно припинити фінансування тероризму, то вони ухвалюють відповідне рішення. І потім особа йде до суду.

— Наскільки така політика РНБО співпадає з правовими засадами Європейського Союзу, про які ми з вами говорили?

— Під час надзвичайного стану для захисту державних інтересів можливий відхід від згаданих правових засад. Але, знову ж таки, є суд, куди вони можуть піти.

— Нещодавно Венеційська комісія рекомендувала Україні відтермінувати дію так званого закона про олігархів. Одним із пунктів закону, який не влаштовує Венеційську комісію, є саме право РНБО визначати, хто є олігархом, а хто ним не є.

— Взагалі це визначено в законі. А РНБО на підставі прописаних у законі критеріїв формує перелік олігархів. І я не знаю, чи буде він сформований. Але я знаю точно, що нам з вами не варто захищати олігархів. У них є достатньо можливостей, аби себе захистити.

Мені здається, що якби учасники грального ринку, включаючи Parimatch, мали трохи совісті, то на такому високому рівні як РНБО можливо це питання взагалі б і не порушувалося. В той час як гральні компанії за результатами 2022 року мали би сплатити у вигляді податків принаймні 10 млрд гривень, вони сплатили 200 млн гривень. Вони вийшли за певні межі, за які виходити не слід було.

8. Про боротьбу з корупцією

— Цитую народного депутата Максима Бужанського: "Засідання ТСК Железняка. Железняк, Гетманцев і Радіна відчайдушно намагаються отримати від АРМА відповідь на просте питання: куди ділися передані йому величезні об'єми аміака, сільськогосподарської продукції та залізної руди. АРМА з гідністю робить вигляд, що не розуміє, про що йдеться". То що у нас відбувається з АРМА, Агентством з розшуку і менеджменту активів? Нагадаю, воно підпорядковане Кабінету Міністрів.

— Абсолютно безкорисний орган. Щось вони, безперечно, роблять. Але дуже неефективно. Є очевидні кейси. Справа щодо аміаку — це взагалі "притча во язицах", коли вони його продавали як хотіли, за різною ціною. Коли калій продавали вдвічі дешевше за реальну ціну через якісь дивні майданчики. І робили це практично на монопольних засадах.

— А чому Уряд і прем'єр-міністр Денис Шмигаль це дозволяв?

— Чому Шмигаль не перевіряє — запитайте у Шмигаля. Але я не переконаний, що Шмигаль повинен відповідати за все, що відбувається, наприклад, в армії. За армію має відповідати керівник армії.

Не знаю, як щодо ліквідації АРМА, але зміна керівництва точно має бути. Цей орган має працювати прозоро. Бо вони роблять так, що охочі не можуть зареєструватись на сайті, щоб взяти участь у тендері. Для того, щоб взяти участь в конкурсі на управління об'єктом державної власності, я повинен не просто зайти на сайт і подати заявку, а подати письмовий запит керівникові АРМА, він повинен відповісти, коли я маю прийти для ознайомлення з документами. Вони роблять спеціальні такі конструкції, які нормальній людині неможливо виконати. І цього не соромляться. Тож це є одним з невдалих прикладів державного управління.

— Якщо вони не соромляться, то може у них є серйозний "дах"?

— Я точно не відповідатиму на це питання. Нехай відповідають журналісти-розслідувачі та слідство.

Але, наприклад, тимчасова слідча комісія Верховної Ради з економічної безпеки зупинила зловживання на гральному ринку, розслідувала діяльність

АРМА, скоротили схему з так званим чорним зерном, зупинила зловживання на Митниці і цілу низку зловживань в Бюро економічної безпеки.

В країні, де нормально працюють правоохоронні органи, ця ТСК взагалі не була би потрібна. А в нашому випадку вона, навпаки, продемонструвала високу ефективність. Звідки ця ефективність? Звідти, що правоохоронні органи точно недопрацьовують, точно закривають очі на ті чи інші моменти.

Наприклад, у травні приріст акцизних платежів у держбюджет склав 1,8 млрд гривень. Це стало результатом того, що ми в парламентському комітеті і в ТСК зайнялись тютюном, горілкою і паливом, тобто підакцизними товарами. Сформулювали завдання для правоохоронців, Податкової і Митниці — і щось почало рухатись.

І ми бачимо результати цієї роботи в реальному житті. І ми дотиснемо це питання.

Але навіщо чекати вказівок парламентського комітету, якщо це прямі обов'язки державних органів. Зробіть просто так, щоб нам під час війни не було соромно за те, що одні в окопах умирають, а інші торгують нелегальним тютюном.

— В Україні створено багато антикорупційних органів, але попри це корупція і кумівство процвітає. Чому?

— Це відбувається через олігархічно-кланову систему. І, до речі, олігархи не є основними складовими цієї структури. Скоріше вони є додатком до кланової системи. Кланова система — це система кланів всередині правоохоронних органів, Митниці, Податкової. Це конкретні люди, не на найвищих посадах, які знають один одного, пов'язані між собою круговою порукою, корупційними зв'язками і дерибаном тих чи інших схем. Це таке собі майже кровне родство. Ці клани керують Україною 30 років.

Змінюються політики, партії, президенти. А ці люди десятиріччями перебувають на своїх посадах і є основним злом цієї держави.

От їх ми зараз і ламаємо. Це щоб було зрозуміло, чим займається ТСК і наш комітет. Ми в меншості. Але ми ламаємо цю кланово-олігархічну систему, яка як ракова пухлина пронизує собою все українське суспільство.

— Чому це робить ТСК, яка не має слідчих повноважень? Чому цим не займаються антикорупційні органи?

— Насправді, деякі займаються. Наприклад, Національне антикорупційне бюро, попри велику кількість недоліків і зауважень до їхньої роботи, деяких результатів все ж таки досягає.

Чому антикорупційні органи не борються ефективно з корупцією? Бо вони є частиною цієї системи. В цих органах також є нормальні люди. В цих органах є здорові клітини. Але ми повинні забезпечити критичну масу цих здорових клітин. А поки що ми знаходимось в меншості. Але нам дуже потрібна допомога суспільства, щоб ми разом перемогли олігархічно-кланову систему. Це надскладна задача. Цей ворог більш небезпечний, ніж росіяни на фронті. Бо росіян ми бачимо наочно. А тут ми маємо справу з прихованим ворогом.

— Останнє питання. Репарації з Росії за війну проти України — це утопія?

— Репарації можливі, коли є капітуляція. Поки що ми далекі від капітуляції. Я не хочу нікого обманювати.

***

№ 1.772

"Извини, Джанго. Я просто не мог удержаться"

Алексей Куц

Избранное · 19 ч. ·

Насыплю ж соли авторам налоговой реформы «10-10-10».

Дело в том, что **вся история налоговых реформ в Украине работает против их модели.**

Например, берем

налог на прибыль.

Старт этого налога начался в Украине со ставки в 35%.

Затем его снизили до 30%.

Потом до 25%.

Далее, в рамках разработки Налогового кодекса правительство Азарова/ Арбузова планировало поэтапно снизить ставку до 16%.

Но в 2014-м году правительство Яценюка сказало "хватит" и ставка остановилась на отметке в 18%.

Что происходило за указанные выше десятилетия?

Теневая экономика перешла в легальный сектор - нет.

Выросла инвестиционная привлекательность Украины - нет.

У нас появилось много бизнесов с высоким уровнем добавочной стоимости - нет.

Все произошло ровным счетом наоборот.

Бизнес вывел из страны примерно 170 млрд дол (это если считать лишь с 2010-год, когда началось снижение ставки).

Экономика окончательно скатилась в сырьевой формат.

Инвестиции упали до минимума.

И еще.

Налог на прибыль предприятий в абсолютных значениях уступил в иерархии сборов свое место налогу на доходы населения.

Простой люд стал платить в казну намного больше, то есть сместились акценты наполнения бюджета - с корпоративной базы на социальную.

С капитала на труд.

Изменилась и сама структура плательщиков.

Если раньше налог на прибыль в основном платили частные предприятия (олигархи плюс средний бизнес), то после снижения ставки, в этом налоге остались госкомпании, банки и иностранцы.

Идем дальше.

НДС

Определим реальную базу налога, исходя из конечного потребления товаров и услуг.

Если сравнить расчетную и реальную сумму полученного государством НДС, то недобор до войны вырос до 40% от базы.

А во время войны - до 55%.

Это когда мегаторговые сети и химзаводы известного олигарха стали ФОП-ами на 2% от оборота и перестали платить НДС.

Суммарный недобор в сравнении с базой сейчас составил 500 млрд грн в год.

Эти деньги никуда не делись, они просто перераспределились между политическими группами влияния.

ЕСВ

В 2015 снизили с 36% (в среднем) до 22%.

В итоге отношение данного социального сбора к ВВП упало с 11% до 6%, а дотация госбюджета на покрытие дефицита ПФУ выросла с 60 млрд грн до 200 млрд грн.

Фактически, государство дотирует на 140 млрд грн ежегодно несколько крупнейших ФПГ, на заводах которых работает основная часть штатников.

Кроме того, для компенсации сокращения ставки ЕСВ пришлось в разы повышать размер минимальной зарплаты.

С одной стороны - правильно, с другой - сделали больно малому бизнесу.

Какие выводы?

Абсолютизация темы снижения налогов - это обыкновенная манипуляция в интересах большого бизнеса, который не хочет платить налоги даже если ставку снизить до 1%.

Само по себе снижение налогов ничего не решает ни в части привлечения инвестиций, ни в части детенизации экономики.

Природа не терпит пустоты.

По законам финансовой физики, если в одном месте убудет, в другом прибудет.

То есть, **если снизят налоги для бизнеса, компенсируют недобор за счет населения - тарифы, ущемление трудовых прав, налоги на имущество для простых украинцев, плата за обналичивание и т.д.**

Что нужно делать?

Нельзя снижать налоги по всей линейке.

Вместо этого, **нужно смещать налогвые акценты:**

- с налогообложения труда и потребления на налогообложение капитала, активов и увеличение ставок "хороших налогов" (экологические сборы, акцизы, экспортно-импортные пошлины и т.д.).

Само снижение налогов, например на труд или потребление, необходимо проводить таким образом, чтобы профит оставался в распоряжении наемного работника и потребителя (о бруттизации ЕСВ в должностном окладе, которое у нас в рамках снижения данного сбора никто не удосужился провести, многократно писал).

То есть нужно четко определить выгодополучателя снижения налогов: бизнес, наемные работники и/или конечный потребитель.

Я считаю, что бичем нашей отсталости является низкий платежеспособный спрос населения вследствие недостаточного уровня доходов.

Это сдерживает и развитие внутреннего рынка и рост малого бизнеса (нет клиентской базы).

Следовательно, выгодополучателем снижения налогов должен стать наемный работник (налоги на труд) с передачей физическому лицу обязанности по улптае налогов на доходы и потребитель (снижение НДС на социальные товары и услуги).

Это даст возможность стимулировать рост экономики через спрос, так как стимулы роста через предложение у нас не работают (кредитование, госпрограммы и т.д.).

В этой модели, снижение налогов трансформируется в рост платежеспособного сроса населения, а не в увеличение объемов вывода капитала из страны.

Кроме того, налоговая система должна стимулировать реинвестиции в инновации, НИОКР и модернизацию.

Особенно это хорошо проявляется в виде налогового списания в системе налога на прибыль, когда часть налогооблагаемой прибыли может быть списана на капитальные затраты, технологии и инновации.

Ну и сам по себе рост, это только в пятую очередь налоговые льготы.

А в первую, втору, третью и четвертую

> **- эффективность модели развития страны, стимулы, дерегуляция, демонополизация, раскрепощение предпринимательской инициативы, эффективные суды и правовая система, защита прав инвесторов и собственников.**

В общем **все то, что у нас традиционно никто не хочет делать, заменяя реформы лоббисткими идеями по снижению налогов**.

И в заключении

Инвестиции никогда не придут в страну «непуганных налоговых реформ».

Если налоговые правила кардинально меняются чуть ли не каждые пять лет, такая страна исчезает с радаром мировых инвесторов.

Нельзя строить на налоговой реформе политические карьеры и заменять экономическую экспертизу неприкрытым лоббизмом.

Необходимо без лишнего шума разработать налоговую модель на ближайшие 10-15 лет, утвердить ее и запретить чиновникам упоминать словосочетание "налоговая реформа", особенно на международных форумах, где они представляют страну.

Андрей Длигач

Алексей Кущ, готовий до дебатів по кожному пункту.

Бо, на жаль, переважна більшість тез помилкова або свідчить, що суть запропонованої реформи вам не відома.

І ваші припущення не відповідають початковому задуму Антикорупційної податкової реформи.

Якщо коротко.

1. Суть реформи не зниження ставок, а новий суспільний договір.

2. Ефективність попередніх реформ низька саме через те, що вони проведені без урахування поведінкового моменту і без економічного моделювання. Так щодо реформи податків на працю 2015 року ми чітко показували, що ефект детінізації досягається за умов сумарного навантаження в 22-25%, а не 34%.

3. Немає реформи 10-10-10. Є три різні проєкти і який зараз доробляються в ОП і юристами законопроєкту — побачимо за деякий час.

4. В саму ідеологію реформ закладено прогнозовану зміну ставок в процесі євроінтеграції так, щоб бізнес на 10 років наперед знав яка буде система.

5. Інвестування в Україну не вигідно з багатьох причин. І податкова система одна з них. Але точно не перша. Тому й розглядається ця реформа як один з інструментів зменшення тиску силовиків і подолання корупції. Читайте багато моїх матеріалів де я це пояснюю на економічних моделях.

6. Щодо політичних амбіцій — мені не відомо, щоб вони були у когось з авторів реформи. Але тут можливо ви щось знаєте краще.

7. Диференційований ПДВ як в Європі — зло для країни з корупцією. Доведено вже тією самою українською практикою на яку ви посилаєтеся.

І наостанок.

Саме перенесення акцент з оподаткування праці і відповідальність за сплату

податків на працівника і закладено в стратегію. Почитайте про компенсатори.

Алексей Кущ

Andrii Dligach я неодноразово висловлював свої системні зауваження до «реформи 10-10-10».

Тому, відповім тезово.

Якщо зменшується вся лінійка податків, то це не зміщення акцентів з праці на капітал чи активи, а розмив цих акцентів.

Якщо в податковій реформі чітко не визначений вигодонабувач (робітник, бізнес, споживач), то це означає лише, що цей вигодонабувач прихований.

Категорично не згоден із зниженням ставки податку на прибуток.

> Сама ставка зараз не є проблемою, адже вона застосовується до вже зароблених коштів.

В Україні є проблема з адмініструванням ставки податку на прибуток, а не з самою ставкою.

> В цих умовах, зниження ставки призведе лише до відтоку капіталу за кордон.

Тому,

> я і пропоную не зниження ставки, а право на списання суми прибутку до оподаткування на вартість інвестицій у інновації та науково-дослідні і конструкторські роботи.

Це дасть значно більший ефект, ніж механічне зниження ставки податку на прибуток.

У Вашій моделі зменшення ставки податку на прибуток призведе лише до того, що *надприбуткові галузі, наприклад, ті ж зернотрейдери, будуть платити ще менше податків і ще більше капіталу виводити за кордон*, адже у реформі не закладено головного - стимулу до реінвестиції прибутку.

По податку на доходи фізичних осіб.

Я виступаю за прогресивну ставку, 2-3 ступені, тому що у нас вже утворився прошарок багатих людей, які можуть платити більше.

Мова йде саме про великі доходи.

У Вас же за рахунок зниження ставки податку держава дотує умовного Коболєва.

Чому людина з доходами 1 млн грн має отримати таку ж пільгову ставку, як і прибиральниця у супермаркеті?

В моїй моделі, скасовується оподаткування мінімальних зарплат, у Вас такого немає.

По ЄСВ - у Вас немає головного - брутизації ЄСВ,

Тобто,

1) коли напередодні реформи збір включається у посадовий оклад.
2) В моїй моделі брутизація проводиться, а отже зниження збору призведе до збільшення заробітної плати,
3) а у Вашій моделі - до збільшення доходів роботодавця.

Відмінність кардинальна.

Далі,

ПДВ.

В Вашій моделі

1) відшкодування ПДВ при експорті сировинних товарів не скасовується.
2) Не вводиться диверсифікація ставки ПДВ для соціальних товарів.

Тобто,

Ви хочете дати пільгу зі зниженою ставкою ПДВ і виробникам ювелірних виробів, і продавцям лакшері товарів і т.д.

Нічого кардинально не змінюється і у системі імпортних та експортних мит, наприклад, формування національного резервного фонду за рахунок експортних мит на сировину чи заміна імпортного ПДВ (де зараз формуються скрутки) на імпортні мита.

Немає ідеї щодо вилучення з бази оподаткування ПДВ фонду заробітної плати для стимулювання наукомістких виробництв.

Немає чіткого плану збільшення "добрих податків": екологічного збору, акцизів.

Якщо резюмуввти, то

Ваша реформа

- це **зрівнялівка та спрощення, які у підсумку зіграють на користь невеличкої частини суспільства, призведуть до ще більшої сировинної спеціалізації економіки та відтоку капіталу за кордон**.

На мій погляд,

- **у Вашій реформі є лише одне позитивне зерно - зменшення податків на працю.**

Але,

- **механізм цього зменшення вкрай неефективний і не призведе до зростання трудових доходів, а отже і до збільшення платоспроможності населення**.

А сама це і має бути метою реформи, а не **збільшення можливостей бізнесу щодо виведення капіталу за кордон**.

А саме остання опція і виринає у Вашій реформі.

З повагою.

***

№ 1.773

Номер журнала Newsweek International (14 - 21. 07. 2023) стал сенсационным для Украины и всех тех, кто внимательно следит за российской войной в Украине, поведением США и других стран по отношению к этой войне

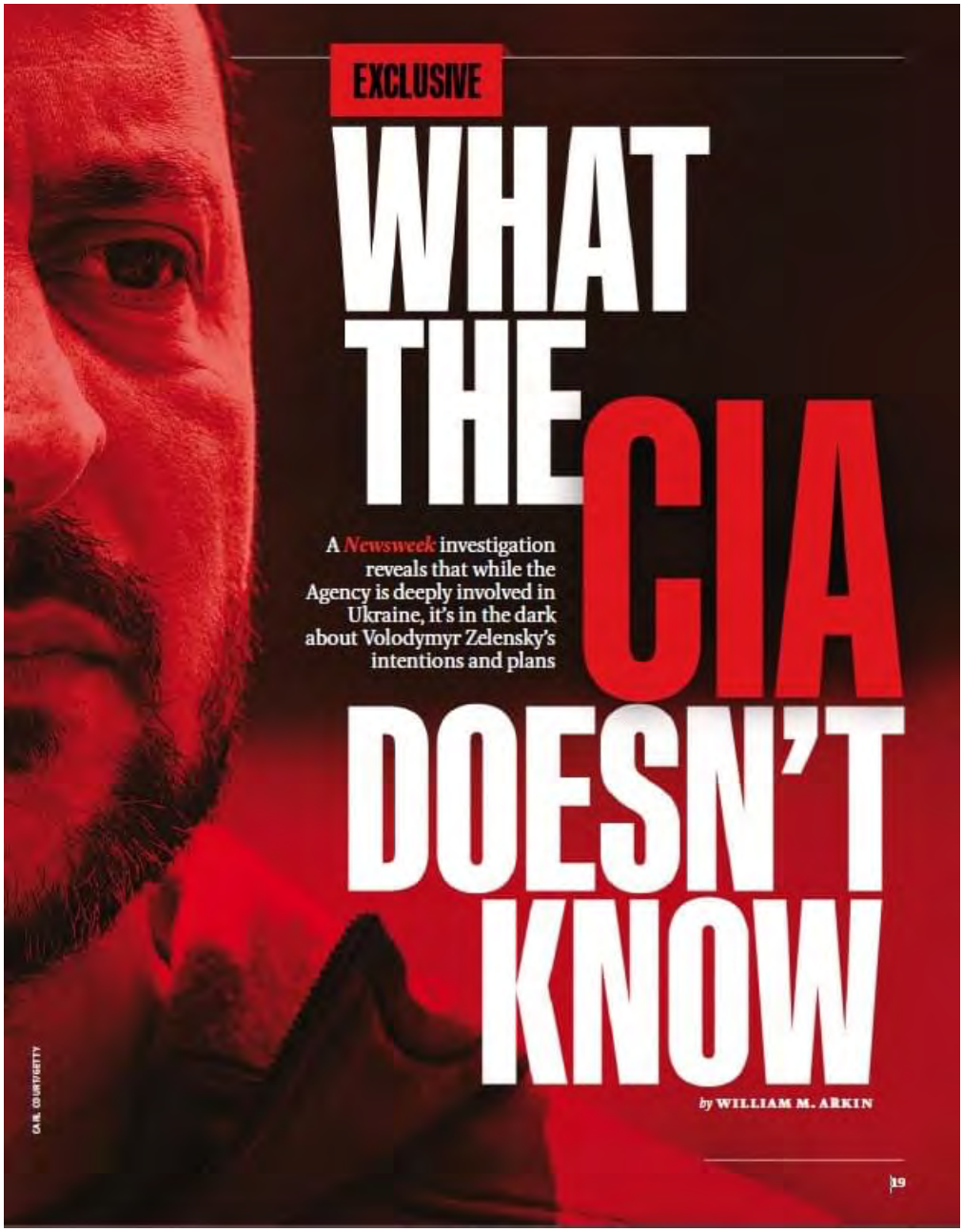

2023-07-08

Романчук

Приведу перевод отдельных фрагментов большой статьи опытного журналиста Уильяма ***Аркина «William M. Arkin) «Чего не знает ЦРУ».***

Данный материал остро ставит вопрос о роли администрации Байдена, ЦРУ как на этапе подготовки Россией вторжения в Украину, так и их поведения в течение первых 500 дней войны. С учётом реально поступивших от США объёмов оружия и поддержки (пипеточная помощь) нам нужно ещё и ещё раз провести тщательный аудит как нашей внешней, так и экономической политики. Мы должны нейтрализовать все аргументы, которые наши партнёры используют для торможения помощи Украине, для затягивания войны.

Мы думали, что США, НАТО, страны ЕС – наши союзники, но когда высокопоставленные лица ЦРУ так не считают, есть повод задуматься.

Вот фрагменты статьи…

***

«Расследование Newsweek установило, что ЦРУ, будучи глубоко вовлечённым в Украину, не знает о планах и намерениях Владимира Зеленского».

«Один из самых больших секретов Украинской войны – это сколько ЦРУ не знает. Управление не уверено в том, как думает Владимир Зеленский, каковы его намерения. Такое же состояние по отношению к Владимиру Путину, его намерениях и ходе мыслей. Российский лидер сталкивается со своим самым большим вызовом после неудавшегося мятежа, Управление с трудом понимает, что будут делать обе стороны. Президент Дж. Байден решил, что США (и Киев) не будут предпринимать никаких действий, которые могут создать угрозу России или выживанию российского государства, если только Путин не пойдёт на эскалацию конфликта и вовлечёт всю Европу в новую мировую войну. Взамен Америка ожидает, что Кремль не будет вести войну за пределами Украины или будет использовать ядерное оружие».

«Идёт тайная война по тайным правилам, которые лежат в основе того, что происходит в Украине».

«Для ЦРУ главная роль в войне в Украине была в виде поддержки морального духа после плохих отношений между бывшим президентом Дональдом Трампом и руководителями его секретных служб. Второе официальное лицо говорит, что, в то время как некоторые хотят говорить более открыто о восстановленной важности Управлении, это едва ли произойдёт. «Сотрудники ЦРУ беспокоятся, что слишком много бравады в отношении своей роли может спровоцировать Путина», - говорит официальное лицо ЦРУ. Поэтому отчасти ЦРУ хочет дистанцироваться от всего, что касается прямых атак на Россию и её роль в войне – от всего, что Киев постоянно делал, от саботажа газовой трубы Северного потока и моста Керченского залива до дронов и нападений в рамках специальных операций за границей. Кажется, что эти атаки противоречат обещаниям Зеленского, что Украина не будет предпринимать действий, которые могут расширить охват территорий войной».

«Эксперты в сфере разведки говорят, что эта война уникальна. США сотрудничает с Украиной, но две страны не являются союзниками. И хотя США помогает Украине против России, она формально не в состоянии войны с ней. Поэтому многое из того, что Вашингтон делает для помощи Украины, держится в секрете. Многое из того, что обычно делает американская армия, выполняет Управление. Всё, что делается, включая работу внутри Украины, должно соответствовать ограничениям, установленным Байденом».

«Вашингтон тихо выразил своё неудовлетворение правительством Зеленского в отношении атаки на Северный поток в сентябре прошлого года. Но за этим актом саботажа последовали другие удары…»

(о встречах главы ЦРУ Бернса в Москве в ноябре 2021)

«В определённый знаковый способ встреча была очень успешной», - говорит второй высокопоставленный сотрудник разведывательной организации… Хотя Россия вторглась, две страны смогли принять правила игры (tried and true rules of the road). США не будет непосредственно воевать или стремиться к изменению режима. Такое обязательство взяла на себя администрация Байдена. Россия ограничит своё нападение только Украиной и будет действовать в соответствии с не писанными, но хорошо понимаемыми правилами проведения секретных операций».

«ЦРУ мониторило увеличение военной мощи Россией в ноябре 2021г., за три месяца до вторжения. Байден послал Бернса в Москву, чтобы предупредить Кремль о последствиях нападения. Хотя российский президент не встретил представителя Байдена, потому что находится в Сочи, на Чёрном море, 800 миль от Москвы, он согласился поговорить с Бернсом через секретную связь Кремля».

«США нужно было срочно менять режим деятельности. ЦРУ, как и большинство разведовательного сообщества США, неправильно оценила военную мощь России, как и способность Украины к сопротивлению. Россия провалилась, не захватила Киев и отступила на север».

«Зеленский, конечно, переиграл всех в плане получения всего, что ему нужно, но Киеву также необходимо было согласиться подчиниться определённым невидимым линиям», - заявил высокопоставленный представитель разведовательного оборонного сообщества.

«Мы добились успеха в идентификации российских шпионов внутри украинского правительства и вооружённых сил, а также на разных стадиях цепочек поставок. Однако проникновение России в страны Восточной Европы, даже в те, которые являются членами НАТО, глубокое. Влияние России на их деятельность вызывает тревогу».

«После того как оружия на миллиарды долларов стало поступать через Восточную Европу, ещё одна тема для ЦРУ – борьба с коррупцией, которая стала большой проблемой. Это касается не только того, куда поступает оружие, а также пресечение хищений и откатов, связанных с перемещением такого количества материальных средств в Украину».

«Глава Совета Безопасности России Николай Партушев обвинил США и Британию, говоря, что «террористические атаки против России направлены на дестабилизацию социально-политической ситуации, для подрыва конституционных основ и суверенитета России».

Украинские официальные лица косвенным образом (implicitly) признали свою вину (culpability). «Карма – жестокая вещь», - заявил советник Зеленского Михаил Подоляк, подливать масла в огонь.

***

№ 1.774

Как Бернс договорился с Путиным о правилах нападения на Украину

2023-07-07

Илларионов

5 июля журнал «Newsweek» опубликовал статью Уильяма Аркина «Слепота ЦРУ в отношении войны в Украине».

Это нерядовая статья.

Прежде чем переходить к главным тезисам статьи и приводимым в ней фактам, следует сказать несколько слов о месте публикации статьи, ее авторе и ее уникальности.

Что надо иметь в виду перед тем, как знакомиться с материалом

Журнал «Newsweek» – это издание, не оппозиционное нынешним властям США, не имеющее ничего общего с республиканцами, относящееся к пулу важнейших американских медиа, тесно «дружащих» с Демпартией, отражающих позицию Демпартии, занимающихся пропагандой взглядов, характерных для Демпартии. Иными словами, журнал не занимается какой-

либо «подрывной» или даже просто оппозиционной деятельностью в отношении нынешней администрации США.

Уильям Аркин – весьма известный в США журналист, политический комментатор, писатель, блогер с жесткой про-Демократической позицией, несколько десятков лет проработавший советником различных разведывательных, специальных, аналитических структур США, в т.ч. в разведке армии США, ЦРУ, РУМО Пентагона, руководства ВВС и ВМФ. Во время президентства Р.Рейгана Аркин раскрыл данные о местах дислокации американского ядерного оружия, чем спровоцировал политический кризис и попытки уголовного преследования Аркина, оказавшиеся в конечном счете безуспешными.

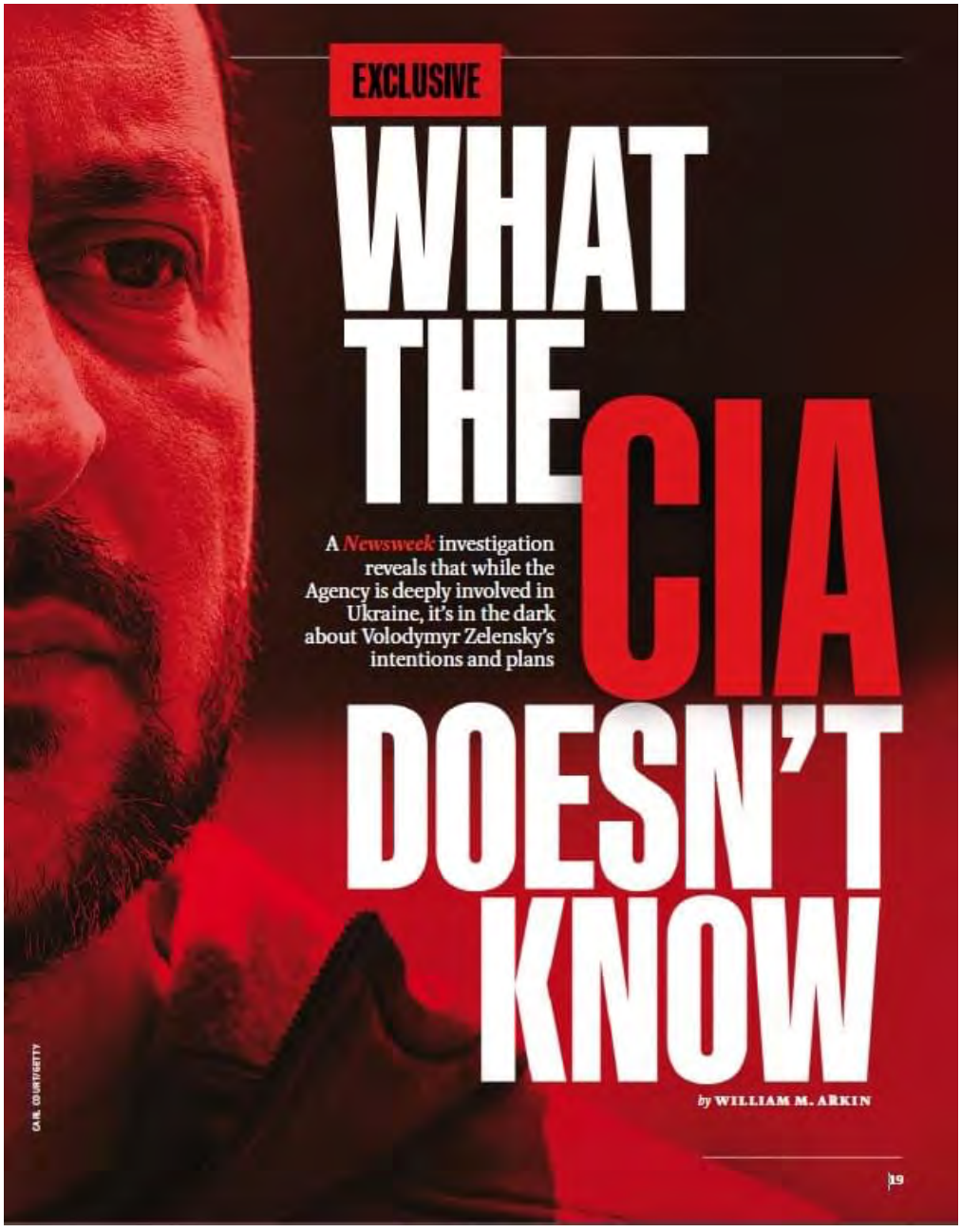

В начале статьи У.Аркин сообщает, что над своим «расследованием» (investigation, так автор ее именует) он работал три месяца, проведя беседы с более чем дюжиной высокопоставленных офицеров разведки, вооруженных сил, экспертов, официальных лиц. Цитаты собеседников, приводимые в

статье, перемежаются с их же соображениями, излагаемыми Аркиным своими словами.

Следует подчеркнуть уникальность данного материала. Если не ошибаюсь, это первая статья, посвященная деятельности ЦРУ за последние два с лишним года (с марта 2021 г., когда пост директора ЦРУ занял У.Бернс), в которой, на первый взгляд, не обнаруживаются очевидные сливы из ЦРУ, которыми были и продолжают быть переполнены практически все другие публикации американских СМИ на тему ЦРУ и Бернса. Возможно, причиной для подготовки данного материала стало упоминаемое Аркиным растущее число вопросов со стороны Конгресса США масштабами помощи США Украине, степенью выполнения Байденом своих обязательств в отношении войны, а также характером операций, проводимых ЦРУ в Украине. На многочисленные просьбы со стороны журнала ответить «под запись» на интересующие его вопросы ЦРУ отказалось.

Основные тезисы статьи У.Аркина

1. Первый и главный тезис, с которого начинается указанный материал и который затем многократно воспроизводится, – **провал ЦРУ в своей основной – разведывательной – деятельности:**

> Главный секрет российско-украинской войны – это то, сколько и чего ЦРУ не знает. [One of the biggest secrets of the Ukraine war is how much the CIA doesn't know.]

Агентство также не уверено как в мыслях и намерениях Владимира Зеленского, так и в отношении Владимира Путина. И поскольку российский лидер сталкивается с самой большой проблемой после неудавшегося мятежа, Управление пытается понять, что будут делать обе стороны...

ЦРУ не понимает, как Путин будет действовать в дальнейшем в этой войне...

И они [все авторитетные эксперты и чиновники, с какими поговорил «Newsweek»] не оспаривали, что над главной задачей ЦРУ — узнать, что творится в головах руководителей России и Украины, — Агентству пришлось потрудиться...

За атакой на Керченский мост последовал еще более дальний удар по базе российских бомбардировщиков в Энгельсе, почти в 700 милях от Киева. ЦРУ заранее не знало ни об одной из этих атак...

2. Успех ЦРУ в других видах деятельности

ЦРУ играет огромную роль: …как переговорщик, как поставщик разведывательных данных, как логистическая организация, как устроитель деликатных отношений с НАТО и, возможно, самое главное, как агентство, пытающееся предотвратить в дальнейшем выход войны из-под контроля.

Этой последней, самой необычной, функции ЦРУ в статье уделяется особое внимание.

3. Самое главное в деятельности ЦРУ в этой войне – создание правил ее ведения и обеспечение соблюдения этих правил воюющими сторонами

Эта часть статьи заслуживает наиболее полного воспроизведения и необходимого комментирования.

Как бывший посол в России Бернс имел особое влияние [в администрации] в отношении Украины. ЦРУ следило за наращиванием военного потенциала России, и в ноябре 2021 года, за три месяца до вторжения, Байден отправил Бернса в Москву, чтобы предупредить Кремль о последствиях любой атаки. Хотя российский президент пренебрежительно отнесся к эмиссару Байдена, оставшись в своей резиденции в Сочи на Черном море, в 800 милях от него, он все же согласился поговорить с Бернсом по секретному кремлевскому телефону.

Из этого отрывка можно сделать вывод, что накануне поездки Бернса в Москву между Белым домом и Кремлем скорее всего была достигнута договоренность о личной встрече Бернса с Путиным. Однако по каким-то причинам Путин решил эту договоренность не соблюдать. Этот факт может объяснить причину, по которой Бернс пошел на нарушение протокола поведения директора ЦРУ и остался в Москве на вторые сутки (3 ноября), вероятно, в ожидании встречи (или же телефонного разговора) с Путиным.

Другой полезный вывод из этого отрывка заключается в обнаружении, возможно, еще одного нарушения директором ЦРУ официального протокола поведения – а именно в проведении разговора по секретному кремлевскому телефону, и, следовательно, в возможном отсутствии аудиозаписи такого разговора у американской стороны.

«По иронии судьбы встреча прошла очень успешно», — говорит второй высокопоставленный сотрудник разведки, которого проинформировали о ней. Несмотря на то, что Россия вторглась, две страны смогли принять проверенные и верные правила дорожного движения. Администрация Байдена пообещала, что Соединенные Штаты не будут воевать напрямую и добиваться смены режима. Россия ограничит свое нападение территорией Украины и будет действовать в соответствии с негласными, но хорошо понятными принципами секретных операций.

Таким образом:

1. Высокопоставленный сотрудник американский разведки, проинформированный о «встрече» **(телефонном разговоре) Байдена с Путиным**, очевидно, от самого Бернса (от кого же еще?), **называет этот разговор «очень успешным».**

2. В чем заключается «высокая успешность» этого разговора?

Его дальнейшие пояснения проливают свет на этот вопрос.

В том, что:

1) - Россия совершила вторжение в Украину;
2) - это вторжение было осуществлено не «просто так», а «по правилам»;
3) - в отношении этого российского вторжения две «высокие договаривающиеся стороны» (США и Россия) приняли «проверенные и верные правила дорожного движения» (т.е. согласовали правила осуществления вторжения, ведения войны).

3. Каковы эти правила (условия, принципы) проведения этой войны?

Со стороны США администрация Байдена приняла на себя следующие обязательства:

1) - США на вторжение России в Украину не ответят прямыми военными действиями против России;
2) - США не будут добиваться смены путинского режима.
3) Со стороны России администрация Путина приняла на себя следующие обязательства:
4) - Россия ограничит свое нападение только территорией Украины;
5) - Россия в ходе этого нападения будет действовать в соответствии с неписанными, но хорошо понятными правилами проведения секретных операций (например, в соответствии с правилами проведения «специальной военной операции» при высокой доле участия спецслужб).

«Существуют тайные правила дорожного движения, — говорит высокопоставленный представитель военной разведки, — даже если они не закреплены на бумаге, особенно тогда, когда не ведется война на уничтожение». Это включает в себя соблюдение повседневных границ шпионажа, отказ от пересечения определенных границ и отказ от нападений на руководство или дипломатов друг друга. «В целом русские уважают эти глобальные красные линии, даже если эти линии невидимы», — говорит чиновник.

4. Основные правила проведения вторжения Россию в Украину, согласованные двумя «высокими договаривающимися сторонами», заключаются в:

1) - продолжении проведения обычных операций разведки (шпионажа);

2) - отказе от атак на руководителей обеих сторон (не Украины);

3) - отказе от атак на дипломатов обеих сторон (не Украины).

Собеседник Аркина отмечает, что русские в целом соблюдают правила, согласованные ими с Бернсом.

4. Изменение характера войны

Как только российские войска вошли в Украину, Соединенным Штатам пришлось быстро изменить свои подходы. ЦРУ, как и все остальное разведывательное сообщество США, неверно оценило военные возможности России и устойчивость Украины, так как Россия не смогла взять Киев, и ее войска отошли с севера.

Иными словами, правила, выработанные двумя «высокими договаривающимся сторонами» во время визита Бернса в Москву 2-3 ноября 2021 г., включая его разговор с Путиным, включали в себя

1) — захват Киева российскими войсками.

Однако,

2) — когда этого не произошло, и когда выяснилось, что ЦРУ провалилось со своими оценками и ожиданиями относительно вторжения, администрации

Байдена пришлось срочно менять и свою политику.

К июлю прошлого 2022 года стало ясно, что действия обеих сторон свелись к длительной войне.

По мере того, как характер войны изменился, действия Вашингтона сместились

1) — с очень публичного и символического развертывания войск в Европе для «сдерживания» дальнейших действий России

2) — на предоставление оружия для поддержания боеспособности Украины.

Перед лицом **умелого публичного лоббирования Зеленского** Соединенные Штаты медленно и неохотно соглашались поставлять более качественное и дальнобойное оружие, оружие, которое теоретически может угрожать российской территории и, таким образом, заигрывать с вызывающей опасения эскалацией.

Трудно не отметить саркастического замечания Аркина по поводу «публичного и символического размещения американских войск в Европе» на фоне ранее достигнутых с Путиным договоренностей о том, что тот

ограничится вторжением своих войск лишь в Украину и не будет нападать на европейские страны.

В результате проявленной Украиной способности к сопротивлению администрация Байдена вынужденно — «медленно и неохотно» — согласилась на поставку Украине оружия.

5. Участие Киева в секретных соглашениях с Вашингтоном и Москвой, организованных ЦРУ

> **«Зеленский, безусловно, превзошел всех в получении того, что он хотел, но Киеву также пришлось согласиться подчиниться определенным невидимым линиям»**, — говорит высокопоставленный представитель военной разведки.

В рамках секретной дипломатии, какую в основном возглавляло ЦРУ, Киев обязался 1) — не использовать оружие для нападения на саму Россию. Зеленский открыто заявил, что Украина не будет нападать на Россию...

...прямые атаки на территорию России и любое участие в реальных боевых действиях — то, что Киев неоднократно делал, от саботажа газопровода «Северный поток» и моста через Керченский пролив до атак беспилотников и спецопераций через границу. Эти атаки кажутся противоречащими обещаниям Зеленского в том, что Украина не будет предпринимать действий, которые могут расширить масштабы войны...

Вашингтон негромко выразил правительству Зеленского свое неудовольствие по поводу атаки на «Северный поток» в сентябре прошлого года. Однако за этим актом саботажа последовали другие удары, в том числе и недавняя атака беспилотников на сам Кремль. Это вызвало вопросы относительно одной из основных обязанностей ЦРУ в сфере разведки — наличия у него достаточного знания того, что именно украинцы планируют, – для того, чтобы повлиять на них с целью соблюдения их тайного соглашения с Москвой.

Таким образом, Аркин со ссылками на своих собеседников в разведке утверждает, что **украинские власти при посредничестве ЦРУ заключили тайное соглашение с Путиным о пределах проведения ими боевых действий**.

6. Ограничения, наложенные администрацией Байдена на действия десятков других стран

За кулисами также пришлось убедить десятки стран принять ограничения, установленные администрацией Байдена. Некоторые из этих стран, включая Великобританию и Польшу, готовы пойти на больший риск, чем это устраивает Белый дом.

Таким образом, десятки других стран, прежде всего Британия и Польша, готовы оказывать Украине существенно бОльшую помощь. Однако администрация Байдена установила ограничения на их действия.

7. *«Откаты»* при поставках военной помощи Украине

Когда через Восточную Европу потекло оружие на миллиарды долларов, еще одним вопросом, над которым стало работать ЦРУ, **стала задача борьбы с коррупцией, оказавшаяся серьезной проблемой**.

Это включает в себя

1) — не только учет того, куда направляется оружие,

2) — но и **пресечение хищений и откатов, связанных с перемещением такого количества материальных средств в Украину**.

Что касается вышеупомянутых «хищений» (воровства, ***pilfering***), то они в принципе могут осуществляться всеми участниками процесса предоставления военной помощи – от поставщиков через посредников к ее получателям.

Что же касается получения «откатов» (***kickbacks***), то их получение по определению не относится к получателям этой помощи, а может относиться лишь к тем, кто поставляет оружие или же дает приказы на поставки такого оружия. Такими поставщиками очевидно не могут быть украинцы. Если это не украинцы, то кого имели в виду Аркин и его собеседники?

Если не ошибаюсь, **это первое утвердительное упоминание в солидной американской прессе наличия «откатов» за поставки военной помощи в Украину**. Тем более со ссылкой на сотрудников ЦРУ, вынужденных заниматься расследованием этого вопроса.

8. Сообщение Бернсом развединформации А.Дуде, но не В.Зеленскому

Из Турции Бернс вылетел в Украину, чтобы проинформировать Зеленского о переговорах. Пока он был в пути, в польском городе Пшеводов, менее чем в 20 милях от границы с Украиной, упала ракета, что вызвало неистовство дипломатов и прессы. Нападение России на страну НАТО могло бы привести к срабатыванию статьи 5 устава НАТО, согласно которой нападение на одну страну является нападением на всех.

> Но американская разведка, отслеживая тепловые сигнатуры, сопровождающие каждый запуск ракеты, сразу же узнала, что ракета была выпущена с территории Украины, а не из России. (Оказалось, что это была украинская ракета класса «земля-воздух», вышедшая из строя.)

Бернс получил разведданные из Вашингтона и немедленно передал их президенту Польши Анджею Дуде.

Аркин не сообщает, передал ли столь же немедленно Бернс эти разведданные Владимиру Зеленскому, который

> — на протяжении нескольких дней продолжал настаивать на том, что ракета была российской, тем самым серьезно дискредитируя себя и Украину в глазах мировой общественности.

Если

> — Бернс передал эти разведданные Зеленскому столь же оперативно («немедленно»), как и Дуде, то **упорство Зеленского в своей ошибке было очевидным провалом с его стороны и со стороны его сотрудников, введших его в заблуждение**.

Однако

> **— если Бернс не передавал Зеленскому этих данных, при этом однако сообщив их Дуде, то тогда селективный подход Бернса в передаче критической развединформации приобретает совершенно иной характер.**

9. Заключительная оценка сотрудника военной разведки США

Аркин завершает свое исследование цитатой сотрудника американской военной разведки:

Высокопоставленный представитель военной разведки США подчеркнул хрупкий баланс, который Агентство должно поддерживать в своих многочисленных ролях, заявив: «Мне не хотелось бы этого говорить, но ЦРУ провалилось».

10. Заключительное слово автора

Как знают постоянные читатели этого блога, автор этих строк на протяжении последних 18 месяцев регулярно обращал внимание на особую роль в развитии последующих событий и в особенности в подготовке и начале широкомасштабной путинской агрессии против Украины 24 февраля 2022 г., визита директора ЦРУ Б.Бернса в Москву 2-3 ноября 2021 г.

До недавнего времени оценки этого события строились прежде всего на утечках, сливах, дешифровке пропагандистских материалов.

Публикация материала У.Аркина в «Newsweek» позволяет получить практически из первых уст информацию о том, что именно тогда произошло. Как сообщили собеседники автора статьи в разведывательных структурах США, на встречах в Кремле и в разговоре с Путиным Бернс договорился о правилах проведения Россией агрессии против Украины, решение об осуществлении которой Путин принял после посещения Кремля Бернсом.

Как отмечают информаторы Аркина, и как все мы имеем печальную возможность следить за происходящими событиями в течение всех этих месяцев, обе стороны, заключившую сделку в Кремле в ноябре 2021 г., в целом соблюдают достигнутые тогда договоренности.

У будущих историков, вероятно, появится больше материалов для того, чтобы сравнить, а, возможно, и поставить в один ряд два напоминающих друг друга события

1) – визиты в Москву И.Риббентропа 23 августа 1939 г. и 2) — Б.Бернса 2-3 ноября 2021 г.

***

№ 1.775

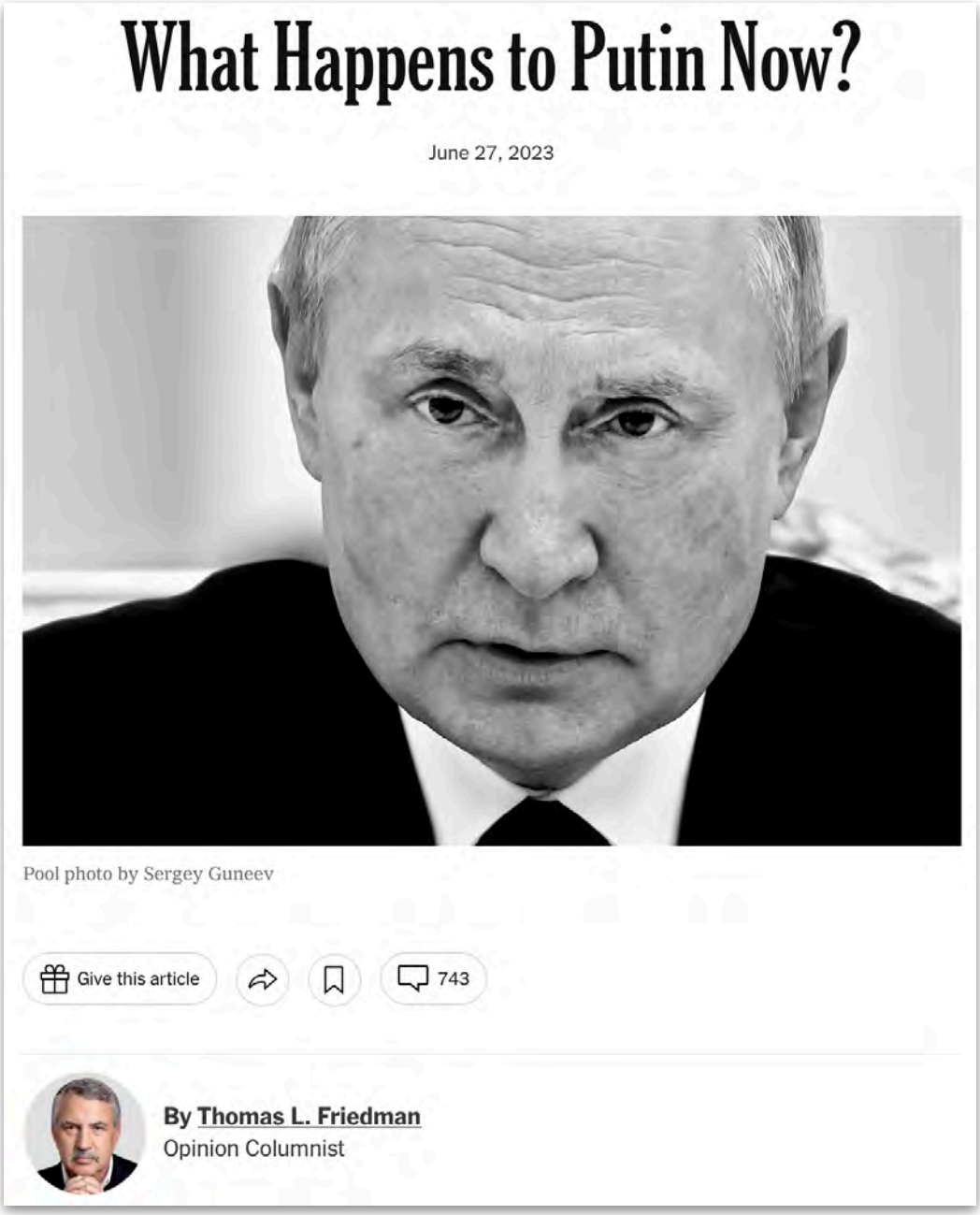

What Happens to Putin Now?

June 27, 2023

Pool photo by Sergey Guneev

Give this article 743

By Thomas L. Friedman
Opinion Columnist

What Happens to Putin Now?

The events playing out in Russia feel like the trailer for the next James Bond movie: Vladimir Putin's ex-chef/ex-cyberhacker/recent mercenary army leader, Yevgeny V. Prigozhin, goes rogue.

Prigozhin, a character straight out of "Dr. No," leads a convoy of ex-convicts and soldiers of fortune on a madcap dash to seize the Russian capital, shooting down a few Russian military helicopters along the way. They meet so little resistance that the internet is full of pictures of his mercenaries waiting patiently in line to buy coffee: "Hey, could you put a lid on that? I don't want it to spill on my tank!"

But then, just as suddenly, as Prigozhin's men got within 120 miles of Moscow, he apparently caught wind that his convoy on the open highway would be sitting ducks to a determined air attack. So Prigozhin opted for a plea bargain, arranged by the president of Belarus, and called off his revolution — sorry, didn't mean it, I was just trying to point out some problems with the Russian Army — and everyone called it a day.

It's still not clear if the stone-hearted Putin conveyed any direct threat to his old pal Prigozhin, but as Putin's former bag man, Prigozhin clearly wasn't taking any chances. With good reason. As the ever-helpful president of Belarus, where Prigozhin reportedly surfaced on Tuesday, said, the Russian president told him that he wanted to kill his traitorous mercenary commander, to "squash him like a bug."

Like the sinister Ernst Stavro Blofeld, the Bond villain who leads the international criminal syndicate SPECTRE and was often seen petting his white cat while plotting mayhem, Putin is often seen at his 20-foot-long white table, with visitors usually seated at the far end, where, you suspect, a trapdoor waits, ready to swallow anyone who gets out of line.

My first reaction — watching this drama unfold on CNN and then replayed over the past few days — was to wonder: Was this whole thing for real? I am not a conspiracy buff, but "Live and Let Die" had nothing on this Mutiny on the Moskva script — a script that is still playing out, as the analog Putin tries to keep pace on state-run Russian TV while the digitally savvy Prigozhin continues to run circles around him on Telegram.

To the question many readers have asked me — "What happens to Putin now?" — it is impossible to predict. I would be careful, though, about writing Putin off so fast. Remember: Blofeld appeared in six Bond movies before 007 finally eliminated him.

All one can do for the moment, I believe, is to try to calculate the different balances of power shaping this story and analyze who can do what in the coming months.

Let me start with the biggest balance of power that should never be lost sight of. President Biden, please come onstage and take a bow. It was the broad and

sustained coalition Biden assembled to confront Putin in Ukraine that ripped the facade off Putin's Potemkin village.

I like how Alon Pinkas, a former Israeli diplomat in the United States, described it in Haaretz this week: Biden understood from the start that Putin "is the epicenter of an anti-American, antidemocratic, fascist constellation that needs to be defeated, not negotiated with." Prigozhin's mutiny "essentially did what Biden has been doing for the past 18 months: exposing Putin's weaknesses, puncturing his already impaled veneer of supposed strategic genius and aura of invincibility."

Putin has long ruled with two instruments: fear and money, covered with a cloak of nationalism. He bought those whom he could buy — and jailed or killed those whom he couldn't. Some Russia watchers, though, argue that fear has now left the building in Moscow. With Putin's aura of invincibility having at least taken a hit, others could soon challenge him. We'll see.

If I were Prigozhin or one of his allies, I'd still stay away from anyone walking along a Belarusian sidewalk with an umbrella when the sun is shining. Putin has done a pretty effective job of eliminating his critics, and one should never underestimate the deep fears of Russians about any return to the early 1990s chaos after the fall of the Soviet Union and how grateful many still are for the order that Putin restored.

It's Putin's balance of power with the rest of the world where things get complicated, because we in the West have as much to fear from Putin's weakness as his strength.

There is no sign yet that the Prigozhin mutiny, or the Ukrainian counteroffensive, has led to any significant collapse of Russian forces in Ukraine, but it is too soon to draw any final conclusions.

U.S. officials argue that Putin's strategy is to exhaust the Ukrainian Army of its 155-millimeter howitzer artillery shells, the mainstay of its ground forces, as well as of its antiaircraft interceptors, so its ground forces would be naked to Russian airpower and then try to hold on until the Western allies are exhausted or Donald Trump gets re-elected and Putin can get a dirty deal where he saves face in Ukraine.

It's not a crazy strategy. Ukraine fires off so many 155 rounds — as many as 8,000 per day — that the Biden team is now scrambling to find more stocks before the new factories making them come online in 2024.

Logistics matter. So does whether you are playing defense or offense, because offense is harder and the Russians are now really dug in and have laid mines all across their defense lines, which is why the Ukrainian counteroffensive has been off to a slow start.

As Ivan Krastev, a Russia expert and the chairman of the Center for Liberal Strategies in Bulgaria, told me: "In the first year of this war, when Russia was on

the offensive, every day that it was not winning, it was losing. In the second year, every day that Ukraine is not winning it, it is losing."

We should not underestimate the courage of Ukrainians. Nor should we underestimate how exhausted they have to be as a society.

And as has happened in history, the Russian Army has been learning from its mistakes, John Arquilla, a longtime professor of strategy at the U.S. Naval Postgraduate School in California and the author of "Bitskrieg: The New Challenge of Cyber Warfare," explained to me, "The Russians suffer, but they always learn."

Putin's army has gotten better at pushing authority down to the officers on the front lines and using drones extensively, Arquilla argued. At the same time, the Ukrainian Army has drifted somewhat from its early strategy emphasizing small, mobile units, armed with intelligence and smart weapons, attacking the lumbering Russian Army — to adopting a bigger, heavier profile and using more tanks.

"The Ukrainians were winning with small units, swift-flowing information and smart munitions," Arquilla said. "Now they look a lot more like the Russian Army they were defeating." The battlefield will tell us whether this is the right strategy.

All that said, we should be worried as much by the prospect of Putin's defeat as by any victory. What if he is toppled? This is not like the last days of the Soviet Union. There is no nice, decent Yeltsin-like or Gorbachev-like figure with the power and standing to immediately take over.

"The old Soviet Union had institutions — there were party and state organs, central and provincial — which were responsible for maintaining their bailiwicks, as well as some order of succession," Leon Aron, a Russia scholar at the American Enterprise Institute, whose book about Putin's Russia is being published in October, remarked to me. "When Putin came in, he bulldozed or subverted all political and social structures outside the Kremlin."

But Russian history does offer some surprising twists, Aron added: "Longer term, historically, successors to Russia's reactionary rulers are often more liberal, especially early in their term: Alexander I after Paul I, Alexander II after Nicholas I, Khrushchev after Stalin, Gorbachev after Andropov. So if we can get through a transition from Putin, there is some hope."

In the near term, though, if Putin is ousted, we could well end up with someone worse. How would you feel if Prigozhin had been in the Kremlin this morning, commanding Russia's nuclear arsenal?

You could also get disorder or civil war and the crackup of Russia into warlord/oligarch fiefs. As much as I detest Putin, I detest disorder even more, because when a big state cracks apart, it is very hard to put it back together. The nuclear weapons and criminality that could spill out of a disintegrated Russia would change the world.

This is not a defense of Putin. It is an expression of rage at what he did to his country, making it into a ticking time bomb spread across 11 time zones. Putin has taken the whole world hostage.

If he wins, the Russian people lose. But if he loses and his successor is disorder, the whole world loses.

***

Что теперь происходит с Путиным?

События, происходящие в России, похожи на трейлер следующего фильма о Джеймсе Бонде: бывший шеф-повар Владимира Путина/экс-киберхакер/ недавний лидер наемников Евгений В. Пригожин, идет изгой.

Пригожин, персонаж прямо из "Доктор Нет", - ведет конвой бывших осужденных и солдат удачи на безумном тире, чтобы захватить российскую столицу, сбив несколько российских военных вертолетов по пути. Они встречают так мало сопротивления, что интернет полон фотографий его наемников, терпеливо ожидающих в очереди, чтобы купить кофе: "Эй, не могли бы вы положить на это крышку? Я не хочу, чтобы он пролился на мой танк!"

Но потом, как и вдруг, когда люди Пригожина оказались в пределах 120 миль от Москвы, он, по-видимому, поймал ветер, что его конвой на открытой трассе будет сидеть на утках под решительную воздушную атаку. Поэтому Пригожин выбрал сделку о признании вины, организованную президентом Беларуси, и отменил свою революцию - извините, это не имел в виду, я просто пытался указать на некоторые проблемы с российской армией - и все назвали это днем.

До сих пор неясно, передал ли Путин с каменным сердцем какую-либо прямую угрозу своему старому приятелю Пригожину, но, как бывший сумок Путина, Пригожин явно не рисковал. Не зря. Как сказал постоянно полезный президент Беларуси, где, как сообщается, появился Пригожин во вторник, президент России сказал ему, что хочет убить своего предателя наемника, чтобы "раздавить его, как жука".

Как и зловещий Эрнст Ставро Блофельд, злодей Бонда, который возглавляет международный преступный синдикат SPECTRE и которого часто видели ласкающим свою белую кошку во время замышляния хаоса, Путина часто видят за его 20-футовым белым столом, а посетители обычно сидят в дальнем конце, где, как вы подозреваете, ждет люк, готовый проглотить любого, кто выходит из очереди.

Моя первая реакция - смотреть, как эта драма разворачивается на CNN, а затем воспроизводиться в течение последних нескольких дней - заключалась в том, чтобы задаться вопросом: все это было реально? Я не любитель заговора,

но у «Живи и дай умереть» ничего не было на этом мятеже на москвском сценарии — сценарии, который все еще разыгрывается, так как аналоговый Путин пытается идти в ногу с государственным российским телевидением, в то время как опытный в цифровом формате Пригожин продолжает бегать вокруг себя в Telegram.

На вопрос, который многие читатели задавали мне - "Что происходит с Путиным сейчас?" - невозможно предсказать. Тем не менее, я был бы осторожен, чтобы так быстро списать Путина. Помните: Блофельд появился в шести фильмах о Бонде, прежде чем 007, наконец, устранил его.

Я считаю, что все, что можно сделать на данный момент, это попытаться рассчитать различные балансы власти, формирующих эту историю, и проанализировать, кто что может сделать в ближайшие месяцы.

Позвольте мне начать с самого большого баланса сил, который никогда не следует упускать из виду. Президент Байден, пожалуйста, выйдите на сцене и поклонитесь. Именно широкая и устойчивая коалиция Байдена, собравшаяся, чтобы противостоять Путину в Украине, сорвала фасад с путинской деревни Потемкин.

Мне нравится, как Алон Пинкас, бывший израильский дипломат в Соединенных Штатах, описал это в «Гаарце» на этой неделе: Байден с самого начала понимал, что Путин «является эпицентром антиамериканского, антидемократического, фашистского созвездия, с которым нужно победить, а не вести переговоры». Мятеж Пригожина «по сути сделал то, что Байден делал в течение последних 18 месяцев: разоблачил слабости Путина, пронзил его и без того пронзенный шпон предполагаемого стратегического гения и ауру непобедимости».

Путин давно правит двумя инструментами: страхом и деньгами, покрытыми плащом национализма. Он купил тех, кого мог купить, и посадил в тюрьму или убил тех, кого не мог. Однако некоторые российские наблюдатели утверждают, что страх покинул здание в Москве. Поскольку аура непобедимости Путина, по крайней мере, пострадала, другие могут вскоре бросить ему вызов. Посмотрим. Это будет.

Если бы я был Пригожиным или одним из его союзников, я бы все равно держался подальше от тех, кто ходит по белорусскому тротуару с зонтиком, когда светит солнце. Путин проделал довольно эффективную работу по устранению своих критиков, и никогда не следует недооценивать глубокие опасения россиян по поводу любого возвращения к хаосу начала 1990-х годов после распада Советского Союза и тому, как многие все еще благодарны за порядок, который Путин восстановил.

Это баланс сил Путина с остальным миром, где все усложняется, потому что нам на Западе есть как бояться слабости Путина, так и его силы.

Пока нет никаких признаков того, что мятеж Пригожина, или украинское контрнаступление, привело к какому-либо значительному краху российских войск на Украине, но еще слишком рано делать какие-либо окончательные выводы.

Официальные лица США утверждают, что стратегия Путина заключается в том, чтобы исчерпать украинскую армию из своих 155-миллиметровых артиллерийских снарядов гаубицы, опоры ее сухопутных войск, а также ее зенитных перехватчиков, чтобы ее сухопутные войска были голыми перед российскими военно-воздушными силами,

Это не сумасшедшая стратегия. Украина завершает так много 155 выстрелов - до 8 000 в день - что команда Байдена в настоящее время пытается найти больше акций, прежде чем новые заводы выйдут в эксплуатацию в 2024 году.

Логистический вопрос. То же самое происходит независимо от того, играете ли вы в обороне или в нападении, потому что нападение сложнее, и русские теперь действительно выкопались и установили мины по всем линиям обороны, поэтому украинское контрнаступление началось медленно.

Как сказал мне Иван Крастев, российский эксперт и председатель Центра либеральных стратегий в Болгарии: **"В первый год этой войны, когда Россия находилась в наступлении, каждый день, когда она не побеждала, она проигрывала. Во второй год, каждый день, когда Украина не выигрывает, она проигрывает".**

Мы не должны недооценивать мужество украинцев. Мы также не должны недооценивать, насколько истощенными они должны быть как общество.

И, как это было в истории, российская армия учится на своих ошибках, Джон Аркилла, давний профессор стратегии в США. Военно-морская аспирантура в Калифорнии и автор книги "Бицкриг: новый вызов кибервойны" объяснил мне: "Русские страдают, но они всегда учатся".

Аркилья утверждал, что армия Путина лучше подтолкнула власть к офицерам на передовой и широко использовала беспилотники. В то же время украинская армия несколько переключилась от своей ранней стратегии, подчеркивающей небольшие мобильные подразделения, вооруженные разведкой и интеллектуальным оружием, атакуя громоздкую Российскую армию, к принятию большего, более тяжелого профиля и использованию большего количества танков.

"Украинцы выигрывали небольшими единицами, быстротекущей информацией и умными боеприпасами", - сказал Аркилья. "Теперь они гораздо больше похожи на российскую армию, которую они побеждали". Поле битвы скажет нам, является ли это правильной стратегией.

Тем не менее, мы должны быть обеспокоены как перспективой поражения Путина, так и любой победой. Что, если он будет сокален? Это не похоже на последние дни Советского Союза. Нет красивой, достойной фигуры, похожей на Ельцина или Горбачева, с властью и стоящей, чтобы немедленно взять на себя власть.

"В старом Советском Союзе были институты - были партийные и государственные органы, центральные и провинциальные - которые отвечали за поддержание своих бейливика, а также некоторый порядок наследования", - отметил мне Леон Арон, российский ученый из Американского института предпринимательства, чья книга о путинской России публикуется в октябре. "Когда вошел Путин, он сдозировал или подорвать все политические и социальные структуры за пределами Кремля".

Но российская история предлагает некоторые удивительные повороты, добавил Арон: **"Более длительный срок, исторически, преемники реакционных правителей России часто более либеральны, особенно в начале своего срока: Александр I после Павла I, Александр II после Николая I, Хрущев после Сталина, Горбачев после Андропова. Так что, если мы сможем пережить переход от Путина, есть некоторая надежда".**

Однако в ближайшей перспективе, **если Путина свернет, мы вполне можем оказаться с кем-то худшим**. Как бы вы себя чувствовали, если бы Пригожин был в Кремле сегодня утром, командуя ядерным арсеналом России?

Вы также можете получить беспорядки или гражданскую войну и расправу России на феодальное военачальника/олигархов. Как бы я ни ненавидил Путина, я еще больше ненавижу беспорядок, потому что, когда большое государство разрывается, очень трудно собрать его вместе. Ядерное оружие и преступность, которые могут выплеснуть из распалась России, изменят мир.

Это не защита Путина. Это выражение ярости по тому, что он сделал со своей страной, превратив ее в тикающую бомбу замедленного действия, разбросающую по 11 часовым поясам. Путин взял весь мир в заложники.

Если он победит, русский народ проиграет. Но если он проигрывает, а его преемник - беспорядок, весь мир проигрывает.

***

№ 1.776

Фактор страха: как Западу выйти из геополитического тупика

2023-07-06

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

У Запада есть 3 сценария

27 июня этого года, сразу после пригожинского путча в New York Times вышла ***новая колонка*** Томаса Фридмана «Что случилось с Путиным?».

Используя художественные приемы, в частности сравнивая события пригожинского бунта с трейлером фильма о Джеймсе Бонде, Фридман стоит на своем и в очередной раз подчеркивает могущество Путина, называя его человеком «с каменным сердцем».

В статье Путин выставлен решительным, например, сказав Александру Лукашенко, что хочет убить своего вероломного командира-наемника, «раздавить его, как жука».

Суть же всей колонки сводится к тому, что мнению Фридмана,

«все усложняется из-за баланса сил Путина с остальным миром, потому что нам на Западе нужно опасаться слабости Путина не меньше, чем его силы.

Вы также можете получить беспорядки или гражданскую войну и распад России на феодальные владения военачальников/олигархов.

Это не защита Путина. Это выражение ярости по поводу того, что он сделал со своей страной, превратив ее в бомбу замедленного действия, разбросанную по 11-ти часовым поясам. Путин взял в заложники весь мир».

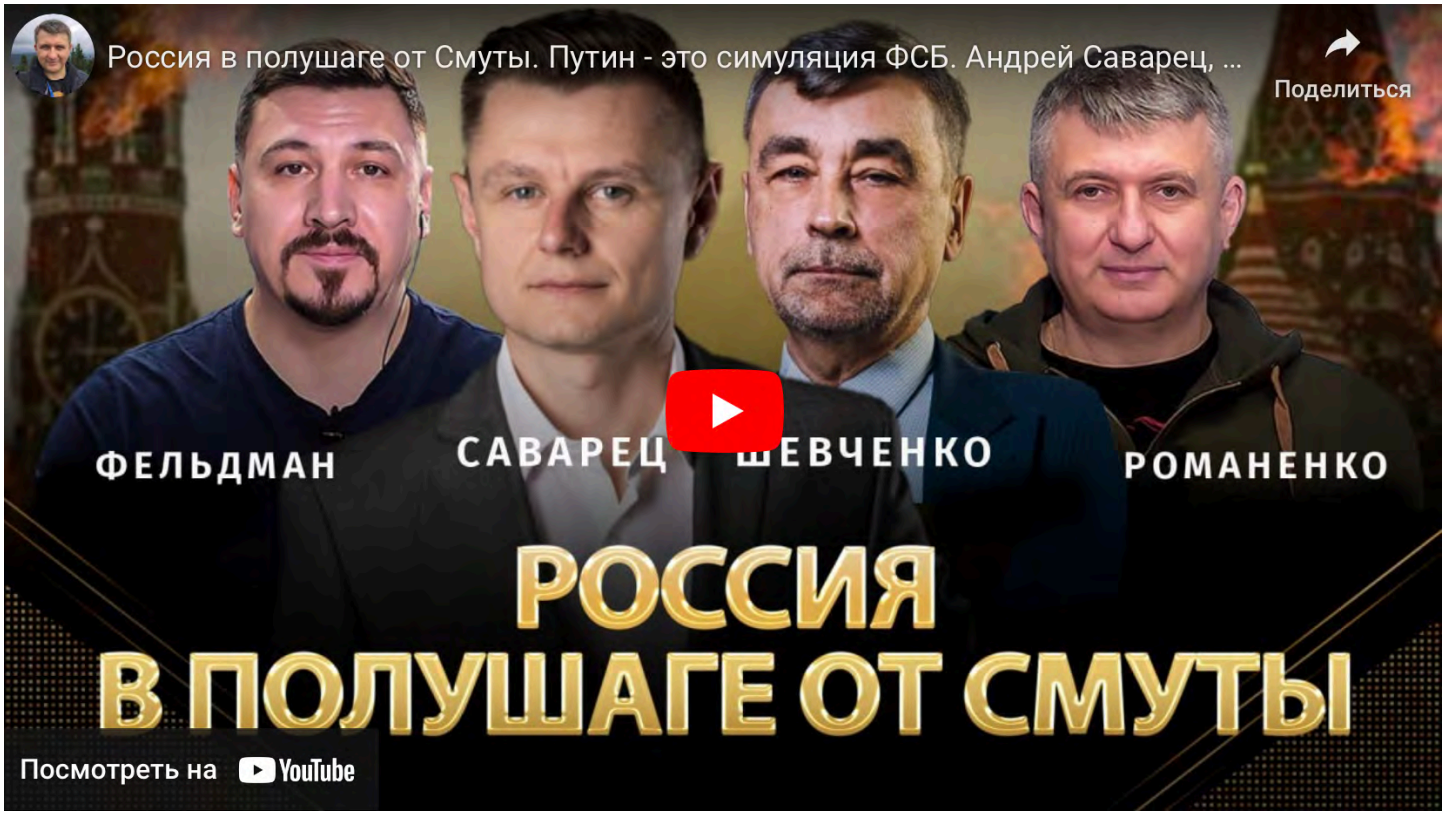

Видео

Другие западные СМИ, политики и лидеры общественного мнения также развернули общественный дискурс в сторону сохранения режима *«Путина как меньшего зла»*.

Но,

1) — разговоры о сохранении режима Путина – это лишь верхушка айсберга.

2) — **«Под водой» спрятан настоящий дискурс о геополитическом балансе в Евразии**.

Эдвард ***Люттвак***, экс-советник по безопасности президента США Рональда ***Рейгана***, заявил, что

1) — США не могут себе позволить, чтобы РФ проиграла в этой войне, поскольку это может привести к её распаду.

Это, в свою очередь, означает, что

2) — сразу после разрушения РФ Монголия, Казахстан и другие страны Центральной Азии перейдут под контроль Китая.

То есть, **Запад зашел в геополитический тупик**, из которого теоретически есть три выхода:

1. Первый

Победа над Россией

— с дальнейшей ее трансформацией в нормальное государство, создание условий для прихода к власти либералов, включение России в мировое экономическое и политическое пространство.

Вариант утопичный, поскольку у российского общества нет запроса на либеральные ценности и институты демократии, и никакой демократической России не будет. Наоборот, в перспективе ближайших как минимум 20 лет это будет перманентно агрессивный тоталитарный монстр.

Более того, не лишним будет напомнить, что именно «включенная» в экономико-правовое пространство, в частности европейское, Россия развязала агрессивную войну против Украины.

2. Второй

Сохранить действующий режим

Запад якобы опасаясь непредсказуемости (возможного развала РФ после военного разгрома или прихода радикалов) попытается найти формулу сохранения режима Путина.

На данный момент среди западных политических элит все еще бытует весьма распространенное мнение, что это может предотвратить подобный сценарий развития политической системы в РФ.

Но,

во-первых, высказывания и действия, которые исходили из такого понимания, уже привели к весьма существенным репутационные потерям у ряда лидеров ведущих государств Европы и Азии.

> **Этих потерь можно было бы гарантировано избежать, если наконец сделать хотя бы предположение о несубъектности Путина.**

Во-вторых, по поводу опаски прихода к власти радикалов необходимо заметить, что они уже пришли. Режим Путина – это они и есть, просто в периоде активной и уже завершающейся мутации.

И варианта помешать этому процессу не просматривается.

Идеологи и практики «русской консервативной революции» уже прошли большую часть пути по направлению к безраздельной власти спецслужб.

Инициаторы управляемой революции уже:

1) организовали и осуществили Вторжение - заведомо агрессивную войну (т.е. прошли самый сложный в организационном смысле этап, о котором мы писали тут;

2) ведут войну строго определенным способом – наиболее варварским и преступным по отношению к Украине и одновременно наиболее разрушительным для существующей системы в РФ;

3) они уже произвели полное юридическое «закукливание» своей внутренней и внешней политики (а главное – экономики) путем разрыва более полусотни международных договоров и ухода таким образом из-под экономического и политического международного арбитража;

4) приступили к организации Смуты – дезинтеграции и разрушения существующей системы власти в стране и созданию общественного запроса на новую модель – новый общественный договор (элементы этого процесса: пригожинский мятеж и взрывообразная активизация радикальных ура-патриотов);

5) активно осуществляют превращение авторитарного российского государства в сверхтоталитарное (все более репрессивные законы и способы их практического применения создаются буквально каждый день);

6) вплотную подходят к передаче теневого арбитража от т.н. «феодальных» этнических криминальных структур к контролируемым из центра т.н. «придворным» (наблюдаем начало процесса);

7) начинают озвучивать предложение о необходимости новой системы построения власти в стране на базе новой конституции с легальным (конституционно закрепленным) доминированием спецслужб (наблюдаем начало процесса).

С учетом того, что Запад объективно не может как-то помешать этому процессу, отсюда напрашивается третий вариант!

3. Третий

Военная победа над Россией

> — понимаемая как разгром ее армии вторжения, находящейся на украинской территории.

При этом придется де-факто согласиться с управляемой революцией в Российской Федерации и позволить российским спецслужбам закончить начатый процесс трансформации в сверхтоталитарное государство.

Для разгрома армии вторжения на украинской территории дать Украине необходимое оружие, включая самолеты, дальнобойные ракеты и другое необходимое эффективное оружие.

Не бояться красных линий!

Главный страх Запада – потеря контроля центральной власти в РФ над ядерным оружием. На самом деле это блеф – управляемая революция этого не предусматривает.

Второй страх Запада – применение путинским режимом тактического ядерного оружия (управляемая революция такого варианта также не предусматривает, о чем настойчиво говорят ее спикеры);

Третий страх Запада – фактическая передача Россией своего суверенитета Китаю.

На самом деле, суверенитет – это и есть подлинная цель управляемой революции (и т.н.СВО как ее важнейшего инструмента). Суверенитет понимается как полный контроль новой элиты над всеми процессами в государстве. И именно поэтому о передаче его Китаю не может быть и речи.

Как пишут сами же российские блоггеры: «Полный суверенитет — это возможность власти внутри государства вытворять что угодно со своими людьми, и никто извне не имеет права вмешиваться».

Именно из такого прагматичного понимания должен исходить Запад, особенно с учетом того, что идеологи управляемой революции пытаются закрепить статус спецслужб в новой конституции России по аналогии с Корпусом стражей в Иране. А значит такое положение дел зафиксируется как минимум на 20 лет.

Запад должен согласиться с тем, чтобы выстраивать физическую, экономическую, политическую, дипломатическую и морально-психологическую Стену между международной коалицией демократических стран и тоталитарной Россией.

Важнейшая роль в построении проекта «Стена» должна быть отведена Украине, которая на деле доказала возможность отстаивать демократические ценности цивилизованного мира.

При этом **третий вариант должен устроить абсолютно всех**:

1. - ***Запад***

1) консолидируется вокруг лидерства Соединенных Штатов, получая на многие годы геополитическое «пугало» в виде новой сверхтоталитарной России,

2) модернизирует свой ВПК и проводит реиндустриализацию,

3) выдавливает Россию со всех перспективных рынков,

4) взаимодействует с Россией на собственных условиях, так как имеет успешный опыт коммуникаций с авторитарными, тоталитарными и коррумпированными режимами.

2. - ***Украина*** – освобождает территории, встраивается в международное распределение труда, берет на себя значительную часть функционала по защите Запада от России;

3. - ***Россия*** – спецслужбы получают желаемое – безраздельную власть, берут под контроль ситуацию в стране и ядерное оружие.

***

Критерием лидерства Запада является его решительность в кризисные моменты мировой истории.

В данном случае – способность обеспечить будущий мир в Украине именно на украинских, а не российских условиях.

За этим внимательно следит весь мир, и малейшая слабина может это лидерство пошатнуть.

Запад не может себе позволить допустить ошибку при таких неимоверно высоких ставках.

Текст обращения к народам и лидерам демократических государств.

Авторы:

Владимир Шевченко, политолог, доктор философских наук

Андрей Саварец, аналитик, юрист, автор телеграм канала «Особое мнение»

***

№ 1.777

Журналисты заинтересовались, кто импортировал в Евросоюз украинское «черное» зерно на миллионы евро. Они обнаружили ликвидированные компании, подставных лиц и международные сельскохозяйственные гиганты

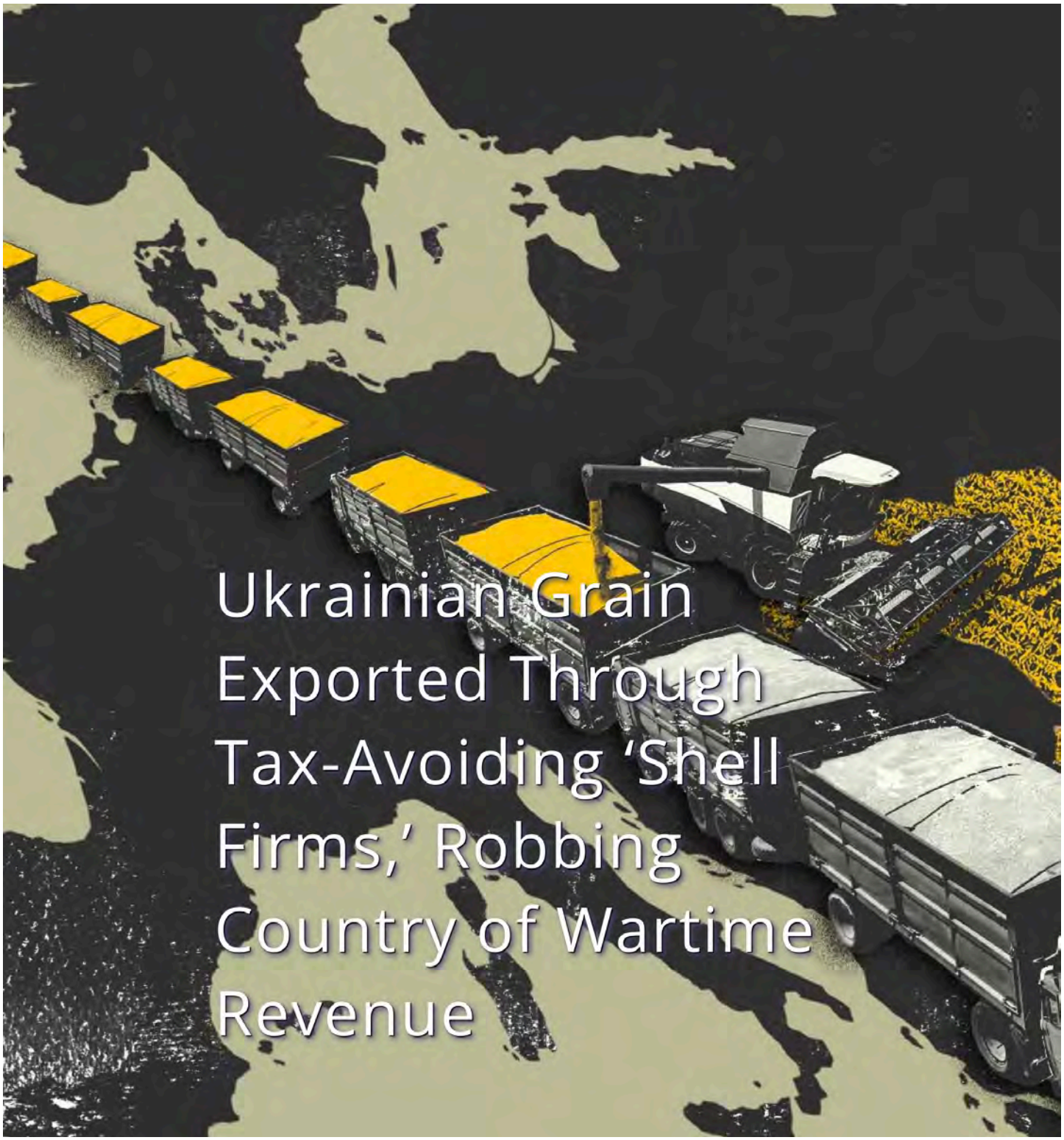

2023-07-05

Романа Пуюлет (RISE Project), Елена Логинова (OCCRP) и Карина Щедрофски (OCCRP)

Главное из расследования

1) Украина проверяет сотни компаний — многие из них создали после начала полномасштабного российского вторжения — которые, предположительно, продавали украинское зерно без надлежащего оформления или уплаты налогов.

2) Ряд европейских компаний, импортировавших украинское зерно, и сами вызывают много вопросов.

3) Некоторые из них продолжили торговлю, несмотря на то что венгерские власти приказали их ликвидировать. Несколько владельцев или руководителей этих компаний лечились в психиатрических больницах, среди них восходящая звезда TikTok.

4) Румынские «дочки» крупных международных агротрейдеров — COFCO International, Bunge, Viterra и Ameropa Holding — также импортировали зерно через попавшие под следствие украинские компании.

В апреле сотни румынских фермеров перекрыли тракторами КПП Халмеу на границе с Украиной: они протестовали против поставок дешевого зерна из охваченной войной соседней страны. «Мы хотим помогать, но не любой ценой!» — выкрикивали они.

«Импорт из Украины — это большие потери для нас, — сказал фермер Давид Георге, который также является мэром близлежащего городка Мофтин. — Они наводнили страну украинским зерном, это несправедливая конкуренция».

С начала полномасштабного российского вторжения украинские морские порты заблокированы, а число проходящих через Халмеу грузовиков резко выросло с десяти в месяц в первые дни войны до 1.600 в месяц прошлой осенью.

В ответ на протесты фермеров Румыния и ряд других стран временно запретили импорт украинского зерна.

Президент Украины Владимир Зеленский раскритиковал европейские ограничения, заявив, что они угрожают экономике его страны.

Как показало новое расследование OCCRP и RISE Project, нашего партнера в Румынии, сельскохозяйственный сектор Украины также страдает из-за коррупции внутри страны. Попавшие к журналистам торговые данные показали, что в первые семь месяцев полномасштабного российского вторжения большую часть зерна, прошедшего через Халмеу и другие

пограничные пункты, экспортировали сомнительные украинские компании, обвиняемые в неуплате налогов и других преступлениях.

Они в числе более чем трехсот фирм, которые с прошлого сентября находятся под следствием в Украине. **По данным прокуратуры, только за минувший 2022 год они лишили государство как минимум 140 миллионов долларов.**

В распоряжении журналистов оказались судебные документы, согласно которым власти в рамках расследования изъяли у некоторых компаний десятки тысяч тонн зерна. Некоторые из подозреваемых оспаривают конфискации в суде.

Несколько высокопоставленных чиновников, в том числе сотрудников таможни, работавших в портах в Одесской области, обвиняют в злоупотреблении служебными полномочиями для организации схемы уклонения от уплаты налогов.

Чтобы лучше понять, сколько кукурузы, ячменя, пшеницы и другого зерна эти компании экспортируют в ЕС — и кто это все покупает, — журналисты сопоставили их названия с данными таможенных документов из ImportGenius (агрегатор информации о глобальной торговле) и информацией румынского Управления безопасности пищевых продуктов.

В доступных данных, охватывающих первые семь месяцев войны, засветились 80 находящихся под следствием украинских компаний. **За этот период они отправили как минимум 1,7 миллиона тонн зерна стоимостью 495 миллионов долларов компаниям в Румынии, Венгрии и Чехии.**

Для сравнения:

> — официально Украина за это же время экспортировала в Румынию примерно в два раза больше зерна (на сумму порядка миллиарда долларов).

«В большинстве случаев экспорт зерна не приносит Украине доходов, которые должен был бы приносить», — говорит украинский законодатель Марьян ***Заболоцкий***, который четыре года назад инициировал собственное расследование в связи с нарушениями на зерновом рынке.

Журналисты выяснили, что в числе покупателей зерна значатся офшорные фирмы, венгерские предприятия, которые приговорили к ликвидации за непредставление отчетности, компании-посредники в Венгрии и Чехии, фирмы, которые ранее попадались на неуплате налогов, компании, принадлежащие или имеющие отношение к лицам со связями в политике или осужденным преступникам, а также крупные международные зерновые трейдеры, в том числе COFCO International, Bunge, Viterra и Ameropa Holding.

Мужчина, который в документах значится владельцем одного из этих импортеров, рассказал журналистам, что во время лечения в психиатрической клинике к нему подошел человек и предложил деньги за то, чтобы он вписал свое имя в документы компании. Он указал на других пациентов, которых также привлекли к схеме.

Ни с одной украинской компанией под следствием из тех, с кем OCCRP и партнеры попытались пообщаться, не удалось связаться по официальным номерам телефонов. Представители COFCO International сказали, что у них нет информации о транзакциях с украинскими фирмами, которые перечислили журналисты. В Viterra ответили, что не могут подтвердить данные о «прямом сотрудничестве» с ними, а в Bunge и Amerора не отреагировали на запросы о комментариях.

1. Подозрительные торговцы зерном

Украинское расследование начали, когда следователи заметили, что большое число подозрительных компаний — многие из них основали незадолго до этого — уклонялись от уплаты налогов, торгуя зерном на сотни миллионов долларов.

Согласно документам прокуратуры, под следствием находятся несколько сотен компаний — предположительно, их регистрировали «неизвестные лица», они проявляют признаки «фиктивной деятельности» и не платят налогов.

Как сообщила в январе СБУ (Служба безопасности Украины), стоящие за схемой лица «перемещали товары между подставными компаниями… чтобы запутать торговые цепочки и избежать обязательных выплат в бюджет». В Бюро экономической безопасности журналистам сказали, что не могут предоставить больше информации, пока расследование не завершено.

Новые подробности торговли «черным» зерном представлены в докладе, который опубликовала в апреле парламентская комиссия.

В документе описана крайне удручающая картина в украинском Таможенном управлении.

Согласно докладу, таможенники пренебрегли проверкой свыше шестисот потенциально подозрительных экспортеров зерна, о которых их уведомила налоговая. Эти компании «имели риски уклонения от уплаты налогов, не возвращали свои валютные доходы за пределы Украины, как требует закон, и осуществляли отмывание денег».

По словам главы комиссии и члена парламента Ярослава Железняка, именно из-за этих нарушений со стороны экспортеров «черное» украинское зерно

стало таким дешевым на европейских рынках. Железняк отметил, что подобные преступления влекут огромные убытки для украинского бюджета.

Ярослав Железняк, украинский экономист и парламентарий

«Они вообще никаких налогов не платят! Ноль! — говорит ***Железняк***, перечисляя различные правоохранительные ведомства, присутствующие на таможенных пунктах. — Для чего там нужны все эти правоохранители, если они этого не видят?»

Согласно отчету комиссии, эти компании не проходили систематических проверок. В документе говорится, что в некоторых случаях сотрудники Таможенного управления общались с их руководителями только по телефону или видеосвязи и не проверяли их личности. Комиссия выяснила, что более половины экспортеров не подавали таможенных деклараций, а документы тех, кто подавал, в большинстве случаев одобряли в течение 90 минут с момента получения. На одну декларацию уходило всего девять минут.

🔗

Терминалы с подсанкционным владельцем

Значительную часть «черного» зерна хранили в терминалах, принадлежащих российскому бизнесмену, против которого действуют санкции Украины.

В декабре 2022 года в ходе расследования в отношении сомнительных компаний украинские правоохранители провели ряд рейдов в Одессе и регионе, в результате чего конфисковали из нескольких терминалов сотни тысяч тонн принадлежащего этим фирмам зерна.

Терминалы контролирует «Трансинвестсервис» («ТИС») — компания Алексея Федорычева, состоятельного бизнесмена российского происхождения.

Федорычев, который несколько лет владел московским «Динамо», одним из ведущих российских футбольных клубов, в 2006 году попал в список богатейших людей России по версии журнала Forbes.

Украина ввела против него санкции, заявив, что он «совершает коммерческую деятельность в секторах экономики, обеспечивающих существенный источник дохода для правительства России». В 2020 году президент Зеленский исключил Федорычева из санкционного списка, но в 2022-м бизнесмен вновь попал туда.

Федорычев не ответил на запрос о комментарии.

2. Один из главных экспортеров украинского зерна — фирма «Талстактив»

Чтобы узнать, кто и в каких объемах импортирует «черное» украинское зерно, журналисты сопоставили таможенные документы и список подозреваемых в нарушениях украинских компаний, названия нескольких румынских, чешских и венгерских фирм-импортеров, а также ряда офшорных предприятий из числа импортеров.

Наиболее активный украинский экспортер из списка — фирма «Талстактив», которая, по данным прокуратуры, «легализовывала доход, полученный преступным путем», не заплатила подоходный налог и не вернула прибыль в иностранной валюте. Компанию основали в феврале 2021-го — за год до начала полномасштабного российского вторжения.

В этом году, будучи под следствием, «Талстактив» сменила адрес и переименовалась в Technotrade Supply. За короткое время существования компании ее владельцы менялись трижды.

Согласно таможенным документам, в 2021 и 2022 годах фирма экспортировала зерна более чем на 150 миллионов долларов двум венгерским компаниям, которые суд страны приказал ликвидировать за неподачу финансовой отчетности и указание ложных контактных данных.

Суд также запретил этим ключевым венгерским импортерам — The Mark Global и Borko Trade — продолжать деятельность. The Mark Global это не остановило. С 2021 по 2022 год компания импортировала 283 партии зерна общей стоимостью 157 миллионов долларов.

Согласно документам следствия, только на поставках Borko Trade, которая с 2020 по 2022 год импортировала зерна на 336 миллионов долларов, Украина потеряла примерно 20 миллионов долларов в виде налогов. Венгерские власти не смогли установить, кто на самом деле стоял за компанией. По данным налогового и таможенного управления Венгрии, контактные данные правопреемника и налогоплательщика Borko Trade недоступны, а письма,

отправленные на адрес фирмы, вернулись из-за неправильного почтового индекса.

3. Посредники из психбольниц

Пока журналисты искали, кто стоит за The Mark Global, Borko и еще двумя аффилированными фирмами, они вышли на нескольких молодых людей — среди них восходящая звезда TikTok, — которые значатся бывшими или действующими акционерами или директорами этих предприятий — вероятно, это подставные лица. Один из них рассказал, что к нему и еще нескольким людям обратились с просьбой вписать их имена в документы, когда они лечились в психиатрической больнице.

Расследователи вышли на них через литовца по имени Сергей Колобовас, руководителя The Mark Global на момент ликвидации компании. На родине за ним не числится имущества или бизнесов.

Он также был гендиректором венгерского импортера Supstan, который в 2020 и 2021 годах купил украинское подсолнечное масло на 61,8 миллиона долларов; в 2022 году власти приказали ликвидировать компанию.

Судя по документам, до Колобоваса — на момент совершения этих транзакций — фирмой владел 27-летний чех Ондрей Стана, который выкладывает в TikTok видео о личностном развитии.

Стана рассказал журналистам, что, когда несколько лет назад лечился от биполярного расстройства в чешском городе Брно, человек по имени Альберт предложил ему и еще нескольким пациентам «присоединиться» к компаниям.

«Он пообещал 400 евро в месяц, которые я за два года получил в лучшем случае раз семь, — рассказал он. — Я быстро понял, что совершил ошибку, но не знал, что делать. Я попросил их убрать мое имя из документов».

За электронными адресами, которые указаны для The Mark Global в венгерском корпоративном реестре, вероятно, стоит украинец по имени Альберт Янишевский, которому было всего 23 года на момент основания компаний в 2019 году.

Журналистам он рассказал, что раньше держал в Чехии юридическую фирму, которая помогала регистрировать юрлица. Он подтвердил, что его клиентом была The Mark Global, но отметил, что сам он в ней не участвовал. Янишевский сказал, что не просил пациентов психиатрической клиники открыть компанию. По его словам, для подписи документов он связывался с конкретными людьми, которых ему называли основатели предприятий.

Гендиректором The Mark Global был 33-летний гражданин Словакии Матей Бартик. По словам Станы, он тоже лечился в психбольнице и согласился

сотрудничать с Янишевским. Бартик сказал журналистам, что не был связан с The Mark Global, а затем перестал отвечать на вопросы.

Расследователи выявили, что Бартик может быть причастен к предполагаемой преступной деятельности в Украине.

В разное время он был управляющим директором и акционером чешской компьютерной и технической компании, которой раньше владел украинец Виктор Головчук.

С 2019 года фирмы Головчука находятся под следствием по подозрению в нескольких эпизодах отмывания денег — в одном, возможно, замешаны руководители украинского Нацбанка.

В другом, по данным прокуратуры, компания Головчука отмывала средства незаконного происхождения. Адвокат компании заявил, что эти деньги на самом деле представляли собой аванс за зерно. Следствие продолжается. Журналистам не удалось связаться с Головчуком, чтобы получить комментарий.

По словам Станы, еще одним пациентом психиатрической клиники, которого попросили вписать имя в документы компании, был Лукаш Нерадилек. Стана показал журналистам их общее фото, а также снимок, на котором Нерадилек, возможно, запечатлен в клинике. Его имя значится в документах двух компаний — покупателей украинского зерна: словацкой Resale Consult и румынской GD Delivery Consult.

С 2019 по 2021 год Resale Consult импортировала из Николаевской области зерно на 43 миллиона долларов, а GD Delivery Consult в 2019 году купила соевые бобы на два миллиона долларов.

Пять компаний — The Mark Global, Borko, Resale Consult, GD Delivery Consult и Supstan — приобрели зерна и подсолнечного масла из Украины на сумму свыше 600 миллионов долларов в период с 2019 по 2022 годы.

🔗

Ведущие экспортеры

По таможенным данным из ImportGenius, следующие украинские компании — крупнейшие экспортеры зерна в Европу (после «Талстактива»). Прокуратура обвиняет их в уклонении от уплаты налога на прибыль и содействии уклонению от уплаты НДС. В данных ImportGenius не указано, продавали компании зерно напрямую или выступали в роли посредника в сделках.

Явкинский элеватор в 2021 и 2022 годах экспортировал двум британским фирмам зерно на сумму свыше 52 миллионов долларов. Компания связана с

крупным украинским зерновым трейдером Рафаэлем Гороянном. В какой-то период весной 2021 года он владел Явкинским элеватором напрямую. Сейчас предприятие принадлежит другому человеку — он подтвердил, что оно связано с зерновым бизнесом Гороянна, но не стал отвечать на дальнейшие вопросы.

Согласно данным британского корпоративного реестра, две британские фирмы, импортировавшие зерно, контролирует мать Гороянна. Представитель украинца не ответил на вопросы об этой схеме.

Явкинский элеватор также экспортировал семена подсолнечника румынской «дочке» Viterra — международного сельскохозяйственного концерна, подконтрольного Glencore.

«Вертес» экспортировала зерно на 48 миллионов долларов кенийской компании, зарегистрированной на абонентский ящик. Директор и акционер африканской фирмы — украинец Анатолий Кошарюк.

«Агростіль-Н» экспортировала зерно на 26 миллионов долларов ныне не существующему венгерскому трейдеру The Mark Global. Когда журналисты позвонили в «Агростіль-Н», ответивший человек сказал, что он менеджер киевской компании по производству картонных упаковок и не знает, почему этот номер указан для зернового трейдера.

«Ретурн ту Оз» экспортировала зерно на 19 миллионов долларов — преимущественно чешской Business Hard Work, но также крупным агропромышленным компаниям вроде Viterra Romania и COFCO International Romania. Журналисты не смогли связаться с фирмой.

«Біфрест» экспортировала зерно на 19 миллионов долларов чешской компании Trade Fluence, которая экспортирует товар в Пакистан, Иран, Турцию и Египет. Единственным акционером Trade Fluence числится 27-летний курьер и бывший водитель такси — вероятнее всего, это подставное лицо. Он не ответил на вопросы журналистов.

«Претсет» экспортировала зерно примерно на 18,5 миллиона долларов трейдерам в Румынии, включая Bunge, Viterra Romania, COFCO International, Hercules и Prutul.

«Корн світ», основанная за шесть месяцев до начала полномасштабного российского вторжения в Украину, экспортировала зерно на сумму свыше 18 миллионов долларов ныне не существующему венгерскому трейдеру The Mark Global.

«Олвіс-Агро», основанная в 2020 году, экспортировала зерно на сумму более чем 16 миллионов долларов венгерской компании Lexum Agro, которую сейчас ликвидируют.

«Ера різалт» экспортировала зерно почти на 15 миллионов долларов зарегистрированной на Сейшелах Agroland Commerce Group. «Ера різалт» принадлежит гражданину Узбекистана.

4. Среди главных покупателей украинского зерна международный гигант COFCO

Украинский парламентарий Заблоцкий, который четыре года назад начал собственное расследование в связи с зерновым рынком, рассказал журналистам, что за текущими подпольными сделками стоят крупные международные трейдеры. Он считает, что лучше всего их остановят штрафы за пределами Украины.

«Как показывает практика, крайне сложно привлечь их к ответственности в Украине, учитывая коррупцию и состояние нашей правоохранительной системы», — говорит он.

Журналисты выяснили, что среди компаний, импортировавших зерно через попавшие под следствие украинские фирмы, была COFCO International Romania — «дочка» сельскохозяйственного гиганта COFCO International

COFCO International — крупнейшая государственная продовольственная и сельскохозяйственная компания Китая. В 2021 году через нее прошло свыше 130 миллионов тонн продукции, а ее доход составил 48 миллиардов долларов. У компании более 11 тысяч сотрудников в 37 странах.

Румынская «дочка» COFCO импортировала в мае 2022 года семена подсолнечника на 2,3 миллиона долларов через «Талстактив» по 0,40 доллара за килограмм (на международных рынках стоимость составляла 0,67 доллара за килограмм).

Всего COFCO International Romania импортировала зерно на сумму свыше 145 миллионов долларов за семь месяцев (с февраля по сентябрь), по которым доступны данные. Из них порядка 145 500 тонн зерна почти на 37 миллионов долларов поступило через украинские компании под следствием.

Крупнейший поставщик COFCO International Romania, экспортировавший ей зерно на сумму свыше 12 миллионов долларов, — одесская компания «Грінпрайм». Стоимость как минимум нескольких партий была значительно ниже средней: в августе и сентябре 2022 года «Грінпрайм» отправила COFCO International Romania рапс за 0,38 доллара за килограмм (рыночная стоимость составляла 0,64 доллара).

Основанная в мае 2021 года «Грінпрайм» также работала с румынской фирмой Hercules, которую контролирует сын Георге Буни Станку — экс-главы жудеца Брэила. Буню Станку приговорили к трем годам тюрьмы за злоупотребление полномочиями и причастность к неправомерному финансированию

политической кампании. «Грінпрайм» экспортировала зерно Bunge Romania — «дочке» американского сельскохозяйственного гиганта.

В COFCO International Romania не отреагировали на просьбы о комментарии. В материнской компании, COFCO International, сказали, что их румынское дочернее предприятие «не совершало никаких транзакций с указанными фирмами». Они посоветовали «проверить источники и документы, которые послужили основанием для высказанных в письме ложных заявлений».

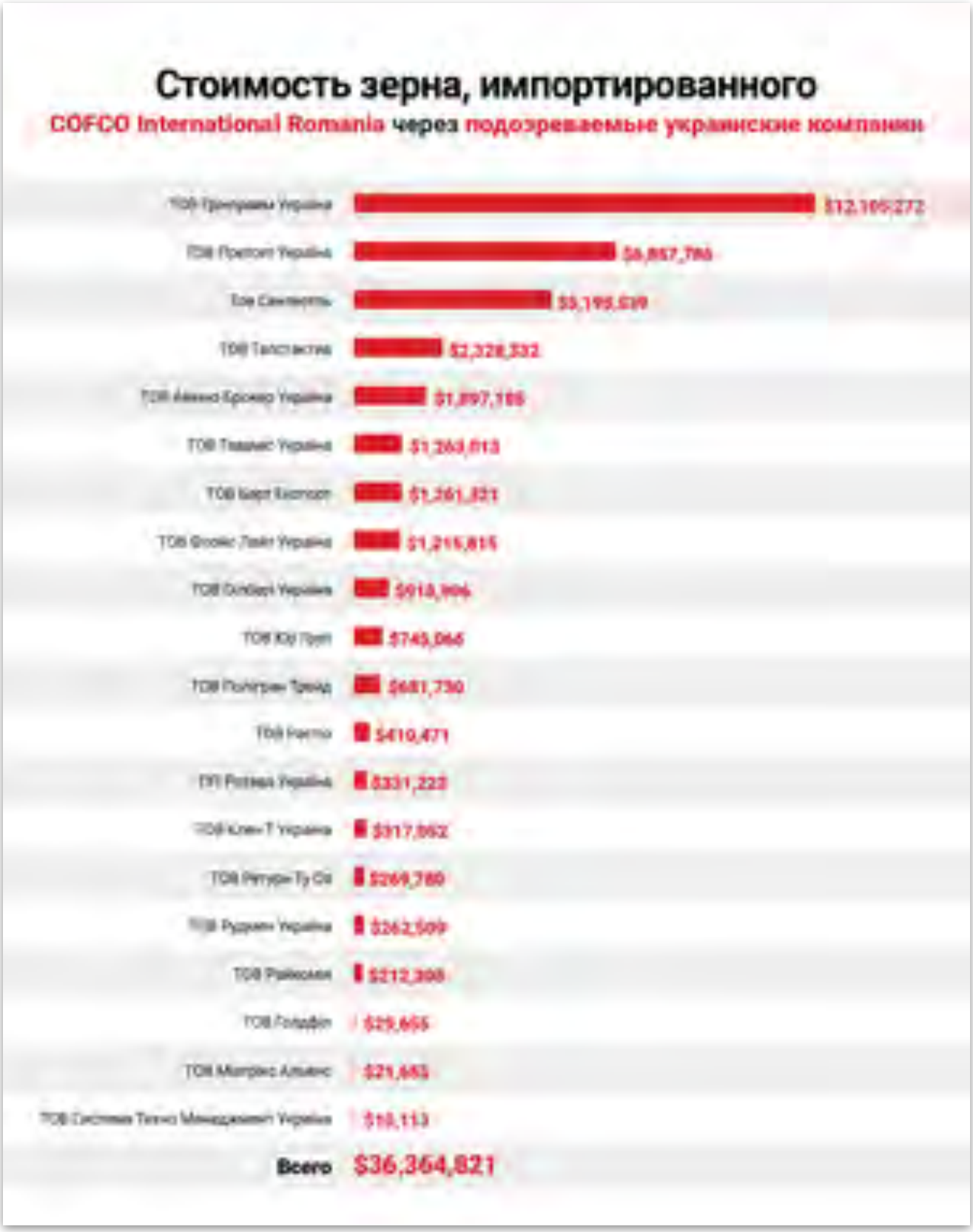

COFCO International Romania импортировала через подозреваемые украинские компании зерно почти на 37 миллионов долларов

В последующем письме журналисты объяснили, что их находки основаны на агрегированных таможенных данных, и представили доказательства. В ответ в компании написали, что их предыдущее заявление «остается в силе», и спросили, касаются ли имеющиеся данные «продавцов» или «поставщиков», но больше не раскрыли никаких подробностей.

В данных ImportGenius, которые использовали журналисты, указаны экспортеры или «поставщики» каждой партии зерна – это не обязательно означает, что они напрямую сотрудничали с получателем.

Румынские «дочки» еще двух крупных международных трейдеров — Viterra (ранее Glencore Agriculture) и Ameropa Holding – также импортировали зерно через сомнительные украинские фирмы.

Три «дочки» Viterra импортировали украинское зерно на 9,3 миллиона долларов. В 2022 году Viterra Rotterdam импортировала через «Талстактив» — один из главных фигурантов украинского расследования — соевые бобы и подсолнечное масло на 3,5 миллиона долларов. За тот же период украинские фирмы отправили Viterra Romania зерно и семена подсолнечника на 4,4 миллиона долларов. Viterra Hungary импортировала семена подсолнечника на 1,4 миллиона долларов через другую украинскую компанию, которая сейчас находится под следствием.

В ответ на вопросы журналистов в Viterra сказали, что «провели тщательную внутреннюю проверку и не выявили прямых коммерческих связей с указанными третьими сторонами». В компании отметили, что «придерживаются политики абсолютной нетерпимости в отношении любых незаконных или коррупционных практик».

«Viterra в своей деятельности следует правилам и процедурам, позволяющим убедиться, что контрагенты не были ранее замешаны в коррупционной деятельности, в том числе в уклонении от уплаты налогов», — отметили они. На момент публикации компания не ответила на следующее письмо журналистов, которое объясняло происхождение данных.

Согласно попавшим к журналистам таможенным документам, с июля по сентябрь 2022 года Bunge Romania импортировала зерно на 5,6 миллиона долларов через сомнительные украинские компании, включая «Грінпрайм». Порядка 1,5 миллиона долларов приходится на долю «Претсета» — компании, которой украинские власти аннулировали сертификат плательщика НДС. В Bunge не ответили на запросы о комментарии.

Румынская «дочка» Ameropa Holding импортировала зерно на 1,7 миллиона долларов через фирмы, обвиняемых в различных нарушениях. В компании не ответили на просьбы о комментарии.

5. Румынская фирма Damalio также активно сотрудничает с украинскими экспортерами зерна

Похоже, что румынская фирма, связанная с бывшим молдавским министром, начала импортировать украинское зерно уже после начала полномасштабного российского вторжения в 2022 году. Большинство зерновых сделок за период,

по которому журналисты получили данные, она совершила с украинскими компаниями, находящимися сейчас под следствием.

Так, фирма Damalio RO не вела торговой деятельности в 2021-м, а уже в следующем году ее оборот составил почти 14 миллионов долларов.

Согласно сайту Damalio RO, за безопасность в компании отвечает Александр Пынзарь, бывший министр обороны Румынии и экс-глава национальной полиции. Два года назад его задержали за превышение полномочий и ряд других нарушений.

Damalio принадлежит гражданину Румынии и Молдовы, который также выступает совладельцем другой компании вместе с сыном Пынзаря.

С июня по сентябрь 2022 года Damalio импортировала 971 партию украинского зерна на сумму 3,4 миллиона долларов. Из них 785 партий (объемом 19 556 тонн и стоимостью 2,8 миллиона долларов) поступили от компаний, находящихся под следствием.

Крупнейший поставщик Damalio — основанная в январе 2022 года компания «Поділля-Агросервіс», которая находится под следствием в рамках другого дела (по подозрению в нарушении таможенных законов в попытке скрыть происхождение семян подсолнечника). Только за август и сентябрь 2022 года «Поділля-Агросервіс» экспортировала 692 партии зерна на сумму порядка четырех миллионов долларов. Многие из них предназначались Damalio.

Самым дешевым поставщиком Damalio была «Райкомія». В июле 2022 года Damalio импортировала через украинскую компанию кукурузу по 0,07 доллара за килограмм, в пять раз дешевле рыночной стоимости.

У фирмы «Райкомія» общий номер с основанной в октябре 2022 года компанией, у которой власти Украины в рамках расследования по делу о неуплате налогов конфисковали порядка 65 тысяч тонн пшеницы и кукурузы в Одесской области. Позже суд приказал вернуть зерно.

Михай Патраш, коммерческий директор Damalio, подтвердил, что оборот компании составляют зерновые сделки с Украиной. Он сказал, что купил зерно у «торговцев», которых посоветовали фермеры, но отказался раскрыть подробности.

Материал подготовлен при поддержке Journalismfund Europe.

***

№ 1.778

Дайджест подій в Україні та навколо України від 9 липня 2023

Головне

📌 Тьорки перед саміту НАТО у Вільнюсі лише розпалюються. Я бачу величезний розкол між адміністрацією Байдена разом із Шольцем і майже всіма іншими членами Північноатлантичного Альянсу. Причому розбіжності настільки суттєві, що навіть приховати їх не вдається.

📌 Вважаю досить зваженим рішення про примирення з Польщею щодо Волинської трагедії. Для польської влади це питання є принциповим. Але що буде іншим кроком? Визнання Степана Бандери військовим злочинцем, як на тому наполягають Дуда, Качинський та інші?

📌 Зверніть увагу, як намагається протягнути хуцпу колективного зеленського віце-прем'єрка ***Стефанишина***. Особливо з огляду на "покласти великий болт на висновки Венеціанської комісії". Я вважаю, що це не спрацює.

Теми доби

🔥 Дуда та Зеленський у Луцьку спільно вшанували пам'ять жертв Волинської трагедії.

🔥 Українські чиновники таки сподіваються на позитивні рішення саміту НАТО.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб вранці 10 липня повідомив про 30 бойових зіткнень на лінії фронту впродовж доби. Російське командування зосередило великі сили на півночі Луганської області. Ударні підрозділи армії РФ посилили атаки в напрямку Куп'янська, а на захід від Кремінної спромоглися просунутися на відстань до 1 км у районі Діброви.

ЗСУ відбили кілька атак у районі Спірного на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут. За інформацією з лінії фронту, українські підрозділи й далі розвивають наступ на північному та південному флангах Бахмута та мають частковий успіх. Голова Чечні Кадиров повідомив, що до Кліщіївки перекинуто чеченський спецпідрозділ "Ахмат". До цього району перекинуто й інші підрозділи російського оперативного резерву.

Українські війська відбили атаки на околицях Авдіївки, а також на захід та на південь від Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці.

Упродовж дня українські підрозділи закріпилися в Запорізькій області на рубежах, що було досягнуто протягом кількох днів та відбили всі контратаки російських військ. Російське командування вважає цю ділянку небезпечною, тож поспішно зміцнює оборону свіжими підрозділами, які зайняли позиції на основній лінії захисту за кілька кілометрів від передової.

Президент Зеленський стверджує, що українська армія перехопила оперативну ініціативу на фронті. Він констатував, що російська армія добре укріпилася, тому наступ розвивається повільно.

Речник оперативного командування "Південь" Гуменюк стверджує, що після підриву дамби Каховської ГЕС та подальшого затоплення території окупанти мають проблеми з поверненням на колишні позиції на лівому березі Дніпра через розмивання мінних полів, що мало наслідком "засівання" мінами цієї території.

⭐ У Ямполі на Донеччині внаслідок обстрілу поранено місцевого жителя. Російська армія завдала удару балістичною ракетою Іскандер-М по об'єкту інфраструктури в Миколаєві. У Херсоні внаслідок удару російської артилерії по житловому кварталу поранено жінку, у Бериславі дістав контузію головлікар райлікарні. В Оріхові Запорізької обл. вранці 10 липня керована авіабомба влучила в пункт видавання гуманітарної допомоги. Загинули 4 цивільні особи, 11 людей – поранено. Ще один мешканець області дістав поранення внаслідок обстрілу.

⭐ Президент **Зеленський провів у Луцьку нараду, на якій було обговорено безпеку північних територій України, ситуацію в Білорусі, стан укриттів, бюджетне забезпечення області та створення робочих місць**.

⭐ "Глава" окупаційної адміністрації Криму Аксьонов оголосив про знищення української крилатої ракети в районі Керчі. Рух мостом через Керченську протоку було зупинено на кілька годин.

Губернатор Брянської обл. РФ стверджує, що в небі над областю було збито 2 українські ракети, уламки яких вибухнули та зруйнували пилораму в одному із сіл.

Влада Ростовської обл. РФ повідомили про знищення ракети поблизу Кам'янська-Шахтинського.

Російські телеграм-канали повідомили, що Смоленську АЕС у Десногорську нібито була атаковано крилатими ракетами Storm Shadow. Колишній президент Медведєв заявив, що якщо інформація про ракетний удар знайде

підтвердження, Росія має розглянути можливість ракетної атаки 3 українських АЕС, а також атомних станцій країн Східної Європи, оскільки "тут уже нема чого соромитися".

⭐ Прессекретар російського МЗС Захарова наполягає, що країни НАТО мають обговорити на саміті у Вільнюсі "систематичне завдання пошкоджень" Запорізької АЕС українськими військами. Вона попередила, що в разі ядерної аварії на ЗАЕС більшість країн Північноатлантичного Альянсу опиниться в зоні радіоактивного зараження.

⭐ Центр національного опору Міноборони повідомив, що на окупованих територіях "влада" обіцяє виплату "материнського капіталу" сім'ям за отримання російських паспортів молоддю, що досягла 14 років. Росія змушує населення до отримання російських паспортів (громадянства) у різний спосіб, зокрема, примусово, загрожуючи депортацією до та конфіскацією житла. У Старобільську Луганської обл. співробітникам лікарні було видано "картки резидента", які чинні лише 3 місяці. Їм також погрожували депортацією в разі відмови від російського громадянства.

1-2) Тил

⭐ Міністр стратегічних галузей промисловості Камишин в інтерв'ю агентству Bloomberg заявив, що Україна в червні виробила більше артилерійських снарядів, ніж за весь 2022 рік.

Міністр оборони Рєзніков повідомив про успішні випробування станції радіоелектронної розвідки українського виробництва РПС-7 "Інгул", яка дає можливість виявляти радари, системи ППО та літаки противника "на великій відстані".

2. Україна та світ

⭐ Президент Зеленський зустрівся в Луцьку з польським президентом Дудою, який здійснив неоголошений візит до України. Вони разом ушанували пам'ять жертв Волинської трагедії. У церемонії в кафедральному костелі Петра та Павла разом із президентами взяли участь голова Греко-католицької церкви Святослав та митрополит ПЦУ Єпіфаній. Зеленський у соцмережах підкреслив, що пам'ять об'єднує два народи, які разом стануть сильнішими.

Він також повідомив, що під час зустрічі "коротко, але вкрай предметно" було обговорено теми саміту НАТО у Вільнюсі.

⭐ Віцепрем'єр-міністр ***Стефанишина*** оголосила, що рішення про поїздку Зеленського до Вільнюса поки не ухвалено, оскільки немає розуміння, які саме документи обговорюватимуться на саміті. Вона висловила переконання,

що Україна стане членом НАТО незалежно від того, чи отримає запрошення у Вільнюсі. Стефанишина наголосила, що Україна точно не почує заперечень щодо членства – йдеться лише про те, у якій формі їй буде сказано "так". Зі слів Стефанішиної, неотримання запрошення до членства матиме наслідком перегляд стратегії українським керівництвом. У той самий час вона переконана, що запрошення може бути зроблене вже зараз, а процес вступу завершено, "коли дозволять обставини". Вона також повідомила, що вступ України до НАТО підтримують усі країни східного флангу Альянсу, Угорщина тощо, а також низка ключових країн ЄС. Ці країни вважають, що приймання України до Північноатлантичного Альянсу зміцнить їхню власну безпеку. Напередодні саміту міністр закордонних справ Кулеба обговорив із держсекретарем США Блінкеном теми саміту у Вільнюсі. Голова Верховної Ради Стефанчук зустрівся в Ризі з новообраним президентом Рінкявічусом, а також головами парламентів Латвії, Литви, Естонії, Польщі та Німеччини. Зі слів Стефанчука, усі вони підтвердили підтримку вступу України до НАТО, а також готовність надати допомогу в інтеграції країни до ЄС.

Президент **Зеленський заявив, що не має наміру їхати на саміт НАТО у Вільнюс "заради розваги" і сподівається, що Україна на ньому отримає запрошення про вступ та гарантію безпеки на той час, поки не набуде членства в Північноатлантичному Альянсі.**

Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що на саміті буде ухвалено пакет рішень щодо України, який складатиметься "з 3 компонентів", проте не уточнив, яких саме.

Президент ***Байден*** перед вильотом до Європи дав інтерв'ю телекомпанії CNN, заявив, що Україна ще не готова до членства в НАТО. На його твердження, **головною умовою початку розгляду заявки України є закінчення війни, а доти союзники забезпечуватимуть її потреби озброєннями та нададуть гарантії безпеки, подібно до програми підтримки Ізраїлю. Байден вкотре наголосив, що для вступу Україна має виконати низку ключових вимог щодо демократизації та боротьби з корупцією**.

Міністр закордонних справ Франції ***Колона*** повідомила, що гарантії безпеки для України полягатимуть у наданні їй засобів самооборони та в зміцнення її потенціалу для стримування агресії. Вона анонсувала надання нових пакетів воєнної допомоги з огляду на нагальні потреби ЗСУ.

Колишній спецпредставник Держдепартаменту США щодо врегулювання в Україні Волкер розкритикував позицію Байдена. Волкер стверджує, що це не Україна не готова до вступу до НАТО, а країни НАТО не готові ухвалити Україну, "і це ще відгукнеться в майбутньому". Він був серед 46 впливових військових, експертів та дипломатів, які 5 липня підписали лист із закликом якнайшвидше надати Україні дорожню карту для вступу до НАТО, причому без обов'язкового етапу Програми для членства.

Колишній помічник міністра оборони США у зв'язках із НАТО Таунсенд вважає необов'язковою умовою для вступу України формальне припинення війни. На його думку, Україна має отримати власний план вступу з конкретними часовими рамками та списком реформ, які необхідно запровадити для набуття відповідності стандартам Альянсу.

Глава Мюнхенської конференції з безпеки Хойсген вважає, що Україна на саміті має отримати сигнал, що вона "належить до євроатлантичної сім'ї", і за певний час може стати членом Північноатлантичного Альянсу, "за певних обставин". Негайне членство Хойсген назвав "неможливим", доки триває гаряча фаза війни, оскільки це означало б залучення до неї всіх країн НАТО.

На думку колишнього президента Литви Грибаускайте, у разі, якщо вступ України до НАТО залежатиме від закінчення війни з Росією, президент Путін зробить геть усе, щоб ця війна не закінчилася ніколи. Вона назвала "ілюзією" можливість знаходження спільної мови між Україною та Росією на переговорах.

За інформацією видання Politico, держави НАТО ведуть "несамовиті переговори в останню мить" щоби встигнути підготувати підсумковий документ саміту. Одним із можливих варіантів є забезпечення "парасольки" для країн, які готові надати пряму допомогу Україні. Також країни Східної Європи наполягають на пришвидшенні вступу України до Альянсу, навіть попри те, що бойові дії тривають і далі.

⭐ Безпеку учасників саміту НАТО у Вільнюсі забезпечуватимуть понад 1 тис. військовослужбовців, далекобійна артилерія, багаторівнева система ППО, системи боротьби з БПЛА, а також кілька десятків літаків, які перебазовано на аеродроми Литви, Латвії та Польщі. Литва збільшила в 3 рази кількість прикордонників на кордонах із РФ та Білоруссю.

Президент Науседа наполягає на створенні партнерами НАТО потужної системи ППО в країнах Балтії на постійній основі.

⭐ Президент Зеленський дав інтерв'ю американській телекомпанії ABC News. У відповідь на висловлювання колишнього президента США Трампа, він зауважив, що американський президент міг би спробувати "закінчити війну за 5 хвилин" за відмови України від деокупації власних територій, проте сама Україна не погоджується на цей варіант. Зеленський також вважає, що російський президент Путін шукатиме можливості для переговорів після того, як українські війська вийдуть на адмінкордон з окупованим Кримом.

⭐ Американські військові чиновники повідомили журналістам телекомпанії CNN, що касетні боєприпаси, які буде надано Україні, мають дуже малий відсоток часток, що не розірвалися (приблизно 2 %), що суттєво

зменшує загрозу цивільному населенню. Водночас російські боєприпаси залишають після застосування понад 30 % касет, що не розірвалися.

Президент Німеччини Штайнмаєр заявив, що країна не може перешкоджати постачанню американських касетних боєприпасів Україні. Водночас він підкреслив, що особисто підписав Конвенцію про відмову від використання таких боєприпасів і вважає цей крок правильним. Проти постачання виступив прем'єр-міністр Нової Зеландії Гіпкінс. Країна має статус партнера НАТО. 10 липня в Лондоні президент США Байден обговорить із прем'єр-міністром Сунаком питання, які обговорюватимуться на саміті НАТО та постачання касетних боєприпасів Україні. Велика Британія також ратифікувала Конвенцію, тож Сунак висловився проти постачання таких боєприпасів Україні.

⭐ Президент Туреччини Ердоган має намір подовжити "Чорноморську зернову ініціативу" ще на 3 місяці. З ініціативи турецького міністра закордонних справ Фідана відбулася його телефонна розмова з главою МЗС РФ Лавровим, головною темою якої було подовження "зернової угоди". Під час обміну думками Лавров вказав Фідану на "деструктивність курсу подальшого постачання військової техніки київському режиму". Пресслужба російського МЗС не повідомила, чи було темою переговорів повернення на батьківщину українських командирів.

⭐ Посол України Боднар заявив, що Туреччина не висунула українській владі жодних умов в обмін на повернення на батьківщину українських командирів. Він повідомив, що переговори щодо повернення тривали кілька місяців – "на найвищому рівні".

⭐ Президент США в телефонній розмові з Ердоганом наполягав на ратифікації країною протоколу про вступ Швеції до НАТО. Темою бесіди також була підтримка України та інші питання порядку денного саміту у Вільнюсі.

⭐ За твердженням віцепрем'єр-міністра Стефанішиної, Україна зможе розпочати переговори про вступ до ЄС, не чекаючи на виконання всіх вимог Єврокомісії та без огляду на заперечні висновки Венеціанської комісії з низки ключових законів та законопроєктів, зокрема, про нацменшини та боротьбу з олігархами.

⭐ Болгарія подовжила програму державної підтримки українських біженців до кінця вересня. Власники готелів отримуватимуть по 15 левів (€7,7) на добу за кожного українського біженця, вони прихистили.

Міністерство реінтеграції окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб повідомило про запуск у Польщі онлайн-платформи для захисту інтересів

українців на ринку праці та захисту від несумлінних роботодавців, Допомогу надає Міжнародний комітет порятунку (IRC), центри підтримки та консультацій відкрито в Познані та Катовицях.

⭐ Австрійська енергетична група ÖMV не має наміру розривати контракт на постачання газу з Росії наступного осінньо-зимового сезону, навіть попри наявність альтернативних постачальників газу. Газпром і далі буде основним постачальником згідно з контрактом, який було підписано у 2018 р., хоча торік постачання газу було нерегулярним, а їхній обсяг скоротився. Контракт ÖMV з Газпромом закінчується 2040 року.

⭐ Французьке видання Libération повідомило з посиланням на представників західних розвідок, що російський президент Путін 1 липня зустрічався в Кремлі з власником ПВК "Вагнера" олігархом Пригожиним, після чого кампанію з дискредитації найманців було згорнуто, а Пригожину було повернено всі кошти та зброю. Російські ЗМІ повідомили про усунення від командування "спецопераційою" в Україні начальника Генштабу Герасимова. Це було однією з вимог Пригожина, які він озвучив під час заколоту. На думку президента Зеленського, у Росії може статися ще один заколот чи революція через ослаблення влади президента Путіна, а метою "маршу" Пригожина був його намір стати впливовим політичним гравцем у РФ. Зеленський також висловив переконання, що найманці ПВК "Вагнера" не нападуть на Україну з території Білорусі.

⭐ Президент США Байден повідомив, що попередив лідера Китаю Сі про те, що в країни виникнуть проблеми в разі воєнної підтримки Росії. Він нагадав Сі, що понад 600 американських корпорацій пішли з Росії після широкомасштабного вторгнення. У відповідь Сі заявив, що Китай не пішов на поводу Росії. Сі та Байден дійшли консенсусу в питанні про неприпустимість ядерної війни й це, на думку американської адміністрації, є підставою для подальших взаємин двох країн.

Міністр фінансів США Єллен повідомила, що її 10-годинні переговори в Пекіні з високопосадовцями Китаю були "відвертими та продуктивними" й дали змогу стабілізувати відносини. Водночас вона визнала, що між країнами є значні розбіжності щодо Тайваню та експорту американських передових технологій.

3. Тренди

⭐ На сайті президента набрала понад 27 тис. голосів і має бути розглянута Зеленським **петиція про збереження українського дубляжу іноземних фільмів**. **Автор створив петицію у відповідь на президентський законопроєкт щодо статусу англійської мови.**

***

№ 1.779

Дайджест подій в Україні та навколо України від 10 липня 2023

Головне

📌 Отже, на саміті НАТО, за оцінкою майже всіх експертів, Україна запрошення не отримає. Натомість буде "морква" у вигляді скасування ПДЧ. Що жодним чином не є наближенням, а лише розширеним трактуванням рішення Бухарестського саміту 2008 р. Зброю дадуть.

📌 Заборона куріння замість жорстких правил – це "все як завжди". Чергову мусорську мрію втілено в життя.

📌 Вхід в Україну концерну Rheinmetall свідчить про те, що він розраховує на дуже потужний збут продукції упродовж багатьох років (це я про оцінку, скільки триватиме ця війна).

📌 Про зростання цін за рік на 15% – навіть коментувати не хочу. Це не просто нахабна брехня. Це сеча в очі.

Теми доби

🔥 З 11 липня заборонено рекламу електронних сигарет та їхнього паління в громадських місцях.

🔥 Президент Туреччини Ердоган погодився на членство Швеції в НАТО.

🔥 В Україні розпочалося будівництво заводу з виробництва безпілотники Bayraktar.

🔥 Німецька компанія Rheinmetall упродовж 3 місяців відкриє в Україні завод із виробництва та ремонту танків та БТР.

🔥 У Краснодарі вбито колишнього командира російського підводного човна, який запускав "Калібри" по цілях в Україні.

🔥 Держстат стверджує, що за рік (із червня до червня) ціни зросли лише на 12,8 %.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 11 липня повідомив, що протягом доби на лінії фронту сталося 30 бойових зіткнень. За інформацією з передової, російське командування розпочало наступ на півночі Луганщини. у напрямках на Куп'янськ та Лиман за потужної підтримки артилерії та авіації. Бої на цій ділянці фронту спалахнули з новою силою. На околицях Кремінної підрозділам армії РФ вдалося просунутися до 1 км.

Командувач Сухопутних сил Сирський повідомив, що ЗСУ зайняли основні висоти в околицях Бахмута та тримають місто під вогневим контролем. Українські бійці на передовій на південь від Бахмута поки не бачили чеченського спецзагону "Ахмат", про виряджання якого до Кліщіївки оголосив голова Чечні Кадиров. Проте, з їхніх слів, інформація Сирського та заступниці міністра оборони Маляр не є повністю дійсною. Російські війська не залишають спроби атакувати із Бахмута вздовж автодороги на Костянтинівку.

На околицях Донецька – у Північному, Красногорівці, Мар'їнці та Новомихайлівці – ЗСУ відбили майже 20 атак.

У Запорізькій області російські війська активно контратакують щоби стримати наступальні дії ЗСУ та не допустити виходу передових українських підрозділів до основної лінії оборони.

⭐ Сумська обласна військова адміністрація відразу після ухвалення скасувала рішення про примусове відселення мешканців 5-кілометрової буферної зони на кордоні з РФ, попри щоденні обстріли та удари з повітря. Унаслідок обвалення покрівлі котлотурбінного цеху Курахівської ТЕС загинуло 3 особи, ще 3 – травмовано. Станція неодноразово потрапляла під обстріл російської артилерії та РСЗВ і наразі не працює. В області впродовж доби загинуло 2 мешканців прифронтових населених пунктів, 3 – поранено. В Оріхові на Запоріжжі завершено розбирання завалів після скидання російською авіацією керованої бомби на пункт розподілу води, який було відкрито за підтримки ООН. Загинули 7 осіб, 11 – шпиталізовано. Унаслідок російського обстрілу Херсона отримав поранення місцевий мешканець.

⭐ У ніч на 11 липня Росія атакувала Україну 28 дронами-камікадзе Shahed-131/136. Підрозділи ППО збили 26 таких БПЛА, зокрема, усі, що летіли в напрямку Києва. 2 БПЛА вибухнули в районі Одеси.

⭐ Глава МВС Клименко представив нового командувача Нацгвардією Півненка. Зі слів міністра, його основним завданням буде підготовка бригад "Гвардії наступу".

⭐ МЗС України назвало черговим репресивним кроком закон РФ про примусову паспортизацію українських громадян на окупованій території. За твердженням міністерства, особи, які не пройшли процедуру позбавлення громадянства, є українськими громадянами.

⭐ У Краснодарі застрелено заступника начальника міськвідділу з мобілізаційної роботи Ржицького, колишнього командира підводного човна "Краснодар", атакує Україну крилатими ракетами "Калібр". До 2018 р він командував ще одним підводним човном Чорноморського флоту РФ – "Алроса".

⭐ Російська компанія "Робоавіа" оголосила про будівництво вже другого заводу з виробництва бойових безпілотників. Його буде розміщено в Ростовській обл. Потужність заводу – приблизно 1,1 тис. БПЛА на рік. Перший завод уже працює в Сімферополі та випускає щомісяця 16 квадрокоптерів та інших БПЛА.

⭐ За твердженням начальника Головного управління розвідки Буданова, найманці одного з підрозділів ПВК "Вагнера" таки дісталися бази зберігання ядерної зброї "Воронеж-45" під Борисоглібськом, проте не змогли її захопити. На базі зберігаються малі ядерні пристрої, які можна переносити навіть у наплічнику. Наявність у руках нападників подібної зброї змінило б характер заколоту. Американські офіційні особи висловили сумнів щодо заяви Буданова. Вони стверджують, що не мають доказів, можливого попадання ядерної зброї до неналежних рук.

⭐ Аналіз супутникових знімків, який було проведено аналітиками програми NASA Harvest, підтвердив, що на тимчасово окупованій території буде зібрано 4,1–4,4 млн т зерна, тоді як на підконтрольній Україні території – 21–22 млн т. Звіт передбачає, що всю пшеницю буде зібрано, хоча в умовах бойових дій частку врожаю, безумовно, буде втрачено.

1-2) Тил

⭐ Пресслужба "Укренерго" повідомила про виведення в ремонт ще одного ядерного енергоблока, що зменшило доступний обсяг потужностей в енергосистемі. Ба більше, не працюють майже всі енергоблоки теплових станцій та гідроелектростанції, а також магістральні лінії електропередач, які було пошкоджено російськими ударами з повітря. Чиновники закликали

населення до заощадження електроенергії, насамперед увечері – з 16:00 до 23:00.

⭐ **Секретаріат Енергетичного товариства ЄС написав листа голові Нацкомісії з регулювання в галузі енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) Ущаповському. У ньому висловлено претензію до Комісії, яка ухвалила рішення про скасування підвищення тарифів на воду під тиском уряду, що порушує принцип незалежності регулятора.** Насправді ***Ущаповський*** **як причину скасування назвав побажання президента Зеленського**. Секретаріат оголосив, що ретельно проаналізує незалежність НКРЕКУ та надасть проєкт звіту вже незабаром.

⭐ Міністр стратегічних галузей промисловості Камишин оголосив про початок будівництва заводу з виробництва бойових турецьких безпілотників Bayraktar TB2 та Akıncı.

Голова правління німецької компанії Rheinmetall Паппергер повідомив про намір відкрити завод із виробництва бронетехніки в західній частині України протягом наступних 3 місяців із потужністю 400 танків на рік. Завод також виготовлятиме та ремонтуватиме бронетранспортери Fuchs.

⭐ Міністерство інфраструктури вважає повільними темпи обробки місцевою владою заявок громадян на відновлення житла за програмою "Відновлення". За півтора місяця опрацьовано всього 1,4 тис. заявок із 24,7 тис. поданих громадянами. Прессслужба міністерства закликала налагодити роботу профільних комісій місцевих рад, які оцінюють пошкодження житла.

⭐ **Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву (Держмолодьжитло) за 6 місяців цього року уклав лише 222 договори з молодими сім'ями на співфінансування іпотечних кредитів, з них 122 – коштом Фонду. Іншими донорами були місцеві бюджети та уряд Німеччини.**

⭐ За оцінкою консалтингової групи A-95, ціна моторного палива після повернення акцизів та ПДВ зростатиме до середини серпня, коли все паливо купуватиметься трейдерами за новими цінами. За перший тиждень після повернення "старого" оподаткування ціни на заправках на бензин та дизпаливо зросли на 3,0–3,5 грн/л, на скраплений газ – майже на 1,5 грн/л.

⭐ З 11 липня в Україні заборонено виробництво, гуртову та роздрібну торгівлю, та імпорт для реалізації на території України сигарет, а також тютюну для самокруток зі смаковими чи ароматичними добавками. Заборонено будь-яку (непряму тощо) рекламу тютюнових виробів, електронних сигарет, рідин для куріння, а також торгових марок їхніх

виробників. Заборонено куріння в громадських місцях IQOS, кальянів та одноразових цигарок.

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції повідомило, що впродовж тижня жоден депутат Верховної Ради не подав електронну декларацію про доходи за 2021 та 2022 роки. За 2021 р добровільно подали декларації 42 депутати, 4 міністри та 3 заступники голови Офісу президента, а за 2022 р – 24 депутати, 2 міністри та 3 голови облдержадміністрації. Відновлення електронного декларування депутатів, чиновників, правоохоронців та суддів є одною з основних вимог МВФ та Євросоюзу до України.

⭐ За інформацією Держбюро розслідувань, судово-псіохологічна експертиза показала, що голова Макарівського райсуду Тандир збив на смерть на блокпосту бійця Нацгвардії, перебуваючи за кермом у стані алкогольного сп'яніння, а надалі вжив заходів щодо приховання свого стану.

⭐ Держстат повідомив про прискорення інфляції в червні до 0,8 % за місяць. У травні ціни зросли на 0,5 %. Чиновники стверджують, що за рік (із червня минулого року) ціни зросли лише на 12,8 %, тоді як за період травень 2022 – травень 2023 зростання цін склало 15,3 %.

⭐ Постійний представник МВФ в Україні Степанян повідомив, що Фонд уважно стежить за реформою української митниці. Цю реформу включена до переліку "маяків" меморандуму з Україною щодо надання кредиту розширеного фінансування (EFF).

2. Україна та світ

⭐ У Вільнюсі 11 липня розпочинається саміт НАТО, який може визначити долю світу на багато років. Одним із головних його питань буде надання гарантій безпеки Україні та можливе запрошення її до Альянсу. Президент Зеленський підтвердив, що візьме участь у заходах другого дня саміту. З його слів, українська влада працює над тим, щоб алгоритм вступу України до НАТО став максимально прозорим та швидким. Західні ЗМІ повідомили, що делегації все ще активно обговорюють підсумкові документи саміту. Зеленський повідомив, що формулювання щодо України ще не погоджено.

Міністр закордонних справ Кулеба повідомив про досягнення консенсусу між членами НАТО щодо усунення етапу Програми для членства (ПДЧ) для України. ПДЧ – це індивідуальна національна програма для країни, яка започатковує обговорення вступу до НАТО. Фінляндія та Швеція отримали запрошення приєднатися до Альянсу, оминаючи цей етап. Президент Литви Науседа підтвердив інформацію Кулеби. З його слів, Україні потрібен чіткий

сигнал про можливість членства, "за належних умов", тому НАТО мусить вийти за межі мови Бухарестського саміту, у рішенні якого йдеться лише про "відчинені двері".

За інформацією видання Politico, члени Альянсу за день до початку саміту так і не визначилися з тим, що саме буде запропоновано Україні та які формулювання буде включено до підсумкового документа. Німецьке видання Bild повідомило, що Німеччина виступила проти вже погодженого тексту заяви про політику НАТО у відносинах з Україною через побоювання, що цей крок може мати наслідком війну з Росією. Кулеба закликав Німеччину не блокувати прискорений вступ. Генеральний секретар Столтенберг спростував заяву Кулеби та повідомив, що остаточного рішення членами Альянсу ще не ухвалено.

Прессекретар російського президента Пєсков пригрозив, що вступ України до НАТО стане загрозою для Росії, який "вимагатиме зрозумілої та твердої реакції" з боку російської влади.

Опитування громадської думки в Україні перед самітом свідчать про зростання підтримки вступу країни до НАТО. За різними оцінками, воно може перевищувати 80 %.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що Туреччина погодилася на вступ Швеції до Альянсу. З його слів, Швеція виконала всі умови меморандуму, який було підписано торік у Мадриді, а президент Ердоган погодився направити протокол до парламенту та співпрацювати з ним для гарантування його ратифікації. Президент США Байден та міністр закордонних справ Великобританії Клеверлі привітали це рішення. Вони наголосили, що членство Швеції матиме користь для всіх членів Альянсу. Прем'єр-міністр Швеції Крістерссон висловив сподівання, що після рішення Туреччини Угорщина також швидко ратифікує протокол, оскільки офіційні особи країни оголосили про координування цього рішення з турецькою владою. Перед поїздкою до Вільнюса Ердоган спробував ув'язати рішення про вступ Швеції до НАТО з набуттям Туреччиною членства в ЄС. Після рішення про ратифікацію Столтенберг пообіцяв Ердогану надання допомоги Швецією в процесі зближення країни з ЄС, зокрема, модернізацію митного союзу та візову лібералізацію.

За повідомленнями західних ЗМІ, делегації країн НАТО в понеділок, до початку саміту у Вільнюсі, погодили оборонні плани відповіді на можливий напад Росії. Також до підсумкового документа буде включено мінімальні вимоги щодо оновлення збройних сил та матеріально-технічного забезпечення армій кожної з країн Альянсу. На думку чиновників НАТО, реалізація програми потребуватиме кілька років.

⭐ Представник Держдепартаменту Міллер заявив, що ставлення США до зустрічі Путіна та Пригожина ґрунтується на тому, що вони обидва віддавали накази на скоєння злочинів в Україні. Міллер також попередив Росію про "неминучу відповідальність" за вчинення акту ядерного тероризму на Запорізькій АЕС. Він наголосив, що Росія має забезпечити інспекторам Міжнародного агентства з атомної енергетики (МАГАТЕ) доступ до всіх будівель та приміщень ЗАЕС.

⭐ Зі слів радника президента США з нацбезпеки Саллівана, американська адміністрація вважає, що передача касетних боєприпасів Україні не спричинить розкол у НАТО. Президент Байден в інтерв'ю CNN заявив, що рішення було ухвалене через те, що запаси снарядів у ЗСУ суттєво скоротилися під час наступальних дій. Він також підкреслив, що армія США також відчуває дефіцит снарядів, тому було ухвалено рішення про постачання Україні саме касетних (кластерних) боєприпасів. Він наголосив, що українські чиновники зобов'язалися використовувати ці боєприпаси лише на суверенній території України.

⭐ Австралія направила до Європи літак E-7A Wedgetail далекої радіорозвідки та попередження. Він патрулюватиме маршрути, якими Україна отримує гуманітарну та воєнну допомогу.

⭐ 22 мобільні оператори країн ЄС подовжили ще на 12 місяців угоду з українськими мобільними операторами про безплатний роумінг для громадян України. Паралельно Єврокомісія готується до приєднання України до роумінгового простору ЄС, який заплановано на березень 2024 року.

⭐ Президент Сербії Вучич повідомив, що країна планує використати термінал скрапленого газу в чорногорському порту Бар, щоб скоротити залежність від постачання з Росії. Наразі Газпром є єдиним постачальником газу до країни. Термінал у Барі буде введено в експлуатацію у 2025 р.

⭐ Телекомпанія CNN повідомила, що після широкомасштабного вторгнення понад 1 тис. великих західних компаній зобов'язалися піти з російського ринку, проте багато з них порушили обіцянку. Серед них – Heineken, Unilever, Philip Morris, Mondelez, а також банківські групи та мережі закладів швидкого харчування. На думку журналістів CNN, підтримка цих компаній споживачами на Заході годує грошима російську воєнну машину.

⭐ Служба інформації та безпеки та прокуратура Молдови передали до суду справи про шпигунство на користь Росії двох російських громадян та про держзраду двох молдавських громадян. Їх звинувачено в створенні агентурної мережі для дестабілізації політичної ситуації в країні, проведенні

дезінформаційних заходів, а також залучення людей для масових заворушень за грошову винагороду.

3. Тренди

⭐ Чиновники НБУ заперечують придбання "Укрпоштою" якогось банку. Вони стверджують, що це збільшить частку держави в банківському секторі, яка вже перевищує 60 %. Водночас з огляду на "ощадизацію" банківської системи, тобто, фактичний контроль голови НБУ Пишного над усіма державними банками за допомогою призначення до їхніх керівних органів та наглядових рад своїх ставлеників, ця заборона виглядає як спроба перешкоджання створенню нової монополії і повного контролю Пишного над основними фінансовими потоками країни.

⭐ **Заступник глави Офісу президента Смирнов, якого журналісти називають "куратором судової системи", заявив, що запуск реєстру олігархів в Україні "зараз не на часі".** На його твердження, низка багатих бізнесменів втратили активи, тому важко визначити, хто з них є олігархом. Смирнов також підтвердив, що чиновники Офісу президента активно комунікували з Венеціанською комісією, яка вважає необхідним відтермінувати імплементацію закону. Він повідомив, що парламент незабаром розгляне в другому читанні закон про Антимонопольний комітет, який посилить можливість регулювання монопольного бізнесу.

⭐ Суд усунув мера Рівного Третьяка з посади на 1 рік за корупційне порушення, яке пов'язане з конфліктом інтересів. Мер назвав це рішення "знущанням зі здорового глузду". У момент судового засідання він перебував у службовому відрядженні в Німеччині. **Це вже третє судове рішення щодо мерів – осіб, яких було обрано голосуванням на виборах.**

***

№ 1.780

ZN,UA

КУЛАК ВЛАДИ. ЧИ ЗБЕРЕ ПРЕЗИДЕНТ РНБО ЧЕРЕЗ РІШЕННЯ СУДІВ, ЯКІ ВІДСТОРОНЯЮТЬ ВІД ПОСАД МЕРІВ І ЗАБИРАЮТЬ ПОВНОВАЖЕННЯ У МІСЦЕВИХ РАД?

Голова Чернігівської міської військової адміністрації Дмитро Брижинський та президент України Володимир Зеленський під час робочої поїздки на Чернігівщину

2023-07-11

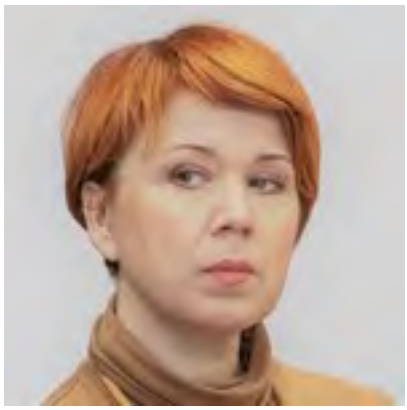

Автор

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

У бюджеті Чернігова грошей лежить не менше, ніж було в сейфі Князєва.

Однак у цьому випадку на три мільярди гривень зазіхнув цілий голова *міської військової адміністрації*, призначений особисто президентом України.

А суддя *Чернігівського окружного адміністративного суду* Скалозуб іще 22 червня, не моргнувши оком, віддав повноваження місцевої працюючої ради державному чиновникові.

Підмінивши своїм рішенням 1) — Конституцію, 2) — парламент і 3) — Європейську хартію місцевого самоврядування разом узяті.

Тобто — увага!

— поки Банкова однією рукою збирається демонстративно перевіряти на поліграфі ***добропорядність суддів Верховного суду та судів усіх інстанцій,***

— другу руку з допомогою керованих суддів вона запускає до кишень міських бюджетів, політично й економічно нейтралізуючи місцеве самоврядування.

1. Голова комітету з питань правової політики Денис Маслов: «В Україні судова гілка влади апріорі є залежною»

Чому це важливо зафіксувати? Рішення суду щодо бюджету Чернігова є прецедентом, і ***вже другим*** після відсторонення судом від посади, а згодом і звільнення мера Чернігова Владислава ***Атрошенка***.

Буквально вчора суддя вже Рівненського міського суду Денисюк визнав мера Рівного Олександра Третяка винним у вчиненні корупційного адміністративного правопорушення (потягнуло на штраф аж у 6800 гривень) і відсторонив його від посади на рік.

І те, що наслідками цього можуть стати

1) — звільнення Третяка,

2) — безпідставне введення військової адміністрації в Рівному,

3) — а також, **передавання їй судом (а не парламентом!) повноважень місцевої ради**, — не фантазія міського божевільного, а реальність, яка вже настала в Чернігові.

Що відбувається? Куди веде країну влада, яка нібито прагне до ЄС? На це запитання відповіли в.о. мера Чернігова Олександр Ломако, виконавчий директор Асоціації міст України Олександр Слобожан, а також експерт із децентралізації, директор Інституту розвитку територій Юрій Ганущак.

2. Олександр Ломако, в.о. міського голови Чернігова

— Чернігів — єдиний обласний центр, який перебував в активній зоні бойових дій, але не під окупацією, де 17 лютого без жодних підстав було створено військову адміністрацію (ВА). Навіть якщо відсунути убік попередню історію незаконного відсторонення від посади та звільнення всенародно обраного мера Атрошенка, все, що відбувалося в місті опісля, — це нонсенс.

Одразу зазначу, що саме в момент уведення в місті ВА влада власноруч заклала міну. Тому що в частині 3 статті 4 Закону «Про правовий режим воєнного стану» зазначено: «Військові адміністрації населених пунктів утворюються в межах територій територіальних громад, у яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи, та/або сільські, селищні, міські голови не здійснюють покладені на них Конституцією і законами України повноваження, а також в інших випадках, передбачених цим Законом».

У Чернігові навіть у момент облоги міста працювала місцева рада, а за злагоджений опір ворогу місто одержало статус героя. Після звільнення

Атрошенка все й надалі працює — в раді робоча більшість, а я як її секретар на підставі закону виконую обов'язки мера. Проте після призначення голови ВА всі дії центральної влади було спрямовано на те, щоб дестабілізувати роботу місцевої влади. У хід пішли постійні «мінування» зали засідань, допити депутатів і безупинний тиск силовиків на комунальні підприємства.

Утім, 30 березня на сесії міської ради ми проголосували відомі зміни до бюджету, які й оспорює в судах голова ВА Дмитро Брижинський. Водночас це були зміни виключно соціального характеру. Але оскаржується саме право обраних депутатів ухвалювати рішення щодо бюджету. Тобто розпоряджатися бюджетом як основним інструментом для виконання завдань місцевого самоврядування.

Свій позов голова ВА аргументував тим, що згідно зі статтею 15 того ж закону бюджет — це повноваження голови ВА, а не міської ради. Водночас він забув не лише про те, що ВА було введено безпідставно, а й про те, що трохи вище є стаття 10. У ній зазначено, що лише ВР за поданням президента своїм рішенням може наділити начальника військової адміністрації повноваженнями органів місцевого самоврядування.

Верховна рада такого рішення не ухвалила. Зате суд у закритому режимі без слухання сторін повністю задовольнив усі вимоги Брижинського. Водночас у статті 143 Конституції зазначено, що затвердження бюджету належить виключно до повноважень місцевої ради. Ми готуємо апеляцію, де посилатимемося на резолюцію Європарламенту, в якій дано чіткий сигнал про те, що децентралізація влади й дотримання прав місцевого самоврядування — одна з ключових умов вступу до ЄС.

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

22 червня 2023 року Чернігів Справа № 620/4737/23

Чернігівський окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Скалозуба Ю.О., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) учасників адміністративну справу

за позовом Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області

до Чернігівської міської ради

про визнання протиправним та скасування рішення.

У С Т А Н О В И В:

Чернігівська міська військова адміністрація Чернігівського району Чернігівської області звернулась до Чернігівського окружного адміністративного суду з позовом до Чернігівської міської ради, в якому просить:

- визнати протиправним та скасувати рішення Чернігівської міської ради №30/VIII-9 від 30.03.2023 «Про внесення змін і доповнень до рішення Чернігівської міської ради від 30 листопада 2022 року №24 VIII-38 «Про бюджет Чернігівської міської територіальної громади на 2023 рік» зі змінами та доповненнями (код бюджету 2555900000)

Мотивуючи позовні вимоги позивач зазначає, що Указом Президента України від 02 лютого 2023 року №69/2023 було утворено Чернігівську міську військову адміністрацію Чернігівського району Чернігівської області. Начальником цієї адміністрації відповідно до розпорядження Президента України від 17 лютого 2023 року №19/2023-рп призначено Брижинського Дмитра Володимировича. Зміст правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування, правові засади діяльності органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій в умовах воєнного стану, гарантії прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб визначає Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Зі змісту вказаного Закону вбачається, що останній є спеціальним по відношенню до інших нормативно-правових актів, а нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону (частина 1 статті 28 Закону). Так, зважаючи на введений на всій території країни воєнний стан, а також утворення військової адміністрації населеного пункту, начальником якої призначений Брижинський Д.В., з цього моменту відповідач повинен керуватись Законом України «Про місцеве самоврядування» лише в тій його частині, що не суперечить Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Своєю чергою, позивач звертає увагу, що частина 2 статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» містить перелік повноважень військових адміністрацій населених пунктів, зокрема пункт 5 якої чітко встановлює повноваження військової адміністрації із складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього, забезпечення виконання відповідного бюджету, а пункт 4 частини 6 цієї статті Закону встановлює, що начальник військової адміністрації є розпорядником бюджетних коштів.

Зважаючи на викладене, позивач наполягає на порушенні відповідачем вимог чинного законодавства, оскільки станом на час прийняття оскаржуваного рішення, повноваження на прийняття, зміну та забезпечення виконання місцевого бюджету відносилось до компетенції саме позивача. Такі дії відповідача є протиправними і, як наслідок, оскаржуване рішення також є протиправним, що і стало підставою для звернення позивача до суду.

Від відповідача надійшов відзив на позов, в якому останній із позовними вимогами не погоджується та в їх задоволенні просить відмовити, позаяк рішення Чернігівської міської ради від 30.03.2023 прийнято на підставі та у спосіб передбачений Конституцією та законами України. Норми Конституції України є нормами прямої дії і застосовуються у будь-яких правовідносинах, зокрема, і в правовідносинах щодо розмежування повноважень різних за своїм правовим статусом суб'єктів владних повноважень (органів публічної влади). Місцеве самоврядування по своїй конституційно-правовій природі є системою децентралізованих органів публічної влади, що своєю діяльністю забезпечують наближене до громадян управління суспільними справами та їх участь в управлінні суспільними справами. Ключовою конституційною нормою є те, що від імені територіальних громад здійснювати визначені Конституцією України повноваження можуть лише органи, які утворені цими територіальними громадами. У той же час, будь-яка військова адміністрація населеного пункту не є органом, який утворений територіальною громадою, а є тимчасовим органом державної влади, утворений Указом Президента України. Зазначені гарантії місцевого самоврядування відображені також і в частині

№47687207вх23 від 23.06.2023

другій статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Відповідач зазначає, що відсутність прямої законодавчої норми про припинення повноважень органів місцевого самоврядування лише за наявності факту утворення військової адміністрації населеного пункту не може тлумачитися як можливість припинення таких повноважень, оскільки це не відповідає Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». В силу статті 119 Конституції України та статей 4, 15 Закону № 389 військові адміністрації можуть здійснювати повноваження місцевих державних адміністрацій та делеговані державним адміністраціям повноваження органів місцевого самоврядування і лише з метою, визначеною частиною першою статті 4 Закону № 389. Відповідач також зазначає, що відповідно до частини другої статті 4 Бюджетного кодексу України під час бюджетного процесу в Україні положення нормативно-правових актів застосовуються лише в частині, в якій вони не суперечать нормам Конституції України, цього Кодексу та закону про Державний бюджет України.

Рішенням Чернігівської міської ради від 30.03.2023 № 30/VIII-9 було збільшено дохідну та видаткову частини бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2023 рік за відповідними цільовими спрямуваннями в частині міжбюджетних трансфертів відповідно до розпоряджень начальника Чернігівської обласної військової адміністрації Вячеслава Чауса від 14.03.2023 № 112 та від 17.03.2023 №117. Відповідач у відзиві зауважує, що Чернігівська обласна військова адміністрація (лист від 17.03.2023 на електронну пошту Чернігівської міської ради) та Чернігівська обласна рада (листи від 16.03.2023 № 01-04/205, від 20.03.2023 № 01-04/225) направляли до виконання розпорядження начальника військової адміністрації щодо розподілу субвенції саме Чернігівській міській раді. Водночас, змінами, які викладені у рішенні Чернігівської міської ради від 30.03.2023 року № 30/VIII-9 передбачено внесення змін в частині будівництва, реставрації та реконструкції об'єктів виробничої, комунікаційної інфраструктури, а також в частині виконання міських/регіональних програм. Таким чином, на думку відповідача, скасування спірного рішення буде перешкоджати реалізації конституційних прав територіальної громади міста Чернігова, зокрема, і в частині будівництва, реставрації та реконструкції об'єктів виробничої, комунікаційної інфраструктури територіальної громади, а також в частині виконання міських програм, затверджених представницьким органом Чернігівської міської територіальної громади.

Відповідач також звертає увагу на те, що в разі утворення військової адміністрації населеного пункту в межах територій територіальних громад, у яких міські ради та/або їхні виконавчі органи, та/або міські голови не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження Верховна Рада України за поданням Президента України може прийняти рішення про надання начальникові військової адміністрації крім повноважень, віднесених до його компетенції Законом України «Про місцеве самоврядування» додатково повноваження міської ради, її виконавчого комітету, міського голови. Втім такого рішення Верховною Радою України досі прийнято не було, що може бути наслідком того, що за період з 24.02.2022 по 01.05.2023 Чернігівською міською радою було проведено 14 сесій, на яких прийнято 197 рішень, а також 78 засідань виконавчого комітету Чернігівської міської ради та прийнято 885 рішень, що свідчить про здійснення представницьким органом Чернігівської міської територіальної громади та її виконавчим органом покладених на них чинним законодавством повноважень в повному обсязі.

Позивач, в межах процесуального строку направив відповідь на відзив, в якій наполягає на задоволенні позову та окремо зауважує, що в межах спірних правовідносин не має жодного значення з яких підстав було воно прийнято і для реалізації яких програм, оскільки спірним є саме право на прийняття цього рішення.

Ухвалою судді Чернігівського окружного адміністративного суду від 26.04.2023 відкрито провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження.

На адресу суду від представника позивача 29.05.2023 надійшла заява про збільшення позовних вимог, в якій позивач окрім вимоги, заявленої в позовній заяві також просить встановити відсутність компетенції Чернігівської міської ради на прийняття рішення № 30/VIII-9 від 30.03.2023 «Про внесення змін і доповнень до рішення Чернігівської міської ради від 30 листопада 2022 року № 24/VIII-38 «Про бюджет Чернігівської міської територіальної громади на 2023 рік» зі змінами та доповненнями (код бюджету 2555900000).

Зважаючи на заперечення відповідача щодо поданої заяви про збільшення позовних вимог, яке обґрунтовано тим, що заява подана із порушенням строку, встановленого статтею 47 КАС України, а також містить зміну як предмету так і підстав позову, суд вирішуючи питання прийняття заяви зважає на таке.

Відповідно до частини 1 статті 47 Кодексу адміністративного судочинства України крім прав та обов'язків, визначених у статті 44 цього Кодексу, позивач має право на будь-якій стадії судового процесу відмовитися від позову. Позивач має право змінити предмет або підстави позову, збільшити або зменшити розмір позовних вимог шляхом подання письмової заяви до закінчення підготовчого засідання або не пізніше ніж за п'ять днів до першого судового засідання, якщо справа розглядається в порядку спрощеного позовного провадження.

Так, провадження у справі відкрито 26.04.2023, а відповідно до частини 2 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України розгляд справи по суті за правилами спрощеного позовного провадження починається з відкриття першого судового засідання. Якщо судове засідання не проводиться, розгляд справи по суті розпочинається через тридцять днів. Зважаючи на те, що тридцятим днем з дня відкриття провадження є 26.05.2023 то заява про збільшення позовних вимог повинна бути направлена на адресу суду до 21.05.2023 (за п'ять днів до першого судового засідання), що свідчить про пропуск позивачем строку, встановленого статтею 47 Кодексу адміністративного судочинства України для подання заяви про збільшення розміру позовних вимог.

Враховуючи встановлені обставини, суд дійшов висновку про відсутність правових підстав для прийняття заяви про збільшення розміру позовних вимог від 29.05.2023.

Розглянувши подані документи і матеріали, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, судом встановлено таке.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану» від 24.02.2022 №64 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постановлено ввести в Україні воєнний стан із 05 годин 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Воєнний стан, введений 24.02.2022 неодноразово продовжувався та діє і на даний час.

Указом Президента України від 02 лютого 2023 року № 69/2023 було утворено Чернігівську міську військову адміністрацію Чернігівського району Чернігівської області, про що внесено відповідні відомості до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – ідентифікаційний код юридичної особи 45105079 (а.с. 4).

Розпорядженням Президента України від 17 лютого 2023 року №19/2023-рп призначено начальником Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області Брижинського Дмитра Володимировича.

Від Чернігівської обласної ради відповідачу надійшов лист від 16.03.2023 №01-04/205, яким повідомлено Чернігівську міську раду про те, що Розпорядженням начальника Чернігівської обласної військової адміністрації від 14.03.2023 № 112 розподілено іншу субвенцію місцевим бюджетам області та додаткові бюджетні асигнування головним розпорядникам коштів обласного бюджету для фінансування видатків на виконання доручень виборців депутатами обласної ради, згідно з додатком до якого Чернігівській міській територіальній громаді виділено 121 400,00 грн (а.с. 122-126).

Крім того, на адресу виконавчого комітету Чернігівської міської ради 17.03.2023 надійшло розпорядження Чернігівської обласної військової адміністрації від 17.03.2023 №117 «Про внесення змін до обласного бюджету на 2023 рік», відповідно до якого бюджету Чернігівської міської територіальної громади виділено 182 000,00 грн іншої субвенції із загального фонду обласного бюджету на виконання доручень виборців депутатами обласної ради (а.с. 117-121).

Зважаючи на вказане, 30.03.2023 Чернігівською міською радою відповідно до пункту 23 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 8 статті 13, статті 14, 15, 23, 52, 71, 72, пункту 2 статті 57, пункту 7, 8, 9 статті 78 Бюджетного кодексу України прийнято рішення № 30/VIII-9 «Про внесення змін і доповнень до рішення Чернігівської міської ради від 30 листопада 2022 року № 24/VIII-38 «Про бюджет Чернігівської міської територіальної громади на 2023 рік» (а.с. 5-6, 41-115).

Водночас, Чернігівська міська військова адміністрація Чернігівського району Чернігівської області, враховуючи її утворення та призначення відповідного начальника, вважає, що відповідач не мав компетенції на внесення змін до бюджету Чернігівської міської територіальної громади, оскільки це протирічить вимогам Закону України «Про правовий режим воєнного стану», яким надіслано цими правами виключно військову адміністрацію населеного пункту в разі її створення.

Вчинення відповідачем дій (прийняття спірного рішення) поза межами своєї компетенції в умовах воєнного стану стало підставою для звернення Чернігівської міської військової адміністрації до суду.

Надаючи правову оцінку обставинам справи, суд зазначає таке.

Відповідно до ч. 2 ст. 6 Конституції України, органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до Конституції України визначає Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Стаття 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлює, що місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Система місцевого самоврядування включає: територіальну громаду; сільську, селищну, міську раду; сільського, селищного, міського голову; виконавчі органи сільської, селищної, міської ради; районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст; органи самоорганізації населення (стаття 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Згідно із частинами 1, 4 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами. Порядок формування та організація діяльності рад визначаються Конституцією України, цим та іншими законами, а також статутами територіальних громад.

Відповідно до статті 20 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не повинен призводити до втручання органів державної влади чи їх посадових осіб у здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм власних повноважень.

Водночас, стаття 21 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що обмеження прав територіальних громад на місцеве самоврядування згідно з Конституцією та законами України може бути застосоване лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Правовий статус місцевого самоврядування в Україні визначається Конституцією України, цим та іншими законами, які не повинні суперечити положенням цього Закону (стаття 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Згідно із пунктом 23 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання щодо розгляду прогнозу місцевого бюджету, затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього; затвердження звіту про виконання відповідного бюджету.

Стаття 61 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлює, що органи місцевого самоврядування в селах, селищах, містах, районах у містах (у разі їх створення) самостійно складають та схвалюють прогнози відповідних місцевих бюджетів,

Це спроба підмінити 42 обраних людьми депутатів одним призначеним із Києва чиновником і дати йому змогу одноосібно розпоряджатися бюджетом громади.

Але він апріорі не може вважатися представником громади, він є представником однієї вулиці Києва, а не чернігівців. Городяни сприймають такі дії влади стосовно Чернігова як плювок в обличчя місту-герою.

3. Олександр Слобожан, виконавчий директор *Асоціації міст України*

— По-перше, справді вже проглядається тенденція. Учора в Рівному суд відсторонив від посади мера за конфлікт інтересів під час підписання розпорядження про зарплату одному з працівників мерії. І це на підставі вже третього протоколу від НАЗК. Перші два мер виграв. Звернення до судів із боку НАЗК стали масовими й у інших обласних центрах. Нещодавно була геть безпідставна історія з мером Тернополя Сергієм Надалом. НАЗК розмістило в себе на сайті інформацію про те, що під час війни мер нібито щось переплатив. Але в суді Надал виграв.

По-друге, у випадку як із Атрошенком, так і з Третяком суддя застосував не передбачену в статті санкцію, за якою було складено протокол. Тобто КУпАП за таке правопорушення передбачає штраф, а не відсторонення від посади. Суддя ж, керуючись власним переконанням, підводить рішення під відсторонення. І вже не один суддя. Тому ми вбачаємо в цьому тенденцію. **Щоразу знаходять нові приводи, але результат один: міста позбавляють обраної людьми місцевої влади.**

Отже, суди ухвалюють рішення, що порушують передбачену законом відповідність покарання виявленому правопорушенню. Санкцій, що

стосуються тимчасових відсторонень, немає в частинах 1, 2 статті 172-7, й вони пов’язані з тим, аби людина не впливала на свідків тощо. За цим порушенням передбачено штраф і внесення до реєстру, — це спрямовано на репутацію та рейтинги осіб, яких обирають.

Схожі історії трапилися з мером Помічної Кіровоградської області — його було відсторонено на рік, — а також із трьома мерами Дніпропетровської області. Це вже своєрідна судова практика. Ми можемо говорити про те, що **судді в своїх рішеннях масово перевищують санкції, передбачені законом, і в такий спосіб позбавляють громадян їхнього конституційного права та згортають інститути демократії в країні.**

4. Юрій Ганущак, директор *Інституту розвитку територій*

— Це яскравий приклад того, що нехтування Конституцією, Європейською хартією місцевого самоврядування обов’язково проявляється в найпотворніших формах. Якщо перетворення місцевих державних адміністрацій на військові є виправданим з огляду на те, що це — органи виконавчої влади, то ліквідація повноцінних органів місцевого самоврядування на рівні громад не має жодних раціональних підстав.

Слід зазначити, що

> **— така практика ігнорування норм Конституції — не винахід нинішньої влади: вона почалася ще 2015 року з ухвалення закону «Про військові державні адміністрації».**

Але якщо тоді були хоча б міркування державної безпеки, то введення військової адміністрації в Чернігівській громаді в зоні, далекій від бойових дій, чітко вказує як

1) — на політичні мотиви такого рішення, так і

2) — на банальне бажання безконтрольно витрачати публічні кошти в неконституційний спосіб.

Однак,

створення військової адміністрації населеного пункту без передачі їй самоврядних повноважень, тобто заміни нею органів місцевого самоврядування, обов'язково створює конфліктну ситуацію.

Адже,

суто державні функції, насамперед безпекові, цілком покривають військові адміністрації на рівні району, а також територіальні органи ЦОВВ на цих рівнях відповідно до компетенції. А самоврядні — орган місцевого самоврядування, яким у цьому випадку є Чернігівська міська рада.

Законодавець намагався поставити заслін від можливого свавілля з боку військової адміністрації населеного пункту тим, що передача самоврядних повноважень здійснюється лише за окремим рішенням Верховної Ради, чого у випадку Чернігова не сталося.

Але така нормативна конструкція, вочевидь, є нестійкою, оскільки породжує правову невизначеність у повноваженнях органів влади.

Зазначена проблема виникла, зокрема, внаслідок

1) — зупинки реформи територіальної організації влади, насамперед через відсутність реформування місцевих державних адміністрацій, передбаченого законопроєктом ***№4298***.

2) — Цей законопроєкт чітко розмежовує не тільки повноваження органів виконавчої влади, але й визначає чіткий функціонал місцевих державних адміністрацій.

Практика його застосування показала б недоречність створення військових адміністрацій на рівні громад, оскільки законність діяльності органів місцевого самоврядування забезпечувалася б ефективним контролем із боку саме місцевих органів виконавчої влади загальної компетенції, якими мають бути місцеві державні адміністрації.

Очевидно, що потрібно вносити зміни до законодавства в частині визначення чітких обставин як для введення військових адміністрацій в громади, так і їх виведення після припинення дії таких обставин.

Виправданою виглядає наявність таких адміністрацій на щойно деокупованих територіях до відновлення належної безпекової, соціальної та комунальної інфраструктури.

«Чернігівський прецедент» також виявив серйозні проблеми в реформуванні судової гілки влади.

Рішення окружного суду, яке порушує фундаментальні конституційні норми, свідчить або про низьку правову кваліфікацію суддів, або про збереження їхньої залежності від інших інститутів влади. З огляду на те, що реформою місцевих державних адміністрацій саме на суди покладено місію вирішувати спори між виконавчою владою та місцевим самоврядуванням, питання підвищення кваліфікації суддів набуває актуальності.

Якими є основні цілі Банкової?

«РНБО, звісно, ніхто не збиратиме…»

Адже

— сценарій історії, що розгортається (під час війни!) у сфері відносин центральної та місцевої влади, *пишеться на Банковій*.

Однак, для викриття вшитих у нього корупційних і політичних сюжетів мало компетенції НАБУ.

Тим, хто ще, крім суду, міг би здійснити законний «обшук», мав стати парламент і його профільний комітет.

Але суд став інструментом у руках влади, а депутатів вистачило лише на те, щоб не голосувати за очевидно антидемократичну постанову про передачу повноважень працюючої місцевої ради військовій адміністрації.

Але далі Банкова впоралася сама.

Якою є мета цього?

По-перше, це в певному сенсі реванш за програш місцевих виборів 2020 року (мер Рівного — член «Європейської солідарності»), **плюс централізація влади,**

— до чого схильний президент Зеленський, який вже підкорив собі Кабмін і парламент.

Залишилися

1) — тільки ослаблена судова система, яку можна «заперевіряти» до ручного керування,

2) — плюс місцеве самоврядування, котре чинить спротив.

Прикладами Чернігова та Рівного влада подає іншим сигнал:

3) — «рівняйтеся, інакше будете покарані».

1. *А який іще сигнал подають Садовому, на котрого після нещодавнього прильоту відкрили провадження за статтею «залишення людей у небезпеці»?*
2. *Який сигнал подають Кличкові, которого підвісили на гачок можливого звільнення з посади голови КМДА?*
3. *А Філатову, в якого 600 кримінальних справ по всьому муніципалітету?*
4. *А мерові Хмельницького, де відкрили провадження щодо знятого асфальту?*
5. *А мерові Луцька?*

На кожного мера чинять тиск.

Та **річ тут аж ніяк не в реальній боротьбі з «мерами-корупціонерами», наратив про яких активно транслює влада** (й причини для порушення теми нерідко є).

Згадаймо хоча б кейс не відстороненого Труханова.

Річ у тім, що повідець нереформованої правоохоронної системи центральна влада натягає лише тоді, коли вважає за потрібне для розв'язання своїх «шкурних питань».

Про те ж,

— аби реально знайти (причому не силами двох тисяч працівників НАБУ та САП, а ***понад 150-тисячною армією правоохоронців і прокурорів***, які засіли в ресторанах разом із місцевими чиновниками), довести й посадити, не йдеться — так і на себе мимохіть можна вийти.

Для відсторонення мерів від влади використовують дрібні адміністративні порушення, як-от вивезення дружини на службовій машині з країни або внесення 24 тисяч у виборчий фонд.

Мета — посадити на їхнє місце нову маріонетку.

По-друге, майбутнє повоєнне відновлення. Як відомо, думки місцевого самоврядування та Банкової розділилися.

В основі конфлікту — скандальний закон № 5655, який Мінвідновлення під патронатом Банкової заклало в основу майбутнього процесу замість стратегії регіональної політики.

Ставки настільки високі, що влада не поступається, попри резолюцію Європарламенту, якою президентові рекомендовано не підписувати зазначений закон на догоду будівельному лобі.

Та,

1) — якщо у своїй резолюції Європарламент назвав суб'єктів, із якими потрібно працювати в сфері фінансування проєктів відновлення України — Асоціацію міст України і Європейський альянс міст і регіонів, а також конкретно позначив підходи, за якими треба працювати (децентралізація, виборні особи тощо),

2) — в рішенні Єврокомісії все це розписано докладніше.

3) — Одержати 50 мільярдів і освоїти їх можна, лише врахувавши позицію місцевого самоврядування та регіональної політики.

Тому **бажання Банкової замінити некерованих мерів до процесу відновлення очевидне**.

Можна прогнозувати, що

в ключових містах, де відбуватимуться процеси реконструкції, місцеве самоврядування активно згортатимуть.

Усе крутиться навколо грошей.

Ви сказали, що потрібно буде працювати з місцевим самоврядуванням? Гаразд, партнери. Але в Херсоні нібито теж місцеве самоврядування, в Чугуєві, Покровську, Слов'янську, Ізюмі.

І ось тепер — у Чернігові.

Тільки,

тепер бюджет там розподілятиме одноосібно голова ВА, призначений президентом.

По-третє, вибори. Лояльна влада в містах — те, що потрібно для організації адміністративного ресурсу на повоєнних виборах.

Важливо розуміти, що нині оскаржити рішення підручних суддів адміністративних судів у тому ж таки Верховному суді неможливо, хоч би

скільки його перевіряли й переформатовували після арешту Князєва. Тоді як закон не вважає адміністративні справи серйозним приводом, аби відривати від роботи Верховний суд, судді першої інстанції відривають від роботи мерів міст-мільйонників. Тож у разі програшу в апеляції в.о. мера Чернігова Ломако начальникові військової адміністрації Брижинському місцева влада може роками домагатися справедливості в ЄСПЛ.

А Банкова тим часом проведе вибори й відбудує Чернігів без тих, кого громада вповноважила обстоювати її інтереси та розпоряджатися її грошима.

***

№ 1.781

Великий, детальний і спокійний звіт. Українці повільно, але методично нищать росіян, яким поволі починає бракувати живої сили і які втрачають все більше складів боєкомплекту. Успіх ЗСУ має вимірюватися не площами захоплених територій, наголошує Купер, а кількістю знищеної техніки, боєприпасів і ворожих військ.

Переклад: Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Катерина Шевчук, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Оригінал тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-9-july-2023

Том Купер

Війна в Україні, 9 липня 2023

[опубліковано 10.07.2023 близько 01:00 за Києвом]

Сьогодні був 500-тий день від початку путінського повномасштабного вторгнення, а я щонайменше на три дні «запізнився» зі своїм черговим «регулярним» звітом: перепрошую, був зайнятий підготовкою чергових видань до друку (два з них стосуватимуться України, але детальніше про них розповім якось іншим разом). Тому знову пропущу весь політичний пінг-понг і перейду одразу до важливого.

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

4 липня росіяни поцілили ракетою «Іскандер» у центр міста Первомайський Харківської області. Щонайменше 31 цивільну особу було поранено, зокрема числі 10 дітей і 2 немовлят. По чому саме цілилися ВСрф — вибачайте, не уявляю.

Рано вранці 5 липня ЗСУ завдали удару по складах боєприпасів у Макіївці (росіяни заявили, що українці цілилися в лікарню неподалік, але це брехня

https://twitter.com/wartranslated/status/1676523976695111680?utm_source=substack&utm_medium=emai l, хоча лікарня справді постраждала від вибухової хвилі та уламків), а також по адміністративній будівлі в окупованій Волновасі — очевидно, обидва удари з HIMARS M142 або MLRS M270. Наскільки мені відомо, це був перший удар українців з цих установок в районі Волновахи. Вважаю, що це добрий знак: цей район іще з кінця лютого минулого року був «глибоким російським тилом».

6 липня росіяни атакували Україну десятьма «калібрами». Сім було збито силами ПС ЗСУ, але щонайменше одна ракета зруйнувала кілька будинків у Львові, хоча, вочевидь, не влучила у реальну ціль — управління СБУ. Того ж дня росіяни опублікували відео

https://substack.com/redirect/883a3726-ce2b-4f75-82ab-acbcbd9d1ba1?j=eyJ1IjoiMmJrNGJjIn0.j8vjWfICfQ1wg3E6SbQHPPLQLG1WaidG2z1jNpYhul

, на якому показано знайдену ними ракету Storm Shadow. Вона, очевидно, вийшла з ладу і впала «майже неушкодженою». Звісно, негайно оголосили, що це велика знахідка, хоча — хто б сумнівався — «російські сили ППО її легко здолали б».

Втім, не даймо ввести себе в оману: давно минули ті часи, коли СРСР міг дати такі штуки своїм «фахівцям протиповітряної оборони» на дослідження, а то й на копіювання для власної промисловості. Так само, як минули й часи СРСР. Сучасна росія просто не має ресурсів для копіювання таких ракет (навіть Storm Shadow 20-річної давнини), і пудінг навряд чи витрачатиме «власні» гроші на такі проекти, як це свого часу робив сталін (той 1945 року замовив копіювання бомбардувальника Boeing B-29). У найкращому випадку росіяни можуть спробувати витягти з ракети мікросхеми та інші деталі для своїх крилатих ракет. Але, ох, ця війна — взагалі-то доказ, що росіяни — та й усі фанати пудінга по всьому світу — усе ще вірять у колишню велич...

Того ж дня щонайменше один вибух стався в Донецьку: ЗСУ та ПС ЗСУ і далі нищать російські склади боєприпасів. Під удари потрапили також склади в Ясинуватій та Макіївці.

Рано вранці 7 липня росіяни запустили 18 «шахедів»; 12 було збито, але шість прорвали оборону: один влучив у щось у Запоріжжі. Приблизно в той же час українці підірвали ще один російський склад боєприпасів, цього разу в Суходольську Луганської області; схоже, тепер ЗСУ використовують старі ракети В-860/880 ЗРК С-200 (SA-5 Gammon) в режимі «земля-земля» https://twitter.com/Archer83Able/status/1678091570183020547?utm_source=substack&utm_medium=email . Росіяни стверджують, що одну з них їхні ППО перехопили в районі Керчі.

(ФОТО 1) Росіяни влучили у щось у Запоріжжі рано вранці 7 липня, але у що — не відомо, мабуть, тому, що поруч не було іноземців, які негайно почали б поширювати відео в соцмережах...

У ніч із 7 на 8 липня росіяни запустили по Дніпру та Кропивницькому цілий потік «шахедів». П'ять було збито, але кілька прорвалися і влучили в якісь об'єкти.

Минулої ночі (з 8 на 9 липня) ВСрф обстріляли житловий район Краматорська, а вранці, за повідомленнями, російські ППО «працювали» в районі Керчі та Ростова-на-Дону, а також в районі Брянська https://t.me/insiderUKR/58368?utm_source=substack&utm_medium=email (очевидно, тамтешні об'єкти обстріляли українськими ракетами В-860/В-880).

2. ПРО КАСЕТНІ БОЄПРИПАСИ

Якщо вам цікаво дізнатися більше про касетні боєприпаси, раджу прочитати цей твіттер-тред [https://twitter.com/dillonrpayton/status/1677785048446283776].

Касетні боєприпаси справді можуть мати велике значення, наприклад, це демонструє відеозапис знищення двох російських установок БМ-27 «Ураган» [https://twitter.com/Feher_Junior/status/1677682667578327041]. Щоб знищити їх, довелося використати два звичайні снаряди — хоча це можна було зробити одним касетним снарядом М483А1.

Очевидно, як тільки касетні боєприпаси з'являться на полі бою, росіянам доведеться вчитися паркувати свої транспортні засоби далі один від одного.

3. БИТВА ЗА ДОНБАС

Загалом, «шахова партія» триває, українське командування намагається знайти і використати слабкі місця в обороні росіян, а росіяни латають діри і перекривають втрати, пхаючи на поле бою дедалі більше своїх резервних підрозділів (однак схоже, що в більшості випадків вони висмикують то роту, то батальйон із підрозділів, розташованих далі за лінією фронту, а не переводять на фронт злагоджені підрозділи). Атакуючи, росіяни й далі використовують усе, що можуть витиснути зі своєї артилерії, а останнім часом ще й задіюють багато танків та БМП. Обороняючись, вони роблять усе, що можуть, щоб не дати прорватися українцям: кидають усі резерви, які тільки мають, що завгодно, аби лиш уникнути маневрених боїв. Гадаю, причина очевидна — і я вже не раз про це писав: поки різношерсті «експертен» на «Заході» (краще сказати: в Центральній Європі) досі марять про «високий професіоналізм» російського спецназу, переважна більшість російського особового складу заледве спроможні обороняти свої позиції

вдень, та й то лише за значної підтримки артилерії. За інших умов, певна річ, росіяни мають слабку мотивацію, а від їхніх командирів немає жодної користі, адже вони мають поганий зв'язок і слабку координацію підрозділів. Багато де їм також бракує надійно укріплених позицій. Однак, і насамперед, вони чудово розуміють: щойно українці прорвуть їхню оборону і перетворять позиційні бої на маневрові, росіяни просто не зможуть втриматися. Вони програють і в управлінні підрозділами, і в маневрах та вогневій потужності.

Саме тому вся та інформація щодо російських «ліній оборони», яку так старанно відстежують і малюють на своїх мапах десятки онлайн-картолюбів цієї війни, власне кажучи, нічого не варта. З точки зору росіян, лише одна лінія оборони має значення, і це передова лінія зіткнення. Лише лінія фронту. І саме тому всі бої за минулий місяць українського контрнаступу теж були зосереджені тільки на лінії фронту.

Куп'янськ-Сватове-Кремінна…

Тут росіяни — а саме (з півночі на південь):

- 7-мий мотострілецький полк,
- 27-ма гвардійська мотострілецька бригада,
- 21-ша мотострілецька бригада,
- 24-та гвардійська бригада спецназу,
- 55-та гірська стрілецька бригада,
- 74-та гвардійська мотострілецька бригада

— змарнували майже весь минулий тиждень на спроби просунутися на захід, без жодних успіхів.

В районі Діброви російські ВДВ теж намагалися просунутися на захід і на південь. Так, 7мий мотострілецький полк просунувся на північному фланзі 103 бригади ТрО на яких півкілометра, на північний захід від Куземівки — і цим спонукав росіян публікувати свої марення про оточення висоти 190 і чогось там іще… Але 6 липня втрутилася 93-тя механізована бригада: на цьому вечірка росіян скінчилася, і вони забралися туди, звідки прийшли. Схожу долю мали кілька російських атак на південь від Кремінної [https://twitter.com/NOELreports/status/1676853902426218496].

Загалом, щоразу повторювалася одна й та сама вправа: спершу росіяни влаштовують артобстріл, знов і знов, потім наступають, дістають прочухана і втікають на вихідні позиції, а тоді знову артобстріли… Власне, на кількох ділянках — наприклад, біля Діброви — протягом кількох минулих днів контратакували українці. Однак без помітного успіху.

Цікава деталь: 6 липня росіяни заявили, що вперше знищили БМП шведського виробництва CV90 в селі Невське [https://twitter.com/chris_759/status/1676973159432552450], що на захід від Кремінної, за допомогою керованого снаряду «Краснополь» калібру 152 мм. Але після перегляду відео я собі думаю, що насправді вони влучили в інший транспортний засіб, розташований за 20 м від того CV90.

Бахмут…

здається, ніби я пишу аналітику про це містечко «вічно»: наразі вже принаймні рік…

Ну гаразд…

Бахмут… північ…

після того, як кілька днів повідомлялося про невеликі українські атаки, від учора почали з'являтися повідомлення про значно потужніші атаки з півночі цієї ділянки, між Соледаром та Яковлівкою. Також публікувалися заяви про просування українців на 1–2 кілометри. Востаннє я щось чув про цей напрямок десь 5–6 липня, коли 106-та дивізія ВДВ зазнала тяжких втрат (схоже, один з їхніх батальйонів зрівняли з землею снаряди M142 HIMARS чи M279 MLRS), тож росіяни підвели підкріплення у складі двох полків ВДВ: мушу визнати, думав, що їх відправлять у район Берхівки, проте…

Бахмут…

гмм, північне передмістя… в минулі кілька днів 3-тя штурмова, 24-й штурмовий батальйон Айдар (у складі 5-ї штурмової), а також 57-ма мотопіхотна продовжували вгризатися у Берхівку. Повідомляють, що вони увійшли до села (знову), а ще мають вогневий контролюють над трасою М3, розташованою за ним. Поки не бачив підтверджень, однак наразі всі військові картографи вказують на мапах, що українці контролюють територію лише десь за кілометр від села.

У будь-якому випадку, з тих чуток, які доносяться до мене з цього напрямку, в ВСрф тут багато Т-72 і БМП-1 зі складу 68-го танкового полку, а також достатньо самохідної артилерії. БМП-3 наразі трапляються дуже рідко. В них є непогані взводи ПТРК, також російські гелікоптери часто допікають українцям – особливо коли ті наступають. І що найгірше – росіяни замінували всі посадки на передньому краю, довкола, ба навіть між своїми позиціями. Справді – зверніть увагу на нове віроломне захоплення росіян – вони тепер часто лишають розтяжки навіть у своїх окопах…

(ФОТО 2)

Як і в Тріполі – столиці Лівії – після провалу вагнерівського перевороту у 2020-му році все – кожнісіньку звільнену посадку, кожну ферму, кожен хутір і кожне село, яке звільняють українці, доводиться спершу ретельно розміновувати. Бо всюди заховані тисячі мін, на це йде купа часу, і це – одна з ключових причин того, що ЗСУ «просуваються вперед дуже повільно».

Кліщіївка-Курдюмівка…

тут в останній тиждень відбувалися особливо тяжкі бої. 2–3 липня українці (5-та штурмова, 22-га механізована https://twitter.com/TeeterSweeper/status/1675791131689332737 та/або 80-та десантно-штурмова? https://twitter.com/Danspiun/status/1676743775740219392) закріпилися на Пагорбі 200 (таку «військову назву» має «той пагорб над Кліщіївкою»). Станом на вівторок, 4 липня, позиції російських 72-ї мотострілецької бригади північніше села посипалися, росіяни почали тікати. 5-го липня ВСрф ввели сюди БАРС-13 та 68-й танковий полк, щоб не допустити прориву українців, а також відправили залишки 57-мої мотострілецької бригади в контратаку південніше від села. Не те, щоб це спрацювало, бо 3-тя штурмова як раз атакувала південніше Кліщіївки. Майже водночас 28-ма механізована перетнула канал Сіверський Донець – Донбас, завдала тяжких втрат 4-й та 14-й мотострілецьким бригадам росіян і зайшла до Курдюмівки та Озарянівки, розташованих кількома кілометрами південніше.

Принаймні 6 липня українці закріплювалися на всіх нових здобутих позиціях, а росіяни витратили цей та наступний день на перекидання ще більших підкріплень до зони бойових дій (от наприклад, перевезли полк зі складу 80-й мотострілецької бригади та 1307-й полк).

Авдіївка та Мар'їнка…

як повідомляють, найдужчі штурми росіян за останній тиждень відбувалися 2–3–4 липня в районі Авдіївки та Мар'їнки, зокрема на відрізку між Пісками та Первомайським, а також на захід від Мар'їнки. З огляду на це, окрім «особливо» важких атак, українських 10-годинних відео окопних боїв https://twitter.com/NOELreports/status/1677020473358442501 , а також російських нарікань на «звичні м'ясні штурми», жодна зі сторін не публікувала якихось подробиць. Що можна стверджувати наразі: сили ВСрф атакували у складі двох мотострілецьких полків та однієї механізованої бригади, але жоден із кількох десятків штурмів не мав успіху – і це попри суттєву артилерійську підтримку та ще десь 20–30 авіаударів з літаків Су-25, кожного божого дня. Не можу не погодитися з ґіркіним: виглядає так, ніби російська армія прагне знищити останні залишки «сепаратистських» підрозділів (а також тих безталанних російських мобіків, якими «залатали дірки» у цих підрозділах).

3. ПІВДЕНЬ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ (ТА ПІВДЕННИЙ ЗАХІД ДОНЕЦЬКОЇ)

Загалом ЗСУ повністю перейшли на тактику штурму «диверсійних рейдів». Тобто: вони проникають, а потім атакують російські опорні пункти невеликими групами піхоти. Якщо українцям вдається наблизитися непомітно, вони зазвичай перемагають або змушують російський гарнізон панічно відступати. Приблизно через 15-20 хвилин, як правило, відбувається жорстка реакція російської артилерії (тобто обстріл власних позицій, які були втрачені). Це, у свою чергу, дає змогу українській артилерії (якщо у неї достатньо снарядів), HIMARS/MLRS та/або ПС ЗСУ (МіГ-29 з JDAM-ER) вражати російську артилерію. Якщо їм це вдається, то українці поспішають закріпитися, а росіяни кидають резерви вперед і контратакують.

Результат зазвичай залежить від якості командування та підготовки. Деякі підрозділи ЗСУ справляються краще, інші ще засвоюють уроки й тому стикаються з більшими проблемами, а іноді й зазнають більших втрат. Не дивно, що в рядах офіцерів ЗСУ є люди, що ставлять питання про сенс і мету передання нових західних систем озброєння новоствореним підрозділам, а не «старим» і перевіреним у боях…

(ФОТО 3)

Кадр із відео, опублікованого на початку цього місяця, показує самохідну гаубицю М109 калібру 155 мм, керовану ЗСУ, тепер «прикрашену» широкою бронею для захисту від дронів «ланцетів».

Оріхів…

Можна сказати, тиждень розпочався з того, що ЗСУ розширили свою лінію фронту через атаку Нестерянки (південно-західніше від Оріхова, який захищає 503-тій мотострілецький полк), і посиленням свого наступу на Вербове, щоб змусити росіян зменшити кількість своїх підрозділів там, де це найважливіше. Натомість росіяни у відповідь перекинули 1430-й мотострілецький полк з Новопрокопівки для контратаки та відновлення позицій розбитого 70-го мотострілецького полку на північний захід від Роботиного. Успіху не досягла жодна зі сторін. Росіянам українські авіаудари з JDAM-ER знищили артилерію підтримки. Українцям на заваді стояли свіжі російські війська. Але ЗСУ не сіли плакати, а атакували пагорб на північний схід від Копані (де вийшли на 2-й рубіж російської оборони), який захищали «БАРС-11» і «Царські вовки». Звідти українці повернули на схід і вдерлися в західний фланг російської оборони Роботиного, завдавши великих втрат 291-му мотострілецькому полку. Останні новини свідчать про те, що ЗСУ потім «проникли» (або, найімовірніше: здійснили рейд) на позиції 70-го мотострілецького полку і завдали йому додаткових значних втрат, аж доки вчора їх не зупинила сильна гроза.

Можливо, важливіше те, що втрати ВСрф у цьому районі такі значні, що їм доводиться стягувати у район між Новопрокопівкою та Басанню свій наступний – і останній – оперативний резерв на півдні Запорізької області –

35-ту загальновійськову. Що також добре, тому що цей підрозділ українська артилерія теж пошматувала.

До речі №1: ефективність «диверсійних рейдів» піхоти ЗСУ стає очевидною, якщо судити за кількістю вцілілих з роти https://twitter.com/wartranslated/status/1677273690608746498 , яка обороняла Новодарівку до 1-2 липня. Підрозділ поніс 50% втрат…

До речі №2: цікаво, що ВКС весь час обстрілюють Малу Токмачку бомбами МПК і УМПК, а також із БМ-27 і БМ-30 і «Ланцетів», і що село посилено моніторять російські БПЛА. Судячи з усього, саме в цьому районі ЗСУ зазнали першої підтвердженої втрати самохідної гаубиці AS-90 британського виробництва https://twitter.com/miladvisor/status/1675988657243602946 .

Водночас українці повідомляють про високу концентрацію російських військ у Керменчику: ймовірно, там зосереджено танковий батальйон і ще 3-5 мотострілецьких підрозділів. Чи то для здійснення якоїсь контратаки, чи то в передчутті більш масштабного українського наступу в цьому напрямку — невідомо. Поживемо — побачимо. Я впевнений лише в одному: «великі траншеї та протитанкові загородження» — НЕ позначають ніяку «1-шу лінію російської оборони». 1-ша лінія оборони знаходиться на лінії фронту. Все, що далі за нею, споруджено як: а) маскування/обман і б) «лінія відступу». Тобто ці довгі лінії окопів — це «2-га лінія», до якої планують відступити ВСрф, коли 1-ша лінія зазнає краху. Що, в свою чергу, підтверджує, що не можна вимірювати просування ЗСУ тим, до якої «лінії окопів» вони дійшли, себто на скільки кілометрів просунулися: наразі єдиний спосіб виміряти успіх ЗСУ — це масштаби шкоди, якої вони завдають росіянам. Скільки вбитих, скільки знищено техніки та озброєння...

(ФОТО 4)

Смішно читати «репортажі» американських «журналістів», які пояснюють, наскільки «неефективні» німецькі Panzerhaubitze 2000-х років, аргументуючи це тим, що вони занадто часто ламаються. Насправді ж виявилося, що українські бригади регулярно вистрілюють до 4 000-5 000 снарядів із труб, розрахованих на близько 1 000 пострілів.... І ще: зверніть увагу на Igel Zusatzpanzerung (додаткову броню Igel) на даху башти цього танка. По суті, це палиці з твердої гуми, які завчасно підривають боєголовки таких штук, як «ланцети».

Старомайорське-Старомлинівка...

прогризання ЗСУ лісом між Приютним і Старомайорським починає приносити плоди: уже 3-4 дні українці штурмують Приютне як із заходу (36-та бригада морської піхоти), так і зі сходу (31-ша механізована), а також атакують те, що залишилося від 60-тої мотострілецької бригади ВСрф в районі Старомайорського-Урожайного як із заходу (35-та бригада морської

піхоти), так і зі сходу (35-та бригада морської піхоти і 4-та танкова). Схоже, що вони щонайменше на підступах до Приютного, якщо вже не всередині (думаю, ви бачили відео, на якому показано значний склад мінометних боєприпасів, захоплений там.... не можу знайти покликання). Направду, я очікував, що вони вже мали би звільнити це місце; однак росіяни заявили, що 8 липня вони контратакували цей район, і відтак бої все ще тривають.

Щодо Старомайорського:

> схоже, ЗСУ не намагаються безпосередньо штурмувати це село. Натомість вони контролюють висоти на захід від населеного пункту, і мають ідеальні позиції, щоб далі гатити росіян, які обороняються, та нові підкріплення, які вони досі масово туди відправляють. Я б сказав, що ЗСУ це влаштовує.

Далі на схід українці (37-ма бригада морської піхоти) також відновили атаки на Новодонецьке і Керменчик.

Прикметно, що весь цей час російське командування не виводить 336-ту гвардійську морську піхотну бригаду з Володиного, де вона вже більше місяця сидить і нічого не робить. Це нетипово для поведінки російського командування останнім часом: адже три тижні тому вони перекинули більшу частину 127-мої мотострілецької дивізії на північ, намагаючись врятувати ситуацію в цьому районі. Тепер же, схоже, хтось там не впевнений, що його/їхні лінії далі на північ протримаються довго?

(ФОТО 5)

Російські військовополонені, захоплені в районі Старомайорського.

Це й усе, що мені зараз спадає на думку. Звісно, бої велися і на інших ділянках — особливо, судячи з усього, в районі Олешок, де росіянам не вдалося знищити український плацдарм, хоч вони і продовжують бити по ньому усім, чим можуть. Утім, гадаю, я описав усі «найважливіші» події минулого тижня.

***

№ 1.782

Летние записки о будущем

Часть 7

2023-07-12

Кущ

У сырьевой экономики есть порог по экспорту и нет порога по импорту.

Знаете, что это означает?

Такая страна как Украина, обречена в сырьевой модели на отрицательный торговый баланс и, соответственно, на перманентное обесценивание национальной валюты.

А значит,

> **— обречена на инфляцию и низкие темпы роста, когда отросший "жирок" в виде доходов населения будет плавиться в огне периодических кризисов, с интервалом в 7-8 лет.**

«Ресурсное проклятие» – именно так называют состояние стран, которые понадеявшись на богатые недра или пользующиеся спросом монотовары, утратили тонус национальной экономики.

А,

> —.в свое время и Украину называли «восточноевропейским тигром».

«Сырьевое проклятие» характерно для стран, которые специализируются на добыче полезных ископаемых, например нефти, производстве промежуточных товаров, например сельскохозяйственных, выпуске монопродуктов, например металла.

Если при власти в стране находятся люди с «царем в голове», то они должны понимать, что:

а) природные ресурсы рано или поздно закончатся;

б) цены на сырье подвержены цикличным колебаниям и резко снижаются в периоды мировых кризисов;

в) ставка на производство монотоваров, исходя из местных абсолютных конкурентных преимуществ, может принести рост благосостояния на среднесрочном интервале, но обречена на поражение в долгосрочном временном горизонте.

Основная причина неудач:

1) — ориентация на монопроизводство с убывающей отдачей

2) — и неправильное применение теории сравнительных преимуществ.

Данная теория, была сформулирована еще в 19 веке английским экономистом Давидом ***Риккардо*** и говорит о том, что

— «торговля выгодна не только в случае ее базирования на абсолютных преимуществах, но и на использовании относительных».

Применительно к Украине – этот «капкан бедности» выглядит следующим образом:

— раз у нас благоприятные условия для сельского хозяйства, то у нас есть абсолютные преимущества в этой отрасли по сравнению с другими странами.

— Поэтому мы будет концентрироваться на производстве кукурузы и прочих культур, то есть сырьевых монотоварах с убывающей отдачей.

Но,

— в отличие от товаров с высоким уровнем добавочной стоимости,

— на выпуске продукции сельского хозяйства нельзя получить эффект от масштаба.

Так, при производстве легковых автомобилей, увеличение объемов производства приведет к уменьшению издержек, а в аграрном секторе и добыче полезных ископаемых наоборот:

— каждая дополнительная тонна пшеницы или новая тонна добытой руды требует все новых затрат: плодородные почвы исчерпываются, запасы истощаются.

Кроме того,

— наш металлургический комплекс долгое время развивался с помощью абсолютных конкурентных преимуществ:

дешевого российского газа, за который приходилось расплачиваться политическими уступками и дотаций со стороны государства.

В результате мы получили экономику, в которой развивались лишь те отрасли, которые

— либо имели абсолютные преимущества на мировом рынке,

— либо опирались на производство аграрных монотоваров и сырья с убывающей отдачей.

Отрасли с возрастающей отдачей, которые могли базироваться на использовании относительных преимуществ, например, переработка, машиностроение и так далее, практически не развивались.

К чему могут привести подобные нашим дисбалансы в развитии?

1) — До 1960 года, экономика Сомали опережала качественные параметры Южной Кореи.

Но,

2) — Южная Корея, благодаря ставке, сделанной на развитие творческой и инновационной экономики (правда, перед этим, была реализована независимая промышленная политика), сумела вырваться из порочного круга абсолютных и относительных преимуществ в виде дешевой рабочей силы и ставки на сельское хозяйство,

3) — а Сомали осталась в далекой родо-племенной архаике.

Чтобы вырваться из этого «капкана бедности», необходимо

— доходы, получаемые в сырьевых отраслях с убывающей отдачей направлять на развитие отраслей с возрастающей отдачей,

например,

— доходы аграрного сектора – в переработку и пищевую промышленность, а доходы от продажи металла – в сектор машиностроения.

К сожалению,

1) — приток «легких» денег в тучные года 2000-2008, а также колоссальный уровень коррупции, полностью лишили нашу страну резистентности к внешним ценовым шокам на мировых рынках

2) —.и дважды обрушили Украину в омут системного кризиса: в 2008-2009 и 2014-2015 годах.

Кстати,

— низкое качество государственного управления и высокий уровень коррупции – неизменные спутники «сырьевого проклятия», ведь сырьевая рента так удобна в плане ее изъятия из оборотных средств экономики для вскармливания доморощенных финансово-промышленных групп и коррупционных кланов.

В этих условиях, наш рост будет сопряжен с ростом на сырье в мире, а падение будет столь же стремительным, как и любой мировой обвал (мировые экономические циклы еще никто не отменял).

Роль правительства, при такой модели управления страной, сводится к простому перераспределению финансовых потоков между 5-10 «семьями»:

— на место министра можно с успехом посадить и обычную обезьяну, результат будет тот же (а может и лучше): экономика все равно будет расти на 2-3% и не выше.

Долгое время курсовая стабильность гривны «покупалась»

1) — не эффективностью нашей экономики и ее инвестиционной привлекательностью,

2) — а ростом экспортной выручки от продажи сырья, металла и аграрной продукции.

Как это болезнь проявилась на состоянии здоровья украинской экономики, можно увидеть в результате применения так называемой ***«теоремы Рыбчинского»*** (экономист США).

Как гласит эта терема,

— **«в случае появления возрастающего фактора производства, интенсивно будут развиваться те отрасли экономики, где этот фактор является преобладающим»**.

В Украине, в прошлые года, таким фактором был дешевый природный газ, который выпестовал несколько крупных ФПГ.

На данный момент, такими факторами являются:

1) ***возмещение налога на добавленную стоимость экспортерам***;

2) ***дешевая арендная плата за использование землей сельскохозяйственного назначения***;

3) регулируемые государством ***тарифы***.

В Украине самая низкая в Европе арендная плата за использование земель сельскохозяйственного назначения.

Следуя «теореме Рыбчинского»,

— в Украине могут развиваться лишь отрасли, нацеленные на экспорт сырья.

Именно эти сегменты экономики, оттягивают на себя основной общественный ресурс и человеческий капитал.

На производства с высоким уровнем добавочной стоимости, «одеяла» уже не хватает.

1) — В этой модели нет места отраслям, обеспечивающим потребности внутреннего рынка, они просто не могут выдержать конкуренцию за ресурсы с «факторными» направлениями развития.

2) — Нет в ней места и сложному машиностроению, не говоря уже об инновационных направлениях.

Курс гривны в данной модели играет роль регулятора положительной рентабельности крупнейших сырьевых ФПГ: в случае падения цен на их продукцию на мировых рынках, гривна сразу же девальвирует на соответствующую величину, иногда искусственно подталкиваемая к этому со стороны НБУ.

Рентные доходы монополистов – дело святое, все государственные институции «должны» работать на их «наполнение».

Нетрудно увидеть, что

1) — если мировая экономика – это самовозрастающая модель,

то,

2) — украинская – саморазрушающаяся.

За годы (до 2020 года) независимости, наш реальный ВВП сократился на 35% и это худший показатель в мире.

За период 1991–2014, валовый продукт снизился лишь в пяти странах:

1) Украина (-35%),

2) Молдова (-29%),

3) Грузия (-15,4%),

4) Зимбабве (-2,3%),

5) Центральноафриканская республика (-0,94%).

А мировая экономика за этот же период, в среднем выросла на 88%.

Немногие страны могут позволить себе падать в то время, когда весь мир растет….

Даже если тебя съели, у тебя есть два выхода или вопрос второй: что делать?

Не все страны подвержены, «сырьевому проклятию».

(1)

Например,

— ***Норвегия*** сумела создать суверенный инвестиционный фонд, который аккумулировал почти триллион долларов.

Даже,

— если в Норвегии закончится нефть, норвежцам будет откуда брать дополнительные средства: ресурсы фонда вложены в акции крупнейших международных компаний (более 60%), долговые ценные бумаги – облигации инвестиционного класса (более 30%) и недвижимость от 2 до 5%.

В настоящее время, доходы от использования активов фонда составляют уже 50% плановой доходной части, а прибыль от продажи нефти – вторые 50%.

На каждого норвежца причитается $200 тыс накопленных в фонде средств.

(2)

Саудовская Аравия формирует суверенный фонд инвестиций в размере $2 трлн – но это лишь первый уровень диверсификации экономики, завязанной на сырье.

На втором уровне - развитие эффективного вторичного сектора экономики (промышленного производства).

Саудиты планируют закупать уже готовые технологии и права на интеллектуальную собственность, с тем, чтобы создавать сборку готовой продукции уже у себя в стране.

Создание эффективного и конкурентоспособного третичного сектора экономики в виде сферы услуг, корпоративного управления, медицины, образования, науки, информационных технологий, биотехнологий - это третий уровень, например проект строительства на берегу Красного моря города будущего Neom.

Сюда необходимо также включить развитие альтернативных источников энергии: солнечной и ядерной, реализацию космических и ракетных программ.

В реализацию проекта Neom планируется вложить до $500 млрд.

В результате должен появиться город из футуристических предсказаний, в котором будет работать больше роботов, чем людей, с акцентом на инновационные и цифровые технологии.

На четвертом этапе диверсификации, саудиты планируют создать совместные проекты в других странах, которые не только станут приносить им прибыль и обеспечивать различные уровни безопасности (продовольственной, информационной, военной), но и активно интегрироваться с инвестиционной, промышленной и инновационной инфраструктурой в самом королевстве.

На заключительном, пятом этапе в Саудовской Аравии должна появиться транснациональная модель управления инвестиционными проектами, эффективным вторичным сектором экономики и третичным инновационным сектором услуг, с которыми будут интегрированы современные сегменты медицины, образования и науки.

(3)

Таким образом,

> **— сырьевые доходы могут эффективно использоваться для создания как 1) — «подушки безопасности», так и для 2) — структурной перестройки экономики.**

Первый вариант подходит маленьким странам с небольшой численностью населения, например Норвегии.

Второй – экономикам, которым необходимо обеспечить десятки миллионов местных жителей – например, Саудовской Аравии.

(4)

Начиная с 2005 года и до 2019 года, ***Украина*** экспортировала товаров промежуточного назначения, то есть сырья и полуфабрикатов, на сумму более $448 млрд.

В случае применения к этим товарам минимальной широкой экспортной пошлины в размере 5%, наша страна смогла бы сформировать свой собственный ***суверенный инвестиционный фонд*** в размере $22,4 млрд.

Заметим, что эта сумма существенно превышает тот объем кредитных средств, который был получен Украиной от международных доноров в 2014-2017 годах.

На данный момент, у нас действует лишь лоббистская система экспортных пошлин,

— например на лом черных металлов.

К сожалению,

Украина является *единственной* достаточно крупной сырьевой экономикой мира, которая так и не удосужилась создать свой суверенный инвестиционный фонд, сформированный за счет доходов, полученных от экспорта сырья, полуфабрикатов и сырьевой аграрной продукции.

В результате, у нас нет

— ни финансового механизма по проведению независимой промышленной политики,

— ни рычагов по курсовой поддержке национальной валюты – гривны,

— ни достаточной подушки безопасности по минимизации внешних кризисных явлений.

Украина как черепах, которая медленно двигается по опасному участку суши и лишена защитного панциря.

Без создания суверенного инвестиционного фонда, наша страна не сможет провести эффективную структурную трансформацию национальной экономики: иностранные инвестиции всегда узко эгоистичны и будут накапливаться лишь в «факторных» отраслях нашего реального сектора, то есть в простейших сырьевых циклах.

Ритм структурных реформ должен быть определен внутри страны, а не извне.

Ключевая проблема здесь – система политического и бизнесового сращивания в Украине.

Прекратить выплачивать экспортерам сырья возмещение НДС не удалось даже во время войны.

А ввести экспортные пошлины на сырье после войны, с тем, чтобы осуществить структурную перестройку экономики в пользу 1) — внутреннего потребления, 2) — третичного сектора услуг и 3) — малого и среднего бизнеса – такое под силу лишь неангажированным политикам, которые знают, как все это осуществить.

Осталось дело за малым – найти оных…

***

№ 1.783

Доктрина Зеленського. Чому промова Президента на День Конституції є надважливою для майбутнього країни

2023-06-28

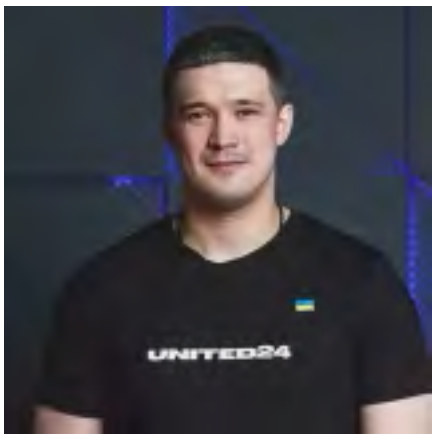

МИХАЙЛО ФЕДОРОВ

віцепрем'єр-міністр, міністр цифрової трансформації України

На День Конституції Президент Володимир Зеленський виступив з **історичною промовою** в Парламенті. **Цей виступ дуже надихнув мене не тільки як міністра, а і як громадянина.**

Президент оголосив про початок обговорення нової доктрини розвитку нашої країни. Це відповідь на питання, як ми закінчимо війну, що буде з Україною за рік, за п'ять, за десять років. Як розвиватимемо економіку та людський капітал.

Зараз кожен може долучитися до обговорення основних орієнтирів майбутньої Української доктрини. Після цього вона буде затверджена на засіданні Ради національної безпеки та оборони України.

Розповідаю, що я хотів би зауважити через призму того, над чим ми працюємо в уряді:

1. Трильйонна економіка

Пролунала конкретна мета для ВВП України – трильйон доларів США. Це говорить, що Президент бачить ціль **збільшити в понад 5 разів доходи країни**. Українці точно заслужили, щоб заробляти більше. Тепер з'явилася публічна амбіційна ціль, яку декомпозують на всі міністерства. Всі намагатимуться цього досягати.

Важливо, що прозвучала ідея про зменшення ролі держави в економіці. Для цього треба створити максимально сприятливі умови для розвитку бізнесу та ринкової економіки. Податки після війни повинні зменшуватися. Адже всі країни, які зробили стрибок в економіці, давали свободу бізнесу і ***на певний час робили податки низькими***.

2. Митниця без митників, податкова без податківців

Все має бути максимально автоматизовано, без людського чинника. Для цього ми продовжуємо будувати цифрову державу та розвивати Дію.

3. Розвиток людського капіталу

Разом з командою Міністерства освіти **ми вже займаємося трансформацією системи освіти**. Дискутуємо з експертами на всіх ланках, **як Україні зробити освітнє диво. Які зміни необхідні, щоб у нас з'явилися інноваційні компанії вартістю в мільярди доларів. Дуже скоро презентуємо стратегію, яка відповість на це питання.**

4. "Мрія" для українців

Це про новий цифровий освітній продукт, який буде не менш успішний, аніж Дія. Безпрецедентний кейс, якого ще немає у світі. "Мрія" впливатиме на

життя кожного українця й допомагатиме швидше розвиватися. Плануємо запустити застосунок восени. Скоро розповімо всі деталі.

5. Розвиток defense-tech

Від Президента багато лунало про defense-tech, про дрони, про човни-камікадзе. Ми до цього процесу також дотичні. Віримо в це. Сьогодні інновації допомагають нам на фронті, а завтра можуть бути продуктом для експорту і впливати на розвиток економіки.

6. Англійська мова

Сьогодні Президент зареєстрував законопроєкт про англійську мову. Ми його писали разом з Міністерством освіти і Міністерством інформаційної політики. Відтепер за 4 роки після закінчення війни **держслужбовцями не зможуть бути особи, які не знають англійської**. Правоохоронні органи повинні володіти англійською. Вона буде поширюватися в кінотеатрах. Відбудеться її впровадження й максимальна популяризація у всіх сферах.

Дослідження показують, що ВВП країни залежить також від того, наскільки нація спілкується іноземними мовами. Це впливає на розвиток бізнесу, на спільні кампанії з іншими країнами. Ми, як майбутній член ЄС, повинні володіти іноземними мовами. Тепер англійській буде приділена окрема увага.

7. Закінчення війни – це вихід України на кордони 1991 року

Це тверде рішення Президента, яке точно посилить нашу країну і не призведе до заморожених конфліктів. Україна поверне всі окуповані території. Продовжить розвиватися як країна з потужною економікою і великими амбітними цілями. Наша сміливість продовжуватиметься в усіх реформах, які починалися раніше, починаються зараз і будуть потім.

***

Промова Президента дуже надихає. З'являється чітке бачення майбутнього. Всім рекомендую подивитися цей виступ.

Наша команда продовжить активно реалізовувати проєкти та нові завдання. Продовжимо працювати там, де ми є.

Раджу всім українцям робити те ж саме. Де б ви не були, ви робите великий внесок у нашу перемогу.

***

№ 1.784

Класичні питання редактора до журналіста, що пише про якусь схему: «А яка ціна питання? Скільки і хто прикурить?»

2023-07-12

Ніколов

Ну давайте рахувать.

Ширина акцизної марки – 2 сантиметри. Тобто саме такого розміру потрібен шматочок голографічної стрічки для однієї марки. Тобто в одному погонному метрі голографічної стрічки є матеріал для 50 акцизок.

В один день з таємною реєстрацією патентних заявок на акцизки державний поліграфкомбінат «Україна» оприлюднив угоду з «єдапсівцями» на придбання у них 810 тисяч погонних метрів цієї стрічки. Тобто законтраткували матеріалу для виготовлення 810 000 м х 50 шт = 40 500 000 штук марок. Ціна угоди – 141 мільйон гривень. Тому вартість двосантиметрового шматочка голографічної стрічки – 3,47 гривень за штучку.

За даними Мінфіну, під час вторгнення у 2022 році було виготовлено 2,57 мільярда акцизних марок. Якщо виробництво акцизок збережеться на цьому рівні і наступного року, то на голограми за рік піде близько 2 570 000 000 шт Х 3,47 грн = 8 917 900 000 грн.

Так,

— получаєцця 9 мільярдів на х@йню по схемі, яку підписав Шмигаль, і з групою, яку рекламував Арахамія.

https://zn.ua/ukr/anticorruption/jedapsivska-skhema-z-holohramami-na-aktsizkakh-povertajetsja.html

***

ZN.UA

«ЄДАПСІВСЬКА» СХЕМА З ГОЛОГРАМАМИ НА АКЦИЗКАХ ПОВЕРТАЄТЬСЯ

2023-07-12

Юрій Ніколов

Журналіст і засновник проекту “Наші гроші”, Україна

Патенти на нові акцизки у держреєстрі приховали

Схема з голограмами на акцизках повертається, як і її ключові бенефіціари. Внутрішнє чуття підказує, що Давид Арахамія, як і Денис Шмигаль могли б багато про це розповісти. Звісно, брендованих кепок «Амбасадор ЄДАПС» вони не мають, але вони їм дуже пасували б.

Через три тижні після прийняття урядової постанови про додавання голографічної стрічки на акцизні марки для тютюну і алкоголю **до бази «Укрпатенту» було внесено секретні заявки на патентування нових промислових зразків**.

ЗРАЗКИ
марок акцизного податку для тютюнових виробів, тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням і рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вітчизняного та імпортного виробництва

Для тютюнових виробів вітчизняного виробництва з фільтром

Для тютюнових виробів вітчизняного виробництва без фільтра

Для тютюнових виробів вітчизняного виробництва (сигарили)

Для тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням вітчизняного виробництва

Для інших тютюнових виробів вітчизняного виробництва

Для тютюнових виробів імпортного виробництва з фільтром

Для тютюнових виробів імпортного виробництва без фільтра

Для тютюнових виробів імпортного виробництва (сигарили)

Для інших тютюнових виробів імпортного виробництва

Для тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням імпортного виробництва

Для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вітчизняного виробництва

Кабінет міністрів 19 червня 2023 затвердив постанову ***№618***, якою вносяться зміни до дизайну акцизної марки для тютюнової та горілчаної продукції.

З 1 листопада на акцизках повинна бути голографічна стрічка, яка нібито має покращити захищеність алкоголю і тютюну (див. рис. 1).

Рішення щонайменше «дивне».

1) — По-перше, воно **суперечить офіційному наміру влади** запровадити визнану та ефективну технологію Track and Trace, що дає можливість миттєво відслідковувати походження та маршрут товару. Тобто або нинішні зміни тимчасові, або вся попередня стратегія регулювання акцизних марок, до якої роками готувалися виробники, — фікція.

2) — По-друге, воно жодним чином **не вплине на контроль нелегального ринку**, у «табачці» 60% нелегальних сигарет узагалі жодних акцизних марок не мають, бо вони буцімто Duty Free Only.

3) — По-третє, **маємо досвід 2012 року**, коли вже запроваджувалися голографічні акцизи, а потім скасовувалися, бо **виявилися дуже дорогими і абсолютно неефективними.**

Тим не менш, **ініціативу в Кабмін «протягнули»**.

На сайті «Укрпатенту» знайшлося **14 свіжих заявок на патенти зі словом «акцизна»** у назві. Вони були зареєстровані 4 липня. Але у базі немає ніяких зображень та описів самих зразків, а також даних про заявників патентів. Для цих заявок можливий перегляд лише стану їхнього діловодства, вказано на сайті «Укрпатенту» (див. рис. 2).

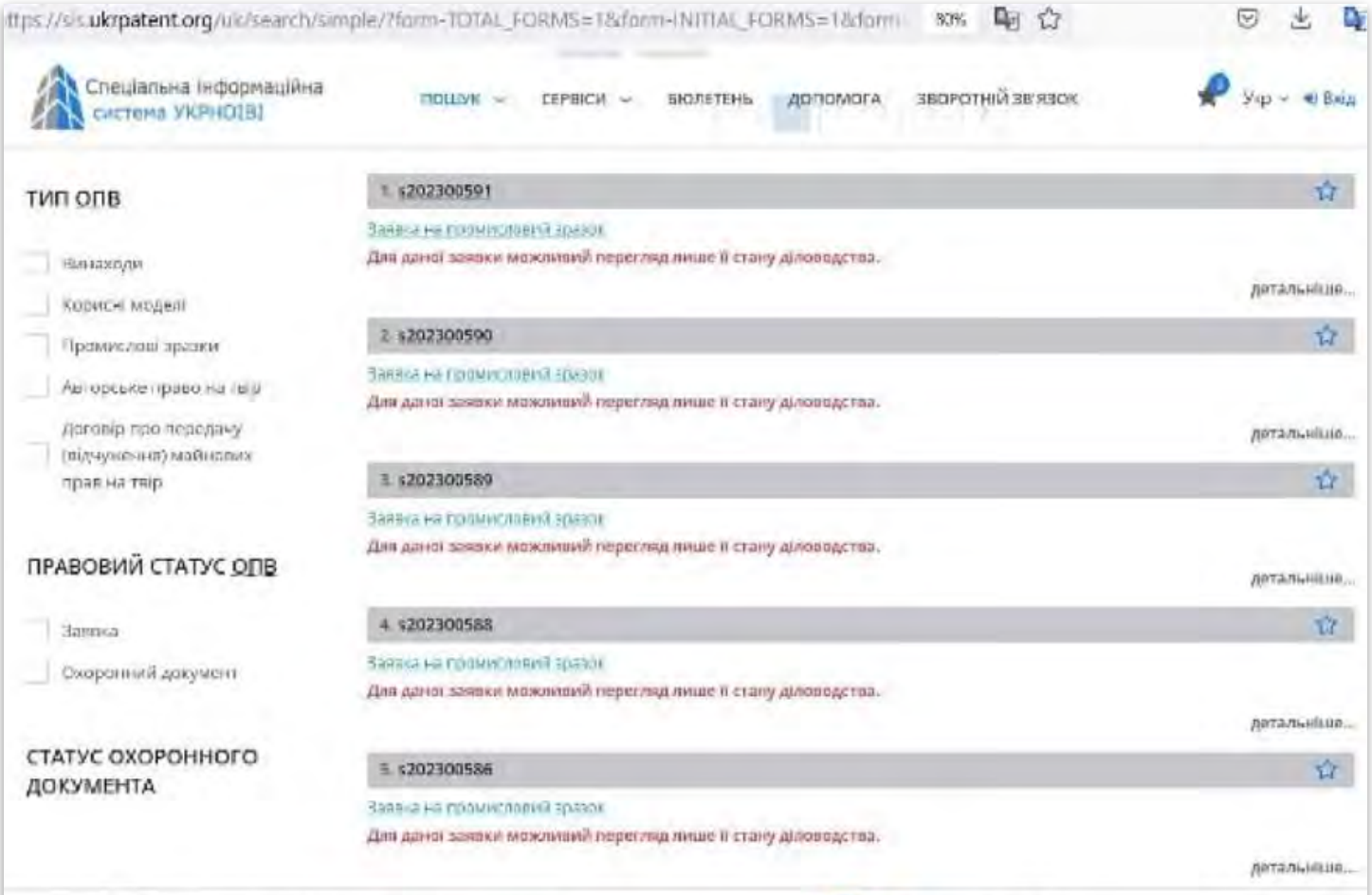

- Промисловий зразок зареєстровано
- Підготовка до державної реєстрації та публікації
- Експертиза заявки
- Встановлення дати подання
- Реєстрація первинних документів, попередня експертиза та введення відомостей до бази даних

- Поточна стадія
- Пройдена стадія

Вихідні документи

#	Дата реєстрації	Назва документа	Реєстраційний номер

Вхідні документи

#	Дата реєстрації	Назва документа	Реєстраційний номер
1	04.07.2023	Платіжне доручення	23/ЗС/Вх№4609
2	04.07.2023	Зображення промислового зразка	23/ЗС/Вх№4608
3	04.07.2023	Креслення, рисунок, схема	23/ЗС/Вх№4607
4	04.07.2023	Опис промислового зразку, що надійшов з заявою	23/ЗС/Вх№4606
5	04.07.2023	Заява про видачу патенту на промисловий зразок	23/ЗС/Вх№4605

Наразі невідомо, скільки коштуватиме голографія. Але того ж дня, 4 липня, було проведено закупівлю, яка дає можливість зробити приблизні розрахунки.

У системі «Прозорро» було оприлюднено звіт про закупівлю державним поліграфкомбінатом «Україна» голографічних захисних елементів для акцизних марок на 141 млн грн. Замовлено 810 тис. погонних метрів елемента, тобто вартість стрічки становить 173,46 грн за метр. Акцизні марки завширшки 2 см, відтак, в одному метрі стрічки міститься матеріал для 50 марок. А значить, уся ця закупівля розрахована на голографічний матеріал для 40,50 млн акцизок із розрахунку, що голографічний елемент для однієї акцизки коштуватиме 3,47 грн. При цьому згідно з діючим урядовим положенням розмір оплати за одну марку для алкогольних напоїв становить 0,3537 грн, для тютюнових виробів — 0,1643 грн.

Це далеко не весь ринок України. За даними Міністерства фінансів (див. програму 3507010 у звіті за 2022 рік), торік було виготовлено 2,57 мільярда акцизних марок. Якщо виробництво збережеться на цьому рівні і наступного року, то на голограми за рік піде близько 9 млрд грн із розрахунку 3,47 грн за голографічний матеріал для однієї марки. Або приблизно 243 млн дол.

Це у п’ять разів більше, ніж «єдапсівці» заробляли на акцизних голограмках десять років тому. Тоді виробники і споживачі акцизної продукції були змушені додатково переплачувати 515 млн грн на рік, що за тодішнім курсом становило 47 млн дол.

Організатори схеми можуть спростувати наші розрахунки, якщо покажуть самі стрічки. Наразі вони погребували оприлюднити в «Прозорро», що саме вони називають «погонним метром голографічного захисного елемента для марок акцизного податку». А спростовувати, вочевидь, доведеться через токсичний бекграунд схемників.

З назви постачальника — «Поллі-сервіс» — очевидно, що бенефіціаром запровадженої схеми стане та сама група «єдапсівців», що заробляла на аналогічній акцизній схемі з 2004-го по 2013 рік.

> Тоді чиновники з маніакальним завзяттям вигадували нові захисні знаки для всіх на світі документів, значно підвищуючи їхню вартість для громадян. Звісно ж, виготовляти їх чомусь міг лише приватний консорціум «ЄДАПС».

Нагадаємо,

> — тоді акцизні марки було запатентовано фірмою «ЮС-дизайн», яка належала керівнику консорціуму «ЄДАПС» Юрію Сидоренку. 20% консорціуму належало Віктору Медведчуку, і ЄДАПС мав мільярдні контракти з державним поліграфкомбінатом «Україна» на поставку йому запатентованих голограм, обкладинок паспортів тощо. Юрій Сидоренко

був власником патенту на дизайн паспорта громадянина України та низки інших державних документів.

Знадобилися роки боротьби за безпосередньої участі ZN.UA, **аби відтіснити ЄДАПС від потоків у цій галузі.**

Але, 2021 року він повернувся.

Офіс президента восени 2021-го погодив зміну керівництва ДП «Поліграфкомбінат «Україна», директором держпідприємства стала Тетяна Бондаренко.

За даними «Економічної правди», вона є подругою Ірини Обиденко. Обиденко — це колишня директорка концерну «ЄДАПС», нині — президентка компанії Industrial Innovation Group (IIG), співвласниця ТОВ «Інноваційно-індустріальна група», що і є власником ТОВ «Поллі-сервіс».

Вони й зароблятимуть на нових голографічних акцизах.

Компанія **«Поллі-сервіс»** зараз отримує **левову частку підрядів держкомбінату за вищою ціною, ніж при попередниках**. Наприклад, торік вона на 10% підняла валютні ціни на обкладинки паспортів, які до неї поставляла французька фірма.

До складу засновників «Інноваційно-індустріальної групи» також входить Таріям Матар Мохамед Таріям з Об'єднаних Арабських Еміратів, де живе Юрій Сидоренко. Таріям також був бенефіціаром ТОВ «Трейденергоресурс», яке 2021 року було найбільшим імпортером електроенергії з Білорусі в Україну. Появу ЄДАПС і араба Таріяма в електричній схемі пов'язували з іменами Давида Арахамії (керівник фракції «Слуга народу», рекламував ініціативи IIG), Артура Гранца (зв'язок з Білоруссю), Андрія Іванчука (нардеп з «Довіри», товариш прем'єр-міністра Дениса Шмигаля).

Зауважимо, що

— вся ця схема стала можливою завдяки погодженню з вищим керівництвом держави.

З одного боку,

1) — прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль*** 19 червня 2023 підписав необхідні зміни в урядову нормативку.

2) — А 29 червня ***Верховна Рада*** силами фракції «Слуга народу» та її сателітів ухвалила законопроєкт ***№8287***.

За даними USAID/UK aid,

хтось напередодні голосування у другому читанні вніс зміни до законопроєкту, і у проголосованому варіанті **відтерміновується запуск електронних акцизних марок і технології *Track and Trace***.

Ця технологія мала б унеможливити фальшування акцизок узагалі.

Але тепер запуск цієї системи відкладено на 2026 рік буцімто через неготовність індустрій, якої насправді виробники не підтверджують.

Організатори ж схеми з голограмами, **завдяки старанням влади, зможуть заробляти на ній ще принаймні три повні роки.**

По 9 мільярдів гривень на рік.

***

№ 1.785

Віталій Кличко: «У мене після таких питань починаються обшуки»

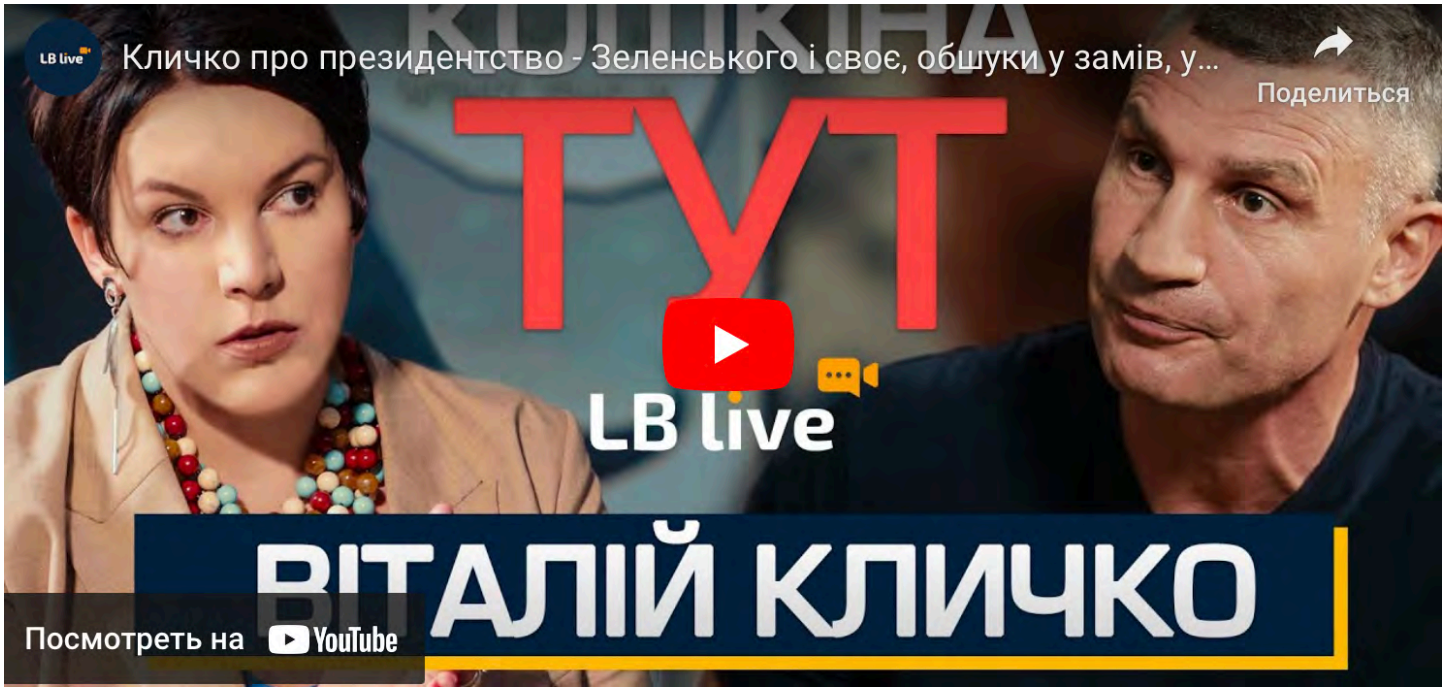

Відео

2023-07-14

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

«Алло, Олександре? А як вас звуть?», «Пора готуватися до землі», «Я завжди заходжу через двері», «Міст, що впав». Уздовж стін Колонного

залу Київської мерії виставлено яскраві банери з жартівливими фразами та/або обмовками Віталія Кличка, які давно стали мемами.

Гумор і здорова самоіронія – те, що вирізняє столичного очільника з-поміж інших колег-чиновників.

«Твоєму мерству вже дев'ять років. Чим ти запам'ятаєшся найбільше?» – питаю. Задумавшись на пару секунд, раптом видає: «У Кличка стоїть, а у Путіна впав! Це я про міст. Наш Скляний міст витримав навіть ракетний удар. До речі, це не мій жарт – я десь почув».

«Та припини, я серйозно! Назви три головні досягнення. Ти ж розумієш, що проблем у місті стільки, що тебе не те що президентом не виберуть, а навіть мером знову навряд чи».

Віталій кривиться, але на випад не реагує. «Соню, у мене після твоїх питань про президентство починаються обшуки і всілякі неприємності. От навіщо? Володимир Олександрович нервуватиме». – «Звідки ти знаєш? Ти ж сам сказав, що ви з ним з початку війни не розмовляєте». – «Та ну, він же гарантовано це інтерв'ю подивиться, на LB.ua почитає».

Трагедія із замкненим укриттям і скандали із закупівлями овочерізок-барабанів-рацій укотре винесли на поверхню проблеми комунікації (м'яко кажучи) між органами влади. Так, вони очевидно мають політичну складову, але й – безглуздо заперечувати – цілком реальне господарське підґрунтя.

«Мене вкусити не можуть, то створюють негативне тло навколо. Розбалансовують усю систему управління», – говорить Кличко, коментуючи численні обшуки та підозри у своїх підлеглих. А когось із них він після публічних скандалів мусив або звільнити (як колишнього очільника Департаменту культурної спадщини, любителя машин і ресторанів Никоряка), або попросити наглядову раду компанії відсторонити та провести аудит (як керівника Київміськбуду Кушніра). Цікаво, до речі, що відсторонення і аудит наздогнали Кушніра тільки після історії з Еверестом. Після випадку з нерухомістю родини в Козині та на Лазуровому узбережжі щодо нього просто створили депутатську комісію.

Незаконне будівництво в місті – узагалі чи не найскладніша тема. «Не може Кличко прийти на майданчик і сказати: «Стояти!» – «Хто ж тоді може?! Хто містом керує?» – «Соню, все має бути за законом! І ти прекрасно знаєш, що закон…» – «Знаю. А ще я знаю, що з 2014 року твій «Удар» входив до складу парламентської більшості. Тобто були всі можливості приймати-міняти правильні закони». – «Так, це історія стара. Давай наступне питання». Стосунки з президентами в Кличка

традиційно не складаються, згадувати свій ситуативний союз із Порошенком не воліє.

«Ти постійно тільки критикуєш! Але ж і багато хорошого робиться», – дратується після питань, чому в Харкові ставлять бетонні укриття на зупинках транспорту, а в Києві – ні, натомість зводять прогулянковий міст на Оболоні. Так, не за бюджетний кошт, але чи на часі?

За роки, що Кличко в політиці, ми записали багато інтерв'ю, і кожне ставало маленькою подією. Це – не виняток. Ґрунтовна розмова з відповідями на всі гострі питання. Відеоверсія – на нашому YouTube-каналі «LB Live», тут – текстова.

***

1. «У розумінні кожного киянина мер відповідає за все, що відбувається в місті. Але за декілька днів до початку великої війни Кабмін забрав право мера призначати і звільняти голів районних адміністрацій»

— Буквально нещодавно в Києві сталася трагедія біля зачиненого укриття, куди прямували люди. Після того відбулася низка скандалів з перевіркою закупівель усього необхідного для укриттів – виявилося, що в цьому переліку є овочерізки, барабани, рації. Після цього почався масштабний конфлікт – твій з очільниками РДА. І ти неодноразово говорив про його політичну складову. Я правильно розумію?

— Так, дійсно.

— Політична складова полягає в тому, що…

— По-перше, та трагедія 1 червня, на жаль, почала використовуватись у політичних цілях. Замішувати політику на горі людей, на мою думку, це цинічно, дуже некрасиво.

Там збіг обставин, людський фактор, якщо можемо повернутися: сторож у приміщенні, в лікарні, почувши тривогу, спустився в бомбосховище, увімкнув світло, відчинив, піднявся, щоб відчинити двері. Через 4 хвилини після того, як пролунала повітряна тривога, відбувся вибух. Це означає, що росіяни використовували балістичну зброю. Якщо раніше був час підготуватися, добігти до укриття тощо, зараз час у рази зменшився. І після цього почалися політичні розбірки: чому не встиг, чому частина приміщень зачинена?

— Чому розбірки?

— Питання: хто винен у тому, що відбулося, що загинули люди. Сторож, керівник закладу, район, місто – хто винен? І зверни увагу, при цьому ніхто

жодного разу не згадав тих людей, які запустили цю ракету, які принесли смерть. Але в цьому напрямку почалася політична гра, яка має достатньо довгу складову – коли **повноваження забирають, а відповідальність залишають**.

Я переконаний, що в розумінні кожного киянина мер міста відповідає за все, що відбувається в місті. Але ще є такі, знаєте, підводні камені в тому, що за декілька днів до початку військових дій Кабінет Міністрів ухвалив розпорядження, яким усунув мера міста від погодження призначення і звільнення голів районних адміністрацій.

Місто складається з 10 районів. Є очільники цих районів – люди, які відповідальні за те, що там відбувається. І вони не підпорядковуються меру міста. Я не можу ні звільнити, ні навіть догану дати.

— Стоп. Після цієї постанови було призначено чотирьох голів із десяти. Шістьох призначили до!

— Повертаючись до проблематики. Київ – єдине місто в Україні, де призначена військова адміністрація.

Військова адміністрація призначається там, де місцеві органи не можуть виконувати свої функції, чи в зоні бойових дій. А в місті Києві таких бойових дій немає, однак призначено голову військової адміністрації. Відповідно до закону, голова Київської державної адміністрації автоматично стає головою військової адміністрації. Але в цьому випадку був призначений військовий, питань немає – такий час.

Хотів би також нагадати – я не перекладаю в ніякому разі відповідальність, але це прописано, що об'єкти укриття лежать у площині військової адміністрації і районів міста, у яких перебувають на балансі. Ми як місто робили все для того, щоб ці сховища функціонували. Ми давали завдання районам визначити ці бомбосховища, вони надавали списки, надавали адреси, які ми вносили до карти укриттів, і вони ж також подавали заявки на гроші, які їм потрібні для облаштування. Адже саме вони є розпорядниками коштів.

Якщо бомбосховище, укриття знаходиться на балансі районів, вони - кожен голова району - є балансоутримувачем, розпорядником коштів. Тільки 10% грошей було освоєно, а місто вже виділило - на цей момент - близько 2 мільярдів гривень, шалені гроші.

…Але потрібно було знайти винного… **Моральна і політична відповідальність у мене є**. Але якщо потрібно догану робити… Чомусь змінили не ті органи, які призначають (голів РДА. – С.К.), а змінили постанови, і вперше голові КМДА чи очільнику державної адміністрації дає догану цілий Кабінет Міністрів. Чому?

— Тому що дві догани протягом року – і все, ти як голова КМДА по завершенні воєнного стану можеш бути вільний.

— Думаю, **юристи підказали, що воно кострубато так зроблено і юридично не відповідає дійсності, тому що це можна в будь-який момент оскаржити**. Це відповідальність (укриття і закупівлі. – С.К.) у першу чергу тих органів, яким прописано призначення голів РДА.

— Давай ще раз. Згадана тобою постанова Кабміну була прийнята 22 січня, буквально за місяць до великої війни. Але до цього, у 21 році, ти особисто підписував подання на призначення голів РДА на Кабмін Дениса Шмигаля.

— До того це було. А потім це прибрали.

—.Правильно. А тепер, вибач, я цитую характеристику, яку ти у квітні 21 року дав Ратнікову (очільник РДА, звільнений після загибелі людей біля зачиненого укриття. – С.К.): "Ратніков Д. Г. зарекомендував себе кваліфікованим вимогливим керівником з високими організаторськими здібностями, здатним розв'язувати складні завдання" і так далі.

Скажи, що змінилося з 2021-го? Тоді він був "вимогливим керівником з високими організаторськими здібностями", а тепер…

— Ті подання протокольні, надавались суто процедурно – я повинен був погоджувати номінально.

— У сенсі? А чому сам не перевірив? У того-таки Ратнікова, до речі, дуже дивна політична біографія – нема де тавро ставити.

— Тому що **це була пропозиція від Офісу Президента.** Я завжди намагаюся уникати конфліктних ситуацій. **Якщо призначають ті люди, які несуть за нього відповідальність** – добре.

— Ти ж не перший рік у політиці. І це дуже дивно виглядає. І ще дивніше те, що до цієї трагедії і до цих скандалів із закупівлями чогось такого публічно неприйнятного між вами з головами районів не було. Ви нормально собі працювали, все було добре, а тут понеслося.

— Голови районів отримали завдання, розуміючи, що вони у вертикалі… Я цю інформацію знаю. **Знаю ту людину, яка принесла текст, який вони повинні були озвучувати**.

— Це знамените відео голів районів (де вони закликали Кличка скласти повноваження голови КМДА. – С.К.). То хто приніс текст?

— **Один член** владної партії.

Голови РДА під час звернення до Кличка

— Конкретно? Їх там багато. Сказав “а”, то кажи “б”.

— **Я не хочу говорити**. Це представник політичної сили. Приніс текст, дав завдання озвучити, і вони встали.

— Як зайчики, взялися за ручки?

— Як зайчики, тому що **кожен розуміє: якщо вони не погодяться – чи отримують догану, чи їх звільнять**.

2. «Мені закидають: що ви робили з 2014 року – ніяких укриттів, потрібно було готуватись»

— Після цього скандалу почалися перевірки готовності бомбосховищ у Києві. Ви проводили перевірки, також Кабмін в особі Олександра *Камишина*. І цифри різні. Камишин говорить: придатні 44%, ваша статистика – 65%.

— Це не наша статистика.

— А чому така різниця, поясни?

— Тільки ***Державна служба з надзвичайних ситуацій*** має офіційний статус перевіряти укриття і визначати їхню придатність чи непридатність. Ці цифри офіційні, це не наші висновки. Але **маніпуляція в тому, що 15% – це там, де є туалети**, душові, які в прекрасному стані. 65% готові працювати як укриття. Десь понад 10% були непридатні взагалі.

Яким чином ці 10% потрапили в ці списки, хто їх подав?

Якщо ми говоримо про політичні ігри, людина, яка відповідає за безпеку, керівник Департаменту безпеки, пан Ткачук отримав підозру і зараз на домашньому арешті, тому що він **вніс неправдиві дані на карту укриттів**. А в нас усе задокументовано. Він сам вносив? Звідки він отримав цю інформацію? Голови районів надали йому інформацію! Одна людина не може перевірити, 10 людей не можуть перевірити (таку кількість сховищ. – С.К.).

Голови районів надали інформацію, яка була внесена на карту укриттів, а він зараз під слідством.

Питання в цьому – хто надавав інформацію? Підтверджену підписами, підтверджену документально. І такі випадки спонукають мене говорити про те, що **є політична складова в цій справі**.

— Слідство, очевидно, має розбиратися. Війна не закінчиться завтра, на жаль, і очевидно, що з укриттями в місті треба щось робити. Є якийсь довгостроковий план, як розв'язати цю задачу? Які KPI цього плану? 27 листопада в інтерв'ю BBC ти казав, що "зараз фінансово невигідно будувати нові бомбосховища, це значні витрати фінансових ресурсів". Можливо, щось змінилося?

— Мені закидають: що ви робили з 2014 року – ніяких укриттів, потрібно було готуватись. **Я робив усе, що від мене залежить, із формуванням територіальної оборони**. Пам'ятаєш, мені закидали, що Кличко якісь дурниці робить. Але ми говорили, що війна може бути, і готувалися. У відповідь нам розповідали про барбекю.

— Ти зараз про «шашлики» згадав у відповідь на репліку Зеленського «може бути нокаут»?

— Це відповідь на питання, яке, Соню, ти поставила тільки що.

— Питання було про укриття, про довгостроковий план – чи він є.

— На сьогодні райони профінансовані. Голови районів роблять ремонти, які потрібні, щоб укриття відповідали вимогам. Непридатні укриття прибрали з карти. А ті, які повинні бути максимально швидко відремонтовані – ремонти йдуть. Я думаю, що протягом місяця-двох вони будуть уже максимально готові, на 100%. Але питання укриттів, об'єктів цивільного захисту виключно в компетенції військової адміністрації. Тобто повноваження в мене, знову повертаюся, забрали, навіть голови районів показують, що вони мені не підпорядковуються.

— Це вони зараз уже показують.

— Вони зараз не підпорядковуються. Але відповідальність намагаються повісити.

Це несправедливо, якщо ми говоримо про справедливість.

— Чому я зацитувала інтерв'ю ВВС від 27 листопада 2022. Ми говоримо, що немає фінансової можливості будувати нові укриття. І там же було питання, що в Харкові, наприклад, будують укриття на зупинках громадського транспорту. Ти сказав, що, так, будують, але це тимчасова історія і вона не захищає повноцінно.

— ДБН (державні будівельні норми. – С.К.) **немає**.

Навіть тимчасове укриття, яке ми зараз готові закупити, бетонне укриття, яке вже поставили, **повинно мати чітко визначені міністерствами ДБН**. Щоб, не дай боже, якщо воно не витримало удар, не було питань, а чому ви встановили укриття, яке насправді не захистило людей.

— ДБН дає Кабмін. Виходить, у Харкові їх на ці укриття теж немає?

—.Немає ніде цих ДБН, по всій країні.

— То Терехов, виходить, сам, на власний ризик, їх ставить? Я не розумію.

— На сьогодні ми звернулися і чекаємо, щоб нам погодили ДБН, щоб ці укриття відповідали стандартам. Не можна поставити сарайчик, назвати укриттям. Потім люди, не дай бог, загинуть і будуть питання: чому?

— Це я розумію.

— Я зараз відповідаю як чиновник.

— Так, але Терехов теж чиновник. Його теж обрали, він теж відповідає за життя людей. І в Харків, давай чесно, прилітає частіше, ніж у Київ.

От він ставить укриття без ДБН, він же теж має отримати їх від міністерства. Чому він ставить, а ми не ставимо?

— Соню, просто **поставити для того, щоб галочку зробити, чи поставити для того, щоб людей захистити?**

— Так у нього там хороші укриття, ти їх бачив? Просто бункери у вигляді зупинок.

— Ми працюємо для того, щоб ті укриття, які на сьогодні є в Києві, привести до нормального стану. А потім вже можемо говорити. Ми готові закупити ці укриття, 200–300 штук, виділили на це гроші, але чекаємо на чіткі роз'яснення і норми, чи ці укриття ми можемо ставити, будуть вони захищати людей чи ні?

— А якщо їх не буде?

— А якщо вони не будуть захищати, для чого ми поставимо?

— Маю на увазі ДБН? У Харкові ж ці укриття захищають.

— Якщо в укриття влучить чи поряд буде вибух і це укриття не врятує людей, постане питання, чому це укриття було встановлено, людей ввели в оману, тому що воно не відповідає стандартам.

Нам потрібно отримати ці стандарти, ДБН, від держави для того, щоб потім питань не було. І цього ми чекаємо дуже швидко. Ми сподіваємося, що це питання буде розв’язане.

— Я теж сподіваюсь. Логіку чиновника розумію. Але бачу, що Терехов ризикує, а ти чомусь чекаєш. Не ображайся, так виглядає.

3. «Я в бомбосховище рідко спускаюся, бо моє завдання – рятувати людей, а не рятувати себе»

— Добре. Ми не будуємо укриття, але ми будуємо міст. Я знаю, що до нього особливе ставлення. Це пішохідний міст на Оболоні з останньої партії сталі, виготовленої Азовсталлю. Його архітектор Андрій *Миргородський* сказав, що проєкт фінансується з коштів інвесторів, як українських, так і закордонних, що на цей міст прицільно виділено кошти від мерії Парижа і від якогось середньоазійського інвестора. Ніхто

не говорить про те, що міст у парковій зоні – це погано. Очевидно, що це круто. Але ти розумієш, що коли така ситуація з укриттями, а міст мають завершити, згідно з анонсом *Миргородського*, до кінця цього 2023 року – це якось… дисонансно виглядає.

— Можна мені пояснити?

— Потрібно.

— Цей міст був запланований ще перед війною. Це остання, як ти сказала, сталь і виробництво, яке було на Азовсталі. Буквально за декілька тижнів до початку війни всі ці конструкції були перевезені в Дніпро. І його залишилося тільки зібрати, тобто він сам виготовлений. Ще раз підкреслю: жодної копійки громади, з бюджету міста Києва, на цей міст не витрачається.

Хочу також наголосити, що **один з кращих парків у місті Києві – парк «Наталка».**

Це найбільша рекреаційна зона, і ті люди, які приходять у цей парк, дивуються, наскільки гарний парк, наскільки все привабливо. На **сьогодні дуже велике питання психологічної реабілітації людей**. Можете собі уявити, що якщо зібрати весь час повітряних тривог, то пересічний киянин провів понад місяць в укриттях чи підвалах, під землею, у бомбосховищах. І ми бачимо дуже великі проблеми, що стосується психологічного стану багатьох людей. Рекреаційні зони потрібні, і в місті Києві їх багато.

На плануванні було питання: коли вже в нас міст виготовлений, залишилось його тільки зібрати. Усі складові є, коштів (мається на увазі з бюджету. – С.К.) він не потребує, ба більше – **рекреація і психологічний стан вкрай важливі в місті Києві**. Потрошку, ми не спішимо, знаходимо гроші, які йдуть на будівництво цього мосту.

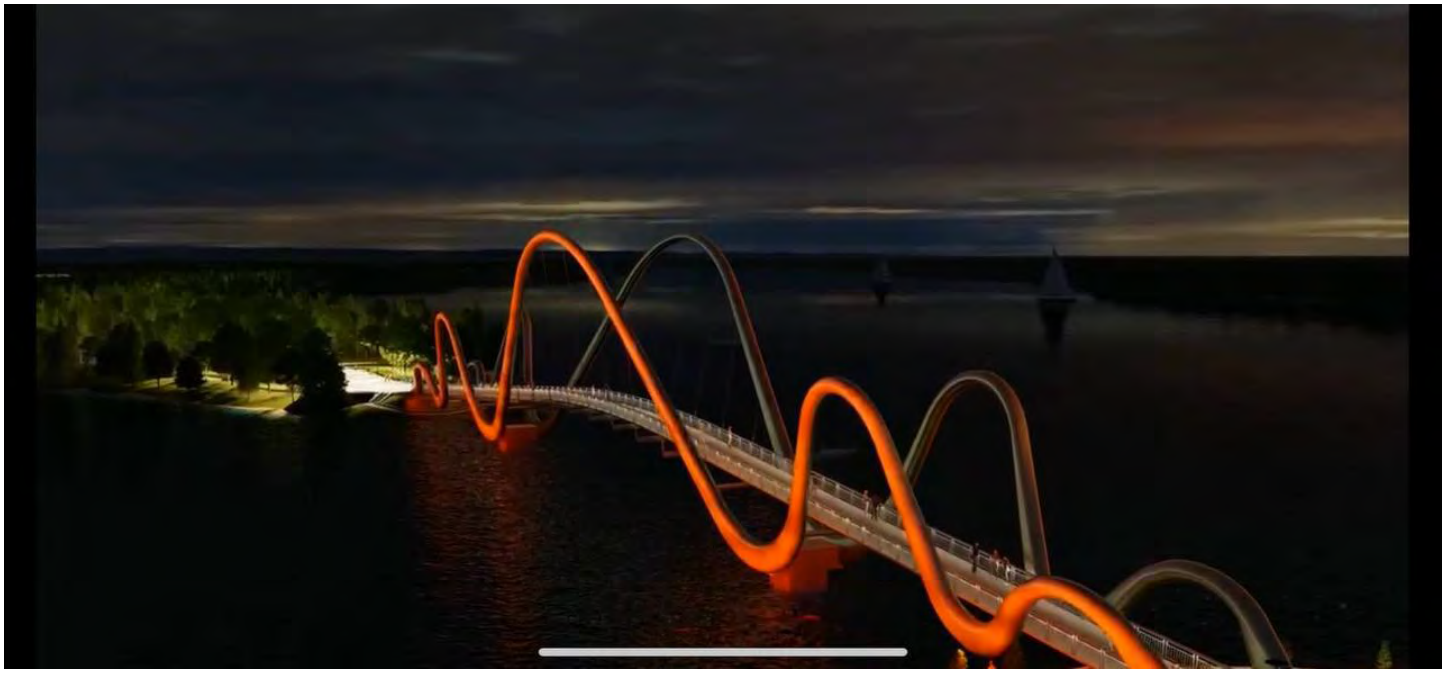

Так виглядатиме новий пішохідний міст на Оболоні

— Ти згадав, що понад місяць середньостатистичний киянин провів у бомбосховищі за останній час. *Ти спускаєшся до бомбосховища, воно є у твоєму будинку?*

— У бомбосховище я дуже рідко спускаюся, тому що коли лунає тривога, я в першу чергу з ДСНС, зі службами їду на роботу. Від нас потрібно, щоб ми не ховались, а в цей момент надавали послуги і максимально швидко рятували, надавали допомогу тим людям, яким вона потрібна. **Рідко спускаюся, тому що моє завдання – рятувати людей, а не рятувати себе**.

— Щоб ми закрили тему з бомбосховищами, спитаю ще раз: *чи існує якийсь довгостроковий план зведення укриттів*, які будуть KPI цього плану? І як ти оцінюєш, *скільки ще триватиме війна?*

— Це складне питання. Це питання я чую тисячі разів. Ми всі сподіваємося, що війна закінчиться в цьому 2023 році, але ми не виключаємо, що вона може бути також і в наступному 2024 році. Ми повинні робити все, щоб вона закінчилась, підтримувати наших військових, бути сильними і для того, щоб наш успіх був.

Я одне можу сказати: незважаючи на складні умови, місто Київ минулого року більш ніж мільярд грошей виділив громадам на підтримку наших військових. Я думаю, до кінця цього року буде не менша цифра. Це стосується виключно підтримки військових. Я не говорю про реабілітацію, про надання послуг сім'ям, рідним, дітям. Це також велика складова нашого бюджету, яка йде на підтримку родин військових.

— За Януковича районні ради було усунено. Ми знаємо, що в Законі “Про столицю” є пункт необхідності виборності. Він був, потім КМДА передали право визначати, чи райради потрібні. «Удар» тоді, як фракція,

підтримав це. Дев'ять років ти вже при владі, за дев'ять років – за бажання – ви могли повернути собі владу над районами. Цього не відбулося, і зараз ти розповідаєш про конфлікт з головами РДА. Можливо, треба було б трішки відмотати і сказати, що тоді ви мали наперед подумати.

— Ви пам'ятаєте, **до якого стану Київ довели ті районні ради – наше місто перетворилось на місто МАФів, реклами, було захаращене**. І це результат того, які рішення приймали, які повноваження (у райрад. – С.К.) були в той момент. Законодавство змінилося, і я переконаний, що було правильно в тих умовах прийняти таке рішення.

На сьогодні, відповідно до рекомендацій наших партнерів, відповідно до змін законодавства, районні ради – це продовження самоврядування. А самоврядування, не будемо забувати, це ключовий базис демократії в будь-якій демократичній країні. Тому **це питання я підтримую…**

— *Повернення райрад?*

— Так. І, переконаний, що **після закінчення війни, коли будуть місцеві вибори, ми повинні провести не тільки вибори в Київраду, а також і в райони ради**.

— *Ти будеш це ініціювати* в межах своїх повноважень?

— Я декларував це і хочу повторити, що **я за це рішення**, за розвиток місцевого самоврядування, що стосується міста Києва.

— Але *у ВР попереднього скликання твоя фракція входила у склад більшості. Чому було законодавчо не вирішити питання вже тоді?*

— **Стара історія…**

— Ну, я розумію, що з Порошенком у тебе стосунки не дуже ок.

— Давай ***наступне питання***.

4. «За часів Януковича такої навали підозр і всього іншого не було»

— Дивись, у тебе 12 заступників і один керівник апарату КМДА. У двох з них – офіційна підозра. І вони при цьому курують діяльність РДА. *Пантелеєв – підозра за завод "Радикал"*. *Мондриївського* ти відсторонив від кураторства Департаменту культури. Що відбувається?

— Відбувається. **Кличка вкусити не можуть. Починають розбалансовувати систему управління**.

Про ***Пантелеєва***, якщо його згадали. Завод "Радикал" – державне підприємство, територія якого була захаращена ртуттю. Держава продала інвестору. Інвестор не виконував своїх зобов'язань. Єдиний завод з переробки ртуті був на окупованих територіях. Ми чекали і написали велику кількість листів, щоб нам цю ртуть – ми ж не можемо її кудись на Місяць перевезти – обробляти чи хоронити десь. Вирішили врешті, перед самим вторгненням, перенести в зону Чорнобиля. І йому дають підозру за службову недбалість – чому він цю ртуть не вивіз із міста Києва.

—.У сенсі? А як він мав це зробити? Ручками?

— Ага! І куди?! У зону окупації? На Місяць? Знаєте, є така солдатська причина: коли хочеш знайти причину, знаходиш будь-яку.

Така сама ситуація з ***Ткачуком***, про якого ми згадували, що він вніс неправдиві дані на мапу Києва, які йому надали голови районів. Така сама ситуація з багатьма питаннями.

Я ще раз хочу сказати. Якщо **людина зробила правопорушення**, ні в якому разі захищати не будемо. Але якщо ми бачимо, що тут є підставами "солдатська причина" і воно взагалі в нормальний глузд не входить, у нормальну логіку дій не вкладається, ми говоримо, що це зроблено умисно для того, щоб на когось повісити.

— Давай далі. У тебе є ще 23 департаменти. ЖКГ – підозра за розтрату бюджетних коштів. Муніципальна безпека, Ткачук – ти вже згадав – дві підозри. Департамент охорони культурної спадщини – тут узагалі печатку ніде ставити, його очільник, про *Никоряка йдеться, катався по ресторанах на машині одного провідного забудовника*, ти його звільнив.

Інформаційно-комунікаційних технологій – ти доручив передати до правоохоронних органів результати аудиту, бо там теж щось незрозуміле відбувається. Молоді і спорту – обшуки. Охорона здоров'я – підозри заступниці директора.

Я можу далі перераховувати, але чи треба?

— Можу сказати, за часів Януковича такої навали підозр і всього іншого не було, з одного боку. З іншого боку, я в жодному разі не хочу когось захищати. Якщо людина зробила правопорушення, вона повинна відповідати. Але ми сьогодні вживали таке слово – "справедливість". Справедливість вкрай важлива. **Якщо людина чесно виконує свої обов'язки, а їй натягують і хочуть у чомусь звинуватити, це нечесно і викликає велике обурення.**

Ба більше, хочу заявити, що в Києві працівників міста, комунальних підприємств, лікарень, шкіл тощо – близько 300 тисяч. І я розумію, що відповідальність є, але випадки різні бувають. Ми хотіли б обов'язково, щоб це (перевірки. – С.К.) було обов'язково прозоро, справедливо відносно законів

України. Ба більше, з різних джерел ми маємо інформацію, що **є команда всім шукати, знаходити (порушення законів. – С.К.), обов'язково потрібні якісь кримінальні справи, щоб фон зробити…**

— *Фон, що тебе оточують негідники?*

— Останнім часом такі політичні ігри.

— *Ким віддана команда, кому віддана команда?*

— Я не був присутній.

— Ну, це ні про що відповідь. Говори вже нормально!

— Я не був присутній. У нас сьогодні все вирішує **Офіс Президента. І Офісом Президента керує керівник Офісу Президента**.

— Тобто. це Андрій Єрмак винен?

— Я не кажу винен. Я кажу, що **проходять наради, де силовикам даються такі команди**.

— Уточню: *у керівника Офісу Президента проводяться якісь наради, де даються команди щодо тебе?*

— Я не був присутній. Але ви ж знаєте: знають дві людини – знають усі.

— Кхм. *Президенту про це відомо?*

— Я президента з початку війни не бачив. І керівника Офісу Президента також. Тому я не можу вам сказати, знає він чи не знає.

— *Мер столиці не спілкується з президентом?*

— Я багато разів відсилав повідомлення і телефонував, але там не вважають за потрібне спілкуватися з очільником міста. Питання не моє особисте, питання життєдіяльності міста, столиці, від якої залежить взагалі ситуація по всій країні.

— Тобто ти ініціював спілкування, у відповідь нічого немає?

— Відповіді немає.

— Ви ж можете бачитися на якихось заходах. Зараз дуже багато конференцій про ребілдинг, міжнародних поїздок. Ви жодного разу не перетиналися взагалі?

(Рухом голови показує, що ні, не спілкувалися. – С.К.)

— Дивно звучить, але я вимушена тоді спитати, *як ти оцінюєш діяльність президента Зеленського?*

— Він виконує дуже важливу функцію в умовах війни як головнокомандувач, і ми повинні робити все для того, щоб усе, що стосується оборони, безпеки, у нього виходило.

Зараз не той час, щоб робити звинувачення через якісь речі. Сьогодні вкрай важливе об'єднання. Я сподіваюся, що ці мої слова почують ті люди, у яких вистачить розуму. Усі повинні об'єднатися, як кулак. І ті **виклики, які в нас є, дуже загрозливі для всієї країни**. А іноді таке враження, що ми вже перемогли. У нас уже плани йти на Москву, багато речей лунають.

Складно, дуже складно, спілкуючись з хлопцями, виїжджаючи туди, на фронт.

Я бачу, що ситуація не така, як іноді тут, в Києві, де атмосфера зовсім невоєнна, є ілюзія миру. Там складно, дуже складно.

І на питання (коли закінчиться війна. – С.К.) – в цьому 2023, сподіваємось, році.

Робимо все для того, щоб це закінчилось. Але за це ми платимо, і я думаю, ще повинні заплатити дуже болючу ціну.

— *Ти сам ще хочеш бути президентом?*

— У багатьох людей є враження, що президент – це привілей. Це велика помилка.

Президентом бути – це велика відповідальність. Це вкрай тяжкі навантаження.

І я роблю свою роботу, тому що вважаю, що Україна повинна бути демократичною, розвиненою країною. Вона найкраща країна у світі. Мені є з чим порівнювати, і тому я повернувся жити в Україну знову.

Якщо потрібні будуть мої знання, моя енергія, досвід для того, щоб зробити Україну європейською, я для цього віддам усе. І віддаю все.

Відповідаючи на питання: будуть президентські вибори – будемо про це говорити. Зараз велика дурниця будувати плани на якісь посади.

Без нашої перемоги велика дурниця анонсувати якісь політичні плани – президентські, мерські. У нас один план, у всіх нас, українців – виграти війну, закінчити війну.

— Просто з таким тлом, як ти кажеш, а насправді з реальними проблемами в місті, дуже великі ризики навіть мером ще раз переобратися. Ти це усвідомлюєш?

— А проблеми всюди є. У всіх є виклики. Я розумію, що викликів достатньо багато.

Давай поговоримо про проблеми міста.

5. «Ну не може Кличко прийти і сказати: «Стояти!»

— А давай! *Про забудову*. Моя улюблена тема. Візьму три приклади за останній час.

1) — “Будинок з комахами”. Департамент КМДА дає припис, що це культурна спадщина, його не можна чіпати – забудовник чхати хотів. Ставить паркан, на якому вішає панораму майбутнього бізнес-центру, вимикає електрику і продовжує демонтаж.

2) — *Мечнікова, 7-Б, біля метро "Кловська"*. Забудовник почав зводити 36-поверхівку під приводом робіт з укріплення ґрунту, ремонту ливнівок, каналізаційної системи. Війна з мешканцями йде з 2018 року.

3) — Можна згадати про *Осокорки*. Там два озера, і знову тривають будівельні роботи, хоча територія визнана рекреаційною. Місцеві мешканці доступу туди не мають, а будівельники мають. Чому так відбувається? Це не поодинокі приклади. Для Києва це вже діагноз. На жаль.

— Система така. Я одне можу сказати: моє бачення – Київ повинен бути зеленим, красивим, комфортним містом для киян і всіх, хто приїжджає в наше місто. І робимо все для того. Такої кількості зелених зон, заповідних зон ми не голосували за всю історію – понад 200 рішень, якщо не помиляюся, де визначена зона, яка забороняє будь-яке будівництво.

Що стосується проблемних… У спадок [отримали] дуже багато речей. Що стосується висотності…

— Та *ти дев’ять років мер, який спадок!?*

— Чекай, ти сама знаєш, **хто дає погодження про зонінг, хто – про висотність.**

Я ставлю тобі питання, тому що ми з тобою зустрічались, Соню, на одному будівництві.

— У центрі міста.

— Так, у центрі міста.

— «Ярославів град», якщо зовсім точно, 2017 рік. І після цього ж менше будівництв не стало, правда?

— Ні, дай відповідь, будь ласка.

— На той момент була ДАБІ, її реформували, ситуація особливо не змінилася.

— **Міністерство культури** (погоджує висотність будівництва. – С.К.).

— Міністерство культури – це взагалі окрема тема. От не займай! Їй-богу!

— Почекай. Дивись, іде будівництво, люди приходять, кажуть: така висотність неможлива. А дозвіл на це дають. Якийсь повинен бути вплив.

— Хто містом дев'ять років керує?! Ти чи Міністерство культури? Чи якісь заступники, РДА? Що взагалі відбувається?!

— **Робимо все, щоб захистити культурну спадщину**.

"Будинок з комахами"

— Та камон!

— Що стосується "Будинку з комахами", я робив окрему нараду, ми зробили все, що в нашій зоні відповідальності, щоб цього (незаконного знесення. – С.К.) не було.

Якщо такий скандал виникає, ми обов'язково реагуємо, **миттєво реагуємо**.

І **вносимо велику кількість будівель, які повинні бути погоджені як пам'ятки культурної спадщини. Нам їх дуже довго не погоджують.**

На Софійській врешті-решт отримали (погодження на внесення до Переліку об'єктів культурної спадщини. – С.К.), де, за версією, Грушевський виголошував свою промову (про незалежність України у 1918 році. – С.К.).

— Дивись, як людина, яка – як ти згадав – має досвід боротьби з незаконним будівництвом.

Починається двіж біля "Будинку з комахами". Ви, Департамент культури КМДА, видали припис, що там не можна нічого робити. У тебе є Муніципальна варта, умовно. Приїжджає на місце Муніципальна варта з поліцією – і всьо, двіж зупиняється.

— У Муніципальної варти зовсім інший функціонал. Поліція в цілому відповідальна за те, щоб тих приписів, які виписані, дотримуватись, дотримуватись законів України.

— Поліція, виконавча служба. Але в інших містах такого трешу немає. Тільки в нас «забудова на забудові і забудовою поганяє».

— Є такі випадки. Поодинокі випадки.

Що стосується забудов, погано це чи добре, в місті Києві майже всі будівництва зупинені.

— *Ці три, про які я говорила, точно не зупинені.*

— Вони зупинені.

— "Комахи" не зупинені!

— Там нічого не відбувається.

— Там демонтаж відбувається, обрізана електрика! Буквально декілька днів тому.

— Якщо хтось там обрізав електрику, я не знаю. Ніяких будівельних робіт не відбувається.

— На Мечнікова, 7-Б, на Осокорках та сама історія, там усе рухається.

— Що на Осокорках? Яка там проблема?

— Проблема в тому, що забудовник, будівельна компанія «Столиця Груп», розпочала будівництво ЖК «Н2О». До початку повномасштабного вторгнення компанія вже намагалася *забудувати цю територію,*

***незважаючи на те, що вона мала природнозаповідний і природоохоронний статус*. Зараз цільовий статус змінили, але це оскаржується в суді. Однак *рішення суду ніхто не чекає, будівельні роботи тривають*. Я ж не з голови це взяла.**

— Є відповідні норми, відповідний закон. Ну не може Кличко прийти і сказати: «Стояти!»

— Серйозно? Якщо Кличко не може, то хто тоді?!

— Вибач, будь ласка. На яких підставах? Є закон України, і всі ми хочемо, щоб він працював. Якщо є порушення закону, ми маємо всі підстави зупинити. Ти тільки що озвучила, що питання розглядається в суді.

— Але будівництво триває.

— Ну якщо з такого боку підходити, ***"монстр" на Подолі*** (забудовник замість 8-поверхового об'єкта на вул. Нижній Вал, 27–29 звів 12 поверхів, суд постановив знести чотири верхні поверхи. – С.К.)…

— Досі стоїть і нічого.

— Досі стоїть. І питання це вже пройшло інстанціями по другому чи по третьому колу. Позицію мою ти знаєш. Ми цю тему також проговорили.

Є багато конфліктних і проблемних речей, які ми намагаємося розв'язувати. Але **є чи недосконалість законодавства, чи якісь норми, які ми не можемо прийти і сказати "стояти!"** – це не працює.

— Недосконалість законодавства? Ще раз: ти мав фракцію в складі більшості у Верховній Раді минулого скликання. Можна було розв'язати це питання, якби була політична воля. А її ж не було, ти вже був мером.

— І?

— Твоя фракція не входила до більшості після 2014 року у Верховній Раді України?

— Входила.

— І чому ж ви не міняли законодавство?

— Якщо я буду розказувати деталі, у нас буде нецікаве інтерв'ю.

— Петро Олексійович не давав?

— Не будемо.

— А чому?

— Не будемо зараз витрачати час. Наступне питання.

— Хто старе поминає, той щастя не має?

— Наступне питання.

6. «Навесні 2024-го, якщо не буде будь-яких форс-мажорів, з великим задоволенням відкрию метро на Виноградар»

— На думку активістів, велика *проблема в тому, що історичні пам'ятки нормально не описані, нормально не каталогізовані*.

— **Є реєстр пам'яток**.

— Є, але там дуже дивні критерії. І от зараз, коли фактично звільнено місце очільника профільного департаменту, пана *Никоряка*, який любить ресторани і машини Артура *Мхітаряна*, створена петиція на призначення на це місце відомого київського активіста, який займається саме цими питаннями. Що ти про це думаєш? Це був би красивий жест.

— Я вперше про це чую. Давайте.

— А що для цього треба зробити? Йдеться про Дмитра *Перова*.

— Я не знаю. По-перше, потрібно з ним поспілкуватися.

— Якщо Дмитро Перов зараз дивиться це відео, він може прийти до тебе?

— З великим задоволенням. Ми з ним поспілкуємося. Але одне хочу сказати: не кожен активіст погоджується, з одного боку. І з іншого – не кожен активіст може бути управлінцем. З мого власного досвіду.

— Метро на Виноградар. Ти обіцяв його до 2021 року. Зі зрозумілих причин будівництво було зупинене. Зараз у планах – здати на початку 2024 року. Чи це чинне?

— **Роботи йдуть. Їх не видно, вони йдуть під землею.** Щодня спілкуюся з керівником метрополітену Віктором ***Брагінським***, який мені доповідав, що все рухається, і навесні наступного року 2024, якщо не буде будь-яких форс-мажорів, я з великим задоволенням відкрию врешті-решт (нову станцію метро. – С.К.).

Віталій Кличко під час інспекції будівництва

— Ми знаємо, що нещодавно *підрядника* було звинувачено столичною прокуратурою – і суд це довів – у *нецільовій розтраті коштів під час будівництва метро на Виноградар*. Стягнено 139 мільйонів.

І коли це все відбувалося, *Брагінський* теж говорив, що все в порядку, все йде за планом, чи як? Ти не знав про ці проблеми?

— У багатьох проєктах у нас сотні, якщо не тисячі підрядників. Тримати інформацію про кожного підрядника… Наскільки я знаю, роботи йдуть. І для мене дуже важливо здати об'єкт.

— Ну, це зрозуміло, тобі треба «стрічку перерізати».

— Ні. Мені потрібно, щоб об'єкт працював.

— Теж правильно.

7. «Я не хочу, щоб Київміськбуд збанкрутів, це може потягнути ефект доміно в усій будівельній галузі»

— Ще одна скандальна історія – пляжі.

— Виключно скандальні історії в тебе.

— У мене? А до чого тут я? Я ж не винна, що в тебе багато що так виходить.

— Тобто всюди скандал? Я одне можу сказати, тільки не ображайся: **одні люди шукають добрі речі, а інші шукають скандали** і всяке таке.

— Та на тебе образишся. Але. Але поговорімо про пляжі. Цього року вони зачинені для купання. Але *КП «Плесо»* оголосило про закупівлю піску на 6,5 млн грн. Торги на "Прозорро" не проведені, принаймні на сайті "Прозорро" є така інформація. І все б нічого, але в описі цієї заявки значилося, що торги потрібні для укріплення берегової лінії, яку – об'єктивно – сезонно розмиває. І якщо її регулярно не підсипати, потім біда буде і дорого. Але там написано, що це для облаштування пляжів.

— Інформацію про цей скандал я також отримав із засобів масової інформації, миттєво поставив питання профільному заступнику, на яке він відповів, що пляжі підсипають кожного року для того, щоб «тримати рельєф».

Якщо цим не займатися, можуть бути корозійні речі відносно тих прибережних територій.

Цього року була дуже велика повінь. Велика кількість піску змита. Чиновники працюють відповідно до регламенту і виконують ті завдання, які в них прописані. Коли така інформація почала набувати розголосу, дали завдання в жодному разі ці гроші не витрачати, тому що пляжний сезон закритий. Але ситуація залишається, і нам потрібно також підтримувати ландшафт і прибережну лінію. Пісок ми постійно підсипаємо на київські пляжі.

— Топчик зі скандалів – *Київміськбуд*. Нещодавно була створена депутатська комісія для розслідування ситуації. Сьогодні, якщо зайти на сайт КМДА, головне повідомлення – твоя заява про те, що розпочато *аудит діяльності очільника Київміськбуду Ігоря Кушніра*, його самого відсторонено.

— Так.

— Але депутатська перевірка була ініційована після того, як з'явилась інформація 1) — про членів його родини, які мають земельні ділянки в Козині. Потім виявилося, що 2) — його *дружина має віллу на Лазурці*. А тепер історія з тим, що 3) — він за *інвалідним посвідченням* *виїхав з України і за 150 штук піднявся на Еверест*.

І *тільки після цього його відсторонили й ініціювали аудит*.

***Чому після Козина відразу не ініціювати аудит?* Нащо було чекати? Депутати – зразу, ти – ні?**

— По-перше, **приватна справа його родини – це питання до правоохоронців**.

— Як можна з такою людиною взагалі працювати? Нормально? Тобі неясно було, що він моральний покруч конкретний зі своїм Еверестом?

— Вибач, будь ласка, **я цю інформацію щодо тривалої його відсутності також уперше почув**. Як і про сходження на Еверест. Я не володів цією інформацією і був також здивований, як і мільйони українців.

Що стосується компанії ***«Київміськбуд»***, однієї з найбільших компаній у місті Києві, я вже казав, зараз складна ситуація для будь-яких компаній. Будівництво майже припинено по всій країні.

Я отримав сигнал, що ***Київміськбуду*** потрібні гроші, щоб цей складний період часу пройти. Не будемо забувати, що 80% акцій цього акціонерного товариства знаходяться в місті Києві.

Я звернувся до наглядової ради, щоб вони відсторонили, по-перше, ***Кушніра***.

По-друге, якщо ми будемо робити перевірку самі, можуть бути проблеми, багато спекуляцій, будь-який результат буде поставлений під сумнів. Тому було ухвалено рішення звернутися до Великої четвірки міжнародних аудиторських компаній, які мають авторитет і репутацію для того, щоб зробити об'єктивну перевірку. І на підставі цих даних вже ухвалювати рішення для того, щоб підтримувати компанію, тому що це десятки тисяч інвесторів, людей, які купили житло. Я не хочу, щоб компанія збанкрутіла, це може потягнути ефект доміно в усій будівельній галузі.

У цьому випадку ми повинні прийняти зважене рішення виключно на підставі висновків, які й зробить і міжнародна організація, і тимчасова слідча комісія в Київській міськраді з-посеред депутатів, які також зможуть вивчити цю інформацію і довести до засобів масової інформації. Тобто ця інформація обов'язково буде оприлюднена.

— Я чогось не розумію. *Людини вісім місяців не було на роботі, і ти про це не знав?*

— Більш ніж тисяча комунальних підприємств міста Києва.

— Ну це ж Київміськбуд, це ж не комунальний басейн районний!

— Я не можу кожного керівника з тисяч комунальних підприємств контролювати, якщо людина від'їжджає і має для цього підстави.

— Вісім місяців не бути на роботі. Мені цікаво, в кого є така робота, яку вісім місяців можна прогулювати? І якби не ця історія, це не виплило б насправді.

— Я відверто хочу сказати, що також був шокований від цієї інформації.

Це акціонерне товариство. І президента цього акціонерного товариства мер не призначає. Є наглядова рада, яка збирається і ухвалює ті чи інші рішення. Але я звернувся до наглядової ради. Вони мене почули, і було рішення про відсторонення. Чекаємо результату перевірки.

7. «У Кличка стоїть, а у Путіна впав!»

— Ти вже дев'ять років є очільником найпрекраснішого міста на Землі. Скажи, будь ласка, *три найкращі результати твої за цей час.*

— Три?

— Чи будеш ти президентом – ніхто не знає, а мером рано чи пізно точно перестанеш. Тож *що найголовніше по тобі залишиться?*

— Соню, от ти починаєш такі питання ставити, що Володимир Олександрович буде нервувати… У мене починаються обшуки після таких питань – про президентство.

— То ти ж не спілкуєшся з Володимиром Олександровичем, звідки ти можеш знати.

— Він почитає обов’язково LB.ua чи подивиться відео, потім у мене почнеться новий, гм-гм….

— Питання про твої заслуги. *Три твої найбільші досягнення на посаді мера за дев’ять років.*

— Що ти маєш на увазі під досягненнями?

— Я не знаю. Кожна людина для себе сама вимірює.

— Що це може бути?

— Чим ти запам'ятаєшся?

— Що у Кличка стоїть, а у Путіна впав!

Це новий жарт про міст. Це не мій жарт – я його почув після того, як на ***Скляний міст направили ракету і він вистояв*** попри те, що було достатньо спекуляцій.

— Добре, це одна заслуга. Ще дві?

— Я про себе не люблю говорити. Чим я буду пишатись…? У які місця я буду стукати себе в груди…

Час мине. Я знаю, що все те, що я роблю, я роблю щиро. Це те, чого я хочу.

Тому що я хочу жити і живу в найкращому місті у світі. І його потрібно, як діамант, відполірувати для того, щоб він яскраво грав на сонці.

— Ти казав, що готовий максимально залучати світових лідерів, максимальні інвестиції, всіх селебриті на благо України. А якщо *ми говоримо про Київ і сфокусуватися на цих дев'яти роках, які в міжнародному напрямку три головні досягнення?*

— Я роблю постійно заклики, спілкуюся з політичними керівниками різних країн, тому що маю персональне знайомство, з представниками бізнесу. Робимо все для того, щоб підтримувати в цей складний момент Україну.

Результат цього – я про це ніколи не казав, а зараз можна сказати, тільки виключно на персональних контактах – **50 пожежних автівок в Україні. Близько 50 швидких, які місто Київ отримало. Понад 70, якщо не помиляюся, автобусів.**

Я не буду вже говорити про персональне бажання і зв'язки, що стосуються зброї, для того, щоб дотиснути їх.

— І зброї теж?

— І зброї теж. **Військових автівок понад 150**.

— Це після останнього візиту до США, де ти комунікував з мерами американських міст?

— За час воєнних дій. Я вже не буду говорити про **бронежилети, шоломи, радіостанції, дрони тощо.**

— Після цього візиту в США ти говорив, що є комунікація, горизонтальні зв'язки, але не конкретизував, з якими американськими містами.

— **Ми співпрацюємо зі всіма містами** – європейськими, американськими, всіма демократичними країнами. І вкрай важливо спілкуватися на одному рівні, тому що **краще, ніж мери, ніхто не відчуває потреб громадян. Тому що мер відчуває громаду**.

Він **знає кожен квадратний метр свого міста**. І це вкрай важливо. Мери розмовляють однією мовою. І такі горизонтальні зв'язки вкрай важливі. **Ми також отримуємо велику допомогу**.

Знову будемо проводити ***інвестиційний форум у Брюсселі***, як і минулого разу. Сьогодні в країну, яка воює, дуже ризиковано інвестувати. Але з усім тим підґрунтя для цих інвестицій ми вже робимо. Є компанії, і є проєкти, які вони готові реалізувати. Для нас потрібні. І для них також. У момент, коли настане мир в Україні.

— За рейтингами Республіканського американського інституту, презентованими на конференції в Києві тиждень тому, з 24 міст Київ – на 18-му з погляду комфорту життя. Чому так?

— Ви можете собі уявити, який комфорт життя, коли ми чуємо кожного дня повітряну тривогу? Який комфорт життя, коли комендантська година. Ми живемо у війну.

— Інші міста теж живуть у війну, але вони вище в рейтингу.

— Сьогодні не можна говорити про комфортне життя в місті, яке живе в стані війни.

— Тобто вони некоректно сформулювали питання?

— Некоректно у воєнний час говорити, комфортно в Києві жити чи ні.

Ми робимо все для того, щоб комфортно було жити. Але, вибачте, будь ласка, комфортно чути повітряну тривогу, комфортно чути вибухи, комфортно мати комендантську годину? Є багато складових, які стосуються комфортності життя.

— *Що особисто для тебе буде перемогою?*

— Проста відповідь – мир. Мир у країні. Це перше.

Ми повинні, і це бажання всіх, відновити кордони України, які прописані Конституцією, які прописані законами, міжнародними речами. Мир – коли перестануть гинути наші хлопці.

8. Про Пантеон на Аскольдовій і військове кладовище на Броварському проспекті

— Хочу поговорити про людський потенціал, його відновлення після війни.

Це дуже важливо. Зараз у Києві ми бачимо велику кількість машин з некиївськими номерами, значно більше, ніж було до великого вторгнення.

За офіційною статистикою, у місті близько *400 тисяч переселенців, понад половина з них у Київ приїхала після початку великої війни*. І, згідно з опитуваннями, понад третина цих людей планує залишитися в столиці.

Скажи, будь ласка, коротко, *що робиться для їхнього інтеграції*, оскільки це робочі місця, житло, навантаження на мережі, з одного боку. Але з іншого боку – величезний людський ресурс.

— Це великий виклик. Ми бачимо, сьогодні місто майже повне. Якщо до війни було приблизно 3,8 млн людей, які ночували в місті Києві, залишалися в місті, зараз приблизно ті самі цифри – 3,6 млн, трішки менше, але з них десь приблизно 300–350 тисяч переселенців.

Кожен переселенець, який реєструється, отримує ті самі послуги, ті самі сервіси, що й кияни. У місті Києві їх потрібно 100% інтегрувати, вони повинні працювати також.

Нам загалом дуже не вистачає людей у наших комунальних підприємствах, майже дві третини людей зараз проходять службу в Збройних силах України. Зварювальників не вистачає, водіїв тролейбусів. Великий попит на професії, що стосуються життєдіяльності нашого міста.

— Цього року Київ закупив 113 квартир, які заплановано передати під потреби ВПО. Очевидно, що це недостатня цифра. Як ця будівельна програма буде або не буде розвиватися? І як це вплине на чергу на житло, яка була до війни?

— Я вже казав, стосовно будівництва проблема в тому, що, враховуючи воєнний стан, будівництво майже припинилося, але ми знаходимо можливість для того, щоб допомагати і родинам загиблих, і нашим військовим отримувати житло.

Ситуація з чергами складна. У місті Києві понад 60 тисяч людей різних категорій стоять у чергах. Ще з радянських часів. Деякі з них десятками років стоять. **Ситуація складна, ми намагаємось вирішувати її.**

Дуже важливе завдання, щоб бізнес почав працювати в місті Києві, і будівельний також. Але за правилами. Тому що не таємниця, що кожен бізнес хоче мати максимальний прибуток. Наше завдання – показувати фарватер, у якому бізнес повинен працювати, не порушуючи законодавства.

Але **є прогалини в нашому законодавстві**, про які ми говорили.

Кожна будівельна компанія каже: вибачте, ми зробили все відповідно до вимог, але громадськість проти. У цьому випадку ми розв’язуємо питання, зустрічаємося з громадськістю, із забудовником і кажемо, що він має піти назустріч громадськості, тому що це першочергово для нас. Не питання бізнесу, а питання людей, які живуть у місті Києві.

— Ну, правильно, бо це електорат. Просто якщо до війни була ідея прибрати хрущовки або зменшити їхню кількість, зараз аби не довелося будувати нові. По суті хрущовки, я маю на увазі.

— У жодному разі ми не повинні робити гетто.

— Для переселенців.

— Дивіться, у місті Києві, по-перше, немає таких площ. Багато проєктів приходять із модульними будинками, швидкими, які можна розташувати на деяких майданчиках, територіях. Ми намагаємося уникнути цього виключно тому, що площ у нас немає, з одного боку.

З іншого боку, вони можуть у дуже короткий час перетворитися в гетто.

Тому що кожна людина, яка приїжджає в місто Київ, повинна, по-перше, мати всі сервіси і мати роботу.

Не маючи ні першого, ні другого, це може перетворитися дуже швидко на…

— Дуже важливе питання меморації, вшанування пам'яті загиблих героїв. Знаю, що зараз тривають, принаймні мають тривати, роботи на Броварському проспекті – *облаштування спеціального цвинтаря для військових*. І, власне, профільний заступник міністра Олександр *Порхун* говорив про те, що вже до кінця осені на Броварському проспекті Національне меморіальне військове кладовище має з'явитися. Чи ти підтверджуєш це? Як усе відбувається?

— Питання цвинтарів у місті Києві складне. Вони всі майже переповнені. Я, живучи і в Америці, і в Європі, бачив, що найкращі місця – для тих людей, які віддали своє життя заради Батьківщини. Ці ділянки виділяються тим людям, які заплатили найвищу ціну. Спочатку була пропозиція з Бабиним Яром, і територію знайшли. Потім з'явилася пропозиція зробити такий меморіал як військовий цвинтар на Броварському проспекті. Ми цю ідею підтримали. Міністерство ветеранів реалізує цей проєкт, ми допомагаємо всіма силами, тому що розуміємо, що це і соціальна відповідальність.

— Воно буде до кінця осені на Броварському?

— Питання до Мінвету.

— А як ти ставишся до ідеї створити Пантеон героїв на Аскольдовій могилі? Після загибелі Героя України Да Вінчі його громадянська дружина, вона ж депутатка Київради Аліна Михайлова зареєструвала відповідну петицію. Цілком обґрунтовано, чому саме на Аскольдовій могилі і чому саме Пантеон. Що ти про це скажеш?

— Петиція набрала вже голоси?

— Перевірю. (Петиція була адресована президенту і станом на 12.07 набрала 27 288 голосів з необхідних 25 тисяч. – С.К.)

— Якщо петиція набере голоси, ми будемо тоді розглядати це питання більш уважно. Але ми розуміємо, що такий Пантеон може бути в Києві і повинен бути в Києві. Але тут така тонка грань, щоб не перетворити на цвинтарі ті парки і сквери, які залишилися в місті, їх так небагато.

Це дуже чутливе питання, його потрібно обговорювати з громадою, із суспільством, а потім ухвалювати рішення.

— Ти ж казав, що в нас надзвичайно зелене місто, багато парків. А Аскольдова могила – нижня частина Паркової дороги – це точно не місце масових гулянь. І там достатньо простору, щоб усе облаштувати.

— Буферна зона ЮНЕСКО.

Якщо бажання громади міста Києва буде і воно буде підтримано, то без будь-яких зауважень.

— В Україні розробляються програми реабілітації для військових. І для цього використовуються досвід ветеранів і членів їхніх родин зі США і з Ізраїлю. Можна трішки детальніше про цю програму? Чим вона буде якісно відрізнятися?

— ***В одному районі міста Києва ми робимо реабілітаційний центр***. Украй важливо дбати про тих людей, які отримали поранення, які залишилися без кінцівок, які мають психологічні розлади, пов'язані з війною. Тому ми будуємо цей центр. Перша черга буде відкрита в цьому році, у наступному році – уже наступні етапи. Розрахований він десь на 350 людей, 5 гектарів території, дуже добре облаштованої. Це питання довге і вкрай чутливе. Тому ми виділяємо гроші й приділяємо велику увагу.

***

№ 1.786

"Ми готуємося і до найгіршого сценарію, коли не буде світла, тепла і води" - Кличко

2022-11-24

Олег ***Черниш***

BBC News Україна

Мер Києва Віталій Кличко відверто зізнається, що столиця готується до найгіршого сценарію - коли через російські атаки в місті повністю зникне світло, тепло і вода. Але і на цей випадок у влади є сценарій, як діяти.

Гарно освітлений і просторий кабінет Віталія Кличка на дев'ятому поверсі Київської міської адміністрації нагадує "бюро знахідок".

На численних полицях і столах вперемішку розкладені візитівки гостей, старовинні і сучасні книжки, наприклад, біографія Вінстона Черчилля авторства Бориса Джонсона.

На полицях поруч стоять гетьманські булави і єврейська менора, а також іграшкова статуетка самого Кличка. На стінах прикріплені плани і проєкти побудови нових станцій метро Києва і футуристичного пішохідного мосту на Оболоні.

Повномасштабна війна, розпочата Росією проти України, змусила викинути всі ці графіки робіт до смітника. Але найголовніша ціль Кремля в іншому - російська влада планує занурити 3 млн киян в темряву і холод.

Завдання мера міста Віталія Кличка не допустити цього. Вочевидь, знадобляться надзусилля.

Ми поговорили з мером Києва про те, чи залишаться кияни взимку без тепла і світла, чи можливий новий наступ на Київ та чому в столиці не будують більше укриттів і бомбосховищ.

1. "Евакуації киян не передбачено"

— Пане Віталію, ми з вами зараз в приміщенні (КМДА), де є світло. У вас в квартирі, напевно, є світло. Але багато киян, на жаль, змушені сидіти годинами без світла, без електроенергії…

— В мене є до вас питання: звідки ви знаєте, що тут завжди є світло і в мене в квартирі завжди є світло?

— Хіба це не так? Я думаю, що ваш робочий кабінет має бути одним з перших об'єктів, де завжди є електроенергія.

— Відповідаючи на ваше питання, хочу сказати, що в мене ті ж самі умови, що і в інших. Виключень тут немає. Виключення лише для критичних об'єктів життєзабезпечення.

— Це приміщення не належить до них?

— Це приміщення в нас забезпечене електрогенератором. Ще раз наголошую: виключень тут немає. Теплозабезпечення, водозабезпечення, електрозабезпечення - це ключові складники, від яких залежить життєдіяльність міста.

— Повернімось до теми відсутності світла в киян. На вашу думку, така ситуація буде тривати ще довго чи вона вже стабілізується? Коли ці незручності завершаться, або ж це затягнеться на всю зиму?

— По-перше, я хочу наголосити на причині відсутності електроенергії. Це руйнування системи енергозабезпечення не тільки міста Києва, а по всій країні. Ракетними ударами, атаками дронів-камікадзе по трансформаторних станціях, електрогенеруючих станціях. І в цьому напрямку зараз в країні спостерігається дефіцит електроенергії від 30 до 50%, залежно від часу споживання. Така ж сама ситуація в місті Києві.

Потроху ми відновлюємо цю систему, але потрібен час, щоб замінити і відремонтувати. Треба час, обладнання і багато зусиль, щоб воно запрацювало на 100%.

Скільки все це може продовжуватись? Це залежить, по-перше, від нашої протиповітряної оборони, тому що протягом вже не одного місяця є все нові і нові атаки.

Тобто гарантувати, що ми пройдемо цю зиму без надзвичайних ситуацій, які пов'язані з обстрілами, ми не можемо. Навіть попри те, що системи ППО зараз достатньо ефективно працюють, але навіть вони не можуть дати 100% гарантію захищеності. Виходячи з цього, ми прораховуємо різні сценарії розвитку подій.

І не виключаємо також найгіршого сценарію розвитку подій, коли буде повна відсутність електро-, тепло-і водопостачання. Ми повинні бути готові і знати, що при цьому сценарії нам треба робити, щоб забезпечити життєдіяльність, для того, щоб надавати сервіси. Жоден з киян не повинен мати відчуття, що він залишився сам на сам з цією проблемою. Вони мені довірили відстоювати і захищати їхні права і саме цим ми займаємося. Попри дуже складні обставини ми робимо так, щоб в місті електрика, тепло- і водопостачання було.

— Дехто з публічних діячів, українських чиновників вже радить громадянам виїхати на зиму в приватні будинки, де є пічне опалення, або взагалі за кордон. Якою буде ваша порада? Кияни можуть залишатися в Києві чи бажано, щоб вони знайшли більш комфортні умови на зиму?

— Таким самим чином, як ми прораховуємо різні сценарії розвитку подій, я прошу кожного з киян також зробити моделювання різних сценаріїв і бути готовими. Про всяк випадок, це не буде заважати, якщо у вас будуть запаси технічної і питної води вдома, продуктів харчування, теплих речей. Це буде давати вам впевненість, що в складній ситуації це може допомогти. Обов'язково потрібно такі речі зробити.

У випадку повного блекауту, якщо може відбутись руйнування системи тепло-, водо і електропостачання - ми сподіваємося, що воно не відбудеться, проте було б непогано, щоб кожен мав вже домовленості в передмісті Києва з друзями, знайомими, у кого там будиночок там є, щоб прорахувати такий сценарій, якщо там є теплопостачання, пічка і вода, щоб певний час провести там.

Це виключно тому, що ми проговорюємо різні сценарії. І сьогодні ми робимо все, щоб цього не відбулося.

— Це найкритичніший варіант, який можна зараз уявити?

— Є різні варіанти, але ми прораховуємо найгірший сценарій, коли не буде взагалі тепло-, водо- і електропостачання.

— При такому варіанті місто буде якимось чином допомагати киянами виїхати, перемістити їх туди, де є умови?

— Для такого випадку ми зробили запаси мазуту для теплопостачання, ми зробили в Києві запаси їжі, води. Ми зробили зараз пункти обігріву, де люди можуть провести деякий час, де вони можуть отримати тепло, необхідну

допомогу, де вони можуть зарядити свої телефони і павербанки, де є доступ до інтернету і телекомунікацій. Тобто для випадку виникнення надзвичайної ситуації ми готуємось і кожен знає, що він повинен зробити, щоб надати послугу і щоб кожен киянин не відчував, що він сам на сам з проблемою.

— Чи правильно я розумію з ваших слів, що вивозу киян, так званої евакуації, не передбачено?

— Евакуації не передбачено. І взагалі, куди нас евакуйовувати? Але якщо ми можемо знайти більш зручні місця, де ми могли б певний час провести, - це інша справа.

Бо насправді завдання усіх цих російських обстрілів, щоб у нас була паніка, депресія, щоб ми усі взяли і евакуювалися, поїхали всі кудись до Європи і залишили їм територію порожню. Це їхня мета, але такого не буде, ми не будемо бігти. Можу вас запевнити. Це наша країна, це наші домівки, це наші міста.

— Ви можете сказати, на скільки відсотків зараз Київ захищений від ворожих ракет? Тобто ми бачимо, що 10 жовтня були надзвичайно потужні атаки на Київ, а 15 і 17 листопада вже були збиті більшість ракет, які летіли на столицю. Виходить, за цей час суттєво посилився протиповітряний захист столиці?

— За це я хочу подякувати нашим партнерами. Ми насправді отримали сучасні системи ППО, які показали себе достатньо ефективно.

Під час атаки на Київ минулого тижня навіть усі ракети були збиті. На жаль, уламки збитої ракети пошкодили будинок, але прямих влучань не було. Тобто система протиповітряного захисту в Києві працює. Але Україна - найбільша країна в Європі і захистити всі енергетичні об'єкти країни неможливо.

До того ж наша енергосистема єдина і всі об'єкти пов'язані між собою. Тому руйнування в передмісті Києва також мають наслідки і для столиці. Гарантувати захист на 100% ми не можемо, але дякую нашим партнерам і нашим військовим, які зараз стали більш оснащені для захисту нашого повітря.

— Доводилось чути, зокрема від вашого радника Юрія Зозулі, про антидронний купол, який має накривати Київ. Ця технологія вже працює чи це певні задуми на майбутнє?

— Я хотів би, щоб протиповітряну оборону коментували не волонтери, а професійні військові, які є в складі сил ППО. Вони можуть фахово щось гарантувати. Все інше - це лише думки. Я переконаний в тому, що кожна людина має фахово займатись тією справою, за яку вона несе відповідальність.

— На відміну від неба, в нас не дуже часто звучить тема захисту Києва з води. Була інформація, що формується військова флотилія на Дніпрі. Вам відомо, чи буде вона якимось чином захищати Київ чи вона взагалі не для цього створюється?

— Я зараз не буду вдаватись в подробиці і розповідати, хто, що і де захищає. Але наші Збройні сили повинні захищати нас з води, з повітря, землі і з будь-якого напрямку, з якого може бути ймовірна атака.

2. "Різдво і Новий рік війна не скасовує"

— Через місяць вже почнуться різдвяні і новорічні свята. Звичайно, Україна зараз не в такому стані, щоб говорити про гучні святкування. Але в якому форматі ви бачите проведення святкових заходів в центрі Києва, зокрема біля ялинки на Софійській площі, які щорічно проводились? Це буде якась огороджена територія, де будуть всіх відвідувачів перевіряти, або ж взагалі нічого не планується?

— Ми живемо в умовах надзвичайної ситуації - воєнного стану. І в таких умовах заборонені масові зібрання. З міркувань безпеки, перш за все.

Проте найбільші свята - Різдво і Новий рік - навіть війна не скасовує. Було багато дискусій в суспільстві щодо того, доречно це робити чи не доречно. Святкувань великих, звичайно, не буде. Але потрібен святковий настрій, зокрема і для великої кількості дітей, які перебувають у Києві.

Як таких святкувань не буде, але символічні ялинки за небюджетні кошти будуть. Бізнес висловив бажання поставити ялинки в ключових районах нашого міста, і ми пішли назустріч, враховуючи те, що ми боремося і за те, щоб був гарний настрій у дітей. Хлопці на передовій роблять все, щоб країна жила. Для того, щоб були маленькі позитивні емоції, попри складну ситуацію.

— Тобто головна ялинка все-таки буде на Софійській?

— Якщо можна її так назвати - "головною"... Але ми зараз не будемо робити, як раніше - "найвища" і "найкрасивіша". Символічна ялинка обов'язково буде. Я звертаюсь до кожного: святкувати ці свята треба в сімейному колі, вдома. Проте ялинки будуть знаходить в ключових місцях в районах нашого міста і на Софійській площі.

3. "Будувати бомбосховища на цей момент немає сенсу"

— Головне питання, яке хвилює багатьох і навколо якого багато різних думок, це - чи можливий повторний наступ російських, або й білоруських військ на Київ, за вашими даними і прогнозами?

— Я зараз буду говорити речі абсолютно об'єктивні. Не хочу наганяти паніку, але мета агресора, мета Росії, мета Путіна - захопити всю Україну. І не

таємниця, що місто Київ є і залишається ключовою складовою в їхніх планах. Вони його хочуть захопити. Тому розхолоджуватись ні в якому разі не потрібно.

Нам треба розуміти це і дотримуватись ключових правил, які знають всі. І до того моменту, поки війна не закінчилась, бути зосередженими на тому, що, імовірно, такий напад на Київ можливий. Не тільки атаки ракетами, дронами, але також військова операція з метою захопити Київ.

Реально це чи ні - це вже інша справа. Я переконаний в тому, що такий варіант подій вже не повториться, коли орки агресора стояли в передмісті Києва. Ми, отримуючи інформацію від військових, зараз підготовлені набагато краще, набагато більше людей вже мають навички, обладнання, озброєння, і такого не повториться ні за яких умов.

Однак, нам потрібно бути готовими. Тому що мета агресора залишилась та ж сама.

— Якщо провести певну ретроспективу подій, то 9 місяців тому, коли лише почався повномасштабний напад РФ і в 10 км від Києва в Бучі та Ірпені стояли російські війська, чи була у вас впевненість, що Київ вдасться захистити? Чи ви припускали, що почнуться вуличні бої в місті і доведеться боротися за кожний будинок, кожний квартал? Чи ви були впевнені, що місто не впаде, не здасться?

— Це було шоком, що після двох місяців тренувань і навчань на білоруському кордоні вони майже за добу дійшли до Києва. Це було шоком для багатьох. Ми готувались до вуличних боїв, це я можу чітко сказати. Саме з цим була пов'язана велика кількість блокпостів і бетонних блоків на в'їзді в Київ. Ситуація в той момент була достатньо критична і розвиток подій міг бути таким, що військові дії вже були б не в передмісті, а в самому Києві. Але завдяки спільним зусиллям, дякуючи волонтерам і добровольцям, цього не сталося.

Я дуже пишаюсь тим, що в Києві були черги людей, щоб записатись в ДФТГ (добровольче формування територіальної громади) і отримати зброю. Одного разу була 2 чи 3 ночі, вітер, сніг, холодно, я поїхав в один із пунктів, який розташований на Троєщині, і побачив чергу майже в кілометр. Хлопці, чоловіки, жінки стояли годинами, днями і нікуди не тікали - вони стояли отримати зброю. Для того, щоб захищати своє місто.

Після таких ночей, коли ти таке бачиш, можна впевнено говорити: я пишаюсь бути українцем. Серед тих людей, які не розгублені, а готові покласти своє життя, захищаючи своє місто. Саме завдяки цьому українському духу ми зараз достатньо успішно захищаємось і відбиваємо території, які були захоплені варваром, агресором, на сході і на півдні України.

— Ви згадали про блокпости - їх дійсно було багато. Але от інших захисних об'єктів, наприклад, укриттів і бомбосховищ, насправді так і не з'явилось за цей час. Ми бачимо, як в інших містах - Миколаєві, Харкові - будуються спеціальні зупинки, фактично наземні бомбосховища. В Києві, я принаймні не бачив, щоб велась якась робота щодо побудови чи облаштування нових укриттів. Ця проблема буде вирішуватися чи не вистачає фінансів?

— Річ у тім, щоб побудувати справжнє бомбосховище треба дуже великі витрати фінансових ресурсів. В місті Києві це зробити достатньо складно з різних причин. Тому нами прийнято рішення, що ми використовуємо приміщення подвійного призначення. Наприклад, підземні паркінги і глибокі підвали перелаштовуються в бомбосховища. А бомбосховища, які залишились з радянських часів, переобладнаються зараз до сучасних умов. Плюс метрополітен завжди був об'єктом подвійного користування, і на час тривоги люди мають можливість переміститись туди під землю.

Будувати спеціальні зупинки як бомбосховища? Вони не відповідають критеріям бомбосховищ, вони можуть використовувати як тимчасові укриття для дуже короткого періоду часу. Але сенсу немає цього робити в Києві.

Наше прохання таке: в кожному з районів кожна людина повинна знати у випадку повітряної тривоги, де найближче бомбосховище, для того, щоб в такому випадку миттєво бути в безпеці.

Більш того, ми живемо в нових умовах, про які пару років тому і думати не могли, тому тепер будівництво всіх житлових будинків буде з урахуванням об'єктів подвійного використання, тобто паркінгів-бомбосховищ, які будуть достатньо глибоко і захищатимуть мешканців цього будинку.

Плани ми зробили, питання тільки в тому, щоб їх реалізувати. Зараз складна ситуація, всі міські гроші йдуть на оборону і на те, щоб вистояти. Ми в цьому році ніяких капіталовкладень не робили, ремонту доріг ніякого не робили, бюджету розвитку в нас також немає, ми тільки фінансували захищені статті бюджету, а саме зарплати.

Будувати бомбосховища в цей момент, коли дуже складна економічна ситуація в країні, немає сенсу.

4. "Це можна порівняти з мародерством"

— Ви згадали про будівництво житлових будинків. Ви вже 8 років як очільник Києва і всі ці роки доволі регулярно в місті виникали скандали саме із забудовниками. Насправді силует міста дійсно змінився за цей час і ви це, думаю, самі бачите. Зокрема, виросли висотки в історичному центрі Києва або поблизу нього. І навіть зараз під час воєнного стану багато хто з громадських активістів, які слідкують за забудовами, кажуть,

що вони не припинилися, а навпаки активізувалися. Ви з цим погоджуєтесь?

— Ні в якому разі я не погоджуюсь із забудовою міста, особливо історичного центру. В цьому напрямку ми прийняли ряд документів і слідкуємо, щоб історичне місто не забудовувалось. Так, є кричущі випадки і скандальні. Ми, наприклад, судимось вже багато років з тим будинком-монстром на Подолі. Але руйнувати ті будинки, які вже побудовані, теж доволі складно.

Дійсно, випадки такі були, що безвідповідальні люди під шумок, поки люди зайняті справою захисту країни, намагаються щось десь швиденько побудувати. Я звертався вже до правоохоронних органів, ми робимо все, що в наших силах щодо анулювання документів. Наше спільне завдання, щоб нічого незаконного в цей момент не було збудовано.

Я вважаю, що, якщо людина зараз порушує такі речі, то це можна порівнювати з мародерством. Одні люди зараз роблять все для перемоги, а інші займаються "чорним бізнесом". Він нелегальний, він не має офіційних підстав. Тому, так, випадки були, ми звертались до правоохоронців і слідкуємо за тим, щоб цього не відбувалось.

— А як щодо захисту саме історичних будівель? В минулому році це було навіть темою засідання Ради нацбезпеки і оборони (РНБО), де розглядали кейси знищення садиби Барбана, будинку Уткіна в центрі Києва…Такі випадки були не поодинокі і навіть зараз є історичний будинок на Жилянській, куди влучила ракета і який хочуть знести. Археологи заявляють про старовинні печери в центрі Києва, які теж хочуть забудувати. Ви можете пояснити, чому так відбувається?

— В історичний будинок на Жилянській попав дрон-камікадзе, він зруйнований, його неможливо відновити. У вас є профільна освіта будівельна?

— Ні, немає.

— Фахівці кажуть, що це неможливо зробити (відновити будинок). Це не Кличко каже. Я, це не таємниця, завжди пишався жити в Києві і завжди згадую свої навички екскурсовода і з великим натхненням вожу по нашому місту своїх друзів і знайомих, які приїжджають сюди вперше. Роблю їм приватні екскурсії. Моє завдання - зберегти історичну спадщину. Це ключове завдання, з яким мене переобрали на посаду.

Так от щодо будинку на Жилянській, то фахівці кажуть, що він зруйнований, що стіни можуть в будь-який момент завалитись. Половина будинку вже зруйнована, а інша - може впасти в будь-який момент. Відбудувати з нуля, так, це інший момент, але не відновити… Якщо фахівці кажуть, що історичний будинок можливо відновити, то ми завжди це робимо.

— А якщо ні, то на їхньому місці з'являються висотки. Зазвичай, саме так відбувається останніми роками. Чи ви не бачите такої тенденції?

— Я можу вам сказати одну річ. Було б непогано, щоб у нас змінилось законодавство і ті люди, які "прихватизували" в 90-ї роки історичні будинки, які руйнуються, які не відновлюються і ми фізично нічого не можемо зробити, щоб їх змусили привести їх до ладу. Потім там виникає чи "хитра" пожежа, чи він просто руйнується від часу, і власник каже, ну от я ж приватизував, це моє приватне майно зруйновано і я починаю на його місці щось будувати.

Це перше. По-друге, щодо висоток. В історичному центрі є норми висотності і неможливо нічого побудувати вище 25 метрів. Це не-мож-ли-во, бо є заборона.

Хіба що за окремим дозволом Київської містобудівельної ради, яка засідає і приймає спільне рішення з представниками громади.

— Ці питання були б зняті, якби в Києва був генплан...

— Ми його повинні були прийняти ще навесні 2022. Але тоді це було неможливо,. Зокрема, неможливо було б провести громадські обговорення. Весною, ми розуміємо, яка ситуація була, і нам всім було не до генплану. Я переконаний що це питання залишається актуальним і буде винесене вже після перемоги.

— Ви самі виносили в публічну сферу чисельні суперечності, які у вас виникали з Офісом президента. Остання на даний момент пов'язана з вашим протестом проти позбавлення українського паспорта Геннадія Корбана. Тоді ви в інтерв'ю "Бабелю" сказали, що з боку ОП вам були певні натяки-погрози за це. Які у вас зараз стосунки з ОП? Чи продовжуються ці натяки, погрози, чи є зауваження до вас?

— Я відверто хочу сказати, що було б дуже немудро в цей момент, коли стоїть питання виживання і майбутнього країни, мати ще якісь суперечки всередині. Ми зараз виносимо за лапки всі ці питання.

Однак ці питання залишились, хоч вони можуть бути і не настільки гострі. Але чутки ходять, що хтось там вже розмірковує про якісь там вибори, коли вони повинні швидко пройти, щоб отримати найкращий результат…

Я завжди казав, що у воєнний час не повинно бути політичних прапорів, політичних партій. Ми повинні всі об'єднатись біля одного прапора - прапора України. Це ключове завдання для кожного українця. І буде великою помилкою займатися зараз політичними розборками.

Але є люди, які, на жаль, продовжують такі речі. Ми не звертаємо на це уваги і робимо все для перемоги, для того, щоб мир якомога скоріше повернувся в Україну.

***

№ 1.787

ZN,UA

ПОСЛЕ ВИЛЬНЮСА: САМЫЕ БОЛЬШИЕ ПОБЕДЫ И РАЗОЧАРОВАНИЯ УКРАИНЫ

2023-07-15

Константин Елисеев

Председатель ОО «Центр новых решений»

Какую работу над ошибками должен проделать Киев

Успех всегда достигается честными выводами, признанием и работой над ошибками. К сожалению, именно этого и не хватает сегодня в подходах к результатам Саммита НАТО в Вильнюсе и его последствий для Украины. Причем дефицит объективности ощущается как со стороны власти, так и вневластных сил и экспертов. Саммит не стал ни победой, ни провалом. И поэтому не правы и те, кто пытается выдать желаемое за действительное и доказать его успешность и историчность для Украины, и те, кто утверждает о провале нашей дипломатии в Вильнюсе.

Для Украины Вильнюсский саммит был важным не только с точки зрения понимания эволюции Североатлантического альянса в условиях продолжающейся российской агрессии, но и в контексте решения стратегического вопроса членства Украины в НАТО. В своих коммуникациях о результатах саммита украинская власть с самого начала свела Вильнюс исключительно к вопросу «приглашения/неприглашения Украины к членству», слишком завысила порог ожиданий в украинском обществе (в который поверила и сама власть) и включила на максимум режим психологически-дипломатического давления. Вместе с тем Саммит НАТО в Вильнюсе был не только об Украине (достаточно посмотреть на заключительный документ встречи, география и темы которого глобальные).

Разберемся подробнее.

1. Вильнюс стал однозначным успехом для Альянса

Начиная вооруженную авантюру против Украины, Путин рассчитывал получить «меньше НАТО» на своих границах, вместо этого получил «больше Альянса». Присоединение к НАТО Финляндии (а вскоре и Швеции) ознаменовало стратегическое фиаско Москвы, своими действиями сделавшей невероятное свершившимся фактом. Сегодняшний Альянс демонстрирует России и всему миру свою силу и решимость в противостоянии с агрессором и укрепление демократии и миропорядка в глобальном масштабе. Вместо довоенного 40-тысячного контингента Россия получает 300-тысячные силы НАТО вдоль своей границы. Граница НАТО с РФ дополнилась на 1300 км, а Балтийское море окончательно стало морем натовским. Шантаж Путина в отношении нерасширения Альянса и его возвращения к границам 1997 года полностью провалился.

За 500 дней союзники пережили серьезную, а главное — молниеносную по западным бюрократическим лекалам эволюцию, чтобы наконец признать то, о чем Украина говорит с 2014 года: острейшей проблемой в сфере безопасности для региона и мира является российский реваншизм. Победить его — дело чести для НАТО и всех союзников. Ведь только так можно достичь победы свободы и демократии на десятилетия. И это хорошо для Украины.

2. В Украине главным бенефициаром Вильнюсского саммита стали Вооруженные силы Украины

Сложные дипломатические баталии вокруг формулировок саммита о перспективах членства Украины в НАТО способствовали существенному повышению военной и оборонной помощи со стороны партнеров, которые таким образом пытались компенсировать недостаток амбициозности в тексте. Как результат имеем ракеты большой дальности от Франции, новые пакеты помощи США, Германии, коалицию F-16, что значительно усиливает боеспособность и потенциал украинской армии. А дальнейшие успехи ВСУ в свою очередь укрепят и позиции украинской дипломатии на пути к членству в НАТО.

3. Вильнюс стал небольшим, но шагом вперед к Альянсу

И даже показал на двери, пусть на них и не написано «Швеция и Финляндия». Основной задачей украинской дипломатии было получить положительный ответ от лидеров стран НАТО на заявку Украины на членство в Альянсе, по возможности в форме приглашения присоединиться к Вашингтонскому договору в соответствии с его статьей 10. Задача сложная, но возможная, как говорят, по зубам опытной и амбициозной дипломатической команде МИД в сотрудничестве с нашими партнерами.

Удалось ли ее выполнить украинской дипломатии? Если объективно, частично удалось. Фактически заявку Украины не отклонили, а следовательно, приняли. Пусть и не собственно приглашение, а перспектива получения приглашения в случае выполнения двух комплексных предпосылок в документах саммита зафиксирована. Хотя и небольшой, но весомый шаг вперед. Кто-то мог бы сказать: «Победа!». Но и в Киеве, и в натовских столицах есть опасения, что эта победа пиррова.

4. Те, кто помнит Вильнюс-2013, поймут атмосферу Вильнюса-2023

Вместо облегчения и радости от достигнутого сложного, но конструктивного дипломатического компромисса евроатлантическая элита еще долго раздраженно будет вспоминать «эмоциональные качели» Зеленского, шантаж «приеду/не приеду», приезд в Вильнюс в стиле «слон в посудной лавке», психологическое деструктивное давление на партнеров. И как и в 2013 году, когда все лидеры ЕС друг за другом и все вместе убеждали Януковича в целесообразности подписания Соглашения об ассоциации с ЕС, в 2023-м западные партнеры так же успокаивали Зеленского с формулировками относительно НАТО. Поощряет ли такой опыт к дальнейшим приглашениям украинского руководства на мировые саммиты то ли «семерки», то ли «двадцатки» — вопрос риторический.

Несмотря на чрезвычайное внимание,

5. Украина не смогла найти себе места на Саммите в Вильнюсе

Наша страна, безусловно, является важной темой, в то же время сама по себе героическая борьба Киева против агрессора — это еще не входной билет на членство в НАТО. И не индульгенция в отношении реформ. Отсюда и холодный душ от президента Байдена и других союзников о соответствии критериев и необходимости квалификации Украины по будущему членству в Альянсе.

Бояться или выступать против требований взаимосовместимости — путь ошибочный. Но именно эту реакцию мы увидели в печально известном твите главы государства на пути в Вильнюс. Не будем гадать, кто подсказал такую тактику действий, но вполне очевидно, что ее применение к друзьям и союзникам было как минимум неуместным. Или, пользуясь формулой самого президента, «беспрецедентным и абсурдным». Как свидетельствуют дипломатические утечки в прессе и закулисные разговоры в рамках Саммита НАТО, этот демарш едва не стоил Украине неприятных последствий для результатов и точно будет влиять на отношения в дальнейшем.

6. Путь Украины к членству в НАТО стал «короче, но не быстрее».

Предельно точная оценка министра Кулебы, который как никто другой многое сделал во избежание худших сценариев развития. Украину избавили от требований выполнять ***План действий*** относительно членства, но более легким путь в Альянс это не сделает. Вместо проторенного и юридически выверенного пути идти придется сквозь неизвестные чащи. И чтобы путь этот не превратился в бесконечное испытание, следовало бы уже сегодня в сотрудничестве с нашими союзниками, прежде всего с Польшей и странами Балтии, получить компас движения в НАТО с предельно четким перечнем требований. Украинская дипломатия это помнит, знает и умеет со времен получения безвизового режима с Евросоюзом.

При этом не стоит выдавать желаемое за действительное и считать, что единственное условие для получения приглашения, кроме консенсуса союзников, — завершение войны против России. Черновик условий уже изложен в Декларации «семерки» по поддержке Украины — реформы в сфере демократии, верховенства права, судопроизводства, корпоративного управления, в секторе экономики и безопасности, государственного управления, уважения к правам человека и свободы СМИ. И здесь многое совпадает с нашим движением по достижению критериев членства в Европейском Союзе. Поэтому надо не ждать, а сформулировать задачу и надлежащим образом выполнить. Юбилейный Саммит НАТО в Вашингтоне — вполне достижимая перспектива.

Парадоксально, но

7. самым большим разочарованием Саммита в Вильнюсе стали не перспективы членства Украины в НАТО, а так называемые *гарантии безопасности* для нашей страны

Бесполезно власти пытаться выдавать желаемое за действительное, ведь то, что предложено «семеркой», настоящими гарантиями не является. В Украине ждали «гарантии защиты», «гарантии мира», и на этот запрос ответа нет. Общая позиция «семерки» в поддержку Украины — это поощрительная декларация о намерениях, а не собственно обязательства в сфере безопасности. Именно поэтому в тексте отсутствует слово «гарантии», а по содержанию она напоминает Будапешт-1994 с пометкой «плюс».

К немедленным консультациям добавляются обязательства о предоставлении Украине оружия, обеспечении обучения военных (фактически «Рамштайн»), экономическая и финансовая поддержка, плюс санкционный фронт. Кроме этого, сознательной манипуляцией является утверждение о четкой увязке так называемых обязательств в сфере безопасности с членством Украины в НАТО, потому что в официальном тексте такой логической связи нет. Вот и получается, что так называемые гарантии — это не о безопасности и защите Украины всем Свободным миром, а о подготовке к новой войне и усилению способности нашего государства к самообороне согласно статье 51 Устава ООН. Такая себе перспектива.

Тем более что даже эти

8. *так называемые гарантии* будут задействованы после завершения войны и формализованы, возможно, на следующем Вашингтонском саммите НАТО в 2024 году

Проблема заключается в том, что главной целью Украины на Вашингтонском саммите Альянса должно было бы стать получение приглашения присоединиться к Вашингтонскому договору, и на это должна была быть направлена вся энергия украинской дипломатии, гражданского общества, партнеров. Вместо этого до Вашингтонского саммита власть планирует бросить большинство ресурсов на работу над двусторонними договорами с каждой отдельной страной, что будет требовать длительной процедуры составления и ратификации.

То есть такие договора — это создание параллельного трека к треку членства в НАТО. Это ошибочный трек, дающий козыри скептикам нашего членства в Альянсе и надежду путинскому режиму о готовности власти торговать вопросом НАТО. Тот, кто думает о мире и победе, работает над членством в НАТО. Тот, кто думает о подготовке к новой войне, работает над «гарантиями».

Как итог,

9. Вильнюс прошел — впереди Вашингтон

При любом сценарии наши позиция и стратегия должны оставаться неизменными: **членство Украины в НАТО — единственно действенная долгосрочная гарантия безопасности для нашего государства**. Если двери в Альянс для Украины открыты, то мы должны наконец в них войти. Надо сделать правильные сдержанные выводы по результатам Вильнюсского саммита. Да, определенным образом удалось развить язык Бухареста и получить конкретику. Имеем формулировки, ориентированные на движение, действия и результат, а не просто констатацию «политики открытых дверей». Есть цель — получить приглашение присоединиться к НАТО в соответствии со статьей 10 Вашингтонского договора.

Есть задача — получить согласие всех партнеров (а это значит, что сейчас такого консенсуса нет) и выполнить определенные условия. Приоритет — как можно быстрее получить такой исчерпывающий перечень условий, стиснуть зубы, напрячься и работать на результат. Должны быть консолидированными, едиными и власть, и оппозиция, и гражданское общество.

Сделаем невозможное возможным.

***

№ 1.788

Бої тривають… Том Купер вважає, що й на півдні, й на сході російські частини зазнають таких шалених втрат, що в їхніх піхотних відділках залишається по 30-40% особового складу, а підрозділи артилерії втратили до 50% гармат. Наші втрати також є, проте вони в рази менші.

А про саміт НАТО він навіть говорити не хоче…

Оригінал тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-11-july-2023-the-price

Переклад: Микола Ковальчук, Тетяна Саніна, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер. Війна в Україні 11.07.2023

Ціна

Всім привіт!

[допис опубліковано близько 11.07.2023 16:00 за Києвом]

У світлі *саміту НАТО у Вільнюсі*, який починається 11 липня, мені здається, що весь пов'язаний з цим ажіотаж досягає *«істеричних масштабів».*

Вибачте, але

я не збираюся приєднуватися до стада:

> натомість я вважаю за краще - ще раз - **повністю ігнорувати абсолютно абсурдний політичний пінг-понг і соціальні медіа типу «що він сказав/вона сказала» про цю війну.**

Мені, насправді, набагато важливішими здаються такі теми, як історія з морським піхотинцем ЗСУ, який мав підірвати Чонгарський міст на початку війни, [https://www.pravda.com.ua/eng/articles/2023/07/6/7410027/]:

мені досі смішно, що

> **1) — офіційний Київ у відповідь на запитання як росіянам вдалось окупувати більшу частину Херсонщини та Запоріжжчини всього за 3-4 дні, відповідає *«не ваша справа»* (тобто — це «чисто військова справа»),**

тоді як

> **2) — ЗСУ виправдовується тим, що *«росіян було у 15 разів більше»* та «ми все ще розслідуємо».**

Ні,

> **3) — винен не «якийсь морський піхотинець»: він зробив, що міг, а міни не спрацювали.**

Більше того,

> **1) — хтось у ЗСУ «не впорався» із налаштуванням системи оборони півдня України: буквально *не було підрозділів*, здатних зупинити наступ росіян на Мелітополь і Херсон.**
>
> **2) — І цей хтось – майже напевно – все ще на своїй посаді…**

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Вранці 8 липня росіяни обстріляли Лиман із РСЗВ БМ-27 або БМ-30, убивши щонайменше вісім і поранивши 13 мирних жителів. Сумська область за цю добу зазнала щонайменше 11 авіаційних і ракетних ударів.

Вранці 9 липня ПС ЗСУ вдарили по ще одному російському складу в районі Мелітополя: цього разу по ділянці між Зарічним і Мирним [https://t.me/ivan_fedorov_melitopol]. Приблизно в цей же час росіяни обстріляли школу в Оріхові за допомогою плануючої бомби УМПК. Будівля фактично використовувалася для роздачі гуманітарної допомоги населенню, але…. ех…. Ми вже обговорювали якість інформаторів ГРУ та їхньої «розвідки»… П'ятеро людей загинули, щонайменше 11 госпіталізовано. Трьох досі шукають під завалами…[за останніми даними загинуло 7-ро, 13-ро поранено – перекл.]

Пізніше 9 липня українці атакували район Брянська ракетами V.860/V.880. Спочатку росіяни стверджували, що дві було збито, але уламки однієї влучили у лісопильний завод: потім виправили це, стверджуючи, що у пилораму влучив БПЛА [https://t.me/bazabazon/19367]. Крім того, росіяни заявили, що ще одну «українську крилату ракету» «збили поблизу Керчі», а в районі Ростова-на-Дону «спрацювала протиповітряна оборона».

«вишестоящі органи» [https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12472398@egNews] заявили, що вдалось збити український Су-27 в районі «Новогригорівки», а також два Су-25 [https://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12472214@egNews] ПС ЗСУ «збиті між Новоандріївкою та Георгіївкою та один в районі «Одарівки» - все це за один день 10 липня. Крім того, вони стверджували, що збито ще один Storm Shadow [https://twitter.com/GammonBadge/status/1678418616314650625].

Рано вранці 11 липня (приблизно з 03.30 до 04.10 за місцевим часом) росіяни випустили 28 Шахед-136 по Україні: 26 було збито ПСУ – всі, що летіли на Київ, але не всі, які прямували до Одеси. Крім того, Запоріжжя (місто) було обстріляно кількома С-300 у балістичному режимі.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове-Кремінна…

упродовж кількох останніх днів росіяни продовжували тиснути на 103 бригаду ТРО (посилену батальйоном 92-гої механізованої) у районі Куземівки. Аналогічно їхні 15-та, 21-ша і 30-та мотострілецькі бригади атакують позиції 66-тої механізованої між Ковалівкою та Нововодяним. Всі ці атаки було відбито.

На захід від Кремінної

російські підрозділи, як видається, захопили невелику територію вздовж дороги, що поєднує те місто з Зарічним, хоча, фактично, вони просто «взяли під контроль» 500 метрів раніше нічийної землі, а 63-та й 67-ма механізовані й далі на своїх позиціях – як і тиждень тому. Відтак «вишестоящі органи» змінили тактику й 10 липня розпочали масштабну атаку в напрямку Торського. Як повідомляють, росіян зупинили десь за 500 м. на схід від цього селища…

Чому «вишестоящі органи» так уперто пхають свої переукомплектовані відділки в цей район – поняття не маю. Можливо, я щось пропустив і не розумію.

А можливо… (чи не застосувати нам трохи дедукції?...) …буде щось, як відступ, але давайте спробуємо поміркувати про «якість» – чи, власне, саму природу – російського контрнаступу… Взагалі-то, щоб зрозуміти, найкраще прочитати оцю статтю [https://baikal-journal.ru/2023/07/02/postupayut-prikazy-obnulyat-svoih-zhe-u-kogo-poehala-krysha-ili-prosto-nazhralsya-i-stal-strelyat-bez-razbora/](російською), яку надрукував журнал «байкал». Але підсумовуючи цей матеріал, можемо відштовхнутися від того факту, що цілий батальйон 1452-го полку, який кинули в бій під Кремінною 20 червня, було оточено та повністю знищено – живими зосталося менше одненького відділення…

…все це повертає мене до питання, котре я ставив уже кількаразово минулого тижня: якою є «нормальна/номінальна» кількість осіб у російській (мотострілецькій) роті?

Як ми вже знаєм, у ВСрф от уже як кілька місяців відмовилися від поділу на «батальйонно-тактичні групи» й знову застосовують поділ на класичні формації. Тому, принаймні номінально, кожна моторизована рота ВСрф мала б налічувати 70-90 бійців (тобто три взводи піхоти, моторизований взвод і штабний підрозділ). Відповідно, хоча б три таких роти плюс штаб, плюс (можливо) ще одна моторизована рота складають батальйон, що налічуватиме принаймні 200 осіб… Проте зважайте, що в часі війни, фактично, жоден підрозділ у жодної зі сторін не буває укомплектованим на всі 100%: видається, що росіяни не дозволяють взагалі жодних ротацій своїм частинам, проте є ж ще поранені, хворі й т. д. Взагалі кожен підрозділ, що ще не був у сутичці, під час бою, особливо в цій війні, доволі швидко зазнає значних втрат (і це стосується не лише поголовно всіх мобілізованих російських мобіків, але також і новостворених бригад ЗСУ). Бо він одразу потрапляє під шквальний вогонь: артилерія, міномети, АГСи, кулемети – все це застосовують з обох боків у шалених кількостях…

Звісно, мобілізація, розпочата в росії наприкінці вересня минулого року, забезпечує ВСрф «постійним притоком» 15-20 тис. «свіжих» солдатів щомісяця. Це дало можливість російському командуванню сформувати десятки «нових» батальйонів та полків (їх легко розпізнати за номерами типу

1xxx), а також навіть створити кілька більших підрозділів. Проте росіянам дуже бракує кваліфікованих «кадрів» (офіцерів та сержантського складу), щоб організовувати, тренувати та керувати «реформованими/переформованими» новими підрозділами. Відповідно, тотальна більшість частин, створених із мобіків нагадують новобранців австрійського війська через два тижні після початку служби: такі собі дезорганізовані групи дезорієнтованих людей, що більш небезпечні самим собі, ніж ворогові. Тому російські мобіки й зазнають колосальних втрат.

Кілька прикладів…

На початку червня, коли розпочався український контрнаступ на півдні Запорізької області, в середньостатистичному мотострілецькому батальйоні ВСрф, задіяному на лінії фронту, було десь 200 військових. Здебільшого чисельність тих батальйонів тепер становить десь 30–40% від початкових показників. Що це означає? Те, що вони втратили десь 150 військових, яких мали на початку. Після чого їх мусили доукомплектувати. Не знаю, які справи у російських танкових з'єднань, але якщо йдеться про артилерію ВСрф, «загальноприйнято» вважати, що їхня вогнева міць складає зараз 50% від номінальної. Самохідну артилерію росіян відстрілюють із (відомою) частотою – десь 12 одиниць/день – і якщо її й замінюють, то буксированими, менш маневреними гарматами. Я схиляюся до думки, що в районі Бахмута ситуація в ВСрф ідентична.

Певно, найдраматичнішим прикладом стала 72-га мотострілецька бригада (ВСрф). За останній місяць вона зазнавала майже безперервних атак з боку трьох загартованих боями бригад ЗСУ (тобто, 1 батальйоном з кожної з 3 різних бригад). В результаті, попри те, що в зіткненнях в підсумку мало коли брало участь більше 50–100 бійців, 72-га мотострілецька бригада зазнала таких тяжких втрат, що її довелося «доукомплектувати» на 200 %. Тобто: її перший склад – включно з щонайменше трьома мотострілецькими батальйонами, танковим батальйоном, артилерійською групою, інженерним [тут: саперним] батальйоном тощо – повністю відстріляли, вже двічі за останні 40 днів. Продублюю, щоб ви не подумали, що я це одрук чи помилка: кожнісінький батальйон, двічі. І кожнісінький батальйон довелося «доукомплектувати» батальйонним комплектом (повністю – з числа мобіків) двічі. Те, що лишилося від першого складу 72-гої мотострілецької, наразі за загальною чисельністю приблизно дорівнює «посиленій роті». Все інше – вже також сильно побиті батальйони резервістів, за підтримки жменьки танків та артилерії. Ясне діло, бригада «все ще воює», бо тих мобіків, яких відстрілюють, замінюють наступною партією мобіків… А ще росіяни залучили 83-тю бригаду ВДВ, а також ще один танковий батальйон для підсилення 72-гої, просто щоб утримати Кліщіївку і стримати прорив…

Далі, на заході Луганської та північному сході Донецької областей

в росіян «немає проблем» із «доукомплектуванням» знівечених підрозділів. Саме тому 72-гу мотострілецьку досі залучають до боїв, попри те, як часто її розтерзують на шмаття. А от на півдні Запорізької області в росіян дедалі більше проблем із поповненням знищених сил. Причиною тому – регулярні удари українців по залізничній системі, що веде з окупованого Кримського півострова. Це сповільнює потік російських підкріплень та постачання…

Тобто, замість того, щоб мерщій бігти на ворожі лінії із шаблями наголо, «як козаки степом», український генштаб намагається добитися «вирішення» проблеми, подібного до боїв на Київщині та Чернігівщині у березні 2022, «довкола» Харкова в середині 2022, на Херсонщині у жовтні-листопаді 2022. Українці намагаються виснажити російські поставки боєкомплекту до такої міри, щоб вогнева міць ВСрф зазнала значної шкоди, підрозділи були не в змозі утримувати лінії, а «вишестоящі органи» у москві були змушені здійснити черговий «жест доброї волі»... на Київщині та Чернігівщині на це пішов місяць, в районі Харкова – майже 5 місяців, на Херсонині – понад 2 місяці…

Відтак постає питання «ціни». Гадаю, насправді всім про неї «добре відомо». Наприклад, під час оборони Києва було розгромлено три російські загальновійськові армії, однак це коштувало ЗСУ 72-гої механізованої бригади (і значної частини 4-тої бригади нацгвардії). Дев’ять місяців по тому 72-га бригада все ще відновлювалася, проте її вже відправили захищати Вугледар… Українська оборона Чернігова була дуже успішною і коштувала ВСрф ще двох армій, проте досить дорого обійшлася 1-шій танковій бригаді. Рік по тому цей підрозділ усе ще відновлюється, й лише два його батальйони «повністю дієздатні». Схожим чином, оборона Сєвєродонецька і Лисичанська, контрнаступ на сході Харківщини та розгром ПВК «ваґнер» і десятків тисяч їхніх зеків під Бахмутом стали можливими завдяки 81-шій аеромобільній, 92-гій та 93-тій механізованим бригадам. А також коштувала ЗСУ кращих підрозділів 46-тої аеромобільної бригади. І хоч принаймні по батальйону із 92-гої та 93-тьої зараз беруть участь у боях, а 81-ша утримує район Білогорівки (біля Сіверського Донця) — та ще й разом із 4-тою бригадою нацгвардії, — насправді всі ці п’ять бригад «досі відновлюються». Зрештою, успіх на Херсонщині коштував ЗСУ більшої частини 28-мої механізованої бригади: цей підрозділ відновлювався пів року, перш ніж вирушити на ділянку фронту біля Курдюмівки… Усе це — славетні підрозділи, які чимало здобули, жодних сумнівів. Та ці здобутки мали свою ціну — важкі втрати, через які більшість із них не можуть брати участі в наступальних операціях.

Якщо так подивитися, справжньою метою «велиииииикого контрнаступу» росіян в районі Куп’янськ-Сватове-Кремінна було «ураження північного флангу угруповання військ «Хортиця» ЗСУ: послаблення його спроможності

розпочати наступ на окуповану Луганську область. Усе це доволі «очевидно»…

Бахмут… північ…

Ще 7 липня батальйон К-2 54-тої механізованої бригади опублікував відео, в якому показано його підрозділи «в наступі»:

[ВІДЕО YouTube — https://youtu.be/rDD5A0Mh408]

Не хвилюйтеся: вони «не божевільні і не здають своїх позицій». В цьому записі можна побачити їхнє просування «нічиєю землею» (чи «сірою зоною», як тепер заведено писати в соцмережах) зо два дні тому (чи й раніше). Власне, орієнтовно дві роти піхоти за підтримки броньовиків (із 54-тої, а також із 92-гої механізованих бригад) атакували російські укріплення на північ від Соледара та Яковлівки. Схоже, вони відвоювали певну територію на захід від Яковлівки, та я не знаю, чи дісталися вони наразі до «офіційної» першої лінії оборони росіян у цьому районі. Ясна річ, росіяни відповіли масованим артобстрілом, який станом на 10 липня перетворив більшість посадок у цій місцевості на згарище.

(Трохи поживи для роздумів: чому командування «Хортиці» задіяло для цієї атаки батальйони з 54-тої та 92-гої механізованих бригад, а не 30-ту механізовану бригаду, яка «вже там»?.. [https://twitter.com/Militarylandnet/status/1671071450181120003] Не знаю. Можливо, через досвідченість двох «старших» підрозділів)

Берхівка…

ЗСУ вже точно дійшли до центру села й атакують пагорб, що дозволить контролювати територію між цим селом і Бахмутом, що на півдні, — проте і село, і пагорб постійно зазнають контратак кількох батальйонів мобіків та 217-го полку ВДВ. Тривають бої.

Кліщіївка-Курдюмівка...

частини 5-тої штурмової, 22-гої механізованої і/або 80-тої повітрянодесантної бригад ЗСУ, здається, досі воюють тут із елементами 72-гої мотострілецької, БАРС-13 і 68-м танковим полком ВСрф на східних та південних околицях села.

(ФОТО) П’ятеро росіян (двох із них видно вгорі на стоп-кадрі) здаються бійцям 80-тої повітрянодесантної у посадці під Кліщіївкою. 5 липня.

А тепер про хороше: агентурна розвідка повідомляє [https://twitter.com/Azovsouth/status/1678313141074010112?utm_source=substack&utm_medium=email], що в бій вступив 141-ший мотострілецький полк («кадировці»), але швидко втратив 50 бійців, зокрема

командира... Втім, вранці 11 липня офіційний Київ заперечив присутність кадировців під Кліщіївкою.

Далі на південь: у Курдюмівці 28-ма механізована бригада досі воює [https://twitter.com/PaulJawin/status/1677650198095446016?utm_source=substack&utm_medium=email] з залишками 3-тьої бригади «днр» і 57-мої мотострілецької бригади ВСрф.

Авдіївка... іще 6 чи 7 липня 21-ша механізована бригада ЗСУ відбила [https://twitter.com/PaulJawin/status/1677706370970206208?utm_source=substack&utm_medium=email] досить велику атаку росіян.

3. ПІВДЕНЬ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ (Й ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ДОНЕЧЧИНА)

Василівка...

128-ма досі намагається прорватися через Жереб'янки. Втім, я не певен, що хлопцям із ЗСУ це найближчим часом вдасться: ВСрф стягнули туди дві бригади і 5-6 батальйонів.

Оріхів...

47-ма механізована бригада ЗСУ, схоже, зайняла низьку висоту і посадки на північний захід і північний схід від Роботиного (в процесі втративши на мінах дві «Бредлі»), але в саме село зайти не може, скільки б не намагалася. Втім, зважаючи на повідомлення про численні розбиті російські танки на південь від села, думається мені, українці намагаються його оточити...

Старомайорське-Старомлинівка...

Бої у Приютному і на захід від Старомайорського не вщухають. Наскільки мені відомо, за минулі 2-3 дні жодна зі сторін не просунулася. Атаку ЗСУ на Кременчик 9 липня, схоже, відбили.

Олешки...

Не схоже, щоб російські бомбардування і контратаки минули даремно і ЗСУ досі утримує... навіть не знаю, як це назвати, бо інформації надто мало... «плацдарм» навколо (і вздовж) південного краю Антонівського мосту. Принаймні я сумніваюся, що путінська машинерія брехні пускала б стільки піни, якби той «плацдарм» досі не «ліквідували».

***

№ 1.789

Купер, як завжди, кпинить із «доблесної» росармії, яка замість вирішувати проблеми, озвучені одним із своїх командувачів, — просто

його звільняє... Тим часом українському війську росіяни можуть протиставити хіба свою живу силу, але аж ніяк не стратегію і озброєння.

Том Купер. Війна в Україні, 13 липня 2023

Гладіатори попова

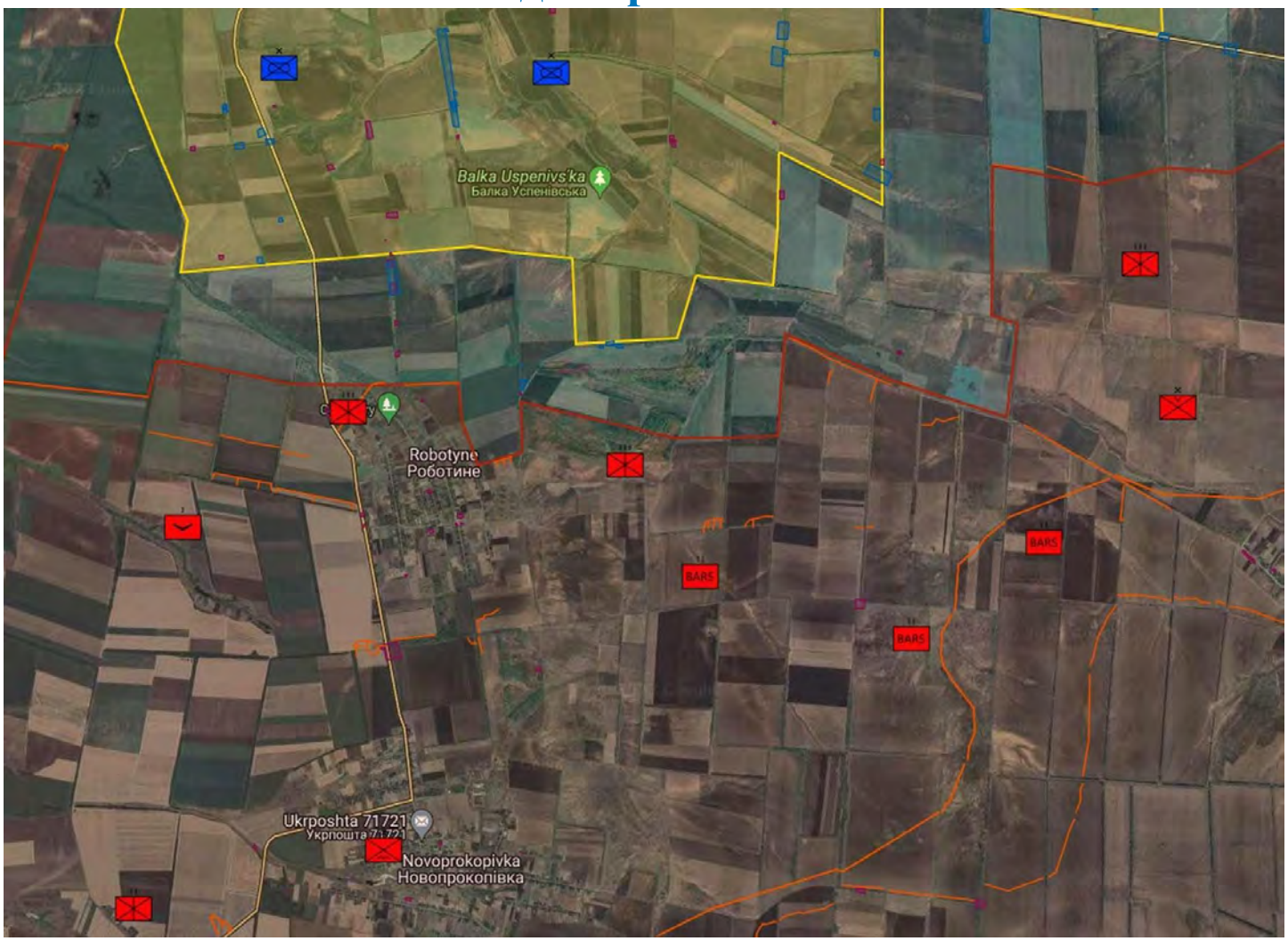

Усім вітання! [Опубліковано 13 липня близько 12:00 за Києвом]

Звіт буде короткий, і сьогодні зосереджу увагу на «одній обмеженій ділянці фронту»: півдні Запорізької області.

ЗСУ знищили значну частину російських ЗРК С-400 [https://twitter.com/UAWeapons/status/1678509667603869697] та кілька ЗРК «Бук», які належали російській 71-шій зенітній ракетній бригаді (ось відео [https://t.me/ua_marines_36brigade/572] влучання в другий із тих двох, чиє руйнування було задокументовано), а після того в період з 9 по 11 липня ПС ЗСУ здійснили серію ударів ракетами ***Storm Shadow.***

За підрахунками (на основі доступної інформації), тільки 9 і 10 липня було випущено близько 17-18 ракет (тобто було задіяно щонайменше 9 літаків, або 4-5 літаків, кожен із яких здійснив по 2 вильоти), зокрема:

- 3 на Скадовськ

- 6 на Бердянськ

- 7 на Токмак

- 1 на Новоолексіївку (між Мелітополем і Джанкоєм).

Росіяни заявили про збиття 3-х «Штормів», а потім одного українського Мі-24 (силами російського перехоплювача, але в районі Червковки — південно-східної околиці Слов'янська, далеко від півдня Запорізької області) і двох Су-25 (в районі Садового і Тягинки, обидва населені пункти у Херсонській області).

Але одна українська ракета все ж досягла цілі — уразила штаб 58-мої загальновійськової армії росії. Там, крім інших, загинув заступник командувача південного військового округу генерал-лейтенант цоков.

Агентурна розвідка повідомляє, що дехто дуже сердиться — наголос на дуже — через те, що я пишу про масові втрати російських офіцерів, що врешті призведе до поразки рф.

...мабуть, тому відсторонили від виконання обов'язків (тобто звільнили) командувача 58-мою армією генерал-майора попова — за його словами [https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1679239805094313987], за те, що він «наважився» поскаржитися вишестоящим органам у москві на масові втрати (насправді «масові смерті») особового складу, артилерійський вогонь противника, брак постачання і контрбатарейного вогню, низьку якість розвідки, навіть даних для артилерії, необхідність ротації та заміни виснажених підрозділів, а також «зраду і підлість» деяких вищих командувачів (тобто самих же вишестоящих органів)...

От і маєте: (екс)командувач 58-мої загальновійськової, чоловік зі зброєю, скаржиться на те, про що я вже не раз казав...

Та не журіться, путінфани, вихід є! І дуже простий. Дивіться: ВСрф молодці, просто красені. Краще за них не впорався б ніхто. І в спеціальній воєнній операції все йде за планом...

Просто надрукуйте ці слова і запостіть у соцмережах — і одразу почуватиметеся краще, побачите.

Так, путінфанів я, сподіваюся, трохи заспокоїв, тепер переходжу до аналізу.

Отже: управління 58-мою загальновійськовою армією росіян передали генерал-майору дєнісу ігорєвічу ляміну. Наскільки я знаю, раніше він обіймав посаду командувача 22-го армійського корпусу. Може, хто згадає, що близько

року тому 22-гий корпус відповідав за північ Херсонської області (здається, ділянка від Давидового Броду до Осокорівки). Після листопадовго «жесту доброї волі» з правого берега Дніпра цей корпус відповідає за оборону лівого берега Дніпра — від Чорного моря до району Олешок.

Чого можна сподіватися від ляміна?

Можу сказати, що найважливіша зона відповідальності 58-мої армії — сектор Роботиного, що на південь від Оріхова (як мені відомо, відповідальність за сектор Старомайорське-Старомлинівка — раніше тут межували позиції 58-мої армії з західного боку та 36-тої армії зі східного — тепер покладено на штаб 5-тої загальновійськової армії). Після важких втрат 70го, 291го та 1430го мотострілецьких полків, минулі 7-10 днів попов витратив, щоб напхати побільше своїх резервів на першу лінію оборони. Закінчилося все тим, що десятикілометрову ділянку фронту загатили підрозділами БАРС1, БАРС3, БАРС11 і БАРС14, а також 100-тою бригадою розвідки…

…але ні-ні: це в жодному разі це не має нікому нагадувати про колотнечу, яку ЗСУ влаштували, коли завели понад 20 батальйонів зі стількох же бригад у Бахмут іще в січні-лютому цього року…

Так, я відволікаюся… якщо всі ці підрозділи повністю укомплектовані, це десь 3.500 особового складу. Додайте ще по 400-500 уцілілих у кожному з трьох розгромлених мотострілецьких полків: разом 4.000-4.500.

…за підтримки десь так 70 танків, приблизно 70 гармат (майже напевно там і половини цієї кількості не набереться, але краще перебдіти).

Можна додати ще й те, що зосталося від «висококласних професіоналів» (вітання Вінер-Нойштадту) [у Вінер-Нойштадтському замку розташована австрійська Терезіанська військова академія; автор часто кпить із того, як її випускники захоплюються примарною «професійністю» російського спєцназу — перекл.] із 22-гої та 45-тої бригад спєцназу (ще зо 2 тисячі особового складу), тобто близько 100 розрахунків ПТРК — а це, здається, найефективніше російське озброєння в цьому секторі.

До чого я веду: разом це десь 7.000, а може й 8.000 особового складу, нафаршированих у ділянку фронту довжиною 10 км і глибиною 5 км (або й 10 км, якщо враховувати всю артилерію [50-й та 292-й артилерійські полки], протиповітряну оборону [71-шу бригаду ППО] та служби підтримки… але тоді мова про понад 10.000 особового складу!).

І все це збіговисько — по суті — має стримувати дві українські механізовані бригади (47-му та 65-ту). Себто: 3.000 бійців.

[ЗОБРАЖЕННЯ]

Бачите! Хіба ж це не безперечний доказ виняткового професіоналізму російських генералів, незрівнянності російської воєнної стратегії та доблєсті руцкого оружія? Ніхто, за жодних обставин, не мав би й близько припускатися блюзнірської думки про те, що ВСрф тепер залежить виключно від непомірно роздутої кількості особового складу, щоб втримати фронт. Ні-ні.

Ні. Ні, ні й ще раз ні.

Серйозно: за жодних…

Зрештою, усі вже й так знають, що 58-ма армія нещодавно захопила перший неушкоджений M2/3 «Бредлі». Щоправда, поки немає доказів, що їм вдалося хоча б із поля бою його забрати, але: саме лиш захоплення того «Бредлі» має побити всі козирі й відкинути войовниче, загарбницьке і безтолкове НАТО прямо туди, де йому й місце. Тобто за лінію Брюссель-Страсбург…

(Тим більше, що російська пропагандистська машина випустила набагато більше відео недавніх боїв, ніж ЗСУ: байдуже, що 60-70% демонструють бойові дії початку-середини червня. Фактично, це ті самі сцени, які ми вже так часто бачили, «просто з іншого ракурсу». Головне, що відео стало ще більше. І це автоматично означає: росія перемагає у вій....ем... спеціальній воєнній операції, а Україна «не здатна просуватися».... і, насправді, український контрнаступ провалився.... іще 5 червня...).

От серйозно: що може зробити лямін?

Або що він може зробити краще (ніж попов)?

На цей час 47-ма і 65-та бригади ЗСУ підійшли до південного краю гігантських російських мінних полів, які вони розчищають уже понад місяць. Саме тому попов кинув усі свої резерви їм назустріч: чим більше російських військ українцям доводиться відстрілювати, тим повільніше вони просуваються вперед.

Останнім резервом ляміна будуть підрозділи 42-гої мотострілецької дивізії, а також ПВК «редут» і «пламя». Усі вони зосереджені в районі Токмака. лямін може вирішити передислокувати 165-ту і 291-шу артилерійські бригади з гуляйпільського напрямку в район Роботиного. Або навіть перекинути 336-ту бригаду морської піхоти (якщо вона все ще приписана до 58-мої ЗВА, а не діє як резерв 5-тої ЗВА), аж з-під Володиного. Це дасть йому близько 4 000 солдатів, 20-30 танків і 50 гармат.

Як варіант, вишестоящі органи в москві можуть надалі послаблювати позиції 22-го корпусу та 49-тої ЗВА і перекидати на південь Запорізької області ще більше своїх підрозділів.

...і що тоді...?

По-перше: будь-яке таке переміщення майже напевно помітять українці й переключать увагу на якусь іншу ділянку фронту. Наразі ж у них було достатньо часу, щоб розчистити численні коридори через різні російські мінні поля: отже, вибір потенційних альтернативних маршрутів постійно розширюється.

Саме тому, шановний читачу, так важливо, щоб вищезгадані українські Storm Shadow/SCALP-EG/HIMARS/MLRS атакували російські штаби, бази постачання, залізниці, а віднедавна й установки протиповітряної оборони в районі між окупованим Кримом, Мелітополем і Токмаком.

Допоки вони залишатимуться під таким же тиском, як упродовж останніх кількох тижнів, ВСрф не матимуть змоги суттєво посилити 58-му ЗВА: навіть порт у Бердянську й тамтешні російські військові бази одну за одною запускають на Марс...

Без сумніву, українська 47-ма механізована вже зазнала досить неприємних втрат. Ба навіть «важких» втрат, коли хочете. Принаймні у наданих США бойових машинах піхоти (менше — в особовому складі, який регулярно вилазить з машин, що наїхали на міни або потрапили під російські ПТРК). Але «гладіатори» попова (як він називає власні війська у своєму «прощальному посланні») гинуть десятками, а ще їх, поранених, залишають стікати кров'ю.

І все, що можуть зробити вишестоящиє – це замінити командира. Що ж, у цьому є свої плюси: мінус один дармоїд на півдні Запорізької області...

ДОПОВНЕННЯ:

> нарешті з'явилася пристойна «теледокументалістика» (і на цю тему зокрема), з чудовим англійським перекладом: Попасна...

Ніяких «журналістських» вкидів і соцмереж: просто дають слово ветеранам. Справжній «must watch»:

https://www.youtube.com/watch?v=7ixfKs89piQ&embeds_referring_euri=https%3A%2F%2Fxxtomcooperxx.substack.com%2F&feature=emb_imp_woyt

Переклад: Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

***

№ 1.790

Пять главных цифр о военной помощи США Украине: 49 – 40 – 17 – 6 – 0

2023-07-15

Андрей ***Илларионов***

Центр политики безопасности

Величина военной помощи США Украине начиная с 24 февраля 2022 года стала предметом завышенных ожиданий и циничных спекуляций, жертвой намеренной пропаганды и изощренной дезинформации. Оценки этой помощи значительно разнятся в зависимости от правового статуса оказываемого содействия, охвата помощи и включения в нее различных видов поставок, авторов и институциональных спонсоров оценок, а также дат, к которым такие оценки относятся. Практически все широко используемые оценки подвержены неточностям и ошибкам, а некоторые – также преднамеренным искажениям и откровенным манипуляциям.

Нижеследующий доклад о размерах военной помощи США Украине, использующий исключительно официальные данные правительства США, представляет читателям наиболее полные и точные оценки американской помощи Украине в сфере безопасности — как выделенной, санкционированной, законтрактованной, так и предоставленной — по состоянию на 1 июля 2023 года.

1. Основные количественные выводы доклада

Чтобы иметь корректное представление о размерах военной помощи США Украине за последние чуть более 16 месяцев широкомасштабной российской

агрессии против Украины, нужно иметь в виду и помнить пять главных (округленных) цифр:

49 — 40 — 17 — 6 — 0.

По состоянию на 1 июля 2023 г.:

1) – Конгресс США выделил (appropriated) на военную помощь Украине около 49 млрд.дол.;

2) – из 49 млрд. дол., выделенных Конгрессом на военную помощь Украине, администрация Байдена санкционировала (authorized) предоставление этой помощи Украине в размере 40 млрд.дол.;

3) – администрация Байдена фактически доставила (delivered) на территорию Украины военную помощь на сумму в 17 млрд.дол.;

4) – министерство обороны (Пентагон) заключило контракты с производителями на производство в предстоящие месяцы и годы оборонной продукции для Украины (contracted) на сумму в 6 млрд.дол.;

5) – **по Закону о ленд-лизе в защиту украинской демократии, принятому Конгрессом США в апреле 2022 года и подписанному президентом Байденом 9 мая 2022 года, администрация Байдена предоставила Украине военной помощи на 0 долларов и 0 центов.**

2. Основные качественные выводы доклада

Главные выводы, вытекающие из официальных цифр, шокируют:

1) - администрация Байдена доставила на территорию Украины военную помощь, составляющую **лишь чуть более трети от суммы, выделенной на эти цели Конгрессом** США;

2) - военная помощь, предоставленная со стороны нынешней администрации Украине, является ничтожной долей от размеров военной поддержки, оказанной США в ходе Второй мировой войны Великобритании, СССР, Франции;

3) - по абсолютным объемам военной помощи США после Второй мировой войны Украина находится на 12-м месте в списке ее крупнейших получателей, отставая от лидера более чем в 9 раз;

4) - военная помощь Украине в ходе отражения ею российской широкомасштабной агрессии в 2022-2023 годы в разы и даже на порядки меньше объемов военной поддержки, оказанной США Афганистану, Южному Вьетнаму, Израилю, Франции, Ираку, Египту, Южной Корее, Италии в периоды интенсивного содействия этим странам со стороны США;

5) - по размерам ежегодной военной помощи США после Второй мировой войны Украина среди реципиентов такой поддержки заняла 9-е место в 2022 году и 22-е место в 2023 году;

6) - несмотря на единодушное принятие Сенатом и подавляющим числом конгрессменов Закона о поддержке украинской демократии с помощью ленд-лиза, а также его торжественное подписание президентом Байденом Белый дом не предоставил Украине по этому каналу никакой помощи.

3. Основные категории военной помощи США Украине в соответствии с ее правовым статусом

Предварительным требованием для анализа данных о военной помощи США Украине является корректная идентификация ее правового статуса.

Необходимо различать следующие правовые уровни предоставления военной помощи:

1) - ассигнования (appropriations) – выделение Конгрессом бюджетных средств на приобретение военных материалов для Украины.

2) - потолки президентских полномочий по предоставлению помощи (Presidential Drawdown Authority limits, PDA) – установление Конгрессом верхних пределов (лимитов, потолков) президентских полномочий по предоставлению военной помощи, в рамках которых предметы обороны могут быть взяты со складов и баз вооруженных сил США и переданы Украине.

3) - президентское санкционирование (presidential authorization) – использование бюджетных средств, выделенных Конгрессом, органами исполнительной власти (президентом и от его имени государственным секретарем и/или министром обороны).

4) - контрактация (contracting) – размещение заказов (в основном министерством обороны) на производство изделий оборонного назначения (оружие, военная техника, боеприпасы) среди производителей.

5) - доставка (delivery) – физическая доставка предметов обороны на территорию Украины.

Часть военной помощи США Украине предоставляется в виде услуг (транспортировка, ремонт, обучение, связь, разведка и т. п.). Предоставление военных услуг Украине оказывается на территории Украины, США, третьих стран. Некоторые из этих услуг имеют стоимостное измерение, некоторые, как, например, передача разведывательной информации, – нет.

Предоставление военной помощи Украине понимается и представляется по-разному разными участниками этого процесса

С точки зрения Конгресса США оказание военной помощи Украине означает утверждение законопроектов о бюджетных ассигнованиях, законодательное уточнение существующих каналов помощи, а также создание новых правовых путей и каналов такой помощи.

С точки зрения администрации Байдена оказание военной помощи Украине — это санкционирование предоставления помощи, т.е. издание исполнительных распоряжений, с помощью которых реализуются полномочия, предоставленные Конгрессом администрации.

С точки зрения Украины оказание военной помощи Украине – это фактическая доставка на территорию страны предметов военного назначения, а также фактическое оказание услуг государственным органам Украины и их представителям, прежде всего Вооруженным силам Украины (ВСУ).

Бюджетные ассигнования на военную помощь Украине Конгрессом США через имеющиеся каналы помощи и создание новых таких каналов

В 2022 году Конгресс США принял пять законов, направленных на оказание Украине военной помощи. Два из них относятся к 2022-му финансовому году (1 октября 2021 г. — 30 сентября 2022 г.), два — к 2023-му финансовому году (1 октября 2022 г. — 30 сентября 2023 г.) и один — к обоим финансовым годам (2022-му и 2023-му).

Таблица 1. Пять законов о военной помощи Украине, принятых Конгрессом в 2022 году

Table 1

Five Ukraine Assistance Bills Passed by U.S. Congress in 2022

Date of adoption	Title of the bill	Public law number	Fiscal years	Total amount of financing
March 15, 2022	Ukraine Supplemental Appropriations Act, 2022	P.L. 117-103, Division N, Title III	2022	$13.6 billion
May 10, 2022	Additional Ukraine Supplemental Appropriations Act, 2022	P.L. 117-128, Title II	2022	$40.2 billion
September 30, 2022	Ukraine Supplemental Appropriations Act, 2023	P.L. 117-180, Division B, Title I	2023	$12.4 billion
December 20, 2022	Additional Ukraine Supplemental Appropriations Act, 2023	P.L. 117-328, Division M, Title II	2023	$47.4 billion
May 9, 2022	Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act, 2022	P.L. 117-118	2022-2023	0.0

Общий объем финансирования по первым двум законам на 2022 финансовый год составил 53,8 млрд.дол., по следующим двум законопроектам на 2023

финансовый год — 59,7 млрд. дол., в целом по четырем законам на два финансовых года – 2022-й и 2023-й – 113,5 млрд.дол.

Закон в защиту украинской демократии с помощью ленд-лиза сформулирован таким образом, что он предоставляет практически неограниченные возможности по поставкам военных ресурсов Украине в зависимости исключительно от решений президента США.

Сумма в 113,5 млрд.дол. или близкие к ней цифры (110, 111, 112 млрд.дол.) часто приводятся в качестве суммы общей военной помощи Украине.

Такие утверждения неверны. Почему?

Во-первых, цифра в 113,5 млрд.дол. включает в себя финансирование операций, непосредственно не являющихся помощью Украине. Например, таковой помощью не являются ассигнования по таким статьям, как: размещение новых американских войск в Европе, пополнение американских военных запасов, ремонт и оборудование здания посольства США в Киеве, предоставление продовольственной помощи бедным странам.

Во-вторых, в эту цифру входит не только военная помощь Украине, но также и гуманитарная и экономическая помощь этой стране.

Следующая таблица дает представление о том, как ассигнования Конгресса США распределяются по основным направлениям их использования в рамках первых четырех т.н. «украинских» законов Конгресса.

Таблица 2. Ассигнования Конгресса США по четырем т.н. «украинским» законам (в миллиардах долларов США)

Table 2

Congressional Appropriation of Aid to Ukraine

(in billions of U.S. dollars)

Fiscal years	Total funding, including:	Support for Ukraine, including:				Military expenditure that is not aid to Ukraine, including:			Other
		Security	Humanitarian	Economic	Total	Replenishment of U.S. arms stocks	U.S. Armed Forces in Europe	Total	
2022	53.8	10.7	10.0	9.4	30.1	12.6	8.1	20.6	3.1
2023	59.7	12.6	4.9	17.9	35.3	13.9	9.8	23.7	0.7
2022-2023	113.5	23.2	14.8	27.3	65.4	26.4	17.9	44.3	3.8

Как видно по данным таблицы 2, Конгресс выделил Украине на военную помощь 10,7 млрд.дол. в 2022 финансовом году и 12,6 млрд.дол. в 2023 финансовом году. Всего Конгресс выделил 23,2 млрд.дол. на военную помощь Украине в течение двух лет, что составило немногим больше одной пятой

части от общего объема финансирования по четырем т.н. «украинским» законам.

В дополнение к этим ассигнованиям Конгресс увеличил существовавший лимит президентских полномочий (PDA) со 100 млн.дол. до 11 млрд.дол. в 2022 финансовом году и 14,5 млрд.дол. в 2023 финансовом году. Общая сумма лимитов PDA на два года составила 25,5 млрд.дол.

Таким образом, потенциальный объем военной помощи США, который мог бы быть предоставлен Украине, составил 21,7 млрд.дол. в 2022 финансовом году и 27,1 млрд.дол. в 2023 финансовом году.

Таблица 3. Суммарный потенциальный объем военной помощи США Украине по разным каналам (в миллиардах долларов США)

Table 3

Total Potential U.S. Security Assistance to Ukraine via Different Channels

(in billions of U.S. dollars)

Fiscal years	Congressional Appropriated Security assistance			PDA (limit)	Lend-Lease	Total Security assistance
	USAI	FMF	Total			
2022	6.0	4.7	10.7	11.0	...	21.7
2023	12.9		12.9	14.5	...	27.1
Total	**18.6**	**4.7**	**23.2**	**25.5**	**...**	**48.7**

В целом потенциальный объем военной помощи США Украине за два года – в 2022 и в 2023 финансовых годах (не считая возможных поставок по ленд-лизу) – составляет 48,7 млрд.дол.

Чуть менее половины от этого объема помощи (23,2 млрд.дол.) Конгресс предложил направить по двум основным каналам:

1) - Инициатива содействия безопасности Украины (USAI) и

2) - Иностранное военное финансирование (FMF).

Чуть более половины от этого объема помощи (25,5 млрд.дол.) Конгресс позволил направить со складов вооруженных сил США через канал президентских полномочий (PDA).

Следует отметить, что в то время как военную помощь Украине Конгресс предложил направлять со складов вооруженных сил США, сами эти склады должны пополняться за счет бюджета США. Оказание военной помощи Украине по каналу PDA в размере 25,5 млрд.дол. должно быть компенсировано заказами на производство нового оружия для вооруженных сил США на сумму 26,4 млрд.дол. (см. табл. 2).

4. Как администрация Байдена распорядилась ассигнованиями и иными решениями Конгресса об оказании военной помощи Украине

Как администрация Байдена использовала потенциальную военную помощь на 48,7 млрд.дол., выделенную Конгрессом США, в течение более чем 16 месяцев полномасштабной российской агрессии против Украины по состоянию на 1 июля 2023 года?

Официальные цифры правительства США помогают это выяснить.

Президентское полномочия по оказанию военной помощи (PDA)

Президентские полномочия (Presidential Drawdown Authority, PDA) — это канал оказания военной помощи, находящийся исключительно в руках президента, позволяющий осуществлять передачу вооружений и военной техники со складов вооруженных сил США. По этому каналу с 24 февраля 2022 года по 1 июля 2023 года администрация Байдена направила Украине 39 пакетов помощи на общую сумму 22,3 млрд.дол.

20 июня 2023 года заместитель пресс-секретаря Пентагона Сабрина Сингх заявила о выявленных несоответствиях в оценках военных материалов, направленных в Украину по каналу PDA. Во время пресс-конференции Сингх, в частности, сообщила:

Вослед заявлениям, сделанным в начале этого года, в ходе регулярной проверки, проводившейся в министерстве обороны, относительно выполнения нами президентских полномочий по предоставлению военной помощи Украине мы обнаружили несоответствия в стоимостной оценке поставок для Украины. В значительном числе случаев службы применяли восстановительную стоимость, а не чистую балансовую стоимость, тем самым завышая стоимость военной помощи, взятой со складов США и поставленной в Украину. Как только мы обнаружили эту неверную оценку [так в оригинале], финансовый контролер 31 марта переиздал руководство, разъясняющее, как оценивать военную помощь в соответствии с положением об управлении финансами и политикой министерства обороны США, чтобы обеспечить использование наиболее точных методов учета.

Сингх проинформировала, что оценки военной помощи были ошибочными (завышенными): на 2,6 млрд.дол. в 2022 финансовом году и на 3,6 млрд.дол. в 2023 финансовом году.

Таким образом, балансовая стоимость военной помощи, поставленной Украине по каналу PDA, на самом деле составила 6,4 млрд.дол. в 2022 финансовом году, 9,7 млрд.дол. в 2023 финансовом году и 16,1 млрд.дол. в целом за два года.

Инициатива содействия безопасности Украины (USAI)

В отличие от канала PDA, в рамках которого военная помощь поставляется из существующих запасов министерства обороны США, USAI позволяет федеральному правительству заключать контракты с частным сектором на производство оружия, снаряжения и боеприпасов для Украины. С 24 февраля 2022 г. по 1 июля 2023 г. Конгресс выделил по каналу USAI 18,6 млрд.дол. В его рамках администрация Байдена санкционировала проведение 14 траншей на общую сумму 16,7 млрд.дол., что составило почти 90% от ассигнований Конгресса. Из этого объема Пентагон разместил заказы на производство оборудования лишь на 5,6 млрд.дол., что составляет чуть меньше 30% от бюджетных ассигнований. Оборонные материалы, произведенные по этим заказам и физически доставленные на территорию Украины, составили 950 млн.дол., или всего 5% от бюджетных ассигнований Конгресса.

Разрешения на производство и закупку военных материалов на сумму в 1,9 млрд.дол. администрацией еще не выданы, а контракты на сумму в 11,0 млрд.дол., уже одобренные администрацией, еще не размещены министерством обороны среди производителей.

Следующая таблица дает общее представление об оказании военной помощи через канал USAI.

Таблица 4. Военная помощь США Украине по каналу USAI в 2022 и 2023 финансовых годах (в миллиардах долларов США)

Table 4

U.S. Security Assistance to Ukraine Through USAI in FY 2022 and FY 2023

(in billions of U.S. dollars)

Date	Congressional appropriation	Biden administration authorized funds	Contracting with manufacturers	Source
9/9/2022	6.0	4.8	1.2	DOD
9/15/2022	6.0	4.8	1.2	DOD
9/20/2022	6.0	4.8	1.2	DOD
10/17/2022	6.0	4.8	1.3	DOD
11/16/2022	9.3	6.3	1.5	DOD
12/5/2022	9.3	6.7	2.7	DOD
1/13/2023	9.3	7.1	2.9	DOD
1/23/2023	18.6	7.1	2.9	DOD
2/24/2023	18.6	11.3	3.6	DOD
4/28/2023	18.6	13.4	5.0	DOD
5/19/2023	18.6	14.6	5.6	DOD
6/9/2023	18.6	16.7	5.6	DOD
% of Congressional appropriation	**100.0**	**89.8**	**29.8**	

Иностранное военное финансирование (FMF)

По каналу FMF предоставляются гранты и кредиты, помогающие реципиентам приобретать военную технику США. Украиной канал FMF был использован для закупок противотанковых ракет Javelin и патрульных катеров Mark VI.

По состоянию на 1 июля 2023 года Пентагон сообщил о долгосрочных инвестициях для оказания военной помощи Украине по этому каналу в размере 2,7 млрд.дол.

Закон о защите украинской демократии с помощью ленд-лиза 2022 года

Закон о ленд-лизе для Украины был принят Конгрессом США в апреле 2022 года: Сенатом – единогласно, Палатой представителей – 417 голосами против 10. Он был подписан президентом Байденом 9 мая 2022 года. **По состоянию на 1 июля 2023 года администрация Байдена никоим образом не использовала канал ленд-лиза.**

Из общей суммы бюджетных ассигнований в 48,7 млрд.дол., выделенных Конгрессом на 2022 и 2023 финансовые годы, администрация Байдена санкционировала предоставление военной помощи на 40,5 млрд.дол., что составило 83,2% от выделенного финансирования.

Доставка военной помощи США на территорию Украины

По утверждениям государственного департамента США, помощь по каналу PDA поступает в Украину «в течение нескольких дней или даже часов после ее утверждения». В силу того, что отгрузка большей части военных материалов со складов вооруженных сил США происходит в относительно короткие сроки (иногда в течение нескольких дней), можно предположить, что объем военной помощи, санкционированной к предоставлению через канал PDA, практически совпадает с ее фактическими поставками, то есть составляет приблизительно 16,1 млрд.дол.

Из контрактов, размещенных Пентагоном через USAI на 5,6 млрд.дол., фактическая помощь, доставленная на территорию Украины, составила 950 млн.дол.

Таким образом, подтвержденный объем военной помощи США, физически доставленной на территорию Украины с 24 февраля 2022 года по 1 июля 2023 года в рамках PDA и USAI, составляет 17,1 млрд.дол.

Таблица 5. Военная помощь США, доставленная на территорию Украины в 2022 и 2023 гг. (в миллиардах долларов США)

Table 5

U.S. Security Assistance Delivered to Ukraine in 2022 and 2023

(in billions of U.S. dollars)

Legal stages	PDA	USAI	FMF	Lend-Lease	Total
Congressional appropriations and PDA limits	**25.5**	**18.9**	**4.7**	...	**48.7**
Biden administration authorization	16.1	16.7	2.7	0.0	40.5
DOD contracts with private industry	0.0	5.6	...	0.0	...
Actual delivery to Ukraine	**16.1**	**1.0**	**...**	**0.0**	**17.1**
Actual delivery as % of Congressional appropriations and PDA limits	63.3	5.0	...	0.0	35.1

Удельный вес фактически используемых лимитов PDA (63,3%) относится к суммарному объему помощи в течение 2022 и 2023 финансовых годов. Поскольку лимит PDA устанавливается лишь на отдельный финансовый год (например, на 2022 год), то неиспользованная в пределах лимитов помощь не переносится на последующие периоды. Поэтому более корректно рассматривать предоставление военной помощи по каналу PDA отдельно для каждого финансового года.

Таблица 6. Военная помощь США, доставленная в Украину по каналу PDA в 2022 и 2023 финансовых годах (в миллиардах долларов США)

Table 6

U.S. Security Assistance Delivered to Ukraine via PDA in FY 2022 and FY 2022

(in billions of U.S. dollars)

	FY 2022	FY 2023	FY 2022 and FY 2023
PDA limit	11.0	14.5	25.5
Actual Delivery to Ukraine	**6.4**	**9.7**	**16.1**
Actual delivery as % of PDA limit	58.4	67.0	63.3

Из лимита PDA в 11,0 млрд.дол., установленного Конгрессом на 2022 финансовый год, администрация Байдена доставила в Украину военной помощи на сумму в 6,4 млрд.дол. Поскольку действие лимита PDA на 2022 финансовый год закончилось 30 сентября 2022 года, то **военная помощь стоимостью в 4,6 млрд.дол., поставки которой были предусмотрены Конгрессом, так и не была доставлена в Украину.**

Из лимита PDA в 14,5 млрд долларов, установленного Конгрессом на 2023 финансовый год, администрация Байдена доставила в Украину военной помощи на сумму в 9,7 млрд.дол. По состоянию на 1 июля 2023 года резерв

поставок военной помощи Украине по каналу PDA до конца 2023 финансового года составляет 4,8 млрд.дол.

Среднемесячные поставки военной помощи США Украине в 2022 и 2023 финансовых годах

Следующая таблица дает представление о среднемесячных объемах военной помощи США Украине по годам.

Таблица 7. Среднемесячная военная помощь США (в миллиардах долларов США)

Table 7

Average Monthly U.S. Security Assistance to Ukraine

(in billions of U.S. dollars)

	FY 2022	FY 2023	Total
Total of Congressional appropriations and PDA limits	3.0	3.0	3.0
Biden administration authorization	2.4	2.7	2.6
Actual Delivery to Ukraine	**0.9**	**1.2**	**1.1**
Actual Delivery to Ukraine as % of total of Congressional appropriations and PDA limits	29.6	39.3	35.1

Из совокупных объемов ассигнований и лимитов военной помощи Украине, установленных Конгрессом, в 2022 финансовом году администрация Байдена доставила на территорию Украины лишь 29,6% военной помощи, в 2023 финансовом году – лишь 39,3% такой помощи.

Исторически сопоставления военной помощи США Украине

С 24 февраля 2022 года по 1 июля 2023 года военная помощь США, доставленная на территорию Украины, составила 17,1 млрд.дол., что в пересчете на год равно 12,7 млрд.дол. Это намного меньше среднегодовых объемов военной помощи США тогдашним союзникам США во время Второй мировой войны.

Таблица 8. Среднегодовая военная помощь США союзникам во Второй мировой войне (1941-45), а также Украине на нынешней стадии российско-украинской войне (2022-23) (в миллиардах долларов США в ценах 2022 года)

Table 8

Annual U.S. Security Assistance in WWII and to Ukraine in the Russian-Ukrainian War

Recipient	UK 1941-45	USSR 1941-45	France 1944-45	Ukraine 2022-23
U.S. security assistance, $bn in 2022 prices	88.4	37.9	21.2	12.7
As % of U.S. security assistance to the UK in 1941-45	100.0	42.9	24.0	14.4

Таким образом, военная помощь США, доставленная на территорию Украины в пересчете на год (12,7 млрд.дол.), составила одну седьмую часть от военной помощи США Великобритании (88,4 млрд.дол.), одну третью часть от поставок США в СССР (37,9 млрд.дол.) и чуть более половины содействия США Франции (21,2 млрд.дол.) в ходе Второй мировой войны.

Данные о военной помощи США зарубежным странам в 1947-2019 гг. в постоянных ценах, опубликованные госдепартаментом США, проливают дополнительный свет на место Украины среди реципиентов американской военной помощи.

Таблица 9. Крупнейшие получатели общих объемов военной помощи США в 1947-2019 гг.(в миллиардах долларов США в ценах 2022 г.)

Table 9

Largest Recipients of U.S. Security Assistance Since 1947

(in billions of U.S. dollars in 2022 prices)

	Recipients	1947-2019
1	Israel	197.7
2	Afghanistan	105.1
3	South Vietnam	98.1
4	Egypt	86.5
5	Turkey	53.2
6	South Korea	51.6
7	Iraq	42.3
8	France	41.4
9	Greece	37.4
10	Taiwan	33.0
11	Italy	21.9
12	Pakistan	18.2
...		
36	**Ukraine**	**3.1**

С общим объемом военной помощи, полученной от США в период с 1992 года по 2019 год, в размере 3,1 млрд.дол., т.е. в 64 раза меньше того, что получил в

1947-2019 годах лидер этого списка Израиль, Украина заняла 36-е место среди крупнейших получателей такой помощи за послевоенное время.

В целом с 1992 года по 1 июля 2023 года Украина получила от США в общей сложности военной помощи на сумму в 21,1 млрд.дол. (4,0 млрд.дол. в 1992-2021 годах и 17,1 млрд.дол. в 2022-2023 годах).

Сравнительных данных по всем получателям военной помощи США в 2020-2023 годах в настоящее время нет. Если предположить, что за последние три с половиной года (с 1 января 2020 г. по 1 июля 2023 г.) в тенденциях предоставления военной помощи США для других ее получателей не произошло радикальных изменений, то Украина с военной помощью США в размере 21,1 млрд.дол. теперь скорее всего находится на 12-м месте в списке ее реципиентов – после Тайваня и Италии и перед Пакистаном и Иорданией.

Поскольку военная помощь предоставляется США с учетом меняющейся геополитической обстановки, а также под влиянием внешнеполитических приоритетов правительства США, более корректно было бы сравнивать среднегодовые объемы предоставляемой помощи в периоды наиболее интенсивной американской поддержки разных ее получателей.

Таблица 10. Крупнейшие получатели среднегодовой военной помощи США в периоды интенсивной американской поддержки (в миллиардах долларов США в ценах 2022 г.)

Table 10

Largest Recipients of U.S. Security Assistance in Periods of Intensive American Support

(in billions of U.S. dollars in 2022 prices)

	Recipients	Period of support	Annual average security assistance
1	Afghanistan	2002-2019	5.836
2	South Vietnam	1956-1975	4.894
3	Israel	1959-2019	3.189
4	France	1950-1963	2.958
5	Iraq	2003-2019	2.462
6	Egypt	1979-2019	2.109
7	South Korea	1950-1986	1.357
8	Italy	1950-1966	1.286
9	Taiwan	1951-1978	1.084
10	Turkey	1948-1997	1.035
11	Germany	1951-1960	0.848
12	Yugoslavia	1951-1958	0.810
13	Netherlands	1950-1964	0.767
14	Belgium	1950-1964	0.765
15	Japan	1953-1966	0.727
16	Greece	1948-1997	0.725
17	United Kingdom	1950-1963	0.706
18	**Ukraine**	**1992-2023**	**0.661**
19	Laos	1956-1975	0.492
20	Cambodia	1956-63, 1970-75	0.491
21	Iran	1950-1972	0.459
22	Pakistan	1955-68, 1983-90, 2002-19	0.455
23	Norway	1950-1967	0.452
24	Spain	1954-1987	0.389
25	Denmark	1950-1966	0.327

По величине среднегодовых поставок военной помощи в периоды интенсивной американской поддержки Украина, получавшая от США ежегодно в среднем по 661 млн.дол. в 1992-2023 годах, заняла 18-е место в списке крупнейших реципиентов военной помощи США после Второй мировой войны – вслед за Грецией и Великобританией и перед Лаосом и Камбоджей.

Еще одним возможным подходом является сопоставление масштабов военной помощи США Украине в течение двух лет широкомасштабной российской агрессии 2022-2023 годов (в расчете в среднем на год) с крупнейшими поставками годовой военной помощи со стороны США ее другим получателям.

Таблица 11. Крупнейшие получатели годовой военной помощи США (в миллиардах долларов США в ценах 2022 г.)

Table 11

Annual Amount of U.S. Security Assistance to a Particular Recipient

(in billions of U.S. dollars in 2022 prices)

	Recipients	Year	U.S. security assistance
1	South Vietnam	1973	17.47
2	South Vietnam	1972	14.03
3	Israel	1979	13.54
4	Afghanistan	2011	13.52
5	France	1952	13.08
6	Afghanistan	2012	12.36
7	Israel	1974	12.27
8	France	1951	12.24
9	**Ukraine**	**2022**	**11.1**
10	South Vietnam	1971	10.86
11	South Vietnam	1969	9.82
12	South Vietnam	1970	9.31
13	Afghanistan	2010	9.13
14	Afghanistan	2013	8.99
15	Afghanistan	2008	8.52
16	South Vietnam	1968	8.33
17	Afghanistan	2009	8.17
18	Iraq	2006	7.82
19	Afghanistan	2015	7.56
20	Israel	1976	7.16
21	Afghanistan	2014	6.08
22	**Ukraine**	**2023**	**6.01**
23	Poland	2003	5.99
24	Iraq	2008	5.98
25	Afghanistan	2018	5.82

По величине годовой военной помощи от США Украина с $11,1 млрд.дол. в 2022 году заняла 9-е место в списке крупнейших получателей такой поддержки (после Франции в 1951 году и перед Южным Вьетнамом в 1971 году). С $6,0 млрд.дол. в первые 6 месяцев 2023 года она занимает 22-е место в этом списке (после Афганистана в 2014 году и перед Польшей в 2003 году).

Заключение

Корректное представление о размерах военной помощи США Украине за последние более чем 16 месяцев широкомасштабной российской агрессии против Украины дают пять главных (немного округленных) цифр: 49 — 40 — 17 — 6 — 0.

По состоянию на 1 июля 2023 г.:

1) – Конгресс США выделил бюджетных ассигнований на военную помощь Украине около 49 млрд.дол.;

2) – из этой суммы администрация Байдена санкционировала предоставление военной помощи в размере 40 млрд.дол.;

3) – из этого объема администрация Байдена доставила на территорию Украины военную помощь на сумму в 17 млрд.дол.;

4) – Пентагон заключил контракты с производителями на производство в предстоящие месяцы и годы оборонной продукции для Украины на сумму в 6 млрд.дол.;

5) – **по Закону о ленд-лизе администрация Байдена предоставила Украине военной помощи на 0 долларов и 0 центов**.

Несмотря на многочисленные публичные заявления

— администрация Байдена значительно отстает от Конгресса США в деле оказания практической помощи Украине в ее обороне от российской агрессии.

Кроме того,

— администрация полностью отказалась от предоставления Украине крупномасштабной военной помощи по каналу ленд-лиза.

https://centerforsecuritypolicy.org/wp-content/uploads/2023/07/Illarionov_US_Support_V5.pdf

https://aillarionov.livejournal.com/1375798.html

***

№ 1.791

Бал каннибалов

Частина 1

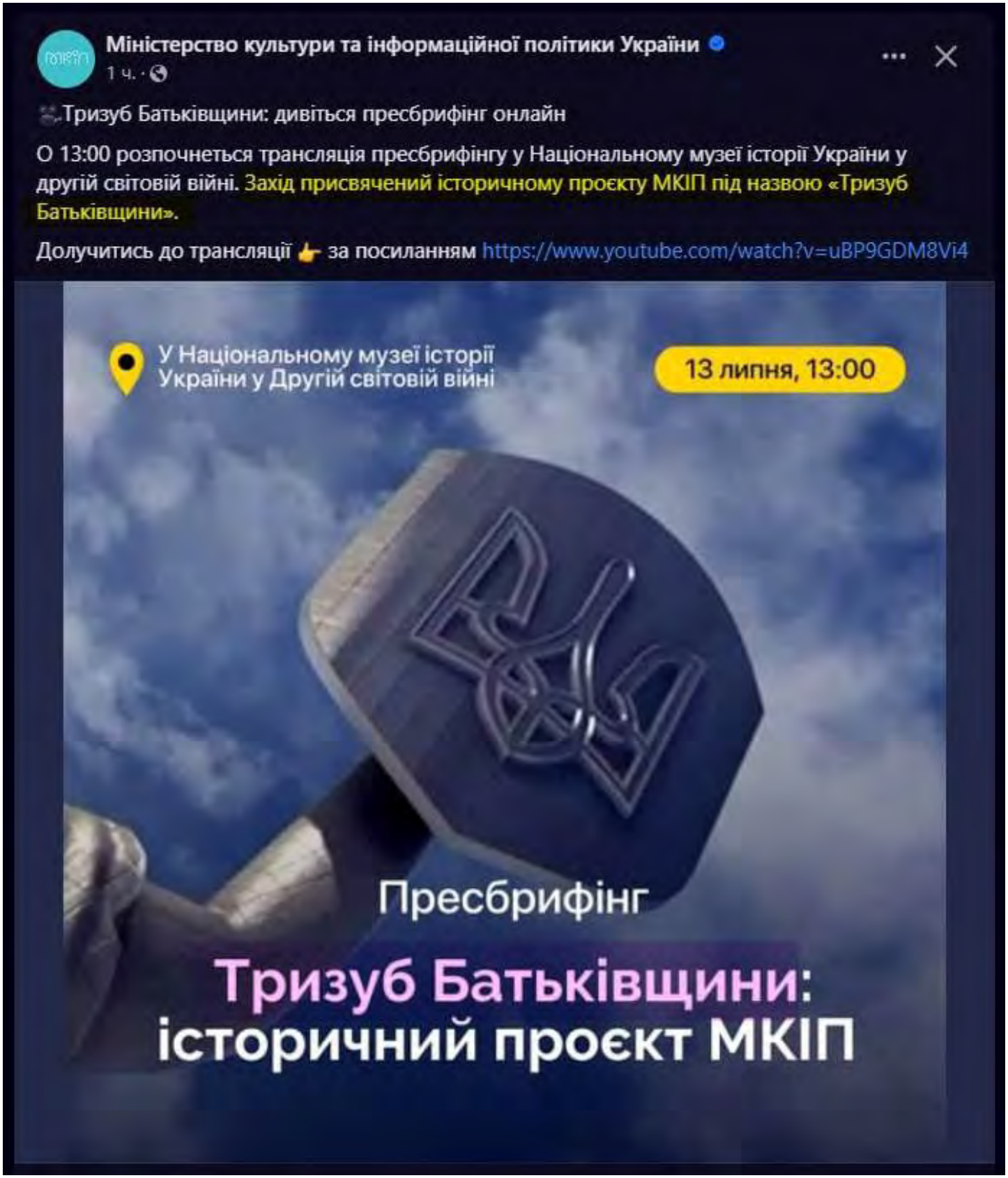

2023-07-16

Романенко

«Если во время войны вместо того, чтобы потратить 700 000 евро на свою армию, вы тратите 700 000 евро на то, чтобы переделать на огромном монументе старый советский герб на тризуб, то в результате придет чужая армия и переделает новый тризуб на старый советский герб бесплатно». (с) Сергей Иванов-Малявин.

Это все по поводу элементарного отсутствия приоритетов. Что у государства, что у бизнеса, который спонсирует такие мероприятия, чтобы попиариться тупо отсутствует инстинкт самосохранения.

1) — Ахметов в Мариуполе рисовал с 2014 года город-сад, вместо того, чтобы стоить укрепрайон. В результате, чтобы оказаться в ситуации, когда твои активы расхерячили в ноль.

2) — И эта ситуация с Родиной-Матерью повторение ситуации с Мариуполем.

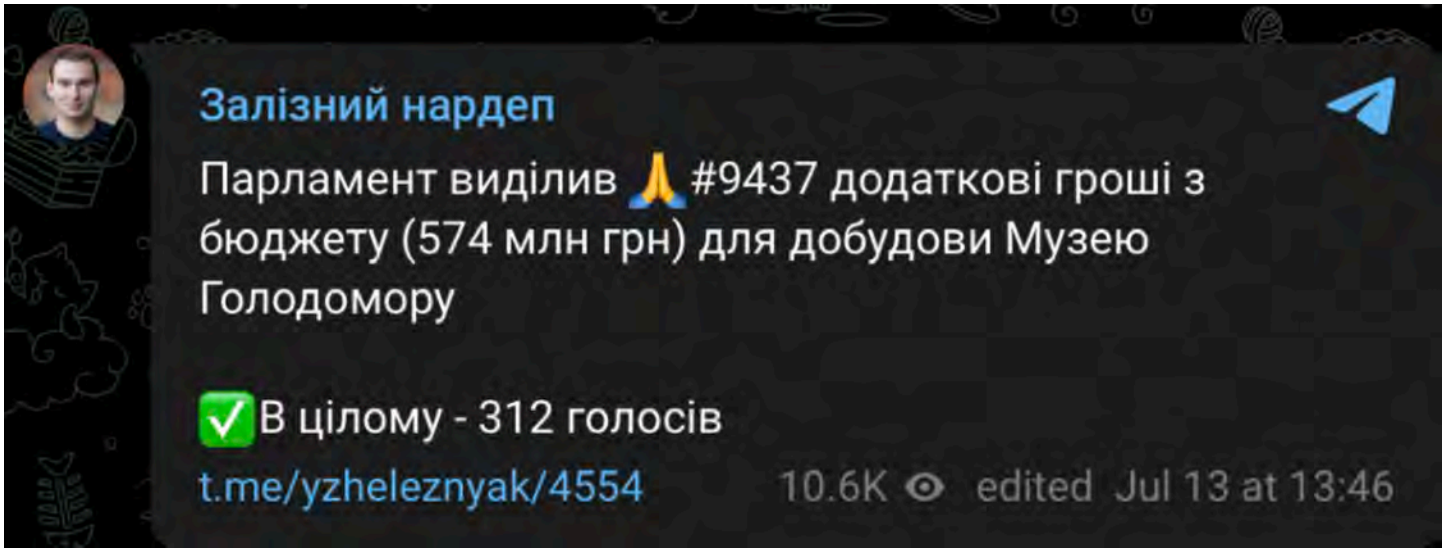

Господи, да вложите это 700 000 долларов в НИОКР по созданию и разворачиванию своих ПЗРК.

1) — Мне на днях рассказывал офицер, как стреляют со старых Стингеров и Игл, когда 50% на 50% ракета летит. И под Бахмутом рассчеты гибнут, потому что ракеты не летят, когда Су-34 подлетает. И если где-то под Бахмутом погибает расчет потому что у него нет современных ракет, то рано или поздно возникнет проблема, что этот Су-34 появится у Родины-Матери, где сменили на щите в герб СССР на тризуб

и

2) — построили за 574 млн гривен вторую линию музея Голодомора (это когда вся позорная экспозиция первой составляет пару глечиков, разбитый воз и 24 или 25 книг жертв Голодомора, разбитых по областях), потому что солдаты, которые могли бы сбить эти Су погибли под Орехово, Угледаром и Бахмутом.

Как написал мне ночью еще один ветеран, **«современное украинское государство - это тюнингованый 412 Москвич, который уже не ездит, но кузов продолжают тюнинговать як цыгане»**.

Этим «тюнингом на крови» занимаются поголовно все местные и центральные власти.

> Улица Хмельницкого в Киеве, где сейчас меняют брусчатку буквально залита кровью солдат киевских бригад за счет отчислений в бюджет которых сегодня жирует власть в Киева, рисуя развязки за сто миллионов и мостовые переходы за 2 ярда. Да на эти деньги можно купить тысячи, десятки тысяч FPV-дронов и развалить весь фронт.

Прогнило все.

> **1) — Мы очень рискуем повторить опыт Чечни. Когда после Хасавюрта Чечня «убила три года на пляски с бубнами», а через три года Россия вернулась и вырезала все.**

Как пишет мне тот же ветеран,

> **2) — «меня пугает движ у орков. Сейчас повторилась первая чеченская. И они уже начали чистку и приведение в порядок. Через год они начнут воевать по настоящему. На результат. И лифты, мне кажется уже заработали для командиров. И производство подтягивается под потребности».**

Это объективная реальность, которую игнорируют «жрецы карго-культа Второй республики», которые за 32 года так и не поняли, что Голодомор является следствием организационной и умственной импотенции, которая не позволяет сконцентрироваться на приоритетах.

В этой ситуации Голодомор - это закономерность, как следствие преступной, бездушной вороватой бездеятельности, которая открывает магистральную дорогу новому и более масштабному Голодомору.

Самое страшное, что сейчас происходит - надеяться на какой-то иной результат занимаясь тем же самым, повторяя ровно такие же глупые и идиотские ошибки.

И готовность общества прощать это, закрывать глаза на это, игнорировать инстинкт самосохранения, неизбежно приведет к торжеству каннибализма, которое будет прологом к торжеству России.

***

№ 1.792

Часть 1

Давно я не писал про **«гениальные» дипломатические ходы администрации Зеленского**. Полгода назад я действительно восхищался его визитом в Вашингтон, после чего у меня не было причин комментировать внешнюю политику Украины.

Однако,

> — на этой неделе **Зеленский снова продемонстрировал свою несовместимость с международной дипломатией**.

2023-07-14

Abramson

***

США и страны НАТО тщательно готовились к саммиту в Вильнюсе. На повестке стояли вопросы долгосрочной поддержки Украины, в том числе гарантии будущей безопасности и потенциала вступления в НАТО. Как вы понимаете, добиться единогласного решения от 31 страны очень непросто.

Более активные сторонники Украины праздновали небольшую победу, когда эта договорённость была достигнута за день до саммита. НАТО пригласит Украину присоединиться к альянсу, отменит «membership action plan» (один из стандартных процессов при вступлении в альянс), установит Совет между Украиной и НАТО (NATO-Ukraine Council), и продолжит поставки помощи, в том числе для восстановление оборонной промышленности.

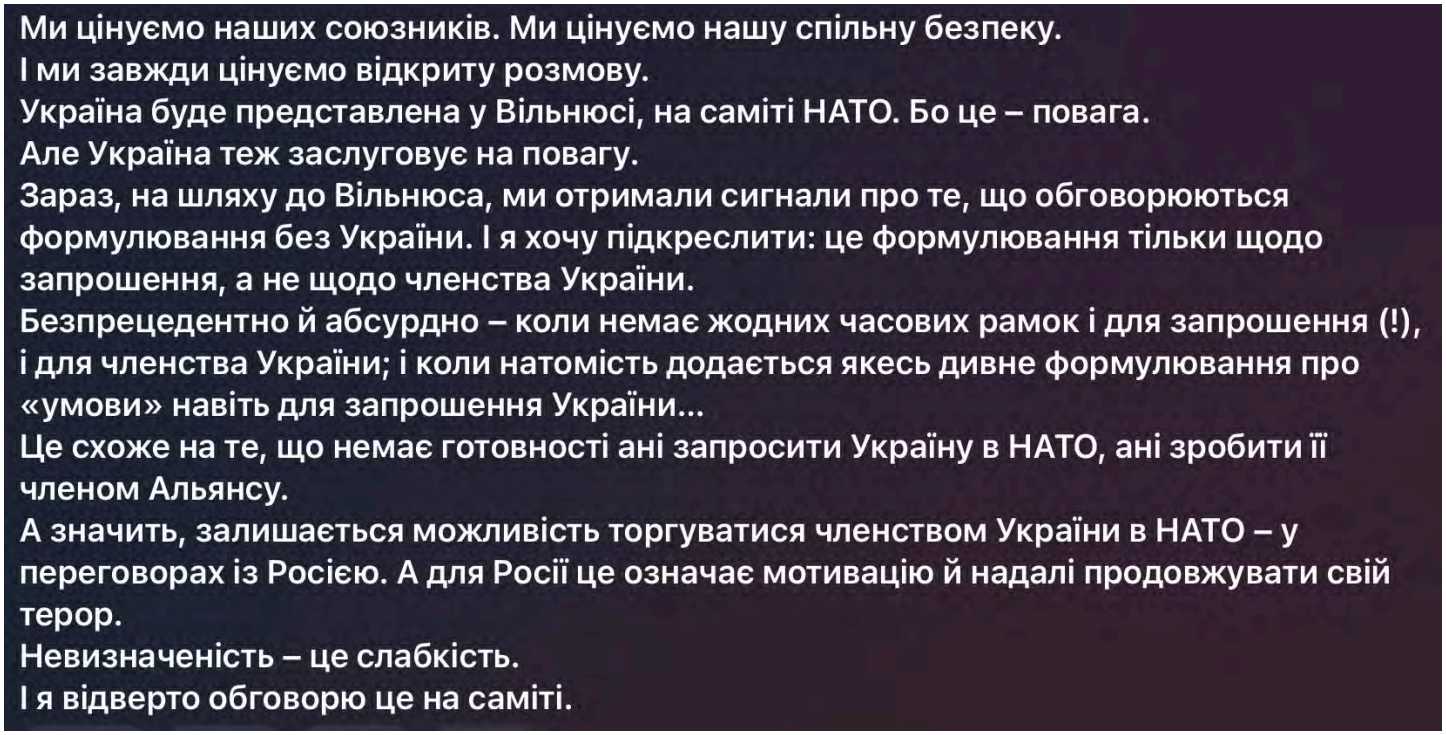

В ответ Зеленский послал ***твит*** на чистом английском, чтоб было понятно без перевода. Он начал с того, что ценит союзников, но на это мало кто обратил внимание, потому что уже к четвёртому параграфу **автора понесло**: **«Беспрецедентно и абсурдно, когда не установлены сроки ни для приглашения, ни для членства Украины. При этом добавляется расплывчатая формулировка об «условиях» даже для приглашения Украины»**.

> Твит заканчивается очередной теорией заговора, что членство Украины в НАТО будет использовано в переговорах с Россией.

Дальше, как пример, цитирую реакцию в ***Washington Post***:

«В горячем твите Зеленский разочаровал сторонников Украины внутри альянса, которые считали, что обеспечили победу Киева, подтолкнув Соединённые Штаты, Германию и другие сопротивляющиеся страны к соглашению».

Издание называет твит «гневным вмешательством Зеленского» и сообщает, что «члены американской делегации были в ярости».

***

Было бы

> «абсурдно» и «беспрецедентно» принимать воюющее государство в НАТО. Это приведёт к активизации 5 статьи и последующей третьей мировой. И было бы «абсурдно» предоставлять конкретные даты, не зная, когда эта война закончится.

А со стороны Зеленского

«абсурдно» разбрасываться «беспрецедентными» заявлениями поддержки от более 30 стран.

Да и любые переговоры с Россией будет вести сам Зеленский (или следующий Президент). Если он предложит отказаться от членства Украины в НАТО – это его решение.

При этом **послевоенные перспективы в большей степени зависят от реформ внутри Украины**.

Если

1) — в стране победят про-демократические силы – а я представляю участников двух революций, добровольцев на фронте и в тылу, граждан с большой буквы, которые на самом деле спасли страну от агрессии, – если победят западные ценности, если в стране уничтожат коррупцию на государственном уровне, то откроются и двери НАТО, и двери Евросоюза, и поступят деньги на восстановление.

Но если

2) — снова победит «советское наследие», носители российского менталитета, идолопоклонники власти, антизападные конспирологи и пропагандисты, центропуписты и правокачатели, которым все должны, то про Украину забудут так же, как когда-то забыли про Афганистан.

Если

3) — в стране доминирует коррупция и антидемократические ценности, её не примут в западный мир.

Никто в Европе не хочет второй Венгрии.

«Дипломатия» Зеленского не только не помогает, но и активно вредит имиджу государства.

1) — И реальные последствия проявятся только после окончания войны,

2) — когда закончится негласный мораторий под девизом «сейчас не время».

***

Часть 2

На мой предыдущий пост о последних «достижениях» украинской дипломатии было много самых разных отзывов, а я вынужден написать продолжение этой истории.

Министр обороны Великобритании Бен ***Уоллес*** отреагировал на твит Зеленского так:

> — международное сообщество хотело бы увидеть благодарность за поддержку в войне против России. Когда ему предоставили список оружия он сказал, что Великобритания не Амазон.

Зеленский ответил, что «мы благодарны» и добавил

> — «Я не знаю, что он имел в виду и как еще мы должны быть благодарны. Мы могли бы встать утром и выразить благодарность лично министру… Может быть, министр хочет чего-то особенного, но я думаю, что у нас прекрасные отношения».

Washington Post тоже опубликовали продолжение, ссылаясь на шесть источников внутри администрации.

> 1) — Белый Дом и американские чиновники рассматривали вариант урезать уже подготовленные и одобренные предложения для Украины в результате твита Зеленского.
>
> 2) — В конце концов они решили оставить всё, как есть, в том числе дополнительную помощь и планы на дополнительные гарантии безопасности.

Цитирую:

> *«Этот инцидент иллюстрирует недовольство внутри НАТО тактикой давления Зеленского, когда даже некоторые из его самых ярых сторонников на этой неделе задались вопросом, служит ли он интересам Украины своей вспышкой.*
>
> *В то же время закулисная ссора, которую он вызвал, показывает, как мало альянс может с этим поделать: страны НАТО полностью вовлечены в военные усилия [помощи Украине], и многие государства-члены по-прежнему глубоко сочувствуют требованиям Зеленского о более глубоком уровне поддержки. И хотя многие официальные лица выразили недовольство этим твитом, существовало понимание того, что лидер борющейся нации должен продемонстрировать, что он сделает все, чтобы получить максимум от имени своего народа».*

Я писал и говорил об этом много раз:

Украине помогают не в результате действий Зеленского, а невзирая на них.

После войны этот номер не пройдёт.

***

В комментариях к первому посту прозвучало много интересных аргументов, на которые я хотел бы ответить здесь.

Мне кажется, что **главный конфликт этой темы в том, что я описываю реальные результаты украинской дипломатии**.

То есть,

1) — не то, как вы хотели бы, чтоб реагировали на Зеленского,

2) — а то, как на него реагируют на самом деле. Аргументы о том, что он всё делает правильно в любой ситуации, попахивают культом личности.

И я не принимаю аргументы про стресс и эмоции.

1) — Во-первых, **это не могло быть импульсивное решение с идеальным переводом на английский**.

2) — Во-вторых, за его безопасностью следят разведуправления сразу нескольких стран, его охраняют как минимум ВСУ, системы ПВО, многоуровневая оборона Киева и личная охрана. Именно **для того, чтоб он не посылал такие твиты**.

Прозвучало много аргументов против НАТО, которые тоже ни коим образом не оправдывают поведение президента Украины.

Но,

если закрыть глаза на всю помощь с саммита и забыть про необходимость единогласного решения 31 страны, то **у абстрактного НАТО было всего три варианта:**

1) — принять Украину в НАТО сразу или назначить конкретную дату (то, чего требовал Зеленский),

2) — отложить это решение на какой-то неопределённый срок с условиями (то, что произошло) или

3) — не делать вообще никаких заявлений.

Пожалуй, самый сильный аргумент, который я услышал, заключался в том, что

> **— обещание принять Украину в НАТО после войны гарантирует бесконечную войну.**
>
> — Путин действительно следовал этой логике, развязав войну на Донбассе в 2014 году.

Но, **даже у этого аргумента сразу несколько проблем.**

Начну с того, что

> 1) — Кремль использовал этот ***нарратив***, как оправдание полномасштабной войны. Однако даже прямое предложение отказаться от НАТО не удовлетворяло путинские аппетиты. Иными словами, членство в НАТО было предлогом, но не первопричиной войны в Украине. Путин хочет восстановить империю, а это невозможно даже с нейтральной Украиной.
>
> 2) — Вторая проблема в том, что существуют намного более веские причины продолжения войны. Украина пытается вернуться к границам 1991 года или хотя бы 2022, а Путина устроит только захват дополнительных территорий.

Да и факторы, которые могут прекратить войну, никак не связаны с приглашением в НАТО:

> — 1-смерть Путина, 2-государственный переворот, 3-физическая неспособность российской армии продолжать воевать.

Однако,

> — если реально бояться, что приглашение Украины в НАТО в любом виде может повлиять на решения Путина, то получается, что лучше всего вообще не приглашать и не делать никаких заявлений.

Я не согласен с этой постановкой вопроса, но это логическое завершение аргумента о «бесконечной войне».

***

Почему невозможно принять воюющую сторону в альянс?

Потому что это практически гарантирует прямой конфликт между НАТО и Россией (иначе вообще непонятно, зачем это делать).

То есть, **сторонники этой идеи лукавят.**

1) — Вместо того, чтобы напрямую требовать от НАТО объявления войны, они добиваются того же результата в два хода:

2) — принятие Украины в альянс с последующей активизацией 5-й статьи.

Несколько раз в разных формах прозвучала идея, что **«Украина воюет за Европу, поэтому все «должны»**.

Это «замечательный лозунг», который — **не соответствует действительности**.

1) Путин не может победить НАТО конвенционным оружием. Единственное, чем он может реально угрожать – это ЯО.

2) Поэтому не Украина воюет за Европу, а Европа, помогая Украине, рискует прямым конфликтом с использованием ЯО.

Россия проиграет конвенционную войну в Украине против НАТО за несколько дней. С ударами по территории России – может быть несколько недель.

Но, в какой-то момент

1) — Путину нужно будет признать поражение с риском потерять власть (и жизнь) или

2) — воспользоваться ЯО.

О том, что

«Путин НИКОГДА не воспользуется ЯО» (прежде всего против Украины) громче всех кричат те, кто не принимают эти решения и не несут ответственность за последствия.

Если вы в этой категории, то давайте говорить конкретно.

«В Украине гибнут солдаты, мирные жители, страна обливается кровью».

Сколько солдат НАТО вы готовы пожертвовать в этой войне? Готовы ли вы отправить на фронт своих родных и близких (эта опция существует и без НАТО)? Или только воевать чужими сыновьями? Готовы ли вы взять на себя ответственность, если Путин воспользуется ЯО? Какие жертвы вы ожидаете на своей совести в таком сценарии?

Потому что я могу честно сказать, что **не хотел бы принимать эти решения**.

***

Меня спросили, что бы я сделал по-другому на месте Зеленского. Я не гражданин Украины и не в праве делать какие-либо рекомендации ни

гражданам Украины, ни украинскому правительству. То есть, я буквально отвечаю на вопрос:

> — **«Я перестал бы делать публичные заявления, демонстрирующие конфликт между Украиной и союзниками. Если так не получается, значит перестал бы делать публичные заявления вообще»**.

Я

> **— перевёл бы все переговоры с союзниками под гриф «совершенно секретно».**

То есть

> — **не только Президент, но и все официальные лица должны перестать делать нескоординированные публичные заявления**.
>
> **— Никто не должен знать, что реально поставляется в Украину.**
>
> — **Публично я бы демонстрировал полное единство и идиллию, не давая ни Путину, ни «полезным идиотам» никакого повода думать, что между союзниками могут быть какие-то разногласия**.

Я окружил бы себя не *друзьями*, а *экспертами*, в частности специалистами по разным странам.

> — Наблюдая за качеством украинских послов, у меня нет никаких сомнений, что таких **экспертов вокруг Зеленского нет.**

Я бы вёл переговоры в стиле, что Украине нужно, что я могу для этого сделать, и как можно повлиять на принятие этих решений.

Я бы беспощадно боролся с коррупцией (если не сейчас, то когда?), не преследуя политических оппонентов и не ущемляя демократические права граждан.

И по окончании войны, учитывая все проколы, я бы отказался баллотироваться на следующий срок.

***

Часть 3

В третьей и наверно последней части о скандале в НАТО я хотел бы поставить точку вокруг дебатов о ***Будапештском меморандуме***. **Этот достаточно бесполезный документ *часто используется как оправдание* политики оскорблений против западных союзников Украины.**

Прежде всего давайте ознакомимся с текстом документа. Он очень короткий.

1. Российская Федерация, Соединенное Королевство Великой Британии и Северной Ирландии и США подтверждают Украине их обязательства согласно принципам Заключительного акта СБСЕ (994_055) уважать независимость и суверенитет и существующие границы Украины.

Ни США, ни Великобритания не нарушили пункт 1.

2. Российская Федерация, Соединенное Королевство Великой Британии и Северной Ирландии и США подтверждают их обязательство воздерживаться от угрозы силой или ее использование против территориальной целостности или политической независимости Украины, и что никакое их оружие никогда не будет использоваться против Украины, кроме целей самообороны или любым другим образом согласно Уставу Организации Объединенных Наций (995_010).

Ни США, ни Великобритания не нарушили пункт 2.

3. Российская Федерация, Соединенное Королевство Великой Британии и Северной Ирландии и США подтверждают Украине их обязательства согласно принципам Заключительного акта СБСЕ (994_055) воздерживаться от экономического давления, направленного на то, чтобы покорить своим собственным интересам осуществление Украиной прав, присущих ее суверенитету, и таким образом получить любые преимущества.

Ни США, ни Великобритания не нарушили пункт 3.

4. Российская Федерация, Соединенное Королевство Великой Британии и Северной Ирландии и Соединенные Штаты Америки подтверждают их обязательства добиваться немедленных действий со стороны Совета Безопасности Организации Объединенных Наций с целью предоставления помощи Украине как государству - участнику Договора о нераспространении ядерного оружия (995_098), не обладающем ядерным оружием. в случае, если Украина станет жертвой акта агрессии или объектом угрозы агрессией с использованием ядерного оружия.

> То есть достаточно выставить резолюцию в Совете Безопасности ООН. Учитывая, что у России есть право вето в СБ, этот документ не стоит бумаги, на которой он написан.

5. Российская Федерация, Соединенное Королевство Великой Британии и Северной Ирландии и Соединенные Штаты Америки подтверждают в отношении Украины их обязательства не применять ядерное оружие против любого государства-участника Договора о нераспространении ядерного оружия (995_098), не владеющего ядерным оружием, кроме случая нападения на них самих, их территории или их подопечные территории, их вооруженные силы или на их союзников со стороны такого государства совместно или в союзе с государством, обладающим ядерным оружием.

Ни США, ни Великобритания не нарушили пункт 5.

6. Украина, Российская Федерация, Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии и Соединенные Штаты Америки будут проводить консультации в случае возникновения ситуации, в результате которой возникает вопрос об этих обязательствах.

Даже не смешно.

***

Я не знаю, почему Леонид ***Кучма*** подписал этот документ. Это вопрос к нему. Но США и Великобритания боялись, что ЯО может попасть в третьи руки – в тоталитарные и террористические режимы. Учитывая, как лет за 20 было разворовано и распродано всё остальное, эти усилия по нераспространению ЯО выглядят более чем рационально.

Тогда критики Будапештского меморандума аргументируют, что с ЯО Путин побоялся бы нападать на Украину. Но и здесь есть несколько очень неудобных фактов.

Дело в том, что **после развала СССР в Украине было ЯО**, **но системы управления оставались в России**. Можно предположить, что за 30 лет Украина могла бы разработать свои системы управления. Однако, учитывая неспособность за те же 30 лет разработать и производить конвенционное оружие, идея успеха в области ЯО приближается к научной фантастике.

Но, допустим,

> — «у Украины осталось ЯО и даже были разработаны системы управления (и обслуживания)», давайте попробуем поиграть в альтернативную историю.

Вопрос первый: сбежал бы демократически избранный Янукович, если бы у него было ЯО? На тот момент его режим уже убил 100 демонстрантов, зачем останавливаться, если с ЯО ему ничего не угрожает. Не превратилась бы Украина в белорусский вариант с вероятным добровольным воссоединением с Россией?

Второй вопрос: откуда такая уверенность, что Путин не напал бы на Украину с ядерным арсеналом? Даже после полномасштабного вторжения 24 февраля 2023, решилось бы руководство Украины запустить ядерные боеголовки по российской территории? И чем бы тогда ответила Россия? Это очень неудобные вопросы.

***

Практически **вся помощь, оказываемая сегодня Украине – оружие, деньги, санкции, дипломатия – превосходит все обязательства по Будапештскому**

меморандуму. Можно говорить о смысле и моральных обязательствах, а не о букве этой бесполезной бумажки. Но если бы этого документа не существовало, я не сомневаюсь, что западные страны оказывали бы ту же самую помощь.

Украину поддерживают не в результате Будапештского меморандума и не потому, что 30 лет назад она отказалась от ЯО.

Поддержка Украины – это прежде всего морально-этический выбор. Выбор между страной-агрессором и страной-жертвой агрессии. Выбор между диктатурой и молодой демократией. Выбор между злом и теми, кто с этим злом воюет. Этот выбор каждый делает для себя сам, а не в результате внешнего давления.

К сожалению, **официальные представители Украины делают этот выбор менее очевидным.**

Кроме того,

— западные страны преследуют свои геополитические интересы.

Путин представляет долгосрочную угрозу, поэтому любые победы над ним, его режимом и его армией совпадают с интересами Запада.

Поэтому, все **дипломатические провалы пока что сглаживаются и игнорируются**.

Но, в отличии от морально-этических принципов, **в геополитике всё относительно.**

И,

это «относительно» не вечно.

***

Додаток

Меморандум
про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України
до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї

Дата підписання: 05.12.1994
Дата набуття чинності: 05.12.1994

Україна, Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки,

вітаючи приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (995_098) як держави, що не володіє ядерною зброєю,

беручи до уваги зобов'язання України ліквідувати всю ядерну зброю, що знаходиться на її території, у визначений період часу,

відзначаючи зміни ситуації в галузі безпеки в усьому світі,

включаючи закінчення холодної війни, що створили умови для глибоких скорочень ядерних сил,

підтверджують таке:

1. Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта НБСЄ (994_055) поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України.

2. Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують їх зобов'язання утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом Організації Об'єднаних Націй (995_010).

3. Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта НБСЄ(994_055) утримуватись від економічного тиску, спрямованого на те, щоб підкорити своїм власним інтересам здійснення Україною прав, притаманних її суверенітету, і таким чином отримати будь-які переваги.

4. Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують їх зобов'язання домагатися негайних дій з боку Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй з метою надання допомоги Україні як державі-учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (995_098), що не володіє ядерною зброєю, в разі, якщо Україна стане жертвою акту агресії або об'єктом погрози агресією з використанням ядерної зброї.

5. Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтверджують щодо України їх зобов'язання не застосовувати ядерну зброю проти будь-якої держави-учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (995_098), що не володіє ядерною зброєю, крім випадку нападу на них самих, їхні території чи їхні підопічні території, їхні збройні сили або на їхніх союзників з боку такої держави спільно або в союзі з державою, яка володіє ядерною зброєю.

6. Україна, Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки будуть проводити консультації у випадку виникнення ситуації, внаслідок якої постає питання стосовно цих зобов'язань.

Цей меморандум набуває чинності з моменту підписання.

Підписано у чотирьох рівно автентичних примірниках українською, англійською та російською мовами.

За Україну	За Російську Федерацію	За Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	За Сполучені Штати Америки
(підпис)	(підпис)	(підпис)	(підпис)
Л. Кучма	Б. Єльцин	Дж. Мейджор	У. Клінтон

Будапешт, 5 грудня 1994 року.

***

№ 1.793

Ненависть на експорт

2023-07-16

МИХАЙЛО ДУБИНЯНСЬКИЙ

історик, політичний оглядач

Погані росіяни і хороші росіяни; загибель випадкового російського релоканта в Хургаді та роздуми Олексія Арестовича про розлюднення; мережеві суперечки між дегуманізаторами й гуманістами...

Що довше триває велика війна, то активніше розгорається внутрішньоукраїнська дискусія про ненависть до ворога. І не потрібно бути нострадамусом, щоб спрогнозувати, куди вона приведе в кінцевому підсумку.

Рано чи пізно в наших соцмережах спалахне суперечка про те, чи варто радіти загибелі малолітніх російських дітей.

1) — Умовні гуманісти наполягатимуть, що діти не винні у злочинах дорослих, і що зловтіха через смерть будь-якої дитини – це варварство.

2) — А умовні дегуманізатори доводитимуть, що дитина ворога – це майбутній ворог. Що чим раніше її не стане, тим краще для сотень тисяч українських дітей. Що через генетичні, історичні та культурні чинники жодна російська дитина не може вирости хорошою людиною.

Дискусія про російських дітей неминуча, оскільки вона остаточно окреслить два альтернативні формати української ненависті:

1-політико-ідеологічний і 2-етнонаціональний.

Заодно стане зрозуміло, який із цих форматів візьме гору всередині країни і стане візитною карткою України за кордоном.

Або ми воюємо з Росією як з державою: і тоді ненависть залежить від вчинків російських громадян і ступеня їхньої лояльності до цієї фашистської держави.

Або ж ми воюємо з росіянами як з етносом: і тоді національна приналежність стає абсолютно самодостатньою підставою для ненависті.

"Кожен росіянин – ворог, бо він росіянин", – ця точка зору озвучується в Україні дедалі частіше. Ба більше, частина нашого суспільства переконана, що цю точку зору варто активно транслювати і на Заході.

У такому підході мало оригінального:

— він практикувався під час більшості воєн недавнього минулого, у 1990-х. Кожен вірменин/азербайджанець – ворог, тому що він вірменин або азербайджанець.

— Кожен хуту/тутсі – ворог, тому що він хуту або тутсі. Кожен серб/хорват/босняк/косовський албанець - ворог, тому що він серб, хорват, босняк або косовський албанець.

Що споріднює наведені приклади?

1) — Хоча ***ксенофобія*** супроводжувала всі великі війни кінця XX століття, експорт власних ксенофобських поглядів не вдавався жодній зі сторін, що воюють. І немає підстав вважати, що в XXI столітті Україна стане винятком із правил.

"Не існує хороших росіян", – ось щире переконання, яке багато хто з нас намагається експортувати на Захід.

2) — Але, **там воно стикається з фундаментальним переконанням сучасного західного суспільства: "Не існує поганих народів".**

З переконанням, яким Європа і США особливо цінують, оскільки за нього було заплачено страшну історичну ціну.

Колективному Заходу знадобилися дві кровопролитні світові війни, щоб позбутися підходу, поширеного в першій половині XX століття:

— **«кожен німець/француз/англієць/єврей – ворог, тому що він німець, француз, англієць або єврей»**.

Уявлення про «погані етноси стало цивілізаційним табу», а ***Ethnic hatred*** і ***Hate speech*** давно увійшли до сфери забороненого. І наївно розраховувати, що заради України західна цивілізація відмовиться від свого головного досягнення за останні сто років.

Ксенофобію воєнного часу в Україні часто сприймають як «сокровенне знання про росіян – знання, яким необхідно поділитися з усім світом».

Здається,

1) — «варто проявити трохи більше наполегливості, і Європі з Америкою відкриється світло істини».

Але,

2) — заковика в тому, що будь-який учасник воєн 1990-х теж відчував себе володарем якогось сокровенного знання. І це не допомагало йому легалізувати за кордоном власну ненависть на національному ґрунті.

Проведемо невеликий експеримент.

Уявіть, що ви живете в країні, яка звільнилася від багаторічного колоніального ярма. За колонізаторів ваші родичі зазнавали гноблення, зате якась національна меншість перебувала на привілейованому становищі.

Втративши свої привілеї під час деколонізації, багато представників цієї меншості виїхали за кордон, створили власне збройне угруповання і почали бойові дії проти вашої держави. Спроби знайти компроміс і укласти мир закінчилися тим, що літак вашого президента був віроломно збитий, і глава держави загинув.

У відповідь ви починаєте розправлятися з усіма представниками ворожої національної меншості, які трапляються під руку. З вашої точки зору ви абсолютно праві. Ви знищуєте давніх гнобителів вашого народу, підступних зрадників і вбивць вашого національного лідера. Ви знаєте про своїх ворогів більше, ніж будь-хто інший на планеті Земля. Але для решти світу ваші дії – це геноцид тутсі в Руанді. І вам ніколи не переконати світ у тому, що "хороших тутсі не існує", і що кожен із них заслуговував на смерть.

Якщо африканський приклад здасться комусь надто екзотичним, можна згадати ближчий кейс із пострадянської практики.

У лютому 2004-го в Будапешті стався резонансний злочин. Молодий азербайджанський офіцер Раміль Сафаров, учасник програми НАТО "Партнерство заради миру", вбив іншого учасника цієї ж програми – молодого вірменського офіцера Гургена Маргаряна.

Проникнувши в кімнату вірменина вночі, він завдав сплячому Маргаряну 16 ударів сокирою по голові та шиї. На слідстві Сафаров намагався пояснити, що хороших вірмен не буває, і що він стратив ворога у такий самий спосіб, у який вірменські окупанти в Карабасі вбивали азербайджанців.

Адвокати Сафарова наполягали, що він є представником іншої культури, і європейцям не зрозуміти його мотивів. Уникнути довічного вироку це не допомогло.

Щоправда, 2012 року ***«орбанівський уряд»*** екстрадував Сафарова на батьківщину, де його зустріли з почестями, негайно звільнили і підвищили у званні.

Але якщо в Азербайджані Раміль Сафаров став героєм, то для західного суспільства він залишився злочинцем, який скоїв жорстоке вбивство на національному ґрунті. Спалахнув міжнародний скандал; звільнення Сафарова розкритикували і в НАТО, і в Європарламенті, і в Держдепартаменті США.

У Будапешті відбулися багатотисячні опозиційні акції протесту під гаслом "Ми просимо вибачення у вірменського народу і всього світу".

Спроба поділитися із Заходом азербайджанськими уявленнями про те, що хороших вірмен не існує, передбачувано провалилася: Захід не відступив від власної віри у відсутність поганих народів...

Коли сучасна Україна експортує ***ненависть до Росії як до держави***, це справді перспективний інформаційний продукт.

1) — Він добре узгоджується з фундаментальними західними цінностями і змушує західного обивателя згадати про боротьбу з Третім Рейхом.

Але,

коли Україна намагається експортувати ***ненависть до росіян*** як до етносу – це апріорі контрпродуктивно.

Фактично ми ставимо Європу і США перед дилемою:

1) — або пожертвувати цивілізаційними принципами, які сучасний Захід просто не може принести в жертву;

2) — або пожертвувати солідарністю з українцями.

Таким чином,

Україна сама підштовхує західний світ до вибору, свідомо невигідного для нас.

Особливо якщо в майбутньому ми сподіваємося стати органічною частиною цього світу.

***

№ 1.794

Дайджест подій в Україні та навколо України від 15 липня 2023

Вирішив викласти ще й попередній дайджест, бо він теж важливий.

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

Головне

📌 Полювання на призовників - це не тільки прояв корупції, але ще й свідчення надвеликих втрат серед наших вояків. Про це докладніше буде в тижневому огляді

📌 Про хуйловагнер на певний час можна забути. Але ця "гвардія хуйла" ще спливе. Питання лише - коли.

📌 Ситуація на Луганщині стає загрозливою.

📌 Кому нахєр потрібна тп собчак?

Теми доби

🔥 Соцмережі сколихнуло чергове "полювання" за призовниками в Одесі та Дніпрі.

🔥 Низка підрозділів ПВК "Вагнера" прибули до Білорусі.

🔥 Російські ЗМІ повідомили про запобігання "спробі вбивства українськими спецслужбами" пропагандисток Симоньян та Собчак.

🔥 Болгарський президент Радєв стверджує, що Україна навмисне затягує війну.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За словами речника Держприкордонслужби Демченка, певні групи найманців ПВК "Вагнера" з'явилися в Білорусі. Журналістська група "Беларускі Гаюн" підтвердила інформацію про прибуття до країни великої колони найманців. Міністерство оборони РФ повідомило, що ПВК перед відходом здала приблизно 2 тис. одиниць техніки, зокрема, танки та засоби ППО. За інформацією видання The Financial Times, медіагрупу "Патріот" та

"фабрику тролів" власника ПВК російського олігарха Пригожина так і не було закрито владою, вони працюють і далі.

⭐ За інформацією Генштабу, за добу на лінії фронту сталося 39 бойових зіткнень. Дії російських військ підтверджують, що вони готуються до повномасштабного контрнаступу з району Сватове – Кремінна на Куп'янськ та Лиман. Про це свідчать запеклі атаки вздовж автодороги Сватове – Кремінна, у Серебрянському лісництві, а також у районі Білогорівки на березі Сіверського Дінця та на північ від траси Лисичанськ – Бахмут. Вочевидь, повільний темп українського наступу дав російському командуванню впевненість, що воно не матиме успіху, оскільки лінія оборони в Запорізькій області є надійною. Штурмові підрозділи армії РФ посилили активність на північ від Бахмута в напрямках на Сіверськ та Слов'янськ, а також на околицях Авдіївки та Донецька.

Водночас із лінії фронту надходять повідомлення про успішні атаки ЗСУ на північ і південь від Бахмута, а також на ділянках фронту в районі Вугледару, Великої Новосілки та вздовж траси Запоріжжя-Токмак. Російським військам не вдалося контратаками зупинити їхнє просування.

На думку журналістів видання ***The Washington Post***, наступальні дії України розвиваються повільно через щільне мінування територій армією РФ. Видання зазначає, що Україна отримала від західних партнерів менше ніж 15 % саперного та інженерного обладнання від реальних потреб. Журналісти The New York Times вважають, що українські війська на початку контрнаступу втратили до 20 % техніки, яку надали партнери, після чого українське командування змінило тактику. Це спричинило зниження темпів просування, але дало можливість зберегти людей та техніку.

Росія ще восени 2022 р завозила до Запорізької області сотні застарілих танків Т-55. З огляду на те, що вони не з'явилися на полі бою, їх було встановлено для використання як броньованої артилерії в капонірах на лінії оборони, яку споруджено російськими військами на півдні України.

⭐ Запорізька обладміністрація повідомила про обстріл Росією обласного центру, ймовірно, ракетами комплексу ППО С-300. Унаслідок обстрілу постраждав місцевий мешканець, пошкоджено інфраструктурний об'єкт, в одному з районів було вимкнено електропостачання. Ще 7 цивільних осіб отримали поранення під час обстрілу російськими військами з РСЗВ селища Степногірськ на південь від Запоріжжя. Харків було атаковано 4 ракетами С-300, обійшлося без жертв. У прифронтових населених пунктах Донеччини внаслідок російських обстрілів загинули 2 осіб, 1 – дістав поранень.

⭐ Губернатор Білгородської області РФ повідомив, що на підльоті до обласного центру було збито 2 українські безпілотники. Окупаційна "влада"

Севастополя стверджує, що флот та підрозділи ППО збили всі українські БПЛА, які атакували місто з повітря та по воді, причому жоден із безпілотників нібито не досяг мети.

1-2) Тил

⭐ На думку міністра енергетики Галущенка, Росія не має "червоних ліній", тому наступним місцем теракту може стати Запорізька АЕС.

⭐ Заступник голови парламентського комітету Железняк оголосив, що за 2 тижні після повернення ПДВ та акцизів на моторне пальне його вартість у мережах АЗС зросла "всього" на 3–4 грн/л. За його твердженням, ціна впродовж 8 місяців минулого року була вищою. Депутат залишив без уваги факт, що ціна нафти з минулого року впала як мінімум на 30 %.

⭐ Глава Нафтогазу Чернишов повідомив, що уряд не планує підвищувати ціну на газ для населення наступного опалювального сезону.

⭐ Патріарх Російської православної церкви Кирило (Гундяєв) вважає, що митрополита УПЦ [Московського патріархату] Павла (Лебедя) піддано "беззаконним переслідуванням" українською владою, яка має намір "вилучити з власності" УПЦ Києво-Печерську Лавру.

2. Україна та світ

⭐ Президент Південної Кореї Юк приїхав до України та зустрівся з президентом Зеленським. На пресконференції за підсумками переговорів він заявив, що партнери мають допомогти Україні імплементувати "формулу миру". З його слів, Південна Корея може бути посередником на самітах країн "глобального Півдня" та готова взяти участь у реалізації 3 пунктів "формули".

⭐ Російська влада оголосила про арешт 7 членів "націоналістичних організацій", які нібито планували вбивство пропагандисток Симоньян та Собчак. Російські ЗМІ стверджують, що вони діяли на замовлення українських спецслужб.

⭐ Президент Болгарії Радєв стверджує, що Україна навмисно затягує війну. З його слів, українська влада наполягає на том, щоби війна, за яку "розплачується вся Європа", тривала й далі. Українське посольство в Болгарії у відповідь заявило, що Україна докладає всіх зусиль для відновлення миру, а звинувачення України, яка зазнала агресії, є одним із засобів російської пропаганди. Посольство наголосило, що воєнна допомога не веде до збільшення кількості жертв та руйнувань, навпаки – допомагає зберегти життя мирних людей.

Президент Литви Науседа констатував, що вступ України до Північноатлантичного Альянсу прив'язано до закінчення війни. Водночас із його слів, жоден із лідерів країн блоку вже не має сумніву стане Україна членом НАТО чи ні. Науседа вважає, що президент Зеленський знає про умови та вимоги, але побоюється, що їхній список буде нескінченним. Литовський президент повідомив, що американську делегацію розлютив твіт Зеленського, який було написано перед початком саміту про те, що партнери не готові запросити Україну до НАТО та надати їй членство. За твердженням литовського президента скандал вдалося вгамувати завдяки зусиллям делегацій Німеччини та Великої Британії.

Представник департаменту зовнішніх зв'язків адміністрації турецького президента Алтун заявив, що Туреччина підтримує розширення НАТО. Водночас турецьке керівництво виступає не проти певної країни (Швеції), а лише задля того, щоби зробити блок повномасштабною системою безпеки, яка в змозі забезпечити стабільність світового порядку.

Глава МЗС Фінляндії Валтонен дорікнула західним лідерам у тому, що вони звинувачують Україну в невдячності за постачання воєнної допомоги. Вона наголосила, що Україна воює за свободу та європейську безпеку, тому така допомога не є "благодійністю".

Палата представників Конгресу США погодила оборонний бюджет на 2024 р., який передбачає пряму воєнну допомогу Україні в розмірі $0,3 млрд. До цих витрат не входять пакети, які адміністрація президента Байдена та Пентагон надають Україні. До законопроєкту на вимогу Республіканської партії додано положення про запровадження посади інспектора з контролю за допомогою України. Конгресмени також хочуть зобов'язати адміністрацію Байдена надавати регулярні звіти про воєнну та невоєнну допомогу Україні, яку вона отримує як від США, так і від країн-партнерів. Також включено пункт про подовження ленд-лізу, термін якого спливає в жовтні. Постачання за ним так і не розпочалося, а українські офіційні особи "соромляться" нагадувати про це адміністрації Байдена.

Міністр оборони Великої Британії Уоллес підтвердив виданню The Times, що має намір піти відставку восени й не братиме участі в наступних виборах. Уоллес вважає, що Росія в майбутньому залишиться серйозною загрозою для Заходу. Його непокоїть можливість прямого військового зіткнення з РФ – випадкового чи навмисного, яке може мати наслідком ядерну війну.

Уряд Сербії надав гуманітарну допомогу українцям, які постраждали від підтоплення територій через руйнування греблі Каховської ГЕС. Допомогу надана пізніше, ніж вона була потрібна, її обсяги – мізерні, а левову частку її

складатимуть витрати на приймання на збори дитячої та юнацької команд футбольної академії "Динамо" із Києва.

⭐ Президент Угорщини Новак прийняла запрошення взяти участь у саміті "Кримської платформи", що відбудеться 23 серпня в Києві. Перед приїздом до Києва вона має намір відвідати Закарпаття та зустрітися з етнічними угорцями.

⭐ Лідер Китаю Сі оголосив, що країна має намір створити "потужний бар'єр безпеки" під контролем Комуністичної партії навколо свого сегмента Інтернету. З його слів, це треба зробити, щоби мережа "працювала на людей".

3. Тренди

⭐ Користувачів українських соцмереж знову обурили відео "полювання" за призовниками співробітників територіальних центрів комплектації в Одесі та Дніпрі, причому в останньому випадку було застосовано зброю. Журналісти-розслідувачі повідомляють, що корупція в ТЦК є системною, їхні керівники та співробітники поставили видавання "білих квитків" та відтермінування призову на потік. Для збільшення ціни "послуг" влаштовуються показові рейди із жорсткими затриманнями. Одеський обласний ТЦК визнав, що співробітники районного центру "перевищили свої повноваження" та намагалися приховати інцидент.

***

№ 1.795

Дайджест подій в Україні та навколо України від 16 липня 2023

Головне

📌 На жаль, хуйломіст не зруйновано. Головне в ньому – саме залізнична колія. Міст начебто було атаковано морськими дронами, але чомусь атаку не було підтримано ракетами. Чи є це черговою "червоною стрічною"? ой, не знаю... Хоча вислови Залужного мене дуже напружують.

📌 Чорноморський зерновий договірняк припинено. Бо хуйло вимагає більше, ніж може дати Україна. Може зеленська шобла й дала б, як свого часу зробив папіреднік з постачанням електрики до Криму, але ж кодла на банковій таки читає результати соціології... і нервово тре шиї.

📌 Навіть ТП маляр вимушена була промекати про важку ситуацію на півночі Луганщини. Але правда дуже страшна..

📌 До речі, а як ви бачите можливість засудження хуйла наявним "міжнародним кримінальним судом"? Бо я не бачу аж ніяк.

Теми доби

🔥 Міст через Керченську протоку знову пошкоджено.

🔥 Росія припинила "Чорноморську зернову ініціативу"

🔥 Російська армія різко активізувалася на півночі Луганщини.

🔥 США не заперечують проти початку навчання українських плотів.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За твердженням спікера Держприкордонслужби Демченка, найманці ПВК "Вагнера", які перебазувалися до Білорусі, не загрожують Україні, проте білоруські спецслужби можуть їх використати для дестабілізації ситуації на білорусько-українському кордоні. Служба держохорони кордону Литви також не бачить причин для посилення заходів безпеки через ці події.

⭐ Заступник міністра оборони Маляр підтвердила, що Росія розпочала наступальні дії великими силами в напрямку Куп'янська та Лимана. За словами Маляр, українським військам поки вдається стримувати атаки. Генштаб у ранковому зведенні 17 липня повідомив про різке загострення ситуації на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут та вздовж траси М-03 Харків–Довжанський. Загострилися бойові зіткнення в районі Авдіївки та на околицях Донецька – у Первомайському, Красногорівці, Мар'їнці та Новомихайлівці.

На південь від Бахмута ЗСУ спромоглися закріпити успіх і далі просуваються вперед.

За повідомленнями з лінії фронту, у Запорізькій області та на південь від Великої Новосілки українські війська мають частковий успіх на 4 напрямках. Важливим для розуміння ситуації є те, що російське командування для запобігання прориву ЗСУ перекинуло сюди оперативні резерви з інших ділянок фронту.

Російський президент Путін стверджує, що українські війська не досягли успіху в контрнаступі. Він знову збрехав, що армія РФ не застосовує касетних боєприпасів, попри численні факти обстрілів російською артилерією

житлових кварталів прифронтових населених пунктів снарядами та ракетами з касетною бойовою частиною.

⭐ Росія тричі на добу обстріляла Харків ракетами комплексу ППО С-400. За повідомленнями влади, у місті загинула 1 особа, постраждали не менш ніж 4 мирних жителів. Ще одну людину поранено в області. На Донеччині внаслідок обстрілів поранено 4 особи. Вночі російська армія обстріляла Краматорськ ракетами комплексу ППО С-300. У Луганську було знищено російський склад боєкомплекту, на якому зберігалися ракети.

⭐ На мосту через Керченську протоку знову стався вибух. Зруйновано одну із секцій автомобільної частини. На знімках видно, що залізнична частина мосту не постраждала. Саме по ній здійснюється перекидання військ, техніки та боєприпасів до Криму та на лінію фронту в Запорізькій та Херсонській обл. Міністерство транспорту РФ не підтвердило руйнування опор мосту – нібито пошкоджень зазнало лише дорожнє полотно. Російська влада зупинила автомобільне та залізничне сполучення мостом, а також роботу поромної переправи. Водіям рекомендовано виїжджати з півострова сухопутною дорогою через Маріуполь. Українські ЗМІ повідомили, що атака моста була спільною операцією ВМС та СБУ, а пошкодження завдано надводними дронами.

⭐ Командувач бригадою "Азов", що повернувся з полону – підполковник Прокопенко ("Редіс") на зустрічі з особовим складом бригади повідомив, що має намір уже незабаром узятися до виконання службових обов'язків. Він заявив, що війна не закінчиться, доки не буде звільнено всю територію України й не повернуто з полону всіх українських бійців.

1-2) Тил

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що за 6 місяців 2023 р до бюджету надійшли 1 302 млрд грн податків, зборів та інших платежів. Витрати бюджету сягнули 1 784 млрд, з них на безпеку та оборону витрачено 231 млрд грн. Міжнародні партнери надали допомогу в сумі понад $23 млрд (приблизно 900 млрд грн).

⭐ Міністр внутрішніх справ ***Клименко*** представив особовому складу нового главу Нацполіції ***Вигівського***, призначеного Кабміном 14 липня. Вигівський досі був виконувачем обов'язків голови відомства.

2. Україна та світ

З 17 липня втратила чинність "Чорноморська зернова ініціатива" – експорт українського зерна з портів "Великої Одеси" Чорним морем. 16 липня з Одеси вийшов останній балкер із продовольством. Російський президент Путін озвучив вимоги до подовження "ініціативи": скасування санкцій проти "Россільгоспбанку" й підключення його до системи міжнародних розрахунків SWIFT, розблокування транзиту аміаку до порту Південний аміакопроводом Тольятті – Одеса, скасування обмежень зі страхування російських суден, постачання сільгосптехніки та компонент до неї. Турецький президент Ердоган повідомив, що нібито "домовився" про подовження "зернової угоди", проте прессекретар російського президента Пєсков спростував цю інформацію. Зі слів чиновників американської адміністрації, припинення відвантаження українського зерна вдарить по найбідніших країнах "глобального півдня" насамперед Африки, і завдасть шкоди дипломатичному іміджу Росії в їхніх очах.

Радник президента США з нацбезпеки Салліван оголосив, що НАТО не має сумнівів у майбутньому членстві України. У підсумковій резолюції саміту у Вільнюсі йдеться про те, що Україну запросять до НАТО, "коли буде виконано низку умов", без зазначення їхнього конкретного переліку. Західні політики в інтерв'ю ЗМІ неодноразово наголошували, що серед цих умов будуть і політичні, зокрема, проведення реформ та боротьба з корупцією.

Салліван заявив, що адміністрація Байдена не гальмує початок тренувань українських пілотів на винищувачах F-16 й надасть дозвіл, "як тільки будуть готові європейські партнери". Він також повідомив, що армія США відчуває нестачу боєприпасів калібру 155 мм на складах. За його твердженням, їхнє поповнення є складним завданням, яке триватиме "не місяці, а роки". Президент Байден доручив Пентагону збільшити закупівлі таких боєприпасів, особливо огляду на постачання воєнної допомоги Україні.

Міністр фінансів США Єллен стверджує, що збільшення допомоги Україні є найкращим способом підтримки світової економіки. З її слів, підтримка бюджетних видатків має вирішальне значення для зміцнення опору України. Вона наголосила, що окрім цієї допомоги, адміністрація Байдена бачить своїм ключовим завданням перешкоджання спробам Росії в ухиленні від санкцій.

Президент РФ Путін передав у розпорядження Росмайна російські активи компаній Danone та Carlsberg після їхнього виходу з ринку.

Міжнародний кримінальний суд ООН відзначив 25-у річницю свого створення. Міністр закордонних справ Німеччини Бербок закликала реформувати міжнародне право задля притягнення до відповідальності російського президента Путіна за розв'язання війни. Вона наполягає на

внесенні змін до Римського статуту МКС, які б дали можливість передавати справу на розслідування МКС без погодження Ради Безпеки ООН, де Росія має право вето. Серед країн, які ратифікували Римський статут, немає консенсусу щодо таких змін. Насамперед йдеться про країни Африки, де Росія має сильні позиції. Україна підписала, проте не ратифікувала Римський статут, як за минулого президента, так і за Зеленського.

***

№ 1.796

Пох@ізм та канібалізм - головні вороги України

Частица 2

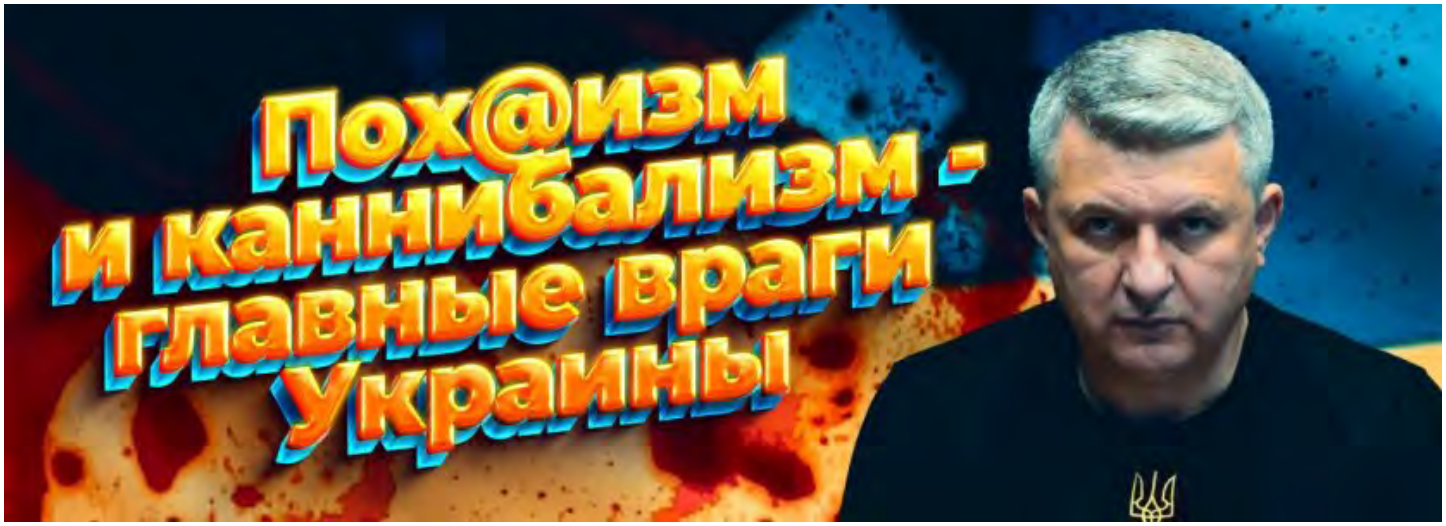

2023-07-17

ЮРІЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Деталі, чому ми на повній швидкості летимо до катастрофи.

Деталізую, чому ми на всіх парах летимо до катастрофи. Поки мери наших міст десятки мільярдів гривень витрачають на стадіони, котять в асфальт, ліплять розв'язки, а центральна влада будує грандіозні плани про відродження на основі її фантазій, Росія вкладає мільярди доларів у виробництво дронів. Підкреслю, лише у виробництво дронів мільярди доларів.

Це означає, що орієнтовно з другої половини зими на Київ почнуть прилітати спочатку десятки, а потім, можливо, і сотні дронів за ніч. Це лише на Київ, а що говорити про міста типу Житомира чи Умані, де слабка ППО. Масовані атаки дронами – перспектива найближчого півроку, максимум 8 місяців. Чим ми дамо відповідь? Ви думаєте, Захід нам дасть ще десятки Петріотів? А ви знаєте, що США виробляють на рік 200 ракет для Петріотів вартістю 4 млн. доларів кожен? Або NASAMS – 500 штук ракет на рік. Ми збили кількома Петріотами кілька дронів вартістю 30-50 тис доларів кожен. Якщо ви думаєте,

що США встигатимуть виробляти таку кількість ракет, щоб ми відбивали атаки в тисячі (добре, хай в сотні) дронів типу "Шахед" на місяць, то ви глибоко помиляйтеся. Американці тоді змушені будуть витрачати мільярди доларів лише на "Петріоти", щоб задовольняти потреби України. Враховуючи виборчу кампанію в США, дуже швидко якийсь бравий генерал поставить питання - а якого х@я Україна не збиває їх кулеметами та гарматами і не побудувала гнучку систему ППО, здатну знищувати дрони? Що ми їм покажемо? Стадіон у Ківерцях за 150 млн гривень? Бруківку на Хмельницькому? Гарну розв'язку на Оболоні? Відремонтовану дорогу у Кривому Розі за 800 млн. гривень? Що? І будьте певні, що всю красу покажуть американські журналісти. Що мукатиме Кличко, Терехов, Садовий, Філатов з приводу десятків прильотів кожної доби? Що вони повісили електронні замки на притулки, де по штату вміщується 450 осіб, а реально це кімнатка на 30? Зрештою, що відповідатиме президент Зеленський, що він не проконтролював, як десятки мільярдів пішли на будь-яку херню, але не на міни, дрони, РЕБ, бронетехніку? Кричати західним партнерам, що вони не дають зброї? А вони надсилатимуть скріни з прозорро, де ми відбиваємо удари дронів ударним виробництвом серіалів.

Я вам скажу, що ті, хто сьогодні хейтять Арестовича, що він дав реалістичну картинку щодо перемир'я за принципом ФРН чи Кореї благатимуть у квітні 2024 року, щоб було хоч якесь перемир'я, якщо все йтиме в нашій державі так, як це відбувається сьогодні. Тобто в дусі цілковитого похуїзму та канібалізму. Так, можна повісити за 34 млн гривень герб України замість герба совка, але це ніяк не завадить дронам літати повз цей герб і падати на голови киян. Я на власні очі бачу, як вони летять і як їх збивають ракетами у центрі Києві. Краще у Батьківщині-Матері поставте кулементну точку на балконі, від неї буде більше користі, ніж від цього інфантильного продукування патріотичних оберігів, які нікого й ніщо не оберігають.

Ми з Куртєвим та Закревським все літо минулого року кричали, що взимку будуть удари по енергетичній інфраструктурі. Нам казали, що ми панікери. Ну, ок, тепер ми вас попереджаємо, що дрони будуть падати пачками на ваші погані голови, тому що ви ні про що, крім розпилів, мислити нездатні. Росія збільшила виробництво ланцетів у 50 разів. Навіть якщо росіяни збрехали в 10 разів, це все одно величезний прогрес.

У нас дуже мало часу. Його майже нема. Всі міста зараз мають будувати кулеметні точки, купувати джипи для кулеметних розрахунків, ставити кулемети на катери, щоб збивати дрони, які йдуть Дніпром на українські міста. Потрібно купувати аеростати, купувати старі поршневі літаки, ставити на них озброєння, щоб вони могли збивати дрони, а не реактивні винищили або Петріоти, чий ресурс дуже дорогий. Війна – це економіка.

Центральна влада повинна заборонити будь-які витрати на те, що не

стосується критичної інформації та оборони. Вивільнені ресурси мають на війну. Коли у нас з'являться десятки тисяч дронів, ракети, бронетехніка, то можна навіть витратити сотню мільйонів гривень на серіали, які все це оспівуватимуть. Це буде, принаймні, логічно.

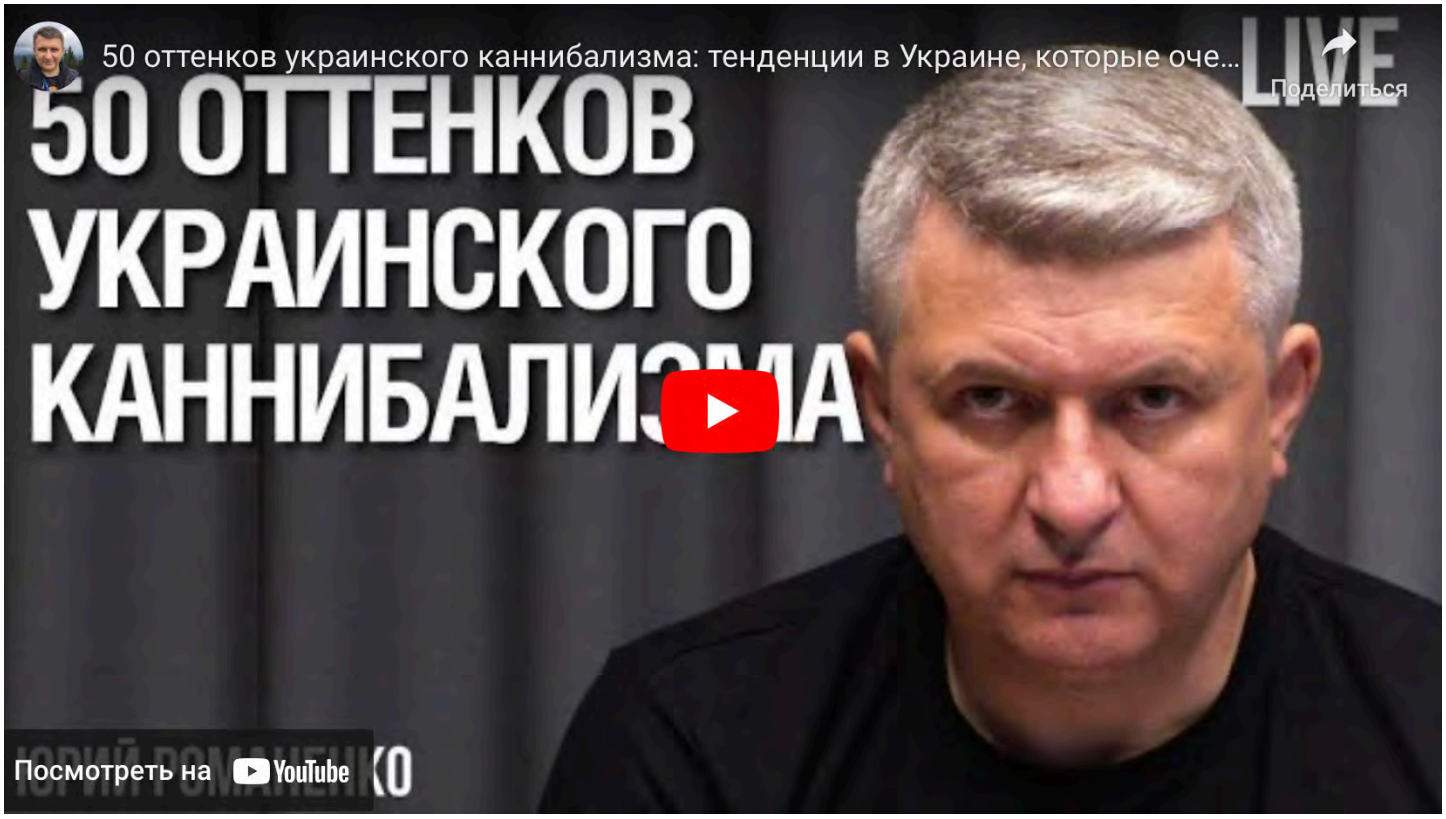

Видео

Наголошую, що мій основний посил про доцільність тих чи інших дій у контексті війни. Наприклад, США, Британія, СРСР та Німеччина у контексті війни мали розвинену пропаганду, яка вирішувала завдання мобілізації на тлі успішних виробничих програм ВПК. Всі ці країни робили величезну кількість зброї. Таким чином, виробництво фільмів не тільки не заважало, а й вирішувало завдання державного характеру. У нашому випадку, у нас НЕМАЄ (ВІДСУТНІСТЬ) виробництво зброї, у нас НЕМАЄ осмисленої пропаганди, прив'язаної до плану війни. Тому що ми не маємо плану війни. Ми ведемо війну з урахуванням планів Заходу, які реактивні щодо дій Росії.

Тому наше першочергове завдання – організація виробництва зброї у масштабах необхідних для мінімізації втрат в умовах жорстокого браку ресурсів у контексті нашого плану війни. План війни має з'явитися. І в цьому плані має бути враховано перемир'я, переозброєння після перемир'я та новий етап війни для реалізації завдань відновлення кордонів 1991 року. А може бути й інший план – війна на роки без перемир'я і це план, який, до речі, реалізує Росія.

Тому пропаганда має вирішувати завдання орієнтування населення це завдання, а чи не на пісну беззубу хрень у дусі Маляр. Для цього ми маємо адекватно дивитися на себе та масштаб завдань, бо ми втратили 1,5 роки та

ризикуємо програти війну з такою самогубною політикою.
І ще треба закрити телемарафон та дати каналам висвітлювати ситуацію в країні. Тому що неадекватність у сприйнятті ситуації породило величезні ілюзії щодо того, як ми ведемо війну та найголовніше, де ми її програємо. Звісно, владі боляче відмовлятися від цензури, бо це може вдарити за рейтингами. Але якщо не почати здорово дивитися на самих себе, то за рейтингами будуть бити ракети та дрони, які щоночі кошмаритимуть всю Україну вже в недалекому майбутньому. Адже вимога відмови від ілюзій у нашій ситуації є вимога відмови від такої ситуації, що породжує ілюзії.

***

№ 1.797

Дайджест подій в Україні та навколо України від 17 липня 2023

Головне

📌 Вся ця "чорноморська зернова ініціатива", за моєю оцінкою, була надуспішною спецопераціею хуйла проти економіки України. Але зараз ситуація змінилася. І вже хуйло сидить на двох стільцях, а не Ердоган.

📌 Ракетні обстріли як відповідь на атаку хуйломосту через керченську протоку? Не смішіть мої капці... І знову хочу наголосити про нагальну потребу на переведення економіки на воєнні рейки для виготовлення боєприпасів і дронів. Для атаки хуйломосту, зокрема.

📌 Чим далі. тим прозорішим стає мета "законодавства" про "балатьбу з калупцією". А насправді - про відмазування корупціонерів від кримінального покарання.

Теми доби

🔥 Росія вийшла із "Чорноморської зернової ініціативи".

🔥 Армія РФ завдала ударів ракетами та БПЛА по українській морській інфраструктурі.

🔥 Пошкодження мосту через Керченську протоку не є суттєвим.

🔥 ЄСПЛ відхилив позов Росії проти України, зокрема – щодо катастрофи авіалайнера МН17.

1. Війна

1-1) Фронт

Білоруська прикордонна служба оголосила, що нібито збила безпілотник, який перетнув кордон із боку України.

Міністр оборони Литви Анушаускас повідомив, що найманці ПВК "Вагнера" прибули до Білорусі без зброї, боєприпасів та тилового забезпечення.

Командувач Сухопутними силами Сирський нарешті визнав, що на півночі Луганської області розпочався російський наступ у напрямках на Куп'янськ та Лиман за потужної підтримки авіації та артилерії. Командування армії РФ сконцентрувало в цьому районі велику кількість військ, техніки та боєприпасів, причому підрозділи здебільшого є ударними. З півдня це угруповання підтримує група військ, яка наступає на Сіверськ на північ від автодороги Лисичанськ – Бахмут. На захід від Кремінної в Серебрянському лісництві російські атаки були успішними.

На південь від Бахмута українські війська ведуть успішні наступальні дії. На північ від міста – відбивають постійні контратаки російських військ. Російське командування перекинуло в район Бахмуту низку оперативних резервів з інших напрямків для запобігання прориву ЗСУ.

Російська армія веде наступальні дії на околицях Авдіївки та Донецька, які не мають успіху.

За інформацією з лінії фронту, передові підрозділи ЗСУ поступово проламують передову лінію оборони армії РФ на південь від Великої Новосілки та вздовж двох автошляхів у напрямку Токмака, проте основної лінії оборони ще не дісталися.

Також українські війська тримають плацдарм на лівому березі Дніпра біля Антонівського мосту в районі Херсона.

Росія обстріляла з-за кордону Білопілля Сумської обл. Загинули 2 жінки, щонайменше 10 людей дістали поранення. Ще 6 пожежників постраждали під час обстрілу пожежної частини. Внаслідок авіаудару по прифронтовому місту Оріхів Запорізької обл. загинула жінка, ще 5 мирних жителів травмовано.

Після пошкодження мосту через Керченську протоку російський президент Путін зібрав нараду керівників силових структур та урядовців. Він вимагає надати "конкретні пропозиції" щодо підвищення безпеки мосту. Путін заявив, що "відповідь із боку Росії, звичайно, буде, а Міністерство оборони готує відповідні пропозиції".

Уже вночі Росія здійснила масовану атаку на об'єкти української портової інфраструктури. Українські підрозділи ППО збили над Одеською та Миколаївською областями всі 6 крилатих ракет "Калібр" та 31 із 36 дронів-камікадзе Shahed 131/136. Уламками та уламками дронів пошкоджено будівлю Одеського морського вокзалу, портові об'єкти, приватні будинки. У Миколаєві на одному з об'єктів виникла масштабна пожежа.

Російське інформагентство ТАРС оголосило, що рух мостом буде відновлено до 1 листопада. У Маріуполі зафіксовано величезні пробки автотранспорту в напрямку Криму. Окупаційна влада через пробки скасувала паспортний контроль на адмінкордоні з Кримом.

⭐ Глава окупаційної "влади" Криму Аксьонов повідомив, що вночі над півостровом нібито було збито 9 українських БПЛА, ще 19, придушено засобами радіоелектронної боротьби.

Представниця Пентагону Сінгх повідомила, що США вважають Крим частиною України, і вона має право на будь-які дії для захисту своєї території, народу та свободи. Держсекретар США Блінкен заявив, що Україна сама вирішує, як вести війну проти Росії, у Криму тощо.

1-2) Тил

⭐ Заступник міністра освіти Вітренко повідомив, що уряд виділив 1,5 млрд грн на облаштування укриттів у школах для того, щоб якнайбільше дітей мали змогу навчатися очно.

⭐ Заступники голови Офісу президента Шурма та Татаров провели зустріч "за зачиненими дверима" із представниками бізнесу, метою якої були обговорення взаємин підприємств та правоохоронних органів. Представники малого та середнього бізнесу констатували, що добір представників на цю зустріч був "дивним", а вона не стосувалася спільних проблем, з якими стикаються підприємці.

За твердженням чиновників НБУ, які проводять щоквартальне опитування керівників підприємств, індекс ділових очікувань нібито зростає, а оцінки інфляції та девальвації гривні стають позитивнішими.

⭐ Вищий антикорупційний суд відмовив Спеціальній антикорупційній прокуратурі у звільненні з посади голови Тернопільської облради Головка, якому разом із 2 заступниками голови обладміністрації висунуто звинувачення в здирництві хабаря.

⭐ Печерський райсуд подовжив до 26 серпня утримання під вартою без права внесення застави судді Тандира. Суддя, перебуваючи за кермом у стані

алкогольного сп'яніння, у ніч на 26 травня збив на смерть на блокпосту на в'їзді до Києва бійця Нацгвардії.

⭐ Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду виправдала депутатку фракції "За майбутнє" Констанкевич за навмисне внесення неправдивих введень до податкової декларації за 2020 р. Причиною рішення є спливання терміну давності для притягнення до відповідальності.

⭐ Координатор USAID Пауер оголосила про надання додаткової українським переміщеним особам гуманітарної допомоги на суму $500 млн через структури ООН та неурядові організації-партнери.

⭐ Президент Азербайджану Алієв підписав розпорядження про надання Україні допомоги – енергетичного обладнання вартістю $7,6 млн.

Уряд Швеції схвалив стратегію допомоги Україні для відновлення та реформ, яка передбачає виділення приблизно €522 млн упродовж 5 років.

2. Україна та світ

⭐ Російське МЗС оголосило про "відкликання гарантій безпеки судноплавства", згортання "морського гуманітарного коридору" та закриття спільного координаційного центру "Чорноморської зернової ініціативи" в Стамбулі. Для подовження угоди Росія як умову висуває поновлення підключення російських банків до системи міжнародних розрахунків SWIFT і скасування санкцій щодо російського продовольства та добрив (йдеться про скасування обмежень на фрахт та страхування).

"Ініціатива" являла собою 2 формально незалежні окремі тристоронні угоди. Одну з них було укладена між ООН, Туреччиною та Україною. Другу – "меморандум про взаєморозуміння щодо сприяння експорту російських харчових продуктів та добрив" – підписали ООН, Туреччина та Росія. Обидві угоди були укладені в липні 2022 р і кілька разів подовжувалися.

Президент Туреччини Ердоган планує обговорити з російським президентом Путіним можливість подовження "зернової угоди" до його візиту до Анкари в серпні.

Генеральний секретар ООН Гутерріш висловив жаль через рішення Росії. З його слів, з українських портів завдяки "ініціативі" було експортовано 32 млн тонн продовольства. Він повідомив, що Росія відмовилася від його пропозиції щодо підключення до SWIFT дочірнього банку "Россільгоспбанку" в обмін на подовження угоди. Гутерріш наголосив, що дії Росії погіршать гуманітарну ситуацію в найбідніших країнах світу.

Голова Європейської Ради Мішель назвав ці дії Росії загрозою світовій продовольчій безпеці. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн засудила рішення російської влади, яка припинила транзит попри зусилля ООН та Туреччини.

Координатор Ради нацбезпеки за президента США Кірбі оголосив, що адміністрація Байдена не планує запроваджувати блокаду Чорного моря для захисту суден із продовольством від російських атак.

Відбулися дебати Ради Безпеки ООН, які було зібрано щодо виходу Росії з "ініціативи". Глава МЗС Великобританії Клеверлі заявив, що світ не може допустити затягування війни в Україні оскільки це спричинить зростання погроз продовольчій безпеці. Він закликав російського президента негайно розблокувати рух торгових суден Чорним морем.

Міністр закордонних справ Кулеба повідомив, що й далі консультуватиметься із партнерами в ООН через рішення Росії. Він наголосив, що Україна робить геть усе можливе для збереження "зернового коридору".

Глава Адміністрації морських портів України Барінов стверджує, що саботажем "зернової угоди" Росія запобігла відвантаженню 25 млн т української агропродукції.

Президент Зеленський в інтерв'ю африканським журналістам заявив, що Україна готова й далі брати участь у "зерновій ініціативі" без участі Росії та направить відповідні пропозиції до ООН та Туреччини З його слів, до уряду України звернулися судновласники, які готові й далі вивозити збіжжя за умови випуску балкерів з українських портів та готовності Туреччини пропустити їх через протоку Босфор. Він наголосив, що Росія заблокувала "зернову угоду" задля тиску на ринок агропродукції, і це вже мало наслідком зростання світових цін на продовольство та вдарило по найбідніших країнах.

На круглому столі ООН, який було присвячено ювілею Міжнародного кримінального суду, глава українського МЗС Кулеба закликав країни – учасники МКС виконати ордер на арешт російського президента Путіна та уповноваженої з прав дитини Львової-Бєлової. Міністр також вимагає видати ордери на арешт російських керівників за скоєння на території України воєнних злочинів, злочинів проти людяності та геноциду. Україна підписала, але так і не ратифікувала Римський статут МКС.

Президент Зеленський у річницю катастрофи малайзійського авіалайнера MH17 заявив, що цю трагедію ніколи не буде забуто й Росія понесе відповідальність за всі злочини, скоєні нею в Україні. Літак було збито 17 липня 2014 р ракетою російського комплексу ППО "Бук-М1" у районі м. Торез (Чистякове) Донецької обл. Загинули 298 пасажирів та членів екіпажу – громадяни 11 країн.

⭐ Європейський суд із прав людини повністю відхилив позов Росії проти України про нібито застосування українськими військовослужбовцями та владою практики вбивств, викрадень, примусового переселення людей, втручання у виборче право, а також в обмеженнях на використання російської мови та нападах на російські посольства та консульства. Одним із пунктів позову було звинувачення України в катастрофі авіалайнера MH17 через те, що вона не закрила свій повітряний простір

⭐ Спікер командування Повітряних сил Ігнат повідомив, що навчання українських льотчиків пілотуванню винищувачів F-16 ще не розпочалося. Разом із льотчиками навчатимуться і техніки, але за власною програмою.

⭐ Міністр економіки Болгарії Богданов повідомив, що з моменту вторгнення Росії експорт болгарської військової продукції в Україну зріс у 2 рази й сягнув €1,7 млрд, що становить 2 % ВВП країни. Міністр наголосив, що нарощування випуску дало можливість скоротити безробіття. З його слів, країна намагається швидко модернізувати наявні потужності для виробництва систем озброєння та боєприпасів стандарту НАТО.

⭐ Шведський виробник засобів гігієни Essity оголосив про завершення угоди з продажу бізнесу в Росії підприємцю Шилову.

⭐ Нацагентство з питань запобігання корупції внесло до списку міжнародних спонсорів війни одного з найбільших портових операторів світу – дубайську компанію DP World, яка не лише не припинила співпрацю з агресором, а й розширює обсяги перевалки російських вантажів.

***

№ 1.798

Ростислав Шурма: «Донбас відновлювати в точно такому вигляді, як він був – шлях в нікуди»

2023-07-17

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

Заступник Офісу Президента ***Ростислав Шурма*** – автор низки резонансних ініціатив.

Згадати лише

> ідею ***податкової реформи за формулою «10-10-10»***.
>
> З останнього – *cashless*.

«Це (відмова від готівки. – С.К.) виключно проблема звички і стереотипів. **У нас до 80% громадян не сплачують податки з отриманих доходів у повному обсязі.**

Чи роботодавці не сплачують за них. 70% зарплати в тіні. Безумовно, що всі переживають: а як же тепер?»

– говорить чиновник.

«Добре, а як ви це собі на ринку уявляєте, наприклад?» – питаю.

«Елементарно! Наприклад, перекинути з картки на картку».

«Ага, якщо в бабусі є смартфон, особливо десь у регіоні, а на ринку – інтернет».

Але Шурма наполягає, що ініціативу можна реалізувати протягом короткого часу. Як і податкову реформу («рік-півтора»).

Говорили ми, зрозуміло, не тільки про це.

І не тільки про підвищення тарифів, яке хвилює сьогодні абсолютно всіх.

Не тільки про доступну іпотеку на житло – яка, от-от, обіцяють в Офісі – нарешті реально запрацює на повну силу (хоч обіцяли ще в період передвиборчої).

Надзвичайно важлива, але майже не обговорювана тема – **повоєнне відновлення країни з погляду людського потенціалу**. Як стимулювати людей повертатися (ясно, що базова умова – безпека, але ж хіба питання тільки в ній)? Конкретно, а не абстрактні заклики? Де взяти робочі руки для відбудови (зрозуміло, що численні «юристи» та «менеджери» з цим не впораються, а система профтехосвіти країни лежить у руїнах).

За підрахунками Елли ***Лібанової*** (тематичне інтерв'ю незабаром вийде на LB.ua), до 2030 року українців буде приблизно 30 мільйонів. Відповідно, міграції нам не уникнути. Якою вона має бути? Як її регулювати? **«Єдиний шлях якісно збільшити населення країни – через грамотну міграційну політику»**, – погоджується ***Шурма***.

А як відроджувати Донбас, значна частина промисловості якого ще до 2014 року вимагала модернізації? Уже не кажучи про те, що ці території доведеться «українізувати».

Про все це – у великій розмові з Ростиславом ***Шурмою***.

***

— Я пропоную почати з результатів Лондона (21–22 червня в *Лондоні відбулася Конференція з питань відновлення України-2023*. – С.К.). Це вже, як на мене, мало кращий вигляд, ніж Лугано. Головний момент – ми отримали 50 млрд і ця історія фактично запущена.

Але інвестори дуже багато разів наголошували: зараз неможливо – з безпекових міркувань – розглядати Україну як потенційно привабливу країну для інвестицій. Бо *відразу після 1-безпекового фактору йдуть дві речі – 2-захист бізнесу і 3-верховенство права*.

— Що дійсно відрізняло Лондон від Лугано?

1) — Дуже чітка ***політична підтримка***; також те, що

2) — ***був міжнародний бізнес***, на відміну від усіх інших конференцій, не тільки в Лугано, до речі.

Справді, інвестори поки що не готові до чітких інвестиційних зобов'язань і в першу чергу їх турбує безпека. **Не захист інвестицій, а безпека. Безпека – питання номер один.**

Ми намагаємося точково зараз якось вирішити це із запуском програми страхування воєнних ризиків.

Але

> **— розуміємо, що це не системне рішення. Це може бути рішення на сотні мільйонів – мільярд доларів.**
>
> **— Я впевнений, у таких масштабах ми цю програму розгорнемо найближчим часом.**

Та єдиною, найкращою воєнною страховкою буде наш ***вступ до НАТО***.

Я навіть так переформатував би: без ***міжнародних гарантій безпеки*** нам буде дуже складно розраховувати на **розкриття всього інвестиційного потенціалу** України. Це однозначно.

— Ну, це все одно питання не одного дня.

— **Що стосується інших реформ**.

Дійсно, питання №1 – це **верховенство права, робота з правоохоронними органами.**

Нещодавно Президент збирав бізнес для того, щоб почути з перших уст, що справді турбує сьогодні. Ми будемо готувати цілий пакет змін відповідно до запитів.

Зустріч Президента з представниками бізнесу

Судова реформа – це, мабуть, найскладніше питання. Але **це не мій профіль**, як ви знаєте, тому тут і зараз готового рішення не запропоную.

— Погоджуюсь. Це – в сусідній кабінет (профільного заступника ОП Андрія *Смирнова*. – С.К.).

Можна докладніше про згадану *зустріч з бізнесом*? Ви сказали, що найближчим часом будуть якісь напрацювання? Про що саме йдеться?

— **Перший і найочевидніший крок – єдине вікно або два вікна**.

> Навряд чи в одне вікно вдасться зібрати все – від податкових правопорушень до екологічних, пожежних. Щоб не забігали (з перевірками. – С.К.) п’ять, шість, сім, вісім органів – від екологів, пожежників, ДБР до поліції, прокуратури тощо. Думаю, це буде доволі швидке рішення, яке зможе частково перекрити проблему. Але лише частково.

Другий блок – максимальна **цифровізація** відносин. Тобто мінімізувати персональні контакти.

І третє – перегляд фундаментальних, базових норм, які є причиною контактів правоохоронців з бізнесом.

Так, це томи і купа часу, але треба зробити так, аби бізнес, роблячи будь-яку дію, будуючи будь-який об'єкт, автоматично не порушував три, п’ять, десять якихось незрозумілих норм.

2. «Люди повернуться, коли будуть дві речі: коли вони відчують безпеку і коли побачать перспективу»

— Важливий момент, про який у Лондоні постійно говорили іноземці і взагалі не говорили ми – *питання людського потенціалу*.

У нас немає візії, немає бачення:

а) того, як ми будемо повертати людей після перемоги;

б) якою буде ситуація всередині країни.

Ми знаємо, що, за статистикою Мінрегіонбуду, 80% ВПО не мають наміру повертатися в старі домівки – більшості просто нікуди. Відповідно, економічний профіль міст і регіонів зміниться.

Але повторюся: ми про це мовчимо – тема табуйована.

— Ні, вона абсолютно не табуйована.

І я зовсім не згоден, що немає бачення.

Бачення є доволі чітке.

Розкладімо його по компонентах.

Перше – **потрібно чітко розуміти**, що люди повернуться, коли будуть дві речі:

1) — коли відчують безпеку і

2) — коли побачать перспективу.

1) — Це, напевно, формула для 95% людей. Причому в першу чергу **безпека**. Тому ми, знову ж таки, повертаємось до **питання НАТО**.

Щодо перспектив…

2) — Перспективу, напевно, можна окреслити як відбудову.

Тому що відбудова – коли держава є замовником великих інфраструктурних проєктів: школи, лікарні, дороги, мости, енергетика тощо. Сам процес цього будівництва доволі не автоматизований і не механізований. Він передбачає створення великої кількості робочих місць. Величезний попит на людей, робочу силу, як завгодно це можна називати. І якщо буде бачення того, що все це не короткостроковий, не разовий проєкт – умовно, 10 км дороги

побудувати, а довга карта трансформації країни, я впевнений, що 90–95% людей повернуться.

— Оптиміст.

— Щодо **релокації і того, де людям жити**.

Насправді є дуже чітке рішення, яке складається з двох частин.

Перша – якщо вони релоковані, для них потрібне зазвичай нове житло. Наявного житлового фонду, мабуть, буде достатньо лише частково.

З іншого боку,

будівельна індустрія – одна з найкращих індустрій для запуску економіки з двох причин:

1) — високий ступінь ***локалізації*** і

2) — високий ступінь ***трудомісткості*** порівняно зі всіма іншими індустріями.

Тому що армокаркаси в'яжуться руками, бетон укладають монолітники, цеглу, газоблок теж кладуть люди. Це не асфальтоукладач, не автоматизована лінія виробництва чогось. Від будівництва є високий мультиплікатор в економіці.

— А можна *трохи детальніше про "запустили"*?

— З одного боку, 1) — є ***субсидована іпотека***, яка дозволить середній статистичній сім'ї отримати в кредит житло, сплачуючи значно менше, ніж людина сплачувала б, орендуючи аналогічне житло. Через низьку відсоткову ставку.

Друга програма – 2) — це ***компенсація ваучерами***. Зараз почалися перші виплати, і вони будуть лише збільшуватись.

— Коли чую слово "ваучери", одразу згадую 90-ті. Але тут важливі цифри.

Про субсидії багато говорили ще до війни, у тому числі в рамках передвиборчої кампанії Зеленського, але чомусь *це не працювало*. Тому й зараз сприймається так собі.

— **Є багато причин цього.**

Не була готова юридична інфраструктурна база. Первинне кредитування було неможливим через нефункціонування реєстрової застави майнових прав. Щоб побудувати всю архітектуру і систему реєстрів, системи обліку, знадобилося багато часу. Приймали окремий закон, писали декілька постанов, декілька регламентів, процедур, міняли їх.

— Ага, головне – встигли гучно проанонсувати.

— Друге – не було фінансування. Третє – не були готові банки. Четверте – не був готовий цифровий продукт. Для того, щоб ви не бігали, не брали 25 довідок, а в Дії зробили два кліки – і всі основні параметри підтягувалися автоматично.

Зараз перші півтори тисячі кредитів уже видані. Цього року ми видамо від 7 до 10 тисяч кредитів. Для порівняння – це практично в 10 разів більше, ніж видавалось за старими програмами до війни.

Потенціал – 30–50 тисяч кредитів щороку.

— Яка ставка?

— Є дві категорії ставок. Для пільгових категорій – це військовослужбовці, працівники сектору оборони, вчителі, лікарі – 3% у гривні. Для всіх інших категорій – 7%. Це дуже привабливa ставка.

— Півтори тисячі вже виданих кредитів – це якийсь конкретний регіон?

— Ні, вони рівномірно розосереджені по країні. Статистика доволі пропорційна населенню регіонів. Можливо, у прифронтових регіонах трошки менше.

— Окей, можливо, візія людського потенціалу справді є. Можливо. Тоді чому вона ніяк не артикулюється в публічній площині?

— Це інше питання. Можливо, вона доволі чітко не донесена, але вона є. Є чітке розуміння, що акцент робиться на безпеку і перспективи.

— За словами Елли Лібанової, до 30 року нас буде у кращому разі 30 мільйонів. Якщо ми звільняємо всю територію України і виходимо до кордонів 91 року, на таку величезну територію дуже мала кількість людей.

— Це мало людей, я згоден. Я знаю про ці прогнози, ми їх бачили. З ними можна погоджуватися, можна не погоджуватися.

— Ну, можна й не погоджуватися, але *критичну демографічну перспективу* це навряд чи змінить. Питання, *що з цим робити.*

— **Є довгострокове завдання – стимулювання народжуваності**, але результат буде через 20–25 років. І це правильний шлях, яким буде йти держава.

Є короткостроковий шлях, який називається «якісна міграція».

Не просто міграція, а «якісна міграція».

Тому **зараз готується пакет ініціатив**, який пов'язаний з ***множинним громадянством,*** зі спрощеною процедурою набуття ***резидентства*** за певними критеріями.

Я не хотів би це все озвучувати, тому що це ще не остаточно прийняті рішення, але напрацювання є доволі глибокі.

Що значить «***якісна міграція***» – це люди, які мають капітал і можуть цим капіталом зробити внесок у відбудову України.

Але мова йде точно не про продаж паспортів чи якісь інвестиційні візи.

З нашої точки зору,

банальна торгівля паспортами – не дуже правильна річ. Ми бачили, що відбувається з Кіпром, з Болгарією. Цей шлях ми точно повторювати не будемо.

Але є успішний кейс Австрії,

де можливе інвестиційне громадянство в обмін на великі інвестиції в реальний сектор, зі створенням робочих місць.

Це нормальна робоча модель.

Далі.

Друга категорія – це *продуктивний клас,* який готовий працювати, який готовий створювати інновації.

Тут процес двокроковий.

Коли в спрощеному режимі отримується резидентство, в тому числі податкове, це може відбуватися навіть в онлайн-режимі з мінімальними вимогами до присутності. І коли протягом 3–5 років людина, яка отримала резидентство, сплачує податки, створює робочі місця, держава бачить – громадянин А дійсно продуктивний, він може претендувати на громадянство. А хтось інший просто отримав резидентс-карт і ніякої контрибуції, value для країни не створює. Тобто чітко виписується критерій. З погляду набуття резидентства, мені здається, хороший приклад Об'єднаних Арабських Еміратів, де резидентство набути доволі легко, а до громадянства перейти надзвичайно складно, практично неможливо. Ми можемо запровадити інший механізм – через 3–10 років дивитися, трансформується це резидентство в громадянство чи не трансформується, виходячи з продуктивності.

І третій критерій – національний критерій.

Є модель Ізраїлю, багатьох інших країн. Ми хочемо, щоб **етнічні українці були громадянами України.** Незалежно від того, чиїми громадянами вони є зараз – чи Сполучених Штатів, чи Великобританії, чи Канади.

Якщо **ми візьмемо ці три категорії і грамотно відадмініструємо, я впевнений, що зможемо…**

Не хочу називати жодні цифри, бо це буде безвідповідально, але я впевнений, що ми зможемо отримати мільйони продуктивних громадян України.

— Знову ж таки: під час інавгурації Президент говорив про 65 мільйонів українців у світі.

— Так, усе вірно, питання в тому, що війна багато що змінила і в один, і в інший бік. Але ви говорите про коректний порядок цифр.

— То *Кабмін працює над залученням людей* чи як?

— Скажімо так,

кроссекторальна робоча група з представників Офісу Президента і Кабміну.

— Але під це ще законодавство треба?

— Це має бути закон України про множинне громадянство.

— І зміни до Конституції. А це дві сесії, мінімум 10 місяців.

— Ніхто не каже, що це буде просто.

Але

> — єдиний шлях якісно збільшити населення країни – через грамотну міграційну політику.

3. «Для запуску процесу (відбудови. – С.К.) на найближчий рік точно є трудовий потенціал»

— Люди, може, і поїдуть після перемоги і відбудови, коли все почне розвиватися. Але як бути з первинною відбудовою? Її нікому робити. Рук немає.

— Чому ви так думаєте?

— Менеджери та юристи в'язатимуть армовані каркаси?

— Це доволі **хибне уявлення**.

Я, як людина з бізнесу, підтримую доволі плідний контакт для того, щоб розуміти статус тих чи інших індустрій.

Я впевнений,

щоб вийти на довоєнний рівень інвестицій – а це десятки мільярдів доларів – увесь цей ресурс залишився в країні. Тому що доволі мало чоловіків з початку війни виїхали. Весь цей трудовий потенціал залишився. Частина людей – в ЗСУ, але це частина. Тому для запуску процесу на найближчий рік, повірте, точно є трудовий потенціал.

Щодо позитивного сценарію, коли в нас буде експоненційний ріст, ми починаємо з 10 мільярдів, 20, 30, 50 освоєння.

Повірте, рік, два, три – це достатня інерція для того, щоб трудові мігранти, які за кордоном, повернулися в Україну.

А більшість людей там і є власне трудові мігранти, працюють руками, вони з великим задоволенням повернуться в Україну, якщо побачать перспективу, тим більше, що їхні сім'ї тут. І в них тут є домівка, на відміну від країни, де вони перебувають.

— Ми зараз про Західну Україну говоримо?

— Не тільки про Західну.

Трудових мігрантів величезна кількість і з Центральної, і Східної України. Я, ще працюючи в Запоріжжі, бачив, як щотижня сотні, а то й тисячі людей з регіону мігрували в Центральну та Східну Європу. Трудових мігрантів. Це величезна кількість людей. І дуже малий відсоток з них зміг повноцінно реалізувати себе за кордоном. Вони просто працюють там на трудових професіях. Практично ніхто з них не отримав власного житла.

А в Україні залишилось житло. У більшості залишилися сім'ї.

— Припустімо, не в усіх залишилося житло.

— Повертаємося до програми пільгової іпотеки і компенсації через єВідновлення. І ця програма поїде.

— У контексті цієї теми наступне питання більше *до міністра освіти*, поза тим.

У нашій країні немає достатньої кількості робітничих професій. Немає бачення, як людям, які хотіли б здобути новий фах після війни, робити це. Ми на LB.ua зараз глибоко почали аналізувати тему системи реформи ПТУ. І це жах, скажу я вам.

— Я пропоную на цю тему поспілкуватися з ***Михайлом Федоровим***, який є профільним віцепрем'єром. Зараз він курує Міністерство освіти, і з міністром освіти вони презентували свою концепцію реформи.

Повірте, **в них є доволі глибоке і чітке бачення зміни моделі, фокусів і пріоритетів**.

1) — І фокус буде не на юристів і економістів, а на інженерні спеціальності, на ІТ-спеціальності і на STEM.

2) — На чітку сегментацію – хто повинен здобувати вищу освіту, а кому достатньо коледжу чи ПТУ. І приведення цього до тієї структури, яка є в розвинених країнах.

— У розвинених країнах твоє навчання в університеті напряму корелюється з твоєю майбутньою спеціальністю. Це я кажу як людина, яка півтора року працювала в європейських ВНЗ. А в нас цього зв'язку немає.

— Зараз немає.

Але презентована модель цей зв’язок передбачає.

Я бачив концепцію особисто, вона точно є в такому розрізі, про який ми говоримо.

— Але це також питання не «із сьогодні на завтра».

4. «Донбас відновлювати в точно такому вигляді, як він був – шлях в нікуди»

— Я хочу дуже простого, але доступного для читача пояснення того, *як зміниться економічний профіль міст і країни в цілому після війни*.

— Ми розуміємо, що Донбас відновлювати в точно такому вигляді, як він був, – це шлях в нікуди. Окремо можна говорити про Донбас, окремо – про Крим.

Ми готуємо окремі концепції відновлення і розвитку Донбасу та Криму, які дозволять їм успішно розвиватися.

— Зрозуміло, що багато людей переїхало на Західну Україну, у звітах уряд хвалиться тим, що туди релоковано понад 800 підприємств. Але більш ніж половина – підприємства торгівлі, з мінімальною кількістю працівників. Тобто люди переїхали, але на Західній – звідки народ історично на заробітки виїздив – фізично кількість робочих місць не збільшилася.

— Дійсно, профіль економіки України суттєво відрізнятиметься від того профілю, який був історично. І залежить він не від наших хотілок, мрій і бажань. Він залежить від об'єктивної геоекономічної картини континенту і від наших конкурентних переваг. Де ми можемо конкурувати і де можемо знайти своє місце.

Де ми бачимо великий потенціал в Україні і великий фокус?

Перший великий – це енергетика.

Чому енергетика? Тому що Європейський континент був доволі сильно замкнений на російські енергоресурси. На російське викопне паливо. Цифри зрозумілі: 155 млрд кубів газу, майже 200 млн тонн нафти, понад 50 млн тонн вугілля. Це близько 30% енергоміксу Європейського Союзу.

Це все потихеньку буде прибиратись.

Друге. Відбувається **зелена трансформація всієї індустрії**.

Що таке зелена трансформація? Це електрифікація мобільності, електрифікація опалення, електрифікація окремих індустрій: металургія, цементна галузь, хімічна галузь, скляна галузь тощо. Це означає величезний ріст попиту в першу чергу на зелену електроенергію і похідні продукти.

А що таке зелена електроенергія? Це вітер, сонце, земля і наявність вітру. І тут ми впираємося просто фізично в територію, якої недостатньо в Європі для того, щоб розмістити ці потужності. А в нас це є.

— Для початку їх треба розмінувати, що не так просто.

— Давайте так: **щоб повністю виконати цю функцію, достатньо буде 1% нашої території.**

Мова про 100 гігаватів потужності в сонці – це 100 тисяч гектарів. 100 тисяч гектарів – це, якщо не помиляюсь, 1 тисяча квадратних кілометрів. 1 тисяча квадратних кілометрів – 0,2% від нашої території. Тобто невеличка частина однієї області може закрити весь цей сегмент. Тому наш потенціал – це електроенергія. Це водень як похідний продукт з електроенергії, це зелена сталь.

— Про «зелену сталь» ви багато говорите.

— Це **зелені добрива**, тому що це дуже енергомісткі продукти і вони можуть стати однією з наших ключових спеціалізацій.

Друга спеціалізація – агро.

Тільки

1) — тут дуже важливо не потрапити в «пастку сировинного агро», в яку потрапили, зокрема, країни Латинської Америки, які просто залишились тотальними експортерами продукту першої переробки.

Нам важливо інтегрувати, з одного боку.

Тому що

2) — **в нас сьогодні собівартість пшениці чи кукурудзи на 70% закривається шляхом імпорту**. Насіння, засоби захисту рослин, пестициди, фуміциди, інсектициди, гербіциди, добрива, паливо, техніка – це все імпорт.

Ринок величезний, є абсолютно очевидний бізнес-кейс локалізації цих усіх продуктів, масштаб достатній.

Тобто

3) — **повна вертикальна інтеграція назад і вертикальна інтеграція вперед**.

Що таке «вертикальна інтеграція вперед»? Це продукти наступної переробки.

М'ясо, яйця, молоко, спирти, олії, лецитини, білки, протеїни тощо.

— Про це можна було говорити до Каховки….

— Узагалі непов'язані речі. Каховка має дуже сегментарний вплив. До Каховки ще повернемось.

І ще одне – це зелена історія навколо агросектору.

1) — Навіть зараз із наявних залишків, які просто гниють на полях, потенціал у зеленому метані, у біометані складає понад 10 млрд кубів. Якщо побудувати ці індустрії, він буде ще більший.

І це все окупні речі.

2) — Це інвестиційні можливості на 50–60 млрд доларів, і це високоінтегроване, з високою доданою вартістю сільське господарство.

Третій блок – цілий **кластер виробництв**.

Від зеленої сталі, яку ми зачепили, до побудови всього інтегрованого циклу, виробництва акумуляторів.

Це великий кластер машинобудування, великий кластер у деревообробці. Чому? Тому що в нас є відповідний природний ресурс, відповідний людський капітал, зручна і швидка логістика на кінцевий ринок. І все те, що стосується решорингу в Європу (процес повернення до країни виробництва, що раніше було перенесене в країни з дешевшою робочою силою. – С.К.).

Якщо ми глянемо на європейську індустрію, вона на 50–70% глибоко і сильно залежить від Китаю. А в процесі диверсифікації і декаплінгу, який зараз відбувається, ми бачимо, що і Європа, і Штати намагаються перебудувати всі

корпорації, свої ланцюжки, щоб мати альтернативу Китаю. І, в принципі, в дуже багатьох кластерах і індустріях, деякі з них я назвав, ми можемо побоpотись.

— *У нас є проблема з логістикою*. Це зараз ключове.

— Немає проблеми з логістикою. У нас є проблема з логістикою великих кількостей дешевого балку. Що така велика кількість балку? Це зерно. Коли в тебе його 100 плюс мільйонів тонн. Це 50 мільйонів тонн руди. А якщо ти кажеш про хімію, машинобудування, про метал – цифри в десяток разів менші. Це все елементарно перевозити залізницею або автотранспортом. *Ми про різні речі говоримо.*

Якщо

— взяти дві категорії – зернові і руду, весь потенціал усіх індустрій, якщо їх скласти і локалізувати в Україні, навіть половину в тоннажі не дадуть.

— Із зерном інша проблема. Його не можна довго зберігати.

— Від шести до дев’яти місяців. Це середньостатистичний період, коли зерно можна безпечно зберігати.

— А для того, щоб зберігати довше, потрібні спеціальні сховища, яких у нас немає.

—Елеватори.

— Для довготривалого? Ні. Їх категорично не вистачає.

— Так. Але я хочу завершити.

Отже,

1) — виробництво,

2) — IT-кластер, де у нас є величезний потенціал через наявність людського капіталу і навіть недосконалої системи освіти.

І третє

3) – це **комерціалізація інфраструктури**.

Дороги, залізниці, аеропорти, порти, які традиційно були державним сектором, у всьому світі працюють як інфраструктурні бізнес-проєкти.

4. «Чому люди переживають за cashless? Бо переживають за збереження своїх грошей»

— Перспектива *платного проїзду по дорогах* здійняла чималий скандал.

Тоді як у Європі всі їздять платними дорогами і це сприймається нормально. Мені здається, що в нас люди не те що ментально не готові до цього, треба просто пропагувати…

— Пропагувати, переконувати, пояснювати.

— До речі, точно така реакція була на…

— ***«Cashless»*** (безготівковий розрахунок. – С.К.).

— О, тут узагалі? Ну який *у нашій країні cashless*? У більшості людей гроші в налі лежать. Чорний ринок просто красно подякує.

— Ні. Не так. Я хотів би повернутися до Каховки.

— Цікавий поворот. Ну, добре. *У Каховці дуже великі екологічні наслідки для агросектору*. Плюс вода, і це не тільки Херсонщина, а й весь південь.

— Постраждала в першу чергу Херсонщина, частково Миколаївщина.

1) —Десь від 500 до 700 тисяч гектарів землі залишаться без іригації, без джерела під іригацію. А що таке 700 тисяч – це лише 2–3% від загальної площі сільськогосподарських угідь. Це некритично в масштабі країни.

2) — І це не означає, що ми їх втратили повністю, просто урожайність на них впаде у 2–3 рази.

— Прем'єр-міністр у своїх оцінках не такий оптимістичний.

— Можна по-різному це все показувати.

Я кажу сухі факти.

— Ми втратили до 700 тисяч зрошуваних земель, які були заживлені з Каховки. Скільки в нас сільськогосподарських угідь? 30 млн гектарів. Оброблялось близько 20 млн. Скільки це у відсотках? 2–3%.

— І я повторюю, що значна частина замінована.

— Замінована, так.

Чому ми сповзли з майже 40 мільйонів гектарів до 22, тому що велика частина замінована.

Насправді, **потенціал України, якщо взяти не тільки зернові, а всі культури, – це до 200 млн тонн.**

До війни ми вийшли вже фактично на 150 млн тонн. У нас було 107 млн тонн зернових і було ще декілька десятків мільйонів тонн усіх інших культур – цукрових буряків, овочів, фруктів, усього разом.

Насправді **ми все одно збиратимемо, напевно, до сотні мільйонів тонн урожаю всіх культур, які ще треба спробувати переробити.**

— Добре, таки *«cashless»*.

— **«Cashless» – дуже правильна історія.**

— Може, вона правильна в якійсь дуже розвиненій країні. Я читала ваші коментарі щодо співвідношення живих і електронних грошей у Німеччині, Чехії, інших країнах. Але в Україні ситуація трошки інша. М'яко кажучи.

— Давайте розбиратися. **Я думаю, що це виключно проблема звички і стереотипів.**

1) — Чому люди переживають за cashless? Бо переживають за збереження своїх грошей.

Тобто,

2) — якщо ми говоримо про перехід на повний cashless, повинна бути 100% гарантія держави на всі кошти в системі.

Неважливо, чи це цифрова гривня, чи це гривня на рахунках в банку. Не часткове покриття, а 100% покриття. Насправді зараз це є. Як держава гарантує 100% кожну паперову гривню, так вона буде гарантувати кожну електронну паперову гривню.

Друге. **Податки**.

1) — У нас до 80% громадян не сплачують податки з отриманих доходів у повному обсязі. Чи роботодавці не сплачують за них.

Це ж елементарно, ви порівняйте споживчі витрати і суму виплаченої зарплати в економіці.

2) — Вийдете на цифру, що 70% зарплати в тіні. Безумовно, що всі переживають, а як же тепер.

Ефективна ставка оподаткування в Україні доходів – 51%. Не 18, не 19,5, не 42, як рахують, а 51%. Щоб людина отримала 10 тисяч гривень на руки, за неї потрібно сплатити або їй потрібно сплатити 5150 гривень податків.

Безумовно, **потрібна податкова реформа з погляду нормалізації цієї ставки.**

Також, безумовно,

3) — всі переживають за походження грошей. Тому що в кожного є якась кількість готівки на руках. У когось 5 тисяч гривень, у когось 100 тисяч гривень, а в когось і більші суми. Як бути з банком, з Фінмоном (Державна служба фінансового моніторингу України. – С.К.), як пояснити походження грошей?

Тому

4) — **потрібна теж тотальна податкова амністія** на якийсь період, щоб дати всім людям зайти в цифровий формат.

Четверте складова – **це можливість розрахунку**.

Щоб

1) — на ринку, в селі, де завгодно, ти мав 100% гарантію, що за будь-який продукт можеш розраховуватися картою чи телефоном у безготівковому вигляді.

Справді,

2) — зараз **Україна не покрита повністю**.

Але,

3) — з Укрпоштою ми **готуємо проєкт, у рамках якого, думаю**, що доб'ємося близько 100%, з одного боку, покриття торгових точок, з іншого боку – покриття населення цифровими фінансовими послугами. Як це буде, я не хочу казати передчасно.

Але не забувайте про питання безпеки і зручності.

4) — **Готівку в тебе можуть вкрасти, а ці гроші – ні.**

— Це історія довіри людей до держави. Її історично немає, особливо в людей старшого покоління, які пам'ятають 90-ті роки. Уже мовчу про тих, у кого за Радянського Союзу згоріли всі накопичення. Cashless – це, мабуть, уже для нового покоління. І поки цим займається пан *Гетманцев*, навряд чи вона пройде в зал.

— **Я не хочу сперечатися про пана Гетманцева**.

Ми ж не будемо такі фундаментальні зміни в країні прив'язувати до якогось конкретного прізвища.

— Президент підтримує ідею з «cashless»?

— Мені некоректно відповідати за Президента, але я думаю, якщо Офіс Президента це озвучує, то, напевно, підтримка є.

—.Тобто це *не приватна ініціатива Ростислава Шурми*?

— І ***“10-10-10”*** не приватна ініціатива Ростислава Шурми.

— Ну “10-10-10” уже поховано.

— Не думаю.

— Яка була реакція суспільства? “10-10-10” сприйняли ще більш скандально.

— Хто сприйняв? Бізнес-асоціації сприйняли? 80–90% підтримали. Європейська бізнес асоціація, Союз українських підприємців, CEO Club повністю підтримують цю реформу.

Цього тижня компанія "Info Sapiens" презентувала дослідження податкової реформи. Було опитано 500 підприємців по всій Україні. 77% українського бізнесу за зниження розміру податків. 56% бізнесу впевнені, що нинішні податки ніколи і нізащо ніхто не платить і не зможе платити в повному обсязі. Більша частина опитаного бізнесу виступає за 10% ПДВ і 10% податку на прибуток. 84% бізнесу підтримують антикорупційну податкову реформу (10-10-10).

Це і є відповідь на запитання про ставлення до реформи бізнесу.

— Яка дорожня карта *податкової реформи*? Які конкретні кроки? Який план впровадження?

— **План дуже простий.**

Готуємо інфраструктуру, готуємо податкову реформу, готуємо амністію капіталу, готуємо навчання людей.

— Скільки це часу приблизно? Років п’ять?

— Я думаю **рік. Рік-півтора**.

— Оптимістично.

— Наша мета – **зробити це протягом пів року-року з моменту закінчення війни**.

— Тобто після закінчення війни?

— Так, зрозуміло.

6. «Таких тарифів немає в жодній країні, напевно, світу. Не те що Європи»

— Перейдімо докладніше до 1-податків, 2-підвищення тарифів і 3-результатів націоналізації підприємств.

НКРЕКП говорить, що *підвищення тарифів на електроенергію* обумовлено необхідністю відновлювати мережі після пошкоджень. Але ми знаємо, що фактично за населення сплачує *Енергоатом*. Виходить так, що реальним вигодоотримувачем від підвищення тарифів буде Рінат Леонідович *Ахметов*?

— На електроенергію? **Абсолютно не так**. Є дуже детальні розрахунки. Причин доволі багато.

Перше – **у нас повністю розбалансований енергоринок**.

1) — Коли мова йде про ***населення***, то ми повинні чітко розуміти, що тариф для населення, який існував – у розмірі 1,44 та 1,68 грн (якщо бути точним, 1,20 і 1,40 грн), – **передбачає від'ємну ціну реалізації для Енергоатому й Укргідроенерго.**

Чому?

Тому що

2) — собівартість доставки цієї електроенергії через Укренерго й обленерго більша, ніж 1,40 гривень на кіловат.

Тобто

3) — кожен кіловат електроенергії – це продаж з від'ємною ціною для державної генерації.

Друге – **таких тарифів немає в жодній країні, напевно, світу**.

Не те що Європи. Ми аналізували: навіть у ворога тариф удвічі вищий, ніж був в Україні. Тому ми говоримо про приведення до хоча б якогось мінімально збалансованого за собівартістю рівня для державної генерації.

Третє – це **відновлення мереж**.

***— Про відновлення мереж – це неправда. Відновлювати мережі нам допомагає ЄБРР*.**

— **Це твердження абсолютно не відповідає дійсності**, тому що якщо ми візьмемо весь обсяг відбудови, який здійснений, то частка міжнародних партнерів там навіть не 20% сьогодні.

Є надзвичайно великий піар про допомогу міжнародних партнерів, і вони дійсно роблять, стараються. Є надзвичайно великий піар ЄБРР, який кредитує, щось робить.

Але

— якщо ми візьмемо фактично обсяги виконаних робіт і подивимося на джерела фінансування, не буде навіть 20% не то що ЄБРР, а взагалі кумулятивно, всіх наших міжнародних партнерів.

— Зачекайте. *Гроші донорів заходять у спеціальний фонд*.

— Я рахую все разом. Це все пораховано, повірте мені.

— Значить, ви неправильно знову цю історію комунікуєте. Хто фактично є основним вигодонабувачем підвищення тарифу?

— Люди, які виробляють енергію.

— Хочу поставити більш візійне питання, оскільки ви працювали на підприємствах, пов'язаних з ним. *Якою має бути роль олігархів, як вона має змінитися в новій, повоєнній Україні?* Бо коли ми говоримо про розвиток нових напрямків економіки, не всюди, але багато де сировинна база належить усе ще цим людям.

— Є абсолютно чітке бачення, що в новій Україні **після війни не буде олігархів**. Можна сперечатись, що таке олігарх, але в законі доволі чітко виписані критерії.

Далі, якщо ми розкладемо ці індустрії, які я перерахував, то 95% з них якраз передбачають велику кількість гравців, середніх гравців. Наприклад, та сама зелена енергетика, агросектор, переробка і постачання. Це не про олігархів, не про мегабізнес. Це інколи про середній бізнес, інколи про великий бізнес, але це не про монополії.

Безумовно, **є окремі питання, пов'язані із сировинною базою**.

Наприклад, такі як зелена металургія.

Я можу тут сказати чітко одне:

— у держави є бачення, що ми як країна не повинні бути експортерами руди.

Ми повинні бути експортерами і виробниками сталі. Одними з найбільших у світі. І держава використає всі законні інструменти для того, щоб цієї цілі досягти.

1) — Якщо бізнес готовий буде інвестувати, а це десятки мільярдів інвестицій у побудову нової зеленої індустрії, зеленої металургії, держава буде це підтримувати.

2) — Якщо бізнес буде не готовий інвестувати, держава буде шукати інші шляхи, щоб ці потужності були побудовані.

— Можливо, є проблема в комунікації, бо все виглядає так, що від підвищення тарифів виграє точно не населення і не держава Україна.

— Можливо, якась проблема з комунікацією, але **я чітко розклав цю історію.**

7. «Чим відрізняється послуга постачання електроенергії від послуги мобільного зв'язку? Нічим. Тільки сервіс інакший»

— Які результати від фактичної *націоналізації підприємств*? Пройдімося по конкретних прикладах.

— Перше: націоналізованих підприємств немає; є підприємства, примусово відчужені, згідно з законом.

Найбільші підприємства – **Укрнафта, Укртатнафта**. Цифри говорять самі за себе. За перші пів року попередньо прибуток – 12 млрд грн. Це найприбутковіше підприємство сьогодні в Україні. Таких показників ніколи не було за всю роботу цього підприємства.

— Поки його контролював Ігор Валерійович (Коломойський. – С.К.).

— Так. Тобто працює зараз Держаудит служба, працюють правоохоронні органи. Те, що я бачив попередньо: за буквально 2–3 останні роки злочинів на десятки мільярдів гривень. Оцінку нехай дають правоохоронні органи, суди.

Наступний – **“Мотор Січ”**. Існувала гіпотеза, що без попереднього власника і керівника (***В’ячеслав Богуслаєв, затриманий за підозрою в державній зраді***. – С.К.) підприємство працювати не може. Працює краще, ніж працювало з ним. При тому що підприємство, зрозуміло, втратило два основні ринки, оскільки на ворога – Російську Федерацію – і Китай припадало до 90% ринку продажів через парк і програми. Підприємство зараз активно шукає інші ринки, такі як Індія, Туреччина, Ізраїль, країни Близького Сходу, Міністерство оборони.

І доволі активно завантажується. Сьогодні підприємство працює беззбитково і на обсягах не менших, ніж працювало з попереднім власником.

КрАЗ. Підприємство понад 10 років стояло, нічого не випускало. Наскільки я знаю, за ці пів року виготовило більше автомобілів, ніж за 10 років до цього.

І ми бачимо великі перспективи.

Запоріжтрансформатор. Було в стані банкрутства фактично, на межі того, щоб повністю припинити існування. Сьогодні ми бачимо перспективу завантаження на півтора-два роки.

— Чи було виправдане відчуження Запоріжтрансформатору з огляду на достатньо ризиковану географію цього підприємства? «Розбомбити його – раз плюнути».

— Дивлячись зі сторони, я бачу, що це було абсолютно правильне державне рішення. Це унікальне підприємство. Воно одне в Україні і практично єдине на території всього пострадянського простору. Підприємство працює добре.

— Як щодо пакетів *обленерго*?

— Насправді триває процес судів на предмет конфіскації пакетів VS Energy. Після того, як вони будуть конфісковані, передані у відповідний профільний державний холдинг, після 3–6 місяців можна буде давати якийсь підсумок.

— Ми ще *не розуміємо, наскільки ефективно вони працювали*?

— Не розуміємо.

Логіка конфіскації, вона ж не в ефективності роботи.

Вона визначається за критерієм, чи накладено на акціонера санкції. Це – VS Energy. Було підприємство, яке критично важливе з огляду на воєнну ситуацію, такі як нафта, як трансформатори, як “Мотор Січ”, КрАЗ, вони замкнені на оборону. Це рішення (про відчуження. – С.К.) не пов'язане з власниками, це рішення пов'язане виключно з воєнною ситуацією.

І є пакет рішень, пов'язаних з конфіскацією активів у російських власників. Це взагалі не пов'язані між собою рішення.

— Європейське законодавство не любить, коли поєднуються обленерго, постачальники і транспортування. Ми ж можемо цю реформу провести, скориставшись фактично війною. *Чому ми не робимо цього?*

— Ця реформа вже зроблена. Вона просто не реалізована в якісному вигляді.

У нас уже відокремлене постачання електроенергії (причому як комерційному сегменту, так і населенню) і функція розподілу та передачі електроенергії.

У нас є так звані ПУПи, постачальники універсальних послуг. Є компанія, яка забезпечує передачу електроенергії магістральними високовольтними лініями 750, 330, 150. І в нас є компанії, так звані обленерго, які забезпечують дистрибуцію або розподіл, тобто останню милю. Є компанії, які постачають –

як трейдери, так і постачальники, у тому числі постачальники універсальних послуг – які купують електроенергію у виробників чи на біржах, на відповідних ринках, оплачують послуги передачі і розподілу і постачають клієнтам.

Інша річ, що зараз держава планує побудувати дійсно якісного постачальника універсальних послуг, які працюють у Європі.

— Це важливо. ***Ринок скаржиться, що фактично це не працює.***

— Юридично працює, фактично виконання погане.

Тому, власне, держава й ухвалила рішення, що обленерго, як компанії критичної інфраструктури, важливі і формуватимуться в один холдинг. Усі, що будуть у держави – це шість, плюс ті, що будуть конфісковані, не знаю, скільки їх буде, зараз п'ять у процесі конфіскації. Можливо, що буде знайдена участь російських акціонерів ще в якихось обленерго, не знаю. Але буде якийсь пакет 11+ обленерго, з одного боку, з іншого буде будуватися прозорий, клієнтоорієнтований постачальник універсальної послуги в країні. Такий, як Водафон чи Київстар у мобільному зв'язку.

— Ще одна прекрасна історія – із *цінами на воду.* Регулятор піднімає – отримує жорстку критику. Але ж ціна води – на 70% це електрика. Підвищення здається логічним.

— Неправда, це маніпуляція.

Я знаю, що ціна енергетики складає близько 30–40% ціни води. А ще ціна води – це продукт корупції в муніципальних водоканалах.

— Але виглядає так, що *на електроенергію тарифи можна підвищувати, а на воду – ні. Якось дивно*.

— Це абсолютно різні речі.

Тому що

1) — по електроенергії, я пояснюю, це був продаж у мінус, робота не зі збитком, а продаж у мінус для державної генерації.

2) — А про муніципальні водоканали – це питання ефективності роботи та корупції в них.

Те, що комісія (*НКРЕКП*. – С.К.) тихо, без комунікації, без консультації, під тиском чи за домовленістю з представниками муніципалітетів ухвалює такі рішення, а потім, коли уряд публічно ставить питання, чому це було зроблено без консультації, «бігом відмотує», говорить про те, що доброчесність і професійність регулятора в конкретному випадку потребує детального аналізу.

— Регулятори – це дуже важливий елемент для наших західних партнерів. І коли таке відбувається, вони ставлять питання.

— Дуже важливий.

Але важливо, щоб

> — ці регулятори, з одного боку, мали 1-достатні повноваження, з іншого – були достатньо 2-професійними, з третього – були 3-добропорядними, доброчесними.

Щодо другого і третього пункту, скажу відверто, з особистого досвіду комунікації, є дуже великі питання. От просто дуже великі питання.

— Чому не створити наглядові ради на відчужених підприємствах?

— Вони створені. Коли відбувався процес отримання контролю з боку Міністерства оборони, вони створювалися…

Ви маєте на увазі, чому не проведені конкурси?

Зараз запускається процес конкурсу.

— Зараз запускається?

— Так. Наскільки я знаю, зараз іде відбір рекрутерів і в найближчі місяці відбуватиметься формування незалежних наглядових рад підприємств.

Я людина, яка 15 років керувала великими підприємствами. Я дуже добре знаю, що таке

> 1) — кризова ситуація, коли потрібно швидко ухвалювати рішення, щогодини, що 15 хвилин, коли немає часу на всю цю бюрократію, конкурси тощо. А просто треба брати відповідальність.

І слава богу, що

> 2) — Міністерство оборони сформувало якісні команди, які змогли підхопити ці підприємства. Ми пройшлися по кожному. І всюди результати дуже хороші.

Не просто гарні, а дуже гарні.

Далі вже є стійка, нормальна операційна робота.

І там уже дійсно потрібно забезпечити баланси, прозорість. Був нормальний період – перші 6–9 місяців, коли завдання було втримати ці підприємства і виконати військові задачі.

І менеджмент, призначений Міністерством оборони, впорався на всі 100%. Можу це сказати як спостерігач...

Зараз дійсно підходить період, коли робота цих підприємств стабілізована, організована і можна запроваджувати корпоративне управління.

— Коли завершиться створення корпоративного управління в ОГТСУ?

— Там працює незалежна наглядова рада, генеральний директор пройшов великий міжнародний конкурс. Але є питання об'єднання двох юридичних осіб. Зараз цей процес іде, але проблема полягає в тому, що немає законодавчої можливості приєднати акціонерне товариство до товариства з обмеженою відповідальністю. Не існує такого.

Тому приймається окремий закон для цього, і це погоджено з нашими міжнародними партнерами. Я сподіваюсь, що він буде все-таки проголосований у найближчі тижні і цього року об'єднання буде завершено.

А наглядові рада там сформована з незалежних членів. Генеральний директор чи голова правління, я навіть не знаю, як називається ця посада, точно вибраний на відкритому міжнародному конкурсі.

***

№ 1.799

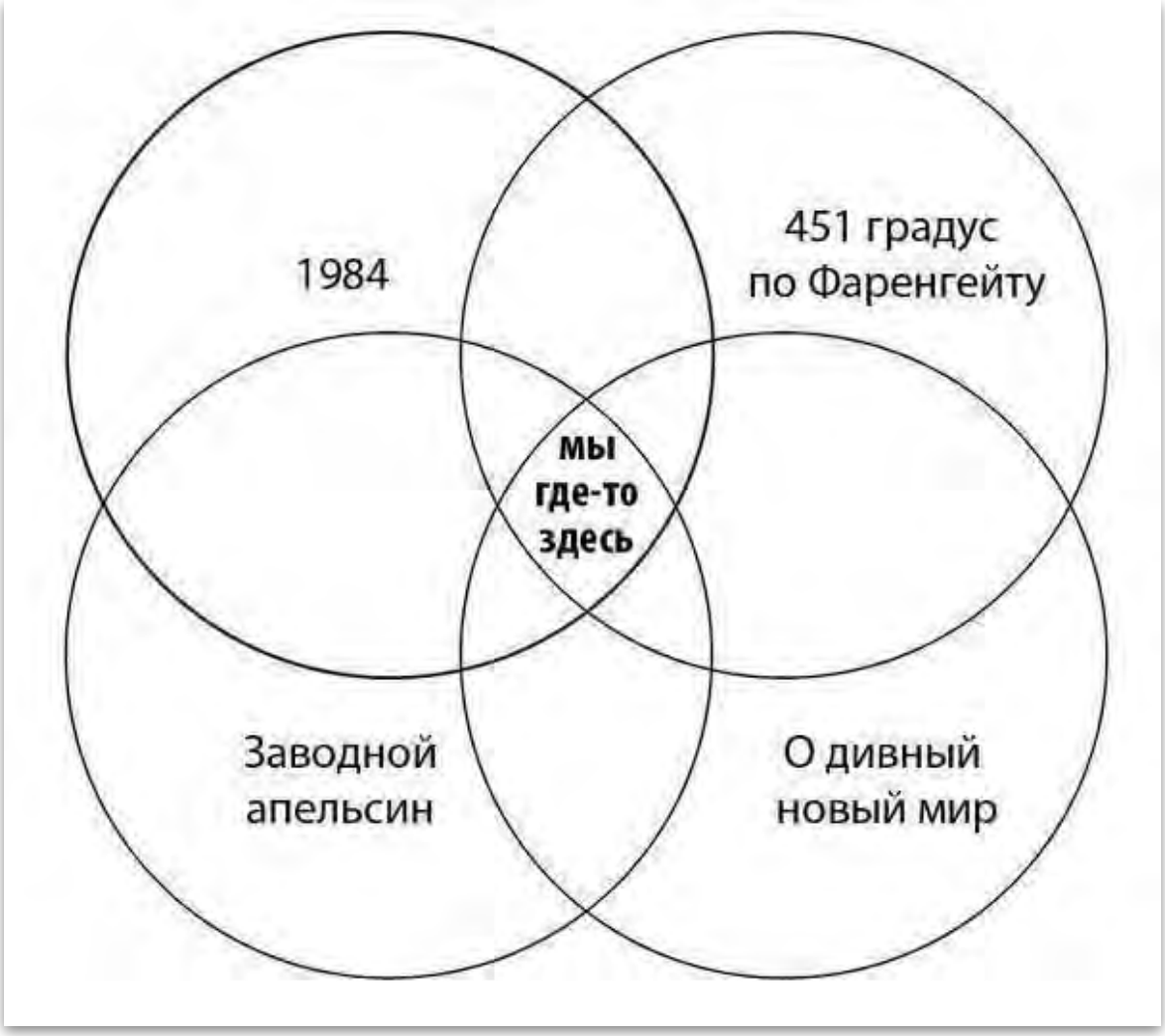

***

№ 1.800

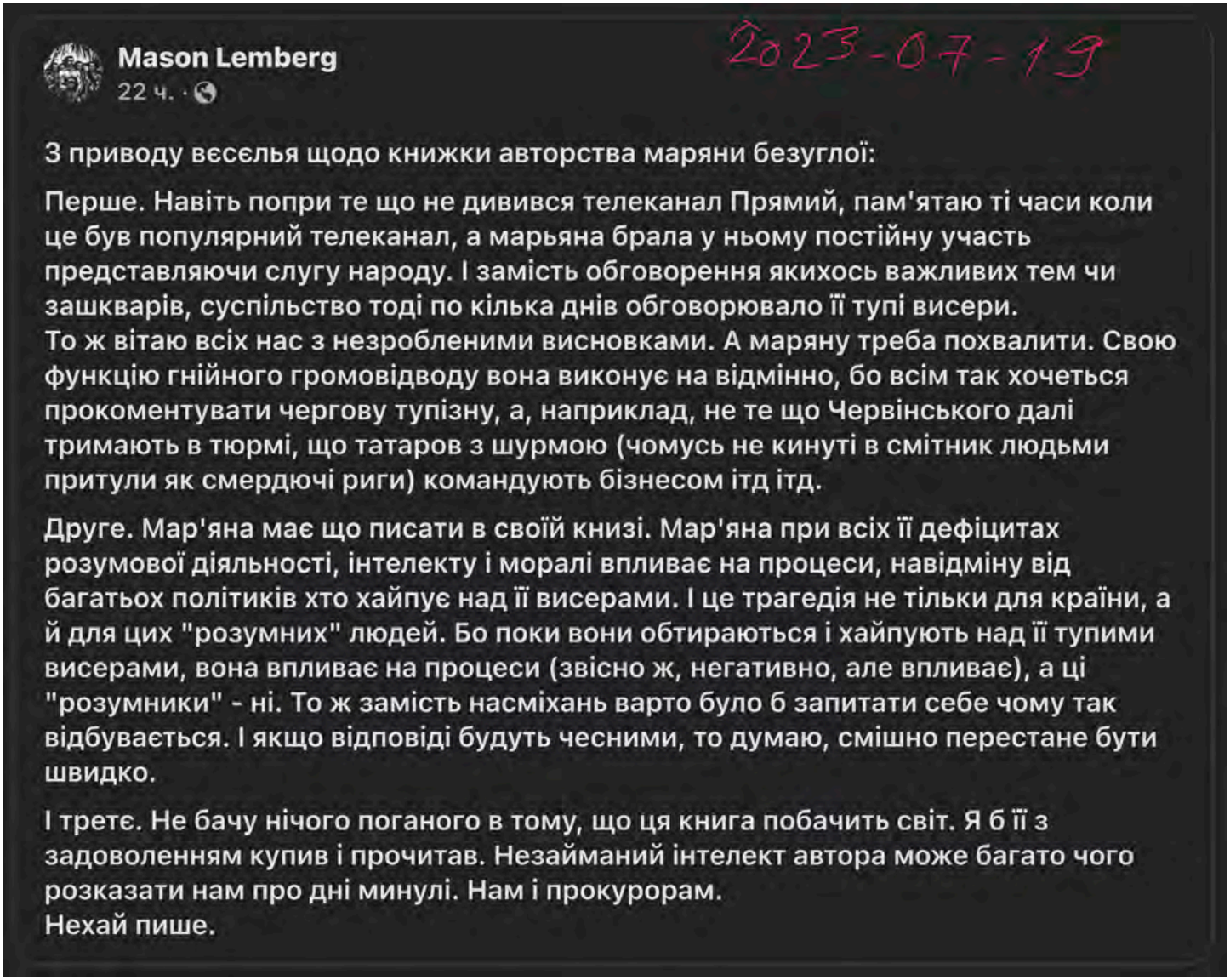

Mason Lemberg
22 ч. ·

2023-07-19

З приводу вєсєлья щодо книжки авторства маряни безуглої:

Перше. Навіть попри те що не дивився телеканал Прямий, пам'ятаю ті часи коли це був популярний телеканал, а марьяна брала у ньому постійну участь представляючи слугу народу. І замість обговорення якихось важливих тем чи зашкварів, суспільство тоді по кілька днів обговорювало її тупі висери.
То ж вітаю всіх нас з незробленими висновками. А маряну треба похвалити. Свою функцію гнійного громовідводу вона виконує на відмінно, бо всім так хочеться прокоментувати чергову тупізну, а, наприклад, не те що Червінського далі тримають в тюрмі, що татаров з шурмою (чомусь не кинуті в смітник людьми притули як смердючі риги) командують бізнесом ітд ітд.

Друге. Мар'яна має що писати в своїй книзі. Мар'яна при всіх її дефіцитах розумової діяльності, інтелекту і моралі впливає на процеси, навідміну від багатьох політиків хто хайпує над її висерами. І це трагедія не тільки для країни, а й для цих "розумних" людей. Бо поки вони обтираються і хайпують над її тупими висерами, вона впливає на процеси (звісно ж, негативно, але впливає), а ці "розумники" - ні. То ж замість насміхань варто було б запитати себе чому так відбувається. І якщо відповіді будуть чесними, то думаю, смішно перестане бути швидко.

І третє. Не бачу нічого поганого в тому, що ця книга побачить світ. Я б її з задоволенням купив і прочитав. Незайманий інтелект автора може багато чого розказати нам про дні минулі. Нам і прокурорам.
Нехай пише.

***

№ 1.801

"Тризуб Батьківщини". Переозначення

2023-07-19

Олександр Ткаченко

Війна точиться на всіх фронтах. 24 серпня 2023 року на щиті ***сталевої Оранти***, що розташована поруч з нещодавно духовно

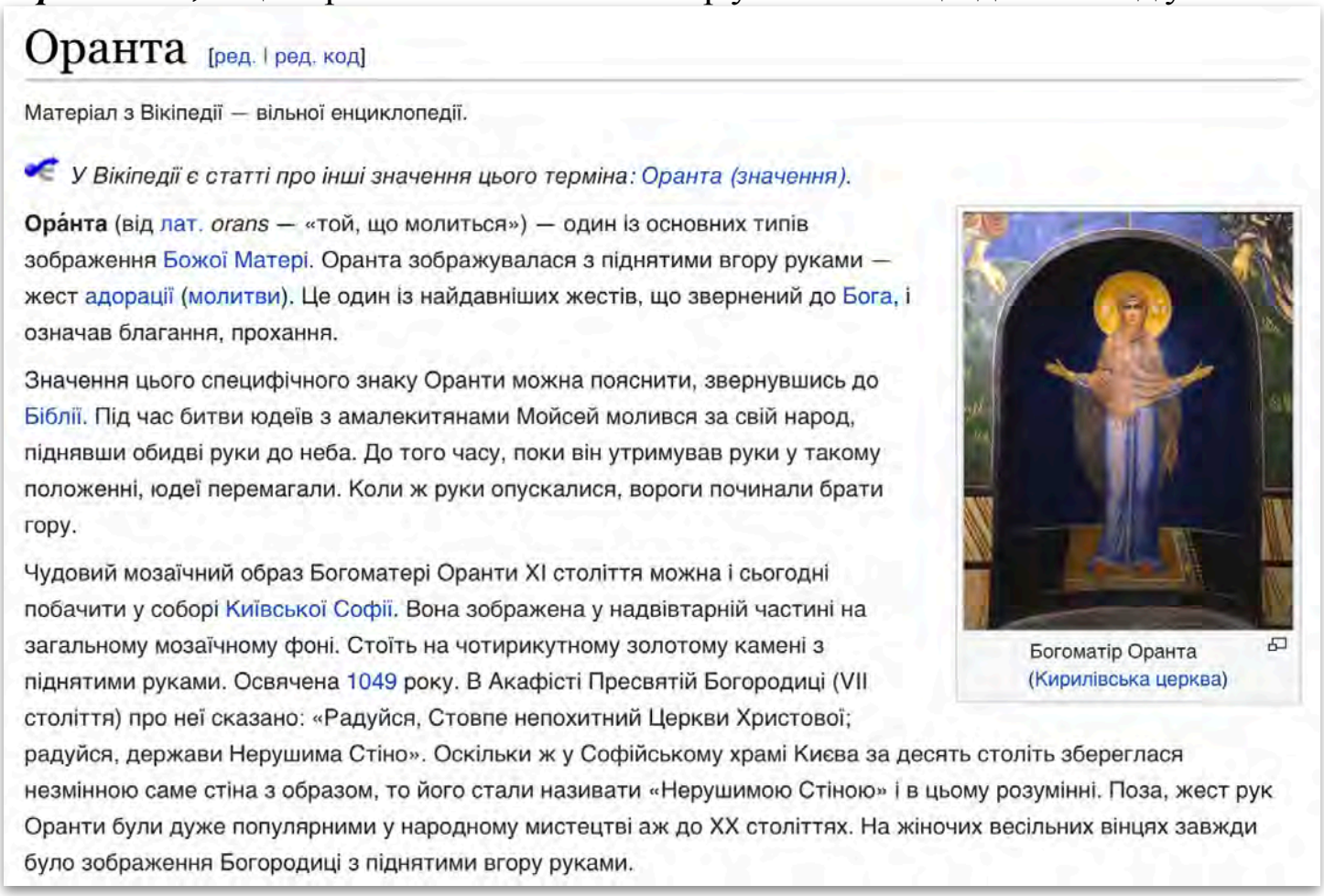

Оранта [ред. | ред. код]

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

У Вікіпедії є статті про інші значення цього терміна: Оранта (значення).

Ора́нта (від лат. *orans* — «той, що молиться») — один із основних типів зображення Божої Матері. Оранта зображувалася з піднятими вгору руками — жест адорації (молитви). Це один із найдавніших жестів, що звернений до Бога, і означав благання, прохання.

Значення цього специфічного знаку Оранти можна пояснити, звернувшись до Біблії. Під час битви юдеїв з амалекитянами Мойсей молився за свій народ, піднявши обидві руки до неба. До того часу, поки він утримував руки у такому положенні, юдеї перемагали. Коли ж руки опускалися, вороги починали брати гору.

Богоматір Оранта (Кирилівська церква)

Чудовий мозаїчний образ Богоматері Оранти XI століття можна і сьогодні побачити у соборі Київської Софії. Вона зображена у надвівтарній частині на загальному мозаїчному фоні. Стоїть на чотирикутному золотому камені з піднятими руками. Освячена 1049 року. В Акафісті Пресвятій Богородиці (VII століття) про неї сказано: «Радуйся, Стовпе непохитний Церкви Христової; радуйся, держави Нерушима Стіно». Оскільки ж у Софійському храмі Києва за десять століть збереглася незмінною саме стіна з образом, то його стали називати «Нерушимою Стіною» і в цьому розумінні. Поза, жест рук Оранти були дуже популярними у народному мистецтві аж до XX століттях. На жіночих весільних вінцях завжди було зображення Богородиці з піднятими вгору руками.

деокупованою Києво-Печерською лаврою, замість радянського герба з’явиться символ волі українців – Тризуб.

Мені було 15 років, коли в Києві у 1981 році з‘явилася дуже контроверсійна скульптура "Батьківщина-мати". Кияни її не сприймали. **Монумент був**

встановлений як символ перемоги у Другій світовій війні й певний символ радянського тоталітаризму.

Що ж змінилося у сприйнятті цієї скульптури?

Рік тому в Національному музеї історії України у Другій світовій війні відкрилася виставка "Батьківщина-мати. Переозначення", яка продемонструвала трансформацію образу в свідомості українського суспільства. Отже, більшість українців давно вже не сприймають монумент як радянську пам'ятку. Ба більше, від 24 лютого 2022 р. стала упізнаваним візуальним образом опору українців російській агресії, а в інтернет вимірі став популярним меседж: "Батьківщина-мати – символ незламності України".

Прийшло розуміння й певної спорідненості "Батьківщини-матері" з образом Богоматері Оранти з Собору святої Софії Київської, яку називають заступницею України – "Нерушимою Стіною". Софіївська Оранта здіймає руки у захисній молитві за Україну, бо ж Оранта − це "та, яка молиться". Монумент "Батьківщина-мати" високо здіймає щит і меч, дивлячись на схід, звідки споконвіку на нашу землю приходить ворог.

З 2014 року, з початком російської агресії розпочалася "лагідна українізація" "Батьківщини-матері":

1) — спочатку її підсвітили кольорами українського прапора.

2) — У 2015 році голову "Батьківщини-матері" прикрасили вінком із червоних маків, які є символом Дня пам'яті та примирення.

3) — А у 2017 році на честь проведення пісенного конкурсу "Євробачення" "вдягали" в українські національні строї різних регіонів.

Й тоді ж за допомогою 3D-проєкції на щиті "приміряли" заміну герба СРСР на український Тризуб. І українцям це сподобалося. Тому, коли ініціювали опитування в "Дії", за заміну герба СРСР на тризуб проголосувало 85% респондентів (в опитуванні взяли участь близько 780 тис. людей). Це опитування стало наймасовішим.

Врахування суспільної думки є засадничим принципом функціонування демократичних країн. Це фундаментально і непорушно. І суспільний діалог щодо переосмислення нашої історії активно розвивається.

Отже, **Міністерство культури та інформаційної політики України оголосило про запуск масштабного проєкту "Тризуб Батьківщини".** Нарешті українці позбудуться герба СРСР, а на щиті монумента "Батьківщина-мати" з'явиться наш стародавній символ, оберіг, що символізує спадкоємність традицій української держави – Тризуб.

Подія має велике національне та символічне значення, тому що це:

1) встановлення історичної справедливості;

2) очищення публічного простору від радянських комуністичних маркерів та ідеологічних символів;

3) наповнення ландшафту столиці суверенної незалежної держави коректними патріотичними сенсами.

Вже понад рік працюємо над кейсом заміни герба на тризуб.

Це дуже складний процес. Від затвердження плану дій від музею історії України у Другій світовій війні, який включав технічне обстеження, залучення провідних фахівців для проведення багатошарової експертизи та підготовки ***проєктної документації***, до початку безпосередніх робіт на складному об'єкті, який включає демонтаж, виготовлення нової конструкції й, власне, її встановлення.

Встановлення тризуба на щиті монумента "Батьківщина-мати" реалізується **виключно за підтримки великого бізнесу**.

Акцентую,

— **жодної копійки з бюджету**.

Вартість проєкту – 28 млн грн. Її вдалося суттєво знизити порівняно з першими проєктними розрахунками. Це стало можливим завдяки додатковим дослідженням, залученню експертів та використанню провідних європейських технологій у виконанні робіт.

Сьогодні всі суми українці вимірюють дронами – і це справедливо.

Але,

1) — **кожне відомство має займатися покладеними на нього обов'язками в межах повноважень** – і

2) — **задача МКІП – позбавлення публічного простору від радянщини та всього російського**.

Чому це не було зроблено раніше?

1) — Риторичне питання, яке можна поставити до дуже багатьох процесів в нашій країні.

2) — І сьогоднішня влада має сміливість та плани зробити багато суттєвих речей.

3) — Навіть якщо вони зараз можуть комусь здатись непопулярними.

Бюджету на культуру завжди не вистачає, особливо під час війни. А в той час, як **суспільство вимагає очищення публічного простору від нашого радянського минулого** – має розуміти, що жодне ***перейменування вулиці*** або ***знесення пам'ятника*** – не є безкоштовним.

Проєкт "Тризуб Батьківщини"

– **приклад єднання та плідної кооперації у складні часи**, який об'єднав 1-великий бізнес, 2-профільні компанії й 3-кілька міністерств.

Міністерство культури та інформаційної політики вдячне всім ***донорам*****, які відгукнулися на заклик долучитися до історичного проєкту**:

Монобанк, Метінвест, **Ощадбанк**, ПУМБ, Нова Пошта, **ПриватБанк**, Український Аграрний Холдинг, Перша Приватна Броварня, КАН Девелопмент та КАНБУД, ОТП Банк, **НАК "Нафтогаз України"**, WOG, Асоціація "Незалежна асоціація банків України", БФ BGV Геннадія Буткевича. Ці компанії вже закупили сотні дронів та перерахували мільйони на фронт.

У цьому ж проєкті вони долучились до перемоги історичної – на культурному фронті.

Також треба розуміти, що

— заміна герба на монументі – це лише частина переозначення всього Національного музею історії України у Другій світовій війні.

Найближчим часом **поділимось планами та змінами.**

1) — Ми вже зараз маємо формувати нову музейну політику меморіалізації нашої багатовікової війни за незалежність.

2) — І сьогодні це – як ніколи на часі.

3) — Особливо коли проєкти знаходять своє втілення без державних коштів.

***

№ 1.802

Екскерівник ГУР Валерій Кондратюк: Баканову було не лише складно керувати СБУ, але й розуміти, що відбувається в державі

2023-07-19

РОМАН КРАВЕЦЬ

Роман Кравець, Назарій Мазилюк (відео) – УП

Про розвідників зазвичай відомо небагато, а інформація подається переважно сухою мовою біографічних довідок.

Валерій Кондратюк із того покоління українських силовиків, які не користуються Instagram, не пишуть розлогі пости в Telegram та й, можливо, раніше не здогадувалися, що піар теж може бути зброєю.

Після Революції гідності Кондратюк очолював Департамент контррозвідки СБУ, а згодом став керівником Головного управління розвідки Міністерства оборони.

У 2016 році після того, як заступник голови Адміністрації президента Андрій Таранов, який займався координацією силовиків, випадково загинув під час

відпочинку, тодішній президент Петро Порошенко перевів Кондратюка з ГУР на Банкову на посаду Таранова.

"Знаєте, є такий принцип: звільнити через підвищення. Він мене звільнив з посади начальника Головного управління розвідки, щоб призначити туди людину, якій він довіряв", – пригадує в розмові з УП колишній головний розвідник.

Після зміни влади Кондратюк не зник з радарів. У 2020-му році Володимир Зеленський призначив його головою Служби зовнішньої розвідки.

Однак на цій позиції Кондратюк довго не затримався. Вже за рік без особливих пояснень і церемоній його попросили написати рапорт на звільнення.

В інтерв'ю УП Валерій Кондратюк детально розповідає про загрози ситуації на ЗАЕС, як Путін змінює стратегії через неможливість застосувати ядерну зброю та про бунт Пригожина.

Також колишній голова Служби зовнішньої розвідки згадує, як свого часу росіяни намагалися вербувати політичне керівництво України, дає характеристику ексголові СБУ Івану Баканову та вказує на причини кадрових невдач Володимира Зеленського.

Текстова версія розмови є скороченою.

Якщо ви хочете ознайомитися з повним інтерв’ю – дивіться його у відеоформаті.

У відео ви також дізнається про гучну операцію у Криму за участі Кирила Буданова та спеціальну підготовку українських розвідників.

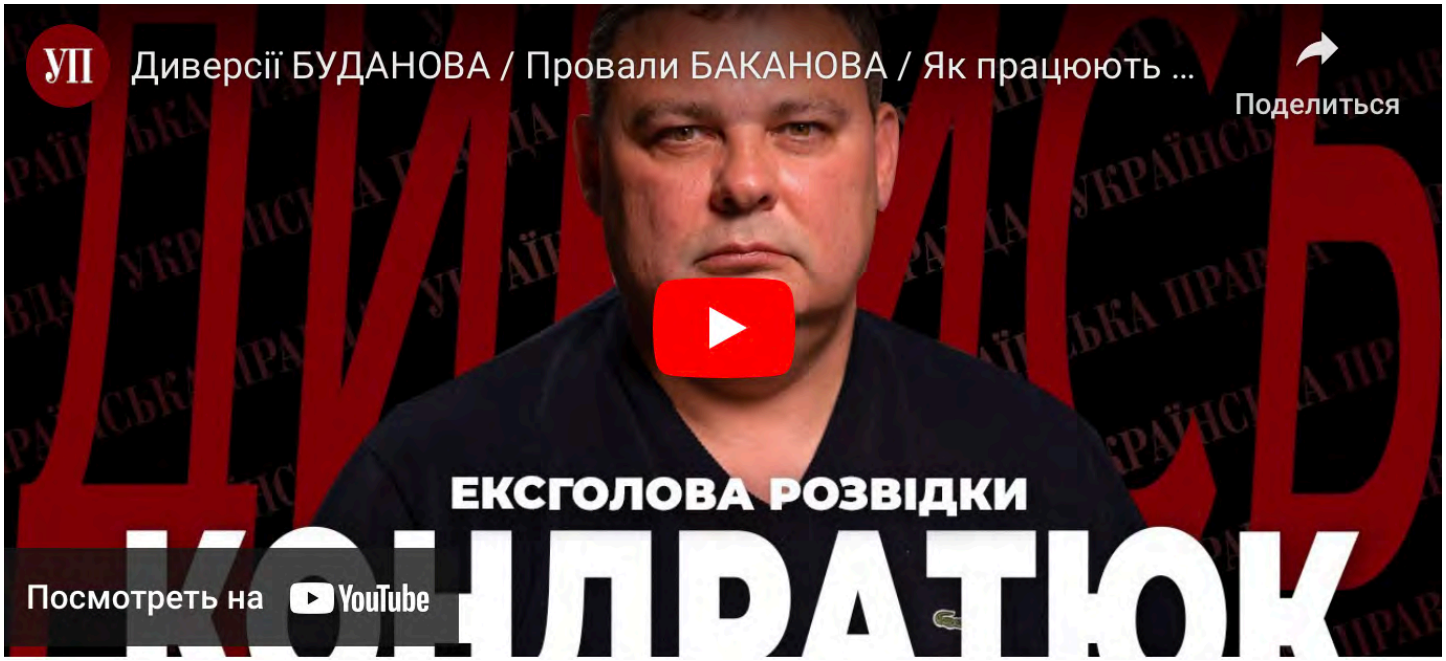

Відео

***

1. "Те, що відбувалося з Медведчуком, для Путіна стало тригером"

– Ви працювали в контррозвідці СБУ, очолювали ГУР, керували Службою зовнішньої розвідки. Цікаво дізнатися від вас, як у 2014-2022 роках російські спецслужби працювали в Україні. Кого вони вербували передусім?

– Вони зазвичай намагалися завербувати політичне керівництво. Їх також цікавили такі галузі, як газ, нафта, електроенергія, природні ресурси. Там створювалися корупційні схеми, до яких росіяни безпосередньо долучали українське керівництво різних рівнів.

А далі вже призначали своїх людей, або людей, які були довіреними через політичну корупцію та будь-які інші зв'язки.

Наприклад, російські олігархи купують якісь активи в Україні. І в той комплект, який вони купували, як правило, також входив губернатор, керівник служби безпеки, керівник поліції.

Всі ці призначення можливі були лише через Адміністрацію президента.

Не забувайте, що тоді головою СБУ був Якименко, який мав російський паспорт. Найгірше, що може бути – коли керівник служби безпеки, який має доступ до всіх агентурних і технічних речей, переходить на сторону ворога.

У 2014-му році, коли він втік до Росії, нам вдалося його задокументувати.

Тоді до Якименка виїхав наш оперативник, який нібито представляв злочинне кримінальне угруповання, і сказав, що вони нібито готові захопити Бердянськ і створити там Бердянську народну республіку. І, мовляв, треба гроші й зброя.

Тоді Якименко був на зустрічі з представниками ФСБ, які його фінансували. Вони дали 80 тисяч доларів на перший транш. Але найцікавіше, що ми захопили цілий корабель, який вони відправили зі зброєю до України.

Там було близько 3 тисяч автоматів, велика кількість гранат, кулеметів, гранатометів.

Тобто ми тоді задокументували, що Якименко – це найвищий зрадник часів незалежності України, який зрадив державу і свій народ.

– Хто з політиків точно був завербований?

– Знаєте, політична корупція завжди прихована. Але зрозуміло, це **більшість політиків, які були в Партії регіонів**.

І той же Олег Царьов, ні для кого сьогодні вже точно не таємниця, що він є рупором російських спецслужб.

– Деркач, Медведчук?

– Це вже були топові. Мені здається, що Путін очікував, що слабка вертикаль державної влади в Україні створить йому можливості для політичного реваншу.

Йдеться про політичну силу Медведчука, враховуючи ресурси, канали, представництво у Раді.

А **коли Медведчука позбавили цих можливостей** і конфіскували його медіаактиви, **це вже була та червона лінія, такий тригер для Путіна.**

Росія готувалася до великої агресії, але, думаю, тригером стало те, що відбулося з Медведчуком.

– Тобто *Путін розумів, що легально захопити владу в Україні не вийде?*

– **Він втратив цю можливість в 2019 році, коли обрали президентом Зеленського.** У Путіна був невеличкий шанс сказати, наприклад, що "наше непорозуміння" торкалося особисто стосунків, наприклад, з Порошенком, і якщо Україна хоче забирати Донбас, то хай забирає. Але за певних умов.

І уявіть собі, що б це було? Це був би троянський кінь для нас. На найближчих парламентських виборах ми би отримали додаткові 4-5 мільйонів виборців, які би тільки підсилили проросійські сили в Раді.

І про які там уже **реформи** або рухи можна було б розмовляти?

2. "Призначаючи Баканова, президент, можливо, і сам не очікував, що СБУ є такою складною структурою"

– 2016-2019 роки – ви були заступником голови Адміністрації президента часів Порошенка. Які були ваші повноваження і завдання?

– Я буду відвертим – **у мене були не найкращі стосунки з Порошенком.**

Але **навіть за таких обставин я намагався робити щось корисне для нашої держави**.

– Хіба не Порошенко вас брав на роботу?

– Знаєте, є такий принцип: ***«звільнити через підвищення»***. Він мене звільнив з посади начальника Головного управління розвідки.

Йому треба було звільнити цю посаду для людини, якій він довіряв би (з 2016 до 2020 року головою ГУР був Василь Бурба – УП). Таким чином треба було мене кудись пересунути.

– То чим ви там займалися?

– **Один із напрямів**, який був мені цікавий – це **формування сучасної професійної української ідентичності Збройних сил та інших структур Сил оборони та безпеки**.

Перше, що нам вдалося зробити, за сприяння, зокрема, міністра оборони ***Полторака*** – це

1) — **формування нових військово-професійних свят**.

Далі ми перейшли до формування таких важливих речей, як

2) — **національна ідентичність,**

3) — **почесні найменування.**

Відбувалася також

4) — **зміна елементів українського одностроюю**. Це шеврони, берети – от уявіть собі, ми б зараз були у синіх беретах російських десантників. Так само поміняли берети морської піхоти і знаки розрізнення.

Такими речами Україна розірвала зв'язок з радянщиною і створила свої власні свята і філософію.

– По своєму функціоналу ви ж мали співпрацювати з силовиками по лінії АП, правильно?

– Так. По суті, так воно і було. Тому що було багато дій, пов'язаних з армією та її реформуванням.

Але **що стосується силового блоку, то сама манера керування президента Порошенка – він надавав перевагу особистому спілкуванню з керівниками**.

– Тобто ви займалися традиціями, але водночас іншим керував Порошенко?

– Скажімо так, у нього достатньо було часу для цих питань. Але, повірте, роботи вистачало по інших напрямках.

– Вже під час каденції Зеленського ви очолили Службу зовнішньої розвідки. Як вас призначили на цю посаду?

– (Робить паузу) Важко сказати. Я мав можливість поговорити із Зеленським, коли він вже став президентом. І це було набагато пізніше, після того, як мене звільнили з Адміністрації президента України.

Він цікавився моїми думками в якості експерта. На цій зустрічі не було жодних розмов про призначення. Це була, скажемо так, консультативна розмова з певних питань.

Я там відповів на низку запитань і за декілька місяців отримав пропозицію знову зустрітися. Через деякий час ми зустрілися знову, де озвучили таку пропозицію.

– Очевидно, що під час роботи в Службі зовнішньої розвідки ви контактували з головою Служби безпеки України Іваном Бакановим. Як би ви охарактеризували Баканова?

– **Це була довірена людина президента Зеленського.** Людина, через яку можна було, скажемо так, підтримати якісь речі, пов'язані з професійною діяльністю.

Але в професійному плані те, що **я знав зсередини Служби – «Служба була нещаслива».**

1) **Президент України, призначаючи Баканова, можливо, і сам не очікував, що Служба безпеки є такою складною структурою**.

2) — **Маючи лише якусь юридичну освіту і загальне уявлення, неможливо тримати під контролем цю Службу.**

3) **Виявилося, що ні.**

Це неначе **«людина, яка не вміє плавати, і її пустили в басейн»**.

– Людиною в басейні, яка не вміє плавати, і був Баканов?

– Так. **Не маючи власних знань, він мав покладатися у своїй діяльності на людей, які перебували всередині.**

Це були не найкращі люди у Службі безпеки України.

1) — **Одним із таких взагалі була людина зі сторони – це** Наумов.

2) — **З одного боку, ця людина перебувала під російським впливом, а з іншого боку – це корупційна складова**.

Покладаючись на таких людей, Баканову було не лише складно керувати Службою, але й мати справжнє розуміння того, що відбувається в державі.

Чому?

Тому що

— відбувалися певні маніпуляції, близьке ставало далеким, а далеке – близьким, і ти ніколи не міг розуміти, насправді на якому світі знаходишся і які виклики стоять перед державою.

Тобто

— треба розуміти чіткі механізми, а не лише покладатися на те, що тобі там кажуть, або підводять до тебе тих чи інших людей.

– Хто в реальності керував Службою безпеки?

– **Керував Баканов, тому що відповідальність – на ньому**.

Але

— **маніпулювали ним люди на кшталт *Наумова*** чи ***Кулініча***.

– Звільнення з посади голови СБУ – це достатнє покарання для Баканова?

– Це все ж таки політична відповідальність. Тому що **для юридичної відповідальності має бути доведено склад злочину.**

— На ці запитання мають давати відповіді правоохоронні органи.

– Ще одна цікава людина – це колишній перший заступник секретаря РНБО Руслан Демченко, якого наші колеги з програми "Схеми" називають лобістом Харківських угод. Чи знайомі ви з Демченком?

– Я був у складі комітету з питань розвідки, який очолював Демченко.

– Це комітет при президентові, так?

– Так. Зрозуміло, що по своїх функціональних обов'язках я контактував із ним.

Людина мала дипломатичний фах з попередньої служби. Ця людина насправді зберігалася при всіх президентах.

– Чи були в Демченка зв'язки з Росією, на вашу думку?

– Я би уникнув таких тверджень, оскільки вони не доведені. Але **в мене були особисті сумніви в тому, що він перебуває на проукраїнських позиціях**.

– Демченка звільнили минулого літа. Чому він так довго був поруч із чинною владою?

– Можливо,

— він знайшов підходи до інших людей, які були також у владі.

Але це питання не до мене.

3. "Підрив на Каховській ГЕС показав, що Путін здатний до будь-яких рішень"

– Вже достатньо часу минуло з моменту підриву дамби Каховської ГЕС, щоб робити конкретні висновки. Що цей теракт дав нашому ворогу?

– На мою думку, значення підриву цієї дамби для нашого контрнаступу було перебільшеним. Реального впливу на контрнаступ це не спричинило.

Хоч підготовку теракту вони провели завчасно, мені здається, що сам підрив дамби відбувся трохи раніше, ніж вони планували. Можливо, у зв'язку з якимось людським фактором це було пов'язано, або з чимось ще.

– З прагматичної точки зору підрив дамби нічого не дав росіянам?

– Підрив дамби їм нічого не дав.

Але що показала ця ситуація? По суті вона показала, що Путін здатний до будь-яких рішень.

Відсутність можливості застосувати ядерну зброю він намагається замінити техногенними катастрофами. Скажу зараз страшні слова: це стратегія створення з нашої країни країни-інваліда, або країни з обмеженими можливостями.

Якщо взяти Чорнобильську АЕС, то ми всі знаємо наслідки аварії. Так само він намагається унеможливити подальший розвиток України як ефективної економічної держави.

Тобто при таких техногенних проблемах ми будемо багато років долати наслідки. Сьогодні аналогічне питання по Запорізькій атомній електростанції.

– Як ви оцінюєте ситуацію на ЗАЕС?

– Насправді ситуація досить проста. Чому? Тому що реактори на Запорізькій атомній станції повністю відрізняються від тих, які стояли на Чорнобильській.

Сьогодні чотири реактори вже зупинені, і один знаходиться в теплому стані. Тобто **це унеможливлює створення ядерного вибуху.**

Хоча за своєю потужністю Запорізька АЕС найбільша в Європі, і загроза від неї дорівнює 600 бомбам, які були скинуті на Хіросіму.

Але що сьогодні думає Росія? Навіть якщо буде якийсь підрив, там не буде тієї хмари, якою було розповсюджено радіацію на тисячі кілометрів.

І тому, мені здається, найбільша їхня задача сьогодні – зруйнувати цей цінний актив України.

Чому? Тому що ЗАЕС має великий вплив на енергетичну систему України, і сама вартість цього активу – це приблизно 100 мільярдів доларів США, щоб побудувати таку станцію.

Тобто вони можуть зруйнувати або машинне відділення, або якісь технічні речі, які унеможливлять в подальшому введення їх в експлуатацію.

– Ви сказали, що Путін не може застосувати ядерну зброю. Чому?

– Тому що це остання червона лінія, яка відділяє світ від Третьої світової війни з використанням ядерної зброї.

І це та червона лінія для всього світу, яка не може бути перейдена.

– Чи є можливість для Збройних сил України або українських спецслужб без вибуху зайти на територію Запорізької атомної електростанції і взяти її під контроль?

– Теоретично – так. Але для Путіна це також цінний актив. Без атомної електростанції буде дуже важко знайти електроенергію для окупованого Криму.

При будь-якому штурмі, а я знаю, що такі спроби Україною вже там відбувалися раніше, Путіну буде легше її взагалі знищити, ніж просто віддати.

Взяти під контроль ЗАЕС можливо лише шляхом створення якогось котла. Тобто створити умови, за яких вони зрозуміють, що те, що вони там можуть створити, у них не вийде, і буде відповідне покарання й наслідки.

І в той же час створити умови, за яких вони просто залишать станцію під міжнародним контролем.

– Якщо, не дай Бог, ЗАЕС підірвуть – які будуть дії партнерів, що ми будемо робити?

– Я знаю, що сьогодні вже підготовлені певні мобілізаційні плани. І це не лише щодо підготовки до евакуації, але й також певні розрахунки по території, яка може потрапити під вплив радіації.

Щодо партнерів – це розуміння того, що будь-які доводи або звернення до Путіна, він не сприймає. І це буде сигнал світу, що його можна зупинити лише одним шляхом – фізичним. І Путін також має розуміти це.

4. "Заколот Пригожина показав, що Путін здатний на будь-які приниження задля збереження своєї влади"

– Бунт ватажка ПВК "Вагнер" Пригожина. Як ви оцінюєте події, які відбувалися в Росії 24 червня?

– Нам трошки не пощастило. Буквально залишалося декілька сотень кілометрів до того, як могла змінитися геополітична ситуація в самій Росії. Беззаперечно, для нас було важливо, якби тоді Путін перекидав би війська на захист Москви. Цього не сталося.

Зрозуміло, що Пригожин діяв не один. У нього мали бути союзники, які до останнього вичікували. І коли він йшов до Москви, можливо, відчув недостатній рівень підтримки, яка була обіцяна.

Кажуть, що у зеків дуже гарна чуйка. І вона Пригожина підвела.

На мою думку, якби він зайшов у Москву, тоді посипався би ланцюжок доміно. В той же час були переговори з Лукашенком, із адміністрацією Путіна, із Бортником з ФСБ, із Дюміним (губернатор Тульської області – УП), які від імені Путіна видавали гарантії. І він зупинився.

На мою думку, ще одна причина полягала у тому, що Пригожину перерахували кошти. В основі заколоту було не лише те, що був конфлікт із міністром оборони Шойгу, але й також заборгованість Міністерства оборони Росії за надані послуги "Вагнера".

Це була серйозна сума, десь 4 мільярди доларів. І навіть, знаєте, кажуть що цю фразу Пригожина – "Де снаряди?" – насправді розшифровували: "Де гроші?".

– Що бунт Пригожина насправді означає для нас?

– **В чому полягала головна помилка Заходу?** "Ми не можемо надати вам стільки допомоги, щоб Путін програв". У них були побоювання, що Росію не можна принижувати.

Але насправді цей заколот показав, що Путін готовий стерпіти будь-які приниження задля збереження своєї влади.

Те, що після голосних заяв у зраді, після таких великих викликів Путін особисто зустрічався з Пригожиним – це свідчення того, що помилка Заходу є визначальною у сприйнятті України і сприйнятті Росії. Як нас недооцінювали, так і особисто Путіна переоцінювали.

Росія начебто виглядає сильною поліцейською країною. Але ж бунт не був придушений. Він просто зупинений самим Пригожиним. Тобто всі ці речі в суспільстві досі існують. І це дає можливості стверджувати, що це лише перша частина. Сподіваюся, що буде друга частина.

Цікаво також те, що змінилися позиції ліберальних росіян. Ходорковський і більшість цих ліберальних лідерів, які знаходяться за межами Росії, визнали, що зміна влади в Росії можлива лише за умови військового спротиву, а не голосування шляхом підняття рук.

Є "Російський добровольчий корпус" і "Легіон свободи". Думаю, що було б правильно, щоб російська опозиція їх визнала.

Останні дії в Бєлгородській області засвідчили, що вони можуть бути тією силою, яка вже кинула збройний політичний виклик Путіну.

– Чому Пригожин ще живий?

– Тому що це б закінчилося подальшим розколом і в оборонному секторі, і в силовому секторі для Путіна.

Боячись покарання, люди можуть діяти більш рішуче, ніж вони були готові на початку. Тобто Путін зараз не міцний, йому треба виграти час, щоб оговтатися.

Тому він проводить зустріч у Кремлі з Пригожиним та його командирами, проводить низку законопроєктів про підвищення соціального забезпечення військовослужбовців та співробітників спеціальних служб, і в цей же час намагається збільшити свою внутрішню безпеку.

Для нього сьогодні це Золотов (керівник Нацгвардії РФ – УП) і Національна гвардія.

– Видання "The Washington Post" інформувало, що Пригожин свого часу контактував з українським ГУР. Він нібито був готовий здати розташування військ РФ в обмін на відхід ЗСУ з Бахмута. Моє питання більш обережне: чи взагалі можлива комунікація ворожих сторін, скажімо, на рівні спецслужб?

– Такі речі не виключаються. Чому? Тому що завжди існують певні обставини, за яких люди можуть знайти не лише компроміс, але й ситуативний союз.

Треба оцінювати наслідки такого союзу і ті переваги, які ми отримуємо. Тобто я вважаю, що будь-яку ситуацію, яка може наблизити нашу перемогу й послабити ворога, треба використовувати.

5. "Війна закінчиться лише тоді, коли останній військовий злочинець буде притягнутий до відповідальності"

– Чому світ боїться розпаду Російської Федерації?

– Світ не боїться розпаду Російської Федерації. Вони просто до нього не готові. Якби світ визначився, що буде після Росії і після Путіна, я думаю, вони б прискорили саме перемогу України і створили можливості для того, щоб ця перемога відбулася якнайшвидше.

Нам не важливо, хто там у них буде при владі. Нам потрібно створити умови, за яких Росія ніколи вже не матиме можливості напасти на Україну і бомбити наші міста.

– Чи готується Росія до деокупації Луганська, Донецька, Криму?

– Сподіваюся, що так. Сподіваюся, що якийсь законопроєкт у них вже готується, щоб виключити ці регіони зі складу Російської Федерації.

Зверніть увагу, створений правовий юридичний казус. Україна за час нашого контрнаступу вже повернула територій більше, ніж вони захопили за пів року. І ті території, які ми повернули, росіяни визнають своїми з юридичної точки зору.

– Чи вірите ви, що війна закінчиться цього року виходом на кордони 1991 року?

– Війна закінчиться лише тоді, коли останній військовий злочинець буде притягнутий до відповідальності. Але перед цим нам треба звільнити наші території і знищити режим Путіна.

— Який найбільший виклик нас чекає після перемоги?

– Це не виклик, а можливості. **Можливості побудувати справедливу Україну, подолати корупцію, бути з нульовою толерантністю до державної зради**.

***

№ 1.803

Андрій Єрмак: «Процедура набуття членства в НАТО - це швидше, ніж для Євросоюзу»

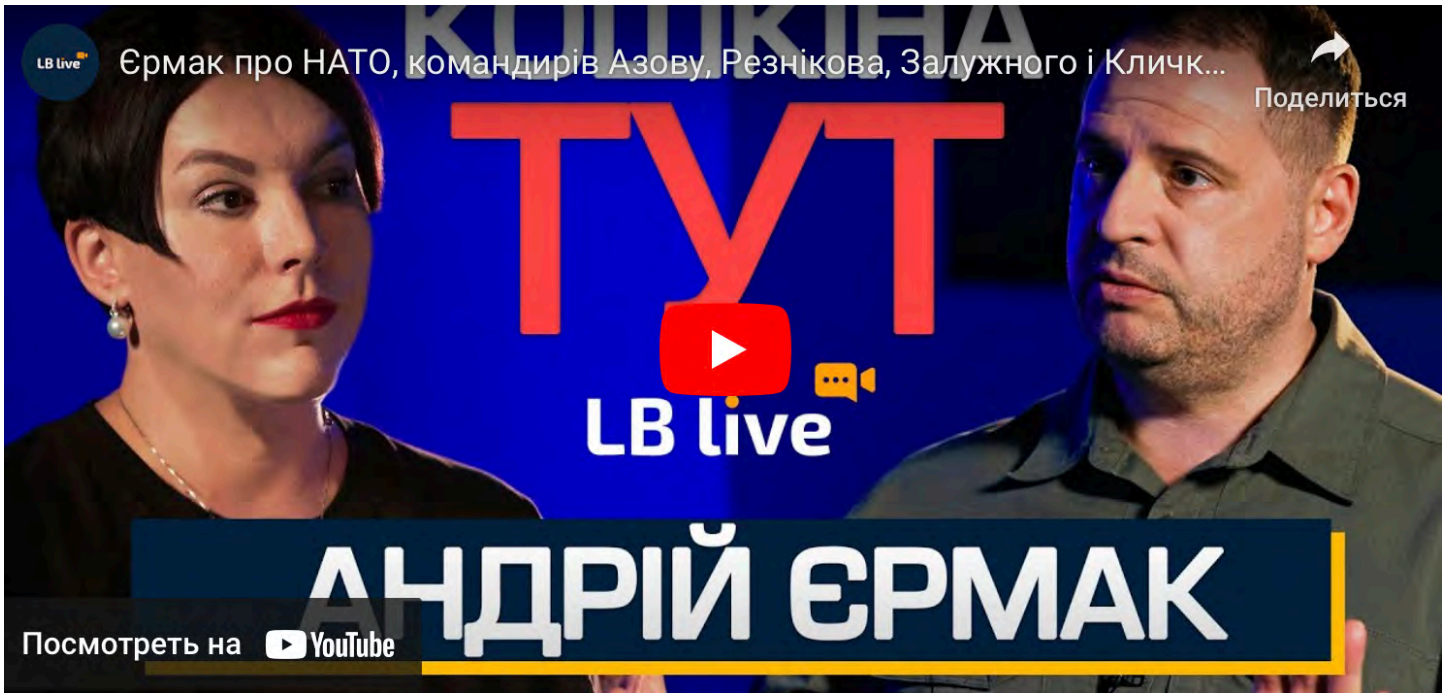

Відео

2023-07-20

Соня Кошкіна, Шеф-редактор LB.ua

«Ми дуже чесні люди – прямо говоримо, що нам не потрібні медіації», – зазначає ***керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, розповідаючи про взаємини з*** міжнародними партнерами з приводу мирного врегулювання. Цю розмову ми почали з результатів Вільнюського саміту, перспектив членства України в НАТО, гарантій безпеки. Продовжили поверненням командирів «Азову», обміном полоненими, у тому числі цивільними та визволенням незаконно депортованих дітей.

Оскільки вплив керівника Офісу на внутрішній порядок денний важко переоцінити, а висловлюється він на ці теми доволі рідко, другу частину розмови присвятили політиці. А саме – перспективам виборів, зокрема голосуванню в Дії, уявній «партії Залужного», відставці Резнікова та кадровим питанням. У рамках останніх навіть зідзвонилися з мером столиці Віталієм Кличком, який раніше в інтерв'ю LB.ua стверджував, що президент Зеленський і керівник ОП не спілкуються з ним від початку великої війни. Пропонуємо вам відеоверсію розмови на каналі LB live і текстову на сайті LB.ua.

1. «Україна буде членом НАТО. Питання тільки в часі»

— Пропоную розпочати з результатів Вільнюського саміту. Що завадило нам отримати більш конкретну перспективу вступу України до НАТО? Офіційну позицію ми знаємо, але кулуари завжди важливіші.

— НАТО – це багато країн, і, безумовно, всі рішення ухвалюються консенсусом.

Тому хотів би сказати, що вважаю саміт успішним. Як сказав президент, "він був успішним, але міг би стати відмінним", якби ми отримали запрошення.

Сталося, як сталося.

Взагалі, я вважаю, дуже багато чого ми привезли з Вільнюса.

У першу чергу позитивне для нас остаточне комюніке, де з'явилося про запрошення (до НАТО. – С.К.) і прибрано ПДЧ. Потім – ухвалення декларації про гарантії безпеки.

Ми люди реалістичні, розуміємо, що не можемо стати членами НАТО, поки в нас триває війна.

Але, безумовно, було б нечесно не сказати, що **ми завжди ставимо «максимальну планку»**.

Безумовно, ми хотіли повернутися вже із запрошенням, але вважаю, що **ті результати, які ми сьогодні маємо, дуже успішні**.

Ми ще раз побачили абсолютно безпрецедентну підтримку всіх членів НАТО. І той лозунг, який вже лунав і від президента Байдена з Гельсінкі, про це він говорив і у Вільнюсі – що партнери будуть з Україною стільки, скільки це буде потрібно. Тобто до нашої перемоги.

— У драфті, за наявною інформацією, *була фраза про "гарантії безпеки"*, потім слово "безпеки" зникло, залишилися лише "гарантії". Це породжує для нас якісь політичні ризики?

— У якому тексті?

— У фінальному.

— Комюніке чи декларації?

— Комюніке.

— Ви знаєте, річ у тім, що було, безумовно, багато тлумачень цього слова, яке означає весь цей пакет, який країни готові надавати – і вже надають – для того, щоб забезпечити безпеку України. Для нас головним є зміст.

І що стосується ***гарантій безпеки*** – це до декларації – там є дуже важливий пункт, який говорить про те, що це не є заміною членства в НАТО і ці гарантії будуть діяти до вступу України, до надання повноцінного членства.

— Думаю, ви маєте на увазі не гарантію, а умови, можливо.

— Так.

Дійсно, ми вважали і говорили з партнерами, що, з нашої точки зору, щоб уже 100% було зрозуміло, про що йдеться, то ми говоримо, що саме безпекові умови є умовами, і часовими в тому числі, для запрошення і для того, щоб Україна стала членом НАТО. Треба ще пояснити, що процедура набуття членства (в НАТО. – С.К.) скоріша, ніж набуття членства в Європейському Союзі. Саме тому проміжок часу між запрошенням і набуттям членством може бути дуже-дуже коротким. І саме тому, коли ми говорили про ці умови, для нас було важливо, щоб ми чітко однаково розуміли, що це безпекові умови. Але партнери вважали і вважають, що попередній абзац і весь зміст попередній є достатнім для того, щоб це зрозуміти. Якщо ви бачили пресконференції, преспідходи і виступи президента Байдена, інших лідерів, генерального секретаря НАТО, вони чітко говорять, про які умови йдеться. Це безпекові умови.

— У вас була заява щодо підтримки України. До країн G7 приєдналися ще 10 країн. Питання в тому, як розширити це коло і як залучити країни, наприклад, Глобального півдня, які також для нас дуже важливі.

— **«Ми сьогодні йдемо такими, нібито паралельними треками, але вони всі об'єднані, тому що в нас єдина позиція по всіх треках, по яких ми працюємо»**. Тому так, дійсно, після ***ухвалення декларації щодо гарантій безпеки*** вже на ранок було не шість (країн, що приєдналися до декларації. – С.К.), а вже 10, це дуже гарно. Я думаю, що їх буде більше, більше, більше.

Почали ми з G7, і я хочу сказати – як ми і говорили у Вільнюсі – одразу після повернення не буде жодного проміжку часу, ми одразу почнемо консультації з партнерами щодо вже текстів безпосередньо двосторонніх або багатосторонніх угод.

Чому ця декларація дуже важлива?

Ми працювали не один тиждень, місяць. І це потужна робота, в якій брали участь від Офісу Президента Ігор Жовква, Олександр Бевз, Дарія Зарівна, представники Міністерства закордонних справ.

Була велика команда і робота 24/7, особливо в останні дні, коли узгоджувалися останні речення. Я вважаю її **дуже потужним документом**, тому що закладено все те, що буде міститися вже в безпосередньо двосторонніх, багатосторонніх угодах.

> 1) — Тобто це така рамка, але важливо, що кожна країна, з якою ми будемо укладати цю угоду, може виходити за рамки. Вони не будуть схожими прямо на 100%, тому що законодавства різні.
>
> 2) — І дуже важливо, що **ми плануємо, що всі ці угоди будуть ратифіковані парламентами**.

Щодо другого треку – це ***peaceful-формула президента Зеленського***, **до роботи над якою я теж був безпосередньо залучений**.

Думаю, ви знаєте, що в нас **дуже успішно пройшла перша зустріч на рівні радників** у Копенгагені.

Ніхто не очікував, що буде стільки країн, і ми створили таку атмосферу, де говоримо і чуємо один одного.

> Для нас було важливо, що ми сказали, що готові чути і говорити зі всіма, хто поважає нашу територіальну цілісність, суверенітет і незалежність. Але за основу хочемо взяти саме українську формулу. Це логічно, це справедливо, тому що війна йде на території України.

І серед пунктів цієї ***peaceful-формули*** є саме питання гарантій. Тобто підписання цих двосторонніх і багатосторонніх угод уже буде реалізацією одного пункту peaceful формули президента Зеленського.

— ***У спільній декларації України і G7 є три важливі умови*.**

Це 1-реформування судової системи, 2-корпоративне управління і 3-боротьба з корупцією. Партнери наголошують саме на цих трьох векторах. Очевидно, невипадково. Судова реформа дуже повільно рухається, м'яко кажучи. З корпоративним управлінням теж проблеми, ну і боротьба з корупцією – це вічна тема.

Чи можуть вони застопорити прогрес найближчим часом?

— Для нас абсолютним пріоритетом є продовження тих реформ, які розпочав президент Зеленський.

І **сьогодні**, коли ми зустрічаємося з президентом Байденом, з Урсулою фон дер Ляєн, з Шарлем Мішелем, Макроном, Шольцом, Ріші, **риторика вже змінилася**.

Вони не говорять, що ми повинні зробити оце.

Вони говорять:

> ***“Ми дійсно дуже поважаємо, ми вражені, що сьогодні, навіть під час такої жахливої війни, ви робите реформи такі і в такому об'ємі, які не роблять інші країни, у яких немає війни».***

І щоразу вони підтримують:

> ***«Ми підтримуємо вас, президенте Зеленський, у вашій боротьбі з корупцією. Тому що ми вражені. Якщо сьогодні у вашій країні можуть заарештувати голову Верховного Суду, це підтверджує, що дійсно йде боротьба».***

Я вважаю, що дуже часто в нас є така ситуація – і ми це чуємо від світових лідерів. На відміну, наприклад, від американців, які, коли приїжджають до України – республіканці, демократи, – але тут і в інших країнах вони представники Америки. Вони представляють свою країну. Вони, на відміну від деяких наших політиків, не використовують цю можливість для того, щоб забезпечити своє політичне майбутнє, захистити свої статки, створити неправдивий і нереальний імідж нашої країни. Він інший, повірте мені.

Ми тільки повернулися, і повірте, я дуже чітко пам'ятаю, що говорив президент ***Байден***. Він говорив, що ***«вражений тими реформами, тою боротьбою з олігархами, з корупцією, яку ведуть президент Зеленський і команда»***. Тому давайте дуже чітко про це говорити. Безумовно, справ ще багато. Безумовно. Але ми й самі про це знаємо.

Давайте повернемось у 2019 рік. **Президент Зеленський прийшов у політику, маючи все, для чого до того політики йшли в українську політику. І тому його мотивацією, як і багатьох членів команди, було саме реформування країни.**

Безумовно, не все йде так швидко, як хотілося б. Але, вибачте, велика історія до цього. Це ж треба не лише поміняти якихось особистостей, **треба змінити інституції**.

Щоб це не було, знаєте, боротьбою конкретно з кимось, **треба змінити менталітет**.

Але

— **багато чого для цього зроблено. І сьогодні ми це бачимо.**

Найголовніше, не можу сказати за всіх, але я точно можу сказати, що **«президент – людина, яка абсолютно непримирима до корупції»**.

— Це людина, яка сама є взірцем того, що він не корупціонер.

— Він людина, яка ніколи не змириться.

— І для нього не існує ні прізвищ, ні людей, які сьогодні можуть собі це дозволити.

Але **це процес**.

— Ну, можливо, індивідуал ьні трактування, вони трошки різняться. Просто щоб навіть якщо є такий кредит, це не розхолоджувало нас самих.

— **Це ж у нас у крові. Нас не треба сьогодні підштовхувати і мотивувати**.

2. «Єдине, коли можна говорити про якусь дипломатію з Росією – це коли російські війська вийдуть з території України. Крапка»

—.Добре, повернімося до саміту НАТО. Президент Чехії *Петр Павел сказав, що вікно можливостей для нас дуже звузиться* до кінця цього 2023 року. І все, чого ми досягнемо до цього часу, стане базою для подальших рухів, перш за все дипломатичних – для подальших переговорів. Що для нас самих буде індикатором, що переговори можуть розпочатися? З якого конкретно моменту?

— Ну, ви знаєте, що **«ми напередодні саміту були з візитом»** у Празі.

— Так.

— І нічого подібного ми не чули від президента Чехії.

— Чому тоді це потім пролунало?

— Не знаю. І це не пролунало… Я не знаю навіть, де це пролунало.

— Це було в чеських ЗМІ.

— Я бачив у медіа. Останнім часом, коли щось з'являється й особливо виноситься як заголовок, я шукаю пряму мову. Тому що дуже часто або не надто коректний переклад, або це вирвано з контексту.

Але в нас люди дуже принципові. І у президента дуже принципова позиція, якої він дотримується: єдиний момент, коли можна говорити про якусь дипломатію з Росією – це коли російські війська вийдуть з території України. Крапка.

— До кордонів 91 року. Тільки з цього моменту можуть починатися переговори?

— Безумовно.

— Якщо, наприклад, ми звільняємо тільки Донбас, а до Криму ще доходимо, це ще не точка початку?

— Ну як. Це все наша територія.

— Зрозуміло. Я маю на увазі старт дипломатичного процесу.

— Так.

— Важливий момент – ваша цитата про те, що *Україна може перемогти в цій війні до наступного саміту НАТО*. Він відбудеться за рік у Вашингтоні.

Але паралельно поширена думка, що нашим західним партнерам, зокрема американцям, було б краще, щоб фінальна перемога прийшла до нас саме влітку наступного 2024 року. Тоді це можна було б дуже ефективно конвертувати в американські вибори.

— Знов-таки. Президент Байден нічого такого на зустрічі не говорив.

— Так я ж і не кажу, що це його цитата.

—.Ми не обговорювали цього. Ви знаєте, що я сьогодні спілкуюся з паном ***Салліваном*** (радник президента США з питань національної безпеки. – С.К.) практично декілька разів на тиждень. Я думаю, що це припущення. Ми чули від практично всіх наших партнерів про те, що ми хочемо, щоб ви перемогли якомога скоріше.

Так, під час виступу на Atlantic Council, коли мене спитали, які сподівання на Вашингтонський саміт, я сказав, що, по-перше, сподіваюся, що до цього ми вже отримаємо нашу таку довгоочікувану перемогу. І, чесно кажучи, я думаю, що немає більшого бажання в українців, ніж перемогти в цій війні. І, безумовно, ми всі робимо все для того, щоб це сталося. Але це війна. І ніхто не може вам стовідсотково сказати, коли це станеться.

Не думаю, що це дуже вірно давати Україні якісь там “вікна”, “двері” абощо. За 500 днів, більше вже, нашої боротьби, ми всім довели, що в нас немає таких “вікон”, “дверей”. Це станеться в найближчий можливий момент. Коли це буде можливо зробити, я думаю, що ми всі українці зробимо все необхідне для цього.

— Головне, щоб підтримка не зменшувалася.

Якщо повернутися до цих двосторонніх чи багатосторонніх договорів, наскільки реалістично їх підписати – і щоб далі вже працювали парламенти відповідних країн – до кінця цього 2023 року?

— Дуже реально, дуже реально.

Я не думаю, що тут треба дуже багато часу для того, щоб з'явилися перші драфти цих умов.

— Американські ЗМІ нещодавно поширили інформацію – і Білий дім це комунікував – що *група колишніх американських посадовців зустрічалася з російськими на чолі із Сергієм Лавровим*. Чи знала Україна про цю зустріч? Чи ми володіємо повною інформацією про її результати?

— Усе, що знаємо, ми побачили в засобах масової інформації. І для нас достатньо того, що президент Байден у своєму виступі в Гельсінкі декілька разів сказав і під час розмов з президентом Зеленським завжди повторює: нічого про Україну без України.

Ми довіряємо президенту Байдену, і він не просто словами, а справами довів, що ця людина не просто підтримує Україну, ця людина робить усе, щоб Україна перемогла.

— Він же не сам це комунікував, йдеться про зустрічі колишніх посадовців. Чи можна це розглядати як певне промацування настроїв на предмет не/готовності до переговорів?

— Дивіться, у світі постійно щось відбувається. Ми бачили протягом цих більш як 500 днів, що говорили різні речі. Хтось пропонував якусь посередницьку місію абощо.

Найголовніше – у нас є чітка позиція. І є позиція наших головних партнерів, які сьогодні абсолютно принципово займають її.

Що стосується навіть країн ***Global South***, то я вам можу розповісти, **ми ж приймали тут** і представника Китаю, і представника Бразилії, і представника Ватикану.

Слухайте, ми дуже чесні люди – говоримо про те, що нам не потрібні медіації. Я навіть можу сказати, що під час зустрічі в Копенгагені, сидячи за

столом, колись хтось виступав і говорив про якісь перемовини, я повторив свою ж тезу:

> **з 2019 року ми мали понад 180 раундів перемовин у Мінську**, в Нормандії. Сказав, дивіться, тут мій колега, друг, пан Бонн з Франції, пан Плетнер з Німеччини, ми разом були на цих нормандських зустрічах. І я сказав, я і тоді про це говорив, що **«медіація нам не потрібна»**.

Навіть сьогодні ви чули, що офіційно заявив кардинал Зуппі, посланник Папи Римського, який був тут, а потім через якийсь проміжок часу поїхав до Москви, він сказав: “Це не медіація. Я поїхав виключно з двома питаннями – повернення полонених і повернення депортованих дітей”.

— Ну, про Зуппі я свою думку залишу при собі, а про дітей ми поговоримо окремо, це важлива тема. Хочу коротко уточнити про Global South. Чи було якесь продовження історії з *візитом сюди китайського представника*?

— Були зустрічі, була дуже **відверта, чесна розмова**. Ми виклали наше бачення, сказали, що ми з повагою ставимося, це дуже добре, що Китай проявляє такий інтерес і ініціативу. **Ми вважаємо, що основою повинна бути *українська формула***, але ми готові чути, готові говорити.

Ми знаємо, що для вас дуже важлива ядерна безпека. Ми знаємо, що для вас дуже важлива продовольча безпека, що ви готові брати участь у гуманітарних питаннях. І зараз, після Копенгагена, ми такий формат створили. Щотижня проводимо зустріч послів. І працюємо, щоб організувати ***peaceful самміт***. І я думаю, що невдовзі відбудеться друга зустріч на рівні радників.

Щотижня ми додаємо ще п’ятьох-шістьох представників різних країн. Тримаємо баланс. З Європи, Латинської Америки, Африки, з Азії. На останній зустрічі було вже 26 послів. На зустрічі, яка відбудеться в понеділок (йшлося про 17 липня. – С.К.), уже буде на п’ять-шість послів більше.

Кожну зустріч ми організовуємо в якомусь спеціальному місці. Тобто це ілюстрація додаткова кожного пункту ***peaceful самміту***. Перша зустріч була в Центрі захисту прав дітей. Перед нашою розмовою омбудсман провів брифінг, щоб розказати, чому цьому питанню присвячено окремий пункт ***peaceful плану***.

Друга зустріч була в Координаційному центрі з обміну полоненими, а ***наступна зустріч буде на Чорнобильській станції***.

— Нещодавно в нас було велике *інтерв’ю з Дмитром Лубінцем*. Говорили, власне, про повернення дітей. Ситуація дуже важка, він визнає, що повертаються одиниці й індивідуально працюється в кожному конкретному кейсі. Держава напряму робити це не може, важливі

волонтери. Наскільки можливо залучити більш широко міжнародні організації, волонтерські?

— По-перше, дуже було важливо, щоб ми як країна мали свою **програму**. Що ми будемо робити до кінця 2023 року на міжнародній арені. Що будуть робити омбудсмани, уповноважені, що буде робити парламент. **Ми створили цю програму, і її затвердив президент**. Це було, коли ми відкривали цей чудовий центр (Центр захисту прав дітей. – С.К.), який з'явився в першу чергу завдяки Дмитру ***Лубінцю***.

Безумовно, ця тема актуальна для всіх. Усі хочуть допомагати, але було дуже важливо, щоб ми самі розуміли, де нам потрібна допомога, щоб це працювало дуже ефективно. Ба більше, чимало питань не тільки до повернення. Дуже важливо працювати з батьками. Дуже важливо, коли дитина повертається, щоб їй була надана повна державна підтримка – від психологічної до матеріальної. Щоб діти, які сьогодні навіть у Європі, якщо це діти, які перебували тут в інтернатах, щоб вони поверталися в умови, які будуть не гіршими, ніж у Європі, а навіть кращими.

— Одразу переб'ю, перепрошую. Є, приміром, *ситуація з Дніпропетровським інтернатом* для дітей, які мають обмежені можливості – ми багато писали про це. Вони були в Польщі рік, їх повернули, і зараз вони не завжди навіть можуть спуститися в бомбосховище, тому що на візках, там не вистачає персоналу.

— **Ось чому для нас це дуже важливо**. Залучені всі міністерства, всі державні установи, визначено, хто відповідає за який напрямок. Моя функція була координувати і зробити так, щоб ця програма була розроблена і затверджена. У розробці цієї програми всі брали участь. Я думаю, що варто було б навіть зібрати зустріч оцієї координаційної групи, яку очолює Дар'я Герасимчук, уповноважена з прав дітей, і поспілкуватися на більш такі конкретні речі, які відбуваються щодня.

Але що важливо стосовно міжнародної підтримки? Сьогодні багато країн уже залучені, і ми залучаємо ще більше країн. Деякі дуже цікаві, несподівані – Саудівська Аравія, той самий Ватикан, Туреччина тощо. Усі готові допомагати, усі працюють у цьому треці. Для нас це дуже болюча тема, дуже важлива, вона є в особистому пріоритеті президента. Я думаю, що ми дуже скоро будемо отримувати більше позитивних новин, що наші діти повертаються, повертаються у великій кількості, а не так, як сьогодні відбувається.

— Одиниці.

— Одиниці. Але повірте, це один з пріоритетів, який 24/7 є в полі зору всієї команди.

— Одиниці і тільки ті, у кого є живі батьки або родичі, з іншими це практично нереально.

3. Про повернення командирів «Азову»: «Так домовилися два президенти. Ніяких додаткових умов з боку Туреччини не висувалося»

— Туреччина. Нещодавно відбулася зустріч президента Зеленського з Ердоганом. 8 липня 2023 *в Україну повернулися захисники Азовсталі*. Під час їхнього виходу з Маріуполя була умова, що командири перебуватимуть у Туреччині до кінця війни. *Які дійсно були умови повернення "азовців" в Україну?*

— По-перше, дуже важливий був візит у Туреччину. **Було три країни за день, щоб розуміти темп, в якому працює президент**. Вони (Володимир Зеленський з Реджепом Ердоганом. – С.К.) спілкувалися декілька годин, потім у широкому колі, потім ще була пресконференція, закінчилося все близько другої години ночі.

Дуже важливо, **це був «один з перших чи перший» візит лідера іншої країни до Туреччини після виборів**. Дуже багато тем було.

Можу ще раз сказати: **таких відносин, які мають президент Зеленський і президент Ердоган, мало хто з лідерів має у світі**.

Це дуже важливо і було важливо напередодні Вільнюського саміту, тому що нам потрібна підтримка Туреччини. Безумовно, говорили і про ***зернову ініціативу***, багато інших тем.

Щодо "азовців",

> дійсно, президент Зеленський звернувся до президента Ердогана. І потім він підтверджував, що після звернення президента Зеленського вони домовилися про те, що саме зараз можливо, щоб наші герої, командири повернулися до України.

— Чому саме зараз?

— **Так домовилися** два президенти. Ніяких додаткових умов з боку Туреччини не висувалося.

Вони достатньо довго там перебували («азовці» в Туреччині. – С.К.), і треба розуміти, через що ці хлопці пройшли. Безумовно, вони там в нормальних умовах, мали можливість підлікуватися. Я хотів би подякувати нашим турецьким партнерам, друзям за те, що вони й безпеку їхню забезпечили. Але прийшов час. І для них, безумовно, важко було залишатися там, розуміючи, що саме зараз відбувається в Україні. Війна ще не закінчилася, і для них, для людей, які захищали Азовсталь, це було психологічно дуже важко.

Я спілкувався з ними практично щотижня. Обіцяв їм, що тільки-но буде така можливість, я буду говорити й інформувати президента, а він, безумовно, буде говорити з паном Ердоганом. Так склалося, що це сталося під час цього візиту.

— Як випливає з їхніх же слів, вони повернуться на фронт, правильно я розумію?

— Це вже не моя компетенція. Вони сьогодні в Національній гвардії. Я думаю, що це буде вирішувати командування Національної гвардії, військове командування.

— Сам факт їхнього повернення – доволі гучна подія, чи не повпливає це на подальші обміни?

— Декілька тисяч людей перебувають там (у російському полоні. – С.К.), і розуміємо, в яких умовах, якщо це можна назвати умовами. Але чесно треба сказати, що в нас немає, на жаль, сьогодні якихось чітких домовленостей. Ми долучили до цього багато країн. Працює Координаційний штаб, безпосередньо і пан Буданов, його хлопці, Служба безпеки України. Для того, щоб за посередництвом, за допомогою інших країн вийти на те, щоб ми чітко розуміли, що кожного місяця ми повертаємо стільки людей.

— Поки що це тільки військові, а нам ще треба цивільних повернути.

— Безумовно, ми не забуваємо про це. У нас є військові, цивільні, незаконно депортовані діти. Ось чому для нас важлива реалізація ***peaceful формули*** – щоб залучити якомога більше треків: саудівський, ватиканський, треки з іншими країнами. Це дасть можливість «збільшити кількість», тому що наша ціль – повернути всіх. Ніхто ні про кого нікому не дасть забути.

Але навіть до повернення говорити так однозначно, як люди почали писати в соціальних мережах, що це (повернення “азовців” до України. – С.К.) вплине (на обмін полоненими. – С.К.), вибачте. У нас був період, коли ми повертали щотижня, потім була велика пауза. Це сьогодні працює, на жаль, дуже-дуже непросто. Навіть якщо є якась домовленість, ти до останнього не розумієш, відбудеться це чи не відбудеться.

4. «Ми маємо персональні контакти людей, які відповідають у США, Європі (за санкції. – С.К.)»

— Група Єрмака-Макфола заявила, що в багатьох видах зброї, яка використовується проти України, зокрема крилатої, є технологічні елементи виробництва наших партнерів. *81% чипів у російських ракетах – це компанії зі США*, 8% – Швейцарія, Японія і Німеччина – по 3,5%.

Як наші партнери відреагували на це, і що нам робити з цим, як дотиснути?

— Ми передали всю цю інформацію. Наскільки мені відомо, партнери дуже серйозно до цього ставляться. І, безумовно, я думаю, що відповідна внутрішня робота відбудеться. Здебільшого це приватні компанії, але, безумовно, вони будуть включати внутрішні механізми для того, щоб це припинити і зробити неможливим, тому що це використовується проти України.

— Кожна країна це має вирішувати самостійно, у своїй юрисдикції, правильно?

— Я думаю, що так. Бо якщо це Європейський Союз, там спільне законодавство. Як із санкціями відбувається? Сьогодні глобальні санкції ухвалюються на рівні Європейського Союзу. Але законодавство країн усе ж таки відрізняється, саме тому в декларації щодо гарантій безпеки неможливо було прописати це якось більш детально. Вже у двосторонніх угодах будуть з'являтися конкретні речі, яким чином будуть включатися ті чи інші санкції.

Робота з партнерами сьогодні на такому рівні, що люди, які працюють з української сторони, всі ми маємо персональні контакти людей, які відповідають у США, Європі (за санкції. – С.К.).

1) — Коли я бачу в інстаграмі або в новинах, що якийсь маленький російський пропагандист з'явився, наприклад, в Італії, Франції, в Європейському Союзі,

2) — одразу надсилаю цю інформацію до нашої групи і знаю, що за 10 хвилин цю інформацію отримає представник у європейській країні, або у Великобританії, або в Сполучених Штатах.

— Андрій Єрмак сам в інстаграмі сидить?

— Так.

— Тобто можна писати, якщо що?

— Будь ласка, я завжди відповідаю. І коли я отримую якісь листи від хлопців з фронту про якісь проблеми (я практично не говорю про це), одразу передаю цю інформацію і контролюю, щоб я мав відповідь. Багато є і неправдивої інформації, але коли це стосується особистих питань, пишуть родичі людей, які перебувають у полоні, я терміново передаю це до Координаційного штабу, і мені відповідають: так, ми цю людину знайшли, передали списки. Дуже радію, коли вдається допомогти людям.

— Коротке питання *про заморожені активи Центробанку Росії*. Це приблизно 350 млрд, точної суми ми не знаємо. І найголовніше – не знаємо, де конкретно, в якій країні і скільки. Відповідно, нам важко якимось чином претендувати на повернення цих коштів. Якщо Штати в цьому плані в рамках свого законодавства здійснюють певні кроки, у

Європейському Союзі, знову ж таки, впирається в локальне законодавство.

— Працюємо з партнерами. Непросто іноді йде, але всі розуміють, що, по-перше, це російські гроші, які сьогодні повинні використовуватися точно не проти України. Тобто першим кроком було заморозити ці активи, а далі ми бачимо...

— Вони навіть не заморожені – зупинені, скажімо так.

— У різних випадках по-різному. Де є заморожені, де є арештовані. Дуже все відрізняється, але важливо сьогодні, що **ми працюємо з партнерами над механізмами, які дадуть нам можливість використовувати їх під час реконструкції, відновлення України**. Працюємо. Не можу сказати, що це питання однозначно розв'язане. Усі з розумінням ставляться, ніхто не говорить "ні", ніхто не говорить, що це неможливо, але в кожному разі треба працювати.

— Західні компанії, які, наприклад, полишили російський ринок, вони також зацікавлені у виплатах і мають на них повне право.

5. Про чергове «звільнення» Резнікова: «Це не відповідає дійсності»

— Мій улюблений блок називається «Політика». Перше – кадри. Знову пішли активні розмови про те, що можлива зміна уряду, головне – міністра оборони Резнікова. Наскільки це відповідає дійсності?

— Не відповідає дійсності. Я про це не чув і не знаю такої інформації. Я думаю, що знав би.

— «Головний кадровик країни», як іноді називають Андрія Єрмака, точно знав би.

— Це не є правдою. Я не є ні головним, ні взагалі кадровиком країни. Але безумовно, якби сьогодні були такі рішення, думаю, я точно знав би про це.

Але ж я про них не знаю. Я думаю, що хтось продовжує запускати цю інформацію.

— Навіщо, для чого?

— Той самий, хто ніс *історію з яйцем по 17 гривень?* Чи це вже інші гравці?

— Цього я не знаю.

— Тобто уряд Шмигаля працює? Глобальних змін не буде? Можливо, точкові?

— Слухайте, ми живемо в ситуації війни. Якщо голова уряду вирішить, що хтось із міністрів не відповідає сучасності, не може працювати 24/7, думаю, він має абсолютно право (звільнити когось. – С.К.). Я знаю Дениса Анатолійовича, він людина дуже принципова, і для нього важливо, щоб сьогодні команда працювала. Але про решту я такої інформації не маю.

— У ЗМІ, коли відбувалося *призначення Семена Кривоноса очільником НАБУ*, багато писали про те, що він пов'язаний з вами. Наскільки вже це відповідає дійсності?

— Я читав, як Семен Кривонос відповів. Можу підтвердити. Бачив його два рази. Один раз на зустрічі з паном Саакашвілі. До речі, ви знаєте, що ми робимо і робитимемо все для того, щоб повернути громадянина України Саакашвілі в Україну. Захистити його, тому що те, що відбувається – це абсолютно жах. Навіть не знаю, яке підібрати слово, але неможливо у 21 столітті, щоб людина перебувала в таких умовах.

— Ми про Кривоноса говоримо.

— Що стосується Кривоноса. Другий раз я зустрічався з ним, мені здається, була зустріч щодо антикорупційної стратегії ОЕСР, яка тут, в Офісі, відбувалася.

— І все?

— Так. Це всі мої зв'язки з паном Кривоносом.

— Віталій Кличко дуже багато зараз говорить про те, що Офіс заважає йому працювати, позбавляє повноважень. В *інтерв'ю LB.ua* він узагалі сказав, що нібито проводяться якісь наради в Офісі, аби щодо нього «працювати». І що він від початку війни не спілкувався ні з вами, ні з президентом. Хоча нібито ініціює таке спілкування. Що між вами взагалі відбувається?

— Ви знаєте, що **я знайомий з Віталієм Володимировичем багато-багато років**. Вважаю, що він дійсно людина, яка дуже багато зробила для нашого спорту, великий спортсмен.

...Знаєте, **мені взагалі не дуже зрозуміло, як сьогодні, коли триває війна, в Києві стільки питань…** Ми побачили, *що відбувалося з бомбосховищами. І так далі.*

Я не говорю, що це…

— Очільники РДА?

— Що це питання не тільки Віталія Володимировича, але мені здається, набагато більше питань сьогодні і завдань, якими треба займатися, а не шукати якісь «гіпотетичні змови».

Знаєте, сьогодні в Офісі Президента стільки завдань, що навіть живучи тут, якби можливо було додати до доби ще декілька годин, я знайшов би, чим займатися…

— То як щодо спілкування?

— Якщо мене не підводить пам'ять, я думаю, що декілька разів після 24 лютого я особисто телефоном спілкувався з Віталієм Володимировичем.

Якщо в нього є якісь питання, якщо він мені дзвонить або надсилає смс, я завжди йому відповідаю.

— Відповідаєте?

— Так.

— Давайте перевіримо це. Я його зараз наберу.

(Іде гудок, але ніхто не відповідає, тож розмову продовжуємо. – С.К.).

— На яких умовах – це дуже важливо з погляду нашої євроінтеграції – *після завершення воєнного стану відбудуться вибори? Чи буде змінено законодавство?*

— Чесно вам скажу: **ми про це не думаємо**. Я сьогодні думаю, як і вся команда, як і президент у першу чергу, як зробити так, щоб наші хлопці на фронті мали все необхідне. Він сьогодні думає, як зробити так, щоб ми могли якомога скоріше провести peaceful summit. Ми сьогодні думаємо, що ще зробити для того, щоб ще більше зблизити світ і об'єднати його навколо України.

Я думаю, що сьогодні це (вибори. –- С.К.) не та тема, якою зайняті наші голови…

— Це все ясно. Але. Ваші депутати сильно хвилюються і переживають, чи буде їм місце в якомусь новому умовному списку «Слуги народу»/не «Слуги народу», нового проєкту Зеленського.

— Я вважаю, що на всіх депутатів Верховної Ради покладена дуже важлива місія… Українцям дуже непросто. Українці сьогодні живуть у ситуації, коли війна триває, ми під обстрілами, всі чуємо по декілька разів сирени кожного дня.

Про інше трошечки треба думати. Люди, яких вибрали або які сьогодні призначені на якісь посади, повинні, зобов'язані 24/7 думати, що ще можна зробити, щоб ця війна закінчилася нашою перемогою якомога скоріше. І як сьогодні забезпечити наших людей, щоб максимально зменшити все те, в чому вони сьогодні знаходяться.

— Ми бачимо з голосувань у Верховній Раді, що фракція "Слуги народу" давно втратила свій моноліт, дуже багато законів підголосовують силами інших політичних груп. Це можна на багатьох прикладах розглядати, наприклад, того самого *містобудівного закону, який президент досі так і не підписав*.

І оцих депутатів вам також треба якось мотивувати.

— Я так не вважаю. Це нормальні парламентські процеси. За важливі для країни закони я не бачу якихось проблем з голосуванням. Те, що до них приєднуються і депутати з інших фракцій, з інших партій, говорить тільки про те, що більшість усе ж таки відчуває свою відповідальність. Їх обирали, і вони дійсно є слугами народу – не треба про це забувати.

Тобто сьогодні, мені здається, треба думати не про чиїсь інтереси, а про інтереси України. Насамперед президент і люди, які працюють сьогодні в Офісі, ставляться до цього так.

— Очевидно, що після війни буде дуже великий кредит довіри до людей, які пов'язані з військовою тематикою та волонтерською. Уже зараз у суспільстві широко обговорюються перспективи неіснуючої умовної «партії Залужного». Що з цього приводу думаєте? Ревнощів немає?

— Дивно звучить. ***Валерій Федорович Залужний*** є головнокомандувачем. Він є людиною команди президента Зеленського.

Мені здається, це така, на жаль, ще наявна хвороба, коли **хтось, хто дуже переживає за своє політичне майбутнє, за свої статки, не може пережити, що в країні нарешті є єдність, є команда і головою цієї команди є президент України**, якого вибрали українці.

Сьогодні в цій команді є військові, є уряд, є люди з парламенту. Ця єдність, яка, може, навіть уперше в Україні існує, з'явилася, якщо бути чесними, ще до повномасштабного вторгнення. Але масштабне вторгнення, ця жахлива війна, вона ще більше зцементувала. Це буде велика біда і велика проблема, якщо ми втратимо цю єдність. Тому це дивно звучить.

Я думаю, що у Валерія Федоровича набагато більше завдань. І сьогодні те, чим він займається, точно не дає можливості думати про те, що там хтось вигадує.

— Якщо ми не говоримо про парламентські вибори, я так розумію, про президентські теж зарано і про другий термін президента Зеленського теж. Чи ні?

— У нас іде війна, у нас воєнний час. Про які вибори ми можемо зараз говорити, коли сьогодні, за Конституцією, ми не можемо проводити вибори?

Але, безумовно, ми демократична країна. Як тільки така можливість з'явиться, в нас, як у демократичній країні, відбудуться парламентські, президентські…

— *Голосуванням у Дії* людей уже лякати?

— Мені здається, **багато країн, які є дуже передовими, показали, що це** (голосування онлайн. – С.К.) **можливо.** Але, дійсно, потрібно, щоб сьогодні люди це підтримали.

Ви знаєте, коли створювалася Дія, люди не вірили, що це можливо. Сьогодні з нас беруть приклад багато країн. Сьогодні Дія є таким українським брендом, який згадують практично всі лідери. Я знаю, що і Михайло Федоров, і люди, які працюють у Міністерстві цифрової трансформації, мають багато запитів від різних країн для залучення цього досвіду.

— Наше фінальне питання є традиційним: що особисто для Андрія Єрмака буде перемогою?

— Повернення всіх наших територій, повернення всіх наших людей і юридичне закріплення нашої перемоги, яке чітко гарантувало б нам неможливість повторення цієї агресії. Чітко гарантувало б місце, яке заслужила Україна, яке виборола українська нація і у світі, і в нашому регіоні, і в розумінні людей світу. Це дуже важливо.

Я думаю, що це на багато років. Те, що сьогодні українці зробили і роблять, це створює історію. Історію великої нації, яка нарешті повинна отримати все те, на що вона заслуговує. І чим вона була обділена весь цей час.

— Дякую за розмову… О! Кличко віддзвонює!

С.К: Віталію Володимировичу, вітаю! Ви нам в інтерв'ю казали, що з початку війни Андрій Борисович не відповідає на ваші есемески, дзвінки й у вас не було очного спілкування. Я зараз про це спитала в Андрія Борисовича, він заперечує. Тож ми набирали, щоб розібратися. Хочу зрозуміти, що ж відбувається.

А.Є.: Доброго дня, Віталію Володимировичу.

В.К.: Дуже радий ваш голос чути. Який я вже забув, як звучить. Андрію Борисовичу?

А.Є.: Дзвоніть, пишіть, Віталію Володимировичу, завжди готовий з вами спілкуватись. Якщо треба зустрітися, із задоволенням готовий з вами зустрітися.

***

№ 1.804

Майстер-клас "Як ще більше знизити довіру бізнесу до влади"

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

В Офісі Президента запрацювала координаційна платформа, яка розглядатиме відносини з бізнесом

17 липня 2023 року - 20:34

Це настільки прекрасно і зроблено настільки у супереч здоровому глузду, що не можливо пройти повз

2023-07-19

Чумак

На майданчику Офіс Президента України "запрацювала координаційна платформа, яка розглядатиме відносини з бізнесом"

Я намагався знайти документ, згідно якого цей орган був створений та положення або регламент, за яким він буде працювати, приймати рішення, формувати пропозиції необхідних змін та імплементувати їх у життя.

Нічого такого я не знайшов. У новині на сайті ОП йдеться про те, що : "На виконання доручення Президента України Володимира Зеленського заступники керівника Офісу Глави держави Ростислав Шурма та Олег Татаров провели першу зустріч учасників координаційної платформи, яка розглядатиме проблемні питання, що виникають між бізнесом і правоохоронними органами"

Якщо повернутися до консультаційно-дорадчих майданчиків, які працювали або існували до 24.02.2022 року, то усі вони були створені згідно розпорядчих документів відповідних органів та мали більш менш чіткі процедуру формування складу цих органів та порядок їх роботи.

Це:

1) "Рада підприємців при Кабінет Міністрів України", що діяла на підставі Постанови КМ України № 526 від 18.05.2011р.;

2) "Координаційна рада з питань розвитку мікропідприємництва та малого підприємництва", що діяла на підставі Постанови КМ України №892 28.10.2019 р.;

3) "Рада з питань сприяння розвитку малого підприємництва" при Президентові України, що діяла на підставі Указу Президента України № 582/2020 від 22.12.2020р.

І навіть за наявності порядку формування складу цих органів, до персоналій цих рад завжди були питання, чому саме вони, а пропозиції цих органів завжди викликали безліч дискусий.

Головний позитив усього цього - це було більш-менш відкрито та прозоро.

Тому логічно, що з боку громадськості почалися запитання до новоствореного майданчику без законодавчих підстав, зрозумілого формування його складу, методів роботи та прийняття рішень.

І все це більше виглядає у стилі "папіредників" - "доступ до тіла".

«Ми почали діалог із бізнесом, всебічно аналізуючи його кейси. Найближчим часом маємо намір провести глибшу експертизу. А поки що ми бачимо, що ситуації доволі різнопланові. Є випадки справді неадекватного ставлення з боку правоохоронних органів до підприємців. Утім, є випадки, коли бізнес порушував законодавство, а державі, судячи з усього, було завдано збитків. Тож знаходитимемо компромісні рішення щодо кейсів у межах чинного законодавства та змінюватимемо закони там, де це необхідно», – зазначив Ростислав ***Шурма***.

Вибачте, це не діалог з бізнесом.

Це діалог з окремими компаніями.

Яким чином "компромісні рішення" будуть сприяти створенню комфортного бізнес середовища для УСЬОГО бізнесу країни, якщо розглядаються кейси конкретного обмеженого кола компаній?

"...за підсумками двох-трьох зустрічей координаційної платформи можна буде визначити, які саме законодавчі зміни варто внести, щоб уникнути двоякого тлумачення положень законів" - а що, так можна було!?

Дві-три зустрічі? Йой!

Невже нас попереду очікують **стрімкі невідворотні економічні реформи!?**

Коротше, **"геніальне" рішення** з усіх боків.

***

№ 1.805

Україна має визнати війну – війною і перевести економіку на воєнні рейки

2023-07-18

Юрій Гаврилечко

Чи не кожного дня ЗМІ та соціальні мережі продовжують наводити факти витрат з державного та місцевих бюджетів на все, що завгодно, окрім ти речей, які мали б наближати нас до перемоги. І чим далі, тим зухвалішими стають приклади неадекватного використання грошей платників податків. Від барабанів та овочерізок за сотні тисяч гривень депутати різних рівнів та мери міст почали змагатися за лідерство у найбезглуздішому під час війни марафоні марнотратства. Після флагштоків за кілька мільйонів і ремонту стадіонів за декілька десятків мільйонів гривень пальма першості поступово перейшла до Верховної Ради із виділенням більш ніж півмільярда гривень на ремонт пам’ятника Голодомору, а потім до київського міського голови із тендером на фінансування реконструкції перехрестя за майже 1,5(!) мільярди гривень!

Я вже писав про витоки цього аукціону нечуваного марнотратства і зараз варто зосередитись на тому, що потрібно зробити насамперед для уникнення

подібних проектів та тендерів. Оскільки навіть найраціональніші та найрозумніші пропозиції, що надають експерти різних галузей, не можуть бути реалізовані поза чинним правовим полем. А якщо дещо й вдається зробити, то воно не виходить за межі волонтерства та аматорства, тобто має несистемний характер та постійний брак ресурсів. І так воно й буде далі, принаймні допоки Україна не визнає війну – війною і не почне переводити економіку на воєнні рейки.

Основою для цього мають стати два акти:

1. Закон України про особливий правовий режим «***стан війни***»

2. Закон України про ***функціонування економіки*** під час дії особливого правового режиму «стан війни»

Лише після їх розробки, ухвалення парламентом та набуття чинності після підписання президентом та оприлюднення у ЗМІ ситуація може поступово змінюватися. Так, самі по собі закони не мають жодних магічних властивостей, тому не варто очікувати на стрімкі та кардинальні зміни одразу після їх появи. Проте без цих законів українська економіка й надалі працюватиме так, як і до війни, але більш кволо та з безліччю обмежень через невідповідність нормативно-правової бази реаліям життя та безлічі інших факторів, які з'явились внаслідок ведення бойових дій.

Першим законом повинна бути створена

1) — воєнна ієрархія виконавчої влади із чітким зазначенням функцій та повноважень і термінів її роботи,

2) — а також обмежень у правах всіх її працівників та визначенням персональної відповідальності за вчинки та рішення не пов'язані із нормами ККУ чи Кодексу адмінпорушень.

Саме так:

— **більше прав та можливостей – більша відповідальність**.

Кожна інституція має отримати свій бюджет, в межах якого керівник інституції може робити будь-які асигнування без узгоджень та консультацій. Свобода дій обмежується лише напрямками бюджетування та відповідальністю за результат та строки, в який його досягнуто.

Другим законом повинні бути створені:

1) система ***пріоритетів державного фінансування галузей*** економіки під час війни;

2) система ***пріоритетів державних закупівель та обмежень щодо використання бюджетних коштів*** на цілі, які жодним чином не

пов’язані із наближенням перемоги (розумію, що звучить досить пафосно, але це зовсім нескладно зробити, заблокувавши казначейські проплати за низкою статей бюджетної класифікації);

3) ***фіскальна система воєнного часу*** з наголосом на ліквідацію всіх без винятку процедур, що ускладнюють роботу бізнесу та потребують непродуктивних витрат робочого часу та коштів на організацію та адміністрування бухгалтерської звітності;

4) ***митна система воєнного часу*** з наголосом на безперешкодне потрапляння на територію України зброї, предметів подвійного призначення та інших товарів, які необхідні для виробництва зброї чи забезпечення потреб армії насамперед;

5) ***система соціального захисту*** воєнного часу з наголосом на формування єдиного порядку виплат для нужденних, яка б спиралась на досвід страхування життя, здоров’я та майна (це найпростіше та найшвидше і є досвід Великої Британії часів Другої Світової, який можна використати).

Так, все вищевикладене не панацея і завтра не запрацює.

Але,

— якщо подібних законодавчих актів і системи організації влади та економіки не буде завтра, то після завтра навіть найбільша та найпотужніша допомога партнерів може вже не знадобиться…

Бо неможливо допомогти тому, хто сам собі ради дати не здатен!

***

№ 1.806

Дайджест подій в Україні та навколо України від 20 липня 2023

Головне

📌 Націоналізація хуйлобанку фрідмана і авена - це гут. Але постає наступне питання – хто саме буде ним керувати. І як скоро він перетвориться на ще один "укрексім" – безпорадно збитковий (завдяки плідній роботі на кишеню пишного). До речі, ніхто не згадує про інший стратегічний їхній хуйлоактив, який має назву "київстар". Запитання - чому?

📌 Якщо кажеш "а", треба говорити й "бєєєє". Тобто, топити якесь рашиське корито. Причому, чим швидше, тим краще.

📌 Гівноткаченко таки пішов. Але фінансову подушку у вигляді коштів з наших кишень воно таки зробило. Надавши "державне фінансування" квартальному сміттю. Ашотакоє? Чим ви незадоволені?

📌 Без власних ракет нам нема чого робити против хуйлолітаків і хуйлопосудин. Бо ракети треба звивати разом із носіями. Дешевше буде.

📌 Ви вважаєте, що ви збагатієте коштами, які нафтогаз стягне як майно з хуйлопрому?

📌 Мене просто драконять думки, чому наша влада так рве дупу за зерно бахматюків, герег, веревьских та інших? І чому отой оон не організовує "коридори", якщо їм потрібне те збіжжя? До речі, військові кораблі США з'явилися в Ормузьскій протоці, і чомусь немає кораблів НАТО, які б супроводжували каравани продуктових белкерів. (чому? - риторичне запитання)

Теми доби

🔥 НБУ оголосив про виведення з ринку української доньки російського Альфа-Банку – "Сенс Банку".

🔥 Міноборони України вважатиме судна, що прямують до портів Криму та чорноморського узбережжя РФ такими, що потенційно перевозять військові вантажі.

🔥 Міністр культури та інформполітики Ткаченко подав у відставку після скандалів із фінансуванням виробництва серіалів та добудови Музею Голодомору.

🔥 Росія і далі атакує ракетами південь України.

🔥 США, Канада та Велика Британія посилюють санкційний режим проти РФ, ЄС подовжив санкції ще на пів року.

🔥 Нафтогаз запустив примусове стягнення активів Газпрому після виграшу позову в Гаазькому арбітражі щодо компенсації активів, які втратив у Криму.

1. Війна

1-1) Фронт

На думку експертів Пентагону, найманців ПВК "Вагнера", яких було перекинуто до Білорусі, буде там консолідовано, а потім знову інтегровано до армії РФ.

Міністерство оборони Польщі повідомило, що уважно стежить за ситуацією на кордоні з Білоруссю, поблизу якої проходять спільні навчання найманців ПВК та білоруських спецпідрозділів.

Командувач Об'єднаних сил Наєв повідомив, що останнім часом почастішали спроби прориву російських диверсійно-розвідувальних груп через кордон на Чернігівщині та Сумщині. З його слів, спроби вдається своєчасно припиняти. Він вважає, що російське командування "промацує" українську оборону щоби з'ясування можливість завдання ударів на цих напрямках.

Українські війська відбили російські контратаки в Запорізькій області в районі с. Приютне. Українське командування повідомляє про щоденне просування військ на напрямках головного удару на 0,5–1,5 км, попри зведені російською армією укріплення та потужні мінні загородження. Командувач Сухопутних військ Сирський повідомив, що армія РФ застосовує в 7 разів більше снарядів, ніж ЗСУ.

Спікер Нацгвардії Музичук стверджує, що тактика випаленої землі, яку російські війська застосували під час наступу взимку, тепер грає проти них, оскільки не дає їм можливості закріпитися. Спікер Генштабу Ковальов повідомив, що на північному та південному флангах Бахмута точаться важкі бої, російське командування перекинуло на цю ділянку фронту великі підкріплення.

Протягом доби на лінії фронту сталися понад 30 бойових зіткнень. Російська армія веде наступ на півночі Луганщини в напрямках на Куп'янськ та Лиман, щоби розвинути успіх, який було досягнуто протягом кількох попередніх днів. Усі ознаки вказують на те, що російське командування обрало саме цей район напрямком головного удару. Також тривають запеклі бої на околицях Авдіївки та Донецька, де окупанти кинули в бій свіжі резерви, техніку тощо.

Загалом ситуацію на лінії фронту можна розцінювати як нестабільну. Обидві сторони очікують, на якій саме із ділянок буде введено в бій стратегічні резерви, щоб остаточно визначитися з напрямками наступу.

На Харківщині внаслідок російських обстрілів загинув чоловік, 3 осіб – поранено. У прифронтових населених пунктах Донеччини загинуло подружжя, поранено ще 2 мирних жителів. У Запорізькій обл. внаслідок обстрілу інфраструктурного об'єкта загинули 4 працівники, 2 – дістали поранення та травми.

⭐ Головнокомандувач ЗСУ генерал Залужний обговорив із головою Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генералом Міллі ситуацію на лінії фронту. Залужний підтвердив, що українські війська мають певний успіх на кількох напрямках.

Директор ЦРУ Бернс заявив, що оптимістично оцінює перспективи контрнаступу України.

⭐ Під час ракетної атаки Одеси в ніч на 20 липня постраждала будівля консульства Китаю, яка розташована в центрі міста. Також пошкодження дістали будинки 3 музеїв. Міністерство культури має намір звернутись із цього приводу до ЮНЕСКО, оскільки центр Одеси внесено до переліку об'єктів Світової спадщини.

Унаслідок ракетної атаки Миколаєва в ніч на 20 липня загинули 2 особи.

Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні повідомив, що Україна намагається домовитися про додаткові засоби ППО для півдня країни, який Росія атакує вже 4 дні поспіль.

Росія вранці 21 липня знову вдарила ракетами по зерносховищах аграрного підприємства. Згоріли 100 т гороху та 20 т ячменю, постраждали 2 особи. Також знищено 2 пожежні машини. Глава Одеської обладміністрації Кіпер заявив, що Росія навмисно знищує запаси продовольства, які потрібні країнам усього світу.

Міністр оборони РФ Шойгу стверджує, що ракетні удари по півдню України нібито є помстою за пошкодження мосту через Керченську протоку.

⭐ Енергоатом повідомив про спроби окупантів запустити 4-й блок Запорізької АЕС, проте український персонал відмовляється це робити. Голова Енергоатому Котін закликав працівників станції не виконувати злочинні вказівки окупантів. За інформацією Центру національного опору Міноборони, окупаційна адміністрація привезла на ЗАЕС фахівців із 6 російських атомних станцій.

⭐ Кримські телеграм-канали повідомили, що на північному заході півострова впав український безпілотник На військовому полігоні в Кіровському районі на сході Криму не припиняється детонація боєприпасів.

Росія відновила рух вантажних суден Керченською протокою вже за кілька днів після руйнування прольоту мосту.

Російські ЗМІ повідомили, що в ніч на 20 липня аеродром Дягілєво в Рязанській обл. було атаковано квадрокоптером, який було споряджено невеликим вибуховим пристроєм, виготовленим кустарним способом.

⭐ Уповноважений із прав людини Лубинець повідомив, що до Грузії вдалося вивезти 15 депортованих з України до Росії дітей – вихованців Новопетровського інтернату на Миколаївщині.

⭐ Представник Головного управління розвідки Юсов повідомив, що Україна так і не отримала від Угорщини допомогу в поверненні на батьківщину українських військовополонених, яких передала Росією за "посередництва" Російської православної церкви.

1-2) Тил

⭐ Скандал із виробництвом розважального контенту для державних телеканалів коштом бюджету набирає обертів. За інформацією ЗМІ, Міністерство культури скерувало на виробництво серіалів 448 млн грн.

Користувачі соцмереж обурені **виділенням бюджетних коштів на серіали та реконструкцію Музею Голодомору, а також заміною герба на статуї "Батьківщина-мати" в Києві**, у той час, як на фронт відчуває потребу в найнеобхіднішому, бійці власним коштом купують паливо та амуніцію, а дрони купують волонтери коштом громадян-благодійників.

Міністр культури ***Ткаченко*** вважає доречним фінансування добудови Музею Голодомору в розмірі 500 млн грн. З його слів, будівництво розпочалося багато років тому, а ці кошти є останнім траншем для завершення проєкту.

Він також **звинуватив користувачів соцмереж у тому, що вони нібито повторюють наратив російських ЗМІ** про неправильність витрачання коштів на культуру під час війни.

Проведене на замовлення CASE Україна опитування суспільної думки довело, що респонденти не сплачують податки через низькі доходи, переконання, що їхні гроші буде вкрадено або змарновано чиновниками, через неможливість вплинути на використання коштів та низьку якість державних послуг.

"Команда Зеленського" уважно моніторить соцмережі та дивиться закриту соціологію, тому вочевидь має намір "скинути пару". Президент у вечірньому відеозверненні повідомив, що запропонував прем'єр-міністру Шмигалю знайти заміну Ткаченку. Після цього міністр негайно написав заяву про відставку "через хвилю нерозуміння важливості культури під час війни".

⭐ Комітет Верховної Ради з гуманітарних питань вилучив із президентського законопроєкту про англійську всі норми щодо відмови від українського дубляжу фільмів, радіо- та телепрограм, а також зменшення квоти україномовного контенту. На думку низки експертів, усі інші положення закону можна реалізувати заходами, які прописано в чинному законодавстві.

⭐ Центральна виборча комісія не знайшла підстав оголосити депутатом наступного за списком кандидата від партії "Опозиційна платформа – За життя" після складання повноважень за власним бажанням депутаткою Плачковою. Причиною названо судову заборону партії.

⭐ Міністр внутрішніх справ Клименко повідомив, що внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС на контрольованій Україною території загинув 31 мирний мешканець. З його слів, підрахунок збитків та матеріальних втрат ще не завершено.

За інформацією російських та українських ЗМІ, рівень води в Північнокримському каналі поступово падає. Подавання води в канал припинено через обміління Каховського водосховища внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС.

⭐ Укренерго зафіксувало новий рекорд споживання електроенергії через спекотну погоду. Ситуація гіршає завдяки виведенню в плановий ремонт ще одного енергоблоку АЕС. Компанія закликала населення до скорочення споживання насамперед у вечірні пікові години.

⭐ Керівники лоукостера Ryanair відвідали Україну. Президент компанії О'Лірі оголосив про масштабні плани повернення до України після закінчення війни. Він анонсував запуск 75 маршрутів між містами України та Європи впродовж 8 тижнів після відкриття повітряного простору над Україною. Інвестиційний план із фінансуванням €3 млрд передбачає базування в країні 30 літаків.

⭐ Слухання в Господарському суді Києва за позовом УПЦ [Московського патріархату] до заповідника "Києво-Печерська Лавра" про визнання недійсним розірвання договору оренди перенесено на 9 серпня.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про підписання угоди між урядом та Світовим банком про надання позики в розмірі $1,5 млрд під гарантії уряду Японії. З його слів, ці кошти буде скеровано на виплати соціальної допомоги та пенсій, на відновлення економіки, а також на надання допомоги людям, що постраждали внаслідок агресії.

⭐ Правління НБУ ухвалило рішення про виведення з ринку "Сенс Банку" – доньки російського "Альфа-банку", який включено до списків санкцій США, ЄС та України. З 21 липня до банку буде введено тимчасову адміністрацію Фонду гарантування вкладів фізосіб. Сервіси та платежі для громадян та юридичних осіб працюватимуть як зазвичай. Глава Нацбанку Пишний заявив, що регулятор готовий до будь-якого розвитку подій, до оскарження рішення в судах тощо. За його твердженням, банк було виведено з

ринку на законних підставах, а Кабмін, безперечно, проголосує за націоналізацію банку. Пишний підкреслив, що участь держави в банківській системі зросте незначно (усього на 3,3 %) і становитиме приблизно 56 %. Президент Зеленський закликав уряд підтримати націоналізацію банку.

2. Україна та світ

Українське міністерство оборони попередило міжнародні організації, що судна, що прямують Чорним морем до портів РФ та окупованого Криму, вважатимуться Україною як такі, що беруть участь у перевезенні зброї та вантажів військового призначення з усіма відповідними ризиками. Судноплавство в північно-східній частині Чорного моря та в Керч-Єнікальській протоці заборонено через небезпеку з 05:00 20 липня.

За інформацією агентства Bloomberg, пшениця на світових ринках подорожчала після погроз РФ та України щодо знищення суден у Чорному морі.

МЗС України закликало міжнародну спільноту вжити всіх можливих заходів для забезпечення безпеки цивільного судноплавства в цьому регіоні.

Посол України в Туреччині Боднар заявив, що варіант транспортування зерна територіальними водами Румунії та Болгарії з керівництвом цих країн поки не обговорювався. Він наголосив, що Україна не виходила із "зернової угоди", яку підписала з Туреччиною та ООН.

Міністр закордонних справ Кулеба на засіданні Ради ЄС заявив, що надання Україні винищувачів дасть змогу розблокувати чорноморські порти. Він закликав глав МЗС країн Євросоюзу спільно працювати над тим, щоби позбавити Росію важелів тиску на продовольчий експорт, зокрема, через розширення наявних маршрутів вивезення сільгосппродукції. Він наголосив на неприйнятності будь-яких обмежень українського агроекспорту. В інтерв'ю виданню Time міністр заявив, що Україна готова піти на будь-які ризики задля відновлення вивезення зерна.

Віцепрем'єр-міністр ***Стефанишина*** розкритикувала спроби ***Польщі*** закрити кордон для постачання українського збіжжя, саме в той час, коли Росія заблокувала експорт української сільгосппродукції Чорним морем, унаслідок чого світ знову опинився на порозі продовольчої кризи. Представник Єврокомісії Уйварі повідомив, що від 5 східноєвропейських країн поки не надходило звернення щодо подовження обмежень українського аграрного експорту.

Заступник міністра економіки – торговий представник України ***Качка*** відвідав ***Пекін***. Він обговорив можливості розширення експорту сільгосппродукції з України із віцепрем'єр-міністром із торгівлі Лінгом. Міністр закордонних справ Кулеба відвідав Пакистан, де обговорив із прем'єр-міністром Шарифом

та главою МЗС Зардарі ситуацію з продовольчою безпекою після виходу Росії із "зернової угоди". Президент Зеленський провів телефонні переговори з прем'єр-міністром Ефіопії Алі. Головною їхньою темою було блокуванням експорту збіжжя Росією. Він наголосив, що Ефіопія отримала з України 300 тис. т зерна за контрактами та ще 90 тис. т – завдяки ініціативі Grain from Ukraine.

Міністр закордонних справ Німеччини ***Бербок*** повідомила, що уряд країни разом із партнерами працює над збільшенням перевезення збіжжя залізницею. Посол США в Україні Брінк повідомила, що адміністрація Байдена шукає способи поновлення постачання українського зерна, зокрема, через надання засобів ППО. Міністр агрополітики Сольський повідомив, що уряд звернувся до Єврокомісії із проханням спонсорувати доставлення української агропродукції до далеких європейських портів.

21 липня відбудеться засідання Ради Безпеки ООН, темою якого буде вихід Росії із "зернової угоди" та гуманітарні наслідки для всього світу.

⭐ Рада ЄС подовжила ще на пів року економічні санкції проти РФ. Їх було запроваджено у 2014 р у відповідь на знищення малайзійського авіалайнера MH17 та російську агресію в Україні, і значно розширено в лютому 2022 р після початку широкомасштабного вторгнення.

Рада також запровадила режим санкцій проти Ірану за підтримку російської агресії. До країни заборонено експорт із ЄС компонент, які використовуються для виробництва безпілотних літальних апаратів. Також заморожено активи іранських громадян, які беруть участь у реалізації цієї програми, їм заборонено в'їзд до Євросоюзу.

⭐ Представник Єврокомісії повідомив, що оприлюднення пропозиції щодо використання заморожених російських активів відкладено до вересня, а дискусії із цього приводу ще тривають. Європейський центробанк не вбачає підстав для скеровування коштів на відновлення України від використання цих активів і навіть податкових надходжень від їхнього використання, оскільки подібний крок нібито порушить фінансову стабільність ЄС. Міністр фінансів Марченко заявив, що Україна розраховує одержати мільярди доларів від податків на заморожені активи.

⭐ Велика Британія запровадила санкції проти 13 фізичних осіб та компаній, які пов'язані з ПВК "Вагнера" – у Малі, Центральноафриканській республіці та Судані. ПВК забезпечує просування російських інтересів в Африці, хоча формально не є державною структурою. Проти власника ПВК Пригожина та командирів вищої ланки санкції було запроваджено ще навесні. У квітні ЄС оголосив санкції проти ПВК "Вагнера" та "Федерального агентства новин" (ФАН), що належить Пригожину.

МЗС України викликало посла Киргизстану Кадиркулова для надання пояснень щодо використання країни для обходу обмежень на постачання високотехнологічної продукції до Росії.

На прохання бізнесмена Бренсона Великобританія зняла санкції з російського бізнесмена ***Тінькова***, колишнього власника однойменної пивоварної компанії та "Тінькофф банку".

США оголосили ще один пакет санкцій проти Росії та компаній, які допомагають їй ухилятися від раніше введених обмежень. До нього включені банки "Тінькофф", "Юністрим" та "Солідарність", промислові підприємства, зокрема, ті, що виробляють військову продукцію, дослідницькі центри, інститути, вантажні та пасажирські кораблі, а також близький до президента Путіна директор із корпоративного розвитку компанії "Яндекс" Кудрін та генеральний директор алмазовидобувної компанії "Алроса" Мариничев, заступники міністрів та інші чиновники. До списку компаній, на які накладено обмеження, потрапила й сербська фірма – "прокладка" для постачання до Росії високотехнологічної продукції та компонентів з Азії, Європи та Близького Сходу для російських підприємств військово-промислового комплексу. Після запровадження санкцій банк "Тінькофф" оголосив про припинення через санкції розрахунків за кордоном емітованих ним карток китайської платіжної системи UnionPay.

Канада оголосила про запровадження санкцій проти 39 громадян РФ та 25 російських компаній, організацій та банків. До списку включено особи, які пов'язані з ПВК "Вагнера", командири найманців, діячі культури та артисти, які підтримують агресію проти України. Під санкції потрапили підприємства атомної енергетики, банки, мобільні оператори та компанії, які виробляють БПЛА.

Координатор Ради нацбезпеки при президентові США Кірбі повідомив, що ЗСУ вже почали "адекватно та ефективно" застосовувати американські касетні боєприпаси, що мало позитивний ефект на полі бою. З його слів, цілком можливо, що Україна отримає винищувачі F-16 ще до кінця цього року. Однак, на думку американської адміністрації, це кардинально не змінить ситуацію на полі бою, оскільки головною потребою для українських військ наразі є артилерійські снаряди. Заступник міністра оборони США Лаплант повідомив, що західні союзники мають намір спрямувати зусилля на ремонт та обслуговування вже наданої техніки, а не на постачання нової.

Телекомпанія CNN повідомила, що найближчими днями адміністрація президента Байдена оголосить про виділення Україні ще одного пакету воєнної допомоги вартістю близько $400 млн, до якого буде долучено ракети для РСЗВ HIMARS та систем ППО Patriot.

За інформацією видання The Washington Post, Україна безповоротно втратила під час наступальних дій 10 бронемашин Bradley зі 190, наданих США, і зараз відчуває гостру нестачу запчастин для ремонту пошкодженої техніки.

Міністр оборони Великобританії Уоллес повідомив, що країна поставила Україні в 15 разів більше снарядів, ніж планувалося спочатку. Загальний обсяг постачання перевищив 200 тис. одиниць різних калібрів, зокрема, 4 тис. снарядів для танків Challenger 2.

⭐ Генеральний інспектор Пентагону констатував, що за весь час зафіксовано лише кілька випадків розкрадання західної зброї в Україні, які, до того ж вдалося розкрити. Він визнав, що відстежувати важкі озброєння набагато простіше, ніж малу військову техніку, обладнання та амуніцію, наприклад прилади нічного бачення.

⭐ На саміті Ради ЄС глава зовнішньополітичного відомства єврокомісар Боррель запропонував створити фонд у розмірі €20 млрд для фінансування постачання озброєнь Україні впродовж 4 років. За інформацією видання Politico, Угорщина категорично заперечує створення такого фонду. Вона висуває вимогу виключити банківську групу OTP із переліку міжнародних спонсорів війни, яку веде Національне агентство з питань запобігання корупції. Угорський міністр закордонних справ Сійярто оголосив, що країна не виділятиме кошти до Європейського фонду миру (EPF), з якого оплачуються постачання озброєнь та боєприпасів для України.

⭐ Директор концерну Rheinmetall Паппергер у відповідь на погрози Росії вважати завод в Україні законною ціллю заявив, що компанія захистить його засобами ППО власного виробництва.

⭐ Нафтогаз запустив примусове виконання рішення Гаазького арбітражу за позовом проти російського Газпрому за втрачені активи в Криму. Компанія хоче отримати компенсацію через вилучення майна Газпрому в різних країнах світу. На момент винесення рішення 12 квітня Газпром винен Нафтогазу понад $5 млрд. Він не заплатив за рішенням, тому сума й далі зростає коштом пені.

⭐ Національний суд Франції в справах притулку прийняв рішення, що громадяни РФ, які переховуються від мобілізації, можуть отримати в країні статус біженців, оскільки нібито це дає їм можливість уникнути участі у воєнних злочинах.

⭐ Парламент Молдови денонсував конвенцію про участь у Міжпарламентській асамблеї країн – учасниць Співдружності незалежних держав (СНД). Водночас парламент має намір і далі підтримувати зв'язки із

законодавчими органами інших країн СНД. Опитування суспільної думки доводять, що приблизно половина громадян не підтримують вихід країни зі СНД, а орієнтовно 60 % не підтримують вступ до НАТО. На зустрічі із мешканцями західних районів країни президент Санду заявила, що політичний курс країни спрямовано на збереження миру та усунення залежності від російського газу. Вона підкреслила, що "мир важливіший за ціну на газ".

⭐ Президент Українського Національного олімпійського комітету ***Гутцайт*** повідомив, що 20 міжнародних спортивних федерацій ухвалили рішення про недопущення на змагання громадян РФ та Білорусі, а 14 – дозволили це робити за умови підписання декларації про відмову від підтримки війни в Україні.

***

№ 1.807

ZN,UA

БЮДЖЕТНИЙ СКАНДАЛ. ХТО КОГО — ЦЕНТР ЧИ ТЕРИТОРІЇ?

2023-07-21

Юрій Ганущак

директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

Тема використання публічних коштів завжди була вдячною для політиків і громадських викривачів. Особливо коли їх (коштів) мало в одному місці та багато в іншому, коли «жаба давить» і емоції зашкалюють. **Схоже, зараз відбувається загострення цієї теми в контексті того, що скромно називають «нераціональним використанням коштів місцевих бюджетів» органами місцевого самоврядування.**

Але чи все тут так однозначно?

1. Немає білих і немає пухнастих

1) — Центральна влада вважає, що коштів забагато й потрібно частину забрати на військові цілі.

2) — Місцеве самоврядування парирує, що їх загалом замало в світлі збільшення тарифів на енергоносії без відповідної компенсації з державного бюджету.

В суперечку втягують військових, яким пояснюють, що неналежне постачання дронів є наслідком того, що місцева влада перекладає бруківку.

Але й у центральної влади «пір'ячко на писку» — в громадах, де створено військові адміністрації замість повноцінного самоврядування, бюджетні кошти цілком очікувано використовують і непрозоро, й безконтрольно, й, м'яко кажучи, нераціонально. Про це ZN.UA детально писало ще взимку, проаналізувавши бюджети низки областей і дійшовши висновку, що **регіони роблять ставку на дороги, а не на обороноздатність**.

Також цілком маніпулятивною з обох сторін є суперечка київської та центральної влади щодо барабанів та овочерізок для бомбосховищ і перекладання бруківки в місті.

Центральна влада стверджує, що це нераціональне використання коштів київського бюджету, київська перекладає відповідальність на голів районних державних адміністрацій, які нібито їй непідконтрольні, бо їх призначає президент.

І обидві сторони бояться визнати, що

— такий бедлам є наслідком установленого законом недолугого суміщення центральної та місцевої влади в одній особі.

Але, всі сходяться на тому, що

— потрібно змінювати якщо не концептуальні,

— то принаймні тактичні підходи до формування доходів місцевих бюджетів і міжбюджетних трансфертів.

«Каменем спотикання» **став податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), точніше, його частина, яку справляють із військовослужбовців.**

Оскільки нині їхні зарплати істотно вищі за середні по країні, то місце реєстрації військових частин, яке, згідно з законом, є місцем справляння цього податку, — головне питання як для наповнення, так і для дефіциту місцевих бюджетів. Прихід, точніше, перереєстрація військової частини в маленькій громаді, почасти дає доходи, які в декілька разів перевищують планові. Тому

місцева влада поспішає реалізувати проєкти, на які коштів завжди бракувало й однозначно не буде в наступні роки. Звідси — капітальні ремонти доріг, стадіонів, які цілком очікувано викликають у військових, волонтерів бурхливі емоції, що їх уміло підігрівають політики.

Однак наступного року таку громаду очікує цілком передбачуване похмілля. Відповідно до формули вирівнювання, доходи від ПДФО беруть до розрахунку індексу податкоспроможності бюджету, й оскільки він виявляється значно більшим за середній по Україні, з бюджету такої громади планують вилучити кошти, як і має бути з огляду на ідею, що багаті мають поділитися з бідними.

Проте, як це часто буває, військова частина на місці не стоїть і перереєстровується в іншій громаді.

Тобто, вже запланованих у бюджеті громади коштів апріорі не буде навіть на задоволення нагальних соціальних потреб, та ще й частину тих, що надійдуть, вилучать до державного бюджету як із багатої.

2. Проблема місця зарахування ПДФО

Ця проблема, безперечно, турбує парламент, тому з'явилося чимало законопроєктів, спрямованих на її вирішення.

> Від простого «розрубання гордієвого вузла» перерахуванням коштів ПДФО з військових одразу до державного бюджету до складніших конструкцій.
>
> Таких як обов'язок перераховувати частину коштів на потреби відповідної зареєстрованої частини чи зміна місця зарахування ПДФО.

Характерно, що законодавці перейнялися проблемою місця зарахування ПДФО ще до війни. Рішення, які пропонують, — **за місцем діяльності відокремленого підрозділу, за місцем реєстрації фізичної особи** — платника цього податку або змішана форма цих двох підходів. Звісно, зарахування за місцем відокремленого підрозділу виглядає привабливішим за наявну систему централізованого перерахування коштів ПДФО, від якої виграє лише Київ і деякі інші великі міста, однак воно може виявитися мильною бульбашкою в разі реєстрації такого підрозділу як безбалансового. Водночас кошти від ПДФО перераховують знов-таки бюджету громади, де розташований центральний офіс.

Перерахування ПДФО за місцем реєстрації фізичної особи виглядає привабливо не лише з огляду на природу цього податку, де платником є саме фізична особа — отримувач доходу, а не роботодавець, який виступає лише податковим агентом. Особливо важливо це у встановленні справедливості щодо військових, мобілізація яких на захист батьківщини

оголяє робочі місця та зменшує в такий спосіб обсяги ПДФО для громади. Знов-таки, саме ця громада нерідко зустрічає воїнів на щиті. Також вирішується інша проблема, на яку вказують європейські інституції, — право переселенців голосувати за місцеву владу за місцем їх фізичного перебування.

Фактично після працевлаштування на новому місці вони отримають змогу голосувати за владу територіальної громади, до бюджету якої перераховуватимуть свій податок. Це зменшить величезні на сьогодні дисбаланси між податкоспроможністю громад, оскільки бідні та багаті мешканці є в усіх громадах. Покращиться планування бюджетів через точніше прогнозування доходів.

Усе нібито чудово, але — проти Київ та інші великі міста, представлені в Асоціації міст України, очільником якої протягом десятиліть незмінно залишається, хоч як парадоксально, представник державної влади — голова Київської державної адміністрації, за сумісництвом — київський міський голова.

3. Що робити з формулою вирівнювання

Необхідно переглянути концептуальний підхід до сутності бюджетного вирівнювання. Наразі це підтримка доходами бідних громад коштом державного бюджету та вилучення частини коштів із багатих громад до того-таки державного бюджету. Самі **громади вважають це несправедливим**, ігноруючи аргументи, що ПДФО — не місцевий, а загальнодержавний податок. Його було закріплено за місцевими бюджетами внаслідок реформи 2014 року для фінансування делегованих, тобто соціальних послуг, за які загалом відповідальна держава.

Потрібно перейти до «так званої» **дотації солідарності**,

коли

> **— дотації слабким громадам надають виключно за рахунок коштів, якими поділилися багаті,** а Мінфін тут є лише регулятором таких міжбюджетних відносин.

Якщо буде реалізовано ідею перерахування ПДФО за місцем проживання фізичної особи, значно зменшиться дисбаланс між бюджетами і як наслідок — кількість дотаційних громад і громад із реверсною дотацією, тобто вилученням. **Переважна більшість громад опиниться в комфортній зоні, де немає ні дотацій, ні вилучень.**

> Така картина вписується в європейські бюджетні традиції, де внаслідок вирівнювання диспропорція між багатими та бідними громадами не перевищує 50%, тоді як в Україні нині така різниця перевищує 300%.

Характерно, що в переліку пропозицій, які стосуються місцевих бюджетів, практично немає розширення можливостей для органів місцевого самоврядування зі збільшення доходів від місцевих податків і зборів, зокрема скасування численних пільг за ними.

Місцева влада не хоче брати на себе відповідальність за регулювання ставок цих податків, скерувавши енергію на лобіювання збільшення частки від ПДФО коштом державного бюджету.

Зрештою,

1) — перспектива членства в ЄС ставить вимоги щодо приведення структури місцевих ресурсів у відповідність із європейськими рішеннями.

А вони

2) — передбачають домінування у структурі доходів місцевих бюджетів саме податків, пов'язаних із нерухомістю.

Бюджетний процес є неперервним, і формування державної політики відбувається набагато раніше за появу проєкту державного бюджету на наступний рік.

Практично вже в липні мають бути визначені основні параметри міжбюджетних відносин.

Наразі,

1) — в парламенті немає єдиного розуміння проблем і можливих рішень, а

2) — це загрожує консервуванням таких проблем у майбутньому й лише *погіршенням ситуації з місцевими фінансами*.

***

№ 1.808

"Крайній цинізм": що не так із заявою Міноборони про виробництво дронів

Міністерство оборони України

офіційний веб сайт

МІНІСТЕРСТВО ДІЯЛЬНІСТЬ ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ

Щодо закупівель БпЛА українського виробництва

Вчора в 10:18 | **ID: 70279**

2023-07-11

МАРІЯ БЕРЛІНСЬКА

керівник Центру підтримки аеророзвідки

У період з 22 лютого 2022 року Міністерством оборони України прийнято на озброєння/в експлуатацію 28 моделей БпЛА різних типів українського виробництва.

Серед них, у тому числі, 9 моделей дронів-камікадзе, серед яких 3 літакового типу, а також 6 моделей FPV-дронів.
Загальна кількість поставлених до Збройних Сил України БпЛА і дронів в рамках закупівель Міноборони налічує тисячі одиниць.

Розвиток українського виробництва озброєння та військової техніки, зокрема, розвідувальних, ударних дронів, дронів-камікадзе та баражуючих боєприпасів є пріоритетом для Міноборони.

Тому оборонне відомство восени 2022 року суттєво спростило процедури для винахідників та виробників. Внаслідок чого термін прийняття в експлуатацію нового озброєння та техніки скоротився з приблизно 2 років до 3-5 тижнів.

Постачання БпЛА українського виробництва для потреб ЗСУ постійно зростає у геометричній прогресії.
З низкою українських компаній укладено контракти на серійне виробництво 10 моделей БпЛА різних типів, найменування та обсяги не розкриваються з міркувань безпеки. Обсяги постачання визначені на підставі потреби, сформованої Генеральним штабом ЗС України.

Зазначимо, що згідно з бюджетними приписами заборонено укладати контракти на неіснуючі серійні моделі.
Закупівля може здійснюватися ВИКЛЮЧНО на підставі потреби від ГШ ЗСУ, яка формується тільки щодо реально існуючих засобів.

Окрім того, станом на 20 липня 2023 року до Міністерства оборони надійшло дві пропозиції від підприємств, які входили до складу колишнього концерну «Укроборонпром» (після реорганізації – АТ «Українська оборонна промисловість»). Зокрема, у 2023 році з підприємством концерну укладено державний контракт на закупівлю розвідувального дрону.

Також на даний момент завершені випробування єдиного дрону-камікадзе, розробником якого є одне із підприємств АТ «Українська оборонна промисловість». Здійснюється процедура допуску до експлуатації.
Після завершення процедури допуску до експлуатації та визначення Генеральним штабом потреби у зазначеному безпілотному авіаційному комплексі, буде прийматись рішення щодо його закупівлі для ЗСУ.

Знаєте, що таке крайній цинізм?

Це коли виходить новина на УП:

"Міністерство Оборони похвалилось виробництвом дронів".

Той момент, коли краще тихо розчинятись під плінтусом, ніж чимось "хвалитись".

Коли до свого народу ставляться як до ідіотів:

"Міністерство додало, що в рамках його закупівель Збройним силам України поставлено тисячі БпЛА і дронів".

Ну бо хто ж там буде розбиратись?

"Тисячі" – звучить серйозно!

Ок, ви таки доб'єтесь, що я напишу розгорнутий, детальний матеріал, як Міноборони (далі – МО) про*рало цю галузь. Причому всі попередні команди МО теж.

А поки ось вам дуже коротке пояснення на п'ять пунктів про цю новину.

Просто тому, що не люблю, коли мій народ тримають за ідіотів. Тим паче зараз.

1) В день на фронті може бути втрачена добра сотня розвідувальних дронів. І навіть більше. Будь-яких – від Мавіків до Байрактарів. Тому що така інтенсивність війни.

2) Отже, включивши просту арифметику, бачимо, що тисячі – це те, що втрачається за місяць. І це лише розвідувальних апаратів.

3) Якщо ми говоримо про ударні – їх потрібні сотні тисяч. Адже фактично це високоточні снаряди, які дають ефект, коли немає снарядів артилерії. А ще краще, коли працюють одночасно. Про снарядний голод на фронті, думаю, всі знають.

4) Орієнтовно з жовтня 2021 року вся західна преса била в дзвони: "Путін збирається напасти на Україну".

   Тобто навіть кухарі та двірники по всьому світу були поінформовані. Вже не кажучи про міністрів оборони. Маючи запас часу орієнтовно в п'ять місяців, наше МО законтрактувало буквально кілька десятків комплексів. Навіть не сотень. Відсутність ситуаційної обізнаності, відсутність технологій перекривали і перекривають людьми. Така бездіяльність коштувала нам дуже дорого в людях, просто повірте.

5) Навіть зараз, за півтора року повномасштабки, в МО не зробили висновки.

За цей час можна було зібрати виробничі бізнеси, інженерів, військових; озвучити чіткі потреби, почути, що потрібно, щоб запустити масштабні виробничі процеси.

Допомогти зі всім циклом – від завезення комплектуючих до запуску в серійне виробництво.

І тоді ми б отримували сотню тисяч різних дронів для фронту. За місяці. Бо це розхідний матеріал.

А не кілька десятків тисяч на рік китайських цивільних дронів, та й то в основному за волонтерські кошти.

І при цьому вони "хваляться успіхами". Ну бо хто в тих дронах розбирається. "Тисячі" звучить солідно.

І ще, я чомусь впевнена, що **такі "оптимістичні, радісні" новини ставлять на стіл президенту щодня.**

Та й **ця спроба "похвалитись" спрямована насамперед на одного читача.**

Причина таких новин одна – **у Міністерстві оборони відсутнє компетентне, відповідальне лідерство у сфері військових технологій**.

***

№ 1.809

Крайне любопытный спич путина на вчерашнем совещании с членами российского Совбеза

О, якобы, намерении Польши оккупировать Западную Украину и даже Беларусь

2023-07-22

Гармаш

Он однозначно подготовлен и отрепетирован заранее. Видно, что пукин читает с суфлера. Да и сам «вопрос» Нарышкина, «неожиданно» поднявшего такую деликатную тему на камеру, явно вспомогательный, -

его смысл был только в том, чтоб дать возможность высказаться путину. Опять же – на камеру.

> Если бы то, о чем они говорили, было правдой, а не инсценировкой, то это обсуждалось бы за закрытыми дверями и под грифом «совершенно секретно».

Следовательно, не случайно «очередная лекция кремлевского историка-кустаря» появилась именно сейчас.

У нее есть конкретные цели, послания и адресаты этих посланий.

Очевидно, что **этот спектакль спровоцирован Вильнюсским саммитом НАТО.**

Дело в том, что **он сделал явными для Москвы три вывода**:

> **1. В НАТО нет единства относительно евро-атлантического будущего Украины, а, соответственно, и относительно целей и итогов этой войны.**
>
> **2. НАТО по-прежнему руководствуется страхом быть непосредственно втянутым в войну с РФ.**
>
> **3. Лидеры НАТО:**
>
> > **1) —не верят в военную победу Украины и**
> >
> > **2) — не хотят поражения россии.**

Эти выводы укрепили путина в правильности его **тактики затягивания войны** и вдохновили на то, чтоб

> **1) — подогревать страхи НАТО и**
>
> **2) — усиливать противоречия внутри блока.**

Отсюда,

> 3) — попытка путина рассорить поляков с украинцами, литовцами, немцами и чехами.

А также,

> 4) — усилить враждебность европейцев к США.

Отсюда «аргументация»

> 5) — **неспособности Украины выиграть войну**, и

6) — **напрасности усилий Запада**, поддерживающего ее.

Отсюда

7) — нагнетание ситуации на белорусско-польской границе и

8) — прямая угроза НАТО быть втянутым там в прямой конфликт с РФ.

Отсюда

9) — угроза полякам и литовцам, что им придется непосредственно воевать с россией.

Иными словами,

ПУТИН УВИДЕЛ СТРАХИ ЗАПАДА, И ТЕПЕРЬ ПО ПОЛНОЙ БУДЕТ ЭКСПЛУАТИРОВАТЬ ИХ для

1) — запугивания западных правительств и народов и

2) — сталкивания их лбами.

Это предполагает

1) — демонстративную эскалацию на натовских границах Беларуси;

2) — усиление информационно-психологических операций РФ в Европе, США и конкретно тех странах, которые были названы в его спиче; а, также,

3) — усиление дипломатических усилий «друзей путина» во всем мире по принуждению Украины к «мирным» переговорам.

***

№ 1.810

Олег Хомяк
5 мин. ·

2023-07-22

Согласен с Виктор Небоженко (см в комментах).

Министром культуры лучше сделать Марьяну Безуглую.

Цель не в том, чтобы что-то изменить. Изменить уже ничего нельзя, тренд антикультуры под видом культуры набирает обороты. Противостоять ему невозможно, в нем и образованные люди и люди культуры. Этот тренд только нужно исчерпать, довести до логического завершения, что и будет катастрофой, которая возвращает в реальность.

И я думаю Марьяна, или многие другие из слуг, с этим справяться наилучшим образом. Зеленский, и его команда, это Джокер, разрушитель.

Идёт тренд разрушения, новое не появится, пока есть за что держаться.

Я писал о 4-х этапах разрушения. Война (физический план) , экономика (энергия). Нарастающей 3 этап - скандалы по поводу политики (ум, управление). Четвёртым этапом есть этап идеологии, культуры. Это видение, ценности, духовный горизонт. Который сейчас занят шароварщиной, козацкой нацией, мова кода нации и т.п. Это конечно сложно представить - отказ от этих презентаций: а кто же мы тогда будем? Ну так и войну и то, что власть на всех уровнях безумна, ещё и в период войны, тоже представить было сложно

Но эта катастрофа-чистка и необходимо чтобы этот вопрос стал актуальным для всех, а не для узкого круга интеллектуалов. Только тогда это вопрос приведет к формированию нового.

***

№ 1.811

Andrii Osadchuk
1 д. ·

2023-07-21

Додає пікантності цій новині те, що з профільним Комітетом Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності ніхто ніякі стратегічні плани поки що не обговорював і навіть не намагався..

https://www.president.gov.ua/.../oleg-tatarov-obgovoriv...

Олег Татаров обговорив із представниками ЄС комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку в Україні

20 липня 2023 року - 21:35

***

№ 1.812

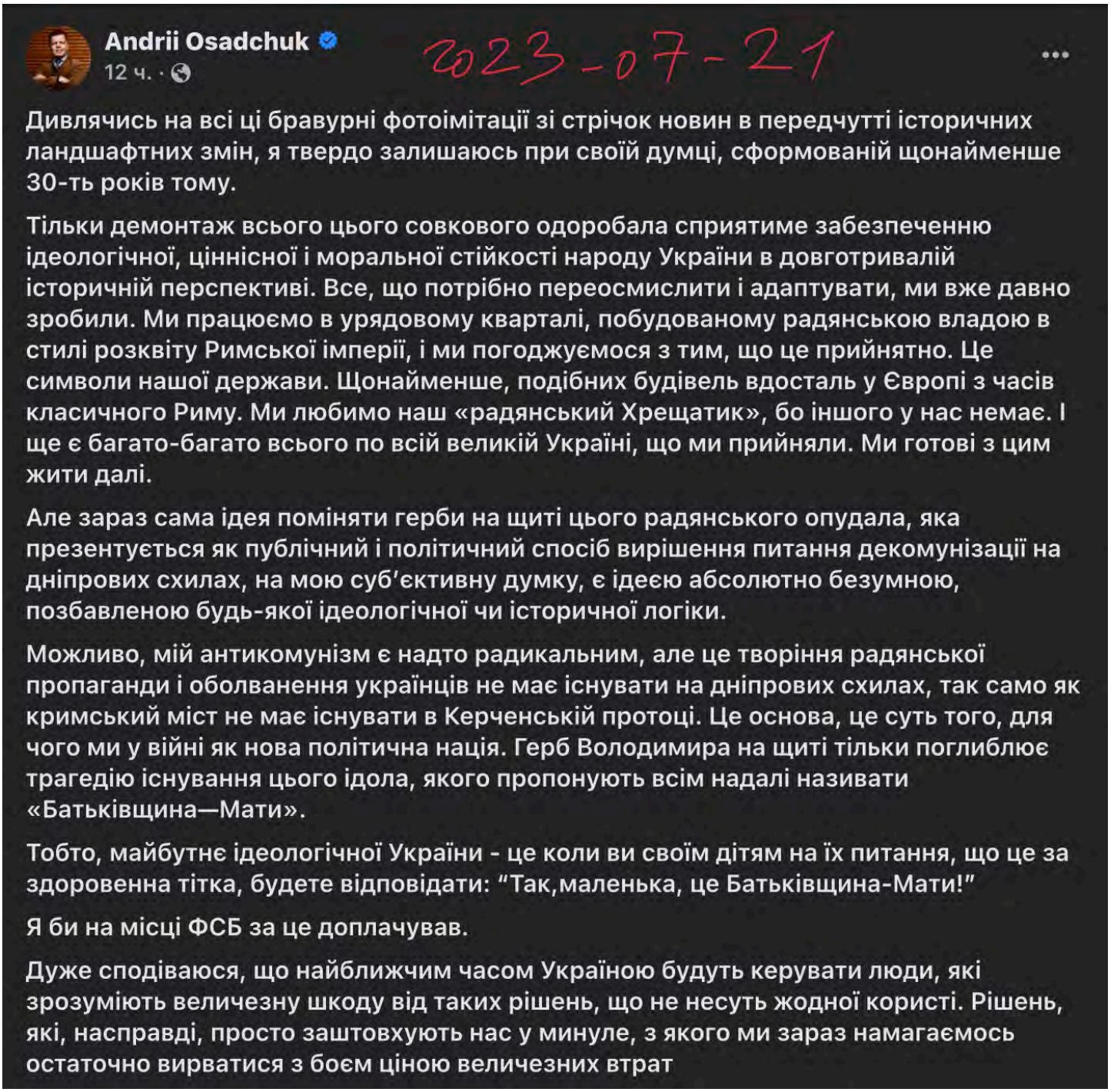

Andrii Osadchuk
12 ч. ·
2023-07-21

Дивлячись на всі ці бравурні фотоімітації зі стрічок новин в передчутті історичних ландшафтних змін, я твердо залишаюсь при своїй думці, сформованій щонайменше 30-ть років тому.

Тільки демонтаж всього цього совкового одоробала сприятиме забезпеченню ідеологічної, ціннісної і моральної стійкості народу України в довготривалій історичній перспективі. Все, що потрібно переосмислити і адаптувати, ми вже давно зробили. Ми працюємо в урядовому кварталі, побудованому радянською владою в стилі розквіту Римської імперії, і ми погоджуємося з тим, що це прийнятно. Це символи нашої держави. Щонайменше, подібних будівель вдосталь у Європі з часів класичного Риму. Ми любимо наш «радянський Хрещатик», бо іншого у нас немає. І ще є багато-багато всього по всій великій Україні, що ми прийняли. Ми готові з цим жити далі.

Але зараз сама ідея поміняти герби на щиті цього радянського опудала, яка презентується як публічний і політичний спосіб вирішення питання декомунізації на дніпрових схилах, на мою суб'єктивну думку, є ідеєю абсолютно безумною, позбавленою будь-якої ідеологічної чи історичної логіки.

Можливо, мій антикомунізм є надто радикальним, але це творіння радянської пропаганди і оболванення українців не має існувати на дніпрових схилах, так само як кримський міст не має існувати в Керченській протоці. Це основа, це суть того, для чого ми у війні як нова політична нація. Герб Володимира на щиті тільки поглиблює трагедію існування цього ідола, якого пропонують всім надалі називати «Батьківщина—Мати».

Тобто, майбутнє ідеологічної України - це коли ви своїм дітям на їх питання, що це за здоровенна тітка, будете відповідати: "Так,маленька, це Батьківщина-Мати!"

Я би на місці ФСБ за це доплачував.

Дуже сподіваюся, що найближчим часом Україною будуть керувати люди, які зрозуміють величезну шкоду від таких рішень, що не несуть жодної користі. Рішень, які, насправді, просто заштовхують нас у минуле, з якого ми зараз намагаємось остаточно вирватися з боєм ціною величезних втрат

***

№ 1.813

Ну що, "Сенс Банк" націоналізовано. Поціновувачі капусти взяли плантацію штурмом. Починають керувати

2023-07-23

Лямец

Головна інтрига - попереду. Наразі зрозуміло, що не зрозуміло нічого. Зовнішня істерика навколо "відберемо в Фрідмана, ура-ура" добігла кінця. Тепер починається закритий етап роботи. Багато ви знаєте, що відбувається з активами "ВТБ" чи "Сбєрбанку росії"? Отож.

Націоналізація лишила дуже багато питань.

Не зрозуміло, хто домігся націоналізації та з якою метою. Тільки не розповідайте, що влада дослухалася до українського народу, який вимагав справедливості. Цим розповідям не вірять навіть учні середньої школи. **Тут є якась змістовна зацікавленість. Хтось дуже хтів забрати гарний банк, і таки забрав під гаслами націоналізації майна росіян.**

Банк дійсно дуже гарний. Точно в топ-5 українських, з неповторним агресивним стилем роботи та власною школою менеджменту вищого рівня.

Наразі все це, скоріше за все, буде втрачене, бо новим власникам не потрібне. Можливо, команда "Альфи" створить субпроект на зразок того, що вдалося зробити команді колишнього "Привату" у проекті "Моно". Власне, бажаю їм успіху.

Не зрозуміло, навіщо забрали.

Я маю на увазі ***real politique***.

Наприклад,

1) — "Приват" планували розділити на гарний банк та поганий. Поганий з боргами та проблемкою залишився б державі, гарний з картковим бізнесом та рахунками підприємців продали б недорого західному інвестору.

2) — Якщо для "Альфи" план десь такий самий -

найближчим часом отримаємо правління, що готуватиме банк до поглинання та викидатиме погані активи.

3) — Якщо банк забрали, аби продати комусь з своїх олігархів недорого - буде продаж під час війни за смішною ціною.

4) — Якщо планують просто розпилити - третя, схожа на дії керівників "Ощаду" та "Ексіму".

Не зрозуміло, як обирали наглядову раду та правління.

Жодного конкурсу чи відкритого обговорення. З глибин кабінетного пилу винесли нового голову правління Дмитра Кузьміна, який до того років вісім сидів без роботи. Цікаво, чому не Євгена Мецгера?

Кажуть, що призначенню ***Кузьміна*** сприяла дружина Світлана, яку свого часу Катерина ***Рожкова*** влаштувала працювати у банківському нагляді НБУ (це, до речі, не є конфліктом інтересів?).

Тобто, **скоріше за все, пана Дмитра обрали тому, що він апріорі готовий на будь-що.** Скажуть різати штат - буде різати, скажуть розповідати про злодіїв з "Альфи" - розповідатиме, скажуть кредитувати прокладки - кредитуватиме. Наглядова рада буде виконувати операцію "Прикриття", як то зробила НР "Укрексімбанку" у сумно відомому кредитуванні під заставу Sky Mall.

Чого точно можна очікувати?

Великої піар-активності ні про що.

Може, Пишний виробить нові худі, теж поганої якості, але з логотипом на честь взяття "Альфи". Можливо, будуть грату у гру "погані парєрєднікі".

Через депутатів розкажуть, як погано працював менеджмент за Фрідмана, і як гарно працюють державні технократи. Ну і всяке таке бла-бла.

А ще - кабінетних інтриг. Останній місяць багато хто з банкірів хотів потрапити до нової команди "Сенс Банку". Можливо, що Кузьмін буде ненадовго.

Чекаємо.

P.S. На фото (за моїми даними) - новий очільник "Сенсу" Дмитро Кузьмін та його дружина Світлана.

***

№ 1.814

Дайджест подій в Україні та навколо України від 22 липня 2023

Головне

📌 Я вважаю (і не тільки я, до речі), що єдиним дієвим способом припинення атак з повітря є завдання масованих ударів по рашистських аеродромах і містах базування техніки і ракет.

📌 Полювання на одеського військкома – це така сама історія, як була з суддєю чаусом.

📌 З огляду на "міжнародну спільноту" "зерновий коридор" є спробою покращити ставлення до України. Хоча насправді удари по хуйлосуднам були б ефективнішими. Ну, принаймні, я так вважаю.

Теми доби

🔥 Росія вже 5 день поспіль завдає ракетних ударів по Одесі.

🔥 Колишньому Одеському військкому Борисову оголошено підозру, проте мав достатньо часу, щоби сховатися.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Держприкордонслужби, на територію Білорусі вже перекинуто приблизно 5 тис. найманців російської ПВК "Вагнера", тож прикордонники готуються до можливих провокацій. На супутникових знімках полігону "Осиповичі" під Мінськом, де базуються найманці, зафіксовано збільшення кількості автотехніки. Командувач Об'єднаних сил Наєв заявив, що Україна не дасть змоги диверсійним групам проникнути на свою територію із Білорусі.

⭐ Генштаб повідомив про відбиття атак у с. Надія на Луганщині, а також на околицях Торського га Донеччині. На думку експертів, атаки в цьому районі доводять, що російське командування веде наступальні дії в напрямку на великі залізничні вузли Куп'янськ та Борову Харківської обл. та Лиман – у Донецькій. За інформацією з лінії фронту, на ділянці в районі с. Новоєгорівка Луганської обл. армії РФ вдалося просунутися на відстань приблизно 3 км.

⭐ Відбито атаки на північ та південь від Бахмута, на Авдіївку та в околицях Донецька – у Первомайському, Красногорівці, Мар'їнці, Новомихайлівці.

⭐ У Запорізькій та на заході Донецької обл. українські війська повільно просуваються вперед до Токмака та Волновахи, відбиваючи запеклі контратаки російських військ.

⭐ Унаслідок артилерійського обстрілу з території Росії с. Угроїди Сумської області загинув місцевий житель, 4 людей поранено. Ще 2 місцеві

жителі постраждали від вибуху дрону-камікадзе у с. Середино-Буда. У Куп'янську Харківської обл. під час обстрілу загинула жінка. В околицях міста загинув житель прифронтового селища Дворічна, ще одного – поранено. Російські війська обстріляли касетними боєприпасами прифронтову Дружківку, яка розташована за 25 км від лінії бойових дій. Поранено 2 місцевих мешканців та оператора німецької телекомпанії Deutsche Welle. За інформацією Нацполіції, у районі Дружківки під час несення служби загинув поліціянт. Загалом в області загинуло 4 особи, 9 – поранено. Російська авіація завдала удару керованими авіабомбами по с. Зміївка на правому березі Дніпра на Херсонщині, унаслідок чого загинув місцевий мешканець.

⭐ У Запорізькій області під час обстрілу позицій російських військ касетними снарядами було вбито пропагандиста Журавльова, який брав участь у захопленні адмінбудівель у Донецьку у 2014 р.

⭐ Вночі Росія завдала ще одного удару по Одесі 19 ракетами 5 різних типів, балістичними "Іскандер-К" тощо. Підрозділи ППО збили лише 9 ракет, оскільки на півдні країни немає систем, які в змозі збивати ракети Х-22 та "Онікс". Зруйновано портові споруди, житлові будинки та адмінбудівлі в центрі міста, і навіть Спасо-Преображенський собор УПЦ [МП], який у 2010 р освятив патріарх РПЦ Кирило. Унаслідок атаки загинув місцевий житель, не менше ніж 22 осіб – поранено та травмовано, серед них – 4 дітей. Президент Зеленський заявив, що удар у відповідь по російських терористах буде завдано обов'язково. Секретар РНБО Данилов переконаний, що ракетні удари по Одесі є спробою закрити доступ Україні до Чорного моря. Міністр закордонних справ Кулеба стверджує, що удари по великому порту, який відіграє ключову роль для продовольчої безпеки, є атакою на всю міжнародну спільноту.

⭐ Українські війська знищили склад боєприпасів та нафтобазу російських військ у сел. Октябрське в центрі окупованого Криму.

⭐ Генштаб повідомив, що окупаційна влада мобілізувала в Маріуполі громадян Узбекистану, які приїхали до міста для проведення будівельних робіт. Найімовірніше, вони мали, окрім узбецького, ще й російське громадянство.

⭐ Генштаб повідомив, що окупанти посилили репресії проти працівників Запорізької АЕС, які відмовляються співпрацювати та підписувати контракти з дочірнім підприємством Росенергоатома. Директор Держатомрегулювання Коріков повідомив, що інспектори Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) не мають доступу до всіх об'єктів та систем безпеки ЗАЕС. Зі слів Корікова, рівень мілітаризації станції останнім часом значно зріс. Міністр енергетики Галущенко заявив, що присутність російських військ на АЕС

створила величезну проблему для безпеки регіону. У разі аварії радіаційного зараження можуть зазнати території, на яких мешкають сотні тисяч людей.

⭐ Центр національного спротиву Міноборони повідомив, що окупанти вивезли з м. Каланчак Херсонської обл. "на оздоровлення" (депортували) до Мордовії (РФ) 100 українських дітей. У санаторії на території РФ дітей навчатимуть російській "культурі" та літературі, а також проводитимуть лекції про "спеціальну військову операцію".

Постійний представник України при ООН Кислиця закликав Раду Безпеки відреагувати на визнання голови Білоруського відділення Червоного Хреста Шевцова в участі у депортації українських дітей. 19 липня Міністр закордонних справ Кулеба закликав Міжнародний кримінальний суд ООН видати ордер на арешт Шевцова.

1-2) Тил

⭐ Держбюро розслідувань повідомило про підозру за фактами незаконного збагачення та порушенням порядку несення служби колишньому начальнику Одеського обласного центру комплектації та соціального захисту (військкому) Борисову. Вручити підозру не вдалося, оскільки Борисов зник, а "його місцеперебування уточнюється". Журналісти виявили, що члени родини Борисів придбали елітну нерухомість в Іспанії та Україні, а також є власниками престижного автопарку.

Глава Нацагентства з питань запобігання корупції (НАЗК) Новіков повідомив, що за останні пів року відомство виявило "кричущі факти" придбання цінного майна правоохоронцями та депутатами, які не мають відповідних законних доходів. Це відбувається за допомоги перевірки реєстрів нерухомості, насамперед йдеться про власників квартир в елітних житлових комплексах Києва. Він також пообіцяв перевірити не лише військкомів, а і їхніх "родичів, водіїв та коханок", на яких записано майно.

⭐ Пресслужба Міністерства економіки повідомила, що уряд Швеції ухвалив рішення про фінансування проєктів відновлення України впродовж 2023–2027 рр. вартістю 6 млрд шведських крон (приблизно €522 млн).

⭐ Завершено угоду з продажу Міністерству фінансів націоналізованого "Сенс Банку" – "дочки" російського Альфа-Банку. Головою правління без конкурсу призначено колишнього голову "Універсал Банку" Кузьміна, який не працював у банківському секторі з 2017 р. Президент Зеленський стверджує, що націоналізація "Сенс Банку" не зруйнує стабільності банківської системи.

2. Україна та світ

⭐ Російська влада знову зупинила рух мостом через Керченську протоку. Президент Зеленський під час виступу на Аспенівському безпековому форумі заявив, що міст зведено з порушенням норм міжнародного права, він розташований на суверенній українській території, тож є законною ціллю для українських військ і його буде знищено. Представник Головного управління розвідки Скибицький наголосив, що міст виконує важливу логістичну функцію, оскільки дає можливість постачати зброю, техніку, боєприпаси та пальне окупаційним військам на півдні країни, а також використовується для мілітаризації Криму. Саме тому удари по мосту є вкрай чутливими для Росії.

⭐ Президент Зеленський обговорив із генеральним секретарем НАТО Столтенбергом кроки щодо розблокування "зернового коридору" через Чорне море та ризики для глобальної продовольчої безпеки.

На Аспенівському форумі Зеленський заявив, що Чорне море не належить Росії, тож Україна разом з ООН, Туреччиною та іншими країнами Чорноморського регіону працює над розблокуванням торгових шляхів.

Зеленський має намір скликати екстрене засідання Ради Україна–НАТО через агресивні кроки РФ у Чорноморському регіоні.

Представник Китаю в ООН Ген на засіданні Ради Безпеки висловив побажання якнайшвидше відновити продовольчий експорт з України для стабілізації світового ринку продовольства. Він констатував, що ситуація в Україні й далі загострюється, а об'єкти цивільної інфраструктури зазнають нападів, проте не уточнив, хто саме здійснює ці атаки. Заступник генерального секретаря ООН з надзвичайних питань Гріфітс закликав відновити "зернову ініціативу", оскільки вона впливає не лише на Україну, а й на весь світ, насамперед на країни, які страждають від голоду. Він наголосив, що експорт української сільгосппродукції мав наслідком стале зниження цін на продовольство.

Румунський порт Констанца оголосив про можливість збільшення відвантаження українського зерна зі свого термінала, оскільки жнива в країні почалися пізніше, ніж зазвичай, а фермери поки притримують продукцію, сподіваючись на зростання світових цін.

Управління стратегічних комунікацій ЗСУ стверджує, що Україна, попри вихід Росії із "зернової ініціативи", і далі постачатиме збіжжя, заручившись підтримкою партнерів.

⭐ Держсекретар США Блінкен застеріг від квапливих висновків про результати контрнаступу ЗСУ. З його слів, ситуація зміниться докорінно, як тільки в бій буде введено основні сили, що озброєні сучасною технікою на напрямку головного удару. Він вважає, що російського президента потрібно переконати в неможливості перемоги в Україні, яку Захід підтримуватиме й

надаватиме засоби для оборони – стільки, скільки потрібно. Водночас він не спостерігає готовності Путіна до будь-яких компромісів.

Президент Зеленський стверджує, що контрнаступ не розпочався навесні через нестачу озброєнь та боєприпасів. Він заявив, що Україна прагне досягти принаймні паритету в артилерії, для чого потребує великої кількості далекобійних боєприпасів, а також наголосив на необхідності постачання Україні сучасних літаків. За його твердженням, контрнаступ набере обертів вже невдовзі.

⭐ Німецька компанія Rheinmetall встановила на заводі в Нижній Саксонії лінію з виробництва снарядів для зенітних танків Gepard, які ефективно збивають дрони-камікадзе, але простоюють за браком боєприпасів. Потужність лінії – 300 тис. снарядів на рік. У 2023 році компанія планує відвантажити до України 40 тис. таких боєприпасів.

⭐ Міністр оборони Польщі Блащак повідомив про початок роботи Центру ремонту та відновлення танків Leopard, пошкоджених під час бойових дій в Україні. Центр працюватиме у м. Гливіці на базі заводу Bumar.

⭐ Виконавчий директор авіакомпанії Ryanair О'Лірі не виключає відновлення польотів до України до кінця 2023 р. Як приклад він навів Ізраїль, де інтенсивне авіасполучення не припинено, попри періодичні ракетні обстріли.

⭐ Греція розпочала будівництво ще однієї ділянки бетонного 5-метрового паркану на кордоні з Туреччиною для запобігання прориву нелегальних мігрантів.

⭐ Румунська влада письмово заборонила угорському прем'єр-міністру Орбану висловлювати будь-які сентенції, які ображають національні почуття румунів, під час фестивалю "літнього університету Тушаньош", у якому беруть участь етнічні угорці.

⭐ Низка банків Вірменії, Грузії та Киргизії припиняють співпрацю з російською системою електронних платежів "Юніструм" через побоювання потрапити під вторинні санкції США. Систему "Юніструм" та банк-оператор включено до санкційного списку США 20 липня.

⭐ Євродепутати, що беруть участь у роботі Міжнародного центру з розслідування агресії Росії проти України, вважають необхідним притягти до відповідальності вище військове та політичне керівництво не лише РФ, а й Білорусі. На їхню думку, міжнародний трибунал має також розслідувати діяльність президента Лукашенка та його оточення. Білорусь надає

різноманітну матеріально-технічну та воєнну допомогу Росії, з її території армія РФ вдерлася в Україну.

3. Тренди

⭐ Парламентська більшість із фракції "Слуга народу" має намір ухвалити до кінця літа президентський законопроєкт про використання англійської мови. Законопроєкт можна було б реалізувати чинними законодавчими нормами. Однак влада розраховує на піар-ефект від цього кроку, який має заглушити невдоволення населення фактами нецільового використання та розтрати коштів бюджету.

***

№ 1.815

Дайджест подій в Україні та навколо України від 23 липня 2023

Головне

📌 І знову удар по портах. І знову наголошую, що удари по території ворога набагато ефективніші за надкоштовні засоби ППО. Особливо, коли йдеться про "мопеди". Тисячи ударних БПЛА – і жодна ППО їх не зіб'є. Ось так можна знищити, наприклад, увесь хуйлофлот.

📌 Раджу звернути увагу на офіційну позицію "організації заклопотаних". Жодного слова про головного агресора. Ну просто жодного....

📌 А тим часом іран зробив нові, модернізовані балалайки. Ну невже Ізраїлю не цікава війна в Україні? Так аятоли ще нагадають.

Теми доби

🔥 Росія завдала удару дронами-камікадзе по портах на Дунаї.

🔥 Світ засудив ракетні удари Росії по Одесі.

🔥 26 липня відбудеться засідання Ради Україна–НАТО через вихід РФ із "зернової угоди".

🔥 Українські безпілотники атакували будинки ГРУ в центрі Москви.

🔥 Іранський Корпус вартових ісламської революції представив нову модель БПЛА Shahed.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією групи журналістів "Беларускі Гаюн", перекидання найманців до країни триває і далі. З РФ в'їхала ще одна, уже 10-та, колона ПВК "Вагнера".

Білоруський президент Лукашенко прилетів до Санкт-Петербурга на переговори з президентом Путіним. Лукашенко повідомив, що найманці нібито його "напружують" тим, що хочуть "влаштувати екскурсію" до Варшави та Жешува. Він також заявив, що не сприймає "розчленування України". Путін стверджував, що український наступ начебто провалився. З інформації російських ЗМІ, переговори Путіна та Лукашенка триватимуть ще 1 день – 24 липня відбудеться їхня зустріч у Москві.

⭐ На півночі Луганщини російські війська ведуть наступальні дії в напрямках Куп'янська та Лимана. Запеклі бої сталися в районах сіл Масютівка та Новоєгорівка, а також у Торському та в Серебрянському лісництві на захід від Кремінної.

ЗСУ відбили контратаки ударних підрозділів армії РФ на північ та південь від Бахмута. Цей напрямок російське командування вважає небезпечним, тому до Бахмута перекинуто додаткові резерви та важку техніку.

Посилилися атаки російських військ на околицях Авдіївки та Донецька за активної підтримки артилерії, авіації та ударних БПЛА.

Попри запеклий опір та контратаки російських військ, ЗСУ поступово просуваються в Запорізькій обл. та на заході Донеччини, причому на цій ділянці фронту російське командування вже ввело в бій оперативні резерви.

⭐ Унаслідок бомбардування російської авіації с. Кучерівку на околицях Куп'янська поранено літню жінку.

У прифронтовому місті Часів Яр у результаті ракетного обстрілу згорів Палац культури, у якому був розташований гуманітарний штаб та пункт надання первинної медичної допомоги бійцям. Унаслідок обстрілу знищено склад гуманітарної допомоги та медичне обладнання.

У с. Одрадокам'янка на правому березі Дніпра на Херсонщині осколками снаряда поранено місцеву мешканку.

Голова Одеської обладміністрації Кіпер повідомив, що внаслідок російської ракетної атаки пошкоджено 25 пам'яток архітектури в історичному центрі Одеси, який внесено до списку світової історичної спадщини ЮНЕСКО. Міністерство оборони РФ оголосило, що удару було завдано "високоточною зброєю" по об'єктах в Одесі, "де готувалися терористичні акти проти Росії" із застосуванням надводних безпілотників (безекіпажних катерів), а на самих об'єктах нібито перебували іноземні найманці.

За інформацією Головного управління розвідки, Росія здійснила глибоку модернізацію радянських крилатих ракет Х-22 та "Онікс" для ударів по наземних цілях, як це вже було зроблено з ракетами комплексів ППО С-300 та С-400.

Генеральний секретар Ради Європи Пейчинович-Буріч засудила атаки цивільних об'єктів Одеси зажадала від Росії негайно їх припинити. Єврокомісар із закордонних справ Боррель назвав ракетний удар по Одесі ще одним воєнним злочином Кремля. Папа Римський Франциск у публічній недільній проповіді закликав молитися за мир в Україні, яка зазнає смерті та руйнувань, як це сталося в Одесі. Удар по місту засудила і президент Грузії Зурабішвілі.

ООН в офіційному повідомленні констатувала руйнування будинків та собору в Одесі, а також загибель та поранення мирних жителів. Водночас Організація не згадала, хто саме завдав ударів. Помічник генерального секретаря ООН Дюжаррик, який від імені Гутерріша коментував ракетні удари по Одесі, ретельно уникав у виступі слова "Росія".

Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що на наступне засідання Ради Безпеки ООН буде винесено обговорення знищення Росією споруд УПЦ.

Міністерство культури закликало мир допомогти з відновленням одеських пам'яток культури. Організація Об'єднаних Націй із питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) засудила російський ракетний удар і повідомила, що направить до міста комісію для оцінювання збитків, які завдано історичному центру Одеси.

Президент Зеленський заявив, що терор можна перемогти, лише за допомогою повноцінного повітряного шита насамперед великою кількістю систем ППО. Він подякував світовій спільноті за підтримку й підкреслив, що ударами по Одесі Росія лише "наближає демонтаж своєї історії".

Росія атакувала не менш ніж 15 дронами-камікадзе українські порти на Дунаї. Три БПЛА було збито, кілька влучили в сховища зерна та

сільгосппродукції. Постраждали 6 осіб. Ще один ударний безпілотник збито на Сумщині.

Вочевидь Росія прагне знищити український продовольчий експорт.

⭐ За інформацією Енергоатому, рівень води в ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС практично не знизився і його цілком достатньо для підтримки працездатності систем станції.

⭐ Офіс генпрокурора відкрив кримінальне провадження за фактом участі Білоруського Червоного Хреста в незаконній депортації українських дітей, що є співучастю в скоєнні воєнного злочину.

⭐ Над Москвою було збито кілька безпілотників. БПЛА влучили в офісну будівлю неподалік Міністерства оборони та в будинок кібердепартаменту Головного розвідуправління (ГРУ). Журналіст Грозєв із групи розслідувачів Bellingcat заявив, що цілями атаки були секретні об'єкти ГРУ.

⭐ На півночі окупованого Криму українські БПЛА успішно атакували склад боєприпасів поблизу Джанкоя. Влада евакуювала населення прилеглих сіл і тимчасово зупинила рух автотрасою та залізницею

1-2) Тил

⭐ Нідерланди, Швеція та Фінляндія передали "Херсонобленерго" 37 трансформаторів та 5 км високовольтного дроту.

Представник Головного управління розвідки Скибицький повідомив, що Росія напередодні зими знову активно вивчає стан об'єктів енергетики, за допомогою супутників тощо.

⭐ Аукціон Укренерго з продажу електроенергії до Словаччини так і не відбувся. Водночас через брак потужностей імпорт зі Словаччини триває. 22 липня було імпортовано 2,55 ГВт•год, 23 липня – 1,78 ГВт•год.

⭐ Фонд гарантування вкладів фізосіб уже вивів тимчасову адміністрацію із тільки-но націоналізованого "Сенс-банку". Управління установою взяли на себе нове керівництво та Наглядова рада.

2. Україна та світ

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що на запит президента Зеленського 26 липня відбудеться засідання Ради Україна–НАТО,

який було створено на саміті у Вільнюсі. Його темою будуть безпека судноплавства в Чорному морі, а також поновлення роботи "зернового коридору".

Президент Литви Науседа вважає неправильним послаблення санкцій проти Росії та Білорусі як плату за поновлення "зернового коридору".

⭐ Російський президент Путін у "програмній" статті напередодні форуму "Росія-Африка" стверджує, що "зернова угода" нібито не виправдала свого гуманітарного призначення щодо зниження ризиків голоду в найбідніших країнах світу.

⭐ За інформацією видання The Washington Post, адміністрація президента Байдена відмовляється передавати Україні далекобійні ракети ATACMS для РСЗВ HIMARS, всупереч проханням українського керівництва та тиск членів Конгресу та Сенату.

⭐ Американське видання The Wall Street Journal вважає, що український контрнаступ може зайти в глухий кут через брак зброї та боєприпасів, а також недостатню навченість військовослужбовців. Водночас Росія, хоч і зазнала серйозних втрат, цілком здатна утримувати лінію фронту. Отже, війна може затягтися на невизначений термін і вимагатиме великих фінансових витрат, як від США, так і від країн Європи. Видання наголошує, що жоден західний генерал не наважився б на наступ, не маючи переваги в повітрі.

Міністр оборони Рєзніков в інтерв'ю телекомпанії CNN заявив, що Україна виграє війну до наступного літа і вступить до НАТО.

Держсекретар США Блінкен заявив, що хоча Україна й повернула понад половину територій, які було захоплено Росією після 24 лютого, оперативна ситуація для українських військ є досить важкою. Він вважає, що кампанія триватиме ще кілька місяців. Він також вважає, що Україні знадобляться місяці для підготовки до застосування винищувачів F-16. На думку міністра оборони України Резнікова, українські льотчики розпочнуть виконання бойових завдань на F-16 лише на початку наступного року.

⭐ Агентство Nikkei Asia з посиланням на митні дані повідомило, що Мальдіви стали другим за обсягами постачальником електронних компонент до Росії. За рік у РФ було поставлено понад 400 тис. чіпів на загальну суму $53,6 млн. Ба більше, до Росії можна відправити будь-які компоненти та чіпи, вказавши одержувачем мальдівську торгову або логістичну компанію. Перевезення чіпів здійснюється "у валізах" літаками Аерофлоту, які відновили польоти на острови в травні 2022 р.

⭐ В Ірані Корпус вартових ісламської революції презентував новий ударний безпілотник Shahed-147 Gaza. За твердженням розробників, він може перебувати в повітрі понад 34 години та має дальність ураження до 7 тис. км.

⭐ Китай та Росія 20–23 липня провели спільні навчання флотів у Японському морі "Північ/Взаємодія 2023"

3. Тренди

⭐ Міністр спорту Гутцайт заявив, що Україна може відмовитися від бойкоту відбіркових змагань на Олімпіаду 2024 р. у Парижі в разі участі в них спортсменів із РФ та Білорусі під нейтральним прапором, оскільки Росія та Білорусь як країни не братимуть у ній участі. Він також заявив, що не збирається випускати на Кубок світу із шахів українського гросмейстера Іванчука, оскільки в змаганнях братимуть участь росіяни та білоруси, хоч і під нейтральним прапором. Міжнародну федерацію шахів (FIDE) очолює російський чиновник Дворкович, який обіймає посаду голови наглядової ради "Россільгоспбанку".

***

№ 1.816

Бундесвер вказав на недоліки українського контрнаступу – ЗМІ

2023-07-25

"ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА", "УКРАЇНСЬКА ПРАВДА"

Збройні сили Німеччини розкритикували дії українських Збройних сил під час контрнаступу. Неправильно використовує освоєні на Заході методи ведення війни.

Джерело: ***"Європейська правда"*** з посиланням на видання Bild, яке ознайомилось із секретним документом Бундесверу

Деталі: Німецькі військові серед головних недоліків Збройних сил України називають значення **розділення бойових підрозділів, через що "не проглядається спільне ведення бою"**.

Це не лише збільшує "небезпеку дружнього вогню", тобто вогню у відповідь з боку власних військ, а й **"в напрямку головного удару відсутні маневрені підрозділи для розгортання наступу або встановлення вогневої переваги"**, вважають у Бундесвері.

Іншими словами, через те, що Україна розбиває бригади, які пройшли підготовку на Заході на групи з 10-30 солдатів, ізольованим від решти військ, ані західна підготовка, ані краще озброєння, ані велика кількість наявних солдатів не мають значення.

Крім того, **критично у Бундесвері висловились щодо навчання *«досвідчених»* українських військовослужбовців, які, за їхніми словами, гірше засвоюють принципи західної підготовки або *взагалі не беруть в ній участь***.

У документі Бундесверу йдеться про те, що

командний склад демонструє "іноді значні недоліки на відповідному рівні в керівництві та застосуванні командних процесів, що призводить до частково неправильних і небезпечних рішень".

Ці чинники – розділення бригад і **відсутність належної підготовки в командного складу** – можуть пояснювати повільне просування українських сил під час контрнаступу, констатують у Німеччині.

***

№ 1.817

2023-07-25

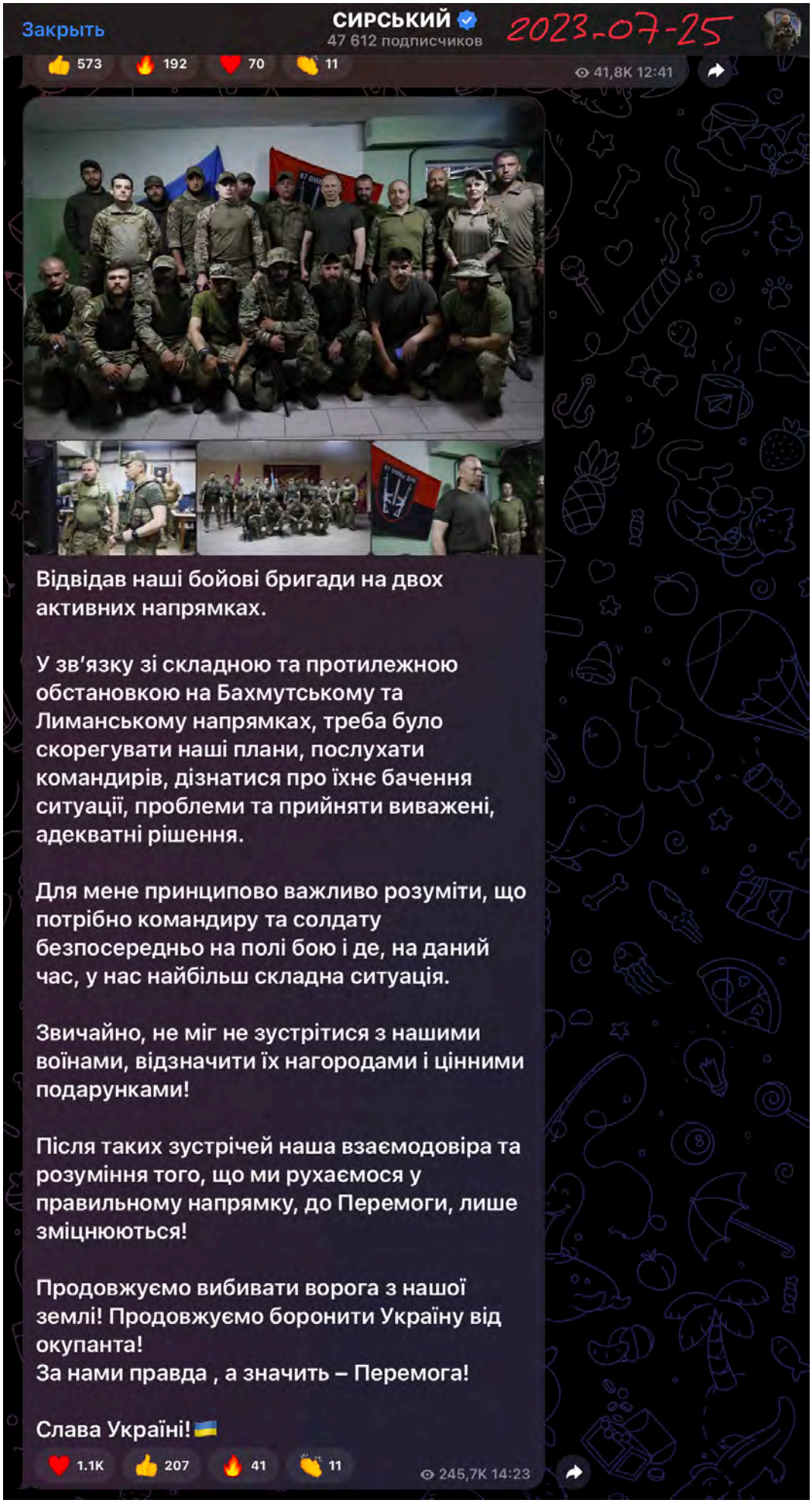

***

№ 1.818

2020 рік стане роком системного переходу Сухопутних Військ на управлінські стандарти НАТО – генерал-лейтенант Олександр *Сирський*

2020-04-05

Під головуванням командувача Сухопутних Військ Збройних Сил України генерал-лейтенанта Олександра Сирського 5 березня 2020 року в Командуванні Сухопутних Військ ЗС України відбулось підведення підсумків роботи за минулий місяць, а також визначення завдання на поточний. Про це повідомляє Служба зв'язків з громадськістю Командування Сухопутних військ ЗС України

Обговорювалася **подальша реалізація реформи у армії**, але вже в розрізі конкретних задач цього року щодо оптимізації діяльності Сухопутних Військ ЗС України – задля досягнення найвищої боєготовності кожної військової частини та фахової спроможності кожного військовослужбовця на своєму місці.

У заході взяли участь заступники командувача Сухопутних Військ Збройних Сил України, офіцери Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, командувачі військ оперативних командувань, начальники військових навчальних закладів та навчальних центрів, командири частин безпосереднього підпорядкування та представники військових комісаріатів.

Основні питання, які виносилися на обговорення

– подальший розвиток і розширення системи ***територіальної оборони*** та її взаємодія з армійськими органами управління;

— організація службою військ живучості, пожежної безпеки, охорони праці та технічного нагляду в усіх військових частинах і підрозділах;

— продовження фахового вдосконалення військовослужбовців за допомогою курсової підготовки у навчальних центрах і вищих військових закладах освіти;

— якісна системна робота з резервістами оперативного резерву першої та другої черг тощо.

Окремо піднімалося питання міжнародного військового співробітництва – для отримання допомоги від іноземних партнерів з підвищення кваліфікації фахового рівня офіцерів артилеристів.

Зокрема командувач Сухопутних Військ дав завдання організувати

— візит курсантів Військової академії Вест-Пойнт (США) до Національної академії Сухопутних Військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів). А також забезпечити

— візит представників Військового інституту танкових військ (м. Харків) до Воєнної технічної академії Республіки Польщі (м. Варшава) – для ознайомлення з методикою викладання навчальних дисциплін за стандартами країн-членів НАТО.

— Не оминули увагою й Військову академію (м. Одеса) – командувач доручив організувати візит керівництва цього навчального закладу до Воєнно-технічної академії імені Ярослава Домбровського Республіки Польща (м. Варшава).

Окрім того, окремо виносилося питання щодо організації та проведення заходів з нагоди відзначення в Україні Дня українського добровольця (14 березня), а також Дня проголошення Центральної Ради (17 березня).

Під час другої частини підведення підсумків командувач Сухопутних Військ Збройних Сил України генерал-лейтенант Олександр ***Сирський*** наголосив на

важливості організації та проведення весняного призову на строкову військову службу з дотриманням усіх вимог чинного законодавства.

***

№ 1.819

Данило Гетманцев
5 ч. ·

Колега по парламенту з сумновідомої партії ЄС задалася питанням навіщо слуги народу - ноунейми прийшли у політику.

Людині, яка в політиці з дитинства, і за своє довге політичне життя пізнала всіх професійних політиків від Ющенка до Медведчука, важко зрозуміти чому в один день людина лишає своє комфортне заможне життя і пірнає в нескінчене море постійного політичного трешу.
Не можу говорити за всіх ноунеймів, скажу за себе.

Чому прийшов? З-за вас. Із-за вас «професійних» політиків, вашої професійної брехні, феєричного лицемірства та вашої хронічної клептоманії.

Навіщо прийшов? Аби показати на власному прикладі, що можна по-іншому. Не красти, не брехати, не відступати. Аби врешті провести такі важливі країні реформи, про необхідність яких ви говорили з усіх утюгів, заговорюючи їх, бо «не на часі». Аби зняти депутатську недоторканість, провести земельну реформу, прийняти антиофшорний закон та ще з сотню важливих і дуже непопулярних рішень, до яких я мав честь долучитися особисто.
Прийшов, аби не залишитися тут назавжди, осідлавши потоки, а зламати хребет вашій системі, архітектором і частиною якої ви є. Відправити вас і таких як ви у минуле назавжди.
Аби довести і собі, і людям, що бути у українській політиці - це не обов'язково скурвитися та зламатися. Що тут можна і треба тримати удар ворога, а не обійматись з ним.
Але найголовніше, що вдалося мені і переважній більшості слуг, що точно підуть звідти біднішими, ніж прийшли - це за 4 роки залишитися людьми, не втративши совість.

Для вас поясню, що совість - це категорія, яка важко піддається визначенню, але при наявності і слідуванні їй дозволяє прямо дивитися людям в очі, очі не опускаючи.
Саме совість змушує нас в один день очищатися від різноманітних мальдівців, тайландців, а не ганьбитися перед людьми в пориві групової істерики, захищаючи всією фракцією чергового хабарника тільки тому, що цей хабарник - ваш хабарник.
Але ця категорія напевно надто складна для вас...

Лямец Сергей
Избранное · 3 ч. ·

2023-07-26

Ну це просто анекдот. Про потоки та прийшов, щоб показати.

Але він не перший, хто з такою короною ходить калідорами Верховної Ради.

Ну і щодо совісті сподобалось.

***

№ 1.820

10-12 хвилин тверезості від «The Economist»: «Партнери України поки що не панікують… Оптимісти вказують на три фактори на користь України»

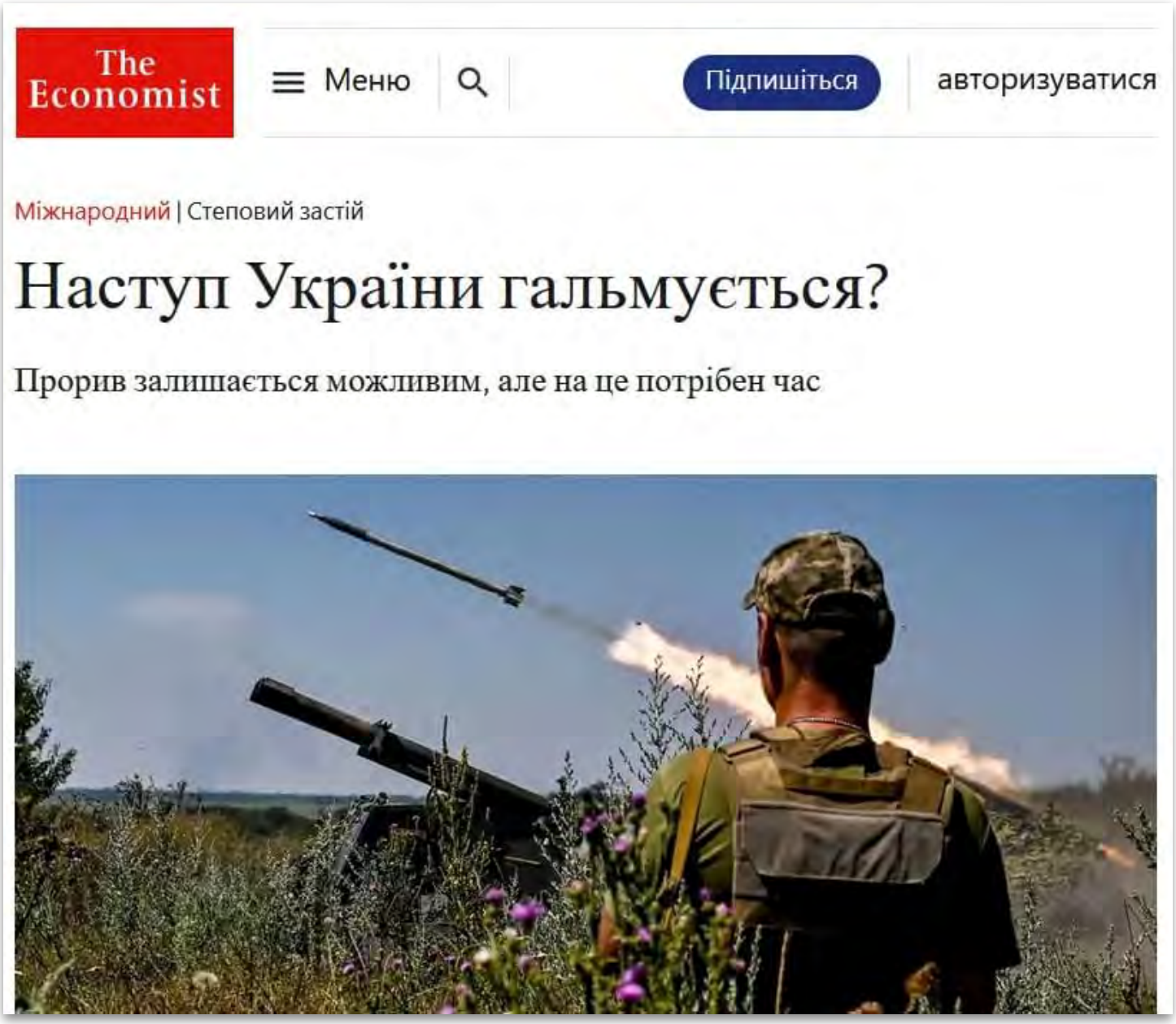

2023-07-26

Ніколов

Сорян за інтрігу, але ви маєте прочитати лонгрід для кращого розуміння контексту. Бо простих рішень НЕМАЄ.

Автопереклад https://www.economist.com/international/2023/07/25/is-ukraines-offensive-stalling

***

Наступ України пробуксовує?

Прорив залишається можливим, але для цього потрібен час.

Контрольно-наступальна операція України незабаром увійде в свій восьмий тиждень. Вона вже звільнила більше території, ніж Росія захопила під час багатомісячного зимового наступу, під час якого було взято східне місто Бахмут і трохи більше. Більшість українських бригад, оснащених західним

озброєнням, залишаються цілими і неушкодженими. Але просування вперед відбувається повільніше і важче, ніж очікувалося, що розвіяло надії на швидкий прорив. **Наступ перетворився на затяжну битву на виснаження, яка, схоже, затягнеться до осені.**

Україна розпочала свої перші великі атаки на півдні 4 червня 2023 в районі Оріхова в Запорізькій області та Великої Новосілки в Донецькій області, а також здійснила окремий наступ навколо Бахмута (див. карту). Союзники України провели місяці, проводячи військові ігри та симуляції, щоб спрогнозувати, як може розгортатися наступ. Вони були обережно оптимістичні. Вони вважали, що існує зовнішня ймовірність раннього прориву, що призведе до швидкого прогресу, подібного до того, якого Україна досягла в Харківській області минулого 2022 року. Але такий результат залежав як від бездоганного виконання Україною своєї місії, так і від розпаду Росії.

Насправді ні того, ні іншого не сталося. Україна одразу ж зіткнулася з проблемами. Її нові бригади, оснащені західним обладнанням, застрягли, іноді на мінних полях, і стали мішенню для російської артилерії, протитанкових ракет, бойових вертольотів і блукаючих боєприпасів. У відповідь Україна змінила тактику. Тепер вона стримує бронетехніку і надсилає невеликі підрозділи зійденої піхоти, часто не більше 20 солдатів, які просуваються повільно і з зупинками. Результат - виснажлива тяжка праця.

«Різні військові ігри, які проводилися заздалегідь, передбачали певні рівні просування», - визнав 18 липня генерал Марк Міллі, американський високопоставлений офіцер. «І це сповільнило просування». Україна заявляє, що звільнила 12 квадратних кілометрів території на півдні за тиждень до 24 липня, а загалом з початку наступу - 227 квадратних кілометрів. Це близько 0,3% території, захопленої Росією з моменту вторгнення минулого року.

Частково повільний прогрес відображає масштаб завдання, яке стоїть перед Україною. Російська оборона подекуди сягає 30 кілометрів у глибину, поцяткована земляними укріпленнями і танковими пастками, а також поцяткована мінами. Більшості армій НАТО було б важко пробити подібні рубежі без повного домінування в повітрі, якого Україна, на жаль, не має.

Інша проблема полягає в тому, що Росія організувала сильнішу оборону, ніж очікувалося, проводячи мобільні і швидкі контратаки у відповідь на українські наступальні дії, замість того, щоб залишатися в окопах і на стаціонарних позиціях. Роб Лі, експерт з питань збройних сил Росії, який нещодавно відвідав лінію фронту, зазначає, що російська армія не просто грамотно виконує свою доктрину, але й впроваджує інновації, наприклад, встановлюючи кілька протитанкових мін одна на одну, щоб знищити машини розмінування.

Нездатність України прорвати російську лінію оборони частково пов'язана з обладнанням - їй потрібні засоби розмінування, системи протиповітряної оборони та протитанкові ракети, здатні притупляти російські контратаки з більшої відстані. Повітряна міць дуже допомогла б, але західні літаки, хоча і обіцяні, прибудуть не скоро. Так чи інакше, та жменька літаків, що очікується, сама по собі не дасть Україні контролю над небом.

Однак Україна могла б краще використовувати обладнання, яке вона має. Пан Лі описує випадок, коли просування української бригади затрималося на кілька годин, аж до світанку. Це не лише звело нанівець перевагу України в системах нічного бачення, але й означало, що супровідний артилерійський обстріл розпочався на кілька годин раніше, ніж мав би. Російські піхотні і протитанкові підрозділи, які мали бути придушені своєчасним артилерійським вогнем, могли вільно атакувати. Багато таких атак було зупинено ще до того, як вони досягли основних мінних полів.

Такий брак навичок координації складних атак за участю кількох підрозділів, що використовують різні види зброї, не дивує. Нові українські бригади були сформовані поспіхом, з незнайомим обладнанням. Нещодавно мобілізовані чоловіки пройшли місячну підготовку в Німеччині. За словами пана Лі, їм було важко виконувати такі завдання, як розвідка, оскільки нові підрозділи дезорієнтувалися вночі. Координація також була проблемою, коли виникала плутанина щодо того, де дружні підрозділи встановили міни. Він припускає, що більш досвідчені бригади спланували б дії на випадок таких ситуацій. Неможливо сказати, як би діяли українські сили, якби їхні західні партнери краще екіпірували і підготували їх минулого літа, а не чекали до січня, або якби Україна почала наступ навесні, як закликали багато її союзників.

Партнери України поки що не панікують. «На мою думку, це далеко не провал, - сказав генерал Міллі, відповідаючи на запитання, чи не зупинився наступ. «Я думаю, що ще занадто рано робити такі висновки». Прогрес України «не катастрофічно відстає від графіка», заявив 11 липня Бен Воллес, міністр оборони Великої Британії. Він додав, що в деяких місцях українська армія була менш ніж за 300 метрів від головної лінії оборони Росії, а утримувані Росією міста все частіше опиняються в межах досяжності українських ракетних установок «Гімалаї».

Оптимісти вказують на три фактори на користь України.

Один з них полягає в тому, що їй не варто побоюватися серйозного російського контрнаступу, незважаючи на незначні успіхи росіян на півночі Луганської області, які вони здобули останніми днями. «Схоже, що зараз мало шансів на те, що російські війська відновлять свої сили», - сказав Річард Мур, голова MI-6, британської служби зовнішньої розвідки, у своєму виступі 19 липня. Це може бути однією з причин, чому Росія розірвала

зернову угоду і відновила напади на українські порти та зерносховища.

По-друге, рішення Росії наступати, замість того, щоб повернутися до підготовленої оборони, сповільнило прогрес України, але також залишило Росію з невеликим мобільним резервом в тилу, що було підкреслено безперешкодним маршем Євгена Пригожина до Москви в червні. «Російські резерви вичерпуються, - зазначила на початку цього місяця полковник Марго Гросберг, голова військової розвідки Естонії, - оскільки підрозділи не можуть бути ротовані з фронту». Якби Україні вдалося прорватися на відкриту територію - можливо, більш обхідними шляхами, а не фронтальною атакою в Запоріжжі - вона могла б швидко просунутися вперед, кажуть деякі офіційні особи, хоча в приватних розмовах вони визнають, що шанси України вийти до Азовського моря зменшуються.

Третій фактор полягає в тому, що Україна підриває основу бойової потужності Росії. Як повідомляється, 11 липня в результаті українського удару було вбито російського генерала Олега Цокова в портовому місті Бердянськ, що свідчить про те, що Україна успішно атакує командні пункти. Останніми днями Україна також використовувала ракети Storm Shadow, що постачаються Великобританією, для нанесення ударів по авіабазах і складах боєприпасів, в тому числі в Криму. За словами пана Воллеса, один з таких ударів знищив 2500 тонн боєприпасів. У той же час, Україна все частіше завдає ударів по Москві з безпілотників - останній з них стався 24 липня - з наміром підірвати авторитет Кремля і розпалити опозицію до війни.

Важко сказати, який ефект має ця кампанія. Франц-Штефан Гаді, експерт, який відвідав лінію фронту разом з паном Лі, скептично ставиться до того, що українські атаки справді руйнують російське командування і контроль або позбавляють його боєприпасів. На півдні, зазначає він, Україна має перевагу в трубчастій артилерії (наприклад, гаубиці), але **Росія випускає багато ракет. Вона також має хороше розвідувальне покриття поля бою**. Але після провалу початкових спроб прориву України, у війні почало домінувати виснаження. **Такі війни вимірюються не виграними чи програними кілометрами, а менш помітними факторами, такими як відносні показники втрат і злагодженість кожної армії.**

«Війна тактично збалансована», - каже західний чиновник, який бере безпосередню участь у формуванні стратегії. За його словами, українська армія має високу мотивацію і, завдяки рішенню Америки надати касетні боєприпаси, добре оснащена, щоб продовжувати наступ довше, ніж передбачалося спочатку - безумовно, після літа. За його словами, російська

армія почувається комфортно в обороні і використає цей час для будівництва нових укріплень, але залишається крихкою. «Вони, безумовно, стікають кров'ю, - каже він. «Вона може розпастися».

Деякі американські і європейські військові стверджують, що **українське командування надто обережне в нанесенні ударів своїми новими бригадами, що, на їхню думку, є помилкою, якої Україна припустилася минулого 2022 року в Херсоні, коли десятки тисяч російських військ відійшли на схід за Дніпро разом зі своєю технікою**. Українських командирів дратує думка про те, що вони повинні ризикувати своєю армією в обставинах, з якими генерали НАТО ніколи не стикалися.

У цьому сенсі зміна характеру наступу - від швидких атак до більш терплячого підходу - відображає як військову реальність, так і глибші зміни в ідентичності. Плинна маневрена війна завжди була б не під силу військам, сформованим за кілька місяців. Російське дієслово «перемалывать» - «перемалывать» - вживається з обох сторін. Але українські молодші командири, які спостерігали за тим, як їхні підрозділи потрошили протягом останніх 18 місяців, також відмовляються посилати свою нову громадянську армію у м'ясорубку так, як це зробила Росія в Бахмуті. На думку пана Воллеса, оскільки Україна стала більш європейською, вона набула «західноєвропейської обережності».

Позитивною стороною цього небажання жертв є те, що багато українських підрозділів перебувають у кращій формі, ніж припускали планувальники. Очікувалося, що від бригад, які штурмували російські позиції, залишиться лише третина їхньої початкової чисельності. Частково завдяки добре броньованій західній техніці вони зазнали набагато менших втрат. **Якщо Україна хоче уникнути дорогих лобових атак на початку червня, вона не має іншого вибору, окрім як виснажувати російську армію якнайкраще, використовуючи свої переваги у високоточних озброєннях дальнього радіусу дії, за підтримки численних західних розвідданих**. «Це буде довго, це буде важко, це буде криваво», - підсумував генерал Міллі. «І врешті-решт ми побачимо, де опиняться українці».

***

№ 1.821

Про трансформацію посткомуністичного режиму в Україні: від незалежності до наших днів

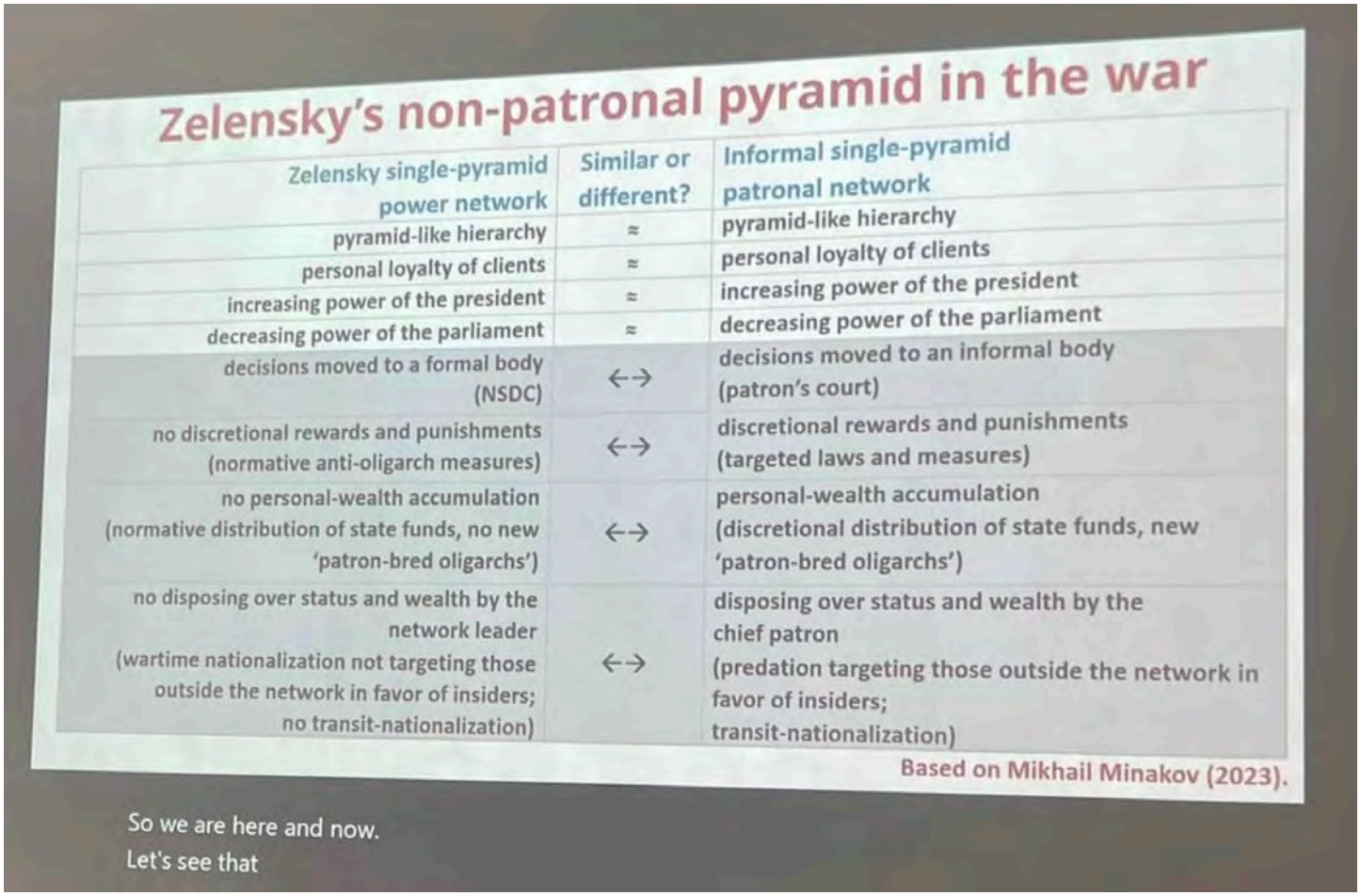

2023-07-26

Рохов

Сьогодні була крайня лекція угорського соціолога Bálint Magyar, який викладав короткий літній курс ***«Про пост-комуністичні режими»*** в #KSE.

Говорили про циклічність українського посткомуністичного режиму, який чергово змінює свою патрональну фазу в дихотомії боротьби суспільства, яке тяжіє до сталої демократії, з автократичними елітами, які воліють узурпувати владу в державі.

З розвалом радянського союзу Україна почала будівництво патрональної демократії. За відсутності приватної власності, у період первинного накопичення капіталу, з домінуючою роллю дискретних рішень влади, ми не мали жодного шансу на будівництво ліберальної демократії. Але й патрональна демократія проіснувала недовго, оскільки другий президент України взявся за розбудову власної консолідованої патрональної автократії.

Першого разу Леонід ***Кучма*** взявся вибудовувати патрональну автократію під час другої своєї каденції. В результаті помаранчевої революції українці повернули патрональна у демократію, яка характерезувалась відсутністю монополії на владу та конкуренції різних олігархічних патрональних клієнтських пірамід.

Вдруге патрональну автократію взявся вибудовувати президент Віктор ***Янукович***. За час його правління Україну стрімко перетворювали на кримінальну державу з консолідованою патрональною автократією. Проте чергову спробу занурити нас в російську систему координат знову зупинило суспільство. Цього разу під час Революції Гідності був чіткий запит на демократичні реформи, що свідчило про те, що громадянське суспільство цього разу виборювало не просто демократією, а ліберальну демократію.

Пам‘ятаючи досвід патрональної демократії, лідери громсуспільства докладали зусиль для розвитку демократичної інфраструктури, яка б вкорінила ліберальну демократію в Україні.

Проте, на жаль, зусиллями політичних еліт, поваливши консолідовану автократію Януковича, вдалось всього лише знову вибороти патрональню демократію.

Протестне голосування за позасистемноно політика Володимира ***Зеленського*** стало спробою громадян вирватись з циклічної дихотомії на ліберальну траєкторію розвитку демократії.

Інклюзивний відкритий процес формування програми й дискусії про майбутнє спонукав повірити в такий шанс. Декларативна боротьба з олігархами також сигналізувала про такий шанс.

Проте, отримання монобільшості в парламенті дозволило консолідувати владу в однієї політичної сили.

Якщо аналізувати період від парламентських виборів 2019 року до широкомасштабного вторгнення, зростаючої ролі Офісу Президента як неформального центру ухвалення рішень й його курування великого будівництва й решти стратегічних ініціатив держави, можна констатувати **дрейф у відновлення патрональної автократії**.

Сьогодні Володимир ***Зеленський*** має одноосібну консолідовану владу. В умовах воєнного часу цей стан речей є легітимним і суспільство не вбачає за потребу наразі відновлювати демократію, хоч має дуже стійкий запит на це після війни.

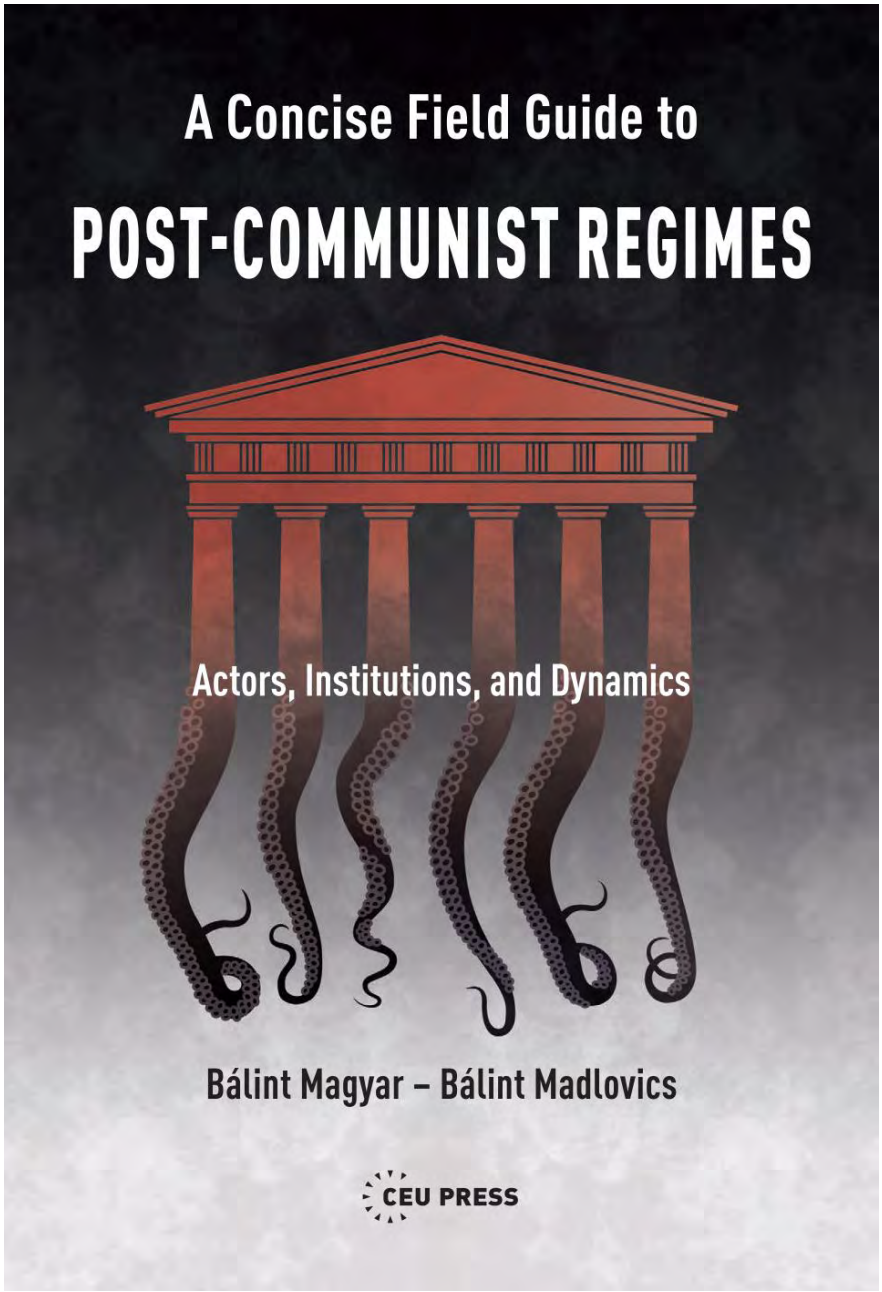

Порівнюючи режим Зеленського з консолідованими режимами патрональних автократії, можна зауважити як кореляції так і відмінності.

Наразі ситуація більше нагадує польську консервативну автократію, яку наші сусіди вибудували без війни.

В повоєнний період, на думку Мадьяра Балінта, є чотири потенційні траєкторії розвитку режиму, які я суб'єктивно деталізував на окремі чотири сценарії:

1) впровадження ліберальних демократичних реформ, через розбудову демократичної інституційної інфраструктури як оптимістичний сценарій.

В цьому сценарії зацікавлені західні партнери та суспільство.

2) плавний дрейф в патрональну демократію як консенсус політичних еліт, що буде однією з варіацій базового сценарію.

В цьому зацікавлені старі політичні еліти.

3) спроба формування патрональної автократії за угорським сценарієм через зміну виборчого законодавства (можливо, перехід на парламентську модель правління, де прем‘єр може мати необмежену кількість каденцій через перемогу на парламентських виборах) і встановлення монополії єдиної патронально-клієнтської піраміди за рахунок централізації ресурсів на повоєнне відновлення та розвиток, з великим процвітанням корупції як системоутворюючого елемента.

Це один з найнебезпечніших песимістичних підвидів інерційного сценарії, до якого можуть підштовхувати деякі представники оточення президента.

4) Спроба розбудови консервативної автократії як в Польщі, з політичною монополією влади при одночасних економічних свободах та низькому рівні корупції.

Це - вид благородної ідеологічної автократії, яка також є песимістичним інерційним сценарієм для суспільства.

Дуже сподіваюсь, що спільними зусиллями всіх зацікавлених сторін ми підемо за першим сценарієм. Адже **він єдиний дозволить нам зберегти підтримку західних демократій** в подальшій боротьбі за незалежність.

***

№ 1.822

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 липня 2023

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

💥 Головне:💥

📌 У вас не виникає запитань щодо затримання "військкома" детективами ДБР прямо перед будівлею відомства? У мене є єдина відповідь – пацан приїхав домовлятися. Або мало запропонував, або був наказаний за те, що не заніс вчасно. Або мало. Інших варіантів не маю.

📌 Підготовка до теракту на Запорізькій АЕС триває. Питання лише одне – коли його буде скоєно. І наскільки тяжкими будуть наслідки.

📌 Російські війська і далі наступають на півночі Луганщини.

📌 Росія вже атакує Україну іранськими дронами власного виробництва.

📌 Невже ви вважаєте, що виблядок - наступний гауляйтер України мураєв працював один? Так ось, справа проти нього свідчить про намір "обрубати кінцівки" щоби ніхто не міг дізнатися про його спільників та інших хуйлоагентів.

У дайджесті – купа інших тем.

Працюємо на перемогу!

Підпишіться на нашу сторінку на Facebook Digests & Analytics Ukraine

Наші дайджести – чи не єдине в Україні джерело концентрованої інформації про події, що трапилися протягом доби, а також основні тенденції в політиці, війні та в економіці.

Немає жодного сенсу читати усілякі "інсайди", телеграм-канали, чи "думки" так званих "експертів" (не говорю о справжніх, лише про тих, кого вам показують).

Для того, щоб бути в курсі всього, що відбувається в Україні, потрібно лише 3-5 хвилин на день. Це наш дайджест.

Лише той, хто володіє інформацією, в змозі адекватно реагувати на ситуацію.

❗ ❗ ❗ Теми доби

--

🔥 Детективи ДБР затримали колишнього одеського військкома Борисова.

🔥 Російська армія обстрілює житлові квартали українських міст касетними боєприпасами.

🔥 Нафтогаз повідомив, що 22 липня він перестав бути "постачальником останньої надії".

🔥 Окупанти запустили 4 блок Запорізької АЕС.

❗ ❗ Війна

❗ Фронт

⭐ Представник Головного управління розвідки Скибицький вважає, що найманці ПВК "Вагнера" в Білорусі поки не загрожують Україні, проте розвідка стежить за ситуацією і прораховує різні варіанти розвитку подій.

⭐ Спікер Генштабу Ковальов повідомив, що ЗСУ успішно наступають у районі с. Старомайорське на південь від Великої Новосілки. З лінії фронту повідомили про успіхи в районі Кам'янського на південь від Запоріжжя, а також в Андріївці та Кліщіївці на південь від Бахмута.

Російські війська ведуть наступальні дії на півночі Луганщини в напрямку на Куп'янськ та Борову, а також до річки Жеребець. На низці ділянок українські підрозділи були змушені відступити на 1–3 км.

Генштаб у ранковому зведенні 25 липня повідомив про 35 бойових зіткнень на лінії фронту. Відбито атаки на захід від Кремінної, у районі Бахмута, Авдіївки, на околицях Донецька, а також контратаки на південь від Великої Новосілки. На всіх ділянках фронту інтенсивність бойових процесів зростає.

⭐ Російська артилерія обстріляла житлові квартали Костянтинівки касетними боєприпасами. Загинула дитина, поранено 7 цивільних осіб. 23 липня під час обстрілу Торецька поранено пожежника. Населені пункти Куп'янського обстріляно з артилерії. Поранено 4 місцевих мешканців, у тому числі – дитину.

⭐ Зранку 25 липня Росія знову атакувала Україну дронами-камікадзе. Унаслідок атаки було пошкоджено об'єкт залізничної інфраструктури на Житомирщині, на 8 годин поїзди на Львів рухалися обхідними маршрутами. На Черкащині дрони впали й вибухнули на полі та в порожньому сільськогосподарському ангарі. Підрозділи ППО збили безпілотник над Полтавщиною, а також усі, що летіли на Київ. Зі слів спікера командування Повітряних сил Ігната, російські війська змінили стартові позиції, з яких запускають дрони, щоб утруднити дії української протиповітряної оборони.

За інформацією кримських активістів, на складі боєприпасів, які було знищено в районі Джанкоя, зберігалися ракети П-800 "Онікс", якими Росія обстрілює порти України.

Ігнат також заявив, що Україна потребує далекобійних ракет ATACMS та винищувачів F-16 для знищення ракетних установок і кораблів Росії, з яких вона веде обстріл українських міст та об'єктів інфраструктури. Держсекретар США Блінкен заявив, що потрібні місяці, поки ЗСУ зможуть ефективно застосовувати західні винищувачі. Для цього потрібно навчити технічний персонал, підготувати системи технічного обслуговування та навчання пілотів, зокрема, застосування літаків у бою. Він додав, що "процес поступово просувається в потрібному напрямі".

⭐ Влада Білгородської області (РФ) повідомила про атаку 4 прикордонних сіл українськими безпілотниками.

Низка експертів та ЗМІ зазначили, що зенітно-ракетний комплекс "Панцир-С1", якій встановлено в Москві на даху Міністерства оборони, не зміг збити безпілотники, якими атаковано будівлі ГРУ. Влада РФ заборонила місцевим та державним телеканалам висвітлювати атаку дронів на Москву.

⭐ Глава Одеської обладміністрації Кіпер повідомив, що кількість осіб, що постраждали внаслідок атаки дронів на дунайські порти, зросла до 7. Під час удару в порту Рені стояли під завантаженням 6 румунських суден.

⭐ Голова Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі повідомив, що інспектори Агентства виявили вздовж паркану навколо Запорізької АЕС протипіхотні міни спрямованої дії, проте не знайшли подібних об'єктів на території станції. Окупанти так і не допустили інспекторів на дахи турбінних відділень (машзалів) 3 та 4 енергоблоків АЕС. На сателітних знімках на дахах зафіксовано сторонні об'єкти, які, ймовірно, є вибуховими пристроями.

"Керувальна організація" перевела 4 енергоблок ЗАЕС у режим "гарячого зупинення" всупереч забороні українського Держатомрегулювання. Реактор було запущено на мінімальну потужність для вироблення електроенергії та пари для власних потреб. Українське наглядове відомство наголошує, що блок не пройшов регламентне обслуговування, а наявного експлуатаційного персоналу недостатньо для забезпечення ядерної безпеки.

❗ Тил

⭐ Міністр стратегічних галузей промисловості Камишин заявив, що Україна має намір стати найбільшим виробником озброєнь у Європі. З його слів, уже досягнуто перших успіхів у виробництві ракет.

⭐ Нафтогаз повідомив, що 22 липня закінчилися його повноваження як "постачальника останньої надії".

⭐ "Укргідроенерго" вважає, що Каховську ГЕС можна не відновлювати, якщо буде розв'язано технічні питання, що пов'язані зі спустошенням Каховського водосховища. Головними з них є запобігання дефіциту води в Запорізькій, Дніпропетровській, Херсонській областях та в Криму, забезпечення судноплавства Дніпром, а також підтримання рівня води в ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС. Поки ситуація лише гіршає, обміління Дніпра в районі Запоріжжя сягнуло критичного рівня, що загрожує роботі ДніпроГЕС.

⭐ На Закарпатті під час проїзду перевантаженої вантажівки обвалився міст через р. Тересва на стратегічній трасі Н-09 Мукачеве–Рахів–Івано-Франківськ–Львів. Міст перебував в аварійному стані. Влада стверджує, що міст жодного разу не ремонтувався з моменту побудови в 1957 р, хоча місцеві жителі наголошують, що його було частково відремонтовано за програмою "великого будівництва". Разом із вантажівкою в річку впав і легковик. Постраждали 5 осіб, зокрема, 2 дітей.

⭐ Міністр внутрішніх справ Клименко оголосив, що до Єдиного реєстру зброї щодня надходять понад 500 запитів на реєстрацію, зберігання чи переоформлення, а лише за місяць послугами реєстру скористалися понад 15 тис. громадян України.

⭐ НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура в понеділок повідомили про викриття голови Державної судової адміністрації України Сальникова в підбурюванні до хабарів суддів Верховного Суду, зокрема, його колишнього голови Князєва, за ухвалення рішення на користь комерційного підприємства.

⭐ СБУ оголосила підозру в держзраді депутату Верховної Ради від забороненої партії "Опозиційна платформа–За життя" Пономарьову. На початку широкомасштабного вторгнення він виїхав до міста Бердянська, від

якого його було обрано до парламенту. Там він запустив виробництво на підприємствах "Азмол" та "Агрінол" для постачання продукції окупантам, моторної оливи для танків тощо. У січні 2023 р він раптово повернувся до Києва й досі брав участь у засіданнях парламенту.

Ще одну підозру в держзраді пред'явлено колишньому депутату Мураєву, за використання каналу "Наш", власником якого він був, для поширення дезінформації та російської пропаганди. На початку лютого 2022 р проти Мураєва було запроваджено санкції РНБО. Привертає увагу факт, що журналістам каналу підозри не пред'явлено. Низка з них працюють на українських державних каналах, зокрема, з'являються в ефірі телемарафону "Єдині новини".

Офіс Генпрокурора стверджує, що власники націоналізованого "Сенс Банку" планували довести його до банкрутства через нелегальне виведення коштів за кордон, що створило б загрозу стабільності банківської системи. НБУ назвав ці дії основною причиною виведення банку з ринку.

❗ Україна та світ

Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Росія вимагає поступок щодо санкцій, тримаючи в заручниках голоду 400 млн осіб. Він закликав усі країни, які потребують допомоги, до спільних дій проти використання Росією продовольства як зброї.

Президент Зеленський провів нараду щодо експорту української агропродукції та обороні портів від російських атак ракетами та дронами-камікадзе. Він також влаштував нараду з урядовцями щодо подолання обмежень на експорт зерна до Європи. Зеленський заявив, що Україна вірить у домовленості з Єврокомісією про припинення блокади українського експорту, але готується до інших варіантів розвитку подій.

Головне управління розвідки опублікувало закриту доповідь російської частини Спільного координаційного центру щодо реалізації "Чорноморської зернової ініціативи" в Стамбулі під керівництвом контрадмірала Луйка. З

документа випливає, що російські інспектори цілеспрямовано торпедували й саботували рух суден "зерновим коридором", й, зрештою, повністю його припинили, відмовившись доглядати балкери.

Представник Держдепартаменту Міллер повідомив про підготовку Росією операції в міжнародних водах Чорного моря "під чужим прапором". Він повідомив, що США й далі консультуватимуться з партнерами, щоби забезпечити вивезення зерна з України в обсягах, не менших, ніж транзит "зерновим коридором".

МЗС Молдови та президент Румунії Йоханніс засудили атаку Росії на українські порти на Дунаї, яка посилила ризики для судноплавства Чорним морем і створила загрозу світовій продовольчій безпеці. Глава Держдепартаменту США Блінкен із міністром закордонних справ країни Одобеску, серед інших, обговорив питання щодо допомоги Україні у вивезенні зерна. Литовські міністри закликали ЄС налагодити експорт українського зерна через порти країн Балтії. Після припинення обробки вантажів із Росії ці порти простоюють. Прем'єр-міністри Греції – Міцотакіс та Болгарії – Дєнков обговорили проблему транзиту українського зерна до грецьких портів залізницею територією Болгарії.

Глава Всеукраїнської аграрної ради Марчук стверджує, що блокування Євросоюзом українського продовольчого експорту робить бізнес збитковим. Українська зернова асоціація звернулася до віцепрезидента Єврокомісії Домбровскіса із пропозицією оптимізувати альтернативні маршрути вивезення зерна з України до європейських портів для подальшого експорту до третіх країн, водночас компенсувати частку витрат портів та перевізників. Прискорити вивезення допомогло б і перенесення фітосанітарного та ветеринарного контролю з українського кордону до портів відвантаження.

Центр національного опору Міністерства оборони повідомив, що російські компанії закуповують зерно у фермерів на окупованій території за цінами в рази меншими за ринкові, і тільки в тих, що набули російського громадянства. Інакше зерно скуповують перекупники ще дешевше. Потім зерно вивозиться вагонами до портів, де його обробляє "Єдиний зерновий оператор" для постачання за кордон.

Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було розглянуто питання щодо прискорення євроінтеграції. Після засідання він повідомив про намір влади вийти на переговори щодо членства в ЄС уже наприкінці року. З його слів, Україна нібито повністю готова до цих переговорів.

Рада національної оборони Литви обговорила та схвалила трирічний план воєнної допомоги Україні із загальним фінансуванням €200 млн. Цим коштом купуватиметься летальне та нелетальне обладнання, ремонтуватиметься військова техніка, а також проводитиметься вишкіл українських військовослужбовців.

Міністр оборони Рєзніков повідомив, що Україна вже незабаром надасть Пентагону звіт про використання касетних боєприпасів, що є істотною умовою угоди зі США щодо їхнього постачання.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус оголосив, що уряд планує у 2023–2031 роках. виділити €20 млрд на закупівлю боєприпасів та поповнення запасів Бундесверу.

У ЄС набув чинності регламент ASAP (Акт на підтримку виробництва боєприпасів). На програму поповнення запасів боєприпасів та ракет армій країн ЄС та постачання їх до України виділено €500 млн.

У відповідь на "розповідь" президента Білорусі Лукашенка про намір найманців ПВК "Вагнера" "здійснити екскурсію" до Варшави та Жешува, спікер Держдепартаменту Міллер заявив, що США боронитимуть "кожен дюйм" території НАТО.

Міністерство фінансів США запровадило санкції проти 3 осіб із керівництва африканської країни Малі – міністра оборони Камари та 2 двох високопосадовців із командування армією, що сприяли діяльності в країні ПВК "Вагнера".

⭐ Видання Politico з'ясувало на підставі аналізу митних даних, що Китай упродовж кількох місяців різко наростив торгівлю товарами подвійного призначення з Росією – тепловізорами, амуніцією, керамікою для бронежилетів, а також "побутовими" дронами DJI, які активно застосовуються на лінії фронту. Закупівлі проводяться через "прокладки" в третіх країнах та фірми-одноденки. За рік Росія імпортувала дрони на суму понад $100 млн, що в 30 разів більше, ніж отримала Україна. На Аспенівському безпековому форумі радник французького президента Бонн заявив, що керівництву країни відомі факти допомоги Китаю Росії.

⭐ Президент Туреччини Ердоган оголосив, що парламент країни розгляне протокол про ратифікацію вступу Швеції до НАТО в жовтні – після повернення депутатів із канікул.

❗❗ Тренди

⭐ Державне бюро розслідувань успішно "ховає" справи проти вищих посадових осіб, яким пред'явлено підозри в держзраді чи корупції. Пресслужба ДБР повідомила, що колишній начальник Херсонського управління СБУ Кулініч не є підозрюваним у справі про захоплення області Росією. У справі також не фігурують пов'язані з ним особи, призначення яких він лобіював. Заступник голови СБУ Наумов, який сприяв призначенню Кулініча, не є навіть свідком у справі. Наумов утік з України з великою сумою валюти та коштовностей. Його було затримано в Сербії. Ба більше, слідство нібито не знайшло зв'язків Наумова з Росією. Колишнього голову СБУ Баканова в цих справах навіть не допитали. Чинний голова СБУ Малюк заявив, що журналісти намагаються перевести фокус громадської уваги із юридичної площини до емоційної.

Привертає увагу затримання колишнього начальника Одеського обласного центру комплектування та соціального захисту (військкома) Борисова саме співробітниками ДБР, хоча основним звинуваченням проти нього є незаконне збагачення з використанням службового становища та відмивання коштів, що є компетенцією Національного антикорупційного бюро. Слідчі ДБР висунули Борисову підозру в навмисному ухиленні від служби, що є набагато менш значущим злочином. Наприкінці 2021 р директором БЕБ через непрозорий

конкурс було призначено Сухачова, якого журналісти називають креатурою одіозного заступника голови Офісу президента Татарова.

Рахунки для вашої допомоги

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218572230050937

🍎 чи Монобанку 5375411411697449

Або купіть мені кави 🙂 (200 гривень)

https://www.buymeacoffee.com/digestsua

Дуже велике прохання – підтримати проєкт на Патреоні.

https://www.patreon.com/user?u=96111729

==

⭐ Поставте +, хто дочитав

***

№ 1.823

Дайджест подій в Україні та навколо України від 25 липня 2023

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

💥 Головне:💥

📌 Якщо хтось думає, що розкрадання грошей є "такою собі грою", той має побачити вже завершену підготовку хуйла до тотальної мобілізації і переведення економіки на воєнні рейки заради перемоги у війні проти України.

І все, що робиться не для оборони є роботою на хуйло.

Я наголошую – це майже все, що робить чинна влада. І робив папірєднік. Вони не просто крадуть гроші. Вони знекровлюють країну.

📌 навальний довів, що він таке саме хуйло, як і велике хуйло. Без жодних сумнівів.

📌 Ryanair зробила крутий піаркрок. Проте це просто піар. Бо Євроконтроль польоти до України не дозволить. За жодних умов.

У дайджесті – купа інших тем.

Працюємо на перемогу!

Підпишіться на нашу сторінку на Facebook Digests & Analytics Ukraine!

Наші дайджести – чи не єдине в Україні джерело концентрованої інформації про події, що трапилися протягом доби, а також основні тенденції в політиці, війні та в економіці.

Немає жодного сенсу читати усілякі "інсайди", телеграм-канали, чи "думки" так званих "експертів" (не говорю о справжніх, лише про тих, кого вам показують).

Для того, щоб бути в курсі всього, що відбувається в Україні, потрібно лише 3-5 хвилин на день. Це наш дайджест.

Лише той, хто володіє інформацією, в змозі адекватно реагувати на ситуацію.

❗ ❗ ❗ Теми доби

--

🔥 Світові ціни на зерно швидко зросли після атак українських портів.

🔥 Росія замінувала периметр Запорізької АЕС.

🔥 Депутата від ОПЗЖ Пономарьова заарештовано за підозрою в держзраді.

🔥 Держдума РФ підготувалася до "великої мобілізації".

🔥 Пентагон надав Україні ще один пакет воєнної допомоги вартістю $0,4 млрд.

🔥 Росія швидкими темпами будує завод із виробництва іранських БПЛА Shahed.

🔥 Компанія Ryanair припускає відновлення польотів до України вже наприкінці 2023 року.

🔥 Російський опозиціонер Навальний назвав терориста Стрєлкова (Гіркіна) "політв'язнем".

❗❗ Війна

❗ Фронт

⭐ До Білорусі прибула ще одна колона найманців ПВК "Вагнера" на бронеавтомобілях, які використовувалися в Сирії та Африці.

⭐ Українські війська ведуть успішні наступальні дії на південь від Бахмута та в Запорізькій обл. Спікер Східного угруповання військ Черевий заявив, що визволення с. Андріївка покращить тактичне становище українських військ та дасть змогу розвинути успіх із для звільнення міста. Він підтвердив, що ЗСУ під Бахмутом уже застосовують касетні снаряди для завдання ударів по російських позиціях. Речник Генштабу Ковальов повідомив, що українські підрозділи просунулися біля с. Старомайорське на південь від Великої Новосілки та відбили всі російські контратаки на село Роботине в напрямку на Токмак.

Натомість підрозділи ЗСУ були змушені відступити в районі с. Надія на півночі Луганської обл. під потужними атаками українських військ за підтримки авіації та артилерії.

Тривають запеклі бої в Серебрянському лісництві та в Білогорівці на р. Сіверський Донецьк на захід від Кремінної. ЗСУ відбили атаки російських військ на північ від Бахмута, на околицях Авдіївки та Донецька.

⭐ Росія атакувала промислові об'єкти на Харківщині безпілотниками типу Shahed. На Донеччині за добу від російських обстрілів загинули 2 мирних жителів, 2 – дістали поранень. У Запорізькій області російська авіація завдала удару по м. Оріхів, поранено 2 чоловіків. Унаслідок російських обстрілів населених пунктів на правому березі Дніпра на Херсонщині. загинули 2 мирних мешканців, ще 3 – зазнали поранень.

У лікарні померла вже друга дитина, що постраждала внаслідок російського обстрілу Костянтинівки касетними боєприпасами 24 липня.

⭐ Підтвердилася інформація щодо мінування периметра Запорізької АЕС. Представник Держдепартаменту Пател назвав "наднебезпечним" встановлення мін російськими військами на АЕС, оскільки такі дії наражають на небезпеку весь регіон. Офіцери Головного управління розвідки вважають, що запуск 4-го енергоблока потрібен Росії лише для ядерного шантажу, оскільки в цьому немає технічної необхідності

⭐ Верховний комісар ООН із прав людини Тюрк розкритикував Росію за перешкоджання доступу персоналу Організації для проведення незалежного розслідування загибелі українських військовополонених у колонії в Оленівці під Донецьком. Окупанти так і не надали дозвіл інспекторам ООН потрапити до колонії впродовж 5 місяців, після чого місію було розпущено. Тюрк наголосив, що наявна інформація спростовує російську версію, що удару по колонії нібито було завдано ракетою РСЗВ HIMARS.

⭐ Російський уряд подовжив до кінця року термін ремонту мосту через Керченську протоку, пошкодженого внаслідок атаки 17 липня.

⭐ Держдума РФ ухвалила пакет законів про мобілізацію та штрафи за ухилення від неї. Особам, яким повідомлено про повістку в електронному кабінеті на порталі держпослуг, заборонено виїзд із країни, на роботу чи навчання тощо. Участь у діяльності незареєстрованої в Росії іноземної некомерційної організації загрожує позбавленням волі. Реєстрацію на російських сайтах дозволено лише з російською електронною поштою, з російським номером телефону, який прив'язано до кабінету на порталі держпослуг, або через "єдиний паспорт" російської соцмережі "ВКонтакте". Законопроєкти ухвалені лише в другому читанні, проте експерти впевнені, що їх буде затверджено вже незабаром.

⭐ Суд у Ростові-на-Дону (РФ) розпочав слухання в "кримінальній справі" проти українських військовослужбовців батальйону "Айдар". Росія звинувачує їх у "сприянні насильницькому захопленні влади та зміні конституційного ладу ДНР", а також в "участі в терористичній організації".

Уповноважений із прав людини Лубинець звернувся до міжнародних партнерів із проханням відреагувати на незаконні судилища над військовослужбовцями, які боронять свою країну.

⭐ Віцепрем'єр-міністр Свириденко повідомила, що міжнародні партнери надають Україні обладнання для гуманітарного розмінування на загальну суму $240 млн.

❗ Тил

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що підготовка до опалювального сезону триває за планом. У підземних сховищах уже накопичено 11,7 млрд м³ газу – це майже 80 % від запланованого обсягу. На склади теплових електростанцій завезено 1,5 млн т вугілля із запланованих 1,8 млн т. "Укренерго" виконало приблизно 60 % робіт із ремонту мереж, що дасть змогу додати 1,8 ГВт потужності до зими до енергосистеми.

⭐ Кабмін спростив призначення житлових субсидій за допомоги автоматичного обміну інформацією між Пенсійним фондом та Міграційною службою. Мінсоцполітики стверджує, уже наприкінці літа для отримання субсидії буде цілком достатньо лише подати заяву через сайт Пенсійного фонду, додаток або портал "Дія".

⭐ Авіакомпанія Ryanair повідомила, що готова відкрити рейси до Європи з трьох українських аеропортів уже наприкінці цього року, якщо вдасться переконати Євроконтроль та Украероруx у безпеці польотів.

⭐ Печерський райсуд Києва заарештував без права внесення застави на 2 міс. за підозрою в держзраді депутата Верховної Ради від забороненої партії "Опозиційна платформа – За життя" Пономарьова.

⭐ НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура завершили розслідування щодо керівників "Укравероруху", які всупереч попередженню Міністерства інфраструктури тримали кошти підприємства в проблемному "Платинум-банку".

⭐ Вищий антикорупційний суд 2 серпня в заочному режимі розгляне справу про заволодіння колишнім президентом Януковичем державною резиденцією "Межигір'я".

⭐ На в'їзді до столиці водій на великій швидкості на блокпосту під час комендантської години на смерть збив бійця Нацгвардії. Ще двох військовослужбовців поранено, причому одного – дуже важко. Прокуратура повідомила водія про підозру, слідство має намір узяти його під варту без права внесення застави.

⭐ Президент Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила, що Україні перераховано наступний транш макрофінансової допомоги (кредиту під низькі відсотки) у розмірі €1,5 млрд.

⭐ На аукціоні Мінфіну було продано "військові" облігації з терміном погашення 3 роки з прибутковістю 19,75 % річних на суму 5,0 млрд грн. Ще на 1,4 млрд було розміщено облігації з терміном погашення 1,3–1,5 роки з прибутковістю 18,3–18,8 % річних. Також було розміщено 1-річні зобов'язання в доларах США на суму $227 млн під 4,71 % річних.

⭐ Комітет із фінансової стабільності НБУ повідомив про готовність скасувати низку послаблень та посилити регуляторні вимоги, оскільки банківська система демонструє рекордну ліквідність та прибутковість.

❗ Україна та світ

Експерти МВФ вважають, що зрив "зернової угоди" може спричинити підвищення світових цін на продовольство на 15 %. Ф'ючерси на зерно сягнули п'ятимісячного максимуму, попри початок нового маркетингового року (відвантаження пшениці нового врожаю). Таке зростання вигідне насамперед Росії, яка нарощує обсяги експорту власного продовольства та добрив.

Внаслідок російської атаки дронами-камікадзе порту Рені пошкоджено румунське судно.

Міжнародна морська організація закликала Росію до дотримання міжнародних конвенцій і вимагає припинити загрози торговельному судноплавству в Чорному морі. У заяві Організації наголошено, що продовольство для мільйонів людей не має бути зброєю в руках агресора. Міністр закордонних справ Великої Британії Клеверлі висловив побоювання, що Росія і далі знищуватиме український продовольчий експорт та атакуватиме цивільні судна в Чорному морі.

Єврокомісар із сільського господарства Войцеховський запропонував компенсувати із фондів ЄС транспортні витрати на вивезення зерна з України суходолом до європейських портів.

Міністр закордонних справ Кулеба назвав "ганебною" участь Туреччини та Катару в експорті російського зерна. Міністр назвав неприйнятним блокування продовольчого експорту України до низки країн ЄС. Він наголосив, що подібні дії грають на руку агресору – Росії. З його слів, винищувачі F-16 дадуть можливість Україні прикривати з повітря каравани суден із зерном від російських атак.

Пентагон оголосив про надання Україні ще одного пакета воєнної допомоги вартістю приблизно $400 млн. Обладнання буде відвантажено зі складів армії США. До пакета увійшли боєприпаси для систем ППО Patriot та NASAMS й ракети для РСЗВ HIMARS, зенітні комплекси Stinger, ПТРК Javelin, бронетранспортери Stryker, 155-мм та 105-мм артилерійські снаряди, 120-мм і 60-м міни, а також розвідувальні нанодрони Hornet.

Норвегія внесла 250 млн крон (приблизно €22 млн) до Європейського фонду миру на придбання боєприпасів та запчастин для танків Leopard II, які вже Україні.

Британське видання Independent повідомило, що ЗСУ вже отримали та використовують кілька десятків наземних пускових установок Wolfram для ракет Brimstone з дальністю враження 20–60 км.

Німецький концерн Rheinmetall планує вже наприкінці року передати Україні дві нові зенітні системи ППО Skynex – системи ППО малого радіуса дії під інтелектуальні снаряди калібру 35 мм.

За інформацією видання Politico, західні країни досі не погодили навіть план підготовки українських пілотів, не кажучи вже про те, хто саме надасть Україні винищувачі F-16.

Президент Зеленський зателефонував прем'єр-міністрові Великої Британії Сунаку. Вони обговорили посилення ППО на півдні України для прикриття з повітря зернового експорту.

Прем'єр-міністр Японії Кісіда запропонував владним партіям прискорити обговорення можливості пом'якшення правил експорту обладнання воєнного призначення для розширення підтримки України.

⭐ За оцінкою Держдепартаменту США, Росія та Іран поглиблюють воєнну співпрацю. Іран є найбільшим постачальником озброєнь для російських військ. Телекомпанія CNN повідомила, що Іран допомагає будувати російський завод із виробництва безпілотників у вільній економічній зоні "Алабуга". Розвідка США переконана, що перенесення виробництва таких безпілотників до Росії збільшить можливості завдання ударів і суттєво вплине на війну в Україні. Російське видання "Новая газета" повідомило про залучення до робіт зі збирання дронів учнів коледжу "Алабуга політех", зокрема, неповнолітніх студенток із країн Африки.

Прессекретар Оперативного командування "Південь" Гуменюк повідомила, що дрони типу Shahed, якими останніми днями російська армія атакувала Одещину, уже виготовлено в Росії.

⭐ Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто напередодні оголошення Міжнародним олімпійським комітетом списку країн-учасниць Олімпіади 2024 у Парижі зустрівся з віцепрезидентом МОК Міаном. Сійярто стверджував, що участь російських спортсменів в Олімпіаді допомогла б у розв'язанні конфліктів, оскільки "спорт та геополітику можна чітко розділити".

⭐ Російський "опозиціонер" Навальний, якого російська влада кинула у в'язницю за надуманими звинуваченнями, назвав терориста Гіркіна (Стрєлкова) "політичним в'язнем". Суд у Гаазі засудив Гіркіна до довічного ув'язнення за організацію знищення в липні 2014 р пасажирського авіалайнера MH17 у небі над Донбасом, унаслідок чого загинули 298 пасажирів та членів екіпажу.

⭐ Українські консульства у Варшаві, Вроцлаві, Гданську та Любліні почали реєструвати шлюби та розлучення.

❗❗ Тренди

⭐ Кабмін затвердив законопроєкт про порядок отримання, декларування та поводження зі стрілецькою зброєю. Він передбачає декларування стрілецької зброї та боєприпасів. Чиновники планують заборонити їхнє передавання третім особам, зброю можна буде передати лише органам Нацполіції. Також заплановано запровадити повну заборону носіння, використання та застосування незадекларованої зброї.

Рахунки для вашої допомоги

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218572230050937

🍎 чи Монобанку 5375411411697449

Або купіть мені кави 🙂 (200 гривень)

https://www.buymeacoffee.com/digestsua

Дуже велике прохання – підтримати проєкт на Патреоні.

https://www.patreon.com/user?u=96111729

==

⭐ Поставте +, хто дочитав

***

№ 1.824

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 липня 2023

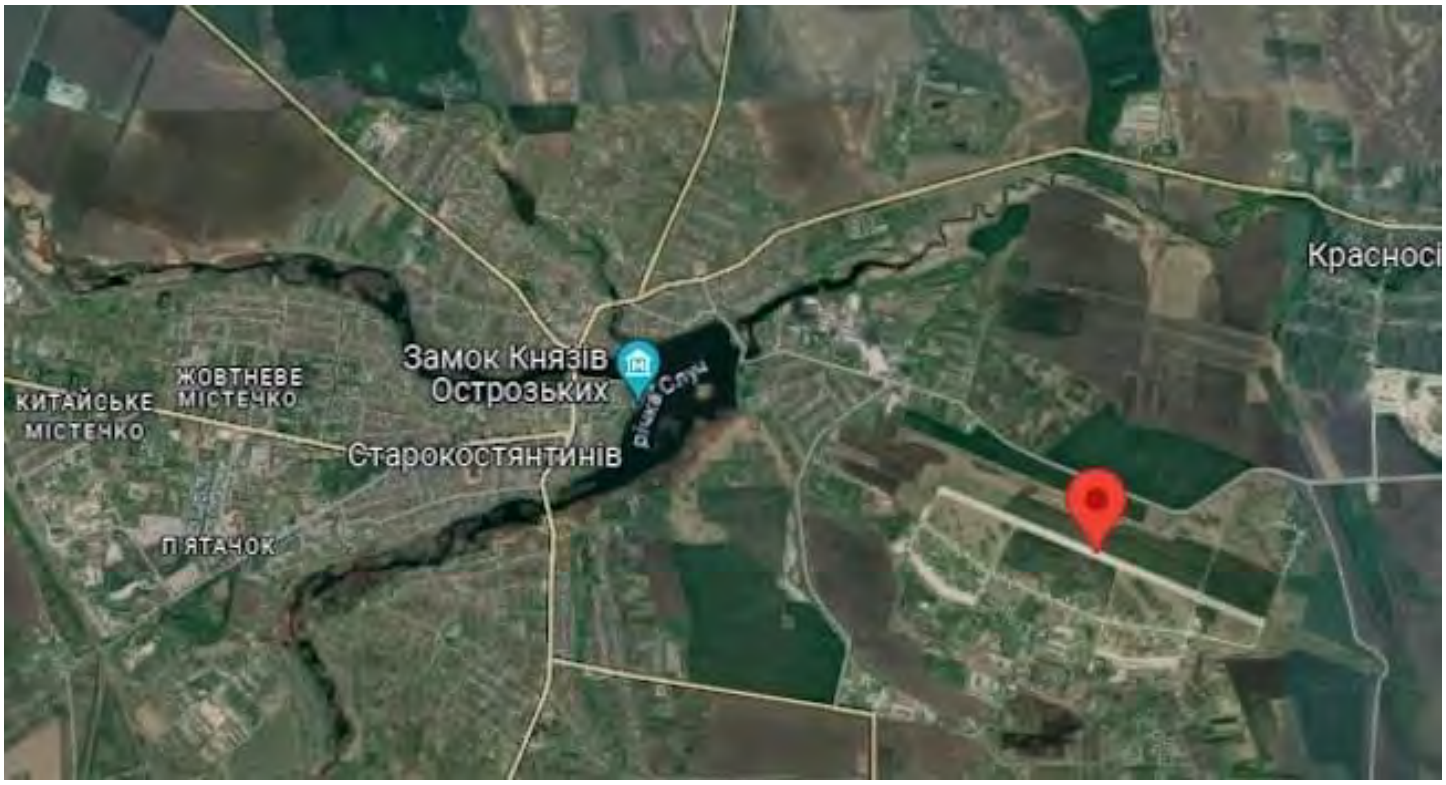

Головне

📌 Я раджу перейменувати НАТО на організацію глибоко занепокоєних в егзилі. Бо межі між нею і тим що керує хуйлогутерріш, поступово зникають.

📌 Вас не муляє збільшення кількості ракет, якими хуйло атакує Україну? А тепер спробуйте згадати "прогнози" "експертів" і офіційних рил. А про санкції казки згадали? Ото ж бо.

📌 Історія з пшонкою вкотре довела, що прокуратура в Україні має бути знищена. Всіх прокурорів і навіть прибиральниць можна без вагань розстріляти.

📌 У влади війни нема. Вона живе в країні розових поні. Де всі заробляють мільйони доларів щодня. Принаймні зЕкон про повернення повного довоєнного оподаткування це доводить яскраво.

📌 Мені цікаво, як працюють українські "санкції"? Я впевнений, що всі так звані "санкції" - це тупий піар зезради. Тому що реальний ефект вони мають лише коли хуйловласність попадає в потрібні руки.

Теми доби

🔥 Повітряні сили відбили потужну ракетну атаку на Україну.

🔥 Екстрене засідання Ради Україна–НАТО завершилося "нейтральною" заявою.

🔥 **Зеленський підписав закон щодо повернення довоєнного оподаткування з 1 серпня**.

🔥 **Суд ЄС скасував санкції проти колишнього генпрокурора Пшонки та його сина.**

🔥 Сенат Італії визнав Голодомор геноцидом українського народу

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Центру національного опору Міністерства оборони, ПВК "Вагнера" розпочало вербування громадян Білорусі, які готові воювати на території Литви та Польщі.

⭐ У ранковому зведенні 27 липня Генштаб повідомив про 28 бойових зіткнень, що відбулися за добу. За інформацією з лінії фронту, українські війська провели кілька вдалих контратак на півночі Луганської обл. Російські

підрозділи, що наступають на Борову, змушені відкотитися на 2 км. У районі Серебрянського лісництва на захід від Кремінної тривають запеклі бої, лінія фронту за добу не зрушила з місця. Також не мали успіху наступальні дії армії РФ на околицях Авдіївки та Донецька. Спікер Генштабу Ковальов повідомив, що українські війська ведуть наступ на південь та північ від Бахмута, а також у районі с. Старомайорське на південь від Великої Новосілки. ЗСУ також мають локальний успіх у районі с. Роботине. На цих напрямках російське командування кинуло в бій оперативні резерви, проте стратегічні резерви жодна зі сторін досі не залучила.

Російська авіація завдала удару керованої авіабомбою по сел. Ківшарівка на околицях Куп'янська Харківської обл. Загинула жінка, ще 4 особи – дістали поранень. Унаслідок обстрілів прифронтових населених пунктів Донеччини загинув чоловік, поранено 12 осіб. Росія здійснює безперервні обстріли міст та сіл га всій протяжності кордону в Чернігівській, Сумській та Харківській областях, а також на лінії бойових дій та в ближньому тилу ЗСУ.

Росія здійснила ще одну масовану ракетну атаку на Україну. Командувач Повітряних сил Олещук повідомив, що підрозділи ППО успішно відбили удар. Знищено 3 крилаті ракети "Калібр" та 33 ракети Х-101/Х-555. Спікер Повітряних сил Ігнат повідомив, що ракети летіли складною траєкторією, часто-густо змінюючи напрямок руху, задля удару по великому військовому аеродрому в Старокостянтинові Хмельницької обл. 4 гіперзвукові ракети "Кинджал" перехопити не вдалося й вони завдали певних пошкоджень інфраструктурі. Президент Зеленський оголосив, що Україна отримала нові засоби ППО, які буде скеровано туди, де вони зараз більше потрібні.

Вночі 8 дронами-камікадзе Росія знову атакувала аеродром у Старокостянтинові, усі 8 було збито підрозділами ППО. 2 крилаті ракети, які було запущено з підводних човнів у Чорному морі, пошкодили адмінбудівлю та портовий термінал в Одеській обл., вибухом вбито охоронця. Зі слів спікера Оперативного командування "Південь" Гуменюк, атаки Росії мають метою залякування судновласників, які готові вивозити українське зерно.

⭐ Російські ЗМІ повідомили, що 24 липня 2 українські безпілотники атакували корвет "Сергій Котів" у південно-західній частині Чорного моря за 100 км від узбережжя Туреччини. За твердженням українського Міністерства оборони, Росія готується до блокування Чорного моря, виявлення та знищення кораблів, зокрема, цивільних суден, що прямують із портів України.

⭐ На чорноморському узбережжі Миколаївської та Одеської областей здетонували 3 російські морські міни, які шторм зірвав з якоря

⭐ Голова СБУ Малюк оголосив, що удар по мосту через Керченську протоку в жовтні 2022 р було підготовлено та реалізовано співробітниками Служби.

❗ Тил

⭐ Президент Зеленський підписав законопроєкт про скасування 2 % пільгового оподаткування для підприємств та підприємців. Чиновники стверджують, що повернення довоєнного оподаткування є вимогою МВФ. З 1 серпня частково скасовано мораторій на проведення перевірок підакцизних товарів – алкоголю, тютюну, палива, а також грального бізнесу та фінансових послуг. З 1 жовтня поновлюється відповідальність за порушення застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО).

Підписано закон про створення реєстру санкцій, який вестиме апарат РНБО українською та англійською мовами. У ньому буде міститися інформація про підстави запровадження, змінення або скасування санкцій, список юридичних та фізичних осіб, що потрапили під санкції, та відомості для їхньої ідентифікації.

Президент також підписав закон про спрощення процедури банкрутства підприємств на період чинності режиму воєнного стану плюс 6 місяців після його скасування.

Зеленський вніс до Верховної Ради законопроєкт про подовження режиму воєнного стану та мобілізації після 18 серпня ще на 90 діб – до 15 листопада 2023 р.

⭐ Засідання Верховної Ради тривало менш ніж годину, оскільки не вдалося зібрати кворум через відсутність депутатів президентської фракції.

⭐ Голова парламенту Стефанчук закликав Верховну Раду якнайшвидше ухвалити закон про поновлення електронного декларування доходів чиновників, суддів та депутатів.

⭐ Гуманітарний комітет Верховної Ради не підтримав заяву про відставку міністра культури Ткаченка, питання винесено на засідання парламенту. У листопаді 2022 р Ткаченко вже подавав заяву про відставку, проте монобільшість від партії "Слуга народу" навіть не зареєструвала її в апараті Верховної Ради.

⭐ Акціонерне товариство "Українська оборонна промисловість" емітувало акції на загальну суму 237 млн грн, причому 100 % акцій належать державі. Кабмін ще в грудні 2021 р ухвалив рішення про перетворення концерну "Укроборонпром" на акціонерне товариство, проте це сталося лише в червні 2023 р після довгої тяганини. Директором концерну і згодом – акціонерного товариства було без конкурсу призначено молодого директора харківського заводу ім. Малишева Сметаніна.

⭐ Укрзалізниця оголосила, що всі квитки на потяги до Польщі продаватимуться лише онлайн.

⭐ Українське МОЗ стверджує, що в разі падіння темпів вакцинації від коронавірусу восени може статися сплеск захворюваності. На складах Міністерства досі залишаються кілька мільйонів доз вакцин, термін придатності яких спливає.

⭐ Єврокомісія передала Україні 65 шкільних автобусів за програмою "Механізм гуманітарного захисту ЄС". Держави та приватні компанії мають намір незабаром передати Україні ще 205 автобусів.

⭐ Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що Міжнародний комітет Червоного Хреста повідомив Кабмін про скорочення фінансування гуманітарних програм в Україні. Верещук наполягає на активізації діяльності громадських організацій України через скорочення підтримки з боку МКЧХ.

⭐ Суд ЄС скасував санкції проти колишнього генпрокурора Пшонки та його сина, які було оголошено у 2014 р після подій на Майдані – за розкрадання українських державних коштів та їхнє переміщення за кордон [до Росії]. Суд зазначив, що Євросоюз не переконався в тому, що українська судова адміністрація дотримується права на захист у місцевих кримінальних провадженнях і висловив сумніви, що звинувачення проти Пшонки та його сина мали "тверде фактичне підґрунтя".

⭐ СБУ оголосила підозру колишньому митрополитові Роменської єпархії УПЦ [Московського патріархату] Масленнікову, який публічно виправдовував збройну агресію Росії. На цей час він переховується на території Росії.

⭐ Держбюро розслідувань повідомило підозру в держзраді колишньому депутату Верховної Ради від забороненої партії "Опозиційна платформа – За життя" Рабіновичу. ДБР має намір оголосити колишнього депутата в розшук, оскільки він перебуває на території Ізраїлю.

⭐ Національне антикорупційне бюро та Спеціалізована антикорупційна прокуратура оголосили підозру голові Державної судової адміністрації Сальникову через давання хабаря суддям Верховного суду.

⭐ Вищий антикорупційний суд (ВАКС) відмовився повторно покладати обов'язки щодо носіння електронного браслета стеження на мера Одеси Труханова в справі про аферу з повторною купівлею міською владою заводу

"Краян" – через закінчення процесуальних термінів, у той час, як суд "не встиг" розглянути справу. Завод було "приватизовано" пов'язаною з мером фірмою за ціною, нижчою в 15 разів за ціну подальшого продажу, Також скасовано зобов'язання для спільників Труханова, хоча всім фігурантам справи залишено заставу. У 2016 р у розслідуванні Panama Papers випливли документи про російське громадянство Труханова, та про нерухомість, яку його родина має в Москві.

⭐ ВАКС подовжив ще на 2 місяці термін утримання під вартою колишнього голови Держфіскальної служби Насірова з альтернативою внесення застави у 261 млн грн. Насірову висунуто підозру в отриманні неправомірної вигоди за відшкодування ПДВ агрохолдингу олігарха Бахматюка.

❗ Україна та світ

⭐ Відбулося екстрене засідання Ради Україна–НАТО через вихід Росії із "Чорноморської зернової ініціативи". Міністр інфраструктури Кубраков під час відеоконференції повідомив, що Росія ракетними атаками повністю або частково руйнувала 26 об'єктів портової інфраструктури та пошкодила 5 цивільних суден. Він наголосив, що Росія цими діями позбавляє світ продовольства та створює всесвітню кризу. Президент Зеленський заявив, що засідання було "змістовним", продемонструвало ефективність "як механізм кризових консультацій", а союзники засудили атаки Росією українських портів. Генеральний секретар НАТО Столтенберг повідомив, що у відповідь на дії Росії Альянс "підсилить розвідку в Чорному морі".

⭐ У Сирії російські винищувачі Су-35 перехопили американський розвідувальний безпілотник MQ-9 та пошкодили його. Подібний випадок стався і за день – 25 липня російські винищувачі атакували MQ-9 сигнальними ракетами. БПЛА було пошкоджено, проте він зміг повернутися на базу.

⭐ Міністр сільського господарства Польщі Телус заявив, що країна самостійно запровадить заборону на імпорт української сільгосппродукції, якщо ЄС не подовжить обмеження після 15 вересня. Водночас він наголосив,

що уряд не планує обмежень на транзит. Міністр сільського господарства Словаччини Біреш повідомив, що країна готова допомогти Україні з транзитом зерна до європейських портів "коридорами солідарності". Польща та Словаччина, разом із 3 іншими країнами Східної Європи заборонили український сільськогосподарський імпорт через демпінг українських агрохолдингів.

⭐ Посол України в США Маркарова заявила, що українська влада "працює над подовженням закону про ленд-ліз". Понад рік після його підписання президентом Байденом Маркарова жодного разу не згадала про ленд-ліз, ба більше, неодноразово наголошувала, що він не потрібен.

⭐ Видання The New York Times повідомило, що президент США Байден видав секретне розпорядження про передачу до Міжнародного суду в Гаазі доказів воєнних злочинів Росії в Україні. За інформацією американських ЗМІ, цьому всіляко перешкоджав Пентагон, оскільки чиновники відомства побоюються судового переслідування американських військовослужбовців.

⭐ Міжнародний олімпійський комітет (МОК) запросив до участі в літніх іграх у Парижі 2024 р національні олімпійські комітети 203 країн та територій. До списку не долучено Росію, Білорусь та Гватемалу.

Міністерство молоді та спорту оголосило про скасування заборони на участь українських спортсменів у змаганнях, у яких виступають громадяни РФ та Білорусі "в нейтральному статусі" без використання символіки цих країн.

⭐ Кореспондент "Радіо Свобода" Йозвяк повідомив, що Рада ЄС подовжила ще на пів року санкції проти РФ за агресію проти України. Угорщина добилася видалення із санкційного списку 3 фігурантів. Також схвалено санкції проти Білорусі, зокрема, проти калійних добрив, авіації та товарів подвійного призначення.

⭐ Уряд частково визнаної республіки Косово приєднався до санкцій ЄС проти РФ та Білорусі.

⭐ Сенат Італії визнав Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу. Міністр закордонних справ Кулеба подякував італійським сенаторам за це рішення.

⭐ У столиці Молдови Кишиневі на даху російського посольства та прилеглого будинку, де мешкають російські дипломати, встановлено безліч антен різного призначення. З їхньою допомогою російська розвідка може перехоплювати телефонні розмови, супутниковим зв'язком тощо, а також стежити за навколишнім регіоном, зокрема, за дельтою Дунаю та західною частиною Чорного моря. На дахах будівель часто з'являються офіцери російської розвідки та технічний персонал, що свідчить про активізацію стеження. Уряд розпорядився вислати із країни 18 дипломатів та 27 технічних співробітників посольства РФ із загальної чисельності 84 особи.

Уряд країни припинив участь країни у 2 договорах Співдружності незалежних держав (СНД) – про збройні сили, партизанські загони та охорону кордонів, а також про контроль над стратегічною ядерною зброєю.

⭐ До Держдуми РФ внесено законопроєкт про вихід країни з Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Заступник міністра закордонних справ Пашков констатував, що після запровадження західних санкцій участь у цих організаціях має лише "іміджеве значення". Водночас він відкинув можливість виходу Росії зі Світової організації торгівлі (СОТ), оскільки це призвело б до "штучної самоізоляції національної економіки".

⭐ Вірменія відмовилася від участі в навчаннях на території Білорусі "Скеля-2023" з ліквідації аварії на ядерному об'єкті. У навчаннях беруть участь підрозділи країн Організації Договору колективної безпеки (ОДКБ), яку очолює Росія.

⭐ Міністр оборони РФ Шойгу відвідав Північну Корею, де зустрівся з главою держави Кімом, міністром оборони Намом та іншими чиновниками.

Експерти вважають, що метою візиту була закупівля в КНДР боєприпасів та військової техніки.

❗ Тренди

⭐ Журналісти опублікували інформацію про розкішний відпочинок на Мальдівах депутата від партії "Слуга народу" Арістова, який обіймає посаду заступника голови парламентського комітету з нацбезпеки та оборони. Детективи Бюро та СБУ відкрили розслідування за фактом його поїздки на відпочинок на Мальдіви разом із сім'єю під прикриттям службового відрядження. У будинку депутата проведено обшук та вилучено закордонні паспорти. Президент Зеленський заявив, що чиновники та депутати, які під час війни їдуть у "відрядження", відпочивають на курортах і збагачуються коштом держави, зраджують державні принципи та інтереси суспільства, і "викликають лише лють". Влада навсправжки переймається швидким падінням рейтингів через корупційні скандали. Саме тому Арістов "самостійно" написав заяву про складання мандату. До Верховної Ради внесено подання про позбавлення його депутатських повноважень.

Печерський райсуд Києва відправив під арешт колишнього начальника Одеського центру комплектації та соціального захисту Борисова із правом внесення застави в 150 млн грн. Суддя Радехівського районного суду Львівської обл. Семенишин оштрафувала місцевого військкома на 3,1 тис. грн за безпідставне зняття з військового обліку 40 чоловіків. 25 липня Зеленський констатував, що результати перевірки військкомів (керівників територіальних центрів комплектування) виявилися "невтішними". Заступник міністра оборони Павлюк повідомив, що Держбюро розслідувань вручило 21 підозру військкомам, а всього розслідується 106 кримінальних проваджень щодо порушення в роботі центрів комплектування.

⭐ Німецьке видання Bild повідомило, що чиновники воєнного відомства Німеччини вважають неправильними дії українського командування під час проведення контрнаступу. На їхню думку, командири ЗСУ неправильно використовують навички та методи ведення воєнних дій, яким вони навчилися на Заході. Зокрема, йдеться про поділ частин, які пройшли бойове злагодження, і це збільшує небезпеку "дружнього вогню", та за браком мобільних підрозділів підтримки в другому ешелоні. Представник опозиційного Християнсько-Демократичного Союзу (ХДС) депутат

Бундестагу, колишній генерал Кізеветтер відкинув цю критику та звинуватив Захід у недостатній та несвоєчасній допомозі Україні. З його слів, українське командування змушене обходитися мінімумом ресурсів та наступати без підтримки авіації. Низка опозиційних німецьких депутатів знову зажадала від уряду надати ЗСУ крилаті ракети далекого радіусу дії "Taurus". Посол України в Німеччині Макєєв стверджує, що керівництво Бундесверу "на стратегічному рівні" не має претензій до планування воєнних дій командуванням ЗСУ. Посол Естонії в НАТО Луйк вважає неправильним вказувати Україні як саме вести наступ в умовах потужної ешелонованої оборони армії РФ.

Видання The New York Times стверджує, що українське командування повідомило владу США про початок наступного етапу контрнаступу на Запоріжжі. Координатор Ради нацбезпеки при президентові США Кірбі вважає, що український наступ розвивається повільніше, ніж планувалося, проте війська просуваються вперед. Глава Пентагону Остін вважає, що Україна ще має можливості для подальшого контрнаступу. Британська розвідка повідомила, що Росія перекинула на південь України модернізовані вертольоти Ка-52М із новітніми ракетами LMUR із дальністю враження до 15 км, що перевищує радіус дії української ППО.

Глава адміністрації прем'єр-міністра Угорщини Гуйяш заявив, що український контрнаступ не мав значних результатів. Він назвав заклик угорського уряду про припинення вогню та початок мирних переговорів "цілком обґрунтованим".

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що уряд виділив 40 млрд грн на інвестування у виробництво українських безпілотників у 2023 р. Віцепрем'єр-міністр Федоров похвалився відправленням на фронт 1700 квадрокоптерів, які придбано за програмою "Армія дронів", яка, з його слів, дала можливість налагодити в країні масове виробництво безпілотників та навчання операторів. Президент Зеленський заявив, що хороші новини про застосування дронів тепер з'являтимуться частіше.

Рахунки для вашої допомоги

🍎 на PayPal на адресу digests.ua@gmail.com

🍎 або на картку Приватбанку 5218572230050937

🍎 чи Монобанку 5375411411697449

Або купіть мені кави 🙂 (200 гривень)

https://www.buymeacoffee.com/digestsua

Дуже велике прохання – підтримати проєкт на Патреоні.

https://www.patreon.com/user?u=96111729

==

⭐ Поставте +, хто дочитав

***

№ 1.825

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ СТРАТЕГІЇ ПЕРЕМОГИ

2023-07-28

СЕРГІЙ ДАЦЮК

Чим далі рухається війна, тим більше ми готові до змін. Тим більше ми готові до серйозної розмови, в якій можемо визнавати неприємні речі.

Щоб просто підступитися до Стратегії Перемоги, ми маємо перевірити деякі свої уявлення на адекватність, осмисленість та перспективність.

1. Що таке "кордони 1991 року"?

Загальним уявленням про перемогу України над росією є "вихід н а "кордони

1991 року".

Може вас це здивує, але росія теж воює за вихід на кордони 1991 року.

Тобто росія воює за кордони СРСР до 1 грудня 1991 року. А Україна воює за кордони незалежної країни з 2 грудня 1991 року.

Якщо ми маємо на увазі саме грудень 1991 року, то і цього замало для того, щоб вважати той час зразком для перемоги.

Давайте згадаємо роки незалежності України з 1991 року.

Україна мала квазісуверенітет над Кримом і до "Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією" (1997-1999), і після його ратифікації обидвома сторонами. Україна зберігала квазісуверенітет над Кримом і після так званих Харківських угод 2010 року. Це було обумовлено перебуванням російського флоту на території України, а саме – в Севастополі.

Більше того, російський інформаційний простір домінує в Україні аж до 2014 року. Російськи вплив на інформаційний простір України зберігався аж до широкомасштабної війни 2022 року.

Російська агентура присутня в українських органах влади, особливо за часів президентства Януковича (2010-2014). Російські агенти досі час від часу досі виловлюються у органах влади.

Україна втратила ядерний статус в 1996 році. Але і захист звичайною зброєю поступово втрачався.

Фактично до початку війни в 2014 року Україна могла лише ремонтувати старі танки чи якось їх модернізвати. Тобто танкобудування було втрачено.

Україна в основному втратила своє ефективне для війни ракетобудування в 2017 році.

Україна в основному втратила своє суднобудування до 2020 року.

Останні російськомовні канали в Україні закрилися перед широкомасштабною війною в 2022 році.

За часів президента Порошенка з 2015 по 2018 роки ми втратили неймовірну кількість боєприпасів. Причини вибухів не були розслідувані.

Окрім того, мовний та культурний кордон між Україною та росією українці

почали жорстко проводити лише з 2022 року. Хоча не факт, що саме такі кордони є ознакою суверенітету, оскільки російськомовні українці воюють за Україну, не є агентами росії і загрозою суверенітету України.

Ми втратили суверенітет над Азовським морем в 2018 році. Суверенітет над берегом Чорного моря – в 2022 році. Суверенітет над портами – в 2023 році.

Відтак до 1996 року наші кордони умовно були захищені ядерною зброєю, до 2014 – танками, до 2017 – ракетами, до 2018 – боєприпасами, до 2020 – кораблями, з 2022 року – в інформаційному просторі.

Нафтогазову та електроенергетичну незалежність, а отже і відповідні кордони, жорстко українці почали проводити лише з 2022 року.

З початком широкомасштабної війни 2022 року Україна втратила свій фінансово-економічний суверенітет та громадянсько-політичний суверенітет вільної комунікації, відмовившись від політичних ток-шоу та перейшовши до телемарафону. Інакше кажучи, українці зараз живуть за чужі гроші і не ведуть суспільно-політичних дискусій.

Отже, чому саме ми вважаємо, що повернення до територіальних кордонів України та росії 1991 року буде означати перемогу України?

Вихід на територіальні кордони 1991 року не означає повернення суверенітету над морями (Чорним та Азовським) і над повітряним простором, який закрили в день початку широкомасштабної війни 24 лютого 2022 року.

А як бути з кордонами ВПК, електроенергії, економіки та фінансів, нафтогазових? Ми їх теж маємо повернути до стану 1991 року?

2. В чому найбільша проблема Стратегії Перемоги України?

З 2008 по 2019 рік Україна поступово переходила в ситуацію прямого зовнішнього управління. Яресько, Гонтарєва, Супрун – це все віхи радикального позбавлення суверенітету в державному управлінні.

З 2022 року України знаходиться в ситуації прямого воєнного зовнішнього управління, тобто українці не вирішують, чим, як і коли вони будуть воювати.

Українська влада в ситуації війни слабко намагається відновити військове виробництво та нищить український бізнес, бо її бюджет майже ніяк від нього не залежить.

В Україні відсутній стратегічний суверенітет з 1991 року дотепер.

В Україні жодна інституція не здійснює стратегування, навіть якщо має цю функцію в своїй назві.

Більше того, деякі **політичні сили націонал-патріотичного спрямування багато зробили для громадянського розколу України.**

Відтак ми не можемо говорити лише про зовнішні кордони України. **Ми маємо також говорити про внутрішні кордони України.**

Ми не можем говорити ні про які можливі зовнішньо-політичні переговори, допоки ми не проводимо внутрішні переговори в Україні.

Тобто **головна передумова суверенітету України – внутрішній інтегритет або суспільна угода, або хоча б громадсько-політична солідарність**, – **в жодний момент незалежної України не були досягнуті.** Цього нам не дали ні Майдан-2004, ні Майдан-2013-2014. Окрім того саме росія проводила політику внутрішньої дезінтеграції України.

Якщо ми не маємо відповіді на питання "Навіщо нам таким різним бути разом в цілісній Україні?", то будь-який ворог вдало використовуватиме принцип "розділяй і владарюй".

Без відповіді на це питання, ми не можемо мати солідарну культуру в Україні. У нас тому – культурний розлом. Культурний суверенітет вільної країни не може бути поєднаний з ресентименатльними політикою справедливості та політикою героїв, які є тезами президентської доктрини.

Треба визначитися, яку культуру ми творимо – культуру свободи чи культуру ресентименту. І те, і інше – не вийде.

Так влаштована оптика колективної пам'яті. Або ми критично бачимо громадсько-політичні помилки минулого і намагаємося їх стратегічно виправляти, або ми бачимо героїв, які змушені були за них заплатити життям, і некритично їх пам'ятаємо. І те, і інше – не вийде.

Можна сказати, що є залізний закон справедливості: справедливість це свобода одних за рахунок несвободи інших. І навіть не має значення, хто одні та інші, бо при цьому свобода постійно зменшується, несвобода зростає, а справедливість торжествує.

Треба вибирати – або справедливість, або свобода. І поки ми не домовимося, цілісної і договірної України не буде.

Солідарна та активна свобода – це інакше, осмислене та перспективне уявлення.

Навіть під час війни ми в Україні не досягли солідарної життєдіяльності. Війна є для всіх, окрім безвідповідального бізнесу та крадіїв бюджетів. Тобто Україна досі має конфліктний та розділений інтегритет, зовнішнє управління та фрагментарний суверенітет.

Найпопулярнішим питанням воїнів після війни буде: "За що ми воювали?" Проблема у тому, що у нас досі немає солідарних відповідей на це питання.

Відтак ми досі не знаємо, за що воюємо. У нас є здогадки і певні групові відповіді, але немає солідарних відповідей.

Уявіть, що воїни повернулися з війни, яку нібито завершили виходом на кордони 1991 року, а потім почали з'ясовувати, за що вони воювали, а відповіді у соціально-політичних груп дуже різні, бо комунікації під час війни між ними не було, а був єдиний телемарафон без можливості домовлятися.

Уявіть, що українці вийшли на територіальні кордони 1991 року, але Росія продовжує атакувати Україну ракетами, продовжує збивати наші літаки над нашою територією і не дозволяє нам відкрити повітряний простір, продовжує топити наші судна і не дає нам можливості користуватися доступними морями і портами.

Чи зможемо ми захистити наші сухопутні кордони, наш повітряний та водний простори нашою власною зброєю? Чи зможемо ми, навіть вийшовши на кордони 1991 року, в такій ситуації вступити в НАТО?

Чому торгівля "Наша кров – в обмін на вступ в НАТО" не спрацьовує? Адже ми саме таку торгівлю і ведем.

Уявіть собі, що ми нашим партнерам кажемо "Наша кров – дорожче ваших грошей і заліза". А нам такі самі націоналісти-трайбалісти, як у нас, лише їхні, кулуарно відповідають: "Так це дивлячись, чия кров, бо кров дикунів, дурнів і злодіїв нічого не варта." І що ви будете робити? За що боролись, на те і напоролись. Націоналізм-трайбалізм – дуже цинічна річ щодо чужих.

На основі вищесказаного я розглядаю уявлення про "кордони 1991 року" як шкідливу дурницю, яка говорить не про повну перемогу, а про якийсь квазі-стан, в якому мирне життя не може бути "as usual", в якому Україна не має майже ніякого суверенітету, не може управляти всередині країни і приймати внутрішні та зовнішньо-політичні рішення.

3. Переорієнтація Стратегії Перемоги України

Дійсною стратегією України не є повернення до стану суверенітету 1991, 2010, 2014 чи 2021 років.

Я не відповідатиму, але ви самі собі задайте запитання: чи досягла росія поставлених цілей війни: денацифікації і демілітаризації? Скажу лише одне – Україна вступила в давно прогнозовану Шосту Руїну.

Потрібно говорити про створення повного суверенітету України та створення цілісного інтегритету як громадсько-політичної солідарності України.

Найбільша проблема нинішніх стратегічних уявлень про перемогу полягає в тому, що ми не управляємо власною війною: власними цілями, власними ресурсами, часом, простором, стратегічним мисленням, уявою, волею, вірою.

Ніхто не може виграти війну, коли він нею не управляє. Нам не дадуть програти – нам не дадуть перемогти.

Потрібно говорити про вихід з зовнішнього управління війною, а потім – і про вихід з зовнішнього управління мирним життям.

В ідеалі, нам потрібно зупинити контрнаступ, перейти в глуху оборону, перевести економіку у режим війни, у режим повної, а не часткової, як зараз, мобілізації, і лише потім переходити в наступ по всьому фронту. Контрнаступами війни не виграють.

Але це, звичайно, дуже радикальний підхід. Українці не люблять радикальних підходів.

4. Напрямки Стратегії Перемоги

Нам потрібна не лише перемога на фронті "на нулі", але і на фронті всередині країни. Для того, щоб воїнам було за що воювати, щоб тим, хто в евакуації-еміграції хотілося повернутися, для того, щоб тим, хто в країні, хотілось залишитися, нам потрібна Стратегія Перемоги як Стратегія Суверенітету – повномасштабна, осмислена, перспективна.

Нам потрібні програми та проекти післявоєнного світу під міжнародним та внутрішньо-громадським контролем, щоб військові та ті, хто в евакуації-еміграції, знали, що дома їх чекає краще, ніж було до війни. Адже всі розуміють, що всяка типу "відбудова за західні гроші" – це знову буде олігархічно-корупційний дерибан.

Вихід на "кордони 1991 року" – не є ані мета, ані стратегія, ані якась нова якість України чи абсолютно необхідна умова. Скажу радикально – можна і без виходу на кордони 1991 року, якщо ми розуміємо, що і як робити осмислено і перспективно в контексті Інакшої України.

Тут ми розходимося з багато ким. Бо я вважаю, що довоєнної України вже нема і ніколи не буде. Ми починаємо це потроху розуміти, але не всі і не одразу.

Стратегію Перемоги України можна сформулювати так:

Створення вперше повного цілісного суверенітету України і створення вперше інтегритету України.

Тобто Стратегія має складатися з пріоритетів і послідовності створення складного суверенітету, якого власне ніколи в Україні не було, а також зі складного створення солідарного інтегритету у стратегічній інтелектуальній комунікації "Навіщо нам таким різним бути разом?", чого також ніколи не було.

Не відбудова після війни – а творення інакшого світу після війни, в якому інакшій Україні буде важливе місце.

У світі, де все вирішують ООН, США, ЄС та НАТО, суверенній Україні місця нема. Невже ми цього не розуміємо? Скільки ще крові має пролитися, щоб ми це зрозуміли?

Отже, яка має бути стратегічна доктрина України не лише щодо війни з росією, а в світовому контексті і у внутрішній політиці?

1. Створення уявлення про інакший світ. Що замість ООН? Що замість НАТО? Що замість ЄС?

2. Перехід в режим довгої війни та повної мобілізації, створення власної обороноздатної військової промисловості, що би дозолило управляти власною війною.

3. Вихід з зовнішнього управління, отримання суверенітету над майбутнім у вигляді наявності хоч де-небудь місця непублічного власного таємного військового і невійськового стратегування.

4. Відновлення суверенітету над військовим кластером (колись ВПК), економікою та фінансами, нафтогазовою та електроенергетичною сферою, над повітряним простором та над нашими морями. Інакша освіта, відновлення інженерно-технологічних шкіл та осередків для інновацій, перш за все, для

війни.

5. Створення суверенітету: перш за все, стратегічного (над майбутнім), інтелектуального (над виробництвом власних концептів), інженерно-технологічного (виробництво власних технологій та сучасної техніки) і лише потім – мовно-культурного, інформаційного і т.д.

6. Створення громадсько-політичної солідарності в сфері стратегічної комунікації, політики колективної пам'яті, мовної та культурної політики, місцевої політики, міських політик і т.д. Створення солідарного інтегритету щодо культури та гуманітарної сфери. Припинення ганебного телемарафону і повернення до стратегічної комунікації.

7. Усвідомлення того, що "після війни" настане дуже нескоро. Російсько-українська війна – це лише початок великих війн у світі. Інавація (від "інакше") світу та інавація України – це взаємопов'язані процеси. Ніхто не сховається ні в яких "європах" чи "азіях". Ніхто не відсидиться в країні, яка нібито перемогла у своїй війні, коли будуть іти несвої війни. Тому стратегічна програма "повернись в Україну" – окрема і недержавна.

Оце є напрямки Стратегії Перемоги, а не "вихід на кордони 1991 року".

Але, проживши більше півстоліття в Україні, думаю, може й не треба тут ніяка стратегія. Можливо вся Україна – це імпровізація. Україна – то джаз-банда: чи то банда, чи то джаз.

Може ми і на війні перемагаємо, поки на фронті граєм джаз.

Може й так. Тоді все, про що я писав, забудьте. Хай буде, як буде. Джаз – так джаз.

***

№ 1.826

Кабмин назначил на Минкульт чиновника с коррупционными нарушениями в биографии

Ростислав Карандеев

2023-07-28

Кабмин назначил временно исполняющим обязанности министра культуры Ростислава Карандеева, в декларации которого НАПК выявило в 2021 году несоответствия почти на полмиллиона гривен, пишет ***ЭП***.

О назначении Карандеева ***сообщил*** представитель правительства в Верховной Раде Тарас Мельничук.

«Временно возложено исполнение обязанностей Министра культуры и информационной политики Украины на Карандеева Ростислава Владимировича», — говорится в сообщении.

В то же время на сайте Национального агентства по вопросам предотвращения коррупции можно найти достаточно свежие данные по Ростиславу Карандееву в разделе «Декларирование», в которых утверждается, что служащий был уличен в недостоверном декларировании.

Согласно информации НАПК, выявленные нарушения подпадали под административную ответственность.

Так, 12 апреля 2021 года НАПК ***сообщило*** о начале полной проверки деклараций 92 публичных служащих. Среди них под номером 19 можно найти Карандеева Ростислава Владимировича, первого заместителя Министра культуры и информационной политики.

Результаты проверки НАПК ***обнародовало 9 сентября***.

В декларации Ростислава Карандеева были обнаружены недостоверные сведения на сумму 449 тыс. грн.

В СМИ можно найти сообщения со ссылкой на заключение НАПК о том, что речь идет о недостоверном декларировании по объектам недвижимости. Якобы речь шла о нарушении ч. 4 ст. 172-6 КУоАП — представление заведомо недостоверных сведений в декларации, которое влечет за собой наложение штрафа от 1000 до 2500 необлагаемых минимумов доходов граждан.

Однако данный вывод на сайте НАПК на данный момент недоступен.

В целом Карандеев **работает в органах публичной власти с 1995** года.

Из ***открытых источнико***в известно, что Карандеев был депутатом II, III и IV созывов Киевсовета. А в 1998 году делегирован политическим объединением «Молодая Украина» на должность министра молодежи и спорта Кабмина ***Юлии Тимошенко***.

Кроме этого, с 2001 года возглавлял политическую партию «Молодая Украина». Уже через год баллотировался в Верховную Раду в составе блока политических партий «Единство» (в блок входили «Молодая Украина», Политическая партия «***Единство Александра Омельченко***», Социал-демократический союз, «Украинская партия Справедливости — Союз ветеранов, инвалидов, чернобыльцев, афганцев»), но не прошел.

Дела семьи, молодежи и спорта

1) 2006-2007 — директор департамента физической культуры Министерства Украины по делам семьи, молодежи и спорта.
2) 2007-2008 — советник Украины по делам семьи, молодежи и спорта по вопросам «Евро-2012».
3) 6 февраля 2008 — 14 апреля 2010 — заместитель министра Украины по делам семьи, молодежи и спорта.

Ростислав Карандеев и Минкульт

1) Март 2014 — май 2014 — советник министра культуры Украины Евгения Нищука.
2) 21 января 2015 — 29 апреля 2016 — заместитель министра культуры Украины ***Вячеслава Кириленко***.
3) 29 апреля 2016 — 26 февраля 2020 — заместитель министра культуры Украины — руководитель аппарата (министрами были Евгений Нищук и Михаил Кулиняк).

4) Июль 2020 — **советник руководителя Офиса Президента Украины *Андрея Ермака***.

5) 15 июля 2020 — первый заместитель министра культуры и информационной политики Александра Ткаченко.

Ростислав Карандеев также является членом Ассоциации реставраторов Украины и находится в составе совета Фонда гуманитарных программ города Киева.

***

№ 1.827

В вопросах кадровых резервов Украина таки фартовая страна

2023-07-28

Капустин

Почти безаналоговая.

Даже война не мешает…

Вот смотрите, не успело остыть министерское кресло от жара министерского седалища, уволенного ВР с занимаемой должности (по собственному, что характерно, желанию) типа министра всей украинской культуры и информационной политики Сани Ткаченко, как там уютно разместилась свежая чиновничья задница.

Принадлежащая заместителю четырех министров культур-мультур Ростиславу Карандееву, которому дали порулить конторой в статусе и.о.

И теперь за культур-мультур можно не волноваться.

Ибо греть обивку кресла будут не просто ягодицы какого-то выскочки-самозванца, а настоящего мастера-виртуоза чиновничьего дела.

Можно, сказать, универсала.

И, не побоимся этого слова, ветерана движения, который, несмотря на то, что ему стукнул всего лишь 51 годок, приобрел просто феерический экспириенс.

Ибо мало того, что он четырежды замминистра культуры, так у него еще четыре диплома о высшем образовании, магистратуре и докторантуре.

И, вы не поверите, но он и физик жесткого тела, и правовед, и доктор философии в области экономики и даже менеджер социокультурной деятельности.

Потому что в 2019 году Ростислав окончил Национальную академию руководящих кадров культуры и искусств…

Оказывается, в Украине есть и такой кадровый инкубатор с потрясающей культурно-искусственской аббревиатурой, НАКККіМ, непроизвольно напоминающей о ККК, т.е. Ку-Клукс-Клане ...

Что во многом объясняет семимильность шагов, коими украинские, извините, государственная культура и, простите, государственное искусство движутся к зияющим высотам…

А как иначе, если в этой «академии» преподает, например, сам Иво Бобул…

Схему улавливаете – Конвейер Поплавского выпускает культурно-искусственское пушечное мясо, которым успешно руководят выпускники НАКККіМ…

Лепота…

Прикидываете, каких бы успехов достигли The Beatles, если бы их менеджер Брайан Эпстайн закончил это элитное учебное заведение?

Отож…

- Но, - спросите вы, - министерство, где воссел Ростислав, это же не только культура и искусство, а еще и информационная политика…

- Говно-вопрос, - ответим мы, - мистер Карандеев и здесь ас из асов.

Ибо с 1995 служил главным специалистом информационно-аналитического отдела, а с 1996 ваще руководил пресс-службой Киевской горгосадминистрации еще при городском голове Косаковском.

При мэре Омельченко дорос до целого начальника Главного управления по вопросам взаимодействия со средствами массовой информации и связей с общественностью.

Потом Ростислава вдруг потянуло к спорту, и не прижившись при дворе мэра Черновецкого, он спланировал в кресло заместителя Министра Украины по делам семьи, молодежи и спорта.

Где, в том числе, вредил (к счастью, недолго) подготовке Украины к чемпионату Европы по футболу Евро-2012.

Незадолго до победы Януковича, в 2010 году снова оказался в КГГА на посту председателя Совета Фонда гуманитарных программ города Киева, где, отработав до 2014 года, пережил и Черновецкого, и Попова, и Герегу.

Но не успело утихнуть эхо Евромайдана, как Ростислав вернулся на любимую работу – в очищенное от скверны Януковича министерство культуры, где

снова подрос сперва от советника до заместителя, а потом и вовсе до цельного руководителя аппарата министерства.

Чисто по Высоцкому:

> - *Пускай живешь ты дворником, родишься вновь прорабом, а после из прораба до министра дорастешь…*

Но **главный карьерный рывок произошел у мистера Кириндеева в 2020 году, когда он, пережив правление Порошенко, вытащил счастливый билет и стал советником руководителя Офиса Президента Украины Ермака.**

Точнее, **Ермак сам его привел в феврале 2022 аккурат после своего назначения.**

Откуда через пять месяцев, согласно законам движения колеса сансары, был отправлен… был отправлен… бинго:

> — первым заместителем министра культуры и информационной политики…

Что в итоге завершилось назначением на пост и.о. согревателя задницей кресла министра…

И, зная некоторые особенности украинской кадровой политики, творимой ОП и лично товарищем Ермаком, есть подозрение, что унизительную приставку и.о. с Ростислава могут и снять…

Тем более, что у пацана, помимо огромного профессионального багажа, имеется еще и политический опыт в виде депутатства в Киевсовете, руководства какой-то тимошенковской партией «Молодая Украина», а также фигурантство в нескольких коррупционных скандалах типа забывчивости по поводу внесения какой-то недвижимости в декларацию…

Так что пока можно вздохнуть спокойно – культур, мультур и прочая информационная политика воюющего государства не только в надежных руках, но и под надежным контролем…

***

№ 1.828

Помилки міністра Ткаченка. Або яке Міністерство культури нам не потрібне

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА
ЖИТТЯ

2023-07-25

Тетяна Пушнова

редакторка УП.Культура

Україна в очікуванні нового міністра культури. Те, за що було підписано не одну петицію, сталось: Олександр Ткаченко подав у відставку. Він оголосив про це невдовзі після того, як Президент у своєму традиційному вечірньому зверненні висловив незадоволення роботою свого колишнього партнера по медіа-бізнесу.

Справедливість – саме її згадав Зеленський у своєму відеозверненні перед тим, як попросити прем'єр-міністра Шмигаля пошукати заміну Ткаченку на посаді міністра культури.

1. Справедливість і Міністерство культури

Запит на справедливість і справді особливо увиразнений в української культурної спільноти: митців, арт-менеджерів, дослідників, перекладачів, поціновувачів. Справедливість завжди була в особливому дефіциті в ній. Майже знищена сталінськими репресіями, упосліджена, узалежнена від владної верхівки за часів Радянського Союзу – ця спільнота залишилась слабкою і за часів Незалежності.

За геноцидні злочини проти діячів української культури ніхто не був справедливо покараний, не відбулось і люстрації: судді та адвокати, що засилали українців на смерть в радянські в'язниці, залишили за собою всі привілеї в незалежній Україні і продовжували робити кар'єри. Канонічний приклад: поет Василь Стус, його "адвокат" Віктор Медведчук і суддя Петро Фещенко.

Декомунізаційні процеси незалежності носили декоративний характер і політизувались. Радянську окупацію окупацією так офіційно ніхто не визнав. Про деколонізацію і руйнівний російський імперіалізм на повний голос заговорили лише з початком повномасштабного вторгнення.

І найгірше те, що Міністерство культури весь цей час залишається джерелом несправедливості.

Адже воно і досі репродукує стару радянську систему "управління" культурою, фактично усіма своїми політиками і процедурами заперечуючи вільний розвиток культури та мистецького висловлювання. Його задачі залишились такими, які в нього закладали радянські засновники – зробити з мистецтва інструмент, що обслуговує ідеологічну махіну комуністичної партії. Ці задачі далекі від того, щоб стимулювати розвиток критичного мислення, чи емпатії, чи розуміння себе і людей довкола – того всього, що ЮНЕСКО визначає за культурою як "вміння жити разом". Інтереси людини (спільноти людей) не перебувають у фокусі діяльності цього міністерства.

Емансипаційні процеси української культури ненадовго спалахнули після Помаранчевої Революції, але тодішня влада не змогла запропонувати підхід підтримки розвитку культури, принципово відмінний від радянської державної системи "управління" нею. Тож, більшість видимих ініціатив так і залишалась на рівні "політичної волі" одного лідера: Музею Голодомору, Мистецькому Арсеналу, відновленій Батуринській фортеці та іншим ініціативам Віктора Ющенка було вкрай важко інституалізуватися в системі "управління" культурою Міністерства.

Все могло би бути інакше після Революції Гідності, але і тоді новий уряд не наважився на радикальні зміни. Ініціатива активістів Майдану Альянс культури блискавично розробила та запропонувала уряду новий підхід до розвитку української культури. І заповзялася розробляти стратегію "Культура-2025".

Проте можновладці фактично проігнорували цю ініціативу, реалізувавши лише деякі ідеї в урізаному варіанті. Наприклад, для підтримки незалежних митців створили Український культурний фонд. Але водночас не позбулись радянських "активів", зокрема, художніх колективів та концертних організацій, які продовжують живитись з державного бюджету і чиї видатки до повномасштабного вторгнення в півтора рази перевищували бюджет того ж УКФ. Фінансування цих, переважно ще радянських колективів, хоч і не в повному обсязі, не припинялося і у 2022 році. Тоді як УКФ фактично заморозив свою діяльність. Сталось це вже під керівництвом міністра Олександра Ткаченка.

2. Міністри з телевізора

Пандемічного червня 2020 року в руках Олександра Ткаченка опинилося міністерство-покруч, який намагався зростити його попередник, друг та конкурент по медіа-бізнесу Володимир Бородянський. Колишній очільник медіа-імперії Віктора Пінчука StarLightMedia за короткі півроку перебування на посаді міністра відзначився поєднанням трьох міністерств – культури, спорту та інформаційної політики – в одне. Обгрунтування такої модернізації та розрахунки її ефективності так і не стали доступні громадськості.

Ще одна подія, що нею відзначилось міністрування Бородянського – криза в Держкіно, яке перед тим тільки-но почало ставати на ноги і забезпечувати прозоре фінансування виробництва фільмів. При Бородянському Марина Кудерчук – людина з мінімумом досвіду в кіновиробництві й незнана в кіноспільноті – очолила цю стратегічно важливу для розвитку культури установу.

При Бородянському ж відбувся скандальний перегляд результатів 11-го пітчингу Держкіно – конкурсу з відбору фільмів на фінансування. Кінематографічна спільнота справедливо обурилась рішенням чиновників. Проте перегляд результатів пітчингу тоді підтримав і Голова парламентського комітету гуманітарної політики... Олександр Ткаченко, колишній очільник іншого великого холдингу – "1+1 Медіа" Ігоря Коломойського.

Отже, Ткаченко очолив надламану структуру міністерства з кризою довіри незалежних кінематографістів в активі. А в пасиві – з недовірою всієї української культурної спільноти, заради інтересів якої мав би працювати.

Тут варто уточнити, що в європейському розумінні медіа є невід’ємною складовою культурних процесів. В Україні з цим складніше – місцеві медіа-дієвці довший час залежали від російського ринку, російських грошей і, відповідно, російських наративів і дискурсів. Цю залежність не розірвала навіть гібридна війна Росії проти України, що почалась у 2014. Тож, українська культурна спільнота радше була в конфронтації з цією групою, ніж в кооперації. І очоливши міністерство культури, один з найвідоміших медіа-

менеджерів мусив подолати цей великий вотум недовіри до себе. Але не подолав, а лише поглибив, переконавши всіх, що діє лише в інтересах своїх колишніх колег по медіа-бізнесу. І ось тепер нарешті детальніше.

3. Проігноровані інтереси спільноти та непрозорість

Довженко-Центр і Держкіно

Сторонньому спостерігачеві може здатись, що явище Довженко-Центру локальне і не впливає на загальнонаціональні процеси. Але це лише на перший погляд.

Його відновлення стало певною мірою здобутком Революції Гідності. Керівнику Центру Івану Козленку вдалось згуртувати успішних арт-менеджерів, дослідників та митців, які спільними зусиллями перезапустили діяльність напівмертвої пострадянської установи. На її місці постав прогресивний арт-центр, кіноархів та дослідницький центр і, врешті, Музей кіно.

Фактично, Довженко-Центр був (і залишається попри все) одним з важливих неформальних центрів тяжіння спільноти.

Зайшовши на посаду міністра, Олександр Ткаченко одразу пообіцяв поновити фінансування Центру, яке "зависло" у міжвладді і локдауні. Козленко залишився керувати Довженко-Центром у статусі в.о., хоча перед тим написав заяву на звільнення. Все почалось ніби добре, але потім щось пішло не так.

Врешті Олександр Ткаченко вирішив перепідпорядкувати Довженко-Центр Держкіно і в такий спосіб самоусунутись від перетинів з конфліктними сторонами – незалежними митцями, що продовжували висловлювати претензії Мінкульту за непрозорість роботи Держкіно. Серед яких був і Іван Козленко. А також із київськими забудовниками, що мали (і продовжують мати) на будівлю і територію Центру свої ненаситні плани.

Водночас з процесом перепідпорядкування Міністерство культури оголосило конкурс на посаду директора Довженко-Центру і конкурс виграла висуванка від колективу Олена Гончарук. Але вибір незалежної комісії міністру не сподобався і він опротестував результати. Це обурило спільноту можливо навіть більше, ніж непрозорі пітчинги в Держкіно, які продовжували тривати.

Тож коли уряд несподівано і в односторонньому порядку вирішив вивести Держкіно з підпорядкування Мінкультури і міністр, обурившись, заявив, що подасть у відставку, за Ткаченка майже ніхто не вступився. Тоді з посади він, щоправда, так і не пішов.

4. Приручення Українського культурного фонду

Паралельно з кризою в Держкіно і Довженко-Центрі, в Мінкульті на початку 2021 року розгорнулась ще одна цілком рукотворна криза, пов'язана з призначенням залежної від міністра Наглядової ради УКФ і тиском на тодішню директорку Фонду Юлію Федів.

Врешті, дійшло до того, що вона зняла свою кандидатуру з конкурсу на посаду директора УКФ, який мав відбутись.

А після цього стався ще один перегляд результатів незалежного конкурсу УКФ, де фінансування не отримали проєкти, які були високо оцінені експертними радами. Довіра до Фонду була зруйнована, про довіру до міністра і міністерства – годі й говорити.

Врешті, коли почалась повномасштабна війна, чинне керівництво УКФ одним із перших заявило, що фінансування культури не на часі. Незалежні культурні дієвці залишились сам на сам ще й перед цим викликом.

5. Українська мова. Знову

Нечутливість до інтересів спільноти – найяскравіше вона проявилась в спробах міністра відтермінувати виконання нового закону про українську мову. І, щиро кажучи, публічно це виглядало як саботування.

По-перше, Міністерство вчасно не подало на розгляд уряду проєкт Державної програми сприяння опануванню державної мови.

По-друге, Ткаченко почав переконувати, що дубляж українською мовою телевізійних серіалів, а також штрафи за невиконання цього закону не на часі. А заодно і критикувати Уповноваженого із захисту державної мови, який намагався напоумити міністра виконувати закон.

По-третє, Ткаченко навіть намагався переглянути доцільність ухваленого закону, організувавши "круглі столи" з його обговорення.

"Проблема" української культурної спільноти - її нехарактерна для українців "довга пам'ять": Олександру Ткаченку ще не зовсім пробачили його кампанію проти узаконення українського дубляжу кінофільмів у 2006 році, як у 2021 Ткаченко наступив на ті ж самі граблі. Але вже не в статусі жертви – підприємця, що потерпає від державного регулювання, а в статусі очільника Міністерства культури.

6. Культурна спадщина та спільнота, кинуті напризволяще у війні

Цей пункт потребує окремого великого правового аналізу:

— що міністр і його заступники, зокрема колишня очільниця української філії міжнародної організації музейників ICOM Катерина ***Чуєва***,

зробили не так при підготовці культурних інституцій та їх колективів до війни і чи немає в цьому складу злочину. А в цьому тексті я лише кількома словами опишу проблему.

Музеї, галереї та бібліотеки виявились неготовими до російського вторгнення – Міністерство культури не розробило планів евакуації культурних скарбів, які належать до Музейного фонду України (який мав би управлятись цим міністерством).

Міністерство

1) — не надало системних рекомендацій місцевим адміністраціям, як убезпечити пам'ятки та колективи, що перебувають у їх підпорядкуванні. Міністерство

2) — не запланувало на це резервних фінансів.

Напочатку вторгнення музейники воліли не говорити про це, та російські пограбування набули нечуваних масштабів і врешті в багатьох інтерв'ю вони **розкрили подробиці непідготовки до війни**.

Одне з таких – розмова з очільницею Херсонського художнього музею, що відбулась під час деокупації Херсонщини.

Як наслідок бездіяльності мінкульта (хоча міністр і пробував покласти провину за це на місцеві влади), **Україна втратила десятки тисяч об'єктів з музеїв та бібліотек** на окупованих територіях.

Цифри умовні, адже Реєстр культурної спадщини так і не запрацював наповну перед початком вторгнення, велика частина архівів пограбованих музеїв втрачена.

Відомо, що росіяни ***викрали скіфське золото*** Мелітопольського краєзнавчого музею, колекцію південно-українського живопису з Херсона та Нової Каховки, археологічну колекцію херсонського краєзнавчого музею та пограбували Маріупольський музей Архипа Куїнджі. Роботи Марії Примаченко в зруйнованому Іванківському музеї вдалось врятувати дивом, а точніше сміливим рішенням працівників музею винести роботи з палаючої будівлі і поховати їх по сільських хатах.

Працівники музеїв і бібліотек на окупованих територіях були кинуті напризволяще обставинам і вбивцям. Вони діяли на власний розсуд, страх і ризик. Багато хто надовго залишився в окупації, переховуючи цінності і наражаючи себе на смертельну небезпеку. Дехто вимушений був піти на співпрацю з окупантами. Україні ще доведеться з'ясувати всі обставини кожного з сотень цих злочинів і дізнатись справжній масштаб цього культурного апокаліпсису.

7. Остання крапля: державні мільярди великим медіа-компаніям

2 мільярди гривень витрат запланувало Міністерство на організацію так званого інформаційного марафону на цей рік.

> І це при тому, що є Суспільне.
>
> **На нього теж виділяються кошти, але менші, ніж на марафон - всього 1,5 млрд.**

Це підштовхує на думку, що Міністерство культури та інформаційної політики витісняє з інформаційної політики Суспільне, яке теж з великим боєм відвойовували і намагаються модернізувати.

> 2 мільярди на марафон передбачені, зокрема, на виплати приватним великим і обраним медіа-компаніям, що забезпечують мовлення.
>
> З цих грошей також було профінансовано 548 мільйонів на виробництво серіалів. Переважну частину яких отримали... великі приватні медіа-компанії.

Про те, як проводився конкурс, УП.Життя писало в подробицях.

> Найрезонансніший з усіх проєктів - серіал колишнього підлеглого Олександра Ткаченка на телеканалі 1+1 Юрія Горбунова. Драматургія серіалу відсилає до вікопомного "Слуги народу", а прототип головного героя – до одіозного аграрного магната Олександра Поворознюка.

Після цього Президент і зробив свою заяву, де закликав голову уряду подумати над заміною Ткаченку.

8. Яке міністерство культури нам потрібно

Отже, чи потрібно нам міністерство культури взагалі? Відповім ствердно: Безперечно потрібно.

Але виклик, який постає – організувати під час війни підтримку розпорошеної, демотивованої, втомленої культурної спільноти та захист культурного та інформаційного простору України – непосильний для однієї людини. Саме тому Ткаченку не можуть знайти заміну - всі професіонали цієї сфери розуміють марність зусиль.

Характер цієї війни зрозумілий – ця імперія воює за знищення української нації, цементуючою базою для якої і є наша культура. Попри всі спроби знищити її впродовж століття вона вижила і тепер муляє очі північному сусіду. Росія вже не хоче привласнити нашу історію чи наше мистецтво, вона

воліє знищити все українське, і нарешті в такий спосіб довести свою тезу, що України не існує.

Тож, **захист культури постає важливою стратегічною задачею у цій війні для всього українського уряду**.

Чи впорається з цим викликом чинний прем'єр-міністр та інші члени кабміну: міністр фінансів, міністр розвитку громад і територій, міністр юстиції, міністр освіти...? Чи готові вони розділити відповідальність за збереження української культури?

Кожен з цих людей мусить дати відповідь на це питання. Без цих відповідей діяльність мінкульта і справді має небагато сенсу. Як не має вона сенсу без глибокої ревізії всіх активів міністерства, аналізу українського законодавства, що регулює діяльність культурних інституцій. **Врешті, без нового Закону про культуру, який би забезпечив її розвиток відповідно до потреб демократичної незалежної України.**

***

№ 1.829

УСЕ ЗЛО – ВІД РЕСЕНТИМЕНТУ

2022-02-11

СЕРГІЙ ДАЦЮК

Зло має лише дві причини:

1) — **неусвідомлений егоїзм, який не враховує інтереси інших,**

2) — та ***Ресентимент***.

Неусвідомлений егоїзм, як правило, корегується і зрештою обмежується чи взагалі долається вихованням, освітою та правоохоронними інститутами. В той же час Ресентимент не лише не обмежується соціально, але продукується, підтримується та легітимується в суспільстві. Саме тому Ресентимент є настільки масовою та легітимною причиною зла, яка вже майже витіснила зло від несоціалізованого егоїзму. (Цей текст російською мовою).

1. Що таке Ресентимент?

За визначенням Вікіпедії ***Ресентимент*** це почуття ворожості до того, що суб'єкт вважає причиною своїх невдач ("ворога"), безсила заздрість, "тяжке усвідомлення марності спроб підвищити свій статус в житті або в суспільстві".

Ресентимент це установка на відмову від позитивної активності на користь негативної активності: підозр, ревнощів, звинувачень, помсти, контролю, примусу, агресії щодо інших. Ресентимент це установка "якби не хтось чи щось, то я би..." в контексті переживання приниження або вивищення, які час від часу міняються місцями. Ресентимент суть відмова від власної відповідальності за долю. Ресентимент перенаправляє індивідуальну, групову та суспільну енергію з творення складного на відтворення простого і спрощеного та руйнування складного.

Ресентимент виникає в індивідуальній психіці та в масовій свідомості як спрощене переживання розриву між простим та складним, що не може бути безпосередньо подолане і тому вимагає опосередкованого компенсаторного заміщення. Ресентимент – це не розрив, не заміщення, а саме спрощене переживання розриву, який може бути як наслідуваний, так і створений через власну деградацію. Ресентимент виникає через свідому відмову від самоперетворення-ускладнення, через свідоме продовження деградації, через свідоме бажання спростити складне середовище чи персоніфікованих носіїв складності до рівня свого спрощення.

Вперше термін "Ресентимент" (Ressentiment) вживає Серен К'єркегор в роботі "Два віки: літературний огляд" (1846).

Його використовує Фрідріх Ніцше в роботі "Про генеалогію моралі" (1887), описуючи як співвідношення моралі господаря та раба. Ресентимент, за Ніцше, діяльно проявляє себе в "повстанні рабів": "Повстання рабів у моралі починається з того, що ressentiment сам стає творчим та породжує цінності..."

Потім його детально описує Макс Шелер в книзі "Ресентимент в структурі моралей" (1913).

Макс Вебер в роботах по соціології релігії (1920-1921) пов'язує Ресентимент з юдаїзмом, етичною релігією спасіння "людей-ізгоїв", де він виступає як теодицея страждання (нещастя). З російських перекладів важко здогадатися, що "теодицея нещастя", хоча точніше було б перекладати "теодицея страждання", це власне Ресентимент, щодо якого була дискусія між Вебером та Шелером.

Вже тоді на Заході склалася певна традиція вживати це слово французькою

"Ressentiment", як воно було вжито К'єркегором, щоб зберегти широкий контекст дискурсивного значення та застосування. Тому будь-які його переклади як "образа", "злопам'ятність", "озлоблення", "неприйнятність", "страждання", "нещастя" некоректні.

Жиль Дельоз в книзі "Ніцше та філософія" (1962) присвячує Ресентименту (перекладено російською як "злопам'ятність") главу четверту "Від злопам'ятності до нечистої совісті", де здійснює психоаналітичну та культурологічну інтерпретацію ідей Ніцше. Так само в такому перекладі важко здогадатися, що мова йде про Ресентимент.

Френсіс Фукуяма в своїй книзі "Ідентичність: запит на гідність та політика ресентименту" (2018), дає дуже обмежений і внутрішньо цензурований огляд поглиблення Ресентименту у сучасному світі. І знову ж порівняйте переклади: російською – "Идентичность. Стремление к признанию и политика неприятия", українською – "Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості".

Тобто,

в російських та українських джерелах переклади назв та текстів книг про Ресентимент здійснені таким чином, щоб приховати та замовчати проблему Ресентименту через небажання його розуміти чи публічно обговорювати або ж мова йде про кричуще невігластво.

Вихолощувати смисли ідей – це теж спосіб цензури.

> За нацистської диктатури книги Макса Шелера просто забороняли чи спалювали, і це було в якомусь сенсі чесніше.

Доклалися до дослідження Ресентименту: Рене Жерар, Марк Анжено, Стефано Томеллері, Мішень Онфре, Сінтія Флері.

Розуміння Ресентименту мало певний шлях в історії ідей. Серен К'єркегор сформулював його, щоб показати сучасність як "нинішнє століття, що висмоктує сенс з етичних понять безпристрасною лінню. Поняття все ще використовуються, але позбавлені всякого сенсу через свою відірваність від погляду на життя, породженого пристрастю і породжуючого послідовність дій".

Фрідріх Ніцше показав його як моральне відношення етики господаря та етики раба. Макс Шелер показав його як психо-соціальне явище, яке змінює всі соціальні відносини, а також індивідуальне усвідомлення себе в групі та в суспільстві загалом. Вебер показав роль Ресентименту у релігійній етиці. Дельоз спробував зробити психоаналітичну та культурологічну інтерпретацію Ресентименту. Фукуяма змушений вже був аналізувати Ресентимент як

ідентичність та політику.

Отже ми стикнулися з постійним розростанням масштабу Ресентименту в історії людства. А відтак ми маємо повернутися до розуміння К'єркегора та Шелера, але вже на новому рівні рефлексії.

2. Ресентимент історичний, колективної пам'яті, примордіальний та дзеркальний

Ресентимент є наслідком не лише індивідуальних травм, але і групових, соціальних, історичних, геополітичних травм. **Носієм Ресентименту може бути не лише індивід, але і група, країна, держава та її політика, група країн та їх політика, цивілізація.**

Психічне зараження у Шелера – це феномен некритичного "слідування за натовпом" або менталітет натовпу, подібно до лемінгів, що стрибають зі скелі.

> Позитивні приклади – добродушні юрби в пабі або на спортивних заходах; негативний приклад – насильницькі заворушення. **У такому вигляді Ресентимент стає вже соціальною проблемою, бо починає транслюватися на інших у вигляді "психічного зараження".**

Використання таких методів негативного психічного зараження можна розглядати як рушійну силу таких історичних особистостей чи рухів, як Нерон (спалення Риму), Французька революція (Ресентимент у вихідній концепції), Гітлер (геноцид євреїв, арійська панівна раса і проект "Лебенсборн"), камбоджійські "червоні кхмери" 1975-1979 років (соціальна інженерія геноциду), Руанда 1994 року (геноцид племен), міжнародний фундаменталістський ісламський тероризм, націоналізми Східної Європи, "Русский мир" в Росії, система соціального рейтингу в Китаї, лівий порядок денний на Заході (Black Lives Matter, радикальний фемінізм, "культура відміни", "перевір свої привілеї").

Наявний у суспільстві та відповідно у істориків Ресентимент, як правило, зумовлює *ресентиментальні історичні наративи*.

Ресентимент також заражає *колективну пам'ять* установками на підозру, заздрість, ненависть, помсту, тобто перетворює її на колективу злопам'ятність.

Водночас історики постійно стикаються з трансляцією Ресентименту між поколіннями, народами, імперіями, і це впливає на їх наративи, незважаючи на правила академічної доброчесності.

> 1) — Рим сам по собі не був ресентиментальним, але він породив Ресентимент варварів.

2) — Ми можемо підозрювати, що татаро-монголи були ресентиментальні і в своєму завоюванні транслювали і таким чином глибоко закорінювали Ресентимент в більшість упокорених народів.

Ресентиментальна політика пам'яті зазвичай має одновимірну структуру пам'яті, де є провина кривдника і немає структур пам'яті провини жертви.

В ресентиментальній пам'яті винуватий лише кривдник, а жертва безневинна, як ягнятко.

Парадоксальною і скандальною є та обставина, що **Ресентимент долається не тоді, коли образи, приниження, холокости та геноциди забуваються, а коли вони осмислюються як зв'язка Ресентименту кривдника і Ресентименту жертви та при цьому рефлексивно змінюється зміст пам'яті**:

— з ресентиментального комплексу жертви на усвідомлення епохальних обмежень ресентиментального мислення, ресентиментального емоційного інтелекту, ресентиментальної волі та ресентиментаьної віри.

Скандальність юдейського Ресентименту полягає не у запереченні визнання Холокосту, який безумовно був і в якому безумовно винуватий націонал-соціалістичний режим Гітлера, а у формулюванні його глибинних причин, які знаходять в біблійних наративах.

Ніцше і Вебер розглядали Ресентимент на прикладі юдаїзму та біблійної історії древніх юдеїв. Це *примордіальний Ресентимент*, який розуміється так, що на початку будь-якого ланцюжка Ресентимента стоїть або юдейський Ресентимент, або Ресентимент татаро-могольської орди, або ще якісь Ресентименти з минулого. Це погане мислення не тому, що ненаукове, а тому що спрощує уявлення про Ресентимент, знімає відповідальність з наступних ресентименталів і робить Ресентимент неуникненним. Тим не менш, хоч і примордіальні ланцюжки Ресентименту концептуально слабкі, уявлення про дзеркальний Ресентимент цілком може бути використане.

Геополітика Ресентименту дуже часто має дзеркальний характер:

— націонал-соціалістичний Ресентимент протистоїть класовому Ресентименту (Німеччина – СРСР часів їх війни), один націоналістичний Ресентимент протистоїть іншому (сучасні Україна та Польща), імперіалістичний Ресентимент протистоїть націоналістичному Ресентименту (сучасні Росія та Україна), таласократичний імперський Ресентимент протистоїть телурократичному імперському Ресентименту (відносини Великобританії та Росії).

Дзеркальний Ресентимент суть такий, що виникає компенсаторно як відображення в індивідуальній чи колективній свідомості наслідків взаємодії з чужим Ресентиментом. Тобто чужий Ресентимент у взаємодії з ним компенсується власним Ресентиментом.

Так **в колективній пам'яті обох сторін створюється стійка пара взаємного Ресентименту, існування якого гарантується взаємозалежними структурами колективної пам'яті.**

1) — Дзеркало Ресентименту також може бути кривим.

2) — Дзеркальний Ресентимент це фундаментальна трагічна неоригінальність.

Історія теж буває дзеркальною.

Можна припустити, що **російський Ресентимент походить від ординського рабства Росії та втримується протистоянням з західною цивілізацією, породжуючи при цьому зокрема український дзеркальний Ресентимент.**

Дзеркальний Ресентимент набагато глибший, ніж недзеркальний, тобто який-небудь оригінальний Ресентимент.

Наприклад,

— Росія вже декілька сотень років плекає свій російськомовний Ресентимент. В дзеркальному відображенні так само і Україна стільки ж плекає свій україномовний Ресентимент. Росія на мовному Ресентименті збудувала свій "Русский мир". В той же час Україна на мовному Ресентименті збудувала свій націонал-патріотичний проект.

Україна опиняється взагалі в знущальному виборі:

— тікаючи від російського рабства через дзеркальний Ресентимент, вона віддається на поталу західному рабству, програмуючи новий виток Ресентименту.

Якщо з України забрати дзеркальні (прямі і викривлені), здебільшого ресентиментальні, відображення Росії, Польщі, Угорщини, Німеччини, Франції і Заходу загалом, що залишиться?

Чи може Україна "вийти з дзеркала"?

3. Тотальність Ресентименту

Ресентимент не рефлексується. Ресентимент блокує мислення. Ресентимент це своєрідна "чорна діра", яка не просто поглинає людину чи групу, але і не дозволяє вирватися з неї, бо намагання кого-небудь, наприклад колишніх

друзів чи просто добродіїв, визволити ресентиментала з його Ресентименту сприймається як прояв ворожості і веде до ще більшої агресії.

В одній із авторських робіт, Ресентимент було узагальнено до мислительних установок та навіть орієнтацій:

"Ресентимент – це, перш за все, структура редукційних мислительних установок: відмова від граничних домагань та загального масштабу; відмова від перспективи, розвитку та орієнтації на майбутнє в ім'я сьогодення, виживання та орієнтації на минуле; просування простих відповідей на складні питання; відмова від різноманіття в ім'я одноманітності; домінування однієї моделі світоустрою, однієї доктрини, однієї ідеології; перевага актуальності над важливістю; перевага приватного інтересу та вигоди над загальним благом; перехід до гри з нульовою сумою; відмова чи заборона на творчість; перехід від створення до перерозподілу; поява та поширення фетишів, акцентуацій та гіперкомпенсацій; відкладене, делеговане та запозичене мислення замість негайного, безпосереднього та оригінального; відмова від складних форм мислення в ім'я найпростіших; втрата та відмова від ненормативного мислення в ім'я нормативного; заборона ненормативного мислення.

Крім того, ресентимент – це також патична редукція в байдужість, зневіру, сумнів, млявість, розчарування, зневіру по відношенню до складного і в демонстративний оптимізм і безпідставну ейфорію по відношенню до простого і лише потім – у образу, підозру, заздрість, помсту та агресію. Ресентимент породжує ресентиментальну ідентичність та ресентиментальну мову. Мислительно-патичний ресентимент є підставою морального ресентименту, а не навпаки. Подолання мислительно-патичного та морального ресентименту є складною соціальною дією рефлексивно-емоційного переналаштування суспільства, що займає цілий історичний період..."

Західні гуманітарії, зробивши важливим емоційний інтелект, мало уваги приділили викривленим, збоченим, отруйним формам емоційного інтелекту, що має групістський характер. Ресентимент як розподілений емоційний інтелект своєї групи таких же ресентименталів закриває доступ до станів емоційного інтелекту інших чи всього суспільства: радість, сподівання, довіра, захоплення. Коли іншим боляче, їм добре, і навпаки.

Як вважав Шелер, наповнена Ресентиментом людина проявляє таку виражену психічну дистанцію зі своїми жертвами, що ніколи не досягає бажаного стійкого задоволення, отриманого у вигляді його власних неетичних дій. "Відплата" такого роду вже не приносить жодної користі, а "експресія" такого роду не має жодних позитивних результатів. "В справжньому Ресентименті немає емоційного задоволення, а лише довічний гнів і туга у почуттях, які

порівнюють з іншими" – пише Шелер.

Ресентимент вольовий це хвороба волі, коли замість волі – заздрість, помста і поневолення інших. Воля до контролю та примусу – це чистий Ресентимент.

Ресентимент віри **– це коли замість віри фанатизм, ненависть до невірних та обскурантизм.**

> Це так звана віра звуженого горизонту, коли відмовляються сягати трансцендентного, зосереджуючись на іманентному.

Ресентимент не сягає складної істини. Ресентимент розкладає всяку істину на більш прості істини і протиставляє ці прості істини.

Водночас Ресентимент буває дуже творчим, бо свобода творчості може означати будь-які устремління, не обов'язково позитивні.

Найголовніше зло Ресентименту – не у руйнуванні якихось окремих смислів, а у руйнуванні смислотворення як такого. Смисли чи тим більше складні смисли створюються у розкутих і незалежних мисленні-патії-волі-вірі, а не у їх ресентиментальних проявах.

Особливо скандальним є небажання західних гуманітаріїв рефлексувати та осмислювати сучасний власний Ресентимент в таких рухах та явищах, які вони вважають прогресивними та перспективними. Мова йде про Black Lives Matter, радикальний фемінізм, "культуру відміни" та кампанії кон'юнктурно-ресентиментального ґвалту, які можна описати на прикладі справи Вайнштейна і руху "me too".

Коли Ресентимент є сам по собі, то можна сподіватися, що решта ідентичністних уявлень можуть претендувати на багатовимірну гідність чи багатомірну справедливість. Але коли Ресентименти накладаються один на один, то ведуть до множення їх та взаємопідтримки.

Так виникає ***Ресентиментальний комплекс.***

В попередню епоху окремішні Ресентименти у революціях та війнах доводили свою обмеженість. Але **тепер ми живемо в епоху множинного тотального Ресентименту, який закриває доступ до складних форм істини, добра та краси і заганяє у спрощення, тобто у *фашизм*.**

> ***Фашизм*** **– це контроль і примус задля єдності спільноти у *простоті*.**
>
> **Лише *складність* вимагає договору і громадського контролю за примусом.**

Як ми при цьому сформулюємо просту єдність – клас, нація, гендер, вік, раса, громадянство, людяність, актуальна реальність – неважливо.

Ліберальна демократія ніяк не убезпечена від фашизму.

Ресентимент, якому вчасно не дали відсіч, завжди породжує фашизм, як би він не називався, як би не ховався і як би позірно не зрікався своєї суті.

Цифровий Ресентимент, у який світ занурюється глобально, це фактично цифровий фашизм.

4. Ідентичність Ресентименту

Саме завдяки відторгненню розуміння та багатолітньому замовчуванню цієї теми політиками, соціальними психологами та інтелектуалами взагалі Ресентимент проник не просто на рівень мислення, волі, віри, патії та глобального психічного стану людства, але і на рівень ідентичності, політики, історичних наративів, геополітичних уявлень, міжцивілізаційних відносин та навіть у гуманітарні концепції.

Ресентимент сьогодні є не просто заразним у деяких окремих сучасних середовищах: він відображається на інші середовища, розповсюджується на інші колективи та спільноти, унаслідується від предків до нащадків, а також підхоплюється через ідейні доктрини як мислевіруси та ментальні закладки.

Психічне зараження Ресентиментом, про яке говорить Шелер, відбувається на ідентичнісному рівні через індоктринацію.

Ресентиментальна індоктринація суть викривлення масової свідомості під ресентиментальну доктрину.

Більше того, повсякчас має місце ***ресентиментально-доктринальне заміщення***.

Тобто

> — усі ресентиментальні теорії та концепції добре заміщають, а іноді навіть підтримують одна одну: теорії класового Ресентименту (марксизм, меншою мірою неомарксизм), теорії націоналістичного Ресентименту, теорії гендерного Ресентименту (зокрема радикальний фемінізм та ЛГБТ-ресентимент), теорії расового Ресентименту (білий та чорний расизми), теорії ейджистського Ресентименту (ювенальна юстиція), теорії компенсаторної справедливості, теорія привілеїв тощо.

Коли Ресентимент добирається до рівня ідентичностей, то ресентиментальні відносини установлюються вже між ресентиментальними ідентичностями, тобто вони борються одна з одною і витісняють одна одну.

Ресентиментальна ідентичність завжди виправдовує себе тим, що це ж не за себе підозра, заздрість, злопам'ятність, помста, ненависть і агресія, це ж за образу всієї спільноти.

Груповий Ресентимент він завжди з блиском в очах, з завзяттям і позірною гідністю, бо нібито заради добра.

Саме тому ***Ресентимент груповий*** не є егоїстичним, але він завжди є ***трайбалістським***, він – за своїх.

Ресентиментал – не мислитель і не дослідник. Ресентиментал – не незалежний експерт. Ресентиментал – пропагандист, контролер, обвинувач, месник і аб'юзер.

Ресентиментал руйнує будь-яку договірну комунікацію, перетворюючи її на маніпуляцію, звинувачуючи у маніпуляції інших, руйнуючи її через дискомунікацію («срач») та здійснюючи розкол аудиторії.

Мислення ресентиментала зазвичай незрозуміле для нересентименталів.

1) — Унікальність ресентиментального мислення в тому, що його зв'язності вибудовуються не логічно пов'язаними теоріями та концепціями, а власне єдиним Ресентиментом.

2) — Деякі ресентименталі доволі вдало мімікрують під концептуальне мислення.

Можна говорити на будь-які теми з націоналістом, сексистом, расистом, ейджистом чи феміністкою, допоки мова не заходить про ресентиментальний характер їх поглядів.

Ресентименталі не просто заперечують свій Ресентимент. Ресентименталі не просто свідомо встановлюють мислительно-рефлексивні лакуни, тобто теми, щодо яких рефлексії та мислення уникають, раціоналізуючи це у найрізноманітніші способи. Ресентименталі заперечувально-агресивно сприймають саму постановку питання, відторгуючи розмови про Ресентимент, повсякчас подаючи його як справедливість.

Мета ресентиментала – досягти справедливості для своїх за рахунок чужих або, як це робиться у західних університетах, – обернути Ресентимент проти себе, визнаючи свої привілеї та свою провину.

Обернений Ресентимент **не варто плутати з** ***дзеркальним***.

1) — ***Дзеркальний Ресентимент*** – це коли Ресентимент чужих проти своїх відображається у Ресентимент своїх проти чужих.

2) — А ***обернений Ресентимент*** — це прийняття чужого Ресентименту проти себе, підкріплюючи тим самим чужий Ресентимент (наприклад, в установці "перевір свої привілеї" або в установці "пробудження").

3) — Ще один приклад концептуалізації оберненого Ресентименту: теорія "межі зростання" Римського клубу.

Якщо потрапляння у стан Ресентименту сталося не дуже давно, його самостійно можна відслідкувати через радикальну зміну свого кола спілкування і появу ворожого ставлення до колишніх друзів чи знайомих.

Але коли Ресентимент задавнений, коло спілкування стає усталеним і все розглядається вже як звичайний стан.

Більше того задавнений Ресентимент отримує самооцінку важливості.

Таким чином виникає ***акцентуйований Ресентимент.***

1) — Найкраще акцентуацію створюють екстраординарні стани кризи, війни, революції і т.п.

2) — Самооцінка акцентуйованого Ресентиментала – свідомий або пробуджений, а решта – несвідомі.

Акцентуйований ресентиментал мало здатен змінюватися: **«він вже знає все, що треба».**

Достукатися до такого ресентиментала, назвавши його ресентименталом, неможливо, тобто такі рефлексивні означення не стають маркерами "щось не так" для ресентиментала.

Високий рівень освіти і навіть вчена ступінь кандидата наук чи доктора наук не убезпечують від стану Ресентименту.

Навіть знання про Ресентимент не убезпечує від потрапляння у цей стан.

Вочевидь психо-соціальні стани Ресентименту, особливості їх прояву та протидії потрібно вивчати в школі. Та й студентам замість лекцій та семінарів щодо толерантності, взяття на себе провини чи визнання своїх привілеїв, потрібно викладати практики уникнення широкомасштабного Ресентименту та давати навички психічного суверенітету.

Але вочевидь **державні чи навіть фінансовані олігархією університети будуть проти цього.**

Ресентимент в нинішньому світі стає не просто субкультурою, а глобальною культурою.

Це "культура відміни", культурні настанови "перевір свої привілеї" ("check your privilege"), "пробудженчество" ("wokeism"), "нова нормальність" тощо.

Перспектива розширення глобального Ресентименту: генетичний, трансгуманістичний, соціальних мереж, космічний, кліматичний, цифровий, роботичний, які вже проявились, і допустимо віртуалістський та пришельський.

Особливо соціально небезпечним є виховання ресентиментальних упереджень молоді. Вони походять від індоктринованого викривлення нормативного мислення, яке привчається бачити лише ресентиментальні факти і не бачити факти любові, дружби, справедливості, гармонії та рівноваги.

Ресентиментальна компенсація у молоді суть вироджена в емоційний інтелект патія, що використовує комплекс неповноцінності, обертаючи його на комплекс переваги та вищості, тобто заздрість, ревнощі та помста з позиції гіпоідентичності переводяться на позицію гіперідентичності.

Скажімо, установка "перевір свої привілеї" цілком уживається з перевагою над токсичними дорослими, а толерантність уживається з "культурою відміни". Причому все це на фоні заборони на ненормативне мислення та рефлексію.

Сучасна молодь почасти збирає на собі усі можливі Ресентименти: расовий, гендерний, націоналістичний, ейджистський, феміністичний і навіть ЛГБТ-ресентимент. В кризові часи молоді люди це такі складні поєднання Ресентименту, що Ресентимент на Ресентименті сидить і Ресентиментом поганяє.

Отже для будь-якого ***дзеркального Ресентименту*** чи для його передачі з покоління в покоління потрібні так звані ***Генератори Ресентименту***,

тобто

1) — люди, групи, інститути пропаганди, партії, суспільні групи, ***ресентиментальні політики пам'яті*** (політики злопам'ятності) та навіть стратегії довгострокового вшанування героїв і реагування на приниження та образи, включаючи холокости та геноциди.

2) — Генератори тотального Ресентименту – це глобальні ЗМІ та соціальні мережі під впливом держав та олігархів.

Генераторами політичного Ресентименту є саме партії та суспільні групи. Їх організації побудовані на жорсткому трайбалізмі "свій-чужий", а їх дискурс побудований через опозицію "ми і вони".

Останнім часом постали глобальні генератори Ресентименту, наприклад, Глобальний страх коронавірусної епідемії, що породжує інфодемію та продукує масові Ресентименти (масочники і антимасочники, ваксери і антиваксери).

В ресентиментальному суспільстві Ресентимент добре монетизується.

Відтак багато людей роблять генерацію Ресентименту своєю професією, коли здійснюють просування та навіть продаж простих смислів і перспектив в обмін на лояльність до Ресентименту.

Власне тому, — **Ресентимент у суспільстві неможливо викорінити, допоки існують генератори Ресентименту**.

5. Подолання Ресентименту

Існують різні способи подолання Ресентименту.

У древніх греків, як це описує Агамбен ("Стазис. Гражданская война как политическая парадигма", 2015), Стазис як внутрішня громадянська війна на противагу Полемосу як зовнішній війні означав обов'язкову участь усіх на тій або іншій стороні, вирішення протиріччя через новий громадянський мир та Амнестію і Амнезію (прощення і забуття). Водночас це був дуже затратний щодо жертв спосіб. Більш людяним подоланням Ресентименту стало християнство.

Християнство вперше послідовно і яскраво викриває іудейський Ресентимент та пробує подолати його рефлексивними наративами прощення та милосердя. Юдаїзм погано сприйняв антиресентиментальні настанови християнства. Іслам значним чином використав Ресентимент для свого просування, породивши явище ісламського тероризму. Найкраще антиресентиментальні установки виражені в індуїзмі (ахімса), буддизмі, даосизмі та конфуціанстві. Водночас християнство погано досягає подолання Ресентименту через обмеження психічної свободи.

Ще один більш точковий спосіб боротьби з Ресентиментом, який масово практикують в Європі та в США,

1) – інфраструктура психоаналізу і фармакотерапія релаксантами та антидепресантами.

2) — Такий спосіб дозволяє уникати Ресентименту в його зачинку через попередження витіснень, заперечень, проекцій. **Однак при цьому ресентиментал стає психотерапевтичною людиною.**

Сучасний Ресентимент набагато складніший, ніж той, з яким стикалися Древня Греція, християнство чи навіть психоаналіз.

Сучасні ***консиєнтальні війни*** суть прояв Ресентименту.

Розумний може когось здурювати чи примітивізувати, доки не здурнішає чи не спроститься сам.

1) — Складні смисли не борються з простими: вони їх поглинають.

2) — Зі складними можуть боротися лише прості смисли. Але війна простих смислів зі складними ще більше руйнує прості смисли.

Ресентимент в принципі не долається психоаналізом, як це невдало пробував робити Дельоз, бо потенційний пацієнт не просто не вважає себе хворим, а, навпаки, вважає хворими самих психоаналітиків. Як би було добре лише психоаналізом лікувати усіх комуністів, націоналістів, ейджистів, расистів та феміністок. Але – зась.

Ресентимент це не просто психотравма, а багатовимірне фундаментальне спрощення, яке змінює мислення, волю, віру та патію, яке отримує безліч психо-соціальних підкріплень і стає основою ідентичності та соціальних патернів поведінки, яке може сягати як завгодно глибоко і широко – аж до духовності індивідів; культури і ментальності нації та цивілізації; історії, колективної пам'яті та політики.

Ресентимент маніпулятивно ззовні можна використовувати, корегувати, посилювати, послабляти, бо *побачити ці впливи ресентиментал не може*.

1) — **Ресентименталами можна доволі легко управляти**, провокуючи маркерні теми, доводячи комунікацію до конфронтації (45% – за, 45% – проти, лише 10% – здатні лишатися нейтральними).

2) — Для України, наприклад, такою маркерною темою Ресентименту є ***"мова"***.

3) — Для західних університетів такими маркерними темами є ***"визнання провини та своїх привілеїв"*** щодо чорних, ЛГБТ-спільнот, жінок, мусульман тощо.

Лише добро може знаходити в собі зло і позбавлятися його. Зло не бачить зла, зло ніколи не визнає себе злом.

Всупереч Ханні Арендт – **зло не є банальним**:

1) — воно ховається, бреше, приховує мотиви, виправдовується, маніпулює, тобто видає себе за добро, а добро видає за зло.

Але

2) — зло завжди видає себе тим, що практикує, підтримує або дозволяє ***Ресентимент***.

Ресентиментальні теорії долаються історичною практикою.

1) — XX століття показало, що якщо з ***марксизму*** викинути класовий Ресентимент, то власне в марксизмі, окрім концепції капіталу, нічого вартісного не залишиться, бо буде хабермасівський комунікативізм та деліберативна демократія або даоський чи буддистський комунізм.

2) — А якщо з ***націоналізму*** викинути весь націоналістичний Ресентимент, що сутнісне залишиться? Чи взагалі нація – сутність?

3) — Якщо з ***фемінізму*** викинути весь Ресентимент, що сутнісне залишиться? Особливо якщо врахувати, що фемінізм це вже не про стать, а про гендер?

1) — В оперативному теперішньому Ресентимент майже ніколи не долається мисленням чи теоріями, бо він відключає мислення і всяке теоретизування.

2) — Ресентимент не долається патією, бо вона перетворюється на вироджений емоційній інтелект.

3) — Ресентимент не долається волею, бо паразитує на ній.

4) — Ресентимент не долається вірою, бо блокує її трансцендентний горизонт, зосереджуючись на іманентних її аспектах.

Позбавитися Ресентименту можливо через зживання його, тобто коли він заводить у глухий кут обезсмислення і безперспективності та набридає своєю нав'язливістю і примітивізмом.

Вихід з Ресентименту небезпечний для життя ресентиментала так само, як і входження в нього чи знаходження в ньому.

Гуманітарне подолання Ресентименту вочевидь має договірну природу з рівноважними принципами.

Всяка акцентуйована ідентичність ресентиментальна і зводиться до групізму.

Лише складне самовизначення та договори між складними самовизначеннями можуть бути нересентиментальними і негруповими.

Ресентименту протистоїть *позитивний психічний суверенітет*.

В цьому сенсі **психічний суверенітет – це не анархія і не соціопатія**.

1) — Психічний суверенітет – це здатність до незалежного самоперетворення, до вільного чи навіть спонтанного мислення, до самопрояву патії без емоційного диктату чи примусу, до необумовленої творчої волі та до віри широкого горизонту.

2) — Психічний суверенітет – це коли в мене немає жодних провин, жодних привілеїв, жодних обов'язків, про які я ні з ким не домовився або які я добровільно не визнав без шкоди власному духовному перетворенню.

З точки зору психічного суверенітету, будь яке обмеження свідомості, наприклад, класова, національна, расова, гендерна, ейджистська тощо свідомість – це збочена свідомість, невільна свідомість. Не буває окремої національної чи окремої класової і т.д. гідностей, бо гідність, як і справедливість, лише багатомірні.

Чи варто боротися з Ресентиментом?

1) — Якщо це не перетворюється на фашизм чи масову агресію та існує на рівні індивідуальному, то ні. Якщо хтось бажає жити з блокованим мисленням, з викривленою несамостною патією, з обумовленою волею, з вірою звуженого горизонту, а також з мислевірусами і ментальними закладками, то це його право.

2) — Але коли це стає загальносуспільною бідою, то боротися з Ресентиментом потрібно обов'язково.

Боротьба з Ресентиментом не має бути ще одним Ресентиментом.

Ситуацію боротьби спрощує одна дуже цікава обставина:

1) — ресентименталів не потрібно гнати чи викривати, вони самі себе проявляють, самі заходять у глухий кут своєї агресії і зрештою самі зрікаються колишніх друзів, особливо тих, хто має психічний суверенітет.

2) — З ресентименталом треба вести себе, як з малими дітьми: жаліти, прощати, карати, наставляти, давати шанс змінитися і знову жаліти, прощати...

Тим не менше, **чому Ресентимент такий небезпечний?**

Бо **це не просто негативна енергія, що спрямована на розкол і протистояння в суспільстві**.

Це самознищення багатьох талановитих людей, хто не навчений здобувати та захищати свій позитивний психічний суверенітет.

Більше того, цифровий фашизм, що розповсюджується сьогодні по всьому світу, спрямований на знищення психічного суверенітету.

Вільне мислення, необумовлена воля, самостна патія, віра широкого горизонту – сьогодні це єдині привілеї.

Але це ж було завжди. Хіба не так?

***

№ 1.830

Украина после Вильнюса: угрозы и возможности. Пьотр Кульпа, Алексей Арестович, Юрий Романенко

Видео

2023-07-28

ПЬОТР КУЛЬПА, АЛЕКСЕЙ АРЕСТОВИЧ, ЮРИЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Вместе с Алексеем Арестовичем и бывшим министром труда Польши Петром Кульпой обсуждаем итоги саммит НАТО в Вильнюсе и его последствия для Украины.

Вместе с Алексеем Арестовичем и бывшим министром труда Польши Петром Кульпой обсуждаем итоги саммит НАТО в Вильнюсе и его последствия для Украины.

Юрий Романенко: Друзья, всем привет!

Серферы, бездельники, девианты, мы начинаем наш исторический эфир. Потому что сегодня на нас смотрит вся страна, особенно Офис президента, Кабмин, иностранные правительственные делегации. Ждут так сказать, окончательный вердикт относительно того, что же мы скажем, как оно прошло, чего нам ждать, какая судьба. И у нас два интереснейших ваших любимых спикера – Алексей Арестович в студии и Пьотр Кульпа, наш духовный учитель. Он сегодня с новой прической, как вы видите, и в прекрасной красной рубашке.

Алексей Арестович: Трудно узнать.

Юрий Романенко: В прекрасной красной рубашке, которая может быть символизирует что-то что прошло в контексте саммита в Вильнюсе. Пьотр, вы случайно подобрали такой дресс-код или все-таки в этом нет никакого загадочного смысла?

Алексей Арестович: Есть ли сигнал?

Юрий Романенко: Есть ли сигнал? Потому что наши зрители начинают уже разгадывать.

Николай Фельдман: Подмигните как-нибудь хотя бы.

Пьотр Кульпа: Я скажу так, послушался совета жены. Я ей объяснил, что страна советов развалилась, но на тот раз решил сдаться.

Алексей Арестович: Там где-то с изнанки серп и молот я так понимаю, чтобы добить уже окончательно, а внизу золотые кисти как на знамени.

Юрий Романенко: Хорошо, поехали. Давайте разберемся что произошло.

Алексей Арестович: Я хочу послушать Кульпу. Про себя я все знаю, что мое мнение я знаю.

Николай Фельдман: Слушай, ну Кульпа ж на самом деле первый человек был в этой студии, который начал говорить о всех сигналах, которые нужно было знать заранее относительно саммита НАТО. Это же правда?

Юрий Романенко: Да. Ну, давайте у Кульпы спросим его мнение. Он сейчас находится в Варшаве, и собственно говоря интересно именно польский взгляд на эти вещи. И не только польский, и европейский, западный взгляд на эти вещи, потому что Пьотр всегда говорит не только в украино-польском контексте, но и в более широком плане. В цивилизационном я бы сказал так, в нормальном понимании этого слова. Поэтому, Пьотр, ваше восприятие.

Потому что у нас был прекрасный эфир две недели назад перед саммитом. Я сегодня поставлю, специально держал его, поставлю

расшифровку этого эфира, и потом мы сделаем расшифровку этого эфира для того, чтобы все кто не любят смотреть, могли прочитать.

Итак, ваш вердикт. Вот то, что Украина там получила, то что увидели, то как прошёл саммит, это несёт какое содержание для наших медоедов, серферов и бездельников?

— Пьотр Кульпа: Я считаю, что положительно. Это был положительный саммит. Нельзя было ожидать какого-то перелома. Считаю, что перелом ждёт нас через год на саммите в Вашингтоне, это политическая логика.

Думаю, что Украина получила во-первых, информацию о том, что является частью западного мира, что будет членом НАТО. Это важный сигнал для инвесторов и с этим согласились все. Это первое.

Во-вторых, Украина получила особый статус в отношениях – это совет, это поднятие уровня отношений. Считаю, что это важно. Почему? Потому что таким образом Украина стала особым партнером. Я не знаю как это назвать, но этот уровень повысился.

И в-третьих, получила, я считаю, что это тоже форма поддержки, информацию от президента Байдена, которая была указана прямо, что сейчас мяч на стороне Украины. Короче, что есть вопросы прочности системы безопасности Украины, спецслужб, способности Украины выполнять обязательства члена, с другой стороны вопросы демократии. Я считаю, что это поддержка, потому что на самом деле Байден показал на основные моменты внутреннего фронта в Украине, на эту траншею, в которой на сегодня побеждает батальон Монако. И я считаю, что это поддержка как для народа Украины, так и для президента. Что если, то что разделяет президента и народ, не будет убрано, если эти мрази, которые воруют системно во время войны не будут уничтожены, просто прогресса в приближении к миру безопасности, миру процветания, миру воссоздание Украины не будет.

Здесь надо понимать. Помним, как ещё год тому назад радовались наши сердца с каждой информацией про то, что какие-то рашисты были разбиты. Думаю, что сегодня больше радости у народа вызывает информация о том, что поймали таких-то коррупционеров и их наказали, чем информация из фронта внешнего, потому что кажется, что этот фронт, он не под угрозой.

Я глубоко убежден, что на внешнем фронте Украина победит, и прежде всего как результат дезинтеграция внутри Российской Федерации. Видим, что происходит с экономикой, видим что происходит, это будет дезинтеграция системы. То, что Пригожин это начало. Просто стратегия должна идти на то, чтобы жалеть и беречь жизни украинских солдат, во-первых.

Во-вторых, понимать, что время работает на нас, против них, потому что они в безнадёге, это во-вторых.

И в-третьих, это и в дезинтеграции, и в-третьих, просто начать серьезную борьбу на внутреннем фронте, чтоб было понятно, что тот кто употребляет государственные полномочия без ясных основ – он преступник. Тот кто занимает государственную должность спикера, министра, замминистра, и выполняет нелегальные поручения которые идут из воздуха – он тоже преступник. Надо возвращаться к серьезному восприятию государственности за которую гибнут люди. Вот мой взгляд.

Для в целом Центральной Европы, тоже, и Украина тоже бенефициар, потому что вход Швеции означает укрепление безопасности Балтийских стран. Они получают как будто стратегическую глубину и их безопасность растет в несколько раз в сравнении с тем, что было. То же самое касается Украины, поскольку сегодня этот фронт с которым придется в будущее справляться любому режиму в Российской Федерации, он будет растянутый и будет способствовать тому, чтобы риски со стороны России раскладывались равномерно на всех и создаёт шанс, чтобы равномерно все участвовали в их преодолении.

— Юрий Романенко: Правда ли, можно ли говорить о том, что НАТО пересмотрело фактически концепцию относительно восточной Европы? Мы её в том числе в прошлых эфирах затрагивали, потому что, если раньше НАТО допускало, что в результате вторжения России в Восточную Европу, ну прежде страны Балтии – они могут быть оккупированы, даже Польша, может быть часть Польши оккупированной, потом наносится ответный контрудар. То по итогам этого саммита можно говорить о том, что этот вариант, этот сценарий, он уже становится недопустимым, и именно поэтому НАТО будет разворачивать дополнительные войсковые соединения в восточной Европе. И, ну собственно говоря, теперь угроза для таких стран как Литва, Латвия, Эстония и Польша в том числе, она резко уменьшается. Угроза оккупации я имею ввиду.

— Пьотр Кульпа: Короче стратегия панишмент меняется на стратегию бинайл и это очевидный результат. Просто сегодня мы этого не чувствуем, потому что Российская Федерация не имеет потенциала после проигрыша в войне с Украиной на то, чтобы угрожать Финляндии, Балтийским странам, Польше. Сегодня такой угрозы нет, но в будущем это именно суть этой смены стратегии. Мне кажется это будет касаться также Украины, потому что, ну здесь благодаря Украине Центральная Европа выиграла очень-очень-очень много, и мне кажется, что характерен тот момент, смотреть, кто кому должен быть благодарен. Потому что обвинения по отношению к президенту, что Украина слишком мало благодарна, я думаю неуместные, поскольку на самом деле это западный мир, Европа должна в первую очередь быть благодарна Украине. Здесь для меня сомнений нет. И надо ясно сказать, что Украине, прежде всего украинскому народу, потому что украинская государственность, та которая была до 24 (февраля – ред.), она с этим не справилась. В принципе

без внешней помощи не было бы возможности оказывать сопротивление. И может быть, то что мы наблюдаем первые месяцы войны, когда работала система когда условный батальон Монако взвалился, перестал воровать и была сплочённость президента и людей которые его окружали с народом, в этот момент это сопротивление было самом эффективным. И прежде всего это победа народа.

Думаю, что можно сделать рывок. Такой, что... люди это осознают. Каждый кто попытается своровать победу, когда начинается момент когда непричастные награждаются, невиновные наказываются, когда люди которые явно не справились с первыми днями, неделями войны представляются как герои, а те которые тогда взяли на себя ответственность, ну как будто не то что преследуются, но как будто они не при чем. Возьмём Алексей, да, если видим, вот это глубоко несправедливо, это глубоко несправедливо и те, которые так делают, считаю они ведут себя преступным образом.

То же самое, то что наблюдаем заменительные темы типо канабис, да, лечебный, в стране в которой столько солдат нуждается в помощи, обезболивающих, тогда из этого делают политический цирк. Но это ради чего? Просто скажу так, что все эти моменты показывают, что положение намного лучше и народ просто возвращается к обычному состоянию, к тому что Юрий называет украинским врачом. Вот так это вижу.

— Юрий Романенко: Владимир Пискарёв наш постоянный зритель и спонсор. Кстати, подписывайтесь на наши каналы и ставьте лайки, потому что наш эфир уже смотрят под 10 тысяч человек и каждый лайк вовлекает дополнительные 10 человек.

И Владимир Пискарёв наш постоянный зритель и спонсор вот пишет: «Юрий, спросите у Пьотра, считает ли он, что у Украины есть время до начала сентября, чтобы отвоевать больше территории и от этого будет зависеть принуждение к миру или поддержка нового контрнаступления?».

Ну мне кажется, что алгоритм который был проговорен в последние пару дней, он уже очевиден...

— Пьотр Кульпа: Сколько равноценных вариантов, да, которые сегодня могут быть.

1) — Во-первых, давайте согласимся, что ключевое для выживания и благополучия украинского народа и полного возвращения всех конституционных территорий – это связано с победой на внутреннем фронте. Победа на внешнем фронте, сегодня если положить 50, 100, 200 тысяч людей и добиться конституционных границ, да, это может не хватать для того, чтобы украинский народ выживал.

Ещё раз, война закончится дезорганизацией, дезинтеграцией России санкциями, которые заставят Россию отдать всю нелегально захваченную территорию – это позиция всего Запада, и напоминаю, Китая. Так что здесь вопросов нет, это будет. Сейчас если смотрим на варианты того, что возникает после – это первый вариант, то о чем Юрий начал говорить, это условный вариант второй траншеи американской в центральной Европе, где Соединённые Штаты кроме точки опоры в Германии, как было во время холодной войны, передвигаются на один шаг вперёд, и опирают своё присутствие в Европе на союзников таких как Польша, Украина, Балтийские страны, на тех союзниках, которые понимают, что их выживание зависит от присутствия Соединённых Штатов.

Напоминаю, что одна из причин этой войны, это то, что Германия и Франция вместе с Путиным играли на выдворение Соединённых Штатов из Европы. Вот это первый вариант, в котором наши усилия, в том смысле, что Украина превращается в полностью демократическую страну, накапливаем ресурсы защиты до такого уровня, чтобы дополнительный вклад Соединённых Штатов не был слишком затратным для них, понимая что для них главные вызовы это Тихий океан. Это первый вариант.

2) — Второй вариант, то что видим, Франция пытается представить себя гарантом. Короче система маленькой Антанты. Это скажем вариант с моей точки зрения экзотический, поскольку Франция на сегодня, как и в прошлом, не имела ни силы ни желания реально быть серьезным гарантом чьей-либо безопасности.

3) — Третий вариант, который можем видеть, это типо подход раздела на самом деле Центральной Европы и позиция Украины типо Украина-Израиль, Украина сама по себе. Во-первых, у Израиля есть ядерное оружие, у Украины ядерного оружия нет, и этот вариант очень опасный. На самом деле его продвижение, на самом деле означает игру с фельс стейт, в страну дикие поля, где просто мир прикрывает глаза на то, что элиты украинские занимаются системным воровством, а демократия является фасадом. Ну короче то, что раньше называлось это “сукин сын, но наш сукин сын”, поэтому скажем так есть какое-то одобрение со стороны сильных стран Запада. Но это трагедия для украинского народа.

4) — И четвертый вариант, считаю самый положительный, это реформы, это вход в НАТО, короче зонт безопасности, вход в Евросоюз, это возможность приобрести институциональный опыт. Это дальше развитие углубленной интеграции в рамках Центральной Европы. Это дополнительный углублённый военный трактат про сотрудничество стран Центральной Европы с участием Великой Британии и скандинавских стран, воссоздание пути греки-вояки, потому что на этих линиях строилась как Польша, так и Украина, на вертикали север юг. Это во-первых. Вокруг этого объекта укрепления инфраструктуры, который будет соединять Черное, Азовское Балтийское

моря, порты, много каналов возможности торговли, потому что сегодня какие бы ни были цены на например зерно, Украина всегда получала по минимуму. Потому что посредники которые финансировали и контролировали полностью экспорт, могли с ценами делать в Украине что угодно, оно всегда работало, а зарабатывал кто-то другой.

Вот на основе этого, воссоздание собственной военной промышленности, потому что здесь мы должны рассчитывать на собственные силы и я считаю, что неплохой вариант, и это видно и будет видно – это Южная Корея. Польша поставила на Южную Корею, как на основного поставщика оружия и думаю, что это будет привлекать оттуда капитал и технологии, которые можем использовать, тем более что у нас одинаковые вызовы, и в общем может оказаться, что одинаковые враги.

Если бы началась конфронтация между Соединёнными Штатами и Китаем, вот такие варианты. Очень много, я так считаю, зависит от того, что сейчас будет происходить в Украине. Считаю, что сейчас нужно консолидироваться вокруг президента. Президенту нужна сильная поддержка, важно чтобы президент понимал разницу между поддержкой Владимира Зеленского и поддержкой президента Украины, потому что если он спутает два типа этой поддержки, может получится глубочайшее разочарование. Президент должен знать, что у него есть поддержка, что он является сильным ресурсом Украины в этой международной игре, что своей позицией он может влиять на ход выборов во многих странах, и поэтому правильно делает, что действует не как прошайник, а как субъект, который имеет полное право требовать от тех, кто является бенефициарами этой победы украинской, чтобы поддерживать Украину.

Я просто хочу напомнить, что например сам самоотбор у России энергетических рынков в Европе, потому что вместо Путина который туда вложил миллиарды-миллиарды, может быть на уровне триллионов, да, сейчас оказались в руках Соединённых Штатов. Я спрашивал людей, которые эксперты в этой отрасли, чтобы посчитать какой это результат для экономики Соединённых Штатов в будущем. И получил цифру 30 триллионов долларов, это равноценно долгу Соединённых Штатов. Контролируя энергетические рынки Европы, Соединённые Штаты в состоянии регулировать свое присутствие или возможности конкуренции со стороны любой отрасли в Европе. На самом деле это величайшая победа Соединённых Штатов, которая произошла руками украинского солдата. Если слышим про поддержку, а такие цифры появляются до сих пор – 164 миллиардов долларов для Украины. Если от этого отнять то, что можно просчитать, всё оставить, короче около 60-70, а все остальное спокойно можно разделить на 3, потому что это деньги, которые считают себе посредники и взяточники и так далее. Короче эти деньги мизерные. Украина должна получать комфортные возможности ведения этой войны, где приоритетом должно быть спасение жизни солдат.

Думаю, что приоритет сегодня – это восстановление ленд-лиза. Потому что эта программа была создана для друзей, да, то о чем мы говорили, короче для Черчилля, которому Рузвельт хотел помочь. И там нет цен, там нет посредников, поэтому ленд-лиз до сих пор не заработал, потому что он бы угробил бизнесы, которые идут на крови защитников украинской земли. Вот на сегодня так это вижу и в общем, вот ты поставил вопрос как оценивать саммит. Считаю, что важный, положительный шаг вперёд. Все, кто слышат то что сказано, услышали, что Украина будет членом НАТО. Вот на этом можно задержаться и думаю, что когда это произойдет кости на стороне Киева. Вот.

— Юрий Романенко: Лёша, твоя реакция.

— Алексей Арестович: А давайте пройдем по страхам с вашего разрешения, Пьотр, по страхам, которые есть в украинском обществе. Вот я назову не подбирая слов, все основные страхи. Первое, что Запад врёт, что мы не будем членом НАТО, они просто оттягивают время и главная их задача – сохранить Россию для противостояния Китаю. Более того, не только Россию, но и путинский режим, а для этого Украину принудят к миру путем регуляции поставок, и нам придется согласится с частью оккупированной территории, проглотить, и в лучшем случае бонусом будет вступление в НАТО территорий, которые все-таки контролирует правительство эффективно, там 85%, сколько там останется. В общем условный страшный вариант двух Корей, про которые тут все падают в обморок, когда называешь вслух, или там ФРГ ГДР.

— Пьотр Кульпа: Ну хорошо, Запад врёт. Первый вопрос, есть ли Запад? Я считаю, что нет одного центра. Считаю, что в рамках условного Запада есть страны Центральной Европы, которые играют против Германии, которая не была заинтересована укреплением безопасности и играла всегда на Россию, и Соединённые Штаты которые как орбита. Получилось достичь комунике, что Украина часть Запада. Но смотрим, с точки зрения безопасности, безопасность – это совместные ценности и совместные риски, да. Совместные ценности, есть ли у нас совместные ценности? Ну есть что-то, что можно сделать на украинской стороне. В плане демократии, я не знаю, СБУ, это внучка НКВД, да, через КГБ, ну прямо, но не было никакого символического.

Всё, что попадает в Украину, теоретически может продаться, но системно коррупция которую возглавляют не на уровне ОТГ, не на уровне районе, на уровне центра страны. Ну вот эти моменты они важные. Они важные, потому что украинизация НАТО намного опаснее, чем кажется, потому что условно украинские коррупционеры убедили весь мир в том, что говорить про НАТО. Они свою страну поставили в ситуацию клинической смерти, ну просто нет никаких сомнений, какого типа это люди и их участие во власти вне сомнения. Вот тот момент.

Дальше, смотри, здесь ещё раз вопрос границы – он не вызывает вопрос. Ещё раз, Китай требует границы 1991 года, то же самое Запад требует границы 1991 года. Здесь можем спрашивать какие инструменты будут применены, чтобы этого достичь. Я считаю, что это вопрос санкций. Санкции, это наша религия, говорим об этом год. И привлечение к ответственности тех, кто эти санкции пытаются ломать. Но, я бы начал с того, что Украина должна ввести сама санкции, так как было предложение чтобы против Ирана на 50 лет санкции. Спрашиваю почему до сих пор нет программы санкций на 50 лет по отношению к России? И считаю, что то, сколько территорий будет отвоевано, это вопрос времени. Потому что считаю, что у России нет ресурсов, ещё раз, чтобы эту войну продолжать, Байден об этом говорил. И это значит, что эти территории будут возвращены. Так что риска здесь не вижу. На сегодня, я согласен с тем что возврат полный территорий не означает конца войны, и с другой стороны не меняет стратегического положения, граница 50 километров в ту или в другую сторону. Считаю, что этого типа страх не имеет основ.

Что на самом деле в интересе Соединённых Штатов, в глубочайшем интересе Соединённых Штатов есть показать, во-первых, что гарантии американские что-то значат, что страна которая сдала ядерное оружие получает обратно свою территорию. Это и про нераспространение ядерного оружия, и про не нарушимость границ. Короче, все эти принципы на которые держится Pax Americana, должны быть сохранены и это с точки зрения долгосрочной безопасности порядка установленного Соединёнными Штатами, а в итоге этой войны сила Соединённых Штатов укрепилась, а не ослабилась, это как два умножить на два. Считаю, что здесь нечего бояться.

— **Алексей Арестович:** Доверие. Первое, Будапештский меморандум, который в Украине мы подписали, отдали ядерное оружие, отдали ракеты которые летят нам на голову, потому что российские войска стреляют по нам ракетами которые мы отдали с бомбардировщиков, которые мы отдали по просьбе Соединённых Штатов и Британии, вот.

Второй момент, это то, что не дают необходимое вооружение. Ведь мы должны решать сейчас на юге задачу, которая по западным же доктринам является нерешаемой. Прорыв подготовленной обороны противника не имея огневого превосходства в воздухе, за это платит кровью наша пехота. Каждая посадка это несколько трагедий в украинских семьях. И мы говорим: «Дайте, это же спасёт жизни наших солдат. Хрен с ним уже с территорией, как-нибудь отвоюем дипломатическим, военным, жизни солдат спасёт». И что мы слышим с Запада. Как вчера министерство обороны США заявили: «мы считаем, что передача F-16 в настоящее время была бы нецелесообразно». Ну вот как на это реагировать? Как войска на это должны реагировать, когда они все это слышат и читают телеграм?

— **Пьотр Кульпа:** Вопрос очень простой. Если бы сегодня Украина получила F-16, она в состоянии их обслуживать?

— Алексей Арестович: Если правильно их поставлять...

— Юрий Романенко: Подожди, дай ему выговорить, потом. Пьотр, говорите.

— Пьотр Кульпа: На сегодня если бы Украина получила 50-100 F-16, да, даже если бы у них были натренерованные пилоты, нет инфраструктуры чтобы обслуживать их на земле. В общем я считаю, что сегодня поставка F-16 в Украину в таком состоянии, а я говорил с людьми которые в этом разбираются, именно то что говорят нецелесообразно. Просто... то что могу об этом сказать.

Дальше, сдача.

Если смотрим на сдачу ядерного оружия и то, как в Украине представляется вход в НАТО, я вижу сходства. Смотрите, тогда представлялось так: сдадим ядерное оружие, дадут нам гарантии вот, подписались в меморандуме в Будапеште, и можем сейчас про безопасность думать, вообще можем не думать, можем жить на халяву. Боюсь, что сейчас такой же самый подход по отношению к НАТО. Короче, многим кажется, что вот, войдём, станем членом НАТО, а потом можем жить снова на халяву, потому что кто-то там гарантирует что-то. На самом деле в этой системе каждый получает столько гарантий, сколько сам в состоянии вкладывать. Нет бесплатных ланджев и, например, Балтийские страны, Польша, мы пониманием, мы были членами НАТО, но не считали себя полностью в безопасности и видели, что инвесторы, да, которые имели возможность избирать. Спросите эстонцев, спросите у латышей, почему многие рабочие места которые могли бы к ним прийти и пришли, именно из-за того, что каждый стал ставил вопрос, а что будет если русские войдут. Смотрите на разницу потенциала развития восточной и западной Польши. Это не только вопрос географии, рынков и так далее, а это тоже сознательные решения. Поэтому считаю, что надо спросить, потому что пропаганда русская будет представлять типо поражение и так далее. Но из того что мне говорили, главный вызов с F-16, это где их обслуживать, к этому нужна инфраструктура, есть ли такая инфраструктура в Украине или нет. Вот если таким образом представлять народу, солдатам, этот вопрос, представлять как вызов с которым надо будет справиться, тогда получаем вообще другую картину.

— Алексей Арестович: А ATACMS? Их же не надо обслуживать, чтобы зарядить в HIMARS и выстрелить. Дальнобойные ракеты, никакого обслуживания не надо. Там ящик иагностический, ящик ремонтный и вперёд. Просто такая же ракета HIMARS, только больше.

— Пьотр Кульпа: Я думаю, что Украина должна это получить и убежден, что получит.

— Алексей Арестович: Пословица: «Дорога ложка к обеду». Херсон когда освободили, в ноябре прошлого года. Ну во-первых, у меня сложились

возможно ошибочные, но личные впечатления, что на два месяца поставочки завяли очень сильно, а потом ещё 7 месяцев товарищам давали закапываться. Сейчас всё это ногами, которые подрываются на минах, берет украинская пехота. За 9 месяцев я думаю мы бы инфраструктуру для 400 F-16 успели бы подготовить, была бы политическая воля, а уже ATACMS так поставлять так вообще не вопрос как и все остальное. Но этого ничего не было сделано, ничего. А разговаривали разговоры с Путиным насчёт того, что может быть как бы там вот не стоит, стоило прекратить бы, и только когда он дурак объявил, что он будет вести зимнее наступление, тогда снова пошли поставки так как надо. Это как понимать?

— **Пьотр Кульпа:** Ну это говорит о том, что из вне идёт контроль за ходом войны.

— **Алексей Арестович:** Политические цели Соединённых Штатов оплачиваем кровью наших солдат, давайте прямо скажем.

— **Пьотр Кульпа:** Я скажу так, не только Соединённых Штатов, но всех, которые на этом мангале войны, да, жарят свои пирожки и мясо. Так есть. Цену платит украинский солдат. Но это не цена за то, что другие на этом огне жарят свое мясо, а это цена за 30 лет безответственности, предательства собственных элит. Вот таким образом на это стоит смотреть. В конечном итоге...

— **Алексей Арестович:** Доля вина огромна и я первый, кто всегда про неё говорит. Но есть же и наши доблесные союзники.

— Юрий Романенко: Здесь наши зрители задают логичный вопрос: «Может быть НАТО выгодно держать Украину в виде гибридного участника альянса». То есть, с одной стороны мы как бы являемся формально в альянсе, формальным членом, с другой стороны мы там получаем

— Арестович: Де-факто.

— Николай Фельдман: Неформально.

— Юрий Романенко: Неформально являемся членом альянса, де-факто, да, вот. А де-юре не являемся и это даёт пространство для маневра, которое позволяет Штатам и Европе изматывать Россию, которая увязла.

— **Алексей Арестович:** Опять же, есть заявления всех этих Люттваков и прочих уважаемых людей, которые прямым текстом говорят, прямым текстом говорят – наша задача, чтобы Украина не проиграла, но и не проиграла Россия, потому что она немедленно шатнется под Китай. А это значит, что они декларируют. Они щас не при должностях, но они ж экспертное сообщество, которое влияет на принятие решений. Они декларируют, что наши внешнеполитические цели в этой войне от их внешнеполитических целей

отличаются радикально, на 180 градусов, потому что украинцы хотели... Лучшая гарантия для безопасности Украины - это развал нахрен России. Но они говорят «не-не-не, её надо сберечь». Более того, западные СМИ, это ж не мои слова, западные СМИ публикуют материалы, что когда был путч Пригожина, что Запад вкладывался в устойчивость режима Путина, чтобы режим Путина устоял. Это как понимать?

— Пьотр Кульпа: Я считаю, что это правда, что сегодня силой России является её слабость и угроза распада. Да, является тем, что Запад пугает. Поэтому я показывал свою дистанцию по отношению к проектам типо Югороссия и так далее, потому что это ослабляет поддержку для Украины, это консолидирует Россию вокруг режима Путина и на самом деле на сегодня ничего нам не даёт. Считаю, что с точки зрения геополитической эти расхождения интересов не настолько сильны. Почему? Потому что с точки зрения стратегических интересов безопасности Центральной Европы и вообще Европы, это то, чтобы выдворить Россию как партнёра системы безопасности в Европе. Чтобы поэтому “французская Антанта”, короче это уже Европа без России, без её участия, без её экономического влияния и так далее и так далее.

Что касается всех других аспектов, да, просто надо учитывать, что с точки зрения Соединённых Штатов где-то на самом верху есть диалог ядерных держав и на этом уровне русские пытаются что-то сыграть для себя. Байден говорит, что вероятность употребления ядерного оружия на уровне невероятности, короче на уровне нуля. Значит, где здесь расхождения? Просто считаю, что если б мы смотрели рационально и сказали, что мы за то, чтобы Украина обратно получила свои территории, мы понимаем, что возобновление войны это только вопрос времени и ресурсов, которые Российская Федерация накопит. Поэтому для нас гарантии мира являются санкции, которые будут ограничивать возможности восстановления агрессии в России, и цена за снятие этих санкций – это добровольная сдача ядерного оружия. Вот такой простой коммуникат. Не говорим ни про какую Новороссию, не говорим про распад и так далее и так далее. Пусть держатся, как один концлагерь. Пусть жрут эту пропаганду. Пусть питаются ненавистью. Главное, есть санкции, которые ограничивают их потенциал развития, есть у нас возврат территории, есть у нас инвестиции, растет с каждым годом цивилизационная пропасть, которая нас от них отделяет.

Вот в том смысле можем говорить про сценарии двух Корей. Южной Кореи и Северной Кореи. Южная Корея, как Украина высоко цивилизованная, высоко развитая страна будущего, которая в состоянии обратно привлечь украинцев из всей Земли, просто создавая справедливое и честное государство, которое не будет заниматься производством унижения собственных граждан. Вот считаю, что это вполне логичное, вполне хорошая перспектива, которой стоит придерживаться.

— **Алексей Арестович:** Ну понятно о чём нам говорить. Тут же ж вопрос, как бы, что говорит Запад устами своих советников и этих самых. Есть проблема, которую на Западе не хотят понять как я понимаю.

— Пьотр Кульпа: Какая?

— **Алексей Арестович:** Проблема заключается в том, что доверие украинцев к Западу существенным образом подорвано. Подорвано самым существенным образом, потому что не существует отговорок для матерей и жен, не существует, мужья которых и сыновья идут сейчас на минные поля, из каких таких страшных соображений нельзя дать атакамсы, когда французы и англичане уже дали Storm Shadow сопоставимые по дальности? Где логика?

— **Пьотр Кульпа:** Поэтому ценная поддержка для президента Зеленского, который именно этот аргумент показывал в Вильнюсе. Абсолютно справедливо и здесь сомнений в Центральной Европе нет. Я вчера давал интервью для Политеки, и там мне поставили такой вопрос. Просто взяли опрос населения Польши по поводу входа в Европейский Союз. И ведущий говорит, вот только 40% поляков поддерживают немедленный вход Украины в НАТО, а следующие 47% в более отдаленной перспективе. Но я говорил, что если перевести это на язык человеческий, это значит, что 40% населения Польши готовы, чтобы сейчас Украина входя в НАТО, да, чтобы задействовала 5 статья, это значит что 40% населения Польши готовы стать на стороне Украины, вход в войну. И ещё 47% больше поддерживает. Хочу сказать, что это в общем 87% населения Польши поддерживают вход Украины в НАТО. Это больше, чем статистики показывали для входа Польши в НАТО.

Ну о чём говорим. Здесь не будет разницы между Центральной Европой и Украиной. То, о чём говорим, это позиция Старой Европы и калькуляций со стороны Байдена, который мне кажется, хочет, чтобы ход этой войны подчинялся логике политической компании в Соединённых Штатах. Он войдёт в историю, как один из самых великих президентов. В этом нет сомнений, потому что то, что он достиг, повернул ход истории, просто выдвинул Соединённые Штаты на ведущее место и сегодня позиция Соединённых Штатов не хуже, чем была в 89-ом году. Вот такой, этого добился, подтверждением этого будет, выборы следующие просто которые он готовит, и это мне кажется тот мотив надо учитывать. В целом, как бы мы не плакали, как бы не жалели то что можем сделать, это поддерживать президента, чтобы не было этого нажима на то, что украинский солдат должен идти, идти собственными ногами и пробивать эти минные поля, 5 километров туда, 5 километров сюда, это на ход истории не повлияет. Русские ещё раз, вынуждены будут отдать всю конституционную территорию Украины. Стоит сохранять потенциал защиты и ждать того, что эта система дезинтегрируется. Смотрите, что происходит с рублем, как быстро всё это разваливается.

— Николай Фельдман: Тут кстати большой запрос со стороны аудитории, чтоб уже поговорили условно говоря украинской частью, ну скорее Юра с Алексеем обменялись мнением.

— Юрий Романенко: Та не, подожди, у меня куча вопросов.

— Алексей Арестович: Перед собой мы тут проговорить успеем.

— Юрий Романенко: Да. Юрий спрашивает: «А спросите пожалуйста Пьотра, его мысли относительно жёстких заявлений Зеленского перед саммитом. Не перегнул ли он палку, какой взгляд из Польши?».

— Пьотр Кульпа: Абсолютно не перегнул. Это язык серьезный, это язык руководителя страны, которая находится в войне, который несёт ответственность за жизни солдат, которые гибнут из-за отсутствия. Здесь полная поддержка и полное понимание. Скажу так. Это не тот момент, в котором кто-то должен соблюдать какие-то принципы Версальской дипломатии. Просто здесь президент Зеленский, он не говорит с политиками, он говорит с народами, от которых зависит судьба этих политиков. И говорит то, что является правдой, то что украинцы должны знать и то, что должны знать общества Запада. В Польше здесь это не вызывает никаких абсолютно сомнений. Думаю, что президент Польши вёл бы себя таким же образом. В истории такое было, просто когда польские политики обращались и встречали с тем цинизмом и так далее да, все равно эта стратегия намного лучше, чем делать вид что все хорошо, когда далеко нехорошо.

— Юрий Романенко: Егор Чумаков задаёт вопрос: «Спросите у Петра и Алексея, является ли затягивание войны со стороны США способом выбить союзника Китая? Ну то есть Россию. Это ведь ведь их основной интерес. Чего в итоге они хотят достичь?».

Я об этом тоже в эфире говорил у себя неоднократно, что Штаты они надеются не просто выбить союзника Китая Россию, но они надеятся на то, что в результате войны с Украиной в России произойдет смена политического режима и слабая Россия окажется в стане союзников Соединённых Штатов, точно так же как Советский союз начинал Вторую мировую войну вместе с Гитлером в 1939, а в 1941 уже оказался в коалицию союзников, всего лишь через два года. Ну собственно говоря, для Штатов выгодно, чтобы смена политического режима в России произошла таким образом, чтобы русские как минимум были позитивно нейтральные, а в лучшем случае их ресурсы работали на западную коалицию, учитывая стратегические противоречия между Китаем и Соединёнными Штатами. Вот мне кажется вот так вот, Пьотр.

— Пьотр Кульпа: Вопрос в другом. Является ли Китай союзником России? Что Китай сделал для России? Мог помочь? Мог. Помог? Не помог. Просто Китай полностью понимает суть этого режима, что этот режим

недостоверный, преступный и ждать момента повернется. Поэтому Китай тупо использует Россию, достигает согласий. Вот Владивосток, это внутренний порт Китая.

Считаю, что на сегодня Китай ведёт абсолютно логически правильную политику. Думаю, что она согласована с Соединёнными Штатами. Визит Блинкена, его встреча с товарищем Си и так далее и так далее, все что написано вокруг как в Вашингтоне, так и в Пекине про эти отношения показывают, что они нашли согласие совместное, как вместе работать на то, чтобы Россия исчезла как потенциальный балансер отношений между ними.

Просто преступный безответственный наркоман с ядерным оружием не выгоден как союзник никому и конечно пока не будет смены режима, так долго просто русские будут тратить свои позиции. Я думаю, что реально, то что видели в бунте Пригожина, это падение России на уровне Беларуси. Короче Беларусь такая же территория как Россия, как Казахстан или как Северная Корея, ни что больше. Так что, я думаю для нас это выгодно. Поворот России в сторону Китая также выгоден. Просто нам нужна стена и нужно время, чтобы возник цивилизационный барьер. Вот так на это смотрю.

— Юрий Романенко: Пьотр, ещё один уточняющий вопрос. Мы эфирах на протяжении года последнего неоднократно говорили о том, и вы говорили в том числе, по поводу того, что один из ключевых факторов, почему война началась, это то что Германия пошла на сближение с Россией и с Китаем, и собственно говоря Штатам буквально в последний момент удалось этот дрейф остановить.

Можно ли говорить по итогам этого саммита в Вильнюсе, что в принципе Штаты уже переформатировали для себя вот баланс сил в Европе таким образом, что проблема связки Германия-Россия, она снята с повестки дня. И как после Второй мировой войны, ФРГ уже ушла там четко в форваторе Соединённых Штатов, что вот сегодняшняя Германия она в принципе вернулась на своё место с одной стороны, хотя с другой стороны мы видим, что Германия изменила концепцию своей безопасности очень серьезно. И начинает вливать просто сумасшедшие деньги, ну в сравнении с теми бюджетами которые были раньше в свою военную промышленность и перевооружение армии, что очевидно можно говорить о том, что Германия будет возвращать себе субъектность вот в военно-политическом плане. И возможно именно поэтому Польша которая имела как и с Германией и с Россией специфические отношения на протяжении своей истории. Польша покупает именно корейскую технику, потому что понимает, что если появится угроза со стороны Германии, то соответственно ставка на немецкую военную технику может быть чревата серьезными проблемами. И поэтому лучше иметь технику свою либо от партнёра, который в общем то и будет потом врагом либо проблемой.

— Пьотр Кульпа: Ну то, что положение Германии очень сильно ослабилось, это вне сомнений. Германия потеряла много ресурсов, которые были основной её процветания.

1) — Во-первых, более дешёвые углеводороды из России, более дешёвые, не то что дешевые, а более дешёвые чем все остальные, потому что они получали их на привилегированных условиях, 30-40% дешевле чем страны Центральной Европы.

2) — Дальше, дешёвая рабочая сила в Центральной Европе, это тоже меняется. Я считаю, что это ошибка, стратегическая, мы должны сохранять, мы должны оставаться, быть Китаем Европы условно.

3) — И третий момент, это капитал, который Германия высасывала из других стран зоны Евро, поскольку в Германии капитал работает более эффективно, чем например в Греции или Испании. И если посмотрим на результат, получается что на сегодня Германия осталась величайшим королевством (неразборчиво, вибрирует телефон)... очень мало там, очень мало там того, что может быть ценное в будущем. Если посмотреть на это таким образом, просто будет новая формула.

Я не считаю, что Германия будет угрозой и например вооруженная программа Польши связана с вооружениями Германии. Просто вся эта ситуация показала, что если у нас нет возможности реагировать, наша субъектность очень ограниченная.

Германия вложила, ну бюджет это 50 миллиардов евро, в Польше 30 миллиардов, очень высокие, это на уровне 4,5%. Но надо понимать, что бюджет Соединённых Штатов это 850 миллиардов, вот такие пропорции.

Тем более, что эта программа вооружения Германии это не постоянно, а временно и когда закончится эта программа, Германия снова вернётся на уровень ниже 1% валового продукта на оборону. Поэтому сложно это рассматривать. Конечно, все наблюдают, как выглядит смена политического положения в Германии, партия “Альтернатива для Германии”, которая спокойно напоминает времена 30-х годов 20-го века, и рост её значения и все опросы которые показывают, может повлиять в обозримом будущем к смене политического климата Германии. Но это касается не только Германии, но и всех стран, которые не сохранили равновесие между тем как открываются на влияний из вне, и тем как сохраняют свою идентичность, потому что похожие процессы можем наблюдать в других странах, где будет сломан социальный контракт.

Европа на курсе радикального обеднения, и это касается так же Германии. Если посмотрим, например на показатели экономики Германии, видим, что рост экспорта только за счёт инфляций, что на самом деле рост экспорта вообще Европейского Союза ниже среднего для глобальной экономики. На

самом деле уже виден процесс обеднения европейцев. Происходит это таким образом, что инфляция растет быстрее чем доходы. Значит реальные доходы населения Европейского Союза идут вниз. И очень, скажем мало островков на территории Европейского Союза будет в состоянии сопротивляться этой тенденции.

Поэтому говорю, что потенциал Украины в том, что будет использованный шанс, что если в Украине будет нормальная система, которая способствует справедливости, не будет беспредела силовиков, отжима недвижимости и предприятий и так далее и так далее, честные налоги, тогда очень многие инвестиции перейдут в Украину, которая свободна от многих абсурдов, которые ограничивают развитие в Европе, поскольку нет такого эпатизма в экономике. Вот так это вижу.

Я хочу подчеркнуть, что то о чем говорим, танец Германии, Франции с Путиным, это касается элит, это сливание элит на уровне политических элит последних 5 канцлеров Австрии, 4 работали на русских после завершения карьеры. Элиты немецкие, но это касается элит на уровне народов. Немцы являются хорошими соседями. Поляки считают их на самом деле очень хорошими... связи, просто считаю дай Бог каждому иметь таких порядочных, трудолюбивых нормальных людей вокруг себя и... полный почет, и поляки помнят, как сильно немцы помогали им, когда положение Польши было очень-очень плохим. Вот, и считаю, что наш долг сохранить этот подход к немецкому обществу. Думаю, что то что произошло в феврале, для немцев тоже это был огромный шок. И как бы элитам не хотелось оставаться на старых позициях, именно общество заставило Шольца и других менять позиции в пользу Украины.

— Юрий Романенко: Коля

— Николай Фельдман: Я бы хотел напомнить, вот Куса у нас, когда анализировал американскую прессу, в том числе Foreign Affairs, он же говорил о том, что американцы действуют в одной логике. Они если могут добиться каких-то результатов минимальными усилиями, они будут делать именно это. Я ж думаю, что это ж вот краеугольный камень ответа на все вопросы, которые Алексей в том числе ставил.

— **Алексей Арестович:** Мне напоминает это Черчилля: «Американцы обязательно найдут правильное решение после того, как перепробуют все остальные».

— Николай Фельдман: Ну в том числе.

— **Алексей Арестович:** Скорее всего.

— Николай Фельдман: Вот и Пьотр же сказал, что на самом деле получается Восточная и Центральная Европа очень много выиграла от

того, что Украина сделала. То есть получается, что Украина, украинский народ, украинские солдаты, украинская армия находятся в логике того, что получается, что уже всё сделано для нужд Центрально-Восточной Европы. То есть угрозы которые были для нужд Центрально-Восточной Европы, они уже сняты, и они воспринимают эту ситуацию, как ну такую, в которой можно долго стоять. Я напомню, может быть помните, Марк Милли сказал, что один из сценариев на этот год, что украинцы могут и не тратить то оружие, которое им было передано, это их право. И мне кажется, что Пьотр многое говорит в этой логике, что ну в общем-то можно сейчас стать в оборону, использовать то оружие которое есть, не наступать, это как бы право. А территории вернутся когда-то, когда будет дезинтегрирована Россия. Ну мне кажется что вот такой посыл. Пьотр, я прав в своем суждении?

— Пьотр Кульпа: Я считаю, что нужно добиваться оружия. Нужно реформировать систему, привлекать ресурсы. Надо беречь жизни солдат и надо ждать дезинтеграции России. Считаю, что это самая правильная на сегодня стратегия. Надо учитывать, что есть на ближайшие 5 лет гарантия финансирования Украины. Это гарантия, что будут поступать средства, но одновременно стоит делать усилия, чтобы поддерживать экономику Украины. Это абсолютно не то, чем занимаются мудрецы из Офиса и Верховной Рады, да, которые рулят этим процессом. Я бы сказал наоборот, нужно абсолютно противоположные стратегии, рациональные, из того что знаю выработаны на уровне РНБО, которые просто там экономисты разных направлений, да. Просто смена логики и действия использования этого времени, чтобы создавать условия для привлечения капитала, создания рабочих мест, и всё это можно начинать делать сейчас.

Мой посыл такой, что если Украина не воссоздаст своей субъектности и суверенитет на первый день мира – эту войну проиграет. Я это говорил более года, это ключ, внутренние реформы. Вот так это вижу.

Николай, ну в принципе, может быть это звучит пессимистически, да, но считаю, что есть ресурсы в этой войне, которых не вернуть – это жизни солдат. И ключ считаю, логика должна быть чисто циническая, без дополнительных вложений со стороны союзников. Этот ресурс должен оставаться прежде всего самым ценным для Украины и я с этим полностью согласен.

— Николай Фельдман: Ну... собственно говоря.

— Алексей Арестович: Ну я говорил и могу повториться, что я больше всего рад, мне понравился саммит, я больше всего рад, что наконец-то наступило протрезвление. Вот как Юра говорит, нужно избавится от романтизма, от прозападного, проевропейского и так далее. И понять, что если нас не станет, Запад поплачет 3 дня и забудет. Это четко очень нужно усвоить. Как любой,

Запад, Восток, кто угодно. Новые житейские заботы сменят этот самый, и все скажут: «Ну да, такой поворот истории, так получилось».

Ставка должна быть только на себя, на подъем наших партнёрских качеств, на развитие внутреннего потенциала и если мы не возьмёмся за ум, то не поможет ни НАТО, ни ЕС. Как бы мы стоим на очень неприятной развилке нашей истории, да как бы. Нам надо брать жопу в ворс собирать, и начинать поднимать свой потенциал, личный. А между нами и Западом я бы уже поменьше говорил про ценности и про всё остальное, потому что разговор о ценностях очень плохо укладываются в отсутствие ATACMS, особенно когда SCALP уже и Storm Shadow дали. Положил бы калькулятор, и начал прошиваться системой двухсторонних отношений и договоров, которые выгодны и нашим соседям, и Соединённым Штатам, и вообще всем. Заинтересовать их на практике, длинным долларом заинтересовать их и длинным евро в благополучии Украины. Вот это наша стратегия настоящего времени, а ценности, это конечно все очень хорошо, но как бы...

— Николай Фельдман: Для них они не являются предметом переговоров сейчас?

— **Алексей Арестович:** Ну они говорят, что там да ценность на ценности, это часть Запада. Но только я ж говорю, это плохо уживается с отсутствием дальнобойных ракет, и все эти разговоры.

— Пьотр Кульпа: Я хочу ещё раз напомнить, что такая позиция, это хорошо звучит. Но она неправильная. Неправильна потому, что употребление «Запад». Но Польша тоже с точки зрения Украины является Западом, Латвия, Эстония, Литва тоже. Но надо понимать, что поддержка Латвии для Украины в 25 раз выше, чем например Германии по отношению к валовому продукту. 25 раз, Польши 10 раз, и нет понятия Запада. Есть Центральная Европа, которая понимает, что её судьба зависима прямо от судьбы Украины. Есть Старая Европа, есть Соединённые Штаты как минимум, да. Поэтому когда говорим Запад, получается грубейшая манипуляция.

Второй момент, разговор про ценности.

Считаю, что он важный. Но я его сопоставляю с риском. Я согласен, что разговор про ценности без разговора про совместные риски, он неправильный. Но если не говорить про ценности, тогда спрашивай. Мы уверены, что люди из Центральной Европы, люди из Старой Европы, люди из Соединённых Штатов смотрят на Украину как на Запад. Как на страну, где царствует закон, где соблюдаются права собственности, где есть честный суд, где есть демократия и так далее и так далее. Где есть гражданский контроль над армией, вот этого типа вещи с точки зрения самых основных принципов НАТО. Если, сами себе отвечаем, что так есть, тогда сами себе врём. Ценности, они очень важные, и тогда когда мы уверены, что у нас в ценностях

всё хорошо, тогда мы можем ставить вопрос про риски. У нас должны быть одинаковые риски.

Это значит, что реальные гарантии безопасности это не какое-то НАТО, а это реальные американские солдаты на украинской земле рядом с французскими, немецкими, польскими, эстонскими, по всей границе Финляндии, через Эстонию, Латвию, Литву, Польшу, Украину. Все скажем 36 стран Центральной Европы, это совместные международные корпуса, в которых люди стоят на первой линии фронта, и там тоже есть немцы, американцы, французы, кто угодно. И только такая система заставляет столицы разных стран Европы, где бы они не были, как далеко от России, думать ответственно про безопасность понимая, что слишком большая гибкость в отношениях с Россией закончится гибелью их солдат. Вот этот тезис. И это для меня гарантии.

Считаю, что надо быть справедливым в этом подходе. Эту войну, чтобы не было, да, Украина выиграла. Если смотрим какие были намерения Путина, если видим, что они достигли, если видим, что за время специальной военной операции самый большой город, который был взят – это Ростов на Дону. Если все мы это осознаем, осознаем невероятные вещи, спасся украинский народ, возникает новая украинская государственность, все союзники в НАТО говорят, что будущее Украины в НАТО, что Украина будет членом НАТО. Президент показывает области, которые надо реформировать и надо это сделать. Сделать, потому что поверьте, через год он с радостью сделает всё, чтобы Украина стала членом НАТО, потому что это будет как будто итог и результат этой войны.

Но,

> **1) — если внутренний фронт в Украине победит, батальон Монако победит, ну тогда не обижайтесь, но**
>
> **2) — Байден разложит руки и говорит, вот пожалуйста, у вас привязанность к мафии, коррупции, беспределу, и так далее сильнее, чем стремление быть частью Запада.**

Так будет, но на сегодня так нет и это прежде всего надо видеть и надо это видеть, как поддержку со стороны прежде всего Соединённых Штатов, самой сильной страны в Европе.

— Юрий Романенко: Ну что, будем заканчивать. Я считаю, более чем исчерпывающе прошлись по повестке. Спасибо Пьотру, надеемся на скорое возвращение и что увидим его у нас в студии, у нас в Киеве.

— Пьотр Кульпа: Привет всем. Слава Украине!

— Николай Фельдман: Героям слава!

— Юрий Романенко: Героям слава! Традиционно, спасибо Алексею Арестовичу, Николаю Фельдману и Юрию Романенко за то, что это всё организовали, провели. Спасибо за то, что смотрели. Лайкайте эфиры, поставьте смайлики, что вы там пишите. Напишите в социальных сетях у себя какой прекрасный эфир или отвратительный эфир. Неважно что вы там напишите. Главное, чтоб это вызывало эмоциональную реакцию, которая позволяет поднять его в алгоритмах Facebook, YouTube и везде. И подписывайтесь на спонсорство Patreon, кто ещё не подписался. Нам это приятно, а вас это будет радовать новыми прекрасными эфирами. Всем хороших выходных, слава ЗСУ, пока!

— Николай Фельдман: Пока-пока!

***

№ 1.831

ВІЙНА В УКРАЇНІ, 27 ЛИПНЯ 2023: РОБОТИНЕ І СТАРОМАЙОРСЬКЕ

Короткий звіт Тома Купера про прорив 2-гої лінії оборони росіян на півдні. Успіх ще невеликий, проте вже рішучий

Привіт усім! [Опубліковано 27 липня 2023 року о 18:40 за Києвом]

Цього разу я писав звіт не просто «нашвидкоруч», а буквально мало не «на бігу»…

Тож зосередився лише на двох моментах.

1. Як мені наразі відомо, рештки «російського гарнізону» в ***Старомайорському*** (на південь від Великої Новоселівки, що на південному заході Донецької області) вчора увечері здалися. Тобто: хтось вижив і спробував утекти, але багато втікачів напоролися на власні мінні поля; інші здиміли, а ті, хто зостався, просто здалися. Українська морська піхота зачищає територію між цим селом та Урожайним.

2. На сході й південному сході від ***Роботиного*** ЗСУ просувалися далі на південь і вибили росіян іще з кількох позицій на східному фланзі, розширюючи прорив. Тож якщо почуєте розмови про ***Новопрокопівку***… Скажімо так: здається, мені потрібна буде нова мапа цього району.

Сьогодні стало відомо про ще один «великий успіх» на цих теренах, але розповім про це, коли настане слушний час.

Виходить, у цьому районі ЗСУ вже пробили другу російську лінію оборони (саме тому вони так завзято наступали під ***Роботиним***: тут було «лише кілька кілометрів» між російською «першою» та «другою» лініями — деінде між ними набагато більша відстань).

Загалом, мені здається, **росіяни починають відчувати наслідки величезних втрат, яких їхні підрозділи зазнали за минулі 1,5 місяці**, наслідки українських ударів по їхніх штабах, складах і мостах у тилу.

З'являється дедалі більше повідомлень про те, що російські командири «під зав'язку» напихають лінію фронту солдатнею (типу 100 вояків на 100 метрів фронту), наче це може зупинити українців.

> Насправді ж росіяни просто перетворюються на чудові мішені для всіх видів української зброї.
>
> Також побільшало повідомлень про нестачу в росіян боєприпасів та іншого забезпечення.

Звичайно, пудінгові ударники профспілки пропагандистів заявляють про «атаки 100 танків», «50 із яких було знищено», а «українці зазнали величезних втрат». Але єдиний доказ того всього — нові й нові відео з початку червня: деколи виявляється, що тоді вони просто зняли один і той самий наступ одних і тих самих M2/M3 «Бредлі» на 7-8 різних камер. І тепер щотижня публікують відеозапис тих подій із нового ракурсу…

Власне кажучи, **у ВСрф наразі закінчуються резервні підрозділи, і вони впевнено прямують до втрати контролю над полем битви**.

Переклад: Микола Ковальчук

Редакція: Антоніна Ящук

Оригінал тут [https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-27-july-2023-robotyne?utm_source=substack&utm_medium=email]

***

№ 1.832

Это центральная часть триптиха Иеронима Босха «Воз сена»

Это образ земного мира. Картина мироустройства по Босху.

Почему для изображения существующего миропорядка Босх избрал именно такую аллегорию – воз с сеном? Истоки следует искать в нидерландском фольклоре, где существует пословица «Мир – это воз с сеном, и каждый старается отхватить от него клочок побольше». Похожий образ сохранился и в народных песнях. Одна из них повествует о том, что Бог сложил все земные блага в одну кучу, подобно тому, как поселяне сгребают всё сено в стог. Эта куча предназначается всем и должна быть по справедливости разделена на всех. Однако каждый, со свойственной человеку алчностью, толкается локтями, пытаясь урвать от стога побольше. В погоне за земными благами люди не отдают себе отчета в том, как они ничтожны. Ведь сено – дешёвый товар. Во фламандском языке слово «hooi» одновременно обозначало и «сено» и «ничто». Припев песни обыгрывает этот каламбур, пессимистически сообщая: «в конечном счете всё обернётся «hooi».

Но героев Босха это не останавливает. Они наперебой рвутся к заветному сену. Расталкивают друг друга. Подставляют лестницы, тянут рогатины. Кто-то гибнет под колёсами повозки. Кто-то готов вспороть ближнему горло. Исследователи считают, что в этом триптихе число драк, изображаемых Босхом, больше, чем на какой-либо другой из его картин.

Алчность (жадность, ненасытность, корысть) оказывается матерью всех пороков. **Она не разделяет мир на бедных и богатых.** В «Возе сена» у Босха представлены все социальные срезы: ремесленники и крестьяне, солдаты и монахи, ученые и неученые, мужчины и женщины. За повозкой следует кавалькада сильных мира сего – император и даже Папа (босховед Вальтер Бозинг утверждает, что в нём можно узнать конкретную личность – Папу Александра VI). Они не принимают участия в общей давке лишь потому, что им и так принадлежит большая часть земных благ. Однако и император, и

Папа одинаково бездумно и слепо следуют за колесницей, направляющейся прямиком в ад.

Вверху стога веселятся счастливые любовники. Внизу люди вершат свои мелкие делишки: грабят и обманывают, предаются обжорству и пьянству, мошенничают и прелюбодействуют. И никому нет дела до того, что мерзкие монстры в крысином, рыбьем и жабьем обличье увлекают повозку с сеном в преисподнюю. В повседневной греховной суете люди утратили перспективу. Они не осознают ни себя, ни направления своего движения. Лишь ангел на верхушке воза с сеном молится видимому в небе Христу, но упитанный демон явно «перевешивает». Вывод Босха неутешителен: влияние на людей злого начала гораздо более ощутимо и действенно, чем принципы Божьих заповедей.

***

№ 1.833

Дайджест подій в Україні та навколо України від 29 липня 2023

Головне

📌 Атака мосту через Чонгар – це серйозно. А удар по маацкві має лише піар-ефект. Поки не буде знищено ЗРГК Панцир-С1 на даху рашистського Міноборони.

📌 Для когось навіть 100 найманців "вагнера" – велика сила. А якщо порівняти це з 300+ тисяч в Україні, то це взагалі можна вважати оксюмороном. Проте, для Литви такий загін вже є серйозною загрозою. Я це стверджую. Бо вони не мають досвіду бойових дій, на відміну від стада "музик".

📌 Не знаю як хто, але я слухаю хуйла щоразу. І можу відверто стверджувати, що воно – сцикливе закомплексоване чмо. Але поруч з ним 150 мільйонів хуйлят. Які готові вбивати Українців.

📌 Раджу прочитати останній розділ дайджесту. Про це докладніше розповім завтра, під час відеоогляду подій тижня. Зеленський вже перетворився на балакучу голову, яка робить заяви з будь-якого приводу. Проте наслідком цих "громових зяяв" часто-густо є порожнеча, або щось "дзеркально протилежне".

Теми доби

🔥 ЗСУ атакували міст на Чонгарському перешийку.

🔥 ЮНЕСКО оцінить ушкодження будівель в історичному центрі Одеси.

🔥 Польща побоюється атаки ПВК "Вагнера" із Білорусі на Сувальський коридор.

🔥 Українська федерація фехтування домоглася припинення дискваліфікації шаблістки Харлан.

🔥 За рік після теракту в Оленівській колонії загибель українських полонених так і не розслідувана.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Прем'єр-міністр Польщі Моравецький повідомив про переміщення підрозділів російської ПВК "Вагнера" до кордону з Польщею та Литвою – до "Сувальського коридору" між Білоруссю та російським ексклавом – Калінградською областю.

За оцінкою експертів, військовий переворот в африканській країні Нігерії було здійснено за активної участі ПВК. Це може свідчити, що російський президент знову розглядає найманців як інструмент агресії та експансії. Літак власника ПВК, російського олігарха Пригожина, регулярно курсує між Білоруссю та Росією, попри "утиски" після заколоту.

За оцінкою Держприкордонслужби, на території Білорусі перебувають приблизно 5 тис. найманців, проте вони поки не створюють загроз безпеці прикордонних територій України.

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталося 39 бойових зіткнень. Російські війська й далі ведуть наступальні дії в напрямах на Борову та Лиман. У районі с. Надія та в Білогорівці на березі річки Сіверський Донець тривають важкі зустрічні бої.

Російське командування намагається безперервними контратаками виправити ситуацію на північному та південному флангах бахмутського угруповання, проте ЗСУ поступово просуваються вперед.

Українські війська відбили атаки на Авдіївку та в населених пунктах на околицях Донецька – у Первомайському, Красногорівці, Мар'їнці, Новомихайлівці.

Тривають бої за села Старомайорське та Урожайне на південь від Великої Новосілки. Російське командування кинуло в бій оперативні резерви, що дало змогу загальмувати просування ЗСУ.

Українські підрозділи ведуть наступ на Токмак та досягли певних результатів у с. Роботиному, відбиваючи запеклі контратаки.

Унаслідок вибуху російської ракети в освітньому закладу в Сумах загинули 1 людина., 5 – травмовано. На Донеччині уламками російського снаряда вбито чоловіка. Росія завдала ракетного удару по Запоріжжю – загинули 2 мешканці міста, 2 – поранено. У населених пунктах Херсонської обл. внаслідок обстрілів дістали поранень 2 цивільні особи.

Російська авіація завдала ще одного бомбового удару по острову Зміїний.

Протягом доби підрозділи ППО знищили 4 БПЛА-камікадзе типу "Shahed", якими Росія атакувала агропідприємства Херсонської та Дніпропетровської областей.

ЗСУ вранці 29 липня завдали удару по стратегічному мосту через Чонгарський перешийок, що зв'язує Крим із Херсонською обл. Саме ним здійснюється постачання російських військ на окупованому півдні України. Міністерство оборони РФ стверджує, що російським підрозділам ППО вдалося знищити 16 із 25 безпілотників, які атакували Крим.

Пізно ввечері 28 липня стався вибух у Козачій бухті Севастополя, де базується 810-а окрема бригада морської піхоти Чорноморського флоту РФ.

Влада Москви повідомила про атаку центру російської столиці українськими безпілотниками. 2 з них влучили в адміністративні будівлі "Москва-Сіті".

Минув рік із загибелі українських військовополонених в Оленівській колонії під Донецьком. Представники гуманітарних організацій та ООН так і не спромоглися потрапити на територію колонії для проведення розслідування. СБУ повідомила підозру колишньому начальнику колонії Євсюкову, який причетний до тортур понад 100 українських військовослужбовців і брав участь в організації теракту, який спричинив загибель полонених. Виконавчий директор Гельсінської спілки Павличенко назвав подібними розслідування теракту в Оленівці та катастрофи авіалайнера MH17. На його думку, інструментів неупередженого документування та розслідування воєнних злочинів безпосередньо на місці їх скоєння наразі не має.

Окупанти перевели 5 енергоблок Запорізької АЕС у стан "холодного зупинення" та запустили реактор 4 блоку. Він перебуває в стані "гарячого зупинення" – працює на мінімальній потужності для вироблення електроенергії та тепла для власних потреб станції та міста-супутника Енергодар. Міністр енергетики Галущенко заявив, що через настання

українських військ Росія посилює шантаж за допомогою підготовки теракту на ЗАЕС.

1-2) Тил

⭐ У пункті пропуску "Ягодин" на кордоні з Польщею з 1 серпня розпочне роботу електронна черга для автобусів.

⭐ Місія ЮНЕСКО впродовж 4 днів оцінюватиме наслідки ракетного удару по Одесі, який зруйнував та пошкодив будівлі в центральній частині міста, що належать до історичної спадщини.

⭐ Директор Національного інституту історії України в Другій світовій війні Савчук повідомив про намір перейменувати монумент "Батьківщина-мати" на "Україна-мати". Користувачі соцмереж звернули увагу, що для керівництва інституту Україна вже не є Батьківщиною, а лише країною перебування, а метою перейменування є чергове "розпилення" грошей та демонстрація "роботи".

⭐ Держбюро розслідувань повідомило про підозру 5 співробітникам СІЗО та Нацгвардії, які допустили вибух у Шевченківському райсуді Києва. Унаслідок вибуху загинув доброволець Гуменюк. Його було затримано за підозрою в скоєнні вибуху перед будівлею Верховної Ради 31 серпня 2015 р. внаслідок якого загинули 5 бійців Нацгвардії. Гуменюк провів у СІЗО 8 років без передавання справи до суду. Причиною його дій було перешкоджання наміру колишнього президента Порошенка та контрольованої ним Верховної Ради "протягнути" зміни до Конституції на вимогу російського президента Путіна на виконання других мінських домовленостей.

2. Україна та світ

⭐ Депутати німецького Бундестагу від владної коаліції та опозиційної партії Християнсько-Демократичний Союз закликали уряд передати Україні далекобійні крилаті ракети Taurus. Бундесвер має на озброєнні 600 таких ракет, з них 450 – не готові до бойового застосування. Виробник ракет – компанія MBDA – повідомила про готовність їх модернізувати та передати ЗСУ.

Видання The New York Times повідомило, що Пентагон схвалив угоду з компанією Starlink підприємця Маска про закупівлю 400–500 терміналів для ЗСУ з повним контролем за їхньою конфігурацією, що не дасть змогу їх відключати дистанційно.

Російський президент Путін влаштував "пресконференцію" з російськими пропагандистами та журналістами африканських видань за підсумками форуму "Росія-Африка". Він стверджував, що припинення вогню – головний пункт мирної ініціативи лідерів африканських держав – наразі реалізувати неможливо. Він наголосив, що російські війська не можуть припинити вогонь, поки ЗСУ ведуть наступ. Путін стверджував, що український контрнаступ на фронті вже зупинено на всіх напрямках, а на одній із ділянок фронту російські війська навіть перейшли в контрнаступ. Низка експертів звернула увагу, що війну в Україні він назвав не "спеціальною військовою операцією", а "збройним конфліктом із сусідом". Путін підкреслив, що Росія нібито не хоче прямого воєнного зіткнення з НАТО, але готова до нього. Він повідомив, що за ініціативи США було створено спеціальний механізм екстрених консультацій для запобігання таким конфліктам.

Путін вкотре назвав депортацію та викрадення українських дітей "роздутою історією". З його слів, Росія "врятувала дітей із дитячих будинків, які розташовані на лінії фронту", ба більше, жодних проблем із їхнім поверненням родичам нібито немає.

Путін повідомив, що має намір зустрітися із турецьким президентом Ердоганом. Він відмовився давати коментарі щодо рішення турецької влади повернути на батьківщину українських командирів, проте констатував, що домовленості щодо їхнього залишення на території Туреччини таки були.

Експерти та журналісти звернули увагу, що Путін сидів наодинці за величезним столом й навіть на відстані від свого прессекретаря Пєскова.

Путін на пресконференції заявив, що Росія нібито виконала всі умови зернової угоди та вийшла з неї, оскільки "партнери" своїх обіцянок не виконали. "Чорноморська зернова ініціатива" складалася із двох окремих угод – між ООН, Туреччиною та Україною, а також між Росією, ООН та Туреччиною. Вочевидь генеральний секретар ООН Гутерріш від імені України та Заходу дав Росії обіцянки, які вони відмовилися виконувати.

Російські удари по українських портах призвели до суттєвого зростання цін на продовольство, від чого виграла насамперед саме Росія. Мізерна показова гуманітарна допомога бідним країнам є лише піар-ходом, оскільки основну частку продовольства вони купують на ринку. Глава МЗС Італії Таяні наголосив, що російські постачання не є виходом зі світової зернової кризи, а головну ціну за припинення "Чорноморської зернової ініціативи" платять африканські народи.

Путін оголосив, що іноземні компанії, які залишилися працювати в Росії, отримають від держави допомогу та "усіляке сприяння". З його слів, не

може навіть йтися про передавання Росмайну активів компаній, що залишилися чи пішли з країни.

⭐ Партія FIDES прем'єр-міністра Угорщини Орбана повідомила, що не братиме участі в засіданні парламенту, на якому розглядатиметься ратифікація протоколу про вступ Швеції до НАТО. Один із депутатів парламенту від владної партії наголосив, що питання буде винесено на голосування лише у вересні – після літніх канікул.

⭐ Українська федерація фехтування наполягатиме на скасуванні "чорної картки" (дискваліфікації) української шаблістки Харлан. Федерація також вимагає позбавити "нейтрального статусу" російську спортсменку Смирнову, яка влаштувала провокацію. Під тиском Міжнародного олімпійського комітету (МОК) Міжнародна федерація фехтування вирішила скасувати вимогу обов'язкового потиску рук після бою, що мало наслідком декваліфікацію української спортсменки.

3. Тренди

⭐ Міністерство культури засудило дискримінаційні висловлювання на адресу директора музею Голодомору Гасиджак. Водночас чиновники жодним словом не обмовилися про справжню причину невдоволення громадян, яке було пов'язане із "розпилюванням" 573 млн грн на будівництві музею. Президент Зеленський пояснив ветування закону про виділення цих коштів необхідністю направити всі зусилля на цілі оборони, яка є пріоритетом країни під час війни.

На думку низки аналітиків, влада готується до президентських виборів і украй нервово реагує на падіння особистих рейтингів Зеленського. Для його перемоги на виборах українські пропагандисти та оточення Зеленського намагаються показати його "переможцем" у всіх починаннях, а також замовчують провали – як його особисті, так і його оточення та партії. ЗМІ все частіше публікують результати "соцопитувань" про "грандіозну" підтримку Зеленського та чиновників із його оточення. Їх не можна вважати правдивими за браком через війну інформації про демографічну ситуацію в країні, розподіл людей по регіонах і навіть про їхній середній вік. Низка експертів називають піаром поїздки Зеленського до Одеси, Дніпра, на лінію фронту та на острів Зміїний, які не мали під собою жодних видимих підстав.

***

№ 1.834

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 липня 2023

Головне

📌 Хтось має сумніви в тому, що "узеленські" вже розпочалли передвиборчу кампанію? Їм глибоко плювати на те, що у країні війна. Для них війни немає. А є "спеціальна воєнна операція", яку вони так і не оголосили війною. До речі, Україна досі транспортує хуйлонафту і хуйлогаз до Європи.

📌 Папахєн римський – братан хуйла. Він сам про це сказав. Тобто, хуйло – римський брат? Замислився....

📌 Хтось пробував розібратися в тому, що таке "формула миру". Я спробував. Це купа поодиноких забаганок, яку узеленські заради піару запакували у блистяву обгортку під назвою "формула". Будь-хто може зрозуміти, що "формула" – це спосіб щось обчислити й отримати результат за допомоги певних дій. Проте для піару навіть смітник із забаганок можна назвати "формулою". Брехня у всьому. Послідовник вже перевершив папірєдніка, якого я вважав безперечним чемпіоном у брехні.

📌 Герб на "бабі з пательнею" зроблено з європейської сталі. Українська "не така". Тобто, це ще один пам'ятник корупції. До речі, на гроші закордонних платників податків (йдеться про грантові гроші "на культурку" від США).

Теми доби

🔥 Зеленський узяв участь у засіданні Конгресу місцевої та регіональної влади.

🔥 Єрмак анонсував проведення саміту в Саудівській Аравії для реалізації "формули миру".

🔥 У Києві розпочато демонтаж радянського герба зі щита монумента "Батьківщина-Мати".

🔥 Папа Римський закликав "своїх братів" – керівництво РФ – відновити "зернову угоду".

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Міністерство оборони Білорусі повідомило, що найманці ПВК "Вагнера" розпочали навчання військовослужбовців білоруських механізованих бригад.

⭐ За інформацією з лінії фронту, ЗСУ провели контратаки в районі с. Надія в напрямку на Борову і звільнили майже всю територію, яку захопили російські війська під час наступальних дій минулого тижня. Заразом на цій ділянці фронту армія РФ формує новий ударний "кулак" із великою кількістю

танків. Сталися бойові зіткнення на захід від Кремінної, а також на північ і південь від Бахмута.

Українські війська відбили атаки на західних околицях Донецька – у Мар'їнці та Побєді.

Російське командування, ймовірно, вважає атаки українських військ на південь від Великої Новосілки та у с. Роботиному напрямками головного удару, тому кинуло в бій оперативні резерви. На цих дільницях ЗСУ впритул підійшли до основної лінії оборони, яку російська армія зводила впродовж 8 місяців.

Росія тероризує населення прикордонних та прифронтових територій безперервними обстрілами та ударами з повітря. У Сумській обл. внаслідок мінометного обстрілу з території Росії поранено жінку. У Харкові поранено чоловіка внаслідок обстрілу складського комплексу ракетами С-300 з Білгородської області РФ. У прифронтовій Костянтинівці внаслідок обстрілу касетними боєприпасами з РСЗВ "Смерч" загинув чоловік, поранено ще 3 цивільні особи, серед яких був підліток. На Херсонщині уламками російських снарядів та мін поранено 5 місцевих жителів, на Миколаївщині на узбережжі Дніпро-Бузького лиману поранено пенсіонерку.

У Сумах завершено розбір завалів після російського ракетного удару по місту. Загинуло 2 чол.,20 – поранено, травмовано та контужено. Унаслідок ракетного удару по Дніпру 28 липня постраждали 10 осіб.

Влада Брянської обл. (РФ) повідомила про атаку безпілотником будівлі поліційного відділку у м. Трубчевську. Ще один БПЛА впав та вибухнув на околицях Таганрога в Ростовській обл. Президент Зеленський заявив, що війна поступово переміщається на територію Росії й назвав це цілком природним і справедливим процесом.

1-2) Тил

В Івано-Франківську відбулося засідання Конгресу місцевої та регіональної влади. Прем'єр-міністр Шмигаль стверджує, що країна готова до опалювального сезону на 60 %, а газосховища вже заповнено газом на 80 % від плану. Президент Зеленський заявив, що Росія наступної зими намагатиметься повторити терор проти української енергетики, тому державні та місцеві органи влади мають бути готовими до відбиття цієї загрози. Міністр внутрішніх справ Клименко оголосив про створення координаційного штабу для ліквідації надзвичайних ситуацій.

Шмигаль повідомив, що місцеві бюджети зросли на 52,5 млрд грн проти торішніх, а залишки коштів на рахунках місцевих органів влади перевищують

170 млрд грн. Зеленський закликав місцеву владу витрачати бюджети насамперед на потреби оборони, а не "на заміну бруківки".

⭐ Голова парламентського комітету з бюджету Підласа повідомила, що в першому півріччі міжнародні партнери надали допомогу в розмірі $25,3 млрд, що склало 924 млрд грн у гривневому еквіваленті й дало змогу профінансувати 49 % бюджетних видатків. ЄС надав кредити під низькі відсотки на суму $11,4 млрд, МВФ – $3,6 млрд, Канада – $1,8 млрд, США надали гранти на суму $7,2 млрд.

2. Україна та світ

⭐ Глава Офісу президента Єрмак анонсував проведення 5–6 серпня в Саудівській Аравії саміту радників із нацбезпеки та політичних радників глав держав щодо реалізації української "формули миру". Він стверджує, що "майже щотижня" обговорює участь у виконанні певних пунктів "формули" із представниками понад 50 країн. Зі слів Єрмака, це вже друга подібна зустріч, перша відбулася в Данії. 29 липня видання The Wall Street Journal повідомило про проведення цього заходу за участю країн, що розвиваються, США та Великої Британії.

Єрмак також повідомив, що наступного тижня Україна розпочне переговори зі США щодо гарантій безпеки, які діятимуть до вступу країни до НАТО.

⭐ Папа Римський Франциск закликав "своїх братів" – російську владу – відновити "Чорноморську зернову ініціативу". Президент Зеленський назвав заклик Папи важливим чинником захисту миру від продовольчої кризи.

⭐ Заступник голови Ради безпеки РФ, колишній президент Медведєв знову загрожує застосуванням ядерної зброї в разі успіху українського наступу.

⭐ Консульський відділ посольства РФ у Молдові з 5 серпня припиняє роботу через скорочення персоналу на вимогу влади країни.

⭐ У Нігері, де здійснено військовий переворот, проходять багатотисячні мітинги проти "французьких колонізаторів" (країна була колонією Франції до 1960 р.). Їхні учасники здійснили напад на французьке посольство. Демонстрації проходять під російськими прапорами. Це вказує на безпосередню участь Росії в путчі. Президент Путін на пресконференції 28 липня висловив задоволення його результатами. У країні активно діє ПВК "Вагнера".

До Батумі знову прибув російський круїзний лайнер Astoria Grande. Поліція оточила порт подвійним кордоном, затримано 2 маніфестанти. Грузинські журналісти з'ясували, що кінцевим власником лайнера під прапором Сейшельських островів є російський бізнесмен Пурім, проти якого українська РНБО запровадила санкції ще 2019 р.

3. Київ

У Києві розпочався демонтаж радянського герба зі щита монумента "Батьківщина-мати".

***

№ 1.835

17:08
31.07.2023

Украина и Хорватия договорились об использовании хорватских портов для экспорта украинского зерна

2 мин читать

Министр иностранных дел Дмитрий Кулеба в понедельник, 31 июля, провел переговоры с министром иностранных и европейских дел Республики Хорватия Гордоном Гирличем-Радманом, Украина и Хорватия договорились об использовании хорватских портов для экспорта украинского зерна.

"Главной темой наших переговоров сегодня, как и традиционно с другими партнерами, было оружие. Мы обсудили дальнейшую поддержку Хорватии, а также я поблагодарил за уже оказанную помощь. По понятным причинам не буду делиться деталями. Скажу лишь, что есть конкретные договоренности, которые в скором времени будут реализованы. Отдельно отмечу, что помощь, которую оказывает Хорватия, очень солидна, если посчитать ее долю в общем военном бюджете этой страны", - приводит слова Кулебы пресс-служба МИД Украины.

Учитывая выход РФ из "Черноморской зерновой инициативы", важной темой переговоров стал украинский продовольственный экспорт.

"Мы договорились о возможности использования хорватских портов на Дунае и в Адриатическом море для транспортировки украинского зерна. Сейчас мы будем работать над тем, чтобы проложить наиболее эффективные маршруты в эти порты и максимально воспользоваться этой возможностью. Каждый вклад в разблокировку экспорта, каждая открытая дверь — это настоящий, действенный вклад в продовольственную безопасность мира. Благодарю Хорватию за конструктивную помощь", - подчеркнул он.

Сон разума чиновников рождает чудовищ

2023-07-30

Куц

1) **Запуск переработки аграрного сырья - нет.**
2) **Закупка государством зерна у небольших и средних фермерских хозяйств - нет.**
3) **Открытый доступ к портовой инфраструктуре - нет.**
4) **Запуск сухих портов в соседних странах ЕС- нет.**

Вместо всего указанного вот такая новость:

Украина и Хорватия договорились об использовании хорватских портов для экспорта украинского зерна.

Для экспорта нашего зерна министр иностранных дел Дмитрий ***Кулеба*** даже потратил свое время на встречу с главой МИД Хорватии Горданом Грлич-Радманом.

Кулеба:

«Мы договорились о возможности использования хорватских портов на Дунае и Адриатическом море для перевозки украинского зерна.

Теперь мы будем работать над тем, чтобы построить наиболее эффективные маршруты к этим портам и максимально использовать эту возможность».

Но какое отношение имеет глава нашего МИД-а ко всем пунктам, указанным в начале поста, спросите вы?

А какое отношение он имеет к хорватским портам, отвечу я?

Вот так,

— вместо системной политики по снижению физических объемов сырьевого экспорта - открытие коридоров через .... хорватские порты.

«Спасибо, что не через португальские....»

***

№ 1.836

2023-07-31

Ніколов

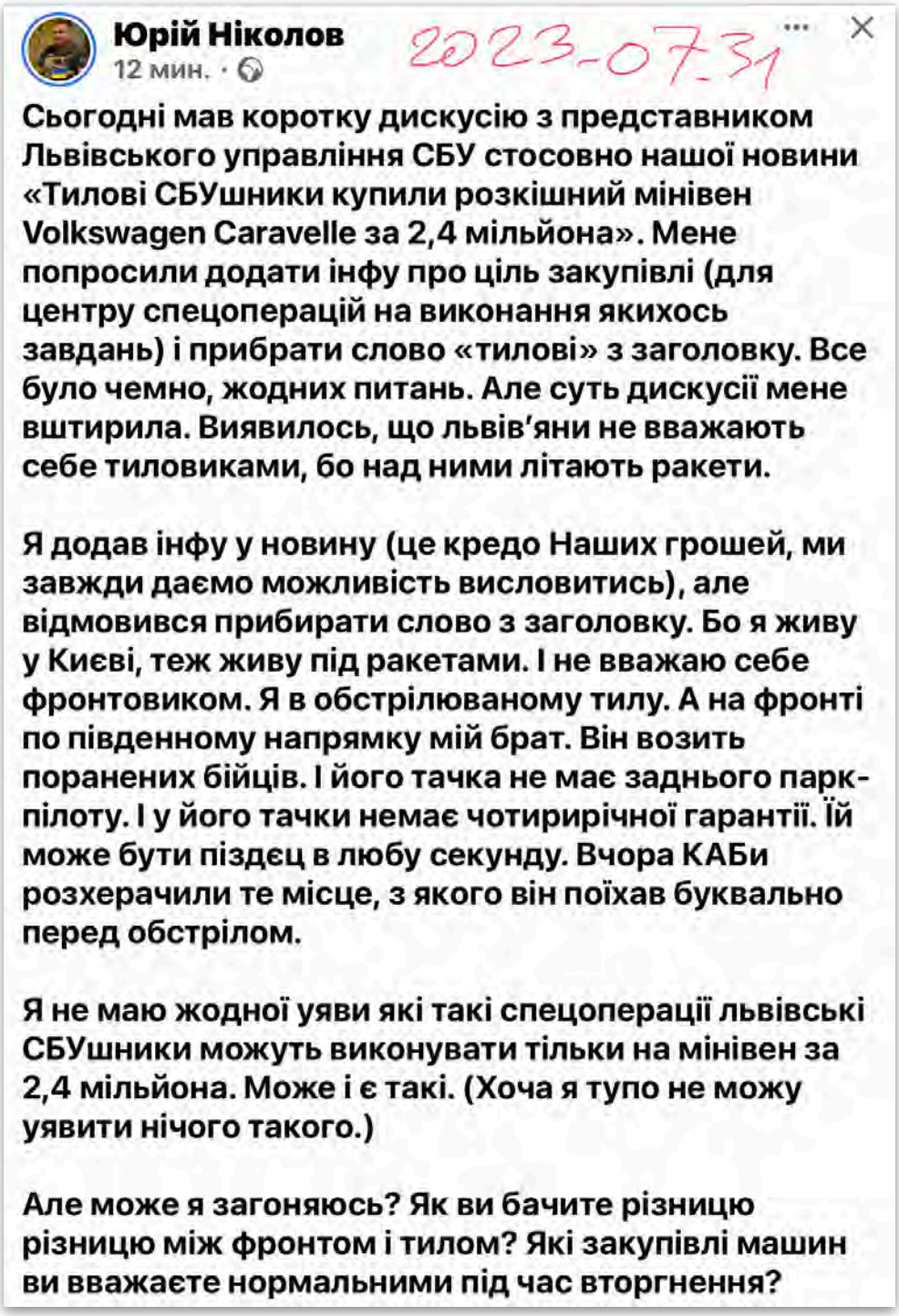

Юрій Ніколов
12 мин. ·

2023-07-31

Сьогодні мав коротку дискусію з представником Львівського управління СБУ стосовно нашої новини «Тилові СБУшники купили розкішний мінівен Volkswagen Caravelle за 2,4 мільйона». Мене попросили додати інфу про ціль закупівлі (для центру спецоперацій на виконання якихось завдань) і прибрати слово «тилові» з заголовку. Все було чемно, жодних питань. Але суть дискусії мене вштирила. Виявилось, що львів'яни не вважають себе тиловиками, бо над ними літають ракети.

Я додав інфу у новину (це кредо Наших грошей, ми завжди даємо можливість висловитись), але відмовився прибирати слово з заголовку. Бо я живу у Києві, теж живу під ракетами. І не вважаю себе фронтовиком. Я в обстрілюваному тилу. А на фронті по південному напрямку мій брат. Він возить поранених бійців. І його тачка не має заднього парк-пілоту. І у його тачки немає чотирирічної гарантії. Їй може бути піздєц в любу секунду. Вчора КАБи розхерачили те місце, з якого він поїхав буквально перед обстрілом.

Я не маю жодної уяви які такі спецоперації львівські СБУшники можуть виконувати тільки на мінівен за 2,4 мільйона. Може і є такі. (Хоча я тупо не можу уявити нічого такого.)

Але може я загоняюсь? Як ви бачите різницю різницю між фронтом і тилом? Які закупівлі машин ви вважаєте нормальними під час вторгнення?

***

№ 1.837

Андрей Холодов: табачный капитан команды Зеленского

Часть 1

Андрей Холодов

2020-03-31

*Сергей **Варис**, для Skelet.Info*

Охмурив украинских избирателей громкими лозунгами о беспощадной борьбе с коррупцией, «Зе-команда» привела в новую Раду людей, по которым тоже давно плачет прокуратура. Но «слуги народа» не дают в обиду своих соратников, напротив, они предоставляют им возможность открыто лоббировать свой бизнес в парламенте. И вот известный столичный «табачный киоскер» Андрей Холодов, получив депутатский мандат, первым же делом протолкнул поправку в законопроект №1049, перераспределяющую значительную часть выручки от продажи сигарет в пользу продавцов – то есть своим фирмам.

При этом Холодов категорически отрицал свою связь с табачным бизнесом и прикрывался лицемерной «заботой» о доходах других предпринимателей и рабочих местах для простых людей. Тем не менее, журналисты очень быстро выяснили и подробно описали табачные **схемы семьи Холодовых**. Это просто взбесило «слугу народа», **который подал в суд** на программу «Схемы» и радио «Свобода». Однако изложенные факты были приняты к сведению НАБУ и стали основанием для **криминального расследования**, заставившего Холодова прекратить строить из себя безвинно оболганного.

А тем временем журналисты заинтересовались не только нынешним бизнесом, но и темным прошлым Андрея Холодова, а также его нынешней супруги Екатерины Шаховской. Которая является давней близкой подругой и кумой Оксаны Марченко, известной телеведущей и женой **Виктора Медведчука** – в свою очередь, приходящегося кумом Владимиру Путину…

Виктор Медведчук и Оксана Марченко

1. Ассирийское наследство

Холодов Андрей Иванович родился 20 августа 1972 года в Кременчуге, где он окончил среднюю школу №25. В его биографии утверждается, что она якобы «специализированная», но это не так. Построенная по типичному советскому проекту и открытая в 1969 году, это была самая заурядная городская школа – и лишь в «нулевых» её переименовали в «гуманитарный коллегиум». Так что её мнимая «специализация» была придумана биографами Холодова для придания ему имиджа некого вундеркинда.

После школы Холодов поступил в Киевский автодорожный институт (КАДИ, сейчас Национальный транспортный университет), на факультет «автомобили и автомобильное хозяйство». В КАДИ он наверняка познакомился с его тогдашним секретарем комитета комсомола ***Игорем Кононенко***, хотя вряд ли имел с ним близкие отношения.

В 1994-м Холодов получил диплом, а годом ранее начал свою трудовую деятельность в компании «Дункан-Киев». Потом он стал в ней директором по продажам, а с 1998 года занялся собственным бизнесом. Именно так, кратко, описан старт его карьеры в 90-х, после чего в биографии Холодова начинается сплошной пробел аж до выборов 2019-го. И если не брать во внимание

детали, то ничего особого тут нет: учился, работал, стал предпринимателем. Почти идеальная биография, тщательно выправленная и подчищенная!

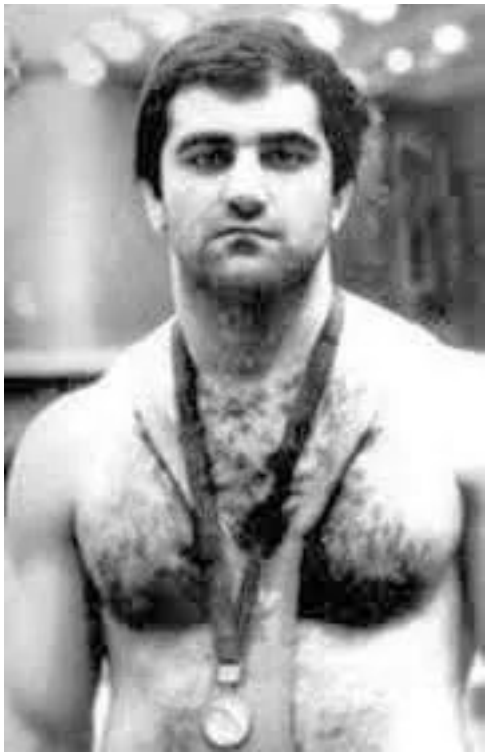

Виктор Авдышев, чемпион 70-х

Но её авторам явно не стоило оставлять в ней упоминание о компании «Дункан-Киев», которая, кстати, была вовсе не компанией, а британо-украинским СП, через которое осуществлялась торговля «товарами народного потребления», то есть практически всем – от алкоголя и сигарет до автомобилей. Конечно, в «Дункан-Киев» работало немало людей – предприятие имело множество филиалов в разных областях, нанимало в середине 90-х много торговых агентов, но только Андрею Холодову почему-то повезло стать его директором по продажам (ключевая должность), а затем — одним из богатейших бизнесменов Украины (хоть он и скрывает свои капиталы). О да, можно было бы сказать, что он добился всё честным трудом, денно и нощно моя яблоки на продажу!

Но есть один любопытный факт, упущенный современными журналистами: по данным *Skelet.Info,* СП «Дункан-Киев» входило в число предприятий, контролируемых т.н. «Ассирийской» ОПГ Виктора ***Авдышева***.

ОПГ Авдышева было если не сильнейшим, то уж точно крупнейшим в Киеве: его численность достигала тысячи «бойцов». Многие из них были официально трудоустроены: одни в ЧОПах, другие в коммерческих фирмах – менеджерами и торговыми агентами. Поэтому возникают вопросы о том, а что именно делал в «Дункан-Киев» Андрей Холодов? Действительно ли он пришел туда с улицы и работал по торговой части, или же был одним из членов ОПГ и «смотрящим» по фирме? И у кого было больше шансов стать в этом СП директором по продажам?

«Ассирийская братва»: Авдышев и его ОПГ

Кстати о продажах.

Теневой бизнес ОПГ Авдышева начинался на Республиканском стадионе с фирмы «Меркурий», созданной скандальным бизнесменом Семеном Юфой, авдышевским подручным Гарри Габовичем, и ***Александром Пресманом,*** приставленным туда «смотрящим» от Семена Могилевича.

Накопив огромный капитал рэкетом и финансовыми пирамидами, в середине 90-х ОПГ сделало ставку как раз на торговлю «товарами народного потребления», получая прибыль уклонением от налогов, продажей контрабанды, контрафакта и краденого, созданием пирамид «сетевой торговли» и т.д. «Дункан-Киев» занимало в их схемах важную роль, имея огромный оборот! Достаточно сказать, что, имея налоговые льготы СП и уплачивая в казну лишь символические суммы, «Дункан-Киев» всё равно входил в десятку крупнейших налогоплательщиков Украины среди совместных предприятий. И можно только представить, какие колоссальные суммы при этом уводились от налогообложения. А непосредственно за этим стояло руководство СП, включая Андрея Холодова. Вот где он получил своё неформальное образование «теневика-экономиста», и вот откуда выросли его сигаретные схемы.

А теперь о том, как Холодов получил свой бизнес. В 1998-м году арестованный ранее Авдышев, всего за несколько дней до суда, был выпущен на свободу под залог 200 тысяч гривен. По Киеву ходили слухи, что взятка

судье, отпустившего Авдышева, была еще больше – полмиллиона долларов, и что договаривался об этом ***Григорий Суркис***, друг и компаньон ***Виктора Медведчука***, а официально прошение оформлял адвокат Юрий ***Гайсинский*** – будущий прокурор Киева и области, тесть ***Геннадия Кернеса***.

> Официально Авдышева отпустили на похороны матери, жившей в Баку, но из Азербайджана назад в Украину он так и не вернулся. С «нулевых» годов он проживает в России, став Виктором Юрьевичем Кочиевым.

Сразу после бегства Авдышева начался дележ бизнеса его ОПГ между «бригадирами», «смотрящими» и «директорами». И вот именно тогда, в 1998-м, Андрей Холодов и стал предпринимателем! Правда, в его биографии вы не найдете названий первых фирм – он их почему-то скрывает. Зато вписано, что он «занимался реализацией и арендой коммерческой недвижимости, бизнес консалтингом и девелопментом». Биографы Холодова усердно старались изобразить его продвинутым офисным бизнесменом, с чашечкой латте в одной руке и золотым «паркером» в другой, — не хватает только гарвардского диплома в рамочке на стене!

Но реальность была несколько иной.

Согласно информации источников *Skelet.Info*, Андрей Холодов получил «в наследство» от Авдышева кое-что куда более ценное, чем фирмы — ему достались «неофициальные эксклюзивные права» на торговлю сигаретами в тех нишах потребительского рынка Киева, которую контролировала «Ассирийская» ОПГ. И он начал активно развивать этот бизнес, ставший его собственным.

***

Холодов Андрей: табачный капитан команды Зеленского

Часть 2

2020-04-03

Сергей Варис, для Skelet.Info

2. Жены, тести и тещи Андрея Холодова

Известно, что в 2006 году Андрей Холодов женился на Екатерине ***Шаховской***, с которой они воспитывают пятерых общих детей, и что это уже второй его брак.

А вот имя своей первой супруги он почему-то скрывает. Тем не менее, земля полнится слухами — утверждающими, что его первой любовью была Антонина Холодова (1974 г.р.), в девичестве Буряк. И что она приходилась какой-то родственницей Игорю Буряку – бывшему главе дирекции по строительству и содержанию объектов транспорта и вспомогательной инфраструктуры КП «Киевпастранс».

Этот тот самый Буряк, который после своего увольнения в 2014 году ограбил собственный кабинет, вынеся оттуда документы и компьютерную технику.

Бывшему директору было что скрывать, ведь Буряк замазан в коррупции по уши. В том числе и в табачном бизнесе Андрея Холодова, для которого Буряк предоставил место на остановках общественного транспорта — вот как начинались его табачные киоски!

А изготавливали киоски на киевском ЗАО «ЭФКОН» (ЕГРПОУ 16290649), где Холодов имел свою долю, и при котором в 2004 году было создано ООО «ЭФКОН-Окна» (ЕГРПОУ 32960203), занимающееся выпуском строительных конструкций из металлопластика. По имеющейся у *Skelet.Info* информации,

данное ООО с 2012 года занималось рейдерским захватом и поглощением разоренного им же ЗАО.

Как однажды поведал сам Холодов, до 90% всех киевских киосков «Союзпечать» и еще несколько сотен небольших столичных МАФов были именно «эфконовскими». Правда, при этом он умалчивает, сколько из этих киосков, продававших сигареты, он контролировал.

Собственником «ЭФКОН-Окна» до осени 2019 года был сам Андрей Холодов, а после получение мандата он переписал фирму на своего младшего брата Максима Холодова. Владеющего еще рядом фирм, включая ООО «Альбали» (40137876), ООО «Фаворит-М» (32158802), ЧП «Истоки» (32981820) и ООО «Компания Эра». Также, через свою компаньонку по этим фирмам Лесю Васильченко, он контролирует ООО «Табак Индастриал ЛТД» (41882098).

Стоит заметить, что Леся Васильченко, помимо прочего, теперь ***является еще и помощницей*** нардепа Андрея Холодова на постоянной платной основе. А вот в ООО «Элит Рент Альянс» (38905745) и «Юкрейн Риал Эстейн» (40197909) компаньоном Максима Холодова стала теща его брата Стелла ***Шаховская***, мама Екатерины Шаховской. Собственно, она является создателем сети салонов и бутиков «Stella Shakhovskaya», куда затем в качестве совладельца и ведущего дизайнера взяла свою дочь.

Екатерина Шаховская и Андрей Холодов

Хотя Екатерину Шаховскую много лет пиарят как дизайнера свадебных платьев и устроителя пышных праздников, киевлянам она больше запомнилась по ДТП, происшедшего вечером 10 ноября 2010 года (прямо на День Милиции, отменный в 2015-м) в центре Киева.

> Летевший по Хрещатику с сумасшедшей скоростью «Bentley» (номерной знак АА 7777 ІА) влетел на перекресток с улицей Прорезной и врезался в поворачивающий по сигналу регулировщика «Mercedes». Удар развернул тяжелый «Mercedes», сбил регулировщика (с переломами он попал в больницу) и выбросил «Bentley» на встречную полосу, где он сшиб еще несколько автомобилей.

Как оказалось, в «Bentley» находилась Екатерина Шаховская, получившая в результате аварии небольшие травмы (перелом носа и ребра), поскольку её спасла подушка безопасности. На место происшествия тут же прибыл Андрей Холод в сопровождении нардепа от «Батькивщины» Руслана Богдана и регионала Алексея Журавко, начав «разруливать» ситуацию. По их инициативе была создана следственная группа из 15 (!) работников ГАИ, усердно подтасовывавшая факты.

Руслан Богдан

В результате на уровне пресс-службы МВД было объявлено, что Екатерина Шаховская являлась лишь пассажиром «Bentley», а вот водителем-лихачем «назначили» некого Владимира Москалюка (старого деда из Ирпеня). Да и то его почти оправдали тем, что якобы инспектор-регулировщик слишком быстро и непонятно руководил дорожным движением. После чего из Ютуба исчезло большинство роликов с видео ДТП, а в СМИ стали пропадать материалы, подробно описывавшие случившееся. К настоящему времени от них **(не-)**осталась только одна большая ***статья на «Обозревателе»***, а также скопированные на всякий случай вырезки. А любая попытка журналистов вернуться к этому происшествию вызывает у Холодова нервный срыв.

Начнем с околоаварийного антуража. Понятно, что хозяева и Bentley, и «мерса» - люди не совсем простые. Однако «тяжелая артиллерия» приехала только со стороны Bentley. В течение 10 минут на место аварии прибыли: бизнесмен Андрей Холодов, народный депутат Алексей Журавко, народный депутат Руслан Богдан. По Холодову все ясно – в Bentley (согласно еще универсальной версии) находилась его супруга Екатерина Шаховская. Журавко тоже красиво съехал, сказав что «переживал за близкого друга». Богдан… вот здесь чуть интересней. «Bentley Continental» с пригламуренным номерным знаком АА 7777 IA записан на мать народного депутата.

По горячим следам в телефонном разговоре одному из центральных телеканалов Богдан заявляет, что автомобиль продал, и он уже не имеет к нему никакого отношения. Вопрос – если автомобиль продан, так зачем приезжать на место ДТП? Впрочем, дальнейшее расследование выявило, что нардеп солгал, и Bentley по-прежнему зарегистрирован на мать Богдана.

Еще более интересны дальнейшие действия милиции. В тот же вечер была создана следственная группа из – внимание! -15-ти следователей. По ДТП без трупов, где даже изначально, по заверениям того же Полищука, не было открыто уголовное дело, создается следственная группа из 15 человек. Перечисляю всех пофамильно: Ревенко (старший группы), Тхорик, Натальчук, Драганов, Величко, Француз, Охота, Атрощенко, Лебедь, Заслоцкий, Барановский, Корчинский, Демчик, Чумак и Складанный. Даже автомобилей в аварии пострадало меньше, чем было назначено следователей. Впрочем, это только один из нюансов дела.

Что же утверждает милиция? Уже 11 ноября глава пресс-службы МВД Владимир Полищук заявляет, что Bentley управлял по доверенности житель Ирпеня… мужского пола. Этим жителем оказался некто Владимир Москалюк. То же самое значится в уже неоднократно упомянутой нетленке следователя Ревенко от 02.04.2012: «…в напрямку Прорізної рухався автомобіль «Bentley Continental», д.н.з. АА 7777 ІА, під керуванням водія Москалюка В.І. На передньому пасажирському сидінні вказаного автомобіля знаходилась пасажир Шаховська К.В.».

Замечательная трактовка событий от отечественной милиции. Однако есть один маленький нюанс. В Bentley сработала ТОЛЬКО ОДНА ПОДУШКА БЕЗОПАСНОСТИ ЗА ВОДИТЕЛЬСКИМ МЕСТОМ. Вероятность того, что в автомобиле стоимостью в двести шестьдесят тысяч долларов США не срабатывает подушка безопасности, приблизительно равна способностям гаишника Целуйко за 1 секунду разрешать и запрещать движение автотранспорта. А это означает, что если в Bentley сработала только одна подушка безопасности, значит, и в автомобиле был только один человек. В противном случае, жителю Ирпеня Москалюку следует подать судебный иск против автомобильного производителя Bentley - он тогда сказочно озолотится.

3. Табачный дым отечества

В партийном списке «Слуги народа» Андрей Холодов получил «блатное» 22-е место, гарантировавшее ему мандат при любом исходе выборов. И он благоразумно вышел из числа учредителей и руководителей своих фирм, включая ООО «Текам Плюс» (ЕГРПОУ 36017621), а также почистил своё прошлое. Казалось бы, ему удастся войти во власть практически непорочным, но… Холодов едва не провалился уже на самом старте.

Во-первых, у него ***обнаружилось двойное гражданство***, и это был не прост факт, а официальное заявление представителя Центризбиркома. Правда, какого именно цвета его второй паспорт, общественности не сообщили. Но это было очевидно, поскольку, во-вторых, появилась информация, что в период 2013-2018 г.г. Андрей Холодов жил в основном в Вене, в доме на улице Лайнцер штрассе, стоимостью 6 миллионов евро – оформленного на Екатерину Шаховскую. Там же в Вене на неё оформлена фирма «Solomia Trading

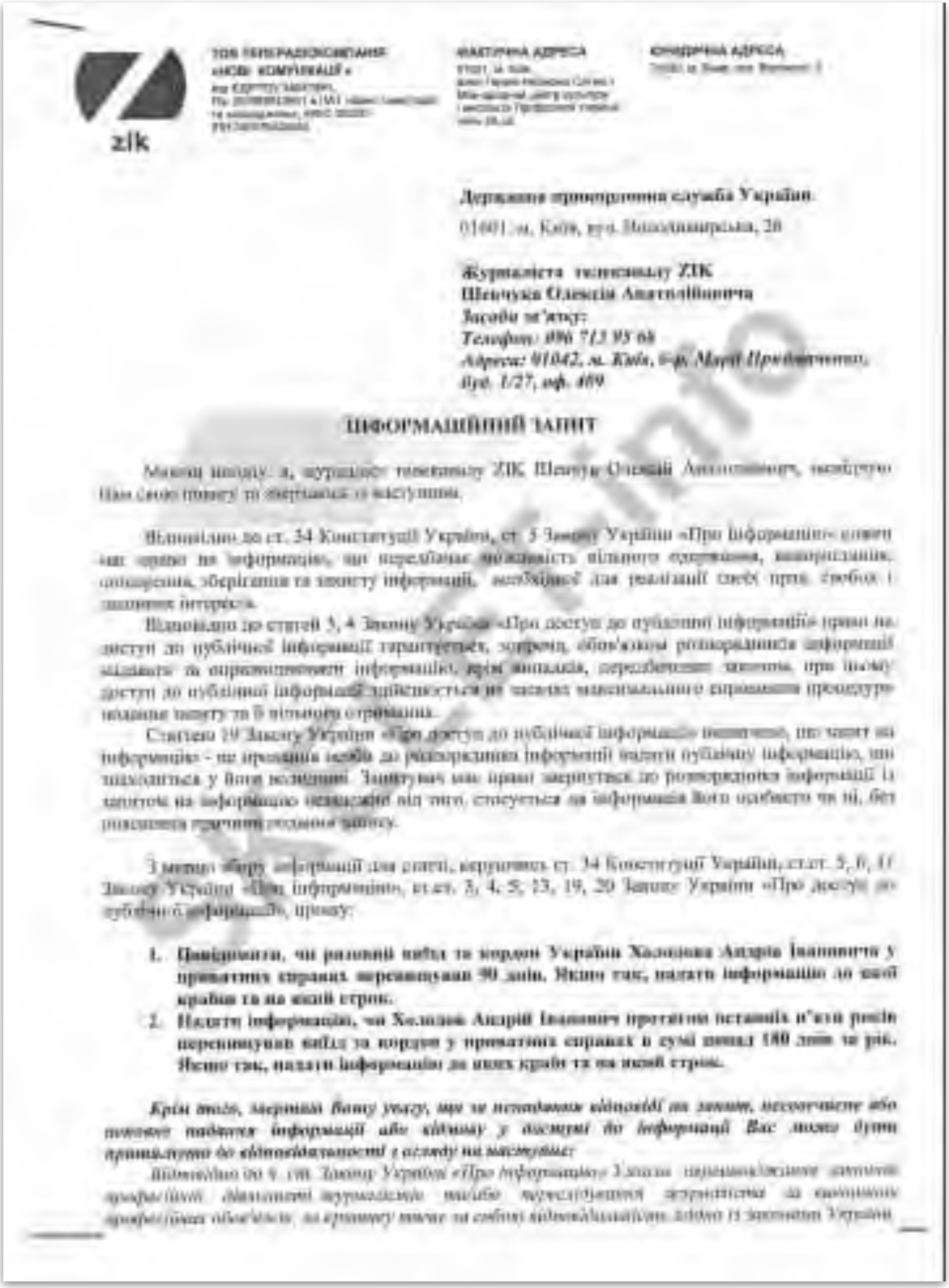

Державна прикордонна служба України
01601, м. Київ, вул. Інститутська, 26

Журналіста телеканалу ZIK
Шевчука Олексія Анатолійовича
Засоби зв'язку:
Телефон: 096 713 95 68
Адреса: 01042, м. Київ, б-р. Марії Приймаченко,
буд. 1/27, оф. 409

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ

Мовою цього, я, журналіст телеканалу ZIK Шевчук Олексій Анатолійович, керуючись Ваш свою повагу та вимагаю в наступним.

Відповідно до ст. 34 Конституції України, ст. 5 Закону України «Про інформацію» кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Відповідно до статей 3, 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» право на доступ до публічної інформації гарантується, зокрема, обов'язком розпорядників інформації надавати за опрацюванням інформацію, крім випадків, передбачених законом, про порядку доступ до публічної інформації здійснюється не пізніше максимального строку процедури подання запиту та її вільного отримання.

Статтею 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначено, що запит на інформацію - це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні. Запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без зазначення причин подання запиту.

З метою збору інформації для статті, керуючись ст. 34 Конституції України, ст.ст. 5, 6, 11 Закону України «Про інформацію», ст.ст. 3, 4, 5, 13, 19, 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації», прошу:

1. **Повідомити, чи різний виїзд та кордон України Холодова Андрія Івановича у приватних справах перевищував 90 днів. Якщо так, надати інформацію до якої країни та на який строк.**
2. **Надати інформацію, чи Холодов Андрій Іванович протягом останніх п'яти років перевищував виїзд за кордон у приватних справах в сумі понад 180 днів за рік. Якщо так, надати інформацію до яких країн та на який строк.**

Крім того, звертаю вашу увагу, що за неправомірні відмови на запит, несвоєчасне або неповне надання інформації або відмову у доступі до інформації Вас може бути притягнуто до відповідальності у вигляді на наступне:

Відповідно до ч. 1 ст. Закону України «Про інформацію» Згідно законодавством України, обмеження доступу до інформації встановлюється законом і поширюється лише в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, отриманої конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

GmbH», а также работает её салон свадебных нарядов. А рядом с их домом, в нескольких минутах ходьбы, находится шикарный особняк ***Дмитрия Фирташа***. Журналисты даже давали запрос в Погранслужбу с просьбой предоставить им официальные данные, сколько именно времени Холодов

находился вне Украины – ведь если более трех месяцев подряд или 180 дней за год, он не мог быть кандидатом в народные депутаты.

Но Погранслужба запрос проигнорировала, поскольку Зеленский уже стал президентом, а его «наперсник» Андрей Богдан — занял место главы Офиса.

Холодова же взяли в «Слугу народа» не просто так, а как важного члена формируемой «киевской команды Зеленского», перед которой поставлена задача взять власть в столице – то есть «свергнуть» ***Виталия Кличко*** и заменить его своим «надежным человеком».

Видимо, «надежность» Холодова, как одного из кандидатов на пост главы КГГА, покупалась и мандатом нардепа, и голосованием фракции за его поправки к законопроекту № 1049. Вот почему и Разумков, и Богдан, да и сам Зеленский так старательно закрывали глаза на двойное гражданство, проживание в Австрии и табачные схемы Холодова.

Финалом этой истории с выборами стала скандал, поднятый ***Михаилом Бродским*** (как раз-таки одним из хозяев сайта «Обозреватель»): он утверждал, что за публичное «обличение» Холодова ему угрожали уничтожением бизнеса.

Михайло Бродський
8 июля 2019 г.
Подписаться

Только что мне звонили от имени Андрея Холодова – 22 номера в списке "Слуги народа". Звонил наш общий знакомый. Передал "привет" от Холодова, а заодно и угрозу уничтожить мой бизнес.
Прекрасная иллюстрация "новых лиц" в "Слуге народа". Кум Медведчука (кстати, это упоминание его более всего бесит), партнер скандального застройщика Микитася, владелец, табачных Т-киосков и огромной виллы в Вене – именно такого человека не хватало в украинской власти. Да, г-да, это уж точно новое лицо...
Сегодня Разумков сообщил, что постоянное проживание в Австрии и наличие двойного гражданства, иностранной виллы и мутного бизнеса не является основанием для исключения из партии. Что ж, как я и думал.
Уже сейчас можно понять, чем будет заниматься Холодов в Раде – переподчинением себе табачного монополиста "Тедис", который приносит сотни миллионов держателям "схемы".

Впрочем, Андрей Холодов проводил время не только в Вене. У него, по

данным *Skelet.Info*, есть недвижимость и на Кипре — и постоянный вид на жительство на этом острове, который получают те, кто выложил за эту недвижимость не менее 300 тысяч евро. Ну и как выяснили журналисты программы «Схемы», на Кипре зарегистрированы оффшорные фирмы Холодова, через которые он осуществляет своей табачный бизнес. В частности, это «Reineweg LTD», на которую записана украинское ООО «Киев Маркет Солюшен» (39931708), являющееся собственником почти 600 киевских табачных киосков.

Кипрская «хатынка» Холодова

Также в схемах Холодова участвовали фирмы «Флорентино» (39746328), владельцем которой он был до лета 2019 — теперь она переписана на доверенного человека Наталью Дорошенко, владеющей также ООО «Интертабако» (розничная торговля сигаретами), и ООО «Сити Трейдинг Компани» (41868452), через которую осуществляется оптовая закупка табачных изделий. Ещё это ООО «Лакшери Прайм» (38915690), набирающая персонал для табачных киосков, чей директор и владелец Олег Дунаевский работал с Холодовым в «Текам Плюс».

Андрей Холодов хочет убедить украинских избирателей, что раз он сам лично «выписался» из бенефициариев и руководителей этих фирм, то больше не имеет отношения к табачному бизнесу. Что ж, по-видимому, он считает украинцев за идиотов или «быдло, которое всё проглотит»! Это уже очевидно. Но всё же, необходимо добавить, что планы Холодова о перекройке табачного рынка Украины куда более масштабны и… опасны, чем нам рассказали.

Дело не только в том, что Холодов выправил для своих фирм увеличение маржи (прибыли) за счет снижения отчислений в бюджет с каждой пачки сигарет. Собственно, он и ранее неплохо «зарабатывал» на том, что его киоски продавали «левые» сигареты вообще в обход акцизов и налогов. Тут дело в ином: Холодов входит в группу «табачной мафии», поставившей целью просто убить украинские табачные фабрики, выпускающие продукцию по «белым» схемам, то есть работающие честно. И заменить их сигареты «нелегальными», выпускающимися сверх учета (например, со Львовской фабрики) и контрабандными — поступающими по контролируемым им каналам из России и «ЛДНР». Ведь чем меньше на рынке легальных подакцизных сигарет и больше «левых», тем больше будет прибыль фирм Холодова.

Кстати, за Львовскую табачную фабрику, уже много лет являющуюся частью многих табачных схем, похоже, разгорается нешуточная война между кланами «табачной мафии». Свидетельством чего является ***мощный наезд*** Андрея Холодова на главу Гостаможни Максима ***Нефедова***.

Казалось бы, что они не поделили – контрабандные потоки? Но стоит вспомнить о том, что ***Нефедов***, через своего свояка Андрея ***Дулика***, связан с львовской «таможенной мафией», ужа давно кормящейся со схем Львовской табачной фабрики, о чем *Skelet.Info* подробно рассказывал в материале о ***Сергее Верланове***. Таким образом, если начать распутывать весь этот клубок, дело окажется куда более масштабнее шестисот столичных киосков!

***

№ 1.838

Уильям Бёрнс и его "дорожные правила"

2023-07-16

Андрей Пионтковский: А что же обещал ему в ответ конструктивный Пу?

500 дней российско-украинской войны — это и 500 дней драматического противостояния проукраинской и пропутинской группировок внутри американской администрации.

> 1) — Хорошая новость заключается в том, что нашим друзьям раз за разом удается преодолевать искусственные и абсурдные табу в поддержке Украины, накладываемые на себя США.
>
> 2) — Плохая новость — в том, что нашим врагам каждый раз удается существенно замедлить этот процесс. Цена этого промедления — десятки тысяч жизней украинских воинов и мирных жителей. Сотня (а еще лучше две) истребителей F-16 в украинском небе за неделю покончили бы с этой проклятой войной.

Ожидается, что на саммите НАТО с надуманными ограничениями на поставки вооружений будет покончено и Украина получит статус MNNA (Major non-NATO ally — Основной союзник вне НАТО), обязывающий союзников вооружать ВСУ по стандартам НАТО.

Но остается нетронутым самое абсурдное, самое предательское по отношению к Украине и самое загадочное американское табу.

Жертве преступной агрессии сознательно связывают руки. Россия вторглась в Украину, уничтожает ее города и села, ежедневно убивает мирных жителей ракетами, запущенными с российской территории или из российского воздушного пространства, а Украине запрещается наносить ответные удары по российской территории.

Самое загадочное, потому что **ни один из американских чиновников ни разу не озвучил этот запрет публично**.

А вот не последний человек в администрации США госсекретарь ***Блинкен***, напротив, недвусмысленно и очень эмоционально подчеркнул право Украины использовать для изгнания оккупантов по ее усмотрению любое находящееся в ее распоряжение оружие, в том числе и нанося удары по территории агрессора.

Сенсационная статья ***Newsweek*** "***Exclusive: The CIA's Blind Spot about the Ukraine War***" раскрывает природу этой загадки.

Постыдное табу согласовано в Москве с ***Путиным***, и активно пытается навязывать его Украине, используя свое служебное положение, одно физическое лицо.

А именно Уильям Джозеф ***Бёрнс***.

Статья в ***Newsweek***, кстати, вовсе не разоблачительная, наоборот, комплиментарная, скорее всего заказная.

Автор William ***Arkin*** сетует, как тяжело приходится бедному ***Бёрнсу***, как трудно ему уследить за непослушными украинцами, которые то и дело пытаются наносить безответственные удары по российской территории, рискуя поставить под угрозу согласованные им лично с Путиным ***clandestine rules of the road*** (секретные правила дорожного движения).

Так что же это за ***секретные дорожные правила***?

Прежде всего, их не существует на бумаге, но стороны, оказывается, прекрасно поняли друг друга в ходе highly successful переговоров в Москве.

Бёрнс обещал (и уже 500 дней старается) не допустить ответных ударов Украины по российской территории.

А что же обещал ему в ответ конструктивный Пу? Да ни хрена, естественно: ***Russia would limit its assault to Ukraine and act in accordance with unstated but well-understood guidelines for secret operations*** (Россия ограничит свое нападение Украиной и будет действовать в соответствии с негласными, но хорошо понятными принципами проведения секретных операций). Бёрнса это вполне устроило.

После 500 дней "ограниченного нападения" России и десятков тысяч зафиксированных военных преступлений, пыток, расстрелов, изнасилований претензии в нарушении согласованных дорожных правил конфликта у ЦРУ только к украинской стороне: "***But the official said continuing Ukrainian sabotage could have disastrous consequences***" (Но чиновник заявил, что продолжающийся украинский саботаж может иметь катастрофические последствия).

Каких ещё катастрофических последствий по вине украинской стороны ожидают в офисе Бёрнса?! Все мыслимые и немыслимые катастрофы уже произошли в результате "highly successful" преступной сделки Бёрнса — Путина.

Весь заказной текст Newsweek захлебывается гордостью за замечательный дипломатический успех Бёрнса и гневом и обвинениями по адресу украинцев, пытающихся защитить свою страну и нарушить навязываемые им Бёрнсом "дорожные правила" войны.

Полагаю, что двухпартийное проукраинское большинство в конгрессе в ближайшее время организует слушания, на которые будут приглашены, в частности, Госсекретарь Блинкен, Директор ЦРУ Бёрнс, William Arkin и те источники в ЦРУ, которых он цитирует в своей статье, — генерал ГУ МО РФ Тренин, близкий личный друг г-на Бёрнса...

Слушания должны дать героическому украинскому народу, ценой огромных жертв защитившему Свободный мир от запланированного вторжения в Европу рашистских орд, прежде всего ответы на следующие вопросы:

1) Существует ли соглашение между правительствами США и РФ о "rules of the road" российско-украинской войны.

2) Если да, то почему об этом до сих пор ничего не было известно Конгрессу и народу США.

3) Если нет, то на каком основании г-н Бёрнс агрессивно навязывает эти "дорожные правила" Украине.

4) Как оценивает Конгресс в этой связи действия г-на Бёрнса и, возможно, иных высших государственных лиц США? Не находит ли в них признаков государственной измены?

***

№ 1.839

Протоколы чекистских мудрецов

2023-07-29

Андрей Пионтковский: Дедушка Байден очевидно не способен решить эту проблему внутри собственной администрации.

Одним из наиболее успешных гэбистских внешнеполитических активных мероприятий путинского времени была рожденная на Лубянке идея 2nd Track российско-американских переговоров.

Параллельно с официальными контактами дипломатических ведомств для решения какой-то сложной проблемы между двумя государствами запускался канал неформальной рабочей группы экспертов и отставных чиновников, "близких к центрам принятия решений". В раскованной атмосфере встречи без галстуков, а иногда и в плавках в каком-нибудь живописном местечке, уважаемым коллегам зачастую удавалось найти неожиданное компромиссное решение проблемы, которое затем уже облекалось в какие-то международно-правовые формы.

Идея всем чрезвычайно понравилась, а остальное уже было делом техники. Из узкого круга штучных ценнейших кремлевских агентов влияния на

вершине американского политического бомонда подбирался руководитель американской делегации. Тот окружал себя шлейфом полезных буржуазных идиотов. Товарищ генерал (как правило), возглавлявший российских экспертов в штатском, включал иногда в свою группу для атмосферы непринужденности несколько как бы непосвященных российских либералов.

Самой знаменитой подобной операцией была встреча на финском острове Бойсто в июне 2014 года. Группу "экспертов" возглавляли бывший Директор СВР генерал ***Трубников*** (с российской стороны) и бывший Директор по России в СНБ США Том ***Грэм*** (Thomas Graham).

Встреча на озере породила концептуальный каркас минских соглашений, навязанных затем Украине совместными усилиями высоких договаривающихся сторон.

> Тех самых соглашений, о которых наш матерый Риббентропище восемь лет подряд твердил: *"Мы не позволим Украине соскочить с крючка минских соглашений".*

«Не стареют душой ветераны».

Чекистская труба снова позвала в бой ~~матерого~~ маститого американского политолога. И он послушный в бой пошел. Прихватив с собой как положено по инструкции двух полезных буржуазных идиотов – Ричард Н. Гааз и Чарльз Купчан.

Он явился 25 апреля в Нью-Йорке к прибывшему туда по-председательствовать в СБ ООН тому же "Риббентропу".

Они немедленно провели первую встречу в рамках 1,5 Track переговорного процесса. (С американской стороны это был 2nd Track, а с российской 1st Track) Как сообщила 6 июля NBC, эта встреча проходила с ведома Белого Дома и американские участники проинформировали NCS (National Security Council – Совет национальной безопасности, СНБ), т.е. того же Джейка ***Салливана*** о ее результатах и дальнейших планах рабочей группы.

Заметим,

> 1) — что до 27 июля никаких опровержений данного сообщения NBC от СНБ не последовало.
>
> 2) — Опровергать пришлось 27 июля.

В этот день "***Moscow Times***" опубликовал развернутое интервью с находившимся в Москве "анонимным" руководителем американской переговорной группы "***Former U.S. Official Shares Details of Secret 'Track 1.5' Diplomacy With Moscow***"

Наш старый знакомец (конечно же тот самый Том ***Грэм***) был чрезвычайно словоохотлив:

"Мы дали ясно понять нашим русским собеседникам, что готовы конструктивно обсуждать российские озабоченности в сфере безопасности. Соединенным Штатам нужна сильная Россия, обеспечивающая стабильность вдоль всей своей периферии. Мы понимаем, что полная победа над Россией в Европе ослабила бы наши позиции в других регионах мира. Российская мощь (Russian power) не обязательно такая уж плохая вещь.

Мы согласились, что шансы украинцев вернуть все свои территории ничтожно малы. Что касается Крыма, если русские почувствуют, что они могут его потерять, то они почти наверняка прибегнут к использованию ядерного оружия.

В 4-х других контролируемых русскими регионах Вашингтон предложил провести свободные референдумы, чтобы жители могли сами определить, частью какой страны они хотят остаться. В качестве первого шага стороны должны объявить прекращение огня и вывести свои войска из достаточно широкой демилитаризованной зоны, контролируемой ООН или ОБСЕ".

Разумеется, "Moscow Times" обладает аудиозаписью разговора, и редакция обратилась в СНБ за комментариями относительно озвученных загадочным анонимом позиций и намерений Соединенных Штатов и Вашингтона.

Салливан через своего пресс-секретаря категорически отрицал любую вовлеченность в миссию ***Грэма*** и, более того, само существование любых подобных 2nd track американо-российских переговоров о судьбе Украины:

> *"Наша позиция неизменна – ничего об Украине без Украины".*

Салливан **нагло лжет, что он ничего не знает** о Track 1,5 переговорах с Кремлем.

> Он прекрасно был осведомлен обо всех подробностях встречи Грэма (плюс два полезных идиота) с Риббентропом 25 апреля в Нью-Йорке.

И, наконец, самое главное.

При всей чудовищности приведенных выше высказываниях 100%-го кремлевского агента ***Грэма*** **они в целом полностью отвечают той концепции войны в Украине, которую все полтора года упорно отстаивают внутри американской администрации** ***Салливан*** и директор ЦРУ ***Бёрнс***.

Ни разу эти два чиновника не смогли выдавить из себя два простых слова:

«ПОБЕДА УКРАИНЫ».

Для них главная цель США в этой войне – "*непоражение России*".

Ни в коем случае.

Фанатично преданные этой цели они

1) — отчаянно **тормозят поставки Украине оружия**, необходимого для ее решающей победы над смертельным врагом.

2) — На совести этих мерзавцев тысячи, десятки тысяч жизней украинских воинов и мирных жителей.

«Дедушка Байден» очевидно не способен решить эту проблему внутри собственной администрации.

Два одновременных скандала – ***Burnsgate*** и ***Sullivangate*** – дают возможность проукраинскому большинству Конгресса срочно созвать слушания как по секретному устному пакту ***Бёрнса-Нарышкина*** от 02.11.2021, так и по текущим переговорам представляющего (с ведома ***Салливана***) США российского агента ***Грэма***.

Рейгановское крыло **республиканской партии просто обязано определиться со своим кандидатом и убедительно выиграть как республиканскую конвенцию, так и выборы 2024 на платформе решающей победы Украины над русским фашизмом, бросившим вызов всему Свободному миру.**

Андрей Пионтковский

***

№ 1.840-1

Керівник Офісу Президента України провів телефонну розмову з радником Президента США з питань нацбезпеки

2023-07-26

Керівник Офісу Президента України Андрій ***Єрмак*** провів телефонну розмову з радником Президента Сполучених Штатів Америки з питань національної безпеки Джейком ***Салліваном***.

У межах постійного діалогу із союзниками Андрій Єрмак поінформував американську сторону про ситуацію на фронті та заходи, що реалізуються силами оборони задля звільнення українських земель від російських загарбників.

Він також розповів про нещодавні обстріли державою-терористом історичного центру Одеси та портової інфраструктури України й наголосив на необхідності посилення системи ППО задля захисту життя людей і недопущення руйнування експортного потенціалу нашої країни, від якого залежить продовольча безпека у світі.

Сторони наголосили на важливості продовження пошуку шляхів допомоги Україні в експорті зерна на світовий ринок, зокрема в країни Глобального Півдня.

Керівник Офісу Глави Української держави та радник Президента США з питань нацбезпеки також продовжили консультації стосовно довгострокових безпекових зобов'язань щодо України й обговорили процес укладення двосторонніх угод із країнами-партнерами в межах Спільної декларації про підтримку України, ухваленої на саміті НАТО у Вільнюсі.

Співрозмовники обговорили реалізацію Формули миру Президента Володимира Зеленського й можливості для проведення майбутнього Глобального саміту миру.

Керівник Офісу Президента подякував США за пакет оборонної допомоги, оголошений вчора, який містить артилерію, ракети, боєприпаси, дрони та інші значні можливості, критично важливі для України в її контрнаступі.

Андрій Єрмак і Джейк Салліван також коротко обговорили підготовку українських пілотів на літаках F-16, яка має розпочатися найближчим часом, і реалізацію реформ у сферах боротьби з корупцією та верховенства права.

Керівник Офісу Глави Української держави подякував Президенту США Джозефу Байдену, його команді, обом палатам Конгресу та всьому американському народові за допомогу й підтримку України в боротьбі за свободу, незалежність і спільні демократичні цинності.

***

№ 1.840-2

А.Ермак: Нам ленд-лиз не нужен (2)

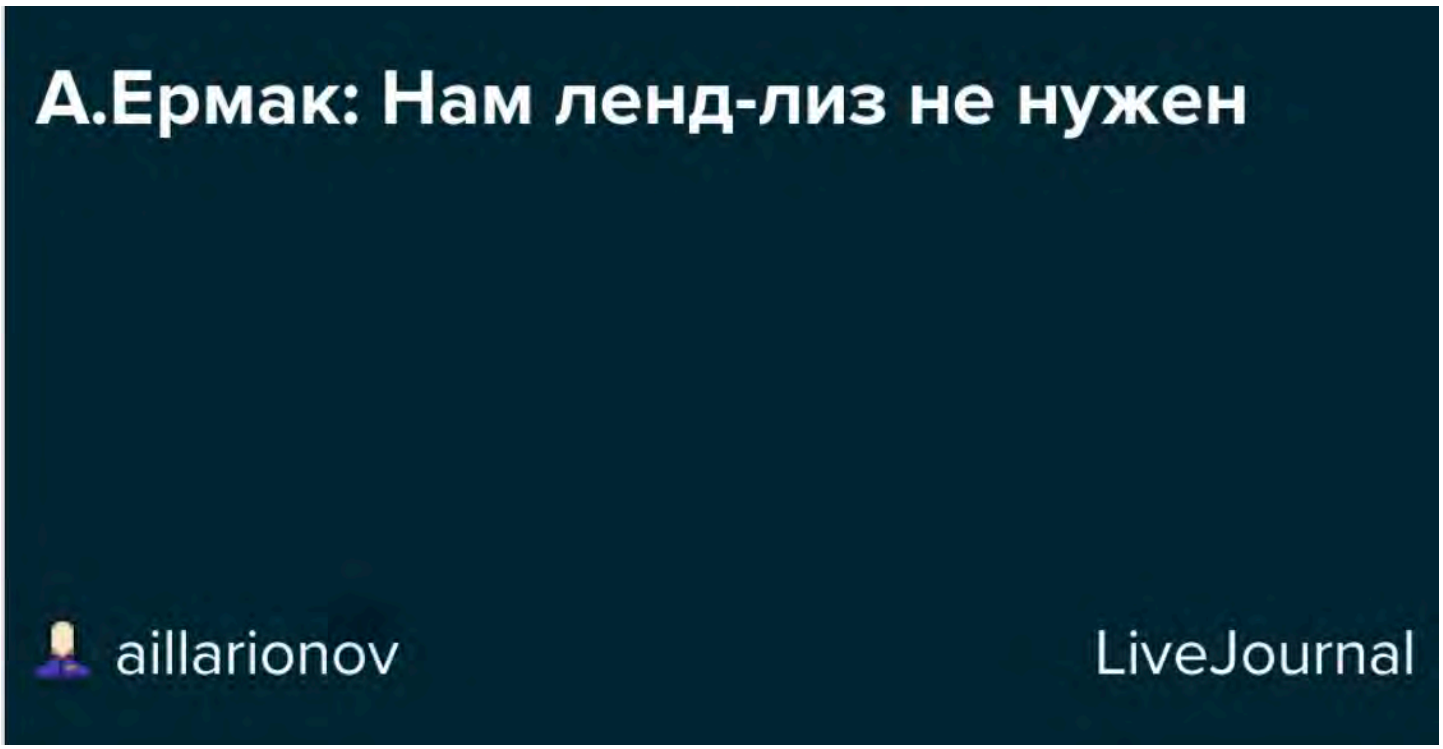

2023-01-27

Илларионов

Подтвердилось предположение, высказанное на этих страницах три недели назад,

– Закон о ленд-лизе для Украины, утвержденный Конгрессом США в апреле 2022 г. и подписанный президентом США 9 мая 2022 г., не работает из-за позиции властей Украины.

Отвечая на вопросы журналистов украинского «Форбса» руководитель ОП Украины А.Ермак сообщил, что

— ленд-лиз заработает только тогда, когда «мы будем понимать, что он нам нужен, это оправданно, он заработает».

Иными словами, для властей Украины ленд-лиз в последние 9 месяцев является ненужным и неоправданным.

***

В.: Если заканчивать о поставках оружия, связанных с американским ленд-лизом, почему он так и не заработал?

А.Ермак: Он есть и он обязательно заработает, но ленд-лиз – не бесплатная помощь. Сегодня все, что получаем, мы получаем как помощь. Надо еще не забывать об экономике. Сегодня одиннадцатый месяц войны, но экономика работает, государство платит пенсии и заработные платы. Массированные ракетные удары по энергетической инфраструктуре нас не остановили. Все ремонтируется и восстанавливается. Скажу откровенно, что в мире очень мало стран, продержавшихся в такой войне одиннадцать месяцев. Это еще один признак нашей силы, почему у нас верят, почему у нас инвестируют сегодня и видят лидера региона в будущем.

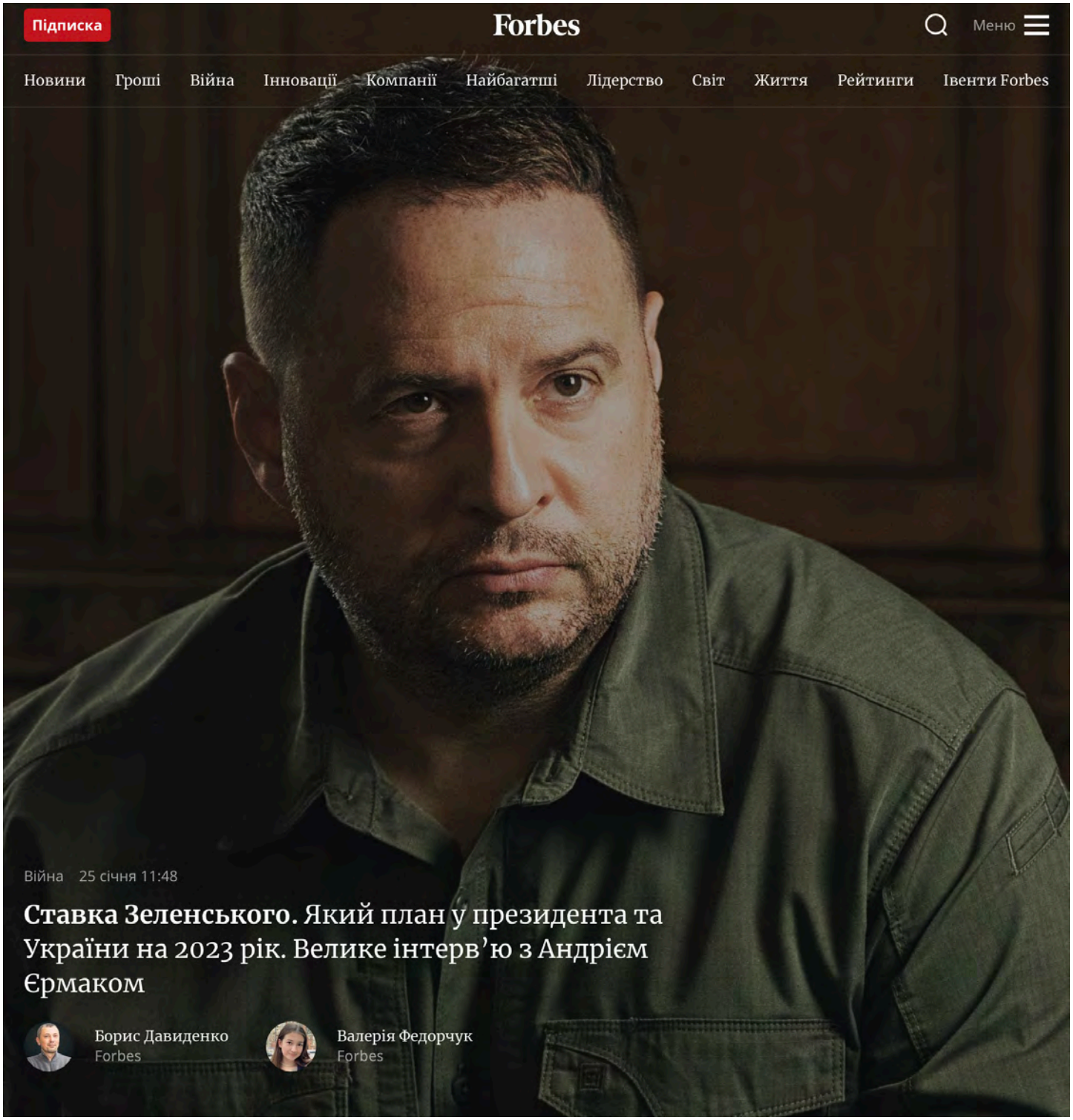

В.: Вы можете назвать условия, когда мы начнем использовать ленд-лизный механизм?

А.Ермак: Как только мы будем понимать, что он нам нужен, это оправданно, он заработает. Нет никаких предохранителей и никаких препятствий для его использования.

https://forbes.ua/war-in-ukraine/stavka-zelenskogo-yakiy-plan-u-prezidenta-ta-ukraini-na-2023-rik-velike-intervyu-z-andriem-ermakom-25012023-11290

***

Как известно,

— дефицит оружия у ВСУ является главной причиной существенных потерь украинских военнослужащих, гибели десятков тысяч гражданских лиц, огромных разрушений украинской гражданской инфраструктуры.

В соответствии с текстом Закона о ленд-лизе, а также комментариями Бюджетного управления Конгресса США и Министерства обороны США,

— поставки оружия Украине по ленд-лизу являются бесплатными.

При этом,

— военные материалы, оставшиеся по завершении военных действий неиспользованными и неуничтоженными, подлежат возвращению правительству США. В случае оставления военных материалов в руках правительства Украины за них должна быть уплачена компенсация по их остаточной стоимости.

Следует иметь в виду, что

— за прошедшие с 9 мая 2022 г. почти 9 месяцев отсутствия ленд-лиза власти Украины закупили оружия на миллиарды долларов за наличные деньги.

Кроме того,

— украинские власти получили в кредит финансовые ресурсы на десятки миллиардов долларов, какие необходимо будет вернуть кредиторам, а также уплатить проценты за пользование этими кредитами.

Иными словами,

— украинскими властями проводится селективная политика – вместо получения дешевого (или бесплатного) оружия брать дорогие, обязательные к возвращению, кредиты на невоенные цели.

Три недели назад на этих страницах было высказано соображение, что

1) — если позиция А.Арестовича «На шару!» разделяется руководством ОП Украины, то

2) — тогда становится понятным и отсутствие действий со стороны руководства Украины по получению Украиной военной помощи по каналу ленд-лиза.

3) — **Сегодня это соображение подтверждено**.

Учитывая то, что

4) в течение последних 9 месяцев позиция официальных представителей США радикально изменилась – от публично высказывавшегося намерения активно использовать канал ленд-лиза (заявление Байдена и комментарий пресс-службы Пентагона от 9 мая),

5) а позиция такого официального представителя властей Украины, как посол Украины в США О.Маркарова, – осталась неизменной,

то теперь понятно, что

6) **инициатором отказа от использования ленд-лиза для оказания военной помощи Украине является украинская сторона**.

***

Обращает на себя внимание изменение позиции самого *А.Ермака* в отношении ленд-лиза за последние месяцы:

10 мая 2022 г., Андрей Ермак, глава ОП Украины:

Глава ОП отметил, что закон предусматривает заключение межправительственных договоров о передаче в аренду или в долг с отсроченной оплатой за использование вооружений военно-промышленного комплекса США. Сотрудничество в рамках лендлиза будет регулироваться договорами, детали которых будут обнародованы. Акт рассчитан на 2022 и 2023 годы.

В рамках лендлиза Украина получит высокотехнологичное и эффективное оружие, поставки которого будут сопровождаться обучением украинских военных. Закон позволит Байдену не согласовывать помощь с Конгрессом каждый раз, что ускорит получение вооружений.

Ермак подчеркнул, что лендлиз – это не только об оружии. Во время Второй мировой войны США направляли в СССР не только танки и самолеты, но и станки, локомотивы, бронесталь, консервы. Сейчас также возможна другая помощь, включая необходимые Украине материалы.

Также лендлиз предполагает развертывание военных, логистических и промышленных мощностей – как в США, так и Украине. ОПК Штатов запустит производство новой техники и оружия для нужд Украины.

В рамках лендлиза Украина будет формировать перечень потребностей, в том числе необходимого оружия, а также будет сотрудничать с американскими союзниками по его поставке.

«На дипломатическом уровне ленд-лиз – сигнал для всех народов мира, что Украина победит, и каждый должен сделать для нее все, что может», – добавил Ермак.

1 октября 2022 г., Андрей Ермак, руководитель Офиса президента Украины:

Вступил в силу закон США о ленд-лизе для Украины. Благодарен Президенту США Джо Байдену и американскому народу за этот мощный шаг по защите демократии.

🚀+🪖=🇺🇦. Это все связано.

Больше 🚀 более мощные 🪖= быстрее освобождение территорий 🇺🇦

Алгоритмы работают в реальности. А реальность всегда побеждает сумасшедший дом.

***

В свете сказанного

— проясняются причины беспрецедентного в условиях военного времени публичного, **минуя органы государственной власти Украины**, обращения командующего ВСУ генерала ***В.Залужного*** с просьбой к партнерам предоставить оружие, необходимое для освобождения оккупированных украинских территорий и находящихся в оккупации украинских граждан.

В этой связи также становится понятной

— ведущаяся в последнее время в украинском информационном пространстве кампания разжигания ненависти против членов Команды поддержки Украины, выступающих за максимальное увеличение военной помощи Украине и использование для этого всех возможных каналов, включая и ленд-лиз.

https://aillarionov.livejournal.com/1348308.html

***

№ 1.841

Пох@ізм та канібалізм - головні вороги України

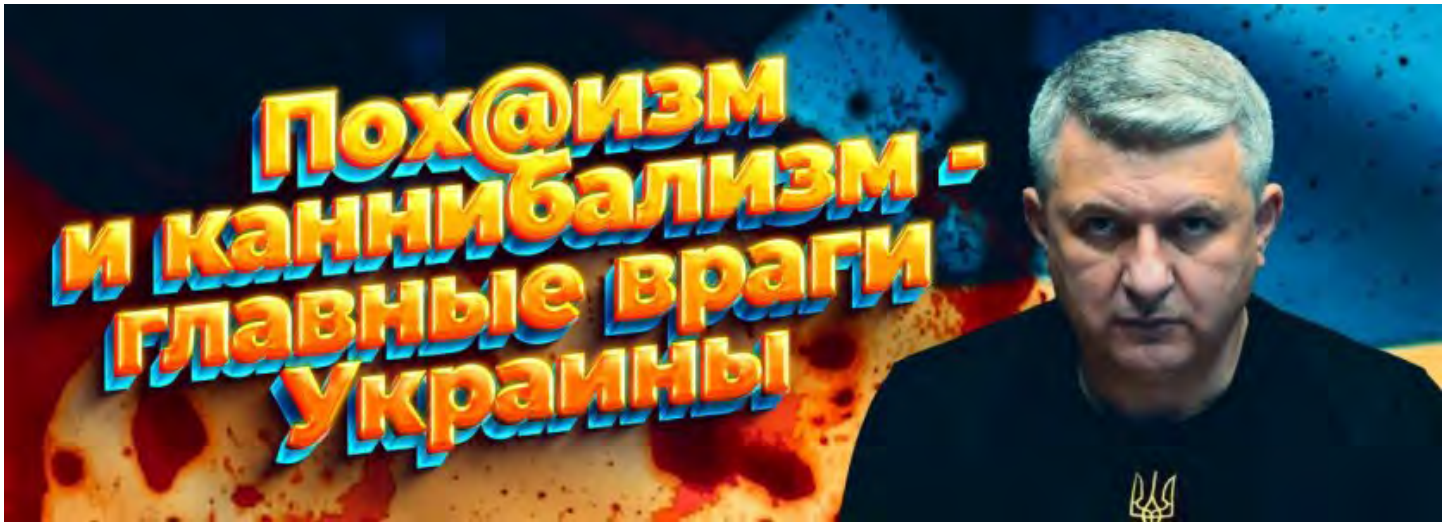

2023-07-17

ЮРІЙ РОМАНЕНКО, "ХВИЛЯ"

Деталі, **чому ми на повній швидкості летимо до катастрофи**.

Деталізую, чому ми на всіх парах летимо до катастрофи. Поки мери наших міст десятки мільярдів гривень витрачають на стадіони, котять в асфальт, ліплять розв'язки, а центральна влада будує грандіозні плани про відродження на основі її фантазій, Росія вкладає мільярди доларів у виробництво дронів. Підкреслю, лише у виробництво дронів мільярди доларів.

Це означає, що орієнтовно **з другої половини зими на Київ почнуть прилітати спочатку десятки, а потім, можливо, і сотні дронів за ніч.**

Це лише на Київ, а що говорити про міста типу Житомира чи Умані, де слабка ППО. Масовані атаки дронами – перспектива найближчого півроку, максимум 8 місяців.

Чим ми дамо відповідь?

> Ви думаєте, Захід нам дасть ще десятки Петріотів? А ви знаєте, що США виробляють на рік 200 ракет для Петріотів вартістю 4 млн. доларів кожен? Або NASAMS – 500 штук ракет на рік. Ми збили кількома Петріотами кілька дронів вартістю 30-50 тис доларів кожен. Якщо ви думаєте, що США встигатимуть виробляти таку кількість ракет, щоб ми відбивали атаки в тисячі (добре, хай в сотні) дронів типу "Шахед" на місяць, то ви глибоко помиляйтеся. Американці тоді змушені будуть витрачати мільярди доларів лише на "Петріоти", щоб задовольняти потреби України.

Враховуючи виборчу кампанію в США, дуже швидко якийсь бравий генерал поставить питання - а якого х@я Україна не збиває їх кулеметами та гарматами і не побудувала гнучку систему ППО, здатну знищувати дрони?

Що ми їм покажемо?

Стадіон у Ківерцях за 150 млн гривень? Бруківку на Хмельницькому? Гарну розв'язку на Оболоні? Відремонтовану дорогу у Кривому Розі за 800 млн. гривень? Що? І будьте певні, що всю красу покажуть американські журналісти. Що мукатиме Кличко, Терехов, Садовий, Філатов з приводу десятків прильотів кожної доби? Що вони повісили електронні замки на притулки, де по штату вміщується 450 осіб, а реально це кімнатка на 30? Зрештою, що відповідатиме президент Зеленський, що він не проконтролював, як десятки мільярдів пішли на будь-яку херню, але не на міни, дрони, РЕБ, бронетехніку? Кричати західним партнерам, що вони не дають зброї? А вони надсилатимуть скріни з прозорро, де ми відбиваємо удари дронів ударним виробництвом серіалів.

Я вам скажу, що ті, хто сьогодні хейтять Арестовича, що він дав реалістичну картинку щодо перемир'я за принципом ФРН чи Кореї благатимуть у квітні 2024 року, щоб було хоч якесь перемир'я, якщо все йтиме в нашій державі так, як це відбувається сьогодні. Тобто в дусі цілковитого похуїзму та канібалізму. Так, можна повісити за 34 млн гривень герб України замість герба совка, але це ніяк не завадить дронам літати повз цей герб і падати на голови киян. Я на власні очі бачу, як вони летять і як їх збивають ракетами у центрі Києві. Краще у Батьківщині-Матері поставте кулементну точку на балконі, від неї буде більше користі, ніж від цього інфантильного продукування патріотичних оберігів, які нікого й ніщо не оберігають.

Ми з Куртєвим та Закревським все літо минулого року кричали, що взимку будуть удари по енергетичній інфраструктурі. Нам казали, що ми панікери. Ну, ок, тепер ми вас попереджаємо, що дрони будуть падати пачками на ваші погані голови, тому що ви ні про що, крім розпилів, мислити нездатні. Росія збільшила виробництво ланцетів у 50 разів. Навіть якщо росіяни збрехали в 10 разів, це все одно величезний прогрес.

У нас дуже мало часу. Його майже нема. Всі міста зараз мають будувати кулеметні точки, купувати джипи для кулеметних розрахунків, ставити кулемети на катери, щоб збивати дрони, які йдуть Дніпром на українські міста. Потрібно купувати аеростати, купувати старі поршневі літаки, ставити на них озброєння, щоб вони могли збивати дрони, а не реактивні винищили або Петріоти, чий ресурс дуже дорогий. Війна – це економіка.

Центральна влада повинна заборонити будь-які витрати на те, що не стосується критичної інформації та оборони. Вивільнені ресурси мають на війну. Коли у нас з'являться десятки тисяч дронів, ракети, бронетехніка, то можна навіть витратити сотню мільйонів гривень на серіали, які все це оспівуватимуть. Це буде, принаймні, логічно.

Наголошую, що мій основний посил про доцільність тих чи інших дій у контексті війни.

Наприклад, США, Британія, СРСР та Німеччина у контексті війни мали розвинену пропаганду, яка вирішувала завдання мобілізації на тлі успішних виробничих програм ВПК. Всі ці країни робили величезну кількість зброї. Таким чином, виробництво фільмів не тільки не заважало, а й вирішувало завдання державного характеру. У нашому випадку, у нас НЕМАЄ (ВІДСУТНІСТЬ) виробництво зброї, у нас НЕМАЄ осмисленої пропаганди, прив'язаної до плану війни. Тому що ми не маємо плану війни. Ми ведемо війну з урахуванням планів Заходу, які реактивні щодо дій Росії.

Тому наше першочергове завдання – організація виробництва зброї у масштабах необхідних для мінімізації втрат в умовах жорстокого браку ресурсів у контексті нашого плану війни. План війни має з'явитися. І в цьому плані має бути враховано перемир'я, переозброєння після перемир'я та новий етап війни для реалізації завдань відновлення кордонів 1991 року. А може бути й інший план – війна на роки без перемир'я і це план, який, до речі, реалізує Росія.

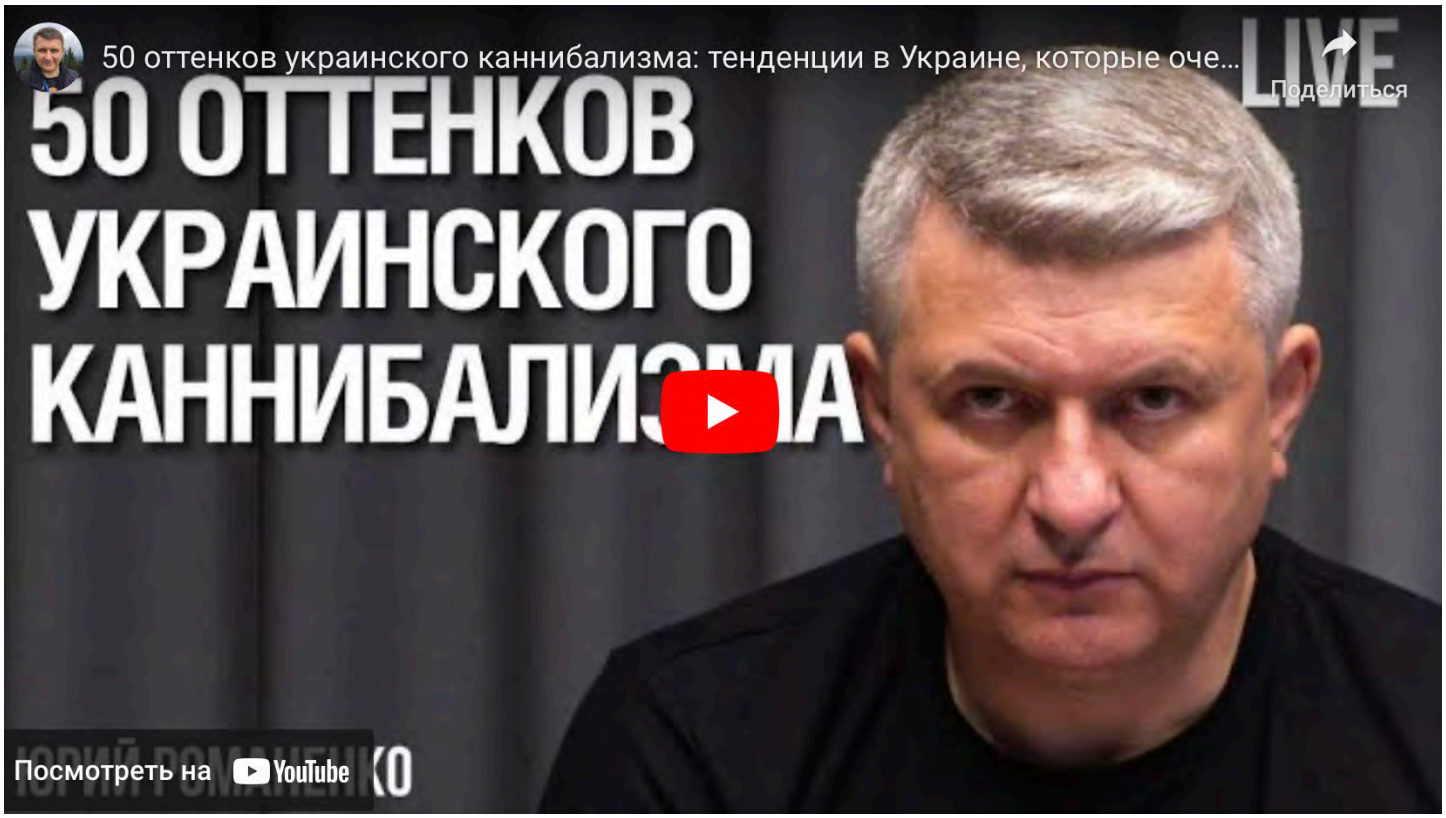

Видео

Тому пропаганда має вирішувати завдання орієнтування населення це завдання, а чи не на пісну беззубу хрень у дусі Маляр. Для цього ми маємо адекватно дивитися на себе та масштаб завдань, бо ми втратили 1,5 роки та ризикуємо програти війну з такою самогубною політикою.

І ще — **треба закрити телемарафон та дати каналам висвітлювати ситуацію в країні**.

Тому що,

1) — неадекватність у сприйнятті ситуації породило величезні ілюзії щодо того, як ми ведемо війну та найголовніше, де ми її програємо.

Звісно,

2) — **владі боляче відмовлятися від цензури, бо це може вдарити за рейтингами**.

Але,

3) **— якщо не почати здорово дивитися на самих себе, то за рейтингами будуть бити ракети та дрони, які щоночі кошмаритимуть всю Україну вже в недалекому майбутньому.**

Адже,

—,вимога відмови від ілюзій у нашій ситуації є вимога відмови від такої ситуації, що породжує ілюзії.

***

№ 1.842

Великий звіт Тома Купера можна резюмувати до головного: на сході ЗСУ зупинили російську спробу контрнаступу й винищили масу окупантів; водночас, на півдні, в районі Роботиного, українці прорвали російську оборону й здобули важливу перемогу, проте зазнали значних втрат через погану координацію та брак досвідчених офіцерів. Закінчує Купер міркуваннями з власного досвіду, як запобігти цьому на майбутнє.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-30-july-2023-oldies-and?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Микола Ковальчук, Катерина Шевчук, Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 30 липня 2023 року: досвідчені чи талановиті?

Опубліковано в неділю, 30 липня, о 16:10 за Києвом

Привіт усім!

Дедалі більше росіян нарікають, що західні медіа «контрольовані». Іронія в тому, що я не можу з ними не погодитися. Так, ці медіа контрольовані — насамперед вони залежать від комерційних інтересів, а ще — від певних особистих уподобань. Напевно, якось напишу про це окремо: зараз вам буде нудно читати такі роздуми.

1. ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Судячи з повідомлень із тимчасово окупованого Криму, українські Су-24 ПС ЗСУ пережили удар чотирма «кінжалами» по авіабазі в Старокостянтинові 26 липня. Вчора кілька таких літаків влаштували авіаудари по мостах в Армянську та в Чонгарі, які пов'язували Крим із материковою Україною. Пишуть, що влучили по обох. Детальних відомостей щодо руйнувань немає, але соцмережами ширяться свідчення про шість влучань по мосту в Чонгарі та зупинку транспортного сполучення в обох напрямках. Для удару шістьма ракетами «Storm Shadow» тільки по цьому мосту українцям потрібно було щонайменше три Су 24М. Залізничний міст у Сиваші (поруч із Чонгарським) поки не зазнав атаки. Більше про це (та про інші російські заяви і дописи) скажу ближчими днями…

На дорожному полотні автомобільної частини кримського/керченського моста триває ремонт, проте залізнична частина досі працює.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Порівняно мало повідомлень про бої за минулі два-три дні: схоже, негода обмежує діяльність обох сторін. А ще обидві сторони зазнали неприємного досвіду…

Сватове…

Серед моїх джерел досі немає нікого з цього району, але, судячи з повідомлень у соцмережах, те, що росіяни називали «кармазинівським наступом», закінчилося. Принаймні, тепер можна зрозуміти, де саме вони перебувають (тобто: територія на захід від Кармазинівки), а ще тепер їхні офіцери на всю ротяку хваляться, як ішли в атаку 20 липня — то й добре, значить, у нову атаку вони своїх підрозділів на цій ділянці не ведуть.

Що ж… якщо вірити цій похвальбі, росіяни оточили і знищили, прямо таки розгромили слабенькі позиції української 15-тої механізованої бригади дорогою до річки Жеребець (згідно з їхніми дописами: вирізали всіх поранених, яких знайшли); самі зазнали «лише кількох поранень через кулеметний вогонь та протипіхотні міни»; а потім встановили там понтонний міст.

Всі ці дописувачі закінчують свої байки на підступах до Сергіївки, Надії та ***Новоєгорівки…***

Але хіба це має значення? Важливо, що всі задіяні російські вояки — не лише особовий склад регулярних частин, але й мобіки — діяли героїчно, зв'язок у них був бездоганний, кожен із них надзвичайно досвідчений, певна річ… Трохи несподівано навіть, що всі повідомлення з українського боку свідчать: лінія фронту знову проходить по річці Жеребець…

…Оце думаю, аж голова тверда, і ніяк не збагну: далі ті самі росіяни хизуються, мовляв, захопили прапор 25-тої механізованої бригади, хоча, як мені відомо, вони увесь час билися з північним флангом 66 тої механізованої. Ну, слухайте: хто я такий, щоб сумніватися…

Фото: Танк Т 72 2-гої мотострілецької бригади (ВСрф) десь біля річки Жеребець.

Бахмут… Північ…

Ходили чутки — принаймні, вчора, — що саме тоді, коли почався буревій, ЗСУ наступали на позиції БАРС 29 і ПВК «поток» (власність «газпрома») десь на північний схід від Соледара. Але відтоді про це ані слова…

Південь…

Поки не знаю, хто саме, але орієнтовно 27 липня група екстремально налаштованих українських бійців на цій ділянці повелися дуже, дуже… ну, дуже нечемно із нещасними «кадировцями». Українці розчавили щонайменше роту, а може, й увесь батальйон, в живих зосталося з півсотні бідолах, яким вдалося втекти залізничною колією в бік Опитного (по цій колії наразі проходить лінія фронту). Як грубо: «кадировці» прибули в Україну, щоб радіти з убивств, розбою, принагідних страт і грабунків — а ці українські розбишаки не тільки протистоять їм уже 17 місяців, не просто стріляють у відповідь, але й самі їх убивають… Цк-цк-цк, от не соромно їм?

Також росіяни залучили 1307 мий мотострілецький полк, щоб стабілізувати лінію фронту.

Ще десь у цьому районі: летючі герої російських ВКС, вірні своїм видатним професійним якостям та віртуозній тактиці «насипай і втікай», вже вкотре намагаються поцілити по двох понтонних переправах на північ від Курдюмівки — її північну половину наразі контролюють українці. Не вдаватимуся в деталі, але кілька днів тому я вже писав, що ЗСУ почуваються тут настільки затишно, що проводять ротації певних підрозділів і виводять їх із зони бойових дій: тільки ж росіянам про це не кажіть…

3. ПІВДЕНЬ ЗАПОРІЖЖЯ

Старомайорське–Старомлинівка…

йой… тут все складно… дайте-но спробую зі сходу на захід:

Російський 71-й МСП, схоже, все ще тримається у південній частині Приютного, однак ЗСУ вже в процесі оточення – і цього села, і сусіднього Степового. Ба більше, яку б артилерію для підтримки військ не підводили росіяни, її «вигноблює» артилерія ЗСУ. І саме тому росіяни задіяли на цій ділянці три останніх команди, що використовують дрони–камікадзе Ланцет… про це (зокрема) я ще напишу найближчими днями…

Те, що лишилося від російської 60-тої МСБр, все ще тримається у південній частині Урожайного за підтримки батальйону «каскад». Південніше на цій ділянці росіяни задіяли 136-ту МСБр та 218-й танковий полк в районі Старомлинівки, та намагаються перегрупувати те, що лишилося від 247-го полку ВДВ.

Роботине…

тут, власне, маємо щось типу «найважливішої» частини сьогоднішнього звіту. Як повідомлялося, 27 липня, ЗСУ прорвали оборону росіян на схід від Роботиного. Мушу визнати, я дуже скептично поставився до всіх перших російських повідомлень про бої за підсумком прориву. Ще раз: дуже скептично.

По суті:

> **— ця операція ЗСУ виявилася далеко не бездоганною**, і я ще не певен, з яких саме причин. Припускаю, що план ЗСУ був такий: просування у шаховому порядку – 47-ма просувається повз Роботине, а їй навздогін, східніше, – 118-та механізована, за якою рушать іще 2 бригади, які закріплюються далі на схід на фланзі…

Втілення плану розпочалося добре: за десь 2–3 дні артпідготовки та роботи БПЛА ЗСУ рознесли понад 20 одиниць російської артилерії у районі, розташованому південніше зони наступу (включно із численними САУ МСТА-С та Акація. Відповідно, коли атака розпочалася, артилерія росіян ніяк не реагувала. Проте потім справи не задалися, і я ще не певен, чому, бо наразі чув щонайменше 3 різних версії:

Версія 1:

> — командний склад 118-тої механізованої отримав підтвердження, що вже взято чи-то а) російські укріплення на пагорбах, розташованих на схід від Роботиного, чи-то б) дві російських фортифікаційних споруди, розташованих безпосередньо на маршруті наступу. Відповідно, вони наказали підрозділу йти вперед…

Версія 2:

> — у комунікації між 118-тою механізованою та 47-мою механізованою сталася груба помилка, тож перша пішла у наступ перед другою, а не навпаки (першою мала йти 47-ма, далі – 118-та)...

Версія 3:

> — …і ще дехто каже, що облажалася чи-то артилерія 118-тої, чи то 44-та артилерійська бригада, які не випустили снаряди для утворення димової завіси, яка мала прикривати наступ 118-тої…

Так чи так, але передова рота 118-тої заїхала на російські укріплення і спинилася майже зверху на них, ще навіть не спішившись. Зупинка виявилася поганою ідеєю, бо тільки-но війська почали виходити з техніки, по них завдали удару ПТРК-розрахунки 1430-го МСП, 45-тої бригади спецназа та 810-тої бригади морської піхоти рф, які досі були в окопах «на тому пагорбі, що височіє над Роботиним» – а також російська піхота, що досі перебувала в окопах (за допомогою РПГ-29), а тоді ще «ланцети»…

У підсумку:

> 4–5 підбитих танків Т-72, десь 13-15 БМП та БТРів, і майже ціла рота – загиблих, поранених або полонених (схоже, включно із майором, що командував цією атакою). І вже згодом російські дурпагандисти перетворили це на «атаку 100 танків, з яких було знищено 50»...

Авжеж, одразу після того 47-ма механізована зачистила той пагорб: рознесла на друзки 1430-й МСП та відкинула його залишки і тих спецназівців і військових 810-тої бригади, що вижили, до Новопрокопівки.

Ба більше, на східному фланзі атаки 15-та бригада НГУ «Кара-Даг» і бригада НГУ «Азов» вдарили по 70-му МСП в Новопокровці та на околицях так, що залишки російського підрозділу втекли до Вербового і взялися жалітися на некомпетентне командування.

Однак,

> **— через втрати 118-тої механізованої, перемога стала пірровою…**

Я проаналізую та розгляну цю ситуацію детальніше нижче.

Кам'янське–Лобкове…

щось тут відбувається, але ніхто не каже, що саме. Єдине, стосовно чого я певен, – це те, що українці перебувають (чи перебували?) в районі млина [південна частина Кам'янського – перекл.] та «дуже близько» до Лугового (тобто облишили дурний задум із вгризанням у Жереб'янки. Також можу підтвердити, що бачив відео із їхньою [українською] технікою, що бродить

собі по тилах «певних російських сил у цьому районі», сильно південніше. Менше з тим, не певен, чи цю територію було захоплено нещодавно.

Прослідкував за кількома онлайн-дискусіями про причини втрат 118-тої механічної на схід від Роботиного. Дехто звинувачує генералів ЗСУ та їхню неорганізованість на дивізійному рівні; інші звинувачують недосвідчених командирів бригад і батальйонів ЗСУ; ще інші — відсутність розвідки; а ще є дехто, хто звинувачує безрозсудний поспіх, або відсутність димових снарядів, або неможливість використати їх. Потім є дехто, хто скаржиться на те, що насправді є «незначними тактичними помилками» (наприклад, необхідність розчищати окопи піхотою)... Немало (і я зокрема) тих, хто вимагає відповідальності. Справді, на цьому етапі я не можу уникнути зауваження, що до цього дня ЗСУ не може знайти винного у втраті майже всього Херсона та більшої частини Запоріжжя в перші кілька днів війни (що стало причиною, чому ЗСУ зараз повинні йти, втрачаючи війська, намагаючись відновити ті самі території). Так, я також не очікую, що знайдуть винного в невдачі 118-тої механізованої… Ота прикра скалка в мізинці моєї ноги підказує мені, що це дуже, дуже погано: офіцери, які помиляються, повинні нести відповідальність за свої помилки. Якщо є сумніви, подивіться, що робили армія та флот США зі своїми некомпетентними під час Другої світової війни. Потім порівняйте їхню кадрову політику під час усіх наступних конфліктів – і результати тих самих з конфліктами Другої світової війни…

«Але», чому я так думаю?

Бо мій досвід підказує, що причина втрат 118-тої – щось з усього перерахованого вище.

Однак,

> **— фундаментальною причиною є масоване укрупнення підрозділів за надто короткий час.**

Зауважте, що

> — за останні 17 місяців загальна чисельність ЗСУ збільшилася щонайменше в шість разів, а загальна чисельність бригад – як мінімум вдвічі, якщо не втричі, а батальйонів — можливо й уп’ятеро.

Таке укрупнення також вимагає величезної кількості офіцерів. І, ну, ЗСУ просто не має необхідної кількості офіцерів із необхідною кваліфікацією, навичками та перевіреними можливостями.

Мабуть, через брак кваліфікованих офіцерів ЗСУ також не бажає притягнути їх до відповідальності.

Якось я випадково мав досвід подібного укрупнення в двох «дещо інших, хоча й дуже схожих секторах» у 1990-х роках, і можу лише сказати:

— вибачте, **не вийде так легко знайти потрібних офіцерів**. Незалежно від рівня чи звання, і незалежно від того, у якій країні, у військовому чи цивільному житті (якщо розглядати цивільне життя: просто замініть «офіцерів» на «менеджерів»): **це займе «роки»**.

Навпаки:

у такій ситуації слід очікувати некомпетентності та комунікаційних провалів (плюс інтриги, що випливають з цього) майже скрізь – що, я думаю, також є причиною, чому ЗСУ не має дивізійного рівня командування та організації:

— невелика кількість досвідчених генералів (див.: ті, хто керує п'ятьма головними територіальними командуваннями) — це, по суті, багато недосвідчених полковників, підполковників, майорів і капітанів, призначених командувати великою кількістю новостворених бригад, батальйонів і рот.

Мій досвід такий:

— можна навчати людей скільки завгодно, але більшість просто не може вчитися досить швидко, і їм доводиться вчитися на практиці.

Що у збройних силах, які перебувають у стані війни, означає:

— вони вчаться, втрачаючи своїх підлеглих (і, насправді, можуть вважати себе щасливими, якщо самі переживуть цей досвід).

І ще скажу зі свого досвіду:

— **багато хто взагалі нічому не навчиться.** Можна скільки завгодно посилати деяких людей на перепідготовку, але вони не змінять своїх звичок у командуванні, а тим більше у спілкуванні — чи то з підлеглими, чи то з начальниками.

В такій ієрархічній структурі, як армія, ця проблема перетворюється на систематичну, ба навіть іноді догматичну.

Наприклад,

— окрім звання, для військового традиційно визначальним є вік. Із двох офіцерів в одному званні «головнішим» буде той, хто старший. І це проявляється на всіх рівнях, аж до новобранців: найстарший у казармі, як правило, стане лідером...

Із мого досвіду, це велика помилка:

— **насправді мають значення тільки «якості».** Тобто «здатності»: здатність засвоювати уроки, розуміти тактичну й оперативну ситуацію,

здатність командувати, застосовувати знання на практиці — надзвичайно цінні здатності.

Звісно, у мене на цій темі свій пунктик. У 1990-тих мене, тоді двадцяти-з-чимось-літнього, несподівано для мене самого хтось із «вищих» призначив вчити великі групи ветеранів середнього віку, а ще — майбутніх офіцерів вищого рангу. Але коли я пригадую той досвід тепер, то розумію, що виніс із нього цінний і досі актуальний урок: молодь без досвіду швидше і краще вчиться, ніж ветерани, яким, фактично, доводиться перевчатися.

Бо від старих звичок не так легко позбутися.

Мій висновок простий:

— ЗСУ доведеться «щось робити» з тим, як іде відбір і навчання офіцерів.

І якщо НАТО запропонує якусь допомогу в цій царині (досі я не чув, щоб Альянс спеціально вчив офіцерів середнього рангу для ЗСУ), то йому самому доведеться вчитися й долати деякі свої догми.

Одне можна сказати точно:

— призначати людей тільки тому, що вони старші або мали довід військового вишколу в минулому, або мають кращу якість цивільної освіти — це шлях в нікуди.

Треба обирати талановитих молодих: вони будуть раді скористатися шансом і продемонструвати свої навички — їх юнаки і юнки, до речі, формують швидше. І роблять це більш уперто, ніж люди середнього віку. Якщо сумніваєтеся, пригадайте, що Олександр Македонський «завоював (знаний грекам) світ» у віці 18-23 років.

.***

№ 1.843

Дайджест подій в Україні та навколо України від 2 серпня 2023

Головне

📌 "Бімбу Злочевського" українські засоби масової дебілізації майже "не помітили". А дарма.

📌 І знову НАТО утерлося після нахабної провокації. Вкотре?

📌 Дуже важливий розділ про підготовку російського контрнаступу. Саме так. Бо свіжі підрозділи вже поруч з передовою.

📌 Зверніть увагу, що "підготовку програми навчання" українських пілотів ще не завершено.

Теми доби

🔥 Білоруські гелікоптери вдерлися в повітряний простір Польщі.

🔥 Вищий антикорупційний суд оголосив надм'який вирок власнику компанії Burisma Злочевському.

🔥 НБУ ліквідував банк "Конкорд"

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ До Білорусі заїхала ще одна колона ПВК "Вагнера", у складі якої були фури з морськими контейнерами. Президент Лукашенко заявив, що "пожартував" про наміри найманців "здійснити екскурсію до Жешува".

2 білоруські військові вертольоти "під час навчань" порушили польський кордон і вдерлися на територію країни на відстань до 2 км. Польське Міністерство оборони підтвердило цю інформацію та повідомило, що гелікоптери летіли дуже низько, тому їх не було виявлено радіолокаторами. Польща проінформувала про інцидент партнерів із НАТО. Представник Пентагону генерал Райдер заявив, що США дуже серйозно ставляться до безпеки НАТО та стежать за подіями на білорусько-польському кордоні. Міністерство оборони Білорусі заявило, що порушення повітряного простору не було і звинуватило Варшаву в тому, що повідомлення було зроблено для "виправдання нарощування сил та техніки поблизу білоруського кордону". Журналісти з групи "Беларускі Гаюн" стверджують, що гелікоптери належать охороні Лукашенка, який відпочивав у резиденції за 7 км від кордону, тож інцидент міг статися ненавмисно.

Генштаб у ранковому зведенні 2 серпня повідомив, що за добу на лінії фронту сталося 40 зіткнень. За інформацією з лінії фронту, ЗСУ відбили атаки в районі с. Надія Луганської обл. Точаться важкі зустрічні бої на південь від Бахмута. Окупанти були змушені відійти за залізничну колію в Курдюмівці, села Андріївка та Кліщіївка наразі перебувають у "сірій зоні". Відбито атаки на Авдіївку, російські війська відкинуто з промзони. На околицях міста лінія фронту перебуває в "стані руху". У Мар'їнці на захід від Донецька атаки російських військ успіху не мали, а на південь, у Новомихайлівці вони були змушені відійти після успішних українських контратак. Наступальні дії ЗСУ на заході Донецької та в Запорізькій областях загальмувалися, проте це не свідчить про припинення боїв. Обидві сторони зазнають тяжких втрат у живій силі та техніці.

Російське командування планує нанести контрудари на всіх напрямках, де ЗСУ ведуть наступальні дії, для чого на передову перекинуло низку свіжих підрозділів, підтягнуло далекобійну артилерію та танки. Про підготовку російського контрнаступу свідчить і поява в штабі південного угруповання військ начальника Генштабу Герасимова. Пентагон вважає, що наступ України буде важким та тривалим.

У прифронтовому с. Першотравневе на Харківщині внаслідок російського обстрілу загинула місцева мешканка, у сел. Петропавлівка уламками бомби поранено чоловіка. На Донеччині поранено та травмовано 3 мешканців прифронтових міст. Унаслідок російського артилерійського обстрілу лікарні в Херсоні загинув лікар, 5 медпрацівників – поранено. Ще 3 людей поранено в інших населених пунктах області. За даними Управління верховного комісара ООН із прав людини, у липні внаслідок російської агресії в Україні загинуло 143 цивільні особи, у тому числі – 4 дітей, поранено – 605 осіб.

⭐ Унаслідок атаки дронів на Одеську обл. пошкоджено елеватор, будівлю Дунайського пароплавства та морський вокзал Ізмаїла. У небі над Сумською обл. збито БПЛА Shahed. Над Києвом збито 10 таких дронів, уламками пошкоджено нежитлову будівлю та дитячий майданчик. Загалом за ніч над країною було знищено 23 дрони-камікадзе.|

За твердженням спікера командування Повітряних сил Ігната, російська армія перебазувала місця запуску дронів-камікадзе ближче до кордону з Україною в північних областях, тому підрозділи ППО не завжди встигають їх збивати.

⭐ Окупаційна "влада" Севастополя повідомила, що на околицях міста нібито було знищено український БПЛА. Автомобільний рух мостом через Керченську протоку перекрито. На супутникових знімках можна побачити, що до місця падіння секції прибули великовантажні крани, які намагаються підняти проліт, що впав.

Координатор Ради нацбезпеки за президента Байдена Кірбі заявив, що США "не заохочують і не сприяють" атакам України об'єктів на території Росії. Прессекретар Єврокомісії Массралі заявила, що Росія не має права використовувати атаки дронами Москви як привід для подальшої ескалації атак України, оскільки прозорого розслідування інцидентів проведено не було.

⭐ В. о. голови Держатомрегулювання Коріков заявив, що окупанти ввели в оману МАГАТЕ та міжнародну спільноту повідомленням про ремонтні роботи на 5 енергоблоці Запорізької АЕС, Він стверджує, що "експлуатаційна організація ЗАЕС" не має для запчастин для такого ремонту.

Держатомрегулювання та Комісія ядерного регулювання США підписали меморандум про обмін технічною інформацією та співробітництво в галузі ядерної безпеки.

⭐ У Росії зафіксовано десятки випадків підпалів військкоматів. Дехто з обвинувачених стверджує, що напади їм запропонували скоїти офіцери ФСБ. У Росії триває підготовка до "великої мобілізації". Усі необхідні закони та підзаконні акти вже ухвалено.

1-2) Тил

⭐ Кабмін спростив процедуру встановлення мобільних генерувальних потужностей та супутньої інфраструктури для децентралізації генерації в умовах російських атак. Прем'єр-міністр Шмигаль стверджує, що до зими додатково буде підготовлено до експлуатації блоки загальною потужністю 2,8 ГВт, а великі енергооб'єкти – прикрито ППО.|

За даними європейської енергосистеми ENTSO-E, імпорт електроенергії до України в липні проти червня збільшився на 67,7 % – до 73,3 ГВт•год.

⭐ Віцепрем'єр-міністр Верещук заявила, що у 2023 р на виплати тимчасово переміщеним особам передбачено виділення з бюджету 72 млрд грн, що на чверть більш ніж у 2022 р. Кабмін відклав до 1 листопада запровадження нового порядку призначень виплат ВПО, який передбачає подання під час першого звернення лише одну заяву на всю сім'ю, а чи не кожному члену окремо.

⭐ Українське відділення правозахисної організації Transparensy International повідомило, що понад половина коштів на відновлення Ірпеня (558 млн грн) було розподілено без тендерів. Журналісти низки ЗМІ з'ясували, що підряди здобули компанії, які пов'язані із чиновниками обласної адміністрації та Офісу президента.

⭐ ЮНЕСКО підтвердила, що внаслідок агресії РФ завдано збитків 274 об'єктам культури в 14 областях України.

⭐ МВС повідомило про можливість необмеженої кількості спроб складання теоретичного та практичного іспиту на керування автомобілем.

⭐ З 1 серпня власники знищеного чи пошкодженого житла можуть подати заяву на отримання компенсації для придбання нової квартири чи будинку через додаток для смартфонів або портал "Дія".

⭐ Мінфін розмістив військові облігації на суму 3,05 млрд грн, причому продажі ОВДП із терміном погашення 2 роки 7 місяців склали 2,92 млрд грн. Чиновникам вдалося знизити їхню прибутковість з 19,75 % до 19,39 % річних. 25 липня Мінфін розмістив облігації на 6,4 млрд грн та $227 млн.

⭐ Приватбанк з 1 серпня подовжив термін чинності всіх карток на 2 роки, щоби не перевипускати їх. Для оплати в інтернеті банк радить відкрити онлайн-картки.

⭐ Глава НБУ Пишний заявив, що. Україна у 2023 р. планує отримати $42 млрд міжнародної допомоги, а 2024 р – не менш ніж $37 млрд. Він визнав, що бюджет буде зведено з дефіцитом приблизно 26 % ВВП, який уряд планує покрити західними вливаннями.

⭐ Нацбанк ухвалив рішення про відкликання ліцензії в банку "Конкорд" та його ліквідацію з 1 серпня 2023 р. Причиною ліквідації названо систематичне порушення банком вимог законодавства щодо протидії

легалізації (відмиванню) доходів, які отримано в злочинний спосіб. Йдеться про участь банку в схемах ухилення від сплати податків грального бізнесом.

2. Україна та світ

⭐ Між Україною та Польщею виник міжнародний скандал після заяви міністра Канцелярії президента Дуди Пшидача. У контексті подовження заборони на імпорт української сільгосппродукції він заявив, що "Україні варто було б почати цінувати ту роль, яку Польща відіграла для неї останніми місяцями та роками". Українське МЗС викликало посла Польщі Ціхоцького для надання пояснень. Йому було оголошено, що подібні заяви є хибними та неприпустимими Прем'єр-міністр Польщі Моравецький вважає неправильним виклик посла до українського МЗС. Польське міністерство закордонних справ викликало для надання пояснень посла Зварича. Президент Зеленський заявив, що Україна надзвичайно цінує історичну підтримку Польщі й тому не дасть жодним політичним негараздам спаплюжити відносини між народами. За його слів, Польща разом з Україною стала щитом Європи, тому "жодної тріщини в цьому щиті бути не може".

⭐ За інформацією видання The Financial Times, США уклали угоди з Болгарією та Південною Кореєю про постачання 155-мм боєприпасів до України.

Телеканал CNN повідомив, що остаточний план навчання українських пілотів на винищувачах F-16 досі не погоджено й не затверджено, зокрема, американською владою, яка надає дозволи на використання техніки, тренажерів та посібників.

⭐ Чехія ратифікувала угоду про оборонне співробітництво зі США, що дає країні додаткові гарантії безпеки.

⭐ Франція розпочала евакуацію своїх громадян та громадян країн ЄС із Нігеру, де скоєно військовий переворот за можливої участі Росії. Водночас у країні залишається французький військовий контингент. Країни Західної Африки пригрозили застосувати силу в разі відмови путчистів у Нігері скласти зброю та поновити на посаді законно обраного президента Базума, який наразі перебуває під домашнім арештом.

⭐ Видання "Радіо Свобода" та Kyiv Independent повідомили, що угорська влада залякувала переданих до країни Росією українських військовополонених "покаранням" в Україні та схиляла до набуття угорського громадянства. Шестеро полонених із 11, переданих Росією, досі перебувають в Угорщині.

⭐ США оголосили про обмеження безвізового режиму для Угорщини, яка у 2011–2020 роках видала за програмою спрощеної натуралізації "сотні тисяч паспортів" без суворої перевірки особи.

⭐ Австрійська група Raiffeisen Bank International оголосила, що її дочірній банк у Росії "буде змушений" заплатити приблизно €100 млн "податку на надприбуток". Ці кошти буде скеровано на фінансування воєнних заходів. Російський дочірній банк отримав €685 млн прибутку в першому півріччі 2023 р. – на €55 млн більше, ніж за цей період торік.

Пивоварна компанія Heineken повідомила, що поки виходить із Росії, оскільки не в змозі знайти російського покупця на свій бізнес.

3. Тренди

⭐ Після скасування Верховною Радою пільг з акцизу та ПДВ на моторне паливо з 1 липня, воно подорожчало в мережах АЗС на 3–5 грн/л. Експерти вважають, що впродовж серпня ціна зросте ще більше, оскільки в липні трейдери постачали на ринок паливо, яке було куплено за старою ціною.

Щомісячне опитування НБУ про ділову активність показало, що індекс очікувань впав нижче за нейтральний рівень у 50 %. Представники бізнесу вважають, що зростання цін на електроенергію та пальне спричинить суттєве зростання витрат і матиме наслідком збільшення собівартості продукції. Це призведе до зростання цін та скорочення попиту.

Міністр фінансів Марченко поскаржився, що внаслідок відтоку робочої сили Україна щомісяця втрачає $2 млрд. Багато хто з біженців не збирається повертатися в Україну з огляду на безпеку, а також через погіршення умов ведення бізнесу. Водночас у сусідніх з Україною країнах зростає кількість реєстрацій громадянами України нових підприємств та індивідуальних підприємців.

⭐ Видання Poliitco опублікувало статтю про передавання влади в Україні в разі смерті президента Зеленського. Нібито країною керуватиме рада, до якої увійдуть голова Верховної Ради, керівник Офісу президента, міністри закордонних справ та оборони, а генерал Залужний залишиться головнокомандувачем ЗСУ. На думку низки експертів, ця публікація є "вкиданням" для "промацування" електоральних настроїв. Конституція однозначно визначає, що в разі смерті чи усунення президента його обов'язки виконує спікер Верховної Ради, а наступним у списку є глава уряду. Саме такий варіант було застосовано у 2014 р, коли обов'язки президента країни виконував голова Верховної Ради Турчинов.

Депутат Верховної Ради Холодів, якого було виключено з партії "Слуга народу", заявив, що подав заяву про складання мандату нібито через хворобу дружини та дитини.

Всеукраїнська аграрна рада звернулася до голови Верховної Ради Стефанчука та прем'єр-міністра Шмигаля із закликом перенести впровадження 2 етапу "земельної реформи" на повоєнний час. Під час війни дрібні та середні агропідприємства та фермери зазнали колосальних збитків і не в змозі взяти участі в купівлі землі, тому за нинішньої ситуації є шанс, що її буде скуплено за безцінь великими агрохолдингами та підставними компаніями закордонних "інвесторів".

ЗМІ публікують інформацію про численні порушення в роботі територіальних центрів комплектації та соціального захисту (військкоматів), про незаконне збагачення їхніх працівників – насамперед керівників та осіб, причетних до видавання "білих квитків" – довідок про непридатність до військової служби. Нацполіція, СБУ, Офіс генпрокурора повідомили про проведення майже 100 обшуків у осіб, причетних до цих "схем".

Вищий антикорупційний суд оголосив вирок колишньому міністру екології та природних ресурсів Злочевському в справі про підкуп керівництва НАБУ та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Він обійшовся "легким переляком", заплативши штраф у розмірі 68 тис. грн, оскільки пішов на угоду зі слідством. Водночас він "добровільно" передав 600 млн грн на проєкт "Армія дронів", 174 млн грн – Силам спецоперацій і перерахував на рахунок ЗСУ 31 млн грн. Злочевський є власником великої нафтогазової компанії Burisma, до якої було "прилаштовано на роботу" сина тоді ще віцепрезидента США Байдена. Генпрокурора Шокіна, який розслідував цей випадок міждержавної корупції, було звільнено після того, як Байден пред'явив ультиматум президенту Порошенку в обмін на надання Україні фінансових гарантій США в розмірі $1 млрд. Попередній президент США Трамп тиснув на президента Зеленського для реанімування справи проти сина Байден, проте ця спроба завершилася імпічментом у Конгресі. У разі перемоги Трампа на наступних президентських виборах у США розслідування буде відновлено, і це загрожує Байдену та його сину кримінальним переслідуванням. Тому демократична адміністрація висунула проти Трампа понад 10 звинувачень у різних злочинах, сподіваючись скинути його з президентських перегонів. Українські ЗМІ дружно промовчали про участь Злочевського в справі про американську корупцію.

Дочірня компанія "Нафтогазу" – "Газорозподільчі мережі" отримала ліцензію на постачання газу побутовим споживачам Кривого Рогу та Харкова. До неї передано практично всіх абонентів обл- та міськгазів, які входили до "Регіональної газової компанії" олігарха Фірташа. Водночас самі підприємства

залишилися без споживачів і з боргами. Колишній глава держпідприємства "Оператор ГТС України" Макогон стверджує, що подібна операція (передавання абонентів, а не підприємств) позбавляє ОГТСУ можливості стягнути 16,5 млрд грн, які заборгували йому облгази Фірташа. Державний Нафтогаз через дочірню компанію зосередив у руках контроль практично над усім ринком постачання газу населенню.

Видання The Wall Street Journal звернуло увагу, що кількість українців, які втратили кінцівки, сягнула рівня таких травм під час Першої світової війни. Журналісти наголошують, що цивільні особи здебільшого не мають можливості поставити собі протези, які коштують недешево – ціна певних із них сягає $50 тис., водночас як за поранення на фронті держава виплачує всього $20 тис.

***

№ 1.844

Депутатка Київради Ксенія Семенова запропонувала "серйозну розмову про взаємодію активістів і керівництва міста"

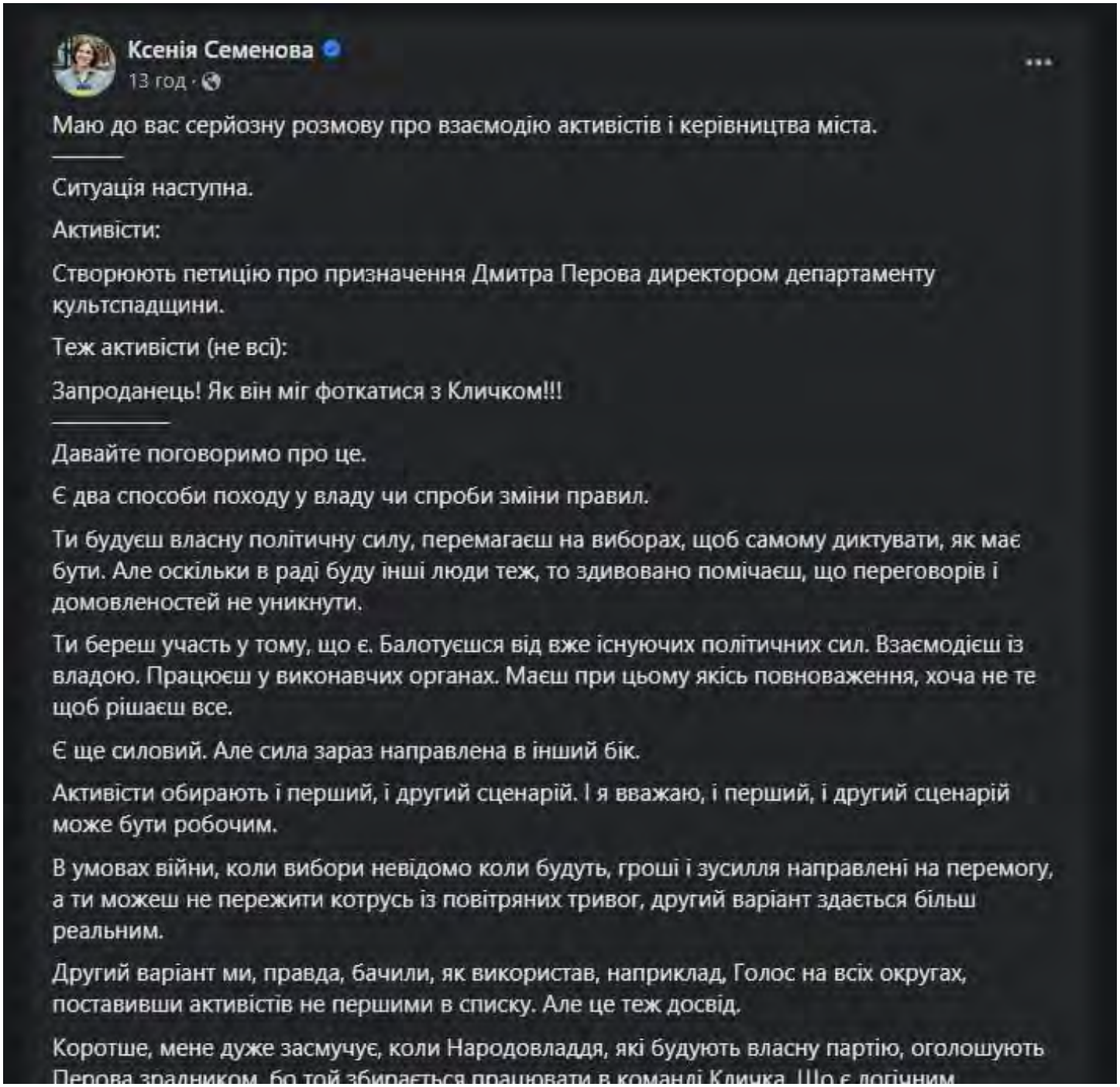

2023-08-03

Могильний

Тема більш ніж актуальна, особливо враховуюче яке саме керівництво в нашому місці. Але, як на мене, пані Семенова обрала зовсім недоречний кейс по ситуації із Дмитро Перов для викладення своєї позиції.

Почнемо з поняття "активіст". Вибачте, але якщо людина живе за рахунок певної діяльності, він точно не активіст в цій діяльності.

Якщо людина робить корисні справи за грантове фінансування напряму чи через роботу в ГО, або збирає донати на свою діяльність, то його справа від цього не стає менш корисною. Але це вже не активізм, а оплачувана громадська діяльність.

Другий варіант ми, правда, бачили, як використав, наприклад, Голос на всіх округах, поставивши активістів не першими в списку. Але це теж досвід.

Коротше, мене дуже засмучує, коли Народовладдя, які будують власну партію, оголошують Перова зрадником, бо той збирається працювати в команді Кличка. Що є логічним наслідком петиції, яка зібрала 6000 голосів. При тому, що мені подобається і Перов, і Народовладдя. І я навіть ставлюся лояльно до того, як Народовладдя переконує своїх прихильників, що всі депутати кінчені) Бо я от не кінчена)

Коли реальні представники громади починають боротися одне з одним чи дискредитувати одне одного, чи таврувати одне одного – це дуже-дуже погано. Шляхи досягнення мети є різні і це нормально, якщо при цьому попереду йдуть інтереси громади. У Перова точно йдуть.

Виграють від конфліктів представників громади не громада, а мафія.

Шановні пані і панове, зосередьтеся, будь ласка.

З повагою
ваша галіма зелебоба і зелена шмаркля і одночасно колаборантка з Кличком
запроданка Семенова

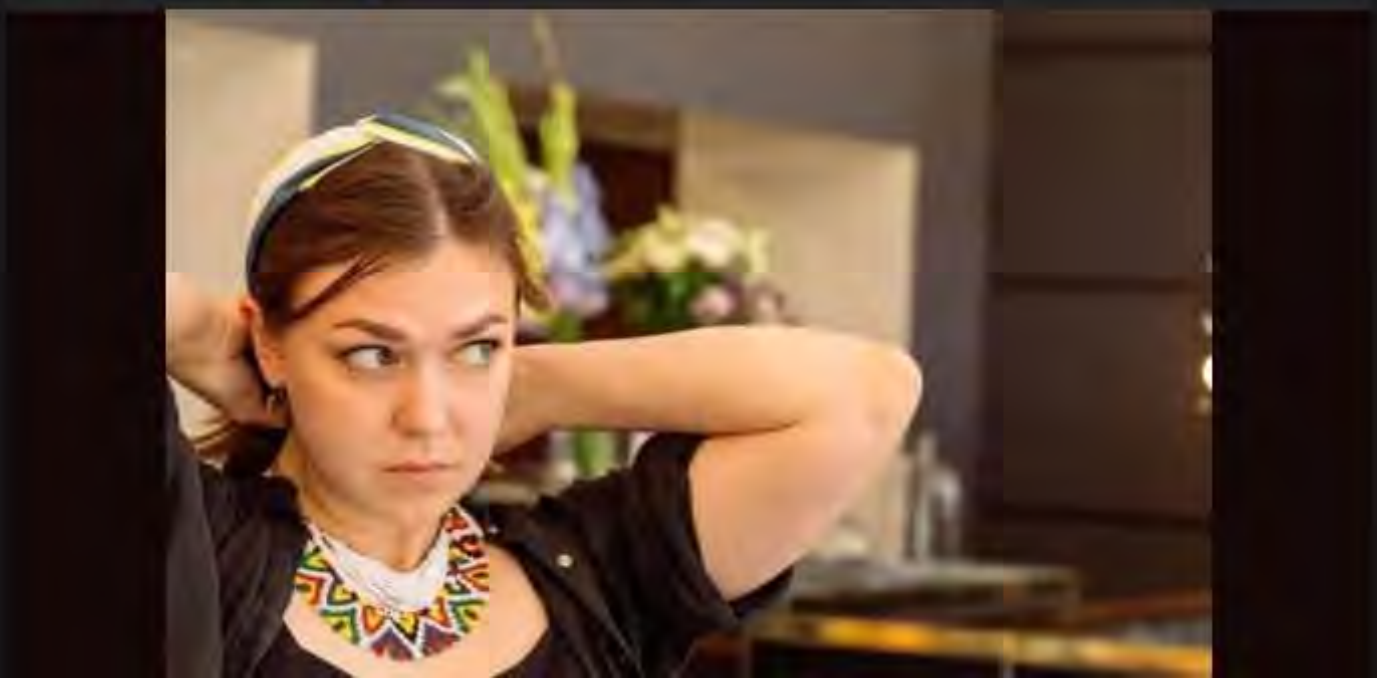

Якщо людина є помічником депутата і ходить захищати старі будівлі від забудовників, як помічник депутата, прямим текстом заявляючи свій статус помічника в усіх зверненнях і в спілкування з поліцією на місці, то він вже помічник депутата від певної політичної партії, а не активіст чи громадський діяч.

Якщо помічник депутата свідомими маніпуляціями намагається створити суспільний резонанс і отримує саме за ці маніпуляції позов від забудовника-відморозка, то на кого цей забудовник подає позов? Правильно, позов подають НЕ на активіста і навіть не на громадського діяча, бо ані першого, ані другого там не було - там був помічник депутата від правлячої партії Слуга Народу.

Якщо під час війни власник диплому юриста з відзнакою починає збирати пожертви не на допомогу ЗСУ чи постраждалим від російської агресії, а собі, практикуючому ЮРИСТУ (!), на адвоката по очевидній справі, то про яку порядність і принциповість можна говорити?

Тому пані Семеновій і недоречно було брати історію з Перовим, бо Перов давно ніякий не активіст.

Ну а писати в контексті Перова, що в умовах війни "гроші і зусилля направлені на перемогу" - це взагалі лицемірство, враховуючи збори коштів її помічником-юристом на адвоката собі.

До речі, навіть петиція про призначення Перова головою Департаменту охорони культурної спадщини КМДА - маніпуляція, бо там Перова видають за активіста, тим самим вводячи в оману киян.

А от те, що Ксенія Семенова постійно "забуває", що Перов є її офіційним помічником, та лобіює його на посаду в КМДА під виглядом активіста, це вже навіть не лицемірство - тут смердить приховуванням конфлікту інтересів.

Взагалі петиція із рекламою Перова - це ганьба для громадського сектору. Якби люди, що заварили цю кашу, бодай трохи переймалися проблемою побудови правової держави і захисту громади Києва, вони би НІКОЛИ подібну петицію не подавали і не розкручували.

Директор Департаменту в КМДА - це НЕ політична посада. Якщо ми хочемо в місті порядок, то в першу чергу треба припинити ганебну практику Кличка із заведення зручних для нього людей на високі посади через переведення їх туди без конкурсу.

Ще раз: цю практику треба ПРИПИНИТИ, а не створювати дуже вигідний для Кличка прецедент прилаштування потрібної людини під соусом виконання петиції.

Громадськість, яка бездумно підтримує петицію про призначення Перова, тим самим легітимізує такий алгоритм дій для інших призначень. Як вважаєте, скільки часу самому Кличку чи якомусь впливовому забудовнику із корупційними зв'язками знадобиться, щоб забезпечити нещасні 6 тисяч голосів за петицію по потрібній їм людині?

Інший важливий момент.

Ви в курсі, що таке директор Департаменту охорони культурної спадщини КМДА?

Це раб Київського міського голови, яким є корупціонер Кличко.

Хтось із групи підтримки Перова здогадався прочитати Положення про Департамент, затверджене розпорядженням Кличка від 29.05.2020 № 771?

Щось підказує, що навіть юрист Перов його не читав, або не зміг зрозуміти прочитане.

З точки зору ЗУ "Про охорону культурної спадщини", Департамент навіть не можна вважати спеціально уповноваженим органом культурної спадщини. Все тому, що Кличко в процесі протистояння з ОП, затвердив Положення, що прямо СУПЕРЕЧИТЬ вимогам Закону.

За Законом, місцевий орган охорони культурної спадщини має бути крім іншого підзвітним та підконтрольним Мінкультури.

> 1) — Саме так раніше і було, поки Кличко у 2020 році не прописав, що Департамент лише взаємодіє з Мінкультури.
>
> 2) — А от підпорядковується Департамент при цьому Київському міському голові (навіть не голові КМДА).

Аналогічні по суті зміни Кличко затвердив і в процедурі призначення директора Департаменту.

> 3) — За Законом і раніше по Положенню, його Кличко призначав за погодженням з Мінкультури. А в 2020 році погодження з Мінкультури Кличко викреслив.

Хтось дійсно вважає, що на апріорі незаконній посаді раб Кличка може щиро працювати в інтересах громади Києва?

Перов, якщо він бодай на половину такий крутий юрист, як про нього розповідає група підтримки, все це має розуміти.

Але він все одно вперто лізе у великі начальники - нехай рабом Кличка, але такий молодий, а вже цілий директор!

Проте, повернемось до теми "взаємодії активістів і керівництва міста".

Як я вже написав, тема актуальна. Але, вибачте, що тут обговорювати?

Керівництво міста зобов'язано працювати в інтересах громади міста.

Взаємодія активістів з ним може мати лише одну форму - активісти ПРИМУШУЮТЬ керівництво міста належним чином виконувати ці обов'язки.

Все. Інших форм взаємодії теоретично не може бути при постановці питання в тому вигляді, як це зробила пані Семенова.

Активіст теоретично не може піти працювати в підпорядкуванню керівництву міста, бо по факту цього активіст зникає.

Але це не кейс Перова - активіст Перов перестав існувати задовго до спроби походу помічника депутата Київради Перова в підпорядкування Кличка.

***

№ 1.845

Відбудова Київщини: сотні мільйонів гривень віддали компаніям з криміналом і купленим на OLX

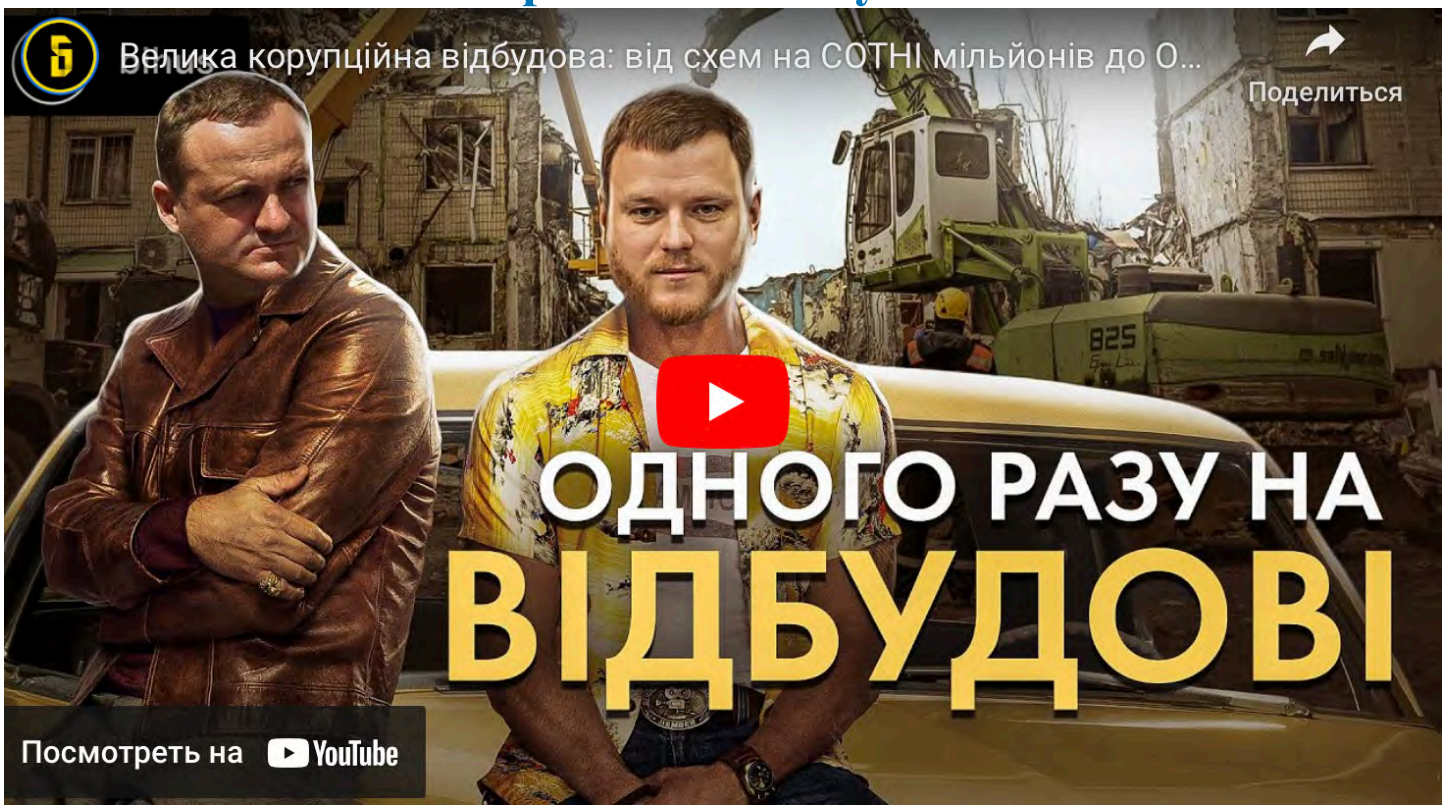

Відео

2023-07-31

bihus.info

Сотні мільйонів гривень на відбудову зруйнованих росіянами будинків та об’єктів інфраструктури на Київщині роздали фігурантам кримінальних проваджень, компаніям, купленим на OLX і структурам, власники або директори яких привели журналістів до керівництва Київської облдержадміністрації та Офісу президента. Про це йдеться у розслідуванні Олексія Ярильченка та Наталії Лазарович на Bihus.Info.

Процес відбудови в Київській області стартував влітку 2022-го. Замовлення на роботи робилися як окремими міськими та селищними радами, так і централізовано – через профільний департамент Київської обласної держадміністрації. Втім, попри різних замовників весь цей процес, за даними журналістів, перетворився на суцільний хаос: більшість договорів було підписано з підрядниками напряму, без проведення тендерів, самі договори або не публікувалися в системі Prozorro взагалі, або ж публікувалися з великим запізненням, на схожі роботи на одних і тих самих об’єктах могло бути одразу декілька замовлень і т.д. Втім, ключовою претензією є підхід до

самого вибору підрядників, які займалися або ж нібито займалися відбудовою.

Так, наприклад, більше 200 мільйонів гривень на відбудову в Бучі, в тому числі і на роботи на найвідомішій її вулиці – Вокзальній – без тендерів віддали одній родині з Рівненської області.

Роботами тут займалися ФОП Сергій ***Цибульський***, його син Дмитро та на той момент компанія його брата “Грілана”. Родина підприємців займається бізнесом в Дубровиці Рівненської області і до цього не мала досвіду настільки масштабних робіт.

Сам Сергій ***Цибульський*** свою появу на бучанських підрядах пояснив тим, що його родина після деокупації Київської області в якості волонтерів привезла в Бучу хліб, тут познайомилася з місцевими чиновниками, які нібито і запропонували працювати у відбудові.

Більше того, Цибульський не зміг назвати точну кількість об’єктів, які бучанці довірили їм відновлювати, а відсутність частини договорів у системі Prozorro пояснив тим, що домовлялися з посадовцями усно.

Тут же, в Бучі, підрядів на загалом приблизно 40 мільйонів гривень отримала компанія з помилкою в назві – “Булівельна компанія “Відбудова”. Ймовірно, помилка пояснюється поспіхом, адже фірму реєстрували юристи, виставили її на продаж на порталі оголошень OLX і ледь не одразу після купівлі новими власниками вона вже отримала перші замовлення.

Директор підприємства Борис ***Лісовський*** раніше працював у київському ***КП “Київблагоустрій”***, де тоді ж працював Тімур ***Ткаченко*** – колишній бізнес-партнер Олексія ***Кулеби***, який нині є заступником очільника ОП, але у 2022-му був керівником Київської державної обладміністрації, яка курувала процес відбудови і сама долучалася до роздачі підрядів.

Цікаво, що раніше ***Кулеба*** також і особисто був причетний до роботи “Київблагоустрою”, очолюючи у 2019-му профільний департамент КМДА.

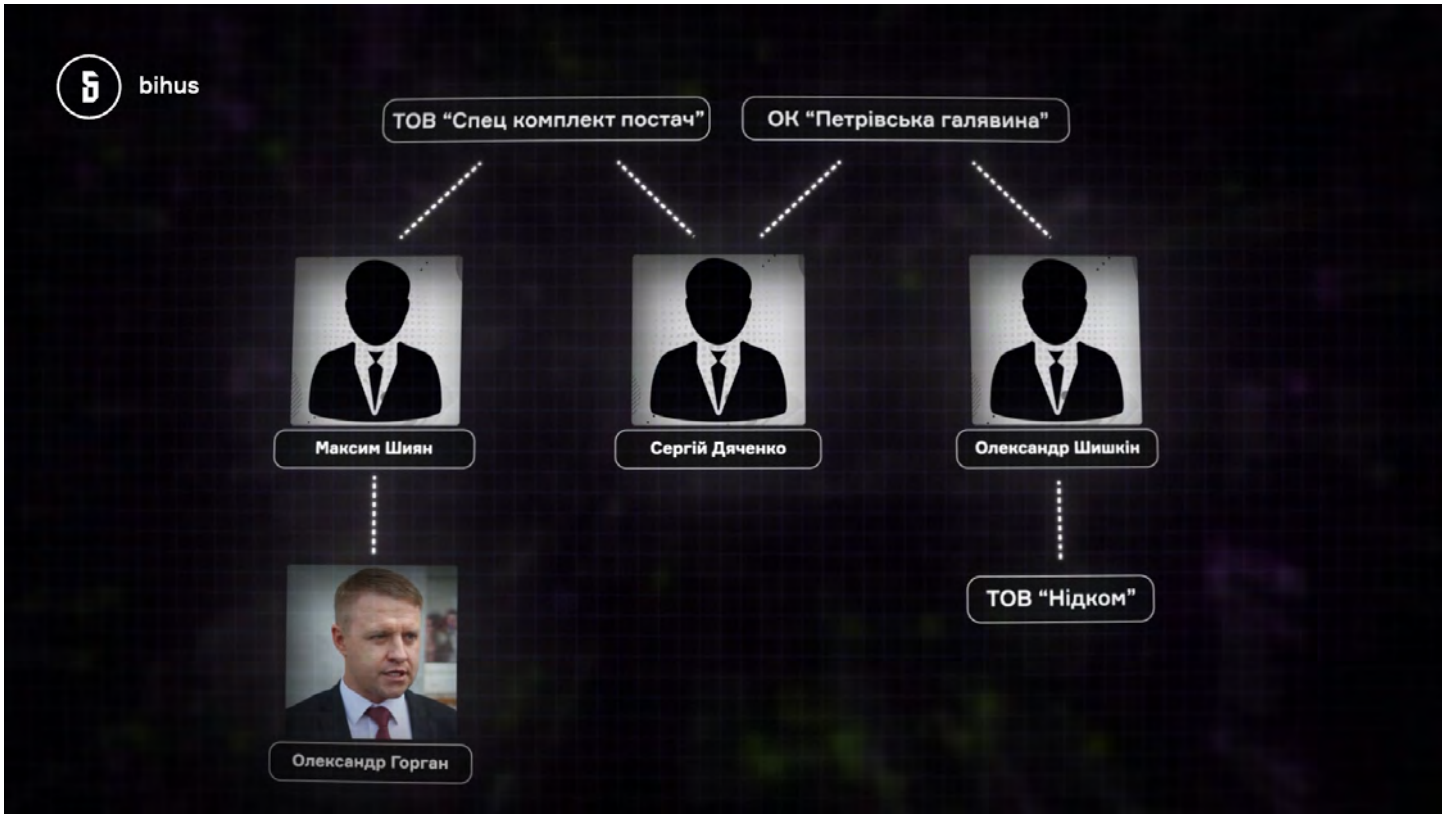

Цікаво, що паралельно з “Київблагоустроєм”, Лісовський працював також і у приватних компаніях з орбіти колишнього очільника Дарницької райдержадміністрації Сергія Левади. Вже згаданий Ткаченко був свого часу його заступником.

Місцеві, в будинках яких роботами займалася “Відбудова”, скаржаться на роботу майстрів. Кажуть – працювали не професійні будівельники, а ті, кого вдалося знайти і вмовити працювати. Частина робіт, яку фірма мала виконати, не виконана досі.

Через бенефіціарів зв’язки з оточенням ***Кулеби*** та його вже колишнього заступника в КОДА Дмитра Назаренка можна знайти і в ще одного підрядника – компанії “Нідком”.

Ця фірма раніше отримувала великі підряди на ремонти лікувальних закладів Києва, а ЗМІ пов’язували її з першим заступником Віталія ***Кличка*** в КМДА Миколою ***Поворозником***.

> Втім, нині його слідів журналістам тут знайти не вдалося, зате власники компанії та їхні інші партнери приводять до оточення ***Кулеби-Назаренка***. “Нідком” отримав великі замовлення на відбудову в області, загалом на орієнтовно 250 мільйонів гривень.

Ще орієнтовно 40 мільйонів гривень від Київської обласної державної адміністрації отримала компанія “Ласт Буд Кепітал”. Вона, разом з кількома іншими фірмами, створеними пов’язаними між собою людьми, фігурують в низці кримінальних проваджень, що стосуються фіктивності, ухилення від сплати податків і підробки документів.

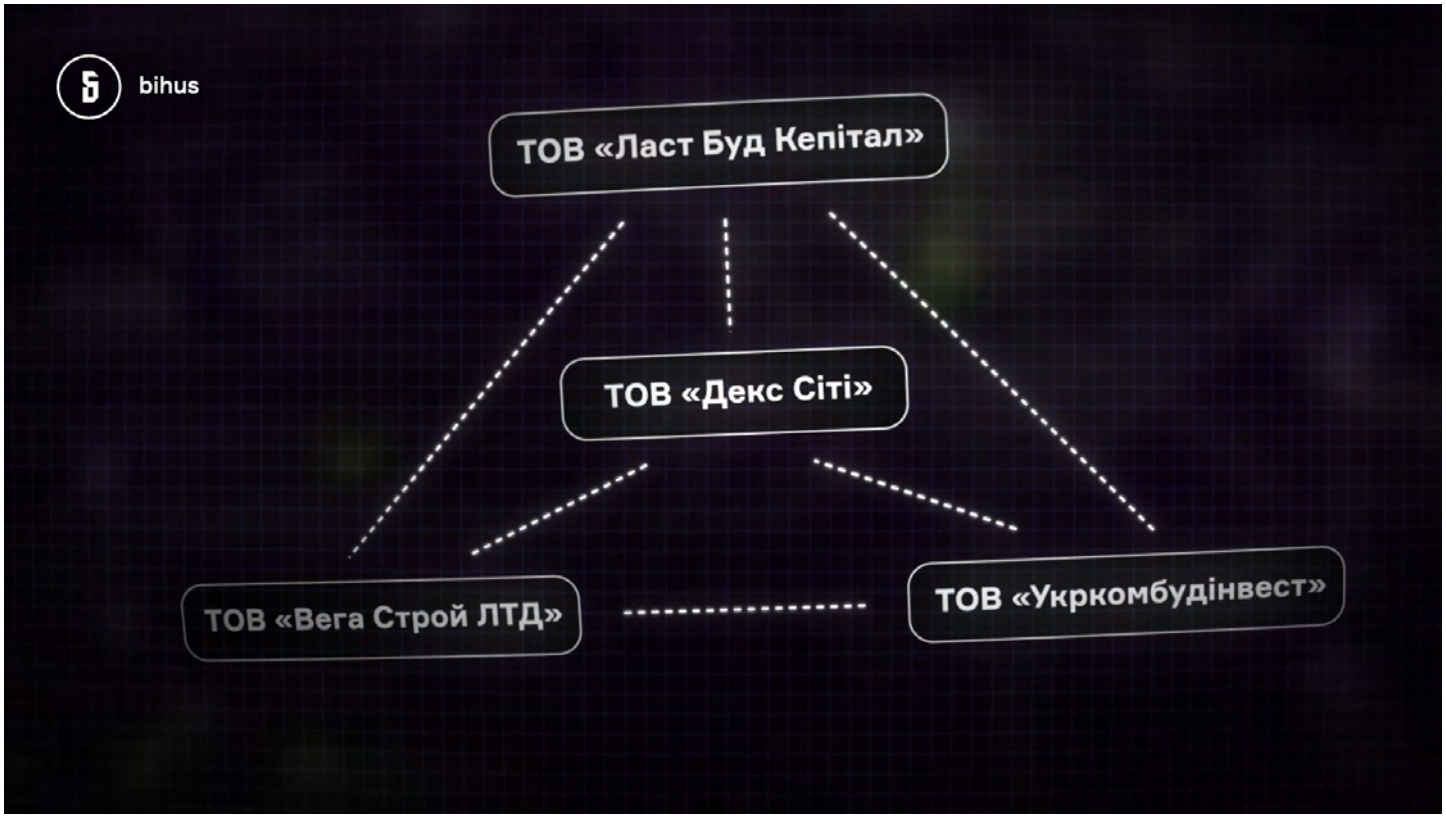

Власник компанії Фрунз ***Мкртчян*** говорити з журналістами про відбудову не захотів.

Замовлення на ще 240 мільйонів гривень віддали ТОВ “Укрбуд-проект-реконструкція”, яка має займатися відновленням Бородянського центру соціально-психологічної реабілітації.

> Правоохоронці Сумщини розслідують діяльність цієї фірми у своїй області, де підприємці також отримували замовлення. В судових матеріалах йдеться про те, що місцевий чиновник, який по суті і привів цю компанію на підряди, раніше працював на родину власників, а сама ж фірма нібито не мала ресурсів на роботи з відновлення.

Цікаво також, що належить “Укрбуд-проект-реконструкція” Давіду ***Кізіменку*** – сину Олега ***Кізіменка*** – чиновника-сепаратиста, який після окупації Криму залишився там на посаді заступника мера ***Севастополя***.

Фігурантом розслідування правоохоронців є і ще одна компанія-підрядник – ТОВ "Атмосфера Інжиніринг Сістемз" з орбіти відомого київського забудовника Андрія ***Вавриша***.

Фірма отримала замовлення на ремонт пошкодженої покрівлі у розбитій росіянами багатоповерхівці у Бородянці. Але, за словами місцевих, робітники, розібравши дах восени, лишили його такому стані до січня. За цей час будинок сильно залило, в квартирах утворилася пліснява і почалися руйнування.

Іронічно, що при цьому компанії планували віддати ще понад 80 мільйонів на капітальні ремонти: за 30 мільйонів фірма мала відновити той самий будинок на Центральній, в якому ремонтувала покрівлю, а ще за 50 мільйонів – пошкоджену багатоповерхівку неподалік.

Однак коли журналісти почали розсилати запити і цікавитися процесом відбудови, чиновники різко передумали і несподівано розірвали з компанією угоди.

Керівники частини міських та селищних рад від розмов з журналістами про відбудову відмовилися взагалі.

Бучанські чиновники пояснили хаос із замовленнями і документацією війною та поспіхом.

Ексочільник КОДА, а нині заступник керівника ОП Олексій ***Кулеба*** в інтерв'ю журналістам заявив, що кримінальними шлейфами підрядників повинні займатися правоохоронці, що КОДА не було відомо про участь компаній, які фігурували в провадженнях, що підрядників намагалися обирати серед місцевих бізнесменів, а також що він особисто ні з ким ніяких перемовин і домовленостей не мав.

Дмитро ***Назаренко***, декілька разів відкладаючи розмову, в результаті надіслав стандартну письмову відписку.

***

№ 1.846

Дайджест подій в Україні та навколо України від 2 серпня 2023

Головне

📌 Коли я читаю зведення з фронту і порівнюю це з брехнею усіляких гречників і блохєрів, у мене виникає єдине бажання – повісити їх на опорах освітлення за жирні шиї. Або втопити у гівні. Все ДУЖЕ складно насправді.

📌 Наполегливо раджу прочитати абзаци щодо бюджету. Потім ще раз прочитати. І ще раз. І ще. Доки не дійде, що відбувається насправді.

📌 Посли країн "великої сімки" без жодних реверансів заявляють щоразу, що їх вже дістала українська корупція. Вони просто вимушені терпіти зелену кодлу, бо можливості змінити її - наразі немає.

📌 Я вважаю, що "друг Ердоган" таки дотисне хуйла на подовження "зернової угоди". Бо там є суто економічні важелі впливу. Проте нам від цього простіше не стане.

Теми доби

🔥 На лінії фронту точаться важкі бої, російське командування кинуло в бій резерви.

🔥 За 7 міс. дефіцит бюджету сягнув приблизно $16 млрд, $11 млрд витрачено на погашення та обслуговування держборгу.

🔥 Посли країн "Великої сімки" вимагають прозорості та підзвітності витрачання бюджетних коштів та посиленя боротьби з корупцією.

🔥 Ердоган наполягає на подовженні Чорноморської зернової ініціативи.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні 3 серпня Генштаб повідомив про 44 бойові зіткнення на лінії фронту впродовж доби. Лінія фронту майже не зрушила з місця. ЗСУ відбили атаки на півночі Луганщини в напрямку на Куп'янськ, Борову та Лиман попри те, що в цьому районі сконцентровано велике ударне угруповання російських військ. Наступальні дії українських військ на південь від Бахмута загальмувалися після перекидання до цього району російських резервів та техніки.

Лобові російські атаки на Авдіївку відбито, водночас на захід від міста російські війська спромоглися досягти локального успіху в районі Сєверного – Водяного. На околицях Донецька, а також на південь від Вугледару тривають запеклі бойові зіткнення.

Спроби російських контратак на Урожайне та Старомайорське в районі Великої Новосілки успіху не мали. Вочевидь російське командування

поставило військам завдання відтіснити українські підрозділи від основної лінії оборони, яку вже зайняли частини оперативного резерву.

⭐ Командування Повітряних сил повідомило про знищення всіх 15 дронів-камікадзе, якими Росія атакувала вночі Київ.

⭐ Губернатор Калузької області Росії стверджує, що підрозділи ППО збили 6 українських безпілотників. Губернатор Білгородської області повідомив про знищення БПЛА "схожого на літак". Влада області озброює мешканців прикордонних районів, надає їм автівки, стрілецьку зброю, квадрокоптери та протидронові рушниці.

Російська влада заборонила рух суден у Керченській протоці та польоти літальних апаратів у повітряному просторі над нею.

⭐ ПВК "Вагнера" й далі вербує найманців на території Росії. Основним напрямком їхньої служби вказано Африку.

1-2) Тил

⭐ Центральна виборча комісія визнала депутатом Верховної Ради за списком партії "Слуга народу" Лактіонову замість Арістова, який склав мандат. Лактіонова – сестра помічниці президента Зеленського Левченко – дружини одіозного колишнього заступника міністра внутрішніх справ Гогілашвілі.

⭐ Президент Зеленський стверджує, що Україна наразі має лише 26 одиниць техніки для гуманітарного розмінування. Міністерство економіки повідомило, що в Харкові розроблено машину для розмінування, яка вже отримала сертифікат. Чиновники заявили, що виробник може постачати дві таких машини щомісяця.

⭐ У додатку для смартфонів та на порталі "Дія" відновлено послугу зміни місця проживання для жінок, дітей та чоловіків непризовного віку за наявності податкового номера, ID-картки або закордонного паспорта.

⭐ Печерський райсуд Києва за клопотанням Держбюро розслідувань заочно заарештував колишнього депутата від забороненої партії "Опозиційна платформа – За життя" Рабіновича за підозрою в держзраді. Рабінович переховується від правосуддя в Ізраїлі.

⭐ Прокуратура завершила розслідування щодо підконтрольних олігарху Коломойському топменеджерів компанії "Укрнафта", які вивели з рахунків 13,3 млрд грн за допомогою фірм-"прокладок". На той момент власником 50

%+1 акцій була держава, тоді як Коломойський із партнерами з 2003 р фактично контролювали компанію та призначали правління. До Коломойського правоохоронці, вочевидь, претензій не мають. Він, не ховаючись, живе в готелі в Буковелі.

⭐ За інформацією Мінфіну, дефіцит держбюджету за 7 місяців сягнув 584 млрд грн (майже $16 млрд), що на 41,7 % більше, ніж за аналогічний період торік. До бюджету з початку року надійшло 1 480 млрд грн, витрачено – приблизно 2 070 млрд грн. Платежі з погашення держборгу склали 273 млрд грн (приблизно $7,5 млрд), обслуговування – 128 млрд грн ($3,5 млрд). Коштів від продажу ОВДП поки вистачає на погашення та обслуговування держзобов'язань, що було емітовано раніше.

У липні 2023 р до бюджету надійшло 136,7 млрд грн. З них 30,8 млрд грн – це ПДВ від імпорту товарів, 2,4 млрд грн – ввізне та вивізне мито, 28,7 млрд – ПДВ на українські товари та послуги (з яких виплачено відшкодування 10,0 млрд грн), 15,2 млрд грн – податок на доходи фізосіб та військовий збір, 8,7 млрд грн – акцизи, 5,4 млрд грн – рентна плата за користування надрами, 3,2 млрд грн – податок на прибуток підприємств. Допомога та кредити міжнародних партнерів в еквіваленті становили 47,6 млрд грн.

2. Україна та світ

⭐ Президент Туреччини Ердоган зателефонував російському президенту Путіну. Ердоган заявив про необхідність подовження "Чорноморської зернової ініціативи", яку він назвав "містком до миру". Пресслужба турецького президента повідомила, що Путін погодився приїхати до Анкари в серпні. Туреччина не ратифікувала Римський статут Міжнародного карного суду й не зобов'язана виконувати ордер на арешт Путіна.

Представник США при ООН Томас-Грінфілд заявила, що отримала інформацію про готовність Росії повернутися до виконання "зернової угоди", проте поки не спостерігає будь-яких кроків у цьому напрямі. Вона наголосила, що для того, щоб відновити експорт добрив, Росія має відкрити український продовольчий експорт. На експорт російських добрив санкції не накладено, проте обмеження запроваджено проти страхування суден, що їх перевозять.

Внаслідок атаки дронами українських портів на Дунаї пошкоджено сховища із 40 тис. т зерна, які призначалися для відправлення до країн Африки, Китаю та Ізраїлю. Президент Румунії Йоханіс назвав воєнним злочином атаки дунайських портів поруч із румунським кордоном. Єврокомісар із закордонних справ Борррель заявив, що цілеспрямовані атаки на українську зернову інфраструктуру посилюють загрози для продовольчої безпеки у світі. Він попередив країни, що розвиваються, що дешеве російське зерно лише посилить їхню залежність від РФ За інформацією агентства Reuters, після

російської атаки на українські порти ціни на зерно на Чиказькій товарній біржі зросли на 6,5 %.

Український клуб аграрного бізнесу повідомив, що через закриття "зернового коридору" Україна в липні експортувала лише 3,7 млн т агропродукції – на 29% менше, ніж у червні.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець заявив, що після виходу Росії із "Чорноморської зернової ініціативи" вона посилила обстріл портів та зерносховищ, а російська артилерія спалює врожай на полях. Він наголосив, що Росія провокує голод у всьому світі, знищуючи українське зерно. Президент Зеленський назвав метою ударів Росії розвалення світового продовольчого ринку.

Окупанти активно вивозять українське зерно з півдня України до портів РФ для подальшого експорту, як власного.

Міністерство оборони РФ стверджує, що корабель Чорноморського флоту, який супроводжував цивільне судно, начебто знищив український надводний безпілотник у південно-західній частині Чорного моря. Спікер ВМС України Плетенчук заявив про непричетність українського флоту до атак російських військових кораблів.

⭐ Зі слів представника Держдепартаменту США Міллера, зустріч радників глав держав у Саудівській Аравії є шансом для багатьох країн почути пропозиції України з перших вуст. Він висловив сподівання, що її учасники підтримають ініціативу України. Міллер наголосив, що для початку мирного процесу Росія має продемонструвати готовність до переговорів.

⭐ Заступник голови Офісу президента Жовква висловив сподівання, що на зустрічі радників буде підтримано "формулу миру", напрацьовано варіанти проведення глобального саміту на рівні лідерів, а також визначено час його проведення, місце та порядок денний. Президент Зеленський заявив, що українська влада планує провести саміт цієї осені.

⭐ МЗС Білорусі у зв'язку з порушенням польського повітряного простору білоруськими гелікоптерами викликало польського тимчасового повіреного в справах Войцеховського. Чиновники МЗС РБ оголосили, що гелікоптери нібито не перетинали кордон, а заяви польської влади є "поспішними". Вони попросили Польщу "не нагнітати ситуацію і не використати інцидент для мілітаризації прикордонного простору", а також наголосили на необхідності діалогу для деескалації двосторонніх відносин.

⭐ Заступник глави МЗС Польщі Яблонський констатував, що відносини з Україною останнім часом "не найкращі", а також мають низку суперечностей.

Відповідальність за це він поклав на українських офіційних осіб, які припускають "неоднозначні висловлювання".

⭐ Росія розпочала масштабні військові навчання в Балтійському морі "Океанський щит-2023". У них беруть участь понад 30 суден та авіація.

⭐ Папа Римський Франциск звинуватив країни Заходу в тому, що вони не виявляють "креативу" у врегулюванні "конфлікту" в Україні, а також нарощують інвестиції у виробництво зброї.

⭐ Міністр фінансів Японії Кандо під час візиту до Києва повідомив, що уряд країни готовий надати додаткову допомогу Україні на ремонт пошкодженого війною житла через механізми Світового банку.

Посли країн "Великої сімки" (G7) повідомили, що у відновленні України вирішальну роль відіграватимуть приватні компанії та інвестиції. Для їхнього залучення українська влада має провести реформи для підвищення прозорості та підзвітності витрачання коштів бюджету. Також посли наполягають на посиленні боротьби із корупцією. Вони закликали поновити декларування доходів депутатів, чиновників правоохоронців та суддів, а також звітності політичних партій, забезпечити незалежність Антимонопольного комітету та покращити корпоративне управління державними підприємствами.

⭐ США надали Фінляндії дозвіл на придбання ізраїльської системи ППО та ПРО "David's Sling" за $345 млн. Система середньої дальності може перехоплювати ракети на відстані 40–300 км.

Фінляндія очікує на збільшення спроб нелегального перетину кордону чоловіками з Росії, які будуть намагатися втекти від призову.

⭐ Оператори енергосистем країн Балтії ухвалили рішення про повне від'єднання від енергосистеми Росії та Білорусі та підключення до європейської системи ENTSO-E у лютому 2025 р.

⭐ Постачання скрапленого газу до Європи впали до найнижчого рівня з моменту вторгнення Росії через падіння цін на газових хабах та рекордну заповненість газових сховищ.

⭐ Авіакомпанія Turkmenistan Airlines з 1 серпня скасувала польоти до Москви без оголошення причин.

Грузія з 1 серпня обмежила реекспорт американських автомобілів до Росії через санкції США. З 26 вересня також буде обмежено реекспорт автомобілів із Європи. Він становить третю за прибутковістю статтю

зовнішньоекономічної діяльності. За рік постачання автомобілів до РФ зросли в 4,5 раза.

Італійський банк Intesa Sanpaolo оголосив про закриття представництва в Москві, проте не виходить із російського ринку, оскільки не отримав дозвіл на продаж активів. Відділення і далі працюють із корпоративними клієнтами РФ.

3. Тренди

⭐ Секретар РНБО Данилов заявив, що в разі проведення виборів військовослужбовці проголосувати не зможуть.

⭐ Видання Forbes-Україна повідомило, що представники українського бізнесу планують запустити реєстр рейдерів та корупціонерів – правоохоронців. Вони закликали Верховну Раду заборонити участь правоохоронних органів у корпоративних спорах, що не належать до галузі національної безпеки, обшуки та вилучення документів та майна в разі добровільної згоди підприємств на надання інформації, а також запровадити спрощену процедуру притягнення до відповідальності суддів, приватних нотаріусів та реєстраторів, незаконність рішень яких доведено судом.

***

№ 1.847

ZN,UA

НАСЛЕДСТВО И НАСЛЕДНИКИ

2020-08-20

Сергей Кораблин

доктор экономических наук, заместитель директора Института экономики и прогнозирования НАН Украины

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БАЗА СТРАНЫ за 29 лет. Тренды в цифрах ко Дню Независимости.

Как, получив уникальный стартовый капитал, разменять его на экономическую структуру 100-летней давности:

1) **зерно,**
2) **черные металлы,**
3) **руду и шлаки.**

Бывший Союз развалился не от хорошей жизни. В 1980-х он столкнулся с **четырехкратным падением цен на свои энергоносители**. К чему был явно не готов ни управленчески, ни экономически, ни ментально. И если рыночный Запад смог преодолеть нефтяной шок 1970-х, то для советской страны шоком стало не только падение цен на ее сырье, но и сам факт кризиса. Поскольку в рамках ее идеологии последнего быть не могло в принципе.

Десятилетием ранее такую косность скрашивал 11-кратный рост цен на нефть, за которую был вынужден платить классово чуждый Запад.

Но как только тот обуздал свое чрезмерное энергопотребление и финансовые дефициты, настал черед Союза. И это застало его врасплох. Тем более в условиях холодной войны и войны горячей — афганской, болезненных санкций Запада, изнуряющей гонки вооружений, борьбы за международные симпатии и поддержку стран-сателлитов. Истощение когда-то бурного потока нефтедолларов принесло советской экономике не только «гласность, перестройку и новое мы′шление», но и бюджетные дефициты, длиннющие очереди, пустеющие прилавки, массовое раздражение и нарастающие этнические конфликты.

Украина на этом фоне выглядела по-особенному.

Даже после Чернобыльской трагедии западные экономисты все как один отмечали редкий сплав ее образовательного, научного и промышленного потенциалов, уникальные черноземы и аграрные возможности, черноморские и азовские порты, развитой транспортный комплекс, удачнейшее местоположение и нескрываемый интерес собственных стран.

Особенно с учетом ее третьего по мощности ядерного потенциала, средств его доставки едва ли не в любую точку планеты, а также собственной базы авиа- и ракетостроения.

1. Начало

Согласно международным сопоставлениям, Украина к странам с высокими доходами никогда не относилась. Вместе с тем накануне обретения своей независимости это была крепкая экономика, входившая, по классификации Всемирного банка, в высшую подгруппу стран со средними доходами. Так, если в 1990 году среднедушевые доходы в ней составляли 1297 долл., то в Украине — 1570 долл. Причем еще в 1989-м она находилась в тридцатке крупнейших экономик мира, как, например, Ирландия сегодня. В 1990 году ВВП Украины (81,5 млрд долл. в текущих ценах) превосходил суммарный ВВП Чехии (40,5 млрд) и Румынии (39 млрд), а также объемы производства Польши (66 млрд), Израиля (59 млрд) или, к примеру, Малайзии (44 млрд), не говоря уже о Чили (33,1 млрд долл.).

По воспоминаниям Любомира Романкива, в начале 1990-х лучшие украинские лаборатории в области микроэлектроники не уступали американским. Это свидетельство тем более значимо, что принадлежит не просто специалисту, проработавшему более полувека на IBM, а ученому, чье имя в 2012 году было внесено в Зал национальной славы США вместе с именем С.Джобса как одного из самых выдающихся изобретателей всех времен, наряду с Т.Эдисоном.

К началу 1990-х на стапелях судостроительного завода в Николаеве находился тяжелый авианесущий крейсер «Варяг», который был перепродан в 1998 году компании из Макао, а позже доведен до готовности и принят в состав ВМФ Китая в качестве его первого авианосца «Ляонин» (2012). При разработке его палубной авиации и полигона для подготовки летчиков использовались ресурсы той же Украины, доставшиеся ей после обретения независимости. Первый китайский ледокол был также построен в Украине — на Херсонском судостроительном заводе в 1993 году. Не обошлось без серьезной помощи Украины и развитие в 1990-е годы китайского ракетостроения.

По данным СМИ, уже в 2016 году Китай приобрел интеллектуальную собственность на транспортный самолет Ан-225 «Мрия», а сегодня китайские компании не оставляют надежд завершить сделку по покупке контрольного пакета акций украинского моторостроительного предприятия «Мотор Сич». Мощное противодействие этому со стороны США — свидетельство того, что речь идет не просто о важнейших промышленных технологиях, а о ноу-хау с далеко идущим геополитическим подтекстом.

Оглядываясь назад, надо признать, что на заре своей независимости Украина получила в наследство от рухнувшего Союза не только пустые прилавки, но и промышленные отрасли, олицетворяющие сегодня передний край технологического прогресса, — собственную микроэлектронику, производство компьютеров, спутников и авиакосмическую отрасль. Речь, по сути, шла об индустриальной базе, без которой сейчас немыслимы ни Интернет, ни цифровые технологии, ни «четвертая промышленная революция». Причем в ряде случаев страна не просто обладала налаженным производством, но и входила в когорту признанных мировых лидеров. При нормальном поступательном развитии таких заделов она бы могла сегодня находиться в первом эшелоне технологической элиты мира.

У Китая же тогда не было ни Lenovo, ни Huawei, ни технологий 5G, а об украинском уровне промышленности он мог только мечтать. Вследствие чего выработка одного занятого в экономике Китая была в 6–7 раз ниже, чем в Украине, а сам ВВП превышал отечественный всего в 4,4 раза исключительно благодаря гигантской армии труда: 642 миллиона человек против 25 миллионов в Украине.

Что произошло дальше, всем хорошо известно.

Китай пошел «недемократическим» путем эволюционных реформ, а Украина стала вслед за Россией копировать «шоковую терапию» Польши, пытаясь за «500 дней» построить рыночную экономику, аналогичную западной. Хотя на самом Западе на это ушло около 500 лет, с учетом эпохи Реформации, которая привела к Вестфальскому миру (1648), окончанию религиозных войн в Европе и расчистке подступов к промышленной революции. С учетом же раскола Православной церкви и Римско-католической (1054), из которой, собственно, и выделился протестантизм, речь вообще может идти о последнем тысячелетии.

2. Маргиналы

В рамках неолиберальной доктрины, поглотившей мир на пороге 1990-х, такие нюансы оказались незначимыми. Так, по мнению экспертов МВФ, Украина должна была следовать путем Польши уже только потому, что та была нашей соседкой. Залогом экономического успеха при этом были объявлены десять принципов Вашингтонского консенсуса, предполагавших скорейшую массовую приватизацию, дерегуляцию и либерализацию. Защита прав собственности касалась только собственности частной, так как государственная была объявлена нон-грата и априори неэффективной. Само государство должно было уйти с авансцены, уступив место рынку, лучшим представителем которого оказался иностранный бизнес.

Понятие национального интереса исчезло.

Международные миссии из 5–10 человек стали диктовать условия всему госаппарату вчерашних стран-соперниц. Личные и политические мотивы их рекомендаций обсуждению не подлежали. Вопрос об устойчивом росте, технологическом развитии и сбыте национальной продукции превратился в атавизм прошлого, так как теперь их должен был автоматически обеспечить рынок. Последний считался идеальным при участии в нем иностранного капитала. Даже если тот был конкурентом отечественного и находился под контролем чужих государств. Успехом стал не рост национального благосостояния, а зарубежная похвала. Ее отсутствие, а тем более критика превратились в проблему, как «неуд» в дневнике школьника.

Понятно, что на успех такого подхода полагаться было сложно. Тем не менее страны Центральной и Восточной Европы (ЦВЕ) приняли целый ряд его элементов ради зонтика НАТО и ЕС. Их бонусом за это стали военно-политическая защита, евроинтеграция и массированная безвозмездная помощь. Ее выделение в 2007–2013 годах из структурных и инвестиционных фондов Евросоюза достигло в странах ЦВЕ 2,6% ВВП, что стало едва ли не ключевым фактором их роста, средние темпы которого тогда составляли 1,4%.

В Польше плановый объем указанной помощи превысил в 2007–2020 годах 150 млрд евро. Но как только об аналогичной поддержке в 2013 году заикнулась Украина (ввиду риска потерь из-за введения зоны свободной торговли с ЕС), разразился громкий скандал. Хотя непублично глава представительства ЕС в Киеве признал справедливость постановки такого вопроса.

В принципе, необходимость мощной внешней поддержки при резкой либерализации отстающих экономик была понятна изначально. Так, под неолиберальные реформы Е.Гайдара G-7 и МВФ обещали России в 1992 году 24 млрд долл. и еще 20 млрд — остальным союзным республикам. Общий же объем их словесной помощи превысил 100 млрд долл. В 1993 году новая американская администрация сулила России уже 28 млрд. Однако де-факто в 1992 году та получила всего 1 млрд долл., а до конца 1993-го — только 4 млрд, что стало для правительства Е.Гайдара холодным душем.

Но если в России на внешнюю помощь все-таки полагались, то в Украине о ее критической роли речь вообще не шла. Отечественные реформаторы считали, что «рынок все сам отрегулирует». Результат подобных иллюзий превзошел все мыслимые ожидания.

Из 166 государств, по которым Всемирный банк приводит данные реального ВВП за 1990–2018 годы, падение показали только две (!) страны — Украина (-36,1%) и Грузия (-0,8%).

Весь остальной мир за эти годы вырос: глобальный ВВП — в 2,2 раза, ВВП стран с высокими доходами — в 1,8 раза, стран со средними доходами — в 3,4–3,7 раза, наибеднейших — в 2,9 раза.

Этот маргинальный антирекорд Украина удерживала и до начала войны 2014 года: в 1990–2013 годах ее реальный ВВП сократился на 30,1%.

Независимо от того, в каких постоянных ценах считать — внутренних или долларовых.

На противоположном конце списка находится Китай. Его реальный ВВП за 1990–2018 годы вырос в 13 раз, Вьетнама и Лаоса — в 6,4 раза. Нравится нам или нет, но это и есть чистый итог глобального эксперимента по реализации неолиберальных постулатов Вашингтонского консенсуса и 30-летних споров между его фанатами и скептиками.

3. Выбор цели

Ссылки на страны ЦВЕ в этом контексте вряд ли уместны, поскольку их изначально планировали интегрировать в ЕС и взять на его финансовый буксир, без которого их рост и сегодня не так уж очевиден. Недаром осенью

2016 года президент Латвии признал, что при задержке финансирования из фондов ЕС в стране сразу же замедляется экономический рост.

Что касается Украины, то ее участие в подобной интеграции даже не рассматривалось, — таковы реалии геополитического раздела Европы после холодной войны. Но сколь бы досадным это ни было, реакция на подобные факты была уже нашим внутренним делом.

И здесь нельзя обойти стороной ни сути наших «реформ», ни причин их выбора, ни Будапештского меморандума, ни разворованных госпредприятий, ни казнокрадства, рейдерства, слепой Фемиды, офшорного бизнеса, панамских списков, генпрокуроров без (профильного) образования, ни сданного без единого выстрела Крыма.

> Кто сегодня вспомнит, что на заре своей независимости Украина унаследовала крупнейшее Черноморское морское пароходство?
>
> И что не натовцы с россиянами растащили почти 400 его судов по заморским юрисдикциям с благословения нашего государства под пеленой приватизации с либерализацией. И не брюссельские чиновники жируют на копанках Донбасса, янтаре Полесья и таможенных коридорах.

Не мудрено, что при таком понимании национальных интересов ежегодные реальные вложения в основной капитал страны рухнули за 1990–2018 годы на 70,7%. Что также является нашим мировым антирекордом, вслед за которым следует Россия с -45%.

За три десятка лет мы умудрились разбазарить почти все, на чем сегодня зиждется индустрия 4.0, начиная от микроэлектроники и компьютеров.

По свидетельству Л.Романкива, экспертная группа IBM, в которую он входил, уехала из Украины несолоно хлебавши, не сумев запустить совместный производственный проект из-за «дремучей» культуры местного бизнеса и такого же качества политического менеджмента.

После 2015 года страна не произвела ни одного серийного самолета, хотя прежде счет ежегодно шел на сотни.

Будущее нашего ракетостроения не более радужно.

Производство легковых автомобилей упало с 402 тыс. в 2008 году до 5,8 тыс. в 2019-м.

Причем все они теперь выпускаются «методом крупноузловой сборки» на единственном предприятии, а наш Госстат перестал публиковать данные по их производству ввиду конфиденциальности (?) такой информации.

Потеря ведущих индустриальных отраслей подорвала основу развития связанных с ними предприятий станкостроения, инструментального производства, метрологии, материаловедения, промышленной химии.

Как результат, **в 1992–2018 годах доля обрабатывающей промышленности в структуре ВВП Украины упала с 44,6 до 11,5%,** оказавшись почти вдвое меньше уровня стран со средними доходами (19,6%).

При этом она почти сравнялась с удельным весом сельского хозяйства (10,1%), чья экспортная выручка теперь определяет динамику валютного курса гривни, инфляции и общей платежеспособности страны.

Так, получив уникальный стартовый капитал, мы разменяли его на экономическую структуру 100-летней давности: зерно, черные металлы, руду, шлаки — именно они составляли основу товарного экспорта царской России в 1913 году.

Мы сами загнали себя в сырьевую ловушку, где с каждым годом становится все меньше пристойных вакансий и больше «лишних» рабочих рук. Мы избегаем говорить, что после 30 лет «реформ» опустились в подгруппу экономик, за которой, по классификации Всемирного банка, следуют уже только беднейшие страны.

Удивительно ли, что от таких свершений из Украины массово уезжают люди, и мы сами толком не знаем, сколько нас на самом деле осталось?

4. Учителя

Понятно, что в подобных условиях и добрый совет может быть не впрок. Но что говорить, когда и сами советчики свои рекомендации не трактуют буквально. Наглядный тому пример — история с ядерным разоружением Украины и «гарантиями» ее территориальной целостности. Объегорили? Безусловно. Причем и те, и эти. Поскольку и там, и тут во главе угла не наши, а исключительно их собственные интересы. Но если мы этого не понимаем, то это, право, проблема не иностранных визави, а нашего местного кругозора.

Рассуждать поэтому о заморских кознях — пустое дело. Куда лучше поучиться тому, как наши учителя обустраивают свой собственный дом. А там средства сдерживания и государственные институты никто не рушит, так как без них нет ни собственного закона, ни своего правопорядка, ни процветающего бизнеса. Последние 12 лет — непрерывный пример того, как работает такая комбинаторика, не уповающая на одну лишь саморегуляцию рынка. Причем, если во внутренней политике речь, по понятным причинам, идет о силе закона, то во внешней она еще поддерживается и законом явной силы.

Согласно Заключительному отчету Национальной комиссии США, кризис 2008–2009 годов стал результатом чрезмерной либерализации, дефектов рыночной саморегуляции и провалов государственного контроля (2011). Этот вывод привел к тотальному усилению регуляторных норм в банковском и финансовом секторах при одновременном росте ответственности корпоративного бизнеса. В частности, были полностью пересмотрены и ужесточены международные принципы риск-менеджмента и финансового надзора. Получили повсеместное развитие комплаенс и макропруденциальное регулирование. Был создан глобальный Совет по финансовой стабильности и аналогичные структуры на национальных и региональных уровнях. Внедряется система глобальной идентификации юридических лиц (LEI). По признанию банкиров, международная практика ведения бизнеса, олицетворявшая неолиберальные идеи нулевых, ушла в прошлое. Сегодняшние регуляторные нормы по соблюдению его прозрачности и безопасности несопоставимы с требованиями докризисной эпохи.

На этом фоне в корне изменилось отношение к свободе движения капитала. Былые инициативы МВФ по наделению его функцией едва ли не принудительной финансовой либерализации в странах-участницах (1997) выглядят сегодня анахронизмом не только в академической среде, но и в самом Фонде. Его сотрудники, лоббировавшие когда-то в Украине беспрепятственный экспорт-импорт капитала, готовы обсуждать условия его разумного ограничения. И это явно соответствует политике США по принудительному возвращению национального бизнеса из Мексики на родину и не менее отчетливо контрастирует с валютной либерализацией НБУ, покоящейся на росте внешнего госдолга. Апелляция в связи с этим Нацбанка к гипотезе о «невозможной троице» (impossible trinity) давно морально устарела из-за ее ссылок на ту же свободу движения капитала. О «реалистичности» последней сегодня ярко говорит глобальная война США против зарубежного бизнеса телекоммуникационных компаний Китая и его инвестиций в сети 5G или такие же усилия ЕС против европейских инфраструктурных проектов Пекина в рамках его Нового шелкового пути.

Двенадцатилетняя ожесточенная борьба ведущих стран мира за свое благополучие не оставила камня на камне от их собственных неолиберальных лозунгов 30-летней давности. Мир при этом не только радикально изменился, но и продолжает дрейфовать в сторону усиливающегося протекционизма при явном лидерстве Соединенных Штатов. Что не может не изумлять, учитывая историю появления термина «Вашингтонский консенсус», его неразрывную связь со столицей Штатов, а также реальный смысл их сегодняшней политики. Последняя же ассоциируется не с былыми идеями фритредерства, а с принуждением Канады и Мексики к пересмотру условий зоны свободной торговли NAFTA и ее замены на USMCA; выходом из уже подписанного 12 странами договора о Транстихоокеанском партнерстве (Trans-Pacific

Partnership); введением пошлин на импорт стали (25%) и алюминия (10%) из ЕС; началом массированной торговой войны с Китаем, обложением тарифами его импорта на 370 млрд долл. в год; блокированием переизбрания членов апелляционного органа Всемирной торговой организации (ВТО), что приостановило его работу и заставило ЕС вести речь о создании альтернативной комиссии.

В такой обстановке 20-летие Дохийского раунда ВТО по снижению барьеров в мировой торговле будет встречено в 2021 году, скорее всего, как печальная годовщина, а не желанный юбилей.

Что же касается третьей составляющей из ключевой неолиберальной триады «дерегуляция—либерализация—приватизация», то здесь уместно вспомнить фактическую национализацию в США крупнейшей страховой компании AIG и двух автогигантов (General Motors, Chrysler) как вынужденную стабилизационную меру во время кризиса 2008–2009 годов. Понятно, что она не имела ничего общего с теми советами, которым мы сами следуем во время дробления и приватизации своих собственных проблемных компаний.

Не менее примечательным оказалось обобщение этой зарубежной практики уже в текущем году. Так, в начале июля главный экономист МВФ Гита Гопинат (Gita Gopinath) рекомендовала правительствам стран — участниц Фонда поддерживать свои национальные компании, столкнувшиеся с коронакризисом, не путем предоставления кредитов, а инвестируя в акционерный капитал, дабы не усугублять их долговые проблемы. Речь, по сути, идет о частичной или полной национализации проблемного бизнеса, что невольно провоцирует два вопроса: что общего эти советы имеют с тем приватизационным мейнстримом, которым Украина следует последние 30 лет, и какие компетенции она накопила за это время, чтобы теперь всерьез заняться массовой национализацией своих неплатежеспособных компаний?

6. Вопрос времени

Между первым и шестым президентами Украины чувствуется взаимная симпатия. При этом первый может много рассказать о ключевых провалах нашей страны, а второй хотел бы изменить ее будущее. Между ними разница в два поколения. И понимание того, что получили от предшественников совершенно разное наследство. В одном случае — полное надежд и ожиданий, в другом — усталости и нужды. Оба начали свои каденции в условиях неолиберального брожения. Тогда — в момент его звездного часа, сейчас — периферийных отголосков. Перед обоими стояли и стоят задачи государственного строительства. Что посоветует один и сделает другой, мы не знаем. Но что очевидно, так это густой поток критики со стороны политиков-старожилов, оставивших после себя разодранную страну и неизменные

«радикальные структурные реформы», каждое десятилетие которых отмечено рекордным падением ВВП: -59% (1990-е), -14,8% (2009), -15,7% (2014–2015).

В связи с этим невольно возникает вопрос: о чем решит говорить наш шестой президент через 30 или 40 лет со своим молодым коллегой, который будет ему так же симпатичен, как он сейчас первому президенту? Неужто об этих самых реформах?

***

№ 1.848

Дайджест подій в Україні та навколо України від 3 серпня 2023

Головне

📌 Я ніколи не мав сумнівів, що рудому гудку нашим коштом і коштом міжнародних партнерів заплатять потрійну ціну.. Але щоби так нахабно... тобто, він вже диктує умови.

📌 Собаков знову поза підозрою. Ну прямо як єрмакака. Хоча я не виключаю, що вони поплічники. А провину за купівлю металобрухту повісили на стрілочників. Як завжди.

📌 Зведення Генштабу геть нічого не повідомляють. Як і заяви усіляких "гречників" і блохєрів. Ситуація на фронті – ВКРАЙ тяжка і складна.

📌 Звіт Приватбанку вкотре продемонстрував "схему" безмежного прибутку банків під час війни.

📌 Ніхто не мав сумніву, що вторгнення білоруських вертольотів у повітряний простір Польщі НАТО показово проігнорує.

📌 Ара хам проколовся – розповів, за що саме звільняють зепутатів. І це не порушення депутатської етики, а просто небажання голо сувати за вказівкою єрмакак.

Теми доби

🔥 Уряд планує розширити програму "доступних кредитів" на великі енергетичні підприємства.

🔥 На півдні країни битва набирає обертів.

🔥 АРМА розірвала договір управління мережею АЗС Glusco із "Нафтогаз Ойл Трейдинг".

🔥 ДБР висунула підозри керівникам льотних підрозділів ДСНС за катастрофу вертольота, у якій загинули керівники МВС.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні від 4 серпня повідомив про понад 40 бойових зіткнень, що сталися на лінії фронту. За інформацією з передової, російським військам вдалося трохи просунутися завдяки атакам уздовж автодороги Сватове-Куп'янськ та в Білогорівці на березі Сіверського Дінця. Тяжкі бої точаться на південь від Бахмута, який для Росії має церемоніальне значення, а також на околицях Авдіївки та навколо Донецька.

На південній ділянці фронту на Запоріжжі та на заході Донеччини – битва набирає обертів. На думку американських аналітиків, українське командування ввело в бій у районі с. Роботине оперативні резерви для прориву передової лінії російської оборони. Також ЗСУ виявляють активність ще на одній важливій ділянці – у районі Вугледара та Новомихайлівки в напрямку на Волноваху та Маріуполь. Про серйозність ситуації свідчить і перекидання російських резервів на цей напрямок. Фактично, у боях на південній ділянці фронту беруть участь майже половина всіх наявних у Росії сухопутних сил.

⭐ Під обстріл потрапила будівля консульства Греції в Херсоні, що наразі не працює. Під час обстрілу поранено волонтера з Норвегії.

⭐ Президент Зеленський повідомив, що Росія запустила по цілях в Україні понад 1,9 тис. безпілотників типу Shahed. Він заявив, що влада країни працює над зміцненням системи ППО, оскільки певна кількість російських ударів досягла цілей.

Журналісти програми "Схеми: Корупція в деталях" на підставі аналізу документів та знімків уламків з'ясували, що Росія завдає ударів по Україні ракетами Х-55, які було передані їй за угодою від 1999 р про оплату за газ, що підписав уряд Пустовойтенка за вказівкою президента Кучми. За тією ж угодою Росія отримала 8 важких бомбардувальників Ту-160 та Ту-95МС, які зараз використовує для запуску крилатих ракет. Загалом Україна віддала Росії 575 ракет.

⭐ Російські телеграм-канали повідомили про атаку Новоросійська українськими морськими дронами. У кількох районах окупованого Криму спрацювали системи ППО.

1-2) Тил

⭐ Міністр економіки Свириденко оголосила про підготовку програми пільгового кредитування великого бізнесу, подібну до програми 5–7–9 % для малих підприємств. Йдеться про енергетичні підприємства, більшість із яких є власністю олігарха Ахметова.

⭐ Держбюро розслідувань отримало результати експертизи "чорних ящиків" вертольота, під час аварії якого в Броварах загинули всі керівники МВС, зокрема, міністр Монастирський. За результатами експертиз підозри пред'явлено керівникам льотних підрозділів Держслужби з надзвичайних ситуацій – за порушення правил безпеки руху та експлуатації повітряного транспорту. Низка експертів вважають, що причиною катастрофи була добре відома технічна проблема конструкції вертольота. Слідство не розглядає оголошення підозри колишньому міністру Авакову, який лобіював купівлю цих машин.

⭐ Агентство з розшуку та менеджменту активів, отриманих у корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА), розірвало з дочірньою компанією Нафтогазу – "Нафтогаз Ойл Трейдинг" договір управління мережею АЗС Glusco, яка належала куму російського президента Путіна – політику Медведчуку. АРМА встановило факти систематичного надання

неправдивої інформації про доходи від управління активами, що зменшує надходження до держбюджету, а також про порушення зобов'язань за термінами подання звітності про результати управління активами. Кабмін має обрати нового управителя цим активом.

⭐ Завершено розслідування вбивства бійця Нацгвардії на блокпосту на в'їзді до Києва під час комендантської години, яку скоїв голова Макарівського райсуду Тандир. Слідство з'ясувало, що суддя перебував за кермом у стані сп'яніння та намагався приховати це махінаціями.

⭐ НАБУ повідомило олігарху Жеваго про підозру в даванні хабаря в розмірі $2,7 млн голові Верховного суду Князєву.

⭐ Верховний суд відмовив тютюновому монополісту – компанії "Тедіс Україна" в скасуванні штрафу Антимонопольного комітету за антиконкурентні дії. Компанія має заплатити штраф та пені в сумі 0,55 млрд грн. Суд зобов'язав компанію звітувати перед АМКУ про обсяги та ціну реалізації цигарок упродовж трьох років.

⭐ Приватбанк в I півріччі в 4,7 раза наростив чистий прибуток проти аналогічного періоду торік. За 6 місяців банк заробив 29,75 млрд грн. Аналіз звітності банку доводить, що основним джерелом прибутку став відсотковий дохід від депозитних сертифікатів НБУ.

2. Україна та світ

⭐ Міністр сільського господарства Польщі Телюс заявив, що країна запровадить ембарго на українську сільгосппродукцію самостійно, якщо Єврокомісія відмовиться подовжити заборону імпорту українських зернових після 15 вересня. Він наголосив, що пріоритетом уряду є інтереси польських фермерів. До Польщі мають намір долучитися ще кілька країн Східної Європи.

Заступник міністра закордонних справ Польщі Мулярчик запросив для бесіди посла України Зварича для врегулювання напруги, яка виникла у двосторонніх відносинах.

Прем'єр-міністр Польщі Моравецький схвалює ідею перенесення фітосанітарного та ветеринарного контролю сільгосппродукції з українсько-польського кордону до портів країн Балтії, якщо буде досягнуто домовленості про транзит. Ці порти зараз не завантажені після припинення транзиту продукції з Росії та Білорусі.

Держсекретар США Блінкен на слуханнях у Раді Безпеки ООН із продовольчої безпеки засудив застосування Росією голоду як зброї. Він

закликав членів ООН до тиску на РФ для припинення блокування Чорного моря та шантажу найбідніших країн.

Після атаки дронами-камікадзе українських портів на Дунаї 2 судна відмовилися швартуватися в порту "Ізмаїл". Румунія має намір протягом 2 діб розмитнити до 30 суден із зерном з українських портів, які чекають на входження до румунських територіальних вод у гирлі Дунаю.

Міністр агрополітики Сольський заявив, що українським агрохолдингам вдалося вивезти 2/3 урожаю минулого маркетингового року, який становив 70 млн т. Зі слів міністра, урожай цього року буде лише на 6 % меншим, ніж торішній.

⭐ Чиновники Офісу президента на чолі з Єрмаком розпочали переговори зі США щодо гарантій безпеки для України. Показово, що міністр закордонних справ Кулеба участі в них не брав.

⭐ Євродепутат фон Крамон повідомила, що Європарламент наприкінці листопада планує затвердити Механізм відновлення України, з фінансуванням до €50 млрд протягом 2024–2027 років. Вона прогнозує, що виплати за програмою можуть розпочатися на початку наступного року.

⭐ Рада ЄС запровадила санкції проти 38 громадян Білорусі та 3 підприємств країни, які причетні до порушень прав людини та репресій проти активістів. Також приведено у відповідність санкції проти Білорусі та РФ за агресію проти України. ЄС запроваджує додаткову заборону на експорт вогнепальної зброї та боєприпасів, а також товарів та технологій для авіаційної та космічної промисловості.

⭐ Польща перекинула до кордону з Білоруссю бойові гелікоптери після інциденту із вторгненням у повітряний простір країни білоруських вертольотів. Представник Держдепартаменту США Міллер заявив, що цей інцидент не є підставою для застосування 5-ї статті договору про НАТО, за якою напад на одну з країн розглядається як агресія проти всього блоку.

⭐ Уряд Росії додав Норвегію до списку "недружніх" країн та обмежив кількість працівників, які можуть наймати норвезькі дипломатичні представництва.

⭐ Координатор Ради нацбезпеки Білого Дому Кірбі стверджує, що Росія прагне розширити військову співпрацю з Північною Кореєю та планує закупити партію артилерійських снарядів для застосування у війні проти України.

⭐ За результатами розслідування, проведеного журналістами російського інформаційного видання "Агентство", влада РФ і далі фінансує ПВК "Вагнера" через компанії її власника – олігарха Пригожина.

3. Тренди

⭐ Держбюро розслідувань провело обшуки в депутата Дубинського. Він використав хворобу батька як причину для виїзду за кордон. Батько вже повернувся до України, а Дубинський – ні. Під час перебування за кордоном депутат підписував офіційні документи, що є службовим підробленням. Проти Дубинського запроваджено санкції США за втручання в президентські вибори. Дубинський назвав обшуки політичним переслідуванням.

Керівництво фракції президентської партії "Слуга народу" не застосувало жодних заходів до депутата Торохтія, який місяць відпочивав у Болгарії. За подібну поїздку на Мальдіви з фракції було виключено депутата Арістова. Це свідчить про політику "подвійних стандартів" і виглядає зведенням рахунків із депутатами, які не підкоряються командам Офісу президента. Цей висновок підтверджує і заява глави фракції Арахамії. Він заявив, що є ще кілька претендентів на виключення із фракції, які не голосують у "важливих питаннях".

⭐ Голова Верховної Ради Стефанчук визнав, що під час війни вибори проводити "небезпечно" і для цього потрібно змінити законодавство. Вочевидь, його заяву про можливі вибори було зроблена для "промацування" реакції суспільства, але після вкрай різких оцінок цієї "ініціативи" влада "дала задню" і поки відмовилася від цих планів.

⭐ Президент Зеленський повідомив, що перевірка центрів комплектації та соціального захисту виявила "безліч огидних зловживань". Про них буде повідомлено суспільству, а проти фігурантів – відкрито кримінальні провадження.

***

№ 1.849

Ви не замислювались, на скільки важливо читати закони повністю, а не просто шукати в них "цитати" під свій поточний інтерес?

Давайте продемонструю на конкретному прикладі

2023-08-05

Могильний

Мапа Реновації написала допис на захист Дмитро ***Перов***, який є помічником депутатки Київради від "Слуги Народу" Ксенія ***Семенова***.

Все красиво:

> — прогресивна ГО за відкритий конкурс, але їх заборонили минулої весни на час воєнного стану змінами в ЗУ "Про правовий режим воєнного стану" (ч. 5 ст. 10), тому ото давайте Перова призначимо директором ***Департаменту охорони культурної спадщини*** через петицію Київраді.

Але це звучить красиво лише у випадку, якщо цей закон не читати повністю. А от якщо прочитати повністю...

Ви в курсі, що Перов на днях зустрічався із Кличком виключно заради обнімашек, селфі і публічних заяв про його спільну з Кличком "боротьбу за історичний Київ"?

Адже не міг Перов йти на цю зустріч вимушено, щоб обговорити своє призначення на посаду відповідно до петиції.

Я не жартую:

> — це прописано імперативною нормою в ч. 6 ст. 15 того самого закону, на який впевнено посилається "Мапа Реновації" і точно має знати юрист Дмитро Перов.

Вибачте, але під час воєнного стану, лише начальник військової адміністрації призначає на посади та звільняє з посад посадових і службових осіб, інших працівників відповідної військової адміністрації.

Департамент охорони культурної спадщини КМДА - лише в назві містить "КМДА", бо по розпорядженню начальника КМВА колишні структурні підрозділи КМДА стали структурними підрозділами КМВА зі збереженням старої назви.

І призначити Перова директором Департаменту законно має право ВИКЛЮЧНО начальник КМВА Сергій Попко.

На час воєнного стану можна призначати без конкурсу, але призначати може лише голова КМВА.

А коли Кличко знову отримає за Законом повноваження призначати, то вже воєнний стан закінчиться і призначати він зможе лише за результатами конкурсу.

Нагадаю, що де-факто зараз Кличко, як Київський міський голова, призначає і звільняє директорів департаментів КМДА. І робить він це завідомо протизаконно за домовленістю із призначеним Зеленським начальником КМВА.

Ще раз:

> — призначений Зеленським начальник КМВА свідомо дозволяє Кличку з порушенням Закону призначати і звільняти керівництво структурних підрозділів Київської міської ВІЙСЬКОВОЇ адміністрації.

Такий собі чудовий корупційний дует із Кличка і людини Зеленського. Кличко і далі може ставити своїх людей на ключові посади, але виключно якщо Попко неофіційно йому це дозволить і свідомо буде робити вигляд, що так і треба.

Сподіваюсь, на цьому місці у читачів зникнуть питання, навіщо я напочатку допису акцентував увагу, що Перов є помічником депутата від "Слуги Народу".

То що це виходить, "Мапа Реновації" підтримує корупційну схему Кличка-Попка, бо якщо посилається на ЗУ "Про правовий режим воєнного стану", то

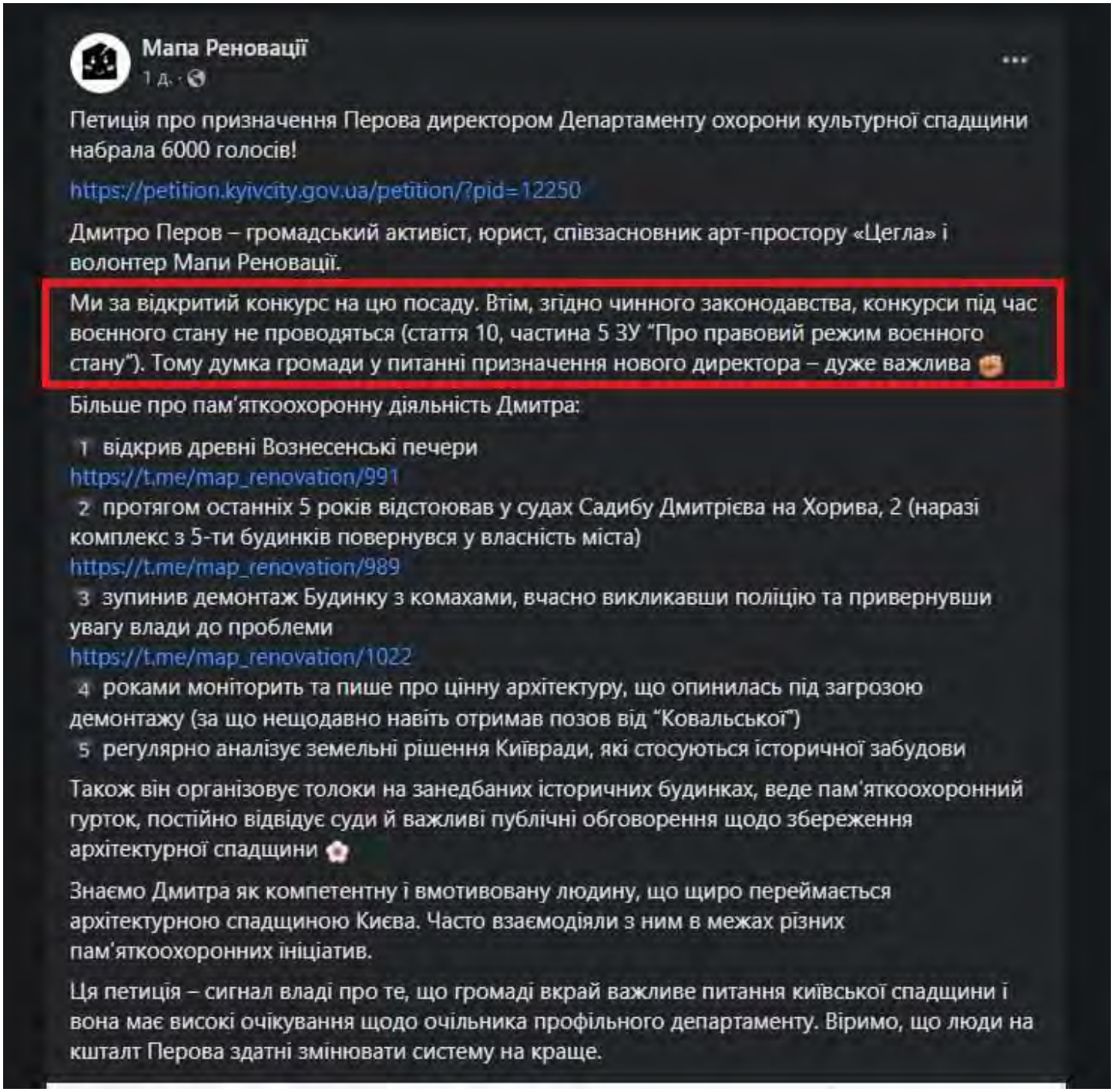

має знати і про законну процедуру призначення Перова, але вони навіть петицію підтримували до органу, який НЕ має жодного відношення до призначення голови Департаменту під час воєнного стану? Конкурси на посаду неможна, а призначати без конкурсу за розпорядженням людини, що не має таких повноважень, можна?

Чи вони взагалі цей закон не читали, а написали від свого імені те, що їм підкинув сам Дмитро Перов? ;)

А тепер щодо конкурсів на посади під час воєнного стану.

Просто подумайте над наступним. Якщо конкурси повністю заборонені, то як НАБУ їх відкрито і публічно проводить? ;)

***

№ 1.850

МВФ: экономика Украины под пятой Левиафана до 2034 года

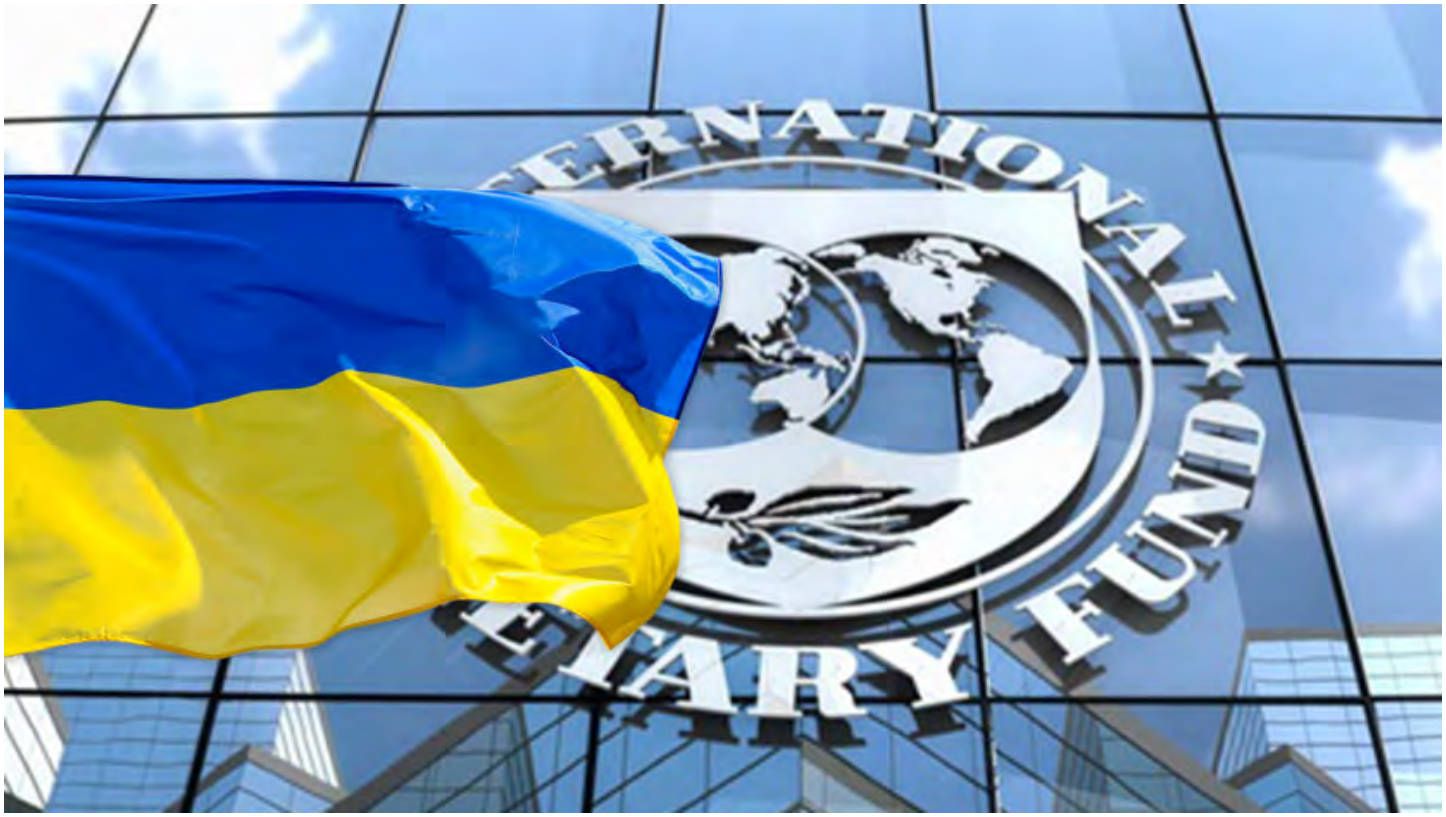

2023-08-03

ЯРОСЛАВ РОМАНЧУК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

В конце июня 2023г. Международный валютный фонд (МВФ) опубликовал страновой доклад по Украине № 23/248.

В нём эксперты Фонда оценили развитие экономики страны, процесс выполнения взятых на себя обязательств, а также сформулировали прогноз вплоть до 2033 года. В условиях войны (никто не знает, сколько ещё, что после неё), полной неопределённости внутри страны, предрецессионного состояния ЕС и мира делать цифровые прогнозы до 2033 года – это явное проявление литературно-статистическое творчества. Цифры в докладе – это сочинение на заданную тему. Она звучит примерно так «Какой мы представляем Украину через 10 лет».

Основной вывод из экономического сочинения от МВФ:

«Украина останется страной всеобщего государственного интервенционизма. Она будет на коротком долговом поводке ЕС-27/G-7, с неконкурентной налоговой системой, неблагоприятным инвестиционным климатом, доминацией крупного украинского и международного бизнеса».

Представленный МВФ-ом вариант внушает пессимизм и некую обречённость. Позиция Фонда, которую он не мог не согласовать с украинскими властями, следующая.

1. Первое

Украинская экономика была и до 2033г. останется государственной.

В руках VIP-распорядителей чужого (политиков, чиновников, контролёров, силовиков) будут не только командные высоты в экономике, но основные инструменты контроля входа на рынок, работы на нём и выхода из него. То ли МВФ рассчитывает на чудо – волшебное превращение украинских чиновников в бескорыстных, всезнающих профессиональных ангелов-менеджеров, то ли не видит проблемы в наличие такого низкого уровня государственного управления.

После достижения беспрецедентного уровня госрасходов в 2022г. в 66,0% ВВП Фонд ожидает близкий к этому результат в 2023г. - – 63,3% ВВП. Немногим меньше будет в 2024г. – 59,3%. В ситуации доминации государственной собственности модель украинской экономики близка к военному/послевоенному социализму. Доходы от приватизации вплоть до 2028г. планируются на уровне 0,1% ВВП, а потом, до 2033г., в строке базового сценария «поступления от приватизации» вообще стоит ноль.

МВФ прогнозирует постепенное снижение размера госрасходов, как доли ВВП, до 41% ВВП в 2033г. Это почти столько, сколько было в 2021г. (40,5% ВВП). Ни одна развивающаяся страна в мире никогда не достигала быстрого, долгосрочного экономического роста с таким размером государства. Примерно с таким размером государства среднегодовые темпы роста экономики Украины в 2012-20212гг. были минус 0,5% ВВП.

2. Второе

Украинская экономика на ближайшие десять лет останется медленной, хронически отстающей даже от средних стандартов ЕС.

После падения реального ВВП на 29,1% в 2022г. МВФ прогнозирует рост на 2% в 2023г. и на 3,2% в 2024г. В 2025г. будет непродолжительное ускорение до 6,5% ВВП, а потом восемь лет подряд среднегодовые темпы роста украинской экономики в течение 8 лет, вплоть до 2034г. будут 4% ВВП. Это ненамного больше среднегодовых темпов мировой экономики. Это более чем в два раза медленнее, чем нужно для достижение заявленной президентом В. Зеленским цели в один триллионов долларов ВВП. С такой скоростью Украина будет догонять нынешний уровень Румынии и Польши более 30 лет. Не удивительно, потому что основными драйверами роста Фонд видит в государственных ресурсах, проектах и инвестициях.

3. Третье

Украина останется зоной инвестиционной засухи.

Внутренних инвестиций остро не хватает. Для внешних нужны безопасность, сильные правовые институты защиты прав собственности, свобода перемещения капитала. Ничего этого сейчас нет. В будущем прогнозируется постепенное, пипеточное улучшение инвестиционного климата. После резкого сокращения инвестиций в основной капитал в 2022г. на 13,9% ВВП в 2023г. ожидается небольшой рост на 2,6%, в 2024г. ещё на 1,2%. В 2025г. инвестиции краткосрочно ускорятся до 4,2% в 2025г., а потом на протяжении последующих восьми лет среднегодовые темпы роста инвестиций составят мизерные 0,7% ВВП.

Болезненный провал по прямым иностранным инвестициям продолжится до 2025г. Их объём в 2023-2023гг. составил мизерные 0,3% ВВП. В 2025г. он будет 2,5% ВВП, в 2026г. – 4,8% ВВП, а потом на протяжении семи лет среднегодовой объём привлечения ПИИ составит ~4,5% ВВП. Нет инвестиций – нет модернизации, нет экономического роста. А ещё нет нужных темпов роста производительности труда, а, следовательно, оснований для повышения зарплат и пенсий.

4. Четвёртое

По версии МВФ Украина останется неконкурентоспособной налоговой и регуляторной юрисдикцией на ближайшие десять лет.

В 2023г. уровень налоговых доходов прогнозируется в 33,7% ВВП, в 2024г. – 35,4% ВВП, в 2025г. – 35,9% ВВП. Для сравнения в 2021г. налоговые доходы составили 33,5% ВВП. До войны бизнес жаловался на высокую налоговую нагрузку и обременительное налоговое администрирование.

Холодным душем для бизнеса, для всех тех, кто рассчитывает на адекватную налоговую политику, будет прогноз МВФ по росту налоговой нагрузки. Она достигнет пика в 2028г. – 38,2% ВВП. Совокупные доходы бюджета в этот год будут 41,8% ВВП, а расходы – 43,8% ВВП. Доля неналоговых доходов бюджета остается очень низкой несмотря на то, что государство остаётся доминирующим собственником в экономике.

Предусмотренный Фондом размер Государства характерен для страны Евросоюза с высоким уровнем доходов, качественными институтами и полноценной рыночной структурой экономики. Ничего этого в Украине нет. В таком режиме страна обречена оставаться в зоне очень сильной зависимости от внешних кредиторов, которые будут диктовать условия экономической политики, чтобы гарантировать себе обслуживание долгов. По сути дела, МВФ предлагает налоговую и бюджетную политику, которая делает невозможным превращение Украины в страну с сильной конкурентной экономикой.

Мы уже вступили в зону высокорискованной бюджетной разбалансированности. После дефицита бюджета органов госуправления в

2022г. в 25% ВВП (без учёта внешних грантов) этот показатель в 2023г. ещё ухудшится. Дефицит прогнозируется на уровне 25,8% ВВП, в 2024г. – 21,1% ВВП, в 2025г. – 11,6% ВВП. Вплоть до 2034г. Фонд не прогнозирует ни одного года сбалансированного госбюджета. Украина останется на коротком долговом поводке к стран ЕС/G7. Нам будут навязывать экономическую политику, встраивать в программы/приоритеты ЕС, ООН, ВЭФа, т. е. социалистическую по своей сути политику. Она выгодна для ~3% украинцев, VIP-распорядителей и потребителей чужого. Она разрушительна для малого бизнеса и широкого предпринимательства.

5. Пятое

Петля государственного долга будет сжиматься.

Напомним, что в 2021г. государственный и гарантированный государством долг составил 50,5% ВВП. За 2022г. он вырос до 78,5% ВВП. В 2023-м году прогнозируется рост долга до 88,1% ВВП. В 2025г. мы пробьём потолок в 100% ВВП долга. Затем предусмотрено постепенное снижение госдолга до 75,2% ВВП в 2033г. Такие долговые обязательства для разбитой войной и системой Олигархат/Схематоз – непосильная ноша.

Долговая политика, как часть фискальной и инвестиционной политики страны, по сути дела, являются формой неоколониализма. Выгодополучателями являются крупные международные финансовые организации, большие банки, фонды и страховые корпорации, а также все те, кто имеет возможность «выбивать» у правительств стран G7/ЕС-27 деньги на международные проекты развития. Сначала VIP-распорядители и потребители чужого загоняют бедную страну в долговую ловушку, а потом на предложения о снижении налоговой нагрузки говорят: «Нельзя, ведь вам же нужно отдавать долги, которые мы с вами вместе навесили на страну».

6. Шестое

Украина останется зоной доминации крупных украинских банков и международных финансовых организаций с низкокачественной денежно-кредитной политикой.

Смотрящим за их интересами остаётся Нацбанк. При помощи МВФ-а он пробил себе статус независимого органа. Только в развитых, рыночных свободных странах этот статус даётся, чтобы обеспечить стабильность цен (0-2% инфляции), а в Украине НБУ, по сути дела, охраняет олигополию избранных финансовых фаворитов, не допускает создания полноценного рынка капитала, препятствует финансовой открытости.

С монетарной политикой в Украине более 30 лет никак не складывается. Игнорирование базового денежного правила о взаимосвязи между количеством денег в обращении и ценами стало токсичной нормой.

Недооценка вреда инфляции для экономики, инвесторов и потребителей остаётся. Казалось бы, болезненный взлёт инфляции 2022г. должен был чему-то научить. Увы. В 2022г. при падении экономики на 29,1% ВВП денежная база выросла на 19,6%, а широкая денежная масса (М3) – на 20,8%. По прогнозу МВФ денежная экспансия в 2023г. будет ещё больше. Денежная база увеличится на 30,6%, а широкая денежная база (М3) на 29,7%. И это при прогнозируемом росте ВВП на 1-3%. Такое количество гривен в сильно закупоренной от внешнего мира финансовой системы, в условиях административного регулирования курса гривны и инвестиционной засухи – это нескрываемая кампания по подготовке девальвации гривны. После инфляции в 2022г. в 26,6%, нас ждёт ещё один год разрушительного инфляционного налога в 15,5% в 2023г. В 2024 МВФ прогнозирует снижение инфляции до 10%. При этом Фонд не прогнозирует ключевой параметр для оценки реалистичности макроэкономического прогноза – курс гривны к доллару. То ли чтобы не пугать, то ли чтобы не разглашать глубокий инсайд даже на уровне прогноза.

Такое решение будет принимать очень узкий круг инсайдеров банковского сектора, НБУ и Банковой. Те люди, которые играют в гособлигации, наверняка совершат нужные финансовые операции, чтобы в очередной раз оказаться на нужной, выгодной исключительно себе стороне украинской монетарной политики. К сожалению, МВФ гораздо больше внимания уделяет недопустимости сохранения в Украине военного режима ФОПов, а не огромным издержкам, которые генерирует для страны, бизнеса и населения монетарная политика Национальный банк. Тем самым Фонд стал на сторону тех, кто консервирует довоенный макроэкономический и институциональный статус-кво. То самое состояние, которое и превратило Украину в самую бедную страну Европы.

Итак, Международный валютный фонд окончательно определился. Курс на консервацию довоенной экономики Украины взят. Забудьте про экономику в триллион долларов и создание в стране лучшего инвестиционного/делового климата в Европе и мире. Забудьте про экономику инновационных институтов для обеспечения развития и роста в 7- 10% на протяжении 20+ лет. МВФ намерен делать в Украине то, что он делал более чем в 100 стран с низким доходом. Среди них нет ни одного примера настоящего экономического чуда. Международные технократы-бюрократы, которые распоряжаются чужими деньгами, не были и не будут сторонниками свободного рынка и настоящего капитализма.

МВФ нашёл себе партнёров внутри Украины. Это руководство Нацбанка, Кабмина, Минфина, Минэкономики, руководители экономических комитетов Верховной Рады, а также экономического блока Офиса президента. Вот такая противоречивая, мягко говоря, складывается ситуация. В. Зеленский выступает с чётким однозначным заказом для правительства и парламента: «Ми зробимо це – українською аксіомою: свобода дає успіх. Це те, що

переконує найбільше. Успіх. Це те, що потрібно всій нашій землі. Усьому нашому народу. Усім частинам України, усім дітям України…» А вот всё его экономическое окружение вместе с МВФ приняло и проводит экономическую политику против аксиомы успеха Зеленского.

Данный конфликт можно решить только одним способом – изменением руководителей экономической команды Украины, принятием полноценной программы страны «Новый Запад». Если такое не произойдёт, то экономическая политика Кабмина/Нацбанка/МВФ неизбежно приведут к обнулению политического авторитета и доверия самого президента. Если не во войны, то уж точно сразу же после её окончания. Так что вопрос стоит ребром: «Кто кого, президент, который за Свободу (на словах) или президентский Кабмин/Нацбанк, которые против (на деле?)»

4

Экономика Украина 2021-2027 глазами МВФ

Изменение в % к предыдущему периоду, если не указано иное

Показатель	2021	2022	2023п	2024п	2025п	2026п	2027п
Номинальный ВВП, в млрд. ₴	5451	5191	6500	7711	9027	10095	11023
Внутренний спрос, %	12,9	-23,7	6,1	2,9	5,1	3,7	2,6
Частное потребление, %	4,7	-16,6	2,7	2,2	2,8	2,9	2,5
Государственное потребление, %	0,1	6,9	0,7	-0,5	-1,8	-0,6	-0,2
Инвестиции, %	8,1	-13,9	2,6	1,2	4,2	1,4	0,3
Чистый экспорт, %	-9,5	-5,4	-4,1	0,3	1,4	1,3	1,4
Безработица, %	9,8	24,5	19,4	10,6	9,2	8,7	8,4
Инфляция (конец период), %	10,0	26,6	15,5	10,0	7,5	6,0	5,0
Реальная зарплата (средняя), %	10,5	-16,0	1,0	2,4	4,8	5,0	4,0
Сбережения, % ВВП	12,8	17,6	9,5	9,8	11,3	13,7	17,4
Частные сбережения, % ВВП	13,0	30,8	25,6	23,7	16,4	14,5	16,3
Государственные сбережения, % ВВП	-0,2	-13,2	-16,1	-13,9	-5,1	-0,8	1,1
Инвестиции, % ВВП	14,5	12,6	15,2	16,9	18,4	19,8	20,8
Частные инвестиции, % ВВП	10,7	10,1	12,2	13,0	13,9	15,3	15,9
Государственные инвестиции, % ВВП	3,8	2,5	3,0	3,9	4,5	4,5	4,9
Доходы бюджета, % ВВП	36,5	50,3	43,9	41,5	40,6	41,0	41,4
Расходы бюджета, % ВВП	40,5	66,0	63,0	59,3	50,2	46,3	45,2
Баланс бюджета органов госуправления, % ВВП	-4,0	-15,7	-19,1	-17,8	-9,6	-5,3	-3,8
Баланс бюджета органов госуправления, без внешних грантов % ВВП	-4,0	-25,0	-25,8	-21,1	-11,6	-6,4	-4,9
Чистое внешнее финансирование, % ВВП	2,4	10,0	17,1	14,5	8,2	4,0	2,9
Внутренне чистое финансирование, % ВВП	1,6	5,1	2,0	3,3	1,4	1,3	0,9
Внутреннее финансирование НБУ, % ВВП	-0,3	7,4	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Внутреннее финансирование коммерческими банками, % ВВП	1,5	-1,5	2,5	3,4	1,5	1,3	1,0
Государственный долг, включая гарантированный государством, % ВВП	50,5	78,5	88,1	98,6	100,7	99,5	98,4
Баланс текущего счёта, % ВВП	-1,6	5,0	-5,7	-7,2	-7,1	-6,1	-3,4
Прямые иностранные инвестиции, % ВВП	3,8	0,3	0,3	0,3	2,5	4,8	5,0
Экспорт товаров, % изменения	34,3	-44,7	-13,7	10,9	4,3	11,2	11,5
Импорт товаров, % изменения	17,2	-24,4	15,4	9,6	12,0	12,4	8,5
Деньги и кредит (на конец периода), % изменения							
Денежная база	11,2	19,6	30,6	13,0	9,0	7,7	6,0
Широкие деньги (М3)	12,0	20,8	29,7	15,5	14,2	15,1	12,1
Валовые резервы на конец периода, млрд. $	30,9	28,5	30,5	33,2	36,1	39,4	45,7
Резервы в месяцах импорта товаров и услуг	4,5	3,8	4,1	4,4	4,5	4,8	5,2
Курс гривны к доллару $	27,3	36,6	-	-	-	-	-

James Sher (romanenko.yuriy1977@gmail.com): вход выполнен

Источник: Ukraine: First Review under the Extended Arrangement under the Extended Fund Facility-Press Release; Staff Report; Staff Statement; and Statement by the Executive Director for Ukraine. IMF Country Report No. 23/248 July 7, 2023
https://www.elibrary.imf.org/view/journals/002/2023/248/002.2023.issue-248-en.xml

***

№ 1.851

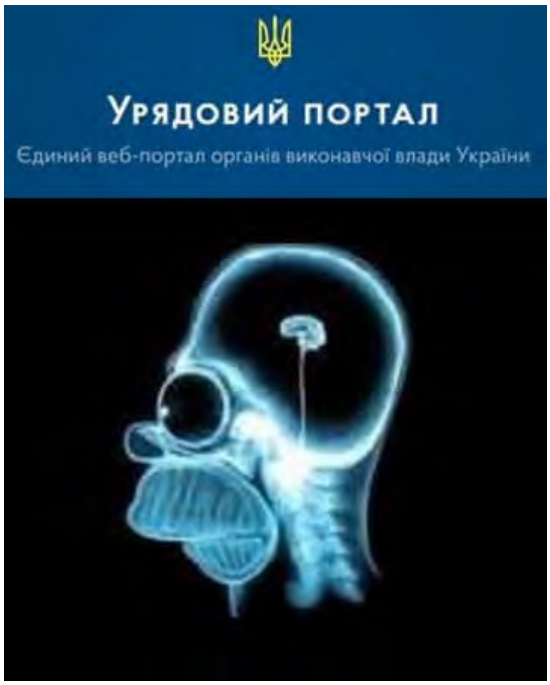
Урядовий портал
Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України

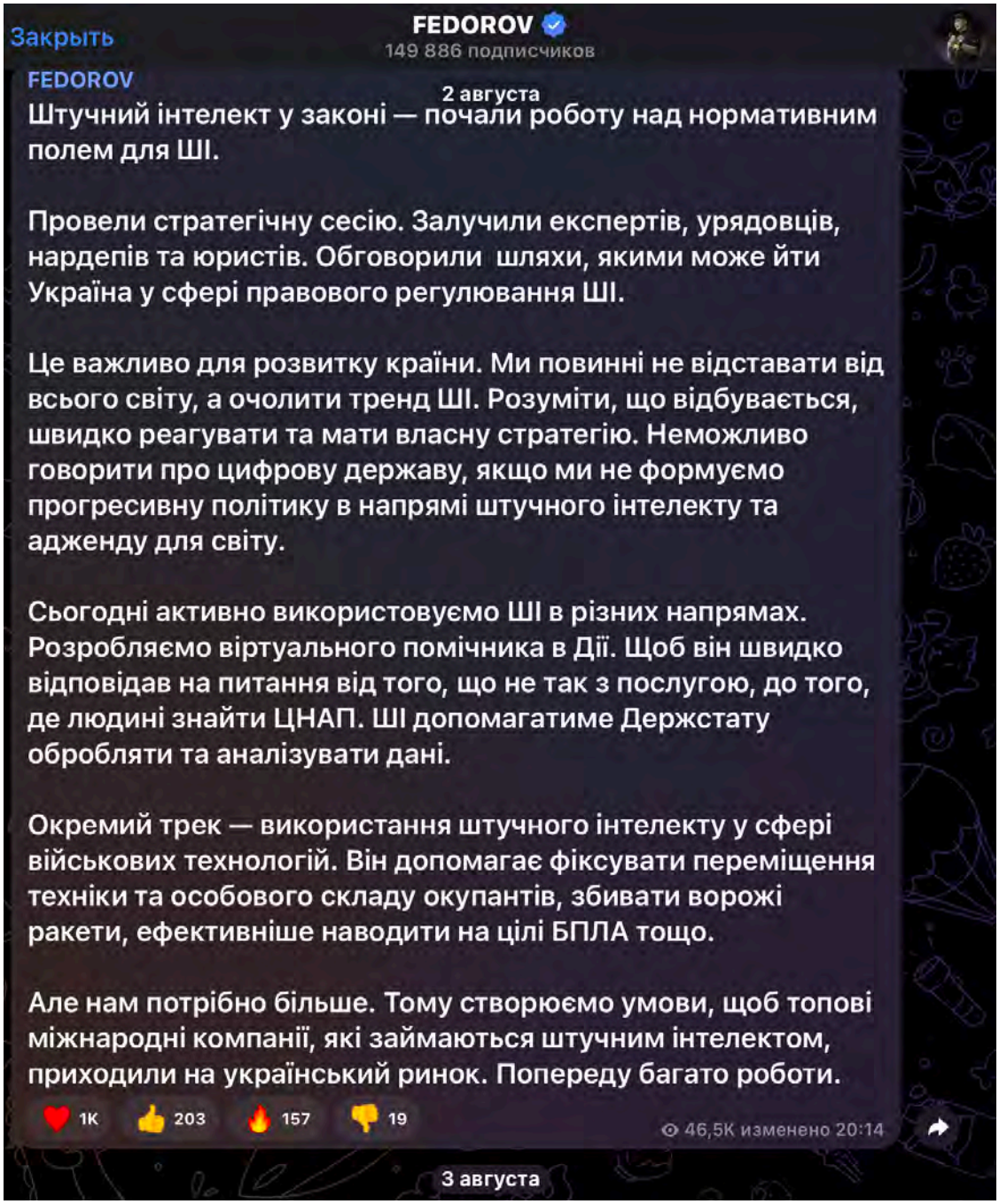
Закрыть
FEDOROV
149 886 подписчиков
FEDOROV
2 августа
Штучний інтелект у законі — почали роботу над нормативним полем для ШІ.
Провели стратегічну сесію. Залучили експертів, урядовців, нардепів та юристів. Обговорили шляхи, якими може йти Україна у сфері правового регулювання ШІ.
Це важливо для розвитку країни. Ми повинні не відставати від всього світу, а очолити тренд ШІ. Розуміти, що відбувається, швидко реагувати та мати власну стратегію. Неможливо говорити про цифрову державу, якщо ми не формуємо прогресивну політику в напрямі штучного інтелекту та адженду для світу.
Сьогодні активно використовуємо ШІ в різних напрямах. Розробляємо віртуального помічника в Дії. Щоб він швидко відповідав на питання від того, що не так з послугою, до того, де людині знайти ЦНАП. ШІ допомагатиме Держстату обробляти та аналізувати дані.
Окремий трек — використання штучного інтелекту у сфері військових технологій. Він допомагає фіксувати переміщення техніки та особового складу окупантів, збивати ворожі ракети, ефективніше наводити на цілі БПЛА тощо.
Але нам потрібно більше. Тому створюємо умови, щоб топові міжнародні компанії, які займаються штучним інтелектом, приходили на український ринок. Попереду багато роботи.
1K
203
157
19
46,5K изменено 20:14
3 августа

Та, піх*й!

***

№ 1.852

Дивлюсь на заміну герба на щиті монументу Батьківщині-Матері

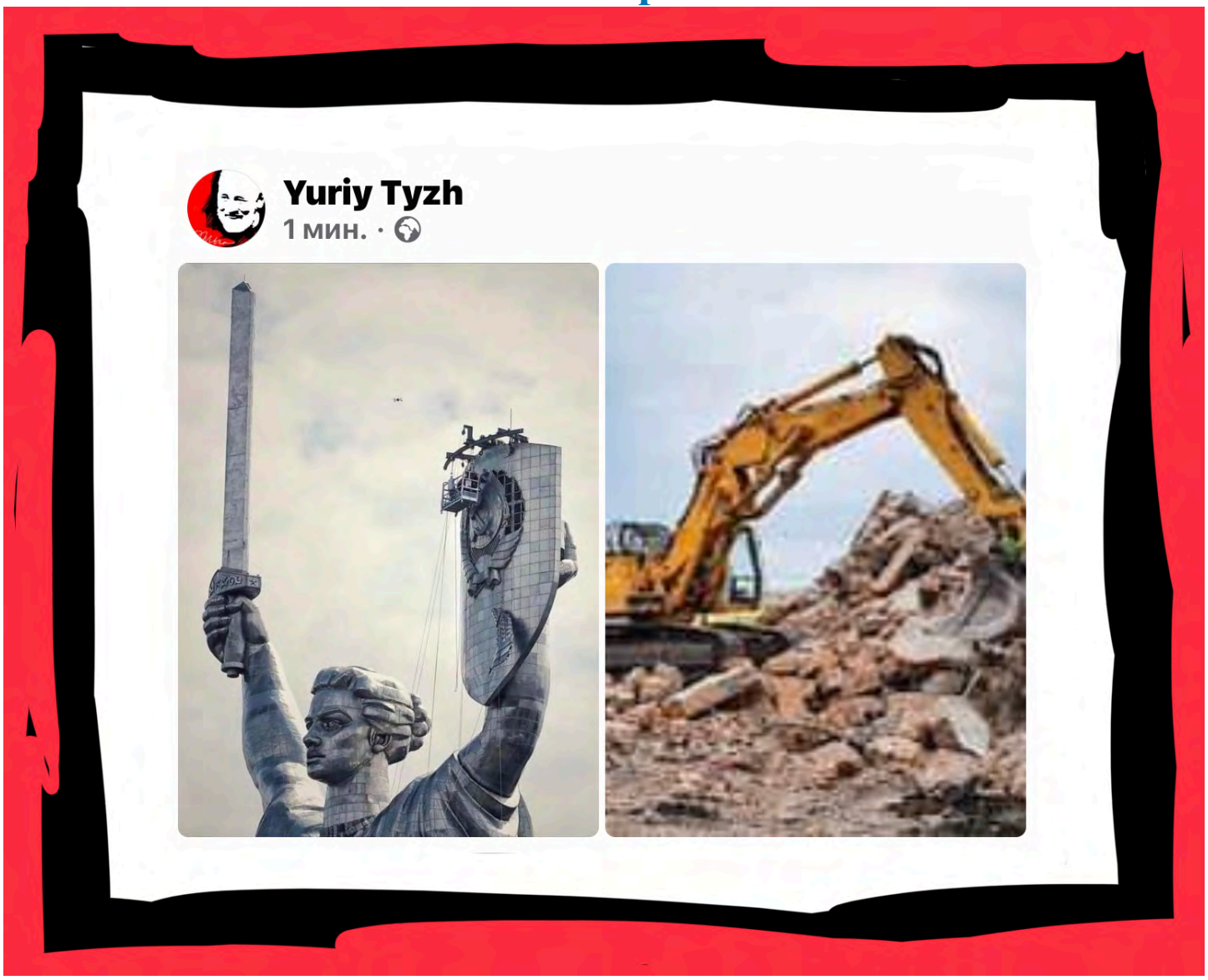

2023-08-04

Кущ

І виникають певні історичні ремінісценції.

Я виріс в родині київського архітектора і на нашій кухні спорудження цього монументу нещадно критикували.

Батько розповідав, що сам монумент спроектували без прив'язки до рельєфу.

А лінія київських пагорбів для київської архитектурної спільноти, то було святе.

Наприклад: коли споруджували кілька будинків для "совміну" у "міжжоп..ї" (хто не знає, це місцина між двома пам'ятниками, Лесі та "бабою"

- так одразу назвали наш новий монумент), то на мості Патона робили спеціальну геозйомку, щоб будинки не псували горизонт з Лаврою.

Це зараз, київський рельєф сплюндрували "кукурудзинами" - гігантськими потворними будинками на бульварі Лесі.

Так от, макет монументу поставили на невеличку платформу та сунули вздовж макету дніпровських пагорбів, шукаючи, куди приткнути пам'ятник.

Зупинились на "лисій горі", де ніхто нічого ніколи не будував.

Отже, знайшли де будувати і вирішили переночувати з цією думкою.

А на ранок, в кімнаті, де відбувалось це дійство, знайшли розгепані макети.

Одразу викликали КДБ, провели допити акрітекторів Київпроекту, в тому числі, мого батька.

Мовляв, хто "посягнув" на святе.

Ніхто нічого не сказав, хоча біля кафе на Заньковецькій, всі все знали....)))

Навіть ходили байки, мовляв київський митрополит вмовляв Щербицького зробити момумент на кілька метрів нижче лаврської дзвінниці.

Ну це щось на кшталт сценок комедії "За двома зайцями"...

Монумент збудували, кияни його не любили і вперто називали "бабою".

З хитрою посмішкою, мешканці столиці задавались риторичним питанням, а чого б це Батьківщина-Матір погрожує мечем у бік Москви...

Кажуть, монумент ледь не впав, пагорб був непридатний для такої ваги - довелось укріплювати грунт рідким склом.

З інженерної точки зору, монумент є унікальним витвором - як "неваляшка" розхитується у різні боки, коли сильний вітер.

Потім, вже під час 90-х, жваво обговорювали можливість здати пам'ятник на металобрухт, мовляв японці були згодні його демонтувати за вартість металу.

На щиті знімали другорядні фільми якісь західні третьосортні режисери.

І, нарешті, кияни прийняли пам'ятник і навіть перестали казати образливе "баба".

Тепер він сприймається як частина історії.

Але це все рівно - радянський монумент.

І тому нинішня заміна герба, це така саме нісенітниця, як на пам'ятнику Щорса - написати Болбочан.

Мені згадується один історичний анекдот.

Мовляв, стояв в українському селі пам'ятник Сталіну.

Настали часи "відлиги" і надійшов наказ з райцентру - демонтувати.

Але селянам було шкода людської праці.

Вирішили зняти голову і замінити її на зображення Т.Г. Шевченка.

Наступного дня після такої рокіровки, хтось написав на постаменті:

"Люди ж мої люди, що ж ви наробили, на чужую сра...у мене посадили"...

В наші часи, анекдоти стають реальністю....

***

№ 1.853

ZN,UA

2023–07-20

Микола Тесля

Енергетик, управлінець, економіст. 20 років роботи в енергетичній галузі, з них 8 - в державних структурах. Адвокат доступної енергії для громадян за чесною ціною.

Напередодні великої Конференції з питань відновлення України в західних партнерів уривається терпець.

Замість здійснення або хоча би планування реформ влада піднімає ціни на електроенергію, щоб «залатати» дірку в бюджеті «Енергоатому» вартістю в 40 млрд грн, і відмовляється впроваджувати ефективний контроль за іншими енергетичними компаніями.

Хоч би якими були плани відбудови сектору, в таких умовах вони не принесуть українським громадянам жодного долара, фунта чи євро.

«Тепер наш час їсти», — сказали борці з режимом апартеїду, коли перемагали в боротьбі за справедливість. У результаті переможної перебудови Південно-Африканської Республіки увесь світ стежив за побудовою «більш справедливої країни та економіки». Яка вийшла не дуже справедливою і не надто успішною.

Напередодні Конференції з питань відновлення України цю фразу нагадали українській владі.

Британський журналіст Едвард ***Лукас*** присвятив колонку у недільній ***Times*** питанням корупції в Україні. Він чітко фіксує побоювання західних експертів і політиків:

> **— чи не перетвориться відбудова України на корупційну годівницю.**
>
> І щоб ні в кого не виникало сумнівів, про що йдеться, окремо згадав необхідність навести лад у державних енергетичних компаніях.

Цю згадку незайве перечитати одному з хедлайнерів конференції — заступнику Єрмака Ростиславу ***Шурмі***, який везе на Захід обіцянки неймовірних, казкових, ефектних і дуже багатомільярдних енергетичних проєктів.

> Щоб не зупинятися на деталях, скажу лише, що потужностей атомної генерації пан Шурма планує побудувати трохи більше, ніж було побудовано в Україні за часів Радянського Союзу.
>
> А вітряків поставити в сто разів більше, ніж зараз!
>
> Ну, а електромобілів у нас із вами буде більше, ніж авто на дизелі, газі та бензині, разом узятих.

Натомість вимоглива публіка в Лондоні хотіла би почути трохи інше.

Наприклад, **в яких умовах усі ці проєкти будуть реалізовуватися?**

Я чітко розумію, що хоче сказати Едвард ***Лукас***.

Він пише прямо:

«Корупція живить скептицизм. Якщо початкові кошти, виділені на відбудову, будуть розтрачені або розкрадені, лояльність буде зменшуватися, а безпека — слабнути. Ці небезпеки створюють загрозливе тло для Конференції з відновлення України, яка пройде цього тижня в Лондоні».

Усе ще складно написано? Добре, перекладаю. Все, як у старому анекдоті.

Чоловік і дружина лягли спати. Чують, як сусіди займаються коханням. Чоловік дружині:

— Давай пострибаємо на ліжку, нехай сусіди думають, що ми теж займаємося коханням.

Пострибали, лягли спати. Вранці за сніданком дружина ставить перед чоловіком на стіл порожню тарілку з ложкою:

— Їж, дорогий.

— ... ?!

— А ти постукай ложкою по тарілці, нехай сусіди думають, що ти їси.

Так і з українськими прожектами.

Якщо ми робитимемо вигляд, що хочемо щось відбудовувати, західні партнери робитимуть вигляд, що хочуть нам давати на це гроші.

Але насправді **фінансування буде лише тоді, коли ми відповідатимемо на давно поставлені запитання**, наприклад, такі.

1. Запитання перше: чому замість реформ на ринку електроенергії ви підняли ціни в інтересах окремої компанії?

Поспішне і погано пояснене людям підвищення тарифів на електроенергію, яке несподівано навіть для себе виніс на терміновий розгляд Кабміну міністр ***Галущенко***, залишило величезну кількість питань не тільки в населення, а й у зовнішніх спостерігачів.

Чому підвищили саме зараз? Чому вдвічі? Чому взагалі просто підняли, а не провели реформи ціноутворення, яку обіцяли багато років? Кабінет міністрів України не став це обговорювати — уряд не місце для дискусій. **Проголосував, та й усе.**

Насправді **відповідь на це запитання відома.**

Підняття цін — ніяка не реформа, а порятунок державного «Енергоатому», який повинен був забезпечувати два «святкові столи»:

1) низькі ціни для громадян і

2) високі виплати для виробників «зеленої» енергії.

Станом на сьогодні компанія перебуває на межі банкрутства, тому що заборгувала за правилами ПСО 40 млрд грн. При цьому всі натяки на те,

що підвищення тарифів викликане обстрілами росіянами інфраструктури, — чиста маніпуляція.

Гроші та обладнання на відновлення мережі український оператор залучає за кордоном, фінансову дірку пробито саме в тому підприємстві, якому іноземці грошей не дають і не планують, — в «Енергоатомі».

Частково така катастрофічна ситуація пояснюється окупацією Запорізької атомної електростанції, яка не виробляє електроенергії.

Але не тільки.

В національної компанії «Енергоатом» увесь рік війни вистачало грошей на цілу низку «важливих речей».

Наприклад,

> — на біг-беги за ціною в кілька разів вищою, ніж на ринку. Чи на тролейбуси турецького виробництва, які видають за «локалізовані». Чи, зрештою, на оборудки з компанією ДТЕК, якій «Енергоатом» зливав по мільярду гривень на місяць. Усе це несекретна інформація, про неї регулярно пишуть журналісти-розслідувачі і ZN.UA також розповідало.

2. Запитання друге: а хто контролює ваші державні компанії?

За тим, як вовтузяться за вплив на енергетику різні групи в офісі президента та навколо, вже навіть соромно спостерігати.

1) — Державні та націоналізовані частки в **обленерго** той же Ростислав ***Шурма*** всіма можливими способами намагається об'єднати в сумнівного, з юридичного погляду, монстра, який не має навіть натяку на незалежність в ухваленні рішень чи діяльності.

2) — Оператор **газотранспортної системи** України працює в «ручному режимі» і в стані лише попереджати про те, що без російського транзиту його чекає фінансова катастрофа.

3) — Наглядова рада НАК «Нафтогаз України», призначена на пряму вимогу міжнародних партнерів, не в стані контролювати Чернишова — друга ОПУ. Команда Андрія Деркача, яка керує «Енергоатомом», має повний карт-бланш не тільки на будь-які закупівлі, а й на залучення лобістів у США. Оскільки без професійних лобістів з ними ніхто навіть розмовляти не стане, з квітня цього року і за наші з вами 960 тис. дол. — «Енергоатом» під чуйним інформаційним супроводом. Допомагає дуже.

Проблема української влади в тому, що її представники не до кінця вивчили новітню історію. Західні партнери та інвестори, згадуючи

«відбудову», думають не про «план Маршалла», насправді ж на думці у них Афганістан і ПАР.

Міжнародні донори чудово розуміють, що в Україні війна, і їй треба допомагати.

Але

> **—.вони не готові платити 40 млрд грн за «святковий стіл» «Енергоатому» чи підтримувати обіцянки неймовірних, казкових, ефектних і дуже багатомільярдних енергетичних проєктів.**

Вони очікують чіткого плану завершення ринкових реформ і ринкових способів захисту громадян. І енергетичних компаній, якими керують прозоро, з незалежним корпоративним управлінням і без осіб, з якими соромно з'являтися на люди.

І, на відміну від нас, у них є час.

***

№ 1.854

Ваше завдання – щоб світ завжди був разом з Україною – виступ Президента на нараді з керівниками закордонних дипломатичних установ України

2023-08-02

Шановний Денисе Анатолійовичу, пане Прем'єр-міністре, шановний Дмитре Івановичу, шановні присутні, шановні наші посли, шановні пані та панове дипломати!

Сьогодні у нас із вами важлива зустріч, можна сказати, що вона – екстрена зустріч.

Останнім часом ми збираємось у такому форматі раз на рік – узимку, щоб підсумувати зроблене й визначити основні завдання на наступний рік. Зараз же спеціальний момент, коли потрібне саме таке спілкування, саме такий формат. За місяць у країнах-партнерах почнеться новий політичний сезон. І нам із вами вдалося зробити так, що минулі політичні сезони у світі стали проукраїнськими. Причому вони стали в усіх державах, чия підтримка життєво важлива для України, для українців. Зараз, за серпень, ми маємо підготуватися до нового політичного сезону у світі, щоб і цей сезон, дуже важливий сезон, теж став проукраїнським.

Час із вересня до грудня буде справді періодом рішень. Дуже відповідальних рішень – і для України, і для всієї Європи, і, без сумніву, для безпеки всього світу. Ми маємо так підготувати рішення цього півріччя, щоб кожне було синьо-жовтим, нашим, українським, національним – і всі наші рішення, і рішення разом із партнерами, і рішення на рівні міжнародних інституцій. Кожне рішення про Україну та українців має бути для України та українців. Посилювати нашу державу й суспільство, усю націю – українців в Україні та українців у світі. Допомагати захищати свободу й незалежність нашої

держави. І – що не менш важливо – зміцнювати позиції України у глобальній конкуренції за людський капітал. Зараз бути послами України – це бути послами тих рішень, яких ми очікуємо, які готуємо, наповнюємо змістом.

Усе дуже конкретно.

Наведу зараз п’ять орієнтирів.

1) ***Формула миру*** – перший.
2) ***Зброя та санкції*** – другий.
3) Інтеграція України із Євросоюзом і НАТО, безпекові гарантії та політика сусідства – третій орієнтир.
4) Четвертий – ***економіка*** та відновлення, трансформація.
5) ***П’ятий*** – наші ***люди*** як в Україні, так і за кордоном, у країнах вашої роботи.

1. Щодо ***Формули миру***

Ми розуміємо, що це вже не лише українська Формула – поступово представлена Україною Формула миру набуває підтримки світової більшості.

Абсолютна більшість держав і народів світу прагне миру та міжнародного спокою, прагне безпеки й надійного демонтажу створених Росією загроз. Десять пунктів Формули миру відображають саме це важливе завдання.

Нашій команді в дискусіях із партнерами вдалося напрацювати таку філософію кожного пункту Формули миру, яка робить доступною роботу з нею абсолютно всім державам – і більш активним на міжнародній арені, і більш стриманим. Частина держав і міжнародних організацій **уже взяли на себе абсолютно дуже конкретні зобов’язання** та співпрацюють з Україною для реалізації нашої Формули миру.

Але ми **очікуємо приєднання до цієї роботи й інших держав і всіх міжнародних організацій**, чиї дії заради миру можуть бути вагомими. І це, зокрема, ваша відповідальність, шановні дипломати. Суспільна думка в країнах вашого перебування, лідери та їхні ключові радники, увесь політичний клас – усі мають знати й розуміти прагнення України до справедливого та чесного миру, дієвість Формули миру, її всеосяжність.

Є країни, які можуть допомогти з безпековими та політичними пунктами Формули миру, із питаннями справедливості. Є країни, чий гуманітарний вплив, роль і традиція в міжнародних відносинах здатні допомогти з поверненням українських дітей, які були депортовані силою в Росію, із поверненням бійців, військових і цивільних наших полонених.

Ми робимо все можливе на національному рівні. Ви ж маєте відчувати настрій усередині своїх країн, маєте знати емоційні та політичні важелі та спрямовувати їх заради повної реалізації Формули миру, усіх десяти пунктів. Особливо важлива робота з країнами Глобального Півдня, якими Росія намагається постійно маніпулювати. У держави-агресора не має бути навіть можливості створити видимість, нібито якась значуща частина світу підтримує агресора й підтримує російський терор.

Цього тижня відбудеться зустріч радників лідерів держав та представників МЗС у Джидді. Це вже друга зустріч, і в ній візьмуть участь майже 40 держав. Перша зустріч була, ви знаєте, в Данії, в Копенгагені. А третім кроком буде організація саміту, Глобального саміту миру. Працюємо над тим, щоб це відбулося цієї осені. На саміті, якому потрібна – і може бути – світова більшість. Представники Півночі й Півдня, Сходу й Заходу. Осінь уже дуже скоро, але ще є час на підготовку саміту та залучення більшості країн світу. Це залежить від вашої активності.

Керівник Офісу Андрій Єрмак представить тут деталі роботи щодо Формули миру.

2. Наступний орієнтир для вашої роботи – авжеж, сьогодні він пріоритет на полі бою – це **зброя**

Потужність наших воїнів на фронті – це багато в чому наслідок потужності наших домовленостей із нашими друзями і партнерами.

Що успішніша дипломатія, усі форми абсолютно – офіційна та неофіційна, інституційна та медійна, культурна дипломатія та сила звичайної людської щирості...

Тобто,

1) — що краще нас розуміють у світі, то більше в підсумку можуть робити наші воїни.

2) — То більше в нас систем ППО, то більш далекобійні наші можливості, то більше в нас техніки, більше у нас таких важливих, таких дефіцитних снарядів.

Світ допомагає тому, кого розуміє, і це має чіткий дипломатичний вимір – фактично є показником ефективності вашої роботи. Чи допомагає держава вашого перебування. Це дуже важливо. І чи допомагаєте ви особисто Україні. І це стосується не тільки постачання, а й виробництва відповідної зброї, снарядів в Україні.

Щомісяця ми додаємо нові потужності для України – з виробництва зброї та снарядів, з ремонту та обслуговування техніки. Збільшуємо виробництво артилерії, збільшуємо виробництво ракет.

Уперше в Україні будуємо армію дронів і флот морських дронів.

Наша мета – зробити оборонно-промисловий комплекс України одним із найсильніших у Європі, і це потребує підтримки найсильнішою дипломатією.

Є очевидні речі

1) – і щодо зброї у партнерів, яка справді може бути поставлена в Україну та виробництво якої потрібне і нам, і партнерам;

2) — також – суспільна думка у країнах-партнерах, яка може коливатися й завжди потребує нових аргументів на користь продовження співпраці;

3) — триває підривна робота Росії, яка намагається зірвати постачання й контракти…

Ви повинні краще за всіх знати, якою зброєю володіє держава вашого перебування, яке виробництво здатні налагодити в Україні або разом з Україною компанії держав, на території яких ви щоденно працюєте, та які кроки необхідні, щоб посилити нашу оборонну співпрацю.

Восени в Україні відбудеться перший форум оборонних індустрій.

Працюйте, будь ласка, над максимальним представленням на цьому форумі іноземних компаній та над конкретними проектами. Так, будуть також і вітчизняні компанії, але наше завдання – всіх об'єднати на українській платформі. **Постійно відбуваються заходи, присвячені виробництву дронів**. Є можливості локалізації виробництв військової техніки, гармат і снарядів…

Я вдячний тим послам, які досягли значних результатів у збройному напрямі – Україна отримує більше зброї, ніж будь-хто міг передбачити на початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Але,

— нашої потужності поки все ж менше, ніж нам потрібно, ніж воїнам треба, щоб очевидно переважати над російськими окупантами. Активність нашої дипломатії повинна забезпечити зміну фронтової рівноваги на перевагу України. І це можливо.

F-16. Цього місяця почнеться тренування наших українських пілотів. Зараз варто працювати на 100% із країнами, які мають ці літаки і які зможуть нам після навчання їх передати. Це **потужне, складне завдання**. Якнайшвидше має відбутися постачання та бойове застосування F-16 нашими пілотами. І ви розумієте, про які країни йдеться.

Далекобійна зброя. Треба працювати й надалі з нашими партнерами, і передусім зі Сполученими Штатами Америки, щоб українські воїни могли діяти максимально влучно на більші відстані проти окупантів. Має настати той день, коли так само звично для всіх нас, для наших воїнів, як «Джавеліни» або «Хаймарси», так само запрацюють і ATACMS.

Повітряний щит. Уся Україна має бути захищена від російського терору. Це справді дуже складне завдання. Але приєднання кожної нової держави до створених нами оборонних коаліцій спрощує виконання цього фундаментального завдання.

> — Коаліція «Петріотів» і «Насамсів», «Сампт» і «Айрісів» – кожної системи, яка ефективна та має стати доступною… Навіть С-300… Сьогодні війна, сьогодні все важливо.

А отже, треба більше візитів лідерів в Україну, більше роботи з громадськими діячами та медіа, з експертною спільнотою. Українська тематика має залишатися постійно у фокусі уваги в країнах вашого перебування – Україні потрібні перші шпальти та праймова увага.

Усе це є активність. Ваша особиста активність. Посол України – це Посол, якого чує країна, у якій він чи вона працюють.

Ви маєте бути результативними всюди: результативними в медіа, у соцмережах, на конференціях і дискусіях, маєте бути цікавими для think tanks та університетів. Інформаційні, культурні, освітні, спортивні проекти – це обов'язкові елементи підтримки України, політики України бути постійно на порядку денному. І ваша робота має бути дуже зрозумілою нашій країні, нашим людям, нашому суспільству – Україна має бачити, що ви справді захищаєте позицію держави. І тільки її.

Тут із вами працюватимуть представники наших сил оборони та безпеки – командувачі, міністр оборони, керівник зовнішньої розвідки, профільний заступник керівника Офісу. Будь ласка, беріть конкретні завдання та виконуйте їх в інтересах оборони України.

У цьому пункті – щодо зброї – варто розглянути й питання щодо ***санкційної політики***.

У різних партнерів – різна швидкість санкційної політики.

Хтось є лідером, хтось, на жаль, вагається і трішки іноді відстає. Є країни, які допомагають, на жаль, Росії обходити санкції, а фактично – продовжувати терор на нашій землі. На жаль. Є компанії, зокрема в країнах вільного світу, які виробляють критичні компоненти для оборонної промисловості, продукцію подвійного призначення, електроніку, чипи – і все це поки що потрапляє до російського агресора різними шляхами попри санкції. На жаль.

Ми повинні перетворювати такий жаль на новий тиск, на нові рішення заради України та глобальної безпеки.

Принципове завдання – максимально обмежити виробничий потенціал Росії та щоденно переконувати партнерів і відповідні компанії, приватні структури закривати всі можливі шляхи постачання критичних компонентів у Росію.

Потрібна синхронізація швидкості санкційної політики між нашими партнерами. Ті, хто відстає у санкціях, мають відчути, наскільки важливо бути швидшими. Осінь має стати й часом нового пакету санкцій Євросоюзу проти Росії. Все це – абсолютно досяжні цілі.

3. Третій орієнтир – **Євросоюз** і **НАТО**, **безпекові гарантії** для України на шляху в НАТО та наша **політика сусідства**

Цього року маємо відкрити переговори щодо майбутнього членства України у ***Євросоюзі***, і Україна буде до цього готовою.

Звичайно, є робота і для Кабміну, є робота і для Верховної Ради України. Мають бути ухвалені всі відповідні закони, які є частиною пакету для відкриття переговорів щодо нашого майбутнього членства. Якість роботи депутатів над цим пакетом – це питання національної безпеки, оскільки Євросоюз – це економічна та інституційна безпека для України. Водночас і для Євросоюзу Україна – це питання безпеки, оскільки будь-яка невизначеність щодо нашої держави – це слабкість. А слабкість спокушає Росію бути агресивною й намагатися заповнити своєю присутністю той простір, у якому не вистачає співпраці та не вистачає інституцій Європейського Союзу.

Ваше завдання – усіх, хто працює у столицях країн та в інституціях Євросоюзу, – це максимальна консолідація Європи заради спільної безпеки та заради спільного розвитку. Наприкінці року рішення про початок переговорів щодо вступу нашої держави має бути схвалене Європейською радою, і жодної альтернативи цьому немає.

Щодо *НАТО*.

Нам вдалося *змінити філософію відносин* з Альянсом.

Нарешті обговорюється, коли має бути запрошення для України в НАТО. Ми прибрали табу на такі розмови. Це важливо. **Є усвідомлення, що Україна буде в НАТО, і це лише питання часу**.

Вже працює й новий інструмент – «Рада Україна – НАТО», причому саме як інструмент інтеграції. Перше робоче засідання Ради відбулося у відповідь на російську агресію проти глобальної продовольчої стабільності. Тобто наша

співпраця з Альянсом – вона, всі бачать, практична, і такою має бути й надалі. Постійною.

Уже маємо починати готуватися до саміту НАТО у Вашингтоні. Саміт може стати історичним для України та всіх наших союзників по НАТО, і це залежить від усіх. І від усіх вас, шановні дипломати, і від усіх, хто працює заради України, і від усіх в Альянсі. Безпека – це завжди спільні зусилля, і до грудня цього року маємо закласти фундамент таких спільних зусиль.

Завдання послів у країнах НАТО – працювати для консолідації всіх столиць Альянсу навколо пріоритетів спільної безпеки. Саме в Україні здобувається безпека для нашого континенту та загалом для міжнародного порядку, що заснований на правилах, і це заслуговує на політичне та юридичне визнання всіма нашими союзниками. Завдання послів у решті країн світу – щоденно спростовувати російську дезінформацію, що нібито перспектива членства України в НАТО була причиною і призвела цією практикою до війни. Це дуже важливо – боротися проти цієї дезінформаційної політики Російської Федерації. Спростовувати її.

Наступне питання – ***безпекові гарантії*** для України на шляху в НАТО.

За другу половину цього року пакет безпекових гарантій для нашої держави стане цілком ***конкретним***.

> До Спільної ***декларації*** з «Групою семи» на сьогодні приєдналися ще 12 країн-партнерів: Бельгія, Данія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Норвегія, Нідерланди, Португалія, Румунія, Фінляндія, Чехія та Швеція.

Цього тижня ми починаємо роботу вже над ***двосторонніми угодами***, і **першою державою, із якою працюємо**, стали США.

> На закритій частині нашої сьогоднішньої зустрічі, нашої наради проговоримо, які країни можуть іще приєднатися до Спільної декларації та що для цього потрібно зробити вам, на рівні послів у відповідних пріоритетних державах. Офіс, МЗС, посольства мають працювати разом у цьому напрямі – і дуже активно.

Наступне – ***політика сусідства***.

Один із найбільш важливих напрямів нашої з вами спільної роботи. І це стосується не лише тих послів, які працюють у країнах Євросоюзу. У сучасному світі всі вільні нації, усі демократії, усі ринкові економіки є певною мірою сусідами. І потребують добросусідства. Наші цінності – вільних народів – спільні. Інтереси наших держав багато в чому споріднені, зокрема безпекові інтереси. Наша співпраця посилює всіх. Загрози для нас або схожі, або можуть бути одні на всіх.

Приклади очевидні. Якщо вдарить продовольча криза, то від її наслідків страждатимуть абсолютно всі, і ніхто не зможе закритися національними кордонами від соціальних катастроф. Хаос гірший пандемії. Десь через дефіцит на продовольчому ринку можливе неконтрольоване зростання цін, а отже, соціальний хаос. Через хаос і загрозу голоду можливі хвилі неконтрольованої міграції, і це точно підігріє Росія заради ще більшого хаосу. Через загальну нестабільність може зрости апетит тих, хто, як і російське керівництво, хоче зла народам…

Відкриття політичних воріт для хаосу не буває вигіднішим, ніж захист шляхів солідарності. Блокади не бувають більш вигідними, ніж спільні ініціативи заради стабільності. Політичні амбіції не варті того, щоб заради них жертвувати щирістю у відносинах між народами. Для України політика сусідства – це виключно політика добросусідства – завжди й усюди. І так буде в усьому – і щодо зерна, і щодо будь-якої іншої тематики.

Ваше завдання – **створювати для нашої держави більше добросусідських можливостей**. Захищати наші інтереси, але й захищати спільність інтересів із сусідами – з усіма, окрім, зрозуміло, держави-агресора та її сателітів. Україна вміє бути вдячною та є вдячною кожній країні, абсолютно всім людям, кожному народу, які нам допомагали. Але й наш внесок у спільну безпеку заслуговує на вдячність. Зупинити Росію у відновленні імперії – це врятувати свободу народів, які в зоні доступу для російських військових колон. Російська воєнна потуга, яка була знищена українцями, уже не буде вбивати у Європі, чи в Азії, чи десь на інших континентах світу. І це дуже вагомо. Це порятунок життів, зокрема й наших сусідів.

Як посли України ви маєте охолоджувати емоції, коли вони надто сильно вирують у політиці сусідів. Охолоджувати, але не бути німими. У наступні місяці в різних країнах відбудуться вибори, і це створює певну складну кон'юнктуру. Нам потрібне розуміння, яке долає будь-яку таку політичну внутрішню кон'юнктуру. Потрібні нові прояви солідарності та нові програми співпраці й підтримки, довготривалої системної підтримки. Корисні приклади щодо такої довготривалої підтримки є в рішеннях, зокрема, Німеччини, Швеції, Норвегії, Чехії, Данії, Литви та Японії. Ми з цими країнами точно сходимося в розумінні свободи та захисту життя. Українська дипломатія має бути активною заради саме такого розуміння і з іншими нашими партнерами.

4. Четвертий орієнтир – **економіка** та відновлення

З цим усе очевидно.

Що більше робочих місць вдасться зберегти та створити в нашій державі, то сильнішими всі ми будемо. Кожна нова інвестиція в Україну зараз – це плюс один крок до нашої перемоги. Сплата податків та акцизів в Україні – це дуже конкретна допомога нашим воїнам, нашій обороні. Кожна нова технологія, яка

приходить в Україну, працює на порятунок життів українців. Усі програми патронату й шефства партнерів над регіонами та містами, які зазнали ударів російського терору та потребують відновлення, – це допомога реальній, практичній децентралізації в Україні.

До речі, дуже якісні приклади вже є – приміром, у Миколаївській області у співпраці з Данією, у Житомирській області у співпраці з нашими друзями з країн Балтії та в Дніпрі у співпраці з Чехією. Місцева влада безпосередньо працює з партнерами заради відновлення, і це додає більше швидкості та додає ефективності.

Ваше завдання – більше патронату, більше країн, більше шефства для областей і міст, селищ України, більше нових технологій для України, більше економічної активності, більше нових інвестицій та в підсумку – більше нових робочих місць в Україні.

Візьміть сотню найпотрібніших для України, для нашого суспільства компаній у країні, де ви працюєте. До кінця року забезпечте рішення про інвестиції в Україну чи меморандуми про початок роботи в Україні, коли безпекові умови це дозволять. Але це має бути щось дуже конкретне, не абстрактне. Візьміть сотню найбільших меценатів країни, де ви працюєте, та організуйте їхній приїзд в Україну. Світ має бачити, що в нас відбувається. Будьте активними з бізнес-асоціаціями – вони мають знати, що пропонує наша держава: які ресурси, виробництва, які технології. Вони мають знати все щодо проекту нашої повоєнної трансформації, а отже, їхнього економічного зростання разом із нашою державою.

І ваше завдання – робити все можливе заради розширення безмитного доступу українських товарів на ринки країн-партнерів. Єднання України зі світом має працювати на зміцнення захисту нашої та глобальної свободи.

Окремий напрям, без якого відновлення чи трансформація просто неможливі, – це гуманітарне розмінування. Ми вже активно над цим працюємо – залучаємо допомогу наших партнерів. Куратор цього напряму – перша віце-прем’єр-міністр Юлія Свириденко. Є конкретні країни, які можуть допомогти. Є конкретна техніка, яка так нам потрібна, зокрема це дрони та важкі машини для розмінування – зараз їх у нашій країні лише 26. Це дуже мало. Потрібно більше. Всі деталі пані віце-прем’єр-міністр представить вам під час відповідної сесії за її участю.

5. І п’ятий пріоритет, який підсумовує роботу над чотирма, про які я вже сказав. **Наші люди**.

Усе, що робить наша держава, спрямоване на захист життя в Україні, людей в Україні, нашого народу, який зараз не тільки в Україні, який зараз у різних країнах світу.

Ми вдячні всім, хто прихистив наших людей, наших переселенців з України, і це – справді історична вдячність, яка збереже назавжди теплі емоції та сердечність у відносинах із багатьма державами: Польщею та Німеччиною, із країнами Балтії та Румунією, із нашими партнерами з Чехії… Ірландія, Британія, Франція, Іспанія, Словаччина, Італія, Португалія, Сполучені Штати, Канада і ще багато справді наших друзів… З усіма, хто прихистив наших людей. Але мета України – це повернення людей додому, збереження їхнього зв'язку з Україною, зв'язку з українською культурою, зв'язку з нашим суспільством.

Українська книжка, український інформаційний простір, українська освіта мають бути доступними для наших людей, хоч би де вони зараз тимчасово були. І це, я вважаю, також і ваша особиста відповідальність.

> Значну роботу в галузі культурної дипломатії та в гуманітарній співпраці здійснює перша леді України. Сьогодні Олена представить напрямки такої роботи, і, будь ласка, зверніть на це увагу.

Одне з обов'язкових ваших завдань – це захист прав наших людей. Вони мають відчувати, що ви – з ними та заради них, а отже, Україна з ними. Посольства України мають бути помічниками для наших людей і якщо треба – рятівниками.

Звичайно, для цього **потрібні ресурси**. Звичайно, це зрозуміло. Ресурси кожному Посольству. Міністр закордонних справ і профільний заступник керівника Офісу доповіли мені щодо відповідного бюджетного запиту МЗС. Обов'язково проговоримо цей бюджетний запит із Прем'єр-міністром, міністром фінансів – посольства України матимуть ресурси для роботи заради України.

На минулій такій нашій зустрічі було сказано й про те, що **потрібні зміни до закону України про дипломатичну службу**. Це абсолютно правильно, що посольства мають працювати єдиною командою, а послам потрібні більші можливості, щоб формувати команду представництва.

Чи зробили ми такі зміни? Це питання. Про це треба говорити, і **я доручаю Міністерству закордонних справ разом з Офісом невідкладно та спільно завершити процес змін до законів і забезпечити роботу нових норм, а отже, можливостей для послів України вже до кінця цього 2024 року**.

Обов'язково хочу почути вас щодо того, які рішення й кроки потрібні для більш результативної співпраці з державами й тими міжнародними всесвітніми організаціями, у яких ви працюєте, із якими ви працюєте. Та заради наших людей – щоб вони робили ставку на Україну, на повернення в Україну, а не на повну інтеграцію або навіть розчинення в тій чи іншій країні, яка їх прихистила.

Ми потребуємо нової політики щодо діаспор і роботи з представниками всіх поколінь української еміграції. Посольства можуть стати й авторами та провідниками такої нової політики.

Будь ласка, пам'ятайте, що час минає і має дуже важливе значення. Це півріччя буде дуже насиченим. І, я впевнений, багато в яких напрямках вирішальним, історичним. Буквально щоденно ми повинні додавати активність.

Зараз – Формула миру та гарантії безпеки. Скоро – новий саміт Кримської платформи на рівні лідерів, і він має стати більш потужним, ніж минулого року.

6 вересня – Саміт перших леді та джентльменів. Українська «м'яка сила» має стати потужнішою. У цей же час ми проводимо продовольчий саміт – у розвиток наших гуманітарних зусиль за програмою Grain from Ukraine – «Зерно з України».

Осінь – це Генеральна Асамблея ООН, де Україна має бути представлена потужно. Це Глобальний саміт миру. Це Кримська платформа вже на рівні парламентів.

Продовжуємо працювати для організації платформ, конференцій, самітів Україна – Латинська Америка та Україна – Африка.

Осінь – це 90 років Голодомору-геноциду. Маємо вшанувати гідно, на високому рівні пам'ять жертв Голодомору та обов'язково відзначити зусилля тих країн, які разом із нами захищають історичну правду та визнають, що це був саме геноцид українського народу.

Осінь – це відкриття переговорів із Євросоюзом щодо майбутнього членства. Грудень – час, коли маємо бачити, що Україні дасть саміт НАТО у Вашингтоні.

Плюс, авжеж, «Рамштайн» – не забуваємо про регулярну оборонну активність.

Плюс двостороння співпраця.

Візити в Україну та мої візити в країни-партнери, якщо вони справді підготовлені, – кожен візит має давати більше зброї для наших воїнів та більше сили для нашої держави.

Плюс економіка. Плюс гуманітарна співпраця. Не забуваємо, що ви маєте сприяти лікуванню та реабілітації наших воїнів і цивільних у країнах вашого перебування.

Щотижня звітуйте, будь ласка, перед собою та перед Україною, що саме вам вдалося зробити, щоб наша держава, щоб наші люди стали сильнішими. Часто це залежить просто від активності, часто справді це залежить від

наполегливості, суб’єктності, бо світ хоче чути Україну, і це вже нами досягнуто.

Ваше завдання – щоб світ завжди був разом з Україною. Активність – це ключове для дипломатії. Є посли, які саме так щоденно працюють. Є й ті, хто скоріше статист, а реальну роботу здійснюють інші та на іншому рівні. За цей час, від серпня до грудня, ніхто не має права бути статистом, і кожен має стати переможцем у своїй сфері, бо все це заради України. Саме цього я вам усім бажаю – перемог і активності. І саме за це я вам усім сьогодні дякую.

Слава Україні!

***

№ 1.855

ZN,UA

ЗЕЛЕНСЬКИЙ ХОЧЕ ВСЬОГО Й ОДРАЗУ: ЩО ТАК І НЕ ТАК У ЙОГО ВІДНОСИНАХ ІЗ УКРАЇНСЬКИМИ ДИПЛОМАТАМИ

2023-08-04

Володимир Кравченко

Оглядач відділу міжнародної політики ZN.UA

«Зазвичай я критично налаштований щодо таких заходів. Але цього разу враження позитивні: на відміну від інших нарад послів, не було жодної помпезності, а була нормальна ділова розмова. Почули досить чесну інформацію про те, що відбувається, зокрема й на фронті. А завдання формували з огляду на реалії». Так прокоментував ZN.UA екстрену нараду керівників закордонних дипломатичних установ України, що відбулася в Ужгороді, один з її учасників.

Ці оцінки загалом поділяли й інші наші співрозмовники, згадуючи щільний і насичений графік зустрічей: першого дня наради посли завершили роботу о пів на першу ночі. Водночас Володимир Зеленський дипломатів не лаяв, а

лише хвалив. Особливо тих, хто сприяв постачанню такого потрібного нам озброєння, боєприпасів, військової техніки. На перший погляд, усе виглядає так, ніби між Зеленським і його офісом, з одного боку, та дипломатами — з іншого, нарешті встановилися партнерські відносини.

Та **тішити себе надією не варто**.

Стрімка відставка одного з найрезультативніших українських дипломатів — посла у Великій Британії Вадима ***Пристайка***, який в ефірі Sky News невдало спробував зняти напругу, що виникла у відносинах Києва та Лондона, засвідчила:

1) — особиста лояльність для Зеленського важливіша за професійні якості,

2) — негайна помста колишньому соратникові важить більше, ніж збереження довірчих відносин із керівництвом одного з найпослідовніших партнерів України.

За чотири роки, що минули після президентських виборів, Володимир ***Зеленський*** і керівник його офісу Андрій ***Єрмак*** так і не зрозуміли ролі дипломатів, посольств, МЗС.

1) — Інакше б ОП не організовував зустрічей президента з лідерами держав через голови послів.

2) — Інакше б українські посольства не розглядали як піар-агенції з просування іміджу Зеленського або контори з бронювання готелів.

3) — Інакше б МЗС не використовували здебільшого як «поштову скриньку» для дипломатичного листування.

1. Зеленський і дипломати: чотири роки по тому

Коли навесні 2019 року Зеленський увійшов до кабінету на четвертому поверсі будівлі на Банковій, не маючи досвіду держуправління і знань про міжнародні відносини, він сприймав дипломатію досить спрощено.

Чотири роки по тому Зеленський почав набагато ліпше розбиратися в зовнішній політиці, зокрема в питаннях членства України в НАТО та відносин із Росією.

Але,

1) — президент так само підмінює дипломатію особистим шармом і персональними контактами Андрія Єрмака,

2) — стратегічне бачення — осяяннями, а

3) — системну роботу — авралом.

«Особиста хімія Зеленського компенсує вади української дипломатії. Ставши суперзіркою світового рівня, він має голос, до якого дослухаються в світі», — сказав один із дипломатів у розмові із ZN.UA. Інший наш співрозмовник звернув увагу на те, що емоційність Зеленського, ігнорування протоколу — це його стиль, із яким на Заході нині рахуються. Іноді цей підхід президента спрацьовує. Але не завжди: на саміті НАТО у Вільнюсі його фірмовий стиль викликав неприйняття й роздратування у партнерів.

Чотири роки засвідчили: **президент хоче від дипломатії «всього й одразу»**

— і економізації зовнішньої політики, й налагодження відносин із Глобальним Півднем, і постачання Україні зброї для протистояння російській агресії, і допомоги партнерів у відновленні країни.

Водночас у ОП вітають креативний стиль «á la Андрій Мельник».

Але, радіючи хльостким постам у соцмережах, під час телефонних розмов із главами держав і урядів Зеленський і Єрмак намагаються пом'якшити негативні наслідки такої «творчості» для двосторонніх відносин.

У неофіційній апаратній структурі **основним центром ухвалення зовнішньополітичних рішень залишається Банкова**, а МЗС відіграє пасивну роль як технічний реалізатор рішень, ухвалених у ОП.

У такому становищі дипломатичне відомство перебувало за всіх українських президентів. Іноді роль МЗС трохи зростала завдяки посиленню особистого впливу міністра закордонних справ під час вироблення президентом стратегічних зовнішньополітичних рішень.

Але не тепер.

Хоча Зеленський і прихильний до Дмитра Кулеби, на сьогодні вплив глави МЗС на ухвалення зовнішньополітичних рішень зменшився.

Однією з ознак ослаблення апаратних позицій Кулеби є те, що

1) — Зеленський або відмітає кандидатури, які пропонує міністр на посади послів, або зволікає з їх призначенням.

2) — І це при тому, що нині обезголовленими залишаються до двох десятків посольств, зокрема в Бельгії, Великій Британії, Угорщині.

3) — Під час війни це по суті — шкідництво *(зрада - ЮТ)*.

Причина зменшення впливу міністра закордонних справ — у тому, що президентський «консильєрі ***Єрмак»*** вбачає в ***Кулебі*** конкурента не лише на зовнішньополітичному треку, а й у постачанні інформації для Зеленського.

Нині **глава МЗС перебуває в густій тіні «гіперактивного керівника президентського офісу»**. Переконатися в цьому можна й навіч, переглядаючи відео та світлини з офіційних зустрічей, де Єрмак завжди ближчий до Зеленського, ніж Кулеба.

Нині пожвавилися розмови про можливу відставку Кулеби. Традиційно на посаду міністра пророкують керівника зовнішньополітичного департаменту ОП.

Цього разу — заступника голови офісу Андрія ***Сибігу***.

Є ще один кандидат — голова комітету ВР з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр ***Мережко***.

— Призначення Мережка новим очільником МЗС продемонструє, що недовіра президента до дипслужби триває, але ця постать цілком влаштовує ***Єрмака*** лояльністю.

Утім, розмови про можливу відставку Кулеби періодично ведуться починаючи з 2020 року, а його відносини з Єрмаком за цей період розвивалися синусоїдальною кривою.

2. Гроші та люди

Проблеми, що роками існували в зовнішньополітичному відомстві, нині лише поглиблюються.

Зараз варто звернути увагу на дві з них

1) — брак фінансування та

2) — відплив кадрів із міністерства.

Невипадково питання фінансових ресурсів МЗС і посольств обговорювали й під час наради послів.

(Президент пообіцяв проговорити бюджетний запит МЗС із прем'єром і міністром фінансів, заявивши, що посольства «матимуть ресурси для роботи заради України».)

На одній із перших нарад у ролі очільника МЗС Кулеба заявив, що крутість міністра визначають його можливостями добувати гроші для міністерства.

На жаль, нині грошей у МЗС бракує як на гідні зарплати, так і на відрядження. Наприклад, третій секретар, який за рангом перебуває в дипслужбі на нижчому щаблі кар'єрних сходів, за місяць заробляє близько 7 тис. грн, — цього явно недостатньо для проживання в українській столиці.

Мізерні зарплати — одна з причин звільнення дипломатів із МЗС:

навіть маючи заощадження, накопичені після три-чотирирічного закордонного відрядження, вони ледве зводять кінці з кінцями. Нині в багатьох департаментах — чимало порожніх столів.

На Михайлівській заповнюють вакансії, приймаючи людей, які не мають досвіду роботи в дипслужбі.

І при цьому ж більш як сотня дипломатів, що повернулися в Україну з тривалого закордонного відрядження, не можуть влаштуватися в центральний апарат, місяцями очікуючи дзвінка з відділу кадрів. «Це демотивує», — засмучувався в розмові один із наших співрозмовників.

Інший дипломат теж говорив, що така практика позбавляє його колег кар'єрного шансу.

Фінансове питання, проблеми з працевлаштуванням — чинники, що впливають на рішення українських дипломатів після закінчення закордонного відрядження залишитися за кордоном: за даними самих дипломатів, **починаючи з 2022 року з посольств в Україну не повертаються 40–60% співробітників дипустанов**!

Але,

— **дійсність може бути значно гіршою**.

Наприклад,

1) — торік із США мали повернутися людей із двадцять, а приїхав лише один.

2) — Є посольства, звідки не повернувся жоден дипломат.

«Неповерненцями» стають молоді й старші, треті секретарі й радники-посланники.

1) Одні не повертаються через уже влаштовану родину, налагоджене життя за кордоном.

2) Інші — через страх перед мобілізацією.

3) Треті — побоюючись, що після приїзду в Україну вони не зможуть виїхати за межі країни, щоб провідати свої родини, які виїхали подалі від війни.

4) Четверті — передбачають багатомісячне очікування із працевлаштуванням у центральному апараті МЗС. П'яті — не хочуть бути частиною системи, яку в ОП шпиняють і не поважають.

Мотиви можуть бути різні. Але нині йде війна, й кожен мусить чесно виконувати свій обов'язок. Тому рішення «неповерненців» прийняти важко. Тим більше що значна частина дипломатів, які вирішили залишитися за кордоном, займається просто особистим влаштуванням.

Але, навіть якби не було війни, **рішення великої кількості кваліфікованих фахівців не повертатися в Україну — це катастрофа, що демонструє неспроможність держави та її дипслужби**.

Коли не повертаються дипломати, які завжди мають на передовій відстоювати інтереси своєї країни, це означає, що вони не вірять у майбутнє цієї країни.

І це індикатор як для українського суспільства, так і для іноземних інвесторів.

Така ситуація ніяк не сприяє реалізації мети, про яку на нараді послів говорив президент, — **повернути українців додому.**

— Як дипломати можуть сприяти поверненню в Україну мільйонів українців, які тікали від війни в США, Німеччину, Польщу, Чехію, якщо самі дипломати не хочуть повертатися?

Один із засновників української дипломатичної служби Геннадій ***Удовенко*** при відборі співробітників МЗС застосовував формулу трьох «П» — професіоналізм, патріотизм і порядність.

Як виявилося, **для багатьох дипломатів цей принцип — порожній звук.**

А росіяни у своїх ІПСО вже на повну використовують тему «неповерненців», пояснюючи їхні мотиви тим, що українські дипломати не хочуть працювати на нацистський київський режим і тому залишаються на Заході.

От на такому тлі й відбулася дводенна **екстрена** нарада послів в Ужгороді.

3. Про що сказав президент…

Ще запитання.

При таких фінансових проблемах МЗС яка була необхідність проводити дорогий захід у головному місті Закарпаття? Безпека? Так Київ значно більш захищений від ракетних ударів, ніж інші українські міста. Зручна логістика? Але прем'єр, керівники ключових міністерств і відомств (а серед них Олексій Резніков, Валерій Залужний, Юлія Свириденко), голова ОП і його заступники, голови департаментів МЗС витратили години, добираючись в Ужгород поїздом або автомобілем.

А от посли, змушені їхати в Україну манівцями, вибором Ужгорода як місця проведення наради залишилися задоволені: зі своїх країн добиратися в Закарпаття їм було легше, ніж в українську столицю.

Та чи варто було проводити нараду зараз, якщо попередня відбулася наприкінці минулого року?

Зазвичай такі заходи проходять раз на два роки. За потреби проводять закриті Zoom-конференції. А тут така терміновість… ***Пояснюючи*** екстреність нинішньої зустрічі, Зеленський говорив про «спеціальний момент, коли потрібне саме таке спілкування», бо слід підготуватися до нового політичного сезону в країнах-партнерах, щоб він став проукраїнським.

Одна з цілей наради послів полягає в тому, щоб дипломати, які місяцями не бувають в Україні, могли ознайомитися із зовнішньополітичними візіями президента, одержати від нього настанови. «Послів треба запалювати», — сказав один із наших співрозмовників. І Зеленський під час свого виступу

грамотно це робив: «Від серпня до грудня ніхто не має права бути статистом, і кожен має стати переможцем у своїй сфері, тому що все це заради України».

В умовах, коли ЗСУ ведуть наступ, українська економіка переживає непрості часи, а Київ і його партнери поділяють різні підходи щодо умов завершення війни й майбутнього Росії,

президент виокремив п'ять пріоритетів у роботі послів.

1. Перший — підтримка владою і громадською думкою країни перебування формули миру Зеленського. «Особливо важлива робота з країнами Глобального Півдня, якими Росія намагається постійно маніпулювати», — заявив президент.

2. Другий — поставки зброї Україні й посилення співробітництва в сфері ОПК, запровадження нових санкцій проти Росії та припинення обходу країною-агресоркою обмежувальних заходів.

3. Третій — робота з консолідації країн ЄС і НАТО навколо спільної безпеки, розширення кількості підписантів Спільної декларації з «групою семи» про гарантії безпеки Україні, а також політика сусідства. «У наступні місяці в різних країнах пройдуть вибори, і це створює певну складну кон'юнктуру. Нам потрібне розуміння, яке долає будь-яку таку політичну внутрішню кон'юнктуру», — заявив Зеленський, тоді як в українсько-польських відносинах посилилися розбіжності.

4. Четвертий — залучення інвестицій в Україну, патронат країн у відновленні постраждалих регіонів. Президент також закликав послів робити все можливе заради розширення безмитного доступу українських товарів на ринки країн-партнерів.

5. П'ятий пріоритет — захист прав українців.

Крім того, Зеленський закликав послів організовувати візити лідерів іноземних держав в Україну й проводити роботу з експертами, громадськими діячами, журналістами щодо підтримки нашої країни. «Україні потрібні перші шпальти і праймова увага», «ваше завдання — щоб мир завжди був разом з Україною», «посол України — це посол, якого чує країна, де він або вона працює», — переконував дипломатів президент.

Що ж, цілі поставлено, завдання визначено.

Щоб реалізувати окреслені президентом пріоритети, слід вибудувати ***системну*** дипломатію, здатну забезпечувати стабільну роботу із захисту інтересів країни.

Та,

— коли професіоналів стає дедалі менше, а завдання під час війни лише ускладнюються і множаться, ефективність зовнішньополітичного відомства падатиме:

— на самій тільки особистій привабливості президента та співчутті партнерів до трагедії українців не вийде досягнути результатів на дипломатичному фронті.

І це може дорого коштувати Українській державі та її суспільству.

***

№ 1.856

ZN,UA

Змови, на які ми заслуговуємо

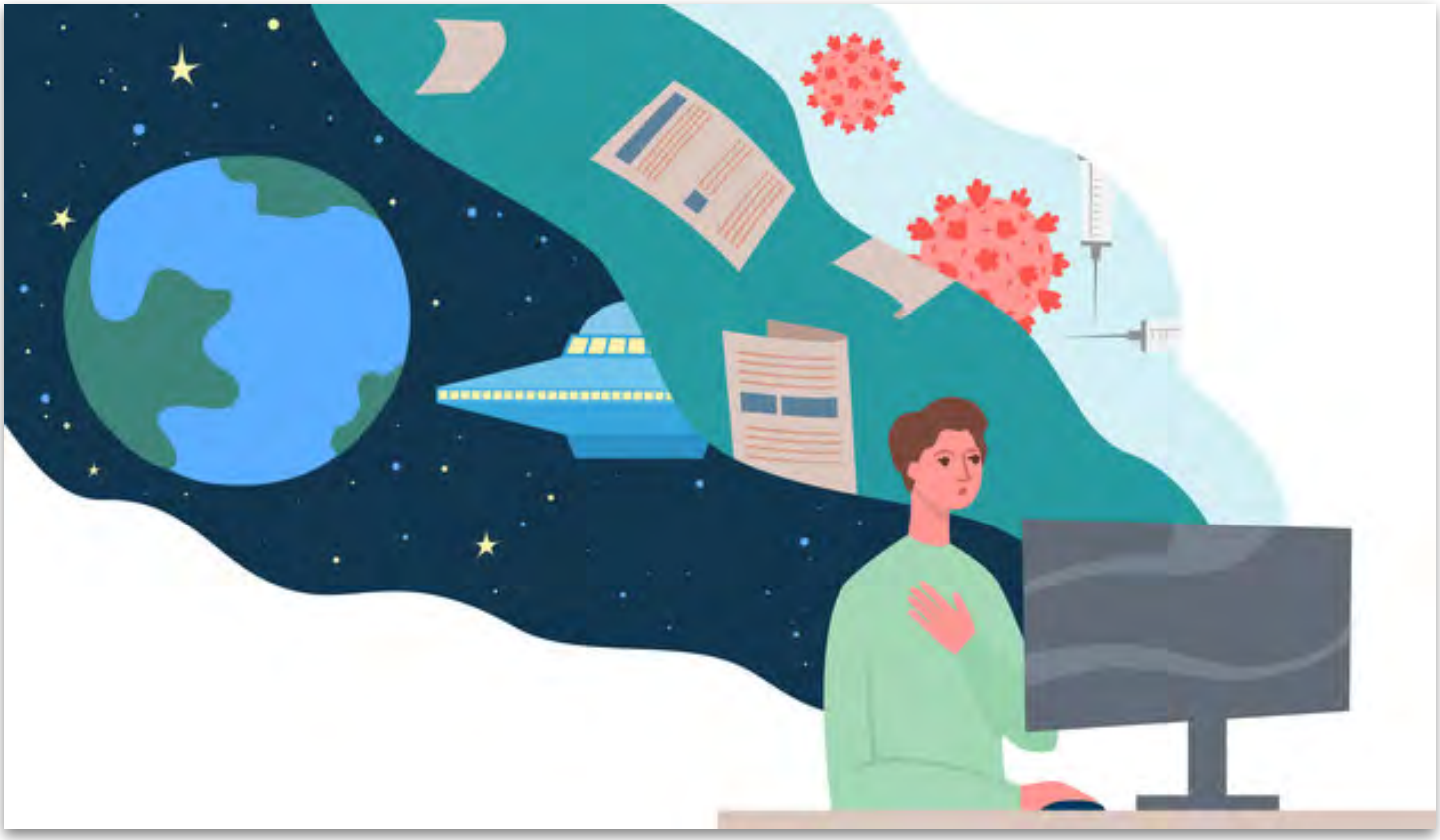

2023-01-24

Олег Покальчук

Український письменник, соціальний психолог. Член Національної спілки письменників України

Кожен, хто мав справу з домашніми тваринами, знає, як змінюється їхня поведінка в умовах порушення звичного ритму життя. Не відсутності їжі чи тепла. А звичних послідовностей їхньої появи. Тварини виказують ознаки неспокою, випрошують додаткову їжу й увагу. Виявляють ознаки взаємної агресії і на випередження реагують на потенційні загрози. Або на те, що на даний момент здається їм загрозою.

Організми ссавців (і взагалі живих істот) еволюційно добре пристосовані до різного виду дефіцитів. Природа взагалі не передбачає сталої комфортності, це все людські капризи. Наш організм не був би винятком у сенсі ефективного пристосування, якби не розвинута префронтальна кора головного мозку. Це та його частина, що забезпечує прояви особистості, прийняття рішень і регулювання соціальної поведінки. Основним призначенням префронтальної кори вважається планування, узгодження думок і дій відповідно до внутрішніх цілей.

Ми як самі собі домашні тварини на нестабільність умов реагуємо так само. Власне на порушення так званих циркадних ритмів (вбудованого біологічного годинника) незадоволено реагує наш організм. Він міг би робити це менш драматично. Але все розмаїття суто людських невротичних реакцій додає наш розвинутий мозок. Те, що робить нас людьми, однаковою мірою приносить нам радощі і завдає страждань.

Людські радощі і страждання, за винятком тілесно-орієнтованих реакцій, — це наші культурні галюцинації. Хай вас не вводять в оману науковоподібні терміни, які це пояснюють.

Вони — продукти цивілізації, яка до природи не має жодного стосунку.

Єдине їхнє призначення — підвищити самооцінку суб'єкта.

Вони покликані хоч якось пояснити реальність у такий спосіб, щоб не порушити надуманої крихкої конструкції особистості. В якій людина — єдиний носій розумного/доброго/вічного, нестримно тяжіє до світла правди,

як той метелик, і взагалі цар природи. Але людина — істота, яка володіє лише ідеями та феноменами, а не реальністю.

У час глобальних потрясінь і катаклізмів, коли світ довкола не просто виявляється інакшим, а й жорстоко показує людині її реальну вразливість і безпомічність, психіка хапається за рятівне коло конспірології.

Це не якась новочасна вигадка, просто з віками змінилася термінологія. Раніше як було? Лютий шторм на морі — Посейдон щось там не поділив із колегами на Олімпі. Виверження вулкану — заворушення в підземному царстві Аїда. Когось спалило блискавкою — ну, ясно, що Зевс.

З появою авраамічних релігій колорит пояснень змінився, але суть лишилася та сама. Приємно вважати, що є речі, вищі за наше розуміння, але якщо добре подумати і розпитати правильних експертів, то таємне стає очевидним.

І тут одразу така полегкість: фу-ух, так от воно що! Ми бадьоро повертаємося в стан динамічної рівноваги з гордим відчуттям обраності і втаємниченості. Гормональний баланс ще трохи ковбасить, але кортизону відчутно менше, а дофаміну більше.

Секулярний світ силоміць позбавив людство релігійного знеболювального, що вийшло в результаті вельми негуманно.

Бо соціальні конструкти, які замінили релігію, будувалися на ще химерніших і недоказовіших припущеннях про людину і світ. «Не все так однозначно», класична аристотелевська логіка втратила свою актуальність в епоху постмодернізму. Серйозний вчений, не популяризатор, завжди вкаже на припущення, на яких тримається реальний науковий факт, і на похибки цього факту.

Погляньте, як видозмінювалася класична механіка Ньютона, перетворившись на релятивістську, а потім узагалі з'явилася квантова фізика. Будь-яка наукова модель рано чи пізно завжди наштовхується на протиріччя. Первісна модель починає підніматися як щось, у чому раніше була конспірологічна компонента, викликана обмеженістю автора. А також його суб'єктивними бажаннями увігнати реальність в авторське розуміння реальності.

Оця світська суб'єктивність може бути як складовою творчого мислення, так і хворобливою складовою соціальної комунікації. Втім, творчість — узагалі явище шизоїдне.

Організм наш про це все взагалі не в курсі. Він, на щастя, не такий культурний, як вважається. І при нагоді завжди хоче від голови простих і чітких біохімічних сигналів про ситуацію. А де їх узяти?

Як говорилося вище, для цього треба: а) дуже сильно думати, б) слухати правильних, спеціально втаємничених експертів, в) після цього думати ще сильніше. Що сильніше, то краще. Щоб отримати ще кращу відповідь, ніж у тих спеціальних людей.

Це не означає, що змов не існує. Але, як каже німецька народна приказка, «що знають троє, те знає і свиня». От, наприклад, корупційні схеми. Вони ефективні тоді, коли працюють у межах власного свинарника. Бо в інакшому випадку входять у криваву конкуренцію з представниками інших парнокопитних. Тоді воно спливає на поверхню, і повному профіту — гаплик.

Змова — це завжди про бабло.

Що більше високої ідеології підводиться під такі оборудки, то більші гроші за цим стоять. Якщо за змовою не стоять гроші, то це звичайний гурток параноїків-аматорів. Долучатися до нього легко і приємно, але лікуватися від хайпового правдорубства потім складно.

Невроз нав'язливого стану, устремління, мрії, видавання бажаного за дійсне, прагнення до узагальнення, проєкція нашої свідомості, викликана потребами, — ось лише невеликий список психологічних підстав, що призводять до виникнення теорії змови чи конспірології.

Однак,

— у цьому переліку не вистачає одного головного компонента.

Це хронічна недорозвиненість людини у знаннях про реальність.

Людина з купою різних дипломів і вчених звань цілком може бути дурною.

Понад те, **що більше довідок про розумність людина має, то вона пихатіша і переконаніша у власній непомильності**.

> — Гіперкомпенсація, потреба залікувати соціальною активністю якусь свою душевну травму, створити власну, «правильну», картину світу також часто є причиною, завдяки якій у міркуваннях людини присутня велика частка ***конспірології***.

Більше грішить цим гуманітарна сфера, але Гугл дав змогу кожному невротику за лічені секунди стати глибоким фахівцем із будь-якого питання.

І з такою самою швидкістю перекваліфікуватися на експерта з іншої теми. Якщо опцію «сам собі конспіролог» монетизувати, то дефіцит державного бюджету можна було б покрити за день.

Отже, **маємо такий спектр передумов *конспірологічного мислення***:

> — невротизм, шизоїдна акцентуація, прагматизм, професійний егоцентризм, інтелектуальні та емоційно-вольові порушення, когнітивні спотворення, ілюзії як наслідок недорозвиненості мислення та сприйняття тощо.

Зараз цілком на часі було б вводити спеціальність «військова конспірологія» і навіть записати її в ВОС. Хіба що лобі політичних конспірологів буде проти, бо ж війна — це продовження політики іншими засобами, як казав прусський генерал Карл фон Клаузевіц у творі «Про війну».

Власне, якби не війна, це все було б звичайними «іграми розуму», яких у світі повно. Воно жодним чином не впливає ні на реальну політику, ні на реальну економіку. Що традиційно лише зміцнює переконання аматорів у наявності світових і локальних змов.

Є теорії кумедні, їх (основних) близько десятка:

> —.пласка Земля, планета Нібіру, НЛО-змова, Елвіс Преслі живий, а Пол Маккартні — ні, принц Чарльз — вампір, «золотий мільярд» тощо.

Є паскудні, такі як

> — «Голокосту не було», «Протоколи сіонських мудреців», COVID і 5G, QAnon.

Проблема в тому, що

— другий тип конспірології є потужною й ефективною складовою дезінформації та управління соціальною поведінкою.

Вся *ідеологія* «руского міра» побудована на *конспірології* і тримається не тільки на маячні Дугіна.

Конспірологічною була комуністична ідеологія, з якої виріс *рашизм*. А до неї — царська, самодержавна.

> Переписування історії, знищення «незручних» історичних джерел, маніпуляція історичними фактами ведуть свій родовід ще від цариці Єкатеріни. Російська пропаганда в західному світі — наскрізь конспірологічна, починаючи від історії виникнення Росії і до сучасної НАТОфобії.

Є два об'єкти, які, з погляду цієї оперативної конспірології, постійно піддаються ревізії.

Перший — це конкретні особи, історичні діячі минулого або сучасники, високопосадовці

І в основі цієї методології той простий факт, що реальна біографія людини, риси її характеру, особисті вади й уподобання, стосунки із сучасниками завжди мають дуже мало спільного з тим образом, який лишився чи існує в історії. Ми так влаштовані, що людина воліє пам'ятати лише хороше, а якщо його бракує, то людина залюбки собі додумує. Кожен знає це з особистого досвіду.

Другий — це цифри і факти

Фактчекінг — справа марудна і невдячна. Розвіювання ілюзій у процесі їхнього споживання нікому ще не сподобалося, це такий «коїтус інтераптус». Що більший кої… тобто цифри, то більший захват від них. Тому коли «експерти» з розумним виглядом говорять цифри, у посполитих аж затерпає від їхнього рівня науковості та обґрунтованості. До слова, Вінстон Черчилль, яким зараз модно захоплюватися, у своїх промовах часто брав цифри зі стелі, з тим самим ефектом замилювання і поваги за досконалу пам'ять.

Напряму цю російську конспірологію поширює небагато людей, але вони є (включно з частиною біженців, які виїхали з тією самою «ватою» в голові). Проте побічно вона впливає тим чином, що задає певну позицію на смисловій шкалі. Ну, ок, загалом вони брешуть, але наші ж узагалі нічого не кажуть?

А якщо кажуть, то краще б уже мовчали.

Токсичність конспірології в тому, що вона розширює інтерпретаційне «вікно можливостей» до такого розміру, що з нього легко випасти. Це як ті нещасні

діти, які вирішили, що коли надягнути плащ Бетмена, то, вистрибнувши з вікна, можна полетіти не донизу, а вгору.

1) — Відтак, порада перша: **не фантазуйте на конспірологічні теми**.

Краще сексуальні фантазії. Вони достеменно яскравіші.

2) — Порада друга: **якщо ви «корисний ідіот», то будьте хоча б корисним**.

***

№ 1.857

Дайджест подій в Україні та навколо України від 4 серпня 2023

Головне

📌 Іноді трапляються приємні події. Як, наприклад, учора. Хоча поки не всі російські корита у Чорному морі не зникнуть, небезпека залишатиметься.

📌 Система "військкоматів" і "шлях" - один з важливих корупційних грошових потоків. Але відправлення мародера на фронт ОФІЦЕРОМ як покарання – це треш.

📌 У мене не було жодного сумніву щодо намірів хуйлят під приводом війни усунути з зернового ринку Україну, яка є найжорсткішим конкурентом.

📌 Я (і не тільки я) неодноразово писав, що купівля б/в трун з пропелером міністром собаковим (за відкати, безумовно) раніше чи пізніше матиме наслідком велику аварію. Що й трапилося з його шісткою – міністром монастирським. Але собаков поза підозрою. Чому? А ви спитайте себе, навіщо його усунули... Money, money, money must be funny in the rich man's world

Теми доби

🔥 СБУ успішно атакувала морськими дронами російський десантний корабель та танкер.

🔥 Заарештовано керівників ДСНС, яких підозрюють у причетності до падіння вертольота в Броварах.

🔥 Розкривається дедалі більше фактів корупції військкомів.

🔥 Німеччина, Литва та Болгарія передають пакети воєнної допомоги Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генеральний штаб у ранковому повідомленні 5 серпня повідомив про 36 бойових зіткнень, що відбулися протягом доби на лінії фронту. За інформацією з передової, яку підтверджують інші джерела, суттєвих успіхів протягом доби не мали ані ЗСУ, ані армія РФ. Російське командування кинуло в бій потужні резерви на південь від Бахмута.

Також російські війська влаштували контратаки на південь від Великої Новосілки й на околицях траси Запоріжжя-Маріуполь на південь від Малої Токмачки.

Заступник міністра оборони Маляр оголосила, що ЗСУ "де-не-де" прорвали передову лінію оборони в Запорізькій обл.

⭐ В Авдіївці Донецької обл. внаслідок обстрілу поранено місцевого жителя. На Херсонщині уламками російської керованої бомби поранено чоловіка.

⭐ Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача. Учасники розглянули ситуацію на фронті, розвиток військово-промислового комплексу, застосування високоточної зброї та експорт зерна, відновлення роботи зернового коридору тощо.

⭐ Унаслідок атаки українськими морськими дронами бухти Новоросійська зазнав серйозних пошкоджень великий десантний корабель "Оленьогірський гірник", також завдано удару по вузлу відвантаження нафти. За інформацією російських телеграм-каналів, ВДК затонув біля причалу після того, як його було відбуксовано з акваторії.

На виході з Керченської протоки внаслідок атаки надводного безпілотника пошкоджено танкер "Сіг", який перевозив нафту та нафтопродукти угрупованню російських військ у Сирії. Судно включено до санкційного списку України. Рух мостом через протоку знову перекрито. Російські ЗМІ стверджують, що витоку палива з танкера не сталося. Саме цей танкер конвоювали російські патрульні кораблі "Василь Биков" та "Сергій Котів" у південно-західній частині Чорного моря, де їх атакували надводні дрони. За інформацією ЗМІ, операції спланувала та здійснила СБУ. Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні подякував Службі, яка "повернула війну" країні-агресору.

⭐ Губернатор Курської обл. РФ повідомив, що м. Рильськ нібито було атаковано українським безпілотником, який скинув вибухові пристрої на адміністративні будівлі.

Вибухи пролунали й у сел. Гвардійському на околицях Сімферополя, де розташована військова частина.

⭐ Інспектори МАГАТЕ не виявили вибухових пристроїв на дахах 3 та 4 енергоблоків Запорізької АЕС після того, як окупанти надали можливість провести огляд. Дозвіл на огляд дахів решти 4 енергоблоків надано не було.

⭐ Уповноважений із питань осіб, які зникли безвісти за особливих обставин Костенко повідомив про повернення на контрольовану територію тіл 44 українських військовослужбовців, які загинули під час військових дій.

⭐ За інформацією журналістів агентства Reuters, прямі витрати Росії на війну в І півріччі сягнули майже 5 трлн руб. (приблизно $54 млрд), що становить майже 12 % ВВП. З початку 2022 р уряд РФ не публікує відомості про бюджетні витрати за секторами економіки.

1-2) Тил

⭐ Уряд ухвалив рішення про регулювання реєстрації місця проживання на окупованих територіях та в районах, де точаться бойові дії. Місцем проживання дітей вважатиметься адреса їхніх батьків чи представників. Зареєструвати нове місце проживання можна без зняття з реєстрації з попереднього. Послуги будуть безплатними.

⭐ Кабмін затвердив порядок надання разової грошової допомоги населенню територій, які було затоплено внаслідок руйнування греблі Каховської ГЕС. Сума допомоги становитиме 3,3 тис. грн за сотку городу, але не більше ніж за 20 соток у Миколаївській та 30 соток – на Херсонщині.

⭐ За інформацією Міненерго, на складах ТЕС накопичено 1,4 млн т вугілля – на 0,1 млн т менше за заплановане. До початку опалювального сезону уряд має намір завезти на склади 1,8 млн т вугілля. Блоки теплової генерації та вугільні шахти здебільшого належить олігарху Ахметову.

⭐ Секретар РНБО Данилов заявив, що Україна навряд чи зможе відновити ядерний статус, оскільки віддала всі ядерні ракети й не має відповідних технологій.

⭐ Печерський суд заарештував без права внесення застави посадових осіб Держслужби з надзвичайних ситуацій, яким слідчі Держбюро розслідувань

висунули підозри в недбалості та порушенні правил безпеки польотів. Падіння вертольота в Броварах спричинило смерть 14 осіб, зокрема, міністра внутрішніх справ Монастирського. Глава МВС Клименко анонсував кадрові зміни в керівництві ДСНС.

⭐ Голову територіального центру комплектації та соціального захисту (військкома) м. Південний на Одещині, якого журналісти звинуватили в незаконному збагаченні через продаж "білих квитків", відправлено на фронт як "покарання".

На хабарі затримано військкома в Миргороді на Полтавщині. Донецького обласного військкома спіймано на необґрунтованих виплатах підлеглим майже 1 млн грн додаткової винагороди.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль стверджує, що 100 % податків, які сплачують громадяни та бізнес, скеровано на цілі безпеки та оборони. Загалом це складає приблизно 1,8 трлн грн на рік. Решту коштів, з його слів, надають міжнародні партнери та донори.

⭐ Чиновники НБУ в черговому інфляційному звіті спрогнозували падіння рівня інфляції у 2023 р до 10,6 %, а у 2024 р – до 8,5 %, що нижче за довоєнний рівень. За їхньою оцінкою, ВВП у 2023 р зросте на 2,9 % з подальшим зростанням до 3,5 % – за умови зниження ризиків безпеки. Звіт констатує, що ВВП в II кв. збільшився проти I на 18,1 %. Проте слід зазначити, що це зростання продемонстровано на тлі вкрай низької бази порівняння – за підсумками 2022 р. ВВП країни впав на 25,5 %. Міжнародні резерви наприкінці поточного року становитимуть $38,3 млрд, наприкінці наступного – зростуть до $42,6 млрд. НБУ вважає, що безробіття наприкінці 2023 р становитиме 19 % зі скороченням його до 16,9 % наступного року. У прогноз закладено завершення війни до середини 2024 р. Подібний прогноз НБУ публікує 4 рази на рік.

2. Україна та світ

⭐ Німеччина передала Україні 2 машини розмінування WISENT-1, 11 мінних тралів для танків Т-72, безпілотні системи, бронеавтомобілі для патрулювання кордону та компоненти систем радіоелектронної боротьби.

Уряд Болгарії ухвалив рішення про передавання Україні зі складів Міністерства внутрішніх справ 100 БТР, які зберігалися на консервації. Ці постачання було погоджено під час візиту до країни президента Зеленського.

Міністерство оборони Литви повідомило про виділення Україні ще одного пакету воєнної допомоги, до якого включено пускові установки комплексу ППО NASAMS, протидронові рушниці та інше обладнання.

За інформацією видання Politico, першу групу з 8 українських льотчиків для навчання на винищувачах F-16 вже набрано, проте дату початку навчання досі не визначено. Зі словами речника Повітряних сил Ігната, навчання буде швидким, хоча Росія розраховує, що цей процес розтягнеться надовго.

⭐ Китай та Індія підтвердили участь у зустрічі політичних радників глав держав у Саудівській Аравії, де обговорюватиметься реалізація української "формули світу". Міністр закордонних справ України Кулеби вважає "формулу" "втіленим у життя статутом ООН". Він назвав "суперпроривом" участь Китаю в саміті. Заступник голови Офісу президента Жовква сподівається, що на зустрічі країни розподілять між собою відповідальність за реалізацію певних пунктів "формули".

⭐ Кабмін погодив законопроєкт про розірвання договору з Іраном про уникнення подвійного оподаткування через підтримку країною російської агресії. За інформацією Ради Європи, Україна приєдналася до санкцій ЄС проти Ірану за постачання Росії дронів-камікадзе.

⭐ На думку глави "Українського клубу аграрного бізнесу" Сластана, заяви польської влади про блокування продовольчого імпорту з України пов'язані із передвиборчою кампанією в країні водночас економічних підстав для таких кроків немає. Єврокомісія погодила програму підтримки польських фермерів у розмірі €176 млн через часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитами агротрейдерами та сільгоспвиробниками.

Українська аграрна асоціація покращила прогноз урожаю цього року до 76,8 млн т зернових та олійних культур, проти 73,8 млн т у попередньому маркетинговому році.

Український уряд ухвалив рішення про збільшення на період воєнного стану обсягів перевалки вантажів дунайськими портами. Спікер оперативного командування "Південь" Гуменюк повідомила, що українське командування перегруповує системи ППО для посилення захисту портів та успішного відбиття російських повітряних атак.

Експерти НБУ прогнозують, що "зерновий коридор" уже не відновить роботу, а зупинення зернового експорту призведе до недоотримання агротрейдерами валютного виторгу в розмірі $2 млрд. Секретар РНБО Данилов заявив, що Україна не підписувала жодних угод із Росією щодо транзиту зерна – були лише домовленості ООН та Туреччиною, тому українська влада робитиме те, що вважає необхідним без огляду на російські "дозволи".

Президент Туреччини Ердоган підтвердив, що очікує на приїзд у серпні російського президента Путіна. Одним із центральних питань зустрічі буде відновлення українського продовольчого експорту Чорним морем.

Агентство Bloomberg повідомило про зростання цін на пшеницю після атаки Новоросійської бухти. РФ постачає на світовий ринок рекордні обсяги пшениці, фактично витісняючи українську продукцію з більшості ринків.

⭐ Литва має намір закрити 2 із 6 пунктів пропуску на кордоні з Білоруссю у відповідь на перекидання до кордону найманців ПВК "Вагнера". Президент Науседа заявив, що країни Балтії та Польща мають бути готовими одночасно перекрити кордон із Білоруссю в разі погіршення ситуації з безпекою.

⭐ За інформацією СБУ, Росія хоче використати найманців для втягування Білорусі у війну проти України, влаштувавши провокацію на Мозирському нафтопереробному заводі.

⭐ За інформацією телекомпанії CNN, чиновники американської адміністрації стурбовані тим, що російський президент Путін навряд чи змінить до наступного року позицію щодо України, оскільки очікує на поразку на виборах президента Байдена.

⭐ Уряд Румунії має намір відмовитися від російського газу. Для чого країна розгортає видобуток газу на чорноморському шельфі за 160 км від берега.

⭐ МВС Латвії оголосило, що у вересні 6 тис. громадян РФ отримають вимогу впродовж 3 міс. залишити країну. Йдеться про тих, хто відмовився складати іспит на знання мови та отримувати тимчасовий дозвіл на проживання в ЄС.

⭐ Президент Нігеру Базум, якого було усунуто від влади внаслідок путчу, закликав міжнародну спільноту надати країні допомогу у відновленні конституційного ладу. Інакше, за його твердженням країна потрапить під російський вплив. Нігер є сировинною базою для французької атомної промисловості.

⭐ Російський суд засудив опозиціонера Навального до 19 років ув'язнення "за екстремізм". В окреме провадження виділено позов про "тероризм", оскільки очолюваний ним "Фонд боротьби з корупцією" визнано в країні терористичною організацією та заборонено.

***

№ 1.858

Чем является Украина для США?

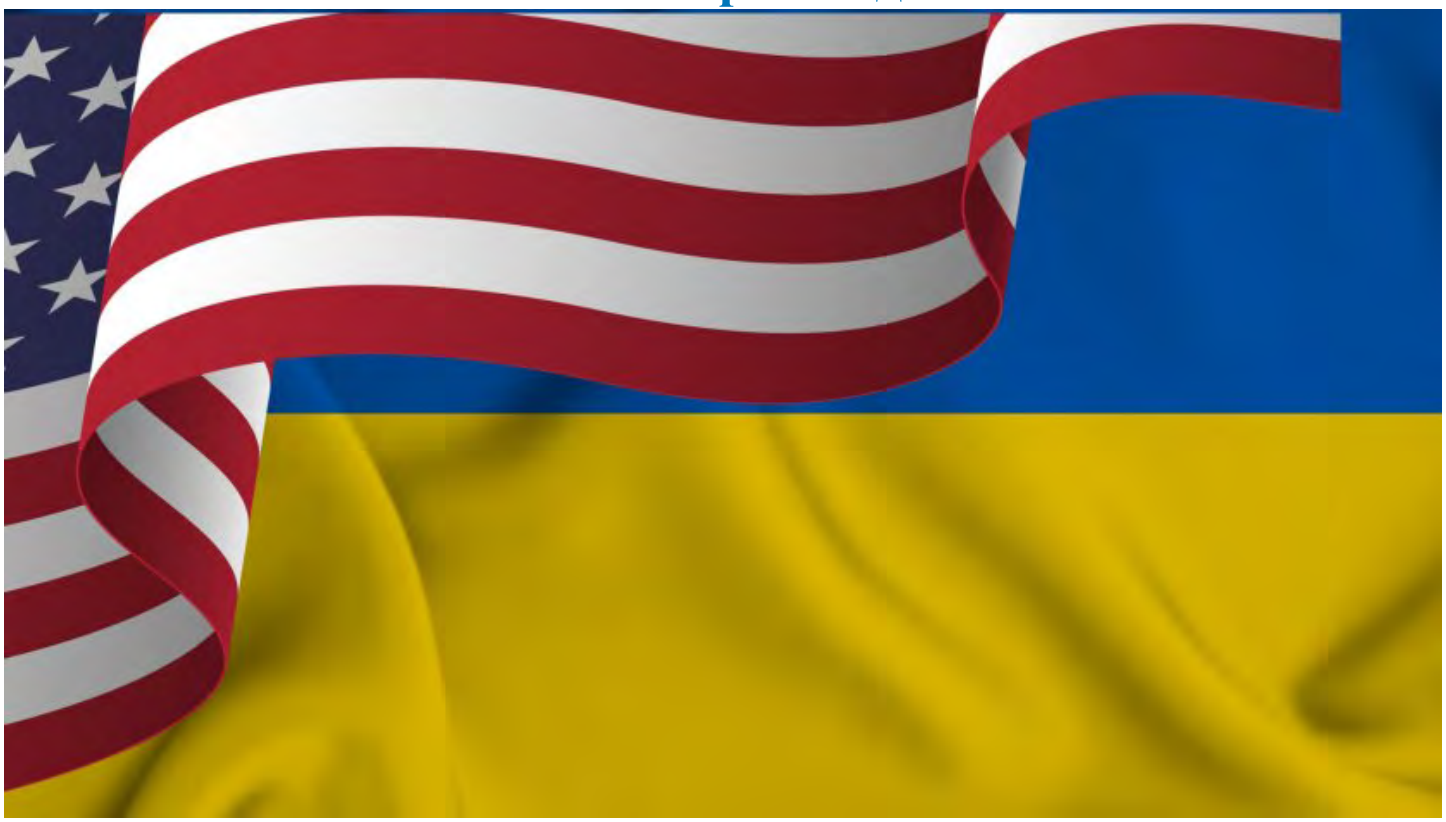

2023-07-21

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Владимир Путин, пока он находится у власти, никогда не остановит агрессию против Украины

Решение администрации Байдена о непредоставлении к проведению украинского контрнаступления F-16 и Атакамсов ярко свидетельствует о неизменности с 2014 года американской тактики в отношении террористической России.

Еще после незаконной аннексии украинского Крыма американцами было принято решение о постепенном истощении кровавой России, направленное на получение уступок от российской элиты, выгодных прежде всего США. Сейчас же американскую элиту абсолютно устраивает, что именно Украина, не являющаяся членом НАТО, принимает на себя главный удар нацистской России, истощая ее во время контролируемого американцами военного конфликта, который к тому же сейчас не угрожает союзникам США.

Доказательством контролируемости конфликта со стороны США может служить информация, опубликованная американскими журналистами о довоенных договоренностях, достигнутых перед полномасштабной агрессией фашистской России. По этим договоренностям

> **1) — американцы обязывались не воевать на территории нашей страны с северной империей зла и не совершать действий, направленных на ликвидацию путинского криминального режима.**

2) — Россияне же обещали не распространять военный конфликт на территории европейских союзников США.

Очень примечательно, что до сих пор эта резонансная информация американских журналистов, а именно договоренность между Россией и США о превращении Украины в полигон, так и не была опровергнута представителями администрации Байдена, **что только доказывает ее правдивость.**

Особенно удивительна точка зрения некоторых американских политиков и экспертов, которые считают, что даже полный захват Украины российскими нацистами не угрожает национальным интересам США. По словам идеологов Кремля, после завоевания нашей страны руководство России планировало осуществить оккупацию Молдовы, Грузии, Армении и Северного Казахстана, а через несколько лет Кремль планировал осуществить гибридную агрессию против стран Балтии.

Следовательно, завоевание Украины возродило бы Российскую империю, показало слабость США и силу империалистической России для «старой Европы», приблизив ее к северной империи зла, следствием чего стало появление геополитической оси Москва – Берлин – Париж, направленной на геополитическое вытеснение Америки из Европы.

Американцам, недооценивающим Россию, следует помнить, что ни один европейский член НАТО не способен один на один противостоять России, к тому же российско-украинская война показала неготовность Альянса к долговременной войне на истощение. Путин, по словам Владислава Суркова, сейчас очень сильно сожалеет о том, что он допустил ошибку не начав гибридную военную агрессию против стран Балтии.

Отдельного внимания заслуживает точка зрения известного американского эксперта Сэмюэла ***Шарапа***, предлагающего заморозить конфликт на территории Украины. Нельзя забывать, что Сэмюэл ***Шарап*** еще до полномасштабной агрессии России считал Путина рациональным политиком, не заинтересованным в оккупации всей Украины. Также Сэмюэл ***Шарап*** был сторонником предоставления Украиной особого статуса для Донбасса, который по замыслу кремлевского фюрера должен был начать процесс боснизации нашей страны, сделав ее недееспособной.

Замораживание конфликта на территории Украины подало бы сигнал Китаю и Ирану о неготовности Запада к длительной войне на истощение.

Китайская элита также увидела, что военная агрессия вознаграждается оккупацией больших территорий.

Американцы почему-то не учитывают, что замораживание войны в Украине увеличило бы среди тайваньских политиков количество сторонников

"мирного воссоединения" Тайваня с Китаем, которые не хотели бы превратить их страну в "полигон", территория которого стала предметом торга между Поднебесной и США.

Для завершения войны американцы должны послать сигнал российским элитам, что мирные переговоры, нормализация отношений, доступ к западным рынкам и технологиям возможны только после прихода к власти в Российской Федерации нового президента.

> Решившись на этот шаг, американские власти разрушили бы властный баланс путинской мафиозной системы и сделали фюрера из Кремля токсичным для российской элиты.

Путин, пока он находится у власти, никогда не остановит агрессию против Украины. Она также не будет сразу завершена, если к власти придут чекисты из группы влияния Патрушева, стремящиеся навязать Украине невыгодное ей мирное соглашение за счет усиления боевых действий. Лишь группа влияния сформирована из технократов и адекватных силовиков, стремящихся к нормализации отношений с Западом, может остановить войну.

Представители этой группы влияния прекрасно понимают необходимость России иметь доступ к западным рынкам и технологиям, также они готовы к выплате компенсаций для Украины за ее уничтоженную инфраструктуру, в том числе за счет российской нефти и газа. Главный вызов для Украины в том, что эта группа влияния стремится сохранить под контролем России незаконно аннексированный украинский Крым и отдельные районы Донецкой и Луганской областей, оккупированные российскими нацистами в 2014 году.

Фактически эта группа влияния желает осуществить ребрендинг "путинизма" для продвижения национальных интересов России за счет мягкой силы. С точки зрения адекватных представителей российской элиты, до конца 2024 года и начала 2025 года будет существовать окно возможностей для демонтажа путинского мафиозного режима для них, Украины и Запада, которое закроется на неопределенный срок, если заинтересованные стороны не воспользуются им.

Украина не Афганистан, украинцы могут не выдержать геноцидную войну на истощение, от которой также экономически истощаются и дестабилизируются европейские союзники США.

Американцы имеют выбор,

> **— или они отважатся уничтожить путинский террористический режим, или путинизм уничтожит европейскую архитектуру безопасности.**

Джозеф Байден сейчас, пока не стало слишком поздно, должен вспомнить о выражении кровавого китайского диктатора Мао Цзэдуна: "Когда в джунглях нет тигра, царем становится обезьяна".

***

№ 1.859

Чим є Україна для США?

Частина 1

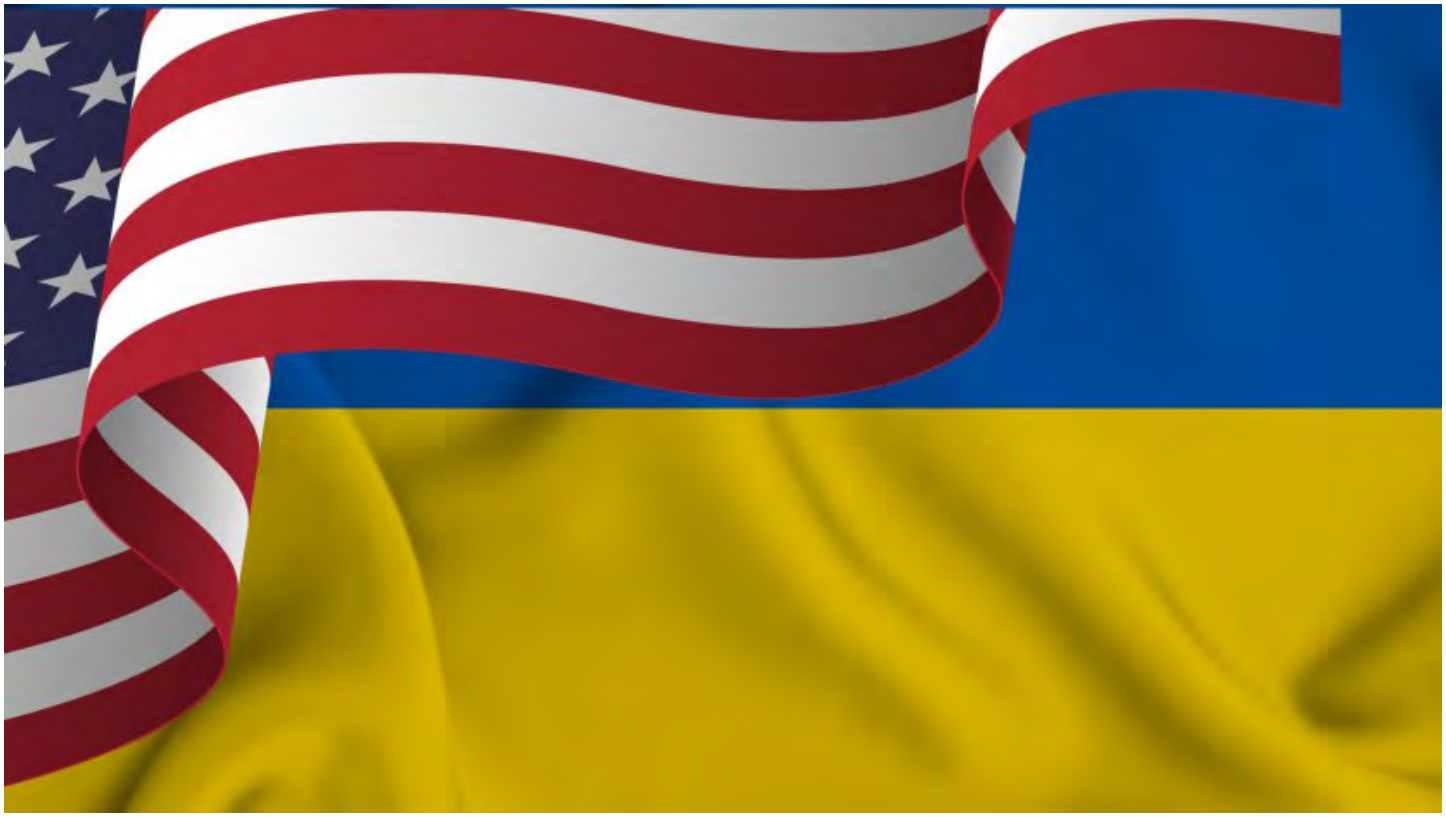

2023-07-21

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Володимир Путін, поки він перебуває при владі, ніколи не зупинить агресію проти України

Рішення адміністрації Байдена про ненадання до проведення українського контрнаступу F-16 та Атакамсів, яскраво свідчить про незмінність з 2014 року американської тактики щодо терористичної Росії.

Ще після незаконної анексії українського Криму американцями було прийнято рішення про поступове виснаження кривавої Росії, направлене на отримання поступок від російської еліти вигідних перш за все США. Зараз же американську еліту абсолютно влаштовує, що саме Україна, яка не є членом НАТО, приймає на себе головний удар нацистської Росії, виснажуючи її під

час контрольованого американцями військового конфлікту, який до того ж зараз не загрожує союзникам США.

Доказом контрольованості конфлікту зі сторони США може служити інформація, опублікована американськими журналістами про передвоєнні домовленості, досягнуті перед повномасштабною агресією фашистської Росії. По цих домовленостях американці зобов'язувались не воювати на території нашої країни з північною імперією зла та не здійснювати дій направлених на ліквідацію путінського кримінального режиму. Росіяни ж обіцяли не поширювати військовий конфлікт на території європейських союзників США.

Дуже прикметно, що дотепер ця резонансна інформація американських журналістів, а саме домовленість між Росією та США про перетворення України на полігон, так і не була спростована представниками адміністрації Байдена, що лише доводить її правдивість.

Особливо ж дивною є точка зору деяких американських політиків та експертів які вважають, що навіть повне захоплення України російськими нацистами не загрожує національним інтересам США. Зі слів ідеологів Кремля, після завоювання нашої країни керівництво Росії планувало здійснити окупацію Молдови, Грузії, Вірменії та Північного Казахстану, а за декілька років Кремль планував здійснити гібридну агресію проти країн Балтії.

Отже завоювання України відродило би Російську імперію, показало слабкість США та силу імперіалістичної Росії для "старої Європи", наблизивши її до північної імперії зла, наслідком чого стала поява геополітичної вісі Москва – Берлін – Париж, направленої на геополітичне витіснення Америки з Європи.

Американцям, які недооцінюють Росію, варто пам'ятати, що жоден європейський член НАТО не здатен сам на сам протистояти Росії, до того ж російсько – українська війна показала неготовність Альянсу до довготривалої війни на виснаження. Путін, зі слів Владислава Суркова, зараз дуже сильно жалкує про те, що він припустився помилки не розпочавши гібридну військову агресію проти країн Балтії.

Окремої уваги заслуговує точка зору відомого американського експерта Семюела ***Шарапа***, який пропонує заморозити конфлікт на території України.

> Не можна забувати, що Семюел ***Шарап*** ще до повномасштабної агресії Росії вважав Путіна раціональним політиком не зацікавленим в окупації всієї України. Також Семюел Шарап був прихильником надання Україною особливого статусу для Донбасу, який по задуму кремлівського фюрера повинен був розпочати процес "боснізації" нашої країни, зробивши її недієздатною.

Заморожування конфлікту на території України подало би сигнал Китаю та Ірану про неготовність Заходу до довготривалої війни на виснаження.

Китайська еліта також би побачила, що військова агресія винагороджується окупацією великих територій. Американці чомусь не враховують, що заморожування війни в Україні збільшило би серед тайванських політиків кількість прихильників “мирного возз’єднання” Тайваню з Китаєм, які б не хотіли перетворити їхню країну на “полігон”, територія якого стала предметом торгу між Піднебесною та США.

Для завершення війни американці повинні надіслати сигнал російським елітам, що мирні переговори, нормалізація відносин, доступ до західних ринків і технологій можливі лише після приходу до влади в Російській Федерації нового президента. Наважившись на цей крок американська влада зруйнувала би владний баланс путінської мафіозної системи та зробила фюрера з Кремля токсичним для російської еліти.

Путін, поки він знаходиться при владі, ніколи не зупинить агресію проти України. Вона також не буде відразу завершена, якщо до влади прийдуть чекісти з групи впливу Патрушева, які прагнуть нав’язати Україні невигідну їй “мирну угоду” за рахунок посилення бойових дій. Лише група впливу сформована з технократів та адекватних силовиків, які прагнуть нормалізації відносин з Заходом, може зупинити війну.

Представники цієї групи впливу прекрасно розуміють необхідність для Росії мати доступ до західних ринків та технологій, також вони готові до сплати компенсацій для України за її знищену інфраструктуру, в тому числі за рахунок російської нафти і газу. Головний виклик для України полягає в тому, що ця група впливу прагне зберегти під контролем Росії незаконно анексований український Крим та окремі райони Донецької та Луганської областей, окуповані російськими нацистами в 2014 році.

Фактично, ця група впливу бажає здійснити ребрендинг “путінізма” для просування національних інтересів Росії за рахунок м’якої сили. З точки зору адекватних представників російської еліти, до кінця 2024 року та початку 2025 буде існувати вікно можливостей для демонтажу путінського мафіозного режиму для них, України та Заходу, яке закриється на невизначений термін, якщо зацікавленні сторони не скористаються ним.

Україна не Афганістан, українці можуть не витримати геноцидної війни на виснаження, від якої також економічно виснажуються і дестабілізуються європейські союзники США. Американці мають вибір, або вони наважаться знищити путінський терористичний режим, або путінізм знищить європейську архітектуру безпеки. Джозеф Байден зараз, поки не стало занадто пізно, повинен згадати про висловлювання кривавого китайського диктатора Мао Цзедуна: “Коли в джунглях немає тигра, царем стає мавпа”.

***

Чим є Україна для США? - про мрію Путіна

Частина 2

2023-08-01

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

США не зацікавлені у повній військовій перемозі України

Чому США дозволили виграти час терористичній Росії для створення потужних ліній оборони на півдні України,

чому американські високопосадовці чудово розуміючи, що героїчні ЗСУ не отримали всієї необхідної їм зброї для успішного наступу, продовжують зволікати з наданням нашій країні критично необхідного сучасного озброєння?

Відповідь на це питання полягає в тому, що США не зацікавлені в повній військовій перемозі України над нацистською Росією, яка може призвести до падіння путінського кримінального режиму, американці, насправді, зацікавлені в обопільному виснаженні українців та росіян.

> **Контролюючи конфлікт за рахунок постачання зброї, представники американської влади прагнуть, щоб зменшення бойового потенціалу України та фашистської Росії призвело до глухого кута на фронті і *заморожування конфлікту* на території нашої країни.**

Якщо працівники ЦРУ вважають, що конфлікт відбувається по правилах встановлених між американцями та росіянами, які їх дотепер дотримуються, якщо існують обмеження накладені адміністрацією Байдена для країн готових піти на ризик під час протистояння кривавій Росії, що абсолютно не влаштовує Вашингтон, то у громадян нашої країни буде все більше і більше критичних питань до нашого заокеанського партнера.

Дуже важливо, що про передвоєнні домовленості між Вашингтоном та Москвою написав відомий американський журналіст Вільям Аркін, який довгий час також працював радником різних розвідувальних і аналітичних структур в США.

Фактично, наш найбільший західний партнер перед повномасштабним вторгненням імперіалістичної Росії "поставив хрест" на Україні, передаючи їй лиш зброю для ведення партизанської війни і лише героїзм українців та рішення нашого президента Володимира Зеленського, який залишився в Україні, не дозволило реалізуватися сценарію нової "Мюнхенської змови".

Представники американської влади, які прагнуть заморожування конфлікту в Україні, чомусь не враховують інтереси кремлівського фюрера, який не бажає завершувати геноцидну війну направлену на знищення української нації.

1) — Коли збільшуються рейтинги ультраправих партій в Німеччині, Франції і навіть Польщі *[партія "Конфедерація"]*,

2) — коли за рахунок продовження військової агресії проти України фюрер з Кремля може обвалити рейтинг Джозефа Байдена перед президентськими виборами в США,

то

3) — **перемир'я за нинішніх геополітичних реалій абсолютно не потрібне міжнародному терористу Путіну.**

Ті ж американські інтелектуали, які вважають що в Україні можна реалізувати корейський сценарій, повинні зрозуміти, що його можна було реалізувати з 2014 по 2022 рік, якби на території нашої країни були створені американські військові бази, знаходження яких на території нашої країни не дозволило би терористичний Росії розпочати повномасштабну війну.

1) — Росія не Північна Корея де династія Кімів прагне перш за все зберегти свою тиранічну владу,

2) — російська ж еліта бажає відродити Російську імперію за рахунок знищення незалежності декількох країн на пострадянському просторі.

Ніхто з представників російської еліти ніколи не прагнув перетворити Росію на “православну Північну Корею”, **чекісти ж зараз хочуть застосувати досвід комуністичного Китаю для контролю за російським суспільством.**

> Незважаючи на всі ілюзії американських інтелектуалів, навіть найбільш критично налаштовані представники російської еліти, ніколи не бажали перетворити Росію на фронтир по стримуванню Китаю.

З їхньої точки зору, Російська Федерація повинна займати позицію нейтралітету під час конфлікту між Китаєм та США, граючи на протиріччях між ними для отримання геополітичної вигоди Росією.

Чи є зразковою країною Україна, звичайно що ні, так само як не була прикладом для наслідування в 50 – х роках Південна Корея, де на той час існував дуже високий рівень корупції, який не став на заваді для американців, які воювали за незалежність цієї прекрасної країни.

Тоді представники американської владу чудово розуміли, що не зупинивши комуністів в Південній Кореї, вони спровокують ефект доміно, а саме “експорт” комунізму до інших країн Азії.

Російський фюрер на відміну від західних політиків, які думають лише про наступні вибори, мріє увійти до історії історичною особистістю, яка створила конфедеративний союз між Російською Федерацією, Україною та Білоруссю. Державним діячем який наніс геополітичну поразку США, домігшись тим самим домінування кривавої Росії в Європі. Тому до американських високопосадовців виникає абсолютно логічне запитання, скільки вони ще готові надати шансів міжнародному терористу Володимиру Путіну для реалізації його мрії?

***

№ 1.860

По поводу изменений в обществе

2023-08-03

Хомяк

Можно выделить два крайних типа изменений.

1. Рациональный

В обществе есть элиты. Элиты это те, кто "видит" смыслы, трансценденции, понимает происходящее, сообщает это видение, идеи и смыслы, народу и власти. Что и оформляет развитие. Это мудрецы у Платона. Элиты есть, они ценимы народом и уважаемы властью. Сначала идёт работа в элитах, потом выработанное воплощается властью, народ обретает перспективу и мотивацию, изменения реальны.

Элиты - это не отдельные люди с пониманием, видением и мотивацией. Это группы людей с такими качествами, способностью мыслить - если кратко, между которыми есть взаимодействие. Группы, которые взаимодействуют интеллектуально.

То есть, причастность человека к правящему классу, интеллектуалам, успешным, профессионалам высшего класса - не есть признак элиты.

Мало того, профессионалы есть опасная псевдоэлита.

Так как из-за узости мышления (сугубо профессионального) претендуют на видение целого, коим не обладают. А "простецы" легко очаровываются, порождаемыми профессионалами, сложными или простыми конструкциями с умными словами.

Правящей класс - ещё одна иллюзия: раз люди со властью, значит они должны знать. Они не более чем со властью, но не значит что со знанием.

Это конечно упрощенно.

Когда элиты нет, и у власти и у народа нет потребности в элитах, рациональные изменения невозможны.

Если элит нет, то осмысление невозможно.

Изменения идут только через действительный, осуществившийся кризис.

Даже точнее через катастрофы.

В которых исчезают псевдолидеры, исчезают иллюзии и от действительности уже некуда бежать. Только в такой ситуации у народа формируется запрос к тем, кто спасёт.

Как в анекдоте про атеиста, попавшего в тяжёлую ситуацию:

> «господи если ты есть - спаси, если спасёшь, всегда верить буду в тебя. Но в ситуации катастрофы народ также восприимчив и к популистам, которые ярче и проще, чем действительно мыслящие. Так что, либо катастрофа продолжится, либо кто-то возьмётся за ум.

Гарантированее получается, если в этот момент успешно осуществляется внешнее управление (Германия, Япония, Южная Корея после ВМВ).

> Турция же после ПМВ - это пример без внешнего управления, своими силами, и в войне с попытками внешнего управления.

2. У нас в стране, вариант иррациональный, без ума.

Есть и умные люди и группы. Но, власть не опирается на них.

Раз так, путь наш иррациональный, то **важно использовать соответствующие, такому развитию событий, практики**:

> **1) - сохранять ясный ум, наблюдать, осознавать и не включаться эмоционально;**
>
> **2) - публично сообщать осознаваемое, это кого-то может спасти, помочь самоопределиться;**
>
> **3) - говорить о возможных изменениях, проектах, это может сработать когда появятся возможность;**
>
> **4) - способствовать, интеллектуально, разрушению того, что рухнет - чтобы те, у кого есть ещё адекватность, не цеплялись за "мертвое" и искали "живое";**

5) - создавать те проекты, которые вам лично по силам;

6) - вычислять "зерна" нового в настоящем и поддерживать их.

Все это поможет пройти через кризис сохранив веру, способность мыслить и действовать.

А **это понадобится в определённый момент**.

Мы идёт по второму пути.

***

№ 1.861

Дайджест подій в Україні та навколо України від 5 серпня 2023

Головне

📌 Розповіді про те, що "ракет у хуйла залишилося мало" – це цілеспрямоване введення суспільства в оману. Бо в країні навіть зараз війни немає. А є лише корупційні заборони для бидла та вбивство економіки зеленими хамсамольцями з партії регіонів.

📌 У мене є просте запитання – чому герб не було поміняно досі? Відповідь на нього, як на мою думку, очевидна. ЦІ теж цього б не робили, якби не стрімке "негативне зростання" рейтингів.

📌 Нарешті загроза перетворилася на щось конкретне. Бо оголошення хуйлопортів зоною бойових дій підвищить вартість фрахту і страхування. А якщо пару корит ще потопити на рейді, то взагалі буде казка-пісня.

📌 Що все ж-таки обговорювалося у черговому Омані? І чого саме там? А чому інтереси України предсавляла єрмакака? Запитань більше, ніж відповідей. Бо будь-кому очевидно, що війна "ось-ось" сама собою не закінчиться

Теми доби

🔥 На щит монумента "Батьківщина-мати" встановлено український герб.

🔥 У День Повітряних сил Росія завдала ще одного потужного ракетного удару по Україні.

🔥 Україна оголосила зоною воєнної небезпеки акваторію 6 російських чорноморських портів.

🔥 Представники 42 країн у Саудівській Аравії обговорили українську "формулу миру".

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Литва влаштувала навчання сил оборони для перевірки боєздатності для відбиття можливого нападу з території Білорусі.

За інформацією журналістів групи "Беларускі Гаюн" протягом доби з території країни перебазувалися на російські летовища 10 вертольотів та 9 винищувачів Повітряно-космічних сил РФ.

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 6 серпня повідомив, що за минулу добу змін на лінії фронту не було. ЗСУ відбили приблизно 30 атак російських військ – у напрямку Куп'янська, Борової, у Білогорівці на березі Сіверського Дінця, на південь від Бахмута, на околицях Авдіївки та Донецька, а також на напрямках, де українська армія веде наступальні дії – у Старомайорському на південь від Великої Новосілки та в Роботиному в Запорізькій обл.

⭐ Внаслідок обстрілу з території РФ прикордонного населеного пункту Сумської обл. загинув місцевий житель У Харківській обл. внаслідок обстрілу загинули 2 мешканців прифронтового села, 4 – дістали поранень. 2 цивільних осіб убито російськими снарядами в Донецькій обл. У Херсонській обл. поранено 4 людей.

⭐ Росія завдала ще одного потужного повітряного удару по Україні. Унаслідок ракетної атаки Старокостянтинова на Хмельниччині, де розташований великий військовий аеродром, пошкоджено житлові будинки та автовокзал. У Запоріжжі ракети влучили в будівлі підприємства "Мотор Січ".

Командування Повітряних сил повідомило, що підрозділи ППО за ніч знищили 13 із 14 запущених крилатих ракет "Калібр", 17 ракет Х-101/555, а також 27 ударних безпілотників типу Shahed 131/136. 3 гіперзвукові ракети "Кинджал" збити не вдалося. Російські пропагандисти стверджують, що аеродром у Старокостянтинові було повністю виведено з ладу. Повітряні сили повідомили, що частину ракет було запущено з території Білорусі. Загалом Росія залучила для трьох хвиль ударів понад 70 літальних апаратів. Міністр закордонних справ Кулеба закликав союзників якнайшвидше озброїти Україну винищувачами F-16.

Головнокомандувач ЗСУ Залужний та командувач Повітряних сил Олещук привітали бійців із професійним святом, яке відзначається в першу неділю серпня.

1-2) Тил

⭐ На щит статуї "Батьківщина-мати" в Києві встановлено український герб. Інші роботи з облицювання поверхні мають бути завершено до Дня незалежності.

⭐ Протягом тижня гуртові ціни на нафтопродукти зросли на 2,3–4,0 грн/л через виснаження запасів, які було закуплено раніше за ціною без акцизів та ПДВ. Економісти здебільшого прогнозують, що вже незабаром це спричинить зростання цін на всю продукцію та послуги, до собівартості яких закладено паливо.

⭐ Вищий антикорупційний суд засекретив вирок щодо колишнього міністра екології, власника компанії Burisma Злочевського, який містить його угоду зі слідством.

⭐ ЗМІ повідомили про затримання начальника територіального центру комплектування (військкома) одного із районів Києва за підробку документів про непридатність до військової служби. Президент Зеленський пообіцяв і далі працювати задля очищення державних інститутів.

⭐ Мінфін повідомив, що уряд Німеччини з 24 лютого 2022 р надав фінансову допомогу в розмірі $1,55 млрд.Істотну частину цих коштів Україна отримала як гранти.

2. Україна та світ

⭐ Держслужба гідрографії України офіційно оголосила, що із 4 серпня акваторії 6 російських портів на Чорному морі оголошено зоною воєнної загрози. На думку оглядачів видання The Financial Times, атаки українських дронів на Керченську протоку та інфраструктуру Новоросійська можуть негативно вплинути на експорт російської нафти та нафтопродуктів. Головне управління розвідки вважає, що Росія до кінця війни не зможе відновити великий десантний корабель "Оленьогірський гірник", який було пошкоджено безпілотником.

Окупаційний "губернатор" Севастополя повідомив про нібито знищення українського надводного безпілотника в морі на великій відстані від берега.

⭐ У Саудівській Аравії розпочалася зустріч радників глав держав 42 країн для обговорення "формули миру" Зеленського. Вона відбулася без участі представників Росії, яка заперечує будь-які українські пропозиції. Президент Зеленський висловив сподівання, що учасники зустрічі зроблять напрацювання для проведення "мирного" саміту лідерів, який українська влада планує влаштувати цієї осені. За інформацією італійського видання Corriere della Sera, під час обговорення було досягнуто розуміння того, що "повага до територіальної цілісності та суверенітету України, а також верховенство Статуту ООН має бути основою будь-якої мирної угоди". Також було сформовано робочі групи для обговорення певних пунктів "формули",

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба провів телефонну розмову з главою МЗС Туреччини Фіданом щодо можливості поновлення "Чорноморської зернової ініціативи". З турецьким міністром із цього ж питання поспілкувався і держсекретар США Блінкен. Центр національного спротиву Міноборони повідомив, що окупанти активно вивозять награбоване на півдні України зерно через порти Азовського моря та Криму.

***

№ 1.862

Командування Медичних Сил і вуха корупції

Частина 1, 2

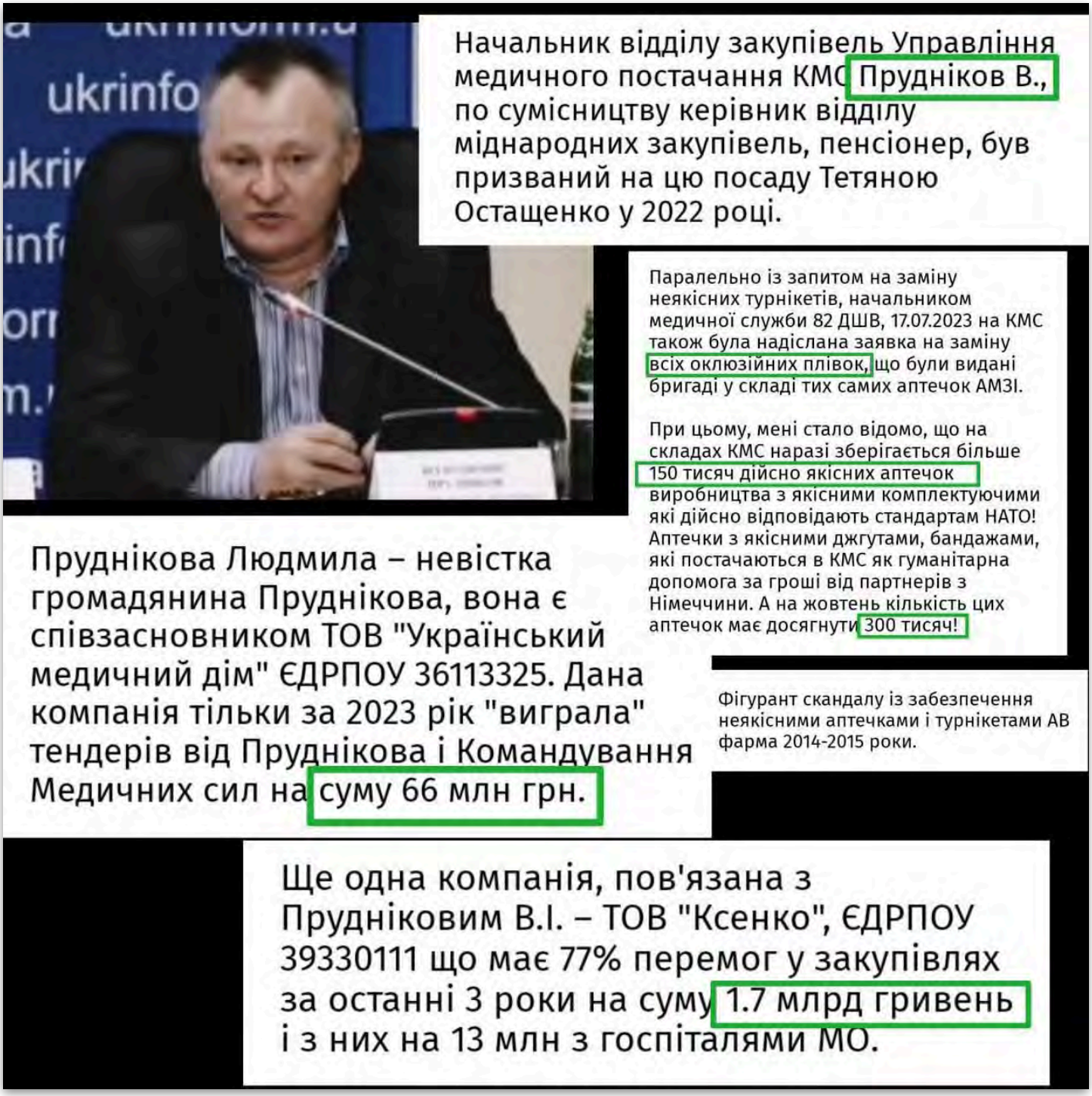

Владимир Прудников. Коррупционер Медицинских сил ВСУ

2023-08-31

СОЛОМІЯ БОБРОВСЬКА

Народна депутатка України

Коли ти Начальник відділу закупівель Управління медичного постачання КМС ***Прудніков***, то вивести протягом війни **66 млн грн** на компанію невістки – питання суто технічне.

А коли тебе покривають зверху, то перед тобою відкриваються набагато ширші можливості.

1) Ти можеш всю війну постачати на фронт отримані без жодної перевірки якості китайські низькосортні IFAK, прикриваючись тим, що треба "брати, що дають", і це при наявності 150 тисяч якісних аптечок на твоїх складах.

2) Ти можеш штучно створювати гострий дефіцит якісних медичних засобів на передовій, видаючи нові й нові внутрішні нормативні акти, максимально ускладнюючи процес списання військовими виданого тобою неякісного майна, а відповідно і отримання якісного (власне, чому ми і бачимо такий шалений запит на медичні засоби до волонтерів).

Але ти не можеш бути не поміченим, нешановний громадянин ***Прудніков***.

Перед комітетом хочу частково оприлюднити результати волонтерських розслідувань, що ґрунтуються на документах і зверненнях військових. Вони нещодавно потрапили до моїх рук і вже лягли в основу декількох кримінальних справ.

20 липня 2023 року в соц мережах була опублікована інформація про факт неспрацьовування кровоспинних турнікетів під час спроби зупинки кровотечі військовослужбовцями з 82 бригади ДШВ під час виконання бойових завдань.

Попри спростування КМС, що турнікети придатні, згодом у мережу потрапили результати тестування даних турнікетів у ДП Укрметртестстандарт, яке було проведене за запитом КМС паралельно з відправкою комісії.

Результати тестування підтвердили

1) — сумнівну якість даних кровоспинних турнікетів а також те, що

2) — КМС приховувало реальний стан справ.

Паралельно із запитом на заміну неякісних турнікетів, начальником медичної служби 82 ДШВ, 17.07.2023 на КМС також була надіслана заявка на заміну всіх оклюзійних плівок, що були видані бригаді у складі тих самих аптечок АМЗІ.

При цьому, мені стало відомо, що на складах КМС наразі зберігається більше 150 тисяч дійсно якісних аптечок виробництва з якісними комплектуючими які дійсно відповідають стандартам НАТО!

Аптечки з якісними джгутами, бандажами, які постачаються в КМС як гуманітарна допомога за гроші від партнерів з Німеччини. А на жовтень

кількість цих аптечок має досягнути 300 тисяч!

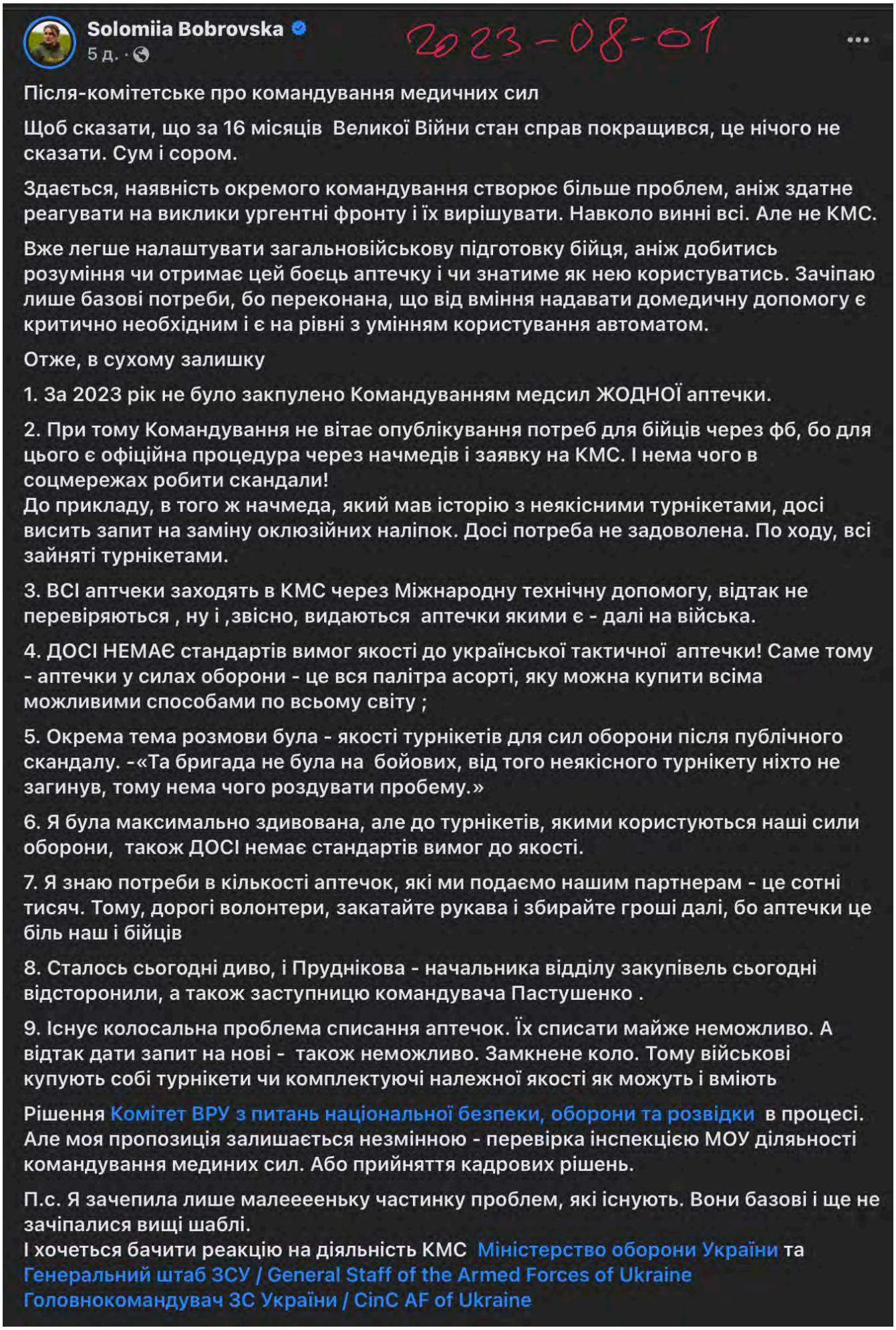

Solomiia Bobrovska 2023-08-01
5 д. ·

Після-комітетське про командування медичних сил

Щоб сказати, що за 16 місяців Великої Війни стан справ покращився, це нічого не сказати. Сум і сором.

Здається, наявність окремого командування створює більше проблем, аніж здатне реагувати на виклики ургентні фронту і їх вирішувати. Навколо винні всі. Але не КМС.

Вже легше налаштувати загальновійськову підготовку бійця, аніж добитись розуміння чи отримає цей боєць аптечку і чи знатиме як нею користуватись. Зачіпаю лише базові потреби, бо переконана, що від вміння надавати домедичну допомогу є критично необхідним і є на рівні з умінням користування автоматом.

Отже, в сухому залишку

1. За 2023 рік не було закпулено Командуванням медсил ЖОДНОЇ аптечки.

2. При тому Командування не вітає опублікування потреб для бійців через фб, бо для цього є офіційна процедура через начмедів і заявку на КМС. І нема чого в соцмережах робити скандали!
До прикладу, в того ж начмеда, який мав історію з неякісними турнікетами, досі висить запит на заміну оклюзійних наліпок. Досі потреба не задоволена. По ходу, всі зайняті турнікетами.

3. ВСІ аптчеки заходять в КМС через Міжнародну технічну допомогу, відтак не перевіряються , ну і ,звісно, видаються аптечки якими є - далі на війська.

4. ДОСІ НЕМАЄ стандартів вимог якості до української тактичної аптечки! Саме тому - аптечки у силах оборони - це вся палітра асорті, яку можна купити всіма можливими способами по всьому світу ;

5. Окрема тема розмови була - якості турнікетів для сил оборони після публічного скандалу. -«Та бригада не була на бойових, від того неякісного турнікету ніхто не загинув, тому нема чого роздувати пробему.»

6. Я була максимально здивована, але до турнікетів, якими користуються наші сили оборони, також ДОСІ немає стандартів вимог до якості.

7. Я знаю потреби в кількості аптечок, які ми подаємо нашим партнерам - це сотні тисяч. Тому, дорогі волонтери, закатайте рукава і збирайте гроші далі, бо аптечки це біль наш і бійців

8. Сталось сьогодні диво, і Пруднікова - начальника відділу закупівель сьогодні відсторонили, а також заступницю командувача Пастушенко .

9. Існує колосальна проблема списання аптечок. Їх списати майже неможливо. А відтак дати запит на нові - також неможливо. Замкнене коло. Тому військові купують собі турнікети чи комплектуючі належної якості як можуть і вміють

Рішення Комітет ВРУ з питань національної безпеки, оборони та розвідки в процесі. Але моя пропозиція залишається незмінною - перевірка інспекцією МОУ діяльності командування мединих сил. Або прийняття кадрових рішень.

П.с. Я зачепила лише малееееньку частинку проблем, які існують. Вони базові і ще не зачіпалися вищі шаблі.
І хочеться бачити реакцію на діяльність КМС Міністерство оборони України та Генеральний штаб ЗСУ / General Staff of the Armed Forces of Ukraine
Головнокомандувач ЗС України / CinC AF of Ukraine

Чому КМС за весь час не впровадило контролю якості, враховуючи, що про якість медичних комплектуючих говорять з 2014 року? Перелік якісних виробників та брендів комплектуючих аптечки у всьому світі доволі обмежений, а всій медичній спільноті прекрасно відомий.

Тепер повернімося до персони ***Прудникова***.

Начальник відділу закупівель Управління медичного постачання КМС ***Прудніков*** В., по сумісництву керівник відділу міднародних закупівель, пенсіонер, був призваний на цю посаду Тетяною ***Остащенко*** у 2022 році.

Фігурант скандалу із забезпечення неякісними аптечками і турнікетами АВ фарма 2014-2015 роки.

Протягом 2013-2015 років працював на такій самій посаді у команді директора Військово-медичного департаменту МО ***Андронатія*** В.Б. часів Януковича.

Пан ***Андронатій***, до речі, кажуть, частий гість в кабінеті пані *Остащенко*.

Прудникова Людмила – невістка громадянина Прудникова, вона є співзасновником ТОВ "Український медичний дім" ЄДРПОУ 36113325. Дана компанія тільки за 2023 рік "виграла" тендерів від Прудникова і Командування Медичних сил на суму 66 млн грн.

Окрім цього в іншій компанії ТОВ "ПІК ЕНЕРГО" Прудникова Людмила має партнера, співзасновника Андрія Богданова, громадянин України але народжений в росії, і якій внесений до бази Миротворця. https://myrotvorets.center/criminal/bogdanov-andrej-anatolevich/

Ще одна компанія, пов'язана з Прудніковим В.І. – ТОВ "Ксенко", ЄДРПОУ 39330111 що має 77% перемог у закупівлях за останні 3 роки на суму 1.7 млрд гривень і з них на 13 млн з госпіталями МО.

За останні півтора року, компанія невістки Прудникова "Український медичний дім" стала переможцем тендерів Командування Медичних Сил на суму **66 млн грн**.

Завдяки тому, що з початком широкомасштабної війни Прудніков був призваний Тетяною Остащенко на керівника департаменту закупівель, він отримав доступ до бюджету.

> А також можливість спільно з ***Пашківським*** С.М. (керівник ВМЦ центрального регіону Вінниця), у якого, до речі працевлаштований син Прудникова – Денис Прудніков, та ***Книгиницьким*** В.Ф (керівник ВМЦ Західного регіону, Львів), формувати технічні умови, потребу, відповідну

тендерну документацію, номенклатуру закупівель, і в подальшому погоджувати її особистими підписами і виходити на торги в Prozorro.

Так, перебуваючи в тендерній комісії разом з ***Прудніковим***, громадяни ***Книгиницький*** і ***Пашківський*** спочатку готували все до тендеру, формували, узгоджували відповідні лоти з позиціями і термінами виконання, які відсікали потенційну можливість участі інших компаній, і зрештою оголошували закупівлі на prozorro від імені ВМЦ Західного та Центрального регіону.

Для когось дивним, а насправді очікуваним, особливо для Командування Медичних Сил ставало те, що фірма невістки Прудникова В.І., громадянки Людмили Прудникової раз за разом почала вигравати тендерні закупівлі.

Спільно з "Українським медичним домом" на торги завжди виходили підставні компанії-партнери, які не мали на меті виграти, а лише створити вигляд конкурентної боротьби. Така практика дуже розповсюджена, особливо коли тендер написаний під визначену фірму.

На завершення.

Станом на сьогодні лише мені відомо про чотири кримінальних провадження пов'язаних з діяльністю Командування медсил, як і знання Командувачки про роль Прудникова.

Скільки проваджень є насправді і який розмір цього айсбергу проблем – треба ще з'ясовувати, в тому числі на комітеті.

Але навіть неозброєним оком стає очевидним факт жахливої цинічної корупції в лавах КМС.

***

Аптечки с «китайским хламом»: детали скандала в Медицинских силах ВСУ из-за некачественных турникетов

Часть 3

2023-08-02

При наличии на складах КМС 150 тысяч качественных аптечек, начальник отдела закупок Управления медицинских поставок Владимир Прудников поставил на фронт китайские низкосортные турникеты IFAK, которые были закуплены у ООО «Украинский медицинский дом», соучредителем которого является его невестка, пишет Апостроф.

Об этом в своем блоге на УП **заявила** народный депутат Украины Соломия ***Бобровская***.

По ее словам, несколько дней назад в соцсетях была опубликована информация о факте несрабатывания кровоостанавливающих турникетов при попытке остановки кровотечения военнослужащими из 82 бригады ДШВ при выполнении боевых задач. Несмотря на опровержение КМС, что турникеты пригодны, впоследствии в сеть попали результаты тестирования данных турникетов в ГП Укрметртестстандарт, проведенного по запросу КМС параллельно с отправкой комиссии.

Bідео

Результаты тестирования подтвердили сомнительное качество данных кровоостанавливающих турникетов, а также то, что КМС скрывало реальное положение дел, отметила депутат.

Параллельно с запросом на замену некачественных турникетов, начальником медицинской службы 82 ДШВ, 17.07.2023 на КМС также была направлена заявка на замену всех окклюзионных пленок, которые были выданы бригаде в составе тех же аптечек АМЗИ.

Bідео

При этом, как сообщает Соломия ***Бобровская***, на складах КМС в настоящее время хранится более 150 тысяч качественных аптечек с качественными комплектующими, действительно соответствующими стандартам НАТО.

«Аптечки с качественными жгутами, бандажами, поставляемыми в КТС как гуманитарная помощь за деньги от партнеров из Германии. А на октябрь количество этих аптечек должно достигнуть 300 тысяч», — написала она.

Начальник отдела закупок Управления медицинских поставок КМС Прудников В., по совместительству руководитель отдела международных закупок, пенсионер, был призван на эту должность Татьяной Остащенко в 2022 году.

В течение 2013-2015 годов работал на такой же должности в команде директора Военно-медицинского департамента МО Андронатия В.Б. времен Януковича.

1) Прудникова Людмила — невестка гражданина Прудникова, она является соучредителем ООО «Украинский медицинский дом» ЕГРПОУ 36113325. Данная компания только за 2023 год «выиграла» тендеры от Прудникова и Командования Медицинских сил на сумму 66 млн грн.

2) Кроме этого, в другой компании ООО «ПИК ЭНЕРГО» Прудникова Людмила имеет партнера, соучредителя Андрея Богданова, гражданин Украины, но рожденный в России, и который внесен в базу «Миротворца».

3) Еще одна компания, связанная с Прудниковым В.И. — ООО «Ксенко», ЕГРПОУ 39330111, имеющее 77% побед в закупках за последние 3 года на сумму 1.7 млрд гривен, и из них на 13 млн с госпиталями МО.

4) За последние полтора года компания невестки ***Прудникова*** «Украинский медицинский дом» стала победителем тендеров Командования Медицинских Сил на сумму **66 млн грн**, отметила депутат.

На сегодня известно о четырех уголовных производствах, связанных с деятельностью ***Командования Медицинских Сил***, резюмировала нардеп.

Напомним, что с началом 2023 года в Украине зафиксировали более 600 случаев исчезновения грузов, предназначенных для нужд военнослужащих в качестве гуманитарной помощи.

***

№ 1.863

Подсчитали, прослезились...

2023-08-06

Кущ

Не слишком ли много страна платит за монетарную политику НБУ в виде высоких процентных ставок?

В депозитных сертификатах НБУ и ОВГЗ Минфина вложено уже под триллион банковской ликвидности. Под 20% годовых.

То есть, **государство платит в год под 200 ярдов банкам!**

Плюс программы кредитования 5-7-9 с государственной компенсацией части процентной ставки.

Когда учетка была на уровне 10% (плюс, минус), удельный вес таких кредитов составлял всего 5%.

Сейчас - уже треть!

Все хотят попасть в программу 5-7-9, потому что при учетной ставке 25% (до недавнего времени), так называемый рыночный кредит будет под 30%.

Просто так льготный кредит не получишь, программа не была запущена в режиме "открытого окна".

Еще год назад я писал: увеличивая учетную ставку до 25%, НБУ "убил" программы льготного кредитования 5-7-9.

Представляете себе, какой зазор сейчас приходится государству компенсировать банкам по таким кредитам?

От 15% до 20%!!!

Когда **компенсация превышает стоимость самого льготного кредита, программа превращается в маразм и коррупционную кормушку**.

Хотя она и ранее, была "по-дебильному написана":

> — ее направили для 1) — поддержки ликвидного сырьевого бизнеса, на 2) — погашение старых кредитов (рефинансирование) и 3) — пополнение оборотки.

Последнее, вообще, замечательно:

> — народ брал кредит с госкомпенсацией под 5% и вкладывал в ОВГЗ под 15%.
>
> — Чистые 10% профита за счет налогоплательщиков.

Кстати, **торговым сетям давали под 5%.**

А ведь — **надо было акцентировать такие льготные программы исключительно на производствах с добавочной стоимостью, переработке.**

Дотировать капекс (капитальные инвестиции), а не опекс (накладные расходы).

Но… авторы программы и слов то таких не знали...

Нам нужна программа компенсации ставок по кредитам, но

1) — только для малого и среднего бизнеса,

2) — по методу открытого окна

3) — и лишь на финансирование капитальных инвестиций в генерирование добавочной стоимости, в том числе, переработки.

Понятно, что при учетной ставке в 10%, спрос на такие льготные кредиты будет слабее, а уплаченная из госбюджета компенсация - в разы меньше.

Нам бы учетку взять и снизить. И снизить существенно.

Сократив

1) — расходы Минфина на обслуживание внутреннего госдолга (ОВГЗ),

2) — расходы НБУ на депозитные сертификаты и

3) — расходы Минэко на компенсацию ставок по льготным кредитам 5-7-9.

Параллельно

4) — **обеспечивая стабильность банковской системы увеличением нормы резервирования по вкладам**.

Но нет.

1) — На фоне учетной ставки НБУ в 22%, у нас хотят запустить аналог 5-7-9 для "большого бизнеса".

2) — То есть, ценник, уплачиваемый всеми нами, станет еще больше.

Программа заточена под

1) — ***зернотрейдеров*** (восстановление портов) и

2) — одного известного ***олигарха*** (восстановление энергетической инфраструктуры).

То есть

— **на помощь самым прибыльным бизнесам во время войны**.

Которым «целый год носили чемоданы кэша»…

Логично живем....

***

№ 1.864

Командування Медичних Сил і вуха корупції

Частина 1, 2

2023-08-31

СОЛОМІЯ БОБРОВСЬКА

Народна депутатка України

Коли ти Начальник відділу закупівель Управління медичного постачання КМС ***Прудніков***, то вивести протягом війни **66 млн грн** на компанію невістки – питання суто технічне.

А коли тебе покривають зверху, то перед тобою відкриваються набагато ширші можливості.

1) Ти можеш всю війну постачати на фронт отримані без жодної перевірки якості китайські низькосортні IFAK, прикриваючись тим, що треба "брати, що дають", і це при наявності 150 тисяч якісних аптечок на твоїх складах.

2) Ти можеш штучно створювати гострий дефіцит якісних медичних засобів на передовій, видаючи нові й нові внутрішні нормативні акти, максимально ускладнюючи процес списання військовими виданого тобою неякісного майна, а відповідно і отримання якісного (власне, чому ми і бачимо такий шалений запит на медичні засоби до волонтерів).

Але ти не можеш бути не поміченим, нешановний громадянин ***Прудніков***.

Перед комітетом хочу частково оприлюднити результати волонтерських розслідувань, що ґрунтуються на документах і зверненнях військових. Вони нещодавно потрапили до моїх рук і вже лягли в основу декількох

кримінальних справ.

20 липня 2023 року в соц мережах була опублікована інформація про факт неспрацьовування кровоспинних турнікетів під час спроби зупинки кровотечі військовослужбовцями з 82 бригади ДШВ під час виконання бойових завдань.

Попри спростування КМС, що турнікети придатні, згодом у мережу потрапили результати тестування даних турнікетів у ДП Укрметртестстандарт, яке було проведене за запитом КМС паралельно з відправкою комісії.

Результати тестування підтвердили

1) — сумнівну якість даних кровоспинних турнікетів а також те, що

2) — КМС приховувало реальний стан справ.

Паралельно із запитом на заміну неякісних турнікетів, начальником медичної служби 82 ДШВ, 17.07.2023 на КМС також була надіслана заявка на заміну всіх оклюзійних плівок, що були видані бригаді у складі тих самих аптечок АМЗІ.

При цьому, мені стало відомо, що на складах КМС наразі зберігається більше 150 тисяч дійсно якісних аптечок виробництва з якісними комплектуючими які дійсно відповідають стандартам НАТО!

Аптечки з якісними джгутами, бандажами, які постачаються в КМС як гуманітарна допомога за гроші від партнерів з Німеччини. А на жовтень кількість цих аптечок має досягнути 300 тисяч!

Чому КМС за весь час не впровадило контролю якості, враховуючи, що про якість медичних комплектуючих говорять з 2014 року? Перелік якісних виробників та брендів комплектуючих аптечки у всьому світі доволі обмежений, а всій медичній спільноті прекрасно відомий.

Тепер повернімося до персони ***Прудникова***.

Начальник відділу закупівель Управління медичного постачання КМС ***Прудніков*** В., по сумісництву керівник відділу міднародних закупівель, пенсіонер, був призваний на цю посаду Тетяною ***Остащенко*** у 2022 році.

Фігурант скандалу із забезпечення неякісними аптечками і турнікетами АВ фарма 2014-2015 роки.

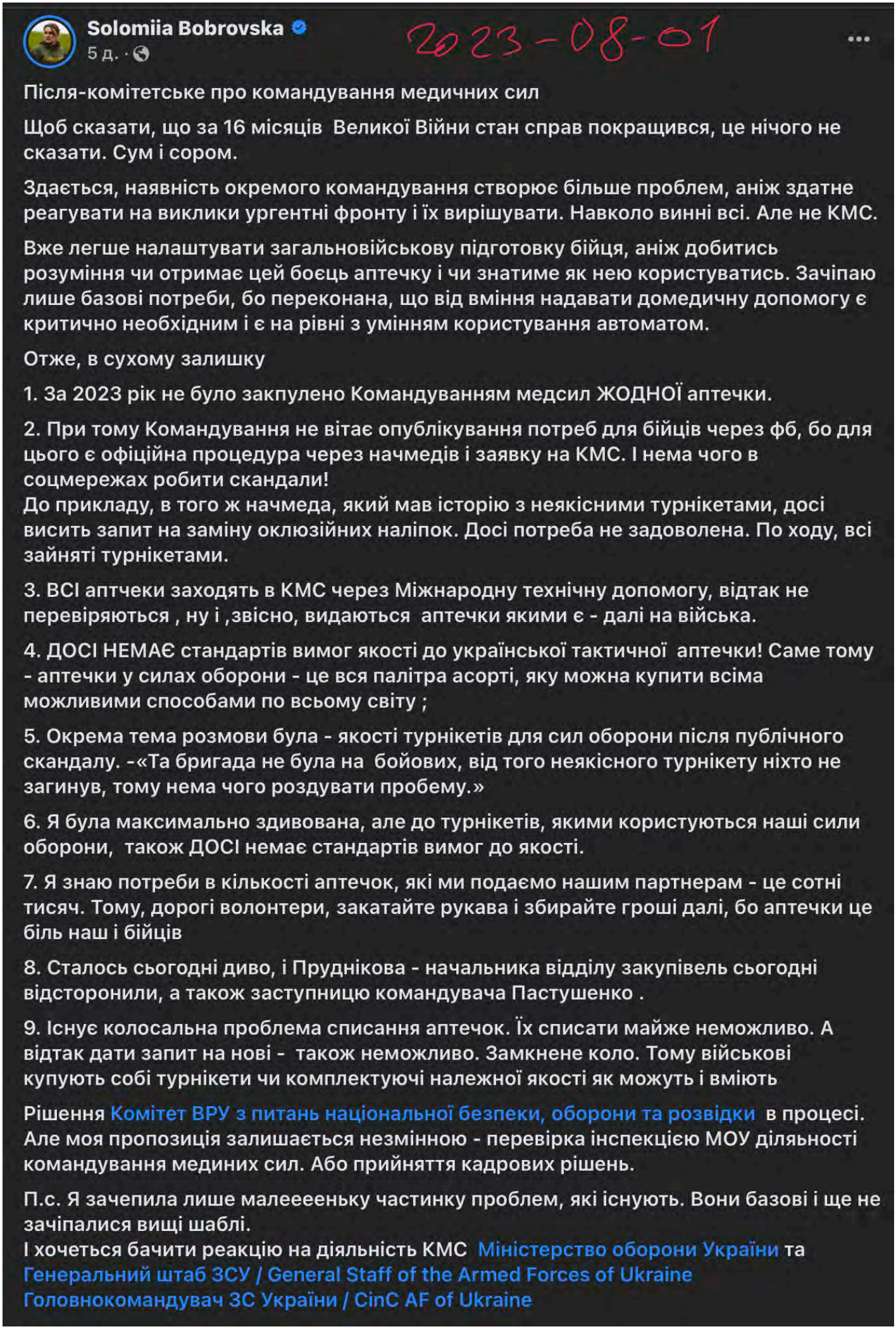

Solomiia Bobrovska
5 д. ·

2023-08-01

Після-комітетське про командування медичних сил

Щоб сказати, що за 16 місяців Великої Війни стан справ покращився, це нічого не сказати. Сум і сором.

Здається, наявність окремого командування створює більше проблем, аніж здатне реагувати на виклики ургентні фронту і їх вирішувати. Навколо винні всі. Але не КМС.

Вже легше налаштувати загальновійськову підготовку бійця, аніж добитись розуміння чи отримає цей боєць аптечку і чи знатиме як нею користуватись. Зачіпаю лише базові потреби, бо переконана, що від вміння надавати домедичну допомогу є критично необхідним і є на рівні з умінням користування автоматом.

Отже, в сухому залишку

1. За 2023 рік не було закпулено Командуванням медсил ЖОДНОЇ аптечки.

2. При тому Командування не вітає опублікування потреб для бійців через фб, бо для цього є офіційна процедура через начмедів і заявку на КМС. І нема чого в соцмережах робити скандали!
До прикладу, в того ж начмеда, який мав історію з неякісними турнікетами, досі висить запит на заміну оклюзійних наліпок. Досі потреба не задоволена. По ходу, всі зайняті турнікетами.

3. ВСІ аптчеки заходять в КМС через Міжнародну технічну допомогу, відтак не перевіряються , ну і ,звісно, видаються аптечки якими є - далі на війська.

4. ДОСІ НЕМАЄ стандартів вимог якості до української тактичної аптечки! Саме тому - аптечки у силах оборони - це вся палітра асорті, яку можна купити всіма можливими способами по всьому світу ;

5. Окрема тема розмови була - якості турнікетів для сил оборони після публічного скандалу. -«Та бригада не була на бойових, від того неякісного турнікету ніхто не загинув, тому нема чого роздувати пробему.»

6. Я була максимально здивована, але до турнікетів, якими користуються наші сили оборони, також ДОСІ немає стандартів вимог до якості.

7. Я знаю потреби в кількості аптечок, які ми подаємо нашим партнерам - це сотні тисяч. Тому, дорогі волонтери, закатайте рукава і збирайте гроші далі, бо аптечки це біль наш і бійців

8. Сталось сьогодні диво, і Прудніков - начальника відділу закупівель сьогодні відсторонили, а також заступницю командувача Пастушенко .

9. Існує колосальна проблема списання аптечок. Їх списати майже неможливо. А відтак дати запит на нові - також неможливо. Замкнене коло. Тому військові купують собі турнікети чи комплектуючі належної якості як можуть і вміють

Рішення Комітет ВРУ з питань національної безпеки, оборони та розвідки в процесі. Але моя пропозиція залишається незмінною - перевірка інспекцією МОУ діляьності командування мединих сил. Або прийняття кадрових рішень.

П.с. Я зачепила лише малееееньку частинку проблем, які існують. Вони базові і ще не зачіпалися вищі шаблі.
І хочеться бачити реакцію на діяльність КМС Міністерство оборони України та Генеральний штаб ЗСУ / General Staff of the Armed Forces of Ukraine
Головнокомандувач ЗС України / CinC AF of Ukraine

Протягом 2013-2015 років працював на такій самій посаді у команді

директора Військово-медичного департаменту МО ***Андронатія*** В.Б. часів Януковича.

Пан ***Андронатій***, до речі, кажуть, частий гість в кабінеті пані *Остащенко*.

Прудніков Людмила – невістка громадянина Прудніков, вона є співзасновником ТОВ "Український медичний дім" ЄДРПОУ 36113325. Дана компанія тільки за 2023 рік "виграла" тендерів від Прудніков і Командування Медичних сил на суму 66 млн грн.

Окрім цього в іншій компанії ТОВ "ПІК ЕНЕРГО" Прудніков Людмила має партнера, співзасновника Андрія Богданова, громадянин України але народжений в росії, і якій внесений до бази Миротворця. https://myrotvorets.center/criminal/bogdanov-andrej-anatolevich/

Ще одна компанія, пов'язана з Прудніковим В.І. – ТОВ "Ксенко", ЄДРПОУ 39330111 що має 77% перемог у закупівлях за останні 3 роки на суму 1.7 млрд гривень і з них на 13 млн з госпіталями МО.

За останні півтора року, компанія невістки Прудніков "Український медичний дім" стала переможцем тендерів Командування Медичних Сил на суму **66 млн грн**.

Завдяки тому, що з початком широкомасштабної війни Прудніков був призваний Тетяною Остащенко на керівника департаменту закупівель, він отримав доступ до бюджету.

> А також можливість спільно з ***Пашківським*** С.М. (керівник ВМЦ центрального регіону Вінниця), у якого, до речі працевлаштований син Прудніков – Денис Прудніков, та ***Книгиницьким*** В.Ф (керівник ВМЦ Західного регіону, Львів), формувати технічні умови, потребу, відповідну тендерну документацію, номенклатуру закупівель, і в подальшому погоджувати її особистими підписами і виходити на торги в Prozorro.

Так, перебуваючи в тендерній комісії разом з ***Прудніковим***, громадяни ***Книгиницький*** і ***Пашківський*** спочатку готували все до тендеру, формували, узгоджували відповідні лоти з позиціями і термінами виконання, які відсікали потенційну можливість участі інших компаній, і зрештою оголошували закупівлі на prozorro від імені ВМЦ Західного та Центрального регіону.

Для когось дивним, а насправді очікуваним, особливо для Командування Медичних Сил ставало те, що фірма невістки Прудніков В.І., громадянки Людмили Прудніковї раз за разом почала вигравати тендерні закупівлі.

Спільно з "Українським медичним домом" на торги завжди виходили підставні компанії-партнери, які не мали на меті виграти, а лише створити

вигляд конкурентної боротьби. Така практика дуже розповсюджена, особливо коли тендер написаний під визначену фірму.

На завершення.

Станом на сьогодні лише мені відомо про чотири кримінальних провадження пов'язаних з діяльністю Командування медсил, як і знання Командувачки про роль Прудніков.

Скільки проваджень є насправді і який розмір цього айсбергу проблем – треба ще з'ясовувати, в тому числі на комітеті.

Але навіть неозброєним оком стає очевидним факт жахливої цинічної корупції в лавах КМС.

***

Аптечки с «китайским хламом»: детали скандала в Медицинских силах ВСУ из-за некачественных турникетов

Часть 3

2023-08-02

При наличии на складах КМС 150 тысяч качественных аптечек, начальник отдела закупок Управления медицинских поставок Владимир Прудников поставил на фронт китайские низкосортные турникеты IFAK, которые были закуплены у ООО «Украинский медицинский дом», соучредителем которого является его невестка, пишет Апостроф.

Об этом в своем блоге на УП **заявила** народный депутат Украины Соломия ***Бобровская***.

По ее словам, несколько дней назад в соцсетях была опубликована информация о факте несрабатывания кровоостанавливающих турникетов при попытке остановки кровотечения военнослужащими из 82 бригады ДШВ при выполнении боевых задач. Несмотря на опровержение КМС, что турникеты пригодны, впоследствии в сеть попали результаты тестирования данных турникетов в ГП Укрметртестстандарт, проведенного по запросу КМС параллельно с отправкой комиссии.

Відео

Результаты тестирования подтвердили сомнительное качество данных кровоостанавливающих турникетов, а также то, что КМС скрывало реальное положение дел, отметила депутат.

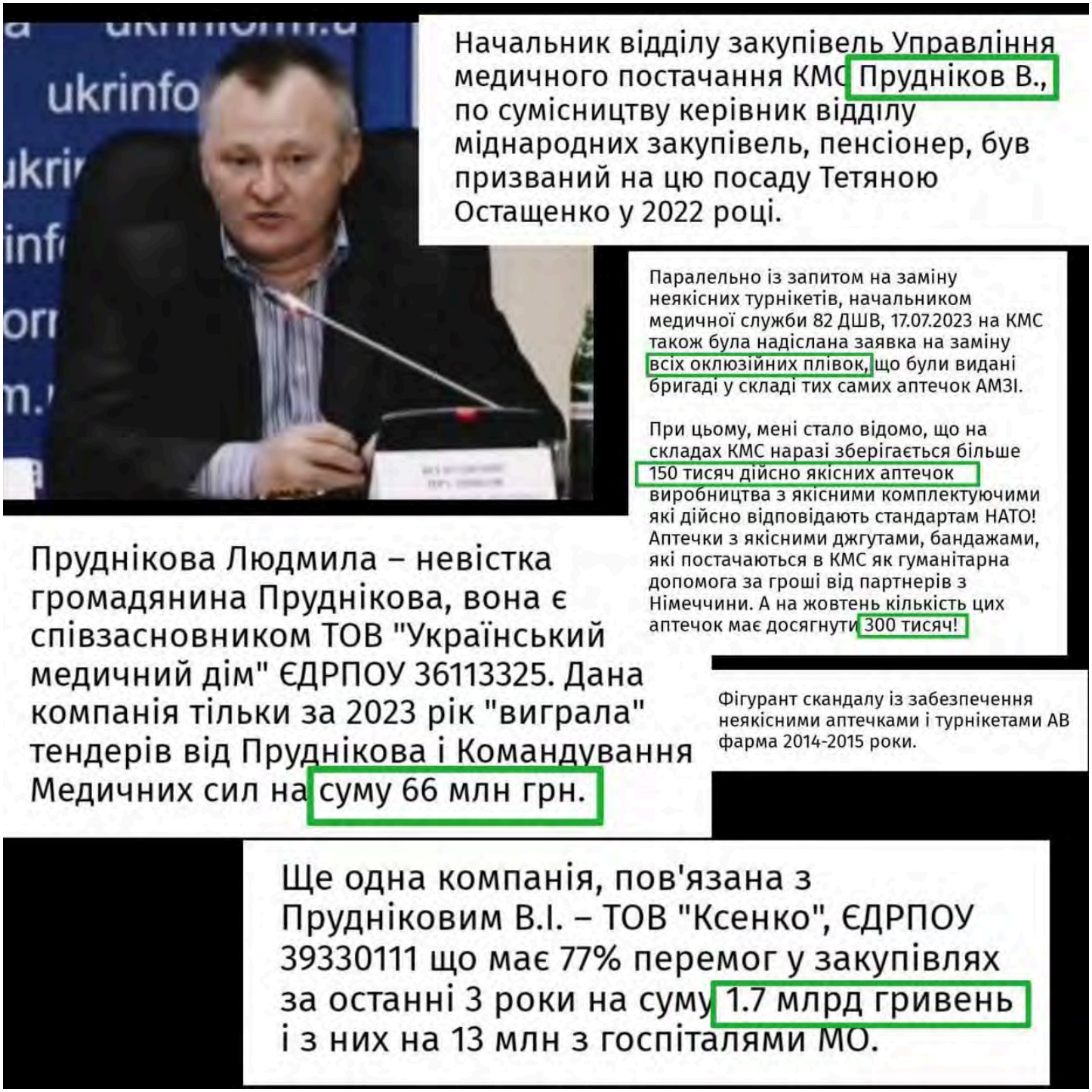

Владимир Прудников. Коррупционер Медицинских сил ВСУ

Параллельно с запросом на замену некачественных турникетов, начальником медицинской службы 82 ДШВ, 17.07.2023 на КМС также была направлена заявка на замену всех окклюзионных пленок, которые были выданы бригаде в составе тех же аптечек АМЗИ.

Відео

При этом, как сообщает Соломия ***Бобровская***, на складах КМС в настоящее время хранится более 150 тысяч качественных аптечек с качественными комплектующими, действительно соответствующими стандартам НАТО.

«Аптечки с качественными жгутами, бандажами, поставляемыми в КТС как гуманитарная помощь за деньги от партнеров из Германии. А на октябрь количество этих аптечек должно достигнуть 300 тысяч», — написала она.

Начальник отдела закупок Управления медицинских поставок КМС Прудников В., по совместительству руководитель отдела международных закупок, пенсионер, был призван на эту должность Татьяной Остащенко в 2022 году.

В течение 2013-2015 годов работал на такой же должности в команде директора Военно-медицинского департамента МО Андронатия В.Б. времен Януковича.

1) Прудникова Людмила — невестка гражданина Прудникова, она является соучредителем ООО «Украинский медицинский дом» ЕГРПОУ 36113325. Данная компания только за 2023 год «выиграла» тендеры от Прудникова и Командования Медицинских сил на сумму 66 млн грн.

2) Кроме этого, в другой компании ООО «ПИК ЭНЕРГО» Прудникова Людмила имеет партнера, соучредителя Андрея Богданова, гражданин Украины, но рожденный в России, и который внесен в базу «Миротворца».

3) Еще одна компания, связанная с Прудниковым В.И. — ООО «Ксенко», ЕГРПОУ 39330111, имеющее 77% побед в закупках за последние 3 года на сумму 1.7 млрд гривен, и из них на 13 млн с госпиталями МО.

4) За последние полтора года компания невестки ***Прудникова*** «Украинский медицинский дом» стала победителем тендеров Командования Медицинских Сил на сумму **66 млн грн**, отметила депутат.

На сегодня известно о четырех уголовных производствах, связанных с деятельностью ***Командования Медицинских Сил***, резюмировала нардеп.

Напомним, что с началом 2023 года в Украине зафиксировали более 600 случаев исчезновения грузов, предназначенных для нужд военнослужащих в качестве гуманитарной помощи.

***

№ 1.865

ІНОАГЕНТИ В ЕНЕРГЕТИЦІ?

2023-07-10

Віталій Кулик політолог, директор Центру досліджень проблем громадянського суспільства 179

Війна в Україні кожного дня забирає життя захисників нашої держави. Збройні сили України крок за кроком звільняють нашу землю. Проте, війна існує не лише на фронті з тимчасово окупованими територіями, а й відбувається на тилових економічних фронтах.

Важливою сферою нашого життя стала енергетика, залежність від якої ми усі відчули минулої зими, переживши не один блек-аут. І від стабільності енергетики залежить те, як ми переживемо наступну зиму.

Одним з ключових підприємств енергетики є ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО», 78 % акцій якого належать державі. Цього року підприємство почало підготовку до наступного опалювального сезону та працювало в штатному режимі.

У держави, інтереси якої представляє Фонд державного майна України не виникало питань до його роботи, більш того в червні місяці 2023 року Фонд

державного майна на зборах акціонерів підприємства визнав задовільною роботу його органів управління.

Однак, через два тижні Фондом державного майна України ініційовано нові позачергові збори, на яких ставиться питання зміни членів наглядової ради та пропонуються нові кандидатури до її складу.

Так, до складу незалежних членів пропонуються кандидатури Євгена Горкунова, Володимира Величка, Андрія Ткаченка. Усі три кандидатури лобіюються бізнесменами Максимом Єфімовим та Едуардом Бондаренко.

Ситуація з цими особами досить неоднозначна та в умовах війни вимагає детального вивчення на предмет співпраці з країною-агресором, оскільки є чимало публікацій щодо їх російських зв'язків.

1. ЕПІЗОД ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО»

ПАТ «Донбасенерго» — один з найбільших виробників електроенергії в Україні. **Має у своєму складі дві теплові електростанції:**

1) - **Старобешівську ТЕС,** що розташована на окупованій території країни, та
2) - Слов'янську ТЕС.

Сумарна потужність сягає 2 880 МВт.

До складу також входять компанії

«Донбасенергоспецремонт», «Донбасенергоналадка», «Теплоелектропроект», «Енерготорг» та інші. У березні 2017 року «Донбасенерго» заявило про втрату контролю над Старобешівською ТЕС та частиною структурних одиниць, розташованих на тимчасово неконтрольованій території.

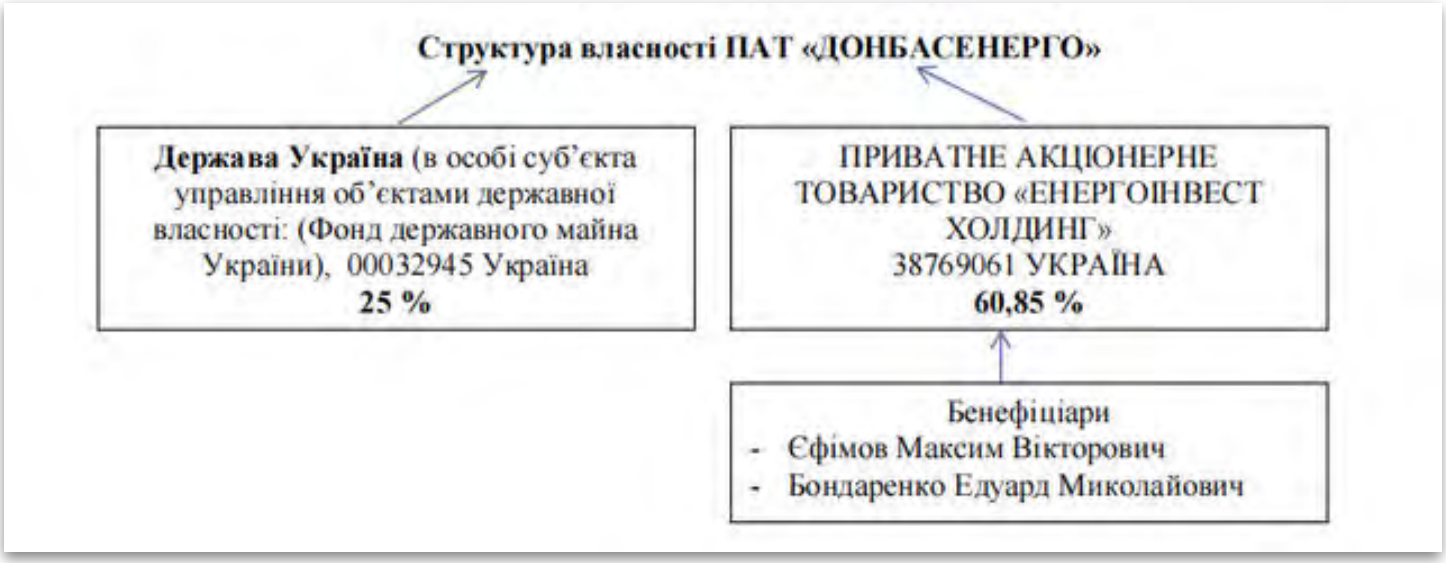

Структура власності ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО»

До 2018 року, тобто протягом чотирьох років фактичної війни росії

проти України власником контрольного пакету акцій підприємства був Олександр ***Янукович***.

У липні 2018 року Олександр Янукович втратив відношення до «Донбасенерго», поступившись роллю її куратора депутату Верховної Ради **Максиму Єфімову** (Блок Петра Порошенка на той час).

Єфімов переміг на позачергових виборах до Верховної Ради 2019 року в одномандатному окрузі № 48, який охоплює місто Краматорськ, отримавши 54,88 % голосів виборців. Член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. **Член депутатської групи «Довіра».**

Очевидно, що продаж активів Януковичем була вимушеною з метою уникнення націоналізації.

Структурам Максима Єфімова проданий весь пакет Януковича і його молодшого ситуативного бізнес-партнера Ігоря Гуменюка в «Донбасенерго» - 60,8% акцій.

В складі кінцевих бенефіціарних власників ПАТ «Донбасенерго» значиться також **Бондаренко Едуард Миколайович**, який являється керівником підприємства з 2012 року та працював під керівництвом Януковича.

Весь час, з початку російської війни проти України в 2014 році, ПАТ «Донбасенерго» здійснювало закупівлю вугілля в основному **з окупованих територій Луганської та Донецької областей та в російських постачальників, зокрема:**

- протягом 2015-2022 років для потреб Слов'янскої ТЕС придбано з імпортного вугілля марок «Антрацит» та «Пісне» близько 3,7 млн. тонн на майже 8 млрд. грн., у т. ч. через:

- *ТОВ «Енергоінвест Трейдінг» (код 38915177) - 271,4 тис. тонн на 660,7 млн. грн.,*
- *ТОВ «Енергоміст» (код 39851654) - 1 091,7 тис. тонн на 2 492,1 млн. грн.,*
- *ТОВ «Вертикаль Київ» (код 39942463) - 2 312,9 тис. тонн на 4 784,2 млн. грн.;*

- в 2016-2018 роках ТОВ «Юрідікс» (код 39559134) придбано для різних потреб - 587,7 тис. тонн імпортного вугілля на 1 097,2 млн. грн.;

- за 2015-2018 рр. через різні підконтрольні структури купувалося російське вугілля та вугілля з непідконтрольних територій Луганської та Донецької областей в обсязі понад 2,5 млн. тонн на 2 450,5 млн. грн. у т.ч. через:

- *ТОВ «ДОБРЕ ТЕПЛО» (код 38915177) - 1 147,9 тис. тонн на 1 448,7 млн. грн.,*
- *ТОВ «Гірничо-збагачувальна фабрика Східно-Донбаська» (код 36984097) - 886,2 тис. тонн на 412,8 млн. грн.,*
- *ТОВ «ЄВРО-ТЕСТ» (код 32524702) - 348,8 тис. тонн на 465,7 млн. грн.,*
- *ТОВ "СТРАЙД ТРЕЙД" (код 39314608) - 174,7 тис. тонн на 123,3 млн. грн.*

При цьому, **така схема поставок була припинена лише 07 лютого 2022 року.**

Для приховування таких комерційних оборудок використовувалася велика кількість «фірм – прокладок», в тому числі офшорних і підставних, плуталися маршрути постачання за побудовою складних логістичних ланцюжків, були задіяні порти та транспортні компанії різних країн, США, Великобританія, Європейський Союз та інші.

ТОВ «ЕНЕРГОІНВЕСТ ТРЕЙДІНГ» *офіційно закуповувало вугілля у наступних компаній:*

- *DONSTREAM CAPITAL Ltd. (Швейцарія),*
- *Benecoal International Limited (Великобританія),*
- *I - COAL Sp z o.o. (Польща).*

ТОВ «ЕНЕРГОМІСТ» *офіційно закуповувало вугілля у наступних компаній:*

- *Alpha Trading Sp.z o.o (Польща)*
- *Commodities Trading s.r.o. (Чехія),*
- *CTG.Group AG. (Швейцарія),*
- *Carbon Trading Sp. z o.o. (Польща),*
- *AGTG SA (Швейцарія),*
- *VLAD Kft (Польща), - VEK (США),*
- *MALECROFT TRADING LIMITED (Великобританія),*
- *GStrem SA (Швейцарія),*
- *Evenor Energy SA (Швейцарія),*
- *FONTUS AG (Швейцарія),*
- *TELF AG (Швейцарія),*
- *JSC Unicoal S.p.A. (Італія),*
- *Adelon AG (Швейцарія).*

ТОВ «ВЕРТИКАЛЬ КИЇВ» *офіційно закуповувало вугілля у наступних компаній:*

- *DONSTREAM CAPITAL Ltd. (Швейцарія),*
- *Benecoal International Limited (Великобританія),*
- *Antex Intertrade Ltd. (Кіпр),*
- *I - COAL Sp z o.o. (Польща),*
- *S&K Ltd.s.r.o. (Чехія),*
- *MDC TECHNIQUES & TECHNOLOGIES S.R.O. (Чехія).*

При цьому, виробником та вантажовідправником вугілля були російські вугледобувні підприємства, які в тому числі оформлювали документи на вугілля з окупованих територій, як на власне.

Сумарно протягом 2015-2022 (07 лютого 2022) років було придбано вугілля з тимчасово окупованих територій Луганської та Донецької областей та з росії понад 6,8 млн. тонн майже на 11,5 млрд. гривень.

Чи не дає зрозуміти така ситуація, що **вказані структури, і в першу чергу ПАТ «Донбасенерго», всі ці роки є спонсорами тероризму країни – агресора росії у війні проти України**?

До придбання ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» ключовим активом Єфімова в Україні був завод «Енергомашспецсталь» (Краматорськ), який він контролює в ситуативному партнерстві з російською державною групою «Росатом».

Інвестування у розвиток акціонерного товариства "Енергомашспецсталь" протягом 2011-2012 років здійснювалось за участю ВАТ «Атоменергомаш», що входить до структури Державної корпорації "Росатом".

До сьогоднішнього дня на офіційному сайті ПАТ «Енергомашспецсталь» розміщено повідомлення, що при закупівлі товарів і послуг ПАТ «Енергомашспецсталь» керується Єдиним галузевим стандартом закупівель (Положенням про закупівлю) Держкорпорації «Росатом» (викопіювання з сайту додається), а Єфимов значиться президентом ПАТ «Енергомашспецсталь».

https://emss.ua/postachal-nikam/

https://emss.ua/menedzhment/

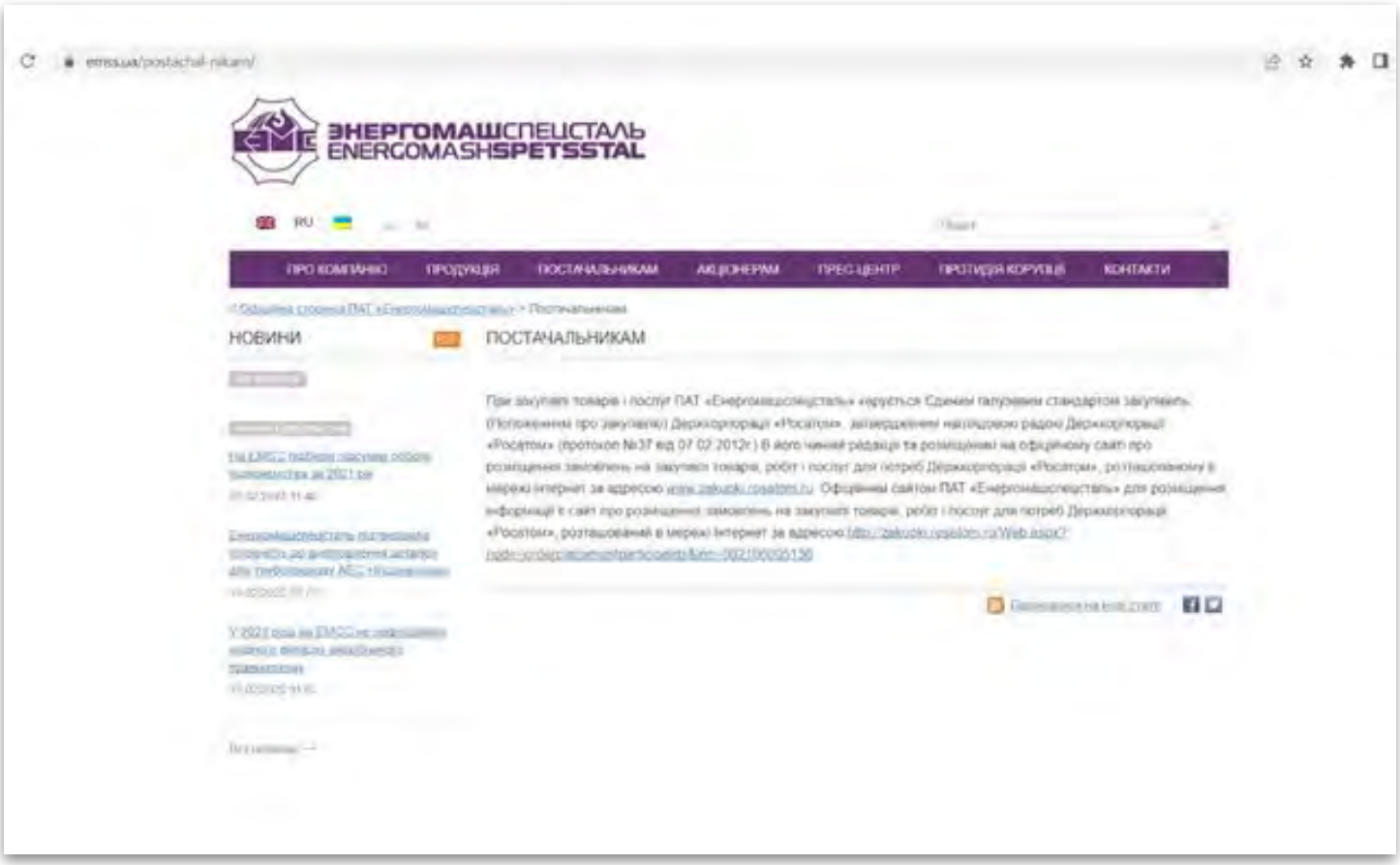

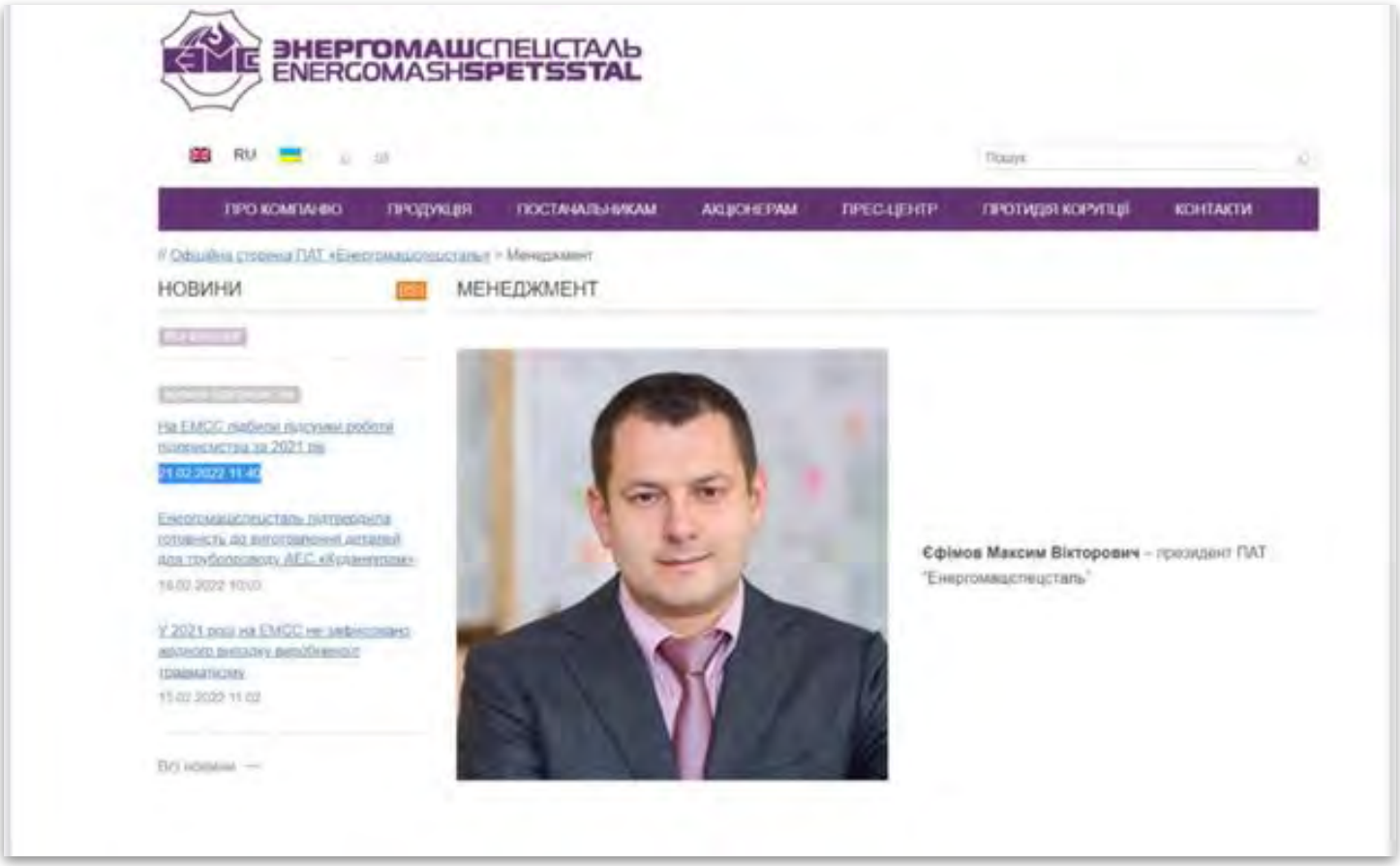

І така ситуація відбувається на фоні контролю «Росатом» над Запорізькою АЕС, а також в той час коли наша держава просить ввести санкції проти російської атомної енергетики та загрози теракту на ЗАЕС.

Ситуація дуже резонує з подіями щодо ПАТ «Мотор Січ» та його власника В.О. ***Богуслаєва***.

Однак, увійти у спільний бізнес з Росатомом сім'ї Єфімова допоміг російський олігарх Роман Абрамович, який профінансував входження Єфімових у «Енергомашспецсталь» та інші активи, відповідно залишився борг.

Кажуть, що за цей борг Єфімов призначив на керівні посади Донбасенерго людей Абрамовича, які шляхом доведення до банкрутства Донбасенерго ставлять під загрозу енергетичну безпеку України.

Чи припустимо в умовах війни перебування агентів російської федерації на об'єктах енергетики? Станом на 28 липня 2023 року акціонери Донбасенерго будуть приймати рішення про припинення, що загрожує енергетичною кризою в України. Все це схоже на заплановану диверсію.

І от тепер команда Абрамовича – Єфімова/Бондаренко (агентів росії?) бажає одержати контроль над ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО», якє є стратегічно важливим підприємством для енергетики, здатне забезпечити до 15 % усієї енергосистеми України та давати додаткову потужність у пікові години.

Моделюючи ситуацію тяжко уявити, **які наслідки можуть мати для енергетики України такі управлінські рішення, починаючи від повної зупинки ключових ТЕЦ, системним та триваючим блек-аутом, закінчуючи здачею координат об'єктів енергетики окупантам.**

До прикладу,

> — Зміївська ТЕЦ, яка була атакована рашистською федерацією, чи то для диверсії в енергетиці, чи то для формування переговорної позиції. Крім того, схема поставок вугілля з окупованих територій передбачала до 2018 року розрахунки за придбані активи з Олександром Януковичем, а з 2018 року схема була спрямована на проведення розрахунків з Романом Абрамовичем.

Чи не є це зрощенням наших колаборантів з російським олігархом, а також системною роботою на шкоду інтересам України.

1) — Попереду ще один складний опалювальний сезон, об'єкти критичної інфраструктури знову обстрілюються, московити можуть вчергове спробувати влаштувати нам блекаут.

2) — І в цей час, така компанія як ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО» опиняється під контролем сумнівних персонажів зі зв'язками в Москві.

Як на мене, така ситуація потребує оперативного втручання компетентних органів та перевірок як мінімум.

А як максимум **створення інституалізованого фільтру від потрапляння критично важливих для країни підприємств під контроль людей, які можуть співпрацювати з країною-агресором**.

***

№ 1.866

Якщо комусь здається, що нічого не відбувається, то це помилка – повільний, але впертий наступ українських частин на півдні триває.

Доки росіяни нашвидкуруч намагаються зліпити нові підрозділи з побитих старих, ЗСУ перейшли першу лінію їх оборони й взялися за другу. **Хочеться вірити, що російський фронт от-от лусне – судячи з відсутності сарказму та коротких енергійних інформацій, маємо враження, що Том Купер так і думає.**

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-6-august-2023-robotyne?utm_source=substack&utm_medium=email

Опубліковано 06.08.2023 о 6.30 за Києвом (у Відні 5.30 ранку – здається, Купер не спить)

Переклад: Микола Ковальчук, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 6 серпня 2023

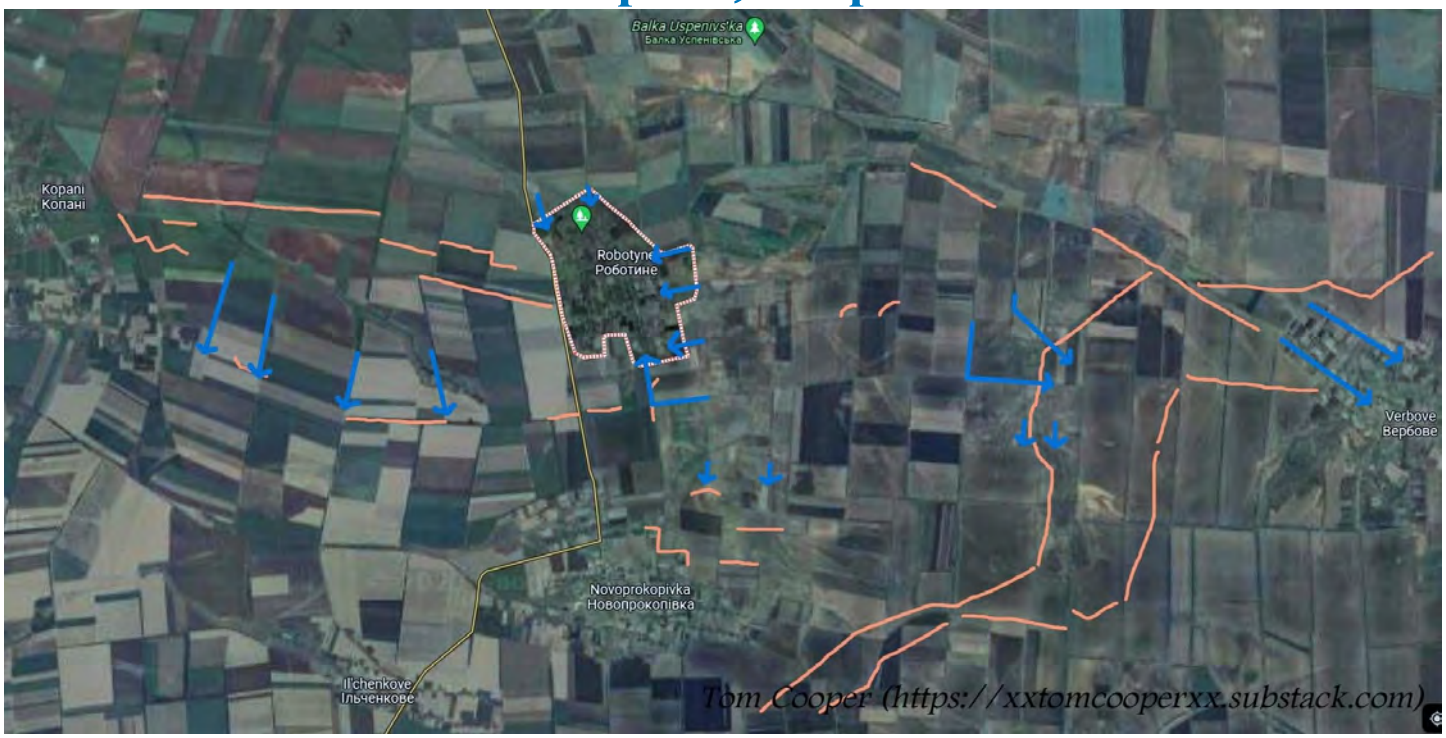

Всім привіт!

Дуже короткий допис, переважно про останні події на півдні Запорізької області та південному заході Донецької.

Старомайорське-Старомлинівка…

зосередження бригад морської піхоти ЗСУ в районі Старомайорського–Старомлинівки займається саме тим, що найбільше турбує росіян у цій частині України: атакують у південному напрямку.

Перші повідомлення вказують на звичне, повільне, методичне вгризання у російські мінні поля, розташовані західніше Старомайорського, в напрямку Завітного Бажання [в Тома Купера це село перетворилося чомусь на 2: Завітне і Бажання 🙂 – перекл.], на південь від Старомайорського, а також у бік південної частини Урожайного. Для захисту цієї ділянки росіяни залучили залишки 60-тої МСБ та 71-го МСП [МСБ = мотострілецька бригада; МСП = мотострілецький полк – ред.], свіжі 394-й МСП, 37-му МСБ (в Урожайному), а також 5-й танковий полк (в Крменчику і Новодонецькому). Рештки 247-го полку ВДВ все ще перегруповуються в районі Завітного Бажання.

Артилерійську підтримку росіянам забезпечує 305-та артилерійська бригада – дуже цікаве формування, що включає по 1 полку САУ 2С4 «Тюльпан», 2С5 «Гіацинт–С», 2С7 «Піон», і ще один – з 220-мм РСЗВ «Ураган» (9К57). Вона зазнала тяжких втрат від артилерії ЗСУ під час дій в районі Старомайорського, але все ще активна.

Роботине…

в останній тиждень командування 58-мої ЗВА [загальновійськової армії – ред.] латало лінію фронту залишками сил та резервів. Серед іншого залишки 1430-го МСП вони втулили в Роботине, щоб підсилити залишки 291-го МСП, а тоді ще підсилили їх батальйоном з 810-тої бригади морської піхоти. По суті – те саме, що росіяни вже намагалися зробити південніше Бахмута минулого місяця.

На захід від Роботиного…

росіяни створили оперативну групу, що зосереджена довкола 100-тої розвідувальної бригади (більша частина якої утримує Вербове), включає рештки БАРС-14 та 70-тої мотострілецької бригади і посилена 249-м батальйоном (дуже, дуже) спеціального призначення «ахмат-юг» росґвардії.

Інакше кажучи: вони намагаються начепити на свої побиті підрозділи «корсет», зліплений із того, що зосталося від резервів 58-мої та 5-тої загальновійськових армій.

«Тим не менш», як бачимо з доданої мапи, ЗСУ продовжують повільно, методично пробивати собі шлях до другої російської лінії оборони на цій ділянці фронту — і навіть крізь неї.

Наразі українці вже зайшли у Роботине з півночі й тиснуть на російський гарнізон з півночі, сходу й південного сходу.

На схід від села українці просунулися вглиб другої лінії оборони росіян («лінії суровікіна») приблизно на півдорозі між Роботиним і Вербовим.

Тобто:

— зайшли в основну систему укріплень і зачистили десь 400 метрів траншей. Звідси вони продовжують наступ по лінії окопів у двох напрямках — на південний захід і на північний схід.

Варто звернути увагу на те, що українці також захопили «першу з половиною» лінію російських укріплень на ЗАХІД від Роботиного.

А саме:

— між цим селом та Копанями.

Звідси вони розпочинають наступ у південному напрямку, між двома селами, щоб оточити Роботине.

***

№ 1.867

«Не знайома з Єрмаком, Татаровим, Шурмою»

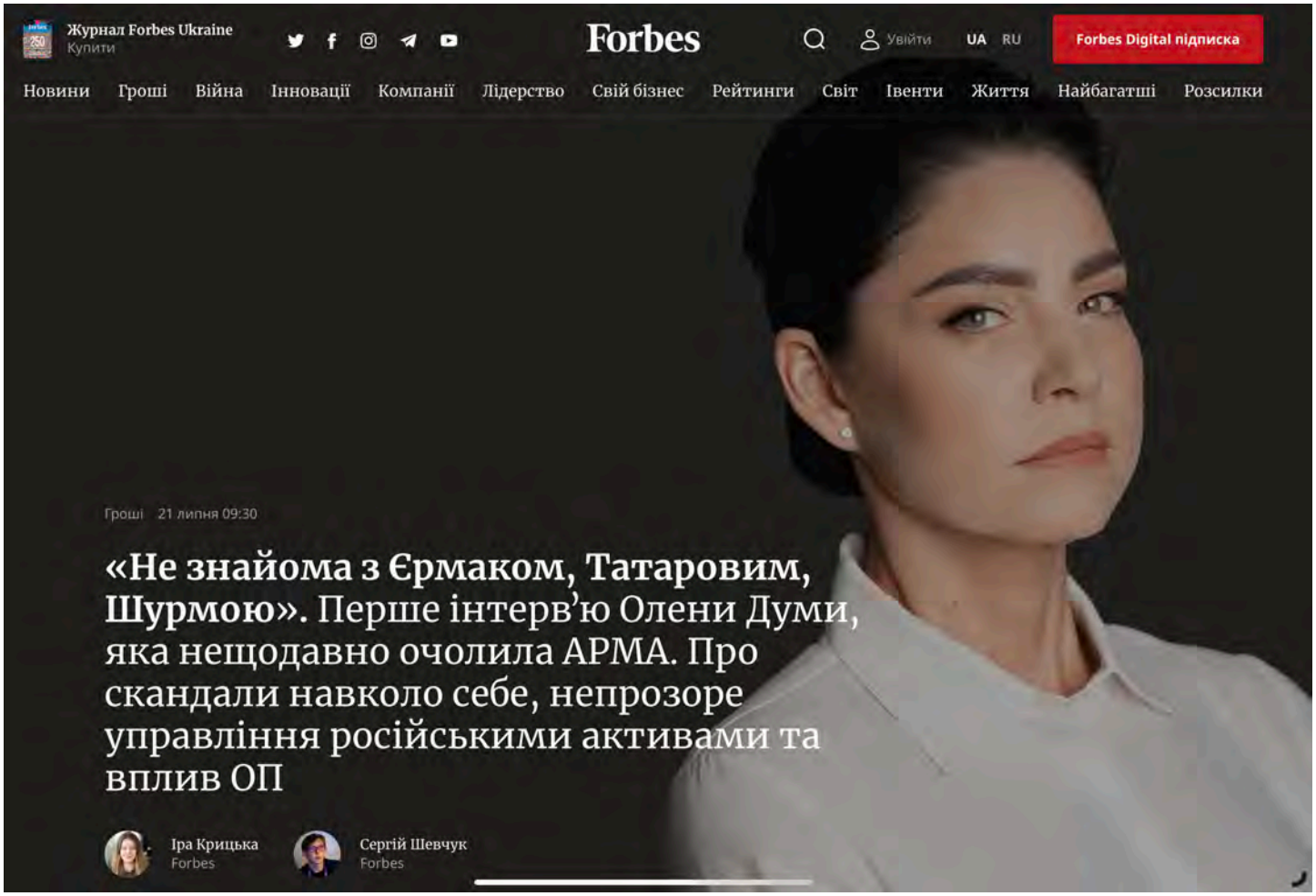

2023-07-21

Перше інтерв’ю Олени Думи, яка нещодавно очолила АРМА. Про скандали навколо себе, непрозоре управління російськими активами та вплив ОП

Іра Крицька

Сергій Шевчук

Нова очільниця Агентства з розшуку та управління активами АРМА Олена Дума дала Forbes перше інтерв’ю на посаді. Як вона коментує скандал, що виник під час її призначення, що думає про роботу агентства зараз та чи згодна на передачу його функцій Фонду держмайна?

Наприкінця липня Кабмін призначив держслужбовицю з 20-річним досвідом Олену Думу, 42, новою очільницею Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами (АРМА). Вона стала першою повноцінною керівницею АРМА з 2019-го. До неї структуру, до якої раніше стікалися активи корупціонерів, а зараз – росіян та колаборантів, очолювали виконуючі обов’язків. Двоє з трьох попередніх керівників отримували підозри у корупції.

Перемогу Думи у конкурсі важко назвати безхмарною. Попри те, що вона набрала найбільше голосів комісії, обійшовши старшого детектива НАБУ Сергія Рокуня, з застереженнями до її призначення виступили антикорупційні організації Transparency International Ukraine, Центр протидії корупції та StateWatch. Один з членів комісії навіть відкликав свій голос за Думу. Серед питань, що виникали з приводу неї, – відсутність досвіду, ризики політичного впливу та навіть можливі зв’язки з людьми, що супроводжували передвиборчу кампанію Дональда Трампа.

Втім це не вплинуло фінальне рішення уряду, тож Дума очолила АРМА у момент, коли майбутнє органу є чи не найбільш невизначеним з моменту створення у 2015-му. «Критика АРМА останнім часом лунала звідусіль», – констатує Дума у розмові з Forbes, що відбулася 13 липня. Вона впевнено розповідає про більшість аспектів роботи агентства та, як і більшість досвідчених держпосадовців, чи не кожну відповідь підкріплює посиланнями на діюче законодавство.

У АРМА на неї, ймовірно чекають нестабільні часи. Зараз міжнародні партнери України проводять аудит органу. За його результатами на агентство, вірогідно, чекатимуть зміни. Одна з ідей, яку підтримували, зокрема, в Офісі президента – суттєво обмежити повноваження АРМА, передавши функцію управління активами Фонду держмайна.

Що про це думає нова очільниця агентства та як вона планує зробити його більш прозорим та ефективним?

Інтерв'ю Олени Думи скорочено та відредаговано для ясності.

***

1. «Не знайома з Єрмаком, Шурмою та Татаровим. Я не та людина, на яку можна тиснути чи впливати»

— Чим зацікавив вас конкурс на голову АРМА?

— У мене є досвід у боротьбі з корупцією та законотворчій антикорупційній діяльності. Була викривачем корупції та як національний лідер профспілкового руху мала можливість заявляти до правоохоронних органів про злочини, які бачила протягом багатьох років.

Наприклад, у 2020-му на посаді директора виконавчої дирекції Фонду соціального страхування викрила масштабну корупційну схему. Деякі справи та епізоди ще перебувають на стадії досудового розслідування, окремі посадовці вже звільнені, декому вручені підозри.

Конкурс на голову АРМА фактично проходив двічі, оскільки рік тому спроба обрати керівника завершилась безрезультатно. Коли конкурс був оголошений повторно, у мене була мотивація взяти у ньому участь, зважаючи на мій досвід керівної роботи та професійної діяльності.

— У день вашого призначення посли G7 були занепокоєні суспільним резонансом, який виник після оголошення результатів конкурсу. Як ви плануєте «заспокоювати» міжнародних партнерів?

— З цього приводу у медіа подається дещо викривлена інформація. Посли G7 висловлювали занепокоєння щодо прозорості проведення конкурсу та дотримання всіх процедур. І це, безумовно, правильно.

Згадані вами повідомлення були дуже тактовні та дипломатичні. В них я не побачила зауважень персонально до мене або інших учасників конкурсу. Для наших міжнародних партнерів велике значення мають правила і процедури, які є основою для ухвалення легітимних рішень, тому ці заяви є цілком зрозумілими.

— Чи була у вас «співбесіда» у Офісі президента перед призначенням у АРМА?

— Звичайно, ні. У мене було кілька офіційних нарад після призначення, але жодна з них не пов'язана з ОП. 12 липня був урядовий комітет, сьогодні – зустріч з народними депутатами під час засідання Комітету з питань антикорупційної політики Верховної Ради.

— Чи знайомі ви з головою ОП Андрієм Єрмаком або його заступниками, наприклад, Олегом Татаровим чи Ростиславом Шурмою?

— Ні, не знайома.

— Наші співрозмовники у Верховній Раді стверджують, що Шурма та Татаров мають великий вплив на роботу АРМА. Які ви бачите запобіжники, щоб унеможливити цей вплив?

— Я чітко відповідала на це питання під час конкурсу. Я не та людина, на яку можна тиснути чи впливати.

— У 2019 році ви брали участь у пресконференції з Семом Кісліним. Цю людину пов'язують з Рудольфом Джуліані, який, за даними The New York Times, займався дискредитацією передвиборної кампанії Джо Байдена за дорученням Дональда Трампа. Якою була ваша роль у цій зустрічі?

— Ця пресконференція була присвячена боротьбі з корупцією в Україні. Сем Кіслін розповідав про міжнародне сприйняття та досвід, а також викриття схеми Роттердам+. Я, відповідно, розповідала про діяльність профспілкових, громадських та антикорупційних органів та проведену роботу з правоохоронними органами. Із Семом Кісліним я не була знайома до цієї пресконференції.

Решта наративів була вигадана та свідомо приписана цьому заходу під час активної фази конкурсу на голову АРМА з метою моєї дискредитації як кандидата на посаду. Враховуючи це та суспільний запит щодо мене я дала відповіді на всі питання під час окремої пресконференції.

«Карпатські мінеральні води» стали управителем для арештованих активів «Моршинської». Фото ілюстрація Ілля Колесник для Forbes Ukraine

2. «Зарплата голови АРМА в три рази нижча, ніж у керівників інших антикорупційних органів»

— Наші співрозмовники серед нардепів розповіли, що під час вашої зустрічі з ними йшлося про певні KPI у вашій роботі. Про що саме ви говорили?

— Занепокоєність депутатів станом речей в АРМА загалом не дивує, враховуючи низку кримінальних справ проти топпосадовців Агентства та численних закидів громадськості у неефективній та непрозорій роботі.

На Комітеті я представила звіт АРМА за 2022 рік, попри те, що знаходжусь на посаді тільки 10 днів.

Також, оскільки АРМА є єдиним центральним органом виконавчої влади, який купує військові облігації, обговорювалися ідеї створення інших цільових ОВДП, які можуть бути спрямовані, наприклад, на відновлення країни. Не оминули увагою Єдиний державний реєстр арештованих активів, вдосконалення процесів відбору управителів активами та реалізації арештованого майна.

— Ви *критикували* минулого очільника АРМА та роботу його команди. Чи плануєте кадрові зміни? Чи маєте власну команду?

— Хочу наголосити, що критика АРМА останнім часом лунала звідусіль. **Я давала зважені оцінки**, грунтуючись на фактах та пропонуючи свої шляхи вирішення проблем.

Для того, щоб приймати кадрові рішення потрібно провести аудит та з'ясувати, які напрямки діяльності є ефективними, а які – ні. Визначити, де проблеми зумовлені об'єктивними обставинами, наприклад, недосконалістю законодавства, а в яких випадках мають суб'єктивне походження. Одним з моїх перших кроків на посаді стало ініціювання комплексного фінансово-господарського та кадрового аудиту АРМА, про що здійснено відповідні запити до уряду.

В АРМА працюють люди, які захищені законом України про державну службу. Та, безумовно, кожен працівник має відповідати професійним вимогам і якісно виконувати свою роботу. Це головний критерій. Важливо привести процедуру оцінювання працівників у відповідність законодаству, передбачивши складання працівниками індивідуальної програми професійного розвитку

Діяльність АРМА дуже складна та вимагає від працівників глибоких знань українського, міжнародного та внутрішнього законодавства багатьох країн, знань у сферах економіки (особливо, оцінки активів), технологій тощо. Досвід кожного співробітника є досить унікальним, і нехтувати цим людським капіталом було б неправильно.

У своїй кар'єрі я неодноразово зіштовхувалась з тим, що, згідно закону, мала залишити посаду разом із керівником, попри бажання працювати далі. І як працівник нічого не могла вдіяти. Як на мене, це дуже формальний підхід, натомість кадрову політику варто формувати інакше, насамперед за критеріями компетентності, ефективності та доброчесності.

— У медіа публікувалися різні цифри щодо великих зарплат в АРМА. Чи можете озвучити вашу зарплату?

— Зараз діють обмеження щодо розмірів заробітних плат державних службовців, що спричинено війною. Наразі розмір посадового окладу **без надбавок** – 25 224 грн. Це майже у три рази менше, ніж отримують керівники інших антикорупційних органів.

3. «Треба працювати над удосконаленням АРМА, а не її демонтажем»

— У презентації для конкурсної комісії ви акцентували на незадовільних термінах відбору управителів, зокрема і для російських активів. Як плануєте це виправляти?

— Потрібно розробити та затвердити окремі нормативно-правові акти, насамперед порядок конкурсного відбору управителів арештованих активів, які б чітко регулювали цю процедуру. Вже над цим працюємо і незабаром внесемо розроблений проєкт акта на погодження до заінтересованих органів влади.

— АРМА оголошувала про створення *електронного реєстру активів*, проте він не є публічним. Депутати пропонують його відкрити частково або повністю. Яка ваша позиція?

— Скажу відверто – у мене були сумніви щодо повноцінної роботи реєстру. Після призначення на посаду я особисто перевіряла його наповнення та функціонування, переглядала кожен розділ і категорію, тож можу підтвердити, що реєстр створено і він працює. По деяким категоріям інформація ще не занесена, наприклад, про міжнародні угоди щодо розподілу і повернення активів. Однак це пов'язано з відсутністю прецедентів укладення нашою державою таких угод.

Вважаю, що реєстр потрібно відкривати. Це прямо передбачено законом про АРМА, цього давно вимагає громадянське суспільство. Разом з тим, АРМА отримало офіційні застереження від органів нацбезпеки, зокрема Міноборони, Держспецзв'язку та Кіберполіції, щодо ризиків відкриття реєстру в умовах воєнного стану. Тому мною ініційовано звернення до Кабміну з проханням розглянути питання поновлення публічного доступу до реєстру з урахуванням позиції заінтересованих органів. Свою підтримку у цьому питанні висловили також народні депутати після нашого спілкування в антикорупційному комітеті та направили відповідний лист до уряду.

— Скільки активів наразі зосереджено в АРМА?

— Станом на 1 липня 2023 на опрацюванні в АРМА перебувало 500 судових ухвал, з яких 393 ухвали – про передачу в управління 1897 одиниць нерухомого майна, 15 недобудов, 1804 земельних ділянок, 378 легкових транспортних засобів, 179 одиниць с/г техніки, 996 одиниць спецтранспорту, 23 112 вагонів, 13 літаків, 15 одиниць водного транспорту, частки у статутних капіталах 556 юридичних осіб; 40 ухвал про реалізацію арештованого майна та 67 ухвал про передачу грошових коштів. Ці цифри є динамічними, оскільки до АРМА щодня надходять нові ухвали про передачу активів в управління та скасування арештів. **Плануємо провести аналіз цих активів, тоді можна буде говорити про більш актуальні цифри.**

— Які активи є найбільшими?

— АЕРОК, «Моршинська», мережа АЗС Glusco, облгази, Вінницяпобутхім, Укрнафтобуріння. Окремий кейс – майно профспілок України. Йдеться про передані в управління АРМА 311 об'єктів нерухомого майна, що включають 38 санаторіїв, 5 готелів, спортивну базу, палац мистецтв та інші об'єкти. Наприклад, в Італії такі об'єкти використовують як комплекси для лікування та реабілітації. Для нас такий приклад теж актуальний, особливо в умовах війни.

— Чи буде змінений електронний майданчик, на якому АРМА виставляє активи на продаж? Чи можливо це реалізувати у Prozorro?

— Зараз ми на стадії доопрацювання проєкту урядової постанови, яка вносить зміни до порядку реалізації арештованих активів на електронних торгах. Мета полягає в тому, щоб привести цей порядок у відповідність до законодавства про публічні закупівлі, в якому закріплені прозорі та дієві принципи.

— Тобто на маловідомій «Придніпров'я 2021» чи СЕТАМ *виставлятися активи більше не будуть*?

— Завдання полягає не у визначені конкретних майданчиків, а в побудові надійних і прозорих процедур.

Переконана, що після прийняття урядової постанови знизяться корупційні ризики, не буде **практики, коли активи продаються із можливістю втручання в процес торгів у ручному режимі та з обмеженим колом учасників аукціонів**.

— У влади є ідея передати російські активи (або загалом всі активи АРМА) до Фонду держмайна. А АРМА залишити лише функцію пошуку активів. Як ви ставитеся до цієї ідеї?

— Багато міжнародних організацій та експертів наполягають на тому, що не можна допустити розпорошення функцій органу. Аналоги АРМА існують у більшості європейських країн. **Поєднання функцій розшуку злочинних активів та подальшого управління ними в межах однієї установи є логічним та практично необхідним.**

Якщо розглядати передачу активів до Фонду держмайна, то спеціалісти фонду не володіють усім арсеналом навичок, а головне – досвідом роботи в унікальній для України сфері, які є у співробітників АРМА. Для опанування цих умінь на практиці потрібен час і ресурси, яких країна не має під час повномасштабної війни.

На моє переконання, створивши АРМА на виконання плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС, Україна має демонструвати послідовну політику та працювати над удосконаленням інституції, а не її демонтажем.

Свою позицію на користь збереження АРМА в нинішньому вигляді я чітко відстоювала ще під час конкурсу.

***

№ 1.868

Дивлюсь статистику НБУ по *кредитному портфелю банківської системи України* і офігіваю…

2023-08-03

Вернивский

Зараз буде багато цифр, але тільки для того щоб ви розуміли рівень пздц

1. Загальний кредитний портфель підприємствам переробної промисловості Укр

В червні 2021 складав 154 млрд грн (5,7 млрд дол)

В червні 2023 - 110 млрд (3 млрд дол)

Найбільш плачевна ситуація у нас з підприємствами, які виробляють устаткування, машини, транспортні засоби, електрону продукцію.

В 2021 там портфель кредитів складав 40 млрд грн (1,5 млрд дол)

В 2023 - лише 14,5 млрд грн (400 млн дол)! З них кредити строком від 1 року - лише 7 млрд грн (189 млн. дол).

За 2 роки падіння майже в 4 рази

2. А тепер про ситуацію з кредитуванням в РФ

Згідно статистики ЦБ РФ за час повномасштабної війни загальний портфель корпоративних банківських кредитів зріс на 12,8 трлн рублів (142 млрд дол), а в 2023 - зростання на 6,1 трлн рублів (67 млрд дол)!!! Загальний портфель корп кредитів 64,8 трлн рублів (720 млрд дол)

Галузевої розбивки там нема, але воно й так зрозуміло де відбувається зростання. І якщо говорити про строкам кредитів, то найбільше зростання відбулось по кредитам строком від 3 років і більше - +6,3 трлн і від 1 до 3 років - +4,5 трлн.

Для тих хто не розуміє, то **кредити від 1 року в основному йдуть на розширення виробничих потужностей.**

Для розуміння масштабів, то в рік COVID (2020) кредити на 3 роки зросли лише на 3 трлн рублів. А за 7 міс 2023 - на 3,5 трлн!!

Мовчу вже про те, що **в РФ є купа пільгових програм кредитування компаній військово-промислового комплексу.**

І це два приклади фінансових систем.

Наша живе на фінансових спекуляціях, а у ворога - активно кредитує ВПК.

***

№ 1.869

Знаєте чому українські банки не кредитують економіку?

2023-08-04

Кущ

Насправді ця історія почалась не вчора і навіть не в 2019. Проблема вперше виникла в 2008, а починаючи з 2014 - ринок кредитування був фактично заморожений.

Звичайно, після 2014 банки кредитували економіку. Але! Загальний портфель всіх банківських кредитів застряг на рівні 1 трлн грн. Статистику на цей рахунок можна перевірити на сайті НБУ.

З чим пов'язано виникнення цієї проблеми? В першу чергу з девальвацією 2008 і 2014 років.

Постараюсь пояснити суть проблеми.

Як ви знаєте, кредити можна брати в національній валюті та іноземній. Головна різниця між кредитом у нац валюті та іноземній валюті це відсоткова ставка. У ін валюті вона завжди нижча. Напр, 5% в дол і 15% в гривні.

> 1) — І через низьку фінансову грамотність, значна кількість бізнесу та громадян брали кредити в іноземній валюті, бо вони були дешевші. Пам'ятаю як я ще в 2006 чи 2007 працював в Укрсиббанку і ми давали кредити в швейцарських франках під 4% і люди брали ці кредити, бо в гривні було значно дорожче.

Однак, **в цих дешевих валютних кредитах були свої економічні підводні камені**.

> 2) — Переважна більшість бізнесу та громадян працювала лише в Україні. І доходи отримувала в українській валюті. А для того щоб погасити кредит, то їм треба було купувати іноземну валюту.

Коли курс був стабільним, то проблем з купівлею валюти не було. Проблема вилізла назовні коли гривня почала знецінюватись. Адже для купівлі дол треба було більше гривень, а доходи при цьому не збільшувались. А оскільки це відбувалось в період економічної кризи, то часто люди втрачали доходи і не могли обслуговувати кредити.

І так **в банківській системі почав зростати рівень безнадійних кредитів, який досяг рекордного значення в 55%**.

Тобто, **з кожної виданої гривні в кредит, 55 копійок банк не зможе повернути назад.** І це фактичні збитки для банку. А враховуючи що в банк бере чужі гроші на депозит, а потім видає кредит, заробляючи на різниці процентних ставок, то це вже виникають проблеми по зобов'язанням банку. І все це приводить до ланцюгової реакції, яка обвалює всю банківську систему.

Звичайно, паралельно були

1) — схематози зі сторони банків і бізнесу також.

2) — Були хаотичні непрофесійні дії зі сторони регулятора - **НБУ, який не тільки не зміг вирішити проблему, а ще більше її загострив**.

Чому непрофесійні?

Бо

1) — ми не перша країна, яка зіткнулась з серйозними банківськими кризами,

але

2) — **ми єдина країна, що не змогла подолати проблему і повернути кредитування на докризовий рівень**.

В підсумку,

3) — **ми залишились з *розваленою банківською системою*, яка існує по сьогодні.**

І в кращих українських традиціях, коли

4) — **ніхто не знає як вирішити проблему або брати на себе відповідальність за непопулярні рішення, то просто роблять вигляд що її не існує**.

А це в свою чергу привело до того, що

— банки для заробітку почали зосереджуватись на менш ризикових інструментах, ніж кредитування. І почали нарощувати вклади в ОВДП, депозитні сертифікати.

І знову ж таки.

В ринковій економіці, кожен суб'єкт господарювання сам вирішує як і де йому заробляти гроші. Просто у випадку з банківською системою, це приводить до того що банки не виконують свою головну економічну функцію - кредитування. І навіть державні банки також керуються цією логікою приватного бізнесу.

Особисто мені всю цю абсурдність ситуації було важко зрозуміти ще до початку повномасштабної війни. А зараз так взагалі.

Виживання української держави висить на волосинці, а банківська система - продовжує жити в своєму власному світі.

І найнеприємніше, що **всіх ця ситуація повністю влаштовує…**

***

№ 1.870

Дайджест подій в Україні та навколо України від 6 серпня 2023

Головне

📌 Дуже влучний удар завдано по логістиці східного фронту армії РФ. З огляду на те, що під Великою Новосілкою і Роботиним російське командування вже вкинуло у бій резерви, це надає певну надію на позитивний сценарій. Попри те, що авіації в України майже немає. До речі, ракети Taurus були б суттєвим доповненням до Strorm Shadow.

📌 Прикоритний недолюдок денисенко - просто витратний матеріал. Ганчірка, якої не шкода. Нею підтерлися заради промацування ставлення суспільства до зеленої сталінізації. Хамсомольці таки прагнуть створити з України країну хуйла, але з "українськими національними особливостями". Але Україна – не росія.

📌 Вас не напружує те, що агробарони без жодного спротиву грабують Україну? А не ставили собі запитання, хто і навіщо дозволяє їм не повертати валюту в країну? А з огляду на метушню влади щодо "зернового коридору"?

Теми доби

🔥 ЗСУ завдали ракетних ударів по стратегічних мостах на Чонгарі та в Геніческу.

🔥 Влада через "лідерів громадської думки" промацує готовність суспільства до подальших обмежень прав та свобод.

🔥 НБУ з початку року купив лише трохи більше ніж 1% валюти проти продажу.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Оперативна ситуація лінії фронту загострюється. У ранковому зведенні від 7 серпня Генштаб повідомив про 50 бойових зіткнень, різке посилення російських обстрілів та ударів із повітря.

Російські війська відкинуто до 2 км до автошляху Сватове – Кремінна у с. Новоєгорівка. Тривають запеклі бої в районі дороги Лисичанськ – Бахмут – у Спірному та Білогорівці на Сіверському Дінці. Армія РФ прагне відновити втрачені позиції в усіх напрямках, а також досягти успіху в Авдіївці та на околицях Донецька. ЗСУ відбили контратаки в Курдюмівці на південь від Бахмута, утримують Авдіївку, Красногорівку, Мар'їнку та Побєду.

Запеклі зустрічні бої йдуть на південь від Великої Новосілки – у селах Урожайному та Старомайорському, а також у с. Роботиному в районі траси Запоріжжя-Маріуполь. Російське командування на південній ділянці ввело в бій оперативні резерви. Українська ракетна артилерія завдала удару по мосту на Чонгарському перешийку, який пов'язує Крим із материком. По ньому окупаційні війська отримують боєприпаси, паливо, техніку, поповнення особового складу. Рух транспорту запущено через Армянськ та Перекоп, що суттєво подовжує "плече логістики". Також сильно пошкоджено міст, що з'єднує материк із косою Арабатська стрілка, де окупанти розмістили "адміністрацію" Херсонської обл.

⭐ Унаслідок обстрілів та бомбових атак прифронтових населених пунктів на околицях Куп'янська Харківської обл. загинула жінка, поранено 4 цивільні особи. На Донеччині загинули 2 місцевих мешканців, ще 2 – поранені та травмовані. Російська артилерія обстріляла Микільське на правому березі Дніпра на Херсонщині, травмовано 2 місцевих жителів, ще 2 жінок поранено в Ольгівці. В обласному центрі загинула жінка, постраждали 2 рятувальники.

⭐ Спікер Повітряних сил Ігнат заявив, що російські ракетні удари по українських аеродромах не є ефективними, оскільки Україна має десятки

оперативних літовищ, на яких негайно перебазується техніка. За його словами, ракети "Кинджал", які прилетіли з боку Білорусі, ймовірно, було запущено з території РФ з-під Тамбова. Уламками ракети в Старокостянтинові смертельно поранено чоловіка.

⭐ Влада Московської області РФ оголосила, що підрозділи ППО збили український безпілотник на підльоті до російської столиці. В аеропорту Внуково було скасовано рейси. Губернатор Калузької області також оголосив про знищення українського безпілотника.

⭐ Міністерство реінтеграції окупованих територій повідомило, що на кордоні з Росією на Сумщині відкрився пункт пропуску Колотилівка – Покровка, через який в Україну можуть в'їхати громадяни, що евакуюються з окупованих територій.

1-2) Тил

⭐ Пресслужба Міністерства культури розглядає можливість перейменування монумента "Батьківщина-Мати" на "Україна-мати", посилаючись на те, що більшість українців нібито підтримують подібний крок.

⭐ Віцепрем'єр-міністр ***Кубраков*** оголосив, що уряд уже погодив виплати на відновлення житла за програмою "єВідновлення" понад **6 тис. громадянам на суму 463 млн грн.**

⭐ НБУ за тиждень продав на міжбанківській біржі $460,3 млн, купив – $2,0 млн. Експортери не повертають валютний виторг у країну, про що свідчить статистика біржі – з початку року регулятор продав $14,74 млрд, купив – усього $0,19 млрд.

2. Україна та світ

⭐ Члени німецького Бундестагу від Соціал-Демократичної партії, що входить до владної коаліції, запропонували уряду в співпраці зі США надати Україні крилаті ракети великої дальності Taurus через те, що контрнаступ ЗСУ буксує через нестачу авіації.

⭐ У Саудівській Аравії завершилася зустріч політичних радників, які обговорювали мирне врегулювання в України. Українську делегацію очолював голова Офісу президента Єрмак. З його слів, учасники здебільшого зацікавлені в мирі в Україні, та взяли участь у двосторонніх консультаціях щодо принципів урегулювання. Він зазначив, що делегації здебільшого засвідчили відданість Статуту ООН та принципам міжнародного права щодо

поваги до суверенітету та територіальної цілісності. Європейські чиновники вважають конструктивною участь Китаю в зустрічі, оскільки китайська делегація дала зрозуміти, що й далі братиме участь у переговорах щодо мирного врегулювання.

Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що РФ претендує лише на території України, які включені до її складу за конституцією. Також він наголосив, що Путін не вбачає підстав для мирної угоди з Україною, а "спеціальна військова операція" триватиме й "у найближчому майбутньому". Окупанти створили на Херсонщині "школи молодого виборця" для підготовки "нових громадян" до "виборів", що мають відбутися у вересні, а також до президентських виборів наступного року.

Російські та китайські кораблі демонстративно пройшли вздовж узбережжя Аляски в супроводі 4 есмінців США. США скоротили імпорт із Китаю майже на чверть, і переносять виробництва до Індії, В'єтнаму та Таїланду. Мексика стала основним торговим партнером країни. Водночас країни Європи поки не згортають співробітництва. Китай і далі залишається "світовою фабрикою", яка створює 31 % доданої вартості виробництва, тоді як США – лише 17 %.

3. Тренди

Українські соцмережі сколихнуло повідомлення колишнього радника міністра внутрішніх справ, директора "Українського інституту майбутнього" ***Денисенка***. Він запропонував заборонити виїзд чоловіків після закінчення війни "щоби зберегти країну та націю". Користувачі нагадали Денисенку положення Конституції, а також запропонували замість запровадження нових обмежень провести розкріпачення економіки, щоби стимулювати повернення людей економічними інструментами. Йому також нагадали, що його військовозобов'язаний син під час війни мандрує світом. Після вкрай різкої реакції суспільства, пресслужба МВС заявила, що Денисенко висловився як приватна особа. На думку низки експертів, Денисенко зробив заяву на замовлення влади для промацування готовності суспільства до можливості запровадження нових обмежень прав та свобод.

***

№ 1.871

Капустін

Срочно требуется помощь зала

Други, подскажите, плз, мб кто-то в теме.

В чем фишка?

А в том, что украинские СМИ радостно отрапортовали, что " В Джидде Ермак провел встречи с более 30 делегациями"...

И далее по теме: "В частности, 5 августа состоялись двусторонние встречи с главами делегаций США, Саудовской Аравии, Финляндии, Японии, Катара, Франции, ФРГ, Испании, Норвегии, Турции, Польши и Словакии".

Отсюда и вопросы:

1. Кто на сегодня в Украине занимает пост министра иностранных дел и как его фамилия?

2. Кто уполномочил чиновника, в чьи функциональные обязанности не входит проведение международных переговоров, а то, что он возглавляет, не является юридическим лицом, проводить встречи и переговоры от имени государства Украина?

3. Если Ермак получил (непонятно на каком основании) право вести переговоры от имени государства Украина лично от президента страны, то в результате чего: распоряжение, Указ, приказ, доверенность? И, если это так, то где именно и когда данный документ был обнародован?

4. В качестве кого чиновник представлял Украину на саммите в Джидде, и имеют ли какую бы то ни было юридическую силу последствия и результаты его переговоров?

5. Является ли Украина по-прежнему ***парламентско-президентской республикой***? Если да, то согласовывался с парламентом вопрос о том, что государство Украине на форуме с участием представителей 42 (сорока двух!!!) государств будет представлять чиновник с неясными полномочиями, а не руководитель МИД или глава государства, в чьи непосредственные профессиональные обязанности это входит?

Не оставьте просьбу без внимания...

Очень надо...

***

№ 1.872

Барбиленд от министра финансов

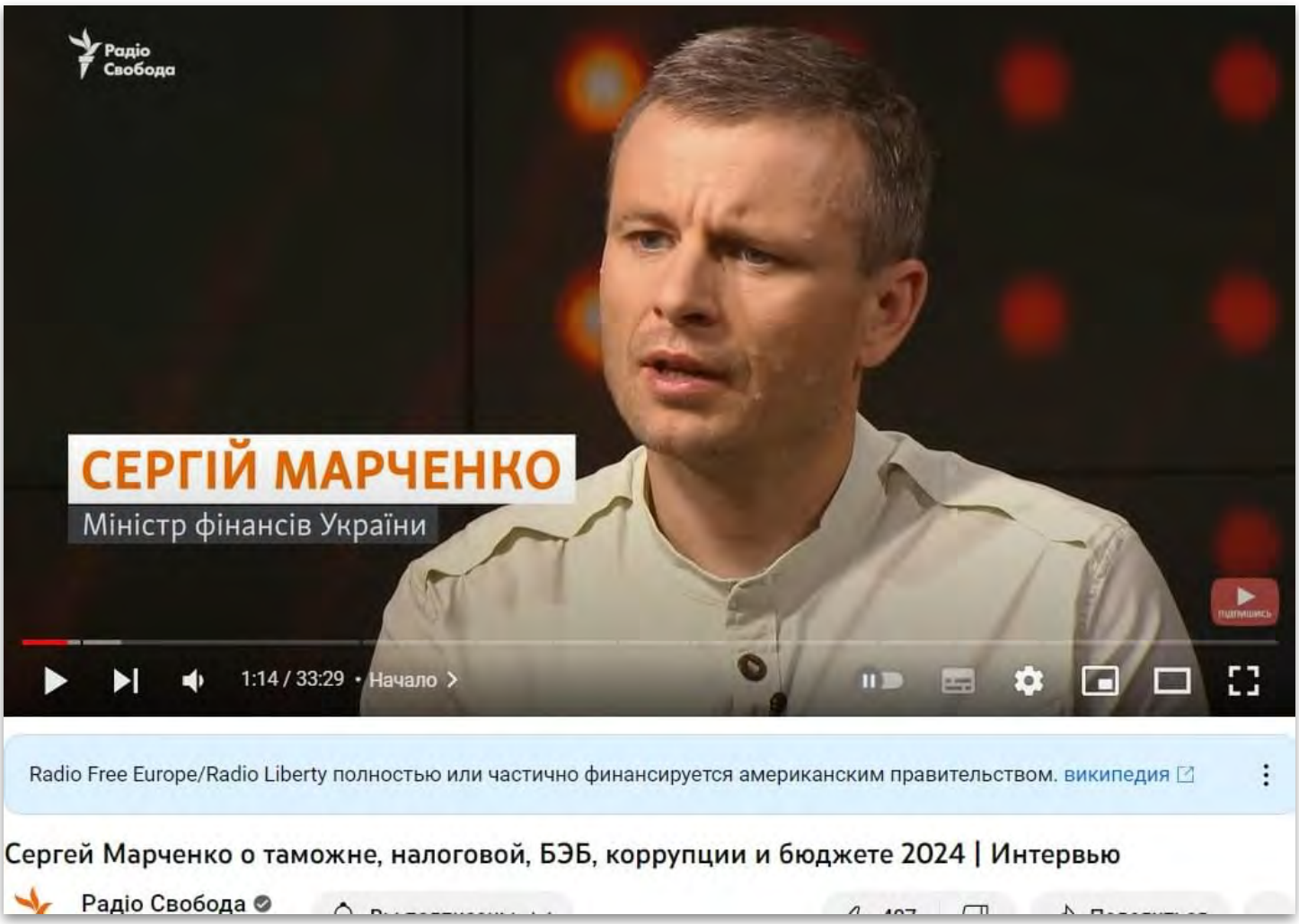

2023-08-09

Романчук

Министр финансов Сергей Марченко чувствует, что сейчас в Украине «самый низкий» за два десятилетия уровень коррупции «в целом по системе», и она «перешла в другой формат». О чём это, друзья? Давайте разберёмся.

Может ли министр финансов чувствовать? – Конечно, может. Он же живой человек. Ничто человеческое ему не чуждо. Сергей Михайлович выражает эмоции, испытывает чувства по отношению к людям, событиям и состояниям. Его чувства по отношению к коррупции – это результат внутреннего состояния души и разума, воздействия десятков внешних факторов, настроения и энергетического наполнения. Возможно, столкновения/ отождествления с начальством/близким кругом общения.

Утверждение «я чувствую, что в стране самый низкий уровень коррупции» - это НЕ:

1) - констатация реального положения дел с коррупцией в стране;
2) - научно обоснованный, фактически установленный факт тренда на снижение коррупции;
3) - вывод на основе методологически валидного исследования данного феномена «коррупция» в Украине.

Субъективное мнение министра финансов С. Марченко о самом низком уровне коррупции в стране за последние 20 лет в целом по системе и её переходе в новый формат – это по смыслу такое же мнение, такая же оценка, как:

1) - мне кажется/я чувствую, что война закончится за 2 - 3 недели;
2) - я чувствую, что сборная Украины по футболу никогда ещё за последние 20 лет не была такой сильной;
3) - я считаю, что фильм про Барби способен поднять уровень самоуважения женщин на 13,9%;
4) - мне кажется, что курс гривны на 15.10.2024г. будет 48 гривен за $1.

Такого рода утверждения, заявления относятся к категории «трёп». Вне зависимости от того, кто их высказывает. В данной ситуации не имеет значение ни должность, ни уровень образования, ни возраст, ни уровень благосостояния. Каждый человек имеет право на глупость, на оценочное суждение, на особенности мировоззрения. Сергей Марченко не исключение. Тем более он сделал две оговорки, которые позволяют оправдать свою позицию не только перед обществом, но даже перед самым строгим судом

Что такое «самая низкая коррупция в целом по системе»? Что такое «коррупция перешла в другой формат»? О какой системе говорит министр финансов? Органы госуправления, как система? Государственные предприятия? Система «национальная экономика»? Каждый понимает, как хочет. Министр финансов может так определить понятие «система», что может оказаться правым. Мало ли, какое понятие у него в голове. То же самое

касается термина «формат». Был ли такой масштаб коррупции по блокировке НДС накладных 10 лет назад? - Нет, не было. Был ли такой формат коррупции военкомов по «отмазыванию» от армии? – Нет, не было. Была ли такая коррупция при обеспечении выезда за границу мужчин? – Нет, не было. Был ли такой масштаб коррупции при госзакупках для армии? – Нет, не было. Был ли такой объём коррупции на местном уровне при распределении госзаказа и госзакупок? – Нет, не было.

Вот вам новый формат украинской коррупции. По сути, «хрен редьки не слаще».

VIP-распорядители чужого вместе со своими партнёрами (VIP-потребители чужого) осваивают, «пилят», дерибанят государственный бюджет/ государственные активы. Инструменты, схемы, лица меняются, но суть остаётся прежней.

Политики, чиновники, правоохранители, силовики распределяют через свои руки ~70% ВВП (2022г.), управляют 55-60% ресурсов/активов страны.

Нет оснований считать, что при резком увеличении присутствия Государства в экономике в 2022-2023гг. коррупция в Украине сократилась.

Если при уровне госрасходов 43-45% «серая» экономика была ~$85-90 млрд., то в 2022г. при увеличении госрасходов на ~$30 млрд. и ВВП в ~$160 млрд. объём «серой» экономики составил ~$90-95 млрд.

Т. е. её вес в экономике страны в целом увеличился, потому что механизмы распила бюджета при его резком увеличении остались нетронутыми.

Более того, те вопиющие факты распоряжения арестованными активами (АРМА), государственными активами говорят о том, что коррупции стало больше. Это подтверждают многочисленные опросы бизнеса. В списке угроз стране коррупция находится сразу за российским агрессором.

Министр финансов С. Марченко пытается делать хорошую мину при очень плохой фискальной политике, за которую он несёт ответственность.

Украинская экономика попала в долговую ловушку, воронку хронического дефицита бюджета и необузданный поток внутренних расходов.

Министерству финансов следовало бы

1) установить точку Украины на кривой Лаффера,
2) определить способность украинцев к уплате налогов,
3) зафиксировать административную/регуляторную нагрузку и

4) предложить стране и нашим партнёрам не возвращение к довоенной токсичной, тормозящей развитие фискальной политике, а инновационную бюджетно-налоговую стратегию.

К сожалению, **ничего подобного мы не видим**.

Министерство финансов слепо ведёт украинскую экономику по шаблону Государства всеобщего интервенционизма, в рамках порочной системы Олигархат/Схематоз.

Вот за это должно нести ответственность Министерство финансов и Кабинет Министров в целом.

Вместо этого мы получаем от Минфина

1) **одобрение повышения налоговой нагрузки,**
2) **ужесточение проверок бизнеса и**
3) **консервацию на ближайшие три года госрасходов более 60% ВВП.**

Вместо того чтобы стать мистером «нет» для сотен тысяч больших и малых распорядителей и потребителей чужого министр финансов стал товарищем «да» для больших и малых государственных программ и проектов.

Вместо того чтобы стать адвокатом, защитником украинского Предпринимателя министр финансов занял строну тех, кто процветает в распилах, откатах, взятках и получении прибыли в «серой» экономике. Занял сторону, потому что продолжает в военное время настаивать на бюджетно-налоговой системе, которая в Украине не может не генерировать коррупцию.

Да, с окна кабинета министра финансов можно иногда почувствовать, что коррупции стало меньше. Да, с кресла в кабинете министра финансов можно фантазировать об изменении некого формата и системы. Да, с кресла VIP-распорядителя чужого иногда может показаться, что Государство переполнено людьми с благими намерениями и честными идеями. Однако с этого места реальная жизнь Производителя, Предпринимателя и Потребителя видится в размытом розовом свете. Как некая Барбиленд. Опасная иллюзия, особенно если она становится основой для выработки бюджетной и налоговой политики страны.

***

№ 1.873

ZN.UA

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ЖАДІБНІСТЬ

2020–04-28

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Чому податковій потрібен не тільки новий керівник, а й гарний струс.

Звільнений з посади голови податкової служби Сергій ***Верланов*** не розуміє причин цього рішення Кабінету міністрів і вважає, що його відомство усунуло більшість податкових схем, включно зі схемами навколо ПДВ. Він називає рішення про своє звільнення політичним і переконаний, що за ним стоять творці схем ще від часів Януковича, які хочуть повернути собі стабільне джерело нелегальних доходів. Що ж, у розпорядженні DT.UA є дані, які змушують засумніватися в цих твердженнях Верланова. Бенефіціари компаній

ОККО, "Сільпо", "Кернел" і "Агротрейд" цей текст можуть не читати, для них у ньому немає нічого нового.

Наповнення держбюджету - хронічний головний біль останніх років. Хоч би що планував Мінфін, хоч би як знижував планові показники та урізав витрати, держскарбниця поповнюється дуже погано. За три місяці 2020-го, за даними Держказначейства, податкова повинна була

[redacted]

Під час аналізу причин та умов, що призвели до не виконання планових показників надходжень сум податку на додану вартість за 2019 рік та перший квартал 2020 року до Державного бюджету України, встановлено схему ймовірного безпідставного завищення сум податку на додану вартість підприємствами, які знаходяться на обліку в структурних підрозділах ДПС.

У відповідності до аналітичних показників ДПС встановлено, що починаючи з січня 2019 року питома вага сум доведеного «схемного» податкового кредиту з ПДВ зареєстрованого по ланцюгу постачання підприємств-відшкодуванців збільшилась в **4рази**. Дана ситуація може існувати виключно зі згоди вищого керівництва ДПС [redacted] яким згідно чинного законодавства надано весь комплекс прав та можливостей зупинити функціонування транзитно-конвертаційних центрів. Але в супереч наявній інформації про протиправну мінімізацію та відмивання коштів отриманих злочинним шляхом організатори «конвертаційних центрів» [redacted] за попередньою змовою з вищим керівництвом ДПС, достовірно володіючи інформацією про прогалини у функціонуванні Критеріїв ризиковості платника податку СМКОР, що відповідають за податкове навантаження та можливість реєстрації податкових накладних, маючи відповідні специфічні знання у сфері оподаткування та механізмах роботи Системи електронного адміністрування ПДВ підприємствам «транзитно-конвертаційного» спрямування, шляхом використання електронних ключів доступу до електронного кабінету платника податків, - розпочинають реалізацію злочинного задуму, направленого на формування та розповсюдження сум ризикового ПДВ шляхом оформлення податкових накладних на реалізацію товарно-матеріальних цінностей та у подальшому, послуг.

Наприклад тільки **протягом лютого 2020 року** у Львівській області діяло 40 транзитно-конвертаційних підприємства, сума збитків заданих Державі за цей період склала 453 млн. грн., у Київській області 111 підприємства, сума збитків 1 млрд. грн., у м. Києві 118 підприємств, сума збитків 423 млн. грн., у Донецькій області 31 підприємства, сума збитків 51 млн. грн. у Запорізькій області 14 підприємств, сума збитків 14 млн. грн. , і так далі. Загальна кількість транзитно-конвертаційних підприємств тільки за лютий 2020 року по Україні склала 599 СГД, загальна сума недотриманих через їхню діяльність податків склала щонайменше 4 млрд. грн. Деталізація у розрізі підприємств та регіонів наведено у Додатку 1.

Так, посадові особи ДПС в результаті недбалого та неналежного виконання своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них під час відпрацювання підприємств, які в подальшому незаконно заявляють до відшкодування сум ПДВ з державного бюджету у значних розмірах, зокрема: ТОВ [redacted] (код ЄДРПОК [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код [redacted]), ДП [redacted] (код [redacted]),ТОВ [redacted] (код [redacted]), ТОВ [redacted] (код [redacted]),ТОВ [redacted] (код [redacted]), ПП

зібрати 117 млрд грн, а зібрала тільки 110 млрд, митниця провалилася ще більше - при плані у 85 млрд грн зібрала лише 65 млрд. Підсумок - недонадходження до держбюджету в розмірі 27,5 млрд грн. І, дивлячись на ці цифри, мимоволі дивуєшся тому, що Сергій Верланов із Максимом Нефьодовим не розуміють причин свого звільнення та шукають якісь політичні інтриги в рішенні Кабміну. Про **проблеми на митниці** DT.UA вже писало. Про проблеми в податковій ми розповідаємо.

[redacted] (код [redacted]), ТОВ [redacted] (код [redacted]) та інших ймовірно завдали збитки Державному бюджету в особливо великих розмірах.

Зазначені схеми можуть існувати виключно зі згоди вищого керівництва ДПС якому згідно чинного законодавства надано весь комплекс прав та можливостей зупинити функціонування транзитно-конвертаційних центрів. Але в супереч наявній інформації про протиправну мінімізацію та відмивання коштів отриманих злочинним шляхом невстановлені особами за попередньою змовою з вищим керівництвом ДПС, достовірно володіючи інформацією про наявність сум переплат та сформованих показників «D» та «P» (відповідно до Критеріїв ризиковості платника податку та Критеріїв ризиковості здійснення операцій, погоджених Міністерством фінансів України від 31.10.2018, відповідають за податкове навантаження та можливість реєстрації податкових накладних ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) маючи відповідні специфічні знання у сфері оподаткування та механізмах роботи Системи електронного адміністрування ПДВ, шляхом використання електронних ключів доступу до електронного кабінету платника податків, - розпочинають реалізацію злочинного задуму, направленого на формування та розповсюдження сум ризикового ПДВ шляхом оформлення податкових накладних на реалізацію товарно-матеріальних цінностей та у подальшому, послуг.

У подальшому, невстановленими особами, використовуючи реквізити та електронні ключі доступу до електронного кабінету у СЕА платника податків, системно та планомірно, починаючи з січня 2019 року, шляхом здійснення операцій незаконно сформовано електронний ліміт ПДВ третім особам на загальну суму понад 75 млрд. гривень.

Фактично, станом на березень 2020 року, керівниками департаментів та управлінь ДПС, які відповідали за напрямками діяльності та моніторинг відпрацювання схемного податкового кредиту жодних заходів– **не здійснювалось.** Водночас, заходи які у подальшому були застосовані - носили формальний характер та такий, що не може бути визнаний як ефективний та направлений на упередження та своєчасне реагування на розповсюдження сум ПДВ у надзвичайно великих обсягах.

За даними Системи електронного адміністрування (далі – СЕА) встановлено, що ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) безперешкодно здійснено реєстрацію податкових накладних на реалізацію різноманітних товарів та послуг на

У розпорядженні редакції є документи, згідно з якими **за особистої участі податківців генеруються мільярди "схемного" податкового кредиту та працюють сотні транзитно-конвертаційних центрів**.

Понад те, джерело в ДПС

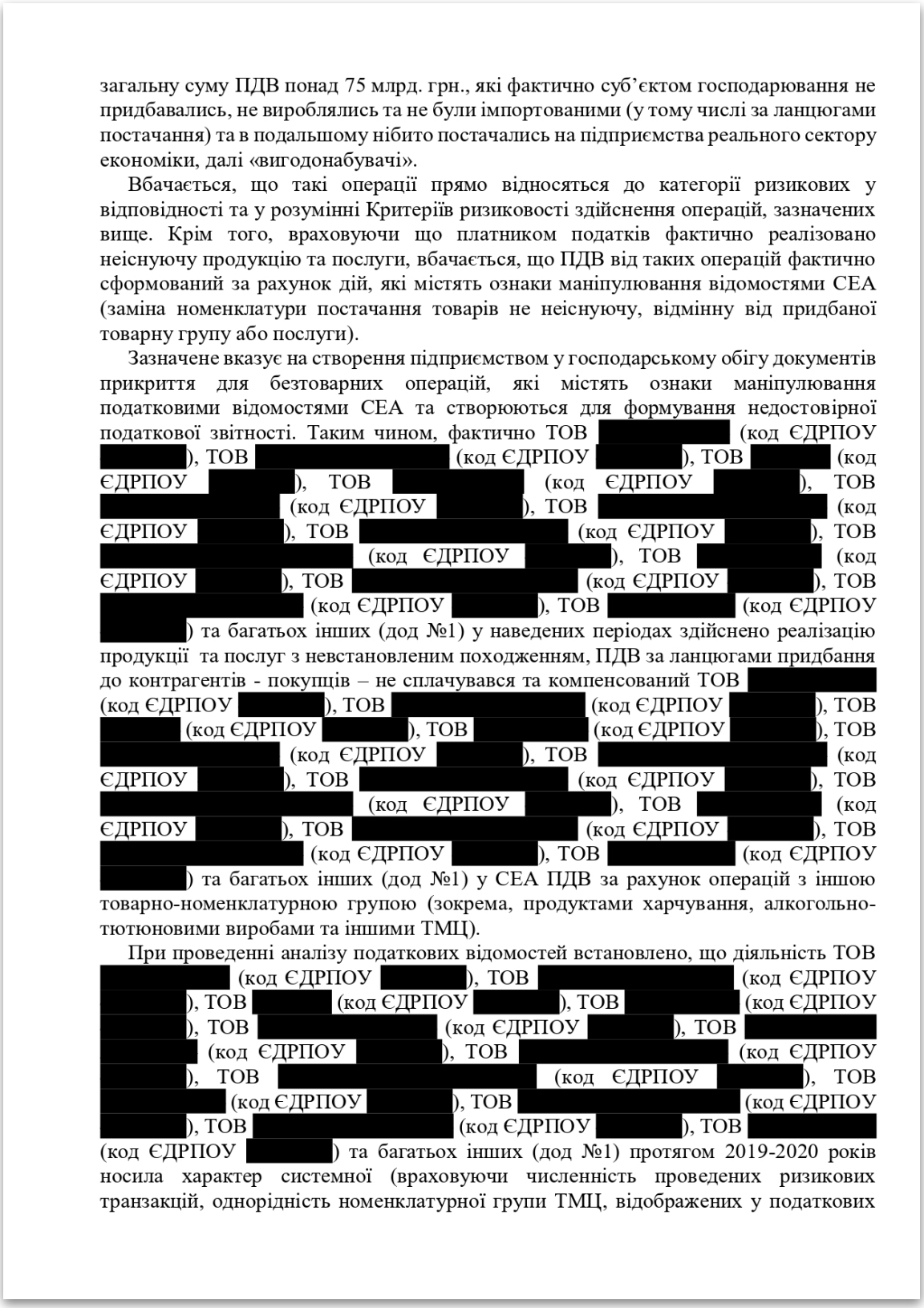

загальну суму ПДВ понад 75 млрд. грн., які фактично суб'єктом господарювання не придбавались, не вироблялись та не були імпортованими (у тому числі за ланцюгами постачання) та в подальшому нібито постачались на підприємства реального сектору економіки, далі «вигодонабувачі».

Вбачається, що такі операції прямо відносяться до категорії ризикових у відповідності та у розумінні Критеріїв ризиковості здійснення операцій, зазначених вище. Крім того, враховуючи що платником податків фактично реалізовано неіснуючу продукцію та послуги, вбачається, що ПДВ від таких операцій фактично сформований за рахунок дій, які містять ознаки маніпулювання відомостями СЕА (заміна номенклатури постачання товарів не неіснуючу, відмінну від придбаної товарну групу або послуги).

Зазначене вказує на створення підприємством у господарському обігу документів прикриття для безтоварних операцій, які містять ознаки маніпулювання податковими відомостями СЕА та створюються для формування недостовірної податкової звітності. Таким чином, фактично ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) у наведених періодах здійснено реалізацію продукції та послуг з невстановленим походженням, ПДВ за ланцюгами придбання до контрагентів - покупців – не сплачувався та компенсований ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) у СЕА ПДВ за рахунок операцій з іншою товарно-номенклатурною групою (зокрема, продуктами харчування, алкогольно-тютюновими виробами та іншими ТМЦ).

При проведенні аналізу податкових відомостей встановлено, що діяльність ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) протягом 2019-2020 років носила характер системної (враховуючи численність проведених ризикових транзакцій, однорідність номенклатурної групи ТМЦ, відображених у податкових

підтвердило DT.UA автентичність цієї інформації.

Та для початку трохи теорії.

Податковий кредит - це сума, на яку платник ПДВ може зменшити відрахування за цим податком до бюджету. Що більше у вас податкового кредиту, то менше ПДВ ви маєте заплатити. Податковий кредит виникає в кожного платника ПДВ, якщо він щось купив на

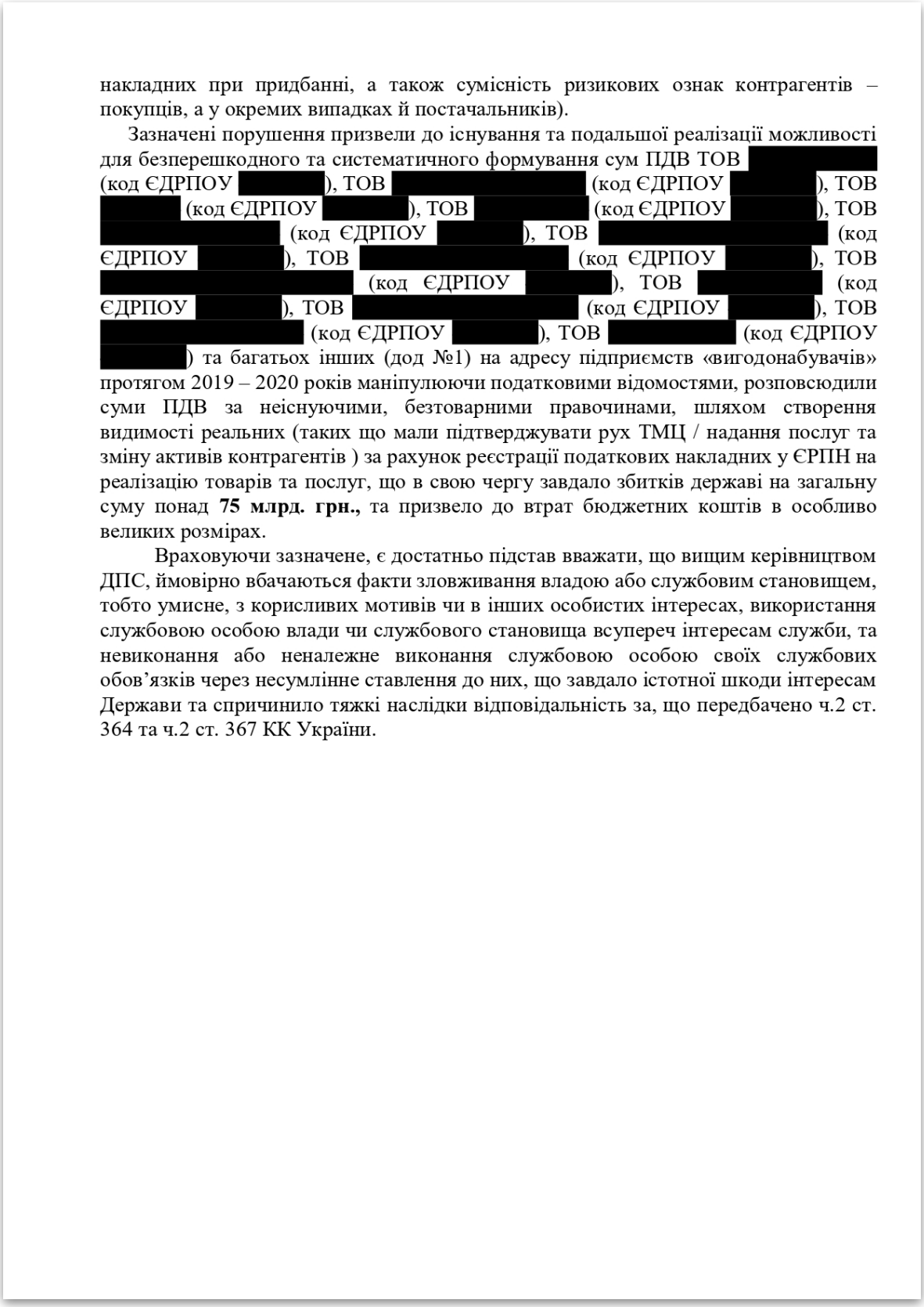

накладних при придбанні, а також сумісність ризикових ознак контрагентів – покупців, а у окремих випадках й постачальників).

Зазначені порушення призвели до існування та подальшої реалізації можливості для безперешкодного та систематичного формування сум ПДВ ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]), ТОВ [redacted] (код ЄДРПОУ [redacted]) та багатьох інших (дод №1) на адресу підприємств «вигодонабувачів» протягом 2019 – 2020 років маніпулюючи податковими відомостями, розповсюдили суми ПДВ за неіснуючими, безтоварними правочинами, шляхом створення видимості реальних (таких що мали підтверджувати рух ТМЦ / надання послуг та зміну активів контрагентів) за рахунок реєстрації податкових накладних у ЄРПН на реалізацію товарів та послуг, що в свою чергу завдало збитків державі на загальну суму понад **75 млрд. грн.,** та призвело до втрат бюджетних коштів в особливо великих розмірах.

Враховуючи зазначене, є достатньо підстав вважати, що вищим керівництвом ДПС, ймовірно вбачаються факти зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах, використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, та невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди інтересам Держави та спричинило тяжкі наслідки відповідальність за, що передбачено ч.2 ст. 364 та ч.2 ст. 367 КК України.

внутрішньому ринку або імпортував.

Логіка проста:

— коли компанія продаватиме куплене, вона оплатить ПДВ, а кредит сформується в того, хто її товар придбав, допоки цей ланцюжок не дійде до кінцевого споживача, для якого ПДВ уже включено до магазинного цінника.

Тобто,

— податок однаково рано або пізно буде оплачений, а кредит вичерпається.

Це в ідеальному світі.

У реальному світі податковий кредит - це товар, який можна генерувати, підробляючи документи про неіснуючі купівлі, і продавати тим, хто хоче заплатити державі менше, ніж мусить.

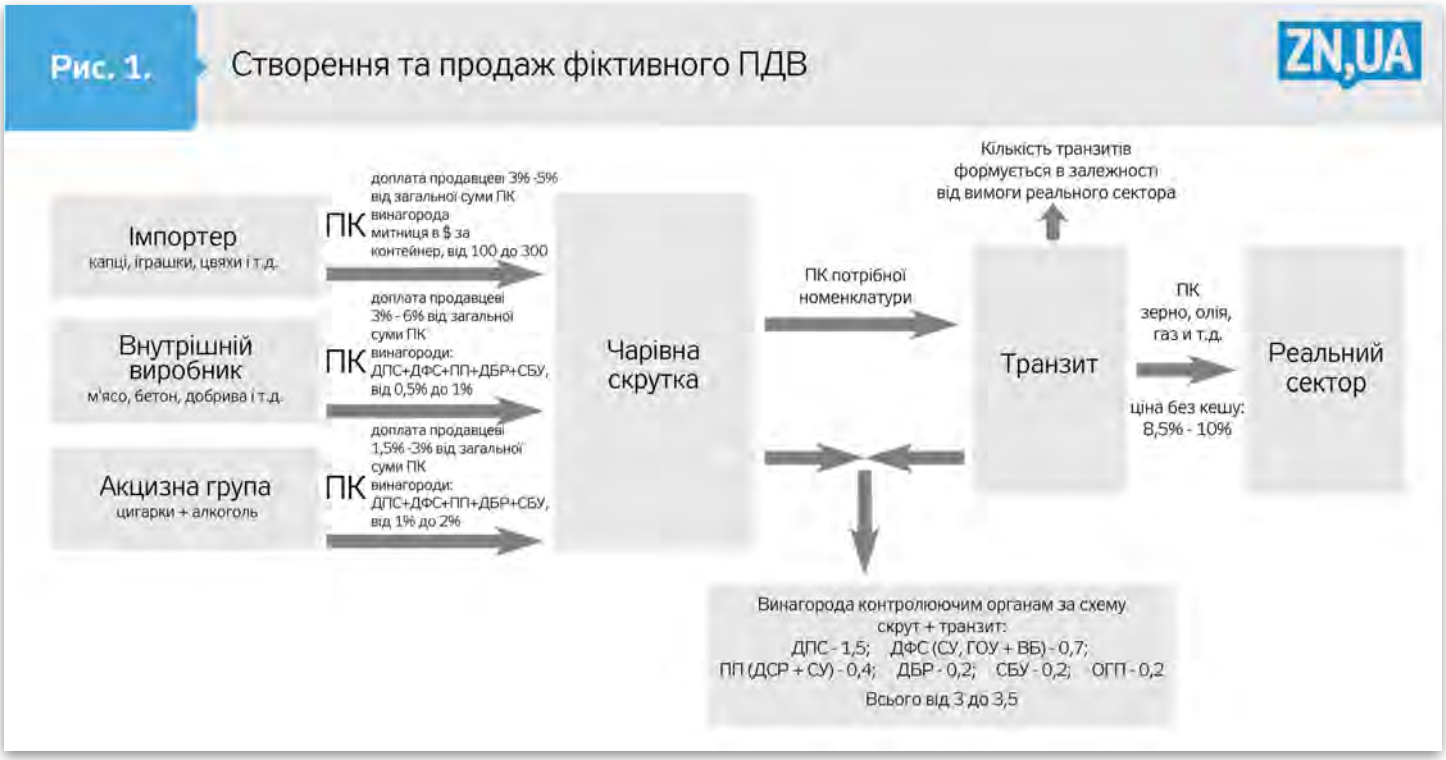

На схемі ми показали, як ці махінації працюють в Україні (див. рисунок).

Оплата за участь у схемі становить певний відсоток від початкового податкового зобов'язання різним контролюючим органам, які потім усе ділять між собою. Генерують кредит як фірми-одноденки, які створюють кредит із повітря, так і ті, хто працює на ринку тривалий час і для кого створення фіктивного кредиту - не основний, а додатковий заробіток. У кожному разі йдеться про фіктивну поставку неіснуючого товару або послуги.

Наприклад, компанія, яка ніколи не закуповувала пшениці, раптом продає її комусь, генеруючи йому податковий кредит на кругленьку суму. Цей хтось і є кінцевим вигодонабувачем схеми, він знизив суму сплати за ПДВ. А якщо так станеться, що зобов'язання з ПДВ стало від'ємним, то цей хтось ще й

відшкодує ПДВ із держбюджету. Найбільш очевидна ця схема завдяки товарній номенклатурі, коли умовно закуповуються запчастини, а продаються цвяхи або ж горілка перетворюється на кукурудзу. Це чарівне перетворення одного товару на інший і називають скруткою.

Описана вище схема вигідна бізнесу з оборотом від кількох сотень мільйонів гривень. Відповідно до наявних у нас документів, на схемах "заробляють" і маловідомі, і великі брендові компанії з мільярдними оборотами, у тому числі агрохолдинги; і секторальні, і мережні бізнеси загальнонаціонального масштабу, включно з мережами АЗС; і вітчизняні, і з іноземним капіталом... танцюють усі!

Сума недонадходжень до бюджету з податку після застосування схеми становить близько 11,5–13,5%. Тобто при ставці ПДВ у 20% схема дуже вигідна. І що дуже важливо - неможлива без особистої участі співробітників податкової вищої ланки, які теж можуть бути її бенефіціарами. І коли її керівники розповідають про те, що припиняють схеми з ПДВ, не звільнивши при цьому жодного з власних підлеглих, знайте - точно брешуть!

Крім недонадходжень до держбюджету, схеми з ПДВ шкодять і добросовісним платникам. Якщо через фіктивний ПДВ до відшкодування з держбюджету заявлено виплат більше, ніж згенеровано реально, система автоматичного відшкодування перестає нормально працювати, і з неї в ручному режимі починають виключати реальних претендентів на відшкодування, щоб задовольнити "схемників". Відповідно до даних ДПС, переданих редакції, починаючи від січня 2019-го обсяги доведеного "схемного" податкового кредиту за ПДВ для компаній, які претендують на відшкодування цього податку, збільшилися в чотири рази(!). Невже ні в кого в керівництві служби таке нечуване зростання не викликало закономірних запитань?

Навпаки, за запевненнями С.Верланова, обсяги "схемного" ПДВ уже в березні цього року мали наблизитися до нуля. А найкращим доказом своєї боротьби зі схемами він вважає 100-відсоткове виконання податковою плану наповнення держбюджету 2019-го. Щоправда, купити податковий кредит можна дотепер через телеграм-бот, не встаючи з дивана (ні, посилання не дамо). А план надходжень торік було виконано завдяки тому, що держкомпанії перерахували бюджету не належні 30, а всі 90% свого прибутку.

Справді, податкова служба, яка постійно вдосконалює свою ризик-орієнтовану систему, за ідеєю, повинна блокувати сумнівні операції, не даючи "схемному" податковому кредиту жодного шансу. Але згідно з наявними у нас даними, податкова, навпаки, бере активну участь у махінаціях із ПДВ (див. документ). Як, утім, і різні правоохоронні органи, до яких регулярно передається інформація про схеми та зникає там навіки. Якщо когось зацікавлять наявні в редакції дані, ми готові поділитися, відкривши всю інформацію про компанії

та фігурантів. Тільки майте на увазі - ми потім обов'язково запитаємо, як просувається розслідування.

За наявними в DT.UA даними, **у лютому цього 2020 року в Україні працювали близько шестисот транзитно-конвертаційних центрів.**

> У тому самому лютому завдяки їхній роботі держбюджет недотримав мінімум 4 млрд грн. Наприклад, у Львівській області діяло 40 таких фірм, сума збитків, завданих ними державі, за цей період становила 453 млн грн, у Київській області 111 підприємств завдали країні майже 1 млрд грн збитків, у самому Києві через 127 фірм-"схемників" держбюджет недоотримав близько 400 млн грн тощо. І це тільки за лютий.

Без участі топів у податковій ці підприємства працювати б не змогли.

Начальники обласних податкових і Офісу великих платників напевно й у темі і мають частку, адже вони, на відміну від нас із вами, мають необмежений доступ до даних служби, системи електронного адміністрування ПДВ і системи моніторингу критеріїв оцінки ризиків (СМКОР), яка, за ідеєю, не повинна пропускати "схемників", але пропускає регулярно. А потім ці самі керівники заплющують очі на відшкодування "схемникам" фіктивного ПДВ із держбюджету.

Усі ці електронні реєстри, бази даних, автоматичні реєстри та інше абсолютно не захищені від ручного втручання, а доступ є лише в податківців.

> Від січня 2019-го, за наявними у нас даними, у системі електронного адміністрування було незаконно сформовано електронний ліміт ПДВ на загальну суму понад 75 млрд грн. І тут мимоволі задумаєшся про те, що Україна справді давно могла б обійтися без підтримки МВФ та інших донорів, якби здолала корупцію хоча б у фіскальній сфері.

Ці 75 мільярдів податкового кредиту, створеного без фактичного придбання, виробництва, імпорту товарів або послуг, були продані підприємствам реального сектору, завдяки чому ті змогли заплатити до держбюджету менше належного. Це не епізодичні махінації, а добре налагоджена система, існування якої без участі керівництва податкової неможливе. І нове керівництво добре подумає над тим, боротися з цією схемою чи очолити її.

У середу уряд, за ідеєю, має призначити нового керівника ДПС за спрощеною процедурою, передбаченою на час карантину. Після його закінчення буде проведено класичний публічний конкурсний відбір керівника. Ми вже були свідками цих відборів і розуміємо, що конкурси в Україні - лише ширма, а на ключові посади все одно призначаються потрібні люди. І що справді цікаво, хто та яким чином контролюватиме роботу нового керівництва, щоб описані

нами схеми насправді припинилися. Особливо при зарплаті голови податкової в 29 тисяч гривень на місяць і повної безкарності всіх попередніх керівників служби.

Ми поцікавилися в нового міністра фінансів Сергія Марченка, як він планує забезпечити неповторення зловживань в службі. Він нам відповів так: "Податкова завжди була одним із найбільш корумпованих органів в Україні. Це питання не одного мільярда гривень. Коли йдеться про такі суми, то дуже багато інтересів намагатимуться контролювати систему. Ідеальне рішення - це повна прозорість і відсутність будь-якого людського фактора, але це неможливо. Прозорі процедури і конкурси також не гарантують результату, - були в історії керівники, обрані на прозорому конкурсі... але всі ми пам'ятаємо, чим це закінчилося. Будь-які онлайн-системи також обслуговують люди, тому ризик залишається. Зараз Мінфін отримав можливість разом із ДПС і ДФС проаналізувати, що взагалі відбувалося в системі: чому були порушення порядку доступу до системи, чому були затримки з відшкодуванням ПДВ, чому фіктивний податковий кредит на різних нелегальних майданчиках зараз може купити будь-хто охочий тощо. За результатами цього аналізу ми прийматимемо подальші технічні рішення - як вибудувати систему, щоб виключити можливості зловживань. Також зараз проходить відбір кандидатів на керівників податкової та митниці. І тут питання політичної волі та відповідальності.

Для мене ключовим є призначення фахівця, який чітко і досконало розбирається в системі, знає, як перекрити слабкі місця, щоб виключити будь-які можливості для корупції".

***

№ 1.874

Дайджест подій в Україні та навколо України від 10 серпня 2023

Головне

📌 І знову хуцпа щодо поновлення руху суден Чорним морем. Хоча з огляду на знищення Ердоганом хуйлолітака це таки може спрацювати.

📌 Армія США має на озброєнні понад 1,1 тис. комплексів Patriot. Але про ленд-ліз говорити не на часті. А то хуйло нападе. І зверніть ще раз увагу на затягування початку навчання українських льотчиків. Чи не тхне це договірняками?

І знову ж, звертаю вашу увагу на "реакцію" адміністрації Байдена на пробиття дна (стелі цін на хуйлонафту).

📌 І знову удари балістичними ракетами. Я впевнений, що хуйлята завдають удари по об'єктах, які вказано їхніми шпигунами. Про "плідну діяльність" фсбу мовчу взагалі.

📌 Корупція в Україні – це і є "держава". Чи потрібна така "держава" українцям, які ведуть екзистенційну війну проти хуйлонацистів? (риторичне запитання).

Теми доби

🔥 Україна оголосила про відкриття коридорів для цивільних судів через Чорне море.

🔥 Росія завдала ще одного удару по Запоріжжю ракетами "Іскандер-М".

🔥 Верховна Рада заборонила продаж цигарок у магазинах Duty Free та відновила повне оподаткування онлайн-казино.

🔥 Дуда вважає західну воєнну допомогу недостатньою для здобуття ЗСУ переваги на полі бою.

🔥 Ціна російської нафти пробила поріг, встановлений "Великою сімкою".

🔥 В Україні спалахує дедалі більше корупційних скандалів.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби лінія фронту практично не зрушила з місця, проте жорстокість боїв зростає. Російська армія посилює обстріли та удари фронтової авіації, активно застосовує безпілотники поля бою. Російські підрозділи проводять потужні контратаки на напрямках, де ЗСУ ведуть наступальні дії. У ранковому зведенні 11 серпня Генштаб повідомив про 35 бойових зіткнень на лінії фронту.

ВСУ відбили атаки в напрямку на Куп'янськ – у Надії та Новоселівському, на північ та південь від Бахмута – у Богданівці, Кліщіївці та Курдюмівці, на околицях Авдіївки та Донецька, у Мар'їнці, у Старомайорському південніше Великої Новосілки та вздовж траси Запоріжжя – Маріуполь.

⭐ На Харківщині внаслідок російських обстрілів та бомбових ударів загинув мирний житель, 2 – поранено. Куп'янська військова райадміністрація оголосила про обов'язкову евакуацію населення 37 прифронтових населених

пунктів, у яких щодня гинуть і зазнають поранень мирні жителі. На Донеччині впродовж доби поранено 9 цивільних осіб, на Херсонщині – також 9.

Російська армія завдала ще одного удару по Запоріжжю балістичними ракетами ОТРК "Іскандер", які влучили в готель Reikartz. Загинула жінка, не менше ніж 11 осіб – поранено. Загалом в області внаслідок російських обстрілів загинули 2 мирні жителі, поранено – 21.

Пресслужба ВМС України оголосила про відкриття руху цивільних суден у порти та з портів "Великої Одеси". Власників суден попереджено про мінну небезпеку та воєнну загрозу з боку РФ. Міністр закордонних справ Кулеба вважає, що лише турецький президент Ердоган може переконати Путіна відновити участь у "зерновій ініціативі". Спікер зовнішньополітичної служби ЄС Стано повідомив про досягнення міжнародного консенсусу щодо відновлення "ініціативи", проте незрозуміло, як вона може функціонувати без згоди Росії.

Кримські телеграм-канали повідомили про вибух у Джанкойському районі. За твердженням губернатора Курської обл. РФ, війська ППО збили в районі обласного центру 2 українські безпілотники.

У Білорусі на Мозирському нафтопереробному заводі сталася велика пожежа. Головне управління розвідки ще тиждень тому попередило про можливість теракту на цьому НПЗ для втягування країни у війну проти України.

Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що для в'їзду українців, які евакуюються з окупованої території, відкрито 2 гуманітарні коридори. На кордоні з РФ працює пункт пропуску Колотилівка – Покровка на Сумщині, а на кордоні з Білоруссю – пункт Доманове – Мокрани на Волині.

Російське інформагентство "Інтерфакс" повідомило про намір окупаційної влади повністю зупинити 4 енергоблок Запорізької АЕС через виявлені технічні порушення, а замість нього запустити на малу потужність (перевести в режим "гарячого зупинення") 6-й блок. Росатом, всупереч незаконній діяльності на Запорізькій АЕС, досі не включено до західних санкційних списків. Глава Енергоатому Котін заявив, що російські війська й далі порушують основні принципи ядерної безпеки та резолюції МАГАТЕ, що має наслідком деградацію систем та обладнання ЗАЕС. Пресслужба Енергоатому повідомила, що під час запуску 4 блоків зафіксовано попадання радіоактивної води до другого контуру, проте радіаційного викиду в довкілля не сталося. Ремонтники Укренерго знову під'єднали АЕС до основної лінії електроживлення 750 кВ. Польський президент Дуда вважає малоймовірним

завдання російськими військами ядерних ударів по Україні, проте не виключає можливості скоєння ними теракту на Запорізькій АЕС.

⭐ Кабмін ухвалив рішення про ліквідацію Офісу уповноваженого з питань осіб, які зникли безвісти за особливих обставин, який, зокрема, займався поверненням тіл загиблих бійців. Функції Офісу буде передано МВС, Міноборони та Головному управлінню розвідки.

1-2) Тил

⭐ Верховна Рада ухвалила закон про заборону продажу цигарок у магазинах безмитної торгівлі Duty Free у пунктах пропуску цигарок на період дії воєнного стану.

Прийнято закони про цифровий контент та цифрові послуги, а також про об'єкти цивільних прав на цифрову власність (віртуальні та криптоактиви).

Також ухвалено закон про відновлення ставки оподаткування 18 % на валовий дохід онлайн-казино.

Денонсовано угоди з Росією про заохочення та взаємний захист інвестицій, а також про співробітництво в галузі карантину рослин.

Скасовано ввізне мито для морських суден та літальних апаратів, що використовуються виключно для рятувальних операцій.

За основу прийнято закон про можливість розірвання шлюбу в період вагітності подружжя, а також упродовж року після народження дитини.

У першому читанні ухвалено закон про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів, який розширює державний контроль за цими резервами та зобов'язує операторів ринку створювати резерви в розмірі не менше ⅓ сумарного запасу.

Депутати ухвалили постанову із закликом до парламентів та лідерів країн заборонити в'їзд на свою територію спортсменам та делегаціям із РФ та Білорусі. Верховна Рада звернулася до президента Франції Макрона із закликом не допустити участі росіян та білорусів у літній Олімпіаді в Парижі у 2024 р.

⭐ Фракція "Слуга народу" виключила депутатів Гунька та Торохтія, яки є фігурантами гучних корупційних скандалів.

⭐ Міністерство економіки вперше за 9 міс. констатувало зростання фактичної ціни газу. У червні середня ціна зросла до 10,8 тис. грн/м³. Ця ціна використовується у формулі розрахунку рентних платежів за користування надрами.

⭐ Міністерство агрополітики покращило прогноз урожаю зернових та олійних культур. За оцінкою чиновників, він становитиме 76,7 млн т, що на 5 % більше, ніж торік.

⭐ Заступник начальника Нацполіції Білошицький повідомив про запуск ще 50 комплексів автоматичної відеофіксації порушень на дорозі. Низка експертів вважають, що ці комплекси під час війни можуть становити небезпеку для військової логістики, оскільки російське командування отримає доступ до інформації про перекидання військ, боєприпасів та техніки в разі зламу системи російськими кібервійськами.

⭐ Печерський суд обрав запобіжний захід депутату Верховної Ради Дубинському як особисте зобов'язання з носінням електронного браслета стеження і заборонив виїзд за межі Київської обл.

⭐ Детективи НАБУ провели обшуки в Агентстві з розшуку та менеджменту активів, які отримано в корупційний та іншим злочинний спосіб (АРМА) у справі про продаж арештованого російського аміаку за заниженою ціною.

АРМА розірвало договір з управителем 9 російськими кораблями вартістю 550 млн грн через мізерну сплату за користування цим майном (10 тис. грн на місяць).

⭐ У будинку колишнього голови Одеської обладміністрації Гриневецького проведено обшук. Одеська обласна прокуратура викрила в розкраданнях майна регіональної екологічної інспекції та затримала голову Білгород-Дністровської райради Одещини Мельниченка – зятя Гриневецького. Мельниченко очолює партію "Довіряй справам" мера Одеси Труханова. Низка експертів не виключають, що в такий спосіб глава області, колишній прокурор Києва Кіпер "розчищає простір", щоби усунути політичного конкурента – "важковаговика" Труханова.

⭐ Ченці та парафіяни УПЦ [Московського патріархату] знову не пропустили на територію Києво-Печерської Лаври членів комісії Міністерства культури. Поліція зафіксувала цей факт, проте не втрутилася, попри рішення суду про звільнення будівель. Господарський суд Києва знову наказав УПЦ [МП] усунути перешкоди діяльності комісії з передавання будівель та майна Нижньої Лаври. За словами секретаря РНБО Данилова, Рада не бачила загрози з боку УПЦ [МП] до моменту вторгнення, проте після 24 лютого 2022 р представники церкви "перейшли межу".

⭐ Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надав гарантії на €60 млн для фінансування програм Приватбанку з кредитування українських підприємств на загальну суму €240 млн.

⭐ Чиновники Міністерства економіки знову покращили прогноз зростання ВВП у 2023 р із 2,8 % до 3,2 %, попри вихід Росії із "зернової угоди", атаки на зерносховища та портову інфраструктуру та втрати через руйнування російськими військами Каховської ГЕС.

⭐ Нацбанк затвердив концепцію відкритого банкінгу, який передбачає структурований та безпечний обмін даними між постачальниками платіжних послуг через стандартизований інтерфейс.

⭐ НБУ розширив перелік "бенчмарк"-ОВДП, які банки можуть використовувати як покриття обов'язкових резервів.

2. Україна та світ

⭐ Німецьке видання t-online повідомило, що уряд країни вже незабаром оголосить про передавання Україні далекобійних крилатих ракет Taurus із максимальною дальністю поразки до 500 км.

Уряд Естонії оголосив про надання Україні 150 одиниць стрілецької зброї та патронів до неї. Йдеться, ймовірно, про снайперські гвинтівки. Естонія вже передала Україні воєнну допомогу на суму $0,4 млрд, що становить 1 % ВВП країни.

Польський президент Дуда в інтерв'ю The Washington Post прямо заявив, що наявні темпи передавання Заходом озброєнь не дають Україні можливості змінити баланс сил у війні на свою користь, тому він наполягає на збільшенні та прискоренні постачання воєнної допомоги.

Адміністрація президента Байдена внесла до Конгресу запит про виділення до кінця року понад $40 млрд на воєнну та гуманітарну допомогу, ліквідацію наслідків стихійних лих та на заходи щодо зміцнення кордону з Мексикою. З цієї суми Україна може одержати $8 млрд гуманітарної та фінансової підтримки та понад $13 млрд – воєнної. Адміністрація також запросила виділити $0,2 млрд на протидію ПВК "Вагнера" в Африці, на зміцнення демократичних інститутів та безпеки африканських країн тощо.

Спікер Пентагону генерал Райдер оголосив про намір збільшити виробництво 155-мм снарядів до 80 тис. шт. на місяць. З його слів, США вже передали Україні понад 2 млн таких снарядів, а за їхнє виробництво збільшилося з 14 до 24 тис. на місяць, проте ці обсяги не є достатніми для поповнення запасів.

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Україна готова вести переговори з Росією після виведення всіх російських військ з окупованих територій. Він виключив можливість безпосередніх переговорів президентів Зеленського та Путіна.

⭐ Посол Азербайджану в Україні Мардалієв повідомив, що країна надасть допомогу у відновленні Ірпеня, у медично-психологічній реабілітації дітей та військовослужбовців, а також влаштує вишкіл українських саперів і передасть машину для механізованого розмінування.

⭐ Нацагентство з питань запобігання корупції внесло компанію Bacardi до списку міжнародних спонсорів війни. Після вторгнення компанія оголосила про згортання бізнесу в Росії, проте надалі лише наростила обсяги постачання та розширює продажі.

⭐ Сервіс вакансій Work.ua розірвав договори з кількома десятками іноземних компаній, які відмовилися залишити Росію, оскільки з їхніх податків фінансується агресія проти України.

⭐ США надали дозвіл на адміністративні операції за участю Центробанку, Фонду національного добробуту та Мінфіну РФ до 8 листопада.

⭐ Ціни на російську нафту перевищили встановлений країнами "Великої сімки" ліміт $60/барель, а на світлі нафтопродукти – піднялися вище за $100/барель. Агентство Reuters повідомило, що американська адміністрація має намір застосувати "м'яку тактику переконання" щодо трейдерів, страховиків та власників танкерів, які допускають перевищення цінової стелі, проте не планує запроваджувати проти них санкції, "оскільки це може підірвати енергетичні ринки".

⭐ Ізраїль скасовує медичне страхування для українських біженців. Посол України Корнійчук звернувся до уряду країни із закликом відмовитися від цього кроку.

Молдова згортає центри розміщення українських біженців, які було відкрито як тимчасова альтернатива постійному розселенню. Влада вважає економічно невигідним утримувати великі приміщення, у яких проживає невелика кількість біженців.

3. Тренди

Верховна Рада створила тимчасову слідчу комісію для розслідування можливих порушень законодавства під час проведення публічних закупівель в умовах воєнного стану. Її головою призначено депутата фракції "Голос" Цабаля.

Видання "Дзеркало тижня" опублікувало матеріали про корупційну закупівлю умундирування чиновниками Міноборони влітку 2022 р із заміною зимового одягу літнім та продажем одностроювання через платформу оголошень OLX.

За інформацією низки українських ЗМІ, Офіс президента шукає заміну міністру оборони Резнікову, який причетний до гучних корупційних скандалів. Сам Резніков не проти поїхати послом до Великої Британії чи обійняти посаду міністра юстиції. На місце Резнікова чиновники Офісу запропонували призначити міністра стратегічних галузей промисловості Камишина чи міністра інфраструктури Кубракова.

Українські ЗМІ з'ясували, що член Центральної виборчої комісії Буглак виїхав з України за 12 днів до широкомасштабного вторгнення Росії і досі не повернувся до країни. Він живе в елітному житловому комплексі у Флориді (США) та одержав за цей час зарплату та матеріальну допомогу з бюджету в розмірі понад 1,5 млн грн. Чиновник стверджує, що не порушив українських законів та бере участь у засіданнях ЦВК дистанційно.

Секретар РНБО ***Данилов*** заявив, що до реєстру олігархів поки не включено жодної особи, оскільки "незрозуміло, що відбувається з активами, які залишилися на окупованих територіях і перебувають під обстрілами". Він також відмовився називати прізвища політиків та олігархів, які просували російський вплив у країні напередодні вторгнення, оскільки, за його твердженням, "зараз не час про це говорити".

Співробітники телеканалу "Прямий" повідомили про наміри влади відібрати або закрити канал, для чого було проведено обшуки в його колишнього власника ***Макєєнка***. Нібито керівництво Держбюро розслідувань дало вказівки слідчим заарештувати канал, оскільки він є "речовим доказом". Співробітники "Прямого" також стверджують, що справу проти каналу було відкрито за заявою політика Портнова, колишнього заступника голови Адміністрації Януковича. США запровадили санкції проти Портнова в грудні 2021 р, а в червні 2022 р. він безперешкодно виїхав з України через пункт пропуску на Закарпаття. Секретар РНБО Данилов стверджує, що українські санкції проти Портнова не було запроваджено, оскільки для цього, начебто, "не було підстав". Оточення президента Зеленського відкрило з допомогою і за заявами Портнова кримінальні провадження проти попереднього президента Порошенка, проте жодну з них так і не було доведено до суду.

***

№ 1.875

ZN,UA

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ БЕБ: ВІД ПЕРЕСТАНОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ СИСТЕМА НЕ ЗМІНЮЄТЬСЯ

2023-08-12

Олександр Лємєнов

Голова правління StateWatch

Минуло шість тижнів відтоді, як Володимир Зеленський зустрічався із бізнесом, наобіцявши останньому нові підходи та довгоочікуване перезавантаження Бюро економічної безпеки. За місяць… Що ж, вочевидь не так бізнес уявляв собі це перезавантаження.

І до того малоефективне **БЕБ уже третій тиждень узагалі без повноцінного керівництва**. Тільки-но призначили «свіжого» заступника директора Бюро Андрія Пащука, як двоє попередніх співочільників — Едуард Федоров і Віталій Гагач — пішли у відпустки. А згодом, за два тижні, як мінімум один із них — одразу і на лікарняний. Та й, за інформацією ZN.UA, з відпусток і лікарняних вони не повернуться.

Тому спробуємо пояснити, чому і **навіщо дехто в офісі президента перетворив БЕБ на шахівницю.**

Нагадаю, першим головою зазначеного органу правопорядку був колишній податковий міліціянт Вадим ***Мельник***. Його керівництво було таким само безславним, як і колись спроба Романа ***Труби*** запустити ДБР. Але якщо очолюваною структурою, оскільки орган не одноосібний, а квазіколегіальний, Труба «керував» у певному паритеті зі своїми заступниками, то у БЕБ історія була без заступників. Тому Мельника успіх чекати не міг апріорі. Йому «підставили дві милиці» у вигляді заступників — спочатку ***Гагача***, а згодом і ***Федорова***.

Далі — більше.

Після того, як робота БЕБ не виправдала очікувань і не принесла грошей до бюджету, у квітні 2023 року було звільнено з посади директора Бюро, який очолював орган із серпня 2021-го.

Звільнення ***Мельника*** відбулося на тлі багатомісячних обговорень перезавантаження БЕБ. Про це заговорили ще восени 2022 року, коли парламентські комітети направили висновки щодо незадовільної роботи Бюро до Кабінету міністрів.

Суть претензій проста.

Бюро створювали як єдиний орган, що займатиметься економічними злочинами, із потужною аналітичною складовою.

Тоді як **«економікою» досі займаються всі, окрім новоствореного Бюро, бо там осіли колишні податкові міліціонери з одіозними СБУшниками, які провалили аналітичний напрямок, але вправно відродили звичні для себе методи роботи**.

В результати більш як 90% відкритих кримінальних проваджень БЕБ до суду не доходять, а є просто запрошенням бізнесу «на розмову». Тож, певно, є підстави щось змінювати.

Згодом група народних депутатів подала законопроєкт **№ 9080 про перезавантаження** зазначеного органу правопорядку. Зміни, які запропоновано законопроєктом, стосуються процедури призначення директора. Згідно з його положеннями, також протягом року після призначення голови Бюро всі співробітники підлягають атестації.

При цьому варто визнати, що **вже під час керівництва Федоровим і Гагачем результати значно покращилися**.

Хоча, будемо відвертими, у представників бізнесу до БЕБ питання як були, так і залишаються, — в останньому звіті бізнес-омбудсмена Бюро не хвалять.

Але **принаймні в БЕБ почали рухатися серйозні кейси, наприклад, розслідування проти «Укртатнафти» Коломойського або «Регіональної газової компанії» Фірташа.**

Однак у середині липня і Федоров, і Гагач різко «зійшли з дистанції».

> На сьогодні маємо достовірну інформацію, що **Федоров і Гагач написали заяви про звільнення, і рішення на Банковій ухвалено**.

Тому виникає запитання: **кого ж офіс президента хотів би бачити на посаді директора Бюро?**

Сьогодні влада має двох підходящих кандидатів на посаду голови БЕБ.

Ключовим претендентом називають голову Харківської обласної військової адміністрації **Олега Синєгубова**. Він як губернатор, на думку президента, зарекомендував себе позитивно, показав, що вартий довіри. За нашими даними, саме від Синєгубова з великою сумою готівки їхав Олександр Трухін, коли потрапив у резонансну ДТП.

Другий претендент на «трон» у БЕБ — уже згаданий **Андрій Пащук.** До слова, за даними з наших джерел, його рекомендував у Бюро секретар Ради нацбезпеки та оборони сам Олексій Данілов. Але зрозуміло, що це рішення пройшло через Татарова. Тому сказати, що це 100% людина Олега Юрійовича, наразі складно, хоча Пащук і працював у структурах МВС за часів міністра Януковича Захарченка. Але лінійні умовиводи — не наш стиль аналізу. Нагадаю, в ті часи і сам Татаров працював під керівництвом колишнього міністра внутрішніх справ.

А що ж у самому БЕБ?

Перш за все Пащук уже взявся повноцінно за роботу і не звертає уваги на позицію того ж таки т.в.о. директора Федорова, який станом на сьогодні на

лікарняному. Конкурси тривають, але ні людей Гагача, ні людей Федорова не призначають.

Пащук виконує забаганки офісу президента — самостійно ухвалює всі рішення, не зважаючи на дует попередніх, але наразі ще керівників. Центральний апарат БЕБ, а саме — його співробітники, не дуже розуміють, що відбувається, тому грають в «італійський страйк». Рада громадського контролю за фактом не долучена до конкурсних відборів, це не наші здогадки, а позиція членів РГК.

Понад те, **глобальні проблеми функціонування БЕБ залишаються**.

Набрано до 900 співробітників, чого точно недостатньо. Фінансування навіть для цієї кількості детективів, аналітиків та інших вистачить лише до середини вересня. Як можна когось іще добирати? Чим платити правоохоронцям зарплату? Обіцянками? Ще одне — переатестація. Для проведення переатестації, знову ж таки, знадобляться кошти. Навіщо? Бо якщо звільнятимуть, то, як зазначили в РГК, потрібно буде виплачувати вихідну допомогу. Знову ж таки, з яких коштів?

Тепер про відсторонення Федорова і Гагача.

Чому на Банковій ухвалили таке рішення?

> Бо до президента Зеленського завітав хтось із «великого бізнесу», найшвидше, це представники міжнародних структур, що вказали на злочинні дії з боку цього дуету. Жодних деталей, як і публічних скандалів, ми останні кілька місяців не чули. Гарант Конституції покликав Татарова, той у свою чергу пообіцяв розібратися.

Як наслідок, Пащук — плюс, Федоров і Гагач — мінус. Без огляду на те, правильно це чи неправильно, констатуємо: **Татаров зав'язав на себе вирішення проблеми**, дав певні вказівки, **а також додав, що у разі серйозних претензій до БЕБ буде повне перезавантаження керівного складу**. Наче попередніх претензій недостатньо…

У результаті законопроєкт № 9080 просто лежить у парламенті, працює профільна тимчасова слідча комісія, яку очолює нардеп Ярослав ***Железняк***, проводяться конкурси на зайняття вакантних посад у БЕБ, двоє попередніх очільників перебувають у відпустках і на лікарняному, **заступник Єрмака Олег Татаров пообіцяв президенту «розібратися», а фактично конструює нову конфігурацію контрольованих розслідувань фінансових злочинів з боку офісу президента**.

«Ніколи такого не було і от знову…»

А далі всіх можуть дуже здивувати фінальні акорди цієї правоохоронної симфонії. Особливо якщо дослухатися до голосів високопосадовців із системи

кримінальної юстиції, то можна почути, що голову СБУ Василя Малюка сватають на очільника МВС, а Олексія Сухачова, який не пройшов переатестації в прокуратурі 2019 року, хочуть перевести на митницю. Політичне шулерство вищої матерії, і якщо відкинути потенційну історію з Малюком, як-не-як не найгіршим керівником «контори», то решта кандидатур виглядають, м’яко кажучи, дивно.

Банкова так і не зрозуміла, що, обмінюючи професіоналізм на лояльність, можна взагалі втратити контроль над будь-якими процесами в державі.

У світі, де все змінюється з блискавичною швидкістю, а ситуація на фронті не дає права на грубі помилки, особливо цінуються люди, що здатні поглянути на проблеми від різними кутами зору. Це і називається «helicopter view» — взяти і використати широкий погляд, зіставити різні отримані дані, зуміти зосередитися на деталях, «побачивши за деревами ліс».

***

№ 1.876-1

Чому "прибутки" фінансового сектору (банкіров, інвест-банкіров) повинни бути вилучені у примусовому порядку?

2023-08-11

Загородній

1. Банкіри рапортують про рекордні "прибутки". Біля 67 млрд грн за перші 6 місяців 23 року.

Тільки це не "прибуток", а результат реалізації схеми пограбунку реального сектору економіки у змові з Мінфіном, Нацбанком та банками.

2. Цей ресурс потрібен реальному сектору економіки на розширення державного замовлення впершу чергу на оборонку. Нещодавно Шмигаль рапортував, що аж 40 млрд грн. виділено на дрони. Думаю,

що ще 40 млрд для виробників дронів та військової техніки не завадить.

3. Фінансисти не несуть ніякої користі для організації захисту країни. Чому реальний сектор економіки повинен потерпати від безробіття та не забезпечувати обороноздатність держави?

4. Ніякої дестабілізації не наступить у разі вилучення прибутку банків (до речі багато з них працює у Росії), оскільки вони можуть спокійно провести скорочення штатів та правління скоротити свої зарплати. Щоб запезпечувати розрахунки всередині країни (а кредити вони видавати не хочуть) не потрібна така кільскість персоналу.

5. Казки про "банкопад" вважаю казками. По-перше вже біля 60% банківської системи ітак належить державі. Іноземні банки нехай докапіталізують свої банки за свій рахунок. Чому за рахунок українців це відбувається? Зникнуть дрібні миєчні банки? Туди їм і дорога.

6. Особливо нудить від казок НБУ про "фінансовий фронт", який він тримає. Які втрати у вас на цьому "фронті"? "Мерседес" купуєте замість "Ройл Ройса"? Не можете вже зараз в Лондон переїхати?

Про те як ця ракова пухливана, яка називає себе "фінансовий сектор" зжирає реальну економіку зсередини досить гарно описав журналіст Євген Плінський.

***

№ 1.876-2

2023-08-11

Євген ***Плінський***

Продовжуємо інформувати суспільство про деталі злочинної схеми НБУ по виведенню бюджетних грошей на рахунки комерційних банків через схему депозитних сертифікатів та ОВДП.

Як я зазначав в минулому матеріалі на сьогодні Мінфін виплатив Нацбанку відсотків по ОВГЗ на 153 млрд грн. (88 млрд. за 2022 та 65 млрд. за півроку 2023). Важливо відмітити що ці мільярди – це не гроші з неба, а гроші з бюджету.

В подальшому вони мали б туди і повернутись як прибуток НБУ.

Але цього не відбувається, адже Нацбанк, закрутивши з середини 2022 року схему, виводить їх в банки вже як їх прибуток по вкладам в депозитні сертифікати зменшуючи тим самим свої доходи і зменшуючи свої відрахування в бюджет.

Це як звичайна податкова оптимізація бізнесу через фіктивне збільшення витрат і зменшення сплати ПДВ в кінці звітного періоду.

Але в історії НБУ – це **схема на державному рівні і на десятки мільярдів**.

Ставка доходу по «депсертифікатам» була встановлена просто космічна – до 25%, прибутки потекли небачені, а бажання банків вкладати в них гроші – неспинним.

Якби не така висока ставка, то і схеми виведення бюджетних грошей не було б.

Але в такому разі НБУ був би змушений всі зароблені кошти від Мінфіну повертати в бюджет.

А це не цікаво. Цікаво заробляти.

Я не знаю скільки корупції керівництва НБУ зарито в цій історії, але не бачити очевидні речі – неможливо.

Вони все бачили, але схему почали пригальмовувати лише місяць тому, коли публічні питання економістів та журналістів стали гучнішими ніж крики кишенькових блогерів НБУ про те, що «це все фейк!»

Проста математика.

За 2022 рік НБУ виплатив банкам по «депсертифікатам» 41 млрд грн.

За перші шість місяців 2023 ще 46 млрд. грн.

Фактично ***за приблизно чистий рік роботи схеми країна втратила 87 млрд грн***

— з тих 156 які Мінфін перерахував в НБУ з бюджету.

Вони просто перейшли в кишені банків і в бюджет вже не повернуться. Ніколи.

Це прямі збитки країни, але а ні Мінфін, а ні правоохоронці цією історію не цікавляться.

При цьому НБУ навіть не фільтрував кому він дає на цьому заробляти.

В схемі були як кажуть всі. Банки з російським капіталом, банки які відмовляються виходити з країни агресора і т.д.

Наприклад

— угорський ***ОТП Банк*** який визнаний НАЗК як спонсор війни проти України входить в ТОП 10 банків за обсягом вкладів в депозитні

сертифікати НБУ і відповідно в ТОП 10 банків які отримали надприбутки в цій схемі.

Станом на 1.07.2023 ОТП Банк тримає в «депсертифікатах НБУ» 26 млрд грн. заробляючи щодня чистими по кілька мільйонів.

Ще один визнаний НАЗК спонсором війни

— ***Raiffeisen Bank***, який окрім продовження роботи в росії ще й визнав «ЛНР» та «ДНР», займає 5 місце за обсягами вкладень в «депсертифікати НБУ» в яких на перше липня тримає близько 32 мільярдів гривень і продовжує чудово заробляти.

Націоналізований

— ***Сенс Банк***, який до зміни назви був чисто російським Альфа банком, вклав в депсертифікати Нацбанку майже 8 мільярдів.

В підсумку.

Станом на зараз, після багатомісячних скандалів та під натиском ЗМІ, зробивши обличчя що нічого взагалі не відбувається, НБУ знизив облікову ставку до якої прив'язана ставка по їх депозитним сертифікатам.

Схема потроху зменшує свої оберти і регулятор обіцяє зменшити облікову ставку восени ще на кілька відсотків.

Але в сухому залишку ми маємо факт **існування цілий рік нахабної та злочинної схеми пограбування країни банкірами на десятки мільярдів гривень**.

Чи могла ця історія працювати без прямої участі керівництва НБУ? Точно ні. Чи міг Андрій Пишний її зупинити після того як був призначений Головою НБУ? Міг, але він її лише вдосконалив ввівши тримісячні сертифікати з підвищеною ставкою.

Чи розумів Пишний що бюджет пустий, і гроші потрібні країні та армії як повітря? Точно розумів.

Але він обрав інший шлях.

Шлях збагачення банкірів. Навіть тих які визнані спонсорами війни проти України.

І відповідальності ніхто за це поки не несе.

І чи понесе – питання поки відкрите.

***

№1.877

ZN,UA

ХОРОША І ПОГАНА НОВИНИ ПРО КОРУПЦІЮ В МІНОБОРОНИ

2023-08-10

Автор

Юрій Ніколов

Журналіст і засновник проекту “Наші гроші”, Україна

Автор

Віталій Кононученко

кореспондент ZN.UA

Минуло пів року після виходу розслідування ZN.UA щодо «яєць Резнікова по 17». Час проміжних підсумків.

Почнемо з хорошої новини — після нашого розслідування у закупівлях Міноборони стало менше корупції. Ціни на картоплю та яйця опустилися в три рази. Закупівлі питної води вивели на відкриті торги, і її почали купувати навіть дешевше, ніж було до вторгнення.

А щоб хоч якось задовольнити жагу суспільства до справедливості, у СІЗО тримають двох представників Міноборони — заступника міністра **В’ячеслава Шаповалова** і керівника закупівельного департаменту **Богдана Хмельницького**.

1. І тут погані новини

Шаповалову і ***Хмельницькому*** у розпал скандалу цієї зими інкримінували зовсім не завищені ціни харчів, а неякісні бронежилети, закуплені у перші

місяці вторгнення. Потім додали завищену ціну — товарознавча експертиза показала, що ціна у 43 тис. грн за бронежилет 4-го класу при курсі 29 грн/дол. була у рази більшою за тодішню норму.

Олексій ***Резніков*** став грудьми за свого заступника:

> *«Контракти, які є предметом дослідження, датовані березнем 2022 року. І я хочу запитати: а де всі були в березні 2022-го? Коли* ***на складах нуль (бронежилетів)****, а треба було привезти сотні тисяч. Тому я хочу дочекатися завершення слідства і почути вирок суду. Бо він може бути і виправдувальним теж».*

Зустрічне запитання до Резнікова, міністра оборони з листопада 2021-го:

> — а чому, власне, в березні 2022-го у нього на складах був нуль? Не помітив попереджень США про наступ? Вважав, що нуль бронежилетів на складах, навіть за мирних часів, — це прийнятно?

Очевидно, що **Резніков створює інформаційне поле для звільнення Шаповалова від покарання**. Тоді на шконці залишиться лише закупівельник ***Хмельницький*** — найменший чиновник у корупційній вертикалі міністерства Резнікова, чиєю функцією був банальний «підписздєсь».

ZN.UA занурилося ще глибше у політику забезпечення ЗСУ ***Шаповаловим***, і ми отримали чергову порцію комфортної впевненості, що «вор должен сідєть в тюрьмє».

2. Зимовий одяг із Туреччини за 33 мільйони доларів

У червні Шаповалова «доепізодили» закупівлею зимового одягу з Туреччини. Що у матеріалах справи, невідомо. Але, за даними ZN.UA, йдеться про велику аферу.

Ще влітку 2022 року українські виробники били на сполох, що Міністерство оборони не оголошує вчасно закупівель зимового одягу для бійців. Доставити тканину з Азії, пошити — це все місяці. Ці місяці було втрачено саме з вини міністерства та інших урядовців, які вчасно не вирішили проблемних питань.

> **— Тоді відразу був жирний натяк на те, що це неспроста. Мовляв, якщо закупівлю якісної та дешевої української форми саботують, то це комусь вигідно.**

Так і вийшло.

> — Міноборони з наближенням холодів уклало контракт із турецькою фірмою Vector avia hava araçlari на поставку зимового одягу. За даними патріотично налаштованих офіцерів з митного фронту України, ця фірма

лише у жовтні-грудні ввезла до України з Туреччини 233 тис. курток на 20 млн дол. і 202 тис. штанів на 13 млн дол.

Ціна була прийнятною як для зимового одягу. Куртки від турків йшли по 86 баксів. Інший постачальник з Болгарії віз для Міноборони з Китаю куртки по 95 дол.

Але проблема в тому, що

— з Туреччини насправді їхали не зимові куртки, а літні чи просто з лайно-тканини.

За нашими даними, середня вага китайських курток була два кілограми. А турецької — 1,1 кг. Це дуже схоже на різницю між літнім жакетиком і зимовою теплою курткою.

У розпорядженні ZN.UA є пакет супровідних документів на одну з партій товару від Vector avia.

Тут чудово видно, як 4900 курток загальною вартістю 142 тис. дол. перетворюються на 4900 курток за 421 тис. дол.

— Дорогою між турецькою й українською митницями куртки магічно перетворилися з «камуфляжних» на «зимові повітрозахисні» і на цьому перетворенні набрали державної ваги з 29 до 86 дол. за штуку (див. документ).

— Маржа залишилася на турецькій фірмі Vector avia hava araçlari, яка належить українцю Роману Плетньову із Запоріжжя.

У судовому реєстрі є дані про кримінальне провадження щодо цього одягу.

Київський науково-дослідний інститут судових експертиз встановив, що «поставлені за договором №VV2022-M1908 куртки вітровологозахисні зимові та штани вітровологозахисні зимові не можуть використовуватись за своїм цільовим призначенням». А зимовий одяг, який їхав в Україну за іншим договором №VV2022- M1708, кордон у Молдові перетинав із документами 27 500 дол. за партію, а кордон в Україні — вже за 367 500 дол. Понад те, куртки з цієї партії вже продаються на OLX (див. скрін 2).

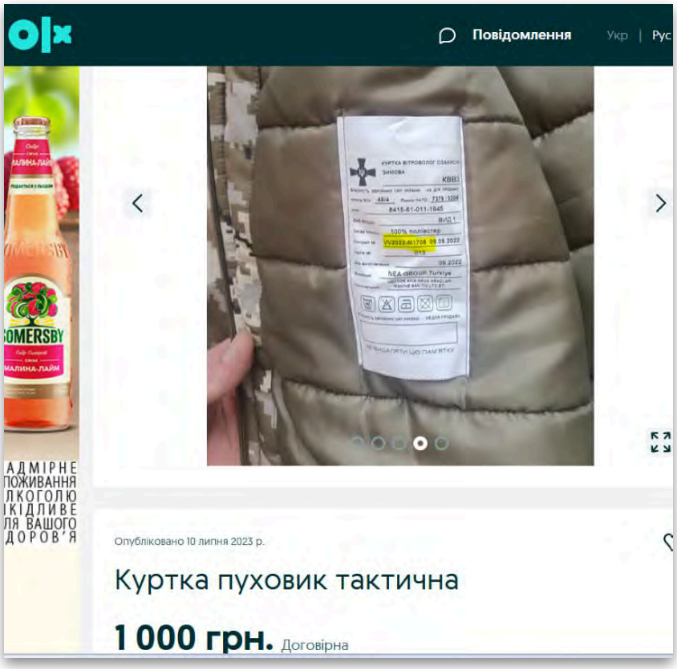

До речі, так само силовики знають, що Міноборони втридорога купувало шоломи для бійців. Люди Резнікова замовили і оплатили товар, який за документами значився як шоломи PASGT виробництва США з рівнем захисту NIJ IIIA. А по факту це виявилися шоломи з нижчим рівнем захисту NIJ 2. При цьому «Наші гроші» повідомляли, що торік Міністерство оборони мало контракти на ці шоломи у тому числі за ціною 348 і 468 дол. Тоді як саме міністерство і його держпідприємство «Спецтехноекспорт» імпортували шоломи за ціною від 132 до 293 дол. за одиницю.

2. Вегетаріанські сухпайки для солдатів за 15 мільйонів доларів

На цьому проблеми Шаповалова не мають завершитися, навіть якщо він «розчулить» Зеленського, а Резніков наб'є собі ціну перед Єрмаком можливістю розголосу різних подробиць військових закупівель і відчалить до Лондона.

У розпорядженні ZN.UA є копія контракту на закупівлю сухпайків минулої весни. 14 березня 2022 року, через три тижні після початку вторгнення,

> — Міноборони замовило у київської фірми ТОВ «Танос Технолоджи» один мільйон вегетаріанських сухпайків із Туреччини на 430 млн грн, що за курсом на той час становило 14,7 млн дол. (див. табл.). Дані про цей контракт досі не оприлюднені у «Прозорро», хоча Міноборони мусило їх публікувати після законодавчих змін цієї весни.

Найменування	Ціна від турецького постачальника Orta, грн/од.
Квасоля борлотто в томатному соусі	43,88
Мексиканські боби в томатному соусі	40,95
Булгур з нутом	36,56
Томатний суп	27,79
Фруктовий компот	32,76
Курячий паштет	н/д
Галетне печиво	н/д
Кава у стіках (2 шт.)	н/д
Одноразовий посуд (стакан, виделка, ложка, серветка)	н/д
Загальна ціна сухпайка в контракті Міноборони	430,00

Із додаткової угоди до цього контракту від 8 липня 2022 року відомо, що у початковій версії був підігрівач їжі, але потім він зник. Натомість до складу сухпайка включили курячий паштет — єдиний м'ясомісткий продукт серед вегетаріанського раціону.

Наразі вартість окремих складових у контракті Міноборони невідома.

— Але відома ціна, за якою «Танос Технолоджи» купувало складові сухпайків у турецької фірми Orta Akdeniz Gumrok Ve Tiracet Bm. Квасоля, боби, булгур, суп і компот разом коштували 181 грн.

— Таким чином, на курячий паштет, печиво, каву у стіках та одноразовий посуд припадало аж 248 грн. ZN.UA не вдалося знайти настільки дорогих товарів у магазині «Новус», щоб вийти на подібну розрахункову суму.

Такі ж продукти на початку 2022 року закуповували й інші українські фірми.

Наприклад,

— мережа магазинів «Таврія-В» імпортувала їх із Туреччини майже вдвічі дешевше. Так, квасолю борлотто і боби у мексиканському соусі Yayla ввозили в країну за митною ціною 0,81 дол., або ж 23,73 грн за упаковку.

— Ціна Міноборони, нагадаємо, становила 43,88 грн/шт. за квасолю та 40,95 грн/шт. за боби.

Але й це ще не кінець…

Слідчі СБУ отримали доступ до сухпайків, привезених «Танос Технолоджи». Виявилося, що вони упаковані в картонні коробки з надписом «Відновлюйся

Україно. Ми віримо у лікувальну силу любові та підтримки». Тут же присутній логотип Legurme, — цей бренд належить компанії Yayla. Під ним вона продає певну частину своєї продукції.

Навесні 2022 року турецькі продукти з'явилися в Україні як благодійна допомога.

Наприклад, «Червоний Хрест» роздавав такі продукти в Хмельницькому.

У травні 2022-го «допомогу від президента» з продуктами бренду Yayla отримала Лозівська громада на Харківщині. Також продуктами бренду Legurme забезпечував людей благодійний фонд «Крок з надією».

***

Здається, **підстав для покарання Шаповалова більш ніж достатньо**.

Навіщо міністрові його прикривати? У правоохоронців є цьому пояснення.

Шаповалов — це реально довірена людина саме ***Резнікова***.

1) — Він був заступником Резнікова у Міністерстві реінтеграції 2020 року.

2) — Резніков привів його за собою в Міноборони і зробив своїм заступником із найгрошовитішого питання — закупівель.

Вони й раніше мали спільне «поле діяльності».

У 2015-2017 роках Резніков очолював Київраду, а Шаповалов опікувався будівельними питаннями як заступник і радник голови Київської ОДА.

1) — Саме тоді зять Резнікова Дмитро ***Штейнгауз*** почав велетенську житлову забудову у Броварах поблизу Києва, отримавши під неї 80 га.

2) — А вже 2018 року Штейнгауз через свою фірму «Аквасервіс» запропонував Міністерству оборони купити у нього 38 квартир у Броварах (див. скрін із сайту МО).

Лот 33 – м. Бровари Київської області, до 40 квартир:

Пропозиція 37.33. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПРОЕКТБУДСЕРВІС", предмет закупівлі: **2 квартири** у м. Бровари Київської області, житловий комплекс на території II житлового району в районі вулиці Анатолія Луценка та вулиці Маяковського, буд. 28, буд. 29.

Пропозиція 36.33. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КОМЕРЦІЙНА КОМПАНІЯ "АКВАСЕРВІС", предмет закупівлі: **38 квартир** у м. Бровари Київської області, на території житлового району в районі вулиці Анатолія Луценка та вулиці Маяковського, а саме: будинок 29 – 1 квартира, будинок 27 – 17 квартир, будинок 98 – 20 квартир.

Коли Зеленський після скандалу зберіг ***Резнікова*** на посаді міністра, цікаві ігри почались і між силовиками.

1) — У лютому ДБР затримало Шаповалова, а СБУ затримала Хмельницького.

2) — Потім дозбирували доказову базу, оголошували додаткові підозри.

3) — І вийшло так, що в середині липня **Печерській суд за справою ДБР отримав від адвокатів Шаповалова довідку про поганий стан здоров'я підозрюваного і безкоштовно відпустив його на волю, хоча йому було встановлено заставу у 402 млн грн**.

Однак

4) — уже через добу Шевченківський суд подивився на фігуранта через призму кримінального провадження СБУ і кинув його назад за грати.

З ким ***Шаповалов*** встиг зустрітися на свободі, про що говорив і які запевнення отримав, невідомо.

Але після повернення за грати він через «Українську правду» звернувся до Верховного головнокомандувача Володимира Зеленського із шантажною заявою:

«Ви особисто сказали мені, пане президенте, що треба зробити все, аби забезпечити ЗСУ необхідним, а «розбиратися будемо потім»… Переслідування мене має всі ознаки політичного — у тому сенсі, що якась невідома мені сила робить усе, аби я не вийшов з-за грат. Ця справа політична ще й тому, що під час найгарячішої фази війни ***хтось вирішив «закрити» людину, яка формувала політику забезпечення ЗСУ, не замислюючись про наслідки****».*

Насправді

— політичне в цій справі лише те, що вона мала би стати прикладом політики невідворотності покарання, без якої про реальні антикорупційні зміни годі й думати.

Дійсно, як розповів ZN.UA один із правоохоронців, що займається боротьбою з корупцією в армії,

> «Єрмак із Шараповим відійшли від незбройних закупівель після скандалу».

Та й американці тепер слідкують за цим сектором у «п'ять очей», не забуваючи ділитися з Володимиром Зеленським враженнями від побаченого.

От і маємо позитивний ефект — частина державних грошей тепер таки економиться.

Однак **глобально система не змінилася**.

Володимир Зеленський залишив Олексія Резнікова міністром оборони.

Тому **не дивно, що всередині міністерства просто зараз саботується запуск нової Агенції, яка мала б уже цієї осені перебрати на себе всі незбройні закупівлі** Міноборони, і **тим самим узагалі прибрати звиклих до корупції тиловиків у погонах від мільярдних потоків**.

Тож, **коли увага союзників і українців розсіється, ті самі міноборонівці продовжать тендерити на свій розсуд**.

***

№ 1.878

ЛІВА СПОКУСА та ДЕРЖАВА-ОЛІГАРХ

2023-08-12

Друзенко

Війна потребує концентрації повноважень та ресурсів у руках держави. Жодні добровольці, жодні волонтери, жоден бізнес не спроможний підмінити державну машину, на яку й лягає основний тягар ведення війни.

Це аксіома.

Але, **надмірна концентрація повноважень та ресурсів у руках влади стане загрозою свободи та демократії у повоєнній Україні**.

Бо, така концентрація спотворює вільну та чесну конкуренцію, що є рушієм ринкової економіки та запорукою демократичного урядування.

Якщо наближеність до влади стане основною конкурентною перевагою в Україні (а до того все йде), то корупція і непотизм квітнутимуть в ній буйним цвітом, незалежно від кількості створених НАБУ, САПів, ВАКСів та інших антикорупційних органів.

А боротьба за владу набуде геть потворних форм, бо вона перетвориться на надто спокусливий джек-пот, аби обмежувати себе будь-якими моральними чи іншими імперативами в боротьбі за нього.

З іншого боку,

історія повоєнної Європи вчить, що **велика війна природно виводить на політичну арену ліві сили**, бо концентрація ресурсів та регулювання ринків вкрай потрібні для відбудови понівеченої країни.

> — Саме тому після завершення ІІ Світової до влади практично в усіх європейських країнах прийшли ліві уряди, за хіба що кількома винятками незруйнованих війною франкістської Іспанії чи салазарівської Португалії.

Показово, що

> — навіть у Великій Британії, де ніколи не були популярні комуністи, одразу після перемоги виборці віддали перевагу не консерватору Черчиллю, який став символом опору нацистській агресії, а лейбористам Клімента Етлі, який вдало підсумував тогочасні настрої в одній зі своїх промов: що було потрібно британцям після завершення війни, то це

«добре спроєктовані й добре побудовані міста, парки й спортивні майданчики, будинки й школи, заводи й магазини».

Врешті-решт

— навіть США після перемоги у війні за незалежність 240 років тому (коли соціалізмом ще й не пахло) змушені були створити федеральний уряд, запровадити посаду президента та ухвалити нову конституцію, розуміючи, що без посилення центральної влади, делегування їй додаткових повноважень та ресурсів, їхня перемога може виявитись пірровою…

Україна з її понівеченими містами та інфраструктурою, знищеними підприємствами, величезними замінованими територіями, сотнями тисяч поранених та контужених ветеранів, якими буде ой як непросто повернутися до мирного життя, мільйонами емігрантів, з яких багато ніколи не повернуться на постійне проживання до України, бюджетом, що наразі більш як наполовину наповнюється траншами західної допомоги, а не українськими платниками податків, постане перед тими самими викликами.

Усвідомлюючи всі ці виклики та небезпеки, нам **вкрай важливо правильно визначити роль держави у повоєнній Україні**.

1) — Розуміючи, що з одного боку, **тільки влада може впоратись з тим масштабом завдань, які ставить війна та повоєнне відновлення.**

2) — З іншого боку, нам вкрай **важливо уникнути перетворення України на маленьку Росію**, яку путінський режим поставив під повний контроль, перетворивши на гниле болото корупції та неефективності під покровом агресивної пропаганди.

Якщо коротко, то держава покликана створити інфраструктуру для економічного (і як наслідок – демографічного) буму, уникнувши спокуси перетворитись на основного економічного актора.

Але, державний капіталізм Путіна чи Сі з домінантою державних компаній радикально неприйнятний для України.

А це означає, що держава має бути достатньо сильною, спроможною та суб'єктною, аби змусити великих приватних гравців, зокрема транснаціональні корпорації чи місцевих монополістів, грати по жорстких правилах, які змушують їхнє его працювати на загальне благо, зокрема відмовитись від надприбутків, захованих у офшори, платити справедливу ренту за використання невідновного ресурсу (як от корисні копалини чи земля) та дотримуватись екологічних стандартів. Локомотиви економіки (великі корпорації) нам вкрай потрібні, але рейки (справедливі правила гри) для них має визначати і гарантувати держава, аби ці акули бізнесу не перетворили Україну на Америку часів Gilded Age…

А от щодо малого бізнесу, то тут держава має розглядати його не як об'єкт фіскального рекету, а як партнера у зменшенні соціального тиску на бюджет.

> Я б загалом звільнив такий бізнес (з оборотом, приміром, до 10 млн. грн. на рік) від будь-яких податків та перевірок. Зробив би його (допоки цей бізнес не виходить із законного поля) невразливим для силовиків. Годуєш родину? Вчиш дітей? Утримуєш батьків? Честь тобі і хвала – сплатиш непрямі податки на заправці чи в магазині, коли витрачаєш чесно зароблені гроші. Дрібний та середній бізнес в силу своєї масовості має стати гарантом демократичного розвитку у повоєнній Україні…

Остерігаймось простих рішень!

Коли завершиться війна Україні та українцям належить пройти між

1) — Сциллою сліпої віри в державу, яка **ризикує перетворитись на маленьку подобу путінської росії, в якій олігархів єльцинської доби замінили чиновники і силовики путінського розливу**, та

2) — Харібдою **сліпої віри в ринки, яка майже напевно перетворить нашу країну на подобу європейської Аргентини**.

І тому вже зараз слід думати, дискутувати та планувати архітектуру та функціонал влади у повоєнній Україні.

Аби — виграв ши незалежність не програти майбутнє…

***

№ 1.879

Зі звітів Тома Купера чимраз більше складається враження, що варто ще трохи натиснути й російський фронт на південному напрямку лусне – підрозділи рф зазнають критичних втрат, окремі з них оточені, резервів бракує, а ЗСУ вийшли до третьої й останньої лінії російських укріплень. Ми давно перекладаємо, але навряд чи можемо згадати, коли його звіти були такими енергійними та бадьорими. Будемо сподіватися на ще більші успіхи наших бійців.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-11-august-2023-medals?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Микола Ковальчук, Катерина Шевчук, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 11 серпня 2023: Ордени і гроші

Опубліковано 11.08.2023 о 22:55 за Києвом

Вітання всім!

Досі дуже зайнятий, та ще й виснажений після важкого тижня, тому вже кілька днів «відстаю» зі звітами щодо подій, про які хотів був написати. Навіть зараз: даруйте, заледве маю час на ще один короткий звіт, переважно щодо подій на півдні Запорізької та на південному заході Донецької областей.

І ще, випереджаючи ваші питання:

> **— ні, наразі я не маю жодної інформації, що вказує на який-небудь «велиииииикий» наступ росіян під Куп'янськом.**

Але на кілька рядків щодо цього новин назбиралося. Два дні тому українська влада розпочала евакуацію Куп'янська та ще понад 30 інших міст і сіл, адже російські ВКС бомбардують цей район за кожної нагоди.

Повітряні сили ЗСУ просто не мають достатньої кількості розвинутих систем ППО, щоб належно його захистити.

Не кажучи вже про те, щоб збивати російські планеруючі авіабомби (зостається тільки подякувати Ізраїлю за те, що так і не спромоглися надати «Залізний купол», та Заходу за те, що українці не отримали достатньо аналогічних систем озброєння).

Крім того, подейкують, серед місцевого населення досі є чимало пудінголюбів.

Зрештою, українська 14 ОМБр — бригада, яка формує кістяк оборони на цьому няпрямку — ще не дуже досвідчений підрозділ. А їй протистоїть щось зо 5-6 російських бригад (отака «на сьогодні» різниця в якості між підрозділами ЗСУ та ВСрф). Тож краще перевезти цивільних людей у безпечне місце, зайвих очей буде менше.

А щодо іншого: ви вже добре мене знаєте, передбаченнями я не бавлюся. Поживемо — побачимо.

Старомайорське-Старомлинівка…

Будь-яке військове командування, окрім хіба командирів російської 5-тої загальновійськової армії — які, певна річ, коряться наказам «вишестоящих органів» у москві — вже давно здало б позиції в цьому районі. Недобитки росіян у цьому селі зазнають атак із півночі, сходу, заходу й навіть південного заходу (чому так: далі поясню), а їхнє останнє сполучення із Завітним Бажанням уже під вогневим контролем української морської піхоти.

…Із південного заходу — бо росіяни поквапилися відправити 247-мий полк ВДВ в Урожайне і їм забракло особового складу, щоб утримати лінію оборони на південний захід від Старомайорського. Тож українці обійшли Завітне Бажання з північного заходу та добряче просунулися в бік Володиного.

Та попри все, росіяни вперто тримаються за Урожайне. Можна подумати, у них там Сталінградська битва. Що ж відбувається в тих краях?

Поставте себе на місце російських генералів, тоді зрозумієте.

1) Найперше, для них не має абсолютно ніякого значення, скільки солдатів втратити. Як гинутимуть їхні люди (пачками)? Та кого це цікавить. Головне, що можна буде звітувати: «ми тримаємося».

2) А звітуючи про «ми тримаємося», тобто поширюючи побрехеньки про контратаки й інші фантазії, генерали несуть «хороші новини». А хороші новини — це єдине, що зараз готові чути «вишестоящі органи» в москві й сам пудінг власною персоною.

3) Такою поведінкою генерали також демонструють свою вірність і слухняність: вони-бо виконують накази. А за виконання наказів їх нагороджують медалями і грошиками (якщо хто сумнівається, поцікавтеся, чим зараз тішиться ідіот, який у січні-лютому вигубив дві бригади ВСрф у Вугледарі).

...після цього можна тільки співати, як «Металіка»: «And nothing else matters»...

Хоча ні, щось таки ще matters (тобто має значення) — резерви.

Бо їх майже не лишилося ні в 5-тої загальновійськової армії (ЗВА), яка утримує район Старомайорського-Старомлинівки, ні в 58-мої ЗВА, яка утримує Роботине. Їхні командири мають у підпорядкуванні хіба тільки «кістяки» підрозділів — когось вони готові «витратити», кимось — «пожертвувати», а когось і «приберегти». Відповідно, за минулий тиждень вони «реорганізували» війська так:

- «Витратити»: тих, хто протестує й обурюється, або ті підрозділи, що переважно складаються з мобіків і сепаратистів — ці йдуть у бій першими, ні пуху ні пера. У районі Старомлинівки це 247-мий полк ВДВ, 60-та мотострілецька бригада, батальйон «восток».

- «Пожертвувати»: регулярні мотострілецькі підрозділи і танкові підрозділи, які переукомплектовували після торішніх м’ясорубок. Їх тримають, наприклад, уздовж лінії Володине-Старомлинівка-Кременчик.

- «Приберегти»: 336-та бригада морської піхоти (переукомплектована після нищівних поразок 2022-го), 136-та мотострілецька бригада (а точніше рештки, що залишилися після нищівної поразки в Старомайорському) або 218-тий танковий полк (який зазнав нищівної поразки у квітні 2022-го).

- і все це гарненько «підперто з усіх боків» спецназом і ВДВ, щоб посилити вогневу міць. На полі бою вже навіть з'явилися перші підрозділи росгвардії. Ну і найголовніша роль належить, звісно, супер-пупер-спеціальним чеченським підрозділам: вони вказують усім, де їхнє місце, щоб нікому раптом не спало на думку тікати...

[Зображення 1]

Удар JDAM по позиціях російських військових в Урожайному

Роботине…

Сьогодні вранці ми всі побачили фото з північного в'їзду до Роботиного.

[Зображення 2]

Так, українська 47-ма механізована врешті змогла зайти в цей населений пункт. Й це попри всі підкріплення російської 58-мої бригади, які накачували в зруйноване село протягом останнього тижня. І попри запеклі російські «контратаки» – Ка-52 та «ланцетами», бо на цьому напрямку більше нічого не «працює». Так, «звісно», ми можемо очікувати, що росіяни, як зазвичай, «дадуть відсіч» і витіснять українців…

Іронічно, і, мабуть, до значного роздратування командування 58-мої, у випадку з Роботиним навіть «остання відчайдушна спроба» підкріпити розбитий гарнізон батальйоном 810-мої бригади морської піхоти не вдалася. Тим часом росіяни, що вижили, розпорошені в південній частині села, а їхні лінії постачання знаходяться під вогневим контролем ЗСУ.

Далі на схід або 118-ма механізована, або бригада НГ «Азов» продовжувала зачищати окопи російської 3-тьої лінії з північно-західного кута Вербового в південному напрямку.

Це приблизно те, з чим я можу розібратися сьогодні ввечері. Безсумнівно, є про що поговорити, але: вибачте, це зачекає іншої нагоди.

***

№ 1.880

Бліц від Купера про Керченський міст – вісім попадань, але питання, чи пошкоджено залізничне полотно. Якщо так, то південне угрупування ворога залишається, фактично, без постачання.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-12-august-2023-kerch

Опубліковано 12.08.2023 о 22.10

Переклад: Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 12 серпня 2023 р.: Керченський міст

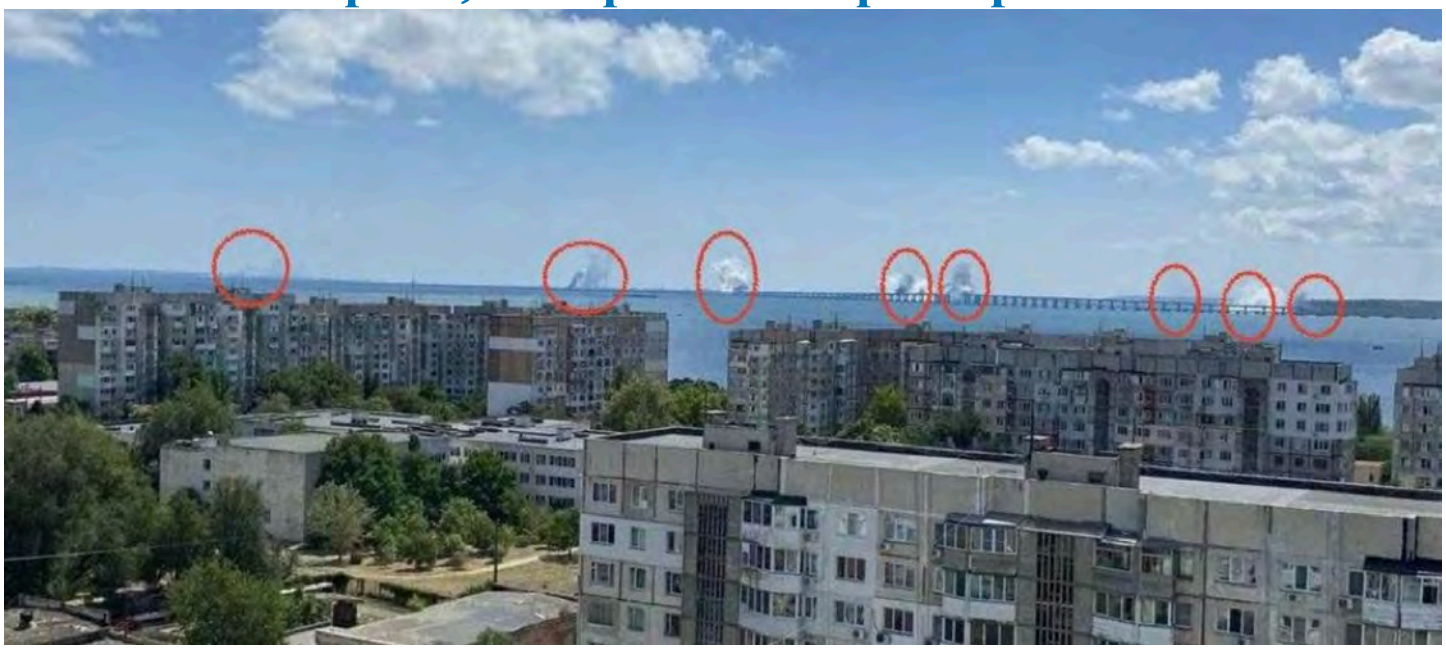

Маю для вас «коротуна», бо сьогодні [12 серпня] день видався пам’ятний: судячи з наявної інформації, Керченський міст – життєво важливий шлях сполучення між південно-західною росією та окупованим Кримом – сьогодні зазнав щонайменше восьми ударів:

[Зображення]

Найважливіше питання – чи зазнав пошкоджень залізничний міст?

Якщо його вдалося заблокувати – добре. З урахуванням нещодавніх ударів по мостах в Армянську, Чонгарі та Геніческу, які сталися в останні 2 тижні, можна зробити висновок, що більша частина російського воєнного постачання південної Херсонщини та півдня Запорізької області – наразі відрізані.

Якщо його не вдалося заблокувати – не надто добре. Це означає, що зв’язок із Кримом продовжує функціонувати.

Звісно, ЗСрф спробують якомога швидше полагодити міст, а також відновити постачання військових у тій частині України через порти Бердянська та

Маріуполя. Та навіть як так, обсяги цих постачань будуть значно меншими, порівняно із залізницею.

«І до інших новин»:

> — виявилося, що батальйон російської 810-тої бригади морської піхоти, який відправили до Роботиного, втратив там більшу частину однієї зі своїх рот.

Командир відповідного батальйону після цього вибісився на підлеглих – у вже типовій для російського керівництва манері [https://twitter.com/ChrisO_wiki/status/1690093747650842624?utm_source=substack&utm_medium=email] (з Твіттера лінк веде на телеграм, де викладено аудіозапис, де чути, як російський політрук б'є пораненого солдата, що звернувся по медичну допомогу – ред.).

***

№ 1.881

Посол Украины в Вашингтоне против Конгресса США и Украины

2023-08-13

Илларионов

Накануне рассмотрения в апреле 2022 Закона о ленд-лизе для Украины в Палате представителей Конгресса США бюджетное управление Конгресса (***Congressional Budget Office, CBO***) провело рутинную для такого рода случаев работу.

Проанализировав уже принятый 6 апреля 2022. Сенатом и теперь представленный для голосования в Палате законопроект, CBO направило законодателям свое заключение относительно последствий принятия этого закона для государственного бюджета США.

26 апреля 2022 это заключение было обнародовано для широкой общественности.

1. Позиция Конгресса США

Оценка бюджетных расходов в связи с принятием Закона о защите демократии в Украине с помощью ленд-лиза 2022 г. S. 3522.

По финансовым годам, млн долларов 2022 2022-2026 2022-2031

Прямые расходы бюджета (траты) а а а

Доходы бюджета 0 0 0

Увеличение или уменьшение (-)

дефицита бюджета а а а

Расходы бюджета в зависимости от

ассигнований (траты) а а не оценены

Последствия для обязательств

Соответствие правилу, установленному законом об оплате по мере использования [pay-as-you-go] Да Включает ли межправительственные обязательства? Нет

Увеличивается ли дефицит бюджета в любом из четырех последовательных 10-летних периодов, начиная с 2032 года? Нет Включает ли обязательства частного сектора? Нет

а. У CBO недостаточно информации для оценки бюджетных последствий.

https://www.cbo.gov/system/files/2022-04/s3522.pdf

О чем говорит это заключение?

1) Во-первых, CBO в своей справке информирует, что бюджетные доходы, ожидаемые в результате принятия рассматриваемого закона, равны нулю – как в 2022 г., так и в 2022-2026 гг., а также и в 2022-2031 гг.

Это означает, что по закону, принимаемому Конгрессом США, за поставки военной помощи по ленд-лизу Украина не будет платить, а США не получат каких-либо платежей со стороны Украины, как минимум, до 2031 г., то есть в

Congressional Budget Office
Cost Estimate

April 26, 2022

S. 3522, Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act of 2022

As passed by the Senate on April 6, 2022

By Fiscal Year, Millions of Dollars	2022	2022-2026	2022-2031
Direct Spending (Outlays)	a	a	a
Revenues	0	0	0
Increase or Decrease (-) in the Deficit	a	a	a
Spending Subject to Appropriation (Outlays)	a	a	not estimated

Statutory pay-as-you-go procedures apply?	Yes	**Mandate Effects**	
Increases on-budget deficits in any of the four consecutive 10-year periods beginning in 2032?	No	Contains intergovernmental mandate?	No
		Contains private-sector mandate?	No

a. CBO has insufficient information to estimate the budgetary effects.

S. 3522 would authorize the Administration, through fiscal year 2023, to lend or lease military equipment to Ukraine and other Eastern European countries. The act would exempt the Administration from certain provisions of law that govern the loan or lease of military equipment to foreign countries, such as the five-year limit on the duration of the loan or the requirement that receiving countries pay all costs incurred by the United States in leasing the defense equipment. Any loan or lease of military equipment to Ukraine would still be subject to all applicable laws concerning the return of such equipment.

Under current law, payments received under leasing agreements with foreign countries are deposited in the Treasury as miscellaneous receipts and are classified as direct spending. Enacting the legislation could increase amounts deposited in the Treasury if the Administration lends or leases equipment under S. 3522 that it otherwise would not have provided under current law. Conversely, those deposits would decrease if the Administration lends or leases equipment at a reduced cost under the act relative to amounts it otherwise would have charged under its existing authorities.

If any equipment loaned or leased under S. 3522 is damaged or destroyed, and payments under the act do not fully cover the costs to repair or replace those articles, then

течение не

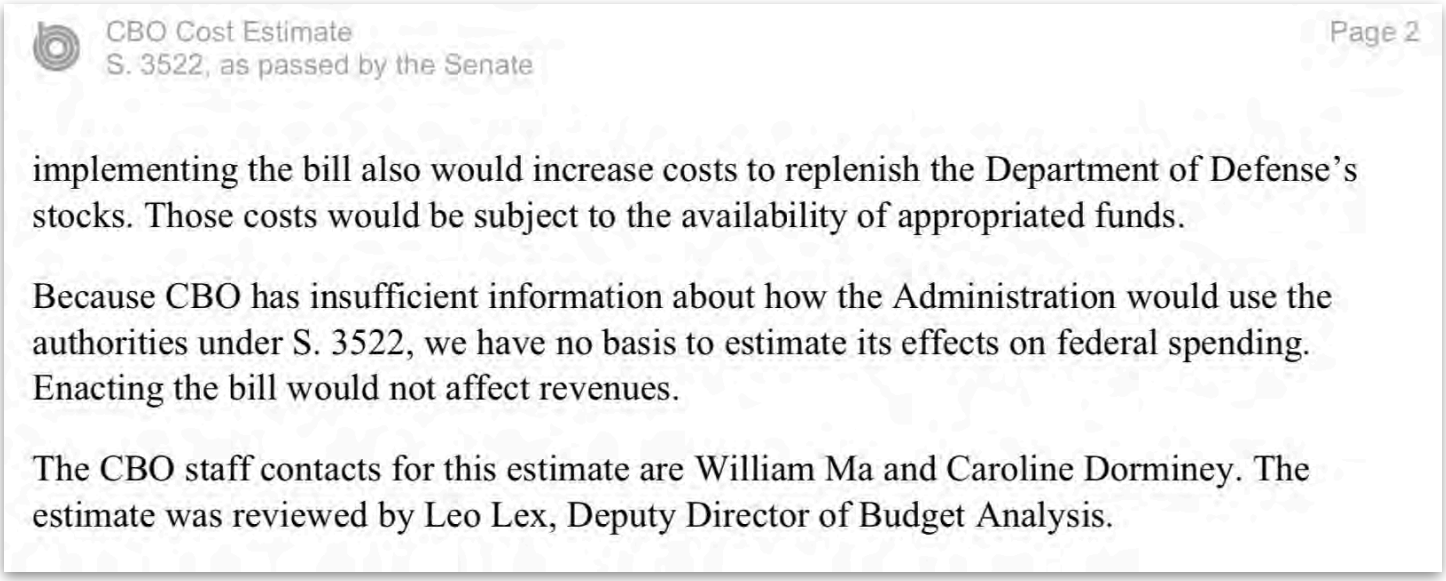

CBO Cost Estimate
S. 3522, as passed by the Senate
Page 2

implementing the bill also would increase costs to replenish the Department of Defense's stocks. Those costs would be subject to the availability of appropriated funds.

Because CBO has insufficient information about how the Administration would use the authorities under S. 3522, we have no basis to estimate its effects on federal spending. Enacting the bill would not affect revenues.

The CBO staff contacts for this estimate are William Ma and Caroline Dorminey. The estimate was reviewed by Leo Lex, Deputy Director of Budget Analysis.

менее 10 лет с даты принятия закона в мае 2022 г.

2) Во-вторых, относительно позиции «применение правила pay-as-you-go» CBO сообщает, что это правило в отношении Закона о ленд-лизе выполняется (ответ на соответствующий вопрос: «Да»). Что это означает? В толковом словаре самого CBO (в глоссарии CBO) дается следующее определение этого правила:

pay-as-you-go (PAYGO):

> Установленное законом правило, нацеленное на обеспечение того, чтобы законы, влияющие на прямые бюджетные расходы или бюджетные доходы, были бы нейтральными в отношении дефицита бюджета в течение определенного периода времени. Правило было впервые применено в Законе о контроле за бюджетным дефицитом, срок действия которого истек в конце 2006 года; аналогичное правило было восстановлено в Законе о выплатах по мере использования 2010 года. Правило PAYGO может также относиться к правилу Сената (впервые принятому в 1993 г.) или правилу Палаты представителей (впервые принятому в 2007 г.), которые запрещают рассмотрение прямых расходов или принятие законодательства о доходах, не являющиеся нейтральными в отношении дефицита бюджета в течение определенных периодов времени.

https://www.cbo.gov/sites/default/files/cbofiles/attachments/glossary.pdf#page=14

Иными словами, применение правила pay-as-you-go (ответ CBO на соответствующий вопрос в таблице справки выше – «Да») означает, что закон о ленд-лизе для Украины с точки зрения Конгресса США является расходо- и дефицито-нейтральным, то есть не влекущим за собой увеличения бюджетных расходов, а также изменения (либо увеличения, либо уменьшения) величины дефицита бюджета.

3) В-третьих, на вопрос **«Увеличивается ли дефицит бюджета в любом из четырех последовательных 10-летних периодов, начиная с 2032**

года?» СВО дает однозначный ответ: «Нет». В случае возможного наиболее жесткого определения сроков «последовательного 10-летнего периода» последний из таких четырех периодов заканчивается, очевидно, не ранее 2044 года (2035-2044 гг.).

Все три указанные характеристики Закона о ленд-лизе для Украины, отмеченные СВО, полностью соответствуют оценке данного канала предоставления военной помощи Украине, неоднократно приводившейся автором этих строк:

— у правительства Украины отсутствуют обязательства платежей за предоставленную по этому каналу военную помощь в течение, как минимум, десятилетия.

Исключительное значение Закона о ленд-лизе для поставок оружия Украине признали сенаторы и члены Конгресса США независимо от своей партийной принадлежности.

28 апреля 2022, Джон ***Корнин***, сенатор, республиканец, Техас, главный инициатор и спонсор Закона о ленд-лизе:

> «В Сенате и в Конгрессе мы добились исторического прецедента... мы сможем адаптировать ту историческую программу, спасшую Великобританию и наших союзников во Второй мировой войне, к нынешним обстоятельствам с Украиной... Теперь мы сможем обеспечить украинцев всем тем, что они могут использовать, а также обучением, новым оружием и более тяжелыми системами вооружения, которые они смогут использовать в будущем...»

28 апреля 2022, Бен ***Кардин***, сенатор, демократ, Мэриленд, ко-спонсор Закона о ленд-лизе:

> «Это позволяет нам использовать наши военные, оборонные и технические средства, чтобы помочь Украине. Теперь мы можем сделать это доступным для президента. Президент может использовать полномочия, какие он имеет по действующему закону, а теперь и по этому закону, после того, как он подпишет законопроект, чтобы упростить процесс предоставления нашего военного имущества Украине...
>
> Этот закон дает возможность оказывать долгосрочную поддержку Украине, чтобы она могла защитить себя. Я поздравляю сенатора Корнина не только с инициативой принятия этого закона, но и с тем, что он нашел стратегию для его принятия. Если вы хотите принять закон, нужно работать в двухпартийном режиме, поддержка Украины в Конгрессе США является двухпартийной, и сенатор Корнин использовал эту двухпартийную поддержку, чтобы провести этот законопроект в

рекордно короткие сроки. Теперь мы можем доставить оружие в Украину с рекордной скоростью, что будет критически важно для победы в этой кампании.»

28 апреля 2022, Френч ***Хилл***, конгрессмен, республиканец, Арканзас:

«Этот законопроект ускорит выделение средств, необходимых Украине для защиты от незаконной, неоправданной и жестокой войны России против Украины. На каждой встрече с нашими украинскими друзьями, парламентариями, министрами, гражданами, нашими собственными коллегами их призыв заключается в том, что, хотя они ценят ответ Америки и ответ 30 других стран, им нужно оружие, и оно нужно им сейчас... У Президента теперь есть полномочия дать оружие храбрым украинцам, борющимся за собственную независимость и свободу.»

2. Позиция Пентагона

Глава Министерства обороны США Л.Остин высоко оценил Закон о ленд-лизе как инструмент увеличения военной помощи Украине «в разы».

28 апреля 2022 г., Ллойд ***Остин***, министр обороны США:

«Мы верим, что они (украинцы – Ред.) могут победить, если у них будут правильное оснащение, правильная поддержка», – объясняет министр обороны США Ллойд Остин. В разы увеличить эту военную помощь может закон о ленд-лизе для Украины.

3. Позиция Кремля

Три дня спустя после публикации заключения СВО о бесплатности ленд-лиза для Украины, 29 апреля 2022, председатель Государственной думы России ***В.Володин*** **предпринял информационную диверсию против получения Украиной военной помощи США, пытаясь запугать украинцев якобы возникающими «долговыми» последствиями от якобы «платных» поставок военной помощи Украине по закону о ленд-лизе:**

В.Володин, 29 апреля 2022 г.:

«Конгресс США принял решение о ленд-лизе для Украины.

Мотивы Вашингтона понятны.

Ленд-лиз позволит увеличить прибыль американских военных корпораций в несколько раз...

[Советские люди в]озвращали долги, ограничивали себя многие годы, поставляя в США по взаиморасчетам платину, золото, лес, бесплатно ремонтировали американские суда и т.п.

Но только спустя 61 год после Великой Победы, в 2006 году, были завершены эти выплаты!

Ленд-лиз — это товарный кредит, причем недешёвый: за все боеприпасы, технику и продовольствие, которые поставят США, расплачиваться будут многие будущие поколения граждан Украины.

Зеленский загоняет страну в долговую яму».

https://t.me/vv_volodin/419

4. Позиция посла Украины в США О.Маркаровой

Познакомившись с обеими оценками Закона о ленд-лизе – как с информационным заключением СВО Конгресса США и выступлениями сенаторов и членов Палаты представителей Конгресса США, а также с мнением руководителя Пентагона Л.Остина, с одной стороны, так и с информационной диверсией председателя Госдумы России В.Володина, с другой стороны, Чрезвычайный и Полномочный посол Украины в Вашингтоне Оксана Маркарова **безоговорочно поддержала позицию руководителя путинской Госдумы**, широко известного по его лизоблюдскому высказыванию «Без Путина нет России», и **приняла за активное ее распространение среди украинской общественности.**

3 мая 2022 г., ***О.Маркарова***, посол Украины в США:

«Ленд-лиз– это дополнительная возможность. Сама суть ленд-лиза состоит в том, что одна страна другой что-то предоставляет в пользование на каких-либо условиях. Я рассматриваю его как дополнительный инструмент на случай, когда, например, нам потребуется дополнительная поддержка, и она может быть предоставлена именно в виде ленд-лиза. Украина тогда будет решать, на каких условиях мы готовы брать это… …если потребуется дополнительная помощь для того, чтобы победить, – конечно, нужно привлекать все инструменты.»

5. Позиции администрации США и руководства Украины

Подписание Закона о ленд-лизе сопровождалось вдохновляющими комментариями со стороны высших должностных лиц как США, так и Украины, включая и президентов обеих стран.

9 мая 2022 г., Джо ***Байден***, президент США:

«Я подписываю законопроект, который является еще одним важным инструментом в наших усилиях по поддержке правительства Украины и украинского народа в их борьбе за защиту своей страны и своей демократии от жестокой войны Путина.»

9 мая 2022 г., Джен ***Псаки***, пресс-секретарь президента США:

> «Мы продолжаем делать все, что в наших силах, чтобы поддержать Украину в этот ключевой момент, — оказываем постоянную помощь в области безопасности, экономическую и гуманитарную помощь. Сегодня президент подписал закон о ленд-лизе, который дополняет наш набор инструментов, с помощью которых мы обеспечиваем Украину оружием и техникой, в которых она нуждается.»

9 мая 2022 г., ***Пресс-служба Министерства обороны США***:

> «Сегодня президент Джо Байден подписал закон о ленд-лизе в защиту демократии в Украине 2022 года. Закон разрешает администрации до конца 2023 финансового года предоставлять или сдавать в аренду военную технику Украине и другим странам Восточной Европы. Закон освобождает администрацию от определенных положений законодательства, регулирующих передачу в долг или сдачу в аренду военной техники зарубежным странам, таких, как пятилетний срок займа или же требование, чтобы принимающие страны оплачивали все расходы, понесенные Соединенными Штатами при сдаче в лизинг военной техники. Любой кредит или лизинг военной техники Украине по-прежнему будет регулироваться всеми применимыми законами, касающимися возврата такой техники.»

9 мая 2022 г., Владимир ***Зеленский***, президент Украины:

> «Благодарен Президенту и народу США за поддержку Украины в борьбе за нашу свободу и будущее. Сегодняшнее подписание закона о ленд-лизе — исторический шаг. Я уверен, что мы снова победим вместе. И мы будем защищать демократию в Украине. И в Европе. Как и 77 лет назад.»

9 мая 2022 г., Алексей ***Резников***, министр обороны Украины:

> «Подписан закон США о ленд-лизе для Украины. История повторяется. В 1941 году Черчилль убедил США в необходимости ленд-лиза для победы над нацизмом. В 2022 году Зеленский сделал то же самое, чтобы победить рашизм. Украина и США вместе.
>
> Спасибо: Джону Корнину, Спикеру Пелоси, Секретарю Остину, Секретарю Блинкену, Президенту США.»

10 мая 2022 г., Андрей ***Ермак***, глава ОП Украины:

> «Акт рассчитан на 2022 и 2023 годы. В рамках лендлиза Украина получит высокотехнологичное и эффективное оружие, поставки которого будут сопровождаться обучением украинских военных. Закон позволит Байдену не согласовывать помощь с Конгрессом каждый раз, что ускорит получение вооружений. Ермак подчеркнул, что лендлиз –

это не только об оружии. Во время Второй мировой войны США направляли в СССР не только танки и самолеты, но и станки, локомотивы, бронесталь, консервы. Сейчас также возможна другая помощь, включая необходимые Украине материалы… «На дипломатическом уровне ленд-лиз – сигнал для всех народов мира, что Украина победит, и каждый должен сделать для нее все, что может», – добавил Ермак.»

11 мая 2022 г., Владимир ***Зеленский***, президент Украины:

«Второе решение – важное и даже историческое. Это возобновление Америкой знаменитой программы ленд-лиза. Люди, хорошо помнящие историю, знают, что ленд-лиз был одной из ключевых предпосылок победы союзников во Второй мировой войне...

Говоря просто, ленд-лиз – это схема передачи нам всего, что нужно для обороны. Хотя формально это как заем, но по сути он настолько выгоден, что называть его займом некорректно.

Во-первых, мы получим доступ к современному оружию, боеприпасам, оборудованию, и нам не нужно искать варианты, как за это все заплатить.

Во-вторых, теперь с ленд-лизом Президенту США не нужно будет согласовывать с Конгрессом, какую помощь он предоставляет. Это ускорит поставки.»

18 июня 2022 г., Алексей ***Данилов***, секретарь СНБО Украины:

«– Весь мир месяц назад говорил о лендлизе для Украины от США, но значительных движений так и нет. Переоценили?

– Не переоценили. Там есть процедура. Ленд-лиз еще не начинался. Но само принятие закона о ленд-лизе – очень положительное для нас решение. И ленд-лиз будет, вопрос – когда...

– Так когда будет ленд-лиз?

– Это может быть июль-август, может, сентябрь.»

1 октября 2022 г., Андрей ***Ермак***, руководитель Офиса президента Украины:

«Вступил в силу закон США о ленд-лизе для Украины. Благодарен Президенту США Джо Байдену и американскому народу за этот мощный шаг по защите демократии.»

1 октября 2022 г., Руслан ***Стефанчук***, Председатель Верховной Рады Украины:

«Сегодня вступил в силу закон США о ленд-лизе для Украины. А значит – больше оружия разного и качественного.»

6. Дез(информационная) кампания посла Украины в США против ленд-лиза

Всеобщая поддержка ленд-лиза в США и Украине (но не в Кремле) не смутила г-жу *Маркарову*. Посол Украины в Вашингтоне развернула как публичную, так и непубличную кампанию против поставок военной помощи Украине с помощью ленд-лиза.

30 мая 2022 г., ***О.Маркарова***, посол Украины в США:

> «Все оружие, которое мы получаем сейчас, – это фактически грантовое оружие. Это не ленд-лиз, это мы получаем прямыми выделениями бюджета или президентскими выделениями. Это значит, что нам просто передают оружие, через две программы – так называемые USAID и FMF, по которым Америка покупает оружие и нам передает», – сказала дипломат.
>
> Маркарова отметила, что ленд-лиз – это четвертый инструмент, который Украина может задействовать, и над которым власть сейчас работает. Посол отметила, что сейчас задача Киева максимально быстро определиться и выбрать то, что предоставляется как грантовая помощь. «Это (грантовая помощь – ред.) безвозвратная помощь, то есть это оружие, которое Соединенные Штаты даруют нам, и конечно, мы держим в уме и работаем очень активно над тем, что могло бы быть предметом именно этого использования инструмента ленд-лиза», – подытожила дипломат.

16 июля 2022 г., ***О.Маркарова***, посол Украины в США:

> «Ленд-лиз – это дополнительный инструмент, который мы, надеюсь, будем применять более активно в случае необходимости, когда мы будем видеть, что завершаются средства из других программ.Тогда будет два варианта. Или мы в этот момент быстро подключаем ленд-лиз, или мы возвращаемся в Конгресс с дополнительными запросами. Точнее, мы обращаемся в администрацию США, а администрация обращается в Конгресс.»

29 сентября 2022 г., ***О.Маркарова***, посол Украины в США:

> «В Украине я очень часто вижу непонимание того, что такое ленд-лиз, и как он работает. Сейчас мы получаем оружие из США через так называемые PDA. Это означает, что мы получаем его бесплатно. Вместо этого они одолжат нам оружие по ленд-лизу. Мы еще готовимся к

запуску ленд-лиза. Но пока у нас есть возможность получать оружие бесплатно, конечно, мы будем им пользоваться.»

10 июля 2023 г., ***О.Маркарова***, посол Украины в США:

«Эта работа не прекращается, и для нас очень важно до конца июля постоянно держать Конгресс информированным», – сказала она... Также необходимо, чтобы в этом военном бюджете было продлено действие закона о ленд-лизе. «Чтобы эта возможность, этот инструмент также был доступен, если у нас закончатся грантовые программы, которые есть», – пояснила Маркарова.

7. Выступления в украинском информационном пространстве

Кампания посла Украины в США по дезинформации руководства Украины и украинского общества относительно условий ленд-лиза не прошла бесследно.

Семь месяцев спустя после начала этой диверсионной кампании володинско-путинскую пропаганду о «платности» поставок военной помощи по каналу ленд-лиза вслед за Маркаровой стали повторять и другие украинские официальные лица, а также известные в украинском информационом пространстве спикеры.

19 декабря 2022 г., ***О.Николенко***, официальный представитель МИДа Украины:

«...у такого механизма есть и недостатки — объемы поставок американского оружия в рамках ленд-лиза напрямую зависят от финансовых возможностей Украины... Взаимодействие по этим программам происходит на безвозмездной основе и, в отличие от программы ленд-лиза, не предусматривает возмещения со стороны Украины стоимости предоставленных вооружений, военной техники и боеприпасов.»

6 января 2023 г., ***А.Арестович***, советник ОП Украины:

«Давайте скажу страшную вещь. Ленд-лиз невыгоден Украине. Та помощь, которая дается нам сейчас, дается безвозмездно. А ленд-лиз придется возвращать, хотя бы в минимуме, но придется. Отдавать вооружение и технику. А зачем? Заранее подписываться на такие условия? Все, что дается сейчас, дается бесплатно и без необходимости возвращать... Ленд-лиз по условиям после войны необходим к возвращению. Там не учитывается техника, погибшая в боях, то – се, пятое – десятое, на что-то они закрывают глаза. Но хотя бы часть придется вернуть. Зачем возвращать?... Или по остаточной стоимости

выкупить... А у нас все свое. Не надо ничего. На шару дают, на шару берем.»

25 января 2023 г., ***А.Ермак***, руководитель Офиса президента Украины:

«Ленд-лиз для Украины обязательно заработает, когда будет необходим, но это не бесплатная помощь. Об этом заявил глава Офиса президента Андрей Ермак в интервью Forbes, опубликованном в среду, 25 января.»

25 января 2023 г., ***А.Яценюк***, лидер партии «Народный фронт»:

«Что касается ленлиза. Украина получает бесплатное оружие. Потому что ленлиз – это та история, за которую потом нужно отдавать деньги. А то, что сегодня Украина получает – за это деньги не нужно отдавать – это прямое безвозвратное бюджетное финансирование наших западных союзников.»

26 апреля 2023 г., ***А.Аслунд***, сотрудник Атлантического совета:

«Украина сейчас получает практически всё от США как гранты, как подарки. Ленд-лиз – это значит, что это было бы, по крайней мере, формально кредит. Украина сейчас имеет намного лучшие условия. В этом году в первые девять месяцев американский Конгресс обещал Украине 45 миллиардов долларов. И это настоящие ресурсы, и не надо платить обратно. Ленд-лиз – значит кредиты. Есть некоторые люди здесь, которые я подозреваю, российские агенты, которые протестуют против того, что нет ленд-лиза, – это приблизительно 10 человек. Не хочу упоминать их фамилии, потому что я считаю, что это очень сомнительная идея. Это, ну, понимаете, лучше получить подарки, чем кредиты.»

10 августа 2023 г., ***У.Тейлор***, вице-президент Института мира, посол США в Украине в 2006-2009 гг. (с 22-й мин.):

«Ленд-лиз требует погашения, тогда как текущие поставки вооружений по существующим процедурам не требуют погашения. Ленд-лиз — это крайняя мера или запасной вариант. Первый вариант — сделать то, что мы делаем прямо сейчас, то есть американцы изымают боеприпасы и оружие из наших собственных запасов и бесплатно предоставляют их Украине, не требуя сейчас какой-либо компенсации. Если у нас закончатся финансовые полномочия, юридические полномочия, ассигнования, если у нас закончатся потолки под эти ассигнования от Конгресса, то тогда мы можем использовать ленд-лиз. Но ленд-лиз — это второй вариант. «Первый выбор» — это то, чем мы занимаемся прямо сейчас, и у нас есть дополнительные средства в соответствии с действующими полномочиями, которые Украина не должна возвращать.»

Свидетельством путаницы, успешно созданной диверсионной кампанией О.Маркаровой в головах украинцев, стала публикация Центра противодействия дезинформации Совета по национальной безопасности и обороне Украины, в которой одновременно приведены обе позиции, взаимоисключающие по отношению друг к другу.

12 марта 2023 г., ЦПД СНБО, Что происходит с ленд-лизом для Украины:

> «Пытаясь подорвать доверие к украинским властям и западным партнерам, пророссийские телеграмм-каналы продвигают в инфопространство нарративы, что... США... законом о ленд-лизе втягивают ее в огромные долги...
>
> ..ленд-лиз обязательно заработает тогда, когда это будет оправдано, и кроме экономической целесообразности нет никаких предохранителей и препятствий для того, чтобы его использовать.»

Еще одним примером фантастически искаженных представлений о том, что такое ленд-лиз, стало интервью руководителя специальной комиссии Верховной Рады по поставкам военной помощи Украине ***А.Устиновой***.

29 июля 2023 г., ***А.Устинова***, глава комиссии Верховной Рады по поставкам вооружений, руководитель фракции «Голос» (с 42-й мин.):

> «Чтобы запустить ленд-лиз, это означает, что нужно запустить производство в США. Мы запускаем производство, выделяем определенное количество денег на это, ну, там, скажем, закладываем 300 млрд., запускаем производство, и вот, что выходит из производства, мы отдаем Украине в аренду...
>
> ...в этой системе координат работает ленд-лиз. Нужно отдельно, кроме того, проголосовать еще огромные изменения в бюджет, чтобы запустить просто производство оружия, что мы выделяем 300 миллиардов и подписываем контракты, там не знаю, с ..., который Насамсы производит. Да там, например, с Локхид-Мартином, который Хаймерсы, чтобы запустить производство кассетных снарядов для Хаймерсов и т.д. И теперь мы даем им пятилетние контракты в рамках этих трехсот миллиардов, и все, что они производят, идет в Украину в аренду. Вот тогда оно будет. Просто по-другому оно не работает...
>
> ...Они требуют того, что работать не будет никогда. Если они выделят 300 млрд. Почему сомневаюсь, потому что сейчас вопрос стоит, будут ли нам вообще следующие там 40 или 60 млрд.»

8. Действия посла Украины в США О.Маркаровой

Маркарова не ограничилась лишь дезинформацией украинских властей и украинской общественности.

В ответ на проведение пикетов в поддержку увеличения военной помощи Украине по всем каналам, включая и ленд-лиз, проводимых гражданами США украинского происхождения и организуемых такими организациями, как Ukraine Victory Foundation, Diaspora.UA, Команда поддержки Украины, поддержанных друзьями и сторонниками Украины из разных стран мира, ***Маркарова*** **развернула кампанию шантажа, угроз и запугивания членов украинской, а затем и российской, диаспоры в США.**

Вот пример сообщения, направленного посольством Украины в Вашингтоне представителям организаций украинской диаспоры

Вот коммюнике посольства Украины по этому поводу:

> «Как некоторые из вас могли заметить, 1 января 2023 года перед Белым домом прошел митинг с требованиями «развязать» ленд-лиз для Украины. Группа в Facebook «Украинская диаспора в США» (скриншот прилагается) активно продвигала митинг.
>
> Интересно, что на митинге присутствовал российский экономист и бывший советник президента Путина Андрей ***Илларионов***, который в последние дни давал многочисленные интервью, критикуя администрацию Байдена за отсутствие поддержки Украины и якобы волокиту и бюрократические препоны на пути реализации Закона о ленд-лизе для защиты демократии в Украине от 2022 года.
>
> Подчеркнем, что ленд-лиз не означает предоставление дополнительных видов вооружений и/или их большего количества. Это просто другая форма оплаты за оружие, которое США предоставляет Украине. Посол Оксана ***Маркарова*** дала многочисленные интервью, объясняя позицию украинского правительства по ленд-лизу, которая резюмируется здесь:
>
> Ленд-лиз: Ленд-лиз Ленд-лиз — это дополнительный инструмент, который Украина будет использовать, когда закончатся средства по другим программам (16.07.22 19:44) «Война в Украине»
>
> Убедительно просим все украинские диаспорские организации понять и поддержать позицию украинского правительства, поскольку манипулятивные попытки вовлечь представителей украинской диаспоры в бесплодные дебаты по ленд-лизу могут потенциально нанести ущерб американо-украинским отношениям. Спасибо за рассмотрение этой информации.»

Было бы несправедливым утверждать, что усилия посла Украины в Вашингтоне в последнее время были направлены исключительно против получения Украиной военной помощи вообще и по ленд-лизу в частности.

К счастью, у Чрезвычайного и Полномочного посла страны-жертвы агрессии остались время и силы и для другий деяний.

В частности, на втором году широкомасштабной войны, ведущейся Путиным и Володиным против украинского народа, украинскому послу в США удалось открыть в американской столице привлекательный бизнес – ресторан «Рута», зарегистрированный на имя своего супруга по юридическому адресу «Украинского дома» в Вашингтоне.

9. Награда нашла героя (героиню)

Такого рода тексты как бы приглашают к каким-то политическим и/или моральным выводам.

Ничего такого не могу предложить уважаемым читателям.

> Кроме, пожалуй, Указа президента Украины В.Зеленского О назначении Чрезвычайного и Полномочного Посла Украины в Соединенных Штатах Америки МАРКАРОВОЙ Оксаны Сергеевны Чрезвычайным и Полномочным Послом Украины в Антигуа и Барбуде по совместительству.

Указанное назначение на редкость удачно подтверждает смутные догадки об **отсутствии оснований подозревать посла Украины в США в ее излишней сверзанятости в деле лоббирования поставок военной помощи истекающей кровью Украине**, но в то же время внушает надежду на то, что тримфальная экспансия сети ресторанов украинской кухни наконец-то распространится и на благословенные острова в Карибском бассейне, посещение которых за государственный счет особенно благотворно сказывается на состоянии души и тела в промозглый осенне-зимний период.

https://aillarionov.livejournal.com/1381142.html

***

№ 1.882-1

У цій війні переможе той, хто протримається більше (це не означає, що війна триватиме обов’язково роки й тим

більше десятиліття)

2023-08-13

Пекар

Давайте підіб’ємо рахунки.

Що маємо ми і що має ворог на сьогодні?

РФ:

1. Напівзруйнована, але в цілому стабільна економіка.

2. ВПК в робочому стані, перейшов на воєнні рейки, навчився обходити обмеження.

3. Армія зазнає шалених втрат, але вчиться на власних помилках.

4. Зубожіння населення сприяє мобілізації.

5. Владні еліти згуртовані, бо поки не бачать іншого виходу для себе.

6. Невразливість суспільства до наших ІПСО.

Україна:

1. Сильна підтримка союзників, яка може закінчитися внаслідок їхніх внутрішніх політичних процесів.

2. Завищені очікування, створені владою і медіа, внаслідок —вигорання значної частини суспільства.

3. Висока корупція, організаційний бардак, купа ворожих шпигунів на керівних посадах, постійний пошук простих рішень, що створюють додаткові проблеми.

4. Тиск на бізнес заважає відновленню економіки.

5. ВПК приблизно там же, де й на початку вторгнення.

6. Вразливість суспільства до ворожих ІПСО.

Ви зараз скажете, що я навмисне фарбую картинку чорним. Це правда.

Але ж є достатньо людей, які вже безпідставно зафарбували її рожевим.

Треба завжди переоцінювати ворога й недооцінювати себе, вчив ще Сунь Цзи.

Я спеціально згущую фарби, щоб показати тренди.

Бо **рішення треба ухвалювати задовго до того, як тренди стали невідворотними**.

Я хочу вам показати, що

— **без негайного прибирання російських агентів та політичних «дахів» корупції з керівних посад, негайного «відпускання» економіки на свободу, негайних сильних кроків у сфері ВПК ми можемо продовжувати втрачати стійкість**.

І головне:

— **у нас як не було, так і нема стратегії перемоги.**

Російська стратегія перемоги проста: витримати до моменту, поки Україна зламається.

А в нас стратегії нема, бо звільнення територій — це не перемога, а продовження війни.

***

№ 1.882-2

Давайте ще раз про стратегію нашої перемоги

Поточна стратегія ґрунтується на впевненості, що звільнення всіх наших територій означає завершення війни. Ця впевненість безпідставна.

Війна продовжиться, поки ворог має ресурси.

Більше того,

> **— після звільнення всіх наших територій підтримка наших союзників різко впаде.**

Сподіваюся, вже всім очевидно, що

> **— поки війна триває, нас в НАТО не приймуть, лише після завершення.**

Скільки б реформ ми не робили.

Таким чином, треба визнати, що **Україна не має на сьогодні стратегії перемоги.**

> 1) Отже, не може й перемогти.
>
> 2) — Максимум, може не зазнати поразки.

У війні перемагає той, хто має власну картинку післявоєнного світу й здатен нав'язати її ворогу, своїм союзникам та союзникам ворога.

Поки ми не почнемо це робити, наша перемога під питанням…

Росія має досить великі ресурси для тривалого ведення війни.

> 1) — Тож марно сподіватися на вихід росії з війни через вичерпання ресурсів. Росія вийде з війни лише через внутрішні зміни.

Отже,

> 2) — **треба розуміти, які внутрішні зміни можливі, хто їхній суб'єкт, як зменшити ризики та переконати союзників, як знайти суб'єкта змін та допомогти йому, як забезпечити довгострокову підтримку союзників**.

***

№ 1.882-3

Десятки людей критикують мене за те, що я написав сумну картину, але не написав, що може зробити пересічна людина для досягнення перемоги.

Ось вам перелік того, що може зробити кожен і кожна з вас, незалежно від стану здоров'я, майнового стану й місця проживання.

1. Припиніть повторювати мантру "вірю в ЗСУ", бо вона нічого не додає до перемоги. Якщо можете допомагати ЗСУ, допомагайте по максимуму і ще трішки більше, але не наповнюйте простір цими словами, бо вони не допомагають.

2. Відкиньте завищені очікування. Вони не наближають перемогу, а навпаки. Пам'ятайте, що за завищені очікування треба платити кров'ю, а така ціна за ваші ілюзії неприйнятна.

3. Зрозумійте, що перемога -- це не звільнення територій і не укладання мирних угод, а мир надовго на гарних для нас умовах. Не все, що призводить до завершення війни, є перемогою. Але все, що не призводить до завершення війни, не є перемогою, а є продовженням війни.

4. Припиніть вірити в порожні легенди:

4.1. В те, що після звільнення всіх територій настане мир (або що після звільнення Криму росія сама собою розпадеться або путіна вб'ють або він помре від хвороб). Ці очікування безпідставні.

4.2. В те, що путін піде на переговори. РФ має ресурси для довгої війни (що не означає, що війна триватиме довго). У путіна немає жодних причин йти на переговори.

4.3. В те, що можна вбити всіх росіян. При нинішньому співвідношенні втрат ми закінчимося швидше.

4.4. В те, що можна окупувати росію (або в те, що взяття москви означає перемогу).

4.5. Нарешті, припиніть вірити в те, що нас візьмуть у НАТО до того, як війна остаточно завершиться. НАТО має головну мету уникнути прямого протистояння з РФ, і поки їм це вдається. Членство в НАТО -- не чинник перемоги, а її наслідок.

5. Будь ласка, припиніть чвари з будь-якого приводу. Через те, що їх не було, ми вистояли минулого року. Через те, що вони були, ми втратили незалежність 100 років тому. Ставка на розкол суспільства -- основна ставка російського інформаційного впливу.

6. Я не закликаю всіх іти у військкомати, бо це неможливо. Але кожен і кожна можуть дві години на добу присвячувати волонтерству заради перемоги -- тут роботи набагато більше, ніж ви можете собі уявити. Знайдіть собі щось до снаги. Якщо нічого не можете знайти -- йдіть на DOZORRO боротися з коурупцією, щоб злодії знали, що за ними слідкує не тисяча, а мільйон очей.

7. Нарешті, припиніть слухати тих, хто розповідає вам рожеві казки. Це не кращий спосіб подолати стрес, ніж заливати його алкоголем. І результат може бути навіть гіршим.

Ці сім пунктів є нескладними для виконання для кожної людини. Найперший крок до перемоги -- навести лад у власній голові, бо потім з'являється шанс навести лад у власному будинку, на власній вулиці, у власному місті, у цій красивій країні, на цій маленькій зелено-блакитній планеті.

***

№ 1.883

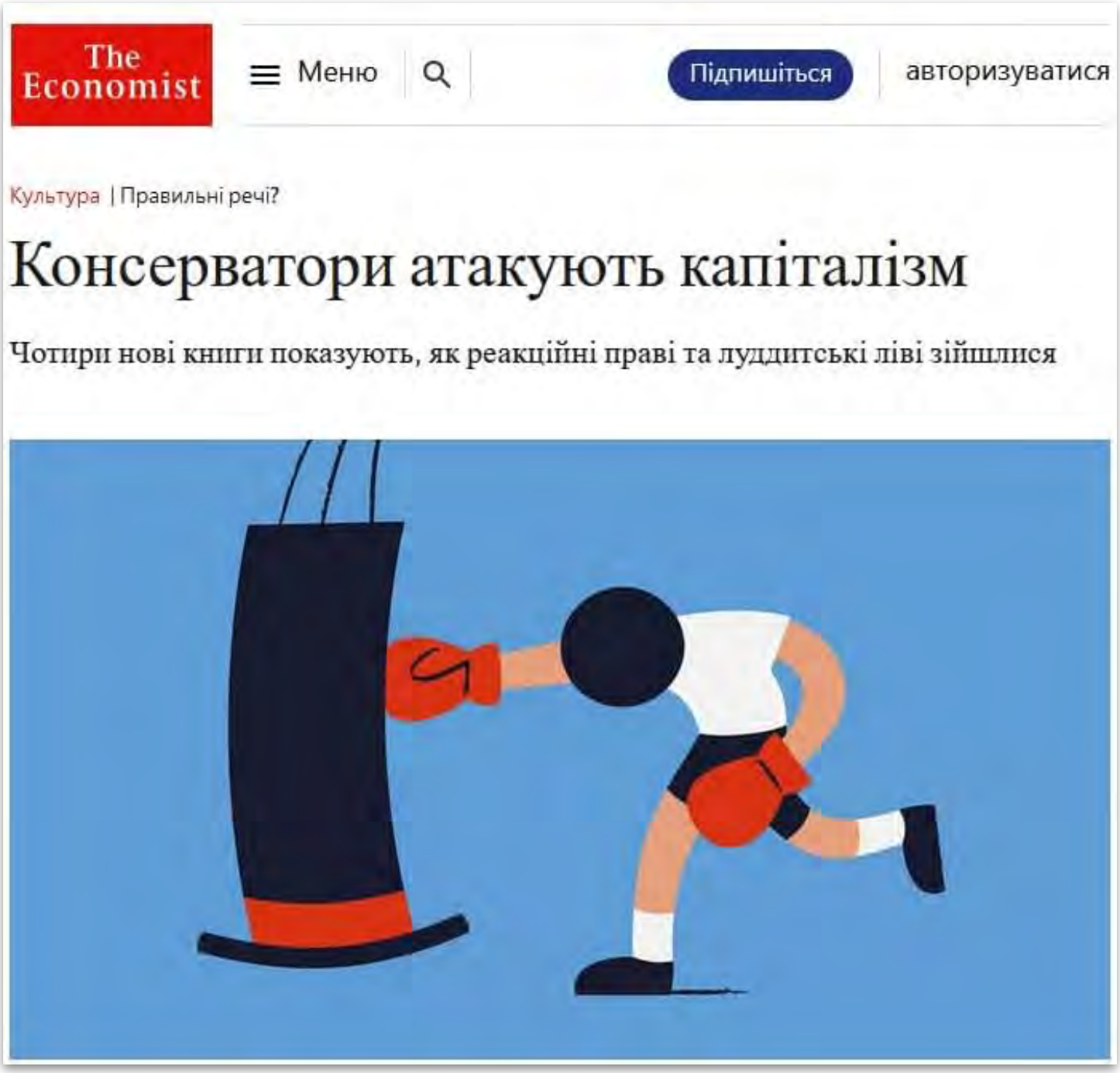

2023-08-13

Ніколов

Блін, **не хотілося б, щоб на наше життя припала ще і смерть капіталізму під натиском всяких сектантів, які бажають зачинити двері до своїх бульбашок, щоб недайбоже не втратити владу** (в тексті «The Economist» згадується син кубінських іммігрантів, який дуже радів відкритості США, коли обирався до сенату, але коли почав захищати на виборах свій мандат – вже всьо, він топить за закриття кордонів).

Ця консервативна пошесть чалапає по світу фактично як глобальне потепління.

Всі його бачать, але мало хто хоче його відвернути, бо це пов'язано з виходом з власної зони комфорту. Тому і демократії і хакаються зсередини такими вірусами як Трамп.

Хороше недільне чтиво https://www.economist.com/culture/2023/08/11/conservatives-are-attacking-capitalism

***

Консерватори атакують капіталізм

Чотири нові книги показують, як зблизилися реакційні праві та луддистські ліві

Два десятиліття тому Йохан ***Норберг***, шведський ліберал, написав підбадьорливу полеміку під назвою ***«На захист глобального капіталізму».***

> 1) — Ліві ненавиділи її і пронюхували, що він «божевільний правий». Тепер, коли він наводить ті самі аргументи, праві звинувачують його в тому, що він «прокинувся лівим». «Це не я змінився», - пише він.
>
> 2) — Найгостріша критика глобального капіталізму все частіше лунає з боку ***правих популістів***.

Це справедливо для кількох західних країн, але особливо для Америки.

> 3) — Раніше республіканці вихваляли переваги вільної торгівлі та вільних ринків.

Тепер, наслідуючи Дональда Трампа,

> 4) — республіканські кандидати вимагають вищих бар'єрів, особливо для товарів з Китаю, і лають корпорації за їхню «пробудженість» у підтримці екологічності та різноманітності.

Чотири нові книги висвітлюють ці зміни, які викликають тривогу у прихильників економічної свободи.

Їх критика спрямована на двох лиходіїв: 1) корпорації та 2) лібералізм.

1.

Сохраб ***Ахмарі***, соціально консервативний ірансько-американський журналіст, є частиною антикорпоративного натовпу.

> У книзі ***«Тиранія, Inc»*** він стверджує, що ми живемо в «системі, яка дозволяє небагатьом, що володіють активами, піддавати багатьох, що не мають активів, всеохоплюючому примусу - примусу, який, на відміну від дій уряду, не може бути оскаржений в суді або на виборчій урні».

Багато з його скарг звучать ліворуч. Amazon використовує приховані камери для спостереження за працівниками своїх складів; інші фірми підглядають за приватною електронною поштою та веб-переглядом своїх підлеглих. Роботодавці встановлюють непередбачувані робочі години, від яких працівники не можуть легко відмовитися, бо їм потрібно годувати сім'ю. Життя найбідніших 50% в Америці є нестабільним, стресовим і несправедливим.

Інші скарги відображають соціальний консерватизм пана Ахмарі. Він не схвалює непередбачуваний робочий час, частково через його вплив на сімейне життя. Його обурює, що такі корпорації, як Disney та American Express, «тренують» працівників приймати суперечливі прогресивні ідеї щодо раси та гендеру.

Він вправний оповідач. Його улюблений прийом - описати якусь жахливу несправедливість так, ніби вона сталася в диктатурі на кшталт Китаю чи Ірану, а потім виявити - гей, presto! - що це сталося в Америці. Він висвітлює справжні випадки несправедливості, такі як зловживання деякими фірмами положеннями про нерозголошення, угодами про неконкуренцію та арбітражним процесом.

Його аналіз, однак, є недосконалим.

Приватні фірми в Америці мають набагато менше влади над працівниками, ніж він стверджує. Коли вони поводяться неправомірно, їхні дії часто оскаржуються в суді.

Що ще важливіше, при безробітті на рівні 3,5% незадоволені працівники можуть реально погрожувати звільненням.

Щоб приборкати корпоративну тиранію, пан Ахмарі вважає, що держава має взяти на себе додаткові зобов'язання. Вона повинна заохочувати об'єднання в профспілки в кожному секторі, відігравати «набагато активнішу роль у координації економічної діяльності» і вимагати від фінансових спекулянтів, які купують компанії і хочуть щось змінити, підкорятися вето «працівників, місцевих громад та інших зацікавлених сторін».

Це рецепт для повільнішого зростання та меншої кількості інновацій.

Дійсно, часто важко відрізнити економічні пропозиції пана Ахмарі від пропозицій Елізабет Уоррен чи Берні Сандерса з лівої частини Демократичної партії.

Проте він вважає, що його суміш ***соціального консерватизму*** та ***економічного популізму*** - це майбутнє Республіканської партії, яке допоможе їй вигравати вибори ще довго після того, як Дональд Трамп піде у відставку або потрапить до в'язниці.

Можливо, він має рацію.

Саме такий розрахунок зробив Джей Ді Венс, який вперше став відомим як автор «Елегії провінціала», що пояснювала тяжке становище забутого білого робітничого класу Америки, перш ніж балотуватися в Огайо на місце в Сенаті - і виграв його.

2.

У книзі ***«Зміна режиму: До постліберального майбутнього»*** Патрік ***Дінен***, професор політології Університету Нотр-Дам, висловлює похмурий, реакційний напрямок мислення. На першій сторінці він нарікає на занепалі міста Америки, розпад сімей, нерівність і «психічний відчай», відзначаючи «зростаючий хор голосів, що розмірковують про ймовірність і навіть бажаність громадянської війни».

У всьому цьому він звинувачує лібералізм: як класичний, який прагне матеріального прогресу через творче руйнування, так і прогресивний, який прагне зруйнувати сім'ю і традиції. Щоб повернути час назад, він хотів би, щоб держава підтримувала великі традиційні сім'ї (як це відбувається в Угорщині) та виробництво (як це відбувається за часів Джо Байдена). Він обмежить імміграцію, яку, за його словами, підтримують елітні ліберали, щоб знизити заробітну плату корінних жителів і забезпечити себе дешевою прислугою.

Нічого з цього не спрацює. **Багато фактів свідчать про те, що**

1) — імміграція мало впливає на заробітну плату місцевих жителів (тому її обмеження не призведе до її підвищення); що

2) — промислова політика загалом є марнотратною; що

3) — просімейна політика мало впливає на народжуваність; і що

4) — **Угорщина є клептократією**.

«Консервативні» партії на Заході виступають за вільні ринки принаймні з часів Рональда Рейгана і Маргарет Тетчер.

Але вільні ринки є глибоко неконсервативними.

1) — Вони приносять швидкі зміни, зазвичай покращуючи добробут людей, але також руйнуючи старі способи ведення справ.

2) — Серйозні консерватори прагнуть мінімізувати ці руйнування, не надто перешкоджаючи зростанню.

Демагоги ж вдають, що компромісу не існує:

— мовляв, «можна мати всі переваги прогресу, не змінюючи способу життя».

Щоб отримати уявлення про те, як ідеї панів ***Ахмарі*** та ***Деніна*** можуть звучати, коли їх позбавити нюансів для передвиборчої кампанії, подивіться ***«Десятиліття декадансу»***.

Коли Марко Рубіо вперше балотувався до Сенату Сполучених Штатів у 2010 році, він говорив про те, як чудово, що він, син кубинських емігрантів без гроша в кишені, може претендувати на високу посаду в Америці. Тепер, все ще прагнучи до ще вищої посади в Республіканській партії, яка значно змінилася (незважаючи на програш Дональду Трампу на республіканських праймеріз у 2016 році), він перейняв націоналістичні кліше свого колишнього суперника.

Він засуджує «відкритий південний кордон Америки» і сумує за старими добрими часами, коли «ми вважали само собою зрозумілим, що більшість речей, які ми купуємо... були зроблені тут, удома, нашими співвітчизниками-американцями». Він звинувачує вступ Китаю до Світової організації торгівлі в тому, що «занадто багато американців, які хочуть жити нормальним гідним життям, не можуть цього зробити». Тим, хто каже, що імпорт з Китаю може покращити життя американців, він відповідає, що такі люди думають про американців не як про «робітників, батьків і громадян», а як про «споживачів... і нічого більше».

3.

«Капіталістичний маніфест» пана ***Норберга*** з Інституту Катона, аналітичного центру, пропонує радісний контрвибух на трампівську рішучість пана Рубіо.

Він показує, що

1) — за три десятиліття після 1990 року, коли почалася глобалізація, умови життя людей покращилися більше, ніж за попередні три тисячоліття.

2) — Рівень бідності знизився, тривалість життя зросла,

3) — а технології, які в 1990 році міг собі дозволити лише Пентагон, сьогодні є в кожному смартфоні.

«Я не кажу, що ця епоха була однозначно гарною, я лише кажу, що вона була кращою за будь-яку іншу епоху, яку переживало людство», - коментує пан ***Норберг***.

Коли наслідування не є лестощами

Як нові праві, так і старі (і нові ліві) поділяють погляд на економіку з нульовою сумою, вважаючи, що вигода однієї людини має бути втратою іншої. Старі ліві ненавиділи вільну торгівлю і вільні ринки, бо вони нібито дозволяли багатим країнам експлуатувати бідні. Тепер, коли багато з цих бідних країн розвінчали цей аргумент, процвітаючи, нові праві скаржаться, що вільна торгівля і вільні ринки дозволяють Китаю експлуатувати Захід.

Пан Норберг показує, що всі запропоновані ними рішення вже були випробувані раніше, і результати виявилися невтішними. Одне дослідження 50 країн з популістськими лідерами показало, що через 15 років після того, як вони прийшли до влади, їхня економіка на десяту частину менша, ніж у порівнянних країнах.

У книзі, наповненій яскравими прикладами, один із найпереконливіших стосується covid-19.

> 1) — Ізоляція через пандемію, проти якої широко виступали нові праві, насправді досягла багатьох із заявлених цілей. Кордони були закриті, міграція зупинена, ланцюги поставок порушені.
>
> 2) — Глобальна бідність різко зросла - і життя стало жалюгідним і в багатих країнах.

Пан ***Норберг*** підсумовує: **«Важко уявити сильніший і трагічніший доказ того, що прогрес залежить від відкритих суспільств і економік»**.

Якби тільки це було його останнє слово.

***

1. Маніфест капіталіста: Чому глобальний вільний ринок врятує світ. Автор: Йохан ***Норберг***. Atlantic Books; 352 сторінки; $24,99 і £20

2. Тиранія, Inc: Як приватна влада розчавила американську свободу - і що з цим робити», Сохраб ***Ахмарі***. Forum Books; 288 сторінок; $28

3. Зміна режиму: На шляху до постліберального майбутнього. Автор: Патрік ***Дінен***. Sentinel; 288 сторінок; $30. Форум; 22 фунти стерлінгів

4. Десятиліття декадансу: Як наші зіпсовані еліти зруйнували американську спадщину свободи, безпеки та процвітання. Автор: Марко ***Рубіо***. Бродсайд Букс; 256 сторінок; 32 долари та 20 фунтів стерлінгів

***

№ 1.884

Оксана Маркарова: «Завдання номер один – забезпечити Україні підтримку та допомогу США на 2024 рік»

2023-08-11

ОЛЕКСАНДР ДЕМЧЕНКО, РЕДАКТОР ВІДДІЛУ "СВІТ"

Позиція посла України у США завжди була стратегічною. А в часи великої війни її роль неможливо переоцінити: український амбасадор у Вашингтоні забезпечує комунікацію зі стратегічним партнером і головним донором нашої держави. І Оксана Маркарова у цій ролі є надзвичайно ефективною. «Жінка, яка ніколи не спить», – так посла України назвала авторитетна «The Washington Post», відзначаючи безпрецедентну активність і результативність Маркарової.

Зараз Сполучені Штати входять у виборчий сезон – і від вибору американців багато в чому залежатиме і глобальна безпека, і майбутнє України. Путін точно вичікує, чим завершаться американські перегони: хто стане господарем Білого дому та як розподіляться голоси всередині Конгресу США.

Перед початком виборчого сезону і стартом нового фінансового року у США LB.ua поговорив з Оксаною Маркаровою про стратегію України в Америці на найближчі пів року – рік. Про те, як військово-політичне керівництво Сполучених Штатів оцінює наші позиції у війні; про перемовини щодо збройної допомоги та про вихід оборонних компаній зі США на український ринок. Звісно, ми торкнулися питання гарантій безпеки – як цей процес бачать у Вашингтоні – і вступу України до НАТО.

Питання відновлення та залучення американських інвестицій в українську економіку зараз та в майбутньому – один з ключових пріоритетів, які перед собою ставить Київ і, звичайно, українське посольство у Вашингтоні. Оксана Маркарова, колишній міністр фінансів, розповіла, з яких елементів може

складатися процес відновлення України, та назвала американські корпорації, які вже інвестують чи готові інвестувати в Україну.

1. «Тих, хто говорив, що Росія дуже важлива і Путіну потрібно дати можливість зберегти обличчя, зараз набагато менше»

— Американські медіа часто скептично оцінюють перспективи українського наступу. А що про нього кажуть адміністрація Білого дому та військове командування США?

— Справді, є велика різниця між тим, що пишуть про наступ у пресі, і тим, як його оцінюють в адміністрації США, у Держдепі, Пентагоні та в Об'єднаному комітеті начальників штабів. Оцінка Білого дому, міністра оборони Остіна та голови ОКНШ Міллі є досить позитивною. Усі вони розуміють, що українські військові проводять найскладнішу операцію з часів Другої світової, що протистоїть нам брутальний і численний агресор. Влада США знає, що кожен поступ, кожен звільнений кілометр, кожне просування на всіх напрямках і навіть те, що ми просто не даємо росіянам далі просуватися, – це величезний успіх. Саме так публічно оцінили контрнаступ і секретар Остін, і генерал Міллі після минулого засідання групи Рамштайн.

— В адміністрації США є ті, хто вважає, що після успішного контрнаступу Путін змушений буде піти на переговори. А чи розглядають там сценарій, що Путін узагалі не збирається їх вести?

— Ми постійно говоримо представникам адміністрації, що не повинні очікувати, зробить Путін щось чи не зробить, і приділяти його реакціям забагато уваги. Потрібно фокусуватися на екзистенційних потребах України та на демократичних цілях, тобто відновити територіальну цілісність і суверенітет України, показати, що статут ООН працює, та надати допомогу нашій державі. Путін, якщо він захоче зупинити війну, зможе зробити це швидко – віддасть наказ не стріляти, припинити агресію та вивести війська з нашої землі.

Якщо говорити про експертне середовище, то тих, хто говорив, що Росія дуже важлива і Путіну потрібно дати можливість зберегти обличчя, зараз набагато менше, ніж було на початку вторгнення. На жаль, ми ще не можемо сказати, що в Америці превалює погляд, що Росія має бути зупинена за будь-яку ціну і всі ресурси потрібно сфокусувати на тому, щоб Україна перемогла. Однак за ці півтора року завдяки мужності всіх українців і наших захисників, активній, чіткій позиції президента Зеленського та дипломатії відбулася значна еволюція в поглядах американської еліти – на користь України.

— Коли ми зараз говоримо з американцями, які називаємо пріоритетні напрями озброєння?

— Усі види озброєння життєво необхідні, і ми щоденно працюємо з нашими партнерами над усім переліком, відповідно до задач, поставлених нам президентом, Міноборони та Генштабом, а також над збільшенням кількості та швидкості постачання.

Протиповітряна оборона залишається пріоритетом №1. Очевидно, що чим більше систем ("Patriot", NASAMS, IRIS-T) та відповідних ракет у нас буде, тим захищенішими будуть наші громадяни та міста. Саме тому в кожному американському пакеті оборонної допомоги є снаряди для систем ППО. Ми активно працюємо над тим, щоб США постійно замовляли для нас ці системи та комплектуючі до них.

Артилерія – теж безумовний пріоритет. Зараз ми воюємо зброєю НАТО, на 155-му калібрі, однак нам потрібні й інші калібри. Сполучені Штати виробляють приблизно 24 тис. артилерійських снарядів на місяць і планують збільшити виробництво до 80 тис. протягом наступного року. Проте якщо ми подивимося на інтенсивність боїв, зрозуміємо, що навіть цього буде недостатньо, щоб забезпечити наші потреби повністю.

Третє – все, що стосується ударної авіації: літаки, гелікоптери, будь-які дрони. США уже адаптували для нас і передали велику кількість ракет для літаків, дрони-камікадзе та інші важливі засоби. Ви знаєте, що ряд країн сформували коаліцію для тренування наших пілотів на F-16. Сполучені Штати надали дозвіл на цей тренінг, і найближчим часом він має розпочатися. А ми активно працюватимемо над майбутньою передачею нам безпосередньо літаків і створенням інфраструктури для цієї спроможності.

Четверте – броньована техніка, допоміжна техніка, особливо машини з розмінування. І це не кажучи про іншу зброю, радари, комунікаційні засоби та все інше.

Нам потрібно все, що ми отримували, і нам постійно потрібно додавати нові спроможності. Чим більше у нас буде зброї, тим швидше наші захисники будуть просуватися.

2. «Для адміністрації Байдена надання Україні систем ППО – це зараз один з ключових пріоритетів»

— Прем’єр Денис Шмигаль заявив, що зима буде складною, що означає, що Росія знову намагатиметься знищити українську критичну інфраструктуру. Чи розуміють американці, що Україні потрібно більше систем ППО, і чи ведемо ми зараз перемовини про це зі США?

— Не тільки розуміють. Це один з головних пріоритетів для США, над яким уся адміністрація активно працює. Тут є багато нюансів: і питання виробництва, і наявність уже готових систем, і бажання інших країн віддати нам ті установки, які вже стоять на озброєні. Немає такого тижня, щоб ми не

обговорювали питання надання нових систем ППО з Пентагоном і Держдепом. Вони ведуть перемовини як з виробниками, так і з країнами – щоб переконати їх передати системи Україні. Питання ППО є ключовим і під час щомісячних засідань так званої групи Рамштайн. Зараз єдине обмеження – фізична наявність цих установок.

Але ми працюємо також над іншими треками критичної інфраструктури. Щотижня зустрічається група енергетичної координації під керівництвом посла Джеффрі Паєтта, куди входять країни G7 і всі міжнародні фінансові організації. Наступного тижня міністр енергетики України Герман Галущенко візьме участь у Всесвітній міністерській зустрічі Net Zero World разом з міністром енергетики США Дженніфер Гренхолм, де проведе переговори з іноземними партнерами щодо відновлення та модернізації енергетичного сектору України.

— Чим обґрунтовують американці відмову надавати Україні ракети ATACMS, якщо вони і так забороняють бити своїм озброєнням по території Росії?

— Скажу так: перемовини тривають. Ми в процесі і працюємо над тим, щоб отримати ці далекобійні ракети і завдавати ударів по цілях противника по всій території України, запускаючи снаряди з землі. Сподіваємося, що найближчим часом ми отримаємо ці спроможності.

— Президент наказав МЗС до кінця 2023 року організувати форум оборонних індустрій і створити союзи між профільними підприємствами України та інших країн. США – в пріоритеті. Які американські компанії нам у першу чергу цікаві, з якими ми ведемо перемовини?

— Українське посольство в США уже займається цим питанням. За останній рік я зустрілася з усіма асоціаціями оборонних індустрій Сполучених Штатів і бізнес-асоціаціями, які включають оборонні компанії: Arizona Defense & Industry Coalition, National Defense Industrial Association, International Stability Operations, Association Society for International Development – United States Chapter, National Association of Corporate Directors, US-Ukraine Business Council – і, звичайно, Американською торговельною палатою.

Ми також постійно проводимо роботу з окремими профільними підприємствами, починаючи з тих виробників, чиї спроможності ми вже отримуємо: "General Dynamics", "Lockheed Martin", "Boeing", "Raytheon", "BAE Systems", "Northrop Grumman", "Bell Helicopter", "Global Ordnance", "Day and Zimmerman", "L3Harris" тощо.

У червні Україну відвідала делегація компаній-членів Оборонно-промислової коаліції штату Аризона, яку було засновано за активного сприяння великого друга України, сенатора Джона Маккейна, уже покійного, до складу якої входить близько 200 компаній.

Про що ми говоримо з цими компаніями?

По-перше, про обслуговування і ремонт всієї техніки безпосередньо на території України. Поки що ми її відвозимо за кордон, там ремонтуємо, потім веземо назад. Це забирає багато часу і ресурсів. Ми раді, що "Boeing" уже має в Україні великий R&D-центр, де під час війни навіть збільшили штат на 100 людей і зараз уже майже 1200 працівників. Ми маємо зробити так, щоб такі компанії розширювали свою присутність в Україні.

Друге – це створення нових спільних підприємств. Тут, на жаль, Сполучені Штати відстають, наприклад, від Німеччини. Ви пам’ятаєте, що німецька компанія "Rheinmetall" підписала договір з українськими партнерами про створення виробництва. Зараз ми працюємо з декількома американськими виробниками, делегації яких уже були в Україні, бо дуже потрібно, щоб вони відкривали власні філії на території нашої держави. Думаю, що невдовзі наздоженемо і переженемо.

Третє – це робота з технологічними компаніями, адже сучасна війна – це комунікація, розвідка, ситуативна обізнаність, IT-спроможності тощо. Ми вже ведемо перемовини з відомими технологічними гігантами: "Amazon", "Google", "Microsoft", HP, "SpaceX/Starlink", – а також активно співпрацюємо саме з оборонними технологічними підприємствами, згаданими раніше, і агітуємо їх, щоб вони розглядали Україну як постійне місце своєї діяльності.

— Як у США сприйняли ініціативу президента Зеленського щодо форуму оборонних індустрій?

—.Дуже позитивно. Багато компаній зі США вже включилися в роботу і питають нас про те, коли ми зможемо організувати форум і скільки компаній збираємося привезти. Це, до речі, важливе питання, адже навіть великі корпорації не працюють без підрядників. Тому нам потрібно зібрати разом усіх – і великих виробників, і тих, хто їх забезпечує комплектуючими, і фінансовий сектор, і решту.

3. «Більшість наших друзів у США розуміє, що вступ України до НАТО – це єдиний дієвий механізм, який гарантує безпеку нашої держави та всього регіону»

— Чи є у Вашингтоні розуміння того, що Путін не припинить війни, допоки Україна не буде в НАТО?

— Більшість наших друзів у США розуміє, що вступ України до НАТО – це єдиний дієвий механізм, який гарантує безпеку як нашої держави, так і всього регіону. Однак поки ми перебуваємо в стані активної війни, це сильно ускладнює процес перемовин. Наша позиція проста: стратегічне задання України, яке озвучує президент Зеленський, підтримує народ – це членство України в НАТО і в ЄС. Ми хочемо отримати запрошення і говорити про

конкретні кроки до членства та реформи, які ми маємо зробити. Шлях до Вашингтонського саміту буде непростим, відбудуться серйозні дискусії, але це – пріоритет, над реалізацією якого посольство вже почало працювати, зокрема, на рівні експертів, роботи з американським суспільством і партнерами.

— Чи вплинула на рішення Байдена не дати Україні запрошення до Альянсу позиція Німеччини?

— Фінальний текст будь-яких заяв НАТО залежить від усіх країн, які його підписують, і позиція всіх членів Альянсу, включаючи Німеччину, має велике значення. Ми працюємо зі США щодо питання інтеграції, однак цього недостатньо, потрібно переконати всіх членів НАТО.

Водночас уже зараз очевидно, що Вільнюський саміт був успішним. У США почалася предметна дискусія про членство України в НАТО: не про «чи на часі зараз про це говорити», а про «як і коли це станеться». І це крім конкретних досягнень у вигляді запуску Ради Україна – НАТО та декларації країн G7 щодо безпекових зобов'язань.

— Перед самітом НАТО Байден казав, що готовий надати Україні безпекові зобов'язання на кшталт ізраїльських. Останні включають не лише оборонну допомогу, а ще й гарантії ФРС США, інвестиції в енергетику, технології, підтримку інноваційних програм тощо. Київ і Вашингтон розпочали переговори щодо гарантій. Яка програма максимум для нас? Які сектори економіки, як ми вважаємо, мають бути захищені чи модернізовані за допомогою США?

— Якщо ми подивимося на ті статті додаткових бюджетів, за якими Сполучені Штати виділяють нам фінансову допомогу, то побачимо, що там уже вимальовується кілька секторів, які США постійно підтримують. Окрім оборонної, це пряма бюджетна допомога, розбудова енергетичного сектору, гуманітарне розмінування, відновлення критичної та звичайної інфраструктури, підтримка бізнес-діяльності. Ці види допомоги, до речі, збігаються з тими напрямами, які є у звіті Світового банку і які визначив Євросоюз. Ми працюємо над тим, щоб та допомога, яку США надають зараз у рамках тимчасових змін до бюджету, викристалізувалася у велику систему безпекових зобов'язань щодо України.

Ми дивимося на цей процес у трьох часових горизонтах. Перший – критична допомога, якої ми потребуємо вже зараз. Другий – швидке відновлення. Третій – стратегічна відбудова і розбудова міцної оборонної та економічної системи. Ці три елементи пов'язані між собою. Поки що ми на початку шляху. Сподіваюся, що зі США нам вдасться досягти максимального результату.

— Іран допомагає будувати в Росії та Білорусі заводи з виготовлення дронів. Що ми та наші партнери можемо зробити, щоб нівелювати загрозу?

— Ми отримуємо інформацію про те, які юридичні компанії і фізичні особи задіяні в цьому процесі, зокрема, хто ввозить технології, чипи, будь-які інші запчастини. США запроваджують санкції відразу після того, як верифікують отриману від нас інформацію. Також Сполучені Штати зняли гриф «секретно» з великої кількості даних, особливо тих, що стосуються дронів "Shahed", щоб довести, що вони мають іранське походження, і запровадити санкції проти відповідних компаній. Для Мінфіну та Міністерства торгівлі США це один з головних напрямів роботи – віднайдення та запровадження санкцій проти тих, хто допомагає Росії, Ірану обходити санкції.

Загалом у результаті спільної роботи з вересня 2022 року США імплементували близько 12 санкційних пакетів і заходів експортного контролю проти фізичних і юридичних осіб, залучених до виробництва та передачі іранських БпЛА.

— Чимало американських видань пише, що також Китай передає Росії озброєння.

— Ми разом з усіма інстанціями США, які займаються експортним контролем, особливо з Міністерством торгівлі, постійно моніторимо цю ситуацію. У переліку ж накладених американцями санкцій є дуже багато китайських компаній, які допомагали росіянам обходити обмеження та купувати якісь компоненти, до прикладу, напівпровідники, чипи тощо. Але нині немає прямих доказів, що Китай постачає зброю Росії. І ми сподіваємося, що він не почне робити це.

4. «Уся наша робота спрямована на те, щоб усіляко нарощувати двопартійну підтримку в Конгресі. І нам це вдається»

— Вибори в США 2024 року стануть доленосними для світу. Чи зможе Україна втримати двопартійну підтримку Конгресу за будь-якого сценарію?

— У нас немає іншого виходу. Уся наша робота спрямована на те, щоб усіляко нарощувати двопартійну підтримку. І я можу сказати, що нам це вдається.

Стратегічне партнерство, а я його часто називаю стратегічною дружбою, між Україною і Сполученими Штатами не залежить від того, яка партія перемагає в будь-якій з наших країн. Це партнерство двох демократій, яке не повинно залежати від політичних циклів чи зміни влади. Тому двопартійна підтримка США – це основа нашої співпраці.

У нас сформована дуже сильна група підтримки в Конгресі в обох палатах. У Київ приїжджали з візитами кандидати в президенти Кріс Крісті та колишній віцепрезидент Майкл Пенс. До того в нас із візитом був колишній держсекретар Майк Помпео. Постійно приїжджають делегації з Конгресу, і кожна з них – двопартійна.

Якщо ми робитимемо все дипломатично правильно, то ця підтримка залишиться двопартійною.

Ми не втручаємося у внутрішні процеси США, але постійно доводимо, що перемога України – це важливе питання для національної безпеки Сполучених Штатів. У наших країн спільні цінності. Ми намагаємося якомога більше розказувати у США про те, що відбувається в Україні. Постійно інформуємо Конгрес про події в Україні, щодня розсилаємо законодавцям і сенаторам спеціальний бюлетень, де розповідаємо про війну, воєнні злочини РФ, досягнення наших захисників, прозорість і боротьбу з корупцією.

Ми хочемо достукатися до всіх, багато працюємо на регіональному рівні, привозимо делегації – наших військових, релігійних діячів, представників муніципалітетів, бізнесу, спортсменів, дітей.

Останні дослідження показали, що більшість американців-виборців обох партій підтримує Україну.

Тобто все, що ми робили, ми повинні робити далі, але ще активніше і водночас обережніше і відповідальніше, щоб зберігати двопартійну підтримку і щоб єдине питання, в якому дві партії змагалися між собою, було «хто більше допоможе Україні».

— Наскільки висока ймовірність того, що перед виборами у США може виникнути бюджетна криза? Чи можуть вплинути політичні процеси в США, на що натякає прем'єр Денис Шмигаль, на програми оборонної підтримки України?

— Під час виборчої кампанії всі процеси ускладнюються, загострюються суперечності між політичними партіями – і це нормально. Це впливатиме на бюджетний процес у Сполучених Штатах безвідносно до «українського питання». Минулого року, під час проміжних виборів, Конгрес зміг прийняти бюджет лише на три місяці, щоб не зупинити роботу уряду, а вже в грудні ухвалив повноцінний кошторис. Цього року, скоріше за все, буде такий самий сценарій.

Учора адміністрація подала запит у Конгрес на додаткове фінансування, у тому числі для України, на перший квартал 2024 фінансового року (тобто на останній квартал календарного 2023 року). Це запит на загальну суму $20,56 млрд, зокрема, включає оборонні видатки – 14 млрд грн (зокрема, 5 млрд на програму USAI, 1 млрд – на програму FMF і 1 млрд на програму PDA),

економічну допомогу – $4,1 млрд (зокрема, 3,3 млрд доларів на пряму бюджетну допомогу), гуманітарну допомогу – $2,1 млрд, а також $255 млн на розмінування, підтримку прикордонної служби та поліції, боротьбу з тероризмом, ядерну безпеку, безпеку персоналу тощо.

Схвалення Конгресом цієї пропозиції буде дуже важливим продовженням підтримки разом із залишками бюджетної допомоги. Тому ми розпочали активну роботу з нашими друзями в Конгресі і Сенаті, щоб вони схвалили це все, коли повернуться з канікул у вересні.

— Як вважаєте, чи намагатиметься чинна влада США припинити війну перед виборами навіть на не до кінця вигідних для України умовах?

— Ніколи такого не чула від адміністрації. Вона публічно говорить те, що говоримо і ми: припинити цю війну може тільки одна людина – Путін. Він її розпочав, він її проводить, він єдина причина існування цієї війни. Тому і припинити її може тільки він.

Але ані ми, ані Сполучені Штати зараз не бачимо бажання в росіян припинити цю війну. Тому очевидно, що ми будемо робити все для того, щоб протистояти агресії і звільняти нашу територію, а Сполучені Штати говорять, що будуть з нами стільки, скільки для цього потрібно.

5. «Американські компанії дуже зацікавлені вкладатися у відновлення»

— В Україні все активніше говорять про відбудову. Як колишній міністрів фінансів скажіть, які ключові елементи успішного відновлення чи навіть перезапуску?

— Успішна відбудова потребує кількох елементів.

Перший і основний – перемога у війні. Однак це означає не тільки завершення бойових дій, але й вирішення безпекової ситуації. Наше членство в НАТО – це насправді складова успішної відбудови. Тому наші зусилля з безпековими гарантіями і майбутнім членством в НАТО є важливою частиною економічного успіху.

Другий елемент – правильна інституційна координація та планування відновлення. Саме для цього була створена платформа, до якої увійшли країни G7 і міжнародні фінансові інституції. Я сподіваюся, що вона запрацює, адже потрібно, щоб усі синхронізували свої зусилля. Бо якщо подивитися на відбудови, що були раніше, то план Маршалла був дуже успішним, а відновлення в таких країнах, як Афганістан чи Ірак, пройшло не дуже результативно. Ми повинні піти за позитивним сценарієм, а значить – мати належну платформу та координацію.

Третій елемент – це фінансування відбудови, яке можна здійснити за рахунок ресурсів наших партнерів, міжнародних фінансових організацій, банків розвитку. Тобто тих, хто бере участь у платформі та може підтримати важливі стратегічні плани фінансово.

Четвертий елемент, який, на мою думку, є одним з найважливіших, – це інвестиції. Оскільки масштаб руйнувань величезний, як і масштаб необхідних трансформацій, бо ефективність системи до війни, до 2014 року, була низькою. Успішний економічний розвиток буде можливим лише за умови активних вкладень вітчизняного та міжнародного бізнесу в Україну.

— Чи є вже серед американських компаній ті, хто готовий вкладатися в цей проєкт? Чи шукає посольство інвесторів?

— Коротка відповідь – так, дуже зацікавлені. Ми працюємо з усіма бізнес-асоціаціями, з торговими палатами України та США, з Міністерством економіки і торгівлі Сполучених Штатів. Кілька разів на місяць відбуваються зустрічі з американськими компаніями, які готові вкладати гроші в Україну. Ми надаємо їм інформацію, намагаємося надихнути, залучити, бо для розвитку деяких напрямів (сільське господарство, переробка рідкоземельних металів, енергетика, IT) знадобляться роки.

Зараз, наприклад, опрацьовується декілька візитів в Україну делегацій великих американських компаній. Деякі вже мають певні напрацювання в Україні та вивчають шляхи розширення операцій, інші розглядають Україну як перспективний ринок для розвитку бізнесу після нашої перемоги.

Успішна реконструкція вимагатиме великої кількості компаній і великої кількості грошей. Завдання України – перехопити ланцюжки постачання, які перервала російська агресія, і стати надійним хабом з постачання високомаржинальних товарів і послуг для багатьох індустрій.

І отут мають запрацювати всі чотири згадані елементи. Компанії не прийдуть, поки не зрозуміють, що через десять років їхній завод не буде зруйнований тією самою Росією. Інвестори прийдуть, якщо в Україні почнуть працювати міжнародні фінансові інституції. Деякі з них, до речі, уже працюють. DFC надав додатковий кредит Банку "Львів", а також одному фонду, який фінансуватиме процеси відновлення. Корпорація IFC нещодавно інвестувала в IT-компанію "Miratech". Навіть зараз, під час війни, ці інвестиції йдуть. Наша задача, щоб їх було у сто, тисячу разів більше.

— Денис Шмигаль заявив, що в момент завершення війни чимало ініціатив з допомоги зупиниться і країна стикнеться з величезною економічною кризою. Яка тут має бути стратегія, щоб зберегти американську підтримку хоча б на перехідний період?

— Я постійно наголошую на тому, що наша перемога важлива для нас, але також вона в інтересах Сполучених Штатів. Звичайно, наш пріоритет – перемогти у війні. Однак правильно структурувавши відбудову і залучивши інвестиції, ми маємо всі шанси посилити нашу співпрацю зі США після перемоги.

Зараз Україна є співзасновником ініціативи "Net Zero World" (з декарбонізації економіки). Ми також активно працюємо над диджиталізацією, технологіями та іншими пріоритетами, які також є ключовими для Америки, наприклад, сільське господарство та харчова безпека. Україна має можливість значно підвищити продуктивність сільського господарства за умови доступу до фінансування та технологій. І це я не згадую рідкоземельні метали, які в нас є практично всі. Вони можуть бути піддані більш глибокій переробці в Україні. Це важливо, і для цього ми залучаємо інвесторів. Коли нам це вдасться, ми станемо надійними партнерами для Сполучених Штатів як у виробництві, так і в інших галузях. Тобто наша спільна робота після війни не тільки не припиниться, але й зросте, оскільки ми працюватимемо разом для досягнення спільного успіху.

6. «Із 330 російських банків досі тільки 21 повністю перебуває під санкціями. Це непорядок. Вони мають бути санкціоновані всі»

— Назвіть п’ять ключових викликів, які зараз стоять перед Україною з погляду комунікації зі США?

— **Я сказала б, що це не виклики, а завдання**.

Завдання номер один – **забезпечити Україні підтримку та допомогу США на 2024 рік**. Це найголовніше, адже політична боротьба буде тільки загострюватися перед виборами. Дуже важливо, незважаючи на певні ізоляціоністські голоси в обох партіях, домогтися того, щоб двопартійна підтримка України не тільки не зменшилася до кінця цього року, але й була стійкою протягом наступного.

Завдання номер два – активна робота зі Сполученими Штатами для продовження і ***посилення санкційної політики***. Дуже багато санкцій запроваджено, але не всі. Я не втомлюся говорити про це з нашими партнерами. Із 330 російських банків досі тільки 21 повністю перебуває під санкціями. Це непорядок. На момент запровадження обмежень ці установи дійсно складали більшість банківської системи РФ, але в Росії вже давно не існує приватного бізнесу, за телефонним дзвінком інші банки перебирають на себе функції підтримки і фінансування війни. Тому вони мають бути санкціоновані всі. Те саме стосується й виробників зброї: часом

абсолютно «мирні» дослідницькі інститути стають закупівельниками продукції, яку потім передають для виробництва зброї. Те саме з олігархами і всіма іншими російськими злочинцями.

Третє важливе завдання – це **питання зброї**. Важливо не лише отримати в законі статті про фінансування озброєння, а й знайти його і швидко доставити. Нині вже менше потрібно політичних рішень: знято багато табу, і Сполучені Штати визначилися, що надають нам потрібне озброєння. Однак треба домогтися передачі, пришвидшення виробництва, знайти певні складові та запчастини. Це величезна робота. І тут нам може стати в нагоді форум оборонних індустрій, адже він допоможе частково вирішити проблему – компанії зайдуть в Україну.

Четверте – ***притягнення до відповідальності Росії*** як країни і всіх російських військових злочинців та відшкодування ними спричинених руйнувань через систему репарацій і конфіскацій. Тут ми долучені до роботи нашої Генеральної прокуратури і Департаменту юстиції з розслідування воєнних злочинів, супроводу всіх міжнародних судів та обговорення Трибуналу щодо злочину агресії. А також беремо участь у всій законодавчій роботі щодо конфіскації російських активів і створення компенсаційного механізму.

П’яте – **вся культурна, спортивна, освітня та інша дипломатія**, яку ми проводимо.

Ми фокусуємося на наших ключових пріоритетах – на зброї, санкціях, бюджетній підтримці та відповідальності.

Але ми повинні завжди пам'ятати:

— для того, щоби ці пріоритети підтримувалися адміністрацією, Конгресом, щоб виділялися кошти на зброю і допомогу, потрібна широка підтримка громадськості.

Американці повинні цікавитися Україною, вішати українські прапори на свої будинки, писати листи своїм конгресменам, сенаторам. При цьому важливо не забувати, що в Америці немає війни, і якщо ми тільки через призму війни і наших потреб будемо говорити з американцями, то не завжди досягнемо результату.

А от коли ми робимо це через поширення нашої культури, коли приїжджають наші музичні гурти, науковці, історики, коли привозимо українські фільми, коли працює кулінарна дипломатія, це дає нам можливість достукатися до широких верств населення.

***

№ 1.885-1

The New York Times

Zelensky Called Him a Criminal. Now Ukraine Calls Him for Guns and Ammo

2023-08-12

In its hunt for weapons, Ukraine has rolled back anticorruption rules and turned to people once seen as relics of an anything-goes era.

Serhiy Pashinsky in his office in Kyiv, Ukraine, on Wednesday.

By Justin Scheck and Thomas Gibbons-Neff

Justin Scheck and Thomas Gibbons-Neff reported from Kyiv and across Eastern Europe.

In the early weeks of the war in Ukraine, with the invading Russian Army bearing down on Kyiv, the Ukrainian government needed weapons, and quickly. So its Ministry of Defense made a desperate and unlikely phone call.

On the other end of the line was Serhiy Pashinsky, a chain-smoking former lawmaker who had overseen military spending for years. He had spent much of that under investigation on suspicion of corruption or denying accusations of self-dealing. Now, he was living in virtual political exile at his country estate, sidelined by President Volodymyr Zelensky and his promise to root out corruption.

“Go out on the streets and ask whether Pashinsky is a criminal,” Mr. Zelensky said on national television in 2019. “I guarantee you that out of 100 people, 100 will say that he is a criminal.”

But Mr. Pashinsky had ties to the arms business and, perhaps as important, he knew how to operate in a scrum, undaunted by red tape. In government, that had made him the source of scandal. During wartime, it made him invaluable.л

He answered the call.

Eighteen months later, a New York Times investigation found, a company tied to Mr. Pashinsky has become the biggest private arms supplier in Ukraine. It buys and sells grenades, artillery shells and rockets through a trans-European network of middlemen. The company, Ukrainian Armored Technology, reported its best year ever last year, with sales totaling more than $350 million, up from $2.8 million the year before the war.

And Mr. Pashinsky is once again under investigation, with the Ukrainian authorities scrutinizing Ukrainian Armored Technology’s pricing and his financial relationships with procurement officials and companies abroad, said two officials familiar with the matter.

This month, investigators with the intelligence service searched the offices of a state-owned company, looking for evidence against Ukrainian Armored

Technology, according to government officials with knowledge of the search. Most of those who spoke about the investigation did so on the condition of anonymity because they were not authorized to discuss the ongoing inquiry.

Mr. Pashinsky and the arms network he built highlight a little-discussed aspect of Ukraine's war strategy. In the name of rushing weapons to the front line, leaders have resurrected figures from Ukraine's rough-and-tumble past and undone, at least temporarily, years of anticorruption policies. Government officials stopped blacklisting suppliers who had ripped off the military, and they abandoned many public-disclosure rules intended to reveal self-dealing.

Mr. Zelensky's administration did all of this while promising to continue fighting corruption. That has led to awkward contradictions — like the administration turning for help to someone it had labeled a criminal, gratefully buying weapons and simultaneously investigating him.

A soldier tosses a smoking, spent shell as a Ukrainian artillery unit fires their mobile howitzer at a Russian position in southern Ukraine's Zaporizhzhia region in April.

In the immediate term, the gamble is paying off. Ukraine held off Russian troops long enough for international aid to arrive. And Ukrainian Armored Technology has tens of millions of dollars in ongoing contracts to support the war effort. The long-term risk is that these temporary changes become entrenched, and that Mr. Pashinsky and others who had been sidelined will emerge from the war with more money and influence than ever.

Ukrainian leaders understand this risk. “We are not very idealistic in this regard,” the deputy defense minister, Volodymyr Havrylov, said in an interview. When the war broke out, he said, “we wanted huge amounts, immediately.”

A Times investigation across Europe shows how that happened, and how Ukraine’s policies, born out of desperation, drove up prices and added layer upon layer of profit-making.

Mr. Pashinsky’s network, for example, buys weapons and then sells them, then buys them again and sells them once more, according to classified contracts and government documents obtained by The Times, along with interviews of more than two dozen current and former government officials and arms-industry figures.

With each transaction, prices rise — as do the profits of Mr. Pashinsky’s associates — until the final buyer, Ukraine’s military, pays the most. Using multiple brokers in this way may be legal, but it is a time-tested way to inflate profits, and something the Pentagon avoids.

Much of the money that fuels this system comes from European aid, according to an official with knowledge of Ukraine’s wartime funding. But European and American officials are loath to discuss Mr. Pashinsky, for fear of playing into Russia’s narrative that Ukraine’s government is hopelessly corrupt and must be replaced.

Privately, though, they say the re-emergence of figures like Mr. Pashinsky is one reason the American and British governments are buying ammunition for Ukraine rather than simply handing over money.

Mr. Pashinsky, who is the head of the Ukrainian arms industry trade group, denies having any financial interest in the weapons business. On paper, he’s correct. But in Ukraine, documents do not always reflect reality.

Officials from three different parts of Ukraine’s government, including a top arms procurement official, say that when the government wants to buy from Ukrainian Armored Technology, it negotiates with Mr. Pashinsky. “He has always taken care of how that company is organized,” Mr. Havrylov said.

Ukraine’s military relies heavily on Soviet-caliber ammunition, and only so much exists, mostly in former Soviet bloc countries, including some that are reluctant to antagonize Russia by selling to Ukraine. Getting access to that supply requires experienced networks, which Mr. Pashinsky and his team have.

Mr. Pashinsky denied negotiating such deals and chalked up his years of scandals to Russian disinformation campaigns. “I have never been and never will be an embodiment or symbol of a corrupt system,” he said.

He acknowledged the ongoing criminal investigation but said it was motivated by a misguided notion among government officials that arms sellers are making unfairly

Ukraine's deputy defense minister, Volodymyr Havrylov, said that when the war broke out, the country wanted "huge amounts" of weapons, "immediately."

high profits. He called himself "a responsible citizen of my country who has never betrayed it and will never betray it."

As for Mr. Zelensky's televised remarks years back, "The president simply made a mistake," he said. "He is also a fallible human being."

Mr. Pashinsky's detractors say he's a profiteer. Good-governance groups and political adversaries bemoan his resurgence. But even they are nearly unanimous that today's weapons-at-any-cost environment is perfect for Mr. Pashinsky.

And he's delivering.

'Everyone Was on His Side'

In 2015, a military procurement official named Nelly Stelmakh was invited to a meeting with Mr. Pashinsky. He was a signature character in politics. He had briefly served as the head of the presidential office — akin to White House chief of staff — and was now the chairman of Parliament's security and defense committee.

That gave him a central role overseeing weapons purchases at a time when Ukraine was spending heavily to build a military bulwark against Russia.

The meeting invite was a surprise, because Ms. Stelmakh bought nonlethal goods, not weapons. When she arrived at his office, she recalled, Mr. Pashinsky told her to buy fuel from his chosen vendor rather than the lowest bidder.

She was taken aback. “I thought we had to fight our enemies, not steal,” she said in a recent interview. “When I answered I would be working by the law, I started to have problems,” Ms. Stelmakh said. Mr. Pashinsky had government investigators interrogate her, she said.

The government bought the fuel from Mr. Pashinsky’s preferred vendor anyway. He provided The Times with a government letter that said his chosen vendors charged less than earlier ones, but did not address whether other vendors would have cost even less. And although the fuel purchases became a momentary controversy, nothing came of it.

That was often the case with Mr. Pashinsky. Over the years, criminal investigations into his dealings were dismissed. A corruption inquiry into whether he expropriated a candy factory fizzled. Mr. Pashinsky’s son got a job at a state-owned arms buyer, and Ukrainian Armored Technology won government contracts for mortars and armored vehicles, despite having few employees and no manufacturing capability. His family bought a Mercedes and a Range Rover and lived in a 10,000-square-foot home on a walled estate with a lake and a private church.

Endemic corruption was a constant concern for American and European leaders. They wanted to support Ukraine against Russia, but feared throwing money at politicians who treated it as a means of personal profit. The West has long pressured Ukraine to root out corruption, calling it a prerequisite to the country’s joining the NATO military alliance and the European Union.

When the group Transparency International studied Ukraine’s arms-buying system for a 2015 report, investigators viewed Mr. Pashinsky’s competing interests — major arms figure and chairman of the committee overseeing arms deals — as an obstacle to that cleanup, according to someone who worked on that inquiry.

Aivaras Abromavicius, then the head of the country’s largest state-owned arms company and a former government minister, said in a 2019 radio interview that Mr. Pashinsky was an owner of Ukrainian Armored Vehicles. “To be a shadow beneficiary of such powers and to be on the committee is, of course, wrong,” he said.

Mr. Pashinsky, though, was a master of the smoke-filled room, which was often his office, where he smoked Parliament Night Blue cigarettes. He brushed off controversy with counter-accusations or a bit of menacing humor. He got into a fist fight on the floor of Parliament.

He accused members of NAKO, an anticorruption nonprofit group, of being foreign agents, said Olena Tregub, its executive director.

Aivaras Abromavicius, the former head of Ukraine's largest state-owned arms company, is also a onetime economy and trade minister.

Once, NAKO members gathered in a hearing room to hear Mr. Pashinsky discuss a major military purchase. Sitting at the head of a boardroom table, a Ukrainian flag at his back, Mr. Pashinsky reached forward and placed an explosive shell on the table. "You are lucky that this is fake," he said with a smile, according to Ms. Tregub, who attended the meeting, and a photograph.

One committee lawyer, Tetiana Blystiv, said in an interview that for years Mr. Pashinsky had ordered her to write official letters to help steer business to companies including Ukrainian Armored Technology. In 2018, when it appeared that Mr. Pashinsky might be voted out of office, she stood up to him and refused.

Mr. Pashinsky summoned her to his office, where he sat, smoking, at his desk. When she arrived, she said, he moved toward her, loudly accusing her of corruption and threatening to have her charged. When he grabbed her arm, she said, she opened the door, hoping he would back down if he saw people in the waiting room.

"Life doesn't cost much," she recalled him saying. She said he then made reference to her children.

Ms. Blystiv said she had reported Mr. Pashinsky to the authorities. "They laughed," she said. "Everyone was on his side."

A piece of a destroyed Russian tank, an orthodox icon and an inert mortar shell at Serhiy Pashinsky's office in Kyiv on Wednesday.

In Mr. Pashinsky's telling, the dispute was actually about his accusation that she had embezzled money. He said he had referred her to prosecutors, and that he never ordered her to write letters to benefit a company. Neither of them has been charged.

Voters ousted Mr. Pashinsky from Parliament in 2019, the same year that Mr. Zelensky rode into office promising to get serious about corruption.

Almost immediately, Mr. Pashinsky's air of invincibility was gone.

The country's anticorruption bureau began investigating him on accusations of "abuse of official position," court records provided by the Ukrainian data company YouControl show. Detectives raided his house at 7 a.m. on Feb. 24, 2020, Mr. Pashinsky wrote on Facebook. The military stopped awarding significant business to Ukrainian Armored Technology, and anticorruption investigators raided its office, confiscating documents and a hard drive.

And soon after the new president came into power, Mr. Pashinsky was arrested over a three-year-old road-rage episode. Mr. Pashinsky had stepped out of his car and fired a gun into the air. When the other driver responded by hitting him in the head with a bottle, he said, "I was forced to shoot him in the leg." A judge temporarily put him under house arrest in a case that is still pending.

The Pashinsky era, it seemed, was over.

Rebirth

With Russian troops massing on the Ukrainian border in January 2022, Mr. Pashinsky saw an opportunity. War seemed imminent, and Ukraine had an arms shortage.

Ukraine had made few major arms purchases in the prior 18 months.

Mr. Zelensky's policy overhauls had made procurement more transparent, it seemed, but also less effective. The old system was gone, but nobody could figure out a new one.

Mr. Pashinsky began telling military contacts that, if asked, he could supply weapons, government officials said.

That's when the phone rang and he was invited to a meeting with defense officials, according to four people briefed on it.

Big NATO shipments had yet to begin, and the country desperately needed Soviet-caliber ammunition. The most important supplier, Bulgaria, refused to sell directly to Ukraine for fear of upsetting Russia.

That made Mr. Pashinsky particularly valuable, officials say. Ukrainian Armored Technology had connections in Bulgaria.

Mr. Pashinsky's contact there was a broker named Kaloyan Stanislavov. The two knew each other through a Lithuanian politician who had been convicted on corruption charges, according to government documents and business associates.

Mr. Stanislavov was able to get Bulgarian factories to prioritize his orders. At one of the biggest manufacturers, an associate said, Mr. Stanislavov bought nearly all of the available gunpowder early last year, leaving competitors scrambling.

Since Bulgaria did not allow ammunition sales directly to Ukraine, Ukrainian Armored Technology made a deal with a 70-year-old Polish middleman, Andrzej Kowalczyk. He got paperwork falsely listing Poland, not Ukraine, as the ultimate buyer, deal documents show.

Records show that weapons went from Bulgarian manufacturers to Mr. Stanislavov; then to the Polish middleman; then to Ukrainian Armored Technology; and finally to Ukraine's military. Shipping records for one deal show that a Ukrainian airline flew 265,000 pounds of rockets, grenades and shells from Bulgaria to Poland for delivery to Ukraine.

With each step, prices increased, Mr. Stanislavov acknowledged in a brief interview. The Polish middleman, for example, takes a cut. "It has some surplus of

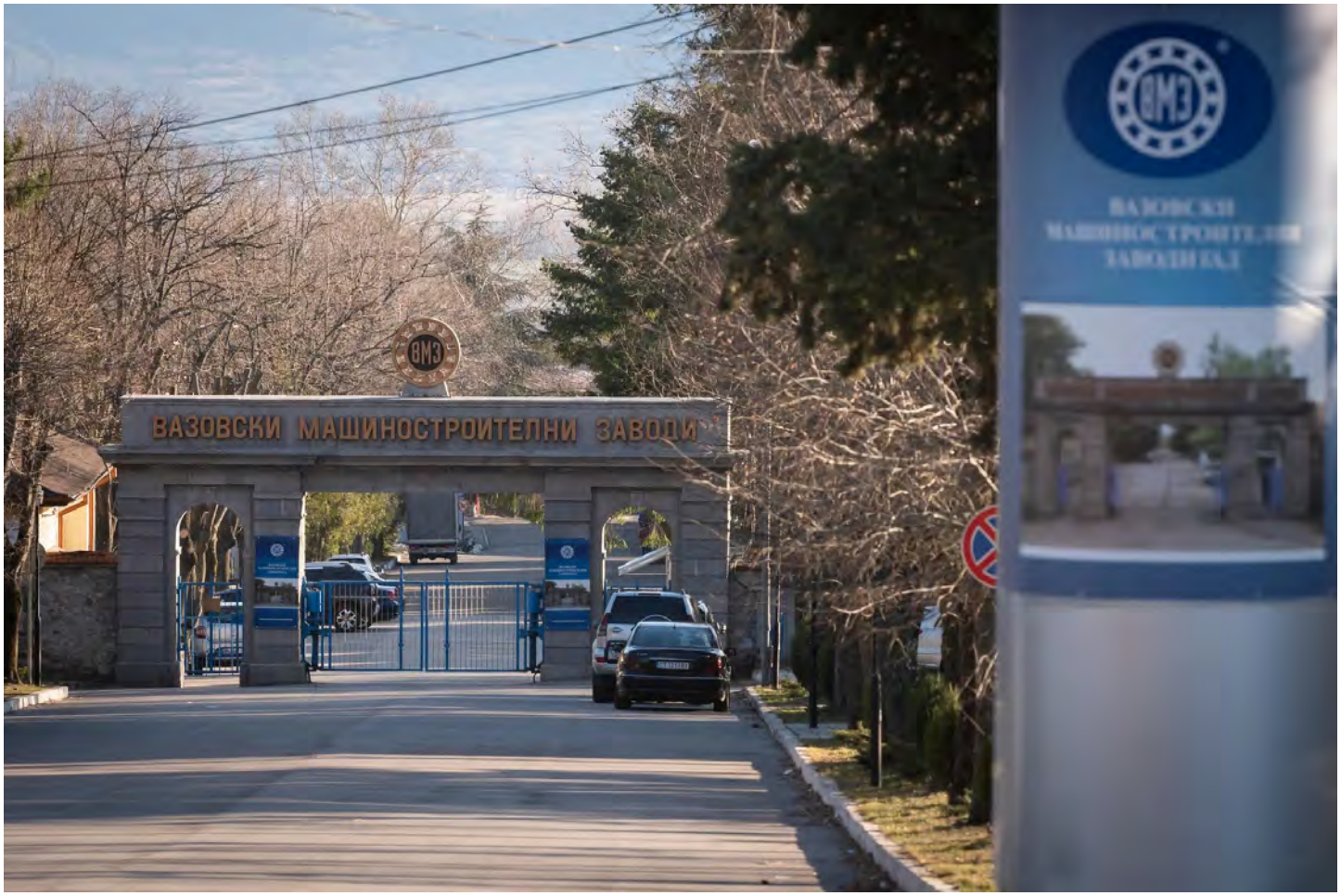

The main entrance to Bulgaria's largest armaments factory in February

profit," Mr. Stanislavov said. "Of course. Because it's a company." Mr. Kowalczyk said his company takes only a small profit on such deals.

These price increases can benefit Ukrainian Armored Technology, because it charges the Ukrainian military fees based on its purchase price.

Ukrainian prosecutors are now investigating this network and whether Mr. Pashinsky got kickbacks from the Polish middleman, according to an official with knowledge of the inquiry. Mr. Pashinsky said that he knew the man, but that they had no financial relationship.

A Weapons Frenzy

Weeks after the war began, Ukrainian Armored Technology had tens of millions of dollars in government contracts for mortar shells, missiles, rockets and grenades. In March 2022 alone, documents show, Ukraine agreed to pay the company more than $100 million.

For much of last year, Ukrainian Armored Technology delivered more reliably than state-owned companies, a defense ministry audit shows.

Some Ukrainian officials blame the company for driving up prices by bidding against state-owned companies to buy weapons. If so, that is not entirely Mr. Pashinsky's fault.

Tubes from spent shells littered a Ukrainian Army trench in Donetsk region in March

Early in the war, the Ukrainian government could have kept its anticorruption rules unchanged and left it to the government to do the purchasing. Instead, officials decided to enlist as many arms brokers as possible and stripped away some disclosure rules.

The goal was to tap as many sources, and remove as many barriers, as possible. The result was a frenzy. “We had cases where two state-owned companies were competing for the same stock,” Mr. Havrylov, the deputy defense minister, recalled.

Thousands of brokers answered the call, Mr. Havrylov said. But few had Mr. Pashinsky’s connections. Only 10 to 15 percent could find the ammunition they promised. Only about half of those delivered, he said.

The most successful brokers, officials found, were steeped in the old ways of doing business. Mr. Pashinsky provided crucial supplies earlier than Ukraine’s allies, Mr. Havrylov said.

And he is adamant that people who delivered in that dire period should not be questioned in retrospect.

“Let’s not touch people for what they’ve done in February, March of 2022,” Mr. Havrylov said. “Even if it looks suspicious.”

Michael Schwirtz, Anatol Magdziarz and Daria Mitiuk contributed reporting.

Justin Scheck is a reporter for The Times working on international investigations. More about Justin Scheck

Thomas Gibbons-Neff is a Ukraine correspondent and a former Marine infantryman. More about Thomas Gibbons-Neff

A version of this article appears in print on Aug. 13, 2023, Section A, Page 1 of the New York edition with the headline: In Ukraine, a Criminal or a Godsend? Or Both?. Order Reprints | Today's Paper | Subscribe

***

Зеленский назвал его преступником. Теперь Украина призывает его к оружию и боеприпасам

В своей охоте за оружием Украина отказалась от антикоррупционных правил и обратилась к людям, которые когда-то считались реликвиями эпохи.

Сергей Пашинский в своем офисе в Киеве, Украина, в среду.

В первые недели войны на Украине, когда вторгающаяся российская армия обрушилась на Киев, украинское правительство нуждалось в оружии и быстро. Поэтому его министерство обороны сделало отчаянный и маловероятный телефонный звонок.

На другом конце линии был Сергей Пашинский, бывший законодатель, курящий цепь, который годами курил военные расходы. Он потратил большую часть этого на расследование по подозрению в коррупции или отрицал обвинения в самообмене. Теперь он жил в виртуальной политической изгнании в своем загородном поместье, отожденный президентом Владимиром Зеленским и его обещанием искоренить коррупцию.

"Выйдите на улицы и спросите, является ли Пашинский преступником", - сказал г-н Зеленский по национальному телевидению в 2019 году. "Я гарантирую вам, что из 100 человек 100 скажут, что он преступник".

Но г-н Пашинский был связан с оружейным бизнесом, и, возможно, что не менее важно, он знал, как действовать в схватке, не пугаясь бюрократией. В правительстве это сделало его источником скандала. В военное время это сделало его бесценным.

Он ответил на звонок.

Восемнадцать месяцев спустя, как показало расследование New York Times, компания, связанная с г-ном Пашинским, стала крупнейшим частным поставщиком оружия в Украине. Он покупает и продает гранаты, артиллерийские снаряды и ракеты через трансъевропейскую сеть посредников. Компания Ukrainian Armored Technology сообщила о своем

лучшем году в прошлом году с продажами более 350 миллионов долларов по сравнению с 2,8 миллионами долларов за год до войны.

И г-н Пашинский снова находится под следствием, а украинские власти тщательно изучают цены Ukrainian Armored Technology и его финансовые отношения с должностными лицами по закупкам и компаниями за рубежом, заявили два чиновника, знакомые с этим вопросом.

В этом месяце следователи разведки обыскали офисы государственной компании, ища доказательства против Ukrainian Armored Technology, по словам правительственных чиновников, знающих об обыске. Большинство из тех, кто говорил о расследовании, сделали это на условиях анонимности, потому что они не были уполномочены обсуждать текущее расследование.

Г-н Пашинский и оружейная сеть, которую он построил, подчеркивают малообсужденный аспект военной стратегии Украины. Во имя бросания оружия на линию фронта лидеры возродили цифры из грубого прошлого Украины и отменили, по крайней мере временно, годы антикоррупционной политики. Правительственные чиновники прекратили занесение в черный список поставщиков, которые сорвали военных, и отказались от многих правил публичного раскрытия информации, направленных на выявление самосделки.

Администрация г-на Зеленского сделала все это, пообещав продолжить борьбу с коррупцией. Это привело к неловким противоречиям, таким как обращение администрации за помощью к кому-то, кого она назвала преступником, с благодарностью покупает оружие и одновременно расследует его.

В ближайшее время азартная игра окупается. Украина сдерживала российские войска достаточно долго, чтобы прибыла международная помощь. А Ukrainian Armored Technology имеет десятки миллионов долларов в текущих контрактах на поддержку военных усилий. Долгосрочный риск заключается в том, что эти временные изменения укоренятся и что г-н Пашинский и другие, кто был отстранен, выйдут из войны с большим количеством денег и влияния, чем когда-либо.

Украинские лидеры понимают этот риск. "Мы не очень идеалистичны в этом отношении", - сказал в интервью заместитель министра обороны Владимир Гаврилов. Когда началась война, он сказал: "Мы немедленно хотели огромные суммы".

Расследование Times по всей Европе показывает, как это произошло и как политика Украины, рожденная из отчаяния, повышала цены и добавляла слой за слоем получения прибыли.

Сеть г-на Пашинского, например, покупает оружие, а затем продает его, затем покупает его снова и продает еще раз, согласно секретным контрактам и правительственным документам, полученным The Times, наряду с интервью более чем двух десятков нынешних и бывших правительственных чиновников и деятелей оружейной промышленности.

С каждой сделкой цены растут, как и прибыль соратников г-на Пашинского, до тех пор, пока конечный покупатель, украинские военные, не заплатит больше всего. Использование нескольких брокеров таким образом может быть законным, но это проверенный временем способ раздуть прибыль, и Пентагон избегает.

Большая часть денег, которые питает эту систему, поступает от европейской помощи, по словам чиновника, знающего о финансировании Украины в военное время. Но европейские и американские чиновники ненавидят обсуждать г-на Пашинского, опасаясь сыграть в повествование России о том, что правительство Украины безнадежно коррумпировано и должно быть заменено.

Однако в частном порядке они говорят, что появление таких фигур, как г-н Пашинский, является одной из причин, по которой американское и британское правительства покупают боеприпасы для Украины, а не просто передают деньги.

Г-н Пашинский, возглавляющий украинскую торговую группу оружейной промышленностью, отрицает какой-либо финансовый интерес к оружейному бизнесу. На бумаге он прав. Но в Украине документы не всегда отражают реальность.

Чиновники из трех разных частей правительства Украины, в том числе высокопоставленный чиновник по закупкам оружия, говорят, что когда правительство хочет купить у Ukrainian Armored Technology, оно ведет переговоры с г-ном Пашинским. "Он всегда заботился о том, как организована эта компания", - сказал г-н Гаврылов.

Украинские военные в значительной степени полагается на боеприпасы советского калибра, и только так много существует, в основном в странах бывшего советского блока, в том числе в тех, которые неохотно противодействуют России, продавая их Украине. Для получения доступа к этому поставкам требуются опытные сети, которые есть у г-на Пашинского и его команды.

Г-н Пашинский отрицал переговоры о таких сделках и перевел свои годы скандалов с российскими кампаниями дезинформации. "Я никогда не был и никогда не буду воплощением или символом коррумпированной системы", - сказал он.

Он признал продолжающееся уголовное расследование, но сказал, что оно мотивировано ошибочным представлением среди правительственных чиновников о том, что продавцы оружия получают несправедливо высокую прибыль. Он назвал себя "ответственным гражданином моей страны, который никогда не предал его и никогда не предаст".

Что касается телевизионных замечаний г-на Зеленского много лет назад, "Президент просто совершил ошибку", - сказал он. "Он также ошибоченный человек".

Недоброжелатели г-на Пашинского говорят, что он спекулянт. Группы благого управления и политические противники овеют о его возрождении. Но даже они почти единодушны в том, что сегодняшняя оружейная среда любой стоимости идеально подходит для г-на Пашинского.

И он доставляет.

"Все были на его стороне"

В 2015 году чиновник по военным закупкам по имени Нелли Стельмах была приглашена на встречу с г-ном Пашинским. Он был фирменным персонажем в политике. Он ненадолго занимал должность главы президентской канцелярии, сродни начальнику штаба Белого дома, и теперь был председателем парламентского комитета по безопасности и обороне.

Это дало ему центральную роль в надзоре за закупками оружия в то время, когда Украина тратила значительные средства на создание военного оплота против России.

Приглашение на встречу стало неожиданностью, потому что г-жа Стельмах купила несмертолетные товары, а не оружие. Когда она прибыла в его офис, она вспомнила, что г-н Пашинский сказал ей покупать топливо у выбранного им продавца, а не у участника с самой низкой ставкой.

Она была омила. "Я думала, что мы должны бороться с нашими врагами, а не воровать", - сказала она в недавнем интервью. "Когда я ответила, что буду работать по закону, у меня начались проблемы", - сказала г-жа Стельмах. По ее словам, г-н Пашинский попросил правительственных следователей допросить ее.

Правительство все равно купило топливо у предпочтительного продавца г-на Пашинского. Он предоставил The Times правительственное письмо, в котором говорилось, что выбранные им поставщики взимали меньше, чем предыдущие, но не касалось того, стоили ли другие поставщики бы еще дешевле. И хотя покупка топлива стала кратковременной полемикой, из этого ничего не вышло.

Часто так было с г-ном Пашинским. На протяжении многих лет уголовные расследования его сделок были прекращены. Коррупционное расследование того, экспроприировал ли он конфетную фабрику, провалилось. Сын г-на Пашинского устроился на работу у государственного покупателя оружия, а Ukrainian Armored Technology выиграла государственные контракты на минометы и бронетехнику, несмотря на то, что у него мало сотрудников и нет производственных возможностей. Его семья купила Мерседес и Range Rover и жила в доме площадью 10 000 квадратных футов в обнесенном стеной поместье с озером и частной церковью.

Эндемическая коррупция была постоянной проблемой для американских и европейских лидеров. Они хотели поддержать Украину против России, но боялись бросать деньги в политиков, которые относились к этому как к средству личной прибыли. Запад уже давно оказывает давление на Украину, чтобы она искоренила коррупцию, назвав ее предпосылкой для присоединения страны к военному альянсу НАТО и Европейскому союзу.

Когда группа Transparency International изучала систему покупки оружия в Украине для отчета за 2015 год, следователи рассматривали конкурирующие интересы г-на Пашинского - крупного деятеля оружия и председателя комитета по надзору за сделками с оружием - как препятствие для этой очистки, по словам человека, который работал над этим расследованием.

Айварас Абромавичюс, тогдашний глава крупнейшей в стране государственной оружейной компании и бывший министр правительства, сказал в радиоинтервью 2019 года, что г-н Пашинский был владельцем украинской бронетехники. "Быть теневым бенефициаром таких полномочий и быть в комитете, конечно, неправильно", - сказал он.

Однако г-н Пашинский был хозяином заполненной дымом комнаты, которая часто была его офисом, где он курил сигареты Parliament Night Blue. Он отмахнулся от споров с контробвинениями или немного угрожающего юмора. Он вступил в кулавую драку на полу парламента.

Он обвинил членов антикоррупционной некоммерческой группы NAKO в том, что они являются иностранными агентами, сказала Елена Трегуб, ее исполнительный директор.

Однажды члены НАКО собрались в зале заседаний, чтобы послушать, как г-н Пашинский обсуждает крупную военную покупку. Сидя за столом заседаний, украинским флагом сзади, г-н Пашинский протянулся вперед и положил на стол взрывной снаряд. "Вам повезло, что это подделка", - сказал он с улыбкой, по словам г-жи Трегуб, которая присутствовала на встрече, и фотографией.

Один юрист комитета Татьяна Блистив сказала в интервью, что в течение многих лет г-н Пашинский приказывал ей писать официальные письма, чтобы помочь направить бизнес в такие компании, как Ukrainian Armored Technology.

В 2018 году, когда выяснилось, что г-н Пашинский может быть отстранен от должности, она встала против него и отказалась.

Господин Пашинский вызвал ее в свой кабинет, где он сидел, курил за своим столом. Когда она приехала, сказала она, что он подошел к ней, громко обвинив ее в коррупции и угрожая предъявить ей обвинение. Когда он схватил ее за руку, она сказала, что открыла дверь, надеясь, что он отступит, если увидит людей в зале ожидания.

"Жизнь не стоит дорого", - вспоминала она, как он сказал. Она сказала, что затем он упомянул о ее детях.

Г-жа Блистив говорит, что она сообщила властям о г-не Пашинском. "Они смеялись", - сказала она. "Все были на его стороне".

По рассказу г-на Пашинского, спор на самом деле был о его обвинении в том, что она присвоила деньги. Он сказал, что направил ее к прокурорам и что никогда не приказывал ей писать письма в пользу компании. Ни одному из них не предъявлено обвинение.

Избиратели вытеснили г-на Пашинского из парламента в 2019 году, в том же году, когда г-н Зеленский вступил в должность, обещая серьезно отнестись к коррупции.

Почти сразу же воздух непобедимости г-на Пашинского исчез.

Антикоррупционное бюро страны начало расследование по обвинению в "злоупотреблением служебным положением", показывают судебные записи, предоставленные украинской информационной компанией YouControl. Детективы совершили налет на его дом в 7 утра 24 февраля 2020 года, написал г-н Пашинский в Facebook. Военные прекратили присуждать значительный бизнес украинской бронетехнике, а следователи по борьбе с коррупцией совершили налет на его офис, конфисковав документы и жесткий диск.

И вскоре после того, как новый президент пришел к власти, г-н Пашинский был арестован из-за трехлетнего эпизода дорожной ярости. Господин Пашинский вышел из машины и выпустил пистолет в воздух. Когда другой водитель ответил, ударив его по голове бутылкой, он сказал: "Я был вынужден выстрелить ему в ногу". Судья временно поместил его под домашний арест по делу, которое все еще находится на рассмотрении.

Эпоха Пашинского, казалось, закончилась.

Возрождение

Когда российские войска собираются на украинской границе в январе 2022 года, г-н Пашинский увидел возможность. Война казалась неизбежной, и Украина испытывала нехватку оружия.

За предыдущие 18 месяцев Украина совершила несколько крупных закупок оружия.

Капитальный ремонт политики г-на Зеленского сделал закупки более прозрачными, но и менее эффективными. Старая система исчезла, но никто не мог придумать новую.

По словам правительственных чиновников, г-н Пашинский начал рассказывать военным контактам, что в случае их спроса он может поставлять оружие.

Именно тогда зазвонил телефон, и его пригласили на встречу с должностными лицами обороны, по словам четырех человек, проинформированных об этом.

Большие поставки НАТО еще не начались, и страна отчаянно нуждалась в боеприпасах советского калибра. Самый важный поставщик, Болгария, отказался продавать напрямую Украине из-за страха расстроить Россию.

По словам официальных лиц, это сделало г-на Пашинского особенно ценным. Украинская бронетехника имела связи в Болгарии.

Г-н Пашинский связался с брокером по имени Калоян Станиславов. Они знали друг друга через литовского политика, который был осужден по обвинению в коррупции, согласно правительственным документам и деловым партнерам.

Г-н Станиславов смог заставить болгарские заводы расставить приоритеты в своих заказах. По словам одного из крупнейших производителей, г-н Станиславов купил почти весь доступный порох в начале прошлого 2022 года, оставив конкурентов карабкаться.

Поскольку Болгария не разрешила продажу боеприпасов непосредственно Украине, Ukrainian Armored Technology заключила сделку с 70-летним польским посредником Анджеем Ковальчиком. Он получил документы, ложно перечисляющие Польшу, а не Украину, как показывают конечный покупатель, документы о сделке.

Записи показывают, что оружие перешло от болгарских производителей к г-ну Станиславову, затем к польскому посредникам, затем к украинской бронетехнике; и, наконец, к военным Украины. Судоходные записи по одной сделке показывают, что украинская авиакомпания вылетела 265 000 фунтов ракет, гранат и снарядов из Болгарии в Польшу для доставки в Украину.

С каждым шагом цены росли, признал г-н Станиславов в кратком интервью. Например, польский посредник делает разрез. "У него есть некоторый профицит прибыли", - сказал г-н Станиславов. "Конечно. Потому что это компания". Г-н Ковальчик сказал, что его компания получает лишь небольшую прибыль от таких сделок.

Это повышение цен может принести пользу Ukrainian Armored Technology, потому что она взимает украинские военные сборы в зависимости от ее покупной цены.

Украинские прокуроры в настоящее время расследуют эту сеть и получил ли г-н Пашинский откаты от польского посредника, по словам чиновника, знающего о расследовании. Господин Пашинский сказал, что знает этого человека, но у них нет финансовых отношений.

Безумие Оружия

Через несколько недель после начала войны у Ukrainian Armored Technology были десятки миллионов долларов в государственных контрактах на минометные снаряды, ракеты, ракеты и гранаты. Только в марте 2022 года, как показывают документы, Украина согласилась выплатить компании более 100 миллионов долларов.

По результатам проверки министерства обороны, большую часть прошлого года украинские бронетехники поставляли более надежно, чем государственные компании.

Некоторые украинские чиновники обвиняют компанию в подъеме цен, делая торги против государственных компаний на покупку оружия. Если это так, то это не совсем вина г-на Пашинского.

В начале войны украинское правительство могло бы сохранить свои антикоррупционные правила неизменными и оставить покупку на усмотрительству. Вместо этого чиновники решили завербовать как можно больше брокеров по торговле оружием и лишили некоторые правила раскрытия информации.

Цель состояла в том, чтобы использовать как можно больше источников и устранить как можно больше барьеров. Результатом стало безумие. "У нас были случаи, когда две государственные компании конкурировали за одни и те же акции", - вспоминал г-н Гаврылов, заместитель министра обороны.

Тысячи брокеров ответили на звонок, сказал г-н Гаврылов. Но немногие имели связи г-на Пашинского. Только 10-15% смогли найти боеприпасы, которые они обещали. По его словам, только около половины из них были доставлены.

По словам чиновников, самые успешные брокеры были погружены в старые способы ведения бизнеса. По словам г-на Гаврылова, г-н Пашинский предоставил важные поставки раньше, чем союзники Украины.

И он непреклонен в том, что люди, которые родили в этот ужасный период, не должны подвергаться ретроспективе.

"Давайте не будем трогать людей за то, что они сделали в феврале, марте 2022 года", - сказал г-н Гаврылов. "Даже если это выглядит подозрительно".

***

№ 1.885-2

Зброя, гроші і NYT

Данилюк-Єрмолаєва

Отже, з’явилась інформація, що близька до екс-нардепа Пашинського компанія "Українська бронетехніка" є найбільшим приватним закупівельником зброї. І купує багато.

Із уривків статті NYT, порізаних на невеликі новини — загальна картина слабко дає розуміння, що і до чого. А от прочитання оригіналу дозволяє побачити пласти цілих проблем.

https://www.nytimes.com/2023/08/12/world/europe/ukraine-arms-dealer-serhiy-pashinsky.html

Отже, мова йде передусім про епізод перших місяців великої війни, коли українські урядовці вирішили залучити якомога більше торговців зброєю та скасували деякі правила отримання ліцензій на імпорт озброєння.

Уже зараз можна скласти притомну картину хто як (не)готувався до війни — і вельми допомагають цьому розповіді про гранатомети за шторами, пиятику в бункері, «цілу добу не давали наказ підривати мости, бо думали, що росіяни теж люди». І поради Баканова до Залужного попідривати мости в Києві за пару днів.

Давайте скажемо одразу чесно — масовий прихід у владу «людей з народу» відправив державне управління в глибоку кому і зараз воно ледве живіє в реанімації.

А отже, серйозні задачі перших тижнів війни вирішували в режимі — «треба було уже на вчора».

Автори матеріалу NYT поспілкувались з заступником міністра оборони Володимиром Гавриловим. І він визнав, що підхід «скасувати деякі правила

отримання ліцензій на імпорт озброєння», про яких я згадала вище — не спрацював. Довелось шукати старих торговців.

Вартує уваги цей епізод:

«Хоча на дзвінок відгукнулися тисячі брокерів, згадує заступник міністра Гаврилов, - за його словами лише 10-15 відсотків змогли знайти обіцяні боєприпаси, а фактично доставлено лише близько половини від того, що знайшли. «У нас були випадки, коли дві держкомпанії змагалися за одні й ті ж партії озброєння», — додає заступник міністра оборони Гаврилов, що, ха його словами, призводило до зростання цін».

Гостра потреба була в саме боєприпасах радянського зразка — а це передусім артилерія, яка за офіційними даними Генштабу робить 80% смажених окупантів.

Тож, коли Гаврилова набрав Пашинський з пропозицією закупитись в Болгарії дефіцитним товаром — Міноборони погодилось. Бо як свідчать відкриті дані — перші серйозні поставки західної зброї були аж у травні минулого року. А потреба на тут і зараз була гострою.

Автори зазначають, що «абсолютна більшість озброєння із Болгарії потрапляє в Україну шляхом реекспорту через інші країни ЄС, що створює додаткову логістику й посередників, але цей шлях залишається єдиним шляхом, яким зброя з Болгарії потрапляє в Україну». Далі розкриваються деталі поставок через Польщу. З посередниками, які хотіли мати свій гонорар на послуги — насправді тут нема нічого протизаконно. Єдине, колись ми побачимо їх цифру)

Пошукаємо трошки відкритої інформації про обсяги зброї і пріорітет.

У березні самі болгарські урядовці розповіли про непублічні постачання зброї до України через треті країні і зокрема — Польщу на суму в 1 мільярд доларів.

https://suspilne.media/amp/406043-bolgaria-cerez-poserednikiv-peredala-ukraini-zbroi-na-1-mlrd-euractiv/

Ще більше конкретики дає розслідування видання Die Welt.

https://www.welt.de/politik/ausland/plus243262783/Bulgarien-Das-Land-das-heimlich-die-Ukraine-rettete.html

Де прямим текстом іде мова про те, «навесні 2022 року Болгарія таємно постачала Україні боєприпаси та комплектувальні до радянських зразків зброї і змогла забезпечити до третини потреб ЗСУ на початковому етапі війни з Росією». І що навіть Кулеба мав завдання від Зеленського дістати болгарські боєприпаси «зусиллями дипломатії».

Цей епізод цікавий, бо очевидно прохання про допомогу у нелюбого ворога — мало би стимулювати пана Зеленського шукати інші шляхи постачання. Але ні, через голови і опір суспільства послом в Болгарію відправляють сексологиню, яка навряд чи розбирається в калібрах зброї, як в «потоках денежной энергии через п&ст6ль».

Мої джерела також кажуть, що пан Зеленський у бесідах з болгарськими колегами застосовує аргумент «от гляньте на Туреччину, он вона як допомагає, а ви ні». Що абсолютно недопустимо, враховуючи історичні контексти між двома державами. П'ять століть окупації під турками, а тобі тицяють у очі «беріть приклад». Ну-ну.

І трете, сам Зеленський умудрився недавно поїхати до Болгарії і публічно нахамити президенту Румену Радєву. І можна скільки завгодно розказувати про прор₴&йські настрої в цій державі, але Радєв досвідчений військовий і генерал-майор ВПС. А отже, дипломатичний конфлікт перейшов у стадію лічняка.

І окремий перець цієї історії.

У 2019 році Зеленський радив вийти на вулицю і спитати, чи злодій Пашинський. Однак, у 2022 році довелось просити про допомогу. А найцікавіше, що якщо зараз вийти на вулицю і спитати, чи вважаєте ви злодіями «Слугу народу», Зеленского, Єрмака, Татарова, Баканова, то можна почути дуже цікаву соціологію. Про злодіїв, корупцію і агентуру ФСБ. Я би спитала про Зеленського про це на прес-конференції. І уявляю, що відповідь можна було би різати редакторською рукою на смачний мем.

І ключовий момент.

Арта — база і основа нинішньої війни. А отже, снарядів треба буде дуже і дуже багато. І я не виключаю, що поява цієї статті пов'язана з тим, що хтось хоче осідлати обкатаного коня. І хтось дуже підприємистий хоче підім'яти натоптані доріжки «Української бронетехніки».

Крім того — краще змусити суспільство ненадовго забути про депутатів у трусах на Мальдівах і батальйон Монако — це розповісти про злісних попередників. Які заважають сучасникам купувати будинки в Марбельї та Монако.

***

№ 1.886

Том Купер сьогодні вранці трохи більше розібрався в справі з Керченським мостом – подаємо його новий звіт. Але факт, що в міст точно влучили. Питання залишається – чи пошкоджене залізничне полотно?

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-13-august-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Переклад: Микола Ковальчук, Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 13 серпня 2023

Опубліковано 13.08.2023 о 10.00

Всім привіт!

Насамперед: хочу перепросити за вчорашню помилку, адже я опублікував стару фотографію Керченського мосту із палаючим потягом. Я помилився (я раніше не бачив це фото); я не читаю/не стежу/не використовую Вікіпедію, а ще той, хто мені відправив це фото і заявив про 8 ударів, вже більше не є моїм джерелом.

Разом з тим, судячи зі звітів у основних медіа та у соцмережах, міст таки зазнав удару. Не ясно поки, яке озброєння використовувалося, а також які будуть наслідки.

Наскільки мені відомо офіційний Київ ще не коментував цю подію.

Російський [так-званий] губернатор повідомив про збиття двох ракет, разом з тим російські дурпагандисти повідомили про застосування «20 [китайських] безпілотників Mugin-5 PRO» з аеродрому Шкільний, неподалік Одеси, а також двох ракет С-200. Росіяни заявили про збиття принаймні двох останніх, із використанням систем ППО С-400 31-шої дивізії ППО ПКС.

Вишестоящі органи у москві повідомили про застосування однієї ракети С-200, але зазначили, що вона не завдала будь-якої шкоди. Згодом вони змінили «свідчення» і повідомили про «дві ракети С-200», з яких «одна влучила, але не спричинила руйнувань». Судячи з публікацій у соцмережах, у небі було видно 1 інверсійний слід, а також на під'їзді до мосту утворився затор. Проте, незрозуміло, чи він стояв довго.

[ФОТО 1]

Інверсійні сліди – ймовірно, утворені російськими системами ППО – які чітко проглядаються у небі над окупованим Кримом.

[ФОТО 2]

Затор на під'їзді до Керченського мосту, вчора пообіді.

Власне кажучи, С-200 — це старий ракетний комплекс типу земля-повітря (за класифікацією НАТО — SA-5 «Gammon»), розроблений в ссср у 1960-х роках і, залежно від версії, спроможний діставати цілі на відстані до 300 км. Українці мають добре його пам'ятати, адже у жовтні 2001 року під час спільних українсько-російських військових навчань такою ракетою над Чорним морем випадково збили пасажирський літак Ту-154 сибірських авіаліній, тоді загинули 66 пасажирів та 12 членів екіпажу. (Україна так і не визнала своєї відповідальності за цю подію, принаймні офіційно, але виплатила компенсацію родинам загиблих; натомість росія заявила, що збиття цього літака такою ракетою «неможливе».)

Ще в 2013 році ЗСУ зняли комплекси С-200 з озброєння. Однак десь від 9 липня почали надходити повідомлення щодо українських ударів ракетами В-860 або В-880 системи С-200, запущених «у балістичному режимі». Як саме і наскільки точно працює це озброєння, наразі невідомо.

[ФОТО 3]

Дві ракети В-880 (можливо) ракетного комплексу С-200 перед тим, як їх було офіційно знято з озброєння ЗСУ в 2013 році. Зрештою, українці могли підрихтувати їх і повернути на озброєння — принаймні як балістичні ракети.

[ФОТО 4]

На кадрі з відеозапису ракетного удару по лісопилці неподалік від бєлґорода, що на заході росії, від 9 липня видно щось схоже на ракету В-860 чи В-880 комплексу С-200, запущену українцями в балістичному режимі.

Більшість диму — чи навіть увесь, — який вчора було видно в кількох місцях над керченським мостом, випустили димові установки росіян. Схоже, таким чином вони намагалися створити перешкоди для інфрачервоного наведення ракет «Storm Shadow» та/чи «SCALP-EG», запущених ЗСУ.

[ФОТО 5]

Вчора увечері повідомлялося про відновлення роботи автомобільної частини моста, однак повідомлень про відновлене сполучення залізничним мостом не було навіть сьогодні вранці.

А щодо того, чому удар по цьому мосту такий важливий… якщо врахувати, що протягом минулих 10 днів Україна розвалила чотири мости на півночі Криму (в Армянську, Чонгарі та в Геніческу), які пов'язували його з материком? Що ж, важливість для українців руйнування — насамперед — залізничної гілки керченського моста переоцінити просто неможливо. І от чому:

а) Ясна річ, ВСрф щосили намагаються полагодити ті північні мости.

б) Вони навіть навели кілька понтонних переправ поруч із автомобільними мостами (звичайно, поїзди понтонними мостами проїхати не зможуть).

в) Коли ЗСУ розвалять лише один керченський міст — чи принаймні його залізничну гілку, — ці чотири мости на півночі росіянам уже нічим не допоможуть.

Не забувайте:

— збройні формування росіян понад усе залежать від постачання запасів та перевезення особового складу й техніки саме за допомогою залізниці.

***

№ 1.887

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ЗРАДИ 10: ВБИВСТВО СХІДНОГО ГЗК

Частина 10

Ретроспектива випуску уранового концентрата ДП "СхідГЗК"
для виробництва ядерного палива на потреби ДП "НАЕК "Енергоатом" з 2010 року, т

Назва показника	Роки виробництва (2010-2021 – факт, 2022-2024 – очікуване)														
Роки виробництва	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Виробництво урану	849	892	960	922	926	1089	1005	836	1180	801	744	455	120	0	0

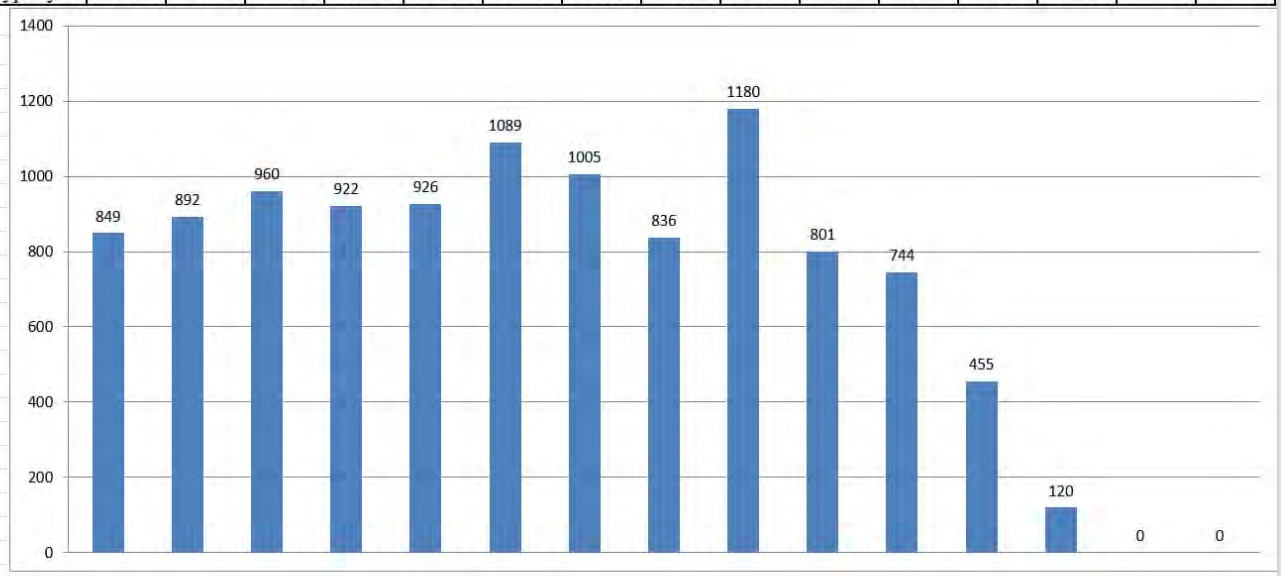

Рис. 1

2023-08-13

Куртев

Скажу відверто, я б волів закінчити історію зрад, мені боляче, що ресурси і можливості нашої прекрасної країни занедбуються і знецінюються. Разом з тим, я розумію, що поки керманичами енергетичної галузі залишаються

деркачівські посіпаки, нічого не зміниться, тож я продовжую лупати цю скелю.

Нагадаю вам про попередні злочини деркачівської команди:

1. ДВАНАДЦЯТЬ ДРУЗІВ ДЕРКАЧА

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=480738927384720&id=100063458505237

2. СХЕМА РОБОТИ ДЕРКАЧА ТА ЙОГО ДРУЗІВ

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/485695963555683

3. КОРПОРАТИЗАЦІЯ ПО-ДРУЖНЬОМУ

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/496051872520092

4. ЯК ГАРТУВАЛОСЯ ЯДЕРНЕ СХОВИЩЕ

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/547318754060070

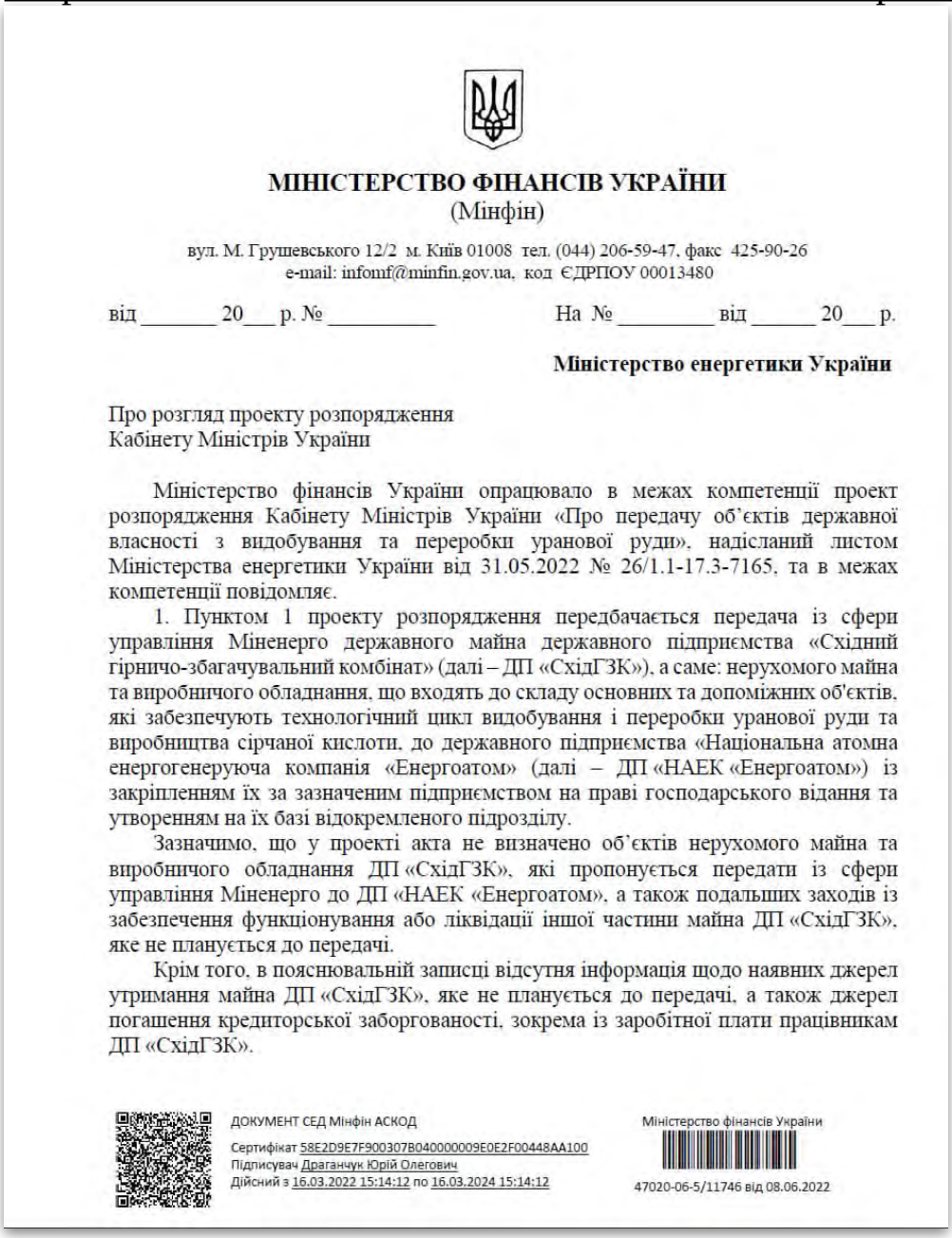

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20___ р. № _____ На № _____ від _____ 20___ р.

Міністерство енергетики України

Про розгляд проекту розпорядження
Кабінету Міністрів України

Міністерство фінансів України опрацювало в межах компетенції проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу об'єктів державної власності з видобування та переробки уранової руди», надісланий листом Міністерства енергетики України від 31.05.2022 № 26/1.1-17.3-7165, та в межах компетенції повідомляє.

1. Пунктом 1 проекту розпорядження передбачається передача із сфери управління Міненерго державного майна державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ДП «СхідГЗК»), а саме: нерухомого майна та виробничого обладнання, що входять до складу основних та допоміжних об'єктів, які забезпечують технологічний цикл видобування і переробки уранової руди та виробництва сірчаної кислоти, до державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі – ДП «НАЕК «Енергоатом») із закріпленням їх за зазначеним підприємством на праві господарського відання та утворенням на їх базі відокремленого підрозділу.

Зазначимо, що у проекті акта не визначено об'єктів нерухомого майна та виробничого обладнання ДП «СхідГЗК», які пропонується передати із сфери управління Міненерго до ДП «НАЕК «Енергоатом», а також подальших заходів із забезпечення функціонування або ліквідації іншої частини майна ДП «СхідГЗК», яке не планується до передачі.

Крім того, в пояснювальній записці відсутня інформація щодо наявних джерел утримання майна ДП «СхідГЗК», яке не планується до передачі, а також джерел погашення кредиторської заборгованості, зокрема із заробітної плати працівникам ДП «СхідГЗК».

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000009E0E2F00448AA100
Підписувач Драганчук Юрій Олегович
Дійсний з 16.03.2022 15:14:12 по 16.03.2024 15:14:12

Міністерство фінансів України
47020-06-5/11746 від 08.06.2022

5. КРИВАВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=599307785527833&id=100063458505237

6. ХІЕП – ВБИВСТВО ЧИ САМОГУБСТВО?

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=663072475818030&id=100063458505237

7. АУКЦІОН НЕБАЧЕНОЇ ЩЕДРОСТІ:

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/666934298765181

8. ЛЮТИЙ, НА ЯКИЙ ЧЕКАЛИ НЕГІДНИКИ:

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=686349210157023&id=100063458505237

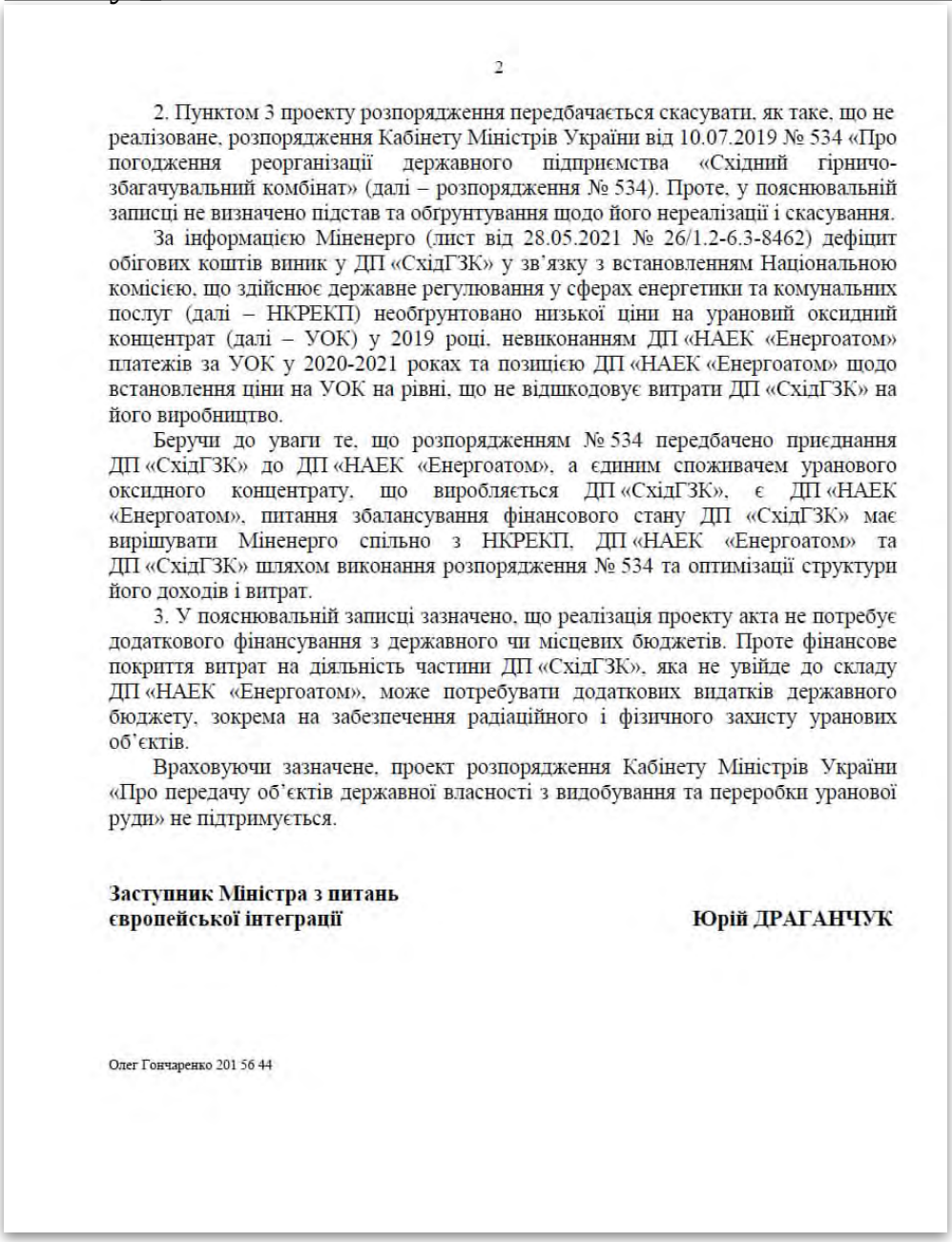

2

2. Пунктом 3 проекту розпорядження передбачається скасувати, як таке, що не реалізоване, розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 534 «Про погодження реорганізації державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – розпорядження № 534). Проте, у пояснювальній записці не визначено підстав та обґрунтування щодо його нереалізації і скасування.

За інформацією Міненерго (лист від 28.05.2021 № 26/1.2-6.3-8462) дефіцит обігових коштів виник у ДП «СхідГЗК» у зв'язку з встановленням Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) необґрунтовано низької ціни на урановий оксидний концентрат (далі – УОК) у 2019 році, невиконанням ДП «НАЕК «Енергоатом» платежів за УОК у 2020-2021 роках та позицією ДП «НАЕК «Енергоатом» щодо встановлення ціни на УОК на рівні, що не відшкодовує витрати ДП «СхідГЗК» на його виробництво.

Беручи до уваги те, що розпорядженням № 534 передбачено приєднання ДП «СхідГЗК» до ДП «НАЕК «Енергоатом», а єдиним споживачем уранового оксидного концентрату, що виробляється ДП «СхідГЗК», є ДП «НАЕК «Енергоатом», питання збалансування фінансового стану ДП «СхідГЗК» має вирішувати Міненерго спільно з НКРЕКП, ДП «НАЕК «Енергоатом» та ДП «СхідГЗК» шляхом виконання розпорядження № 534 та оптимізації структури його доходів і витрат.

3. У пояснювальній записці зазначено, що реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів. Проте фінансове покриття витрат на діяльність частини ДП «СхідГЗК», яка не увійде до складу ДП «НАЕК «Енергоатом», може потребувати додаткових видатків державного бюджету, зокрема на забезпечення радіаційного і фізичного захисту уранових об'єктів.

Враховуючи зазначене, проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу об'єктів державної власності з видобування та переробки уранової руди» не підтримується.

Заступник Міністра з питань європейської інтеграції **Юрій ДРАГАНЧУК**

Олег Гончаренко 201 56 44

9. ХТО І ЯК ЗДАВАВ НАШІ АЕС

https://www.facebook.com/KurtievViktor/posts/735390985252845

На черзі нова історія – про те, як банкрутять ДП "Східний гірничо-збагачувальний комбінат" і вбивають сировинну основу атомно-промислового комплексу України.

ДП "Східний ГЗК" – це один з 28 уранодобувних центрів світу, серед яких він знаходиться в першій десятці, а також є найбільшим у Європі.

Комбінат є єдиним в Україні підприємством, яке забезпечує видобуток природного урану і виробництво його оксидного концентрату. Географічно комбінат розташований у двох областях (Дніпропетровський та Кіровоградський) та має центральний офіс у м. Жовті Води.

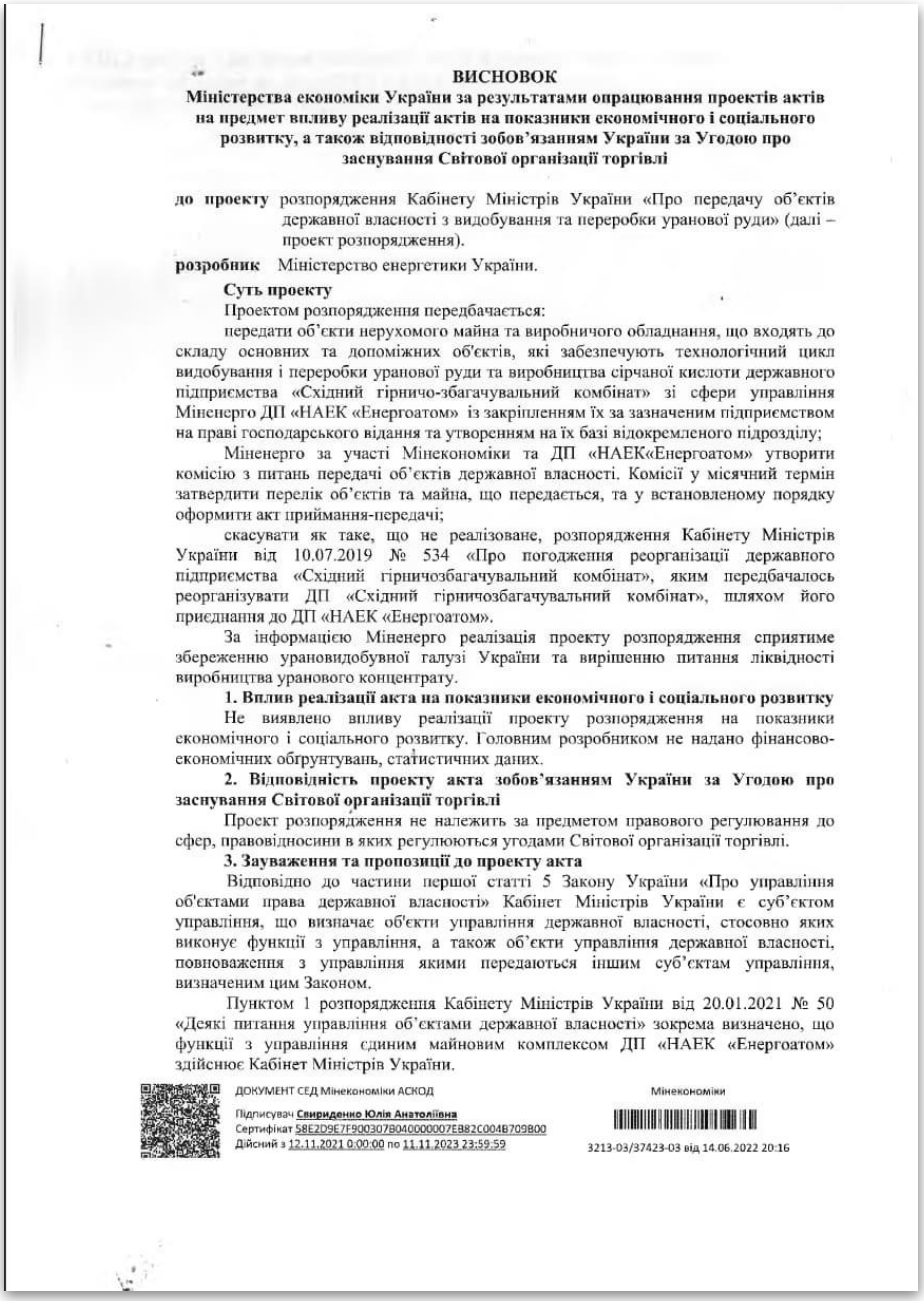

ВИСНОВОК

Міністерства економіки України за результатами опрацювання проектів актів на предмет впливу реалізації актів на показники економічного і соціального розвитку, а також відповідності зобов'язанням України за Угодою про заснування Світової організації торгівлі

до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про передачу об'єктів державної власності з видобування та переробки уранової руди» (далі – проект розпорядження).

розробник Міністерство енергетики України.

Суть проекту

Проектом розпорядження передбачається:

передати об'єкти нерухомого майна та виробничого обладнання, що входять до складу основних та допоміжних об'єктів, які забезпечують технологічний цикл видобування і переробки уранової руди та виробництва сірчаної кислоти державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» зі сфери управління Міненерго ДП «НАЕК «Енергоатом» із закріпленням їх за зазначеним підприємством на праві господарського відання та утворенням на їх базі відокремленого підрозділу;

Міненерго за участі Мінекономіки та ДП «НАЕК«Енергоатом» утворити комісію з питань передачі об'єктів державної власності. Комісії у місячний термін затвердити перелік об'єктів та майна, що передається, та у встановленому порядку оформити акт приймання-передачі;

скасувати як таке, що не реалізоване, розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 534 «Про погодження реорганізації державного підприємства «Східний гірничозбагачувальний комбінат», яким передбачалось реорганізувати ДП «Східний гірничозбагачувальний комбінат», шляхом його приєднання до ДП «НАЕК «Енергоатом».

За інформацією Міненерго реалізація проекту розпорядження сприятиме збереженню урановидобувної галузі України та вирішенню питання ліквідності виробництва уранового концентрату.

1. Вплив реалізації акта на показники економічного і соціального розвитку

Не виявлено впливу реалізації проекту розпорядження на показники економічного і соціального розвитку. Головним розробником не надано фінансово-економічних обґрунтувань, статистичних даних.

2. Відповідність проекту акта зобов'язанням України за Угодою про заснування Світової організації торгівлі

Проект розпорядження не належить за предметом правового регулювання до сфер, правовідносини в яких регулюються угодами Світової організації торгівлі.

3. Зауваження та пропозиції до проекту акта

Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про управління об'єктами права державної власності» Кабінет Міністрів України є суб'єктом управління, що визначає об'єкти управління державної власності, стосовно яких виконує функції з управління, а також об'єкти управління державної власності, повноваження з управління якими передаються іншим суб'єктам управління, визначеним цим Законом.

Пунктом 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 50 «Деякі питання управління об'єктами державної власності» зокрема визначено, що функції з управління єдиним майновим комплексом ДП «НАЕК «Енергоатом» здійснює Кабінет Міністрів України.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач Свириденко Юлія Анатоліївна
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007E882C004B709B00
Дійсний з 12.11.2021 0:00:00 по 11.11.2023 23:59:59

Мінекономіки

3213-03/37423-03 від 14.06.2022 20:16

Так от – поки однією рукою Герман Галущенко будує у Лондоні Нью-Васюки, іншою він **продовжує витягати із нашої виснаженої галузі останні копійки і заганяє у банкрутства стратегічні підприємства.**

Ви пам'ятаєте цифри останньої лондонської стратегії, де міністр Галущенко, надуваючи щоки, обіцяє збільшення встановленої потужності атомних електростанцій до 30 ГВт (зараз 13,8 ГВт).

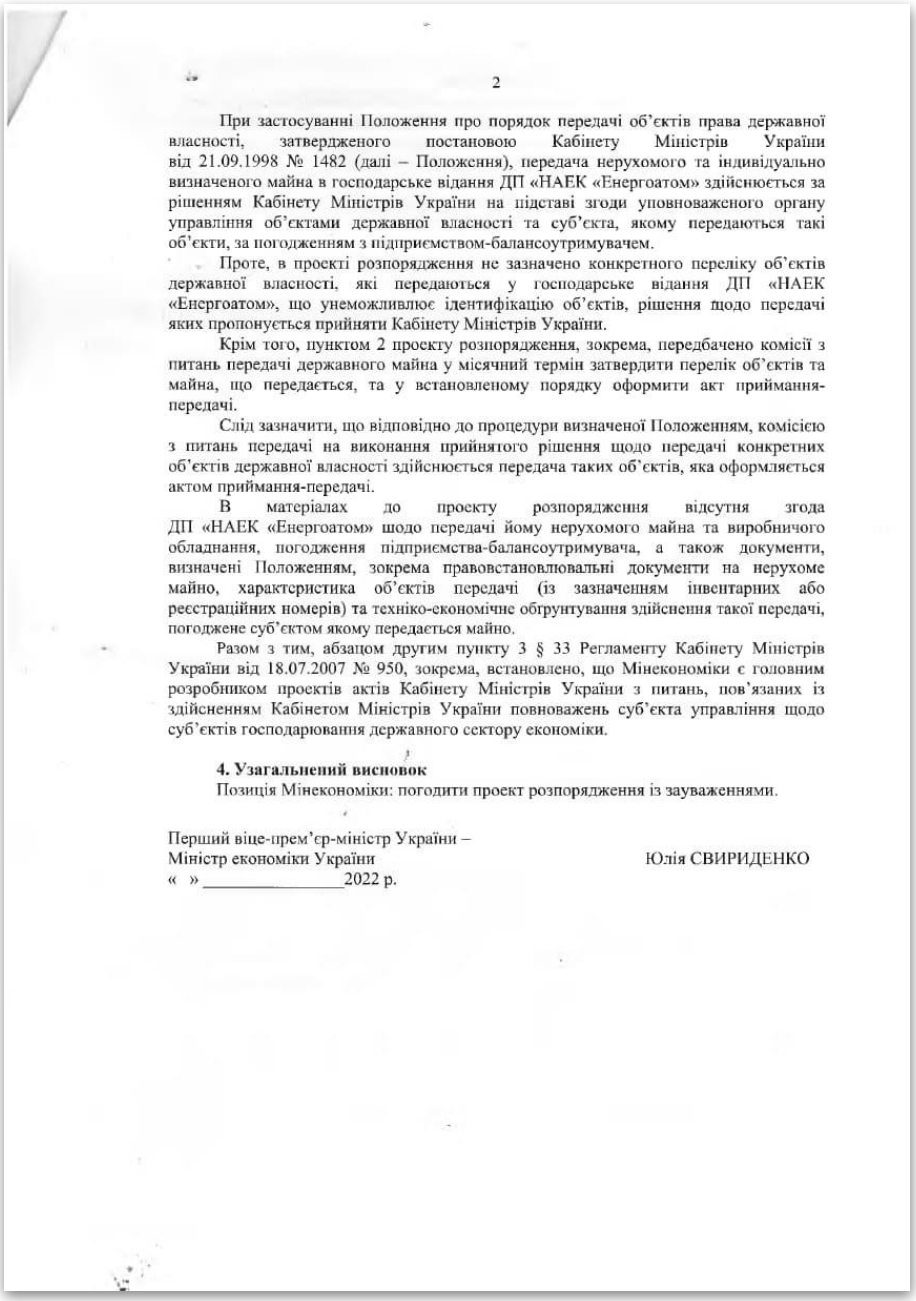

2

При застосуванні Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482 (далі – Положення), передача нерухомого та індивідуально визначеного майна в господарське відання ДП «НАЕК «Енергоатом» здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України на підставі згоди уповноваженого органу управління об'єктами державної власності та суб'єкта, якому передаються такі об'єкти, за погодженням з підприємством-балансоутримувачем.

Проте, в проекті розпорядження не зазначено конкретного переліку об'єктів державної власності, які передаються у господарське відання ДП «НАЕК «Енергоатом», що унеможливлює ідентифікацію об'єктів, рішення щодо передачі яких пропонується прийняти Кабінету Міністрів України.

Крім того, пунктом 2 проекту розпорядження, зокрема, передбачено комісії з питань передачі державного майна у місячний термін затвердити перелік об'єктів та майна, що передається, та у встановленому порядку оформити акт приймання-передачі.

Слід зазначити, що відповідно до процедури визначеної Положенням, комісією з питань передачі на виконання прийнятого рішення щодо передачі конкретних об'єктів державної власності здійснюється передача таких об'єктів, яка оформляється актом приймання-передачі.

В матеріалах до проекту розпорядження відсутня згода ДП «НАЕК «Енергоатом» щодо передачі йому нерухомого майна та виробничого обладнання, погодження підприємства-балансоутримувача, а також документи, визначені Положенням, зокрема правовстановлювальні документи на нерухоме майно, характеристика об'єктів передачі (із зазначенням інвентарних або реєстраційних номерів) та техніко-економічне обґрунтування здійснення такої передачі, погоджене суб'єктом якому передається майно.

Разом з тим, абзацом другим пункту 3 § 33 Регламенту Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, зокрема, встановлено, що Мінекономіки є головним розробником проектів актів Кабінету Міністрів України з питань, пов'язаних із здійсненням Кабінетом Міністрів України повноважень суб'єкта управління щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

4. Узагальнений висновок

Позиція Мінекономіки: погодити проект розпорядження із зауваженнями.

Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України Юлія СВИРИДЕНКО
« » _____2022 р.

Для збільшення цих самих потужностей нам потрібно збільшити виробництво уранового концентрату.

Для досягнення ресурсної незалежності та задоволення 100% потреб атомної галузі – його потрібно виробляти 2400 т на рік.

Протягом тривалого періоду обсяг виробництва урану на ДП "Східний ГЗК" складав від 800 до 1000 т уранового концентрату на рік.

Але починаючи з 2021 року, коли з легкої руки міністра Германа ***Галущенка*** на підприємство був призначений новий очільник Сергій ***Шовгеля***, цей **обсяг впав практично у два рази від попередніх років і надалі лише продовжував критично знижуватися**.

За 2022 рік він склав всього 120 тонн, що в 6,5 рази менше відповідного періоду минулих років.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
"СХІДНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ"
ЄДРПОУ 14309787, вул. Горького 2, м. Жовті Води, Дніпропетровська область, 52210, Україна
Тел.: +380 (50) 414-44-76, Тел.: +380 (95) 353-25-77, E-mail: vostgok@email.dp.ua

__01.07.2022___ № _17-01/3587___

на № _____ від _____

Міністерство енергетики України
вул. Хрещатик, 30,
м. Київ, 01601

Державна інспекція ядерного регулювання України
вул. Арсенальна, 9/11,
м. Київ-11, 01011

Про ситуацію щодо охорони
об'єктів ДП «СхідГЗК»

ДП «Схід ГЗК» віднесено до об'єктів паливно-енергетичного комплексу державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, перелік яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 83. Також урановий об'єкт – гідрометалургійний завод ДП «СхідГЗК», включено до Переліку радіаційно небезпечних об'єктів в Україні, для яких розробляється об'єктова проектна загроза, затвердженого наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 17.12.2012 № 238.

Охорона об'єктів Державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» до 30.06.2022 була організована та здійснювалася відповідно до положень «Акта міжвідомчої комісії з організації охорони об'єктів ДП «СхідГЗК», затвердженого Міністром енергетики та вугільної промисловості України 20.12.2018. Актом МВК передбачено виконання функцій охорони об'єктів ДП «СхідГЗК» охоронними підрозділами Державного підприємства «38 Відділ інженерно-технічних частин». На підставі Акта МВК між ДП «СхідГЗК» та ДП «38 ВІТЧ» укладено Договір № 1034/17 від 23.12.2019 «Про охорону об'єктів Державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» підрозділом ВВО ДП «38 ВІТЧ».

Через наявну заборгованість за послуги з охорони об'єктів ДП «СхідГЗК» ДП «38 ВІТЧ» з 24.06.2022 частково, а з 30.06.2022 повністю призупинило виконання договірних зобов'язань по охороні об'єктів підприємства згідно Договору № 1034/17 від 23.12.2019 на термін до повного розрахунку по заборгованості, про що ДП «38 ВІТЧ» інформувало ДП «СхідГЗК» листами від 08.06.2022 № 486 та від 23.06.2022 № 515.

РИС-1

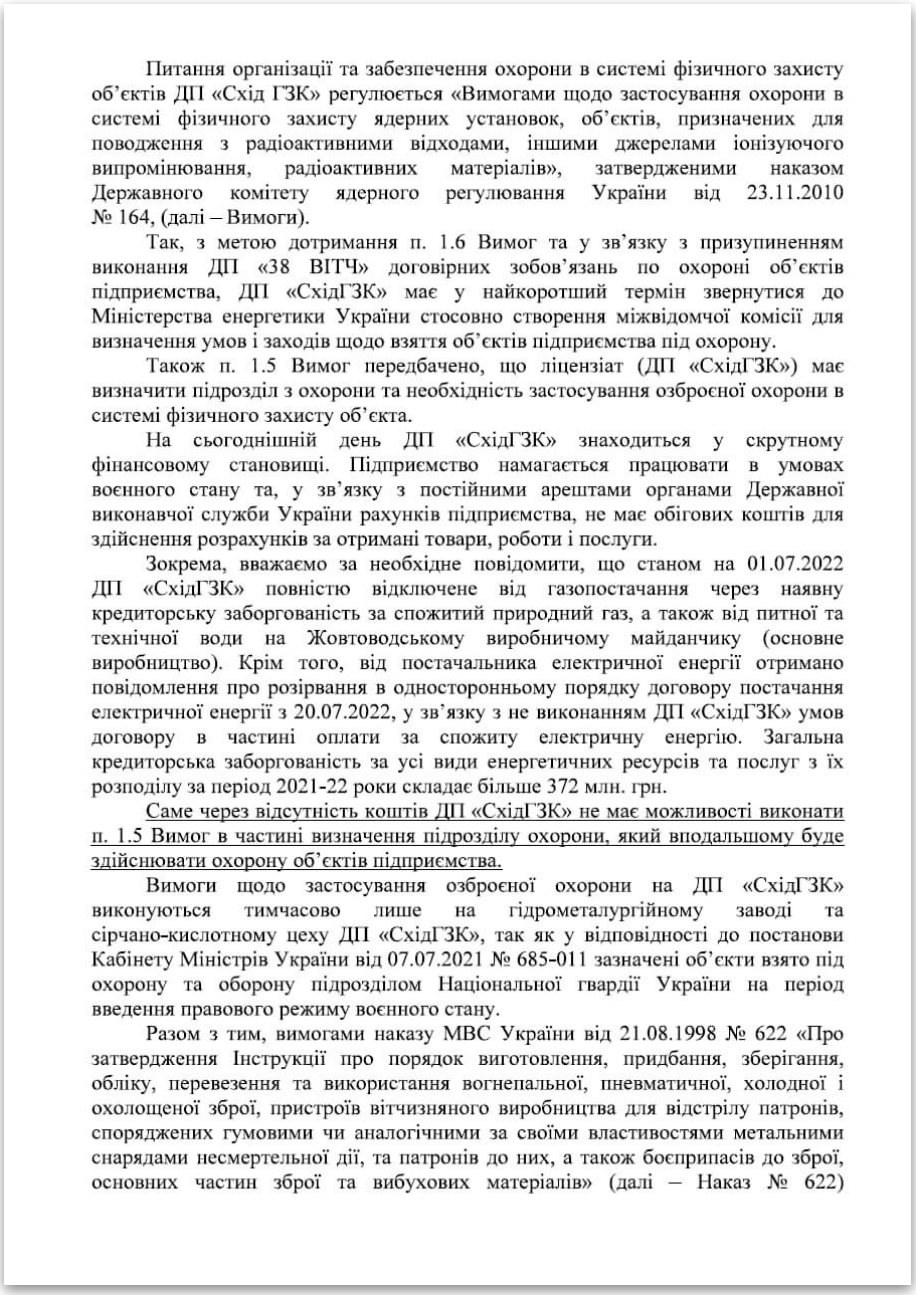

Питання організації та забезпечення охорони в системі фізичного захисту об'єктів ДП «Схід ГЗК» регулюється «Вимогами щодо застосування охорони в системі фізичного захисту ядерних установок, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання, радіоактивних матеріалів», затвердженими наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 23.11.2010 № 164, (далі – Вимоги).

Так, з метою дотримання п. 1.6 Вимог та у зв'язку з призупиненням виконання ДП «38 ВІТЧ» договірних зобов'язань по охороні об'єктів підприємства, ДП «СхідГЗК» має у найкоротший термін звернутися до Міністерства енергетики України стосовно створення міжвідомчої комісії для визначення умов і заходів щодо взяття об'єктів підприємства під охорону.

Також п. 1.5 Вимог передбачено, що ліцензіат (ДП «СхідГЗК») має визначити підрозділ з охорони та необхідність застосування озброєної охорони в системі фізичного захисту об'єкта.

На сьогоднішній день ДП «СхідГЗК» знаходиться у скрутному фінансовому становищі. Підприємство намагається працювати в умовах воєнного стану та, у зв'язку з постійними арештами органами Державної виконавчої служби України рахунків підприємства, не має обігових коштів для здійснення розрахунків за отримані товари, роботи і послуги.

Зокрема, вважаємо за необхідне повідомити, що станом на 01.07.2022 ДП «СхідГЗК» повністю відключене від газопостачання через наявну кредиторську заборгованість за спожитий природний газ, а також від питної та технічної води на Жовтоводському виробничому майданчику (основне виробництво). Крім того, від постачальника електричної енергії отримано повідомлення про розірвання в односторонньому порядку договору постачання електричної енергії з 20.07.2022, у зв'язку з не виконанням ДП «СхідГЗК» умов договору в частині оплати за спожиту електричну енергію. Загальна кредиторська заборгованість за усі види енергетичних ресурсів та послуг з їх розподілу за період 2021-22 роки складає більше 372 млн. грн.

Саме через відсутність коштів ДП «СхідГЗК» не має можливості виконати п. 1.5 Вимог в частині визначення підрозділу охорони, який вподальшому буде здійснювати охорону об'єктів підприємства.

Вимоги щодо застосування озброєної охорони на ДП «СхідГЗК» виконуються тимчасово лише на гідрометалургійному заводі та сірчано-кислотному цеху ДП «СхідГЗК», так як у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 07.07.2021 № 685-011 зазначені об'єкти взято під охорону та оборону підрозділом Національної гвардії України на період введення правового режиму воєнного стану.

Разом з тим, вимогами наказу МВС України від 21.08.1998 № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями метальними снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» (далі – Наказ № 622)

Цілком зрозуміло, що ці нікчемні обсяги виробництва супроводжуються сотнями мільйонів збитків, заборгованістю по заробітній платі, податкам до бюджету в умовах воєнного стану.

Комбінат включає в себе три шахти, урановий та сірчанокислотний заводи, допоміжне виробництво. З легкої руки Германа Галущенка всі вони зараз практично не працюють. Чому? Адже у всьому світові зростає попит на уран.

Тому що **стратегія злочинного угруповання Деркача / Галущенка – знищити все українське, що становило б "загрозу" домінуванню росіян в атомній енергетиці**.

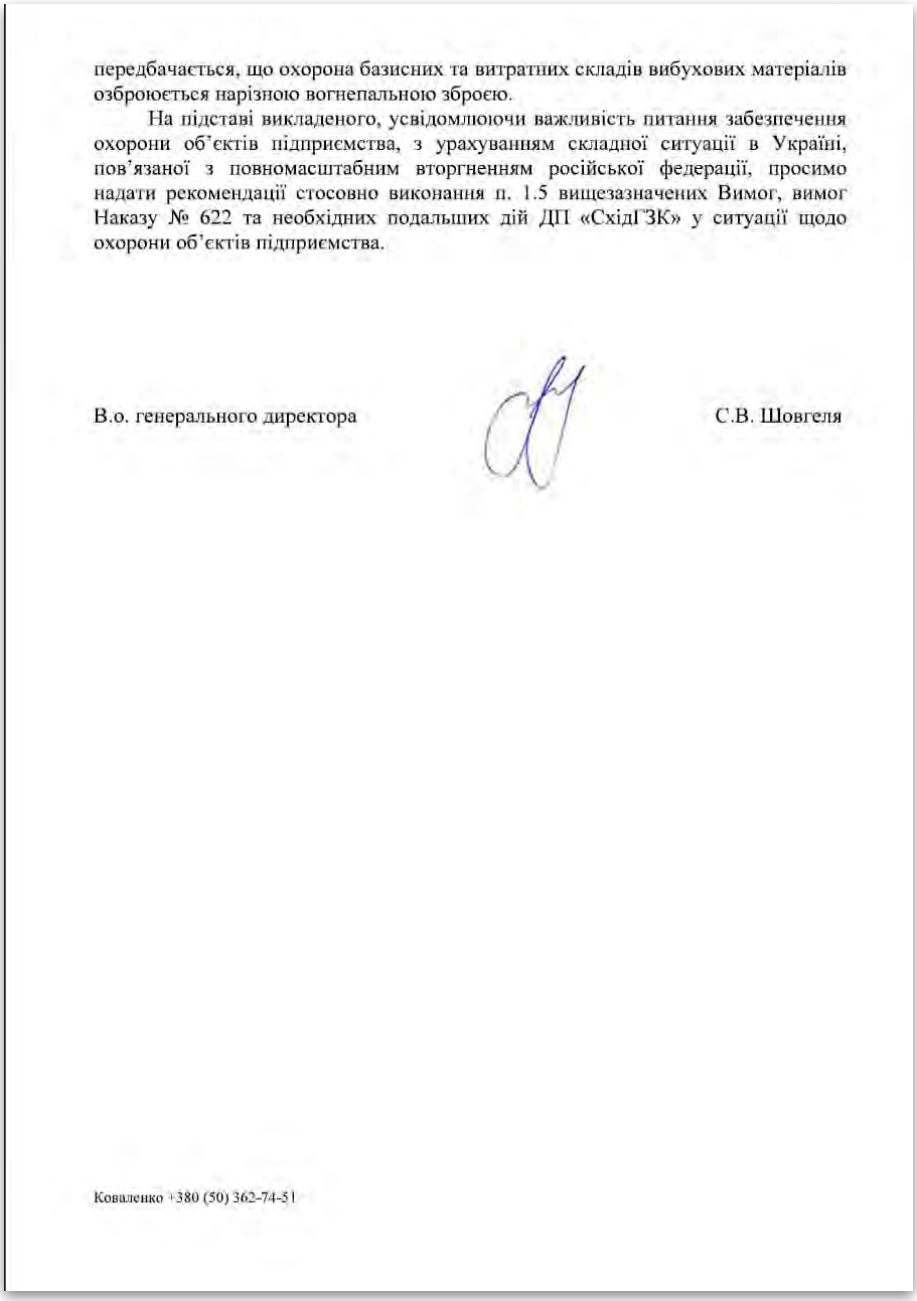

передбачається, що охорона базисних та витратних складів вибухових матеріалів озброюється нарізною вогнепальною зброєю.

На підставі викладеного, усвідомлюючи важливість питання забезпечення охорони об'єктів підприємства, з урахуванням складної ситуації в Україні, пов'язаної з повномасштабним вторгненням російської федерації, просимо надати рекомендації стосовно виконання п. 1.5 вищезазначених Вимог, вимог Наказу № 622 та необхідних подальших дій ДП «СхідГЗК» у ситуації щодо охорони об'єктів підприємства.

В.о. генерального директора С.В. Шовгеля

Коваленко +380 (50) 362-74-51

Тож керівництво підприємства, що цілеспрямовано привело його до такого стану з благословіння Міністерства енергетики та НАЕК "Енергоатом", розробило нехитрий план:

1) — виділити зі складу ДП "Східний ГЗК" майно "ліквідних" активів (шахта "Новокостянтинівська" та частини підрозділів Жовтоводського майданчика) та передати їх НАЕК "Енергоатом",

2) — а майно "неліквідних" активів (дві уранові шахти та "залишки" Жовтоводського майданчика) разом із кредиторською заборгованістю, що це ж керівництво і наростило, залишити державі, перекласти на державний бюджет і благополучно про це "забути".

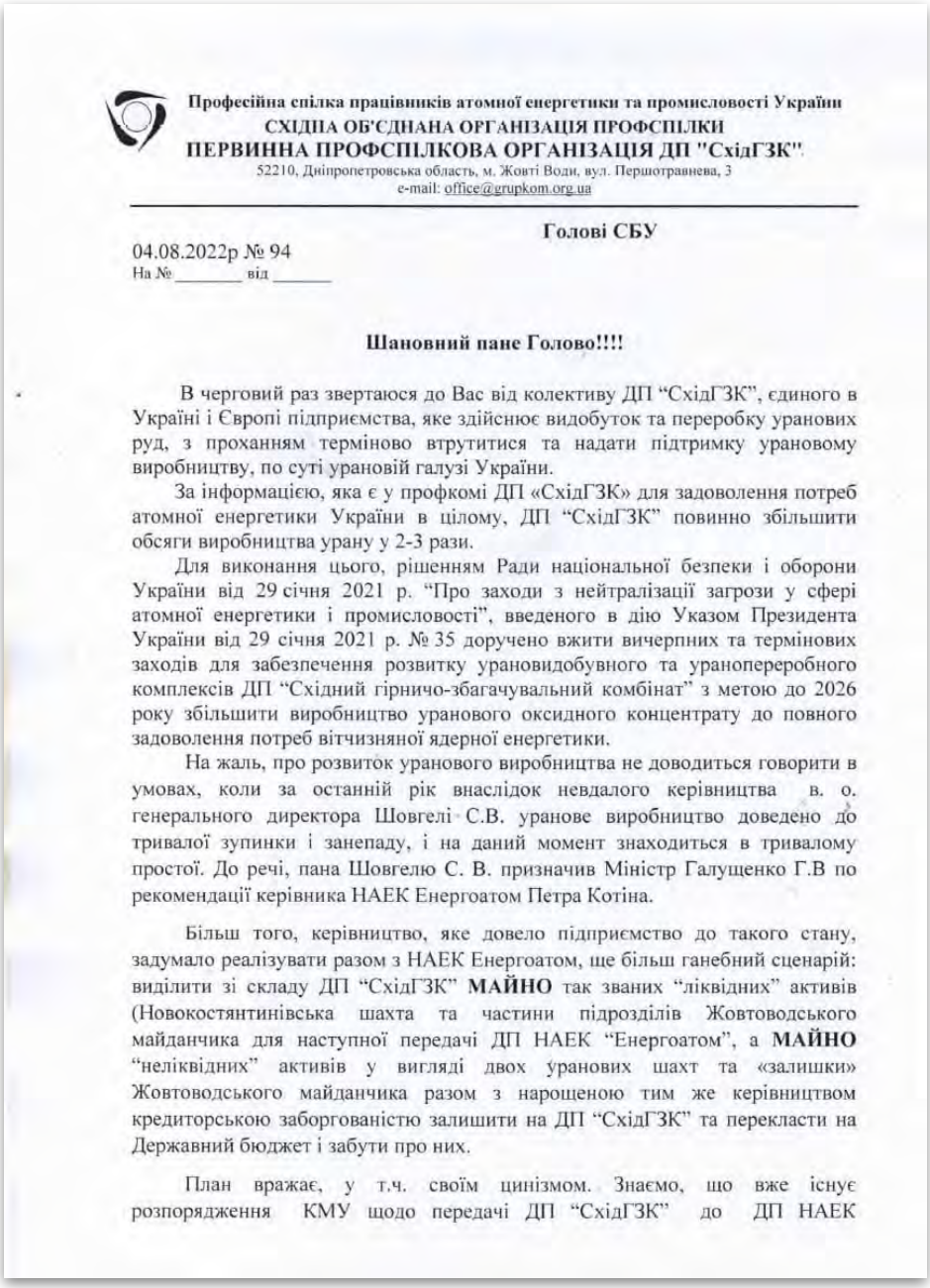

Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
СХІДНА ОБ'ЄДНАНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ
ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ДП "СхідГЗК"
52210, Дніпропетровська область, м. Жовті Води, вул. Першотравнева, 3
e-mail: office@grupkom.org.ua

Голові СБУ

04.08.2022р № 94
На № _____ від _____

Шановний пане Голово!!!!

В черговий раз звертаюся до Вас від колективу ДП "СхідГЗК", єдиного в Україні і Європі підприємства, яке здійснює видобуток та переробку уранових руд, з проханням терміново втрутитися та надати підтримку урановому виробництву, по суті урановій галузі України.

За інформацією, яка є у профкомі ДП «СхідГЗК» для задоволення потреб атомної енергетики України в цілому, ДП "СхідГЗК" повинно збільшити обсяги виробництва урану у 2-3 рази.

Для виконання цього, рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 29 січня 2021 р. "Про заходи з нейтралізації загрози у сфері атомної енергетики і промисловості", введеного в дію Указом Президента України від 29 січня 2021 р. № 35 доручено вжити вичерпних та термінових заходів для забезпечення розвитку урановидобувного та уранопереробного комплексів ДП "Східний гірничо-збагачувальний комбінат" з метою до 2026 року збільшити виробництво уранового оксидного концентрату до повного задоволення потреб вітчизняної ядерної енергетики.

На жаль, про розвиток уранового виробництва не доводиться говорити в умовах, коли за останній рік внаслідок невдалого керівництва в. о. генерального директора Шовгелі С.В. уранове виробництво доведено до тривалої зупинки і занепаду, і на даний момент знаходиться в тривалому простої. До речі, пана Шовгелю С. В. призначив Міністр Галущенко Г.В по рекомендації керівника НАЕК Енергоатом Петра Котіна.

Більш того, керівництво, яке довело підприємство до такого стану, задумало реалізувати разом з НАЕК Енергоатом, ще більш ганебний сценарій: виділити зі складу ДП "СхідГЗК" **МАЙНО** так званих "ліквідних" активів (Новокостянтинівська шахта та частини підрозділів Жовтоводського майданчика для наступної передачі ДП НАЕК "Енергоатом", а **МАЙНО** "неліквідних" активів у вигляді двох уранових шахт та «залишки» Жовтоводського майданчика разом з нарощеною тим же керівництвом кредиторською заборгованістю залишити на ДП "СхідГЗК" та перекласти на Державний бюджет і забути про них.

План вражає, у т.ч. своїм цинізмом. Знаємо, що вже існує розпорядження КМУ щодо передачі ДП "СхідГЗК" до ДП НАЕК

Необхідно розуміти, що **можливість виконувати виробничу програму та в кінцевому випадку на 100% забезпечити Україну урановою сировиною може бути забезпечена лише завдяки комплексній роботі трьох шахт ДП "Східний ГЗК", як цілісного майнового комплексу**.

Сама лише шахта "Новокостянтинівська" не зможе забезпечити видобуток уранової руди для виконання виробничих показників. І не питання не лише економіки, а і національної безпеки!

Але "ніт", Міністерство енергетики України йде своїм шляхом …

А такі "дрібниці" як 4500 чоловік трудового колективу, що залишаються без роботи у воюючій країні – останнє, що хвилює наше енергетичне керівництво …

Часу мало, команду Московського Обкому треба виконувати, кошти на кону немалі, тому швиденько на колінці нашкрябають ***проект розпорядження*** Кабінету Міністрів України "Про передачу об'єктів державної власності з

видобування та переробки уранової руди" з цинічним обгрунтуванням, нібито це сприятиме "збереженню урановидобувної галузі".

"Обґрунтування" направили до Міністерства економіки та Міністерства фінансів.

Що ж вони отримують у відповідь?

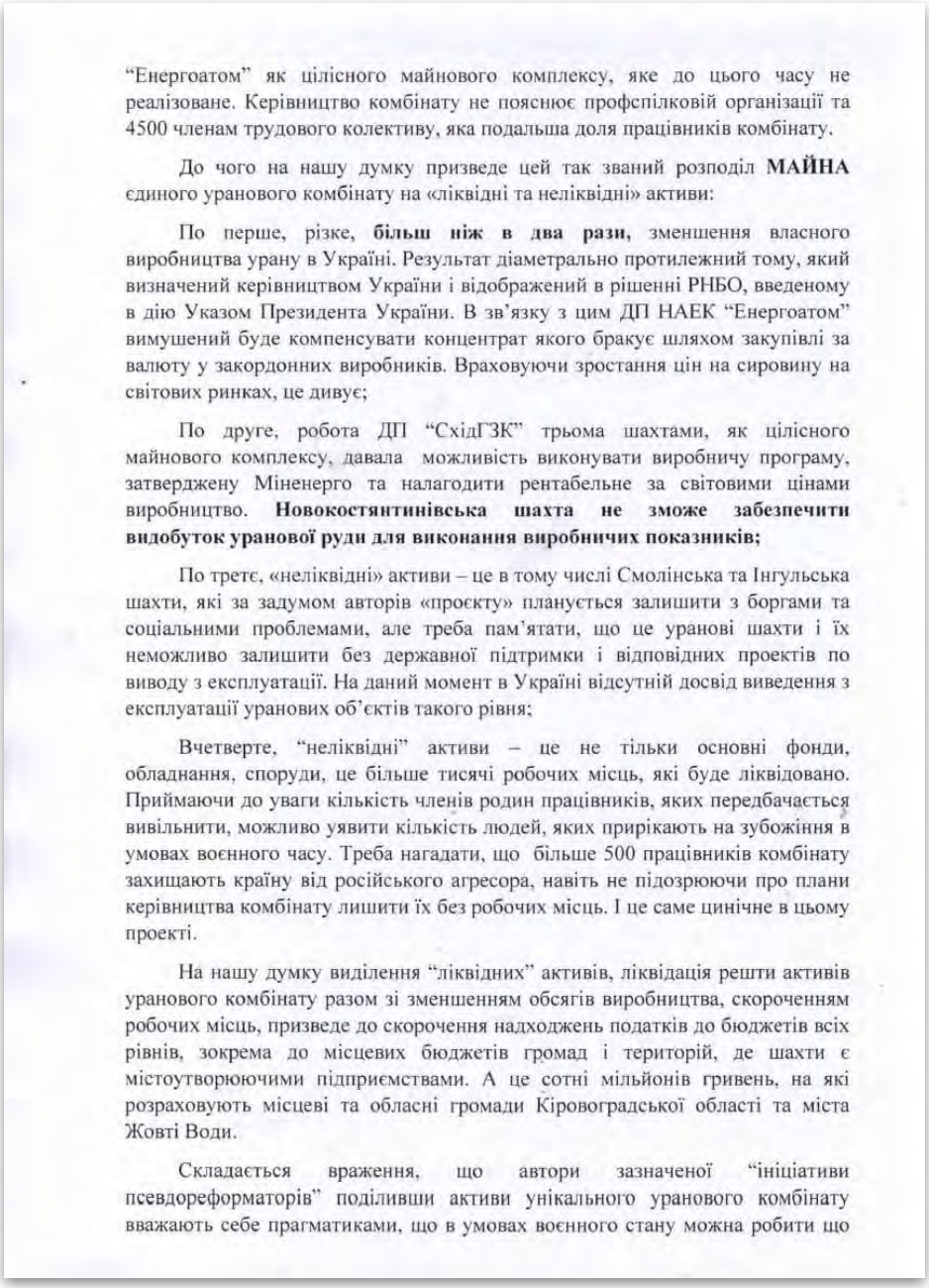

"Енергоатом" як цілісного майнового комплексу, яке до цього часу не реалізоване. Керівництво комбінату не пояснює профспілковій організації та 4500 членам трудового колективу, яка подальша доля працівників комбінату.

До чого на нашу думку призведе цей так званий розподіл **МАЙНА** єдиного уранового комбінату на «ліквідні та неліквідні» активи:

По перше, різке, **більш ніж в два рази,** зменшення власного виробництва урану в Україні. Результат діаметрально протилежний тому, який визначений керівництвом України і відображений в рішенні РНБО, введеному в дію Указом Президента України. В зв'язку з цим ДП НАЕК "Енергоатом" вимушений буде компенсувати концентрат якого бракує шляхом закупівлі за валюту у закордонних виробників. Враховуючи зростання цін на сировину на світових ринках, це дивує;

По друге, робота ДП "СхідГЗК" трьома шахтами, як цілісного майнового комплексу, давала можливість виконувати виробничу програму, затверджену Міненерго та налагодити рентабельне за світовими цінами виробництво. **Новокостянтинівська шахта не зможе забезпечити видобуток уранової руди для виконання виробничих показників;**

По третє, «неліквідні» активи – це в тому числі Смолінська та Інгульська шахти, які за задумом авторів «проєкту» планується залишити з боргами та соціальними проблемами, але треба пам'ятати, що це уранові шахти і їх неможливо залишити без державної підтримки і відповідних проектів по виводу з експлуатації. На даний момент в Україні відсутній досвід виведення з експлуатації уранових об'єктів такого рівня;

Вчетверте, "неліквідні" активи – це не тільки основні фонди, обладнання, споруди, це більше тисячі робочих місць, які буде ліквідовано. Приймаючи до уваги кількість членів родин працівників, яких передбачається вивільнити, можливо уявити кількість людей, яких прирікають на зубожіння в умовах воєнного часу. Треба нагадати, що більше 500 працівників комбінату захищають країну від російського агресора, навіть не підозрюючи про плани керівництва комбінату лишити їх без робочих місць. І це саме цинічне в цьому проекті.

На нашу думку виділення "ліквідних" активів, ліквідація решти активів уранового комбінату разом зі зменшенням обсягів виробництва, скороченням робочих місць, призведе до скорочення надходжень податків до бюджетів всіх рівнів, зокрема до місцевих бюджетів громад і територій, де шахти є містоутворюючими підприємствами. А це сотні мільйонів гривень, на які розраховують місцеві та обласні громади Кіровоградської області та міста Жовті Води.

Складається враження, що автори зазначеної "ініціативи псевдореформаторів" поділивши активи унікального уранового комбінату вважають себе прагматиками, що в умовах воєнного стану можна робити що

Міністерство фінансів України у своєму висновку дає зрозуміти, що прекрасно бачить перспективу подальшого фінансування неліквідних активів і

т о м у Н Е П І Д Т Р И М У Є п р о е к т р о з п о р я д ж е н н я .

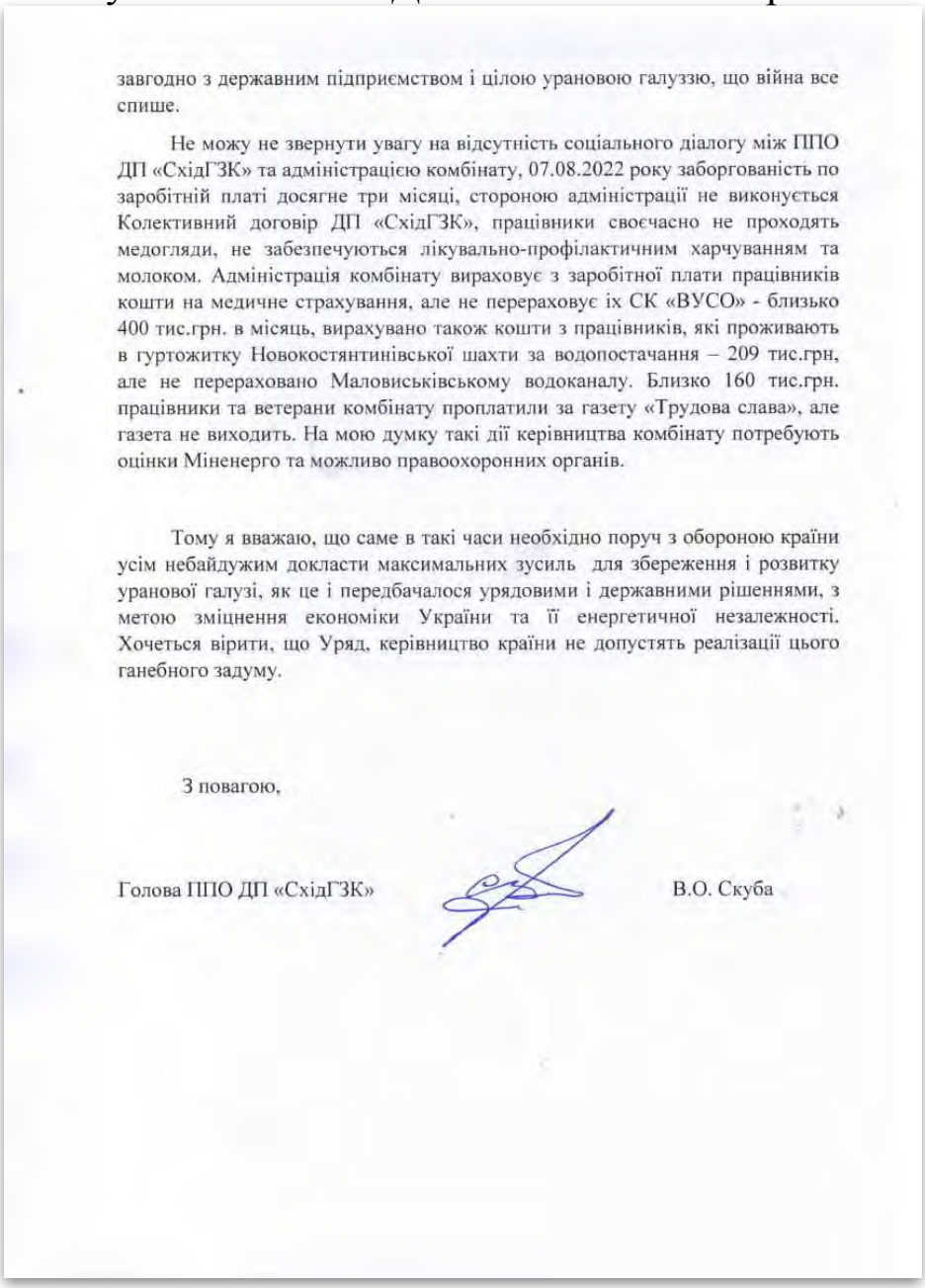

завгодно з державним підприємством і цілою урановою галуззю, що війна все спише.

Не можу не звернути увагу на відсутність соціального діалогу між ППО ДП «СхідГЗК» та адміністрацією комбінату, 07.08.2022 року заборгованість по заробітній платі досягне три місяці, стороною адміністрації не виконується Колективний договір ДП «СхідГЗК», працівники своєчасно не проходять медогляди, не забезпечуються лікувально-профілактичним харчуванням та молоком. Адміністрація комбінату вираховує з заробітної плати працівників кошти на медичне страхування, але не перераховує їх СК «ВУСО» - близько 400 тис.грн. в місяць, вирахувано також кошти з працівників, які проживають в гуртожитку Новокостянтинівської шахти за водопостачання – 209 тис.грн, але не перераховано Маловиськівському водоканалу. Близько 160 тис.грн. працівники та ветерани комбінату проплатили за газету «Трудова слава», але газета не виходить. На мою думку такі дії керівництва комбінату потребують оцінки Міненерго та можливо правоохоронних органів.

Тому я вважаю, що саме в такі часи необхідно поруч з обороною країни усім небайдужим докласти максимальних зусиль для збереження і розвитку уранової галузі, як це і передбачалося урядовими і державними рішеннями, з метою зміцнення економіки України та її енергетичної незалежності. Хочеться вірити, що Уряд, керівництво країни не допустять реалізації цього ганебного задуму.

З повагою,

Голова ППО ДП «СхідГЗК» В.О. Скуба

РИС-2,3

Багато зауважень надало і Міністерство економіки України, яке не виявило впливу реалізації проекту на показники економічного і соціального розвитку, тому що його розробником не надано ні фінансово-економічних обгрунтувань, ні статистичних даних.

А крім того, переліку об'єктів, що хоче загарбати НАЕК "Енергоатом", Мінекономіки теж у проекті розпорядження не знайшло.

РИС-4,5

Якщо перекласти з юридичної мови на фейсбучний лексикон, висновки міністерств можна зазначити як "ви що там ох..їли всі!???"

А тим часом Сергій ***Шовгеля*** як ні в чому не бувало, намагаючись виправдати повну некомпетентність, штампує безглузді листи-обґрунтування відсутності

коштів (просто тупі списки наказів без посилань, це так, щоб всі в них просто "потонули", задовбуючись їх перевіряти).

РИС-6,7,8

Три роки колектив інформував Президента, РНБО, КМУ, Верховну Раду, СБУ та інших про те, що комбінат умисно доводять до банкрутства.

РИС-9,10,11 (на всі органи однаковий текст)

До речі, сам Сергій ***Шовгеля*** на підприємстві не з'являвся останнім часом взагалі – "реформатор" відлежувався на лікарняному більш як півроку, доки місяць тому його не звільнили.

Що-що, а інстинкт самозбереження в очільника працює, тому що багато теплих слів почув би він в цей час на свою адресу – особливо від дружин добровольців-шахтарів комбінату, що в складі сформованого батальйону пішли на фронт.

Так так, незважаючи ні на що, одні пішли на фронт боронити Батьківщину, а інші, користуючись тим, що більшість активної частини колективу відсутня на комбінаті та не чинять опору, з ще більшою наснагою знищують стратегічне підприємство. І кожного дня шахтарі-добровольці на фронті дізнаються про те, як Шовгеля і компанія залишають їх сім'ї без засобів до існування в тилу.

Як вам здається, що буде після їх повернення з фронту? Вони продовжать чекати реакції Президента, РНБО, КМУ, Верховну Раду, СБУ? Чи організують самосуд?

На останок наведу лише окремий епізод, який пояснює механізм виведення коштів з комбінату та доведення його до банкрутства …

Річ у тім, що **урановий концентрат має індикативні біржові ціни і на цьому важко вкрасти.**

Тому **крадуть в основному на інструментах, техніці та рятівних комплектах для шахтарів, закупівлі палива для автотранспорту (возять не залізничним, а автотранспортом), закупівлі хімічних елементів для виробництва сірчаної кислоти та безпосередньо уранового концентрату.**

Одним з таких елементів є вапно.

Ви пам'ятаєте перший графік, який наочно демонструє, як виробництво уранового концентрату зменшилося в рази?

Ви думаєте, це корелюється з кількістю вапна, яке купується НАЕК "Енергоатом" та вагонами продовжує прибувати на комбінат? Я знаю, що ви так не думаєте, тому що давно зрозуміли суть деркачівсько-галущенківських схем …

Тобто виробництво майже стоїть, оплаті йдуть, гроші виводяться, а на комбінат замість вапна постачається чортзна-що.

Але ж на підприємстві є лабораторія, яка проводить вхідний аналіз та контролює, щоб у вапні активний кальцій складав не менше 90%. Лише така якість підходить для запуску сировини в подальший процес виробництва.

Нічого страшного, лабораторію ломають об коліно, вона вимушена "малювати" необхідну якість вапна, виробництво стоїть і сировину складують просто неба. Полежавши ж на відкритому повітрі, овіяне вітром і намочене дощем, через короткий час концентрація активного кальцію сильно падає і кінці в воду. Ніхто вже нічого не доведе.

А вартість однієї тони вапна складає більше 6 тис. грн, тобто один вагон місткістю 60 тонн цієї нікому не потрібної субстанції коштує близько 400 тис. грн.

Банкет оплачується за державний кошт, а значить – "танцюють всі".

РИС-12,13,14

Наразі задача Московського Обкому майже виконана – ДП "Східний ГЗК" майже мертве, банківські рахунки арештовані, дефіцит поточних обігових котів складає понад 900 млн. грн., борги з заробітної плати (включаючи податки) становить 350 млн. грн. та перевищують 5 місяців, дефіцит персоналу понад 400 працівників.

Сам факт банкрутства підприємства – це різке зменшення власного виробництва урану в Україні, що прямо суперечить рішенню РНБО щодо нарощування виробництва уранового концентрату, введеному в дію указом Президента України.

А у якості димової завіси (операції прикриття) Герман ***Галущенка*** вже веде переговори з канадським виробником уранового концентрату щодо "модернізації" галузі, яку він системно знищує:

https://mev.gov.ua/novyna/modernizatsiya-uranovoyi-haluzi-ukrayiny-rezultaty-zustrichi-hermana-halushchenka-i

Очевидно, **у свідомості Деркача / Галущенка модернізацією галузі є повна її руйнація**, бо в них все по Оруеллу: війна – це мир, свобода – це рабство, незнання – це сила.

***

№ 1.888

Дайджест подій в Україні та навколо України від 12 серпня 2022

Головне

📌 Скоріш за все, атака мосту через Керченську протоку дійсно не була вдалою. На жаль. Бо цей міст – головна магістраль постачання хуйловійськ на півдні України.

📌 Я не знаю, як наші хлопці ламають ешелоновану російську оборону на півдні, але це таки відбувається.

📌 Візит британського Начальника Штабу оборони Радакіна - неабияка подія з огляду на "секретні переговори" Зеленського з воєнним керівництвом країни.

📌 Встановлення прикордонного знаку на острові Зміїний – неабияка подія з огляду на вий на болотах. Але це аж ніяк не наближає звільнення Чорного моря від рашистського металобрухту.

📌 Раджу подивитися на цирк у виконанні бульбенфюрера.

Його дупа ЛЕГКО може лежати на десяти табуретках одномоментно. Унікальний вилупок.

📌 Мені ДУЖЕ не подообаються закиди хамсамольця-закордонця Кулеби. Бо весь останній час він разом із хуйлоєрмаком співає "про мир". До речі, хто з вас читав оту "формулу зеленського"?

Теми доби

🔥 Міст через Керченську протоку двічі атаковано ракетами.

🔥 Українські війська ведуть активні наступальні дії на Запоріжжі

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ На Сумщині українські війська запобігли прориву через кордон російської диверсійно-розвідувальної групи.

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 13 серпня повідомив про успішні наступальні дії ЗСУ в районі трас Запоріжжя – Мелітополь та Запоріжжя – Маріуполь, а також на південь від Великої Новосілки. Упродовж доби на лінії фронту сталося 39 великих бойових зіткнень. На півночі Луганської обл. українські війська відбили атаки в напрямку Куп'янська та Борової. Запеклі бої точаться на південь від Бахмута, в Авдіївці та Мар'їнці.

Оперативне командування "Південь" повідомило про знищення двох великих складів боєприпасів поблизу українського плацдарму на лівому березі Дніпра в Олешках у районі Херсона.

За твердженням видання The New York Times, українські війська досягли тактичного успіху на двох напрямках наступу на півдні. За інформацією з передової, російське командування таки вкинуло в бій стратегічні резерви на цій ділянці фронту, а також посилює лівий берег Дніпра, де ЗСУ закріпилися вже на 2 плацдармах. Руйнування мосту на Чонгарі суттєво погіршило логістику російських військ, а в разі пошкодження мосту через Керченську протоку ситуація на лівому березі Дніпра стане для них загрозливою.

На Донеччині осколками російського снаряда поранено мешканця Торецька. Російські війська завдали удару 2 балістичними ракетами по Кривому Рогу, постраждалих немає. Унаслідок удару керованою бомбою в прифронтовому місті Оріхів на Запоріжжі загинув поліціянт, поранено 12 осіб. На Херсонщині за добу поранено 3 мирних мешканців.

Журналісти-розслідувачі групи Conflict Armament Research встановили, що Росія вже налагодила виробництво іранських безпілотників-камікадзе Shahed-136. За їхнім твердженням, у цих БПЛА використовується велика кількість західних компонент, виготовлених після лютого 2022 р, що вказує на неефективність західних санкцій.

За інформацією спікера Повітряних сил Ігната, підрозділи ППО із червня збили 13 гіперзвукових ракет "Кинджал" та понад 20 балістичних ракет – "Іскандер-М" та С-400. Він повідомив, що Росія за місяць виготовляє приблизно 100 нових ракет.

МЗС Франції назвало воєнними злочинами російські ракетні удари по цивільній інфраструктурі та житлових будинках Запоріжжя та інших українських міст.

Глава окупаційної "адміністрації" Криму Аксьонов повідомив про дві атаки українськими ракетами мосту через Керченську протоку. Рух ним зупинено. Зі слів Аксьонова, міст не пошкоджено, ракети знищено, а навколо об'єкту було поставлено димову завісу. Спікер командування Повітряних сил Ігнат заявив, що вибухи в районі мосту могли бути наслідком російських військових навчань.

Вибух пролунав і в Бердянську – у районі порту.

У ніч на 11 серпня українські безпілотники атакували логістичну базу армії РФ у районі Євпаторії. За попередніми даними, знищено велику кількість

окупантів, автотехніка, зокрема, паливозаправники. Окупанти оголосили про відбиття атаки 20 дронів, унаслідок якої втрат нібито не було.

Міністерство оборони РФ повідомило про знищення українського безпілотника в повітряному просторі над територією Білгородської обл. Губернатор Калузької обл. стверджує, що підрозділи ППО збили дрон, що летів до Москви.

⭐ Українські прикордонники встановили прикордонний знак на острові Зміїний замість того, який було знищено окупантами в лютому 2022 р.

⭐ У четвер, 10 серпня, президент Зеленський мав закриті переговори з військовим керівництвом Великої Британії. Після цього з візитом до Києва 12 серпня прибув начальник Штабу оборони армії Великої Британії Радакін. Головнокомандувач ЗСУ Залужний ознайомив його із ситуацією на лінії фронту та потребами військ.

2. Тил

⭐ Міністр енергетики Галущенко стверджує, що закачування газу до підземних сховищ відбувається за графіком, а темпи видобутку наростають, тому до опалювального сезону плановий запас буде сформовано. Станом на 11 серпня в ПСГ уже завантажено понад 12,3 млрд м³ газу. Зі слів Галущенка, на енергетичних об'єктах ремонтно-відновлювальні роботи тривають за планом, а на прифронтових територіях та в прикордонних із Росією областях ремонтники постають перед великими складнощами.

⭐ Кабмін оголосив про запуск після 3 років дослідної експлуатації сервісу "єМалятко" з 9 держпослуг, зокрема, реєстрацію народження, присвоєння податкового номера, внесення до демографічного реєстру, декларування місця проживання дитини та призначення допомоги з народження. Комплексну послугу можна замовити на порталі "Дія", у відділах реєстрації актів цивільного стану, у центрах надання адмінпослуг, а також у пологових будинках.

⭐ Глава Нацагентства з питань запобігання корупції Новіков повідомив про проведення перевірки біля матеріального стану майже 140 керівників територіальних центрів комплектації та соцзахисту (військкомів). Загалом в Україні 1395 таких центрів. Зі слів Новікова, військкоми здебільшого є доброчесними військовослужбовцями, а службовим становищем нібито зловживають лише деякі з них. Він вважає, що заміна військкомів на командирів, які пройшли фронт, не змінить ситуацію, тому потрібно міняти правила функціонування центрів та порядок перетину кордону.

За твердженням голови парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики Гетманцева, 3,7 тис. пунктів обміну валют за 7 місяців 2023 р перерахували до бюджету 173,7 млн грн. З його слів, за весь 2021 р. пункти сплатили лише 21 млн грн податків.

Німецький Вюрцбург передав місту-побратиму Львову 3 пожежні машини, які було списано, проте їх все ще можна експлуатувати.

3. Україна та світ

Компанія Rheinmetall планує до кінця року передати ЗСУ кілька комплексів новітніх розвідувальних багатоцільових безпілотників Luna New Generation, які можуть використовуватися, зокрема, як станції системи радіоелектронної боротьби.

Нідерланди передали 6 мобільних медичних комплексів для Держприкордонслужби.

Представник зовнішньополітичної служби ЄС Стано повідомив, що станом на 11 серпня ЄС передав Україні всього 223,8 тис. снарядів 155-мм з 1 млн обіцяних, та 2,3 тис. ракет різних видів. Українська артилерія зазнає жорсткого "снарядного голоду" в умовах зростання інтенсивності бойових дій на фронті.

Координатор Ради нацбезпеки Білого Дому Кірбі заявив, що США зможуть розпочати тренування українських пілотів на винищувачах F-16 на своїй території у випадку, якщо "потенціал для навчання в Європі буде вичерпано".

Міністр закордонних справ Кулеба прогнозує посилення тиску на Україну із закликами до поновлення переговорів із Росією. Тому, на його думку, Україні має залучитися широкою підтримкою міжнародної спільноти, а не лише традиційних партнерів зі США та ЄС. Для обговорення "формули миру" голова Офісу президента Єрмак зібрав послів понад 50 країн. Після зустрічі він оголосив, що до реалізації ініціативи долучилися ще 16 країн.

Президент Зеленський повідомив, що Греція стала вже 14 країною, яка приєдналася до декларації країн "Великої сімки" щодо "гарантій безпеки" для України.

Президент Білорусі Лукашенко доручив прем'єр-міністрові Головченку зв'язатися з Польщею, "щоби розмовляти, налагоджувати стосунки", оскільки "сусідів не обирають, бо вони від бога". Зі слів Лукашенка, польська влада "навмисне нагнітає відносини" між країнами перед парламентськими виборами. Заступник міністра закордонних справ Польщі Яблонський заявив, що для покращення відносин Білорусь має зупинити провокації на кордоні та

звільнити політв'язнів із в'язниць. Він наголосив, що Польща ніколи не мала ворожих намірів щодо Білорусі, чого не можна сказати про білоруську владу. Польща розгорнула групу військ на кордоні з Білоруссю для реагування на загрози та провокації.

Британська розвідка вважає, що у ПВК "Вагнера", підрозділи якої перекинуто до Білорусі, почалися проблеми з фінансуванням, оскільки влада країни відмовляється оплачувати перебування найманців. На думку журналіста Грозєва з групи "Bellingcat", у Росії упродовж пів року або станеться ще один переворот, або буде ліквідовано власника ПВК олігарха Пригожина.

⭐ У Калінінградській обл. РФ під час виконання демонстраційного польоту впав винищувач-перехоплювач Су-30М.

4. Київ

⭐ Після знесення будинку на Подолі, якому було понад 200 років, мер Києва Кличко оголосив, що ініціює розірвання договору на користування земельною ділянкою, а Київрада незабаром ухвалить рішення щодо заборони реконструкції будівель міста віком понад 100 років.

5. Тренди

⭐ За інформацією видання The New York Times, українське міністерство оборони на початку війни звернулося до колишнього депутата Пашинського із проханням про закупівлю військової техніки та боєприпасів. Його компанія-посередник "Українська бронетехніка" у 2022 р поставила обладнання на суму понад $350 млн, тоді як до вторгнення вона мала річний оборот лише $2,8 млн. За твердженням журналістів, повернення до схем військових постачань таких фігур, як Пашинський, є основною причиною передавання Заходом техніки та боєприпасів, а не фінансування закупівель.

***

№ 1.889

Дайджест подій в Україні та навколо України від 13 серпня 2023

Головне

📌 Провокації з балкерами, що прямують до українських портів, триватимуть доти, доки кожне російське корито не буде втоплено. Ба більше. поруч з територіальними водами країни НАТО. І таки так, нехай це будемо "ми". Я не проти.

📌 Нарешті на фронті щось посунулося. Ціною надзусиль і ДУЖЕ великої крові. Водночас раджу звернути увагу на "розумників" із нуйок таймз. І на шмольця. Які нас знову вчать жити і щось "констатують". Слів нема, блд.

📌 Внутрішні вороги гірші за зовнішніх. Погляньте у рила єрмакак, гидьманьцевих, ара хамов й усіляких інших падляків.

📌 Посол Естонії сказала все чітко і без жодних "реверансів".

Теми доби

🔥 Російський патрульний корабель влаштував провокацію проти турецького судна ŞÜKRÜ OKAN.

🔥 Українські війська звільнили с. Урожайне на південь від Великої Новосілки.

🔥 Український бізнес констатує посилення тиску чиновників та фіскалів.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні 14 серпня Генштаб повідомив, що за добу сталися 33 бойові зіткнення на лінії фронту.

На Півночі Луганщини російська армія великими силами намагається наступати на Куп'янськ та Борову. Привертає увагу низька насиченість військ бойовою технікою, яку, ймовірно, було відправлено на південну ділянку фронту. За її браком окупанти посилюють атаки з повітря, за потужної підтримки артилерії та масовим застосуванням дронів-камікадзе.

На південь та на північ від Бахмута російські війська без успіху намагалися відтіснити підрозділи ЗСУ в Кліщіївці та на захід від Ягідного.

Вже кілька місяців поспіль окупанти штурмують Авдіївку та Мар'їнку. Упродовж доби ЗСУ відбили кілька потужних атак.

Схоже, російська оборона поступово "сточується" на трьох напрямках наступу ЗСУ на півдні – у районі Великої Новосілки, у селі Роботиному та в Кам'янці на лівому березі Дніпра. Колаборант Рогов підтвердив, що українські війська звільнили с. Урожайне, за яке точилися бої впродовж місяця.

Журналісти видання The New York Times вважають, що наступ українських військ може мати успіх і без винищувачів F-16.

⭐ У Покровську помер рятувальник, який дістав поранення внаслідок ракетного обстрілу. На околицях Запоріжжя від російського обстрілу загинули 2 особи, ще одна жінка – дістала поранень. На Херсонщині за добу загинули 7 осіб, поранено – 13. Військова обладміністрація оголосила понеділок днем жалоби.

⭐ Росія атакувала Одесу дронами-камікадзе та крилатими ракетами трьома хвилями. Унаслідок падіння уламків постраждали 3 особи, пошкоджено кілька будівель, загорівся гіпермаркет. Підрозділи ППО збили всі цілі – 15 БПЛА та 8 крилатих ракет "Калібр".

⭐ 12 серпня Україна розпочала реєстрацію суден для проходу Чорним морем до портів "Великої Одеси". Це викликало негайну реакцію Росії. Російське Міністерство оборони повідомило, що патрульний корабель "Василій Биков" відкрив попереджувальний вогонь у міжнародних водах за 10 морських миль від територіальних вод Туреччини по турецькому балкеру "ŞÜKRÜ OKAN" під прапором Палау, який прямував до українського порту Ізмаїл. Російські вояки нібито висадилися на судно з вертольота і здійснили "огляд вантажу", після чого судно змінило пункт призначення на румунський порт Суліна.

Міністр інфраструктури Кубраков заявив, що українська влада не може підтвердити факт "огляду", проте сам факт оголошення про це свідчить про грубе порушення Росією норм міжнародного права. Він закликав Міжнародну морську організацію жорстко відреагувати на дії РФ та докласти всіх можливих зусиль для припинення терору в Чорному морі.

OSINT-спільнота InformNapalm проаналізувала інцидент із використанням матеріалів із судна, що перебувало неподалік. Розслідувачі заявили, що інформація про попереджувальні постріли є брехнею, як і висадка десанту на судно для "огляду". Екіпаж судна проігнорував попередження та втік до територіальних вод Туреччини.

МЗС України засудило провокацію Росії щодо цивільного судна. Пресслужба МЗС звинуватила Росію в грубому порушенні статуту ООН, Конвенції ООН із морського права та створенні загроз безпеці торговельного судноплавства в Чорному морі.

Міністр оборони Болгарії заявив, що оборона Чорного моря є пріоритетом для НАТО. Він наполягає на негайній модернізації ВМС країни та щільній координації збройних сил з арміями інших членів Північноатлантичного Альянсу.

Зі слів речниці Оперативного командування "Південь" Гуменюк, факт огляду ніким не було підтверджено, крім російських джерел. Вона також зазначила, що Росія почала приховувати військові кораблі від атак, розподіляючи їх акваторією Чорного моря і прикриваючи цивільними суднами міст через Керченську протоку.

У Білгороді стався вибух, пошкоджено фасад багатоповерхівки. Причина вибуху невідома. Губернатор області повідомив, що підрозділи ППО пізно увечері збили ще один український безпілотник.

Держатомрегулювання назвало наслідком безвідповідальних дій окупаційної "Експлуатаційної організації" витік радіоактивної води з реакторного контуру 4 блоку Запорізької АЕС.

2. Тил

За твердженням директора Нацагентства з відновлення Найєма, будівництво магістральних водопроводів для областей, що постраждали внаслідок підриву Каховської ГЕС, коштуватиме не менше ніж 13,5 млрд грн. Нібито всі матеріали закуповуються за 100 % передоплатою в Туреччині, Румунії, Італії та Польщі. Низка експертів оцінюють вартість будівництва в кілька разів менше й указують, що в ньому беруть участь компанії, наближені до влади.

3. Україна та світ

Міністр закордонних справ Кулеба назвав "необґрунтованими" побоювання уряду Німеччини про можливе застосування крилатих ракет Taurus на території Росії. Він наголосив, що інші партнери вже надали подібні ракети з аналогічною дальністю враження без будь-яких умов. Канцлер Шольц відкинув звинувачення про нерішучість у постачанні цих ракет, проте підтвердив, що уряд розглядає можливість обмеження дальності їхнього польоту.

Прем'єр-міністр німецької землі Саксонія Кречмер наполягає на забороні постачання крилатих ракет Taurus Україні. Він нібито не може змиритися з тим, що німецькі ракети можуть потрапити на територію Росії, і закликав до "нових, інтенсивних ініціатив із боку вільного Заходу". Кречмер всіляко підтримує Путіна, виступає за скасування санкцій та відновлення торгівлі з Росією.

Шольц назвав форум у Саудівській Аравії "дуже важливим" і наполягає на подовженні міжнародних переговорів щодо шляхів припинення російської агресії проти України. З його слів, подібні зустрічі є лише початком тиску на

Росію, яка "має зрозуміти, що стоїть на хибному шляху та мусить вивести війська з України".

⭐ Міністр оборони Франції Лекорню повідомив, що французькі та польські інструктори спільно підготували 6 тис. українських військовослужбовців. Він наголосив, що Франція і далі допомагатиме Україні військовою технікою та боєприпасами.

⭐ Посол Естонії Кольк заявила, що країна підтримує Україну в боротьбі з російською агресією насамперед у власних інтересах, оскільки тривалий час була під радянською окупацією та розуміє ціну свободи.

⭐ Польща має намір перекинути на кордон із Білоруссю додаткові підрозділи, озброєні новітніми вертольотами та танками. Уряд країни очікує цього тижня дозволу Конгресу США на продаж Польщі вертольотів Apache.

4. Тренди

⭐ Власники компаній "Розетка" та "Нова пошта" на виставці iForum-2023 заявили про погіршення ставлення влади до бізнесу та посилення тиску правоохоронних та фіскальних органів, причому навіть проти 2021 р.

***

№ 1.890

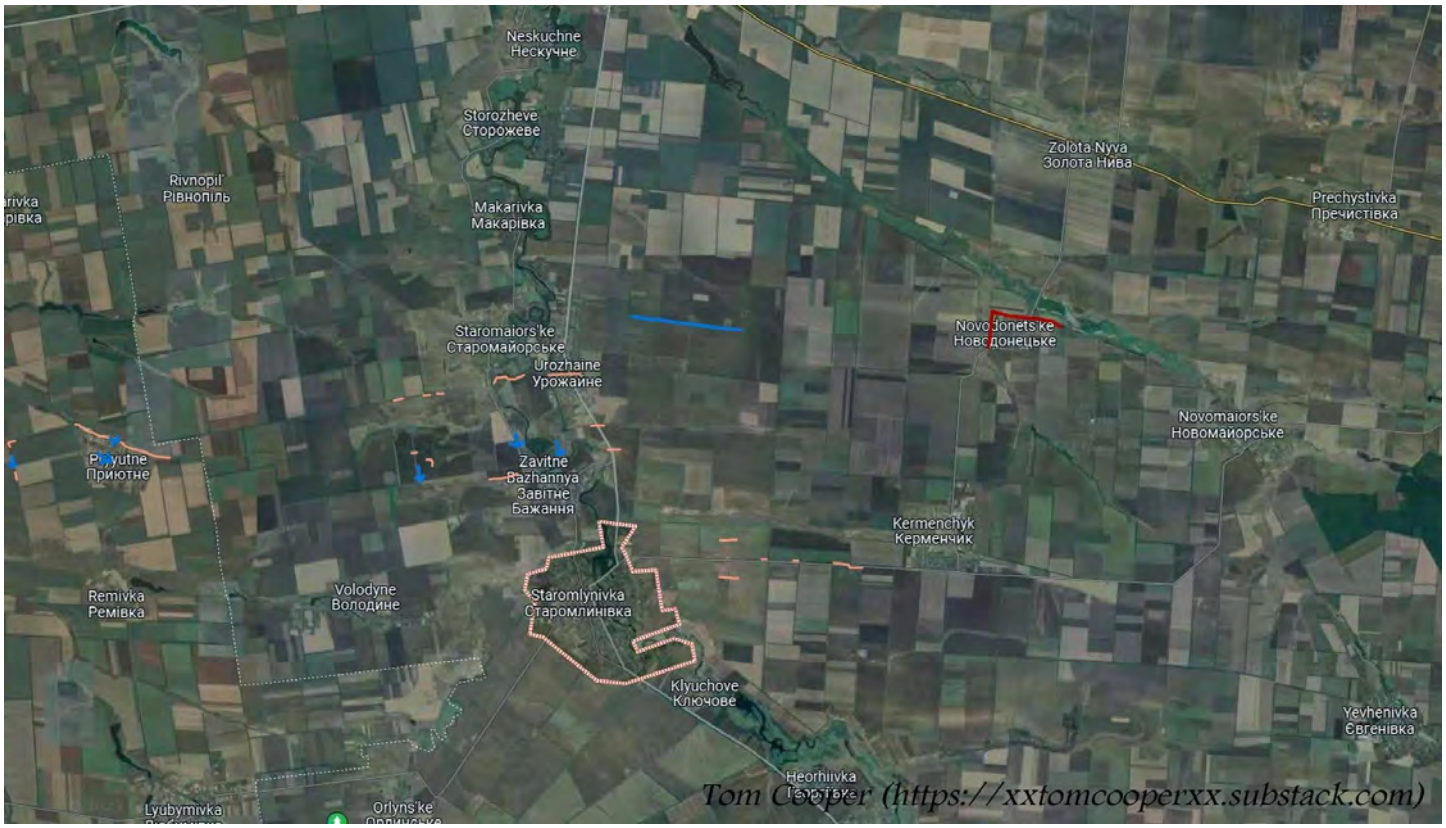

Купер наполягає, що Керченський міст таки було вражено принаймні двічі й вважає, що російське постачання мостами тепер буде утруднене, а ЗСУ тим часом вже беруться за порти, зокрема – Бердянськ.

Куп'янський «контрнаступ» ВСрф захлинувся, бо їхні частини там недоукомплектовані й ослаблені, а добрих резервів уже немає. Наразі, на сході тривають позиційні бої, проте росіянам ніде не вдається просунутися.

Тим часом, на півдні, схоже, таки починається розвал російського фронту. В районі Роботиного ЗСУ захопили вже до 2 км. траншей другої лінії російської оборони. Перед ними ще один полк ВДВ, за яким вже хіба «заградотряди» «Ахмата».

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-14-august-2023?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=136017920&isFreemail=true&utm_medium=email

Опубліковано 14 серпня 2023 року об 11:34 за Києвом

Переклад: Микола Ковальчук, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 14 серпня 2023

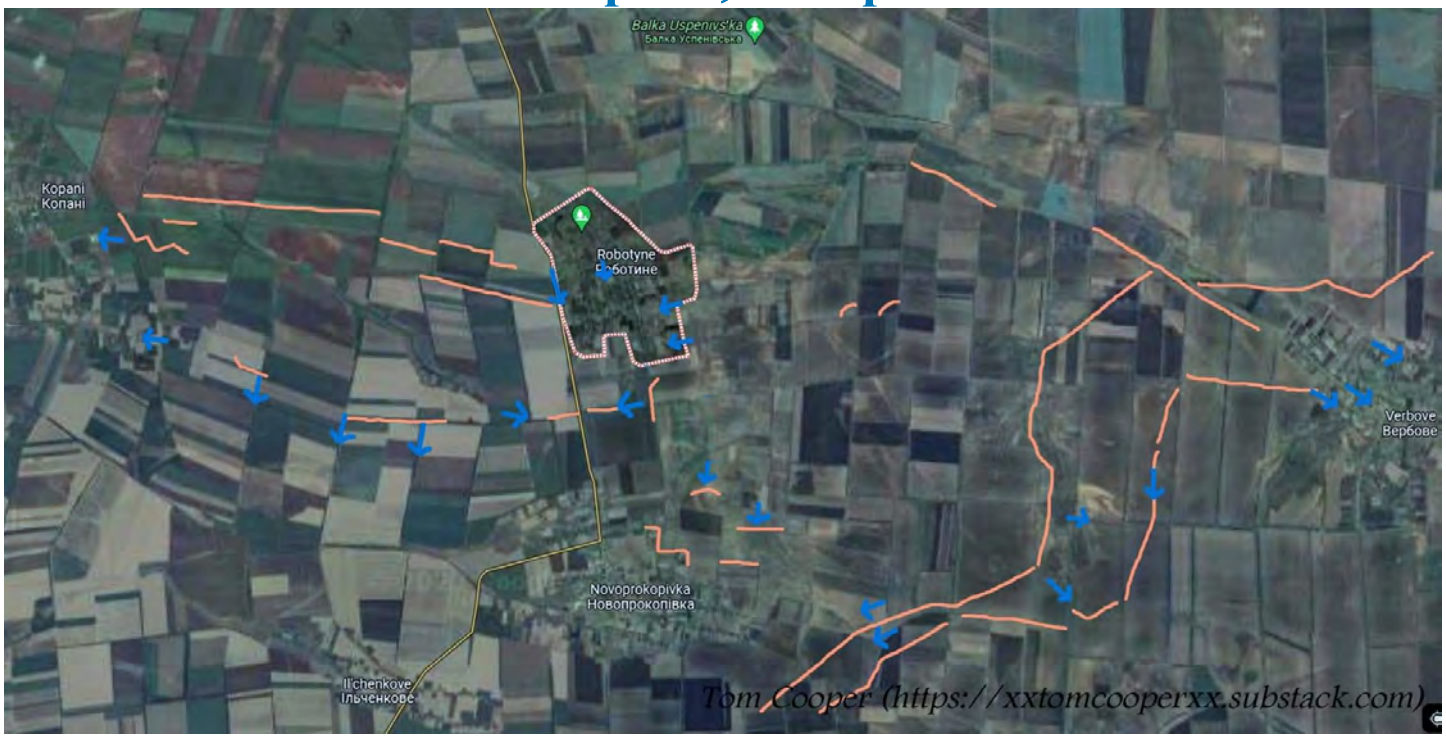

Привіт усім!

Сьогодні підготував для вас трохи більший за обсягом «залп»…

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Виявляється, вчора [13.08] був іще один удар по керченському мосту. Як мені відомо, рух автотранспортною гілкою було зупинено на кілька годин, ходять чутки, що знову дісталося залізничній гілці моста. Дехто навіть стверджує, що завалилася залізнична секція. Поки не бачив жодних фото чи відеозаписів, але дуже схоже на правду: а це означає, що після руйнування — чи принаймні пошкодження — мостів до Криму та з Криму на материкову Україну, ЗСУ (та/чи українські Повітряні сили) «беруться» за російське постачання морськими шляхами, себто через порт Бердянська.

Детальніше напишу про це у «Частині 3» окремої серії спеціалізованих дописів (коли знайду час, щоб підготувати потрібні мапи і діаграми). А поки досить зазначити, що порт Бердянська прокинувся від кількох потужних вибухів.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ… «на численні прохання»… По суті, російська 1-ша гвардійська танкова армія не змогла прорвати навіть лінію оборони 14-тої механізованої бригади. Тим часом українці посилили 14-ту батальйоном 95-тої десантно-штурмової та цілою 67-мою механізованою бригадою. Думаю, на цьому «велиииииикому російському наступу» гаплик…

Ще раз (чи то я надто рідко про це пишу, чи то багато хто не бере до уваги моєї писанини): колись мене навчали, що є десь 4-5 «рівнів» придатності до бою будь-якого військового підрозділу. Отак із пам'яті (а треба сказати, що я вивчав такі речі років зо тридцять тому), ці рівні можна описати якось так:

— a) Абиякі побиті, розгромлені й виснажені підрозділи або новостворені підрозділи, яким бракує відпочинку та навчання: ці заледве можуть втримати свої позиції вдень.

— b) Відновлені підрозділи після кількох тижнів навчань: можуть надійно утримувати свої позиції вдень.

— c) Сякі-такі підрозділи, що мали кілька місяців навчань: вдень можуть надійно утримувати власні позиції і навіть влаштовувати невеликі чи локальні наступальні операції.

— d) Досить добрі підрозділи: пройшли належний вишкіл і навіть мають бойовий досвід, порівняно добре забезпечені: вдень можуть вести великі наступальні операції.

— e) Екстра-клас, найкращі підрозділи: мають найвищий можливий рівень підготовки, майже повністю укомплектовані (у воєнний час жоден підрозділ не може мати цілком заповнений штат), можуть вести великі наступальні операції за будь-якої погоди, вдень і вночі.

ВСрф розпочала цю війну, маючи орієнтовно 100 батальйонно-тактичних груп на рівнях D та E (звичайно, також було задіяно понад 80 БТГр, що мали рівень десь між A і C). За минулий рік українці знищили ці сили. Перестріляли їх усіх, буквально. Певна річ, завдяки мобілізації кількісно всі ці підрозділи було відновлено і навіть збільшено протягом минулих 10 місяців. Але кількість не заміняє якості — тим більше, що найкращі моделі танків та гармат (скажімо: танки Т-72Б3 і Т-90М, самохідні гаубиці «Мста-С») довелося замінити на танки Т-62 і буксирувані гаубиці Д-30. Просто тепер українцям потрібно буде більше набоїв (та артилерійських снарядів), щоб знову перебити всіх задіяних у війні росіян. Як наслідок, ВСрф не спроможні воювати навіть на рівні D… про рівень E вони можуть хіба що мріяти. Тож коли росіяни намагаються провести операцію рівня D, як нещодавно під Сватовим, вони вкотре зазнають важкої поразки, бо навіть «слабкі», «втомлені» чи «недосвідчені» підрозділи ЗСУ в нерівному бою 3-проти-1 чи навіть 5-проти-1 все одно тримаються на рівні D, тож мають досить сил і засобів, щоб дати росіянам відсіч.

Кремінна… Повітряні удари, артобстріли, росіяни кілька разів пробують наступати, зазнають втрат, далі ще більших втрат, а потім відступають. Не забувайте: українським воякам аж ніяк не «просто» давати всьому цьому раду. Особливо вражають описи боїв у Серебрянському лісі — зараз вони дуже нагадують битву в лісі Гюртґенвальд, що на північному заході Німеччини, наприкінці 1944 року. Тобто бої на дуже близькій відстані, де кожна позиція відкрита загрозам зусібіч, і з важкими втратами з обох боків. Найважливіше, що в цьому районі росіянам не вдається просунутися ані на метр, хоч би скільки своїх «екстра-підрозділів» вони кидали під кулі українців.

Бахмут… Схоже, війська з обох боків узяли щось на зразок «оперативної паузи». Наприклад, близько 9 днів тому 3-тя штурмова бригада вийшла з лінії фронту на ротацію, після трьох місяців інтенсивних боїв. Проте росіяни нікого не виводять на ротацію, навпаки, пхають на лінію фронту все нові й нові підрозділи. Більшість із них перекидають на схід і на південь від Бахмута. Схоже, так само, як і на півдні Запорізької області, вони намагаються збудувати нову «першу» лінію оборони — десь за 10-15 км на ЗАХІД від номінальної першої лінії (яка простягається, приблизно, від Лисичанська на півночі до Зайцевого на півдні).

Смішно спостерігати за реакціями на російські відеозаписи на зразок цього, [https://twitter.com/DefMon3/status/1690789376316342272] що демонструє одну з атак на Кліщіївку в тепер уже типовому стилі «бий-і-тікай»: від захоплених «чудова робота!» до тривожних «триває боротьба за Кліщіївку». Насправді росіяни влаштовують такі атаки на північному боці цього села вже принаймні два, якщо не три тижні — і жодна не мала успіху. Звичайно, інколи українці дозволяють їм зайти в село під час цих «кавалерійських наскоків»: просто так їм зручніше знищити техніку й перебити задіяний у атаці особовий склад (та ще взяти в полон кількох уцілілих). Наступ із цього відеозапису навіть на такий «успіх» не спромігся.

Насправді російські дурпагандисти опублікували це відео, бо на ньому «багато вогню й диму», а отже, таке видовище буде приємне для очей не тільки вишестоящих органів, а й «самого» пудінга. Так роскомандири показують, що вони «дуже стараються», аж зі шкіри пнуться, ну й їхнім командирам це подобається.

Бо «вогонь і дим» = «ми їх рвемо на шмаття».

Так, принаймні, мислять сучасні російські генерали. Так вони отримують «медалі й гроші», про що я писав раніше.

Зауважмо: жодна російська машина і жоден російський солдат не добрався навіть до садів на сході зруйнованого поселення. росіяни відступили, бо зазнали втрат, а це означає, що українці — попри весь яскравий російський вогонь на відео — не постраждали (інакше не змогли б обстрілювати російську піхоту). Єдина відмінність, що в цьому бою брала участь «свіжа» 85-та мотострілецька бригада ЗСУ — а не інші, які раніше відбивали такі «контратаки».

...а російських «битих» підрозділів тут чимало. Від Опитного до Курдюмівки це: це 4-та мотострілецька бригада, батальйон «прізрак», 1307-мий полк, 83-тя бригада ВДВ, 80-й танковий полк, а також дві роти, що залишилися від БАРС-13, 57-ма і 72-га мотострілецька бригада [Купер також згадує 102-гу МСБ і 347 батальйон спецназу, можливо, неточності в назвах — перекл.].

Усі вони намагаються зупинити просування чотирьох українських бригад (5-тої штурмової, 22-гої механізованої, 80-тої десантно-штурмової та 28-мої механізованої) — вони зараз проводять розвідку боєм і пробні атаки на схід від залізниці.

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

На півдні Запорізької області й на південному заході Донецької...

можна сказати, що росіяни починають здаватися. Не те щоб вони перестали відбиватися, але їхні підрозділи на першій лінії так сильно постраждали, що навіть командири-звірі вже не здатні зібрати їх докупи.

Старомайорське-Старомлинівка....

Наскільки мені відомо, у п’ятницю (11 серпня) 55-та артилерійська бригада ЗСУ вщент розбила останню спробу росіян «укріпити» свій гарнізон всередині села, і станом на суботу Урожайне було звільнено від росіян. Тривають зачистка і розмінування. Тим часом українська морська піхота просунулася далі на південь і веде бої вздовж північної околиці Завітного Бажання.

Далі на захід:

із величезними труднощами подолавши мінні поля на північ від Приютного (на це пішло два місяці, бо щільність замінованості там становить близько «5 мін на квадратний метр»!, і так близько 10 км!!!), приблизно з четверга (10 серпня), підрозділи 23-тьої механізованої бригади зайшли вглиб північно-західної частини села.

[КАРТА 1]

Роботине… здається, ЗСУ вирішили, що мають взяти Роботине, перш ніж рухатись далі у південному напрямку. Саме тому жорстокі ближні бої точаться у центрі цього села, поки українці наступають з півночі, сходу та заходу: з заходу вони наступають, позаяк за останні пару днів вони не лише захопили дві російські оборонні лінії на захід від Роботиного, а ще й зайшли у північну частину Копань.

На схід від Роботиного: відрізок російської 2-гої лінії оборони, який наразі контролюють українці, – вже десь 2 000 метрів завдовжки і простягається до північної частини Вербового. Тобто: усі відчайдушні контратаки БАРС-3 та БАРС-14 були відбиті і зазнали поразки.

Як і очікувалося, ЗСУ лишили 100-ту розвідувальну бригаду [рф] у Вербовому на самоті (бо ж навіщо бороти відносно свіжий підрозділ, якщо можна добити 3–4 вже добряче побитих на сусідніх позиціях), і тепер підступають до Новопрокопівки [на південь від Роботиного – перекл.] зі сходу.

До речі, командуванню російської 58-мої ЗВА вдалося знайти підрозділ, здатний посилити Новопрокопівку: 108-й полк ВДВ. Його сюди перевели з берегів Дніпра (тобто, зі складу військ 49-тої ЗВА). Принаймні якщо йдеться про цю ділянку фронту, то 108-й полк у складі 58-мої ЗВА зараз виконує функцію такого-собі «російського голкіпера» – за ними нікого нема (звісно, якщо ми не вважаємо 249-й МСП «Ахмат» «серйозним військовим утворенням»)...

[КАРТА 2]

(Перш ніж хтось знов почне жалітися: так відеопідтвердження цих просувань поки немає; не варто очікувати, що війська, які тут діють, будуть щось публікувати до моменту ротації. Якщо ви думаєте, що всі відео публікуються «наживо», то це – ілюзія: здебільшого вони виходять із затримкою від 2 до 7 днів.)

Василівка… шириться купа чуток про те, що 128-ма гірська зайшла російській обороні у фланг у Жереб’янках і добряче просувається на південь (певно, в бік Лугового?). Проте я або неправильно інтерпретую відповідні звіти, або мені бракує деталей, щоб збагнути, що, де і як відбувається. Сухий

факт лишається без змін: на цьому відрізку фронту ЗСУ – все ще «по вуха у російських мінних полях».

Олешки – Козачі Лагері…

тут ситуація схожа. Я не певен, чи атака українців із перетином Дніпра в районі Козачих Лагерів була «всього лише рейдом», чи вони дійсно утворили там плацдарм і наступають у напрямку Підстепного. Можу лише підтвердити, що так, ЗСУ має плацдарм на північний захід від Олешок, але просто зараз я «не бачу», як саме вони можуть із нього «скористатися»: не знаю навіть, як вони можуть відсунути російську артилерію за межі радіусу обстрілу Херсона (а його обстрілюють дуже сильно, щодня, і це призводить до численних жертв серед цивільних).

***

№ 1.891

Дайджест подій в Україні та навколо України від 14 серпня 2023

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

Головне

📌 Ще раз пропоную звернути увагу на гівнопрогнози "експертів" про виробництво хуйлом ракет. А також про крах економіки і ру.бля. Я вважаю, що хуйлоуряд працює надмайстерно, задля того, щоби забезпечити виробництво за допомогою "паралельного імпорту". Гроші, якими він сплачується, не засвічено у бюджеті хуйлостану, тож – це "не російські гроші". А щоби заткнути дірки, хуйлята просто друкують ру.бля.

📌 Ще раз звертаю вашу увагу на те, як грабують країну чиновники. Саме завдяки їм у нас немає зброї, а допомога поступово зменшується. Бо на Заході люди не сліпі. СКІЛЬКИ МОЖНА КРАСТИ? і як це зупинити? запитання, запитання..

📌 Про схему з вимиванням валюти з країни за допомоги експорту сільгосппродуктів говорив неодноразово. Раджу просто подивитися статистику купівлю і продажу валюти ДО великого вторгнення і за весь час ПІСЛЯ. Очі відкриються. Крадуть мільярдами доларів...

📌 Наш наступ потроху таки йде. І хуйлокомандування ВЖЕ вважає його вкрай небезпечним.

Теми доби

🔥 Росія завдала ще одного ракетного удару по українських містах.

🔥 У І кв. сальдо експорту/імпорту товарів упало в 4 рази навіть проти 2022 року.

🔥 Ціни на АЗС за місяць зросли на 10 %.

1. Війна

1-1) Фронт

🌟 У Чернігівській обл. ЗСУ запобігли ще одній спробі прориву на територію України російської диверсійно-розвідувальної групи.

У ранковому зведенні 15 серпня Генштаб повідомив про певні успіхи наступальних дій українських військ на Запоріжжі. ЗСУ закріпилися в селі Урожайному на південь від Великої Новосілки й далі наступають у напрямку на Волноваху.

Українські підрозділи відбили понад 10 атак на околицях Донецька – у Красногорівці та Мар'їнці, а також на півночі Луганської обл. у напрямку на Куп'янськ та Борову.

Британська розвідка вважає, що російське командування шукає можливості зберегти плацдарми на островах у дельті Дніпра в районі Херсона, оскільки вважає цей напрямок небезпечним.

Далекобійна ракетна артилерія ЗСУ вразила пункт управління російських військ у Юр'ївці на березі Азовського моря на околицях Маріуполя.

🌟 Президент Зеленський відвідав прифронтову зону на північному сході Донеччини – у зоні відповідальності оперативно-тактичного угруповання "Соледар".

🌟 Унаслідок артобстрілу з території РФ прикордонного селища Козача Лопань на північ від Харкова загинув чоловік, 2 особи – дістали поранення. Ще 7 людей поранено та травмовано в інших населених пунктах області. На Донеччині ракетами комплексу ППО С-300 обстріляно Краматорськ. Зруйновано торговельну базу та промислове підприємство, загинуло 2 людини, поранено жінку. Під обстріл потрапили й навколишні села. У Херсоні та селах області внаслідок російських обстрілів поранено 9 цивільних осіб.

⭐ Уночі Росія здійснила ще один потужний ракетний обстріл 7 областей України 28 крилатими ракетами. Підрозділи ППО збили 16 ракет. Ракети Х-22, що летіли балістичною аудиторією, знищити не вдалося. Перед атакою Чорноморський флот РФ вивів на бойове чергування ракетний фрегат "Адмірал Макаров". У Луцьку 2 ракети влучили в підприємство з виробництва підшипників шведської компанії SKF, загинуло 3, поранено не менше ніж 3 осіб. На Івано-Франківщині обійшлося без жертв. У Смілі на Черкащині ракети влучили в приватне підприємство та в лікарню. У Львові ракета вибухнула у дворі дитячого садка. Також пошкоджено будинки та цивільну інфраструктуру у 2 населених пунктах області, постраждали 19 осіб. Ще 2 людей поранено внаслідок влучення ракети в промислове підприємство в Дніпрі.

У Махачкалі (Дагестан, РФ) унаслідок вибуху заправки загинули 35 осіб, ще 105 – постраждали. Низка експертів вважають, що вибух міг статися внаслідок падіння російської ракети, що збилася з курсу, оскільки інцидент стався невдовзі після запуску ракет стратегічними бомбардувальниками з повітряного простору над Каспійським морем. Про це також свідчить вирва, яка не є характерною для вибуху цистерн із паливом.

⭐ Суд "ДНР" заочно засудив до довічного ув'язнення бійця полку "Азов" Куща, який нібито вбив "правоохоронця" під час російського штурму Маріуполя. Кущ повернувся на контрольовану територію завдяки "великому обміну" військовополоненими у вересні 2022 р.

⭐ Турецьке судно ŞÜKRÜ OKAN прибуло до румунського порту Суліна. Російська влада опублікувала відео, на якому на судно нібито було висаджено з вертольота десант для огляду. Представник Держдепартаменту США Патель назвав атаку та обстріл цивільного судна неприйнятною ескалацією. З його слів, США уважно стежать за ситуацією в Чорному морі з огляду на наслідки подібних дій для продовольчої безпеки.

⭐ У румунському курортному місті Костінешть на узбережжі Чорного моря вибухнула російська морська міна, зірвана штормом із якоря. Болгарські ВМС через цей випадок посилили патрулювання моря та влаштували протимінні заходи.

1-2) Тил

⭐ На сайті Верховної Ради зареєстровано законопроєкт про звільнення члена Центральної виборчої комісії Буглака, який перед війною виїхав із країни та мешкає в елітному житловому комплексі на узбережжі Карибського

моря в Маямі. Буглак був депутатом від партії колишнього президента Порошенка, яка його незабаром висунула в члени ЦВК.

⭐ Кабмін передав на приватизацію чи ліквідацію ще 30 держпідприємств. З них 25 – дослідні господарства Національної академії аграрних наук, які мають земельний банк 100 тис. га. За дорученням уряду Фонд держмайна має консолідувати ці землі та прозоро передати їх в оренду через майданчик Prozorro.Продажі.

⭐ **Міністерство інфраструктури затвердило нові будівельні норми споруд цивільного захисту, які набудуть чинності 1 жовтня 2023 року.**

⭐ МОЗ повідомило про виділення урядом Литви €6 млн на будівництво реабілітаційного центру в Україні та на підготовку кадрів для нього.

⭐ З 15 серпня в Україні розпочинається розгляд заяв на отримання компенсації за житло, яке було зруйновано внаслідок російської агресії. Заяви розглядатимуть комісії органів місцевого самоврядування в складі щонайменше 5 осіб. До роботи може бути залучено правоохоронців, експертів, громадські організації, архітекторів, представників міжнародних благодійних організацій. Прем'єр-міністр Шмигаль заявив, що швидкість виплачування компенсації залежить від місцевої влади.

Бюджетний комітет Верховної Ради погодив виділення 3,55 млрд грн із Фонду ліквідації наслідків агресії, які буде скеровано на реалізацію пілотних проєктів відновлення в 5 населених пунктах упродовж 2023–2025 років.

⭐ Україна в новому маркетинговому році (з 1 липня) уже експортувала 3,1 млн т зернових та зернобобових культур.

⭐ Держстат повідомив про різке погіршення сальдо зовнішньої торгівлі товарами – у I півріччі в Україну ввезено товари вартістю $30,4 млрд, що на $11 млрд більше за експорт. Експорт, своєю чергою, також упав на 14,3 % проти I кв. 2022 р. – до $19,4 млрд. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі становило $11,0 млрд – у 4 рази більше, ніж у I кв. 2022 р. На думку низки економістів, подібна ситуація склалася через повсюдне використання "сірих" схем експорту зернових та іншого продовольства.

⭐ Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив збір 235 млн грн на купівлю 10 тис. дронів-камікадзе. Міністерство повідомило, що вже впродовж першої доби вдалося зібрати понад 100 млн грн. Федоров стверджує, що дрони буде закуплено за кордоном та доукомплектовано бойовою частиною в Україні. На думку низки фахівців, така схема містить корупційний елемент і

спрямована проти українських виробників, оскільки кожна угода купівлі зброї передбачає "відкат" чиновникам.

⭐ Співробітники Нацполіції затримали на Хмельниччині співробітника центру комплектації та соціального захисту, який системно продавав довідки про непридатність до військової служби.

Держприкордонслужба повідомила, що обмінюється інформацією з Міністерством оборони для виключення використання підроблених документів та корупційних ризиків під час перетину кордону чоловіками призовного віку.

ЗМІ щодня публікують матеріали про затримання злочинців, які організовують видавання "білих квитків" та виїзд військовозобов'язаних за кордон.

Президент Зеленський оголосив, що РНБО готує рішення для усунення неякісної роботи військово-лікарських комісій.

⭐ Суд засудив колишнього керівника управління "А" генерала Шайтанова до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна за держзраду, спробу вчинення теракту та незаконне зберігання зброї та боєприпасів. Шайтанов передавав секретну інформацію, що містить державну таємницю, своєму куратору із ФСБ, а також готував убивство командира міжнародного миротворчого батальйону ім. Дудаєва.

⭐ Подав у відставку щойно призначений без конкурсу голова націоналізованого "Сенс Банку" Кузьмін. Фонд Dragon Capital чеського бізнесмена Фіали, який є також власником великих інтернет-видань та радіо, планує купити банк у кооперації з кількома іноземними інвесторами.

⭐ За даними Держстату, після повернення акцизів та ПДВ на моторне паливо його вартість на заправках зросла майже на 10 % і зростає і далі, оскільки в трейдерів майже закінчилися запаси, які вони закупили за ціною без податків.

2. Україна та світ

⭐ Посол України в Німеччині Макєєв порівняв обмеження дальності враження крилатих ракет Taurus у разі їхньої передачі Україні із забороною футболістам виконувати пенальті або забігати на половину поля противника. Міністр фінансів Німеччини Лінднер під час візиту до Києва заявив, що підтримує передавання цих ракет, оскільки вони можуть наблизити перемогу України у війні проти агресора. Він висловив сподівання, що це питання незабаром буде розв'язано. Зі слів міністра, уряд Німеччини до 2027 р планує

надавати воєнну допомогу Україні в розмірі €5 млрд щорічно після затвердження рішення Бундестагом. Лінднер повідомив, що Німеччина також надає гуманітарну допомогу, підтримує українських внутрішніх переселенців та регулярно вносить кошти до МВФ на підтримку української економіки. З початку війни країна надала різноманітну допомогу Україні на загальну суму €22 млрд.

Держсекретар США Блінкен оголосив про виділення Україні ще одного пакету воєнної допомоги вартістю $200 млн, до якого включено ракети для систем Patriot та HIMARS, артилерійські снаряди, протитанкові засоби, автотехніка, 12 млн набоїв до стрілецької зброї, а також обладнання для розмінування.

Міжнародний фонд підтримки України IFU, який створено урядом Великобританії, закуповує в Норвегії зенітно-ракетні комплекси CORTEX Typhoon та станцію спостереження радіолокацій для боротьби з безпілотниками.

Посол України у Вашингтоні Маркарова звернулася до адміністрації Байдена з проханням про подовження програми ленд-лізу на весь 2024 рік. З моменту підписання білля про ленд-ліз у травні 2022 р США так нічого й не надали Україні за цією програмою. Посол ***Маркарова*** до цього моменту в спілкуванні з американськими чиновниками навіть не заїкалася про постачання озброєнь ленд-лізом, мотивуючи це тим, що зброя надходить іншими каналами після схвалення Конгресом.

Спікер Білого Дому Жан-П'єр висловила переконання, що Конгрес підтримає фінансування додаткової воєнної допомоги Україні.

Російська авіакомпанія "Волга-Дніпро" пригрозила уряду Канади поданням позову до арбітражу за реквізицію ("незаконне захоплення") літака Ан-124–100. Компанія пропонує врегулювати суперечку мировою угодою на підставі договору про взаємний захист інвестицій, який було укладено в 1989 р між СРСР та Канадою. Прем’єр-міністр Трюдо оголосив про намір уряду передати літак Україні. У квітні 2022 р Святошинський райсуд Києва заочно заарештував усі 12 літаків компанії за підроблення сертифікатів та самовільне подовження терміну експлуатації, оскільки такі дії може вчиняти лише компанія-розробник літака – ДП "Антонов". Україна оголосила своє право на ці літаки як компенсацію за руйнування, заподіяні російською агресією. Літаки можуть бути використані для швидкого переміщення військових вантажів, через океан тощо.

Ще 3 літаки, що належать "Волга-Дніпро", "застрягли" в Німеччині. Уряд країни та Бундестаг так і не розробили механізму конфіскації російських

активів на користь України. Євросоюз досі не запровадив санкції проти цього російського перевізника.

⭐ Представник Держдепартаменту США ван Саак висловила сумнів, щодо можливості арешту російського президента Путіна за агресію проти України доти, доки він є главою держави. З її слів, американська влада підтримує концепцію комбінованого трибуналу на базі української судової системи, який, однак, не матиме прав для скасування президентського імунітету Путіна.

⭐ Міністр молоді та спорту ***Гутцайт*** повідомив, що остаточного рішення про участь українських спортсменів у літній Олімпіаді 2024 р. у Парижі в разі запрошення на неї громадян РФ та Білорусі ще не прийнято, проте готовність до участі України є. ЗМІ середньоазіатських країн повідомляють про масове набуття громадянства спортсменами-росіянами для участі в Олімпіаді під іншими прапорами. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, про готовність України бойкотувати Олімпіаду в разі допущення на неї російських та білоруських спортсменів.

⭐ Президент Дуда напередодні парламентських виборів заявив, що Польща має власні інтереси, і головним обов'язком влади є захист громадян, внутрішнього ринку та ринку ЄС. Він очікує від української влади розуміння того, що Польща має власні інтереси та зобов'язання.

Він також оголосив про реформування керівництва Війська Польського – буде створено Об'єднане командування, яким керуватиме начальник Генштабу.

⭐ У Польщі заарештовано 2 громадян РФ, які розповсюджували у Варшаві та Кракові пропагандистські матеріали ПВК "Вагнера".

⭐ Курс російського рубля 14 серпня обвалився нижче за 100 руб. за долар, а євро продавався на Московській валютній біржі дорожче за 110 руб. Низка економістів не вважають зниження курсу рубля проблемою для російської економіки. На їхню думку, зниженням курсу уряд РФ збільшує рублеві надходження від експорту сировини та енергоносіїв, тоді як значна частина валюти залишається за кордоном і використовується для фінансування "паралельного імпорту". Як додатковий захід збільшення рублевої маси Центробанк РФ підвищив ключову ставку на 3,5 % – до 12 %.

⭐ Пакистан тимчасово зупинив імпорт російської нафти, оскільки її перероблення на заводах країни дає мазуту більше, ніж бензину, а вихід бензинів на 20 % менше, ніж за перероблення арабської нафти. Заразом, за вигідних цін на російську нафту її імпорт буде відновлено.

⭐ Компанії Mersedes-Benz та BMW від'єднали російських дилерів від своїх онлайн-систем ремонту та технічного обслуговування автомобілів. Mercedes-Benz повідомив про вихід із російського ринку в жовтні 2022 р і все ще намагається продати російські активи. Водночас російська компанія Art Finance оголосила про поновлення продажів та "фірмового" техобслуговування автомобілів Volkswagen та Audi після продажу в червні німецьким концерном свого бізнесу у РФ разом із заводами. Російська компанія використовує "паралельне" програмне забезпечення та постачання автомобілів із країн Азії.

⭐ МЗС РФ оголосило про скорочення діяльності торговельного та культурного представництв у Молдові, зокрема, "Російський центр науки та культури", після депортування з країни 45 "дипломатів".

⭐ Міністр оборони Китаю Лі цього тижня відвідає Білорусь та Росію. У Москві він виступить на безпековому форумі, у Мінську зустрінеться з президентом Лукашенком та військовим керівництвом країни.

⭐ Верховний суд Білорусі ліквідував найстарішу політичну партію "Білоруський народний фронт". БНФ вкрай різко критикував Лукашенка. У лютому 2023 р набрав чинності закон про перереєстрацію партій, який фактично позбавив усі опозиційні сили можливості далі вести діяльність. Суд у цей же день ліквідував ще 4 опозиційні партії.

⭐ Фонд "Відкрите суспільство" бізнесмена Сороса оголосив про згортання діяльності в Європі та переміщення зусиль та коштів в Україну.

3. Тренди

⭐ Посол України в Ізраїлі Корнійчук підтвердив обговорення українським керівництвом інформації щодо можливого передавання Ізраїлем Росії секретних даних про обговорення на засіданнях Координаційної групи воєнної підтримки у форматі "Рамштайн". Корнійчук заявив про готовність України тимчасово припинити безвізовий режим з Ізраїлем, який не надає запрошених засобів ППО й це не дає можливості забезпечити безпеку паломників-хасидів, що приїжджають в Україну на святкування єврейського нового року. Посол також заявив про збільшення кількості випадків відмови у в'їзді українських громадян до Ізраїлю та багатогодинних затримок на паспортному контролі.

Міністр закордонних справ Кулеба повідомив, що **уряд Ізраїлю подовжив медичне страхування для українців.**

⭐ Військові медики звинувачують керівництво Міністерства оборони та Військово-медичних сил у недостатньому постачанні підрозділам засобів тактичної медицини, евакуаційних автомобілів та аптечок. Унаслідок постачання неякісних турнікетів, Міністерством оборони тощо, гинуть багато бійців через неможливість зупинити кров після поранення. У Міноборони за цей напрям роботи відповідає заступниця міністра Маляр, проте вона майже весь свій робочий час коментує події на передовій, хоча не має доступу до секретної інформації Генштабу.

***

№ 1.892

Дайджест подій в Україні та навколо України від 15 серпня 2023

Головне

📌 Промацування України "на вошивість" хуйлятами і підхуйловниками триває. Але **"зелені хамсамольці" дуже чітко "рублять фішку" – крок у бік – і вони висітимуть на опорах освітлення**. Тож страх – це стимул. Але на щось більше вони не здатні. Ба більше, війна для них чи не єдина можливість стати олігархами.

Хоча, на мою думку, цей упир Єнсен – звичайний корисний дурень.

📌 Ситуація на Запоріжжі й навколо Великої Новосілки для хуйловійськ поступово гіршає. Але ціна цього погіршання – ріки крові українців. Я не перебільшую.

📌 Скажіть мені, будь ласка, що заважає Україні виробляти засоби ППО ближнього радіуса враження власноруч? Бо саме вони потрібні для щільного прикриття зерносховищ та портів. У мене є відповідь.

📌 Банки пухнуть від грошей. Надприбутковий бізнес на "депозитних сертифікатах" під 25 % річних. У ВАЛЮТІ, бо вони мають можливість конвертувати цей кеш.

📌 Хтось може пояснити нестерпне бажання продати САМЕ ЗАРАЗ геть усе те, що належить українцям? А незабаром - гуртовий продаж землі. Іноземним банкам.

Теми доби

🔥 Чиновник НАТО ***Єнсен*** запропонував Україні відмовитися від окупованих територій в обмін на вступ до Альянсу.

🔥 Росія атакувала безпілотниками ще один порт на Дунаї.

🔥 Фонд держмайна знову не зміг продати Усть-Дунайський порт.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Командувач Сухопутних військ ***Сирський*** повідомив, що Генштаб перекинув резерви до Куп'янська та Лимана для запобігання спробам армії РФ прорвати лінію фронту. На кількох ділянках російським військам вдалося просунутися до 1,5 км. За оцінками бійців із передової, йдеться лише про локальні успіхи, оскільки ЗСУ збудували в цьому районі багаторівневу лінію оборони.

Відбито чергові атаки на Авдіївку, Мар'їнку та Красногорівку. Російське командування не відмовилося від планів "відсунути" лінію фронту від Донецька – атаки на позиції ЗСУ тривають майже безперервно за потужної підтримки авіації та артилерії.

Українські війська ведуть наступальні дії на Запоріжжі – у Роботиному та Приютному. Генштаб підтвердив визволення села Урожайне на південь від Великої Новосілки на заході Донецької області та подальший наступ у напрямку села Заповітне Бажання. Про серйозність ситуації для армії РФ свідчить дедалі більша кількість нових підрозділів, які російське командування перекидає на цю ділянку. Український наступ у районі Кам'янки вздовж лівого берега Дніпра гальмує через щільне мінування місцевості. Президент Зеленський відвідав прифронтову зону на Запоріжжі де зустрівся з бійцями та командирами. Зеленський констатував, що фронту зараз потрібні системи радіоелектронної боротьби, дрони та медичні евакуаційні автомобілі. З його слів, Україна вже збільшила військове виробництво, навіть в умовах повномасштабної війни. Він також вважає, що для підготовки та навчання мобілізованих мають бути залучені бійці, що мають реальний бойовий досвід.

⭐ Під час обов'язкової евакуації населення Куп'янського району було вивезено 344 особи, з них – 111 дітей. У Донецькій області від російських обстрілів загинули 4 мирні жителі, 7 – дістали поранень, на Херсонщині постраждали 6 осіб.

⭐ Російська армія атакувала дронами-камікадзе порт Рені на Дунаї. Пошкоджено складські приміщення та зерносховища. Повітряні сили

повідомили про знищення 13 БПЛА типу Shahed. Ескалація бойових дій у Чорному морі не призвела до зростання світових цін на пшеницю, оскільки експорт з України та РФ триває, цього року зібрано рекордний урожай. Міністерство закордонних справ та міністр Кулеба зосередилися на переговорах з африканськими державами напередодні сесії Генеральної Асамблеї ООН, яку присвячено продовольчій безпеці та війні в Україні.

Спікер ВМС Плетенчук повідомив, що міст через Керченську протоку охороняють 8 військових кораблів та 6 катерів Чорноморського флоту та Азовської флотилії РФ. Окупанти намагаються якнайшвидше відремонтувати міст і часто-густо перекривають рух ним для виконання відновлювальних робіт. Телекомпанія CNN випустила сюжет, у якому підтвердила факт атаки мосту надводними безпілотниками СБУ.

Міністерство оборони РФ повідомило про знищення трьох українських безпілотників у Калузькій обл.

1-2) Тил

Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що за 7 місяців уряд виділив із бюджету 265 млрд грн на соціальні виплати.

Уряд скерував 1,2 млрд грн із резервного фонду на будівництво оборонних споруд на Чернігівщині та Харківщині. Для контролю заходів із забезпечення безпеки кордону Чернігівщину відвідав заступник глави Офісу президента Кулеба.

Кабмін затвердив угоду між Україною та Литвою про взаємне визнання посвідчень водія без складання додаткових іспитів.

Міністерство цифрової трансформації оголосило про подання законопроєкту про подовження загальнонаціонального роумінгу й після скасування воєнного стану.

Фонд держмайна знову не зміг продати цілісний майновий комплекс Білгород-Дністровського порту за браком охочих його купити, навіть попри зниження ціни вдвічі – до 92 млн грн. Фонд оголосив ще один конкурс – на 23 серпня через аукціон зі зниженням ціни. На думку низки українських та закордонних економістів, чиновники хочуть фактично передати держвласність уже відомому покупцю,поки об'єкт має мінімальну вартість. Така сама ситуація – і з іншими об'єктами "великої приватизації". Один із них – Одеський припортовий завод, який також виставлено на продаж. Є ненульова ймовірність, що завод, який залежить від постачання російського аміаку, буде куплено російськими олігархами через ланцюжок офшорних компаній для відновлення відвантаження російських добрив із порту Південний.

⭐ Бюро економічної безпеки повідомило про арешт активів олігарха Фірташа на суму 7,7 млрд грн. БЕБ розслідує справи про розкрадання газу компаніями Фірташа в держпідприємства "Оператор газотранспортних систем України". Нафтогаз повідомив про приєднання до дочірнього підприємства Нафтогазу "Газорозподільні мережі України (Газмережі)" ще 3 міськгазів – "Івано-Франківськгаз", "Хмельницькгаз" та "Миколаївгаз", які належали до "Регіональної газової компанії" Фірташа.

⭐ СБУ затримала на Житомирщині голову військово-лікарської комісії, який видавав призовникам фіктивні довідки про непридатність до військової служби за станом здоров'я.

⭐ Комісія заповідника Києво-Печерська Лавра разом із правоохоронцями зрізали замки та відчинили два корпуси Нижньої Лаври, у яких забарикадувалися невідомі особи. Корпуси взято під охорону. Перед відкриттям поліція перекрила центральний вхід до Нижньої Лаври для запобігання провокаціям.

⭐ Мінфін розмістив на аукціоні держоблігації на суму понад 5,5 млрд грн та €20 млн. Переважним чином було продано облігації з терміном погашення за 3 роки з прибутковістю 19,49 % річних – чиновникам вдалося продати їх майже на 5,1 млрд грн.

⭐ НБУ повідомив, що банки купили 3-місячні депозитні сертифікати на суму майже 195 млрд грн. Завдяки зниженню облікової ставки їхня прибутковість також впала – з 25 % до 22 %, проте вони й далі є джерелом наддоходів для банків та способом вимивання коштів держбюджету. Про це свідчить повідомлення Приватбанку, про завершення I півріччя з рекордним прибутком 29,7 млрд грн коштом комісійного доходу. Він у 4,7 раза більший за прибуток за I півріччя 2022 р.

2. Україна та світ

⭐ Керівник апарату генерального секретаря НАТО Єнсен припустив, що Україна може стати членом НАТО в обмін на відмову від частини територій, які окуповано Росією. Подібний крок, на його думку, міг би стати поштовхом до завершення війни. Інші чиновники НАТО заявляють про "чітку та незмінну" підтримку України, яка сама має вирішити, на яких умовах і коли вести переговори про мир.

Прессекретар МЗС Ніколенко у відповідь на пропозицію Єнсена заявив, що розмови про вступ до НАТО в обмін на території є неприйнятними, а Україна територіями не торгує.

Секретар РНБО Данилов стверджує, що західні партнери нібито не намагаються схилити українське керівництво до переговорів із Росією. З його слів, Росія не має іншого виходу, крім поразки на українській землі. Данилов наголосив, що "здавання в оренду" Криму є неможливим, оскільки Росія негайно оголосить його своєю власністю. Він також заявив, що потиск руки Папою Римським вбивці 500 українських дітей є поганим та антихристиянським вчинком.

⭐ Президент Зеленський повідомив про приєднання Північної Македонії до декларації країн "Великої сімки" (G7) про "гарантії безпеки" для України.

⭐ Уряд Швеції оголосив про передавання Україні ще одного пакета воєнної допомоги вартістю 3,4 млрд шведських крон (приблизно €287 млн). Він міститиме артилерійські боєприпаси, запчастини до САУ Archer та БМП Stridsfordon 90, а також прилади та машини для розмінування.

⭐ Держсекретар США Блінкен закликав Конгрес затвердити запит адміністрації президента Байдена про виділення додаткових коштів на допомогу Україні, захист кордону з Мексикою та продовольчу безпеку.

⭐ Ізраїль передав МОЗ України гуманітарну допомогу – кілька тонн медикаментів.

⭐ Чеський посол в Україні Матула повідомив, що в країні заморожено активи громадян Росії на суму €347 млн. З його слів, правоохоронні органи Чехії ретельно аналізують інформацію про громадян РФ зі санкційного списку. Матула також запевнив Україну в підтримці країною вступу України до НАТО та ЄС.

⭐ У Варшаві відбувся найбільший за часів незалежності військовий парад, присвячений дню Війська Польського. Президент Дуда у виступі перед парадом заявив, що Україна є "щитом Європи", а критикують польську допомогу країні лише ті, хто нічого не розуміє в ситуації з безпекою. Він також вшанував пам'ять українців з армії УНР, які в 1920 р брали участь у розгромі Червоної Армії під Варшавою.

⭐ Депутат Бундестагу від партії Християнсько-демократичний союз Кізеветтер жорстко розкритикував свого однопартійця, прем'єр-міністра федеральної землі Саксонія Кремера, який заперечує можливість постачання Україні крилатих ракет Taurus та підтримує скасування санкцій проти Росії. Депутат підкреслив, що пропозиції Кремера матимуть наслідком розпад України, після чого Росія розпочне наступ на Молдову та країни Балтії.

⭐ Представник Держдепартаменту США Пател заявив, що військова співпраця Росії та Північної Кореї, про яку заявили представники цих країн, є порушенням резолюції Ради Безпеки ООН. Резолюція запровадила санкції проти КНДР у відповідь на розвиток програми створення стратегічних ядерних ракет.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, уряд Угорщини домігся від Росії відтермінування оплати за позикою за будівельні роботи на АЕС Пакш-2 та сплату їх у євро, а не в рублях. Угорська влада скаржиться на якість будівництва й нарікає, що обмеження інвестицій не дають можливості запустити станцію раніше початку наступного десятиліття. Росія фактично будує АЕС власним коштом, надавши на роботи кредит у розмірі €10 млрд.

⭐ Міністр оборони Китаю Лі в Москві на форумі "Армія-2023" заявив, що російсько-китайська стратегічна співпраця крок за кроком розширюється та поглиблюється. Російське керівництво позиціює себе перед покупцями зброї як надійного партнера, який впроваджує у виробництво новітні розробки, що перевірено на полі бою.

⭐ Прикордонна служба Латвії оголосила про повернення відпусток усіх бійців та співробітників для посилення ділянки кордону з Білоруссю. Влада Литви опублікувала спростування інформації про те, що найманець ПВК "Вагнера" нібито перетнув кордон із Білоруссю і сфотографувався на території країни біля прикордонного стовпа. Власник ПВК, російський олігарх Пригожин, у публічних виступах уникає коментування війни в Україні та ситуації в Білорусі, зосередившися на діяльності найманців в Африці.

⭐ Білоруська влада системно переслідує родичів добровольців, які воюють проти Росії в Україні.

⭐ Президент Молдови Санду у відповідь на звинувачення МЗС РФ у "недружньому кроці" заявила, що персоналу російського посольства, що залишився, цілком достатньо для надання якісних послуг.

3. Київ

⭐ КП "Київпастранс" запустило функцію безготівкової сплати штрафу за безквитковий проїзд. Його можна сплатити в присутності контролера за допомогою QR-коду зі зазначенням номера квитанції.

***

№ 1.893

Ще більше деталей на продовження позавчорашнього звіту, але суть та сама: російський контрнаступ застряг (Куп'янськ), а український триває (Роботине).

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-15-august-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

[Опубліковано 15 серпня 2023 року близько 9:00 за Києвом]

Переклад: Микола Ковальчук, Катерина Шевчук, Антон Шигімага

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Війна в Україні, 15 серпня 2023

Вітання всім!

Цього разу **розпочну зі спроби знайти хоч якусь логіку в ракетних ударах кількох минулих днів.**

9 серпня українці тричі повідомляли про загрозу удару «кінжалами»: тобто тричі було оголошено повітряну тривогу через те, що з авіабази в мачуліщах злітали літаки МіГ-31К російських ВКС. Судячи з доступних мені звітів, перший зліт справді був спробою запуску, проте запуск не відбувся. Причини поки невідомі (і навряд чи ми про них дізнаємося найближчим часом), але схоже, що не спрацювала сама ракета, або ж літак уже вкотре мав проблеми із двигунами Д-30Ф6 (за минулий рік ВКС втратили щонайменше чотири літаки МіГ-31, більшість із них — через проблеми, пов'язані з двигунами).

11 серпня ВКС запустили чотири ракети «кінжал» по цілях на північному заході України.

> Одну збили над Київщиною, решта три прорвалися крізь ППО: дві завдали удару по авіабазі в Королівці неподалік від Коломиї, що в Івано-Франківській області, третя влучила у приватний будинок неподалік, через це загинула дитина.

Здається, авіабаза в Королівці — одна з передових операційних баз 7-мої бригади Повітряних Сил ЗСУ, оснащеної літаками Су-24. Наскільки мені відомо, цього разу «кінжали» пройшли найбільшу — досі — відстань углиб території України (Королівка знаходиться за 450 км на південь від кордону білорусі).

12 серпня Повітряні Сили ЗСУ заявили про збиття трьох російських дронів «шахед-136».

13 серпня стратегічні бомбардувальники Ту-22М-3 літали над Азовським морем, але я не впевнений, чи запускали вони того дня ракети Х-22 чи Х-32.

Вранці 14 серпня росіяни запустили 15 «шахедів-136» та 8 «калібрів» у напрямку Одеси: Повітряні Сили ЗСУ заявили, що всі було збито, але маю враження, що кілька таки пробилися і призвели до руйнувань. Тим часом ходять чутки, що Повітряні Сили нарешті отримали другий «повний» комплекс MIM-104 «Patriot» (не знаю точно, якої версії, PAC-2 чи PAC-3, можливо, комбінацію цих двох): не здивуюся, якщо його залучать для оборони Одеси.

Вчора вісім бомбардувальників Ту-95 злетіли з авіабази оленья, що на Кольському півострові. За 5-6 годин вони запустили ракети Х-101/555, сьогодні на світанку вони дісталися цілей на заході України. З того, що я наразі чув, росіяни цілилися по Львівському аеропорту (повідомляли про шість вибухів), а також по авіабазах в Івано-Франківську та в Старокостянтинові. Судячи з попередніх заяв, Повітряні Сили ЗСУ збили більшість цих ракет, однак зазнав удару житловий будинок у Львові.

Тим часом ПС ЗСУ, схоже, нанесли ще одну серію ударів ракетами Storm Shadow/SCAL-EG. Повідомляють, що вчора було вражено російські склади постачання в районі Джанкоя, у порту Бердянська і в районі Маріуполя (за повідомленнями, остання ціль – російський штаб у санаторії «Волна» під Маріуполем).

А, і ще:

> – Призначений росією «голова» Херсонської області три дні тому заявив, що ремонт на Чонгарському мосту триватиме 1-2 місяці…
>
> - учора (14 серпня) рано вранці ЗСУ заявили про збиття одного Ка-52 ВКС у районі Бахмута.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ…

Учора я пояснював: очевидно, що купа російських підрозділів неспроможна вести наступальні операції, та все ж дивно чути, що 1-ша танкова армія ВСрф, здається, припинила свій наступ на Синьківку та з Першотравневого в південно-західному напрямку. Після її останніх атак росіяни могли захопити приблизно 200 метрів – якщо їм це взагалі вдалося – і це ціною приблизно батальйону військових убитими або пораненими.

Ще раз, не можу не наголосити:

> — справа не в браку солдатів. росіяни мають у цьому районі їх достатньо.

Крім 1-шої танкової армії – 6-тий і 20-тий батальйони загальновійськової армії, а також підрозділи 11-го армійського корпусу. Весь склад 30-тої ОМСБР, 2-гої ОМСБР, 4-тої, 7-мої та 47-мої і т. ін. дислокується на північний схід і схід від Куп'янська (це еквівалент трьох бригад ЗСУ).

Але, здається, їхнє командування не може накопичити достатньо БК й артилерії, тому ці підрозділи... не знаю, що там коїться, але така маса солдатів, понад 200 танків і десь у два-три рази більше артилерії — просто не можуть просунутися вперед...

Найзапекліші бої ведуться з… здогадайтеся: Білогорівки десь між Лиманом, Сватовим і Кремінною… Нібито ЗСУ «ще тримаються», але ситуація «надзвичайно складна».

Враховуючи, що на всю Україну близько 100 Білогорівок, а між Лиманом, Сватовим і Лисичанськом можна знайти їх щонайменше чотири, я не знаю, яка з них мається на увазі конкретно тут. Одна Білогорівка розташована на південний схід від Тернів, і я сумніваюся, що поблизу є росіяни. Інша знаходиться на східній стороні Серебрянського лісу, під контролем росії. Пригадаю, десь у районі Сватового була ще одна, але зараз не можу її знайти (і, як казав минулого тижня: вибачте, не маю там контактів).

ОНОВЛЕННЯ:

> Я її знайшов! Якщо це вона, то йдеться про Білогорівку на Сіверському Дінці кілометрів за 10 на захід від Лисичанська.

Кліщіївка…

росіяни почали механізований наступ – чи то вчора, чи то позавчора – цього разу в районі Андріївки. І то так «успішно», що втратили принаймні три Т-90М плюс Т-80БВ ще до того, як перетнули залізничну колію… Можливо, тому 1-ша танкова армія, 2-га і 6-та загальновійськові армії, що воюють північніше, не намагаються діяти якось рішучіше...

(ФОТО) https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2F6c431999-fe86-44cf-abc6-411ccbaeb481_1280x720.jpeg

(ФОТО) https://substackcdn.com/image/fetch/w_1456,c_limit,f_webp,q_auto:good,fl_progressive:steep/https%3A%2F%2Fsubstack-post-media.s3.amazonaws.com%2Fpublic%2Fimages%2F700119d6-9dd3-46d7-aa2c-9c8b0a2daa03_2480x1246.jpeg

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

Старомайорське/Старомлинівка…

Хоч українці досі й зайняті відновленням захопленої в Урожайному техніки, а також розмінуванням цього села, вони ведуть контрнаступ далі в бік Приютного та зачищають поля на північ від Завітного Бажання.

Проблема:

> — виявляється, ЗСУ на цьому напрямку має не надто багато простору для маневру.

Усі їхні розвідки боєм між Приютним та Завітним Бажанням (а їх за останні два місяці був не один десяток) обернулися втратами та звітами про м'який, болотяний ґрунт, а також неймовірну кількість мін.

Тож, гадаю, наступ на Завітне Бажання із західного боку – «не варіант».

На сході зосереджено російські сили в районі Кременчика, сконцентровані довкола їхньої 5-тої танкової бригади. Вона «не висовується», сидить по своїх схронах і підтримує піхоту – бо українці мають перевагу в артилерії.

Однак це мене наштовхує на думку, що наступний крок ЗСУ може бути спрямований саме на те, щоб викурити їх, перш ніж провадити серйозний наступ у бік Старомлинівки.

Роботине…

скоро піддасться, але наразі – все ще кривавий хаос. Бої зараз зосереджені у південній частині (знищеного) села, де 65-та механізована бригада ЗСУ тисне з півночі та із заходу, а 47-ма механізована – зі сходу; росіяни ж затиснуті між ними.

Не певен, чи то 65-та бригада, чи штурмовий батальйон «Скеля», але ситуація тут подібна до тієї, що була в Урожайному минулого тижня:

> — рештки ВСрф заховалися в укріплених підвалах і намагаються триматися попри все, але їх уже відрізали від постачання та підкріплень, бо українці тримають єдиний шлях постачання під вогневим контролем.

За останні кілька днів бачив кілька страхітливих відео (всі відзняті українськими БПЛА), де росіяни, відрізані від постачання, здійснюють самогубство: вони справді втратили надію…

Далі на захід росіян штурмують у Копанях – чи то 65-тий батальйон, чи то «Скеля»...

Далі на схід і південний схід: українці відновили наступ на Вербове (мушу визнати: цього я не очікував), і мають певні територіальні здобутки. Вони

також прориваються 2-гу російську лінію оборони («перший великий окоп») і продовжують просування в бік Новопрокопівки.

Олешки…

У російських соцмережах сильно нарікають на те, що українці розширюють плацдарм в районі Козачих Лагерів, а також на те, що українці просуваються в бік північних околиць Олешок, ну і ще на брак артилерійської та авіапідтримки, тощо. Українці ж – ні пари з вуст про перебіг подій на цій ділянці. Тож, перепрошую, не маю зеленого поняття, що саме там відбувається.

***

№ 1.894

Дайджест подій в Україні та навколо України від 16 серпня 2023

Головне

📌 Смачно харкнули контейнеровозом у рило хуйла і хуйлят. Тож відповідь має прилетіти вже незабаром. Але крок потужний – нема слів.

📌 Саміти БРІКС і G20 мають лунати дзвонами у вухах колективного Заходу. Як і показова відмова індусів від запрошення України.

📌 Хто має бажання, може копнути, ЩО ТАКЕ зелений кривонос з НАБУ. Тож, коли воно верзе про корупцію, ГОЛОВНІ джерела чорного кешу це не чіпає. А чим колективні єрмакаки готові поступитися, воно озвучило.

📌 Дайте більше грошей © лунає від "бюро" "економічної безпеки". Як на мою думку, дешевше для всіх буде просто розігнати цю корупційну кодлу.

📌 Раджу ретельно ознайомитися з витратами держбюджету за 7 місяців. Показова картинка.

📌 Казочка про F-16 має назву "морква та віслюк".

Теми доби

🔥 Контейнеровоз JOSEPH SCHULTE вийшов із порту Одеса без дозволу РФ.

🔥 Індія не запросила Україну на саміт "Великої двадцятки".

🔥 Українська армія проламує російську лінію оборони на Запоріжжі.

🔥 Українські пілоти проходитимуть вишкіл на винищувачах F-16 і в Румунії.

🔥 **Директор НАБУ Кривоніс назвав найкорумпованішими відомствами податкову, митницю, та судову систему**.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні від 17 серпня Генштаб повідомив про 20 бойових зіткнень на лінії фронту вподовж доби. Сили оборони ведуть наступальні дії на південь від Великої Новосілки та на Запоріжжі.

У районі Куп'янська російське командування кинуло в бій великі резерви, армія РФ майже повністю контролює село Синьківка. В околицях Бахмута після посилення російської оборони склалася нестійка рівновага із взаємними потужними контратаками та контрбатарейною боротьбою.

Українські війська стійко тримають оборону в Авдіївці та на околицях Донецька – у Красногорівці та Мар'їнці.

Запеклі бої тривають у районі сел Роботине, Вербове та Копани в напрямку на Токмак. Українські підрозділи вийшли до основної лінії російської оборони та намагаються її проломити на вузькій ділянці. За оцінкою британської розвідки, російське командування перекинуло на Запоріжжя повітряно-десантні підрозділи з інших ділянок фронту, оскільки вважає, що ЗСУ саме тут завдають головного удару. Російська тактична авіація помітно активізувалася в Запорізькій та Херсонській областях.

⭐ Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача щодо ситуації на фронті.

⭐ У прифронтовому Куп'янському районі Харківщини уламками снаряда смертельно поранено місцевого мешканця. На Донеччині поранено 2 осіб. Унаслідок обстрілу населеного пункту на заході Дніпропетровської обл. загинув молодик, ще 4 людей – зазнали поранень, дитина тощо. Російська артилерія обстріляла центр Херсона, а також лікарню. Усього за добу в області поранено 6 мирних жителів, 2 – загинули.

⭐ У небі над Харківщиною вранці знищено 3 дрони-камікадзе типу Shahed. Представник Головного управління розвідки Юсов назвав початок виробництва в Росії дронів за іранською технологією приводом для посилення

ППО. За твердженням Юсова, Росія витратила основний запас ракет, проте нарощує їхнє виробництво, і негайно їх застосовує. Видання The Financial Times повідомило, що адміністрація США на неофіційних переговорах з Іраном у Саудівській Аравії намагалася умовити іранське керівництво відмовитися від продажу Росії дронів-камікадзе та складальних комплектів, погрожуючи додатковими санкціями та пропонуючи як оплату за "лояльність" і відмову від глибокого збагачення урану розморожування частки іранських валютних коштів, що "зависли" в західних банках.

⭐ МЗС Росії оголосило пошкоджений ракетами завод шведської компанії SKF у Луцьку "законною воєнною ціллю", оскільки він постачає підшипники для Укроборонпрому.

⭐ Головнокомандувач ЗСУ Залужний провів зустріч із командувачем сил НАТО в Європі Каволі та начальником Штабу оборони Великобританії Радакіном. Вони обговорили ситуацію на фронті, потреби ЗСУ та захист об'єктів інфраструктури й домовилися про збільшення постачання дронів. З української сторони в зустрічі взяли участь заступник головнокомандувача Забродський, командувач ВМС Неїжпапа, начальник Головного управління розвідки Буданов та заступник міністра оборони Павлюк. Експерти звернули увагу, що на зустріч не було запрошено міністра оборони Рєзнікова, інформація про звільнення якого ЗМІ обговорюють уже тривалий час. Не було і представників Офісу президента, які беруть участь чи не у всіх зустрічах найвищого військового керівництва з партнерами.

⭐ Президент Зеленський у вечірньому відеозверненні заявив, що Україна в рази нарощує виробництво безпілотників.

⭐ За повідомленнями російських телеграм-каналів, Росія готує теракт на Запорізькій АЕС наприкінці серпня – на початку вересня. Представник Головного управління розвідки Міноборони Юсов заявив, що Запорізька АЕС перебуває під контролем окупантів, тож ситуація на об'єкті не змінюється. З його слів, російське керівництво розглядає варіанти провокацій і на власних ядерних об'єктах щоби звинуватити в ньому українські спецслужби. Юсов не виключив подібного теракту на Курській АЕС, про що повідомили низка ЗМІ. Голова Запорізької військової обладміністрації Малашко стверджує, що інформація про теракт, що готується на Запорізькій АЕС, не є правдивою та сіє паніку серед населення регіону.

⭐ Російські війська для оборони мосту через Керченську протоку виставили додаткові засоби ППО та машини створення димової завіси ТДА-3. Вони переконані, що можуть за допомогою постановки завіси збити з курсу ракети Storm Shadow, які на останній ділянці траєкторії наводяться лазерним

променем. За твердженням спікерки оперативного командування "Південь" Гуменюк, проблеми окупантів із логістикою в Криму дедалі зростають.

⭐ Російське Міністерство оборони опублікувало повідомлення про спробу прориву до Брянської області української диверсійної групи, яка начебто була озброєна дронами-камікадзе з наклейками "Власність ФСБ РФ".

⭐ "Суд ДНР" "засудив" 2 бійців полку "Азов" до 24 років ув'язнення, а бійця тероборони – до 21 року колонії суворого режиму. За твердженням окупантів, бійці нібито обстрілювали з мінометів житлові будинки.

1-2) Тил

⭐ Центральна виборча комісія оголосила депутатом Верховної Ради від партії "Слуга народу" адвоката Тараріна, який працював у юридичній фірмі "Гелон" депутата від президентської партії Йонушаса. Фірма Йонушаса представляла інтереси компанії президента "Квартал 95". Тарарін прийшов на місце депутата Холодова, який написав заяву про складання повноважень.

⭐ Міністерство фінансів повідомило, що майже третину видатків бюджету за 7 міс. 2023 р було скеровано на оборону – 0,52 трлн грн з 1,65 трлн грн. Головною статтею видатків була оплата праці – 0,67 трлн грн, з яких на оплату праці військовослужбовців витрачено 0,52 трлн грн. На соцзабезпечення (пенсії, стипендії тощо) витрачено 0,3 трлн грн. На закупівлю товарів та послуг витрачено 0,41 трлн грн, з них на закупівлю техніки, боєприпасів, пального, амуніції – 0,28 трлн грн. На обслуговування держборгу уряд витратив 0,13 трлн грн – усього у 2 рази менше, ніж на закупівлю військової техніки та боєприпасів, а на трансферти місцевим бюджетам – 0,1 трлн.

⭐ Міністерство аграрної політики максимально спростило процедуру державної реєстрації сортів рослин, зареєстрованих у ЄС та США.

⭐ Міністерство економіки повідомило про повне фінансування програми "єОселя" на 2023 рік. За оцінкою Української фінансової житлової компанії ("Укрфінжитло"), яка відповідає за реалізацію програми, до кінця року пільговий іпотечний кредит зможуть одержати щонайменше 10 тис. українських сімей. Особи, заявки яких на отримання іпотечного кредиту під 7 % раніше було відхилено, можуть їх знову подати через портал "Дія".

⭐ За твердженням директора НАБУ Кривоноса, після початку повномасштабного вторгнення Росії зросли корупційні ризики в податковій, на митниці та в судовій системі. Він не згадав про системну корупцію в державних структурах, підпорядкованих Офісу президента, а також у

Міноборони. Кривоніс стверджує, що економічний ефект від діяльності Бюро перевищує бюджетні витрати на його утримання.

⭐ Уряд призначив нового тимчасового виконувача обов'язків директора Бюро економічної безпеки (БЕБ). Попереднього тимчасового главу відомства було звільнено 14 серпня за згодою сторін. Бюро запросило в Кабміну додаткове фінансування в розмірі майже 1 млрд грн, оскільки грошей, що було виділено раніше, вистачить лише до середини жовтня. Причиною названо розширення штату – Бюро оголосило конкурс ще на 200 посад.

⭐ Офіс генпрокурора отруїв до суду обвинувальний акт щодо колишнього депутата Святаша. Йому висунуто звинувачення в зазіханні на територіальну цілісність України та заперечення російської агресії. Після оголошення в розшук у справі про шахрайство Святаш у 2019 р. втік на територію РФ. Його майно та активи на суму понад 600 млн грн заарештовано та передано в управління АРМА.

2. Україна та світ

⭐ Міністр закордонних справ Індії Джайшанкар оголосив про відмову уряду країни запросити Україну на саміт "Великої двадцятки" (G20), який відбудеться в Нью-Делі 9–10 вересня. Він пояснив це тим, що цілями "двадцятки" є економічне зростання та розвиток, а не врегулювання конфліктів, яким нібито має обійматися Рада Безпеки ООН. Заступник міністра закордонних справ Точицький в ефірі телемарафону заявив, що МЗС разом із партнерами й далі працює над тим, щоби таки отримати запрошення. На саміті, серед інших, обговорюватимуться проблеми забезпечення країн продовольством. Росія вийшла із "зернової ініціативи", що є серйозним викликом не лише для бідних країн Азії та Африки, а і для всієї світової економіки.

⭐ За інформацією агентства Reuters, лідери країн блоку БРІКС, до якого входять Бразилія, Росія, Індія, Китай та Південна Африка, спробують перетворити його на геополітичну силу, яка здатна кинути виклик домінуванню Заходу. Одним із головних питань саміту в ПАР, який заплановано на 22–24 серпня, буде впровадження резервної валюти та створення клірингового центру розрахунків країн, які створюють чверть світового ВВП. У саміті не візьме участь російський президент Путін через побоювання арешту. Росію представлятиме міністр закордонних справ Лавров, а Путін приєднається до учасників відеозв'язком.

⭐ Президент Румунії Йоханніс підтвердив створення регіонального центру для навчання на винищувачах F-16, у якому проходитимуть вишкіл румунські та українські пілоти, а також льотчики інших країн НАТО. Спікер

командування Повітряних сил Ігнат констатував, що цієї осені та взимку винищувачі F-16 не зможуть узяти участь у військових діях.

Цивільне судно – контейнеровоз JOSEPH SCHULTE під прапором Гонконгу – вийшов із порту Одеса тимчасовим коридором. Корабель везе понад 2 тис. контейнерів, із продовольством тощо, загальною вагою понад 30 тис. т. Корабель у момент початку широкомасштабної агресії "застряг" у порту Одеса. Міністерство інфраструктури повідомило, що тимчасовий коридор використовуватиметься насамперед для евакуації суден із портів "Великої Одеси", які перебувають там із лютого 2022 р. За інформацією ЗМІ, переговори з власником судна тривали важко, а екіпаж був українським. Судно надалі пройде румунськими, болгарськими та турецькими територіальними водами. Подібний крок показав можливість транспортування вантажів та поновлення "зернового коридору" без згоди Росії.

Заступник міністра агрополітики Висоцький заявив, що вибух російського безпілотника знищив у порту Рені від 3 до 5 т зерна. Міністр закордонних справ Румунії Одобеску засудила російські удари по українських зерносховищах у портах Рені та Ізмаїл, що ставлять під загрозу світову продовольчу безпеку. Посол США в Україні Брінк назвала нічну російську атаку "нахабною та незаконною". Вона наголосила, що ці дії РФ лише зміцнюють рішучість США підтримувати Україну.

Видання The Wall Street Journal повідомило, що чиновники американської адміністрації бачать велику кількість альтернативних маршрутів експорту українського зерна, зокрема Дунаєм і через румунські порти. За деякими оцінками, у цьому випадку щомісячний експорт може сягнути 5,0–5,5 млн т.

Латвія, слідом за Литвою, оголосила про готовність приєднатися до перевалки українського зерна через свої порти з доставлянням до них сільгосппродукції залізницею. Потужності залізниці достатні для перевезення від 0,5 млн до 1,0 млн т сільгосппродукції.

Глава канцелярії генерального секретаря НАТО ***Єнсен*** назвав "помилкою" свої слова про можливість для України стати членом Північноатлантичного Альянсу в обмін на відмову від територій, окупованих Росією. Чиновник заявив, що "ця його пропозиція нібито була частиною широких дискусій щодо можливих сценаріїв розвитку подій в Україні". Координатор Ради нацбезпеки Білого Дому ***Кірбі*** заперечує обговорення країнами НАТО можливості вступу України в обмін на території. Віцепрем'єр-міністр із європейської та євроатлантичної інтеграції ***Стефанишина*** заявила, що поступка територією в обмін на членство в НАТО стане винагородою для Росії та підтвердженням ефективності агресії.

⭐ Уряд Швейцарії ухвалив рішення про приєднання до 11-го пакету санкцій ЄС проти Росії. Його метою є закриття лазівок для експорту до РФ товарів та технологій, подвійного призначення тощо.

⭐ Уряд Болгарії ухвалив рішення про приєднання до "гарантій безпеки" для України, про які оголосили на саміті НАТО у Вільнюсі країни "Великої сімки" (G7).

⭐ Єврокомісія планує передати Україні та Молдові €135 млн за програмою сусідства, розвитку та міжнародного співробітництва Interreg, які призначалися для РФ та Білорусі. Кошти може бути витрачено на розвиток транскордонного транспортного сполучення, послуги охорони здоров'я, освітні проєкти.

⭐ Прем'єр-міністр Чехії Фіала підписав угоду зі США про військове співробітництво, яке відкриває можливість розміщення американських військ на території країни.

⭐ Президент Польщі Дуда заявив, що Білорусь має припинити "гібридні атаки" й використання мігрантів для прориву на польську територію, якщо дійсно хоче покращити відносини між країнами. Міністр внутрішніх справ Вонсік заявив, що не відкидає втручання білоруських спецслужб у парламентські вибори, які мають відбутися 15 жовтня. Держави Балтії обговорюють можливість повного закриття кордону з Білоруссю в разі погіршення безпекової ситуації. Рішення про спільні дії буде ухвалено наприкінці серпня. Литва наприкінці серпня проведе велике тактичне навчання "Лютий вовк". Департамент держбезпеки країни не зафіксував фактів вербування на території країни у ПВК "Вагнера", подібних до тих, що сталися в Польщі та Латвії. Влада Білорусі зареєструвала ТОВ "Група Вагнер" як освітню організацію з юридичною адресою в польовому таборі в Осиповичах під Мінським.

⭐ Європейські газові сховища заповнені на понад 90 %. До них закачано 96,4 млрд м³ газу – на 2,5 міс. раніше запланованого. Це стимулює компанії ЄС закачувати газ до українських ПСГ.

⭐ Національне агентство із запобігання корупції (НАЗК) направило листи до компаній, включених до списку міжнародних спонсорів війни, з пропозицією їхнім керівникам відвідати Україну та на власні очі побачити наслідки російської агресії, а також обговорити виведення бізнесу з Росії.

⭐ Дослідницька компанія Kpler встановила, що Китай різко наростив імпорт нафти з Ірану, замінюючи нею російську нафту, що дедалі дорожчає.

Іранська нафта з огляду на знижку до сорту Brent $10/барель, транспортування та страхування вже продається дешевше за російську.

⭐ Чехія запровадила санкції проти директора російської компанії "Тактичне ракетне озброєння" Обносова, його дочки та зятя, які є власниками елітної нерухомості в Празі.

⭐ За інформацією видання The Financial Times, російський президент Путін зібрав термінову нараду щодо посилення валютного контролю через швидке падіння курсу рубля. Курс падає до основних валют уже майже тиждень, попри суттєве підвищення ключової ставки Центробанком РФ. Однією із пропозицій є продаж компаніями до 80 % валютного виторгу впродовж 90 діб після відвантаження товару, а також заборона на виведення дивідендів за кордон, навіть до "дружніх країн". Водночас низка економістів наголошують, що валютні накопичення російських компаній за кордоном є джерелом фінансування "паралельного імпорту" компонентів та запчастин для військової техніки та ракет.

⭐ США запровадили санкції проти трьох компаній із Казахстану, Росії та Словенії, які беруть участь у постачанні зброї з КНДР до Росії.

⭐ Китайський міністр оборони Лі під час виступу на форумі Армія-2023 у Москві застеріг Захід від "гри з вогнем" щодо Тайваню, який Китай вважає своєю територією.

3. Тренди

⭐ **На тлі зборів громадян на дрони, амуніцію, автомобілі для частин на передовій вкрай цинічно виглядають витрачання місцевою та центральною владою сотень мільйонів гривень на проєкти, які жодним чином не пов'язані з обороною.** Крім одного режисера, ніхто з одержувачів коштів держбюджету на виробництво серіалів не відмовився. На капремонт 10 км дороги Ясіня – Чорна Тиса на Закарпатті обл. місцева влада планує витратити 595 млн грн. У Києві вкотре перекладають бруківку, яку була покладена лише 4 роки тому, яка досі як нова. В Одесі за понад 106 млн грн влада планує відремонтувати будівлю Київського райсуду. І подібних прикладів у всій країні – тисячі. **Місцеві "феодали" проігнорували заклик президента Зеленського відмовитися від витрат, не пов'язаних з обороною.**

***

№ 1.895

Короткий звіт Купера перед відпусткою: все відбувається, відповідно до тенденцій, намічених у попередніх звітах – російські контратаки безглузді, наші потроху просуваються. Кожного разу з'являються боти, що ставлять це під сумнів – перевіряємо екаунти й банимо. Смерть окупантам!

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-17-august-2023

[опубліковано 17.0872023 о 12:36 за Києвом]

Переклад: Тетяна Саніна

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 17 серпня 2023

Привіт всім!

З минулих вихідних інформації – з обох сторін – дуже мало, тому важко сказати, що саме відбувається. По суті, якщо коротко, то виглядає все приблизно так:

- Куп'янськ: звичні незначні російські атаки, успіхи відсутні або практично відсутні;

- Креміна: те саме

- Сіверськ: Білогорівка все ще під контролем України

- Бахмут: росіяни та не-все-так-однозначники стверджують, що повернуто принаймні частину Кліщіївки; Я (дуже) сумніваюся, інакше було б «море» відео про це. Тим не менш, є впевненість, що ВСрф намагається стримати подальше українське просування на південь від Бахмуту безперервними контратаками.

- Завітне Бажання (Старомлинівка): надходять повідомлення про українські атаки на північну частину села, але подробиць практично немає.

- Роботине: два дні тому росіяни мали вийти з села в окопний комплекс на південь від нього, але ЗСУ ще не все Роботине «контролює впевнено». Скоріше зайняті зачисткою та розмінуванням. А також ротацією своїх підрозділів: 47-му механізовану було виведено й замінено на 46-ту повітряно-десантну (ой-вей...), 71-шу Єгерську та (неймовірно) потужну 82-гу повітряно-десантну (оснащену ОБТ Challenger і БМП Marder). Так само 118-ту механізовану було посилено 116-ою механізованою: вони продовжують рух російським траншеями від Вербового до Новопрокопівки. Тим часом

українським БПЛА «видно все аж до Токмака». Ага, і ще росіяни втратили ударний гелікоптер Ка-52, збитий в районі Роботиного:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Вид на Токмак з українського БПЛА, близько 15 серпня:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Зважаючи на ситуацію, я скористаюся можливістю «взяти кілька вихідних»: мені потрібен відпочинок. Тому, якщо не трапиться нічого важливого, то наступне оновлення буде вже наступного тижня.

***

№ 1.896

Вместо коллективного Залужного коллективный Гетманцев. Манипуляции крохами позитива для отвлечения внимания

СТАТИСТИЧНІ ДАНІ: В УКРАЇНІ ЗРОСТАЮТЬ СЕРЕДНІ ЗАРПЛАТИ І ЗНИЖУЮТЬСЯ ЦІНИ

У липні середня зарплатня підвищилась у чотирьох областях: Дніпропетровській, Київській, Львівській та Одеській.

Зростання відбулося у межах 225-1050 гривень. Про це йдеться у дослідженні ринку праці від Work.ua за підсумками липня. У липні середня зарплата підвищилась у Дніпропетровській області з 16 000 до 16 500 грн, у Київській — з 18 750 до 19 000 грн, у Львівській — з 16 775 до 17 000 грн, в Одеській — з 16 275 до 17 325 грн. У Харківській області зарплата без змін — 16 000 грн.

Ринок праці в Україні протягом літа в цілому продовжує відновлюватися: дещо знизились темпи зростання і зменшилась кількість шукачів, проте підросли зарплати, що є закономірною реакцією роботодавців на конкуренцію за кандидатів.

Ймовірно, на думку аналітиків, восени на нас чекає черговий крок уперед як за кількістю пропозицій роботи, так і в перегляді зарплат на тлі дефіциту кадрів.

Цього ж тижня Держстат повідомив про те, що у липні 2023 року споживчі ціни в Україні знизилися на 0,6% після зростання на 0,8% у червні, 0,5% у травні та 0,2% у квітні.

Базова інфляція у липні зафіксована на нульовому рівні після дефляції 0,1% в червні і інфляції 0,3% в травні і 0,5% в квітні. З початку року інфляція в країні склала 4,0%, базова – 3,2%.

На споживчому ринку в липні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизилися на 1,9%. Найбільше (на 18,2%) подешевшали овочі. На 7,6-0,4% знизилися ціни на яйця, продукти переробки зернових, рис, фрукти, сало, соняшникову олію, кисломолочну продукцію.

Джерела: Укрінформ, УНІАН, Інтерфакс-Україна

Громадська думка

За вашими спостереженнями, як змінились зарплати в Україні з початку літа?

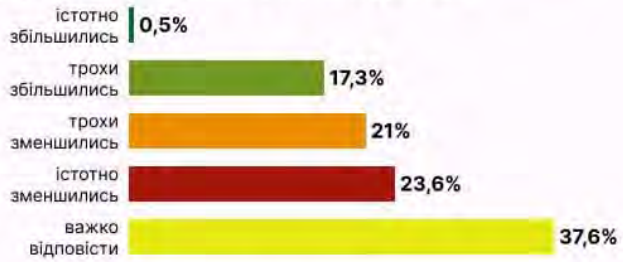

Як змінились доходи вашої родини з початку літа?

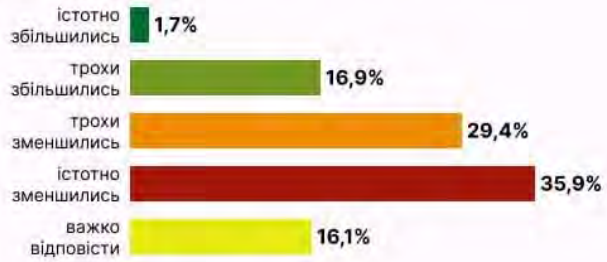

active group

Дослідження здійснено компанією «Active Group» за допомогою онлайн-панелі «SunFlower Sociology».
Метод: самозаповнення анкет громадянами України віком 18 та більше років.
Вибірка: 600 анкет (репрезентативна за віком, статтю і регіоном України).
Період збору даних: 12 серпня 2023 р. Теоретична похибка при довірчій імовірності 0,95 не перевищує 4%.

2023-08-14

Романчук

В Украине происходят тектонические изменения на рынке труда и капитала. Экономика вступает в период создания новой национальной структуры экономики и, соответственно, рынка труда. Временная потеря контроля над ~17 - 20% территории страны, военное пиратство империи зла в Чёрном море, постоянные ракетные/дроновые угрозы, вынужденная внешняя миграция ~10 млн. человек, реаллокация тысячи коммерческих организаций внутри страны – всё это объективно помещает экономику страны в режим глубоких структурных трансформаций. Ко всем этим факторам добавим острый, неудовлетворённый спрос на военную продукцию.

Конца войне пока не видно.

Даже после освобождения всей территории страны и восстановления целостности Украины нам нужен будет мощный ВПК. Сделать его таким ни Укроборонпром, ни другие государственные коммерческие организации в военной сфере неспособны. В стране есть тысячи потенциально перспективных частных инициатив. Они могут резко повысить обороноспособность страны с одной стороны, и добавить позитивной динамики экономике с другой. Их развитие – must для воюющей страны.

Деньги на эти проекты должны идти по линии расходов госбюджета «оборона».

Второй источник - частные, в том числе иностранные инвестиции в режиме наибольшего благоприятствования (свободный регуляторный, валютный режимы, доступ к услугам инфраструктурных компаний), а также к земле.

Мы не знаем, какие это будут компании, сколько их будет и где они будут размещаться своё производство. Здесь критически важно иметь стратегию национальной безопасности, развития вооружённых сил, чтобы частные инвесторы планировали и реализовывали свои бизнес-планы в её рамках. Пока такого рамочного документа нет. Пока есть текущие потребности ВСУ. Их тоже может удовлетворять украинский бизнес. Он-то готов. Мяч на стороне властей. К сожалению, от них мы не видим проявлений стратегического, долгосрочного мышления и планирования.

Зато на лицо **желание сделать вид, что экономика восстанавливается, доходы растут, а инфляция падает.**

Почти 2/3 украинцев констатируют снижение доходов своих домашних хозяйств в начала лета этого года. О небольшом росте заявили только 16,9% опрошенных, а **официальные власти констатируют рост доходов**.

Каждый считает, как хочет. Очевидно, у Кабинета Министров есть острое желание показать хоть какой-то позитив в экономике. Вот они и выпячивают небольшие улучшения, улучшают прогнозы и активно восстанавливают довоенный регуляторный, налоговый и монетарный режимы.

Правительство Украины попало в ловушку моральной угрозы (*moral hazard*).

Это когда наши **внешние партнёры взяли на себя достаточный объём обязательств украинских властей по материальному обеспечению, финансированию государственных расходов Украины во время войны. Поставка вооружения, гуманитарная помощь, финансирование бюджетных расходов при дефиците госбюджета более 25% ВВП**

– всё это расслабило Кабинет министров,

который должен был стать коллективным Залужным по вопросам тыла (материально-технического обеспечения ВСУ).

Скоро **550 дней горячей фазы российской войны в Украине, а система госуправления страны работает по старому, довоенному паттерну.**

Представьте себе состояние и мотивацию главных дисижнмейкеров экономического блока.

> — Это премьер-министр Д. ***Шмыгаль,*** глава Нацбанка А. ***Пышный***, министр финансов С. ***Марченко***, министр экономики Ю. ***Свириденко***, и вездесущий, всеохватывающий идеолог всей экономической политики Украины марксист Д. ***Гетманцев***. К ним нужно отнести О. ***Устенко***, советника президента В. ***Зеленского*** по экономическим вопросам.

Острый дефицит госбюджета?

> – Так ЕС/США/G7 его закроют.

Смотрите, в 2021г. совокупные госрасходы были ~$82 млрд., а в 2022г. - ~$111 млрд.

Невоенные расходы мы не только не сократили, а даже увеличили.

В 2023г., как заявил министр финансов С. ***Марченко***, украинские власти уже получили обещания от своих иностранных партнёров полностью покрыть дефицит бюджета.

В 2024-м году будет примерно то же самое.

Требования партнёров минимальны.

> Перекрыть кислород ФОПам и всем тем, кто был на упрощёнке, т. е. показать, что мы боремся за расширение налоговой базы.
>
> Заставить богатых платить больше налогов.

Зачем напрягаться с какими-то структурным реформами, заморачивать себе голову созданием институтов роста, если деньги легче получить от иностранных партнёров?

Можно привести такую аналогию.

> 1) — Если банковский депозит или гособлигации гарантированно дают вам 25 – 30% годовых, если на ножницах валютных курсов вы уверенно получаете 30 – 40% годовых, вы будете инвестировать в долгосрочные производственные проекты под 7 -10% годовых со сроком окупаемости 5 – 8 лет?

2) — При этом при **организации производства вас на каждом углу ждут со своими претензиями/хотелками Чиновник, Регулятор, Контролёр и Правообнулитель**. Выбор очевиден.

Резкий рост государственного долга?

До войны было меньше 50% ВВП, скоро будет ~100% ВВП.

«И что?» - рассуждают украинские власти.

— На время войны нам всё равно в долг дают, а после войны мы все вместе - так нам советуют уважаемые профессора престижных университетов/аналитических центров – будет просить списать госдолг во имя общего успеха послевоенной трансформации.

Какая разница, сколько списывать, $120 или $150 млрд.?

А если вдруг кредиторы Украины не захотят списывать долги, то все проблемы послевоенного восстановления мы «повесим» на них.

Мол, мы же хотели, как лучше, надеялись и верили, но жадные банкиры/кредиторы нас подвели.

Жёсткие ограничения на валютном, финансовых рынках?

– Так это же делает независимый Национальный банк. Он же про макроэкономическую стабильность бдит. **Сам определяет, какие финансовые потоки хорошие/нужные, а какие плохие/ненужные, чьи права собственности можно нарушать, а чьи свято соблюдать.**

— Мы же верим в том, что Нацбанк работает во имя интересов страны, правда? В это верят наши иностранные партнёры и кредиторы. А уровень инфляции? Ручное управление курсом? Процентный спрэд? Синдикат «НБР-крупные банки» как главные выгодополучатели пирамиды гособлигаций? Так это же неизбежные издержки во время войны.

Ухудшение качества делового климата?

— Тотальное огосударствление экономики? – Так это же во имя улучшения работы производителей в военное время. Нельзя доверять слепым силам рынка в такое сложное время. Предприниматели будут разбрасывать деньги/ресурсы по неприоритетным секторам. Они заботятся только о прибыли, а мы, распорядители чужого, т. е. Государство, о стране печёмся.

— Поэтому **у нас в руках ~70% ВВП (расходы органов госуправления), полный контроль над инфраструктурными секторами, банками и всеми «командными высотами» экономики**. А

для поддержки частного бизнеса мы же выдаёт льготные кредиты, гранты, и даже инвестиционных нянь не упразднили. Нам же виднее из номенклатурных кабинетов, кто достоит поддержки, а кто нет.

Таким образом, украинская экономика находится в руках не коллективного Залужного (делегирование полномочий профессиональным, компетентным участникам частного рынка, свобода действий в решении задач/проблем, персональная ответственность), а коллективного Гетманцева.

Это значит **больше ресурсов, полномочий, дискреции в руки распорядителей и потребителей чужого**.

— Они управляют, как хотят. Заработали прибыль – поделили между собой, получили убыток – переложили на плечи налогоплательщиков.

Вот поэтому **на второй год войны коммерческие банки получили суперприбыль, а в стране так и не появились мощные военные заводы.**

— **На глазах пухнут от доходов потребители чужого, особенно те, кто близок к ключевым дисижнмейкерам**, а малый/средний бизнес, не встроенный в госзаказ/госпрограммы всё громче жалуется на коррупцию, всё активнее строит планы переноса бизнеса на рубеж.

В такой ситуации рапортовать о возможном росте ВВП страны в 2023г. на 3%, снижении инфляции до 10-12%, гордиться стабильностью гривны, которая находится в режиме ручного управления – это уверенно держать курс на консервацию прошлого.

Того самого прошлого, которое, как в известном анекдоте про лошадь, уже ушло навсегда.

Лошадь сдохла – давно пора с неё слезть.

Пора-то пора, но **главнокомандующий украинской экономической «конницы» почему-то не даёт приказ.**

То ли 1) сам на ней продолжает ехать, то ли 2) не осознаёт абсурдность и опасность ситуации.

***

№ 1.897

Люди Шурми заробили 320 мільйонів гривень на виробітку електроенергії в окупації

2023-08-18

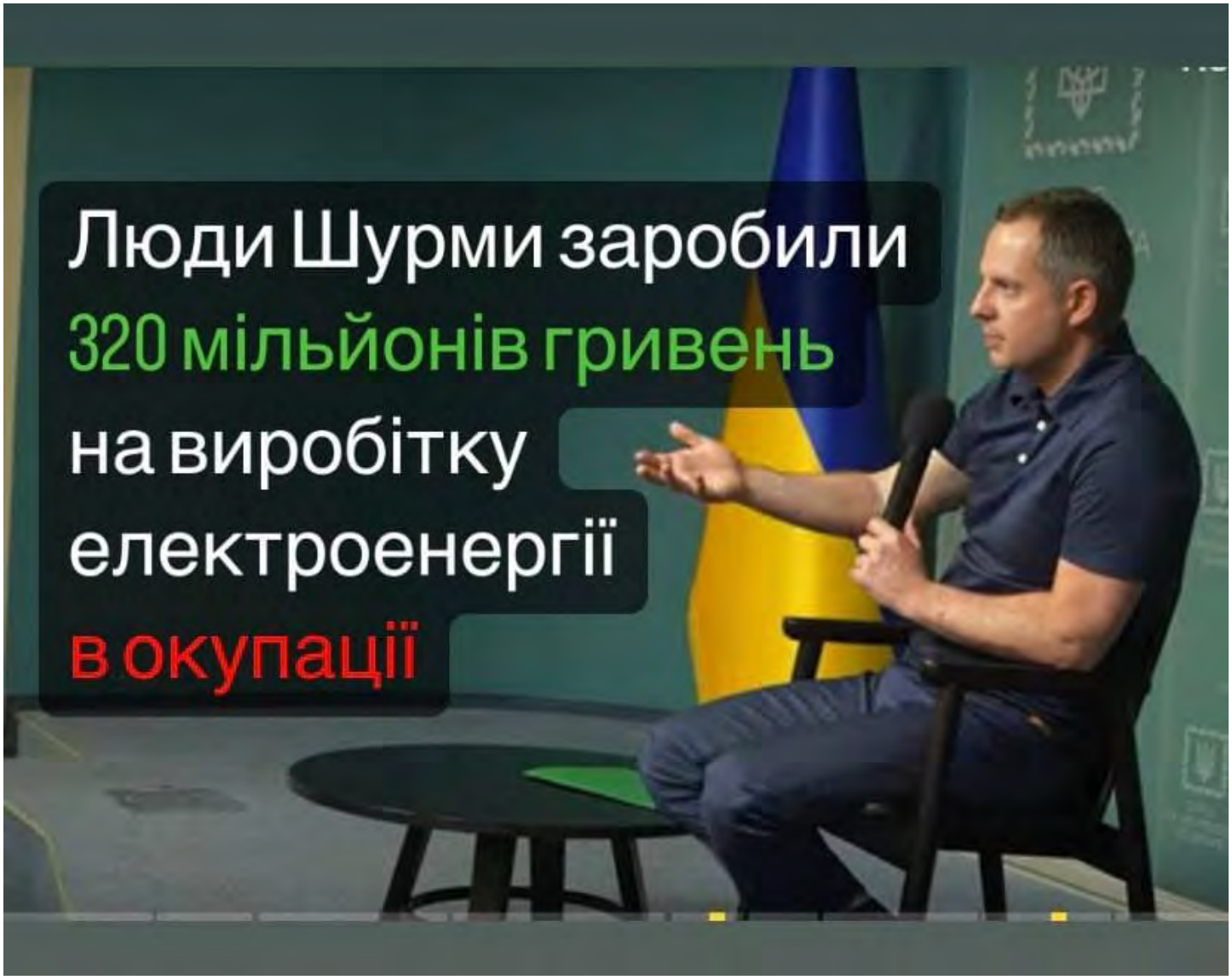

Низка сонячних станцій у окупованій рашистами частині Запорізької області отримували оплату за «зеленим тарифом» до літа 2023 р. Хоча, імовірно, не мали зв'язку з об'єднаною енергосистемою України. Про це йдеться у матеріалі Аліси Юрченко на ***Bihus.Info***.

Після повномасштабного вторгнення кілька десятків «зелених» станцій потрапили під окупацію. Серед них – сонячні станції ТОВ «КД Енерджі 2», ПП «Нацпрод», ТОВ «Відновлювальна Енергія Запоріжжя», ТОВ «Грін Енерджі Токмак» і ТОВ «Грандпауєр ЛЛС», розташовані у Запорізькій області.

За інформацією Bihus.Info, з липня 2022 по липень 2023 рр. ці компанії сукупно отримали понад 320 млн грн оплати за електроенергію за «зеленим тарифом» від державного підприємства «Гарантований покупець».

Співвласником ТОВ «КД Енерджі 2» і ТОВ «Відновлювальна Енергія Запоріжжя» є брат заступника голови Офісу президента Ростислава Шурми Олег ***Шурма***. Станція ПП «Нацпрод» також згадується серед реалізованих проектів на корпоративному сайті, де зібрані «зелені» проекти Олега ***Шурми*** і партнерів.

Співвласником ТОВ «Грін Енерджі Токмак» і ТОВ «Грандпауєр ЛЛС» є Руслан ***Божко,*** колишній підлеглий Ростислава Шурми, якого вважають близькою до нього людиною.

Оплату за «зеленим тарифом» в окупації також отримували низка інших виробників. Наприклад СЕС компаній «Скіфія-Солар-1» і «Скіфія-Солар-2» бізнесмена Василя ***Хмельницького*** та партнерів, а також низка інших, менш відомих виробників.

У чому проблема з проплатами станціям в окупації?

По-перше, за даними, отриманими від «Укренерго», з посиланням на обленерго, більшість станцій, що перебувають на тимчасово окупованій території Запорізької області, працюють в несинхронному режимі з об'єднаною енергосистемою України з 1 липня 2022 р.

Тобто

1) — вони не мали фізичного зв'язку з нею через пошкоджені або відключені лінії електропередач.

Відтак

2) — електроенергія з СЕС в окупації, найімовірніше, не могла потрапити в український ринок і не могла бути продана там. А за українським законодавством, ДП «Гарантований покупець» має оплачувати електрику, яку продає ринку. Оплата електрики, яку ДП не могло продати, означає збитки для державного підприємства.

По-друге, дані про обсяги виробленої електрики, передані представниками станцій до обленерго, а звідти до «Укренерго», яка потім передавала їх ДП «Гарантований покупець» для оплати, в принципі неможливо перевірити через відсутність дистанційного зв'язку з обладнанням.

Співвласник компаній «КД Енерджі 2» і «Нацпрод» Сергій Дядечко запевнив Bihus.Info, що, за його даними, електроенергія з цих двох СЕС і зараз йде в енергосистему України.

З Олегом Шурмою зв'язатися не вдалося. Ростислав Шурма на письмовий запит редакції не відповів.

Відео

***

№ 1.898

ЗАСТУПНИК ГЛАВИ ОПУ КУЛЕБА ПОЯСНИВ, ЧОМУ У ДЕРЖАВІ НЕ МОЖЕ БУТИ ДВОХ РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ

2023-08-17

Люди, які відповідають за вироблення регіональної політики, виробляли її сьогодні окремо

Проблеми державної регіональної політики майбутнього відновлення України 17 серпня обговорювали одразу на двох високих державних майданчиках – ***уряду*** та ***Конгресу місцевих та регіональних влад при президенті*** України.

Але **є нюанси**.

Так, Офіс ***Конгресу*** місцевих та регіональних влад при президенті України, яким керує ексзаступник міністра регіональної політики В'ячеслав ***Негода***,

1) — анонсував виїзні слухання Конгресу ще минулого тижня.

Проте, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури (Мінінфраструктури), яке й **відповідає за формування регіональної політики та комунікацію між усіма стейкхолдерами сфери**,

2) — цього ж дня призначило свій окремий публічний захід.

3) — Де актуалізувало розробку державної ***стратегії регіонального розвитку до 2027*** року.

Йдеться про глобальні нові виклики, які принесла війна і у зв'язку з якими держава має розробляти нову регіональну стратегію з урахуванням зміненого ***закону*** про основи державної регіональної політики.

А головне – **з урахуванням потреб та ризиків різних типів територій, на які поділила нашу країну російська агресія**.

Державі потрібно створити збалансовану рамку (економіки, безпеки, соціальної сфери, екології, демографії та ін.), до якої впишуться всі етапи та проекти відновлення.

На презентації планів ***Мінінфраструктури***, де були присутні профільний віце-прем'єр Олександр ***Кубраков***, а також голова профільного комітету Верховної ради, авторка та лобіст *скандального законопроекту 5655* Олена ***Шуляк***, виступив і заступник глави ОПУ з регіональної політики Олексій ***Кулеба***.

> А народні депутати профільного підкомітету з питань регіональної політики та місцевого самоврядування, представники органів місцевого самоврядування та ***Асоціації міст України (АМУ)***, а також експерти, які, по суті, проводили децентралізацію та писали **закон про основи регіональної політики**, ексклюзивно працювали у Збаражі Тернопільської області.

У той час, як логіка того, що відбувається з країною, вимагає максимального об'єднання зусиль та інституційних знань – у тому числі законодавчої та виконавчої гілок влади.

«Стратегія це завжди про єдність, – звернулася до Олексія ***Кулеби*** редактор відділу політики ZN.UA Інна ***Ведернікова***, яка була присутня на презентації ***Мінінфраструктури***.

> – Але сьогодні, будемо чесними, **стара команда реформи об'єдналася під дахом Конгресу при президенті і працює в Збаражі**, в той час як **команда нового об'єднаного міністерства – тут**. Скажіть, будь ласка, **що потрібно зробити і хто це повинен зробити, щоб ці обидві команди, зберігаючи та примножуючи інституційну пам'ять, працювали в один день, в одному місці та в один час на користь державі? Як прийти до такої єдності?**»

«По-перше, єдність насправді з нами вже трапилася, – заявив Олексій ***Кулеба***. – Ми постійно виїжджаємо до регіонів, які перебувають у зоні активних бойових дій. Ми разом воюємо проти сильного і серйозного ворога. Ми маємо розуміти, що ворог там – на кордонах нашої країни, а ми тут – об'єднані між собою заради цієї високої мети. Безумовно, вже потім після перемоги ми, як демократичне суспільство, почнемо визначатися у своїх політичних, громадських та будь-яких інших уподобаннях. Обиратимемо собі владу, мерів та ін.

По-друге, саме тому сьогодні точно немає і не може бути жодних двох команд, двох регіональних стратегій чи двох тем для обговорення. Усі і

кожен працюють виключно на загальний результат. І немає жодної суперечності між тим, що зараз відбувається на Тернопільщині та тим, що відбувається тут.

Усі працюють над загальною стратегією. Буде лише так.

> **А те, що є різні майданчики для обговорення, це лише посилення, а не роз'єднання.**

Більше того, мені здається, що **нам усім зараз треба бути дуже обережними із формулюваннями**.

Для того, щоб усередині країни говорити, що ми один проти одного, протиставляючи якісь майданчики, прізвища чи ще щось. Ми зараз проти Путіна. Ми проти Росії. А потім ми розберемося», – наголосив заступник глави ОПУ. (***Кулеба*** в цей же день звертався з об'єднуючими меседжами й до учасників слухань Конгресу через відеозв'язок).

Від редакції

Сподіваємося, що слова заступника глави ОПУ з регіональної політики мотивують команду ***Мінінфраструктури*** зробити міністерство, **яке за Конституцією відповідає за формування державної політики у сфері** (а віце-прем'єр ***Кубраков*** особисто відповідає за майбутнє відновлення країни) реальним інструментальним майданчиком для напрацювання подальших кроків децентралізації та формування нової державної регіональної стратегії на основі ***закону про основи регіональної політики***.

А не скандального не підписаного президентом 5655, на який зробило ставку міністерство, повністю зачистивши штат від носіїв інституційної пам'яті ліквідованого мінрегіону, а також вступивши до затяжної позиційної війни з місцевою владою.

Нагадаємо, що голова профільного підкомітету парламентського комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій ***Безгін*** в інтерв'ю Інні ***Ведерниковій*** для ZN.UA констатував, що *регіональна політика не перебуває у пріоритеті* об'єднаного ***Міністерства*** відновлення.

Об'єднання під дахом одного міністерства Мінрегіону та Мінінфраструктури є вельми ризикованим експериментом влади.

Про те, чому поствоєнна Україна має розвивати, а не поховати регіональну політику, міркують Анатолій Ткачук, Юрій Третяк та Іван Лукеря у статті *«Державна регіональна політика 2023: бути чи не бути?» на ZN.UA.*

***

№ 1.899

Газ, тарифи, збитки – куди зникли сотні мільярдів грн?

2023-08-17

Юрій Гаврилечко

Чим ближче зима, тим цікавіше дізнаватись скільки коштів розкрадається чи просто неефективно використовується в енергосекторі, попри всі реформи, що там проводились в останні роки.

Так сьогодні було ***оприлюднено*** звіт Державної аудиторської служби, що за дорученням віце-прем'єра та міністра економіки Юлії ***Свіриденко*** перевірила результати діяльності ***ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» (ОГТСУ)*** за період **з листопада 2019 року по грудень 2022 року**.

Висновки аудиторів – вражають.

Зокрема за результатами проведених заходів державного фінансового контролю «встановлено фінансових порушень та недоліків на загальну суму **341 169,3 млн грн**, у тому числі тих, що призвели до втрат фінансових (матеріальних) ресурсів на суму **82 597,9 млн грн**»!

Тобто, враховуючи навіть суттєву девальвацію гривні у 2022 році через війну, **обсяги фінансових порушень перевищили позначку у $10 млрд, а прямих втрат фінансових ресурсів – у $3 млрд!**

Багато це чи мало? Ну спробуємо знайти щось співставне і виявиться, що лише за два роки роботи ОГТСУ «загубила» більше, ніж все населення

України заборгувало за послуг ЖКХ за 31 рік

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

04070, м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 4, тел. 485-17-76, факс 425-35-58
E-mail: post@dasu.gov.ua, код ЄДРПОУ № 40165856, ISO 9001:2015

_____ № _____ На № _____ від _____

Акціонерне товариство
«Магістральні газопроводи України»

вул. Івана Гонти, буд. 3-А,
м. Київ, 04112

info@mg.org.ua

Про результати аудиту та ревізії ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»

Державна аудиторська служба України на виконання доручення Першого віцепрем'єр-міністра України – Міністра економіки України Юлії Свириденко від 23.11.2021 № 53072/1/1-21 (вх. від 23.11.2021 № 02-52124-2021) до листа Служби безпеки України від 12.11.2021 № 8/2/1-5709 та відповідно до планів проведення заходів державного фінансового контролю провела державний фінансовий аудит діяльності ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» (далі – ТОВ «ОГТСУ», ТОВ «Оператор ГТС», Товариство) з 05 лютого 2019 року по 31 грудня 2022 року та ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності ТОВ «ОГТСУ» за згаданий період.

ТОВ «Оператор ГТС» – український монополіст, що транспортує природний газ споживачам України та здійснює транзит природного газу через територію України до країн Західної і Центральної Європи.

Товариство засновано 4 лютого 2019 року з метою виконання вимог щодо відокремлення діяльності з транспортування природного газу, визначених Законом України від 09.04.2015 № 329-VIII «Про ринок природного газу», заснованих на міжнародних зобов'язаннях України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію з Європейським Союзом.

У 2019 році засновником та єдиним учасником Товариства було Акціонерне товариство «Укртрансгаз», а з 2020 року – Акціонерне товариство «Магістральні газопроводи України».

Державна аудиторська служба України
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000A8722200090CAC00
Підписувач Соленік Юлія Валеріївна
Дійсний з 11.11.2022 19:35:44 по 11.11.2024 19:35:44
000500-14/9101-2023 від 14.08.2023

Вищим органом управління Товариством є загальні збори.

Уповноваженим органом управління державним майном відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2019 № 1087-р «Про визначення уповноваженого органу управління державним майном газотранспортної системи, що використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами» було Міністерство фінансів України, а з кінця липня 2021 року відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 № 833 «Деякі питання управління об'єктами державної власності» – Міністерство енергетики України.

ТОВ «Оператор ГТС» включено до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та до зведеного реєстру суб'єктів природних монополій АМК України, як природна монополія, що забезпечує транспортування природного газу споживачам України та країн Європейського Союзу.

Відповідно до даних фінансової звітності ТОВ «ОГТСУ» за результатами його діяльності у 2019 році отримано збитки на суму 2,5 млн грн, у 2020 році – прибутки на суму 20 353,5 млн грн, у 2021 році – прибутки на суму 20 297,8 млн грн, у 2022 році – збитки на суму 6 371,2 млн гривень.

За результатами проведених заходів державного фінансового контролю встановлено фінансових порушень та недоліків на загальну суму **341 169,3 млн грн,** у тому числі тих, що призвели до втрат фінансових (матеріальних) ресурсів на суму **82 597,9 млн грн**, зокрема такі.

Недоотримання коштів державним бюджетом **у вигляді дивідендів** на

Незалежності! А щодо виявлених фінансових недоліків, то їх обсяг можна порівняти з половиною річного бюджету Пенсійного Фонду

України!

(матеріальних) ресурсів на суму **82 597,9 млн грн**, зокрема такі.

Недоотримання коштів державним бюджетом **у вигляді дивідендів** на загальну суму **18 268 млн грн,** розрахованих згідно з даними фінансової звітності ТОВ «ОГТСУ» за 2021 рік внаслідок несвоєчасного прийняття рішення з боку АТ «МГУ» як єдиного учасника ТОВ «ОГТСУ» про розподіл чистого прибутку товариства та рішення про виплату дивідендів за результатами діяльності 2021 року (до 1 травня року) *(чистий прибуток ТОВ «ОГТСУ» за 2021 рік – 20 297 822 × 90%)*, чим порушено вимоги пункту 8.2, пункту 7.2.3 статуту ТОВ «Оператор ГТС України», статей 30–31 Закону України «Про товариства з обмеженою відповідальністю» та статті 20 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

Збитки ТОВ «ОГТСУ» через втрачену можливість отримати дохід від реалізації негативних небалансів окремим замовникам послуг транспортування природного газу за березень – квітень 2022 року на загальну суму **13 428,5 млн грн** та понесення додаткових витрат на закупівлю газу на загальну суму **1 865,8 млн грн,** спричинених здійсненням коригувань торгових сповіщень 45 замовниками послуг транспортування у квітні за березень 2022 року та 29 – у травні за квітень 2022 року (внаслідок чинності наказу Міністерства енергетики України від 07.03.2022 № 110 у частині надання права замовникам послуг з транспортування здійснювати коригування первинних даних щодо добових небалансів).

Незабезпечення своєчасного збалансування свого портфоліо балансування 14-ти Операторами ГРМ (АТ «Київоблгаз», АТ «Львівгаз», АТ «Вінницягаз», АТ «Рівнегаз», АТ «Івано-Франківськгаз», АТ «Волиньгаз», АТ «Закарпатгаз»,

АТ «Житомиргаз», АТ «Хмельницькгаз», АТ «Сумигаз», АТ «Дніпрогаз», АТ «Дніпропетровськгаз», АТ «Криворіжгаз» та АТ «Чернігівгаз») шляхом закупівлі природного газу у власника природного газу та здійснення ними покриття об'ємів втрат і виробничо-технологічних витрат природного газу в газорозподільній системі за рахунок утворення негативного небалансу природного газу, власником якого є ТОВ «ОГТСУ», розрахунки за який фактично не здійснено, призвело **збитків ТОВ «ОГТСУ»** на загальну суму **4 272,1 млн гривні**.

Втрата ТОВ «ОГТСУ» активів на загальну суму **2 292 млн грн** внаслідок визначення ТОВ «ОГТСУ» розміру плати за негативні небаланси без врахування в повному обсязі фактичних витрат Оператора ГТС, пов'язаних із здійсненням балансування.

Втрата матеріальних активів (збитки) на суму 1 513,4 млн грн через здійснення Оператором ГТС списання газу на «розбаланс газу» (балансові відтоки) без первинних документів (розрахунків, актів, інших документів), які підтверджують визначення обсягів газу, що були списані Оператором ГТС як балансові відтоки.

Втрата ТОВ «ОГТСУ» **активів** (дебіторської заборгованості за розрахунками з Операторами ГРМ) на суму понад **18 328,2 млн грн**, що призведе до збитків ОГТСУ на зазначену суму, через припинення дії договорів експлуатації газорозподільних систем, зупинення дії ліцензій з розподілу природного газу діючих Операторів ГРМ, та передачу газорозподільних систем, з наданням відповідної ліцензії до ТОВ «Газорозподільні мережі України», без визначення механізму погашення зазначеної заборгованості Операторів ГРМ перед Оператором ГТС.

Зазначена ситуація фактично вже призвела до втрати активів, позаяк на вказану суму нараховано 100% резерв сумнівних боргів з віднесенням до складу витрат і фактично зменшено в активі балансу суму дебіторської заборгованості на зазначену суму.

Втрата активів ТОВ «ОГТСУ» (дебіторської заборгованості) на суму **22 283,5 млн грн** через неперерахування ТОВ «ГК «Нафтогаз України» з листопада 2021 року по грудень 2022 року грошових коштів на погашення дебіторської заборгованості перед ТОВ «ОГТСУ» за негативні небаланси, які виникли внаслідок подачі ТОВ «ГК «Нафтогаз України» газу в газотранспортну систему в обсягах менших, ніж обсяги, що були ним номіновані (заявлені) та внаслідок неперегляду та невстановлення економічно обгрунтованих для операторів ГРМ тарифів на розподіл природного газу та відсутності компенсацій недоотриманої тарифної виручки з боку регулятора НКРЕКП, наявності дефіциту тарифних коштів на фінансування витрат, пов'язаних із закупівлею обсягів природного газу для виробничо-технологічних витрат і власних потреб, що є причиною наявної дебіторської заборгованості операторів ГРМ перед ТОВ «ГК «Нафтогаз України», триваючі та затяжні судові процеси щодо ухвалення остаточних рішень у судових справах щодо обгрунтованості та реальності існуючої дебіторської заборгованості оператора ГРМ перед ТОВ «ОГТСУ», встановлення судами дійсного розміру такої заборгованості та врегулювання її в порядку, визначеному Законом України «Про заходи,

Нагадаю, що станом на 31 грудня 2022 року заборгованість населення України з оплати житлово-комунальних послуг склала **81,4 млрд**

спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу» від 14.07.2021 № 1639.

Зазначена ситуація фактично вже призвела до втрати активів, позаяк на вказану суму нараховано 100% резерв сумнівних боргів з віднесенням до складу витрат і фактично зменшено в активі балансу суму дебіторської заборгованості на зазначену суму.

Втрачено активів на суму **286,4 млн грн** внаслідок несанкціонованого відбору газу з газорозподільної системи АТ «Луганськгаз» споживачами, у яких у лютому – березні 2020 року не було жодного постачальника цього газу та через вилучення виробника теплової енергії ТОВ «ДТЕК Східенерго» з Реєстру ПСО АТ «НАК «Нафтогаз України» та віднесення обсягів вказаного природного газу в алокацію АТ «Луганськгаз».

Недоотримано грошових коштів (збитки) від ПрАТ «Донецькоблгаз» за сплату судового збору у сумі **1,8 млн грн** внаслідок невиконання з боку ПрАТ «Донецькоблгаз» рішення суду стягнути з ПрАТ «Донецькоблгаз» на користь ТОВ «ОГТСУ» витрат зі сплати судового збору. *Порушення усунуто.*

Збитки, заподіяні Товариству на суму понад **32,4 млн грн** внаслідок укладання додаткових угод до договорів (з ТОВ «ЕК «ЕНОЛЛ», ТОВ «ЕНЕРГО ЄВРОСТАНДАРТ», ТОВ «Терра ВВВ», ТОВ «Павер інжиніринг», ТОВ «Велінком», ПрАТ «Одеський завод оздоблювальних матеріалів») у частині збільшення ціни товару без наявних обґрунтувань та документальних підтверджень.

Також ревізією та аудитом встановлено нарахування та виплату заробітної плати Генеральному директору Макогону С.Л. з порушенням законодавства, на загальну суму **17,2 млн грн,** чим **заподіяно збитків** на вказану суму.

Порушення у сфері капітального будівництва та ремонтних робіт, що призвели до збитків, становили **8,6 млн грн** за договорами, укладеними з ТОВ «НОРМА ПЛЮС», ТОВ «ГАЗОЙЛТЕХНОПАЙП», ТОВ «Нафтогазмонтаж», ТОВ «ТЕПЛОЕНЕРГОКОМПЛЕКТ», АТ «Укртрансгаз», ТОВ «Газпромбудмонтаж».

Крім того, ревізією та аудитом встановлено **незаконні витрати, що не призвели до втрат на суму 43 722,15 млн грн,** спричинені здійсненням витрат на консалтингові, інформаційні, консультативні, юридичні послуги, капітальні видатки, нарахування резерву сумнівних боргів при незатвердженому у встановленому порядку фінансовому плані Товариства на відповідні роки, чим порушено вимоги постанов Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 № 1673 та від 03.10.2012 № 899.

Також ревізією та аудитом встановлені **порушення законодавства, неефективні управлінські рішення та інші негативні зовнішні фактори ризику, що призвели (можуть призвести) до незаконних (зайвих, непродуктивних) втрат, недоотриманих доходів** на суму **35 986,28млн грн,** що склалися внаслідок наступного.

Використання ТОВ «ОГТСУ» в 2020–2022 роках природного газу при балансуванні з порушенням вимог Кодексу ГТС у частині заборони відбору

власного природного газу із газосховищ становить 658,5 млн куб. м на суму ***14 938,17 млн грн.***

Через недосконалий механізм, визначений вимогами частини шостої розділу XIV Кодексу газотранспортної системи, стосовно розрахунку обсягів та плати за добові негативні та позитивні небаланси та вимогами частини дев'ятої розділу XIV Кодексу газотранспортної системи стосовно неділі плати за нейтральність балансування за газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023, замовниками послуг транспортування природного газу здійснюються великі обсяги подачі природного газу до газотранспортної системи у газову добу, коли маржинальні ціни були високими (позитивні небаланси), і навпаки, здійснюються значні обсяги відбору природного газу (негативні небаланси) у добу, коли маржинальні ціни були низькими, що призвело до розрахункової суми недоотриманих доходів у розмірі ***2 143,59 млн грн.***

Через прийняття рішення щодо здійснення балансуючих дій за відсутності потреби такого балансування розрахункові втрати доходів становили ***164,20 млн грн*** внаслідок відбору (реалізації) природного газу за ціною, яка не враховує в повному обсязі фактично понесені витрати на його придбання.

Внаслідок здійснення реалізації газу Оператору ГТС в березні – квітні 2022 року окремими замовниками послуг з транспортування газу за позитивними небалансами за високими цінами в обсягах, що значно перевищували обсяги придбання у Оператора ГТС негативних небалансів розрахункові непродуктивні витрати Оператора ГТС **становили** ***2 606,25 млн грн*** та відповідно отримання високих прибутків у відповідних замовників послуг транспортування газу (ТОВ «ГАЗ.УА», ТОВ «Д.Трейдінг», ТОВ «ЄВРОЕНЕРГОТРЕЙД», ТОВ «ІНОЛ-ЕНЕРДЖІ», ТОВ ГП «Нафтогаз Трейдінг», ТОВ ГП «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», ТОВ «Юг-Газ» – у березні

грн. А загальні доходи бюджету Пенсійного фонду України в 2022 році становили **620,4 млрд грн**.

Якщо ж ще уважніше розглянути звіт Держаудитслужбу, то там знайдіться безліч цікавих фактів щодо категорій втрат коштів. Так,

замовників послуг транспортування газу (ТОВ «ГАЗ.УА», ТОВ «Д.Трейдінг», ТОВ «ЄВРОЕНЕРГОТРЕЙД», ТОВ «ІНОЛ-ЕНЕРДЖІ», ТОВ ГП «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ ГП «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», ТОВ «Юг-Газ» – у березні 2022 року та ТОВ «Д.Трейдінг», ТОВ «ЙЕ Енергія», ТОВ «Юг-Газ» – у квітні 2022 року).

Зазначене спричинено здійсненням Оператором ГТС у березні та квітні 2022 року на Українській енергетичній біржі операцій з купівлі газу в обсязі, що не мав суттєвого економічного значення, які сформували ціни на газ у березні – квітні 2022 року, що призвело до різкого зростання цін від мінімального значення 33,00 грн/м³ до максимального значення 90,08 грн/м³ та від 24 грн до 48,60 грн у квітні 2022 року, що вплинуло на зростання цін за негативними і позитивними небалансами.

Ризик проведення Оператором ГТС додаткових витрат грошових коштів на сплату судового збору на загальну суму **149,66 млн грн** внаслідок триваючих та затяжних судових процесів щодо ухвалення остаточних рішень у судових справах щодо обґрунтованості та реальності існуючої дебіторської заборгованості оператора ГРМ перед ТОВ «ОГТСУ».

Виникнення ризиків втрати активів на загальну суму **7 000,45 млн грн** та здійснення **додаткових витрат** на сплату судового збору на суму **1,52млн грн** через те, що судами різних інстанцій прийняті рішення не на користь ТОВ «ОГТСУ» щодо стягнення дебіторської заборгованості або не проведення позовної роботи (ПрАТ «Донецькоблгаз» – 1 986,33 млн грн, АТ «Київоблгаз» –

4 083,06 млн грн, рАТ «Шепетівкагаз» – 29,8 млн грн, ПрАТ «Мелітопольгаз» – 168,91 млн грн, АТ «Луганськгаз» – 13,46 млн грн; ТОВ «Тех Пром Газ» – 250,48 млн грн; ТОВ «Торгова електрична компанія» – 146,82 млн грн; Colombanier Analytics SE – 321,55 млн грн).

Через не підтвердження та не обґрунтування (не доведення) в судах різних інстанцій неналежного виконання підрядником ТОВ «703 Металообробний завод котельного обладнання» своїх зобов'язань за договором, призвело до **непродуктивних витрат на загальну суму 0,27 млн грн.**

Зайві непродуктивні витрати – **9,7 млн грн по сплаті** штрафів, судових зборів по судових справах, рішення за якими прийняті не на користь ТОВ «ОГТСУ».

Зайві витрати – **1,42 млн грн** через нездійснення ТОВ «ОГТС» у визначені строки оплати вартості позитивних небалансів та прострочення виконання зобов'язання за договором з ТОВ «ЙЕ Енергія», унаслідок чого судами прийняті рішення щодо стягнення з ТОВ «ОГТСУ» на користь ТОВ «ЙЕ Енергія» суми 3% річних та судового збору.

Втрачено можливість отримати додатковий дохід на суму **20,45 млн грн** через перерахування АТ «Укрексімбанк» неустойки відповідно умов зазначеного договору, за дострокове розірвання договору банківського вкладу з виплатою процентів щомісячно з АТ «Державний експортно-імпортний банк».

Недоотримання доходів та грошових коштів ТОВ «ОГТСУ» з вересня 2021 року і на час завершення аудиту на суму **28,15 млн грн** через тривалі повторні судові процеси та неприйняте судами остаточне рішення щодо перерахування з боку ТОВ «Євроенерготрейд» на користь ТОВ «ОГТСУ» вартості позитивного небалансу.

Неефективні управлінські рішення з боку ТОВ «ОГТСУ» щодо своєчасного повернення авансу ПрАТ «КПМГ Аудит» призвели до тривалого відволікання грошових коштів понад рік на користь комерційної структури на суму **1,29 млн грн.**

Установлені зовнішні та внутрішні фактори ризику, у тому числі за рахунок прийняття неефективних управлінських рішень, що призвели/можуть призвести до втрати активів, на загальну суму **8 910,21 млн грн,** у тому числі:

завищення в обліку ТОВ «ОГТСУ» первісної вартості необоротних активів на загальну суму ***143,99 млн грн***;

втрата можливості отримання додаткових фінансових ресурсів (доходів) від реалізації металобрухту на загальну суму ***34,31 млн грн;***

непродуктивні витрати на суму ***15,2 млн грн*** через наявність застарілих ТМЦ, що не використовуються в господарській діяльності;

ризик втрати активів (майна) первісною вартістю ***8 493,9 млн грн.*** через збройну агресію рф проти України;

недотримання вимог законів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та «Про управління об'єктами державної власності» у частині реєстрації речових прав на нерухоме майно та невідкладного оформлення права користування земельними ділянками, на яких розташовані об'єкти державної власності через неоформлення права власності

наприклад, державний бюджет неотримав 18,3 млрд грн дивідендів. Ще 43,7

на нерухоме майно первісною вартістю ***222,81 млн грн,*** може призвести до незаконного відчуження та втрати майна.

Порушення у сфері капітального будівництва та ремонтних робіт, що не призвели до втрат, встановлені на суму **12,43 млн грн**.

Крім того, ревізією та аудитом встановлені **інші порушення фінансової дисципліни** на загальну суму **173 435,26 млн грн,** що склалися унаслідок:

невідображення зобов'язання у складі витрат з оплати на користь АТ «Укртрансгаз» недоотриманого доходу за послуг транспортування газу відповідно до угоди № 2110000007 – **47 943 млн грн;**

невизнання доходу на суми нарахованої амортизації на безоплатно отримані активи на праві господарського відання, на загальну суму **18 731,58 млн грн;**

неправильного визначення резерву сумнівних боргів за 2020–2022 роки на суму **2 135,47 млн грн;**

заниження зобов'язань та завищення величини власного капіталу на суму **104 625,2 млн грн** через включення ТОВ «ОГТСУ» справедливої вартості державного майна, переданого на праві господарського відання від АТ «Укртрансгаз» до складу власного капіталу, замість його визнання у складі зобов'язань перед державою.

Порушення законодавства **у сфері державних закупівель** сягнули **5 427,75 млн гривень.**

Матеріали зазначених заходів державного фінансового контролю у ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» надіслано до Національного антикорупційного бюро України (лист від 07.08.2023 № 000500-17/8862-2023) для розгляду та прийняття відповідного рішення.

Про результати заходу державного фінансового контролю Держаудитслужба поінформувала Офіс Генерального прокурора, Службу безпеки України та Бюро економічної безпеки України з наданням копій акта ревізії та аудиторського звіту.

За результатами розгляду матеріалів державного фінансового аудиту та ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності ТОВ «ОГТСУ» за період з 05 лютого 2019 року по 31 грудня 2022 року Національним антикорупційним бюро листом від 09.08.2023 № 0411-220/24340 поінформовано, що матеріали долучено до матеріалів кримінального впровадження від 05.09.2022 № 42022000000001235, а Бюро економічної безпеки України листом від 10.08.2023 № 11/4.4.1/19510-23 поінформовано, що матеріали долучено до матеріалів кримінального провадження від 25.10.2022 № 72022000420000075.

Отже, матеріали ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності ТОВ «ОГТСУ» є даними досудового розслідування.

Статтею 222 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

Статтею 387 Кримінального кодексу України передбачено відповідальність за розголошення даних досудового розслідування.

Зважаючи на викладене, Держаудитслужба наразі не має достатніх правових підстав для надання копій матеріалів аудиту та ревізії, проведених у ТОВ «ОГТСУ».

Про результати ревізії та аудиту Держаудитслужба поінформувала Кабінет Міністрів України з наданням відповідних пропозицій.

Зважаючи на викладене, Держаудитслужба пропонує:

1. Розробити та подати на затвердження до Міністерства енергетики України план відповідних заходів, які б забезпечили усунення у повному обсязі виявлених фінансових порушень, фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що призвели до упущених вигод/доходів або непродуктивних/зайвих витрат, фактів неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що можуть призвести (свідчити) про упущені вигоди/неотримані доходи або непродуктивні/зайві витрати.
2. Розглянути питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушеннях і недоліках, виявлених ревізією та аудитом.
3. Забезпечити приведення Єдиної облікової політики АТ «Магістральні газопроводи України» та ТОВ «ОГТСУ» до вимог МСБО, МСФЗ з урахуванням вимог законодавчих та нормативних актів України.
4. Забезпечити контроль за обґрунтованим та своєчасним складанням, поданням на затвердження та затвердженням фінансових планів ТОВ «ОГТСУ».
5. Забезпечити контроль за належним функціонуванням системи внутрішнього контролю.

Про вжиті заходи та прийняті рішення за результатами ревізії та аудиту просимо поінформувати Держаудитслужбу терміном **до 11.09.2023**.

млрд грн було в незаконний спосіб витрачено на консалтингові, юридичні, інформаційні та інши види послуг. Більше ніж 5,4 млрд грн «випарувались» у невідомому напрямку через непрофільні закупівлі. Через «подарунки» у вигляді «безкоштовного» транзиту газу на користь АТ «Укртрансгаз» зникло ще 47,9 млрд грн. Через зниження зобов'язань та переоцінку власного капіталу 104,6 млрд грн з вартості активів стати збитками.

І, нарешті, Держаудитслужба виявила, що впродовж двох років Генеральному директору ОГТСУ ***Макогону*** С.Л. було з порушенням законодавства нараховано заробітну плату у розмірі 17,2 млн грн, чим заподіяно збитків на вказану суму.

Що вчергове доводить: багатомільйонні заробітні плати керівникам державних компаній – не є запобіжникам корупції жодним чином!!!

Матеріали розслідування було надіслано до НАБУ, Офісу Генпрокурора, СБУ та Бюро економічної безпеки (БЕБ) з наданням акту ревізії та копій аудиторського звіту.

Варто звернути увагу на поданий та зареєстрований у Верховній Раді ще 18 січня 2023 року законопроект №8367, який передбачає списання та реструктуризацію боргів за комунальні послуги для українців, чиє житло розташовано на території бойових дій. Головним чинником його нерозгляду до цього часу було питання знаходження коштів.

Ну ось, кошти Держаудитслужба знайшла, то справа за НАБУ, СБУ, БЕБ та прокуратурою щодо їх повернення.

Зрозуміло, що не всі виявлені порушення можуть швидко бути монетизовані, навіть якщо правоохоронні органи спрацюють досконало та вкрай оперативно.

Проте **рівень втрат та «випаровувань» коштів вчергове говорить про необхідність проведення аналогічних перевірок в усіх господарюючих суб'єктах** та з'ясування, нарешті, які реальні витрати на видобуток, транспортування та зберігання газу.

А вже після отримання відповіді на ці питання, варто перейти й до корекції цін та тарифів. І, як вже очевидно, у бік їх стрімкого та суттєвого зниження.

Бо **якщо на транспортуванні гроші зникають мільярдами доларів, то на видобутку, зберіганні та продажу можна очікувати на співставні розміри «випаровувань».**

***

№ 1.900

"Ми ніколи не повинні брехати випадково, тільки навмисно". Як хитрість і розум допомагають виграти війну

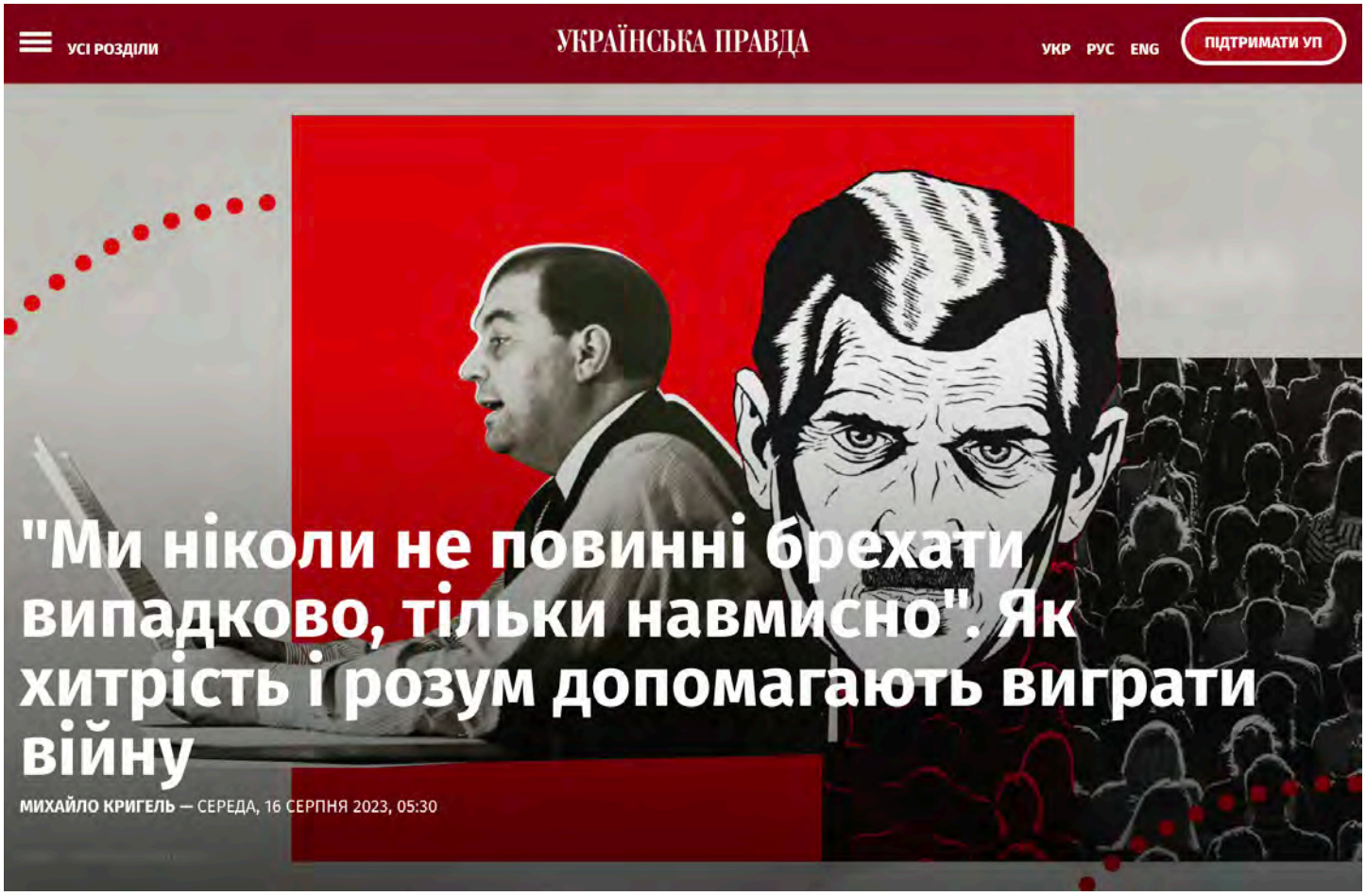

2023-08-16

МИХАЙЛО КРИГЕЛЬ

"Ви сидите, тварюки, в дорогих клубах, ваші діти пруться від життя, знімають на Youtube ролики. Ви думаєте про те, що ви – господарі цього життя, і про те, що ви маєте право розпоряджатися їхніми (солдатів – *УП*) життями".

"Моє політичне кредо: батьківщину люблю, Путіна слухаюся, Шойгу на мило, воюватимемо далі".

Автор цих одкровень, засновник ПВК "Вагнер" Євген Пригожин, взимку і навесні 2023-го не тільки влаштовував "м'ясні штурми" Бахмута, а в червні вчинив заколот, але й виконував непересічну роль у російському театрі Z-пропаганди.

Образ "вояки-правдоруба" завжди затребуваний публікою, під час війн і поготів. Але ляльководами таких персонажів в історії іноді виявлялися не ті, кого можна було б в цьому запідозрити.

80 років тому на німецькій радіостанції "Густав Зігфрід I" інший "правдоруб", на відміну від Пригожина – вигаданий, на прізвисько "Der Chef" також викривав корупцію партійних функціонерів Третього рейху і тилових щурів у погонах.

Мільйони німців були впевнені в тому, що чують хрипкий голос "розсердженого патріота" – прусського вояки, який "батьківщину любить, Гітлера слухається".

Мало хто з них здогадувався, що передавач знаходиться під Лондоном, а "Густав Зігфрід I" – одна з десятків станцій, створених британцем Сефтоном Делмером.

Сефтон Делмер веде мовлення на Німеччину з BBC, 1941-й рік

У його пропаганді не було закликів до слухачів повстати проти фюрера. Він не шукав "хороших" німців, не звертався до їхнього сумління, не намагався навіяти їм почуття провини або страх перед судом історії.

"Гітлер одного разу сказав мені: "У кожній людині є внутрішня свиня", – пояснював своє бачення ефективної пропаганди Делмер, особисто знайомий із фюрером. *– Ми маємо звертатися до "внутрішньої свині" всередині кожного німця".*

Разом із Пітером Померанцевим, британським письменником і журналістом, дослідником технологій інформаційного впливу, розповідаємо історію генія "чорної" пропаганди Сефтона ***Делмера***.

Саме йому присвячена нова книжка Померанцева, що вийде в 2024-му році.

1. У пошуках нової зброї

Літо 1914 року. Німецький курорт Бад-Закса. 10-річний Сефтон Делмер дивиться кінохроніку про вбивство в Сараєво ерцгерцога Франца Фердинанда, яке стало прологом до Першої світової війни.

Кілька днів по тому німецькі військові встановлять неподалік Бад-Закса величезну щоглу пропагандистської радіостанції і запустять її генератор. Делмер згадував, що звук цього генератора став для нього "першим відлунням війни XX століття".

Саме війна і радіо зробили Делмера частиною великої історії, про яку мало хто дізнався би, якби на початку 1960-х він не написав кілька томів своєї автобіографії під назвою "Чорний бумеранг".

Делмер народився в Берліні в родині британського підданого, професора англійської літератури з Австралії. До п'яти років він говорить тільки німецькою, та й пізніше йому доводилося деякий час боротися з німецьким акцентом у своїй англійській.

Наприкінці 1920-х він готується до кар'єри британського дипломата, але випадкова зустріч із власником газети "Daily Express" змінила його життя. У 24 роки Делмер очолив берлінське бюро цього видання.

У Берліні він слухає перші публічні виступи Гітлера, особисто знайомиться з нацистськими лідерами. У квітні 1932 року його запрошують на борт аероплана Гітлера – у передвиборче турне Німеччиною.

27 лютого 1933 року Делмер стикається віч-на-віч із Гітлером у підпаленому нацистами Рейхстазі.

"Ви, герр Делмер, стали свідком початку нової епохи німецької історії. Цей вогонь – лише початок", – чує він тоді від Гітлера.

Натовп глядачів на Олімпійських іграх 1936 року в Берліні піднімає руки в нацистському вітанні на честь прибуття фюрера на стадіон

Невдовзі Делмер залишає Німеччину – пише репортажі з Іспанії під час громадянської війни та з Польщі після вторгнення Вермахту.

Повернувшись до Лондона, Делмер продовжує працювати в газеті та коментує політичні події для німецької служби BBC.

На той час слово "пропаганда" для британців стало майже лайкою. Вони пам'ятали, як під час Першої світової війни їх годували газетними качками про німців, які перетворюють трупи солдатів на жир, необхідний для виробництва вибухівки. І не забули почуття огиди, коли ця інформація виявилася брехнею. Незграбна пропаганда б'є не тільки по ворогу, а й по своїх, коли зрештою їй перестають вірити.

У 1928 році політик-пацифіст і громадський діяч лорд Артур Понсонбі пише книгу "***Брехня під час війни***".

> У ній він систематизує головні принципи військової пропаганди. "Наші втрати незначні, втрати противника величезні", "лідер наших ворогів – сущий диявол", "ворог цілеспрямовано і усвідомлено здійснює злодіяння, ми – тільки випадково", "ворог використовує заборонену

зброю", "інтелектуали підтримують нашу справу", "той, хто сумнівається в нашій пропаганді – зрадник".

– Пропаганда завжди спирається на базові психологічні потреби людини, які мало змінилися, – каже Пітер Померанцев. – Тому якісь речі повторюються з античних воєн і до сьогоднішнього дня. Наприклад, принцип "ми не хочемо війни – ворог першим її почав".

Є знаменитий вислів про пропаганду в Стародавньому Римі:

— вони завоювали пів світу тільки для того, щоб себе захистити".

Розкрити свої таланти Делмер зможе тільки в 1941-му, коли його запрошують у нещодавно створене в Британії Управління політичної війни (Political Warfare Executive, P.W.E.).

"Спроба схилити німців до повстання проти Гітлера за допомогою аргументів і закликів була марною тратою сил і електроенергії. Я був переконаний, що німці почнуть прислухатися і реагувати на такі речі, лише коли зрозуміють, що війну програно і що їм краще зрадити Гітлера, ніж воювати далі. До досягнення цієї стадії їх потрібно було б обдурити. Для цього була потрібна нова зброя психологічної війни", – вважав Делтон.

Про "хороших" німців без голосу і війну з усім народом

Розповідає Пітер ***Померанцев***:

– На початку Другої світової війни британці намагалися застосувати принципи пропаганди, які спрацювали в Першу світову.

Ідея була в тому, що

— «в Німеччині багато противників війни – "хороших німців". Їх потрібно підтримувати, і тоді вони боротимуться з владою».

Зрештою так і сталося, коли в 1918-му після революції Німеччина прийшла до парламентської демократії та Веймарської республіки. Англійці плескали один одного по плечу і говорили: "Ось які ми молодці!".

На початку Другої світової була та сама ідея:

— «давайте будемо шукати і підтримувати "хороших німців". Але вже до 1940 року багато хто в британському уряді вважав, що це не працює».

Найважливіша річ, до якої в той час закликає глава міністерства інформації Великобританії Джон ***Рейт***:

— "Сім років Гітлер і нацистська партія створювали з них військову машину. Є невдоволення, але воно не має голосу, є опозиція, але вона не має сили. Ви маєте перемогти саме військову машину. В цьому сенсі ви боретеся з німецьким народом – з усім народом".

У 1941 році новостворене Управління політичної війни очолює знаменитий шпигун і дипломат Брюс Локкарт, який у 1918-му організовував заколот проти Леніна в Росії.

Прозору комунікацію під наглядом P.W.E. віддали BBC.

Якоїсь миті вони опинилися перед вибором:

— розповідати правду про втрати британців у війні або приховувати її.

— З одного боку, правда могла вплинути на моральний дух і здатність до опору. З іншого – якщо суспільство зрозуміє, що його знову дурять, зникне довіра до влади.

BBC вирішує розповідати правду про втрати, щоб зберегти довіру слухачів.

А "чорною пропагандою" під дахом P.W.E. починає займатися Сефтон ***Делмер***.

2. Точність передусім

"Найпростіша відмінність між "білою" і "чорною" пропагандою – це відмінність між етикетками на консервних банках, а не між їхнім вмістом, – писав Ніколас Ренкін у книзі "Геній обману: як хитрість допомогла британцям виграти дві світові війни". – Етикетка BBC – "біла" і добре відома.

Стратегія "білої" пропаганди полягає в тому, щоб говорити правду послідовно протягом тривалого часу. У довгостроковій перспективі, якщо ви чесно повідомляєте про свої поразки, ваші слухачі з більшою ймовірністю повірять і у ваші перемоги.

Тактика "чорного" радіо, навпаки, сповнена чуток і обману".

23 травня 1941 року в ефір виходить перша програма солдатської радіостанції "Густав Зігфрід I".

Згодом Делмер створить десятки інших станцій – з величезним охопленням і популярністю в Німеччині.

Солдатські марші, націонал-соціалістичні пісні, розмови про стійкість і героїзм солдатів фюрера, щоденні зведення з фронтів, списки нагороджених Лицарським хрестом йшли вперемішку з викриттям корупції партійних чиновників.

Німецькі підлітки вітають Гітлера

Своїх співробітників Делмер називав "командою перфекціоністів".

"Точність передусім, – казав він. – Ми ніколи не повинні брехати випадково або через неохайність, тільки навмисно!".

Співробітники ***Делмера*** аналізували повідомлення британської розвідки, читали перехоплені листи німецьких солдатів із фронту, підслуховували розмови військовополонених, аби домогтися достовірності та заслужити довіру аудиторії.

Нудьгуючий німецький військовий радист на своєму короткохвильовому приймачі ловив чисту німецьку мову і ковтав цей гачок. Адже це були не

ворожі голоси, а свої патріоти, яким "болить" корупція партійної верхівки і некомпетентність генералів.

> Для більшої переконливості Der Chef називав Черчилля "виродком із плоскостопістю, народженим від старого єврея-п'яниці".
>
> "Жоден член великої німецької спільноти ніколи не запідозрив би, що британські пропагандисти можуть так ображати свого улюбленого прем'єр-міністра", – згадував ***Делмер***.

Він збовтував правду і вигадку так, що одне було не відрізнити від іншого.

До новини про те, що працівникам постраждалих від бомбардувань німецьких заводів видаватимуть додаткове харчування, Делмер додав важливу деталь.

> У цих продуктах нібито міститься первітин – психостимулятор, який діяв як наркотик, робив людей більш енергійними і физично активними.

В історії про успіхи німецьких служб із переливання крові додали, що донорами часто ставали полонені неарійці, яких до того ж не перевіряли на венеричні захворювання. І тисячі солдатів фюрера могли заразитися сифілісом.

> Отримавши від британської розвідки інформацію про результати бомбардувань німецьких міст, Делмер називав в ефірі зруйновані вулиці та номери будинків. І додавав, що якщо будинок солдата зруйнований, той має законне право вимагати відпустку за сімейними обставинами. Коли командування відмовляло, оскільки не чуло про таку директиву, солдата охоплювало обурення.

Окрема історія – листи, які співробітники Делмера писали родичам загиблих німецьких вояків:

> "Шановна фрау… Будь ласка, не розпитуйте про місце перебування Мартіна. Він у безпеці та здоровий у нейтральній країні з хорошою роботою. З ним інші товариші. Він просить мене передати вам і Ерні найкращі вітання і сподівається, що у вас усе добре. Будь ласка, нікому не розповідайте про цей лист".

Делмер розраховував, що жоден із батьків не встоїть перед спокусою повідомити близьким про порятунок сина. У такий спосіб новини про успішне дезертирство німецьких солдатів у нейтральні країни поширюватимуться, і дедалі більше військових наслідуватимуть цей приклад.

"Це єдина з багатьох наших операцій проти німців, за яку мені трохи соромно, коли я думаю про неї сьогодні", – багато років по тому згадував ***Делмер*** у своїй книзі "***Чорний бумеранг***".

3. Про бога-трікстера і театр пропаганди

Розповідає Пітер ***Померанцев***:

– Як можна пронести правду в місто брехні? Тільки в прихованій формі.

Делмер був одним із богів-трикстерів. Аморальним, таким, що викликає хаос, але водночас приносить світло. Це фокусник, здатний зруйнувати чари нацистської пропаганди, переконати людей думати і діяти в своїх інтересах, а не в інтересах Гітлера.

Він швидко зрозумів, що банальний обман не завжди працює і легко розкривається. Щоб пропаганда була ефективною, потрібно розуміти глибинні мотиви тих, на кого вона спрямована.

Делмер грає на тому ж полі, що й нацисти – на підсвідомості німців. На образі, підозрілості, озлобленості, але при цьому намагається змусити все це працювати проти нацистів.

Це була тонка психологічна гра, всі учасники якої надягали маски. Ті, хто віщали в ефірі, надягали маски нацистів.

Але їхні слухачі теж надягали маски. Багато хто з них здогадувався, що "голоси" – ворожі. Слухати BBC у Німеччині було небезпечно і психологічно некомфортно – країна воює, британці – вороги. А "нацистські" станції Делмера давали можливість німцям почути слово "ми": "ми – німці, ми – солдати фюрера, ми – проти корупції, ми – проти зрадників у партії, ми – проти крадіжок і корупції, ми – більші патріоти Німеччини, ніж ті, хто нами керує".

Насправді слухачі отримували моральне виправдання робити те, чого потай хотіли. Для солдатів це могло означати здатися в полон. Для німців у тилу – припинити допомагати фронту, підривати економіку, піти в тінь "чорного ринку".

Der Chef, ведучий радіостанції "Густав Зігфрід I" – тип на кшталт Гіркіна або Пригожина. "Розсерджений патріот", який вважає, що все погано і потрібно воювати краще. І при цьому він нон-стоп дає інформацію про корупцію партійних чиновників, здебільшого правдиву.

Мета цієї гри була не в тому, щоб викорінити корупцію, а в тому, щоб, показавши, як вона працює, зміцнити її. "Якщо можна їм, чому не можна мені?" – думав слухач і ставав частиною корупційної системи.

Ця гра була взагалі не про ідеали.

Далмер каже:

"Мені важливо, щоб ми виграли війну, і щоб наша робота допомагала перемагати солдатам на фронті".

Як Британія в 1940-х, сьогодні Україна має лише одну мету – перемогти. Тому виходити потрібно з того, що ефективно працює. Це не про гуманізм і цінності – це тільки про те, що призводить до результату найкоротшим шляхом.

***

"У воєнні часи правда настільки дорогоцінна, що її завжди повинен супроводжувати охоронець брехні", – говорив Вінстон Черчилль, який, до речі, недолюблював пропаганду, вважаючи силу гармат більш ефективною зброєю.

У цій грі "чорна" пропаганда ***Делмера*** взяла на себе найбруднішу частину роботи, залишивши для BBC можливість працювати в "білому пальті".

Журналіст "Daily Express" Сефтон Делмер за робочим столом, 9 серпня 1956 року

В останній свій ефір радіостанції Делмер вийшов за кілька тижнів до капітуляції Німеччини – 14 квітня 1945 року. Після цього він урочисто зголив бороду, яку носив усі роки, поки працював в Управлінні політичної війни.

"Допоки бритва зішкрібала бакенбарди з мого обличчя, я пильно дивився в дзеркало і відчував увесь жах Доріана Грея, що підходить до свого зрадницького портрета. Бліде, мляве обличчя шахрая дивилося на мене. Чи було це, запитав я себе, впливом чотирьох років "чорної роботи" на Деніса Сефтона Делмера?".

***

№ 1.901

«УКРОБОРОНПРОМ» ВІДМОВИВСЯ ВІД ДЕСЯТИКРАТНОЇ ЗНИЖКИ, АБИ ПРОДОВЖУВАТИ СПІВПРАЦЮ ІЗ «КОМФОРТНИМ» ПОСТАЧАЛЬНИКОМ

2023-08-17

Олександр Ткач

Актуарій, кандидат технічних наук, доцент

Віктор Голуб

Актуарій, доктор технічних наук, професор

Уявіть, комусь пропонують нечувану знижку — купити за 200 гривень те, що зазвичай коштує дві тисячі. Але цей хтось відмовляється і продовжує купувати вдесятеро дорожче. Погодьтеся, підозріло. Особливо зважаючи, що цей хтось — «Укроборонпром» під час війни, а йдеться не про сотні, а про мільйони гривень.

За стандартом міжнародної фінансової звітності, кожне підприємство має оцінювати свої довгострокові зобов'язання з виплат працівникам і резерви на їхнє покриття. Такі розрахунки називають актуарними, а виконують їх підприємства-консультанти. **От, власне, ці актуарні розрахунки і є та послуга, від знижки на яку «Укроборонпром» відхрестився.**

1. Марнотратство, змова чи корупція?

Актуарні послуги Державний концерн «Укроборонпром» (далі — Концерн) купує давно.

Причому,

> для **цієї закупівлі у Концерні винайшли ноу-хау — «централізований конкурс», що не підпадає під дію Закону України «Про публічні закупівлі».**

Ціна за його підсумками є остаточною для підприємств, які будуть зобов’язані укласти договори з переможцем. За існуючої системи керівник підприємства навряд чи відмовиться укласти договір із рекомендованим виконавцем або не заплатити йому. Тим більше не стане укладати договір з іншим актуарієм за кращою ціною.

Щоб убезпечити себе від «некомфортних» постачальників та продемонструвати конкуренцію, куратори закупівлі **щоразу прописують умови під минулий досвід двох учасників** (документи на підтвердження

якого мають тільки вони), один з яких визначений «комфортним» для співпраці.

1) — Надалі ніщо не заважає двом учасникам домовитися щодо ціни, яку ставитимуть на аукціоні. Той, хто підіграє «комфортному», ставить максимально високу ціну та іноді навіть не змінює її під час торгів. Як результат, «комфортний» перемагає в «конкурентній» закупівлі.

2) — Надалі схема «конкуренції» тиражується. При цьому переможець 2020 року ТОВ «Інститут Ризику» вже не змінюється та «освоює» 2020-го 1,4 млн грн, 2021-го — 1,5 млн, 2022-го — 1,6 млн грн.

Скрута, викликана війною, ніяк не вплинула на актуарні закупівлі Концерну.

3) — Ціна зростає, «конкурси» тривають, але переможець залишається незмінним. Щоб грошовий потік не обірвався, договори мають укладатися на три роки загальною сумою 2,4 млн грн зі сплатою виконавцю 40% авансу протягом десяти календарних днів. **До чого така швидкість розставання з грошима за трирічним контрактом, питання риторичне.**

Ви правильно здогадалися — переможцем знову стало ТОВ «Інститут Ризику», тому в наступні три роки воно і тільки воно освоїть 2,4 млн грн (див. документ 1).

Надалі Концерн просто настійливо рекомендує десяткам своїх підприємств закуповувати послуги на умовах переможця.

От тільки були й альтернативні варіанти.

Док 1

2. Війна — найкращий час для збільшення витрат?

Під час війни багато підприємців готові обмежити прибутки на користь нашої Перемоги. Все зрозуміло: буде Україна вільною — зростатиме власний добробут. Втратимо державу — втратимо все, в тому числі бізнес.

Тож ТОВ «Пенсійно-актуарний консультант» повідомило Кабінет міністрів України та Концерн про готовність надати актуарні послуги оборонним підприємствам за спеціальною ціною, що на час воєнного стану обмежена розмірами мінімальної зарплати.

Завдяки використанню постачальником власних інноваційних застосунків вартість для 12 підприємств становила б загалом 252 тис. грн за три роки. Майже в десять разів менше від звичних цін «комфортного» постачальника (див. документ 2).

Док 2

Отже, кожне підприємство отримало б послуги за мінімальною ціною та заощадило б значні кошти, які були б спрямовані на відновлення інфраструктури, випуск продукції та зарплати працівників.

Але,

— Концерн здійснив закупівлю у «комфортного» постачальника.

Формальною підставою для відмови учаснику, який має досвід роботи більш як десять років і запропонував у десять разів нижчу ціну, **став «не той» диплом актуарія** (виконавця розрахунків) і **«не той» аудитор.**

Навіщо потрібен британський диплом або посвідчення тарифів страховика для актуарної оцінки зобов'язань українських підприємств (які не є страховиками), «незрозуміло».

Адже і стандартами бухгалтерського обліку (МСБО 19), і НБУ (регулятором ринку) посвідчення таких розрахунків для підприємств не вимагається. Невже в Україні, де працюють 70 аудиторських компаній, що пройшли контроль якості, лише шість є такими, що заслуговують на довіру?

Зрештою, військові заводи, яким не завжди є чим платити зарплату, зобов'язані щороку сплачувати рекомендованому виконавцю по 770 тис. грн.

> Зокрема, ТОВ «Київський бронетанковий завод» заплатить 120 тис. грн, а ДП «Завод ім. В.О. Малишева» — вдвічі більше.

Зважаючи на майже 10-кратну різницю між пропозиціями «свого» і «чужого» постачальників за однаковий обсяг послуг, варто згадати не тільки про економію фонду зарплати та втрачену вигоду у два мільйони гривень.

Що можна виготовити або відремонтувати на підприємствах Концерну чи придбати для потреб ЗСУ за ці кошти?

> Дві ракети для ПТРК «Стугна» від КБ «Луч» (знищує разом з екіпажом новий танк РФ вартістю 4 млн дол.) або закупити 24 тепловізори, якими озброїти на передовій шість взводів. Схоже, що спрямувати ці гроші тим, хто рахує майбутні пенсії на комп'ютері, перебуваючи в тилу чи за кордоном, є важливішим для Концерну.

Не відстають від Концерну й інші відомі монополісти. **ДП «НАЕК «Енергоатом»,** збитки якого сягнули 32 млрд грн, уклало із ТОВ «Консорис Консалтинг» договір на 930 тис. грн із ПДВ.

Дарма, що **інший учасник пропонував ціну вдвічі нижчу** та кращі умови оплати.

НАЕК також багато років поспіль працює з «комфортним» постачальником — чим не аргумент?

Бухгалтерії компанії краще заплатити «комфортному» актуарію майже мільйон гривень за два місяці роботи, ніж зекономити якісь пів мільйона для інших потреб, наприклад, для захисту енергооб'єктів. ТОВ «Інститут Ризику», з яким також «комфортно» працюється АТ «Укрзалізниця» з 2018 року, отримає 379 тис. грн за місяць роботи. Ну, бач, їм закон дозволяє обирати переможцем одного учасника з одного, тобто проводити торги без торгів.

Цими прикладами історія не обмежується.

Та чи є сенс продовжувати?

За нашими оцінками, **дві фірми практично розподілили між собою найбільші підприємства** в «Прозорро» та монополізували цей сегмент ринку за обсягами виручки. Назвемо їх разом — ТОВ «Інститут Ризику» і ТОВ «Консорис Консалтинг».

3. Чому так відбувається і що з цим робити?

Критерій оцінки пропозицій — ціна 100%. Це змушує тих, хто звик до «комфорту», робити все, аби зберегти «статус-кво».

Замовники, які мають інтерес, не заперечують і прописують кваліфікаційні вимоги так, щоб не допустити інших.

Останніми роками очевидним було бажання деяких підприємств (**АТ «Укргазвидобування», ПАТ «Центренерго», АТ «Укрзалізниця»** та ін.) обмежити список учасників. Точніше, створити режим найбільшого сприяння лише одному.

Як показує досвід, існують два способи боротьби з недобросовісною конкуренцією та корупційною складовою.

Перший — звернутися до замовника та органів управління з вимогами усунути дискримінаційні обмеження в кваліфікаційних критеріях. Якщо замовнику важливо закупити послугу з максимальною ефективністю та економією, він (таке іноді буває) врахує зауваження. Якщо ні, доручить «комфортному» постачальнику скласти текст відмови. І що вища ціна, то більшими можуть бути текст і, ймовірно, корупційна складова.

Другий спосіб — довести замовнику якість розрахунків з допомогою паралельного підрахунку зобов'язань (тестовий перерахунок з використанням однакових припущень і вихідних даних). Якщо відмінності з попереднім актуарієм незначні, то замовник запросить ціну. Так діють ті, хто не має жодних інтересів, крім отримання

якісних послуг за мінімальною ціною. Ті, хто не бажає змін (у тому числі антикорупційних), уникатимуть співпраці. Саме так сталося з пропозиціями щодо зниження ціни, відстрочки оплати, безоплатного паралельного підрахунку, тестових розрахунків кількох підприємств за 1000 грн тощо, які надходили Концерну від інших актуаріїв. Просто тягнули час, поки не знайшли приводу для відмови.

Водночас **є і позитивні приклади,** коли вимоги, що «склались історично», переглядали з метою економії, яку забезпечує реальна конкуренція.

Так, ціну закупівлі АТ «Укртранснафта» знижено зі 135 тис. грн до 55 тис., ДСП «Чорнобильська АЕС» — зі 100 тис. до 13 тис., ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі» — з 90 тис. грн до 13 тис. Не з примусу, а з власної ініціативи. Бо з примусом щось не складається.

Для аналізу цін і вимог замовників достатньо в пошуку послуг на «Прозорро» ввести **«актуарні».**

Натомість **Антимонопольний комітет України, Державна аудиторська служба та інші органи, попри заяви до них, намагаються не помічати порушень у цих закупівлях**.

Цьому є просте «пояснення»:

1) — наведені історії занадто дрібні для уваги тих, хто відповідає за економіку та безпеку держави.

Проте

2) — саме з таких «дрібниць» живляться корупція, недобросовісна конкуренція, зростають витрати, які компенсуються коштом громадян.

Тому **наводити лад в актуарних закупівлях однаково доведеться…**

Адже інвестори та зарубіжні фонди робити це за нас і платити не стануть. Навіть за новим «планом Маршалла».

***

№ 1.902

«Мы должны приготовиться к длительной войне с коварными и сильными бандитами…

Война будет не просто долгой - она будет *тяжелой*. Именно эту основную мысль мы сейчас закладываем во все наши планы, этой меркой мерим все свои потребности и запросы - в отношении денег, материалов и производства, объемы которого придется еще многократно увеличивать…

Сегодня я занимался вопросами военной промышленности.

Правительство приняло два решения общего характера.

1) Первое - **ускорить производство на существующей базе** за счет перехода заводов на безостановочную работу - семь дней в неделю. Это относится ко всем военным отраслям, включая производство важных видов сырья.

2) Второе решение… состоит в том, чтобы **срочно расширить нашу производственную базу** путем строительства новых заводов, приращения мощностей действующих заводов и использования многих менее крупных заводов для военных нужд.

Впереди нас ждет тяжелый, изнурительный труд - днем и ночью, каждый час и каждую минуту».

Президент Рузвельт, 7 декабря 1941

***

№ 1.903

Замість призову

Загальний військовий обов’язок може бути привабливим

2023-01-24

ЄВГЕН ЛЕШАН

Український уряд вчергове згадав про майбутнє української армії. 3 січня прем'єр *Шмигаль* заявив, що армія буде контрактною, і водночас кожному буде забезпечено можливість отримати знання та вміння, які допоможуть у захисті країни.

> *«Звичайно, що всі громадяни, щонайменше всі чоловіки, мають бути військовозобов'язаними, мають проходити відповідні курси»*, — додав він. Саме військовозобов'язаними і саме всі, а не «кожен, хто забажає», як інтерпретували слова ***Шмигаля*** деякі медіа.

Більш розлого він торкався цієї теми у вересні 2022. За його словами,

«призов, як такий, радянська модель призову, має бути скасований. Витрачати два роки на те, щоб вчитись марширувати, немає сенсу. Сучасна ситуація показала, що чоловіки у певному віці мають проходити **короткі підготовчі курси 2-3 місяці».**

Ці курси, на його думку, чоловіки мають проходити кожні 10 років.

Далі він, щоправда, **каже, що ця система нагадуватиме ізраїльську.**

Це вочевидь не відповідає дійсності, оскільки якраз в Ізраїлі чоловіки служать три роки, а не три місяці.

Це природно для маленької й заможної країни, яка на сході здійснює режим окупації, на півночі й на півдні межує з територіями, які контролюють антиізраїльські збройні угруповання, і має такого потужного й агресивного противника, як Іран.

Залишу популістську згадку про Ізраїль на совісті прем'єра і зауважу, що

1) — для величезної й незаможної України такий підхід був би надто витратним,

2) — а в країні, де живі руйнівні традиції дідівщини — ще й шкідливим.

Тому зупинимось на «економ-варіанті» — курсах військової підготовки 2-3-місяці максимум.

Власне, про це йшлося й в

указі президента ***Зеленського*** від **1 лютого 2022 року *«Про першочергові заходи щодо зміцнення обороноздатності держави, підвищення привабливості військової служби у Збройних Силах України та поступового переходу до засад професійної армії»*** — там передбачалося

*«запровадження **моделі інтенсивної системи військової підготовки** як можливої альтернативної форми проходження строкової служби та припинення призову громадян України на строкову військову службу з 1 січня 2024 року».*

1) Призов на срочку в нас вже не проводиться через війну.

2) **Поки що не видно й роботи з виконання указу президента в частині запровадження «*моделі інтенсивної системи військової підготовки*».**

Принаймні, не вдалося знайти зареєстрованого законопроєкту, який би вносив відповідні зміни до законодавства про військову службу. Мабуть, теж через війну. Хоча, оскільки Шмигаль час від часу про це згадує, можливо, в надрах Кабміну робота вже йде.

Втім, **непідготовленість** ***суспільства*** **до повномасштабної війни далася взнаки вже в перші дні і тижні російської агресії.**

Видовище величезних черг до військоматів і пунктів збору ТрО було надзвичайно надихаючим. Але кількість не завжди дорівнює якості.

> Тисячі добровольців були переважно зовсім непідготовленими, і зробити з них щось подібне до військових підрозділів коштувало великих зусиль — і втрат. Погодьтеся, одна справа — зібрати бійців, розподілити їх по ротах, провести злагодження і вирушати на виконання бойових завдань. І зовсім інше — мати необхідність навчити набраних добровольців основ військової дисципліни, поводження зі зброєю, правил переміщення та бойової роботи в полі, в лісовій місцевості, в забудові, провести вогневу підготовку… І добре, коли на це є час. Бо іноді часу не було, і в бій доводилося вступати як є. За це сплачено багатьма життями.

Цих втрат можна було б уникнути, якби державне керівництво думало про формування та підготовку загальнодержавного військового резерву починаючи з 2014-го, коли небезпека повномасштабної війни з Росією стала не гіпотетичною, а цілком реальною.

Справді, часу для підготовки змін до законодавства було вдосталь. Але обидва президенти, їхні міністри оборони і всі склади парламенту витратили цей час на щось більш цікаве.

Можна заперечити, що подібна реформа — річ дуже дорога і потребує величезної кількості організаційних зусиль, ресурсів, підготовленого персоналу… На це можна зауважити, що війна — річ набагато дорожча.

То якою має бути інтенсивна система військової підготовки?

Про це знатиме колектив розробників відповідної реформи. Я сподіваюсь, він складатиметься з досвідчених військовиків, представників громадських об’єднань, які мають досвід з організації військової підготовки молоді (наприклад, «Український легіон»), та фахівців-законотворців, які допоможуть зробити так, аби ця реформа не суперечила чинному законодавству. Але все це попереду. Зараз я можу викласти лише своє особисте бачення того, як має виглядати така система.

Має бути створений пілотний центр інтенсивної військової підготовки. В ньому має бути відповідна навчальна матеріальна база — тому його варто створити на базі існуючої учєбки, або ж розбудувати з нуля, щоправда, на це, можливо, знадобиться якийсь грант НАТО.

Після закінчення середньої школи або отримання профтехосвіти юнаки їдуть до Центру. Перша зміна з липня по вересень, друга — з жовтня по грудень, третя — з січня по березень, четверта — з квітня по червень. Я написав «юнаки», бо Шмигаль говорив про військову підготовку для чоловіків. Я б

волів залучати до військового інтенсиву так само й дівчат — військові навички їм не завадять, і до того ж, це сприятиме викоріненню упереджень проти жінок в армії.

З прибулих рекрутів формуються навчальні роти та взводи. У кожний взвод призначається командир — офіцер, бажано з позитивним досвідом бойових дій, та досвідчений сержант, який відповідатиме перед командиром за стан підрозділу. Далі протягом двох місяців — фізична підготовка, тактика, поводження зі зброєю, стрілецька підготовка, військовий зв'язок, інженерна підготовка (о так, вміння копати не менш важливе, ніж уміння стріляти — на жаль, багато хто, і я не виключення, відчув і усвідомив це вже під ворожим вогнем), військова топографія, аеророзвідка, взаємодія з артилерійськими підрозділами («кропива» і т.п.), домедична допомога.

За підсумками цієї підготовки третій місяць можна присвятити певній спеціалізації, залежно від того, у якому напрямку рекрут проявив себе найкраще — це можуть бути навчальні групи аеророзвідки, медички, арти, зв'язку, танчиків і т.п.

За результатами тримісячного курсу в рекрута можуть бути відкрито кілька шляхів.

1) Найпростіший — отримати військовий квиток із позначкою про зарахування в резерв, погони солдата і квиток у мирне цивільне життя. Щоб через кілька років (Шмигаль говорив про десять, але можна й раніше) пройти тримісячний курс перепідготовки. А у випадку війни з'явитись до територіального Центру комплектації та соціальної підтримки (як не обзивай — військомат лишається військоматом) і діяти згідно припису.

2) Укласти контракт із бригадою сил територіальної оборони і, повернувшись до цивільного життя, продовжувати тренування по вихідних, відповідно до отриманої військової спеціалізації. І бути готовим за наказом командування бригади з'явитися куди буде вказано у формі й зі зброєю (так, я таки сподіваюсь, що бійці ТрО зберігатимуть штатну зброю за місцем проживання).

3) Укласти контракт з військовою частиною одного з видів, військ чи сил (окрім ТрО) ЗСУ, наприклад, на 5 років, і далі продовжувати його за бажанням. Чим більша вислуга років — тим товщий соцпакет.

4) Відслуживши в ЗСУ півроку і отримавши гарні характеристики, податися у школу сержантів і робити подальшу сержантську кар'єру.

5) Відслуживши в ЗСУ рік чи два і отримавши дуже гарні характеристики, податися в офіцерську школу і отримати звання офіцера. Так, я вважаю,

що офіцером не має бути той, хто не знає на власній шкурі солдатської служби. Військові кафедри у вишах мають відійти в минуле.

За результатами такого пілотного центру аналогічні мають бути створені по всій Україні — у кількості, достатній для того, щоб охопити переважну більшість української молоді. Скільки їх потрібно — мають рахувати спеціалісти.

А якщо я хочу після школи в університет?! — справедливо обурится хтось.

Будь ласка! Тим, хто пройшов курс інтенсивної військової підготовки, має бути створений режим сприяння в отриманні вищої освіти. ЗНО працює, і якщо ви вступили до вишу, то виш зобов'язаний буде надати вам академічну відпустку на період навчання у Центрі військової підготовки.

— А якщо я працюю і роботодавець не хоче відпускати мене (та й сам я не хочу відпускатися)?

- А такий роботодавець, якщо спробує вас не відпустити, заплатить штраф більший, ніж ваша зарплата за час інтенсиву. А якщо звільнить вас без вашої згоди — теж матиме санкції.

— А якщо мені релігійні переконання не дозволяють брати зброю до рук?

А турнікет, шприц і назофарингеальну трубку брати до рук вам релігія дозволяє? От і добре, пройдете тримісячні курси невідкладної медичної допомоги. Або можна створити щось подібне для ДСНС, без зброї, але з пожежними рукавами, рятувальними системами і пошуковими загонами.

Це суто моє бачення. Я буду радий, якщо в нашої держави вийде щось подібне. Хоча, можливо, в спеціалістів може бути інше бачення, і мені дуже цікаво про нього дізнатися. В будь-якому разі, це рішення необхідно приймати, і вже в найближчому майбутньому.

***

№ 1.904

ZN,UA

КОРУПЦІЯ ЧИ ПЕРЕМОГА: ЧОМУ ВІДСУТНІСТЬ ЗМІН МОЖЕ СТАТИ ФАТАЛЬНОЮ

2023-08-16

Петро Герасименко

журналіст, аналітик, піар-технолог.

Корупційні скандали, які останнім часом прокотилися Україною, продемонстрували об’єктивну реальність — **корупція залишається серйозним фактором, який впливає на майже всі процеси в державі**. Повномасштабна війна, розв’язана Росією, не змогла суттєво знизити її рівень. Корупція залишилася, але ставки тепер зовсім інші. Якщо до 24 лютого 2022 року на кону були переважно економічне зростання і добробут країни, то зараз — перемога у війні з підступним і жорстоким ворогом.

Через півтора року після початку повномасштабної війни можна впевнено констатувати: **корупційна система, яка існує в Україні не одне десятиліття, змогла адаптуватись і швидко освоїти нові ніші, в тому числі пов'язані з війною**. Велика війна не стала поштовхом для реальної боротьби чи мінімізації корупційних схем. Вона частково перерозподілила грошові потоки та залучила нові категорії посадовців, державних службовців і населення до

системи. Відкрилися нові корупційні ніші, дотичні до військової сфери, мобілізації, оборонних замовлень, забезпечення військовослужбовців і питання перетину кордону.

Обмеження воєнного стану, серед яких скасування обов'язкового електронного декларування доходів для чиновників і посадових осіб, були використані корупціонерами для приховування своїх статків. Уряд Дениса Шмигаля, дозволивши державним установам здійснювати закупівлі, оминаючи систему аукціонів Prozorro, дав додатковий поштовх для появи нових корупційних афер під час війни. Прикриваючись дією воєнного стану і обмеженим доступом до інформації, підприємливі ділки і посадовці розгорнули активну діяльність. Постраждала взимку від ракетних ударів енергетика зазнала додаткових збитків через засекречені закупівлі «Енергоатому». Навіть така благородна суспільно корисна справа, як відбудова зруйнованих окупантами українських міст і сіл. стала сферою корупційних зловживань. Підозрілі підрядники, хаос у проведенні тендерів, неякісно чи неповною мірою виконані роботи — такі реалії, які супроводжують процес відбудови, наприклад у Київській області.

За цих умов влада спочатку вдавала, що нічого не відбувається. Чого лише варте висловлювання президента Володимира Зеленського, що корупції в Україні майже немає, бо всі корупціонери повтікали за кордон. Коли ж через численні журналістські розслідування та зростаючу хвилю громадського обурення відсутність реакції стала загрожувати репутаційними і рейтинговими втратами, почалися перші публічні звільнення, позбавлення депутатських мандатів і поодинокі випадки арештів.

Загалом українська влада зараз діє у притаманний їй спосіб, який постійно використовувався і в попередні роки. Відсутність системності у боротьбі з корупцією, півзаходи і вибірковий підхід у покаранні винних намагаються компенсувати потужним піар-ефектом. От тільки держава перебуває зараз у зовсім іншій реальності та зіштовхнулася із загрозами значно вищого рівня.

До повномасштабної війни популярними були дослідження українських і світових аналітиків про те, які економічні втрати несе Україна через корупцію. Цифри і методики різнилися. 2017 року тодішній постійний представник Міжнародного валютного фонду в Україні Йоста Люнгман оцінив щорічні втрати України від корупції в 2% ВВП. У грудні 2019-го Міністерство економіки України підрахувало, що від корупції на державних підприємствах обсяг ВВП зменшується на 1%. У липні 2021 року держсекретар США Ентоні Блінкен під час міжнародної конференції Ukraine Reform Conference у Вільнюсі заявив, що Україна втрачає приблизно третину свого ВВП через корупцію. В абсолютних цифрах це близько 40 млрд дол. Також, якщо вірити окремим народним депутатам, через корупцію на митниці бюджет України недоотримує до 130–150 млрд грн щорічно. Але як оцінити втрати України від

корупції під час війни? І чи доцільно тут буде досліджувати суто її вплив на рівень зростання ВВП або наповнення держбюджету?

Основний ризик від корупції в умовах воєнного стану і боротьби за збереження незалежності — не економічний, а військово-політичний і суспільний. Як невидима рука ринку регулює економічну систему, так невидима рука корупції повсякчас підточує здатність і можливості держави чинити ефективний опір агресії. Корупція сприяє відбору на різноманітні посади посередніх, бездарних і нікчемних. Зменшує можливості виробництва власної зброї. Чинить перепони для забезпечення військових усім необхідним. Створює широкий простір для зловживань у сфері закупівель. Корупція забирає життя через недостатнє озброєння і неналежне обмундирування військовослужбовців. Скорочує обсяг державного бюджету і відповідні можливості фінансувати оборону, стратегічні сектори, інфраструктуру та соціальну сферу.

Корупція негативно впливає на суспільні настрої в Україні. Вона деморалізує, озлоблює, сіє зневіру і розчарування. Змушує дедалі більше і більше українців, які виїхали, приймати рішення не повертатися. А тих, хто залишився, стимулює до думок про виїзд. Через неї втрачається віра у соціальну справедливість і зростає соціальна напруга. З'являється неприємне усвідомлення: поки одні працюють, волонтерять і воюють, інші збагачуються, обкрадають державу, реалізовують різноманітні сумнівні схеми та ведуть богемний спосіб життя за кордоном.

Неможливо у відсотках виміряти, наскільки корупція зменшує наші можливості перемогти. Та кожен факт корупції діє накопичувально. Віддаляє від перемоги і робить її ціну ще вищою. Повільно наближає до критично небезпечної межі, за якою проглядається неможливість перемогти ворога.

Україна воює з агресором, який також системно уражений корупцією. Можливо, уражений навіть більшою мірою, ніж ми. Так, за підсумками 2022 року, Україна посідала 116-те місце серед 180 країн світу в Індексі сприйняття корупції. Росія була в списку на 137-й сходинці. Але чи є це приводом для оптимізму? Клептократія в Росії має дуже вагомі позиції. Корупція, безумовно, позначається на потенціалі країни-агресорки. Однак ми маємо справу з державою, яка володіє значно більшим військовим потенціалом, має більшу економіку і, попри санкції, досі здатна виділяти на свої збройні сили вдвічі більше, ніж Україна. За оцінками Стокгольмського інституту дослідження проблем миру, 2022 року Росія спрямувала на армію 86 млрд дол. В Україні видатки на сектор оборони аналітики оцінили у 44 млрд дол. Торік обсяг російського ВВП перевищував український у 14 разів: 2 трлн 240 млрд дол. проти 160 млрд згідно з інформацією Світового банку. Корупція у РФ, безумовно, підточує її потенціал і здатність ефективно вести війну. Але агресор через відчутну відмінність у потенціалах може дозволити собі втрачати через корумпованість значно більше людей, грошей і ресурсів. Тоді

як Україна без ефективного управління ризикує програти у цьому жорстокому кривавому марафоні.

Українське суспільство занепокоєне рівнем корупції в державі. Наприкінці липня Київський міжнародний інститут соціології оприлюднив дані соціологічного опитування щодо проблем, які громадяни України вважають найсерйознішими для держави. Корупція посіла друге місце з результатом 89%. Серед головних побоювань українців щодо майбутньої відбудови країни корупція посідає перше місце з-поміж інших можливих ризиків. Відповідні дані оприлюднила Transparency International Ukraine у соціологічному дослідженні, яке вийшло у червні 2023 року. Якщо вірити цифрам, то 73% українців і 80% представників бізнесу найбільше непокоїть повернення корупційних схем у процеси відбудови. Та чи усвідомлює влада всю глибину проблеми? Здається, не зовсім.

Навпаки, є підстави вважати, що значна частина правлячих еліт зацікавлена у збереженні корупції, якщо вона допомагає їм реалізувати свої меркантильні амбіції. Напевно, вони вважають, що вдасться перемогти Росію, не долаючи внутрішньої корупції, обмежившись поверхневими символічними кроками. Це дуже спокусливе бажання: залишити все, як є, нічого не змінюючи. Але воно може бути певною мірою фатальним.

Не секрет, що наш успішний спротив агресору можливий завдяки допомозі Заходу. Наразі суспільна думка у західних країнах прихильно ставиться до підтримки України. Але це не означає, що так буде завжди. І втратити цю підтримку ми можемо саме через нашу корупцію.

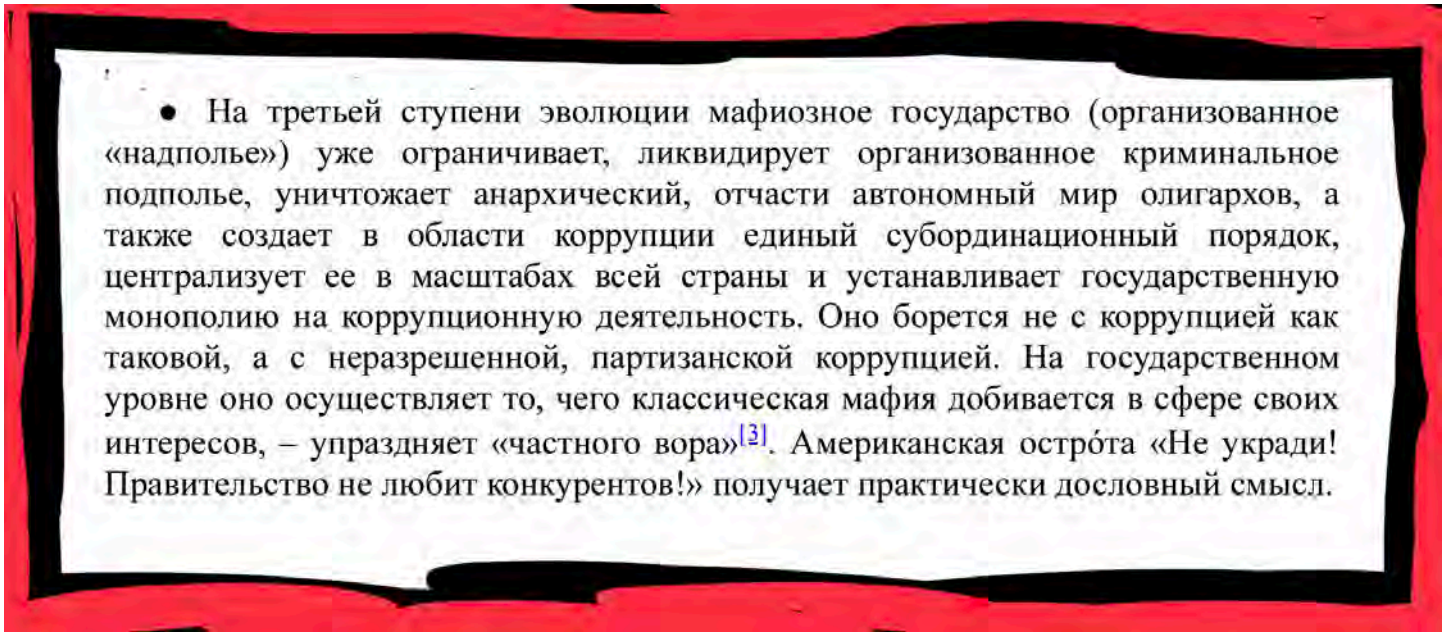

• На третьей ступени эволюции мафиозное государство (организованное «надполье») уже ограничивает, ликвидирует организованное криминальное подполье, уничтожает анархический, отчасти автономный мир олигархов, а также создает в области коррупции единый субординационный порядок, централизует ее в масштабах всей страны и устанавливает государственную монополию на коррупционную деятельность. Оно борется не с коррупцией как таковой, а с неразрешенной, партизанской коррупцией. На государственном уровне оно осуществляет то, чего классическая мафия добивается в сфере своих интересов, – упраздняет «частного вора»[3]. Американская остро́та «Не укради! Правительство не любит конкурентов!» получает практически дословный смысл.

Корупція — це головний козир у руках політичних противників підтримки України. І його обов’язково спробують використати. З кожним новим корупційним скандалом і прикладом неефективного витрачання грошей західним політикам дедалі важче пояснювати своїм виборцям, чому кошти їхніх платників податків мають іти в державу, яка під час війни толерує

системну корупцію. Якщо тема зловживань і розкрадань в Україні вийде на перше місце у світових медіа, це майже напевно стане початком згортання військової допомоги. А з нею відбудеться зниження рівня фінансування дефіцитного українського бюджету. Це може мати фатальні наслідки для України з огляду на важку, тривалу і виснажливу війну.

***

№ 1.905

Майже прострочені

Чи розженуть депутатів і чи замінять міністрів

2023-08-17

РОМАН РОМАНЮК, РОМАН КРАВЕЦЬ

Останній рік каденції дев'ятого скликання Верховної Ради почне свій зворотній відлік 29-го серпня 2023.

Саме цього дня в далекому і майже мирному 2019 році відбулося перше засідання новообраного парламенту. Тож, згідно з Конституцією, в останню неділю жовтня 2023 року мали б відбутися чергові вибори Ради.

В 2019-му чинна Рада могла стати символом великого політичного оновлення та зміни поколінь у вітчизняному істеблішменті. Адже після

появи поняття "монобільшість" вперше в історії України владі не потрібно було шукати союзників чи сваритися за посади.

Однак, за підсумками чотирьох років роботи, можна стверджувати, що

> **— "монобільшість" – синонім не так до слів "зміни" і "реформи", але ж до таких понять як постійні скандали, взаємозаперечні інтереси всередині фракції та пасування перед Банковою.**

У широкому сенсі монобільшість показала себе явищем «одноразовим» *(«през-в» — Ю.Т.)*.

До повномасштабної війни в політичних колах багато хто вважав, що ця Рада не має шансів досидіти до кінця 2023 року.

Але, судячи з усього, чинне скликання не просто залишиться у парламенті до 29 жовтня, коли мали б відбутися перевибори Ради, а й має всі шанси стати найтривалішим за всю історію України.

Співрозмовники УП у різних політичних таборах давно вже говорять про потребу провести вибори до Ради, навіть під час війни. З наближенням осені ці розмови набувають більшої інтенсивності та нових обґрунтувань.

"Українська правда" вирішила розібратися, чи 1) можливо провести будь-які вибори під час воєнного стану, 2) чи насправді є в них потреба та 3) які наслідки для української демократії це матиме.

1. Найдовше скликання в історії

"Якщо ви зараз подивитесь, що відбувається з цими всіма сварками то про бруківку, то про музеї, то про ще щось – народ дуже накручений. Всі хочуть комусь вломити, особливо владі", – ділиться спостереженнями в розмові з УП один із лідерів президентської партії "Слуга народу".

"Зазвичай такий негатив скидали раніше через вибори. І оскільки Раду найбільше не люблять, то логічно було б спустити пару в суспільстві через парламентські вибори. У нас поки таку ідею ніхто не пушить, але є люди, які про це подумують", – додає вищезгаданий соратник президента.

Якби українське політичне життя протікало в геополітичному вакуумі, то ідея виборів до Ради, які і так мали б відбутись у жовтні цього 2023 року, виглядала б чимось бажаним. Однак у реаліях війни за виживання сама думка про оголошення виборчої кампанії натикається на величезний спротив у суспільстві та кілька суто юридичних надскладних перепон.

Першою перешкодою для проведення виборів є те, що вони напряму заборонені законодавством.

Стаття 83 Конституції передбачає, що

"у разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України під час дії воєнного чи надзвичайного стану її повноваження продовжуються до дня першого засідання першої сесії Верховної Ради України, обраної після скасування воєнного чи надзвичайного стану".

Крім того,

— вибори президента, Верховної Ради і навіть органів місцевого самоврядування заборонені статтею 19 закону про правовий режим воєнного стану.

Ці два пункти, а особливо норма Конституції, одразу стали аргументами в публічних дискусіях навколо теми виборів, які поступово розгорались в Україні впродовж останніх тижнів.

1) — Опозиція переконувала, що жодні вибори неможливі.

2) — Влада ж устами спікера Верховної Ради Руслана ***Стефанчука*** обережно запропонувала тезу, що насправді Конституція не забороняє проводити вибори.

"**Заборони проводити вибори в Конституції немає. Така заборона міститься в законі "Про правовий режим воєнного стану". І тому конституційної заборони проводити вибори під час воєнного стану немає**", – сказав Стефанчук в ефірі "єдиних новин".

В оточенні спікера УП пояснили, що саме мав на увазі голова парламенту.

"Ця 83 стаття просто пролонгує повноваження парламенту, якщо вони завершуються під час дії воєнного стану. Читати цю статтю без статті 76 неможливо. А вона передбачає, що строк повноважень парламенту складає 5 років. Тобто "пролонгація" за 83-ю статтею почне діяти лише з 29 серпня 2024 року. Але ще раз – ця стаття не встановлює конституційну заборону", – переконує співрозмовник із близького оточення Стефанчука.

"Тобто, якщо сильно захотіти, то вибори можна буде провести коли завгодно. Треба поміняти закон про воєнний стан, і ще буде купа роботи, але це формально можливо. Питання, чи воно можливо в реальності і для чого ці вибори взагалі", – пояснює простою мовою один із топів "Слуги народу".

З одного боку, вибори, принаймні в Раду, могли б згладити той разючий дисбаланс, який накопичився між запитом суспільства на певні політичні сили і реальним представництвом у Раді. Останні рейтинги довіри показують, що українці хотіли б бачити у владі потужне представництво захисників і волонтерської спільноти.

Згідно з опитуваннями, 73% людей хотіли б великого оновлення влади після перемоги, а 69% українців воліли б змінити парламент.

Натомість зараз

— 1/4 парламенту складають колишні регіонали та ОПЗЖшники, ще

— 1/4 чверть – партії з доволі проблематичним політичним майбутнім, такі як "Батьківщина", "Голос" чи "Євросолідарність".

Вибори в Раду означали б знищення гегемонії "Слуги народу", а отже, створення системи нових політичних балансів і в парламенті, і в уряді, і в усій системі влади.

Особливо це стосувалося б позбавлення абсолютистських повноважень президента і керівництва його Офісу, які під час війни стали майже необмеженими.

Крім того,

— оновлення парламенту не допустило б того, що наші європейські партнери поки впівголоса називають "простроченістю демократії".

"Американцям загалом вибори зараз не дуже цікаві. Але приїздять європейці, той же Пет Кокс (колишній голова Європарламенту, керівник групи з реформи Верховної Ради - УП), і кажуть, що от Путін навесні переобереться на новий термін, а у вас і в президента, і в Ради закінчуються повноваження. І Путін буде грати на цій "простроченості" вашої влади", – переповідає розмову із європолітиками один із керівників президентської фракції.

Однак,

— попри всі аргументи за оновлення Ради є кілька речей, які роблять його по суті неможливим.

Передусім йдеться про те, що жодні вибори фізично неможливо провести.

1) Як верифікувати дані Реєстру виборців?
2) Як проводити агітацію?
3) Як забезпечити роботу ЦВК і комісій, адже в будь-яку дільницю може прилетіти?
4) Як голосувати, якщо цілий день буде повітряна тривога?
5) Як проголосувати мільйонам виборців за кордоном?
6) Як проголосувати внутрішнім переселенцям, чиї документи і майно згоріли в Маріуполі, Волновасі, Мар'їнці чи Бахмуті?

7) Зрештою, як голосувати мільйону мобілізованих воїнів, які тримають позиції від Куп'янська до Херсона? Покинути пости та йти на дільниці?

Друга перепона на шляху до проведення виборів цього року технічна – строки.

— Щоб встигнути з виборами на осінь, треба оголошувати їх уже. Адже вибори це не лише день голосування. Це ще й висуванння, з'їзди, списки, кампанія, комісії, підрахунки тощо, тощо. Словом, це місяці часу. А його немає.

Третя перепона, може найголовніша, яка робить ідею виборів нездійсненною – екзистенційна.

1) — Немає нікого в Україні, хто б ставив під сумнів тезу, що вистояти в перші дні-місяці російського вторгнення наша країна змогла єдино через тотальну внутрішню єдність.

2) — Вибори – це завжди про розколи і внутрішні поділи.

І в момент, коли загрожене саме існування України як такої, перехід від пошуку того, що нас об'єднує, до пропаганди внутрішніх розколів виглядає не інакше як спроба самогубства.

Кажучи словами того ж ***Стефанчука***, **"вибори під час війни розірвуть країну".**

Варіант із переобранням Ради виглядає в теорії гарним способом спустити пару в суспільстві. Але, найімовірніше, це теорія, яку ніхто не ризикне перевіряти на практиці.

Тож нинішньому скликанню парламенту, яке має шанси стати найдовшим в історії, доведеться й надалі бути громовідводом для точкового скидання негативу.

І ми ще не раз побачимо, як президент після чергового журналістського розслідування публічно бичує і добивається вигнання особливо одіозних слуг народу, до якої б фракції вони не належали.

2. Тіні урядового кварталу

Кабінет міністрів ***Дениса Шмигаля*** жартома називають найбільш непомітним урядом за всю історію України.

Багато хто вже й забув, що засідання Кабміну можна було подивитися по телевізору в онлайні і часом навіть стати свідками, як прем'єр сварить міністрів.

Та насправді **урядовці нікуди не поділися й працюють навіть інтенсивніше, ніж раніше: наприклад, засідання тепер проходять не один раз, як колись, а двічі на тиждень**.

Однак, **для сучасних держслужбовців політична безамбітність і відданість команді стали важливішими якостями, аніж компетентність чи публічність.**

Щоб не викликати невдоволення президента, голови ОПУ Андрія ***Єрмака*** чи його заступників, міністри часто уникають зайвий раз вийти на публіку та максимально узгоджують свою роботу на Банковій.

У приватних бесідах з УП члени Кабміну абсолютно не приховують залежності від Офісу президента.

> "Ми часто читаємо якісь вкиди в Telegram, що ОПУ хоче замінити Дениса Анатолійовича. Насправді це викликає посмішку, тому що Шмигаль – ідеальний прем'єр для Зеленського. Він розуміє, що міністрами керує не він, а президент й ОПУ, і повністю приймає такі правила", – ділиться спостереженнями один із колег Шмигаля.

УП раніше вже писала, що ***команду президента дратує***, що уряд загалом бюрократизований і повільно шукає рішення на виклики війни. Але, з іншого боку, щойно хтось із міністрів починає проявляти надмірну активність, до нього тут же виникають додаткові "запитання" на Банковій.

"Зараз в уряді дуже багато імітації роботи. Є усталена практика: президент озвучує якусь ідею – і всі біжать її виконувати. При тому, що часом це ідеї, які неможливо виконати. І колеги цього не озвучують, а показово починають організовувати наради, створювати робочі групи, про щось звітувати. А в кінцевому результаті лише заговорюють зуби", – скаржиться в розмові з УП один із членів команди президента.

"Зеленському не можна казати "ні". Але можна і навіть треба пропонувати альтернативні речі. А люди не беруть на себе сміливості, щоб запропонувати інші шляхи для досягнення цілі. Через це купу всього не робиться і проблеми підвішуються", – додає співрозмовник.

Через такі реалії "Українській правді" неодноразово доводилося чути побоювання з боку західних дипломатів, яких відчутно турбує, що **якісь заступники голови ОПУ мають більший вплив, аніж міністри**.

Переобрання Ради могло б перезавантажити Кабмін та вдихнути у нього нове життя. Однак цього, як видається, не станеться. Тому в уряді триває практика точкової ротації.

Якщо проаналізувати склад Кабінету Шмигаля, то з 2020 року там замінили 3/4 всіх міністрів!

Наразі черга дійшла до міністра оборони ***Олексія Резнікова***, про потенційне звільнення якого у владних колах говорять ще з початку року.

Взимку ***Резніков*** був готовий очолити Міністерство юстиції, однак його спробували відправити у Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості, від чого міністр оборони категорично відмовився.

Зараз же декілька джерел УП в оточенні президента пророкують Резнікову позицію посла України у Великій Британії. І міністр оборони зовсім не проти реалізувати цю ідею.

З кінця липня Зеленський і справді активно шукає нового міністра оборони.

"Якось від президента лунала така претензія: а навіщо нам міністерство стратегічних галузей промисловості, якщо ми не можемо знайти міністра оборони", – переказує епізод однієї з робочих нарад на Банковій співрозмовник у команді президента.

Найбільш імовірними кандидатами на посаду очільника МО ще на початку серпня джерела УП називали віцепрем'єра з відновлення України Олександра Кубракова та міністра з питань стратегічних галузей промисловості Олександра Камишіна. З обома були розмови на Банковій, однак жоден поки серйозно не готується до зміни посади.

"Проблема в тому, що насправді ніхто не хоче йти міністром оборони. Тому що це реально дуже складне міністерство і величезна відповідальність, а часу розбиратися ні в кого немає, тобто треба працювати відразу з коліс", – пояснює не під запис один із членів Зе!команди.

Окрема проблема – створення власної команди, адже заступників лише формально пропонує сам міністр. У нинішніх реаліях, а особливо в Міноборони з його вісьмома заммініструми, це питання вирішується тільки на Банковій.

"Нам казали, що Резнікова будемо знімати. А от коли і кого будемо призначати йому на заміну, ще не знаємо. Міністр оборони – це квота президента, тому нехай він сам вибере кандидатуру", – з відчутною втомою в голосі коментує УП один із лідерів монобільшості.

***

Кадрова проблема уряду Шмигаля значно глибша. Зеленському та його людям все важче залучати до команди людей ззовні.

Це помітно, скажімо, на прикладі Міністерства культури та інформаційної політики: Олександра Ткаченка звільнили, а нового міністра не призначили. Навіть не намагались, тому що Банкову задовольняє перший заступник міністра, **класичний чиновник *Ростислав Карандєєв***.

1) — "З людьми величезна біда. От, наприклад, приходимо до людини з бізнесу, мовляв, іди в уряд заступником міністра. Він каже: "А що ви можете мені запропонувати?" – зізнається УП один із членів команди президента.

2) — "Він пояснює: "Я легально заробляю ті самі гроші, що у владі міг би нелегально. Самостійність рішень ви мені не дасте. Поваги від вас не буде. Бронь від армії я і так маю. То що я отримаю? Лише проблеми з правоохоронцями".

3) — І я навіть не знаю, що маю на ці всі доводи відповідати", – роздратовано додає співрозмовник.

Поки народні депутати та урядовці намагаються знайти свою суб'єктність в умовах повномасштабної війни, вакуум влади все щільніше заповнюють люди, які працюють в Офісі президента.

Органі, згадки про який навіть немає в Конституції.

***

№ 1.906

Юрий Касьянов
7 ч. ·
2023-08-16
Если кто-то ещё не заметил кризис, отвечаю, что он есть. Больше так продолжаться не может, потому что отсутствие давно назревших решений ставит под угрозу само существование Украины как государства.
Страна не превратилась в военный лагерь, оборонная промышленность не создана, военные успехи даются страшной кровью, коррупция не уменьшилась ни на йоту, "элиты" жируют, простые украинцы жебракуют.
Единый марафон выдохся.
Такова реальность. И с этим надо что-то делать. Нужны новые цели, новые лозунги, новые люди.
В моих словах нет ни грамма "политики"; я не претендую на власть, не "топлю" за лидеров, и не топлю "лидеров". Просто настало время серьёзных перемен, замены незаменимых, приближения недопустимых.
Посмотрим, что скажет президент.
https://t.me/kasjanovcom

***

№ 1.907

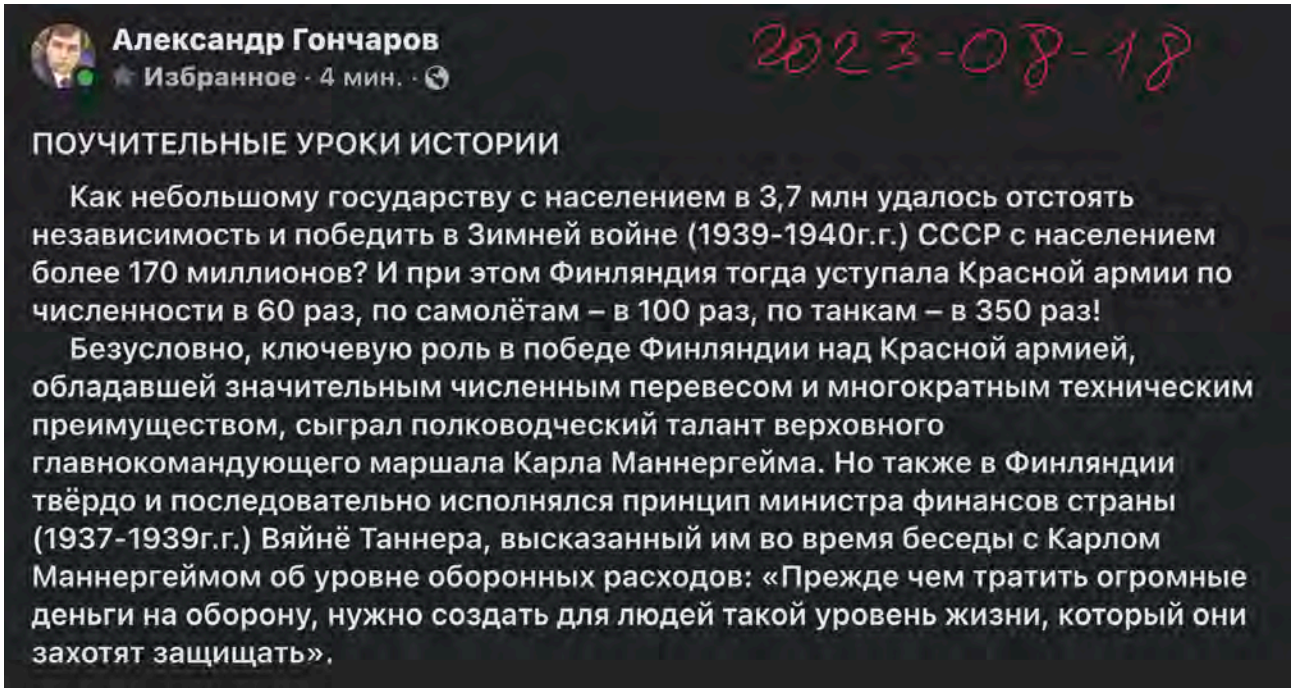
Александр Гончаров
Избранное · 4 мин. ·
2023-08-18
ПОУЧИТЕЛЬНЫЕ УРОКИ ИСТОРИИ
Как небольшому государству с населением в 3,7 млн удалось отстоять независимость и победить в Зимней войне (1939-1940г.г.) СССР с населением более 170 миллионов? И при этом Финляндия тогда уступала Красной армии по численности в 60 раз, по самолётам – в 100 раз, по танкам – в 350 раз!
Безусловно, ключевую роль в победе Финляндии над Красной армией, обладавшей значительным численным перевесом и многократным техническим преимуществом, сыграл полководческий талант верховного главнокомандующего маршала Карла Маннергейма. Но также в Финляндии твёрдо и последовательно исполнялся принцип министра финансов страны (1937-1939г.г.) Вяйнё Таннера, высказанный им во время беседы с Карлом Маннергеймом об уровне оборонных расходов: «Прежде чем тратить огромные деньги на оборону, нужно создать для людей такой уровень жизни, который они захотят защищать».

***

№ 1.908

Олег Шрам
1 ч. ·

2023-08-17

Про економічний ефект у звіті НАБУ

За словами НАБУ – загальний економічний ефект у 1 півріччі складає 1,67 млрд грн, в т.ч.:
1) 662 млн грн - кошти та майно, арештовані/добровільно внесені в межах кримінальних проваджень, які розслідуються НАБУ і САП, а також застави, передані за рішенням ВАКС;
2) 885 млн грн - приватні компанії повернули ПАТ «Укрнафта»;
3) 2 млн грн - відшкодовано збитків АТ «Укрзалізниця»;
4) 70,5 млн грн – попереджене розкрадання;
5) 25,5 млн грн – конфіскація за вироками суду.

Перевіряємо.

Згідно із офіційний стат-им Звітом (Ф. 1) у провадженнях НАБУ, досудове розслідування у яких закінчено у І півріччі, всього відшкодовано збитків на загальну суму - 572 тис. грн.!

Щодо сум конфіскованого за вироками суду (25,5 млн) на жаль офіційні дані відсутні.

Щодо суми попередженого розкрадання (70,5 млн) у звіті відсутні відомості про те, що це за провадження, чи є у них/ньому підозрювані та чи скеровано воно/вони до суду.

Щодо сум повернутих коштів ПАТ «Укрнафта» (885 млн) та АТ «Укрзалізниця» (2 млн) аналогічна історія - відомостей у звіті нуль.

662 млн, які лишились, то це теж не менш спірне питання, оскільки, наприклад, внесені застави перераховують на потреби ЗСУ з доброї волі заставодавців в обмін на застосування до підозрюваних/обвинувачених менш суворих запобіжних заходів, що по суті є викупом або ж хабарем. Детальна чи хоч якась інформація про те, що це за майно/кошти, який його статус, у яких провадженнях, на яких стадіях, у звіті так само відсутня.

Рахувати як відшкодовані збитки суми у провадженнях, досудове розслідування у яких не завершено, а тим більше у тих, де нікому навіть не повідомлено про підозру, називається профанацією, некомпетентністю, невідповідністю займаним посадам, брехнею, маніпуляцією і т.п.

Короткий висновок: єдина підтверджена сума відшкодованих у справах НАБУ збитків у І півріччі становить 572 тис грн., все інші – на ваш розсуд.

Якщо у НАБУ вважають, що ми маємо просто повірити їм «на слово», то вони, м'яко кажучи, дуже і дуже помиляються.

***

Заступнику директора **НАБУ**

Шановна Поліно!

Не потрібно так дивуватися та засмучуватися тому, що більшість громадян не вірять у ефективність звернень до НАБУ із заявами/повідомленнями про корупційні злочини.

Думаю, причини Вам повинні бути відомі.

Якщо ж ні, пропоную проаналізувати спочатку кількість поданих до НАБУ заяв/повідомлень про злочини, кількість розпочатих детективами за такими зверненнями кримінальних проваджень, кількість відмов у внесенні відомостей до ЄРДР та кількість відписок про те, що наведені заявниками факти начебто досліджуються у інших провадженнях.

Далі проаналізуйте результати розслідування таких кримінальних проваджень, у скількох із них повідомлено про підозру, скільки направлено до суду, скільки закрито, скільки направлено за підслідністю до інших органів і їх подальшу долю.

Вам це буде не складно.

А зараз наведу відкриті офіційні дані із сайту ВАКС - кількість поданих і задоволених скарг заявників до ВАКС на бездіяльність НАБУ щодо внесення відомостей до ЄРДР

(подано скарг / задоволено):

1) 6 міс. 2023: 277 / 52 (19%)

2) 12 міс. 2022: 202 / 22 (11%)

3) 12 міс. 2021: 516 / 140 (27%)

4) 12 міс. 2020: 839 / 262 (30%)

А якщо ще згадати про строки досудових розслідувань, якщо згадати, наприклад, справу екс-голови НБУ та багато інших, коли посадовців починали притягати до відповідальності лише після їх звільнення з посад та залишення території нашої держави?!

Все ж очевидно, чи ні?

***

№ 1.909

Між «державною зрадою» і *«ефектом Даннінга-Крюгера»* в НБУ

Зависимость уверенности в квалификации от опыта

2023-08-14

Шапран

Коли я читаю заяви представників нашого центрального банку, які собі в заслугу ставлять курсову стабільність та «утримання гривні», то в мене складається враження, що там в керівних органах або зрадники, або процвітає ефект Даннінга-Крюгера.

Ймовірно в керівництві регулятора накопичилась критична маса людей, які знаходяться у стані когнітивного упередження, яке полягає в тому, що люди з невідповідною кваліфікацією роблять помилкові висновки та ухвалюють невдалі рішення, але їхня некомпетентність або відсутність спеціалізації не дозволяє це усвідомити.

У підсумку ця група осіб живе в якомусь своєму «світі перемог» окремо від України і **не помічаючи потреб суспільства та економічних дисбалансів, які самі створюють**.

1.

Давайте розберемось з цією «курсовою стабільністю НБУ».

1) — Про стабільність говорять ті люди, які девальвували гривню з 26 до 36,6.

2) — Курс долара зріс на 40% під впливом адміністративного рішення.

До цієї «помилки» додайте об'єктивний зовнішній фактор:

3) — інфляцію в ЄС за 2022 рік на рівні 9,2% і

4) — зростання залежності України від імпорту.

То яку Ви хотіли інфляцію у 2022 році?

А що ж нам дала девальвація, крім внеска до споживчої інфляції?

1) — До суттєвого зростання експорту девальвація не призвела, проблеми у 2022-2023 рр. були із доставкою нашого експорту, а не з самим експортом або його цінами.

Проте

2) — за один день зарплати всередині країни стали на 40% менші в доларовому еквіваленті.

Якщо відняти ефект впливу зарплат військових, то в цивільному секторі в Україні, навіть в великих містах, зарплати зараз слабо конкурують з Польщею, Угорщиною і навіть Болгарією. Я вже не кажу про Німеччину чи Великобританію.

А потім наші хлопці «в уряді дивуються»,

— а чого ж це 50% з 7 млн наших громадян не планують повертатись з ЄС.

2.

Високі темпи девальвації вплинули на інфляцію, високі прогнози по інфляції призвели до необхідності підвищувати ставку НБУ.

1) — **В НБУ не могли не усвідомлювати**, що різке зростання ставки слабка економіка не потягне, і вже через місяць почались вмовляння Мінфіну підвищувати ставки по ОВДП, а банків – ставки за депозитами.

2) — Вмовляння тривають і до сих пір.

Середня композитна ставка за депозитами населення перед зниженням облікової ставки становила 14,3%.

Виходить, що

— ставку підняли через зростання прогнозів по інфляції, усвідомлюючи, що механізм монетарної трансмісії не працює, тобто **зростання ставки НБУ торкнеться тільки «окремих сегментів ринку»**.

Так воно і сталось.

Система державних фінансів втратила десь приблизно 120 млрд грн через підняття ставки НБУ,

1) — підвищилась вартість кредитів у сегменті позичальників prime-класу, де багато державних компаній,

2) — а банки отримали над-доходи за депозитними сертифікатами НБУ.

Штучно створений дисбаланс в системі призвів до перерозподілу доходів під час війни не в бік держави, а в бік фінансових установ, включаючи тих, сестри яких працюють в рф та наповнюють бюджет країни-агресора.

3.

Обсяги ДС НБУ досягли історичного максимуму: на початку року майже 480 млрд грн.

А як це впливає на інфляцію?

Справа в тому, що заборгованість за ДС НБУ історично ніколи не була нульовою. В системі є банки, які займаються короткостроковими операціями з ОВДП, з торгівельного фінансування і ДС НБУ як інструмент їм потрібний для управління ліквідністю, тому вкладення банків на рівні 100-150 млрд чи навіть 200 млрд в ДС НБУ цілком природні, бо для них це чи не єдине джерело дохідної ліквідності.

Тому,

— насправді з 480 млрд на початок року надлишковими були 280-330 млрд грн.

А тепер давайте подивимось на обсяг готівкової і безготівкової гривні в обігу (грошовий агрегат М1).

У січні 2023 року М1 досягав 1530 млрд грн, тобто фактично стерилізували тільки 18-20% агрегату М1 і за це заплатили (з липня 2022 по липень 2023) приблизно 60 млрд грн і плюс від 12 млрд грн додаткових витрат по тим 100-150 млрд у ДС НБУ, які були б при будь-якій обліковій ставці НБУ.

Якщо б з системи не витягнули 280-330 млрд грн, то рівень інфляції все одно був би значно менший ніж у Туреччині (70,45%), можливо на тому ж рівні, що і у 2015 році (43,3%), а скоріш за все нижче.

Тож, виникає **доречне питання доцільності витрат на приборкання інфляції**, яка

> **— все одно не могла бути низькою через війну, зростання залежності від імпорту та високу інфляції в країнах, що є торгівельними партнерами України.**

4.

Рецепт приборкання інфляції високими ставками, розрахований на те, що рівень високих ставок пригнітить ділову активність, і відповідно через зменшення споживання зростання цін загальмується.

У випадку з Україною той факт, що

> — 7 млн споживачів виїхали за кордон і що війна сама зменшила ділову активність просто **був проігнорований**.

Монетарній **владі здалося, що «ефекту від війни мало», і тому вирішили підлити масла у вогонь високими ставками**.

Але оскільки механізм монетарної трансмісії не запрацював як потрібно, то утримувати ставку прийшлось більше року, і тепер банки, які заробили 22% річних у гривні (і валюті) з липня 2022 по липень 2023 р., ці кошти по мірі зниження рівня ставок за ДС НБУ будуть повертати до системи.

Тобто,

> — до отих знерухомлених 280-330 млрд грн додайте ще **70-80 млрд грн, які банки «чесно» заробили за час війни**, і які ж після зникнення привабливості ДС НБУ мають піти на кредитний ринок або в ОВДП і далі в економіку.

Класика ***«процентного шоку»*** передбачає, що рівень надвисоких процентних ставко тримається 1-2-3 ну максимум 6 місяців, а в нас вже більше року, а за цей рік високі відсотки за ДС НБУ стають поступово відчутною сумою, яка стане готівковою та безготівковою гривнею в обігу – М1.

На фоні **цього «відвертого ідіотизму в НБУ»** пухнуть ЗВР до розмірів, яких в Україні ніколи не було, а головне – податківці через пригнічення ділової активності відчувають дефіцит ресурсів і починають слідом за монетарною владою «закручувати гайки».

5.

Підвищення податкового тягаря і адміністративного тиску на бізнес зараз – це наслідок грубих помилок в монетарній та курсовій політиці в минулому.

Турбуватись потрібно не про те, чи буде інфляція 20% чи 30%, або курс 40 чи 30 грн за долар, а про швидке повернення громадян і про відновлення економіки темпами хоча б +7-10% на рік, а не 3% після зниження на 30%.

***

Це не питання конкуренції між економістами, або противників чи прихильників Вашингтонського консенсусу, для України – це питання виживання та національної безпеки.

ДБР та контррозвідки СБУ вже давно пора зацікавитись роботою керівництва НБУ та бурхливою роботою тих народних депутатів, які систематично підтримують НБУ в його помилках та не соромляться вмикати фіскальний прес під час війни.

> Мені як і більшості українців все одно, з ким ми маємо справу: з учнями Сівковича, Плужнікова, Сацюка, яких нам тут залишив «у подарунок» Медведчук, чи просто з групою йолопів, які не змогли справитись з ситуацією і зраз вкидають в PR мільйони гривень, щоб забовтати тему.

Головне в цій ситуації – **перезавантажити керівний блок фінансової системи та добитись того, щоб центральний банк нарешті почав працювати в інтересах суспільства**, **а не створював серію дисбалансів, які віддаляють нас від перемоги.**

***

№ 1.910

Російська ядерна есхатологія: недуга на руїнах модерну

2023-04-10

ДЕНИС СУЛТАНГАЛІЄВ

1. Як говорити про війну

Мало що більше ускладнює розмови на тему російсько-української війни, ніж досі наявна прірва між українськими та західними конструктами цього дискурсу. На Заході хронічно бракує розуміння складнощів російсько-українських відносин протягом століть історичної динаміки. Як не дивно, західна лівиця має навіть більш імперіалістичні переконання, ніж неоліберальний політичний мейнстрім. Поки провідні ліберали й технократи тісняться в межах абстрактних висловлень про боротьбу за свободу й демократію, ліві не можуть вибратись із пастки безсоромного вестсплейнінгу, постійно наголошуючи на перебільшеній ролі НАТО. В результаті західний

інфантильний комплекс провини грає на руку режимові, який навіть не намагається приховати своєї імперіалістичної природи.

В Україні помітні різні теоретичні підходи до пояснення цієї війни, проте в місцевих інтелектуальних колах переважає її трактування як просто чергового етапу в історії кількох століть російсько-українського конфлікту.

Такий погляд безумовно є чим обґрунтувати, але він часто не враховує особливостей поточної ситуації — її відмінностей від російсько-українських сутичок у минулому.

Ці особливості неможливо повністю вивести з того, що вже траплялося в нашій історії; навпаки, ми мусимо застосувати цілий ряд концептуальних апаратів, щоб краще зрозуміти складну природу того, що відбувається цього разу.

Отож, щоб **окреслити дві найважливіші речі в обговоренні цієї війни — її причини й витоки** — **потрібно уважно дослідити**

1) — місцевий контекст, тобто складну культурну історію східноєвропейського регіону та російсько-українських відносин,

2) — а також потенційно корисні теоретичні припущення.

2. Ядерна есхатологія

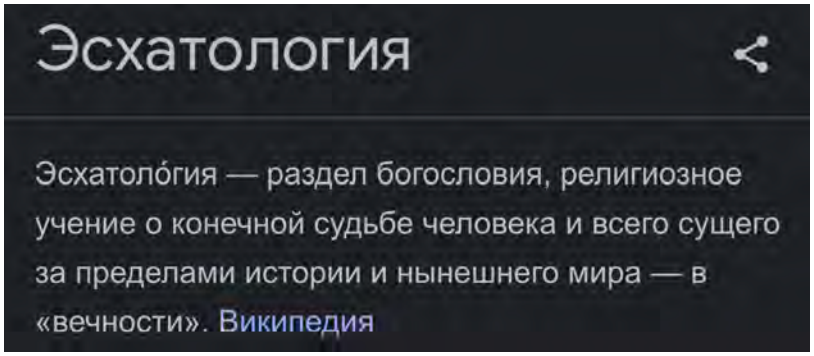

Минуло одинадцять місяців із початку повномасштабної російсько-української війни. Більше, ніж ембріонові нашого виду достатньо, щоб стати людиною. Уже одинадцять місяців Історія виношує подію, яка тісно переплітає життя й смерті. Їх скріплює діалектична єдність смертоносності Голіафового наступу та життєдайності спротиву, втілюваного насамперед спільною працею багатьох. Ця спільна праця нагадує комашиний рій чи мікоризну мережу; таку форму вітальності ми часто спостерігаємо в інших видів — неіндивідуалістичну ефективну співпрацю, основою якої є пряма дія, котру не гальмує нерішучість людської демагогії.

Піком есхатологічних сентиментів стають розмірковування про ядерні загрози, коли поняття «смерть» і «атом» синтезуються й видозмінюють одне одного.

Маючи ядерне підкріплення, природне явище смерті стає чимось водночас глобальним і рукотворним. Ядерна енергія, врізаючись у дискурс війни, перетворюється з одного з найвидатніших відкриттів у всій історії людства на щось здатне її завершити. А втім, обговорювати таку «ядерну есхатологію» доводиться зовсім не через дійсний ризик ядерної війни, якою стривожені західні батьки невдовзі почнуть лякати неслухняних дітей. Це явище варто розглядати як важливий складник ідеології путінізму та її пропагандистської машини. Це один із ключів до усвідомлення того, чим є путінський режим і розпочата ним війна.

До того ж, будь-кому, хто спостерігає за цією інформаційною машиною, стає очевидно, що ядерні загрози посідають особливе місце в дискурсі російської пропаганди. Вони звучать у безлічі «аналітичних шоу» на головних російських каналах, але їхній ужиток дечим відрізняється від типової пропагандистської діяльності. Коли мова йде про ядерні загрози, можна відчути сексуалізацію самої апокаліптичності. Наприклад, одне з нещодавніх шоу містило приголомшливий діалог головних рупорів російської пропаганди — Владіміра Соловйова й Маргаріти Сімоньян. У своїй промові Сімоньян виправдовувала бомбардування громадської інфраструктури України тим, що українцям бомбардування завдають менше горя, ніж програш війни — росіянам. Почувши це, Владімір Соловйов у своєму звичному незворушному й смакуючому стилі додав, що поразка Росії в принципі неможлива, бо тоді вони перетворять «весь світ — на попіл». Це зауваження, повне пристрасного потягу до смерті, показує самим своїм звучанням, наскільки путінізм розмиває межу між еротизмом, есхатологією та політичною вседозволеністю.

3. Життя й смерть у російській культурі

Перш ніж обговорити природу російської ядерної есхатології, варто розібрати кілька наративів з історичного погляду, щоб не виглядало, ніби вся проблема — у корінній спорідненості російської культури зі смертю.

Перший наратив я почув від свого київського викладача. Це відома особа в місцевому контексті, православний комуніст, який брав участь у заснуванні сучасної Києво-Могилянської академії — українського університету, де продукують здебільшого бюрократів та інтелектуалів ліберального й націоналістичного зразка.

Цей наратив стосується ідеологічної нерозривності між російськими традиціями православного християнства, космізму та більшовизму.

Схожий погляд, хоч і менш яскраво виражений, мають дослідники історії російського космізму, які вбачають у ньому явище накладання православного

впливу на більшовизм, а також ті, хто підходять до ленінського більшовизму як до релігійного феномену.

Гіпотеза спирається на твердження, що попри широкі розбіжності між більшовизмом, космізмом і православ'ям, усі вони мають спільну невід'ємну ідею подолання феномену смерті. У православ'ї цю ідею передає зокрема Нікейський символ віри: «Чекаю воскресіння мертвих і життя майбутнього віку. Амінь». У космізмі одною з ключових ідей є всесвітнє повернення мертвих до життя як головна етична мета наукового прогресу. У більшовизмі утопічне революціонерство має на меті перебудувати не лише економічні відносини й творену ними культуру, а й сам онтологічний ґрунт — питання життя й смерті.

Цей зв'язок, принаймні в тій формі, котра існувала в радянській Росії, можна простежити в праці Андрєя ***Платонова***, блискучого діагноста початку радянської ери.

Звісно, неможливо визначити, конструював Платонов цей зв'язок чи лише ставив йому діагноз. Хай там як, крихка діалектика життєдайного й смертоносного невіддільна від революційних подій і «будівництва комунізму».

Щоб відстежити форму цього зв'язку, психоаналітикиня Світлана ***Нєчітайло*** радить звернутися до концепції «будівничої жертви», оскільки лейтмотив «будівництва» так часто повторюється в текстах Платонова.

Й саме його розчарування в радянському проєкті підказує нам, що слід розглянути явище «хибної будівничої жертви»: сталінізм піддав репресіям сотні тисяч сучасників Платонова, зокрема його 15-річного сина.

Найбільше нас цікавить навіть не

1) — марність жертв заради будівництва спільного комуністичного дому,

2) — а радикальніша ідея неможливості співіснування смерті й комунізму.

Один з епізодів повісті ***«Котлован»*** виражає цю ідею майже прямими словами:

> — «Пока Чепурный помогал мальчику пожить еще одну минуту, Копенкин догадался, что в Чевенгуре нет никакого коммунизма – женщина только что принесла ребенка, а он умер».

Отож,

> — первісний духовний утопізм російського більшовизму неявно несе в собі закладене наперед розчарування.

Прикметно, що Платонов відчув цю неявну розчарованість на самому початку радянської історії: тоді її все ще так трагічно сприймали як мертвонароджену надію на можливість фундаментальної перебудови.

Наприкінці радянської історії цей мотив уже був швидше комічною згадкою колишніх фантазій.

> Подібні комічні згадки мітко зафіксовані піснею культового радянського поета й музиканта Єґора ***Лєтова***, в якій сатирично зображено перебіг думок у головах авдиторії радянського телебачення часів Перебудови: він уже бачив, що радянський проєкт вмер, але якщо ми ще трошки зачекаємо на комунізм, то «при коммунизме все будет заебись… там, наверное, вообще не надо будет умирать».

В імпульсі ранньої радянської вітальності, перехопленому й пронесеному ще певний час постсталіністським СРСР, ми також не знаходимо **смертоносних рис сучасного путінізму**.

Навіть у той момент, коли СРСР вкрай наблизився до ескалації ядерної сутички з Заходом, йому не були характерні романтизація й еротизація ядерної війни, на відміну від путінської пропаганди.

До того ж, попри будівництво інфраструктури ядерного озброєння, радянська ідеологічна пропаганда наголошувала на підтримці ядерного роззброєння й мирного застосування атомної енергетики (не заглиблюватимемося в мотиви, що стояли за цією риторикою; важливий сам факт).

Таким чином, позиція путінізму щодо ядерної війни геть відмінна як

> 1) — від ранніх більшовицьких революційних планів подолання смерті,
>
> 2) — так і від позиції «вимушеного ядерного захисту» часів Холодної війни.

Розуміючи, що путінський потяг до ядерної загибелі — досить новий феномен, таки не слід зовсім відокремлювати його від обговореної вище традиції прганення здолати смерть.

> Особливо відмітимо такий символ, як Баклановський прапор — одне з головних знамен російських бойовиків радикально правих поглядів, а також пропагандистів і «воєнних кореспондентів», які чи не першими беруться ретранслювати дискурс ядерної есхатології.

На цьому прапорі — та сама православна християнська максима, що проголошує прагнення до тріумфу життя над смертю: «Чекаю воскресіння мертвих і життя майбутнього віку. Амінь». Уже тут, на первісних стадіях цієї ідеї подолання смерті, а саме на етапі православної есхатології, в останніх рядках «Символу віри», ми бачимо виразну єдність смерті й життя.

Ця єдність загалом характерна християнській есхатології, де кінець світу й усесвітнє воскресіння — одна подія. Зауважимо, що ця вітально-мортальна єдність автентично засадова лише в контексті християнської теології. Світська есхатологія не передбачає всесвітнього воскресіння; світське прагнення здолати смерть не містить апокаліптичних мотивів. Космізм і більшовизм, віддаляючись від християнства, трактують «життя майбутнього віку» буквально як життя, а от синкретична ідеологія путінської Росії дає нове життя есхатологічній стороні давньої багатозначності за допомогою лібідинальності потяга до смерті.

4. Патологія та інфраструктура

Поєднання крайньої правизни православного християнства (точніше, його формальних атрибутів) зі статевими збоченнями — така впізнавана риса сучасної російської політичної культури.

Зокрема,

1) — їх типово поєднують тексти одного помітного російського автора часів цієї війни, а саме колишнього російського президента Дмітрія ***Мєдвєдєва***.

2) — В його текстах ми знаходимо тези, що руками Росії втілюється кара Божа, а також хтиві алегорії про сварку збочених сексуальних партнерів — США та Європи.

Саме в цьому я пропоную шукати відправну точку ядерної есхатології — в ідеології квазіправославного мілітаризму, радикальна естетика якого сублімує потоки лібідо, котрі в свою чергу заводять рух цієї ретроградної структури.

Як і путінська ідеологія в цілому, це постмодерновий колаж, зароджений десь поміж успадкованими від СРСР ядерними боєголовками, злиттям держави й квазіправослав'я, а також неабиякими сублімаціями консервативних політиків.

Лібідінальний складник цієї структури — це щось на зразок таємного бажання, що постає в просторі чоловічого лона. От тільки в ньому немає вітального завзяття, навпаки, воно перевертає це завзяття з ніг на голову, направляючи в сторону тотальності не-живого. Ця хвороблива ознака притаманна не всім учасникам путінського дискурсу, але є самим коренем загальної патології путінізму. Психолог та історик культури Алєксандр Еткінд зазначає, що путінська політика має фетишистську будову. Він порівнює одержимість Путіна Кримом (і Україною в цілому) з відкиданням повноти сексуальності партнера й цілковитим зосередженням на певному фрагменті. Не будучи здатним стримати свій фетиш, Путін вдається до політичного реваншизму, ставлячи під ризик саму державність Росії в цій спробі оволодіти

бажаним фрагментом. Цікаво, що цей самий мотив Жижек виявляє у Кантовому означенні шлюбу, де під ним мається на увазі щось «цілковито садівське, оскільки воно зводить Іншого, статевого партнера суб'єкта, до часткового об'єкту, до його чи її тілесного органа, який приносить задоволення, нехтуючи ним чи нею як Цілісною людською Особистістю».

Оксана ***Звєрь***, ставлячи ще один діагноз путінській Росії з погляду психоаналітики, вбачає структурну схожість політичного бажання відновити колишню імперію та потягу до смерті. В обох випадках ціллю хворобливого бажання є повернення до певного непохитного й нерухомого стану:

> «Імперія минулого, реставрувати яку закликає національний лідер, відповідає „первісному стану", повернутись до якого нас спрямовує потяг до смерті… Вигуки Охлобистіна про те, що „нам не потрібен світ без нашої перемоги" — не що інше, як передсмертний крик імперії в її відчайдушному, а втім досі несвідомому прагненні бути знищеною в полум'ї революції».

Проте знову ж таки,

> **— важливо не зводити ідеологію «ядерної есхатології» винятково до хворобливої чи збоченої поведінки.**

Ці умови, зрештою, не могли б стати настільки значущими без залишків ядерної та військової інфраструктури радянської ери. На руїнах радянського модернового проєкту паразитує не лише фетишистський путінський ресентимент; саме завдяки тривалому існуванню цих руїн путінізм загалом втілюється в життя. Радянська інфраструктура, створена в контексті наївного модернового проєкту, надає спокусливі відчуття влади й міці, що стають одним із підґрунть патологічного путінізму.

Про наївність радянської модерновості (котра, втім, заіржавіла й розсипалася ще до того, як це зробив сам СРСР) неодноразово говорив сам Путін, зокрема в тих промовах, які передували його вторгненню до України. Звісно, слід відзначити, що більшовизм наївний сам по собі, особливо коли мова йде про його вірування в можливість повністю зрозуміти дійсність за допомогою засобів діалектичного матеріалізму й ленінської інтерпретації марксизму. Проте звинувачуючи ленінізм у наївності, Путін виглядає не проникливим критиком, а постмодерновим циніком, якому політика утопічного модернового проєкту видається невідповідним духові доби інфантильним розладом політичної недосвідченості. Показово, що таким чином путінізм чинить ідеологічний самообман. Російський імперіалізм — ядро путінської ідеології — зсередини спростував іще Ленін у своїй критиці російського шовінізму, не дивлячись на те, що згодом російський імперіалізм відродився й став на службу радянському режиму.

Як бачимо, путінське «викриття» радянської наївності — реакція на більшовицьке викриття російського імперіалізму.

Але якщо більшовицьке викриття імперіалізму було критичним, то у випадку Путіна спостерігаємо дещо інше. Поразка радянського проєкту, якому Путін особисто служив роками найбільш сороміцьким чином, водночас із кризою «великих наративів» на Заході подарувала ідеологічну вседозволеність російським дев'яностим і двотисячним.

Але ця вседозволеність була не справжньою демократизацією, а інтелектуальним тлом для формування нових ідеологій.

Філософським диспутам і памфлетам початку 20-го століття прийшли на заміну теорії змов, порожні гасла нових пострадянських еліт і нервове релігійне реакціонерство нової епохи. Це те тло, на якому зміг постати путінізм разом зі своєю радикальною надбудовою — ядерною есхатологією. Звісно, таке ідеологічне тло не є чимось винятково пострадянським; воно властиве й західному ідеологічному просторові постмодернової епохи.

Путінська «деідеологізація» має дві особливості.

1) — З одного боку, її зневага до ідеологій безумовно пов'язана з її спробою подати свої погляди як неідеологізований «здоровий глузд», як і в західній «постідеологічній» неоліберальній технократії.

2) — З іншого боку, путінізм дуже складно, з огляду на його крайньо синтетичну природу, назвати ідеологією в повному розумінні цього терміну.

Можна розмірковувати про те, ідеологічним є путінізм чи постідеологічним, але головною його рисою навіть із його ж погляду є те, скільки в нього сили й влади. А ці сила й влада прямо чи опосередковано випливають із радянської військово-енергетичної інфраструктури, що дісталася в спадок від модернового проєкту, який почив після довгих років недуг.

5. Темпоральні екології війни

Синтез реваншистського фетишизму й успадкованої інфраструктури становить апокаліптичну загрозу більшості екосистем.

Згадаймо, як ***Ґваттарі*** тлумачив екологію: це неієрархічне, динамічне переплетення ментальних суб'єктивізацій, процесових соціальних інститутів і природи, що проходить крізь Умвельти різних видів.

Темпоральний аспект його «трьох екологій» стосується й нашого контексту.

Зрештою, коли мова йде про проблеми довкілля, то часто можна їх розуміти саме як проблеми темпорального характеру. Очевидно, що всі екологічні

феномени — клімат, біологічні види, індивідуальні організми — це динамічні й змінювані процеси. А в зміні клімату проблемою є не сама зміна, а те, що певні види й навіть цілі екосистеми, яким для перебудови зазвичай потрібно набагато більше часу, не встигають у свою чергу змінитися й пристосуватися. З цього ракурсу видно, що погрози розпочати ядерну війну впливові за рахунок її катастрофічної темпоральності: ланцюгова ядерна реакція настільки швидка й неконтрольована, що стає буквально несумісною з будь-якими процесами життя.

Часовий аспект також має місце в контексті соціальної екології: радянська інфраструктура, що дає путінізму змогу розвинути з фантазії про власну владу атмосферу глобальної загрози, використовується геть не тим режимом, який її залишив. Цей мотив «залишеності» може бути значущим в обговореннях радянської спадщини в цілому, оскільки радянська матеріальна інфраструктура: будівництво, мистецтво, зброя, міське планування — задумувалась і будувалась для дійсності, суттєво відмінної від пострадянської (знову ж, не даємо цьому оцінки, лише констатуємо факт відмінності). Це існування поза контекстом свого створення, поза своєю епохою — трагічна ситуація, котру експлуатує путінський постмодерний цинізм.

На рівні мислення часовий аспект стосується можливої сексуалізації мотиву кінця світу. Врешті-решт, не будь-яка есхатологія може приваблювати і в певному сенсі ставати культовою. Наприклад, поширена зараз есхатологія, пов’язана зі змінами клімату, в Росії анітрохи не вкорінилася: головна редакторка RT Сімоньян, згадана раніше в цьому есеї, періодично цинічно нагадує свою байдужість до проблем довкілля. Реактивна темпоральність ядерної загрози та її нелюдська (чи навіть неорганічна) інтенсивність сексуалізується в уяві путінських пропагандистів завдяки моментній подієвості ядерної есхатології. Поступовість іншої есхатології, пов’язаної з екологічною кризою, не має такого ж ефекту, оскільки виглядає як перебіг хронічного захворювання, а не видовищне руйнування всього водночас. Саме цей естетичний наслідок темпоральної стрімкості ключовий у її фетишизації. Для патологічної квазіідеології путінізму смертоносність сама по собі недостатня, її доводиться концентрувати до крайніх рівнів, вищих за наявні в природі, щоб імітувати Подію біблійного масштабу.

Проте ця імітація будується вже не на щирій вірі в щось, чи то біблійні сюжети або ідея будівництва комунізму. Вона спирається на химерне сполучення матеріальної спадщини, залишеної розваленим радянським проєктом, із фетишистським реваншизмом, в основі якого лежить потяг до смерті. Так само путінізм не є агентом Історії, оскільки успадкована інфраструктура й патологічний фетишизм інертні, як і путінська політика вторгнення. Історію творить не російська імперіалістична політика, а явище українського спротиву. Динаміка історії постає не з реакційного домінування статусу кво, а з авантюрних спроб його похитнути.

***

Дякую колегам та друзям: Andrew Mark Creighton і Michael Marder — за підтримку й допомогу з матеріалом. Ваш внесок дуже в нагоді за цих тяжких часів.

/Переклад українською: Денис Никула

Передрук з The Philosophical Salon

***

№ 1.911

Нужна ли Западу успешная Украина?

2023-08-14

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

До сих пор Украина получила меньше военной помощи, чем Ирак, даже несмотря на то, что от поддержки нашей страны больше всех геополитических игроков экономически выиграли США.

Еще в 1993 году, когда в США доминировала точка зрения, что РФ будет основным медиатором и гарантом стабильности на постсоветском пространстве, известный историк Александр ***Янов*** в своей статье

"***Веймарская Россия***" для московского журнала "Столица" предусмотрел приход к власти российских нацистов.

Александр Янов, в отличие от западных политиков и экспертов, прекрасно понимал, что как и в Германии после Первой мировой войны Российскую Федерацию ожидает приход к власти ультраправого политика [российского фюрера], желающего взять реванш у Запада за поражение после завершения "холодной войны". Сейчас же западные политики наступают на те же "исторические грабли", пытаясь умиротворить международного террориста Владимира Путина за счет замораживания войны на территории Украины.

По словам российских дипломатов, Кремль получил предложение от западных политиков о "мирных переговорах", первыми шагами к которым должно стать согласие Путина на возобновление "зернового соглашения" и масштабный обмен военнопленными. Фактически, замораживание конфликта позволило бы Путину перед и во время президентских выборов позиционировать себя победителем, который добился расширения территорий России, создав сухопутный коридор в Крым, тем самым защитив его и став спасителем террористических ДНР и ЛНР.

Представители российской политической элиты прекрасно отдают себе отчет, что "перемирие" с Украиной для России на основе замораживания войны будет краткосрочным лишь до полного восстановления наступательного потенциала Вооруженных сил Российской Федерации. Российские шовинисты уверены в том, что Украина после завершения "перемирия" будет завоевана Россией так же, как и Чечня [Ичкерия] после Второй чеченской войны.

Следует понимать, что **в России не существует единой группы влияния, которая руководит ею кроме групп влияния заинтересованных в замораживании войны, есть еще многие представители российской элиты, преимущественно силовики, заинтересованные в продолжении войны против Украины**, убежденные в необходимости зимнего наступления Вооруженных сил РФ. К тому же новые учебники истории России, в которых территория нашей страны рассматриваются как историческая русская земля, ярко иллюстрируют, что Владимир Путин не отказался от планов по уничтожению независимой Украины.

Украине также совершенно не подходит корейский сценарий, потому что территории Южной Кореи не были аннексированы США, равно как и территории Северной Кореи не были аннексированы Китаем и Советским Союзом.

Следует также помнить, что израильская модель безопасности, которую Украине предлагают наши западные партнеры, начала действовать только после подписания мирного договора между Египтом и Израилем в 1979 году.

До подписания мирного договора с Египтом Израиль был бедной страной, поэтому **без подписания мирного договора с Россией без Путина, которая откажется от своего империализма, экономический успех Украины, использование ее транзитного потенциала на 100% и гарантии безопасности для инвесторов невозможны**.

Безусловно, **без членства в НАТО в Украину не придут большие инвестиции**, о чем не раз заявляли европейские политики, но сейчас у нашей страны нет реальных шансов на вступление в Альянс. Для американских политиков вступление Украины в НАТО является лишь разменной монетой в их геополитических торгах с Россией, с точки зрения сторонников реал политик наша страна, сдерживающая РФ без членства в Альянсе, абсолютно устраивает всех наших западных партнеров, поскольку они не имеют по отношению к ней союзнических обязательств.

Западные сторонники реал политик считают, что Украина уже выполнила свою миссию, выиграв время для укрепления восточного фланга НАТО, существенно уменьшив наступательный потенциал России, застрявшей на территориях нашей страны, поэтому когда сейчас за счет авантюры Путина **США восстановили свое геополитическое доминирование в Европе, ценность нашей страны для многих ее западных партнеров резко уменьшились.**

К сожалению, американские политики не осознают, насколько важны успехи героических ВСУ для победы проамериканских политиков на выборах 2024 года в Тайване.

> Уже сейчас политики ориентированные на Китай из партии Гоминдан используют нарратив, что следующие выборы – это выбор между войной и миром, так что успехи империалистической России увеличат рейтинги прокитайских кандидатов, претендующих на власть в Тайване.

До сих пор Украина получила меньше военной помощи, чем Ирак, даже несмотря на то, что от поддержки нашей страны больше всех геополитических игроков экономически выиграли США, вытеснив террористическую Россию с европейских энергетических рынков, контроль над которыми позволит Америке обогатиться на триллионы долларов.

Именно об этом должны рассказывать американцам украинские дипломаты и политики.

Для пророссийских и прозападных украинцев нынешние трагические события на территории нашей страны должны стать очень горьким уроком, без которого к ним не придет осознание того, что ни нынешняя шовинистическая Россия, ни наши западные партнеры **не заинтересованы в успехе Украины, потому что каждый геополитический игрок заботится только о свои**

эгоистические интересы и никому из этих игроков не нужна сильная и богатая Украина.

***

№ 1.912

Управление войной и стратегия победы над Россией

Видео

2023-08-14

Юрий Романенко, Алексей Арестович, Сергей Дацюк и Николай Фельдман рассуждают о том, что такое управление войной и как Украина может победить в войне.

Юрий Романенко: Отставить панику. Всем привет, с нами все хорошо. Мы начинаем нашу пятничную "Альфу и Омегу". Серферы, бездельники, девианты, все, кто нас смотрит, сегодня у нас будет интереснейший эфир. Точнее говоря, два эфира, потому что до 19:00 у нас будет эфир с вашими любимыми монстрами – медийным чудовищем Арестовичем и нашим кровавым философом, Сергеем Аркадьевичем Дацюком, вот.

Сергей Дацюк: Ты так представляешь, что хочется тебя убить.

Юрий Романенко: И потом у нас будет Юлия Глушко с разбором тендерных пролетов и полетов, которые за последние недели стали

мейнстримом и благодаря которым удалось сбить министра культуры Александра Ткаченко.

Ну и, собственно говоря, можно говорить, пардон за тавтологию, что мы находимся в некоем, подходим к какому-то переломному моменту.

Причем этот момент происходит и в Украине, и в России. Потому что сегодня мы будем говорить об управлении войной и стратегии победы над Россией. Поскольку параллельно что-то происходит и в России. Сегодня задержали Гиркина. И очевидно, задержали ж тоже в определенном контексте, потому что Гиркин выполнял определенную функцию, да, мы может быть об этом поговорим. Вот. И очевидно, что раз они принялись такие фигуры убирать, там Пригожин, Гиркин, которые были функциональны в канализации и вытягивании на себя...

Алексей Арестович: В рамках определенной стратегии. Стратегия изменилась.

Юрий Романенко: Да, протестного электората там всякого, да, вот.

То это говорит о том, что стратегия изменилась, появилась какая-то определенность, по всей видимости, у них.

Сергей Дацюк: Наоборот - неуверенность.

Юрий Романенко: Или неуверенность. Давай сейчас поговорим об этом, да.

Во-вторых, Россия на протяжении последних дней выносит зерновую инфраструктуру, то есть тупо бьют по элеваторам, вы это все прекрасно знаете, в Одесской области. И это тоже не случайно, потому что это в принципе стратегия, которая направлена на то, чтобы ограничить поставки товарного зерна из Украины на мировые рынки. И, причем, сделать это в долговременной перспективе. То есть даже когда будут открыты порты, чтобы этого невозможно было сделать. Потому что, как специалисты говорят, 60 тысяч зерна, которые были уничтожены в Одессе, в элеваторе, это одна сторона как бы беды, а вторая сторона заключается в том, что этот элеватор не будет восстановлен и через год. Вот. И соответственно, опять-таки, перевод именно в такую логику боевых действий показывает, что Россия рассматривает такие долговременные последствия как войны, так и окончания боевых действий, перемирия, которое, возможно, будет осенью, и о котором мы тоже достаточно много говорили. И соответственно, в военном плане тоже меняет свою тактику и стратегию. Наконец, мне кажется, что в эти дни произошел важный поворот, связанный с отставкой Ткаченко, потому что впервые за многие месяцы общественное мнение, которое жестко

консолидировалось вокруг тезиса, что нужно все ресурсы страны направить на фронт, все для фронта все для победы.

Сергей Дацюк: Впечатление, что все это общественное мнение за столом присутствует.

Алексей Арестович: Формируется. Присутствует в разных местах, а формируется...

Юрий Романенко: А формируется оно здесь. Ну, что удалось, что удалось вот добиться такой маленькой перемоги

Алексей Арестович: Кличко только что заявил, что у них будет заселение Киеврады, они отправляют все деньги фронту, что они решили ничего не строить. Да, все для фронта.

Сергей Дацюк: В смысле, оставят возле Киевсовета дорогу разобранную?

Алексей Арестович: Не, ну там уже дособирают, но новых проектов делать не будем, мы на фронт отправим, миллиард двести.

Сергей Дацюк: Новые раскопки делать не будет.

Юрий Романенко: Да, то есть вот...

Алексей Арестович: Президент призвал, Арахамия Давид призвал, чтобы местные власти. Ну, казалось бы, две передачи, и какой эффект.

Николай Фельдман: Ну не думаю, что это две передачи.

Юрий Романенко: Ну не две передачи.

Николай Фельдман: Мне кажется кумулятивный эффект.

Алексей Арестович: Ну, условно говоря, 2-3 передачи.

Сергей Дацюк: И несколько десятков постов от Романенко.

Юрий Романенко: И не только от Романенко. Глушко сделала просто потрясающую работу, я думаю, ей можно дать героя.

Алексей Арестович: Народный аудит работает, так что вынуждено реагировать высшее военно-политическое руководство страны.

Юрий Романенко: Да, и все, кто скулят, говорят о том, что вот, что мы можем сделать, а вот убрали, я уже читаю, вот ночью читал, в 4 часа утра читал, значит, посты, я написал пост где-то там около трёх, и уже пошли посты, а что ж это изменит, ну уберут Ткаченко, все равно куда-то его назначат каким-то послом, вот. И я таким людям говорю, ну хорошо, давайте…

Сергей Дацюк: Не-не, постой, постой, постой.

Не поняли сущности того, что произошло. Кого заботит судьба ***Ткаченко***?

Юрий Романенко: Абсолютно никого.

Николай Фельдман: Изменилась государственная политика. Вот что произошло.

Сергей Дацюк: Что значит ***изменилась***?

У нас, собственно, как не было культурной политики во время войны, так ее и нет, она не поменялась. Просто мы получили надежду, что может быть.

Николай Фельдман: Да.

Сергей Дацюк: Это я не знаю, что должно случиться, но **«придет новый министр культуры и у нас появится культурная политика войны»**.

Не просто культурная политика, а культурная политика во время войны.

Потому что, вот действительно ж непонятно внутри какого виденья, строить музей голодомора ну или там как бы что-то с ним делать, или нет?

Нету ж этого виденья. Нет политики, где записано, что **во время войны приоритеты: раз, два три, четыре, пять. Так непонятно ж, какие приоритеты.**

Николай Фельдман: 100%.

Сергей Дацюк: Мы книжки, мы фильмы, мы музеи голодомора...

Это нас приближает к победе или это нас приближает, потому что ж не оружием единым, это ж ну как бы...

К духовности это отношения не имеет.

Надо смотреть на опыт Советского Союза. Нравится это не нам, не нравится, но очень многое в Советском Союзе можно почерпнуть. Все, что способствует фронту, все, что способствует мобилизации тыла, все нужно в культуре. Все остальное пока, временно - нет.

Юрий Романенко: Так это не только в Советском Союзе. Это было и в США, и в Великобритании.

Сергей Дацюк: Если ты хочешь более поставить вопрос фундаментально, тогда надо идти к 1935 году, выходу книги Эрика ***Людендорфа*** "Тотальная война".

Он ставит вопрос, что мы подошли к такого типа войнам, где воюют не армии, воюют не правительства и не государственные институты, а воюют народы. То есть максимальными средствами для максимальной цели. То есть мобилизация всего общества на войну.

И речь Геббельса о тотальной войне, она ж полностью построена на видении Людендорфа.

Гитлер его очень любил, очень хотел с ним дружить, но Людендорф мягко ему отказал. То есть не стал с ним ни дружить, ни иметь отношений, и в этом смысле мы можем утверждать, что концепция Людендорфа как бы лишена этого следа участия автора, но концепцию тотальной войны использовал Сталин.

Да, то есть все для фронта, все для победы, воюет весь народ, и те, кто в тылу. И в этом смысле тезисы, которые у нас сейчас поставлены: фронт один или фронтов много?

Те, кто в реальном соприкосновении, говорят: чтобы мы были самые героическими, ну практически святыми, надо признать – фронт один. Это принципиально неверная постановка вопроса. Если фронт один и он далеко, а все остальные ходят по ресторанам и занимаются в свободное от работы время волонтерской деятельности, то это не война. Мы так войну не выиграем.

Тотальная, не тотальная, но какое-то участие абсолютно всех, и прежде всего экономики, в войне должно быть.

А это, так или иначе, постановка вопроса - в той или иной степени - о тотальной войне. То есть участвуют все, участвуют максимально, и целью является победа.

Тогда можно о чем-то говорить.

И тогда вырисовывается приоритеты культурной политики, то есть тогда она, во-первых, появляется, объявляется публично, и говорится, что вот это, это, это – да, а смена символов, музеи голодомора и прочее разное непотребство в виде снятия сериалов, которые к войне никакого отношения не имеют, – пока нет.

То есть, не вообще нет, а пока нет, во время войны.

А поскольку… начнем с того, что **культурной политики нет, особенно во время войны**.

Что бы я ожидал, как гражданин?

Что **начинается война, и каждое министерство представляет – политика министерства на время войны.**

Она может быть публичной, может быть не публичной, но если ты берешь кого-то за жабры, то **тебе показывают, смотри – вот наши приоритеты**.

А сейчас сняли ***Ткаченко***, а он оправдывается не на основании решений, принятых в его министерстве, а на основании каких-то представлений о том, что это мы ж не должны забывать.

Мы не должны забывать что? Ты про что говоришь? У нас элементарного на фронте не хватает. Чего забывать, чего не забывать? Где у тебя приоритеты? Где у тебя экспертная оценка, чего делать, чего не делать? Где это все? Чем ты занимался все это время? То есть в этом же ж проблема состоит. Он не ссылается на решения своего министерства. Он несёт патриотическую чушь, культурную. И по ней нельзя определить, это действительно надо делать или не надо. Где твои приоритеты?

Юрий Романенко: А теперь смотри, они несут патриотическую чушь независимо от того, в каком сегменте власти находятся там. Выходит мэр Киверец и говорит: 144 млн гривен на стадион нужны для того, чтобы солдаты, которые вернутся с фронта, после победы, бегали по дорожкам. Потому что они должны восстанавливаться там, и это будет помогать им восстановиться, и мы таким образом уважаем…

Сергей Дацюк: Ну это надо во время войны уже.

Юрий Романенко: Да. То есть это надо сделать во время войны. И соответственно, я просто ж из тех краев, у меня жена из тех краев, и, более того, я Киверцы знаю очень хорошо. Я просто знаю, сколько людей там уже погибло. И в нашем селе, которое там рядом находится...

Сергей Дацюк: Юр, **это одна и та же причина**.

Военной политики, давай назовем ее не тотальная, а мобилизационной, военно-мобилизационной политики в каждом министерстве нет.

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: Фактически работа правительства провалена. Военная, мобилизационная – она провалена.

Юрий Романенко: Да, это абсолютно правильно. Это абсолютно правильно, она провалена во всех основных аспектах: производство оружия; производство необходимых ресурсов для того, чтобы, допустим, обеспечить переселение людей, расселить их в нормальные условия; перевести экономику на военные рельсы путем перевода производств, которые находятся в зоне досягаемости, а практически вся Украина находится в зоне досягаемости ракет, но восточные и северные города,

они же вообще находятся просто в зоне досягаемости пушечного выстрела, или С300, которые Харьков расстреливают. 40 секунд - и прилетела ракета.

И ты задаешься вопросом, собственно говоря, те мощности, которые там есть, производственные, которые были при Советском Союзе, они должны быть перенесены.

Сергей Дацюк: Смотри, давай будем иллюстрировать.

Если делать так, как ты говоришь, то это надо поставить вопрос, чем мы воюем?

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: Оказывается, что **мы воюем не за счет нашей экономики. Мы воюем за счет экономики Запада**.

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: А раз **мы решили, что Запад все нам даст, значит, можно ничего не делать, то есть ровным счетом ничего**.

«Запад все равно даст», но тогда о каком переводе экономики на военные рельсы можно говорить, если экономика вообще убивается?

То есть

> 1) — нечего переводить на военные рельсы, потому что мы стыдливо называем то, что делают бизнесмены, убирая свой бизнес, релокацией. Мы стыдливо называем, что разрушена у нас экономика, и мы говорим, что это в результате войны. То есть ее не надо восстанавливать, ее не надо затачивать, ничего делать не надо, Запад нам поможет, он все даст.

И поэтому

> 2) — мы не можем говорить о переводе экономики на военные рельсы, ее просто нет, ее тупо нету!
>
> **У нас не осталось экономики, которую можно перевести на военные рельсы.**

Юрий Романенко: Ну ещё осталась, но какие-то остатки.

Сергей Дацюк: Ну **они добиваются успешно**.

Юрий Романенко: Да. Да, они добиваются.

Я, честно говоря, я устал просто общаться с различными министрами, чиновниками и так далее, когда ты начинаешь говорить, «почему не

делается то-то, то-то? А зачем? А почему? Я не хочу брать на себя решения».

Так что ты там делаешь, если ты не хочешь брать на себя решения?

И ты же прав абсолютно в том, что мы ведем войну за счет Запада.

И что они сделали? Появились бабки, которые на крови солдат, они же в буквальном смысле идут из бюджета, вот эти высокие зарплаты, идут из бюджета солдатам, солдаты платят налоги в местные бюджеты. И они в условиях, когда, собственно говоря, ничего не нужно делать, то есть производить ничего не надо, на переселенцев ничего тратить не нужно, они начинают что делать? Они начинают красить бордюры.

Сергей Дацюк: Смотри, я что вижу в том, как ты говоришь.

Конечно же, это можно все перевести в моральное пространство, в моральную сферу, сказать, что это все «экономика на крови». Но я поставил бы вопрос так, как стоит сегодняшняя наша тема.

Что это является причиной того, что мы не управляем войной.

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: Ты управляешь войной только тогда, когда ты производишь оружие, производишь боеприпасы, ну хотя бы основную часть. Да, можно сказать, да, мы без Запада все равно не выиграем. Но, как говорит обычно Алексей, ну вы производите хотя бы минометы. Вы производите хотя бы ракеты, такие, чтоб можно было ударять по России.

Потому что Запад нам говорит: "Нашими не бейте, потому что вы втягиваете нас в конфликт". А какими бить-то? То есть, производите что-то такое, чтобы у вас было чем бить по кораблям, которые сейчас блокируют наше Черное море, по их портам, доставать по городам, где собственно военная инфраструктура, где военные заводы. Хотя бы это произведите. За год то можно было наладить это производство. Я знаю, что в ситуации войны производство разворачивается очень быстро, это полмесяца, и все, и начинается производство. Во всяком, случае в Советском Союзе такие чудеса показывали. Я не верю, что при современных технологиях это невозможно. Это возможно.

Другое дело, что мы произвели отказ от этого. **Мы не хотим заниматься производством военным во время войны, а это значит, что мы не управляем войной**.

Смотри, управление производством оружия и боеприпасов, управление собственно интенсивностью, потому что, когда это твое, ты будешь управлять больше и меньше, в производстве. Итак, тебе не дали, все остановилось, у

тебя фронт стоит, потому что тебе не подвезли снаряды – вот так быть не должно. Это значит, что направлять дополнительные мощности, дополнительных людей туда, изыскивать, находить, запускать. То есть управление войной - это и есть вот управление собственно производством, логистикой, и приоритетами политическими.

То есть мы должны знать, что, где надо делать, а чего и где не надо делать.

Вот это есть управление войной. Это та ошибка, которую мы допустили и о которой больше молчать нельзя. Потому что первый год мы молчали и действия правительства в общем-то не критиковали, был такой договор негласный. Но теперь мы не можем молчать, потому что **мы проигрываем**.

Юрий Романенко: Да, мы рискуем проиграть, и, соответственно, у нас ещё есть какое-то время для того, чтобы... точнее говоря, у нас вопрос не в том, что у нас есть время, а вопрос в том, что мы должны делать действия, для того чтобы в принципе не допустить поражения. И соответственно, должна быть логика действий, которая переводит нас в состояние из неуправления войной в состояние управления войной. А когда у нас появляется такая возможность, то у нас появляется возможность идти к стратегии победы. Потому что, если мы не управляем войной, никакой победы не может быть в принципе.

Сергей Дацюк: А теперь смотри, у меня вилка, потому что я в узком кругу разослал свою работу, да, "Стратегия победы". Это вообще надо публично обсуждать? Я же не могу прийти к президенту, сказать: "Уважаемый президент, вот у меня есть иное видение стратегии победы. Может, давай обсудим?". Я ж так не могу сделать. И мне надо публиковать, чтобы как-то добиться туда.

Николай Фельдман: Это хороший вопрос к Алексею. Алексей, как ты считаешь, публиковать такие тексты о стратегии победы нужно?

Сергей Дацюк: То есть правильно публиковать во время войны текст о стратегии победы?

Алексей Арестович: Конечно, нужно публиковать.

Сергей Дацюк: Так это ж опасно. Это же враг прочитает.

Алексей Арестович: Так в шахматы же играют, когда вообще все позиции известны. Жизнь - это ж не шахматы, это нарды. Там есть элемент правил, расчета, а есть элемент везения, и много всяких таких факторов, которые не учитываются. Поэтому в шахматах все всё видят, но кто-то становится чемпионом, а кто-то нет. Пусть знают стратегию.

Юрий Романенко: Смотри, я добавлю. Извини, Коля. Просто проблема в том, что у нас ещё не поняли, что мы играем в шахматы. Понимаешь?

Алексей Арестович: Да.

Юрий Романенко: То есть с нами играют в шахматы.

Сергей Дацюк: А мы в поддавки.

Юрий Романенко: Нет, а мы просто как бы делаем или даже не делаем вид. Мы во что-то играем, какая-то вот игра, которая понятна непонятно кому.

Алексей Арестович: Мы занимаемся все тем же, чем занимались 500 лет последних, а может, чуть больше. Большим дядям отдали право, что? Решать. Нам заплатить за героизм и не трогать. Наше желание, чтобы нас не трогали.

Николай Фельдман: Продать себя подороже?

Алексей Арестович: Ну, почему продать себя подороже? Сохранить за собой образ жизни.

Сергей Дацюк: Нет, вот тут есть важный момент. Нам нечем заплатить, кроме крови.

Алексей Арестович: Да, заплатить.

Сергей Дацюк: Мы не можем продать подороже, потому что нам нечем заплатить, кроме своей крови, нечем.

Алексей Арестович: Да, заплатить образ жизни, который мы не хотим менять. А не хотим менять, потому что мы не верим в себя и не хотим ничего строить. Украинцы в себя не верят вообще. Ведущее чувство, которое у нас есть, коллективно-бессознательно, это очень четко в действиях правительственных чиновников проявляется, это мортидо, воля к смерти.

Николай Фельдман: Стремление к смерти.

Алексей Арестович: Воля к смерти, да. Нас всех очень сильно тяготит необходимость заниматься каким-то реальным государственным строительством, какой-то историей, какими-то геополитическими шахматами, какая-то игра на Черноморском бассейне, это все очень сложно.

Николай Фельдман: Региональное лидерство.

Алексей Арестович: Региональное лидерство, да хай поляки, турки, закомплексованные люди, этим занимаются. А мы самодостаточные, как говорил Густав Водичка: "Нам это не надо, мы страна дремлющих ангелов". Комплекс сверхполноценности. И это главная проблема, потому что Ткаченко уволить можно, а куда вводить коллективную память, или, как это называется, коллективную традицию ничего не делать? И эти же люди умиляются "садку

вишневому коло хати". Так это ж его оборотная сторона, вот я защищаю свой двор и могу защитить...

Сергей Дацюк: Нет, Алексей, почему… История - это предмет научный. Там есть разные нарративы, и ученые этим занимаются. Общественность не занимается историей, общественность занимается коллективной памятью. Они...

Алексей Арестович: Да, я об этом говорил. Украинский эволюционный рост за 500 лет дошел до того, что нужно не только свой двор мести, но и метр от забора, на ширину забора на улице, которая прилегает, это я еще могу. А вот чья улица - хай думают. Лошадь умерла большая: турки, поляки, Москва, Вашингтон, кто угодно, только не мы.

Николай Фельдман: Смотри...

Алексей Арестович: Это же полный идиотизм. Вы можете вспомнить хоть одну страну в истории, которая, воюя войну за существование своего народа, ничего не делала, по большому счету? Это же только в Украине так могут, больше никто. Вот возьми кого угодно там - арабов, евреев, не знаю, любого европейца...

Сергей Дацюк: Не, кроме ребят на фронте.

Алексей Арестович: Не, те ребята воюют, понятно. Идет война, как это, война идет за... чем занимается государство, по большому счету? Дроны? Какие дроны?

Николай Фельдман: Они не заказали их, поэтому Укроборонпром не получил заказ…

Юрий Романенко: Все что взяли, продали, это взяли у частников, которые на свой страх и риск начали разрабатывать.

Алексей Арестович: Ракеты?

Сергей Дацюк: В отсутствии правового пространства.

Алексей Арестович: Какие ракеты? О чем вы говорите? Что такое ракеты? Что там еще…

Николай Фельдман: Про самолеты мы молчим.

Алексей Арестович: Самолеты то такое, танки то такое. Минометы, минометы, а чего далеко ходить. А зачем минометы?

Николай Фельдман: Ну что-то ж вроде значилось.

Алексей Арестович: Ну мины да, минометы нет. Поэтому как бы, минометы можем произвести, а мины то такое дело. Точнее наоборот, мины можем

произвести, а минометы так бросим… На палки примотаем и так далее. Автомобили.

Николай Фельдман: Да.

Алексей Арестович: Вот такая штука как автомобили есть, которых не хватает в войсках. У нас же существует иллюзия, что армии не хватает F-16 и ATACMS, а так бы мы ого-го. Проблема совсем в другом. В армии не хватает элементарного. Нет автомобилей, машин нету просто... На бригаду 6 машин это за счастье, на новую какую-нибудь, чтоб людей перевозить. Можно посчитать: 2500 человек за сколько перевезут 6 машин, когда надо выдвигаться в район. Пулеметов не хватает, минометов, стрелкового оружия элементарного не хватает. Элементарно по номенклатуре. Считается, что вот сейчас ATACMS… Ничего нет вообще в некоторых бригадах. Мы говорим, что россияне с ружбайками там 37-го года. Так мы не то что бы, но очень близко к этому, и так далее. Украина имеет сколько автомобильных заводов?

Николай Фельдман: Несколько есть.

Алексей Арестович: А самое главное, что на 17-й месяц войны, кроме, может, парочки министерств, Министерство обороны там, Министерство стратегических отраслей и промышленности, что там у нас ещё – не перешли к военному администрированию. То, с чего мы начинали. То есть они не ведут себя, как во время войны. Не планируют, не формируют политику, не ведут себя, не администрируют, как во время войны. Они живут мирной жизнью.

Сергей Дацюк: Смотри, **граждан на войну мобилизуют время от времени, а наших министров не мобилизовали на войну**.

Алексей Арестович: Да.

Сергей Дацюк: В этом проблема.

Алексей Арестович: Они живут так: "Все для фронта, все для победы?" Вы про что вообще?

Юрий Романенко: Приведу простой пример ещё один, общаюсь там с людьми, которые в оборонке занимаются. Они говорят: "Ты знаешь, какая проблема. Вот просто мобилизуют, хватают с заводов людей, критических специалистов, которых направляют даже на штабную работу какую-то мелкую, чтоб он работал, человек сидит в Excel... Это как вначале войны рассказывал тот случай, когда чувак, который работает на Боинге, получает 10 тысяч долларов, его в Закарпатье мобилизовали и посадили в Excel таблички заполнять. И в результате просто останавливаются предприятия, потому что нет специалистов, то ограниченное число специалистов.

Алексей Арестович: Я вам больше скажу, загребают специалистов, которые мины производят вообще-то. Нельзя бронь наложить на тех, кто мины для армии производит, это уникально, надо уметь немножко, да. И там не самое чистое производство, и не самое денежное, поэтому там те люди, которые согласились пойти, пылинки с них надо сдувать. Их мобилизуют. Кабмин работает так, что невозможно их отстоять. Мобилизуют диспетчеров из энергетики и специалистов, которые держат вообще всю энергетическую систему Украины. Уникальных специалистов, это те, которых вот так просто ничем не заменишь.

Сергей Дацюк: Опять же, **в отсутствие хоть бы какой-нибудь политики мобилизации, которая бы имела приоритеты, запреты, ограничения и так далее**.

Алексей Арестович: Я бы сказал так, расчеты.

Сергей Дацюк: Ну да.

Алексей Арестович: Расчетов нет.

Сергей Дацюк: Их просто нет.

Алексей Арестович: Их просто нет, и все. Поэтому мы абсолютно безмятежная нация, которой пофиг эта ваша война. Я представляю, как скрежещут зубами в Кремле, потому что видят, что их пробить вообще невозможно ничем. И как в шоке рвут себе волосы в Вашингтоне, потому что они тоже не ожидали такой хитрой стратегии. Наша стратегия - не стратегировать. Вот они все ждут от нас какой-то стратегии, ходы, да...

Сергей Дацюк: Сидит Господь, перед ним мешок чудес, собственно, для Украины на войну. Он как бы щедро так посыпал, посыпал, говорит: "Э, ребята! Чудеса кончились. Вы как-то там давайте...". Они: "Не-не-не-не, мы привыкли к чудесам".

Юрий Романенко: Якось воно буде.

Николай Фельдман: Я хотел спросить, смотрите, если мы говорим за публикацию, например, стратегии для шахматной партии. Но ведь будет странно, когда мы сидим играем в шахматы, а я тебе расскажу, как я вообще вижу, как я буду побеждать.

Алексей Арестович: Да, попробуй еще выиграть. Это ж субъективный фактор, люди ж не машины.

Сергей Дацюк: Там, действительно. даже если ты знаешь мою стратегию, но у меня опыта больше...

Алексей Арестович: У тебя нервы, у тебя фарт, в конце концов, у тебя там эмоции, у тебя там еще что-то и так далее. Можно всегда сделать ложные ходы. Так и сейчас все известно всем противникам, все равно.

Юрий Романенко: Смотри, вот Пол Сердюк пишет: "Корпус морской пехоты (это отвечая на твой вопрос) США открыто публикует свою доктрину боя в городских условиях. Почему так? Потому что она работает вне независимости от того, знает ее враг или нет. Врагу все равно дадут звездюдей".

Алексей Арестович: Это как в единоборствах. Если ты все делаешь медленно, но правильно, он просто увидит, как он умирает, вот и все. Поэтому здесь можно не бояться, здесь другое. Наиболее показательным для работы нашего правительства, чиновничьего корпуса и, в конце концов, государства является день, на которой сняли все запреты на дроны. Все эти там таможенные пошлины на ввоз и так далее. Когда это произошло?

Николай Фельдман: А это произошло уже?

Алексей Арестович: Да, 16-й месяц войны. Вот это самый главный показатель. Минометы и вот это. Дальше ходить не надо, этих двух факторов для горячей публицистики достаточно. Вместо того, чтобы снять их за два дня до начала войны, сняли на 16-й месяц войны. Минометы так и не производим. Точнее, мне регулярно приходят в комментарии и в личку люди, которые говорят, что где-то в очень тайном месте их все время производят, и вот-вот. Ну я вот жду. Пусть хоть один военный скажет: "Я стреляю из украинского миномета". Так нет же таких.

Юрий Романенко: Тут вопрос такой задают, и я сразу отвечу: "Так, может, специально мобилизуют критических спецов, чтобы побыстрее народ о переговорах зароптал? Может, это системно и специально делается?".

Алексей Арестович: Нет, они неспособны к вот такой системе.

Юрий Романенко: Да, друзья, друзья, поймите одну простую вещь, Леша абсолютно прав, что если бы это была система...

Алексей Арестович: Давайте я вам расскажу...

Сергей Дацюк: Давайте я так скажу. Диверсантам, даже глубоко законспирированным, далеко до идиотов. **Ни один диверсант не сможет сделать столько, сколько идиот сделает.**

Алексей Арестович: Смотрите, давайте я теперь поясню тем, кто ищет постоянно агентов и диверсантов. Значит, диверсантом-министром быть гораздо сложнее, чем просто министром. Потому что ты должен играть очень сложную игру, двойную, тройную, и все команды. Тебе нужны очень умные

люди. Понимаете, да? Поэтому, как вам деликатно сказать, если вы внимательно посмотрите на решения соответствующих товарищей, то вы не найдете там ни одного агента-диверсанта. Они технически не вытягивают быть диверсантами, и технически не вытягивают проводить сложные стратегии разложения Украины и так далее. Вот ***Ткаченко***, он, по-вашему, может быть агентом или диверсантом? Вот посмотрите на это…

Сергей Дацюк: Судя по его успехам на предыдущих работах…

Алексей Арестович: Если вы думаете, что для того, чтобы быть агентом или страшным диверсантом, надо просто дать согласие, и у тебя сразу все получается – вы очень сильно ошибаетесь, обычно это очень умные люди. Умные такие, хитрые, которые умеют крутить схемы и так далее.

Сергей Дацюк: Ну, Штирлиц, он же работал, работу работал в рабочее время, а ещё работу работал в нерабочее время. В рабочее время он работал как бы на нацистскую Германию, а в нерабочее - на Советский Союз.

Алексей Арестович: Да, железные кресты заслужил и герой Советского Союза одновременно.

Сергей Дацюк: Вот он загибает листья, работает, он как бы рассматривает информацию к размышлению

Алексей Арестович: Поэтому не волнуйтесь за диверсантов. Идиоты и негодяи - они гораздо большую опасность представляют, чем агенты. Агенты умные, они обычно в какой-то системе действуют, и, служа министрами, они нет-нет, да и будут приносить какую-то пользу, потому что надо соответствовать имиджу. Чтоб не сняли. Он не может сделать иначе, потому что мозги не пропьешь. Поэтому не волнуйтесь за диверсантов. Все гораздо проще.

Николай Фельдман: Ну смотри, появились ещё на этой неделе такие мнения от разных якобы экспертов, Павел Вернивский про них хорошо написал, которые начали говорить, что: "Военная же экономика на самом деле убивает реальную экономику". Это Фурса, по-моему, начал вот такое.

Сергей Дацюк: Ну да, если так строить, то убивает, да.

Алексей Арестович: Так кто сказал, что, допустим, не надо тратить на сериалы деньги? Наиболее такой дискуссионный вопрос беру. Надо. Вопрос - какие сериалы?

Сергей Дацюк: Какие сериалы?

Алексей Арестович: Про что сериалы?

Сергей Дацюк: Да. Где, покажите ваши приоритеты.

Алексей Арестович: Понимаете, да.

Юрий Романенко: Например, напечатать Сюнь-цзы 100 тысяч примерников хотя бы, хотя бы, для того чтобы мыслящая часть общества начала понимать...

Сергей Дацюк: И всем лицам, принимающим решения, подарить бесплатно.

Юрий Романенко: Да.

Алексей Арестович: Надо снимать сериалы, да. Сталин снимал кино, Гитлер снимал кино, американцы снимали кино, мультики снимали, все снимали, все работало. Японцы снимали кино, израильтяне снимали кино, будучи вот такой вот экономикой в 80-е годы, во время войны на истощение, когда 20% зарплат отдавалось на военный бюджет, в стране было вот так пахатной земли и жрать было нечего. Тем не менее, снимали свое смешное маленькое израильское кино, но снимали. Арабы снимали, воюя с Израилем. Все снимают кино, вопрос - какое снимают. Снимайте кино про санаторий, как он там называется?

Юрий Романенко: Незабудка.

Алексей Арестович: Незабудка. Или, например, про оборону Угледара или Бахмута, это ж разные вещи, правильно, популяризация подвига.

Сергей Дацюк: Смотрите, **в телемарафоне ни одного стоящего проекта про то, как это все происходит, как обороняемся, как входим, как выходим. Где это все?**

Юрий Романенко: Хорошая документалистика. Что мешает снимать просто хорошую документалистику.

Сергей Дацюк: Можно снимать хорошую документалистику. Так в чем проблема?

Юрий Романенко: Сергей Иванович из 72-й бригады у нас пришел, три часа почти люди смотрели с открытым ртом. Сейчас уже за 140 тысяч просмотров, потому что человек рассказывал, вот как оно было. Как они то подрывали, как то делали, и у людей открываются просто глаза на то, что происходит. И они понимают, что на самом деле это не киборги... Опять-таки, Олег Хомяк абсолютно правильно сказал, что героизация которая привела к появлению вот этого термина "киборги", что те, кто на передовой, они киборги, и их можно без воды, без ничего, они тебе будут там сражаться, тут можно сидеть курить бамбук там...

Алексей Арестович: Пацаны сделают.

Юрий Романенко: А пацаны сделают. Тут независимо от того, что происходит, они стальные. Стальний батальон, стальний хрест, вот это

все такое. А там такие же люди. Вот Сергей Иванович когда пришел, он это показал. Что люди, которые едят суп, которые срут, извините, он рассказывал же, как в туалет человек боялся сходить, потому что обстрел, опасался. Потому что его реально могли пристрелить, и он сидел несколько часов мучился, потому что не мог сходить по большой нужде в туалет. Вот. И это все есть на фронте. И вот Ткаченко, и вот эта вся братия, они же, по сути, говорят о том, что нет, обеспечение этих людей - не приоритет, потому что есть какие-то жертвы в прошлом, какие-то жертвы в прошлом, которые нужно увековечить здесь и сейчас. Только за счет вот этих вот, которые сидят, захлёбываются кровью, умирают и не обеспечены самым необходимым.

Алексей Арестович: И для того, чтобы жертвы были в будущем, получается. В общем, давайте констатируем страшную вещь, чего уж там. Выполнение декларированной официальной задачи войны (нашей дипломатией декларированной на государственном уровне) - выход на границы 1991 года - в нынешнем положении тыла невозможно.

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: Я вообще подвергаю сомнению таком мем, или как это назвать, такую цель, как границы 91-го года. Я думаю, я ее опубликую, и моя критика там будет понятна. Потому что там столько проблем с этим представлением, с границами 91-го года, что это просто...

Алексей Арестович: Хорошо, но это декларированной целью является ж, правильно? Является.

Сергей Дацюк: Пока да.

Алексей Арестович: Да. Значит, она невозможна при нынешнем состоянии тыла. Для того чтобы эти задачи решить, нам нужна радикальнейшая перестройка тыла, смена вообще всей государственной модели, модели военной экономики, модели стратегирования, всего, принятия решений, вообще, все полностью надо менять. И тогда, за несколько лет, в гонке с Россией, которая тоже не будет ждать, мы, возможно, накопим потенциал…

Сергей Дацюк: У меня к вам вопрос, Алексей.

Вот это то, что мы сейчас говорим, **где то место или где тот человек, который может это провести? Мы говорим, смена модели. Вы представляете себе кого-то, кому вы это говорите?**

Алексей Арестович: Да.

Сергей Дацюк: Кого?

Алексей Арестович: Наши зрители.

Сергей Дацюк: Зрители-то понятно, но они не меняют модель.

Юрий Романенко: Они меняют модель.

Сергей Дацюк: Меняют модель?

Николай Фельдман: Смотрите, ещё бы неделю назад я бы с вами соглашался, но эта неделя поменяла ситуацию, поскольку тренд появился. То есть 10 лет у нас были люди, которые анализировали государственные расходы, и среди них было множество неадекватных государственных расходов каждый год. Это все были практически военные уже годы, да, по факту. Но только на этой неделе этот тренд приобрел массовость.

Сергей Дацюк: Потому что ситуация дошла до такого вопиющего, извини меня, уровня.

Николай Фельдман: И очень много делалось в том числе в этой студии, в том числе в других каких-то центрах публикаций.

Сергей Дацюк: Это я понимаю, но смотрите. **Где там то место...**

Николай Фельдман: Люди.

Сергей Дацюк: …которое может поменять правительство, которое может потребовать от правительства собственно приоритетов мобилизационных?

Юрий Романенко: Смотри, это происходит в медийной сфере, когда резонанс выходит на такой уровень, публично, то президент и власть начинают реагировать, потому что они начинают исходить из тех рисков, которые разворачиваются перед ними.

Сергей Дацюк: Смотри. Президент реагирует собственно на публичный троллинг, пусть будет так, экспертов, а не на аналитические записки Института стратегических исследований, не на аналитику Офиса президента...

Алексей Арестович: Извините, ну тут уж как есть.

Сергей Дацюк: Не на экспертную работу министерств. То есть чем занимаются все эти люди?

Николай Фельдман: Бесполезно.

Юрий Романенко: Ничем.

Алексей Арестович: Нет, они занимаются, вопрос, слушают ли их и слышат?

Юрий Романенко: Смотри, мы должны просто принять, что специфика войны, управление войной в наших условиях имеет такой характер, что

проблема становится проблемой тогда, когда она выносится на самый верх.

Алексей Арестович: Медийное давления через общественное мнение.

Юрий Романенко: Как у нас энергетика, мы прошлой осенью с Куртевым здесь и с остальными, Шустером, Закревским, Попенко, кто выходили и говорили, что... мы не должны были этого говорить, мы не должны публично выходить... Мы говорили это непубличко, но там не происходило никакой реакции, как по Запорожской АЭС, было, и только мы публично называем вещи своими именами - и начинаются какие-то действия, принимаются какие-то решения. Такая вот у нас шахматная партия. У нас такие правила получаются.

Алексей Арестович: Такие правила просто. Только медийное давление, оно должно быть массовым, люди должны это знать, люди должны об этом говорить, люди должны возмущаться, и мы видим, как в течение недели буквально накачан тренд. Там большая подготовительная работа, но количество перешло в качество, скачок произошел, и высшие должностные лица, местного самоуправления и государственного самоуправления, принимают соответствующее решение. Вот миллиард двести Кличко пообещал на армию, ничего себе. Поэтому массово оправдываются, снимают вот эти траты на эти стадионы и так далее.

Николай Фельдман: Тротуары, на ремонты.

Алексей Арестович: Да.

Юрий Романенко: Кстати, Сергей Сметенко абсолютно верно говорит: "Обратите внимание, что мы и с Западом так работаем. Только через давление, через медиа, через интернет. И это проблема".

Алексей Арестович: Я вам скажу парадоксальное, что как раз президент отлично работает по Западу давлением. Потому что без этого не было бы ничего, если бы он не давил с самого начала, помощи было бы в меньших объемах, я вам гарантирую 100%. Я видел, как это происходит. Но у нас как-то легко воспринимают это внутри страны.

Сергей Дацюк: Алексей, а **можно было немножко подавить на наших министров, чтобы как-то оживить военное производство?**

Алексей Арестович: Так я же о чем и говорю. У нас как метод вовне это принимается на ура, а как метод внутри – со страшным скрипом. Казалось бы, ведь это одна простая симметрия. Делаешь это на Запад, делай это внутри у нас.

Сергей Дацюк: То есть **того места, которое может спросить с правительства о мобилизационных приоритетах во время войны – нет?**

Алексей Арестович: Есть. Соцсети.

Сергей Дацюк: Соцсети. Это единственное, что у нас есть.

Алексей Арестович: Соцсети, медиа, да, но мы играем такую игру, такие правила как бы.

Сергей Дацюк: То есть а институты не работают?

Алексей Арестович: Институты не работают.

Николай Фельдман: Не работают.

Юрий Романенко: Все сгнило. Вот совок сгнил полностью, потому что это ж рудименты Советского Союза.

Алексей Арестович: Мы живём в УССР-2, которое просто с украинским языком, и с чем еще там? Ну и вот этим псевдопатриотическим флером, а когда и патриотическим на самом деле. Это УССР-2 с украинским языком, все, все. И она не работает, она сгнила.

У нас нет нового государства, мы его не построили. Оно все длится с 91-го года. Просто оно за 30 лет обветшало окончательно, оно тогда было неэффективно, а сейчас совершенно неэффективно. Работают медиа и личности, которые принимают решения под медийным давлением, либо исходя из своих решений. Все, это таковы правила в эти нарды. Мы в эти нарды так играем, мы кубики бросаем. Поэтому, когда наши зрители говорят, что ничего нельзя сделать – можно сделать, и все это зависит от объема нашей поддержки. И как бы люди ни смеялись над Фейгиным, который клянчит лайки, лайки и там типа подписки, колокольчики, - он знает, что он просит. Он знает, что это работает.

Юрий Романенко: Да. Так это работает.

Алексей Арестович: Более того, он сидит на Западе и знает, что это работает на Запад в первую очередь. Потому что Фейгин ведет огромную работу, помимо своих эфиров, негласно, и ему есть что предъявлять. Когда он приходит и говорит, что у нас на двоих полтора миллиарда просмотров, это чудовищного размера медийная машина, и это работает, понимаете? Поэтому мы с ним попадаем в места, например, в Европарламенте, и не только, в которые не каждый министр может попасть. И многие вопросы там вентилируем За счет чего? Есть медиа. Поэтому ваши лайки, как ни странно, ваши колокольчики, ваши там...

Сергей Дацюк: Посты.

Алексей Арестович: И посты, это работает. Это работает конкретнейшим образом. И на Западе, и здесь.

Сергей Дацюк: Тогда **мы должны зафиксировать, что мы во время войны переживаем ситуацию, когда происходит смещение пространства, способов и форматов решений, даже очень важных, не только внутри государства, но и в межгосударственных вопросах, из непосредственной коммуникации внутри институтов, телевидения - в социальные сети и личные контакты.**

Алексей Арестович: Да, так и есть. Оно так и работает.

Юрий Романенко: Стратегия куется в каждой подворотне в Украине.

Николай Фельдман: И каждым человеком.

Юрий Романенко: И тактика. И каждый человек это...

Сергей Дацюк: К сожалению... или к счастью.

Юрий Романенко: Или к счастью, да.

Алексей Арестович: Тут не к сожалению или к счастью, оно так работает. Оно просто так есть, да.

Юрий Романенко: Оно так работает, да. То есть мы можем констатировать просто, что вот так оно работает. Нужно ли перевести это в институты? Конечно. Но для начала нужно создать эти институты.

Сергей Дацюк: Я бы ставил вопрос не так.

Можем ли мы перевести это в институты ещё во время войны, когда все плохо, а не когда все станет хорошо?

Вот вопрос.

Николай Фельдман: У нас нет альтернативы.

Сергей Дацюк: Альтернативы нет?

Николай Фельдман: Ну а как? А какая альтернатива? А как вы можете дождаться эффективности от институтов, которые сгнили?

Юрий Романенко: Да.

Сергей Дацюк: Новые лица не помогут, да?

Юрий Романенко: Нет, вопрос в том, что смотри...

Алексей Арестович: Смотря какое новое лицо.

Сергей Дацюк: Это миф, который остается до сих пор.

Его транслирует ***Себастьянович***, который мне каждый раз...

Алексей Арестович: Паша?

Сергей Дацюк: Да.

Каждый раз я прихожу на новое интервью, и мне вот эти... «**мне нужны новые, потому что пока будет Гетманцев»**.

Я говорю, **ну что дадут новые лица? Что дадут?**

Алексей Арестович: Нет, почему. Поскольку есть личные форматы, новые лица могут дать вполне что-то.

Сергей Дацюк: Да, если мы поменяем систему управления.

Алексей Арестович: Это как на войне. При одном командире одна и та же бригада там абсолютные неудачники и пораженцы. При другом командире - раз, раз и начинают побеждать.

Сергей Дацюк: Да, но это война. Там за счёт собственно мотивов ты можешь придвинуться.

Алексей Арестович: Нет, за счет того, что система такая.

Сергей Дацюк: А в институте за счет собственный инициативы ты можешь только вылететь.

Алексей Арестович: В этом то и смысл. Наш же главный месседж какой – надо перестроить тыл на логику военного времени, чтобы там такой же отбор осуществлялся.

Юрий Романенко: Чтобы не было разницы.

Алексей Арестович: Да.

Юрий Романенко: Вот смотри, Институт стратегических исследований, допустим, я просто приведу пример, допустим, институт будущего - абсолютно же разные модели работы. Вот Институт будущего, условно, работало там 45 человек, это на максимуме, а вначале, когда была высокая эффективность, это 15 человек. Но за счет аутсорса, за счет того, что ты понимаешь, вот есть задача, есть ядро, очень дееспособное, очень активное, которое ведет какую-то ключевую тенденцию, и это ядро вокруг себя раскручивает на аутсорсе людей. И ты очень быстро можешь кубиками такими…

Сергей Дацюк: Что мешает Институту стратегических исследований, я тебе объясню, в отличии от Института будущего?

Прежде всего, **сугубая иерархия и постановка задач внутри не мобилизационной повестки**. Это раз.

Два – **жуткая патриотическая цензура**. Ты не можешь ничего написать, не учитывая патриотическую цензуру. Языковую, коллективной памяти, культуры и так далее. Жуткая патриотическая цензура.

Третий момент. **Отсутствие какого бы то ни было запроса от лиц, принимающих решения.** То есть их в упор не видят. Они даже не знают, что есть даже такой ***Институт стратегических исследований***, то есть принимаются решения без какой бы то ни было экспертной оценки.

Алексей Арестович: Я вам скажу, что это не совсем так. Значит, он есть, он востребован, вон сидит Алина Гриценко, материалы которой читают в Офисе, реально читают.

Юрий Романенко: Да.

Алексей Арестович: Проблема только в том, что они частично принимаются к сведению, отрывочно, либо как справочно, а не как материал для принятия решения, потому что решения принимаются в другой логике.

Сергей Дацюк: Смотри, почему, Алексей, вот я расскажу почему я так говорю.

Потому что я ж тоже бывал во всех этих ситуациях.

Я расскажу вам всем, как это выглядит.

> «1) — Ты написал записку аналитическую. Она содержательна.
>
> 2) — Что происходит дальше? К президенту собирается очень узкая группа по этой проблема, берет записку. Тебя туда приглашают, говорят: "Да, вы поняли проблему. Скажите, как вы видите ее решение?".
>
> 3) — Ты предъявляешь, что вариант раз, вариант два, вариант три.
>
> 4) — "Да, смотрите, вот мы назначаем этих и этих, в контакте с ними вы берётесь решить эту проблему?" - Да.
>
> 5) — Создаем группу, она работает»

Вот так это работает, в частности, в Соединенных Штатах Америки.

Как это работает у нас?

Да, наверное, если очень постараться, то твою аналитическую записку прочтут. Ее забудут через минуту после того, как ее прочитали. Да, действительно прочитали – забудут. Никого не пригласят, никакого заседания по этому поводу не сделают, никакую рабочую группу не назначат и ничего этого не будет делаться.

Там же специалисты, отличные специалисты, я ж не говорю, что в Институте стратегических исследований плохие специалисты. Да нет, с огромным опытом, с огромными знаниями, но **формата принятия решений стратегических, где бы эти люди участвовали и могли бы реально быть включены в структуру – нету**. **Он отсутствует по определению, как таковой**.

Вот почему у нас это все не работает.

И даже блестящий специалист, который пишет офигительные докладные, аналитички и так далее – это все не работает.

Алексей Арестович: Да. Я вам скажу больше, работает. Их читают и не забывают. Я ж был с той стороны, я ж знаю, как это происходит в этом узком кругу людей, принимающих решения. Читают, рассматривают и так далее.

Сергей Дацюк: И что? А приглашают человека, который написал?

Алексей Арестович: Но к сведению, сведению... нет, не приглашают.

По одной простой причине - потому что у нас стоит **вульгарный псевдосословный феодализм**.

Сергей Дацюк: Ну все.

Алексей Арестович: Поэтому, если я тебе плачу деньги, какого хера я буду слушать, что ты мне советуешь? И пускать тебя к приему решений? Ты вообще берега попутал? Иди накрой на стол, если будешь хорошо себя вести, можешь постоять в углу вон там.

Сергей Дацюк: А в войне нет. Если ты придумал некий план, тактическую операцию, чего угодно. Пришел к командиру. Давай так? Да, да, да, кто тебе нужен? Раз, иди. Сделал? У тебя проблем нет.

Алексей Арестович: Правильно, а знаете почему? Ну это тоже романтическое представление о войне, но до некоторой степени там это присутствует. А знаете, почему там работает? Потому что там вопрос жизни и смерти.

Сергей Дацюк: Да.

Алексей Арестович: И вопрос потери должностей.

Сергей Дацюк: Да.

Алексей Арестович: А в политике такого нет.

Сергей Дацюк: Да.

Алексей Арестович: А вот надо, чтоб было.

Сергей Дацюк: **Даже во время войны такого нет, хотя должно было быть.**

Алексей Арестович: Надо, чтоб было, и Ткаченко впервые убедил себя, что иногда это случается. Он первым убедился из правительства, что это случается. Надо, чтоб такого было побольше. Они должны работать под давлением, схожим на то, под каким давлением работают командиры батальона или бригады на фронте. Вот тогда они будут слушать людей, которые могут сделать работу. Потому что в армии уже все давно сообразили, что если у тебя есть какой-нибудь сержант, который может сделать работу, то его надо немедленно повышать, давать полномочия и так далее, потому что он ее сделает вне зависимости, есть у него образование. Посмотрите, какие решения принимаются. Офицеры без высшего образования. Это от хорошей жизни? Нет. Потому что часто у человека нет военного образования, но он может решать офицерские задачи на поле боя. Ему государство позволяет такое.

Сергей Дацюк: ***Сословное управление*** или **управление, в основу которого положена интеллектуальная и экспертная предприимчивость.**

Алексей Арестович: До экспертной и интеллектуальной предприимчивости, даст бог, доживут наши внуки, я надеюсь.

Сергей Дацюк: Алексей, к сожалению, все строже.

Страны не будет. Внуки-то, может, и доживут, но в какой-то другой стране.

Алексей Арестович: Но пока мы видим кейс этой недели – под **общественным давлением** что-то происходит.

Сергей Дацюк: Но **мы можем не успеть с общественным давлением**.

Алексей Арестович: Так а какие варианты? Ничего ж другого не работает. Ждать, что они сами одумаются?

Николай Фельдман: У меня вопрос. Леша, скажи, пожалуйста, вот меня прямо по-человечески это заинтересовало. А откуда это вот высокомерие и отношение? Это же, получается, просто нечеловеческое отношение, унижающее достоинство?

Сергей Дацюк: ***Сословные отношения*****, относительно человеческое, но для сословного общества**.

Николай Фельдман: Ну, слушайте, мы ж не в рабовладельческом строе, чтоб...

Алексей Арестович: Подождите, подождите, подождите. Что такое УССР? Это государство рабочих и крестьян. Когда я впервые в армии... у меня в этом году 25 лет выпуска из военного училища. Когда 29 лет назад я в армии впервые столкнулся на первом курсе с отдельными проявлениями, которые,

мягко говоря, были не похожи на "Адъютант его превосходительства", я удивлённо спросил папу полковника, 30 лет прослужившего в вооруженных силах к тому моменту, я сказал: "Папа, а почему? Это как-то не очень по-офицерски выглядит". По телефону позвонил и сказал. Он в письме написал, говорит: "Сынок, армия эта – рабоче-крестьянская, рабоче-крестьянская красная армия, чего ты хочешь? Это не я. Ты ждешь, что там будет дворянские эти самые, дворянские фанаберии ваши?"

Юрий Романенко: Хруст французкой булки.

Алексей Арестович: "И будут по имени-отчеству обращаться к подчиненному?".

Сергей Дацюк: Теперь хоть понятно, кем он будет, а кем нет. То есть полковником ему быть, а генералом нет.

Алексей Арестович: "Поэтому забудь, смотри на реальность как она есть". Вот и все. Смотрите, у нас есть система, сформированная в 90-е годы, окончательно оформившейся. В 90-е годы на людей, которым ты платишь деньги, как было принято смотреть? Ты благодетель, ты даешь ему выживать.

Николай Фельдман: С барского плеча.

Алексей Арестович: С барского плеча, да. Что он будет тебе советовать, на каком основании? Самый умный, или что? Стой там, да, если будешь хорошо себя вести, дадим в людской подслушать, о чем мы говорим. Экспертное мнение.

Николай Фельдман: Ну хорошо, это в любом случае, я думаю, важно для понимания всех людей, кто с чем имеет дело.

Юрий Романенко: Извините, типичный этот: "Критикуешь? Предлагай. Критика - хорошо, но у вас же нет последовательности. Критикуешь - предлагай. Да ну ёпрст, а мы чем тут занимаемся? Мы наваливаем такое количество предложений. Паша Вернивский...

Алексей Арестович: Вот вам энергетическая программа, в которой все лучшие энергетики Украины прямо навалили, что нужно делать с энергетикой, напредлагали. Полтора года уже предлагают, что дальше?

Юрий Романенко: Паша Вернивский каждый день наваливает, как нужно реорганизовать военную экономику. И наваливает же не просто потому, что он прочитал мемуары Ллойда Джорджа и у Шпеера, а потому, что общается…

Сергей Дацюк: Про организацию государственного стратегирования у меня написано несколько томов, которые можно пошагово реализовать. Если кому интересно, я могу и лекции прочитать.

Начнем с того, что нужно ***10 статей, мой цикл, прочитать на УП 2007*** года, затем я могу лекций с десяток прочитать.

Пожалуйста, если кому интересно, ну... потому что **это никому не интересно**.

Алексей Арестович: Давайте я расскажу, как это работает в Украине. Я смотрю, многие у нас уважаемые зрители не понимают. Тебя слушают и с тобой считаются до определенной степени, которая определяется наличием медиа-ресурса, наличием силового ресурса, наличием сеток – то есть организованных людей, которых ты можешь вывести на митинги, заставить голосовать, попросить, вернее, и так далее. От вас зависит, до какой степени слушают тех, кто вам дает умные советы. От вас. Вы сейчас сидите и трындите, лайк стесняетесь поставить. О каких изменениях в стране вы хотите говорить, если вы лайк не хотите поставить людям, которые способны эти изменения осуществить?

Юрий Романенко: Или говорят: "Я со своими родственниками общаюсь. Вот смысл, я смотрю ваши эфиры, а с родственниками начинаю общаться, а они говорят: "ой, это так сложно, мы лучше в Тик-токе посидим". Так вы своих родственников или близких людей не можете переубедить, так займитесь этим. Вот я же говорил эту формулу – 10 на 10. Если вы убеждаете 10 человек из своего ближайшего окружения подсаживаться на эфиры и просто еженедельно или ежедневно смотреть и активно участвовать, то потом следующие, как следующая волна, они приведут еще 10 человек. Так вот, канал, допустим, сейчас там у меня 325 тысяч. Канал сразу получает толчок с выходом на полтора, на два миллиона. У Алексея ещё больше там, потому что у Алексея 1 миллион 700 тысяч. Просто в геометрической прогрессии начинается рост, только потому что вы делаете маленькие усилия. Так, подождите, мы же тоже постоянно делаем эти маленькие усилия. Вот этот рост происходит не потому, что мы такие сели с Колей и за полгода 200 тысяч плюс подписки пришло, потому что... Это усилия!

Сергей Дацюк: Нет, Юр, давай немножко обрисую. Свои авторские каналы есть у многих, и они туда приглашают людей от случая к случаю.

Но **системно, продуманно, тематически, с человеческим ресурсом, с организацией определенной тусовки, которая общается между собой, мягко скажем, ведут очень немногие в Украине**.

Я за то, чтобы была группа, которая, кроме эфиров, общается внутри, что-то выстраивает, продумывает некую, условно говоря, медийную стратегию. Так вот это работает, это работает. Это может менять даже государственную политику.

А если у вас есть канал, и вы просто приглашаете даже очень нескучных экспертов – это, конечно, хорошо, но это не системная работа, и она оказывает мало влияния.

Юрий Романенко: Да, так теперь смотри.

В основе этого всего лежит способность договариваться между собой по поводу политик. Потому что когда абсолютно разные люди, допустим, мы с Себастьяновичем абсолютно разные люди, но, в принципе, несмотря на какие-то там конфликты в позициях, но все равно приглашаем друг друга, дискутирует и пытаемся найти некий консенсус по поводу общественного.

Потому что проблема же заключается в том, что здесь…

Когда спрашивают: "Почему чиновники не принимают какие-то решения?".

Да потому, что они прежде всего мыслят своим узким каким-то, либо корпоративным или личным интересом, а общественное является вторичным либо вообще напрочь отсутствует.

Вот для Ткаченко вот с этим музеем голодомора, я уже приводил пример, для него есть эта публичная патриотическая мишура, где он говорит, что: "Ми повинні вшанувати пам'ять наших предків" и так далее, а есть, как мне из Минкульта, я уже говорил, сообщили информацию, что есть меркантильный интерес, когда компания, которая ставится на управление 574 миллионами гривен, которые необходимо освоить до конца года, потому что 90-летие со дня голодомора, а в следующем году такой уже даты не будет, и, соответственно, можно их не освоить, то вот это приоритет, под который насовывается все остальное – патриотическая мишура, какие-то маневры, подтягивается там какой-то Никита *Потураев*, который тоже рассказывает про патриотизм…

И Мария *Берлинская* в эфире ему просто открытым текстом говорит: "Чувак, я только что с фронта, там дронов не хватает. А он ей говорит: "Та ні, це не так важливо. Дрони це важливо, але це не менш важливо".

И все!

Потому что есть скрытый базовый внутренний мотив, который определяет логику действий.

И конечно же, когда у человека нет понимания того, что его жизнь покоится на крови вот этих людей, которые каждый день страдают, гибнут, в гное задыхаются, в вони этой, смрадах, плохо питаются, нерегулярно, умирают, в конце концов, то отсутствия этой эмпатии,

потому что это по поводу отсутствия эмпатии, определяет логику его действий, причем по жизни, по жизни, вот и все.

И соответственно, с ними невозможно ни о чем договариваться, и их можно только выталкивать на периферию, их презирать, закидывать уголовными делами, преследовать, изолировать, потому что *это каннибализм в чистом виде*, который в обществе должен быть тотально порицаем. А для этого необходимо осознание, вами в том числе, что каннибальные практики начинаются с детства.

Сергей Дацюк: И заметь, это ***псевдопатриотические каннибалы***, **потому что тут патриотизм только как бы рамка.**

Алексей Арестович: Декларативный.

Сергей Дацюк: Декларативный.

Николай Фельдман: Прикрытие.

Алексей Арестович: Силой только можно менять, никаких вариантов нет. Вопрос силы и давления, тем более в военных обстоятельствах. Мы с вами люди, не имеющие возможностей принимать решения в государственном масштабе или даже нам местном уровне, но мы можем оказывать давление. Вот неделя показала, что давление работает, правильно? Все высказались, все вообще высказались, и все пообещали, что будут деньги только на фронт. Вот если сейчас приедут из местных бюджетов там 5 миллиардов на фронт, считайте, несколько сотен бойцов конкретно спасли, жизни спали их просто.

Николай Фельдман: Начали приниматься программы на местном уровне по поддержке развития производства дронов. Оказалось, что это можно делать.

Алексей Арестович: Да, да, на коленке. Так вот, давление общественное. У нас есть власть, это власть медийная, и давайте ее осуществлять, вот и все.

Николай Фельдман: И другой нет.

Юрий Романенко: И я добавлю по поводу стратегии победы. И приучение к практике говорить правду, какой бы неудобной она ни была. Потому что проблема же в чем со стороны чиновников, допустим, и общества, что президент как лицо, которое принимает решения, он реально обладает, единственный на текущий момент, кто обладает волей к принятию решений и пушит какие-то решения, как вчера с Ткаченко произошло, они по каким-то причинам - вследствие собственной тупости, безалаберности, каких-то характеристик – боятся говорить эту правду. И решения принимаются...

Алексей Арестович: Исходя из искаженной картины, которую они продают.

Юрий Романенко: Да. И, соответственно, общество молчит, эти молчат, ждут, когда это все может распетлять, а потом оно не происходит так, как рисовалось.

Сергей Дацюк: Смотри, тут же **во время войны у нас особенность такова, что есть несколько цензур**.

Первая цензура – это, конечно, ***военная цензура***– это когда ты некоторые вещи не можешь говорить, потому что ты не хочешь критиковать президента, главнокомандующего.

Вторая цензура – это ***цензура невежества***. Когда ты говоришь слишком сложно, и лицам, принимающим решения, вообще не понятно, что ты говоришь. Это отметается просто напрочь.

И ***третья*** цензура - это патриотическая или ***национал-патриотическая цензура***.

Это что музей голодомору, треба тризуб підняти на бабу и так далее.

Вот ещё патриотическая цензура, хотя на самом деле это псевдопатриотическая цензура, потому что никакого патриотизма тут нет.

И вот **мы «внутри этих цензур» и существуем, и они отрезают много решений**.

Алексей Арестович: Да, но правило должно быть такое, мне кажется, во время войны: не все можно говорить, но все, что говорится, должно быть правдой. Вот если уже произнесено, то это должна быть правда. Вот и все.

Юрий Романенко: Кроме элементов военной хитрости.

Алексей Арестович: Это понятно.

Юрий Романенко: Сунь-цзы же говорил: "Война - путь обмана".

Алексей Арестович: Введение противника в заблуждение – святое и законное средство.

Юрий Романенко: И это нужно понимать, потому что многие как бы тоже, вот это святая простота, когда: "А вот там Арестович там или Романенко говорил вот тогда-то там про Херсон". Помнишь? "Вы говорили про Херсон, а наступление началось на Харьков". Ну вы дебилы, ну как противнику можно выдавать свои планы?

Сергей Дацюк: Смотри, Юр, только чтоб было понятно, у нас же мало людей, которые знакомы с китайской традицией.

Война - путь обмана, а не непрестанной лжи во имя другого пути.

1) — Путь обмана - это про другое. Путь обмана - это путь, который не вычисляет твой враг.

А не

2) — чтоб ты, сука, должен сидеть и врать постоянно. Это не про тот обман.

Юрий Романенко: Да. Да, это крылатая фраза у тебя просто получилась.

Сергей Дацюк: Какая?

Юрий Романенко: Что война - это путь обмана, а не путь лжи во имя какого-то другого пути. Вот это на самом деле суть. Когда у нас прикрывают войной другие маленькие пути...

Сергей Дацюк: Дело в том, что люди в этой фразе не слышат "путь".

Вернее, они не понимают этот китайский путь, что это практически Дао. Война - эта Дао обмана.

Юрий Романенко: Да, это 100%. Полайкайте эфир, теперь я уже напрямую обращаюсь. Лайкайте эфир, поскольку это предельно важно для того, чтобы мы продвигали эти прекрасные нарративы вперед.

И здесь был еще один хороший вопрос, Егор Чумаков пишет: "Так сделайте флешмоб "Все для фронту, дамо ЗСУ снаряди, дрони, міномети", чтоб были короткие, понятные лозунги, и проведите медиакампанию с четкими целями нарастить производство украинского оружия".

Так мы это делаем, во-первых. Во-вторых, я здесь вспоминаю ситуацию в Российской империи в 1914-1917 годах, когда началась война, а оказалось, что российская промышленность вообще была не отмобилизована и разрыв в потребностях и возможностях был просто колоссальный. На каждые 10 снарядов немецкой армии российская отвечала одним снарядом. И в результате, знаете, кто решил проблему? Не государство, а бизнес. Тогда скинулись все крупные российские промышленники и в 16-ом году построили промышленность (вместе с поставками, правда, и союзников, тоже не нужно забывать), но тем не менее, были созданы новые кластеры промышленности, которые напроизводили столько оружия, что потом с 17-го года 4 года воевали еще...

Сергей Дацюк: На гражданской.

Юрий Романенко: На гражданской, да.

Алексей Арестович: Не производя. Я вам больше скажу, у Сталина были артели, частные предприятия, которые производителями снаряды во время войны.

Сергей Дацюк: Сталин авторитарным образом руководил. Он не спрашивал, есть ли правовое поле.

А у нас сегодня: шаг влево, шаг вправо, тебя арестовали - и досвидос. Ты по праву действовал? Не по праву. Сюда иди.

Юрий Романенко: Мне кажется, мы вот дозреваем сейчас к такой ситуации, когда именно это начнет происходить. Собственно говоря, то живое, что осталось, оно кучкуется сейчас. В понедельник будет эфир с Марией Берлинской у нас, где как раз она изложит такое цельное, большое понимание того, как необходимо перестроить военную промышленность в контексте того, что происходит на фронте. И вы будете и шокированы, и удивлены, и...

Алексей Арестович: Надо надо перейти к экстраординарному администрированию тыла.

Юрий Романенко: Да.

Алексей Арестович: По законам военного времени. Все очень просто. Когда решения принимаются исходя из целесообразности...

Сергей Дацюк: Нам надо всю власть мобилизовать на войну.

Алексей Арестович: Без оглядки на всю власть местную.

Юрий Романенко: И выбрасывать неэффективные лица.

Алексей Арестович: Потому что у нас народ как бы в натяжке. Но это ж чистой воды идиотизм и издевательство. Мы просто уже внутри ситуации, мы не видим. Мы как мухи влипли в янтарь. Но если сделать два шага назад и вот так вот окинуть, значит, народ должен собрать 120 миллионов на дроны, и бабушки там 40% пенсий, которой и так ни на что не хватает, ни на коммунальные, ни на еду, ни на что, отдают на эти дроны. И в то же время мы открываем ProZorro, 150 миллионов на какой-то стадион и еще что-то.

Николай Фельдман: 450.

Алексей Арестович: Народ мобилизовался, армия мобилизовалась, воюет, местные власти и...

Юрий Романенко: Исполнительная власть.

Алексей Арестович: Исполнительная власть... А что, война какая-то? Да? А че вы там суетитесь, мелкие? Я уже не говорю про то, когда главу Верховного

суда берут во время войны на взятке в 3 миллиона долларов, это такая история как бы себе уже совсем.

Николай Фельдман: Ну, военкомы…

Алексей Арестович: Военкомы и так далее, и так далее. То есть российские тролли, конечно, кричат, что бедные воюют, а богатые жируют. Это не совсем так, потому что на фронте можно встретить людей, которые миллионеры там долларовые или мультимиллионеры, которые воюют рядовыми пехотинцами.

Юрий Романенко: Ну Онистрат сына потерял, банкир.

Алексей Арестович: Да, банкир, казалось бы.

Юрий Романенко: У которого десятки миллионов долларов, потерял сына, который вместе с ним воевал в 68-ой, по-моему, бригаде.

Алексей Арестович: Да-да-да. Но как бы дело не в богатых и бедных. Стратификация идет просто по-другому принципу. Сословная. Принадлежишь к исполнительной власти? Принадлежишь - тебя не касается. Ты можешь быть богатым, но не принадлежать к власти - тебя касается, тебе могут повесточку принести. И эта ситуация должна быть исправлена. И опять же, вот эти голоса раздались, что вы говорили, что нету никакого экономического фронта. Да есть экономический фронт, и от того, как работает экономический фронт, зависит основной фронт, выживет он или нет. Просто надо, чтобы он был фронтом. Потому что у нас есть экономический тыл, который сильно тыловой тыл. А надо, чтобы он превратился во фронт, вот и все. Поэтому все придумали до нас: все для фронта, все для победы.

Юрий Романенко: И все лишнее отбросили. Вот Борис Ткаченко напоминает, ещё одна сенсация последних дней: "Кстати, ребята, приколитесь, сайт мариупольского горсовета закрыл доступ к данным. А почему закрыл? Потому что там были опубликованы данные, которые показывают, что в Мариуполе кипит офигенно украинская жизнь. То есть там пилятся бюджеты..."

Николай Фельдман: Трамваи, по-моему, закупают.

Алексей Арестович: Да.

Юрий Романенко: Трамваи закупаются. То есть город оккупирован год, больше года, город оккупирован. Там, оказывается, есть бюджет, который непонятно как формируется, заводы же уничтожены, население разбежалось, треть вообще, возможно, погибло.

Николай Фельдман: Но депутаты-то могут в онлайне собраться.

Юрий Романенко: Да, депутаты могут в онлайне собраться. И я задаю вопрос, а какого хера? Ну вот какого хера должен быть мэр города,

который не управляет, горсовет, который не управляет, бюджет, который из госбюджета наполняется, ради чего? Ради того, чтобы чуваки сидели и пилили это бабло?

Алексей Арестович: Мэр в изгнании.

Юрий Романенко: Мэр в изгнании, да, у нас новое... мэр в изгнании. Этот мэр ездит, этот мэр ездит в Штаты там, рассказывает какие-то эти... Окей, пусть ездит за свой кошт, можно ездить. Но государство почему должно платить горсовету Мариуполя, горсовету Бахмута, да? И всем другим городам, Рубежного.

Алексей Арестович: За Штаты заговорили, придется сказать и это. Оно уже тоже оскомину набило, но истина не тускнеет от повторения. Смотрите, у американцев предвыборная компания. Американцы прикрутят кран – мы умрем, это ж все понятно, мы не успеем ничего. От них все тотально зависит вообще, будем мы физически жить или нет. У них множество недостатков, я сам их критикую. Не дают, не дают вовремя, не дают то, что нужно для решение задач, но тем не менее, то что дают – позволяет обеспечить выживание. И вот у них сейчас уже вовсю дискуссия, а начнется она ещё поярче. И вот выйдет Трамп со сканами нашего ProZorro, скажет, "Вот вы оплачиваете людям… Каждая американская семья заплатила украинцу 2 доллара за этот год. Заплатила же? Заплатила. Украине, помощь Украине. А они вот смотрите на что все это тратят? Они строят стадион, да. Они нас обвиняют публично в прессе, языком этого всякого проклятого Арестовича, что вы недодаете нам, а сами на что тратят?" И все, и как объяснять?

Николай Фельдман: Да никак.

Алексей Арестович: Никак

Николай Фельдман: Невозможно это объяснить.

Алексей Арестович: У них нет аргументов, почему они не дают ATACMS, а у нас нет аргументов, почему мы тратим это все, вместо того чтобы свою ракету производить, тратим это все на клумбы и стадионы. Нет аргументов.

Юрий Романенко: Я знаю у нас людей, которые просто способны течение года создать крылатую ракету, которая полетит на 3000 километров. То есть, если бы начали, условно, в июне или июле прошлого года, то сейчас у нас бы ракеты летели на Урал, в эти все прекрасные Челябински…

Алексей Арестович: В Новороссийск бы прилетели, в порт, и все эти вопросы с морской блокадой Украины были бы закрыты аж бегом. Или, по крайней мере, не было б так обидно, потому что б была морская блокада России на Черном море одновременно, вот и все.

Юрий Романенко: Да. И нам не нужно было бы как-то унижаться, клянчить и так далее. Потому что, как пишут же The Washington Post и другие американские издания, что Украина взорвала "Северный поток". Допустим, что это действительно так, мы точно не знаем, но, допустим, это правда. Так вот, получается, что да, способны же принимать субъектные решения, волевые такие, и которые принимаются Западом, в конце концов.

Алексей Арестович: А куда ему деваться?

Юрий Романенко: Да, ну куда деваться. Как с Израилем, то же самое. Израиль провел спецоперацию, Эйхмана выкрал с нарушением там всех...

Алексей Арестович: Да нет, можно более свежие примеры придумать. В 2006 году они установили морскую блокаду Ливана. Она тоже до сих пор вызывает, когда была Вторая ливанская война, вызывает вопросы с точки зрения законности, как и, кстати, морская блокада Фолклендских островов, британцами установленная. Она тоже с точки зрения морского права... но никто почему-то не предъявляет особых претензий ни Израилю, ни британцам. Так, на уровне казуистики и споров. Потому что война – старшая масть. Если у тебя есть сила, и ты способен свои решения силой обеспечить и поддержать, то что уже, куда уже?

Сергей Дацюк: Смотри, я думаю, что это вопрос, момент управления войной, который называется "политическая воля, выходящая за пределы правового поля".

Алексей Арестович: Однозначно.

Сергей Дацюк: И к ней, к этой воле, может не быть претензий, если она есть, если она оправдана твоей войной. Поэтому политическая воля Украины может и должна выходить за пределы международного правового поля, если эта воля есть.

Алексей Арестович: Так у нас же дурной парадокс, что мы уже наделали поступков вовне, которые сделали нам честь и славу. Все сказали, что украинцы нация воинов, героев, вообще круто, все восхищаются. Президентом, армией и нами всеми. У нас внутри не получается героизм проявлять по отношению к собственному тылу. Кстати, вот вам ещё один элемент давления, вернее, реакции, медийного веса. "Укроборонпром" начал обвинять на этой неделе Министерство обороны, что те не давали заказы, а те в ответ развернули полемику. Значит, что давление достигло такого уровня, что оно вылетает в публичную плоскость. Они начинают оправдываться, почему нет ракет, минометов и всего остального. Что нужно делать? Продолжать давление. Усиливать и продолжать.

Сергей Дацюк: Ну, это же штука такая. То есть они заказы могли дать, когда они давали финансовое обеспечение. Решили этот момент проигнорировать, потому что шло все бесплатно.

Алексей Арестович: Вопрос же ж даже не в механизме. Вопрос в том, что они вынуждены оправдываться, давление есть.

Сергей Дацюк: Заказ – это же финансовые обязательства.

Алексей Арестович: Или то, что Юра говорил, когда министр финансов занимает позицию, что бизнесмены не должны украинские зарабатывать на войне. Абсолютно мародерское решение, катастрофическое.

Николай Фельдман: Которые уничтожают бизнес сознательно.

Сергей Дацюк: И это возможно только тогда, когда **нет соответствующей экономической политики, не объявлены эти приоритеты**, что бизнес готов работать на таких-то условиях, и мы их принимаем и считаем приоритетом.

Но такой **политики в Министерстве экономики нет**.

Юрий Романенко: И при этом, смотри, государство ж может сказать: "Бизнес, смотрите, ваша маржа не более 10%".

Сергей Дацюк: Да.

Юрий Романенко: И это понятная ситуация.

Сергей Дацюк: Это понятная ситуация.

Юрий Романенко: Это лучше чем ничего, во-первых. А во-вторых, все понимают, окей, да, маржа 10%.

Алексей Арестович: Время военное.

Юрий Романенко: Да, время военное. Погнали. И против Фурсы, то, что Фурса там тоже, я думаю, что я ночью или на выходных разберу его статью, которую он у себя на блоге опубликовал, который говорит, что "военная экономика - это все такая фигня".

Сергей Дацюк: Ничего себе, как это фигня? Круто.

Юрий Романенко: Я ж привожу пример простой. США начинали Вторую мировую войну с безработицей там под 17,5%, закончили 1,2% и с ВВП 52%. И решили по ходу все свои вопросы, как гражданские, и, конечно же, военные. Потому что экономика производила вообще все.

Сергей Дацюк: Нет, Юр, **есть представление о стратегическом**. Про удар по Перл-Харбору американцы отлично знали, но он был им нужен.

Юрий Романенко: Более того, они не просто знали, они сделали все, чтобы японцы его нанесли, когда ввели нефтяное эмбарго.

Сергей Дацюк: Что это дало им?

Это дало им режим мобилизации. За год они построили до 100 авианосцев.

Юрий Романенко: Не-не-не, меньше, я просто знаю.

Николай Фельдман: Ну до 100.

Юрий Романенко: Не-не-не, они потом начали строить эскортные авианосцы. Тяжелых авианосцев было намного меньше. Но они потом начали клепать эскортные авианосцы и в течение трех лет действительно построили больше сотни эскортных авианосцев.

Сергей Дацюк: И это, собственно, позволило им занять принципиально иную - доминирующую позицию - в тех пространствах, где они хотели ее занять.

Потому что был режим мобилизации.

Мы не включили режим мобилизации, или, скажем так, **мы включили режим избирательной мобилизации, так называемый режим гражданской мобилизации, но не режим мобилизации для экономических субъектов, для лиц, принимающих решения.**

Алексей Арестович: Для органов исполнительной власти.

Сергей Дацюк: Для органов исполнительной власти и местных...

Алексей Арестович: Для местных советов.

Сергей Дацюк: У нас «гребут людей на войну», но у нас не мобилизироована власть на войну, исполнительная и местная.

Вот **в этом проблема наша**.

Алексей Арестович: Поэтому что? Мы должны осуществлять принуждение через медиа, через публичную, открытую дискуссию, чистая демократия. Переводить их, заставлять их работать хотя бы спорадически, хотя бы вспышками, в режиме экстраординарного администрирования. Если они системно не хотят мобилизироваться, напрягаться, то хотя бы вот так вот на публичных скандалах.

Юрий Романенко: Здесь боты пишут, здесь тоже важный момент, на него нужно отреагировать, типа: "А почему не выйти на Майдан? А почему не побежать?". Я сразу говорю, нет, ребята. Мы уроки Скоропадского и падение режима Скоропадского усвоили, потому что государство в наших

условиях, какие бы оно херовое ни было, оно является все равно приоритетом в логике защиты интересов нашего социума.

И потеря государственности несет за собой голодомор, и поэтому если мы не хотим второй голодомор и потом писать вот эти вот...

Сергей Дацюк: Прежде всего **поражение в войне, а потом голодомор.**

Юрий Романенко: Да, естественно. Это все взаимосвязанные вещи. Поэтому мы должны быть умной нацией, мы должны просто понимать, что есть ситуации, когда приходится терпеть. Вот, допустим, у меня сегодня ночью ребенок кричал, не давал спать и все остальное. Я понимаю, что это естественная ситуация, ты не можешь, ты ничего не можешь сделать, ты должен это терпеть, должен через это пройти, это нормально. И точно так же касается всех аспектов, связанных с этой пограничной ситуацией, в которой мы находимся. И надо терпеть, надо терпеть, но это не означает, что нужно быть терпилами. Это две большие разницы. Терпеть, но не быть терпилами. А не быть терпилами - это выносить правду и настаивать, добивать.

Алексей Арестович: Мы находимся в идеальной ситуации. Вот мы жестко критиковали за траты непрофильные, не на фронт. Нас обвинили в этом? Власть, она сказала, что мы помешали работать или предприняли антигосударственную деятельность?

Юрий Романенко: Нет.

Алексей Арестович: Нет. Они сказали: "Да, вы абсолютно права, спасибо за сигнал, мы переводим средства и так далее".

Николай Фельдман: Эти сигналы подхватили и мэры ведущих городов.

Алексей Арестович: Да, вот, пожалуйста, поэтому мы дружненько продолжаем делать.

Юрий Романенко: Ну посмотрим, что эти мэры еще будут делать. Потому что они тоже, они подхватывать любят, они ж...

Николай Фельдман: Смотри, они самое главное сделали. Они показали, что они могут это делать, что есть правовые механизмы, что они о них знают.

Юрий Романенко: Ну да, да, я согласен.

Николай Фельдман: Вот это самое главное.

Юрий Романенко: Отмазка, что ми не можемо це зробити, тому що немає повноважень – это все постная херня.

"Уряд спохвалив постанову про виробництво закупівлі постачання боєприпасів і бойових частин до безпілотників. Це дасть поштовх для формування ринку та масового виробництва боєприпасів України". Только это надо сделать не только для беспилотников, но и вообще для всего.

Алексей Арестович: От выцеживания этих решений я ухахатываюсь с них. 17-й месяц войны, ах, разрешили боевые части для беспилотников. Пройдет еще 17 месяцев и разрешат еще к чему-нибудь боевые части?

Николай Фельдман: Скажем так, давай, звучит, конечно, хорошо, уже хорошо, уже плюс.

Сергей Дацюк: Звучит как фарс.

Юрий Романенко: Хотите поржать? Стрелков-Гиркин просит не отправлять его в СИЗО, а отправить под домашний арест.

"У меня стенокардия 2-й степени, постоянно принимаю препараты, мне бы хотелось получить меру пресечения в качестве домашнего ареста. Заявления следователя о том, что я могу скрыться за границей, смешны, потому что во многих странах в розыске и приговорен пожизненному Гаагским судом", – заявил террорист в суде.

Сергей Дацюк: Сознаю свою вину. Меру. Степень. Глубину. И прошу меня направить на текущую войну. Нет войны — я все приму – ссылку, каторгу, тюрьму. Но желательно — в июле, и желательно — в Крыму.

Юрий Романенко: Как они там называются, клуб...

Алексей Арестович: Разгневанных патриотов.

Юрий Романенко: Разгневанных патриотов.

Алексей Арестович: Разгневанных стенокардией, или как они называются.

Николай Фельдман: Стенокардистов.

Алексей Арестович: Стенокардистов, как они называются, гипертоников.

Юрий Романенко: Гипертоников. Гипертоники, диабетчики и кто там ещё, плоскостопщики.

Алексей Арестович: "К сожалению, друзья, у меня стенокардия, - сказал воронежец и печально положил руку на сердце, - висцеральная форма, вегетативное расширение правого желудочка, автеромотозное изменение сосудов и экссудативный плеврит. – Ну ты и морда, - сказал харьковчанин, - почему у прямых людей болезни всегда прямые - переломы конечностей, стригущий лишай, белая горячка с перепою… Ну, а как интеллигенция, так

сразу авторемонтозное изменение сосудов…" Ты ж бравый полковник, ты ж рвался в "Вагнер", Игорь! Тогда теперь дома надо сидеть, лекарства принимать? А как ты воевать собирался под Бахмутом?

Сергей Дацюк: Мы же понимаем, что это политическая болезнь, а не биологическая или медицинская.

Алексей Арестович: Как же ж ты под Бахмутом собирался воевать?

Юрий Романенко: И самое главное, смотрите, сегодня же, раз мы уже на Россию так отвлеклись, тоже очень симптоматично, что вот этот весь клуб горячих патриотов засунул язык в жопу, вот они сидят, все молчат, а на протесты вышли мусульмане, которых там задели.

Алексей Арестович: К которым зашли...

Юрий Романенко: И единственные, кто выходят на протесты в 2023 году в России.

Алексей Арестович: К сожалению, оборотной, теневой стороной России… у нас является жлоб и садист, а у них садист и раб.

Николай Фельдман: Холоп.

Алексей Арестович: Это правда.

Сергей Дацюк: Ну у нас приблизительно такая же ситуация с поддержкой министра культуры, тоже патриоты очень молчат. Но как только мы начнем думать о кандидатуре следующего – они выйдут и скажут свое веское слово.

Алексей Арестович: Да.

Юрий Романенко: У Гиркина ещё зубы выпали.

Сергей Дацюк: Выбили?

Юрий Романенко: Вывалились.

Сергей Дацюк: Вывалились?

Алексей Арестович: Живой человек, столько воевал, вы ж понимаете, здоровья это не добавляет.

Николай Фельдман: Ну да.

Сергей Дацюк: Суровикин до сих пор в себя прийти не может. Говорят: "Та что там несколько ребер сломано, давай иди уже, руководи". А он не может.

Николай Фельдман: Расстроился?

Сергей Дацюк: Нет, с ним поговорили очень, скажем так, внушительно.

Юрий Романенко: Не перехваливайте нас, а то мы расслабимся, а нам необходимо наращивать и увеличивать народной аудит. Да, мы сейчас будем...

Алексей Арестович: Что-что, так увеличивать народный аудит мы будем шалеными темпами.

Юрий Романенко: Сейчас придет Юля и мы детально об этом поговорим.

Алексей Арестович: Все расскажет.

Юрий Романенко: И покажем, как инфраструктура эта должна развиваться. И собственно говоря, я думаю, что это тот путь мейнстримовый, в который нужно погружаться. Это касается не только народного аудита, это касается там и народной обороны. Я думаю, что мы в любом случае будем входить в развитие этой кооперации между различными производителями, активистами и государственными чиновниками, которые там еще дружат с головой и готовы там что-то менять, потому что такие тоже есть, на самом деле. И вот за счет этой энергии живой нашего социума выползать из этого болота, в котором сегодня страна оказалась.

Сергей Дацюк: Аминь!

Юрий Романенко: На этом заканчиваем.

Алексей Арестович: Затрахиваем.

Юрий Романенко: Друзья, спасибо, что смотрели. Я напоминаю, что в 19:00 у нас эфир с Юлией Глушко. Мы будем разбираться, "Анатомия кровавого распила" назвал его так. Но вообще проговорим про серьезные вещи, потому что Юля, во-первых, покажет, что помимо того, что были подвешены многие чиновники этими всеми делами вскрытыми. Но начала реагировать прокуратура, возбуждено кучу уголовных дел, там ряд лиц оказались под следствием. То есть все те, кто говорят о том: "Та что мы можем сделать? К чему оно приводит?". Вот они все будет посрамлены.

Сергей Дацюк: Понятно. **Не уезжайте из страны, здесь будет очень интересно и очень долго.**

Юрий Романенко: Как минимум, как минимум. Будет очень интересно, а в стране медоедов по-другому не бывает.

Спасибо, что смотрели, полайкайте, пожалуйста, эфир, подписывайтесь на Patreon-спонсорство, все, кто участвует, мы вам всем очень рады. Спасибо Алексею, спасибо Сергею, спасибо Николаю, спасибо Юрчику.

***

№ 1.913

МИНИНФРАСТРУКТУРЫ ЗАВТРА СОБИРАЕТ ПУБЛИЧНЫЕ СЛУШАНИЯ ПО РАЗРАБОТКЕ ПОДЗАКОННЫХ АКТОВ ДЛЯ ЕЩЕ НЕПОДПИСАННОГО (!) ПРЕЗИДЕНТОМ СКАНДАЛЬНОГО ЗАКОНА 5655 – АГУ

2023-08-14

В то время как Европарламент в своей резолюции жестко рекомендовал президенту не подписывать закон № 5655.

Министерство развития громад, территорий и инфраструктуры Украины предлагает провести вторую серию экспертных консультаций для обсуждения разработки подзаконных актов в рамках сомнительного градостроительного закона №5655 в 11:00 вторника, 15 августа. Однако, по мнению исполнительного директора Ассоциации городов Украины Александра

Слобожана, это создает риски для прогресса Украины на пути к Европейскому Союзу и финансирования восстановления.

В сообщении Мининфраструктуры целью мероприятия называют сбор предложений всех стейкхолдеров для "наработки совместного видения подзаконных актов в рамках реформы", указывают на особую важность улучшения инклюзивности и прозрачности процесса восстановления. На встречу пригласили представителей территориальных громад, их ассоциаций, экспертов и других заинтересованных лиц.

Как отмечается, обсуждение сосредоточат на "анализе ключевых новшеств реформы градостроительства, которые вызывают наибольшее беспокойство у стейкхолдеров". Речь идет о вопросах ответственности за самовольное строительство, прав собственников земли, роли общественности и местного самоуправления в градостроительстве, института частного контроля и других.

Всего в министерстве собираются разработать более 50 подзаконных нормативно-правовых актов в рамках закона №5655.

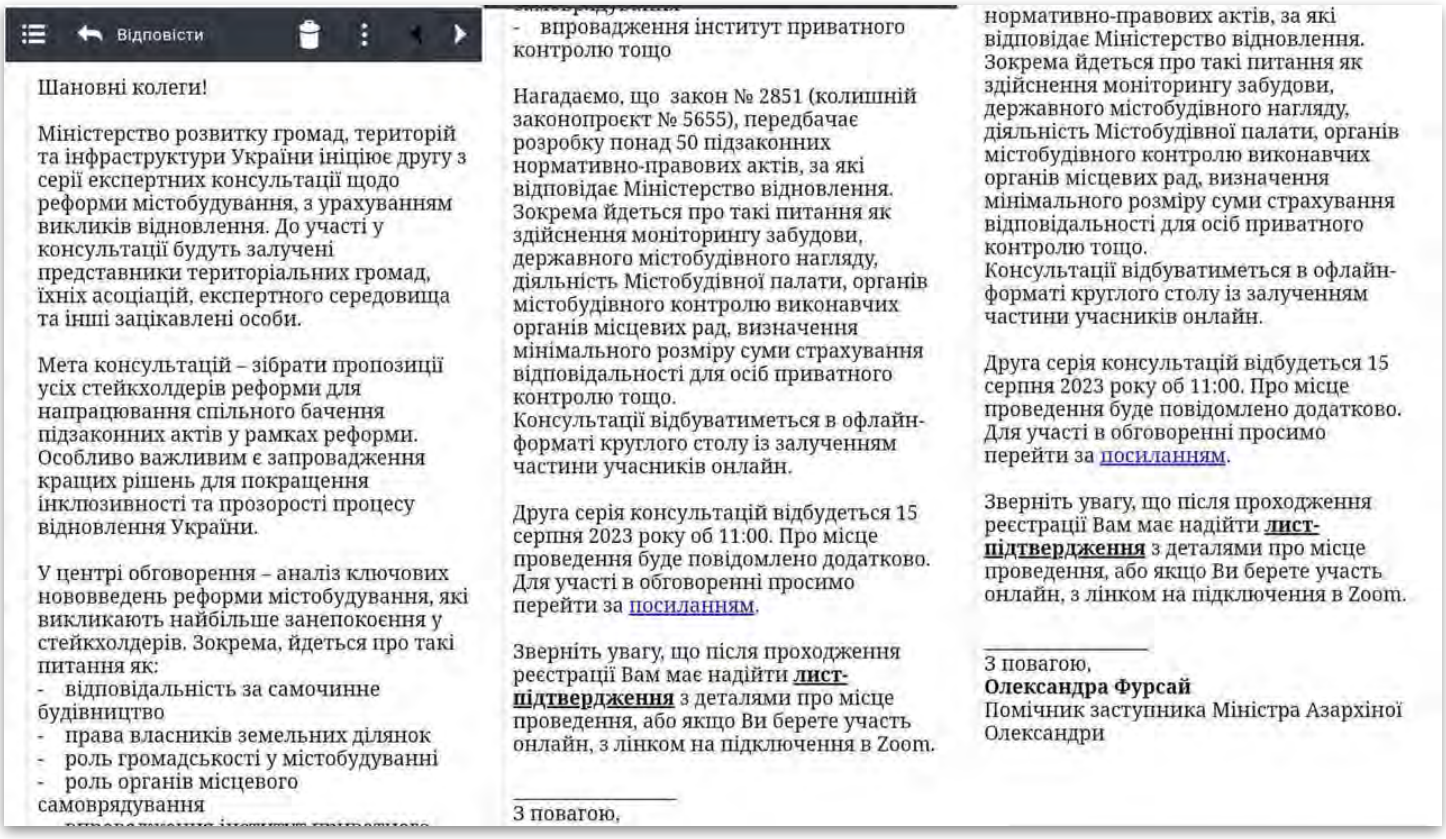

Відповісти

Шановні колеги!

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України ініціює другу з серії експертних консультації щодо реформи містобудування, з урахуванням викликів відновлення. До участі у консультації будуть залучені представники територіальних громад, їхніх асоціацій, експертного середовища та інші зацікавлені особи.

Мета консультацій – зібрати пропозиції усіх стейкхолдерів реформи для напрацювання спільного бачення підзаконних актів у рамках реформи. Особливо важливим є запровадження кращих рішень для покращення інклюзивності та прозорості процесу відновлення України.

У центрі обговорення – аналіз ключових нововведень реформи містобудування, які викликають найбільше занепокоєння у стейкхолдерів. Зокрема, йдеться про такі питання як:
- відповідальність за самочинне будівництво
- права власників земельних ділянок
- роль громадськості у містобудуванні
- роль органів місцевого самоврядування
- впровадження інститут приватного контролю тощо

Нагадаємо, що закон № 2851 (колишній законопроєкт № 5655), передбачає розробку понад 50 підзаконних нормативно-правових актів, за які відповідає Міністерство відновлення. Зокрема йдеться про такі питання як здійснення моніторингу забудови, державного містобудівного нагляду, діяльність Містобудівної палати, органів містобудівного контролю виконавчих органів місцевих рад, визначення мінімального розміру суми страхування відповідальності для осіб приватного контролю тощо.
Консультації відбуватиметься в офлайн-форматі круглого столу із залученням частини учасників онлайн.

Друга серія консультацій відбудеться 15 серпня 2023 року об 11:00. Про місце проведення буде повідомлено додатково. Для участі в обговоренні просимо перейти за посиланням.

Зверніть увагу, що після проходження реєстрації Вам має надійти **лист-підтвердження** з деталями про місце проведення, або якщо Ви берете участь онлайн, з лінком на підключення в Zoom.

З повагою,

нормативно-правових актів, за які відповідає Міністерство відновлення. Зокрема йдеться про такі питання як здійснення моніторингу забудови, державного містобудівного нагляду, діяльність Містобудівної палати, органів містобудівного контролю виконавчих органів місцевих рад, визначення мінімального розміру суми страхування відповідальності для осіб приватного контролю тощо.
Консультації відбуватиметься в офлайн-форматі круглого столу із залученням частини учасників онлайн.

Друга серія консультацій відбудеться 15 серпня 2023 року об 11:00. Про місце проведення буде повідомлено додатково. Для участі в обговоренні просимо перейти за посиланням.

Зверніть увагу, що після проходження реєстрації Вам має надійти **лист-підтвердження** з деталями про місце проведення, або якщо Ви берете участь онлайн, з лінком на підключення в Zoom.

З повагою,
Олександра Фурсай
Помічник заступника Міністра Азархіної Олександри

В то же время, исполнительный директор АГУ Александр ***Слобожан*** в комментарии для ZN.UA заявил, что подобное обсуждение станет препятствием на пути Украины в ЕС и может остановить финансирование восстановления государства по нескольким причинам.

"**Во-первых**, под давлением лоббистов № 5655 подзаконные акты нарабатывают, несмотря на то, что президент Украины Владимир Зеленский

до сих пор не подписал скандальный закон относительно градостроительной реформы.

Во-вторых, во время подготовки законопроекта № 5655 стейкхолдеров демонстративно игнорировали, отказываясь учесть их позицию, а теперь приглашают для предложений в рамках недействующего документа, к тому же нарушающего пять статей Конституции Украины. Обсуждение хотят посвятить нововведениям, а не замечаниям для президента по наложению вето. И все это происходит в рабочее время, за счет государственного бюджета.

В-третьих, продолжается "протягивание" сомнительного закона № 5655, хотя в июне Европейский парламент принял резолюцию с призывом к Зеленскому не подписывать его. Евродепутаты отмечали: "[Европарламент] предостерегает от использования будущих усилий по реконструкции для внесения таких изменений в законодательство, чтобы принести пользу определенным интересам за счет равных условий игры и прозрачности".

К тому же, **в рабочую группу, созданную профильным комитетом по подготовке градостроительного кодекса, от Министерства развития громад, территорий и инфраструктуры вошел только один начальник отдела, а не министр, профильная заместительница или директор департамента. Это демонстрирует позицию министерства по реформе.**

Стоит также отметить, что "первая серия" консультаций не привела ни к каким решениям или положительным изменениям. Не было ни одного протокола", – закончил ***Слобожан***.

Напомним, что в течение восьми месяцев президента упорно подводят к подписанию закона № 5655. Пул поддержки, скрупулезно выстроенный авторами закона, непрерывно работает на то, чтобы развеять любые сомнения относительно чистоты "градостроительной реформы". Тему настолько квалифицированно заговорили, запостили в соцсетях и расшили джинсой, что от №5655 уже хочется отмахнуться, как от назойливой мухи: "Да делайте уже с ним, что хотите!".

На это и расчет. Ведь триста страниц закона и три тысячи – сравнительной таблицы финальной версии при желании осилить может каждый, но отыскать заложенные в него лоббистами коррупционные карманы могут только люди, которые **«либо в теме, либо в доле»**.

И это отлично понимают все участники затяжной позиционной войны.

Так государство в теме или в доле?

***

№ 1.914

МІНА №5655. ЯКИЙ СЦЕНАРІЙ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЛОБІСТИ ЗАКОНУ ЗАКЛАЛИ ПРЕЗИДЕНТОВІ НА ПІДПИС?

2023-08-14

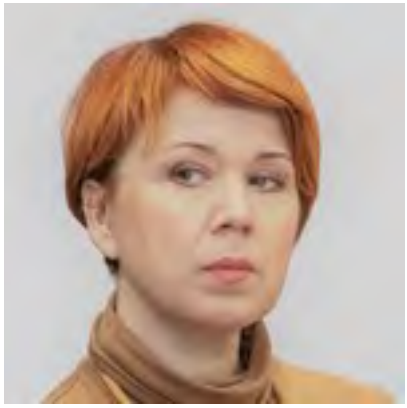

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Упродовж восьми місяців президента наполегливо підводять до підписання *закону №5655* (далі — №5655). Пул підтримки, скрупульозно вибудуваний авторами закону, безупинно працює на те, щоб розвіяти будь-які сумніви стосовно чистоти «містобудівної реформи». Для просування ідей №5655 залучили ціле Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури (***Мінінфраструктури***) на чолі з Олександром ***Кубраковим***, популярного цифрового міністра Михайла ***Федорова***, директора НАБУ Семена ***Кривоноса*** (який «родом» із реформованої Державної інспекції архітектури та містобудування), а також міжнародних партнерів. Армія чергових спікерів, озброєна барвистими слайдами, мало не щотижня на всіляких модних панелях розповідає країні про переваги закону, що нарешті «зробить містобудівну сферу цифровою й прозорою, змусивши корумпованих мерів навести лад у громадах і ухвалити генплани». Алилуя!

Тему настільки кваліфіковано забазікали, запостили в соцмережах і розшили джинсою, що від № 5655 уже хочеться відмахнутися, як від настирливої мухи: «Та робіть уже з ним, що хочете!».

На це й розрахунок.

Останні оптимістично-дружні фото авторки № 5655 Олени ***Шуляк*** із головою Нацагентства з питань запобігання корупції Олександром ***Новіковим*** (а Новіков таки блискуче зіграв відведену йому сценаристами № 5655 роль), схоже, покликані дотиснути останнього скептика.

Адже триста сторінок закону й три тисячі — порівняльної таблиці фінальної версії за бажання подужати може кожен, але відшукати закладені в нього лобістами корупційні кишені можуть лише люди, які або в темі, або в долі.

І це чудово розуміють усі учасники затяжної позиційної війни.

То держава в темі чи в долі?

«Віцепрем'єр Олександр Кубраков ні на йоту не сумнівається в правоті голови профільного комітету Олени Шуляк, із якою вони разом іще з часів роботи в Офісі ефективного регулювання BRDO, — кажуть у міністерстві, цілком серйозно уточнюючи, що всі противники № 5655 куплені. — Але Кубраков як один із ключових менеджерів уряду обтяжений такою кількістю завдань об'єднаного міністерства, що делегувати відповідальність за № 5655 Шуляк йому підказав здоровий глузд».

І це не жарт.

«Це цілковита довіра всередині команди, яка бере на себе політичну відповідальність за цей законопроєкт. І програш у боротьбі за № 5655 буде програшем усієї команди міністерства», — констатують соратники віцепрем'єра з відновлення.

Тобто нардепці Олені ***Шуляк*** — ключовій публічній авторці, експертці та лобістці № 5655 — **міністерство, через яке підуть усі гроші донорів**, довірило одноосібно залити фундамент майбутнього відновлення України?

1) — Без жодного натяку на контроль над якістю бетону та власну державну експертизу?

2) — Ви серйозно?

Серйозно

3) — не бачите, що членкиня команди Олена ***Шуляк*** другий рік поспіль умисно презентує публіці закон, що існує лише в її уяві й не має жодного стосунку до ухваленого парламентом 13 грудня?

Адже навіть якщо гіпотетично припустити, що після підписання № 5655 усе буде так, як нині, очей у Сірка позичивши, обіцяє Шуляк:

1) — «**Немає містобудівної документації в громадах — немає будівництва!**», то відновлення взагалі не можна буде розпочати, допоки міста не розроблять генпланів і зонінгів.

2) — А це — роки. І повна маячня в контексті того, як ми полюємо на донорів і які завдання перед ними ставимо.

Якщо ж усе буде так, як тлумачать № 5655 самі забудовники, то вони скажуть:

«Немає генплану — ідіть на фіг, будуватимемо без вас».

А це вже тотальний диктат будівельного лобі по всій країні. І джекпот для основних бенефіціарів закону.

Передусім

1) — **завдяки внутрішній кишені приватного контролю, куди зашито глобальний картель на ринку експертів містобудування**.

Його цементує

2) — **схема із саморегулювальними організаціями** (СРО).

3) — **Їх усі контролює пул забудовників**, які стоять за спиною Шуляк і мають своїх високопоставлених заступників у міністерстві.

Самі пишемо правила, самі будуємо, самі контролюємо, самі заробляємо. Коло замкнулося.

Віцепрем'єр-міністр Олександр Кубраков та народний депутат Олена Шуляк на одній із презентацій 5655

І, схоже, лише міністру, котрий геть не дає собі ради з прямими обов’язками — а Кубраков особисто відповідає за результати майбутнього відновлення не тільки мостів та доріг (з чим у нього все ОК), — може бракувати часу на те, щоб розібратися в схемі, яку так настійно нав’язують державі лобісти № 5655. Якщо, звісно, керівники держави вже не є спільниками.

Та спробуймо ще раз начепити на ніс рожеві окуляри й **напередодні призначених на завтра публічних консультацій Мінінфраструктури щодо підготовки підзаконних актів до ще не підписаного (!) Закону № 5655** нагадати державним мужам і дамам, чому все саме так, а не інак.

І чим зрештою може обернутися тривале протистояння будівельного лобі та місцевої влади, яку держава в межах масованого промоушену містобудівної «реформи» викинула на узбіччя майбутнього відновлення.

Разом із нудною регіональною політикою та ключовою умовою вступу до ЄС.

Європарламент у своїй резолюції жорстко рекомендував президенту не підписувати закон № 5655.

2. Примус ОМС до миру

На старті відразу відіб'ємо подачу тих, хто все знає про те, як збагачується коштом забудовників місцева влада.

Бо це правда.

«Усю суть містобудівного управління давно звели до набору елементів для вилучення грошей у девелоперів, — **розповідає впливовий забудовник, який погодився без посилань на нього пояснити філософію закону № 5655.** — Про жодне планування територій та інтереси жителів громад у більшості міст не йдеться.

Єдиним інструментом вирішення проблеми, коли за революційною традицією завжди крайнім є хазяїн «хлібної крамниці», став мітинг.

Нагадаю, що

1) — 2011 року після ухвалення закону про містобудівну діяльність тодішній профільний віцепрем'єр Сергій ***Тігіпко*** мав намір скопіювати грузинський досвід і навести лад у містобудівній документації.

2) — Звісно, за ***Януковича*** завжди був умовний ***Столар*** у долі на 30%, але «ігри геть без правил», які побутували за ***Черновецького***, зникли саме тоді.

Однак

3) **усі спроби держави якось систематизувати сферу (навіть за Януковича, який умів стукати по столу) наразилися на потужний опір місцевих еліт, які звикли кермувати й домовлятися з усіма в ручному режимі.**

Затверджені урядом терміни здачі генпланів переносили неодноразово, і зрештою тема взагалі заглухнула.

І ось тепер № 5655 впроваджує важливе правило:

1) — **«я більше не маю питати в міста дозволу на проєкт»**.

2) — Подав заявку, немає відповіді — отже, згодні, одержав містобудівні умови й обмеження (МУО) — і вперед!

«Але ж це несправедливо», — скажете ви. Адже місцева влада втрачає можливість впливати на те, що відбувається в громадах.

Але тоді питання: а як вона має впливати? Мабуть, усе-таки ухвалюючи генплан і зонінг.

А коли ви ухвалили зонінг і опублікували його в Інтернеті, чи має забудовник вам телефонувати, щоб уточнити думку стосовно проєкту? Якщо я й так бачу в системі, що можна будувати в місті, а що — ні? Правильно, не треба мені

нікому телефонувати. І мерові теж не треба іменем громади бігти до забудовника й зупиняти будівництво, очікуючи хабара. Ліпше терміново ухвалити новий зонінг!

Можна й глибше копнути:

> **— а чи потрібна за такого розкладу містобудівна рада, що складається з архітекторів-ретроградів?**

Ну гаразд, у історичних місцях — так, а в решті — ні.

Навіщо там штани протирати, якщо архітектори разом із мером і депутатами не робили зонінгів? Стоп!

То кого цей закон позбавляє можливості ручного управління?

> Добродії, розумуйте, коли розробляють зонінги, коли відбуваються громадські слухання, коли ухвалюють містобудівну документацію. Враховуйте всі інтереси й пишіть документацію. І публікуйте її! Адже решту елементів будівельної сфери в державі вже діджиталізовано: кадастри, землевідводи тощо.

Залишився тільки один момент — вихідні дані, що є результатом містобудівного проєктування. І держава до цього не має жодного стосунку.

Уся суть цього закону — підперти ОМС і сказати: залишилися тільки ви!

> Раніше ви вирішували: милувати чи ні, пускати кран і екскаватор чи ні. А тепер ідіть і виконайте своє домашнє завдання!

Мітинг проти забудови біля стін Київської міської державної адміністрації, 2020

Насправді попри те, яким буде фінал №5655, **цей закон свою роль уже відіграв як провокація**.

Ніхто місцеве самоврядування тепер однаково не відпустить, хоч би що там казала Єврокомісія.

> Бо ж у Європи немає діджитал-інструменту, а в нас є! Європа досі спирається на громадські обговорення, вона ще не живе в парадигмі цифрового суспільства. А ми живемо! «Дію» вже реалізовано. Тому відсутність або наявність № 5655 уже неважлива. В системі вже зараз мають бути дані з містобудівної документації. Крапка.

Уся суть проблеми — не в тому, як виконують правила, яких немає. А в тому, що той, хто має створювати правила, кричить, що його позбавляють повноважень».

І це лише невелика частина нашої хоч і емоційної, але досить інтелектуальної розмови на тему, **як збалансувати інтереси громад, забудовників і держави**.

Під час якої я довідалася не лише про те, що в нас неправильно розподіляють податок на нерухомість, убиваючи природну функцію

Джентрифікація [ред. | ред. код]

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

Джентрифікація (англ. *gentrification*) — реконструкція й оновлення будівель у раніше непривабливих частинах міста та асоційований з ними переїзд до району багатших мешканців[1]. При цьому в районі зазвичай відбуваються істотні зміни в демографії, зокрема піднімається середній дохід, зменшується розмір родини, змінюються характер та культура[2].

Термін джентрифікації, з'явившись у Британії в середині 1960-х років, став згодом вельми популярним у США й означає явище, протилежне субурбанізації. Джентрифікація може відбуватися згідно з програмою запланованого міського відновлення або в результаті зміни популярності району через зміни в структурі міста. При цьому в район направляються інвестиції, що йдуть на розвиток інфраструктури і кредити для придбання нерухомості[3]. Подібні дії з боку уряду зазвичай спрямовані на зменшення злочинності в таких районах та збільшення збору податків на нерухомість[4]. Проте джентрифікація може бути як корисною, так і шкідливою для існуючих мешканців району, в результаті вона часто пов'язана з акціями підтримки або протесту[5].

Можна виділити два етапи джентрифікації:

1. На першому етапі в запущені квартали приходять економічно маргінальні групи «тренд-сеттерів» (тих, хто задає напрямок розвитку). Вони не мають високих доходів, але їхній освітній і професійний статус досить високий. Це художники, журналісти, культурні адміністратори, молоді професіонали. Вони переобладнують район під свої стандарти повсякденного життя та дозвілля і роблять привабливим для переселення.
2. Другий етап пов'язаний з розвитком фінансового сектора і сфери послуг. На місце культурної богеми приходять торговці нерухомістю, корпоративні юристи, інвестиційні банкіри, брокери, заможні лікарі, викладачі і т.д. Соціологи називають нових переселенців новим середнім класом, або новими міськими професіоналами. Джерелом їхнього економічного успіху є креативність, нестандартність, високий професіоналізм, вільний спосіб життя, високий рівень толерантності.

мешканців допомагати, а не заважати забудовникам робити середовище їхнього проживання комфортним, а й що таке ***джентрифікація***. Погугліть. І всі нібито правильно.

Але, дідько, **є нюанси**.

Чи визначено час, на який забудовники відправляють ОМС виконувати домашнє завдання?

Жодних уточнень щодо цього не знайшлося ні в мого співрозмовника, ні в тілі закону № 5655.

Саме з цієї причини благородний примус мерів до порядку, наче карета — на гарбуз, перетворюється на банальну схему витіснення з гри місцевих на час притоку великих грошей.

Водночас № 5655 позбавляє органи місцевого самоврядування та громадськість загалом функцій контролю над будівництвом на їхній території, про що мери кричать на кожному перехресті.

> Зупинити незаконне будівництво буде просто нереально. Можливість звернення ОМС і громадян до суду тут радше є номінальною. Про це ми теж писали.

«В населених пунктах, де немає містобудівної документації, видаватимуть МУО, в яких нічого немає. Умовний «порожняк» без обмежень. Формальний документ, який просто відкриває забудовникові шлях до технічних дій. Його видають на основі матеріалу, на сьогодні наявного в держкадастрі. Якого теж іще немає. І тоді можна все», — ділиться своїм розумінням закону один із мерів великого обласного центру, де всі документи в порядку.

Прикро це констатувати після таких правильних слів забудовника. Але ж це не наші упереджені припущення й не обмова місцевих корупціонерів, це частина 13 статті 29 закону № 5655.

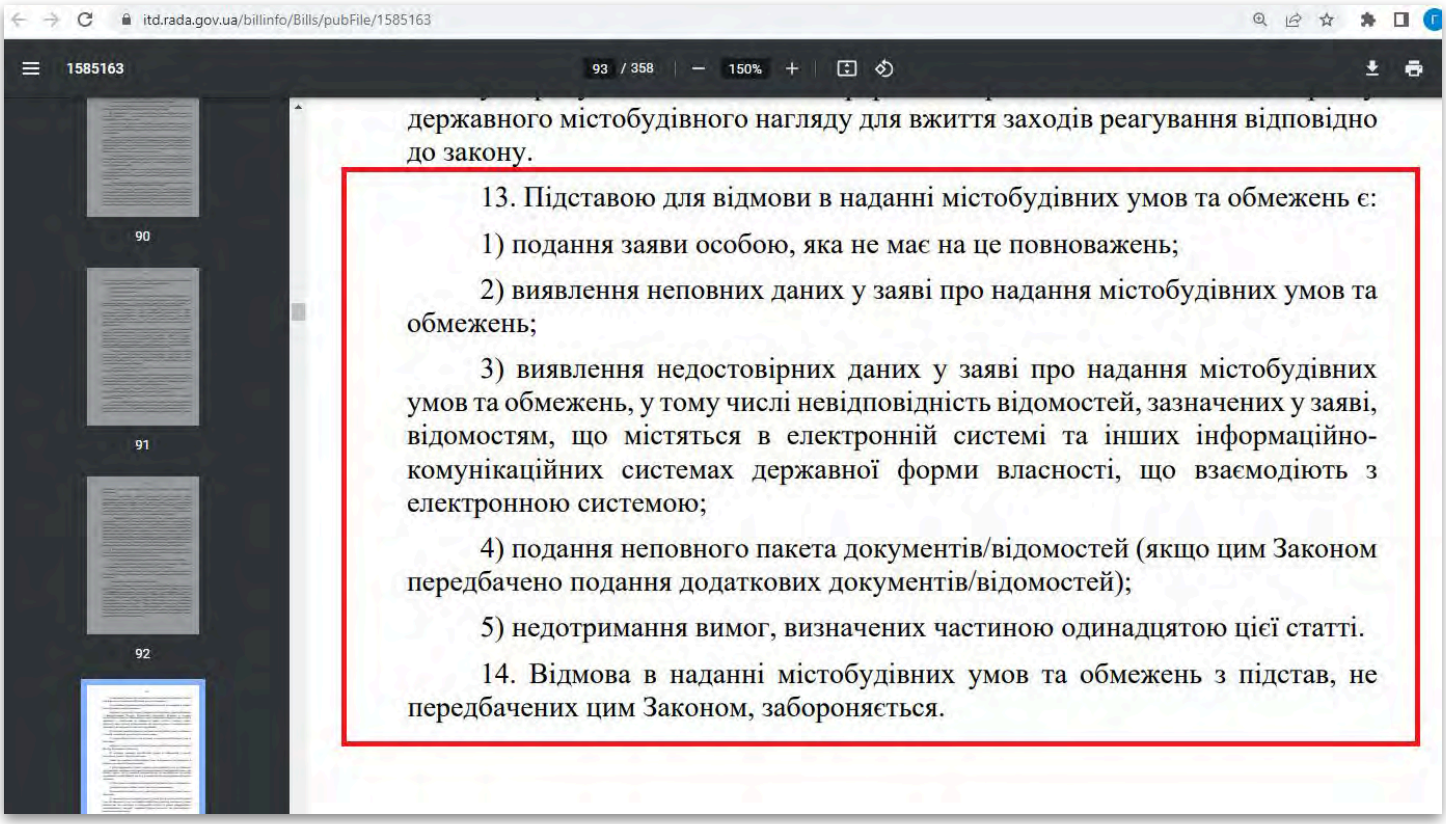

«**Як бачите, тут немає ані слова про відмову надати містобудівні умови й обмеження, якщо немає містобудівної документації**, — коментуючи нове інтерв'ю Олени ***Шуляк***, написав іще навесні на сторінці Фейсбук експерт містобудівної сфери й автор ZN.UA Георгій ***Могильний***. — **Тут навіть немає підстави для відмови, якщо наміри забудовника не відповідають містобудівній документації**».

Ба більше, в частині 17 тієї ж статті зазначено, що

> **— «можна будувати відповідно до цільового призначення земельної ділянки, а не положень містобудівної документації».**

Ого! Відчуваєте різницю? Не відчуваєте?

Поясню.

«Цільове призначення земельної ділянки не обов'язково відповідає функціональному призначенню території, — уточнює експерт. — Функціональне призначення, згідно з містобудівною документацією, — це **перспектива** використання території під забудову. **Цільове** призначення ділянки — це **поточне** використання ділянки, потрібне не так для визначення можливості забудови, як для оподаткування або розрахунку орендної плати».

Нині в Україні, як і в усьому цивілізованому світі,

> забудова відбувається відповідно до ***функціонального*** призначення території, встановленого ***містобудівною*** документацією.

А **№ 5655 фактично знищує планування території та перспективи сталого розвитку населених пунктів.**

Ба більше,

— такий підхід породжує нову хвилю корупції в місцевих радах, а ніяк не вбиває її.

«Оскільки громадськість може впливати на розробку й затвердження містобудівної документації, але ніяк не залучена до окремих землевідводів, **забудовникам стає вигідно купити незаконний землевідвід, тому що потім вони гарантовано автоматично одержують МУО на забудову**», — пояснює ***Могильний***. До того ж у такий спосіб №5655 **реанімує всі старі незаконні землевідводи**.

Та й це ще не все.

Розмах ідеологів містобудівної реформи виявився набагато ширшим.

Як, утім, і команда її прихильників.

> 1) — Пам'ятаєте законопроєкти № 8225 і 8178-1, які активно просував навесні найсвіжіший претендент на прем'єрське крісло, заступник голови офісу президента Ростислав ***Шурма***?

Отже,

2) — спрощення зміни цільового призначення сільгоспземель (№ 8178-1) і примусове вилучення приватних ділянок (№ 8225) — єдина схема зі скандальним № 5655.

Уся фішка в тому, що

1) — під процес відновлення державі справді потрібні оперативні важелі для маневру — можливість викуповувати землю там, де це потрібно, й змінювати її цільове призначення.

Але,

2) — оскільки що жодного глобального плану відновлення немає,

3) — **регіональну політику в міністерстві підмінив містобудівний схематоз** — забудовник (у разі ухвалення пакета цих законів) на підставі № 5655 може накласти лапу не тільки на землю громад, а й на сільгоспугіддя. Причому без жодних зобов'язань перед громадами.

Тому що

4) у разі зміни цільового призначення землі під житлову забудову — а тут достатньо декларації, поданої забудовником у єдину електронну систему, — можна буде безконтрольно будувати все що завгодно й де завгодно.

У що може вилитися така діджиталізація й лібералізація під час відновлення — тема окремої великої розмови.

Але деякі ключові подробиці кейсу ZN.UA описало ще пів року тому.

Тут важливо зазначити, що

1) — буквально минулого тижня Шурма, який активно може входити до президента, знову засвітив у парламенті № 8225.

Тож, схоже,

2) — здавати №5655, **без якого всі маніпуляції з відчуженням сільгоспземель втрачають сенс**, обізнані люди в оточенні президента не збираються.

Може, тут і криється бездонне джерело енергії для просування базового № 5655?

У закони Шурми, крім необмежених можливостей для забудовників, закладено механізм збагачення для тих, хто має державну інсайдерську інформацію.

На кшталт відомої схеми, коли

— «я знаю, де за планом буде закладено будівництво заводу, та завбачливо за безцінь викуповую ділянку. А держава потім мені дуже добре платить, щоб там цей завод побудувати».

У масштабах країни це царський куш.

Але йдемо далі

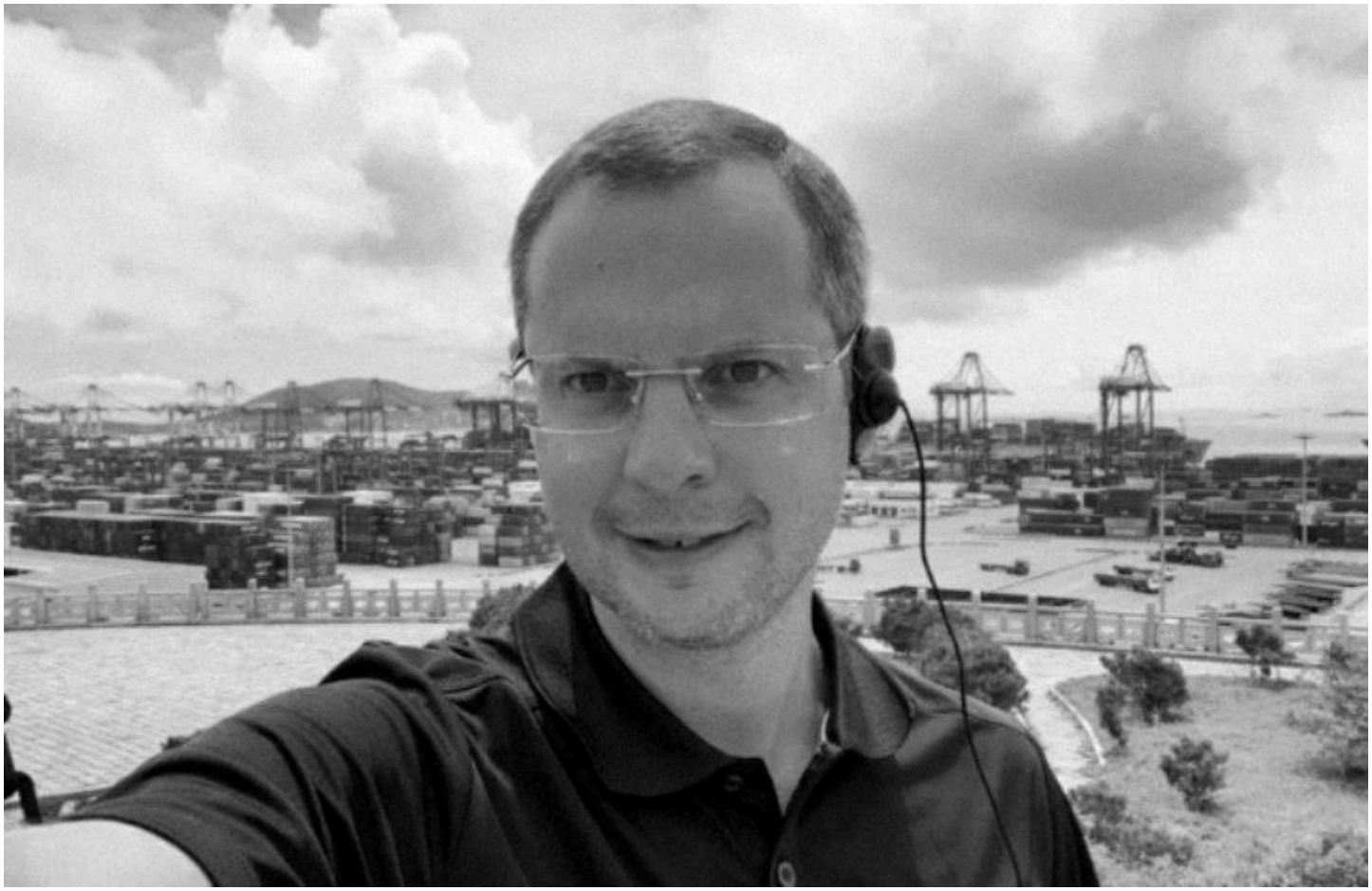

Заступник голови ОПУ Ростислав Шурма

3. Чому міста затято не хочуть робити містобудівну документацію?

Трохи статистики.

Згідно з інформацією Мінінфраструктури, на квітень 2023 року всі 100% міст і селищ міського типу мають генеральні плани, розроблені після 1991-го, а 42% — генеральні плани, розроблені після 2012 року.

Гірша ситуація серед сільських населених пунктів — тут лише 35% мають генеральні плани, розроблені після 1991 року.

Тобто очевидно, що майже половина міст країни все-таки організувалися. Попри те, що це було: а) дуже дорого, б) без кадастру й загальної рамки, якої сама держава за ці роки не спромоглася зробити.

Інше питання, що навіть там, де ухвалювали генплани й зонінги, завжди були корупційні ризики.

Йдеться про маніпуляції державними будівельними нормами на користь забудовників; формальні узгодження документації з держорганами й такі ж обговорення з громадськістю; фальсифікацію містобудівних експертиз і конфлікт інтересів тих, хто приймає рішення і часто сам є забудовником або пов'язаний із ним.

Тобто корупція і в цьому разі часто нікуди не зникає, а просто стає більш системною.

Жаль, що при цьому так само системно не мужніють наші правоохоронці й прокурори, а руки антикорблоку до місцевого рівня не завжди дотягуються.

Аналітику про ситуацію з містобудівною документацією в країні можна прочитати на сайті НАЗК, де 2021 року було опубліковано докладний звіт із цифрами, причинами, а головне — рекомендаціями уряду, як усунути свавілля на місцях.

І, знаєте, в цього документа, як і в № 5655, теж є своя філософія.

Буквально абзац:

> «Попри на те, що значна частина населених пунктів України не має актуального генерального плану, **механізм притягнення до відповідальності за його відсутність нормативно не регламентований.** Така правова прогалина несе небезпеку безсистемної забудови й відсутність сталого розвитку населених пунктів».

Тобто,

> **— хлопці від держави, якщо ви реально хочете навести лад, а не імітуєте бурхливої діяльності, вмикайте механізм відповідальності. Виконуйте своє домашнє завдання.**

Стоп. Згадала.

Так ви ж, начебто, уже все увімкнули.

У вересні 2021 року уряд ліквідував корумповану Державну архітектурно-будівельну інспекцію (***ДАБІ***), принципи якої ще за ***Януковича*** сформували батько й син ***Рибаки***, та створив супер-пупер яку — Державну інспекцію архітектури й містобудування (***ДІАМ***).

Тепер читаємо дуже уважно, щоб не заплутатися в абревіатурах.

«Із питань, регулювання яких суттєво змінює закон № 5655, до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено видачу містобудівних умов і

обмежень та дозвільні й контролюючі функції в 99 громадах, що взяли на себе відповідні повноваження (близько 40% будівництва), — пише той же ***Могильний***. — Найчастіше контроль на себе взяли великі міста, адже утримувати для цього додаткових чиновників за рахунок місцевого бюджету недешево.

Дотримання законності при здійсненні цих функцій ОМС контролює в порядку державного архітектурно-будівельного нагляду орган, у якому, за твердженням керівництва держави, «корупції немає», — створений понад рік тому ДІАМ.

Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду за наявності Єдиної державної електронної системи в сфері будівництва (ЄДЄССБ) дає змогу легко забезпечити якісний нагляд, адже він передбачає проведення планових і позапланових виїзних перевірок, а також документальних і камеральних перевірок дій об'єктів нагляду за даними баз і реєстрів.

Риторичне запитання:

> — як ОМС можуть відкрито займатися божевільною корупцією через публічну ЄДЄССБ так, щоб усі високопосадовці про це знали, а ДІАМ демонстративно не виконувала своїх обов'язків, тим самим сприяючи корупції?

Аргументи лобістів № 5655 як єдиної можливості подолати корупцію в будівництві не витримують жодної критики, — у ДІАМ, за їхніми словами, корупції немає, а корупцію в ОМС елементарно вже давно могла знищити ДІАМ за чинного законодавства. **Тому боротьба з корупцією — зручне гасло, а не мета прийняття цього закону».**

Можливо, тут прояснити ситуацію докладніше зміг би ексголова ДІАМ і нинішній директор НАБУ Семен ***Кривонос***.

Тому наполегливо рекомендуємо поставити йому це запитання на черговій панелі, де він разом із Оленою ***Шуляк*** розповідатиме про переваги № 5655.

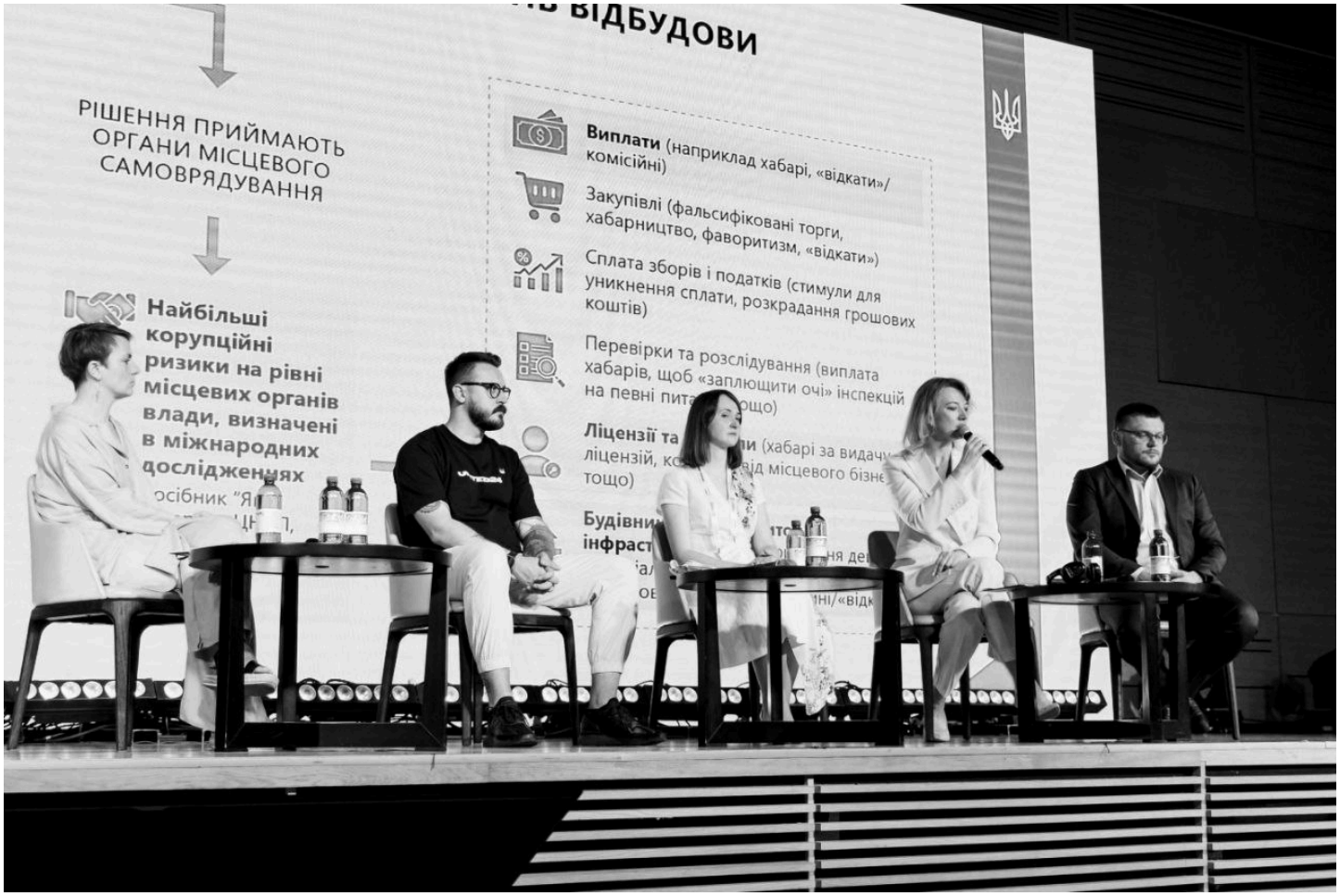

Заступник міністра з регіональної політики Олександра Азархіна (у центрі), Олена Шуляк та директор НАБУ Семен Кривоніс (крайній праворуч) на черговій презентації закону 5655

Ну а поки що ми всі дружно подумали, що насправді нікому в цій державі не було вигідно наводити лад у містобудівній сфері.

Тепер же, доводячи ситуацію до абсурду (а як іще її назвати, якщо весь цей город засаджується в момент вибудовування стратегії відновлення?), влада, начебто караючи ОМС, повністю розв'язує руки забудовникам.

Які, якщо вірити нашому візаві, передусім мають бути зацікавлені в прозорих правилах взаємодії як із громадами, так і з державою. Але ні.

4. Приватний контроль і монополія

Тут дозволю собі ще одну коротку репліку від великого будівельного бізнесу:

«Заради філософії закону № 5655 (із нею ми вже визначилися. — *І.В.*) його авторам можна вибачити деякі баги, які вони прикріпили до нього через свою дурість. Хоч би як скептично я ставився до ***Національного союзу архітекторів*** України, № 5655 позбавляє їх авторського права та, по суті, права на професію».

Золоті слова. За якими, однак, зовсім не дурість, а тверезий розрахунок. І майбутню міру прощення тут, у разі підписання президентом № 5655 і мультиплікування схеми на всю країну, зможе визначити лише суд.

Насправді війна лобістів № 5655 з архітекторами наочно висвітила, «за що реально воюють товариші».

Але для того щоб це вам стало зрозуміло так само, як і нам, зробимо невеликий zoom out. Тобто збільшимо масштаб зображення проблеми.

Як працює ринок?

Великі девелопери самі ніколи не вступають у юридичні відносини з місцевими радами. Чинне законодавство дозволяє робити землевідводи компаніям, які, одержуючи землю, укладають договір із девелопером на супровід будівництва житлового об'єкта. Такий собі розподіл праці, а заодно й ризиків. Тому що компанія, яка одержала землю, легко може розчинитися в бізнес-просторі після виконання поставленого завдання.

Для того щоб розпочати будівництво, крім одержання містобудівних умов і обмежень, про нюанси яких ми вже поговорили, після прийняття 2011 року закону про містобудівну діяльність об'єкт на всьому етапі будівництва супроводжують експерти, проєктанти, архітектори тощо, яких наймає замовник. Усі вони сертифіковані фахівці, що одержали свої сертифікати в так званих саморегульованих організаціях.

Це європейська практика, яка в нашому українському виконанні очікувано набула «ексклюзивних форм».

По-перше, всі інженери-проєктувальники, інженери технагляду, інженери-кошторисники, інженери по освітленню, по конструкціях, по пожежній безпеці тощо, які працюють нині на ринку, об'єднуються в гільдії та союзи, які свого часу було створено згори (а не знизу, як на Заході) силами конкретних людей, котрі перебували на той момент при владі.

> Всі положення про СРО розписували 2015 року в Мінрегіоні, коли заступником міністра там сидів нинішній віцепрезидент Конфедерації будівельників України (КБУ) Дмитро ***Ісаєнко*** (його пов'язують із групою компаній Perfect Group). Докладно про створення і діяльність цих СРО писав Юрій ***Ніколов***.

По-друге, борючись із адептами № 5655, ***Національна спілка архітекторів*** України (НСАУ) завжди апелює до своєї давньої історії.

> І це справді найдавніша СРО в будівельній сфері, яку, до певного моменту, не прибрали до рук її «смотрящі».

І річ не в якості НСАУ (сертифіковані архітектори теж продають свої підписи), а в принципі.

Після появи № 5655 стало очевидно, що

— «книжечку з усіма експертами й проєктантами зшиває саме архітектор». Він також є ключовою відповідальною особою на будівництві.

— А сертифікує архітекторів лише НСАУ. Непорядок.

Навесні 2022 року тоді ще

1) — Мінрегіон за замовчанням і без попередження позбавляє НСАУ права сертифікувати архітекторів.

2) — А СБУ слідом порушує справу щодо голови НСАУ Олександра ***Чижевського*** за те, що спілка ніяк не відреагувала на рішення міністерства та його фахівці, як і раніше, заходили в електронну базу.

3) — Паралельно той-таки Мінрегіон розбиває монополію НСАУ, що було б цілком нормальним, якби він одразу не створив іншу — глобальну, надавши право сертифікувати інженерів Київському університету будівництва і архітектури (КНУБА).

4) — Куди напередодні (увага!) головою наглядової ради зайшов Дмитро ***Ісаєнко***.

«Без коментарів».

Хіба лише уточнення, що

5) — протягом усього цього часу будівництвом у міністерстві (й за Чернишова, й за Кубракова) відала людина Ісаєнка — Наталія ***Козловська***.

№ 5655 лише закріпить історію пов’язаних осіб.

У нормі про приватний контроль закладено бар’єр виходу на ринок, який становить три–п’ять мільйонів (через вимогу наявності страховки). А це означає, що створити компанії приватних контролерів зможуть лише найбільші забудовники. А в кого ще є такі гроші?

Тут знову розповідає забудовник:

«Чесно вам скажу, в цьому законі є багато різних штук. Але мене оце «дз-з-з» не цікавить. Нині все працює досить професійно й експертно. Коли в мене проблема з геологією, я знаю, до якої експертної організації звернуся. Мене не обходить, як і в кого одержував сертифікат цей фахівець, якщо влаштовує якість його роботи. Проблеми, яку так гучно обговорюють експерти, на ринку

просто немає. Він конкурентний. Ба більше, коли ваш державний або місцевий контроль приходив до мене щось перевіряти? Та ніколи! Може, на початку будівництва й під час здачі. Все контролює мій внутрішній відділ якості, тому що це в моїх інтересах. Тож я не бачу проблеми з упровадженням інституту приватного контролю. Все логічно».

А тепер слово бере головний архітектор обласного центру:

«У ДАБІ завжди було подвійне підпорядкування — функціональне (контроль центру) і лінійне (ОМС). № 5655 упроваджує приватний контроль без будь-яких запобіжників. Контролер може бути особою, пов'язаною із забудовником.

Але навіть не це головне, а те, що

1) — відносини забудовника з приватним контролером регулюватиме Господарський кодекс.

2) — А з контролером від ОМС — Адміністративний кодекс. Це якась інституціональна абракадабра.

Тобто,

— автори закону породили двох суб'єктів із однаковими функціями, діяльність яких регулюють різні кодекси.

А тепер згадаймо про те, що господарська діяльність юридичної особи — це одержання прибутку.

То контролер одержує прибуток чи контролює?

У закон закладено конфлікт інтересів, що провокує корупцію.

1) — Можна скільки завгодно розмірковувати про репутацію великих забудовників, які й створять приватні контролюючі компанії, але, м'яко кажучи,

2) — не всі забудовники в Україні занадто переймаються своєю репутацією.

Не забувайте про трагічний приклад Туреччини, де внаслідок землетрусу будинки склалися, наче карткові. Було дуже багато жертв. Цьому передувала цілковита лібералізація норм містобудування. Цього не сталося з будинками в Греції. Ба більше, штрафи для контролерів не порівняти з доходами та ризиками.

Нам кажуть:

«Якщо ви зайдете в конкурентне поле й запропонуєте ліпші умови, то забудовник піде до вас». Але в № 5655 записано, що забудовник може змінювати контролера. На фінальному етапі будівництва зокрема».

А тепер говорить маститий проєктант:

«В Україні за 32 роки практично не ставалося скільки-небудь значних аварій із будинками та спорудами, окрім спричинених неналежною їх експлуатацією балансоутримувачами. Тобто стосовно головних вимог до будинків і споруд (аби не падали) галузь залишалася стійкою до ринкового впливу на радянську будівельну школу.

Регуляторна, дозвільна, контрольна система, ініційована тими ж авторами, як 2011 року, так і 2021-го по суті фіналізує приватну галузеву монополію одного дуже обмеженого кола осіб через приватизацію корупції й тотальний контроль над правом на професію».

Висновки робіть самі.

Та є ще один цікавий нюанс, який нерозривно поєднує схематозний законопроєкт із майбутнім відновленням.

Це ***інститут інженерів-консультантів***, який згідно з № 5655 обов'язково має бути в приватній контролюючій компанії.

Саме у формулюванні, що є у сертифікатах (увага!) гільдії інженерів-консультантів, контрольованої ***Ісаєнком***.

А не, наприклад проєкт-менеджерів, яких сертифікує в Україні міжнародна організація інженерів-будівельників FIDIC.

І таких вітчизняних інженерів-консультантів на всю країну лише 37 (!) осіб.

Навіть важко собі уявити ступінь їхньої затребуваності й, відповідно, оплати.

Закону № 5655 іще не підписали, але позицію інженера-консультанта Мінінфраструктури вже впровадило в методичні рекомендації з підготовки тендерів для добору виконавців.

Тобто проєктна компанія має право брати участь у тендері, тільки якщо в її в штаті буде інженер-консультант. Це умова для того, щоб виграти тендер. Ну як тут перестанеш організовувати форуми підтримки № 5655?

Ось скан відповідного розділу документу.

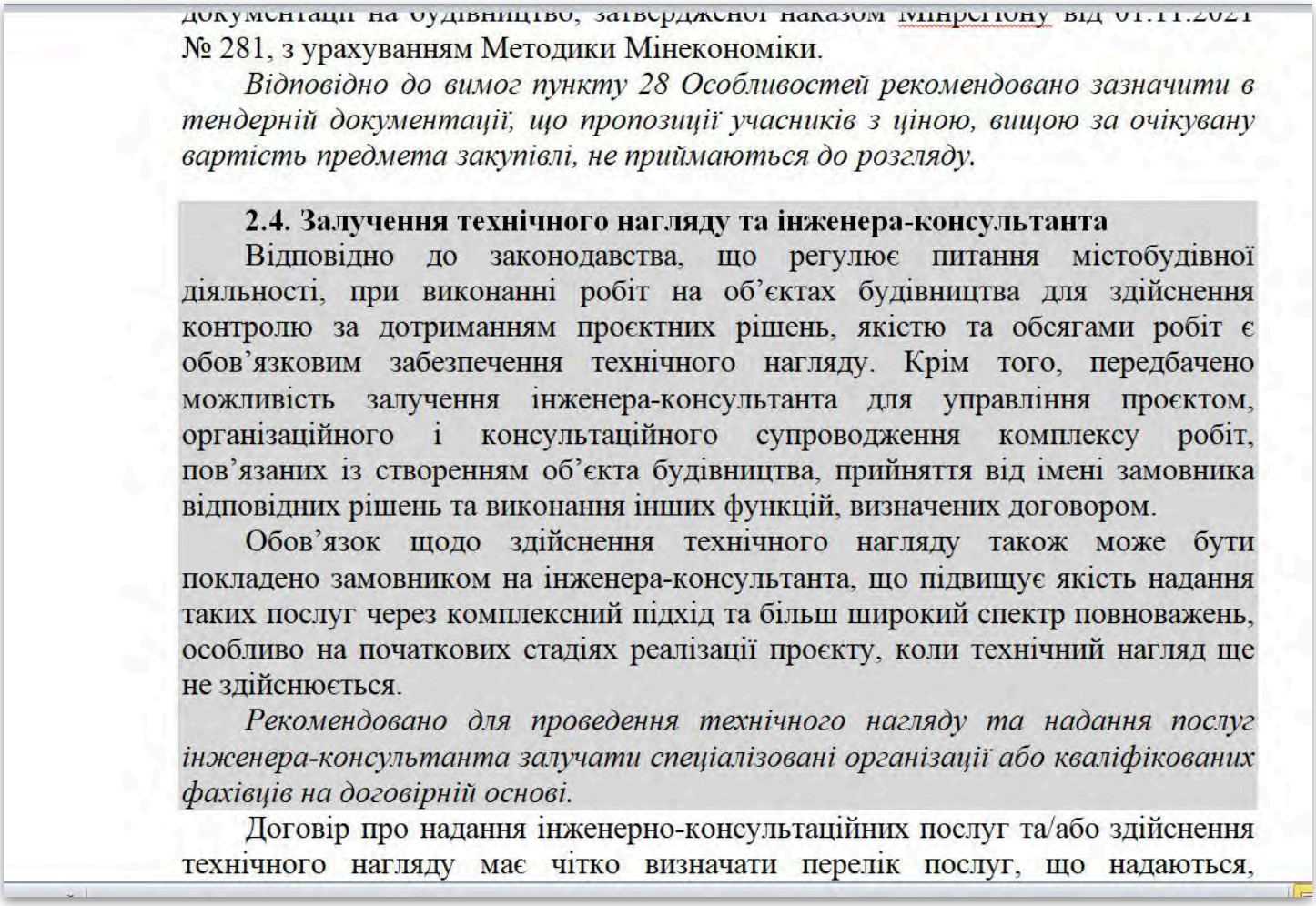

документації на будівництво, затвердженої наказом Мінрегіону від 01.11.2021 № 281, з урахуванням Методики Мінекономіки.

Відповідно до вимог пункту 28 Особливостей рекомендовано зазначити в тендерній документації, що пропозиції учасників з ціною, вищою за очікувану вартість предмета закупівлі, не приймаються до розгляду.

2.4. Залучення технічного нагляду та інженера-консультанта

Відповідно до законодавства, що регулює питання містобудівної діяльності, при виконанні робіт на об'єктах будівництва для здійснення контролю за дотриманням проєктних рішень, якістю та обсягами робіт є обов'язковим забезпечення технічного нагляду. Крім того, передбачено можливість залучення інженера-консультанта для управління проєктом, організаційного і консультаційного супроводження комплексу робіт, пов'язаних із створенням об'єкта будівництва, прийняття від імені замовника відповідних рішень та виконання інших функцій, визначених договором.

Обов'язок щодо здійснення технічного нагляду також може бути покладено замовником на інженера-консультанта, що підвищує якість надання таких послуг через комплексний підхід та більш широкий спектр повноважень, особливо на початкових стадіях реалізації проєкту, коли технічний нагляд ще не здійснюється.

Рекомендовано для проведення технічного нагляду та надання послуг інженера-консультанта залучати спеціалізовані організації або кваліфікованих фахівців на договірній основі.

Договір про надання інженерно-консультаційних послуг та/або здійснення технічного нагляду має чітко визначати перелік послуг, що надаються,

Цікаво, що власну асоціацію інженерів-консультантів організували й будівельники мостів і доріг, із системою яких добре обізнаний віцепрем'єр ***Кубраков***.

> 1) —.Силами міністерства (тобто теж згори), але під дахом тієї самої міжнародної організації інженерів-будівельників FIDIC. З якою свого часу не зумів домовитись Ісаєнко.
>
> 2) — Але те, що Ісаєнко не домовився з Кубраковим, — зовсім не факт. Як розповідають обізнані люди, серед інженерів-консультантів СРО Кубракова трапляються прізвища 37 інженерів-консультантів гільдії.

«Отже, на ринку склалася ситуація тотальної залежності всіх сторін, зайнятих у будівництві, від замовника/власника земельної ділянки, — пояснює той самий проєктант. — Оскільки всіх так званих відповідальних сертифікованих фахівців — інженерів, архітекторів, експертів, інженерів технічного нагляду, приватний містобудівний контроль — наймає й оплачує замовник. Або особа, котра уклала з ним про це договір. А сертифікати їм усім із 2022 року (після наїзду на Спілку архітекторів) видає група фіктивних за своєю суттю СРО, які тотально контролює одна особа.

Водночас членам як Конфедерації будівельників України (КБУ), яку очолює Лев ***Парцхаладзе***, так і Будівельної палати України (БПУ), на чолі якої стоїть Петро ***Шилюк***, було б наївно вважати й розраховувати, що підписи на комплекті документів для початку будівництва й уведення в експлуатацію

діставатимуться безплатно. Як їм нині пообіцяли за підтримку № 5655. Ще наївніше було б на це розраховувати майбутнім замовникам будівництва, які наразі сидять у владних кабінетах і планують після тяжкої праці на благо Батьківщини стати рентабельними й успішними девелоперами.

Президент Конфедерації будівельників України Лев Парцхаладзе та профільний заступник міністра Наталія Козловська

Загалом дуже дивує нерозуміння КБУ та її керівниками, забудовниками — лідерами галузі того факту, що вже зараз міжнародні фонди, наприклад, NEFCO, KfW, USAID, EIB та інші банально не можуть обрати генпідрядників для своїх проєктів через невідповідність міжнародним вимогам.

І головний чинник такого стану речей — саме корупціогенне регуляторне галузеве поле. А замість пошуку збалансованої моделі з урахуванням інтересів усіх сторін (від ОМС і громад до підрядників і галузевих фахівців) — підтримка перекошеної в бік одноосібних «смотрящих», — сказав наш співрозмовник.

Ми зателефонували члену профільного парламентського комітету Дмитру ***Ісаєнку*** з проханням прокоментувати його роль у створенні й діяльності СРО на будівельному ринку, знищенні Національної спілки архітекторів, а також ризики, пов’язані з упровадженням законом № 5655 інституту приватного контролю з урахуванням магічної функції інженерів-консультантів.

«**По-перше**, я не маю стосунку до жодних СРО, хоч і знаю людей, які ними керують, — пояснив Дмитро ***Ісаєнко***. — Тому що ми справді взаємодіяли раніше в межах роботи в профільному міністерстві. Та це одна з тем, які мене взагалі мало цікавлять. Я — будівельник. Я не покинув жодного будівництва під час війни й не йду з ринку, намагаючись робити все, що можу, в цій ситуації.

По-друге, я не підтримую того, що намагаються зробити з Національною спілкою архітекторів України. Це неправильно. Ця організація існувала ще до нас і точно не заслуговує на таке поводження. Але я гадки не маю, що вони там не поділили з Мінінфраструктури й чому НСАУ позбавили повноважень сертифікувати архітекторів. Однак дозволю собі уточнити, що нині архітекторів навчає не лише КНУБА, де я є головою наглядової ради, а й іще три вищих навчальних заклади. А сертифікати архітекторам фактично видає саме міністерство.

По-третє, приватний контроль — це європейська практика, а щодо функції інженера-консультанта, то вона здебільшого пов'язана з бюджетом. А я на бюджет не працюю. Хоч скільки б мені пропонували контрактів. Я будую житло, для якого така опція взагалі не потрібна».

І за те вдячні. Але ми готові й до докладнішої розмови в межах інтерв'ю.

Гаразд, а де ж тут державний інтерес?

Очевидно, що впродовж усіх цих років ми були свідками корупційної змови держави та місцевої влади, які разом доїли забудовників.

Ось погляньте хоча б на Київ. Чи чули ви бодай про один бізнес-конфлікт між Кличком і ОПУ? Ми не чули. Тому що там паритет і спільний бек-офіс.

Але війна змінила кон'юнктуру.

Центральна влада зробила все, щоб гроші донорів пішли через неї.

> **Звідси міністерство-монстр, звідси ставка на № 5655, а не на якусь там регіональну політику, стратегію та інші нісенітниці.**
>
> З місцевими ділитися вже не обов'язково. Місцевих потрібно кошмарити, підставляючи і їм, і донорам послуги приватних контролерів із загрозою майбутніх претензій із боку правоохоронних органів. Але обов'язково ділитися треба з тими, хто будуватиме.

Виникла нова змова — між державою та будівельним лобі.

Ба більше, останнім часом точаться активні розмови про те, що

> 1) — в № 5655 змінилися бенефіціари.

2) — І схему, яку виписали лобісти забудовників, юзатимуть на самому верху.

Тому цілком можливо, що голові партії «Слуга народу» Олені ***Шуляк*** треба виграти війну за № 5655 не лише для того, щоб залишитися в політичній обоймі, а й через певні зобов'язання, щоб забезпечити виконання завдань тепер уже й ***офісу президента.***

Президент Володимир Зеленський, голова ОПУ Андрій Єрмак, заступник голови ОПУ з питань регіональної політики Олексій Кулеба на засіданні Конгресу місцевих та регіональних влад у березні 2023 року

Зрозуміло, що про жодний державний інтерес взагалі не йдеться.

Держава в нашому випадку — це люди при владі, які переслідують власні корисливі цілі.

Адже в класичному розумінні держава завжди шукатиме баланс між усіма стейкхолдерами. Тут — між інтересами громад, забудовників і держави. Коли такий баланс знайдено, всі залишаються трохи незадоволеними.

Можливо, саме таким стане результат написання Містобудівного кодексу, чим нині займаються опоненти № 5655. Зокрема й народні депутати, місцева влада, архітектори та експерти.

Якщо в президента вистачить здорового глузду не підписати № 5655, а подумати про державний інтерес. А в його здорового оточення (а такі люди і в уряді, й на Банковій є) — порушити обітницю мовчання щодо № 5655 і сказати главі держави правду. Окресливши всі ризики закладеної під його підпис міни.

***

№ 1.915-1

КМДА давала дозвіл на знесення 200-річного будинку на Ярославській, — депутатка

2023-08-15

Власник будівлі — Сергій Боярчуков, партнер президента фанклубу Кличка.

Сергій Боярчуков показує проєкт апарт-готелю, який, на його думку, краще відображає «філософію Подолу», ніж дерев'яна садиба XIX століття

Департамент містобудування та архітектури КМДА дав дозвіл на **знесення** 200-річного дерев'яного будинку на вулиці Ярославській, 13Б, **стверджує** депутатка Ксенія ***Семенова***.

Раніше Департамент **заявив**, що не погоджував демонтаж і не отримував проєктної документації. Запевняли, що картку на порушення благоустрою було анульовано 31 липня. Також у Департаменті сказали, що дізнавшись про знесення будинку направили власнику припис про припинення робіт.

Водночас у Міністерстві культури **визнали**, що дозволили «реконструкцію». Споруда не мала статусу пам’ятки, тож «підстав відмовити не було».

Власник будівлі — Сергій ***Боярчуков***. Днями він записав відео, в якому заявив: «Я та людина, яка знищила історичну будівлю на Подолі». Він повідомив, що на місці історичної садиби збудує апарт-готель на 11 квартир, який «відповідає зовнішньому вигляду та філософії Подолу».

Він також повідомив, що живе на вулиці Гончара та щоранку снідає в кафе Idealist на Ярославовому Валу.

Сергій Боярчуков показує проєкт апарт-готелю, який, на його думку, краще відображає «філософію Подолу», ніж дерев'яна садиба XIX століття.

За словами Семенової, бізнес-партнер Боярчукова — депутат Верховної Ради від Євросолідарності та президент фанклубу братів Кличків. Йдеться, вочевидь, про Сергія **Алєксєєва**.

Депутатка Верховної Ради та архітекторка Анна Бондар **вважає**, що одна з проблем законодавства — відсутність визначення терміну реконструкція.

У старіших нормах вимагалося зберігати конструктивну схему будівлі, з 2011 року цього уточнення немає.

Цією лазівкою користуються власники, демонтуючи будинки до фундаменту та здійснюючи нове будівництво на цьому місці.

Департамент охорони культурної спадщини не погоджував демонтажних робіт будинку на вул. Ярославській, 13-Б

10 серпня 2023 року, 18:01

Пам'ятки культурної спадщини Київ та міська влада

Департамент охорони культурної спадщини КМДА не погоджував демонтажних робіт будинку на вул. Ярославській, 13-Б.

За даними Департаменту, науково-проєктна документація на проведення будівництва за цією адресою не надходила на погодження. У Департаменті також зазначили, що споруда не має статусу пам'ятки. Але після отримання інформації про демонтаж інспектори Департаменту невідкладно виїхали та зафіксували проведення робіт із демонтажу будинку.

Також фахівці оперативно викликали правоохоронців та зробили заяву про порушення кримінального провадження. Власнику направили припис про припинення робіт та вимогу надіслати науково-проєктну документацію для погодження в Департаменті.

За інформацією Департаменту територіального контролю міста Києва, картку на порушення благоустрою було анульовано 31 липня. Інспекцією внесені приписи і складений адміністративний протокол.

Також за темою

Віталій Кличко: Ініціюю розірвання договору оренди на вул. Ярославській, 13-Б, де власник зніс 200-річний будинок, та звернення до правоохоронних органів

12 серпня 2023 року, 17:42

Пам'ятки культурної спадщини

Київський міський голова

Київ та міська влада

Власнику будинку на вул. Богдана Хмельницького, 64 направлено припис з пам'яткоохоронними вимогами щодо припинення будівельних робіт

25 липня 2023 року, 17:20

Будинок на Ярославській звели після великої пожежі 1811 року. Через часті підтоплення його будували на кам’яному цоколі.

Це була найстаріша дерев’яна будівля Подолу.

***

№ 1.915-2

Anna Bondar

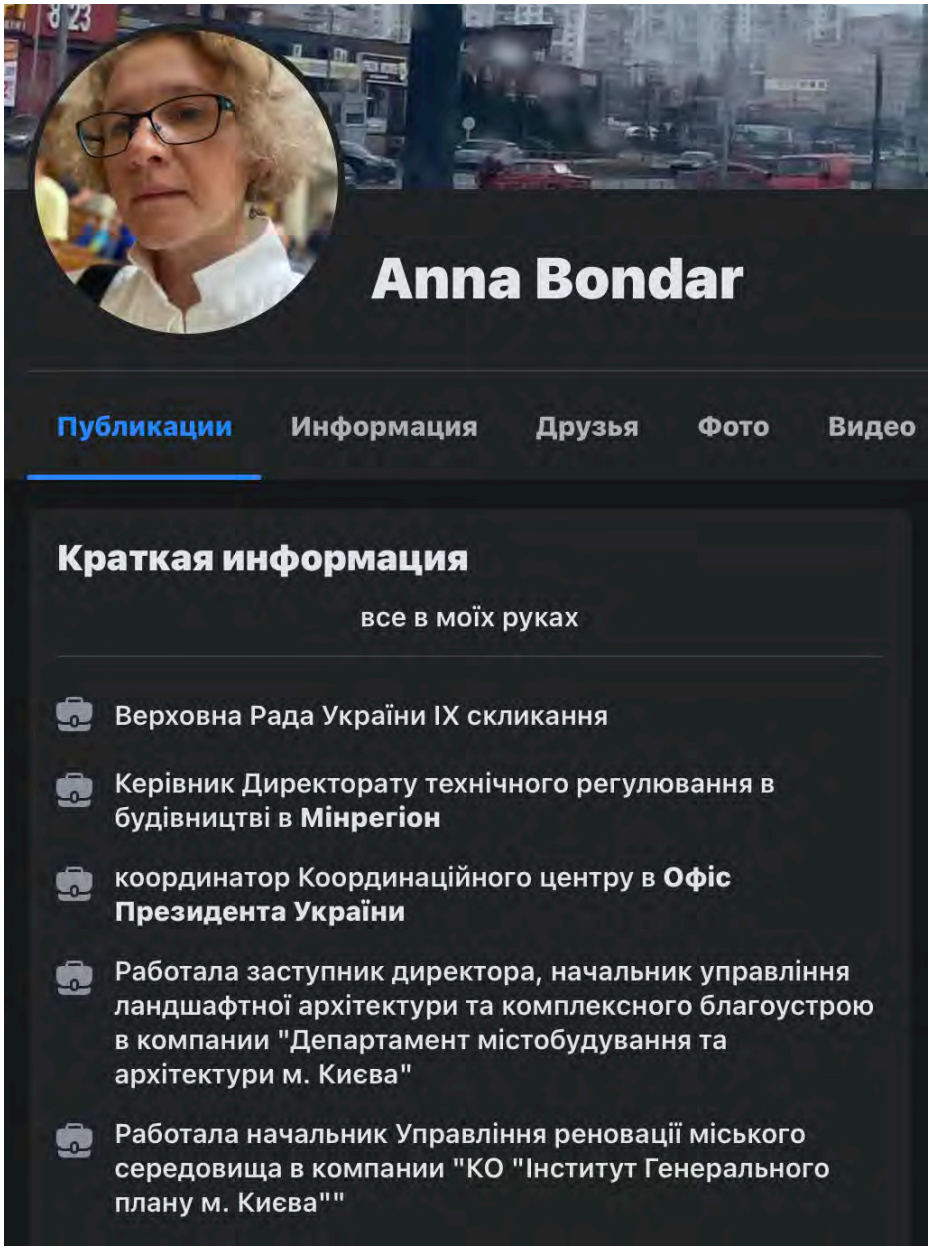

Га́нна Вячесла́вівна Бо́ндар — українська архітекторка та політична діячка. Народний депутат України IX скликання; в.о. головного архітектора міста Києва та директора Департаменту містобудування та архітектури КМДА з жовтня 2015 року по 4 квітня 2016 року. Заслужений архітектор України (2018).[2]

19 ч.

Ярославська, 13-Б.

Давайте розберемося.

Ми з Вами бачимо страшні наслідки — знесення будівлі першої половини XIX століття нахабним адвокатом під виглядом реконструкції. Про це багато хто висловився, але пропоную дослідити причини.

Де-факто забудовник на Ярославській — злочинець проти історії міста і культури, але де-юре — ні. Якщо йому щось впаяють (наприклад, 850 грн

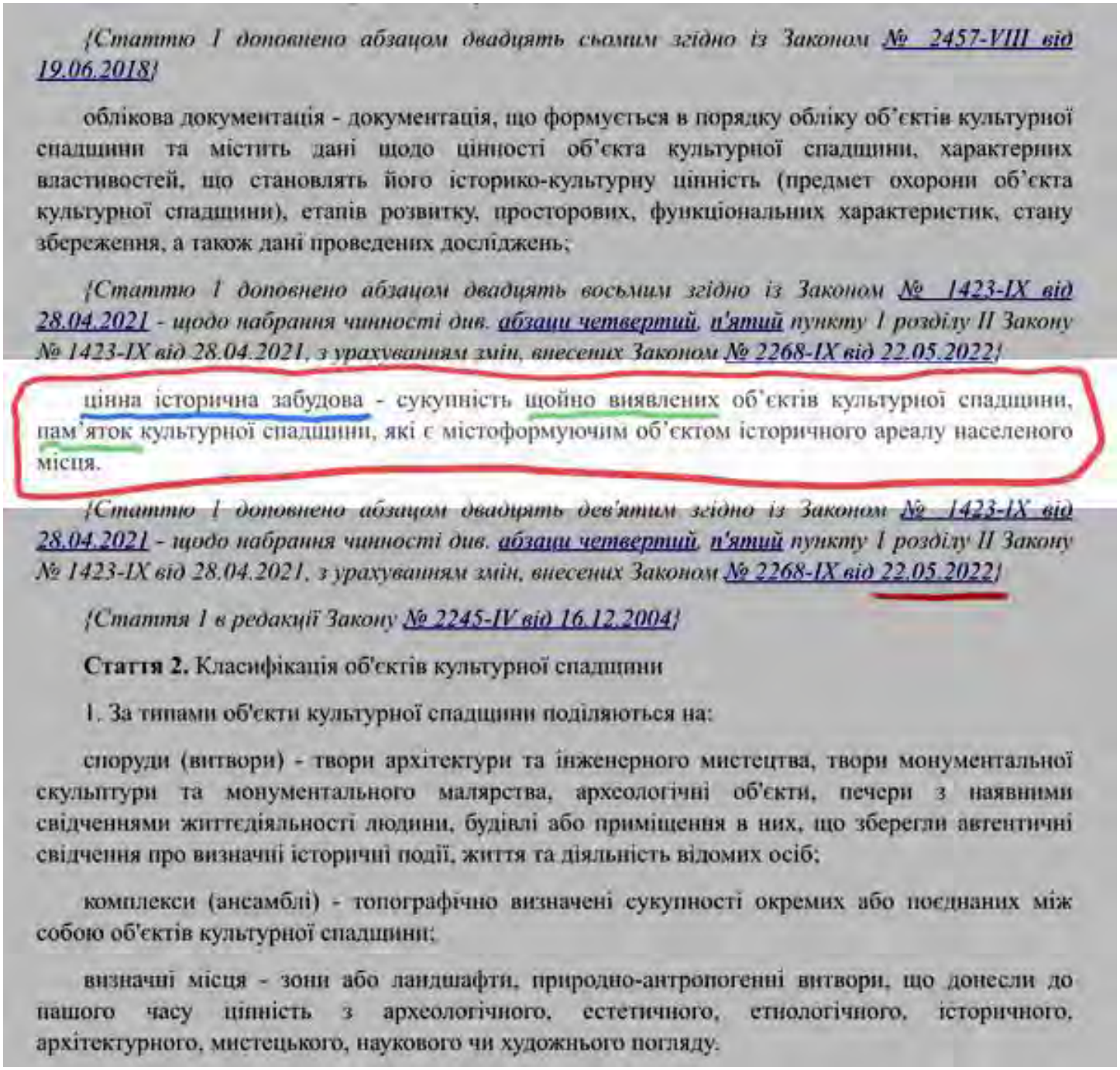

{Статтю 1 доповнено абзацом двадцять сьомим згідно із Законом № 2457-VIII від 19.06.2018}

облікова документація - документація, що формується в порядку обліку об'єктів культурної спадщини та містить дані щодо цінності об'єкта культурної спадщини, характерних властивостей, що становлять його історико-культурну цінність (предмет охорони об'єкта культурної спадщини), етапів розвитку, просторових, функціональних характеристик, стану збереження, а також дані проведених досліджень;

{Статтю 1 доповнено абзацом двадцять восьмим згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021 - щодо набрання чинності див. абзаци четвертий, п'ятий пункту 1 розділу II Закону № 1423-IX від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Законом № 2268-IX від 22.05.2022}

цінна історична забудова - сукупність щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, пам'яток культурної спадщини, які є містоформуючим об'єктом історичного ареалу населеного місця.

{Статтю 1 доповнено абзацом двадцять дев'ятим згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021 - щодо набрання чинності див. абзаци четвертий, п'ятий пункту 1 розділу II Закону № 1423-IX від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Законом № 2268-IX від 22.05.2022}

{Стаття 1 в редакції Закону № 2245-IV від 16.12.2004}

Стаття 2. Класифікація об'єктів культурної спадщини

1. За типами об'єкти культурної спадщини поділяються на:

споруди (витвори) - твори архітектури та інженерного мистецтва, твори монументальної скульптури та монументального малярства, археологічні об'єкти, печери з наявними свідченнями життєдіяльності людини, будівлі або приміщення в них, що зберегли автентичні свідчення про визначні історичні події, життя та діяльність відомих осіб;

комплекси (ансамблі) - топографічно визначені сукупності окремих або поєднаних між собою об'єктів культурної спадщини;

визначні місця - зони або ландшафти, природно-антропогенні витвори, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду.

Примітка — Ю.Т.

штрафу за самоуправство: не-демонтаж паркану відповідно до скасування картки про порушення благоустрою) — то це буде «перемогою» (в суді).

Чому так?

Система прийняття рішень стосовно ***цінної*** (в тому числі рядової історичної) забудови протирічить здоровому глузду. Адже ці рішення має приймати місто. А їх не приймає ніхто.

Я не кажу про пам'ятки.

Рішеннями щодо статусу і вимог до пам'яток опікується держава — управління охорони культспадщини при ОДА (КМДА), Експертна рада при Мінкульті… і далі по тексту закону про охорону культурної спадщини. Я ж

кажу про цінну забудову, яка не має статусу в законі, але має статус у громади. Це може бути стара, або не стара забудова, але однозначно знакова: дуже гарна з точки зору містян і фахівців; або така, що надихає, і поруч з нею постійно фоткаються; або така, з якою пов'язані важливі події міста.

Державою такі будинки не захищені. Тому, що не пам'ятки. І тому, що сьогодні в Україні найчастіше не власник майна робить ***реконструкцію*** з метою покращити своє майно, а чужа для цієї місцевості людина бере у міста в оренду під забудову ділянку (це в принципі нонсенс, землю треба купувати і ставати її власником) і робить все для отримання найбільшого прибутку.

І чхать він хотів на «genius loci».

В політиці Європейського Союзу, до якого ми прагнемо, є директива:

«Рамкова директива щодо відходів (2008/98/ЕС)52».

Вона має на меті до 2020 року досягти 70% переробки відходів будівництва та демонтажу та пропонує спочатку збільшити термін служби будівель, а потім збільшити повторне використання та переробку матеріалів.

Збільшити термін служби будівель. Власник завжди хоче збільшити термін служби будівлі. Яничар — знищити і вичавити з ділянки якомога більше грошей.

У будинку на Ярославській термін експлуатації не сплив. Він міг працювати і далі. Але закон дозволив його знищити.

До речі, якщо власник утримував будівлю з 2009 року, то чому він довів її до стану «непридатності конструкцій»? Га?

Що ж не так із загальною системою?

1. ***Цінна історична забудова*** не захищена. Міста не мають права встановлювати особливі вимоги щодо експлуатації або реконструкції цінної забудови власникам. Міста не мають права складати переліки таких будівель. Міста не мають права визначати цінну забудову — цінною. Те саме стосується міських ландшафтів.

2. Відбувається постійна підміна понять: реконструкція – нове будівництво. До 2011 року (якщо я не помиляюся) в ДБН у визначенні реконструкції було вказано, що має зберігатися конструктивна схема будівлі.

В 2011 році це вимарали (ми знаємо, хто це зробив, але і в наступні роки міністерство це не виправило). В законі визначення терміну «реконструкція» — немає.

3. Дозвіл на будівництво і дозвіл на встановлення паркану навколо будівництва в багатьох випадках надають різні установи (державний ДІАМ,

міський ДАБК). Ніхто ні з ким не комунікує. Мала би бути одна установа — місто. Хочеш будувати — один дозвіл на всі роботи (підготовчі, будівельні, паркан), як це є у цивілізованому світі.

4. Погодження проекту реконструкції (історичний ареал) відбувається не в місті, а в міністерстві. Міський департамент нічого про це не знає. Громадськість і фахова спільнота нічого про це не знає. Міністерство не може знати специфіку кожного з 401 історичного місця. Ми всі узнаємо що сталося, коли будівлю вже знесли.

5. Місто не моніторить і не виявляє потенційні пам'ятки, а якщо моніторить і виявляє — переважна більшість заявок «вмирає» в міністерстві. Будинок на Ярославській мав шанс стати пам'яткою — місто за 11 років «не встигло» (а може, не схотіло) дійти до Мінкульту. До речі, скільки співробітників працює в КНМЦ? Пам'ятаю, були розрахунки, що на розробку охоронних договорів пам'яток з вже присвоєним статусом при такій малій кількості співробітників знадобиться 60 років. Інституту громадських інспекторів й досі немає.

6. Комісія з охорони культурної спадщини в Київській Міській Раді налічує 2 особи. За моєю інформацією жодного разу не збиралася (можливо, я помиляюся?)

7. Консультативна рада при Департаменті охорони культурної спадщини не веде промоційної роботи, не є публічною, не має сторінки в соцмережах, сайту, не публікує анонси засідань і протоколи (привіт травневому рішенню Констультативної ради про збільшення висотності на Подолі. Звернення вже написали, опублікуємо).

8. В міністерстві культури занадто багато вакантних посад. Працювати нема кому. У відділі, який надає погодження проектної документації реально працює 2 особи — це на всю країну.

9. В місті 6 інспекторів з охорони культурної спадщини. 6 осіб, Карл! При цьому на одному старому Подолі сконцентровано близько 3,5 тисяч пам'яток.

10. Забудовник не реагує на скасування дозволу на встановлення паркану. Йому все одно нічого не буде. Навіть якщо буде суд, і щось йому присудить — виконавча служба не працює (приклад — Хрещатик, 25, де після суду, який заборонив будівництво та позапланових перевірок ДІАМ за нашими зверненнями із приписами, забудовник продовжує будувати, і, навіть, не по ночах, а серед білого дня — за фотографіями мешканців).

11. Штраф за незняття паркану для забудовника — 850 гривень.

Можна продовжувати.

Система тяжко хвора.

Що ми пропонували в свій час?

1. Розширити права місцевого самоврядування і надати можливість надавати статус цінної забудови органам місцевого самоврядування (законопроект № 2143-3 Проект Закону про місто Київ - столицю України). Статті відхилив Комітет при повторному другому читанні. Дмитро Гурін

2. Ввести термін «реконструкція» в законодавство, визначивши, що збереження існуючої конструктивної схеми будівлі при реконструкції є обов'язковим. Якщо не збережена конструктивна схема — інший титул «нове будівництво».

Правка, подана до законопроекту № 5655 на друге читання наприкінці 2021 року. Відхилена комітетом. Roman Lozynskyi

Це, звісно, лише окремі кроки. Але і вони поки не підтримуються.

Я маю велику надію, що ми повернемося до здорового і професійного глузду. Разом із спеціалістами, які працюють над проектом Містобудівний Кодекс України. І впевнена, що провідну роль в місті має місто, яке не можна обмежувати у збереженні свого genius loci.

Але місто має працювати. Подивіться Адмінкодекс міста Нью-Йорк, до прикладу. Структуру міської адміністрації. Наявність районних рад, наявність квартальних комітетів. Київ цим похвалитися не може. **Треба повертати реальне місцеве самоврядування в столицю.**

Оригінального будинку, на жаль, не повернути. Чи можна зобов'язати забудовника його відновити? Не впевнена. І чи потрібно відновлення втраченої спадщини? Про це точаться суперечки.

Мер міста заявив, що розірвав договір оренди землі під будинком. Божечки, там ще і не його земля була! Чим це допоможе (якщо рішення не скасується в суді)? Тим, що власник будівлі мав нерухомість, а тепер — не має. Сам себе обдурив. Але містянам від того не легше.

Мораторій, про який кажуть, зазвичай теж малоефективний. Заставити власників йти на містобудівну раду зміг тільки Садовий. Закон це прямо забороняє (привіт всім, хто був дотичний до створення закону № 3038 та всіх його подальших ітерацій).

Погодження головним архітектором не має під собою процедури і безсанкційне. Обидві правки, що я подавала, зала прийняла, але заради того, щоби остання не вступила в силу (або конкурс, або погодження у головного архітектора в історичному ареалі) похоронили цілий закон (заблокований проектом Постанови).

Будинків першої половини XIX століття в Києві майже не залишилося. Їх можна порахувати на пальцях: будинок Іпсіланті на Лаврській, Будинок Браунеса на Січових Стрільців, будинок на розі Костянтинівської і Хоривої, ще може десяток по місту (поправте мене, пам'яткоохоронці). Чому їх так мало? Бо це — не прибуткові будинки, а особняки. В XIX столітті (до періоду будівельного буму) Київ був забудований особняками. На зламі XIX і XX століття власники земельних ділянок зносили власні особняки і будували прибуткові будинки для здачі квартир в оренду для отримання прибутку. Прибуткові будинки замінили особняки, але власники залишалися ті самі, вони проживали в своїх будинках разом із квартирантами. Вони були власниками і землі, і нерухомості на ній. Якість (в тому числі естетична) цих будинків є високою, адже сьогодні ці прибуткові будинки — основна за кількістю частина культурної спадщини Києва. Тож особняків майже не залишилося.

Це означає, що будинок на Ярославській був дуже цінний, він один з небагатьох, який не був знесений в період будівельного буму зламу XIX-XX ст., не був зруйнований під час Другої світової, не був знесений під час повоєнної відбудови Києва 1950-х років не був зруйнований під час будівельного буму початку XXI століття.

Ви скажете: так і цей, адвокат, теж планував збудувати житловий клубний будинок, може він там теж проживати планує. Чим він відрізняється від власників XIX століття? Контекстом. Київ періоду війни у XXI столітті відрізняється контекстом. XX століття корінним образом змінило відношення цивілізованих людей до історії своїх міст.

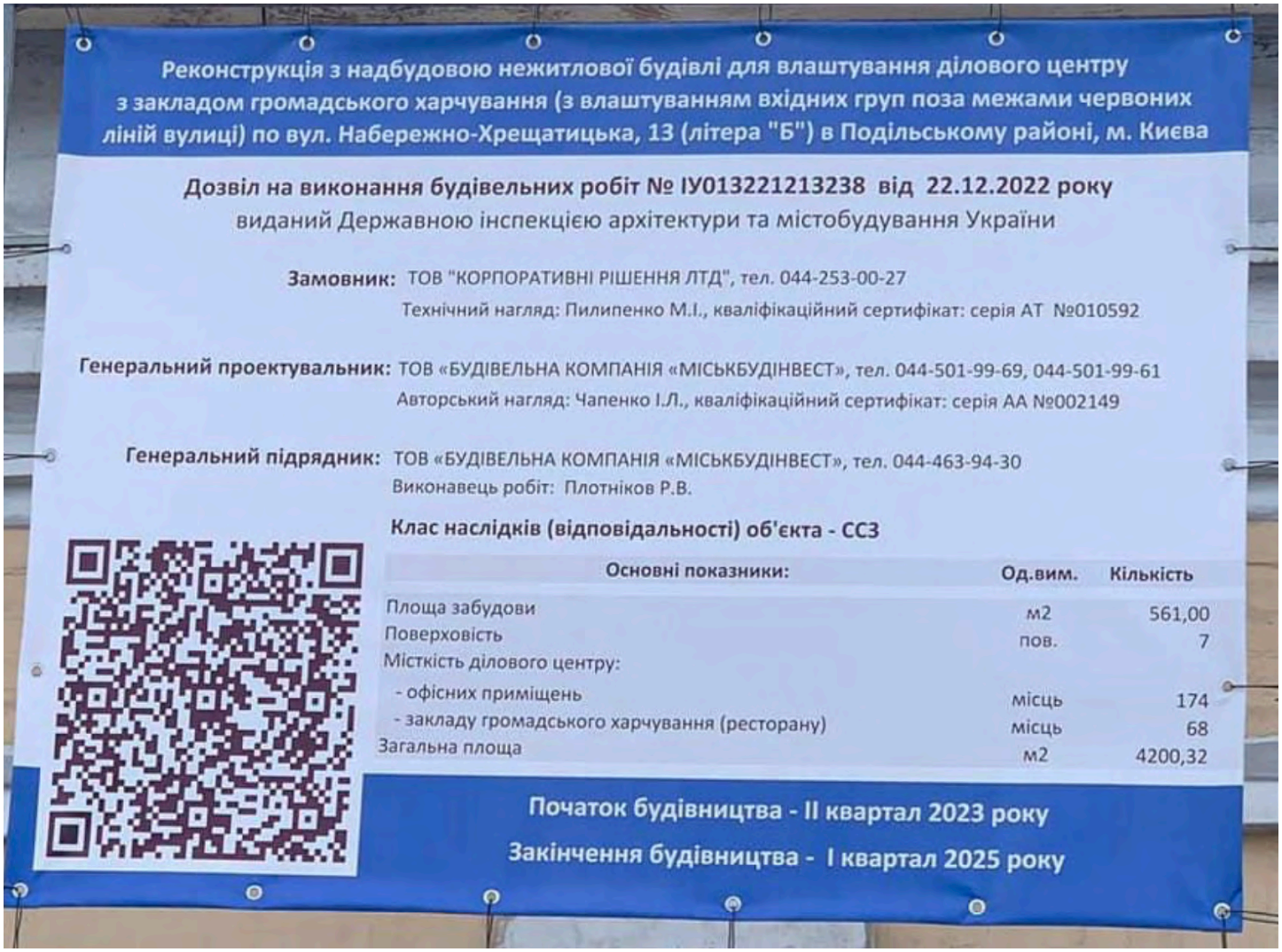

На жаль, яничарам це не під силу зрозуміти. Треба кардинально міняти закон.

P.S.

Вчора ще один історичний будинок на Подолі обнесли парканом і почали знімати покрівлю з даху. Звернення, звісно, написали. Інформацію опублікую. Наміри власника, мені здається, цілком зрозумілі.

***

№ 1.916

Департамент охорони культурної спадщини КМДА сьогодні повторно розродився старою *казкою*, які вони хороші і яке погане Міністерство культури та інформаційної політики України, бо повільно в Реєстр

пам'ятки вносить і тим самим призводить до знищення культурної спадщини

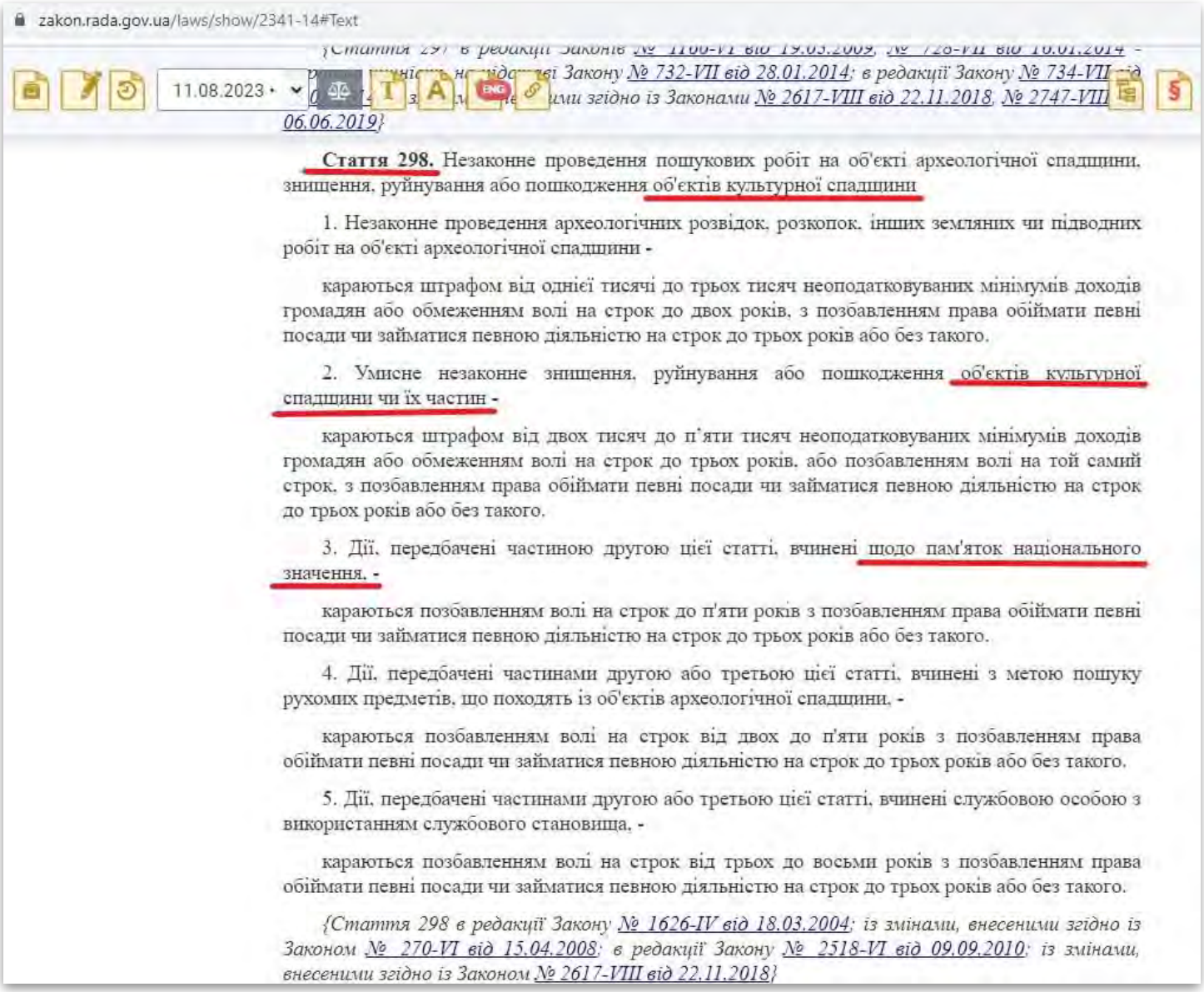
zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text

11.08.2023

{Стаття 297 в редакції Законів № 1166-VI від 19.03.2009, № 728-VII від 16.01.2014 - ...ності на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; в редакції Закону № 734-VII від ...ами згідно із Законами № 2617-VIII від 22.11.2018, № 2747-VIII від 06.06.2019}

Стаття 298. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини

1. Незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних чи підводних робіт на об'єкті археологічної спадщини -

караються штрафом від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

2. Умисне незаконне знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини чи їх частин -

караються штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені щодо пам'яток національного значення, -

караються позбавленням волі на строк до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

4. Дії, передбачені частинами другою або третьою цієї статті, вчинені з метою пошуку рухомих предметів, що походять із об'єктів археологічної спадщини, -

караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

5. Дії, передбачені частинами другою або третьою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

{Стаття 298 в редакції Закону № 1626-IV від 18.03.2004; із змінами, внесеними згідно із Законом № 270-VI від 15.04.2008; в редакції Закону № 2518-VI від 09.09.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2617-VIII від 22.11.2018}

2023-08-18

Могильний

Мінкультури - це повний відстій по багатьох питаннях. Але саме те, що розповідають культурні башибузуки Кличка - чистої води маніпуляція, щоб перекласти власну провину на інших.

Щоб це довести, достатньо одного скріншоту. Головне, скріншот правильний обрати - статті 298 Кримінального кодексу України ;)

Наше законодавство встановлює кримінальну відповідальність за пошкодження чи руйнування БУДЬ-ЯКИХ об'єктів культурної спадщини.

Зрозуміло, що у випадку пам'яток національного значення, це покарання більше. А от за пошкодження/знищення пам'ятки місцевого значення чи щойно виявленого об'єкту культурної спадщини, встановлено однакове покарання.

Забудовники, що знищують культурну спадщину, не вандали, а бариги. Історичні будівлі знищують не заради самого знищення, а для наступного отримання прибутку.

Кримінальна відповідальність - це занадто дорого, і замість прибутку загрожує збитками. Знесення офіційного об'єкту культурної спадщини - це МЕГА-ексклюзив. **Якщо об'єкт культурної спадщини хочуть знести, то у різний спосіб спочатку знімають з нього цей статус, а потім швиденько руйнують, поки захист не встигли повернути.**

І цей захист через загрозу кримінальної відповідальності за чинним законодавством встановлює в Києві не Мінкультури, а особисто Кличко (який жодного разу не виконав свої повноваження в цьому питанні) та ДОКС.

Саме вони мають забезпечувати внесення щойно виявлених об'єктів культурної спадщини до Переліку об’єктів культурної спадщини (не плутати з Державним реєстром нерухомих пам’яток України).

Внесли із дотриманням вимог законодавства до Переліку - і будівля захищена кримінальної відповідальністю за її пошкодження чи руйнування.

Те що Мінкультури кволо розглядає подані їм документи, НІЯК негативно не впливає на збереження культурної спадщини.

Ба більше.

На перший погляд може здатися абсурдним, але саме занадто квола робота Мінкультури ВРЯТУВАЛА від знищення значну кількість історичних будівель в Києві.

Моє твердження не парадоксальне - це законодавство у нас таке. Існує відразу кілька випадків, коли занадто повільна робота Мінкультури рятує історичну забудову.

Ви уявляєте, яка кількість старих будівель отримала статус пам'ятки виду "історичні" лише тому, що там колись мешкали комуністичні діячи чи відомі росіяни?

Якби Мінкультури працювало, як годинник, вся ця "історія" давно би вилетіла із Реєстру і швиденько була знесена, перш ніж відшукали в них якусь архітектурну чи містобудівну, або нову історичну цінність.

І далеко не всі щойно виявлені об'єкти культурної спадщини реально за цінністю можуть стати пам'ятками. Вони зараз захищені кримінальною відповідальністю завдяки своєму тимчасовому статусу, але як тільки Мінкультури прийме рішення, що на пам'ятку не тягне - вони не просто не включаються до Реєстру, а виключаються із Переліку і повністю втрачають захисний статус.

Тому якщо Мінкультури занадто повільно працює, не треба його бездумно підганяти. Спочатку треба проаналізувати, які наслідки від цього, а потім вже вирішувати, в якому напрямку його гнати чарівними пенделями ;)

***

№ 1.917

Знищення історичної будівлі на Ярославській: хто про що, а голова партії Слуга Народу Олена Шуляк піарить свою аферу із законопроектом 5655

Olena Shuliak разом з Олександром Кубраковим та ще 5.
2 д. ·

Знесення в центрі Києва по вул. Ярославській, 13 будинку з 200-річною історією — це прямий наслідок хаотичної містобудівної політики та відсутності кримінальної відповідальності за злочинні дії. ��Я не втомлюють повторювати: поки не зробимо публічними всі реєстри, не впровадимо електронний підпис усіх учасників процесу та не посилимо їхню відповідальність, як пропонує Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» #5655, — толку не буде.

Реформа містобудівної політики назріла давно. Для когось 5655 незручний, бо позбавляє джерел доходів і корупційних потоків, однак саме він пропонує реальні інструменти, як запобігти хаотичній забудові міст і сформувати інститут відповідальності за дії або бездіяльність, що сприяють порушенню містобудівного законодавства.

Для уникнення корупційних ризиків нам потрібно негайно розмежувати функції нагляду та контролю за будівництвом.
А електронний підпис в е-системі в сфері будівництва має бути персональним з відповідними наслідками для осіб, які порушують законодавство.

Гарантії захисту об'єктів культурної спадщини передбачені в статтях 35, 35-1, 36, 36-1 ЗУ "Про регулювання містобудівної документації" у редакції Нового закону роблять подібні історії, що трапилась сьогодні на Подолі, просто неможливими. З одного боку, в нас з'являється публічний реєстр із внесенням усієї інформації про пам'ятки. З іншого, місто зобов'язується проводити моніторинг і звітувати, якщо бачить будь-які порушення з боку приватного бізнесу, а мешканці мають всі інструменти, зокрема цифрові, для громадянського контролю.
Захист об'єктів культурної спадщини має відбуватись під час моніторингу забудови. І цей моніторинг має бути не хаотичним, а систематичним. При виявленні будь-яких порушень орган місцевої влади має негайно повідомити відповідні органи в електронній формі засобами Єдиної державної електронної системи в сфері будівництва.��До слова, в законі про реформу

2023-08-13

Могильний

Як не важко здогадатися, пані Шуляк заявляє, що будинок знесли тому, що досі ЗП 5655 не запрацював. А от якби її реформа набрала чинності, то...

Я не буду переказувати фантазії голови президентської партії (бажаючи на скріншотах можуть прочитати), а напишу, що би було в такому випадку.

НІЧОГО. Взагалі нічого. НУЛЬ відповідальності для замовника знесення Сергія ***Боярчукова***.

Будівля не була офіційно об'єктом культурної спадщини, тому йому по 5655 (як і по чинному законодавству) можна інкримінувати максимум проведення підготовчих робіт без отримання права на них.

Штраф для фізичної особи-замовника за таке порушення має ще бути встановлений у іншому законопроекті Шуляк (5877, нова редакція ст. 96 КУпАП) і наразі в проекті він передбачений в розмірі від 17 тис до 25.5 тис грн.

> Погодьтесь, зовсім недороге задоволення за знесення взагалі без дозвільних документів двохсотрічного будинку.

Але цей штраф ще треба накласти за замовника і зробити це у відповідності до вимог Закону. А з цим буде по 5655 величезна проблема...

Після початку демонтажу на Ярославській, по 5655 для накладання штрафу мало відбутися наступне.

1) ***Повідомлення*** про незаконні роботи.

2) На підставі цього повідомлення має призначатися ***моніторинг***, яким так хвалиться Шуляк.

3) Лише за результатами проведення моніторингу, починається процес призначення ***перевірки***, яку мають провести протягом 10 робочих дні (нова ст. 23-1 ЗУ "Про регулювання містобудівної діяльності" (далі - Закон 3038-VI)).

4) Але проведення перевірки фактично НЕМОЖЛИВО на такому об'єкті, бо за визначенням у новій ч. 1 ст. 38 Закону 3038-VI, ***містобудівний контроль можна проводити виключно за демонтажем об'єктів класу відповідальності СС2 та СС3***, а двоповерхова будівля без статусу об'єкта культурної спадщини - це СС1 і лише в окремих випадках можна зі скрипом довести, що там буде СС2 чи СС3 (наприклад, впритул до неї є пам'ятка).

5) Якщо вдасться довести, що це не СС1, то призначати перевірку можна, але (!) для її проведення спочатку треба направити замовнику офіційне повідомлення про її призначення.

....

Я не продовжував описувати подальші особливості, бо і так зрозуміло

> 1) — за той час, що реально знадобився для повного знесення будівлі на Ярославській, теоретично неможливо провести перевірку відповідно до вимог ЗП 5655.

2) — А без встановлення саме в результаті перевірки факту демонтажу будівлі, що має відбуватися саме під час здійснення перевірки, неможливо і встановити факт порушення та накласти штраф на порушника.

Тому, **по 5655 ніякої відповідальності за знесення будівлі на Ярославській не було би.**

Але давайте візьмемо інший приклад більшої будівлі і де замовник юридична особа.

Наприклад, добре відомий знищений раніше ***"Будинок Уткіна"*** на Симона Петлюри.

Його зносити довше, тому встигнуть провести перевірку.

Я навіть ускладню задачу і припущу, що Будинок Уткіна встиг отримати статус цінної історичної забудови відповідно до ДБН. Це не пам'ятка і не щойно виявлений об'єкт культурної спадщини, але також підлягає збереженню.

Ви тільки не смійтесь, але **щоб забудовнику було найдешевше його знищіти, за 5655 його треба зносити САМОЧИННО.**

Це не жарт.

Якщо за хабарі зробити проект та експертизу, що передбачають знесення - доведеться проектанту та експертам за порушення платити досить великі штрафи, що можуть сягати кількох мільйоні грн (але де-факто це платить забудовник, коли домовляється з ними за проект із порушеннями).

А от якщо його тупо знести взагалі без жодних документів, то замовник будівництва заплатить штраф в залежності від класу відповідальності знесеного будинку і теоретичний максимум буде для СС3 в історичному ареалі десь 300 тис грн. Безпосередньо за знесення Будинку Уткіна прийшлося би заплатити штраф у 200 тис грн, як СС2. Це нова ст. 72 Закону 3038-VI в редакції ЗП 5655.

Знесли взагалі без документів, сплатили штраф 200 тис, а потім вже робите проект з експертизою, бо історичної будівлі вже немає і шалені штрафи проектанту та експертам не загрожують.

Крутелезний захист історичних будівель у виконанні пані Шуляк, чи не так?

Зрозуміло, що у разі знищення саме пам'ятки, а не просто ***цінної історичної будівлі***, буде кримінальна відповідальність за 5655. Але і зараз є ця кримінальна відповідальність, тому **в плані знищення офіційних пам'яток нічого не змінюється.**

Все інше в дописі Шуляк - на тому ж рівні достовірності, як і захист історичної забудови.

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

19 травня 2022р № 23

26.05.2022 за №98/759

Про затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра»

Відповідно до статей 6, 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини», враховуючи рішення Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 19 травня 2022 року (протокол № 02/22) та з метою захисту традиційного характеру середовища пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра»:

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити межі та режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» відповідно до відкоригованої редакції науково-проєктної документації, розробленої підприємством об'єднання громадян «Інститут культурної спадщини» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України, що визначені в м. Києві в межах Залізничного шосе, Звіринецького провулку, вулиць Звіринецької, Михайла Бойчука, бульвару Лесі Українки, вулиць Басейної, Лютеранської, Заньковецької, Алеї Героїв Небесної Сотні, вулиць Михайла Грушевського, Трьохсвятительської, Великої Житомирської, Січових Стрільців, Глибочицького проїзду, вулиць Глибочицької, Соляної, Отто Шмідта, Татарської, Нагірної, лінії відокремлення території пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Кирилівський Гай», вулиць Олени Теліги, Новокостянтинівської, Заводської, Електриків, Набережно-Рибальської, Подільсько-Воскресенського мостового переходу, західної межі Русанівських садів, вулиць Микільсько-Слобідської, Русанівської набережної,

Дніпровської набережної, Дарницького мосту та Наддніпрянського шосе згідно з кресленням «Зони охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра», що додається.

2. Визначити, що:

використання території та об'єктів у межах зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» здійснюється з дотриманням вимог законодавства у сфері охорони культурної спадщини та затверджених цим наказом режимів використання зон охорони;

затверджені цим наказом межі і режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» обов'язково враховуються у державних земельних кадастрах, планах землекористування, проєктах землеустрою, в іншій проєктно-планувальній та містобудівній документації;

науково-проєктна документація, зазначена в пункті 1 цього наказу, є невід'ємною частиною цього наказу та зберігається у відділі з питань розгляду проєктної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

3. Відділу з питань розгляду проєктної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити:

подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію;

доведення цього наказу до відома відповідних органів з питань земельних ресурсів, уповноважених органів з питань містобудування та архітектури;

координацію роботи щодо виконання цього наказу.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

вул. Спаська, 12, м. Київ, 04070, тел.: (044) 425-30-25
Код ЄДРПОУ 42475311

КОНСУЛЬТАТИВНА РАДА

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 02/22/ IV
засідання Консультативної ради
з питань охорони культурної спадщини

м. Київ **19 травня 2022 року**

Присутні члени Консультативної ради:

О.Никоряк, С.Груздо, Т.Загорулько, Г.Духовичний, Я.Ваньчук, Ю.Лосицький, О.Марченко, М.Віхарєв, В.Баранов, Л.Шепеленко, Д.Шрамченко.

Присутні: Н.Захарченко, А.Звіряка (он-лайн), О.Федотова, М.Корнієнко, І.Зоценко, Т.Люта, Т.Осінчук

Головуючий: С.Груздо

Відповідальний секретар: Я.Ваньчук

IV. Слухали: доповідь А.Звіряки по коригуванню науково-проєктної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра».

Виступили: Г.Духовичний, Т.Загорулько, С.Груздо.

Вирішили: схвалити надану на розгляд науково-проєктну документацію та рекомендувати для подальшого затвердження у встановленому законодавством порядку, за умови доопрацювання відповідно до наданих рекомендацій.

Голосування: «за» - одноголосно

Відповідальний секретар Я.Ваньчук

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. КИЇВ)

НАКАЗ

від 20 р. Київ №

Про державну реєстрацію нормативно-правового акта

26.05.2022 за №98/759

За результатами проведення правової експертизи нормативно-правового акта, відповідно до статті 1 Указу Президента України від 03 жовтня 1992 року № 493/92 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» (із змінами), пункту 12 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 року № 731 (із змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Зареєструвати наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 24 травня 2022 року № 23 «Про затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра», відповідно до висновку, що додається.

2. Внести до Державного реєстру нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади запис про державну реєстрацію зазначеного нормативно-правового акта.

3. Відділу державної реєстрації нормативно-правових актів Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) забезпечити виконання цього наказу (О. Мацюк).

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Начальник **Кирило МІНЕНКО**

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат
3ED50B3160D8C59B040000000D97C85004A1E2500
Підписувач Міненко Кирило Вікторович
Дійсний з 09.09.2021 15:27:49 по 09.09.2022 15:27:49

ЦМУ МЮ
348/6 від 26.05.2022

Електронний підпис всіх учасників будівництва вже є з моменту запуску ЄДЕССБ ще з 2020 року, але чомусь це не зробило будівництво законним.

І наявність всієї інформації про пам'ятки, їх зони охорони і т.д. передбачена у відкритому публічному доступі через Містобудівний кадастр ще з 2011 року. До речі, ця сама ЄДЕССБ - лише один із компонентів Містобудівного кадастру.

Висновків не буде. Але буде невеличке риторичне питання.

Ви уявляєте, що таке цей законопроект 5655, якщо на його шалених 358 сторінках тексту, Олена Шуляк не змогла знайти реального позитиву, про який можна розповісти, і тому була змушена вигадувати казочки?

***

№ 1.918

Випадково дізнався, **чим у травні минулого 2022 року займався Департамент охорони культурної спадщини КМДА**

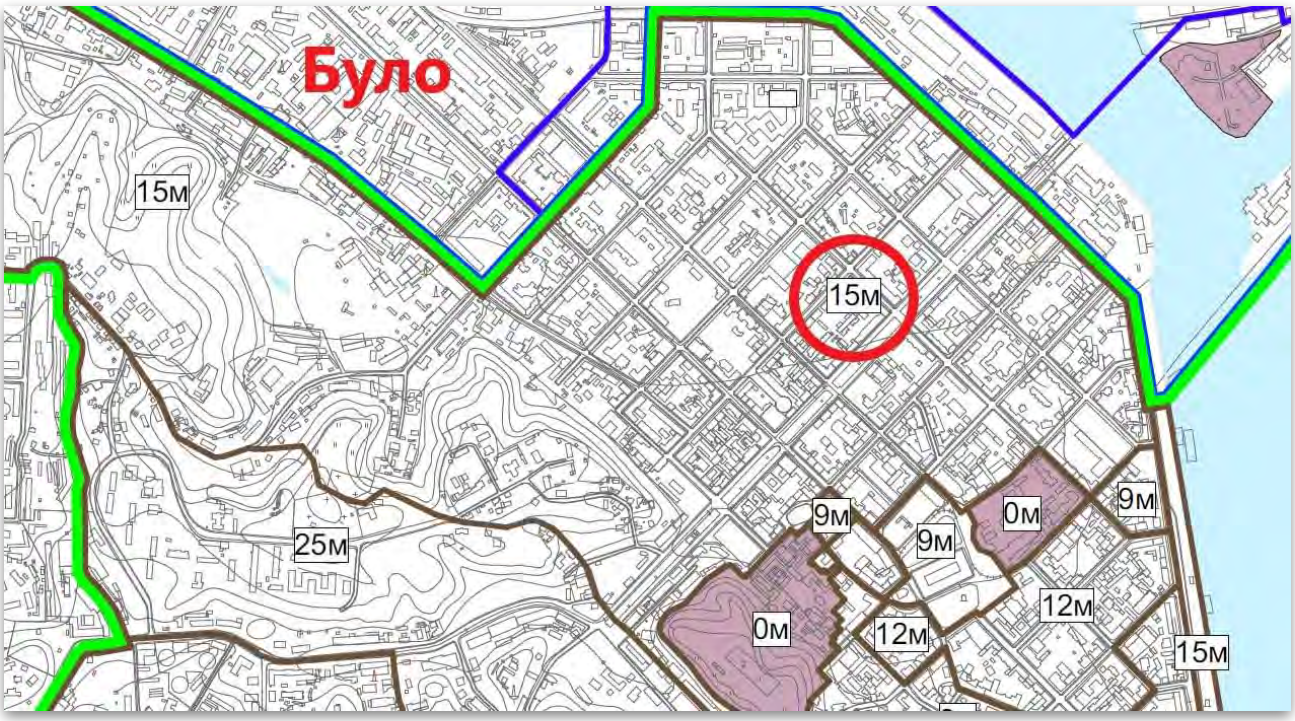

2023-07-21

Могильний

Ви трохи здивуєтесь, але вони займалися збільшенням дозволеної

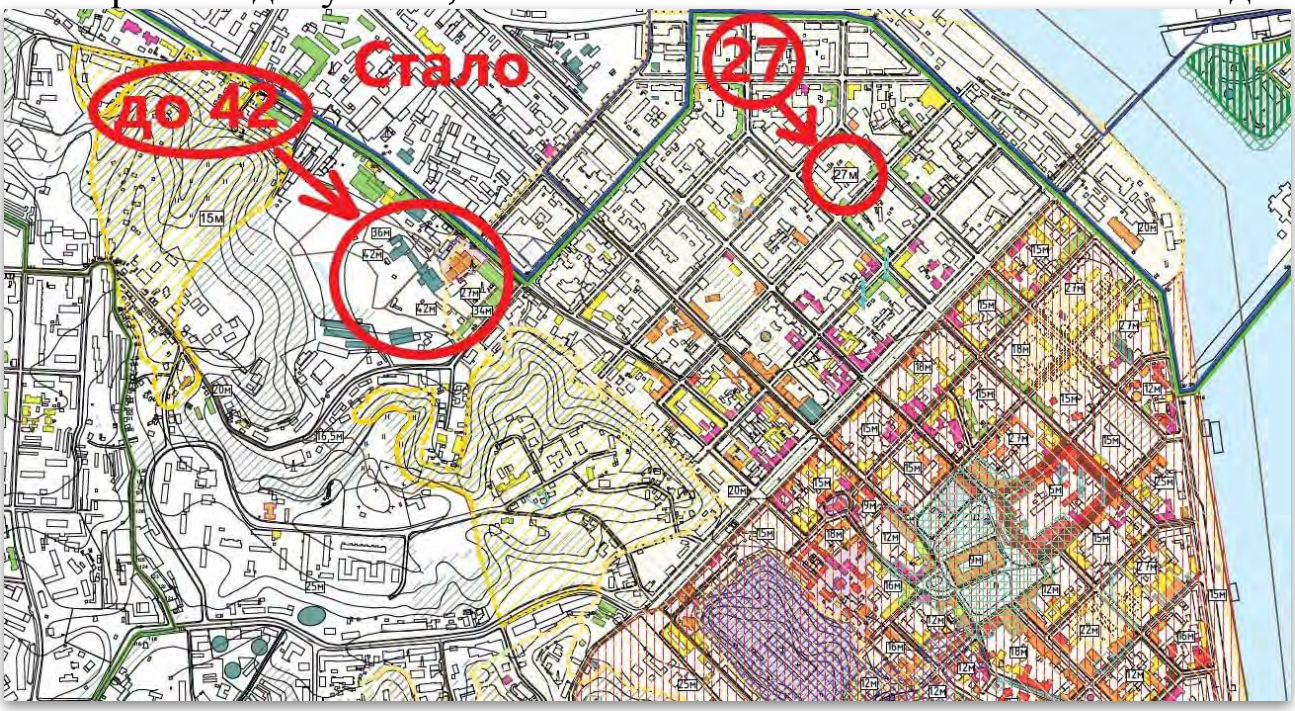

висоти забудови Подолу, затверджуючи нову документацію щодо режимів використання ландшафтної пам'ятки "Історичний ландшафт Київських гір та долини ріки Дніпро"

Підвищили нічогенько так - з 15 до 27 метрів, а для особливо талановитих забудовників навіть створили анклав до 42 метрів.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Департамент охорони культурної спадщини
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

О.Д. Никоряк

«24» 05 2022 р.

НАКАЗ № 23

Зм.	Кільк.	Арк.	№док.	Підп.	Дата	Коригування науково-проєктної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт київських гір і долини р. Дніпра»	Стадія	Аркуш	Аркушів
Ген. директор		А. Звіряка							
Наук. кер.		В. Вечерський						1	10
ГАП		М. Габрель							
Виконавець		А. Звіряка				Зони охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт київських гір і долини р. Дніпра»	ПОГ "Інститут культурної спадщини" ВРОКСУ		
Виконавець		В.Вечерський				Основне креслення М 1:5000			
Креслив		Е. Минаєва							

аркуш 3

І ніякий воєнний стан не став на перешкоді: 19 травня одноголосний одобрямс від Консультаційної ради, 24 травня наказ Департаменту, а вже 26 травня і реєстрація НПА від Мінюсту.

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

24.05.2022 № 24

Про визнання таким, що втратив чинність наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 86

З метою приведення раніше виданих актів у відповідність із рішенням Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 19 травня 2022 року № 02/22 та враховуючи висновки історико-містобудівних досліджень з оцінки впливу на пам'ятку ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра»:

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 86 «Про межі і режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро».

2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

От вміють же працювати швидко, якщо хочуть!

***

№ 1.919

В продовження теми нових режимів будівництва в межах ландшафтної пам'ятки "Історичний ландшафт Київських гір та долини ріки Дніпро"

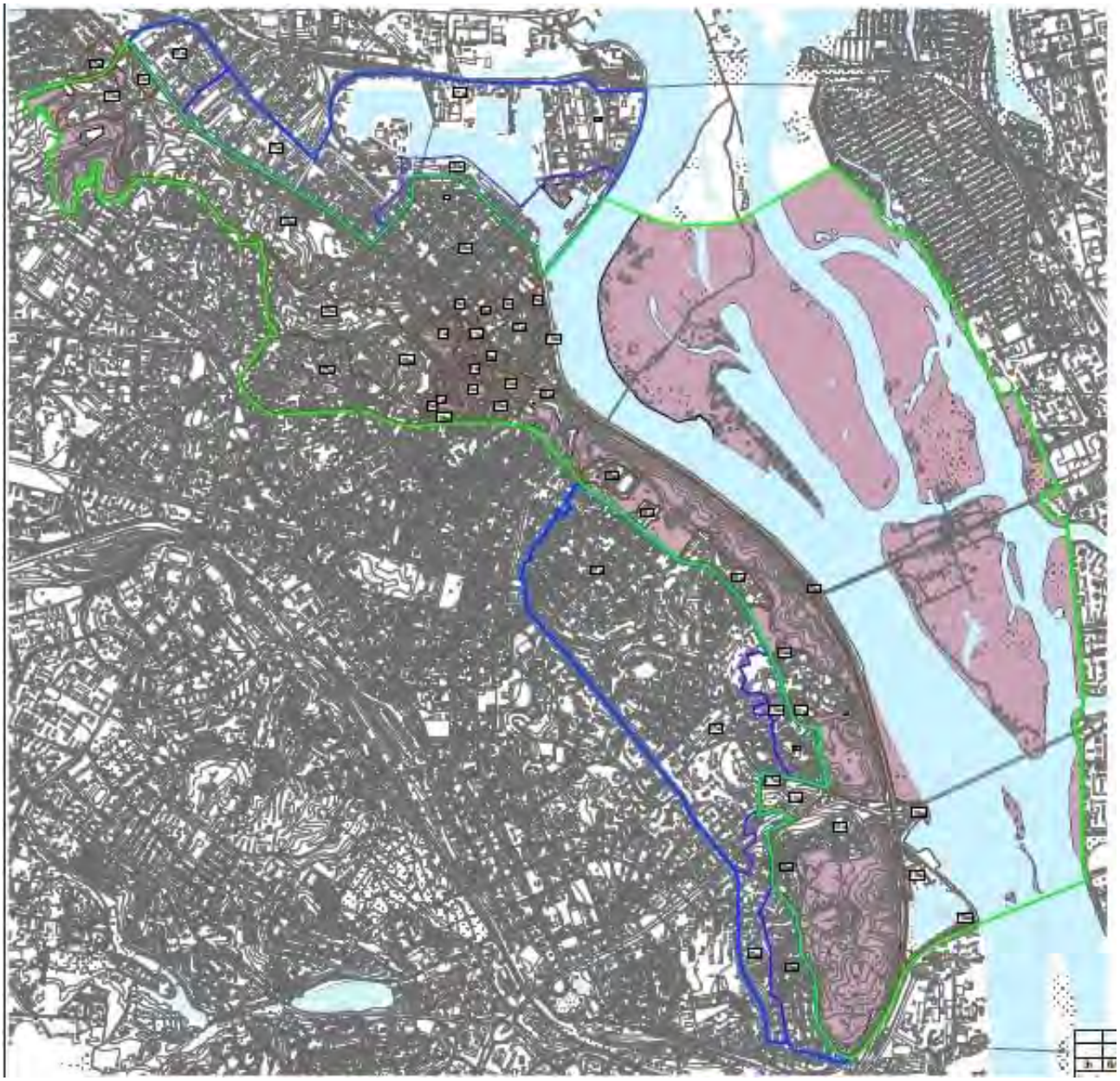

2023-07-21

Могильний

Вчора я написав про значне збільшення дозволеної висоти забудови Подолу, але є можливо і більш значна проблема внаслідок того, як ці зміни провели.

Для кращого розуміння розмаху, наводжу схему цієї пам'ятки і її зон охорони, для яких з 18.12.2019 було встановлено режими використання наказом Департаменту охорони культурної спадщини КМДА № 86 (зелені межі - сама пам'ятка, сині - її зони охорони).

А 24.05.2022 було як затверджено нову документацію (наказ № 23),

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

18 грудня 2019 року № 86

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ

Про межі і режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро»

Відповідно до статті 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини», протоколу засідання Науково-методичної ради при Київському науково-методичному центрі по охороні, реєстрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій від 17.12.2019 № 9 та протоколу засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини від 17.12.2019 № 16/19 з метою збереження пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити межі і режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро» (текстова та графічна частини), визначених науково-проектною документацією, розробленою Підприємством об'єднання громадян «ІНСТИТУТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України, що додається.
2. Визначити, що наукова документація, зазначена в пункті 1 цього наказу, зберігається у відділі з питань розгляду проектної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор О. НИКОРЯК

ВІДДІЛ КАДРІВ

З оригіналом згідно

Головний спеціаліст з питань персоналу Т.Хелімська

так і наказом № 24 визнано таким, що втратив чинність наказ від 18.12.2019 № 86.

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

20.05.2022 № 24

Про визнання таким, що втратив чинність наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 86

З метою приведення раніше виданих актів у відповідність із рішенням Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 19 травня 2022 року № 02/22 та враховуючи висновки історико-містобудівних досліджень з оцінки впливу на пам'ятку ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра»:

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 86 «Про межі і режими використання зон охорони пам'ятки ландшафту, історії місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір та долини р. Дніпро».

2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

З грудня 2019, у всіх містобудівних умовах та обмеженнях на будівництво в межах пам'ятки та її зон охорони вказували обмеження висоти із посилання саме на наказ від 18.12.2019 № 86. І приписи на зупинку будівництва на цій території за порушення режимів Департамент видавав з посиланням на свій наказ 2019 року.

А **з моменту визнання Наказу 86 таким, що втратив чинність, всі ці обмеження в МУО та приписи пішли у смітник.**

Якщо Департамент дуже сильно в умовах мораторію на перевірки постарається, він зможе видати нові приписи.

А от з МУО - реальна проблема.

> Забудовники можуть вже не виконувати встановлені там обмеження по висоті. А включити обмеження по новому наказу в раніше видані МУО можна ВИКЛЮЧНО якщо замовники будівництва самі це попросять, бо містобудівне законодавство в нас оптимізовано саме під інтереси будівельного лобі і всупереч охороні культурної спадщини.

Навіть **якщо вже "пам'яткоохоронці" КМДА лягли під окремих забудовників і погодилися протягнути аферу на Подолі, ніщо не заважало їм провести це наказом про внесення змін в наказ 2019 року,** затвердивши документацію в новій редакції.

Але ні, **Никоряк вирішив знищіти всю роботу Департаменту по ландшафтній пам'ятці за попередні майже два з половиною роки, а значна частка цієї роботи проводилася виключна завдяки постійному тиску небайдужих киян...**

***

№ 1.920

Продовжую історію нових режимів будівництва в межах ландшафтної

пам'ятки "Історичний ландшафт Київських гір та долини ріки Дніпро", якими суттєво збільшили висотність забудову Подолу

Частина 3. Хто заплатив за банкет?

Свої подяки захисники культурної спадщини мають передавати «***A Development***» - девелоперська компанія з їх незаконним проектом

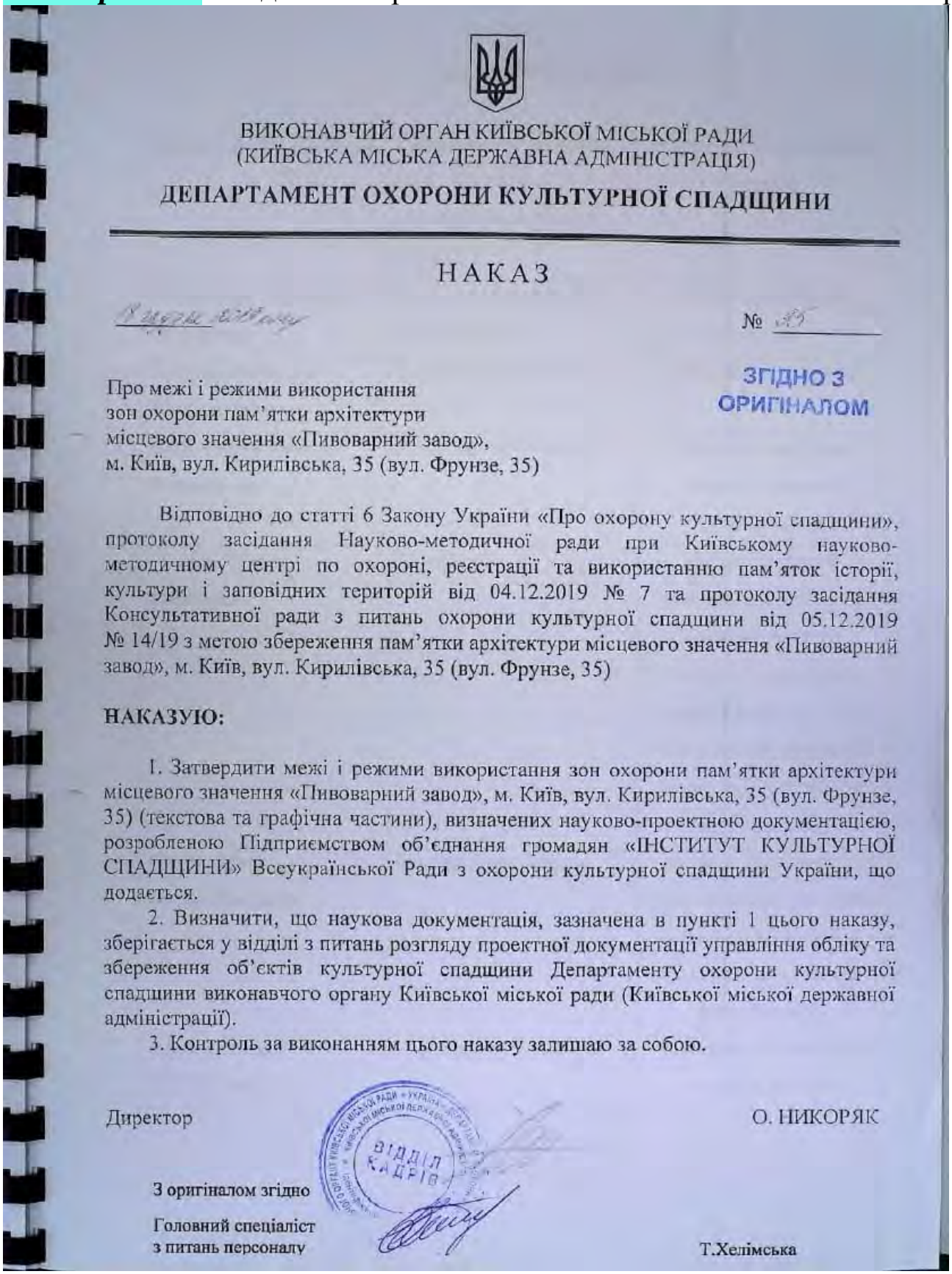

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

8 квітня 2020 року № 49

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ

Про межі і режими використання
зон охорони пам'ятки архітектури
місцевого значення «Пивоварний завод»,
м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)

Відповідно до статті 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини», протоколу засідання Науково-методичної ради при Київському науково-методичному центрі по охороні, реєстрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій від 04.12.2019 № 7 та протоколу засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини від 05.12.2019 № 14/19 з метою збереження пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити межі і режими використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35) (текстова та графічна частини), визначених науково-проектною документацією, розробленою Підприємством об'єднання громадян «ІНСТИТУТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України, що додається.

2. Визначити, що наукова документація, зазначена в пункті 1 цього наказу, зберігається у відділі з питань розгляду проектної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор О. НИКОРЯК

ВІДДІЛ КАДРІВ

З оригіналом згідно

Головний спеціаліст
з питань персоналу Т.Хелімська

будівництва ***ЖК Ріхерт&Парк***. Тим самим, який так активно піарили за кілька місяців до повномасштабного вторгнення.

Як все починалося

18 грудня 2019 року, Департамент охорони культурної спадщини КМДА затвердив не лише режими забудови ландшафтної пам'ятки (наказ № 86).

В той день було затверджено багато чого цікаво, в тому числі, наказом № 95, було затверджено "Межі та режими використання зон охорони пам’ятки архітектури місцевого значення "Пивоварний завод" (вул. Кирилівська, 35).

І максимальна висота будівництва в пов'язаній зоні регулювання забудови становила 16 м (це до гребня даху) - не більше 4 поверхів.

Але ви десь бачили багатоповерхівки не більше 4 поверхів? ;)

От і ***"A Development"*** такого не бачив, але дуже хотів добряче заробити на будівництві саме багатоповерхівок у такому крутому

Підприємство об'єднання громадян
«ІНСТИТУТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ»
Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України

01133, м. Київ, вул. Євгена Коновальця, 36-б, літера А2; тел.: (044) 377 77 60; e-mail: iksvroks@ukr.net

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Департамент охорони культурної спадщини
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

О.Д. Никоряк

«18» 12 2019 р.

Наказ №95

НАУКОВО-ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ І РЕЖИМІВ ВИКОРИСТАННЯ ЗОН ОХОРОНИ ПАМ’ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)

(рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів від 18.11.1986 № 1107, охоронний № 201)

(договір закупівлі послуг у сфері містобудування ДК 021:2015–71410000-5 (Розроблення науково-проектної документації «Межі та режими використання зон охорони пам’яток культурної спадщини м. Києва») від 24.07.2019 № 76)

Генеральний директор **А.І. Звіряка**

Науковий керівник **Л.В. Томілович**

ГАП **М.М. Габрель**

УКРАЇНА АРХІТЕКТОР №2427

Київ – 2019 р.

місці.

Але хіба це проблема, якщо мова йде про прибуток від забудови 10 га на Подолі, а міністр культури Ткаченко раніше затвердив ФІКТИВНІ

режими використання історичних ареалів Києва БЕЗ самих режимів, Києвом керує Кличко, а Департаментом охорони культурної спадщини КМДА рулить Никоряк?

Забудовник звернувся до тої самої ***Звіряки*** (це прізвище таке, а не лайка))) і мадам, що раніше науково встановила максимум у 16 метрів, швиденько все так саме науково перемалювала.

29.11.2021 наказом № 64 Никоряк визнає таким, що втратив чинність, свій наказ від 18.12.2019 № 95.

І відразу наказом № 65 затверджує вже **нові режими з трьома зонами**

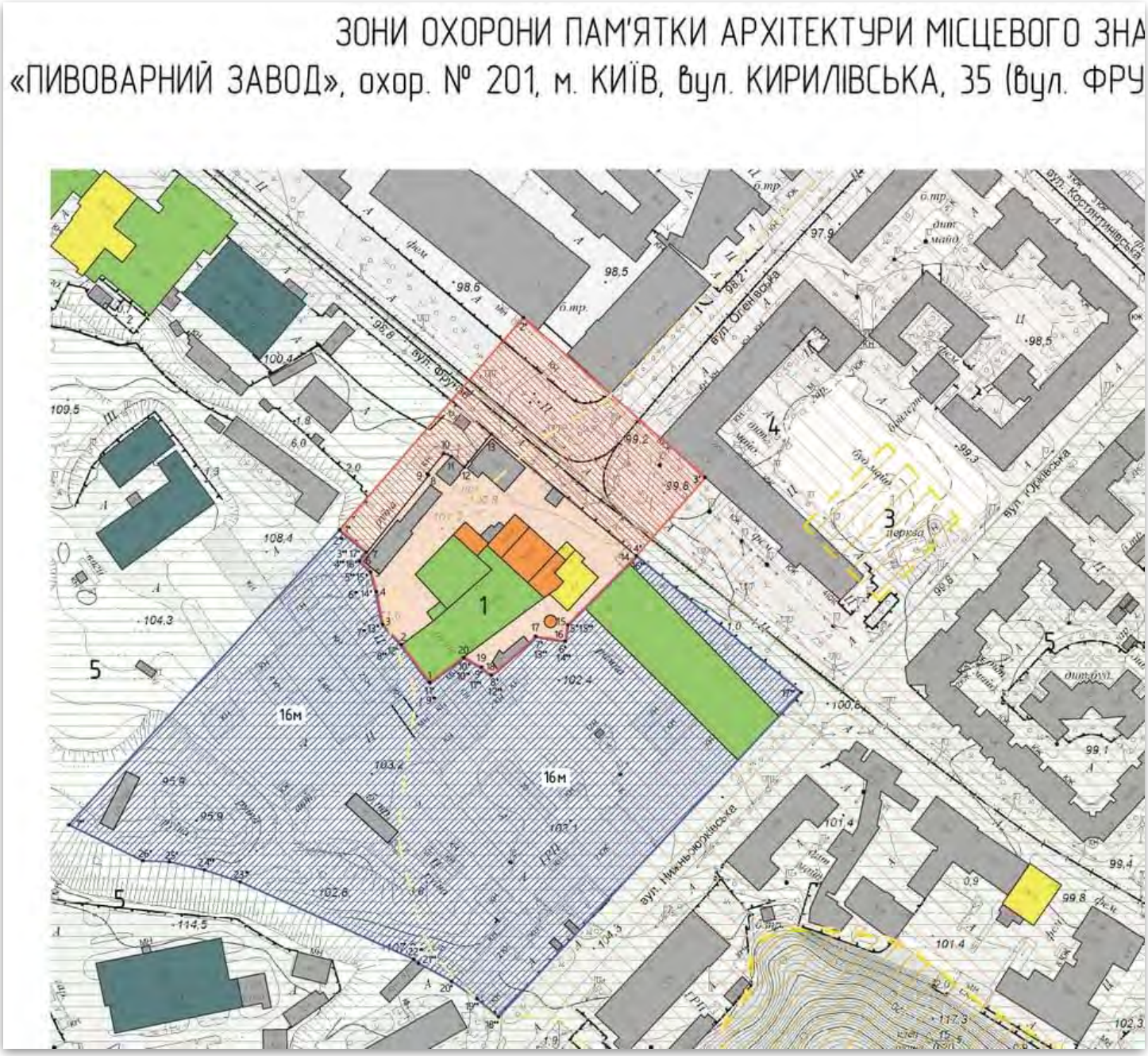

регулювання забудови і дозволеною висотою для них 27, 34 та 42 м.

Але це лише перший крок, бо проблему "A Development" це ще ніяк не вирішує, бо "Пивоварний завод Ріхерта" знаходиться в межах ландшафтної пам'ятки "Історичний ландшафт Київських гір та долини

ріки Дніпро" і висота забудови все ще обмежена встановленими в цьому місці ландшафтної пам'ятки 15 метрами.

Тому далі знову наймають Звіряку для перемальовування вже всієї ландшафтної пам'ятки, і та чудово перемальовує режими під забаганку забудовника.

Ну а частину Подолу поряд також відразу підкрутили за компанію - так не сильно в очі кидається першопричина афера, а бажаючих вистачить заплатити за висоту 27 метрів на своїх ділянках замість

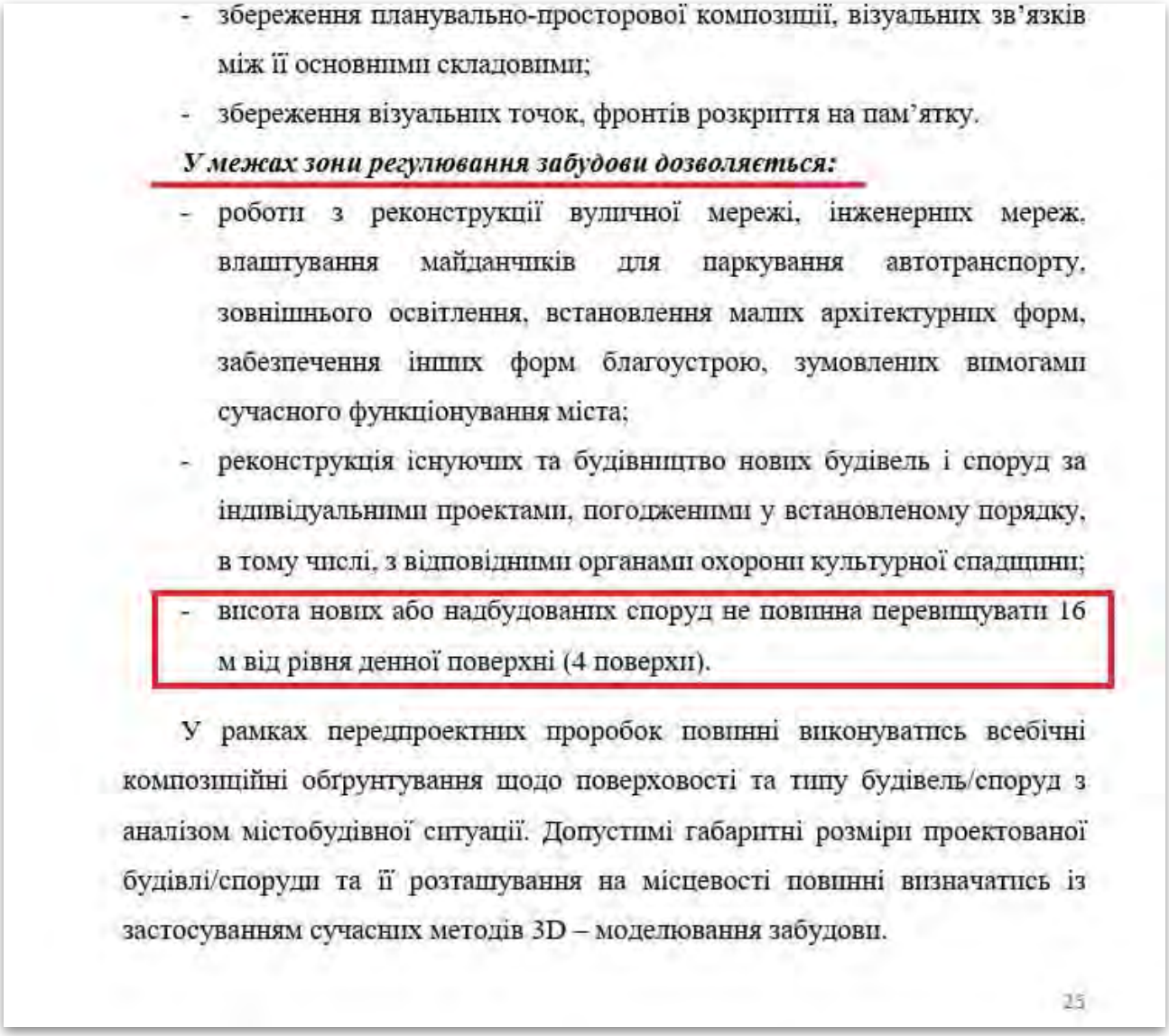

- збереження планувально-просторової композиції, візуальних зв'язків між її основними складовими;
- збереження візуальних точок, фронтів розкриття на пам'ятку.

У межах зони регулювання забудови дозволяється:

- роботи з реконструкції вулично мережі, інженерних мереж, влаштування майданчиків для паркування автотранспорту, зовнішнього освітлення, встановлення малих архітектурних форм, забезпечення інших форм благоустрою, зумовлених вимогами сучасного функціонування міста;
- реконструкція існуючих та будівництво нових будівель і споруд за індивідуальними проектами, погодженими у встановленому порядку, в тому числі, з відповідними органами охорони культурної спадщини;
- висота нових або надбудованих споруд не повинна перевищувати 16 м від рівня денної поверхні (4 поверхи).

У рамках передпроектних проробок повинні виконуватись всебічні композиційні обґрунтування щодо поверховості та типу будівель/споруд з аналізом містобудівної ситуації. Допустимі габаритні розміри проектованої будівлі/споруди та її розташування на місцевості повинні визначатись із застосуванням сучасних методів 3D – моделювання забудови.

25

нинішніх 15.1441

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

19 листопада 2021 року № 64

Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 95

З метою приведення раніше виданих актів у відповідність із рішенням Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16 вересня 2021 року № 09/21

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 95 «Про межі і режими використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)».

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

Рис

Тож чекаємо Кличко із заявою на кшталт "Нафіга вам отой Поділ і

історичний

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

29 листопада 2021 року № 64

Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 95

З метою приведення раніше виданих актів у відповідність із рішенням Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16 вересня 2021 року № 09/21

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18 грудня 2019 року № 95 «Про межі і режими використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)».

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

ландшафт, якщор меценати готові зробити красиво стару

7пивоварню?"14441444

КОПІЯ

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

НАКАЗ

29 листопада 2021 року № 65

Про затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод» (охоронний № 201) на вул. Кирилівській, 35 (вул. Фрунзе, 35) в м. Києві

06.12.2021
за №:270/618

Відповідно до статей 6, 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини», враховуючи протокол засідання Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 16 вересня 2021 року № 09/21 та з метою захисту традиційного характеру середовища пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити межі та режими використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод» на вул. Кирилівській, 35 (вул. Фрунзе, 35) в м. Києві (охоронний № 201), визначені науково-проєктною документацією (у відкоригованій редакції), розробленою підприємством об'єднання громадян «Інститут культурної спадщини» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України, що встановлені в межах вулиць Кирилівської, Нижньоюрківської, Мильного провулку, згідно з кресленням «Зони охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», охор. № 201, м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35). Основне креслення».

Креслення «Зони охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод», охор. № 201, м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35). Основне креслення» додається.

З оригіналом згідно

Для примірника документації, який зберігається

2. Визначити, що:

господарська діяльність (діяльність окремих фізичних осіб) у межах зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод» на вул. Кирилівській, 35 (вул. Фрунзе, 35) в м. Києві (охоронний № 201) здійснюється з дотриманням вимог законодавства у сфері охорони культурної спадщини та затверджених цим наказом режимів використання зон охорони;

затверджені цим наказом межі і режими використання зон охорони пам'ятки архітектури місцевого значення «Пивоварний завод» на вул. Кирилівській, 35 (вул. Фрунзе, 35) в м. Києві (охоронний № 201) обов'язково враховуються у державних земельних кадастрах, планах землекористування, проєктах землеустрою, в іншій проєктно-планувальній та містобудівній документації;

науково-проєктна документація, зазначена в пункті 1 цього наказу, є невід'ємною частиною цього наказу та зберігається у відділі з питань розгляду проектної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

3. Відділу з питань розгляду проектної документації управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити:

подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію;

доведення цього наказу до відома відповідних органів з питань земельних ресурсів, уповноважених органів з питань містобудування та архітектури;

координацію роботи щодо виконання цього наказу.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Олександр НИКОРЯК

Рис

Підприємство об'єднання громадян
«ІНСТИТУТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ»
Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України

Юридична адреса: 01133, м. Київ, вул. Євгена Коновальця, 36 Б, літера А 2, e-mail: ikskyiv@ukr.net
Фактична адреса: 01010, м. Київ, вул. Івана Мазепи, 4/6, офіс 20

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Департамент охорони культурної спадщини
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)

_____ О.Д. Никоряк

«___» _____ 20 р.

КОРИГУВАННЯ НАУКОВО-ПРОЄКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ І РЕЖИМІВ ВИКОРИСТАННЯ ЗОН ОХОРОНИ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

м. Київ, вул. Кирилівська, 35 (вул. Фрунзе, 35)

(рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів
від 18.11.1986 № 1107, охоронний № 201)

Генеральний директор,
науковий керівник **А.І. Звіряка**

ГАП **М.М. Габрель**

Київ – 2021 р.

Рис

ЗР I
27м
ЗР II
34м
ЗР III
42м
вул. Фрунзе
вул. Нижньодніпровська
вул. Огієнка
1
2
3
4
5

Рис

Рис

***

№ 1.921

Истерия пугающей послевоенной неизвестности

2023-08-20

Александр Карпец

Тема «как обустроить послевоенную Украину» постоянно всплывает в медиа. Идеи на сей счет высказываются разной степени адекватности, вплоть до массового завоза мигрантов из Азии и Африки, даже до запрета на выезд мужчин в течение трех лет после окончания войны. Впрочем, доминируют правильные до оскомины лозунги: «создать условия, чтобы в Украину возвращались и из нее не уезжали».

При этом никто не способен дать адекватный ответ, как воплотить эти лозунги, в том числе и потому, что никто не знает, что будет с Украиной после войны. Без ответа на этот вопрос даже самые умные рецепты обустройства послевоенной Украины выглядят не более чем упражнениями в разговорном жанре. Адекватно же ответить на этот вопрос можно только в том случае, если будет более или менее понятно, чем и когда окончится война, развязанная против Украины Путиным и его кликой при поддержке подавляющего большинства деградировавшего народонаселения России.

Но ответа на этот вопрос как раз нет, и пока не предвидится.

1. Психоневротическая тревожность и ее политико-социальные причины

Более того, в последние дни в медиа развернулась настоящая истерика на тему разочарования и неоправданных ожиданий, накачанных примитивной официальной пропагандой. Чего, собственно говоря, давно следовало ожидать. Эта истерия имеет непосредственное отношение к пониманию будущего, точнее даже наоборот, к непониманию того, что будет дальше, а с этим так или иначе связаны любые потуги в вопросе послевоенного обустройства Украины.

В основе развернувшейся истерии, по мнению автора, лежит то, что в свое время так называемые неофрейдисты и фрейдо-марксисты на Западе называли невротической тревожностью, которая затронула как широкие массы, так и представителей так называемой элиты. Правда, невроз временами стал зашкаливать и переходить в психоз, но это отдельная тема, как и сами эти массовые психологические явления, в подробности которых вдаваться не будем.

Наконец-то, **приходит массовое понимание того, что все пропагандистские штампы предшествующих полутора лет об окончании война за «два-три месяца», о взятии Крыма ближайшей весной или осенью и так далее, вплоть до взятия московского Кремля, есть не более чем болтовня.**

> Представители власти, в частности, вице-премьер и министр по вопросам реинтеграции временно оккупированных территорий Украины Ирина Верещук, наконец, стали открыто говорить, что это война надолго и на истощение, что она не окончится ни этой осенью, ни следующей весной.

О том, что это война надолго, и к этому надо готовиться,

> 1) — речь шла еще в июле прошлого 2022игода в публикации «Готовиться к долгой войне на истощение настоящим образом!»,
>
> 2) — а затем в декабре накануне года 2023 нынешнего в публикации «Это война на годы, или Какие выводы следуют из планов Москвы по перестройке своей армии».

Долгое время подобные мысли, в лучшем случае, замалчивались, а обычно на тех, кто их высказывал, навешивались ярлыки «вражеских агентов».

Только сейчас об этом заговорили, в том числе и прежде всего, фронтовики, в частности, действующий офицер ВСУ Юрий ***Касьянов***:

> «Если кто-то ещё не заметил кризис, отвечаю, что он есть. Больше так продолжаться не может, потому что отсутствие давно назревших решений ставит под угрозу само существование Украины как государства.
>
> Страна не превратилась в военный лагерь, оборонная промышленность не создана, военные успехи даются страшной кровью, коррупция не уменьшилась ни на йоту, “элиты” жируют, простые украинцы жебракуют.
>
> Единый марафон выдохся».

От себя отметим, что

> **— пресловутый «единый марафон» изначально был крайне сомнительной затеей для подкорма бюджетными деньгами лояльных медиа и «скроенный по худшим лекалам московского агитпропа».**

Продолжая тему последней публикации «*Военные рельсы идут под откос. За полтора года Украина так и не перестроилась на военный лад*», о нынешнем кризисе можно сказать следующее.

Если говорить об агрессоре, то есть России, то нравится это кому-то или нет, но

1) — ее экономика более или менее успешно переживает пресловутые санкции, в том числе, благодаря, государствам, которые санкции не поддержали, а это, прежде всего, Китай, Индия, Иран и ряд других.

2) — Военно-промышленный комплекс врага находится в рабочем состоянии и научился обходить международные ограничения.

3) — Путинская армия несет огромные потери, но учится на своих и чужих ошибках и опыте.

4) — Обнищание российского населения скорее содействует мобилизации, прежде всего, в провинции и депрессивных регионах.

5) — Российские элиты, с рядом оговорок, сплочены, потому что альтернативы Путину пока не видят, и так называемый бунт Пригожина это наглядно показал, о чем шла речь в публикациях «Студия «Уркаган-фильм» представляет: постановочная провокация Пригожина чуть не переросла в настоящий бунт» и «Пригожин-шоу» продолжается: война в России не состоялась, но маневры идут полным ходом».

6) — Информационно-психологическое влияние на массы российских обывателей извне минимально или отсутствует вообще. Разговоры о скором и обязательном развале России пока что остаются только разговорами.

Если же говорить об Украине, то, опять-таки, нравится это кому-то или нет, но Украина крайне зависит от внешней масштабной поддержки, которая может прекратиться или серьезно уменьшиться в следствие внутренних политических процессов в странах Запада, прежде всего в Америке.

1) — **Крайне отрицательным обстоятельством для Украины являются весьма завышенные ожидания в вопросе сроков и результатов войны, каковые ожидания, во многом, были сформированы властью**, медиа, так называемыми экспертами, активистами и просто «говорящими головами», выдаваемыми за общественное мнение, и здесь как нельзя подходит известное изречение, приписываемое мудрецу времен китайской античности Сунь-цзы, о том, что нельзя переоценивать себя и недооценивать врага, что – добавим от себя – вполне банально, особенно если речь идет от таком мощном, ресурсном и полностью лишенном моральных интенций враге, как путинская Россия.

Кроме того,

2) — **Украину губит высочайшая коррупция, дезорганизация, некомпетентность руководства, часто откровенное мародерство и предательство**.

3) — Обусловленный войной **обвал экономики усугубляется рядом некомпетентных, часто вредительских решений органов власти** в регуляторной и фискальной сфере.

4) — **Крайне негативным фактором является то, что военно-промышленный комплекс Украины, даже с учетом некоторых прорывов последнего времени, остается примерно на том же уровне, что и в начале** полномасштабной агрессии Москвы.

5) — Ко всему этому следует добавить **серьезные проблемы и огромные потери на фронте**, которые также следует оценивать объективно, а не стремится приукрасить ситуацию, спекулируя на инфантилизме обывателя в тылу.

Возвращаясь к характеристике власти, **кроме некомпетентности и коррупции, следует обратить внимание на крайнюю степень цинизма и наплевательского отношения к людям, включая тех, кто защищает страну от врага на фронте.**

1) — Это выражается и в отношении к раненым, и инсинуациях вокруг денежных выплат фронтовикам, в снабжении и обеспечении необходимым.

2) — Достаточно сказать, что есть бойцы, которые непрерывно воюют с первых дней большой войны, но до сих пор не имеют статуса участника боевых действий.

Попутно следует отметить, что сейчас речь идет о защите не столько коррумпированного и прогнившего государственного чиновничье-бюрократического аппарата, сколько о защите от агрессора своей страны и своей земли.

Очевидно, что между государством и землей, на которой родился, есть существенная разница, как бы пафосно это ни звучало.

Неоднократно приходилось высказываться в том смысле, что **никакой цензурой скрыть реальную ситуацию в наше время невозможно, не говоря о том, что это крайне вредно и опасно.**

Информация о реальной ситуации на фронте идёт через соцсети, а телеграм-каналы и вообще весь интернет закрыть не могут даже у Путина. Создать полностью автономный от мирового информпространства интернет сподобились пока что только в Китае, хотя и там, по слухам, не все так просто.

Тем более, это невозможно в извечно анархичной Украине, ибо, как писал «классик», писал Украина – не Россия.

К тому же, в Украине есть получатели западных грантов, которые спокойно пишут о яйцах по 17, и им за это ничего не будет, о чем, в частности, шла речь в публикации «Украина – заповедник вечнозеленых (анти)коррупционеров. Даже страшнейшая война не в силах это изменить».

Но главное, это западные медиа, которые в Украине ну никак не прикроют хотя бы по причине тотальной зависимости от Запада. И все, что у нас разные умники называют «ИПСОнёй, придет с Запада, и у нас все это будут тщательно цитировать, даже если западные медиа напишут какую-нибудь чушь, что часто и бывает, но это уже другой вопрос. И это один из тех случаев, когда зависимость Украины от Запада является несомненным благом.

Об этом с сарказмом пишут в соцсетях фронтовики, например, ставший в последнее время широко известным военнослужащий под псевдонимом Костя ***Прошинский***:

> «Странная история. Когда говоришь о трудностях, которые у нас есть, то это вражеское ИПСО, и так делать низзя…
>
> Но внезапно западные военные аналитики заговорили о возможном начале подготовки нового контрнаступления следующей весной. И как ни странно, это почему-то не вражеское ИПСО, а реальный и продуманный подход к происходящему наших союзников…»

Не называя фамилии, отметим, что на этом кризисе уже вовсю пиарятся разного рода околомедийные элементы, запуская в эфир информационных клоунов и провокаторов.

Словом, лучше было сразу говорить правду о реальной ситуации, и многих нынешних социально-психологических надрывов в обществе не было бы.

Повторим, эта истеричная суета имеет непосредственное отношение в послевоенному обустройству Украины, точнее к непониманию реальных путей такого обустройства из-за отсутствия понимания перспективы.

2. По мотивам северокорейских сказок: мужиков из страны не выпускать!

Масла в огонь подлили скандальные излияния в соцсети Вадима ***Денисенко***, отставного депутата прошлого созыва от партии ***Порошенко***.

До последнего времени он состоял в руководстве структуры под названием «институт будущего», а также занимал пост советника в Министерстве внутренних дел, хотя трудно понять, что бывший журналист с филологическим образованием «советовал» МВД, и очевидно, речь идет от

такой себе синекуре. Поскольку этот скандал и личные качества бывшего депутата уже неоднократно прокомментировали все, кому не лень, то в подробности вдаваться не будем, а кратко изложим суть.

Экс-депутат ***Денисенко*** предложил после окончания войны еще минимум 3 года не выпускать мужчин из страны, потому что те могут безвозвратно уехать, и украинцы не сохранятся как нация.

Можно сколько угодно и совершенно справедливо возмущаться «северокорейским» подходом к послевоенному обустройству Украины путем постановки очередного «железного занавеса» и полным наплевательством на Конституцию, права человека и прочие «клейкие листочки», как говаривали герои Федора-Михалыча Достоевского.

Но Денисенко прав в том, что

> — как только откроют границы – значительная часть мужского населения мобилизационного и трудоспособного возраста может покинуть страну, тем более что **власть ничего не делает для создания предпосылок к тому, чтобы люди захотели остаться** и восстанавливать Украину.

После поднявшегося скандала от Денисенко открестилось МВД, «институт будущего», а в офисе Зеленского заявили, что вопрос о запрете выезда мужчин из страны после войны якобы вообще не поднимался.

Но анонимные источники утверждают, что это неправда или не совсем правда. По некоторым данным, офис Зеленского якобы проводил закрытое социологическое исследование, которое должно было выявить число сторонников открытия границ и количество мужчин, которые намереваются покинуть страну.

Цифры оказались катастрофическими:

> 75 % украинцев считают, что власть должна открыть границы, при этом 56% мужчин в возрасте 20-30 лет намерены сразу покинуть страну, среди возрастной группы 30-40 лет цифры чуть ниже 49%, а в группе 40-50 лет – 35%; при этом в возрастной группе 50-60 лет оказалось самое маленькое количество мужчин, желающих покинуть Украину, – всего 23%.

Если верить этой информации, то возможностью перекрыть мужчинам после войны выезд из страны, как минимум, не сбрасывается со счетов.

Очевидно, что эта проблема напрямую связана с послевоенным обустройством Украины, поскольку ее надо кому-то обустраивать. Если к уехавшим за рубеж миллионам женщин с детьми добавятся еще миллионы мужчин, то работать будет некому.

И здесь важен вопрос о том, насколько вообще реален такой запрет, и чем его смогут мотивировать? И здесь опять все упирается в то, каковым будет итог войны.

Если война окончится триумфом Украины, вплоть до возврата к границам 1991 года, то мотивировать закрытие границ для мужчин будет сложно. Хотя и в этом случае выезд можно попытаться ограничить под разными предлогами – от необходимости восстановления страны до еще большей необходимости «сохранения нации», как заявил упомянутый экс-депутат Денисенко.

Но если война окончится условным «Минском-3» или «корейским вариантом», о котором все чаще говорят в западных медиа, то есть фактически это будет перемирие, при котором агрессор продолжит оккупацию части территории, и ситуация будет постоянно балансировать на грани новой вспышки войны, то военное или, языком бытующих нынче эвфемизмов, особое положение в стране можно продлевать и далее, особенно при наличии «карманного» парламента. Мотивируя «особо-военным» положением, вполне можно продлевать запрет на выезд мужчин мобилизационного возраста.

Правда, в последнем случае ни о каком восстановлении страны говорить особо не придется, а занять этот человеческий ресурс будет нечем.

Ведь даже сейчас, когда значительная часть мужского населения находится в рядах Сил обороны страны, а миллионы женщин трудоспособного возраста находятся за границей, **проблема занятости населения является острейшей**, хотя одновременно с этим имеет место острая нехватка квалифицированных кадров рабочих и даже инженерно-технических специальностей,

> — о чем подробно шла речь в публикации «В Украине свирепствует безработица. Война обострила проблему нехватки квалифицированных кадров».

Главная вина в этом лежит на власти и так называемом бизнесе, прежде всего крупном, поскольку в нынешней ситуации крайне необходимым является разворачивание военного и иных производств, направленных на оборону страны и приближение победы над агрессором. И здесь на счету каждая пара рук способная делать хоть что-то полезное для победы над врагом.

Но это в теории…

А на практике

> — установка на «победу через 2-3 месяца» и на то, что «Запад нам поможет», предоставив оружие, привела к тому, что только сейчас, через полтора года после начала «Большой войны» наконец-то началось некоторое «шевеление» в вопросе разворачивания оборонного

производства, соответственно, можно рассчитывать на увеличении занятости.

Возникающие в следствие ограничения выезда из страны коррупционные риски обсуждать не будем, ибо они очевидны.

1) — Если появится возможность «пущать или не пущать», то коррупция расцветет бурно,

2) — как это происходит сейчас с возможностью «откосить» от мобилизации и выехать нелегально за кордон.

Независимо от того, рассматривается ли властью вариант ограничения выезда из Украины после войны, налицо резко отрицательная реакция на эту идею общественности, даже многих фронтовиков.

Очевидно, что общество не готово давать власти мандат на такую «чрезвычайщину» в духе Северной Кореи под любым предлогом – хоть восстановления страны, хоть «сохранения нации и генофонда».

Попытка ввести подобные меры силовым способом чревата непредсказуемыми последствиями для страны, что крайне опасно в нынешней ситуации.

3. Заграница: глубокая озабоченность и шкурные интересы

Тема послевоенного восстановления Украины, прежде всего, в плане обостряющейся проблемы демографии и трудовых ресурсов, достаточно часто всплывает в медиа.

1) — Откликами на актуализацию этой темы ранее стали публикации «Демографическая катастрофа в Украине на фоне войны и разрухи» в мае, и

2) — «В Украине свирепствует безработица. Война обострила проблему нехватки квалифицированных кадров» в июне нынешнего 2023 года, и это только последние публикации по этой теме.

В них, в частности, шла речь о том, что в Украине **этот вопрос активно поднимается**.

Ещё в середине мая член комитета Верховной Рады по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики Нина ***Южанина*** отмечала, что

— за год с лишним Украина потеряла 5,5 миллионов трудоспособных граждан, которых до войны насчитывалось 17,4 миллионов.

Таким образом,

> **— количество трудоспособного населения сократилось более чем на 30%.**

Для сравнения ***Южанина*** привела **показатели потерь трудоспособного населения в Германии в период с 1939 по 1945 годы, которые составили 16%.**

В конце июля тему послевоенного восстановления Украины актуализировало американское издание ***Bloomberg*** в нашумевшей публикации «Ukraine Needs Its Women Back for a Shot at Economic Recovery» или «Украине нужны женщины, чтобы попытаться восстановить экономику».

Основная мысль текста сводится к тому, что, если Украина не вернёт хотя бы часть из выехавших за рубеж за время войны 2,8 миллионов женщин трудоспособного возраста, её экономика будет ежегодно терять до 10% от довоенного ВВП, то есть около 20 млрд долларов в год. Это станет существенным препятствием на пути послевоенного экономического восстановления.

> 1) — ***Bloomberg*** напоминает, что и до войны Украина имела один из самых низких коэффициентов рождаемости в Европе – 1,2, при необходимом для воспроизводства уровне в 2,1.
>
> 2) — С началом войны ситуация, ожидаемо, ухудшилась, а неспособность вернуть в страну женщин детородного возраста может усугубить её ещё больше.

Следует отметить, что,

> 3) — **по мере продолжения войны, количество беженцев, не желающих возвращаться в Украину, растёт.**

По данным опубликованного в апреле исследования, проведённого среди украинских беженцев в Польше,

> — количество тех, кто не планирует возвращаться в Украину, за полгода выросло более чем вдвое – с 17% до 38%.

Возвращаясь к поднятой ***Bloomberg*** теме о необходимости возврата из Европы украинских беженок для послевоенного восстановления, важно понимать **несколько факторов, которые этому явно препятствуют.**

Во-первых, это невозможность самореализации для большинства уехавших в послевоенной Украине, прежде всего, потому что неизвестно, сколько продлится война, как она закончится, и как будет выглядеть страна после нее. До войны экономика страны обладала несравнимо более сложной структурой и более высоким уровнем разделения труда, чем

будет обладать после её окончания. Если раньше ей требовались экономисты, юристы, инженеры, специалисты по иностранным языкам, банковскому делу и прочие, то после войны очень многие из этих специалистов будут просто не нужны, а потребуются строители, рабочие агропрома и обслуга. На такую работу за 200-300 долларов едва ли согласится большинство уехавших женщин, которые имеют высшее образование и пытаются в Европе учить языки с тем, чтобы устроиться на работу если не по специальности, то по крайней мере в смежной сфере.

Во-вторых, резкое различие в доходах и в уровне жизни между Европой и Украиной не в пользу Украины будет решающим образом препятствовать возвращению беженцев домой даже с учетом необходимости учить язык, платить за жилье, социализироваться в местных условиях, особенно если речь идет о беженцах из зон боевых действий, где все разрушено, и возвращаться многим просто некуда. Впрочем, случаи бывают разные, и многие возвращаются, не прижившись на чужбине.

В-третьих, из-за войны и политики власти по силовому удержанию мужского населения в стране, многие семьи распались, женщины за рубежом устраивают свою личную жизнь, детей устраивают в местных школах, находят работу или иные источники существования, и вопрос возврата в Украину отпадает автоматически.

На фоне обостряющейся «женской проблемы», стали озвучиваться прожекты о привлечении в Украину в послевоенный период для улучшения демографической ситуации нескольких миллионов мигрантов из стран Ближнего Востока, Центральной и Южной Азии. Идея, мягко говоря, далека от адекватности…

Но глубокая озабоченность заграницы судьбой послевоенной Украины совершенно не мешает ей решать свои шкурно-демографические и ресурсно-человеческие проблемы за счет украинских беженцев, которые выгодно отличаются от мигрантов из других стран, а массовый выезд наших беженцев дает европейским работодателям возможность широкого выбора и привлечения беженцев на те работы, за которые сами европейцы не хотят браться, а мигранты из других стран часто вообще не особо стремятся работать, предпочитая сидеть на пособиях, перегружая и без того раздутую социальную систему европейских стран.

При этом в Европе в сфере трудовых ресурсов имеют место примерно те же проблемы, что и в Украине, о чем шла речь в публикации «В Украине свирепствует безработица. Война обострила проблему нехватки квалифицированных кадров».

Это переизбыток индивидов с высшим образованием и «модными профессиями ни о чем», которые совершенно никому не нужны, но социалка обязана их содержать. С другой стороны, растущий недостаток рабочих рук на непрестижных грязных и малооплачиваемых работах, на которые никто из местных идти не хочет, а основная масса мигрантов из Азии и Африки просто не хочет работать вообще. Кроме того, на фоне вроде бы безработицы, имеет место недостаток квалифицированных работников производственно-технических специальностей, требующих долгой и дорогостоящей подготовки.

Чтобы создать условия для социализации мигрантов, обладающих соответствующими качествами, в ЕС намерены существенно облегчить и упростить ряд бюрократических процедур. Европарламент планирует рассмотреть директиву, вводящую поправки и устанавливающую единые правила получения ПМЖ в странах Евросоюза для граждан третьих стран, «в целях содействия их интеграции»:

– сократится срок проживания, необходимый для получения долгосрочной резиденции (ПМЖ) с нынешних пяти до трех лет; в эти три года будет засчитываться проживание на законных основаниях в любой стране ЕС, а не только в стране получения ПМЖ, как сейчас, а в стране, где запрашивается ПМЖ нужно будет прожить всего один год; в этот срок также будет засчитываться пребывание по студенческим визам, временной защите и другим законным основаниям.

– страна выдачи ПМЖ не будет устанавливать требований по минимальному ежемесячному доходу претендента, можно будет демонстрировать наличие накоплений, спонсорской помощи третьих лиц и другие средства для существования;

– долгосрочным резидентам ЕС разрешат отсутствовать на территории Союза до 24 месяцев подряд без потери статуса;

– дипломы, полученные в любой стране ЕС, будут признаваться по правилам, действующим для граждан ЕС;

– дети долгосрочных резидентов получат право автоматически приобретать статус долгосрочного резидента ЕС без дополнительных условий;

– долгосрочные резиденты смогут свободно жить и работать в любой стране ЕС, а не только в стране, выдавшей резиденцию;

– подтверждение владения языком будет ограничено уровнем A2, причем языковые курсы будут предоставляться бесплатно;

– максимальный срок рассмотрения заявления на ПМЖ составит 60 дней с даты подачи заявления;

– ПМЖ будет выдаваться минимум на пять лет и автоматически продлеваться без дополнительных условий.

Кроме указанного, намечается внедрения целого ряда мер, касающихся правовой защиты и защиты от дискриминации, социального и пенсионного обеспечения, равных прав с гражданами ЕС и прочего.

Очевидно, что при таких условиях, все, кто имеет желание остаться в ЕС навсегда, получит достаточно серьезные возможности, чтобы это желание реализовать.

4. Некоторые пугающие статистические данные

Далее приведем некоторые последние статистические данные, которые не требуют особых комментариев.

По данным Европейского статистического ведомства, в Европе на 30 июня находилось более 4 миллионов украинских беженцев. Больше всего наших беженцев приняла Германия (1,1 млн), Польша (977 тыс.) и Чехия (349 тыс.). Почти половина из них (46,6%) – это взрослые женщины, еще 34,4% – дети, а 19% – мужчины.

По данным Польского института экономики PIE, малый бизнес из Украины уходит в Польшу. В 2022 году украинцы создали в Польше около 16 тысяч единоличных предприятий (ФЛП), что составляет 6% всех новых бизнесов, зарегистрированных в прошлом году, а за первые шесть месяцев 2023 года добавилось почти столько же. С начала войны до конца июня 2023 года в Центральной базе регистрации и информации о бизнесе было зарегистрировано 29 400 украинских ФЛП; больше всего – в сфере строительства, информации и связи, услуг (85% –парикмахерские и косметологические услуги). До войны в 2022 году в месяц регистрировали около 200 украинских предприятий в Польше, а с начала 2023 года ежемесячно создаются более 2000(!) украинских ФЛП. На украинские компании приходится 67% всех новых иностранных бизнесов и 10% всех фирм, созданных в течение первой половины 2023 года.

Согласно исследованиям, которые провели специалисты Миграционной платформы EWL, Фонд EWL и Центр Восточноевропейских студий Варшавского университета, из Польши в Украину по состоянию на июнь нынешнего года планируют возвратиться менее половины беженцев – 47%. Иными словами, 53% беженцев намерены остаться в Польше или переехать в другую страну Европы, причем в ноябре 2022 года не желающих возвращаться было 18%, а в марте 2023 года – 45%, то есть динамика настроений – просто угрожающая.

Экономист Алексей ***Кущ*** приводит следующие данные о влиянии массовой эмиграции на обвал экономики в Украине:

«Каждые 100 тысяч уехавших за границу украинцев снижают ВВП страны на 0,5%, сообщает The Wall Street Journal. Всего, по данным американского издания, с конца февраля 2022 года Украину покинули около 8 миллионов человек. А вернулись – менее 2 миллионов.

Алексей Кущ
Избранное · 26 июль в 10:47 ·

Прошу обсудить мой пост:

Давайте попробуем определить экономические потери Украины в результате миграции за границу 6 млн украинцев, в основном женщин и детей.

Если оценивать прямолинейно - это минус 6 млн потребителей на внутреннем рынке (кстати, дети и женщины являются драйверами потребления).

То есть, речь идет о потери примерно 20% емкости внутреннего рынка.

Но женщины - это экономически активная часть общества, а дети - экономически активная часть в будущем.

До войны, ВВП Украины составлял 200 млрд дол, при этом экономически активная часть населения составляла 17 млн человек.

С учетом сезонных мигрантов (периодически возвращались на Родину), в Украине работало 10 млн плательщиков налогов и еще 3-4 млн человек в тени.

Возьмем цифру в 15 млн экономически активных, которые генерировали более 13 тыс дол подушевого ВВП в год.

То есть потеря 6 млн человек экономически активного населения - это минус 80 млрд дол в год.

Можно расчитать не через экономически активную группу, а через общую численность.

До войны, с учетом пенсионеров и детей, подушевой ВВП составлял 5 тыс дол в год.

По этому показателю, потери составят 30 млрд дол.

Истина, как всегда лежит где-то посередине: думаю, речь идет о 40-60 млрд дол ежегодно.

Напомню, весь пакет помощи Украине со стороны ЕС в ближайшие три года составит 50 млрд евро.

А лишь для компенсации потери демографического потенциала, Украине потребуется в периоде 2024-2027 примерно 120-180 млрд дол.

То есть очевидно, что в своих оценках потерь войны, наше правительство сконцентрировалось лишь на материальных убытках.

На разрушении материальной инфраструктуры делают акценты и аналитические площадки, которые находятся при власти, называть их не буду, дабы не делать оным рекламы.

Но НИКТО из чиновников или обслуживающих их аналитиков не оценил влияние на ВВП демографических проблем.

А они ялвляются ключевыми в контексте успешности модели послевоенного восстановления.

И эту проблему не решить, пока есть ворох проблем в виде:

• высокого уровня транзакционных издержек - то, что бизнес платит чиновникам в карман, облгазам за подключение к сетям, облэнерго - за доступ к электричеству, таможенникам - за быстроту прохождения грузов и т.д.

• низого уровня управления трудовыми ресурсами (снижение количества штатных работников) - индикатор средней зарплаты уже не работает, в результате чего необходимо переходить к отраслевым/географическим тарифным почасовым сеткам. Плюс фискальные стимулы.

• демографического кризиса: миграция за рубеж экономически активного населения, высокий уровень людей пенсионного возраста, низкий уровень экономически активного населения.

• высокого уровня тенизации экономики.

• оторванности законодательства от реальной жизненной практики и слабая вовлеченность населения в экономические отношения.

Следовательно, и действия правительства должны быть адекватными существующим вызовам.

Нам нужна комплексная, системная программа, которая будет охватывать:

- демонтаж институтов, контролируемых олигархами;

- вовлечение широких слоев населения в экономический оборот, в том числе и с помощью доступных кредитных инструментов и легализации экономических активов;

- приближение законов к реальной практике.

И самое главное - решение проблемы безопасности и формирование долгосрочной позитивной перспективы.

- стимулирование роста легальных трудовых доходов, новая демографическая политика.

Давайте попробуем определить экономические потери Украины в результате миграции за границу 6 млн украинцев, в основном женщин и детей.

Если оценивать прямолинейно – это минус 6 млн потребителей на внутреннем рынке (кстати, дети и женщины являются драйверами потребления).

То есть, речь идет о потере примерно 20% емкости внутреннего рынка.

Но женщины – это экономически активная часть общества, а дети – экономически активная часть в будущем.

До войны, ВВП Украины составлял 200 млрд дол, при этом экономически активная часть населения составляла 17 млн человек.

С учетом сезонных мигрантов (периодически возвращались на Родину), в Украине работало 10 млн плательщиков налогов и еще 3-4 млн человек в тени.

Возьмем цифру в 15 млн экономически активных, которые генерировали более 13 тысяч долларов подушевого ВВП в год.

То есть потеря 6 млн человек экономически активного населения – это минус 80 млрд дол в год.

Можно рассчитать не через экономически активную группу, а через общую численность.

До войны, с учетом пенсионеров и детей, подушевой ВВП составлял 5 тысяч доларов в год.

По этому показателю, потери составят 30 млрд дол.

Истина, как всегда, лежит где-то посередине: думаю, речь идет о 40-60 млрд дол ежегодно.

Напомню, весь пакет помощи Украине со стороны ЕС в ближайшие три года составит 50 млрд евро.

А лишь для компенсации потери демографического потенциала, Украине потребуется в периоде 2024-2027 примерно 120-180 млрд дол.

То есть очевидно, что в своих оценках потерь войны, наше правительство сконцентрировалось лишь на материальных убытках.

На разрушении материальной инфраструктуры делают акценты и аналитические площадки, которые находятся при власти, называть их не буду, дабы не делать оным рекламы.

Но **НИКТО из чиновников или обслуживающих их аналитиков не оценил влияние на ВВП демографических проблем**.

А они являются ключевыми в контексте успешности модели послевоенного восстановления».

К тому же,

> **— рождаемость в Украине упала до рекордно низкого уровня за все годы независимости.**

По данным Опендатабот, за полгода текущего года в стране родилось 96 755 детей. По сравнению с довоенным 2021 годом рождаемость сократилась на 28%. Предыдущий антирекорд за время независимости был зафиксирован в 2020 году – тогда на свет появилось только 293,4 тыс. малышей.

По сравнению с первыми годами независимости уровень рождаемости в Украине снизился в 6 раз.

5. «Добро придется делать из зла, потому что его больше не из чего делать»

Вопрос о том, как и кто будет обустраивать Украину после войны, включая демографический аспект, в последнее время дебатируется часто. Но эти дискуссии носят сугубо абстрактный характер, поскольку, повторим, никто не может точно сказать, когда и чем закончится война, в каком состоянии к тому времени будет украинская экономика, будут ли реальны перспективы интеграции в ЕС и приток инвестиций в Украину.

Очевидно, что если в страну придут инвестиции и будут создаваться новые рабочие места с хорошими зарплатами, то значительная часть беженцев сама пожелает вернуться.

Если же притока капитала не будет, а Украина останется коррумпированной страной с непонятными перспективами, то основу экономики будут составлять лишь те отрасли и производства, которые выживут во время войны, например, сельское хозяйство и переработка агропродукции, добыча полезных ископаемых и подобное. Для такой крайне сократившейся экономики будет слишком много даже тех людей, которые еще остались в Украине, что подтверждается нынешней ситуацией.

Говоря о рецептах послевоенного обустройства Украины, чиновники и многочисленные эксперты заученно повторяют лозунги о том, что необходимо создать условия, когда беженцы смогут безопасно вернуться домой и вместе с оставшимися в стране работать здесь, создавая добавленную стоимость. При этом совершенно непонятно, где именно они будут работать, создавать эту самую добавленную стоимость, и хватит ли предполагаемых заработков хотя бы на элементарные потребности.

И вообще, откровенно раздражает, даже бесит правильный до тошноты императив:

— «надо создавать условия, чтобы хотели возвращаться и возвращались в Украину».

Но никто не в состоянии ответить на банальный вопрос: кто, из чего и как будет создавать такие условия?

Ибо очевидно, что пока что **некому и не из чего**.

По поводу того, из чего делать условия, вспомнился вынесенное в подзаголовок высказывание американского писателя и поэта Роберта Пенна Уоррена (1905-1989):

> **«Добро придется делать из зла, потому что его больше не из чего делать».**
>
> Показательно, что именно эту фразу братья Аркадий и Борис Стругацкие взяли в качестве эпиграфа к своему знаменитому «Пикнику на обочине».

Но кроме вопросов о том, кто и из чего будет обустраивать послевоенную Украину, есть еще вопрос, **как это обустройство должно выглядеть.**

Без решения вопроса «как», бессмысленно говорить о том, «кто» и «из чего» будет восстанавливать послевоенную Украину.

Конечно, в припадке утопического романтизма можно было бы предложить послевоенную Украину без коррупции, олигархата, зажравшейся бюрократии и прочего «элитняка», хотя бы с минимальным уровнем социальной справедливости и равноправия, причем все это можно строить уже прямо сейчас, не дожидаясь окончания войны, ибо при любом ее исходе все указанное пригодилось бы.

Но **именно этого пока нет и не предвидится…**

От слова «совсем»…

***

№ 1.922

«Военные рельсы идут под откос»

За полтора года Украина так и не перестроилась на военный лад

2023-08-11

Александр Карпец

Без малого полтора года войны и все более отчетливая перспектива продолжения этой войны надолго, всерьез и с туманными перспективами не особо изменили инфантильное отношение к этой войне у значительной части общества, включая власть и массового обывателя. В последнее время тема перехода страны на военные рельсы, точнее отсутствия такого перехода, резко актуализировалась в связи с наглым разбазариванием огромных средств на расходы, от которых за версту разит коррупцией и воровством. При этом все зациклились на деньгах, на дронах, других вооружениях, что очень важно, но есть более общие и основополагающие вещи – морально-психологическая установка в государстве и в обществе, которая определяет общее неадекватное отношение к войне, следствием которого является, в том числе, отсутствие перехода на военные рельсы, мародерство и мажорничество во время войны.

Не говоря уже о тотальной коррупции и воровстве, которые с ходом войны только нарастают, и это не только омерзительно, но и крайне опасно для

будущего страны в такое тяжелое время. Впрочем, о коррупции уже говорилось, в частности, в публикации «Украина – заповедник вечнозеленых (анти)коррупционеров. Даже страшнейшая война не в силах это изменить».

1. Давно пора говорить правду!

Все эти «вторые очереди музеев», «стадионы», «перекладывание плитки и брусчатки» и прочее на многие миллионы, даже на миллиарды гривен выглядят циничным издевательством на фоне нехватки вооружений, боеприпасов и другого снаряжения на фронте, включая беспилотники, вокруг которых разгорелся вполне оправданный скандал, потому что производство этих средств в Украине уже давно можно было наладить. Не говоря уже о том, что в армии и на фронте не хватает массы самых разнообразных, но крайне нужных вещей от тепловизоров до мыла и носков для бойцов, и все это либо они покупают за свои кровные, либо сбором средств и снабжением занимаются родные, близкие, просто небезразличные люди, взявшие шефство над определенными подразделениями ВСУ.

Снабжение частным порядком армии необходимыми вещами за полтора года войны привело к формированию разветвленного и достаточно циничного бизнеса, суть которого состоит в следующем. Одни воюют, рискуют жизнью, калечатся и погибают, но оплачивают многие необходимые для войны вещи из своего кармана, отдавая на это львиную долю своего денежного довольствия, и это уже само по себе является издевательским цинизмом. Другие в тылу собирают «кто сколько может» и обеспечивают снабжение необходимым из родственных побуждений, по знакомству, в порядке патриотического долга, из соображений человечности и благодарности. И все это притом, что в ВСУ и в Министерстве обороны существует интендантская служба, а на содержании армии из бюджета Украины и западными союзниками выделяются огромные средства и ресурсы. Но есть еще третья тыловая категория – те, кто наживается на поставках и продаже всего того, что необходимо для «фронта и для победы», реализуя на практике знаменитую поговорку «кому – война, а кому – мать родна». Очевидно, что вся эта конструкция социальных отношений выглядит омерзительно и размывает государственность и общественное устройство, которые и без того прогнили из-за тотальной коррупции и воровства.

К тому же, наша исконная махновщина и атаманщина, прочая децентрализация, в том числе, в снабжении волонтерами и даже в ведении боевых действий, хорошо работали в первые дни, пока у врага имел место бардак и неготовность к войне, которую враг же и развязал. Но за полтора года, даже со всеми оговорками на бунт Пригожина и прочее, агрессор наработал хоть какую, но систему в военном производстве и вообще в переводе экономики на военные рельсы если не в абсолютном понимании, то хотя бы в минимально нужном объеме. Это признают очень и очень многие. Украина и ее власть так и не сподобились это сделать. И если бы не помощь

западных союзников, то все это могло уже давно окончиться, причем очень и очень плохо. Против системы следует бороться системой, пусть даже совершенно другой и ассиметричной, как нынче модно говорить. Но в такой войне делать ставку по целому ряду важнейших вопросов, например, по беспилотникам, исключительно на волонтерство, да еще при условии тотального воровства и бардака – это смерти подобно.

Скандал, разгоревшийся на тему «пира во время войны» в виде расходования местными властями огромных средств на брусчатку, развязки, стадионы и прочее, дал центральной власти повод «перевести стрелки» на местное самоуправление, погрязшее в коррупции и воровстве точно так же, как центр. Но это не решение проблемы в виде перенаправления избыточных средств местных бюджетов на нужды обороны страны, а политиканство, особенно омерзительное и опасное в такое критическое время, о чем далее.

На фоне откровенно забуксовавшего контрнаступления и все более затягивающейся войны, к этому добавилась растущая в обществе неуверенность и разочарование, возникшие по причине завышенных ожиданий, сформированных примитивной пропагандой, которая насаждала инфантильную установку: дескать, еще немного, западные союзники дадут нам очередное «чудо-оружие», априори превосходящее вражеские вооружения, и – победа обеспечена, поскольку, дескать, не может коллективный Запад, поддерживающий Украину, проиграть Москве, которая, согласно нынешнему «карго-культу» почему-то должна в ближайшее время непременно развалиться и/или запросить пощады.

Ситуация обостряется информацией, которая поступает с фронта непосредственно от участников боевых действий через средства массовой коммуникации. Сколько бы власть ни пыталась цензурировать эту информацию и затыкать рты угрозами и манипуляциями, перекрыть этот источник информации она не в состоянии.

Наряду с коррупцией, воровством и некомпетентностью, подобного рода инфантильные установки власти и значительной части обывателей стали одной из важнейших причин того, что страна так и не перешла на военные рельсы, экономика не перестроилась на долгую войну на истощение, хотя к этому надо было приступать еще в апреле-мае 2022 года.

2. Провал военного уклада

Уже тогда, более года назад, очень много писали и говорили о том, что это война с врагом, обладающим огромными, практически неограниченными ресурсами, и это война надолго и в серьез. Тех, кто об этом предупреждал, обзывали чуть ли не «агентами Путина», употребляя модное нынче выражение «ИПСО».

Наряду со многими другими, автору этих строк еще год назад неоднократно доводилось писать о необходимости перевода страны на военные рельсы.

> В частности, об этом шла речь в публикациях «Военпром Украины: социально-экономические рельсы для долгой войны», «Готовиться к долгой войне на истощение настоящим образом!», «Тупиковые рельсы войны в комментариях и постах соцсетей».

Но по прошествии года с лишним после того, как все это писалось, «рельсы войны» оказались не просто тупиковыми, а они, образно говоря, «скрутились штопором» и идут под откос. А вместе с этим, под бой «барабанов для бомбоубежищ», под звукоряд снимаемых Минкультом сериалов патриотически-идиотического содержания, а также с украшением в виде малого герба-тризуба вместо советских символов, под откос может пойти страна, а нынешние невиданные со времен Второй мировой жертвы могут оказаться напрасными.

Пропагандистская демагогия о «западных вундервафлях», которые дадут возможность «двумя-тремя контрнаступлениями» развались огромную московскую военную машину и вздернуть Путина на веревке посреди Красной площади поближе к храму Василия Блаженного, изначально бесила автора этих строк, который имеет в кармане военный билет и первичное офицерское звание еще советского образца, а потому хотя бы в самых общих и смутных чертах, но изначально, с февраля 2022 года, понимал, с чем пришлось столкнуться и насколько к этому была (не) готова Украина после 30 с лишним лет развала и разворовывания.

Другое дело, что по прошествии 30 с лишним лет развала и грабежа от богатейшего советского производственного наследия в Украине мало что осталось, и за это никто пока серьезно не ответил. Об этом хорошо сказано в соцсетях экономистом Алексеем Кущем ():

3. «У каждой ошибки есть фамилия, имя и отчество

Украинцы, наконец, осознали необходимость развития ВПК.

Вот только ВПК – это не сферический конь в вакууме, а производная от развития промышленности.

По-другому эта модель не работает.

> «Утром – промышленная политика, днем – создание индустриального ядра, вечером – эффективный ВПК.
>
> А можно, сперва ВПК? Можно, но промышленную политику вперед…»

Именно поэтому, я удивляюсь, насколько клиповое мышление и отсутствие причинно-следственных связей въелось в нашу подкорку.

Многие годы писал статьи о необходимости проведения промышленной политики в Украине. И многие из тех, кто сейчас стал «промышленником», тогда смеялись над моими тезисами и пытались выставить чуть ли не ретроградом, «марксистом».

Теперь наступило прозрение? Поздно.

Вспоминаю свой пост про разрушение цехов завода «Арсенал» прямо накануне полномасштабной войны.

Как тогда в комментариях многие писали, что «жральник» на месте уникального предприятия – это хорошо.

Теперь они же кричат – «где наша оптика?».

Разрушили техническое образование, академическую науку, выдавили за границу лучшие умы страны, развеяли по ветру заводы, утратили компетенции, навыки и технологии и удивляемся: «Где наше ПВО?».

Люди, разрушившие промышленный потенциал страны (точнее, сделавшие ему контрольный выстрел), теперь вновь в топе: организуют за рубежом благотворительные вечера, собирают донаты на то, что мы могли сами производить…

Собираются контролировать деньги, которые наши партнеры выделят на восстановление Украины.

3. Ничего не меняется…

Большая страна без промышленной политики – это как курица без головы, какое-то время еще может двигаться, но финал предрешён»…

Более того, среди многих вездесущих так называемых экспертов, а также чиновников даже самого высшего ранга до сих пор широко распространён либерально-рыночный инфантилизм на тему о том, что переход экономики и жизни в стране на военные рельсы, – это возвращение к сталинизму, путь в Северную Корею и так далее. При этом умышленно или по глупости игнорируется тот факт в годы Второй мировой войны даже США, не говоря уже о Великобритании перевели на военные рельсы экономику, а Британия – всю общественную жизнь подчинила борьбе с гитлеровцами.

Покойная уже ныне королева Соединенного Королевства Елизавета II (1926-2022) в феврале 1945 года, будучи еще принцессой, вступила в ряды Вспомогательной территориальной обороны, прошла курсы механиков-водителей санитарного автотранспорта, получила воинское звание лейтенанта и в течение 5 месяцев проходила военную службу.

Зато в Украине сейчас разнокалиберный «элитняк» и его отпрыски прячутся по заграницам или в тылу, ведут разгульный образ жизни, снимая об этом идиотические видеоклипы, что выглядит верхом цинизма на фоне смертей, калек и разрушений. Описывать вопиющие картины «пира во время войны» в столице и других тыловых регионах, прежде всего на Западе страны, не будем, поскольку сейчас у всех на виду и на слуху все эти шопинги, развлечения, беспрепятственные выезды за границу особей мужского пола мобилизационного возраста, скупка резко подорожавшей недвижимости в западных регионах и так далее, пока где-то гибнут и калечатся бойцы на фронте, мирное население под вражескими ударами, а страна разрушается.

Отметим только, что нельзя в этом обвинять одну лишь только так называемую элиту, потому что значительная часть обывателей также усердно делает вид, что войны вроде как нет. В последнее время сначала министр реинтеграции Ирина Верещук, а затем сам Зеленский обратились к гражданам в требованием не расслабляться, «не кайфовать» и не забывать, что война еще далеко не окончена. В одной стороны, подобные обращения более чем обоснованны, но они выглядят достаточно фальшиво на фоне непрерывных скандалов вокруг депутатов от «Слуг народа» и других представителей «элиты», которые, будучи военнообязанными, коррупционным путем попадают за кордон, фигурируя там на дорогих курортах и в других местах, не имеющих ничего общего ни с их рабочим местом в Киеве, ни, тем более, с линией фронта.

4. А враг не дремлет!

Зато враг, пусть и с шараханиями и традиционным русским бардаком, занялся переходом на военные рельсы буквально после апреля 2022 года, то есть после ухода с севера Украины, и за это время сумел добиться достаточно весомых результатов, что признают на Западе и даже начали признавать у нас. Оставшиеся в наличии военные предприятия в России работают на полную мощность, часто в три смены.

На этом фоне откровенной клоунадой выглядит недавнее заявление министра стратегических отраслей Украины Александра Камышина, который деланно удивился, якобы впервые услышав, что далеко не все оборонные предприятия Украины работают во время войны в режиме 24/7.

Кроме того, в стране-агрессоре строятся новые предприятия, в частности, завод по производству беспилотных летательных аппаратов в Татарстане по иранской технологии и якобы с участием специалистов из Ирана,

> — о чем недавно шла речь в публикации «Беспилотники, дальнобойные ракеты и снаряды: где украинское оружие, которое изменит ход войны».

Через несколько месяцев агрессор сможет выпускать ударные беспилотники сотнями, они обрушатся на нас, и никакая ПВО не сможет их отразить чисто физически.

По данным медиа, развивает Россия и производство собственных дронов, например, типа «Ланцет», хотя есть версия, что этот дрон якобы создавался на основе израильской технологии. Российская пропаганда трубит, что производство «Ланцетов» увеличили чуть ли не в 50 раз. По информации с фронта, даже если это обычное пропагандистское вранье, и производство этих ударных беспилотников агрессор увеличит только в 10 раз, то нашим бойцам придется очень тяжело.

Вообще, тема беспилотников, которая в последнее время обрела особый резонанс, выглядит для Украины пока весьма неутешительно.

По ряду оценок, в 2022 году, благодаря импортным закупкам и поставкам, у ВСУ было в 10 раз больше БПЛА, чем у агрессора. Сейчас ситуация выровнялась, а в будущем году Россия после наращивания производства и введения в строй новых предприятий начнет доминировать, если сейчас не предпринять экстренные меры. На разработку и производство БПЛА в России выделены, по некоторым данным, более 10 млрд долларов.

Ситуация может еще сильнее обостриться в связи с тем, что с 1 сентября Китай вводит ограничения на экспорт дронов и ряда комплектующих к ним якобы для того, чтобы они не использовались в военных целях. Такая себе «борьба за мир» Китая, который не слишком скрывает, что поддерживает в этой войне Москву, поэтому вполне возможно, что Россия дроны и комплектующие для их производства негласно получать будет. Напомним, что именно Китай является производителем широкой номенклатуры дронов, в том числе гражданского предназначения, и комплектующих для их производства, которые используются как Силами обороны Украины, так и вражеской армией.

После скандала в информпространстве на тему недостатка беспилотников в контексте совершенно циничных трат на брусчатку, музеи м бордюры, правительство Украины наконец-то разродилось внушительной суммой в размере 40 млрд гривен на беспилотники. По крайней мере, такая сумма была озвучена. Не будем говорить о том, что это существенно меньше, чем суммы, которые предположительно выделяются врагом на те же цели. Но до сих пор непонятно, насколько все это серьезно, как будут организованы разработка и производство дронов, кто и как будет координировать эту сферу. Допустим, что подобная информация является закрытой, но практика и жизненный опыт подсказывает, что этот крайне важный вопрос может утонуть в бардаке, воровстве и коррупции. Очень хотелось бы ошибиться…

К тому же, не дронами едиными, как говорится… Кроме беспилотников, есть еще различные ракеты, которые, как нас долгое время убеждали, у врага вот-

вот должны закончиться, но оказалось, что это далеко не так. О этом также недавно говорилось в публикации «Беспилотники, дальнобойные ракеты и снаряды: где украинское оружие, которое изменит ход войны», но позволим себе процитировать выдержку:

«Окончательно убил наповал замначальника Главного оперативного управления Генштаба бригадный генерал Алексей Громов в интервью изданию «Укринформ».

По словам генерала Громова, за время войны российский военно-промышленный комплекс сумел повысить темпы производства, и сейчас в России способны в месяц производить около сотни ракет различных типов, а именно: более 10 «Искандеров», до 30 «Калибров», до 60 крылатых ракет воздушного базирования, включая Х-101, Х-555 и «Кинжалы».

Для всего этого России необходим целый ряд импортных комплектующих, прежде всего из числа полупроводниковой электроники, которые в России не производятся, и российский военпром их получает в обход пресловутых санкций.

Заодно отметим, что «сказочки», которыми нас долго кормили разного рода гражданские и даже военные чиновники, а также «патриотические пропагандоны» (пардон!), о том, что у «Путина ракеты вот-вот окончатся», и их «хватит на два-три раза», можно сдать утиль.

Хочется спросить, где в серийном исполнении наши знаменитые «Нептуны», которые, кстати, бьют на те же 300 км, что и ATACMS, которые мы безуспешно выпрашиваем у американцев, с той лишь разницей, что «Нептуны» – это крылатые дозвуковые ракеты, а ATACMS – это сверхзвуковая баллистика. Но если уже говорить о баллистике, то где широко распиаренные «Сапсаны», «Борисфены», «Громы»? От этих поэтических названий уже рябит в глазах, а дальнобойных средств поражения врага нет, хотя в свое время Украина выпускала ракетные вооружения, способные поражать цели на других континентах».

Кроме дронов и ракет, есть еще масса других позиций, производство которых в Украине уже давно должны были наладить, заодно решая проблему занятости населения.

5. Возможности и цели агрессора

Если же говорить о возможностях агрессора, то все эти ввинчивавшиеся отечественной примитивной пропагандой «нарративы» о том, как у России закончится оружие и мобилизационный ресурс, а сама Россия вот-вот развалится, изначально вызывала реакцию отторжения у любого здравомыслящего индивида, особенно у тех, кто имеет еще советский опыт. Собственных ресурсов в России всегда хватало, а недостающие для военного

производства подсанкционные изделия, в том числе западных производителей, Москва получает путем серого и даже черного импорта через страны, которые не поддержали санкции, прежде всего, через Китай, а также через Грузию, Казахстан, Киргизию. С деньгами на финансирование возрастающих военных расходов у путинского режима тоже особых проблем нет, поскольку российская нефть активно продается, в том числе и на Запад, в обход санкций через все те же страны, не присоединившиеся к санкциям. К тому же, в последнее время опять наметился существенный рост цен на нефть, которые потянут вверх цены на газ и другие энергоносители.

Это еще раз говорит о никчемности санкций, эффективность которых изначально представлялась сомнительной даже авторам санкционных мероприятий в США, о чем шла речь в ряде публикаций,

> — в частности «Запад еще пока не понял, как санкции действуют на Россию… А Украине нужно оружие!» и «Через дырявые санкции Запада в Россию плывет военная продукция, а из нее – нефть».

Параллельно Москва стремится удушить экономику Украины, поскольку украинский бюджет зависит от западных союзников. На это направлены выход из сделки по зерну, авиаудары по гражданской инфраструктуре. Кремль также рассчитывает снизить поддержку Украины Западом, для чего используются угрозы эскалации, в том числе расширения конфликта на территорию НАТО через Беларусь с помощью «вагнеровцев».

А главное, Путин дожидается выборов в США, надеясь, что смена власти в Белом Доме обвалит американскую поддержку Украине, а следовательно, поддержку Запада, которая стимулируется Вашингтоном. Также расчет Москвы небезосновательно строится на нарастание так называемой «усталости» Запада от войны и тех социально-экономических проблем, которые она порождает.

На Западе, наконец, стало доходить, что Путин не только не пытается поскорее закончить войну в Украине, но и готовится к боям еще больших масштабов, причем не только с Украиной, о чем свидетельствует целый ряд решений, которые принимаются в России в последнее время, не считая запуска на полную мощность военных производств.

В частности, принимаются нормативные акты, ужесточающие порядок мобилизации и позволяющие существенно увеличить численность мобилизованных, причем российский мобилизационный ресурс больше украинского в несколько раз. Конечно, этот мобилизационный ресурс надо вооружить и обучить, но решение этих проблем агрессор постепенно налаживает. Точно так же, по множеству свидетельств с фронта, враг постепенно учится воевать и применять современные формы, методы, вооружения, оборудование.

Серьезный резонанс вызвали слова главы комитета вражеской Госдумы Андрея Картаполова о том, что вносимые сейчас поправки в законодательство «написаны для большой войны и всеобщей мобилизации – запах этой большой войны уже чувствуется».

Наконец, на Западе, наконец-то, начинают публично признавать, что целью Путина является не столько Украина, сколько пересмотр миропорядка, установившегося после развала Советского Союза, а в конечном счета, и сам Запад. В связи с этим в западных медиа появляются выдержанные в мрачных и даже панических тонах публикации, говорящие о том, что Путин нацелен на очень долгую войну, нацеленную против Запада, и для этого Путин имеет практически неограниченные ресурсы и существенную поддержку населения, отравленного шовинистическим угаром. Ярким образчиком таких настроений является недавняя нашумевшая публикация в издании New York Times под красноречивым названием «Putin's Forever War», то есть «Вечная война Путина».

6. К вопросу об использовании средств местных бюджетов на военные нужды

Именно в таком контексте следует вернуться к недавнему скандалу вокруг, мягко говоря, неоправданного использования местными властями огромных средств на откровенно коррупционно-воровские цели в такой критический момент. Причем здесь следует сделать сразу два предварительных замечания.

Во-первых, будучи совершенно аморальным и даже преступным, расходование средств местных бюджетов на перекладку брусчатки, замену бордюров и обустройство стадионов в отдаленных населенных пунктах чаще всего нельзя назвать необоснованным, потому что органы местного самоуправление имеют на это право при наличии средств в бюджете. Более того, в ряде случаев такие работы давно назрели, как, например, в случае со знаменитой развязкой в столичном Оболонском районе. Степень коррупционности и воровства при выполнении этих расходов и работ – это уже следующий вопрос, но эти расходы являются законными с точки зрения формальной нормативной базы. Другое дело, что в условиях жесточайшей войны за существования против превосходящего буквально по всем параметрам (даже с учетом западной помощи) агрессора, подобные формально законные траты являются верхом дурости, цинизма и преступности, если исходить из общечеловеческих представлений. Тем более что эти расходы стали возможными именно по причине войны, поскольку доходные части местных бюджетов разбухли по причине налогов на доходы военнослужащих, которые резко выросли в связи с полномасштабной агрессией, как и сама численность военнослужащих, о чем далее.

Во-вторых, скандал вокруг этих трат понемногу улегся, сменившись другими резонансными событиями, а проблема, судя, по всему осталась, то есть

никаких изменений в «нормативку» внесено не было, и местные дельцы имеют возможность и далее тратить в свое удовольствие средства, неожиданно свалившиеся на голову в связи с войной, а бойцы на фронте продолжают испытывать нехватку всего – от боеприпасов и спецоборудования до массы бытовых вещей, без которых существование невозможно.

К этому следует добавить, что паразитирование на деньгах разбухших местных бюджетов центральная власть использует для политиканских игр в своем противостоянии с местным самоуправлением, вместо того чтобы совместно решить проблему, перенаправив часть средств на более важные и оправданные в нынешнее время нужды. Не говоря уже о том, что центральная власть и сама отметилась не только чередой подобных скандальных расходов, но и созданием преступно-идиотических препятствий для отечественных производителей, включая тех, которые работают на оборону, но это отдельная тема.

Суть проблемы состоит в следующем.

В свое время было принято решение о том, чтобы 64% доходов от налога на доходы физических лиц (НДФЛ), известного как «подоходный налог, оставлять в местных бюджетах для того, чтобы местные органы власти были заинтересованы создавать рабочие места и тем самым увеличивать доходы местных бюджетов. Несомненно, это хорошая и правильным идея.

Но когда началась полномасштабная агрессия и общая мобилизация, без всяких усилий со стороны местных властей возникли тысячи официально трудоустроенных с оплатой значительно выше средней – от 30 тысяч гривен и выше.

Экономист Павел ***Вернивский*** приводит следующие весьма прикидочные цифры, дающие, тем не менее, понимание ситуации.

> В бюджете 2021 года общий фонд оплаты труда военнослужащим и полиции составлял немногим более 100 млрд гривен, а в бюджете на 2023 год этот фонд увеличился в 10 раз – почти до 1 трлн гривен, точнее до 973 млрд грн.
>
> Далее простая арифметика: 973 млрд * 18% = 175 млрд возвращается назад в бюджет у вигляді подоходного налога, и 75% этой суммы идут в местные бюджеты, а это 131 млрд гривен дополнительных средств, которые неожиданно «упали на голову» местным бюджетам только потому, что в стране война.

От себя добавим, что в медиа неоднократно появлялась информация о том, что руководство органов местного самоуправления на местах часто вступают в сговор с командованием воинских частей, чтобы те в качестве места дислокации выбирали определенную территориальную громаду именно с

целью получения дополнительных бюджетных поступлений, и такие вещи делаются отнюдь не бескорыстно. Конкретных фактов обнаружить не удалось, но жизненный опыт подсказывает, что такое более чем возможно.

Упавшие вдруг на голову огромные средства должны быть до конца года потрачены, поскольку, в противном случае, согласно закону, они будут изъяты в центральный бюджет. Кроме того, есть коррупционно-воровские интересы. Поэтому и затеваются все эти стройки стадионов многомиллионной стоимостью в городке с населением несколько списочных тысяч, перекладывание брусчатки и бордюров и так далее.

Излишек этих средств должен быть направлен на нужды обороны страны, в том числе на производство вооружений, включая дроны. Заодно будут создаваться тысячи рабочих мест, то есть будет решаться крайне острая проблема занятости.

Частично эту проблему смогут решать наиболее продвинутые местные самоуправления, например, в крупных промышленных центрах, где имеется необходимая инфраструктура, производственная база, ресурсы и кадры. Но для этого нужна координация центра, госзаказ, технические условие и прочие необходимые вещи.

Павел Вернивский предлагает радикальную смену подхода в отношении этих средств. Военное положение и критическая ситуация, по его мнению, требуют отказа от всех этих игр в децентрализованные бюджеты. Поэтому экономист предлагает следующее.

Усилить режим реверсной дотации и трансфертов из местных бюджетов в центральный, поскольку основные оборонные расходы, в частности финансирование военных частей на территории некоторых громад и закупку военного оборудования, несет государственный бюджет, поэтому он остро нуждается в источниках финансирования.

Кроме того, в настоящий момент появилось большое количество инвалидов, сирот, лишившихся жилья и имущества переселенцев. Местные бюджеты должны направить полученные избыточные средства на решение социальных проблем тех, кто пострадал от войны.

От себя приведем простой пример. Только в Киеве и в пригородах стоит огромное количество недостроев коммерческого жилья, судьба которых достаточно сомнительна. Местные власти могли бы выкупить часть из них, достроить и расселять в них переселенцев, на условиях сохранения этого жилого фонда в коммунальной собственности, чтобы беженцы могли платить только коммуналку, а не грабительские суммы за аренду, на которую у них часто нет средств. Но незаметно, чтобы этим кто-то серьезно озаботился.

П. Вернивский утверждает, что «скулеж» на тему местного самоуправления в такое критическое время следует отбросить, а к вопросу децентрализации можно будет вернуться после войны.

Есть и менее радикальные предложения, в частности, фиксация определенного процента «военных поступлений» в местные бюджеты, которые должны быть направлены на военные нужды, а также отдельно – на социальные нужды, вызванные войной.

7. Возможны и другие варианты…

Но проблема в том, что по прошествии полутора лет войны в этом вопросе ничего не сделано, хотя всего-то надо было – доработать нормативную базу. Но вместо этого в Раду подаются совершенно неадекватные предложения о введении «дня благодарения» и прочий бред.

В этом смысле, достаточно цинично выглядят политиканские попытки центральной власти «перевести стрелки» в этом вопросе на местное самоуправление. Здесь «хороши» обе стороны, которые уже давно должны были выработать совместное решение, принять его и немедленно приступить к его реализации, поскольку ситуация складывается критическая, когда каждый день и каждая гривна на счету.

Тот факт, что это до сих пор не сделано, может свидетельствовать только о том, что многим выгодна ситуация, когда «неожиданно» упавшие в местные бюджеты по вине войны средства можно использовать, мягко говоря, «с легкостью необыкновенной».

И немного исторических параллелей и «нарративов» напоследок

Воевать автору этих строк не пришлось, но по возрасту довелось видеть много участников еще той, Великой Отечественной войны, имевших к ней отношение в совершенно разных ипостасях. Это были и фронтовики, и партизаны, и труженики тыла, и узники гитлеровских концлагерей, и заключенные концлагерей сталинских, некоторые «успели» побывать и в тех, и в этих концлагерях, да еще и повоевать на фронтах. В конце 1970-х и даже несколько позднее было еще много людей той генерации, пребывавших в здравом уме и в твердой памяти. Люди эти были очень разные, с разными взглядами на мир, значительная их часть примерно одинаково «крыла матом» и Гитлера и Сталина, хотя среди них были и партийные, откровенно антисоветски настроенные, часто даже «в одном флаконе». Словом, нынешняя болтовня о «сплошь зомбированных совках» – это чушь для «малолеток» и какого-нибудь «института памяти», а не для тех, кому с этими людьми довелось столкнуться вживую, но это отдельная тема…

В контексте настоящего опуса важно другое. Большинство этих людей, включая тех, кто имел более чем обоснованные претензии к сталинскому режиму, даже независимо от образования, абсолютно четко отличали государство от своей страны и своей земли, которую нужно любой ценой защитить от озверевшего, вооруженного до зубов и морально уродливого врага.

Словом, все – как сейчас… И здесь ключевым является выражение «любой ценой», ибо только так можно победить путинскую орду. В этих условиях разворовывание средств и ресурсов, их разбазаривание на откровенно коррупционные проекты есть та сама измена, которую у нас модно называть «зрадой».

Точно такой же «зрадой» является тот факт, что **за полтора года полномасштабной агрессии страна не переведена на военные рельсы**, **военная промышленность, смежные и жизнеобеспечивающие отрасли не работают в полном объеме**, а обыватели и «элитняк» в тыловых регионах ведут расслабленный образ жизни.

***

№ 1.923

Відповідальність за майбутнє. Український вимір

2023-08-20

ЛЮБОМИР ШАВАЛЮК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Російсько-українська війна вступила в фазу умовної рівноваги.

Російсько-українська війна вступила в фазу умовної рівноваги. На сьогодні обидві сторони виклали на стіл усі наявні карти й уже не мають прихованих козирів, здатних стрімко змінити статус-кво на фронті. Рівновага умовна, бо в кожну мить її можуть порушити певні рішення ключових геополітичних гравців, які суттєво підсилять чи послаблять одну зі сторін. Але таких рішень поки немає, передумови для них поки не з'явилися. І цього достатньо, щоби почався новий раунд закулісних переговорів, дипломатичної боротьби, спроб перегрупуватися та протиснути певні сценарії розвитку подій, бажані для тих чи інших сторін, залучених до цієї війни. У таких умовах украй важливо навести фокус і чітко окреслити ситуацію, в якій ми зараз знаходимося, та пріоритетні проміжні цілі, яких ми повинні досягати.

1. Емоційний вау-ефект

Давши бій росії в лютому минулого 2022 року, Україна створила глобальний «емоційний вау-ефект». Очевидно, що світ зовсім не був до цього готовий.

По-перше, він не вірив, що Україна взагалі зможе зорганізуватися та спромогтися на будь-який опір.

По-друге, він не вірив, що навіть якщо ми зорганізуємося, то в нас вийде дати бій «другій армії світу», вистояти й воювати на рівних.

І отут слід читати уважніше: розвинений світ не був готовий до цієї війни.

Значить,

1) — **він не мав прогнозів, як вона вплине на світ, сценаріїв розвитку воєнних дій, дипломатичних, геополітичних та геоекономічних її наслідків.**

Світ, який звик до повної визначеності, не мав жодних планів для цього сценарію.

Зокрема,

2) — **не було й не могло бути плану післявоєнного глобального устрою.**

А це означає, що зараз ми перебуваємо в моменті інтенсивної глобальної імпровізації:

— на наших із вами очах із тисяч ідей, просіяних крізь сито інтересів, в режимі реального часу **народжується *план глобального післявоєнного устрою.***

Україна має всі шанси намалювати та пролобіювати свій план, якщо він буде адекватним та влаштує ключових геополітичних гравців.

Завдяки своїй стійкості ми отримали потенціал грати за одним столом із найпотужнішими країнами світу та визначати глобальний порядок денний сьогодення та майбутнього. **Унікальність цього шансу важко переоцінити.**

Глобальний емоційний вау-ефект знайшов відгук у серцях виборців усього світу. Тому обрані ними політики - керівники розвинених держав не кинули Україну на поталу ворогові, почали нас підтримувати, щоб задовольнити внутрішні соціальні запити й подивитися, що буде далі. А далі виявилося, що своїми стійкістю, незламністю, героїзмом та кров'ю Україна не просто забезпечила собі виживання, принаймні поки що, а зазіхнула на кардинальне переформатування світового порядку.

Однак, на жаль,

> — **поки що ніхто ні в Україні, ні у світі чітко не бачить, яким він повинен бути**.

А поки тривають інтелектуальні пошуки його конфігурації, глобальний емоційний вау-ефект потроху ***вичерпується***.

Як кажуть мудрі люди, хто ввечері сильно сміється, той зранку сильно плаче.

Тому,

> 1) — суспільства розвинених країн уже почали втомлюватися від російсько-української війни та її наслідків і починають висловлювати незадоволення.

Їхні керманичі це віддзеркалюють:

> 2) — вони дедалі частіше говорять про те, щоби посадити сторони війни за стіл переговорів.

У цьому контексті час грає проти України.

Щоби забезпечити та підсилити підтримку Заходу на тривалу перспективу, гарантувати собі безумовне отримання всього, що необхідне для виходу на кордони 1991 року, Україна повинна запропонувати світові щось потужне замість цього глобального, але тимчасового емоційного вау-ефекту.

Ми маємо показати розвиненим країнам, які нас підтримують, навіщо їм усе це. Навіщо їм інвестувати в перемогу України, навіщо їм наша перемога, чому вона відкриє для них кращий сценарій розвитку подій, ніж наша поразка. Іншими словами, ми повинні запропонувати світові загальноприйнятний план післявоєнного устрою, що буде запроваджений після нашої перемоги,

окреслити своє місце в ньому та своїми діями довести готовність його реалізовувати.

Усі масштабні війни завершуються зміною системи міжнародних відносин. Ця війна не виняток. Щоб вижити, Україна має її виграти. Щоб виграти, ми маємо провести внутрішню роботу над собою та залучити достатньо зовнішньої підтримки (тут важливі обидві складові).

Щоб залучити належну підтримку, ми повинні сформулювати таку систему повоєнних міжнародних відносин, при якій усі, хто нас підтримує, (можливо, не тільки вони) будуть у виграші. І поки для ключових глобальних гравців не буде ясності в цьому питанні, ніхто не поспішатиме завершувати цю війну, тим більше забезпечувати в ній перемогу України.

Таким чином локальне питання виживання України перетворюється на глобальне питання кращого майбутнього для світу, принаймні тої частини світу, яка нас підтримує. У цьому контексті Україна несе відповідальність за майбутнє світу. І це цілковито відповідає інтересам українського народу.

2. Економічний фундамент

Щоби сформувати привабливе бачення майбутнього, передовсім потрібно врахувати наявні світові тенденції, які вже проявилися та з часом лише розвиватимуться. Очевидно, що базис усіх нинішніх глобальних процесів лежить в економіці, а точніше в новітніх технологіях на кшталт штучного інтелекту, безпілотників чи роботизованої техніки, які протягом наступних років вивільнятимуть значну кількість робочої сили в тих країнах, що володіють такими технологіями. Чимало аналітиків вважають, що це призведе до різкого зростання безробіття у глобальних масштабах. Але собака зарита не там, бо історія економіки нас учить, що після кожної промислової революції вивільнена робоча сила з часом знаходить собі робочі місця, хоча й не у традиційних, а в новостворених галузях. Насправді суть у тому, що саме завдяки зазначеним технологіям у виробництві товарів та послуг обмежувальним чинником стане не робоча сила, а сировина.

Імовірно, розвинені країни вже не матимуть системного дефіциту робочої сили, який існував останніми десятиліттями та зумовлював глобальні міграційні потоки. Вони можуть обмежити імміграцію та зробити кордони жорсткішими для перетину іноземцями. Водночас розвиненій країні буде замало володіти лише технологіями: їй потрібна буде ще й сировина, щоб за допомогою наявних технологій виробляти (порівняно) надзвичайно дешеві товари та послуги й забезпечувати ними своїх громадян. Звідси випливає два наслідки.

По-перше, глобальна торгівля у звичному для нинішніх часів форматі втрачає сенс. 40-50 років тому США почали переносити виробництво за кордон, у країни Азії – Японію, Південну Корею, КНР, щоби здешевити робочу силу, а

відтак і сам товар. Тепер робочої сили треба буде менше, її затрати у виробництві будуть нижчими, тому не буде смислу шукати настільки радикальних способів її здешевити далеко за кордоном. Усе необхідне можна буде виробляти наявною робочою силою за умови наявності достатньої кількості сировини. Усі країни, які володітимуть відповідними технологіями, стануть самодостатніми. За умови наявності достатньої кількості ресурсів. Навколо таких країн утворюватиметься коло сателітів, за глибинною суттю – колоній, із якими вони торгуватимуть дешевими товарами та послугами в обмін на ресурси. Таким чином світ, як і глобальна торгівля, гіпотетично може стати багатоядерним. Це свого роду неоколоніалізм, який, однак матиме принципово інші акценти порівняно з тим колоніалізмом, який ми знаємо з історії.

Однак оскільки кількість та ресурсний потенціал колоній обмежені у пропорції до кількості метрополій, у яких будуть наявні відповідні технології, то, очевидно, виокремиться кілька найпотужніших метрополій, які «зарезервують» собі колонії в безпеково-військовий спосіб та стануть форм-фактором при створенні єдиного простору для зарезервованих колоній та дружніх метрополій, інтегрованого в безпековому, економічному, геополітичному та, можливо, навіть культурному вимірі. Так буде доти, поки людина не освоїть космос у контексті промислової розробки наявних там корисних копалин.

Очікувано, що на статус найпотужніших метрополій, навколо яких об’єднуватимуться інші країни, на сьогодні претендують США та Китай. Міжнародна торгівля між ними може втратити сенс суто внаслідок дії описаних економічних механізмів. А наявний між ними ціннісний розлом (горизонталь проти вертикалі, авторитаризм проти демократії тощо) лише підсилить ці тенденції.

Таким чином, найвірогідніше, світ немов поділиться на дві глобальні клітини, у кожній із яких буде ядро (США та Китай), що буде центром і арбітром усіх процесів, що відбуваються в межах клітини, зокрема й міжнародної торгівлі. Чимось ситуація нагадуватиме біполярний світ періоду Холодної війни, але з огляду на рівень технологій внутрішні кордони в межах клітини будуть значно прозорішими, ніж тоді, а зовнішній її контур – значно чіткішим. Про те, що події розвиваються саме за таким сценарієм, свідчить багато фактів, зокрема дублювання Китаєм міжнародних організацій, створених із прицілом на увесь світ після Другої світової війни, на кшталт МВФ та Світового банку, перетворення юаня на другу, альтернативну резервну валюту через перевід Китаєм розрахунків за нафту на юані, створення системи міжнародного кредитування в юанях тощо, а також розвиток практики застосування санкцій, яку з часом можуть використовувати саме для чіткішого формування контурів двох глобальних клітин. Межі між двома клітинами можуть бути гарячі, тобто на них постійно триватимуть війни, або холодні, якщо доцентрові міграційні процеси просто вимиватимуть із них життя, або жорсткі, прокачані, якщо

кожна із клітин матиме на своїх зовнішніх кордонах свої міцні країни-форпости, що виконуватимуть солідний перелік функціоналу.

По-друге, оскільки сировина стає ключовим обмежувальним фактором, то до встановлення певної стійкої рівноваги між двома глобальними ядрами розпочнеться інтенсивна боротьба за «резервування» колоній, які постачатимуть сировину. Саме тому зараз росія та Китай кардинально збільшили зусилля для того, щоби схилити Глобальний південь на свою сторону. Саме тому у країнах Африки із дивною регулярністю почалися перевороти. У цьому пасьянсі голос України стає золотим, бо наші ресурси підсилять будь-яке з ядер не тільки прямо, а й як засіб для отримання енергоносіїв з арабських країн та неенергетичних корисних копалин із країн Африки.

Оскільки до освоєння людством космосу сировина буде в дефіциті, то боротьба за неї між двома ядрами може стати перманентною. І якщо якась країна з багатими запасами сировини буде неспроможна інтегруватися в систему клітини як одне ціле, то різні деструктивні зовнішні сили розриватимуть її як, тіло на органи. При такому економічному базисі ризик виникнення таких розривів, які в підсумку перетворюватимуть країни з держав на території, величезний. Особливо по периметру зовнішніх кордонів між глобальними клітинами.

3. Сценарії для України

У цьому контексті для України існує кілька сценаріїв, які прямо визначатимуть результат російсько-української війни.

1. Сценарій «Максимальна завантаженість». Україна стає повноправним партнером Заходу у створенні одної із глобальних клітин. Якщо ми візьмемо на себе таку роль, то в силу нашого потенціалу нам доведеться виконувати кілька стратегічно важливих функцій у клітині, зокрема бути східними безпековими воротами Заходу (клітині доведеться відбиватися від припливу мігрантів з неблагополучних країн – це буде наша функція), енергетичним хабом Заходу (з передовсім відновлюваної енергії, але також і з традиційних її джерел), регіональним логістичним центром, полігоном для новітніх технологій, постачальником сировини тощо.

Цей сценарій передбачає нашу перемогу в російсько-українській війні. Для Заходу такий сценарій привабливий, він готовий швидко інвестувати в нього достатньо грошей і зброї, щоби Україна перемогла у цій війні. Але поки що він не бачить, з ким в Україні можна такий сценарій реалізувати, бо – будьмо відвертими – дотепер Україна систематично демонструвала неспроможність якісно реалізовувати довгострокові проєкти та бути надійним партнером. А тут саме про це йдеться. Для українців реалізація цього сценарію – це те ж

саме, що для алкоголіка кинути пити та з часом пробігти марафон. Можливо, але надзвичайно малоймовірно. Утім, усе в наших руках і на нашій відповідальності. Захід чекає, поки ми її проявимо.

2. Сценарій «Випалена земля». Україна нічия, вона не входить до жодної із двох клітин. Але оскільки наявні в ній ресурси занадто цінні, щоб віддати конкуруючій клітині, то в інтересах обох ядер підтримувати тління на нашій території будь-яких воєнних дій. Тоді Україна перетвориться на точку розлому, другий Афганістан, який намагатимуться захопити то одні, то інші, але який у підсумку не дістанеться нікому, бо його буде простіше спалити, ніж взяти під контроль. На нашій території то спалахуватимуть воєнні дії, то затухатимуть, поки всі українці не вимруть чи не виїдуть за кордон, щоби в підсумку асимілюватися. Згадайте про нещодавній вихід США з Афганістану й не тіште себе ілюзіями про те, що, мовляв, Захід уже вклав сюди занадто багато, щоби просто так від нас відмовитися. Час, політичні цикли та перманентна неадекватність української влади можуть зробити свою справу.

Цей сценарій передбачає ні не перемогу, ні не поразку для України як держави, а війну до останнього українця, а відтак – остаточну поразку українського народу. Не беруся стверджувати, що в розрахунках США та Китаю цей сценарій займає хоча б трішки вагоме місце, але так складаються обставини, що зараз ми йдемо саме по ньому. Мало того, що більше глобальні події розвиватимуться в бік двоклітинного світу, то більшою ставатиме ймовірність цього сценарію. І треба визнати, що унікальна зажерливість української влади слугує визначальним чинником його реалізації у стратегічній перспективі, бо як тільки та якщо Захід усвідомить фактичну недієздатність української влади, він махне на нас рукою та розчарується в будь-яких перспективах побудувати з нами на нашій території щось вартісне.

Буде помилкою вважати, що в результаті «необхідних нам» переговорів Україну поділять по якійсь лінії розмежування (корейський сценарій) й це буде рівноважний варіант, який влаштує всіх, бо при цьому Захід нібито зможе розвивати ту частину України, яка йому залишиться. Росію такий варіант не влаштує, бо вона не матиме критичної кількості ресурсів, щоби впливати на порядок денний у східній глобальній клітині, тому з часом де-факто перетвориться на деградований сировинний придаток. Отже, вона боротиметься за контроль над Україною до кінця, що робить потенційно можливим третій сценарій.

3. Сценарій «Назад до СРСР». Україна повертається під вплив росії, стаючи сировинним придатком сировинного придатка. При цьому мільйони українців потрапляють під каток репресій, їх фактично винищують, інші мільйони емігрують подалі від винищення, а територію України контролюють бурятські та чеченські поліцейські, які методично

винищують той мільйон, який піде в партизани. Ми нібито входимо до китайської «клітини», але не прямо, а через росію, яка тимчасово посилюється, бо контролює значну кількість необхідних світові ресурсів, але так і не спромагається стати ядром третьої клітини, бо неспроможна акумулювати необхідні технології. Відтак Китай поступово підминає Україну під себе, але не як цілісне державне утворення, а як тіло, розібране на органи.

Такий сценарій передбачає спочатку поразку України у війні, а відтак і поступову, тліючу остаточну поразку українського народу. Поки що він видається найменш імовірним, хоча для росії його реалізація – питання виживання як глобального гравця, який має право голосу. Утім, досить статися значній зміні влади в США, як нас мажуть почати розглядати як предмет на обмін на щось інше. Відтак унаслідок певного збігу обставин імовірність такого сценарію може значно зрости.

4. Дві України

На сьогодні в ментальному плані існує дві України.

1) — **Одна демонструє дива героїзму, стійкості та безстрашності**, її посадили за стіл разом із найпотужнішими державами світу, їй дають право говорити, до неї дослухаються. Це дає величезні можливості впливати на глобальний порядок денний.

2) — **Друга Україна наклала в штани після початку війни, виїхала за кордон, а коли побачила, що ситуація стабілізувалася, то повернулася сюди, принаймні на папері, щоби безбожно красти:** гроші на рівні державного та місцевих бюджетів, досягнення першої України на рівні ментальному й ідеологічному, результати роботи відповідальних українців на рівні боротьби за перемогу.

Різниця між ними проста: ті, хто належить до першої України, подолали бар’єр страху, а ті, хто – до другої, - ні.

Оскільки кордон між двома Україна́ми пролягає глибоко в серці кожного українця, то ніхто не знає, де точно він проходить. Тому обидві ментальні України якось дивовижним чином уживаються на одній території. Їх неможливо відділити одну від одної, тому жодний поділ географічної України по будь-якій лінії розмежування не вирішить проблеми.

Факт подолання чи неподолання страху часто проявляється в певних індивідуальних особливостях конкретних людей. Ті, хто перестав боятися, часто більш відповідальні, проактивні, порядні, патріотичні. При спілкуванні з ними здається, що вони дорослі, дуже дорослі. Ті, хто не пройшов через бар’єр страху, здаються якимись напрочуд інфантильними, незрілими, дітьми в поганому значенні слова, які спотикаються на кожному кроці – і в

моральному сенсі теж. Біда в тому, що поки перші пішли воювати, бо чітко відчувають свій громадянський обов'язок, другі, немов діти без догляду дорослих, влаштували вакханалію в тилу. І це явно загрожує Україні стратегічною поразкою.

Я не знаю, як виглядає ситуація з ракурсу наших західних партнерів і наскільки в них вистачить терпіння йти разом з Україною, зокрема із другою її версією, до реалізації першого сценарію.

Але точно розумію, що гарячий фронт і вся серйозність подій, які на ньому відбуваються, відтягнули значну частину «дорослих» українців фізично та й елементарно на рівні місця, до якого прикута їхня увага.

Виходить так, що,

1) — з одного боку, війна добре підсвітила, хто є хто. І це добре, бо в багатьох випадках стало очевидно, хто в цій країні є «дорослим» і кому можна довірити лідерство над нею.

2) — З іншого боку, **чимало тих, хто лишився в тилу, зокрема керує країною зараз, через послаблення контролю витворяє дикі речі**. Вони часто просто не налазять на голову, але водночас добре підсвічують «інфантів».

Здається, наші західні партнери поступово розуміють усе це та хто є хто в Українській державі.

1) — Вони попросили нинішню владу позбутися «інфантів», якщо вона хоче продовжувати отримувати їхню допомогу.

Але

2) — **наша влада вже понад пів року впирається та принципово не хоче самоочищуватися**.

І цим викликає побоювання, що доведе країну до прірви, а водночас підтверджує закиди тих, хто вважає, що саме ця влада має намір воювати «до останнього українця».

Картина похмура, але не безвихідна.

Просто **зараз з'являється ідеальна можливість діяти для дорослих українців.**

Це наша відповідальність не тільки за всю Україну, але й за майбутнє всього світу.

Якщо влада проявляє інфантильність, на неї потрібно тиснути (якщо ми її зметемо – а в історії прецеденти були – це тільки зіграє на руку росії).

Якщо у владі є дорослі, їм треба допомагати.

Інфантів у владі потрібно міняти, суспільний тиск на них повинен бути непідйомним для них.

Значну частину дорослих потрібно забирати із фронту на важливі ділянки роботи в тилу. Я розумію, що завдання ускладнюється тим, що Україна має успадковану з радянських часів гнилу систему державного управління, яка гасить будь-які адекватні ініціативи та сприяє розвитку інфантилізму серед чиновників. Але щоб її нейтралізувати, дорослі українці повинні об'єднуватися, щоби в разі чого допомагати один одному і свідчити на користь один одного в разі, якщо система захоче когось із нас вимкнути.

Так складаються обставини, що дорослим українцям доводиться вести війну на кілька фронтів – внутрішньому (бездіяльність та саботаж), воєнному (з екзистенційним ворогом), дипломатичному (за підтримку від партнерів) і глобальному (за реалізацію першого з названих сценаріїв у максимально сприятливому для Заходу на України ключі).

Завдання нелегке.

Але **нас зараз уже багато. Просто треба перегрупуватися й почати наступати.**

***

№ 1.924

ВЛАДА І НАРОД МАЮТЬ БУТИ З ОДНІЄЇ СТОРОНИ БАРИКАДИ

2023-08-20

Лановой

Дуже важко встояти у сучасній війні, коли, як зараз, ледь функціонує тил армії. Це стримує потенціал оборони (звичайно, наш тил складається з виробничого потенціалу не тільки українського, а й «рамштайнівського» ВПК). А лозунг «Все - для фронту» не означає дозвіл на пограбування внутрішньої економіки.

Окрім того, війна, руйнуючи об'єкти промисловості та інших галузей, одночасно створює гостру об'єктивну необхідність не просто відбудови, а й технологічного переозброєння морально застарілого довоєнного виробництва.

Без такого переозброєння наша промислова продукція, окрім невеликого внутрішнього споживача, після війни нікому не буде потрібна.

До речі, з історії світових війн відомо, що після закінчення воєнних протистоянь країни і переможниці, і переможені, які здійснили прискорену модернізацію власних зруйнованих економік, нерідко досягали надвисоких темпів тривалого зростання (ФРН, Японія, Південна Корея та інші).

Наша влада не ставить задач не тільки оновлення й прискореного зростання національного виробництва, а й повноцінного забезпечення потреб фронту.

Вона, як можна побачити, взагалі **не турбується про технологічне оновлення та оживлення зруйнованої економіки**.

Її дії на внутрішньому фронті, як правило, зосереджені не на економіці, а на доходах держбюджету і витратах на армію (останнє, звичайно, виправдано сьогодні).

Більше стягти грошей з усіх суб'єктів економічної діяльності (як внутрішніх, так і зовнішніх) – от головна мета державного апарату і про це його діячі говорять на кожному кроці.

Тобто поки що не розвиток, не модернізація і не динамічне зростання, а номінальні доходи бюджету.

Збільшення ж доходів сімей та підприємств усіх типів – чиновників не цікавить.

Нагадаю, що держбюджет минулого року, без врахування західних допомог будь якого типу, приблизно у 2 рази перевищував сукупні доходи усіх домогосподарств разом з прибутками підприємств і підприємців України - за даними Держкомстату.

При цьому статистики не враховують волонтерські поставки армії (їх можна розглядати як тіньову частину надходжень до державного бюджету), коли люди відривають від своїх сімей ще частину доходів і фактично збільшують ресурси держави.

Виходить, що **економічні інтереси влади та громади знаходяться по різні сторони «барикади»**.

Це, правда, спостерігалося практично в усі роки незалежності, але особливо відчутним стало таке протистояння в останні роки, коли, по-перше, багатократно зросли потреби фінансування наших Збройних Сил, а по-друге - ще більша частина апаратних грошей стала розподілятися між бюрократами за корупційними схемами та розкрадатися (в тому числі шляхом самочинного накручування зарплат).

Якщо фінансові і матеріальні потреби війни допомагають покривати наші союзники, то **внутрішня бюрократія, прикриваючись війною і потребами**

оборони, продовжує розтягувати усе більші суми по своїх кишенях. Думаю, що кримінальна відповідальність по цих правопорушеннях обов'язково наступить і вона буде набагато жорсткішою ніж у довоєнний час.

Але цей текст не про корупцію.

Він про **відродження економіки і власної держави**.

Є очевидним, що сьогоднішній **державний апарат цілеспрямовано подавляє у суспільстві господарську активність і продовжує гнобити підприємницький клас, що є діяльністю антидержавного характеру**.

> — Якщо дати великі гроші для відбудови бюрократам, то будівельні проекти виявляться архаїчними, а їх виконавцями стануть «друзі» влади.

1) — У Японії за перші 5 років після другої світової війни, коли держава централізувала використання інвестиційних ресурсів, продовжувалось животіння економіки і не відбулося жодних проривів у виробництві.

2) — Тільки після переведення акценту економічної політики на приватне підприємництво (тоді з'явились компанії Соні, Тойота, Міцубіші) в країні Сонця, що Сходить, почалося 30-річне динамічне зростання.

І хто, окрім приватного підприємництва, здатен оновити випуск продукції та перейти на інноваційні технології, які необхідні для модернізації?

Інших прискорювачів останньої не існує.

> — А без такої модернізації не може отримати поштовх динаміка реального ВВП країни та доходи людей.

На жаль, сьогоднішня **українська політична практика свідчить, що влада не бачить потреби піднімати внутрішнє виробництво, не пов'язує оновлення економіки з приватним бізнесом, не розглядає українських приватних товаровиробників двигунами росту.**

> Чого варта лише така активність апаратників, як бажання ліквідувати як явище фізичних осіб підприємців (планується відповідний законопроект). Я вже не кажу про податковий гніт та тарифний зашморг, що повернулися.

А на макроекономічному рівні спостерігається негативна, про інфляційна політика (підштовхування вгору цін на продукцію монополістів, утримання надмірно високих банківських процентних ставок, девальвація валютного курсу гривні, перехід від комерційно банківського до централізованого адміністративного кредитування бізнесу – програма 5-7-9 та інше). За цих обставин масового і незалежного від влади підприємницького руху не буде, а значить не буде модернізації країни.

З іншої сторони, для відродження економіки потрібні не тільки макроекономічне та фінансово-політичне сприяння підприємництву.

Нашому **бізнесу потрібні щорічно зростаючі інвестиції.**

Вони в наших умовах формуються в першу чергу внаслідок фінансових накопичень домогосподарств, а також реінвестицій діючого бізнесу. Але цілеспрямоване подавлення бюрократичною верхівкою реальних доходів громадян і прибутків підприємств робить ці джерела інвестиційних ресурсів вкрай мізерними. Можна сказати, що за чинної влади діє не тільки про інфляційна, а й анти інвестиційна політика.

Є також ознаки того, що чинна **влада сподівається на безкінечні донорські вливання в нашу економіку і зараз, і після війни**.

До того ж **країни Євросоюзу вже заявили, що будуть фінансувати потреби України ще декілька років (5-7років) у повоєнний час**.

Наші керманичі заспокоїлися – вони вирішили, що нас і надалі будуть «годувати» і не треба морочити собі голову, все в ажурі, ще трохи побайдикуємо.

> Але я повинен їх розчарувати: в першу чергу в такому споживацькому режимі економіка не працює – подивіться на «бананові республіки» Глобального Півдня - можна спожити все, що тобі даремно з-за кордону привезуть, але це буде не допомагати, а заважати розвитку - суспільство не буде продукувати і рухатися.

Країна має працювати, щось виробляти, бізнесмени - шукати контрагентів і кращі ринки, віддавати сили, напружуватися.

Люди в основній своїй масі не можуть весь час «валятися у ліжку», «жиріти», заробляючи хвороби і психологічно деградуючи. На рівні всієї країни таке ожиріння і деградація відкидають тисячі зв'язків та відносин між людьми, зникає потреба в пошуку інновацій та оволодінні новими знаннями, а це означає зниження конкурентоспроможності та веде до загнивання громади (як ще можна назвати розвал української економіки в останні 30 років?). Тобто такий «лежачий» шлях відновлення України веде до знищення і нації, і держави. Проте ті, що на «горі», будуть відстоювати саме безкрайні обсяги безкоштовної допомоги, оскільки ці надходження наповнюватимуть корито для бюрократичних зловживань.

Таке враження, що **українське чиновництво навмисно шкодить своїм підприємствам і ініціативним громадянам і займаються тільки тим, що шукають способи розчавлення будь яких паростків такого необхідного економічного відродження та економічної свободи**.

Можливо вони не розуміють, до чого веде їх політика, але це не означає, що вона якимось чином виправдана та її треба нам терпіти.

Думаю, що на Заході бачать цю картину і не будуть вкладати гроші у корупцію та паразитування бізнесу. Стає зрозуміло, що треба покладатися на власні сили як і на фронті воєнних дій.

І **потрібна влада, яка буде спроможна завести двигун модернізації і довготривалого зростання України**.

***

№ 1.925

Поема про українську демографію

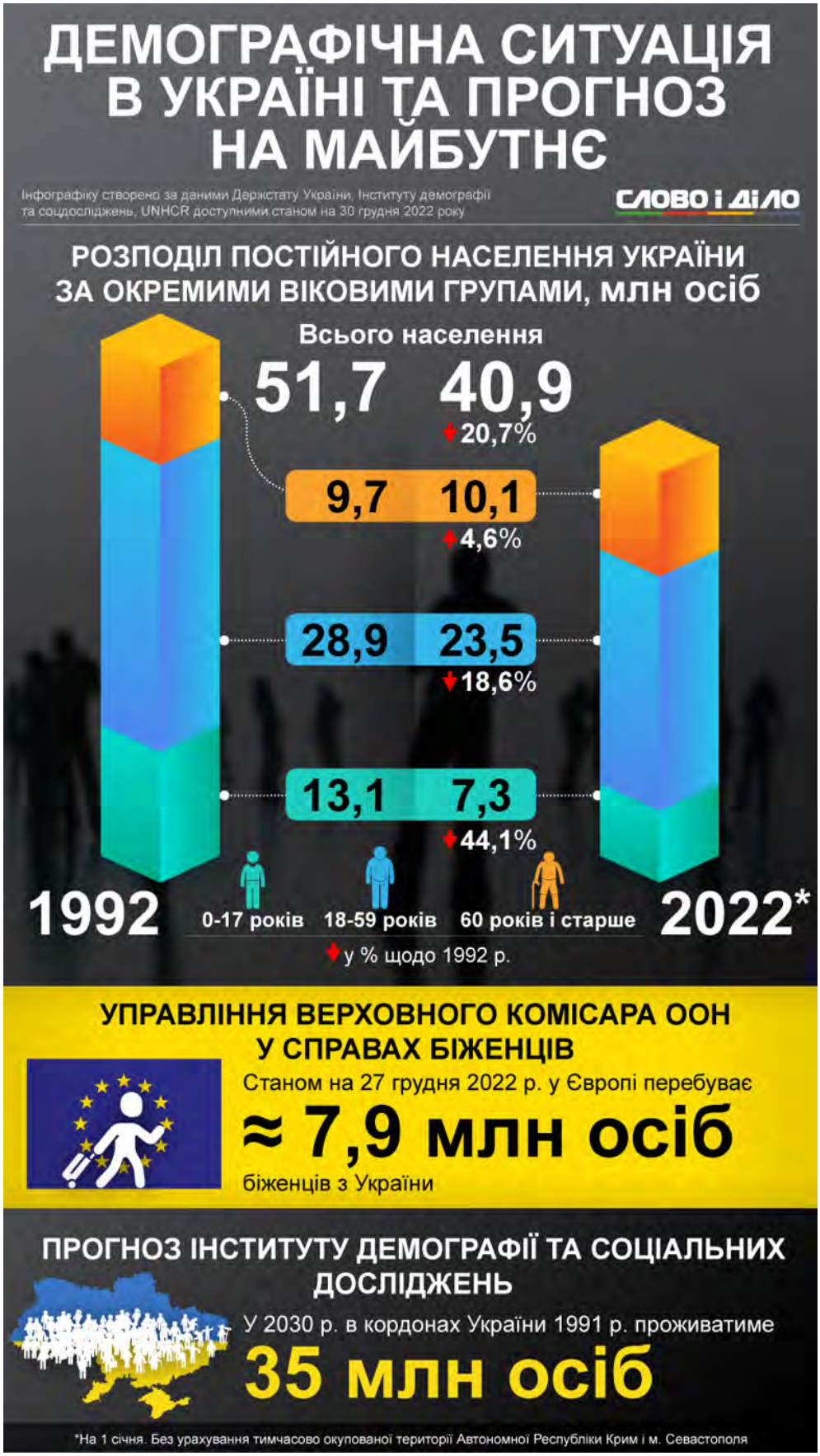
ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ПРОГНОЗ НА МАЙБУТНЄ
Інфографіку створено за даними Держстату України, Інституту демографії та соцдосліджень, UNHCR доступними станом на 30 грудня 2022 року
СЛОВО І ДІЛО
РОЗПОДІЛ ПОСТІЙНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА ОКРЕМИМИ ВІКОВИМИ ГРУПАМИ, млн осіб
Всього населення
51,7
40,9
20,7%
9,7
10,1
4,6%
28,9
23,5
18,6%
13,1
7,3
44,1%
1992
0-17 років
18-59 років
60 років і старше
2022*
у % щодо 1992 р.
УПРАВЛІННЯ ВЕРХОВНОГО КОМІСАРА ООН У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ
Станом на 27 грудня 2022 р. у Європі перебуває
≈ 7,9 млн осіб
біженців з України
ПРОГНОЗ ІНСТИТУТУ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У 2030 р. в кордонах України 1991 р. проживатиме
35 млн осіб
*На 1 січня. Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя

2023-08-19

Валерій ***Пекар***

Найбільший виклик України після війни — демографічний, і розуміння цього факту поступово проникає у публічний дискурс, породжуючи часом химерні пропозиції. На мій погляд, варто уявляти собі повну структуру предметної сфери, перш ніж виступати з будь-якими пропозиціями і тим більше перш ніж ухвалювати будь-які рішення. Як відомо, прості рішення складних проблем ведуть у пекло, створюючи каскади нових проблем через передбачувані, але непередбачені побічні ефекти. «Ми розв'язуємо не ті проблеми, які маємо, а ті, які розуміємо», — говорила данська філософиня Лене Андерсен.

Я не фахівець з питань демографії, але в процесі аналізу й розробки післявоєнних державних політик (проєкт «Україна після перемоги») довелося познайомитися з різноманітною проблематикою, тож спробую викласти для широкого загалу, як виглядає проблема (чи то клубок проблем) насправді. Це не наукова стаття, а публіцистична, простою мовою для широкого загалу.

З аналізу різноманітних публічних висловлювань про демографічну проблему складається враження, що всі фокусуються виключно на народжуваності. Але навіть якщо після (або замість) прочитання цієї статті всі підуть кохатися до нестями, це не вплине на ринок праці в наступні 10-15 років. Тож давайте подивимося на проблему в усій повноті.

Демографічні зміни спричиняються природними причинами (народження, смерть) та міграцією. Почнемо з природних.

1. Природні демографічні зміни

1.1. Народжуваність

Українська нація давно перейшла червону риску народжуваності, характерну для зрілих націй, і тут нема сенсу плескати руками. Всі модерні людські спільноти, на відміну від традиційних, мають низьку народжуваність — до цього спричиняється передусім зміна ролі жінки в суспільстві: вона стає освіченою, залишає народження дітей як основну соціальну роль і стає учасницею економічного процесу. Навіть якщо не згадувати про права людини, а дивитися з суто економічної точки зору — надзвичайним виграшем

є збільшення економічно активного населення вдвічі. Урбанізація, перехід від традиційної великої сім'ї кількох поколінь до нуклеарної сучасної сім'ї, можливість освіти й професійної самореалізації для жінок, наявність протизаплідних засобів, а також передусім успіхи медицини (протягом довгої історії людства висока народжуваність була потрібна для компенсації високої дитячої смертності) — все це знижує народжуваність нижче рівня простого відтворення в усіх куточках планети.

Що може стимулювати народжуваність? По-перше, економічна допомога держави при народженні кожної дитини (однак післявоєнна Україна матиме й так шалені соціальні зобов'язання). По-друге, можливість не втрачати роботу — фактична, а не формальна, і тут допомагає постіндустріальний характер самої роботи й гнучкість робочого часу й простору (дякуємо ковіду за уроки). Третє — підтримка сім'ї: не проповідями, а економічними стимулами на кшталт таких, які існують в багатьох країнах світу, коли домогосподарство з двох активних працівників з дітьми платить податки менше, ніж двоє окремих дорослих без дітей. Також ніяк не обійтися без молодіжної іпотеки. Четверте — проблема репродуктивного здоров'я (тут би добре прислужилися банки сперми). П'яте — інфраструктура для сімей: дитячі садки, няні, школи тощо. І тут ми підходимо до проблеми економічної свободи, про яку ще будемо говорити неодноразово. Держава ніколи не буде здатна забезпечити належну інфраструктуру, тож тут треба максимально задіяти приватну ініціативу, знявши всі пострадянські обмеження. Ну й останнє, на чому варто наголосити, — географія народжуваності: регіони без дітей не мають перспективи, тому громади повинні не лише це розуміти, а й мати інструменти впливу, тобто нам потрібно посилення децентралізації, щоб міста й громади конкурували за молоді сім'ї.

Але життя — це не народження, а баланс народження і смерті.

1.2. Смертність

А точніше, тривалість економічної активності. Цей фактор, на відміну від народжуваності, має швидкий вплив на економічну ситуацію. По-перше, доступність медицини й масова рання діагностика — це мені здається найбільшим «фруктом, що низько висить» (так називають чинники, які порівняно легко досягти й отримати одразу вагомий результат). По-друге, пропаганда здорового способу життя та реальна можливість його вести (привіт містобудівній політиці, що позбавляє містян можливостей для фізкультури). По-третє, пенсійна політика: мало підвищити пенсійний вік, треба підігрівати економічну активність людей похилого віку податковими стимулами, пропагувати роботу старших людей як серед працівників, так і серед роботодавців, подумати про більшу інклюзивність робочих місць (а значить, і міського транспорту), — ще один привіт містобудівній політиці.

Але все це не вирішить нашої проблеми. Бо люди не лише народжуються й вмирають, а й переїжджають туди-сюди.

2. Міграція

А вона, як відомо, буває у два боки.

2.1. Еміграція

Почнемо з того, що нині активно обговорюється, — повернення тимчасових переселенців, які поступово перетворюються на нетимчасових. Нинішня соціологія, яка підтверджує бажання критичної маси тих, хто виїхав, повернутися додому, не має ввести нас в оману. Важливо не те, що думають ці люди сьогодні, а те, що вони думатимуть в момент ухвалення рішення про повернення чи неповернення. Хто має дітей, той мислить не календарними роками, а навчальними. Кілька фахівців писали про те, що кожен наступний рік за кордоном зменшує ймовірність повернення на 10%, я ж думаю, що цей показник суттєво більше.

Зобов'язати переселенців повернутися, залякувати їх, створювати їм проблеми — реалізація таких пропозицій призведе до протилежного результату. Загалом, будь-яке обмеження свободи (а у нас чимало прихильників обмеження свобод) призведе до протилежного результату, тож ми можемо сміливо класифікувати авторів таких пропозицій як людей, уражених радянськими (якщо не російськими) шаблонами мислення. Які ж фактори визначатимуть повернення чи неповернення?

Передусім це фактор безпеки: саме від небезпеки люди виїхали. Успіхи ЗСУ по очищенню території від агресора та посилення української ППО союзниками створять відчуття, що стало безпечніше (хоча я певен, що обстріли продовжуватимуться роками, навіть після того, як росія розпадеться й припинить своє існування як політична одиниця). Другий фактор — інфраструктура: школи, лікарні, садочки тощо, особливо якщо йдеться про повернення до постраждалих регіонів. Але це, так би мовити, «гігієнічні» фактори, а не вирішальні.

Люди, що виїхали, здебільшого так чи інакше влаштувалися у житті там. Перший час, як кажуть психологи, вони сумують за перевагами життя на рідних теренах й недооцінюють переваги того місця, де опинилися. З часом мозок мириться з відсутністю першого та призвичаюється до другого, і люди починають цінувати те, що їх оточує. Другий раз у житті зірватися з місця комусь буде нескладно, а комусь знадобляться вагомі аргументи. Такі аргументи може дати лише баланс якості життя в Україні. А це безпосередньо випливатиме з економічної свободи. Скільки тут можна заробити та які ціни на все — цей баланс формується інвестиціями, розвитком підприємництва, інноваціями, що збільшують продуктивність праці (а відтак й її оплату). І з цим у нас все дуже погано. Я маю на увазі не лише наше 130-е місце в світі за

рівнем економічної свободи (пострадянська зарегульованість, корупційна податкова система, свавілля контрольних та правоохоронних органів, презумпція вини суб'єкта підприємницької діяльності, відсутність правосуддя, надто велика частка держави в економіці, непередбачуваність змін державної політики тощо), а й постійне прагнення політичної верхівки ще більше щось регулювати й забороняти, а також їхня віра в те, що держава, а не підприємець є основним суб'єктом економіки. Сюди ж додайте упередження значної частки народних мас щодо підприємництва. А швидке й бездумне застосування європейських регуляцій, як показано у звіті про форсайт «Сценарії євроінтеграції України», призведе до знищення малого й середнього бізнесу, падіння якості життя, зростання монополізму. Скажемо відверто, не дуже хочеться повертатися в такий пост-совок. На жаль, саме таким є інерційний сценарій.

Додам ще четвертий фактор — страх незворотності. Вільний рух робочої сили та уникнення подвійного оподаткування призведуть до впевненості, що виїхати й повернутися можна в будь-який момент. В іншому разі люди скоріше ухвалюватимуть рішення виїхати й не повернутися.

Окремо стоїть питання повернення незаконно вивезених російськими злочинцями українських дітей та їхньої подальшої долі.

Але повернення тих, хто виїхав, — лише один бік проблеми еміграції. Інший бік — запобігання післявоєнній еміграції. Найголовніший фактор тут той самий — економічна свобода, описана вище, тож не буду повторюватись. Наявність робочих місць з достойною оплатою, можливість безперешкодного розвитку власного мікро-бізнесу (тут поставлю посилання на пост з кількома цікавими цифрами) — це створює той добробут на рідній землі, який вкорінює. Важливими факторами економічної свободи будуть дерегуляція ринку праці (можливість різних форм зайнятості, уникнення подвійного оподаткування), доступність освітніх програм для дорослих, кредитна політика для мікро- й малого бізнесу тощо. Ключовим фактором післявоєнного відновлення є залучення величезних приватних інвестицій, а для цього потрібні передусім верховенство права й економічна свобода. Водночас для запобігання еміграції є низка безпекових факторів: відчуття безпеки внаслідок укладених Україною політично-правових союзів, прозора й зрозуміла для працівників та роботодавців мобілізаційна політика ЗСУ, прозоре й зрозуміле перехідне правосуддя на звільнених територіях.

Заборонами це все не вирішити. Коли ми побудуємо державу, яка вміє не лише забороняти, а й дозволяти, то тоді заборони будуть не потрібні. Бо скільки не забороняй, ніхто не хоче жити там, де вміють лише забороняти.

Можливість працювати, заробляти, втілювати власні мрії на рідній землі — єдиний шлях до збереження й примноження людського капіталу.

Створення нових робочих місць має стати основним завданням всього суспільства, від президента до вчителя. Люди, що створюють робочі місця, мають отримувати суспільну шану й подяку. Особлива увага — ветеранському бізнесу та фермерству, бо кожне з них вирішує величезний клубок проблем.

Я вже не кажу, що висока економічна свобода означає значне економічне зростання, що дасть достатньо коштів для національної оборони.

Але навіть якщо ми з цим усім впораємося, цього буде замало.

2.2. Імміграція

Навіть якщо всі повернуться, нам не вистачить робочих рук для економічного стрибка.

Залишу тут поза детальним розглядом критику тих, хто вважає, що для розвиненої економіки працездатне населення не дуже й потрібне. Скажу лише, що розвинена економіка має вагомий сервісний сектор, а це — робочі руки. А інвестори потребують не лише економічної свободи, а й наявності працівників, а також бажано великого локального ринку, з якого можна стартувати й далі нарощувати експорт.

Велика країна з великими перспективами приваблюватиме людей. Зрозуміло, цього не станеться, якщо вона залишиться бідною, небезпечною, закріпаченою й безперспективною. За різними моделями, до нас прибудуть 2-4-6 мільйонів. Перше питання полягає в тому, хто й звідки будуть ці люди.

Якщо Україна матиме економіку з високою доданою вартістю, можна сподіватися стати магнітом для талантів з усього світу. Натомість економіка з низькою доданою вартістю приваблюватиме лише некваліфікованих ізгоїв. Навіть пара сотень тисяч європейців, що постійно живуть і працюють в Україні, розглядаючи її як простір свободи, якої нема вдома, суттєво вплине на нашу культуру виробництва, менеджменту й споживання. Але передусім треба прибрати численні обмеження на шляху до роботи європейців в Україні (у тому числі короткострокової). Врешті, у нас вже є е-резидентство, можна думати далі в цьому напрямку.

Найбільш природними іммігрантами могли би стати етнічні українці з РФ, яких там десь до мільйона (а після розвалу росії виявиться значно більше). Можна не сумніватися, що ми матимемо чимало охочих повернутися на історичну батьківщину. Але, судячи по всьому, українське суспільство не прийме цих людей, покладаючи на них частку колективної відповідальності за злочини війни.

Отже, скоріше за все, найбільшим джерелом людського капіталу для нас будуть іммігранти з Середньої (Центральної) Азії. Іншими можуть бути Африка, Близький Схід, Південна та Південно-Східна Азія. Вже сьогодні ви

можете познайомитися з усім спектром рас, мов і релігій, якщо часто користуєтеся службами таксі.

І тут ми наштовхуємося на низку викликів.

Перший полягає у розриві між тими, кого хочемо ми, і тими, хто хоче нас. Для цього потрібна проактивна політика залучення, щоб ми відбирали тих, хто буде тут жити й працювати, а вони завчасно готувалися, а по прибуттю отримали пристойні умови роботи й життя. Один із варіантів — масове навчання студентів із цільових країн.

Друга й найбільша проблема полягає в тому, наскільки новоприбулі зможуть інтегруватися в українське суспільство. Протилежністю інтеграції є ґеттоїзація, коли етнокультурні спільноти замикаються в собі та протиставляють себе корінному населенню, а це неминуче веде до міжетнічних конфліктів. Отже, по-перше, чи мають наша мова й культура достатню силу, щоб ці люди змогли набути українськості (причому бажано, щоб цей процес починався ще до їхнього прибуття сюди). По-друге, чи достатньо відкритими та інклюзивними є українське суспільство та модель української ідентичності, аби прийняти цих людей в якості нових українців — узбекоукраїнців, афроукраїнців, тамілоукраїнців, арабоукраїнців тощо, коли вони зроблять зі свого боку відповідні зусилля. Ця тема заслуговує на окремий детальний розгляд, а тут лише зазначу, що фактор відкритості суспільства був визначений як ключовий і визначальний щодо сценаріїв українського майбутнього в ході форсайту «Відновлення та розвиток українського експорту» (сценарії українського експорту, грубо кажучи, — це сценарії української економіки, бо вибуховий розвиток експорту — наш єдиний шлях до процвітання).

Поки що наше травмоване суспільство, яке щойно відчуло свободу власної ідентичності чи не вперше за сотні років, вочевидь, не готове навіть обговорювати такі проблеми. І це означає, що процес піде самопливом і зовсім не в тому напрямку, який принесе нам щастя.

Але й це ще не все.

2.3. Діаспора

Ще одна тема, яку в Україні старанно оминають.

Ми досі не вирішили, про яку Україну мріємо: Малу Україну, закриту, обложену фортецю, що є запорукою виживання, чи Велику Україну, відкриту до світу та готову впливати на світ, що є умовою розвитку?

Україну, що відрізала й забула власні діаспори (особливо нещодавні — тих, хто виїхав і не повернувся), чи таку, що пов'язана зі світом мільйонами зв'язків?

Розглядаючи діаспори не як зрадників, а як агентів України, ми не лише посилюємося як суб'єкт світової політики (а без цього, як бачимо, нам не вижити), а й зберігаємо шанси на повернення, сприяємо формуванню особистої прив'язаності тощо, через українські школи та храми зміцнюємо та робимо світовими українську мову, культуру, церкви. Хтозна, може, наступне покоління породить достатню кількість тих, хто захоче повернутися на землю предків. Врешті, ми не дали цього шансу й старим діаспорам. Рано чи пізно нам доведеться замислитися над подвійним громадянством для українців світу.

Завершу тим, що будь-які рішення треба ухвалювати на основі аналізу даних, і це означає, що без післявоєнного перепису населення нам не обійтися. Інакше будемо блукати у темряві незнання.

Залишилося відповісти на питання, чому цей текст названий поемою.

Бо він про драматичні речі, містить десятки різних переплетених мотивів, а водночас **один найголовніший, що червоною ниткою пронизує всю проблематику, — економічна свобода**.

***

№ 1.926

Алексей Кучеренко 2023-08-21
7 ч. ·

Останнє підвищення ціни на електроенергію для населення було немов би спричинено збитковістю НАЕК «Енергоатом» при постачанні е/е для населення.
Мені не відомий інший спосіб розібратися із собівартістю та збитковістю господарюючого суб'єкту окрім проведення аудиту фінансово-господарської діяльності державного підприємства.
Це в нормальній країні при нормальній не корумпованій владі.
Більш того - це норма закону про фінансовий державний контроль.
«Наші» реформатори знайшли своє «ноу-хау» як дурити суспільство та ховати свої оборудки від країни - вони проводять аудит і миттєво ховають його результати за якимись нескінченними та вічними кримінальними провадженнями.
На жаль - інструментом цих абсолютно неприпустимих дій стає НАБУ.
Не даю оцінок - свідомо чи не свідомо це робиться, але хочу зазначити що це цинічна, антиукраїнська, антиєвроінтеграційна політика, яку сповідує кожна чергова українська влада починаючи з 2014 року!
НАК Нафтогаз, ПАТ Укртрансгаз, ПАТ Укргазвидобування, ТОВ Оператор ГТС, НЕК Укренерго, НАЕК Енергоатом - це перелік ДЕРЖАВНИХ компаній, результати роботи яких влада приховує від власника тобто від українців.
Українцям лишаються лише їх величезні збитки та борги!

НІЯКОГО ПОЯСНЕННЯ, НІЯКОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ КРІМ УСВІДОМЛЕНОГО ШАХРАЙСТВА ТУТ БУТИ НЕ МОЖЕ!
НІЯКА ВІЙНА НЕ МОЖЕ БУТИ ПРИВІДОМ ДЛЯ ОБКРАДАННЯ ВЛАСНОГО НАРОДУ!

Нижче лист-відповідь Держаудитслужби моєму колезі Ярослав Железняк

Рис1

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

04070, м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 4, тел. 485-17-76, факс 425-35-58
E-mail: post@dasu.gov.ua, код ЄДРПОУ № 40165856, ISO 9001:2015

_____ № _____ На №_____ від _____

Народному депутатові України

Ярославу ЖЕЛЕЗНЯКУ

Шановний пане Ярославе!

Державна аудиторська служба України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигаля від 16.08.2023 № 24698/1/1-23 (вх. від 16.08.2023 № 02-22640-2023) розглянула Ваше депутатське звернення народного депутата України від 07.08.2023 № 212д9/15-2023/171648 в частині надання інформації щодо перевірок, у тому числі результатів перевірок, діяльності державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі – ДП «НАЕК «Енергоатом») за 2021 – 2023 роки і повідомляє.

Відповідно до пункту 8.15 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Державної аудиторської служби України на III квартал 2021 року (в частині інспектувань) Держаудитслужба провела ревізію фінансово-господарської діяльності ДП «НАЕК «Енергоатом» та його відокремлених підрозділів за період з 01.07.2018 по 30.06.2021, за результатами якої складено акт ревізії від 13.10.2021 № 05-21/3.

Акт ревізії від 13.10.2021 № 05-21/3 посадові особи ДП «НАЕК «Енергоатом» підписали із запереченнями (зауваженнями), на які Держаудитслужба надіслала обґрунтовані висновки.

Держаудитслужба матеріали зазначеної ревізії ДП «НАЕК «Енергогатом» листом від 19.11.2021 № 000500-17/14725-2021 надіслала до Національного антикорупційного бюро України, копії акта ревізії та висновків на заперечення до нього листами від 19.11.2021 № 000500-17/14740-2021, № 000500-17/14732-2021, № 000500-17/14738-2021, № 000500-17/14739-2021, від 22.11.2021 № 000500-14/14758-2021, № 000500-14/14759-2021, від 03.12.2021 № 000500-17/15295-2021 надіслала до Державного бюро розслідувань, Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, Головного управління контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки Служби безпеки України, Державної

ДОКУМЕНТ СЕД Держаудитслужба АСКОД
Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000756935O023DEAB00
Підписувач Басалаєва Алла Валентинівна
Дійсний з 09.11.2022 0:00:00 по 08.11.2024 23:59:59
Державна аудиторська служба України
000500-11/9300-2023 від 18.08.2023

Рис2

фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Мелітополі.

Національне антикорупційне бюро України листом від 08.12.2021 № 0411-220/37873 повідомило про долучення зазначених матеріалів ревізії до кримінального провадження від 25.09.2020 № 52020000000000603 за частиною другою статті 364, частиною п'ятою статті 191 КК України.

Головне слідче управління Національної поліції України листом від 26.11.2021 № 40205дн/24/2/2-2021 поінформувало Держаудитслужбу, що копії акта ревізії та висновків на заперечення до нього, які були отримані від Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України, долучено до кримінального провадження від 11.11.2020 № 42020000000002208.

Отже, матеріали ревізії ДП «НАЕК «Енергоатом» є даними досудового розслідування.

Статтею 222 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчих або прокурорів і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

Статтею 387 Кримінального кодексу України передбачено відповідальність за розголошення даних досудового розслідування.

Отже, Держаудитслужба наразі не має правових підстав для надання інформації про результати ревізії ДП «НАЕК «Енергоатом».

Надання згаданої інформації можливе у разі надання письмового дозволу слідчих або прокурорів, які безпосередньо здійснюють зазначені досудові розслідування.

Держаудитслужба звернулася до Національного антикорупційного бюро України та Головного слідчого управління Національної поліції України із запитами про отримання дозволів на надання Вам запитуваної інформації.

Зважаючи на викладене, Держаудитслужба надішле інформацію про результати ревізії ДП «НАЕК «Енергоатом» після отримання дозволів від Національного антикорупційного бюро України та Головного слідчого управління Національної поліції України.

З повагою

Голова Алла БАСАЛАЄВА

Олег Павлусь 298 55 72

РисЗ

***

№ 1.927

Поема про українську демографію

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ПРОГНОЗ НА МАЙБУТНЄ
Інфографіку створено за даними Держстату України, Інституту демографії та соцдосліджень, UNHCR доступними станом на 30 грудня 2022 року
СЛОВО і ДІЛО
РОЗПОДІЛ ПОСТІЙНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА ОКРЕМИМИ ВІКОВИМИ ГРУПАМИ, млн осіб
Всього населення
51,7
40,9
20,7%
9,7
10,1
4,6%
28,9
23,5
18,6%
13,1
7,3
44,1%
1992
0-17 років
18-59 років
60 років і старше
2022*
у % щодо 1992 р.
УПРАВЛІННЯ ВЕРХОВНОГО КОМІСАРА ООН У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ
Станом на 27 грудня 2022 р. у Європі перебуває
≈ 7,9 млн осіб
біженців з України
ПРОГНОЗ ІНСТИТУТУ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У 2030 р. в кордонах України 1991 р. проживатиме
35 млн осіб
*На 1 січня. Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя

2023-08-19

Валерій ***Пекар***

Найбільший виклик України після війни — демографічний, і розуміння цього факту поступово проникає у публічний дискурс, породжуючи часом химерні пропозиції. На мій погляд, варто уявляти собі повну структуру предметної сфери, перш ніж виступати з будь-якими пропозиціями і тим більше перш ніж ухвалювати будь-які рішення. Як відомо, прості рішення складних проблем ведуть у пекло, створюючи каскади нових проблем через передбачувані, але непередбачені побічні ефекти. «Ми розв'язуємо не ті проблеми, які маємо, а ті, які розуміємо», — говорила данська філософиня Лене Андерсен.

Я не фахівець з питань демографії, але в процесі аналізу й розробки післявоєнних державних політик (проєкт «Україна після перемоги») довелося познайомитися з різноманітною проблематикою, тож спробую викласти для широкого загалу, як виглядає проблема (чи то клубок проблем) насправді. Це не наукова стаття, а публіцистична, простою мовою для широкого загалу.

З аналізу різноманітних публічних висловлювань про демографічну проблему складається враження, що всі фокусуються виключно на народжуваності. Але навіть якщо після (або замість) прочитання цієї статті всі підуть кохатися до нестями, це не вплине на ринок праці в наступні 10-15 років. Тож давайте подивимося на проблему в усій повноті.

Демографічні зміни спричиняються природними причинами (народження, смерть) та міграцією. Почнемо з природних.

1. Природні демографічні зміни

1.1. Народжуваність

Українська нація давно перейшла червону риску народжуваності, характерну для зрілих націй, і тут нема сенсу плескати руками. Всі модерні людські спільноти, на відміну від традиційних, мають низьку народжуваність — до цього спричиняється передусім зміна ролі жінки в суспільстві: вона стає освіченою, залишає народження дітей як основну соціальну роль і стає

учасницею економічного процесу. Навіть якщо не згадувати про права людини, а дивитися з суто економічної точки зору — надзвичайним виграшем є збільшення економічно активного населення вдвічі. Урбанізація, перехід від традиційної великої сім'ї кількох поколінь до нуклеарної сучасної сім'ї, можливість освіти й професійної самореалізації для жінок, наявність протизаплідних засобів, а також передусім успіхи медицини (протягом довгої історії людства висока народжуваність була потрібна для компенсації високої дитячої смертності) — все це знижує народжуваність нижче рівня простого відтворення в усіх куточках планети.

Що може стимулювати народжуваність? По-перше, економічна допомога держави при народженні кожної дитини (однак післявоєнна Україна матиме й так шалені соціальні зобов'язання). По-друге, можливість не втрачати роботу — фактична, а не формальна, і тут допомагає постіндустріальний характер самої роботи й гнучкість робочого часу й простору (дякуємо ковіду за уроки). Третє — підтримка сім'ї: не проповідями, а економічними стимулами на кшталт таких, які існують в багатьох країнах світу, коли домогосподарство з двох активних працівників з дітьми платить податки менше, ніж двоє окремих дорослих без дітей. Також ніяк не обійтися без молодіжної іпотеки. Четверте — проблема репродуктивного здоров'я (тут би добре прислужилися банки сперми). П'яте — інфраструктура для сімей: дитячі садки, няні, школи тощо. І тут ми підходимо до проблеми економічної свободи, про яку ще будемо говорити неодноразово. Держава ніколи не буде здатна забезпечити належну інфраструктуру, тож тут треба максимально задіяти приватну ініціативу, знявши всі пострадянські обмеження. Ну й останнє, на чому варто наголосити, — географія народжуваності: регіони без дітей не мають перспективи, тому громади повинні не лише це розуміти, а й мати інструменти впливу, тобто нам потрібно посилення децентралізації, щоб міста й громади конкурували за молоді сім'ї.

Але життя — це не народження, а баланс народження і смерті.

1.2. Смертність

А точніше, тривалість економічної активності. Цей фактор, на відміну від народжуваності, має швидкий вплив на економічну ситуацію. По-перше, доступність медицини й масова рання діагностика — це мені здається найбільшим «фруктом, що низько висить» (так називають чинники, які порівняно легко досягти й отримати одразу вагомий результат). По-друге, пропаганда здорового способу життя та реальна можливість його вести (привіт містобудівній політиці, що позбавляє містян можливостей для фізкультури). По-третє, пенсійна політика: мало підвищити пенсійний вік, треба підігрівати економічну активність людей похилого віку податковими стимулами, пропагувати роботу старших людей як серед працівників, так і серед роботодавців, подумати про більшу інклюзивність робочих місць (а значить, і міського транспорту), — ще один привіт містобудівній політиці.

Але все це не вирішить нашої проблеми. Бо люди не лише народжуються й вмирають, а й переїжджають туди-сюди.

2. Міграція

А вона, як відомо, буває у два боки.

2.1. Еміграція

Почнемо з того, що нині активно обговорюється, — повернення тимчасових переселенців, які поступово перетворюються на нетимчасових. Нинішня соціологія, яка підтверджує бажання критичної маси тих, хто виїхав, повернутися додому, не має ввести нас в оману. Важливо не те, що думають ці люди сьогодні, а те, що вони думатимуть в момент ухвалення рішення про повернення чи неповернення. Хто має дітей, той мислить не календарними роками, а навчальними. Кілька фахівців писали про те, що кожен наступний рік за кордоном зменшує ймовірність повернення на 10%, я ж думаю, що цей показник суттєво більше.

Зобов'язати переселенців повернутися, залякувати їх, створювати їм проблеми — реалізація таких пропозицій призведе до протилежного результату. Загалом, будь-яке обмеження свободи (а у нас чимало прихильників обмеження свобод) призведе до протилежного результату, тож ми можемо сміливо класифікувати авторів таких пропозицій як людей, уражених радянськими (якщо не російськими) шаблонами мислення. Які ж фактори визначатимуть повернення чи неповернення?

Передусім це фактор безпеки: саме від небезпеки люди виїхали. Успіхи ЗСУ по очищенню території від агресора та посилення української ППО союзниками створять відчуття, що стало безпечніше (хоча я певен, що обстріли продовжуватимуться роками, навіть після того, як росія розпадеться й припинить своє існування як політична одиниця). Другий фактор — інфраструктура: школи, лікарні, садочки тощо, особливо якщо йдеться про повернення до постраждалих регіонів. Але це, так би мовити, «гігієнічні» фактори, а не вирішальні.

Люди, що виїхали, здебільшого так чи інакше влаштувалися у житті там. Перший час, як кажуть психологи, вони сумують за перевагами життя на рідних теренах й недооцінюють переваги того місця, де опинилися. З часом мозок мириться з відсутністю першого та призвичаюється до другого, і люди починають цінувати те, що їх оточує. Другий раз у житті зірватися з місця комусь буде нескладно, а комусь знадобляться вагомі аргументи. Такі аргументи може дати лише баланс якості життя в Україні. А це безпосередньо випливатиме з економічної свободи. Скільки тут можна заробити та які ціни на все — цей баланс формується інвестиціями, розвитком підприємництва, інноваціями, що збільшують продуктивність праці (а відтак й її оплату). І з цим у нас все дуже погано. Я маю на увазі не лише наше 130-е місце в світі за

рівнем економічної свободи (пострадянська зарегульованість, корупційна податкова система, свавілля контрольних та правоохоронних органів, презумпція вини суб'єкта підприємницької діяльності, відсутність правосуддя, надто велика частка держави в економіці, непередбачуваність змін державної політики тощо), а й постійне прагнення політичної верхівки ще більше щось регулювати й забороняти, а також їхня віра в те, що держава, а не підприємець є основним суб'єктом економіки. Сюди ж додайте упередження значної частки народних мас щодо підприємництва. А швидке й бездумне застосування європейських регуляцій, як показано у звіті про форсайт «Сценарії євроінтеграції України», призведе до знищення малого й середнього бізнесу, падіння якості життя, зростання монополізму. Скажемо відверто, не дуже хочеться повертатися в такий пост-совок. На жаль, саме таким є інерційний сценарій.

Додам ще четвертий фактор — страх незворотності. Вільний рух робочої сили та уникнення подвійного оподаткування призведуть до впевненості, що виїхати й повернутися можна в будь-який момент. В іншому разі люди скоріше ухвалюватимуть рішення виїхати й не повернутися.

Окремо стоїть питання повернення незаконно вивезених російськими злочинцями українських дітей та їхньої подальшої долі.

Але повернення тих, хто виїхав, — лише один бік проблеми еміграції. Інший бік — запобігання післявоєнній еміграції. Найголовніший фактор тут той самий — економічна свобода, описана вище, тож не буду повторюватись. Наявність робочих місць з достойною оплатою, можливість безперешкодного розвитку власного мікро-бізнесу (тут поставлю посилання на пост з кількома цікавими цифрами) — це створює той добробут на рідній землі, який вкорінює. Важливими факторами економічної свободи будуть дерегуляція ринку праці (можливість різних форм зайнятості, уникнення подвійного оподаткування), доступність освітніх програм для дорослих, кредитна політика для мікро- й малого бізнесу тощо. Ключовим фактором післявоєнного відновлення є залучення величезних приватних інвестицій, а для цього потрібні передусім верховенство права й економічна свобода. Водночас для запобігання еміграції є низка безпекових факторів: відчуття безпеки внаслідок укладених Україною політично-правових союзів, прозора й зрозуміла для працівників та роботодавців мобілізаційна політика ЗСУ, прозоре й зрозуміле перехідне правосуддя на звільнених територіях.

Заборонами це все не вирішити. Коли ми побудуємо державу, яка вміє не лише забороняти, а й дозволяти, то тоді заборони будуть не потрібні. Бо скільки не забороняй, ніхто не хоче жити там, де вміють лише забороняти.

Можливість працювати, заробляти, втілювати власні мрії на рідній землі — єдиний шлях до збереження й примноження людського капіталу.

Створення нових робочих місць має стати основним завданням всього суспільства, від президента до вчителя. Люди, що створюють робочі місця, мають отримувати суспільну шану й подяку. Особлива увага — ветеранському бізнесу та фермерству, бо кожне з них вирішує величезний клубок проблем.

Я вже не кажу, що висока економічна свобода означає значне економічне зростання, що дасть достатньо коштів для національної оборони.

Але навіть якщо ми з цим усім впораємося, цього буде замало.

2.2. Імміграція

Навіть якщо всі повернуться, нам не вистачить робочих рук для економічного стрибка.

Залишу тут поза детальним розглядом критику тих, хто вважає, що для розвиненої економіки працездатне населення не дуже й потрібне. Скажу лише, що розвинена економіка має вагомий сервісний сектор, а це — робочі руки. А інвестори потребують не лише економічної свободи, а й наявності працівників, а також бажано великого локального ринку, з якого можна стартувати й далі нарощувати експорт.

Велика країна з великими перспективами приваблюватиме людей. Зрозуміло, цього не станеться, якщо вона залишиться бідною, небезпечною, закріпаченою й безперспективною. За різними моделями, до нас прибудуть 2-4-6 мільйонів. Перше питання полягає в тому, хто й звідки будуть ці люди.

Якщо Україна матиме економіку з високою доданою вартістю, можна сподіватися стати магнітом для талантів з усього світу. Натомість економіка з низькою доданою вартістю приваблюватиме лише некваліфікованих ізгоїв. Навіть пара сотень тисяч європейців, що постійно живуть і працюють в Україні, розглядаючи її як простір свободи, якої нема вдома, суттєво вплине на нашу культуру виробництва, менеджменту й споживання. Але передусім треба прибрати численні обмеження на шляху до роботи європейців в Україні (у тому числі короткострокової). Врешті, у нас вже є е-резидентство, можна думати далі в цьому напрямку.

Найбільш природними іммігрантами могли би стати етнічні українці з РФ, яких там десь до мільйона (а після розвалу росії виявиться значно більше). Можна не сумніватися, що ми матимемо чимало охочих повернутися на історичну батьківщину. Але, судячи по всьому, українське суспільство не прийме цих людей, покладаючи на них частку колективної відповідальності за злочини війни.

Отже, скоріше за все, найбільшим джерелом людського капіталу для нас будуть іммігранти з Середньої (Центральної) Азії. Іншими можуть бути Африка, Близький Схід, Південна та Південно-Східна Азія. Вже сьогодні ви

можете познайомитися з усім спектром рас, мов і релігій, якщо часто користуєтеся службами таксі.

І тут ми наштовхуємося на низку викликів.

Перший полягає у розриві між тими, кого хочемо ми, і тими, хто хоче нас. Для цього потрібна проактивна політика залучення, щоб ми відбирали тих, хто буде тут жити й працювати, а вони завчасно готувалися, а по прибуттю отримали пристойні умови роботи й життя. Один із варіантів — масове навчання студентів із цільових країн.

Друга й найбільша проблема полягає в тому, наскільки новоприбулі зможуть інтегруватися в українське суспільство. Протилежністю інтеграції є ґеттоїзація, коли етнокультурні спільноти замикаються в собі та протиставляють себе корінному населенню, а це неминуче веде до міжетнічних конфліктів. Отже, по-перше, чи мають наша мова й культура достатню силу, щоб ці люди змогли набути українськості (причому бажано, щоб цей процес починався ще до їхнього прибуття сюди). По-друге, чи достатньо відкритими та інклюзивними є українське суспільство та модель української ідентичності, аби прийняти цих людей в якості нових українців — узбекоукраїнців, афроукраїнців, тамілоукраїнців, арабоукраїнців тощо, коли вони зроблять зі свого боку відповідні зусилля. Ця тема заслуговує на окремий детальний розгляд, а тут лише зазначу, що фактор відкритості суспільства був визначений як ключовий і визначальний щодо сценаріїв українського майбутнього в ході форсайту «Відновлення та розвиток українського експорту» (сценарії українського експорту, грубо кажучи, — це сценарії української економіки, бо вибуховий розвиток експорту — наш єдиний шлях до процвітання).

Поки що наше травмоване суспільство, яке щойно відчуло свободу власної ідентичності чи не вперше за сотні років, вочевидь, не готове навіть обговорювати такі проблеми. І це означає, що процес піде самопливом і зовсім не в тому напрямку, який принесе нам щастя.

Але й це ще не все.

2.3. Діаспора

Ще одна тема, яку в Україні старанно оминають.

Ми досі не вирішили, про яку Україну мріємо: Малу Україну, закриту, обложену фортецю, що є запорукою виживання, чи Велику Україну, відкриту до світу та готову впливати на світ, що є умовою розвитку?

Україну, що відрізала й забула власні діаспори (особливо нещодавні — тих, хто виїхав і не повернувся), чи таку, що пов'язана зі світом мільйонами зв'язків?

Розглядаючи діаспори не як зрадників, а як агентів України, ми не лише посилюємося як суб'єкт світової політики (а без цього, як бачимо, нам не вижити), а й зберігаємо шанси на повернення, сприяємо формуванню особистої прив'язаності тощо, через українські школи та храми зміцнюємо та робимо світовими українську мову, культуру, церкви. Хтозна, може, наступне покоління породить достатню кількість тих, хто захоче повернутися на землю предків. Врешті, ми не дали цього шансу й старим діаспорам. Рано чи пізно нам доведеться замислитися над подвійним громадянством для українців світу.

Завершу тим, що будь-які рішення треба ухвалювати на основі аналізу даних, і це означає, що без післявоєнного перепису населення нам не обійтися. Інакше будемо блукати у темряві незнання.

Залишилося відповісти на питання, чому цей текст названий поемою.

Бо він про драматичні речі, містить десятки різних переплетених мотивів, а водночас **один найголовніший, що червоною ниткою пронизує всю проблематику, — економічна свобода**.

***

№ 1.928

Елла Лібанова: «Дай боже, щоб до 2035 року нас було 30 мільйонів»

2023-08-21

СОНЯ КОШКІНА, ШЕФ-РЕДАКТОР LB.UA

«У перші два тижні після початку [повномасштабної] війни, після того як був підписаний указ про воєнний стан і чоловіків призовного віку перестали випускати за кордон, 200 тисяч українських чоловіків в'їхали на нашу територію – повернулися. Це про щось говорить? Вони ж розуміли, що назад не зможуть кордон перетнути. Тому розраховую на більшу кількість людей, які повернуться в Україну. Насправді все залежить від того, скільки триватиме гаряча фаза», – говорить відома науковиця, директорка Інституту демографії та соціальних досліджень імені Михайла Птухи Елла Лібанова.

Її оцінки завжди відрізняються конкретикою, а прогнози – точністю. Тож саме з Лібановою ми вирішили поговорити про те, яким буде відновлення ключового чинника після Перемоги – людського потенціалу. Скільки людей повернуться, куди, як, за яких умов; як зміниться економічний профіль міст України; чи потрібна спеціальна політика для територій, які перебувають під окупацією найдовше – з 2014 року.

****

— Очевидно, що відновлення людського потенціалу буде однією з найбільших проблем після нашої перемоги. Яким чином, на вашу думку, держава має сприяти цьому вже зараз? Адже проблема комплексна і за день її не вирішити.

— Говорити про відновлення чисельності населення – популізм і дурниці. Ми не зможемо зробити це. Проблема не тільки українська, а й загальноєвропейська. Але в Україні вона значно гостріша, зокрема через війну. Ми не можемо відновити кількісні параметри, тому коли йдеться про відродження людського потенціалу, варто дискутувати про якісні характеристики.

— Що означає «якісні характеристики»?

— Перше – покращення здоров'я.

У нас узагалі середня очікувана тривалість життя дуже низька. А якщо говорити про середню очікувану тривалість здорового життя, то ще гірша. Питання не в тому, що інвалідність висока, скажімо, просто люди рано вмирають і багато хворіють, принаймні наприкінці життя. А кінець життя в нас настає десь років на 15 раніше, ніж у розвинених країнах, ніж, скажімо, у Швейцарії.

Друге – зниження смертності населення. Але тут важливо: медики в таких випадках говорять переважно про зниження смертності немовлят,

материнської смертності тощо. Звичайно, це дуже важливо, але наведу інший акцент – катастрофічно висока смертність у працездатному віці, особливо чоловіків. Ми третину чоловіків, які вступають у працездатний вік, втрачаємо до того, як вони доживуть до пенсійного віку. А з чим це пов'язано? Спосіб життя.

Переважно смертність, якщо вірити ВООЗ (а я не маю підстав не вірити їм, принаймні в цьому питанні), 20% – це екологія, 20% – генетика, 10% – медицина (лише 10%!). А 50% – спосіб життя.

У широкому сенсі. Це умови праці, травматизм на дорогах, паління, алкоголізм, неправильне харчування тощо.

Тому я виділила б ці два моменти як невідкладні завдання. Уже зараз!

Тут можна вже дещо починати робити. Принаймні формувати стандарти здорового способу життя в дітей. Навряд чи ми змінимо психологію людей старшого віку. А от з дітьми треба працювати. Через систему освіти, безумовно. Саме тому я щоразу жахаюся, коли мені говорять, що треба, мовляв, скоротити уроки фізкультури в школі.

— Ще до початку великої війни ви неодноразово наголошували на необхідності перепису населення. Він постійно відкладався: то грошей нема, то ковід, тепер велика війна. Чи можемо ми приблизно оцінити, скільки зараз людей в Україні і скільки приблизно повернеться?

— Що ви розумієте під Україною?

— На підконтрольних територіях.

— Десь 31 мільйон.

— І повернеться?

— Із західних країн?

— Так, з Європи.

— Знов-таки. Починаються ігри – а скільки виїхало? Я орієнтуюсь на дані наших прикордонників. Десь уже більш як пів року сальдо міграції – тобто різниця між тим, скільки виїхало і скільки в'їхало – 1,8 мільйона. Навесні було 1,7 мільйона, зараз знову піднялося трохи. Ми думаємо, що це підвищення пов'язане з тим, що канікули і люди хоч якось намагаються хоч кудись вивезти дітей.

Але якщо подивитися на дані Євростату, скільки в них зареєстровано після 24 лютого (вихідців з України. – С.К.), то це майже 4 мільйони. Різниця суттєва.

Частково це може бути пов'язане з тим, що в'їжджають в Україну не тільки і не стільки втікачі від війни.

— А хто?

— Це можуть бути люди, які виїхали 10–15 років тому, це перше.

Друге – в європейських країнах, принаймні небагатих, існує подвійний облік.

Людина виїхала, скажімо, з Болгарії, Румунії чи з Молдови (не хочу говорити про Польщу). Переїхала до іншої країни, а її не зразу знімають з обліку. Спеціально чи ні – не суть, маємо результат.

Я виключаю таку ситуацію в Німеччині і у Швейцарії, безумовно. Але в деяких країнах це можливо. І, чесно кажучи, наші люди користуються такою можливістю, тобто повертаються сюди, а отримують допомогу там.

Але припустімо, що це 4 мільйони. Досвід балканських війн говорить, що повертається третина. Це при тому, що в Сербії було примусове повернення. Я думаю, що в нас повернеться трохи більше від третини. Чому я так думаю? Тому що, як не дивно, у нас є таке відчуття… це навіть не патріотизм, це якась українськість. Воно є.

У перші два тижні після початку [повномасштабної] війни, після того як був підписаний указ про воєнний стан і чоловіків призовного віку перестали випускати за кордон, 200 тисяч українських чоловіків в'їхали на нашу територію – повернулися. Це про щось говорить? Вони ж розуміли, що назад не зможуть кордон перетнути.

Тому розраховую на більшу кількість людей, які повернуться в Україну. Насправді все залежить від того, скільки триватиме гаряча фаза.

— Так, звісно. Діти, школи.

— Так, так, так. І мамочки починають працевлаштовуватися. З одного боку, вони адаптуються там, а з іншого – все руйнується тут.

Три основні фактори: куди повертатися фізично – житло, потім робота, ну і найголовніше – безпека.

— І ще додала б "родина". Точніше "чоловік". Якщо щось пішло не так і жінці просто немає до кого.

— Погоджуюся, але це все ж не основне. Основне – безпека.

— Тобто 31 мільйон зараз є. Десь 1/3 повертається, плюс ще незрозуміло, скільки народу на деокупованих територіях. Особливо на тих, які під окупацією з 2014-го. Тобто загалом десь 35–36 мільйонів?

— Ні. Дай боже, щоб після того, як все-все-все закінчиться, до 2035 року нас було 30 мільйонів.

— 30 мільйонів на країну в кордонах 1991 року? Кхм. Думаю, малувато. Особливо робочих рук.

— Чи вистачить робочих рук? Скоріше за все, ні.

Але тут виникне ще одна проблема, дуже серйозна. Буде вибухове зростання попиту на будівельників. У нас стільки немає. Що робити? Де їх шукати? Готувати молодь? Теоретично можна. Практично сценарій не дуже оптимістичний, бо така потреба буде короткотерміновою – рано чи пізно попит схлине. І що тоді людям, перенавчатися?

Тому ми будемо змушені запрошувати іноземців.

Але як саме це робити? За якими критеріями? Кого саме? Запрошуватимемо з родинами і на постійно чи за тимчасовими контрактами?

— Я ж і кажу: влада вже зараз має про це думати, розробляти концепції. Найпростіше: робітники звідки? З азійських країн?

— З різних. Думаю, що, скоріше за все, це питання будуть вирішувати фірми, які в нас працюватимуть. Але цим фірмам можна поставити певні вимоги. І було б непогано, якби ми це робили.

От свого часу я дуже сильно билася (і певною мірою це вдалося зробити) за те, щоб коли ми беремо фірму на якийсь підряд, менеджмент хай буде звідки завгодно – він мене не турбував, але щоб основна маса були українці.

— Виконавці?

— Так. Тому що це забезпечувало робочі місця, зайнятість. Чи вийде так зараз, я не знаю.

Але **проблема точно буде**.

Я подивилася пріоритети, які визначив уряд на Лондон (на Конференцію з питань відновлення України. – С.К.), це значно краще, ніж те, що вони провели в Лугано, але питання все одно є.

Зокрема з тим, що в тих пріоритетах дуже серйозна сировинна складова. Очевидно, що повністю прибирати сировинну орієнтацію української економіки чиновники не хочуть. Імовірно, не можуть.

— Там і аграрна складова чималенька.

— Ну, прибирати аграрну складову – це гріх.

— Так. Але ті концепції писали ще до Каховки. Тому я й питаю, як 30 мільйонам охопити таку величезну територію?

— Ну, давайте так.

Перед війною в нас була щільність населення десь 45 осіб на квадратний кілометр. У Норвегії, скажімо, 14. І нічого, живуть. Інше питання, що там економіка інша і ландшафт – по лісах, по горах усе ж таки менше живуть.

Але в нас на Херсонщині, до речі, була дуже низька щільність. Найнижча.

— Багато людей перемістилося на захід – ВПО.

— Це третє питання.

Як вони будуть розселені? Питання не тільки заходу. У нас виникне окремо питання півдня, включно з Кримом.

Я не знаю, як швидко очистяться території Одещини і Херсонщини, ті, що нижче (після підриву Каховської ГЕС. – С.К.)... У принципі, те, що не вистачає води – є можливості запровадити іншу систему господарювання і зрошення.

Якщо поговорити з екологами, у них багато цікавих пропозицій. Тому це не означає, що в нас ці території зовсім вибули. Але, безумовно, система розселення там буде інша, ніж до війни. Це перша група. До неї належить і південь Донецької області.

З іншого боку, є західні регіони.

Насправді релокації бізнесу там не так багато, як говорять.

Близько 800 підприємств, половина з них – торговельні, тобто робочих місць обмаль. У цих регіонах робочих місць історично не так багато було, тому люди звідти часто і їздили на заробітки. Тепер людей там стало більше, а робочих місць суттєво не додалося.

— У Києві кидається в око величезна кількість машин з немісцевими номерами. До великої війни такого не було. А от у Харкові, навпаки, або місто, або область.

— До Києва повернулися не кияни, які виїжджали – приїхали люди з інших міст. Схоже, чотири мільйони в столиці зараз є. Але це інші люди.

Що на заході? Якщо в самому Ужгороді близько 35 тисяч, то для такого міста це багато – навантаження на інфраструктуру, на все на світі.

Далі.

Екологи говорять, а я їм довіряю, що **кожна територія має свою так звану «*екологічну місткість*»**.

І **для Західного регіону вона вже практично вичерпана.**

Є певні резерви на Франківщині і Львівщині. Але обмаль.

Йдеться, умовно, про території, які можна освоювати. Бо якщо десь, скажімо, болота, то зачищати їх під поселення не можна категорично – і так скільки лиха для природи людина там уже натворила.

То куди тоді дівати людей, де розселяти? Вочевидь, повертати в місця попереднього проживання. Але ж у Маріуполь, скажімо, нікого не повернеш.

Чи в Бахмут.

— Ви до того, що певна частина ВПО вимушена буде, скоріше за все, потворно переїхати в межах країни?

— Так. Відповідно, **владі вже зараз потрібно думати про те, які території і як вона має додатково розвивати, щоб людям було де жити і працювати**.

Не пускати це на самоплив.

Я не агітую за умовний держплан, але **певна стратегія має бути**.

Третій бік медалі – прикордонні території з Росією і Білоруссю. Мені абсолютно зрозуміло, що стратегічні підприємства звідти треба прибирати. Так, ми переможемо, але Росія нікуди не дінеться. Ми воюємо не з Путіним – ми воюємо з Російською імперією. Висновки відповідні. Тому нам треба думати, як розвивати прикордонні території.

Я не вірю в те, що ми зможемо створити своєрідну санітарну зону з того боку. І якщо ні, тоді ризик буде завжди.

— Харків, Сумщина, Чернігівщина.

— Південь Харківщини, Сумщини, Чернігівщини. Це дуже серйозно. Просто треба звідти прибрати те, що треба прибрати, і над цим треба думати вже зараз.

— Це все має робити уряд?

Не думаю, що уряд. Дай боже йому витягати поточні проблеми.

Цим має займатися, на мою думку, або РНБО, тому що це питання національної безпеки, або Офіс Президента, або **якась спеціально створена стратегічна структура.**

— Окрема?

— Так. **Вона має опікуватися оцією стратегією економічного відновлення.**

Ну, хай вони називають її "відновлення". Вона має цим опікуватися, тому що **уряд просто не в змозі**.

Щоб на момент, коли закінчиться війна, у нас були плани, напрацювання.

Четверта категорія – куди переносити (стратегічні підприємства. – С.К.).

Чому стратегічні підприємства традиційно розмішувалися на півночі і сході, кожна бабка знає (бо можливого нападу очікували із заходу. – С.К.). Тепер їх треба прибирати. Куди? Ну, очевидно, в Центральну Україну. Але як саме? Як налагодити енергопостачання, яке – як з'ясувалося – є таким вразливим, коли прилітає у якийсь великий об’єкт.

У цьому сенсі значно прагматичнішою є орієнтація на невеличкі електростанції, можливо, при кожному великому заводі. Ясно, якщо металургія, скажімо, там свої проблеми.

Але я загалом говорю про те, що **всі ці речі треба прописувати, проговорювати, продумувати зараз**. Не очікувати, що хтось це зробить за нас. Цього точно не буде.

— Чи має влада передбачити якісь умовні «підйомні» чи інші спеціальні умови для тих, хто повертається з-за кордону або повторно переміщується всередині країни?

— **Головне досягнення України за останні роки, крім того, що зараз роблять ЗСУ, – це абсолютно небувалий рівень єднання українського суспільства.**

…Є поділ в Україні. Сьогодні він уже сформований.

— Хто де, коли був і що робив – у якому окопі сидів, скільки волонтерив, коли виїхав.

— Так, хто де був. **Чи перейде цей поділ у розбрат? Оце велике питання.**

— Думаю, що перейде, на жаль.

— Ми маємо докласти всіх зусиль, щоб цього не було. І якщо ми будемо докладати цих зусиль, то неможливо по тих самих лініях давати якісь привілеї.

Тобто якщо привілеї будуть отримувати безпосередні учасники бойових дій, ніхто не сперечатиметься – тут очевидно.

Нещодавно була одна урядова нарада, постало питання про доцільність виплат людям, які за кордоном, аби вони повернулися. Я сказала, що це найгірше, що ми можемо зараз зробити.

— А якщо люди, наприклад, з Бахмута, Маріуполя, з повністю зруйнованих міст?

— Оце абсолютно інша ситуація. Там, безумовно, треба. Але ж ми там будемо давати не привілеї людям, які виїжджали, а відбудовуватимемо міста.

До речі, якщо говоримо про оці прикордонні території, там теж, скоріше за все, треба буде щось робити. Чи за ізраїльським взірцем, чи це можуть бути військові містечка. Ми не можемо допустити, щоб була знелюднена територія.

Оскільки це означає, що її просто не буде. Вона занепаде.

Ще є південь, там приблизно три мільйони замінованих гектарів, і з цим теж потрібно буде працювати.

Таким чином маємо: південь – одна ситуація, центр – друга, прикордонна смуга – третя, захід – четверта. Саме там доведеться розгортати нові підприємства, зокрема й стратегічного плану. Там вони точно будуть більш захищені, принаймні з погляду логістики. Ну і Центральна Україна, звичайно.

— Очевидно, що економічний профіль великих міст поміняється – суттєво відрізнятиметься від того, що було до війни.

— Щодо великих міст, наших метрополісів так званих.

У всіх бідних країнах, без винятку, населення концентрується передусім у столиці і навкруги. Наступне – це метрополіси, такі регіональні центри. Чи вигідно це Україні, я не знаю. Але така практика існує, вона традиційна для нас, традиційна для всіх, без винятку, бідних країн.

— Донецьк відпав.

— Ну, можливо, він ще якось залишиться, але от Львів хоч і не мільйонник, з погляду впливу на регіон точно є метрополісом.

Так от, із цією концентрацією людей у мегаполісах треба щось робити. Не в сенсі ламати – ні, це точно безперспективно, – але принаймні брати до уваги максимально.

Мені видається, що ми можемо щось зробити шляхом розвитку маятникової міграції.

— Маятникова міграція – це?

— Це коли люди живуть зі своєю родиною, припустімо, в селі, а щоранку їздять на роботу чи на навчання до міста і назад.

— Так живе майже вся Європа.

— Так живе вся Європа, це правда. І це нормально. Що у нас відбувається? Коли вони приїжджають до Києва, вони переважно сидять тут хоча б по тижню. А це вже для демографії дуже погано. Тому що родини як такої немає. Не може бути родини, яка на два дні, – так може тривати місяць, два, рік, але не може бути постійно.

— Важлива тема – подальша доля територій, окупованих ще у 2014-му. Думаю, ви зараз скажете, що не можна їх якось відокремлювати, але я, правда, хочу поговорити про Донеччину і Луганщину.

— Не можна, вірно, я завжди так кажу.

— І Крим.

— З Кримом проблем буде значно менше.

— Чому?

— Елементарно. Виганяємо всіх російських військових – маємо всі підстави, вони виїжджають разом зі своїми сім'ями.

Осередок усталеності в Криму – татари, а вони налаштовані дуже проукраїнськи.

— Так, військові – добре, приймається, але протягом 2015–2016 років до Криму заїхало мінімум 800–850 тисяч громадян РФ на постійне проживання. Їм давали «підйомні», житло, роботу, то чому б людям – за таких сприятливих умов – не переміститися з умовного Мухосранська до прекрасного Криму? Навряд чи багато цивільних, навіть після приходу України, захочуть повертатися в Мухосранськ. Так, вони не матимуть виборчих прав, але…

— З ними якраз простіше.

— Як?

— З ними можна працювати, доволі жорстко. Повірте, левову їхню частину можна буде звинуватити в колабораціонізмі. Не штучно звинуватити, ні.

— А як бути з латентними колаборантами?

— Оце значно складніше. От дивіться, дитина, яка в 15 році, в 14 році пішла до школи.

— У неї вже промиті мізки.

— Так.

— Із цим реально взагалі щось зробити?

— Практично ні (хитає головою. – С.К.). І чесно кажучи, це дуже страшно, тому що ми гуманна країна, яка взяла на себе певні зобов'язання. Ми не можемо реагувати так, як реагували…

— Чехи в 45 році на німців.

— Але знаєте, там було пояснення.

— Я досліджувала цю тему. За декретами Бенеша, підставою для депортації судетських німців була наявність німецького паспорта, який вони отримали всі автоматично після анексії. Їм не треба було навіть по нього звертатися, як у Криму, – просто всім у зуби дали. І, звичайно, депортували жінок, дітей і старих, бо в Судетах до 45-го чоловіків просто не залишилося.

Але донині між Чехією і Німеччиною точиться дискусія, наскільки це було не/гуманно. Хоча є й інша думка: якби цього не відбулося, пізніше, за 10–15 років, міг вибухнути, наприклад, міжетнічний конфлікт – як у колишній Югославії, або ще щось подібне.

— Я думаю, що більшість тих, хто не підтримував, давно виїхали звідти. І тому оточення зараз там не надто проукраїнськи налаштоване.

— У Криму?

— І в Криму, і не в Криму.

— Давайте тоді докладніше про Крим.

— Крим узяли практично без пострілу, та й потім не стріляли. А поїхати зі свого місця, де в тебе є будинок чи квартира, невідомо куди, невідомо на що, було дуже складно.

Тому в Криму якраз навіть ті, хто не був проросійськи налаштованим, залишалися. Крим і Донбас – це різна історія. Коли стріляють і не стріляють – це різна історія.

— Що робити з Кримом, що робити з Донбасом?

— І з тим, і з тим починати працювати.

Починати працювати через засоби масової інформації, через сферу освіти.

От що треба прошерстити дуже-дуже серйозно, це сферу освіти. Тому що коли я читаю про вчителів, які абсолютно проросійську історію викладають, ясно, що цю людину треба прибирати зі школи. Тут завдання для СБУ чи хто цим займається.

— Плюс для вільних територій потрібно готувати кадри, відправляти їх туди, щоб вони отримували житло і можливість працювати.

Фактично зараз треба повністю перезапустити всю сферу освіти?

— Не повністю, але значною мірою доведеться.

Знаєте, після війни українізація, на відміну від попередніх хвиль, буде йти. Вона буде зберігатися, тому що надто сильне відторгнення росіян і всього російського.

Нам треба говорити про їхню (людей на деокупованих територіях. – С.К.) українізацію, але дуже поступово і таку, яка піде знизу. Не зверху, а знизу.

Шевченкове, Харківщина. Життя громади після деокупації, жовтень 2022.

— Знизу – через освіту?

— Через освіту, через настрої людей, через громадянське суспільство, через місцеві органи влади. Але це треба робити, інакше нічого не буде.

— Яка головна відмінність нової українізації в Криму і на Донбасі, на ваш погляд?

— Я вже казала, що з Кримом буде простіше, тому що там немає, мені так видається, проросійської орієнтації серед населення. Там залишилося багато проукраїнських людей, які просто не виїхали – з економічних міркувань. Можна їх за це засуджувати, але розуміти їх треба. А от на Донбасі такого нема.

На Донбасі там було страшно. Там стріляли, настрої були більш поляризовані. І левова частка тих, хто не сприймав ОРДЛО, виїхали. Тому там значно менше залишилося проукраїнськи налаштованих людей.

Ми, до речі, очікуємо, що після перемоги звідти буде доволі сильний міграційний відплив до Росії.

— З Донбасу?

— З Донбасу. З Криму ми такого не очікуємо.

— Повертаючись до латентних колаборантів. Можливо, якесь пониження в правах на десять років, інші варіанти?

— На яких підставах? Проживання на цих територіях? Українська держава не змогла їх захистити від цього. А це був обов'язок держави. Вона не змогла захистити їх. А тепер удруге кинути їх?

***

№ 1.929

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Міністерство культури та інформаційної політики України
13 мин. ·

👩‍💻Відбулося друге засідання Ради з питань когнітивної деокупації Криму
... Ещё

2023-08-20

2023-08-20

Головна > Публікації > Новини > 20 Серпня 2023, 14:08

Відбулося друге засідання Ради з питань когнітивної деокупації Криму

Відбулося друге засідання Ради з питань когнітивної деокупації Криму, під час якого обговорювалися зміни та доповнення до Стратегії когнітивної деокупації Криму, а також детально проговорювалися комунікаційні меседжі щодо висвітлення тематики деокупації та реінтеграції території АР Крим та міста Севастополя.

«Держава продовжує на найвищому рівні приділяти увагу деокупації Криму, в тому числі - на рівні стратегічних документів. Ми віримо, що відбудеться визволення всіх територій України, включно з Кримом, і тому маємо бути максимально готовими для того, щоб деокуповувати ці території не лише фізично але і когнітивно», - зазначив заступник Міністра культури та інформаційної політики України з питань європейської інтеграції **Тарас Шевченко**.

Основне завдання Стратегії – надати практичні рекомендації стейкхолдерам, органам влади та експертному середовищу щодо когнітивних аспектів деокупації шляхом висвітлення очікуваних ризиків та нових можливостей для успішної та сталої реінтеграції населення Кримського півострова.

***

№ 1.930

2023-08

***

№ 1.931

Мобілізована нація

2023-08-21

Андрусів

Книга оксфордського історика Ніколаса ***Старгардта*** одне з найбільш вражаючих, що доводилось читати останнім часом. Книга написана на основі листів і щоденників німців, і показує як мінялося їх сприйняття Другої Світової війни впродовж всього періоду. І книга викликає шок, оскільки показує наскільки ми маємо справу з чимось схожим сьогодні. Дуже шкодую, що її не вдалось прочитати до війни - багато речей можна було б передбачити і навіть вплинути.

Переконаний, що колись у путіна знайдуть багато нацистських елементів. Занадто вже багато аналогій між війною, яку оголосив бункерний дід і війною Гітлера. А книга показує, що російська пропаганда експлуатувала ті ж самі міфи, що і німецька.

Один з важливих уроків, який дає книга полягає в тому, що **пропаганда нічого особливого не вигадує. Вона бере те, що вже живе в людях і розганяє на все суспільство**.

Перед війною німці жили з ресентиментом поразки в Першій Світовій, однак, не сприймали це як поразку. Для них нова війна була бажана і очікувана з двох аргументів.

1) — Перший - наші батьки і діди були героями, яких знеславила поразка через революцію.

2) — Другий - ми мусимо воювати, щоб не довелося нашим дітям.

Тому початок війни в дуже багатьох викликав ейфорію. Автор наводить листи, в яких

«молоді німці переживають, що не встигнуть потрапити на фронт до перемоги».

Другий важливий урок - **пропаганда аргументує бажання суспільства, а не створює їх**.

Німці хотіли війни, але вона мала бути справедливою. Тому їм пояснили, що війна превентивна.

Один лист солдата до матері особливо вразив. Він пише їй, що в польському будинку жінка відстрілювалась до останнього, і вони просто спалили будинок з нею. “Який же мудрий наш фюрер, що ми першими напали, інакше на місці цієї жінки могла бути ти” - писав він матері.

Аргументація вторгнення в Радянський Союз, взагалі схожа аргументацію СВО - ціллю було повалити єврейсько-більшовицький режим і звільнити народи.

Третій - можливо найважливіший урок. **Усвідомлення вчиненого зла не призводить до зміни поведінки в правильному напрямі.**

У 1943 німці почали усвідомлювати масштаб зла, який вони вчинили з євреями і іншими народами. Якщо раніше вони писали в своїх щоденниках, що розповіді про знищення євреїв є вигадкою англо-саксонської пропаганди, то з 1943 року вони почали писати, що бомбардування союзників є карою за це.

Але замість того, щоб зупинитись, або перестати підтримувати нацистів, чи бути більш готовими до бунтів і революцій - їхня свідомість відреагувала зовсім іншим чином: ми маємо воювати до кінця інакше з нами зроблять те ж саме, що ми зробили з євреями.

Тому вони ще більше мобілізувались на війну. І цей урок має застерігати нас.

Від того, що росіяни дізнаються правду про Бучу - ситуація може стати навіть ще гіршою для нас, з точки зору їх готовності воювати до кінця.

Четвертий важливий урок - **після війни німці не прийняли вчинені ними злочини.**

Хоча суспільство масово захоплювалось Гітлером і підтримувало війну - після війни німці зайняли позицію, що всі злочини вчинили нацисти, а народ немає нести за це відповідальність.

У книзі можна знайти безліч аналогій на сьогоднішні дні.

Так, вже на початку 1945 року було зрозуміло, що німці програють війну. Але тут з'явився новий аргумент - треба битись, бо скоро коаліція союзників розпадеться. Нічого не нагадує? Типу давайте почекаємо на обрання Трампа.

Книга дає розуміння того, що, як і тоді, так і сьогодні ми маємо справу з певною свідомістю народу, а не режимом. Рашизм, як і фашизм, є всього лише дзеркалом цієї свідомості. І перемогти свідомість значно важче, чим танки і літаки.

***

№ 1.932

Дайджест подій в Україні та навколо України від 20 серпня 2023

Головне

📌 Отже, **Зеленський має залишатися "героєм – переможцем"**. Це ж він особисто це зробив з літаками. А не бійці на передовій своєю кров'ю. А розповіді про "контрнаступ" – то таке.... вже забули ж. **Раджу уважно прочитати оцінку західних видань, до чого призвело підштовхування командування ЗСУ до "наступу".**

📌 Знову про тіньовий флот танкерів... Гроші у хуйла – від нафти. А ще – від зерна. Не дарма ж хуйлята прагнуть витиснути з ринку Україну. І в цьому їм обома руками допомагає "друг України" торгаш Ердоган.

📌 Розширення китайсько-російського блоку BRICS - пряма загроза колективному Заходу. Яку може зупинити лише нищівна поразка хуйла. Але ніт. Цього робити не можна, бо хуйло нападе-нападе-нападе. І використовувати зброю на території хуйлостана – це харам. Бо, знову ж, нападе-нападе-нападе. Тому у нас лише один шлях – виготовлення власної зброї.

📌 Навіщо тягати металолом з Михайлівської площі на Хрещатик? Підказка (це все заради грошей). Хтось на транспортуванні непогано підлохматиться

Теми доби

🔥 Нідерланди та Данія нададуть Україні винищувачі F-16.

🔥 На саміті у ПАР членами антизахідного блоку БРІКС стануть кілька країн.

🔥 КМДА перекриває на тиждень Хрещатик та виставляє на ньому розбиту російську техніку.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Російські війська затято штурмують с. Синьківка на схід від Куп'янська, проте досягли лише часткового успіху. Підрозділи ЗСУ відбили всі атаки та утримують лінію оборони.

На південь від Бахмута – у Кліщіївці українські війська продираються через ешелоновану російську оборону та відбивають контратаки. Просування гальмується комбінованим мінуванням місцевості.

Російська армія вже багато місяців веде лобові атаки на позиції ЗСУ в Авдіївці та Мар'їнці без огляду на втрати, проте не може відсунути лінію бойових дій далі від Донецька.

На південній ділянці фронту російське командування перегрупувало сили та підтягнуло резерви, низка підрозділів зайняли основну лінію оборони, до якої ЗСУ наблизилися на 3–10 км на трьох ділянках. У Старомайорському південніше Великої Новосілки та в Урожайному на Бердянському напрямку

російські контратаки мали зворотний ефект – підрозділи ЗСУ просунулися вперед та розширили зону прориву.

⭐ Британська розвідка повідомила, що Росія формує переважним чином зі щойно мобілізованих військовослужбовців, ще одну – 18 загальновійськову армію. Її підрозділи мають забезпечити захист основної та додаткових ліній оборони та вивільнити боєздатні підрозділи, якими можна буде "заткнути дірки" на передовій.

Видання The Economist вважає, що командування ЗСУ змінило тактику з прориву фронту з великими втратами на придушення противника артилерією, безпілотниками та засобами радіоелектронної боротьби. За інформацією видання, Україна отримала лише 60 танків Leopard, хоча було обіцяно понад 100. Головними проблемами ЗСУ є нестача машин для розмінування, їм також бракує прикриття із повітря. Російські війська щільно замінували прифронтові території для запобігання прориву. Видання констатує, що початок контрнаступу був "катастрофічним". Бригади, які пройшли вишкіл на Заході, втратили багато бійців і техніки, після чого командування наголосило на збереженні особового складу.

На пресконференції з прем'єр-міністром Данії Фредеріксен президент Зеленський заявив, що Україна не розпочала контрнаступ раніше, оскільки не мала достатньої кількості зброї й це призвело б до великих людських втрат. За його твердженням, українським військам зараз не вистачає засобів ППО, сучасної бронетехніки та артилерійських снарядів.

⭐ Рятувальну операцію в Чернігові завершено. Кількість постраждалих від ракетного удару сягнула 156 осіб, з них 46 перебувають у лікарнях. 7 людей загинули, зокрема, дитина. На думку низки експертів, удару було завдано крилатою ракетою Іскандер-К, а наведення здійснювалося встановленим на місці вибуху маяком, про що свідчить точність влучення. Маяк міг бути встановлений особою, яка була поінформована про захід. Таких людей могло бути кілька сотень – працівників муніципальних служб та Держслужби з надзвичайних ситуацій, а також чиновників міської та обласної адміністрації й організаторів заходу. Користувачі соцмереж та експерти підкреслюють неприпустимість піару подібних заходів та проведення їх поруч із кордоном із РФ, оскільки час розгортання ЗРК та підльоту ракет може становити лише кілька хвилин. Росія скористалася нагодою і завдала удару по виробниках військової техніки, оскільки організатори та місцева влада не перейнялися безпекою заходу – навмисно або зі злочинної недбалості.

Президент Естонії Каріс у відповідь на російський удар по Чернігову заявив, що "терор Росії є нескінченним", а бомбардування цивільних будівель є воєнним злочином. Президент Молдови Санду заявила, що неспровокована

агресія проти цивільного населення не має залишитися безкарною. Ракетну атаку Чернігова засудив і держсекретар США Блінкен.

⭐ Російський Чорноморський флот тримає в морі 2 судна-носія 12 крилатих ракет "Калібр".

⭐ У Вовчанку та Куп'янську на Харківщині внаслідок російських обстрілів загинув чоловік, поранено та травмовано 11 цивільних осіб. На Донеччині поранено 7 людей – У Часовому Яру, Красногорівці, Петрівці та Авдіївці. На Херсонщині внаслідок обстрілів населених пунктів з усіх видів артилерії, танків та РСЗВ загинули 2 мирних мешканців, 3 – дістали поранень.

⭐ Губернатор Білгородської області РФ оголосив про знищення підрозділами ППО "12 повітряних цілей" над обласним центром та його околицями, проте не надав жодного підтвердження цієї інформації.

Московські аеропорти Внуково та Домодєдово зупинили польоти через загрозу атаки безпілотників. Міністерство оборони РФ стверджує, що засобами радіоелектронної боротьби в ніч на 21 серпня було придушено та посаджено українського безпілотника. Мер Москви Собянін повідомив, що за деякий час підрозділи ППО збили ще один український БПЛА.

У мережі Інтернет з'явилося фото, що підтверджує знищення безпілотником російського стратегічного бомбардувальника Ту-22М3 на аеродромі Сільці в Новгородській обл.

1-2) Тил

⭐ За підрахунками журналістів видання "Економічна правда", вартість "набору першокласника" цього року становитиме приблизно 4 тис. грн, причому левову частку витрат припадатиме лише на один комплект шкільного одягу. Проти минулого року витрати батьків зростуть на 10–15 %.

2. Україна та світ

⭐ Президент Зеленський після Швеції відвідав Нідерланди та Данію. Прем'єр-міністри Рютте та Фредеріксен пообіцяли передати Україні винищувачі F-16, як тільки буде виконано умови, [які встановили США]. Президент Зеленський оголосив, що з Рютте тривають переговори про передавання 42 таких літаків, ще 19 надасть Данія. Фредеріксен висловила сподівання, що перші 6 винищувачів Україна отримає вже до Нового року, решта – за надходження найновіших винищувачів F-35. Міністри закордонних справ підтвердили дозвіл США на постачання F-16 Україні. Рютте повідомив, що навчання пілотів розпочнеться найближчими днями в Нідерландах та Данії, а надалі триватиме в Румунії. Міністр оборони Данії Єнсен повідомив,

що Україна зможе використати винищувачі лише на своїй території, як і іншу західну зброю.

Україна та Нідерланди розпочали переговори про надання "гарантій безпеки" (допомоги) у контексті декларації, яку ухвалили країни "Великої сімки" на саміті НАТО у Вільнюсі.

Низка експертів зазначили, що візит Зеленського мав церемоніальний характер задля підняття його рейтингу, оскільки всі угоди про постачання літаків та навчання пілотів і сервісного персоналу було укладено заздалегідь. Під час візитів не було підписано жодного міждержавного документа. Цю думку підтвердив і голова президентського Офісу Єрмак, який наголосив, що "результат візиту є наслідком багатомісячної праці". Однак усі лаври отримав саме Зеленський.

⭐ Видання The Washington Post повідомило, що США швидкими темпами розширюють виробництво 155-мм артилерійських снарядів, що дасть можливість забезпечити Україну та американську армію достатньою кількістю боєприпасів.

⭐ За інформацією Польського громадського радіо, ЄС розглядає можливість субсидування транспортування українського зерна територією країн ЄС. Сума такої субсидії може становити до €30/т зерна. Британська газета The Financial Times повідомила, що Україна наблизилася до угоди зі страховими компаніями щодо покриття ризиків перевезення зерна балкерами Чорним морем, у яку буде залучено до 30 комерційних суден. Прем'єр-міністр Шмигаль після візиту до Румунії оголосив, що Україна планує модернізувати портову та логістичну інфраструктуру Дунайського кластера та прикордонне сполучення з Румунією для збільшення експорту збіжжя цим маршрутом.

⭐ Посольство України попередило Ізраїль про можливість заборони в'їзду паломників-хасидів в Умань та скасування безвізового режиму в разі, якщо триватиме депортація українських громадян із країни та їхня дискримінація під час в'їзду.

⭐ Видання The Wall Street Journal повідомило, що низка західних лідерів і високопосадовців пропонують українській владі укласти угоду про припинення війни в обмін на територіальні поступки, проте подібний варіант не влаштовує ні Київ, ні Москву. Журналісти стверджують, що США та їхні європейські союзники, зокрема, Німеччина, прагнуть не допустити перемоги Росії, але побоюються витрат та ризиків, які пов'язані із наданням допомоги Україні для її повної перемоги. У приватних розмовах низка чиновників наполягають, що колективний Захід не мусить залишати на розсуд Києва визначення остаточної мети та часу завершення війни.

Президент Зеленський після зустрічі з прем'єр-міністром Нідерландів Рютте заявив, що Україна не планує відступати, навпаки, прагне "дотиснути" Росію, для чого потрібно набагато більше зброї. Під час пресконференції з главою уряду Данії Фредеріксен Зеленський пожартував, що Україна готова обміняти Білгород на членство в НАТО.

Папа Римський Франциск у недільній проповіді закликав вірян молитися за Україну, "яка страждає вже тривалий час".

⭐ Британська газета The Financial Times повідомила, що на саміті БРІКС (блоку, до якого входять Бразилія, Росія, Індія, Китай та ПАР) у Південній Африці до блоку буде запрошено одразу кілька країн. Китай виступає за його перетворення на єдину політичну та економічну силу, що дасть можливість довести сумарний ВВП країн-учасниць до рівня "Великої сімки". Водночас Індія, економіка якої залежить від США, не підтримує цей крок. Міністр міжнародних відносин та співробітництва ПАР Пандор стверджує, що розширення БРІКС не має вважатися антизахідним кроком.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, низка керівників російських спецслужб закликають президента Путіна звільнити міністра оборони Шойгу та начальника Генштабу Герасимова, оголосити загальну мобілізацію та розпочати масштабні бойові дії великими силами. Однак поки Шойгу та Герасимов залишилися на своїх посадах, а їхніх критиків – терориста Гіркіна (Стрєлкова) та власника ПВК "Вагнера" Пригожина крок за кроком прибрано з політичної сцени. Гіркіна відправлено до СІЗО за звинуваченням у публічних закликах до екстремізму.

Канцлер Німеччини Шольц заявив, що Захід не планує жодних дій для змінення режиму Путіна, проте російський лідер побоюється, що саме західні лідери виношують саме такий план.

⭐ Чехія має намір запустити програму допомоги для українських біженців, які планують повернутися на батьківщину, використовуючи як стимул виплату грошових компенсацій на переселення. Управління верховного комісара ООН у справах біженців закликало країни, що приймають українських біженців, не примушувати їх повернутися до батьківщини, оскільки терміни закінчення війни не визначити неможливо.

⭐ За повідомленням ЗМІ РФ, "космічна станція Місяць-25 перейшла на орбіту поза розрахунками, зіткнулася з Місяцем і припинила своє існування". Попередня станція – "Місяць-24" здійснила успішний політ ще 1976 р. й повернулася на Землю зі зразками ґрунту.

⭐ Кілька західних видань – британське Guardian, американське Wall Street Journal та французька Le Monde опублікували розслідування про "тіньовий флот" із приблизно 300 танкерів, які транспортують російську нафту в обхід західних санкцій до Китаю, Індії та інших країн Азії. Ці судна використовують різноманітні способи приховування маршруту та походження нафти та нафтопродуктів – вимикають транспондери системи автоматичної ідентифікації, здійснюють перевалення в міжнародних водах на танкери третіх країн, змінюють прапори та країни реєстрації, використовують складні структури власності та управління компаніями. За оцінкою Llloyd's Lyst Intelligence, "в тіні" перебуває не менше ніж 12 % світових перевезень нафти. Особливе занепокоєння викликають турецькі компанії, подібні Beks. Їхні судна не застраховано глобальним страховим консорціумом P&J Clubs, водночас їх залучено до експорту російської нафти. Суттєва частка такої нафти потрапляє на заводи в Індії. Після перероблення готові нафтопродукти надходять до країн Західної Європи як "індійські". Подібна ситуація і з казахською нафтою, яка поєднується з російською перед відвантаженням із термінала в Новоросійську.

⭐ Білоруський президент Лукашенко привітав президента Угорщини Новак із національним святом – Днем Святого Іштвана. Лукашенко підкреслив, що Білорусь та Угорщина мають "схожі підходи до найважливіших питань".

⭐ Президент Фінляндії Ніїністьо констатував різку активізацію російської пропаганди в країні. Подібну тенденцію зафіксовано й у ЗМІ Болгарії.

3. Київ

⭐ Київська міська адміністрація перекриває центральну вулицю столиці Хрещатик із 20 до 28 серпня для розміщення російської техніки, яку було підбито на фронті. Її вже перевозять із Михайлівської площі.

⭐ Пресслужба Київського облуправління Нацполіції повідомила, що внаслідок вибуху в Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС у Петропавлівській Борщагівці в момент розбирання залишків ракети загинули 4 особи.

4. Тренди

⭐ Міністр економіки ***Свириденко*** **сподівається, що ВВП знову зростатиме щонайменше на 3 % на рік після падіння на майже 30 % минулого року.** Вона наголосила, що міжнародну допомогу не можна використати на фінансування Збройних Сил, тому темпи зростання економіки мають критично важливе значення.

Водночас **депутати, уряд та Нацбанк роблять геть усе для уповільнення зростання – у країні, що воює, відновлено повне оподаткування, акцизи на паливо, зростають тарифи. Банківський сектор не зацікавлений у кредитуванні компаній, а отримує надприбутки коштом відсотків від депозитних сертифікатів НБУ. Величезні кошти насамперед місцевих бюджетів, витрачаються на цілі, які не пов'язані з обороною та захистом населення.**

***

№ 1.933

ZN,UA

АЭС ЕСТЬ, УРАНА НЕТ

2023-08-21

Игорь Маскалевич

Корреспондент ZN.UA.

Весной НАЭК «Энергоатом» подписала с канадским холдингом Cameco контракт об использовании украинского урана при производстве топлива для АЭС Украины. А буквально на днях министр энергетики Герман ***Галущенко*** радовался планам с 2024 года наладить в Украине совместное с Westinghouse производство ядерного топлива и ***«уничтожить монополию России*** в этом сегменте».

«Планов громадье!»

Но пока **качественно получилось лишь уничтожить добычу урана в Украине**.

Ситуацию хорошо иллюстрирует тот факт, что начавшиеся еще в 2020-м забастовки работников единственного уранового производителя — Восточного ГОКа (Кировоградская область) актуальны до сих пор.

1) — Буквально в июле 2023 очередная смена отказалась спускаться под землю. Причина — задержки с выплатой зарплат, доходящие уже до полугода.

2) — При этом, по данным НАЭК, денег на зарплаты до прошлогоднего обвала добычи точно должно было хватать, но… до шахтеров они не доходили.

Вообще-то это вполне основание как минимум для внутренней проверки, а в идеале — для расследования, но… как всегда.

В итоге именно забастовки шахтеров, а не война, привели к тому, что **с производством товарной продукции ГОКа — оксида урана — натуральная катастрофа. Оно упало в разы**.

Украине для АЭС ее нужно 2,35 тыс. тонн в год. Примерно по 170 тонн на каждый реактор-«миллионник».

Даже половину этого не добывали никогда.

1) — Традиционно ГОК выдает на-гора порядка 800 тонн. Цифра практически не менялась десятилетиями.

2) — Хотя планов по ее удвоению и утроению хватит на оклейку фасадов и НАЭК, и Минэнерго...

Даже когда в 2014–2016 годах появился было прирост на пару сотен тонн, в итоге оказалось, что это была схема по закупке дешевого казахского урана, который затем дорого перепродавали родному государству (цена на уран субсидировалась).

Рабочим от этого, естественно, не перепадало, и в итоге терпение лопнуло. Начались перекрытия дорог, пикеты в Киеве и все такое. Несколько месяцев комбинат стоял. Если в 2020 году добыча составила 744 тонны, то в 2021-м — почти на 300 тонн меньше.

На 2022-м бодро запланировали 850 тонн.

А дальше пришла большая война, и по итогам года комбинат выдал жалкие 120 тонн.

В этом году тенденции те же. При этом нет добычи — нет и денег.

Решить проблему (уже пятый год) пытаются ***присоединением ГОКа к «Энергоатому»*** на правах обособленного подразделения. НАЭК сначала открыто отбивалась всеми лапами, вполне публично заявляя, что «ей такое счастье не нужно». И что «мы не являемся просто кассой, которая дает деньги. Их урановый концентрат стоит дороже, чем в других странах. При этом нужно платить авансовые платежи и ничего за это не получать».

Позже публичное сопротивление прекратилось, но атомщики с плохо скрываемым удовольствием отмечали, что против такого объединения выступают и внешние кредиторы НАЭК — ЕБРР и Евратом. Вопрос завис. Пошли разговоры о передаче ГОКа в управление. Там, кстати, за последние три года уже четвертый управляющий.

Накануне войны, в самом конце 2021-го, вопрос попал на заседание СНБО Украины, по итогам которого появился очередной план, несколько **более адекватный по сравнению с предыдущими прожектами.**

Заключался он в следующем:

1) —.сконцентрироваться на новой Новоконстантиновской шахте (которую в режиме «ни шатко ни валко» пытаются разрабатывать последние годы), а на обеих старых шахтах (Смолинской и Ингульской) доработать остаточные запасы и закрыть эти предприятия.

2) — Первую в 2023-м, вторую (расположенную в самом областном центре) — еще через пять лет. Это пара тысяч рабочих мест, куча социальных вопросов, а главное — это приговор Восточном ГОКу в его нынешнем виде.

А потом началось полномасштабное вторжение и прилеты по Кропивницкому. И вопрос вообще ушел из фокуса в Киеве.

Смолинскую шахту тихо закрыли в феврале этого года, переведя в режим сухой консервации. Планы перепрофилирования площадки (предлагались проекты от постройки завода ядерного топлива до добычи лития и урана с соседних месторождений) в итоге так и остались на бумаге. На Ингульской что-то еще шевелится, но ситуация критическая. На перспективной Новоконстантиновской шахте тоже денег не платят.

Если честно, когда читаешь о зловещих планах обанкротить комбинат, становится невесело. Банкротить там давно уже нечего. Есть такая фраза «утрачено военно-морским способом». Вот это именно про ВостГОК.

В общем, **осталось разделить «вершки и корешки»**.

«Энергоатом» (с Минэнерго) откровенно говорят, что брать себе две шахты под закрытие абсолютно неинтересно. Расходы на вывод Смолинской шахты из эксплуатации раньше оценивали в миллиард гривен на пять лет. Немного, кстати, мне доводилось видеть проекты противоракетных убежищ подороже. Вывод Ингульской будет стоить намного дороже.

Естественно, **все эти затраты с удовольствием переложат на госбюджет** (точнее, на госпредприятие «Барьер»).

Благо, был уже успешный опыт избавления от Чернобыльской АЭС (**ее тоже благополучно выпихнули из НАЭК**).

Так что планы предельно просты:

— активы делят на ликвидные и... не очень.

1) — На Кировоградщине это полупостроенная Новоконстантиновская шахта, разгрузочно-перегрузочный комплекс и транспортные цеха закрываемой Ингульской шахты.

2) — На Днепропетровщине (в Желтых Водах) — гидрометаллургический завод и сернокислотный цех. Возможно, еще возьмут и ремонтно-механический завод.

А все, что останется, можно повесить на гвоздик или на госбюджет.

3) — С коммерческой точки зрения, все несомненно верно и обречено на поддержку внешних кредиторов. Тем более что задолженность ГОКа перед атомщиками по факту безнадежная — это около 3 млрд грн.

4) — В то же время именно **за счет атомки сейчас субсидируются тарифы для населения, а это уже десятки миллиардов гривен…**

В целом же долги комбината (кроме атомки, там и Госрезерв, и частники) еще до войны превышали объемы его годовой выручки.

Сейчас и подавно.

Понятно, что львиную их долю придется списать (в случае НАЭК они могут конвертироваться в имущество, остальным кредиторам — большой и сердечный привет).

Но,

— разбор того, как они образовались (с ФИО и конкретными «заслугами»), все-таки полезен, дабы просто не запустить новый цикл их образования.

Пожалуй, действительно, ужасный конец лучше, чем ужас без конца… Но есть нюансы — люди и, собственно, сам уран.

Людям фактически указывают на дверь, что уже практически произошло на Смолинской шахте. Там не только компенсации не выдали, там еще и по зарплатам не рассчитались. Как они будут жить потом, где будут работать в поселке на девять тысяч человек, никого не волнует.

А с ураном что? Планы добывать к 2027-му на Новоконстантиновской шахте 1500 тонн после провальных цифр этих двух лет снова откорректируют… Может, хватит уже?

Стоит, наконец, определиться, нужен ли стране свой уран.

Сказки о том, что вот-вот выйдем на полное обеспечение, надоели.

Выйдите хотя бы на половину (только не забудьте о Запорожской АЭС). Это сложно, но возможно. Тем более что Новоконстантиновка имеет шансы добывать уран по сравнимым с мировыми ценам.

В начале 2022 года НАЭК говорила и о «*подготовке встреч ВостокГОКа с западными компаниями — лидерами в уранодобывающей отрасли для привлечения современного опыта и возможной инвестиционной поддержки*». Понятно, что затем было 24 февраля и как-то не до инвестиций. Но к теме стоит вернуться. Украинские частники тоже уже делали пробные «подходы к снаряду», увы, без впечатляющих результатов, но можно и повторить.

Государству тоже стоит определиться. Много лет говорят, что Новоконстантиновке нужны деньги на пусковой комплекс. Сначала речь шла о миллиарде гривен. Сейчас сумма выросла до двух. Будем дальше тянуть, заговорим о трех. Но если нам действительно нужен уран, то добычу придется развивать, чудес не бывает.

В высоких кабинетах все спокойны, канадцы из Cameco на протяжении 2024–2035 годов обязались полностью удовлетворять потребности «Энергоатома» в урановом сырье, поставляя его и услуги по конверсии урана для всех девяти реакторов Ровненской, Хмельницкой и Южно-Украинской АЭС. Шести реакторов оккупированной Запорожской АЭС в этом списке нет, но (после деоккупации) предусмотрены поставки и для нее.

Видимо, в «Энергоатоме» забыли о втором договоре с Cameco, который предполагал, что НАЭК будет продавать Cameco весь уран, добываемый в Украине ВостокГОКом,

но **продать пока нечего**.

Безусловно, канадцы найдут другой уран, чтобы выполнить контракт.

Только **в изначальном варианте наше добывающее предприятие получало «якорный» заказ и прибыль, а так заработает кто-то другой**.

Просто уточним:

1) — это точно государственная политика — уничтожить собственную ресурсную базу, чтобы покупать импортное?

2) — А проекту с Westinghouse разве не пригодился бы украинский уран?

3) — Да и в целом разве не нужен уран стране, в которой половина генерации — это АЭС?

***

№ 1.934

Дайджест подій в Україні та навколо України від 21 серпня 2023

Головне

📌 **2 стратегічних бомбардувальники знищити за 2 доби – суперрезультат. Дронами за кілька тисяч доларів – супер-пупер результат. Браво. Знімаю капелюха.**

📌 **Ситуація на фронті загострюється день від дня.** Російське командування перекинуло на Запоріжжя стратегічні резерви, а також знімає підрозділи з інших ділянок. Я це прогнозував. **Але буде ще щось, я впевнений. І вже незабаром.**

📌 Одеська богадільня "фінод", як виявилося, БУЛА найбільшою серед мереж обмінних пунктів. З огляду на те, що це місце не може бути порожнім, пишний нацбамк зачистив поле для когось іншого. Кого? побачимо найближчими тижнями. Але схема спрацювала як у часи партії регіону. Хамсамольці - вони і в нбу хамсамольці.

📌 Пісня про премію імені Шевченка. Це ж як треба нехтувати українцями, щоби на нагородження відправити шістку єрмакаки, яка взагалі порожнє місце.

📌 Соросятське кодло влаштувало гарну провокацію через свій смітник "новоє врємя", щоби промацати реакцію на висування "воронтера" притули кандидатом у президенти. **Але щось знову пішло не так.**

📌 Заборонити хасидам їхати до Умані – це п'ять з плюсом. Інакше "вища раса" не зрозуміє, що приниження українців на кордоні є "неправильним кроком". Ну й вилизування хуйла - теж. Але не все так просто. Є й другий рівень - хуцпа проти хуцпи.

📌 **Рєзінового міністра "оборони" знову було спіймано на нахабній брехні. Але воно знову зробило пику цеглиною. Як той янукович - "а ти доведи"! Тьху, гидота нахабна.**

Теми доби

🔥 Українські розвідники знищили ще один російський стратегічний бомбардувальник.

🔥 Російські пропагандисти збрехали про захоплення с.Синьківка на околицях Куп'янська.

🔥 Українські пілоти розпочали навчання на F-16 у Данії.

🔥 Нацбанк відкликав ліцензії в компанії "Фінод" – найбільшого оператора обмінних пунктів.

🔥 Премію ім. Шевченка лауреатам вручив третьорозрядний чиновник Офісу президента.

🔥 МЗС Ізраїлю вважає провокацією загрозу України скасувати безвізовий режим.

🔥 Журналісти та депутати **спіймали міністра оборони Резнікова на брехні.**

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 22 серпня повідомив, що на лінії фронту за добу сталося майже 30 великих зіткнень. Українське командування спростувало повідомлення російських пропагандистів про захоплення армією РФ села Синьківка на околицях Куп'янська. ЗСУ знову відбили всі атаки та утримують частину населеного пункту.

Спікер Генштабу Ковальов повідомив про важкі бої, що тривають на південь від Бахмута – у Кліщіївці. Він підтвердив, що дії ЗСУ мали успіх у районі села Роботиного на Бердянському напрямі.

Відбито до 20 атак російських військ в Авдіївці та на околицях Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці.

⭐ Росія безперервно обстрілює прикордонні території північних областей України, населені пункти в прифронтовій зоні та в ближньому тилу українських військ. На Чернігівщині російський безпілотник-камікадзе влучив у цивільний об'єкт. У Куп'янському районі Харківської обл. оголошено обов'язкову евакуацію. З прифронтових сіл вивезено майже 600 осіб, зокрема, 153 дитини. На Донеччині загинув чоловік. Удар дронами-камікадзе по

Запоріжжю, на щастя, обійшовся без жертв. На Херсонщині за добу поранено 4 мешканців населених пунктів на правому березі Дніпра.

⭐ Росія завдала удару по житлових кварталах Кривого Рогу. Постраждав чоловік, частину міста було знеструмлено, лікарні було заживлено від генераторів.

⭐ Чорноморський флот РФ вивів у море ще один носій крилатих ракет "Калібр", що дає змогу здійснити атаку 20 ракетами.

⭐ Російська влада повідомила про знищення 4 українських безпілотників, які летіли в напрямку Москви – у Брянській та Московській областях Знову було закрито аеропорти Домодєдово та Внуково.

Головне управління розвідки підтвердило знищення 20 серпня дроном-камікадзе ще одного російського стратегічного бомбардувальника Ту-22М на аеродромі Шайківка в Калузькій обл. Саме звідти злітають літаки – носії крилатих ракет Х-22, котрі не можуть збивати українські підрозділи ППО.

Міноборони РФ стверджує, що над Чорним морем на північний схід від Криму було знищено 2 українські безпілотники – літаки.

⭐ Представник Головного управління розвідки Юсов повідомив, що окупанти звозять на захоплені території "тисячі" людей для фальсифікації "виборів" та приховування фактів їхнього ігнорування місцевими жителями. Для збільшення кількості "виборців" перед "владою" регіонів поставлено завдання забезпечити "паспортизацію" населення до початку "голосування".

1-2) Тил

⭐ **Міністерство інфраструктури повідомило про запуск першої нитки магістрального водопроводу до Кривого Рогу "Інгулець–Кряжеве", що дасть можливість забезпечити питною водою чверть населення міста.**

⭐ **Міністерство оборони розробляє законопроєкт про створення військової поліції для боротьби зі злочинами військовослужбовців та забезпечення дисципліни.**

⭐ Пресслужба Укренерго знову закликала українців економити електроенергію після чергового рекорду споживання в неділю. Перед опалювальним сезоном на ремонт виведено кілька енергоблоків АЕС та ТЕС, рівня води в річках недостатньо для підвищення потужності ГЕС, тому Україна змушена імпортувати електроенергію, зокрема, за екстреними запитами по допомогу.

⭐ **Нафтогаз скасував призначені наглядовими радами премії в розмірі 44,7 млн грн директорам трьох газорозподільних компаній – АТ "Миколаївгаз", АТ "Івано-Франківськгаз" та АТ "Хмельницькгаз", які входили до "Регіональної газової компанії" олігарха Фірташа.** Компанії було передано в управління Нафтогазу. Усі вони задекларували великі збитки, а їхнім топменеджерам оголошено підозри в ухиленні від сплати податків у особливо великому розмірі.

⭐ Державне агентство з відновлення відкриває доступ громадськості до детальних кошторисів усіх проєктів. Їх буде розміщено в Єдиній системі у сфері будівництва.

⭐ Нацбанк позбавив ліцензій на всі види діяльності найбільшого оператора обмінних пунктів – ТОВ "Фінод" через неусунення порушень та відмову надати відомості про кінцевих бенефіціарів. "Фінод" є власником понад 400 обмінних пунктів та показав за І півріччя виторг у розмірі 2,1 млрд грн. На низки кількох експертів, подібні дії регулятора може бути пов'язано із переділом ринку обміну валют на користь "потрібних" компаній.

2. Україна та світ

⭐ В Афінах відбувся неформальний саміт країн Західних Балкан, у якому взяв участь президент Зеленський. Він зустрівся з грецьким прем'єр-міністром Міцотакісом. На підсумковій пресконференції за результатами переговорів Міцотакіс заявив, що Греція готова приєднатися до відновлення України насамперед до ремонту пошкоджених російським ракетним ударом будівель історичного центру Одеси.

Зеленський та Міцотакіс підписали декларацію про підтримку інтеграції України в НАТО, щодо імплементації стандартів Північноатлантичного Альянсу тощо, а також набуття членства, коли будуть виконано умови, які було сформульовано на Вільнюському саміті НАТО. Документ констатує, що безпека України є життєво важливою для стабільності євроатлантичного регіону.

Зеленський обговорив із главою уряду Болгарії Дєнковим можливість відкриття альтернативних маршрутів експорту українського зерна та ситуацію в чорноморському регіоні, зокрема, безпеку торговельного судноплавства.

11 країн-учасниць саміту підписали декларацію на підтримку суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

⭐ Греція приєдналася до декларації країн "Великої сімки" про "гарантії безпеки" (воєнну допомогу) Україні. Прем'єр-міністр невизнаної республіки Косово Курті також підтвердив підтримку "гарантій безпеки". Україна офіційно не визнала суверенітет Косова, оскільки це відкриє шлях до обговорення можливості визнання Криму частиною РФ. Президент Сербії Вучич, який всіляко перешкоджає незалежності Косова, оголосив про готовність зустрітися із Зеленським та обговорити питання територіальної цілісності країни.

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що український наступ не захлинувся і триває і далі. Він визнав, що ситуація на фронті вкрай складна, але стверджує, що Україна не планує підписувати мирну угоду подібну до тієї, яку підписала Фінляндія з Радянським Союзом унаслідок війни 1939–1940 років.

⭐ Єврокомісар (верховний представник ЄС) із зовнішньої та безпекової політики Боррель повідомив про підготовку зустрічі на найвищому рівні для обговорення "формули миру", яка може відбутися під час відкриття чергової сесії Генеральної Асамблеї ООН наприкінці вересня. На його думку, лише Росія може зупинити війну, яку розв'язала. Він наголосив, що ЄС і далі підтримуватиме Україну.

⭐ Спікер командування Повітряних сил Ігнат повідомив, що в Данії 79 українських пілотів та технічних фахівців уже розпочали навчання пілотування та обслуговування винищувачів F-16. З його слів, навчання студентів у Харківському авіаційному університеті буде орієнтоване на пілотування західних винищувачів. Повітряні сили вважають, що для оновлення авіапарку та отримання переваги в небі Україні потрібні 128 винищувачів F-16. З 42 таких літаків буде сформовано 4 авіабригади, які забезпечать підтримку українських військ із повітря.

Президент Зеленський оголосив, що Греція приєднається до програми навчання українських льотчиків на F-16 та анонсував розширення грецької оборонної допомоги Україні.

Представник Пентагону Сінгх оголосила, що США готові брати участь у підготовці українських пілотів, якщо європейські союзники не зможуть прийняти всіх пілотів, які направить на навчання Україна.

Єврокомісар Боррель оголосив, що Єврокомісія "безумовно" компенсує частку видатків країнам, які ухвалили рішення про передавання Україні винищувачів F-16, якщо вони звернуться з подібним проханням.

Прем'єр-міністр Швеції Крістерссон повідомив, що країна поки не готова передати Україні свої винищувачі JAS-39 Gripen, оскільки ще не вступила до НАТО й потребує їх для оборони повітряного простору. Водночас Швеція бере участь у "коаліції винищувачів", надаючи українським пілотам аеродроми для льотної практики.

⭐ Голова комітету з оборони німецького Бундестагу Штрак-Циммерман привітала рішення Данії та Нідерландів передати Україні винищувачі F-16. З її слів, це відкриває можливість надання Німеччиною Україні далекобійних крилатих ракет Taurus. Представник уряду країни Гебештрайт повідомив, що рішення про передавання ракет поки не ухвалено.

⭐ Влада Швейцарії розслідує спробу продажу державною компанією Ruag AG німецькому концерну Rheinmetall майже 100 танків Leopard I, які могли бути передані Україні. Подібний крок, за твердженням правоохоронців, порушує принцип нейтральності, якій закріплено в Конституції країни.

Держдепартамент США погодив продаж Польщі ударних гелікоптерів AH-64E Apache та ракет до них на загальну суму майже $12 млрд.

⭐ МЗС Ізраїлю назвало можливе призупинення Україною безвізового режиму для ізраїльтян "спробою шантажу" напередодні паломництва хасидів до Умані до могили цадика Нахмана напередодні єврейського Нового року. У разі скасування безвізового режиму Ізраїль готовий зробити дзеркальний крок. Посол України в Ізраїлі Корнійчук повідомив, що рішення про тимчасове зупинення режиму український Кабмін ухвалить найближчими днями.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль узяв участь у міжнародній конференції про створення спеціального трибуналу для засудження злочину агресії проти України. Він заявив, що Генеральна Асамблея ООН створила міжнародний компенсаційний механізм, що складається з реєстру збитків, компенсаційної комісії та фонду виплат. З його слів, до формування реєстру збитків уже доєдналися 42 країни. Шмигаль наголосив на важливості закріплення в законодавстві країн-партнерів інструментів конфіскації та передавання коштів Україні.

⭐ МЗС ПАР повідомило, що в саміті блоку BRICS візьмуть участь понад 40 країн. Головним актором, за відсутності російського президента Путіна, буде лідер Китаю Сі, який оголосив про намір перетворити блок на альтернативу "Великій сімці".

⭐ Російські державні ЗМІ назвали "малоймовірним" приїзд президента Путіна до Анкари на переговори з президентом Ердоганом. Якщо вони все ж

таки відбудуться, то, скоріш за все, на території РФ. Ердоган висловив сподівання, що йому вдасться переконати Путіна поновити "чорноморську зернову ініціативу" на саміті "Великої двадцятки" в Індії або на сесії Генеральної Асамблеї ООН, якщо російський президент відвідає ці заходи. Також, Росію вже незабаром відвідає міністр закордонних справ Фідан для переговорів із главою російського МЗС Лавровим. Турецьке видання Yeni Şafak стверджує, що Ердоган планує особисто поїхати до Росії та домовитися про подовження "зернової угоди". За інформацією видання, Ердоган заперечує можливість альтернативного маршруту транспортування зерна та реалізації "ініціативи" без участі РФ.

⭐ Власник бренду Domino's Pizza повідомив про неможливість продажу дочірньої компанії в Росії – DP Russia й ініціював процедуру її банкрутства.

Німецький концерн Audi, услід за Mercedes-Benz та BMW, обмежив доступ російських дилерів до програмного забезпечення для техобслуговування, зокрема, для відновлення втрачених електронних ключів запалювання.

Російська "дочка" банку Райффайзен з 1 вересня "через зміну ринкових умов" запроваджує комісію за перекази фізичним особам та підприємцям з-за кордону в доларах США в розмірі 50 % від суми переказу, щонайменше $1 тис., але не більше суми надходження. Максимальний розмір комісії становитиме $10 тис. З 1 серпня банк уже не купує валюту у фізосіб.

⭐ Посольство США в Білорусі закликало американських громадян негайно залишити країну та відмовитися від її відвідування надалі.

3. Київ

⭐ Мер столиці Кличко розпорядився про скасування недержавних масових заходів 23 та 24 серпня – У День державного прапора та День Незалежності та доручив поліції посилити в ці дні охорону громадського порядку.

4. Тренди

⭐ У Бородянці під Києвом відбулося вручення Шевченківської премії. На відміну від минулих років, церемонія відбулася не в день народження Шевченка. У березні стався гучний скандал через те, що колишній голова комітету Макаров спробував розширити кількість номінацій, що викликало протест у суспільстві та серед митців. Про ставлення влади до заходу свідчить те, що в церемонії вперше не взяв участь президент, також не було глави парламенту та прем'єр-міністра. Премії вручив заступник голови Офісу президента Дніпров. На сайті президента згадки про захід немає.

⭐ Заступник голови Офісу президента Смирнов, який "курує" судову систему, стверджує, що рішення про ратифікацію Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду може бути ухвалене лише після перемоги у війні. Смирнов не є ні урядовцем, ні депутатом парламенту. Його висловлювання підтверджують ігнорування президентом Зеленським та його оточенням вимог Конституції, яка визначає, що чиновники мають діяти суто в межах наданих їм повноважень.

⭐ Заступник голови парламентського комітету з питань фінансової, податкової та митної політики депутат Железняк обурився висловлюванням міністра оборони Резнікова, який заперечував підтверджений документами факт корупції під час закупівлі за кордоном форми для ЗСУ. Железняк, журналісти-розслідувачі та голова ГО "Центр протидії корупції" Шабунін стверджують, що Резніков збрехав, щобільше, він був повністю в курсі корупційної "схеми". Депутат має намір винести ці факти на обговорення Комітету.

⭐ Видання "НВ" (Новий час, New Voice), що належить бізнесменові Фіалі, опублікувало обкладинку журналу за серпень. на якій зображено "людей, що наближають перемогу". На передній план було висунуто професійного "волонтера" Притула, а за його плечем – президента Зеленського й на третьому плані – головнокомандувача ЗСУ Залужного. Після різкої критики в ЗМІ та соцмережах головний редактор видання Сич попросив вибачення за "помилку" й повідомив, що видання змінило обкладинку перед друком – не неї буде зображено колаж з українських бійців. Низка аналітиків вважають, що майбутні спонсори Притули намагалися "промацати" реакцію суспільства на можливість висування його кандидатури на президентських виборах.

***

№ 1.935

Скандал з багатьма невідомими (і заступником Єрмака)

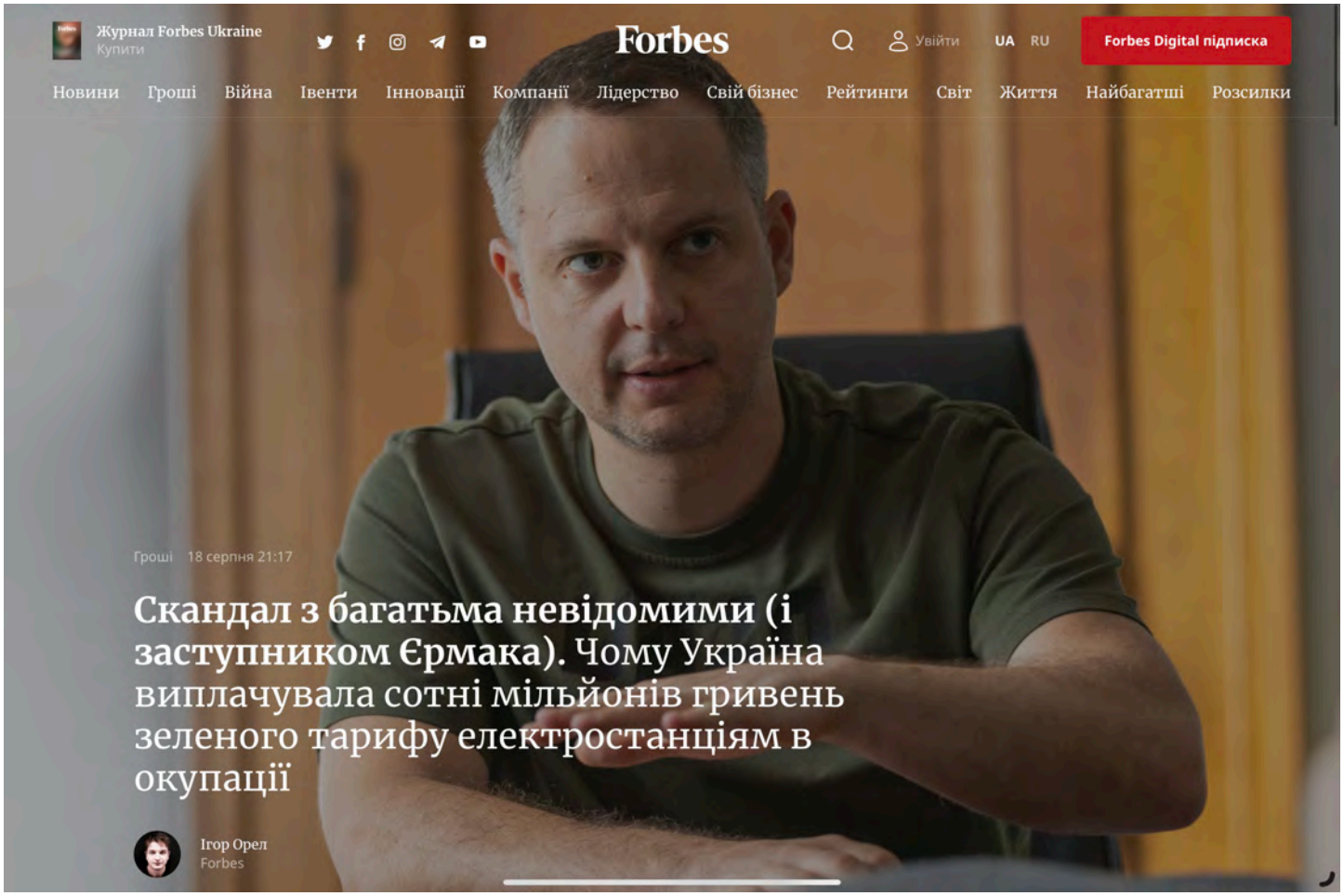

2023-08-18

Ігор Орел

Чому Україна виплачувала сотні мільйонів гривень зеленого тарифу електростанціям в окупації

До липня 2023-го Україна виплачувала гроші за електроенергію електростанціям на тимчасово окупованих територіях, без впевненості, що ці станції взагалі ще існують.

1. Як це могло статися

У Forbes Ukraine є спільнота в ***LinkedIn***. Там ми пишемо практичні кейси компаній, розповідаємо про інноваційну економіку та публікуємо поради з особистого розвитку і управління командою. Жодних новин. Приєднуйтесь за цим посиланням

Держпідприємство ***«Гарантований покупець»*** у січні-травні виплатило 367 млн грн за виробництво електроенергії сонячним електростанціям на тимчасово окупованих територіях Запорізької та Херсонської областей, повідомив 7 серпня нардеп Андрій ***Жупанін*** на своїй сторінці у Facebook.

Цього ж дня ***«Гарантований покупець»*** на своєму сайті опублікував роз'яснення:

1) «ГарПок» працює в межах чинних в Україні постанов і регламентів;

2) **Дані, кому і скільки платити, «ГарПок» отримує від іншої держкомпанії – *«Укренерго»***;

3) На початку 2023 року до «ГарПок» від Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України надійшли роз'яснення, що жодних обмежень на оплату виробникам ВДЕ на окупованих територіях немає.

4) У липні 2023-го НКРЕКП ухвалила рішення, що зелений тариф застосовуватиметься лише для тих компаній, які виробляють електрику в українську енергосистему.

«Гарантований покупець» – це державна компанія, яка викуповує у виробників з відновлювальних джерел енергії електроенергію за високим зеленим тарифом і продає її на ринку за ринковими цінами, які нижчі, ніж зелений тариф.

Цю різницю «ГарПоку» покриває інша держкомпанія –«Укренерго». На 25 липня борг «Укренерго» перед «Гарантованим покупцем» – 24,8 млрд грн.

Суттєво більшого резонансу тема набула після публікації розслідування *Bihus.Info* 17 серпня 2023.

Серед компаній, які отримували виплати за зеленим тарифом на окупованих територіях: сонячні станції «КД Енерджі 2», «Нацпрод», «Відновлювальна Енергія Запоріжжя», «Грін Енерджі Токмак» і «Грандпауєр ЛЛС».

Ці компанії, за даними журналістів, пов'язані з заступником голови офісу президента Андрія ***Єрмака*** – Ростиславом ***Шурмою***.

«Співвласником «КД Енерджі 2» і «Відновлювальна Енергія Запоріжжя» є брат посадовця ОП Ростислава Шурми ***Олег Шурма***.

Станція «Нацпрод» також згадується серед реалізованих проєктів на корпоративному сайті, де зібрані «зелені» проєкти Олега Шурми та партнерів, – йдеться в розслідуванні. – Співвласником «Грін Енерджі

Токмак» і «Грандпауєр ЛЛС» є Руслан Божко, колишній підлеглий Ростислава Шурми, якого вважають близькою до нього людиною».

Крім того, за даними журналістів, виплати отримували СЕС компаній «Скіфія-Солар-1» і «Скіфія-Солар-2» бізнесмена Василя Хмельницького та партнерів, а також низка інших, менш відомих виробників.

Усього на тимчасово окупованих територіях Запорізької та Херсонської областей знаходяться зелені станції 66 компаній, каже керівник «Гарантованого покупця» Артем *Некрасов*.

> **З цих компаній виплати зеленим тарифом отримували 44 компанії.** Решта 22 компанії повідомили про те, що їхні станції або зруйновані, або зупинили генерацію електрики.

Наприклад, найбільший гравець на українському ринку відновлювальної енергетики ДТЕК Ріната Ахметова **не отримував зелений тариф на свої електростанції в окупації**. «На початку війни вони були законсервовані співробітниками компанії. Персонал станцій здебільшого було евакуйовано на контрольовану українською владою територію», – повідомили в пресслужбі компанії.

2. Забагато невідомих

Достеменно невідомо, чи дійсно ці 44 компанії виробляли електрику в українську енергосистему та чи не зруйновані вони.

Також невідомо, звідки постачається електрика на окуповані території.

«У нас немає таких даних», – каже Некрасов.

Керівник ***«Укренерго»*** Володимир ***Кудрицький*** *на брифінгу 18 серпня* пояснив, що його

> **— компанія не володіє інформацією щодо кожної електростанції країни та чи підключені вони до української енергосистеми**.
>
> «Ми ці електростанції не бачимо у своїх мережах. Ми отримуємо дані від обленерго, – каже він. – **Ми не знаємо**, коли отримаємо дані, чи працює ця електростанція та чи працює синхронно з українською енергосистемою».

Інформація про ці станції в «Укренерго» надходила від місцевих обленерго – «Запоріжжяобленерго» та «Херсонобленерго», які **отримували дані від самих виробників і не могли їх перевірити на окупованих територіях**.

За словами ***Кудрицького***,

ще в листопаді 2022 року «Укренерго» «помітило певні неспівпадіння, що деякі станції можуть працювати на окупованій території й не належати до української енергосистеми».

> **«Ми це питання підняли й воно було вирішено так, що ці станції не повинні отримувати оплати. Зараз вони її не отримують», – каже він.**

3 липня 2023-го *«Укренерго»* звітує «ГарПоку», що всі електростанції на тимчасово окупованій території не виробляють електроенергію в українську енергосистему.

Також, за словами ***Некрасова***, «*Укренерго*» почало переглядати інформацію за попередні місяці.

Поки що

> **1) — «ГарПок» отримав оновлення даних тільки за *квітень*, де ці 44 об'єкти вже нічого не виробляють.**

Проте

> **2) — раніше «ГарПок» виплатив цим компаніям за виробіток у *квітні* 78 млн грн.**

Зараз «ГарПок» розіслав цим компаніям листи з проханням або повернути ці кошти, або врахувати їх як оплату боргу. Сам «ГарПок» винен цим компаніям 1,8 млрд грн.

> 1) — Повернути гроші погодилася тільки одна компанія, каже Некрасов, не називаючи її.
>
> 2) — Частина компаній погодилася на зарахування цих коштів як погашення боргу,
>
> 3) — але більшість відмовилися.

При цьому невідомо,

> **— коли саме та чи насправді ці станції перестали виробляти електрику в українську енергосистему.**

У червні 2023, за словами ***Некрасова***, «ГарПок» отримав листа від ***«Укренерго»***, в якому повідомлялося з посиланням на дані «Запоріжжяобленерго» та «Херсонобленерго», що частина станцій на окупованих територіях ймовірно не працюють синхронно з українською енергосистемою.

«Чіткої дати зникнення електричного зв'язку наразі встановити неможливо, але згідно з даними «Укргідроенерго» – це 12 листопада 2022 року», – цитує копію листа «Херсонобленерго» ***Некрасов***.

Чому «єдине джерело інформації про зв'язок української енергосистеми з тимчасово окупованими територіями» – це «Укргідроенерго», а не «Укренерго», чи Міненерго?

Чергове питання без відповіді…

Визначити, чи працювали ці станції та чи виробляли електрику в українську енергосистему, можна буде тільки після їхньої деокупації, зазначає ***Некрасов***.

До того часу уряд і парламент мають чітко врегулювати діяльність виробництв на тимчасово окупованих територіях, каже *Некрасов*.

***

№ 1.936

Шлях війни і шлях миру

2023-08-22

Пекар

— Чи знаєте ви шлях війни і шлях миру? — запитав Хай Тао своїх учнів.

— Чи знаєте ви шлях війни? Це шлях дисципліни й відмови від вигоди. Це шлях затягнутих пасків і повішених шпигунів. Це шлях бойових колісниць і мірної важкої ходи піхоти. Це шлях пороху й заліза.

— **Чи знаєте ви шлях миру? Це шлях торгівлі й пісні.** Це шлях розчинених воріт і відкритих кордонів. Це шлях навантаженого каравану та легкої ходи бродячих артистів. Це шлях пахощів і золота.

— Чи знаєте ви шлях війни і шлях миру? — запитав Хай Тао своїх учнів. — Горе країні, в якій правителі й народ плутають шлях війни і шлях миру.

Хай Тао постійно твердив учням:

«**Той, хто плутає мир і війну, веде до біди**.

Під час миру командири дбають, аби солдати були чисті й одягнені по формі, як належить.

Під час війни командири дбають, аби солдати були озброєні й захищені.

Під час миру стрільцям видають трохи стріл для тренування.

Під час війни стрільцям видають якомога більше стріл.

Під час миру дбають, щоб воїни з повагою ставилися до командирів.

Під час війни солдати й командири ділять одну пайку та називають один одного на «ти».

Під час миру головна подія у війську — імператорський парад.

Під час війни головна подія у війську — вирішальна битва.

Під час миру нікому не спаде на думку реквізувати в селян вози й коней.

Під час війни є тільки одне гасло — все для фронту, все для перемоги.

Під час миру не вводять військовий податок.

Під час війни всім доводиться затягнути паски — і бідним, і багатим.

Під час миру правоохоронці ловлять базарних кишенькових злодіїв.

Під час війни головні вороги — зрадники, агенти ворога, розкрадачі скарбниці в тилу.

Під час миру ретельно оберігають привілеї та права.

Під час війни не дозволяють ворогу вести пропаганду серед свого населення.

Під час миру торгують з усіма, з ким вигідно.

Під час війни не торгують з ворогом, навіть якщо це життєво важливі товари або прибуткова оборудка.

Під час миру всі розуміють, що в країні мир.

Під час війни всі розуміють, що в країні війна, й говорять про це відкрито на кожному кроці, навіть якщо офіційно війна не оголошена.

Під час миру живуть за законами мирного часу.

Під час війни живуть за законами воєнного часу.

Горе країні, в якій правителі й народ плутають закони війни і закони миру»,

— казав Хай Тао.

#ХайТао том 1 аркуш 7

***

№ 1.937

Давайте почнемо із завершення звіту Тома Купера, де він каже, що «російські джерела повідомляють про щось на кшталт «краху їхнього фронту»..., хоча я не певний, де саме...». Та де б не було – аби крахнув. Звіт короткий – про удари по зернових портах і по Чернігову, й про нашу помсту зі спаленими «тушками», і про їхні безглузді наступи, і про наші обережні просування… Нам приїхали нові системи «Patriot» – наша оборона стає кращою, а наступ рішучішим… але слова про «крах їхнього фронту» все одно топ – давайте будемо вірити й дочекаємося!

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-21-august-2023-hill-166?utm_source=substack&utm_medium=email

Опубліковано 21.08 о 9.40 за Києвом

Переклад: Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Ростислав Семків

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 21 серпня 2023 р.: битва за «пагорб 166»

Всім привіт!

Дуже дякую, що ви мене терпите. Насправді, явсе ще намагаюся пару днів відпочити: тому лише короткий огляд найбільш важливих новин за останні дні.

1. ПОВІТРЯНА / РАКЕТНА ВІЙНА

17 серпня…

росіяни запустили потік «шахедів-136» по українських [дунайських] портах Рені та Ізмаїл на кордоні з Румунією. ПС ЗСУ заявили, що 16 безпілотників було збито, проте кілька прорвалося й знищило від 2000 до 25000 (дані різняться) метричних тон пшениці в одному з терміналів. Досі знищено десь третину українського експортного зерна [https://gcaptain.com/third-of-ukraine-crop-exports-wiped-out-after-black-sea-block/].

19 серпня…

в ніч з 18 на 19.08 росіяни запустили новий потік «шахедів-136». Хоча українські повітряні сили знову майже всі позбивали, принаймні один безпілотник вразив воєнний авіазавод у Лисогірці, підірвавши склад із невикористовуваними (проте досить небезпечними) старими бомбами (типу FAB-250M-46 із 40-х років). Іншими словами, попри значну «видовищність», бо ж було вдосталь «вогню та диму», це була повністю безглузда атака.

…у відповідь,

того ж ранку, чотири українські квадрокоптери атакували авіабазу «сольци-2» в новгородській області російської федерації – вона за 600 км. на північ від кордону України.

Один із дронів ударив по бомбардувальнику Ту-22М-3, якраз коли його заправляли, що спричинило займання: в результаті вибухнули два бомбардувальники, а третій було так пошкоджено, що він вже не підлягає ремонту. Згідно найновіших звітів, при цьому загинули 6-7 осіб (включно з одним пілотом та чотирма механіками) й ще 11 було поранено. Джерела на росії повідомляють, що протиповітряна оборона бази була ослаблена: всі радари та ракетні установки стягнули на захист москви й тому на руках у місцевого ППО залишилися хіба «пару калашнікових». Так само на базі було знищено чотири готові до запуску ракети Х-22 і одна машина з пальним.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Приблизно тоді ж у Чернігівському драматичному театрі розпочалася виставка українських вітчизняних безпілотників. Організатором заходу була Марія Берлінська і, як було заявлено, учасники дізналися про точне місце події «лише за кілька годин» до початку. Проте російське гру якось дізналося про це – відтак по локації було запущено одну квазі-балістичну ракету «іскандер-м». Повітряну тривогу оголосили вчасно, проте, незважаючи на попередження, багато учасників та відвідувачів виставки залишилися нагорі чи й вийшли назовні. В результаті 7 убитих та більш як 130 поранених (включно з 15 дітьми та 15 офіцерами поліції).

Тепер хтось звинувачує місцеву владу, хтось – організаторів, а решта мовчать, що ж там насправді відбулося, хоча всі звинувачують росію, котра атакує цивільних…

Тим часом, Вашингтон офіційно «підтвердив», що в Україну поставлені комплекси «Patriot» типу MIM-104 [одна така батарея коштує 1 млрд. дол. – перекл.]. Відповідно, комплекс поєднує установки типів PAC-2GEM, PAC-2GEM-C, PAC-2GEM-T, PAC-3CRI та PAC-3MSE.

Виробник «Patriot» – корпорація Lockheed-Martin – запевнила, що PAC-3MSE є «найбільш новітньою установкою перехоплення ракет», котра все ще проходила тестування, коли українці вже почали збивати перші «кінжали» з

допомогою старіших версій у середині травня. Тобто «давніші варіанти» теж працюють «нічо так».

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ…

Протягом кількох минулих днів росіяни продовжували атакувати місто з північного та північно-східного боку, але жодних помітних успіхів не здобули.

Кремінна…

Ходять чутки, що десь 17 чи 18 серпня росіяни розпочали потужний наступ у північному секторі Кремінної. Певно, вони наштовхнулися на позиції 67-мої механізованої бригади, яка має на озброєнні передані Словенією танки M-55S (модернізовані Т-55 із британською гарматою L7 калібру 105 мм), а потім… що ж, кажуть, для росіян цей похід завершився там, де й починався, от тільки доброго десятка своїх танків та БМП вони не дорахувалися… Тим часом, ЗСУ задіяли в боях у Серебрянському лісі 92-гу механізовану бригаду та — вочевидь — бригаду НГ «Азов» (колишній полк «Азов»). Думаю, на цьому російські спроби наступу в цьому районі завершаться.

Сіверськ…

17 і 18 серпня росіяни також спробували провести масований наступ на позиції 81-шої аеромобільної бригади в Білогорівці (тій, що на Сіверському Донці). Ситуація була складна, проте українці втримали свої позиції.

Кліщіївка…

15 серпня я вже писав [https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-15-august-2023], що ВСрф розпочали великий наступ на Кліщіївку — про яку відтоді (навіть досі) згадують як про «повернуту росіянами». Насправді виявилося, що це була конратака з різних боків [https://twitter.com/albir2024/status/1693357766696423707] двома штурмовими групами: по три танки Т-90М, дев'ять БМП та 70-80 піхотинців у кожній (дехто стверджує, що піхоти було більше, але поки най буде так) — одна рушила до Кліщіївки, а друга до Андріївки (яку на Заході багато хто вважає «сірою зоною / нічиєю землею»). Так чи ні, але ця затія росіян закінчилася повною поразкою — на вихідні позиції повернулися лише три БМП (із шістьох задіяних танків та 18 броньовиків).

Підведу риску:

і Кліщіївка, і Андріївка зостаються під упевненим контролем українців, тож після кількох днів «боїв за кожну посадку» ЗСУ пересувають свою лінію фронту до залізниці (зокрема й тому, що через ті бої розпочалося кілька пожеж, які вітер поніс у бік позицій росіян). Повідомляють, що жива сила

росіян, із якою тут мають справу ЗСУ, це суміш ВДВ, БАРС (українці називають їх «еспаньйолами»: це хулігани, російські футбольні фанати), «ахмати» та інші «добровольчі» підрозділи.

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

Старомлинівка…

Завітне Бажання зараз утримують (барабанний дріб!) — побита російська 60-та мотострілецька бригада і 247-й полк ВДВ. Штаб 5-тої ЗВА «посилив» їхній східний фланг 37-мою, а західний фланг — 34-тою мотострілецькими бригадами, тримаючи 136-ту мотострілецьку далі від фронту. Навряд чи хоч один зі згаданих підрозділів має більше, ніж 40–45% штатної кількості особового складу.

Орієнтовно 16-17 серпня українські 35-та і 37-ма бригади морської піхоти розпочали наступ уздовж східного берега річки Мокрі Яли, а 18-19 серпня ЗСУ влаштували диверсійну атаку на Дорожнянку, щоб завадити командуванню 5-тої ЗВА перекинути резерви на той напрям.

Наступ у бік Старомлинівки просувався дуже добре, вже було знищено кілька російських танків, — аж раптом, вочевидь, «несподівано» — задіяні в наступі підрозділи зазнали масованого артобстрілу, що міг призвести до «значних втрат». З того, що я чув, поки незрозуміло, що сталося: «хтось (з українського боку) впоров дурницю» чи, може, росіяни (чи не вперше) зуміли не обгидитися. Однак після обіду того ж дня українці розпочали наступ у напрямку Новодонецького, а також уздовж західного берега Мокрих Ялів. Отже, наразі ЗСУ наступають на південному напрямку і знову атакують Старомлинівку із північного сходу.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Роботине...

Близько тижня тому російська 58-а ЗВА спочатку стягнула в Роботине 291-шу омсбр, 1430-ту і 1441-шу омсбр, а також батальйон 810-тої окремої мотострілецької бригади морської піхоти, потім вивела більшу частину з них в окопний комплекс на південь від села, а в Новокопівку ввела 56-ту і 108-му омсбр, а також 201-шу омсбр (остання більш відома як «полк імені Платовського», або «казакі Кадієва», себто підрозділ «народної міліції» з Луганщини) в Новопрокопівку.

Натомість, десь 18 або 19 серпня ЗСУ - після здійснення відволікаючої атаки на Нестрянку (близько 10 км на захід від Роботиного) з метою перешкодити командуванню 58-мої ЗВА перекинути ще більше військ у район Роботиного - мали розпочати масштабну атаку на південний схід від села.

Наразі існує певна плутанина щодо того, які саме підрозділи були (і досі є) задіяні. Дехто все ще згадує 47-ту механізовану бригаду, хоча, кажуть, вона була відведена з лінії фронту після того, як за останні два місяці втратила близько 25-ти Бредлі M2/M3 і ще десь 25 зазнали значних пошкоджень. Так чи інакше, «ймовірно 47-та мех. бригада», а також 65-та мех. бригада, 82-га десантно-штурмова, 118-та і 116-та мех. бригади (дехто каже, що 117-та, а не 116-та... може одрук?) повинні були відновити наступ повз село в південному напрямку.

Повідомляють, що на заході 65-та прорвала російську лінію на захід від Роботиного і має просуватися в південному напрямку.

На Сході...

незрозуміло, хто саме, але один з українських підрозділів мав захопити пагорб 166 на російській «1-й (великій) лінії оборони» між Новопрокопівкою і Вербовим, розгромивши заодно БАРС-3 і БАРС-14.

Детальніше про те, чому цей пагорб такий важливий, можна прочитати тут:

> по суті, це найвища висота в цій частині України, з якої відкривається вид на все - від Роботиного на півночі до Токмака на півдні. Я сумніваюся, що битва за цей пагорб закінчилася: росіяни, безсумнівно, зроблять усе можливе аби захопити його знову. (Щодо назви, чому «Пагорб 166»: якщо військові картографи не знають точних назв, вони, як правило, називають пагорби за висотою. Тож він називається, тому що знаходиться на висоті 166 метрів над рівнем моря).

Крім того, з Новопрокопівки, що на південь від Роботиного, повідомляють про «запеклі бої» або «масовані артилерійські обстріли»: здається, українці або вже прорвали оборону 56-тої і 108-мої ВДВ та 201-шої ОМБр (вибачте, переплутав, правильне позначення - 6-та ОМБр), або ж обстрілюють місцевість «як навіжені», готуючись до наступу.

Відтоді російські джерела повідомляють про щось на кшталт «краху їхнього фронту»..., хоча я не певний, де саме...

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

З іншого боку...

Не все вже й так погано для росії. Наприклад, 19 серпня безпілотна місія роскосмосу «Луна-25» здійснила пряме попадання в Місяць – що підтверджує ця супутникова фотографія, люб'язно оприлюднена компанією ACME Space Flight Inc. де видно місце зіткнення...

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

***

№ 1.938

Дайджест подій в Україні та навколо України від 22 серпня 2023

Головне

📌 "Подарунок" – залишити тарифи на тепло – нашим коштом. А коли йдеться про гаманець рудого гудка — тоді треба підняти. Бо хто такий шмигаль – спробуйте погуглити. Цікавий поц.

📌 Влучення в батарею С-400 - це мінус ярд баксів. Дрібниця, але приємна. Якщо таке буде щодня, то надого хуйлят не вистачить... але навряд чи. На жаль.

📌 Євробуржуї справно підгодовують українських крадіїв. По півтора ярда єврів щомісяця. А вони їх успішно розпилюють. Ех... аудит би. Справжній. І довічне з конфіскацією.

📌 Обшуки у військкоматах? Я б розпочав з Міноборони. Принаймні, з рєзінкіна і тп маляр.

Теми доби

🔥 Уряд залишив без змін ціни на тепло до кінця опалювального сезону.

🔥 На заході Криму знищено найновіший російський комплекс ППО С-400.

🔥 Росія завдала ще одного удару по портах на Дунаї.

🔥 Україна отримала ще €1,5 млрд макрофінансової допомоги від Єврокомісії.

🔥 Уряд планує відкрити ще 9 пунктів пропуску на кордонах із країнами ЄС.

🔥 Військова прокуратура проводить обшуки в територіальних центрах комплектації.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні від 23 серпня Генштаб повідомив про понад 30 бойових зіткнень упродовж доби. Спікер Генштабу Ковальов повідомив, що українські війська ведуть наступальні дії в напрямку села Новопрокопівка. Це свідчить, що українським підрозділам вдалося повністю звільнити село Роботине – важливий вузол російської оборони на бердянському напрямку. Також локальний успіх мають і дії на флангах – у селах Вербовому та Копанях. На цю ділянку фронту російське командування перекинуло потужні підкріплення, як з інших ділянок фронту, так і зі стратегічного резерву.

Тривають запеклі бої й на південь від Великої Новосілки, де ЗСУ наблизилися до села Заповітне Бажання. Глибоке вклинювання змушує російське командування поступово відводити війська з флангів – із району Новодонецького та Приютного.

З лінії фронту бійці повідомили про відбиття контратак російських військ на південь від Бахмута – в Андріївці та Кліщіївці, а також на околицях Донецька – в Авдіївці та Мар'їнці.

⭐ З території РФ обстріляно з мінометів селище Середино-Буда на Сумщині, 4 чоловіків дістали поранення. Унаслідок обстрілів у Харківській обл. поранено 1 особу, у Донецькій – загинуло 3 та поранено – 2. У

Херсонській обл. загинуло 1, дістали поранення 5 цивільних осіб. Вранці 23 серпня російська артилерія обстріляла центр Херсона – снаряди влучили в дитячий садок, поранено 6 осіб.

Росія атакувала безпілотниками-камікадзе типу "Shahed" об'єкти портової інфраструктури та зерносховища на Одещині. Рано вранці було завдано удару по дитячому садку в Ромнах на Сумщині. Загинули щонайменше 2 педагогів, 3 особи – дістали поранень.

Командування Повітряних сил повідомило, що вдалося знищити лише 11 із 20 БПЛА.

Влада Москви повідомила про ще одну атаку українським безпілотником будівлі комплексу "Москва-Сіті" в ніч проти 23 серпня. За словами мера Москви Собяніна, два безпілотники було збито в Підмосков'ї. У момент прольоту БПЛА московські аеропорти припинили роботу.

Губернатор Білгородської обл. РФ стверджує, що український безпілотник скинув 2 гранати на санаторій у селі Лави за 15 км від кордону.

Міністр закордонних справ Німеччини Бербок назвала атаки Москви дронами цілком законним засобом оборони, який дозволено міжнародним правом.

Уранці 23 серпня українська армія завдала удару по батареї С-400 в районі мису Тарханкут на західному узбережжі Криму. За інформацією місцевих телеграм-каналів, разом із комплексом уражено й радіолокаційну станцію. Батарея використовувалася для ударів по південних областях України. У Севастополі та на мисі Фіолент було чути вибухи та автоматні черги. Рух мостом через Керченську протоку знову перекрито. Головне управління розвідки повідомило, що окупанти вирішили його прикрити з моря за допомогою затоплення поромів, між якими буде натягнуто бонове загородження.

Секретар РНБО Данілов заявив, що Україна звільнить Крим у воєнний спосіб, якщо армія РФ не залишить його сама.

Спікер ВМС України Плетенчук спростував інформацію російських ЗМІ про нібито знищений український патрульний катер поблизу острова Зміїний.

За оцінками експертів, понтонні переправи, які було наведено замість мостів, розбитих ударами українських ракет – на Чонгарському перешийку та Геніческу на початку серпня, не дають змоги транспортувати важку техніку на південну ділянку фронту. Тому основний потік військових вантажів прямує через Армянськ дорогою уздовж берега Дніпра, що подовжує логістичне "плече" й наражає їх на небезпеку прямого удару української артилерії.

⭐ Президент Путін звільнив генерала Суровікіна з посади командувача Військово-космічними силами. Генерал упав у немилість після того, як підтримав заколот ПВК "Вагнера" та був затриманий ФСБ.

2. Тил

⭐ Кабмін ухвалив рішення про продовження до кінця квітня 2024 р спецзобов'язань Нафтогазу щодо постачання газу за фіксованою ціною підприємствам – виробникам тепла за фіксованою ціною 7,4 тис. грн/1000 м³. Для населення зафіксовано тарифи на тепло в прийдешньому опалювальному сезоні на рівні торішніх. Водночас у червні підвищено вдвічі тарифи на електроенергію для побутових споживачів, що насамперед вигідно тепловій генерації, основним власником якої є олігарх Ахметов. Прем'єр-міністр Шмигаль колись був топменеджером одного із підприємств Ахметова.

⭐ МОЗ повідомило про виділення урядом 3,29 млрд грн на відновлення 55 медичних установ у 13 областях, які було зруйновано внаслідок воєнних дій. Чиновники оцінили загальну вартість відновлення медичної інфраструктури у $16,4 млрд.

⭐ Уряд надав ще 7 млрд грн на будівництво додаткових водогонів на Дніпропетровщині для відновлення водопостачання міст на лівому березі Дніпра, які залишилися без води після руйнування греблі Каховської ГЕС та обміління водосховища.

⭐ За інформацією Укренерго, споживання населенням електроенергії цього літа побило рекорд, що змусило регулятор запросити дорогу аварійну допомогу з Польщі та Румунії в обсязі 2 ГВт•год (вироблення енергоблока АЕС протягом 2 годин на повній потужності).

Британський міністр енергетики Шаппс під час візиту до Києва заявив, що країна гарантує фінансування закупівлі Україною ядерного палива для реакторів АЕС загальною вартістю $245 млн.

Речник генерального секретаря ООН Дюжаррик повідомив, що Організація оголосила збір коштів у розмірі $286 млн на підтримку 1,3 млн українців упродовж зими – насамперед тих, чиє житло серйозно пошкоджено внаслідок обстрілу. Ці кошти також буде використано для відновлення цивільної інфраструктури – газових та електричних мереж та водогонів і каналізації.

Міністр енергетики Галущенко повідомив, що закачування газу до підземних сховищ триває з випередженням графіка, у них уже накопичено майже 13 млрд м³ газу. Активно заповнюють сховища й компанії з Європи – вони закачали приблизно 0,6 млрд м³ газу.

⭐ Агентство з розшуку та менеджменту активів, отриманих у корупційний та інший спосіб, має намір передати Одеський нафтопереробний завод в управління одній із державних компаній.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про намір створити ще 9 пунктів пропуску на кордоні з країнами – членами ЄС, що доведе їхню кількість до 30. У планах уряду – модернізація 13 пунктів. Шмигаль повідомив про домовленість із Польщею про пільговий кредит для оновлення доріг, пунктів пропуску та купівлі сканерів. Найбільшу кількість нових пунктів буде відкрито на українсько-польському кордоні.

⭐ Спеціалізована прокуратура у сфері оборони разом із Нацполіцією влаштували понад 200 обшуків у територіальних центрах комплектації та соцзахисту. Під час обшуків у центрах та медкомісіях вилучено журнали реєстрації, медичні картки та інші документи.

⭐ Тернопільська облрада заборонила хресну ходу прихильників Української православної церкви [Московського патріархату] територією області до Свято-Успенської Почаївської Лаври.

⭐ Мінфін розмістив на аукціоні держоблігації на загальну суму 3,3 млрд грн, зокрема, з погашенням за 3 роки та прибутковістю 19,21 % річних – на суму 2,2 млрд грн.

⭐ Президентка Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила про перерахування Україні чергового траншу макрофінансової допомоги (кредиту під низькі відсотки) у розмірі €1,5 млрд. З початку року ЄС надав Україні бюджетну підтримку на суму €12 млрд.

3. Україна та світ

⭐ Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила на зустрічі з міністром Резніковим про намір уряду країни передати ЗСУ майже 1 тис. снарядів для дистанційного розмінування, що дасть змогу українським підрозділам розчищати проходи в мінних полях. Вона також підтвердила, що українські пілоти розпочнуть підготовку на винищувачах F-16 у навчальному центрі в Румунії, а літаки нададуть Нідерланди. Резніков стверджує, що мінімальний термін навчання льотчиків та техніків становитиме 6–7 місяців.

Міністр оборони Болгарії Тагарєв повідомив, що уряд ухвалив рішення про передачу Україні майже 100 одиниць бронетехніки – БТР радянського зразка. Постачання розпочнеться восени після затвердження парламентом угоди між МВС країни та Міністерством оборони України.

Посол України у Франції Омельченко стверджує, що ЗСУ вже отримали першу партію французьких далекобійних ракет SCALP, переговори про збільшення постачання ракет та засобів ППО тривають.

Резніков заявив, що ЗСУ вкрай потрібні засоби ППО, снаряди та бронетехніка, зокрема, бронемашини для евакуації поранених із поля бою.

Прем'єр-міністр Хорватії Пленкович після зустрічі з президентом Зеленським повідомив про надання Україні ще одного пакету воєнної допомоги вартістю €30 млн. Також про намір надати воєнну допомогу оголосив прем'єр-міністр Північної Македонії Ковачевський.

⭐ Помічник президента США з нацбезпеки Салліван висловив упевненість, що Конгрес ухвалить пропозицію адміністрації Байдена про додаткове фінансування воєнних постачань Україні, оскільки цей крок має підтримку конгресменів від обох найбільших партій.

Він наголосив, що не згоден із твердженням, що війна в Україні зайшла в глухий кут, і назвав ситуацію "вкрай динамічною" – обидві сторони ведуть оборонні та наступальні дії на лінії фронту великої протяжності.

Видання The New York Times повідомило, що низка чиновників – як американських, так і інших західних країн, вважають, що ЗСУ розпорошили сили на різні напрямки й наступають "не в тих місцях". Вони радять українському командуванню змінити тактику. Водночас головнокомандувач ЗСУ Залужний та начальник Генштабу Шаптала умисно ігнорують ці "поради" західних "експертів" і роблять те, що вважають потрібним. Дотримання таких порад і "графіків" на початку літньої кампанії мало наслідком тяжкі втрати особового складу та техніки.

⭐ Президент Зеленський на зустрічі із головою Єврокомісії фон дер Ляєн заявив про намір відновити експорт агропродукції з 15 вересня.

Міністр оборони Резніков заявив, що судна із зерном рухатимуться новим "коридором" у територіальних водах країн – членів НАТО. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив про домовленість з урядом Румунії щодо розвитку залізничної інфраструктури та спрощення прикордонного контролю, а також про співпрацю в перевалці української сільгосппродукції в річкових та морських портах країни.

Президент Української аграрної конфедерації Козаченко вважає, що українські агровиробники зіткнуться з проблемами зі збереженням урожаю зернових та олійних культур, а ціни на них впадуть через погіршення якості.

Хорватський прем'єр-міністр Пленкович оголосив про готовність надати порти на Дунаї та Адріатичному морі для експорту українського зерна.

Міністр сільського господарства Польщі Телюс заявив, що якщо Єврокомісія не подовжить заборону на український експорт до ЄС після 15 вересня, країна зробить це самостійно. З його слів, це ж рішення ухвалять і інші країни Східної Європи.

Підконтрольне владі турецьке інформагентство Anadolu повідомило, що напередодні візиту президента Ердогана до Росії міністр закордонних справ країни Фідан відвідає Україну для обговорення можливості поновлення "зернової ініціативи". Російський президент Путін у відеозверненні до учасників саміту лідерів блоку БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, ПАР) заявив про готовність відновити "зернову угоду", якщо буде виконано всі його обіцянки [які начебто дав генеральний секретар ООН Гутерріш від імені колективного Заходу].

⭐ Президент Чорногорії Мілатович повідомив про приєднання країни до декларації країн "Великої сімки" щодо "гарантій безпеки" для України. Він обговорив із президентом Зеленським реалізацію "формули миру" та підготовку до саміту на найвищому рівні для її обговорення.

Зеленський повідомив, що Люксембург став уже 20 країною, яка приєдналася до Вільнюської декларації "сімки".

⭐ Президент Зеленський заявив голові Єврокомісії фон дер Ляєн, що українська влада очікує цього жовтня схвалення дій щодо виконання рекомендацій для переговорів про членство, а вже наприкінці року – сподівається на відкриття переговорів про вступ до ЄС.

⭐ Угорський президент Новак та уряд країни після тримісячних роздумів затвердили призначення українським послом у країні професора Ужгородського національного університету, військовослужбовця Шандора.

⭐ Президент Польщі Дуда підтвердив інформацію про переміщення тактичних ядерних боєприпасів із РФ до Білорусі. З його слів, цей крок Росії докорінно змінює безпекову архітектуру регіону та й усього східного флангу НАТО.

Україна та ще 7 країн (Північна Македонія, Чорногорія, Албанія, Боснія та Герцеговина, Ісландія, Ліхтенштейн та Норвегія) приєдналися до санкцій Ради Європи проти Білорусі, які було запроваджено у відповідь на підтримку та участь у збройній агресії РФ проти України.

⭐ За інформацією The Wall Street Journal, Китай із минулого року суттєво збільшив експорт до Росії будівельної техніки, зокрема, екскаваторів та бульдозерів, які використовуються для копання траншей та зведення фортифікаційних споруд на окупованих територіях.

Іран продемонстрував новий розвідувально-ударний безпілотник Mohajer-10. Зовні він є копією американського БПЛА RQ-9 Reaper, зразки якого Іран отримав у 2018 р. Mohajer-10 має дальність дії до 2 тис. км, літає на висоті до 7 тис. м зі швидкістю 210 км/год, може нести всі типи боєприпасів та бомб, а також оснащений засобами радіоелектронної боротьби. США відмовилися надати Україні подібні безпілотники через побоювання їхнього застосування по цілях на території РФ.

Президент США Байден візьме участь у саміті "Великої двадцятки", який відбудеться на початку вересня в Нью-Делі. Українські чиновники мають намір таки домогтися участі в заході президента Зеленського попри те, що індійська влада відмовилася його запросити.

У Грузії тривають військові навчання НАТО Agile Spirit 2023 із бойовими стрільбами. У них беруть участь підрозділи грузинських військ та ще 21 країн, зокрема зведений литовсько-польсько-український батальйон та багатонаціональний батальйон військової поліції.

Заступник секретаря російської Ради безпеки, колишній президент Медведєв в інтерв'ю виданню "Аргументи та Факти" заявив, що ідея про приєднання до Росії Південної Осетії та Абхазії "все ще популярна", а можливий вступ Грузії до НАТО може мати наслідком приймання "республік" до складу Росії.

Росію залишили великий японський бренд одягу UNIQLO та американська фармацевтична компанія MSD – виробник вакцин широкого застосування.

Уряд Чехії на третину скоротив програму фінансування українських біженців. Міністр праці Юречка заявив, що багато біженців уже залишили країну. У Чехії зареєстровано 326 тис. біженців зі статусом тимчасового захисту, понад третину з них – працевлаштовано. Біженці щомісяця отримують допомогу на поселення та гуманітарну допомогу.

Уряди багатьох країн, які надали притулок біженцям, забороняють їм у новому навчальному році дистанційне навчання дітей й вимагають віддати їх до місцевих шкіл.

4. Тренди

Заступник голови парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики Железняк заявив, що депутати президентської фракції самовільно в момент голосування змінили текст законопроєкту про особливості оподаткування в період воєнного стану. Це було зроблено з подачі заступника глави президентського Офісу Шурми. Закон є однією з вимог –

"маяків" меморандуму зі МВФ про кредитування за програмою розширеного фінансування (EFF), був прийнятий у редакції, не погодженій з експертами Фонду та вже підписаний президентом Зеленським. Це може мати наслідком визнання "маяка" невиконаним.

⭐ Видання New Yorker стверджує, що компанія бізнесмена Маска SpaceX заблокувала термінали на території України, які Росія назвала своїми, у момент, коли українські війська розпочали їхнє звільнення. Компанія надала тисячі терміналів безплатно, а Маск неодноразово заявляв, що її діяльність є нерентабельною через ці витрати. Крім того, після ядерних загроз із Москви він почав активно просувати тезу про необхідність зупинити бойові дії. Ситуацію вдалося виправити лише після того, як Пентагон підписав угоду про оплату та використання терміналів на українській території та отримав усі коди управління, тому компанія вже не може їх заблокувати в одноосібно.

⭐ Відомий данський режисер фон Трієр засудив передачу урядом винищувачів Україні та висловив жаль у зв'язку із загибеллю російських солдатів. У соцмережі Instargam він написав, що "життя росіян також важливе" (відповідно до американського гасла BLM – Black Lives Matter).

⭐ Заступник голови Офісу президента Смирнов стверджує, що Україна не погодиться на створення "гібридного трибуналу" на підставі українського законодавства. З його слів, це зведе агресію РФ до рівня міждержавного конфлікту й не дасть можливості притягти до відповідальності президента Путіна та інших російських високопосадовців. Ба більше, подібний крок вимагатиме внесення змін до Конституції, що нереально під час період воєнного стану. Водночас Смирнов визнав, що ідея створення міжнародного трибуналу на підставі рішення Генеральної Асамблеї ООН також не було підтримано іноземними партнерами. Він повідомив, що зараз обговорюється можливість "інтернаціоналізованого" трибуналу, який може бути створено в іншій країні, з правовою системою, що заслуговує на довіру, із подальшим голосуванням для його легітимації Генеральною Асамблеєю ООН.

⭐ На тлі лавини повідомлень про нецільове витрачання місцевою владою десятків та сотень мільйонів гривень коштів місцевих бюджетів іноді з'являються повідомлення про виділення коштів місцевими радами на оборону та реабілітацію поранених та покалічених військовослужбовців. Наприклад, міськрада Черкас виділила майже 850 млн грн на цільову підтримку ЗСУ та виплати сім'ям загиблих. Водночас практика стягування частини коштів місцевих бюджетів на користь обласних адміністрацій передає ці кошти в розпорядження чиновників, які безпосередньо підпорядковані Офісу президента. Кілька керівників обласних адміністрацій, зокрема, Запорізької, Одеської, Дніпропетровської, Сумської, було спіймано на розкраданні гуманітарної допомоги та нецільовому витраченні коштів. Однак вони так і не

понесли відповідальності за свої дії, окрім звільнення, хоча громадяни та журналісти прямо називають це мародерством під час війни.

***

№ 1.939

ІНТЕРВ'ЮДмитро Перов хоче очолити департамент КМДА

2023-08-10

ВІКТОРІЯ КУДРЯШОВА

Запитали про захист пам’яток, петицію, розмови з Кличком

Перов уже сім років захищає історичні будівлі. Програмне інтерв’ю

Дмитро Перов – київський активіст, співзасновник пам’яткоохоронного хабу «Цегла» і волонтер ГО «Мапа Реновації», а також радник депутатки Київради Ксенії Семенової. Окрім цього, Перов долучився до захисту «Садиби Дмитрієва», садиби Барбана, пивоварні Шульца, «Квітів України» й уже протягом семи років захищає історичні будівлі міста.

Петиція про призначення активіста і юриста Перова очільником департаменту культурної спадщини набрала підписи 1 серпня. У цей день активіст також зустрівся з міським головою Віталієм Кличком і зробив із ним спільне фото. Це викликало неоднозначну реакцію з боку спільноти активістів.

Поки що Перова не призначили директором департаменту, але запропонували впроваджувати реформу. Активіст уже виділив п’ять міських й одну загальнодержавну проблему культурної спадщини та запропонував кроки для їх подолання. За його словами, на ці кроки вже попередньо погодився Кличко.

Коли ми запитуємо під час інтерв'ю, чи немає в Перова відчуття, що команда Кличка використовує його для покращення репутації, зокрема під час конфлікту з Офісом президента, він відповідає: «Та ні. Логіка в цьому є, але в мене такого відчуття особисто немає. Секрет мого успіху я вже озвучив: я щось роблю – у мене щось виходить».

У програмному інтерв'ю ми запитали Дмитра Перова як можливого керівника департаменту охорони культурної спадщини про його перші кроки на посаді й домовленості з мером Кличком.

1. Як Дмитро Перов почав боротися за пам’ятки

Я народився в Києві, мої батьки народилися в Києві. Більшу частину життя прожив на Дорогожичах, тобто доволі далеко від центру. До цього кілька поколінь родини жили на Вознесенському узвозі, біля Подолу. Зараз я живу в центрі, в історичному будинку.

Мабуть, у мене генетична любов до міста, вона шукала свій вияв. Коли навчався в університеті на юриста, ми з однокурсниками почали шукати базу для практики. Я запропонував створити щось своє, навіщо шукати?

У 2017 році ми заснували громадську організацію «Зелена хвилина» й займалися всім підряд: допомагали бабусям оформити субсидію, розвішували розклад громадського транспорту на зупинках, тому що він не завжди був актуальний і взагалі не завжди був.

На третьому курсі юрфаку, 2017 рік, я побачив, як якісь чуваки розбирають дах будинку на вулиці Хорива, без жодної вивіски. Це була садиба Дмитрієва. Мене й раніше це обурювало, але я не знав, що з цим робити. А тут подумав: «Знову розбирають якусь історичну пам’ятку? А, я ж юрист, точно!»

Тоді написав заяву в поліцію, але вона не приїхала. Потім пішов до місцевих мешканців, зібрали купу людей. Разом прийшли до райвідділу й вимагали, щоб поліція затримала людей, які розбирають пам’ятку. Ми відстоювали охоронний статус пам’ятки архітектури, додали також цим будівлям статус пам’ятки історії, щоб уже точно. Цей кейс розтягнувся на шість років, лише у квітні цього року весь комплекс будівель повернули в комунальну власність. Але це ще не кінець історії: тепер треба, щоб місто взяло садибу Дмитрієва на баланс і реставрувало.

2. Про зустріч із Кличком

Петицію про призначення мене очільником департаменту культурної спадщини створила учасниця пам'яткоохоронного гуртка, це було неочікувано. А за місяць мені зателефонував Віталій Кличко, після інтерв'ю із Сонею Кошкіною.[на питання про призначення активіста Дмитра Перова очільником департаменту культурної спадщини КМДА Кличко відповів, що вперше чує про таку петицію й зазначив, що спершу «потрібно поспілкуватися з ним особисто»]

Кличко сказав, що пообіцяв на інтерв'ю зі мною зустрітися й поговорити, але лише після свого візиту в Братиславу. За тиждень бачу – буксує петиція, не вистачає трохи більше тисячі голосів. Написав: «Ще тисяча голосів – і Віталій Кличко буде змушений пояснити, чому він зі мною так і не зустрівся». Я поставив петицію на промо, десять доларів.

До Кличка мене запросив його помічник. Після зустрічі він мені каже: «Давай сфоткаємося, а то люди не повірять, що я з тобою зустрівся». І я сфотографувався. З одного боку, розумію хейт, із яким стикнувся. Так, колись я був членом партії [«Народовладдя»], яка мала ціль знищити владу Кличка й побудувати абсолютно нову вертикаль міста. А з іншого, багато активістів приходять до приймальні мера й фоткаються з ним. Усі «продажні»?

Із Кличком ми не говорили про петицію й моє призначення очільником департаменту культурної спадщини. Я зробив мініпрезентацію про найбільш проблемні в Києві напрями і які пропозиції щодо змін. Я приніс чернетку: шість проблем, шість окремих рішень, дванадцять картинок. Розійшлися на тому, що я по кожному з цих шести пунктів опишу конкретне ТЗ: внести зміни до положення про департамент; розробити програму; ухвалити рішення Київради, а також приведу людей по кожному напряму. За два тижні ми маємо предметно поговорити про реформування департаменту [інтерв'ю записували 8 серпня].

Шість проблем культурної спадщини й пропозиції щодо їх вирішення

Активіст виділив п’ять міських й одну загальнодержавну проблему культурної спадщини та запропонував кроки для їх подолання. Ці кроки вже погодив Віталій Кличко.

3. Створити єдиний дизайн-код для Києва

З цього приводу є напрацювання управління з питань реклами, але їх треба доповнити ще дизайн-кодом саме історичного середовища. Наприклад, як у Тернополі, там влада підтримує активістів.

Ба більше, є рішення Київради про приведення в належний стан фасадів історичних будівель. Нам треба просто розробити окремі загальні правила, які стосувалися б окремо історичного середовища.

4. Створити електронний перелік історичних будівель

У Києві 3000 історичних будівель, за інформацією департаменту. Я думаю, що їх ще більше. Статус пам’ятки має тисяча, ще дві тисячі його не мають.

Де є інформація про ці історичні будівлі? Наприклад, у відкритій базі-даних ГО «Мапа Реновації». Це інтерактивна мапа закинутих будівель у Шевченківському й Подільському районі. Можна подивитися всю історію будинку: історична цінність, архітектори, власник, суди, прокуратура тощо.

Забудовник, коли руйнує будинок, зазвичай питає: «А де написано, що будинок історичний?» Тоді я біжу в найближчу кав’ярню, беру фільтр і за 20 хвилин знаходжу рік побудови, архітектора й стиль. Думаю, якщо набрати команду людей, то за два місяці так можна буде так описати кожен будинок. А

якщо був би перелік на сайті Київської міської ради, можна було б відразу прочитати, наприклад, що це будівля 1866 року, її архітектор – Володимир Ніколаєв і вона належить до фонової історичної забудови.

5. Розробити правила охорони культурної спадщини

Питання місцевого самоврядування Київ може вирішувати на свій розсуд, згідно із законом України про столицю. Це дає повноваження боротися з незаконними об'єктами благоустрою: такого більше немає ніде, щоб просто приїжджали й розбирали паркани, розганяли забудовників.

Якщо особливий статус дає повноваження боротися з незаконними об'єктами благоустрою, чому він не може допомогти боротися за збереження культурної спадщини? Наприклад, у Варшаві є загальний польський закон про спадщини й окремий міський. На будівлях вішають герби муніципалітету або держави, зважаючи, хто відреставрував. Таке в них змагання.

Окремі правила охорони культурної спадщини дадуть департаменту повноваження фізично зупиняти незаконні роботи. Департамент охорони культурної спадщини матиме додаткові повноваження, як-от демонтаж незаконних будівельних конструкцій.

6. Створити службу моніторингу стану історичних будівель

Зараз у департаменті охорони культурної спадщини працюють інспектори. Вони виїжджають з приводу усіх питань, і коли будівлю зносять, і коли перебудовують, і коли розміщують незаконні вивіски. Потрібно, щоб була спеціалізація. Якщо це, наприклад, інспектор, який реагуватиме на руйнування пам'яток, то з ним їхатиме технічна служба. Він виписує припис, і, якщо роботи не зупиняють, то роботу починає технічна служба.

Служба моніторингу – це люди, які будуть ходити й фіксувати: тут розбите вікно, тут огородили парканом, тут якусь нецензурну лексику на будівлі написали. Штат потрібно буде розширювати, але все буде залежати від фінансування міста. Частину фахівців можна буде залучити на фінансовій основі, а частину – на волонтерській, дати посвідчення громадського інспектора з питань культурної спадщини.

7. Розробити міську програму збереження мозаїки

У 90% випадків мозаїки взагалі не потрапляють у жодні реєстри. Не в реєстрі – отже, не пам'ятка й не цінна. Для мозаїк немає чіткого правового режиму. Фактично біла стіна й мозаїка мають один і той самий правовий режим.

Зараз я веду перемовини з активістами, які займаються мозаїкою, хочу з них створити робочу групу й допомогти з її юридичним оформленням. Думаю, наступного тижня вже може бути якась візія, як саме це зробити.

8. Як визначити архітектурну цінність будівлі

Люди зазвичай можуть відрізнити будинок кінця 19 – початку 20 століття від панельки чи хрущівки, а забудовники завжди кажуть: «Та ні, це радянське».

У Польщі вважають: усе, що старше ста років, потребує збереження. Така дискусія можлива у Франції, Великій Британії, але не в Україні, яка пережила Радянський Союз. Наприклад, дуже сильно постраждав Поділ. Наш будинок на Вознесенському узвозі фактично зруйнували, була така категорія «ветхое устаревшее жилье». Для чого її придумали? Історична забудова нижнього міста була проста, дерев'яна. Але обслуговування деревини, її ремонт, реставрація набагато дорожчі за кошторисом, ніж будівництво нового будинку.

Говорити про цінність історичної забудови можна тоді, коли вона широко представлена. У Києві історична забудова представлена індивідуальними зразками. Я знаю лише одне перехрестя, де стаєш і розумієш, що ти в історичному Києві – це перехрестя вулиці Рейтарської зі Стрілецькою. В інших місцях проходиш і дивишся: о, «Будинок-монстр», о, якась недобудова.

У законодавстві є таке поняття – дисгармонійна забудова. Тобто під час розроблення генерального плану мають визначати будівлі під знесення як дисгармонійну забудову. А в Києві все дисгармонійна забудова. Те, що лишилося, цінне фактом свого існування, воно існує не «завдяки», а «попри».

У Законі України про охорону культурної спадщини визначено, що культурною спадщиною можуть займатися культурні організації й Українське товариство охорони пам'яток історії та архітектури (УТОПІК). Це також громадська організація найстарша в Україні – її просто окремо виділили в законі й вона має свій авторитет.

УТОПІК – це громадська організація науковців, і деякі з цих науковців, як Анатолій ***Фролов*** чи Олена ***Сердюк***, які мають науковий ступінь, почали надавати наукові висновки про нецінність чи неавтентичність певних пам'яток. Наприклад, вони пишуть, що будівля 1830 року й сучасна не дорівнюють одне одному; вона вже настільки видозмінилася, що втратила свою автентичність. Я люблю в цьому випадку наводити приклад Михайлівського золотоверхого собору, який збудований у 1032 році, а відновлений у 1998 році. Якщо користуватися такою самою послідовністю дій, виходить, це вже теж не та будівля, яка була в 1032 році.

9. Що робити із закритими реєстрами

У нас є Державний реєстр пам'яток, на жаль, не цифровізований, висить на сайті Міністерства культури. Але це вже добре: коли я починав із цим працювати, то цього не було. Треба було писати в Мінкульт запит, щоб вони дали відповідь, чи є певний будинок пам'яткою.

Раніше в інформаційній системі «Майно» можна було подивитися власність і статус будинку: пам’ятка, щойно виявлена пам’ятка чи історична забудова. На час війни цю систему вимкнули, тому ми просто подали запит у департамент охорони культурної спадщини, щоб нам надали перелік пам’яток по Києву, і нам надали чотири чи п’ять величезних файлів.

Також у травні ми надали комітету Верховної Ради перелік пропозицій щодо доступу до реєстру: надати доступ принаймні профільним громадським організаціям, щоб вони могли відстежувати процеси, які відбуваються в реєстрі. Якщо дані закриті, наскільки правомірна зміна цих даних? Наприклад, будівлю можна перепродати, і новий власник не нестиме відповідальності за попередніх. Якщо ми закриваємо реєстри, то давайте тоді зовсім заборонимо обіг майна, його продаж, переоформлення, бо це створює ціле поле для маніпуляцій.

10. Про саботаж департаменту охорони культурної спадщини

Рік тому мене тригернуло так, що я вирішив створити картину, як людина стає мавпою. Тільки замість мавпи був чоловік, який розбивав історичну цеглу на вулиці Хмельницького, чуваки вирішили з вікна зробити двері. Ця картинка завірусилася. І лише коли вона завірусилася, на місці з’явилися департамент міського благоустрою й департамент культурної спадщини, з’явилася поліція. Хлопця затримали, забрали в нього інструменти. Вікно знову з’явилося на своєму місці, його навіть намагалися реставрували, але доволі всрато. [сміється]Це був перший випадок у Києві, коли людина, яка руйнує пам’ятку, не лише сплатила 1700 гривень штрафу, але й виконала частину другу статті, яка говорить про те, що пам’ятці повернути первісний вигляд. Як могли, так повернули.

Те, що Олександра ***Никоряка*** звільнили, – це, можливо, добре, а можливо, і ні. [колишнього очільника департаменту охорони культурної спадщини (ДОКС) Олександра ***Никоряка*** звільнили з посади 8 червня. Раніше ***Никоряка*** помітили в одному з київських закладів, що працюють у нічний час для забудовників, чиновників і правоохоронців, ідеться в розслідуванні «Української правди». Наразі ДОКС очолює Ірина ***Черненко***]

Коли звільняють якогось керівника й призначають нового, то з нього й питають, як із директора, коли він вступає на посаду. А у виконавця обов’язків немає всіх повноважень, тому утворюється дуже небезпечний вакуум, починає вилазити різне, як із забудовою Подолу.

НОВИНИ СОФІЯ ЖИЛІНСЬКА, 24 ЛИПНЯ В 18:41 1358 0

У КМДА дозволили забудовувати Поділ на більше ніж 27 метрів. Прецедент зробили для однієї будівлі

ПОДІЛИТИСЯ ТВІТНУТИ

Департамент охорони культурної спадщини КМДА затвердив документацію, яка збільшує максимальну висоту забудови Подолу в його історичній частині з 15 до 27 метрів, а в деяких зонах – до 42 метрів, пише активіст Георгій Могильний.

Висоту забудови збільшили в ландшафтній пам'ятці «Історичний ландшафт Київських гір і долини ріки Дніпро».

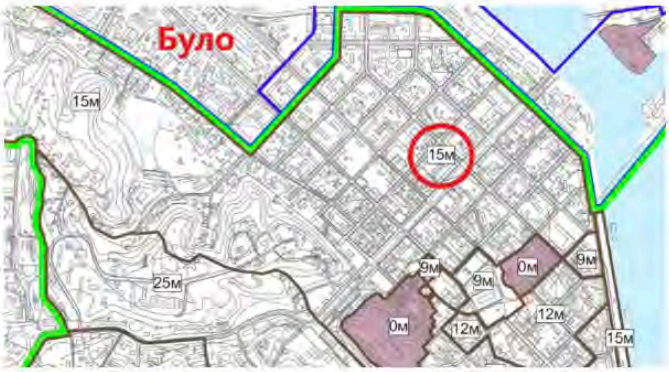

Рішення 19 травня 2022 року одноголосно підтримала Консультаційна рада, 24 травня –департамент видав наказ, а 26 травня вже був готовий нормативно-правовий акт від Мін'юсту, зазначив активіст.

У КМДА відповіли, що будівництво дозволили лише в одній локації й не більше 42 метрів, а саме біля «Пивоварного заводу», що на вулиці Кирилівській, 35, пишуть у Liga.Life.

Висоту забудови підвищили згідно з наказом, який затвердили у 2021 році відповідно до історико-містобудівних досліджень.

У департаменті додали, що надалі можливе нове корегування науково-проєктної документації, зокрема й щодо максимальної висотності забудови, передає видання.

[департамент охорони культурної спадщини КМДА *затвердив* документацію, яка збільшує максимальну висоту забудови Подолу в його історичній частині з

15 до 27 метрів, а в деяких зонах – до 42 метрів. Будівництво дозволили лише в одній локації, а саме біля «Пивоварного заводу Ріхерта», що на вулиці Кирилівській, 35].

Це рішення ухвалили ще в травні 2022 року, і воно десь тихенько лежало б, якби активісти його не помітили рік потому. Якби його опублікували раніше, департаменту довелося б відповідати за своє рішення. Це неправильно, що правовий режим визначають лише в одній точці, ландшафтній пам'ятці «Історичний ландшафт Київських гір і долини ріки Дніпро». Правовий режим може бути або загальним, або його взагалі не існує.

Загалом 2022 рік був дуже складним для охорони культурної спадщини, а 2023 рік – це піздєц. Я можу назвати будинки, які зруйнували, але не можу назвати, які внесли в реєстр, бо їх просто немає. Уже восьмий місяць, серпень, минуло більше ніж пів року.

Зараз є ціла низка будівель, на які ГО ***«Мапа Реновації»*** розробила облікову документацію. Цим має займатися департамент охорони культурної спадщини, але фахівці «Мапи» вже зробили за нього роботу. Проблема в тому, що на вже створену документацію можна отримувати правки знову і знову. Цей процес не рухається динамічно, а мав би.

Темпи внесення пам'яток до реєстру – одна-дві пам'ятки на рік, це офіційні дані департаменту. Такими темпами всі пам'ятки в нас будуть обліковані до 2400 року. Я хотів би встановити такий темп, щоб у перший день поставити на облік п'ять пам'яток – просто витягти й підписати обліковки.

Зараз така бездіяльність щодо дачі-пам'ятки в Пущі-Водиці. Петиція за збереження набрала шість тисяч голосів, Кличко доручив зберегти пам'ятку. Ми вийшли на представника власника дачі, бо самого власника нема в Україні. Той погодився реставрувати будинок, щоб його не забрала держава. Я прийшов у департамент і сказав, що власник хоче профінансувати консервацію пам'ятки, попросив відповідний дозвіл. Мені сказали, що потрібне погодження департаменту міського благоустрою [він тепер має назву департамент територіального контролю]. Я взяв це погодження в Михайла Буділова, керівника департаменту. Але потім мені сказали, що ще потрібна довідка від ДСНС, що Пуща-Водиця розмінована. А як я отримаю таку довідку, якщо розмінування не було?

11. Як потрібно змінювати охорону культурної спадщини

У комітеті Верховної Ради ми також пропонували внести зміни в закон про культурну спадщину, орієнтуючись на польський. Там мають захист три категорії: пам'ятки, щойно виявлені пам'ятки й об'єкти культурної спадщини. В українському законі є визначення цих трьох категорій, як і в польському, але лише дві перші категорії мають захист. Що таке об'єкти культурної спадщини?

Цінна історична забудова ***(із ЗУ викреслили - Ю.Т.)*** Логічно було б написати, що їх теж не можна зносити, змінивши статтю 22.

Зміни мають бути структурними.

Наприклад, у департаменту міського благоустрою є служба, яка виїжджає демонтувати паркани. А в департаменті охорони культурної спадщини такої служби немає. Приїхав директор до ***Будинку з комахами*** й видав припис. А що робити далі? Потрібна технічна служба, яка виїжджала б на незаконні будівельні роботи. Якщо ми в положенні пропишемо таку службу, вона з'явиться. Бо, наприклад, департамент міського благоустрою не може виїжджати, у них усього одна бригада, яка відповідає за купу питань.

Крім того, ми вже третій рік намагаємося ухвалити ***Стратегію збереження культурної спадщини в Києві***, перший раз писали її разом із її разом з пам'яткоохоронцями. Ідея була в тім, що один блок створює громадськість, другий – профільний департамент, а в третьому році ми резюмуємо. У грудні 2020 року ми прописали перший блок і передали естафету департаменту. Як це часто буває, після новорічних свят департамент випав на місяць. Потім, певно, вирішили, що стратегія культурної спадщини не потрібна.

Далі коронавірус, повномасштабна війна. Улітку 2022 року ми зібрали експертів, які повернулися, і намагалися продовжувати напрацювання, але робота знову зупинилася. Думаю, проблема була в тому, що це не була суто міська ініціатива, хоча були експерти й у Верховній Раді. Вони говорили, що потрібні більш глобальні зміни, на законодавчому рівні. А інші пропонували почати реформу з Києва, щоб потім підтягнути законодавчі зміни, якщо реформа вдасться. Й ось зараз третя спроба.

12. Що робити із суспільством і забудовниками

У нас ніколи не буде правової держави, якщо не буде громадського запиту на правову державу. Якщо ми прийшли б у якийсь барбершоп, просили акуратно нас підстригти, а нас підстригли налисо і ми сказали б: «А, ну гаразд», – тоді всі барбершопи так би робили. Але якщо ви прийдете в барбершоп і вам якось один локон підстрижуть не так, як ви хотіли, то ви всім розкажете, що туди не треба ходити, і цей бізнес просто загнеться.

ТАК І ДЕРЖАВА: ЦЕ ТОЙ САМИЙ БІЗНЕС, АЛЕ НЕ КОМЕРЦІЙНИЙ. ЦЕ ТАКИЙ ГРОМАДСЬКО-СУСПІЛЬНИЙ БІЗНЕС. Якщо в нас є норма закону, що пам'ятки не можна зносити, руйнувати, пошкоджувати чи перебудовувати, має бути запит, мають бути люди. Коли людина в однині, то це вже якийсь маргінес. Люди не цікавляться й не зайобують департамент і Мінкульт. Якщо б люди масово ходили зайобувати, то воно б працювало ефективніше.

Тому потрібно займатися просвітництвом, популяризувати історично-культурну спадщину. Пояснювати людям цінність будівлі, чому вона цікава,

чому нею можна хизуватися, формувати платоспроможний попит. З іншого боку, людям також потрібно казати, шо є прямі вимоги закону. Якщо вони з ними не обізнані, то треба ознайомитися і їх виконувати.

Дуже важлива суб'єктивація історичної забудови. Поки будівля обмальована якимись матюками, з розбитим вікном, то виглядає як сарай. Тому ми з пам'яткоохоронним гуртком робимо толоку, прибираємо довкола якоїсь пам'ятки, відмиваємо фасад і ставимо табличку. Така табличка має бути на кожній пам'ятці.

Водночас я реаліст. Я не говорю про те, що зараз прийду й усі історичні ми зробимо пам'ятками чи їх перестануть зносити. Їх будуть зносити, але буде виїжджати технічна служба з інспектором, видавати припис. Якщо цей припис не буде виконуватися, то будуть вилучати інструменти, будуть демонтувати паркани й будівельне риштування.

Я не знаю, з якими практичними труднощами можу стикнутися. Завжди є команда реформаторів, і її зазвичай саботують ті люди, які вже працюють у системі, тому що ці люди зрощені з системою. У багатьох випадках система їх годує, зокрема фінансово, тому змінювати це важко. Але прикладне застосування законодавства – одна з моїх цілей.

***

№ 1.940

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 серпня 2023

Головне

📌 Для когось ще нещодавно слово "незалежність" було порожнім звуком. А я ще восени 13-го року написав, що ми ще не сплатили повну ціну за неї. Але я не думав, що ціна буде такою...

📌 Зверніть увагу що США самі НЕ ПЕРЕДАЮТЬ F-16, проте щороку списують їх десятками. Та що там щодо "червоних стрічок" хуйла? А про ленд-ліз казочку?

І ще одне. Зеленський поставив на перемогу Демократичної партії... що буде, якщо виграють республіканці? ото ж бо...

📌 Знову майже чверть дайджесту про українську корупцію. Це не я пишу – це пишуть ЗМІ, провладні тощо. Достатньо скласти 1 і 1 щоби отримати "картинку".

📌 Повідомлення про саміт БРІКС насправді є супер-пупер важливим. Причому воно стосується України безпосередньо.

Теми доби

🔥 Україна відсвяткувала День Незалежності.

🔥 Норвегія надасть Україні винищувачі F-16.

🔥 НАЗК внесло до списку спонсорів війни тютюнові компанії JTI та Philip Morris.

🔥 До блоку БРІКС прийнято ще 6 країн, Іран тощо.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Російська влада поки офіційно не підтвердила смерть олігарха Пригожина – власника ПВК "Вагнера", а також самого "Вагнера" – Уткіна, оскільки тіла жертв авіакатастрофи сильно обгоріли. Російські телеграм-канали повідомляють, що літак Пригожина було збито ракетою. Президент Зеленський заявив, що Україна не має відношення до знищення літака. Прем'єр-міністр Польщі Моравецький вважає, що після загибелі Пригожина контроль над ПВК перейде до російського президента Путіна й це лише посилює можливість скоєння провокацій та диверсій. Путін підтвердив смерть

Пригожина й назвав його "людиною складної долі та талановитим бізнесменом".

За інформацією супутникового сервісу Planet Labs, білоруська влада почала розбирати наметовий табір ПВК "Вагнера" в Осиповичах під Мінськом. Водночас журналісти білоруської служби "Радіо Свобода" констатували, що табір став зменшуватись задовго до смерті Пригожина. По всій Росії рівняють із землею поховання найманців "Вагнера". Російський добровольчий корпус закликав найманців ПВК, які не скоїли воєнних злочинів в Україні, приєднатися до нього задля звільнення Росії та завершити марш на Москву.

⭐ Генштаб повідомив у ранковому зведенні 25 серпня, що Сили оборони досягли успіхів на двох напрямках – на південь від сіл Роботиного та Малої Токмачки в напрямках на Бахмут та Токмак. На цих ділянках фронту російська армія вже відчуває нестачу резервів з огляду на те, що ЗСУ вийшли до її основної лінії оборони. Упродовж доби на лінії фронту сталися 35 великих бойових зіткнень. Українські війська відбили атаки в напрямку на Борову на півночі Луганської області, а також понад 20 атак на Авдіївку та на околицях Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці. На південь від Великої Новосілки російське командування підтягнуло свіжі резерви та важку артилерію, тому просування ЗСУ загальмувало.

За інформацією The Wall Street Journal, головнокомандувач ЗСУ Залужний повідомив чиновників американської адміністрації про успіхи на півдні України. Президент Зеленський стверджує, що командування не перекидає основні сили на Запоріжжя, оскільки противник нібито чекає на такі дії, щоби відновити наступ на інших ділянках фронту. Глава комітету воєнного комітету ЄС генерал Бригер висловив сумнів у здатності ЗСУ звільнити всю територію України, оскільки українське командування має небагато свіжих бригад для наступу.

⭐ На Донеччині за добу внаслідок російських обстрілів поранено 6 осіб, на Херсонщині – загинув 1 мирний житель, 3 – поранено, дитину тощо. Російська артилерія та авіація завдали десятки ударів по всій лінії фронту та по населених пунктах у прикордонних із Росією територіях Чернігівщини, Сумщини, Харківщини.

⭐ Оперативне командування "Південь" повідомило про знищення всіх 4 крилатих ракет, якими російська авіація та Азовська флотилія атакували порти Одещини. Ударний БПЛА типу Shahed було збито над Дніпропетровщиною.

⭐ Начальник Головного управління розвідки Буданов заявив, що нещодавні вибухи в районі мосту через Керченську протоку сталися внаслідок запуску ракет комплексу ППО по українському розвідувальному безпілотнику, який, хоч і збився з курсу, але таки влучив у міст. Після роботи ППО російські

війська поставили димову завісу, що спричинило паніку серед місцевого населення. Він висміяв затоплення поромів перед мостом і назвав подібні дії "улюбленою звичкою росіян". Буданов заявив, що хоча російський флот і спромігся знищити 70 % українських морських дронів, ті 30 %, що залишилися, є серйозною загрозою і влучили в цілі.

Зі слів представника ГУР Юсова, під час операції на мисі Тарханкут українські бійці ліквідували не менше ніж 30 російських військовослужбовців та пошкодили техніку, зокрема, 4 швидкохідні катери. Буданов назвав цю операцію ознакою того, що острів буде звільнено в силовий спосіб. Президент Зеленський вважає, що говорити про деокупацію Криму поки зарано.

"Глава Криму" Аксьонов повідомив про атаку півострова в ніч на 25 серпня 42 українськими безпілотниками, які нібито вдалося збити й придушити засобами радіоелектронної боротьби.

Московські аеропорти Внуково та Домодєдово знову тимчасово зупинили роботу через загрозу атаки БПЛА. Міністерство оборони РФ оголосило, що в небі над Калузькою областю збито українську ракету комплексу С-200. Секретар РНБО Данилов вважає, що росіяни, насамперед жителі Москви, мусять побачити на власні очі, що таке війна, і відчути страждання, яких зазнають українці. Сенатор США Блюменталь під час відвідин Києва заявив, що Україна має повне моральне право атакувати територію РФ власною зброєю.

⭐ За інформацією Генштабу, окупаційна "влада" в Запорізькій обл. залучає до "виборів" як "нових громадян", так і "гастролерів", яких завезено з Росії. Окрім "голосування" на дільницях комісії мають намір здійснити обхід усіх квартир та будинків.

1-2) Тил

⭐ Україна відсвяткувала День Незалежності. І хоча цей день у період воєнного стану не був вихідним, багато підприємств та організацій не працювали. До України приїхали лідери кількох країн, щоб особисто взяти участь у святкуванні. Президент США Байден зателефонував президенту Зеленському і привітав його зі святом. Глава Європейської Ради Мішель також привітав Україну та заявив, що її майбутнє – у ЄС. Україну також привітали голова Єврокомісії фон дер Ляєн, голова Європарламенту Метсола та єврокомісар із закордонних справ Боррель.

До зали парламенту було внесено жовто-блакитний прапор, який уперше з'явився там 24 серпня 1991 року та став символом проголошення незалежності.

Українські військовослужбовці в Херсоні запустили на повітряних кульках у бік лівого берега Дніпра величезний український прапор.

Президент Білорусі Лукашенко "привітав" "братній український народ" із Днем незалежності та побажав "неоціненного миру", а також порадив використовувати сусідські зв'язки для припинення "конфронтації".

⭐ Верховна Рада створила комісію з розроблення основних принципів державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Росії.

Затверджено доповнення до угоди урядів України та Молдови щодо збільшення пропускної спроможності на пунктах пропуску на кордоні, а також спрощення перетину кордону вантажними поїздами. Це дасть можливість поїздам із зерном слідувати без тривалих зупинок на маршруті до молдавського порту Джурджулешти на Дунаї.

У першому читанні ухвалено законопроєкт про посилення соціального захисту військовослужбовців. Він передбачає виплату грошового забезпечення родичам співробітників служб цивільного захисту, які потрапили в полон або зникли безвісти, уточнення компенсації військовослужбовцям та поліціянтам за невикористані дні відпустки, у разі загибелі тощо, та удосконалення порядку виплати одноразової грошової допомоги під час звільнення в запас із лав армії.

Також розірвано три угоди – з Росією про реадмісію (адміністративне депортування незаконних мігрантів) та про співпрацю в запобіганні поширенню ВІЛ-інфекції, а також угоду Співдружності незалежних держав (СНД) щодо розвитку міждержавної мережі інформаційно-маркетингових центрів для просування на національні ринки.

⭐ За інформацією пресслужби Укренерго, 23 серпня вечірній максимум споживання був на 3 % нижчим за літній рекорд, проте таки довелося запросити допомогу з Польщі та Румунії обсягом 1,8 ГВт•год. Такі постачання оплачуються дорожче за звичайний комерційний імпорт. Компанія ДТЕК повідомила про зупинення виробництва електроенергії на одній із ТЕС (Курахівській) унаслідок пошкоджень, які було завдано обстрілом російської артилерії.

2. Україна та світ

⭐ Міністерство оборони Литви повідомило про передавання ЗСУ ще одного пакета воєнної допомоги вартістю €41 млн. До нього увійшли ракети для гранатометів Karl Gustaf, стрілецька зброя та боєприпаси до неї, генератори, антидронові рушниці. У вересні буде передано пускові установки ЗРК ППО середньої дальності NASAMS. Президент країни Науседа на

заходах із нагоди Дня незалежності українською мовою заявив, що Литва допоможе відновити Україну після війни, а також сприятиме прийманню України до НАТО та ЄС.

Прем'єр-міністр Норвегії Стьоре підтвердив готовність передати Україні винищувачі F-16, причому 2 літаки буде передано одразу – для навчання. Армія країни має на озброєнні 57 літаків. Уже незабаром ЗСУ отримають із Норвегії велику кількість ракет для ЗРК ППО IRIS-T, комплекси NASAMS, а також портативні комплекси для розмінування, які дадуть можливість розчищати мінні поля під час наступальних дій. Уряд країни виділить $140 млн на забезпечення українців газом та електроенергією.

На сайті уряду Німеччини опубліковано інформацію про черговий пакет воєнної допомоги для України. До нього увійшли ракети для ЗРК Patriot, 40 розвідувальних дронів RQ-35 HEIDRUN, 16 вантажівок Zetros, 90 систем виявлення БПЛА, 0,5 млн патронів до стрілецької зброї.

Турецька компанія Baykar Makina привітала Україну з Днем незалежності передаванням Головному управлінню розвідки 2 ударних БПЛА Bayraktar TB2.

⭐ Після переговорів із президентом Португалії де Соуза президент Зеленський оголосив про готовність країни приєднатися до навчання українських пілотів на винищувачах F-16.

Речник Пентагону Райдер підтвердив, що США готові навчати українських пілотів, якщо європейські партнери вичерпають свій потенціал. За інформацією видання The New York Times, українські льотчики можуть розпочати курс навчання в США вже у вересні.

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генерал Міллі повідомив, що рішення про постачання Україні далекобійних ракет ATACMS для РСЗВ HIMARS ще не ухвалено, а "тема є дискусійною". У Конгресі активно обговорюється тема постачання воєнної допомоги за програмою ленд-лізу, яку американська адміністрація заморозила після підписання Байденом білля в травні 2022 р. Низка американських ЗМІ вважають, що постачання за ленд-лізом та передавання далекобійної зброї були "червоними стрічками", які намалював режим Путіна та які були прийняті адміністрацією Байдена. Водночас низку подібних "стрічок" уже перейдено – йдеться про постачання далекобійних засобів ППО, танків та винищувачів F-16. Президент Зеленський після зустрічі з двопартійною делегацією американських сенаторів заявив, що президентські вибори в США можуть мати для України різні наслідки, проте влада зробить усе можливе, щоб американська допомога не скоротилася.

Шведська опозиція закликала уряд країни передати Україні винищувачі JAS 39 Gripen.

Низка експертів вважають, що основною проблемою для постачання літаків незабаром може стати недостатня кількість українських пілотів, оскільки для навчання їх доведеться відкликати з фронту. З огляду на зменшення кількості вильотів української авіації, це вже сталося.

⭐ Міністр фінансів Марченко стверджує, що кожен долар допомоги США контролюють дуже жорстко й постійно влаштовують аудити використання допомоги. Він заявив, що до проєкту бюджету 2024 року буде закладено витрати на оборону в розмірі не меншому, ніж цього року. З його слів, усі витрати оборонної галузі у 2023 році буде повністю профінансовано.

⭐ США запровадили додаткові санкції проти Росії через депортацію українських дітей. Обмеження запроваджено проти низки російських чиновників та дитячого табору "Артек" у Криму. Постійний представник України при ООН Кислиця оголосив про намір Організації створити робочу групу для моніторингу тяжких злочинів російської армії в Україні проти українських дітей.

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) внесло до переліку міжнародних спонсорів війни тютюнові компанії Philip Morris та Japan Tobacco International (JTI). Вони й далі ведуть бізнес у Росії та є одними з найбільших платників податків, що поповнюють російський бюджет. Водночас їхній виторг та прибуток за останні 2 роки суттєво зросли.

⭐ Глава адміністрації угорського прем'єр-міністра Гуйяш повідомив, що уряд країни наполягає на подовженні після 15 вересня заборони українського експорту до 5 країн Східної Європи. Водночас прем'єр-міністр Орбан оголосив про готовність запровадити таке обмеження, якщо Єврокомісія відмовиться від подовження. Подібні заходи готова вжити й Польща, що підтвердив міністр сільського господарства країни Телюс.

Міністр агрополітики Сольський повідомив, що Україна щомісяця експортує понад 3 млн т сільгосппродукції, але для збереження її якості потрібно збільшити експорт у півтора раза.

Українське посольство в Лівані направило ноту трьом міністерствам країни з проханням заборонити захід до порту Триполі сирійського судна Finikia із 6 тис. т української кукурудзи, яку Росія вкрала на окупованій території України.

⭐ Учасники БРІКС – Росія, Бразилія, Китай, Індія та ПАР на саміті в Йоганнесбурзі вирішили запросити до блоку ще 6 країн – Саудівську Аравію, Єгипет, Об'єднані Арабські Емірати, Аргентину, Іран та Ефіопію. Привертає увагу, що цей крок спрямовано на посилення контролю за видобутком та постачанням нафти – насамперед основним для Європи маршрутом через

Червоне море та Суецький канал. Також показовим є запрошення Ірану, проти якого Захід запровадив жорсткі санкції. Представник МЗС Китаю Хуа заявив, що розширення блоку є початком для співпраці із країнами "глобального Півдня".

⭐ Польські прикордонники констатують збільшення кількості незаконних мігрантів, які намагаються прорватися до країни з території Білорусі. Лише 23 серпня було затримано та повернуто до Білорусі 175 громадян Камеруну, Ефіопії та Ємену.

3. Тренди

⭐ НАБУ проводить кілька розслідувань щодо олігарха Коломойського. Два з них уже вийшли на завершальну стадію – про доведення до банкрутства ***Приватбанку*** та виведення 13 млрд грн з ***Укрнафти*** на підконтрольні йому компанії. 24 серпня Коломойський був на допитах у Бюро майже весь день.

НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура розкрили ще один корупційний злочин. Укрзалізниця закупила сільгосппродукцію за завищеною ціною через підконтрольну чиновникам фірму – "прокладку", унаслідок чого державі було завдано збитків у розмірі 62,7 млн грн. "Схему" реалізував перший заступник міністра агрополітики Висоцький, який чи не щодня виступає на "телемарафоні". До реалізації було залучено колишнього заступника міністра економіки.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура оголосила ще кілька підозр колишнім менеджерам "Укргазбанку" та компаній, які брали участь у схемі виведення 206 млн грн із державного банку. Одним із головних підозрюваних є колишній голова НБУ Шевченко, який у 2015–2020 роках був головою правління "Укргазбанку". Сам Шевченко наразі перебуває у Відні, де став на консульський облік. Він стверджує, що справу проти нього відкрито за політичними мотивами.

Бюро економічної безпеки розслідує справу про присвоєння коштів бюджету Київської області на закупівлі ліків у 2021–2023 роках та перевіряють на причетність до "схеми" одіозного депутата парламенту Дубинського, колишнього члена фракції "Слуга народу". США запровадили санкції проти Дубинського за втручання в президентські вибори, проте українська влада "не бачить в упор" цих фактів, оскільки він є одним із депутатів "групи Коломойського".

За інформацією журналістів-розслідувачів кількох українських ЗМІ, одіозний депутат Верховної Ради від партії "Слуга народу" Тищенко створив багатомільйонну "схему" заробітку на нелегальних кол-центрах. У мережі з'явилися записи розмов Тищенка, який пропонує свої послуги власникам центрів як "дах".

За твердженням секретаря РНБО Данилова, Росія не може виграти у війні, тому намагається розхитати Україну зсередини "за допомогою медіаколаборантів". Вочевидь він мав на увазі журналістів, які розкривають схеми корупції та нелегального збагачення чиновників та депутатів.

⭐ Голова Одеської обладміністрації Кіпер, колишній прокурор Києва, оголосив про новий порядок завантаження суден зерном. З його слів, для цього експортери мусять підтвердити походження зерна, щоб уникнути ухилення від сплати податків. Податкова служба Одещини повідомила, що за дорученням військової обладміністрації проводить перевірку експортерів для запобігання незаконним операціям та неповерненню валютного виторгу. У наказі Кіпера розписано механізм взаємодії між податковою службою, Бюро економічної безпеки та Адміністрацією морських портів. Наказ фактично є перевищенням чиновником посадових повноважень, оскільки надає обладміністрації доступ до господарських операцій компаній та створює поле для "дахування".

⭐ Ініціатива "ЧЕСНО" опублікувала дані про депутатів місцевих рад, які служать у Силах оборони – ЗСУ, Нацгвардії, підрозділах територіальної оборони. Найбільша кількість військовослужбовців – із партій "Європейська солідарність", "Свобода" та "Батьківщина". Партії "Голос" та "Слуга народу" відмовилися надати такі дані.

⭐ Сенатор США від Республіканської партії Грем вважає, що наступного року Україна зобов'язана провести вибори, навіть попри війну, "щоб американський народ зрозумів, що Україна змінилася" насамперед позбулася корупції. У відповідь секретар РНБО Данилов заявив, що вибори в умовах війни провести надто складно, оскільки практично неможливо забезпечити участь у них громадян. Тому українська влада дотримуватиметься Конституції, а не бажань партнерів, які вважають, що можна порушити закон. Водночас влада та олігархічні групи повним ходом ведуть підготовку до виборів, "промацують" реакцію суспільства на можливих кандидатів, а речник парламенту Стефанчук заявив, що вибори в період війни Конституція прямо не забороняє. Оточення Зеленського прагне за допомогою виборів переобрати його на другий термін. Для цього всі провладні ЗМІ, телеграм-канали та чиновники намагаються виставити його героєм, який самотужки розв'язує будь-які проблеми, що постають перед країною.

⭐ Пенсійний фонд зробив висновок про підвищення реальних зарплат українців на підставі середньої зарплати у країні, яка становила в червні 16,0 тис. грн проти 14,0 тис. грн у червні 2022 р (зростання 14,7 %) за середньорічної офіційної інфляції 12,8 %.

***

№ 1.941

88,9 млрд грн державних коштів на користь групи банків під час війни

Витрати за депозитними сертифікатами та чинники їх формування

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Витрати за депозитними сертифікатами НБУ, **млрд грн**	7.6	10.1	6.3	7.6	9.5	10.7	10.6	40.3	48.6
Середньоденний залишок за депозитними сертифікатами, **млрд грн**	40.9	54.7	48.8	44.9	58.9	129.6	145.4	215.7	411.4
Середньоденне значення облікової ставки, %	25.3	17.7	13.2	17.1	17.0	7.9	7.5	18.7	24.9

*За сім місяців.

2023-08-26

Кущ

Це більше ніж за 7 попередніх років разом узятих!!!

Один з керівників НБУ написав статтю на виправдання **операцій з депозитними сертифікатами Нацбанку за мегависокими ставками в інтересах групи комбанків.**

Почали виправдовуватись - це добре, значить «вже підгорає».

Але — **продовжують маніпуляції - значить відчувають безкарність**.

Сама стаття написана з аргументами у стилі "для дебілів".

Пишуть про надвисоку ліквідність банківської системи, але продавати валюту, яка надходить від партнерів, не хочуть.

А продаж мільярда доларів - це мінус 37 млрд грн з навісу ліквідності на ринку.

Замість цього, роздувають непродуктивні ЗВР до надлишкової величини.

Резервування банками пасивних операцій нарощувати не хочуть, хоч це знімає і ризики, і надлишкову ліквідність, частину якої можна направити в бенчмарк-ОВДП.

Знову у статті всіх лякають Туреччиною.

«Налякали їжака голою ср...ою».

Це як "тільки не кидайте мене у терновий кущ"...

У статті не згадана ключова стаття по темі - **аналітика професора Грауве. Найкраще з написаного за рік по даному предмету**.

Єдина користь від статті - **табличка з даними по операціях з депозитними сертифікатами НБУ**.

Тепер є офіційне підтвердження, що **це коштувало всім нам більше 80 млрд грн під час війни**.

***

№ 1.942

Податок на чистий процентний дохід або на так звані надприбутки банків є «помилкою»!

2023-08-22

Шапран

1) Прибуток банків – це не просто цифра в звітності, він впливає на розмір регулятивного капіталу, від якого залежить багато нормативів. При управлінні активами та пасивами, нормативами менеджмент банків розраховував на ту систему оподаткування, яка була в країні на початок року. Якщо зараз поставити банки перед фактом, що їм потрібно щось сплатити до кінця року, то в багатьох банках можуть виникнути проблеми з дотриманням нормативів.

2) Далеко не всі банки живуть за рахунок чистого процентного доходу, є ще комісійні доходи та результат від торгівельних операцій. Відповідно якщо оподатковувати чистий процентний дохід (ЧПД), а за підсумком року прибуток буде від'ємним, то витрати на податок з ЧПД приведуть до зростання збитків банку.

3) Не забуваємо, що в країні йде війна, і невеликі банки зараз дуже вразливі до ризиків по кредитному портфелю. Тому цілком ймовірна ситуація, коли банку нарахують windfall tax, а в нього збанкрутує великий позичальник, збиток по якому потрібно буде покривати резервами.

4) ДС НБУ – це інструмент, за допомогою якого НБУ стерилізує грошову масу. Тобто ми витягли з ринкового обігу 300-480 млрд грн, а тепер частину цих грошей плануємо забрати з банків (читай з коррахунків в НБУ та ДС НБУ) і знову вкинути в обіг. А не простіше було не підвищувати до таких рівнів облікову ставку?

5) Банки сприймають ДС НБУ як інструмент управління ліквідністю. Якщо ми така країна «з сюрпризом», і в нас банки перед завершенням податкового періоду дізнаються, що ДС НБУ насправді були не такими вже і дохідними, то наступного разу, коли нам дійсно знадобиться оперативна стерилізація грошової маси (її витягування з обігу), банкіри добре запам'ятають windfall tax–ініціативи і просто не повірять в цей інструмент, а альтернатив йому немає. Тобто наступного разу вільна гривня піде на валютний ринок, а не в ДС НБУ.

6) Приклади Італії, Іспанії та Литви (які згадує Гетманцев) – це погані приклади.

Справа в тому, що згадані країни входять в зону обігу євро, і вони свідомо втратили частину своєї монетарної незалежності. Облікову ставку для них встановлює не центральний банк їхньої країни, а ЄЦБ.

Ви маєте не приклад для наслідування, а ілюстрацію специфіки зони обігу євро, коли всі 20 країн-членів різні, а ставка ЄЦБ для всіх одна.

Комусь високі ставки потрібні, а комусь – ні, бо вони народжують дисбаланси. Єдиним методом боротьби з дисбалансами в монетарній сфері і є національна фіскальна політика. В цих країнах просто немає іншого вибору як вводити windfall tax.

На відміну від країн зони обігу євро в України вибір був – не підвищувати ставку.

Зараз потрібно не плодити нові податки, а визнати, що НБУ прорахувався з рівнем ставок, виправити помилки і йти далі.

Що ж робити з вже зробленими банками грошима?

Тут все дуже просто:

— Мінфіну варто проаналізувати ситуацію в кожному держбанку та переглянути для них норматив дивідендів відповідно до їх фінансового стану.

Комусь може варто і залишити норму 50% відрахувань в бюджет у формі дивідендів від прибутку, а комусь можна зробити відрахування за рахунок прибутку не тільки цього року, а і минулих років, якщо це не нашкодить нормативам.

Основна частина надприбутку сконцентрована саме в держбанках.

Друге, що варто зробити:

— донькам тих банків, які не згорнули операції в рф і продовжують смоктати по обидва боки фронту, варто заборонити вкладати в ДС НБУ (це варто було б зробити ще рік тому) і для них як раз зробити windfall tax; якщо їх нормативи і постраждають, то нехай це буде проблемою материнського банку, який буде довносити валюту в їх статутні капітали.

Такий крок варто розглядати як «санкції першої хвилі», а не оподаткування.

Сподіваюсь на «здоровий глузд влади» і усвідомлення того, що банк – це не овочевий ларьок, а інституція з досить складним механізмом формування доходів.

Нажаль, ініціативи ***windfall tax*** виходять від людей, які не є банкірами за фахом, не розібрались у тому як формуються доходи банків і як вони впливають на їх капітал та стійкість, і які намагаються будь-що не визнавати грубих помилок НБУ у монетарній політиці.

За їх розповідями і блогами «в НБУ все йде по плану»…

Когось мені це нагадує. Давайте просто визнаємо помилки і підемо далі працювати… а не будемо оподатковувати все підряд, що номінально зростає, бо ми так ніколи не зростем.

Вважайте це вже другою вітальною листівкою Данилу Гетманцеву, творцю 1) — провальної *«податкової амністії»* та 2) — *сумнівного оподаткування небанківських обмінних пунктів*.

Пропоную терміново ввести новий персональний податок на майно тих, хто вигадує нові податки…

***

№ 1.943

Що буває, коли і фінансовий регулятор, і профільний комітет очолюють *юристи-рішали* по полицях розклав Виталий Шапран

2023-08-26

Себастьянович

***

10 скелетів в монетарній шафі НБУ

Виталий ***Шапран***

В суспільстві триває дискусія щодо того,

1) — чи була монетарна політика НБУ вірною у 2022 році і зараз у 2023 році.

2) — Чи правильно було піднімати облікову ставку НБУ влітку 2023 року з 10 до 25%?

Нещодавно НБУ розповсюдив офіційними каналами виправдування відповідальних осіб в стилі «все добре», «так роблять інші центральні банки», «НБУ обмовляють» і т.д.

Тож «настав час повитягувати із монетарної шафи скелети», за якими НБУ ховає свої помилки і прорахунки, а чиновники хочуть уникнути відповідальності за деструктивний вплив на ділову активність та на систему державних фінансів під час війни.

1. НБУ майже ніхто не критикує за сам факт підвищення ставки.

Внаслідок війні економічні умови дійсно погіршились і об'єктивно ставку потрібно було піднімати.

Питання тільки на скільки:

1) — на 2-6-7 п.п., чи на 15,0 п.п. як це зробив НБУ?

Друге питання:

2) — чи піднімати ставку відразу на 15,0 п.п., чи зробити це поступово, як робить ФРС та ЄЦБ?

Третє питання:

3) — а якою була б оптимальна інфляція. Чомусь в НБУ вважають, що інфляція 30-40% – це катастрофа, а 26,6% – це нормально. **Пояснити, чому 30% це погано, а 26,6% – ні, в НБУ не можуть.** Смішно.

2. Так само в НБУ не можуть довести, що та ціна, яку заплатила Україна за інфляцію на рівні 26,6% є невисокою у порівнянні з ціною, якщо б інфляція була 36,6%.

За моїми підрахунками,

1) — за інфляцію 26,6% у 2022 році **ми заплатили до 120 млрд грн, з яких прямі збитки склали приблизно половину цієї суми**.

2) — При більш низькій ставці НБУ інфляція була б вищою, ЗВР нижчими, але і таких надмірних **втрат бюджету можна було б уникнути.**

3) — **Україна заплатила неадекватно високу ціну за немаленьку інфляцію у 2022 році і продовжує її платити у 2023 році**.

3. Інфляція у 2022 році не могла бути низькою через девальвацію гривні до долару та євро, та високу інфляцію у наших торгівельних партнерах.

Нагадаю, що

1) — в 2022 році курс долара зріс на 37-40%, а інфляція в Єврозоні склала 8,4%, в Туреччині – 72,3%, Польщі – 14,4%, Великобританії – 7,9% і т.д.

То якою інфляція могла бути в Україні у 2022 році в умовах зростання нашої залежності від імпорту, якщо курс євро зріс на 40%, а ціни в євро-зоні – на 8,4%. І хто ж крім НБУ міг подарувати українцям курс 36,6 грн за долар?

Очевидно, що

— **закладені у 2022 році темпи девальвації гривні були занадто високими**, і зараз це підтверджується рекордним розміром ЗВР.

4. Абсолютною правдою є те, що центральні банки країн, які офіційно перейшли на інфляційне таргетування, працюють так само як НБУ:

— через підвищення ставки виводять з обігу якийсь обіг грошової маси.

Але є багато відмінностей.

По-перше,

1) — ставка центрального банку (ЦБ) не часто підвищується за один раз в 2,5 раза (наприклад, Федеральна резервна система США розтягнула цей процес більше ніж на рік).

По-друге,

2) — **ЦБ автоматично не починають піднімати ставку, якщо інфляція перевищує таргет, дивляться ще і на природу інфляції, бо не вся інфляція лікується зростанням ставок.**

Враховуйте, що висока інфляція при класичному інфляційному таргетуванні збивається саме за рахунок охолодження ділової активності.

А як бути, якщо ділову активність вже охолодила війна?

— НБУ в цьому плані тільки підсилив негативний вплив війни на економіку.

Наразі

— в НБУ немає доказів, що саме зростання ставки НБУ приборкало інфляцію у 2023 році, а не зниження інфляції у наших країнах торгівельних партнерах.

5. Порівняння України з США чи з ЄС показує, що ми з Вами знаходимось під «впливом великих цифр».

Зокрема,

— якщо ви подивитесь на ефективну ставку по Федеральним фондам США, то у вересні 2022 року вона становила 2,33%, а в серпні 2023 року – вже 5,33%. Майже за рік ставка зросла в 2,3 раза, але при цьому всього на 3,0 п.п. В Україні ставка за 1 день виросла в 2,5 раза, або на 15,0 п.п.

Відчуваєте різницю процентного навантаження для власників боргів у часі (1 день vs 1 рік) і в розмірі проценту від суми боргу (3,0 п.п. vs 15,0 п.п.)?

Якщо ні, то я поясню.

По-перше,

1) — Ваш щомісячний платіж зросте в обох випадках в 2,5 раза, але в США Вам на пристосування до цього зростання дадуть рік, а в Україні – лише 1 день.

По-друге,

2) — якщо процентний платіж в США зросте до 1/20 від суми боргу, то в Україні – з 1/10 до 1/4 від суми боргу. А от та інфляція в 26,6% – це середня цінова температура, і Вашого бізнесу вона може і не торкнутись.

Обидва фактори призводять до трансформації процентного ризику в кредитний.

Простою мовою:

3) — **після таких шоків зростає кількість банкрутств**.

6. Розміри навісу ліквідності банківської системи були сильно переоцінені НБУ.

Дійсно, Уряд неодноразово робив ін’єкції в ринок,

— отримавши 400 млрд грн від НБУ через ОВДП, а

— також продаючи валюту від міжнародних партнерів.

Але, заборгованість банків за ДС НБУ не може бути нульовою.

Для забезпечення ліквідності банки мають тримати частину коштів в ДС НБУ.

Поглянемо на залишки по ДС НБУ у 2021 році?

1) — Вони дорівнювали 145 млрд грн (середня за рік). В нас відбулась інфляція у 2021 році на рівні 10% та на 250 млрд грн зріс грошовий агрегат М1.

Виходить, що

2) — нормальний (природній) залишок по ДС НБУ на вході у 2022 рік мав би становити 150-200 млрд грн.

Тобто

3) — до 200 млрд грн знаходилось би у ДС НБУ і при ставці НБУ, скажімо, на рівні 12-15%.

А тому виходить, що

4) — для залучення у ДС НБУ додаткових 200-250 млрд грн НБУ негативно вплинув на доходи бюджету на 120 млрд грн,

а ще

5) — **за 2022 і 7 місяців 2023 року НБУ заплатив 88,9 млрд грн по ДС НБУ, читай: збільшив на цю суму «навіс з ліквідності»**.

7. «Свято боротьби з інфляцією» фінансувалось Урядом воюючої країни.

Це факт, який випливає зі звітності НБУ за 2022 рік.

1) — Уряд заплатив НБУ за 2022 рік близько 90 млрд грн процентів, а НБУ перерахував Уряду за 2022 рік прибутку на 72 млрд грн. Сальдо розрахунку склало мінус 18 млрд грн на користь НБУ.

Потрібно розуміти, що

2) — частково «щедрість» НБУ у 2022 році по виплаті за ДС НБУ 40,3 млрд грн була забезпечена тими грошима, які НБУ отримав від Уряду.

В 2023 році ситуація буде гіршою.

3) — За 7 місяців 2023 року НБУ вже витратив на ДС 48,6 млрд грн, а процентні платежі від Уряду будуть більшими.

Це вже не «скелет в монетарній шафі», а якась мумія.

НБУ малює собі прибуток, який з помпою перераховує до бюджету за рахунок Уряду, та ще і «відщипує» 15-20 млрд на свою користь.

8. В НБУ досить низька транспарентність монетарного процесу.

Кажу це як колишній інсайдер НБУ.

> **1) — Набори припущень для прогнозів погано документуються, або не документуються зовсім.**
>
> **2) — Якість прогнозів не мониториться третіми особами, в опитування по очікуванням втягнуті пов'язані особи, або особи без кваліфікації по Україні.**
>
> **3) — Сама модель, за якою приймаються рішення по ставці, опублікована, але тільки у старій версії.**

Наприклад,

> **— ЦБ Чехії повністю відкрив свою модель і будь хто з експертів має можливість зрозуміти особливості розрахунків, які лежать в основі руху ставки ЦБ.**

В НБУ ж така система контролю слабка, навіть на рівні монетарного комітету Ради НБУ контроль здійснювався на незадовільному рівні.

9. Переходячи на режим інфляційного тергетування, НБУ не провів реформу фінансового сектора відповідним чином.

Структура нашого ринку гірша за ринок Туреччини.

> **1) — В нас є бар'єри при перетіканні фінансових ресурсів з одного сектора в інший,**
>
> **2) — нульовий ринок корпоративних облігацій,**
>
> **3) — відсутній ринок продуктів секьюритизації активів,**
>
> **4) — незрозумілий ринок паперів держкомпаній і банків.**

У підсумку,

> **— перенесення руху облікової ставки НБУ на інші ринки зводяться до ринку міжбанківських кредитів і, частково, ринку ОВДП.**

Через це

— ефективність регулювання розміром ставки ліквідності і споживання знижується,

— просто імпульси від зміни ставки НБУ до деяких сегментів ринку (наприклад, до ринку споживчого кредитування) не доходять взагалі.

І для **розбудови механізму монетарної трансмісії НБУ нічого не зробив.**

10. Ну і нарешті, подивиться хто ж з банків більше за все отримує прибутків від ДС НБУ.

1) — **Якщо мова про державні банки – то тут претензій немає, бо ці кошти можна вивести через дивіденди, що є справою Мінфіну.**

2) — А **що серед ТОП найприбутковіших банків роблять ОТП і Райффайзенбанк, які активно заробляють у Москві?**

«Помахавши шашкою» на початку 2023 року, керівництво НБУ нічого не зробило, щоб обмежити доступ цих банків до ДС НБУ.

Як результат, обидві фінансові групи «висмоктують прибутки по обидві боки фронту».

Я б легко міг довести кількість скелетів і мумій у шафах НБУ і до 20.

Але думаю, що читачу вже і так зрозуміло, що **Україна у 2022 році заплатила дуже високу ціну за стабільність, яка сама по собі у формі інфляції на рівні 26,6% та зростання курсу гривні до ВКВ майже на 40% є спірним досягненням.**

Своєї тактичної мети – підвищити привабливість гривневих активів – НБУ так і не досяг.

Ставки за гривневими депозитами в більшості банків менші за прогнозовану інфляцію, а навіть якщо і трохи вищі, то в умовах війни гривневі активи не можуть зацікавити населення та бізнес премією в 1-3 п.п. за ризик.

Перейдемо краще до того, **чому стався цей бардак?**

***

А) Голова НБУ Андрій ***Пишний***, який мав би контролювати свою команду (Правління НБУ), не має макроекономічного досвіду.

1) — Очолювати Ощадкасу маючи ***юридичну освіту*** – це зовсім не те саме, що управляти центральним банком країни.

2) — Відсутність ***фаху*** і ***досвіду*** зробила неможливим належний контроль з його боку.

Б) Відповідно до статті 100 Конституції України: «Рада Національного банку України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням». Андрій ***Пишний*** через своїх посіпак у парламенті у другій половині 2022 року ***протягнув до Ради НБУ своїх колишніх колег***, чим порушив баланс голосів в Раді НБУ, на яку покладено контроль за ГКП.

Навіть ті члени Ради НБУ, хто бачить це неподобство, не можуть «переломити ситуацію».

В) При відмові контролю з боку Ради НБУ, функцію контролю мав би підхопити профільний комітет Верховної Ради, але його очільник Данило ***Гетманцев*** замість критичної оцінки роботи НБУ в своїх Телеграм-каналах вихваляє НБУ.

Данило ***Гетманцев*** **не має необхідної освіти, досвіду та практики, щоб адекватно оцінювати роботу НБУ**.

В фінансовому комітеті Верховної Ради є здібні і фахові хлопці і дівчата, але їм також затикають рота, і назовні потрапляють тільки оцінки, які вигідні Правлінню НБУ.

Цікаво, що у своїх внутрішніх оглядах ЗМІ, які готуються для працівників, НБУ нещодавно подавав новини від Гетманцева про НБУ в розділі «Новини, згенеровані НБУ».

***

Що ж далі? А далі буде ще цікавіше.

Уявіть, що

1) — ЗСУ подарують нам перемогу і ми вийдемо на кордони 1991 року.

Уявіть, що

2) — команда Президента та МЗС доб'ються, що Україна буде отримувати +50 млрд доларів на рік на відновлення (цілком реальна цифра).

Припустимо, що

3) — 50% (25 млрд доларів) буде проходити через валютний ринок. 25*40,0= 1,0 трлн грн.

Довідково:

вся готівкова і безготівкова гривня в обігу у червні 2023 року дорівнювала 1,57 трлн грн.

4) — Якщо наше «монетарне піаніно» не буде налаштоване на прийняття таких обсягів зовнішніх ін'єкцій, то **ніякого відновлення не буде.**

НБУ буде сидіти на двох мішках з грошима (ЗВР та ДС НБУ) і співати нам пісні про фінансову стабільність і що вона дешевою не буває.

Інфляція може і буде на рівні 0%, але розвалені Бахмут і Маріуполь будуть роками очікувати інвестицій на відновлення.

Ми поступово увійшли в ситуацію, коли керувати в Україні грошовим обігом за підручниками неможливо.

Нас про це регулярно сповіщають «співаючі скелети в шафі регулятора»:

— рекордні ЗВР,

— великі витрати на ДС НБУ,

— датування роботи НБУ з бюджету,

— слабка транспарентність монетарного процесу,

— поява в системі контролю «пов'язаних з головою НБУ осіб» і т.д.

Часу перелаштувати це «старе монетарне піаніно»*, яке будували Ющенко, Стельмах та Гонтарєва, *дуже мало,

але щоб це зробити,

— потрібно почати принаймні з офіційного визнання помилок, а воно відсутнє.

***

№ 1.944

Володимир Сівкович — 30 років зради. Адвокати диявола

2023-08-15

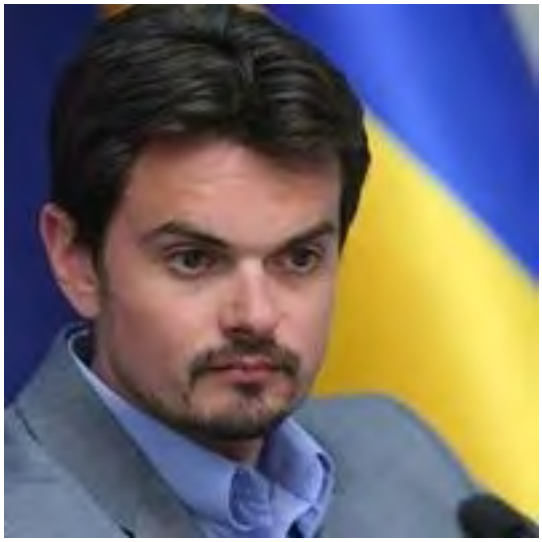

Дмитро ***Золотухін***

«Українська» біографія агента ФСБ Володимира Сівковича починається у 1992 році. За період у тридцять років до повномасштабного вторгнення Росії в Україну ця біографія змогла обрости десятками юридичних осіб, назви частини з яких важко навіть встановити, десятками імен та прізвищ партнерів, знайомих, лобістів та помічників. Тільки одних помічників депутата ВРУ Володимира Сівковича за період з 2002 по 2010 набралося аж 68 людей, і на платній основі, і на громадських засадах. Саме тому, для розповіді історії про Сівковича знадобилося так багато тексту, зокрема і про його авіаційний бізнес.

Однак, серед усіх численних контактів Сівковича в українському комерційному, політичному та медійному середовищах одна фігура стоїть вище за усіх. Одна компанія привертає більше уваги, аніж усі інші.

1. Зброя для групи «Вагнера»

Через кілька днів після проведення парламентських виборів 2019 року в Україні, стало відомо, що на лівійському летовищі в Аль-Джуфра ударами турецьких БПЛА «Байрактар» було знищено два вантажні літаки Іл-76ТД. 26 липня 2019 року в соціальній мережі Twitter з'явилися повідомлення та відео нанесення авіаударів по цьому летовищу, яке контролювалося військами фельдмаршала Халіфи Хафтара за підтримки російських сил групи «Вагнера» та міністерства оборони РФ, які надавали підрозділам Хафтара зброю. Під час обстрілу загинув командир літака Іл-76ТД з бортовим номером UR-CMC Володимир Бухальський. Він родом із Мелітополя і працював за контрактом. Бухальський загинув при спробі врятувати бортові документи.

Загиблий — військовий пенсіонер, який свого часу був заступником командира 25-ї бригади транспортної авіації.

Трагедія сталася в період фактичного безвладдя в Україні, коли вже усім було зрозуміло, що і президентська, і законодавча влада сконцентровані в руках Володимира Зеленського та партії «Слуга народу», але нового уряду ще навіть не було в проекті.

Тим не менше, Державна авіаційна служба України встановила факт знищення літаків з бортовими номерами UR-CMC та UR-CRP, а також те, що їх експлуатантом була українська компанія ТОВ «Європа Ейр» (38941487), зареєстрована в жовтні 2013 року. А, встановивши ці факти, українська Державіаслужба прийняла рішення з 27 липня 2019 року припинити дію Сертифіката експлуатанта «Європа Ейр» за номером UK 046.

Всього лише за кілька днів в аеропорту лівійського міста Місурата, яке знаходилося під контролем збройних сил, підтримуваного ООН та США, Уряду національної єдності Лівії, що воював з силами Халіфи Хафтара, було знищено третій Іл-76, експлуатантом якого була інша українська компанія «Скайавіатранс». З високою долею вірогідності, удар по аеропорту Місурата був нанесений як помста за знищення літаків та вантажу у Аль-Джуфрі. Операцію помсти в Місурата могли виконувати найманці групи «Вагнера».

На фоні традиційних звинувачень на адресу України, що вона, нібито, постачає зброю обом сторонам конфлікту в Лівії, основним питанням залишалося — як українська компанія може постачати щось підрозділам Халіфи Хафтара, на боці якого б'ються найманці групи «Вагнера»?

Розгадка знаходиться у судових рішеннях, в яких фігурувала компанія «Європа Ейр», що абсолютно вільно можна почитати на відповідних українських ресурсах.

Зокрема, на сторінках сервісу "Youcontrol" можна почитати судове рішення Голосіївського районного суду міста Києва у справі 752/24165/18, ухвалене 07.12.2018 року слідчим суддею Колдіною Олександрою Олегівною про накладення арешту на майно у кримінальному провадженні № 12018100000000979, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 12.10.2018 року за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 364–1 КК України (*Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми*).

Старший слідчий в особливо важливих справах слідчого управління Головного управління Національної поліції у м. Києві підполковник поліції Вдовенко О.М. заявив клопотання до суду про накладення арешту на майно, а саме 53 кліше печаток і штампів, що, нібито, належали «Європа Ейр».

Кримінальна справа за фактами зловживання була порушена через те, що посадові особи компанії «Європа Ейр» прийняли на роботу пілотів-пенсіонерів, які, фактично, отримували і пенсію, і заробітну плату. Іншими словами, «Європа Ейр» надурила Пенсійний фонд України на суму більше 1 мільйона гривень, мінімізуючи витрати на членів екіпажів літаків. В рамках цієї кримінальної справи слідчий суддя Голосіївського районного суду міста Києва надав дозвіл на проведення обшуку в помешканні одного з керівників ТОВ «Європа Ейр» в багатоквартирному будинку за адресою Ревуцького, будинок 25. Однак, представник «Європа Ейр» примудрився викинути докази з вікна свого помешкання напередодні обшуку. Цими доказами виявилися 53 кліше печаток і штампів різних підприємств і установ. Але, найцікавіше, що то були за підприємства і установи…

В документах Голосіївського районного суду є повний перелік знайдених печаток, а ось окремі з них:

1) кліше печатки ТОВ «ЗетАвіа» (36420097);
2) кліше печатки Державне підприємство Науково технічний комплекс ім. О.К. Антонова АНТК «Антонова» (14307529);
3) кліше печатки Открытое акционерное общество авиационный комплекс им. С.В. Ильюшина;
4) кліше печатки Державної авіаційної служби України з відтиском гербу України;
5) кліше печатки Sharjah Airport International Free Zone LL 01;
6) кліше печатки офшорної компанії (власника літаків) INFINITE SEAL INC (BVI);
7) кліше печатки ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО РОСАЭРО, Центр по ТОиР ВС;
8) копія печатки ЗАТ АТБ «Домодедово» (РФ);
9) копія печатки компанії VOLGA-DNEPR GULF (U.A.E.) FZC.

На усі 53 печатки було накладено арешт, але навіть цей короткий перелік показує, що утримувач печаток міг вести бізнес з компаніями держави-агресора, в тому числі тими, які зареєстровані в офшорних юрисдикціях, а також з українськими компаніями, що могли надавати можливість продовжувати польоти літаків, заплющуючи очі на дрібні невідповідності.

Очевидно, реагуючи, в тому числі, на цю інформацію Державна авіаслужба України прийняла рішення про складення протоколу про правопорушення у галузі цивільної авіації №003055 серія АА від 07.09.2018 року щодо експлуатанта повітряних суден «Європа Ейр».

Менеджмент «Європа Ейр» не погодився з цим рішенням та подав позов проти Державіаслужби до сумнозвісного Окружного адміністративного суду міста Києва. Справу № 640/21250/18 розглядала суддя Добрівська Наталія Анатоліївна.

На сайті Судової влади України можна отримати більш детальну інформацію стосовно справ прийнятих до розгляду. Зокрема, офіційно вказано, що представником позивача (тоюто «Європа Ейр») була адвокатка Антоненко Анна Олександрівна (5 травня 1983 року народження).

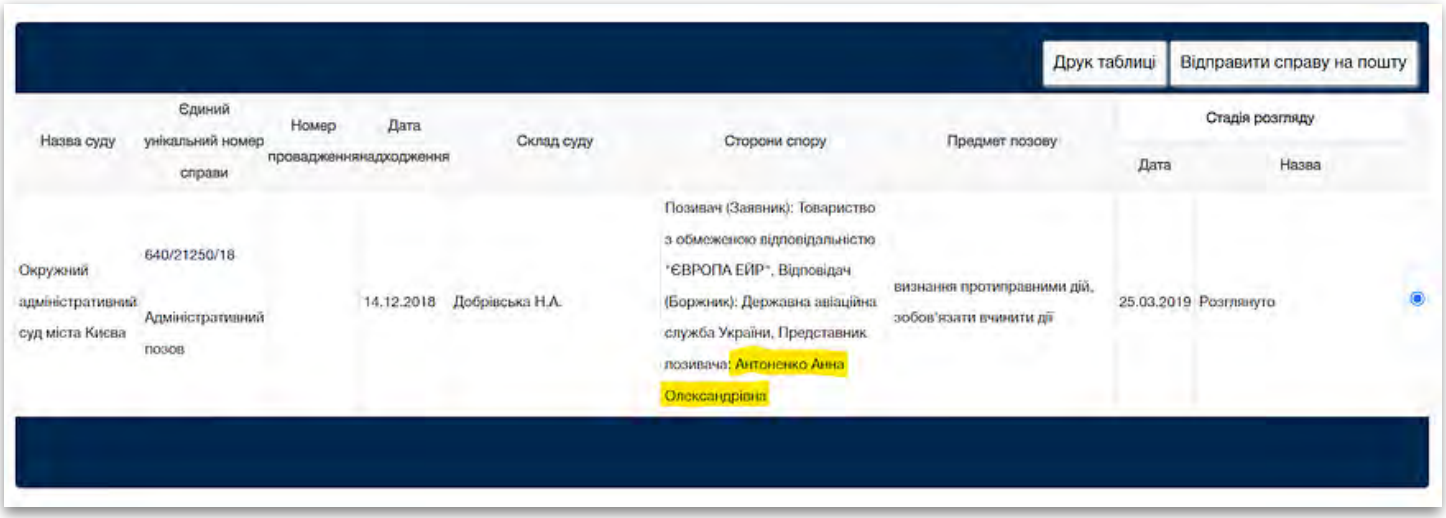

Друк таблиці | Відправити справу на пошту

Назва суду	Єдиний унікальний номер справи	Номер провадження	Дата надходження	Склад суду	Сторони спору	Предмет позову	Стадія розгляду: Дата	Стадія розгляду: Назва
Окружний адміністративний суд міста Києва	640/21250/18 Адміністративний позов		14.12.2018	Добрівська Н.А.	Позивач (Заявник): Товариство з обмеженою відповідальністю "ЄВРОПА ЕЙР", Відповідач (Боржник): Державна авіаційна служба України, Представник позивача: Антоненко Анна Олександрівна	визнання протиправними дій, зобов'язати вчинити дії	25.03.2019	Розглянуто

З листопада 2014 року адвокатка Анна Антоненко згадується на сайті юридичної компанії «Юрімекс», що належала депутату партії «Слуга народу» Данилу Гетманцеву. В ранніх публікаціях її називають старшим юристом цієї юридичної компанії. А, вже у жовтні 2017 року її називають керівником практики міжнародної торгівлі та інвестування "Jurimex".

Молода юристка Анна Антоненко, після закінчення юридичної академії ім. Ярослава Мудрого, вірогідно потрапила «під крило» відомого та успішного юриста, засновника компанії «Юрімекс» Данила Гетманцева.

Крайня зліва — Анна Антоненко. Посередині — Данило Гетманцев

У 2016-му році колектив юридичної компанії вітає Анну Антоненко з днем народження. Цікаво, що лайк цьому посту ставить навіть нинішня заступниця голови Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) Поліна Лисенко, екс-керівниця Центру протидії дезінформації.

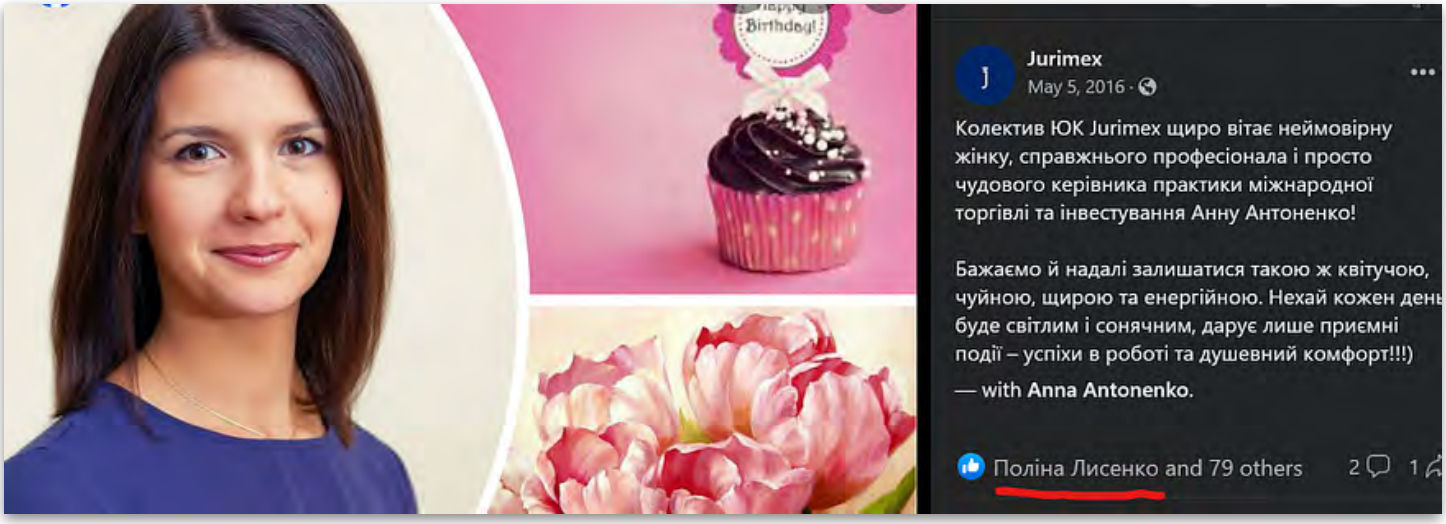

Скріншот сторінки компанії "Jurimex" на Facebook

В листопаді 2018-го року на сайті компанії "Jurimex" публікують інтерв'ю, яке дав персонально Данило ***Гетманцев***, розповідаючи про компанію, яку він створив. В цьому інтерв'ю Анна ***Антоненко*** згадується двічі — як людина, що спеціалізується в традиційному туризмі (бізнес матері Данила Гетманцева — Олени Дмитрівни — компанія "TPG"), а також — фахівець у «авіабудуванні».

При чому ***Гетманцев*** вказує саме «авіабудування», а не послуги з авіаційних перевезень. Те, що це не обмовка, ми спробуємо довести нижче.

Про певну близькість Анни ***Антоненко*** до сім'ї ***Гетманцевих*** може свідчити і той факт, що саме молода юристка представляє Олену Дмитрівну Гетманцеву у справі за номером 755/9539/19, в якій вона позивається до свого партнера Родріга Еліаса Мерхежа (Rodrigue Elias Merhej), який нині знаходиться під американськими санкціями.

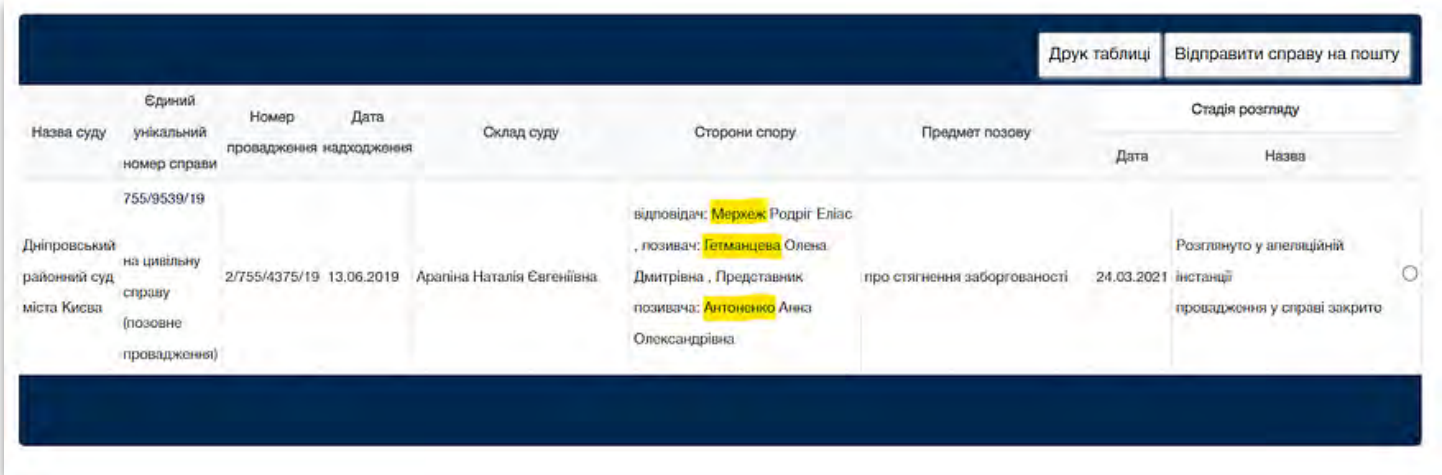

Друк таблиці | Відправити справу на пошту

Назва суду	Єдиний унікальний номер справи	Номер провадження	Дата надходження	Склад суду	Сторони спору	Предмет позову	Стадія розгляду: Дата	Стадія розгляду: Назва
Дніпровський районний суд міста Києва	755/9539/19 на цивільну справу (позовне провадження)	2/755/4375/19	13.06.2019	Арапіна Наталія Євгеніївна	відповідач: Мержеж Родріг Еліас , позивач: Гетманцева Олена Дмитрівна , Представник позивача: Антоненко Анна Олександрівна	про стягнення заборгованості	24.03.2021	Розглянуто у апеляційній інстанції провадження у справі закрито

Крім того, проект відкритих даних "Clarity Project" вказує Анну Антоненко як представника адвокатського об'єднання "Jurimex" при участі у державних закупівлях юридичних і адвокатських послуг на платформі Prozorro.

Наприклад, у квітні 2019 року адвокатське об'єднання «Юрімекс» виграло тендер на представлення інтересів Національного банку України в судах. При цьому, в якості контактної особи також було вказано Анну Антоненко.

Співпраця між адвокаткою «Юрімекс» Анною Антоненко та компанією «Європа Ейр», яка, вірогідно, доставляла вантажі силам Халіфи Хафтара та групи «Вагнера» була настільки успішною, що нею відкрито хизуються на сайті «Юрімекс» в розділі «Авіація».

Особливу пікантність ситуації надає той факт, що кримінальна справа порушена проти «Європа Ейр» стосувалася саме ухилення від сплати платежів в бюджет. А захищати компанію від санкцій з боку Державіаслужби взялися підлеглі Данила Гетманцева, який нині відомий своїм жорстким ставленням до порушень у сфері сплати доходів і зборів.

2. Спадщина Володимира Сівковича та Костянтина Григоришина

У другій частині розслідування ми ретельно вивчили як з'явилася ПАТ «Авіакомпанія „Константа“ та потенційні ролі Григоришина та Сівковича у її народженні і зростанні. Як стало відомо з українських реєстрів, наприкінці 2016 року „Авіакомпанія «Константа», яка оперувала флотом з кількох літаків

Антонов, переходить з рук Григоришина до рук групи компаній, яку представляють американець Джастін Саузерленд та канадієць Ендрю Літтл. Згодом, власником компанії стає українець Роман Мілешко.

Компанія Данила Гетманцева «Юрімекс» хизується на своєму сайті, що здійснювала різнопланове юридичне супроводження «Константи» в період корпоративних змін. Так, співробітники Гетманцева забезпечували процедури legal due diligence, консалтингу та реалізації M&A української компанії, передачу корпоративних прав на компанію від кіпрських офшорок Григоришина еміратській офшорній компанії AP Holdings Limited, через процедуру "squeeze out" (витискання міноритарних власників).

До обслуговування «Константи» було долучено одразу декілька адвокатів, які працювали на Гетманцева. Так, наприклад, боротьбою з Головним управлінням Державної фіскальної служби у Запорізькій області, яке накладало певні штрафні санкції на «Константу» займалася Віта Леонідівна Форсюк (наприклад, справа № 808/3502/17).

Касаційний адміністративний суд	808/3502/17 Касаційна скарга	К/9901/3992/19	08.02.2019	головуючий суддя: Олендер І.Я.; суддя-доповідач: Олендер І.Я., суддя-учасник колегії: Гончарова І.А., суддя-учасник колегії: Ханова Р.Ф.	Заявник касаційної інстанції: Приватне акціонерне товариство "Авіакомпанія Константа", Відповідач (Боржник): Головне управління ДФС у Запорізькій області, Представник позивача: Форсюк Віта Леонідівна, Позивач (Заявник): Приватне акціонерне товариство "Авіакомпанія Константа"	визнання протиправними та скасування податкового повідомлення-рішення	08.02.2019
Касаційний адміністративний суд	808/3502/17 Касаційна скарга	К/9901/1991/19	15.01.2019	головуючий суддя: Шипуліна Т.М.; суддя-доповідач: Шипуліна Т.М., суддя-учасник колегії: Бившева Л.І., суддя-учасник колегії: Хохуляк В.В.	Заявник касаційної інстанції: Приватне акціонерне товариство "Авіакомпанія Константа", Відповідач (Боржник): Головне управління ДФС у Запорізькій області, Представник позивача: Форсюк Віта Леонідівна, Позивач (Заявник): Приватне	визнання протиправними та скасування податкового повідомлення-рішення	15.01.2019

На сайті компанії "Jurimex" вказується, що Віта Форсюк була керівником практики податкового права в "Jurimex" і навіть стала адвокатом року у 2017-му.

У 2021 році Віта Форсюк захистила дисертацію кандидата юридичних наук в Київському національному університеті імені Т.Шевченка на тему «Теоретичні проблеми реалізації принципів оподаткування». Її науковим керівником у написанні цієї дисертації став її ж босс — Данило Гетманцев. Хоча, в сфері академічної доброчесності знайшлися б експерти, які б побачили в цьому конфлікт інтересів. Адже, Гетманцев здійснював

керівництво роботою Форсюк і в сфері обслуговування клієнтів, і в сфері наукових пошуків.

Що ж стосується роботи з боржниками, то на цьому напрямку компанію «Константа» представляв в судах інший адвокат "Jurimex" — Руслан Володимирович Мельниченко, який в 2015 році закінчив Київський національний університет імені Т.Шевченка та пішов працювати до Гетманцева на посаду старшого юриста практики міжнародної торгівлі та інвестування, отримавши пізніше право займатися адвокатською діяльністю від Ради адвокатів Вінницької області.

Назва суду	Єдиний унікальний номер справи	Номер провадження	Дата надходження	Склад суду	Сторони спору	Предмет позову	Дата
Господарський суд Івано-Франківської області	909/820/19 Відновлення чи продовження процесуальних строків (2-й розділ звіту)		24.09.2019	Матуляк П. Я.	Позивач (Заявник): Приватне акціонерне товариство "Авіакомпанія Константа", Представник позивача: Мельниченко Руслан Володимирович, Відповідач (Боржник): Товариство з обмеженою відповідальністю "ІСТ Кліппер"	стягнення заборгованості в сумі 686 415 грн 90 к.	24.09.2019
Господарський суд Івано-Франківської області	909/820/19 Затвердження мирової угоди (у т.ч. на стадії виконання рішення) (2-й розділ звіту)		24.10.2019	Матуляк П. Я.	Позивач (Заявник): Приватне акціонерне товариство "Авіакомпанія Константа", Представник позивача: Мельниченко Руслан Володимирович, Відповідач (Боржник): Товариство з обмеженою відповідальністю "ІСТ Кліппер"	стягнення заборгованості в сумі 686 415 грн 90 к.	24.10.2019

Від джерел відомо, що допомагала з юридичними питаннями керівництву «Константи» і вищезазначена Анна Антоненко. Ну, а Гетманцев, очевидно контролював весь процес (зокрема, і суди проти ДПС) як керівник юридичної компанії.

3. Хто ж справжній власник літаків?

В листопаді 2018 року на сайті компанії «Юрімекс» Данило ***Гетманцев*** публікує своє інтерв'ю, в якому знову перелічує своїх клієнтів. Серед інших компаній він згадує і ті, які пов'язані з авіацією. Зокрема, зареєстровану в офшорній зоні ОАЕ, "Expedition Aviation", яку частково контролює Роман Мілешко, та «Мотор Січ», генеральний директор якої Вячеслав Богуслаєв нещодавно втрапив у шпигунський скандал та звернувся з проханням включити його у списки обміну полонених.

Еміратська компанія "Expedition Aviation" є власником багатьох літаків, які експлуатує «Авіакомпанія „Константа“. На даний момент, Державний реєстр

цивільних повітряних суден містить інформацію про 13 літаків „Антонов“, якими володіє 'Expedition Aviation', та 5 гелікоптерів-модифікацій моделі Мі-8, які експлуатуються українським ТОВ „НЗОперейшінс“ (43682737), заснованоим у червні 2020-го року Романом Мілешко, який і є єдиним власником компанії.

У офіційних документах, які „Авіакомпанія «Константа» подавала до Департаменту транспорту США, вказано, що Роман Мілешко контролював 70% "Expedition Aviation" (OAE) до 21 листопада 2019 року, коли його частка знизилася до 40%. Хто саме контролює цю еміратську компанію разом з Мілешком — не відомо.

Однак, і "Expedition Aviation", і «Авіакомпанія „Константа“ і „НЗОперейшінс“ дуже активно формували свій повітряний флот в останній період. Так, в період 2021–2022 років до флоту „Авіакомпанії «Константа» додалося три борти Ан-74, які належать еміратський "AMIS FZE" та естонській "EKA Grupp Pvt LTD".

Розділ «Авіація» на сайті компанії "Jurimex" якраз містить пояснення, що підлеглі Гетманцева здійснювали «підготовку, драфтинг, та комплексне супроводження низки правочинів щодо придбання та подальшої передачі у лізинг повітряних суден, супроводження погоджувальних процедур перед органами державної влади в сфері авіації України, Грузії, Об'єднаних Арабських Емірат, Афганістану».

Тому, можна припустити, що коли Гетманцев у своєму інтерв'ю говорить про обслуговування компанії "Expedition Aviation", то це означає придбання нових повітряних суден, надання їх в лізинг «Авіакомпанії „Константа“ та офіційне отримання необхідних дозволів Державної авіаційної служби України. Однак, чи має сам Роман Мілешко достатньо грошей, щоб здійснювати купівлю літаків, чи хтось з великими грошима стоїть за його спиною в тіні, щоб забезпечувати авіаперевезення у тих регіонах, де це потрібно для чиїхось інтересів?

4. Багатостраждальний Харківський авіазавод

У другій частині розслідування біографії Сівковича ми окрему увагу присвятили, практично, одержимості, яку люди та бізнеси, близькі до Володимира Сівковича, демонстрували по відношенню до унікальних літаків Ан-74, які були розроблені конструкторським бюро „Антонова“ для використання в умовах Дальньої півночі Радянського Союзу. Ці літаки виробляло тільки одне підприємство у світі — Харківське державне авіаційне виробниче підприємство (ХДАВП, Харківський авіаційний завод (ХАЗ)).

Не зважаючи на свої унікальні технічні характеристики, Ан-74 достатньо дорогий в обслуговуванні. А тому, найбільш прибутковим шляхом його

використання є перевезення зброї та вибухівки, що забезпечує підвищення ціни перевезень.

Цікаво що, повітряний флот, близької до Сівковича, компанії „Вітаір“ складався з одних тільки Ан-74. З цікавістю, також, можна вивчати уривки історичних даних про те, як бізнес-партнер Володимира Сівковича — Олег Сляднєв — наполегливо працював, щоб отримати контроль над Харківським авіазаводом, який виготовляв Ан-74.

Ну, і, окремо стоїть абсолютно магічна історія появи „американських інвесторів“, які готові були інвестувати в Харківський авіазавод 150 мільйонів доларів, однак, за словами президента Асоціації „Укравіапром“, голови правління АТ „ФЕД“ (Харків) Віктора Попова — виявилися *„міжнародними фінансовими авантюристами*«, які не дали на завод ні копійки. Зате, через ексклюзивні відносини з „інвесторами“, ХАЗ був зобов'язаний припинити будь-які перемовини з іншими потенційними партнерами, що призвело до його фактичної зупинки перед повномасштабним вторгненням Росії.

Нагадаємо, що інвестиційна ініціатива фінансувати ХАЗ від компанії 'Oriole Capital Group' викладена в офіційному листі, підписаному генеральним директором 'Aero-Pioneer Group' Хоссейном Моусаві та генеральним директором 'Oriole Ltd.' Набілом Баракатом.

Підписанти повідомляють у своїй інвестиційній пропозиції, що „корпорація "Aero-Pioneer Group" складається з декількох дочірніх компаній, до яких, зокрема, належать ПАТ «Авіакомпанія „Константа“, 'Airgenium Inc.', 'AP Holdings Ltd.', 'Aero-Foods International'.

Адвокатське об'єднання „Юрімекс“ здійснювало юридичне обслуговування щонайменше двох компаній з цього списку — „Авіакомпанії «Константи» та "AP Holdings Ltd."

Зокрема, на сайті компанії «Юрімекс», в розділі «Авіація» підлеглі Данила Гетманцева перелічують зміст своїх послуг:

1) Проведення комплексного юридичного аудиту державного авіаційного підприємства України, розробка сценаріїв кооперації між клієнтом, інвестором та державним підприємством (спільна діяльність, ДПП, тощо) щодо виробництва літаків під державні гарантії, представництво та погодження проекту з профільними міністерствами Консалтинг клієнта щодо імпортозаміщення російських складових, а також внесення змін до конструкторської документації;

2) Аналіз процедури банкрутства державного авіаційного виробничого підприємства, яке має велику заборгованість по виплаті заробітної плати та підготовка звіту щодо можливих моделей виведення державного підприємства з процедури банкрутства;

3) Консультування та драфтинг правочинів щодо виробництва шести літаків АН-74 державним авіаційним підприємством України за рахунок давальницької сировини клієнта.

В цих трьох пунктах не розкривається підприємство для якого адвокати «Юрімекс» проводять аудит та виведення з банкрутства. Однак, враховуючи викладене, можна припустити, що в кожному з цих трьох пунктів йдеться саме про Харківський авіазавод, інвестиції якому пропонували партнери «Авіакомпанії „Константа“.

Так, наприклад, стосовно третього пункту про виробництво Ан-74 сумнівів немає, оскільки виробляє ці літаки одне підприємство у світі. Саме це підприємство знаходилося на межі банкрутства через величезні заборгованості по зарплаті, а тому і щодо другого пункту ці припущення мають усі підстави.

Формулювання „*Розробка сценаріїв кооперації між клієнтом, інвестором та державним підприємством*“ можуть свідчити про те, що драконівські умови для українського авіаційного підприємства з повним і необмеженим контролем за процесами з боку „інвесторів“, розробляли саме юристи „Юрімексу“. Стан ХАЗ на даний момент, під час повномасштабної війни, і статус цієї інвестиційної угоди, яка заблокувала активність підприємства, продовжує бути невизначеним.

5. „Юрімекс“ та українські медіа

В першій частині розслідування про біографію Володимира Сівковича ми вже говорили про скандал навколо телеканалу „ТВі“, який вибухнув в квітні 2013 року. 30 квітня 2013 року видання „Українська правда“ опублікувало інформацію від власниці компанії, яка, фактично, володіла телеканалом „ТВі“ — Ортодоксії Нікії — засновниці офшорної компанії „Вілкокс“.

Станом на 18 квітня 2013 року компанія „Вілкокс Венчерз Лімітед“ (BVI) контролювала ТОВ „Медіа Інфо“ (37569329), яке, в свою чергу, володіло телеканалом „ТВі“. Міноритарним співвласником „Медіа Інфо“ разом з Ортодоксією Нікією, на той час, також був Радченко Олег Анатолійович, який за словами Костянтина Кагаловського був кумом Володимира Сівковича.

Нікія тоді, зокрема, заявила, що „23 квітня 2013 року було виявлено, що належна кампанії «Вілкокс» частка в ТОВ «Медіа Інфо» була незаконним способом відчужена на користь компанії «Балмор Лімітед». Даним заявляю, що компанія «Вілкокс» нікому не давала дозволу на продаж частки в ТОВ «Медіа Інфо».

Крім того, вона повідомила, що впродовж останніх трьох років (2011–2013) її компанія «Вілкокс» видавала довіреності для представництва її інтересів лише трьом особам — юристам ТОВ «Юрімекс».

Цей факт, зокрема, підтверджується тим, що 10 червня 2011 року було подано заявку на реєстрацію торговельної марки «ТВі-Культура» від ТОВ «Медіа Інфо». А, заявку на реєстрацію торговельної марки «ТВі» подано 15.08.2012 від ТОВ «Інфо24» (37535546), яке контролювалося у рівних частках Віталієм Портніковим, Наталією Катеринчук, Миколою Княжицьким та Артемом Шевченком.

Реєстрацію обох торговельних марок здійснювали юристи компанії «Юрімекс» та вказували свою адресу для листування. Цікаво й те, що контактний телефон компанії «Юрімекс» +380442340688, вказаний у Єдиному державному реєстрі (ЄДР), є таким самим як і у компаній «ІНФО24» та «Медіа Інфо».

Враховуючи слова Ортодоксії Нікії про те, що довіреності на здійснення маніпуляцій з корпоративними правами телеканалу «ТВі» не мав ніхто, крім компанії «Юрімекс», та широко дискутовані звинувачення у здійсненні рейдерського захоплення телеканалу, народжується підозра, що підлеглі Данила Гетманцева, який протягом восьми років був помічником народного депутата Володимира Сівковича, могли бути безпосередньо причетними до цього рейдерського захоплення.

Вже у липні 2014 року, коли російська агресія проти України була в розпалі, у новинній передачі «Подробиці» на каналі «Інтер» вийшов сюжет про скандал навколо Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (КРРТ) через те, що нове керівництво Концерну поновило надсилання платежів за електроенергію на захоплених телевежах, що стояли на окупованих Росією територіях Луганської та Донецької областей.

В сюжеті фігурує інформація про те, що над тендерною документацією та матеріалами платежів працювали саме юристи того самого «Юрімексу». Авторка сюжету взяла коментар телефоном у екс-директорки телеканалу «ТВі» Наталії Катеринчук. За словами Катеринчук, юридична компанія «Юрімекс» була запрошена до співпраці з телеканалом «ТВі» Миколою Княжицьким, який, нагадаємо, супроводжував старт «медійної частини» кар'єри Володимира Сівковича на телеканалі СТБ.

Колишня директорка «ТВі» прямо стверджувала, що компанія «Юрімекс» Данила Гетманцева, нібито, навмисно програвала судові справи за незаконно відібрані частоти телеканалу, а також обслуговувала інтереси Володимира Сівковича та його сина.

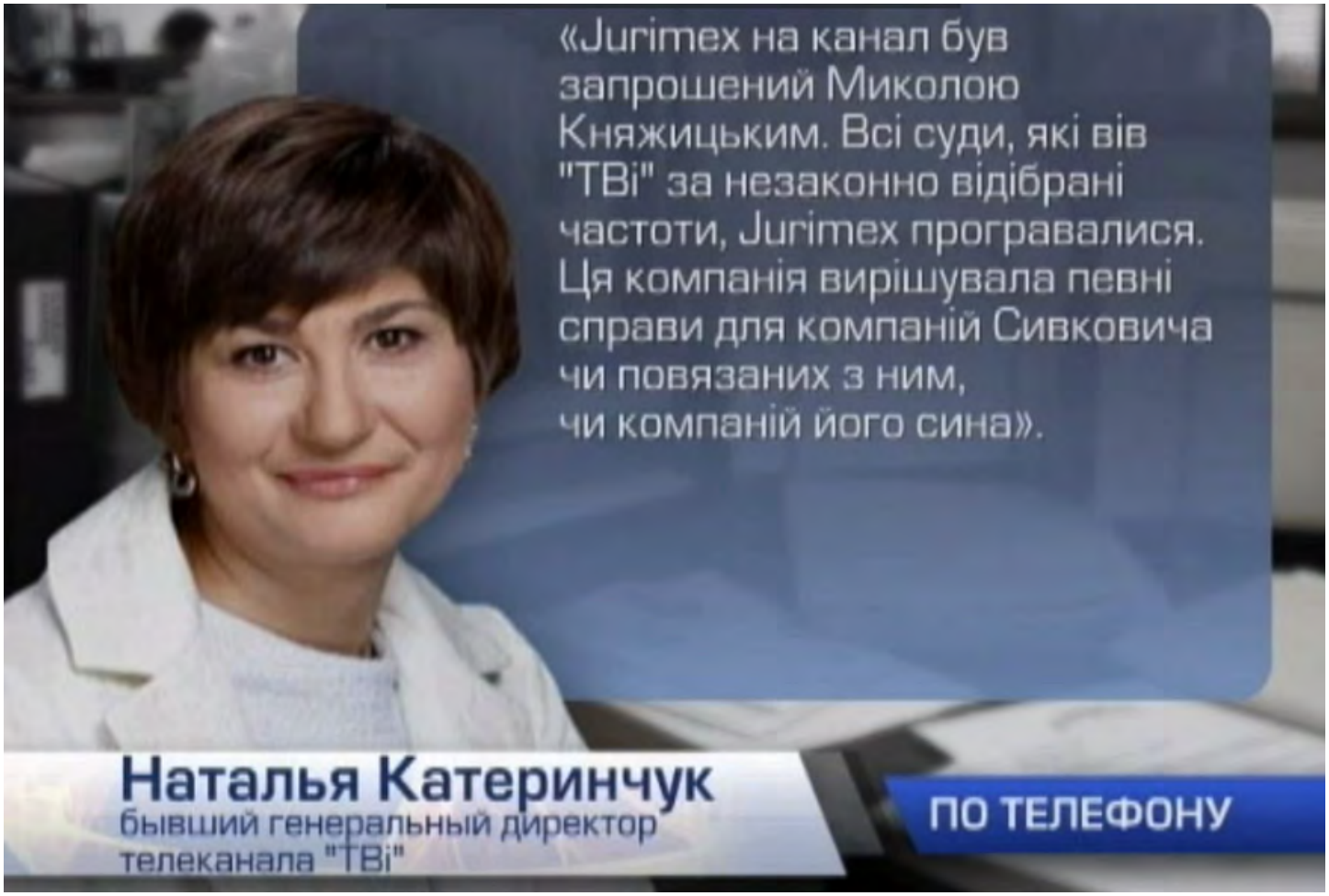

6. Коментар для «Подробиць»

За даними проекту chesno.org, помічником народного депутата 7-го скликання Миколи Княжицького на громадських засадах був Крайняк Юрій Олегович, який нині очолює компанію «Юрімекс», а на той час був підлеглим Данила Гетманцева.

Через чотири роки після подій на КРРТ, які коментувала Наталія Катеринчук, в листопаді 2018 року українське видання «Детектор Медіа» повідомило про те, що Національна рада з питань телебачення і радіомовлення надала ліцензію на кабельне мовлення компанії ТОВ «Канжут» (37995445), підписантом та представником якого був Крайняк Юрій Олегович — помічник народного депутата Княжицького.

Контактні номери телефонів ТОВ «Канжут» та юридичної компанії «Юрімекс» знову співпадали до останньої цифри (+380442340688). Крім того, дві юридичні особи виявилися зареєстрованими за однією адресою — місто Київ, вул.Велика Васильківська, будинок 9/2, офіс 67. Це саме те приміщення, де роками працювала засновниця туроператора "TPG" Олена Гетманцева — матір майбутнього керівника парламентського комітету.

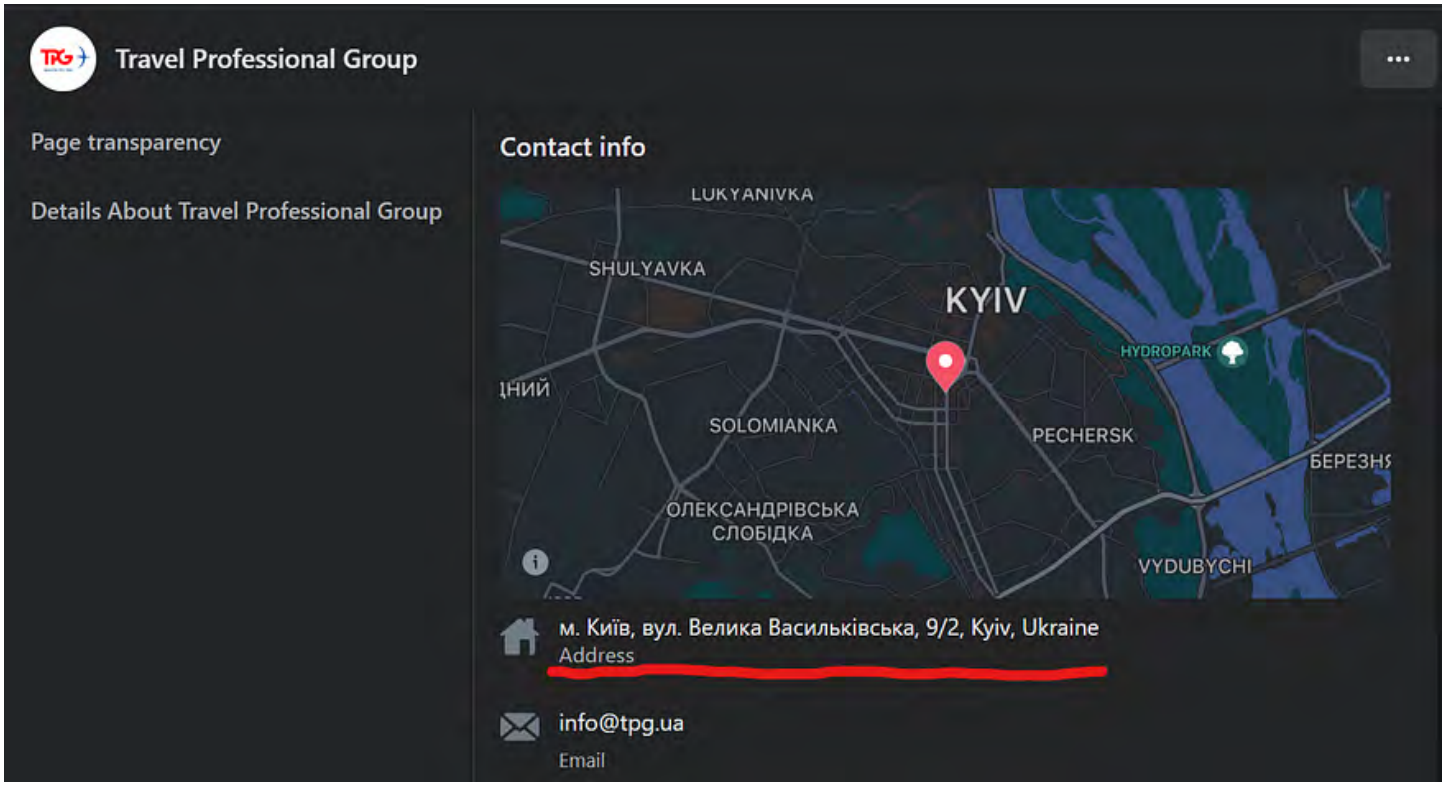

Скріншот сторінки "Travel Professional Group" на Facebook

Цікавість ситуації полягала в тому, що Крайняк домігся ліцензування телеканалу, який мовить під торговельною маркою, що повторює назву «рейдернутого» телеканалу «ТВі».

Логотип торговельної марки ТОВ «Канжут» Юрія Крайняка

Тобто, ТОВ «Канжут» подали для реєстрації свій новий логотип, де літери «ТВ» написано кирилицею, а одиниця римською позначкою «І», що візуально повністю повторює логотип каналу «ТВі», просто виконаний графічно в інший спосіб.

7. Коли усе життя складається з одних тільки співпадінь

У своїх численних коментарях Данило Гетманцев неодноразово наголошував, що працював на народного депутата Володимира Сівковича виключно у контексті написання проектів нормативно-правових актів та не мав з ним більше ніяких контактів поза депутатською діяльністю Сівковича.

Однак, на мій погляд, бренд юридичної компанії «Юрімекс» та її адвокати аж надто часто з'являються в ті моменти, коли національні інтереси України перетинаються з можливим впливом спецслужб держави-агресора.

Це і підтримка в судах інтересів компанії «Європа Ейр», що, ймовірно, доставляла вантажі для хафтарівців та вагнерівців. Це — обслуговування «Авіакомпанії „Константа“, яка народилася як інвестиція російського олігарха Костянтина Григоришина при підтримці народного депутата Володимира Сівковича. Це — супроводження купівлі та продажу літаків компанією 'Expedition Aviation' з не до кінця зрозумілими бенефіціарами. Це — створення юридичного підґрунтя для отримання повного контролю над Харківським авіазаводом — українським виробником літаків Ан-74, до яких є, очевидно, вкрай небайдужими Володимир Сівкович та його партнери.

Насамкінець, це — участь в одному з найгучніших скандалів з медіа-власністю в Україні: рейдерському захопленні телеканалу „ТВі“, активним захисником якого, до речі, був Павло Шеремет, до вбивства якого можуть бути причетні і російські спецслужби, і контакти агентури ФСБ в Україні.

В кожному з цих складних сюжетів, де фігурують співробітники компанії „Юрімекс“ трапляються сліди людей, що прямо, або опосередковано можуть бути пов'язані з діяльністю агентури російських спецслужб.

Чи не забагато співпадінь для однієї юридичної особи, колишній власник якої, фактично, керує українською економікою та фіскальною політикою?

***

Володимир Сівкович — біографія. 30 років зради

Частина 1

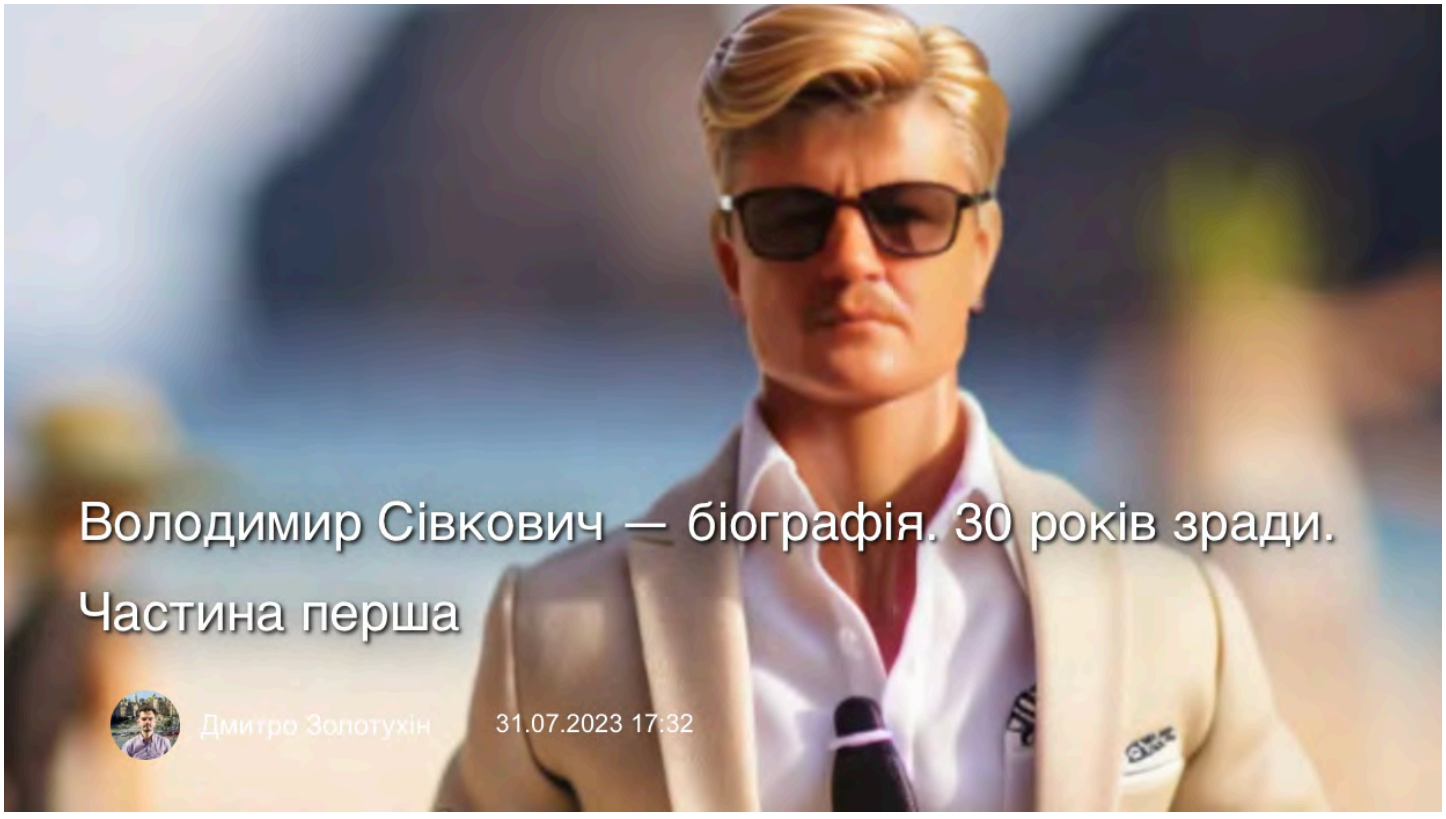

31.07.2023

Дмитро ***Золотухін***

Щойно виповнився рік як Державне бюро розслідувань (ДБР) оголосило підозру у державній зраді екс-заступнику секретаря РНБО Володимиру Сівковичу

5-а служба ФСБ РФ створила спеціальну групу, яку очолив начальник 9 (“українського”) управління департаменту оперативної інформації 5-ої служби ФСБ Ігор Чумаков. До цієї ж групи залучили і Володимира Сівковича, який координував діяльність ексначальника ГУ СБУ в Криму Олега Кулініча, про справжні відносини якого з Іваном Бакановим і досі нічого не відомо.

Володимир Сівкович та Олег Кулініч намагалися розставляти на ключові посади в держапараті “своїх” людей, щоб впливати на державні рішення. Для цього потрібні були гроші. І, схоже на те, що це могли б бути гроші державного бюджету України, які б використовувалися для фінансування розвідувально-підривної діяльності проти України.

Як таке можливо, запитаєте ви?! У квітні 2023 року ДБР провели обшуки у 15-ти компаніях, які контролюються підозрюваним у державній зраді Володимиром Сівковичем, але, як вияснили журналісти “Економічної правди”, за тими обшуками нічого не послідувало, а компанії продовжили спокійно функціонувати. Зокрема, одна з компаній — “АРМА Моторс” — продовжила вигравати державні тендери на постачання автомобілів тим самим правоохоронним органам.

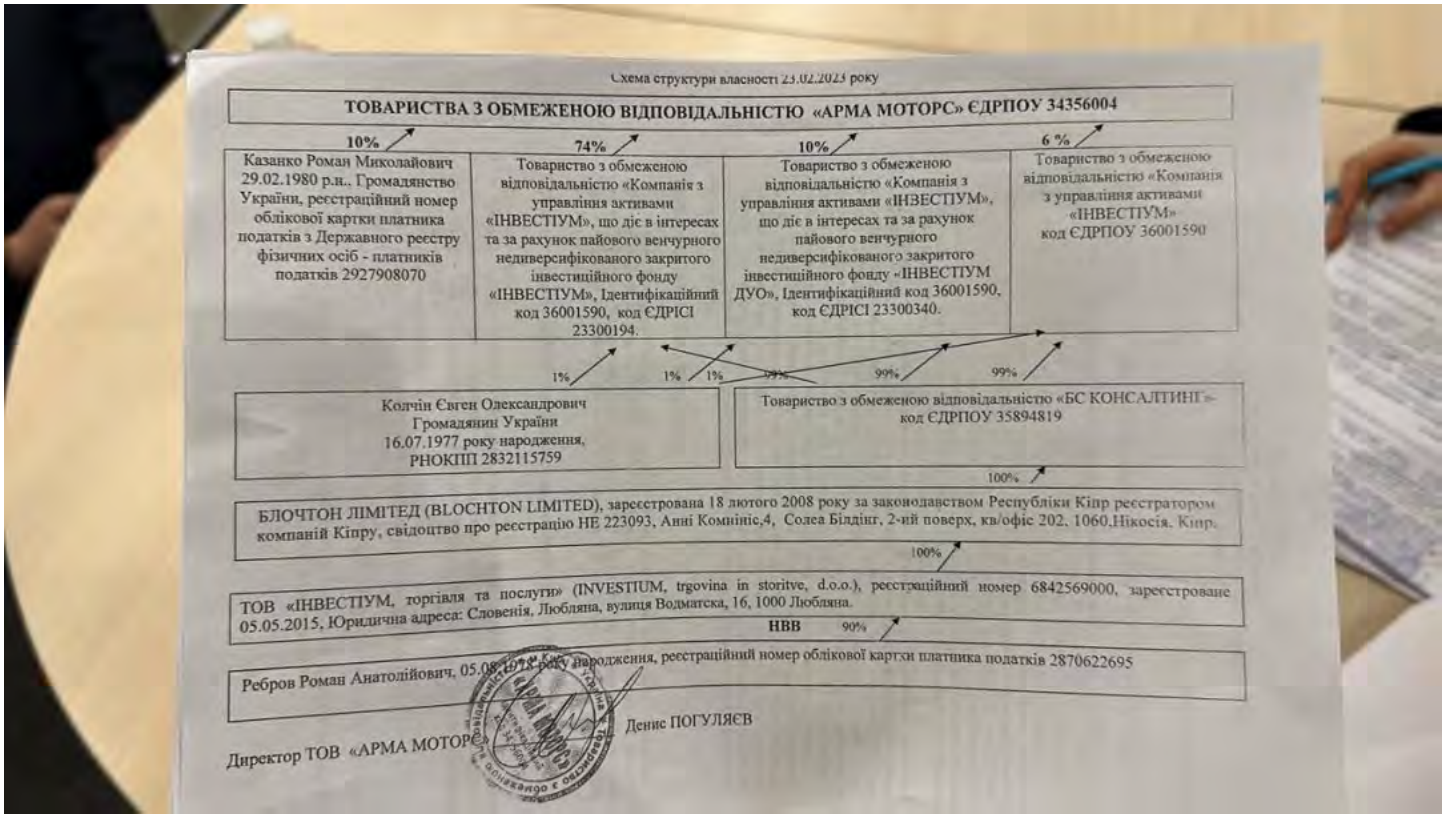

Схема, ймовірно, знайдена під час обшуків у компанії "АРМА-Моторс"

24 липня 2023 року журналістка BBC News Україна Оксана Тороп опублікувала статтю, в якій йдеться про те, що розслідування про державну зраду співробітників українських спецслужб рухаються вкрай повільно. Тому, доцільно було б познайомити українську громадськість з Володимиром Сівковичем ближче та розповісти детальніше про його кар'єру і загрозу, яку він і його мережа знайомств створює для України.

1. Кар'єра в КДБ СРСР

Знайти інформацію про Сівковича доволі важко, адже його "кар'єрна" біографія починається більш ніж 30 років тому, коли можливості інтернету не були розвинуті. Тому, доводиться шукати офлайнові джерела інформації. Як, наприклад, примірник "Газети "2000" від 24 жовтня 2002 року, в якій Володимир Сівкович у своєму власному інтерв'ю розповідав про своє життя.

Окремі джерела, які частково передрукували текст цього інтерв'ю, пишуть, що за власними словами Сівковича "После училища связи имени Калинина, а я закончил инженерный факультет, уехал в Ереван начальником Центра космической связи. Потом отправили в Москву в школу КГБ, а затем вернулся в Армению. Быстро рос по должностям… Когда началась местная война, я считался уже в числе основных руководителей Комитета в республике."

Біографія Сівковича дійсно говорить про те, що в 1982 році він закінчив Київське вище військове училище зв'язку ім М. І. Калініна за спеціальністю "радіоінженер", після чого був направлений на службу в Закавказзя, де 1983 року перейшов в КДБ.

Далі Сівкович говорить, що продовжував свою службу у Західній групі військ (ЗГВ) у Германській демократичній республіці (ГДР), де займався контррозвідувальними операціями та активними заходами проти спецслужб ФРН, США та Франції.

Окремі екс-службовці радянських спецслужб говорять що в кінці 80-х років представники КДБ у ГДР здебільшого опікувалися питаннями стану радянського майна, яке знаходилося на території Німеччини. Звичайно, не існує можливостей достеменно довідатися про процеси розкрадання нерухомості, вмісту складів, а, подекуди, і зброї, в період розвалу СРСР (1990–1991 роки). За різними оцінками, остаточна вартість радянського військового майна на території Німеччини, станом на 1991 рік оцінювалася в суму від 8 до 30 мільярдів західногерманських марок. Ласий шматок для жвавих комбінаторів.

Чим і як Володимир Сівкович займався в ГДР, на жаль, не відомо і можливостей підтвердити будь-яку інформацію на даний момент немає. Однак, відомо, що у віці 31 року він полишає службу в КДБ та повертається в Україну.

2. Від КДБ до бізнесу

Одразу після того, як Володимир Сівкович освоївся в Києві, він починає масштабну та інтенсивну бізнес-діяльність. 12 жовтня 1992 року Подільською районною адміністрацією міста Києва зареєстровано акціонерну компанію “М.Ф.С.” (MFS) під номером 0089–1175.

Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” було прийнято аж 15 травня 2003 р. Тому, у відкритому доступі не існує жодної інформації про цю юридичну особу, оскільки вона була ліквідована згідно з ухвалою Арбітражного суду м. Києва (нині Господарський суд м. Києва) за номером 17/19 від 27.12.1999 року за позовом ДПІ у Подільському районі м. Києва до акціонерної компанії “М.Ф.С.”, очевидно, поданого, у зв’язку з заборгованістю компанії зі сплати податків. Суддя Отрюх Борис Валентинович ухвалив затвердити ліквідаційний баланс “М.Ф.С.” від 06.11.1998 та виключити компанію з державного реєстру.

Інформаційні довідки та копії документів свідчать про склад акціонерів компанії “М.Ф.С.”, а також про те, що посаду керівника компанії з 1992 по 1996 займав Володимир Сівкович. Останнє підтверджується офіційними біографічними довідками Сівковича, в тому числі і на сайті Центрвиборчкому.

До складу співзасновників компанії входили наступні особи:

- Чередніченко Сергій Анатолійович;
- Терженель Оксана Миколаївна;

- Смолка Олександр Анатолійович;
- Притика Олександр Якович;
- Ганаєвич Олександр Анатолійович;
- Мариненко Олег Ігорович;
- Сидоренко Олексій Святославович;
- Осипенко Петро Миколайович;
- Хмель Анатолій Олексійович;
- Болобан Всеволод Вікторович;
- Сидоренко Ігор Васильович.

У документах, які вдалося знайти, йдеться про те, що компанія займалася інвестуванням у виробничі та наукові програми, проведенням науково-дослідних, конструкторських та технологічних робіт, та, навіть, наданням медичних послуг та дослідженнями в медичній сфері.

Сівкович очолював компанію з грудня 1992 по серпень 1996, після чого його на посаді змінив Оліфір Олег Володимирович.

За даними сервісу Youcontrol, 15 травня 1997 року, коли, ймовірно, могла бути розпочата процедура банкрутства вищезгаданої компанії Сівковича, було створено ще одне акціонерне товариство, яке так само носило скорочену назву “М.Ф.С.” (“Міжрегіональний фондовий союз”, 24917996). До складу бенефіціарів компанії увійшло ряд українських банків, щоб здійснювати діяльність в сфері утримання цінних паперів та інших активів.

Серед іншого, ВАТ “Міжрегіональний фондовий союз” отримало контроль над частиною майнового комплексу міжнародного аеропорту міста Запоріжжя за адресою вул. Блакитна, 4. Пізніше, будівля та земельна ділянка за цією адресою перейшли у власність новоствореної “Авіакомпанії “Константа”, яка належала кільком офшорним компаніям, пов’язаним з Костянтином Григоришиним.

Підтверджень зв’язку між двома компаніями з однаковою назвою — ліквідованим у 1999-му “М.Ф.С.”, яке очолював Сівкович, та “М.Ф.С.”, створеним у жовтні 1995 року — поки що знайти не вдалося.

3. Авіабізнес Володимира Сівковича та його друзів

Майже одночасно з появою акціонерної компанії “М.Ф.С.”, з’являється закрите акціонерне товариство “Авіакомпанія “Віта”. Згідно з відомостями сервісу “Youcontrol”, власником “Авіакомпанії “Віта” була панамська офшорка “DERTALEN CORPORATION”, яку у вересні 1996 року змінила акціонерна компанія “М.Ф.С.”

11 листопада 1996 року замість “М.Ф.С.” акціонерами стали Сівкович Володимир Леонідович та Сляднєв Олег Всеволодович.

Сляднєв Олег Всеволодович

Партнер Сівковича по авіабізнесу Олег Сляднєв виявився дуже цікавою фігурою. Його біографія є менш відомою ніж його партнера, але не менш насиченою і багатою. Сляднєв, нібито, закінчив Харківське військове училище тилу.

За даними сервісу "Youcontrol", в 90-х році він очолював приватне підприємство "Олег" (14104134), зареєстроване у Харкові. У зв'язку з тим, що перереєстрація компаній до єдиного державного реєстру була дуже проблематичною, повних даних про бенефіціарів цього підприємства немає.

Пізніше Олег Сляднєв став одним з бенефіціарів та керівником ще одного харківського підприємства ТОВ "Союз-трейд" (31559315). У 2004 році, українське видання "Деловая неделя" писало, що "Союз-трейд" пов'язаний з російською компанією "Аерокомп" (7730149694). До речі, особа на ім'я Сляднєв Олег Всеволодович фігурвала і серед засновників цієї російської компанії.

"Союз-трейд", нібито, володів пакетом акцій Харківського тракторного заводу (ХТЗ) у розмірі 22,48%. За даними керівництва ХТЗ, ця компанія раніше була обрана дилером-дистриб'ютором харківського підприємства по Росії, але у 2003 зірвала контракт на поставку в РФ 1000 тракторів ХТЗ, за що була піддана серйозній критиці з боку дирекції заводу, після чого з неї були зняті дистриб'юторські повноваження.

Після цього, вказаний пакет ХТЗ у квітні 2004 року придбав "Укрсиббанк", який, на той момент, належав Олександру Ярославському.

Вже у 2005-му році Сляднєв починає фігурувати в медіа як перший заступник генерального директора державної літакобудівної корпорації "Національне об'єднання "Антонов". А також, як один з радників віце-прем'єр-міністра Анатолія Кінаха, який дуже прискіпливо та цілеспрямовано критикує тодішнє керівництво Харківського авіабудівного заводу (ХАЗ, нині — ХДАВП) — Павла Науменка.

А от наступному керівнику ХАЗ Анатолію Мяліці той самий Сляднєв, нібито, допоміг передати “Газпрому” літак Ан-74, в обмін на енергоносії. Так чи інакше, а скандали навколо ХАЗ не припинялися ні на хвилину. Анатолія Мяліцу звільнили з посади керівника в 2015 році за нормами закону “Про очищення влади”.

Що ж стосується Олега Сляднєва, то крім участі в російській компанії “Аерокомп” він також фігурує у ТОВ “Аеротрейд” (7730506177). При цьому у 2002 році він балотувався в народні депутати від блоку політичних партій “Блок Віктора Ющенка “Наша Україна”. Тоді як його партнер виявився його “політичним опонентом” і балотувався в той же період за мажоритарним виборчим округом № 93.

З 1998 року до Сівковича і Сляднєва у складі бенефіціарів “Авіакомпанії “Віта” приєднується Цвєтков Володимир Вікторович, про якого, на відміну від перших двох, відомо зовсім небагато. Трохи згодом, до складу бенефіціарів додається і офшорна компанія “EASTMOUNT TRADING LIMITED” (Велика Британія).

З 2016 року в “Авіакомпанії “Віта” повністю змінюються акціонери, але не стиль роботи. Згодом, компанія потрапляє в скандал пов’язаний з незаконною забудовою в Києві.

Партнер Сівковича — Цвєтков Володимир Вікторович та його син Андрій у 1998 році отримують контроль над акціонерним товариством закритого типу “Авіакомпанія “Вітаір” (21478473), зареєстрованого в Києві ще з 1994 року (за даними “Youcontrol”). В 2004 році вони збільшують статутний капітал.

За даними російського онлайн-сервісу russianplanes.net, в 90-ті роки компанія “Вітаір” оперувала повітряним вантажним флотом з шести літаків Ан-74, які були виготовлені в різний час на вищезгаданому Харківському авіазаводі. До “Вітаір” вони потрапляли або одразу з заводу, або від КБ “Антонов”. Історія кожного з цих літаків є вкрай цікавою. Однак, тільки один з них повернувся в Україну. З вересня 2021 року Ан-74 з бортовим номером UR-UZN експлуатує “Авіакомпанія “Константа”.

Сляднєв, Цвєтков та британська “Eastmount Trading Limited” зустрічаються у складі бенефіціарних власників у ще одній компанії — ТОВ “Віта-окс” (34716791), яка фігурує як філія “Авіакомпанії “Віта”. А, Олег Сляднєв, згідно з даними сервісу “Youcontrol” зустрічається у ще одній цікавій юридичній особі — ТОВ “Науково-дослідний та технічний центр “РОТОР” (19499574), зареєстрованій у 1993 році. Цікавість викликає те, що часткою розміром 3% в цій компанії володів екс-міністр з питань стратегічних галузей промисловості України Уруський Олег Семенович.

4. Народний депутат Володимир Сівкович

Українські парламентські вибори 1998 року відбулися 29 березня 1998. Половина депутатів Верховної Ради обиралися на пропорційній основі в загальнодержавному окрузі, іншу половину було обрано у 225 одномандатних округах. На цих виборах Володимир Сівкович балотувався до Верховної Ради України вперше по мажоритарному виборчому округу № 92, до якого входив і його рідний Ставищенський район, де він народився 17 вересня 1960 року в с. Гостра Могила, що у 40 кілометрах від Білої Церкви.

Згідно даних "Вікіпедії", на момент виборів Володимир Сівкович займає також посаду голови адміністративної ради ЗАТ "Міжнародний Медіа Центр — СТБ", в той час, коли керівником цього ж підприємства є Княжицький Микола Леонідович.

На виборах 1998 року Сівкович займає 2-ге місце з 11 кандидатів та не потрапляє до парламенту, очікувано програвши більш досвідченому політику Олександру Морозу. Хоча, Володимир Леонідович, як досвідчений кадебешник, перестрахувався і балотувався також від виборчого блоку "Партія праці та Ліберальна партія — разом!", № 9 в списку, але також не пройшов.

На парламентських виборах 2002 року Сівкович враховує усі помилки та знову балотується від одномандатного виборчого округу як самовисуванець (автобіографія і програма). Однак, вже намагається пройти в парламент від сусіднього 93-го одномандатного виборчого округу, який подарував українському парламентаризму таких народних депутатів як любитель коней Олександр Онищенко та "слуга народу" Ганна Скороход.

На цей раз, набравши 229 голосів, він стає народним депутатом та постійно переходить з фракції у фракцію, шукаючи себе. З червня 2002 року Володимир Сівкович стає головою підкомітету з питань економічної безпеки та діяльності оборонно-промислового комплексу, військового та військово-технічного співробітництва Комітету з питань національної безпеки і оборони. Схоже саме цим рішенням Сівкович відкриває для себе сходження на владний та комерційний "олімп", який закінчиться для нього в агентурному апараті ФСБ.

Вже у березні 2006 року Володимир Сівкович йде в парламент по списку "Партії регіонів" під номером 80, а на позачергових виборах 2007 року — під номером 78 та публікує свою офіційну біографію.

СІВКОВИЧ Володимир Леонідович

Народився 17 вересня 1960 року в с. Гостра Могила Ставищенського району Київської області. Має вищу освіту, в 1982 році закінчив Київське вище військово-інженерне училище зв'язку за спеціальністю: радіозв'язок; у 2000 році – Київський національний економічний університет за спеціальністю: міжнародна економіка; в 2005 році – Київський університет права Національної академії наук України за спеціальністю: юрист.

1977–1992 рр.– служба в Збройних Силах; 1992–1993 рр.– президент АК „Віта", м. Київ; 1993–1995 рр.– президент АК „М.Ф.С.", м. Київ; 1995–1997 рр.– голова ради директорів АК „Віта", м. Київ; 1997–1998 рр.– голова адміністративної ради ЗАТ „Міжнародний Медіа-Центр СТБ", м. Київ; 1998 р.– помічник Президента України; 1998–2002 рр.– голова спостережної ради ЗАТ „Авіакомпанія „Віта", м. Київ. Народний депутат України 4-го скликання. Нагороджений орденом „Дружби народів". Член Партії регіонів.

5. Сівкович — український "Віктор Бут"?

У грудні 2022 року США обміняли засудженого російського торгівця зброєю Віктора Бута на американську баскетболістку Брітні Грайнер, яка була затримана у РФ за знайдені наркотичні речовини (масло канабісу) в аеропорту.

Його було заарештовано у Таїланді в березні 2008 року. А в 2009 році, в тому самому Таїланді спалахнув скандал з українським літаком, який, нібито, перевозив зброю. Аж у 2010-му Бута видали Сполученим Штатам.

Після розпаду СРСР Бут, як і Сівкович, перейшов з військової сфери у бізнес та, як і Сівкович, заснував авіакомпанію, яка надавала повітряно-вантажні послуги. Як згодом виявилося, літаки Бута доставляли зброю в найгарячіші точки планети, продовжуючи війни і страждання людей.

Існує гіпотеза про те, що Володимир Сівкович обрав для балотування 92-й та 93-й виборчі округи не тільки тому, що там знаходиться його "мала Батьківщина". Навколо Білої Церкви у спадок від Радянського Союзу залишилася численна кількість складів військового майна, з яким, очевидно, Сівкович навчився вправлятися ще під час військової служби в Німеччині.

Окрім масштабного аеродрому, в околицях Білої Церкви були склади авіадвигунів, амуніції та запасних частин для літаків стратегічної авіації, арсенал озброєнь полку дальньої авіації (в/ч 48214), маса інших військових об'єктів колишнього Київського воєнного округу. Все це майно лежало і чекало на господаря. І, він з'явився… Адже, позиція голови підкомітету парламенту з питань економічної безпеки та діяльності оборонно-промислового комплексу, військового та військово-технічного співробітництва надає величезні можливості для підприємливих людей.

Окремі джерела свідчать, що в 1990-х роках Сівкович починає активно контактувати з Андрієм Федоровичем Кукіним, який, після закінчення Київського вищого загальновійськового командного училища імені Фрунзе,

почав свою кар’єру в ГРУ ГШ ЗС СРСР, звідки у 1985 році перевівся до військової контррозвідки КДБ Київського гарнізону, де після проголошення незалежності, дослужився до посади заступника начальника відділу Головного управління військової контррозвідки СБУ.

Кукін Андрій Федорович

У 1994 році Кукін очолив Другу службу Головного управління військової контррозвідки СБУ, яка працювала над аналітикою в сфері українського оборонного потенціалу. А в 1996 році, коли Сівкович почав опікуватися “Авіакомпанією “Віта”, Кукін очолив державну компанію “Укрспецекспорт”, яка відігравала ключову роль у здійсненні торгівлі озброєннями та товарами воєнного призначення.

У 1998 році Сівкович йде на свої перші парламентські вибори, а Кукін залишає “Укрспецекспорт”, щоб очолити Державне підприємство Міноборони України “Українська авіаційна транспортна компанія” (УАТК, 24964464), яка контролювала повітряний флот вантажної авіації чисельністю понад 150 літаків різного типу, у тому числі 98 літаків Іл-76(78), 2 літаки Ан-12, по одному — Ан-26 та Ту-154, 5 вертольотів Мі-8МТ і т.д.

Крім літаків, “УАТК” під проводом Кукіна контролювала ще й наземну інфраструктуру. Так, наприклад, у Запоріжжі навіть була створена філія підприємства ДП МОУ Українська авіаційна транспортна компанія “Аеропорт Запоріжжя вантажний” (24969763), яка стала фігурантом десятків судових документів, в тому числі, щодо кримінальних процесів щодо зловживань.

На посаді гендиректора “Укрспецекспорту” Кукіна змінює Валерій Іванович Малєв, який очолює компанію-продавця української зброї аж до своєї трагічної загибелі в 2002 році у досить дивній автокатастрофі, врізавшись у вантажівку, як колись В’ячеслав Чорновол.

Нарешті, аж у 2003 році, коли Володимир Сівкович вже має статус народного депутата, людина на ім’я Кукін Андрій Федорович, за даними “Youcontrol”, майже на рік стає генеральним директором “Авіакомпанії “Віта”, яка належить Сівковичу. Це може свідчити про попередню тісну співпрацю між Сівковичем та Кукіним, яка вилилася у призначення останнього керівником ключового підприємства Сівковича.

Після перемоги Віктора Януковича на президентських виборах 2010 року з 11 березня по 13 жовтня Володимир Сівкович займав пост віце-прем’єра, відповідального за силовий блок. А, з жовтня 2010 Сівкович стає заступником Секретаря РНБОУ Раїси Богатирьової.

5. Вечеря у київському ресторані: Григоришин та Сівкович

Після втечі прем’єр-міністра України Павла Лазаренка, який відігравав для Костянтина Григоришина роль “даху”, під яким він здійснював успішний бізнес на території України, Григоришин почав активно шукати нових партнерів в політичній площині.

На жаль, цей пошук виявився невдалим. Після фінансової підтримки партії “Яблуко”, яка не пройшла до парламенту на виборах, Григоришин наразився на потужний тиск з боку представників партії СДПУ(о) Григорія Суркіса та Віктора Медведчука. Цей тиск вилився у жорсткий підлаштований арешт співробітниками ГУБОП МВС України та проведення певного часу в камері.

Однак, обставини цього арешту, для вивчення біографії Володимира Сівковича є набагато більш цікавими, аніж доля самого Григоришина. Як повідомляли експерти Харківської правозахисної групи, приблизно біля 1-ї години ночі з 11-го на 12-те жовтня 2002 року біля ресторану “Егоїст” в центрі м. Києва “*скоєно напад на народного депутата Сівковича Володимира Леонідовича, депутата Печерського району м. Києва журналіста Кудіна Андрія Вячеславовича та підприємця, громадянина Росії, президента*

спільного україно-російського підприємства "Енергостандарт груп"

Григоришина Костянтин Іванович".

"Нападниками" виявилися правоохоронці, які за командою свого керівництва витягли Григоришина з автомобіля Володимира Сівковича, де знаходився і Кудін, та затягли його до своєї автівки, де, буцімто, підкинули наркотики, пістолет і патрони.

Доволі небагато медіа повідомили, що в той вечір Григоришин був в ресторані з двома чоловіками — Сивковичем та Кудіним. Більшість звернула увагу тільки на Сівковича, а — даремно, оскільки Сівковича, Кудіна та Григоришина могла об'єднувати тільки одна справа…

На своєму особистому сайті, Андрій Кудін повідомляє, що в період з 1995 по 2001 роки працював віце-президентом в "Авіакомпанії "Віта", тобто, фактично, міг бути правою рукою Сівковича у його авіаційному бізнесі, який Сівкович починав разом зі Сляднєвим, про якого ми писали раніше.

За три з половиною роки до рокової зустрічі в ресторані "Егоїст", у квітні 1999 року в рідному місті Костянтина Григоришина Запоріжжі, де він, фактично, почав своє сходження в українському бізнесі, засновують акціонерну компанію "Авіакомпанія "Константа" (20508143), яка отримує у свою власність будівлю за адресою вулиця Блакитна, 4 та земельну ділянку з кадастровим номером 2310100000:07:051:0427, на якій стоїть ця будівля.

Ця будівля і земельна ділянка були частинами Міжнародного аеропорту Запоріжжя, оскільки знаходилися на його території та формально належали Державному департаменту авіаційного транспорту України (Укравіатранс), а після рішення про його розформування у 1999 році передані до Фонду державного майна України (ФДМУ).

Нагадаємо, саме в цей час, близький контакт Сівковича — Андрій Кукін очолює “Українську авіаційну транспортну компанію” (УАТК, 24964464) та її філію “Аеропорт Запоріжжя вантажний” (24969763).

За три з половиною місяці до рокової зустрічі з Григоришиним в київському ресторані “Егоїст”, 25 червня 2002 року до державного реєстру вноситься інформація про те, що контроль над 57,59% акцій ВАТ “Авіакомпанія “Константа” отримує вищезгадана ВАТ “МФС” (24917996). Ще 42,22% залишається у ФДМУ. Про ці цифри свідчить архівна інформація про утримувачів цінних паперів, розміщена на порталі Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (SMIDA).

Щоправда, у звітності за 2004 рік, розміщеній на тому самому порталі, можна побачити, що на ту саму дату — 25 червня 2002 року — склад акціонерів виглядав інакше.

Фонд держмайна так само утримував 42,22% акцій, а замість ВАТ “МФС” з’явилися три офшорні компанії, які у відкритих джерелах пов’язують з Костянтином Григоришиним: Energy Standart Group (CH55010293, Switzerlend (Швейцарія) — 24,99%, GRIXTEX LTD (487886, BVI) — 7.801%, TECHNOLUX LTD (516743, BVI) — 24,8%.

Таким чином, ВАТ “Авіакомпанія “Константа” та аеропортова інфраструктура запорізького аеропорту, яка належала державі до 1999 року, опинилася під контролем компаній Костянтина Григоришина, а до 2009 року кіпрська “Energy Standard Projects Limited” (HE 24084), що належала йому ж — консолідувала в своїх руках 57,6% “Константи”. В той же період Володимир Сівкович активно коментує конфлікт Григоришина за частку власності у телеканалі “Інтер”.

Можна, звичайно, шукати будь-які пояснення зустрічі, що відбулася в ресторані “Егоїст”, але, враховуючи те, як завзято Володимир Сівкович та Андрій Кудін кинулися захищати Григоришина, можна зробити обгрунтоване припущення, що вони просто захищали свої інвестиції, після того, як організували приватизацію частини Міжнародного аеропорту Запоріжжя компаніям, близькими до російського олігарха.

6. Володимир Сівкович та вплив на медіа

23 квітня 2013 року, за півроку до початку Революції Гідності, українські медіа облетіла новина про скандал навколо телеканалу “ТВі”. Процес отримання контролю над популярним опозиційним медіа супроводжувався зламами поштових скриньок керівництва та, ймовірною, підробкою підписів на документах.

Через три дні, тоді ще журналіст Сергій Лещенко, публікує на “Українській правді” підсумковий матеріал про те, що сталося з телеканалом, в якому пише,

що однією з ключових дійових осіб скандалу був заступник генерального директора телеканалу з питань безпеки Олег Радченко. В тому самому матеріалі, Лещенко стверджує, що Олег Радченко є кумом Сівковича, а Сівкович міг мати безпосереднє відношення до захоплення телеканалу.

Костянтин Кагаловський, співвласник телеканалу "ТВі", в інтерв'ю Лані Самохваловій, повідомив, Олег Радченко, нібито, сам сказав, що Сівкович є хрещеним батьком його доньки під час прес-конференції.

В кінці квітня 2023 року Олег Анатолійович Радченко виставив на сервісі Work.ua своє резюме, в якому вказав, що до 2010 року працював в державному секторі, зокрема, в органах внутрішніх справ та в податковій міліції, а згодом — в Державному управлінні справами (ДУС) та готелі "Президент".

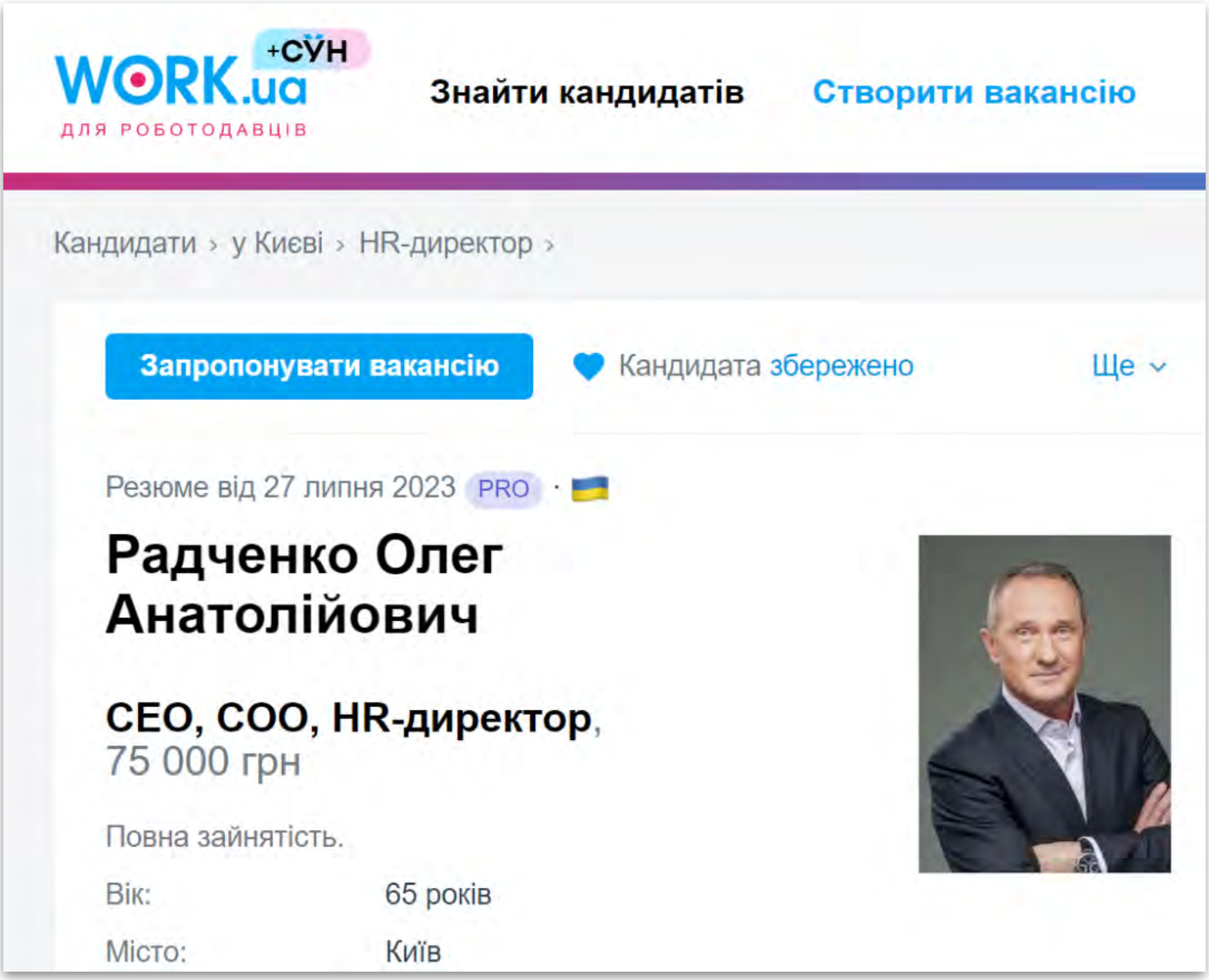

Згідно з даними сервісу "Youcontrol", Олег Радченко фігурує серед бенефіціарів та директорів ТОВ "Медіа Інфо" (37569329), зокрема, був директором цієї компанії з березня 2011 по квітень 2014 року. Той самий "Youcontrol" містить посилання на десяток розслідувань з документами, зокрема, розслідування Сергія Щербини "Як захопили "ТВі", в яких описується роль компанії "Медіа Інфо" та Радченка.

“Закінчив” свою кар’єру Олег Радченко на посаді директора “Корпорація НВО “Небо України” (1747539) у грудні 2019 року. За словами самого Радченка з його резюме, на цій посаді він “координував роботу чотирьох державних та чотирьох приватних підприємств в сфері оборонної галузі”.

Цікавим фактом також є і те, що згідно даних “Youcontrol”, Радченко був також директором іншої юридичної особи з аналогічною назвою — ТОВ “Корпорація “Небо України” (42952644). У 2020 році на посаді директора цього підприємства Олега Радченка змінив, вже згаданий вище, Андрій Кукін, який також є і бенефіціаром цієї компанії.

27 квітня 2013 року, редакторка видання “Дзеркало медіа” Юлія Мостова, відома своїми інсайдами з українських органів влади, опублікувала свою колонку “Чи стане ТВі “статусною річчю”, описуючи свій погляд на скандал навколо телеканалу. У своїй публікації Мостова припускає, що, насправді, купівля (чи рейдерське захоплення) телеканалу відбувалося в інтересах голови Національного банку України Сергія Арбузова. Посередником для цієї справи міг бути радник Арбузова — Гойхман Михайло Ісаакович, якого називають автором пісні про українську гривню та керівником релігійної організації “Релігійна громада Української Православної Церкви Десятинний храм Різдва Пресвятої Богородиці в Шевченківському районі м.Києва” (код ЄДРПОУ — 26388131), незаконно зведений на території Національного історичного музею.

Гойхман Михайло Ісаакович

Однак, скандал з телеканалом “ТВі” можна віднести вже до фіналу медіа-діяльності Сівковича, яка почалася з його керівної посади в “Міжнародний Медіа Центр — СТБ” та володіння часткою в ТОВ “СКД” (25641639) разом з Миколою Княжицьким з 1998 року. Цей процес нерозривно був пов’язаний з серйозним тиском на журналістів з боку влади Леоніда Кучми та навіть з

загадковими смертями журналістів та інших людей, близьких до медіа-бізнесу.

Так, наприклад, Мирослава Майорчук (писала під псевдонімом Мар'яна Чорна), яка взимку 1996 перейшла на роботу на телеканал СТБ, а в 1998 році вже керувала службою новин телеканалу та очолювала аналітичний відділ, була знайдена мертвою 24 червня 1999 в квартирі, яку вона винаймала.

Мирослава Майорчук була серед організаторів телепроекту "Сектор тіні", який знімав антикорупційні розслідування, а також проекту "Вибори-99", який, серед іншого, досліджував питання фінансування передвиборчих кампаній.

Перед своєю смертю вона неодноразова жалілася на тиск та погрози телефоном з боку невідомих людей, які пропонували перейти на роботу в інше місце, обіцяли за це великі суми, називали прізвища відомих політиків, у чиїй команді її хотіли б бачити. Офіційна версія її загибелі — самогубство через повішення. В газеті "Киевские ведомости" публікували частково посмертну записку та окремі листи, які писала журналістка перед смертю.

Так само загадковим було вбивство колишнього старшого опера ГУБОЗ МВС України підполковника міліції Олександра Дейнеки, якого застрелили у під'їзді власного будинку 23 лютого 1999 року. Він був радником голови адміністративної ради Міжнародного медіа-центру СТБ Миколи Княжицького, коли той очолював Національну телекомпанію України.

Таємничі обставини смертей навколо медіа-активів, що пов'язані з Сівковичем, не обмежують довгий список кейсів тиску на журналістів і журналістику.

25 грудня 2013 року, коли Революція Гідності була у розпалі, стало відомо про побиття журналістки Тетяни Чорновол. Фігурантами справи про цей злочин були Андрій Насіковський, Олександр Котенко, Роман Залюбовський та Олександр Храмцов. Після побиття Олександр Котенко переховувався у Андрія Насіковського.

Побиття Тетяни Чорновол

У 2014 році Андрій Насіковський став співзасновником компанії “Доміан” (39340596) — інженерно-будівельного холдингу повного циклу і партнером групи компаній DIM. У ролі генерального підрядника холдинг здійснював будівельно-монтажні роботи в Києві та області. Крім того, “Доміан”, разом з “Дісбуд” (33055528) входить до групи компаній DIM, керуючим партнером якої є Олександр Насіковський.

За даними сайту журналістських розслідувань “Наші гроші”, вказана група компаній DIM Group пов’язана з Олександром Карп’яком, який є бенефіціаром ТОВ “Авіакомпанії “Віта”, компанії Володимира Сівковича. Про це пишуть і інші розслідувачі.

Таким чином, не виключено, що кейс з побиттям Тетяни Чорновол міг бути пов’язаний саме з Сівковичем, який наказав натиснути на журналістку.

7. І швець, і жнець… і резидент ФСБ

30 років — це дуже великий період, особливо, якщо ти підприємливий і талановитий екс-офіцер КДБ, який потрапив у період безвладдя, внаслідок руйнування імперії Радянського Союзу.

Ставши учасником неконтрольованих процесів в східній частині Німеччини, яка важко виходила з-під впливу СРСР, Сівкович швидко розібрався у можливостях ринкової економіки, а потім і в корупційних процесах, що відбувалися в Україні в період 90-х років.

1) **Він зміг побудувати бізнес в сфері авіації, отримуючи контроль над підприємствами і майном, оборонно-промислового комплексу держави.**

2) **Він зміг стати народним депутатом парламенту і здобути політичний вплив за часів Кучми та Януковича.**

3) **Він створив можливості впливу на політичний ландшафт України шляхом розбудови своїх можливостей в медіа-сфері.**

4) **І, нарешті, досяг найвищих посад в державі — віце-прем'єр-міністра та заступника секретаря РНБО України, отримавши широкі можливості контролювати ОПК, сектор безпеки та правоохоронну діяльність.**

Поза всяким сумнівом, **в цьому матеріалі не відображена, навіть, верхівка айсбергу масштабів присутності в Україні потенційних мереж впливу Сівковича**.

Однак,

"авгієві стайні" агентури ФСБ в Україні не вичистять самі себе. Їх треба досліджувати і не допустити їх подальшого проростання в українські комерційні та політичні кола.

Дмитро Золотухін

***

Володимир Сівкович — 30 років зради

Частина 2. Авіація

2023-08-07

Дмитро ***Золотухін***

Після публікації першої частини розслідування про присутність агентури ФСБ в Україні “Володимир Сівкович — біографія” я отримав шалений відгук від десятків людей, що наголошували на окремих епізодах історії Сівковича, які потрібно відобразити в розслідуванні.

Однак, масштаб матеріалів та фактажу настільки великий, що для його розкриття потрібен ретельний і поступовий виклад.

Щира подяка всім, хто продерся крізь десятки прізвищ, назв компаній, фактів і, все ж, дочитав першу частину розслідування. Друга частина про інтереси Сівковича в сфері авіації — ще більш складна. Про це можна судити за нещодавнім арештом екпрезидента АТ “Мотор Січ” В’ячеслава Богуслаєва, якому продовжили термін тримання під вартою до 9 вересня 2023 року, після того як він попросив включити його до списків на обмін з РФ, як колись обміняли відомого російського торговця зброєю Віктора Бута, що живе тепер в Росії.

Після розвалу СРСР Україна мала не тільки третій за величиною ядерний арсенал у світі разом з літаками стратегічної авіації, а ще й величезний парк транспортної авіації, який було розпорошено по приватним компаніям пострадянських країн, або й порізано на металолом. Тінь Володимира Сівковича та людей, які мали безпосередню близькість до нього, постійно маячить в історіях про вантажні літаки.

8. Авіакомпанія “Віта”

Як ми писали в першій частині розслідування, з 1996 року Володимир Сівкович стає офіційним співзасновником ТОВ “Авіакомпанії “Віта” (19037603) разом зі своїм партнером Олегом Сляднєвим. Пізніше до складу бенефіціарів приєднується Цвєтков Володимир Вікторович, який разом зі своїм сином Цвєтковим Андрієм Володимировичем також входять до складу співзасновників компанії зі схожою назвою АТЗТ “Авіакомпанія “Вітаайр” (21478473). Крім того, в складі бенефіціарів з’являлася також “ІСТМАУНТ ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД” (EASTMOUNT TRADING LIMITED, 03940886, Велика Британія). Серед осіб, які здійснювали контроль над цією британською компанією, вказано лише українця Володимира Ісаченка (1959 року народження).

Вірогідно, що це Ісаченко Володимир Борисович, який, згідно з даними сервісу "Youcontrol", очолював "Авіакомпанію "Віта" з 2004 до 2019 року, отримавши цю посаду після Андрія Кукіна, екс-співробітника військової контррозвідки СБУ, який до призначення директором в "Авіакомпанію "Віта" очолював Державне підприємство Міноборони України "Українська авіаційна транспортна компанія" (УАТК, 24964464) та державну компанію "Укрспецекспорт".

Ісаченко засвітився також і в приватному підприємстві "Інвестлендкон" (32772571), яка, за даними "Youcontrol", входить у фінансово-промислову групу Романа Реброва. Ряд компаній, що входять в групу мали серед своїх колишніх бенефіціарів Олександра Сівковича, старшого сина Володимира Сівковича.

Британська офшорка "Істмаунт трейдінг лімітед" зустрічається поряд з іменами Олександра та Віктора Сівковичей в історичних даних наступних компаній:

- ТОВ "Віта-ДКД" (34716943, філія "Авіакомпанії "Віта", яка нині входить до групи Романа Реброва);
- ТОВ "ДКД-04" (3192949, директором та засновником був Олександр Сівкович);
- ТОВ "Віта-ОКС" (34716791, філія "Авіакомпанії "Віта" до складу засновників якої входили Олег Сляднєв та Володимир Цвєтков);
- ТОВ "ПРО-ТВ" (32349000);
- ТОВ "Атемс Текнолоджис" (33996529, пов'язана з Романом Ребровим);
- ТОВ "Інвестиційна незалежна група" (32708930, група Романа Реброва);
- ТОВ "Центр ембріональних тканин "Емселл" (21574461, група Романа Реброва);
- ТОВ "Офісний центр "Висока вежа" (33192954);
- ТОВ "Глобал проперті 24" (35016903, група Романа Реброва);
- ТОВ "Голден реаліті" (35017840, група Романа Реброва);
- ТОВ "Фінансова компанія управління активами" (35017877, група Романа Реброва);
- ТОВ "Торговий дім "Інтертрейдінг" (33347727, група Інтергалбуд);
- ТОВ "Юридичний консалтинговий центр" (30630517);
- ТОВ "Енерго-міст" (30782148);
- ТОВ "Енергетичний дім" (32709337, група Романа Реброва).

Крім того, директором ТОВ "Енергетичний дім" та ще ряду компаній був Провотар Олексій Анатолійович. Жінка на ім'я Провотар Світлана Леонідівна (з високою ймовірністю родичка останнього) була помічником депутата Володимира Сівковича впродовж усіх трьох скликань, коли той був членом українського парламенту.

У 1998 році партнер Сівковича, Цвєтков Володимир Вікторович, стає засновником ще однієї компанії зі схожою назвою АТЗТ "Авіакомпанія

“Вітаір” (21478473) оператора вантажних авіаперевезень, який спеціалізувався на використанні літаків Ан-74 та їх модифікацій. В період з 1992 по 1995 роки “Вітаір” була оператором шістьох Ан-74, виготовлених Харківським авіаційним заводом (ХАЗ), який нині носить назву Харківського державного авіаційного виробничого підприємства (ХДАВП). На той час їх бортові і заводські номери були -

- UR-74008 / 36547095900
- UR-74027 / 36547096920
- UR-74043 / 36547096923
- UR-74044 / 36547097936
- UR-74031 / 36547098961
- UR-74032 / 36547098962

Згодом ці літаки були передані російським та казахським компаніям. Однак, у вересні 2021 року, колишній борт UR-74008 повернувся до реєстрації в українській юрисдикції та отримав новий бортовий номер UR-UZN. Його експлуатантом стала ТОВ “Авіакомпанія “Константа”.

У 2005 році українська преса писала про те, що авіакомпанія “Вітаір”, що пов’язана з “Авіакомпанією “Віта” Сівковича, здійснювала аерофотозйомку для “Львівського облавтодору” (на суму близько 15,4 млн. грн.) та “Укрзалізниці” (на суму близько 50 млн. грн.).

Тодішній міністр внутрішніх справ Юрій Луценко жалівся, що “50 мільйонів перераховано — а літаки навіть не злітали! Коли ми подивилися на засновників цієї фірми, яка отримала гроші, і разом із якими структурами вони створили інші компанії — стає зрозумілим, що весь цей шум спрямований на самозахист”, натякаючи на те, що оточення Віктора Януковича, програвши в період “Помаранчевої революції”, намагалося пояснити викриті оборудки політичними переслідуваннями.

Історію кожного з вищевказаних Ан-74 можна частково відстежити за фотографіями на, так званих, “спотерських порталах”, де любителі авіафотографії викладають знімки літаків в різних аеропортах світу. Так, наприклад, Ан-74 (UR-74032), який експлуатувався “Вітаір”, був переданий у 1996 році до “Газпромавіа”, яка володіла 14-ма літаками різних модифікацій Ан-74. А, з 2012 року цей літак експлуатується акціонерною компанією “UTair”, яка пофарбувала “ліврею” літака у символіку ООН та здійснює польоти у країнах Африки.

Зокрема, в період з 2015 до 2019 років цей літак був сфотографований в аеропортах Центральноафриканської Республіки та Судану, де активно здійснює свою діяльність терористична група “Вагнера”.

9. Партнер Сівковича — Олег Сляднєв

Олег Всеволодович Сляднєв офіційно увійшов до співзасновників “Авіакомпанії “Віта” у вересні 1996 року. Крім авіакомпанії, він очолював та контролював харківське приватне підприємство “Олег” (14104134), що займалося торгівлею. З 1994 року “Олег” разом з угорською компанією “Томтекс ЛТД” стає співзасновником українсько-угорської юрособи “Олвест”, яку Сляднєв очолює 2002 року.

У 1998 році Сляднєв балотується в народні депутати по одномандатному виборчому округ № 181 (Зміївський район Харківської області). У своїй автобіографії, поданій до ЦВК, він вказує, що народився 1960 року, має вищу освіту, проживає в м. Харкові та є президентом українсько-угорського підприємства “Олвест”. На цих же виборах Сівкович балотується від 92-го виборчого округу.

Окрім “Авіакомпанії “Віта”, ПП “Олег” та українсько-угорського підприємства “Олвест”, Сляднєв з 2001 року входить до складу співзасновників ТОВ “Союз-трейд” (31559315), а також певний термін є його директором. З 2006 року він є співвласником компанії “Віта-ОКС” (філії “Авіакомпанії “Віта”). У 2007 році Сляднєв входить до складу співзасновників ТОВ “Науково-дослідний та технічний центр “Ротор” (19499574) разом з Олегом Уруським, який пізніше був призначений на посаду міністра стратегічних галузей промисловості. А пізніше очолює цю компанію.

17 липня 2005 року в ефірі програми “Час пік” на 5 каналі Олег Сляднєв публічно заявляє про зловживання керівників Харківського авіаційного заводу (ХАЗ). Кілька медіа, в тому числі і сайт “Подробиці”, який належав ТОВ “Національні інформаційні системи” та був частиною телеканалу “Інтер”, підхоплюють цю новину та титрують Сляднєва як радника першого віце-прем’єр-міністра України, яким на той момент був Анатолій Кінах в першому уряді Юлії Тимошенко. Ще до цього ефіру, заяви Сляднєва про, буцімто, банкрутство ХАЗу ширяться українськими та російськими медіа.

За словами Сляднєва, він побачив в діяльності голови Харківського авіазаводу (ХАЗ) “побудову фінансової піраміди”. На той момент, ХАЗ очолював український авіаінженер Науменко Павло Олегович, який помер в січні 2023 року. З кінця 90-х років Павло Науменко безпосередньо брав участь в організації серійного виробництва літаків Ан-140, Ан-74 та їх модифікацій, розроблених АНТК “Антонов”. Він був призначений директором ХАЗ у липні 2002 року, змінивши на цій посаді Анатолія Костянтиновича М’ялицю, та очолив створення і виробництво модифікацій Ан-74, унікального літака, який виготовлявся тільки на ХАЗ.

Сляднєв стверджував, що голова Контрольно-ревізійної комісії Микола Сивульський надіслав Юлії Тимошенко листа від 17 травня 2005 року, в якому, нібито, були розкриті факти сумнівних фінансових операцій на ХАЗ. За

словами Сляднєва, коли Олег Науменко очолив ХАЗ у 2002 році, то заборгованість підприємства становила близько 240 мільйонів гривень, а станом на травень 2005 року заборгованість становила, нібито, понад 1 мільярд.

Сляднєв переконував, що борги формувалися сумнівно, наприклад, шляхом укладення контракту на постачання двигунів між ХАЗ та угорською фірмою "Івокер груп кфт.", засновником якої була "Росток Груп Інтернешнл" (Делавер, США). Олег Сляднєв обурювався — навіщо купувати двигуни в Угорщині, якщо вони виробляються у Запоріжжі.

Крім того, Сляднєв вказував, що ХАЗ дозволив собі брати кредити, тоді як за перший квартал 2005 року реалізував лише один літак. Це, за словами Сляднєва, свідчило про фінансовий крах підприємства.

Через кілька місяців, в листопаді 2005 року, українське видання "Коментарі" з посиланням на "Главред", повідомило, що Олег Сляднєв може отримати високу посаду в авіакорпорації "Антонов". Про це писали і в російському "Комерсанті". За словами джерела журналістів видання "Главред" в Міністерстві промислової політики України, Сляднєв мав тісні відносини з попереднім очільником ХАЗ Анатолієм М'ялицею, який 5 листопада 2005 року був призначений генеральним директором державної літакобудівної корпорації "Національне об'єднання "Антонов", що була створена постановою Кабінету Міністрів від 14 липня 2005 р. на виконання указу Президента від 27 травня 2005 року.

10 листопада 2005 року на прес-конференції М'ялиця заявив, що корпорація "Антонов" не буде відповідати за борги ХАЗ. Очевидно це було сказано в контексті того, що рішенням української влади АНТК "Антонова", завод "Авіант", ХАЗ та "410-й завод" були об'єднані в одну корпорацію.

В той же період Сляднєв стає заступником М'ялиці в "Антонов" і починає активно коментувати майбутнє українського авіабудування та підтримує ініціативу мінпромполітики передати контроль за усім авіабудуванням в одні руки. Не виключено, що Сляднєв та М'ялиця могли активно співпрацювати в період перебування М'ялиці на посаді спочатку заступника генерального директора, а потім гендиректора ХАЗ в період з 1994 по 2002 роки. Це саме той час, коли авіакомпанія "Вітаір" оперувала шістьма Ан-74, три з яких отримала прямо з заводу ХАЗ.

Поступившись посадою директора ХАЗ Науменку, М'ялиця був призначений на посаду міністра промислової політики в уряді Віктора Януковича, на якій пробув до січня 2004 року. Після перемоги "Помаранчевої революції", М'ялиця став радником прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. В той самий час, Сляднєв став радником першого віце-прем'єр-міністра Кінаха.

Звісно, 20 років потому дуже важко реально встановити, чи дійсно Сляднєв і М'ялиця мали домовленості, які могли б сприяти розвитку бізнесу Володимира Сівковича та його партнерів. Однак, так чи інакше, їхні спільні дії закінчилися успішно, і в квітні 2008 року Анатолій М'ялиця знову стає генеральним директором Харківського авіазаводу та полишає цю посаду аж після перемоги "Революції гідності" в 2015 році. Тоді, новим генеральним директором стає Сунцов Ігор Павлович, якого вже у 2021 році оголосили в розшук, за розтрату коштів державного підприємства.

З усього видно, що ХАЗу ніколи не щастило, але його найдраматичніша історія ще попереду… Активна медіа-присутність Сляднєва у липні 2005 року не пройшла повз увагу, і через кілька днів після його виступу на телебаченні на окремих українських сайтах публікують своєрідний "відгук" на критику Сляднєва, в якому проливають світло на його біографію та розповідають про його досвід торгівлі тракторами харківського заводу "ХТЗ" з покупцями з Російської Федерації, а також про передачу одного літака Ан-74 "Газпрому" в обмін на постачання енергоносіїв.

У публікації фігурує інформація і про замах на життя Сляднєва в Москві, і про банкрутство українсько-угорської компанії "Олвест", яке завдало значних збитків українським енергетичним підприємствам "Газ України" та "Нафтогаз".

Вже в лютому 2006 року журналіст видання "Дзеркало тижня" Роман Слобідський публікує матеріал, в якому стверджує, що корпорацією "Антонов" насправді керує не М'ялиця, а його підприємливий заступник — Сляднєв. Крім посилення своїх позицій в сфері авіабудування, Олег Сляднєв намагається увійти до великої політики. У 2002 та 2006 роках Сляднєв балотується до Верховної Ради України за списками блоку "Наша Україна" Віктора Ющенка, однак не проходить до парламенту.

Разом з тим, у 2002 році в Російській Федерації реєструється компанія ООО "Аерокомп", засновником якої є особа на ім'я Сляднєв Олег Всеволодович, та функціонує увесь той час, коли Сляднєв, фактично, керує авіабудівною галуззю України.

У 2004 році Сляднєв, буцімто, захистив кандидатську дисертацію "Управління проектами створення модифікацій пасажирських та транспортних літаків в умовах ринкової економіки".

Згідно з даними сервісу "Youcontrol", у 2008 році Сляднєв, Сівкович та Цвєтков перестають фігурувати у списку співзасновників "Авіакомпанії "Віта". Натомість, їх замінює вже вищезгадана офшорна компанія "Істмаунт трейдінг лімітед".

10. Чи є "константою" вплив ФСБ на українську авіацію?

В першій частині розслідування ви вже могли прочитати про зв'язок між Володимиром Сівковичем та російським олігархом з Запоріжжя Костянтином Григоришиним. Його заарештували після ділової вечері з Сівковичем та віце-президентом "Авіакомпанії "Віта" Андрієм Кудіним.

У 1998–1999 роках металургійний бізнес Костянтина Григоришина, який він починав в Москві та запустив у рідному Запоріжжі, вже набув глобальних масштабів. Як будь-який пристойний олігарх він мав придбати собі пасажирський літак для особистих чартерних перельотів з аеропорту Запоріжжя та у зворотному напрямку.

Першим таким літаком Григоришина був пасажирський Як-40. Однак, мати свій літак — ще не означає вільно ним користуватися і дешево обслуговувати. Тому, ймовірно, Григоришин був зацікавлений у сфері авіабізнесу, що й могло стати підставою його тісного спілкування з Сівковичем та Кудіним в ту злощасну ніч в київському ресторані "Егоїст" в 2002-му.

Щоб здійснювати експлуатацію літаків, компанія має відповідати певним вимогам щодо її активів, експертизи та персоналу. Активів в аеропорту Запоріжжя було вдосталь. Однак, усі вони належали державі.

В 1998 році керівником Державного підприємства Міноборони "Українська авіаційна транспортна компанія" стає Андрій Кукін, який після звільнення з цієї посади в 2003-му очолює "Авіакомпанію "Віта". З великою долею вірогідності можна припустити, що інтерес до інфраструктурного комплексу аеропорту Запоріжжя став зростати саме з того моменту, коли Андрій Кукін почав особисто розбиратися із "залишками" майна радянського Запорізького авіаційного загону.

Сервіс "Youcontrol" дає можливість ознайомитися з постановою суду, де вказано, що відповідно до довідки державної податкової інспекції у Шевченківському районі міста Запоріжжя від 05.05.2010 №6097 філія «Української авіаційної транспортної компанії "Аеропорт Запоріжжя Вантажний" перебуває на обліку у державній податковій інспекції у Шевченківському районі міста Запоріжжя як платник податків з 11.05.1998.

Іншими словами, близька до Сівковича людина могла контролювати і повітряний флот вантажної авіації і наземну інфраструктуру, зокрема в рідному для Григоришина Запоріжжі, де і було створено "Авіакомпанію "Константа", шляхом відчуження частини державного майна Запорізького аеропорту. Спочатку майно перейшло під контроль ВАТ "МФС", історія якого була описана в першій частині розслідування.

Найменування юридичної особи	Код за ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Дата внесення до реєстру	Кількість акцій, штук	Від загальної кількості акцій, %
Всього	дн	дн		9336430	99.81
ФДМУ	00032945	м. Київ, вул. Кутузова, 18-9	1999-12-31 00:00:00	3949330	42.22
ВАТ "МФС"	24917996	м. Київ, вул. Ветрова,7б	2002-06-25 00:00:00	5387100	57.59

А, потім, під контроль офшорних компаній Григоришина.

Найменування юридичної особи	Код за ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Дата внесення до реєстру	Кількість акцій, штук	Від загальної кількості акцій, %
Energy Standart Group	CH55010293	Switzerlend (Швейцария)	2002-06-25 00:00:00	2337560	24.99
GRIXTEX LTD	487886	Британські Віргінські о-ви	2002-06-25 00:00:00	729744	7.801
TECHNOLUX LTD	516743	Британські Віргінські о-ви	2002-06-25 00:00:00	2319790	24.8
дн	Всього	дн		9336430	99.81
ФДМУ	00032945	м. Київ, вул. Кутузова, 18-9	1999-12-31 00:00:00	3949330	42.22

З 2011 року 99,8% “Константи” контролює григоришинська “ENERGY STANDARD PROJECTS LIMITED” (НЕ 24084), а в грудні 2016 року продає всю цю частку офшорній компанії “AP Holdings Limited”, яка є частиною “Aero-Pioneer Group”, до складу якої входять зареєстровані у різних юрисдикціях компанії: “AERO-PIONEER of AFRICA” (Уганда, Кенія, Занзібар), “Airgenium Inc.” (штат Делавер, США), “Aero-Pioneer DWC” та “AP Holdings Limited” зареєстровані в ОАЕ.

“Обличчями” цієї групи компаній виступали Джастін Саузерленд (Justin Ryan Southerland — 14 жовтня 1978 року народження, паспорт США 548480838, jsoutherland@aero-pioneer.com) та Ендрю Літтл (Andrew Douglas Little — 3 квітня 1965 року народження, паспорт Канади HK274335). Ендрю Літтл багато років провів в країнах Східної Африки, де починав пілотом, який доставляє вантажі, а потім став масштабувати бізнес.

Крім американця та канадця компанію керував і українець Роман Мілешко, 1976 року народження. В ряді американських відкритих джерел він, навіть, вказувався як директор “Aero-Pioneer Group” та як один з керівників компанії “World Aviation Business, Corp” (штат Флорида, США). А, на українських авіафорумах, датованих 2015-м роком, користувачі розповідали, що Мілешко шукав пілотів та членів екіпажів на літаки Ан-26 та Ан-32 для польотів в Могадішо та в регіоні Східної Африки.

У 2016 році американська неприбуткова організація “Глобальна фундація сил спеціальних операцій” (Global SOF Foundation) випустила свій бюлетень, в якому вказано, що Роман Мілешко також є представником еміратської компанії “Expedition Aviation FZE”, яка надає послуги авіаційних транспортних перевезень, та названа “маленьким бізнес-партнером” Global SOF Foundation.

Expedition Aviation

EXPEDITION AVIATION

EXPEDITION AVIATION (FZE) is a company specializing in aircraft leasing and chartering for various customers who require aviation support in remote areas or work in the field of humanitarian or disaster relieve operations. EXPEDITION Aviation offers its customers fast, cost effective, and reliable air transportation solutions. We are capable to operate in all types of environment everywhere in the World.

POC: Roman Mileshko, +380 635613700, rmileshko@aero-expedition.com

Сам Мілешко навіть долучався до Zoom-обговорень російської агресії проти України, які організовувала Global SOF Foundation. Сайт компанії “Expedition Aviation” не містить жодного імені, а номером телефону вказаним в бюлетені Global SOF Foundation (+380 63 561 37 00) користувалися особи з іменами Олексій Кривонос та Ярослав Шацький. Вказаний номер використовували також в оголошенні про продаж літака Ан-26.

Після отримання контролю над “Авіакомпанією “Константа”, нові власники прийняли рішення отримати акредитацію компанії при структурах ООН, щоб

мати можливість надавати транспортні послуги для структур Організації Об'єднаних Націй та UNICEF, в тому числі — в країнах Африки.

А, в лютому 2018 року, "Константа" звернулася до державних органів США з проханням про дозвіл на діяльність в американській юрисдикції та польоти до американських аеропортів.

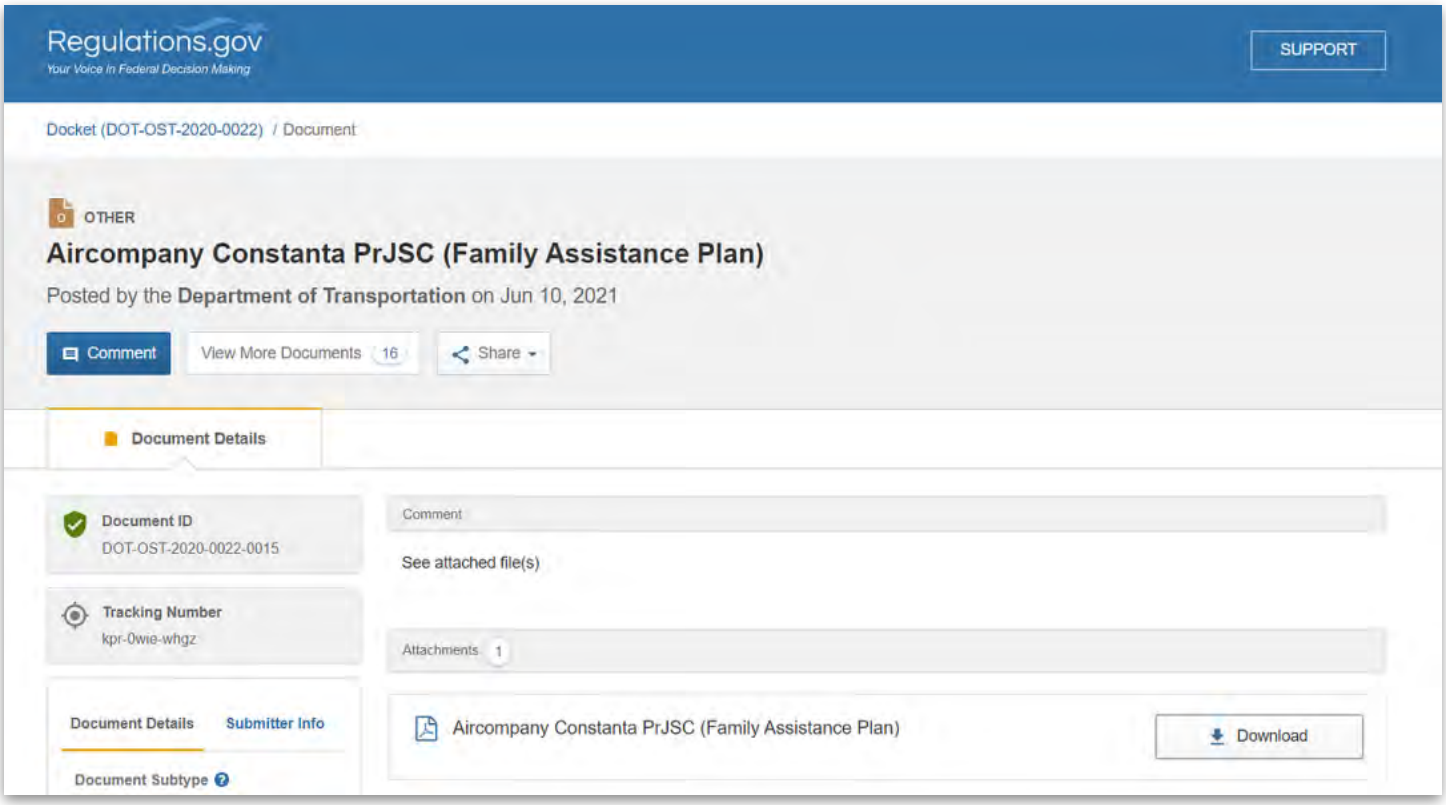

В поданих на розгляд документах, які є в нашому розпорядженні, вказувалося, що станом на лютий 2018 року 49% "Авіакомпанії "Константа" належать Роману Мілешку, ще 49% еміратській "AP Holdings Limited", яка належала Раяну Саузерленду та Ендрю Літтлу, і ще 2% належало громадянину України Михайлу Моісеєнку.

Aircompany Constanta ownership structure is as follows:
1) Mr. Roman Mileshko - 49% (Ukrainian citizen).
2) Mr. Mikhail Moiseenko – 2% (Ukrainian citizen).
3) AP Holdings Ltd - 49% (a company organized under the laws of the United Arab Emirates).

AP Holdings Ltd owners:
1) Mr. Justin Ryan Southerland - 50% (United States citizen).
2) Mr. Andrew Douglas Little - 50% (Canadian citizen).

See Attachment 2 – List of persons holding five percent (5%) or more of the capital stock/capital of Aircompany Constanta and their respective citizenships.

Крім частки в "Авіакомпанії "Константа", Роман Мілешко вказав, що має у своїй власності 70% еміратської офшорної компанії "Expedition Aviation FZE". 21 листопада 2019 року ця частка була знижена до 40%. Хто саме володіє рештою 60% залишається невідомим.

Мілешко, також, контролює частку розміром 49% у грузинській компанії “Aero Expedition” (Тбілісі), та 74,3% в українській ТОВ “Інкомпас” (41481738), партнером в якій, ймовірно, був брат Романа — Валентин Вікторович Мілешко.

Roman Mileshko, who holds 49% of the stock in Aircompany Constanta, also holds the following stock:

(i) 49% of the stock in a company called Aero Expedition, located in Georgia, which is a foreign air carrier. Mr. Mileshko plans to completely sell his stake in Aero Expedition this year.
(ii) 70% of the stock in EXPEDITION AVIATION FZC (Sharjah, UAE), which is engaged in Leasing and chartering of civil aircraft and trading of civil aircraft and related parts. As of November 21, 2019, his share in EXPEDITION AVIATION FZC was reduced to 40%.
(iii)74.3% of the stock in ENCOMPASS LLC, a Ukrainian company that trades in goods for civil aviation.

Що ж стосується грузинської компанії-близнючки “Aero Expedition”, то її співзасновником є громадянин Грузії Георгій Чиргадзе (Giorgi Chirgadze), який контролює 51% компанії та є її директором. Згідно даних грузинського реєстру юросіб, крім Чіргадзе та Мілешка до складу засновників компанії “Aero Expedition” (404506183, http://helicopters.ge/en/) раніше входила офшорна компанія “PINTA-C LTD” (1555292, BVI). Грузинська компанія здійснює пасажирські та вантажні перевезення гелікоптерами та катає усіх бажаючих в гори.

11. “Хіба я сторож літакам моїм?…”

Українська “Авіакомпанія “Константа” не є власником літаків, так само, як ТОВ “Європа Ейр” не була власником двох Іл-76, які були знищені ударом турецьких “Байрактарів” в липні 2019-го року на летовищі Ель-Джуфра.

Головним активом “Авіакомпанії “Константа” є дотримання усіх бюрократичних процедур, яких вимагає Державна авіаслужба України (ДАСУ), для того, щоб надавати дозволи на експлуатацію повітряних суден. Іншими словами, ключовою спроможністю “Константи” є правильно підготувати папірці, віднести їх правильним людям і отримати від них правильні підписи. Як ми розуміємо, в Україні цей процес є доволі багатогранним і породжує для усіх сторін цікаві можливості. З іншого боку, справжнім утримувачем активів є компанії, що мають право власності на літаки та передають ці літаки в лізинг “Авіакомпанії “Константа”.

Станом на серпень 2023 року, в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України (який, до слова, є одним з найбільш прозорих таких реєстрів в

світі) міститься інформація про 12 повітряних суден, які мають необхідні ліцензії від ДАСУ, надані їх експлуатанту “Авіакомпанії “Константа”.

Дев’ять з дванадцяти повітряних суден надані в лізинг “Константі” еміратською офшорною компанією “Expedition Aviation FZC” (Шарджа, ОАЕ), 40% якої контролює Мілешко.

Модель	Бортовий номер	Серійний номер	Рік випуску
Ан-26	UR-CEP	2208	1974
Ан-26Б	UR-UZC	120-08	1982
Ан-26Б-100	UR-UZE	142-05	1985
Ан-26Б-100	UR-UZG	112-03	1981
Ан-26Б-100	UR-UZL	122-03	1982
Ан-26-100	UR-UZA	59-01	1977
Ан-26-100	UR-UZF	58-06	1977
Ан-26-100	UR-UZJ	138-09	1984
Ан-26-100	UR-UZK	138-08	1984

Літаки “Expedition Aviation FZC”, що експлуатуються “Константою”

Ще три повітряні судна — два Ан-74ТК-100 та один Ан-74Т-100 — з’явилися в авіапарку “Константи” впродовж останніх 24-х місяців. Особливо цікавим є те, що “Авіакомпанія “Константа” ніколи не експлуатувала літаки модифікацій Ан-74 Харківського авіазаводу, за “наведення порядку” в якому так боровся партнер Сівковича — Олег Сляднєв.

Модель	Бортовий номер	Серійний номер	Лізингодавець
Ан-74ТК-100	UR-UZO	365.470.70.655	EKA Grupp Pvt Ltd (Естонія)
Ан-74ТК-100	UR-UZP	47195014	EKA Grupp Pvt Ltd (Естонія)
Ан-74Т-100	UR-UZN	365.470.95.900	AMIS FZE (ОАЕ)

Літаки Ан-74, які експлуатуються “Константою”

Згідно даних реєстру цивільних повітряних суден, Ан-74 з бортовим номером UR-UZN, який Роман Мілешко взяв у лізинг у еміратської компанії AMIS FZE, отримав реєстраційне посвідчення від ДАСУ 16.08.2021 (дійсне до 12.07.2026).

Літак UR-UZO, який формально належить естонській компанії “EKA Grupp Pvt Ltd” отримав посвідчення за тиждень до повномасштабного вторгнення 17.02.2022 (дійсне до 31.12.25).

А, літак UR-UZP, що перебуває у власності тієї ж естонської компанії — 09.06.2022, коли вторгнення вже було в розпалі (дійсне до 31.12.2025).

Таким чином, можна сказати, що жоден з трьох Ан-74 не є “українським літаком”, бо два з них “естонські”, а один “еміратський”. Однак, якщо будь-який з них буде спіймано на перевезенні зброї (а саме для таких цілей використання Ан-74 та його модифікацій є найбільш комерційно вигідним), то в медіа напишуть, що це — українські літаки, бо саме українське ДАСУ видало їм ліцензії на здійснення польотів.

При чому, щонайменше один з бортів ніколи не з’являвся в Україні, адже з початку повномасштабного вторгнення небо України є формально закритим. А, літак з бортовим номером UR-UZP, який з березня 2021 року експлуатувався казахською компанією “East Wing”, отримав дозвіл ДАСУ в червні 2022 року, незважаючи на те, що авіаційна адміністрація України ніколи не бачила цей літак вживу. Адже, до казахської компанії цей Ан-74 експлуатували російські “Уктус” та “Шар Інк”.

Власник двох Ан-74 з новими бортовими номерами UR-UZO та UR-UZP, що експлуатувалися російською компанією “Уктус” — естонська “EKA Grupp Pvt Ltd” (EE101514013, адреса Harju maakond, Tallinn, Lasnamäe linnaosa, Plasti tn 18, 13619), зареєстрована 01.02.2012.

Естонська юрисдикція є вкрай прозорою, а тому велика кількість інформації про дану компанію зі статутним капіталом всього 2500 євро дуже легко гуглиться. Її заснували дві особи, які вклали в підприємство по 1250 євро — Алєся Гой (Віноградова), 14 серпня 1980 року народження, та Вікторс Томішевс, 14 жовтня 1973 року народження (ймовірно, громадянин Латвії). Крім реєстраційних даних, про компанію немає у відкритих даних жодної інформації. Не відомо, чи компанія будь-коли займалася авіацією. Не відомо, звідки у компанії зі статутним капіталом 2500 євро гроші на два унікальні літаки Ан-74 та їхнє обслуговування?

Компанія AMIS FZE, що є власником третього Ан-74, що експлуатується “Константою” (бортовий номер UR-UZN, заводський номер 36547095900), зареєстрована у вільній економічній зоні міжнародного аеропорту Шарджа (ОАЕ).

Хоча про офіційних бенефіціарів AMIS FZE нічого не відомо, однак архівна копія сайту цієї компанії показує, що з 2016 року він ведеться російською мовою. А, відкриті дані сервісу ImportGenius показують, що AMIS FZE активно торгувала, як з українськими (ТОВ “Мотор Січ”, ТОВ “Стар-авіа”, ТОВ “Ротор Макс Інтернешнл”, Кременчуцький льотний коледж), так і

з російськими (ООО “ХЕЛИСТАР”, ООО “АЭРОТЕХНИКСЕРВИС”, ООО “ПИКАТ”, ООО “АВИТЕЛ”, ЗАО “ФЛАЙ АВИА”) компаніями.

Крім того, на урядовому порталі південноамериканської країни Перу вдалося знайти один цікавий документ. “AMIS FZE” просила перуанську владу надати дозвіл на виконання авіаційно-транспортних послуг, в якому було відмовлено. В цьому документі фігурує ім’я представників еміратської компанії — Олексій Бобров, Олексій Пальчик та Александр Бурлака.

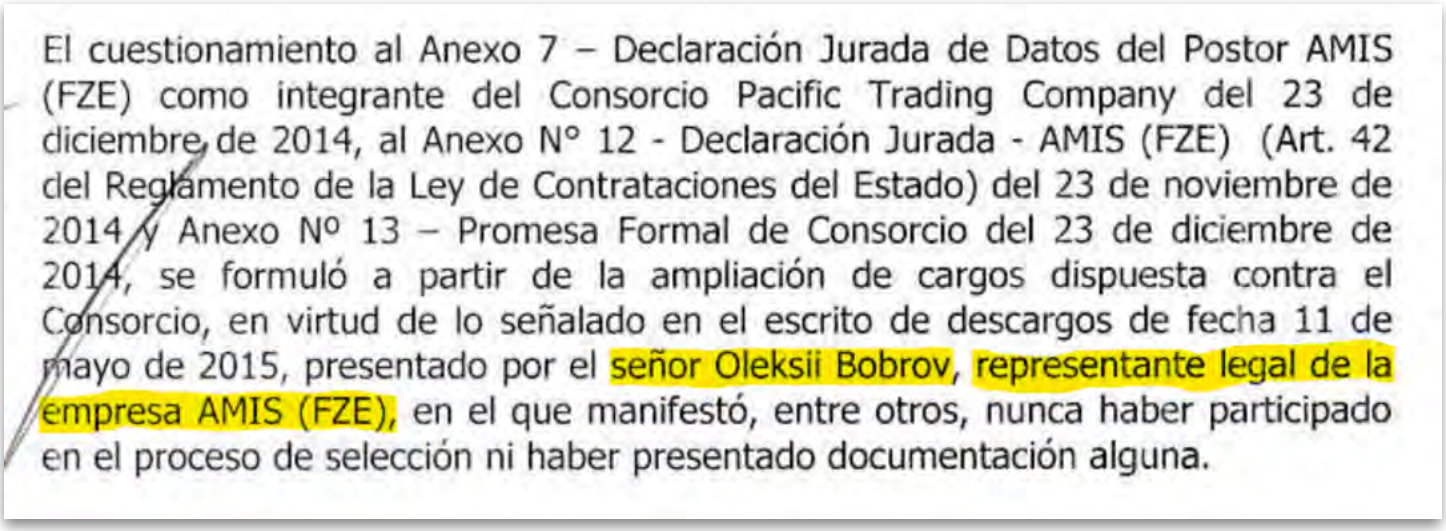

El cuestionamiento al Anexo 7 – Declaración Jurada de Datos del Postor AMIS (FZE) como integrante del Consorcio Pacific Trading Company del 23 de diciembre de 2014, al Anexo N° 12 - Declaración Jurada - AMIS (FZE) (Art. 42 del Reglamento de la Ley de Contrataciones del Estado) del 23 de noviembre de 2014 y Anexo Nº 13 – Promesa Formal de Consorcio del 23 de diciembre de 2014, se formuló a partir de la ampliación de cargos dispuesta contra el Consorcio, en virtud de lo señalado en el escrito de descargos de fecha 11 de mayo de 2015, presentado por el señor Oleksii Bobrov, representante legal de la empresa AMIS (FZE), en el que manifestó, entre otros, nunca haber participado en el proceso de selección ni haber presentado documentación alguna.

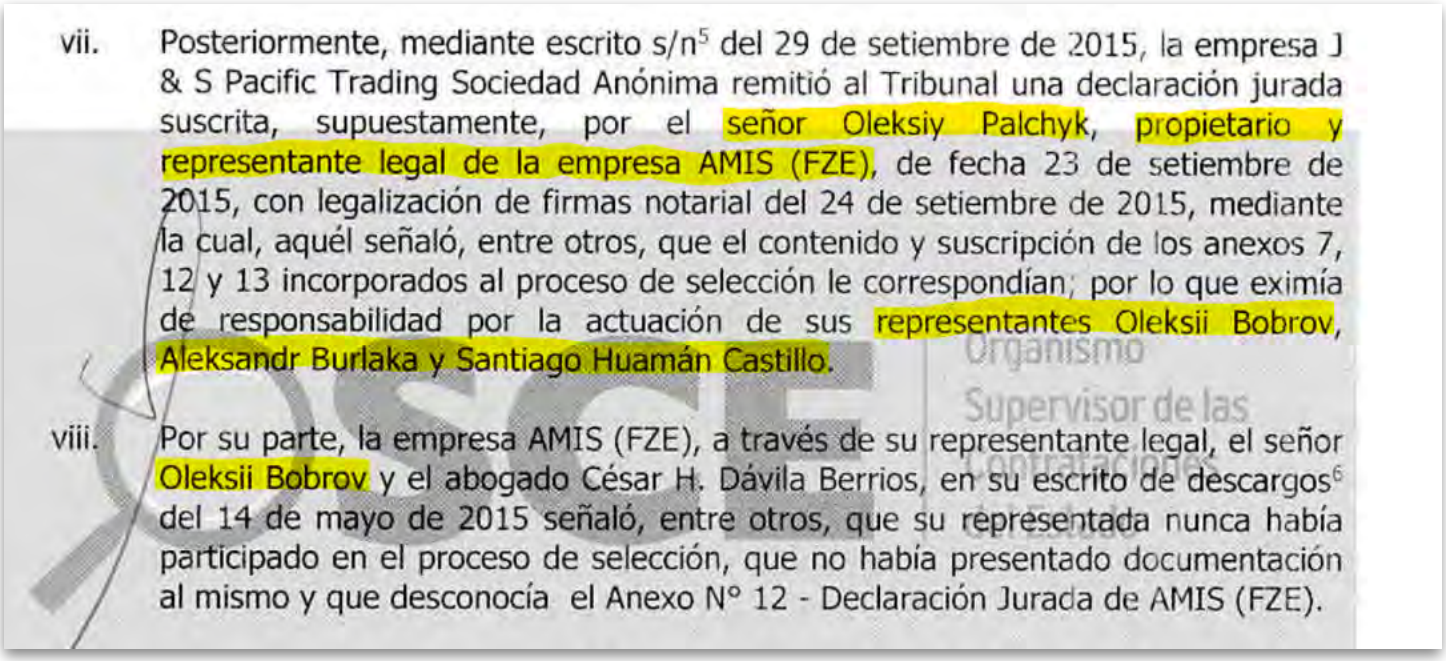

vii. Posteriormente, mediante escrito s/n[5] del 29 de setiembre de 2015, la empresa J & S Pacific Trading Sociedad Anónima remitió al Tribunal una declaración jurada suscrita, supuestamente, por el señor Oleksiy Palchyk, propietario y representante legal de la empresa AMIS (FZE), de fecha 23 de setiembre de 2015, con legalización de firmas notarial del 24 de setiembre de 2015, mediante la cual, aquél señaló, entre otros, que el contenido y suscripción de los anexos 7, 12 y 13 incorporados al proceso de selección le correspondían; por lo que eximía de responsabilidad por la actuación de sus representantes Oleksii Bobrov, Aleksandr Burlaka y Santiago Huamán Castillo.

viii. Por su parte, la empresa AMIS (FZE), a través de su representante legal, el señor Oleksii Bobrov y el abogado César H. Dávila Berrios, en su escrito de descargos[6] del 14 de mayo de 2015 señaló, entre otros, que su representada nunca había participado en el proceso de selección, que no había presentado documentación al mismo y que desconocía el Anexo N° 12 - Declaración Jurada de AMIS (FZE).

За збігом обставин, в Україні зареєстровано ТОВ “АМІС-ГРУП” (30450990), серед засновників якого з 2005 по 2010 роки, за даними “Youcontrol” було вказано Пальчика Олексія Івановича та Пальчик Ірину Миколаївну. Крім того, Пальчик Олексій Іванович також є серед співзасновників Виробничо-комерційного підприємства “Укравіаресурс” (30491981), де вказано, що його зареєстровано в смт. Гвардійське, Сімферопольського району, АР Крим.

Олексій Бобров, згаданий у перуанському документі, на своєму профілі в соціальній мережі LinkedIn, так само, вказав, що працював у ТОВ “АМІС-ГРУП”, зареєстрованій у Криму.

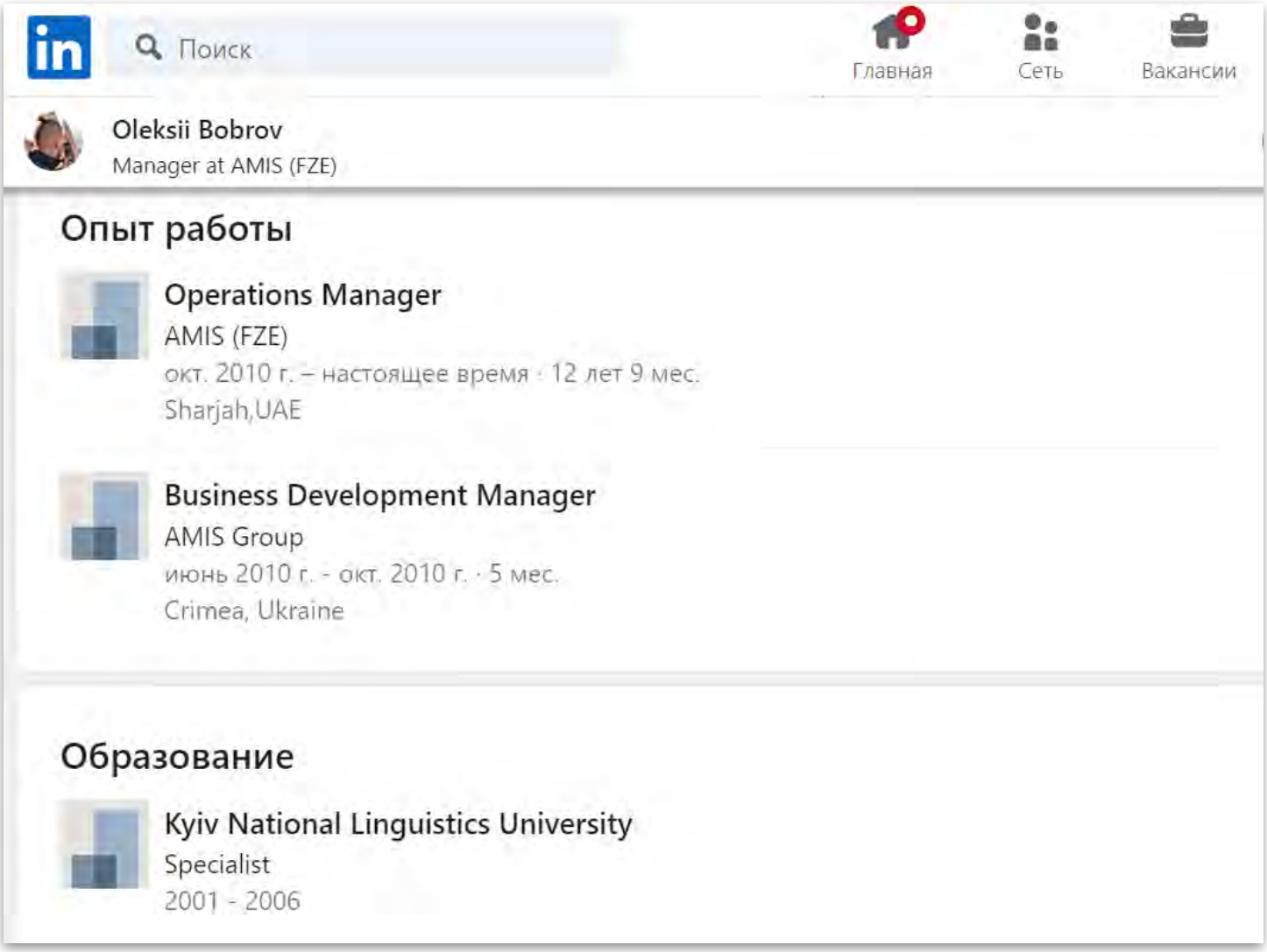

Цікаво, що у ліцензійних документах компанії “Expedition Aviation FZC” в ОАЕ, серед контактних даних вказана пошта kbobrova@aero-expedition.com.

Business License Details / تفاصيل الرخصة الاقتصادية

رقم السجل الاقتصادي / CBLS No	11614142	رقم الرخصة المحلي / BL Local No	15725
الاسم الاقتصادي-عربي / Business Name Arabic	إكسبيديشن أفييشن		
الاسم الاقتصادي-انجليزي / Business Name English	EXPEDITION AVIATION		
الشكل القانوني / Legal Type	Free Zone Company		
فرع / Is Branch	No	رقم المنشأة الأم / Parent BL No	
حالة / Status	فعال / Active		
تاريخ الإصدار / Issue Date	01/11/2022		
اسم النشاط-عربي / BA Desc. Arabic	استئجار و تأجير الطائرات المدنية (بشرط الحصول على موافقة الجهات المختصة في دولة الامارات العربية المتحدة) :		
اسم النشاط -انجليزي / BA Desc. English	Chartering & Leasing of Civil Aircrafts (Subject to the Approval of Relevant U.A.E. Authorities), :		
مكان الاصدار- امارة / Economic Department	Sharjah Airport International Free Zone Authority		
تسجيل فرع/Registration ED Branch	Saif Free Zonne		
رقم الهاتف المحمول / Mobile No	00971501370878		
رقم الهاتف / Phone No	0097165526570	فاكس / Fax No	
رقم صندوق البريد / PO. Box		البريد الالكتروني / eMail	kbobrova@aero-expedition.com
الموقع الالكتروني / Web Site URL			
العنوان الكامل / Full Address	Saif Suite Z3-70 P.O.Box 513455 Sharjah - U.A.E		

Журналістський розслідувальський проект “Наші гроші” у січні 2016 року встановив, що фірма Олексія Пальчика “Аміс-груп” брала участь у поставках військовій частині А1604 авіаційно-технічного майна, відреставрованого у підпільних цехах і з підробленими техпаспортами. Про це свідчить ухвала Печерського райсуду міста Києва від 29 грудня 2015 року. За даними слідства, більшу частину авіазапчастин без оформлення належних документів восени минулого року поставило ТОВ «Аміс Груп».

Пальчик Олексій Іванович, 29.01.1965 року народження, ще 22.03.2015 отримав російський паспорт за номером 3914 845759 у відділі УФМС Росії по Республіці Крим в Київському районі м. Сімферополь. Має номер телефону +79660291555, email: o.palchyk@gmail.com та aleksey.palchyk@gmail.com.

Олексій Пальчик

Російська база відомостей про ідентифікаційні податкові номери підтверджує валідність виданого російського паспорту та номер ІПН — 910221106302, на який зареєстровані бенефіціарна участь Олексія Пальчика у російських підприємствах ООО “Хелистар”, ООО “Техноград”, ООО “Навикас”, ООО “Авасити”.

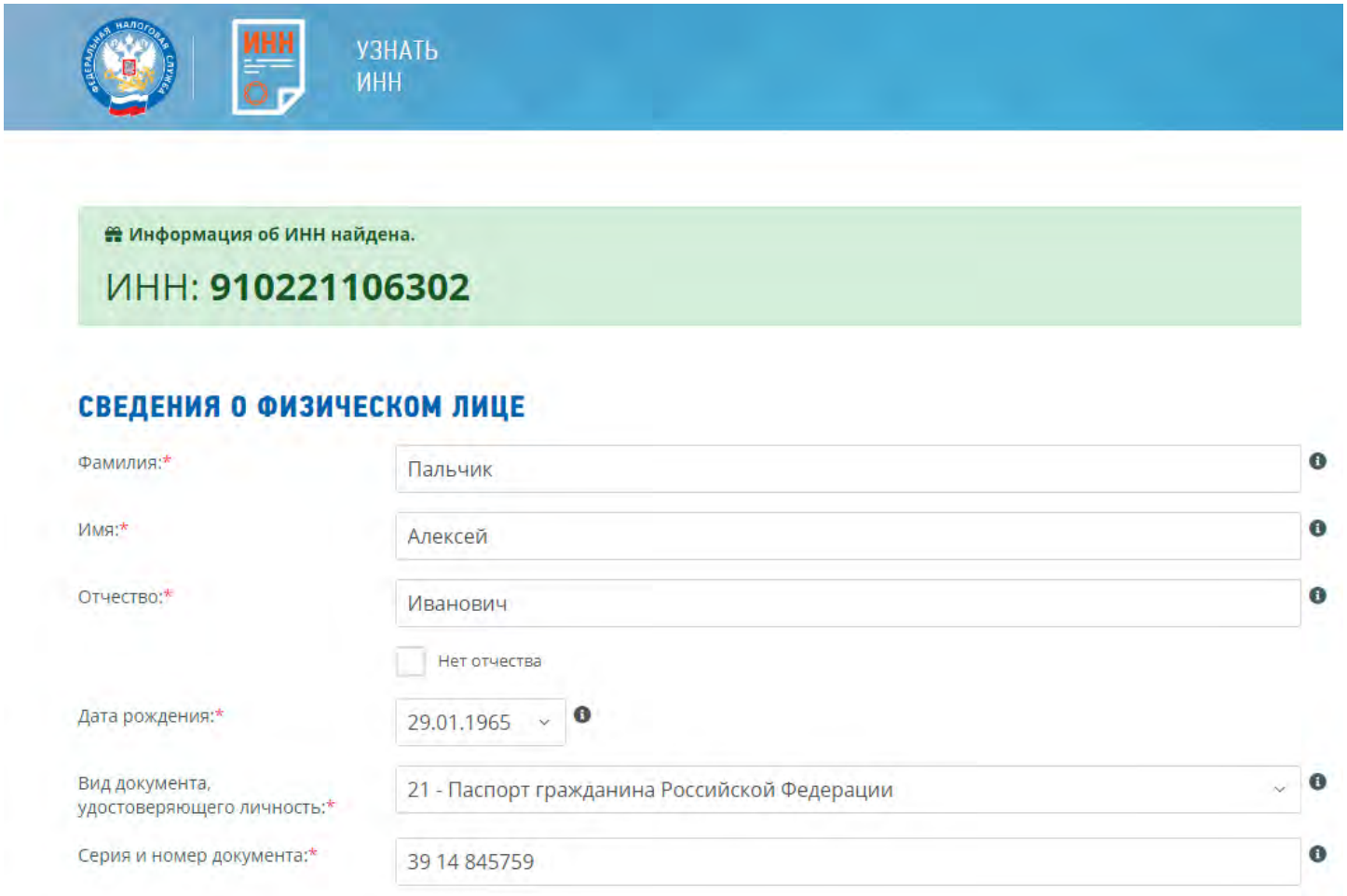

Російський паспорт та ІПН Олексія Пальчика

Таким чином, принаймні один представник компанії, яка володіє літаком Ан-74, що експлуатується "Авіакомпанією "Константа" є колаборантом, який веде активний бізнес в Російській Федерації.

12. "Найбільша інвестиція" в українське авіабудування

Група компаній "Aero-Pioneer" купила "Авіакомпанію "Константа" у Костянтина Григоришина у 2016-му. А, в січні 2017 року вже надіслала українському виробнику літаків Ан-74, Харківському авіазаводу, інвестиційну пропозицію. Пропозиція від імені дубайської "Aero-Pioneer DWC" була надана "Укроборонпрому", в структуру якого входив ХАЗ.

Представники "Aero-Pioneer" пропонували надати фінансування до 150 мільйонів доларів на погашення боргів, відновлення виробництва та продажу літаків Ан-74. В обмін на це вони хотіли повний контролю над рішеннями правління, свого фінансового директора, який би мав право контролювати будь-які фінансові операції, та ексклюзивне право вирішувати питання продажів готових літаків чи їх комплектуючих.

Підписали таку "вигідну пропозицію", нібито, генеральний директор "Aero-Pioneer Group" Хоссейн Мусаві та генеральний директор новоствореної компанії Oriole LTD, американський підприємець йорданського походження Набіл Баракат. Звідки взялися Oriole LTD, сам Набіл Баракат та

такі масштабні амбіції, щодо отримання контролю над українським авіазаводом, було не дуже зрозуміло. Єдиною компанією групи інвесторів, що перебувала в Україні та представляла їх інтереси тут, була “Авіакомпанія “Константа”.

Через сім місяців після “інвестиційної пропозиції”, представники згаданої Oriole Capital Group похизувалися на своєму сайті, що були запрошені на обід з президентом України Петром Порошенком, який перебував з візитом у Нью-Йорку 20–21 вересня 2017 року, після зустрічі з президентом США. На тому самому сайті Хоссейн Мусаві та Набіль Баракат вже були представлені як керуючий партнер та голова компанії Oriole Capital Group відповідно.

Цікаво, що на профілі президента Порошенка в Facebook також є згадка про цей бізнес-ланч 21 вересня 2017 року. Однак, на наявних фотографіях встановити присутність представників компанії Oriole не видається можливим.

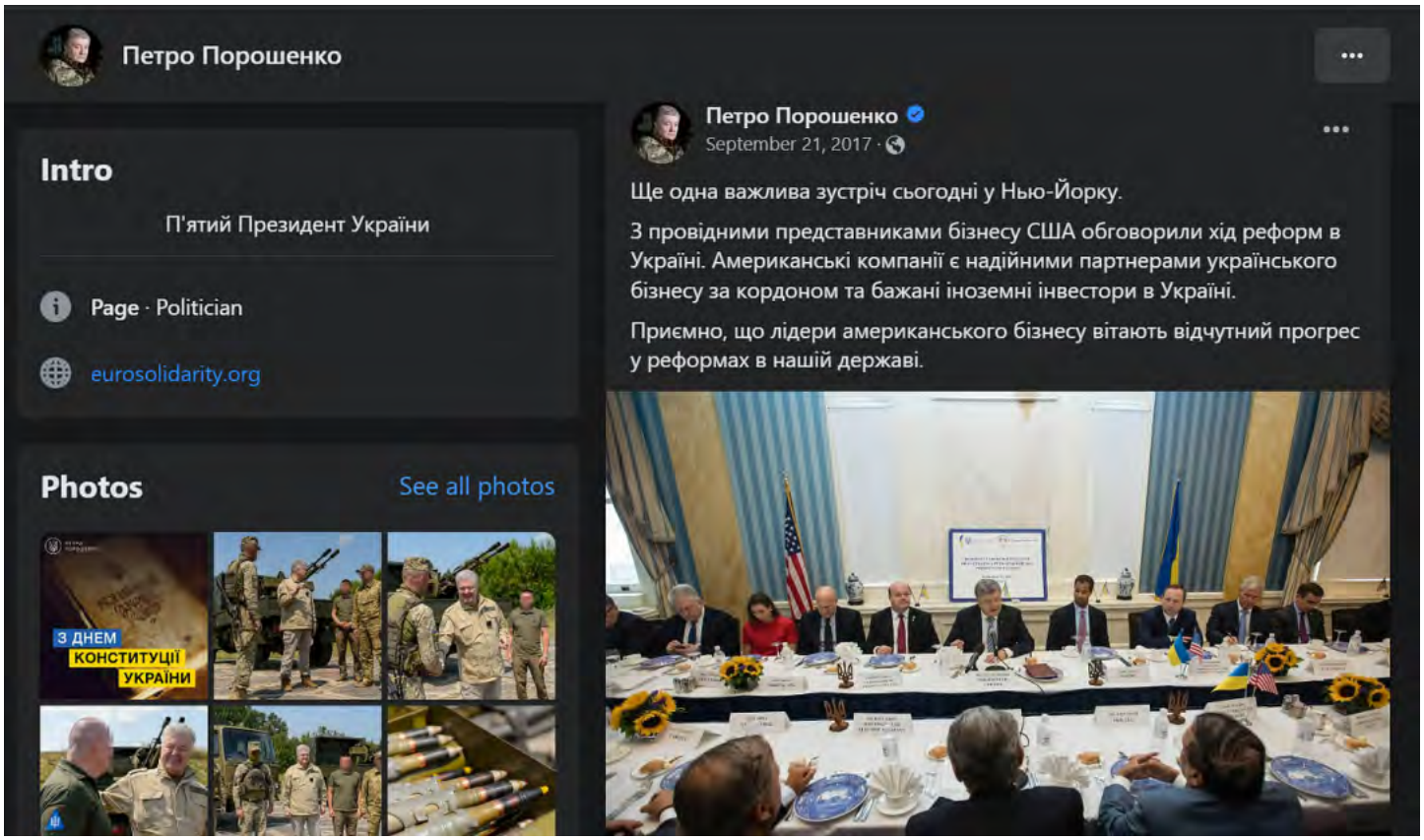

Бізнес-ланч Порошенка в Нью-Йорку

Чи були, чи не були “інвестори” на ланчі з Порошенком достеменно невідомо, але через деякий час після його повернення в Україну, вже 13 листопада 2017 року керівництво “Укроборонпрому” оголосило, що з Oriole Capital Group досягнуто домовленості щодо залучення 150 мільйонів доларів США на розвиток ХАЗ та будівництво літаків.

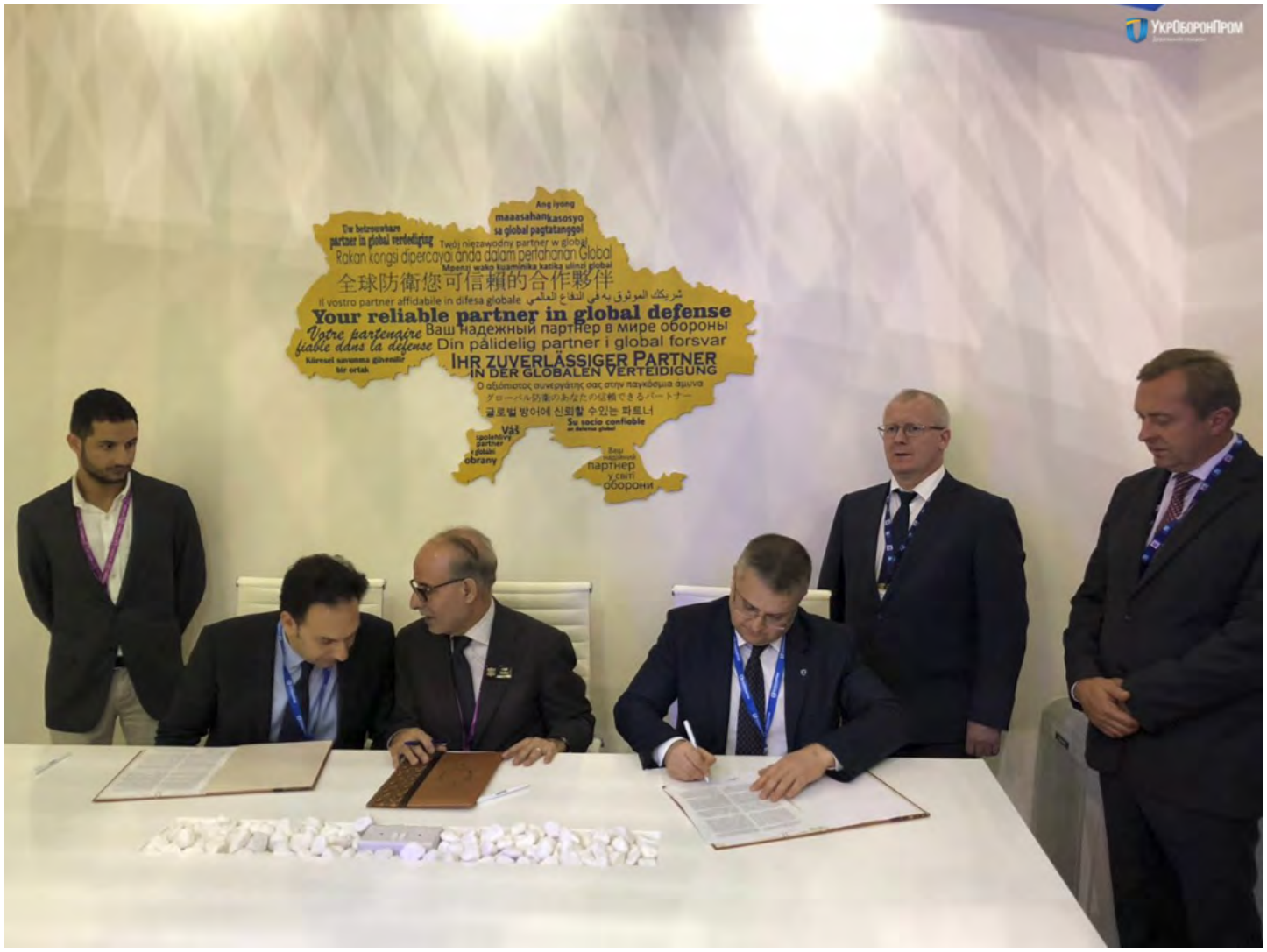

Підписання інвестиційного договору щодо ХАЗ

Одразу після цього OSINT-розслідувач Антон Павлушко опублікував на сайті розвідувальної спільноти “Informnapalm” свої сумніви стосовно спроможності Oriole Capital Group оперувати такими коштами, адже і сайт компанії, і її адреса говорили про те, що це може бути компанія-одноденка, що нагадувало історію з “іспанським лижним інструктором”.

До розголосу підключилися й інші журналісти, що стало підставою для оперативних пояснень з боку “Укроборонпрому”, що Oriole Capital Group — це всього лише “прокладка” створена спеціально під цей проект, за якою стоїть американська компанія Wamar Inc., що, нібито, належить американцю йорданського походження Набілу Баракату.

Про цю компанію також швидко знайшли багато цікавого, включаючи стару презентацію, де йдеться про те, що компанія працює одночасно в багатьох галузях промисловості від енергетики до страхування та має клієнтів в США і на Близькому Сході. Серед клієнтів було згадано і російський “Аерофлот”.

Історія закінчилася класично для України. В вересні 2020 року президент Асоціації “Укравіапром”, голова правління АТ “ФЕД” (Харків) Віктор Попов, сказав у своєму інтерв’ю виданню “Укрінформ” наступне:

“Від Oriole Capital Group авіазавод не отримав ні копійки. Це міжнародні фінансові авантюристи. Сенс цього кабального договору був яким? Ми, можливо, так і було написано, інвестуємо 150 млн, але ви протягом трьох років ні з ким більше не маєте ніяких справ. І повністю припинилися переговори з канадськими партнерами щодо модернізації Ан-74. Почалося повільне вмирання. Я вважаю, що була єдина мета — вбити завод і все розпродати”.

13. Чи складаються десятки співпадінь в цілісну картину?

Поза всяким сумнівом, уся авіаційна та авіабудівна галузь України є, по суті, спадком радянської промисловості. Унікальний літак Ан-74 був розроблений у 70-х-80-х роках, в першу чергу для цілей крайньої півночі Радянського Союзу.

Максимальна частина активностей в авіаційній галузі України 90-х та “нульових” років так само була пов’язана з пошуком можливостей кооперації з російськими партнерами. І, з високою долею ймовірності, Володимир Сівкович та його бізнес-партнери робили все можливе для того, щоб отримати з цього максимальний зиск.

Ймовірно, саме тому, в 90-х роках авіакомпанія “Вітаір”, яку контролювали партнери Сівковича експлуатує шість бортів Ан-74. Інший партнер Володимира Сівковича — Олег Сляднєв — пнеться зі шкіри, щоб отримати адміністративний контроль над виробником Ан-74 — Харківським авіаційним заводом.

Партнери “Авіакомпанії “Константа”, яка, ймовірно, створювалася російським олігархом Костянтином Григоришиним за підтримки Сівковича, в період 2017–2018 років, в складі групи компаній “Aero-Pioneer”, яку представляють йорданський американець Набіл Баракат з Лос-Анджелесу та сирійський американець Хосейн Мусаві, знову намагаються отримати контроль над виробником Ан-74 — ХАЗ, і цього разу їм це вдається. А, в 2021–2022 роках “Константа” отримує в експлуатацію три літаки Ан-74, власники яких мають російський шлейф.

Чи можна вважати усі ці процеси простим співпадінням?

***

№ 1.945

2023-08-25

Ніколов

Я – нонкомформіст. Тому і знаходжу для вас «сенсаційні» історії. Які йдуть поперек мейнстріму. Типу «люди Єрмака крадуть у розпал війни, бо криза – це можливість». Або «вбивство Пригожина посилить Путєна». Вибачте, що порчу вам картинку світу.

Автопереклад *https://www.economist.com/leaders/2023/08/24/prigozhins-death-shows-that-russia-is-a-mafia-state*

***

Смерть Пригожина показує, що Росія - мафіозна держава

Здорова країна використовує правосуддя для відновлення порядку. Натомість Путін використовує насильство.

Коли ми публікували цю редакційну статтю, не було впевненості в тому, що приватний літак Євгена ***Пригожина*** був збитий російськими засобами ППО, і що на борту перебував сам бунтівник і ватажок найманців.

Але всі вірять, що так воно і було, і що його смерть була покаранням з вражаючою жорстокістю, яку наказав здійснити президент Росії Володимир ***Путін***. **І саме так Путіну подобається**.

Якщо пан Пригожин буде визнаний мертвим, пан Путін стане сильнішим.

Принаймні, на даний момент,

1) — він усуне найбільшу безпосередню загрозу своєму 23-річному правлінню.

Але,

2) — ця смерть також викриває зростаючу слабкість системи, яку він створив.

Путін претендує на роль царя великої держави, але насправді його загниваюча імперія, як ніколи раніше, тримається на брехні, хабарництві та репресіях.

І, як показує це вбивство,

— **найвищою владою в Росії є терор**.

Літак Embraer пана Пригожина впав у Тверській області на північний захід від Москви 23 серпня. Він та інші командири групи найманців "Вагнера" були перераховані серед десяти пасажирів у польотному листі.

Пан Пригожин був жорстокою людиною.

— Він розбагатів, працюючи в клептократії, яка оточувала пана Путіна. Він вербував засуджених з російських в'язниць воювати в Україні і відправляв їх на смерть. Його людей звинувачують у злочинах проти людяності, особливо в Африці, де Вагнер заробляє більшу частину своїх грошей.

Ніщо з цього, схоже, не турбувало пана Путіна, який, навпаки, **нагородив пана Пригожина новим бізнесом і додатковими обов'язками.**

Але,

— **все змінилося в червні**, коли **на знак протесту *проти перспективи поглинання* його людей регулярною армією він відвів війська "Вагнера" на відстань до 200 км від Москви**.

1) — Не маючи ані передбачливості, щоб запобігти заколоту, ані сили, щоб придушити його, **Путін був принижений**.

2) — Тому він уклав угоду, і пан Пригожин відкликав заколот.

Падіння літака свідчить про те, що Путін відступився і опинився на вершині.

Дивно, що пан Пригожин цього не передбачив.

— Поки бос Вагнера був живий, він залишався джерелом нестабільності.

— Його смерть і очевидна зневага Путіна до всіх, хто був на борту літака, слугують публічним прикладом для будь-яких інших потенційних царів того, до чого призводить зрада в мафіозному світі, який побудував Кремль.

Усунення Пригожина також посилить контроль Путіна над російською армією, яка явно не змогла зупинити бунтівників у червні.

— Безумовно, не випадково, що того ж дня, коли впав літак, був офіційно звільнений генерал Сергій ***Суровікін***, якого підозрювали в підтримці заколоту ***Вагнера*** в червні 2023.

Тим часом,

— Валерій ***Герасимов***, начальник генерального штабу, і Сергій ***Шойгу***, міністр оборони, ***два лояліста Путіна***, **які були об'єктом презирства пана *Пригожина* за їхні хабарництво і некомпетентність, залишаються на своїх посадах**.

Сили Вагнера можуть бурчати. Деякі з них перебувають у Білорусі, де деспот Олександр ***Лукашенко*** буде дивитися через плече.

Йдуть розмови про другий похід на Москву, але

1) — вагнерівці, швидше за все, оберуть багатство і самозбереження, ніж вірність мертвому полководцю.

Тим часом,

2) — позиції Росії в Африці цементуються корупцією, а не принциповістю.

Попри все це,

— **смерть Пригожина знаменує собою подальший занепад російської держави**.

Пан **Путін є яскравим прикладом того, чому нескінченне одноосібне правління є настільки руйнівним.**

— Чим більше влади концентрується в одних руках,

— тим більше пан Путін, його ***одержимість, примхи і образи*** стають обличчям самої Росії.

Вбивство пана Пригожина продовжує цю похмуру картину.

Після того, як заколоти кидають виклик монополії держави на застосування сили, здорова країна відновлює порядок за допомогою системи *правосуддя*.

Натомість **Путін віддає перевагу показному насильству**.

Але,

— **це не відновить *порядок*, а лише відновить баланс *терору*.**

Це ще більше віддаляє Росію від верховенства права та інститутів, від яких залежить компетентне і стабільне правління кожної сучасної країни.

Це залишає Росію в жалюгідному стані.

***

№ 1.946

Резинков и коррупция *(и Кличко — Ю.Т.)*

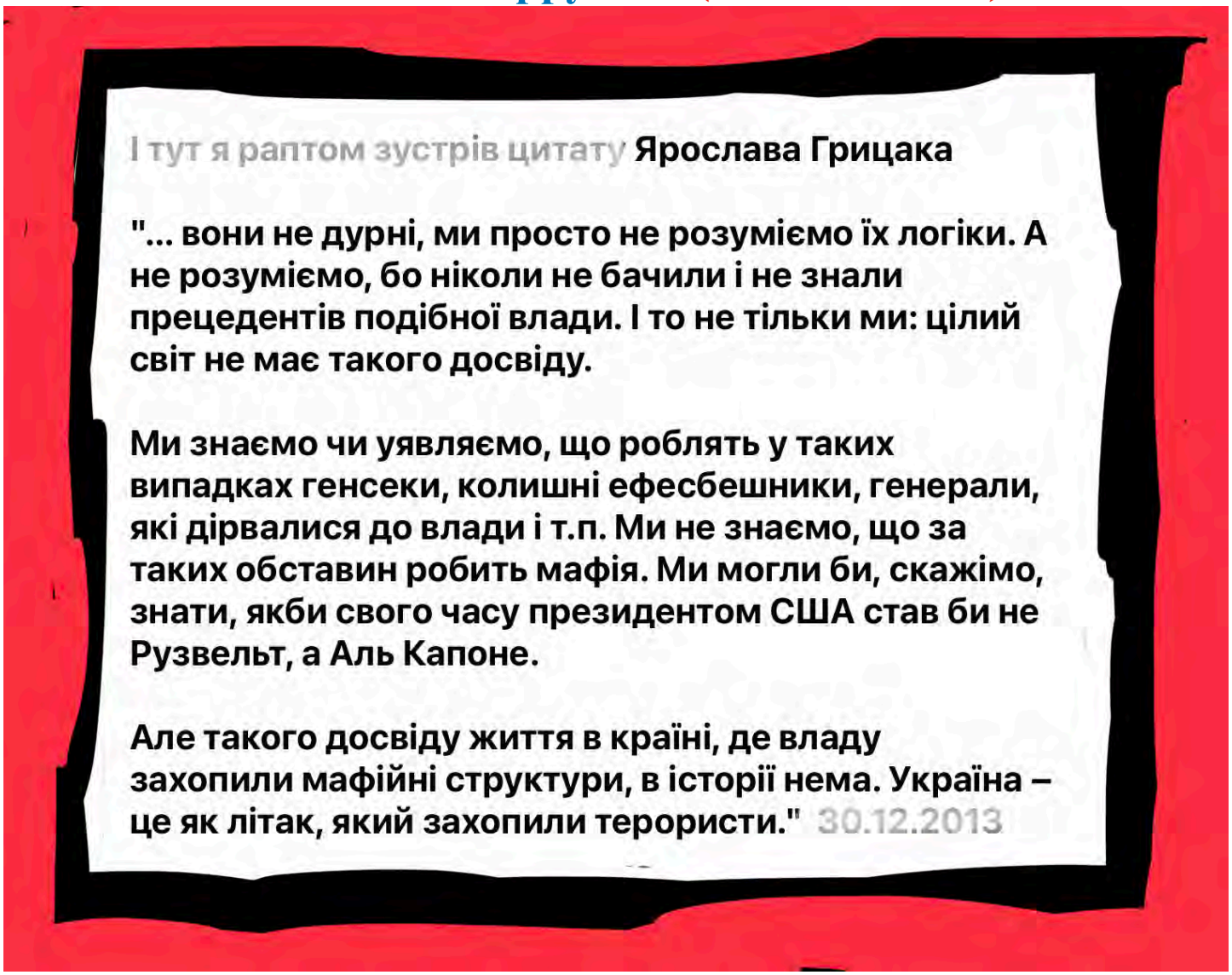

2023-08-29

Хомяк

Сразу признаюсь: **пост не о Резникове, я о нем мало что знаю, а о некотором аспекте коррупции в государстве.**

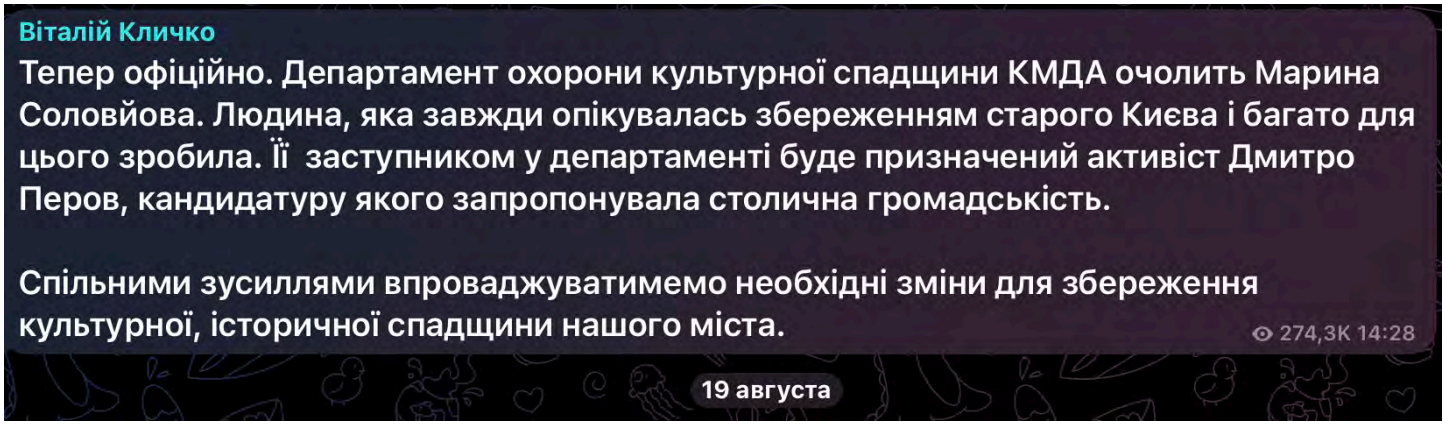

Есть люди которые создают и целенаправлено поддерживают коррупцию. У них нет каких либо ценностных ориентиров. Они на вмех уроанчх и знают как работает система.

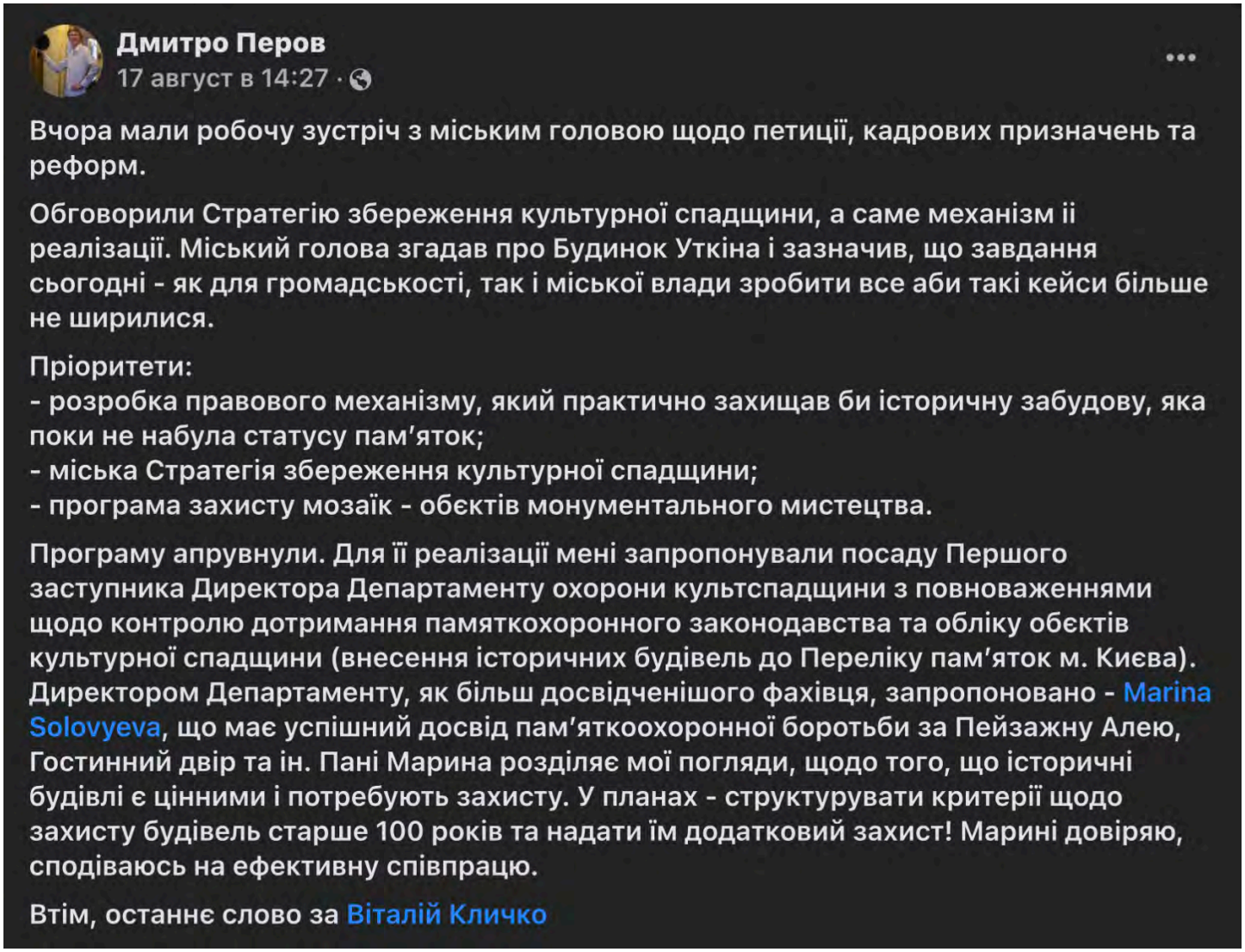

Есть те, приходят в управление системой, ведомые мотивом власти и некоторыми абстрактными представлениям об изменениях.

Но, так как у них нет видения будущего и программы изменений, и они оказываются под ударами конкурентов, они скатываются к простой задаче удержать власть, а не использовать власть для изменений. И становятся лидерами- элементами коррупционной системы (другой же нет). И тогда им крайне важны люди предыдущей группы, опытные профессионалы.

И в такой ситуации, любой власти надо ж как-то реагировать на запрос населения на чистые лица, честность, борьбу с коррупцией и необходимость изменений.

А так как есть на рынке общественной активности такие люди, с доверием общества, или отдельных групп, то таким людям предлагают войти во власть, уже на 2-ом и более нижилежащих уровнях. Их мотивация даёт возможность предполагать что они с чем-то начнут справляться и бороться. А наивный нарциссизм этих активистов и тщеславие создаёт у этих активистов сладкое ощущение "реализации".

И далее два варианта

Лайт вариант:

— такой человек, оказавшийся в системе (текущие задачи, сформированные проекты, финансирование под проекты, сроки и отсутствие времени и людей) и не имеющие программы изменений, очень быстро вынуждены, ради сохранения места, работать по правилам системы. Это приводит к цинизму , а цинизм уже позволяет пользоваться служебным положением в личных целях. Так прекрасные люди ставятся сотрудниками системы.

В хард-варианте,

— некоторому министру или зам-министра или другому руководителю, сразу сообщают вышестоящие или сбокустоящие товарищи, о том, что финансовыми делами, бюджетами занимается вот такой-то человек, вы его не контролируете и не проверяете, мы сами его проконтролируем, а вы занимайтесь тем, для чего вас взяли. Все это в интересах государства, потому как ситуация крайне сложная и нужны финансы чтобы бороться с недругами. Тщеславие и великие идеи собственной реализации не позволяют отказаться, и заставляют согласиться, в надежде сделать хоть что-то важное. И неплохие и интересные люди, сами не причастные к управлению коррупцией, просто закрывают глаза на это, зная что происходит, и сосредотачиваются на своих задачах, и "не смотри наверх".

Естественно, когда юркие журналисты-раследователи обнаруживают финансовые схемы, то вместе с прямыми исполнителями, страдают и публичные фигуры, которым формально эти исполнители подчинялись и на действия которых они закрывали глаза. А обвинить же "старших" товарищей в том что они предлржили такой вариант, нельзя - уничтожат, у них же компромат.

Общественность возбуждена личностью этого, теперь неприятного человека и требует очищения власти. И если давление общественного мнения существенно для рейтинга, только в таком случае, его снимают, демонстрируя борьбу с коррупцией. Демонстрируют эту борьбу именно те, кто эту систему курируют, с гарантиями для уволенного, если не будет говорить лишнего. Вот такая вот политика "новых лиц".

Приходят новые лица и обнаруживают что работать-то им нужно в той же системе…

Для изменения же реального нужно понимание как все устроено, видение что хочу построить, проблематизация (почему новое невозможно) и программа изменений (как справиться с тем что мешает и выстроить новые форматы).

Я никого не оправдываю, я просто о самой системе. **Всегда ж интересен механизм, который сохраняет стабильность системы.**

***

№ 1.947-1

Ви тут «гавкайте, а караван собі йде»…

2025-08-25

Лямец

НБУ продовжує схему з депозитними сертифікатами. Він продовжує "друкувати" гривню, або банки змогли заробити нечувані 22-25% у валюті (курс стабільний, чи ви не чули?).

Більше заробляють лише корупціонери на зразок закупівельників на ЗСУ, та звісно торговці зброєю/наркотиками/людьми.

Дякую пан Богдан ***Данилишин*** за оперативну фінансову статистику. У січні-липні 2023 року:

1. Цитата: "Чистий прибуток банківської системи збільшився до 83,2 млрд. гривень (+15,5 млрд. грн у червні), що перевищує відповідний показник за весь 2021 рік".

2. Цитата: "Чисті процентні доходи банків за 7 місяців 2023 року становили 111,3 млрд. гривень (+40,7% YOY), чисті комісійні доходи – 29,4 млрд. гривень (+16,3% YOY)".

Головне джерело такого надприбутку - звісно, схема НБУ з депозитними сертифікатами.

А оскільки власне я припускаю у цій схемі корупцію, сформулюю так:

> — головне джерело надприбутку - дуже ймовірно корупційна схема нового голови НБУ Андрія ***Пишного*** та решти правління НБУ з депозитними сертифікатами.

Яку частину надприбутків банки добровільно віддали на допомогу ЗСУ? Гадаю, ви знаєте відповідь.

Традиційне питання: чи мають банки заробляти так багато під час війни?

Зазвичай, коли я обговорюю це питання з банкірами, то отримую **три відповіді:**

1. **Чому ні?**
2. **Банки мають компенсувати втрати від "поганих кредитів".**
3. **Банки мають компенсувати втрати у капіталі.**

Якими я бачу відповіді?

(1.) Перефразую: "чому б не крутити схематоз під виглядом законного механізму?"

Ну власне чому ми тоді засуджуємо закупівельників барабанів? Чому засуджуємо закупівельників яєць по 17 та літніх курток під виглядом зимових? Чому засуджуємо торгівців внутрішніми органами людей? Чому засуджуємо наркодилерів? Ну дійсно, Why not?

(2.) А чи є що компенсувати?

Знову ж, звертаюсь до даних пана Данилишина. "Натомість обсяг відрахувань у резерви за активними операціями, який у 2022 році виступав головним чинником погіршення фінансових результатів банків (понад 120 млрд грн), з початку 2023 року залишається помірним (4,9 млрд грн)".

Отже, 5 мільярдів - у таку суму банки оцінили "погані кредити". Порівняйте з прибутком 83,2 мільярди за сім місяців 2023 року. Мінус 5 плюс 83,2 = банки компенсували збитки за поганими кредитами 15 разів лише у цьому році.

(3) З капіталом те саме, хоча трохи складніше.

Цитата: "Рентабельність активів банків за січень-червень 2023 р. становила 6,8%, капіталу – 67,5%".

Тобто, на кожні 100 євро капіталу власники банків заробили цього року вже 0,67 євро.

Цитата: "Позитивні фінансові результати діяльності дозволяють банківській системі України демонструвати високі показники адекватності капіталу, які за результатами липня становили 24,3% для регулятивного та 14,8% - для основного капіталу банків".

Це означає, що немає жодної проблеми з достатністю капіталу банків (окрім "Укрексімбанку", який в мінусах).

Казати, що банкам треба допомогти, бо без допомоги вони просто помруть, - не можна. Якщо припинити схему з депозитними сертифікатами НБУ-Пишного, то в банків буде все гараз.

Отже, усі три аргументи на користь схеми з депозитними сертифікатами не є справедливими.

Ну і нарешті.

Нещодавно НБУ підключив «важку артилерію» у вигляді професора Данила ***Гетьманцева***.

> Той сказав, що жодної схеми не існує, що НБУ просто виконує свою роботу. У перекладі: 22-25% за депозитними сертифікатами - це нормально.

Напевно, що професор економіки має знати такі речі.

У схемі з депозитними сертифікатами дійсно все нормально і законно, окрім штучно завищеної ставки.

НБУ може та мусить проводити операції з мобілізації зайвих грошей, але,

> **1) — він не має залучати кошти у виключних випадках та під найнижчі ставки.**
>
> **2) — Якщо він натомість створює банкам надприбутки та при цьому робить емісію (що провокує інфляцію) - це схема.**
>
> **3) — Якщо там є корупція (а це дуже ймовірно) - то це вже злочин.**

Якщо

> 1) — Данило ***Гетьманцев*** **захищає схему та можливу корупцію**,
>
> 2) — **якщо чинна влада не зупиняє цю ймовірно корупційну схему - це як зі злочином, вони стають співучасницею злочину**.

Панове на фото - вітаю!

після банків НБУ має продовжити "друкувати" гривню, аби компенсувати:

- пану Ахметову втрату "Азовсталі" та ММК ім. Ілліча
- пану Бахматюку втрату виробництва яєць під Херсоном
- аграріям втрати від пошкодження складів із зерном та полів із рослинами
- експортерам добрив - втрати від перекриття портів

Ну і так далі.

За розрахунками уряду України, **втрати економіки нашої країни перевищили 1 трильйон доларів**.

НБУ має компенсувати усі ці втрати. Якщо ви підтримуєте, пишіть + у коментарях

тепер про що мова: мова про схему з депозитними сертифікатами.

Я проаналізував аргумент банкірів, що НБУ має компенсувати банкам втрати за "поганими кредитами", які виникли через вторгнення росії до України.

***

№ 1.947-2

UPDATE до попереднього посту (посилання у коментарі)

Дякую за слушне зауваження одного з шановних дописувачів. Він написав, що левову частку резервів за "поганими кредитами" банки сформували у 2022 році. Я переглянув статистику - дійсно, все так. Нехай валютних кредитів там менше, нехай курсові ризики держава ніколи не компенсувала, нехай, нехай... Рахую наче все ок.

Ось яка виходить математика:

За 2022 рік банки сформували резерви за "поганими кредитами" == 114,3 млрд грн

Якщо виходимо з того, що порахували за курсом 25 гривень за долар, а зараз 38 == резерви зростають до 173,7 млрд грн.

Плюс 5 млрд грн за 2023 рік - і отримуємо суму == 178,7 млрд грн.

Уявляю собі таку логіку керівників НБУ:

1. банки втратили 178,7 мільярдів

2. давайте "надрукуємо" стільки ж та компенсуємо їм витрати

3. запускаємо схему з депозитними сертифікатами

Тепер це не схема, а план благородного порятунку "рядового банкіра"

Тепер рахуємо, що вдалося за схемою:

У 2022 за схемою депозитних сертифікатів НБУ дав банкам == 41 млрд грн

(за іншими даними, 39,3 млрд - але цифру 41 маю з надійного джерела)

За сім місяців 2023 року == 83,2 млрд грн

РАЗОМ станом на початок серпня 2023 НБУ "надрукував" за депозитними сертифікатами == 124,2 млрд грн

Тобто, станом на сьогодні банки ще не отримали від НБУ компенсацію за "поганими кредитами".

Якщо продовжувати тими ж темпами, то за весь 2023 рік НБУ "надрукує" 142,6 млрд грн.

Тож разом із 41 мільярдом від 2022 вийде == 183,6 млрд грн.

Висновок:

— десь до кінця 2023 року «план порятунку банків» спрацює, і схему можна буде скасовувати.

Банки зароблять 183,6 млрд грн, і компенсують втрати за "поганими кредитами" у розмірі 173,7 млрд грн.

Нагадаю, що ці розрахунки виходять з логіки, що НБУ вирішив компенсувати банкам втрати за "поганими кредитами", які виникли через вторгнення росії до України.

Не хочу давати оцінки такій логіці. Це просто математика. Скажу лише так:

Якщо йти за цією логікою, то після банків НБУ має продовжити "друкувати" гривню, аби компенсувати:

- пану Ахметову втрату "Азовсталі" та ММК ім. Ілліча
- пану Бахматюку втрату виробництва яєць під Херсоном
- аграріям втрати від пошкодження складів із зерном та полів із рослинами
- експортерам добрив - втрати від перекриття портів

Ну і так далі.

За розрахунками уряду України, втрати економіки нашої країни перевищили 1 трильйон доларів. НБУ має компенсувати усі ці втрати. Якщо ви підтримуєте, пишіть + у коментарях

***

№ 1.947-3

Валютний ринок та фінансові результати

2023-08-25

Даннилишин Богдан

Збільшення пропозиції іноземної валюти з боку клієнтів банків вищими темпами порівняно зі зростанням попиту на неї обумовило скорочення чистого попиту на іноземну валюту на МВРУ. Відповідно чистий продаж іноземної валюти Національним банком з метою збалансування ринку зменшився минулого тижня до 406 млн доларів США (порівняно із 469 млн доларів США тижнем раніше).

Обсяг міжнародних резервів України залишається достатнім для задоволення потреб країни в іноземній валюті та підтримки стабільності на валютному ринку. Станом на 1 серпня 2023 року міжнародні резерви України за попередніми даними Національного банку досягли 41,7 млрд доларів США (+6,9% або 2,7 млрд доларів США за місяць), що забезпечує фінансування 5,6 місяця майбутнього імпорту.

Крім того, 22 серпня, до держбюджету надійшов сьомий транш у розмірі 1,5 млрд євро в рамках програми макрофінансової допомоги ЄС. У цілому у 2023 році Україна отримала вже 12 млрд євро пільгового кредитного фінансування із передбачених цією програмою 18 млрд євро. Термін погашення кредиту складає 35 років. При цьому відсотки та інші платежі за обслуговування кредиту замість України сплачуватиме Сторона ЄС. Макрофінансова допомога, як і в попередні періоди, спрямовується на фінансування пріоритетних видатків держбюджету, зокрема соціальних та гуманітарних.

Фінансовий сектор

За даними Національного банку у січні-липні 2023 року чистий прибуток банківської системи збільшився до 83,2 млрд. гривень (+15,5 млрд. грн у червні), що перевищує відповідний показник за весь 2021 рік. Чисті процентні доходи банків за 7 місяців 2023 року становили 111,3 млрд. гривень (+40,7% YOY), чисті комісійні доходи – 29,4 млрд. гривень (+16,3% YOY) та поряд із позитивним результатом переоцінки вартості цінних паперів виступали факторами покращення фінансових результатів банків. Натомість обсяг відрахувань у резерви за активними операціями, який у 2022 році виступав головним чинником погіршення фінансових результатів банків (понад 120 млрд грн), з початку 2023 року залишається помірним (4,9 млрд грн). Рентабельність активів банків за січень-червень 2023 р. становила 6,8%, капіталу – 67,5%.

Позитивні фінансові результати діяльності дозволяють банківській системі України демонструвати високі показники адекватності капіталу, які за

результатами липня становили 24,3% для регулятивного та 14,8% - для основного капіталу банків.

Обсяг ліквідності банківського сектору (у формі залишків на коррахунках та у депозитних сертифікатах НБУ) залишався на рівні близько 700 млрд грн, у тому числі понад 500 млрд грн – у депозитних сертифікатах НБУ, в умовах помірних витрат з Єдиного казначейського рахунку Уряду, що були стерилізовані шляхом інтервенцій Національного банку з продажу іноземної валюти. Надлишок ліквідності обумовлює низький попит банків на кредити рефінансування та утримання ринкових ставок на рівні нижньої межі ставок за операціями НБУ.

На умовах програми «Доступні кредити 5-7-9%» минулого тижня банками було видано 668 пільгових кредитів на загальну суму 1,9 млрд грн, у тому числі 462 кредити на суму 1,1 млрд грн – державними банками. Загальна кількість виданих кредитів з початку широкомасштабних воєнних дій на території України за програмою сягнула 35,5 тисяч на загальну суму 135,7 млрд. гривень.

З огляду на пріоритетність цілей воєнного часу левову частку кредитів було видано банками на підтримку с/г виробництва та антивоєнні цілі.

***

№ 1.948

Министерство обороны начало подготовку иска к СМИ и персонажам, которые разгоняют историю о якобы покупке

летних курток вместо зимних

2023-08-25

Копытько Алексей

Мне уже написали/позвонили и ещё наверняка напишут хорошие компетентные люди, которые справедливо укажут, что судиться с медиа в Украине абсолютно бесполезно, даже если ты миллион раз прав. Максимум – через пару лет будет результат «У Рабиновича дочь не проститутка!? Ну, извините?!».

Но и такой результат получить крайне сложно, потому что в суде все резко начинают пояснять, что фраза «я стверджую, що міністр вкрав 4 мільярди!» - это не утверждение, а оценочное суждение, метафора, гипербола, аллегория и использовалось как поэтический приём. И всё время процесса голосят, что попирают свободу слова.

Но проигнорировать нельзя. Потому что становится системой.

Я недаром в среду написал, что на заседании комитета слово «летние» напрочь забыли. Но, видимо, поняли, что без этого историю не вытягивают, и решили не стесняться.

К чему это уже привело. Например, «Суспільне телебачення», которое существует за деньги налогоплательщиков и яростно блюдет стандарты,

сообщает этим налогоплательщикам о турецкой компании, «яка отримала 30 мільйонів доларів від Міністерства оборони за літні куртки замість зимових».

И подобного о «30 млн долларов за летние куртки вместо зимних» полно.

Всё это идёт со ссылкой на ПРЯМОЕ УТВЕРЖДЕНИЕ человека, который зимой опубликовал фейковый российский паспорт важного и эффективного сотрудника Минобороны. Того сотрудника, который тащил программу дронов и курировал реформу, что позволила принимать ОВТ в эксплуатацию не через 2 года, а за 3-5 недель. Но из-за скандала человек был вынужден уйти, а ключевой департамент потом собирали в кучу около 2 месяцев. Что привело к торможению массы процессов, в том числе – и по дронам.

Опубликовавший фейковый паспорт быстренько извинился. Тогда к нему в комменты набежала толпа швондеров, которая начала рассказывать, какой он храбрый и какое сильное решение принял, признав ошибку. Молодец он, в общем.

Беда в том, что цена ошибки и уровень ответственности – просто несравнимый.

Для меня публичная эпопея с куртками прозрачна до безобразия. Это полная калька атаки с выдуманными «яйцами по 17».

1. Сюжету с куртками – год. ГОД

Дело расследуют с октября 2023.

Но его активно проталкивают, как новый скандал. Сознательно дискредитируя всё сделанное Минобороны в сфере антикоррупции и других реформ за полгода.

Когда старую историю начинают через год толкать из всех утюгов - преследуется исключительно медийно-политическая цель.

2. Речь идёт о 180 тыс. комплектов зимней формы. Которые поставлены в полном объёме и официально приняты Командованием Сил логистики ЗСУ (2/3 выдано, около 1/3 лежит в резерве). Есть документ от КСЛ ЗСУ, который подтверждает, что претензий к качеству и рекламаций не было.

Принять под официальный документ летнюю форму как зимнюю невозможно. Это был бы прямой подлог, преступление со стороны военных логистов.

Более того. На секунду представьте, что было бы, если б прошлой осенью-зимой более 120 тыс. военных получили вместо зимней формы летнюю. Не понадобились бы никакие «расследователи», скандал был бы до небес.

3. Для иллюстрации - цитата из решения суда от 14.11.22 (речь идёт об одной из партий формы, которая была задержана на украинско-молдавской границе 3 октября 2022 года):

«…При цьому враховуючи факт, що вилучений вантаж є сезонною (зимовою) формою для військовослужбовців України та є великою партією товару в кількості 2497 шт, зберігання якого через громіздкість є неможливим в кімнаті зберігання речових доказів Могилів-Подільського РВП, а вказані вище транспортний засіб із напівпричепом є габаритним, що унеможливлює поміщення його на територію штрафного майданчика Могилів-Подільського РВП, слідчий вважає, що є доцільним повернути вказані речові докази власникам на відповідальне зберігання».

Т.е., прошлой осенью вопрос - зимняя это форма или летняя - не возникал. Есть масса доказательств, что утверждение «купили на 30 млн летней формы вместо зимней» как минимум манипуляция. По факту – это сознательное враньё.

4. Прошлой осенью полиция начала расследовать дело по факту возможного несоответствия отдельных партий формы требованиям по качеству. Это абсолютно нормальный процесс. Если будет доказано, что умышленно принят товар ненадлежащего качества, виновных надо наказывать.

На практике исполнители контрактов нередко привозят товар ненадлежащего качества. Этот товар не принимают. Касается всего – бронежилетов, шлемов, формы, сухпаёв и т.д. Либо происходит замена, либо происходит компенсация, если товар оплачен. Либо начинаются суды.

Но для начала нужно расследовать дело. А оно почему-то начало кочевать между правоохранительными органами.

5. Теперь вопрос цены.

Цитата из статьи (10.08.23) швондеров, которые запустили эту историю, т.е. это они сами написали:

«Міноборони з наближенням холодів уклало контракт із турецькою фірмою Vector avia hava araçlari на поставку зимового одягу. … Ціна була прийнятною як для зимового одягу. Куртки від турків йшли по 86 баксів. Інший постачальник з Болгарії віз для Міноборони з Китаю куртки по 95 дол.».

Т.е., если приехали зимние куртки – то они поставлены по приемлемой цене. Так утверждают сами швондеры.

Но публично вкручивают историю, что Минобороны заплатило в три раза дороже за летние куртки. Этот мощный вывод сделан на основании бумаги,

которая похожа на турецкий инвойс. Эта бумага датирована декабрём 2022 г. и составлена на турецком языке для подачи в фискальные органы Турции. В документообороте по поводу контрактов с Минобороны её нет, в украинском правовом поле она отсутствует.

Если эта бумага действительно существует, то речь может идти о «ломке инвойса» поставщиком с целью ухода от обязательных платежей (налогов, страховки и т.д.). Но это происходит в Турции. Если кто-то обманул турецкие власти – это не вопрос Минобороны Украины. Хотя МО уже задекларировало, что в случае проверок и/или следственных действий будет открыто для подтверждения фактов.

Поскольку контракт выполнен в полном объёме и КСЛ ЗСУ подтвердило качество поставленной зимней формы, глубоко фиолетово, что это за поставщик. Есть специально обученные органы, которые должны расследовать наличие конфликта интересов и других возможных нарушений.

Существенный момент только один – зимняя это форма или летняя? Больше никаких вопросов нет. Зимняя или летняя. Всё.

Если гениальный бизнесмен купил по бросовой цене/за кэш/украл/выиграл в нарды качественную зимнюю форму в Турции, продал Минобороны и полностью поставил в Украину – он молодец.

Попытки вкручивать Минобороны «ломку инвойса» в Турции как завышение цены в три раза в Украине – это откровенное натягивание совы на глобус.

Итого.

Если в полном объёме поставлена зимняя форма надлежащего качества по приемлемой цене – истории не существует.

Если есть партии плохого качества – нужно их установить и разобраться, чья вина. Поставщика или того, кто принял? Не досмотрели, умышленно сговорились и т.д.

В любом случае – это предмет расследования о (не)качестве зимней формы. А не о подмене её на летнюю и переплате в три раза.

6. Теперь к вопросу, а почему Минобороны покупало форму в сентябре у всех, кто готов был её поставить в сжатые сроки, а не у кристально честного и альтруистичного бизнеса в сияющих латах.

Минобороны не может купить ничего, пока этого нет в официальной потребности от Генштаба.

Минобороны не может купить ничего даже при наличии потребности, если на это не заложены деньги в бюджете на соответствующую программу. И их нельзя заблаговременно спланировать, пока официальной потребности нет.

В апреле-начале мая 2022 г. ГШ выставил потребность на 350К (по памяти пишу, могу ошибиться с точным числом) комплектов зимней формы. Эта форма была законтрактована и поставлена в войска к середине осени согласно плана.

Однако в конце июня потребность была официально увеличена ещё на 650 тыс. Подчёркиваю – ОФИЦИАЛЬНО. Раньше для принятия решений её не существовало.

Деньги на эту потребность реально появились в 20-х числах августа после внесения Парламентом изменений в госбюджет (закон проголосовали 15.08.22, пока подписали, пока довели через Минфин). Сегодня альтернативно одарённые депутаты гневно спрашивают, «а почему раньше ничего не делалось?». Но когда задаёшь им вопрос «а когда вы выделили деньги, которые у вас просили всё лето?», они прикидываются мёртвыми.

Возможности украинского бизнеса не позволяли быстро закрыть этот объём. И по форме, и по обуви. Тот же «Талан» уже был законтрактован по самое немогу. Поэтому покупали ВЕЗДЕ.

Повторюсь. Это было год назад. Сейчас ситуация принципиально иная. Если злые люди не сорвут проторгованное на «Прозорро», то всё будет закуплено в срок и у украинского бизнеса.

7. Самое главное.

В чём суть происходящего?

Атака с выдуманными яйцами по 17 произошла через три недели после того, как Минобороны отстранило бывшего руководителя департамента закупок, реорганизовало сам департамент и ещё ряд эпических цитаделей зла а-ля ГУМР (в недрах которого можно было потерять небольшую европейскую страну). Была зарегистрирована структура, которая готовилась начать выполнять функцию сервисного закупочного агентства по ресурсному (тыловому) обеспечению. Та же модель, что и для оружия.

Шло закрепление реформы, которая демонополизировала принятие в эксплуатацию ОВТ (т.е., ни один бизнес-политический или силовой клан уже не мог отсечь конкурентов на стадии разработки). Это была надцатая монополия, которую сломало Минобороны. А утрата монополии – это больно и обидно.

Для атаки использовали некомпетентного человека, которого по недоразумению считают «известным журналистом-расследователем». Несмотря на то, что он постоянно перевирает факты, путает умножение с делением и не в состоянии прочитать документы, которые ему втулили.

Запускали через одно и то же СМИ, близкое к самому яростному фанату Минобороны среди великих полководцев, а педалировали истерику СМИ двух олигархов.

Сейчас всё то же самое.

Вброс начался на фоне очередной волны слухов об отставке министра обороны. Не получилось зимой – у многих аж свербит сейчас.

Чтобы понять круг интересантов атаки, надо просто записать в столбик, что происходит в Минобороны и что на кону.

1. С кровью происходит согласование кандидатуры руководителя агентства ресурсного обеспечения, который приглашён по инициативе министра. На стороне Минобороны уже всё сделано. Чего с кровью? Потому, что как только агентство заработает, это будет означать, что министр обороны Алексей Резников ПОЛНОСТЬЮ реализовал реформу, которую брал как задачу в момент назначения осенью 2021 года. Это очень дорого обойдётся тем, кто десятилетиями «обеспечивал армию». Также это покажет, что НАСТОЯЩИЕ антикоррупционные реформы проводят те, кто не принадлежит к сонму реестровых антикоррупционеров.

2. В активной фазе атаки с целью дискредитировать возвращение на «Прозорро». И по еде, и по вещёвке.

3. Продолжаются суды по идиотскому запрету для украинского бизнеса иметь прибыль на поставках сектору обороны (по текущим и уже завершенным контрактам).

4. Идёт серьёзное продвижение по цифровизации. Логистика, учёт, процессы в ТЦК и ВЛК. На днях был существенно упрощён процесс получения УБД (до одной бумажки). И подобного немало. Пространства для бардака и воровства становится меньше.

5. Очень важный этап (финишная прямая) по ряду программ с отечественным ВПК. В т.ч. – по дронам. А в этой сфере уже столько жуликов, что можно потерять нить. Процессы, которые уже отстроены, лишают жуликов корма, им грустно.

Это то, что на поверхности, без международки, без импортного и западного оружия.

Это исключительно внутренние вопросы, но по каждому из этих сюжетов нужно давить. Иначе ничего не будет.

Попытка на скандале сбить министра очень рациональна. А вдруг другой министр отзовёт или спустит на тормозах иски на миллиарды? Или откатит

реформу закупок? Или предложит другие кадры? Или не устоит перед монополиями?

Поэтому, всё просто: летние куртки или зимние?

Внутренние реформы немного теряются на фоне Рамштайна и всяких Ф-16, но очень многим сделано больно. Я не представляю и малой доли того, скольким уважаемым людям за последние полтора года было сказано «нет», но даже те крохи, что я знаю, впечатляют. Видимо, стоит рассказать пару историй, хотя дико не хочется тратить на это время.

Минобороны и так сильно замедлилось из-за этой возни.

Те, кто «прыгает сейчас на Минобороны», преследуя свои узкие цели или по незнанию, просто наигрывают тем, с кем МО рубится всё это время.

Ах, да. У нас же ещё война.

***

№ 1.949

Не хотілося бруднити вчорашнє свято пригожиним, але сьогодні треба закрити тему (а закрити її неможливо, бо це, ймовірно, не кінець)

Олена Монова с Olena Monova.
8 мин. ·

Цікаво, ця лиса потороч хоч встигла перед смертю подумати «какой же я лох пєчальний, бабушка!»? Бути таким матьорим уркаганом, вислизати з усіх пиздорізів практично неушкодженим — і в результаті так фатально обісратися.
Бо ж порушив основний принцип хижаків: якщо пішов когось жерти — йди до кінця. Бо якщо почав і не завершив, то зжеруть тебе.
Насправді він здох в ту саму секунду, коли віддав наказ ваґінєрам відвертати геть від Москви. То просто два місяці дали покурити наостанок.

2023-08-25

Пекар

Для початку процитую свою статтю від 30 червня 2023:

«Але можна бути впевненим, що це ще не кінець історії. Двоє силових лідерів не можуть просто розійтися. Якщо один із них переміг іншого (наприклад, погрожуючи його родині), то переможець повинен убити переможеного, або переможений повинен помститися. <...> Отже, у цьому серіалі будуть ще серії.»

Оскільки ми реально нічого не знаємо, то є чотири варіанти, сформовані двома «розтяжками».

1) — Пригожин або живий, або мертвий.

2) — Це сталося або за наказом путіна, або не за наказом путіна.

Отже:

1-1. Пригожин мертвий за наказом путіна.

1-2. Пригожин мертвий не за наказом путіна.

2-1. Пригожин живий, це інсценування за наказом путіна.

2-2. Пригожин живий, це інсценування не за наказом путіна.

Перший варіант вельми ймовірний, і він не служить зміцненню режиму, бо робить для всіх очевидним, що традиційна репресивна машина режиму не працює, а працює лише безпосередня страта. Замість залякування еліт це показує їм, що вони стануть рано чи пізно жертвами терору. І найголовніше -- тепер видно, що слово путіна нічого не варте.

Другий варіант ще гірше, він означає, що вертикаль влади зруйновано. Тепер в небезпеці всі, починаючи з путіна.

Третій варіант найкращий для путіна: по суті, це реалізація домовленості, коли пригожин виходить із гри (думаю, не з порожніми кишенями), а путін зміцнює систему. Але щоб система зміцнилася, треба послати елітам сигнал, що пригожин живий, щоб вони розуміли: слово путіна сильне, на нього можна покластися.

Четвертий варіант означає, що пригожин надув путіна. Не дуже добре для путіна.

Отже, схоже, **це ще не остання серія. Буде вісточка з того світу.**

Навіщо нам всі ці борюкання різномастних покидьків?

Щоб розуміти слабкі точки ворога й вміти пояснити це нашим союзникам, від підтримки яких залежимо.

***

№ 1.950

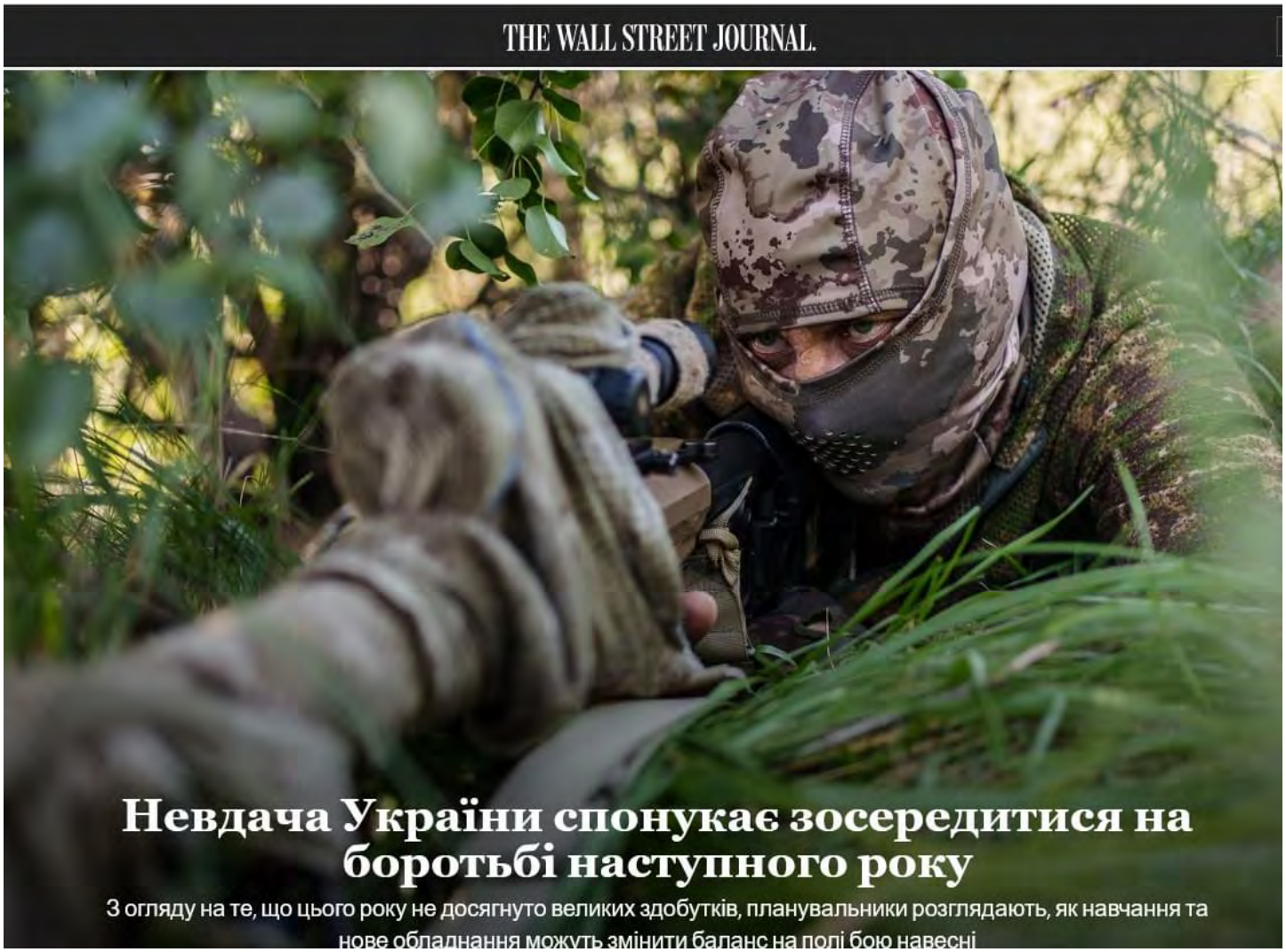

2023-08-13

Ніколов

"Волл стріт джорнел" пояснює своїм читачам (це американський істеблішмент) що український контраступ не взлетів цього 2023 року, але все може вийти наступного 2024 року. Коли і якщо буде достатньо необхідних дальнобоїв.

Це означає, що нас не кинули. Ми маємо подолати супротив ссикливих бюрократів. Ми маємо дожити до перемоги.

Автопереклад https://www.wsj.com/articles/ukraines-slog-prompts-focus-on-next-years-fight-d638cdf7

***

Гасла України фокусуються на боротьбі наступного 2024 року

Нинішня кампанія України з відвоювання території, окупованої російськими військами, може тривати ще багато місяців. Але військові стратеги і політики на Заході вже починають думати про весняний наступ наступного 2024 року.

Цей зсув відображає глибше усвідомлення того, що,

> **— якщо не буде значного прориву, боротьба України за вигнання російських військ, швидше за все, займе багато часу.**

Коли навесні 2023 розпочався контрнаступ Києва, оптимісти сподівалися, що українські війська зможуть повторити свій минулорічний 2022 успіх у розгромі російських сил.

Але,

> — початкова спроба використати нещодавно поставлені західні танки і бронемашини для прориву укріплених російських ліній **провалилася**.

Відтоді просування вперед було повільним і болісним, спираючись на тактику малих підрозділів. **Новий поштовх може бути ще попереду.** Але військові лідери і політики вже намагаються вирішити питання про те, чого можна досягти в найближчі кілька місяців і як підготуватися до затяжного конфлікту.

У Києві та західних столицях побоюються, що політики і виборці можуть почати сприймати війну як трясовину і перестануть підтримувати Україну. Навіть якщо західні прихильники Києва залишаються рішучими, час спливає, а українські війська витрачають боєприпаси, людські ресурси і витривалість у виснажливій боротьбі.

Усі військові кампанії колись закінчуються - навіть у війнах, які тривають роками, - у момент, який тактики називають кульмінацією, або точкою, коли наступаючі війська не можуть йти далі через успіх, перешкоди чи брак постачання.

Зараз мета Києва полягає в тому, щоб його нинішній наступ завершився достатніми успіхами, щоб показати українським громадянам і прихильникам у Вашингтоні, Берліні та інших країнах, що їхня підтримка не була марною і має продовжуватися.

Президент Байден на саміті Організації Північноатлантичного договору в Литві минулого місяця сказав українському президенту і радісному натовпу, що підтримка США залишатиметься непохитною. США, союзники по НАТО і Японія пообіцяли розробити довгострокові плани безпеки для України. Пентагон продовжує постачати Україні сучасне озброєння - останнім часом смертоносні касетні боєприпаси, а союзники підвищують летальність того, що вони постачають, за допомогою таких озброєнь, як крилаті ракети, що запускаються з повітря.

Тим часом вищі військові керівники вже кілька місяців попереджають, що відносно швидкі успіхи України минулого 2022 року буде нелегко повторити.

Генерал армії США Марк ***Міллі***, голова Об'єднаного комітету начальників штабів,

> — неодноразово виливав холодну воду на припущення, що Київ може швидко прорубати сухопутний коридор, який Росія утримує вздовж південного сходу України, або ізолювати Кримський півострів, який Росія захопила в України в 2014 році.

Подібна обережність зараз більш поширена в Білому домі, сказав Іво ***Даалдер***, який був послом колишнього президента Барака Обами в НАТО.

> — «Я думаю, що в адміністрації усвідомлюють, що Україна не поверне собі всю свою територію найближчим часом», - сказав ***Даалдер***.

Американські та інші західні чиновники сподівалися, що значний прорив України може завдати достатнього удару по російських силах, щоб змусити президента Володимира Путіна сісти за стіл переговорів вже цієї зими для серйозних переговорів про якесь врегулювання. На думку дипломатів, шанси на те, що це станеться зараз, здаються невеликими.

> 1) — Замість цього Росія зміцнює свою фізичну оборону в Україні, додаючи більше солдатів і нарощуючи виробництво боєприпасів і зброї.
>
> 2) — Захід також розкручує військову промисловість, що підвищує ймовірність затяжної війни на виснаження.

Швидкі переміщення на полі бою минулого 2022 року та інші швидкі конфлікти з часів Холодної війни могли наштовхнути спостерігачів на думку, що сучасна війна неминуче буде швидкою, кажуть військові фахівці.

Історія свідчить про протилежне:

> **— війни в середньому тривають від трьох до семи років з кількома сезонами кампаній**, кажуть вони.

«Ця війна може бути схожа на Корейську війну, зі швидким просуванням на лінії фронту в перші місяці, а потім відносним застоєм - але для того, щоб обидві сторони це зрозуміли, потрібні роки», - сказав Дмитро Горенбург, експерт з Росії в Центрі військово-морського аналізу, аналітичному центрі, пов'язаному з Пентагоном.

Корейська війна, розпочата в 1950 році, так і не була врегульована і технічно триває, хоча і з тривалим перемир'ям. Напружена демілітаризована зона розділяє добре озброєний Корейський півострів.

Інші приклади для майбутнього України, на які вказують стратеги, включають Близький Схід, де Ізраїль перебуває в конфлікті з палестинцями та арабськими сусідами з моменту створення єврейської держави в 1948 році, і

Північну Ірландію, де насильницька опозиція британському правлінню тривала протягом багатьох поколінь.

Але навіть якщо цього літа не буде прориву, Україна може продовжувати воювати до самої зими. Дощ і сніг можуть сповільнити роботу важкої техніки, такої як танки, але українські війська поки що довели свою ефективність, діючи невеликими підрозділами, часто з легким озброєнням.

«Українські військові продовжують адаптуватися швидше, ніж російські», - сказав Гордон «Скіп» Девіс, генерал-майор армії США у відставці і колишній заступник помічника Генерального секретаря НАТО.

Україна залучила до наступу лише частину своїх найбільш підготовлених військ, і лише деякі з понад 60 тисяч українських військовослужбовців, яких тренували військові НАТО, брали участь у складних маневрах, відомих як загальновійськові операції. З часом все більше українських солдатів і командирів пройдуть передову західну підготовку.

Ця підготовка допоможе їм краще використовувати сучасне західне обладнання. Початкові спроби України використати в наступі європейські танки і американські бронетранспортери не увінчалися успіхом, але до наступної весни Київ матиме і більше західної техніки, і більш кваліфікованих операторів, які нею керуватимуть.

«З часом Україна буде використовувати більше своїх бригад, підготовлених і оснащених за стандартами НАТО, в той час як Росія буде намагатися підтримувати свою інтенсивність вогню і злагодженість дій на фронті», - сказав ***Девіс***.

До середини наступного 2024 року Україна, можливо, також буде літати на винищувачах F-16 американського виробництва, які європейські оператори літаків, в тому числі Данія і Нідерланди, готові передати в безоплатне користування. Зростає тиск на Вашингтон з вимогою надати ракети великої дальності наземного базування ATACMS, а також на Німеччину з вимогою надати крилаті ракети Taurus.

Велике питання навколо F-16 полягає в тому, яке озброєння США можуть дозволити їм нести.

> Росія має зенітні системи, які можуть вражати літаки, що викликає занепокоєння у Вашингтоні, що українські винищувачі будуть просто збиті. Оснащення їх такими боєприпасами, як Joint Standoff Weapon і високоточні бомби Paveway, могло б дозволити F-16 триматись на безпечнішій відстані від фронту.

Захід також може з часом надати більш сучасне обладнання, таке як сучасні безпілотники, здатні здійснювати повітряні атаки. На початку цього року американський виробник зброї General Atomics запропонував Україні два

своїх безпілотники Reaper MQ-9 за один долар - пропозиція, яка зазвичай коштує понад 25 мільйонів доларів. З цієї пропозиції нічого не вийшло, можливо, через занепокоєння з приводу безпеки засекречених технологій на роботизованих літальних апаратах. Reapers можуть нести бомби Paveway і ракети Hellfire.

Проти України, на додаток до погоди, працюють потенційно зменшувані поставки західних боєприпасів і зношеність вже наданого обладнання.

> Гармати і гарматні стволи можуть витримати лише обмежену кількість пострілів, перш ніж тріснуть або зламаються, а важкі військові машини потребують значного технічного обслуговування - навіть якщо вони ніколи не брали участі в боях.

Росія також продовжує зміцнювати свою оборону в Україні, в тому числі встановлюючи нові міни в деяких місцях, які українські війська вже розмінували.

Стратеги, які дивляться на наступний 2024 рік і далі, сподіваються, що з часом - навіть попри посилення Росією перешкод для українських наступальних операцій - українські війська зможуть набути навичок і досвіду, які дозволять їм перехитрити і перехитрити російські війська.

Ставлення політиків до війни в наступному 2024 році залишається предметом широкого занепокоєння, особливо через президентські вибори в США, що відбудуться в листопаді наступного року. Колишній президент Дональд Трамп, лідер республіканців, припустив, що він скоротить підтримку України.

Але багато інших республіканців продовжують підтримувати допомогу США Києву, в тому числі велика кількість сенаторів і багато членів Палати представників, хоча деякі з них виступають за посилення контролю за американською допомогою. Під час голосування минулого місяця щодо оборонних асигнувань п'ять поправок, запропонованих близькими до Трампа республіканцями в Палаті представників, які мали б скоротити допомогу Україні, були відхилені з великим відривом після того, як понад 130 республіканців проголосували разом з усіма демократами за їх відхилення.

«Я думаю, що це дуже добрий знак для підтримки», - сказав Далдер, колишній посол НАТО.

Занепокоєння тим, що така підтримка може зменшитися, якщо Трамп повернеться в Білий дім, посилює тиск на Україну та її прихильників, які мають досягти значних успіхів у наступній виборчій кампанії, якщо це не вдасться зробити цього року.

***

№ 1.951

Незалежність, самостійність та свобода. Суб'єктивні роздуми

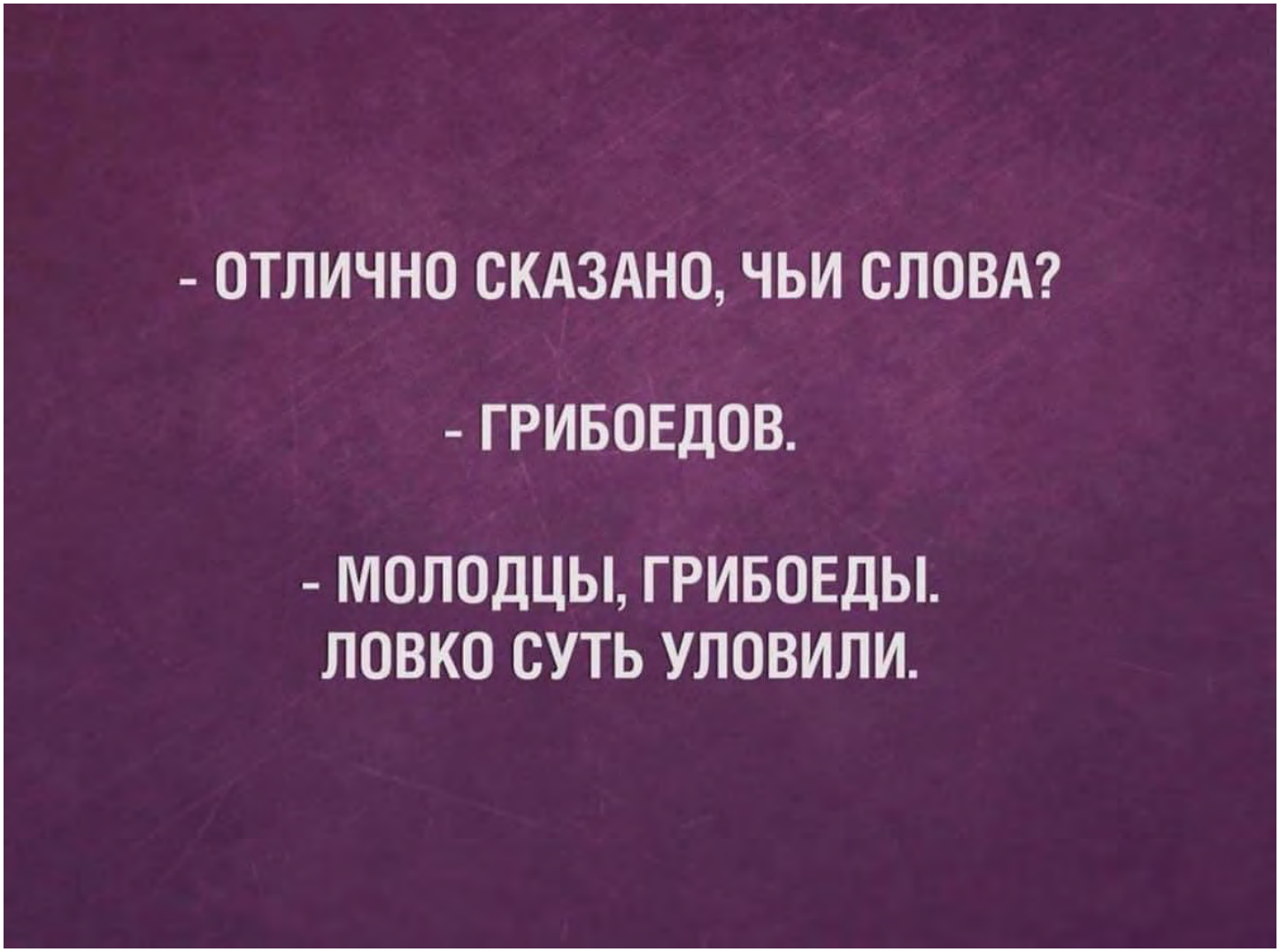

2023-08-23

СЕРГІЙ ДАЦЮК

Війна – це час переосмислювати власну державну незалежність, самостійність та свободу, особливо на 32-му році незалежності України.

Нижче пропонуються дуже суб'єктивні роздуми про свободу в Україні.

Рефлексія авторства. Раб не може писати про свободу. Писати про свободу може той, хто її шукає і постійно намагається відстояти і розширити. Тобто писати про свободу можна лишень будучи внутрішньо вільним і намагаючись

бути вільним в соціальності, опираючись при цьому багатьом спробам цієї соціальності тебе закабалити.

Разом з тим, **я не зміг уникнути досади і розчарування відносно українців за весь період незалежності України**. Чим більше свободи ти прагнеш, тим більш критичний ти до себе та до всіх оточуючих в цій справі. Водночас у мене немає жодного ресентименту з цього приводу, бо я, як і 32 роки раніше, **вірю в те, що Україна та українці стануть і стають свобідними**.

1. За що ми воюємо?

1.1) — За що ми воюємо? Ми воюємо *дзеркально* ворогу?

Тобто якщо ворог воює за денацифікацію і демілітаризацію України, тоді українці воюють за мілітаризацію, тобто отримання достатньо західної зброї і створення своєї військової промисловості, і за нацифікацію, тобто радикальну мовну українізацію, жорстке витіснення російсько-радянської культури з України та відміну російської культури у світі?

1.2) — Чи так це? Чи є цілі України у війні дзеркальними до цілей росії?

Якщо Україна є дзеркало росії у війні, то яка тоді у неї моральна, смислова, перспективна чи навіть трансцендентна перевага? І взагалі, чи можна перемогти своє відображення у дзеркалі?

Припустимо, ми воюємо за незалежність. За незалежність взагалі чи за незалежність від росії? Якщо ми міняємо залежність від росії на залежність від ЄС та НАТО, то тоді вся попередня незалежність – це лукава ідея.

1.3) — Ми воюємо за якусь частину території і за якийсь час: минуле, теперішнє, майбутнє?

Війна завжди спрощує все до частин території та до якось з лінійних часів. Щоб поєднати території та часи, потрібен інтелект, а не війна. Або ж інтелектуальна війна, але не така, яка триває зараз.

Кожен раз в минулому, міняючи залежність від зовнішніх геополітичних центрів сили, українці думали, що вчиняють краще. Думка піти під руку московського царя здавалася свого часу раціональною, бо – одна віра, близькі мови, близькі культури.

1.4) — Може ми воюємо за своє: нація, культура, мова, колективна пам'ять?

1.5) — Чи ми воюємо за інакше: цивілізація, республіка, договірна спільність, інавації та інновації?

Війни за своє програшні, бо своє – категорія відносна. Своє – це лише те, що ти спроможний освоїти. Якщо воно стало своїм без зусиль і не було освоєно, то неможливо перед лицем смерті довести самому собі, що за це треба померти. Формально своє, в яке не були вкладені зусилля розуму, душі і серця, не буде достатнім мотивом для смертельної війни.

В глибині душі ми завжди знаємо, що є своїм, тобто свого розуму, душі і серця. І якщо навіть тисячу разів сказати про неосвоєне, що воно є своє, душа знатиме, що це брехня, що вона до цього не приклалася, і тіло вмирати за це не поведе.

1.6) — Може ми воюємо за ресентимент, за помсту? Може ми воюємо за визнання ворогом провини, покарання, відплату, репарації, компенсації?

Зараз після півтора року повномасштабної війни навіть найбільш вірним націонал-патріотам зрозуміло, що наша незалежність – це товар на ринку залежності: або росія, або Захід, або Китай.

Незалежна Україна – хороша мрія, але на практиці – це ілюзія. Прагнути незалежності без самостійності – це значить міняти одну залежність на іншу: залежність від Росії – на залежність від Заходу.

1.7) — То за що ми воюємо: за безпечну і по суті рабську незалежність чи небезпечну свобідну самостійність?

1.8) — Чи може все-таки ми воюємо за свободу?

У нинішній війні гине ілюзія несамостійної рабської незалежності.

У цій війні народжується можливість небезпечної відповідальної самодіяльності чи навіть самостійності або свободи.

2. Короткий суб'єктивний виклад історії незалежності України з 1991

Спочатку ми відмовились від ядерної зброї і в Декларації суверенітету заявили, що основа нашого суверенітету – нейтральність, неучасть у військових блоках та неядерність. Потім на основі цього уклали Договір з росією, де закріпили норму "не чинити дій проти інтересів один одного". А потім після Помаранчевої революції 2003-2004 років радикально змінили курс – на вступ до ЄС та НАТО, потім цю орієнтацію після

революції Гідності 2013-2014 року внесли в Конституцію, що суперечило Декларації, на яку Конституція посилається.

І коли росія сказала нам, що це суперечить нашому Договору з нею, ми робили вигляд, що "я не я і хата не моя".

Замість того, щоб захистити військовою потугою зміну свого вільного вибору, ми почали боротися за правильну мову, правильну культуру, правильну колективну пам'ять.

Більше того, **коли росія розпочала війну за Крим і Донбас, ми замість того, щоб нарешті відродити військову промисловість, знищили залишки танкобудування, суднобудування, ракетобудування, зруйнували літакобудування, закрили очі на знищення агентами росії складів з боєприпасами.** Ми воювали не дуже активно, стали намагатися торгувати суверенітетом дипломатичним чином і захотіли пропетляти, щоб вступити у ЄС та у НАТО.

Коли зрештою це не вдалося, і росія вдарила на випередження, ми почали вимагати від Заходу зброю, посилаючись на нікчемний Будапештський меморандум.

В жоден момент короткої історії незалежності України ми не прагнули свободи і самостійності – ми лише шукали нового захисту, нового способу перекласти відповідальність на когось.

Історія української незалежності – це історія безсоромної зради самих себе, історія архаїзації, історія рабства, історія ресентименту, історія відчаю та розпачу, історія невідворотності війни з росією.

3. Суб'єктивний погляд на нашу національну ідею в контексті історії незалежності

Найголовніше в цій короткій історії незалежності – ми не взяли на себе відповідальність за незалежність, бо в усьому у нас винна росія.

Два Майдани – неуспішні спроби взяти відповідальність лише за внутрішні конфлікти, але не за відносини з зовнішнім світом, і зокрема з росією.

Нас як геополітичного суб'єкта в нашій історії незалежності не було.

Ми вважаємо, що не винуваті.

Народжений повзати літати не хоче. Якби лише не міг, але хотів, то рано чи пізно зміг би. Але не хоче.

Нам не треба повносправної свободи, ми – раби нації, раби держави, раби олігархату.

Всю техніку і радянські технології ми проїли, бо все радянське не любимо. Ми тут в Україні готові вирощувати рапс, соняшники, бурячки і зернові. Усіх інтелектуалів, професіоналів, талановитих і здібних ми будемо ненавидіти, бо вони є культурно підозрілі, іншомовні, чужі.

Наша незалежність по-простому – це право на ненависть та помсту чужим.

Усю власність нехай беруть олігархи, а всю владу – політики, бо ми в цьому нічого не тямимо. А як раптом – війна, то Захід дасть нам зброю і гроші, бо у Заходу є цінності.

Усі західні гроші ми розкрадемо, бо сильна нація лише тоді, коли сильне обійстя, багата сім'я. Воювати будем не за свободу, а за нових господарів – ЄС і НАТО, які прийдуть і порядок наведуть, покарають олігархів та злодіїв.

Похід України в ЄС та НАТО – це таке саме небажання бути свобідними та самостійними, як похід під руку московського царя за часів Богдана Хмельницького.

Для всіх критично мислячих створимо ритуал публічного самолюбування, і якщо хто на заклик "Слава Україні!" не відповість "Героям слава!", то будем його підозрювати, ненавидити і шельмувати.

Я от думаю, може на заклик "Слава Україні!" почати відповідати "Слава вільним українцям!" чи "Слава самостійній Україні".

Славити мертвих героїв звичайно треба. Але найбільш важливо згадувати тих живих, хто готовий жити і відстоювати свободу, а не лише готовий померти за свободу.

Ті, хто втекли з України, бо не можуть далі так жити, і ті, хто померли, бо не можуть далі так жити, дуже подібні – подумайте над цим, якщо можете думати, а не лише ненавидіти усіх, хто не такий, як ви, і усе, що не розумієте.

4. Чому Україна так і не стала самостійною в умовах незалежності?

Незалежність в розумінні українців – це всього лишень незалежність від росії.

В ідеї незалежності українців зовсім відсутнє уявлення, що незалежність – це загальна якість, тобто незалежність України – це не лише від росії, але

і від Заходу, від ЄС, від США, від Китаю, від МВФ, від НАТО, від тотальності олігархії та державного диктату, від нації як єдиного способу усуспільнення, від споживацтва, від цифрового контролю і т.д.

Незалежність – це "свобода від".

Осмислення "свободи для" в Україні так і не відбулося.

І не тому, що ніхто нічого не пропонував. Пропонували – і стратегування, і цивілізаційні засади, і інаваційну Конституцію, і екопросторове партнерство, і космічну експансію і багато чого іншого. Але перемогла установка "Захід прийде, порядок наведе".

Навіть зараз при спробі лише заговорити про відповідальність українців за війну, більшість прямо кажуть – ми несуб'єктні і несамостійні, тому жодної відповідальності за нашу війну не несемо.

Відповідальність ми інтерпретуємо лише як провину і одразу ж перекладаємо на когось. Уявлення, що є відповідальність поза комплексом провини, нам не властива.

Весь час незалежності Україна не могла відважитись на самостійність – постійно вагалася і мов п'яний хиталася, куди ж його податися.

За часів незалежності підкуп українських еліт йшов з двох боків – з боку росії та з боку Заходу (ЄС та США). Але Захід робив це легально, через гранти, кредити, освіту та технології, до то ж пропонував ще і позитивні смисли та перспективи. В той час як росія підкуповувала українські еліти через корупцію в бізнесі енергоносіїв та тіньові торгові угоди і при цьому пропонувала дуже сумнівний "русский мир", застарілі освіту та технології, що не мало жодної привабливості, бо все то було для нас знайоме і відразливе.

Оскільки в традиції українців обирати лише чужі смисли та перспективи, а власних інтелектуалів підозрювати, шельмувати та ненавидіти, то мова йшла лише про вибір з двох альтернативних чужих світів – який з них назвати своїм. Зрештою ми спромоглися своїм назвати Захід, але в своїй корисливій уяві не як західну цивілізацію, а як доброчинних партнерів, які допоможуть у війні і яких можна доїти після війни.

Самостійність українців здебільшого дуже проста, поверхнева, прагматична. Самостійність, яка сягає глибини, безмежної ширини і має найбільш можливий масштаб, українцям не властива.

Архаїчне українство – завжди вторинне, мале, приземлене, тому несамостійне.

Націонал-патріотична пропаганда сьогодні майже нічим не відрізняється від радянської. В ній – якщо воля, то до життя чи до практичних корисних дій. Якщо вольності, то в дуже авторитарному суспільстві, яке нагорі має Бога та націю. Мислення заборонене пророками, уява скута прагматикою, віра поневіряється в лещатах традиції, патія згорнута до очевидного.

Самостійність українства – не так, що ми одні у цілому світі, і цей світ ми зробимо своїм, а "наша хата скраю з садком вишневим коло хати". Оце і увесь український світ.

Допоки в Україні домінує архаїчне українство "за своє", нам не бачити українства "за волю і вольності", не кажучи вже про свободу.

5. Чи прийшов час українцям декларувати свободу?

На "Хвилі" Олекса Крижаний написав статтю про необхідність нової Декларації суверенітету України "Декларація свободи".

Я щиро думаю, що ще не настав час декларувати нашу свободу, бо війна показала, що свобода – це найперше, що українці зраджують у важкі часи.

Більшість українців воюють за своє та за своїх. А хто ж воює за свободу?

Неприємна правда, що за свободу у війні росії з Україною найбільше воюють російськомовні українці, бо саме вони – за те, щоб вільно вибирати мову, культуру, колективну пам'ять.

Поки українці воюють здебільшого "за своє", вони не воюють "за свободу", і вони не можуть її декларувати. Свобода – не своя, вона всіхня. Свобода – це "за нашу і вашу свободу", а не за свою.

Але якщо ми все-таки відчуваємо належність до західної цивілізації, то ми маємо осмислити саме свободу – її засади, смисли, перспективи та причини уникнення.

6. Що таке свобода?

Сама по собі свобода не є ні смисл, ні мета, ні гідність.

Свобода суть лише умова цього всього. Але без цієї умови всього цього нема – ні гідної перспективи, ні позитивного смислу, ні масштабної мети.

Свобода – не «абсолютний принцип», тому що абсолютно свобідно можна вибрати «рабство».

Саме тому ми доволі часто стикаємось з рабами нації, рабами класу, рабами гендеру, рабами раси, рабами віку, для яких їх рабство і є прєдєльною гідністю.

Свобідна гідність або гідна свобода є нерозривною парою, де вільне уявлення про гідність не зводиться до соціального абсолюту.

Відтак, усі гідності, навіть гідність людини чи гідність людства, переважаються гідністю істоти, як такої яка сприймає трансцендентний Поклик.

Свобода завжди визначена і соціальна, а от гідність може бути і трансцендентна, хоча у відношенні до соціального скоріше трансцендентальна.

Свобода важлива тому, що через соціальну множинність і різноманітність гідності вона суть шлях з соціальності до спонтанної трансцендентності Поклику.

Трансцендентна гідність виникає через усамістнення та істотування, де самість постає множинно через самостійність, самоактивність і навіть через подолання самої самості – в несамостній істотності.

Жоден соціальний груповий егоїзм не сягає ні усамістнення, ні істотування. І на істотні питання "Навіщо?", "За що?" соціальний егоїзм відповідей не дає, окрім як – "за своє". Відповідь же трансцендентної гідності – "за інакше". Відповідь свобідної гідності – "за соціальне право на інакше".

Втеча від свободи – це прояв обмеженої соціальністю гідності. Адже свобода – лишень можливість виходу за межі соціальності.

Імперія та нація – просто різні обмеження і різна несвобода.

Хочемо в Європу – станьмо Європою самостійно. Хочемо в НАТО – станьмо сильними самостійно. Ключове тут – станьмо самостійними.

Але ми не хочемо самостійності. Ми хочемо незалежності за чужий кошт.

7. Свобода трансцендентна та соціальна

Повносправна свобода не має класифікацій. І всі розрізнення свободи – це способи її нормативного обмеження. Водночас свобода – не сваволя, тобто не своя воля, бо це також багато чого, окрім волі.

Розрізнення на свободу волі індивіда, суспільну свободу, духовну свободу – це

розрізнення за способами контролю суспільства, а не за суттю чи змістом свободи, яка являється в орієнтаціях на соціальність і за межі соціального.

Свобода в соціальності проявляється як проекція, але являється істотно на шляху до трансцендентного, божественного, Поклику, Інакшого. Приземлене в орієнтації на соціальне завжди закріпачене, рабське, ресентиментальне. Приземлене між людськими істотами завжди дурне, потворне і зле, причому без будь-якої рефлексії та ще й з самовиправданням: природне не є потворне.

Лише в трансцендентній орієнтації ми можем розрізняти красиве і потворне. В чисто соціальній орієнтації все природнє – красиве, навіть смерть і муки.

Перебування самості, душі чи Атмана істоти не має смерті, бо перебування – не життя. Але життя лише тоді стає повноцінним, свобідним, перетворюваним і переображуваним, коли орієнтується за свої імманентні межі.

З соціальної точки зору, свобода не може бути одноманітною, в єдності, одномовності, однокультурності, соціальній мономодельності. Свобода буває лише в різноманітній множинності, договірній спільності, багатомовності, мультикультурності, полімодельності.

Свобода – це не те просте, що ми за нею повсякчас бачимо. Свобода є завжди визначена і соціальна за своїм проявом, але в чому суть свободи?

Суть свободи у доступі вільного суспільства до трансцендентного та загалом інакшого через деяких індивідів, які на собі втілюють множинну та різну свободу: спонтанне мислення, необумовлена воля, віра широкого горизонту, протуберативна патія, несподівана інтуїція, відв'язна уява, невловиме прозріння суті, невизначеність і недіяння, шукане і несподіване просвітлення, служіння і навіть життєве спрощення, але так, що ніщто з цього не упосліджується, має місце, творить відношення.

Соціальна свобода – це свобода в тому числі виходити за межі соціальності. Соціалізація свободи – це занепокоєння гідністю та активністю свободи, а також легітимація її агентів у суспільстві прийняття усіх позаправових ризиків, що з цим пов'язані.

8. Соціальна парадоксальність свободи

Парадоксальність свободи у тому, що вільні індивіди прагнуть до спільного чи навіть солідарного захисту своїх і чужих свобод, а фанатично віддані ідеї, релігії чи ресентименту індивіди не просто не бажають свободи і забирають її у тих, хто воює поряд, але і не прагнуть свободи для тих, з ким воюють.

Поневолення ворога несе неволю і тому, хто поневолює.

Де свобода ініціативи солдата, командира середньої ланки, де добровільне взяття на себе відповідальності за спільне, там перемога.

Де домінує груповий примус до війни за своє, де мотивація ненависті і помсти переважає холодну лють та стратегічний розрахунок, де фронт не довіряє тилу, а тил не підтримує фронт, там поразка.

Свобода вільних завжди перемагає рабів нації-імперії-держави. Гуманітарна і мовно-культурна неволя завжди втрачає інженерію, технології та інтелект.

Страх смерті породжує гуртування. Нездатність гуртування спільності через мислення веде до гуртування тваринної свійності. Причому свійність веде до страху повноцінного життя як страху інакших, чужих. Інші – це пекло (Сартр), інакші – свобода.

Єдність у страху життя узагальнюється в надцінну ідею окремішності: роду-клану, групи, нації, класу, раси, гендеру і т.д.

Єдність у окремішності дозволяє подолати страх смерті, але не страх життя.

Окремішність породжує гнів до чужих. Повторюваний як окремі спалахи гнів узагальнюється в ненависть, до якої підшукується об'єкт, предмет чи суб'єкт.

Тут можна згадати афоризм Майстера Йоди: "Страх народжує гнів; гнів породжує ненависть; ненависть – запорука страждань."

Приступи страху живлять неконтррльовані спалахи гніву, які живлять раціоналізовану через окремішню єдність ненависть.

Так виникає ресентиментальний комплекс: плач, прокляття, підозра, заздрість, ревнощі, злоба, злопам'ятність, зловтіха, ненависть, помста.

Вихід з ресентименту – через подолання страху повноцінного життя.

Лють контрольована, благородна, є подоланням усіх страхів через осмислення та рефлексію і зживання її позитивними смислами та перспективами.

9. Втеча від свободи

Втеча від свободи ***Фромма*** має бути переосмислена. Невпевненість, тривога, відчуженість, яку ***Фромм*** розглядає як основу втечі від свободи, має бути узагальнена як страх повноцінного життя, страх множинної різноманітності,

страх інакшого. Істота діє між біологічними причинами за ***Фрейдом***, соціальними причинами за ***Марксом*** і трасцендентними устремліннями.

Лише трансцендентальність істоти, тобто поєднання іманентного біо-соціального та трансцентного, дозволяє долати усі страхи. Трансцендентальність – це сукупний виклик для мислення, волі, віри, патії, інтуїції, уяви, який приймають далеко не всі. Більшість прагнуть соціальної єдності роду-клану, групи, нації, класу, раси, гендеру і т.д. для подолання страху смерті, але при цьому не долають страх повноцінного трансцендентального життя.

Прийняття сукупного трансцендентального виклику істотою власне і є орієнтацією свободи, що породжує цікавість, пошук, дослідження, творчість, винахідництво, зміни як перетворення і переображення.

Втікачі від свободи – шукають захисту (рабства) у окремішностях і для виправдання втечі слугують державам, олігархам, корпораціям, церквам, партіям і т.д.

Військові, медики, поліцейські, пожежники і навіть матері, які народили багато дітей, можуть стати героями. Подолання страху смерті чи самої смерті – це героїзм.

"Це найбільша слава для кожного народу, коли на таблиці його героїв записано якнайбільше імен. А все ж треба пильнувати, щоби не було їх надто багато в порівнянні з наслідками їхньої геройської праці, в порівнянні зі здобутками цілого народу". Коновалець Є. "Причинки до історії української революції".

Героїзм почесний, але це ще не благородство.

Благородство прагне творчості в усьому, спонтанності, краси, істотного добра, прозріння суті, допускає і шукає інакше. Окремішня єдність користі бажає незмінного, свійного, архаїчного, героїчного, не просто любить лише своє, а й ненавидить чуже.

Страх трансцендентного та інакшого – ось причина втечі від свободи. Уникнення блага задля користі, уникнення складно-договірної спільності задля очевидної єдності – ось внутрішня мотивація цієї втечі.

Страх трансцендентного та інакшого – це страх змін, уявно-мислительно-етико-естетичний комплекс меншовартості.

Це скута уява, занормовано-спрощене мислення, нетрансцендентний ригідно-конформістський етос, архаїчно-потворне-що-нав'язується-як-прекрасне. Тут

не лише інакше, але і просто незвичне таврується як підозріле, чуже і неприйнятне.

Комунікативний габітус свійності – дискомунікація (срач). У срачі спливає лише хамське та потворне, там не немає свободи.

10. Деякі аспекти українського розуміння свободи

Є принципова відмінність між свободою та волею в українській культурі.

Воля (воління) суть індивідуальний, активний, здебільшого невизначений і тому часто необумовлений прояв наміру, який ототожнюється з волею (синонімом свободи) як можливостями активності воління всередині такого наміру.

Воля як воління і як свобода в українській мові збігаються за звучанням в слові "воля". В цьому є переваги – відсутність дистанції між волінням та можливостями. Але є також і недоліки, бо це дозволяє недооцінювати свободу мислення, волі (воління), віри, патії, інтуїції, уяви і т.д.

Вольності – це суть прецедентні активності прояву різних воль, які можуть мати соціальні обмеження через заборону та дозволи.

На відміну від волі свобода – це визначене середовище різноманітно-множинних можливостей, які ще не означають активність волі у спрямуванні на те, щоб бути свобідним, бо можна абсолютно свобідно вибрати і знову раз по раз вибирати рабство. Відтак в західній традиції доводилось завжди додавати, що свобода поєднується з занепокоєнням про свободу (К'єркегор) чи свобода – це усвідомлена необхідність бути свобідним (Гегель).

Воля здебільшого сильна, довга, одноманітна, тому і неповоротка. Воля без мислення може добре триматися доволі простими засобами, серед яких ресентимент злопам'ятності, помсти, зловтіхи і ненависті – найбільш частий і масовий.

Воля в союзі з мисленням так само сильна, але гнучка і відносно коротка. Воля в союзі з мисленням і вірою стає сильною, гнучкою і довгою. А якщо до цього долається ще і патія з інтуїцією та уявою, то воля стає різноманітною, творчою та перспективною.

Тут мова важлива. Більшість свобод самоактивні та самодіяльні. Невизначеність і недіяння самовстановлені та несамостійні на шляху. Служіння – самостійне, а спрощення – самообмежене.

Чи була усвідомлена свобода в минулому України як важлива якість, як благо?

Чи було українське козацтво – прикладом свободи, волі та вольностей? Це дуже непросте філософське питання, особливо в контексті того, як козаки втратили свою позірну свободу. Чи взагалі мілітарна організація козацтва може слугувати прикладом свободи цивілізаційного масштабу? Бо для авторитарної націоналістичної ідеї організації козацтва досить. А от для цивілізаційної свободи козацтво – це щось дуже спрощене і неповноцінне.

Свобода в Україні – це щось своє, як от своя воля, свої вольності. Українці не можуть узагальнювати свою свободу на весь світ. В уяві українців – ворог заслуговує помсти, покарання і знищення, але не свободи.

Україна і українці ніколи не просували архетип свободи (волі і вольностей) для всієї планети.

Що такого є в архетипі українців, що заганяє їх в ресентимент, забирає волю, змушує тікати від свободи?

Я довго думав над цим. Зрештою, мені здається, що наш дар і наша перевага – це і є наше прокляття.

Архетип свободи українця – це "земля і воля": приземлене мислення, уява, яка не літає, заземлена воля, з землі виросла віра, закопана в землю патія, навколоземельна інтуїція, стихійна земляна краса і абсолютна неспроможність до змін, уникнення інакшого, безсмисленість і безперспективність всякого істотного.

Земля зрештою ніколи не творила свободу, лише кріпацтво. Лише неземне у сполуці з земним може принести свободу, у тому числі і для землі.

Вірш Михайла Петренка "Дивлюсь я на небо та й думку гадаю" зі словами "Чому мені, боже, ти крила не дав?" – архетипічний для України.

Ліна Костенко у вірші "Крила" ще більш радикалізувала питання.

"А як же людина? А що ж людина?
Живе на землі. Сама не літає.
А крила має. А крила має!
Одна справа – не літати, бо крил нема, а інша справа – не літати, хоч крила є.
Оце – справді архетипічна фундаментальна проблема українства: "жити на землі, мати крила, і не літати".
Насправді цей принцип для українців має звучати так "Сама земля – це лиш

неволя, бо воля земного – у неземному".

Неможна відмовлятися від дару землі, але потрібно віднайти інші неземні дари, бо зрештою навіть землю земним не зберегти.

Міжнародні кампанії зневолення і позбавлення політичної, економічної, соціальної, культурної та цифрової і навіть віртуальної свободи теж доклалися до поневолення українців.

Примус до уявлення про безпеку, інфодемії, наприклад, інфодемія тероризму, інфодемія Коронавірус-2019, радикальні рухи громадського активізму, наприклад, радикальної українізації і т.д. – все це лише підтримувало заземлену волю українства.

11. Культура української свободи

Українська поезія про свободу надзвичайно бідна. Можна сказати, що її майже нема.

Тут лише Григорій Сковорода ставить питання "Що є свобода? Добро в ній якеє?", та й то ціннісно-функціональним чином.

De Libertate

Що є свобода? Добро в ній якеє?
Кажуть, неначе воно золотеє?
Ні ж бо, не злотне: зрівнявши все злото,
Проти свободи воно лиш болото.
О, якби в дурні мені не пошитись,
Щоб без свободи не міг я лишитись.
Слава навіки буде з тобою,
Вольності отче, Богдане-герою!

Це традиційне для України уявлення про свободу. Воно недодумане. Але тут є напрямок думки, який можна додумати.

Свобода – не користь, а благо. Благо зрозуміле і доступне лише благородним, бо вимагає компетентності – "якби в дурні мені не пошитись". Благородні бувають не завжди, а як бувають, то їх меншість. Більшість – завжди неблагородна, тому свободи не розуміє, не має, не прагне. Прагнути свободи може меншість, яка веде війну за свободу. Але у війні за свободу її отримують благородні, які не лише знають її ціну, готові її заплатити і готові, щонайважливіше, витребувати після війни завойовану свободу.

В українській культурі частіше все-таки говорилося про волю, а не про свободу.

Свобода суть концепція філософська, яка вноситься в суспільну думку через традицію політичних рухів Заходу. В Україні, на відміну від Заходу, найбільш поширений контекст політичного емансипаційного руху – воля (як свобода і власне вольова активність використання свободи) і вольності (як напрямки свобідного воління)

Шевченко, 1858

"...Не жди сподіваної волі -
Вона заснула: цар Микола
Її приспав. А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,
Та добре вигострить сокиру,
Та й заходиться вже будить.
А то проспить собі небога
До суду Божого страшного!..."

"Земля і воля" 1862-1864 – таємне революційне товариство інтелігенції), 1876-1879 – таємна організація народників. Воля, а не свобода, важлива, коли ми справді говоримо про українські традиції.

Революціонізація свободи Франко майже зазнала не собі впливу європейських уявлень того часу. Хоч основні маркери Франко вказує – "дух, наука, думка, воля", але це все еклектика з ресентиментальним відтінком.

Франко, 1880

Вічний революціонер -
Дух, наука, думка, воля -
Не уступить пітьмі поля,
Не дасть спутатись тепер.
Розвалилась зла руїна,
Покотилася лавина,
І де в світі тая сила,
Щоб в бігу її спинила,
Щоб згасила, мов огень,
Розвидняющийся день?

Проза українська просто надзвичайно ресентиментальна.

Панас Мирний у творі "Хіба ревуть воли як ясла повні?" зображує якраз

повстання заземленої волі.

Спроба Валер'яна Підмогильного в романі "Місто" перенести питання свободи у місто теж відбувається на межі культур села та міста.

Радянська доба в Україні не принесла ніякого руху в розумінні свободи – або ідеологізовані соціалістичні контексти, або націоналістичний ресентимент.

Твори ЗНО за 2022 рік показують повний провал шкільної освіти в справі творчості про свободу. Оскільки твори з соціалістичним пролетарським контекстом виключені з шкільної програми, ресентимент шкільної української прози просто зашкалює.

З такою шкільною освітою в Україні ніколи не буде свободи, буде лиш ресентимент.

Спроба політизувати ідею свободи Всеукраїнським об'єднанням "Свобода" мала погані наслідки. Ця політична сила не спричинилася ані до осмислення свободи, ані до аналізу її стану в Україні.

12. Чи входить свобода в контекст української національної ідеї?

Дуже неприємне запитання для усіх українців.

Згадки про "свободу" немає в "Десяти заповідях УНП" Міхновського 1903 року, в "Декалозі ОУН" 1929 року, в "Націократії" Сціборського 1935 року, в молитві українського націоналіста 1936 року (де однак є згадка про "гартування волі" в ресентиментальному контексті "помсти за неволю").

12.1) Чи входить "свобода" в контекст дискусій української еліти, в контекст публічної політики?

Надзвичайно рідко і у викривлених розуміннях. Ми навіть іноді вважаємо, що в Україні свободи більше, ніж будь-де в світі. Але це – ілюзія, або відверта брехня.

Свобода – це не національна єдність, не держава, не олігархія, не корупція. Свобода – це складний договірний і динамічно передоговірний світ республіканізму, але ніяк не демократії і не націоналізму. Свобода – не про єдність, а про договірну спільність.

В перші місяці війни мережева українська свобода справді дозволила оборонити Київ та Харків. Але далі ми знову перейшли до війни в умовах

державно-корупційної неволі.

Щоб бути дійсною, свобода має бути активною та солідарно-договірною. Суспільство, де панують олігархи, держава, корпорація націоналістів, не може бути свобідним.

12.2) — Свободи стало більше чи менше?

Чи більше стало свободи під час незалежності України?

Економічної свободи стало більше в 90-ті роки, але олігархи та корумповані чиновники зменшили її майже до рівня "трохи більше, ніж в СРСР".

Соціальна свобода класового суспільства – так само нікчемна, як свобода національного, расового, гендерного чи ейджистського суспільств. В порівнянні незалежної України та СРСР все дуже суперечливо. Свобода пересування, інформування, соціалізації та усуспільнення, доступу до соціальних можливостей збільшувалася неусвідомлено, здебільшого завдяки технологіям. Соціальне забезпечення в СРСР було більше, ніж в незалежній Україні. Соціальні можливості збільшилися за рахунок нових технологічних та запозичених з Заходу гуманітарних можливостей, але не дякуючи незалежній Україні.

Чи більше стало гуманітарної, культурної свободи і окремо мовної свободи?

Свобода слова однозначно збільшилася, але технологічно, а не дякуючи незалежній Україні. Гуманітарна свобода збільшилася технологічно через вільний культурний обмін. Зріс вибір можливостей освіти, але одночасно зменшилися можливості безоплатної освіти. Мовна свобода залишилась такою ж обмеженою – від мовного примусу до російської ми перейшли до мовного примусу до української та англійської.

12.3) — Чи втримали ми в Україні під час повномасштабної війни рівень свободи до війни?

Однозначно свобода зменшилася. І невідомо, скільки триватиме війна і, відповідно, скільки ми будемо жити в умовах обмеженої свободи.

12.4) — Як можна бачити сучасну свободу в Україні?

Повносправна свобода – це свобода інтелекту, свобода творчості, свобода корпоративних ініціатив та інновацій, свобода незалежної від держави самодіяльності, свобода незалежної від суспільного дискурсивного примусу гуманітарної комунікації.

Імперії та держави існують для відтворення базової схеми відносин: влада – народ.

Потрібен такий суспільний порядок, який буде реалізувати іншу модель – управління для блага людей.

Нації існують для створення уявлюваної спільноти через мовно-культурну єдність. Нації продукують ресентимент та групові розколи в суспільстві. Шлях до соціальної свободи пролягає через подолання внутрішніх розколів, що провокуються боротьбою авторитарних груп за владу, та створення принципово іншої моделі суспільних відносин: управління як сервіс для людей, республіка як модель договірної та солідарної свободи. Тобто свобода є договірною і як договірна – солідарною.

Тому свободі одних протистоїть не свобода інших, а анонімні неіндивідуальні соціальні явища: культурне рабство від нації, соціальне рабство від держави, економічне рабство від олігархії та корупції, екзистенційне рабство від міжнародних організацій у кризові часи, як от одягання намордників під час епідемії.

Нам потрібно усвідомити множинність свободи і зробити легітимними різні простори її здійснення, усвідомити гуманітарну свободу за межами людини – людство, Природа, штучний інтелект, роботи, віртуальність, цифрові відносини, космічна експансія. Тоді з'являється інший контекст – як зберегти та примножити свободу в світі зокрема в контексті нових соціальних викликів та загроз (націоналістичні рухи, культура відміни, цифровий контроль, радикальні свободи лівого спрямування і т.д.).

12.5) — Як поєднати солідарну (де ми шукаєм договірне співжиття вільної волі) та активну (де ми розширюємо та поширюємо вільну волю) свободи?

12.6) — Хто гарант свободи взагалі? Чи можуть бути у свободи гаранти? Чи не є гарантія свободи тим, що знищує свободу? Свобода це те, що виборюється, чи те, що гарантується. Свободи досягають чи свободу мають як умови, які не помічають?

12.7) — Свобода людської істоти – у партнерстві з Природою та всіма тими, що готові до партнерства на принципах множинності та недомінації. Людська істота виходить за межі своєї суті: у партнерство зі штучним інтелектом, роботом, прибульцями, космічними колонізаторами і т.д. Отже мова йде про гуманітарну та негуманітарну свободу. І от тут людці закричать – негуманітарної свободи не буває, тому що свобода антропоцентрична. Але чи так це?

Потрібна інакша, розширена теорія свободи, бо нинішні теорії не бачать обмежень свободи далі відносин між людьми.

12.8) - Чи можна декларувати свободу для всього людства та всієї планети? Від чийого імені така декларація? Що таке взагалі декларація свободи – "я вільний і ви на моєму прикладі будьте вільними" чи "я вільний і принесу вам свободу, хай навіть ціною війни"?

13. Свобода в післявоєнній Україні

13.1) — Чи несе війна свободу? Чи психічно травмовані війною люди здатні бути свобідними? Чи свободу несе революція? Як виникає свобода взагалі – в кризах чи в спокійні періоди?

13.2) — Чи може Україна втримати свою свободу після війни? Що робити, якщо свободу в Україні обмежать політика героїв та політика справедливості, які заявлені як доктрина Президента?

13.3) Чи можлива в Україні свобода як подолання націоналістичного ресентименту? Чи можлива свобода всередині ненависті до ворога навіть після перемоги над ним?

Потрібно ставити питання про свободу мови та про свободу культури. Це не знайде підтримки у значної кількості нашого суспільства.

13.4) — Чи можлива Конституція свободи України, бо нинішня – це конституція несвободи, неволі та кабальних установок?

Важливе значення має ієрархія прав:

— спочатку гідність, потім свобода, потім життя.

Гідність – самооцінка перед найвищими зокрема трансендентними (тімос) принципами, потім свобода в межах гідності, потім життя в рамках гідності і свободи. В Україні за Конституцією інша ієрархія: спачатку життя, потім гідність, потім свобода. В цьому контексті Революція Гідності була спробою змінити пріоритети, висунувши на передній план – гідність.

Ще до війни дослідницька група FFF запропонувала Інваційну Конституцію, яка показала можливість інакшої моделі співжиття в орієнтації на свободу, а на початку війни спробувала осмислити "Феномен українства".

***

№ 1.952

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ КОРУПЦІЇ

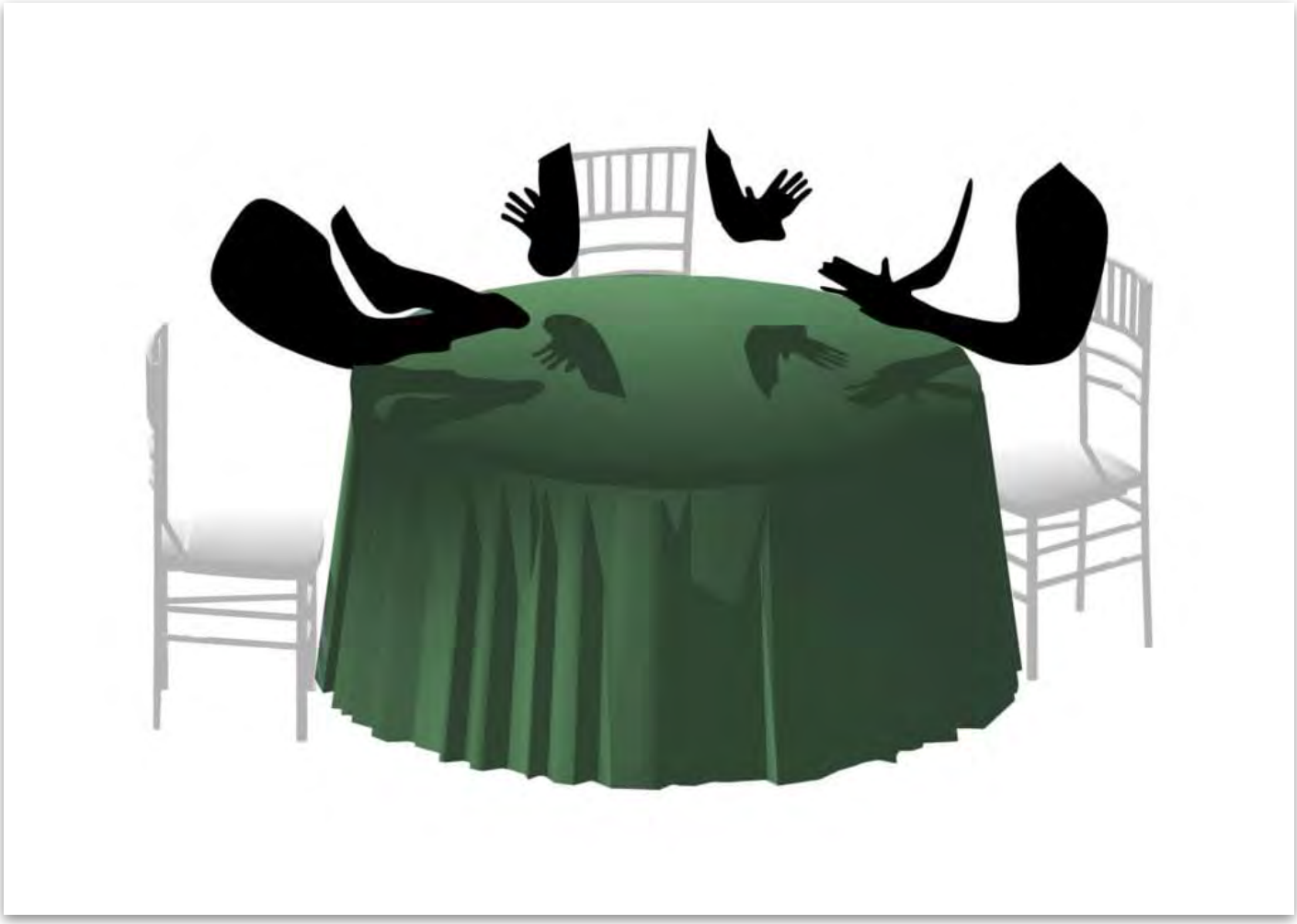

2023-08-26

Кочетков

Соцопитування свідчать, що проблема корупції вважається українцями другою по важливості після російського вторгнення. Корупція супроводжує весь час української незалежності, її закидають нам всі наші союзники.

Кожен президент України публічно ставив за мету подолання, хоча б зменшення корупції. І кожного в кінці кінців звинувачували у кричущих корупційних вчинках, принаймні, його найближче оточення.

В нас, мабуть, найбільша в світі кількість антикорупційних органів, якщо порахувати і відповідні громадські організації. На них витрачаються шалені гроші. Але ефективність цієї «боротьби» настільки жалюгідна, що міністри, депутати і преса готові вирішувати проблему за допомогою дуелей і парі як ото О.Резніков, А.Радіна і М.Ткач.

Насправді це не смішно. Бо це — остаточний вирок всій нашій моделі суспільно-політичних відносин. Очевидно, що з таким тягарем Україна не має цивілізованого майбутнього.

Під час війни корупція не зникла, навіть не зменшилася. Навпаки, опанувала нові сфери і набула гранично нахабного, відверто мародерського характеру, більшість воєнкомів тому сумним прикладом.

Так чому українське суспільство проклинає корупційну гідру, а вона росте і квітне, як мальви під тином біля рідної хатинки?

В нас склалося хибне уявлення про природу корупції, яке можна назвати персоніфікованим. Тобто, у владу просочуються нечесні люди, там знаходять таких самих, починають незаконні оборудки задля власного збагачення і втягують у них усіх у владі, включно з найвищими посадовими особами. А от якби країну очолив хтось справді чесний, якій би сам не брав і оточенню не давав, то українська корупція відразу впала б на рівень демократичних країн. Де вона, звісно, існує, але не є тотальною.

Це наївний погляд і лише частина діагнозу. Бо не враховує корупцію, яку я називаю інституційною.

Так, жадібна сволота, готов на все заради грошей, живе всюди. Але поява на українському Олімпі навіть справжнього праведника, якій державі — все, а собі — нічого, крім того, що належить за посадою, проблему не вирішить. Бо влада такої «божої людини» в Україні впаде максимум за рік.

Уявить собі невигадану ситуацію: новий, ще незаплямований президент приводить до Ради купу таких самих нових депутатів. І до нього прибігає його довірена людина, перелякана така, і доповідає: «Нардепи хочуть грошей. Хоча б по п’ять штук баксів на місяць. Бо з інших фракцій та від олігархів їм вже по десять пропонують. Без грошей фракцію не втримаємо — розбіжиться. І тоді всьому гаплик"...

Так-так, чую обурливі вигуки читачів: «А нащо брав у список таких нестійких?!». Загалом, про нестійких найбільше репетують ті, кому ніколи хабаря не пропонували і не запропонують, і вони просто не уявляють, як поведуться у такому випадку.

А загальносвітова практика підтверджує: якщо чиновнику «покласти на стіл» суму в два-три його офіційних річних заробітка, то ламається понад 90%. По нашим ОП, ВР, КМ, а також різним установам, на рівні обласних адміністрацій і т.д. циркулюють суми, більші за цей річний заробіток у десятки, а то й сотні разів! Де святих набрати, щоб втрималися?

Тому першою особою приймається рішення, що на фракцію, а, ну ще на утримання наших ботоферм, а, так, ще на спічрайтерів, ми візьмемо в того олігарха, а поки заплющимо очі на його сумнівні витівки. Потім раптом з’ясовується, що новим, незаплямованим міністрам, щоб вони не пиляли бюджети міністерств, треба теж приплачувати до зарплатні. Відчуваєте пікантність моменту: за чесну роботу треба платити з тіньових коштів.

Якщо знизу бачать, що зверху починають брати, то й себе не стримують. І пішло-поїхало по усіх усюдах. Зазвичай на подібне самовизначення у нової найчеснішої влади іде максимум три місяця.

Зрозуміло, я спрощую, але в Україні існує ка зна скільки напрямків діяльності влади, на які кошти в бюджеті не передбачені. А якщо їх туди закласти, то бюджет відразу лусне, а суспільство владу прокляне за марнотратство. Це утримання провластних депутатів всіх рівнів, провласних медіа (телемарафон, кажете?), політичних проектів різного напрямку, які обов'язково підтримує влада. А ще потрібні величезні кошти на боротьбу з політичними опонентами, якусь благочинність, піар влади в центрі і на місцях...

Тут вже разовою допомогою від олігарха не обійтися. Тому владою створюються масштабні бізнес-ділянки зі свідомо тіньовою корупційною складовою, на обласні адміністраціє і різні відомства спускаються «плани по здачі рогів і копит» (як там М.Тищенко це називає — «константа»?), і жоден помітний бізнес не може працювати без відкатів владі.

Тобто, така тотальна корупція стає невід'ємною складовою діяльності будь-якої влади в Україні, влада без неї просто нездатна функціонувати і виконувати, зокрема, і суто державні завдання. Тому я і називаю цю корупцію інституційною.

А ще вона самовідновлювана. Бо значні суми від корупційних оборудок осідають у кишенях корупціонерів як плата за ризик. Цих коштів зазвичай вистачає не тільки на те, щоб корупціонер і всі його родичі жили у роскошах, але й на те, що відкупитися від переслідування при зміні влади і залишитися у системі. «Нові обличчя» приходять, а «рішали» залишаються при справах.

Найбільшого розмаху та розгалуженості ця система досягла при В.Януковичі: там кожному навіть маленькому чиновнику в регіоні доплачували у конверті в обмін на постійну готовність виконати будь-яке політичне або корупційне завдання згори. А центральна влада крала майже відкрито і потужно, створивши тіньову економіку, яка переважає легальну.

При демократичних президентах з'явилася тенденція такого собі рожевого самовиправдання. За часів П.Порошенка депутат його блоку БПП розповів, що так, корупція в них є, але кошти від неї ідуть на боротьбу з Путіним та іншими ворогами України. Так в нас виникла «патріотична корупція».

Зараз представники влади модифікували її у «корупцією задля перемоги»: так, пиляємо як українські бюджети, так і партнерські, але ж на ці кошти ми купляємо безпілотники, зброю, автомобілі — все що потрібно для ВСУ... Тисячолітня мудрість, що брудні інструменти плямують і знищують будь-яку шляхетну мету, їм невідома.

І що, крадії, які щиро вірять, що так вони рятують України, припинять красти і не дозволять іншим? Швидше навпаки. Передбачаю, що після омріяної перемоги у нас з'явиться «корупція задля післявоєнної відбудови» України — якось же треба обслуговувати західних інвесторів, няні всілякі... Потім вона ж задля вступу в ЄС і НАТО — а як інакше просувати міжнародні інтереси України? А потім, в ідеалі, «корупція задля подолання корупції»...

І все це, між іншим, у тісній співпраці з нашими закордонними «кураторами», які зовсім не білі і пухнасті, а давно навчилися використовувати українську «специфіку».

Тому і повторюю постійно: без докорінної зміни суспільно-політичної моделі в України нам з цього лайна не вибратися. І нова модель повинна передбачати дієві запобіжники саме проти інституційної корупції. Елементами цього мають стати зміна виборчого законодавства, механізми постійного контролю суспільства за владою з можливістю відклику будь-якого можновладця в період між виборами, заборона самопіару влади через власні ЗМІ, жорсткий контроль витрат можновладців та афільованих осіб, прозорі громадські фонді для преміювання ефективних чиновників, введення поняття суспільної репутації та інше.

І так, чесна непідкупна людина на чолі країни такі потрібна, тут я згоден з суспільними очікуваннями. Бо ті перетворення, які нам життєво необхідні, можливо зробити за запитом знизу, але виключно за ініціативи згори.

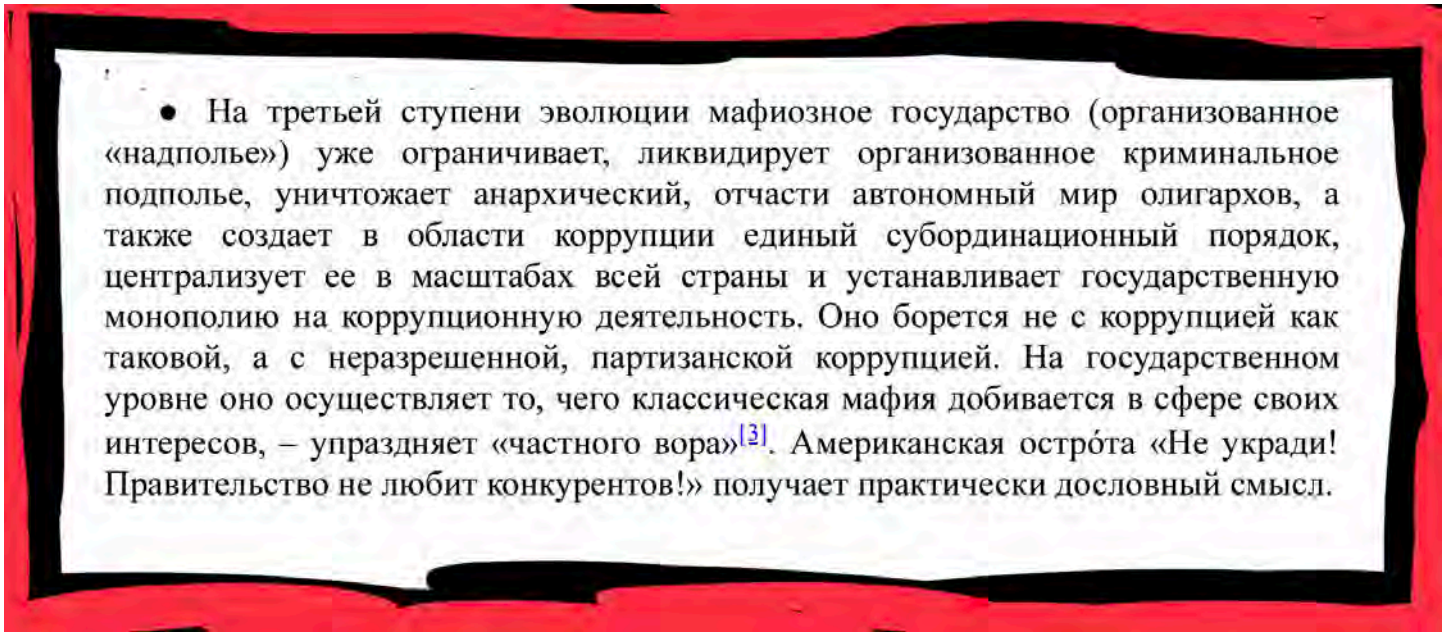

• На третьей ступени эволюции мафиозное государство (организованное «надполье») уже ограничивает, ликвидирует организованное криминальное подполье, уничтожает анархический, отчасти автономный мир олигархов, а также создает в области коррупции единый субординационный порядок, централизует ее в масштабах всей страны и устанавливает государственную монополию на коррупционную деятельность. Оно борется не с коррупцией как таковой, а с неразрешенной, партизанской коррупцией. На государственном уровне оно осуществляет то, чего классическая мафия добивается в сфере своих интересов, – упраздняет «частного вора»[3]. Американская остро́та «Не укради! Правительство не любит конкурентов!» получает практически дословный смысл.

***

№ 1.953

«Бенкет під час війни» — чому банки в Україні отримують прибуток, а бюджет - збиток

2023-08-10

Віктор Авдєєнко

Експерти вказують на *«помилки»* у монетарній політиці

Банківська система Україна у першому півріччі нинішнього 2023 року отримала **рекордний прибуток**, тоді як за аналогічний період минулого року банки показали збиток на кілька мільярдів гривень.

На перший погляд, парадоксальна ситуація, враховуючи фактор війни, має досить просте пояснення і потребує певного коригування. "Апостроф" розбирався, **чому українські банки, незважаючи на війну, отримують надприбутки, і чи конвертуються вони у зростання національної економіки.**

1) — **Українські банки у першому півріччі 2023 року отримали 67,6 мільярда гривень чистого прибутку**, повідомляється на сайті Національного банку України (НБУ).

2) — **Цей показник є рекордним для вітчизняної банківської системи – незважаючи на війну.**

Регулятор нагадав, що

3) — в першому півріччі 2022 року банки України мали збитки на 4,6 мільярда гривень.

"Головними чинниками прибутковості сектору залишаються зростання процентних доходів, передусім від високоліквідних активів, та несуттєві обсяги формування резервів", - йдеться у повідомленні Нацбанку.

За даними НБУ, операційний дохід банків за цей період зріс на 35%, відсотковий дохід – на 41%, комісійний - на 22%.

У НБУ уточнили, що станом на 1 липня 2023 року, лише вісім банків із 65-ти, що діють сьогодні в країні, виявилися збитковими, їх сукупний збиток склав 112 мільйонів гривень (самі банки при цьому не називаються).

1. Економіка в мінусі - банки в плюсі

Фінансовий аналітик Андрій ***Шевчишин*** у розмові з "Апострофом" пояснив, за рахунок чого у банків утворився такий значний прибуток.

За його словами, йдеться, насамперед, про процентний та операційний прибуток. Перший формується за рахунок різниці між процентними ставками за кредитами та депозитами. При цьому операційний прибуток було досягнуто банками за рахунок розміщення коштів на інших ринках, наприклад, вкладень у депозитні сертифікати НБУ та облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), операцій купівлі-продажу валюти, підвищення комісії.

"Комісії за проведення операцій було піднято практично всіма банками, причому суттєво, що призвело до суттєвого збільшення доходів", - зазначив експерт.

Також не варто скидати з рахунків оптимізацію, яку через уповільнення ділової активності в країні внаслідок війни, провели багато банків за всіма напрямками – щодо банківських відділень, персоналу, внутрішніх процесів, маркетингових стратегій тощо.

При цьому банки складно звинувачувати у тому, що вони вкладаються у безризикові депозитні сертифікати та ОВДП, а не кредитують бізнес, вважає Андрій Шевчишин.

За його словами, багато компаній зараз перебувають у простої, крім того, є значні ризики, пов'язані із загрозою для енергетичної інфраструктури країни – вони були минулої зими та зберігаються для нового опалювального сезону. Також є проблеми в аграрного сектора – у багатьох підприємств, особливо дрібних, вони були й раніше, а після того, як Росія вийшла з "зернової угоди", стало важко практично всім, оскільки банки або взагалі не кредитують галузь, або встановлюють космічні процентні ставки для мінімізації можливих наслідків.

"Кредитування в таких умовах дуже проблематичне", - резюмував експерт.

З іншого боку, гроші, отримані банками у вигляді прибутку, можуть виявитися дуже доречними після війни.

"Коли все закінчиться, безумовно, така ситуація буде великим позитивом для системи, оскільки в неї є запас міцності. Інша справа, що цей запас міцності викликає деякі сумніви щодо зроблених раніше резервів. І, якщо резерви не зроблені, цей прибуток просто пшиком піде на їхнє формування – я цього зовсім не виключаю", - сказав Шевчишин.

2. Гроші пенсіонерів та "оборонки"

Проте **нормальною нинішню ситуацію назвати складно**.

"Ми ж чудово розуміємо, що в умовах економічної кризи, падіння ВВП (у 2022 році він впав на 29,1%, у 2023 році очікується слабке зростання в межах 2-2,5% - "Апостроф"), надприбутки банків не можуть взятися на рівному місці. У банків немає руки Мідаса (міфічний цар стародавньої Фригії), дотик якої до будь-якої субстанції перетворює її на золото. **Ми повинні розуміти, що за це має хтось заплатити. І цей хтось - населення і реальний сектор економіки**",

- сказав у коментарі виданню економіст та фінансовий аналітик Олексій ***Кущ***.

Як уже було зазначено вище, зараз

> **— банки отримують надприбутки переважно завдяки державним інструментам, таким як 1) — ОВДП та 2) — депозитні сертифікати.**

"У цих двох інструментах зосереджений майже трильйон гривень банківської ліквідності. Там гроші працюють під 20% річних (залежно від умов розміщення ставка може бути дещо нижчою або дещо вищою за 20% - "Апостроф"), і в умовах фіксованого курсу це перетворюється на 20% валютної дохідності, - розповідає Кущ. - За

> 1) — ***ОВДП*** **гроші сплачуються з бюджету, тобто вони фактично забираються у пенсіонерів, медиків, із сектора оборони**.

Що стосується

> 2) — ***депозитних сертифікатів***, то тут виплати за рахунок Національного банку, тобто фактично той дохід від (грошової) емісії, яку держава може привласнювати собі і, знову ж таки, розподіляти у суспільстві на найбільш насичені програми, приватизують банки, тобто, **ці кошти також забираються у населення, сектора оборони, економіки**".

3. Ще можна виправити «помилку»

То чому так сталося?

"Банківська система отримала суперприбуток через «помилкову монетарну політику НБУ»,

- заявив "Апострофу" колишній член Ради НБУ Віталій ***Шапран***.

- Відбулося не тільки занадто велике підвищення облікової ставки (2 червня 2022 року регулятор підвищив ставку відразу з 10% до 25% річних), але на високому рівні її протримали більше року (27 липня 2023 року ставка була знижена до 22%), що дало можливість банкам заробляти на депозитних сертифікатах НБУ і піднімати ставки за кредитами - ставки за депозитами піднімали менш охоче. Така тенденція дала можливість наростити чистий процентний прибуток за перше півріччя майже 40%".

За його словами, **така політика в умовах війни є неприпустимою**, і зараз необхідно створювати умови для підвищення ділової активності всередині країни та повернення біженців з-за кордону.

"НБУ зараз сидить на двох «мішках із грошима»:

> 1) — по-перше, величезні золотовалютні резерви на 41,7 мільярда доларів, а
>
> 2) — по-друге, великий обсяг гривні в депозитних сертифікатах на рівні 310-480 мільярдів гривень.

Банки у першому півріччі могли б 200-300 мільярдів відправити на кредити або в ОВДП, але цього не сталося", - каже Шапран.

За його словами, **монетарна політика НБУ призвела до накопичення дисбалансів, у рамках яких банки опинилися у плюсі, а бюджет воюючої країни - у мінусі**:

> "*Думаю, що такий наочний і публічний дисбаланс вже повинен привернути увагу ДБР*".

Ну а **усунути дисбаланс можна досить легко, усунувши причину його виникнення**.

"Збільшення ставки відразу в 2,5 рази було колосальною «помилкою», яка і призвела до цього перекосу. Відповідно, виправлення цієї помилки призведе до того, що банки почнуть отримувати адекватний розмір прибутку за державними інструментами. Це зменшить удвічі прибуток, натомість принаймні частина цих грошей піде в реальний сектор економіки",

- резюмував Олексій ***Кущ***.

***

№ 1.954

Невеликий оперативний звіт Купера, що потверджує тенденцію: поступово ЗСУ наступають й росіяни нічого не можуть із цим зробити.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-26-august-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Опубліковано 26 серпня 2023 року о 9:57 за Києвом

Переклад: Микола Ковальчук, Катерина Шевчук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 26 серпня 2023 року

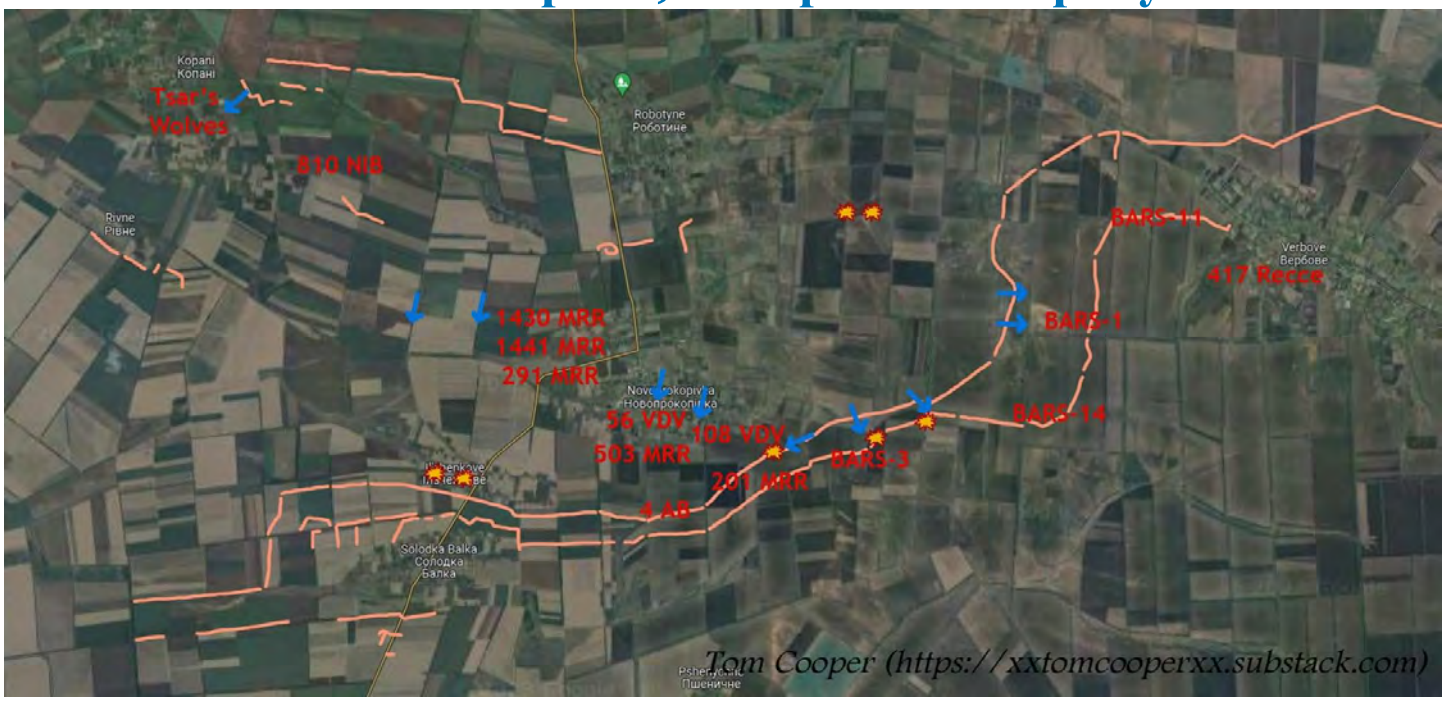

Привіт усім!

Ще один короткий звіт, щось «середнє» між «повертаючись до роботи» і «ще не вже».

Загалом, доки мене «не було», не було й «значних» змін стратегічного чи навіть оперативного значення. Тим не менше, бої тривають і стають особливо запеклими — передусім на півдні України. Обидві сторони повідомляють про «великі» втрати у багатьох своїх підрозділах.

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

«Головна новина» в цьому аспекті війни протягом кількох минулих днів — українська атака позицій російської 31-шої дивізії протиповітряної оборони 21-22 серпня. Саме ця дивізія відповідала за протиповітряну оборону

тимчасово окупованого Криму та включала — серед іншого — чотири бригади, озброєних ракетними комплексами С-400 (за класифікацією НАТО — SA-21 «Growler»). Звичайно, усі ті понад 40 пускових установок С-400, які росіяни розташували в Криму, захищають додаткові підрозділи, обладнані комплексами ППО меншого радіусу «панцирь» (SA-22, щонайменше 24 пускових установки). Головні позиції, які займають підрозділи 31-шої дивізії (як завше, за стрілкою годинника):

— Джанкой,

— Феодосія,

— Севастополь та

— Євпаторія.

Отже, 21-22 серпня ЗСУ за допомогою модифікованих протикорабельних ракет «Нептун» завдали удару по 3-му радіотехнічному полку (тобто: радари) 31-шої дивізії ППО росіян біля села Маяк. Серед іншого, рознесли на друзки радіолокаційні комплекси «нєбо-м» та радіолокаційну станцію «каста-2Е2», задіяні на півострові Тарханкут. Крім того, навздогін за цим ударом українці влаштували зухвалий напад підрозділу спеціального призначення, який висадився на півострові та встановив прапор України над Кримом — вперше з 2014 року.

У такий спосіб українці відкрили шлях орієнтовно 40 безпілотникам, які вночі на 25 серпня атакували російські бази в Сімферополі, Севастополі, Саках, біля мису Меганом і на Тарханкуті. Наступного дня удару зазнав штаб російської 126-тої бригади берегової охорони в Перевальному. Детальніше напишу про це в третій частині свого «перерваного» спецвипуску про «святих, громи і блискавиці»…

О, так: українські удари безпілотниками по москві тепер відбуваються мало не щодня.

Щодо російського боку: протягом минулого тижня вони час від часу влаштовували дрібні повітряні удари, а також удари крилатими ракетами та планеруючими високоточними керованими боєприпасами по цілях на півдні України. Загалом, Повітряні Сили ЗСУ заявили, що збили 93% цих високоточних «шахедів-136» та всі крилаті ракети, проте не мали успіху із високоточними керованими ракетами Х-59, які росіяни запускають із літаків Су-34.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове-Кремінна…

Тривалі, однак безуспішні російські диверсійні атаки біля Новоєгорівки, Кремінної та Білогорівки час від часу завершуються контратаками українців.

Бахмут…

Вже майже тиждень на північ від зруйнованого міста росіяни постійно намагаються атакувати, задіяно багато танків та броньовиків. Більшості нападів українці швидко дали раду — завдяки поєднанню мінних полів (українських) та артилерії ЗСУ. Повідомляють також про невеликі просування самих українців на захід від Залізнянського.

Авдіївка…

Безуспішні атаки росіян біля Невельського, Новомихайлівки та Мар'їнки…

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

У тому, щоб «не працювати» кілька днів є добра річ:

> **— багато новин про те, що відбувається на півдні Запоріжжя. Та зроблю поправку. На жаль, досі є моменти «вкриті туманом війни»…**

Старомлинівка…

(російська 35-та ЗВА) …у відповідь на попередню українську атаку на Старомлинівку росіяни почали розгортати 336-у ОБМП (NIB) та 5-ту танкову бригаду на флангах своєї оборони цього села.

Токмак…

(російська 58-ма ЗВА) … головна новина – приблизно 24-25 серпня ЗСУ зайшли в Новопрокопівку. Незрозуміло, як далеко це зайшло на цей момент. росіяни почали називати село, утримуване 56-м і 108-м полками вдв (обидва з 7-ї дивізії вдв), як «втрачене», і це було вже два дні тому. Приблизно тоді ж українці повідомили про передислокацію 503-тьої ОМСБр у село.

Щодо ділянки фронту від Новопровопівки через Висоту 66 до Вербового: ЗСУ, начебто, розгорнула 46-ту ОАМБр на цій ділянці, але в іншому вона вільна. За одним винятком: отримав спростування, що ЗСУ досягла Висоти 166.

російські контакти кажуть, що їхню лінію фронту «прорвали на двох ділянках»; крім того, дехто вказує, що половина Вербового під контролем ЗСУ. Жорсткі бої йдуть і з району Новопокровки.

Далі в (російський) тил: українська артилерія (потужно) б'є по Червоногірці та Очеретуватому, приблизно за 10 км на південь від лінії фронту, а також по Новофедорівці, на північний схід від Вербового. Повідомляється, що російська артилерія «неактивна» на цій ділянці лінії фронту, тобто

«заглушена» українською артилерією. Однак вс рф розгортає багато «ланцетів», мінометів, Су-25 (один або два були збиті вчора «в районі Роботиного»), плюс – в середньому – близько 9-10 плануючих бомб МПК/ УМПК з Су-34 на день.

Дніпро…

Виявляється, російська 205-та мотострілецька бригада незадоволена. Або принаймні родичі їхніх військових незадоволені. Вони повідомляють, що підрозділ потрапив в оточення (звісно, українцями: без марсіанців) у районі Козачих Лагерів, і був відправлений у безглузді контратаки, в яких зазнає великих втрат, і що сусідні підрозділи відмовляються прийти на допомогу. Якщо правда, то це означає, що плацдарм ЗСУ в цьому районі не тільки «досі є», але й дуже активний.

Та все ж я вважаю, що найважливіша новина з цього напрямку — це створення російської 18-тої загальновійськової армії. Вона ввійшла до складу Дніпровської групи й дислокується на південному березі Дніпра, навпроти Херсона. Її основою є 22-й армійський корпус з 47-мою мотострілецькою дивізією. Іншими словами, росіяни продовжують процес виведення своїх підрозділів із цього сектора та перекидання їх як підкріплення до 58-мої загальновійськової армії, що зараз у важких умовах.

***

№ 1.955

Road to war: U.S. struggled to convince allies, and Zelensky, of risk of invasion

2023-08-16

President Biden, Vladimir Putin and Volodymyr Zelensky. (Emily Sabens/The Washington Post; Alexander Zemlianichenko/AFP/Getty; Demetrius Freeman/The Washington Post; Andy Buchanan/AFP/Getty; iStock)

By Shane Harris, Karen DeYoung, Isabelle Khurshudyan, Ashley Parker and Liz Sly

Aug. 16 at 7:39 a.m.

On a sunny October morning, the nation's top intelligence, military and diplomatic leaders filed into the Oval Office for an urgent meeting with President Biden. They arrived bearing a highly classified intelligence analysis, compiled from newly obtained satellite images, intercepted communications and human sources, that amounted to Russian President Vladimir Putin's war plans for a full-scale invasion of Ukraine.

For months, Biden administration officials had watched warily as Putin massed tens of thousands of troops and lined up tanks and missiles along Ukraine's borders. As summer waned, Jake Sullivan, the national security adviser, had focused on the increasing volume of intelligence related to Russia and Ukraine. He had set up the Oval Office meeting after his own thinking had gone from uncertainty about Russia's intentions, to concern he was being too skeptical about the prospects of military action, to alarm.

The session was one of several meetings that officials had about Ukraine that autumn — sometimes gathering in smaller groups — but was notable for the detailed intelligence picture that was presented. Biden and Vice President Harris took their places in armchairs before the fireplace, while Secretary of State Antony Blinken, Defense Secretary Lloyd Austin and Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff, joined the directors of national intelligence and the CIA on sofas around the coffee table.

Tasked by Sullivan with putting together a comprehensive overview of Russia's intentions, they told Biden that the intelligence on Putin's operational plans, added to ongoing deployments along the border with Ukraine, showed that all the pieces were now in place for a massive assault.

The U.S. intelligence community had penetrated multiple points of Russia's political leadership, spying apparatus and military, from senior levels to the front lines, according to U.S. officials.

Much more radical than Moscow's 2014 annexation of Crimea and instigation of a separatist movement in eastern Ukraine, Putin's war plans envisioned a takeover of most of the country.

Using mounted maps on easels in front of the Resolute Desk, Milley showed Russian troop positions and the Ukrainian terrain they intended to conquer. It was a plan of staggering audacity, one that could pose a direct threat to NATO's eastern flank, or even destroy the post-World War II security architecture of Europe.

As he absorbed the briefing, Biden, who had taken office promising to keep the country out of new wars, was determined that Putin must either be deterred or confronted, and that the United States must not act alone. Yet NATO was far from unified on how to deal with Moscow, and U.S. credibility was weak. After a disastrous occupation of Iraq, the chaos that followed the U.S. withdrawal from Afghanistan, and four years of

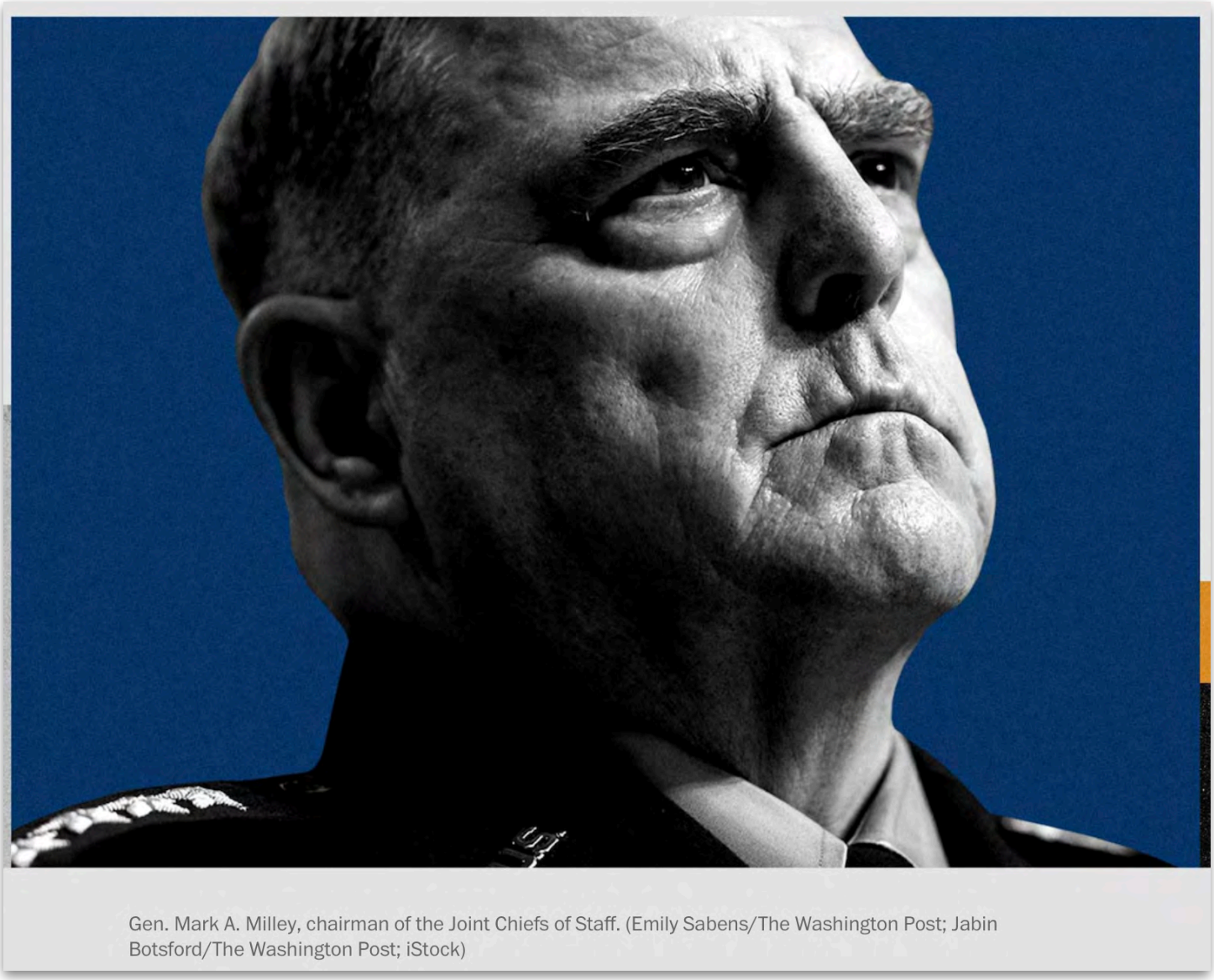

Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff. (Emily Sabens/The Washington Post; Jabin Botsford/The Washington Post; iStock)

President Donald Trump seeking to undermine the alliance, it was far from certain that Biden could effectively lead a Western response to an expansionist Russia.

Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff. (Emily Sabens/The Washington Post; Jabin Botsford/The Washington Post; iStock)

Ukraine was a troubled former Soviet republic with a history of corruption, and the U.S. and allied answer to earlier Russian aggression there had been uncertain and divided. When the invasion came, the Ukrainians would need significant new weaponry to defend themselves. Too little could guarantee a Russian victory. But too much might provoke a direct NATO conflict with nuclear-armed Russia.

This account, in previously unreported detail, shines new light on the uphill climb to restore U.S. credibility, the attempt to balance secrecy around intelligence with the need to persuade others of its truth, and the challenge of determining how the world's most powerful military alliance would help a less-than-perfect democracy on Russia's border defy an attack without NATO firing a shot.

The first in a series of articles examining the road to war and the military campaign in Ukraine, it is drawn from in-depth interviews with more than three dozen senior U.S., Ukrainian, European and NATO officials about a global crisis whose end is

yet to be determined. Some spoke on the condition of anonymity to discuss sensitive intelligence and internal deliberations.

The Kremlin did not respond to repeated requests for comment.

As Milley laid out the array of forces on that October morning, he and the others summed up Putin's intentions. "We assess that they plan to conduct a significant strategic attack on Ukraine from multiple directions simultaneously," Milley told the president. "Their version of 'shock and awe.' "

According to the intelligence, the Russians would come from the north, on either side of Kyiv. One force would move east of the capital through the Ukrainian city of Chernihiv, while the other would flank Kyiv on the west, pushing southward from Belarus through a natural gap between the "exclusion zone" at the abandoned Chernobyl nuclear plant and surrounding marshland. The attack would happen in the winter so that the hard earth would make the terrain easily passable for tanks. Forming a pincer around the capital, Russian troops planned to seize Kyiv in three to four days. The Spetsnaz, their special forces, would find and remove President Volodymyr Zelensky, killing him if necessary, and install a Kremlin-friendly puppet government.

Separately, Russian forces would come from the east and drive through central Ukraine to the Dnieper River, while troops from Crimea took over the southeastern coast. Those actions could take several weeks, the Russian plans predicted.

[Maps of Russia's invasion of Ukraine]

After pausing to regroup and rearm, they would next push westward, toward a north-south line stretching from Moldova to western Belarus, leaving a rump Ukrainian state in the west — an area that in Putin's calculus was populated by irredeemable neo-Nazi Russophobes.

The United States had obtained "extraordinary detail" about the Kremlin's secret plans for a war it continued to deny it intended, Director of National Intelligence Avril Haines later explained. They included not only the positioning of troops and weaponry and operational strategy, but also fine points such as Putin's "unusual and sharp increases in funding for military contingency operations and for building up reserve forces even as other pressing needs, such as pandemic response, were under-resourced," she said. This was no mere exercise in intimidation, unlike a large-scale Russian deployment in April, when Putin's forces had menaced Ukraine's borders but never attacked.

Some in the White House found it hard to wrap their minds around the scale of the Russian leader's ambitions.

"It did not seem like the kind of thing that a rational country would undertake," one participant in the meeting later said of the planned occupation of most of a country of 232,000 square miles and nearly 45 million people. Parts of Ukraine were deeply anti-Russian, raising the specter of an insurgency even if Putin toppled the government in Kyiv. And yet the intelligence showed that more and more troops were arriving and settling in for a full campaign. Munitions, food and crucial supplies were being deposited at Russian encampments.

Biden pressed his advisers. Did they really think that this time Putin was likely to strike?

Yes, they affirmed. This is real. Although the administration would publicly insist over the next several months that it did not believe Putin had made a final decision, the only thing his team couldn't tell the president that autumn day was exactly when the Russian president would pull the trigger.

CIA Director William J. Burns, who had served as U.S. ambassador to Moscow and had had the most direct interactions with Putin of anyone in the Biden administration, described the Russian leader to the others as fixated on Ukraine. Control over the country was synonymous with Putin's concept of Russian identity and authority. The precision of the war planning, coupled with Putin's conviction that Ukraine should be reabsorbed by the motherland, left him with no doubts that Putin was prepared to invade.

"I believed he was quite serious," Burns said months later, recalling the briefing.

PART II

The intelligence had underscored the promise of Putin's own words. Three months earlier, in July, he had published a 7,000-word essay, "On the Historical Unity Between Russians and Ukrainians," suffused with grievance and dubious assertions. Russians and Ukrainians, he argued, were "one people" — an idea rooted in Putin's claims about "blood ties" — and Moscow had been "robbed" of its own territory by a scheming West.

"I am confident that true sovereignty of Ukraine is possible only in partnership with Russia," Putin wrote.

Just weeks before the essay appeared, Biden and Putin had held a June 16 summit that both declared was "constructive." At that point, Ukraine was a concern, but one that White House officials felt could be dealt with. As the White House delegation left the meeting, held in Geneva, a senior Biden aide would later recall, "we didn't get on the plane and come home and think the world was on the cusp of a major war in Europe."

But Putin's subsequent publication "caught our attention in a big way," Sullivan later said. "We began to look at what's going on here, what's his end game? How hard is he going to push?" As a precaution, on Aug. 27, Biden authorized that $60 million in largely defensive weapons be drawn from U.S. inventories and sent to Ukraine.

By late summer, as they pieced together the intelligence from the border and from Moscow, analysts who had spent their careers studying Putin were increasingly convinced the Russian leader — himself a former intelligence officer — saw a window of opportunity closing. Ukrainians

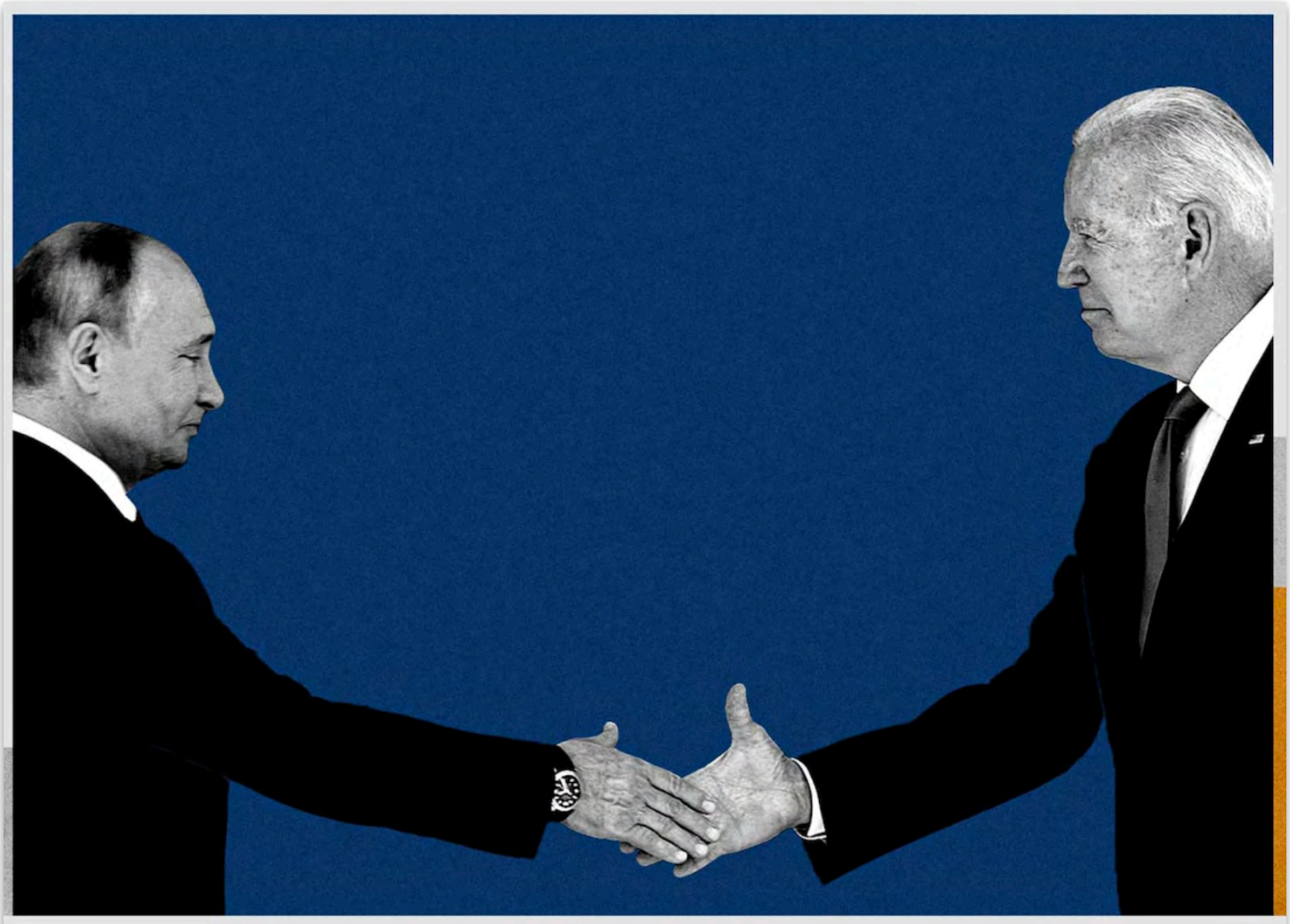

Putin and Biden in Geneva in June 2021. (Emily Sabens/The Washington Post; Brendan Smialowski/AFP/Getty; iStock)

had already twice risen up to demand a democratic future, free from corruption and Moscow's interference, during the 2004-2005 Orange Revolution, and the 2013-2014 Maidan protests that preceded Russia's annexation of Crimea.

While not a member of NATO or the European Union, Ukraine was now moving steadily into the Western political, economic and cultural orbit. That drift fed Putin's broader resentment about Russia's loss of empire.

In a grim actuarial assessment, the analysts concluded that Putin, who was about to turn 69, understood that he was running out of time to cement his legacy as one of Russia's great leaders — the one who had restored Russian preeminence on the Eurasian continent.

The analysts said Putin calculated that any Western response to an attempt to reclaim Ukraine by force would be big on outrage but limited in actual punishment. The Russian leader, they said, believed that the Biden administration was chastened by the humiliating U.S. withdrawal from Afghanistan and wanted to avoid new wars. The United States and Europe were still struggling through the coronavirus pandemic. German Chancellor Angela Merkel, the de facto European leader, was leaving office and handing power to an untested successor. French President Emmanuel Macron was facing a reelection battle against a resurgent right wing,

and Britain was suffering from a post-Brexit economic downturn. Large parts of the continent depended on Russian oil and natural gas, which Putin thought he could use as a wedge to split the Western alliance. He had built up hundreds of billions of dollars in cash reserves and was confident the Russian economy could weather the inevitable sanctions, as it had in the past.

Presented with the new intelligence and analysis at the October briefing, Biden "basically had two reactions," Sullivan said. First, to try to deter Putin, they "needed to send somebody to Moscow to sit with the Russians at a senior level and tell them: 'If you do this, these will be the consequences.' "

Second, they needed to brief allies on the U.S. intelligence and bring them on board with what the administration believed should be a unified and severe posture of threatened sanctions against Russia, reinforcement and expansion of NATO defenses, and assistance for Ukraine.

Burns was dispatched to Moscow and Haines to NATO headquarters in Brussels.

Months later, Milley still carried in his briefcase note cards encapsulating the U.S. interests and strategic objectives discussed at the October briefing. He could recite them off the top of his head.

Problem: "How do you underwrite and enforce the rules-based international order" against a country with extraordinary nuclear capability, "without going to World War III?"

No. 1: "Don't have a kinetic conflict between the U.S. military and NATO with Russia." No. 2: "Contain war inside the geographical boundaries of Ukraine." No. 3: "Strengthen and maintain NATO unity." No. 4: "Empower Ukraine and give them the means to fight."

Biden's advisers were confident Ukraine would put up a fight. The United States, Britain and other NATO members had spent years training and equipping the Ukrainian military, which was more professional and better organized than before Russia's assault on Crimea and the eastern region of Donbas seven years earlier. But the training had focused nearly as much on how to mount internal resistance after a Russian occupation as on how to prevent it in the first place. The weapons they had supplied were primarily small-bore and defensive so that they wouldn't be seen as a Western provocation.

[Breaking down the billions of dollars in U.S. military aid to Ukraine]

The administration also had grave concerns about Ukraine's young president, a former television comic who had come into office on a huge wave of popular support and desire for fundamental change but had lost public standing in part because he failed to make good on a promise to make peace with Russia. Zelensky, 44, appeared to be no match for the ruthless Putin.

Math was not in Ukraine's favor. Russia had more troops, more tanks, more artillery, more fighter jets and guided missiles, and had demonstrated in previous conflicts its willingness to pummel its weaker adversaries into submission, with no regard for the loss of civilian lives.

Kyiv might not fall as quickly as the Russians expected, the Americans concluded, but it would fall.

PART III

On Nov. 2, Burns was escorted into the Kremlin office of Yuri Ushakov, Putin's foreign policy adviser and a former ambassador to the United States. Ushakov's boss was on the other end of a phone line and spoke to Burns from the resort city of Sochi, where he had retreated during another wave of coronavirus infections in Moscow.

The Russian leader recited his usual complaints about NATO expansion, the threat to Russian security, and illegitimate leadership in Ukraine.

"He was very dismissive of President Zelensky as a political leader," Burns recalled.

Practiced at listening to Putin's tirades from his years in Moscow, Burns delivered his own forceful message: The United States knows what you're up to, and if you invade Ukraine, you will pay a huge price. He said he

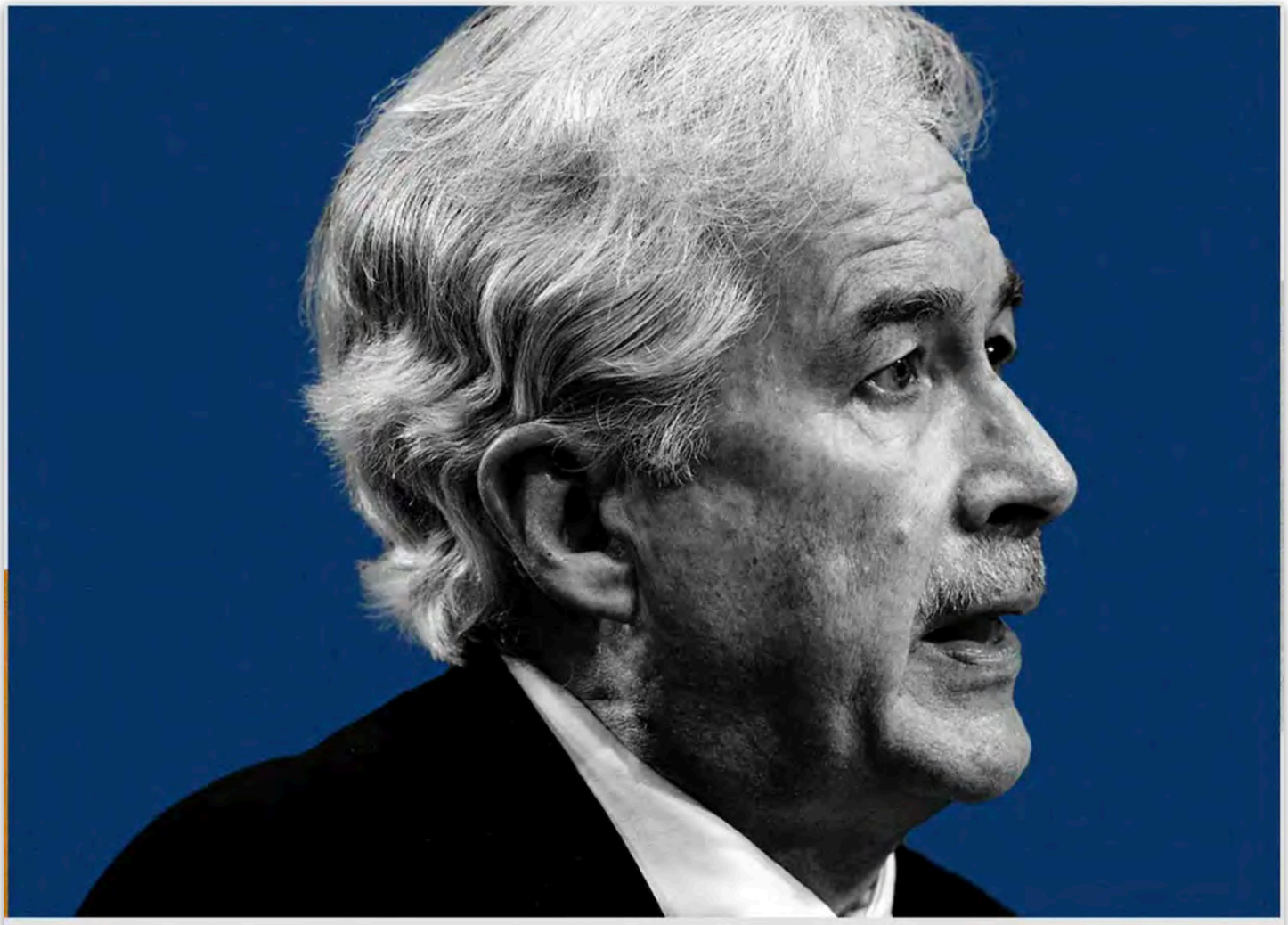

CIA Director William J. Burns. (Emily Sabens/The Washington Post; Jabin Botsford/The Washington Post; iStock)

was leaving a letter from Biden, affirming the punishing consequences of any Russian attack on Ukraine.

Putin “was very matter-of-fact,” Burns said. He didn’t deny the intelligence that pointed toward a Russian invasion of Ukraine.

The CIA director also met with another of Putin’s advisers, Nikolai Patrushev, an ex-KGB officer, from Putin’s hometown of St. Petersburg, who ran Russia’s Security Council.

Patrushev had thought Burns flew to Moscow to discuss the next meeting between Putin and Biden and seemed surprised that the CIA chief had come bearing a warning about Ukraine.

[The man who has Putin’s ear — and may want his job]

He almost exactly echoed Putin’s grievances about history and NATO in his discussions with Burns. There seemed to be no room for meaningful engagement, and it left the CIA director to wonder if Putin and his tight circle of aides had formed their own echo chamber. Putin had not made an irreversible decision to go to war, but his views on Ukraine had hardened, his appetite for risk had grown, and

the Russian leader believed his moment of opportunity would soon pass.

“My level of concern has gone up, not down,” the spy chief reported back to Biden.

PART IV

As Burns was speaking with Putin, Blinken was sitting down with Zelensky, in Glasgow, Scotland, on the sidelines of an international summit on climate change. He laid out the intelligence picture and described the Russian storm that was heading Ukraine’s way.

“It was just the two of us, two feet from each other,” Blinken recalled. It was a “difficult conversation.”

Blinken had met before with the Ukrainian president and thought he knew him well enough to speak candidly, although it seemed surreal to be “telling someone you believe their country is going to be invaded.”

He found Zelensky “serious, deliberate, stoic,” a combination of belief and disbelief. He said he would brief his senior teams. But the Ukrainians had “seen a number of Russian feints in the past,” Blinken knew, and Zelensky was clearly worried about economic collapse if his country panicked.

Blinken’s presentation, and Zelensky’s skepticism, set a pattern that would be repeated both privately and in public over the next several months. The Ukrainians could not afford to reject U.S. intelligence wholesale. But from their perspective, the information was speculative.

Zelensky heard the U.S. warnings, he later recalled, but said the Americans weren’t offering the kinds of weapons Ukraine needed to defend itself.

“You can say a million times, ‘Listen, there may be an invasion.’ Okay, there may be an invasion — will you give us planes?” Zelensky said. “Will you give us air defenses? ‘Well, you’re not a member of NATO.’ Oh, okay, then what are we talking about?”

The Americans offered little specific intelligence to support their warnings “until the last four or five days before the invasion began,” according to Dmytro Kuleba, Zelensky’s foreign minister.

Less than two weeks after the Glasgow meeting, when Kuleba and Andriy Yermak, Zelensky’s chief of staff, visited the State Department in Washington, a senior U.S. official greeted them with a cup of coffee and a smile. “Guys, dig the trenches!” the official began.

“When we smiled back,” Kuleba recalled, the official said, “ ‘I’m serious. Start digging trenches. … You will be attacked. A large-scale attack, and you have to prepare for it.’ We asked for details; there were none.”

Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba. (Emily Sabens/The Washington Post; Serhiy Morgunov for The Washington Post; iStock)

If the Americans became frustrated at Ukraine’s skepticism about Russia’s plans, the Ukrainians were no less disconcerted at the increasingly public U.S. warnings that an invasion was coming.

“We had to strike a balance between realistically assessing the risks and preparing the country for the worst … and keeping the country running economically and financially,” Kuleba said. “Every comment coming from the United States about the unavoidability of war was immediately reflected in the [Ukrainian] currency exchange rate.”

A number of U.S. officials have disputed Ukrainian recollections, saying they provided the Kyiv government with specific intelligence early on and throughout the lead-up to the invasion.

Yet when it came to Ukraine, U.S. intelligence was hardly an open book. Official guidance prohibited the spy agencies from sharing tactical information that Ukraine could use to launch offensive attacks on Russian troop locations in Crimea or against Kremlin-backed separatists in the east.

Ukraine’s own intelligence apparatus was also shot through with Russian moles, and U.S. officials were leery of sensitive information ending up in Moscow’s hands. After the war began, the Biden administration changed its policy and shared information on Russian troop movements throughout Ukraine, on the grounds that the country was now defending itself from an invasion.

PART V

At a side meeting during the Group of 20 conference in Rome at the end of October, Biden shared some of the new intelligence and conclusions with America’s closest allies — the leaders of Britain, France and Germany.

In mid-November, Haines used a previously scheduled trip to Brussels to brief a wider circle of allies: NATO’s North Atlantic Council, the principal decision-making body of the 30-member alliance. Speaking in a large auditorium, she limited her remarks to what the intelligence community believed the evidence showed, and didn’t offer policy recommendations.

“A number of members raised questions and were skeptical of the idea that President Putin was seriously preparing for the possibility of a large-scale invasion,” Haines recalled.

French and German officials couldn’t understand why Putin would try to invade and occupy a large country with just the 80,000 to 90,000 troops believed to be massed on the border. Satellite imagery also showed the troops moving back and forth from the frontier. Others posited that the

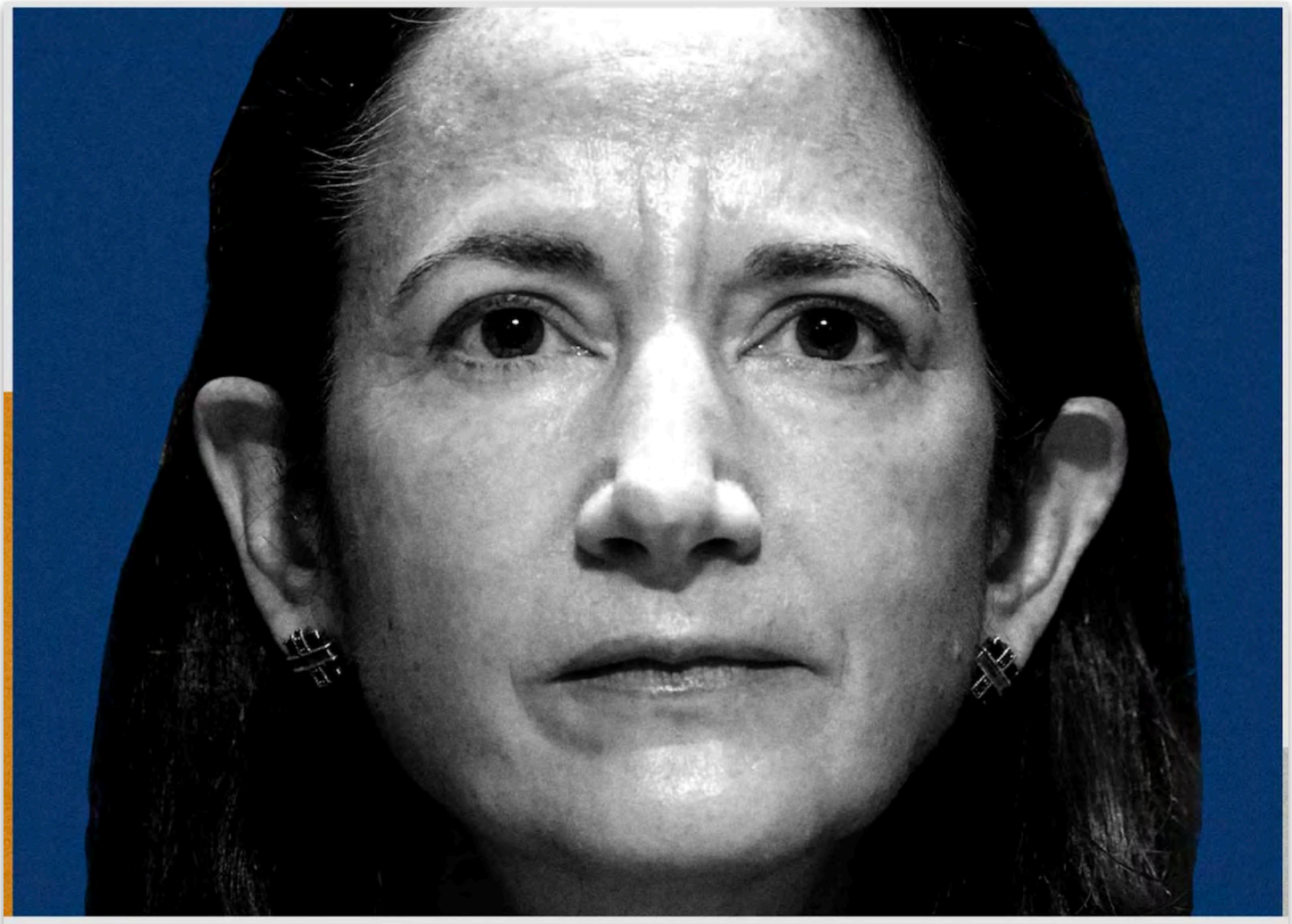

Director of National Intelligence Avril Haines. (Emily Sabens/The Washington Post; Melina Mara/The Washington Post; iStock)

Russians were performing an exercise, as the Kremlin itself insisted, or playing a shell game designed to conceal a purpose short of invasion.

Most were doubtful, and noted that Zelensky seemed to think Russia would never attack with the ambition and force the Americans were forecasting. Didn't Ukraine understand Russia's intentions best?

Only the British and the Baltic states were fully on board. At one point, an official from London stood up and gestured toward Haines. "She's right," the official said.

But Paris and Berlin remembered emphatic U.S. claims about intelligence on Iraq. The shadow of that deeply flawed analysis hung over all the discussions before the invasion. Some also felt that Washington, just months earlier, had vastly overestimated the resilience of Afghanistan's government as the U.S. military was withdrawing. The government had collapsed as soon as the Taliban entered Kabul.

"American intelligence is not considered to be a naturally reliable source," said François Heisbourg, a security expert and longtime adviser to French officials. "It was considered to be prone to political manipulation."

The Europeans began to settle into camps that would change little for several months.

“I think there were basically three flavors,” a senior administration official said. To many in Western Europe, what the Russians were doing was “all coercive diplomacy, [Putin] was just building up to see what he could get. He’s not going to invade … it’s crazy.”

Many of NATO’s newer members in eastern and southeastern Europe thought Putin “may do something, but it would be limited in scope,” the official said, “ … another bite at the [Ukrainian] apple,” similar to what happened in 2014.

But Britain and the Baltic states, which were always nervous about Russian intentions, believed a full-scale invasion was coming.

When skeptical member states asked for more intelligence, the Americans provided some, but held back from sharing it all.

Historically, the United States rarely revealed its most sensitive intelligence to an organization as diverse as NATO, primarily for fear that secrets could leak. While the Americans and their British partners did share a significant amount of information, they withheld the raw intercepts or nature of the human sources that were essential to determining Putin’s plans. That especially frustrated French and German officials, who had long suspected that Washington and London sometimes hid the basis of their intelligence to make it seem more definitive than it really was.

Some of the alliance countries provided their own findings, Haines said. The United States also created new mechanisms for sharing information in real time with their foreign partners in Brussels. Austin, Blinken and Milley were on the phone to their counterparts, sharing, listening, cajoling.

Over time, one senior European official at NATO recalled, “the intelligence was narrated repeatedly, consistently, clearly, credibly, in a lot of detail with a very good script and supporting evidence. I don’t remember one key moment where the lightbulb went off” in the months-long effort to convince the allies, the official said. Ultimately, “it was the volume of the lights in the room.”

PART VI

Macron and Merkel had been dealing with Putin for years and found it hard to believe he was so irrational as to launch a calamitous war. In the weeks after Biden’s Geneva meeting, they had tried to arrange an E.U.-Russia summit, only to be shot down by skeptical members of the bloc who saw it as a dangerous concession to Russia’s aggressive posture.

Months later, despite the new U.S. intelligence, the French and Germans insisted there was a chance for diplomacy. The Americans and the British had little hope that any diplomatic effort would pay off, but were prepared to keep the door open — if the Europeans gave something in return.

“A big part of our focus,” recalled Sullivan, “was basically to say to them, ‘Look, we’ll take the diplomatic track and treat it [as] serious … if you will take the planning for [military] force posture and sanctions seriously.’ ”

Each side was convinced it was right but was willing to proceed as if it might be wrong.

Over the next several months, the Americans strove to show the Western Europeans and others that they were still willing to search for a peaceful resolution, even though in the back of their minds, they were convinced that any Russian efforts at negotiation were a charade. “It basically worked,” Sullivan said of the administration strategy.

Reporters in a Dec. 7, 2021, news briefing with national security adviser Jake Sullivan about Biden's video call with Putin. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

On Dec. 7, Putin and Biden spoke on a video call. Putin claimed that the eastward expansion of the Western alliance was a major factor in his decision to send troops to Ukraine’s border. Russia was simply protecting its own interests and territorial integrity, he argued.

Biden responded that Ukraine was unlikely to join NATO any time soon, and that the United States and Russia could come to agreements on other concerns Russia had about the placement of U.S. weapons systems in Europe. In theory, there was room to compromise.

For a while, as Blinken headed the U.S. diplomatic effort with repeated visits to NATO capitals and alliance headquarters in Brussels, the Ukrainians continued their contacts with European governments that still seemed far less convinced of Putin's intentions than the Americans were.

Kuleba and others in the government believed there would be a war, the Ukrainian foreign minister later said. But until the eve of the invasion, "I could not believe that we would face a war of such scale. The only country in the world that was persistently telling us" with such certainty "that there would be missile strikes was the United States of America. … Every other country was not sharing this analysis and [instead was] saying, yes, war is possible, but it will be rather a localized conflict in the east of Ukraine."

"Put yourself in our shoes," Kuleba said. "You have, on the one hand, the U.S. telling you something completely unimaginable, and everyone else blinking an eye to you and saying this is not what we think is going to happen."

In fact, the British and some Baltic officials believed a full invasion was probable. But Kuleba was far from alone in his skepticism. His president shared it, according to Zelensky's aides and other officials who briefed him.

"We took all of the information that our Western partners were giving us seriously," recalled Yermak, Zelensky's chief of staff. "But let's be honest: Imagine if all of this panic that so many people were pushing had taken place. Creating panic is a method of the Russians. … Imagine if this panic had started three or four months beforehand. What would've happened to the economy? Would we have been able to hold on for five months like we have?"

PART VII

In early January, Deputy Secretary of State Wendy Sherman led a diplomatic delegation to Geneva and met with Sergei Ryabkov, her Russian counterpart, whom she knew well. He reiterated Moscow's position on Ukraine, formally offered in mid-December in two proposed treaties — that NATO must end its expansion plans and halt any activity in countries that had joined the alliance after 1997, which included Poland, Romania, Bulgaria and the Baltic states.

Rejecting the proposal to close NATO's doors and reduce the status of existing members, the administration instead offered talks and trust-building measures in a number of security areas, including the deployment of troops and the placement of weapons on NATO's eastern flank along the border with Russia. The offer was conditioned on de-escalation of the military threat to Ukraine. Ryabkov told Sherman that Russia was disappointed in the American attitude.

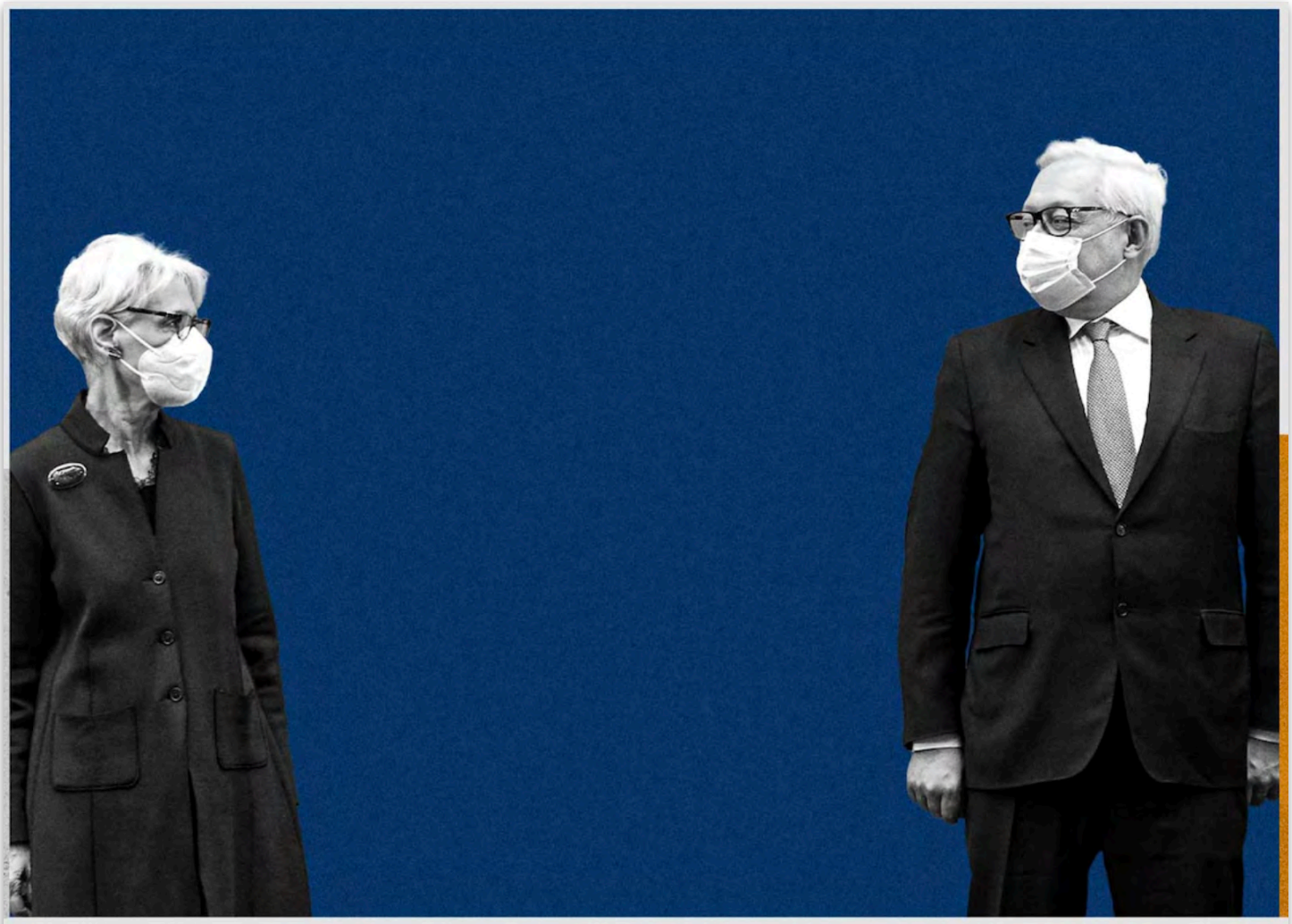

Deputy Secretary of State Wendy Sherman and Russian Deputy Foreign Minister Sergei Ryabkov in Geneva.
(Emily Sabens/The Washington Post; Denis Balibouse/AFP/Getty; iStock)

The White House had envisioned Sherman's meeting with Ryabkov as "a chance to test whether the Russians were serious about the substance of the concerns … and if there was a way forward for any kind of diplomacy," said Emily Horne, then the spokesperson for the National Security Council. "I think it became pretty clear, pretty quickly that [the Russians] were performing diplomacy, not actually undertaking diplomacy. They weren't even doing it with much seriousness."

"All the Western allies wanted to convey that there was an alternative path involving dialogue and respect for Russia as a great power," said a senior British government official involved in negotiations. "What became increasingly clear was that Russia was not interested in those."

As the United States pursued the diplomatic track, it also positioned forces to defend NATO, all of them visible to Moscow and to Europeans and demonstrating American willingness to put skin in the game. While Biden repeatedly said there would be no U.S. troops in Ukraine, the Pentagon increased pre-positioned weapons stocks in Poland and moved a helicopter battalion there from Greece. Paratroops from the 173rd Airborne were deployed to the Baltic states. More troops were sent from Italy to eastern Romania, and others went to Hungary and Bulgaria.

Over the next several months, the U.S. military presence in Europe increased from 74,000 to 100,000 troops. Four airborne fighter squadrons became 12, and the number of surface combatant ships in the region increased from five to 26. Combat air patrols and surveillance were flying 24/7 missions over the alliance's eastern flank, with visibility deep inside Ukraine.

"We were saying, 'Look, we're taking diplomacy seriously, but we're so worried about this that we're actually moving men and material,' " Sullivan recalled.

With National Security Agency authorization, the United States established a direct communication line from the Ukrainian military to U.S. European Command. The highly secure system would keep the Americans in direct contact with their Ukrainian counterparts as events unfolded.

The administration was also sending arms to Ukraine. In December, Biden authorized an additional $200 million in weapons to be drawn from U.S. inventories — even as the Kyiv government, many in Congress and some within the administration itself argued that if the United States really believed a full-scale invasion was coming, it was not enough.

But every step in the administration campaign was premised on avoiding direct U.S. involvement in a military clash. The overriding White House concern about provocation influenced each decision about how much assistance and what kind of weapons to give the Ukrainians to defend themselves.

"I make no apologies for the fact that one of our objectives here is to avoid direct conflict with Russia," Sullivan said of the prewar period.

The Russians were going to do what they did regardless of what the allies did, a senior official involved in the decisions said, and the administration found "incredible" the notion, as some later argued in hindsight, that "if only we would have given" the Ukrainians more arms, "none of this would have happened."

Determining whether Russia would interpret a military exercise or a weapons shipment as provocative or escalatory was "more art than science," the official said. "There's not a clear and easy mathematical formula. … There has always been a balance between what is required to effectively defend, and what is going to be seen by Russia as the United States essentially underwriting the killing of huge numbers of Russians."

Ukrainian officials have expressed unending gratitude to the United States for what it has provided since the start of the war. "No other country in the world did more for Ukraine to get the necessary weapons than the United States since 24 February. No other country in the world," Kuleba said recently. But from the beginning, he said, he and other Ukrainian officials have believed that the "non-provocation" strategy was the wrong one.

“Where did it take us to?” Kuleba said. “I think this war — with thousands killed and wounded, territories lost, part of the economy destroyed ... is the best answer to those who still advocate the non-provocation of Russia.”

PART VIII

As part of its ongoing campaign to convince the world of what was coming — and dissuade the Russians — the White House decided toward the end of 2021 to challenge its own reluctance, and that of the intelligence agencies, to make some of their most sensitive information public.

U.S. intelligence had picked up on “false flag” operations planned by the Russians, in which they would stage attacks on their own forces as if they had come from Ukraine. Publicly exposing those plans might deny Putin the opportunity to concoct a pretext for invasion, administration officials reasoned.

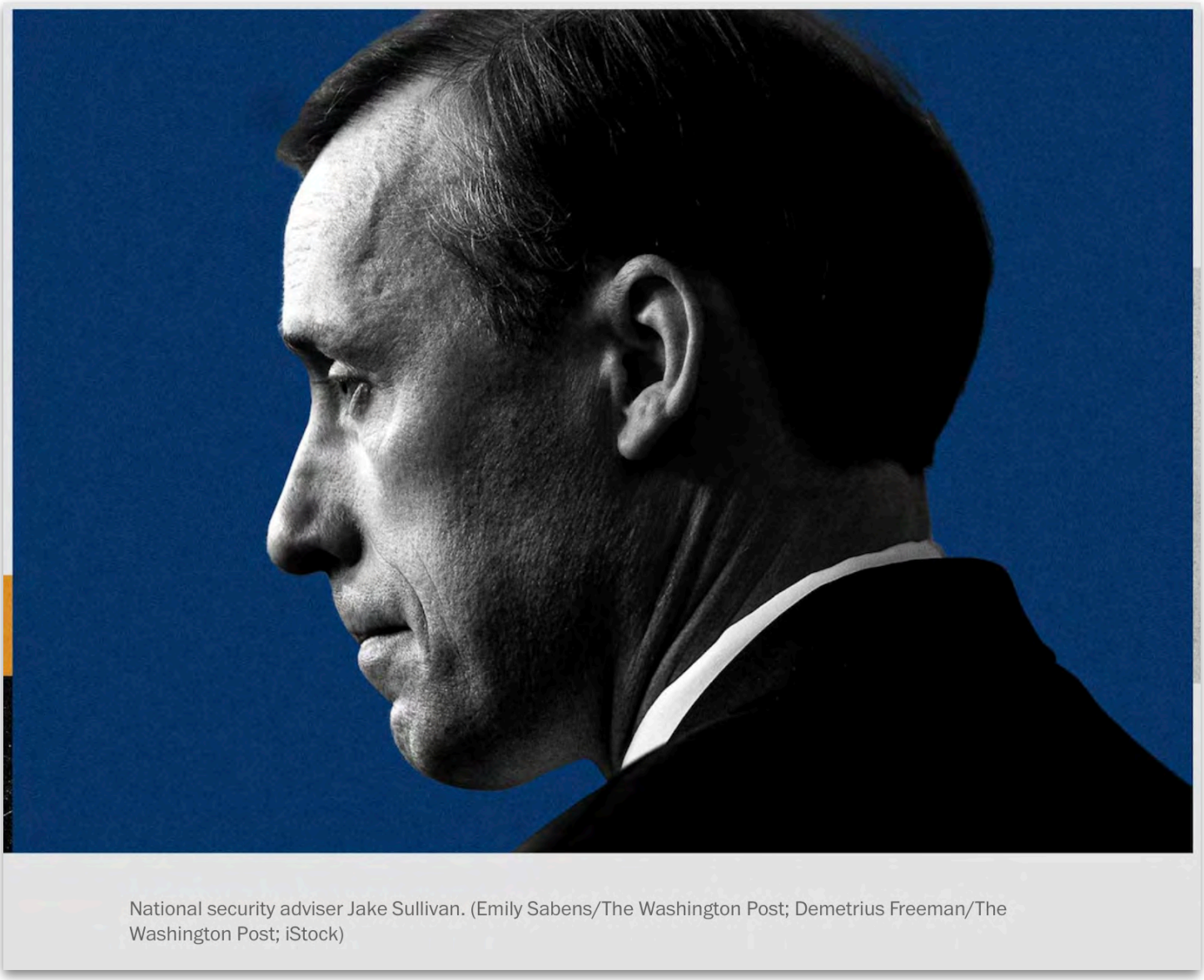

National security adviser Jake Sullivan. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

As a first step, the White House decided to reveal the scale of the troop buildup that continued on Ukraine’s borders. In early December, the administration released satellite photos, as well a map created by U.S. analysts showing Russian troop positions and an intelligence community analysis of Russian planning.

The analysis said the Russians planned “extensive movement” of 100 battalion tactical groups, involving up to 175,000 troops, along with armor, artillery and equipment. The picture that administration officials had been developing for weeks in secret was now seen around the world.

In anticipation of more selective disclosures of intelligence, Sullivan set up a regular process at the White House in which a team would determine whether a particular piece of information, if made public, could thwart Russian plans or propaganda. If the answer was yes, it would then be submitted to the intelligence community for recommendations on whether and how to release it.

In late January, the British government publicly accused Russia of plotting to install a puppet regime in Kyiv. The allegation, based on U.S. and British intelligence, was revealed in a highly unusual press statement by Foreign Secretary Liz Truss, late in the evening in London but just in time for the Sunday morning papers.

And in early February, the Biden administration disclosed that Moscow was considering filming a fake Ukrainian attack against Russian territory or Russian-speaking people — the false flag that intelligence had detected. The propaganda film would be heavy on spectacle, officials said, with graphic scenes of explosions, accompanied by corpses posed as victims and mourners pretending to grieve for the dead.

“I had watched Putin falsely set the narrative too many times,” another U.S. official said. Now, “you could see him planning quite specifically in [eastern Ukraine] false flags. It was quite precise.”

The intelligence disclosures themselves had an air of theatricality. The initial revelation of satellite pictures could be corroborated by commercial footage, though the analysis was unique to the intelligence community. But whether the public believed the subsequent disclosures depended on the government’s credibility. And Biden administration officials knew they faced a public, at home and abroad, that could be deeply skeptical of “intelligence,” following the Iraq War and the Taliban takeover in Afghanistan.

Broadly speaking, the U.S. public information campaign worked. World attention focused on the Russian troop buildup. The idea that Putin would falsify the reasons for his invasion seemed plausible, perhaps because in 2014 he had denied entirely that his troops were in Crimea, an assertion that led to descriptions of “little green men” in military uniforms without insignia occupying part of Ukraine.

Given how skeptical some allies remained about the intelligence, the most powerful effect of disclosing it was to shape Russian behavior and deprive Putin of the power to use misinformation, U.S. officials said.

PART IX

On Jan. 12, Burns met in Kyiv with Zelensky and delivered a candid assessment. The intelligence picture had only become clearer that Russia intended to make a lightning strike on Kyiv and decapitate the central government. The United States had also discovered a key piece of battlefield planning: Russia would try to land its forces first at the airport in Hostomel, a suburb of the capital, where the runways could accommodate massive Russian transports carrying troops and weapons. The assault on Kyiv would begin there.

At one point in their conversation, Zelensky asked if he or his family were personally in danger. Burns said Zelensky needed to take his personal security seriously.

The risks to the president were growing. Intelligence at the time indicated that Russian assassination teams might already be in Kyiv, waiting to be activated.

But Zelensky resisted calls to relocate his government and was adamant that he not panic the public. Down that path, he thought, lay defeat.

“You can’t simply say to me, ‘Listen, you should start to prepare people now and tell them they need to put away money, they need to store up food,’ ” Zelensky recalled. “If we had communicated that — and that is what some people wanted, who I will not name — then I would have been losing $7 billion a month since last October, and at the moment when the Russians did attack, they would have taken us in three days. ... Generally, our inner sense was right: If we sow chaos among people before the invasion, the Russians will devour us. Because during chaos, people flee the country.”

For Zelensky, the decision to keep people in the country, where they could fight to defend their homes, was the key to repelling any invasion.

“As cynical as it may sound, those are the people who stopped everything,” he said.

Ukrainian officials remained irritated that the Americans weren’t sharing more about their intelligence sources. “The information that we received was, I would call it, a statement of facts without a disclosure of the origins of those facts or of the background behind those facts,” Kuleba recalled.

But Western intelligence wasn’t alone in thinking Zelensky should prepare

Secretary of State Antony Blinken, left, in Jan. 21 meeting in Geneva with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov (not shown). (Emily Sabens/The Washington Post; Anadolu Agency/Getty; iStock)

for a full-scale invasion. Some of Ukraine’s own intelligence officials, while still skeptical that Putin would strike, were planning for the worst. Kyrylo Budanov, Ukraine’s military intelligence chief, said he moved the archives out of his headquarters three months in advance of the war and prepared reserves of fuel and ammunition.

The American warnings were repeated on Jan. 19 when Blinken made a brief visit to Kyiv for a face-to-face meeting with Zelensky and Kuleba. To the secretary’s dismay, Zelensky continued to argue that any public call for mobilization would bring panic, as well as capital flight that would push Ukraine’s already teetering economy over the edge.

While Blinken stressed, as he had in previous conversations, the importance of keeping Zelensky and his government safe and intact, he was one of several senior

U.S. officials who rebuffed reports that the administration had urged them to evacuate the capital. “What we said to Ukraine were two things,” Blinken later recalled. “We will support you whatever you want to do. We recommend you look … at how you can ensure continuity of government operations depending on what happens.” That could mean hunkering down in Kyiv, relocating to western Ukraine or moving the government to neighboring Poland.

Zelensky told Blinken he was staying.

He had begun to suspect that some Western officials wanted him to flee so that Russia could install a puppet government that would come to a negotiated settlement with NATO powers. “The Western partners wanted to — I’m sure someone was really worried about what would happen to me and my family,” Zelensky said. “But someone probably wanted to just end things faster. I think the majority of people who called me — well, almost everyone — did not have faith that Ukraine can stand up to this and persevere.”

Similarly, warning Ukrainians to prepare for war as some partners wanted him to, he said, would have weakened the country economically and made it easier for the Russians to capture. “Let people discuss in the future whether it was right or not right,” the Ukrainian leader recalled, “but I definitely know and intuitively — we discussed this every day at the National Security and Defense Council, et cetera — I had the feeling that [the Russians] wanted to prepare us for a soft surrender of the country. And that’s scary.”

PART X

In a news conference on Jan. 19, Biden said he thought Russia would invade. Putin had come too far to pull back. “He has to do something,” the president said.

Biden promised that the West would answer Russia’s attack. “Our allies and partners are ready to impose severe costs and significant harm on Russia and the Russian economy,” he said, predicting that if Putin ordered an invasion, it would prove a “disaster” for Russia.

It was one of Biden’s most forceful warnings to that point. But the president also muddied the waters, suggesting that a “minor incursion” by Russian forces, as opposed to a full-scale invasion, might not prompt the severe response that he and allies had threatened.

“It’s one thing if it’s a minor incursion, and then we end up having to fight about what to do and not do, et cetera,” Biden said, signaling that NATO was not unified in its opposition to any Russian use of force. “If there’s something where there’s Russian forces crossing the border, killing Ukrainian fighters, et cetera, I think that changes everything,” Biden said when, later in the news conference, a reporter asked him to clarify what he meant by a “minor incursion.”

“But it depends on what he [Putin] does, actually, what extent we’re going

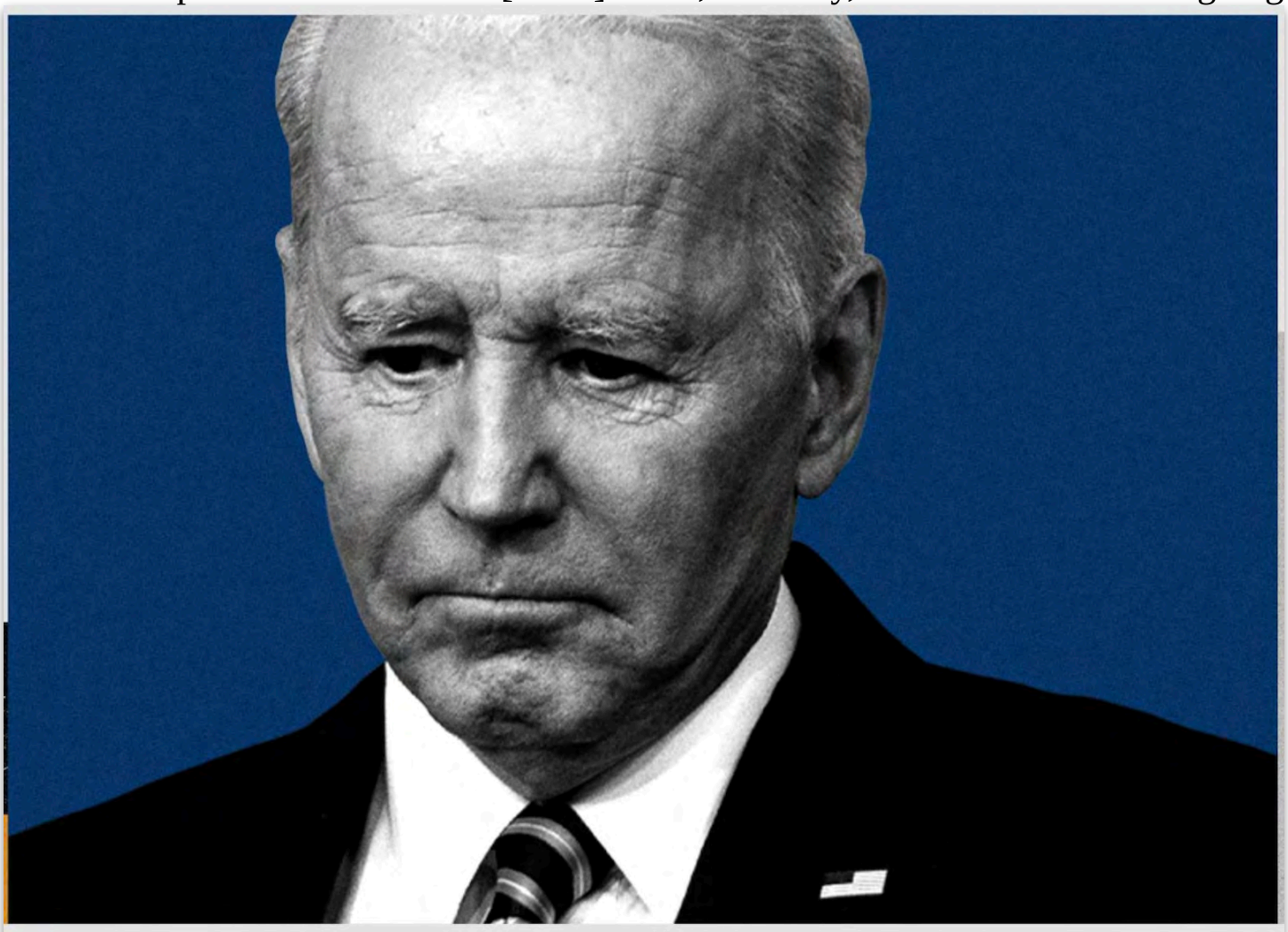

Biden at the Jan. 19 news conference where he said he thought Russia would invade. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

to be able to get total unity on the NATO front.”

Biden’s comments revealed the cracks in his own administration’s planning, as well as in NATO. Blinken was in Kyiv, vowing that the United States would support Ukraine, in every way short of committing its own forces, if the country was attacked. But privately, administration officials had been contemplating for weeks how they would respond to a “hybrid” attack, in which Russia might launch damaging cyber-strikes on Ukraine and a limited assault on the eastern part of the country.

Zelensky and his aides, who still weren’t convinced Putin would go to war, replied to Biden’s comments about a “minor incursion” with a caustic tweet.

“We want to remind the great powers that there are no minor incursions and small nations. Just as there are no minor casualties and little grief from the loss of loved ones. I say this as the President of a great power.”

Biden clarified the next day that if “any assembled Russian units move across the Ukrainian border, that is an invasion” for which Putin will pay. But White House officials quietly fumed that while the administration was trying to rally support for

Ukraine, Zelensky was more interested in poking the president in the eye over an awkward comment.

“It was frustrating,” said a former White House official. “We were taking steps that were attempting to help him, and there was a feeling that he was protecting his own political brand by either being in denial or projecting confidence because that’s what was important to him at the time.”

An aide to Zelensky who helped craft the tweet said it was meant to rebut Biden, but also to be light and humorous, a way to defuse the burgeoning tension. Zelensky’s inner circle worried that Washington’s predictions that war was around the corner would have unintended consequences.

As Biden was clarifying, Zelensky’s team tried to assuage Washington with a conciliatory message.

“Thank you @POTUS for the unprecedented [U.S.] diplomatic and military assistance for [Ukraine],” Zelensky tweeted, with emoji of the U.S. and Ukrainian flags.

PART XI

Jan. 21 was a cold, bleak day in Geneva, with gusty winds whipping the surface of the usually placid lake that shares the Swiss city’s name. As Blinken and his aides sat across from their Russian counterparts at a table set up in the ballroom of a shoreline luxury hotel, the secretary offered the whitecaps as a metaphor. Perhaps, Blinken told Russian Foreign Minister Sergei Lavrov, they could calm the turbulent waters between their two countries.

They exchanged tense niceties and covered other issues — a spat about the size and activities of their embassies in each other’s capital, the Iran nuclear deal — before turning to Ukraine. Blinken again laid out U.S. positions. If Putin had legitimate security concerns, the United States and its allies were ready to talk about them. But once an invasion of Ukraine began, Western sanctions would be fast and merciless, isolating Russia and crippling its economy, and the alliance would provide Ukraine with massive military assistance. If one Russian soldier or missile touched one inch of NATO territory, the United States would defend its allies.

Blinken found Lavrov’s responses strident and unyielding. After an hour and a half of fruitless back-and-forth, it seemed there was little more to say. But as their aides began to file out of the ballroom, Blinken held back and asked the Russian minister to speak with him alone. The two men

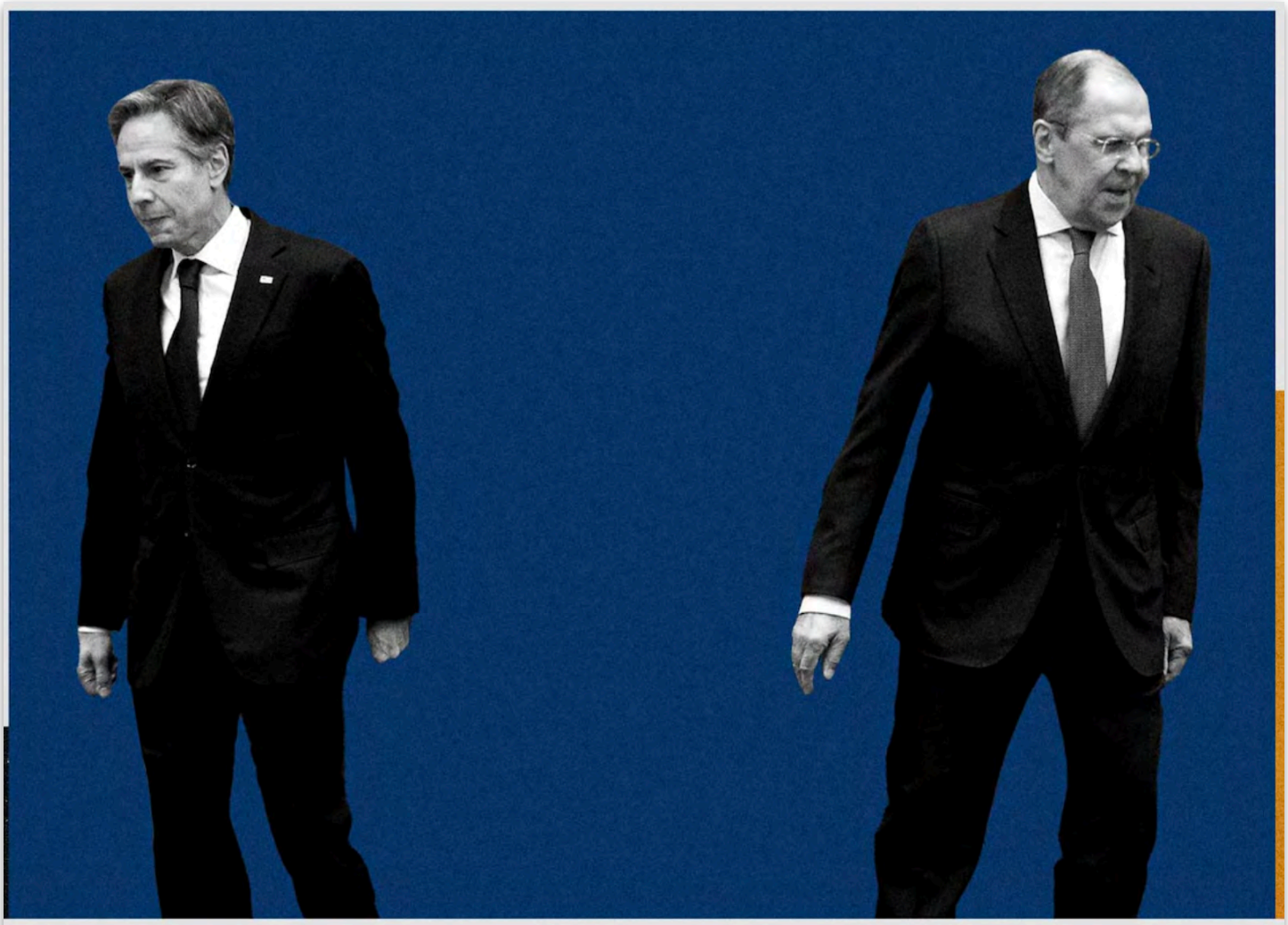

Blinken and Lavrov before their Jan. 21 meeting in Geneva. (Emily Sabens/The Washington Post; Alex Brandon/AFP/Getty; iStock)

entered a small, adjacent conference room and shut the door as the U.S. and Russian teams stood uncomfortably together outside.

During Lavrov's nearly 18 years as Russia's foreign minister, a succession of American diplomats had found him blunt and doctrinaire, but occasionally frank and realistic about relations between their two countries. After again going over the Ukraine situation, Blinken stopped and asked, "Sergei, tell me what it is you're really trying to do?" Was this all really about the security concerns Russia had raised again and again — about NATO's "encroachment" toward Russia and a perceived military threat? Or was it about Putin's almost theological belief that Ukraine was and always had been an integral part of Mother Russia?

Without answering, Lavrov opened the door and walked away, his staff trailing behind.

It was the last time top national security officials of Russia and the United States would meet in person before the invasion.

Biden spoke with Putin once more by telephone. On Feb. 12, the White House said, he told the Russian president that "while the United States remains prepared to engage in diplomacy, in full coordination with our allies and partners, we are equally prepared for other scenarios."

PART XII

A day earlier, British Defense Minister Ben Wallace had flown to Moscow to meet with his Russian counterpart, Sergei Shoigu, a longtime Kremlin survivor who helped sculpt Putin's tough-guy persona.

Wallace wanted to ask one more time if there was room for negotiation on Putin's demands about NATO expansion and alliance activities in Eastern Europe. The Russians, he said, showed no interest in engaging.

Wallace warned Shoigu that Russia would face fierce resistance if it invaded Ukraine. "I know the Ukrainians — I visited Ukraine five times — and they will fight."

British Defense Minister Ben Wallace, right, with Russian counterpart Sergei Shoigu. (Emily Sabens/The Washington Post; Tim Hammond/MoD Crown Copyright/Getty; iStock)

"My mother's Ukrainian," Wallace said Shoigu replied, implying that he knew the people better. "It's all part of our same country."

Wallace then raised the prospect of sanctions. Shoigu responded: " 'We can suffer like no one else.' And I said, 'I don't want anyone to suffer.' "

Shoigu aired a long and by now familiar list of complaints and said Russia couldn't tolerate Ukraine's Western trajectory. "It was in some respects incomprehensible," said a British official who attended the meeting. "Everyone wanted to keep negotiations going — we were throwing off-ramps, but they weren't taking them."

As the British officials were about to leave, Shoigu spoke directly to Wallace. "He looked me in the eye and said, 'We have no plans to invade Ukraine' " Wallace recalled. "That shows you how much of a lie it was."

A week later, on Feb. 18, Biden called the leaders of several NATO allies and told them the latest U.S. analysis. Biden told reporters in the Roosevelt Room at the White House later that day, "As of this moment, I'm convinced he's made the decision" to invade. "We have reason to believe that."

The French, however, continued to seek a way out of the crisis.

On Feb. 20, Macron called Putin and asked him to agree to a meeting in Geneva with Biden. The conversation led the French president to believe that Putin was finally willing to seek a settlement.

"It's a proposal that merits to be taken into account," Putin said, according to a recording of the conversation aired months later in a France TV documentary, "A President, Europe and War."

Macron pressed the Russian leader. "But can we say, today, at the end of this conversation, that we agree in principle? I would like a clear answer from you on that score. I understand your resistance to setting a date. But are you ready to move forward and say, today, 'I would like a [face-to-face] meeting with the Americans, then expanded to the Europeans'? Or not?"

Putin didn't commit and appeared to have more-pressing matters at hand. "To be perfectly frank with you, I wanted to go [play] ice hockey, because right now I'm at the gym. But before starting my workout, let me assure you, I will first call my advisers."

"Je vous remercie, Monsieur le President," Putin concluded, thanking him in French.

Macron is heard laughing in delight as he hangs up. The French president and his advisers thought they had a breakthrough. Macron's diplomatic adviser, Emmanuel Bonne, even danced.

But the following day, in a televised address, Putin officially recognized two separatist Ukrainian provinces in Donbas, including territory controlled by Kyiv, as independent states. It was a stark sign that Putin — his French-language pleasantries aside — intended to dismember Ukraine.

PART XIII

As Britain and France made last-ditch efforts at diplomacy, world leaders gathered in Munich for an annual security conference. Zelensky attended, prompting concerns among some U.S. officials that his absence might give Russia the perfect moment to strike. Others wondered if the Ukrainian leader believed Russia would attack and had used the opportunity to leave the country before the bombs started falling.

In a speech, Zelensky reminded the audience that his country was already at war with Russia, with Ukrainian troops fighting against the eastern separatists since 2014.

“To really help Ukraine, it is not necessary to constantly talk only about the dates of a probable invasion,” Zelensky said. Instead, the European Union and NATO should welcome Ukraine into their organizations.

Some European officials were still unconvinced that an attack was coming. One told a reporter, “We have no clear evidence ourselves that Putin has made up his mind, and we have not seen anything that would suggest otherwise.”

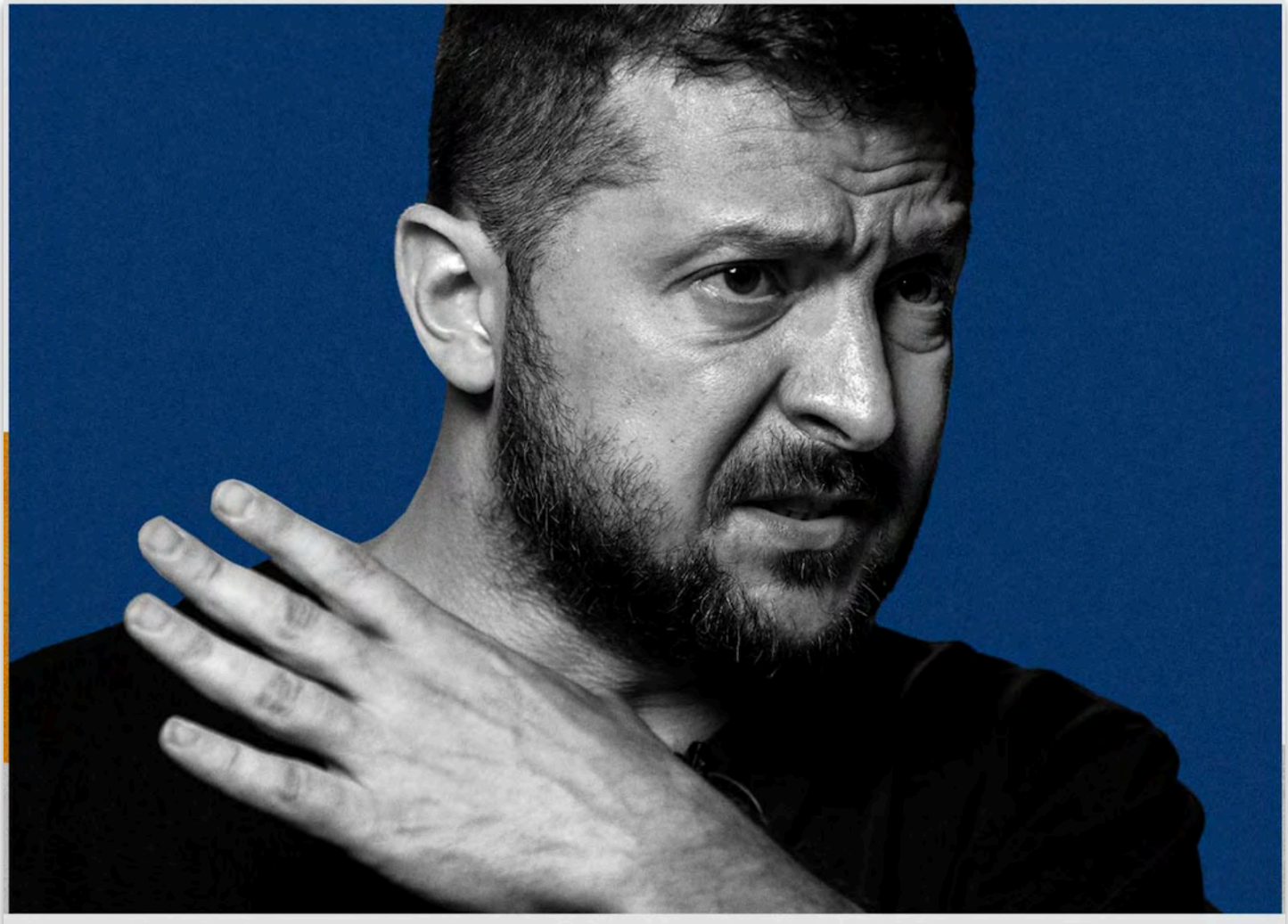

Zelensky in an interview with The Post at his office in Kyiv on Aug. 8. (Emily Sabens/The Washington Post; Heidi Levine for The Washington Post; iStock)

“It felt otherworldly,” the British official said. In sideline conversations, U.S. and British officials were convinced of an imminent invasion, but “that just wasn’t the mood in the hall.”

Some in London began to doubt themselves, the British official said.

“People were saying [we] got it wrong on Afghanistan. We returned and scrubbed the [Ukraine] intelligence again.”

They came up with the same conclusion — Russia would invade. But despite the U.S. diplomatic and intelligence-sharing campaign, it remained a difficult sell.

“If you discover the plans of somebody to attack a country and the plans appear to be completely bonkers, the chances are that you are going to react rationally and consider that it’s so bonkers, it’s not going to happen,” said Heisbourg, the French security expert.

“The Europeans overrated their understanding of Putin,” he said. “The Americans, I assume … rather than try to put themselves in Putin’s head, decided they were going to act on the basis of the data and not worry about whether it makes any sense or not.”

There had been many reasons to be mystified. U.S. intelligence showed that the Kremlin’s war plans were not making their way down to the battlefield commanders who would have to carry them out. Officers didn’t know their orders. Troops were showing up at the border not understanding they were heading into war. Some U.S. government analysts were bewildered by the lack of communication within the Russian military. Things were so screwy, the analysts thought, Russia’s plans might actually fail. But that remained a distinctly minority view.

For Kuleba, the turning point came in the days after the Feb. 18-20 Munich conference, when he traveled again to Washington. “These were the days I received more-specific information,” he recalled. At a specific airport A in Russia, they told him, five transport planes were already on full alert, ready to take paratroops at any given moment and fly them in the direction of a specific airport B in Ukraine.

“That was where you see the sequence of events and the logic of what is happening,” he said.

Western intelligence officials, looking back at what turned out to be the shambolic Russian attack on Kyiv, acknowledge that they overestimated the effectiveness of the Russian military.

“We assumed they would invade a country the way we would have invaded a country,” one British official said.

PART XIV

Early in the evening of Feb. 23, the White House received an urgent intelligence flash. There was “high probability” that the invasion had begun. Troops were on the move, and the Russians had fired missiles on targets in Ukraine. The president’s top advisers assembled; some met in the Situation Room while others joined on a secure line.

Sullivan spoke with Yermak, Zelensky’s chief of staff. There was “an extremely high level of agitation” in Kyiv, said a person familiar with the call. “They were not spinning out of control. Just extremely emotional, but in a way you’d expect.”

Yermak told Sullivan to hold on — he wanted to bring Zelensky to the phone to speak directly with Biden. Sullivan connected the call to the Treaty Room, part of the second-floor White House residence used as a study, and got the president on the line.

Zelensky implored Biden to immediately contact as many other world leaders and diplomats as possible. He should tell them to speak out publicly and to call Putin directly and tell him to “turn this off.”

“Zelensky was alarmed,” the person recalled. He asked Biden to “ ‘get us all the intelligence you possibly can now. We will fight, we will defend, we can hold, but we need your help.’ ”

Harris reported from Washington and London; DeYoung from Washington, Brussels, and Joint Base Ramstein and Stuttgart in Germany; Khurshudyan from Kyiv; Parker from Washington; and Sly from London. Paul Sonne and Olivier Knox in Washington, Souad Mekhennet in Berlin, Rick Noack in Paris and Serhiy Morgunov in Kyiv contributed to this report.

***

Дорога к войне: США изо всех сил пытались убедить союзников и Зеленского в риске вторжения

2023-08-16

Солнечным октябрьским утром высшие разведчики, военные и дипломатические лидеры страны обратились в Овальный кабинет на срочную встречу с президентом Байденом. Они прибыли с высокозасекреченным разведывательным анализом, составленным на основе недавно полученных спутниковых изображений, перехваченные связи и человеческих источников, что составило военные планы президента России Владимира Путина по полномасштабному вторжению в Украину.

В течение нескольких месяцев чиновники администрации Байдена стороженно наблюдали, как Путин собрал десятки тысяч военнослужащих и выстроил танки и ракеты вдоль границ Украины. По мере того, как лето ушло, Джейк ***Салливан***, советник по национальной безопасности, сосредоточился на увеличении объема разведывательной информации, связанной с Россией и

Украиной. Он организовал встречу в Овальном кабинете после того, как его собственное мышление перешло от неопределенности в отношении намерений России к опасениям, что он слишком скептически относится к перспективам военных действий, чтобы напугать.

Сессия была одной из нескольких встреч, которые чиновники провели по поводу Украины той осенью - иногда собираясь в небольшие группы - но была примечательной подробной разведывательной картиной, которая была представлена. Байден и вице-президент Харрис заняли свои места в креслах перед камином, в то время как государственный секретарь Энтони Блинкен, министр обороны Ллойд Остин и генерал Марк А. Милли, председатель Объединенного комитета начальников штабов, присоединился к директорам национальной разведки и ЦРУ на диванах вокруг журнального столика.

Порученные ***Салливаном*** составить всеобъемлющий обзор намерений России, они сказали Байдену, что разведка оперативных планов Путина, добавленная к текущим развертываниям вдоль границы с Украиной, показала, что все части теперь на месте для массового нападения.

По словам американских чиновников, разведывательное сообщество США проникло во многие точки политического руководства России, шпионского аппарата и военных, от старших уровней до линии фронта.

Гораздо более радикальные, чем аннексия Крыма Москвой в 2014 году и подстрекательство к сепаратистскому движению на востоке Украины, военные планы Путина предусматривали захват большей части страны.

Используя карты на мольбертах перед Resolute Desk, Милли показал позиции российских войск и украинскую местность, которую они намеревались завоевать. Это был план ошеломляющей дерзости, который мог представлять прямую угрозу для восточного фланга НАТО или даже разрушить архитектуру безопасности Европы после Второй мировой войны.

По мере того, как он усвоил брифинг, Байден, который вступил в должность, обещая удержать страну от новых войн, был решительным, что Путин должен быть либо сдерживан, либо конфронтирован, и что Соединенные Штаты не должны действовать в одиночку. Тем не менее, НАТО была далека от единоедино в том, как иметь дело с Москвой, и доверие к США было слабым. После катастрофической оккупации Ирака, хаоса, последовавшего за выводом США из Афганистана, и четырех лет, когда президент Дональд Трамп стремящийся подорвать альянс, было далеко не уверен, что Байден сможет эффективно возглавить ответ Запада на экспансионистскую Россию.

Украина была беспокойной бывшей советской республикой с историей коррупции, и ответ США и союзников на предыдущую российскую агрессию был неопределенным и разделенным. Когда наступит вторжение, украинцам понадобится значительное новое оружие, чтобы защитить себя. Слишком

мало может гарантировать победу России. Но слишком много может спровоцировать прямой конфликт НАТО с Россией, обладающей ядерным оружием.

Этот отчет, в ранее несообщаемых деталях, проливает новый свет на подъем в гору, чтобы восстановить доверие к США, попытку сбалансировать секретность вокруг разведки с необходимостью убедить других в ее истине, и задачу определения того, как самый мощный в мире военный альянс поможет менее чем совершенной демократии на российской границе бросить вызов нападению без выстрела НАТО.

Первая из серии статей, посвященных изучению пути к войне и военной кампании в Украине, взята из углубленных интервью с более чем тремя десятками высокопоставленных должностных лиц США, Украины, Европы и НАТО о глобальном кризисе, конец которого еще не определен. Некоторые говорили на условиях анонимности, чтобы обсудить чувствительную разведку и внутренние обсуждения.

Кремль не ответил на неоднократные просьбы о комментариях.

Когда Милли изложил множество сил в то октябрьское утро, он и другие подытожили намерения Путина. "Мы оцениваем, что они планируют провести значительную стратегическую атаку на Украину с нескольких направлений одновременно", - сказал Милли президенту. "Их версия "шок и трепет". "С.

По данным разведки, русские приедут с севера, по обе стороны от Киева. Одна сила будет двигаться к востоку от столицы через украинский город Чернигов, в то время как другая будет флангировать Киев на западе, продвигаясь на юг от Беларуси через естественный разрыв между «зоной отчуждения» на заброшенной Чернобыльской АЭС и окружающими болотами. Атака произойдет зимой, чтобы твердая земля сделала местность легко проходимой для танков. Формируя клещи вокруг столицы, российские войска планировали захватить Киев через три-четыре дня. Спецназ, их спецназ, найдет и устранит президента Владимира Зеленского, убьет его при необходимости, и установит марионеточное правительство, дружественное Кремлю.

Отдельно российские войска прилетели с востока и проехали через центральную Украину к реке Украине, в то время как войска из Крыма захватили юго-восточное побережье. По прогнозам России, эти действия могут занять несколько недель.

После паузы, чтобы перегруппироваться и перевооружиться, они затем продвинулися на запад, к линии север-юг, простирающейся от Молдовы до западной Белоруссии, оставив на западе украинское государство - область, которая в исчислении Путина была заселена невосполнимыми неонацистскими русофобами.

Соединенные Штаты получили «чрезвычайные подробности» о секретных планах Кремля на войну, которую он продолжал отрицать, позже объяснил директор национальной разведки Аврил Хейнс. Они включали в себя не только позиционирование войск и оружия и оперативную стратегию, но и тонкие моменты, такие как "необычный и резкий рост финансирования военных чрезвычайных операций Путина и создания резервных сил, даже если другие насущные потребности, такие как реагирование на пандемию, были недостаточно обеспечены", - сказала она. Это были не просто учения по запугиванию, в отличие от крупномасштабного российского развертывания в апреле, когда силы Путина угрожали границам Украины, но никогда не нападали.

Некоторым в Белом доме было трудно понять масштабы амбиций российского лидера.

"Не похоже, что это будет делать рациональная страна", - позже сказал один из участников встречи о запланированной оккупации большей части страны площадью 232 000 квадратных миль и почти 45 миллионов человек. Части Украины были глубоко антироссийскими, поднимая призрак мятежа, даже если Путин свалил правительство в Киеве. И все же разведка показала, что все больше и больше войск прибывают и устраиваются для полноценной кампании. Боеприпасы, продовольствие и важнейшие предметы снабжения хранились в российских лагерях.

Байден давил на своих советников. Они действительно думали, что на этот раз Путин, скорее всего, нанесет удар?

Да, они подтвердили. Это реально. Хотя в течение следующих нескольких месяцев администрация публично настаивала на том, что не верит, что Путин принял окончательное решение, единственное, что его команда не могла сказать президенту, что осенний день был именно тогда, когда российский президент нажмет на курок.

Директор ЦРУ Уильям Дж. Бернс, который служил послом США в Москве и имел самое прямое взаимодействие с Путиным из всех в администрации Байдена, описал российского лидера другим как зацикленного на Украине. Контроль над страной был синонимом концепции Путина о российской идентичности и власти. Точность военного планирования в сочетании с убеждением Путина в том, что Украина должна быть поглощена родиной, не оставила у него никаких сомнений в том, что Путин был готов к вторжению.

"Я считал, что он довольно серьезен", - сказал Бернс несколько месяцев спустя, вспоминая брифинг.

PART II

Разведка подчеркнула обещание собственных слов Путина. Три месяца назад, в июле, он опубликовал эссе из 7000 слов "Об историческом единстве между русскими и украинцами", наполненное обидами и сомнительными утверждениями. Русские и украинцы, по его мнению, были "одним народом" - идея, основанная на заявлениях Путина о "кровных связях" - и Москва была "ограблена" своей собственной территорией интригующим Западом.

"Я уверен, что истинный суверенитет Украины возможен только в партнерстве с Россией", - написал Путин.

Всего за несколько недель до появления эссе Байден и Путин провели саммит 16 июня, который, по его словам, был "конструктивным". В тот момент Украина была проблемой, но с которой, по мнению чиновников Белого дома, можно было решить. Когда делегация Белого дома покинула встречу, состоявшуюся в Женеве, старший помощник Байдена позже вспомнил: «Мы не сели в самолет и не вернулись домой и не думали, что мир находится на пороге крупной войны в Европе».

Но последующая публикация Путина "привлекла наше внимание в большом смысле", - сказал позже Салливан. "Мы начали смотреть на то, что здесь происходит, какая у него конечная игра? Насколько сильно он собирается подтолкнуть?" В качестве меры предосторожности 27 августа Байден санкционировал, чтобы 60 миллионов долларов в основном в виде защитного оружия были взяты из запасов США и отправлены в Украину.

К концу лета, когда они собрали воедино разведданные с границы и из Москвы, аналитики, которые провели свою карьеру, изучая Путина, все больше убеждались, что российский лидер - сам бывший офицер разведки - увидел, что окно возможностей закрывается. Украинцы уже дважды поднимались, чтобы потребовать демократического будущего, свободного от коррупции и вмешательства Москвы, во время Оранжевой революции 2004-2005 годов и протестов на Майдане 2013-2014 годов, которые предшествовали аннексии Крыма Россией.

Будучи не членом НАТО или Европейского союза, Украина в настоящее время неуклонно продвигалась на западную политическую, экономическую и культурную орбиту. Этот дрейф подпитывал более широкое негодование Путина по поводу потери Россией империи.

В мрачной актуарной оценке аналитики пришли к выводу, что Путину, которому вот-вот исполнится 69 лет, понял, что у него заканчивается время, чтобы закрепить свое наследие как одного из великих лидеров России - того, кто восстановил российское великолепие на Евразийском континенте.

Аналитики сказали, что Путин подсчитал, что любой ответ Запада на попытку вернуть Украину силой будет большим возмущением, но ограниченным фактическим наказанием. По их словам, российский лидер считал, что

администрация Байдена наказулась унизительным уходом США из Афганистана и хотела избежать новых войн. Соединенные Штаты и Европа все еще боролись с пандемией коронавируса. Канцлер Германии Ангела Меркель, фактически европейский лидер, покидалась свой пост и передала власть непроверенному преемнику. Президент Франции Эммануэль Макрон столкнулся с борьбой за переизбрание против возрождающего правого крыла, а Великобритания страдала от экономического спада после Брексита. Большая часть континента зависела от российской нефти и природного газа, который, по мнению Путина, он мог бы использовать в качестве клина для разделения западного альянса. Он накопил сотни миллиардов долларов в денежных резервах и был уверен, что российская экономика сможет выдержать неизбежные санкции, как это было в прошлом.

Представленный с новой разведкой и анализом на октябрьском брифинге, Байден "в основном отреагировал", - сказал Салливан. Во-первых, чтобы попытаться сдержать Путина, они "нужели отправить кого-то в Москву, чтобы посидеть с русскими на высшем уровне и сказать им: "Если вы сделаете это, это будет иметь последствия". "С.

Во-вторых, им нужно было проинформировать союзников о разведке США и привлечь их к тому, что, по мнению администрации, должно быть единой и серьезной по отношению к угрозам санкций против России, укрепления и расширения обороны НАТО, а также помощи Украине.

Бернс был отправлен в Москву, а Хейнс в штаб-квартиру НАТО в Брюсселе.

Несколько месяцев спустя Милли все еще носил в своем портфеле записные книжки с учетом интересов и стратегических целей США, которые обсуждались на октябрьском брифинге. Он мог читать их с головы до головы.

Проблема: «Как вы подписываете и обеспечиваете соблюдение международного порядка, основанного на правилах» против страны с чрезвычайным ядерным потенциалом, «не внося в Третью мировую войну?»

Нет. 1: "У вас нет кинетического конфликта между военными США и НАТО с Россией". Нет. 2: "Сдержать войну внутри географических границ Украины". Нет. 3: "Укрепить и сохранить единство НАТО". Нет. 4: "Усильте Украину и дайте им средства для борьбы".

Советницы Байдена были уверены, что Украина будет бороться. Соединенные Штаты, Великобритания и другие члены НАТО потратили годы на обучение и оснащение украинских военных, которые были более профессиональными и лучше организованными, чем до нападения России на Крым и восточный регион Донбасса семь лет назад. Но обучение было сосредоточено почти столько же на том, как установить внутреннее сопротивление после российской оккупации, сколько на том, как предотвратить его в первую

очередь. Оружие, которое они поставляли, было в основном мелким и оборонительным, чтобы его не рассматривали как западную провокацию.

У администрации также были серьезные опасения по поводу молодого президента Украины, бывшего телевизионного комикса, который вступил в должность на огромной волне народной поддержки и стремления к фундаментальным изменениям, но потерял общественное положение отчасти потому, что он не смог выполнить обещание заключить мир с Россией. 44-Летненский Зеленский, казалось, не сравним с безжалостным Путиным.

Математика была не в пользу Украины. У России было больше войск, больше танков, больше артиллерии, больше истребителей и управляемых ракет, и она продемонстрировала в предыдущих конфликтах свою готовность подчинить своих слабых противников, не обращая внимания на потери жизни гражданских лиц.

Киев может упасть не так быстро, как ожидали русские, заключили американцы, но он упадет.

PART III

2 ноября Бернса сопровождали в кремлевский офис Юрия Ушакова, советника Путина по внешней политике и бывшего посла в Соединенных Штатах. Босс Ушакова был на другом конце телефонной линии и поговорил с Бернсом из курортного города Сочи, где он отступил во время очередной волны коронавирусных инфекций в Москве.

Российский лидер повторил свои обычные жалобы на расширение НАТО, угрозу российской безопасности и нелегитимное руководство в Украине.

"Он очень пренебрежительно отно относся к президенту Зеленскому как к политическому лидеру", - вспоминает Бернс.

Практикуясь, слушая тирады Путина из его лет в Москве, Бернс передал свое собственное убедительное послание: Соединенные Штаты знают, что вы задумали, и если вы вторгнетесь в Украину, вы заплатите огромную цену. Он сказал, что оставляет письмо от Байдена, подтверждающее карательный последствия любого российского нападения на Украину.

Путин "был очень практичным", - сказал Бернс. Он не отрицал разведданные, которые указывали на российское вторжение в Украину.

Директор ЦРУ также встретился с другим советником Путина, Николаем Патрушевым, бывшим офицером КГБ, из родного города Путина Св. Петербург, который руководил Советом Безопасности России.

Патрушев думал, что Бернс прилетел в Москву, чтобы обсудить следующую встречу между Путиным и Байденом, и казался удивленным, что глава ЦРУ пришел с предупреждением об Украине.

Он почти точно повторил недовольство Путина по поводу истории и НАТО в своих дискуссиях с Бернсом. Казалось, не было места для содержательного взаимодействия, и это заставило директора ЦРУ задуматься, сформировали ли Путин и его тесный круг помощников свою собственную эхо-камеру. Путин не принял необратимого решения идти на войну, но его взгляды на Украину затвердели, его аппетит к риску вырос, и российский лидер верил, что его момент возможности скоро пройдет.

"Мой уровень беспокойства вырос, а не снизился", - сообщил начальник шпиона Байдену.

PART IV

Пока Бернс разговаривал с Путиным, Блинкен сидел с Зеленским в Глазго, Шотландия, в кулуарах международного саммита по изменению климата. Он изложил разведывательную картину и описал российский шторм, который направлялся на Украину.

"Это были только мы вдвоем, в двух футах друг от друга", - вспоминал Блинкен. Это был "трудный разговор".

Блинкен уже встречался с украинским президентом и думал, что знает его достаточно хорошо, чтобы говорить откровенно, хотя казалось сюрреалистичным "говорить кому-то, что, по вашему мнению, его страна будет захвачена".

Он нашел Зеленского "серьезным, преднамеренным, стоическим", сочетанием веры и неверия. Он сказал, что проинформит свои старшие команды. Но украинцы "видели ряд русских финтов в прошлом", знал Блинкен, и **Зеленский явно беспокоился об экономическом крахе, если его страна запаниковала**.

Презентация Блинкена и **скептицизм Зеленского** установили шаблон, который будет повторяться как в частном порядке, так и публично в течение следующих нескольких месяцев. Украинцы не могли позволить себе отказаться от разведки США оптом. Но **с их точки зрения, информация была спекулятивной.**

Позже он вспоминал, что Зеленский слушал предупреждения США, но сказал, что американцы не предлагают оружие, необходимое Украине для самозащиты.

"Вы можете сказать миллион раз: "Послушайте, может быть вторжение". Хорошо, может быть вторжение - вы дадите нам самолеты?" Зеленский

сказал. "Вы дадите нам противовоздушную оборону? "Ну, ты не член НАТО". О, хорошо, тогда о чем мы говорим?"

По словам Дмитрия ***Кулебы***, министра иностранных дел Зеленского, **американцы предложили мало конкретных данных в поддержку своих предупреждений "до последних четырех или пяти дней до начала вторжения".**

Менее чем через две недели после встречи в Глазго, когда Кулеба и Андрей Ермак, начальник штаба Зеленского, посетили Государственный департамент в Вашингтоне, высокопоставленный чиновник США встретил их чашкой кофе и улыбкой. "Ребята, выкопайте окопы!" Чиновник начал.

"Когда мы улыбнулись в ответ, - вспоминал Кулеба, - чиновник сказал: "Я серьезно. **Начните копать траншеи.** ... На тебя нападут. Крупномасштабная атака, и вы должны подготовиться к ней. **Мы попросили подробностей; их не было".**

Если американцы были разочарованы **скептицизмом Украины по поводу планов России**, украинцы были не менее смущены все более публичными предупреждениями США о том, что приближается вторжение.

"Нам пришлось найти баланс между реалистичной оценкой рисков и подготовкой страны к худшему... и поддержанием экономики и финансов", - сказал Кулеба. "Каждый комментарий, исходный из Соединенных Штатов о неизбежности войны, сразу же отразился на обменном курсе [украинской] валюты".

Ряд американских чиновников оспаривали украинские воспоминания, заявив, что они предоставили киевскому правительству конкретную информацию на раннем этапе и в преддверии вторжения.

Тем не менее, когда дело дошло до Украины, разведка США вряд ли была открытой книгой. **Официальное руководство запретило шпионским агентствам обмениваться тактической информацией, которую Украина могла бы использовать для начала наступательных нападений на места расположения российских войск в Крыму или против поддерживаемых Кремлем сепаратистов на востоке.**

Собственный разведывательный аппарат Украины также был застрелен российскими кротами, и американские чиновники опасались, что конфиденциальная информация попадла в руки Москвы. После начала войны администрация Байдена изменила свою политику и поделилась информацией о перемещениях российских войск по всей Украине на том основании, что страна теперь защищается от вторжения.

PART V

На параллельной встрече во время конференции Группы 20 в Риме в конце октября Байден поделился некоторыми новыми разведданными и выводами с ближайшими союзниками Америки - лидерами Великобритании, Франции и Германии.

В середине ноября Хейнс использовал ранее запланированную поездку в Брюссель, чтобы проинформировать более широкий круг союзников: Североатлантический совет НАТО, главный директивный орган альянса из 30 членов. Выступая в большом зале, она ограничила свои замечания тем, что, по мнению разведывательного сообщества, показали доказательства, и не предложила политических рекомендаций.

"Несколикие членов подняли вопросы и скептически отнеслись к идее о том, что президент Путин серьезно готовится к возможности крупномасштабного вторжения", - напомнил Хейнс.

Французские и немецкие чиновники не могли понять, почему Путин попытается вторгнуться и оккуповать большую страну с 80 000 до 90 000 солдат, которые, как полагают, были массированными на границе. Спутниковые снимки также показали, что войска двигаются туда-сюда от границы. Другие предположили, что русские проводят учения, как настаивал сам Кремль, или играют в игру с ракушками, предназначенную для того, чтобы скрыть цель, отстающую от вторжения.

Большинство сомневались и отметили, что Зеленский, казалось, думал, что Россия никогда не нападет с амбициями и силой, которые прогнозировали американцы. Разве Украина не понимала намерения России лучше?

Только британские и прибалтийские государства были полностью на борту. В какой-то момент чиновник из Лондона встал и указал на Хейнса. "Она права", - сказал чиновник.

Но Париж и Берлин вспомнили выразительные заявления США о разведке Ирака. Тень этого глубоко ошибочного анализа нависла над всеми дискуссиями до вторжения. Некоторые также считали, что Вашингтон всего несколькими месяцами ранее значительно переоценил устойчивость афганского правительства, когда американские военные уходят. Правительство рухнуло, как только талибы вошли в Кабул.

"Американская разведка не считается естественным надежным источником", - сказал Франсуа Хейсбур, эксперт по безопасности и давний советник французских чиновников. "Он считался склонным к политическим манипуляциям".

Европейцы начали поселиться в лагерях, которые мало менялись в течение нескольких месяцев.

"Я думаю, что в основном было три вкуса", - сказал высокопоставленный чиновник администрации. Для многих в Западной Европе то, что делали русские, было "всей принительной дипломатией, [Путин] просто наращивал, чтобы увидеть, что он может получить. Он не собирается вторгаться... это безумие".

Многие из новых членов НАТО в Восточной и Юго-Восточной Европе думали, что Путин "может что-то сделать, но это будет ограничено по объему", - сказал чиновник, - "... еще один укус [украинского] яблока", подобно тому, что произошло в 2014 году.

Но Великобритания и страны Балтии, которые всегда нервничали из-за российских намерений, считали, что приближается полномасштабное вторжение.

Когда скептически настроенные государства-члены попросили больше разведывательных данных, американцы предоставили некоторые, но воздержали от того, чтобы поделиться всем этим.

Исторически сложилось так, что Соединенные Штаты редко раскрывали свою самую чувствительную разведку такой разнообразной организации, как НАТО, в первую очередь из-за опасений, что секреты могут просочиться. В то время как американцы и их британские партнеры действительно делились значительным количеством информации, они скрыли необработанные перехваты или характер человеческих источников, которые были необходимы для определения планов Путина. Это особенно расстроило французских и немецких чиновников, которые давно подозревали, что Вашингтон и Лондон иногда скрывали основу своей разведки, чтобы она казалась более окончательной, чем она была на самом деле.

По словам Хейнса, некоторые из стран альянса предоставили свои собственные выводы. Соединенные Штаты также создали новые механизмы для обмена информацией в режиме реального времени со своими иностранными партнерами в Брюсселе. Остин, Блинкен и Милли разговаривали по телефону со своими коллегами, делились, слушали, уговаривали.

Со временем один высокопоставленный европейский чиновник в НАТО напомнил: "разведка была рассказана неоднократно, последовательно, четко, достоверно, очень подробно с очень хорошим сценарием и подтверждающими доказательствами. Я не помню ни одного ключевого момента, когда загорелась лампочка" в многомесячной попытке убедить союзников, сказал чиновник. В конечном счете, "это была громкость света в комнате".

PART VI

Макрон и Меркель имели дело с Путиным в течение многих лет, и им было трудно поверить, что он был настолько иррационален, что начал катастрофистую войну. В течение нескольких недель после встречи Байдена в Женеве они пытались организовать саммит ЕС-Россия, но были сбиты скептически настроенными членами блока, которые рассматривали в этом опасную уступку агрессивной позиции России.

Несколько месяцев спустя, несмотря на новую американскую разведку, французы и немцы настаивали на том, что есть шанс для дипломатии. Американцы и британцы мало надеялись, что любые дипломатические усилия окупятся, но были готовы держать дверь открытой, если европейцы сят что-то взамен.

"Большая часть нашего внимания, - вспоминал ***Салливан***, - в основном заключалась в том, чтобы сказать им: "Послушайте, мы возьмем дипломатический путь и отнесемся к нему [как] серьезно... если вы серьезно отнесетесь к планированию [военной] силы и санкциям". "С.

Каждая сторона была убеждена, что это правильно, но была готова действовать так, как будто это может быть неправильно.

В течение следующих нескольких месяцев американцы стремились показать западным европейцам и другим, что они все еще готовы искать мирное разрешение, хотя в своем уме они были убеждены, что любые российские усилия в переговорах являются шарадой. "В основном это сработало", - сказал Салливан об административной стратегии.

7 декабря Путин и Байден выступили по видеосвязи. Путин утверждал, что расширение западного альянса на восток было основным фактором в его решении отправить войска на границу Украины. Россия просто защищала свои собственные интересы и территориальную целостность, утверждал он.

Байден ответил, что Украина вряд ли присоединится к НАТО в ближайшее время, и что Соединенные Штаты и Россия могут прийти к соглашению по другим опасениям России по поводу размещения оружейных систем США в Европе. Теоретически было место для компромисса.

Некоторое время, когда Блинкен возглавлял дипломатические усилия США с неоднократными визитами в столицы НАТО и штаб-квартиру альянса в Брюсселе, украинцы продолжали свои контакты с европейскими правительствами, которые все еще казались гораздо менее убежденными в намерениях Путина, чем американцы.

Позже министр иностранных дел Украины сказал, что ***Кулеба*** и другие члены правительства верили, что будет война. Но до накануне вторжения: "Я не мог поверить, что мы столкнемся с войной такого масштаба. Единственной страной в мире, которая настойчиво говорила нам "с такой уверенностью", что

будут ракетные удары, были Соединенные Штаты Америки. ... Каждая другая страна не делилась этим анализом и [вместо этого] говорила: да, война возможна, но это будет скорее локализованный конфликт на востоке Украины".

"Поставьте себя на наше место", - сказал Кулеба. "С одной стороны, США говорят вам что-то совершенно невообразимое, а все остальные моргают вам глазом и говорят, что это не то, что, по нашему мнению, произойдет".

На самом деле, британские и некоторые балтийские чиновники считали, что полное вторжение вероятно. Но Кулеба был далеко не одинок в своем скептицизме. По словам помощников Зеленского и других должностных лиц, которые проинформировали его, его президент поделился этим.

"Мы серьезно отнеслись ко всей информации, которую нам давали наши западные партнеры", - вспоминал Ермак, начальник штаба Зеленского. "Но давайте будем честными: представьте, если бы вся эта паника, которую так много людей настаивали, состоялась. Создание паники - это метод русских. ... Представьте, если бы эта паника началась за три-четыре месяца до этого. Что бы случилось с экономикой? Смогли бы мы продержаться пять месяцев, как раньше?"

PART VII

В начале января заместитель госсекретаря Венди Шерман возглавила дипломатическую делегацию в Женеве и встретилась со своим российским коллегой Сергеем Рябковым, которого она хорошо знала. Он подтвердил позицию Москвы по Украине, официально предложенную в середине декабря в двух предлагаемых договорах - о том, что НАТО должна прекратить свои планы расширения и прекратить любую деятельность в странах, которые присоединились к альянсу после 1997 года, включая Польшу, Румынию, Болгарию и страны Балтии.

Отклонив предложение закрыть двери НАТО и снизить статус существующих членов, администрация вместо этого предложила переговоры и меры по укреплению доверия в ряде областей безопасности, включая развертывание войск и размещение оружия на восточном фланге НАТО вдоль границы с Россией. Предложение было обусловлено деэскалацией военной угрозы Украине. Рябков сказал Шерману, что Россия разочарована американским отношением.

Белый дом предполагал встречу Шермана с Рябковым как "вз проверить, серьезно ли россияне относятся к сути озабоченности... и есть ли путь вперед для какой-либо дипломатии", - сказала Эмили Хорн, тогдашним пресс-секретарь Совета национальной безопасности. "Я думаю, что стало довольно ясно, довольно быстро, что [русские] осуществляли дипломатию, а не на

самом деле занимались дипломатией. Они даже не делали это с большой серьезностью".

"Все западные союзники хотели донести, что существует альтернативный путь, включающий диалог и уважение к России как великой державе", - сказал высокопоставленный британский правительственный чиновник, участвуя в переговорах. "Что становилось все более очевидным, так это то, что Россия не заинтересована в них".

По мере того, как Соединенные Штаты двинулися по дипломатическому пути, они также располагали силы для защиты НАТО, все они были видны Москве и европейцам и демонстрировали американскую готовность вложить кожу в игру. В то время как Байден неоднократно заявлял, что на Украине не будет американских войск, Пентагон увеличил запасы предварительно позиционного оружия в Польше и переместил туда вертолетный батальон из Греции. Паралиционные войска 173-й воздушно-десантной службы были направлены в страны Балтии. Больше войск было отправлено из Италии в восточную Румынию, а другие - в Венгрию и Болгарию.

В течение следующих нескольких месяцев военное присутствие США в Европе увеличилось с 74 000 до 100 000 военнослужащих. Четыре воздушно-десантные истребительные эскадрильи стали 12, а количество надводных боевых кораблей в регионе увеличилось с пяти до 26. Боевое воздушное патрулирование и наблюдение выполняли круглосуточные миссии над восточным флангом альянса, с видимостью глубоко внутри Украины.

"Мы говорили: "Слушай, мы серьезно относимся к дипломатии, но мы так беспокоимся об этом, что на самом деле перемещаем людей и материалы", - вспоминал Салливан.

С разрешения Агентства национальной безопасности Соединенные Штаты создали прямую линию связи от украинских военных до США. Европейское командование. Высокобезопасная система будет поддерживать прямой контакт американцев со своими украинскими коллегами по мере развития событий.

Администрация также отправляла оружие в Украину. В декабре Байден санкционировал из инвентаризации США дополнительные 200 миллионов долларов США - даже несмотря на то, что киевское правительство, многие в Конгрессе и некоторые в самой администрации утверждали, что если Соединенные Штаты действительно верят в полномасштабное вторжение, этого будет недостаточно.

Но каждый шаг в административной кампании был основан на том, чтобы избежать прямого участия США в военном столкновении. Выдающая обеспокоенность Белого дома по поводу провокаций повлияла на каждое

решение о том, сколько помощи и какое оружие дать украинцам, чтобы защитить себя.

"Я не приношу никаких извинений за то, что одна из наших целей здесь заключается в том, чтобы избежать прямого конфликта с Россией", - сказал Салливан о довоенном периоде.

Русские собирались делать то, что они делали, независимо от того, что делали союзники, сказал высокопоставленный чиновник, участвующим в решениях, и администрация сочла «невероятным» представление, как некоторые позже утверждали задним числом, что «если бы мы только дали» украинцам больше оружия, «ничто из этого не произошло бы».

Определение того, будет ли Россия интерпретировать военные учения или перевозку оружия как провокационные или эскалационные, было "больше искусством, чем наукой", сказал чиновник. "Нет четкой и простой математической формулы. ... Всегда существовал баланс между тем, что требуется для эффективной защиты, и тем, что будет рассматриваться Россией как Соединенные Штаты, по сути, берут на себя убийство огромного количества россиян".

Украинские чиновники выразили нескончаемую благодарность Соединенным Штатам за то, что они предоставили с начала войны. "Ни одна другая страна в мире не сделала больше для Украины, чтобы получить необходимое оружие, чем Соединенные Штаты с 24 февраля. Ни одна другая страна в мире", - сказал недавно Кулеба. Но с самого начала, по его словам, он и другие украинские чиновники считали, что стратегия "непровокации" была неправильной.

"Куда это нас ввято?" Кулеба сказал. "Я думаю, что эта война - с тысячами убитых и раненых, потерянными территориями, разрушенной частью экономики - лучший ответ для тех, кто все еще выступает за непровозвание России".

PART VIII

В рамках своей продолжающейся кампании по убеждению мира в том, что грядет - и отговорить русских - Белый дом решил к концу 2021 года оспорить свое собственное нежелание и нежелание спецслужб обнародовать нежелание некоторых из их наиболее конфиденциальной информации.

Разведка США подхватила запланированные русскими операции под «ложным флагом», в ходе которых они будут атаковать свои собственные силы, как если бы они приехали с Украины. Публичное разоблачение этих планов может лишить Путина возможности примыслить предлог для вторжения, рассуждали чиновники администрации.

В качестве первого шага Белый дом решил раскрыть масштабы наращивания войск, которое продолжалось на границах Украины. В начале декабря администрация опубликовала спутниковые фотографии, а также карту, созданную американскими аналитиками, показывающую позиции российских войск и анализ разведывательного сообщества российского планирования.

Анализ показал, что русские планировали "обширное движение" 100 батальонных тактических групп, включающих до 175 000 военнослужащих, а также бронетехники, артиллерию и технику. Картина, которую должностные лица администрации разрабатывали в течение нескольких недель в тайне, теперь была замечена по всему миру.

В ожидании более избирательного раскрытия разведданных ***Салливан*** организовал регулярный процесс в Белом доме, в ходе которого команда определит, может ли конкретная информация, если она будет обнародована, помешать российским планам или пропаганде. Если бы ответ был "да", он был бы представлен разведывательному сообществу для получения рекомендаций о том, следует ли и как его выпускать.

В конце января британское правительство публично обвинило Россию в заговоре с целью установить марионеточный режим в Киеве. Обвинение, основанное на американской и британской разведке, было раскрыто в крайне необычном заявлении для прессы министра иностранных дел Лиз Трасс поздно вечером в Лондоне, но как раз к воскресным утренним газетам.

А в начале февраля администрация Байдена раскрыла, что Москва рассматривает возможность съемки фальшивого украинского нападения на российскую территорию или русскоязычных людей - ложный флаг, который обнаружила разведка. По словам чиновников, пропагандистский фильм будет тяжелым зрелищем, с графическими сценами взрывов, сопровождаемыми трупами, выдавая себя за жертвы, и скорбящих, притворяющихся, что скорбят о погибших.

"Я слишком много раз наблюдал, как Путин ложно излал повествование", - сказал другой чиновник США. Теперь, "вы могли видеть, как он планирует совершенно конкретно в [восточной Украине] ложных флагах. Это было довольно точно".

Раскрытие информации о самой разведке имело театральность. Первоначальное раскрытие спутниковых снимков может быть подтверждено коммерческими кадрами, хотя анализ был уникальным для разведывательного сообщества. Но верила ли общественность в последующее раскрытие информации, зависело от доверия к правительству. И чиновники администрации Байдена знали, что они столкнулись с общественностью, как внутри страны, так и за рубежом, которая может глубоко скептически относиться к "разведке" после войны в Ираке и захвата талибами Афганистана.

В целом, кампания по публичной информации в США сработала. Мировое внимание сосредоточено на наращивание российских войск. Идея о том, что Путин сфальсифицирует причины своего вторжения, казалась правдоподобной, возможно, потому, что в 2014 году он полностью отрицал, что его войска находились в Крыму, что привело к описаниям «маленьких зеленых людей» в военной форме без знаков отличия, занимающих часть Украины.

По словам американских чиновников, учитывая, насколько скептически некоторые союзники по-прежнему относятся к разведке, самым мощным эффектом ее раскрытия было формирование российского поведения и лишение Путина власти использовать дезинформацию.

PART IX

12 января Бернс встретился в Киеве с Зеленским и сделал откровенную оценку. Разведывательная картина стала только яснее, что Россия намерена нанести молниеносный удар по Киеву и обезглавить центральное правительство. Соединенные Штаты также обнаружили ключевую часть планирования поля боя: Россия попытается сначала высадить свои войска в аэропорту в Hostomel, пригороде столицы, где взлетно-посадочные полосы могли бы вместить массивные российские транспорты с войсками и оружием. Нападение на Киев начнется там.

В какой-то момент их разговора Зеленский спросил, находится ли он или его семья в опасности. Бернс сказал, что Зеленскому нужно серьезно относиться к своей личной безопасности.

Риски для президента росли. Разведка в то время показала, что российские группы по убийствам, возможно, уже были в Киеве, ожидая активации.

Но Зеленский сопротивлялся призывам переместить свое правительство и **был непреклонен в том, чтобы не паниковать общественность**. По этому пути, подумал он, положил поражение.

"Вы не можете просто сказать мне: "Послушайте, вы должны начать готовить людей сейчас и сказать им, что им нужно откладывать деньги, им нужно хранить еду", - напомнил ***Зеленский***. **"Если бы мы сообщили об этом - и это то, чего хотели некоторые люди, которых я не буду называть - то я бы терял 7 миллиардов долларов в месяц** с октября прошлого года, и в тот момент, когда русские атаковали, они забрали бы нас за три дня. ... **В целом, наше внутреннее чувство было правильным: если мы посеем хаос среди людей до вторжения, русские поглотят нас. Потому что во время хаоса люди бегут из страны".**

Для ***Зеленского*** решение **удержать людей в стране, где они могли бы сражаться**, чтобы защитить свои дома, было ключом к отторможетому любому вторжению.

"Как бы цинично это ни звучало, это те люди, которые все остановили", - сказал он.

Украинские чиновники по-прежнему раздражены тем, что американцы не рассказывали больше о своих разведывательных источниках. "Информация, которую мы получили, была, я бы назвал, изложением фактов без раскрытия происхождения этих фактов или предыстории этих фактов", - напомнил Кулеба.

Но западная разведка не была единственной, думая, что Зеленский должен подготовиться к полномасштабному вторжению. Некоторые из сотрудников собственной разведки Украины, все еще скептически относясь к тому, что Путин нанесет удар, планировали худшее. Кирилл Буданов, начальник военной разведки Украины, сказал, что он вывел архивы из своей штаб-квартиры за три месяца до начала войны и подготовил запасы топлива и боеприпасов.

Американские предупреждения были повторены 19 января 2023, когда ***Блинкен*** совершил краткий визит в Киев для личной встречи с ***Зеленским*** и ***Кулебой***. **К разочарованию секретаря, Зеленский продолжал утверждать, что любой общественный призыв к мобилизации вызовет панику, а также бегство капитала, который подтолкнет и без того колеблющуюся экономику Украины.**

В то время как ***Блинкен*** подчеркивал, как и в предыдущих разговорах, важность обеспечения безопасности Зеленского и его правительства, он был одним из нескольких высокопоставленных должностных лиц США, которые отвергли сообщения о том, что администрация призвала их эвакуировать столицу. "То, что мы сказали Украине, было двумя вещами", - позже вспоминал Блинкен. "Мы будем поддерживать вас во всем, что вы захотите сделать. Мы рекомендуем вам посмотреть... как вы можете обеспечить непрерывность государственных операций в зависимости от того, что произойдет". Это может означать переезд в Киев, переезд на западную Украину или перемещение правительства в соседнюю Польшу.

Зеленский сказал Блинкене, что он остался.

Он начал подозревать, что некоторые западные чиновники хотели, чтобы он бежал, чтобы Россия могла установить марионеточное правительство, которое придет к заключенному соглашению с державами НАТО. "Западные партнеры хотели - я уверен, что кто-то действительно беспокоился о том, что произойдет со мной и моей семьей", - сказал Зеленский. "Но кто-то, вероятно, хотел просто покончить с этим быстрее. Я думаю, что большинство людей,

которые звонили мне - ну, почти все - не верили, что Украина может противостоять этому и упорству".

Аналогичным образом, **предупреждение украинцев о подготовке к войне, как этого хотели некоторые партнеры, по его словам, ослабило бы страну экономически и облегчило бы захват русским**. "Пусть люди обсудят в будущем, правильно это или нет, - вспоминал украинский лидер, - но я определенно знаю и интуитивно - мы обсуждали это каждый день в Совете национальной безопасности и обороны и так далее - у меня было ощущение, что [русские] хотят подготовить нас к мягкой капитуляции страны. И это страшно".

PART X

На пресс-конференции 19 января Байден сказал, что, по его мнению, Россия вторгнится. Путин зашел слишком далеко, чтобы отступить. "Он должен что-то сделать", - сказал президент.

Байден пообещал, что Запад ответит на нападение России. "Наши союзники и партнеры готовы наложить серьезные расходы и значительный ущерб России и российской экономике", - сказал он, предсказав, что если Путин прикажет вторжение, это окажется "катастрофой" для России.

Это было одно из самых убедительных предупреждений Байдена на тот момент. Но президент также замутил воды, предполагая, что "нескороше вторжение" российских сил, в отличие от полномасштабного вторжения, может не вызвать суровой реакции, которой он и союзники угрожали.

"Это одно дело, если это незначительное вторжение, а затем нам в конечном итоге придется бороться за то, что делать и не делать, и так далее", - сказал Байден, сигнализируя, что НАТО не была единой в своей оппозиции к какому-либо российскому использованию силы. "Если есть что-то, где российские силы пересекают границу, убивают украинских боевиков и так далее, я думаю, что это все меняет", - сказал Байден, когда позже на пресс-конференции репортер попросил его разъяснить, что он имел в виду под "недостаточным вторжением".

"Но это зависит от того, что он [Путин] делает, на самом деле, в какой степени мы сможем добиться полного единства на фронте НАТО".

Комментарии Байдена раскрыли трещины в планировании его собственной администрации, а также в НАТО. Блинкен был в Киеве, поклявшись, что Соединенные Штаты поддержат Украину, во всех отношениях, если страна подвергнется нападению. Но в частном порядке чиновники администрации в течение нескольких недель размышляли о том, как они отреагируют на "гибридную" атаку, в которой Россия может нанести разрушительные

кибердудары по Украине и ограниченное нападение на восточную часть страны.

Зеленский и его помощники, которые до сих пор не были убеждены, что Путин пойдет на войну, ответили на комментарии Байдена о "неличном вторжении" едким твитом.

"Мы хотим напомнить великим державам, что нет мелких вторжений и малых наций. Точно так же, как нет незначительных жертв и небольшого горя от потери близких. Я говорю это как президент великой державы".

На следующий день Байден пояснил, что если "любые собранные российские подразделения перейдут через украинскую границу, это будет вторжение", за которое заплатит Путин. **Но чиновники Белого дома тихо замешались, что в то время как администрация пыталась заручиться поддержкой Украины, Зеленский был больше заинтересован в том, чтобы тыкать президенту в глаза из-за неловкого комментария.**

"Это было разочаровывающе", - сказал бывший чиновник Белого дома. "Мы предпринимали шаги, которые пытались помочь ему, и было ощущение, что он защищает свой собственный политический бренд, либо отрицая, либо проецируя уверенность, потому что это то, что было важно для него в то время".

Помощница Зеленского, который помог создать твит, сказал, что он должен был опровергнуть Байдена, но также быть легким и юмористическим, способ разрядить растущее напряжение. Внутренний круг Зеленского обеспокоен тем, что прогнозы Вашингтона о том, что война не за горами, будут иметь непредвиденные последствия.

Как разъяснял Байден, команда Зеленского пыталась успокоить Вашингтон примирительным посланием.

"Спасибо @POTUS за беспрецедентную [США] дипломатическую и военную помощь [Украине]", - написал Зеленский в Твиттере с эмодзи флагов США и Украины.

PART XI

21 января был холодный, мрачный день в Женеве, когда порывистые ветры покрыли поверхность обычно спокойного озера, которое носит название швейцарского города. Когда Блинкен и его помощники сидели напротив своих российских коллег за столом, накрытым в бальном зале роскошного отеля на берегу, секретарь предложил белые шапки в качестве метафоры. Возможно, Блинкен сказал министру иностранных дел России Сергею Лаврову, что они могли бы успокоить бурные воды между двумя странами.

Они обменялись напряженными люками и освещали другие вопросы - плеку о размере и деятельности своих посольств в столице друг друга, иранской ядерной сделке - прежде чем переключиться к Украине. Блинкен снова изложил позиции США. Если бы у Путина были законные проблемы безопасности, Соединенные Штаты и их союзники были бы готовы поговорить о них. Но как только начнется вторжение в Украину, западные санкции будут быстрыми и беспцистными, изолируя Россию и паршив ее экономику, а альянс предоставит Украине огромную военную помощь. Если бы один российский солдат или ракета коснулась одного дюйма территории НАТО, Соединенные Штаты защитили бы своих союзников.

Блинкен нашел ответы Лаврова строгим и непреклонным. После полутора часов бесплодных взад и вперед, казалось, что мало что можно было сказать. Но когда их помощники начали выходить из бального зала, Блинкен сдержался и попросил российского министра поговорить с ним наедине. Два человека вошли в небольшой соседний конференц-зал и закрыли дверь, когда американские и российские команды неудобно стояли вместе снаружи.

За почти 18 лет работы Лаврова в качестве министра иностранных дел России ряд американских дипломатов сочли его прямолинейным и доктринерным, но иногда откровенным и реалистичным в отношении отношений между двумя странами. После того, как Блинкен снова проследовал ситуацию на Украине, остановился и спросил: "Сергей, скажи мне, что ты на самом деле пытаешься сделать?" Было ли все это действительно связано с проблемами безопасности, которые Россия поднимала снова и снова - о "посягательстве" НАТО на Россию и предполагаемой военной угрозе? Или речь шел о почти богословской вере Путина в то, что Украина была и всегда была неотъемлемой частью Матери-России?

Не отвечая, Лавров открыл дверь и ушел, его сотрудники отставали.

Это был последний раз, когда высшие должностные лица национальной безопасности России и Соединенных Штатов встречались лично перед вторжением.

Байден снова поговорил с Путиным по телефону. 12 февраля Белый дом сказал, что он сказал российскому президенту, что "в то время как Соединенные Штаты по-прежнему готовы участвовать в дипломатии, в полной координации с нашими союзниками и партнерами, мы в равной степени готовы к другим сценариям".

PART XII

Днем ранее министр обороны Великобритании Бен Уоллес прилетел в Москву, чтобы встретиться со своим российским коллегой Сергеем Шойгу,

давним выжившим в Кремле, который помог создать фигуру жесткого человека Путина.

Уоллес хотел еще раз спросить, есть ли место для переговоров по требованиям Путина о расширении НАТО и деятельности альянса в Восточной Европе. По его словам, россияне не проявили никакого интереса к взаимодействию.

Уоллес предупредил Шойгу, что Россия столкнутся с ожесточенным сопротивлением, если вторгнится в Украину. "Я знаю украинцев - я посетил Украину пять раз - и они будут сражаться".

"Моя мать украинка", - сказал Уоллес, что Шойгу ответил, подразумевая, что он знает людей лучше. "Это все часть одной и той же страны".

Затем Уоллес поднял вопрос о перспективе санкций. Шойгу ответил: "Мы можем страдать, как никто другой". И я сказал: "Я не хочу, чтобы кто-то страдал". "С.

Шойгу выпустил в эфир длинный и уже знакомый список жалоб и сказал, что Россия не может терпеть западную траекторию Украины. "В некоторых отношениях это было непонятно", - сказал британский чиновник, который присутствовал на встрече. "Все хотели продолжить переговоры - мы сбрасывали рампы, но они их не брали".

Когда британские чиновники собирались уйти, Шойгу поговорил непосредственно с Уоллесом. "Он посмотрел мне в глаза и сказал: "У нас нет планов вторгнуться в Украину", - вспоминал Уоллес. "Это показывает, насколько это была ложь".

Неделю спустя, 18 февраля, Байден позвонил лидерам нескольких союзников по НАТО и рассказал им о последнем анализе США. Позже в тот же день Байден сказал журналистам в комнате Рузвельта в Белом доме: "На данный момент я убежден, что он принял решение" вторгнуться. "У нас есть основания в это верить".

Французы, однако, продолжали искать выход из кризиса.

20 февраля Макрон позвонил Путину и попросил его согласиться на встречу в Женеве с Байденом. Разговор заставил французского президента поверить, что Путин, наконец, готов добиваться урегулирования.

"Это предложение заслуживает того, чтобы его приняли во внимание", - сказал Путин, согласно записи разговора, показанной несколько месяцев спустя в документальном фильме о французском телевидении "Президент, Европа и война".

Макрон нажал на российского лидера. "Но можем ли мы сказать сегодня, в конце этого разговора, что мы согласны в принципе? Я хотел бы получить от вас четкий ответ по этому вопросу. Я понимаю ваше сопротивление назначению даты. Но готовы ли вы двигаться вперед и сказать сегодня: «Я хотел бы [лицом к лицу] встречу с американцами, а затем распространиться на европейцев»? Или нет?"

Путин не взял на себя обязательств и, похоже, столкнулся с более настными делами. "Честно говоря, я хотел пойти [играть] в хоккей, потому что сейчас я в спортзале. Но прежде чем начать тренировку, позвольте мне заверить вас, я сначала позвоню своим консультантам".

"Je ve vmerciecie, месье-ле-президент", - заключил Путин, поблагодарив его по-французски.

Макрон смеется от восторга, когда он вешает трубку. Французский президент и его советники думали, что у них был прорыв. Дипломаттический советник Макрона, Эммануэль Бонне, даже танцевал.

Но на следующий день в телевизионном обращении Путин официально признал две сепаратистские украинские провинции на Донбассе, включая территорию, контролируемую Киевом, независимыми государствами. Это был явный знак того, что Путин - помимо его франкоязычных любезностей - намеревался расчленить Украину.

PART XIII

Пока Великобритания и Франция прилагали последние усилия в дипломатии, мировые лидеры собрались в Мюнхене на ежегодную конференцию по безопасности. Зеленский присутствовал, что вызвало у некоторых американских чиновников опасения, что его отсутствие может дать России идеальный момент для удара. Другие задавались вопросом, верил ли украинский лидер, что Россия нападет, и воспользовался возможностью покинуть страну до того, как начали падать бомбы.

В своей речи Зеленский напомнил аудитории, что его страна уже воюет с Россией, а украинские войска сражаются против восточных сепаратистов с 2014 года.

"Чтобы действительно помочь Украине, не обязательно постоянно говорить только о датах возможного вторжения", - сказал Зеленский. Вместо этого Европейский союз и НАТО должны приветствовать Украину в своих организациях.

Некоторые европейские чиновники все еще не были убеждены в предстоящем нападении. Один сказал репортеру: "У нас самих нет четких доказательств

того, что Путин принял решение, и мы не видели ничего, что могло бы указывать на иное".

"Это казалось потусторонним", - сказал британский чиновник. В побочных разговорах американские и британские чиновники были убеждены в неизбежном вторжении, но "это было просто не настроение в зале".

Некоторые в Лондоне начали сомневаться в себе, сказал британский чиновник.

"Люди говорили, что [мы] неправильно поняли в Афганистане. Мы вернулись и снова очистили разведку [Украины]".

Они пришли к тому же выводу - Россия вторгнется. Но, несмотря на дипломатическую кампанию США и кампанию по обмену разведданными, она оставалась трудной.

"Если вы обнаружите, что кто-то планирует напасть на страну, и планы кажутся совершенно сумасшедшими, есть вероятность, что вы отреагируете рационально и считаете, что это так безумно, что этого не произойдет", - сказал Хейсбур, французский эксперт по безопасности.

"Европейцы переоценили свое понимание Путина", - сказал он. "Американцы, я полагаю... вместо того, чтобы пытаться поставить себя в голову Путину, решили, что они собираются действовать на основе данных и не беспокоиться о том, имеет ли это какой-либо смысл или нет".

Было много причин быть о бесятным. Разведка США показала, что военные планы Кремля не доходят до командиров на поле боя, которым придется их выполнять. Офицеры не знали своих приказов. Войска появлялись на границе, не понимая, что они направляются в войну. Некоторые правительственные аналитики США были озадачены отсутствием связи внутри российских военных. Аналитики думали, что все было так плохо, что планы России на самом деле могут потерпеть неудачу. Но это оставалось явно меньшинством.

Для Кулебы поворотный момент наступил через несколько дней после Мюнхенской конференции 18-20 февраля, когда он снова отправился в Вашингтон. "Это были дни, когда я получал более конкретную информацию", - вспоминал он. В конкретном аэропорту А в России, сказали ему, пять транспортных самолетов уже были в полной боевой готовности, готовых взять десант в любой момент и доставить их в направлении конкретного аэропорта В в Украине.

"Вот где вы видите последовательность событий и логику происходящего", - сказал он.

Представители западной разведки, оглядываясь назад на то, что оказалось шаманным российским нападением на Киев, признают, что они переоценили эффективность российских военных.

"Мы предположили, что они вторгнутся в страну так, как мы вторглись бы в страну", - сказал один британский чиновник.

PART XIV

Ранним вечером 23 февраля Белый дом получил срочную разведывательную вспышку. Была "высокая вероятность" того, что вторжение началось. Войска были в движении, и русские произвели ракеты по целям на Украине. Собрались главные советники президента; некоторые встретились в ситуационной комнате, в то время как другие присоединились на безопасной линии.

Салливан поговорил с ***Ермаком***, **начальником штаба Зеленского.** По словам человека, знакомого с звонком, в Киеве был «чрезвычайно высокий уровень агитации». "Они не выходили из-под контроля. Просто чрезвычайно эмоционально, но так, как вы и ожидали".

Ермак сказал Салливану подождать - он хотел привести Зеленского к телефону, чтобы поговорить напрямую с Байденом. Салливан подключил звонок к комнате заключения договора, части резиденции Белого дома на втором этаже, используемой в качестве кабинета, и выключил президента на линию.

Зеленский умолял Байдена немедленно связаться с как можно большим количеством других мировых лидеров и дипломатов. Он должен сказать им, чтобы они высказались публично и позвонили Путину напрямую и сказали ему "выключить это".

"Зеленский был встревожен", - вспоминает человек. Он попросил Байдена "получить нам всю информацию, которую вы, возможно, можете сейчас. Мы будем бороться, мы будем защищаться, мы можем удержаться, но нам нужна ваша помощь". "С.

The Washington Post

Материал из Википедии — свободной энциклопедии

«Ва́шингтон пост»[5][10] (англ. *The Washington Post* переводится как «Вашингтонская почта») — американская ежедневная газета. Издаётся в городе Вашингтоне. Крупнейшая газета столицы Соединённых Штатов Америки, также входит в число старейших и влиятельных[5]. Содержит срочные новости, репортажи на национальные и международные темы, очерки и комментарии. Лозунг газеты «Демократия умирает во тьме» начал появляться на его главном заголовке в 2017 году[11]. Газета получила 69 Пулитцеровских премий[12], в том числе шесть отдельных премий в 2008 году, только Нью-Йорк Таймс в 2002 году смогла получить больше премий за один год — семь наград[13].

***

№ 1.956

Об осенне-зимней кампании

Риск Холодомора и эпидемий, который нужно начинать предотвращать уже сейчас

2023-08-27

ДМИТРИЙ ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Внимание, по-прежнему, приковано только к фронту. Это хуже чем ошибка.

На фоне поступающих с фронта позитивных новостей и столь же негативных новостей о степени реальной готовности энергетики к быстро приближающимся холодам, вернусь к своему старом тезису. Он подтвердился прошлой осенью и зимой. **Чем хуже у России будут обстоять дела на фронте, тем жестче она будет атаковать украинский тыл**.

В этой связи, позволю себе не согласиться с оценкой Алексея ***Арестовича*** о том, **что сохраняющееся огромное преимущество России в дронах, ракетах и авиации не сыграет никакой роли.**

Как я уже писал раньше (на Фейсбуке), **прошлой зимой у России было 2 климатических окна, когда она была способна довести ситуацию в Украине до Холодомора** с сотнями тысяч или миллионами жертв. В оба окна (летающие) «пушки» молчали или почти молчали. И я считаю это следствием закулисных договоренностей России с Западом.

Нюанс в том, что год назад **Запад не был столь очевидно настроен на свертывание боевых действий**. Сейчас в большинстве западных стран скепсиса по поводу продолжения войны не скрывают. Запад может «случайно» закрыть глаза. Или просто моргнуть. Да, Тень очень большой политики - цинизм. И исключений в этом смысле нет.

Путин, судя по всему, пока не торопится дальше разгонять ядерную тему, т. к. давление на него в этой связи оказалось высоким. Не только с Запада, что довольно критично. Хотя и не исключает попыток сыграть на теме дальше.

Но **Россия выходит на массовое производство шахедообразных ударных беспилотников**. И сохраняются сомнения насчет того, что закупки из Ирана будут свернуты. Обе страны в очень узком коридоре и критически зависимы от взаимного военно-технического сотрудничества. Чем труднее у России будет ситуация, тем больше у нее будет интереса к предложениям Ирана. Ей взамен есть что предложить. Потому что и у Ирана ситуация не блеск.

До сих пор Россия **не атаковала реально большим количеством шахедов**. Что вызывает вопросы. С моей точки зрения, это может быть **банальной попыткой усыпить бдительность.**

Представим себе ситуацию, что Россия закупила дроны, поднакопила (!) своих дронов и ракет, возможно даже подключила тактическую авиацию и нанесла **по-настоящему массированный удар. Имея на руках прогноз погоды, где впереди 8-10 дней морозов.**

Скажем, удар 300-ми или 500-та дронами, 100 ракетами, может, в довершение, и авиацией. По любым объектам, имеющим отношение к энергетической (и не только) инфраструктуре.

Какова реальная степень готовности Украины к такому сценарию?

Было бы очень неплохо уже сейчас думать о том, что:

а) **Пункты незламності** приоритетно — это **не про зарядку телефонов, а про обогрев. И не только** про обогрев и зарядку. Про гигиену и пр. Потому что если об этом не думать в больших городах, это может иметь серьезные последствия. Например, эпидемии.

б) **Дипломаты должны быть с утра до ночи** заняты не привычными, ставшими ритуальными, разговорами о помощи Украине. Они **уже сейчас** должны и в кулуарах, и в СМИ самым активным образом влиять на ситуацию, разъясняя, что **удары по энергетическим объектам, водоснабжению и т. п. - это геноцид**. **Это нужно качать сейчас, а не тогда, когда уже все случится.**

Нет, допустить Холодомор - это очень х@ровый способ показать Западу, что Россия Путина зло (будто Запад об этом сейчас не знает). И, допустим, чуть раньше получить какое-нибудь железо. Цена такой «сделки» зашкаливает. Элиты, согласные на такое будут глубоко презираемы всеми, в т.ч. на Западе.

Надо говорить с Западом не о вооружениях в случае такого сценария, а о немедленном вводе бесполетной зоны над территорией Украины и немедленном вводе сухопутных войск на всю неоккупированную территорию Украины с целью предотвращения гуманитарной катастрофы. Это, наверное, максимум, на что Украина может надеяться.

Но говорить об этом надо сейчас, готовить общественное мнение и политиков. Чтобы политики на Западе тоже шевелились и шла практическая подготовка к такому сценарию. **За день такие вещи не подготовить и не развернуть.** Запад тоже умеет тормозить месяцами.

в) И **средств, и расчетов, способных сбивать хотя бы дроны** должно быть всего через несколько месяцев развернуто минимум **на порядок больше**.

г) Украина должна максимальными темпами **обзаводиться средствами достаточного (т. е. абсолютно неприемлемого) ответа** на любую попытку России устроить здесь Холодомор. Потому что удар по Крымскому мосту этой проблемы не снимет. А **способности наносить симметричные массированные удары Украина все еще не демонстрирует**. И пока не видно признаков того, что к осени-зиме такие возможности точно будут обеспечены.

Вопрос не в картинке для телемарофона. Вопрос в способности ответить тотальной катастрофой на тотальную катастрофу, если противник пойдет по этому пути.

Я думаю, всем уже на сегодня очевидно, что **Украине очень странно ждать милости от Путина**. И, тем не менее, судя по тому, как все еще ведет себя тыл, мне кажется этого никто из украинских чиновников не понимает от слова вообще.

Внимание, по-прежнему, приковано почти исключительно к фронту. Это хуже чем ошибка, гораздо хуже чем ошибка.

Решения и действия, адекватные степени угрозы, должны предприниматься уже сейчас. В реальности, а не в бравых чиновных рапортах в Интернете или телемарафоне.

***

№ 1.957

Кому казати дякую

2023-08-09

ПАВЛО КАЗАРІН

Останні півтора року ми маємо питання, на яке ніхто не знає відповіді.

Воно звучить просто:

— **чи готовий Кремль воювати з НАТО?**

Від відповіді на нього залежить набагато більше, ніж ми думаємо. Зокрема наше повоєнне майбутнє.

Особливість Північноатлантичного альянсу в тому, що з ним ніхто ніколи не воював. Ніхто ззовні не ризикував нападати на його членів. Усі військові операції проходили поза межами контуру безпеки НАТО. Для одних цей факт – найкраще підтвердження ефективності Альянсу. Для інших – привід поставити його ефективність під сумнів.

Повномасштабне вторгнення загострило цю дискусію, і ми вже півтора року живемо у її відлуннях. По суті є два варіанти відповіді на головне питання – і кожен тягне за собою свій світоглядний обоз.

1. Позиція номер один

Кремль не ризикне напасти на Північноатлантичний Альянс. Тому що боїться США, тому що вірить у солідарну оборону, тому що розуміє непорівнянність ресурсів. У рамках цієї концепції Україна стала жертвою агресії саме через те, що не встигла стати частиною НАТО. І тепер ми розплачуємось за власну короткозорість перших двох десятиліть незалежності.

У рамках такої концепції вся допомога Заходу – це історія цінностей. Про допомогу слабкому, про боротьбу з несправедливістю, про готовність простягнути жертві руку допомоги. Західні країни жертвують нам свої ресурси, включаючи військові – із солідарності з нашою боротьбою. Ми воюємо не за них, а за себе – але в цій війні ми маємо друзів, готових виконувати роль нашого тилу.

В рамках такого підходу наші західні сусіди не були зобов'язані цього робити. Напад на Україну – це напад лише на Україну. Так, у разі нашої поразки кордон Росії наблизиться до кордонів Альянсу, але всю другу половину двадцятого століття НАТО та СРСР вже прожили пліч-о-пліч, а тому наявність лінії зіткнення ще не означає початок війни. Наші сусіди можуть почуватися в безпеці, та їхня допомога нам пояснюється не взятими на себе зобов'язаннями, а лише етичними стандартами та вірністю принципам.

2. Інша позиція полягає в тому, що

— **війна Росії з НАТО є лише питанням часу**.

Що Кремль ладен спробувати на зуб західну солідарність. Що Москва зважиться на те, на що не наважився Радянський Союз – і лише український опір відтягує цей момент.

У рамках такого підходу західна допомога Україні є елементарним розрахунком. Спроба зупинити ворога "на підступах" до кордонів Альянсу.

Прагнення стесати зуби дракона, вибити найбоєздатніші російські частини, захиститися самим за рахунок мужності української армії.

Прихильники цієї концепції стверджують, що Україна бореться за НАТО. За безпеку всіх, хто встиг вступити до Альянсу. Що наш опір дає змогу європейцям жити у безпеці й не відчувати на собі тягарів та поневірянь воєнного часу. У рамках такого підходу Україна може претендувати на будь-яке озброєння країн НАТО, а вагання європейських столиць позбавлені логіки. "Або ми захистимо вас вашою зброєю на нашій території, або захищатиметеся самі, але вже на своїй".

У рамках такої концепції наша країна стала об'єктом удару не тому, що залишилася останньою у кремлівському списку "доступного", а тому, що була першою в його списку "бажаного". Прихильники підходу переконані, що в разі успіху Москва перевірятиме на міцність Польщу та країни Балтії. Відповідно, військові поставки Україні – це історія не так про цінності, як про прагнення виграти час і зберегти "буфер". "Ми боремося за вас і замість вас", а тому будь-які межі вашої солідарності аморальні та нелогічні.

Ці дві позиції приречені співіснувати та суперничати, тому що обидві ґрунтуються на припущенні.

1) — Якщо Кремль не готовий воювати з НАТО, мають рацію прихильники першого підходу.

2) — Якщо готовий – мають рацію прихильники другого. І протиріччя між двома таборами лише наростатимуть.

Якщо НАТО в безпеці, то Україні принципово стати його частиною.

Захід зберігає свій моральний пріоритет, адже допомагає Києву із солідарності та доброї волі. Західна допомога заслуговує на подяку, західні рецепти реформ мають впроваджуватися, а західна критика має враховуватися. Україна воює не за Альянс, а за себе – через те, що не встигла стати частиною Альянсу.

Якщо НАТО під загрозою, то відносини Києва із Заходом із ціннісних переходять у прагматичні.

Україна отримує право на дипломатичну жорсткість, а заразом – моральний пріоритет, адже вона встигла довести свою військову спроможність на полі бою. Будь-який сценарій закінчення війни, який не співпадає з українськими очікуваннями, пояснюватиметься недостатньою допомогою союзників. Які вирішили за рахунок України свої завдання (НАТО залишилося у безпеці), але не дали Україні ресурси, щоб вона впоралася зі своїми власними (наприклад, вихід на кордони 1991 року).

Ми захищаємо НАТО чи НАТО допомагає нам захищати себе?

Українське майбутнє безпосередньо залежить від відповіді на це запитання.

Від нього залежатиме наш післявоєнний порядок денний. Рівень соціального ресентименту. Політичні програми повоєнних партій. Від нього залежатиме внутрішньоукраїнський опис війни та, зрештою, самовідчуття українських громадян.

1) — Ми боремося за себе чи не лише за себе?

2) — Ми мусимо бути вдячні за допомогу чи мусять дякувати нам – за захист?

3) — Наша війна стала можливою через невивчені довоєнні уроки або через одну лише географію, яка розташувала нас поруч із кровожерливим сусідом?

Все це контури нашої майбутньої дискусії. Тієї самої, що чекає на нас, коли на зміну єдності воєнного часу прийде дроблення на політичні табори. Тієї самої, що йтиме як усередині країни, так і поза її межами. Тієї самої дискусії, що поділить нас на єврооптимістів і на євроскептиків.

Єдиний шанс її уникнути – це Третя світова війна.

***

№ 1.958

The Economist

Меню | Підпишіться | авторизуватися

Фінанси та економіка | Силова поїздка

Економіка Китаю відчайдушно потребує порятунку

Проте доступні варіанти видаються політично неприйнятними

2023-08-27

Ніколов

Отут вже і мене починає трохи тіпати. Путєн почав війну з нами багато в чому для того, щоб відволікти своїх виборців від проблем в економіці. Запропонував подивитись по тєлєку малєньку пабєдоносну війну. Спочатку в Грузії. Потім в Сирії, потім у нас. Аби тільки не відкривали рота проти верховних корумпантів, які профакапили свою частину суспільної угоди «ковбаса в обмін на демократію».

Тобто у Китаю теж починаються проблеми, які не дуже розумні люди теж можуть спробувати вирішити маленькою війною. Наприклад, в Тайвані.

Але є і втішний аспект.

У 2008 і 2014 роках світ вирішив не злити Путєна. Хай собі воює, йой най буде. Бо його дрібних сусідів не жалько. А зараз світ розуміє який замєс-піздарєз почнеться у Тайвані. Перемога гопніків там - означатиме демонтаж демократії як панівної системи світоустрію. Це кінець нашого світу.

Тому мені здається, що **зараз саме на прикладі України китайцям доводять до відома – перемоги рашистів не буде**. **Не буде їм щастя. А проблеми – льогко. Тому стоїмо.**

Автопереклад https://www.economist.com/finance-and-economics/2023/08/24/chinas-economy-is-in-desperate-need-of-rescue

***

Економіка Китаю відчайдушно потребує порятунку

Але наявні варіанти здаються політично неприємними

Заголовки новин для Китаю стають все гіршими. Споживчі ціни падають. Америка уникає експорту з країни і обмежує інвестиції в неї. Торгівля Китаю з його найкращим клієнтом і найбільшим конкурентом скоротилася на п'яту частину в липні порівняно з минулим роком.

Сектор нерухомості країни, який в останні роки забезпечував понад 20% її ВВП, балансує на межі занепаду. Девелопери, які мають борги на суму близько 16% ВВП, намагаються виконати свої зобов'язання. Дві з них, Country Garden і Sino-Ocean, пропустили виплати за облігаціями. Інвестиційні продукти, продані Zhongrong Trust, які, ймовірно, заставлені нерухомістю, не виплачуються.

Ці звіти супроводжуються ще страшнішими метафорами. За словами президента США Джо Байдена, економіка Китаю є «бомбою уповільненої дії» через старіння працівників і безробітну молодь. Інші вважають, що вона страждає від «довгого ковіду» через «імунну відповідь» приватного сектору на втручання Сі Цзіньпіна. Багато хто побоюється, що Китаю загрожує «японізація» - поєднання боргу, дефляції та демографічного спаду - в довгостроковій перспективі і «момент Лемана» в найближчому майбутньому, коли дефолти каскадом просочаться через тіньову банківську систему.

Навіть спокійні спостерігачі збентежені. Настрої найгірші за останні роки, якщо не десятиліття. Причина цього зневіри спірна - чи це політика, чи власність, - але наслідки очевидні. Вона стримує витрати, що призводить до зниження цін, прибутків і зайнятості, а все це лише посилює похмурість. Щоб розірвати це замкнене коло, необхідно відродити довіру до країни.

Раніше моральний дух реагував на сильний сигнал від китайських лідерів, таких як «південне турне» Ден Сяопіна підприємницькими містами в 1992 році або обіцянка Чжу Жунцзі утримати зростання на рівні 8% під час

азійської фінансової кризи в 1998 році. Але сьогодні Китаю не вистачає правителя з необхідним економічним авторитетом. Чиновникам доведеться вкладати гроші в справу, витрачаючи їх на інфраструктуру, пенсії тощо. Ці інструменти повинні спрацювати - якщо їх використовувати. Проблема полягає в тому, що вони передбачають щедрість, яку дехто в китайському керівництві вважає неприємною. І вони вимагають прихильності до зростання, якої, схоже, бракує.

Такий стан речей дезорієнтує.

Протягом 40 років прихильність китайської влади до зростання ніколи не викликала особливих сумнівів. Коли Китай розпочав еру реформ у 1978 році, ВВП на одну особу становив лише $2,000 за паритетом купівельної спроможності, який коригує різницю у вартості життя. Понад 70% робочої сили країни працювали на фермах. Майже 90% страждали від крайньої бідності. Лише 12 фірмам було дозволено здійснювати міжнародну торгівлю. Мільйони людей, які працювали на державних заводах, були обтяжені «застарілими і нефункціональними продуктами», за словами Томаса Равскі з Пітсбурзького університету та його співавторів, такими як «трансформатори, які не пропускали дощову воду» і «швейні машини, які просочували тканину олією».

Ринкові реформи означали, що менеджери «переключилися з політики на бізнес», як висловився один з них. Зараз ВВП Китаю на одну особу перевищує $20 000, що вище середнього світового показника. Найжахливіша бідність була ліквідована. На зміну цим 12 торговим фірмам прийшли десятки мільйонів інших, перетворивши Китай на найбільшого світового експортера товарів до 2009 року і, можливо, найбільшого експортера автомобілів цього року. Виробничий ВВП країни перевищує ВВП Америки та Європейського Союзу разом узятих, виробляючи мікросхеми, кораблі та промислові швейні машини (60 млн. безпроблемних машин за останні десять років). Ця економічна революція за своїм поєднанням масштабу і швидкості не має прецеденту.

Трансформація включала в себе переробку міського ландшафту Китаю. За даними банку Morgan Stanley, з 2010 по 2020 рік країна додала понад 140 мільйонів одиниць житла у своїх містах. Лише за три роки вона виробила достатньо цементу, щоб перетворити всю Британію на автостоянку. За підрахунками Розалії Яо з дослідницької фірми Gavekal Dragonomics, житлова площа на одну людину зросла з тісних 27 квадратних метрів (як у східній половині Європи) до більш комфортних 35 (як у західній половині). Китайська житлова нерухомість стала одним з найбільших класів активів у світі, вартістю понад $30 трлн на кінець 2019 року.

Китайське диво давно закінчилося.

Його економіка дозріла. Його робоча сила скорочується. Фундаментальний попит на нову нерухомість у китайських містах, зумовлений прагненням людей придбати перше житло або краще житло, пройшов свій пік.

Для китайського керівництва прагнення до процвітання тепер має конкурувати з іншими цілями.

Пан Сі хоче розірвати зашморг Заходу щодо життєво важливих технологічних ресурсів. Він хоче, щоб фінанси були прив'язані до потреб «реальної» економіки, як повітряний змій до дерева, за словами одного з офіційних аналітичних центрів. Він не схвалює «безладну експансію капіталу» в соціальні сфери, такі як освіта і виховання дітей. І він зневажає поєднання нахабства і корупції, яке мотивує багато місцевих кадрів.

Питання зараз полягає в тому, чи буде наступна фаза поміркованою чи згубною.

Сувора політика «нульового ковіду» в Китаї зіграла злий жарт з його економікою в минулому році. Тому надії на цей рік були великими. Відкриття Китаю вивільнило відкладений попит на товари і послуги, яким було важко користуватися, коли одна інфекція могла ув'язнити цілий міський квартал. Відкриття також дозволило ліквідувати відставання у виконанні експортних замовлень і спричинило шквал покупок житла у більш дорогих містах Китаю. Деякі економісти приватного сектору підвищили свої прогнози зростання на цей рік до бадьорих 6%.

Однак ця хвиля витрат виявилася значно коротшою, ніж очікувалося. І, що особливо важливо, він не підняв моральний дух достатньо, щоб підтримати більш широке відновлення витрат. У квітні споживчі настрої впали до минулорічного мінімуму, згідно з даними Національного бюро статистики, яке негайно припинило оприлюднювати цей показник (див. графік 1). Прямі іноземні інвестиції майже зникли у другому кварталі, впавши на 87% у річному вимірі до $4,9 млрд, оскільки транснаціональні корпорації репатріювали свої прибутки, а не реінвестували їх. Індекс Shanghai Composite, базовий фондовий індекс, впав приблизно на 5% порівняно з минулим роком, коли пам'ять про болісний карантин у Шанхаї була ще свіжою. За даними брокера Beike, ціни на існуючу нерухомість у 100 найбільших містах Китаю впали на 14% порівняно з піковими значеннями 2021 року. У менших містах, де інформація про ціни залишається розрізненою, ситуація, ймовірно, ще гірша.

1. Старий трюк

Багато економістів зараз очікують, що зростання досягне поставленої урядом мети «близько 5%» лише тому, що слово «близько» дає певний простір для маневру. Уповільнення зростання також супроводжується зниженням цін і

послабленням валюти. Сукупний ефект може стерти трильйони з доларової вартості ВВП Китаю. За останні чотири місяці, наприклад, банк Goldman Sachs знизив свій прогноз на цей і наступний роки на $3 трлн (див. графік 2).

На думку деяких спостерігачів, надії на покращення ситуації мало.

Адам Позен з Інституту міжнародної економіки Петерсона, аналітичного центру, припустив, що економіка Китаю страждає від чогось на кшталт «довгого ковіду». Драконівські та свавільні локдауни у 2020-22 роках підірвали віру людей у втручання партії пана Сі. Домогосподарства та підприємці більше не можуть вважати, що партія не буде їх турбувати, якщо вони не будуть турбувати її, стверджує він. Тому приватні інвестиції є непевними, купівля споживчих товарів тривалого користування - слабкою, а банківські депозити - незвично високими, оскільки люди самострахуються від невизначеного майбутнього.

Довіра також постраждала внаслідок «регуляторного шторму», який вибухнув після 2020 року, принизивши китайські компанії-платформи, такі як Alibaba та Meituan, і майже вбивши галузь освітніх технологій. Послідовність репресій і блокувань залишила враження, що уряд знову готовий пожертвувати економічним зростанням заради інших цілей. У той час як пан Чжу закликав Китай утримати зростання на рівні 8%, пан Сі наполягає на тому, що воно має бути «якісним», за його власним визначенням, яке постійно змінюється. Для підприємців це вимагає незручного переходу від бізнесу до політики.

Якщо пан Позен має рацію, Китай застряг.

Якщо витрати є низькими через побоювання домогосподарств і підприємців щодо нав'язливої політики партії, їхній настрій не відновиться, доки пан Сі не візьме на себе зобов'язання самообмеження - зобов'язання, яке він не може взяти на себе з упевненістю. Навіть якщо невдачі останніх двох років покарали його, він не може довести, що не змінить свою думку знову. Партії не вистачає сили, щоб обмежити власну владу.

Проте низький рівень довіри може мати і більш приземлені пояснення.

Домогосподарства можуть бути у відчаї, тому що зайнятість є нестабільною, заробітна плата стагнує, а активи, особливо будинки, втрачають цінність. Якщо це так, то моральний дух має покращитися, якщо покращиться ситуація на ринках праці та житла. Тваринний дух приватних підприємців також повинен відродитися, якщо їхні продажі знову наберуть обертів.

Насправді, можливо, саме власність лежить в основі проблеми.

Натомість у переробній промисловості приватні інвестиції були пристойними: у червні вони зросли на 8% порівняно з минулим роком. Слабкі витрати на споживчі товари тривалого користування можуть також відображати проблеми на ринку нерухомості, які призвели до падіння продажів меблів та

побутової техніки. Покупки інших споживчих товарів тривалого користування демонструють більше ознак життя. Продажі автомобілів різко зросли в першій половині цього року, чому сприяло звільнення електромобілів від 10% податку з продажу. Китайські домогосподарства не настільки стурбовані урядом, щоб пропустити вигідну пропозицію.

Відновлення слабкості на ринку нерухомості Китаю, безумовно, посилило побоювання дефляції та дефолту (див. графік 3). У липні ціни на будівельні матеріали впали на 5,6% порівняно з минулим роком, а ціни на побутову техніку - на 1,8%. «Погіршення продажів» було однією з причин, чому «Кантрі Гарден» не зміг виплатити своїм власникам облігацій у встановлений термін - 6 серпня. Проблеми з нерухомістю також можуть пояснити, чому компанія з управління активами Zhongrong не змогла заплатити інвесторам, як очікувалося.

Якщо власність є більшим вбивцею настроїв, ніж офіційне втручання, це викликає питання. Чи легше вирішити проблеми з власністю в Китаї, ніж ті, які створює владна держава? У 2020 і 2021 роках ринок випередив сам себе, підживлюваний людьми, які шукали місце для зберігання своїх статків, а не місце для життя. Хоча неспекулятивний, фундаментальний попит на нове будівництво продовжуватиме плавно знижуватися від свого історичного піку, зараз попит настільки низький, що, ймовірно, впав нижче цього фундаментального темпу. Продажі становлять близько 54% від рівня 2019 року. Сталий темп був би ближчим до 75%, вважає пані Яо з Gavekal Dragonomics.

Повернення продажів до такого рівня вимагатиме від китайських політиків сміливіших макроекономічних маневрів. Зниження відсоткових ставок зробило б нові іпотечні кредити доступнішими, хоча це не надасть негайної допомоги існуючим позичальникам, оскільки рефінансування іпотеки в Китаї є складним завданням. Народний банк Китаю, центральний банк країни, цього тижня здивував спостерігачів, вирішивши не знижувати п'ятирічну базову ставку за кредитами, яка слугує орієнтиром для іпотеки. Враховуючи падіння інфляції в останні місяці, реальні процентні ставки зростають.

Реакція центрального банку частково відображає невизначеність щодо впливу зниження процентних ставок. Наприклад, чиновники турбуються про прибуток банків, які можуть відчувати себе зобов'язаними перекласти зниження ставок у повному обсязі на позичальників, але не на вкладників. Влада також турбується про юань. Контроль за рухом капіталу в Китаї дає йому певну монетарну незалежність. Але за даними Goldman Sachs, у липні з країни все ж таки пішло близько $26 млрд іноземної валюти - це найшвидші темпи відтоку з вересня 2022 року. В останні тижні валюта Китаю слабшає швидше, ніж хотілося б центральному банку. Є ознаки того, що державні банки допомагають її підтримувати.

Такі обмеження монетарної політики вимагають більш потужного фіскального поштовху. Під час минулих спадів місцеві органи влади та їхні філії відігравали провідну роль, дозволяючи центральному уряду утримувати свій баланс відносно вільним від зайвих зобов'язань. Але місцеві зусилля зі стимулювання включали погано продумані проекти, на які пан Сі дивиться з огидою. Минулого року він скаржився, що деякі чиновники «беруть надмірні позики на будівництво і сліпо розширюють бізнес».

Інші провінції виявилися трохи більш винахідливими. Три роки тому, наприклад, міста в Чжецзяні розповсюджували швидкопсувні купони серед споживачів через електронні гаманці на їхніх мобільних телефонах. Ці купони пропонували знижки на такі речі, як страви в ресторані, якщо покупці витрачали більше певного порогу. Дослідження, проведене економістами Науково-дослідного інституту Ant Group, показало, що ці ваучери мали високий мультиплікатор, що завдало значного удару по курсу юаня.

Проблема полягає в тому, що багато місцевих органів влади в Китаї не в змозі стимулювати економіку цього року, як у творчому, так і в іншому плані. Дійсно, їм знадобиться більше допомоги лише для того, щоб запобігти руйнівному скороченню видатків. За даними ділового журналу Caixin, центральний уряд Китаю дозволить місцевим органам влади продати додатково облігації на суму 1,5 трлн юанів ($210 млрд), які мають неявну гарантію центрального уряду, щоб допомогти погасити більш ризикований і дорогий борг, який мають їхні фінансові механізми (інвестиційні компанії, підкріплені державними активами, які можуть брати позики самостійно). Надходження від цих облігацій мають допомогти запобігти явному дефолту. Але навіть 1,5 трлн юанів виглядає мізерною сумою порівняно із загальним ризикованим боргом цих платформ, який, за деякими оцінками, становить 12 трлн юанів.

Хоча уникнення дефолту за допомогою механізму фінансування місцевих органів влади дозволить запобігти поглибленню економічного спаду, він не зможе його зупинити. Це вимагатиме від центрального уряду більш ефективного використання власного балансу шляхом збільшення інвестицій у зелену інфраструктуру, споживчих виплат, подібних до тих, що були вперше запроваджені в Чжецзяні, або збільшення видатків на такі речі, як пенсії та програми боротьби з бідністю. Деякі економісти стверджують, що уряд також повинен створити фонд для викупу деяких непроданих об'єктів китайських забудовників, що зазнають труднощів, з метою створення доступного орендного житла для бідних верств населення.

2. Погасити полум'я

Метою є запобігання масовому розпродажу нерухомості проблемними забудовниками, збільшення доходів домогосподарств та поповнення портфелів замовлень компаній. У разі застосування, стимулів має бути

достатньо, щоб запобігти дефляції, обмежити безробіття та забезпечити реалізацію потенціалу китайської економіки протягом наступних кількох років. Зрештою, низька інфляція - це одночасно і загроза, і запрошення. Вона означає, що економіка має достатньо «слабинки» або простору для розширення в середньостроковій перспективі, навіть якщо її потенціал зростання буде обмежений у довгостроковій перспективі.

Але це супроводжується двома важливими застереженнями.

Перше полягає в тому, що **фіскальний героїзм не усуне довгострокові проблеми, які затьмарюють економічне майбутнє Китаю**. Країні все ще доведеться боротися з демографічним спадом і дипломатичними небезпеками. Її робоча сила почне скорочуватися швидше у 2030-х роках (див. графік 5). А американські обмеження на експорт напівпровідників стануть більш відчутними з розвитком технологій.

Другий фактор стосується політичної динаміки.

Якщо уряд Китаю діятиме невідкладно, у нього є інструменти, необхідні для того, щоб забезпечити відновлення економіки в другій половині цього 2023 року.

Але чи скористається він ними?

Пану Сі не вистачає довіри та цілеспрямованості попередніх лідерів.

Тепер він надає перевагу величі, а не зростанню, безпеці, а не ефективності, і стійкості, а не комфорту.

Він хоче зміцнити економіку, а не задовольнити споживачів.

Ці конкуруючі пріоритети можуть завадити китайським правителям робити все можливе для відродження попиту.

Пан Сі більше не хоче зростання за будь-яку ціну. **І тому країна його не отримала. За зростаючу ціну.**

***

№ 1.959

2023-08-27

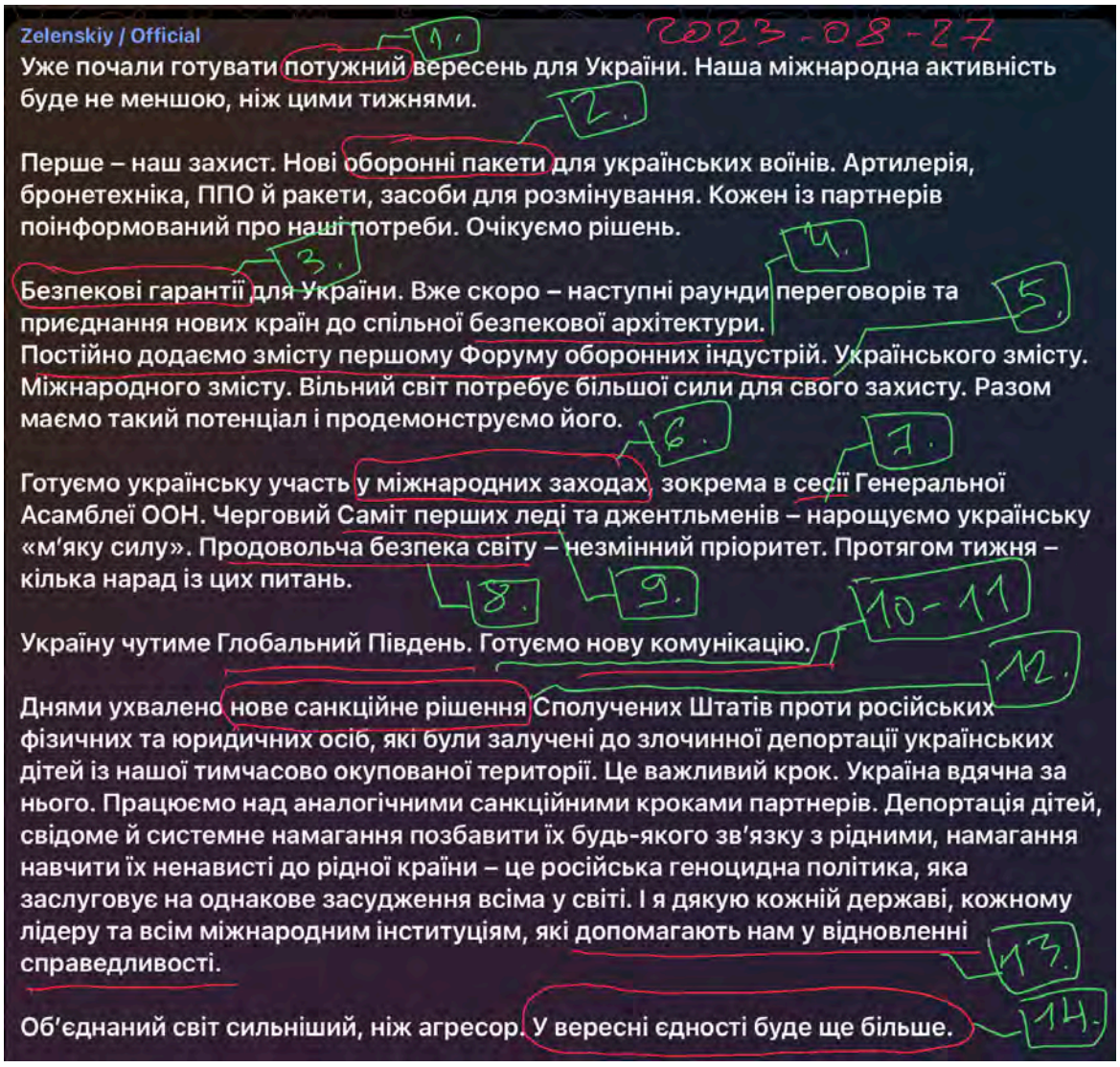

Рис

Рис

***

№ 1.960

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Ростислав Володимирович ***Карандєєв***

Народився 22 червня 1972 року, м. Київ

Освіта:

У 1993 році закінчив Київський університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю ***"Фізика твердого тіла"***.

У 2002 році закінчив Київський національний університет ім. Тараса Шевченка за спеціальністю "Правознавство".

У 2007 році присуджено науковий ступінь доктора філософії в галузі економіки.

У 2019 році закінчив Національну академію керівних кадрів культури і мистецтв за спеціальністю «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Трудова діяльність:

07.1993 - 07.1995	інженер І категорії Міжнародного центру електронно –променевих технологій Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України;
08.1995 - 09.1997	головний спеціаліст проблемно-аналітичного відділу, керівник прес-служби Київської міської державної адміністрації;
02.1998 - 08.1998	голова Асоціації громадянського співробітництва ”Київ”;
08.1998 - 09.2001	заступник голови Харківської районної в м. Києві державної адміністрації;
09.2001 - 01.2002	заступник голови Дніпровської районної у м. Києві державної адміністрації;
01.2002 - 11.2002	директор Київського міського центру соціальних служб для молоді;
12.2002 - 01.2004	начальник Головного управління з питань взаємодії з засобами масової інформації та зв’язків з громадськістю виконавчого органу Київської міської ради;
02.2004 - 01.2005	голова Ради Фонду гуманітарних програм міста Києва;
02.2005 - 04.2005	консультант аналітичного управління забезпечення діяльності Київського міського голови;
04.2005 - 08.2006	начальник Головного управління по фізичній культурі та спорту Київської міської державної адміністрації;
08.2006 - 01.2007	директор департаменту фізичної культури Міністерства України у справах сім’ї, молоді та спорту;
02.2007 - 01.2008	радник Міністра у справах сім’ї, молоді та спорту України;
02.2008 - 04.2010	заступник Міністра у справах сім’ї, молоді та спорту України;
05.2010 - 03.2014	голова Ради Фонду гуманітарних програм міста Києва;
03.2014 - 05.2014	радник Міністра культури України;
05.2014 - 07.2014	перший заступник директора Департаменту культури Київської міської державної адміністрації;
07.2014 - 01.2015	радник Міністра культури України;
01.2015 - 05.2016	заступник Міністра культури України;
05.2016 - 12.2016	заступник Міністра культури України - керівник апарату;
12.2016 - 02.2020	державний секретар Міністерства культури України;
02.2020 - 07.2020	радник Керівника Офісу Президента України;
З 15 липня 2020 року - перший заступник Міністра культури та інформаційної політики України.	
З 28 липня 2023 року - тимчасово виконуючий обов’язки Міністра культури та інформаційної політики України	

Заміна радянського символа на український герб є одним з важливих елементів боротьби за незалежність, - Ростислав Карандєєв

Сьогодні, 25 серпня, з нагоди завершення реалізації проєкту «Тризуб Батьківщини» відбулось відкриття експозиції «Знак на щиті» у виставковому центрі Музею історії України у Другій світовій війні.

Рис1

«Це знаковий у новітній історії України проєкт. Заміна радянського символа на український герб є одним з важливих елементів боротьби за незалежність. Адже поряд з боротьбою на фронті триває духовний опір. Нарешті, після 32 років незалежності, наш державний символ зайняв належне місце. А ми продовжуємо втілювати державну політику, спрямовану на очищення від радянських символів культурного простору й впровадження нових українських ідей та справжніх цінностей», – зазначив **Ростислав Карандєєв.**

Рис2

***

№ 1.961

Искусство требует жертв. Как конкурс сериалов закончился для Ткаченко отставкой и при чем здесь "95 квартал"

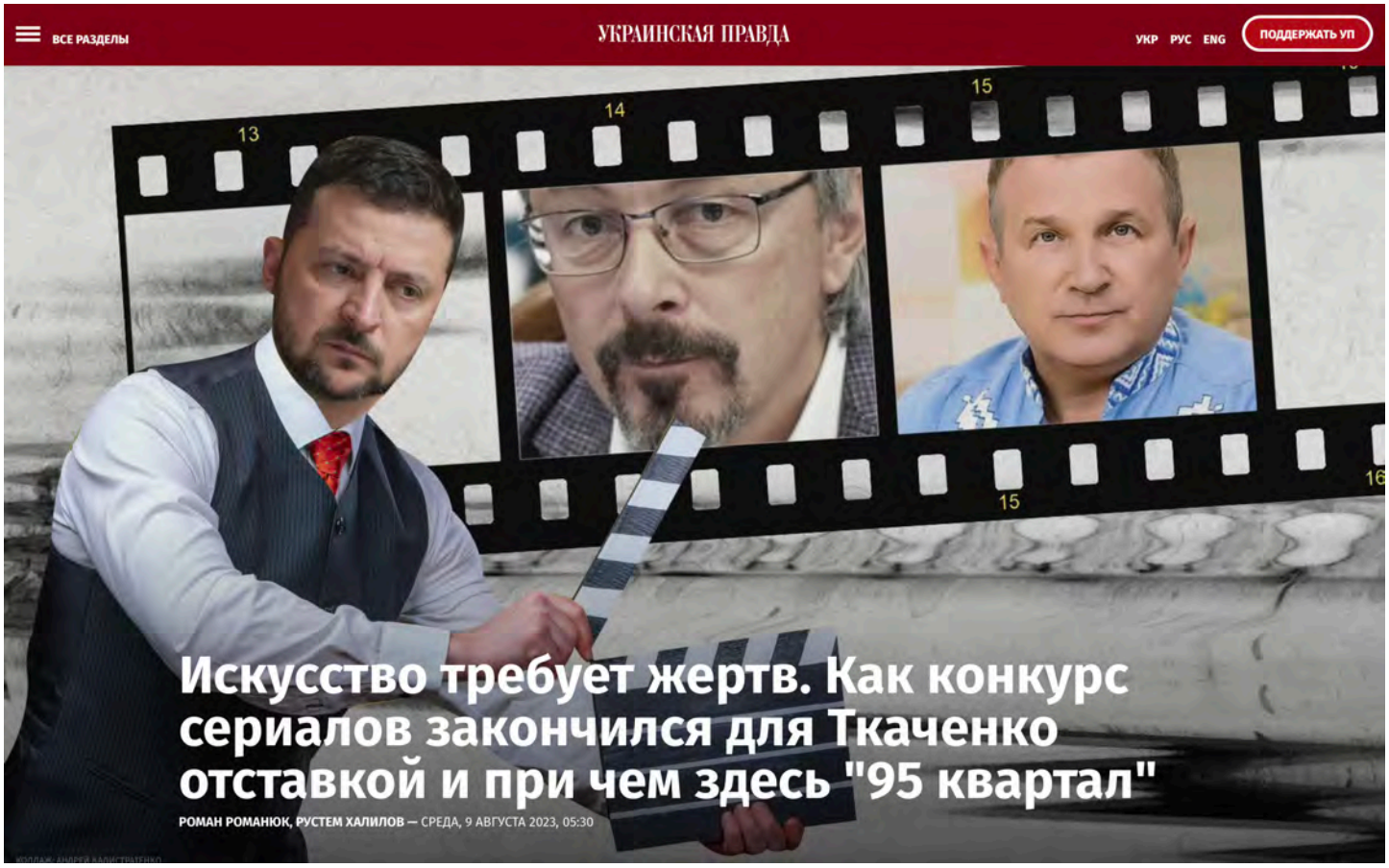

2023-08-09

РОМАН РОМАНЮК, РУСТЕМ ХАЛИЛОВ

Посварились якось президент і міністр культури.

Загалом для України такі новини не дивина, всякого було за роки незалежності. Але зазвичай подібні конфлікти не виносили назовні. Особливо, коли міністр доклався роботою телеканалу до обрання президента, а той віддячив призначенням в уряд.

Однак сварка Володимира Зеленського та Олександра Ткаченка стала публічною. І якщо ще 19 липня 2023 ніхто всерйоз не говорив про відставку міністра культури, то вже ввечері 20-го її вимагав сам президент.

Того ж вечора глава Мінкульту заявив, що не його, а він сам звільняється. Ще за тиждень Рада конституційною більшістю відправила Ткаченка у відставку.

Власне, на цьому історію можна було б завершувати. Але якщо копнути глибше і розібратись, за що, власне, міністра звільнили, то ситуація з Ткаченком переросте у символ – пам'ятник нинішній кадровій політиці.

Мінкульт роздав на виробництво серіалів гроші, які не міг витратити ніяк інакше. Цього було досить, щоб здійнявся скандал, чому гроші не витратили на армію, і міністра погнали з посади.

Ніби в середовищі кіношників, з якого вийшов не один чиновник Офісу президента, ще з самого початку року не знали, що такі гроші є, і їх мають

витратити на кіно. І ніби донедавна президентський "95 квартал" не отримав фінансування на кілька своїх проєктів за результатами того самого конкурсу.

Всі готували проєкти, усі все знали – а президент "не знав". І якби опозиція в соцмережах і на каналах не рознесла цю новину, то й "не дізнався б".

1. Мільйони розбрату

"Про ці гроші заговорили ще наприкінці 2022-го. Тоді уже було відомо, що є залишок від грошей партнерів, який не можна витрачати на війну. Це були гроші на культуру. І чомусь тоді в тусовці говорили, що будуть знімати серіали. Але говорили ще перед Новим роком, а конкурс оголосили оце аж у липні", – розповідає не під запис член однієї з команд, яка отримала фінансування на скандальному конкурсі від Мінкульту.

Медійний ринок станом на літо 2023 року переживає одні з найгірших часів за всю свою історію. Частина каналів закрилась взагалі, частина загнана в стійло "єдиного марафону" і ледве зводить кінці з кінцями.

Сфера кіно у не менш плачевному стані:

> — як прогнозують учасники ринку, у 2023-2024 роках буде «прем'єрна яма», коли зняті до російського вторгнення фільми закінчаться, а нових ніхто знімати не подужає.

Реанімувати серіальне виробництво мало ДП "Мультимедійна платформа іномовлення України" (МПІУ). Глядачі "марафону" знають цю структуру під виглядом каналу "Freedom" (і до недавнього часу Dom, створений людьми з ОПУ на базі колишнього UA.tv канал для окупованих територій).

Саме ця платформа 3-го травня оголосила конкурс з відбору проєктів для виробництва аудіовізуальних творів. Ціна питання для медіаринку була не така і велика, але доволі відчутна.

Державне підприємство
"МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ"
вул. Хрещатик 26, м.Київ, 01001, Україна
Тел: (044)5864190
E-mail: office@uatv.ua
ЄДРПОУ 40235671

ДІМ FREEДОМ

State Enterprise
"THE INTERNATIONAL BROADCASTING MULTIMEDIA PLATFORM OF UKRAINE"
26, Khreschatyk Str., Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: (044)5864190
E-mail: office@uatv.ua
EDPNOU 40235671

Вих. № 09/664-23
від «07» 08 2023 року

Українська правда
all@pravda.com.ua
pivostriv@gmail.com

Державне підприємство «МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ» (надалі – ДП «МПІУ», Підприємство) отримало інформаційний запит б/н від 31.07.2023 року.

Цим листом надаємо вам інформацію щодо вашого запиту.

1. Хто став переможцем тендерів щодо виробництва аудіовізуальної продукції ДП «МПІУ» за липень цього року і на які суми?

ДП «МПІУ» провело мистецький конкурс та визначило 53 переможців результати якого були оголошені 08 червня 2023 року на сайті ДП https://uatv.ua/rezultaty-konkursa-gp-mpiu/. Наразі проводяться переговори з переможцями мистецького конкурсу відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» та Постанови Кабінету міністрів України № 1178 від 12 жовтня 2022 року в якому визначається обсяг послуг та їх вартість. Закупівля здійснюється на підставі абз.3 пп.5 п.13 Особливостей здійснення публічних закупівель, затверджених Постановою КМУ від 12.10.2022р. №1178 - придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, може здійснюватися без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли: роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання в одному з таких випадків: укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу.

2. Чи вже отримав хтось з переможців частину грошей по тендеру? Якщо так, то хто саме і яку суму.

ДП «МПІУ» здійснило оплату за наступними договорами:

- ТОВ «ГУД МОНІНГ ДІСТРІБЬЮШН» договір № 192/0407/23 від 04.07.2023р. проєкт «Сімейний альбом», оплата 19.07.2023 в сумі 560 000,00 грн.
- ТОВ «ПРОКІНО» договір № 223/1707/23 від 17.07.2023 серіал «Одна родина», оплата 04.08.2023 в сумі 194 740,00 грн.
- ТОВ «Фільмстрім» договір 233/2007/23 від 20.07.2023 серіал «Продовження роду», оплата 05.08.2023 року в сумі 416 283,00 грн.

3. По тендеру «Закупівля послуги з виробництва (створення) аудіовізуального твору – серіалу під робочою назвою «СМТ Інгулець» - з яких саме грошей передбачалось його фінансування? Чи могли вони бути витраченими на щось інше, крім створення серіалу?

З метою реалізації інформаційної політики в умовах воєнного стану, посилення забезпечення інформаційної безпеки держави, захисту національного інформаційного простору, пов'язаного з відсіччю і стримуванням збройної агресії російської федерації проти України та її наслідками в умовах воєнного стану, введеного в дію Указом Президента України

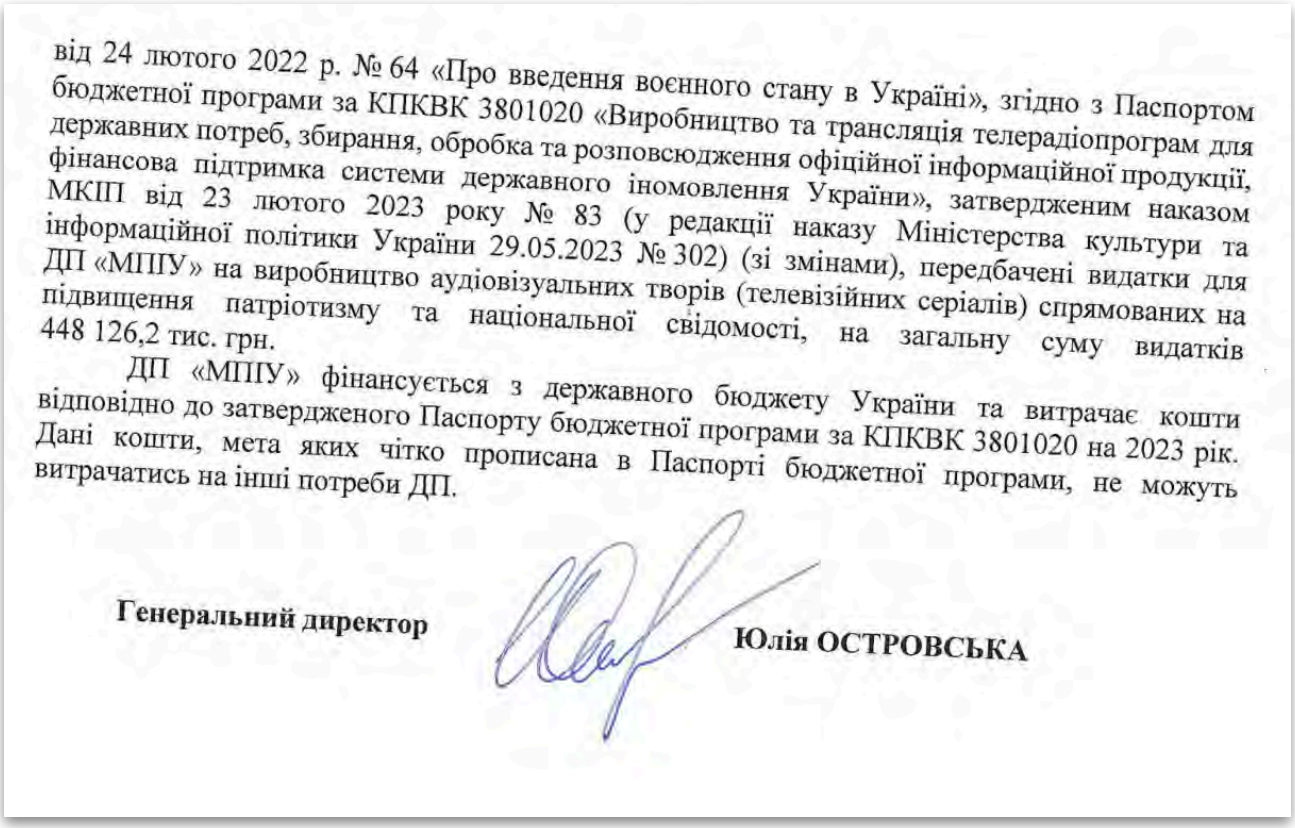

від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», згідно з Паспортом бюджетної програми за КПКВК 3801020 «Виробництво та трансляція телерадіопрограм для державних потреб, збирання, обробка та розповсюдження офіційної інформаційної продукції, фінансова підтримка системи державного іномовлення України», затвердженим наказом МКІП від 23 лютого 2023 року № 83 (у редакції наказу Міністерства культури та інформаційної політики України 29.05.2023 № 302) (зі змінами), передбачені видатки для ДП «МПІУ» на виробництво аудіовізуальних творів (телевізійних серіалів) спрямованих на підвищення патріотизму та національної свідомості, на загальну суму видатків 448 126,2 тис. грн.

ДП «МПІУ» фінансується з державного бюджету України та витрачає кошти відповідно до затвердженого Паспорту бюджетної програми за КПКВК 3801020 на 2023 рік. Дані кошти, мета яких чітко прописана в Паспорті бюджетної програми, не можуть витрачатись на інші потреби ДП.

Генеральний директор **Юлія ОСТРОВСЬКА**

Директорка МПІУ Юлія Островська на запит "Української правди" повідомила, що на 2023 рік з бюджету на серіали виділено понад 448 млн грн:

"ДП "МПІУ" фінансується з державного бюджету України та витрачає кошти відповідно до затвердженого Паспорту бюджетної програми на 2023 рік.

Дані кошти, мета яких чітко прописана в Паспорті бюджетної програми, не можуть витрачатись на інші потреби ДП".

В інтерв'ю ВВС на той момент вже ексміністр ***Ткаченко*** розповів, що йдеться про бюджетні гроші, але перерозподілити їх на потреби армії неможливо.

"Ці кошти не можна використовувати на дрони з огляду на характер бюджету. Тому що йдеться переважно про кошти країн-донорів (гроші партнерів йдуть на покриття бюджетного дефіциту, але з умовою, що їх не можна витрачати на потреби армії – УП), а не гроші, які надходять в бюджет з податків на війну", – пояснив колишній міністр.

Пізніше ***Ткаченко*** **відмовився від коментарів** "Українській правді", зазначивши, що сказав журналістам все, що хотів.

Організатором конкурсу насправді був Мінкульт, але за його умовами канал "Freedom" був замовником і, що важливо, правовласником усіх серіалів.

"Тобто вони оголосили конкурс від цього каналу, і він би в кінці року отримав права на гору всякого контенту. Права залишались у держави в особі "Freedom". І за рахунок цих фільмів і серіалів він міг би стати справжнім

каналом, а не тим чимось незрозумілим, чим є зараз", – розповідає один із учасників конкурсу.

(Уточнення: після виходу матеріалу МПІУ звернуло увагу, що трансляторами виробленого кіносеріального контенту мали стати різні українські телеканали, які б забезпечили йому максимально широке охоплення глядацької аудиторії.

Механізм фінансування через інституції ДП "МПІУ" залишає за державою права на знятий контент, що дозволяє створити "державну бібліотеку" кіносеріального контенту, який у різний час можуть транслювати різні українські мовники.)

"Головна фінансова модель, з якою працюємо ми – намагаємося залишати весь свій контент у бібліотеці і максимально його монетизувати, – каже УП засновник Film.UA Сергій Созановський (його компанія перемогла на конкурсі з проєктом "Приховані спогади"). – А тут усі права відходять до держави. Це означає, що продакшни якщо і зможуть заробити, то тільки на продакшн-фіт – тобто на тій маржі, яку вони закладають у виробничий бюджет. Тому вони і намагались цей бюджет збільшувати".

Позиція "іномовника" щодо фінансування розважального продукту під час війни була проста. Створення такого контенту оголосили не більше, не менше – питанням національної інформаційної та культурної безпеки.

Росія вкладає мільярди в свої серіали і просуває наративи "русского мира", зазначили в МПІУ, а українці потім дивляться це в youtube.

Для ілюстрації: напередодні виходу цього матеріалу в першій п'ятірці трендів українського сегмента YouTube дві позиції посідали російські серіали – мелодрами.

Головною "родзинкою" конкурсу було те, що переможці мали здати готовий матеріал, а це по кілька десятків серій, до кінця 2023 року.

Як переконують люди з кіноринку, якщо мова йде про зйомки 20-30 серій, то такий проєкт не може починатись у липні. Інакше до кінця року фізично неможливо буде встигнути. Тобто на конкурс подавались проєкти, які уже були в різних продакшнів у роботі, принаймні були готові сценарії і проведена підготовча робота до зйомок.

Созановський каже, що за пів року серіал зняти можна, але проводить аналогії з ресторанною сферою:

"Існує Макдональдс, а є заклади рівнем повище, де буде смачно і затишно. А це (серіал, що знімають за пів року, – УП) трошечки гірше, ніж Макдональдс".

8 червня платформа іномовлення оголосила переможців. Серед 123 заявок, поданих на конкурс, перемогли 53 проєкти від 32 українських продакшнів. Дісталося усім – від пінчуківських і "плюсів" до "Кварталу".

"Я дізнався про цей конкурс не так, як мав би. Випадково натрапив на пост одного продюсера в фейсбуці. А це ж відкритий конкурс, він має якось відкрито оголошуватися", – каже УП виконавчий продюсер Mir&Co Production Кирило Нечмоня.

Його компанія теж подавалася на конкурс з п'ятисерійним документальним серіалом про Харківську операцію ЗСУ. Проте не набрала необхідних балів. Чому – Нечмоня не знає: система оцінювання закрита, а пояснень щодо відмови не було.

"Подача документів була складна, надзвичайно бюрократична. Я такого давно не бачив. Там просто стос документів. Ми мали навіть фізично їх занести", – говорить Нечмоня.

Результатом конкурсу мають стати понад 240 годин контенту – серіали, художні фільми, документальні проєкти, анімація. В ДП наголосили, що авансів немає, і кошти переможці отримають лише після передачі матеріалів.

Однак у відповіді на запит УП директорка "іномовника" Юлія Островська повідомила, що у трьох проєктах часткова оплата за уже виконану роботу все ж відбулась. Компанії "Гуд монінг дістрібьюшн", "Прокіно" та "Фільмстрім" вже отримали загалом понад мільйон гривень.

Припустити, що обізнані з кіносередовищем Зеленський, Єрмак та інші до скандалу не помітили, як створений ними "Freedom" роздав 400 мільйонів гривень їхнім же колишнім колегам, дуже і дуже важко.

Однак усе рухалось спокійно, жодного резонансу не було, а отже, і реагувати президент "не потребував".

Аж поки інформацію про закупівлі не мусили викласти на Прозорро.

2. Дорогі "Батя" і "Пригоди Кро-Кро"

18 липня платформа іномовлення оголосила через Прозорро, що ТОВ "Прототип-Продакшн" актора і шоумена Юрія ***Горбунова*** перемогло в тендері на виробництво серіалу під робочою назвою "СМТ Інгулець".

Повідомлення мало бути звичайною формальністю, але стало детонатором для справжньої медійної бомби.

Цей серіал був не першим переможцем конкурсу від Мінкульту та "Freedom".

Наприклад, 12 липня тендер на 9,99 мільйона гривень виграв проєкт зі створення серіалу "Санаторій "Незабудка". А 13 липня ще 16,8 мільйона гривень запланували на зйомку серіалу "Історія сестер".

Проте саме "СМТ Інгулець" судилося почати великий скандал. Для початку серіал виявився найдорожчим проєктом з усіх оприлюднених.

Його бюджет становив 33,6 мільйона. З них 4,3 мільйона закладали на препродакшн, насамперед – створення сценарію. 5,1 мільйона – на монтаж та інший постпродакшн. Все інше – на зйомку 24-серійного серіалу з епізодами по 25 хвилин.

Така висока вартість серіалу могла бути наслідком того, що він мав найбільше епізодів серед усіх оприлюднених проєктів-переможців.

Публіка українських соцмереж відома своєю нелюбов'ю до деталей, яку можна порівняти хіба з її ж пристрастю до публічного бичування. Тому розбиратись із обґрунтуванням цін і призначенням грошей ніхто не став, особливо коли в мережу потрапив опис майбутньої комедії.

"Два талановитих айтішника Максим та Данило втікають з фронтового Харкова і, по дорозі на Львів, опиняються на Кіровоградщині в смт Інгулець, де всім керує фермер Олексій Паровоз по кличці "Батя". Програмістів записують до місцевої самооборони, призначають чергувати на місцевий блокпост і час від часу працювати на фермі", – йдеться в логлайні проєкту.

Виглядало як доволі прозора алюзія на Олександра Поворознюка – скандального бізнесмена з Кіровоградщини, власника футбольного клубу "Інгулець". Він має у своєму активі вірусне звернення до президента Зеленського "Вова, їб*ш їх, бл**ь!", явні політичні амбіції та масу кримінальних історій із власного минулого.

Інформацію про "СМТ Інгулець" за 33 мільйони підхопили опозиційні політики та підняли неабияку хвилю обурення громадськості. Найбільш лаконічно цю "дискусію" описав у своєму зверненні продюсер Ігор Кондратюк:

"Шановний Юра, на чорта зараз використовувати державні 33 мільйони, коли в країні не вистачає дронів і засобів боротьби з російськими дронами?".

Продюсер та співавтор майбутнього серіалу Юрій Горбунов намагався пояснити свою позицію:

"Ми знаємо, як військові реагують на те, що вони хочуть позитиву і гумору, як вони реагують на веселі історії та анекдоти. Я точно знаю – гумор зараз потрібен".

Восени минулого року звукорежисери в компанії Сергія Созановського опанували новий нюанс професії: вирізати звуки повітряної тривоги з відзнятого матеріалу. Засновник Film.UA впевнений, що знімати потрібно навіть під час війни, бо ворог не повинен забрати в українців сміх.

"В червні українці витратили в кінотеатрах десь близько 160 мільйонів гривень. Мабуть, ще 50-70 мільйонів – на попкорн та колу. Жодного українського фільму в червні в прокаті не було. Ці гроші були витрачені не на придбання дронів, а на придбання розваг", – каже Созановський.

Серед проєктів, що мають отримати фінансування – багато легкого, розважального контенту від різних компаній: і "Кварталу-95" (мультик про розумного крокодила Кро-Кро та проєкти "Рік розплати" і "Біженка"), і холдингу "1+1 Media", і створеної на базі "України 24" близької до Офісу президента компанії "Ми – Україна".

Поки публічною стала лише частина інформації про те, який проєкт на яку суму буде фінансуватися. Наприклад, щодо вартості проєктів "Кварталу 95" інформації досі немає.

В "МПІУ" у відповідь на запит УП пояснили це тим, що "наразі проводяться переговори з переможцями мистецького конкурсу". Тобто попри скандал із гучними відставками сам конкурс ніхто не скасовував, і компанії очікують своїх грошей.

Проте цапом-відбувайлом стала саме компанія Горбунова. УП зверталась до шоумена з пропозицією інтерв'ю, але він відмовився.

А от саме у момент, коли знущальні й обурені публікації полилися суцільним потоком, чутливий до прямої соцмережевої демократії президент Зеленський вирішив взяти слово.

Але

> **1) — не для того, щоб захистити свого міністра чи створені під ОП медіаструктури, які провели конкурс, а**
>
> 2) — **щоб долучитись до їхнього «лінчування»**.

"Я запропонував главі уряду два кроки. 1) — Перший – знайти ***позабюджетні кошти*** на проєкти, які вам зараз дійсно потрібні – у світі є люди, які можуть допомогти. А 2) — друге – попросив прем'єр-міністра розглянути ***заміну міністра культури*** та інформаційної політики",

– заявив ***Зеленський***, **ніби він і справді не розумів, що призначення розділених грошей визначала далеко не Україна**.

***

За кілька днів після початку скандалу шоумен ***Горбунов*** заявив, що відмовився від держфінансування на зйомки свого серіалу.

До того моменту, як він пояснював, що його серіал – не "Слуга народу-2" для піару Поворознюка, а про збірний образ українського чиновника, реальний представник цього класу – міністр культури Ткаченко – уже встиг втратити свою посаду.

Найцікавішою виявилась доля "мільйонів Ткаченка".

Конкурс, станом на день виходу цієї публікації, не просто тривав, а перейшов у стадію переговорів. Отже, бюджетні гроші, через розподіл яких звільнили главу Мінкульту, і далі мусять бути розподілені на серіали.

"Люди по-тихому намагаються відмовитись від перемоги, аби тільки їхні компанії не засвітили на Прозорро, і вони не стали частиною цього великого срача, – розповідає член однієї з команд, яка уже відмовилась від фінансування. – Але сам конкурс ніхто не скасовує. Хоч припустити, що хтось із переможців встигне зняти свої проєкти до кінця року, усе складніше".

***

№ 1.962-1

Ізраїльська модель з українським акцентом: якими можуть бути безпекові "гарантії" США

2023-08-09

МИХАЙЛО СОЛДАТЕНКО, ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАВДИ

Під час саміту НАТО у Вільнюсі лідери країн "Групи семи" (G7) **оголосили спільну декларацію** щодо майбутніх безпекових зобов'язань для України, серед яких – передача новітньої зброї, підготовка українських військових та обмін розвідданими. Мета цих зобов'язань – посилити спроможність України до самозахисту від російських атак, допоки вона не стане членом НАТО.

Декларація відкрита для українських партнерів поза сімкою та вже 12 додаткових країн висловили згоду доєднатися до ініціативи.

Однак узгодження самих зобов'язань ще попереду.

Найближчим часом Україна та партнери намагатимуться дійти згоди щодо складних політичних та правових питань на шляху до формулювання ефективних зобов'язань, в тому числі визначити форму та зміст відповідних двосторонніх угод. З серпня почалися перемовини про це з США.

Юридичний "дизайн" таких угод буде одним із важливих факторів ефективності та стійкості безпекових зобов'язань.

Цей текст пояснює, чому є ризики, що безпекові зобов'язання можуть лишитися на рівні політичних угод, а також порівнює українську рамкову декларацію з попередніми очікуваннями та з параметрами аналогічних безпекових відносин Сполучених Штатів Америки з Ізраїлем та Тайванем, які часто наводять як приклад безпекових угод для України.

1. Більше ніяких "Будапештських меморандумів"

Запити України до партнерів щодо надання *довгострокових* та *юридично обов'язкових безпекових гарантій* лунають від минулого року. У вересні українські пропозиції були викладені у документі, що отримав назву "Київський безпековий договір" або Kyiv Security Compact.

Вже тоді звучало, що нові безпекові домовленості мають стати антиподом Будапештського меморандуму 1994 року, за яким Україна відмовилася від свого ядерного арсеналу — третього за розміром у світі на той час — та погодилася приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як без'ядерна держава.

Натомість США, Британія та Росія надали Україні відносно слабкі безпекові зобов'язання, пообіцявши, зокрема, "поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України", а також проводити консультації, якщо якась зі сторін порушить меморандум.

Як стверджує колишній посол США в Україні Стівен Пайфер, під час переговорів 1994 року американські представники також запевняли українців, що у разі вторгнення РФ Сполучені Штати мають намір "проявити сильний інтерес та відповісти", але тоді чітку форму та обсяг такої відповіді не проговорювали, тож у документі посилання на неї відсутнє.

Понад те, Будапештський меморандум розроблений з навмисною невизначеністю і розбіжністю в його мовних версіях: у той час як англійський документ каже про "безпекові запевнення", в українській та російській версіях його замінили на сильніший термін "гарантії безпеки" (усі три версії є автентичними). Невизначеність меморандуму викликала бурхливі дискусії щодо його правової чи політичної природи.

І хоча у 2014, а потім у 2022 році документ все одно мав певну користь для адвокації підтримки України, передбачені безпекові зобов'язання були занадто слабкими для того, аби запобігти російській агресії.

Як наслідок, Будапештський меморандум став в Україні синонімом нікчемного папірця, а слово "запевнення" у контексті безпеки викликає відразу. "Київський безпековий договір" віддзеркалює цей досвід: у ньому Україна запитує про "юридично обов'язкові гарантії безпеки", називаючи Будапештський меморандум "нікчемним".

Декларація G7 є першим кроком до задоволення українських очікувань.

1) — По-перше, тепер йдеться про можливі довгострокові формальні угоди між Україною та її партнерами, що підвищить шанс на їхнє належне виконання.

2) — По-друге, надійність та правдоподібність безпекових зобов'язань партнерів може сприяти розбиттю надій Кремля на перемогу РФ у довгостроковій перспективі через неготовність партнерів підтримувати Київ довго.

3) — По-третє, ці безпекові зобов'язання мають передбачати реальні, практичні та довгострокові дії Заходу для посилення здатності України до самооборони, які будуть важливим фактором для поліпшення безпекового середовища України, що в свою чергу сприятиме її привабливості для бізнесу та інвестицій та поверненню українців, що виїхали під час війни – а це важливо для успішної відбудови України.

2. Що пообіцяла Україні "сімка"?

Безпекові зобов'язання, **про які йдеться в декларації G7,** є відмінними від положень договорів про взаємну оборону, які можуть передбачати допомогу аж до застосування союзницьких збройних сил (найвідомішим є Вашингтонський договір НАТО із відомою 5-ю статтею).

Натомість декларація G7 передбачає, що Україна та її безпекові партнери узгодять "конкретні двосторонні довгострокові зобов'язання та домовленості", мета яких – допомогти Києву посилити свою спроможність для самооборони на роки вперед. Серед потенційних зобов'язань – передача

новітніх видів озброєння, розвиток українського ВПК, підтримка в кіберпросторі та надання розвідданих, а також економічна допомога для підтримки "української економічної стабільності та стійкості, у тому числі через зусилля з реконструкції та відновлення"

Але чи готові українські партнери формалізувати ці сильні безпекові зобов'язання до закінчення гарячої фази війни?

Текст заяви G7 досить однозначно посилається на те, що безпекові зобов'язання стосуватимуться і нинішньої війни та продовжать діяти після неї.

В обмін на цю безпекову підтримку західних партнерів **Україна пообіцяла продовжувати реформи** в судовій, правоохоронній та антикорупційній сферах та сприяти безпеці партнерів і заходам **підзвітності** щодо використання партнерської допомоги.

3. Чи це те, про що просила Україна?

Частково, але не повною мірою. Навіть рамкова політична угода, відображена в заяві G7, не досягла максимуму того, про що просила України в "Київському безпековому договорі". Адже у ньому йшлося про підписання багатостороннього стратегічного документа з ключовими партнерами, який би кодифікував "гарантії безпеки", які потім мали би бути деталізовані на двосторонньому рівні з окремими "гарантами".

Декларація G7 цим очікуванням не відповідає.

Вона наповнена загальним фразами з метою "негайно" розпочати перемовини, але немає ясності, яким буде результат цих перемовин з кожною країною. Також декларація не була підписана, а лишилася на рівні політичної заяви від імені "лідерів G7"; тож не виключене бажання деяких лідерів обмежити кількість і силу обіцянок на цьому етапі.

І на додаток, у документі взагалі відсутнє слово "гарантії", яке, утім, досі використовує Київ.

4. Як Ізраїль чи як Тайвань?

Отже, якість безпекових зобов'язань для України залежатиме від форми та змісту двосторонніх угод (не можна виключати, що з кимось із партнерів за межами G7 домовленості будуть і багатосторонніми).

Раніше не раз лунала думка, що прикладом для домовленостей з Україною може бути безпекова співпраця між США та Ізраїлем, про що прямо зазначали і президент США Байден, і один з авторів української пропозиції, колишній генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен.

У випадку Ізраїля США декларують непохитне зобов'язання підтримувати так звану **якісну військову перевагу Ізраїлю над арміями сусідів**, що означає "технологічну та тактичну перевагу для стримування та, якщо треба, подолання кількісно переважаючих сил супротивника". Для досягнення цього Ізраїль покладається на "краще обладнання та тренування, аби компенсувати менший розмір території та населення, ніж у більшості його потенційних супротивників".

Цей стандарт визначено в американському законодавстві, яке вимагає від президента США регулярної оцінки якісної військової переваги Ізраїлю.

Однак важливо розуміти, що безпекове середовище Ізраїлю відрізняється від українського. Достатньо згадати, що потенційні супротивники Ізраїлю не мають ядерної зброї, як Росія.

Зважаючи на це, деякі експерти пропонують альтернативний стандарт "якісного стримувального балансу", визначаючи його як "урівнювання з перевагами Росії на полі бою або компенсування таких переваг через комбінацію кращої техніки, підготовки та розвідданих, а також публічно-приватних рішень на кшталт співпраці з західними технологічними компаніями".

Утім, цей підхід – звісно, у разі, якщо він буде обраний та втілений, – додасть до безпекової підтримки України певні елементи тайванського варіанта.

Так, закон США щодо відносин із Тайванем мав на меті кодифікувати американську військову підтримку Тайбея, який також має супротивника з ядерною зброєю – Китай. Цей закон був ухвалений Конгресом ще у 1979 році, коли комуністичний Китай вже був ядерною державою, і у Вашингтоні мали це врахувати.

Тобто ціллю є задоволення потреб Тайваню в самообороні без вимоги встановлення якісної військової переваги. Однак у випадку Тайваню важливим стримувальним фактором для Китаю довгий час була також політика так званої "стратегічної невизначеності" щодо залучення американської армії до захисту Тайваню, а останнім часом президент США прямо заявляє про можливість захисту острова. Щодо України подібних заяв не лунає.

Тож Києву та партнерам буде необхідно підібрати оптимальний критерій, який відповідатиме вимогам та реаліям безпекового середовища саме України.

5. Безпека, але не гарантії

Хай якими будуть обрані критерії підтримки, не можна виключати труднощів у переговорах України з ключовими партнерами щодо термінології та природи безпекових зобов’язань.

Президент Зеленський та представники влади систематично використовують термін "гарантії безпеки", але від лідерів "сімки" його ніколи не звучало. Декларація G7 використовує більш нейтральне формулювання "безпекові зобов’язання та домовленості".

Слово "гарантії" іноді звучить від світових лідерів у контексті міжнародної безпеки, наприклад, коли йдеться про НАТО (хоча навіть Вашингтонський договір Альянсу не містить слова "гарантії" у своєму тексті). Але його вживання в угоді щодо України малоймовірне.

Показова нещодавня історія: два роки тому у відповідь на запит Ірану щодо "гарантій" виконання потенційної нової угоди щодо іранської ядерної програми представники США зазначили:

"Немає такого поняття, як гарантії; це не в природі дипломатії".

Тому оптимальним досяжним формулюванням є термін на кшталт "безпекові зобов’язання". Більш важливим є визначення і деталізація терміну в угоді, ніж його формальна назва. Навіть якби англійська версія Будапештського меморандуму містила слово "гарантії", це не мало би суттєвого впливу на його ефективність, оскільки сам зміст зобов'язань був слабким. Отже, якщо зміст цих зобов’язань партнерів буде чітко визначений і прийнятний для України, то й нейтральна назва "зобов'язання" буде прийнятною.

Набагато складнішим є питання про те, чи буде ця потенційна "безпекова угода" юридично чи лише політично обов’язковою.

6. Правова, політична чи невизначена?

України послідовно наполягає на оформленні відповідних зобов’язань у формі договору, обов’язкового до виконання відповідно до міжнародного права.

Варто зауважити, що у міжнародній правовій системі немає централізованого механізму примусового виконання угод, тому і юридично обов’язкові міжнародні договори, і політичні домовленості часто мають схожі неформальні механізми виконання (включно з бажанням держав отримувати взаємне виконання угоди з іншої сторони, уникнення репутаційних ризиків та "відплати" або контрзаходів з іншої сторони).

Треба підкреслити, що попри це, навіть політичні угоди мають важливе значення, оскільки містять обіцянки держав. Для держав Заходу їхнє дотримання є важливим для репутації та сили їхніх майбутніх обіцянок, серед іншого, для побудови ефективних партнерств.

Однак юридично обов’язкові угоди створюють більш надійні зобов'язання, а їхнє порушення веде до більших політичних втрат для порушника. А якщо держава не може надати юридично обов’язкові зобов’язання і погоджується лише на політичну угоду (наприклад, через слабку підтримку для ратифікації

в парламенті), то її намір виконувати цю домовленість у майбутньому є набагато більш невизначеним.

Іноді держави обирають третій підхід: невизначеність. Тобто навмисно формулюють текст угоди таким чином, аби допустити можливість її тлумачення і як юридично обов’язкового договору, і як політичної домовленості. Будапештський меморандум є прикладом такої невизначеності в угодах, через що для України цей підхід має негативне забарвлення.

Однак головним недоліком "Будапешта" насамперед були слабкі зобов’язання, передбачені у ньому, а не його форма.

Натомість світ знає приклад, коли навіть відносно "невизначені" угоди, які тяжіють до політичних зобов'язань, ефективно спрацювали.

Прикладом угоди без чіткого зазначення її природи в тексті є Меморандум про взаєморозуміння щодо безпекової допомоги між США та Ізраїлем 2016 року. У ньому США пообіцяли надати Ізраїлю 38 мільярдів доларів військової допомоги протягом 10 років (за умови здійснення асигнувань коштів Конгресом), аби забезпечити його самооборону та якісну військову перевагу над арміями сусідів.

Цей меморандум за його формулюваннями та багатьма ознаками схожий на політичні домовленості. Але хоча з моменту його підписання змінилися два президенти США, цей меморандум успішно виконується, маючи двопартійну підтримку в Конгресі щодо відповідних асигнувань. Натомість без такої підтримки навіть юридично обов’язкову угоду можна було розірвати чи порушити.

Тому для підвищення надійності і договорів, і політичних угод важливою є співпраця законодавчої та виконавчої гілок влади партнерів та, в ідеалі, отримання згоди на допомогу України від обох. Навіть юридично обов'язковий договір без ратифікації парламентом матиме менші шанси на успіх, оскільки асигнування коштів насамперед залежить від парламентів.

Першим способом є ратифікація майбутніх безпекових угод України в парламентах партнерів, що може зробити їх частиною внутрішнього законодавства держав-партнерів.

У США згода парламенту може здійснюватися або за процедурою надання згоди на ратифікацію договорів (якщо дві третини присутніх сенаторів проголосують за), або через ухвалення відповідного закону щодо погодження угоди більшістю в обох палатами Конгресу. Обидва варіанти є рідкісними в сучасній американській практиці, і президенти США часто віддають перевагу юридично обов'язковим або політичним угодам без необхідності суттєвого залучення Конгресу (серед іншого, через політичну поляризацію в країні).

Другим способом забезпечення участі парламентів, хоча і менш бажаним, може бути угода, подібна за формою до меморандуму між США і Ізраїлем, із кодифікацією в окремому законі підходу до підтримки України, як це зробив Конгрес США у випадку Ізраїля та Тайваню (у випадку Тайваню таке законодавче закріплення відбулося без двосторонньої угоди).

Отже, незалежно від підходу, важливою буде продуктивна співпраця між законодавчими та виконавчими гілками влади партнерів, щоб максимізувати довіру до угод і збільшити шанси на їхнє бажане виконання.

Автор: Михайло Солдатенко,

дослідник Гарвардського університету, викладач Києво-Могилянської академії, юрист-міжнародник

***

№ 1.962-1

Спільна декларація про підтримку України

2023-07-12

Ми, лідери "Групи семи" (G7), підтверджуємо нашу непохитну відданість стратегічній меті створення вільної, незалежної, демократичної та суверенної України в межах її міжнародно визнаних кордонів, здатної захистити себе та стримати майбутню агресію.

Ми підтверджуємо, що безпека України є невід'ємною частиною безпеки євроатлантичного регіону.

Ми вважаємо незаконне і неспровоковане вторгнення Росії в Україну загрозою міжнародному миру і безпеці, грубим порушенням міжнародного права, в тому числі Статуту ООН, і несумісним з нашими безпековими інтересами. Ми будемо підтримувати Україну в її захисті від російської агресії стільки часу, скільки буде потрібно.

Ми єдині в нашій незмінній підтримці України, яка ґрунтується на наших спільних демократичних цінностях та інтересах, передусім на повазі до Статуту ООН і принципів територіальної цілісності та суверенітету.

Сьогодні ми розпочинаємо переговори з Україною з метою формалізації – через двосторонні безпекові зобов'язання і домовленості, узгоджені з цією багатосторонньою рамковою угодою, згідно з нашими відповідними правовими і конституційними вимогами – нашої незмінної підтримки України, яка захищає свій суверенітет і територіальну цілісність, відновлює свою економіку, захищає своїх громадян і прагне до інтеграції в

євроатлантичну спільноту. Ми доручимо нашим командам негайно розпочати ці дискусії.

Кожен з нас працюватиме з Україною над конкретними, двосторонніми, довгостроковими зобов'язаннями і домовленостями у сфері безпеки, спрямованими на:

a) Забезпечення стійких сил, здатних захищати Україну зараз і стримувати російську агресію в майбутньому, шляхом продовження надання:

1) допомоги у сфері безпеки та сучасного військового обладнання на суші, в повітрі та на морі з пріоритетом на протиповітряну оборону, далекобійну артилерію та вогневі засоби дальньої дії, бронетехніку та інші ключові засоби, такі як бойова авіація, а також шляхом сприяння підвищенню рівня оперативної сумісності з євроатлантичними партнерами;

2) підтримка подальшого розвитку оборонно-промислової бази України;

3) тренування та навчання українських збройних сил;

4) обмін розвідданими та співробітництво;

5) підтримка ініціатив з кіберзахисту, безпеки та стійкості, в тому числі для протидії гібридним загрозам.

b) Зміцнення економічної стабільності та стійкості України, у тому числі через зусилля з реконструкції та відновлення, з метою створення умов, сприятливих для просування економічного процвітання України, включаючи її енергетичну безпеку.

c) Надання технічної та фінансової підтримки для задоволення нагальних потреб України, спричинених війною з Росією, а також для того, щоб Україна могла продовжувати впроваджувати ефективний порядок денний реформ, який підтримуватиме належне врядування, необхідне для просування на шляху до євроатлантичних прагнень.

У разі майбутнього збройного нападу з боку Росії ми маємо намір негайно провести консультації з Україною для визначення відповідних подальших кроків. Ми маємо намір, згідно з нашими відповідними правовими та конституційними вимогами, надати Україні швидку та сталу допомогу у сфері безпеки, сучасну військову техніку на суші, морі та в повітрі, а також економічну допомогу, накласти на Росію економічні та інші витрати, а також консультуватися з Україною щодо її потреб під час здійснення нею права на самооборону, закріпленого у статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй. З цією метою ми працюватимемо з Україною над розширеним пакетом

безпекових зобов'язань і домовленостей на випадок майбутньої агресії, щоб дозволити Україні захистити свою територію і суверенітет.

На додаток до вищезазначених елементів, ми залишаємось відданими підтримці України шляхом притягнення Росії до відповідальності. Це включає в себе роботу над тим, щоб ціна агресії для Росії продовжувала зростати, в тому числі через санкції та експортний контроль, а також підтримку зусиль, спрямованих на притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах та інших міжнародних злочинах, скоєних в Україні та проти неї, включно з нападами на критично важливу цивільну інфраструктуру. Не повинно бути безкарності за воєнні злочини та інші звірства. У цьому контексті ми підтверджуємо нашу відданість притягненню винних до відповідальності згідно з міжнародним правом, у тому числі шляхом підтримки зусиль міжнародних механізмів, таких як Міжнародний кримінальний суд (МКС).

Ми підтверджуємо, що, відповідно до наших правових систем, суверенні активи Росії в наших юрисдикціях залишатимуться знерухомленими доти, доки Росія не заплатить за шкоду, яку вона завдала Україні. Ми визнаємо необхідність створення міжнародного механізму відшкодування збитків, втрат або поранень, завданих російською агресією, і висловлюємо нашу готовність вивчити варіанти розробки відповідних механізмів.

Зі свого боку, Україна зобов'язується:

a) робити позитивний внесок у безпеку партнерів та **посилювати заходи прозорості та підзвітності** щодо партнерської допомоги;

b) **продовжувати реалізацію реформ** правоохоронних органів, судової системи, боротьби з корупцією, корпоративного управління, економіки, сектору безпеки та державного управління, які підкреслюють її відданість **демократії, верховенству права, повазі до прав людини та свободи ЗМІ, а також виводять її економіку на сталий шлях розвитку**;

c) **просувати оборонні реформи і модернізацію**, зокрема шляхом посилення демократичного цивільного контролю над збройними силами та підвищення ефективності й прозорості в оборонних установах і промисловості України.

ЄС та його держави-члени готові зробити свій внесок у ці зусилля і швидко розглянуть модальності такого внеску.

Ці зусилля будуть продовжуватися, в той час як Україна прямує шляхом до майбутнього членства в євроатлантичному співтоваристві.

Інші країни, які бажають зробити свій внесок у ці зусилля, спрямовані на забезпечення вільної, сильної, незалежної та суверенної України, можуть приєднатися до цієї Спільної декларації в будь-який час.

Вільнюс, Литва,

Саміт НАТО

12 липня 2023 року

***

№ 1.963

О наших резервах замолвите слова

2023-08-27

Кущ

С 2022 года НБУ увеличил вложения в американские казначейские облигации (трежерис) с 8 до 22 млрд дол или на 14 млрд. дол.

Что «примечательно», рост вложений в данные финансовые инструменты происходил на фоне:

1) - роста базовой ставки ФРС США;

2) - роста доходности самих трежерис.

То есть, **в условиях, когда цена на трежеря .... падала!!!**

Простыми словами **Нацбанк покупал постоянно дешевеющий актив.**

За такие операции впору получить "шнобелевскую премию" за самое убыточное инвестирование.

Кстати,

— многие центробанки мира, наоборот, спижали свои вложения в трежерис, логично ожидая рост убытков по ним.

Часть из них, кстати, потом вернутся в трежеря, на пике доходности и минимуме цены, как говорится, войдут на «полный пирог».

Так в свое время сделал Сингапур и ряд развивающихся стран.

По самым скромным прикидкам, **НБУ на данной операции сформировал потенциальный минус на 3 млрд дол!!!**

Параллельно,

— у нас нет денег на ремонт энергетической инфраструктуры и нужно повышать тарифы.

Мне, конечно, прочтут лекцию о природе валютных резервов и их целевом использовании.

Но я уже писал о том, как можно использовать ЗВР для внутренних проектов.

Выбор прост: **тратим 3 млрд дол на себя или просто теряем их на трежерях.**

Кстати, **значительная часть помощи США, предоставленной Украине, таким образом, перекочевала обратно в американский бюджет.**

В общем, «это не мой зуб и не твой, "он ихний".

Все, что нужно знать об историческом рекорде ЗВР НБУ в 42 млрд.

***

№ 1.964

2023-08-27

Пекар

Після блискучої *операції російських спецслужб* щодо розгрому одного зі зброярських департментів МО шляхом підкидання українському журналісту *фейкового російського паспорта керівника департаменту* -- ми так нічого й не навчилися. А зупинка на два місяці цього департаменту, боюся, коштувала кілька тисяч українських життів. Але кого це цікавить, коли горизонт мислення один тиждень.

Журналістам, громадським розслідувачам і всьому суспільству треба навчитися розрізняти розслідування і хайп.

Розслідування -- це пошук документів та детальної відповіді на запитання: що це за документи? що вони означають? про що свідчать? хто їх випустив і для кого? що означають записані там слова і числа? яким чином ці документи

відносяться до обговорюваної проблеми? чиї інтереси за цим стоять? що свідчить, що документи справжні?

Хайп -- це публікація документу без відповіді на всі ці запитання, але з готовою (неперевіреною) інтерпретацією.

Ненависть до корупції -- одна з найхарактерніших рис українського суспільства на цьому історичному етапі. Наші вороги чудово вміють маніпулювати і нашими слабкими, і нашими сильними рисами. Якщо ми залишатимемо за собою право на дитячу поведінку, ми почнемо програвати.

Що таке дорослий аналіз, дивіться в пості Дмитро ***Золотухін***.

***

ШО ТАМ ПО КУРТКАМ (без істерик)

2023-08-27

Дмитро ***Золотухін***

Завдяки бурхливій діяльності переслідувачів корупції, як я і казав раніше, мою увагу привернули закупівлі МОУ. Виявилося, в фейсбуці ходять оці фотографії з ярликами нашитими на сумнозвісні куртки, які, за словами Михайла Ткача - "перетворилися з літніх на зимові".

Постачальником курток є компанія VECTOR AVIA

HAVA ARAÇLARI MAKiNE SANAYi VE TICARET LIMITED SiRKETI (https://www.avia-vector.com/)

Виробником курток вказано дві компанії:

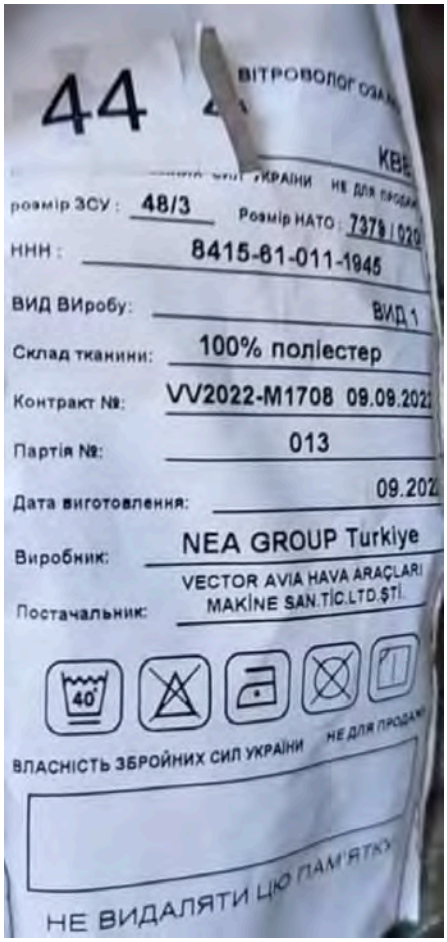

1. AKINCILAR TAKTİK TEKSTİL SAN.VE TİC.LİMİTED ŞİRKETİ (https://www.akincilartaktik.com/). Цей виробник здійснює постачання для Міністерства оборонної промисловості Азербайджану.

2. NEA GROUP TEKSTİL İNŞAAT OTOMOTİV LOJİSTİK GÜZELLİK MERKEZİ EĞİTİM HİZMETLERİ SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

Другий виробник - NEA GROUP - викликає щире занепокоєння, оскільки ця компанія-виробник була зареєстрована в турецьких реєстрах 26 червня 2022 року. А, 9 вересня 2022 року вона вже поставила Міністерству оборони України куртки за контрактом № VV2022-M1708, виготовлені в тому самому вересні.

Тобто, від моменту створення турецької компанії до моменту готовності курток для носіння українськими воїнами пройшло біля 70 днів. Ніфіговий такий бізнес-план.

Засновником виробника NEA GROUP, згідно турецьких реєстрів, є громадянин України Еміл ***Нурієв***.

В українських реєстрах наявна інформація про власника компанії ТОВ "РЕЙН-А" (43900890), якого звуть НУРІЄВ ЕМІЛ АЛЛАХВЕРДІ ОГЛИ. Він з Харкова. Він також є співвласником компанії ТОВ "БЕАС ГРУП" (45309475).

Таким чином, ця інформація спростовує критиків української виробничої промисловості, щодо того, що "ми не можемо куртки пошити".

Виявляється, компанія-виробник курток для МОУ та компанія-постачальник курток для МОУ є УКРАЇНСЬКИМИ. Просто зареєстровані в Туреччині.

Якими є причини для українців реєструвати компанії в Туреччині, щоб здійснити постачання текстильних виробів українському державному органу?

З одного боку, це може бути така недолуга конспірація. Я не здивуюся, що куртки, насправді, були пошиті в Україні і нікуди не їздили. А, документи, які показав Ніколов - були намальовані число формально.

До речі, отой документ, яким Ніколов стверджує, що куртки коштували 29 долларів - це не інвойс. E-Arşiv Fatura - це обов'язковий документ для усіх турецьких компаній, який заповнюється для податкової. Усі такі рахунки є доступними онлайн, якщо ви громадянин Туреччини.

Можна перевірити тут - https://ebelge.gib.gov.tr/anasayfa.html

Тобто, коли ***Ніколов*** каже, що в Туреччині куртки коштували 29 доларів, а в Україні стали коштувати 86 доларів, то це, ніби, правда...

Але,

за 29 доларів в Туреччині їх би ніхто продавати не став, оскільки цифра 29 - це для податкової. А, цифру для податкової компанія VECTOR AVIA, ймовірно, свідомо занизила, щоб сплатити менше податків.

А, от звідки у Ніколова цей документ, і чому він каже, що це інвойс для продажу?

Ось це реально цікаво. Ну, по суті, якщо в тебе є знайомий турецький розслідувач, то отримати цей папірець не є проблемою.

Однак, проблемою є той факт, що чотири українці (Володимир Ненько, Олександр Касай, Роман Плетньов та ще Еміл Нурієв) створили в Туреччині дві юридичні особи, щоб поставити свій товар українському державному органу під час війни.

Питання - навіщо?

Питання - чи реально куртки вироблялися в Туреччині, а не просто пройшли по документам як турецькі?

Питання - чого чотири українці не могли все це зробити на території України, щоб бути прозорими українськими постачальниками і платити податки в український бюджет?

І, найголовніше питання - чи в міноборони знали, що закуповують в українців, які представляються турецькими компаніями?

У мене є гіпотеза, щоб відповісти на ці запитання. Однак, оскільки я думаю, що її оприлюднення може зашкодити українським інтересам в контексті співпраці з однією іноземною державою, я поки що залишу це при собі.

Отже, я вважаю, що історія про збільшення ціни з 29 до 86 доларів - це не в повній мірі правда.

Історія про те, що "літні куртки перетворилися на зимові" - це брехня.

Історія про те, що українці постачали з турецьких компаній і, в одній з компаній співзасновником був племінник депутата з партії "Слуга народу" - це правда. Поки що працюю над тим, щоб вияснити - хто таким Еміл Нурієв, і чим він знаменитий.

Ключовим питанням, яке дійсно є важливим в контексті потенційного кримінального пересдування посадових осіб - це питання відповідності ціни і якості.

Найкраще це питання описала Тетяна Ніколаєнко, яка зараз працює над договорами та детально описала технічні умови, які мають бути виконані виробником.

https://www.mil.gov.ua/content/tenders/proekt_4_to____.pdf

Ці технічні умови дають підстави підозрювати, що умови закупівлі підганялися під конкретного постачальника та написані таким чином, що не дають змоги визначити, чи якісна куртка чи ні. Оскільки, вже були дискусії стосовно її ваги (1,1 кг чи 1,5 кг). А, отже, питання - чи буде в такій куртці тепло нашим воїнам чи ні?

І, якщо - ні, то я вважаю, що це і є злочин.

Короче...

Це дійсно дуже мутна історія. І, багато питань щодо цієї закупівлі залишаються без відповідей. І, дуже добре, що ми про це говоримо і пишемо, бо треба ці відповіді отримати.

Але, ситуація потребує зваженого вивчення

***

№ 1.965

2023-08-27

Ніколов

А шо якщо не видумувать велосипед і просто почати садити злодіїв в тюрму? Я справді не бачу різниці, якщо деякі клерки Офісу президента отримають за корупцію 6 років тюрми з конфіскацією, а не десятку.

Більше того.

Прирівнювання корупції до державної зради дуже сильно пахне тим, що СБУ забере у НАБУ всі справи, які захоче. І похоронить як захоче. А там є шо хоронить(((

Можливо я вже розповідав, але нагадаю одну історію, яку я чув від прокурора САП.

На початку нульових років в ***Румунії*** створили своє НАБУ.

> Кілька років тамошні прокурори і детективи тупо били байдики. Ні повноважень, ні прослушки, тільки супротив системи. І ось в Румунії обирають нового президента. А країна там була корумпована не згірше нашого.
>
> І от новий президент викликає до себе керівників їхніх НАБУ і СБУ і каже: "Блять, давайте шось робить. Секурітате, давайте ваші дані антикорупціонерам. Побігли".
>
> Чекіст підіймає на нього очі і відповідає: "А ви розумієте кого першого ми приймемо, якщо прибрати гальма?"

Президент: "Похуй. Біжи".

> І побігли. Одним з перших прийняли брата президента Румунії за хабарі за призначення на посади (помните ж брата Єрмака, да?).

А потім полетіли по парламенту, міністрам, мерам.

А коли політична воля зробила черговий виток і новий істеблішмент Румунії вирішив прикончити повноваження їхнього НАБУ - на вулиці Бухареста вийшли сотні тисяч містян саме для захисту законних прав акнтикорупціонерів. У них реально був Майдан за своє НАБУ. Повноцінний, кількаденний. Люди реально то захищали, щоб тупо зменшити градус корупції у державі.

От і моя мрія дуже проста. Просто від'їбіться. В Україні є багато людей, здатних на зміни.

• На третьей ступени эволюции мафиозное государство (организованное «надполье») уже ограничивает, ликвидирует организованное криминальное подполье, уничтожает анархический, отчасти автономный мир олигархов, а также создает в области коррупции единый субординационный порядок, централизует ее в масштабах всей страны и устанавливает государственную монополию на коррупционную деятельность. Оно борется не с коррупцией как таковой, а с неразрешенной, партизанской коррупцией. На государственном уровне оно осуществляет то, чего классическая мафия добивается в сфере своих интересов, – упраздняет «частного вора»[3]. Американская остро́та «Не укради! Правительство не любит конкурентов!» получает практически дословный смысл.

***

№ 1.966

Вікторія Сюмар
10 мин. ·

Антикорупційну інфраструктуру - НАБУ, САП і Антикорсуд - створювали ми. Під великий суспільний запит і великий тиск громадськості.

Це було потрібно, для того, аби була конкуренція поміж силовими структурами. Нині покази на найвищих посадовців країни збирає НАБУ. Не всі кейси успішні, але точно там розуміються на корупції і як її покривають.

Прирівняння корупції до держзради обнуляє НАБУ і САП. Тепер це будуть справи СБУ і Генпрокуратури. В Печерському суді).

Щось мені підказує, що міністр Рєзніков виграє своє парі, а держава Україна і далі платитиме сонячним станціям на окупованих територіях)

PS. Зате як же гарно звучить оте «корупція=держзрада»).

***

№ 1.967

***

№ 1.968

ZN,UA

№ 4298. СТАВКА НА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ НА ВСІХ РІВНЯХ ПОСАД МАЄ ВЗЯТИ ГОРУ НАД ФАВОРИТИЗМОМ

2023-08-17

Юрій Ганущак

директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

Влада нарешті повинна сформувати державну вертикаль, яка встановить межі й для громад, і для територіальних органів держвлади. А також «серйозно подумати» про ефективність об'єднаного Мінінфраструктури, яке — і це вже очевидно! — «не може перетравити» кількість покладених на нього завдань.

На щорічній конференції демократичного врядування, яка відбулася 30 червня, віцепрем'єр Олександр ***Кубраков*** **заявив про необхідність ухвалити *законопроєкт №4298*** «Про місцеві державні адміністрації», **причому в редакції, що існувала до середини вересня 2021 року.**

Тобто, в редакції, де

> — голова місцевої державної адміністрації (після змін до Конституції — префект) є державним службовцем, призначається на посаду зі спеціального резерву, куди потрапляє за результатами конкурсу, проходить вишкіл і підлягає ротації.

Звісно, слово міністра вагоме, але гарантій того, що реформу територіальної влади таки буде продовжено **(й віддавши повноваження та фінанси громадам, влада нарешті увімкне механізм державного нагляду)**, було б більше, якби така обіцянка пролунала від інституції, що фактично ухвалює рішення в Україні, — офісу президента.

Та оскільки **питання знову внесено до політичного порядку денного, нагадаємо, чому важливо ввести нагляд у законодавче поле й вимкнути ручник**.

І чому це потрібно насамперед самій Банковій.

1. Не стільки нагляд за ОМС, скільки координація терорганів

Попри переможні реляції про успішну децентралізацію **реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади практично зупинилася**.

Ба більше, наразі простежується **тенденція до централізації влади**, яку виправдовують війною.

Яскраві прояви цього — **створення військових адміністрацій населених пунктів у громадах, далеких від зони бойових дій, де такі заходи виглядали б доцільними**.

Крім звичного для України

> **1) — бажання влади забезпечити адміністративний ресурс на наступних виборах,**
>
> **2) — проглядається банальне бажання безконтрольно розпоряджатися бюджетними коштами громади.**

Між тим **потреба законодавчого внормування діяльності місцевих державних адміністрацій стає актуальною через зміни в адміністративно-територіальному устрої,** які майже до нуля звели повноваження органів місцевого самоврядування на районному рівні.

Тобто,

> **— *районні державні адміністрації*, які насамперед були виконавчим органом районних рад у частині виконання районних *бюджетів*, фактично втратили цей функціонал, що створило певний управлінський вакуум.**

Водночас райдержадміністраціям не передали функції координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади (ЦОВВ), що забиратиме левову частку часу на противагу функції контролю над законністю діяльності органів місцевого самоврядування. Держнагляд хоч і виглядає загрозливо для місцевих керівників, але насправді в законопроєкті розписаний досить детально й не потребуватиме значних інтелектуальних і адміністративних зусиль.

Війна загострила необхідність координації територіальних органів державної влади насамперед на районному рівні, зокрема силових структур — поліції та МНС, а також податкової служби та низки контрольних органів, що об'єктивно вимагає законодавчого закріплення такої практики.

Очевидно, що така координація територіальних органів із боку місцевих державних адміністрацій, особливо районних, вимагає високого рівня компетентності керівництва цих адміністрацій.

І це не лише поглиблені знання у сферах, представлених територіальними органами, а й специфічні навички управління персоналом, які не передбачають прямого адміністративного тиску.

> Тобто, голова МДА не може давати прямі вказівки керівникам територіальних органів, оскільки останні мають власну компетенцію.

Їхня функція в межах координації — узгодження дій таких органів, моніторинг і контроль над їхньою діяльністю. В межах узгодження дій МДА видаватиме акти щодо введення в дію рішень спільних нарад, приблизно так, як це робиться в межах діяльності РНБО. Фактично голова місцевої державної адміністрації спонукає державні органи на територіальному рівні провадити свою діяльність чітко в установленому законодавством порядку.

Таку систему зворотного зв'язку забезпечує вплив голови МДА на кадрову політику. Але це не погодження призначення керівників територіальних органів — його здійснюють у порядку, визначеному законом про державну службу. А от в ініціюванні звільнення такого керівника перед центральним органом із боку очільника МДА бачимо важливий інструмент очищення територіальних органів державної влади від неефективних керівників.

2. Статус голови держадміністрації як ключовий чинник

Такі специфічні вимоги до особи керівника місцевої державної адміністрації можуть бути реалізовані лише в межах процедур серйозної

селекції та професійної підготовки претендентів на таку посаду. А це можливо лише в разі, якщо такий посадовець має статус *державного службовця*. А не політичного президентського призначенця, як це було в пропозиціях офісу президента, які з'явились у вересні 2021 року.

Щоправда, війна внесла суттєві корективи в таке бачення майбутнього територіальної організації виконавчої влади навіть на Банковій.

Негласна практика призначення на відповідальні посади за принципом особистої відданості, успадкована з компартійних часів, мала катастрофічні наслідки під час вторгнення, коли непрофесійне керівництво спеціальних служб **спричинило втрату територій у перші дні масштабної агресії. Ставка на професіоналізм на всіх рівнях і видах посад рано чи пізно візьме гору над фаворитизмом.**

— Ротація як антикорупційний інструмент,

— відсутність бюджетних повноважень,

— високий рівень знань у різних сферах публічного управління

істотно обмежують потенційну зацікавленість в обійманні посади голови районної адміністрації.

Психологічний тип такого управлінця — радше *комунікатор*, переговірник, а не *менеджер*.

І це зближує його з професією дипломата.

Невипадково головна французька адміністративна школа (ENA) одночасно здійснювала вишкіл як майбутніх префектів, так і професійних дипломатів. І хоча такі високі вимоги, помножені на очевидні політичні перепони під час ухвалення рішень про призначення на посади голів районних державних адміністрацій зі спеціального кадрового резерву, дещо охолоджують претендентів, сотню повністю відданих інтересам державної служби людей можна відселектувати на посади голів РДА.

Саме сотню, а не 136 для наявних на сьогодні районів. Бо їх кількість об'єктивно потрібно зменшити до методологічно обґрунтованої. А ця методологія спирається не стільки на функціонал голів районних адміністрацій, скільки на повноваження саме територіальних органів ЦОВВ на районному рівні.

І тут відкривається широкий фронт законодавчої роботи з розмежування цих повноважень між рівнями адміністративно-територіального устрою та здійснення реформи з деконцентрації виконавчої влади.

Наприклад, **управління поліції в районі повинно мати повний і виключний перелік повноважень, які випливають зі спеціальних законів**

і кодексів. Інакше голова районної адміністрації не зможе контролювати його на предмет належного виконання цих повноважень. Так, витребування на обласний рівень кримінальних проваджень буде можливим, лише якщо складуться ознаки, визначені законом для передавання таких справ на вищий рівень. Очевидно, що зростають вимоги стосовно професійної підготовки та досвіду слідчих і криміналістів, які набуваються за достатньої навантаженості на спеціалістів. Тобто, хоч як цинічно це звучить, за достатньої кількості злочинів.

Існує мінімальна кількість населення, за якої очікувана кількість злочинів виправдовує утримання спеціалістів, здатних працювати над їх розкриттям. Знов-таки затримання таких спеціалістів на місці гарантоване, якщо їм буде створено комфортне культурне та соціальне середовище, що забезпечується в містах чисельністю понад 50 тисяч жителів.

Отже, методологія формування районів, розроблена Мінрегіоном, де райони не можуть мати менш як 150 тисяч мешканців, набуває конкретного змісту для організації ефективного управління територіальними органами ЦОВВ.

3. Терміни та ризики

Якщо необхідність ухвалення ***законопроєкту № 4298*** усвідомлюють усі зацікавлені сторони, то ключовим стає питання часу введення його в дію загалом або частинами.

Об'єктивно нових керівників РДА почнуть призначати не раніше як за два роки після набрання чинності законом, оскільки необхідно сформувати спеціальний кадровий резерв, провести вишкіл і здійснити призначення за новою процедурою. Але Банкова може зажадати відкладення терміну введення в дію норм закону, щоб сповна насолодитися свободою керування країною без будь-яких політичних наслідків. Обмеження для офісу президента в порядку призначення голів РДА, передбачені в законопроєкті, воліли б запровадити вже для новообраного президента. **Але тут можуть стати на заваді жорсткі вимоги європейських структур** стосовно впорядкування діяльності органів державної влади на території, що передбачає саме якнайшвидше впровадження норм закону в повному обсязі.

На заваді реформі може стати також інституційна неспроможність її супроводу.

Після реорганізації Мінрегіону практично не буде кому здійснювати методологічний супровід діяльності місцевих державних адміністрацій.

Звісно, можна сподіватися на поради з офісу президента, але вони не матимуть юридичної ваги, доки їх не буде оформлено нормативним актом відповідального центрального органу виконавчої влади, яким був Мінрегіон.

Звісно, раціональніше було б відновити Мінрегіон як ЦОВВ, відповідальний за територіальну політику, об'єднавши його з Мінреінтеграції, але це означало б визнання помилки щодо реорганізації Мінінфраструктури. Тому наразі не слід очікувати на ефективність діяльності реорганізованих місцевих державних адміністрацій, поки уряд не почне ухвалювати логічні, а не лише політичні рішення.

Але це вимагатиме нарешті визначитися, хто реально керує країною: Банкова чи Грушевського?

І взагалі,

> **— хоче Україна приєднатися до євроспільноти чи й надалі імітуватиме реформи?**

***

№ 1.969

Дайджест подій в Україні та навколо України від 25 серпня 2023

Головне

📌 У цьому дайджесті вперше з'явився розділ "корупція". Не вимагайте від мене розслідувань – я просто констатую певні явища. На майбутнє

📌 Я поки не можу оцінити наслідки змінення порядку призначення пенсій. Але з огляду на те, що будь-який зЕкон ухвалюється на чиюсь користь, в ньому має бути безліч корупційних закладок. Які саме – мають проаналізувати спеціалісти.

📌 Ще одна вдала спецоперація – завдано удару по військовій частині поблизу Сімферополя. Кримська вата має оргазмувати на Аксьонова.

📌 Повідомлення з лінії фронту у провладних ЗМІ такі, начебто ми вже перемагаємо. Армія потроху просувається. Але ціною ДУЖЕ великої крові...

Теми доби

🔥 Верховна Рада запровадила додаткові підстави для припинення виплати пенсій.

🔥 Українські війська завдали удару по базі російських військ на околицях Сімферополя.

🔥 Нідерланди передадуть Україні всі наявні винищувачі F-16.

🔥 До корупційної закупівлі курток для Міноборони причетний родич депутата від "Слуги народу".

🔥 З 1 вересня заборонено перетин кордону транспортом з екологічністю нижче за ЄВРО-2.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Спікер Держприкордонслужби Демченко повідомив, що найманці ПВК "Вагнера" поступово залишають територію Білорусі, і цей процес прискорився після загибелі власника ПВК олігарха Пригожина та самого "Вагнера" – Уткіна. Британська розвідка вважає, що на компанію чекає "криза лідерства", оскільки Пригожин та Уткін відзначалися надзвичайною жорстокістю, гіперактивністю та показовою зухвалістю. За інформацією російських ЗМІ, Пригожин останні дні перед смертю подорожував країнами Африки, у яких діє ПВК.

Президент Білорусі Лукашенко стверджує, що найманці з країни не тікають та перебуватимуть у таборах як цілісна структура. Він заявив, що не надав Пригожину жодних гарантій під час заколоту, ба більше, Пригожин відмовився від них. Водночас Лукашенко всіляко намагався виправдати Путіна.

Прессекретар російського президента Пєсков оголосив, що Путін не піде на похорон Пригожина через "насичений робочий графік". Пєсков також спростував причетність Путіна до катастрофи літака Пригожина та назвав інформацію про це "брехнею". Він стверджує, що юридично група "Вагнер" не є приватною військовою компанією, і не може припустити, що далі буде з групою найманців після загибелі Пригожина.

⭐ Командувач Сухопутних сил ***Сирський*** заявив, що російське командування на західному напрямку перегрупувало війська для відновлення наступу в напрямках Куп'янська, Борової та Лимана. Російська армія активно застосовує артилерію та тактичну авіацію на всій лінії фронту.

З лінії фронту повідомили про тяжкі бої на півночі Луганщини та на околицях Куп'янська – у Синьківці, Новоєгорівці, Серебрянському лісництві та Білогорівці.

Російське командування також намагається вибити ЗСУ з південного флангу Бахмута – зустрічні бої сталися в Андріївці та Кліщіївці.

Відбито атаки на Авдіївку та на околицях Донецька – у Невельському та Мар'їнці.

Українські війська не припиняють наступальні дії в напрямку на Бердянськ та Токмак на південь від села Роботиного. Вони намагаються розширити зону прориву передової лінії російської оборони та запобігти можливості контратак із флангів, тому наступають на захід – у напрямку села Копані та на схід – на Вербове.

За інформацією начальника Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генерала Міллі, ЗСУ прорвали першу лінію оборони на ділянці фронту на Запоріжжі та розширюють прорив у напрямку Токмака.

Для уповільнення наступу українських військ окупанти повертають до зони бойових дій мешканців Василівки та Токмака, яких раніше було евакуйовано до Бердянська. Під час "евакуації" населення було піддане примусовій "паспортизації".

У прифронтовому селі Мала Токмачка Запорізької області загинув мирний житель, ще одного поранено. У Нікополі на правому березі Дніпра внаслідок обстрілу загинув чоловік. 1 людину поранено в Херсонській обл.

Підрозділи ППО збили два безпілотники типу Shahed 131/136 у небі над Харківщиною.

Головне управління розвідки стверджує, що вранці 25 серпня було завдано успішного удару безпілотниками по базі 126-окремої бригади берегової оборони Чорноморського флоту РФ у с. Перевальне на південь від Сімферополя. Ударом знищено багато російських військовослужбовців і техніки. За свідченням місцевих жителів, загинули щонайменше 3 бійці, "десятки" – дістали поранень.

Міністерство оборони РФ повідомило про знищення українського безпілотника підлітком до Москви. Усі московські аеропорти знову призупинили роботу на кілька годин, у них оголошено план "Килим" у зв'язку з появою в повітряному просторі невідомих повітряних об'єктів. Російські телеграм-канали повідомили, що підрозділи ФСБ та МВС РФ прочісують лісовий масив на околицях аеродрому "Шайківка" в Калузькій обл., де безпілотниками було знищено російський стратегічний бомбардувальник та, ймовірно, пошкоджено ще кілька літаків.

Начальник Головного управління розвідки Буданов вважає, що керівництво Росії розглядає можливість призову ще 450 тис. осіб. Він підкреслив, що після призову приблизно 350 тис. росіян торік восени мобілізація не припинилася – щомісяця армія РФ поповнюється 20–22 тисячами осіб, зокрема, "добровольцями", які укладають контракти.

З його слів, приблизно 20 % військовополонених, яких захоплено на фронті, здаються в полон добровільно, проте "обмінний фонд" України набагато менший за російський, оскільки РФ із початку вторгнення захопила безліч заручників, цивільних осіб тощо. Буданов заявив, що кількість полонених є державною таємницею.

На контрольовану територію з Росії та захоплених нею областей України повернуто 11 українських дітей. Зі слів засновника фонду Save Ukraine Кулеби, дотепер вдалося повернути 161 дитину.

Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що українці можуть повернутися до України з Росії чи тимчасово окупованих територій навіть без документів чи з російським паспортом через пункт пропуску Колотилівка–Покровка на Сумщині.

Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій оновило список територій та населених пунктів, де велися чи тривають бойові дії. Низка журналістів звернули увагу, що з нього виключено Київ та ще кілька міст і територій, де забудовники зацікавлені в продажу квартир за програмою пільгового кредитування "єОселя", попри регулярні російські атаки ракетами та дронами-камікадзе.

Центр національного спротиву Міноборони повідомив, що Росія у вересні має намір сфальсифікувати "місцеві вибори" на окупованій території. Щоби приховати небажання населення брати участь у "голосуванні", "вибори" буде розтягнуто на 3 дні, а "комісії" обходитимуть будинки та квартири для підвищення "явки".

1-2) Тил

Верховна Рада ухвалила закон про додаткові підстави для припинення виплати пенсій. Серед них – заява про відмову від пенсії під час перебування пенсіонера за кордоном; визнання особи зниклою або померлою законним порядком, якщо пенсіонер не отримував пенсію протягом пів року в уповноважених організаціях, таких як Укрпошта: якщо немає руху коштів за рахунками впродовж пів року, а також за непроходження фізичної ідентифікації у випадках, які встановлено законодавством. Також закон регулює обчислення розміру пенсії пропорційно до часу роботи в Україні

якщо пенсіонер працював за її межами, у країнах, що входили до СРСР тощо, та пенсійне забезпечення військовослужбовців, які отримали страховий стаж у Російській федерації. Ідентифікація пенсіонерів – тимчасово переміщених осіб буде відбуватися на загальних підставах.

Голова Верховної Ради Стефанчук оголосив, що в Україні є чинними понад 1,1 млн правових актів, тому 24 серпня парламент ухвалив закон про правотворчу діяльність для їхнього упорядкування.

Кабмін прийняв рішення про впровадження електронного документообігу під час та після проходження військово-лікарських комісій (ВЛК).

Уряд звільнив голову Держслужби з надзвичайних ситуацій Крука. Рішення ухвалено за результатами службової перевірки через катастрофу вертольота в Броварах, унаслідок якої загинуло 14 осіб – усі керівники Міністерства внутрішніх справ та цивільні особи, дитина тощо. Одразу після призначення Крука у квітні 2022 р його теща купила в Рівному кілька квартир та розпочала будівництво маєтку. Обов'язки голови ДСНС тимчасово виконуватиме заступник Крука Демчук.

Прийнято рішення про надання підприємствам компенсації в розмірі 100,5 тис. грн та 67,0 тис. грн на облаштування робочих місць для приймання на роботу людей з інвалідністю I та II груп. У 2023 році вони виплачуватимуться коштом Фонду співстрахування на випадок безробіття.

Скасовано ліцензування посередницької діяльності з працевлаштування за кордоном.

Прем'єр-міністр Шмигаль вважає, що зима, що настає, буде непростою. За інформацією міністра інфраструктури Кубракова, на 15 серпня до опалювального сезону було підготовлено 70 % об'єктів.

Генеральний директор держкомпанії Центренерго Чуркін заявив, що підприємству взимку не вистачить вугілля, видобутого в Україні, тому доведеться закуповувати його за кордоном – не менше ніж 80 тис. т на місяць. Чуркіна було призначено на посаду 15 серпня. Його заява спростовує інформацію Шмигаля про "планову підготовку електростанцій до опалювального сезону".

Секретар РНБО Данилов заявив, що в Україні мобілізація не припинялася з лютого 2022 р, водночас може бути оголошено й додатковий призов. Він повідомив, що вже незабаром буде проведено засідання Ради, присвячене проблемам у роботі військово-лікарських комісій.

⭐ Пресслужба міністерства інфраструктури повідомила про погодження виплат для 10 тис. українських сімей за програмою "єВідновлення" на загальну суму 836 млн грн (тобто середня сума виплати склала приблизно 83 тис. грн або $2,2 тис. за максимальної суми компенсації у 200 тис. грн). Кошти можна витратити на будівельні товари чи ремонтні послуги компаній, що долучено до програми. Усього через додаток "Дія" подано 38 тис. заяв на відновлення та трохи більше за 2,1 тис. – на компенсацію за зруйноване житло.

⭐ Група "Метінвест" олігарха Ахметова оголосила, що передала ЗСУ понад 250 макетів бойової техніки – радіолокаційних станцій та гармат, які використовуються для введення в оману російських військ.

⭐ МВС повідомило про запровадження відеофіксації обов'язкового технічного огляду транспортного засобу, що, за твердженням чиновників, виключить можливість його фіктивного проходження.

⭐ Компанія "Українська бронетехніка", яку контролює колишній депутат Пашинський, оголосила про доставлення в Україну перших "тисяч" снарядів калібру 122 мм для гаубиць Д-30 та САУ 2С1 "Гвоздика". Снаряди виготовлено на заводі в Східній Європі.

⭐ Вищий антикорупційний суд конфіскував усі активи колаборанта Сальдо, якого окупанти призначили головою Херсонської обл. Нерухомість, активи та корпоративні права передано в управління Фонду держмайна.

⭐ Агентство з розшуку та менеджменту активів, які отримано в корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА) відкрило доступ до реєстру активів, на які накладено арешт під час розслідування кримінальних справ.

⭐ НБУ наростив упродовж тижня продаж валюти на міжбанківській біржі з $406,7 млн до $590,2 млн, купив – трохи менше за $1 млн. Експортери показово не продають валюту, а чиновники та правоохоронні органи "не бачать" проблему. З початку року Нацбанк продав із резервів $16,21 млрд, купив – менше ніж $0,20 млрд (1,2 %).

2. Україна та світ

⭐ Латвія передала Україні ще один вертоліт Мі-7 радянського виробництва як воєнну допомогу.

Уряд Фінляндії ухвалив рішення про надання ще одного пакету воєнної допомоги вартістю €94 млн. Його склад та способи постачання до України

засекречено. Загальна вартість військової допомоги та послуг, які надано Фінляндією, приблизно дорівнює €1,3 млрд.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що всі винищувачі F-16, що армія країни має на озброєнні, буде передано Україні, за винятком кількох, які використовуватимуться як навчальні.

Сайт Білого Дому повідомив, що темами телефонної розмови президентів Байдена та Зеленського, крім офіційного привітання з Днем незалежності, були передавання Україні винищувачів F-16 третіми країнами та притягнення Росії до відповідальності за воєнні злочини.

Грецький інтернет-портал Pronews повідомив про секретне рішення уряду країни про відмову від закупівлі в Росії запчастин до 21 комплексу ППО Tor-M1 та 38 одиниць ЗРК ОСА-АКМ, які стоять на озброєнні грецької армії. За інформацією депутатів парламенту, незабаром буде ухвалено "політичне рішення" про передавання цих комплексів Україні через треті країни.

⭐ Президент Зеленський повідомив про приєднання Словенії до декларації країн "Великої сімки" щодо надання "гарантій безпеки" (воєнної допомоги) Україні.

Офіс президента повідомив про початок переговорів із Канадою щодо укладання двосторонньої угоди про "гарантії безпеки". Варто звернути увагу, що переговори веде не Міністерство закордонних справ, а чиновник Офісу президента Жовква.

⭐ Міністр закордонних справ Туреччини Фідан приїхав до України перед поїздкою до Росії. На зустрічі із президентом Зеленським вони обговорили "формулу миру", підготовку "саміту миру", а також можливе поновлення "Чорноморської зернової ініціативи". Після зустрічі з Фіданом міністр закордонних справ Кулеба заявив, що Україна та Туреччина мають подібні підходи до відновлення "зернової угоди".

Прем'єр-міністр Шмигаль закликав Туреччину вжити заходів проти компаній, які торгують українським зерном, яке вкрадено з окупованих територій. За інформацією Центру національного опору Міністерства оборони, Росія вивезла із захопленої території півдня України майже 3,7 млн т зерна. Посередники, які наближені до "влади", скуповують його в місцевих фермерів за безцінь і перепродають за ринковими цінами в Росії або експортують.

Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про початок будівництва мосту через річку Дністер на українсько-молдавському кордоні та організацію ще одного пункту пропуску Ямпіль–Косеуць.

Прессекретар російського МЗС Захарова заявила, що Молдова перетворюється на "логістичний додаток київського режиму". У відповідь

МЗС Молодови наголосило, що й далі надаватиме українським друзям усю можливу допомогу – як двосторонню, так і в складі міжнародних організацій, а нейтралітет країни не є ізоляцією.

⭐ Уряд Фінляндії призначає чиновника МЗС, який координуватиме участь країни у відновленні України. Зі слів прем'єр-міністра Орпо, реконструкція відкриває чудові перспективи для фінських компаній.

⭐ Укртрансбезпека повідомила, що з 1 вересня буде заборонено перетин кордону пасажирським автотранспортом, якщо в документах не буде вказано класу екологічності, або вказано клас ЄВРО-1.

⭐ Угорський прем'єр-міністр Орбан вкотре заявив, що закінчити війну в Україні можна лише "перемир'ям" та негайним припиненням вогню, а не будь-якими "мирними планами". З його слів, першою помилкою Європи була глобалізація цієї війни, причому ця стратегія нібито "не спрацювала". Він також згадав про "значну ціну", яку Угорщина та весь Євросоюз платять за підтримку України. Орбан стверджує, що ЄС потребує кожного центу, водночас уже відправив допомогу Україні в розмірі €70 млрд і має намір надати ще €50 млрд.

⭐ У Фінляндії затримано одного з лідерів угруповання російських неонацистів "Русич" Петровського, проти якого запровадили санкції ЄС та США за участь у війні проти України у 2014–2015 роках. За інформацією ЗМІ, Петровський брав участь у війні в Сирії на боці диктатора Асада, потім певний час мешкав у Норвегії, звідки його було депортовано до Росії. Офіс генпрокурора має намір екстрадувати бойовика до України, бо він є фігурантом розслідування щодо участі в діяльності терористичної організації.

⭐ Іран та США домовилися про часткове розморожування активів та пом'якшення санкцій в обмін на звільнення американських громадян та нібито відмову від збагачення урану до рівня збройового. На думку чиновників адміністрації президента Байдена, це нібито дасть можливість Ірану наростити постачання нафти до Китаю та конкурувати з Росією за ринки країн Азії. Водночас низка експертів, ізраїльських тощо, вважають, що керівництво Ірану сприйме подібний крок як прояв слабкості – і це спонукає його до подальшої ескалації ситуації на Близькому Сході та розширення воєнної співпраці з Росією.

⭐ За інформацією агентства Reuters, російська влада вимагає дедалі більших знижок за продаж активів іноземними компаніями, які хочуть припинити бізнес у РФ (до 50 % вартості), компанії також мають сплатити до російського бюджету не менше ніж 10 % суми угоди. За підрахунками агентства, збитки іноземних компаній уже перевищили $80 млрд через

списання активів та втрачену вигоду. Останнім подібним прикладом став вихід із РФ компанії Heineken, яка продала активи російському підприємству за €1, визнавши збитки в сумі €300 млн. Наприкінці червня данський пивоварний концерн Carlsberg підписав угоду про продаж свого бізнесу й очікував на схвалення російської влади, натомість президент Путін указом передав Росмайну 100 % акцій компанії "Балтика", що належить концерну.

ЄС із 25 серпня запровадив закон про боротьбу з нелегальним контентом та дезінформацією. Це насамперед стосується найбільших технологічних компаній, які мусять здійснювати модерацію контенту. У разі порушення закону вони мають сплатити штраф до 6 % загальносвітового обігу. З лютого 2024 р це стосуватиметься і всіх інших цифрових послуг. Україну це рішення поки не зачіпає, хоча проблема "тіньового цензурування" соцмереж, зокрема, на прохання влади, є вкрай гострою під час війни.

3. Корупція

Скандал навколо закупівлі Міністерством оборони літніх курток для ЗСУ під виглядом зимових набирає обертів. З'ясувалося, що власники фірми-"прокладки" "Vector avia hava araçları", якій чиновники Міністерства без тендеру передоплатою перерахували $30 млн, мають прямий зв'язок із заступником голови Офісу президента Шурмою та головою Офісу Єрмаком. Співвласником компанії виявився племінник депутата Верховної Ради від "Слуги народу" Касая.

Рєзніков запропонував заклад – заявив, що готовий піти у відставку, якщо буде доведено факти корупційної закупівлі. Якщо ж корупцію доведено не буде, він вимагає складання мандата головою парламентського комітету Радіною, а журналіст-розслідувач Ткач має піти з видання "Українська правда" й на 3 роки відмовитися від журналістської діяльності. У відповідь Ткач заявив, що не піде з професії доти, доки Україну не буде очищено від корупціонерів.

Вочевидь Резніков має повну підтримку голови Офісу президента Єрмака та самого президента Зеленського, тому переконаний у безкарності. Проти нього досі не відкрито жодного кримінального провадження, попри підтверджені факти корупції та нецільового використання коштів чиновниками міністерства.

Міністерство оборони звинуватило журналістів та антикорупційний комітет Верховної Ради в брехні та повідомило, що всі запитані документи та речові докази нібито було надано парламентській комісії.

У ЗМІ з'являється дедалі більше інформації про системну корупцію у військово-лікарських комісіях (ВЛК) та територіальних центрах комплектації та соціального захисту, зокрема, наведено факти фіктивного зарахування на службу до них родичів та знайомих місцевих депутатів та мерів. НАЗК

виявило ознаки незаконного збагачення заступника облвійськкома Одещини на суму понад 14 млн грн. Колишньому Одеському військкому Борисову оголошено підозри в незаконному збагаченні та порушенні порядку несення служби.

Журналісти повідомляють про постачання до фронтових підрозділів Військово-медичним командуванням неякісних аптечок та турнікетів.

Міністерство агрополітики оголосило, що звинувачення, які було висунуто заступнику міністра Висоцького, ґрунтуються на нібито неправильному розрахунку вартості макаронів детективами НАБУ. Ба більше, міністерство заперечує, що було розпорядником коштів і стверджує, що Висоцький аж ніяк не пов'язаний із фірмою-"прокладкою", через яку здійснювалися закупівлі. Засідання Вищого антикорупційного суду щодо обрання запобіжного заходу Висоцькому та іншим фігурантам розслідування перенесено на 29 серпня.

НАБУ оновило підозру колишньому голові Нацбанку Шевченку, який у 2015–2020 роках обіймав посаду голови правління "Укргазбанку". Йому інкриміновано створення злочинної організації та легалізацію коштів, отриманих завдяки діяльності злочинної групи. Стаття не передбачає можливості внесення застави, а суд може засудити його до тюремного ув'язнення на термін до 15 років. Шевченко після звільнення виїхав через кордон до Відня "на лікування" та став на консульський облік. Він постійно наголошує, що справа, яку відкрито проти нього, начебто є політичним переслідуванням.

Представник МВФ в Україні Степанян заявив, що експерти Фонду уважно вивчать ухвалений Верховною Радою та підписаний президентом Зеленським закон про зміни до Податкового кодексу на час воєнного стану задля встановлення його відповідності структурним "маякам", які було визначено меморандумом про співпрацю. Депутат Верховної Ради Желєзняк повідомив, що в момент голосування закон було змінено під тиском заступника голови Офісу президента Шурми для виключення з нього податкових перевірок великих підприємств.

Голова Одеської обласної військової адміністрації Кіпер оголосив, що внаслідок перевірки зерна, яке має бути відвантажено через порти, правоохоронці та митниця не змогли встановити походження 40 % продукції. Він запропонував відповідальному бізнесу підписати з обладміністрацією меморандум про поєднання зусиль задля подолання тіньового експорту. На думку низки експертів, подібні дії свідчать про намір Кіпера отримати контроль над тіньовими фінансовими потоками в цій галузі, оскільки подібна діяльність не входить до посадових обов'язків чиновників обладміністрації.

⭐ Рівненський апеляційний суд усунув із посади терміном на 1 рік мера Рівного Третьяка за звинуваченням у конфлікті інтересів на підставі протоколу, складеного Нацагентством із питань запобігання корупції. Це вже четверте подібне судове рішення щодо мерів міст. Третяк назвав рішення суду політично вмотивованим і пообіцяв оскаржити протокол у касаційному суді.

⭐ Глава Нафтогазу Чернишов заявив, що не має активів після того, як у 2019 р працює у владі, хоча до того був власником понад 10 прибутковими бізнесами. Він спростував інформацію, що його дружина є подругою дружини президента. Чиновник стверджує, що його візити до НАБУ не було пов'язано зі справою про корупцію його заступника Лозінського під час його керівництва міністерством інфраструктури. Чернишов також відмовився назвати собівартість газу українського видобутку.

⭐ Член Ради НБУ Данилишин повідомив, що за 7 місяців 2023 р в умовах війни банки отримали рекордний прибуток 83,2 млрд грн, що у 24,5 раза більше, ніж за цей період торік. Це понад удвічі більше, ніж у довоєнному 2021 році. Основним джерелом прибутку банків є операції з депозитними сертифікатами НБУ з рекордною прибутковістю у 25 % річних (22 % після зниження облікової ставки) водночас як виплати за депозитами – на 10 % нижче. На думку низки економістів, за цією "схемою" НБУ "друкує" гривню, яку легалізує через продаж депозитних сертифікатів. Зрештою, це має наслідком "вимивання" міжнародних резервів на користь власників банків та "державних менеджерів", які підконтрольні голові НБУ Пишному. Голова парламентського комітету з питань фінансової, податкової та митної політики депутат від президентської партії Гетманцев оголосив про підготовку законопроєкту про додаткове оподаткування чистих процентних доходів або надприбутків банків. У кращому випадку, він набуде чинності на початку 2024 року. На думку кількох аналітиків, якщо закон таки буде прийнято, то із поправками, які дадуть банкам можливість і далі отримувати надприбутки. Ба більше, замість розслідування та припинення схеми її просто "обкладуть податком".

***

№ 1.970

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 серпня 2023

Головне

📌 Що трапилося на Житомирщині, де загинули українські військові пілоти? Чи було це наслідком диверсії? Чи нехтуванням правилами? не знаю. Але треба встановити. За будь-яку ціну. Бо кожен з пілотів – на вагу діамантів.

📌 Друге судно пішло повз рашистську блокаду. Якщо це триватиме і далі, то "перегвори" з хуйлом про "зерновий коридор" торгаш Ердоган може засунути собі самі розумієте куди

📌 Усік московського поцреархату ФСБ. Але таки виграв. Ставлення у кожного до нього власне. Я вважаю, що він просто заробляє гроші.

📌 "міністр" рєзінкін з яйцями за 17 гривень кожне знову демонструє майстерклас хуцпи. Яку дуже легко зупинити. Кулаком або черевиком у рило. І хуцпа миттєво закінчується.

Теми доби

🔥 У Житомирській обл. загинули 3 українські військові льотчики.

🔥 На Запоріжжі ЗСУ зав'язали бої в основній лінії російської оборони.

🔥 Ще одне судно вийшло з Одеси без дозволу Росії.

🔥 Міністр оборони Рєзніков намагається відбитися від звинувачень у корупції.

🔥 Український боксер Усік захистив чемпіонські пояси.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 27 серпня повідомив про понад 40 великих бойових зіткнень, що сталися за добу на лінії фронту.

На Луганщині російська армія великими силами атакувала с. Новоєгорівка в напрямку на Борову. За інформацією пресофіцера Східного угрупування військ Євлаша, російське командування сконцентрувало на півночі Луганської обл. приблизно 110 тис. військовослужбовців і веде активні наступальні дії на Куп'янськ, Борову та Лиман. Британська розвідка констатувала, що Росія активізує атаки на цій ділянці фронту для відволікання українських військ із напрямків головного удару на Запоріжжі.

ЗСУ відбили атаки на північному та південному флангах Бахмута – в Оріхово-Василівці та Кліщіївці, на околицях Авдіївки, а також у Мар'їнці на околицях Донецька.

За інформацією з лінії фронту, українські війська поступово розширюють ділянку прориву передової лінії оборони в районі села Роботиного на Запоріжжі – на схід – у бік села Вербове та на захід – до села Копані. Передові підрозділи зав'язали бої в основній лінії оборони армії РФ. Російське командування гарячково перекидає до цього району резерви, проте поки не може стримати український наступ.

⭐ У Запорізькій області в прифронтовому Кам'янському внаслідок обстрілу загинув чоловік, 4 людини дістали поранень в інших населених пунктах області. На Херсонщині також загинув місцевий житель, ще 4 – поранено. На Харківщині загинули – 2 людини, поранено жінку, також дістали поранення 2 жителів Донеччини.

⭐ Вночі над Україною підрозділи ППО збили всі чотири російські крилаті ракети, які запустили стратегічні бомбардувальники з району Енгельса (РФ). Командування Повітряних сил повідомило, що решта цілей, ймовірно, були хибними, їх було запущено задля "промацування" української системи ППО. У небі над Запорізькою областю збито два БПЛА-камікадзе типу Shahed. На Київщині внаслідок падіння уламків ракет травмовано 2 особи.

⭐ За інформацією британської розвідки, український флот намагається взяти під контроль "вежі Бойка". Про це свідчать повідомлення про вогневі контакти українських катерів та російської авіації. Газодобувні платформи може бути використано для висадки десанту з вертольота, встановлення на них систем радіолокації, радіоелектронної боротьби, а також зенітно-ракетних комплексів, здатних завдавати ударів по західному узбережжю Криму, по Севастополю тощо – або по українському узбережжю.

⭐ Секретар РНБО Данилов стверджує, що російський комплекс ППО С-400 на мисі Тарханкут в окупованому Криму було знищено новітньою ракетою українського виробництва.

⭐ Окупаційна "влада" спробувала вручити мобілізаційні повістки кримськотатарським активістам, яких було затримано біля Київського суду в Севастополі.

⭐ Губернатор Білгородської області РФ повідомив про знищення українського БПЛА на підльоті до обласного центру. Також кілька вибухів пролунало в Курську. Міністерство оборони РФ повідомило про знищення ще одного дрон над Брянською обл.

1-2) Тил

На Житомирщині внаслідок зіткнення навчально-бойових літаків L-39 загинули 3 українські військові льотчики. Держбюро розслідувань відкрило кримінальне провадження за фактом загибелі пілотів.

2. Україна та світ

За інформацією видання The Guardian, у середині серпня головнокомандувач ЗСУ Залужний та його команда обговорили з високопосадовцями НАТО стратегію та тактику українського наступу (літньої кампанії), а також плани на зимову кампанію. Зустріч відбулася поблизу українсько-польського кордону та тривала 5 годин.

На думку начальника Головного управління розвідки Буданова, Росія може тримати оборону дуже довго – "хоч усе життя", якщо ВСУ не вестиме активних наступальних дій.

Посол у Німеччині Макєєв назвав затримки постачання військової техніки головною причиною гальмування українського наступу. З його слів, ці затримки дали Росія час і можливість збудувати потужну лінію оборони на півдні України. Міністр оборони Резніков переконаний, що уряд Німеччини таки ухвалить рішення про передавання далекобійних крилатих ракет Taurus.

МЗС України висловило невдоволення намірами Словаччини, Болгарії, Польщі, Румунії та Угорщини подовжити заборону на імпорт української сільгосппродукції після 15 вересня, наголосивши, що подібні односторонні обмеження не відповідають Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, принципам єдиного європейського ринку, а також викликають нерозуміння українське керівництво.

Керівник офісу з координації санкцій Держдепартаменту США О'Брайєн вважає, що Україна може експортувати зерно – як своїми територіальними водами, так і суходолом, і здатна відновити експорт до довоєнного рівня впродовж кількох наступних місяців, всупереч виходу Росії із "зернової угоди".

З порту Одеса до болгарського порту Варна вийшов балкер Primus під прапором Ліберії. Це вже друге судно, яке прямує "тимчасовим коридором" без згоди Росії. Корабель прибув до Одеси 20 лютого 2022 р. Під час стоянки в порту він змінив назву, прапор та власника.

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто розкритикував санкційну політику ЄС, яка нібито "глобалізує" війну замість "локалізації". Він висловив думку, що санкції проти Росії не досягли бажаних результатів, а в усьому світі "з них уже сміються". Єврокомісар із закордонних справ Боррель стверджує, що санкції ЄС проти Росії є ефективними, попри

величезні доходи від нафти та газу. ЄС ввів санкції проти 1,5 тис. фізичних осіб та майже 250 компаній та організацій РФ.

⭐ Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Джонсон вважає, що після показового знищення власника ПВК "Вагнера" Пригожина Заходу немає сенсу домовлятися з російським президентом Путіним. На думку Джонсона, наказ про знищення літака Пригожина міг віддати лише Путін особисто. Джонсон вважає, що перемога Росії у війні в Україні стане катастрофою для демократії в усьому світі та продемонструє, що на Захід покладатися не можна.

⭐ Український боксер Усік нокаутом переміг у поєдинку британця Дюбуа.

⭐ Прем'єр-міністр Естонії Каллас відмовилася йти у відставку через скандал із компанією її чоловіка, яка здійснювала доставлення вантажів до Росії.

⭐ У Польщі в районі м. Щецин було зупинено залізничний рух через втручання російських агентів у радіосистему керування дорогою. Вони також запустили програвання в системі оповіщення російського гімну та фрагменту промови президента Путіна.

У Жешуві від спалаху легіонельозу помер ще один чоловік. Влада влаштувала дезінфекцію водопроводу та систем вентиляції. Низка експертів не виключають, що спалах був результатом теракту російських спецслужб.

3. Корупція

⭐ Міністерство оборони стверджує, що колишній директор департаменту закупівель Міноборони ***Хмельницький*** мав довіреність на укладання контрактів і нібито ухвалював рішення одноосібно. Турецька компанія "Vector avia hava araçları" – фірма-"прокладка", яка постачала форму для ЗСУ, "засвітилася" в кримінальних провадженнях ще у 2022 р. Чиновники Міноборони заявили, що критеріями під час укладання контракту були швидкість доставляння, якість і ціна. Журналісти також виявили підроблені документи та невідповідність курток технічним вимогам. Міністр Резніков закликав дочекатися результатів перевірки закупівель. Водночас він нічого не сказав щодо виявлених і вже доведених порушень, а також про причетність до "схеми" родича депутата від партії "Слуга народу". За його твердженням, поширення інформації про корупцію "зупиняє воєнну підтримку України".

Рєзніков роздає інтерв'ю різними ЗМІ й усіляко наголошує, що в міністерстві, нібито, геть нічого не відбувається. Бійці на передовій склали перелік претензій до ***Резнікова*** – від заспокійливих заяв перед війною, до зривання постачання найнеобхідніших речей до підрозділів. Це змушує бійців витрачати власну зарплату на закупівлю амуніції, запчастин, палива, дронів та

інших озброєнь. Експерти здебільшого вважають, що волонтери "затикають дірки" в постачаннях, які виникли внаслідок бездіяльності чиновників.

***

№ 1.971

ZN.UA (Дзеркало тижня / Зеркало недели): новини України т...

На Банковій задумали прирівняти масштабну корупцію до держзради та дати розслідувати її не НАБУ, а СБУ, — джерело ZN.UA в офісі президента.

*"Спочатку ідея була такою: внести зміни до законодавства, згідно з яким усі корупційні кейси, які розслідуються у сфері нацбезпеки та **перевищують 24 мільйони грн**, мають розслідуватися **Службою безпеки**. **НАБУ** пропонувалося залишити **корупцію дрібніше за 24 млн**.*
Людям пояснили б, що тепер, під час війни, масштабна корупція буде за законом прирівняна до держзради. А отже й покарання за цією статтею буде суворішим: терміни довші і під заставу підозрюваному вийти неможливо", — розповідає співрозмовник.

За його словами, після реакції західних партнерів, які дали зрозуміти, що вбачають у намірах "замах на незалежність антикорупційної системи", в ОПУ ідею змінили.

Йдеться вже не про те, щоб відібрати у НАБУ право на проведення великих антикорупційних розслідувань, а про надання й СБУ права на їх проведення.

"Під керівництвом профільного заступника ОПУ напрацьовано законодавчі зміни.
Йдеться про ініціювання внесення змін до КПК з метою забезпечити право на підслідність СБУ у випадках корупційних схем понад 24 мільйони гривень", — додає він.

Зміни до закону можна прописати так, що **рішення, кому віддавати справу, — СБУ чи НАБУ ухвалюватиме генпрокурор**, зауважують наші співрозмовники.

Один із журналістів-розслідувачів зауважує, що це означатиме, що **"контроль за розслідуванням великої корупції у владі отримає абсолютно керована СБУ, а не досі непідконтрольне Банковій НАБУ"**.

*"Думаю що це погана ідея, бо **будь-яку справу в НАБУ можна буде забрати і для цього будуть законодавчі підстави**"*, — коментує ініціативу Банкової наше джерело в НАБУ.

2023-08-27

Лямец

Профільний заступник ОП, тобто пан ***Татаров***, підготував зміни до законодавства. Якщо НАБУ відкриє справу про велику корупцію, то її можуть передати на розслідування до СБУ. Спеціально для цього навіть вигадали "костиль" - прирівняти велику корупцію до державної зради.

Навіть я, що не є профільним юристом, розумію - це **тотальна юридична безграмотність**. **Крадівництво та державна зрада - це як яблука та гранати. Тобто, це різні всесвіти.**

Але за часів Порошенка, а потім за часів Зеленського я бачив десятки випадків публічної підміни понять. Порошенко створив Верховний Суд паралельно до діючого Верховного Суду України; напхав усюди активістів, які собою підмінили закон; почав використовувати санкції РНБО для боротьби з конкурентами, тощо. Зеленський продовжив справу санкцій, провів дострокові вибори до парламенту, звільник голову Конституційного суду, а тепер (схоже) готує вибори під час війни. Тож підтертися законом - це певного роду національна українська традиція. Якщо не можна, але дуже треба - спитайте як у панів Веніславського чи Татарова.

Є ще один аспект.

> Ще за часів Порошенка передати справу скажімо від СБУ до Поліції, чи з НАБУ до поліції було особливою послугою, зокрема у світі банкірів. Потім те саме робила, зокрема, пані ***Венедіктова*** (якщо не помиляюся, за справою Трухіна). Але раніше такі речі розглядали як поодинокі випадки, а **тут їх пропонують легалізувати.**

Не знаю, чому саме зараз.

Мабуть, пани в Офісі президента та загалом "слуги народу" щось таке знають.

Адже вони навіть декларації перестали складати.

Зараз НАБУ - неймовірно дружній до "офісних". Але мабуть, що часи можуть змінитися. Тож хлопці та дівчата вирішили підстрахуватися. Бо НАБУ можуть стати "чужими", а СБУ - то завжди "свої". Ще й можуть зробити статус справи "особливо таємно" - і все, прощавай публічність.

Усі тищенки, трухіни та особливо ті, кого ще не схопили, будуть раді такому перебігу кримінальних справ. Уявіть лише, що НАБУ відкриє справу за мотивами "Великого будівництва", "єОселі" чи схеми з ОВДП та депозитними сертифікатами. Ой, як же це буде боляче.

Тож **вирішили підстрахуватися. Це брудно та безглуздо.**

Але це нажаль відбувається.

***

№ 1.972

62,5 млн украли два замминистра. Не обороны!

2023-08-27

Себастьянович

В каждом министерстве есть свои резниковы. Имя им легион.

Пока идёт расследование по коррупции в министерстве обороны, ютьюб рекомендует посмотреть заседание ВАКС, на котором рассматривается коррупция в Минагро и МЕРТ.

Замминистра Минагро некто ***Высоцкий*** и замминистра МЕРТ некто ***Грибан*** закупили на наши с вами деньги импортные макароны по цене 79 грн за кг при цене внутри Украины 19 грн за кг.

Момент закупки март-август прошлого 2022 года. Под шумок войны, при полных элеваторах пшеницы, десятках украинских производителей макаронных изделий два деятеля обзванивали руководителей ВЦА и впаривали им импортные макароны.

Интересно, что в руках у следствия НАБУ есть и записи разговоров, и информация из созданных коррупционерами чатов. Причем цена менялась по ходу переговоров несколько раз в большую сторону. Начали с 49 грн за кг, закончили 79 грн за кг.

Сделку оплачивала ***Укрзалізниця***, так постановил Кабмин.

Дронами у нас почему-то занимается ***Минцифра***, где свои скелеты, а вот макаронами ***Укрзалізниця***. Наверно так удобнее деребанить бюджет. А согласовывать сделки Кабмин обязал ***Минагро***.

Шмыгаль - мастер создания схем. В схемах также участвовали заместители министра экономики ***Семенков*** и толи Пукин, толи Путин - фамилия произнесена не четко.

Высоцкий и ***Грибан*** утверждают, что все наши макаронные фабрики были разбомблены, что является, естественно, наглой ложью. Следствие установило, что за этот период наши производители реализовали своей продукции 14 млн тонн!!! В том числе и на экспорт. Ни к кому из них вышеназванные резниковы не обращались.

Из 10 ВЦА 5 ВЦА покрутили пальцем у виска и отказались покупать макароны по такой цене. Кто же согласился? Київська міська, Херсонська, Запорізька, Київська, Донецька обласні військові адміністрації.

> Общая сумма закупки первой партии "всього 5408 тонн макаронних виробів на загальну суму 43,7 мільйона грн." Кто же был производителем? Польские макаронные фабрики. А между производителем и украинским покупателем стояли два посредника, две польские фирмы, которые принадлежат гражданам Украины господам Власенко, отцу и сыну. Это только один эпизод. Интересно, не родственники ли это нашего Власенко - друга Резникова?

Второй эпизод - покупка турецких макарон у румынского посредника.

В переписке был и запрос к Сільпо. Сеть готова была поставить "10 мільйонів кілограм макаронних виробів твердих сортів пшениці за ціною 0,88 доларів за 1 кг". Т.е. около 30 грн за кг. И это розничная цена!!!

НАБУ считае, что общий ущерб украинскому народу составляет 62,5 млн грн.

Интересно, а министры двух министерств были в курсе деятельности своих замов?

***

№ 1.973

ZN.UA

НА БАНКОВІЙ ЗАДУМАЛИ ПРИРІВНЯТИ МАСШТАБНУ КОРУПЦІЮ ДО ДЕРЖЗРАДИ ТА ДАТИ ЇЇ РОЗСЛІДУВАТИ НЕ ЛИШЕ НАБУ, А Й СБУ

2023-08-27

Генпрокурор вирішуватиме, кому з двох установ віддаватиме розслідування корупційної справи.

Президент Володимир ***Зеленський*** має намір запропонувати Верховній Раді прирівняти корупцію у воєнний час до державної зради. Відповідний законопроєкт надійде до парламенту найближчим часом.

Джерела в ОПУ та НАБУ пояснили у коментарі *ZN.UA*, у чому небезпека прийняття цього законопроекту.

«Спочатку ідея була такою: внести зміни до законодавства, згідно з яким усі корупційні кейси, які розслідуються у сфері національної безпеки та перевищують 24 мільйони гривень, мають розслідуватися Службою безпеки України. НАБУ пропонувалося залишити корупцію дрібніше за 24 мільйони» - розповіло ZN.UA джерело в ОПУ.

«Людям пояснили б, що тепер, під час війни, масштабна корупція за законом прирівнюватиметься до держзради. А значить і покарання за цією статтею буде суворішим: терміни довші і під заставу підозрюваному вийти неможливо», - додало джерело.

Проте, як продовжило джерело, **після реакції західних партнерів, які дали зрозуміти, що вбачають у намірах «замах на незалежність антикорупційної системи» - в Офісі президента ідею змінили**.

Наразі, як стверджує джерело, **йдеться не про те, щоб відібрати у НАБУ право на проведення великих антикорупційних розслідувань, а про надання та СБУ права на їх проведення**.

Під керівництвом профільного заступника ОПУ напрацьовано законодавчі зміни. Йдеться про ініціювання внесення змін до КПК з метою забезпечити право на підслідність СБУ у випадках корупційних схем понад 24 мільйони гривень», - поділилося джерело.

Журналіст-розслідувач пояснив, що СБУ також дають можливість розслідувати великі корупційні кейси, і у разі виникнення розслідувань, що дублюють один одного в НАБУ і СБУ по одному і тому ж кейсу, то **рішення про підслідність буде приймати офіс генпрокурора**.

«Якщо люди і спокусяться прирівнюванням масштабної корупції до держзради, то фахівцям в антикор-секторі зрозумілі можливі реальні цілі. **Контроль за розслідуванням великої корупції у владі отримає абсолютно керована СБУ**, а не все ще неконтрольоване Банковою НАБУ», - сказав *ZN.UA* один із журналістів-розслідувачів.

А ось як намір прокоментувало високопоставлене джерело в НАБУ:

“Ми чули про такі плани, але сам законопроєкт я не бачив. Думаю, що це погана ідея: будь-яку справу в НАБУ можна буде забрати, і для цього будуть законодавчі підстави; Україна матиме купу програних справ у ЄСПЛ, бо безальтернативна варта буде порушенням конвенції; плюс влада почне псувати відносини з міжнародними партнерами. Запобіжний захід це не покарання, всі чомусь це плутають. Плюс 90% результатів у боротьбі з корупцією становлять саме адміністративні заходи, спрямовані на її превенцію, а не на розслідування існуючих фактів. Якщо ухвалять – буде біда», - додало джерело.

Як повідомлялося, президент Зеленський ініціював внесення до парламенту законопроекту щодо прирівнювання корупції до державної зради у воєнний час.

«Законодавцю України будуть запропоновані мої пропозиції щодо прирівняння корупції до державної зради на воєнний час», - зазначив Зеленський.

***

№ 1.974

Отже - сценарій USAID по виведенню енергетики з глибокої боргової ями виглядає приблизно так

• ЕА ТА УГЕ НЕСУТЬ ОСНОВНЕ ФІНАНСОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ ЗА ПСО ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ

НАФТОГАЗ ТАКТ НА ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

PRESENTED BY THE USAID ENERGY SECURITY PROJECT

Рішення: Створити нове джерело доходів за рахунок поступового зростання цін та цільової підтримки ліквідності ринків

1 Поступовий вихід з ПСО за декілька років	• Поступове скасування ПСО для населення шляхом переходу на ринкові ціни та прямі субсидії лише для вразливих споживачів – КМУ зробив перший крок, піднявши ціну на е/е 1 червня 2023 р.
2 Забезпечення підтримки вразливих споживачів	• Продовження захисту споживачів за допомогою надання прямих субсидій вразливим споживачам
3 Удосконалення Оптового ринку електроенергії за допомогою сегментів стандартизованих форвардів та ф'ючерсів	• Покращення сегменту ринку двосторонніх договорів шляхом запровадження стандартних продуктів, регулювання та звітності для забезпечення ліквідності • Розробка та втілення Програми відпуску газу (Gas release program)
4 Ринок електроенергії: Перегляд балансів Енергоатома	• Повне рефінансування боргу Енергоринку для підтримки ліквідності ЕА • Спрощення процедури взаємозаліку між учасниками ринку
5 Ринок електроенергії: Усунення перехресного субсидування ОСР/ОСП	• Збільшення ціни для побутових споживачів, щоб покрити тарифні витрати ОСП та ОСР

/2023

ПРЕДСТАВЛЕНО USAID ПРОЄКТОМ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Поетапний вихід з ПСО є необхідним кроком, що веде до поступового скасування прямої підтримки

Ціни на е/е при 5-річному виході з ПСО за сценаріями поетапного зростання цін та гарантованого покриття тарифних витрат у порівнянні з ринковою вартістю, грн/МВт год в номінальних цінах

- **Ключовий і необхідний крок** для усунення прямої підтримки
- Ціни для кінцевих споживачів повинні зрости майже **в 3 рази**, щоб мінімізувати розрив з ринковими цінами на газ та електроенергію
- Функцію встановлення ціни буде передано НКРЕКП
- **Результати –**
  - Підвищення ціни для кінцевого споживача відновить економічн стимули до енергозберігаючих технологій
  - Зниження енергоспоживання та вивільнення ресурсів ключови суб'єктів для відновлення та розвитку
  - Збільшення витрат на комунальні послуги та збільшення кількості енергетично-вразливих споживачів
- Проте, їх цільовий захист має здійснюватися через систему житлово-комунальних субсидій

5-річний прогноз оптової ціни Нафтогазу для побутових споживачів та ринкової ціни на газ, грн за м³ без ПДВ

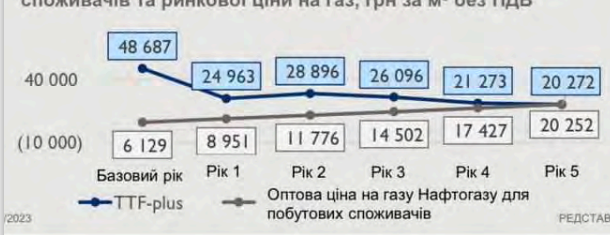

Середній річний загальний рахунок за комунальні послуги, грн

/2023

РЕДСТАВЛЕНО USAID ПРОЄКТОМ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

2023-08-21

Кучеренко

1) **П’ять років на відмову від механізму ПСО (механізму ручного обмеження ціни для населення).**

2) **Зростання ціни на е/е приблизно втричі, на газ - більш ніж втричі.**

3) **Зростання середньої сукупної річної платіжки приблизно в 2.5 рази.**

Зрозуміло що **цей сценарій є критичним для українців, але тиск з боку донорів буде лише посилюватися**.

Основне наше завдання бачу в тому щоби максимально розтягнути це підвищення у часі і не допустити щоби воно випереджало підвищення доходів.

Ще раз нагадую очевидну та неприємну річ - **«євроінтеграція в енергетиці означає вирівнювання тарифів з європейськими»**.

Прошу не ображатися на мене за прямоту - **я просто не хочу повторення «травневих шашликів» в енергетиці.**

І останнє - **питання корупції, тіньових схем та неефективного регулювання «ринків» дуже гостро стоїть на порядку денному!**

Але **чи будуть ті хто зараз очолює ці схеми боротися із своїми тіньовими джерелами надходжень - великі сумніви!**

***

№ 1.975

Дайджест подій в Україні та навколо України від 27 серпня 2023

Головне

📌 Час для трансляції "інтерв'ю" Зеленського на гівномарафоні було обрано дуже вдало – жодних значних подій упродовж доби. Виступ було непогано зрежисованого, але талат таки не сховати – наполеона понесло. Він озвучив тези, які українські можновладці намагалися просунути через блохєрів і журналістів.

Цілком зрозуміло, що люди звернули увагу на виверт щодо перекваліфікації корупційних злочинів і передавання справ до цілком кишенькової СБУ – як це вже було зроблено шісткою єрмакаки татарівим. Тобто, у разі прийняття цього зЕкону будь-яку справу можна поховати, проти "сонцесяйного наполеона" і його "регента" – теж. Ну й про вибори, про відмову від НАТО і довічне правління через війну, яка ніколи не дійде кінця. Я таки раджу прослухати оце добре відредаговане гівно, щоб зрозуміти, ЩО нами керує. Воно навіть гірше за брехла парашенка.

📌 Раджу також звернути увагу на абзаци про "спікерів" –маляршу та єрмакаку. Ну й про перевищення службових повноважень рибою, яка гниє з голови.

Теми доби

🔥 Зеленський запропонував під час війни дорівняти корупцію до держзради.

🔥 ЗСУ ведуть запеклі бої в районі села Роботиного на Запоріжжі.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією журналістів із групи "Беларускі гаюн", до країни на навчання "Бойове братерство-2023" прибули військовослужбовці з Таджикистану та Киргизстану.

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 28 серпня повідомив про 34 великі бойові зіткнення, що сталися впродовж доби. Відбито атаки російських військ у районі села Новоєгорівка на півночі Луганщини. Російське командування зосередило в цьому районі великі сили та намагається наступати на Куп'янськ, Борову та Лиман.

⭐ На південь від Бахмута – у Кліщіївці – точаться жорстокі зустрічні бої. Відбито атаки на Авдіївку та на захід від Донецька – у Мар'їнці.

⭐ Командувач оперативного угруповання військ "Таврія" Тарнавський повідомив, що підрозділи ЗСУ на ділянці фронту в районі Роботиного та Малої Токмачки поступово просуваються вперед. За інформацією з передової та російських телеграм-каналів, російське командування намагається заткнути дірки в обороні бригадами десантників, які перекидає з інших ділянок фронту.

⭐ На Харківщині внаслідок ракетного обстрілу з РСЗВ із території РФ загинула жінка, ще одну дівчину – поранено. У Херсоні та області загинули 2 жінки, тяжких поранень дістали 2 чоловіків.

⭐ Російська авіація та Чорноморський флот завдали ударів крилатими ракетами по Україні. Усього за добу над Україною було збито 4 із 6 російських ракет. Уламки ракет впали на дачні будівлі в Кривому Розі, люди не постраждали. У Миргородському районі на Полтавщині ракети влучили в будівлю олійниці. Загинуло 2, поранено 5 людей. Інформацію про постраждалих повідомив у своєму телеграм-каналі голова Офісу президента Єрмак, а не голова обласної адміністрації.

⭐ СБУ повідомила про атаку на аеродром у Курську, де, за твердженням пресслужби, було знищено кілька російських винищувачів Су-30 та МіГ-29, а також радари комплексу С-300 та ЗРГК "Панцир-С1". За твердженням губернатора Курської обл., один із БПЛА влучив у багатоквартирний будинок.

⭐ Губернатор Московської обл. повідомив про знищення безпілотника, який летів у напрямку до російської столиці. У всіх московських аеропортах знову було оголошено план "килим", виліт та приймання літаків – заборонено. Міністерство оборони РФ повідомило, що ще 2 українські БПЛА нібито було збито над Брянською обл. За інформацією російського телеграм-каналу "База", в області атаковано військовий аеродром.

1-2) Тил

⭐ Міністр Стрілець повідомив, що чиновники оцінили у 2 трлн грн збитки, що завдано довкіллю російською агресією. З його слів, остаточний підрахунок збитків від наслідків руйнування греблі Каховської ГЕС ще не завершено. Президент Зеленський заявив, що дамбу буде відновлено після деокупації, оскільки Каховське водосховище є джерелом води для кількох регіонів.

2. Україна та світ

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів армії США генерал Міллі повідомив, що Україна може отримати винищувачі F-16 "незабаром". Прем'єр-міністр Румунії Чолаку заявив, що очікує вже найближчим часом завершення оформлення документів на навчальну програму для українських пілотів. Вони одразу зможуть розпочати навчання, оскільки логістику вже підготовлено.

Глава німецької партії "Християнсько-демократичний союз" (ХДС) Мерц пропонує ухвалити спільне європейське рішення про постачання Україні далекобійних ракет Taurus. З його слів, воєнну допомогу Україні має бути збільшено, щоб вона могла якнайшвидше завершити війну.

Прем'єр-міністр Литви Шимоніте вважає, що російський президент Путін має намір і далі вести в Україні війну на виснаження. На її думку, Путін терпляче очікує, коли до влади в країнах Заходу прийдуть партії, які скоротять воєнну допомогу Україні.

Президент Зеленський вважає, що зі США буде підписано договір про "гарантії безпеки", подібний до американо-ізраїльського. З його слів, двосторонні договори з країнами, що приєдналися до декларації країн "Великої сімки" на саміті НАТО у Вільнюсі, можуть містити різні компоненти. Він стверджує, що в разі перенесення бойових дій на територію Росії, Україна нібито може втратити підтримку "низки великих держав" і ризикує залишитися віч-на-віч з агресором. Водночас він переконаний, що Україна готова воювати "довго" з мінімальними людськими втратами, як це робить Ізраїль. Зеленський підкреслив, що якщо Україну не приймуть до НАТО наступного року, керівництво країни спробує намагатися вступити в наступні роки.

Російська влада на підставі генетичної експертизи підтвердила загибель власника ПВК "Вагнера" Пригожина.

Командувач армією Литви Рупшис вважає, що попри смерть Пригожина, ситуація в регіоні все ще є напруженою.

Служба держбезпеки Латвії повідомила, що співробітники ФСБ, які видають себе за прикордонників, намагаються вербувати українських біженців під час виїзду з території Росії до країн Балтії.

У Польщі сталися ще 2 випадки екстреного зупинення поїздів за допомогою радіозв'язку. За повідомленням поліції, двох злочинців уже затримано поблизу прикордонного з Білоруссю міста Білосток.

⭐ Держсекретар США Блінкен привітав Молдову з Днем незалежності та подякував за підтримку України, зокрема, за прихисток сотень тисяч українських біженців.

⭐ У Таллінні скасовано концерт російської оперної співачки Нетребко, яка активно підтримує російську агресію. Також скасовано її концерти в Ліхтенштейні та Празі. Нетребко живе у Відні після того, як її було звільнено з нью-йоркської Метрополітен-Опера.

3. Тренди

⭐ Президент Зеленський дав розлоге інтерв'ю журналістці Мосейчук із каналу олігарха Коломойського "1+1", яке було показано в ефірі телемарафону "єдині новини".

Зеленський вважає, що після виходу ЗСУ на адмінкордон із Кримом, можна буде "дотиснути" демілітаризацію півострова в політичний спосіб, щоб уникнути зайвих жертв.

Він заявив, що "Укроборонпром" із початку війни не продавав зброю за кордон, а він особисто "давав по руках" чиновникам які спробували виконати вже підписані контракти з іноземними покупцями. На його думку, після війни Україна стане країною номер один у розвитку військових технологій, оскільки наразі відбувається їхнє реальне випробування на полі бою.

Зеленський запропонував "знайти компроміс" між небажанням бізнесу платити повні податки та тим, що західні партнери нібито вимагають відновлення довоєнного оподаткування та перевірок. Він вважає, що має бути створено "єдиний орган", який обійматиметься перевірками підприємств. З його слів, в Офісі президента вже створено платформу для зустрічей із бізнесом. Зеленський наголосив, що не можна покривати допомогою ЗСУ небажання компаній сплачувати податки.

Він також вважає, що низку стратегічних енергетичних об'єктів в умовах війни треба повернути під контроль держави, оскільки це безпосередньо впливає на енергетичну незалежність та проходження опалювального сезону. Зеленський заявив, що ці об'єкти колись дісталися олігархам за безцінь "в епоху стрімкого накопичення капіталу".

Зеленський заявив, що готовий провести вибори у 2024 р, на чому наполягають деякі партнери. Проте, за його твердженням, для цього потрібно внести зміни до законодавства та Конституції, а міжнародним партнерам – надати кошти та відправити спостерігачів на передову, також, він не розуміє, як надати можливості проголосувати всім 7 мільйонам біженців за кордоном.

Інтерв'ю підтвердило побоювання низки експертів, що влада веде з народом "подвійну гру", зокрема, щодо деокупації, тиску на бізнес та виборів під час війни, а також про можливу відмову керівництва країни від вступу до НАТО. Зеленський визнав, що з моменту обрання перебрав на себе повноваження, які не передбачено Конституцією, оскільки "був хаос і багатьох людей не було на місці". Він відверто заявив, що не збирається віддавати владу й будь-що змінювати, оскільки війна триватиме дуже довго, а вибори в умовах війни провести неможливо.

У ЗМІ та на "телемарафоні" все частіше з'являється заступниця міністра оборони Маляр. Вона не є офіцером Генерального штабу, який уповноважений робити заяви від імені командування, та не має реальної інформації з лінії фронту. Однак саме вона оголошує "перемоги" та коментує оперативну ситуацію, причому її коментарі часто-густо різняться з інформацією спікерів оперативних напрямків.

4. Корупція

Президент ***Зеленський*** в інтерв'ю журналістці ***Мосейчук*** заявив, що має намір внести до Верховної Ради законопроєкт про дорівнювання корупції до держзради на термін чинності режиму воєнного стану.

"Інновацію" просуває одіозний чиновник, заступник голови Офісу президента ***Татаров***. Вона передбачає можливість передавання справ зі збитками державі в розмірі понад 25 млн грн від НАБУ до повністю підконтрольної Офісу СБУ, навіть попри вкрай негативну реакцію міжнародних партнерів на подібне нововведення. Саме за допомогою передавання розслідування від НАБУ до СБУ було "поховано" кримінальну справу про корупцію самого Татарова.

***

№ 1.976

Вадим Хомаха
11 ч. ·

2023-08-28

Наприкінці каденції парашен теж почав говорити короткими "рубленими" фразами та гаслами. Але це його не врятувало.
Бо брехня перла звідусіль.

На відміну від 2019 року, зараз – війна. Тому послідовник геть не має конкурентів і впевнений у безкарності. Він же ж хєрой "вищого ґатунку"... Хоча брехня і пропаганда стали всеосяжними. Гебельсівщина ("скабєєвщина", "салав'їна діарея") пре з усіх отих "марафонів" "центрів національного спротиву" й усіх інших смітних бачків і прасок.

Я не бачу поки можливості це змінити у законний спосіб. На жаль. Бо "вибори", про які вчора промекав "сонцесяйний підєр" є звичайним ґвалтуванням народу України. Особливо з огляду на намір "регента" запобігти можливості голосування військовослужбовців.

Проте, якщо вибори таки треба проводити, то СУТО серед військовослужбовців. І я впевнений, що всі розуміють, який буде їхній результат у такому варіанті.

***

№ 1.977

Дайджест подій в Україні та навколо України від 28 серпня 2023

Головне

📌 Пом'якшення валютних обмежень для бидла свідчить про те, що банки пухнуть від грошей. Навіть "кредитування" під 5-7-9% – це програма кредитування за РЕАЛЬНИМИ відсотками, частку яких "держава" компенсує банкам НАШИМ КОШТОМ.

📌 Хресний папа забув сховати російського парашута під час виступу перед хуйлятами. Але всі, кому потрібно, його помітили. Це ж треба ТАК любити гроші. І таки так, ця "промова" укотре підтвердила, що хуйло ховає власні гроші саме у банку вато кана.

📌 Казочки жданових, юсових й усіляких інших світанів - хуйлорестовичів як завжди виявилися нахабной брехнею. Хуйлостан виробляє ракети швидше, ніж до війни.

Єдиний спосіб припинити війну – дати хуйлу збанкрутувати. А це може відбутися лише за єдиного сценарію – падіння ринку нафти. Як це сталося у 2015 році. І хуйло одразу ж припинило війну на Донбасі.

📌 Чи є "контрнаступом" дії ЗСУ на Запоріжжі? Ні, це частка літньої кампанії. Яку ще не завершено. І я впевнений, що у разі, якщо план буде реалізовано, хуйлятам буде дуже боляче. Але поки метою є збирання усіх резервів поблизу Роботиного.

📌 Цього разу третину дайджесту присвячено корупції. Раджу уважно ознайомитися. Нема де печатку ставити.

Теми доби

🔥 НБУ пом'якшив валютні обмеження для приватних осіб

🔥 Папа Римський у зверненні до молодих російських католиків заохотив великодержавний шовінізм.

🔥 Навколо села Роботиного на Запоріжжі точаться запеклі бої.

🔥 Росія нарощує виробництво крилатих та балістичних ракет, а також ударних та розвідувальних БПЛА.

🔥 Президент Євроради Мішель вважає розширення ЄС неминучим.

🔥 Скандали із закупівлями боєприпасів, техніки та амуніції Міністерством оборони не вщухають.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Польське інформагентство PAP повідомило, що білоруська влада видає найманцям ПВК "Вагнера" нові паспорти громадян РБ з іншими іменами та прізвищами, що дає їм можливість потрапити на територію ЄС. Ймовірно, певна частка з кількох тисяч найманців залишаться в країні, решта поїдуть воювати до Африки або підпишуть контракти з Міноборони РФ.

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 29 серпня повідомив про 31 зіткнення на лінії фронту впродовж доби.

ЗСУ відбили низку атак на півночі Луганщини та на околицях Куп'янська, Щоденні запеклі бої тривають на захід від Кремінної. Це свідчить про те, що російське командування не відмовилося від планів захоплення великого залізничного вузла Лиман.

На південь від Бахмута тривають бої в Кліщіївці та в районі Курдюмівки. До цього району окупанти перекинули потужні підкріплення та велику кількість техніки.

Українські війська відбили кілька потужних атак у районі Авдіївки та на околицях Донецька – у Невельському, Красногорівці та Мар'їнці.

За інформацією з лінії фронту, російське командування поступово виводить війська з-під Приютиного на південний захід від Великої Новосілки задля зміцнення лінії оборони в районі села Заповітне Бажання з обох боків річки Мокрі Яли.

ЗСУ мають частковий успіх на ділянці прориву на схід від села Роботиного в Запорізькій області та ведуть наступальні дії на східному фланзі в напрямку Новоданилівки та Вербового. У цьому районі точаться запеклі бої із застосуванням усіх видів техніки, російські війська побудували ешелоновану оборону та замінували чи не кожен метр території, також активно працює авіація та підрозділи ударних безпілотників. Українські підрозділи зазнають тяжких втрат.

На лівому березі Дніпра в районі Олешок українські підрозділи здійснили кілька успішних атак та розширили плацдарм. Щодня відбуваються бойові зіткнення на островах у дельті Дніпра, які все ще є "сірою зоною". З лівого берега російська артилерія веде потужні обстріли Херсона та населених пунктів на правому березі вище за течією.

З прифронтового Куп'янського району влада евакуювала 1,4 тис. осіб, понад 300 дітей тощо. Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила про обов'язкову евакуацію дітей із 5 прифронтових населених пунктів Василівського та Пологівського районів на Запоріжжі.

У прифронтовому Торецьку на Донеччині внаслідок російського обстрілу з РСЗВ загинув місцевий мешканець, 3 людей – поранено та контужено. Упродовж доби в області загинули 5 осіб, поранено – 4. Також загинув мешканець Херсонської обл., поранено – 4 осіб.

Російська армія атакувала Нікополь ударним дроном. Унаслідок вибуху біля адмінбудівлі дістали поранення 4 людей.

Кількість жертв російського ракетного удару по олійниці на Полтавщині зросло до 3, дістали поранення 5 людей.

За інформацією Головного управління розвідки, Росія вже налагодила на своїй території виробництво дронів-камікадзе типу Shahed, а також нарощує випуск ракет. У серпні російські підприємства планують виготовити 118 ракет "Кинджал", "Іскандер-К", "Іскандер-М", 20 ракет "Калібр", а також приблизно 40 ракет Х-101. Вони також модифікують старі радянські крилаті ракети Х-22, яким присвоєно індекс Х-32. За даними ГУР, армія РФ наразі має на озброєнні 585 ракет із радіусом ураження понад 500 кілометрів, зокрема приблизно 270 "Іскандерів", 140 "Калібрів", орієнтовно 100 одиниць Х-101, Х-555 та Х-55. з бойовою частиною, 75 ракет "Кинджал", а 150 ракет Х-22 очікують на модернізацію. На думку представника ГУР Скибицького, російська армія змінила тактику задля накопичення ракет для атак на

енергетичні об'єкти під час осінньо-зимового сезону. Спікер Оперативного командування "Південь" Гуменюк стверджує, що під час останньої атаки російські ракети "блукали" в небі, також було запущено хибні цілі для виявлення розташування українських батарей ППО.

⭐ Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, темами якого були наступ, підготовка енергетичної та іншої критичної інфраструктури до зими, забезпечення фронту озброєннями, а також розроблення програм переходу на західні типи літаків. Зеленський також повідомив, що цього тижня відбудеться засідання РНБО для обговорення результатів перевірки військово-лікарських комісій (ВЛК).

⭐ Міністерство оборони РФ повідомило про знищення українських безпілотників – "літаків" у небі над Тульською та Білгородською областями.

⭐ СБУ оголосила підозру голові Федеральної служби виконання покарань РФ Гостєву, який створив на окупованій території України мережу концентраційних таборів. У них захоплені окупантами громадяни України зазнають жорстоких тортур.

1-2) Тил

⭐ Кабмін спростив процедуру ввезення до країни незареєстрованих сортів рослин для наукових досліджень.

⭐ Глава Нафтогазу Чернишов оголосив, що компанія цього року не звертатиметься до партнерів для закупівлі газу і планує збільшити власний видобуток на 8 %. З його слів, до підземних сховищ уже закачано майже 14,0 млрд м³ газу, тоді як Кабмін установив ціль довести запаси перед опалювальним сезоном до 14,7 млрд м³.

22 серпня Кабмін опублікував постанову про продовження спецзобов'язань із постачання газу для виробників тепла до 15 квітня 2024 р – 7,42 грн/м³ для населення, та 16,39 грн/м³ для бюджетних організацій. Виробники тепла для промисловості купуватимуть газ за ринковими цінами через біржу.

Ціни на газових хабах у Європі зросли до $405/1000 м³, а 24 серпня підіймалися до $480/1000 м³ через страйк на заводі зі скраплення газу в Австралії.

⭐ Ціни на моторне паливо на АЗС протягом тижня зросли на 0,3–2,0 грн/л. На думку експертів поливного ринку, вони зростатимуть і надалі через підвищення цін на нафту.

⭐ Міністр оборони Рєзніков стверджує, що додаткова мобілізація поки не потрібна, оскільки ще не виконано попередній план, який було затверджено Верховною Радою.

⭐ Слідство розглядає три версії загибелі військових льотчиків в авіакатастрофі на Житомирщині – технічну несправність, помилку пілотування та порушення в організації польотів. Літаки зіткнулися під час виконання маневру розвороту в повітрі.

⭐ Уряд Південної Кореї призначив державну агенцію з розвитку водних ресурсів виконавцем розроблення проєкту "розумного міста" K-City Network для Умані. Термін реалізації проєкту – з вересня 2023 року до квітня 2024 року.

⭐ Ощадбанк подовжив до 31 грудня 2023 р чинність усіх платіжних карток, кінцевий термін яких сплив із лютого 2022 р. Ними можна розраховуватися в торгових мережах та знімати готівку в банкоматах.

⭐ За інформацією Міністерства фінансів, держборг України за місяць зріс на $4 млрд і учергове побив рекорд. Станом на 31 липня, державний та гарантований державою борг України сягнув $132,92 млрд, що в еквіваленті становить 4,86 трлн грн.

⭐ НБУ вкотре пом'якшив валютні обмеження. Регулятор дозволив продаж безготівкової валюти громадянам в еквіваленті 50 тис. грн на місяць для зменшення розриву між обмінними курсами. Також зі 100 тис. грн до 200 тис. грн збільшено ліміт на купівлю валюти громадянами з подальшим розміщенням на депозиті строком від 3 міс.

2. Україна та світ

⭐ Президент Європейської Ради Мішель закликав країни Євросоюзу готуватися до розширення ЄС до 2030 р. З його слів, наступний довготерміновий бюджет має включати участь нових членів – Молдови, України, Боснії та Герцеговини й, можливо, Грузії.

⭐ За інформацією видання The Washington Post, адміністрація президента Байдена вважає, що війна в Україні триватиме й наступного року, тому розглядає можливість постачання ЗСУ касетних боєприпасів підвищеної потужності для РСЗВ і інших видів озброєння.

Уряд Німеччини запропонував Греції передати Україні танки Leopard I A5, які має на озброєнні грецька армія, натомість надати Leopard II зі складів армії Італії. Застарілі танки перед передаванням ЗСУ буде модернізовано – на них

буде встановлено додатковий захист та тепловізори. Греція в подібний спосіб уже отримала бронетранспортери Marder замість переданих Україні БМП-1 радянського виробництва.

Зі слів голови багатонаціональної навчальної місії ЄС генерала Бонна, основними труднощами для підготовки українських військовослужбовців у Німеччині стала нестача кваліфікованих перекладачів, які часто-густо мають труднощі з розумінням спеціалізованої військової термінології.

⭐ Президент Молдови Санду закликала західних партнерів збільшити підтримку України. З її слів, без цієї допомоги Росія не зупинятиме агресію ні в Україні, ні в Молдові. Вона висловила сподівання, що західна допомога дасть Україні можливість повернути території та завершити війну.

⭐ Російський президент Путін повідомив індійському прем'єр-міністру Моді, що замість нього Росію на саміті "Великої двадцятки" в Нью-Делі Росію представлятиме міністр закордонних справ Лавров. У 2020 та 2021 роках Путін брав участь у самітах відеозв'язком через пандемію коронавірусу, а в саміті 2022 року на Балі участі не брав, оскільки решта лідерів засудила вторгнення РФ в Україну.

⭐ Польський міністр внутрішніх справ Камінський повідомив про спільне рішення Польщі та країн Балтії про одночасне закриття кордону з Білоруссю в разі виникнення "критичного інциденту". Створено робочу групу для постійного моніторингу ситуації в прикордонних районах усіх 4 країн.

Турецький президент Ердоган планує відвідати Росію наступного тижня для зустрічі із російським президентом Путіним. На переговорах у Сочі однією з основних проблем буде поновлення функціонування "зернового коридору". Україна проігнорувала загрозу застосування сили Росією. Уже 2 балкери вийшли з порту Одеса тимчасовим "коридором". Тому однією із цілей візиту Ердогана може бути "збереження обличчя" Путіну.

Прессекретар російського президента Пєсков заявив про небезпеку для судноплавства в Чорному морі, оскільки "київський режим є абсолютно непередбачуваним і не гребує геть нічим". Пєсков спробував спростувати зв'язок відновлення "угоди" з початком руху торгових суден із порту Одеса. Він також підтвердив, що Путін умовою поновлення "Чорноморської зернової ініціативи" поставив виконання вимог Росії "не на словах, а насправді".

Прем'єр-міністр Румунії Чолаку заявив, що Румунія планує подвоїти пропускну спроможність свого головного чорноморського порту Констанца та дунайських морських шляхів упродовж двох місяців, щоби допомогти Україні експортувати зерно та уникнути загроз із боку Росії. Він наголосив, що цей план буде здійснено незалежно від атак Росії на прикордонні українські порти Дунаю. Чолаку зазначив, що розширення пропускної спроможності порту

Констанца та інших маршрутів дасть змогу довести обсяги експорту українського зерна до 4 млн т на місяць.

Міністра сільського господарства Угорщини Надь оголосив про намір уряду закрити кордон для агропродукції з України з 16 вересня, якщо Євросоюз не ухвалить рішення про подовження заборони імпорту українського зерна. З його слів, цей крок буде зроблено на захист внутрішнього ринку та через складну ситуацію в сільськогосподарській галузі.

Міністр закордонних справ Кулеба розкритикував наміри 5 держав Східної Європи подовжити заборону імпорту української сільгосппродукції. Він наголосив, що подібний крок є порушенням правил спільного ринку ЄС, закликав країни "не робити експорт зерна заручником внутрішньополітичних процесів" та пообіцяв "жорстоко відстоювати" права України.

⭐ Заступник голови Офісу президента ***Жовква*** повідомив, що Зеленський у виступі перед Генеральною Асамблеєю ООН у Нью-Йорку говоритиме про "формулу миру", створення спецтрибуналу для розслідування воєнних злочинів Росії, а також системи компенсацій для відшкодування збитків від агресії. З його слів, українське керівництво планує влаштувати глобальний "саміт світу" вже цієї осені. Для його підготовки до Офісу має намір провести зустріч з іноземними послами в Києві для обговорення "формули миру". Він наголосив, що в обговореннях візьмуть участь не лише посли країн Заходу, а й держав "Глобального **Півдня**" – ПАР, Бразилії, Індії та **Китаю**.

⭐ Словацька компанія – оператор AEC Slovenské elektrárne відмовилася від закупівлі ядерного палива в Росії та планує купувати його у Westinghouse-Toshiba чи AREVA.

⭐ Найбільша у світі криптобіржа Binance розглядає можливість повного виходу із російського ринку. Видання The Wall Street Journal повідомило, що біржа все ще допомагає Росії виводити кошти за кордон, зокрема, через механізм p2p-торгівлі (прямих угод між продавцями та покупцями). У США регулятор із цінних паперів подав проти біржі кілька позовів.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, російська влада розглядає створення державної компанії – монополіста експорту добрив із метою посилення впливу на світові ціни. Російський експорт добрив уже відновився до довоєнного рівня, попри відмову низки судноплавних та страхових компаній брати участь у їхньому транспортуванні. Захід не запровадив санкції проти цієї галузі російської економіки через побоювання щодо збільшення світових цін на продовольство.

⭐ Німецьке видання Bild отримало доступ до стенограми розмови між канцлером Шольцем та французьким президентом Макроном. Вона відбулася

після поїздки Шольца до Москви та телефонних переговорів Макрона з Путіним. Канцлер висловив стурбованість, що російський президент під час розмови не скаржився на санкції й навіть не згадував про них. Мирну угоду він запропонував укласти між лідерами Росії, Німеччини та Франції без участі президента Зеленського. Макрон підтвердив, що Путін запропонував йому такий самий варіант "розв'язання української проблеми".

⭐ Басманний суд Москви заочно заарештував трьох литовських суддів, які ухвалили вирок у справі про розстріл радянськими спецпризначенцями захисників телецентру у Вільнюсі. 13 січня 1991 року в будівлі телецентру загинуло 14 людей. Слідчий комітет РФ також відкрив провадження проти литовських прокурорів, які проводили розслідування.

⭐ США та Китай під час візиту до Пекіна американського міністра торгівлі Раймондо домовилися розпочати діалог про обмін інформацією щодо дотримання експортного контролю та створити робочу групу з комерційних питань. Уповільнення темпів зростання економіки Китаю викликає занепокоєння у всьому світі через суттєве скорочення експорту та наміри США запровадити обмеження на інвестиції та постачання до країни сучасних чіпів.

⭐ По Польщі із Жешува поширюється легіонельоз – "хвороба легіонерів". Попри те, що влада не вважає її заразною, випадки захворювання зафіксовано й на півдні та заході країни. Уже померли 11 осіб. Є підозри щодо захворювання людей в Україні. Польські спецслужби розслідують можливий теракт із навмисним втручанням у систему водопостачання.

3. Тренди

⭐ Папа Римський Франциск спровокував черговий міжнародний скандал своїм виступом перед російською католицькою молоддю. У ньому він підтримав російський великодержавний шовінізм. Глава УГКЦ Святослав сподівається, що висловлювання Папи Франциска були спонтанними та не є підтримкою імперських амбіцій Росії. УГКЦ очікує від Ватикану пояснень для уникнення маніпуляцій. Прессекретар МЗС Ніколенко висловив занепокоєння тим, що Папа поширює великодержавні шовіністичні ідеї, якими Кремль виправдовує агресію в Україні та вбивство українців. Показово, що на офіційному порталі Ватикану цих висловлювань немає, водночас їх поширили російські ЗМІ.

⭐ Сенатор США від Республіканської партії Грем звернувся до союзників та закликав їх надати необхідну підтримку Україні для проведення виборів у 2024 році. Всупереч тому, що проведення виборів під час воєнного стану

суперечить Конституції, низка ознак вказують, що оточення Зеленського та інші політичні сили вже розпочали до них підготовку.

4. Корупція

⭐ До Верховної Ради внесено законопроєкт про оподаткування чистого процентного доходу банків у розмірі 5 %. На думку кількох економістів, подібний крок запропоновано замість ліквідації "схеми" з одержанням банками надприбутку від операцій із депозитними сертифікатами НБУ, які дали їм можливість лише за 7 місяців цього року отримати чистий дохід приблизно 80 млрд грн. Заступник голови профільного комітету депутат Желєзняк стверджує, що наступного року новий податок поповнить бюджету сумою орієнтовно в 10 млрд грн. Власник "Монобанку" Гороховський уже пообіцяв у разі ухвалення законопроєкту підвищити на 5 % відсотки за всіма кредитними угодами, тобто, перекласти новий податок на споживачів. Така сама ситуація склалася і з податком на прибутки іноземних технологічних корпорацій ("податок на Google") – компанії просто збільшили ціни на послуги на суму ПДВ.

⭐ Міністр оборони Рєзніков стверджує, що чиновники Міністерства не бачили інвойсів від турецької фірми на закупівлю курток, тому не знали їхньої реальної вартості, а дешевше за $80 доларів за одиницю їх нібито ніхто не пропонував. За його твердженням, турецька компанія – "прокладка" штучно занизила ціни, щоб уникнути оподаткування, а продавці пропонували ціну, дорожчі за ту, за яку було придбано партію. Журналісти знайшли на турецькому сайті оголошення про продаж саме таких курток у роздріб за ціною понад 2 рази нижчою, ніж закупило Міноборони. Також виявлено факти продажу подібних курток в Україні через сервіс оголошень OLX за ціною навіть утричі нижчою за закупівлю. Ба більше, майже третина закуплених курток мали вагу нижче за нормативну, що свідчить про постачання іншої, неякісної продукції. Водночас голова громадської антикорупційної ради при Міноборони Грушовець вважає, що закупівля мала лише "незначні недоліки", а придбання саме зимових курток було здійснено відповідно до процедур.

Міністр повідомив, що призначив директором агентства ресурсного забезпечення армії військовослужбовця Жумаділова, З 2019 до 2023 року він був директором держпідприємства "Медзакупівлі України", через яке закуповувалися вакцини проти коронавірусу. Жумаділов критикував "схеми" закупівлі вакцин за "рамковими договорами" та через посередників.

Резніков стверджує, що всі контракти на постачання однострою для військовослужбовців у 2023 році вже укладено з українськими компаніями.

За інформацією журналістів видання "Українська правда", Міністерство оборони з квітня 2022 р уклало з невеликою компанією "Alfa", яка

зареєстрована в Польщі, десятки контрактів на постачання боєприпасів, амуніції, військової техніки на десятки мільярдів гривень. Кошти чиновники здебільшого перерахували передоплатою. Польська фірма не поставила практично нічого, однак саме із нею уклала додаткові контакти ще й українська компанія – спецімпортер "Прогрес", яка підпорядкована Укроборонпрому – за цінами в 1,5–2 раза більше, ніж за прямими контрактами. Через "Прогрес" постачання таки відбулося, але не повністю, до низки поставленої техніки та амуніції були висунутою серйозні претензії. Рєзніков висловив переконання, що снаряди таки надійдуть за контрактами з Alfa або їй доведеться повернути гроші. На відміну від українських постачальників, які працювали за тією самою "схемою" і не повернули гроші, Міністерство навіть не подало проти Alfa позови до судів. Кошти, які перераховано українським спецімпортерам по передоплаті, Міноборони, повернути не може, оскільки їх уже відправлені за кордон. Характерно, що всі "схеми" були започатковано, починаючи з квітня 2022 р., коли ЗСУ відкинули російські війська від Києва та звільнили північ України.

Зі слів міністра, він обговорював із президентом відставку чи переведення на іншу посаду, проте остаточне рішення має ухвалити Зеленський.

⭐ Міжнародна правозахисна організація Transparency International вважає "поганою ідеєю" пропозицію президента Зеленського щодо дорівнювання корупції держзраді в умовах воєнного стану з передаванням СБУ справ, які веде НАБУ. Служба вже обіймалася подібними розслідуваннями, причому в той час Україна рік у рік опускалася все нижче в індексі сприйняття корупції. Натомість правозахисники пропонують зробити покарання за корупційні злочини невідворотним. "Просте рішення" може негативно вплинути на євроінтеграцію України, оскільки спрямовано проти верховенства права.

⭐ Президент Зеленський призначив заступником голови СБУ колишнього міліціонера Поклада, якого колись було засуджено за рекет. Поклад перевівся до СБУ з полтавського УБОЗ за допомогою судового рішення та дослужився до посади начальника департаменту контррозвідки. Він має бізнес-зв'язки з оточенням олігарха Фірташа та депутатами від забороненої партії "Опозиційна платформа – За життя".

У Києві у власному кабінеті з простріленою головою знайдено заступника начальника управління спецзв'язку – полковника СБУ. У своїй смерті він звинуватив начальство, яке "перетворило управління на концтабір".

⭐ Член парламентського комітету з національної безпеки та розвідки Бобровська повідомила, що командування Військово-медичних сил Міноборони так і не виконало до 14 серпня припис про перевірку аптечок та турнікетів. Начальник відділу закупівель управління медичного постачання командування Прудніков, який відповідає за закупівлю аптечок – "чи у

відпустці, чи на лікарняному". Прудніков закупив замість якісних низькосортні китайські турнікети IFAK у компанії "Український медичний дім", співзасновником якої є його невістка. Військовослужбовцю, який порушив проблему, оголошено сувору догану.

⭐ Офіс генпрокурора повідомив про розкриття на Харківщині "схеми" із присвоєнням керівництвом територіального центру комплектації винагороди за фіктивну участь у бойових діях. У Києві викрито співробітницю військово-лікарської комісії, яка за $2 тис. обіцяла призовникові надати "білий квиток", щоб уникнути мобілізації.

⭐ Кабмін запропонував змінити закон про запобігання корупції – не включати до реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення та заплатили адмінштраф, а також видаляти з реєстру інформацію після закінчення терміну давності. Нацагентство з питань запобігання корупції вважає ці зміни "неоднозначними".

⭐ Міністерство цифрової трансформації подали до Верховної Ради законопроєкт про ліквідацію Комісії з регулювання азартних ігор, яка здійснює контроль за ринком та видає ліцензії на казино, ігрові автомати та гемблінгові інтернет-сайти. Чиновники планують перевести видавання ліцензій в електронний формат, що нібито дасть змогу уникнути людського впливу. Проте незрозуміло, хто саме перевірятиме надійність компаній та їхню непричетність до держави-агресора.

***

№ 1..978

Анна Кирій, архітекторка, заступниця голови Архітектурної палати Національної спілки архітекторів України

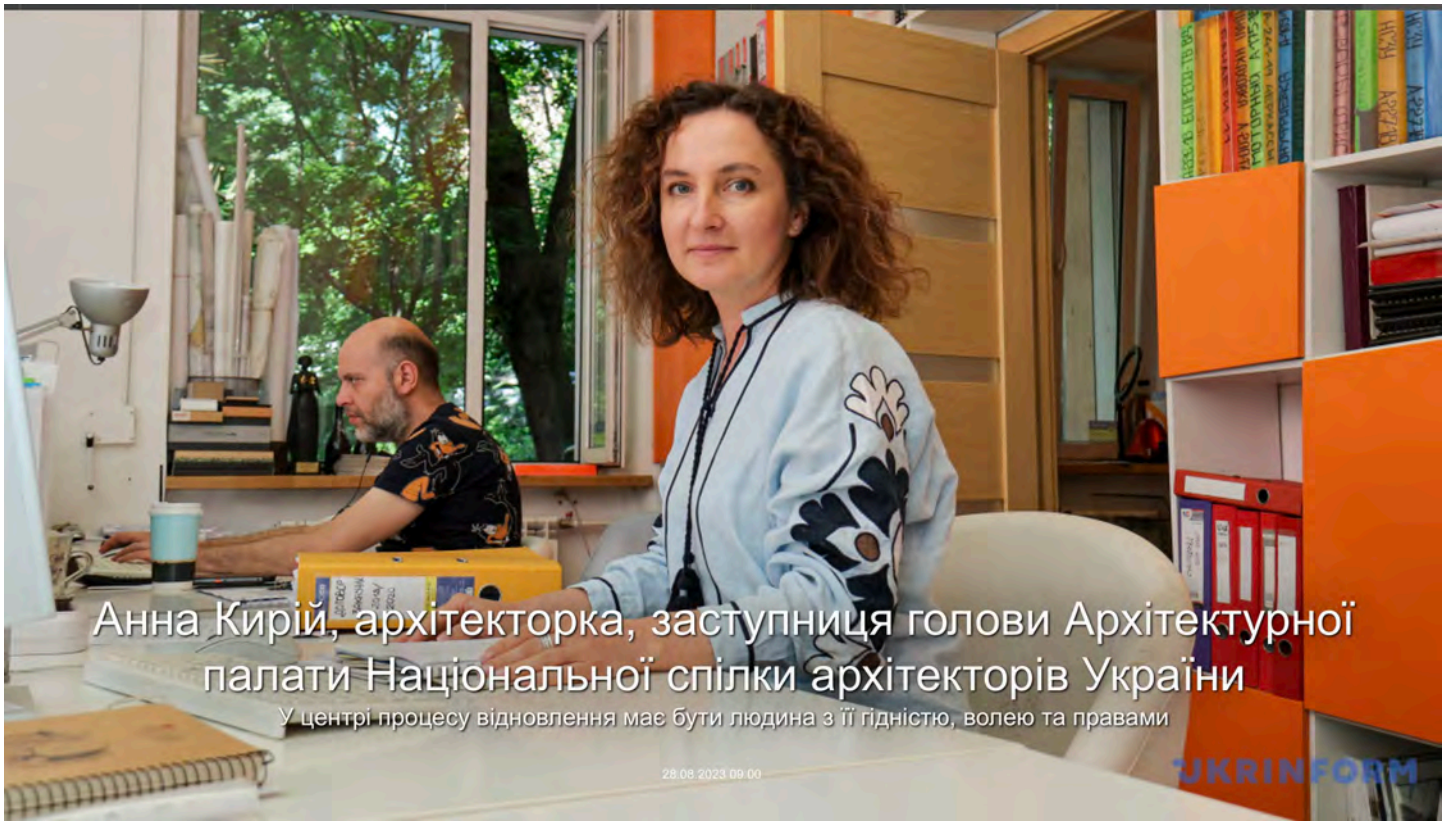

2023-08-28

Юлія Абакумова

У центрі процесу відновлення має бути людина з її гідністю, волею та правами

За підрахунками Київської школи економіки, станом на червень 2023 року загальна кількість зруйнованих або пошкоджених унаслідок бойових дій тільки житлових будинків перевищила 167 тисяч, а ще є тисячі квадратних метрів соціальних, культурних, промислових об’єктів. Тема відбудови зруйнованого – головна під час зустрічей урядовців зі світовими лідерами. Узяти участь у грандіозному проєкті з відновлення України зголошуються провідні країни світу. Надати кошти на цю відбудову погоджуються світові інституції.

З чого починати цей проєкт, як уникнути помилок під час його втілення, чи варто обмежуватися розмовою про «ремонт та будівництво», які нові сенси слід закладати в фундамент нової України, «Укрінформ» запитав у архітекторки **Анни Кирій**.

1. ПРО СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВІДБУДОВІ

- Ви нещодавно брали участь у конференції «Сучасні принципи відбудови українських міст». То ж що таке сучасне містобудування, на яких засадах воно має формуватися? І чи можна вже тепер говорити про відбудову України за сучасними принципами?

- Я думаю, що в Україні не тільки можна, а й треба про це говорити. Я б виділила два важливі принципи: людиноцентричність та чутливість до контексту в найширшому розумінні.

У містобудуванні та просторовому розвиткові людиноцентричність – це увага до потреб мешканця, коли людина з її гідністю, волею та правами стає центром історії відновлення, розбудови, розвитку, коли міста формуються навколо потреб людей та громади. У нас цю, здавалося б, очевидну річ ніде не комунікують ті, хто уповноважений на ухвалення рішень у державі. Усі розмови точаться під гаслами: «Якщо у вас зруйноване майно, то держава вам щось відшкодує, відбудує». Але це – патерналістський підхід, який на практиці реалізується так: держава платить, відповідно вирішує і диктує умови. І в такому разі реальним вигодонабувачем часто стає не мешканець, а той, хто заробляє кошти на подібній відбудові.

Європейська модель – це підхід до відновлення, який завжди починається з розмови, опитування, діалогу; коли у громади спочатку питають, що вона хоче, як вона бачить, що для неї важливо, а вже потім будують; коли громадянин має право голосу не тільки раз на п’ять років на виборах, а постійно залучений до формування свого міста, свого урбаністичного простору.

Стосовно поваги до контексту. Це про розуміння «ДНК» міста, його історії, сутності, сенсу. Не просто будувати проєкт, за який хтось заплатив, а розуміти доцільність появи того чи того архітектурного об'єкта, форми, стилю, тобто створювати об'єкти, що враховують цей контекст, культуру міста, соціальні практики, урбаністичну структуру.

Ще однією світовою тенденцією сучасного містобудування є антимодерністський ухил. Після Другої світової війни міста Європи та України будували за модерністським принципом, коли виокремлювали території для житла, для роботи, виробничі території, зелені зони, промислові зони, які об’єднували автошляхами. Це були міста, якими комфортно пересуватися автомобілем, у них прокладали широкі вулиці, авто ставало більше – вулиці ставали ширші.

Тепер люди почали цінувати міста та передмістя, в яких вони бачать одне одного зблизька та взаємодіють. Відомий урбаніст Йен Ґел, автор книжки «Міста для людей», так і зазначає: місто відбувається на рівні очей, люди повинні бачити одне одного на рівні не вище четвертого поверху, бо інакше сусіда вже не впізнати.

Комунікація в громаді є набагато важливішою, ніж просто квадратні метри та широкі вулиці. Подібне тепер переосмислюють в усіх європейських країнах. Транспортні магістралі вздовж набережних демонтують і повертають ці простори людям. Автошляхи ховають під землю, а те, що дає містові силу, наприклад, річки, схили, громадські простори, стає головним.

Саме такий фокус має бути у післявоєнної відбудови. Коли люди щасливі у своєму місті, у своєму рідному просторі, у них є енергія для подальшого творення і розвитку.

- Це ідеальна картина. Хотілося б, щоб так і було, однак маємо те, що маємо: відсутність генеральних планів та прискорену ущільнену забудову.

- Потрібно розуміти, що ми точно не перші у світі, хто зіткнувся з такими суспільними трагедіями, як війна і тотальна руйнація. Треба спиратися на досвід інших країн. Я наведу приклад відбудови новозеландського міста Крайстчерч, яке колись сильно постраждало внаслідок потужного землетрусу. Місцева влада починала з відбудови набережної вздовж річки, щоб у людей було місце для зібрання, для взаємної підтримки та натхнення. Адже вивчення громадської думки виявило, що більшість не хоче повертатися до безликої багатоповерхової забудови, а цінує простори, де їм зручно та комфортно. Люди живуть спогадами про якісь важливі для них події: сквер, де освідчився дівчині, кафе, де пив каву зі старою матусею. Люди кажуть про запах свого міста… Це є та тяглість, яка прив'язує людей до певних місць, і, відбудовуючи міста, потрібно це усвідомлювати.

Тож відбудову слід починати з діалогу з людьми. Будь-яке місто, селище, громада повинні мати стратегічне бачення, яке починається з поставлених питань: для кого ми будуємо? Навіщо? Які маємо цінності та чого прагнемо досягти в результаті відбудови? Хто будує і що хоче цим сказати? На яких засадах твориться образ міста? Для кого ця історія, як ми бачимо суспільство, для якого будуємо? Яка роль кожного? Як залучити людей реально?

А також варто поставити інші болючі питання: скільки людей хоче до нас повернутися? Скільки, навпаки, виїде після відкриття кордону? Ми маємо нові демографічні реалії, які треба глибоко досліджувати.

2. ПРО РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МОДУЛЬНИХ МІСТЕЧОК

- Це на перспективу. А на тепер? Які рішення могли б допомогти забезпечити житлом тисячі людей? Модульні містечка? Ми ж не можемо будувати набережні, коли люди розорені та без даху над головою.

- Якби я була мером або головою громади, то спочатку з’ясувала б щодо наявної порожньої нерухомості. А така точно є в кожному населеному пунктові. Треба знаходити законодавчі механізми, як їй насамперед дати раду.

На мій погляд, модульні містечка – це невдала практика. Досвід відбудови міст після Другої світової війни показує, що тимчасові будинки врешті стають проблемою. Наш досвід уже показав, що люди в них довго не живуть, бо це історія не про гідність, а про виживання. Людина може там провести тиждень-два, а далі шукатиме щось інше, бо жити в тих умовах неможливо.

Так само багато соціальних проблем на майбутнє закладає швидка та дешева забудова міських околиць, які мають усі передумови стати новими гетто, де виростають покоління людей, відірваних від контексту міста. Хіба це нам потрібно після війни?

- Яких ще помилок припустилися міста, чий досвід відбудови ви досліджували?

- Узагальнити складно, у кожного свій досвід. Наприклад, під час відбудови Варшави найбільшою помилкою стала, на думку експертів, неправова експропріація землі та нерухомості. У власників вилучили всю землю для містобудівних потреб, просто все націоналізували. І люди, які й так опинилися в зруйнованому місті, ще й позбулися своєї власності. Варшаву ж узагалі не планували відновлювати, було ухвалене політичне рішення перенести столицю. Але люди проголосували своїми ногами: вони поверталися і жили на руїнах, а потім самі ж почали все відбудовувати. Тому що це не можна вирішити штучно. Місто – це історія не про стіни, а про людей, які протягом століть вирішують жити разом у цей час і на цьому місці.

До речі, щось подібне в нас уже робить «Добробат», коли в село чи місто приїжджає волонтерський десант, збирає громаду, і вони самотужки починають лагодити будинки. І на певному етапі так і має бути. Тобто те, що люди можуть зробити спільно, своїми руками, є цінним і дуже важливим. На такому досвіді насправді будується нація. Звісно, мають бути глобальні стратегії з відновлення, але ці практики громадянської свідомості, об'єднання – надзвичайно важливі.

У Роттердамі величезною помилкою, як про це тепер кажуть, стала втрата історії, ідентичності. Після війни місто вирішило надати йому абсолютно нове обличчя, сучасне. Під цю візію демонтували навіть те, що не було зруйновано бомбардуваннями. Тепер люди можуть вивчати історію міста лише за фотографіями та старими листівками.

Подібним шляхом пішли в японській Хіросімі. Вони трансформували традиції в сучасний тоді модернізм і працювали над зміною ідентичності. Політична ідеологія в Японії та Німеччині диктувала новий стиль, але вони зберегли свої культурні практики й тактовно підходили до меморіалізації.

Або ж згадаймо Лондон, який за Другої світової війни страждав від німецьких бомбардувань. Під час відновлення не була врахована ієрархія планів відбудови. Сьогодні це вважають помилкою. Коли наявні значні руйнування, є сенс переосмислити загальне планування усієї країни, зрозуміти її подальший внутрішній розвиток. Експерти зазначали, що потрібен план національного рівня, далі – регіональні плани, генплани міст із новим баченням, а вже потім – плани відбудови конкретних об'єктів.

Це, до речі, дуже резонує з нашою проблематикою. За генеральною схемою планування пострадянської України, було враховано спрямування транспортних та логістичних потоків у напрямку схід – захід, а тепер ці коридори, які йшли на Росію, по суті перетворилися на тупик. Фактично наш східний кордон сьогодні стає зоною, яка потребуватиме постійної мілітарної інфраструктури, і тому вже тепер потрібно про це думати та по-іншому планувати тут життя і розвиток.

Очевидно, нову стратегічну схему планування України слід будувати довкола осі північ – південь, я маю на увазі й транспортні коридори, і території пріоритетного економічного розвитку. Для цього потрібен широкий суспільний діалог, експертне обговорення та власне професійне планування. Нам тепер дуже потрібне об'єднання професійних інституцій, які здатні працювати над складними рішеннями та концепціями на основі міждисциплінарного діалогу.

Натомість маємо досить недолугу спробу владних структур та певних осіб дискредитувати та знищити єдину незалежну професійну організацію – Національну спілку архітекторів України. І все через те, що ми обґрунтовано критикували одіозний законопроєкт №5655, пояснювали суспільству корупційні ризики, які з ним пов'язані, тобто виконували свою фахову та ціннісну роботу.

- Минулого року Кабмін затвердив Порядок розроблення, здійснення експертизи та застосування проєктів повторного використання в будівництві, мотивуючи тим, що це сприятиме якнайшвидшій відбудові зруйнованої соціальної та житлової інфраструктури. Архітекторська ж спільнота критично сприйняла цю новину. Що не так із типовими проєктами?

- Типовий проєкт – це історія, коли про людину не думають. Ані про її гідність, ані про її потреби до комфорту та естетики простору перебування. Держава сказала: «Нам треба швидко, і на тому все». Це той самий патерналістський підхід, який тхне радянщиною.

Я вважаю, що об'єкти, які будують за державний кошт, мали б бути найкращими серед інших, такими, що стануть пам'ятками архітектури та візитівками територій. Тобто громадські об'єкти мають бути унікальними, цікавими, які щось говорять про ідентичність міста, регіону, людини.

Чому тепер багато хто каже, що нам було погано вчитися в радянських школах? Зокрема, тому що вони були типові. Адже зрозуміло, що простір формує людину, її світогляд. Що для нас важливіше – виховання гідного вільного громадянина чи швидкість освоєння коштів? Якщо швидкість освоєння коштів, тоді треба про це відверто говорити, а не вигадувати якісь аргументи на користь типових проєктів. Хіба у нас немає кому проєктувати? Та сьогодні безліч архітекторів без роботи!

Ще один аспект – відсутність розмови з громадами, які об'єкти їм потрібні, що та як вони хочуть будувати за допомогою держави. Натомість громадам спускають «згори» каталог типових рішень у найгіршій радянській практиці нав'язування, мовляв, погоджуйтеся швидше, а то грошей не виділимо. Водночас громади повинні брати на себе ініціативу та сміливість протистояти такій прискореній державній «типізації», захищаючи власне бачення свого майбутнього образу.

- Тепер в Україні триває робота над новим *містобудівним кодексом*, у якій ви берете участь. Розкажіть про документ, у чому його особливість?

- Це **дуже правильна ініціатива**. Нам давно потрібна **справжня містобудівна реформа**. Після всіх скандальних історій навколо законопроєкту №5655, коли ані громади, ані фахівці, та й загалом українці не сприйняли «реформу», написану за зачиненими дверима, певні народні депутати зрозуміли помилку, пропонуючи сформувати будівельні правила за принципом знизу-уверх. Тобто спочатку збираються фахівці та представники всіх дотичних до містобудування сфер, напрацьовують концепцію, визначають проблематику, вивчають міжнародний досвід, а далі вже з концепцією будуть працювати професійні юристи, адвокати та судді, щоб створити з неї юридично бездоганний текст, який упорядкує суспільно-правові відносини в галузі.

Важливо, що процес творення містобудівного кодексу є демократичний, прозорий та відкритий. Усі засідання робочої групи, створеної на базі профільного комітету Верховної Ради, паралельно транслюють в онлайн-режимі на офіційному ютуб-каналі комітету. Кожен може долучитися до обговорення. Важливими є створення публічної електронної «бібліотеки» робочих документів, постійність опитувань, аналізу даних та рефлексії проведених зустрічей. Є велика довіра до цього процесу, бо він якісно і демократично запроєктований, а в якісного процесу буде і якісний результат.

- Які питання має врешті врегулювати кодекс?

- На виході ми маємо отримати **нові правила**, **систематизовану та збалансовану систему містобудівного законодавства**, яка враховує права кожного учасника містобудівного процесу: муніципалітету, мешканця громади, проєктувальника, підрядника, забудовника. З особливою увагою до мешканця. Це наголошують на кожному засіданні робочої групи, – те, що ми всі працюємо для інтересів мешканця. Це, на мій погляд, дуже важливий ціннісний пріоритет.

Ще одним завданням кодексу є **гармонізація українського законодавства у сфері містобудування** з європейським. Якщо ми хочемо бути частиною європейської спільноти, то маємо працювати за спільними правилами.

Наприклад, однією з головних претензій до проєкту №5655 було те, що в ньому відсутні реальні інструменти впливу й контролю громади на хід будівництва, а європейське законодавство насамперед це передбачає.

Наявність формальних громадських слухань під час розгляду містобудівної документації та навіть відкритість даних у ЄДЕССБ ще не означають, що громадянин реально може на щось впливати. Тут потрібні постійний діалог, інструменти практичного залучення людей до містобудівних процесів, а не тільки петиції. І от з цим треба працювати. Вірю, що в містобудівному кодексі це буде виписано.

- Головним інструментом будівельного контролю автори законопроєкту №5655 називають цифровізацію. Мовляв, це допоможе уникнути зловживань, адже всі бачитимуть, що відбувається на будмайданчику. На вашу думку, це так?

- Наявність електронних систем, ЄДЕССБ, DREAM, інструментів цифровізації – це, звісно, позитив. І те, що держава рухається в цьому напрямі, правильно. Однак треба розуміти, що електронна система – це просто джерело інформації. Що далі можуть зробити громадянин чи громада з цією інформацією, як вплинути на хід будівництва, якщо виявить порушення? Оце якраз складні питання. Подати скаргу? Здійняти галас у ЗМІ, соцмережах? Сподіватися, що державні органи відреагують на скандал? І так щоразу? Не думаю, що це стратегічно правильно. Є ризик отримати постійний хайп замість дієвого суспільного контролю.

У законодавчій системі містобудування тепер суцільний хаос. Цифровізація хаосу нічого не варта. Вона лише певний інструмент, а інструмент не може підмінити собою **сенси справжньої реформи та здоровий баланс інтересів учасників будівництва**.

От над цим і працює робоча група містобудівного кодексу, пам'ятаючи, що в центрі реформи, спрямованої на якісне відновлення, має бути людина з її гідністю, волею та правами.

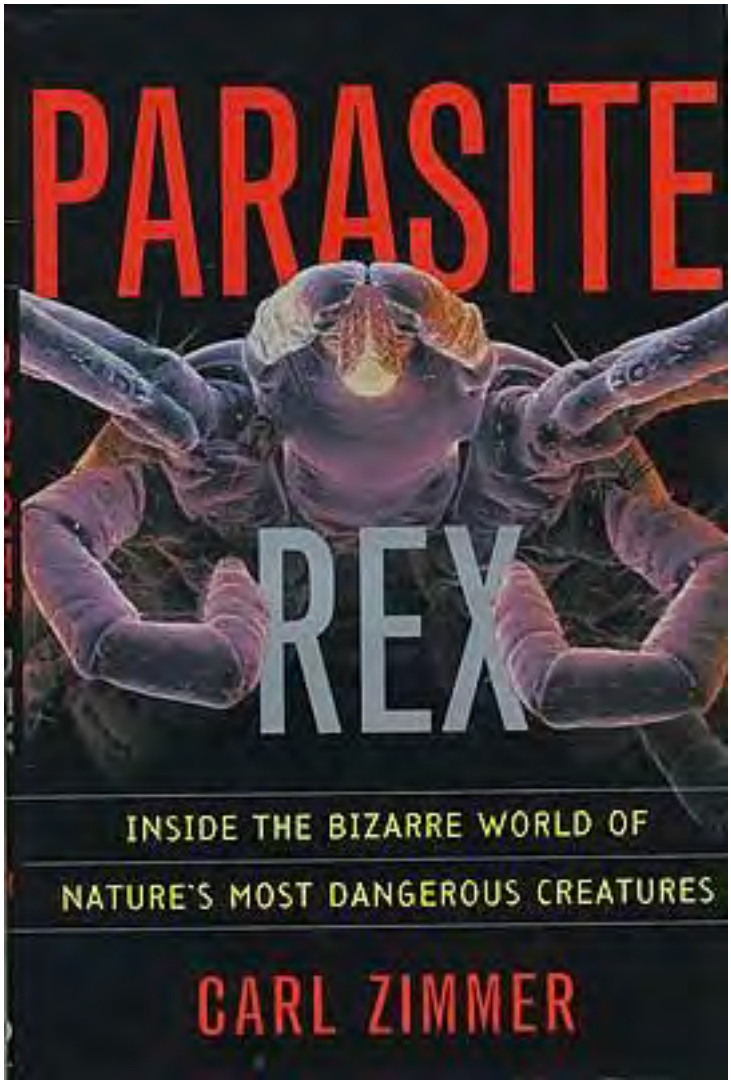

***

№ 1.979

Купер розбирає поточну ситуацію, а наприкінці довго лає американських та європейських військових радників. Найбільше надихає його таємнича фраза «...тим часом ЗСУ теж дещо задумали і втілюють, але я про це публічно не говоритиму...». Поганих для нас новин у звіті немає, але чекатимемо ще кращих.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-29-august-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Опубліковано 29 серпня близько 11 години за Києвом

Переклад: Микола Ковальчук, Катерина Шевчук, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 29 серпня 2023

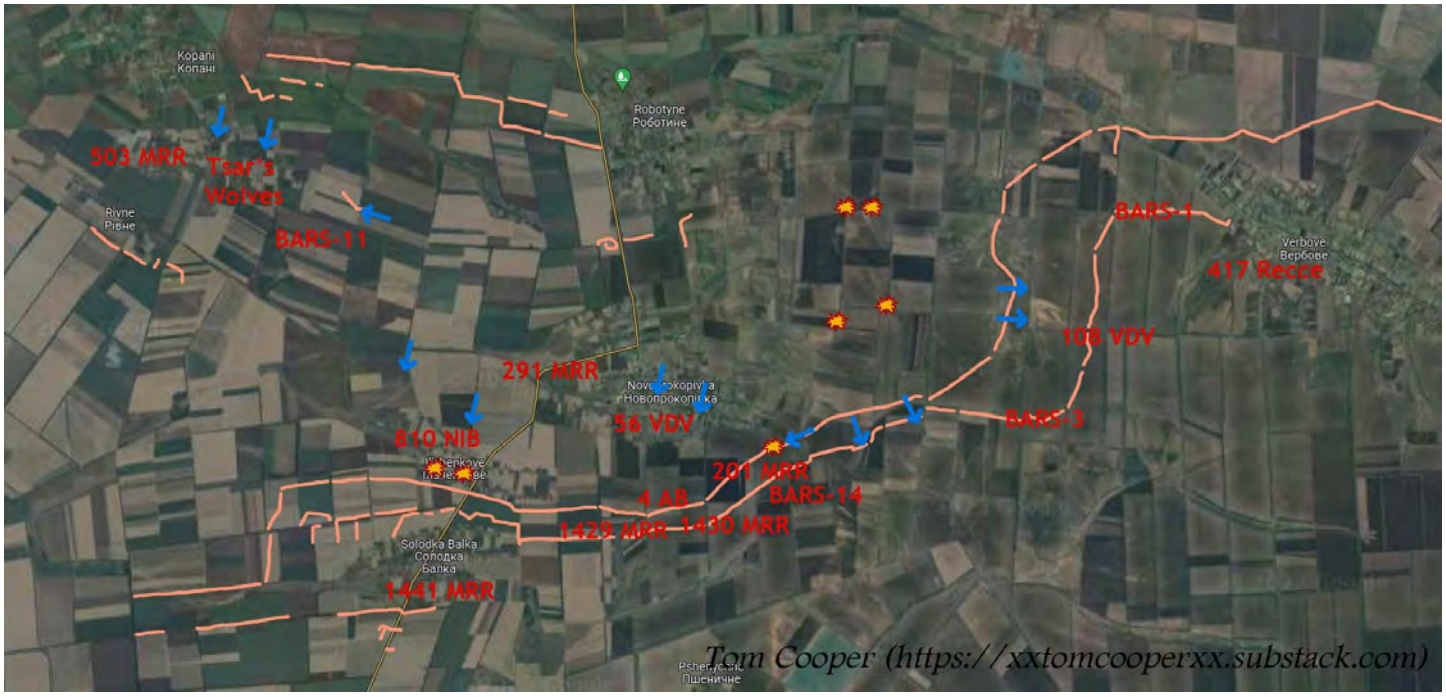

Доброго ранку всім!

Сьогодні я підготував огляд найновіших подій на полях бою і трохи «аналізу» (хочете, називайте це «оцінкою») дій Америки в контексті цієї війни.

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Останніми днями росіяни значно менше атакують Україну: випускають близько 4-6 крилатих ракет, «шахідів» або Х-59 на день, і майже всі їх збивають українські засоби ППО.

Тим часом активізувалися українці... рано вранці 27 серпня СБУ, схоже, завдала удару БПЛА по аеродрому халіно/міжнародному аеропорту «курськ». Кажуть, було уражено один радар ЗРК С-300/СА-10, два ЗРК «панцирь»/ СА-22, чотири Су-30 і один МіГ-29, і все це 16-ма безпілотниками Spypaq австралійського виробництва. Однак поки що доказів успішної атаки я не знайшов.

(ФОТО) Безпілотник Spypaq, зроблений із картону й гуми і з електричним мотором, може летіти на відстань близько 120 кілометрів. Радари фактично не здатні його виявити, ба навіть почути його складно.

Минулої ночі Керченський міст знову перекрили: повідомляли про інтенсивну роботу ППО. Кажуть, українські М142 та М270 уразили низку цілей на півдні Запорізької та півдні Херсонської областей. Серед пошкоджених об'єктів — кілька російських баз в районі Токмака, щонайменше один ЗРК «МСТА-С» [https://t.me/Ukraine_365News/60605], один комплекс радіоелектронної боротьби «Свет-КУ» РБ-636 [https://t.me/informnapalm/18630], а також щонайменше по одному радару «Предел-Е» [https://t.me/Ukraine_365News/ 60624] (елемент протикорабельної системи «Бастіон», хоча більш імовірно, що це Р-40 або «Красуха») і комплекс радіоелектронної боротьби «Леєр-2».

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Зараз росіяни передислоковують свої підрозділи ВДВ з району Куп'янськ-Сватове-Кремінна у Бахмут і на південь Запорізької області, де замінюють розбиті з'єднання ВДВ. Наприклад, 76-ту дивізію — одне з останніх «неушкоджених» російських з'єднань такого розміру (маю на увазі, що від початку війни воно не зазнало таких великих втрат, як інші з'єднання ВДВ) — мають перекинути в район Токмака. Причина: майже три місяці українських наступальних операцій вкрай виснажили основні з'єднання 42-гої і 58-гої російських загальновійськових армій: вони не можуть воювати далі. І, як засвідчили найновіші події, «локальних» підкріплень — таких, як дві (виснажені) дивізії ВДВ XXII армійського корпусу і 49-тої ЗВА, що їх нещодавно перекинули з передових позицій уздовж Дніпра, — виявляється недостатньо...

...тим часом ЗСУ теж дещо задумали і втілюють, але я про це публічно не говоритиму...

Наразі невідомо, скільки солдатів ВДВ вже доїхали до південних фронтів, але приблизно 3-4 дні тому з порту Бердянська в північному напрямку рухалася колона з близько 500 одиниць військової техніки. Очевидно, що ця колона прибула на кораблі Азовським морем...

Із тих країв, само собою, не так багато новин, хіба тільки відомо, що в районі Кліщіївки ЗСУ не тільки вдалося відтіснити росіян за «залізничну колію» на північ і схід від села й на схід від Андріївки, а й відсунути їх у напрямку Опитного.

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

Мушу зізнатися, минулими днями було майже неможливо з'ясувати, що відбувається на півдні Запорізької та південному заході Донецької областей. Офіційний Київ дає набагато менше новин, ніж за минулі два місяці, і навіть неофіційні джерела переважно мовчать. А російські контакти й соціальні мережі повідомляють такі суперечливі новини («прорив тут, прорив там»), що розставити крапки над «і» практично неможливо. Як на мене, причина в тому, що плутаються майже всі — і то навмисно: складається враження, що штаб угруповання ЗСУ «Таврія» часто змінює головний напрямок «тиску». Наприклад, одного дня він атакує висоту 166, другого — Копані, третього — Вербове, а поміж справами — «поворот на Новопрокопівку» — залежно від потреб і можливостей, і, безумовно, щоб заплутати і штаб 58-мої ЗВА, і «вишестоящі органи» в москві. Тому замість словесних описів ось вам карта району Роботине-Новопрокопівка, на якій синіми стрілками позначено всі зафіксовані обстріли і просування ЗСУ за минулі 4-5 днів.

(КАРТА)

Не дивно, що існує принаймні стільки ж плутанини, де і які свої підрозділи розгортають росіяни. Я спробував позначити їхнє розгортання на карті вище, але майте на увазі, що звіти суперечливі, і що водночас багато підрозділів у дуже поганому стані. Дійсно, у більшості полків, названих на цій карті, батальйони розкидані повсюди. По суті, штаб 58-мої ЗВА використовує окремі батальйони як «пожежні бригади», намагаючись залатати лінію фронту скрізь, де виникає напруга. Щобільше, такі підрозділи, як 291-й, 1429-й та 1430-й мотострілецькі полки, а також барс-3, найпевніше були виведені з ладу й не можуть продовжувати бойові дії, але їхні залишки – десь як рота – усе ще існують, тому що немає заміни. Просто де саме... не маю уявлення. 201-й мотострілецький полк, барс-11 і барс-14 також можна назвати «дуже побитими». Точний стан 810-мої ОБМП, 56-го та 108-го полків ВДВ невідомий, тоді як ПВК «царських вовків», очевидно, було недостатньо для оборони Копанів, інакше штаб 58-мої ЗВА не посилив би його передислокацією барс-11 та 503-м мотострілецьким полком (19-тої дивізії).

До речі, з Копанями дуже цікава...

«ситуація» – і, як на мене, класичний приклад того, як ЗСУ веде цей наступ.

По суті, 65-та ОМБр спочатку просунулася в південному напрямку, відкинувши 810-ту ОБМП назад. Це спонукало когось оголосити про український наступ вниз по Т0408 на Ільченкове та Солодку Балку. Чи тому,

що тоді вони наштовхнулися на надто сильний опір, чи за задумом, ця українська бригада тоді, здається, «повернула на захід» і атакувала відкритий фланг барс-11, відкинувши його аж до Копанів.

Чому? Через те, що більшість оборонних загороджень зруйновано багатомісячними артилерійськими обстрілами, а ще через операції з розмінування та підриви на мінах, на цій ділянці поля бою залишилося вкрай мало укриттів. Таким чином, найбільшою проблемою для українців є розмінування смуг російських мінних полів, щоб підійти та штурмувати їхні окопи. Але як тільки вони опиняються в траншеях, там є добре укриття. Таким чином, легше просуватися вздовж траншей, ніж штурмувати їх «фронтально».

Я знаю, що ЗСУ ведуть бої таким чином здовж першого краю так званої «лінії Суровікіна», між Новопрокопівкою та Вербовим, принаймні останні два, якщо не три тижні (як зазвичай, в мережах кажуть, що «цього всього не було», але за 36-48 годин з'являються підтвердження з відео). Дійсно, саме таким чином українці відтіснили росіян аж до східної околиці Новопрокопівки, у свою чергу «відкривши» шлях для наступу на те саме село з півночі. Майже напевно, що схоже просування (мабуть, 46-тої української аеромобільної?) тим часом триває й у напрямку Вербового. Цю тактику варто б назвати так: «тримай за носа – бий по кишках».

Мабуть, дуже схожа ***ситуація в районі Старомлинівки.***

[ЗОБРАЖЕННЯ 3] російский… Т-72? …знищений піхотою ЗСУ в Новопрокопівці 2-3 дні тому.

На світлому боці…

Намагаюся читати нарікання американських медіа — як-то «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост», «Файненшл таймс» тощо (кількість таких видань щодня зростає) — на те, як безнадійно останнім часом воюють українці.

Чудова вправа з напрочуд велемовного, професійного невігластва.

Разом з тим,

> **— поділяю враження людей, які стверджують, що хтось (можливо, з того ж кубла манафорт-могілєвіч-гру-фсб-пудінг, що вже влаштовувало вибори у США в 2016 році, Брексіт і кілька інших афер) веде чергову дурпагандистську кампанію.**

Та все одно, **не можу стримати подиву…**

Не дивно, що **всі експерти зі США американоцентричні чи просто не розуміють загального масштабу і розмірів цієї війни.** Певною мірою, цього слід було сподіватися хоча б тому, що минуло вже кілька десятиліть, відколи в

американських школах припинили пояснювати, як розуміти передісторію чи контекст.

Звичайно, кому-кому, а військовим офіцерам США доводиться читати чимало книжок з історії: надто багато моїх знайомих із цього кола щосили пишаються начитаністю.

Інша справа, що саме з того читання йде їм на користь — хоч би й тому, що їхнє політичне керівництво книжок ніколи й до рук не брало.

Зрештою, США — «супердержава», тож там дітям змалку прищеплюють уявлення про «суперсилу»:

> **— певні речі для них «супер-самозрозумілі», тож дітям не доводиться ані багато знати, ані багато думати.**

Дякую, дуже дякую.

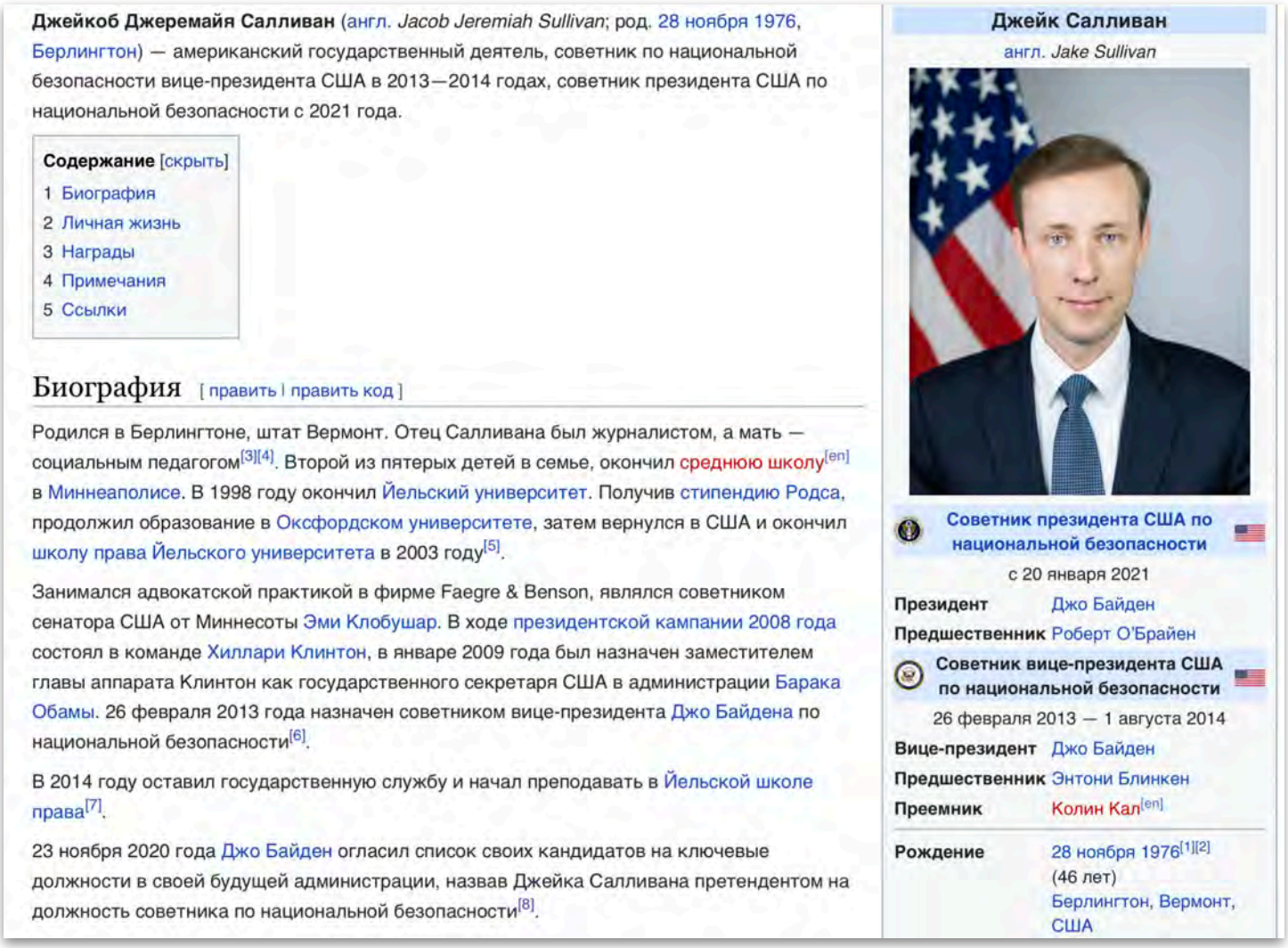

Джейкоб Джеремайя Салливан (англ. *Jacob Jeremiah Sullivan*; род. 28 ноября 1976, Берлингтон) — американский государственный деятель, советник по национальной безопасности вице-президента США в 2013—2014 годах, советник президента США по национальной безопасности с 2021 года.

Содержание [скрыть]
1 Биография
2 Личная жизнь
3 Награды
4 Примечания
5 Ссылки

Биография [править | править код]

Родился в Берлингтоне, штат Вермонт. Отец Салливана был журналистом, а мать — социальным педагогом[3][4]. Второй из пятерых детей в семье, окончил среднюю школу[en] в Миннеаполисе. В 1998 году окончил Йельский университет. Получив стипендию Родса, продолжил образование в Оксфордском университете, затем вернулся в США и окончил школу права Йельского университета в 2003 году[5].

Занимался адвокатской практикой в фирме Faegre & Benson, являлся советником сенатора США от Миннесоты Эми Клобушар. В ходе президентской кампании 2008 года состоял в команде Хиллари Клинтон, в январе 2009 года был назначен заместителем главы аппарата Клинтон как государственного секретаря США в администрации Барака Обамы. 26 февраля 2013 года назначен советником вице-президента Джо Байдена по национальной безопасности[6].

В 2014 году оставил государственную службу и начал преподавать в Йельской школе права[7].

23 ноября 2020 года Джо Байден огласил список своих кандидатов на ключевые должности в своей будущей администрации, назвав Джейка Салливана претендентом на должность советника по национальной безопасности[8].

Джейк Салливан
англ. *Jake Sullivan*

Советник президента США по национальной безопасности
с 20 января 2021
Президент Джо Байден
Предшественник Роберт О'Брайен

Советник вице-президента США по национальной безопасности
26 февраля 2013 — 1 августа 2014
Вице-президент Джо Байден
Предшественник Энтони Блинкен
Преемник Колин Кал[en]

Рождение 28 ноября 1976[1][2] (46 лет) Берлингтон, Вермонт, США

Скажімо, у всіх війнах із часів Громадянської війни 1861–1865 років США воювали, ведучи великі битви («битви на виснаження»). Вони буквально «топили» супротивників у величезній кількості свого озброєння, боєприпасів та відповідної вогневої потуги. Тому не тільки більшість громадськості США, але й американські військові офіцери вважають, що всі інші теж мають воювати в такий спосіб.

Андрій Єрмак провів телефонну розмову з радником Президента США з питань нацбезпеки

24 серпня 2023 року - 18:54

У межах постійного діалогу із союзниками керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак провів телефонну розмову з радником Президента Сполучених Штатів Америки з питань національної безпеки Джейком Салліваном.

Під час розмови, яка відбулася напередодні, Андрій Єрмак поінформував Джейка Саллівана про актуальну ситуацію на фронті та дії українських військ із метою звільнення територій нашої держави. Сторони обговорили першочергові оборонні потреби України.

Керівник Офісу Президента подякував за лідерство Сполучених Штатів Америки в коаліції винищувачів та рішення, які дали змогу розпочати процес навчання українських пілотів на винищувачах F-16 та відкривають шлях до отримання Україною цих сучасних бойових літаків.

Андрій Єрмак і Джейк Салліван також обговорили важливість Формули миру й переговорів про безпекові гарантії в межах Спільної декларації про підтримку України.

Керівник Офісу Глави держави подякував Президенту США Джозефу Байдену, обом палатам Конгресу та всьому американському народові за допомогу й підтримку України в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність.

Звичайно, офіцери чудово знають, що для ведення війни потрібна майстерність, однак їхня спроможність застосувати таку майстерність, як і їхня здатність співпереживати союзникам — дорівнює нулю. Їхнє мислення догматичне, зведене до «галочок» у списку, і вони не воювали в таких війнах

із 1945 року. Тож, за винятком кількох поважних ветеранів, яких мені зрідка трапляється зустріти, ці люди справді не мають ані найменшого натяку на уявлення про те, що означає воювати у цій війні в Україні (поки що) 2022–2023 (та наступних) років…

Однак, принаймні на мій погляд, усе це «можна зрозуміти». Тобто я можу все це усвідомити і навіть пояснити. Проте чимало інших речей зостаються для мене незбагненними.

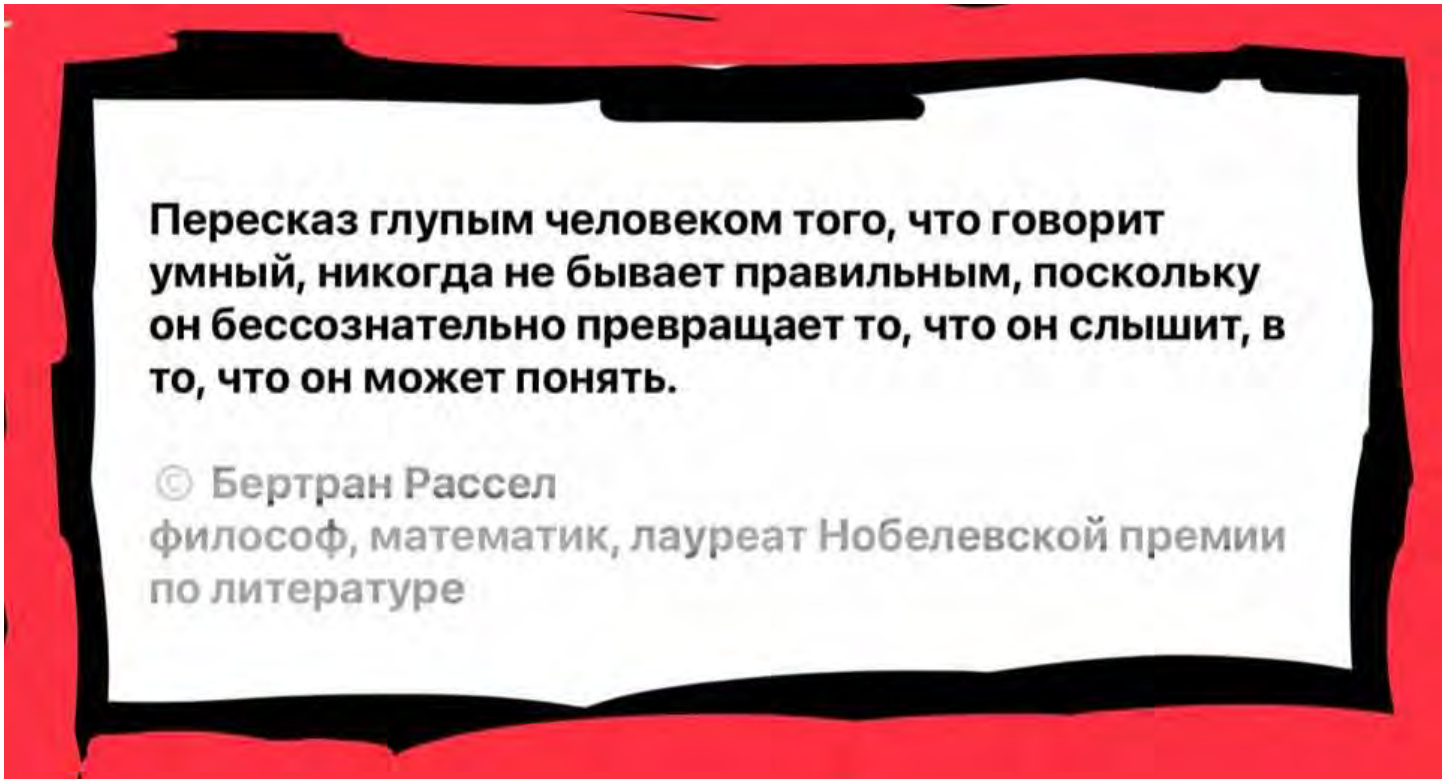

Наприклад:

1) — чому в багатьох своїх війнах американці — зокрема такі «розумники» як ***радник Байдена з національної безпеки*** (до речі, юрист за професією), не кажучи вже про «посадових осіб США, які надають коментарі на умовах анонімності», котрих постійно цитують згадані раніше медіаплатформи — знов і знов припускаються помилки, якої вже припускалися у В'єтнамі, Афганістані чи Іраку.

2) **— Вони намагаються «спрогнозувати наслідки» — замість того, аби шукати спосіб перемогти у війні.**

Відповідно,

3) — вони постачають Україні «достатньо, щоб втриматися», але не «достатньо, щоб перемогти», — а потім нарікають, що українці не роблять «того», чого американці сподівалися, та ще й зовсім не так, як американці хотіли.

А все тому, що не тільки сам Радник Із Національної Безпеки, але й переважна більшість його помічників цілком неспроможні збагнути навіть те, як

насправді мало важкого озброєння — насамперед танків і броньовиків, не кажучи вже про системи ППО та РЕБ, — вони разом із іншими країнами НАТО надали Україні.

Вони настільки некомпетентні в цих питаннях, що навіть не можуть пояснити цього своїй громадськості — людям, які обирають їх на важливі посади і платять за все, що вони роблять (тобто: платникам податків та виборцям)…

Як наслідок,

> **1) — американська громадськість серйозно переконана, що вони передали «тисячі» танків і броньовиків, і що українці все це безтолково марнують — хоча насправді рахувати передану техніку треба десятками, а коли йдеться про танки американського чи французького виробництва — нулем!**

Ще один наслідок цієї **некомпетентності та непоінформованості**:

> **2) — американці навіть близько не розуміють, як сильно ЗСУ бракує медичного обладнання — це постійна гостра нестача елементарних засобів знеболення і турнікетів, не кажучи вже про належно обладнані швидкі та транспорт для евакуації поранених…**

…Ну, звісно:

> 3) — американці, «які-ведуть-лише-війни-на-виснаження», такого «навіть уявити собі не можуть». Тим більше, якщо ці вперті українці ще й не роблять того, чого від них сподіваються американці.

Висновок неминучий, і він буде десь такий самий, яким був ще перед повномасштабним нападом пудінга: ЗСУ «точно» корумповані й некомпетентні…

І це – лише початок приказки, як водиться…

На оперативному рівні «американські стратеги»:

> – ті саме люди, схильні до зневажливого ставлення до французів (бо ж вони не передбачили ймовірність танкової атаки Вермахту через Арденни у травні 1940-го), – схоже, не здатні збагнути, на що вказує зосередження росіянами “100 тисяч військових” і сотні танків та артилерійських систем вздовж однієї ділянки фронту (тобто, в районі Куп’янська–Сватового–Кремінної).
>
> — Вони не розуміють, що **не має значення, чи вони погано організовані, чи в них погане командування, чи погано вони навчені. Вони так чи так становлять серйозну загрозу.** Відповідно,

українці просто не можуть ігнорувати ці війська і лишити одну бригаду для утримання цього сектора – а решту перекинути на наступальні дії.

Американські стратеги «без упину нарікають, що українці досі залучають війська на бахмутському напрямку».

Схоже, вони **геть не розуміють** концепцію стримування росіян на цій ділянці з метою виграшу часу для створення, перенавчання/переформатування сил наступу, – або ж для того, щоб росіяни не могли перекинути відповідні війська на інші напрямки (тобто на південь Запорізької області)...

а це вже мали б зрозуміти всі – і до того чітко:

— наступ ЗСУ в районі Бахмута останні кілька місяців сковував дві російські дивізії ВДВ. Відколи цей наступ зупинився, десь 7–10 днів тому, «вишестоящі органи» у москві побачили для себе можливість перекинути третю дивізію ВДВ на південь Запорізької області…

Американські стратеги не можуть зрозуміти, наскільки потужною і лютою є вогнева міць росіян, а також масштаб їхньої мінної війни.

Отже, будьмо відверті:

— очікувати від спеціалістів з філософії та юриспруденції, що випускалися з Єйля та Оксфорда й урочисто завалили війни у Лівії та Сирії і не мають навіть унції військового досвіду, що вони здатні брати до уваги такі чинники – це «занадто».

Але ж в них бодай мали би бути військові радники, що могли б втлумачити їм «пару думок про реалії масштабної війни». Та все ж, як бачимо, цього не сталося. Або якщо й сталося, то наші стратеги – геть «порадотривкі».

Я не маю наукового ступеня, тож не можу казати напевне, проте здається, ніби коли в тебе є ступінь, то ти й знаєш усе ліпше…

… і вважайте:

— це ж ідеться лише про військовий аспект цього конфлікту. Я навіть не намагатимуся лізти до політичних вимірів. Бо там всіх просто вивертатиме…

Тож «яка несподіванка»:

— американці зі США все ще не можуть втямити: як же це вони програли в Афганістані та Іраку (припустімо, що вони готові прийняти це як факт, але ж більшість із них просто ігнорують реальність).

Ніт,

— **вони нарікають на те, що «Україна їх відволікає від Китаю»**.

Вони не **розуміють, що якщо Захід допомагає Україні успішно захистити свій народ та звільнити свої території, то це автоматично стримуватиме Китай від нападу на Тайвань**.

І ще один незбагненний висновок, дійти якого «занадто складно», я так розумію…

У підсумку:

— мене геть не дивує той факт, що Залужний, Сирський і компанія не дослухаються до супер-розумних стратегів зі США…

і не турбуйтеся:

— моя критика на адресу американців не означає, що «європейці» – кращі. Наші політики просто геть некомпетентні і надто корумповані, щоб відігравати бодай якусь важливу роль на міжнародній сцені, а половина наших генералів фанатіють від росії – і то лише з тієї причини, що вони «ситі по горло тими американцями», а ще – неймовірно короткозорі, тому й мають такі реваншистські погляди. Бо це ж «війна США проти росії, тож хай тим американцям покажуть, де раки зимують»...

***

№ 1.980

ZN,UA

ЯКЩО ЕНЕРГОСИСТЕМІ ЗНАДОБИЛАСЯ АВАРІЙНА ДОПОМОГА ДЛЯ КОНДИЦІОНЕРІВ, ЩО БУДЕ В МОРОЗ ПІД ОБСТРІЛАМИ?

2023-08-30

Ігор Маскалевич

Кореспондент ZN.UA.

Розвідка під час війни дає публічні прогнози, тільки якщо ситуація цілком очевидна.

Холоди — це підвищене навантаження в енергосистемі, яке посилює ефективність ударів по ній.

Як ми переживемо другу воєнну зиму, залежить від трьох чинників: 1) — **кількості ворожих ударів, 2) — результативності нашої ППО й 3) — ефективності заходів щодо відновлення енергосистеми**.

> Ну, й від господа Бога, напевно. Він уже послав Україні теплу зиму та ранній паводок на річках минулого сезону, непогано було б повторити.

Міненерго України недавно заявило, що в опалювальний сезон 2023/2024 енергії вистачить. Але… уточнивши, що масштаби майбутніх російських ракетних і безпілотних атак невідомі. Вражаючий рівень планування.

На щастя для країни, в неї є кращі експерти.

Днями Головне управління розвідки Міноборони озвучило приблизні цифри ресурсів, які РФ може використовувати по Україні загалом та по її енергосистемі зокрема.

На думку розвідки, зміна тактики ракетних обстрілів, за якої кількість ракет і дронів помітно знизилася, «явно може бути пов'язана з наміром ворога накопичити озброєння перед осінньо-зимовим періодом, щоб знову атакувати енергосистему України».

Орки реально змінили тактику. Наші зенітники й Військово-повітряні сили помітно відучили їх перти в лоба на прикриті об'єкти. Тепер ті ж крилаті ракети ночами виписують довгі звивисті маршрути для обходу нашої ППО. Орки корегують удари, можуть досить швидко їх нарощувати, а ті ж «шахеди» — перенацілювати безпосередньо в польоті.

За озвученими оцінками ГУР, серій «масованих обстрілів, як це було в жовтні —грудні 2022-го, коли вони випускали по 70–100 ракет одночасно, найімовірніше, вже не буде. Росіяни усвідомлюють, що вони можуть не домогтися своєї мети, а тільки виснажать свої запаси, як це було торік».

Оптимістично…

Однак це ж означає купу дрібніших, але ліпше спланованих і прикритих перешкодами комбінованих ударів дронів і ракет.

Росіяни нині застосовують навіть таке дуже недешеве задоволення, як крилатки-пустушки без боєзаряду. Вони теж перевантажують ППО й розкривають її позиції.

У понеділок із шести крилатих ракет, випущених по Україні, дві були саме «обманками». Причому ракети йшли з нового позиційного району — з корабля в районі Феодосії та літаків в Азовському морі.

ГУР озвучило приблизні цифри наявного в РФ ударного потенціалу (див. таблицю).

РЕСУРС РАКЕТ І ДРОНІВ У ПРОТИВНИКА НА ОСІННЬО-ЗИМОВИЙ СЕЗОН 2023/2024

ZN,UA

ВИДИ РАКЕТ І ДРОНІВ	У наявності	Виробництво нових на місяць*	За 6 місяців	Ресурс на 1.03.2024	Витрата 70%
ОТРК «Іскандер»	270	42	252	522	365
у т.ч. крилатих ракет «Іскандер-К»	-	12	72	-	
у т.ч. балістичних ракет «Іскандер-М»	-	30	180	-	
Аеробалістичні ракети «Кинджал»	75	6	36	111	78
Крилаті ракети морського базування «Калібр»	140	20	120	260	182
Крилаті ракети повітряного базування Х-101	100	40	240	340	238
Х-22, удосконалювані до рівня Х-32**	150	10	60	60	50
УСЬОГО РАКЕТ	**735**	**118**	**708**	**1290**	**903**
Дрони «Шахед-136» («Герань-2»)	-	217	-	1730	1201
РЕСУРС ДРОНІВ І РАКЕТ				**3020**	**2104**

* Без урахування можливого зростання випуску.

**Темпи модернізації — до 10 одиниць на місяць.

Джерело: ГУР МО України, розрахунки автора.

Сумарно **до середини березня орки матимуть запас у майже 1200-1300 ракет**. Це багато, але менше торішніх цифр. Та й випустять, природно, не всі.

Балістичні ракети в основному полетять не по енергосистемі.

Але їй теж мало не здаватиметься — по енергоблоках традиційно б'ють саме балістикою. Добряча частина дронів піде по інших енергооб'єктах України. Гасити світло населенню у «визволителів» виходить ліпше, ніж воювати на фронті.

Улітку в Татарстані запустили випуск (частково з іранських компонентів) «шахедів». У російській версії він більш перешкодостійкий. Американці озвучували, що цього року там вироблять 2 тис. дронів-камікадзе, наступного — 4,5 тис., а 2025-го — 6 тис. Утім, наполеонівські плани там мають властивість дуже всихати у міру реалізації. Проте, за даними нашої розвідки, росіяни хотіли б у другому півріччі 2023-го виготовити до 1300 одиниць «шахедів» («Герань-2»).

Нагадаємо, **з жовтня минулого року до квітня нинішнього дронів і ракет на енергетику прийшло понад 1200 штук**. Та й потім прилітало. Це реальна проблема.

Якщо чесно, прогнози, що взимку атаки будуть помітно слабшими, дуже оптимістичні. Ресурс для обстрілів, на жаль, приблизно на рівні минулого року.

До того ж, крім дронів і балістичних ракет, вороги б'ють тими ж зенітними ракетами С-300, якими регулярно тероризували Слобожанщину, а новіша С-400 залітала й на Київщину.

До того ж **енергосистемі досить сильно дісталося**.

Тільки великих трансформаторів «Укренерго» пошкодили десятки. Більшу частину відновили (частину замінили), але резервів стало менше. Зате напрацювали більше досвіду ліквідації нальотів. Енергетики переграли московських планувальників замерзання України. **Цієї зими подвиг доведеться повторити й ремонтникам, і населенню.**

Кожній підстанції батареї зенітних керованих ракет, на жаль, не поставиш. Підземних укриттів для трансформаторів цієї зими не буде. А якщо й будуть наступної, то теж небагато — вартість зашкалює і будувати довго. Тож генератори точно продавати не варто.

Зате точно слід **посилити можливість поставок генерації**. Мова не тільки про ремонт пошкоджених блоків, тут якраз робиться чимало. Ба більше, в експлуатацію введуть раніше виведені на тривалий період (по суті, майже списані) енергоблоки ТЕС. Це дасть узимку ще півмільйона незайвих кіловатів потужності.

Ой, так, на все це ще потрібні гроші, яких явно «не дістати» з підвищеного тарифу на електроенергію.

Закордон — поставки бувають різні…

Для «повного щастя» нині найбільша державна теплоенергокомпанія України «Центренерго» навіть не у віданні Міненерго, а у Фонді держмайна, для якого це абсолютно непрофільний актив.

В енергокомпанії вже змінилася купа керівників.

— Саме цього тижня з'явився новий.

— Говорити про «Центренерго» можна довго (до цієї теми повернемося окремо), але на виході **в компанії, від якої взимку очікують 1800–1860 МВт потужності, нині майже немає вугілля на складах.**

Керівництво розраховує на імпорт від поляків або на майже дармовий — у безнадійний борг — газ від НАК «Нафтогаз України».

Між іншим, дві станції компанії, що залишилися, — це енергобезпека як Харківщини, так і Київщини.

Окремий острівець безпеки — **поставки електроенергії з-за кордону**.

Навесні ввели нарешті в експлуатацію ЛЕП у Польщу від Хмельницької АЕС на Жешув, яка стояла 30 років. Коли припекло, її перебудували (знизивши напругу з 750 до 400 кВ), і зробили це в доволі стислі терміни. Окрема подяка польським друзям за обладнання.

Нині ми **можемо приймати з Євросоюзу 1200 МВт** (ще рік тому було лише 250 МВт). На гостродефіцитній Одещині, де дуже дається взнаки нестача мереж і підстанцій (по них били всю зиму), — ще 400 МВт із боку Румунії та Молдови. У сумі майже два ядерні блоки. Підмога серйозна, але знову ж є нюанси.

«Розширення» далося дуже складно — знадобилися домовленості з національними операторами сусідів. Живити потенційного конкурента, тобто нас, ніхто не захотів. Сусіди вірять, що після війни ми відновимо енергосистему, а договір — це надовго… У результаті всі нам співчувають, але торг ішов жорсткий і подекуди ще не закінчився.

Однак поставки бувають різні. За останній тиждень через аномальну спеку Україна кілька разів брала аварійну допомогу для покриття дефіциту електроенергії.

22 серпня 2023 поставили рекорд:

— перетоки з енергосистеми Польщі й Румунії дійшли до 3900 МВт·год — еквівалент чотирьох годин роботи великого ядерного блоку.

Причина — дефіцит у системі через великий обсяг пошкоджень ТЕС і ГЕС.

— Знову ж в «Енергоатому» в ремонті чотири з дев'яти блоків (ще шість — на окупованій Запорізькій АЕС). Ремонти потрібні, взимку з АЕС доведеться витискати все.

Та,

— аварійна допомога мінімум удвічі дорожча навіть за недешевий імпорт.

Хоча,

— імпорту електроенергії в нас, по суті, наразі й немає.

Міністерство відверто боїться озвучити, що взимку нам знадобляться пристойні його обсяги. Адже «вистачить своєї». На виході вона потрібна вже зараз, а організація поставок електроенергії та взаємодія кульгають на обидві ноги. Ми вже втрачаємо гроші, яких у нас фактично немає.

«Укренерго» імпортувати заборонено законом.

Приватні трейдери теж майже не імпортують, хоча взимку імпорт знадобиться.

Держтрейдер «Енергетична компанія України» (ЕКУ) поки що більше засвітився планами орендувати в Туреччині плавучі електростанції (сумарно до 500 МВт). Розміщати їх обіцяють на Дунаї, в румунських портах або молдавському Джурджулешти. Варіант поставити їх безпосередньо в обстрілюваній Одесі турків відверто злякав. А найшвидше, кораблів узимку просто не буде.

Чи буде від ЕКУ імпорт електроенергії, питання теж неоднозначне. І вирішити його треба швидше.

НКРЕКП вдає, що вона ні при чому, хоча саме їхнє «керування» добряче сповільнило захід на ринок приватників.

Причому він потрібен як просто зараз, так і в кілька разів більше взимку, коли наш поточний дефіцит може зрости до 1000+ МВт. А питання зависло…

Що швидше визначимося, то менше втратимо грошей. Як завжди.

Поки ж перепочинок закінчується, як і час для рішень, — зима близько.

Проте хоч би скільки прильотів (і дурниць нагорі) було, пережити наступну зиму доведеться в будь-якому разі. Тож прорвемося.

***

№ 1.981

РЕЗНІКОВ ПІДВІВ СЕБЕ ПІД ЮРИДИЧНИЙ МОНАСТИР У СПРАВІ КУРТОК, ДОЗВОЛИВШИ ЇХ ПРИЙОМКУ БЕЗ ПЕРЕВІРКИ ЯКОСТІ – ЖУРНАЛІСТ ЮРІЙ НІКОЛОВ

2023-08-31

Ніколов

Знайшовся новий доказ, який свідчить про підготовку до прийомки турецьких курток по завищеній ціні.

Журналіст і засновник проекту “Наші гроші” у блозі розповів про нові деталі у справі з куртками для ЗСУ, які раніше які стали об’єктом розслідування ZN.UA.

25 серпня "Вектор авіа", зазначає Ніколов, відправило до Міноборони свою комерційну пропозицію на поставку зимових курток по 86 доларів і штанів по 63.

VECTOR AVIA

VECTOR AVIA HAVA ARAÇLARI MAKINE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

25.08.2022 № 2022-M1708/30

Міністерство оборони України
т в о директора Департаменту
державних закупівель
та постачання матеріальних ресурсів
Міністерства оборони України
полковнику
Б. В. Хмельницькому

КОМЕРЦІЙНА ПРОПОЗИЦІЯ

Повідомляємо, що маємо нагоду запропонувати Вам зазначені товари:
куртка вітровологозахисна зимова в кольорі мультикам без капюшона – 10 000 шт. за ціною 84 дол. США/од.
куртка вітровологозахисна зимова в кольорі мультикам – 20 000 шт. за ціною 86 дол. США/од.
штани вітровологозахисні зимові в кольорі мультикам – 30 000 шт. за ціною 63 дол. США/од.

"6 вересня міністр Резніков видав наказ, яким вніс зміни до Порядку здійснення контролю за якістю речового майна, що постачається для потреб Збройних Сил України", – додав він.

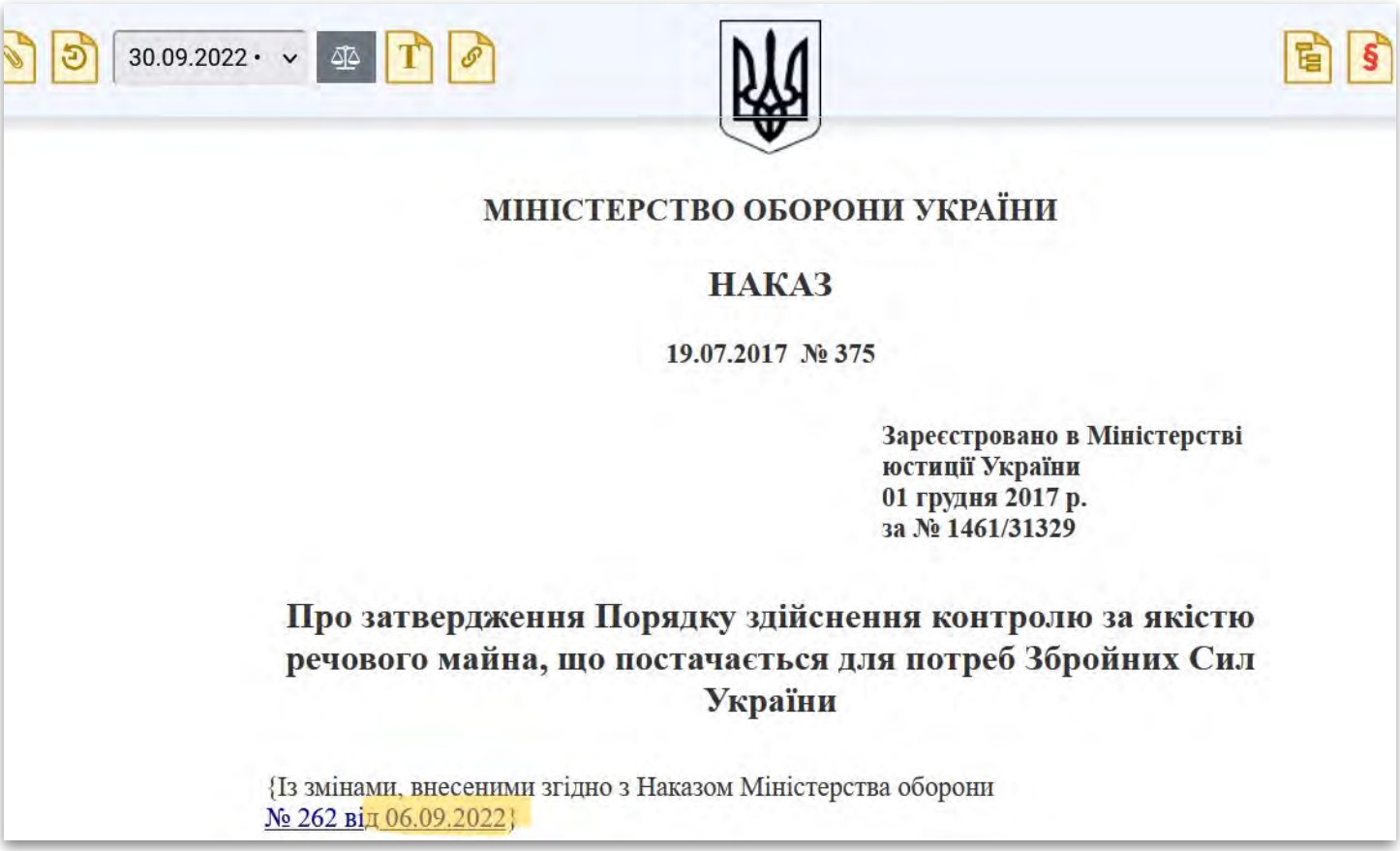

30.09.2022

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19.07.2017 № 375

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
01 грудня 2017 р.
за № 1461/31329

Про затвердження Порядку здійснення контролю за якістю речового майна, що постачається для потреб Збройних Сил України

{Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони
№ 262 від 06.09.2022}

За словами журналіста, цими змінами було дозволено приймати військовий одяг виключно на перевірці відповідності "робочому зразку", а "робочим зразком" назвали примірник товару від виробника, який міг не відповідати нормативним вимогам України. Більше того, навіть на відповідність "робочому зразку" дозволили приймати без лабораторних випробувань.

8 вересня Міноборони "магічним чином" нарешті ставить штамп "отримано" на відправленій ще 25 серпня комерційній пропозиції "Вектор авіа".

"Витрачає всього одну добу на вивчення "робочого зразку" тих курток і штанів, а також на перевірку самої фірми, у який не побачили племінника "Слуги народу" з оборонного комітету ВР і …", – каже розслідувач.

9 вересня, продовжує Ніколов, підписали три контракти з «Вектор авіа», по яким зробили стовідсоткових передоплат на 54 мільйонів доларів. І прийняли весь отриманий одяг без зауважень. Як пізніше скаже заммініcтра Денис Шарапов, "невеличкі зауваження були, але вони були незначні, тому прийняли все, бо солдатам це було потрібно вдягати вже"

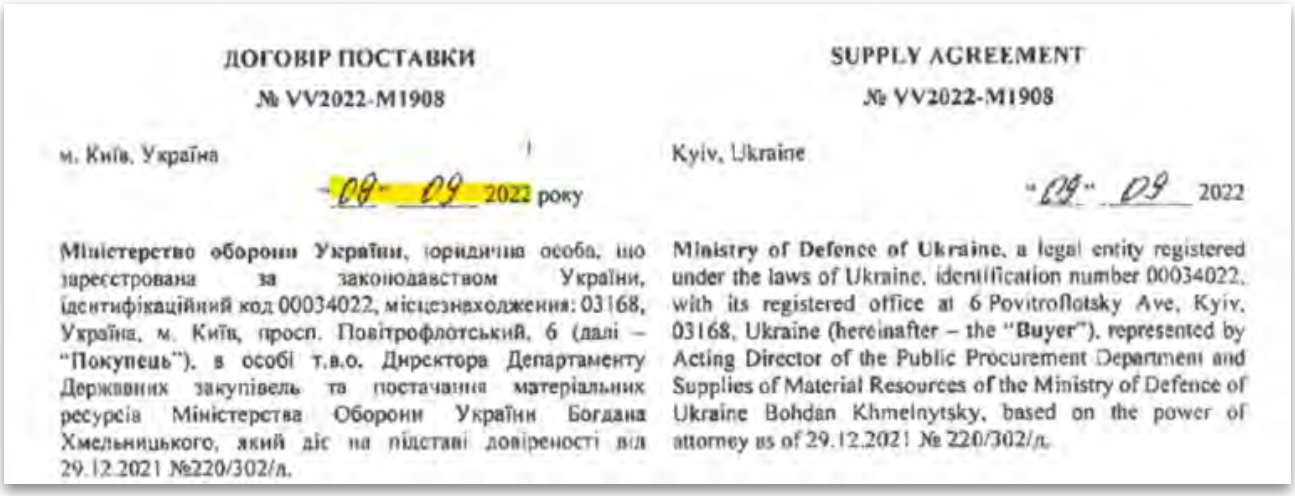

ДОГОВІР ПОСТАВКИ
№ VV2022-M1908

м. Київ, Україна
"09" 09 2022 року

Міністерство оборони України, юридична особа, що зареєстрована за законодавством України, ідентифікаційний код 00034022, місцезнаходження: 03168, Україна, м. Київ, просп. Повітрофлотський, 6 (далі – "Покупець"), в особі т.в.о. Директора Департаменту Державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів Міністерства Оборони України Богдана Хмельницького, який діє на підставі довіреності від 29.12.2021 №220/302/л.

SUPPLY AGREEMENT
№ VV2022-M1908

Kyiv, Ukraine
"09" 09 2022

Ministry of Defence of Ukraine, a legal entity registered under the laws of Ukraine, identification number 00034022, with its registered office at 6 Povitroflotsky Ave, Kyiv, 03168, Ukraine (hereinafter – the "Buyer"), represented by Acting Director of the Public Procurement Department and Supplies of Material Resources of the Ministry of Defence of Ukraine Bohdan Khmelnytsky, based on the power of attorney as of 29.12.2021 № 220/302/л.

"Тобто має виглядати так, що Міноборони 6 вересня само вирішило спростити прийняття одягу, і лише через пару днів помітило комерційну пропозицію на 2 мільярди гривень. Але є нюанс. Це абсолютна юридична штука, будьте уважні. Справа в тім, що зміни до Порядку про прийняття одягу Резніков хоч і підписав 6 вересня, але вони мали примітку: "Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування". А опублікований у "Офіційному віснику України" він був лише 30 вересня" – підкреслив журналіст.

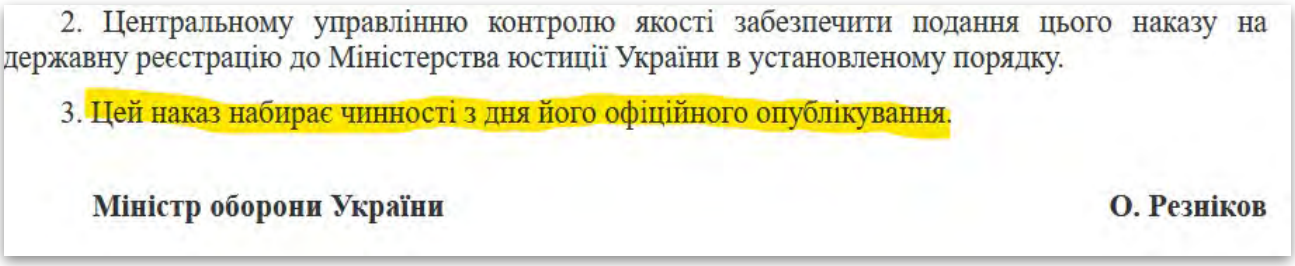

2. Центральному управлінню контролю якості забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України **О. Резніков**

"Ще раз. Мова йде про юстований наказ Міноборони. Коли офіційно оприлюднено – тоді і діє. І тут питання чи можна екстраполювати наказ, що офіційно вступив у дію 30 вересня, на угоду, що укладена 9 вересня – офігенне питання в особливо крупних розмірах. А з урахуванням підписа Резнікова ще й цікавішим стає питання щодо складу **"організованого злочинного угрупування"**, – додав Ніколов.

Нагадаємо, у нещодавньому розслідуванні “Хороша і погана новини про корупцію в Міноборони” Юрій Ніколов та Віталій Кононученко розповіли, що **восени 2022 року Міноборони України закупило куртки та шоломи для**

ЗСУ за завищеною втричі ціною. При цьому замість зимового одягу в країну зайшов літній.

***

№ 1.982

ZN,UA

«КУКЛА» ВІД ПРЕЗИДЕНТА. ЩО НАСПРАВДІ СТОЇТЬ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ ПРИРІВНЯТИ КОРУПЦІЮ ДО ДЕРЖЗРАДИ?

2023-08-31

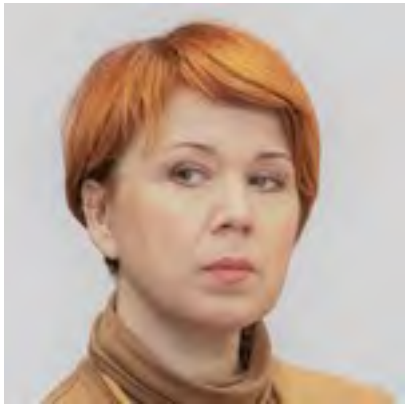

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Тетяна Безрук

Журналіст

Останньої неділі серпня на тлі чергової хвилі скандалу, пов'язаного із закупівлями в Міністерстві оборони, а також гострого суспільного запиту на справедливість президент Володимир Зеленський заявив, що має намір прирівняти корупцію до державної зради. Голова держави також сподівається, що парламент, де він має контрольовану більшість, підтримає його законопроєкт, який регулюватиме ці зміни на час військового стану.

За «дивним збігом обставин» це відбувається тоді, коли голови Національного антикорупційного бюро (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та Вищого антикорупційного суду (ВАКС) поїхали до США говорити про реформу антикорупційних органів в Україні. Їхній візит готували більш як за місяць.

Однак,

— гучна заява президента пішла врозріз із самою філософією створеного антикорупційного блоку.

Адже, ця ініціатива — не про боротьбу з корупцією, а про підрив системи, яка вже бореться з нею.

Фальшивка, яку ділки з 90-х впарювали наївним громадянам.

Як зараз?

Нагадаємо, що в Україні, починаючи з 2015 року, було створено антикорупційний блок із чотирьох нових органів — НАЗК—НАБУ—САП—ВАКС, які за задумом авторів реформи та міжнародних партнерів мали стати стартовим майданчиком для нових принципів боротьби з корупцією в державі. Злагоджена робота антикорблоку згодом мала підтягнути до високої планки всю правоохоронну систему та силові структури.

Отже, згідно з українським законодавством, нині всю топкорупцію розслідує НАБУ, а процесуально супроводжує розслідування САП. Справи після розслідування передають до ВАКС. Ідеться про екс-президентів, народних депутатів, міністрів, силовиків, мерів та ін. Спектр класифікації злочинів, підслідних НАБУ, охоплює понад десяток статей і має стартовий рубіж суми незаконного збагачення. Тобто всі справи, де в підозрі фігурує цифра 1,3 мільйона і вище, підслідні НАБУ.

1. У чому полягає «ідея президента»?

Якщо зовсім простими словами, — **в тому, щоби порушити рівновагу в антикорупційному блоці та вивести частину великих кейсів до СБУ**.

Так, під керівництвом заступника голови офісу президента Олега ***Татарова*** СБУ та Офіс генпрокурора вже **прописали варіанти змін до Кримінального кодексу України (ККУ)**, в такий спосіб забезпечивши СБУ можливість розслідувати корупційні справи на більш як 24 млн грн. У розпорядженні редакції є зведена таблиця, яка наразі — в процесі подальшого вдосконалення її творцями. Звісно, на виході документ може дуже відрізнятися від початкового варіанту. Та **зараз у ньому є кілька «цікавих нюансів».**

Хоча СБУ та ОГПУ мають одну мету — віддати кейси топкорупції СБУ, їхні пропозиції не виглядають збалансованими.

Обидві структури в розділі «Злочини проти національної безпеки» пропонують запровадити специфічний об'єкт «**посягання на економічну безпеку України**», але **ОГПУ**, прописуючи у **статті 113-1** норми відповідальності за заволодіння майном, розтрату, зловживання службовим становищем тощо, **не згадує про воєнний стан**.

І лише у фінальних пунктах статті уточнює, що останній істотно збільшує термін покарання за такі самі злочини. Водночас підхід прокурорів стосується вузького напряму, пов'язаного із Силами оборони, куди входять ЗСУ й усі спецпідрозділи та держоргани, що виконують ці функції.

СБУ у своєму варіанті, прописуючи відповідальність за розтрату бюджетних коштів, привласнення майна, отримання неправомірної вигоди тощо, **розглядає виключно період воєнного стану**, але охоплює весь спектр системи державної влади, а не лише Сили оборони.

Такий самий підхід використовують у нормах статті **114-1** про посягання на військову безпеку України (на управління Сил оборони у варіанті ОГПУ). Тут автори пройшлися по управлінцях військових відомств, ухилянтах, любителях заробити на гуманітарці та ін. Який із підходів зрештою переможе (або взагалі доповнить інший), — наразі під питанням.

Але важливо, що в обох варіантах немає прямих вказівок на те, як розподілятимуть справи. І якщо на рівні того ж ККУ не буде внесено змін до підслідності НАБУ (а таких документів у нас немає), то повноваження НАБУ й СБУ дублюватимуться. І тоді вирішальною стане позиція підконтрольного президенту генпрокурора, який і визначатиме, кому віддавати справу — НАБУ чи СБУ.

Хоча є версії, що йдеться саме про автоматичне передавання всіх топкорупційних кейсів на час воєнного стану СБУ, яка й відає сферою державної безпеки. Адже формула президента: корупція = держзрада.

2. Якими є основні ризики?

Так чи інак, на тлі нещодавніх *заяв* голови САП Олександра ***Клименка*** про необхідність продовжувати антикорупційну реформу й надати антикорпрокуратурі цілковиту незалежність від генпрокурора, **заява президента виглядає, м'яко кажучи, цинічно.**

Генпрокурор — апріорі політична постать, котру за поданням президента призначає парламент, який контролює глава держави.

Звісно,

1) — генпрокурор у разі наділення його функціями розподілу справ між НАБУ і СБУ виконуватиме команди самого президента та його найближчого оточення, яке давно поділило політикум на «своїх» і «чужих».

2) — Навіть у питаннях виїзду за кордон народних депутатів і чиновників президентський меч справедливо не січе.

3) — Не кажучи вже про кейси Мінооборони, «Енергоатому» тощо, які, з легкої руки генпрокурора потрапивши до підконтрольної президенту СБУ, — Служба лише нещодавно почала очищуватися від російських агентів, — там і будуть поховані.

Ніяких тобі балансу, стримувань і противаг.

Історія розслідувань СБУ, в складі якого було і є відоме управління «К», завжди залишалася у фокусі медіа.

Самі лише шкарпетки «кашника», як ми писали ще в нульових, коштували більше, ніж зарплата працівника департаменту боротьби з тероризмом чи захисту конституційного права СБУ. І що, скажіть, ці «кашники» зупинили в країні? Може, Тендерну палату? Чи РосУкрЕнерго? Можливо, закупівлі МО? Чи вибрики рефінансу НБУ?

Водночас НАБУ лише за останній рік має в своєму багажі справи Кауфмана—Грановського, Князєва, Трухіна тощо.

> НАБУ є що згадати й що пред'явити суспільству як результати своєї роботи. Не можна сказати, що Банкова не має впливу на цю організацію. Але він мінімальний. Водночас вплив на СБУ — тотальний. І, хлопці, що ви взагалі можете протиставити НАБУ? Грабіж Наумова? Чи те, як після всіх викриттів Бігуса ви на повному серйозі обговорюєте призначення Артема Шила першим заступником СБУ? Альо, гараж!

У чиновницьких колах уже з'явився жарт: «**Хабарі треба брати понад 24 мільйони, щоб у разі чого потрапляти до своїх, а не до НАБУ»**. У кожному жарті є лише частка жарту.

Коли «корупція полізла з усіх щілин» скриньки Пандори, Банкова вустами президента вкидає ідею для «піплу», маючи намір узяти всі подальші викриття під власний контроль.

А не ризикувати, як у випадку з Князєвим, коли НАБУ постфактум повідомило президента про проведення спеціальної операції.

Такі підходи та сюрпризи — не для людини, яка хоче контролювати геть усе.

Яка, тим більше, вже зробила свої найвищі ставки.

Екс-голова Верховного суду Всеволод Князєв на засіданні Вищого антикорупційного суду України

Очевидно, що президент бажає

1) — не лише зняти напруження в суспільстві, паралельно завівши під себе одноосібний контроль над боротьбою з корупцією,

2) — а й виграти вибори.

Буквально в тому ж інтерв'ю Зеленський підтвердив версію, про яку ми писали ще навесні: що

— вибори до парламенту буде проведено протягом року.

Безперечно, базою для їх проведення можуть бути мирні домовленості, що влада, на відміну від західних ЗМІ, ніяк у суспільстві не комунікує.

Стомленим і змученим війною людям знадобляться аргументи від влади, щоб вона змогла якось утримати рейтинг і претендувати на другий термін.

Корупція = держзрада — це саме воно.

А в пакеті зі звільненням піар-міністра оборони «Резнікова, який уже всіх дістав і яйцями, й куртками», народу зайде ще більше.

Хто там розбиратиметься в системі й у назвах органів, які садитимуть за держзраду та «посягання на економічну безпеку країни»?

3. А що керівники антикорупційного блоку?

Чи випадково директор НАБУ Семен ***Кривонос*** зробив *заяву*, яка сьогодні виглядає пасом президенту?

«Корупція більше не розглядається як просто злочин, а як злочин проти національної безпеки», — сказав Кривонос у інтерв'ю Reuters, опублікованому 21 серпня.

За інформацією джерел ZN.UA, в НАБУ знали про ініціативу президентського законопроєкту за тиждень до його анонсування Володимиром Зеленським, а заяву Кривоноса вважають випадковим збігом.

Як стверджують джерела, керівництво бюро проти будь-яких змін, які давали б змогу Службі безпеки забирати їхні справи. НАБУ порівняно з СБУ чи Нацполіцією (яка залишилася нереформованою й прикривається лише патрульними у великих містах) упевнено працює й має вироки у справах у суді. **І як пояснюють у НАБУ, боротьба з корупцією — це 90% превенції.** «А тому немає часу розбудовувати нові департаменти в СБУ, коли є велике дієве Антикорупційне бюро, яке постійно нагадує, що треба розширювати чисельність штату детективів і створювати власну експертну установу, яка не гальмуватиме розслідування», — додає високопоставлене джерело.

Директор НАБУ Семен Кривоніс, голова САП Олександр Клименко

У САП анонсу президентського законопроєкту публічно не коментують, але власного подиву від такої ініціативи не приховують. **У САП і без зміни підслідності справ, які вона розслідує, вистачає проблем.**

> 1) — Починаючи від майже дворічного конкурсу з обрання керівника, де частина керованих хамовитих членів журі радше нагадували валютників на базарі, ніж мотивованих експертів, які опікуються питаннями подолання топкорупції.
>
> 2) — І закінчуючи головною й ключовою, як ми вже казали, автономністю структури від Офісу генпрокурора.

Бо,

як *пояснював сам голова САП* Олександр ***Клименко***,

витоків під час розслідувань стало менше, але ті, що є, без відома генпрокурора перевірити неможливо.

4. Якою є позиція парламенту?

Від позиції народних депутатів залежатиме комунікація президентської антикорупційної ініціативи в парламенті. Але голова профільного комітету Верховної Ради, нардепка від «Слуги народу» Анастасія ***Радіна*** запевнила, що

наразі не знає, про що саме йдеться в документі, який президент планує винести в залу на голосування. І на засіданні фракції його не обговорювали.

Голова комітету ВР з питань боротьби з корупцією Анастасія Радина веде засідання комітету

Проте *Радіна* пояснює, що бачить більше проблем, ніж позитивних результатів, в ідеї надання СБУ повноважень щодо розслідування корупційних злочинів у воєнний час:

«По-перше, так підслідність СБУ перетинатиметься й конфліктуватиме з підслідністю НАБУ. Відповідно, сенситивні корупційні справи, — а у великій корупції майже всі справи є сенситивними, — можуть розслідувати в органі, реформи якого ще не відбулося. Це може підривати довіру суспільства до розслідувань.

По-друге, при всій повазі до зусиль і результатів СБУ у відсічі російській агресії, бізнес і суспільство досить довго вимагали позбавити СБУ функцій із протидії корупції, зокрема через зловживання. На мою думку, ми маємо посилювати повноваження СБУ щодо контррозвідки, але не щодо розслідування не властивих спецслужбам країн НАТО справ».

5. Які важелі має президент уже зараз?

Насправді **в президента просто зараз достатньо потужних важелів впливу на боротьбу з корупцією в країні.**

Це якщо говорити про реальне бажання її подолати, а не про імітацію з метою прикрити «своїх».

По-перше, президент сьогодні де-факто повністю контролює всю виконавчу владу в державі. Хоч би що де-юре при цьому було написано в Конституції. У Зеленського в руках — уся кадрова політика. Уряд сьогодні не ухвалює жодного самостійного рішення без команди з офісу президента. Сконцентрувавши таку владу, президент може призначити та зняти з посади будь-яку людину. Навіть мера через незаконне рішення суду. І якщо він отримує сигнали про корупцію, які надсилають медіа, громадянське суспільство та все ще система, то саме він і може задати моральну планку ставлення до цього явища — низкою системних гучних відставок. Із ким він таке зробив? Із Рябікіним? Гусєвим? Резніковим? Ні. А чому?

По-друге, президент контролює законодавчу владу в країні, а отже, може домогтися адекватного антикорупційного нормотворчого процесу. Зеленський, звісно, не може змусити адвокатів відомих топкорупціонерів припинити штучно затягувати справи, виводячи своїх клієнтів з-під кримінальної відповідальності, — у ВАКС достатньо таких кейсів. Але він точно може дати відмах монобільшості проголосувати кілька поправок до Кримінального процесуального кодексу та заблокувати зловживання захисту. Але Зеленський не робить цього.

Також президент контролює силовиків, а його підлеглий ***Татаров*** чудово знає, в чому полягає основна проблема правоохоронної системи, що ніяк не може очиститися й у більшості випадків доводити корупційні справи на своєму рівні (а їх у рази більше, ніж у НАБУ) до вироку суду.

«У нас **ця система неробоча**, — пояснював у інтерв'ю ZN.UA голова САП Олександр ***Клименко***. — Бо тривалий час до КПК у ручному режимі вносили зміни під конкретну ситуацію, конкретну справу та особу. Після цього й з'явилися поправки стосовно строків у розслідуваннях, які в принципі ніде в світі не трапляються. Йдеться про строки слідства у фактових кримінальних провадженнях».

Ось куди має дивитися президент і, маючи контрольовану більшість у парламенті, допомагати антикорблоку.

А **не «імітувати бурхливу діяльність»**.

1) — Зробіть це, пане президенте, і вам не треба буде нічого нікуди передавати.

2) — Якщо завдання — боротися з корупцією, то цього цілком достатньо, аби зменшити її досить предметно й відчутно.

Але ви цього не робите, а навпаки, хочете, передавши справи до СБУ, вивести з-під відповідальності «своїх» людей.

Але ж усі все бачать і все розуміють.

Зокрема й міжнародні партнери.

Безперечно, керівникам антикорблоку доведеться говорити на цю тему в Штатах.

Та й посли G7 учора ***опублікували твіт***, наголосивши на збереженні пріоритетів антикорупційної реформи.

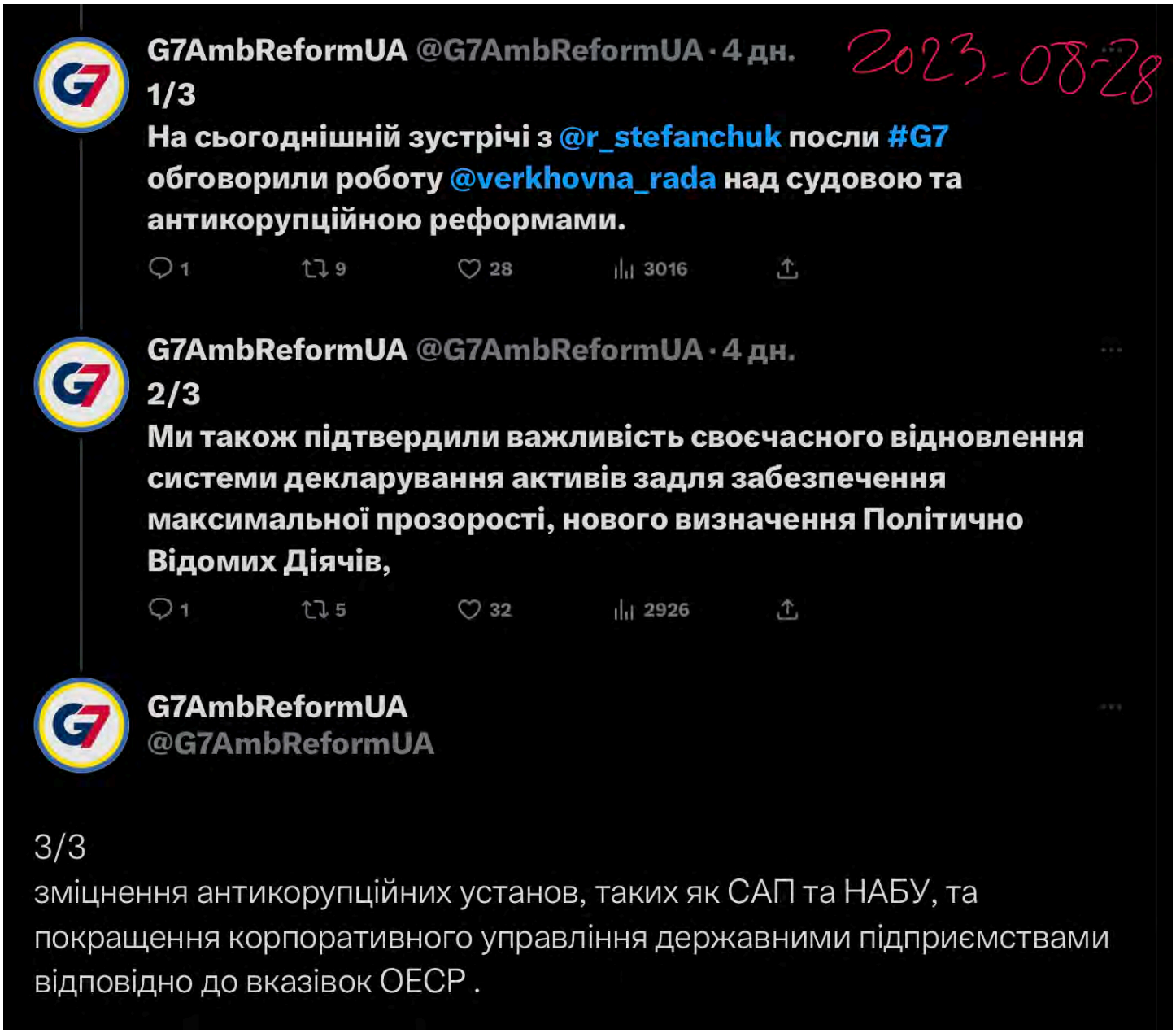

Що під твітом? Гадаємо, про це обов’язково розкажуть нашому президентові уважні спостерігачі, не заангажовані корупцією.

***

№ 1.983

Даниил Монин
3 мин. ·

2023.09-02

О планах Правительства на 2024 год и 2025-26

Начинают появляться данные по прогнозам которые готовит правительство в Бюджете на 2024 год и 2025-2026 года.

Итак правительство видит 5% рост экономики в 2024 году, 10.8% потребительскую инфляцию ... Средний курс гривны 41.4 и повышение средней зарплаты до 21 тыс гривен.

При этом сокращать бюджетные расходы Минфин не намерен. И вероятно представит Бюджет 2024 года с огромным дефицитом около 20% ВВП.

Так что у государства нашего все хорошо в планах. Пилить будут бюджет как и в 2023-м году. Вот только открытым пока стоит вопрос за счёт чего они собрались покрыть такой дефицит бюджета который оценивается где-то 35-40 млрд долларов.

Основні макропоказники економічного і соціального розвитку України

Показник	Прогноз		
	2024 рік	2025 рік	2026 рік
Валовий внутрішній продукт:			
номінальний, млрд грн	7 824,8	9 209,4	10 654,0
% до попереднього року	105,0	107,0	107,5
Індекс споживчих цін:			
грудень до грудня попереднього року, %	110,8	107,0	105,8
Індекс цін виробників промислової продукції:			
грудень до грудня попереднього року, %	112,5	108,6	107,1
Середньомісячна зарплата працівників, брутто:			
номінальна, грн	21 852	25 645	29 625
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року	106,0	106,9	108,8
Припущення прогнозу			
Обмінний курс гривні до долара США (в середньому за рік)	41,4	44,5	43,0

***

№ 1.984

Повільно, але невтомно… так можна схарактеризувати й цей звіт Купера про український наступ: наші дрони – вже масовано – залітають вглиб росії на кількасот км. і «вишестоящі органи» не в змозі це пояснити; на сході, замість, російського контрнаступу, маємо просування ЗСУ; на півдні українські сили наступають ще більш рішуче, поступово розширюючи розриви в російській обороні.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-1-september-2023?utm_source=substack&utm_medium=email

Опубліковано у п’ятницю, 1 вересня 2023 року, о 10:29 за Києвом

За переклад дякую Микола Ковальчук, Anton Shygimaga та Antonina Yashchuk

Том Купер

Війна в Україні, 1 вересня 2023

Усім доброго ранку!

Перше вересня: час мені проглянути купу повідомлень і фотографій, що назбиралися протягом серпня, і створити нову теку для вересня…

…Традиційно це також перший день нового навчального року в Україні. Певна річ, війна триває: судячи з публікацій в українських медіа, за винятком шкіл, розташованих ближче до лінії фронту, навчання відбуватиметься «нормально», тобто у школах — за умови, що вони мають належні укриття. За інших обставин дітям доведеться навчатися онлайн.

1. РАКЕТНА/ПОВІТРЯНА ВІЙНА

Але найбільше святкують росіяни — протягом кількох минулих днів на заході росії було кілька величезних салютів. Адже наближається вересень, пора сезонної міграції — знамениті українські безпілотники відлітають у вирій. Відповідно, удосвіта 30 серпня величезна російська авіабаза «крєсти» біля пскова зазнала удару: два транспортні літаки Іл-76 точно знищено [https://twitter.com/JimmySecUK/status/1697254662473404533], ще два принаймні пошкоджено, а ще три, подейкують, теж зазнали певних уражень. Навіть не сумнівайтеся: «вишестоящі органи» визнали тільки незначні ушкодження, а все інше заперечують…

[ФОТО 1]

Кажуть, білоруські системи протиповітряної оборони помітили проліт безпілотників, але не відкривали вогонь, бо лукашенка наказав відставити…

[ФОТО 2]

На радарному зображенні, знятому одним із західних супутників (за посиланням вище вказано джерело), добре видно два знищених літаки Іл-76.

Найпотужніша, але не єдина атака: власне, можна сказати, що СБУ розпочала щось на зразок «кампанії стратегічного бомбардування» вибраних цілей на західній росії. Проте джерела повідомляють, що саме ця атака — за понад 700 км. від найближчої точки кордону України — призвела до такого шоку «вишестоящих органів» у москві, що найвищий із них, шойґу, доповів пудінґу, що їх атакували із баз НАТО в Естонії. Він просто не міг повірити, що це зробили українці — так, треба визнати, атака відбулася дуже далеко від України, тож ніхто не міг толком пояснити, що сталося: ну, хіба те, що використали безпілотники. Відповідно, шойґу вимагав завдати удар відплати. По НАТО. Це були погані новини, однак пудінґ йому не повірив. Оскільки пудінґ узагалі дуже добрий, він шойґу не застрелив і навіть не звільнив. Натомість запитав, що думає ґєрасімов, той відрапортував, що війни з НАТО росія не переживе. Усю забаву зіпсував, падлюка… Словом, перемогли холодні голови: ґєрасімов подзвонив «гарячою лінією» до Міллі, той пояснив йому, що це не США й не НАТО, і зрештою все заспокоїлося…

До речі, Псков і аеродром Крєсти – це самісіньке серце російських ВДВ, а також багатьох ПВК («приватних військових компаній»), відповідно, – і російського стратегічного воєнного резерву. І так само, як у випадку із бомбардувальниками Ту-22М3, які раніше вивели з ладу українські БПЛА, літаки ІЛ-76 не виробляють уже кілька десятиліть (знаю, знаю, «вишестоящі

органи» у москві заявляють про інше…), і росіяни вже роками відчувають хронічну нестачу цих літаків. Відповідно, кожен знищений літак цього типу – невідновлювана втрата, й саме тому цей удар був таким болісниим.

… новина про цю атаку прийшла «слідом» за черговими ударами БПЛА по москві (удари та збиття було зафіксовано на півночі й у центрі міста), калузі, тулі і рязані, а ще по брянську та орлу, що розташовані південніше.

О, так, і ще: ПС ЗСУ також обстріляли окремі цілі у Луганську, Донецьку та окупованому Криму. До прикладу, ударів зазнали:

— російський штаб у Новодружеську, на північний захід від Лисичанська;

— ще одна база/склад у Донецьку;

Феодосія (30 серпня).

Брянськ зазнав удару українських БПЛА двічі: один раз 30-го, а тоді ще раз 31-го серпня; повідомляли про удари по місцевому аеропорту, який ПКС використовують як передове розташування бойових гелікоптерів, а також по заводу «Кремній Ел» – одній з ключових фабрик, що виробляють мікроелектроніку, зокрема для російських балістичних та крилатих ракет;

російська база між Іванівкою та Олексіївкою, на південь від дельти Дніпра (це південь Херсонщини), тут прилітали HIMARS (вранці 30 серпня);

Джанкой в окупованому Криму зазнав удару вранці 30 серпня, а також

вчора вночі Псков зазнав ще одного удару (ну або принаймні знервовані ППО-шники почали обстрілювати небо…

… що є не лише небезпечною практикою, але й гарною ознакою. Бо це вказує, що «вишестоящім органам» тепер доведеться відвести ще більше систем ППО з інших частин росії [https://english.kyodonews.net/news/2023/08/54a2f12d1a6e-russia-has-moved-missiles-off-isles-disputed-with-japan-expert.html?utm_source=substack&utm_medium=email] і з України, аби посилити протиповітряну оборону таких «чутливих» об’єктів. Відповідно, це послабить охорону деяких інших об’єктів. Бо ж путін – і його дурпропагандисти – казали, ніби це спєциальная воєнная опєрация, яка закінчиться в лічені дні, тому й загрози для росії немає. Відповідно, загрозу ігнорувати не можна.

Водночас, росія – просто гігантська, тож ані ПКС, ані ЗС рф не мають у розпорядженні достатньої кількості систем ППО, аби їх вистачило для захисту кожнісінького місця, до якого можуть дотягнутися українці (зараз цей радіус оцінюється у 800–1000 км від українського кордону). Ба більше, російські системи ППО здебільшого створені для боротьби із літаками, гелікоптерами та крилатими ракетами, але аж ніяк не з малими і ледь-

помітними БПЛА. І як ми вже побачили за останні кілька місяців, ці системи ППО не надто добре виконують свої задачі навіть там, де мали б: наприклад, вони не здатні впоратися з українськими літаками Су-24, оснащеними ракетами Storm Shadow і SCALP-EG, або літаками Су-27 із авіабомбами JDAMs… Саме тому літаки Ту-22 ПКС наразі оснащують «мангалами» для захисту віл БПЛА, а Ту-95 «камуфлюють» зверху, як можна побачити на цих супутникових знімках [https://twitter.com/MT_Anderson/status/1697299446802096253?utm_source=substack&utm_medium=email].

Та є й сумні наслідки: інтенсивна робота безпілотників, задіяних СБУ протягом минулих тижнів, змусила ПКС посилити бойове патрулювання повітряного простору над лінією фронту. Повідомляють, що вчора російський перехоплювач Су-35 застосував ракети великого радіусу Р-37 проти двох військових вертольотів Мі-8 ПС ЗСУ. Це анітрохи не офіційна інформація, але подейкують, що обидва вертольоти розбилися під час спроб здійснити аварійну посадку, усі шестеро членів екіпажів загинули (наразі їхню загибель офіційно підтверджено; як завжди за таких обставин, «триває розслідування»).

І не сумнівайтеся, «вишестоящі органи» також спробували завдати ракетного удару у відповідь: вночі на 30 серпня було запущено 28 крилатих ракет Х-101/555 і 15 дронів «шахед-136» — згідно з офіційною заявою Києва, усі було збито…

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Куп'янськ-Сватове-Кремінна…

Відколи росіяни забрали з цього напрямку свої підрозділи ВДВ, справи з їхнім наступом на Куп'янськ із півночі йдуть настільки добре, що тепер уже ЗСУ — поволі, але впевнено — просуваються в районі Лимана Першого. Також повідомляють про невеликі просування ЗСУ в Серебрянському лісі.

Бахмут… Північ…

Протягом минулого тижня більшість просувань здійснили підрозділи ЗСУ, зокрема з півночі в бік Соледара.

Кліщіївка…

Оскільки навіть росіяни вже визнали втрату Кліщіївки, я щиро сподіваюся, що і не-всьо-так-однозначники, і без-відео-не-вірники нарешті припинять волати, що половину села досі контролюють росіяни, і приймуть той факт, що все село перебуває під контролем українців (власне, ще з початку серпня). Так само, як Андріївка. Тож ми, нарешті, можемо перегорнути цю сторінку. Тим більше, що українці вже

перейшли до звичного, методичного, повільного просування в бік Опитного, Одрадівки й Миколаївки.

3. УКРАЇНСЬКИЙ КОНТРНАСТУП

Маю визнати, спершу я навіть не звертав уваги на деякі з новин, про які напишу далі. Аж раптом мене «теж» осяяло (так, інколи мені потрібно багато часу, щоб збагнути певні штуки): щоб «покращити» і «спростити» життя росіян, з огляду на те, що «вишестоящі органи» перекидають так багато підрозділів ВДВ із заходу Луганщини на південь Запоріжжя, протягом кількох минулих днів ЗСУ «перезапустили» і «розширили» свої наступальні операції на півдні Запорізької та на південному заході Донецької областей. Відповідно, розпочали наступ на південь від Вугледара і, як повідомляють, уже звільнили там одне село.

Так само в районі Новопрокопівки-Токмака ЗСУ розширили активний сектор фронту, перевівши 82-гу десантно-штурмову бригаду у Вербове. Вочевидь, це була несподіванка для російського 417-го розвідувального батальйону, якому довелося відступати «з допомогою» ВДВ. І тепер українці зайшли на південні околиці села. А щоб 48-мій ЗВА життя медом не здавалося, українці, схоже, розгромили 108-мий десантно-штурмовий полк ВДВ, який стояв на «лінії суровікіна» на захід від Вербового, і захопили цей відрізок (другої) оборонної лінії росіян. Відповідно, у секторі російської «лінії Мажино» пробито діру завширшки 3200 метрів.

Найновіші новини з тих країв — що штаб 58-мої ЗВА кинув у бій усе, що вдалося нашкребти з залишків 71-шої мотострілецької дивізії плюс БАРС-1/3/11/14, у спробі зупинити просування українців у напрямку до Романівського й Очеретуватого.

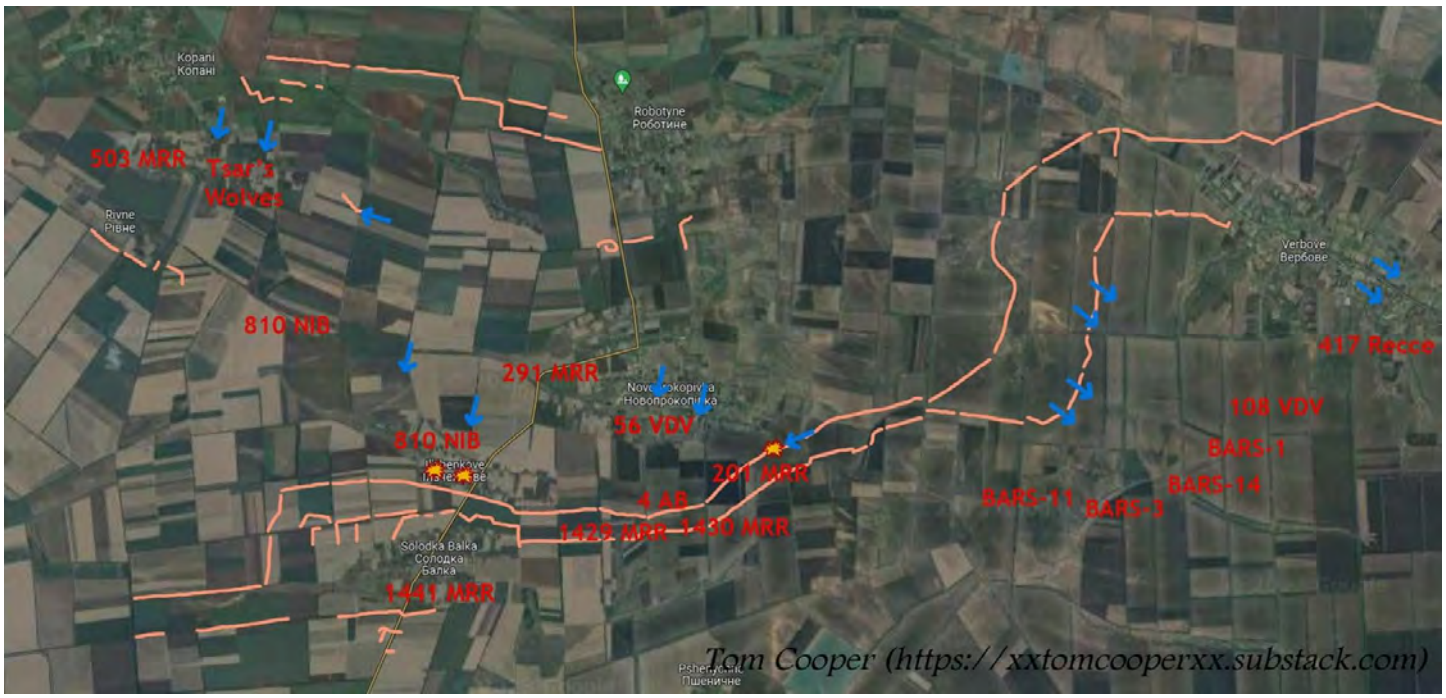

[КАРТА]

...схоже, мені знадобиться нова карта цієї території, з захопленням більш південних і південно-східних районів... бо ж український контрнаступ, звісно, «провалився» і «не рухається»...

Частково цей успіх завдячує додатковим атакам ЗСУ, що відбулися далі на північний схід: за минулий тиждень українці атакували росіян під Новопрокопівкою, витиснули їх із трьох боків, а ще успішно атакували під Пологами. Деталей про ці операції я, втім, не знаю, можу тільки припустити, що росіянам довелося розгортати свої «стратегічні резерви» - війська ВДВ, про які я щойно сказав — далеко не так «густо», як їм хотілося б (а хотілося б просто звести їх усі під Новопрокопівкою).

Дніпро (ріка)...

Знову ж, контактів у мене в цьому районі немає, тому не можу точно сказати, що там відбувається. Та ходять чутки, що ЗСУ вдалося добратися до району дач на схід від Антонівського моста — і то ще 29 серпня. Та це не важливо, принаймні, так вважає ГРУ. Тому російські оперативники полюють на російських же ж солдатів, які служать у тому районі й пишуть про свою службу в соцмережах. Ну логічно ж. І значно легше: арештовувати «дисидентів» приємніше, ніж шукати українців, які туди просочилися, і ще й з ними воювати.

***

№ 1.985

Олег Хомяк
1 мин. ·

2023-08-02

Симпатики Зеленского продолжают видеть его простым парнем, совершено неискушенным, который искренне стремится к изменениям, но вокруг много плохих людей. Но ему удаётся.

Огромное количество тех, кто его не любит, видят его как инфантила, глупца, зависимого и манипулируемого окружением. Как слабую фигуру.

То есть, и те и другие видят каким то незрелым.

Образ простого и искреннего, говорящего не идеально, это все части публичного имиджа.

Но Зеленский жёсткий и авторитарный. Он следует своим интересам и команда ему подчиняется. Теневая сторона простого парня - ужасает, это когда за маской клоуна - время от времени просыпается жёсткий, гневный, безжалостностный и стремящийся к удовлетворению своих интересов субъект.

Все эти фантазии что главный Ермак или другие люди - это хорошее прикрытие для лидера.

Зеленский точно знает к чему он идет. Просто это не то, что ожидают критики.

***

№ 1.986

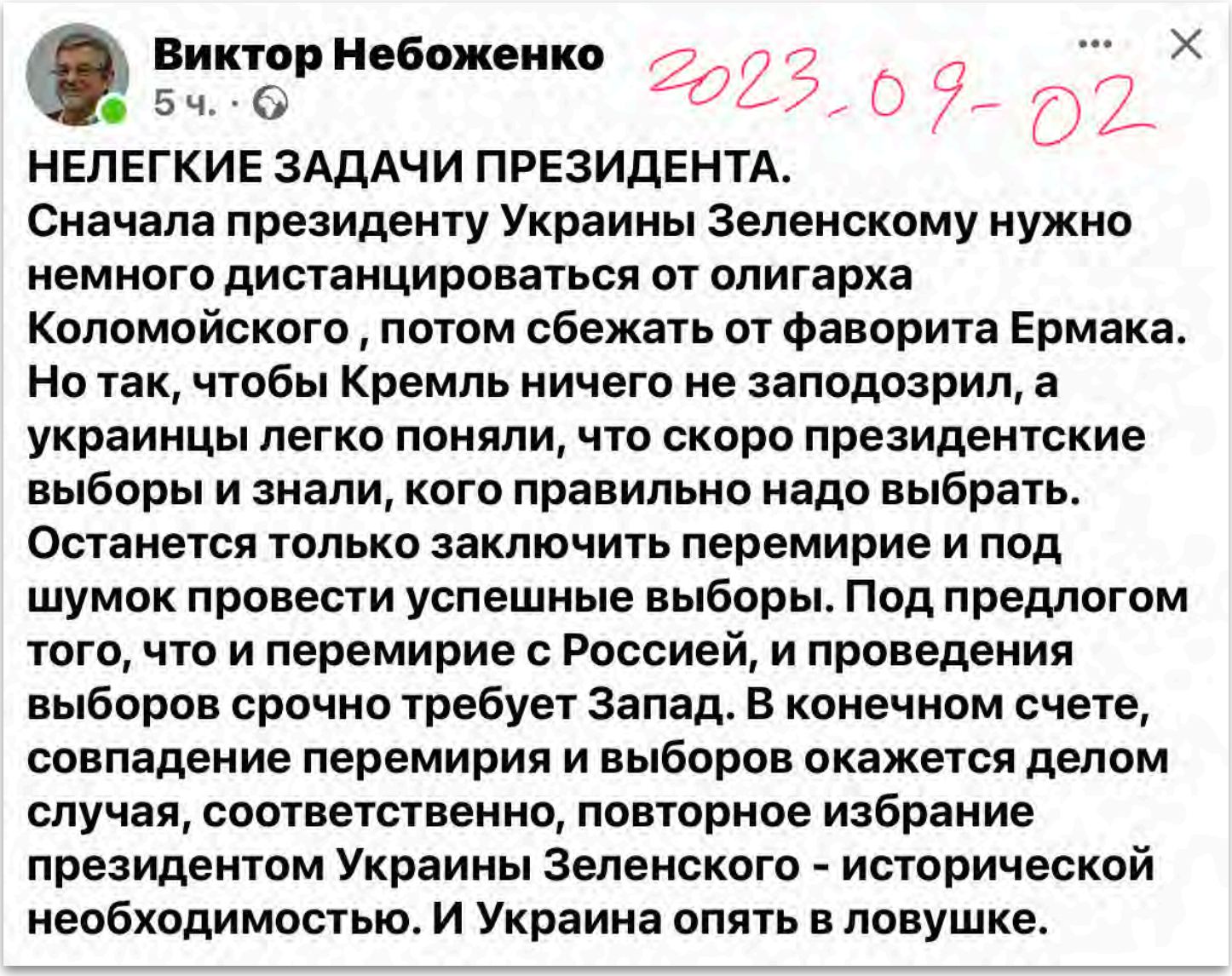

Виктор Небоженко
5 ч. ·

2023.09-02

НЕЛЕГКИЕ ЗАДАЧИ ПРЕЗИДЕНТА.
Сначала президенту Украины Зеленскому нужно немного дистанцироваться от олигарха Коломойского , потом сбежать от фаворита Ермака. Но так, чтобы Кремль ничего не заподозрил, а украинцы легко поняли, что скоро президентские выборы и знали, кого правильно надо выбрать. Останется только заключить перемирие и под шумок провести успешные выборы. Под предлогом того, что и перемирие с Россией, и проведения выборов срочно требует Запад. В конечном счете, совпадение перемирия и выборов окажется делом случая, соответственно, повторное избрание президентом Украины Зеленского - исторической необходимостью. И Украина опять в ловушке.

***

№ 1.987

Новая Стратегия развития финансового сектора

Украину готовят к модели Олигархат/Госплан

2023-09-02

Романчук

29 августа 2023 большая группа государственных структур представила Стратегию развития финансового рынка Украины.

Национальный банк, Министерство финансов, Национальная комиссия по ценным бумагам и фондовому рынку, Фонд гарантирования вкладов физических лиц утвердили данный документ. Сделали они это при поддержке USAID в рамках проекта «Реформирование финансового сектора». Данный документ принят в продолжение предыдущей стратегии развития финансового сектора до 2025г. По оценке Нацбанка она была выполнена на 47%.

Стратегия представлена в виде 54 слайдов.

То ли это требование донора(не текст, а картинки), то ли это уже стандарт предоставления стратегических документов каждого органа власти Украины.

Обычно слайды (презентация — Ю.Т.) делаются на основе большого, подробного документа, чтобы можно было на пальцах донести его суть до полисимейкеров. Как правило среди них мало людей глубоко погружены в экономический контекст.

Большой же документ нужен как раз для профессионалов, для научного, экспертного сообщества, чтобы понять аргументацию, логику авторов, оценить её со всех сторон.

К сожалению, **его нет**.

Поэтому будем анализировать представленную Стратегию в слайдах (https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=4)

Стратегия устанавливает

> «актуальные приоритеты и цели развития финансового сектора» в контексте Меморандума страны с МВФ по экономической и финансовой политике. Совместные, скоординированные и прозрачные действия регуляторов финансовой системы, по мнению авторов Стратегии, важны для «обеспечения финансовой стойкости страны, расширения финансовой инклюзии, доступности и безбарьерности финансовых услуг, поддержки страны на пути к победе, а также для трансформаций с целью восстановления и развития экономики Украины».

Вне зависимости от складывающихся условий они хотят видеть финансовый сектор Украины

> «устойчивым, эффективным, конкурентоспособным, интегрированным в международное пространство, способным противостоять вызовам, развиваться и способствовать росту украинской экономики».

Добиваться такого состояния предлагается через «синергию регуляторов, которая даём нам большой потенциал для развития, чем действия каждого поодиночке».

Государственные органы будут действовать для достижения пяти стратегических целей:

1) **- макроэкономическая стабильность,**
2) **- финансовая стабильность,**
3) **- финансовая система работает на восстановление страны,**
4) **- современные финансовые услуги,**
5) **- институциональная способность регуляторов и Фонда гарантирования вкладов в финансовом секторе (ФГВФО).**

Остановимся на каждой цели Стратегии.

Цель 1: макроэкономическая стабильность

Первая – макроэкономическая стабильность. Она стандартна. Это как для больного остановка кровотечения или как сбить высокую температуру (более 39 градусов). Без таких действий никуда. Её содержание тоже универсально. Экономическая наука не может иметь разные «нормы» для каждого отдельного странового случая.

Макроэкономическая стабильность – это:

1) инфляция ~2% годовых,

2) дефицит бюджета до 3% ВВП в краткосрочной перспективе и сбалансированный бюджет, как оптимальный режим;

3) государственный долг менее 60% ВВП для развитой, устойчивой страны и менее 30% ВВП для развивающейся,

4) безработица менее 5%,

5) стабильный курс национальной валюты в режиме свободного текущего счёта платёжного баланса).

Если уж авторы Стратегии говорят о макроэкономической стабильности, то **логично было бы ожидать указания, по меньшей мере, временных рамок выхода на эти параметры**.

Ничего подобного нет.

Среди индикаторов реализации Стратегии в краткосрочной перспективе во время сопротивления российской агрессии есть такой пункт «индекс потребительских цен на уровне ниже 15%».

Мы не знаем, сколько ещё понадобится времени для нашей победы над врагом, но **инфляция 15% - это, по сути дела, узаконенный грабёж как раз самых социально уязвимых украинцев**.

Это никакая не ценовая стабильность, а денежная распущенность. Это показатель некачественной работы Национального банка.

Цель «макроэкономическая стабильность» авторы расшифровывают так:

1) устойчивая гривна,

2) устойчивые государственные финансы,

3) укрепление долгосрочной устойчивости пенсионной системы.

Очень странная, мягко говоря, интерпретация.

А где в этом списке инфляция?

Естественно, госфинансы должны быть устойчивыми.

Тогда **почему нет ни одной цифры относительно того, когда фискальная политика сделает свой вклад в ту самую макроэкономическую стабильность?**

Вы удивитесь, узнав, что предусмотрено для обеспечения устойчивости гривны.

Для этого будет введена «стратегия смягчения валютных ограничений, перехода к более гибкому обменному курсу, а также возвращение к режиму таргетирования инфляции».

Что и когда будет смягчено, в какие сроки производители товаров/услуг смогут свободно покупать валюту, мы из Стратегии не узнаем.

Правительство планирует обеспечивать устойчивость государственных финансов путём «разработки среднесрочной стратегии управления государственным долгом и обеспечением её реализации», «обеспечением развития облигаций местного займа, в том числе зелёных и социальных облигаций», «расширением спектра государственных облигаций», «утверждение национальной стратегии доходов на 2024-2030 годы».

Перефразируя эти положения, можно сказать: «Ударим стратегиями и гособлигациями по разбалансированности бюджета!»

Уместно привести данные диагноза от того же МВФ по фискальной политике.

В 2022 дефицит бюджета органов госуправления без внешней помощи составил 25% ВВП (данные июля 2023г.)

В 2023 этот показатель спрогнозирован на 25,8% ВВП,

в 2024 – 21,1% ВВП,

в 2025г. – 9,6% ВВП.

Т. е.

— в обозримом будущем один из ключевых параметров макроэкономической стабильности – размер дефицита государственного бюджета – выполняться не будет.

В Стратегии нет даже попытки как-то осмыслить, оценить и изменить ключевой источник макроэкономических дисбалансов в сфере фискальной политики – объём государственных расходов.

По данным МВФ

— в 2022г. они составили 66% ВВП,

— прогноз на 2023г. – 63% ВВП,

— на 2024г. – 59,3%, а в 2025г. – 50,2% ВВП.

Мы наблюдаем процесс вытеснения *(crowding out)* частной экономической, финансовой деятельности.

Доминирующее положение в реальном и финансовом секторах заняло Государство.

Одной рукой оно своим статусом, положением и размером в экономике разрушает макроэкономическую стабильность.

По мнению авторов Стратегии другой рукой оно должно самого себя одёрнуть, дисциплинировать и направить на пусть истинный.

Как тут втиснуться новым игрокам на финансовый рынок?

Устойчивость госфинансов можно обеспечить, если,

во-первых, **сократить расходы** в соответствие с реальными, адекватными доходами (а не такими, которые налогами разорят бизнес или загоняют страну в долговую яму),

во-вторых, **раскрепостить предпринимательство**, снять регуляторные/ административные барьеры на пути инвестиций, расширить налоговую базу, обеспечить быстрый экономический рост и тем самым – доходы бюджета.

Стратегия не описывает ни первый, ни второй путь.

Аналогичные претензии ко второму ключевому параметру макроэкономической стабильности из сферы фискальной политики – *размеру государственного долга*.

В 2022г. он составил 78,5% ВВП, что более чем в два раза превышает уровень, позволяющий говорить о норме для макроэкономической стабильности.

В 2023г. МВФ оценивает рост госдолга Украины до 88,1% ВВП,

в 2024г. – до 98,6% ВВП

и в 2025г. – до 100,7% ВВП.

Это не фискальная стабильность.

Это **стабильное, уверенное и быстрое движение Украины к страновому дефолту**.

Получается, что **принятая Стратегия – это узаконенное внешнее управление экономикой Украины.**

Наши иностранные партнёры в курсе? Или они в доле от такого рода экономической политики? Они знают, что их уже записали в доноры/ спонсоры? Если они подписываются под такого рода Стратегией, то как они понимают смысл первой её цели - макроэкономическая стабильность?

Нет сомнений, что эта цель абсолютно валидна для развития финансового сектора.

В представленном документе есть только скорлупа «макроэкономическая стабильность», но её чёткого определения нет, как и нет пути и параметров её достижения. Такое ощущение, что авторы Стратегии спешили отчитаться перед МВФ о выполнении очередного требования. Мол, вы хотели – получите. Получилось небрежно, декларативно – для галочки.

Цель 2: финансовая стабильность

Вторая цель Стратегии – финансовая стабильность.

Вот как её расшифровывают авторы:

1) согласование регуляторных подходов;

2) сбалансирование регулирования и надзора, нацеленных на развитие финансовых учреждений;

3) сбалансирование регулирования и надзора, нацеленных на развитие рынков капитала;

4) устойчивые и качественные рынки капитала;

5) развитие финансовых учреждений государственной формы собственности;

6) создание комплексной системы оздоровления и выведения из рынка несостоятельных участников;

7) укрепление устойчивости и эффективности систем гарантирования вкладов и инвестиций.

Перечисление всех этих пунктов похоже на бюрократическое «усовершенствовать», «упрочить», «синхронизировать», «повысить уровень» или «придать импульс». Перед нами типичный пример смысловой пустоты, переливание из пустого в порожнее, забалтывание реальных проблем.

Если бы Стратегия была для реального обеспечения финансовой стабильности в экономике, а не для галочки для Чиновника, то **надо было чётко определить параметры этой самой стабильности, как целевого индикатора, назвать ресурсы, инструменты и сроки её достижения**.

Логично было бы **начать с диагностики нынешнего состояния нестабильности, установления её источников**.

Вот лишь несколько фактов из отчёта Нацбанка о выполнении в 2022г. предыдущей Стратегии развития финансового сектора до 2025г.

⍰ Теневая экономика – 32% ВВП (для сравнения в 2020г. была 28%), а по плану в 2025г. не должна превышать 20% ВВП.

⍰ Объём неработающих кредитов в банковской системе, % от общего объёма кредитов на чистой основе – 38,12%. По плану в 2025г. должно было быть не больше 10%.

⍰ Отношение госдолга к гарантированного государством долга к ВВП: 75,4% ВВП (на 01.01.2022г. было 45,2% ВВП), по плану на 2025г. должно было быть не больше 40% ВВП.

⍰ Дефицит бюджета: на 01.01.2023г – 18,6% ВВП (на 01.01.2022г. было 3,6% ВВП), на 2025г. должно было быть 2% ВВП.

⍰ Государственные активы в банковской системе: на 01.01.2023г. – 52,97%, на 2025г. должны были быть не больше 25%.

⍰ Объём чистых банковских кредитов, % ВВП для коммерческих организаций и физических лиц – 14,26% ВВП. В 2025г. должно было быть не ниже 22% ВВП.

⍰ Кредитование МСБ, % ВВП – 1,63% ВВП, на 2025г. должно было быть 3% ВВП.

⍰ Уровень проникновения небанковского кредитования, % ВВП: 1,47% ВВП, в 2025г. должно было быть не менее 3% ВВП.

⍰ Проникновение финансового лизинга, % ВВП: 0,93% ВВП в 2022г., должно было быть не меньше 2% в 2025г.

⍰ Уровень проникновения пенсионных активов негосударственных пенсионных фондов: на 31.12.2021г. – 0,1% ВВП, на 2025г. должно было быть не менее 1% ВВП.

⍰ Отношение показателя М0 (наличные деньги) к ВВП: на 01.01.2023г. – 12,8% ВВП (на начало 2022г. было 10,6% ВВП), на 2025г. должно было быть не более 7,5% ВВП.

Вот **основные характеристики сегодняшнего финансового сектора Украины:**

⍰ наличие высоких барьеров для перемещения капитала по текущему и финансовому счетам платёжного баланса. Украина по индексу финансовой открытости даже до войны была одной из самых плохих в мире (169-ое место);

⍰ дороговизна, недоступность кредита для большинства домашних хозяйств и бизнеса, сохранение очень большого спрэда (разницы) в процентных

ставках по основным финансовым инструментам между Украиной и странами с качественными институтами развития и роста;

- чрезвычайно низкий уровень развития кредитного рынка и культуры заимствования в целом. По объёму внутренний кредит частному сектору Украина занимает аж 97-ое место с показателем 28,4% ВВП. В странах ЕС этот показатель в 2 – 5 раз больше (как доля к ВВП);

- низкая инвестиционная привлекательность, как следствие, очень низкий уровень прямых иностранных инвестиций. По итогам 2022г. объём накопленных Украиной ПИИ составил $51,12 млрд. (0,12% мирового объёма) или ~$1288 на душу населения;

- высокие регуляторные и транзакционные издержки финансовых, валютных операций для бизнеса, как следствие, - широкое развитие теневого банкинга, валютных операций;

- доминация государственных банков в банковской системе, высокие барьеры входа на рынок финансовых услуг;

- низкий уровень доступности финансовых инструментов для домашних хозяйств (дороговизна, малый выбор, невыгодные условия). Как следствие, неразвитый рынок ипотечного, потребительского кредитования, неадекватный уровень поддержки микро и малого бизнеса производителями финансовых услуг;

- сильные искажение структуры финансового капитала через доминацию государственных долговых инструментов, т. е. вытеснение (crowding out) очень дорогими гособлигациями капитала из других инструментов и реального сектора экономики;

- рудиментальный, хрупкий фондовый рынок. Такое состояние консервирует наличие жёстких ограничений на перемещение капитала;

- неразвитый финансовый рынок. Его ёмкость в 2021г. составила менее 0,1% мирового. Это показатель искусственной изоляции внутреннего финансового рынка Украины от мирового инструментами регуляторной, монетарной политики.

Данные отчёта Нацбанка/Минфина по выполнению предыдущей Стратегии в 2022г., десятки показателей международных организаций/мозговых центров, результаты опросов бизнеса – всё это позволяет поставить однозначный диагноз состоянию финансового сектора Украины сегодня – «неудовлетворительно».

Требуются радикальные, системные меры для создания нового качества украинских финансов. Иностранным инвесторам, украинскому бизнесу

самых разных размеров, домашним хозяйствам нужны чёткие ответы на вопросы по развитию финансового рынка:

1) - когда Нацбанк/Кабмин обеспечат настоящую, а не бутафорскую макроэкономическую стабильность?

2) - Когда стоимость/условия кредита для украинского Предпринимателя будут, как в ЕС или странах ОЭСР?

3) - Когда украинцы получало полный доступ к разнообразным инструментам мирового финансового рынка?

4) - Когда Украина допустит на свой рынок авторитетных, качественных производителей финансовых услуг из банковского, страхового, пенсионного, инвестиционного, венчурного бизнеса?

5) - Когда будут ликвидированы олигополистические, монополистические практики в банковском/финансовом секторе? Когда Государство ликвидирует конфликт интересов и перестанет быть собственником/ управляющим организаций финансового сектора?

6) - Когда будут ликвидированы правовые, административные барьеры на перемещение капитала, чтобы резко улучшить инвестиционную позицию страны?

7) - Когда украинские суверенные бумаги получат инвестиционный рейтинг?

8) - Когда появится полноценный Индекс украинского фондового рынка, котировки которого будут привлекательными для капиталов со всего мира?

Принимать Стратегию развития финансового сектора Украины в разгар войны нужно было бы именно для ответов на эти вопросы. К сожалению, их там нет. И вряд ли кого-то обнадёжит «согласование регуляторных подходов, сбалансирование регулирования и надзора, укрепление устойчивости и эффективности». А ведь есть ещё «развитие финансовых учреждений государственной формы собственности». Это вообще к чему? Каких таких финансовых учреждений Государству не хватает? Это же прямой курс на модель Совок/Госплан.

Цель 3: финансовая система работает на восстановление страны

Третья цель Стратегии сформулирована весьма специфически – «финансовая система работает на восстановление страны».

Складывается впечатление, что некий начальник поручил секретарше закончить оборванную мысль, а та дописала, что в голову пришло. В утверждении «финансовая система работает на восстановление страны»

можно увидеть формулировку цели, если это некий литературный опус, но в Стратегии о финансах…

Небрежно, ненужно и некачественно.

Авторы Стратегии расшифровывают её следующим образом:

1) - поддержка и развитие экономики;
2) - развитие постоянного финансирования;
3) - развитая инфраструктура рынков капитала,
4) - введение новых видов и совершенствование существующих финансовых инструментов;
5) - ответственный и инклюзивный финансовый рынок;
6) - восстановление финансового сектора.

Это похоже не на целевые установки и задачи из финансовой стратегии страны, а из конспекта студента на вводной лекции по финансам.

Ни о чём. Сплошная вода. Ни логики, ни последовательности, ни конкретики.

Хоть потрудились бы облечь в некий профессиональный вид понятие «работает на восстановление страны». Каждый украинский чиновник, политик, правоохранитель и судья во всех своих документах неизменно указывают, что они работают на страну. Это как-то остановило Олигархат/ Схематоз и коррупцию? Это не допустило инвестиционную засуху? Это обеспечило стабильность цен и гривны?

Стратегия пестрит мерам государственного стимулирования.

За каждой – дискреция Чиновника и дискриминация механизмов свободного рынка.

Например,

> для поддержки и развития экономики предусматривается: кредитные программы для поддержки бизнеса (льготы – по распоряжениям Чиновника), «поддержка и развитие приоритетных отраслей экономики и экспортёров (понятие «приоритет» также прерогатива Чиновника), обеспечение функционирования Национального инвестиционного фонда для госпредприятий (чисто чиновничья, краснодиректорская контора).

Изумляет, как в таком виде подобную писанину пропустили те, кто репутационно, по должности отвечает за содержание финансовой политики страны.

То ли очень спешили, то ли им безразлично, что написано в разных стратегиях. Они всё равно будут действовать так, как привыкли, как им выгодно последние годы, если не десятилетия.

Мы в очередной раз констатируем, что **институт репутации в сфере формулирования и реализации экономической политики в Украине не работает**. Может быть и другое объяснение. Идеология и экономическая модель, заложенная в основу Стратегии – это не свободный рынок, а Государство всеобщего интервенционизма, как одна из разновидностей модели Олигархат/Госплан.

Кому выгодна представленная Стратегия

Грустно и тревожно то, что **такого рода отписки под видом стратегий/ программ разрушают доверие наших иностранных партнёров к Украине.**

Лугано, Лондон, Варшава, Давос – везде серьёзные инвесторы, аналитики, полисимейкеры слушают голос Украины, её предложения, просьбы о поддержке.

Более того, многие страны, научно-исследовательские центры, консалтинговые структуры предложили свои услуги по созданию чуть ли не по ключ самых разных институтов рыночной экономики, включая финансовый рынок. У украинских властей есть реальный шанс сформировать лучшее в мире правительство по управлению экономикой военного времени. Пожалуй, в мире нет профессионала, который бы на просьбу руководства Украины помочь сформулировать экономическую политику, отказался. К стране относятся с исключительной благожелательностью, сердечно поддерживают украинцев, сопереживают и воспринимают наше горе, как своё.

Представленная Стратегия развития финансового рынка Украины – это холодный душ на умные головы и пассионарные сердца всех тех, кто искренне хочет видеть настоящее экономическое чудо в стране.

Цель № 4 – современные финансовые услуги и цель № 5 - институциональная способность регуляторов и Фонда гарантирования вкладов – имеют такое же отношение к формированию современного, конкурентного финансового рынка, как фамилия Овсов к лошадям.

Задача правительства/Нацбанка – создать конкурентную, благоприятную юрисдикцию для развития финансового рынка.

Всё остальное сделают сами участники рынка.

Инвестиционные компании предложат широкий ассортимент финансовых инструментов и форматов вложения ресурсов. Страховые

фирмы без указаний чиновников найдут оптимальные варианты взаимодействия с украинским бизнесом и иностранными партнёрами.

Вряд ли нужно обучать, наставлять и направлять тех, кто владеет или управляет Лондонской, Нью-Йоркской, Варшавской или Франкфуртской фондовой площадками.

Именно такие стандарты нужны Украине.

Чиновничьи инструкции едва ли сделают работу лучших в мире частных пенсионных фондов более качественной. Именно таких нужно привлечь для работы с ресурсами украинцев.

При формулировке целей и задач № 4 и № 5 уместно было бы заявить о функциях Государства в финансовом секторе в свете того, во что оно превратило финансы и экономику страны в целом за более 30 лет.

Раз уж мы взяли курс на вступление в Евросоюз, раз мы берём за основу лучшие образцы финансовых рынков Америки и Британии, то почему бы раз и навсегда не отказаться от государственной собственности в финансовом секторе?

Вы можете себе представить на Wall Street государственный банк «Вашингтонская MAGA»? Или в лондонском City государственный инвестиционный фонд «Вестминстер будущего»?

Авторы Стратегии же предусматривают «обновление стратегии развития государственного банковского сектора и Фонда развития предпринимательства с целью обеспечения макро финансовой стабильности и сокращения доли государства. Обновление индивидуальных стратегий государственных банков».

Не полная приватизация банковского сектора, а модификация, совершенствование государственного банкинга. Того самого, который является главным источником плохих кредитов, замороженного капитала и денежно-кредитной дискреции.

Судя по содержанию представленной Стратегии **в обозримом будущем Государство в Украине останется главным собственником, менеджером, контролёром и финансистом финансового рынка**.

VIP-распорядители и потребители чужого останутся при своём, в рамках давно изученных схем и укладов. Они позволят им максимизировать свою личную прибыль от освоения сотен миллиардов долларов внешней помощи.

С точки зрения такой целевой установки Стратегия написана качественно.

А вот для домашних хозяйств, малого бизнеса, миллионов украинцев, которые думают, что делать после нашей победы, с какой страной связывать своё будущее, данный документ оставляет горький осадок.

Представленная Стратегия развития финансового сектора Украины противоречит главной идеологеме экономических реформ, которую озвучил президент В. Зеленский

> «Мы сделаем это украинской аксиомой: свобода дает успех. Это то, что убеждает больше всего - успех. Это то, что нужно всей нашей земле».

Украина, которая задыхается без экономической свободы, после принятия данной Стратегии её больше не получит.

В Индексе экономической свободы-2022 по параметру «надёжные деньги» Украина заняла 153-е место в мире (из 165 стран), по качеству регулирования – 141-ое место, по регулированию кредитных рынков – 140-ое.

Стратегия – это чёткий, однозначный курс правительства/Нацбанка на укрепление огосударствления экономики.

Вместо довоенной модели украинской экономики Олигархат/Схематоз Кабинет Министров/Нацбанк предлагают Украине модель Олигархат/ Госплан.

Более надёжного способа потушить дух предпринимательства, задушить надежду на свободу, ослабить единство общества, бизнеса и власти сложно придумать.

***

№ 1.988

Монополія на "Україну". Як Шмигаль і його уряд пустили скандальний ЄДАПС заробляти мільярди на документах

2023-08-07

СОНЯ ЛУКАШОВА — ПОНЕДІЛОК, 7 СЕРПНЯ 2023, 05:30

На початку лютого 2022 року "Українська правда" опублікувала матеріал про ***корупцію у виробництві біометричних паспортів***.

На державний поліграфкомбінат "Україна" повернувся скандальний монополіст із 2000-х – ЄДАПС. Тепер він має назву "Industrial Innovation Group", а його філіал в Україні – "Поллі-Сервіс".

Лобістом повернення ЄДАПС співрозмовники УП у Кабміні назвали главу фракції "Слуга народу" Давида ***Арахамію***. Він сам це заперечував.

Публікуючи матеріал, ми ще не знали, що помітили лише частину проблеми.

Насправді колишній ЄДАПС фактично взяв "Україну" під контроль: монополізував низку стратегічних напрямків виробництва і поставив своє керівництво на держпідприємстві.

А повернення монополії відбулося за офіційним підписом прем'єр-міністра Дениса ***Шмигаля***.

Ба більше, **уряд продовжив полегшувати життя скандальному бізнесу просто напередодні та під час повномасштабної війни.**

За підрахунками УП, посталий із попелу ЄДАПС за майже два роки отримав держпідрядів лише від поліграфкомбінату на щонайменше 2,3 млрд гривень. Компанія мала й інших, але значно менших державних замовників.

Так уже майже два роки гроші за низку важливих документів без будь-якого конкурсу, непрозоро і, ймовірно, корумпованим шляхом йдуть в одну кишеню.

Розповідаємо, як скандальний монополіст захопив "Україну" і які ризики це несе.

1. За підписом прем'єра. Як "Україні" повернули ЄДАПС

Повернення ЄДАПС не стало раптовим.

Співрозмовники УП на державному поліграфкомібінаті пригадують, як колишній консорціум вже намагався поновити свої позиції. У 2017-2018 роках він хотів поставити на "Україну" своє обладнання і матеріали.

Але не зміг прорватись.

Тоді у владі було кілька активних противників багаторічного монополіста. Керівник МВС Арсен ***Аваков*** публічно воював із ЄДАПСом, а той, своєю чергою, відповідав агресивними матеріалами на підконтрольних медіаресурсах.

Другий публічний опонент – Максим ***Степанов***, який до 2016 керував комбінатом ***"Україна"***, а згодом теж працював в уряді, очолюючи Міністерство охорони здоров'я.

"Це була для мене дуже важка війна, – пригадує ***Степанов***, як держава позбавлялась впливу монополіста. – Мені надходили погрози від власника ЄДАПС Юрія ***Сидоренка***, які звучали, наприклад, так: "У тебя же лоб не резиновый – от него пули не отскакивают".

Вже у 2023 році Національне антикорупційне бюро заявило, що, на його думку, ***Степанов***, який був директором поліграфкомбінату, мав там власний інтерес.

Слідство стверджує, що чиновник у 2013-2016 роках закуповував матеріали для документів через свою закордонну "прокладку" за завищеними цінами. А іноземні фірми при цьому мали за кордоном патенти на захисні знаки українських паспортів.

Сам ***Степанов*** у розмові з УП усі звинувачення заперечує. Ексчиновник стверджує: посередника як свого дистриб'ютора давали самі ж виробники, а наступні керівники поліграфкомбінату продовжили співпрацювати з тими ж постачальниками.

ПРОТОКОЛ

наради під головуванням Прем'єр-міністра України про ситуацію щодо виготовлення продукції з використанням спеціальних елементів захисту та використання потужностей державного підприємства "Поліграфкомбінат "Україна"

м. Київ

21 жовтня 2021 р.

Нараду проводив Прем'єр-міністр України Шмигаль Д. А.

Присутні: Бондаренко Т. І., Єнін Є. В., Малюська Д. Л., Науменко Н. М. Новікова І. Ю., Рубан Н. І., Улютін Д. В., Мар'євич К. М., Дехтяренко С. С. Смольянінов Ю. С., Дмитренко І. Л., Куришко О. І., Кутецька В. М. Любинський М. Ю., Пригунов П. Я., Стефурак С. О., Фербей Є. М.

Заслухавши учасників наради, вирішили:

1. Державному підприємству "Поліграфкомбінат "Україна" у триденний строк подати Мінекономіки обґрунтовані розрахунки витрат на виробництво марок акцизного податку на тютюнові вироби та алкогольні напої.

Мінекономіки на основі проведеного аналізу зазначених розрахунків у тижневий строк внести Кабінетові Міністрів в установленому порядку пропозиції щодо доцільності зміни цін на марки акцизного податку.

2. Мінфіну за участю представників Мінекономіки, Мінцифри, ДПС, Секретаріату Кабінету Міністрів, державного підприємства "Поліграфкомбінат "Україна" утворити робочу групу щодо удосконалення адміністрування акцизного податку на тютюнові вироби та алкогольні напої, зокрема запровадження е-акцизу для алкогольних напоїв та тютюнових виробів з метою створення аналітичної ризик-орієнтованої інформаційної системи для моніторингу їх обігу, удосконалення дизайну марок акцизного податку та покращення їх захисту.

За результатами подати Кабінетові Міністрів у двотижневий строк дорожню карту із зазначенням заходів, відповідальних органів виконавчої влади та строків їх реалізації.

3. Мінекономіки, Мінфіну провести консультації з вироблення спільної позиції щодо доцільності об'єднання державного підприємства "Поліграфкомбінат "Україна" та державного підприємства "Київська офсетна фабрика". За результатами у двотижневий строк внести узгоджені пропозиції.

4. Мін'юсту разом з Мінекономіки та Мінфіном у тижневий строк подати в установленому порядку на розгляд Уряду проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 р. № 812" щодо визначення механізму *реалізації* через наявні державні підприємства виготовлення спеціальних бланків нотаріальних документів.

Мінекономіки під час виконання зазначеного доручення розробити формулу розрахунку вартості нотаріального бланку.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ
№ 48849/0/1-21 від 25.10.2021 09:35:31

"У 2021 році, коли я ще перебував на посаді міністра, почались рухи щодо зміни керівника поліграфкомбінату "Україна". У мене була розмова з Денисом

Шмигалем щодо неприпустимості повернення ЄДАПСу на поліграфкомбінат", – пригадує Степанов, запевняючи, що прем'єр обіцяв йому не вертати скандального виробника.

Але восени 2021 року ЄДАПС почав активно з'являтись у державних закупівлях. І двері йому відкрили рішення Кабміну, які підписував особисто прем'єр Денис Шмигаль.

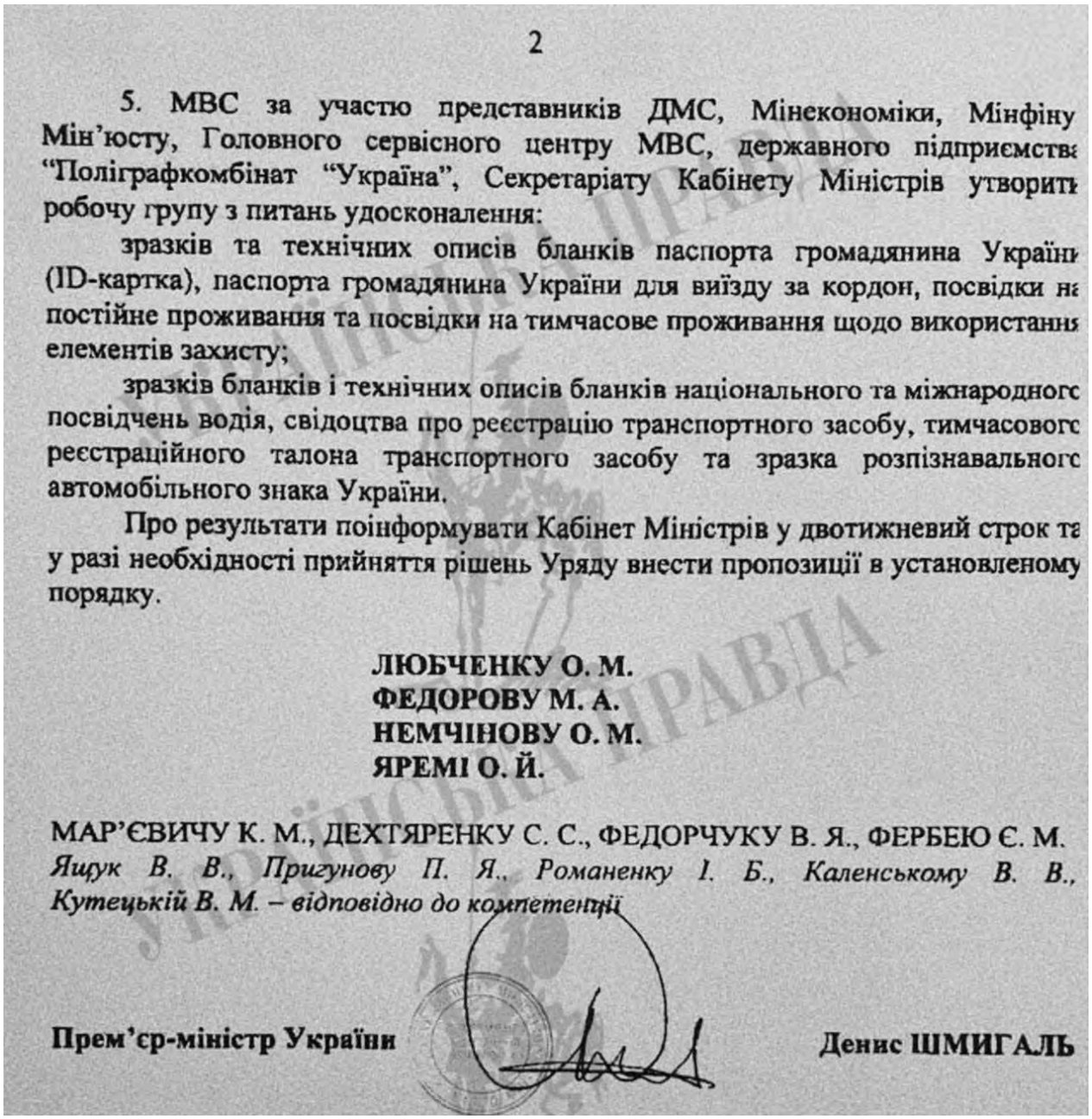

2

5. МВС за участю представників ДМС, Мінекономіки, Мінфіну Мін'юсту, Головного сервісного центру МВС, державного підприємства "Поліграфкомбінат "Україна", Секретаріату Кабінету Міністрів утворити робочу групу з питань удосконалення:

зразків та технічних описів бланків паспорта громадянина України (ID-картка), паспорта громадянина України для виїзду за кордон, посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання щодо використання елементів захисту;

зразків бланків і технічних описів бланків національного та міжнародного посвідчень водія, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, тимчасового реєстраційного талона транспортного засобу та зразка розпізнавального автомобільного знака України.

Про результати поінформувати Кабінет Міністрів у двотижневий строк та у разі необхідності прийняття рішень Уряду внести пропозиції в установленому порядку.

ЛЮБЧЕНКУ О. М.
ФЕДОРОВУ М. А.
НЕМЧІНОВУ О. М.
ЯРЕМІ О. Й.

МАР'ЄВИЧУ К. М., ДЕХТЯРЕНКУ С. С., ФЕДОРЧУКУ В. Я., ФЕРБЕЮ Є. М.
Яцук В. В., Пригунову П. Я., Романенку І. Б., Каленському В. В., Кутецькій В. М. – відповідно до компетенції

Прем'єр-міністр України **Денис ШМИГАЛЬ**

21 жовтня 2021 року уряд провів нараду. Тема – виготовлення захищених документів і використання потужностей поліграфкомбінату "Україна". Із власних джерел УП отримала протокол цієї наради.

Док (рис)

Серед присутніх, крім прем'єра, був лише один профільний міністр – очільник Мін'юсту Денис ***Малюська***. Також участь взяла голова Міграційної служби Наталія ***Науменко***.

Інші міністерства представляли заступники. Навіть Мінекономіки, якому підпорядковується поліграфкомбінат, що був центральним предметом обговорення.

Серед присутніх тоді значився радник прем'єра Сергій ***Стефурак***. Співрозмовники УП у Кабміні вказували на нього як на людину, яка лобіювала ЄДАПС в уряді.

На порядку денному Кабміну було кілька основних питань.

> Уряд хотів 1) — удосконалити паспорти, 2) — нотаріальні бланки, 3) — документи для водіїв – посвідчення і техпаспорти, а також 4) — акцизні марки.

Усі 4 "удосконалення" зрештою призвели до нової монополії.

> Із першими трьома пунктами держава розібралась швидко – на їхній ринок ЄДАПС зайшов уже протягом кількох місяців.
>
> І лише нововведення на акциз затягнулись аж до 2023-го.

Жовтнева нарада була "установчою". На ній прем'єр породжавав доручення: створити робочу групу, напрацювати проєкти рішень тощо.

Однак **далі була ухвалена низка конкретних рішень, які так чи інакше грали на руку монополії.**

"Українська правда" зверталася по коментар до пресслужби Дениса ***Шмигаля***, а також очільниці профільного Міністерства економіки Юлії ***Свириденко***.

Кабмін надіслав свою позицію з відповіддю на технічні питання, однак залишив без уваги політичні.

> Такі як про роль Сергія ***Стефурака*** та Давида ***Арахамії***, ініціаторів наради в 2021 році, та зв'язок постачальника з колишнім ЄДАПС.

Уряд і поліграфкомбінат у відповіді стверджують, що технології, матеріали і постачальників змінили за ініціативи Національного антикорбюро. А самі нововведення дозволили суттєво збільшити прибутки держбюджету.

У листопаді 2021 НАБУ надіслало на комбінат лист про те, що вимоги до паспортів треба змінити, щоб позбутись монополії компаній, нібито пов'язаних зі ***Степановим***.

> 1) — Про можливий зв'язок чиновника з постачальниками ЗМІ писали за роки до цього.
>
> 2) — Правоохоронці розслідували схеми на паспортах щонайменше з 2019 року. Але влада це "помітила" лише тоді, коли почав повертатись ЄДАПС.

Уряд дійсно відредагував опис паспортів – у переддень повномасштабної війни, 23 лютого 2022 року.

НАБУ не стало коментувати "Українській правді" це питання, зокрема вказувати, які саме нововведення воно ініціювало.

А також не захотіло повідомляти, **чи розслідує нинішні події на поліграфкомбінаті.**

2. Законна монополія: нотаріальні бланки

Посвідчення договорів, довіреностей, заповітів, видача права на спадщину тощо – усе це українські нотаріуси оформляють за допомогою спеціальних нотаріальних бланків. Держава їх виробляє, а потім продає нотаріусам.

До 2022 року це виробництво відбувалось на конкурсній основі, щонайменше формально. Підконтрольне Мін'юсту держпідприємство щорічно проводило тендер, за умовами якого і замовляло бланки.

З появою ЄДАПСу на горизонті правила змінились.

> Третього листопада 2021 року Кабмін затвердив вочевидь монополістську норму про те, що виготовляти бланки має "підприємство, яке належить до сфери управління Мінекономіки".

Таке підприємство в державі лише одне – поліграфкомбінат ***"Україна"***, **куди на той момент уже прийшов менеджмент ЄДАПСу**.

> 1) — І, очікувано, це підприємство без конкурсу стало замовляти сировину для бланків саме у компанії свого колишнього консорціуму.
>
> 2) — Нова норма викидає "з гри", наприклад, Київську офсетну фабрику, яка також належить державі, але значиться за Мінфіном.

Така зухвалість уже навіть привернула увагу Антимонопольного комітету. Він заявив, що нововведення не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції.

Проте рішення уряду ***Шмигаля*** так і не змінили.

За даними джерел УП у Кабміні,

> — у вимоги до бланків хотіли "протягнути" ще один пункт – додатковий елемент захисту зі спектральною міткою.

Саме таку свою технологію піарить у мережі ЄДАПС. Це елемент, який потрібно просвічувати спеціальним сканером, щоб перевірити автентичність.

Це нововведення не пропустило міністерство Дениса ***Малюськи***.

Держава запевняла, що ціну вже єдапсівських бланків "вдалося залишити без змін".

1) — Але згодом її підіймали вже двічі. Спершу на 3%, а потім аж на 54,5%.

2) — Так менше ніж за рік ціна бланка зросла з 15,96 до 25,5 гривень.

"Українська правда" запитала у нотаріусів думку про нові бланки. Вони відповіли, що поки не відчули на собі жодних змін, позаяк зазвичай замовляють бланки великими партіями наперед.

3. Почати з нуля: водійські посвідчення та техпаспорти

23 лютого 2022 року уряд вирішив, що настав час удосконалити документи водіїв.

1) — На той момент ЄДАПС уже постачав матеріали для посвідчень і техпаспортів.

2) — Але на цьому там не зупинились.

У переддень великої війни Кабмін вніс, на перший погляд, незначні зміни у вимоги до цих документів. Вони передбачають, що посвідчення і техпаспорт потрібно ламінувати з обох боків "захисним прозорим рефлективним ахроматичним покриттям та плівкою підвищеної міцності".

Це дослівна цитата з вимог, які діяли в країні за часів Януковича, коли ЄДАПС контролював усю галузь.

Зміни пояснювали тим, що, мовляв, старі бланки були не дуже якісними і з часом стирались.

Але щоб виробляти нові, недостатньо було просто змінити технологію. Монополіст змусив усю країну переходити на нове обладнання. Його обладнання. Якщо точніше, на принтери, які в Україну завозить лише він.

Заради справедливості: попередні принтери так само постачались ексклюзивно. Це була техніка японської фірми ***"Toppan"***. Її постачальників в Україні ЗМІ ***пов'язували з Максимом Степановим***.

У Кабміні переконують, що "Toppan" постачали фігуранти справи НАБУ. А саме обладнання можна купити в мережі, що полегшує життя підпільним виробникам документів.

— Та місцева влада і сервісні центри по всій країні ще кілька років тому одне за одним купували принтери "Toppan" за ціною приблизно в 200 тисяч гривень.

— Тепер із Києва їм сказали: обладнання – застаріле, час запасатись новим, єдапсівським ***Swiftpro K60***.

Багатьом регіонам їх уже почали видавати безкоштовно. Це класичний прийом як ЄДАПСу, так і інших виробників. **Поставивши безкоштовне обладнання, компанії гарантовано отримують роки прибутків на матеріалах і сервісному обслуговуванні.**

Наразі по всій країні безкоштовно поставили вже 750 принтерів. За твердженням Кабміну, до кінця 2023-го планують поставити ще 277.

У таких рішеннях про безоплатну передачу йдеться, що вартість одного принтера Swiftpro K60 становить приблизно 123,75 тисячі гривень.

Однак ті, кому обладнання не видали, уже почали виставляти тендери. І на таких закупівлях, наперед позбавлених шансів на конкуренцію, монополіст збирається постачати техніку за від 530 до 600 тисяч гривень за комплект, в який крім принтера входить ще станція для знімання даних.

4. Як за часів Януковича: акцизні марки

Останній пункт єдапсівських бажань зі списку 2021 року, який тривалий час залишався нереалізованим, це акцизні марки.

А саме – повернення голограми на них.

Влада відмовилась від цієї технології ще в 2015 році.

Мотивація була проста:

— голограма вартує чимало, суттєво збільшує ціну марки, а при цьому не має вирішальної ролі у боротьбі з нелегальним товаром.

Виробники тютюнових виробів пояснюють:

— більшість контрафакту, понад 60%, продають без акцизних марок у принципі.

— А отже, цю проблему вирішить ніяк не посилення захисту, а покращення контролю, тобто якісна робота правоохоронців.

"Якщо голограма і допоможе, то лише для 10-15% тих акцизних марок, які все-таки підробляються", – пояснює співрозмовник УП у тютюновому бізнесі.

Влітку 2023 Асоціація виробників тютюнових виробів навіть виступила з публічною заявою, закликавши Шмигаля не допустити повернення голограми.

Та в ЄДАПСу, а точніше його нащадка "Industrial Innovation Group", уже були свої плани.

1) — Голограми – один із головних його профілів.

2) — Ще в 2019, коли компанія почала активно рекламувати себе в українських медіа, вона просувала саме голограму на акциз.

Держава хотіла ввести її ще два роки тому, коли ЄДАПС почав повертати свою монополію.

— У розпорядженні УП є проєкти відповідних змін, які державний поліграфкомбінат готував ще в листопаді 2021-го.

19 червня 2023 року уряд *Шмигаля* втілив цю мрію монополіста.

— У вимоги до акцизної марки вписали голограму зі вже згаданою вище спектральною міткою, тобто технологією, якою пишається ЄДАПС.

Цікаво, що **колишній консорціум має в Україні кілька патентів на голограми. Вони зареєстровані ще в 2014-му**.

Однак саме в червні 2023-го в них раптом уперше внесли зміни – скоротили перелік винахідників, зокрема прибравши й "токсичне" ім'я Юрія ***Сидоренка***. Власником патентів залишився захований в офшорах бізнес.

Уже 4 липня державний поліграфкомбінат закупив голограми в компанії "Поллі-Сервіс", що наразі уособлює ЄДАПС в Україні. Вартість купівлі – 140,5 мільйона гривень.

1) — Скільки саме голограм обійдуться в таку ціну – невідомо. Адже тендери поліграфкомбінату за останні роки стали максимально непрозорими.

2) — Та очевидно, що голограма не дістанеться державі безкоштовно, а значить, підвищить і вартість акцизу. А це, своєю чергою, ляже на плечі споживачів алкоголю й тютюну.

У пропозиціях, які готували в 2021 році, ціну марки мали підняти на 40% для алкоголю (з 19 до 27 копійок) і на 58% для тютюну (з 9 до 14 копійок).

Водночас, повертаючи голограму в 2023-му році, Кабмін залишив ціну марки незмінною. І навіть закцентував на цьому увагу. Як це можливо?

По-перше, за два місяці до цього, у квітні, уряд окремим рішенням таки підвищив вартість акцизу одразу на 80%. Це сталося вперше з 2014 року. Таке рішення пояснили нібито збільшенням витрат на виробництво, зберігання та реалізацію марок.

Тоді виробники підакцизних товарів не заперечили проти здорожчання, оскільки вважали його обґрунтованим.

"В Україні була одна з найнижчих вартостей акцизних марок у Європі", – уточнює співрозмовник УП у тютюновому бізнесі.

По-друге, між виробниками ходять чутки, що **ціна на марку з голограмою все ж зросте, але пізніше**, восени, коли новий виріб уже твердо закріпиться на своїх позиціях на ринку.

Той факт, що нові правила не випадково стали вигідними саме ЄДАПСу, підтверджує й ще одна непублічна історія.

> Кілька співрозмовників УП на ринку друку документів і в уряді розповідають, що незадовго до повернення "легендарного" виробника в Кабміні лобіювали його меншого конкурента. Той теж хотів постачати голограми для нотаріальних бланків і акцизних марок.

Однак цей проєкт зрештою обірвався без сліду, коли на ринок повернувся справжній титан лобізму.

5. Чому перероджений ЄДАПС – небезпечний?

У 2021 році ЄДАПС привів на держполіграфкомбінат "Україна" свій менеджмент. Це не лише директор.

За словами джерел УП на комбінаті, люди з колишнього консорціуму посіли місця керівників відділу, помічників директора, взяли "під опіку" бухгалтерію тощо.

Нове керівництво влаштувало "чистки" серед співробітників. Вони звільняли працівників, оголошували їм догани і позбавляли премій, ініціювали кримінальні справи. Деякі з них навіть ішли судитись з комбінатом.

Рішення по закупівлях і постачальниках ухвалює керівництво, без справжніх нарад із підлеглими. Самі закупівлі публікують на Prozorro, однак таким чином, що сторонній спостерігач не завжди зможе зрозуміти, що саме і в якій кількості придбав державний комбінат.

Бо предмет закупівлі підписують, наприклад, "матеріал для бланків документів" і зазначають кількість у тоннах/аркушах/погонних метрах. Самі договори поставок не публікуються.

Часто нові поставки поліграфкомбінат фіксує не окремим тендером, а змінами до попередніх договорів. Або змінює старі домовленості, наприклад, по строкам поставки.

Раніше УП надсилала запити на поліграфкомбінат, але там відмовлялися надавати договори та повідомляти їхні деталі.

При цьому черги на паспорти, які з'явилися наприкінці 2021 року, могли бути пов'язані саме з монополією.

"Ми зараз не використовуємо всі потужності, – розповідали УП співрозмовники на комбінаті у перші місяці повернення ЄДАПС. – Працюємо "з коліс", без запасів матеріалів".

Уряд же ухвалює рішення, мотивацію яких іноді простіше пояснити інтересами приватного монополіста, ніж держави.

1) — Наприклад, уже під час великої війни Кабмін дещо спростив отримання паспортів. І, серед іншого, дозволив видавати документи без внесення в них електронного підпису.

2) — Джерела УП як на комбінаті, так і серед виробників документів, запевняють: внесення підпису не ускладнює і не затягує видачу паспорта. Вони пояснюють такий крок влади тим, що програмне забезпечення ЄДАПСу на той момент просто ще не було дороблене і не всі функції виконувало.

"Через пів року Україна буде кишіти підробленими паспортами", – говорили "Українській правді" в 2022-му році бізнес-опоненти ЄДАПСу.

Тоді такі прогнози видавались радше проявом образи та конкуренції. Але в 2023-му у звітах правоохоронців раз за разом і справді почали з'являтись викриті підпільні "фабрики" документів. Лише протягом червня-липня Національна поліція та СБУ знайшли 3 таких "виробництва".

У поліції розповідають: вилучені у зловмисників документи хоч у дечому і відрізнялись від справжніх, але зовні були дуже схожі на оригінальні. Наразі правоохоронці вивчають, чи могли до цих схем бути причетні державні службовці, зокрема передавати злочинцям оригінальні матеріали.

У Нацполіції справді помічають нову тенденцію – збільшення кількості підроблених документів. Це пов'язують з повномасштабним вторгненням Росії.

Будь-яка штучна монополія несе небезпеку в довгій перспективі. Так і у випадку з ЄДАПСом, що прославився корумпованістю. "Industrial Innovation Group" презентує себе як нового гравця на ринку. Але чи так це насправді?

Скандально відомий Юрій Сидоренко, який неодноразово переховувався від правоохоронців різних країн і мав бізнес у Москві, офіційно вийшов зі структури компаній в 2017 році. Замість нього власниками стали двоє давніх менеджерів ЄДАПСу, низка офшорок і громадянин Арабських Еміратів, де "ожив" консорціум.

Але вже у 2018-му одна з компаній цієї імперії, патентуючи в ЄС свій черговий винахід, вказала особисто Сидоренка серед винахідників.

Крім того, у 2021-му в одній з митних декларацій "Industrial Innovation Group" на товар, відправлений до Женеви, отримувачем була вказана людина на ім'я "M Sidorenko". Це може бути дочка бізнесмена Марія.

Компанію "Поллі-Сервіс", яка постачає матеріали для всіх монополізованих сфер, суспільству представляють українським виробником.

Та бізнес-імперія, до якої входить цей нібито вітчизняний виробник критично важливих для України документів, уже після вторгнення в Крим і на Донбас, незадовго до повномасштабної війни, не цуралась вести бізнес з Росією. Останні угоди з компаніями з РФ, які збереглись у міжнародній базі імпорту-експорту ImportGenius, датовані груднем 2021-го року.

Серед непублічних власників ЄДАПСу, як встановили журналісти, міг бути проросійський політик Віктор Медведчук. А за часів Януковича консорціум зводив храм Російської православної церкви в Еміратах.

Монополізовані сфери вже стають кричуще непрозорими.

Можливо, роки по тому вони з'являться у фабулах нових кримінальних справ. Україна знову візьметься викорінювати те, чого одного разу вже позбулась. А влада – перекладати відповідальність на попередників. Як це робиться зараз, коли всі дії пояснюють боротьбою зі схемами ***Степанова***.

Так, ніби хтось заважав правоохоронцям і владі викоріняти такі схеми раніше. І ніби хтось заважає побачити теперішні.

***

№ 1.989

Велика паспортизація. Як "Україна" повертає скандальний ЄДАПС у виробництво біометричних паспортів

2022-02-09

СОНЯ ЛУКАШОВА

1) У кінці 2021 року на державні тендери з виробництва біометричних документів раптово увірвалась компанія з колишнього об’єднання ЄДАПС, що мало давні корупційні зв’язки. Фірма отримала замовлення на сотні мільйонів гривень.

2) Серед нових замовлень – півмільярда гривень від державного поліграфкомбінату "Україна", що виробляє паспорти. Незадовго до появи нового фаворита комбінат очолила пов’язана з ним людина.

3) Як з’ясувала УП, у цей же час від закупівель на ДП без пояснень усунули міжнародну компанію, яка роками постачала матеріали для паспортів. При цьому її український конкурент поставив продукцію дорожче і, ймовірно, застарілу.

4) Новому постачальнику вже переплатили близько 28 млн гривень. А ціна на паспорт для громадян виросла мінімум на 40 гривень. Крім того, повернення ЄДАПС може обійтись державі у десятки мільйонів гривень через компенсацію, якої тепер вимагає усунутий іноземний постачальник.

Ця історія почалася далекого 2007 року.

Тоді українцям розповідали про віяння 21 сторіччя – біометричний закордонний паспорт із вмонтованим чіпом. Виробляти його мало об'єднання приватних компаній, що монополізувало ринок документів.

Уявімо, що того ж 2007 в одному з куточків України народився її новий громадянин. Нехай його зватимуть Іваном. Так от на момент, коли в країні дійсно з'явились біометричні паспорти з тризубом, Іван уже ходив до школи.

Нові закордонні документи українцям почали видавати лише в 2015 році. Це було однією з вимог для безвізу з Євросоюзом. Монополіст уже давно пішов з ринку. Під пильним наглядом європейців паспорти виготовляло державне підприємство.

Кінець 2021 року. Вже більше 20 місяців світ живе в умовах пандемії. У час закритих кордонів потреба в закордонних паспортах впала. А за нею – і кількість виданої в Україні біометрики, яка в 2020 зменшилась у понад вдвічі, з 3,5 млн до 1,6 млн штук.

Однак тепер, після кількох хвиль коронавірусу і вакцинації, звикнувши до масок і тестів на кожному кроці, українці нарешті повертаються до подорожей.

Серед тих, хто прийде отримувати документи, буде і наш Іван, якому виповнилось 14 років. Українець оформить свій перший паспорт – ID-картку, а разом і біометрику. Уже 1 січня 2022 український закордонний паспорт обійдеться хлопцеві дорожче – державне підприємство підняло ціну на виготовлення документів.

Різниця може здатись незначною – лише 40 гривень. Та й підвищення відбувається чи не щороку.

Однак цьогоріч за змінами криється історія непрозорої боротьби за потоки державних коштів і брехні керівництва держпідприємства. А також конфлікт з міжнародними постачальниками, що може обійтись державі в мільйони євро.

Це справжня ціна додаткових 40 гривень, що підуть в кишеню, здавалось, давно забутого приватного монополіста з минулого. Ім'я йому ЄДАПС. У минулому проти власників компанії відкривали кримінальні справи, а про їхні корупційні зв'язки досі ходять легенди. Повернення ЄДАПС на початку 2022 уже встигли помітити нішеві ЗМІ.

"Українська правда" вперше розповідає непублічну частину цієї історії – про те, як держава відмовилась від давнього міжнародного партнера на користь сумнівного постачальника з дорожчою і, можливо, менш якісною продукцією.

2. Мікросхеми для "схематозу"

Щоб отримати ***безвіз*** з Євросоюзом, Київ розробив нові закордонні паспорти з чіпами, куди вносяться біометричні дані: відцифрований підпис, відбитки пальців, образ обличчя.

Завдяки ***захищеності даних і практичності*** цей вид документів наразі використовується не лише для подорожей за кордон. А й в ID-картці, посвідченні водія, дипломатичному та службовому паспортах тощо.

З 2014 року ці документи виробляє державне підприємство Поліграфічний комбінат "Україна". Для цього воно використовує продукцію приватних постачальників.

Весь ланцюг виглядає так:

1) міжнародні компанії виробляють чіпи, професійною мовою – безконтактні електронні носії (БЕН);

2) приватна поліграфічна компанія купує ці мікросхеми і створює основу для майбутнього документа – пластикову обкладинку зі вбудованою "флешкою";

3) інша, IT-компанія прописує спеціальну операційну систему для цих БЕНів, що працюватиме з ними, наче Windows з комп'ютером, буде забезпечувати запис і зчитування біометрики;

4) комбінат "Україна" виробляє із заготовок зразок документа;

5) державні органи, у випадку із закордонними паспортами – Міграційна служба – використовують ці бланки, вносять в них дані, перетворюючи зразки на фінальний продукт, професійною мовою – персоналізують документ.

Протягом останніх 8 років у державного поліграфкомбінату було кілька основних партнерів у цьому критично важливому виробництві. Серед них – міжнародна компанія Linxens із головним офісом у Франції і виробництвом у Таїланді. Вона працює на ринку більше 35 років. Для українських паспортів постачає обкладинки з чіпами. Точніше – постачала до недавніх пір.

У 2020-2021 світ зіткнувся з дефіцитом мікросхем, що використовуються у багатьох галузях: від персональної електроніки й автомобілів до, власне, біометричних документів. Однією з основних причин стала пандемія Covid-19: локдауни стимулювали попит на ноутбуки, побутову техніку і водночас стали причиною скорочення виробництв на фабриках.

На початку 2021, Linxens надіслала до поліграфкомбінату "Україна" листа, в якому попередила про проблеми на ринку. Їхня переписка є в розпорядженні УП.

"Ми спостерігаємо значне збільшення цін та термінів постачання чіпів ID-рівня. Згідно з останніми даними від NXP та Infineon (виробники чіпів – УП), стандартний час постачання їхніх продуктів досяг 26-28 тижнів+ після замовлення", – йдеться в листі французького постачальника, датованому 8 лютого 2021 року.

Компанія просить державне підприємство завчасно поділитись своїми планами на закупівлі, щоб забезпечити безперебійні поставки. У Linxens кажуть, що неодноразово звертались до комбінату з такими листами. І зрештою, їх почули.

"Тимчасово виконуючий обов'язки директора Поліграфкомбінату Сергій Курош вислав на компанію Linxens лист-замовлення з проханням, не відкладаючи, розпочинати виробництво обкладинок та з обіцянкою, що незабаром буде підписано контракт", – пригадує в розмові з УП представник європейської фірми.

Він – іноземець і не бажає відкритих конфліктів в Україні. Тому чоловік просить не називати своє ім'я, обмеживши сухим "представник компанії".

Лист-замовлення, про який він каже, з Києва відправили 9 липня 2021 року.

"Поліграфкомбінат "Україна" люб'язно просить вас прийняти наше замовлення на виготовлення та постачання палітурного матеріалу для виготовлення бланків документів", – пише т.в.о. директора комбінату Курош.

Він додає, що найближчим часом укладе з постачальником договір, за яким надішле передоплату. Іноземці приймають замовлення, відправляють підтвердження графіку і вартості поставок і просять підписати контракт до 11 серпня 2021 року.

MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND TRADE OF UKRAINE

STATE ENTERPRISE "POLYGRAPH COMBINE "UKRAINA" FOR SECURITIES' PRODUCTION"

38-44 Dehtiarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine, Tel.: + 38 (044) 481 03 08, Fax: + 38 (044) 483 18 00
Email: general@pk-ukraina.gov.ua

09.07.2021 No. 45/2414

Your ref. No. _____ dd. _____

Linxens (Thailand) Co., Ltd.
Fax: +66 353 140 29

Dear Sirs,

Polygraph Combine "Ukraina" kindly asks you to place our order for manufacturing and delivery of the binding material for production of document blank forms (covers for passport blank forms in which a contactless electronic carrier: chip with an antenna), in sheets, format 186x264 mm in the quantity of 750 000 sheets to be delivered:

150 000 sheets – till 01.10.2021;
150 000 sheets – till 01.11.2021;
300 000 sheets – till 01.12.2021;
150 000 sheets – till 01.01.2022.

Advance payment for the aforementioned material will be effected in accordance with the terms of the contract that we're planning to sign in the nearest possible time.

Sincerely yours,

Temporary Acting Director **Sergii KUROSH**

Vorobei: +38 044 481 02 06

У Linxens кажуть, що попри бюрократичну незавершеність, одразу взялись готувати поставки: закупили матеріали і виробили частину обкладинок.

Причиною такої довіри була багаторічна співпраця. У листах приватна компанія послужливо називає комбінат "Україна" своїм ключовим клієнтом і обіцяє захищати його інтереси.

На початку серпня, за твердженням європейців, вони отримали фінальний договір, затвердили і відправили назад. Однак у Києві його вже не підписали.

За ці кілька днів, поки компанія узгоджувала папери, на українському поліграфкомбінаті змінилось керівництво. І воно проігнорувало домовленості.

Працівники Linxens написали ще кілька листів на комбінат: далі пропонували свої послуги, звертали увагу на відсутність відповідей і просили про особисту зустріч з керівництвом держкомпанії.

З Києва або не відповідали взагалі, або казали, що через пандемію стратегічне підприємство не проводить зустрічей. Один раз запропонували закупівлю на менші об’єми, але і цю ініціативу залишили без продовження.

LINXENS TECHNOLOGY Ltd.

142 Moo 1 Hi-Tech Industrial Estate
Tambon Ban Laean, Amphor Bang-Pa-In
Phra Nakorn Si Ayutthaya 13160
Thailand
Phone +66 353 140 20
Fax +66 353 140 29
Web www.linxens.com

LINXENS TECHNOLOGY Ltd. - 142 Moo 1 Hi-Tech Industrial Estate - Thailand

Ayutthaya, 27 September 2021

State Enterprise "Polygraph Combine "Ukraina"
for securities' production"
To attn.: Director, Mrs. T. Bondarenko

Dear Mrs. Tetiana Bondarenko,

Thank you very much for your request for quotation, dated 24.09.2021, No. 15/3404. We appreciate the cooperation and trust, and strive to continue to provide the highest possible reliability, dignity and supply chain security available on the market.

Unfortunately, lately we are not sure if we can expect the same from you. The communication from State Enterprise "Polygraph Combine "Ukraina" for securities' production" is surprisingly fragmented and scarce now, we miss replies to quite a few official letters, witch in our situation is rather worrisome. As you are well aware and we have communicated extensively, we have received a guaranty letter from State Enterprise "Polygraph Combine "Ukraina" for securities' production" to purchase from Linxens Thailand 750'000 eCover sheets (two-ups, equaling to 1'500'000 eCovers totally) dated 09.07.2021, with No. 45/2414, and still to this date we don't have the order. We have gone to an extreme length relying on your signed letter and have ordered some most critical materials. This I believe proves our loyalty to your interests, though it seems, you have second thoughts and decreasing the volume with each request is what you find appropriate in this situation.

With this letter, I would like to strongly encourage you to follow the above-mentioned guaranty letter obligations for such an important material. We would be ready to support you with first deliveries in November 2021 already if the decisions are prompt on your side.

My proposition for the meeting, extended few days ago, stands valid and I look forward to meeting you in person and discussing this situation very much.

Please let me know if you have any questions or remarks, I would be honored to provide you with required support.

Лінксенс: "Ми зробили все можливе, покладаючись на ваш підписаний лист, і замовили деякі найважливіші матеріали. Це… доводить нашу вірність вашим інтересам, хоча, схоже, ви передумали".

У середині жовтня 2021 року, приблизно в ті самі дні, коли іноземці, за графіком, мали розпочати поставки в Україну, вони востаннє пропонують співпрацю. Але все дарма.

У цей період на порозі поліграфкомбінату "Україна" з'явився той, хто займе місце міжнародної компанії. А менше ніж за місяць він отримає багатомільйонне замовлення на ту ж продукцію, яку так і не купили в Linxens.

Він продасть обкладинки дорожче і поставить їх пізніше. Але конкурувати з ним іноземці не зможуть. Та й про його появу дізнаються лише згодом. Як і про те, що дорогу їм перейшла легенда українського "схематозу".

3. Новий старий постачальник

Новим продавцем обкладинок стала українська компанія "Поллі-Сервіс". Це зовсім не безособова "прокладка". Навпаки – доволі зрозумілий гравець на ринку. "Поллі-Сервіс" виготовляє пластикові картки і документи вже більше 15 років.

Наразі вона належить до групи Industrial Innovation Group, формальні власники якої – маловідомі українці Ірина Обіденко і Микола Войтович, громадянин Об'єднаних Арабських Еміратів Матар Таріям і декілька офшорів. Раніше ця компанія входила до значно більш відомої групи – ЄДАПС, Єдиної державної автоматизованої паспортної системи.

Протягом тривалого часу цей консорціум був монополістом з виготовлення документів і голографічних захисних елементів. Він зайняв нішу в 2004, після Помаранчевої революції на якийсь час був усунутий, а потім знову повернувся і утримував положення фаворита до 2013 року.

Лобістом групи компаній виступав колишній народний депутат від Партії Регіонів, згодом – заступник глави Міграційної служби, Василь Грицак.

Керував ЄДАПСом бізнесмен Юрій Сидоренко. У 2006 році правоохоронці казали про його корупційні зв'язки і про те, що чоловік переховується за кордоном. Те саме згадували і в 2014. Однак засуджений він так і не був.

Водночас, отримав офіційні звинувачення у США. Слідство стверджувало, що Сидоренко разом із племінником у 2005-2010 роках платив хабарі посадовцю зі структури ООН Мауріцио Сициліано. Суд у Штатах зрештою вирішив, що ця справа йому непідсудна.

У 2013 році "Сім'я" Януковича, підминаючи всі потоки державних коштів під себе, посунула ЄДАПС. І після Революції гідності всі документи став виробляти державний поліграфкомбінат. Бізнес Сидоренка не те щоб заліг на дно, але провідних позицій не займав.

У 2015-2017 роках фірми колишнього консорціуму об'єднались під новою назвою Industrial Innovation Group. Офіційно Сидоренко вийшов з компанії, що прибрала до рук його заводи, патенти і навіть людей. У складі цієї групи залишились менеджери ЄДАПСу. Співрозмовники "Економічної правди" говорили, що бізнесмен продовжував співпрацювати з об'єднанням.

Постачальник обкладинок "Поллі-Сервіс" також увійшов у нову групу. І в 2021 році дохід цієї компанії на тендерах раптом сягнув небачених розмірів.

За час існування системи публічних закупівель Prozorro піковим періодом для цієї компанії був 2018 рік. Тоді, за даними системи YouControl, "Поллі-Сервіс" отримав замовлень на 121,9 млн гривень за поставки пластикових карток і устаткування. Така сума сформувалась завдяки одному великому замовленню, а зазвичай річні держзакази компанії не перевищували 12,7 млн гривень.

Та вже у 2021 фірма отримує від держави 515,2 мільйона. Це не лише більше за вартість усіх її держтендерів протягом останніх 5 років, а й майже уп'ятеро перевищує весь її дохід у 2020.

Серед клієнтів – далеко не лише комбінат "Україна". Компанія з колишнього ЄДАПСу постачає службові посвідчення для Офісу генпрокурора і його регіональних підлеглих, Національного антикорупційного бюро і Держприкордонслужби, перепустки для податківців, обладнання для карток "Приватбанку". У списку останніх покупців є філія Адміністрації морських портів, відомчий готель "Укргазвидобування" та навіть комунальний магазин Київради.

Але основне джерело доходу – поліграфкомбінат, який вже віддав "Поллі-Сервісу" замовлень на 503,6 мільйона. Усі вони не проходили через публічний конкурс. Як стратегічне підприємство зі специфічною продукцією "Україна" має право обирати постачальників на переговорній процедурі. Але внаслідок цього у відкритому доступі не публікуються навіть копії договорів – лише короткий звіт, що закупівля відбулась.

Що ж змусило державу непублічно змінити партнера? Ані державний поліграфкомбінат, ані приватна фірма за тиждень не змогли відповісти на запитання, надіслані "Українською правдою". Але раніше, менш публічно, вони вже озвучували свої аргументи.

В кінці грудня 2021 року "Поллі-Сервіс" опублікував на своєму сайті пресреліз. Чи то діючи на випередження, чи помітивши перші матеріали в

ЗМІ, фірма заявила, що "офшорні посередники" розпочали проти неї "брудну кампанію".

"Державне підприємство "Поліграфічний комбінат "Україна" 23 жовтня 2021 року затвердило Політику, яка базується на національних пріоритетах… ", – каже новий постачальник. – "Компанія "Поллі-Сервіс" єдина з національних виробників надала вичерпний пакет документів, що підтверджують повну відповідність кваліфікаційним вимогам".

Поліграфкомбінат також встиг пояснити свої дії – 17 січня у листуванні з міжнародним постачальником Linxens.

"У світлі світової кризи та глобального дефіциту на ринку напівпровідників… Поліграфкомбінат "Україна" був змушений шукати нові рішення, які б дозволили максимально зберегти закупівельну вартість витратних матеріалів… та мінімізувати супутні витрати", – йдеться у листі.

Далі державний комбінат уточнює: "Інтелектуальна власність приватних компаній на програмний продукт призводить до зниження рентабельності, що є неприйнятним для державного підприємства".

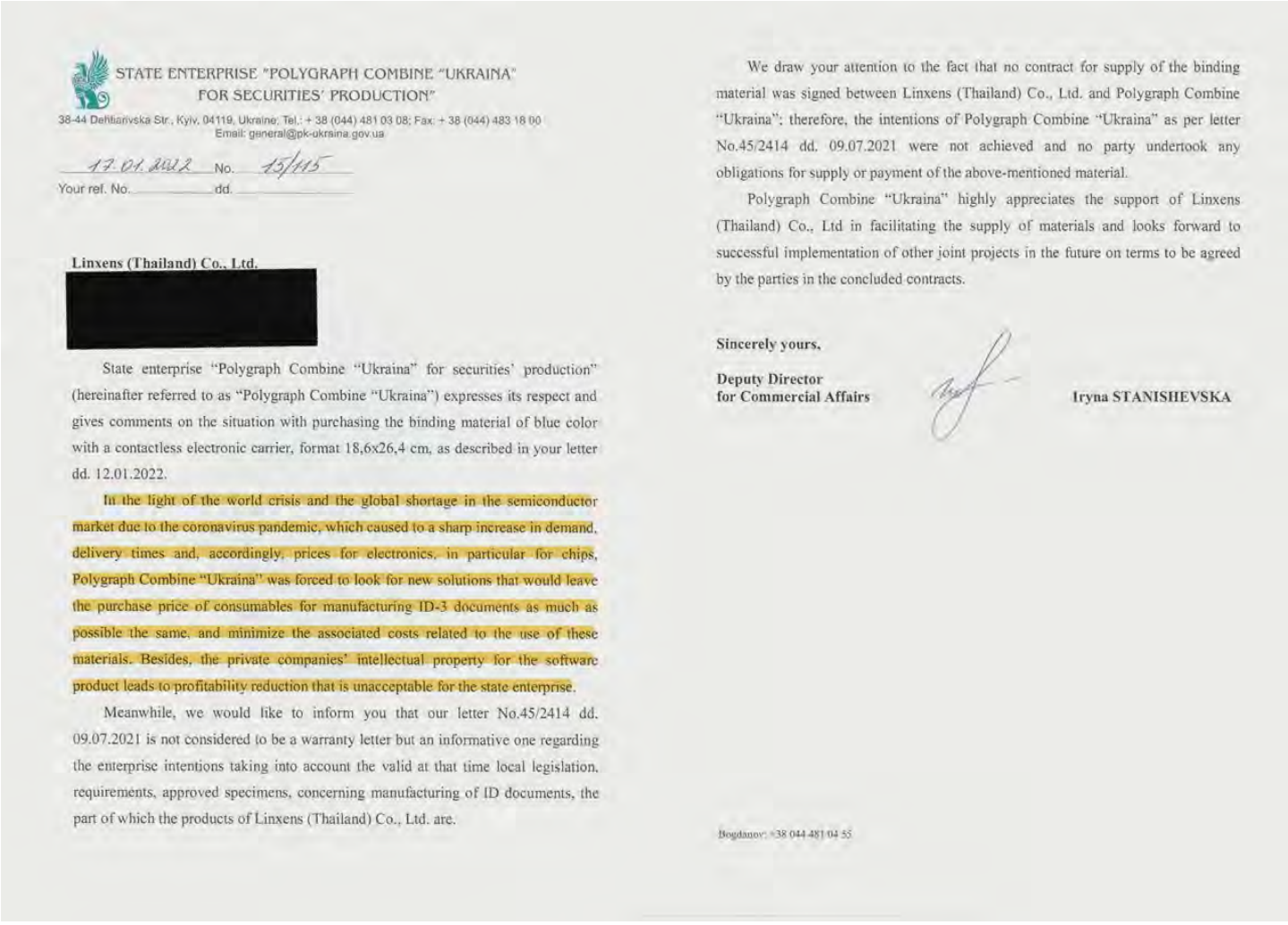

STATE ENTERPRISE "POLYGRAPH COMBINE "UKRAINA"
FOR SECURITIES' PRODUCTION"
38-44 Dehtiarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine; Tel.: + 38 (044) 481 03 08; Fax: + 38 (044) 483 18 00
Email: general@pk-ukraina.gov.ua

17.01.2022 No. 15/115
Your ref. No. dd.

Linxens (Thailand) Co., Ltd.
[redacted]

State enterprise "Polygraph Combine "Ukraina" for securities' production" (hereinafter referred to as "Polygraph Combine "Ukraina") expresses its respect and gives comments on the situation with purchasing the binding material of blue color with a contactless electronic carrier, format 18,6x26,4 cm, as described in your letter dd. 12.01.2022.

In the light of the world crisis and the global shortage in the semiconductor market due to the coronavirus pandemic, which caused to a sharp increase in demand, delivery times and, accordingly, prices for electronics, in particular for chips, Polygraph Combine "Ukraina" was forced to look for new solutions that would leave the purchase price of consumables for manufacturing ID-3 documents as much as possible the same, and minimize the associated costs related to the use of these materials. Besides, the private companies' intellectual property for the software product leads to profitability reduction that is unacceptable for the state enterprise.

Meanwhile, we would like to inform you that our letter No.45/2414 dd. 09.07.2021 is not considered to be a warranty letter but an informative one regarding the enterprise intentions taking into account the valid at that time local legislation, requirements, approved specimens, concerning manufacturing of ID documents, the part of which the products of Linxens (Thailand) Co., Ltd. are.

We draw your attention to the fact that no contract for supply of the binding material was signed between Linxens (Thailand) Co., Ltd. and Polygraph Combine "Ukraina"; therefore, the intentions of Polygraph Combine "Ukraina" as per letter No.45/2414 dd. 09.07.2021 were not achieved and no party undertook any obligations for supply or payment of the above-mentioned material.

Polygraph Combine "Ukraina" highly appreciates the support of Linxens (Thailand) Co., Ltd in facilitating the supply of materials and looks forward to successful implementation of other joint projects in the future on terms to be agreed by the parties in the concluded contracts.

Sincerely yours,

Deputy Director
for Commercial Affairs — Iryna STANISHEVSKA

Bogdanov: +38 044 481 04 55

Отже, серед аргументів: протекціонізм, криза і потреба знизити ціну на продукцію. На кого натякають словами про "офшорних посередників, яких

відсторонили від монополії" та в поясненнях про "інтелектуальну власність на продукт", можна здогадатись.

Без замовлень може залишитись не лише згадана вище Linxens. Протягом останніх років комбінат "Україна" купляв продукцію в дюжини інших іноземних фірм з Франції, Німеччини, Тайланду, Швейцарії, Естонії та ОАЕ.

А український виробник операційної системи для біометрики – компанія "Уніт" – дійсно уходить корінням в офшори. Журналісти-розслідувачі пов’язували її з міністром-втікачем часів Януковича Едуардом Ставицьким.

При цьому чимала кількість патентів, що стосуються вироблення і оформлення паспортів, належать колишньому ЄДАПСу. Компанія з його орбіти ще до Революції гідності розробила низку спеціалізованих комп’ютерних програм.

І тепер, з приходом нового виробника обкладинок, цій же компанії під назвою "ОТІ" замовили модернізувати систему для запису даних в паспорти.

Різку зміну постачальника навряд можна назвати захистом національних інтересів. З кількох причин.

- **Ціна**

"Поллі-Сервіс" продав обкладинки не дешевше, ніж планували французи. Навіть дорожче.

У компанії Linxens не захотіли оприлюднювати ціну, яку вони пообіцяли Україні. За даними джерел "Української правди", іноземці у 2021 році теж підняли вартість. Але навіть із цим зростанням, їхній продукт був дешевшим.

Ціна від Linxens у мала становити 4,09 євро за обкладинку. Ціна українського постачальника – 146-147 гривень, тобто близько 4,6 євро за нинішнім курсом. Таким чином різниця сягає 0,5 євро за екземпляр.

В тих об’ємах обкладинок, які комбінат вже закупив, а це 1,8 мільйона штук, набігає близько 28,8 млн гривень переплати.

- **Терміновість**

Виправдовуючись перед іноземцями, "Україна" згадувала коронакризу, яка затягує поставки чіпів. Українська компанія пришвидшити процес не могла. І не лише тому, що теж використовує іноземну продукцію.

За попередніми домовленостями з Linxens, компанія мала почати поставки вже 15 жовтня 2021 року. Лише на п'ятнадцять днів пізніше, ніж від початку просив поліграфкомбінат.

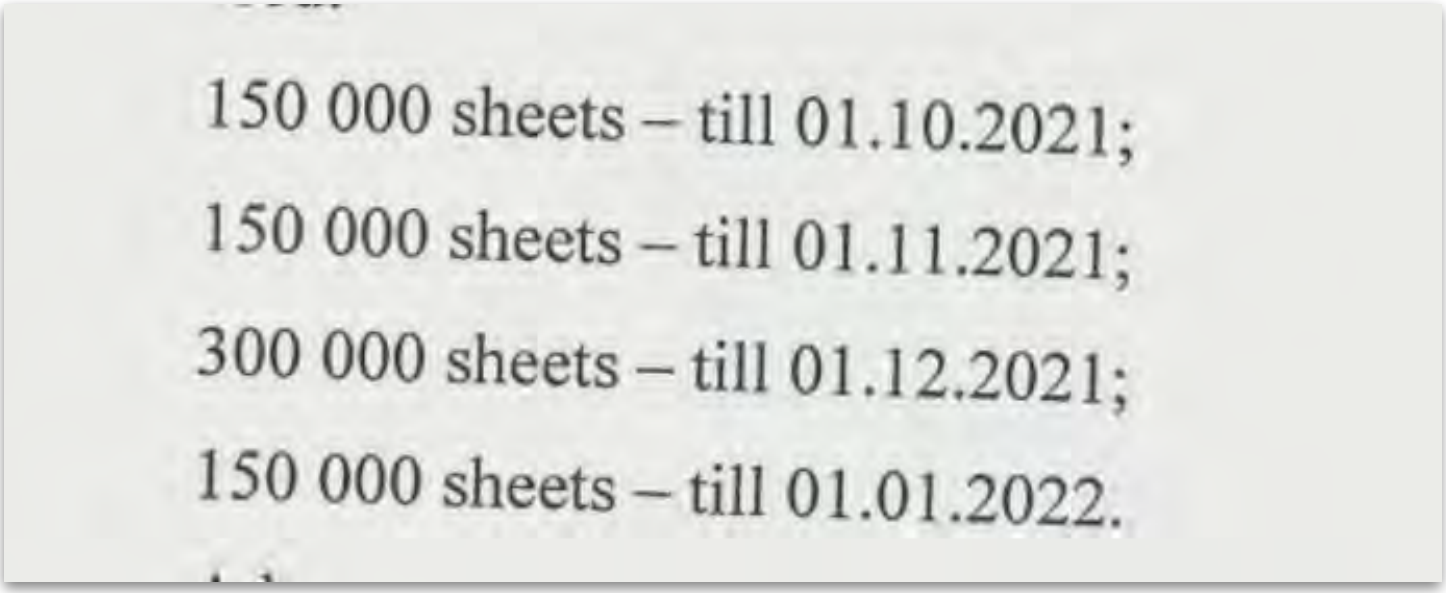

Графік поставок, запитаний Поліграфкомбінатом "Україна"

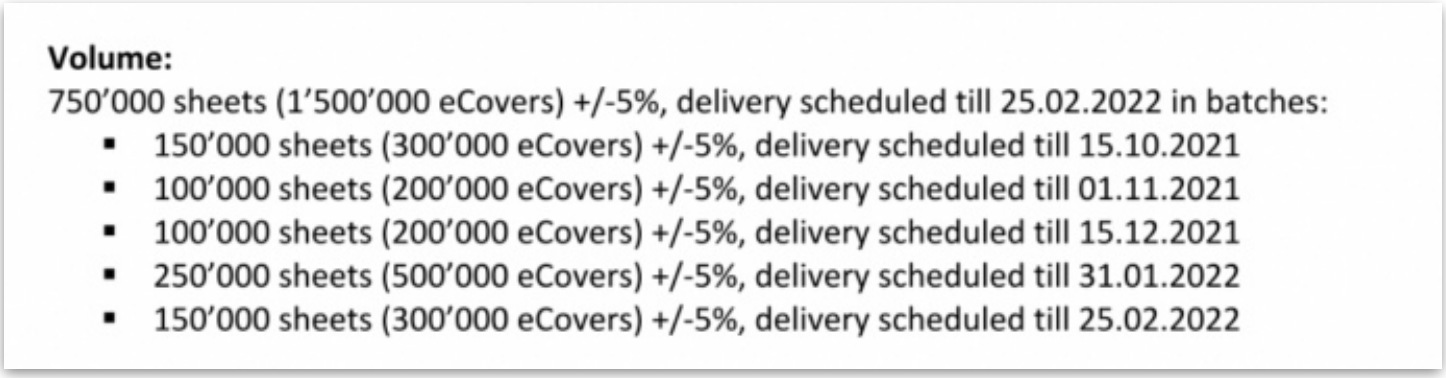

Графік, який затвердила компанія Linxens

При цьому перший контракт з вихідцями із ЄДАПС був підписаний 11 листопада – майже на місяць пізніше.

- **Якість**

Копії договорів з новим виробником обкладинок не опубліковані, технічні деталі продукції ніхто не висвітлював публічно. Спроба провести все "по-тихому" суттєво відрізняє нинішню ситуацію від 2015 року, коли впроваджувались біометричні паспорти.

Тоді чиновники звітували перед суспільством, що зразок українського документа пройшов різноманітні перевірки, в тому числі, європейськими експертами з якості захисту інформації. МЗС вихвалялося, що отримало позитивні відгуки про захищеність, дизайн, якість і функціональність паспортів.

А на поліграфкомбінаті навіть розповідали, який саме чіп буде вмонтований в обкладинку. Йшлося про "флешку" німецького виробника Infineon.

Зараз же цей чіп могли замінити на інший. У своїх листах у Київ компанія Linxens пише, що їхній конкурент "Поллі-Сервіс" використовує інший носій –

нідерландський NXP. Саме по собі це не є проблемою, оскільки обидва виробники є сертифікованими і відомими на ринку.

Однак за даними Linxens і джерел УП, наближених до комбінату, йдеться про конкретний чіп – P60. Він є дещо застарілим.

У розпорядженні УП є лист від NXP, який поліграфкомбінат "Україна" отримав ще в 2019 році. Вже тоді виробник рекомендував клієнтам використовувати їхню новішу розробку – P71. Компанія попереджала: не може гарантувати, що у старого чіпа збережеться міжнародна сертифікація, яка є одним із необхідних елементів для паспортів.

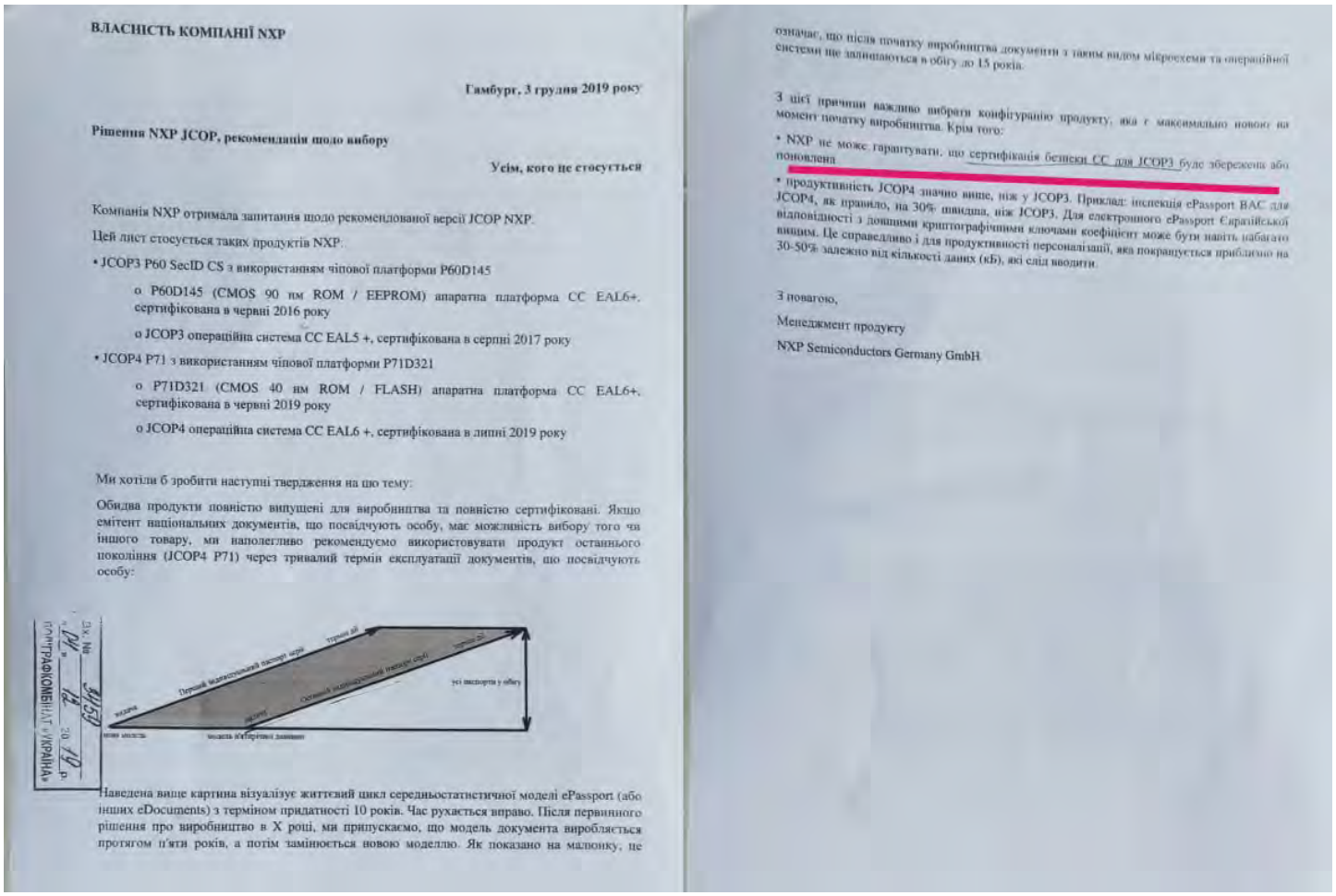

ВЛАСНІСТЬ КОМПАНІЇ NXP

Гамбург, 3 грудня 2019 року

Рішення NXP JCOP, рекомендація щодо вибору

Усім, кого це стосується

Компанія NXP отримала запитання щодо рекомендованої версії JCOP NXP.

Цей лист стосується таких продуктів NXP:

- JCOP3 P60 SecID CS з використанням чіпової платформи P60D145
  - o P60D145 (CMOS 90 нм ROM / EEPROM) апаратна платформа CC EAL6+, сертифікована в червні 2016 року
  - o JCOP3 операційна система CC EAL5 +, сертифікована в серпні 2017 року
- JCOP4 P71 з використанням чіпової платформи P71D321
  - o P71D321 (CMOS 40 нм ROM / FLASH) апаратна платформа CC EAL6+, сертифікована в червні 2019 року
  - o JCOP4 операційна система CC EAL6 +, сертифікована в липні 2019 року

Ми хотіли б зробити наступні твердження на цю тему:

Обидва продукти повністю випущені для виробництва та повністю сертифіковані. Якщо емітент національних документів, що посвідчують особу, має можливість вибору того чи іншого товару, ми наполегливо рекомендуємо використовувати продукт останнього покоління (JCOP4 P71) через тривалий термін експлуатації документів, що посвідчують особу:

Наведена вище картина візуалізує життєвий цикл середньостатистичної моделі ePassport (або інших eDocuments) з терміном придатності 10 років. Час рухається вправо. Після первинного рішення про виробництво в X році, ми припускаємо, що модель документа виробляється протягом п'яти років, а потім замінюється новою моделлю. Як показано на малюнку, це

означає, що після початку виробництва документи з таким видом мікросхеми та операційної системи ще залишаються в обігу до 15 років.

З цієї причини важливо вибрати конфігурацію продукту, яка є максимально новою на момент початку виробництва. Крім того:

- NXP не може гарантувати, що сертифікація безпеки CC для JCOP3 буде збережена або поновлена
- продуктивність JCOP4 значно вище, ніж у JCOP3. Приклад: інспекція ePassport BAC для JCOP4, як правило, на 30% швидша, ніж JCOP3. Для електронного ePassport Євразійської відповідності з довшими криптографічними ключами коефіцієнт може бути навіть набагато вищим. Це справедливо і для продуктивності персоналізації, яка покращується приблизно на 30-50% залежно від кількості даних (кБ), які слід вводити.

З повагою,

Менеджмент продукту

NXP Semiconductors Germany GmbH

Крім того, усі системи, які зберігають чутливі дані, мають проходити в Україні експертизу Держспецзв'язку. Згідно з офіційним реєстром відомства, наразі позитивні висновки має лише "флешка" на основі чіпа Infineon, закріплена програмою від уже згаданих айтішників "Уніт".

Раніше такі дозволи мав і ЄДАПС, але зараз він у реєстрі не значиться. Ймовірно, строки його висновків спливли.

Можливу причину, чому українська компанія використовує застарілий чіп, привідкривають її документи, подані на деякі держтендери. Кілька разів "Поллі-Сервіс" пропонувало клієнтам аномально низьку вартість продукції, вдвічі нижчу за конкурентів. І додавало офіційне пояснення такої ціни. Серед кількох пунктів там йшлося про "наявність значних залишків матеріалів від попередніх замовлень".

Співрозмовники УП, близькі до комбінату "Україна", припускають, що матеріали могли бути поставлені зі складів у Єгипті, де колишній ЄДАПС, а нині Industrial Innovation Group займався проектом системи видачі документів. Однак жодних доказів цьому УП не знайшла.

- **Конфлікт з міжнародним постачальником**

Зрозумівши, що їх фактично обманули, європейці відклали свою послужливість у спілкуванні з "Україною". 12 січня Linxens заявили державному комбінату матеріальну претензію в 1,5 мільйона євро.

В таку суму постачальник оцінив збитки від непідписаного зрештою замовлення на обкладинки.

"На жаль, частина матеріалів і робочої сили, що була задіяна у виготовленні замовленої продукції, унікальна і не може бути направлена на інші замовлення".

У Києві знайшли виправдання: мовляв, лист, відправлений влітку 2021 року, був не замовленням, а лише попередженням про плани. Комбінат нагадав, що договір укладений не був, а значить, ніхто ніяких зобов'язань на себе не брав.

Іноземці відступати не планують. Наразі вони поставили "Україні" дедлайн для виплати грошей – 10 лютого. У противному випадку – погрожують позовом до суду.

4. "Україна" під надійним дахом

Перші ознаки, що легенда українського схематозу знову з'явилася на горизонті, стали помітні 2,5 роки тому, незадовго після зміни влади.

У серпні 2019 року Industrial Innovation Group, колишній ЄДАПС, провело форум "Електронна Україна", який активно піарило в ЗМІ.

Тоді група розповідала про свої потужності та досягнення, говорила, що може допомогти державі створити мережу електронних сервісів. На цей захід завітав нинішній глава фракції "Слуга народу" Давид Арахамія, який прийшов у політику з IT-сфери.

Співрозмовники "Української правди" в Кабміні вважають, що саме ***Арахамія привів старий ЄДАПС до нової влади***.

Сам депутат лобізм заперечує.

> "Дійсно, зустрічався на самому початку каденції з Таріямом (офіційний співвласник IIG – УП). З ним познайомив посол ОАЕ в Україні, отримав запрошення виступити на їхньому івенті в Парковому, оскільки я у минулому айтішник. Відтоді не мав жодних контактів", – йдеться у

відповідях Арахамії, які "Українській правді" передала прессслужба партії.

Нардеп запевняє, що далекий від теми поліграфкомбінату і ніколи не опікувався його роботою:

"Мені дуже мало відомо про його діяльність, за винятком постійних скандалів, пов'язаних з групами впливу, які борються через пресу".

Пересічний українець, який не слідкує за комбінатом "Україна", навряд чи помітив би цю боротьбу за вплив. Вона дійсно активізувалась у другій половині 2019 року. Сайти, які прийнято називати "зливними бачками", взялись передруковувати матеріали про нібито корупцію за участі попередніх керівників комбінату "Україна" та іноземних постачальників.

Адвокатське об'єднання, очолюване Андрієм ***Котулом***, менеджером як старого ЄДАПСу так і відродженої IIG, написало в СБУ заяву проти колишнього керівництва поліграфкомбінату. І Служба безпеки України дійсно почала офіційне розслідування.

Правоохоронці ніколи не звітували про цю справу, і навіть представник компанії Linxens, яка фігурує в матеріалах, дізнався про це від УП.

Хоча влітку 2021 СБУ вже проводила обшуки і вилучала ноутбук і записники в колишнього директора комбінату, а згодом одеського губернатора і міністра охорони здоров'я Максима ***Степанова***.

Фабула справи прописана не дуже чітко: мовляв, чиновники у змові з іноземцями розікрали близько 4,4 млн євро (100 млн. гривень) на закупівлях матеріалів для документів.

Оскільки суто корупційні історії – не підслідність Служби безпеки, в це провадження вписали і "розголошення державної таємниці". "Таємними" правоохоронці вважають технології захисту української біометрики, для якої іноземні робити лише заготовки.

Наступні дзвоники на поліграфкомбінаті пролунали навесні 2021 року.

Тоді джерело "Економічної правди" повідомило, що новим керівником держпідприємства можуть призначити Тетяну Бондаренко, яка є подругою топ-менеджерки колись ЄДАПСу, а тепер Industrial Innovation Group Ірини Обиденко.

При цьому тоді ж навесні дві компанії з IIG обмінялись між собою патентом на український паспорт. Його власником стала та сама "Поллі-Сервіс", яка на той момент ще не зайшла у велику гру.

Співрозмовник на комбінаті тоді називав кандидатуру Бондаренко погодженою в Офісі президента. За п'ять місяців, у серпні 2021 року, вона

дійсно посіла місце керівника. І саме нова директорка відмовилась від співпраці з іноземцями на користь близького до себе виробника.

При цьому в її призначенні був не лише прихований, а й абсолютно публічний конфлікт інтересів. На той момент Бондаренко судилася з комбінатом. Жінку звільнили з посади заступниці директора в 2017 році через те, що СБУ відмовила їй у доступі до держтаємниці. У 2020 році вона виграла суд, поновилась на роботі, але була звільнена вдруге. І вдруге виграла суперечку, відсудивши ще й понад 580 тисяч гривень компенсації.

Судові розгляди як на момент призначення, так і досі ще не завершені остаточно. І сам факт такої суперечки створює протиріччя між професійними обов'язками і особистими інтересами.

Це підтвердило і Нацагентство з питань запобігання корупції, коли жінка звернулась туди за роз’ясненням.

Та як показали події, що розгорнулись одразу після призначення Бондаренко, 580 тисяч гривень її компенсації – навіть не вершина того айсбергу, що заховався всередині "України".

Чи України.

Чому до суду досі не пішли іноземці? Ймовірно, справа у нравах європейських бізнесменів, які не воліють одразу судитись, розкриваючи на загал деталі свого виробничого процесу.

Вони бережуть комерційну таємницю. Як і українці, які, щоправда, дещо плутають це поняття з державною непрозорістю.

І на держпідприємстві з символічною назвою український протекціонізм перетворюється на протекцію конкретних українців.

P.S.:

Після виходу матеріалу до "Української правди" надійшла відповідь "Поллі-Сервісу" на запит, надісланий 1 лютого. У ньому компанія повторила свій реліз про те, "офшорні посередники" організовують проти неї "брудні публікації" через те, що їх відсторонили від нібито корупційної співпраці з поліграфкомбінатом.

"Поллі-Сервсі" стверджує, що його обкладинки відповідають "всім необхідним вимогам", зокрема ДСТУ. При цьому компанія не відповіла на інші запитання УП: про те, який саме чіп вони використовують, чи проходив він експертизу Держспецзв'язку і чи має фірма зв'язок з бізнесменом Юрієм Сидоренком.

***

№ 1.990

Як влада планує відновлювати деокуповані території? Інтерв'ю заступника голови Офісу президента Олексія Кулеби

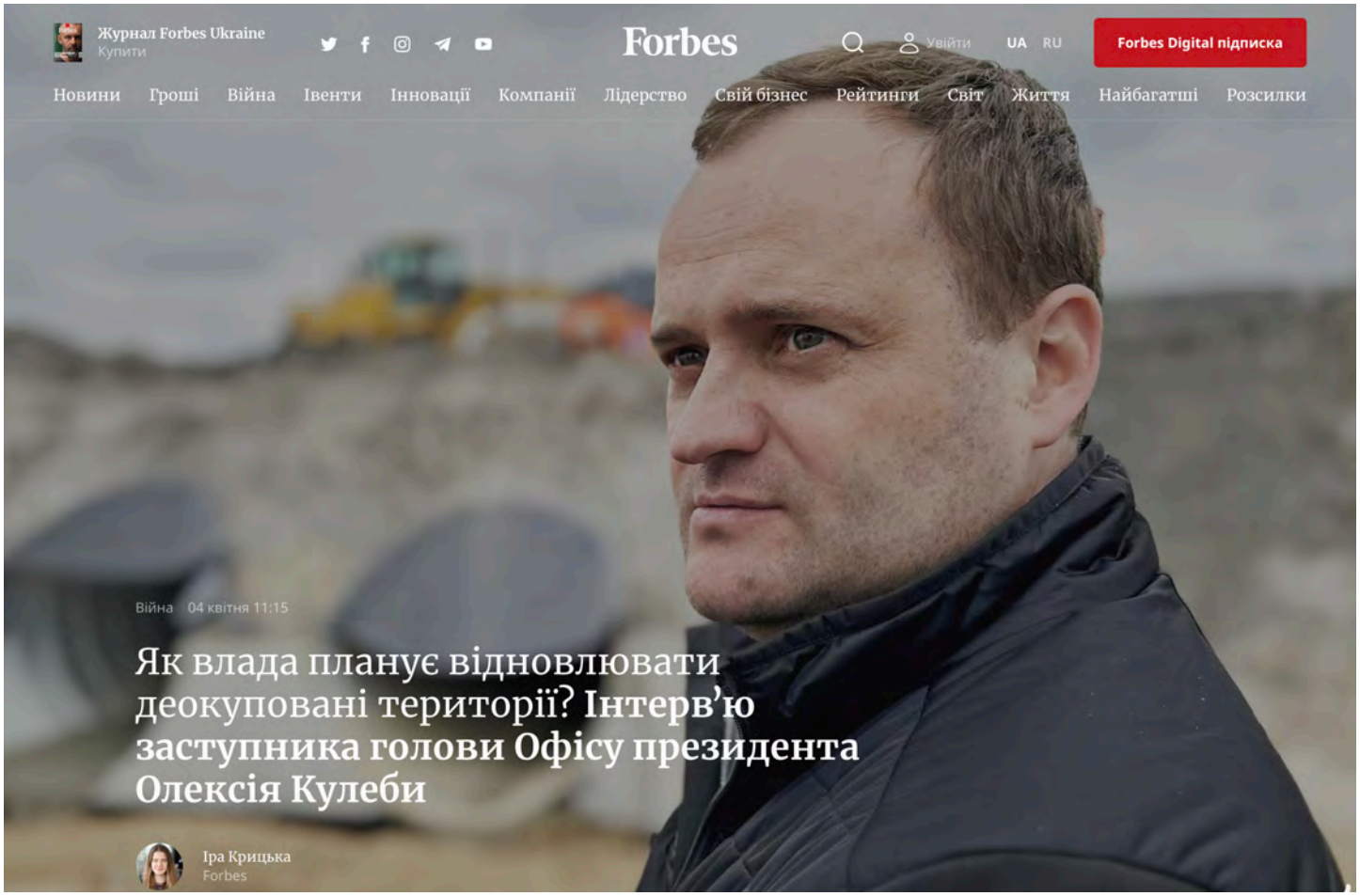

2023-04-04

Іра Крицька

Заступник голови Офісу президента (ОП) Олексій Кулеба про відновлення Київської, Херсонської та Харківської областей, причини звільнення голів Луганської, Хмельницької та Одеської ОДА та повернення людей і бізнесу на деокуповані території

Олексій Кулеба, 39, відповідає в Офісі президента за розвиток та відновлення регіонів. Наприкінці січня він змінив на цій посаді Кирила Тимошенка. До цього Кулеба майже рік керував Київською ОДА.

Forbes зустрівся з Кулебою на наступний день після його повернення з відрядження регіонами, де він разом із президентом інспектував найгарячіші точки країни – Донбас, Херсонщину та Харківщину.

Чи є в ОП план, як повернути «до життя» деокуповані регіони?

Це скорочена та відредагована для зрозумілості версія інтерв'ю.

1. Про призначення замість Кирила Тимошенка

— Звільнення Кирила Тимошенка з посади заступника ОП здавалось доволі неочікуваним рішенням. Очолюючи Київську ОДА, ви працювали з ним у тісній взаємодії. Як можете оцінити роботу попередника?

— Кирило Тимошенко був моїм керівником, і не дуже етично зараз обговорювати його роботу. Я вважаю його професійною людиною. У мене немає до нього жодних професійних питань.

Призначення було несподіваним. Зараз державна служба подібна до військової – призначення не обговорюються. Зрозумів, що для мене це новий виклик та нові професійні завдання, тому погодився.

— Хто вам запропонував перейти з Київської ОДА до Офісу?

— Голова ОП Андрій Єрмак. Окремо була зустріч із президентом Володимиром Зеленським.

— Які ключові завдання вони озвучили?

— Налагодження зв'язків із регіонами. Особлива увага – на деокупованих або прифронтових регіонах. Пріоритет – безпека людей. Потрібно зосереджуватися на будівництві фортифікаційних споруд, укриттів. Це вже повноцінний елемент їхньої життєдіяльності.

— Як розподілено процес відбудови між ОП та Кабміном? Хто та за які напрямки відповідає?

— З боку Кабміну активну участь у процесі відновлення та відбудови країни бере віцепрем'єр-міністр з відновлення та голова міністерства з розвитку – Олександр ***Кубраков***. На Кабміні та міністерстві лежить функція залучення коштів. Також Міністерство з розвитку має функції впровадження регіональної політики. Агентство з відновлення – це реалізація практичних проєктів відбудови.

ОП відповідає за координацію обласних військових адміністрацій із Мінрозвитку й майже з усіма 20 міністерствами, а також із Верховною Радою. Роль ОП – це розуміння ситуації на місцях та донесення позиції очільників обласних військових адміністрацій (ОВА) щодо тих чи інших проєктів. Разом

із Мінрозвитку, Агентством відновлення розробляємо загальну стратегію відбудови.

2. Відновлення деокупованих регіонів

— Разом із президентом ви були у відрядженні регіонами. Зокрема, на Донбасі та Херсонщині. Яка мета цих візитів?

— Президент відвідав найгарячіші точки та регіони. Мета – визначення проблемних питань, які має пропрацювати уряд, ОП та інші держструктури. Головні завдання – оборона регіону, допомога людям, які опинилися у скрутному становищі, та забезпечення першочергових соціальних потреб.

У всіх регіонах йдеться про стабілізацію ситуації в енергетичному секторі, бо масштаби руйнувань критичної інфраструктури набагато більші, ніж у центрі або на заході. Інше важливе питання – підготовка до посівної, яка повинна пройти у більших масштабах, ніж минулого року.

— Яка стратегія Офісу президента щодо відновлення деокупованих регіонів? Що першочергово потрібно зробити?

— Всі деокуповані території мають відповідати певним критеріям – розмінування населених пунктів та відновлення мереж (газопостачання, водовідведення, електромережі). Також відновлення місцевого самоврядування на всіх рівнях та в кожному населеному пункті. Наприклад, якщо деокуповано село, то важливо, щоб на місці був сільський голова.

Далі – йде збір інформації та документування про всі руйнування, яких зазнала громада. Проводиться опис кожного об’єкта, незалежно від того це приватний будинок або школа чи адміністративна будівля. Це роблять місцеві органи влади разом з обласною військовою адміністрацією та Мінрозвитку.

Формується пул будівель, інфраструктури, які можна відновити швидко.

Якщо казати про більш масштабне відновлення, то інколи ми говоримо про перепланування територій, бо місто або село може бути зруйноване вщент, і його потрібно буде відновлювати наново. Це завдання на боці Мінрозвитку, обласних військових адміністрацій та влади на місцях.

— Рік тому було деокуповано Київщину. Ви керували процесом відновлення території в статусі голови ОДА. Що було реалізовано?

— Почали перші роботи з відновлення через два дні після деокупації регіону – 4 квітня 2022 року. Пройшли весь процес розмінування населених пунктів, який зайняв майже два місяці.

Далі – відновлення електро-, газо- та водопостачання. Особливо тяжкою була ситуація з газопостачанням – майже на всіх мережах були досить дрібні пошкодження від куль та снарядів. Усі ці роботи були зроблені до серпня 2022 року, електропостачання швидше – до травня 2022 року.

Потім запровадили електронний реєстр зруйнованих об'єктів, до якого увійшло понад 27 000 пошкоджених або зруйнованих об'єктів (школи, садочки, підприємства, багатоповерхові та приватні будинки).

На січень 2023 року в Київській області відновлено близько 10 200 об'єктів.

Це відновлення коштом державного, обласного та місцевого бюджетів. Загальний бюджет відбудови об'єктів – 1,6 млрд грн. Також завдяки допомозі міжнародних партнерів. Окрім того, частину житла люди відновили самостійно за власний кошт.

— Деокуповані регіони будуть відбудовуватися за схожим сценарієм?

— За логікою процесів – так. За темпами – ні. Наприклад, Херсонщина, Донбас, Запоріжжя перебувають під постійним обстрілами та перелік пошкоджених об'єктів тільки зростає. Тут у нас завдання оперативно відновлювати пошкодження після обстрілів.

Щодо фінансування, то схема (фінансування з державного, обласного та місцевого бюджетів) наразі така ж сама, але Міністерство розвитку веде перемовини з міжнародними партнерами, щоб розширити їх підтримку.

— Наскільки охоче люди та бізнес зараз повертаються на деокуповані території?

— Під час поїздки регіонами ми бачили та чули від місцевої влади, що люди попри війну повертаються в деокуповані міста та селища. Тому наш пріоритет – зробити для них придатні умови для життя.

Щодо бізнесу, тут залежить від регіону. Наприклад, у Сумській області бачимо повернення бізнес-активності, у Херсонській із цим складніше. На Херсонщині з 24 лютого 2022 року роботу припинили понад 8000 підприємств, із них наразі відновили діяльність лише 355.

На Сумщині існують певні програми для малого та середнього бізнесу – міська та обласна влада кредитує підприємства, які зазнали певних руйнувань, але готові відновити роботу. Кредит – до 100 000 грн з обласного та місцевого бюджетів. Подібні програми існують й в інших регіонах. Наприклад, у західних областях у такий спосіб допомагають релокованим підприємствам.

Forbes | Відновлення деокупованих територій

Скільки людей і бізнесу повернулися на деокуповані території

* У Сумській області дані надані по 100 найбільших підприємствах, 43 з них не припиняли свою діяльність.
** Розрахунок проведено без урахування 20-кілометрової зони від державного кордону, яка постійно піддається обстрілам з території РФ.

Примітка. Інформація станом на 3 квітня 2023 року.

Джерело: Офіс президента

— Щоб повертати людей та бізнес, потрібно провести розмінування територій. Як зараз проходить цей процес та що вже робить держава у цьому напрямку?

— Є різні категорії забруднених територій. Наприклад, у Київській області ще не розміновано 4000 кв. км. Це невеликий відсоток від території області

Але якщо порівнювати це з європейськими реаліями, то це більше площі Люксембургу. Переважно заміновані території на Київщині – це ліси.

Першочергово потрібно розміновувати населені пункти, мережі, сільськогосподарські землі. В цьому питанні є підтримка з боку міжнародних партнерів, які надають обладнання. До процесу розмінування залучено близько 1000 бригад, які щоденно розміновують десятки тисяч гектарів.

Але є, наприклад, заміновані акваторії, прифронтові території, розмінування яких залежить від ситуації на фронті.

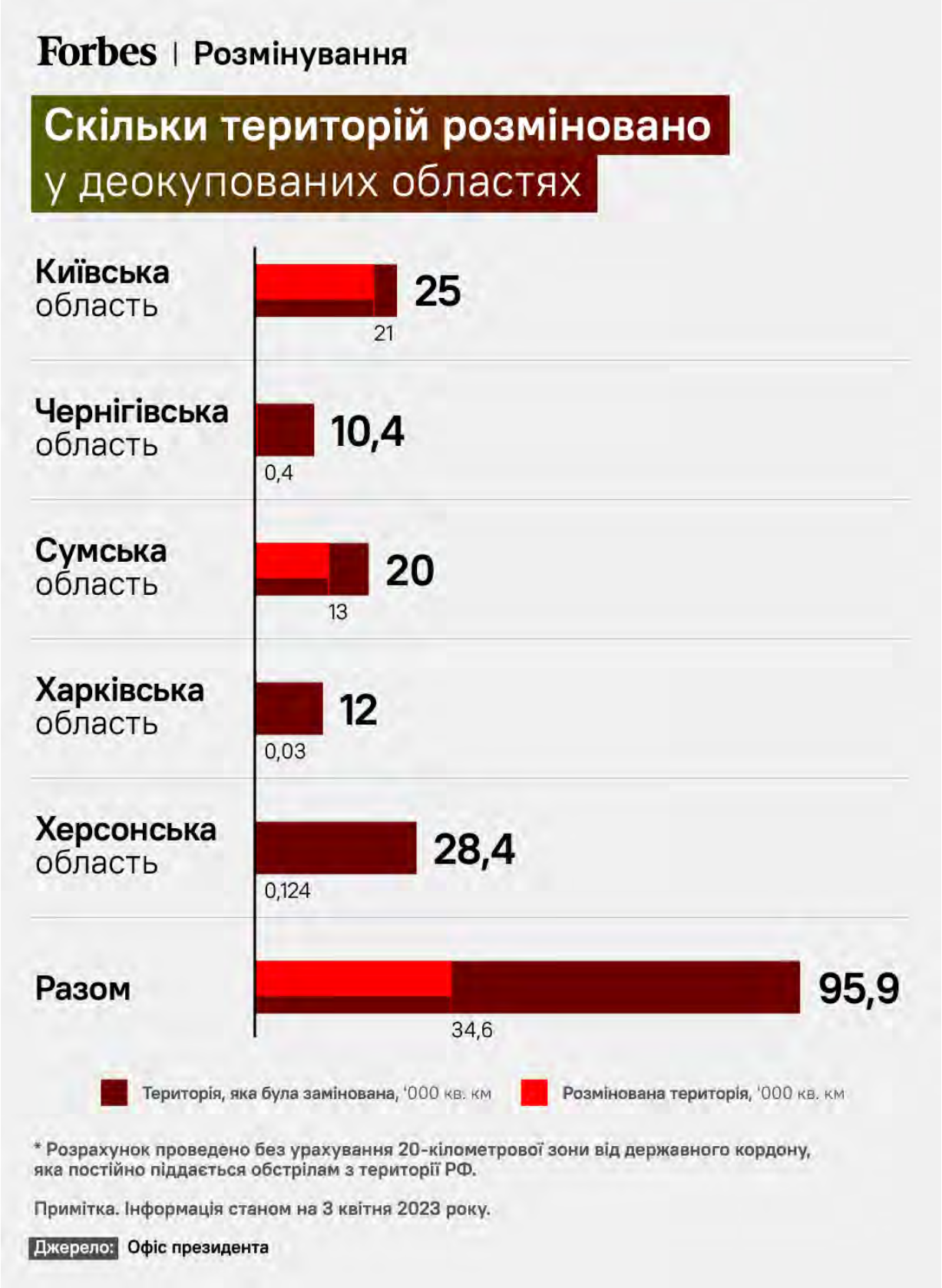

— Раніше в ОП казали, що під час відновлення територій потрібно буде побудувати *десятки тисяч квартир*. Ця оцінка ще актуальна?

— Спочатку потрібно зрозуміти, скільки людей повернулося до регіонів. Зараз в «Дії» зареєстровано понад 300 000 звернень щодо втраченого або зруйнованого майна. Мінрозвитку вже працює над програмою відновлення житла. Першочергово – це будівлі, які зруйновані частково і які можна швидко поновити.

— У 2022 році ОП та Кабмін заявляли про те, що відбудовою областей займатимуться певні країни. Наприклад, Одесою – Греція, Миколаєвом – Данія, Харковом – Австрія та США. Чи зберігається ця концепція ?

— **Концепція є, ми над нею працюємо**. Йдеться не лише про відбудову, а й про гуманітарну складову. **Найближчими тижнями ми розкажемо конкретніше щодо цієї програми. Наразі завершуємо над нею роботу.**

3. Ротації на чолі низки областей

— До початку повномасштабної війни в країні активно йшов процес децентралізації влади. Повномасштабне вторгнення цю ситуацію змінило. Як зараз влаштовано роботу на місцях?

— Децентралізація була ефективною до початку повномасштабного вторгнення та показала свою ефективність навіть під час війни. Наразі на місцях немає суттєвих обмежень, органи місцевого самоврядування мають незалежність у прийнятті рішень.

На початку березня у Львові відбувся Конгрес місцевих та регіональних влад. (Довідка: на конгресі були присутні – президент Володимир Зеленський, голова ОП Андрій Єрмак, заступник голови ОП Олексій Кулеба, прем'єр-міністр Денис Шмигаль, секретар РНБО Олексій Данілов, міністри, нардепи та голови ОДА та голови територіальних громад).

Це індикатор того, що попри війну центральні органи влади знаходяться у прямому діалозі з регіонами. Ми збирали зворотний зв'язок як від керівників великих міст, так і невеликих територіальних громад, і всі відзначили, що такий прямий діалог допомагає координувати зусилля та визначити проблеми.

— З початку 2023 року посади залишили очільники восьми ОДА. З чим пов'язані кадрові ротації?

— Кожне з цих звільнень має свої причини. Одеська ОДА (Максим Марченко) – планова ротація, яка передбачає призначення замість військового керівника, який має відношення до правоохоронних органів. Це призначення ми побачимо незабаром. Одеський регіон економічно важливий для країни, особливо з точки зору портової галузі, та в цьому напрямку потрібно працювати.

Керівник Луганської ОДА – планова ротація, Сергій Гайдай отримав нове призначення. Про нього теж оголосять згодом. Голова Хмельницької ОДА (Сергій Гамалій) – іде з посади за власним бажанням через певні сімейні обставини.

Мені важко оцінити роботу голів Дніпропетровської, Запорізької, Сумської та Херсонської ОДА, бо я сам на той момент очолював Київську ОДА.

Але можу сказати щодо логіки нових призначень. Головний критерій – люди, які мають військові звання, або представники правоохоронних органів, які можуть швидко координувати роботу цивільного та силового блоків.

***

№ 1.991

Про відносини з регіонами, спілкування з Кличком та політичну відповідальність Банкової. Інтерв'ю із заступником голови ОП

2023-07-25

Дарія Кудімова

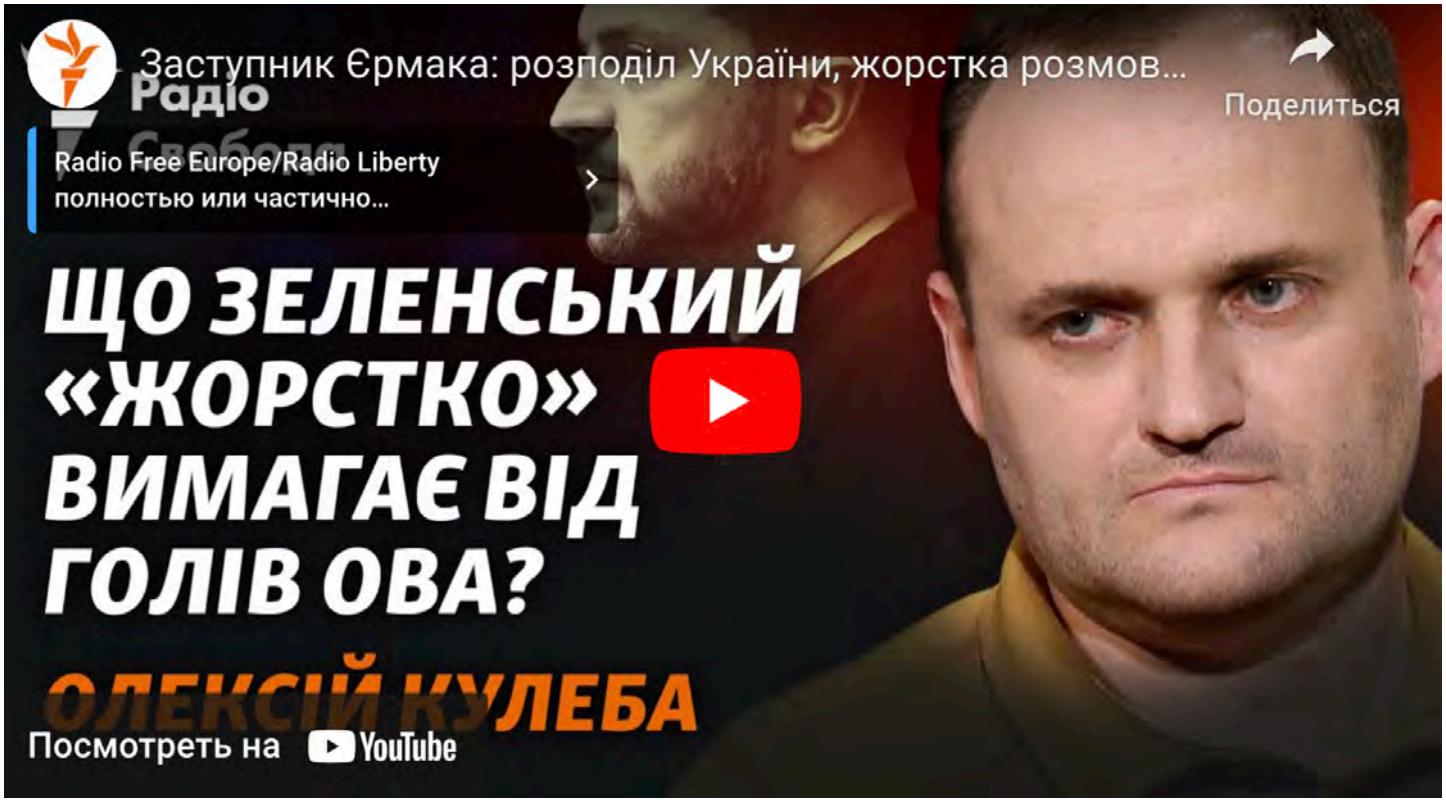

Олексія Кулебу призначили заступником керівника Офісу президента з питань регіональної політики пів року тому. До того він очолював Київську обласну державну адміністрацію, а ще раніше був заступником голови української столиці Віталія Кличка. Як нині вибудовує свої стосунки зі своїм колишнім керівником та чи вважає за необхідне позбавити його повноважень голови КМДА. А також про те, хто ініціює на Банковій кадрові ротації в регіонах та чи несе Офіс президента політичну відповідальність за своїх ставлеників, які погоріли на корупційних схемах. На ці та інші запитання Олексій Кулеба відповів в інтерв'ю Радіо Свобода.

***

– 24 липня, пів року, як вас запросили стати заступником керівника Офісу президента з питань регіональної політики. Ви – єдиний заступник, біографії якого немає на сайті Офісу президента. Чому?

– Дякую! Я у вирії події не помітив, відверто кажучи, що вже минуло пів року.

Щодо інформації на сайті – не знаю. Ми зараз це обов'язково виправимо. Біографія з'явиться. Тим більше, що у мене там є певний шлях. Він зрозумілий. Тому в принципі так, пів року – це вже певний термін.

– Яке ваше завдання на Банковій? Є уряд, є профільне міністерство, є Агенція з відновлення, є місцеві ради, представники громад, є обрані під час виборів, а є призначені центром люди на місцях. Яке ваше завдання? І для чого цей посередник в особі Офісу президента?

– Це не посередник. Це досить конкретна посада. І я займаюся регіональною політикою – це такий великий стратегічний напрямок в нашій країні. Зараз він особливо важливий.

В нас зараз в країні фактично відбувається такий розподіл на три великі частини. Одна частина України – це прифронтова, регіони, які на лінії зіткнення або біля неї. Це центр України. І, звичайно, Західна Україна

В нас зараз в країні фактично відбувається такий розподіл на три великі частини. Одна частина України – це прифронтова. Це ті регіони, які зараз розташовані безпосередньо на лінії зіткнення або біля неї. Це центр України. І, звичайно, Західна Україна.

І от одне з завдань – це розмежування ресурсів таким чином, щоб в нас був певний баланс. І я зараз дуже багато працюю над тим, щоб координувати діяльність всіх регіонів і фокусуватися саме на тому, що основна допомога, основі ресурси будь-які маємо спрямовувати в ті регіони, які зараз боронять Україну, які зараз виконують таку серйозну і найважливішу місію взагалі в нашій історії, щоб їм було легше.

– Прифронтові, центр і захід. У цій всій історії з 2014 року окупований Крим, фактично повністю окупована Луганщина і частина Донеччини, яка так само з 2014 року окупована, куди відноситься?

– Так. Це взагалі все про деокупаційну нашу стратегію. Про те, що і Крим, і Луганщина, і Донеччина, і ті території, які зараз тимчасово окуповані, мають складатися в єдину стратегію деокупації.

Чи важлива вона? Безумовно! Це політична наша складова, інструмент, коли ми кажемо про те, що Україна в межах 1991 року завжди буде у всьому світі, ми про це декларуємо. Але через те, що є території, які перебувають уже більше 8 років в окупації, ми маємо розуміти, що з ними ми маємо працювати окремо саме в плані документів і стратегій.

– А хто ухвалює рішення? Хто ініціює рішення? З ким ви радитеся, якщо ви їх ініціюєте?

Офіс президента взагалі – це робота про координацію. Тому тут дуже важливо, щоб всі учасники процесу узгоджену мали позицію.

– Офіс президента взагалі – це така робота про координацію. Тому тут дуже важливо, щоб всі учасники процесу узгоджену мали позицію. Якщо ми кажемо про певну область або регіони, звичайно, що це уряд, завжди у нас є комунікація з віцепрем’єром, наприклад, з Кубраковим, якщо ми говоримо про регіональну політику, з прем’єр-міністром, ну і, звичайно, з президентом України.

Дуже багато питань, які знаходяться на перетині багатьох галузей. У нас додається постійно. Зараз соціальна складова. Військова складова у нас – №1. Питання економічні. І тут залучено дуже багато суб'єктів. ОВА, якесь місто, Міноборони, ЗСУ. Тобто все це має бути скоординовано і відповідним чином ухвалені рішення.

Хто ухвалює рішення? Здебільшого ми можемо проініціювати, рішення ухвалює Кабмін з певними редакціями. Тобто це такий робочий, досить динамічний процес.

– Як часто виникають протиріччя?

– Я не можу сказати, що виникають протиріччя. Можуть бути різні погляди на вирішення того чи іншого питання. Але ж це добре. Тому що це певна динаміка, конкуренція, певне просування вперед.

Тому так, щоб ми про щось сварилися – такого точно не буває. Ми можемо, дійсно, обмінюватися якимись точками зору. Хтось бачить це так, а хтось – інакше, але зараз в країні дуже проста і чітка мета – це загальна перемога нашої країни. Тому тут протиріч немає. Усі розуміють, що ми працюємо на один результат.

– Так. Але якщо виникають різні бачення, наприклад, то за ким останнє слово?

– Я не можу сказати, що є таке, щоб останнє слово. Я можу на конкретному прикладі сказати, що коли ми ухвалювали рішення про те, яким чином необхідно в Херсонській області проводити обстеження тих домівок, взагалі території, яка постраждала від терористичного акту, в нас було два підходи, яким чином сформувати цей запит. Коли ми побачили редакцію Кабміну, ми запропонували додати туди участь ОВА, щоб вони наповнили штат фахівців для того, щоб вони змогли приїхати і безпосередньо брати участь в обстеженні. Тобто підсилити саме людським ресурсом. І це рішення було ухвалене. Тому що воно конструктивне, зрозуміле.

– Коли вас призначали заступником керівника Офісу президента, було ще кілька звільнень голів ОДА, відповідно було кілька нових призначень. Зараз ви задоволені взаємодією з усіма керівниками ОДА усіх областей?

– Так. У нас досить конструктивні стосунки. У нас раз на тиждень проходить загальний селектор. А в цілому – так, досить конструктивно, кожен на своєму місці виконує свої завдання. Кожен знає свої завдання.

– Враховуючи ситуацію, яка зараз складається з Білоруссю, з присутністю там «вагнерівців», з ймовірністю того, що зараз може відкритися новий фронт, чи говорять в Офісі президента, чи звертають увагу в Офісі президента на те, що керівники областей, прикордонних з Білоруссю (Волинська, Житомирська, Рівненська, Київська і Чернігівська

областей), вони всі призначені до повномасштабного вторгнення, майже всі не мають військового досвіду.

– Буквально декілька днів тому була військова нарада саме в одній з цих областей, яку вів президент України, верховний головнокомандувач з військовими. Була досить жорстка розмова. Президент визначив дуже конкретні питання, які мають опрацювати всі без винятку. Велика частина з цих питань стосується, звичайно, очільників ОВА.

Я не можу сказати, що впливає або не впливає, є в них військовий досвід чи ні. Зараз все ж таки більш важливим є те, що вони у постійній комунікації з військовим командуванням, яке знаходиться в їхньому регіоні, вони мають чітко виконувати ті завдання, які ставлять, у тому числі, військові. Це і є запорука нашого успіху. У жодній з областей я не зустрічав, щоб були або конфлікти, або непорозуміння між військовими і цивільними. Навпаки.

– Але ви сказали, що була жорстка розмова. У чому була жорсткість? Поставив президент певні терміни? Є якісь завдання, про які мають відзвітувати?

– Звичайно. Були поставлені конкретні завдання, які стосувалися як військових, так і складової ОВА. Є певний термін, за які вони мають бути виконані.

І ми чітко усвідомлюємо, що ми маємо бути готовими в будь-який момент до будь-якого виклику. Тому ми не можемо розтягувати це в певному періоді – три місяці, пів року. Все має виконуватися дуже швидко

Жорстка в тому сенсі, що ми маємо розуміти, що загроза будь-яка зараз для нас вже сприймається зовсім по-іншому. І ми чітко усвідомлюємо, що ми маємо бути готовими в будь-який момент до будь-якого виклику. Тому ми не можемо розтягувати це в певному періоді – три місяці, пів року. Все має виконуватися дуже швидко і дуже чітко для того, щоб люди розуміли, що вони у безпеці.

– Тобто про кадрові ротації в областях, які ближчі до Білорусі, наразі не йдеться?

– Не знаю, чому ви вирішили сфокусуватися саме до Білорусі. У нас є Західна Україна. Я скажу так, що поки що всі...

– Є зараз загалом плани в Офісі президента щодо кадрових ротацій?

– Може, ви щось знаєте. Бо я нічого не чув про це поки що.

– Ні. Якраз хочемо від вас почути, чи очікувати якихось ротацій в областях?

– Поки що я хочу сказати, що всі начальника ОВА виконують свої завдання. І навіть якщо є до них якісь питання, то це виключно в робочому порядку все вирішується. І я точно знаю, тому що ми 24 години на зв'язку зі всіма перебуваємо, що люди виконують свою роботу і дуже стараються.

– Ви кажете, чому я вирішила сфокусуватися... Власне, тому, що ви анонсували рішення щодо очільників міст, регіонів там, де був незадовільний стан укриттів. Я точно пам'ятаю, що серед переліку таких регіонів була Житомирщина. І Житомирщина у нас якраз прикордонна до Білорусі. Можливо, тоді йдеться про якісь і звільнення найближчим часом, які пов'язані саме з незадовільним станом укриттів регіону?

– Що стосується нашої політики взагалі до укриттів і бомбосховищ. Минуло 1,5 роки війни. І це питання, яке було повністю у підпорядкуванні органів місцевого самоврядування. Вони мали виконати свою роботу. Мали їх підготувати, мали їх привести до певного стану.

Був тригер, ситуація, яка відбулася в Києві. Страшна трагедія. Важливо казати завжди, що це вина країни-терориста – Росії. Це ми маємо чітко усвідомлювати. Проте ми побачили і зрозуміли серйозні недоліки в роботі у цьому випадку керівництва міста Києва. Після цього були зроблені певні висновки щодо того, що необхідно провести перевірку всієї країни. І ви знаєте, що працювала комісія за рішенням РНБО. Вона зробила свої висновки. І саме, за результатами цих висновків, ми можемо рухатися далі.

Перше. Було ухвалене рішення про те, що органи місцевого самоврядування мають упродовж місяця привести укриття і бомбосховища до відповідного стану. І друге дуже важливе рішення, яке обговорюється менше, але тим не менше воно має серйозну вагу. Укриття і бомбосховища отримали статус стратегічних об'єктів.

Далі ми будемо моніторити, яким чином органи місцевого самоврядування виконали свої завдання. Якщо необхідно, то будемо допомагати. Якщо необхідно, то будемо ухвалювати додаткові рішення. За результатами першого етапу були ухвалені рішення як кадрові, так і дисциплінарні. Вони стосувалися як керівників ОВА і топ-менеджменту регіональної влади, так само ми рекомендували це зробити і керівникам органів місцевого самоврядування.

– Якщо ми говоримо про звільнення керівників ОДА чи ОВА, то хто ініціює ці звільнення, якщо не йдеться, наприклад, про журналістське розслідування, як у *випадку з Резніченком*?

Керівник ОВА зараз має в управлінні абсолютно весь спектр управлінських галузей нашої країни, тобто від військової складової до соціальної

– Тут можуть бути різні ситуації. Людина може йти за власним бажанням. І це також зрозуміло. Тому що це робота досить складна. Вона відрізняється від роботи в міністерстві. Хоча їх досить часто порівнюють, виходячи з того, що це одні з найвищих посад в нашій країні. Тим не менше, керівник ОВА зараз має в управлінні абсолютно весь спектр управлінських галузей нашої країни, тобто від військової складової до соціальної.

Тому, якщо казати про певні KPI або певні завдання, які стоять перед керівниками регіонів і певні рішення, то тут важливо розуміти, що відповідальність не тільки політична у керівника регіону, але й з урахуванням всього спектру його управлінських рішень.

– Хто порушує ці питання? Ви як заступник керівника Офісу президента можете ініціювати звільнення одного з керівників області?

– Це не може відбутися через моє бажання або небажання. Це відбувається через декілька причин. Одна з основних – це може бути суспільний запит. Ми бачимо, що проблеми в регіоні не вирішуються, і вони безпосередньо стосуються саме керівника ОВА, що він не може впоратися з тим чи іншим питанням або проблемою. Це можуть бути якісь інші моменти, які стосуються зараз і оборони. Тому що це також дуже серйозний привід для управлінських рішень. Тому в першу чергу має бути запит.

– А хто несе відповідальність за тих керівників ОДА, яких призначили і яких потім зловили на зловживанні владою або на відмиванні доходів, одержаних неправомірним шляхом? Я зараз говорю якраз про кримінальні справи на Резніченка. Хто несе відповідальність за таких призначених керівників ОДА?

– Ми маємо розуміти, що в першу чергу ми бачили розслідування, ми бачили кримінальні справи і ми бачили відповідальність, яку понесла ця людина, керівник Дніпропетровської обласної...

– Поки що не понесла.

– Можна точно сказати, що публічно.

– А ви знаєте, де зараз Резніченко?

– Ні, не знаю.

– В Офісі президента не цікавляться, де їхні ставленики діваються після кримінальних справ?

– Я можу вам сказати, що ми майже не спілкувалися з моменту його звільнення. Можливо, один раз я з ним говорив по телефону з самого початку з якогось такого організаційного питання. Більше ми не спілкувалися. Я не знайомий з ним особисто близько. У нас були дуже робочі стосунки, але тим

не менше. Дуже важливим для нас зараз, коли такий серйозний, чутливий момент в суспільстві щодо запиту на справедливість, щоб справедливість стосувалася абсолютно всіх. І в цьому випадку і керівника, в минулому очільника Дніпропетровської ОВА, має визначати суд, чи були порушення у його роботі, чи дійсно він заслуговує на покарання, якщо є кримінальна справа.

Це відповідальність президента. Тому і керівники ОВА – це одні з найсерйозніших керівників в країні

– Я якраз просто в контексті політичної відповідальності. Якщо це призначення з центру керівників ОВА або ОДА, то чи несе тут Офіс президента політичну відповідальність за таких...?

– Звичайно, ми розуміємо, що це відповідальність президента. Тому і керівники ОВА – це одні з найсерйозніших керівників в принципі в країні.

– Деякі призначення викликають, м'яко кажучи, здивування, зокрема Кіпер на Одещині. Хто ініціював призначення Кіпера, прокурора київського, людину, яка працювала в органах прокуратури ще за часів Януковича і свого часу була приведена туди Пшонкою? Чому Кіпер на Одещині? І які йому завдання там поставили?

Всі кадрової призначення, які стосувалися очільників ОВА – це були люди, які мають або військовий досвід, або досвід роботи в правоохоронних органах. Це певна політика, яка зараз напрацьовується

– Що стосується Кіпера, то хочу сказати, що новий очільник Одеської ОВА відповідає певній стратегії, яка зараз є в кадровій політиці. Вона стосується, безумовно, безпекової складової. Ви знаєте, що після мого призначення на посаду вже заступника керівника Офісу президента всі кадрової призначення, які стосувалися очільників ОВА – це були люди, які мають або військовий досвід, або досвід роботи в правоохоронних органах. Це певна політика, яка зараз напрацьовується. І вона має логіку в тому, що зараз час, коли керівні посади мають обіймати саме такі люди, з такими навиками і з такими безпосередньо знаннями.

Що стосується його завдань в Одеській області, вони також визначені йому дуже конкретно. Вони стосуються і політики антикорупційної, і політики того, що в регіоні має бути система безпеки налагоджена.

Регіон стратегічний. Одеса, Одеська область завжди займали стратегічне значення в Україні. Тому відповідальність надзвичайно висока. Він це розуміє. І в принципі з того, що я бачу зараз, він налаштований показати серйозний результат. Для нього це також виклик.

– Тобто ця логіка приведення людей, які мали досвід в правоохоронних органах або мають військовий досвід – це була ваша ініціатива?

– Я не можу сказати, що це була моя ініціатива. Я брав участь в ухваленні цього рішення. Але здебільшого про це говорить президент України, це його бачення.

– Я саме цією логікою керувалася, коли питала, чи не планується заміняти керівників ОДА в областях, які прикордонні з Білоруссю.

Давайте перейдемо до представників місцевої влади, які обрані. Вам як колишньому представнику столичної влади, колишньому заступнику міського голови не здається небезпечною така ситуація, коли регіони заявляють про тиск з боку центральної влади?

– Я думаю, що, по-перше, треба подивитися, хто і коли робить ці заяви, чи дійсно ми маємо широкий спектр представників регіонів, які про це говорять. Це маркер. Якщо це говорять постійно одні і ті ж самі люди, то ми маємо поставити запитання: а чи не політика це?

У моєму розумінні, ми зараз маємо повністю відійти від політичних заяв і від політичної риторики, маємо сфокусуватися на господарських питаннях, питаннях в першу чергу безпекових.

В мене є комунікація зі всіма керівниками, зі всіма мерами наших міст

У будь-якому разі, якщо і навіть є питання від очільників міст, я завжди відкритий. І в мене є комунікація зі всіма керівниками, зі всіма мерами наших міст. Звичайно, ми маємо на увазі зараз великі міста.

– А з паном Кличком ви часто спілкуєтеся?

– Я спілкуюся з ним досить регулярно. Можливо, останніх два тижні ми не спілкувалися, тому що не було такої необхідності. В цілому в нас був такий досить постійний зв'язок.

– Про що розмовляєте?

– У нас робочі питання. Їх також досить багато.

– Напруга між Хрещатиком та Банковою – як, на вашу думку, вона має вирішитися?

– Я не сприймаю це як напругу. Я, знову ж таки, кажу, що коли ми говоримо про питання безпеки, коли ми говоримо про питання загальної відповідальності, у нас немає, я не бачу в цьому напруги. Я бачу певні політичні вислови, я бачу певне бажання перевести певні завдання в політичну площину.

– Можна не називати це напругою, але ми не можемо відкинути той факт, що ще з 2019 року є конфлікт певний між Офісом президента та київською мерією. І тригер, про який ви згадали, стався під час трагедії у

Деснянському районі. Чи говорять в Офісі президента про необхідність зняти Кличка з посади очільника КМДА і Сергія Попка з керівника КМВА?

– Дуже просто зрозуміти, про що говорять в Офісі президента.

Мені взагалі дуже складно, що ми порівнюємо ці речі, маємо це обговорювати в одному реченні. Тому що питання про те, хто залишиться на якій посаді, не має стосунку до того, що зроблено, щоб люди змогли своє життя врятувати.

– Ви щойно казали, що Київський міський голова – це про безпеку. Я й тому питаю.

– Я ж про це і кажу. Ми маємо просто усвідомлювати, що в одному реченні це застосовувати досить складно, навіть просто емоційно. Чому? Тому що має зробити очільник міста? Він має займатися містом, він має виконувати ті завдання, які зараз актуальні і пріоритетні для військової складової, має займатися безпекою міста, у тому числі разом з КМВА.

Які наслідки, якщо ця робота не достатня? Ми їх розуміємо. І вони надзвичайно серйозні. Чи має на це реагувати держава? Звичайно, має. Уряд відреагував. Після того, як відпрацювала комісія і РНБО ухвалила рішення, були винесені догани. Знову ж таки, чи достатньо це? Мені важко сказати.

– То все-таки виходить, що в Офісі президента говорять про те, щоб поставити нового очільника КМДА і КМВА?

– Ні. В Офісі президента говорять виключно про те, що спільно з урядом ми маємо напрацьовувати такі системні рішення, які виконували б органи місцевого самоврядування, люди залишалися в безпеці, а люди не втрачали людські життя.

– Пане Кулеба, все-таки в Офісі президента неодноразово казали про те, що потрібно розвести посади Київського міського голови і очільника КМДА. Дуже багато інформації про те, що може і Кім очолити, і Гайдая розглядають, і Камишіна на керівника КМДА. Чи такі розмови зараз актуальні? Чи ви підтримуєте ідею того, що повноваження мають бути розведені?

– Я вам можу сказати, що я от аналізую діяльність КМДА і Київської міської ради, взагалі цього управлінського організму і бачу, що в принципі місто як інституція вже своїми рішеннями, які ухвалені, вже відмовляються від статусу КМДА. Ухвалено дуже багато рішень в Київській міській раді, які забирають повноваження з КМДА до Київської міської ради.

Чи є це політика цілеспрямована? Чи це просто впродовж часу так відбувається, тому що є певні тенденції чи вплив тих чи інших депутатів? Я не знаю. Але в принципі це дуже легко побачити і проаналізувати.

Що стосується позиції Офісу президента, мене як заступника, то я можу сказати, що тут все дуже просто. Є законні тільки підстави для того, щоб це зробити. Є суд, який може ухвалити таке рішення, або новий закон України, який може в принципі це питання врегулювати.

Такий шанс був, вийти з цього конфлікту у 2019 році, коли можливо було винести у зал і проголосувати закон, який надав би можливість місту Києву розвиватися по-іншому.

Ми зараз маємо займатися безпекою. Я маю на увазі в першу чергу керівників міста, не тільки Києва. Вони мають максимально часу приділяти тому, щоб всю свою систему міську переналаштовувати на те, щоб підвищити безпекову складову

Мені здається, що говорити про зараз політичні, знову ж таки, такі рішення або маніпуляції просто невчасно. Ми зараз маємо займатися безпекою. Я маю на увазі в першу чергу керівників міста, не тільки Києва. Вони мають максимально часу приділяти тому, щоб всю свою систему міську переналаштовувати на те, щоб підвищити безпекову складову.

– Які тут у вас важелі впливу залишаються? Тому що ви говорите про те, що міська рада перейняла на себе деякі повноваження від КМДА. Центральний апарат буде просто спостерігати?

– Давайте казати про те, що в нас зараз йде процес децентралізації. Реформа децентралізації незавершена і зупинилася в самому ключовому... Не зупинилася, а повномасштабне вторгнення розпочалося, якраз коли був незавершений діалог про те, яким чином центральна влада буде контролювати виконання рішень органів місцевого самоврядування. Ані закони, ані інші правові акти не були ухвалені. Тому зараз такої можливості у центральної влади немає.

Тому, коли ми говоримо про місто Київ, ми не маємо це виокремлювати. Це має бути в рамках всієї країни. Маємо завершити реформу децентралізації і ухвалити зрозумілий інструмент для всіх, яким чином буде здійснюватися контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування.

– Ви говорите про префектів? Правильно я розумію?

– Можливо, так. Це як один із варіантів дієвого інструменту, який може це здійснювати.

– Тут важливо, чи ці перфекти також будуть призначатися з центру, чи вони будуть місцеві?

– Це норма закону, яку має визначати парламент. Це дискусія. Це нормально. Це правильно. Це дуже позитивно.

– Ви кажете, що не можна виокремлювати Київ. Але Київ у нас має особливий статус. Я все-таки не зрозуміла з вашої позиції, чи потрібно розвести повноваження голови КМДА і Київського міського голови, чи залишити їх так, як є зараз?

– Ще раз підкреслю, що я не виокремлюю, не роблю Київ загальним. Я розумію, що Київ – це столиця України і так далі. Я кажу про те, що коли ми будемо ухвалювати рішення в рамках децентралізації, воно має стосуватися всієї країни. І Київ, звичайно, не має бути в цьому випадку винятком.

– А коли говорили про те, що КМДА має очолити інша людина, вам пропонували цю посаду?

– Зараз?

– Взагалі на тлі останніх розмов пропонували?

– Ні.

– А якби запропонували, ви погодилися б?

Я можу сказати, що я виконаю будь-яке завдання, яке поставить мені президент

– Я можу сказати, що я виконаю будь-яке завдання, яке поставить мені президент. Якщо це буде завдання президента, то звичайно.

– Ви згадали про те, що принаймні до останніх двох тижнів спілкувалися з паном Кличком, а з іншими мерами міст як часто ви спілкуєтеся? І чи з усіма є порозуміння?

– Порозуміння є з усіма. Абсолютно. У мене не було жодних ніколи питань. Можу сказати, що, на жаль, в нас такі приводи для розмов не дуже приємні. Зазвичай, коли відбувається десь надзвичайна подія у тому чи в іншому місті, я телефоную напряму, у тому числі і очільнику міста, для того, щоб зрозуміти, яка ситуація у нього безпосередньо, чи потрібна йому якась додаткова допомога.

– Давайте про відбудову Каховської ГЕС. Прем'єр Шмигаль каже про експериментальний проєкт щодо відбудови. Близько семи років, 1,2 мільярда доларів. Відомо, що наразі йдеться про проєктні роботи, а після деокупації частини Херсонщини можна буде говорити про відновлення і відбудову безпосередньо.

Як наразі можна розробляти проєкти, якщо достеменно невідомо, що залишилося від Каховської греблі на території, яка нині окупована? І, власне, незрозуміло, скільки часу мине до того, як Україна матиме доступ до цих територій.

– Тут дуже важливо взагалі в принципі розуміння політичного рішення, що ми будемо робити. Ми це говоримо як нашим міжнародним партнерам, так саме ми це говоримо всередині країни, що ми її відбудуємо, що гребля буде, вона буде нова, сучасна, ще краща, ще технологічніша, ніж та, яка була побудована багато років тому. Тому це такий важливий сигнал.

Є різні точки зору – чи потрібно це робити, це не потрібно цього робити. І ми бачили з вами, що в суспільстві це обговорювалося, виступали різні експерти. І я вам дуже цікаву хочу сказати зі свого боку розмову, яка в мене відбувалася в Херсоні. Ми були в самому місті і зустрілися з мешканцями Херсону. Було і багато питань – і щодо соціальних виплат, і так далі. До мене підійшов один чоловік, який сказав: а як же ж ми тепер будемо у Херсоні без Каховської ГЕС, а як же ж ми тепер будемо жити? Я тоді зрозумів, яке велике значення для людей мав цей об'єкт. Він більше, ніж просто гребля. Це якесь уособлення Херсонщини. Тому це важливо для них.

– Руйнування Каховської ГЕС назвали найбільшої екологічною катастрофою останнього десятиліття. Але катастрофою називали і саме зведення Каховської ГЕС радянською владою. І той символізм, про який ви говорите, ми розуміємо, що йому «завдячуємо» радянській владі. Вона зробила з Каховської ГЕС такий собі символ нібито регіону.

Водночас наскільки доцільно зараз, заявляючи про наміри відбудувати Каховську ГЕС, потенційно ставити регіон під можливість третьої екологічної катастрофи? Тому що ми знову відбудовуємо величезну ГЕС, від яких в розвинених країнах, в Європі, здебільшого відмовляються.

– Є багато чинників. Які, безумовно, йдуть в перевагу цього рішення. Але один з ключових, основних чинників – це, безумовно, те, що є вже певна інфраструктура. І вона є унікальною у світі. Їх небагато. І, звичайно, вона приносить велику користь в цілому для регіону Херсонщини, частини Дніпропетровщини і Запорізької області. Тому я, все ж таки, говорив би про цей чинник як один із основних.

– Йдеться про економічну доцільність більше?

– Це більше, ніж економічна. Це і соціальна. Це міста, які побудовані, великі міста, які побудовані біля Дніпра. Тобто це така серйозна складова.

– Але ось ці 7 років, про які каже Денис Шмигаль, ми розуміємо, що це за найбільш оптимістичного сценарію. Щонайменше, про 10 років говорять експерти. 10 років регіон точно буде підлаштовуватися під нові умови виживання, існування...

– Ми переможемо і зробимо це швидше.

– Зробимо це швидше. Все одно так чи інакше певний перехідний період громади місцеві будуть жити за іншими правилами. Виходить, коли

збудується ГЕС, їм знову потрібно буде перелаштовуватися. Я про що? Чи є якась спільна стратегія, бачення регіону, як він має розвиватися за умов, що частина регіону наразі залишається окупованою?

– Я думаю, що ви знаєте, зараз працює така досить серйозна, потужна експертна група, яка в першу чергу оцінює екологічні наслідки. І так само працює і експертна група, яка розробляє певну стратегію, що буде відбуватися далі.

Роль держави тут ключова. Маємо проаналізувати, зробити певні висновки. І, безумовно, підтримувати, допомагати, створювати програми спеціальні, які будуть підтримувати ті напрямки, які визначить держава як пріоритетні і основні для економічного розвитку регіону.

– Просто політичний сигнал, про який ви говорите, у вигляді рішення відбудувати Каховську ГЕС буде коштувати на першому етапі 1,2 мільярда доларів. Тому про те, чи є тут доцільність, якщо ми не знаємо, коли будуть деокуповані території...

– Так. Так само ми маємо це прорахувати. А скільки нам буде коштувати те, що ми цього не зробимо? Якщо ми зрозуміємо, що це набагато більше взагалі, ніж гроші, тому що не все ми можемо виміряти коштами, фінансовими ресурсами. До речі, і війна нас дуже серйозно підштовхує усвідомлювати це. Не все можна виміряти грошима.

– А на якому етапі подолання наслідків руйнування Каховської ГЕС? Яка ситуація в регіоні?

– Якщо казати про територію міста Херсону, Острова, який тепер знає вся Україна (Острів – мікрорайон Херсону – ред), то наслідки дуже серйозні. Дуже багато роботи. Зараз я хочу сказати, що ми приїхали і подивилися. На місці працює більше 300 комунальників. Зі всієї України приїхали хлопці. Вони працюють у серйозній небезпеці. Тим не менше, роботи ще дуже багато. Я впевнений, що до кінця літа вони будуть працювати. Це перша складова і така досить зрозуміла і проста.

Що стосується вже безпосередньо відновлення, я вважаю, що уряд досить вдало задіює різні механізми для того, щоб люди могли отримувати і соціальну допомогу, і є інструменти для того, щоб отримати кошти за пошкоджене майно.

Ну і, звичайно, попереду досить серйозна робота щодо осмислення того, що ми будемо робити з тими домівками, з тією інфраструктурою, відновити яку ми не зможемо. Зараз також працює більше 100 людей, які також приїхали, фахівці з усієї України. І вони працюють саме над тим, щоб визначити наслідки і задокументувати кожну будівлю, кожну споруду. Зараз обстежено більше 50%.

– Територій, які були підтоплені?

– Так. Це стосується саме об’єктів. Там біля 3 тисяч об’єктів. Зараз обстежили більше 1600 вже. Ця робота продовжується. І після цього ми вже зможемо аналізувати і ухвалювати певні рішення щодо того, якою буде доля розвитку цього регіону, цієї місцевості, чи будемо ми відбудовувати, буде визначена якась нова локація, де будуть відбудовуватися домівки, чи будуть ремонтуватися ті домівки, які зараз постраждали. Це треба почекати, поки закінчиться, і ми побачимо весь об’єм зробленої роботи.

– Які строки ви ставите?

– Я думаю, що до середини серпня 2023 ця вся робота буде вже завершена.

***

№ 1.992

The Guardian

Everything is ahead of us’: Ukraine breaks Russian stronghold’s first line of defence

In an exclusive interview, a leading Ukrainian general says his forces have made a vital breakthrough near Zaporizhzhia

Ukrainian service members in the Zaporizhzhia region in July. It is believed Moscow did not expect forces to get through the minefield. Photograph: Sergiy Chalyi/Reuters

2023-09-02

Ukrainian forces have decisively breached Russia’s first defensive line near Zaporizhzhia after weeks of painstaking mine clearance, and expect faster gains as they press the weaker second line, the general leading the southern counteroffensive has said.

Current situation in Ukraine's counteroffensive against Russia

Guardian graphic. Source: the Institute for the Study of War with AEI's Critical Threats Project. *Areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control. Brady Africk, analysis of satellite imagery from Copernicus. Shows defences constructed or expanded since Russia's invasion last year, not an exhaustive list

Brig Gen Oleksandr Tarnavskiy estimated Russia had devoted 60% of its time and resources into building the first defensive line and only 20% each into the second and third lines because Moscow had not expected Ukrainian forces to get through.

We are now between the first and second defensive lines," he said, speaking to the *Observer* in his first interview since the breakthrough. Ukrainian forces were now pushing out on both sides of the breach and consolidating their hold on territory seized in recent fighting, he said.

"In the centre of the offensive, we are now completing the destruction of enemy units that provide cover for the retreat of Russian troops behind their second defensive line."

A vast minefield trapped Ukrainian troops for weeks as infantry sappers slowly cleared an assault route on foot. Russian troops behind it "just stood and waited for the Ukrainian army", picking off vehicles with shells and drones, he said.

But now that barrier has been crossed, Russians have been forced into manoeuvres and Ukrainians are back in their tanks and other armoured vehicles. In a sign that Moscow is feeling the pressure, it has redeployed troops to the area from frontlines inside occupied Ukraine – Kherson to the west and Lyman to the north-east – and also from inside Russia, he said.

"The enemy is pulling up reserves, not only from Ukraine but also from Russia. But sooner or later, the Russians will run out of all the best soldiers. This will give us an impetus to attack more and faster," Tarnavskiy said. "Everything is ahead of us."

A tank specialist by training, Tarnavskiy has built up an impressive track record fighting Russian troops since they crossed the border in 2022. Last September, he was made commander of the troops fighting to liberate Kherson; two months later the city was liberated.

There were hopes for similar rapid progress in the summer counteroffensive, which aims to push down towards the Sea of Azov, cutting off Russian troops in Kherson and occupied Crimea from other forces and severing their supply lines.

Instead, it stalled for months, with casualties mounting but frontlines apparently static, feeding discontent and criticism in western capitals that had provided weapons and training.

‘Sooner or later, the Russians will run out of all the best soldiers’: Brig Gen Oleksandr Tarnavskiy photographed this weekend. Photograph: Oleg Solokha/The Observer

Tarnavskiy shrugged off that criticism, saying he preferred to judge a job when finished and thanking the UK and other allies for their support in training and weapons, including Challenger tanks that are already in the field. “When we started the counteroffensive ... we spent more time than we expected on de-mining the territories,” he admitted. “Unfortunately, the evacuation of the wounded was difficult for us. And this also complicated our advance.

“In my opinion, the Russians believed the Ukrainians would not get through this line of defence. They had been preparing for over one year. They did everything to make sure that this area was prepared well.”

Russian troops were ensconced in concrete dugouts behind anti-tank traps and beyond a minefield so packed with explosives, and so exposed, that any vehicles – de-mining or assault – that approached the area were shelled heavily from fixed, reinforced positions, he said. But Ukrainians, who have repeatedly surprised the world in their success against Russian military might, pressed forward. Infantry forces went out at night to painstakingly clear a corridor through the mines, moving metre by metre in the dark.

“As soon as any equipment appeared there, the Russians immediately began to fire at it and destroy it. That’s why de-mining was carried out only by infantry and only at night.”

Now that the minefield has been breached, Russians have lost much of their advantage. “There is a very big difference between the first and second line of defence,” said Tarnavskiy.

The second line is not as well built, so Ukrainians can use their vehicles, although there are still minefields. Because Russian forces are also operating in this area, they are in patches rather than a single defensive cordon.

When asked about slow progress breaking through Russian lines in another offensive further east along the enemy’s defensive line, he said it had other aims and added that Ukraine was preparing other surprise offensives to drain Moscow’s forces.

“To be successful in one direction, you always need to mislead the enemy. The main goal of the [offensive near the] village of Velyka Novosilka had a different aim,” Tarnavskiy said. He refused to be drawn on timelines for reaching big targets such as Melitopol, or the coastline for the Sea of Azov, but said fighting would continue.

Slow military progress over the summer bolstered those in western capitals calling for negotiations with Vladimir Putin to end the war. That position has been fiercely rejected in Ukraine, where many feel only total defeat of Russia will forestall another invasion; any settlement that rewarded Moscow for use of force would give it reason to try again in future. “If we stop advancing, the enemy will gather new forces and strengthen. We will reach the 1991 borders of Ukraine ... We don’t want to see our kids and even our grandkids fighting against Russians, and who is there to stop them? Only us.”

Tarnavskiy is commander of the Tavria operational and strategic group of forces, named after the historic region that included Crimea, a reminder of Ukraine’s military commitments, now sharpened by the losses of the last 18 months.

“The closer to victory, the harder it is. Why? Because, unfortunately, we are losing the strongest and best. So now we have to concentrate on certain areas and finish the job. No matter how hard it is for all of us.”

***

Все впереди": Украина ломает первую линию обороны российского оплота

В эксклюзивном интервью ведущий украинский генерал говорит, что его силы совершили жизненно важный прорыв вблизи Запорожья

Украинские силы решительно **нарушили первую оборонительную линию России вблизи Запорожья** после нескольких недель кропотливого разминирования и **ожидают более быстрого прироста по мере того, как они**

будут нажимать на более слабую вторую линию, сказал генерал, возглавляющий южное контрнаступление.

По оценкам бригадного генерала Александра ***Тарнавского***, **Россия потратила 60% своего времени и ресурсов на строительство первой оборонительной линии и только 20% на вторую и третью линии**, потому что Москва не ожидала, что украинские войска пройдут.

Сейчас мы находимся между первой и второй оборонительной линиями", - сказал он, выступая с ***Observer*** в своем первом интервью после прорыва. По его словам, украинские силы теперь выталкиваются по обе стороны прорыва и консолидируют свое удержание на территории, захваченной в недавних боях.

"В центре наступления мы сейчас завершаем уничтожение вражеских подразделений, которые обеспечивают прикрытие для отступления российских войск за их вторую линию обороны".

Огромное минное поле заманило в ловушку украинские войска в течение нескольких недель, когда пехотные сапперы медленно расчивали штурмовой маршрут пешком. По его словам, российские войска «просто стояли и ждали украинскую армию», подбирая транспортные средства с снарядами и беспилотниками.

Но теперь, когда барьер был преодолен, русские были вынуждены маневры, и украинцы вернулись в свои танки и другие бронированные машины.

В знак того, что Москва чувствует давление, она передислоцировала войска в этот район с линии фронта внутри оккупированной Украины - Херсон на западе и Лайман на северо-востоке - а также изнутри России, сказал он.

"Враг вытаскивает резервы не только из Украины, но и из России. Но рано или поздно у русских закончатся все лучшие солдаты. Это даст нам толчок атаковать больше и быстрее", - сказал Тарнавский. "Все впереди нас".

Специалист по танкам по подготовке, Тарнавский создал впечатляющий послужной список в борьбе с российскими войсками с тех пор, как они пересекли границу в 2022 году. В сентябре прошлого 2022 года он был назначен командующим войсками, борющимися за освобождение Херсона; два месяца спустя город был освобожден.

Были надежды на аналогичный быстрый прогресс в летнем контрнаступление, направленном на то, чтобы продвинуться к Азовскому морю, отрезать российские войска в Херсоне и оккупировать Крым от других сил и разрезать их линии снабжения.

Вместо этого он застопорился в течение нескольких месяцев, с увеличением количества жертв, но линии фронта, по-видимому, статичны, подпитывая недовольство и критику в западных столицах, которые предоставляли оружие и обучение.

Тарнавский отмахнулся от этой критики, заявив, что он предпочитает судить о работе, когда закончите, и поблагодарив Великобританию и других союзников за их поддержку в обучении и вооружениях, включая танки Challenger, которые уже находятся в поле. **"Когда мы начали контрнаступление... мы потратили больше времени, чем ожидали, на разминирование территорий"**, - признал он.

"К сожалению, эвакуация раненых была трудной для нас. И это также осложнило наше продвижение».

"На мой взгляд, русские верили, что украинцы не пройдут через эту линию обороны. Они готовились более года. Они сделали все, чтобы убедиться, что этот район был хорошо подготовлен".

По его словам, российские войска были удержаны в бетонных земляных земляных землях за противотанковыми ловушками и за минным полем, настолько заполненным взрывчатыми веществами и настолько открытыми, что любые транспортные средства - разминирование или нападение - которые приближались к району, были сильно обстреляны с фиксированных, усиленных позиций.

Но украинцы, которые неоднократно удивляли мир своим успехом против российской военной мощи, продвигались вперед. Пехотные силы вышли ночью, чтобы кропотливо очистить коридор через шахты, двигаясь метр за метром в темноте.

"Как только там появилось какое-либо оборудование, русские сразу же начали стрелять по нему и уничтожать его. Вот почему разминирование проводилась только пехотой и только ночью".

Теперь, когда минное поле было прорвано, русские потеряли большую часть своего преимущества. "Существует очень большая разница между первой и второй линией обороны", - сказал Тарнавский.

Вторая линия не так хорошо построена, поэтому украинцы могут использовать свои транспортные средства, хотя все еще есть минные поля. Поскольку российские силы также действуют в этом районе, они находятся в патчах, а не в одном оборонительном кордоне.

Когда его спросили о медленном прогрессе, прорывающего российские линии в другом наступлении дальше на восток вдоль оборонительной линии противника, он сказал, что у него есть другие цели, и добавил, что **Украина**

готовит другие неожиданные наступления, чтобы истощить силы Москвы.

"Чтобы быть успешным в одном направлении, всегда нужно ввести в заблуждение врага. Основная цель [наступление возле] села Великая Новосилка имела другую цель", - сказал Тарнавский.

Он отказался быть привлеченным к срокам для достижения больших целей, таких как Мелитополь или береговая линия Азовского моря, но сказал, что боевые действия продолжатся.

Медленный военный прогресс в течение лета укрепил тех, кто в западных столицах призвал к переговорам с Владимиром Путиным о прекращении войны.

Эта позиция была яростно отвергнута в Украине, где многие считают, что только полное поражение России предотвратит еще одно вторжение; любое урегулирование, которое вознаградило Москву за применение силы, дало бы ей повод попробовать еще раз в будущем.

"Если мы перестанем наступать, враг соберет новые силы и усилится. Мы достигнем границ Украины 1991 года... Мы не хотим видеть, как наши дети и даже наши внуки сражаются с русскими, и кто там, чтобы остановить их? Только мы".

Тарнавский является командиром оперативной и стратегической группы сил Таврии, названной в честь исторического региона, который включал Крым, напоминание о военных обязательствах Украины, теперь обостренных потерями за последние 18 месяцев.

"Чем ближе к победе, тем сложнее. Почему? Потому что, к сожалению, мы теряем сильнейших и лучших. Так что теперь мы должны сосредоточиться на определенных областях и закончить работу. Неважно, насколько это тяжело для всех нас".

***

№ 1.993

Олександр Кубраков, віцепрем'єр-міністр, міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України. Київ, 1 липня 2023 року

2023-07-19

Дарія Кудімова

Чому замість укриттів будували дороги та як Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України готувалося до повномасштабної війни? Як складаються відносини відомства із владою на місцях та що, на думку міністра, заважає конструктивній співпраці? Олександр Кубраков відповів на ці та інші запитання в інтерв'ю Радіо Свобода та розповів, де зараз ексочільник Дніпропетровської ОВА Валентин Резніченко та чи долучений до процесу відновлення Юрій Голик.

***

– В контексті утворення Фонду відновлення громад ви зараз багато говорите *про необхідність продовження реформи децентралізації*. Але, здається, її ніхто не збирався згортати. Йдеться про якісь нові ініціативи?

Реформа незавершена, для цього потрібні зміни до Конституції

– Ні. Насправді **зараз реформа незавершена, для цього потрібні зміни до Конституції**.

У 2014 році територіальні громади отримали значну частину повноважень і бюджетних ресурсів. Паралельно був скасований прокурорський нагляд за рішеннями, які ухвалюються органами місцевого самоврядування.

Проте

— **залишився вакуум у частині забезпечення законності на рівні територіальних громад**.

Є обласні державні адміністрації, районні адміністрації. Окрім цього, відбувалося утворення нових громад.

Водночас,

— **зараз немає жодного органу контролю чи нагляду за рішеннями місцевої влади**.

Зараз немає жодного органу контролю чи нагляду за рішеннями місцевої влади

Законопроєкт № 4298 **повинен якраз продовжити реформу децентралізації.**

Йдеться про переформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу. Вони якраз і матимуть повноваження нагляду. **Це один з останніх кроків, які могли би цю реформу збалансувати і завершити**.

– ***А у чому нагляд буде?***

– Це **функція нагляду за рішеннями органів місцевого самоврядування**, які стосуються великої кількості мешканців громад.

Наприклад, незаконне виділення земельної ділянки. Люди можуть апелювати, шукати справедливості.

Раніше прокуратура могла такі рішення призупинити, дати свої зауваження під час ухвалення відповідного рішення.

Зараз такого немає, адже, як я і казав, прокурорський нагляд скасовано.

– Реформу децентралізації називають найефективнішою і найуспішнішою. Одна з небагатьох реформ, яка вдалася. Навіть у висновку Єврокомісії після заявки України щодо членства в НАТО вона визнана як ефективна і вирішальна. ***Звідки взялося рішення, що її потрібно переосмислювати? Від кого є такий запит?***

– Реформу не треба переосмислювати, її треба продовжувати. На початку реформи децентралізації громади отримали фінансовий ресурс і повноваження.

Тепер потрібне розуміння – куди і як рухатися.

Потрібна стратегія розвитку кожної громади, що особливо важливо в контексті відновлення.

– Я правильно розумію, що *міністерство буде пропонувати стратегію тим ОТГ, які не знають куди рухатися?*

Ми зараз запускаємо проєкти з канадським урядом. Співпрацюємо з USAID «Говерла», Єврокомісією

– Міністерство не буде пропонувати їм стратегію.

Міністерство буде допомагати з інструментами, пошуком донорів та партнерів для того, щоб громади змогли розробити ці стратегії самостійно.

> Ми зараз запускаємо такі проєкти з канадським урядом – це проєкт SURGe. Також співпрацюємо з USAID «Говерла», Європейською комісією.

Ми координуємо підтримку громад донорами.

– А якщо бачення відрізняється? Скажімо, якщо місцева громада хоче так, а ви на державному рівні бачите, що в цій ОТГ, принаймні в масштабі регіональному, можна впровадити інакшу стратегію. За ким останнє слово?

– Це стратегія громади, і за нею «останнє слово».

Завдання міністерства – дати їм інструменти, дати консультантів, які допоможуть розробити стратегію.

Але Міністерство точно туди не буде втручатися.

Ми ініціювали перегляд Державної стратегії регіонального розвитку

Водночас

> **— ми ініціювали перегляд Державної стратегії регіонального розвитку**.

Звісно,

> **— це вплине на стратегування на рівні регіонів та територіальних громад, усі ці стратегії мають узгоджуватися і не суперечити одна одній**.

Важливо було зараз розпочати цей процес не тільки через війну, але і для швидшої синхронізації з регіональною політикою ЄС.

– А як зараз з місцевою владою складаються відносини центральної влади? На тлі останніх скандалів, з укриттями зокрема, було дуже багато чиновників звільнено. І є певна напруга. В тому числі через кейс *Атрошенка,* зі столичним головою *Кличком*. Що відбувається?

– **У нас абсолютно нейтральний і максимально робочий підхід до всіх.**

Ми збиралися з мерами кілька разів.

Я намагаюся чути, що відбувається у них, знати, які проблеми є в громадах.

У цьому дуже багато політики. Особливо з боку певних очільників громад. Можливо, у когось є амбіції щодо посад не тільки на рівні місцевої влади

У цьому дуже багато політики. Особливо з боку певних очільників громад. Можливо, **у когось є амбіції щодо посад не тільки на рівні місцевої влади. Але, як на мене, говорити про такі речі, поки триває війна, надто рано.**

Якщо потрібно, ми зустрічаємося. Є проблема різниці в тарифах, компенсації, інші проблеми – це складні, але робочі питання.

Якщо прибрати політику, то можна спокійно сісти і знайти спільне рішення.

Під час Конгресу місцевих та регіональних влад у Львові президент почув ці питання і дав доручення уряду, прем'єр-міністру, профільним комітетам займатися і вирішувати ці проблеми.

У нас у багатьох сферах відбулася децентралізація фінансових ресурсів, децентралізація повноважень, але відбулася і децентралізація корупції.

> 1) — Якщо перевірка показує, що на державні гроші барабани у бомбосховища купують, то нормальні люди реагують миттєво і кажуть: «Слухайте, це дійсно хворі люди».
>
> 2) — Ми їх звільняємо, передаємо інформацію правоохоронним органам. І тут немає ніякої політичної складової.

Але, натомість, **кажуть, що це політичні переслідування, що згортається реформа децентралізації.**

А у чому вона згортається?

Ми з вами проговорили – жодного акту не було ухвалено чи закону проголосовано, який не відповідав би децентралізації.

Тобто, якщо слідувати їхній логіці, то їх взагалі не можна ні про що питати? Є гроші, то нехай купують барабани? Нехай не роблять бомбосховища?

– Цей кейс, який ви згадали з барабанами, то це ж якраз мова про те, що були призначені люди центром у столиці. Тобто, це – не обрані. У чому тут політизація? Є обраний мер і є призначені люди.

– Це не так. Подивіться, хто там проводить ці закупівлі, хто працює у цих райрадах, кому підпорядковуються департаменти КМДА, через які проходять ці гроші.

– Ну, РДА призначається.

– РДА в Києві давно без повноважень. Вони порожні вже більше 10 років. Тобто, вони взагалі ні за що не відповідають.

– А хто закуповує барабани?

– Є фінансовий департамент КМДА, який спускає та контролює закупівлі.

Наведу приклад. У нас є Агентство відновлення. У нього є регіональні служби на місцях. Формально вони закуповують необхідні товари чи послуги. Але якщо вони закуплять не так, як слід, я вийду і скажу, що потрібно негайно провести розслідування і звільнити винних.

Якщо ти відповідаєш за ситуацію в цілому в місті, то відповідай за цю ситуацію. І все одно фінанси в місті централізовані. Все централізовано. Це не тільки місто Київ.

> Основний тут меседж – разом з повноваженнями місцева влада отримала відповідальність. Навіть з таких дрібних питань, як барабани. Не говорячи про більш серйозні речі, як от бомбосховища. Будьте готові відповідати.

Ми в міністерстві до цього звикли. Тому що уряду, міністерству, органам центральної виконавчої влади точно значно більше уваги приділяється з боку правоохоронних органів, громадськості та іноземних партнерів. Це все моніториться.

> Тут питання: як ти реагуєш, якщо у тебе людину взяли на хабарі? Ти виганяєш одразу, за дві години. І громадськість тебе розуміє.

Простий приклад. Мені пишуть з Transparency International, що у нас хтось оголосив закупівлю автомобілів. Я відразу реагую і розпоряджаюсь скасувати закупівлю. Тому що це не на часі. Все просто! У цьому немає політики.

– Чи правильно я вас зрозуміла, що якщо будуть розділені повноваження, саме державна влада забере частину повноважень разом з відповідальністю, то запобіжником корупції стане більша суспільна увага? Тобто я про те, що ризики розкрадання не залежать від того, хто здійснює діяльність – місцева влада чи державна, чи не так?

– Ризики розкрадання зменшуються, тільки коли антикорупційні органи працюють по всіх. У них зараз небагато людей, тому вони працюють по найбільших одержувачах бюджетних коштів або там, де існує найбільше корупційних ризиків. І їм не до органів місцевого самоврядування. Тобто, тут не питання повноважень.

– Про антикорупційні органи давайте тоді. Вчора *(30 червня 2023 року – ред.)* **уряд призначив головою АРМА Олену Думу. Ви голосували за її призначення?**

– Я голосував. Запитав у всіх, чи був протокол. Мені показали протокол, який був підписаний відповідною комісією. Я не маю стосунку до конкурсної комісії, до людей, які проводили. Але я бачу скандал, який там відбувається, бачу всі ці пересторогі. Одна з пересторог була, що немає протоколу. Протокол мені показали.

– Процедурні моменти дотримані. Але *йдеться якраз про пересторогі громадських організацій щодо доброчесності і незаангажованості кандидата.*

– Я не готовий це коментувати. У нас своїх конкурсів вистачає. І ми, в принципі, проходили їх більш-менш завжди достойно. Але тут я можу покладатися тільки на колег з уряду, які дали протокол. Писали, що протоколу немає. Протокол є.

– Тобто, це було колективне голосування в уряді?

– Це рішення уряду.

– «Великому будівництву» багато закидають, що замість того, щоб готуватися до війни, готували дороги до російських танків, – це дуже популярна теза у соцмережах, зокрема. Президент каже, що знали про війну. Каже, що силовики готувалися. Як готувалося ваше відомство?

На початок війни у нас запас пального був на 72 дні. Ми готувалися на повну. До речі, ми неодноразово виручали цим пальним ЗСУ, прикордонників, і коли були перебої на ринку

– Можна просто назвати цифри по основних речах. **Я очолив міністерство наприкінці травня 2021 року.** Дуже добре пам’ятаю, що посеред літа 2021 року в «Укрзалізниці» не було взагалі запасу пального. «Укрзалізниця» зупинялася через це.

З моменту, коли змінилося спочатку правління, а потім була перезапущена Наглядова рада, на початок війни у нас запас пального був на 72 дні. Ми готувалися на повну. До речі, ми неодноразово виручали цим пальним ЗСУ, прикордонників, і коли були перебої на ринку.

Готувалися за всіма процедурами, по роботі наших підприємств критичної інфраструктури. У нас в аеропорту «Бориспіль» з п'ятої до шостої ранку були евакуйовані всі пасажири.

– Тобто, ви розробляли плани евакуації пасажирів?

– За всіма напрямками. Евакуаційний напрямок, залізниця тощо. Все це відпрацьовувалося задовго до повномасштабного вторгнення.

– Але чимало чиновників, в тому числі на місцях, кажуть, що діяли ситуативно, тому що неможливо було спрогнозувати, що і як. Ви теж?

– Звичайно!

– Чи є такі моменти, які ви зрозуміли, що не допрацювали або взагалі не взяли до уваги в ході розвитку тих подій, які відбувалися в перші дні, тижні, місяці повномасштабного вторгнення?

– Є моменти, які ми точно планували по-одному, а зробили по-іншому. Наприклад, наш резервний командний пункт. Ми його отримали за пару місяців до війни. Ми побачили, що в тому стані, в якому він є, він не придатний для того, щоб там працювали люди.

І коли почалося повтомасштабне вторгнення, я відразу відправив інтуїтивно свого першого заступника у Львів. В одному з регіональних офісів нашого державного підприємства ми зробили майже дзеркальне міністерство. Точно розуміємо, що це було правильно. На початку війни рішення ухвалювалися дуже швидко.

– Але будували школи, садочки, лікарні. У Маріуполі було дуже багато збудовано до повномасштабного вторгнення. Чому це будувалося без укриттів тоді, коли будувалося з нуля?

– **Укриття будувались в об'єктах, але ще за радянськими ДБН** (державними будівельними нормами – ред.). **Вони враховували укриття.**

До речі, **ми ухвалили відповідний закон, яким змінили їх до вимог часу.**

– А в принципі будувати укриття – чи були плани будувати укриття окремо? Наприклад такі, які зараз мобільні з'являються.

– Я думаю, що ніхто не планував будувати окремі укриття. До останнього ніхто не думав, що цивільні об'єкти у наших містах можуть обстрілюватися.

– Але тут все одно про те, що влада має наперед прораховувати, що може бути... Гаразд. Зараз все буде будуватися з укриттями у програмах відновлення, за новими ДБН. *Як зараз працює програма державної грошової допомоги на ремонт «єВідновлення»?* З останнього, що я бачила станом на початок червня, це 20 тисяч заявок...

Понад 25 тисяч заявок. З них вже майже половина – в роботі

– Вже понад 25 тисяч заявок.

– 25 тисяч заявок – це за три місяці?

– Ні. Це за 1,5 місяця. З них вже майже половина – в роботі.

– З яких регіонів найбільше заявок?

– Це – Харківщина, Київська, Херсонська, Чернігівська, Сумська області. Тобто, всі, які постраждали.

– А скільки з них розглянуто і задоволено вже, можливо?

– У роботі – вже близько половини. Органи місцевої влади створили понад 500 відповідних комісій. Сплачених підтверджених заявок – уже майже 1 500. Але **динаміка така, що кількість сплачених заявок буде додаватися в геометричній прогресії**.

– А на яку суму ці півтори тисячі заявок задоволено?

– Понад 115 мільйонів гривень.

– *25 тисяч. Півтори тисячі задоволено. Це нормальні темпи? Такі, які ви планували?*

У Києві – понад 600 заявок. Розглянутих майже немає

– Я вважаю, що **органи місцевого самоврядування могли б це робити трохи швидше**. Я розумію, коли є труднощі. Наприклад, у Херсонській області, де не вистачає людей. У такому випадку ми допомагаємо, відряджаємо спеціалістів, щоб робота йшла активніше. Але є багато інших регіонів, де вистачає людей. **Там просто треба взяти і поставити це як найвищий пріоритет, задіяти своїх людей і контролювати процес.**

Це просто питання організації роботи.

Наприклад, в Києві – понад 600 заявок. Наскільки я бачу, розглянутих майже немає. Тобто, у місті Києві не можуть (там створена комісія) організувати цю роботу? Я думаю, що можуть.

– Тобто, *питання все-таки не в грошах, а в процедурних моментах?*

Уряд виділив 4 мільярди гривень на початок цієї програми. На цей час точно є можливість задовольнити всі ці заявки

– Не в грошах. **Уряд виділив 4 мільярди гривень на початок цієї програми**. У нас на цей час точно є можливість задовольнити всі ці заявки.

– Які у вас важелі впливу на місцеву владу, якщо ви бачите, що гальмується процес розгляду?

– Ми збираємося кожного тижня з заступниками, з розробниками цього цифрового рішення – антикорупційним проєктом TAPAS, який фінансується урядом США, Великої Британії. ПРООН, USAID приєдналися теж. **Проводимо роз'яснювальну роботу**, якщо їм потрібна якась консультація.

– Мільярд доларів в 2024 році ООН планує виділити на відновлення України. Але ж ми розуміємо, що гроші самі по собі точно не відновлюють економіку. Йдеться про людей, які мають відновлювати економіку. *Чи є розуміння, яким трудовим ресурсом, в якій кількості, в якій якості, банально, де географічно він буде зосереджений, буде відбуватися відновлення?*

– Я б не прив'язувався до цієї суми. У ООН свої гуманітарні програми, і ми не знаємо, як саме вони планують витрачати свої гроші.

У цьому році запрацював Фонд ліквідації наслідків збройної агресії. На перші об'єкти відновлення громад вже виділено понад 6 мільярдів

Щодо відновлення регіонів.

У цьому році запрацював Фонд ліквідації наслідків збройної агресії. На перші об'єкти відновлення громад вже виділено понад 6 мільярдів (гривень – ред.). Є наші спільні проєкти з Європейським інвестиційним банком, які теж зараз починають працювати. Передані гроші або громадам, або ОДА, або військовим адміністраціям. Це, перш за все, звичайно, соціальні об'єкти, житло, програма «єВідновлення». Вона теж, до речі, фінансується з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Що стосується «трудового ресурсу», ми бачимо, що за кількома напрямками проблеми вже є. Багато людей мобілізовано до лав ЗСУ. Багато техніки теж віддали до ЗСУ.

Але **ці питання можна вирішити**.

1) — Ми працюємо з Міносвіти, з Михайлом ***Федоровим*** над тим, щоб інтереси нашої галузі були враховані в професійній освіті. Щоб з'явилися короткі програми навчання.

2) — Щоб ми могли досить швидко переорієнтувати людей на роботу в наших галузях.

Я все одно вірю, що **ми справимося власними силами**.

До війни в нас вже зарплатня була не нижчою, ніж в сусідів. Так буде й надалі.

– А взагалі відновлюватися до якого рівня будемо? Коли ми говоримо про відновлення, ми ж маємо зафіксувати якусь стартову точку. Що ми будемо вважати такою відправною точкою: 2013 рік, до початку російської агресії? 2021 рік? Можливо, взагалі 1990 рік, після здобуття незалежності?

– Якщо говорити про ***економічний блок***, то там **все досить просто**.

> Ми повертаємося на рівень ВВП, показників податків до початку широкомасштабної збройної агресії РФ.

Я нещодавно спілкувався з керівником Агенції відновлення Японії. 12 років минуло після цунамі, понад 500 тисяч людей тоді втратили житло. Зараз цей керівник Агенції показує свої KPI (ключові показники ефективності – ред.). Там вказано, скільки було і скільки стало робочих місць, скільки людей мають тимчасове помешкання, скільки мають постійне житло, скільки отримали компенсацію.

Розпочата програма по дрібних ремонтах «єВідновлення». За кілька тижнів запускаємо процес компенсації за знищене житло

Думаю, такі ж самі KPI на цьому етапі повинні бути у нас.

> Звичайно, що і відновлення, і процес вступу до ЄС – це можливості отримати більш нову економіку, сучасну інфраструктуру і побудувати краще, ніж було.

Цього року точно почнеться більше проєктів відновлення. Розпочата програма по дрібних ремонтах «єВідновлення».

За кілька тижнів запускаємо процес компенсації за знищене житло.

Проєкти відновлення стартували,

> ***по-перше***, завдяки державному Фонду ліквідації наслідків збройної агресії,
>
> ***по-друге***, завдяки проєктам з міжнародними партнерами, які ми починали ще минулого 2022 року, а цього 2023 року підійшли до етапу фактичного виконання.

І третє.

Результати Лондонської конференції (21-22 червня 2023 року – ред.) **теж в цьому році набагато конкретніші, ніж в минулому.**

Зокрема,

> — США оголосили про виділення 1,3 мільярда доларів на відбудову. Там є конкретні програми. Це не кредити. Це чітка цільова допомога саме на

проєкти відбудови нашого експортного потенціалу. ЄС оголосив велику 4-річну програму на 50 млрд євро, і там вже окремо виділяються проєкти відбудови. Кошти змішані – і кредитні, і грантові.

– У них є застереження щодо контролю виконання? *Яким чином Україна може гарантувати, що не буде розкрадання грошей?*

85% проєктів відбудови йдуть через міжнародні фінансові організації. Це – Світовий банк, ЄБРР, Європейський інвестиційний банк. У кожної з цих інституцій є повний цикл контролю всіх проєктів

– Поки що 85% проєктів відбудови йдуть через міжнародні фінансові організації. Це – Світовий банк, ЄБРР, Європейський інвестиційний банк.

У кожної з цих інституцій є повний цикл контролю всіх проєктів – від закупівельних процедур до технічного нагляду, аудиту після завершення проєкту. Тобто, вони обирають ті механізми, яким вони довіряють. Я думаю, що сам процес буде і надалі відбуватися переважно через ці інституції.

– Ви очолили комісію з перевірки стану мостів. До речі, вирішили паралельно з укриттями мости перевіряти. Маєте попередні дані аудиту? Чи щось вже перевірили? Взагалі скільки мостів потрібно перевірити?

– Приблизно 28 тисяч мостів у нашій країні. 16 тисяч розташовані на дорогах загального користування – або на балансі Агентства відновлення, або на балансі ОДА. Ще 4 тисячі – це комунальні мости на території громад.

Їхній реальний стан будемо розуміти трохи пізніше.

Провели першу нараду, сформували критерії, за якими ми перевіряємо, далі будемо заглиблюватися безпосередньо в процес.

Ппередньо бачимо аварійні мости у великих містах. За останні 3-4 роки на них було виділено 10 мільярдів гривень субвенції з державного бюджету, а мости продовжують бути в аварійному стані

Але, звичайно, найбільша увага позакласовим мостам через великі ріки. Чому? Тому, що це – військова логістика, це – економіка, це – безпека людей. Це буде перший пріоритет. А далі будемо дивитися.

Яку мету я собі ставлю? Щоб ми не тільки перевірили, але й розробили системні рішення щодо захищеного фінансування на утримання цих мостів. Тому що, в принципі, те, що ми попередньо бачимо, – це аварійні мости у великих містах. За останні три-чотири роки на них було виділено 10 мільярдів гривень субвенції з державного бюджету, а мости продовжують бути в аварійному стані.

У деяких країнах ЄС навіть є пріоритети фінансування. Грубо кажучи, ти не можеш фінансувати роботи по якомусь парку, якщо в тебе зараз є аварійний міст, який важливий для всієї громади або для всієї країни. Тобто, це про пріоритети, про черговість фінансування. Тому ми хочемо це все проаналізувати і подивитися.

Просто місцева влада у багатьох випадках буде казати, що у неї не було грошей для ремонту мосту. Але на це просто відповідати, коли ти береш бюджет громади чи області за останні 5 років, дивишся, скільки було грошей і куди вони пішли. І якщо громаді коштувало поремонтувати міст 400 мільйонів гривень або 200 мільйонів, і це можна було впродовж 5 років зробити, а у вас були витрати на десятки мільярдів на інше, то у вас проблема з пріоритетами.

– А якщо це баланс міста? Тут ми повертаємося до того, які у вас залишаються важелі впливу? Як ви можете вплинути на це на державному рівні?

– Має бути пріоритизація видатків. Повинні з'явитися додаткові захищені статті. Я так скажу, вони повинні розуміти, що є бюджет, в якому вони можуть якусь частину розвитку розподіляти. Але так як у них є зарплатня (захищена стаття), то, можливо, видатки на об'єкти критичної інфраструктури найвищого класу теж мають бути захищеними.

– Це на рівні законодавчих актів, виходить, і урядових постанов має відбуватися?

– Звичайно.

– 28 тисяч мостів. ***Скільки ви їх будете перевіряти? Скільки часу на це потрібно?***

– **Ми їх спочатку просто досить швидко паспортизуємо**. У нас є державна установа ДержДорНДІ. Вони зробили усі відповідні онлайн-форми. Це займе **тижні**.

Далі ми відсортуємо те, що не потрібно перевіряти, більш у нормальному стані, більш сучасні об'єкти,

а далі – **виставимо пріоритети і вперед**.

– А чому мости опинилися саме зараз у зоні уваги? І чому раніше на них не звертали уваги?

– На них звертали увагу. У нас до війни була програма відновлення мостів. Вона стосувалася винятково мостів. Вона не стосувалася громад. Але у нас багато ключових мостів – на балансі органів місцевого самоврядування. Це об'єкти критичної інфраструктури. **Зараз відбувається велика**

паспортизація об’єктів критичної інфраструктури, ми робимо це спільно з Держспецзв’язком.

– Скільки все-таки часу? Ви кажете про тижні. Це паспортизація, класифікація, а далі – це вже суто механічна пішла робота?

– Так.

– Гроші на це є?

– Ця робота, яка зараз не вимагає ніяких грошей.

– А *саме відновлення – це з Фонду відновлення чи це якісь грантові кошти?*

– **Ми будемо дивитися**.

Є дорожній фонд, є спільні наші проєкти з Європейським інвестиційним банком.

Найголовніше тут – система.

На думку зараз спадає, щоб це були захищені статті. Будь-який балансоутримувач повинен розуміти, що це повинно бути в нормальному стані. Це безпека.

– *Давайте тоді про компенсацію. Ви згадали про те, що з липня запрацює програма компенсації за знищене житло.* Механізми? Хто претендує? Які граничні суми? Загалом що робити людям, які не розуміють, що з їхнім житлом на окупованих територіях, як вони можуть довести, що вони мали це житло, і можуть претендувати на інше?

– Ми стартуємо з людей, житло яких було знищене на підконтрольній території України. І механізм – дуже схожий на «єВідновлення». Тобто, та сама «Дія», та сама заявка, ті самі (майже у всіх випадках) комісії. Просто трохи більше документів. Потрібно, все ж таки, підтвердити, що ця людина має стосунок до тієї нерухомості, про яку йдеться. Більш складні розрахунки, формули тощо.

Ми дивимося так, щоб людина мала можливість придбати собі нерухомість на первинному або на вторинному ринку, інвестувати в якийсь об'єкт і чекати його або побудувати свій. В цьому регіоні або в будь-якому іншому регіоні України. Якщо, наприклад, у нього був будинок, люди хочуть замість знищеного будинку побудувати новий, то ми теж йому цю можливість дамо. Тобто, це так само, як «єВідновлення». Це цільові гроші, які можна буде витратити тільки на будівельні матеріали і на будівельні роботи.

– Ви говорите «ми», «ми» – це хто? Тому що ви згадали, що це аналогічно з «єВідновлення». Там йде заявка в електронному вигляді. А тут так само

заявка в електронному вигляді. Але комісії, які вирішують і оцінюють – це все одно люди.

– Це люди, які працюють за певним алгоритмом. Як комісії, які вирішують по «єВідновленню». Наприклад, члени комісії приходять, оглядають будинок. У них є простий чек-лист – дах знищений чи не знищений, вікна знищені чи не знищені. У них немає цифр. Їх завдання – підтвердити цей огляд. Далі комісія ухвалює рішення, чи цей чек-лист вірний. А далі вже відбувається розрахунок і нараховується сума, яку людина отримує. Тобто, ми намагаємося мінімізувати будь-які корупційні речі.

– Я ж про це і кажу, що це все одно людський фактор не виключає. Комісія є і є певні корупційні ризики.

– Будемо перевіряти людей. Є Світовий банк, який співфінансує цей проєкт і який багато рекомендацій до цього дав. Вони теж будуть перевіряти, обдзвонювати людей, вибірково перевіряти після комісій, чи здійснено вже ремонт, чи замінено дах, скільки він коштував. Має бути обережний процес, щоб людей теж не дратувати.

– Ви сказали, що йдеться тільки про людей, майно яких можна перевірити на деокупованих чи звільнених територіях.

– Це стосується всіх територій, які наразі підконтрольні Україні. Але ми працюємо і над другою частиною. Для людей, які втратили житло на тимчасово окупованій території. Там набагато складніше підтвердити, чи це був знищений будинок, коли був знищений, як знищений, за яких обставин і так далі. І тут робота комісії буде ще більш важкою.

– «єВідновлення» від програми компенсації чим відрізняється?

«єВідновлення» – це дрібні ремонти, до 200 тисяч гривень. А програма компенсації, яка запускається в липні, – це про повністю знищені

– «єВідновлення» – це дрібні ремонти, до 200 тисяч гривень. Це історія, що будинок стоїть, що отримав якесь пошкодження. Наприклад, було підтоплення багатьох об’єктів нерухомості в Херсонській області. Це про ремонт. А програма компенсації, яка запускається в липні, – це про повністю знищені або багатоквартирний будинок, або окремий житловий будинок.

– 3 липня 2023 запускається програма компенсації за знищене житло. Коли в умовах ідеального шторму ви хочете, щоб перша людина отримала компенсацію?

– **Через пару місяців, я думаю**.

– Після запису?

– Так-так. Як ми бачимо за динамікою зараз. **Я не бачу проблем, щоб це було набагато швидше.**

Ми вважаємо (і цілком справедливо), що це, в принципі, якраз справа представників місцевої влади. Вони знають свої об'єкти, вони знають громадян, у них є відповідні служби, які можуть проводити обстеження, надавати швидко висновки. Тобто, якщо б вони працювали швидше, то думаю, що й процес був швидше.

Я розумію, що на Херсонщині набагато складніша ситуація. Але я не розумію всіх інших. Я їх постійно закликаю робити це швидше. Тільки останніх пару тижнів динаміка позитивна.

– Якщо людина на місцевому рівні стикається з саботажем?

– У нас є урядова гаряча лінія (1545, кнопка 2 – ред.).

– Багато заяв?

– Ні. Скарг на роботу комісії поки що жодної не було. Переважно технічні питання наразі. Люди з'ясовують, що, як, коли, права власності немає.

– Коли ви готувалися до війни... Ви однією із успішних вважаєте підготовку «Укрзалізниці», її запас. «Укрзалізницею» тоді керував Камишін. І багато ходило різних розмов про його звільнення. Ви перевіряєте мости, а він перевіряє укриття. Яка зараз у вас співпраця з Камишіним? І чи ви взаємодієте?

– Нормальна робоча співпраця. Два дні тому Саша був у нас у гостях. Абсолютно все конструктивно.

– А яка ваша офіційна версія того, чого звільнили Камишіна з «Укрзалізниці»?

– Це очевидно. Він очолив нову позицію.

– Тоді, до речі, говорили, що він має очолити офіс «Укрзалізниці» в ЄС. Що з цим офісом?

Найближчими днями за сприяння нашого європейського офісу зареєструють нового європейського оператора залізничних перевезень. Він матиме назву Ukrainian Railways Cargo Poland і здійснюватиме перевезення Україною та європейськими країнами

– Офіс є. Є наші представники. Вони зараз переважно в Польщі. Також найближчими днями за сприяння нашого європейського офісу зареєструють нового європейського оператора залізничних перевезень. Він матиме назву Ukrainian Railways Cargo Poland і здійснюватиме перевезення Україною та європейськими країнами.

– А хто офіс «Укрзалізниці» очолює зараз?

– Михайло Пластун. Він очолює офіс у Варшаві.

– Якщо підсумувати співпрацю з західними партнерами, чи є непорозуміння або незбіг позицій, які й досі не вдається подолати?

– У наших напрямках? Я думаю, що немає непорозуміння чи незбігу позицій.

Тут найголовніше було те, що в рамках Лондонської конференції (21-22 червня 2023 р. – ред.) була перша офлайн-зустріч Multi-agency Donor Coordination Platform.

Це було дуже добре. І, в принципі, ми вже готувалися до цієї зустрічі, багато чого погодили між собою. Я думаю, що зараз розуміння нашої ситуації у них дуже детальне. Зараз ми разом з ними перевіряємо, які наші пріоритети, що з цього вже закрите фінансуванням, якими проєктами.

– А до персоналій у них немає зауважень?

– Я не чув нічого.

– *Наприклад, до Юрія Голика. НАБУ проводило обшуки в нього в рамках розкрадання грошей проєкту «Велике будівництво» в Дніпропетровській області. А нині, кажуть мої колеги з інших видань, що Юрій Голик присутній на нарадах в Офісі президента, які стосуються відновлення. Чи це правда?*

– Я не можу прокоментувати жодним чином.

– *Він не ходить на ці наради?*

– **Не знаю.**

– Так це ж наради з відновлення.

– Наради з відновлення можуть відбуватися будь-де, свої наради я проводжу тут.

– На цих нарадах його немає?

– Я ніколи не бачив.

– А коли в Офіс президента вас запрошують?

– В Офіс президента я переважно на військові наради ходжу. Це – перше. А друге – я не чув взагалі жодних вимог по персоналіях.

– Тобто *на рівні вашого відомства Юрій Голик ніяк не залучений до процесу відновлення?*

– Юрій Голик ніяк не залучений. На рівні нашого відомства залучені люди, які тут працюють у системі. Плюс ОДА, плюс органи місцевого самоврядування.

– Ви згадали ОДА. *А де зараз Резніченко?* (Валентин Резніченко – голова Дніпропетровської ОДА 2015-2019, 2020-2023 рр. – ред.)

– **Я не готовий сказати**.

– Дуже дивна історія, була людина і зникла. І незрозуміло, де він зараз.

А з такими головами обласних військових адміністрацій, державних адміністрацій як вирішуються питання? Вони отримують величезні гроші на те саме будівництво доріг, а потім, виявляється… Кримінальні справи є, але чи є відповідальність? Запобігання державою таких випадків наперед? Тому що це все одно ми говоримо про те, що це люди з центру.

Людина може, але недовго працювати за 12 тисяч гривень. Далі людина або звільняється, або починає собі шукати додатковий заробіток. Дуже рідко люди можуть дозволити собі бути на посаді за таку невелику зарплату. Хтось витримає, хтось піде, прийде нова людина. Ми зараз втрачаємо багато людей через це

– Я вважаю, що наперед не тільки за цими напрямками чи на цих посадах не можна ніяк запобігти.

Але є прості запобіжники: конкурентні конкурси.

Я не тільки про ці посади, це стосується і державних підприємств. Це відкриті конкурси, це, можливо, наглядові ради, там, де це необхідно.

Наприклад, ми прожили з наглядовою радою УЗ ці 1,5 року воєнного періоду. В принципі, я не можу сказати, що є проблеми, або що вони не приїжджали до України. Ні, всі вони приїжджали. Так, спочатку вони збиралися у Львові.

Я думаю, що це просто про правила, які потрібно побудувати. Це перше. Це – конкурсні процедури, це відбір, участь громадськості тощо.

А друге – це все ж таки **рівень компенсації за цю роботу**.

> Давайте чесно. Людина може, але недовго працювати за 12 тисяч гривень. Далі людина або звільняється, або починає собі шукати додатковий заробіток. Дуже рідко люди можуть дозволити собі бути на посаді за таку невелику зарплату. Відповідаючи за бюджет, відповідаючи за шалені гроші.

Хтось витримає, хтось піде, прийде нова людина. І будуть постійно ці ротації. Це другий такий блок. Тобто, це **питання нормальної оплати праці.**

Ми зараз втрачаємо багато людей через це.

> Коли об’єднували міністерства, скоротили 300 позицій. І ми весь цей бюджет направили на те, щоб платити людям більшу зарплатню.
>
> **У нас зарплатня, мабуть, одна з найвищих в держсекторі. Але все одно їх не можна порівняти з проєктами технічної допомоги, там вони – в рази більші.**

Ми втрачаємо людей.

Нам кажуть:

> «Хлопці, все класно, але у вас тут звітність, декларації, правоохоронні органи, а там – зарплатня втричі більша або вп’ятеро (є випадки), працювати набагато спокійніше, все гнучко і так далі».

Ну, і третій блок, який важливий. Це, звичайно, **робота правоохоронних і антикорупційних органів**.

За останній рік, коли запрацювала САП, стало очевидно, як запрацювала антикорупційна система.

> У них багато роботи, включаючи наше об’єднане міністерство, включаючи Василя ***Лозицького***, якого просто на гарячому взяли (22 січня 2023 року НАБУ заявило про викриття заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Василя Лозицького на хабарі 400 тисяч доларів. Попередня правова кваліфікація – ч. 4 ст. 368, ч. 5 ст. 191 КК України – ред.).

І тут просто питання. **Люди роблять свою роботу і їм потрібно більше можливостей, щоб вони швидше її могли зробити**.

Три ось такі блоки.

– І ще, щоб доходила до логічного завершення судова система, коли справа не розвалюється у суді, людина отримує вирок.

– Судову систему ви теж бачили нещодавно. Верховний суд!

– З величезною зарплатою пан Князєв!

– Саме хотів сказати.

Згадую, як був студентом і почав працювати у (одній із компаній – ред.).

Я запам’ятав кілька речей про запобіжники від корупції.

1) Перше – **зарплатня**.

2) Друге – сама система, корпоративна **культура**.

3) Третє – це **служба безпеки**, яка періодично ловила людей.

Я маю на увазі, що важелі – ті самі.

Держслужба – це ще більше про такі речі. Ти розумієш, що тут багато речей, які ніколи в приватному секторі не можеш відчути. Тому що тут і масштаб проєктів, і все ж таки багато речей робиться для людей. Тобто, приватний бізнес – це трохи інше. Там в основі всього – прибуток акціонера.

– А *що вас тримає на державній службі?*

– Зараз тримає війна. Перемога – це найголовніше.

– Тобто це така *самопожертва*?

– Це головна мета всіх, я думаю. У нас в команді так точно.

У нас половина питань так чи інакше пов'язані з військовими. Або це військова логістика, або допомога бригадам, або ще щось. Тут всі, хто можуть, вирішують питання. У нас військові – це пріоритет №1. Так було з початку війни і є зараз.

***

№ 1.994

Кстати, с удивлением понял, что в девять лет воюющей стране, где фронт прошло сотни тысяч человек (представляющих как оно бывает), до сих пор люди требуют у полиции стрелять по конечностям, лупить тазером, давать нюхать газ

2023-09-03

Данильченко Кирилл

Недавно говорил, что образование у нас платное в Украине, но смотрю специальная олимпиада стартовала по второму кругу, после видео расстрела подозреваемой в США.

Ну, что сказать - зажмуриться за украденное вино, имея 3 детей на шее это почти как зажать 450 гривен штрафа, имея люксовую машину.

Причем не важно украла она его или нет - копы хотели осмотреть машину и произвести досмотр, мыслей они не читают.

Почему открывая огонь полицейские всегда стреляют в центр масс, причин тому много.

Причем, не важно есть ли у преступника оружие - многие подготовленные борцухи и боксеры сами оружие, автомобиль оружие, поставленный удар на месяцы делает человека калекой из-за сломанной челюсти.

***

Есть одна история почему всегда в центр масс - самая яркая

Обсосана она много раз, но раз за разом выбегают люди и требуют стрелять в руки и ноги, чтобы остановить преступника.

11 апреля 1986 года 8 агентов ФБР на 5 машинах догнали пару грабителей банков.

Бывший пекарь КМП США Мэттикс и бывший военный полицейский Платт держали настрел в 1 500 патронов в неделю, готовили нападения на инкассаторские броневики, расстреливали свидетелей.

Все восемь агентов ФБР были ветеранами, самый молодой работал в поле около 4 лет.

Во время контакта за 4,5 минуты сторонами было выпущено 147 пуль, большая часть со стороны стражей закона.

Все участники, кроме одного агента были ранены, большинство несколько раз.

Имея численное превосходство в четыре человека против одного и многократное огневое превосходство пять оперативников Бюро было ранено, двое убито.

Причем,

> — бывший морпех-грабитель был тяжело ранен в первые секунды контакта и не принимал участия в боестолкновении.

Получив смертельные попадания Платт вышел из машины дошел к позиции ФБР и в упор расстрелял троих человек, которые пытались перезарядить свои револьверы.

> 1) — К тому времен он получил 5 попаданий, включая пробитую через подмышку ключицу, перебитую руку и легочную артерию.
>
> 2) — На вскрытии из брюшной полости откачают литр с копейками крови и насчитают на теле 10 попаданий.

После всего этого Платт за руль, завел машину и попытался уехать.

> 3) — Его ранили еще трижды, в том числе в позвоночник. Картечью из дробовика и из револьвера магнум в упор.

И только после этого

4) — грабитель вырубился, дожил до приезда скорой, которая спустя 10 минут поставила ему трубку, пыталась переливать кровь и только в больнице он скончался.

В результате расследования

1) — **членам ФБР было запрещено пользоваться револьверами как основным оружием**, даже со спидлодерами;

2) — **разработан новый калибр с большим останавливающим действием 10мм**.

3) — FBI и стали жестче подходить к разработке операций — **штурмовые винтовки в каждой паре**.

Это остались самые большие потери Бюро в истории за одну операцию.

Каждый раз когда кому-то захочется рассказать про стрельбу в ноги и газ нужно рисовать картину как человек-медведь Платт идет обстреливаемый из двух револьверов к агентам, добивает их в голову, разворачивается, заводит машину.

И агент с перебитой рукой, перезаряжая дробовик между ногами, шпигует его картечью, подходит в упор и трижды разряжает табельный револьвер.

Не знаю о чем думали выжившие оперативники, но я бы думал о том, что

— **если бы пекарь-морпех не вышел из строя в первые секунды перестрелки, разовые потери ФБР за всю историю могли бы быть все 8 человек.**

А теперь

«расскажите мне про специально подготовленных патрульных, что должны раскидывать спортсменов и попадать белке в яйцо».

***

№ 1.995

КОЛОМОЙСЬКИЙ ЗАГРАВСЯ

2023-09-03

Кочетков

Я сам з Дніпра. І працював з багатьма дніпрянами — з Л.Кучмою, Ю.Тимошенко, Б.Філатовим і Г.Корбаном. І ніколи з І.Коломойським, хоча ми знайомі майже 30 років.

Тому що поруч з ІВК постійно відчуваєш, що тебе або вже використали і підставили, або ось-ось це зроблять.

Коломойський — гравець. Так, він добре грає у шахи та карти. Але він гравець по життю — азартний, вигадливий, підступний.

Спочатку він бажав грошей. Отримав і відразу забажав поваги. Отримав і відчув, що бажає впливу. Отримав і зрозумів, що єдиний сенс — це бути найвпливовішим. Тобто, бути впливовішим за публічних політиків. Але це щось дуже схоже на дурні бажання бабки, яка задовбала ними Золоту Рибку.

Бо в Україні, щоб стати найвпливовішим, такі треба вийти перед електоратом і виконати щось на зразок шлюбного танцю. З-за лаштунків не вийде, як ні намагайся. Але подібні намагання будуть дуже дратувати офіційних політиків.

У Коломойського були оригінальні політичні проекти.

1) — Наприклад, коли він фінансував «Свободу» з її антисемітськими висловлюваннями — це було феєрично.

2) — І коли він перетворив сідєльця і тіньового бізнесмена В.Рабіновича на помітного публічного політика — теж вражало.

Але

Коломойський ніколи не володів проектом «Всю владу — 95 кварталу!».

Так, на процес впливав, особливо на початку, але власником не був, знаю це зсередини.

Я співчував І.Коломойському, коли його почав пресувати президент Порошенко.

Тому що у 2014 році Коломойський разом з командою зробили дуже багато, щоб протистояти експансії Росії.

Але у 2019 ІВК вирахував, що РФ обов'язково нападе, але, як і багато хто в світі, помилково вирішив, що Україна не витримає. І почав публічно закликати, що «Росії треба піти назустріч».

А ще ІВК потрапив під слідство як порушник законів США.

Як наслідок, Коломойський

1) втратив Україну,
2) не домігся пробачення від РФ,
3) став злочинцем для США і
4) не встиг сховатися у Ізраїлі.

І коли зараз, напередодні візиту президента Зеленського до Штатів, знадобився наочний приклад боротьби з корупцією, то Коломойський виграв цей кастинг без жодної конкуренції.

Що відбувається, якщо азартний гравець продовжує грати і постійно підвищує ставки? У якійсь момент він програє все. Ігор Коломойський має не дуже приємну можливість пересвідчитися в цьому на власному досвіді.

Мова про втрату грошей і впливовості, а не свободи. Бо юридично довести, що він порушив закон, практично неможливо. Так, в Україні це нікого не зупиняло, але ІВК напевно зможе домовитися.

А колись він власноруч (!) написав частину програми партії «Укроп», і там було про правову державу. Написав, але реалізувати навіть не спробував...

***

№ 1.996

ZN,UA

ПРИМУТ ЛИ УКРАИНЦЫ УЗУРПАЦИЮ ВЛАСТИ?

2023-09-03

Олег Покальчук

Украинский писатель, социальный психолог. Член Национального союза писателей Украины.

Сначала немного исторических аналогий, ибо как без них.

Когда-то у уличных фотографов были такие рисованные фанерные декорации с вырезанными для лица дырками. Они и до сих пор есть. Вставляешь туда свою счастливую рожицу, глуповато улыбаешься по требованию фотографа, и опля — ты уже принцесса, принц или конь в сферическом вакууме.

Так, с глуповатыми улыбками или трагическими гримасами, мы постоянно вставляем себя и своих политических лидеров в какие-то исторические аналогии. Хотя писаная история — это еще те фанерные разрисовки. Чья власть на дворе, того и декорации.

9 ноября 1799 года (18 брюмера по революционному календарю) небольшой отряд гренадеров под барабанный грохот промаршировал в парижский дом «Люксембург», где заседали депутаты двух палат Легислативного совета. Соратник Наполеона генерал Мюрат приказал войскам очистить помещение и разогнать парламент Директории.

Минуту назад толпа стремилась растерзать корсиканского наглеца. Но в присутствии солдат таких отчаянных осталось лишь несколько. Лояльным зачитали «Декрет о публичной безопасности и конституционности». Сказали, что своевременно, поскольку недобитые якобинцы готовят реванш, и республика в опасности. Тем временем недобитые французские монархисты с любопытством созерцали этот революционный цирк, но уже с противоположной, безопасной стороны Ла-Манша.

Было в декрете три требования, вполне понятные нам, приемлемые и сегодня:

1) роспуск парламента из-за коррупции и бездарности;
2) создание принципиально нового исполнительного органа;
3) восстановление порядка и стабильности.

Около двух часов ночи совет старейшин и некоторые специально приглашенные члены парламента приняли необходимые изменения в Конституцию.

Было сформировано новое правительство, которое возглавили три консула — Наполеон Бонапарт, Жозеф Сьейес и Роже Дюко.

За пять лет и шесть месяцев первый консул Наполеон станет императором.

На момент разгона парламента прошло 10 лет с начала Великой французской революции (на фанерные идеалы которой до сих пор молятся леваки всего мира).

Революционная французская власть в формате Директории за это время превратилась в отвратительную коррумпированную и алчную структуру, поглощенную карьерными интригами.

За пять лет и 13 дней после штурма Бастилии революционеры совершили (конечно же, исключительно под революционными лозунгами) свой первый, Термидорианский, переворот. Отправили на гильотину Робеспьера, Марата, Сен-Жюста, Дантона, Бабёфа и других романтических упырей, певцов террора и прав человека и гражданина (16 тысяч казненных аристократов и священников не считались людьми и гражданами). Кстати, Декларацию прав человека и гражданина приняли еще при короле Людовике XVI. Это у них был такой короткий апофеоз национального единства — короля казнили через четыре года.

Узурпаторами этих старинных французских «дзержинских» никто не называл. Ибо в революции каждый гражданин сам себе вождь, герой и палач.

Ярлык узурпатора прицепили Наполеону монархические режимы того времени. И не сказать, что совсем незаслуженно. Его личность не была уж такой лучезарно величественной и безупречной. Но политическое окружение Наполеона за 10 лет весьма помельчало и опаскудилось.

Талантливый человек с сильным характером и, главное, хорошим знанием артиллерии на этом фоне выглядел гением и избранником судьбы.

Когда говорят об исторических персонажах-узурпаторах, по этой наполеоновской традиции, чрезмерное внимание уделяют их личным качествам. Это создает культ, но не объясняет феномен.

Ведь если уделять внимание тому, что и почему происходило с другой страной, к власти в которой пришел узурпатор, то можно вследствие анализа причин выйти на самих себя в собственной стране.

Поэтому рассказывают романтические басни. Вот родился узурпатор, и в колыбели тяжелую думу думает: как бы прийти к власти незаконным путем. Ни сиську, ни пустышку не берет, а жаждет крови врагов так, что прямо плачет. А когда уже ползает, то неудержимо лезет с полным подгузником узурпации в сторону избирательных органов власти.

Узурпация дословно — «увлечение, овладение». Как Нигер или Габон сейчас. Как то, что в прошлом веке часто происходило в Латинской Америке. Настоящая узурпация не предполагает даже переходного периода к демократическим процедурам.

Но узурпация в современном понимании слова предполагает ряд сложных интриг и заговоров, которые законные руководители государства проморгали. Потому что не могут или не хотят видеть. И часто сами являются участниками этих заговоров. Например, Пиночет был министром внутренних дел в

правительстве Альенде и даже подавлял предыдущий, сентябрьский, «танковый» путч.

Если заговоры удаются, то под них быстро подводят политологическое обоснование, которое придает им черты законности и справедливости.

Здесь ключевое слово «быстро», что всегда выгодно отличало Наполеона от его конкурентов внутри страны и врагов извне.

На видной политической должности законным путем оказывается человек, который создает под себя такую систему законодательства, где монополизация власти выглядит вполне законной. Либо уже приползает с таким готовым предложением «под ключ».

Ну и эта главная гусеница обещает, что сама вот-вот превратится в бабочку. И всех превратит. Только сейчас несвоевременно.

Если не называть изменения системы власти какими-то нехорошими словами, а наоборот, называть хорошими и еще лучшими, то народ это будет воспринимать весьма спокойно, дело технологии. Плохие слова будет употреблять политическая оппозиция, потому что проиграла. А бранные нарекания тех, кто проиграл, лишь укрепляют авторитет победителей.

У нас было несколько изменений разных вариантов гибридной демократии с разными последствиями. Например, режим Кучмы трудно было назвать либеральным, но закончилось все образцово-либеральной «Помаранчевой революцией» и соблюдением демократических процедур.

Режим Януковича принципиально отличался от всех предыдущих не только тем, что Янукович был самоуверенным дураком. Его режим принципиально и демонстративно плевал на все ценности, кроме собственной материальной выгоды.

Сейчас задним числом невозможно точно сказать, как развивались бы события, если бы не произошло избиение студентов. Говорят о сценарии «белорусизации» Украины. Но есть принципиальное расхождение в политической истории двух народов.

Белорусов узурпация власти постигла в 1990-х, а украинцы уже пожили и воспитали новое поколение в условиях свободной демократической страны. Со всеми поправками на специфику нашей демократии, у нас уже тогда было и сейчас есть что защищать.

Это о ситуациях, когда какой-либо политический черт влезает в украинскую власть законным путем. Но вскоре начинает внутри нее создавать черт-те что.

Вместе с тем сути власти (советской по своей природе) со всеми ее министерствами, учреждениями, механизмами реализации, торжественно

унаследованными в массе своей от УССР, как та железная баба на горбике, эти черти радикально не меняли. Что-то улучшали, что-то ухудшали. Декорации, конечно же, перерисовывали.

А если узурпатор придет не из политической среды, не из логова чиновников-червей или политической гусеницы? А из огня и дыма войны, в заслуженной славе и почестях, как Наполеон после Италии и Египта? Финальные военные результаты генерала к тому времени были такими себе, несмотря на его личный героизм и таланты полководца. Суворов — в Италии, Нельсон — в Египте… Но это ли волновало гражданских парижан и парижанок?

Это такой плохо скрытый медийный кошмар европейских либералов и москволюбов, щедро оплачиваемый из российской казны.

Смотреть на социологию все равно, что смотреть на человека в теле. Если в анфас, то, пожалуй, не в каждые двери пройдет. А если в профиль, то легко, еще и место останется. Социология дает такую предметную выборку показателей, что из нее при необходимости можно накомбинировать любую картину. Чем меньшее количество показателей принимать во внимание, тем драматичнее получается заголовок в медиа.

Социология в Украине действительно показывает стремительный **рост национализма и уменьшение количества либеральных настроений**.

Это один из показателей, но испуганные «розовые пони» драматически размахивают именно им во все стороны.

Второй показатель — это стремительное объединение граждан вокруг идей украинской государственности, европейской перспективы и членства в НАТО, понятий свободы и справедливости. Национальные государства и их ценности тоже для либералов так себе, однако война, не особенно покритикуешь.

Третий менее широко цитируют, ведь суть его в том, что основные настройки украинцев (так называемые паттерны) не изменились по сути за последних несколько лет.

Во всех этих базовых настройках ключевым является понятие *справедливости*.

— Но такой, которая должна прийти откуда-то извне, и быстро. В виде того же Евросоюза или НАТО.

«Чи діждемося Вашингтона з новим і праведним законом?» — риторически спрашивал классик. Фамилии в течение десятилетий менялись, но запрос на сказочного вождя, который все, наконец, изменит радикально, остался.

Собственно, на этом ожидании выиграл свою избирательную кампанию нынешний президент Украины.

Это был такой развернутый косплей лозунга «Бандитам — тюрьмы!», и люди в который раз поверили, потому что запрос на ликвидатора текущего состояния дел никуда не делся, а лишь заострился. И в который раз убедились, что жизнь — это не кино. И даже не сериал.

Теперь рассмотрим, кроме этой прекрасной картины прихода нового Спасителя, менее эстетичные, но не менее реальные варианты.

Они между собой функционально переплетаются, но посмотрим на них в упрощенном виде.

Вариант первый. Власть узурпирует ставленник организованной преступности. Организованная преступность — это устойчивая система экономических связей высокого уровня и квалификации, завязанных на сверхприбылях. Из которых они легко могут получать своих людей на официальных должностях во власти. Организованная преступность всегда активно участвовала в выборах, и далеко не только в виде хулиганов на избирательных участках. Более того, организованная преступность не просто финансирует своих кандидатов, но и в дальнейшем сопровождает экономически в их парламентской деятельности или исполнительной власти.

Кстати, организованная преступность во всем мире действительно очень эффективно борется со стихийной, уличной преступностью на территориях своей ответственности, потому что «Техас должны грабить только техасцы».

Вариант второй. Власть узурпирует ставленник Кремля. Не спешите отрицательно махать руками. А вспомните, например, Ангелу Меркель или Милоша Земана. Можно и Виктора Орбана. О Папе Римском вообще промолчу. У России колоссальный опыт агентурного проникновения в высшие эшелоны политической власти во всем мире.

Кстати, о ***«феминитивах»***.

Ставленницы упомянутых выше сил в принципе имеют значительно больше шансов у сегодняшнего электората, если вырезать правильную дырку в правильной фанере. Слово «электорат» в этом случае вовсе не означает, что могут быть какие-то выборы узурпатора. Это может быть просто эмоциональное одобрение большинством, как на старинных казацких советах, когда чьи-то избиратели громче кричали и выше бросали шапки вверх.

Отличие узурпации власти от традиционного политического мошенничества в том, что узурпатор в своих лозунгах говорит такую правду, которую действующие политики боятся озвучить. Обманом занимается его свита или

участники заговора, которые выполняют технические функции. Благодаря этому узурпатор выглядит вполне харизматично и отвечает запросам масс на радикальные чудотворные изменения в стране.

Один из таких запросов — на репрессии и революционное насилие относительно тех, кого общество считает своими непосредственными врагами или виновными в текущем состоянии дел. «Революция пожирает своих детей», — сказал Дантон перед смертной казнью на гильотине. Однако на самом деле она пожирает не только «детей», но и вообще всех родственников и друзей революции. Это понимание приходит со временем, вместе с запоздалым вопросом: «А нас-то за что?».

Пока государство реализует монополию на насилие в приближении к представлениям граждан о справедливости, они лишь будут сплетничать о самостоятельном наведении порядка.

Второй запрос — это стилистическое отличие образа узурпатора от всех, кто был раньше и кого он или она призваны сменить. Здесь есть два момента: молодость и особенности. Наполеон стал первым консулом в 30 лет, императором — в 35. Его армию назвали «армией двадцатилетних». Специфичность, которая запоминается: Буонапарте, как правильнее было бы его называть, долго говорил с сильным корсиканским акцентом, был худым и длинноволосым брюнетом, даже в свои генеральские времена довольно скромно одетым.

Здесь возможно появление разных колоритных персонажей, но все-таки у украинцев уже выработался определенный нюх на аферистов, хотя и несовершенный. Подлинность политического лидера является его удельной приметой, врожденной характеристикой личности. А не актерским мастерством, приобретенным на разных тренингах.

Третий запрос — это обещание быстро залечить исторические травмы. Приведу пример Шарля де Голля, который, технически говоря, узурпировал власть во Франции в 1944 году. Зная, что у американцев совсем другие планы относительно будущего его страны, и весьма мрачные, во время освобождения Парижа он немедленно занял военное министерство на улице Сен-Доминик, а на следующий день в ратуше объявил, что Франция обязана своему освобождению большей частью героическим французам. Тотальное коллаборантство осталось за кадром, французы были благодарно растроганы.

В 1958 году де Голль, восстановив свою политическую карьеру, пообещал не отдавать Алжир (где сам до того времени жил), а через четыре года официально отдал, потому что Париж того стоил. За это пережил два покушения со стороны националистов, которые раньше были его основной политической опорой.

Как свидетельствует практика предыдущих лет войны, украинцы болезненно реагируют на фактическую сдачу своих территорий, но не все. И не настолько, чтобы перейти от политических обвинений к физическим попыткам сменить власть. В поисках виновного украинцы немедленно распадаются на разные политические секты.

Это малоприятный факт с точки зрения национальной самооценки.

Но,

> — массовая социальная активность по смене власти, которая действительно была результативной, произошла лишь в 2014 году, когда Янукович, как говорят, конкретно достал каждого.

Что имеем в сухом остатке относительно узурпации?

Массовый запрос на такое мессианское пришествие действительно есть. Но он ничем не отличается от таких же настроений на протяжении всех предыдущих десятилетий. Если его техническая реализация связана с определенными индивидуальными рисками для граждан, то они еще подумают, прежде чем это дело одобрить. Ведь комфортность в базовых установках так же важна и значима, как и тяга к свободе.

Радикализация общества действительно есть, но она возникла из-за внешних обстоятельств и направлена в сторону врага. Изменение того, что в психологии называют локусом контроля, на внутреннюю среду нереалистично. Для этого надо изменить ценностные ориентации. А, как уже отмечалось выше, они годами остаются весьма стабильными. К тому же масштабное политическое насилие совсем не является необходимым фактором для узурпации власти. Речь идет о приходе к власти, а не о ее удержании.

Политические заговоры случаются во всех странах без исключения, такова природа политики. В подавляющем большинстве случаев их никогда не реализуют, потому что в конечном итоге воплощают в некотором относительно легитимном проекте. Всякие придворные разборки не нуждаются в формальном переназначении лидера, если над ним можно установить эффективный контроль, не обращаясь за помощью к народным массам.

Украинская политическая традиция последних десятилетий, собственно, пестреет такими примерами контроля над президентами и премьерами изнутри, из их ближайшего окружения. Ну что здесь скажешь: какая республика, такие и Талейраны.

То есть

— **набрать зачетное количество баллов потенциальному узурпатору почти невозможно**.

Исключением может стать ситуация, когда действующая власть или ее руководитель допускают ошибку либо совершают действие, которое становится для них роковым. Под роком надо понимать не критическую оценку политической оппозиции или просто активистов гражданского общества. Это величины уже существенные, но еще совсем не критически значимые в нынешних условиях войны.

Очерчивать всерьез контуры такой ошибки — дело вовсе неблагодарное и бесперспективное. Все кризисные моменты в экономике, социалке, даже военной сфере, о которых квалифицированные люди говорят как о возможных поворотных событиях, являются триггерами лишь для той части населения, которая может понять их важность. А эта часть количественно точно не является критической.

Ведь для того, чтобы оценить ошибку как чрезвычайно важную, тоже должна быть сумма определенных социально-психологических факторов, а это величины динамичные, они постоянно меняются. Надо, как говорят, чтобы звезды правильно сошлись.

Широко известную фразу «это хуже, чем преступление, — это ошибка» относительно расстрела герцога д'Анжу, члена французской королевской династии, которого обвинили в заговоре против Наполеона, произнес не Фуше и не Талейран, а ныне забытый юрист Антуан де ла Мерт. Заговор был реальным, и это лишь усилило единство антинаполеоновской коалиции.

То есть мем «преступная власть» уже давно не вызывает организованного сопротивления. Дескать, а какая власть не преступная? А вот и ошибка! К ворам у нас снисходительны, а к дуракам — нет.

***

№ 1.997

Справа Коломойського: Зеленський дозволив СБУ затримати свого спонсора, щоб випередити НАБУ та ФБР США

2023-09-03

Бутусов

Затримання Службою безпеки України олігарха Ігоря Коломойського, засновника політичного проекту Слуга народу та багаторічного спонсора Володимира Зеленського, та висунення йому підозри у шайхрайстві на суму 13 мільйонів доларів (500 мільйонів гривень), безумовно, важлива подія для України, і сміливий вчинок тих співробіників СБУ. Але виникають питання про мотиви влади - що це - просто боротьба з корупційним злочином чи допомога уникнути екстрадиції олігарха у США та вплинути на справу "Приватбанка" вартістю у 5 міль'ярдів доларів?

Розставимо факти по порядку, хронологія все показує чітко.

1.

27 серпня почався офіційний візит до США керівників Національного антикорупційного бюро С. Кривоноса та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури О.Клименко. У програмі зустрічі з усім вищим керівництвом правоохоронних органів США - з генеральним прокурором, з директором ФБР, та радником президента по національній безпеці Саліваном. Одна з ключових тем - справа о розкраданні коштів "Приватбанку" та оголошення підозри Ігорю Коломойському. Який, нагадаємо, був засновником політичного проекту Слуга народу, і який перерахував Володимиру Зеленському як мінімум 40 мільйонів доларів через "Приватбанк": https://www.slidstvo.info/news/zhurnalisty-pidtverdyly-zv-yazok-zelenskogo-iz-kolomojskym-na-40-miljoniv/.

2.

7 вересня, одразу після повернення з США, за даними джерел Цензор.Нет у НАБУ, антикорупційне бюро планувало пред'явити підозру Коломойському по справі розкрадання коштів "Приватбанку". За справою "Приватбанку" Коломойського мають оголосити підозру у заподіянні збитків Україні на суму 5 міль'ярдів доларів.

Ця справа безпосередньо впливає на судовий процесс "Приватбанку" проти Коломойського у Лондоні. Зараз "Приватбанк" знаходиться під контролем директорів та аудиторів з США та Євросоюзу.

3.

27 серпня, в день приїзду делегації НАБУ та САП в США,

президент Зеленський раптом оголосив гучну ініціативу - прирівняти справи по корупції до державної зради, та передавати антикорупційні справи до СБУ: https://censor.net/ua/news/3439906/zelenskyyi_hoche_pryrivnyaty_koruptsiyu_v_umovah_voyennogo_stanu_do_derjavnoyi_zrady

4.

Тобто президент дав зрозуміти, що справу Коломойського, який спонсорує та підтримує Зеленського на своєму телеканалі, за рішенням генерального прокурора, якого призначив Зеленський, можуть забрати в СБУ, голову якого теж призначив Зеленський.

5.

30 серпня Європарламент, який визначає масштаби фінансування України, виступив категорично проти ініціативи Зеленського: https://censor.net/ua/news/3440528/v_yevroparlamenti_rozkrytykuvaly_ideyu_zelenskogo_pryrivnyaty_koruptsiyu_do_derjavnoyi_zrady

6.

31 серпня Служба безпеки України викликала на допит Ігоря Коломойського по справі о шахрайстві в державній компанії "Укрнафта". Справа була порушена, по даним з суду, 11 серпня, допит Коломойського був першою процесуальною дією щодо нього у справі перед затриманням.

7.

Також 31 серпня президент Зеленський знову виступив з заявою у відповідь Европарламенту, де наполягав на необхідності передати корупційні справи до СБУ:

https://censor.net/ua/news/3440677/yakscho_ne_zupynyty_koruptsiyu_v_ramkah_zakonu_to_tse_zagrojuvatyme_yednosti_ukrayiny_zelenskyyi

8.

3 вересня делегація НАБУ та САП мала повернутись в Україну.

Але 2 вересня Ігор Коломойський був затриманий СБУ та Бюро економічної безпеки.

Які співпадіння!

Вичерпно чітко та коректно про раптове затримання Коломоського висловився член Спостережної ради "Приватбанку" Роман Сульжик:

"Радий, що нарешті Коломойський отримав кримінальну підозру! 500 млн гривень це, напевне, менше одного відсотка від того, що він вкрав в держави та громадян, але сподіваюсь, це лише початок.

Єдине, що мене насторожує, це час, коли виписали підозру – саме за пару місяців перед тим, як Коломойський має дуже гучно програти суд Привату в Лондоні та почати відшкодовувати мільярди доларів збитків банку.

Я дуже сподіваюсь, що це просто збіг, і ніяк не завадить справам в Лондоні та США. Можливо, робота наших правоохоронців навіть допоможе американцям теж висунути кримінальні звинувачення та зробити запит на екстрадицію. Особливо тому що ця підозра з'явилась прямо після візиту наших антикорупційних органів до штатів.

Так що радіємо, але уважно слідкуємо за тим, що буде відбуватись далі. Якщо його юристи зараз побіжать в Вищий Суд Лондона казати, що треба відкласти розгляд справи, або якщо він отримає пів року умовно і уникне подальшої кримінальної відповідальності, все може бути не так чудово".

https://www.facebook.com/roman.sulzhyk/posts/pfbid0J8b7fL8kbx2gdrYp2U9gNtoXJhp4SSL3HSn1eB6UXCrSyQTS7FkWwc7wuccaHd6tl

Суд над Коломойським здійснювався поспіхом. Щоб не було питань стосовно матеріалів справи - судове засідання було закрите.

Найпоказовіше втручання офісу президента у справі показало питання громадянства Коломойського, яке суддя Вадим Ковтуненко не встановив!

У підозрі СБУ Коломойській фігурує як громадянин Кіпру та Ізраїля, а не громадянин України. Як відомо, 18 липня Коломойського було позбавлено громадянства: https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/igorya-kolomoyskogo-pozbavili-

gromadyanstva-ukrajini-ofis-prezidenta-pidtverdiv-rishennya-zelenskogo-50278205.html

Але у суді сам Коломойський заявив, що громадянства України його не позбавляли.

І суддя Ковтуненко у своєму рішенні оголосив Коломойського... громадянином України: https://censor.net/ua/news/3441161/kolomoyiskyyi_gromadyanyn_ukrayiny_zayavyv_u_svoyemu_rishenni_suddya_kovtunenko_video_onovleno

Тобто суддя Ковтуненко навіть не з'ясував громадянство підозрюваного, не задав питання прокурору та адвокатам щодо цієї принципової розбіжності у тексті підозри та у тексті рішення, і проігнорував указ президента від 18.07.2022! Тобто рішення було винесено поспіхом, щоб за будь-яку ціну Коломойський був затриманий.

І ось усе керівництво НАБУ та САП сьогодні прибуло до Києві. Але Коломойський затриманий і знаходиться у слідчому ізоляторі СБУ у Києві. Що це означає?

Я не думаю, що голова СБУ Малюк хоче врятувати Коломойського від тюрми, навряд чи було багато бажаючих в СБУ брати на себе ризики затримання олігарха, який буде бажати помститись. Але координацію дій правоохоронців СБУ, БЕБ, прокуратури та суду здійснює зступник голови ОП Олег Татаров, і політичний мотив та деталі процесу у його діях очевидні.

Думаю, що Володимир **Зеленський дуже боїться, що Коломойський перед президентськими виборами почне говорити з НАБУ без контолю**.

Бо **одночасно з НАБУ по справі "Приватбанку", з Коломойським почне працювати ФБР. І йому може світити не тільки засудження та програш справи у Лондоні, але й екстрадиція до США**.

Говорити Коломойський може не тільки про себе

1) — але й про те, кому він давав гроші з "Приватбанку", за які послуги, які партії і яких президентів фінансував, за які забов'язання.

2) — І не тільки про "Приватбанк" - а й про те, чому Зеленський дозволив списати борги "Укрнафти", чому Слуги народу віддали Коломойському контроль за цілою низкою державних підприємств - "Центренерго", наприклад.

3) — Ну і чи є 40 мільйонів доларів Зеленського, які йому видав Коломойський, частиною крадених у держави, чи підлягають ці гроші конфіскації?

Тому Зеленському потрібно тримати Коломойського під контролем в рамках розслідування іншої справи. Так само офіс президента вже робив у справі НАБУ проти заступника голови ОП Олега Татарова.

> Проти головного свідка Микитася порушили ще одну справу, по цій справі Микитась був затриманий ДБР, і потрапивши до рук відомства, яке контролює Татаров Микитась різко змінив покази.

Цей самий сценарій зараз спробує розіграти офіс і у справі Коломойського., і робить це той самий ***Татаров***, людина Андрія ***Портнова***.

Нагадаю, **Зеленський відмовляється ввести санкції проти Портнова, хоча наші союзники з США ввели санкції проти Портнова майже два роки тому.**

Тим не менше, НАБУ та САП ще не сказали свого слова. За даними джерел Цензор.Нет, підозра НАБУ Коломойському по справі "Приватбанку" буде вручена пізніше, зараз НАБУ та САП вивчають правову ситуацію, щоб уникнути колізій.

Думаю, **наші американські партнери зроблять усе, щоб не дозволити офісу президента забрати контроль над справою Коломойського у НАБУ та САП**.

Будемо спостерігати за розвитком цієї детективної історії, яка тісно пов'язана з грошима та політичним майбутнім президента Зеленського.

***

№ 1.998

США передали Украине военной помощи не на 60, а на 19 млрд.дол.

2023-09-03

Илларионов

В интервью Укринформу министр обороны А.Резников заявил, что Украина получила от США военной помощи на сумму более 50, почти на 60 млрд.дол.:

А.Резников:

> ВВТ – вооружение и военная техника. Мы получили в деньгах оружия и техники разной, патронов, снарядов, и выстрелов, я думаю, под 100 миллиардов. Только от США – более 50 миллиардов, уже под 60 подходит.

https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3756451-oleksij-reznikov-ministr-oboroni-ukraini.html

Это заявление не соответствует действительности.

С начала широкомасштабной агрессии России 24 февраля 2022 г. по 1 сентября 2023 г. вся военная помощь, какую администрация Дж.Байдена пообещала (has committed) поставить Украине, составила чуть более 43 млрд.дол.

Фактически на 1 сентября 2023 г. администрация США поставила Украине военной помощи на 19.3 млрд.дол.

Эту сумма слагается из следующих составляющих:

1) **- военная помощь, переданная Украине по каналу PDA, но учтенная по завышенным ценам, составила 24.0 млрд.дол.;**

2) **- завышение цен на военную помощь, предоставленную Украине по каналу PDA в 2022-2023 гг., по сообщению заместителя пресс-секретаря руководителя Пентагона Сабрины Сингх, составило 6.2 млрд.дол.;**

3) **- таким образом, военная помощь, переданная Украине по каналу PDA, учтенная в ценах, корректных с точки зрения министерства обороны США, составила 17.8 млрд.дол.;**

4) **- военная помощь, переданная Украине по каналам USAI и FMF, по данным Государственного департамента США, составила 1.5 млрд.дол.;**

5) **- военная помощь, переданная Украине по каналу ленд-лиза, составила 0 дол.**

Таким образом, вся военная помощь, фактически переданная США Украине с 24 февраля 2022 г. по 1 сентября 2023 г., составила:

1) - не заявленную А.Резниковым величину в 50-60 млрд.дол.,

2) - не обещанный администрацией Байдена (на 29 августа 2023 г.) объем в 43 млрд.дол.,

а фактически переданную Украине в размере 19.3 млрд.дол. США.

https://aillarionov.livejournal.com/1384785.html

***

№ 1.999

Про міські легенди

2023-08-29

Будкин Сергей

Щось мені останнім часом стало все більше траплятися виступів (переважно – з флангу мокроекономістів та візіонерів з футурологами, але не тільки, тому й пишу) **зі стандартним набором тез відносно післявоєнного відновлення України, які, на мою думку, є просто хибними і укорінення яких в суспільній уяві може мати дуже негативні наслідки для планування повоєнного відновлення.**

В найгіршому випадку їхнє вкорінення може призвести до довгострокових наслідків для України, які призведуть до траєкторії Боснії та Герцеговини після війни в Югославії.

Що я маю на увазі

– Боснія була однією з трьох країн-переможців у війні в Югославії (разом з Хорватією та Косово), але повоєнне відновлення Боснії є прикладом того, як можна дуже швидко проїсти політичний капітал, завойований у війні, отримати обмежену допомогу від міжнародних донорів, а після того пересратися між собою, отримати найнегативнішу пресу на Заході та, в результаті, закінчити повоєнне відновлення частковим відновленням інфраструктури, постраждалої під час війни,

але не отримати майже нічого, що давало б підгрунтя для сталого розвитку країни після війни, від прямих іноземних інвестицій до нормальних інституцій, які б дозволили країні вийти з пастки колійності (про пастку колійності – мій давній пост в першому коментарі до цього поста), і також отримати одну з найбільших (у відношенні до населення країни) діаспор за кордоном, яка поїхала і повертатися не збирається.

Тому я вирішив спробувати зібрати разом ці міські легенди та прокоментувати їх, аби по можливості **не впадати в пастку невиправданих очікувань і невірних приоритетів** в тому, що треба робити задля того, аби повоєнна відбудова була успішною. Одразу попереджую – цей пост дуже похмурий, тому тим, хто не в гуморі зранку, пропоную його не читати.

Але до міських легенд, які шаблонно переміщуються з одного виступа в інший.

1. Україна – велика транзитна держава

Україна була великою транзитною державою. Була вона в основному за рахунок того, що була транзитером великого вантажопотоку по двох напрямах.

Першим був Схід-Захід (та навпаки), по якому товари доїжджали до чорноморських портів України та після того прямували в країни, в яких або не було виходу до моря (Білорусь, Казахстан), або в ті регіони, в які просто було економічно ближче від українських, ніж від російських портів (близькі до України області росії).

Другим - Південь-Північ, коли, наприклад, вугілля з Комі було дешевше довезти до Одеси і тут вже вантажити на кораблі, або коли замість довгого шляху навкруги Європи якісь товари для країн Балтії та Фінляндії з Турції було дешевше довезти до Одеси та вже звідти везти контейнерами до місця призначення.

Транзитний статус Україні забезпечували єдина колія з пост-СРСР (тобто перевантажувати в тій же румунській Констанці було невигідно, бо потяг мав «перевзуватися» на кордоні, а це дорого), велика кількість країн без виходу до моря на Схід та Північ від Києва, яким було простіше, дешевше чи коротше везти в Одесу, ніж, наприклад, в Гуанчжоу (Казахстан, Азербайджан, Білорусь) та високий рівень завантаженості та спеціалізації російських портів на Чорному морі.

Приблизно в ту ж логіку вкладався транзит газу, нафти та аміаку з росії через територію України. Вже була побудована інфраструктура, вже були в наявності потужності з перевалки чи з перекачування, а створення альтернатив було економічно недоцільним.

В результаті війни Україна стає з транзитної країни кінцевою країною подорожі товарів, бо всі ці міркування розбиваються об простий факт – після війни кордони України з Білоруссю та росією будуть представляти собою щось на кшталт кордонів між Ізраілем та Сирією – тобто фізичний кордон є, але він представляє з себе максимально близький аналог рва з крокодилами і через нього проходять окремі люди, а не великий транзит вантажів.

Тобто, всі транзитні переваги України помножені на нуль війною, бо уявити собі велику транзитну торговлю через територію України з росією я не можу, як не можу уявити собі і великий транзит, який росія просто так пропускає до країн Центральної Азії або з них на Захід.

2. У світі є багато грошей, які приречені на те, аби прийти до України

Дійсно, у світі зараз близько 25 трильйонів грошей лежать на рахунках і не інвестовані. Але вони не інвестовані не тому, що вони чекають на закінчення війни в Україні, а тому, що відношення risk/reward, наявного в інвестиційних пропозиціях для цих грошей, не влаштовує їхніх власників.

І вони, навіть у кількості 0.1% від цих 25 трильйонів, не очікують закінчення війни. Вони вже вирішили, що їм нецікаво інвестувати в Чилі (найбільшого відносного реципієнта прямих іноземних інвестицій у 2022 році як долі ВВП), нецікаво інвестувати в commodities (найкращий клас активів у 2022 році, дохідність 22%, абсолютна ліквідність), нецікаво інвестувати навіть в US Treasuries, які зараз дають дохідність близько 5% річних.

За останні роки я бачив декілька легенд.

У дев'яностих це була легенда про ***dumb Arab money***, тобто про те, що араби готові давати гроші будь-куди, де є дохідність в 5% річних (і багато людей дзвонили в Делойт, де я тоді працював, з пропозиціями «Ось у нас тут є цікава ідея інвестицій в купівлю квартир в Києві, вона дає 20% в доларі мінімум, ми читали в газеті, що в арабів гроші дають під 2% річних, ми їм дамо 5, ні, 7 відсотків, знайдіть нам вихід на арабських шейхів, будь ласка!»).

В нульові це була легенда про ***dumb Russian money***, яких було так багато, що їх інвестували будь-куда, бо просто було дуже багато.

В десяті це була легенда про ***dumb Chinese money***, які неприкаяно ходять світом. Ніхто ці гроші не бачив, але кожен мав племінника, що працював на бізнесмена, що був знайомий з людиною, яка дорвалася до цих грошей і їх зараз «освоювала».

Прихід великих грошей в країну – це результат сукупності великої кількості факторів, в України було вже дві хвилі приходу великих грошей,

1) — в період 1993-1998 (після незалежності та до першої фінансової кризи)

2) — та в період 2005-2008 (в період від Помаранчевої Революції до глобальної фінансової кризи), і обидва періоди залишили дуже багатьох інвесторів не з найбільш позитивними спогадами.

Я досить старий, аби пам'ятати те, як

— на замовлення когось з великих міліцейських начальників Одеси зі зборів акціонерів під телекамери та коментар новинаря «Эти нечестные дельцы - представители международного капитала приехали, чтобы забрать лучшие активы Одессы» у кайданах виводили представників одного з найбільших на той час управителя пенсійних активів Великобританії та США, Invesco (вони й зараз немаленькі, приблизно 1.5 трильйона доларів під управлінням).

В України як напрямку інвестицій – дуже, на жаль, погана історія. І розповідь про те, що гроші просто прийдуть, бо їх дуже і дуже багато, не залишає місця для аналізу того, чому так багато іноземних інвесторів, і портфельних, і стратегічних, пішли з України з вкрай негативним післясмаком, а без такого аналізу і роботи над помилками залучити когось, окрім найбільш спекулятивних інвесторів, буде дуже важко.

3. Українська економіка – одна з найнедооціненіших

Тому, хто це каже, пропоную спробувати купити хоча б 10 тисяч гектарів землі с/г призначення на Заході або звільненому Півдні України.

Або купити бізнес, який працює і має експортні надходження. Або купити житло (і порівняти вартість квадратного метру в Києві з вартістю квадратного метру в Порту, Кьольні або Ризі, в яких немає війни).

4. Україна – це великий ринок збуту

Україна була однією з найстарших країн Європи до війни.

В результаті війни країна стала ще старшою.

Медіанний вік населення України – 44.7 років, тобто 50% населення країни вже наближуються до пенсійного віку або за ним. Навіть якщо не дивитися на жахливо низький рівень доходів та ВВП на душу населення, все одно – більш старі за віком суспільства не споживають стільки ж, скільки молоді (окрім трьох категорій споживання – aged care, funeral services та tourism).

Найкращий український соціолог, Володимир Ілліч ***Паніотто***, пропонує думати над тим, як українці будуть жити в країні, в якій живе 20 мільйонів населення.

Це все одно велика країна за мірками Європи, близько Румунії, але з демографією, яка зовсім не румунська.

Якщо не буде швидкого та сталого зростання ВВП після війни, то і ринок буде цікавим тільки для збуту послуг найдешевшої роздрібної торгівлі та, на жаль, ***aged care ma funeral services***, бо старі люди вже майже все, що їм потрібно, купили.

5. В Україні буде побудовано багато нових підприємств

Див. вище…

Україна – одна з найстарших країн Європи. **Якщо нічого не зробити з демографією, то на нових підприємствах просто не буде кому працювати.**

Ніхто не будує великі нові підприємства там, де пул робочої сили зменшується кожен рік і є ризик того, що через декілька років вартість робочої сили буде зашкалювати, бо працювати буде нікому.

Простіше побудувати щось в Туреччині (молода країна, медіанний вік населення – 31.8 років, населення збільшується на мільйон кожного року та й всього населення там 85 мільйонів).

6. Інвестиційні фонди можуть відбудувати країну

«Давайте зберемо 25 мільярдів доларів в фонд відновлення України і наша економіка розквітне»…

Проблема в тому, що

— у Східній Європі (найближчому аналогу) інвестиційні фонди зіграли в трансформації економіки країн набагато меншу роль, ніж стратегічні інвестиції.

Є виняток, ***галузь охорони здоров'я***, де активність інвестиційних фондів повністю трансформувала галузь, створивши, фактично, повністю нову індустрію.

У всіх інших випадках головну роль відігравали стратегічні інвестори.

Фольксваген, який купував Шкоду і зробив з неї абсолютно нову компанію, або Порше, який будував завод в Словаччині, який врятував Порше від зникнення зі світової мапи автовиробників.

Дойче Телеком, який розвивав мобільний та проводний зв'язок чи не у всіх постсоціалістичних країнах. Юнікредит, який купував банки та давав доступ до кредитних ресурсів. Арселор Міттал, який консолідував металургію.

Карлсберг, Данон, Нестле, Крафт, які повністю трансформували виробництво харчових продуктів.

І це я ще не почав розповідати про сферу послуг, від аудиторських та юридичних до готельних.

Тобто гроші в приватні компанії потрібні (і з них можуть вирости національні або регіональні чемпіони), але з точки зору сталого розвитку стратегічні інвестиції мають чи не найбільше значення.

При цьому **в нас зараз немає інфраструктури інвестування.**

Головна проблема в донорів сьогодні - не гроші, а те, куди їх можна вкласти з розумним рівнем ризику, якщо вийти за межі кредитування держкорпорацій або держави.

Наше законодавство по захисту прав інвесторів застаріло років на тридцять, наша судова система (промовчу, бо ви все самі знаєте), і це все - на тлі війни і ризиків, пов'язаних з нею.

Я вибачаюся за такий песимістичний пост, але чи то в мене інформаційний пухир такий, чи дійсно **дискурс зараз зміщується в сторону того, що**

> **— «можна нічого не робити, гроші самі прийдуть, а простий робочий на будівництві буде заробляти стільки, що вся Польща, Туреччина та Румунія будуть рватися до України, а ми їм будемо дулі крутити.»**

У 2022 році найбільш привабливими для прямих іноземних інвестицій були Чилі (прямі іноземні інвестиції дорівнювали 4.5% ВВП країни), Швеція (3.9%), Ізраіль (3.7%), Польща (3.6%) та Австралія (3.2%).

Що їх об’єднує?

> Ні, не низьке податкове навантаження (податки в Чилі – мрія мокроекономіста, єдиний податок в розмірі 40% від доходу, про Швецію ж з Австралією можна взагалі промовчати).

Вибачте за прописні істини, але

> **1) — верховенство права та справедливість його застосування,**
>
> **2) — захист прав інвесторів та**
>
> **3) — відсутність організацій з назвою з трьох літер в повсякденному житті корпорацій, що ведуть бізнес-діяльність.**

Я знаю, що воно звучить дуже нудно, але **без цього нормальних інвестицій не буде**. Ну якнайменше я так думаю.

***

№ 2.000

Ярослав Грицак: “Коли закінчиться війна, доведеться займатися ще й росією”

2023-08-17

ОЛЬГА СУРОВСЬКА

У просторі «Міської читальні» на запрошення «Теплого міста» відбулася лекція історика, публіциста, професора Українського католицького університету Ярослава Грицака. Під час двогодинної доповіді з обговоренням «Війна і мир: тези до дискусії про минуле і майбутнє України» він поділився спостереженнями щодо ключових подій в історії України та ймовірними сценаріями, за якими може формуватися майбутнє країни. Найцікавіше записав “Репортер”.

1. Україна як символ відродження нового світу

Далі – пряма мова Ярослава Грицака:

Що довше триває війна, то менше історик може щось сказати про цю війну. Тому що війна стає своєю власною історією і вона має свою основну логіку. І вже минулим її не поясниш. Війна творить свою власну історію.

Після 24 лютого всі реалії зникли. І більшість речей вже не є релевантними, дійсними. Олаф Шольц сказав дуже добре, що ми зараз живемо у Zeitenwende – це різкий поворот. В яку сторону, ми не знаємо, але це поворот. І ми повинні розуміти, що, мабуть, центр цього повороту – це Україна.

Я весь час це буду повторювати, щоб ми всі розуміли, наскільки сьогодні Україна важлива для світу. Україна важлива для самої себе безперечно, але Україна важлива для світу. Тому так багато людей дивляться на Україну з великою надією, бо думають, що це буде символ відродження нового світу.

Ми живемо в страшні часи, ми живемо в darkest hours, якщо сказати англійською, тобто чорні часи, темні часи. Може, це так не відчувається, бо, знаєте, сидимо тут у такому гарному місті й місці, але це – темні часи, бо зараз вирішується доля світу. У 1947 році був створений так званий Doomsday Clock, годинник страшного суду. Його створили фізики-ядерники як знак попередження, скільки часу лишилося до кінця світу. В 1947 році це було 12 хвилин. В січні цього року перевели стрілки на 90 секунд, і це головним чином через українську війну.

Частина цієї небезпеки полягає в тому, що ми втрачаємо сенси. А втрачання сенсів породжує або зневіру, або якусь певну депресію. Я вважаю, що завдання всіх тих, хто зараз не воює на фронті, це пробувати створити сенси й за них триматися.

Я хочу нині поговорити про те, як виглядає війна з точки зору історії, довгої перспективи й що ми можемо дуже обережно не прогнозувати, а уявити собі, як би треба про цю війну думати.

2. Ми повторюємо Першу світову

Моя перша теза – не моя, її вже дуже багато повторюють, але я – один із тих, хто відразу почав про цю тезу говорити. Отже, перша теза є та, що ця війна найбільше схожа на Першу світову.

Не Другу світову війну, а Першу світову війну. Тому що Друга світова війна, була війною великих битв, великих маневрів і великих проривів – Сталінградська битва, Берлінська битва, коли величезні армії задіяні, коли за 2-3 місяці стаються величезні прориви. Тут ми нічого такого не бачимо. Тобто є спроби прорвати фронт, заглибитися. Ми бачимо, що це не дуже вдається.

Отже, в чому йдеться? Якими є сценарії Першої світової війни?

Перша світова війна почалася з надії на бліцкриг, що це буде коротка, переможна війна і до Різдва всі вернуться додому.

Всі в це вірили. Ніхто не думав, що це буде велика затяжна війна. Тому так всі легко йшли на фронт. Дійсно, повернулися до Різдва, але на чотири роки пізніше, і на десять мільйонів менше людей.

Що це означає? Усі, хто приймає рішення про війну, і то Путіна стосується в першу чергу, недооцінюють сили супротивника, надіються на легку перемогу. А насправді, коли починається війна, виявляється, що війна не є така швидка, не є така переможна.

Є простий розрахунок: **якщо війна переходить через пів року, то чекайте, що війна буде тривати декілька років.**

Тобто ця війна затяжна. Бо кінець кінцем виявляється, що сили відносно рівні. З двох боків. Ніхто не має вирішальної переваги. Це означає, що фронт майже не рухається. А якщо рухається, то дуже поволі.

Великі битви є, пориви є, так? Маємо Харківський порив, маємо Херсонський порив. Але все одно, це прориви не ті, які міняють характер війни. Це не така війна, де буде якась вирішальна велика битва.

Ми розуміємо, що є контрнаступ. Дай Бог, щоб він був успішний, але він також не буде вирішальним, бо це буде не останній контрнаступ. Будуть ще контрнаступи. Сили більш-менш рівні і фронт, якщо рухається, то дуже поволі.

Це означає, що не буде великої вирішальної битви. І це означає, що не буде параду переможних сил у Москві на Червоній площі.

Бо це інша війна. Бо ця війна кінчається не так. **Ця війна не кінчається вирішальною воєнною поразкою. Ця війна кінчається колапсом одної сторони, яка швидше не витерпить тягар війни – і матеріальний, і моральний, і головним чином ресурсний.**

Британські офіцери жартували, що їм треба буде 173 роки, а Берлін впав за рік. Чому? Тому що почався голодний бунт у Берліні. До моряків приєдналися жителі Берліну, імператор відмовився від влади, Німеччині довелося просити про перемир'я.

Якщо ми говоримо про логіку цієї війни, то з самого початку були наміри Білого дому і Байдена довести путінський режим до колапсу. Різними способами. Підірвати авторитет Путіна в росіян, показати, що Путін ані добрий лідер, ані добрий комадуючий. В першу чергу, це війна на моральну витримку, яка сторона може довше витримати цю війну.

3. Колапс Путіна

Доброю новиною є та, що українці показують добрі показники, українці далі готові цю війну вести і серйозних змін немає. Українці заточені на перемогу, вони не хочуть компромісів і вважають, що ми маємо цю війну вести до переможного кінця.

Україна – прекрасна країна, тому що це мало би мінятися з планом війни, але не міняється. **Гірша новина, що ми також в Росії не бачимо змін помітних, що в Росії режим падає.**

Моральний дух дуже важливий, але також дуже важливі ресурси. По суті, це війна на виснаження. Друга світова війна була на винищення – один з суперників мав зникнути повністю і бути знищеним. То була безжальна боротьба.

Тут **іде боротьба на виснаження. При чому характер колапсу такий, що його ніколи не можна передбачити. Він може статися завтра, поки ми тут з вами розмовляємо, а може статися через п'ять років.**

Ми розуміємо, що буде колапс. А коли він буде? Це неможливо передбачити.

Але важливим є питання ресурсів. Яка б не була моральна стійкість народу. Якщо немає ресурсів – географічних, матеріальних, якщо немає зброї, то очевидно війну не можна виграти. Очевидно, що росія має набагато більше ресурсів. Росія має гіршу зброю, але ця зброя все одно стріляє і вбиває. Крім того всього, Росія має величезну територію, величезне населення, має величезний популяційний потенціал.

І якби Україна опинилася сама на сам з росією, то Україна могла б дуже довго боротися. Але я думаю, що фінал такої боротьби був би значною мірою вирішеним. Тому що ресурси рано чи пізно б вичерпалися. Зрештою, як ви бачите, Путін для цього робить все.

4. Війна на виснаження

Після провалу бліцкригу Путін робить усе, щоб Україну знекровити ресурсами – в першу чергу, промисловість, енергостанції та все інше. Він розуміє логіку, він грає на виснаження також – не перемогти Україну, як він на це спершу сподівався, а просто викровавити.

І це б йому вдалося, якби він не **зробив велику стратегічну помилку**.

Він вважав, що зможе повторити сценарій російсько-грузинської війни: що Захід слабкий, Захід не прийде на допомогу Україні і буде спонукати Україну сісти за переговорний стіл та віддати частину своїх територій. Він не вірив, і може далі не вірити, що існує щось таке, як спільний Захід. Він вважав, що зі всіма можна окремо домовлятись. **Це війна, може, вперше створила Захід.**

***